C.

Recaudo de Media Bulas

de la Librería del Colegio de la compañía de Jesus de
Santiago.

1744

C.

Recaudo de Media Bulas

de la Librería del Colegio de la Compañía de Jesus de
Santiago.

Richardo de Media Villa Authore

Tabula

In nomie ihesu christi gloseq̄ vginis almiflue matris ei⁹. Incipit tabula ꝫ ordinē alphabeti edita. oiumq̄ in hoc q̄rto ricardi super sñias traduntur pcedēs per distictiones articlos ⁊ qones. Nota tañ q̄ q̄ncūq̄ in tota ista p̄noiata tabula dicit. vtq̄. dēotat esse qō principalis: quotienscūq̄ vero dicitur. An. tunc nō est qō p̄cipalis ꝫ denotat i qōe p̄ncipali vel corpore qōnis cōtineri. hac. n. dia cognita facillime oia que reperire volueris adiuenies. Incipit. A.

Abbas

An abbates possint excōicare subditos suos ptāte ordinaria. di. 18. ar. 4. q. prima.
Utrum abbati excōicato teneant⁹ monaci obedire ð. 18. ar. xi. questione tertia.
An abbas excōicatus possit aliquē de monacis ꝓstituere vicariū suuz di. xviij. ar. xj. q. z.
An sine abbatis licentia possit monacus trāsferre se ad religionē arctiorem di. xxxviij. ar. viij. q. i.

Abbatisse

An abbatisse hēant claues eccl̄ie di. xix. ar. i. q. i.
An abbatisse possint moniales suas bñdicere. ibidez
An abbatisse possint euangeliū legere. ibidez.
An possint publice predicare ibidem.
An possint excōicare vl̄ ab excōicatōe obsoluere. ibiō
An possint clericos sue iurisdictioni subditos suspendere ab officio ⁊ bñficio. ibidem.

Absolutio

An absoluēdi ptās directe respiciat corp⁹ xp̄i misticū di. xiij. ar. ij. q. ij.
An absolui possit supior ab inferiori in foro pnie di. xviij. ar. v. q. j.
Utrū absoluēs aliquē de facto de illis pccis a qbus nō pōt eū absoluere de iure peccet mortaliter di. xviij. ar. ij. q. v.
Utrū absoluēs ab excōicatiōe nō inscriptis penaz suspensionis icurrat. di. xviij. ar. viij. q. iij.
An si absoluat nō inscriptis teneat absolutio. ibidez
Quot ⁊ qui sūt casus illi qui excipiūtur ab illa regla q̄ ille q̄ iniecit manus violētas in clericū seu religiosuz nō pōt absolui nisi p papā vel per illū cui cōmiserit di. xviij. ar. viij. q. j.
An absoluto ab excōicatiōe erūti i periculo mortis ab eo q alias ip̄m absoluere nō potuisset. debeāt cimiteriū ⁊ alia suffragia eccl̄ie denegari. ibidem.
An de absolutiōis necessitate sit iuramētū di. xviij. ar. x. q. ij.
Utrū absolutus ab officiali epi excōicati sit vere absolutus di. xviij. ar. x. q. iiij.
An q̄ absoluēdi ptās ab excōicatiōe concedit alicui a dño papa. eo ipō relligat cōcedere ptātez dispēsandi i irregularitate occasione illius excōicatiōis contracta di. xviij. ar. xiij. q. v.
An absolutio q̄ fit in foro pnie. sit dignior illa que est per cōcessionē indulgentie di. xx. ar. v. q. ij.
An absoluēdi ptās fuit. a xp̄o data aī sui resurrectionem di. xxij. ar. ij. q. v

Abstinentia

Utrū abstinentia sit virtus di. xv. ar. iii. q. i.

Accidens.

Utrū accētia fieri sine sb̄o sit possibile di. xij. ar. i. q. i.
An accidētia sint hītudines sb̄e di. xij. ar. i. q. i.
An de accētis rōe sit aptū natū eē in aliquo. ibidem
An accētibus sit sb̄a rō existendi. ibidem
An de accētis diffinitione sit subā. ibidez
An sine accēte possit ds facere totā sb̄az mūdi. ibidez
Utm accēs in sacro sit sine sb̄o di. xij. ar. i. q. ii.
An accētibus in sacro altaris desit vtus substantie ad per se existēdū di. xij. ar. i. q. ij.
An accidentia in sacro altaris imutent sensū naturaliter di. xij. ar. iij. q. j.
An accidens quod est in subō mediante alio accidēte p̄us ordine nature iformet illud q̄ subm di. xiiij ar. v. q. j.
An per accidentia tm̄ sit plūtas sm numeruz di. xlix. ar. iiij. q. v.

Accusatio

An accusatiōez debeat p̄cedere monitio secreta di. xviiij. ar. iij. q. ij.
An accusator ⁊ iudex possit esse idē di. xviiij. ar. iij. q. iij. Idē hētur ⁊ ar. iiij. q. ij.
Utrum accusatus possit repellere accusatorez i aliq° casu di. xix. ar. iiij. q. ij.
An accusatus possit recusare eū qui accusat de crīe absens peregrinas di. xix. ar. iiij. q. j.
An si nō vult inscribere ibidem
An ad accusandū debeat admitti i fm iura hereticus ⁊ paganus apostata. ibidem
An alias criminosus. ibidem
An conspirator. ibidē
An incestuosus. ibidez
An ille qui est male opinionis. ibidez
An litigosus ⁊ calumpniator. ibidē
An infamis. ibidem
An excomunicatus. ibidem
An inimicus. ibidem
An mulier. ibidem
An impubes. ibidem
An pauper. ibidez
An sortilegus ⁊ diuinator. ibidem
An accusatorē qui nō pōt fieri sacerdos possit repellere sacerdos. ibidem
An accusatorē laycū possit repellere clericus. ibidem
An accusatus possit recusare accusantem. ibidem
An accusare possit seruus. ibidem.
An q accusāt nō bono zelo sint audiēdi. ibidem.
An accusat⁹ possit recusare cohitātē inimicis suis. ibiō.
An illū q iurauit non accusare ipsum. ibidem.
An illū q tulit testioniū ꝺ ip̄m in eadē cā. ibidem
An ad accusandum crimen heresis. ⁊ simonie. ⁊ lese maiestatis admittantur criminosi. ⁊ infames. ⁊ inimici. ibidem.
An accusatō noceat accusato si nichil ꝺ eū pbat. ibidē
Utrum accusat⁹ possit in aliquo casu recusare iudicē distinctione. xix. ar. 4. q. 2.
An accusatus in qbus casib⁹ pōt recusare iudicē. di. xix. articulo quarto. q. ii.
An accusatus q recusat iudicē ex iiusta cā vel iniusto modo sit puniendus. ibidem
Utrum accusatus in aliquo casu possit excipere cōtra testes di. xix. ar. iiij. q. iij.
An accusatus possit excipe ꝺ illos qui sunt furiosi vel mente capti. di. xix. ar. iiij. q. iij.
An contra minores. xiiij. annis. ibidem
An ꝺ victos de crimine. ibiō
An contra infames ibidē
An ꝺ illum qui confitet se sociū eiusdez cris. ibidem
An cathecuminū contra hereticū. ibidem.
An contra inimicum. ibidem
An contra domesticos ⁊ familiares accusatoris. ibiō
An ꝺ pductos ō domo actoris vl̄ accusatoris. ibidē.
An ꝺ nimia pauperte laborantes. ibidem
An contra mulierem. ibidem.
An clerici contra viles personas. ibidem.
An ad accusandū admittat aliqs qui nō admitteret

BIBLIOT. UNIVERSIT. ACAD. REG.

Del collegio de la compañia de ssantiago de Calabria?

ad testimoniū.ibidem
An accusare possint patres ⁊ matres q̄ mr̄imoniuz non sit cōtractum.di.xli.ar.ii.q.iiii.

Actus

An omnis actus meritorius sit alicuius virtutis di. xiiii.ar.vi.q.i.
An actus virtutis sit satisfatorⁱ⁹.di.xv.ar.v.q.i.
An actus sit in genere moris ex sui compatione ad rōnez ⁊ voluntatez.di.xvi.ar.ii.q.ii.
An idem actus penitendi in numero p̄mo in formis postea possit formari.di.xvii.ar.i.q.ii.
An idez actus penitendi p̄us ordine nature gratificetur q̄z subn̄.di.xvii.ar.i.q.iiii.
An actus sit nobilior q̄z habitus .di.xlix.ar.i.q.iiii.

Actio

An actio possit esse inter duo equalia in virtute di. xlviii.ar.ii.q.iiii.
An ad actionem supernaturalē possit sil'cōcurrere v̄tus nālis cū supernāli.di.xlix.ar.iii.q.ii.

Aer

An i aere redeat eadē ūbra in nūero.di.xxii.ar.i.q.i.

Agens

An agens aliquod naturale respondeat cuilibet inclinationi naturali.d̄.xliii.ar.iiij.q.iii.
An oē agens sit nobilius patiēte.di.xliiii.ar.ii.q.ir.
An agens ⁊ patiens simul ⁊ semel possit esse idez respectu eiusdez ⁊ fm idem di.xlix.ar.iii.q.iiii.

Adoptio

Utrum adoptio alicuius sit extranee persone in filiū vel nepotem vel deineeps lima assūptio.di.xlii. ar.ii.q.i.
An adoptare possit quilibet.di.xlii.ar.ii.q.i.
Adoptio ⁊ arrogatio qūo differunt.ibidem.

Aduēt⁹ xp̄i

An aduentus xp̄i conuenienter dicatur plenitudo tēporis.di.i.ar.iiii.q.i.

Aduocatus

An aduocatus possit vēdere patrociniū.di.xxv. ar. iii.q.ij.

Adulter

An adultus homo possit esse in hac vita de lege cōi p aliq̄d mortū sine quocūq̄z pcō.d̄.xxi.ar.iii.q.i.
Utr̄z adulter qui machinatus est in mortez adultere possit eam ducere in vxorem.di.xxxv.ar.iii. q.iii.
Utr̄z adulter dās fidē adultere de ꝓhendo cū ipa viuente marito possit eaz post mortem mariti ducer̄ in vxorez.ibidem.q.iiii.
Si adulteri promissio firmata fuerit iuramento sine fidei datione quid d̄ō est.ibidē.
Si p̄missio ip̄ius fuerit simpliciter fcā qd ē d̄ō. ibid̄

Adulterium

Utrum propter adulterium vxoris liceat viro dimittere ipsam.di.xxxv.ar.i.q.i.
Quot ⁊ q̄ sunt casus in q̄bus propter adulterium licz viro dimittere vxorem.di.xxxv.ar.i.q.i.
Utrum propter adulterium teneatur vir dimittere vxorem suam.di.xxxv.ar.i.q.ii.
An ante iudicium ecclesie possit eam dimittere quātum ad thorum.di.xxxv.ar.i.q.iii.
An teneat debitū reddere si cōpellat p eccl̄iaz.ibidē
An propter adulteriū liceat viro dimittere vxorem q̄tuz ad cohabitationem ⁊ thoz̄ simul sine iudicio ecclesie si inter eos non erat mr̄imoniuz contractū in facie ecclesie nec etiā coraz testibus sed tm̄ illis cōiugibus h̄ scientibus.ibidem
An side adulterio accuset vir vxorez coram iudice agēdo ad sepatōez tm̄ debeat p̄ceder̄ p̄scriptō .ibid̄
Utrū q̄stū ad sepationē pp adulteriū sint equalis cōditionis vir ⁊ vxor.di.xxxv.ar.i.q.iiii.
An de adulterio accuset liberius vir vxorē q̄ econuerso.di.xxxv.ar...q.iiii.
An adulterium sit grauius peccatū q̄ stupr̄ū. di. xli. in expositione l̄re.

Affinitas

Utruz affinitas cōtrahatur per q̄cūq̄z carnalem copulam.di.xli.ar.i.q.i.
An affinitas contrahatur per pollutionem factā nō in vase nāli ad illū vsuz ordinato.di.xli.ar.i.q.i.
Utrū affinitas cōtrahatur p matrimoniū n on consumatum.di.xli.ar.i.q.ii.
An affinitas cōtrahaⁿ per fractionem claustroz̄ sine semis effusione.di.xli.ar.i.q.i.
Utz affinitas ꝓtrahaⁿ p sponsalia.di.xli.ar.i.q.iii.
Utz affinitas causetur ex affinitate.ibidez.q.iiii.
Utz affinitas impediat mr̄imoniū.di.xli.ar.ii.q.i.

Afflictio

An affligi possit aliq̄s iuste sine culpa.di.xxv.ar.v.q. .ii.
An afflictio sit res positiua.di.l.ar.v.q.iij.

Agn⁹.paschalis

An agnus paschalis fuerit sacramētū.di.i.ar.i.q.iij.
An p̄ceptum de comedēdo agnū paschalē festināt fuerit rōnabile.di.i.ar.iii.q.ii.
An agnum paschalem comederit xp̄us.iz⁹.luna in vespere.di.xi.ar.ii.q.iii.

Angeli

An āgelorū delectatio minuatur per ministeriuz q̄d nobis exhibent.di.xlv.ar.i.q.iiii.
An angeli offerant oz̄ones nr̄as ⁊ quo modo di.xlv. in expositione l̄re.

Animal

An aial sit genus in q̄stū aial.di.xiiij.ar.ij.q.i.
An h̄ homo est aial in q̄stū aial sit falsa.ibidem
An aialis diffinitio in q̄stuz animal predicetur de diffinitionibus specierum.ibidem.
An animalia imperfecta careant potentia mouendi se secundum locum.di.l.ar.ii.q.ii.

Tabula

Anima

Un anima rōnalis sit icorruptibil'. di.xliij. ar.i.q.i.
Anima ad qd data est corpori.ibidem
Un anima que est huius corporis forma potuisset a principio creationis fuisse conueniens forma alteri⁹ corpis similis illi quo ad omnia excepta sola dīa numerali di.xliij.ar.i.q.ij.
Un ex anime vnione ad ipsuz corp⁹.resultet quedā forma totius que est hūanitas .di.xliij.ar.i.q.iij.
Un anima in corpore corruptibili habeat iperfectiorem suaz nālem operationem q̄z separata.di. xlix. ar.ij.q. vij.
Un anime rōnalis essentia addat vltra eius essentiā aliquam relationem ad cōpositum constitutuz vl' constituibile ex anima ⁊ corpore.ibidem.
Un sit idem modus exūdi naturaliter quo anima existit in corpore ⁊ quo existit separata.d̄.l.ar.i.q.ij.
Un anima possit recipere perfectiorē exūdi moduz absqz h̄ q̄ recipiat perfecti⁹ esse.di.xlix.ar.ij.q. vij
Un anime coniuncte corpori sit naturalis modus intelligendi in fantasmate.d̄.l.ar.i.q.ij.
Un anima dum est corpori coniuncta indigeat organo ad exercendum actum quem exercere non p̄t separata.di.l.ar.ij.q.ij.
Anima quare dicitur proprius motor alicuius corporis.di.l.ar.ij.q.iij.

Anima sepata

Utrum anime separate a corporibus debeant vniri iterum corporibus.di.xliij . ar.i.q.i .
Un si anigie separate non essent corporibus iterum vniende frustra esset naturalis inclinatio aie ad p̄ficiendum corpus.di.xliij.ar.i.q. i.
Un q̄ anime separate vniantur iterum corporibus requirat h̄ perfectio vniuersi.ibidem.
Utrum anime separate vnientur eiusd ez corporib⁹ inumero a quib⁹ separate fuerūt.d̄.xliij.ar .i.q.ij.
Un q̄ anime separate vniantur iterum eisdem corporibus requirat h̄ rectitudo diuine iustitie .dist. xliij.ar.i.q.ij.
Un alique anime sepate cruciētur.di.xliiij.ar.ij.q.i.
Un anime alique cruciabunt eternaliter.ibidem.
Un anime sepate crucient in loco determinato.ibid̄
Utrum anime separate cruciātur igne corporeo.di. xliij.ar.ij.q.ix.
Un anime seperate quo modo cruciabūtur ab igne corporeo.di.xliij.ar.ij.q.ix.
Un aie sepate patiētur in purgatorio ab alio eleñto q̄z ab igne.di.xliij.ar.ij.q.x.
Utrum aiaz separataz sunt aliqua corporalia receptacula.di.xlv.ar.i.q.i.
Un aīe separate magis conueniant cū vno loco corporali q̄z cum alio.di.xlv.ar.i.q.i.
Un animarū separataruz que ⁊ quot sunt receptacula .di.xlv.ar.i.q.ij.
Utrū aie sepate aliq̄ exeāt de receptaculis suis que hūt post corporis mortem.ibidem.q .iij.
Utrū aiaz separatarum receptacula augeant earum delectationem vel afflictionem.ibidem.q.iiij .
Utrū aie oēs separate decedentium in charitate cognoscant oōnes nostras. di.xlv. ar.vij.q.i.
Un aie sepate que sunt i purgatorio cognoscant supplicationes quas eis porrigim⁹.di.xlv.ar. vij.q.i.
Utrum anime omnes separate decedentium in charitate orent pro nobis.di.xlv.ar. vij.q.ij.
Un aie separate existentes in purgatorio oret pro se ipsis.di.xlv.ar. vij.q.ij.
Utrū aiaz separatarū decedētiū i charitate oōnes quas faciūt pro nobis exaudiantur. di.xlv.ar. vij. q.iij .
Un animarū separataz in purgatorio existentiū oōnes prosint viuis.di.xlv.ar. vij.q.iij.
Un aie separate a corporibus in charitate possint nobis aliquid mereri.ibidem.
Un animarū separatarū in purgatorio existentiū oōnes proſint sibi ipsis.ibidem.
Utrum anima separata cognoscat aliquid sensibilit di.l.ar.i.q.i .
Utrum anima separata cognoscat aliquid intellectualiter per spēs in corpore acceptas.ibidem.q.ij.
Un anima separata intelligat melius q̄z coniuncta corpori corruptibili.di.l.ar.i.q.ij .
Un aīa separata intelligat per spēs concreata z.ibidē
Un per species quas a deo recepit inseparatione a corpore.ibidem.
Un in anima separata sint species per quas intelligebat cum corpore.ibidem.
Un anima separata possit de nouo acquirere aliquā speciem intelligibilem. ibidem
Un anime separate parunlorum intelligant per species adeo infusas.ibidem .
Unima separata quare primo intelligat per vnā speciem determinataz q̄z per aliam .ibidem
Utrū aīa sepata cognoscat singularia.di.l.ar.i.q.iij.
Un aīa separata per eandem speciem intelligat vle ⁊ singulare.di.l.ar.i.q.iij
Utrū aīa sepata possit se mouere de loco ad locum p suam naturam.di.l.ar.ij.q.i .
Un aliquando se moueat de loco ad locum.ibidem.
Utrū aīa sepata possit mouere aliquod corpus de loco ad locū.per suaz naturalez virtutē.ibidē.q.ij.
Utrū aīa separata possit per suam naturalez vtutem vniri alicui corpori vt ꝑpus motor ei⁹.ibidē.q.iij

Anima beata

Un anima quelibet beata fuerit pñs in obitu beate v̄ginis.di.xlv.ar.i.q.iij.
Un aie beate cognoscant supplicatiōes quas eis porrigimus.di.xlv.ar. vij.q.i.
Utrū aie beate orent pro illis qui sunt in purgatorio di.xlv.ar. vij.q.iiij .
Un aie beate iō non proficiunt in perfectione q̄ sunt extra statum merendi.di.xlix.ar.ij.q. vij.
Un in aīa qualibz btā sit in suo summo tota perfectio actus educibilis de potentia aīe q̄ est sine corpore suo.ibidem
Un in anima qualibet beata sit naturalis appetitus ad complementū totius perfectionis cuius capax est absolute di.xlix.ar.ij.q. viij .
Un aie beate portentur ab angelis. Un moueant seipsas .di.l.ar.ij.q.i.

Aīa corpi incorruptibli coniun.

Un aie corpori incorruptibili cōiuncte vtus erit perfectior q̄z ante.di.xlix.ar.ij.q. vij.
Un aīa quelibet corpori incorruptibili coniuncta sit habitura perfectiorē modū essendi q̄z modo. ibidē
Un aīa corpori incorruptibili cōiuncta sit hītura aliū modū existendi q̄z habeat dum est corpori corruptibili coniuncta.di.l.ar.i.q. ij.
Un aīa quelibet corpori incorruptibili coniuncta habebit perfectiorem relōm ad datorez essendi q̄z modo di.xlix.ar.ii.q.vij .
Un aīe beate corpori incorruptibili coniuncte intelligent aliquid in fantasmate di.xlix.ar.iij.q.i.

Tabula

An aia quelibz btā corpori incorruptibili coniuncta possz illud pdēpsare vl rarefacere ō.xlix.ar.iiij.q.v.
Utrū anima beata copi incorruptibili cōiuncta posset illud mouere in instanti rōne agilitatis.di.xlix.ar.iiij.q.viij.
An anima corpori incorruptibili cōiuncta intelligit per spēs in corpe corruptibili acceptas per quas t intelligit separata di.l.ar.i.q.ii.
An aia corpori incorruptibili cōiuncta participabit principaliu s modū exīdi intellectualiter q̄z modū essendi sensibiliter. ibidem
An anima corpori incorruptibili cōiuncta intelliget aliquid infantasmate.ibidem
An poterit intelligere sensibilia nō ifārasmate. ibiō
An eandem rem poterit intelligere vtroqz modo simul.ibidem
An modus intelligendi infantasmate erit sibi naturalis vel supernaturalis.ibidem
An anima corpori incorruptibili coniuncta perfectius intelliget in fantasmate q̄z separata intelligat sine fantasmate.ibidem

Anniuersarium

An in anniuersario celebrando liceat recipe certos redditus di.xxv.ar. iii.q.ii.

Aqua

Utrum aqua sit apponenda in vino cōsecrando di. xi.ar.iii.q.i.
An aquam apposuerit xp̄s cum sacramento instituit di.xi.ar.iii.q.i.
Quid per aque appositionem significatur.ibidem
Utrū de aqua minus debeat apponi q̄z de vino di. xi.ar.iii.q.ii.
Utrum aqua illa simul cum vino conuertatur in sanguinem.ibidem.q.iii.
Utrum si sine aqua consecraretur vinum conuerteretur in sanguinem.ibidem.q.iiii.
Utrum ex aqua t vino cōmixtum equaliter conuertatur equaliter.ibidem.q.v.
Utrum si aquam fuisse appositam in dolio vel vase de quo accipitur vinum consecrandū sciretur a sacerdote teneretur aliāaquā apponere.ibidē.q. vi.

Aqua expiatiōis

An per aque expiationis tactum rōnale fuerit q̄ sacerdos redderetur in mundus per quam aliquos mundabat di.i.ar.iii.q.ii.

Aqua bñdicta

An aque bñdicte aspio sit sacrm di.i.ar.i.q.iii.

Arbitrū libum

An liberum arbitrium moueatur in instanti di.xvii ar.iiii.q.vi.
An liberum arbitrium recipiat magis t mius.ibidē

Archidiaconi

An archidiaconi possint excōicare subditos suos di. xviij.ar.iiii.q.i.

Ardere

An ardere possit aliquid naturaliter t nō cōsumi di. xliiii.ar.ii.q.v.

Ars

An ars possit reducere formam artificialem eandez in numero post corruptionem di.xliii.ar.i.q.ii.

Atritio

Utrum atrictio possit fieri ptrictio di.xvii.ar.i.q.ii
Utrum atrictionem facientis quod in se est necessarium sit fieri contrictionem.ibidem.q.iii.

Aureola

An aureola sit pmium accñale di.xlix.ar.v.q.iii.
Utrū aureola sit in aia vel i corpe di.xlix.ar.v.q.iiii.
An aureolam virginitatis sit habitura electa violēter oppressa di. xlix.ar.v.q.iiii.
Utr aureola sit in xp̄o di.xlix.ar.v.q.v.
An aureola sit pmiū diminutiuū di.xlix.ar.v.q..v.
Utr aureola debeatur angelis di.xlix.ar.v.q.vi.

Baptismus

Utr baptismus Joannis fuerit sacramentum di.ii. ar.ii.q.i.
Utrum baptismus Joannis fuerit institutum a deo ibidem.q.ii.
An fuerit institut? a Joāne di.ii.ar.ii.q.ii.
An recte dictus sit baptismus Joannis.ibidem
Utrum baptismus Joannis conferat gratiam di.ii ar.ii.q.iii.
An imprimat caracterem di.ii.ar.ii.q.iii.
An fuerit perfectior q̄z circūcisio.ibidem
Utrum baptizati baptismo Joannis remāserunt obligati ad recipiendum baptismum christi di.ii. ar. ii.q.iiii.
Utrum baptismus sit ablutio in aqua di.iii.ar.i.q.i
Utrum baptismus sit ablutio actiua vel passiua.ibidem.q.ii.
Utrū baptismi diffinitiōes sint ꝓueniētes.ibiō.q.iii.
An in baptismo materia sit pricipalior q̄z forma di. iii.ar.i.q.iii.
Utrum in baptismi aqua vtus sanctificandi sit mediantibus verbis di.iij.ar.ii.q.i.
An in baptismo agens principalius operetur immediatius di.iii.ar.ii.q.i.
Utrum baptismi forma sit ordinatio ad sanctificandum di.iii.ar.ii.q.ii.
An ista ordinatio que dicitur forma baptismi accidat rebus t signis di.iii.ar.ii.q.ii.
An baptismi forma plus hēat eē q̄z de ei? mā.ibidē.
Utrum baptismi forma consistat ita precise q̄ non liceat aliquid subtrahere vel addere seu per quan cūq̄z alium modum immutare in his vbis Ego te baptizo in noīe pa.t fi.t spi.s.di.iii.ar.ii .q.iii.
An in baptismi forma predicta liceat aliquid interponere di.iii.ar.ii.q.iii.
An verbum pro verbo ponere.ibidem.
An verba transponere.ibidem
An verba corrūpere. ibidē
An baptismus possit tradi in nomine xp̄i.ibidem
An baptismus sit si dicatur ego te baptizo trinitatis ibidem.
Utrum baptismi materia sit aliquid aliud ab aqua di.iii.ar.iii.q.i.
An baptismus sit aliqua similitudo sepulture christi di.iii.ar.iii.q.i.
Utrum in baptismo aquą artificialis sit conueniens materia di.iij.ar.iii.q.ii.
An baptismi aqua sit eiusdem spēi cū omni aqua di. iii.ar.iii.q.ii.
An sit cōposita ex quattuor elementis. ibidem
Utrū in baptismo aqua mixta alij elemento vel elementato sit cōueniēs mā di.iii.ar.iii.q.iii.
An in baptismo aqua maris sit conueniens materia

di.iii.ar.iii.q.iii.
An liſcium. ibidem
An vrina. ibidem
An ſaliua. ibidem
An aqua paludoſa. ibidem
An glacies. ibidem
An grando coz. ibidem
An nix ante liquefactionem. ibidem.
Utrum de neceſſitate vnius actus baptizãdi ſit miniſtri vnitas di.iij.ar.iiij.q.i.
An baptizatus ſit puer ſi immergat mutus ⁊ mãcus proferat verba di.iij.ar.iiij.q.i.
An baptizari poſſint plures ſimul ab vno. ibidem
Utrum de neceſſitate vnius actus baptizandi ſit ablutionis ⁊ prolationis verborum ſimultas di.iij. ar.iiij.q.ij.
Utrum ad actus baptizandi vitatẽ ſufficiat immerſio vna. ibidem.q.iij.
An neceſſarium ſit puerum ablui immergẽdo di.iij. ar.iiij.q.ii.
Que pars abluenda eſt ſi totum corpus ablui nõ põt ibidem.
An baptizatus ſit puer ſi manus vel pes tantum abluatur. ibidem
An ſemel immergere tñ preiudicet efficatie ſacramenti. ibidem
Quis modus obſeruari debeat immergendo. ibidẽ
Utrum baptiſmum inſtituerit xps ante ſuam paſſionem di.iij.ar. v.q.i.
An baptiſmum inſtituerit chriſtus qñ fuit baptizat⁹ a Joanne di.iij.ar.v.q.i.
Utrum ad baptiſmi ſuſceptionem fuerint homines obligati ante chriſti paſſionem di. iij. ar. v. q. ij.
An baptiſmus ſuſceperit veritatem afluxu aque de latere chriſti di.iij.ar.v.q.ij.
Utr ad baptiſmi ſuſceptiõez fuerit homines obligati ſtatim poſt chriſti reſurrectionẽ di.iij.ar.v.q.iij
An ante promulgationis notitiam de obſeruatione baptiſmi poſt paſſionẽ chriſti fides pentum fuerit remedium cõtra originale peccñ di.iij.ar.v.q.iij.
Utruz qñ baptizantur pueri recipiant effectũ baptiſmi di.iiij.ar.i.q.i.
An in baptiſmo paruuli recipiant hituz fidei. ibidez
An cũ fuerint adulti facilius ereant in actum credẽdi q̃z ſi non eſſent baptizati. ibidem
Utr baptiſmi effectũ recipiãt ficti di.iiij.ar.i.q.ij.
An baptiſmalem gratiam recipiant recedentes fictõne di.iiij.ar.i.q.ij.
An tunc deleant ex vi ſacri prius ſuſcepti peccata mortalia q̃ fuerũt p⁹ ſacri ſuſceptiõez cõmiſſa. ibid.
An remittatur eis pena debita. ibidẽ
An tunc deleantur venialia que fuerũt poſt ſacri ſuſceptionem cõmiſſa. ibidem
An illi qui baptiſmi effectum non ſuſcipiunt. ſine baptizandi. ibidem.
An baptiſmi effectum magis impediat fictio q̃z qcũq̃z peccatum mortale. ibidem
Utrum per baptiſmum flaminis iuſtificati teneant ad ſuſceptiones baptiſmi fluminis di.iiij.ar.i.q.iiij.
An baptizati fuerint beata vgo Joannes baptiſta ⁊ apoſtoli di.iiij.ar.i.q.iij.
An baptizati baptiſmo chriſti tenerentur circuncidi ante paſſionem chriſti. ibidem
An baptiſmus habeat aliquam efficatiam in iam iuſtificatis. ibidem
Utrum baptiſmata ſint martyriũ contrictio di. iiij. ar.ij.q.i.
An baptiſm ꝛ debeat dici fuiſſe diluuiuz di.iiij.ar.ij q.i.
An tranſitus maris rubri. ibidem
An ablutiones que fiebant in lege. ibidem
An ſpecies ignis miſſa ſuper apoſtolos in die pentecoſtes. ibidem
Utrum baptiſmus cõtrictionis ſeu pnie ſuppleat in adultis vicem baptiſmi aq̃ di.iiij.ar.ij.q.ij.
Utrum baptiſmus ſanguinis vel martyrij ſuppleat vicem baptiſmi aque vt parulis. ibidem.q.iij.
An baptiſmus imprimat caracterẽ di.iiij.ar.ij.q.iij
An per baptiſmũ ſanguinis poſſit puer ſpũaliter regenerari in vtero matris. ibidem
An baptiſmus ſanguinis inſficeet ex vi ſacri. ibidez
Utrũ baptiſmi effectus ſit deletio oĩs culpe di.iiij. ar.iij.q.i.
An ad baptiſmi effectum recipiendi i adultis ſit neceſſaria penitentia di.iiij.ar.iij.q.i.
Utrum baptiſmi effectus ſit remiſſio totĩ⁹ pene peccato debite di.iiij.ar.iij.q.ij.
An per baptiſmum aperiatur baptizatis ianua paradiſi di.iiij.ar.iij.q.ij.
An ad baptiſmum iudeis venientibus ſit aliqua penitentia indicenda. ibidem
Utrum baptiſmi effectus ſit equalis in quolibet ſuſcipiente di.iiij.ar.iij.q.iij.
An baptiſmus equaliter debilitet fomitem in oĩb⁹ ſuſcipientibus ipſum di.iiij.ar.iij.q.iij.
Utrum infantulus expoſitus cum quo non inuenit ſignum ſeu teſtimonium q̃ ſit baptizatus ſit baptizandus abſolute vel cum cõditione di.iiij.ar.iiij. caſu primo.
Utrũ baptizatus debeat reputari paruulus proiect⁹ ab aliquo in aquam intentione baptizandi ꝛ ſub debita forma verborum. ibidem caſu ſecũdo.
Utrũ baptizatus debeat reputari puer que aliqs per cordam dimittit in puteũ in calatho ⁊ extrahit baptizare intendẽs ⁊ vba debita ꝓferẽt. ibidẽ caſu 3°
Utrũ baptizatus erit puer ſi dimitterentur panni in puteum ⁊ poſtea exprimerentur aqua ſuper puerum ſub debita forma verborum. ibidem caſu 3°.
An baptizatus fuiſſe debeat reputari baptiſmo ſanguinis ſic bonus latro quem penituit di.iiij. in expoſitione lre.
An baptizare puerum ſtatim ſit melior conſuetudo q̃z expectare adultam etatem. ibidem
An baptiſmus aque ſit melior q̃z baptiſmus ſanguinis ⁊ penitentie. ibidem
An baptiſmus ſanguinis ſit melior aliis duob⁹. ibidẽ
An baptiſmus pnie ſit melior quolibet aliorũ. ibidẽ
Utrum baptiſmus poſſit tradi ab hoie malo di. v. ar.iij.q.i.
An baptiſmus traditus a bono miniſtro plus valeat q̃z a malo di. v. ar.iij.q.i.
Utrum baptiſmus poſſit tradi ab angelo malo ſpecie hominis aparente di. v. ar.iij. q.ij.
Utrum baptizando malus homo peccet mortaliter ibidem. q.iij.
An baptizare puerũ renũtians ſacerdos curat⁹ peccet mortaliter di. v. ar.iij.q.iij.
Utrũ baptiſmũ recipiens ſcienter ab hoie malo peccet mortaliter di. v. ar.iij.q.iiij.
An baptiſmũ liceat recipere a ſacerdote qui nõ vult baptizare niſi propter ꝓpũ di. v. ar.iij.q.iiij.
An liceat ab eo emere aquam ſanctificatã ſi eaz gratis concedere non vult nec al' poſſit hãi. ibidem
Utrum baptizare poſſit qui non habet ordinem di. v. ar.iiij.q.i.

Solũ regrẽ displicentia pec commiſi cũ proposito nõ committendi Credo in formã q̃ cũ baptiſmo [illegible] formã

Tabula

An de baptismi necessitate sit aque sanctificatio di. v.ar.iiij.q.i.
An ba prizare puerũ i aqua scificata liceat laico.ibiõ
Utr nõ baptizati possint baptizar õ. v.ar.iiij.q.ii.
An baptismi sacramentũ sit minoris dignitatis quã sacramentũ ordinis.di. v.ar.iiii.q.ii.
Utrum baptiare possit idẽ hõ seipsuz õ. v.ar.iiii. q.iii.
Utrum baptizare possit bonus angelus.ibiõ.q.iiij.
Utrum in baptizante regratur fides ad hoc vt uerũ possit ꝓferre baptismũ di. vi.ar.i.q.i.
An in baptizando ꝓncipalior sit baptizans ꝙ puuluz offerens õ. vj.ar.i.q.i.
An in offerentibus paruulum regratur fides ibidez.
Utrum i baptizante regratur intẽtio õ. vi.ar.i.q.ii
An ille qui credit baptismum nihil valere possit habere itentionem vere baptizãdi õ. vi.ar.i.q.ij.
Utrum in baptizante sufficiat intentõ pure in hitu õ vi.ar.i.q.iii.
An baptizans non intendendo vt per hoc si puer spiritualit regenerek sz vt per hoc aliquod cõmodum temporale consequatur impediat baptismi effectũ di. vi.ar.i.q. iii.
Utrũ baptizari possit puer baptismo aq̃ i vtero matris sue di. vj. ar.ii.q.i.
Utrum ad baptismum suscipiendum requirat vsus rõnis in adultis.ibidem.q.ii.
An baptizari possint dormiendo obdormientes in voluntate non suscipiendi baptismum di. vi.ar.ii. q.ii.
Utrum quando baptizantur adulti habentes vsum rõnis requiratur intentio in eis ad hoc vt recipiãt sacramentum baptismi di. vi.ar.ii.q.iii.
Utrum non baptizati adulti infideles sint cogendi ad suscipienduz baptismum di. vi.ar.iii.q.i.
An heretici qui in baptismo susceperunt fidẽ baptis sint cogendi ad obseruandam fidẽ di. vi.ar.iii.q.i.
Utrum qui baptismum suscipiunt coacte recipiant caracterem baptismi di. vi.ar.iii.q.ij.
Utrum baptizandi sint pueri iudeorum ꝙ paganorũ inuitis parentibus.ibidem.q.iii.
An baptismi effectus pricipalior sit gratia ꝙ caracter di. vi.ar.iiii.q.i.
Utrum baptismus sit iterabilis di. vi.ar.iiii.q.i.
Utrum baptizatus ignorans se baptizatum postea faciens se sine conditione baptizari sit irregularis ibidem.q.ii.
An baptizãs ignoranter sit irregularis di. vi.ar.iiii. q.ii.
Utrum consuetudo de expectando conferre baptismum vsqz ad sabbatum pasce vel pntũ sit rõnabil di. vi.ar.iiii.q.iii.
An conuenientius fuisset expectare diem passionis di. vi.ar.iiii.q.iii.
An diem epiphie.ibidem
Utrum illa que post baptismum fiunt ex quadam solẽnitate aliquid significent ꝙ qd di. vi.ar.vi.q.iii.
An baptismum suscipiens iocose recipiat vere baptismum di. vi.in expositione littere.
An posito isto casu.s.aut ꝙ oporteat parumlum mori sine baptismo aut dare pecuniaz pro ipso batismo licitum sit dare pecuniaz proboc.di.xxv.ar.iii.q.i

Beatitudo

An per beatitudinem terminetur omnis anime appetitus tam naturalis ꝙ alius di.xlix.ar.i.q.i.
Utruz beatitudo sit vltimus finis vite humane di. xlix.ar.i.q.ii.
An beatitudo sit vna omnium bonorum actuũ voluntatis di.xlix.ar.i.q.i.
An beatitudo indigeat exterioribus bonis. ibidem
Utrum beatitudo sit quid creatũ di.xlix.ar.i.q.iii.
Utrun beatitudo sit actus.ibidem.q.iiii.
An beatitudo hominis sit per vnionem eius cũ deo di.xlix.ar.i.q.iiii.
Utrum beatitudo sit actus anime tantum di.xlix. ar.i.q.v.
Utrum beatitudo sit actus intellectus ꝙ voluntatis simul.ibidem.q.vi.
An beatitudinis obietum sit deus rõne summe bõitatis ꝙ veritatis simul di.xlix.ar.i.q.vi.
An beatitudo sit primum obiũ voluntatis.ibidem
An beatitudo sit simplici? quod sit in hoie.ibidem.
An beatitudinis essentia sit amor amicitie ꝙ concupiscentie.ibidem
An de beatitudinis essentia sit principali? amor amicitie ꝙ amor ille quo deus dicitur amari amore cõcupiscentie.ibidem
An beatitudo btẽ potentie ordinek ad aliquid aliud ꝙ ad beatitudinis obiũ.ibidem
Utrum beatitudo principalius sit in actu voluntatis ꝙ intellectus di.xlix.ar.i.q.vii.
Utrum beatitudo principalius cosistat in actu intellectus speculatiui ꝙ practici.ibidem.q.viii.
Utrum beatitudinem appetãt omnes homines di. xlix.ar.ii.q.i.
An beatitudinem cognoscant omnes homines di. xlix.ar.ii.q.i.
An beatitudinem appetant naturaliter.ibidem
Utrum beatitudinem appetant omnes homines de necitateex volũtate deliberatiua di.xlix.ar.ii.q.ii.
Utrum beatitudo possit haberi in hac vita.ibidem q.vi.
An beatitudo possit esse sine clara dei visione ꝙ pfecta eius dilectione di.xlix.ar.ii.q.vi.
An beatitudo vera possit ab homine consequi ex puris naturalibus.ibidem
An beatitudo anime possit ab homine consequi de lege cõi in hac vita.ibidem
Utrum beatitudo electorum erit maior post iudiciũ ꝙ ante di.xlix.ar.ii.q.vii.
Utrum beatitudo participetur equaliter ab omnib? ibidem.q.viii.
An de beatitudinis essentia sit scire se beatũ di.xlix. ar.iii.q.iii.
Utrum de beatitudinis essentia sit gaudiuz di. xlix. ar.iii.q.vi.
An beatitudo vera possit aprehendi ab intellectu sine gaudio di.xlix.ar.iii.q.vi.
An beatitudinis perfectio sit gaudium.ibidem
Utrum beatitudo corporis erit premium accñtale. di.xlix.ar.v.q.ii.

Beati

Utrum in beatis omnes sensus erunt in actib? suis di.xlix.ar.iiii.q.iii.
An in beatis potentie vegetatiue erunt in actibus suis di.xlix.ar.iiii.q.iii.
An in beatis erit gustus in aliquo actu deseruiẽte nutritiue.ibidem
An i beatis immutatio gustus erit ex vi beatitudis aie tñ.ibidem.q.iii.
An in beatorum lingua causabitur vere aliqua hũditas saporosa. ibidem
An beatorum olfatus erit ibi in suo actu. ibidem
An i beatis erit mot? ispiratiõis ꝙ respiratiõis. ibiõ

An in btis erit tactus in actu suo ibidem
An btūs quilibet posset totam terram comouere si vellet di.xlix.ar.iiij.q.iiii.
An beati post resurrectionem mouebunt se de loco ad locum di.xlix.ar.iiii.q.vii.
An beati videbūt xp̄m oculis corporalib⁹ in quocūq; loco celi empirei fuerint .ibidem
Utr̄ i btis erit aliqō p̄miū accītale di.xlix.ar.v.q.i.
Utrum beati habebunt aliquod p̄mium accītale p bōis opib⁹ q̄ fecerūt i pccō mortali.ibidē.q.vii.
Utrum beatus quilibet gaudeat tm̄ de bono p̄rimi sui q̄tum de suo.ibidem.q.vi.
An beatorum gaudium sit tantum quantum eorum cognitio di.xlix.in expositione lr̄e.
An bti videāt penā dānatoꝝ. di.l.ar.iii.q.iii.
An beati cōpatiantur dānatis.ibidem
An beatorū felicitas sit dānatis supplicium di.l.ar.iiii.q.i.
An beati compatiantur peccatoribus qui sunt i hac vita di.l.in expositi one lr̄e.

Bigami

Utrum bigami teneantur non portare tonsuram di.xxiiii.ar.ii.q.iii.
Utr̄ bigami sint irregulares di.xxvii.ar.iiii.q.i.
Bigamie irregularitas in quot casibus contrahit. di.xxvii.ar.iiii.q.i.
Utr̄ bigamie irregularitas tollatur per baptismum di.xxvii.ar.iiii.q.ii.
Utrum cum bigamis possit per summum pontificē dispensari.ibidem.q.iiii.

Bonitas

An bonitatis ratio sit humilior vel vilior q̄ rō entitatis di.xlix.ar.i.q.vii.
An bōitatis rō sit nobilior q̄ rō entitatis.ibidem

Caracter

Utr̄ caract sit aliqd absolutū i aia ō.v.ar.ii.q.i.
An caracter disponat animam ad gratie susceptiōez di.v.ar.ij.q.i.
An caract sit ad distig^m baptizatū a ñ baptizato.ibiō
An caracter sit ad assumendū aiam deo. ibidem
An caracter educatur in esse p creationem. ibidem.
An caracter sit qualitas. ibidem
An carater sit habitus.ibidem
An caracter sit supernaturalis potētia passiua p quā cbathetizatus pōt suscipere alia sacra.ibidem
An caracter sit in aliqua illarum specierū qualitatis quas ph⁹ ponit.ibidem
Utrum caracter sit in essentia aie vel in potētia di.v.ar.ii.q.ii.
Utrū caracter possit deleri.ibidem.q.iii.
An caracter ex sui natura determinēt potētiaz ad aliquē actū vel passionem di.v.ar.ii.q.iii.
Utrum caracter imprimatur per quodlibet sacr̄m di.v.ar.ii.q.iiii.
An caracter imprimatur per actus virtutum di.v.ar.ii.q.iiii.
An caracter imprimatur tm̄ in baptismo confirmatione ⁊ ordine. ibidem
Utr̄ caracter ip̄mat i q°lz ordie di.xxiiii.ar.iiii.q.ii.
An caracteres diuersi specie imprimātur in diuersis ordinibus di.xxiiii.ar.iiii.q.ii.
Caracter in quo actu cuiuslibet ordinis imprimatur di.xxiiii.ar.iiii.q.iii.
An caracter qui confertur in hostiam ordine imprimatur in clauium ecclesie traditione.ibidem
An caracter que cōfertur in ordine lectoris imp̄mat in traditione codicis diuinarum lectionum. ibidē
An caracter qui confertur in ordine exorciste imprimatur in traditione libri exorcismorum. ibidem
An caracter qui confertur in ordine accoliti imprimatur in traditione cādelabri cū cereo.ibidem
An caracter que confertur in ordine subdiacōi imprimatur in traditione patēne ⁊ calicis.ibidem
An caracter qui confertur in ordine diaconi imprimatur in traditione textus euangelij.ibidez
An caracter qui confertur in ordine sacerdotis imp̄ matur cū sibi epūs tradit calicem cum vino et patenam cum hostijs. ibidem

Caritas

An caritas sit spūalis hedificij fundamentū di.xiiii.ar.x.q.i.
An charitat em possit quis habere ad seip̄m di.xv.ar.ii.q.vii.
An charitas in patria sit nobilior habitus q̄ quicūq; habitus intellectus di.xlix.ar.i.q.vii.

Carnes

An a carnibus debeamus abstinere die sabbati di.xv.ar.iii.q.v.
An carnes comedere q̄ natiuitas dñi celebratur feria sexta sit licitum cuilibet di.xv.ar.iii.q.viii.
An caro facta de semine ⁊ illa que fit de nutrimento sint de veritate nature differēti modo di.xliii.ar.i.q.iiii.

Castitas

An castitas coniugalis fuisset perfectior in statu innocentie q̄ virginitas di.xxiii.ar.iiii.q.ii.

Cathecismus

Utrum cathetizari debeant puuli di.vi.ar.v.q.i.
Utrū cathecism⁹ debeat fieri añ bap^m.ibidez.q.ii.
Utrū cathetizare sit offiū sacerdotis.ibidē.q.iii.

Celum

An celum sit animatum di.xliii.ar.i.q.i.
An celi influentia sit nobilior in centro q̄ in circūferentia dī.xliii.ar.ii.q.ii.
An celo quiescente possit aliquod corpus transmutare naturaliter ad corpus a sua naturali dispositiōe di.xliii.ar.ii.q.vi.
An celestia corpora quiescent post iudiciū in illa habitudine que magis concordabit elementis actuis di.xlviii.ar.ii.q.iiii.
An celestia corpōra agant per lucem di.xlviii. ar.ii. q.v.
An celi partes ponere diuisibiles ⁊ eas iterum post diuisionem vniri sicut videmus in pti b⁹ aeris ictu dat celū esse corporalis nāe di.xlix.ar.iiii.q.iii.

Cerimonie

Utrum cerimonie omnes veteris legis essent sacramenta di.i.ar.iii.q.i.

Circunstantia

Utrum circunstantia possit mutare speciem peccati di.xvi.ar.ii.q.i.
An circunstantia sit de ratione actus inq̄tum moralis est. di.xvi.ar.ii.q.i.
An circunstantia possit mutare obiectum actus

secundum spēm moris.ibidem
Utrum circunstantia possit mutare veniale peccatū i mortale di.xvj.ar.ii.q.ij.
Utrum circunstantias omnes peccati teneantur homines confiteri d.xvij.ar.iij.q.v.
An circunstantie sint octo ꝛ que sūt ille d.xvij.ar.iij. q.v.

Circuncisio

Utrum circuncisionis fuerit conueniens institutio. di.i.ar.vi.q.i.
Utrum modi circuncisionem celebrandi fuerit conueniens ordinatio.ibidem.q.ij.
An cum illis quos circuncidit Josue in galgala fuerit dispensatum vt non circumciderent vsque tūc di.i.ar.vj.q.ij.
Utrum circūcisio gratiā conferat susceipienti ipam di.i.ar.vi.q.iij.
An per circūcisionem potuisset peccatum originale dimitti si per eam non fuisset data gratia gratuz faciens di.i.ar.vi.q.iij.
An circūcisio imprimat caracterem in anima.ibiō.
An circūcisio primo ꝛ expressi? significabat peccati remissionem q̄z gr̄e collationem.ibidem
Utrum circuncisionis cessatio seu euacuatio fuerit conueniens di.i.ar.vj.q.iiij.
An aliorum legalium a circuncisione cessatio fuerit conueniens di.i.ar.vj.q.iiij.
An circuncisio durauerit in sua virtute vsq̄z ad xp̄i passionem. ibidem
An circuncisio dicatur conuenienter data fuisse in fedus sempiternum.ibidem
An circuncidendo Paulus Timotheum fecerit bene.ibidem.
An circuncidendo licebat aliquem preuenire diem octauum di.i.in expositione littere
An ad circumcisionem non obligari mulieres fuerit conueniens.ibidem.
An ad circūcisionem fuerint obligati. Judei vsq̄z ad chr̄isti passionē di.i.ar.vi.q.iiij.

Claues

Utrum claues regni celorū sint date ecclie di.xviij. ar.i.q.i.
An clauis conuenienter diuidatur in clauem auctoritatis ꝛ excellentie ꝛ ministerij di.xviij.ar.i.q.i.
An clausura celi diuidatur in vsum non perpetuam ꝛ in particularem non ꝑpetuā.ibidem
An claues inferni habeat ecclesia.ibidem
Utrum claues sint date ad aperiendum tantum di. xviij.ar.i.q.ij.
An claues sint date principalius ad aperiendum q̄z ad claudendum di.xviij.ar.i.q.ij.
An per clauiz ptātez iudex ecclesiasticus possit aperire ꝛ claudere tripliciter ꝛ qui sunt illi modi.ibidē
Claues que ꝛ quot sunt di.xviij.ar.i.q.iij.
Utrum clauibus vti pro sua voluntate liceat sacerdotibus di.xviij.ar.i.q.iiij.
Utrum per clauiū ptātem possit remittere sacerdos peccū q̄tum ad maculam di.xviij.ar.ij.q.i.
Utrum per clauium potestatem possit sacerdos remittere peccū quantū ad penam ibidem.q.ij.
Utrum claues respectu eiusdem peccati in numero habeant efficatiam pluscz̄ semel.ibidem.q.iiij.
An ligare ꝛ soluere in foro exteriori sit actus ptātis clauium di.xviij.ar.iiij.q.iij.
Utrum claues fuerint collate sacerdotibus veteris legis di.xix.ar.i.q.i.
An claues habeant non sacerdotes di. xix.ar.i.q.i.
Utrum claues sint collate omnibus sacerdotib? noue legis di.xix.ar.i.q.ii.
Utrum clauium vsuz possit quilibet sacerdos exercere in q̄libet personam.ibidem.q.iij.

Clerici

An clerici debeant interesse sepulture raptoris q̄ potuit restituere in vita ꝛ noluit ꝛ in articulo mortis vult ꝛ non potest di.xv.ar.v.q.i.
An clericis iterdicta sit negociatio tpalis di.xvi.ar. iij.q.ij.
Utrum clerici teneatur obedire ep̄o publice excōicato maiori excōicatiōe di.xviij.ar.xj.q.ij.
An clericis quare capitis sumitas debet denudari di.xxiiij.ar.i.q.i.
An in clericis resecari debeant capilli inferi?. ibidē
An clerico cuilibz debeat ab ecclesia p̄uideri in victu di.xxiiij.ar.i.q.iij.
An clericis liceat habere p̄opr̄ium.ibidem
An clericis habentibus de p̄opr̄io vnde honeste viuere possint liceat retinere beneficium ecclīasticū ibidem.
An clericis talibus teneatur episcopus eos ordinās p̄uidere.ibidem
Utrum clerici non beneficiati nec in sacris constituti teneantur portare tonsuram di.xxiiij.ar.ij.q.i.
An clerici tales possint renuntiare p̄iuilegio clericali per qō data est clericis libertas di.xxiij.ar.ii.q.i
An clerici per quos scandalum in ecclia generat teneātur portare tonsuram.ibidem
Utrum clerici vxorati non tamen bigami teneant portare tonsuram di.xxiiij.ar.ii.q.ii.
An clerici qui facti sunt milites teneantur portare tonsuram di.xxiiij.ar.ij.q.ij.
An clerici qui facti sunt publici mercatores.ibidem
An clerici sint dñi possessionum ecclīasticarum di. xlv.ar.iij.q.i.

Cognatio

Utrum cognatō spūal impediat mr̄imonium di.xlii ar.i.q.i.
Utrum cognatō spūalis contrahatur i solo baptismo ibidem.q.ii.
An cognatō spūalis contrahatur i confirmatiōe di. xlii.ar.i.q.ij.
An cognatō spūalis contrahatur i catheciśmo.ibidē
Cognatō spūalis iter quas personas contrahitur di. xlij.ar.i.q.iij.
An cognatō spūal cōtrahatur iter istos scilz si aliquis non baptizatus tenet aliquem in baptismo di.xlij. ar.p̄.q.iij.
An cognatō spūalis contrahatur si alter coniugum inter quos est matrimonium consumatum teneat filium alicuius inter coniugem tenentis ꝛ parētes baptizati.ibidem
An cognatō spūalis contrahatur si aliqs teneat filiū mulieris quem habuit de alio viro q̄z de suo cōiuge cum tamen consumauit matrimonium inter illum q puerum tenuit ꝛ maritū illius mulieris.ibiō
An cognatō spūal transeat ad alterum coniugem si alterum coniugum ante consumatōnem matrimonij leuauerit filium alicuius de sacro fonte.ibidem
Utrum cognatio legalis impediat matrimonium

di.xlti.ar.ii.q.ii.
Cognatio legalis inter quos ꝟbitur.ibidem.q.iii.

Cognitio

An cognosci possit perfecte aliquod bonuz quod nō perfecte amatur di.xlix.ar.j.q.vi.
An cognitio naturalis possit esse per species ifluxas adeo supernaturaliter di.l.ar.i.q.ii.
An cognitio naturalis spūuz impediatur pp sui distātiam a cognoscibili.di.l.ar.iii.q.i.

Cōcubitus

Utrum concubitus coniugum ita possit excusari per bona matrimonij vt nullum penitus sit peccatum di.xxxi.ar.iii.q.i.
Utrū cōcubitus cōiugū nō causa reddendi debitum nec prolis procreande semper sit pccm̄.ibidē.q.ii.
Utrū cōcubitus nō cā reddendi debitum nec prolis procreande semp sit mortale pccm̄.ibidem.q.iii.
Quod cōcubitus carnalis excusatur a peccō mortali quid sufficiat di.xxxi.ar.iii.q.iii.
An concubitus tpe menstruorum sit in preiudiciuz prolis di.xxxii. ar.iiii.q.i.
Utrum concubitus concubinarius sit contra legem nature di.xxxiii.ar.ii.q.i.
An cōcubitus concubinarius sit notabile preiudicium boni prolis di.xxxiii.ar.ii.q.i.
Utrū concubinarius possit ex dispensatiōe fieri sine peccato mortali di.xxxiii.ar.ii.q.ii.
An concubitus esset concubinarius si deus cōcederet qꝫ vir ⁊ mulier concederēt sibi mutuā potestatē corporuꝫ ad tempus di.xxxiii.ar.ii.q.ii.
An cōcubitus cū consanguinea propa sit maius peccatū q̄ cōsanguinea vxore di.xxxiiii.ar.iiii.q.ii.
Utrū concubitus soluti cū coniugata nōdū a marito cognita sit adulterium di.xxxv.ar.ii.q.v.

Confessio

An confessio sit necessaria post q̄cūq̄ contrictionez di.xiiii.ar.vij.q.ij.
Utrū confiteri teneātur hoīes de necessitate sua peccata sacerdoti di.xvii.ar.ii.q.i.
Utrū ꝓfiteri teneāt hoīes ex iure diuino.ibiḋ.q.ii.
Utrū cōfiteri teneāt hoīes ex iure nature.ibidē.q.iii.
Utꝫ cōfiteri sacerdoti sua pcā teneāt oēs ibiḋ.q.iiii
An confiteri teneātur hītes sola venialia di'. xvii. ar.ij.q.iiij.
An cōfiteri teneatur dñs papa.ibidem
An cōfiteri teneantur q non possint loqui.ibidem
An confiteri p scripturā vel nuntium sufficiat illi q non potest loqui.ibidem
An cōfiteri teneatur per interpretem qui nescit linguam sacerdotis. ibidem
An cōfiteri teneatur qui peccat añ adultā etatē. ibiḋ
An cōfiteri teneatur qui nullū hīet pccm̄. ibidem
Utrū confiteri possit aliquis per scriptum sacerdoti ipso absente di.xvij.ar.ij.q.v.
An ille qui confiteri non posset alio modo q̄ p scriptum teneat sic confiteri di.xvij.ar.ii.q.v.
Utrū confitens alicui sacerdoti pcā sua de quibus est memor si longe post acceptam absolutionem recordatur alicuius pcī mortalis prius obliti quod ante cōfessionem cōmiserat teneatur tentiōe necessitatis confiteri illud pccm̄ illi eidem sacerdoti di. xvij.ar.ij.q. vi.
Utrū q confiteri non teneatur aliquis possit dispensari cum eo.ibidem.q.vij.
Utrū confessionē factam proprio sacerdoti respectu eorūdem pccōꝝ in numero necessarium sit iterare ibidem .q. viij.
An confessus sacerdoti ydiote teneatur confessiōez iterare di.xvij.ar. ii.q. viij.
An confitens sacerdoti pccm̄ de quo non potest euz absoluere teneatur totam confessionem iterare superiori.ibidem
An confiteri teneatur iam confessa si aggrauant illud de quo de nouo est confitendi. ibidem
An reconfiteri teneatur ille qui tradidit oblitioni penitentiaz sibi iniunctaz añ eiꝰ expletionez. ibidez
An confitens scienter in mortali peccō teneatur recōfiteri.ibidem.
An confitens scienter in mortali peccō peccet mortaliter.ibidem
An confessionem scienter diuidens teneatur cōfiteri.ibidem.
Utrum qui non confitetur semel in āno possit puniri de iure proprio sacerdote di.xvii.ar.ii.q.ix.
Utrum confiteri teneantur penitētes proprio sacerdoti.di.xvij.ar.iij.q.i.
An confiteri possint hoīes vagabundi qui nūq̄ hūt propium domicilium cuilibet sacerdoti parochiali di.xvij.ar.iii.q.i.
An peregrinantes ad loca sancta. ibidem
An confessorē eligere pro sua voluntate esset vtilius q̄ teneri confiteri suo ordinario confessori.ibidem
Qui sunt qui confessores possunt eligere.ibidem
An confessio facta corā nō suo iudice in foro contentioso valeat ibidem
An confiteri teneatur aliquis proprio sacerdoti qui est nimis indiscretus. ibidem
An confiteri teneatur sibi qñ sollicitans est ad malū ibidem.
An confiteri teneatur aliquis pprio sacerdoti ō peccato comisso in parochia aliena.ibidem
Utrū qui cōfitentur hūti ptātez epi teneant illo anno confiteri suo pſbytero pochiali.di.xvii.ar.iii.q.ii.
Utrū confessi nō sacerdoti quē parochialis sacerdos posuit loco eius credens eū sacerdotem esse teneāt illa eadem pcā iterū confiteri postq̄ ꝓstitit eis illū cui confessi fuerint non esse sacerdotē.ibidē.q.iii.
Utrū confiteri teneantur oīa peccata mortalia tā secreta q̄ publica.ibidem.q.iiii.
Utrū cōfiteri teneāt oēs pcī circūstātias.ibiḋ.q.v.
Utrum confiteri teneant pccm̄ statim habita oportunitate sacerdotis.ibidem.q.vi.
An confiteri teneatur aliquis totiens quotiens vult cōicare vel celebrare di.vii.ar.iii.q.vi.
An confiteri teneatur aliquis quotiencūq̄ est in probabili periculo mortis.ibidem
An confiteri teneatur statim qñ videt probabiliter se anno illo copiā cōfessoris hīe nō posse alias .ibiḋ
Utrū confiteri teneatur mulier pccm̄ suuz pſbytero parochiali qō cū eo cōmisit di.xvii.ar.iii.q.vii.
Utrū confessio sacramentalis possit fieri pluribus sacerdotibus simul.ibidem.q.viii.
An confessio sacramentalis possit fieri a pluribꝰ penitentibꝰ simul vni sacerdoti di.xvii.ar.iii.q.viii
Utrum ad confessionem requirantur ille.xvi^m conditiones contente his versibus.s.sit simplex hūilis ꝛc.di.xvii.ar.iii.q.ix.
An si confessori esset relatum q penitenti eēt remissa tota pena suis peccatis debite sibi deberet in iū gere aliam penam di.xviii.ar.ii.q.ii.
An confessor existens in peccato mortali peccet absoluendo in foro penitentie di.xix.ar.ii.q.ii.
Utrum per confessionē generalē deleantur peccata

venialia.di.xxi.ar.iii.q.i.
Utrum confessio generalis sit facꝛ di.xxi.ar.iii.q.ii.
Utrum per confessionem generalem deleantur pec cata mortalia oblita.ibidem.q.iii.
Utrum confitens peccata que non fecit peccet.ibiꝺ q.iiii.
An confessor possit de lnia confitentis peccatum eiꝰ alij.revelare.di.xxi.arꝯ.iiii.q.iꝯ.
An si confessor dicat se licentiatū a confitente oblige tur ad probandū licentiā si alius negat. ibidem
An cōfessor teneaꝯ celare pecā que audiuit in cōfes sione si illa eadē aliter sciat.ibidem.
Utrū confessionem revelare alicui liceat i aliquo ca su.di.xxi.ar.iiij.q.ij.
An hoc posset qñ sciret ꝺ esse vtile confitenti di.xxi. ar.iiij.q.iiꝯ.
An confessionis revelatio ꝛ secreti proditio sit eiusꝺ criminis.ibidem
An cōfessor teneatur cōfiteri pecīn qꝺ non posset nisi manifestādo cōfessori pecīn sibi ab alio pfessū.ibiꝺ
An si cōfessor requireꝯ vtrū sciet personā sibi crimē confessam fecisse tale crimen debeat tacere vel di cere se nūq̄ ꝺ audiuisse.ibidem.
An confessor debeat vitare privati illū quē per suaꝛ cōfessionem scit ꝛ non aliter esse excōicatuꝛ. ibideꝛ
An confessor existens in introitu nemoris cū aliqui bus volentibus ipm interficere possit revuere itra re nēus cū eis si ꝺ sit tīn p alteriꝰ illoꝝ pfessionē.ibiꝺ
Utrū aliꝰ a confessore audiēs apropositō vel a casu peccīn cōfitentis ignorantis q pecā sua alius a sacer dote audiat teneaꝯ illa celaꝯ.di.xxi.ar.iiii.q.iii.
An cōfessor possit loqui in generali de peccis sibi con fessis.di.xxi.ar.iiii.q.iiii.
Utrum cōfessionem teneaꝯ celare ille cui confessor eam revelauit di.xxi.ar.v.q.i.

Confirmatio

Utrum confirmationis materia debita sit crisma sci ficatum.di.vij.ar.i.q.i.
An cōfirmationis sacramento xp̄s determinauit il lam materiam di.vij.ar.i.q.i.
An in cōfirmationis collatione apostoli debuerant vti manuū impositione loco materie. ibidem
Utrum confirmationis forma cōueniens sint ꝺ vba signo te signo crucis confirmo te crismate sa. i noie pa.ꝛ fi.ꝛ spi.san.amen.di.vij.ar.i.q.ij.
An si in cōfirmatione dicatur confirmo te crismate scificationiſ corrūpatur essentia forme.di.vii.ar.i. q.ij.
An in confirmaciōe debeat noiari signum crucis cuz nō noictur in baptismo qui magis repꝛesentat pas sionem.ibidem
Utrū confirmare possint soli epi.di.vij.ar.ij.q.i.
An confirmare possint non sacerdotes ex comissiōe pape.di.vij.ar.ij.q.i.
Utrū confirmationis susceptionem possit impedire etas ifantilis ꝛ femineus sexus.ꝛ privatio vsus li gue.di.vij.ar.iij.q.ij.
Utrū inconfirmationis susceptione ipꝛimatur cara cter di.vij.ar.iiij.q.i.
An cōfirmationis caracter sit eiusdē spēi cuz caracte re baptismali.di.vij.ar.iij.q.i.
Utruz confirmationem susceptienti cōferatur gratia gratum faciens.di.vii.ar.iiij.q.ij.
An inconfirmatione gr̄a data sit eadem cum illa que datur in baptismo di.vij.ar.iiij.q.ij.
Utrum confirmationis susceptio sit necessaria ad sa lutem di.vij.ar.v.q.i.
An confirmationis sacr̄m possit ministrari tpe inter dicti di.vij.ar.v.q.i.
Utrum cōfirmatio sit dignus sacr̄m.sacramento ba ptismi.di.vij.ar.v.q.ij.
An inconfirmatione detur maioꝛ gr̄a q̄ ī baptismo di.vij.ar.v.q.ij.
Utrum confirmationis sacr̄m sit iterabile.dist. vij. ar.vi.q.i.
An confirmationis sacr̄m sit dignius sacro extreme vnctionis.di.vij.ar.vi.q.i.
Utrum inconfirmatione debeat fieri iniunctio crisꝰ matis in fronte di.vij.ar.vi.q.ij.
An confirmationis sacr̄m debeat tradi a ieiunis di. vij.arꝯ.vj.q.ij.
An cōfirmationis sacꝛz debeat susciꝑi a ieiunis.ibiꝺ
An confirmationem susceпturi prius debeant confi teri si sint adulti.ibidem
An cōfirmationē susciꝑienti frōs debeat ligari. ibiꝺ
An cōfirmatꝰ debeat abstinerꝯ a lotione capitis per septem dies. ibidem
Utrum qui confirmatur debeat teneri a pluribus vl̄ ab vno tīn.di.vij.ar. vij.q.i.
An confirmationis sacr̄m possit susciꝑi si non teneaꝯ ab alio .ibidem
An qui confirmatur debeat teneri tīn a confirmato di.vii.ar.vij.q.ij.
An qui cōfirmatur debeat teneri a monacho.ibideꝛ
An inconfirmatione possit teneri vir a muliere vel econuerso.ibidem.
An qui confirmatur possit teneri ab illo.q eū renuit in baptismo. ibidem
An confirmationis virtus sit donatio spūs sancti ad robur di.vij.in expositione lr̄e.

Coniunx

Si alter coniugū affirmat q nūq̄ consensit in alteꝝ quid cōsulendū est sibi.di.xxvij.ar.i.q.iii.
Quid si coniunx qui prius affirmauit non consensis se in alterum postea affirmat se mentitum esse ꝛ pe tat debitum.ibidem
An si alter coniugū resuscitaretur alter teneatur eum recipere di.xxvij.ar.ii.q.iiij.
An coniunx teneatur reddere debitum quando ꝺ nō potest sine preiuditio notabili corporis sui.di.xxxii ar.i q.i.
Utrum vnus coniunx sine alterius lnia possit conti nentiam vouere di.xxxij.ar.ij.q.i.
Utrum coniunx dans alteri licentiam vouendi con tinentiam possit illam lniam postea revocare.ibiꝺ questione.ij.
Utrum coniunx sanus teneatur coniugi leproso de bitū reddere di.xxxij.ar.iiij.q.ij.
An coniunx sanus teneatus cohabitare cū cōinge le proso di.xxxii.ar.iiii.q.ii.
An vnus coniunx teneatur debitum reddere coniu gi furioso habenti lucidum intervallum.ibideꝛ.
An coniugi qui est ydiota habens se ad modū pueri reddendum sit debitum.ibidem
Utrum coniunx conuersus ad fidem teneatur ab in fideli coniuge discedere di.xxxix.ar.ij.q.i.
An coniuge altero cōuerso ad fidem si alter exercuit aliquem actum fidei contrarium ꝛ postea vult con uerti.primo conuersus teneatur eum recipere .di. xxxix.ar.ii.q.i.
An coniunx fidelis teneatur discedere a suo coniu ge labente in hęresim.ibidem.
An si coniunx alter conuertatur ad fidem teneatur ipsum recipere.ibidem.

Tabula

Utrum coniunx conuersus ad fidem possit cõtrahere cũ aliq̃ psõa ꝓiuge infideli viuẽte. di.xxxix.ar.ii.q.ii.
An si alter cõiugũ infideliũ conuertat ad fidem altero in infidelitate remanente soluatur inter eos vinculum mr̃imoniale. di.xxxix.ar.ii.q.ii.
An coniugũ talium dissolutio debeat fieri secundũ iudicium ecclesie. ibidem
An inter ꝓiuges tales soluatur vinclm mr̃imoniale anteq̃ cõiunx cõuersus cõtrahat ꝑm mr̃im^{m}. ibidẽ
An si cõiunx infidelis conuertatur ante cõtractũ secũdi mr̃imonij possit ꝑmo conuersus aliud matrimonium contrahere alio viuente. ibidem
Utrum coniunx infidelis a fideli dimissus modo debito possit illo viuente cum aliqua persona contrahere. di.xxxix.ar.ii.q.iii.
An coniunx infidelis possit contrahere añq̃ fidelis ꝺhat aliud mr̃im^{m} di.xxxix.ar.ii.q.iii.
An solus cõiunx possit accusare mr̃im^{m} pp fornicatõnem alterius ꝓiugis. di.xli. in expositione littere
An si alter coniugũ baptizat scienter filium alterius in articulo mortis ꝓeiudicet sibi q̃stũ ad exactionẽ debiti. di.xlii.ar.i.q.i.
An si hoc faciat ex ignorantia ñ ī cãu necĩtatis. ibidẽ
An si ꝺ faciat scienter ⁊ preter casũ necĩtatis. ibidez

Cõsanguineitas

Consanguineitas qd ẽ di.xl. in p̃ncipio immediate.
Consanguineitatis linea quid est. ibidem
An ꝓsanguineitatis linea dimidatur conuenienter in lineã ascendẽtiũ ⁊ descẽdẽtiuz ⁊ trãsuersaliũ. ibidẽ
In cõsanguineitate qũo cõputãt gradus ſm lineam ascendẽtez ⁊ descẽdentẽ ⁊ tranuersalẽ. ibidem
Cõsanguineitatis gradus qd est. ibidẽ. Et inuenies ibidẽ regl'as de ꝓsanguineitatis distãtia iter psonas
Utr̃ cõsãguineitas sit aliqñ vinculum di.xl.ar.i.q.i
An consanguicitatis vinculum sit inter bruta di.xl. ar.i.q.i.
An consangninecitas sit inter homines rõne anime vel corporis. ibidem
Consanguineitatis vinculũ q̃stũ protendit. ibidem
Utrum consanguineitas prestet mr̃imonio impedimẽtum di.xl.ar.i.q.ii.
An cõsanguineitas cõtrarietur alicui bono matrionij di.xl.ar.i.q.ii.
An cõsanguica ade fuerit Eua. ibidem
Utrũ consanguineitas impediat mr̃imonium vltra quartũ gradũ di.xl.ar.i.q.iii.
Utrum ad consanuineitatis impedimentũ accusandum sint admitendi tam extranei q̃ cõsanguinei di.xli.ar.ii.q.iiii.
An ille qui cõsanguineitatis impedimentũ sciuit qñ bãni in eccl'ia fiunt ſm cõsuetudinẽ ⁊ tacuit. possit post contractũ mr̃im^{m} accusare. di.xli.ar.ii.q.iiii.

Cõscientia

An cõscientia possit hoiem obligare ad rem ũ vrilẽ ad salutem. di.xxxviii.ar.iii.q.i.

Consecratio panis

Utrũ cõsecratio panis cõsistat in his verbis p̃cise hoc est .ꝛc. di.viii.ar.iii.q.i.
An de consecrationis essentia sit ꝺ coniunctio enim di.viii.ar.iii.q.i.
An in cõsecratione panis conueniẽter ponatur v̄bũ tertie persone. ibidem
An conuenientius ponatur ibi hoc verbũ est q̃ hoc verbum sit. ibidem
An in cõsecratione panis cõuenientius dicatur hoc est corpus meũ q̃ corpus xp̃i. ibidem
An in cõsecratiõe panis ꝺ pronomẽ. hoc demõstret accĩtia panis vel subãm panis vl' corꝓ xp̃i. ibidez
An faciat demonstrationẽ ad intellectum ⁊ ad sensum simul. ibidem
An verba illa proferantur materialiter tantum aut significatiue. ibidem

Cõsecratio vini

Utrũ cõsecratio vini consistat in his verbis p̃cise h est.n.cal.san.mei.no.⁊ eter.testa.mi.fi. qui p vob ⁊ pro mul.effun.in re.pec. di.viii.ar.iii.q.ii.
An in cõsecratione vini cõuenientius dicatur ꝑ mł. q̃ pro oĩbus di.viii.ar.iii.q.ii.
An dicatur cõuenienter in remissionem. ibidem
An ponatur ibi cõuenienter calix. ibidez.
An cõuenienter noiet ibi sanguinis. ī obliquo. ibidẽ
An cõueniẽter ponat ibi eterni. ibidem
An melius dicat mister. fi. q̃ charitatis. ibidem
Utr̃ virt' trãsubstãtiatiua p̃ncipali' respiciat sacerdotez q̃ cõsecratiõis verba di.viii.ar.iii.q.iii.
An de consecrationis essentia sit intentio sacerdotis di.viii.ar.iii.q.iii.
Utruz ꝓsecratiõis forma vna hẽat suaz operationez sine alia. di.viij.ar.iij.q.iiij.
An ex vi ꝓsecrationis p̃mo ⁊ per se sit sub sp̃e panis corꝓ xp̃i tm̃ ⁊ sub sp̃e vini sanguis tantuz. di.viij. ar.iij.q.iiij.
An consecrari vere dicatur panis ⁊ vinũ ꝑ formas positas superius. di.viij. in expositione lr̃e.
An consecrari dicat vere corpus ⁊ sãguis xp̃i ibidẽ.
An ꝓsecrari dicat vere spẽs panis ⁊ vini ibidem
An consecretur vinũ si sacerdos diceret hic est sanguis meus. ibidem.

Consecratio ep̃i

An ꝓsecratõ ep̃i sit sacr̃m. di.i.ar.i.q.iij.
An ꝓsecratõ ep̃alis dignitatis sola volũtate ⁊ verbo possit conferri. di.xxv.ar.i.q.iij.
An cõsecrãdi ptãs directe respiciat corpus xp̃i misticuz di. xiij.ar.ij.q.ij.
An consecrare posse virgines sit solius ep̃i. di.xxv. ar.i.q.i.
An pro consecratione eccl'ie liceat accipere procurationes. di.xxv.ar.iij.q.ij.

Cõsuetudo

An ꝓsuetudo det iurisdictõez. di.xviij.ar.iiij.q.i.

Cõstans

An cõstãs sit medius iter pertinacẽ ⁊ incõstantẽ di. xxix.ar.i.q.i.

Cõtinẽtia

An aliquis ad ꝓtinentiã nũq̃ intendens se obligare possit per accñs ad cõtinentiã obligari per totã vitam alterius persone di.xxv.ar.iij.q.i.

Cõtractus

Utrũ in cõtractu aliquo reneatur quilibz recipiẽs vltra sortem ad restitutionez illius. di.xv.ar.v.q.v.
An in contractu mutui licitũ sit aliqd accipere vltra sortem rõne pene cõuentional' permisse a iure di. xv.ar.v.q.v.
An per liberalem donationem ibidem.
An ratione interesse. ibidem
An in contractu venditionis licitum sit aliquid accipere vltra sortẽ. ibidem.
An contractus quandoq̃ obliget contrahentes ad aliquid a quo actualiter dissentit dñ. cõtrahit. absz ꝺ q̃ irritus sit cõtractus. di.xiij.ar.ij.q.ij.

Tabula

Cõtritio

An contritio sit aliqua pars satisfactionis di. xv. ar. v. q. i.
Utrũ cõtritio si dolor volũtarie assumpt⁹ pro pcis cũ proposito ꝓfitẽdi ⁊ satisfaciẽdi. di. xvij. ar. i. q. i.
Cõtrictiõis nom̃ vñ dicitur. di. xvij. ar. i. q. i.
Utrũ contritio sit prior ordine nature ꝙ̃ peccati remissio. di. xvij. ar. i. q. iiij.
Utrũ cõtritio ꝙ̃tũcũqz parua sufficiat pro quãtũcũqz magno peccato. ibidẽ. q. v.
An ad cõtritionẽ verã requratur q̃ tm̃ vrat dolor ꝙ̃ tum heserat amor. di. xvij. ar. i. q. v.
An ad cõtritione verã requrat sensibil' dolor ibidem
Utrũ in cõtritiõe ꝙ̃tũcũqz pua sit maior dolor ꝙ̃ maius dolor ꝑ amissiõe cuiuscũqz rei tpal' ibidẽ. q. vj.
Utr̃ contritio sit causa efficiens remissionis peccati di. xvij. ar. i. q. vij.
An contritio possit esse cã efficiens remissionis pcĩ venial' di. xvij. ar. i. q. vij.
Utr̃ in contritione possit esse nimis magnus dolor di. xvij. ar. i. q. viij.
Utrũ contritionis motus idẽ in numero possit intendi ⁊ remitti ibidem. q. viiij.

Cõuersio

Utrũ conuertatur subã panis ⁊ vini in corpus. ⁊ sanguinem xp̃i. di. xj. ar. i. q. i.
An qñ conuertitur vna subã in aliam illa in qua fit conuersio augeatur di. xj. ar. i. q. i.
An quod conuertit̃ in aliquod pre exñs conuertatur in illud vt preexistit. ibidem.
Utrũ conuertatur tota subã panis in totã subãm corporis xp̃i di. ij. ar. i. q. ij.
An conuertatur forma substantialis panis in totam substantialis formã corpis xp̃i. di. xj. ar. i. q. ij.
An conuersio solius materie panis vel sol⁹ forme in corpus xp̃i sufficeret ad hoc vt totũ corp⁹ xp̃i esset sub sacro. ibidem
Utrũ in cõuersione ista aCnihilet subã panis. di. xj. ar. i. q. iij.
Utr̃ ꝙuersio illa fiat in instanti ibidẽ. q. iiij.
An cõuersio illa fiat in illo instanti in quo est complementũ prolationis v̄boꝝ. di. xj. ar. i. q. iiij.
Utrũ ꝙuersio illa sit mutatio. ⁊ qualis mutatio di. xj. ar. i. q. v.
An illud in qd̃ conuertitur aliqd possit dici fieri ꝺ eo quod in ipm̃ cõuertit̃ di. xj. ar. i. q. v.
An conuersio illa. sit accñs. ibidem.
Utr̃ cõuersio vel ꝺ mutatio. sit mirabilior omnibus alijs mutationibus di. xj. ar. i. q. vj.
An sit mirabilior ꝙ̃ icarnatõ filij ꝺi. di. xj. ar. i. q. vj
Cui mutationi magis assimilatur inter nãles ibidẽ
Utrũ conuersio ad ꝺũ sit prior ordine nature ꝙ̃ auersio a pccõ di. xvij. ar. iiij. q. iij.

Corpus

An idem corpus possit esse in diuersis locis simul di. x. ar. ij.. q. ij.
An corp⁹ possit corrũpi ex vehemẽtia doloris aĩe di. 44. ar. 2. q. 8.

Corpora mortuor̃

Utruz corpora mortuorũ omnia in cinerabũtur di. xliij. ar. iiij. q. ij.
Utrũ in corporũ mortuor̃ puluerib⁹ sit aliqs apetit⁹ naturalis ad aĩe susceptionez ibidem. q. iij.
An in corpibus mortuorum supnãli reformatis erit naturalis iclinatio ad suas aĩas di. xliij. ar. iiij. q. iij.

Corpora gliosa

An corpa gliosa erũt odorifera. di. xlix. ar. iiij. q. iij.
Utrũ corpa gliosa erũt subtiliora elis di. xlix. ar. 4. q. iiij.
An corpora gloriosa iõ erunt subtiliora qz erunt penetratiua di. xlix. ar. iiij. q. iiij.
An corpa gliosa erunt penetratiua pp ꝙ̃titatis paruitatem m̃ latum ⁊ profundũ ibidem.
An pp eorũ raritatem vel pp actiue virtutis magnitudinem. ibidem.
An in corpibus gliosis erit mutua actio ⁊ passio per qualitates actiuas ⁊ passiuas. ibidem.
Utrũ corpus gliosuz possit per suã subtilitatẽ simul esse cuz non glioso di. xlix ar. iiij. q. v.
An corpus gliosuz per suaz subtilitatem possit simul esse in diuersis locis di. xlix. ar. iiij. q. v.
An corpa duo gliosa possint simul esse. ibidem.
Utr̃ corpa gliosa erũt clara di. xlix. ar. iiij. q. vi.
Uñ corpor̃ gliosor̃ claritas cãbr̃ di. xlix. ar. iiij. q. vj.
An corpor̃ gliosor̃ claritas educet̃ de potentia corporis per vtutem beatitudinis anime. ibidem.
An corpis eiusdẽ gliosi pres oẽs erũt eq̃lit̃ clare. ibidẽ
An in corporibus gliosis remanebit eis color qui debetur eis ex natura suar̃ partium. ibidem.
An corporis glorioſi claritas manifestetur vel occultetur m̃ imperiũ voluntatis ipsius beati. ibidem
Utrũ corpa gliosa erũt agilia di. xlix. ar. iiij. q. vij.
An corporis eiusdẽ glorioſi partes oẽs erũt equalit̃ agiles. di. xlix. ar. iiij. q. vii.
An corpora gloriosa erunt grauia. ibidem.

Corpus xp̃i

An corp⁹ xp̃i sit altissimũ sacr̃m di. viii. ar. i. q. i.
An corpus xp̃i sit sacr̃m ⁊ res. ibidem.
An corpus misticũ sit res ⁊ non sacr̃m. ibidem
Utrum corpus xp̃i sacr̃m fuerit conuenienter prefiguratum. di. viii. ar. i. q. iii.
Utrũ corpis xp̃i sacr̃z fuerit conuẽienter institutum ibidem. q. iiii.
An cõueniẽs fuit ipm̃ instituí ante christi aduentum di. viii. ar. i. q. iiii.
An cõueniẽs fuit ipm̃ institui añ xp̃i passionẽ. ibidez
An corpis xp̃i sacr̃m conuenienter fuerit institutum post cenam ibidem.
Utruz corporis xp̃i sacr̃m a nobis debeat confici añ prãdium. di. viii. ar. ii. q. i.
Utrum corpis xp̃i sacr̃m solũ a ieiunis sumi debeat ibidem. q. iii.
An possit licite summi post aliquos cibos iminente mortis periculo. di. viii. ar. ii. q. iii.
Utrum post corporis xp̃i susceptionem licituz sit statim comedere. di. viii. ar. ii. q. iiii.
Utr̃ corp⁹ xp̃i manducet̃ veraciter in hoc sacro. di. viii. ar. i. q. i.
An corpus xp̃i realiter descendat in stomachũ p descensum spẽi sub qua continet̃. di. viii. ar. i. q. i.
An corpus xp̃i misticum manducetur spiritualiter. i sumptione digna huius sacri. ibidem.
An corpus xp̃i sumens digne hẽat duodecim fruct⁹ vtiles ⁊ qui sunt illi. ibidem
Utrũ corpus xp̃i mandicans sacr̃aliter semper manducet ipm̃ spũaliter. di. viii. ar. i. q. ii.
An corp⁹ xp̃i vere descendat in ventrem bruti sunt is spẽz sub qua cõtinetur. di. viii. ar. i. q. iii.
An corp⁹ xp̃i sũptũ a bruto sumat̃ sacr̃alr. ibidem.
An corpus xp̃i manducent aliqui spũaliter. q tm̃ non manducant sacramentaliter. ibidem.

Tabula

An corpus xpi sit necessariū sumere in casu grauis infirmitatis si possit haberi. ibidem.
Utrum corpus xpi sūmens in pccō mortali existens peccet mortaliter di. viiij. ar. ij. q. i.
An corpus xpi sumēs nō in pccō mortali credēs tñ eē in pccō mortali peccet mortali di. viiij. ar. ij. q. i.
An corpus xpi sūmēs in peccato veniali peccet venialiter. ibidem.
An a pcepto corpus xpi sumēdi in ipasea excusetur q est in pccō mortali. ibidem.
An corpus xpi ispiciēdo peccet q est in peccato mortali. ibidem.
Utrum corpus xpi sumēdo ptritus nō tñ pfessus peccet mortaliter di. viiij. ar. ij. q. ij.
An corpus xpi liceat sumere ad vitandū scādalū ppie pſone di. viiij. ar. ij. q. ij.
An ad vitandū scādalū populi. ibidem.
Utrum a corporis xpi susceptione teneat hō abstinere pp aliqd qđ nō est pccm di. viiij. ar. ij. q. iij.
An pp cōcubitū cū ppria vxore di. viiij. ar. ij. q. iij.
An pp nocturnā polutionē. ibidem.
An pp pbabile vomēdi piculū. ibidem.
An corpus xpi sacrm dari debeat infantib⁹. ibidem.
An illis q semp fuerūt furiosi. ibidez.
An furiosis q anteqz itrarēt furiā hoc sacrm in statu debito petierunt. ibidē.
An a corporis xpi susceptiōe excludant iniuste excoicati. ibidem.
An suspēsi. ibidem.
An interdicti. ibidem.
An a corporis xpi susceptione teneatur abstinēr mulier tempore mēstruoz. ibidem.
An semini fluj. ibidem.
Utrum corpus xpi dans sciēter existenti in peecato mortali peccet di. viiij. ar. iij. q. i.
An corpus xpi dans notorio pccōi grauius peccet qz si piceret ī lutū di. viiij. ar. iij. q. i.
An corpus xpi petēri i publico criminoso occulte sit licitū dare hostiā nō pfectā. ibidem.
Utrum corpus xpi dans hystrionibus ꝛ magis peccet di. viiij. ar. iij. q. ij.
Utrum corpus xpi dari debeat illis q de crimie sunt suspecti. ibidem. q. iij.
Utrum corpus xpi sit sub specie panis qztū ad veraz ei⁹ substātiā di. x. ar. i. q. i.
An corpus xpi icipiat esse sub spē panis sine sui mutatione di. x. ar. i. q. i.
Utrum corpus xpi sit sub spē panis qztū ad ei⁹ verā qztitatē di. x. ar. i. q. ij.
An corpus xpi fuisset sine aia sub sacro si qs pfecrasz in triduo mortis ei⁹ di. x. ar. i. q. ij.
An corpus xpi qzitas sit sub spē panis mediāte substantia corporis vel ecōuerso. ibidem.
An corporis xpi substātia posset p potētiā diuinā ab accidentibus separari. ibidem.
Utrum corp⁹ xpi posset deus facere in illa spē vt in loco sub qua ptinet vt in sacro di. x. ar. ii. q. i.
An corpus xpi sit in loco spēi vt in loco di. x. ar. ii. q. i.
An corpus xpi in qztū est sub sacrali spē sit in aliquo vt in loco pse. ibidem.
Utrz corp⁹ xpi possit eē i plib⁹ locis sil' di. x. ar. ij. q. ij.
Utrum corpus xpi vt ptentum sub spē sacrali possit moueri di. x. ar. iiij. q. i.
An corpus xpi sub sacro possit simul moueri sursuz ꝛ deorsum di. x. ar. iiij. q. i.
An corpus xpi vertatur versa hostia. ibidē.
Utrum corp⁹ xpi vt ptentū sub spē sacrali possit immediate tāgi di. x. ar. iiij. q. ij.
An si corpus xpi consecratū in cena reseruatū fuisset sub sacro vsqz ad horam qua fuit clauis pforatum sensisset dolorem ex illa pforatione causatum di. x. ar. iiij. q. ij.
Utrum corpus xpi sub spē possit videri visione intellectuali di. x. ar. v. q. i.
An corpus xpi sub spē possit videri p naturā ab intellectu corpori vnito di. x. ar. v. q. i.
An ab intellectu aie separate. ibidem.
An ab intellecu angelico. ibidē.
An ab intellectu beato. ibidē.
Utrū corpus xpi sub spē possit videri ab occulo corporali di. x. ar. v. q. ij.
Utrum corpus xpi sit sub qualibet parte hostie virtute sacri di. x. ar. vj. q. i.
An corporis xpi partes ordi habeāt esse sub spē ordinatū ꝛ destinctū di. x. ar. vj. q. i.
An si corpus xpi nō esset sub qualibet parte hostie añ fractionē posset eē sub qlibet parte ei⁹ post fractionē virtute illi⁹ fractiōis. ibidē.
Utrū corpus xpi sit quolibet indiuisibili ipius hostie di. x. ar. vj. q. ij.
An corpus xpi sit palpabile di. x. i expositōe lre.
Utrum corpus xpi possit pfici de alia mā qz de pane di. xi. ar. ii. q. i.
An corpus xpi possit pfici de grano manēte sub forma grani di. xj. ar. ij. q. i.
Utrum corp⁹ xpi possit pfici de alio pane qz de pane facto de farina triticea coagulata p nālem aquam di. xj. ar. ij. q. ij.
An corp⁹ xpi possit pfici de granis tritici admixtis cū alijs granis di. xj. ar. ij. q. ij.
Utrū corp⁹ xpi possit pfici de pane fermentato di. xj. ar. ii. q. iii.
Utrum p corporis xpi susceptionē pcā remittant. di. xii. ar. v. q. i.
Utrz p corpis xpi susceptōez vtutes augeāt. ibiđ. q. ii
Utrz corp⁹ xpi freqnt sit suscipiēdū đ. xii. ar. vi. q. i.
An corpus xpi pluszz semel in āno sit suscipiēdū a fidelibus di. xii. ar. vi. q. i.
Utrz corpus xpi possit pfici a quolibet sacerdote di. xiii. ar. i. q. i.
An corp⁹ xpi possit pfici ab excoicato đ. xiii. ar. i. q. i.
An corp⁹ xpi possit pfici a mānifesto heretico. ibidē.
An corpus xpi possit pfici a degradato. ibidē.
Utrz corp⁹ xpi possit pfici a ñ sacerdote đ. xiii. ar. i. q. ii
Utrz cōp⁹ xpi possit dispēsari a ñ sacerdote. ibiđ. q. iii
Utrz corp⁹ xpi suscipe a publico pccōre sit licitū. ibiđ. q. iiii.
An corp⁹ xpi suscipe ab hētico sit licitū đ. xiii. ar. i. q. iiii.
An a sismatico. ibidē.
An ab excoicato. ibidē.
An a degradato. ibidem. An ab irregulari. ibidē.
An a simpliciter suspēso a sacerdotali officio. ibidez.

Correctio

Utrz correctio fraterna cadat sb pcepto đ. xix. ar. ii. q. ii
An a correctōe fraterna excuset aliqs pp laborē vel verecūdiā vl ne incurrat icōmodū tpale đ. xix. ar. ii. q. i.
An corrigere teneat par parē. ibidem.
Utrū illi corrigere teneant alios pccōres q sunt in peecato mortali di. x viiii. ar. ii. q ii.
Utrū corrigere teneant inferiores suos superiores. di. x viiii. ar. ii. q. iii.
In correctōe testes sunt iducēdi di. x viiii. ar. iii. q. ii.
an ad correctōez fris dēat vnqz pcedi i mōz accusatō

nis sine legitimo accusatore di.xviii.ar.iii.q. iii.

Corruptibile et incorruptibile

An corruptibile ⁊ incorruptibile differant secundum genus ð.xliii.ar.ij.q.v.

Costa

An costa de qua fuit Eua facta fuerit de veritate humane nature ipsius ade.ð.xliij.ar.i.q.iiij.

Creatio

Utrum potentia creandi potuerit cõicari creature ð. v.ar.i.q.iiij.
An creatio aĩe sit miraculosa ð.xvij.ar.iiij.q.viiij.

Creatura

An creature procedant adeo sicut numerus ab vnitate ð.xlviij.ar.ij.q.vij.
An creatura aliqua sit ita deo propinqua quod non posset aliquam sibi propinquiorem faces loquendo de propinquitate nature ibidem.

Crimen

De crimine quod modis cõuincitur homo ð. viiij. ar.iij.q.iij.
An ille qui crimen vnum sibi impositũ negat qð ille qui imposuit probare non potest ⁊ ex hoc incurrit infamiam teneatur ad restituendum fam m accusatori ð.xv.ar.v.q.iij.
An crimen contumatie incurrat hõ quadrupliciter ð. xviij.ar.iij.q.ii.
An q ad pmouẽdũ crimẽ iuuat qð alius ichoauit participet cũ illo ĩ crimine ð.xxi.ar.v.q.i.
An de crimine emendatus debeat recipi intestem si eum post penitentiam comitetur infamia di.xxv. ar.vj.q.ij.
An de crimine accusati sint repellendi ab accusatiõe ⁊ testificatione pendente sue accusatione ð.xxv.ar. vj.q.iij.
An de crimine condemnati qui ab iniqua sententia appellauerunt sint repellendi ab accusatione ⁊ testificatione pendente appellatione ibidem.
An criminosus possit probare se sufficienter emendatum de crimine per sacerdotem suum ibidẽ.

Damnati

An dãnati erunt plures q̃ saluati ð. xliiij. ar.ij.q.ij.
Utrum damnatorum corpora naturaliter corrũpentur per agens intrinsecum ð.xliii.ar.ij.q.viii.
Utrum damnati cruciabuntur ppetuo a tribus alijs elementis ab igne ibidem.q.x.
An damnati cruciabuntur ab influentia corporum celestium ð.xliij.ar.ii.q.x.
An damnati odiant deũ sub ratiõe qua summe bonũ ð.xlviii.ar.i.q.ij.qð habet ð.l.ar.iiij.q.i.
Utrum damnati vtantur scientia quam acquisierũt in hoc mundo ð.l.ar.iij.q.i.
An in damnatis sit aliqua delectatio ex vsu scientie quaz acquisierunt in hoc mundo ð.l.ar.iij.q.i.
An damnati aliquando cogitent de deo ibidem.
Utrum damnati cognoscant ea que fiunt circa nos di.l.ar.iii.q.ii.
Utrum damnati videant gloriam beatorum ibidẽ. questione tertia.
Utrum damnati appetunt beatitudinez naturali appetitu ð.l.ar.iiij.q.i.
An damnati vellent omnes alios esse damnatos ð. l.ar.iiij.q.i.
An damnati quia sciunt non omnes homines fore damnandos prius vellent illos ad quos naturaliter afficiuntur damnationem euadere ibidem.
Utrũ damnati debeant velle nõ esse ð.l.ar.iiii.q.ii.
An damnati debeant velle non esse habendo aspectum ad culpam ð.l.ar.iiii.q.ii.
Utrum damnati vellent non esse ð.l.ar.iiii.q.iii.
An in damnatis malus actus voluntatis sit suppliciũ mali meriti ð.l.in expositione littere.

Dauid

An dauid per virtutem naturalem citharizando repmeret spiritũ malũ a vexatiõe saul ð. vi.ar.vi.q.i

Debitor

An debitor teneatur offerre debitum creditori si nõ petat ð.xxxii.ar.i.q.ii.

Defuncti

An defunctis possint nocere mala opera viuorum ð.xlv.ar.ii.q.i.

Denunciatio

Utrum denunciationem publicam debeat precedere monitio secreta ð.xviii.ar.iii.q.i.
An denunciari debeat plublice ille q̃ ex p secretam monitionẽ correctus est ð.xviii.ar.iii.q.i.
Utrum denunciationem publicam debeat precedere testium inductio ð.xviii.ar iii.q.ii.
An denunciatione repellatur ille qui non premonuit fratrem ð.xviii.ar.iii.q.ii.
An ad denunciandũ admittitur aliqñ aliquis q̃ non admitteret ad accusandũ ð.xviii.ar.iii.q.iii.

Densitas

An densitas maior causetur a maiori duritie ð.xlviiii.ar.iiii.q.vi.

Desperatio

An despãdũ sit ð aliq° in hac vita ð.xiiii.ar.viii.q.ii.

Deus

An de° ex rõnẽ itelligẽdi pus itenda. acceptationem alicuius virtutis q̃ habitus ð.xiiii.ar.v.q.ii.
An ds sit debitor alicui ð.xvii. ar.i.q. iii. idẽ hĩ. vi.ar.i.q.i.
An circa ea que deus instituit immediate possit fieri mutatio p hoiez ð.xxvi.ar.i.q.iii.
An de° posset reducere aliquã substãtiã eãdẽ in numero si totaliter ad nihilaret ð.xliij.ar. .q.ii.
Utrũ in deo sit iusticia ð.xlvi.ar.i.q.i.
Utrũ ds possit pterm ittere opa iusticie ibidem.q.ii.
An ds possit dãnaĩ illos q̃ saluati sũt ð.xlvi.ar.i.q ii
An deus possit pretermittere cursum iusticie ibidẽ.
Utrum deus possit aliquem temporaliter punire nõ propter eius peccatum ð.xlvi ar.i.q.iii.
Utrũ ds iustius agat cũ vno q̃ cũ alio ibidez.q. iiii.
An deus misericordius agat cum vno q̃ cum alio. di.xlvi.ar.i.q.iiii.
Utrum in deo sit misericordia ð.xlvi.ar.ii.q.i.
In deo qñ differũt bonitas ⁊ mĩa ð.xlvi.ar.ii.q.i.
Utrum in deo prius sit secundum rationem itelligẽdi misericordia q̃ iusticia ð.xlvi.ar.ii.q.ii.
An i ds sit eadẽ rõ iusticie ⁊ vitatis ð.xlvi.ar.ii.q.ii.
Utrum in dei qualibet operatione sit misericordia ⁊ iusticia ð.xlvi.ar.ii.q.iii.

Tabula

An in dei electione ⁊ reprobatione ab eterno fuerit misericordia ⁊ iustitia di.xl vi.ar.ij.q.iij.
An deus sub rõne qua summum bonum tantũ sit vltimus finis di.xlix.ar.i.q.vi.
An deus sit vltimus finis principalius sub rõne qua summum bonum q̃ sub rõne qua summum verus di.xlix.ar.i.q.vij.
An in deo sit intellect⁹ practicus.di.xlix.ar.i.q.viij.
An deus ideo voluit creare mundum qõ intellect⁹ su⁹ dictabat bonũ mũdũ creari vel ẽcõuerso.ibidẽ
An deus de potẽtia absoluta possit facere hoiez beatum nõ gaudentez de ipo di.xlix.ar.iij.q.vi.

Diabolus

An si diabolus transfigurans se in angl'm lucis credatur angelus bonus sit error periculosus di.xxx. in expositione littere.

Diffinitio

An diffinitio conueniat principalius substãtie q̃ accidenti di.i.ar.i.q.ij.
An diffinitio minus conueniat enti per accidens q̃ accidenti .ibidem
An diffiniri minus ipropie conueniat ẽti p accidẽs constituto er aliquibus non vnitis nisi intentione vnum ad aliud applicante ibidem
Utrum diffinitiones quas ponit Augustinus de sacramento sint conuenientes di.i.ar.i.q.iij.
An in diffinitione illa. sacramentum est inuisibil s gratie ⁊c.conuenientius ponatur visibile q̃ sensibile di.i.ar.i.q.iij.
Utrũ diffinitio illa quã ponit vgo primo libro de sacramẽto pte.ir.ca.ii.sint cõuenies ð.i.ar.i.q.iiij.
Utr̃ diffinitiões bapti sint cõueniẽtes ð.iij.ar.i.q.iij

Dilectio

An diligere possimus aliquid perfectius q̃ cognoscere di.xlix.ar.ij.q.vi.

Diluuium

An diluuij tempore fuerit tanta altitudo montium sicut modo est di.xlvii.ar.ij.q.i.
An diluuij aque occupauerunt totam istam capacitatem aeris vbi aues volant.ibidem

Dimensio

An dimensionum diffinitio possit esse per virtutem creatam absq; distinctione situũ ð.xlix.ar.iiij.q.v.

Dispensatio

An dispensetur cũ illo qui bis eundem ordinẽ cepit di.xxv.in expositione litrere
An dispensetur cum illo qui bis scienter recepit baptismum.ibidem.
An dispẽsetur cũ illo qui fecit se ordinari ad peruertendum fidei statum. ibidem
An dispensetur cum symoniaco quando symonia est ex parte ordinantis ⁊ ordinati. ibidem
An dispensatio sit idẽ qõ iuris declaratio di.xxxviij.ar.ix.q.i
An dispensetur rõnabiliter propter reformationem pacis inter regna.ibidem
An dispensari debeat in voto propter probabilem transgressionem illius.ibidem
An dispensatio facta in voto valeat facta sine rõnabili causa.ibidem

Diuortium

An ad diuortium coniugum p ossit procedi propter peccatum contra naturam di.xxxv.ar.i.q.i.
Utrum post diuortium possit nubere coniunx innocens alteri di.xxxv.ar.iij.q.i.
Utr̃ p⁹ diuortiũ possint cõiuges recõciliari. ibiõ.q.ii
An post diuortium possit infra biennium coniunx innocens reuocare ad se coniugem alterum inuitum di.xxxv.ar.iij.q.ij.
An post diuortium statim possit coniunx innocens religionem intrare etiam si alius noluerit.ibidem

Docere

An docere p pecunia sit symõiacũ di.xxv.ar.iij.q.ij
An pro licentia docendi habendam accipere vel dare pecuniam sit symoniacum. ibidem
An docere sit licitum mulieri di.xxv.ar.iiij.q.i.

Donatio

An donatio possit perfici sine consensu donatoris ⁊ donatorij.di.xxvij.ar.i.q.iij.
An si donatarius sciret consensum donatoris non p aliquod sensibile signum alicui homini factum sed per reuelationẽ maligni spũs qui hoc sciret p aliqõ sensibile signũ a donatore fcim cẽt pfcã dõatio.ibiõ
An donatio valeat si aliquis det alicui quod alij promiserat di.xxvij.ar.iij.q.iiij.
An qui donare potest aliquam rez simpliciter possit donare ad tempus di.xxviij.ar.ij.q.i.
An inter donationem factã subconditione ⁊ donatõnem factam sub mõ sit dña di.xxxviij.ar.v.q.iij.

Dos

Utr̃ dos sit tẽtio ab alijs distincta ð.xlix.ar.iii.q.vij.
An dotes sint proprie loquendo visio ⁊ fruitio di.xlix.ar.iij.q.vii.
An vna de dotibus aie sit perfcã securitas.ibidem.
An dos aliqua sit correspondens spei.ibidem.
An dos aliq̃ sit i aia q̃ rñdeat motiue potẽtie aie. ibiõ
Utr̃ dotes sint in oibus beatis di.xlix.ar.iij.q.vi ij.
An dotes sint in anglis di.xlix.ar.iij.q.viij.
An dotes siat in christo. ibidem
An dotes hẽant aie sancte in presenti vita.ibidẽ
Utr̃ dotes erũt i corpibus btõr̃ di.xlix.ar.iiij.q.i.
An dotes sint trñ q̃ttor ⁊ q̃ sint di.xlix.ar.iiij.q.i.
An dotes erũt a deo per causationem.ibidem
An istarum dotium origo erit ex redundantia beatitudinis anime in corpus. ibidem
An in dotatione corporis comprehendatur dotatio sensuum.ibidem
An p dotes illas erit pfectior vnio corporis ad animam.ibidem.
Utrum dos impassibilitatis erit qualis in corpor⁹ oim beatorum di.xlix.ar.iiij.q.ij.
An dos importet aliquid positiuũ di.xlix.ar.iiij.q.ij
An dos subtilitatis erit equaliter in oibus partibus eiusdem corporis di.xlix.ar.iiij.q.ii.cr. iiij.
An per dotẽ subtilitatis remouebit a corpore gliose nccitas exñdi i loco sibi equali di.xlix.ar.iiij.q.v.

Ebrietas

An ebrietas excuset peccñ di.xv.ar.iij.q.vij.
An ebrius occidendo hoiez efficiat irregularis.ibiõ.
An ebrius cõmittat nouam culpam.ibidem
Ab ebrietatis culpã aggrauent ille de ordinationes quas facit ebrius. ibidem

Ecclesia

An ecclesia confecerit aliquo tempore de fermenta

to ⁊ quare di.xi.ar.ij.q.iij.
Utrum ecclesie immunitatem violans sit excõicat⁹ ipso iure di.xviij.ar.xii.q.ii.
An ecclesiam violare ⁊ immunitatem ecclesie sit idez di.xviii.ar.xii.q.ii.
An ecclesia defendat publicum latronem confugientem ad eam.ibidem.
An ecclesia defendat nocturnum populatorez agrorum.ibidem.
An ad ecclesiam fugiens seruus debeat domino restitui.ibidem
An ecclesia defendat illum qui hominem in ipa occidit.ibidem
An ecclesia defendat iudeũ ad ipam fugientez.ibiõ
An ecclesiam defendat excõicatum maiori excõicatiõe ad ipsã fugientem.ibidem
An ecclesia non consecrata defendat confugientem ad ipsam.ibidem
An ecclesia interdicta.ibidem
An ab ecclesia debeat defendi ille qui eum fugiens ad ipam adheret sacerdoti corpus xpi portãti.ibiõ
An qui de ecclesia extrahunt malefactores sint excõicati.ibidem
An ecclesia debeat presumere aliquem peccare i aliquo facto nisi per probationse legittimas vel presumptiones hõ constiterit e ecclesie di.xxix.ar. .q.i.
An ecclesia habeat gladium spũalem ⁊ corporalem di.xxxvii.in expositione lre

Ecclipsis

An eclipsis solis que fuit impassione xpi fuerit per solam interpositionem lune ⁊ aspectum intuentiuz di.xliiii.ar.ii.q.vii.

Elemosina

Utrum elemosinam dare sit actus alicuius virtutis di.xv.ar.ii.q.i.
Utrum elemosinam dare cadat sub precepto. ibidẽ q.ii.
Elemosina ỽ quo debet fieri di.xv.ar.ii.q.ij.
Utrum elemosinam dare sit magis sit satisfactoriuz inter partes satisfactionis.di.xv.ar.ii.q.iii.
An elemosina debito modo facta contineat aliquo modo virtutez oronis ⁊ ieiunij.di.xv.ar.ii.q.iii.
Utrum elemosine corporales preferende sint spualibus di xv.ar.ii.q.iiii.
Utrum elemosina de quolibet bono.ibidem. q.v.
An elemosina sit facienda de bono anime di.xv.ar.ii.q.v.
An de bono corporisibidem
An de meretricio.ibidem.
An de vsura. ibidem
An de furto. ibidem
An de rapina.ibidem
An de bono acquisito per symoniam. ibidem
An de necessarijs ad sustentationem nature. ibidez
Utrum elemosinam facere sit licitũ cuilibet di.xv.ar.ii.q.vi.
An elemosinam facere sit licitum monacho.di.xv.ar.ii.q.vi.
An elemosinam facere sit licitum vxori sine licentia mariti .ibidem
An filio familias. ibidem
An seruo ibidem
Utrum elimosinam facere possit aliqs sibi ipi ỽ.xv.ar.ii.q.vi..
Utr elimosina sit danda malis ibidem.q.viii.
An p elimosinã vere possit dici pecata redimi.ỽ.i.xxv.ar.iii.q.i.
An si elemosinaz mittat aliqs paupi minuatur meritum mittentis si nuncius nõ dederit eam.ỽ.xlv.ar.v.q.iiii.

Electio

An pro electiõis negocii pcuratõne licitũ sit accipe expensas.ỽ.xxv.ar.iij.q.i.
An in electo i episcopũ liceat dare pecuniã aduersario suo vt ab ipedimto sue electiõis desistat ibidem.

Electorum numer⁹

An electorum numerus sit notus angelis bonjs sub certitudine di.xliii.ar.vi.q.iii.
An electorum numerus ipleret si omnes illi q modo sunt viuentes saluarẽtur di.xlviii.i expositiõe lre.

Eps

An eps possit absolui i foro exteriori a suo capitulo excomissione ipsius di.xviii.ar.v.q.i.
An episcopus extra suam dyocesim possit absoluere ab excõicatõe i foro pterioso di.xviii.ar.viii.q.iii.
An poit pmitter alicui i sua dyocesi vt absoluat ibiõ
An episcopus extra suam dyocesiz possit absoluere subditum suum in foro penitentie ibidem.
An episcopus degradatus sit episcopus ỽ.vii.ar.ii.q.ii.⁊.ỽ.xxv.ar.i.q.iii.
Utrum episcoporum omnium alliquis sit in ecclesia superior di.xxiiii.ar.v.q.iii.
An episcopus p renũciationẽ possit se priuare omnib⁹ qb⁹ posset se puar p ỽ gradatõez ỽ.xxv.ar.i.q.iii.
An episcopi cum capelanis ⁊ canonicis possint condere ius i episcopatib⁹ suis ỽ.xxviii.ar.viii.q.ii.

Episcopatus

Utrum episcopatus sit ordo di.xxiiii.ar.v.q.ii.
An epat⁹ possit recipi añ pfbitatũ ỽ.xxiiii.ar.v.q.ii.
An episcopatus in primat caracterem ibidem.
An episcopatus possit iterari ibidem.

Essentia

An nomẽ qõ i ponit ad significandũ essentiã i ponat aliquãdo ab accidẽte ei⁹ di.xxvii.ar.i.q.i.

Esse

An eẽ i pena sit meli⁹ q̃z nihil eẽ di.l.ar.iiii.q.iii.
An nõ nõ esse sequat velle nõ esse in quiete ibidem.
An esse sit ratio appetendi quicquid appetit ibidez.
An non esse possit appeti ibidem.

Excommunicatio

Utrũ excõmunicari debeat aliqs di.xviii.ar.iii.q.i.
Utrũ excommunicari debeat aliquis pro solo peccato mortali ibidẽ .q.ii.
Utrum excõmunicari possit iuste dominus pro peccato subditorum suorum di.xviii.ar.iii.q.iiii.
An excommunicatio directius sit pena anime q̃z corporis di.xviii.ar.iii.q.iiii.
Utrum excommunicatus iniuste debeat reputari excominicatus ỽ xviii.ar.iii.q.v.
Utrum excominicatus vel suspẽsus possit aliquẽ excomicare ỽ.xviii.ar.iiii.q.ii.
Utrum excomiicare possit non sacerdos.ibiỽ.q.iii.
An excomiicare possit ellectus i abbatẽ ⁊ cõfirmat⁹ nõdum sacerdos ỽ.xviii.ar.iiii.q.iii.
An excomicare possint layci ex supioris pcessione ỽ xviii.ar.iiii.q.iiii.
Utrũ excominicari possit supior ab iferiori ỽ.xviiii.

ar. v. q. j.
Utrū excōicatus possit iterum excōicari ibidē. q. ii.
Utrum excōmunicari possit cōmunitas ibidē. q. iij.
Utruz excōicari possit mortuꝰ di. xviij. ar. v. q. iiij.
An excommunicatio lata in mortuum noceat ei di. xviij. ar. v. q. iiij.
An excōicationez incurrat homo mortuus qui ante mortē suā mandauit occidi clericū nec mandatū eiꝰ ductū ē ad executionē ante mortē eiꝰ sed post ibidē.
Utrum excommunicari possit ad ordinario ille qui habent priuelegium quod ab eo non possit excōmunicari di. xviij. ar. v. q. v.
Utrum excommunicatus sit participans cum excōmunicato di. xviij. ar. vj. q. j.
Inter excommunicationem maiorem ⁊ minorē que est differentia di. xviij. ar. vj. q. j.
Qui sunt illi qui excōmunitationē nō incurrunt participando cum excommunicatis ibidem.
Utruz cuz excōmunicato participare semper sit peccatum mortale di. xviij. ar. vj. q. ij.
An excōmunicandi sint maiori excōicatione participes cum excommunicato di. xviij. ar. vj. q. ij.
An excōmunicatus sit maiori excōmunicatione participans scienter cum excōicatis a papa ibidem.
Utrum aliquis solus sciens excommunicatū aliquē teneatur ipsum vitare di. xviij. ar. vj. q. v.
Utrum excommunicati sint priuati omnibus actibꝰ legittimis di. xviij. ai. vij. q. j.
An excōicati minori excommunicatione sint irregulares si celebrent di. xviij. ar. vij. q. j.
An excommunicati minori excommunicationepo ſ sint eligere ⁊ eligi ibidem.
An admitantur ad denunciandum excommunicatum quem vitauerunt ibidem.
An excommunicati maiori excommunicatione posſint esse iudices ibidem.
An possint accusare ibidem.
An possint denunciare ibidem.
An possint eis ꝓferre ecclesiastica beneficia ibidem.
An eis collata possint retinere ibidem.
An possint aliquem in iudicium conuenire ibidem.
An possint se in iudicio defendere ibidem.
An si ab excommunicato latenter conferatur aliqua prebenda collatio illa valeret postquam eius excōmunicatio detecta esset ibidem.
An si aliqs excommunicatus maiori excōmunicatione interesset alicui ellectioni ⁊ nō credens se excōmunicatum nec etiā sciret ab alijs debeat ellectio irritari eius excommunicatione detecta ibidem.
An si vox sua fuerit necessaria electioni ad sufficientem numerum vocum. debeat post detectionem excommunicationis ellectus sufficientem numerum vocum habuisse reputari ibidem.
Utrum excommunicatis prosint orationes ecclesie di. xviij. ar. vij. q. ij.
An excommunicationē mereatur qui patienter fert iniusticiam di. xviij. ar. vij. q. ij.
An super excommunicatum possit diabolis ceteris paribus q̄s super non excommunicatum ibidem.
An p excōicato licitū sit orare ꝑsone singulari ibidē.
An excommunicato licitum sit dare elemosinaz corporalem ibidem.
Utrum omnes q excōicati moriunt priuādi sint ecclesiastica sepultura di. xviij. ar. vij. q. iij.
An excommunicationem minorem incidant qui interſunt sepulture excōmunicati ō. xviij. ar. vij. q. iij.
An si excommunicati sepulti fuerint i cimiterio debeant inde eici ibidem.
An excommunicatus possit post mortem absolui ab excommunicatione ibidem.
An illis qui in excommunicatione minori moriunt neganda sit ecclesiastica sepultura ibidem.
Utrum excōitatis minori excōicatiōe tantū possint conferri ecclestañica beneficia de iure di. xviij. ar. vij. q. iiij.
An excommunicatio maior infligatur alteri ab homine di. xviij. ar. vij. q. iiij.
An excommunicato minori excommunicatione electio sit irrita ipso iure vel irritanda ibidem.
An ille qui excommunicato minori excommunicatiōe cōferret scienter ecclesiasticū beneficiū sit punctus ipso iure hac vice illius bñficii collatiōe ibidē.
Utrum excōmunicans iniuste teneatur excommunicato ad interesse di. xviij. ar. viij. q. i.
Utrum excommunicans aliquem iniuste scienter incurrat aliquam suspensionem ibidem. q. ij.
Utr epi excōicātes vel suspendētes nō in scripto incurant aliquam suspensionem ibidem. q. iij.
An iferiores iudices eā incurrāt ō. xviij. ar. viij. q. iij
Utrum excōmunicantes iniuste sint digni pena eterna di. xviij. ar. viij. q. iiij.
Utrum excōmunicās pauperez iniuste sit dignus maiori pena q̄s iniuste excōicans diuitē ibidē. q. v.
An si excōicatꝰ accedat ad superiorē excōitatoris p absolutōe habēda debeat absolui ō. xviij. ar. viij. q. i
Excōicatiōis casus quot sunt ⁊ q sunt a iure quoꝝ absolutiōez dominus papa sibi retinuit ibidem.
Utr excōicato fauēs participet i crimie pro quo ē excommunicatus di. xviij. ar. viij. q. ij.
An excōicato fauēs i crimine p accidēs incurrat lādē excommunicationem di. xviij. ar. viij. q. ij.
An excōicatus minori excōicatione possit absolui a pcis illa excōicatōe manēte ō. xviij. ar. viij. q. iij.
Utrum ille qui excōicatōez incurrit i vno episcopatu postea possit absolui ab alio in cuius dyocesis moratur di. xviij. ar. viij. q. v.
Utrum excommunicatus possit absoui inuitus di. xviij. ar. x. q. prima.
Utrum excōmunicatus possit absolui per litteras absens ibidem. q. ij.
An q̄ excōicatus absolui per litteras absens sit absolutus q̄ tunc q littera facta est ⁊ suo nuncio data di. xviij. ar. x. q. ij.
An cuz excōicatus absolui a canone iniungendum sit ei sub debito prestiti iuramenti q ꝓtra illū canonem decetero non veniet ibidem.
Utrūcexcominicatus pluribus de causis absoluatur semper si non omues causas excomnicationis sue exprimat. di. xviij. ar. x. q. iij.
Utrum excomunicatus cui excomicator dicit remitto excomunicationem quā i te tuli ⁊ nō dicit absoluo seu absoluim? vere sit absolutus ibidem. q. v.
Utrū excomunicatis pncipibus maiori excōmunicatōe publice teneāt militeſ obedire di. xviij. ar. i. q. i.
An eis teneāt soluere censū annū ō. xviij. ar. xi. q. i.
An excōicationē sniaz absoluat semp ⁊ absolute eos a iuramento fidelitatis quo erāt obligati ibidem.
An absoluti p sententiā ab illa obligatione teneant reuerti ipso iure ad eorum obedientiam post eoruz absolutionem ab excommunicatione ibidem.
Excomuoicatio maiori inq bus casibus incurrit ipo iure di. xviij. ar. xi. q. v.
Excōicatiōis sniaz i qbus casib? nō incurrūt illi q inicunt manus violētas in clericum vel q̄zcūq̄z per

ſonam religioſam aprobate religionis di.xviij.ar. xj.q.v.
Utrum excommunicati ſint ipſo iure illi qui ſunt ſacrilegi di.xviij.ar.xij.q.i.
An excōicatōem maiorē icurrāt.di.xviij.ar.xii. q.i.
An excommunicationez incurrat ipſo iure deflorās monialem benedictam ibidem.
Utrum excommunicatus ſit ipſo iure violans i muniratem eccleſie di.xviij.ar.xii.q.ii.
Utrum excōicatus ſit ipſo iure impetrās literas domini pape tacita vitate vſſugeſta ſtrate ibidē.q.iii
An excōicatus ſit q litteris apoſtolicis vtiſ ſub alio noīe impetratis di.xviij.ar.xii.q.iij.
Utrū excōicatus ſit pſo iure ineniēs litteras dñi pape cuius efficatia iam expirauit ⁊ ludo nō intentione vtendi aliquā litterā in ea male formataz reformat vel punctum facit vel p quodcūqz aliū moduz aliquid in ea mutat di.xviij.ar.xii.q.iiii.
Utrū excōicatus ſit ille qui de nouo veniēs ad ſtudium petat arma antequā ſciat ſniam cōtra portanter arma p ēpm loci lataz ibidem.q.v.
An excōicatus ſit vtens ignoranter falſificatis litteris di.xviii.ar.xii.q.iiii.
Utrū ſecularis q peuſſit clericuz ⁊ excommunitatus intrat religiones poſſit abſolui a prelato illius religionis di.xviii.ar.xiii.caſu primo.
An predictus excōicatus q religionē excōicatus intrauit poſſit abſolui dum adhuc eſt nouitius a prelato illius religionis di.xviii.ar.xiii.q.i.
An p excōicatiōe dāda alicui vl ab eo remouēda licitū ſit dare pecuniam di.xxv.ar.iii.q.i.

Executor

Inter executorem ⁊ procuratorem que differentia ē di.xlv.ar.v.q.i.

Exorciſm⁹

Utrum per exorciſmum expellatur poteſtas diaboli abaptizato di.vi.ar.vi.q.i.
An q per exorciſmū expellaſ ptās diaboli ſit p vtutē naturalē vel ſupernaturalē di.vi.ar.vi.q.i.
Utrū qui exorcizaſ baptizandus illa que ibi fiūt ſignificent aliquid ⁊ quid ⁊ que ſit forma exorciſmi . di.vi.ar.vi.q.ii.

Extenſio

An extenſio corporis quod eſt ſubſtātia fiat p aliq accidēs natura poſteri⁹ eo di.x.ar.vii.q.ii.

Femina

An femineus ſexus generek preter intentionem nature di.xliiii.ar i.q.x.

Filius

Utrū filii illegitimi ſint illi qui nati ſūt de matrimonio contracto inter affines ⁊ conſanguineos.di.xli. ar.ii.q.iii.
Qui ſūt filii legitimi ⁊ naturales.qui ſūt fili legitimi ⁊ nō naturales:q ſūt naturales ⁊ nō legitimi: qui ſūt nec legitimi nec naturales di.xli.ar.ii.q.iii.
Filii illegitimi quibus modis illegitimantur ſecūdū iura canonica ⁊ quibus ſecundum iura ciuilia ibidē.

Fideiuſſor

An fideiuſſor poſſit recipere acreditore capitale ⁊ vſuras quas pro eo ſoluit di.xv.ar.v.q.v.

Flagella

Utrum flagella que deus immittit vel permittit ſu per penitentes ſint pro eis ſatiſfactoria di.xv.ar. primo.q.iiii.
An flagella tēporalia ſint deteſtāda di.xv.ar.i.q.iiii

Forma

An forma poſſit eſſe ſubiectum alicuius accidentis di.xii.ar.ii.q.i.
An illud quod ad formam diſponit primo informet illa forma di.xiiii.ar.v.q.i.
An formatio virtutum precedat ordine nature remionem peccati di.xvii.ar.i.q.v.
An formatio actus penitendi ſit realiter differens ab infuſione gratie ibidem.
An formatio ſubiecti ⁊ formatio actus realiter differant ibidem.
An ad forme cuiſlibet ſuſceptionem ſufficiat q in materia non ſit diſpoſitio repugnās di.xxv.ar.iii. queſtione ſecunda.
An forma naturalis corruptibilis ad nihiletur di. xlii.ar.i.q.ii.
An forma artificialis eadē in numero poſſit reduci p artē poſt corruptiōez di.xliii.ar.i.q.ii.
An forma naturalis eadē i numero poſſit reduci per naturā poſt corruptionē di.xliii.ar.iii.q.i.
An forma itendaſ aliter q̄z ſm minorē pmixtionem ſui cum contrario di.xlviii.ar.iiii.q.ii.

Fornicatio

An fornicatio ſit grauius peccatum in viro q̄z in mu liere di.xxxv.ar.i.q.iiii.

fortitudo

An fortitudo ſit ſpiritualis hedificii fundamentum di.xiiii.ar.x.q.iiii.

Frigditas viri

Utrū frigiditas ex parte viri ipediat matrimoniuz di.xxxiii.ar.ii.q.i.
An frigiditas ſuperueniēs viro ante cōſumationez ipediat matrimoniū di.xxxiii.ar.ii.q.i
An frigiditas poſſit probari ⁊ per quē modū ibidez.
An ſi mulier frigiditatē viri allegās p vocet ad ſeparationē credendum ſit ei viro ꝺrio aſſerēti ibidē
An ſi vir frigiditatē ſuā allegās ,puocet ad ſeparationē credēdū ſit ſi mulier cōtradicat ibidem.
An ſi propter frigiditatem viri fiat ſeparatio danda ſit mulieri licentia contrahendi ibidem.
An frigido ,phibēdū ſit ne cōtrahat ibidem.
An ſi frigidus ſeparus ab vxore pp frigiditatē ꝺſerit cum alia ⁊ eam cognoſcenti debeat compelli redire ad primam ibidem.
An frigidi facti propter nimiam ſenecturem poſſint contrahere matrimonium ibidem.
An propter frigiditatem mulier ſit inepta ad cōtrahendū diſtinctione.xxxiii.ar.ii.q.ii.

Fruitio

An fruitionis obiectum immediatū ſit viſiō dei di. xlviii.ar.i.q.vi.
Utrum infruitione beata voluntas ſit tantum paſſiua ꝺ.xlviii.ar.iii.q.i.
An ad faciendum deo fruitiōe patere determinet ſe anima ꝺ.xlviii.ar.iii.q.iiii.
Utrum fruitio ⁊ gaudium ſit idem realiter inuolun

tate beata di.xlviiii.ar.iii.q.v.

gaudium

An gaudium sit idē realiter quod dilectio boni p̄ sentis di.xlviiii.ar.iii.q.v.
An gaudiū summum summe desideretur ab omnibus di.xlviiij.ar.iij.q.vj.
An gaudium sit per se bonum ibidem.

generatio

An generatiões due i eadem specie magis apropin quāt ꝗꝫ generatio ⁊ cõuerso d.xliii.ar.i.q.iij.
An q̄ generant per ꝓpagationē possint fieri per naturaz nõ ex semine d.xliij.ar.iij.q.i.
An semen ex quo generant ea q̄ p ꝓpagationē generant possit causari p virtutē corpoꝛ celestiū ibidem.

gratia

Utrum gratia virtutum ⁊ sacramentoꝛum sit eadez gratia d.i.ar.iiii.q.iiij.
An gratia virtutuz ⁊ sacramẽtoꝛ cõtrariet vni peccato in numero sub eadē ratione aut sub diuersis d.i.ar.iiii.q.iiii.
An gratia ita se habeat ad virtutes sicut lux ad colores d.xiiii.ar.v.q.i.
An gratia principalius ⁊ plus remuneretur ꝗꝫ eius actus d.xiij.ar.vj.q.ij.
An ad gratie susceptionē regrat maioꝛ dispositio ꝗꝫ ad sapientiam d.xvij.ar.iiii.q.i.
Utꝛ gratie ifusio sit priꝰ ordine nature ꝗꝫ culpe remissio d.xvij.ar.iiii.q.iiii.
An gratie infusio sit idem realiter quod culpe remissio d.xvij.ar.iiij.q.iiii.
An p gratiā prius sit ſm rōnē itelligēdi aia nō displicens deo ꝗꝫ placens ibidem.
An gratia recipiat magis ⁊ minꝰ d.xvij.ar.iiii.q.vj
An gratia p quā remittit peccatū sit necessaria ad cōseruatōez remissionē illius d.xxij.ar.i.q.ij.

greci

An greci vere ꝓficiant d.xi.ar.ij.q.iij.

hereticus

Utrum hereticus debeat d ici quilibet infidelis di.xiij.ar.v.q.i.
Utrum heretici debeant dici qui sunt simoniaci ibidem.q.ij.
Utrum heresis sit maximū peccatoꝛ ibidē:q.iii.
An heresis sit spēsifi delitatis d.xiii.ar.v.q.iii.
Utrū heretici sint tolerādi d.xiii.ar.v.q.iiii.
An heretici sint ad mīaz recipiēdi d.xij.ar.v.q.iiij.

homo

An homini sit licitum facere aliquid quo sciat se priuandi vsu rationis ad tempus d.xxvj.ar.ii.q.i.
An homo ita patiat iacturā p actuz nutritiue sicut p actum generatiue d.xxxj.ar.i.q.i.
An hoiez pati iacturaz ꝗꝫtū ad vsum rationis ⁊ impediri in vsu rationis sit idem ibidem.
Ab homine vno quare deꝰ voluit oēs homines descendere d.xl.in expositione littere.
Utrū hois aliqs sit vltimus finis di.xlviiij.ar.i.q.i.
An hois vltimus finis ordinetur ad alium finem. d.xlviij.ar.i.q.i.
An qlibet hois actus possit dici finis eius ibidem.
An hois actus nō p̄cedētes ex ratione ⁊ voluntate possint dici actus vite humane ibidem.
An homo agat aliqd nō ꝓpter finem ibidem.
An hois vltimus finis sit finis omnium creaturaꝝ d.xlviij.ar.i.q.ii.
An homo prius ordine nature intendat bonum corporale ꝗꝫ spirituale d.xlviiii.ar.i.q.v.
An in hō i via principalius mōat i vltimū finē p voluntatē ꝗꝫ p intellectū d.xlviij.ar.i.q.vij.
An homo possit beneficiari quo ad aīam ex spāli priuilegio per diuinam potentiam corpoꝛe non glorificato d.xlviij.ar.ij.q.vj.
An hō totus remanēs i hac vita mortali posset beatificiari p quācūqz potentiam ibidem.
An homo naturaliter appetat oē illō sine quo scit se non posse consequi finē suum ibidem.
An de hois qditate sit mortale d.xlviij.ar.iiij.q.ij.

homicidium

An homicidium faciens dum caret vsu rationis sit irregularis d.xxv.ar.v.q.iij.
An homicidium faciēs ꝫ suā voluntatē q̄. s. motoꝛ brachiū eius violenter sit irregularis ibidem.
An homicidum faciens positus i necessitate vt occidat vel occidatur sit irregularis ibidem.
An homicidiū faciēs casu sit irregularis ibidem.

hostia

Utrum hostie pars vna possit substantiari.
Virtute sacrī sine alia hostia continua remanente d.x.ar.vii.q.ij.
Utrum hostia intincta i sanguine debeat populo dari d.xi.ar.iiii.q.v.

humiditas

An humiditatū distincto in humiditatē que vocat ros ⁊ in illam que vocat cābiū ⁊ i illam que vocat gluten sit conueniens d.xliii.ar.i.q.ii.

humoꝛ

An inter humoꝛem ⁊ humiditatem sit differētia d.xliii.ar.i.q.ij.
An humoꝛes sint de substātia coꝛporis ibidem.

humilitas

An humilitas sit spiritualis hedificij fundamentum d.xiii.ar.v.q.i.

Ieiunium

Utrū ieiuniū sit actus pnie d.xv.ar.iii.q.ii.
Ieiuniū nature ⁊ ieiuni ū qđ ē actꝰ vtutis ⁊ ieiuniū ecclesie in quo differūt d.xv.ar.iii.q.ii.
Utrum ieiunium sit sub precepto d.xv.ar.iii.q.iij.
An per ieiunium mens ad spiritualia eleuetur d.xv ar.iii.q.iii.
An ieiunium disponat ad virtutem ibidem.
An ieiuniuz disponat ad vincendum diabolū ibidē
Utrum ad ieiunii obseruationem omnes obligent d.xv.ar.iii.q.iiij.
An mulieres pregnantes ibidem.
An egrotantes ibidem.
An nimium senes ibidem.
An cum graui labore victum necessarium lucrantes ibidem.
An ad loca sancta peregrinantes ibidem.
An ad victum necessariuz hostiatim mendicantes ibidem.
An ad ieiunium ecclesie teneatur quicunqz tenetur ad ieiunium quod est actus virtutis ibidem.

Utrū ieiuniū frangat esus carniū di.xv.ar.iij.q.v.
An ieiuniū frangat potus vini ō.xv.ar.iij.q.v.
Uni ieiuniū frangat esus laticiniorum ⁊ ouorū ibidē.
Utr ieiunium frangat gula ō.xv.ar.iij.q.vj.
An ieiuniū frāgat preuenire horā ō.xv.ar.iij. q.vj.
An comedere cibos precios os ibidem.
An comedere nimis ibidem.
An comedere cum nimia auiditate ibidem.
An ludere sceu dissolute loqui cum mulieribus iuuenculis ibidem.
Utrum ieiuniuz frangat ebrietas ō.xv.ar.iij.q.vij.
An ieiunium frangat potus vini in mane ō.xv.ar. iij.q.vij.
An ieiunium frangat potus ceruisie ibidem.
An comedere ellecturia i sero cā delectatiōis ibidē.
Quibus ieiunādi est temporibus ō.xv.ar.iij.q.viij.
An ieiunare quattuor diebus precedentibus primā dñicā quadragesimalē sit cōueniēter istitutū ibidē.
Jeiunium quadragesimale quibus de causis institutum est.ibidē.
An ieiuniorum temporibus licituz sit preuenire horam in comedendo ibidem.
An in ieiunio sit tante necessitatis obseruando hore sicut comedere semel ibidem.

Ignis

An si ignis per quem accensus est ista candela accendisset eam tempore priori fuisset flamma eadez numero quo modo est ō.xliij.ar.iij.q.i.
An iguis operationes existentis in aliena materia diuersificentur secundum diuersitatez materie ō. xliiij.ar.ij.q.iiij.
Quod ignis nō liceat quādoqz quot sūt cause ibidē.
An i igne carbone sit forma substātialis ignis ibidē.
An ignis carbo flamma ⁊ lux differant specie ibidē.
Ignez esse in ppria materia vel in aliena qd ē ibidē.
An ignis calliditas possit sentiri sensu tactus absqz hic q calefaciat ō.xliiij.ar.ij.q.vj.
An i igne possit viuere aliqō aīal ō.xliiij.ar.ij.q.vj.
Utrum p ignē purgabit mundū quātū ad illaz ptē q est ifra mediū interficium aeris ibidem.
An ignis in spera sua purgabitur ibidem.
An ignis ille qui mundum purgabit simul erit cum aere ibidem.
An ignis ille rarefaciet tria ela q purgabit ibidem.
Utrum ignis conflagrationis erit eiusdē speciei cuz igne elementari ō.xlvii.ar.ii.q.ii.
An ignis ipsius motus erit ad medium vel ad circūferentiam ō.xlvii.ar.ii.q.ii.
Utrum ignis conflagrationis producetur in esse supernaturaliter ō.xlvii.ar.ii.q.iii.
Utrum ignis ille precedet iudiciuz ibidem.q.iiii.
Utruz ignis ille purgabit aliquos electos ibidē.q.v
Utrum ignis ille cruciabit reprobos ibidē.q.vi.
Utrum ignis ille desinet esse ibidem.q.vii.

Ignis inferni

An ignis infernalis sit preparatus in ptma ⁊ conditione ō.xliiii.ar.ii.q.iii.
Utrum ignis infernalis sit eiusdem speciei cuz igne elementari ō.xliiii.ar.ii.q.iiii.
An ignis inferni sit ignis carbo ō.xliiii.ar.ii.q.iiii.
Utrum ignis inferni sit perpetuus ō.xliiii.ar.ii.q.v
An ignis ille ppetuet p naturā ō.xliiii.ar.ii.q.v.
Utrum ab igne inferni calefient corpora dāpnatorū ō.xliiii.ar.ii.q.vi.
Utrum per ignem illum consumentur corpora dāpnatorum ibidem.q.vii.
An in igne illo sit aliqua virtus spiritualis p quam affligitur sps ō.xliiii.ar.ii.q.viii.

Ignorantia

An ignorantia iuris sit periculosior qz ignorantia facti ō.xxi.ar.iii.q.iii.

Incestus

Utrum incestus cum consanguinea vxoris impediat matrimonium ō.xxxiiij.ar.iiii.q.ii.
An incestus amittat ius petendi debitum ab vxore attinente illi cum qua cōmisit incestum di.xxxiiii. ar.iiii.q.ii.
An incestus amittat ius petendi debitum ab vxore non attinente illi cum qua cōmisit i cestū ibidem.
An tali qui incestum commisit liceat matrimoniuz contrahere post mortem vxoris nisi cum eo fuerit dispensatum ibidem.

Indiuidua

Indiuiduorum multiplicationis causa in eadez specie que est ō.xxvi.ar.iij.q.i.
An indiuidua aliqua eiusdem speciei possint produci per naturales mutatiōes diuersas specie ō. xliii. ar.iii.q.i.
An indiuidua omnia eiusdem speciei consequatur illud quod est naturale ratione materia di.xlviii. ar.ii.q.i.

Indulgentie

Utrum indulgentie quas dat ecclesia aliquid valeant ō.xx.ar.iii.q.i.
An per indulgentias dentur pro temporalibus spiritualia ō.xx.ar.iii.q.i.
Utrum indulgentie tantum valeant quantuz sonāt ō.xx.ar.iii.q.ii.
Utrum indulgentie valeant religiosis ibidē.q.ii.
Utrum valeant prelatis qui eas cōcedūt ibidē.q.iii
Utrum indulgentias possit dare malus episcopus. ō.xx.ar.v.q.i.
Utrum indulgentias possit dare aliquis non episcopus ibidem.q.ii.
Utrum indulgētias possit dare quilibz prelatus ibidem.q.iii.
An indulgentias possit dare archiepiscopi diocesi suffraganeoz suoz ō.xx.ar.v.q.iii.

Infamis vel infamia

An ifamis possit aliquē excōicare ō.xviii.ar.iiii.q.iiii
An ifamis sit plat⁹q p culpā suā scs ē irregularis ibiō
An infamia contracta per excommunicationem tollatur per absolutionez ab excommunicatione ibidē.
An ifamiā causent dcā paucorū ō.xviii. ar.iij.q.iii
An ifamato sit idicēda canonica purgatio ibidem.
Utrū ifames ifamia iuris ciuil.sūt repellēdi a susceptōe ordinū ēt post pactā pniaz.ō.xxv.ar.vi.q.i.
Utrū ifames ifamia iuris canōici sint repellēdi a susceptōe ordinū ēt post pactā pniaz ibᵉdē.q.ii.
Utr ifames ifamia facti sint repellēdi a susceptōe ordinum ibidem.q.iii.
Infamia qd est ō.xxv.ar.i.q.i.

Ān infames sint aliqui secundū leges qui non sunt infames secundum canones ibidem.
Ān infames sint repellendi ab actione ⁊ testificatione ibidem.
Ān infamia iuris canonici contrahi possit ipso iure ⁊ irrogari per sententiam ō.xxv.ar.vj.q.ij.
Ān infamia que per sententiam diffinitiuam irrogatur possit aliter aboleri si impliciter ꝙ per restitutionem in integrum ibidem.
Ān infamia ipso iure possit cōtrahi per aliquod peccatū mortale quod non inducit depositionē ibidē.
Ān infamia ciuilis contrahatur per omne peccatū mortale qō secūdū canones inducit ōpositiōez ibiō.
Ān ifamia canonica deleat per penitētiam ibidem.
Ān infamis sit qui scienter peierat ibidem.
Ān infamibus irrogata ifamia per vnam diffinitiuā siue cōtracta per aliquod illorum criminum que iura ciuilia ⁊ canonica determināt concorditer ⁊ pronunciant hominem esse infamē ipso facto sint actᵒ legitimi interdicti ō.xxv.ar.vj.q.iij.
Ān ifamibᵘ ifamia facti tātū sint interdicti ipso iure vel interdicendi ibidem.
Ān infamia facti dicatur magis proprie infamatio ꝙ infamia ibidem.
Ān si ifamis infamia facti tantū ordinet sit ipso iure suspensus ab ordinum executione ibidem.
Ān ifamia facti possit per hoiem remoueri ibidem.

Infernus

Utrum ifernus sit ō.xliiij.ar.ij.q.j.
Utrum ifernus sit subterra ibidem.q.ij.
Ān i iferno puniatur conuenienter peccator ō.xliiij.ar.ij.q.ij.
Ān iferni locus āpliabitur post iudicium ibidem.
Utrū in iferno sit ignis corporeus ō.xliiij.ar.ij.q.iij
Ān in iferno sint quattuor ela distincta vel ꝓfusa. ō.xliiij.ar.ij.q.x.
Utrum in iferno sint tenebre corpales ō.l.ar.v.q.j.
Ān in inferno post resurectionem erit corporalis fletus ō.l.ar.v.q.j.
Ān in inferno erit sensibilis stridor dentiū ibidem.
Utrū i iferno sit maior pena vermis. ꝙ ignis ō.l.ar.v.q.ij.
Ān i iferno pena vermis causetur a re vel a similitudine rei ō.l.ar.v.q.ij.
Utrum i iferno maxima penarum sit carentia visionis dei ō.l.ar.v.q.iij.

Ingratitudo

Utruz igratitudo sit spiritnale pcñ ō.xxij.ar.i.q.iiij.
Utrum ingratitudo sit maior in casu ab inocentia ꝙ in casu a vera penitentia ibidem.q.v.
Ān ingratus sit magis peccans contra illum qui ei plus dimisit ꝙ contra illum qui minus dimisit ō.xxij.ar.j.q.v.

Impignoratio

Ān cum impignoratur aliquid marito pro dote possit vltra capitale retinere fructus perceptos ō.xv.ar.v.q.v.
Ān dñs cui ipignorauit vasallus feudum possit cum capitali retinere fructus perceptos. ibidez.

Inquisitio

Utrum ad inquisitionem debeat procedere aliquis ex suo officio pro sola fama nullo existente accusatore ō.xviiij.ar.iij.q.iij.
Ān ad inquisitionem debeat procedi propter famā ortā a maliuol ⁊ inimicis ō.xviiij.ar.iij.q.iij.

Intelligentia

Ān intelligentia sit proprius motor orbis quem mouet ō.l.ar.ij.q.iij.

Intelligere vel intellectus

Ān perfectio actus intellectus magis dependat oībus compellendi ab actu voluntatis ꝙ econuerso ō.xlviiij.ar.i.q.vij.
Ān intelligere bonum ⁊ non appetere nobilius esset ꝙ appetere ⁊ non intelligere ibidem.
Ān intelligātur res materiales sub esse spirituali ꝙ appetantur a voluntate ibidem.
Ān intellectus considerans materiaz practicā ppsci re tñ sit speculatiuus ō.xlviij.ar.i.q.viij.
Ān intellectus possit considerare materiam speculatiuam propter operari ibidem.
Ān intellectus talis magis sit practicus ꝙ speculatiuus ibidez.
Ān intellectus considerans aliquem bonuz propter scire ordinatum ad dilectionem tantum sit speculatiuus vel practicus ibidem.
Ān itellectus beatus principalius speculetur rationem bonitatis ꝙ virtutis ibidem.
Ān intelligere possit aliquis vnam rem plusquam alius ō.xlviij.ar.ij.q.viij.
Ān intellectus respectu sui simplicis aprehensionis sit passiuus ō.xlviij.ar.iij.q.j.
Ān itelligere conueniat alicui ratione itellectus possibilis tantum ibidem.
Ān itellectus passio respectu nobilissimi intelligibilis sit nobilior ꝙ eius actio ibidez.
Ān itellectus beatus prius ordine nature concipiat verbum de deo ꝙ videat ipsum ibidem.

Interdictum

Ān interdicti tempore pōssit sacramētū cōfirmationis ministrari. ō.vii.ar.v.q.i.
Ān interdicti tēpore possit moriētibus sacramentuz pnie ⁊ sacramētū altaris mīstrari ibidē.
Ān iterdici possit vxor de iure pro peccato mariti ō.xviii.ar.iii.q.iii.

Irregularis

Utrum irregularis possit aliquem excommunicare ō.xviii.ar.iiij.q.
Ān irregularis prelatus sine culpa sua debeat deici a statu prelationis sue ō.xviii.ar.iiii.q.iiii.
Ān irregularis factus per culpam suam ibidem.
Ān irregularis possit assummi in abbatem ibidem.
Utrum irregularis sit qui existens excommunicatᵒ maiori excōmunicatione solēniter baptizat ō.xviii ar.vii.q.v.
Ān irregularis sit qui sequitur officiū illius ordinis quem non habet ac si haberet ō.xviii.ar.vii.q.v.
Ān irregularis sit qui benedicit mensam existens excōmunicatus maiori excōicatione ibidem.
Ān irregularis sit qui existens excōmunicatus maiori excōmunicatiōe dicit horas in exercitu vel in naui officiando populum ibidem.
Ān irregularis sit qui existens excōmunicatus administrat sacramentum extreme vnctionis ibidem.
Utrum super irregularitate ꝙ religiosus contraxit in suscipiendo ordines i excōmunicatione possit cuz eo dispensare prelatus suus ō.xviii.ar.xii.casu.v.

An in irregularitate possit prelatus dispensare que quidem contracta est per excomunicationez aqua non poterat absoluere ibidem.
An irregularis sit ille qui rem suam furtiue ablataz repetat coraz iudice eo quod aliter habere non potest ꝛ iudex inquirat ꝛ inueniat illum furem esse ꝛ suspendat si tamen repetendo rē non dixit rem furtiue acceptam sed tantum offert se probaturuz eaz esse suam ō.xxv.ar.v.q.iij.
Utruz irregularitas proueniens ex peccato tollatur per baptismum ō.xxvij.ar.iiij.q.ij.
Utruz irregularis sit contrahens non de iure sed de facto cuz corrupta ab alio viro ō.xxvij.ar.iiij.q.iij.
An irregularis sit ille qui contrahit cum duabus de facto ꝛ ambas cognoscit ō.xxvij.ar.iiij.q.iij.
An irregularis sit ille qui contrahit cum aliqua corrupta viuente eius marito ibidem.
An irregularis sit ille q ꝓtrahit cum vidua que non fuit cognita a viro ō.xxvij.in expositione littere.

Iudex

An iudex debeat iudicare secundū suaz conscientiā vel secundum allegata ō.xviij.ar.iij.q.ij.
Utrum iudex delegatus possit excōmunicare aliquē post reuocationem comissionis sibi facte antequaz reuocatio ipsa potuerit venire ad eum ō.xviij.ar.iiij.questione.
An iudex crim nosus occulte peccet in exercendo officium iudicis in foro exteriori ō.xviiij. in expositione littere.
An iudex vnus in foro contentioso possit procedere pro alterius causa ō.xxj.ar.iiij.q.iij.
An iudex in foro contentioso possit dare sententiam contra reum vel pro reo pro confessione rei que cōfessio non fuit facta coram eo vt coraz iudice ibiō.

Iudicare

Quare iudicando in foro exteriori requiritur maior solempnitas ꝙ i foro penitentie ō.xviij.ar.iiij.q.j.

Iudicium vniuersale

Utrum iudicium vniuersale sit futurum ō.xlvij.ar.i.q.i.
Utrum in iudicio illo erit vocalis disceptatio ibidē.q.ii.
Utrum in iudicio erit disceptatio de solis operibus misericordie ibidem.q.iij.
Utrum in iudicio omnes personaliter comparebūt ibidem.q.iiij.
Utrum iudicium illud diu durabit ibidem.q.v.
Utrum iudicabunt omnes ibidem.q.vj.
Utrum iudicabit solus xps ibidem.q.vij.
An in iudicio illo erit aliquis vnus ꝛ idem accusator ꝛ iudex ō.xlvij.ar.i.q.vij.
Utruz iudicare magis debet approbari christo ꝙ alicui persone intrinitate ō.xlviii.ar.i.q.i.
Utruz in iudicio videbitur christus ab omnibus in humanitate gloriosa ibidem.q.ii.
An in iudicio vox christi audiatur ab omnibus.di xlviii.ar.i.q.ii.
Utrum iudicio sint aliqua signa aduentum iudicis precessura ō.xlviiii.ar.i.q.iii.
Utrum in iudicio illo stelle cadent celo ibidez.q.iiii
Utruz i iudicio sol ꝛ luna obscurabuntur ibidē.q.v.
Utrum in iudicio virtutes celorum mouebuntur. ibidem.q.vi.
Utrum iudicium fiet in valle iosaphat ibidē.q.vii.
An post iudicium sint remāsure alique partes terre obscure in superficie ō.xlviii.ar.ii.q.ii.
An post iudicium remouebit deus a materia priuationem que necessaria est ad transmutationem naturalem ō.xlviii.ar.ii.q.iiii.
Utꝝ post iudicium debeat augeri lux corporum celestium ꝛ eloꝝ ō.xlviii.ar.ii.q.v.
Utrum post iudicium bruta ꝛ vegetabilia destruentur ibidem.q.vi.
An in iudicio ostendetur illa eadem crux in qua christus pependit ō.xlviii.in expositione littere.

Iuramentum

An iuramentum factum per metum de rebus ecclesie teneat ō.xviiii.ar.i.q.ii.
An ille iuramentum frangat qui illō in melius commutat ō.xxviii.ar.ii.q.iiii.
An iuramentum de non petendo vsuras sit obligatorium ō.xxviii..ar.viiij.q.iii.
An talis habeat actionem contra illum cui iurauit vt eum liberaret a iuramento ibidē.
An si iurauit q̄ non inquietabit eum super relaratione iuramēti possit hic denunciare ecclesie ibidē.

Iuriditio

An iuriditio per metuz extorta teneat ō.xxviiii.ar.i.q.ii.

Juris peritus

An iuris pit⁹ possit vēdē suū ꝓximuz ō.xxv.ar.iii.q.ii.

Jus nature

An ō iure nature sit ꝓstrictio ciuitatū ō.xxvi.ar.i.q.i
An iure nature omnia sint cōmunia omnibus ibidē.
An ius nature sit idem a pud oēs. di.xxxii.ar.i.q.i.

Jus patronatus

An ius patronatus trāsferatur venditione ō.xxv. in expositione littere.
An ius patronatus transferatur sucessione.ibidē.
An ius patronatus transferatur permutatōe ibidē.
An donatione de consensu episcopi facta ibidem.

Justicia

An iusticia sit in ratione sicut in subiecto di.xiiii.ar.iii.q.i.
An iusticia possit eē hois ad se ipz ō.xv.ar.ii.q.vii.
Justicie publice honestatis quid est ō.xli.ar.i.q.iii.
An iusticia sit domini ad seruum ō.xlvi.ar.i.q.i.

iustificatio

Utrum ad iustificationem impij requiraf conuersio voluntatis ad deum ō.xvii.ar.iiii.q.i.
Utrum ad iustificaticnem Impii requiraf gratie infusio ibiddem.q.ii.
Utrum iustificatio impii sit in instanti ibidez.q.vi.
Utrūiustificatio impii respiciat essentialius gratie infusionē ꝙ peccatoꝝ remissionē ibidem.q.vii.
An in iustificatiōe impii gratie infusio sit terminus aquo vel remissio culpe ō.xvii.ar.iiii.q.vii.
Utrum iustificatio impii posterior sit ordine nature ꝙ gratie ifusio ꝛ culpe remissio ō.xvii.ar.iii.q.viii.
Utrū iustificatio impii sit miraculosa ibidē.q.viii.
An iustificare impium sit magis ꝙ iustum creare ō.xvii.ar.iiii.q.viiii.

Latria

An latria pertineat ad virtutem contemplatiuam d.xv.ar.iiii.q.ii.

Laus

An laus vocalis erit in patria di.xlix.ar.iiij.q.iii.
An laus q̃ erit in patria imutabit auditũ.ibidem.

Lex

An in lege noua sit dare aliquid idẽ ꝛ vnũ re qđ sit sacrm ꝛ sacrificiũ.di.i.ar.iij.q.i.
An lex noua dicatur lex gr̃e di.i.ar.iiij.q.i.
An lex diuia addat aliqd legi nãe di.xvij.ar.ij.q.iij.
An lex habeat robur suũ a sui istitutiõe aut a sui promulgatione di.xvij.ar.ij.q.vij.

Legatus

An legatus postq̃ exiuit terminos sue legatiõis possit absoluere illũ quẽ infra terminos sue legationis excoicauerit di.xviij.ar.viiij.q.iij.

Locus

An in loco sit locatũ rõne q̃titatis p̃mo ꝛ per se di.x.ar.ij.q.i.
An in loco posset esse aliqđ corpus p diuinam potentiam ꝛ nõ circõscriberetur ab eo.ibidẽ.
In loco esse aliqđ corpus qd est.ibidem.
An in loco sit illudq đ continecur ab alio ita q̃ nec excedit ne excediture.ibidem.
An deus posset facere aliqđ corpus de nouo qđ non esset locus nec i loco.ibidem.
An aliquid in loc oexistens possit desinere esse in illo loco sine sui mutatiõe.ibidẽ.
Utrum aliquid possit esse i diuersis locis sil̃ per diuinam potentiã di.x.ar.ij.q.ii.
An in loco vno esse tñ conueniat corpori eo ipso q̃ limitatum est di.x.ar.ii.q.ii.
An esse hic includat nõ esse ibi.ibidem.
An i loco possit tãgi substãtia spũalis di.x.ar.iiii.q.ii.
An loco oporteat locatum conformari di.xliiii.ar.i.q.vii.

Locatõ

An p locatione ciphi argentei ꝛ pecunie licitũ sit accipere aliquid di.xv.ar.v.q.v.

Ludus

Utrum illud qđ per ludos phibitos homo lucratur teneatur restituere di.xv.ar.v.q.viii.
An ludus aleax in aliquo casu sit permissus di.xv.ar.v.q.viii.
Ludus aleax quare est magis phibitus in legibus q̃ ludus torneamenti.ibidem.
An ludus scacox sine taxillis sit p̃ohibitus.i bidez.

Lumen

Lumen emissum a sole quare habet alium effectum q̃ emissum a luna cum a sole ipsuz recipiat di.xliiii.ar.ii.q.vii.

Lux

An lucis sit expers totaliter aliqua creatura di.xlviii.ar.ii.q.v.
An lux elementaris ꝛ lux corporis glorificati sint eiꝰ dem speciei di.xlviiii.ar.iiii.q.vi.
An lux solaris ꝛ lux corporis glorificati sint eiusdem speciei.ibidem.
An lux que erit i corpib⁹ glorificatis erit eiusdẽ spẽi cũ gloſa claritate corpis ỹu ꝛ beate v̄ginis.ibidez.
An lux corporis glorificati sit immẽsa sicut lux solis. ibidem.
An lux corporis glorioſi posset videri in sua v̄tute ꝛ plenitudine ab oculo nõ glorificato sine miraculo ibidem.
An lux spũalis possit illuminare in tanta distantia q̃ta potest illuminare lux corporalis di.l.ar.iii.q.ii.

Magnificentia

An magnificentia sit aliqua virtus distincta per essentiam a liberalitate di.xxxiii.ar.iiii.q.i.

Maleficium

An in separatione coniugum propter maleficium simili modo procedendũ sit sicut in sepatione pp frigiditatem di.xxxiiii.ar.iii.q.i.
An quando ppter maleficiũ fit separatio coniugũ sit danda maleficiato lnia contrahendi.ibidem.
An maleficium aliquod sit perpetuum.ibidem.
An si maleficiũ p̃cedat mr̃imoᵐ consumatum debeat p̃sumi q̃ p̃cesserit ratum.ibidem.
An ppter maleficiuz separati si postq̃ alia matrimonia cõtraxerint carnaliter se cognoscãt sint ad p̃mũ mr̃imoᵐ reuocandi di.xxxiiii.ar.iii.q.ii.
An si ppter maleficium fiat separatio ꝛ vir renuntiat aliquem ordinem sacrum ꝛ postea mulierem a qua fuerit separatus carnaliter cognoscat reuocãdus sit ad mulierẽ ad petitionem eius.ibidem.
An talem ordinem suscipiẽdo peccauerit.ibidem.
An suscipiendo sacrum ordinem sibi p̃iudicauerit quo ad đ q̃ nõ liceat sibi ab vxore debitum exigere. ibidem.

Maria virgo

Utrum maria virgo vouerit virginitatem di.xxx.ar.ii.q.i.
An virgo maria fuerit de eadem tribu cum ioseph. di.xxx.ar.ii.q.ii.
Maria virgo quar̃ mr̃imoᵐ contraxit ibidem.
An virgo maria in contrahendo mr̃imoᵐ derogauerit in aliquo perfectionem virginitatis.ibidem.
An beatã mariã voluerit dimittere ioseph quo ad separatiõem vinculi. ibidem.

Maritus

An maritus qui per ieiunia reddit' se notabiliter minus potentẽ ad reddendum debituz vxori peccet. di.xxxij.ar.i.q.i.
An maritus teneatur reddere debitum quando ppẽdit hoc mulierẽ desiderare q̃uis nõ petat expresse di.xxxii.ar.i.q.ii.
An maritus cruce signatus possit votum crucisi votum religionis comutare sine consensu vxoris di. xxxii.ar.ii.q.i.
An maritus teneatur eam ducere si vult eum sequi. ibidem.
An maritus possit reuocare votũ abstinẽtie factum ab vxore de licentia ipsius di.xxxii.ar.ii.q.ii.
An marito debeat dari licentia contrahendi si pbat arctatio in mulierem di.xxxiiii.ar.ii.q.ii.
Utrum maritus possit se facere seruum sine consensu vxoris di.xxxvi.ar.v.q.i.
An đ possit facẽ saluo iure vxoris di.xxxvi.ar.v.q.i.

Materia

An ex materia fiat compositum di.xii.ar.i.q.ii.

An mā sit cā quare ea que sunt idem ispē ⁊ inter se diuersa.sint diuersa.ibidem.
An mā sit de essentia raritatis ⁊ densitatis.ibidez.
An mā dicat infimū gradū actualitatis di.xij.ar.ii.q.ij.
An mā dicat nām purepossibilē.ibidem.
An mā sit de essentia hois di.xliij.ar.i.q.iij.
An māz totā de qua fcūs ē vnus homo sit possibile itez conuerti i semie sine admixtione alterius materie i vna alia muliere ⁊ in vno alio viro di.xliij.ar.iij.q.i.
An mā fiat tota substantia rei generabilis ⁊ corrupti bilis di.xliij.ar.i.q.iiij.
An mām totā radicalē vnius fieri mām totam radicalem alterius sit possibile.ibidem.
An de mā sit plus modo q̄ fuerit a p̄ncipio mundi. di.xliij.ar.ij.q.ij.
An materie iclinatio nālis ad formā sit actio vl̄ passio di.xliij.ar.iiij.q.iij.
Materie iclinatio naturalis ad formā qd ē.ibidē.
An in mā sit aliqd actū p̄ncipiuz motus ad ipam formaz.ibidem.

Matrimonium

An pro mr̄imonio dare pecuniā ex pacto sit licitum. di.xxv.ar.iij.q.i.
Utrum mr̄imo^m sit de iure nature di.xxvj.ar.i.q.i.
Utrū mr̄imo^m fuerit istitutū ante pecc̄m.ibidem.q.ij
An mr̄imo^m fuerit istitutū ante pecc̄m in mutuū solatiū.di.xxvj.ar.i.q.ij.
An mr̄imo^m fuerit istitutū in remediū concupiscētie ibidem.
An ad designandā coniunctionē xp̄i ⁊ ecclesie.ibidē.
Utrum mr̄imo^m fuerit istitutū adeo in mente di.xxvj.ar.i.q.iij.
An mr̄imo^m in q̄stū est i remediū fuerit istitutū adeo post pecc̄m di.xxvj.ar.i.q.iij.
An mr̄imo^m i q̄stū est representatiuuz p̄iunctōis xp̄i ⁊ ecclesie istituerit xp̄s p̄ illa verba qō deus coniunxit homo nō seperet.ibidem.
Utrum mr̄imonii actus q̄stū ad carnalē copulaz sit licitus di.xxvj.ar.ij.q.i.
An mr̄imonialē actū de necessitate concomitet pecatū veniale di.xxvj.ar.ij.q.i.
Utrū mr̄imonial actus sit meritorius di.xxvj.ar.ij.q.ij.
An ille actus ordiatus sit difficil di.xxvj.ar.ij.q.ii.
Utruz i mr̄imonij susceptionē conferatur gr̄a di.xxvj.ar.ij.q.iij.
An per mr̄imoniū minuatur carnalis concupiscētia di.xxvj.ar.ij.q.iij.
An per mr̄imonij p̄ctum p̄hentes conformentur i aliquo passioni xp̄i.ibidem.
Utrum mr̄imonialis copula fuerit i p̄cepto añ pecc̄m di.xxvj.ar.iij.q.i.
Utrum mr̄imonialis copula fuerit sub p̄cepto post pecc̄m.ibidem.q.ij.
Utrum ad mr̄imonialē copulā hoies obligentur modo.ibidem.q.iij.
Utrum mr̄imoniū sit i genere relationis di.xxvj.ar.iiij.q.i.
Utrum mr̄imoniū sit sacr̄m noue legis.ibidem.q.ij.
In mr̄imonio qd est sacr̄m tñ qd sacr̄m ⁊ res qd res tñ di.xxvj.ar.iiij q.ij.
An mr̄imonij benedictio facta a sacerdote sit hui⁹ sacramenti i forma vel sacr̄m vel quid sacramentale.ibidem.
Utrum de mr̄imonij integritate sit concubitus di.xxvj.ar.iiij.q.iij.
An mr̄imoniū ante carnalē copulam significet vnionem xp̄i ⁊ ecclesie in nature conformitate di.xxvj.ar.iiij.q.iij.
Utrum mr̄imoniū contrahentes nolentur nolle coniugij nuptias ⁊ mr̄imonij di.xxvij.ar.i.q.i.
Utrū ad mr̄imo^m p̄hendū necessari⁹ sit verus consensus viri ⁊ mulieris.ibidē.q.ij.
An ad mr̄imo^m p̄hendū sufficiat viri ⁊ mulieris consensus sine institutione diuina di.xxvij.ar.i.q.ij.
Utrum ad mr̄imoniū contrahendū sufficiat p̄sensus tacitus di.xxvij.ar.i.q.iij.
An mr̄imo^m possit p̄here muti di.xxvij.ar.i.q.iij.
An mr̄imonium possit contrahi iter absentes qui nā quā se viderūt ⁊ hoc per procuratorez ⁊ litteras.ibidem.
An si mr̄imonium p̄hant parentes pro filiis pūtibus ⁊ scientibus sufficiat eox taciturnitas cū consensu interiori.ibidem.
Matrimoniū quare non pōt p̄hi per consensuz tacitū ⁊ tū pōt comitti.pecc̄m adulterii.ibidē.
Utruz mr̄imo^m nō p̄sumatū possit dissolui per mutuum dissensum di.xxvii.ar.ii.q.i.
An mr̄imoniale viculum sit fundatū sup factū eē mutui consensus ⁊ subiectiōe coniugū istitutionis diuine di.xxvii.ar.ii.q.i.
Utrum mr̄imoniū nō cōsumatū possit dissolui p religionis ingressum di.xxvii.ar.ii.q.ii.
An mr̄imonio p̄cto statī alter coniugū teneat reddē debitū alteri petēti di.xxvii.ar.ii.q.ii.
An si ante mr̄imo^m consumatum altero intrante religionem alter possit cōtrahere ante p̄fessionē alterius i religionē.ibidē.
An illi qui ante mr̄imonium consumatum intrauit religionem debeat iudex p̄figere peremptorium infra q̄ p̄fiteatur aliter consumet matrimoniuz. ibidem.
Utrum matrimoniū nō consumatuz possit dissolui per abscisionem genitalium.di.xxvii.ar.ii.q.iii.
An idē sit quo ad p̄positum de trūcatione testiculox virga remanente ac si totum trūcatū esset di.xxvij.ar.ii.q.iii.
An mr̄imonii non p̄sumati solutio p religiōis ingressū sit p ius pure positiuū.ibidem.
Utrum matrimoniuz consumatum possit dissolui per religionis ingressum di.xxvii.ar.ii.q.iiii.
An matrimonio consumato possit alter coniuguz religionem itrare altero in seculo remanente si nō sit suspectus de incontinentia ⁊ votū castitatis emittat di.xxvii.ar.ii.q.iiii.
An si vir de lnia vxoris castitatem non volentis p̄fiteatur in religione debeat ad ipsam reuocari.ibidem.
An ea mortua teneatur ad religionem reuerti.ibidem.
An si matrimonio iam consumato vir contra volūtatez vxoris p̄fitens i religione qui postea est reuocatus ad eam debeat cogi post mortē vxoris ad religionem reuerti.ibidem.
An possit vlteri⁹ p̄here cum alia.ibidem.
An sil modo dicendū sit de meliere itrante religionē ꝺ volūtatē viri.ibidem.
An post matrimo^m contractum statī mulier cognita a viro ipsa contradicente ⁊ allegante se velle religionem itrare possit postea viro p̄dicente religionem itrare.ibidem.

Tabula

Utrum ad matrimoniū sufficiat expressus consensus de futuro di.xxviij.ar.i.q.i.
Utrum ad matrimonium sufficiat expressus consensus cum carnali copula sequente accedente consensu de presenti per verba tamen de presenti non expresso.ibidem.q.ij.
An de nō mr̄imonio faciat mr̄imoniū carnalis copula sequēs sponsalia di.xxviij.ar.i.q.ij.
Utrum ad mr̄imoniū sufficiat solus ꝯsensus de futuro cū carnali copula sequēte di.xxviij.ar.i.q.iij.
An ad mr̄imom sufficiat ꝯsensus expr̄ssus exteri9 absz ꝟbis q assit interius di.xxviij.ar.i.q.iij.
Utrum post mr̄imom ꝯctū per verba de futuro cum carnali copula sequente possit ꝟbi aliud mr̄imoniū di.xxviij.ar.i.q.iiij.
Utrum mr̄imom efficiat ꝯsensus mutuus de translatiōe ptātis corpoꝝ ad tempus di.xxviij.ar.ij.q.i.
Utrum mr̄imonium efficiat mutuus consensus conditionalis re non existente ꝓposita sub conditione. ibidem.q.ij.
An si interueniat consensus de p̄senti absolutus aut carnalis copula sequatur ꝓdictione nō replicata di. xxviij.ar.ij.q.ij.
Utrum ad mr̄imom sufficiat ꝯsensus clandestin9 di. xxviii.ar.ii.q.iii.
An illis q mr̄imom ꝟbunt clandestine li ceat carnaliť copulari di.xxviii.ar.ii.q.iii.
Utrū ad mr̄imom ꝟbendum sit necessarius ꝯsensus in carnalē copulā di.xxviii.ar.ii.q.iiii.
An mr̄imom velle ꝟbere post votū castitatis sit dānabile di.xxviii.ar.ii.q.iiii.
An mr̄imonium vex sit inter ꝟbentes sub hac conditione q̄ numq̄ sibi inuicem debitum reddent. ibidez.
Utrum mr̄imoniuz impediat ꝯsensus coactio p̄metum di.xxviii.ar.i.q.i.
An mr̄imom impediat ꝯsensus inductio p blāditias di.xxviiii.ar.i.q.i.
Mr̄imoniū quare magis impeditur p cōsensus coactionē que ē per metū q̄ susceptio baptismi. ibidē.
Utrū mr̄imoniuz possit ꝓtrahi a persona consentiente in aliā sibi nō consentientē illa viuente di.xxviiii ar.i.q.iii.
An mr̄imom solidū possit esse ex vna parte ꝛ nullū ex alia di.xxviiii.ar.i.q.iii.
Utrum ad mr̄imom ꝟbendum possint cogi liberi aparentibus suis di.xxviiii.ar.i.q.iiii.
Utrū mr̄imom ꝟctum p ꝯsensum metu coactū ratificeť p̄sequentem cōsensum tacitum. di. xxviiii . ar. ii.q.i.
An mr̄imom contractū inter ꝓsonam debite etatis ꝛ personam nō debite etatis ratificeť p consensum illius q minoris fuit etatis cū ad ānos nubiles ꝓueniat di.xxviiii.ar.ii.q.i.
Utrū mr̄imom ꝟctū p ꝯsensuz metu coactū ratificeť p carnalē copulam subsequētē di.xxviiii.ar.ii.q.ii.
Utrum mr̄imom tale ratificeť si firmetur p iuuamentum.ibidem.q.iii .
Utrum mr̄imom impediat aliquis error di.xxx.ar.i. q.i.
Utrū mr̄imom impediat error ꝓsone vel condictionis eius cū qua ꝟbitur.ibidem.q.ii.
In mr̄imonio quid est materiale ꝛ qd formale di.xxx ar.i.q.ii.
An mr̄imom impediat error fortune vel qualitatis. ibidem.
Utrū mr̄imom verum fuerit iter mariā ꝛ ioseph di. xxx.ar .. q.ii.
Utrū matrimoniū possit ꝟbi ex inhonesta causa di. xxx.ar.iii.q.i.
An aliqua mr̄imonii coniunctio ex inhonesta causa sit a deo di.xxx.ar.iii.q.i.
An mr̄imom ꝟbens ex inhonesta causa ꝓm ecclesie intentionē.ibidē.
Utrū mr̄imom ꝟctū ex inhonesta causa sit bonuz di. xxx.ar.iii.q.ii.
Utrū in mr̄imonio debeant esse aliqua bona iꝑm excusantia di.xxxi.ar.i.q.i.
An mr̄imom sine bonis ꝓdictis esset res bona di. xxxi. ar.i.q.i.
In mr̄imonio q̄ ꝛ quot sunt bona. di.xxxi. ar.i.q. ii.
Inter mr̄imonii bona quod est p̄ncipalius bonum. ibidem.ii.ď.xxxiii.ar.i.q.ii.
An mr̄imom sit aliud ꝯs mutua obligatio ad reddendum debitū exigenti di.xxxi.ar.i.q.iii.
An ad mr̄imom in ꝯsū est officiuz nature essentialius pertineat bonuz ꝓlis ꝛ fidei ꝯs bonuz sacramēti.ibidem.
An in mr̄imonio oīb9 pensatis p̄ncipalius sit esse sacr̄m gratie ꝯs esse in offīn nature.ibidem.
Ut ad mr̄imom ꝟbendū necessariuz sit p̄dicta bona esse in ꝟbentiū itentiōe di.xxxi.ar.ii.q.i.
In mr̄imonio quid est bonū fidei ꝛ bonum ꝓlis di. xxxi. ar.ii.q.i.
Utrum ad esse mr̄imonii necessarium sit illa bona esse in obligatione di.xxxi.ar.ii.q.ii.
Utrū ad mr̄imonii obseruationē necessarium sit illa bona esse in mr̄imonii executiōe.ibidem.q.iii.
Utx p mr̄imonii bona possit excusari carnal9 ꝓcubit9 ꝓiugū vt nullū penit9 sit ꝑcm di.xxxi.ar.iii.q.i.
Mr̄imōii,bōa qd aspitiāt directe di.xxxi.ar.iii.q.ii.
Utrū ī mr̄imonio reddere debitū sit necessitatis di. xxxii.ar.i.q.i.
Utrū ī mr̄imonio exigere debitū sit nccitatis.ibiď.q.
Utrū mr̄imoniale debitū reddendū sit tēpore sacro. di.xxxii.ar.iii.q.i.
An in loco sacro di.xxxii.ar.iii.q.i.
Utrū mr̄imoniale debitū reddendū sit vel exigendū tēpore ip̄regnatiōis di.xxxii.ar.iii.q.ii.
Utrū mr̄imoniale debitū reddendū sit tpe menstruoruz di.xxxii.ar.iiii.q.i.
Utrū mr̄imoniū ꝟctū tpe ꝓhibitū ab ecclesia sit diriмendū di.xxxii.ar.v.q.ii.
An mr̄imom vex fuerit iter agar.ꝛ abraā . di.xxxiii. ar.ii.q.ii.
Utrū mr̄imonii sint aliqua ipediмta ꝛ que ꝛ quot sū t di.xxxiiii.ar.i.q.i.ꝛ.ii.
Utrum mr̄imom ipediat frigiditas ex parte viri di. xxxiiii.ar.i. q.i.
Utrū mr̄imom ipediat arctatō ex parte mulieris.ibidem.q.ii.
Utrū mr̄imom ipediat maleficium, di.xxxiiii. ar.iii. q.i.
Utx mr̄imoniū ipediat furia di.xxxiiii.ar.iiii.q.i.
Utrū mr̄imom ipediat icestus cū ꝓsanguīea vxoris. ibidem.q.ii.
An post mr̄imoniū ꝓsumatū fiat separatō nisi ī alteri9 pena di.xxxiiii.ī expositōe lr̄e.
Utrū mr̄imom sit ī casu ifrascripto qdā Thiti9 noīe solicitauit theбergā vxorē pr̄i sui q̄ rndit subsliebo qō petis si ьte mulieri q̄ fāiliaris ꝛ ꝓsāguīea vl̄ ꝓpiqua erat ipi thebge . pmitis p fidē qō post mortē mariti mei accipias ī vxorē illā de q̄ ipsa tibi ꝓsulet vel dicet intendens Theberga q ipsamet esset illa de

qua berta consuleret cui Thitius consentit ⁊ berte modo predicto fidem dedit ⁊ sic Theberga substi-nuit se ab illo carnalit cognosci postea mortuo ma-rito Theberge. Berta ꝓsuluit Thitio ꝙ acciperet Thebergã in vxorem qđ ⁊ factum est: modo igitur queritur vtrũ mr̃imonium teneat. an sint separan-di di.xxxv.ar.iij.q.iiij.

Utrum mr̃imoniũ possit ꝓtrahi interlibex ⁊ ancillã quam credit liberã di.xxxvj.ar.j.q.j.

An mr̃imonium possit ꝓtrahi inter seruũ ⁊ ancillam quã credit liberam. ibidem.q.j.

An mr̃imonium possit ꝓtrahi inter liberũ ⁊ liberam quam credit ancillam di.xxxvj.ar.i.q.i.

An mr̃imonium possit ꝓtrahi inter suum ⁊ liberam quã credit ancillam. ibidem.

An mr̃imoniũ impediat error ꝓditiõis vel persone. ibidem.

Utrum mr̃imoniũ possit ꝓtrahi iter libex ⁊ ancillam quã fecit ancillam. di.xxxvj.ar.i.q.ij.

Utrum mr̃imoniũ liberi cum ancilla quam credit li beram ratificetur per carnalem copulam sequentẽ. di.xxxvj.ar.ij q.i.

Utrum mr̃imoniũ hui⁹ratificet ꝑ ancille manumis-sionẽ si seq̃tur carnalis copula. ibidem.q.ij.

An si tpe mr̃imonij ꝓcti dñs ancille tradidisset eam libere tanq̃ liberã viro suo dz presumi eam manu-mississe di.xxxvj.ar.ij.q.ij.

Utrũ liber qui mr̃imonium ꝓtrahit cum ancilla quã credebat liberam. ⁊ postea sciens eam esse ancillaz vult eum ea remanẽ possit ab ea dimitti di.xxxvj. ar.iij.q.i.

An duox mr̃imoniũ ꝓtrahentiũ infra ãnos nubiles in aliũ ꝓsentiẽs possit dissentire nisi alius postq̃ ad ãnos nubiles puenerit in eam suũ negauerit ꝑstare ꝓsensum di.xxxvj.ar.iij.q.i.

An si mr̃imoniũ ꝓtrahit pupillus cum maiore sine tu toris auctoritate teneat ꝓtractus ex parte maioris ⁊ nõ ex parte pupilli si noluerit. ibidem.

Utrum liber q mr̃imoniũ ꝓtraxit cum ancilla quam credebat liberaz possit ab ea licite separi aliter q̃ ꝑ iudiciũ ecclesie di.xxxvj.ar.iij.q.ij.

Utruz mr̃imo^{m} possit ꝫbere seruũ ⁊ ancille iter se sine cõsensu dnorum suox di.xxxvj.ar.iiij.q.i.

Utrum mr̃imoniũ impediat puerilis etas di.xxxvj. ar.vj.q.i.

Utrum mr̃imoniũ ipediat ordo di.xxxvij.ar.i.q.i.

An mr̃imoniũ impediat ordo i ecclesia orientali di. xxxvij.ar.i.q.i.

An illud ipedimẽtũ sit rõne ꝓfuetudinis ecclesie tñ. di.xxxvij.ar.i.q.ij.

Utrum mr̃imoniũ ꝓctum post simplex ꝓtinentie vo-tum sit dirimẽdũ di.xxxviij.ar.vij.q.i.

An mr̃imoniũ ꝓtrahens post simplex continẽtie vo-tũ obliget ad mõtale peccatũ di.xxxviij.ar.vij.q.j

An mr̃imoniũ ꝫhenti post simplex continẽtie votuz liceat debitũ petere. ibidem.

Utrum mr̃imoniũ ꝓctũ post solẽne votũ ꝓtinẽtie sit dirimẽdũ di.xxxviij.ar.vij.q.ij.

An mr̃imoniũ vex ꝫbatur si alter ꝫhentiũ vel vtq̃ intẽdat religionẽ intrare ante mr̃imonij ꝑsumatio-nem di.xxxviij.ar.vij.q.ij.

Utrũ mr̃imo^{m} possit ꝫbere iter fidelem ⁊ infidelem di. xxxix.ar.i.q.i.

An mr̃imoniũ ꝓctum inter fidelem ⁊ hereticũ teneat di.xxxix.ar.i.q.i.

Utrum mr̃im. niũ legitimũ possit ess. inter infideles di.xxxix.a .i.q.ij.

Quid est mr̃imoniũ legitimũ ⁊ ũ ratũ qd ratũ ⁊ nõ le-gitimũ: qd ratũ ⁊ legitimũ di.xxxix.ar.i.q.ij.

An mr̃imoniũ ratũ possit esse inter ifideles. ibidem.

An mr̃imoniũ ꝓctũ iter nõ baptizato sit facr̃m. ibidẽ.

Utrum mr̃imoniũ ꝓctũ inter ifideles ercuss̃ eox car nalẽ concubitũ di.xxxix.ar.i.q.iij.

An mr̃imo^{m} ꝫbere iter filiũ ⁊ matrẽ sit magis ꝫ ius nature q̃ ꝫbere iter filiã ⁊ prez di.xl.ar.i.q.ij.

Utrum mr̃imo^{m} possit aliqs licite ꝫbere cũ stipite si multũ distaret ab eo di.xl.ar.i.q.iij.

Utrum si mr̃imo^{m} ꝫbatur iter infideles i gradu ꝓhi-bito sint separãdi postq̃ ad fidẽ ꝓuerũt. ibidẽ.q.v.

Utrum illi q mr̃imo^{m} ꝫtrũt i. v. vel in. vi. vel. vij. gradu an ꝓtiũ gnãle in quo restricta sint linea ꝑsan guinetatis vsq̃ ad q̃rtũ gradũ poterũt remanere i suo ꝓiugio post p̃dictũ concilium. ibidem.

An mr̃imo^{m} possit ꝫbere iter filiũ ⁊ filiã p quox neutrũ ad pr̃initatẽ puenitum est. di.xlij.ar.i.q.iij.

An mr̃imo^{m} possit ꝫbere iter prem ꝑsonalem alicuius ⁊ eius sororem. ibidem.

An mr̃imo^{m} possit ꝫbere iter filiũ adoptiuũ alicuius ⁊ filiã adoptiuã eiusdem di.xlij.ar.ij.q.ij.

An mr̃imo^{m} possit ꝫbere inter filiũ adoptiuũ alicuius ⁊ filiã naturalem eiusdem. ibidem.

An mr̃imo^{m} possit ꝫbere iter filium adoptiuũ alicuius ⁊ filiã adoptiuaz patris. ibidem.

Mensura

An mensura fit cã mẽsurati di.xlviij.ar.ij.q.iiij.

Meretricium

An ꝺ meretriciũ sit facienda elemosina di.xv.ar.ij. q.v.

An de meretricio possit fieri sacrificiuz ⁊ oblatio ad altare. ibidem.

An quod in meretricio lucratur meretrix teneat̃ re-stituere di.xv.ar.v.q.viij.

Meritum

An mereri possit homo premiuz vite eterne di.xx. ar.i.q iij.

An meritoriũ sit facere opus quod aliqñ est vtile per accidens di.xlv.cr.vj.q.ij.

Missa

Utrum in missa deficiẽte vno sacerdote in ministrã-do debeat ministeriuz suppleri per alĩ sacerdotez di.viij.ar.ij.q.ij.

Quando in missa deficit vnus sacerdos ⁊ nescia ur vbi dimiserit quid est faciẽdũ. ibidẽ.

Quid faciẽdũ est quando certuz est ipsum consecras-se corpus ⁊ nõ sanguinez. ibidem.

An missaz debeat quis dimittere ꝓpter guttaz aque casũ cadentez in stomachuz cum lauat os suum di. viij.ar.ij.q.iij.

An missam possit dicere sequenti die ille qui post di ctum matutinum in sero bibit si non dicit iterũ ma tutinũ. ibidem.

An missam posset dicere illo die qui in mane ita mo dicum sumit de cibo q ꝑplene digestum est ante ho-ram misse. ibidez.

An missam possit perficere ille qui iam celebrans re-colit se comisisse peccatum mortale de quo non est confessus cum ꝓposito confitendi di. viij.ar.ij. q.ij.

Si post canonis misse inceptionem perpendat

sacerdos materiaz indebitam ministratam quid bet facere di.xi.ar.ii.q.vi.
Quid si ante consecrationem perpendat hostiaz esse idebitaz.ibidem.
Quid si post consecrationem ante sumptionem vini consecrationem.ibidem.
Quid si post sumptionē hostie ꝛ ante sumptionē sanguinis.ibidem.
Quid si ante consecrationem panis perpendat in calice nō esse ministrataz materiam debitam. ibidē.
Quid si post ꝓsecrationē panis ante tī prolationem verboꝝ quibus consecrādum est vinū.ibidez.
Quid si post plationem verboꝝ illorum ante tamen corporis sumptionem.ibidem.
Quid faciendum est si post oia predicta.ibidem.
An missam audire a malo sacerdote sit eque licitum sicut a bono di.xiij.ar.i.q.i.
Misse quo tempoꝝ debēt celebrari di.xiii.ar.ij.q.iij
Quare misse tres celebrantur in nativitate domini. ibidem.q.iiij.
Quare missa non celebraī in parasceue di.xiij.ar.ii. q.iiij.
Utrum missam celebrare in loco non sacro liceat di. xiij.ar.iij.q.i.
Utrum missam celebrare super altare non lapideuz liceat.ibidem.q.ij.
Utrum missam celebrare in calice lapideo liceat ibidem.q.iij.
An missam celebrare in calice ligneo liceat ꝺ.xiii.ar. iii.q.iii.
An in vitreo ibidem.
An in ereo ibidem.
Utrum missam celebrare sine igne ꝛ vestibꝰ ab epō benedictis liceat di.xiii.ar.iii.q.iiii.
An in missa sint sex indumenta ꝺia epis ꝛ sacerdotibus di.xiii.ar.iii.q.iiii.
An cingulus debeat benedici ibidem
Utrum missam celebrans in loco interdicto sit irregularis di.xiii.ar.iiii.q.i.
An missam celebrans in loco non interdicto pſonis interdictis sit irregularis di.xiii.ar.iiii.q.i.
An missam celebrans i loco interdicto a iure tantum sit irregularis ibidem.
Utrum missam celebrans sup altare nō ꝓsecratū aut fractū sit irregularis di.xiii.ar.iiii.q.ii.
An talis peccet di.xiii.ar.iiii.q.ii.
An missam celebrās fractū ñ enormiter peccet.ibiꝺ.
Utrū missam celebrans sine vestibus benedictis ꝛ ad celebrādum deputatis sit irregularis di.xiii.ar. iiii.q.iii.
Illa que in missa regruntur vltra illa que sunt de essentia sacri qd significāt di.xiii.ar.iiii.q.iiii.
An postq̄ misse canonem inchoauit sacerdos si supueniat excōmunicatus debeat missam dimittere. di.xviii.ar.vi.q.ii.
An ꝓ misse celebrationeliceat dare aliquid tēporale di.xxv.ar.iii.q.i.

Moyses

An moyses fuerit sacerdos di.xxiiii.ar.v.q.iii.

Monasterium

An ab ingredientibus monasteriū liceat aliqd exigere vel dare di.xxv.ar.iii.q.ii.

Monales

An monialibus liceat attigere sacra vasa vel sacra- ꝰ tas palas di.xxv.ar.iiii.q.i.

Mori vel mors

An morientibus assistāt boni ꝛ mali angeli di.xx.ar. ii.q.iii.
An mori desiderent viri tanto magis q̄sto sunt pfectiores di.xxiii.ar.i.q.v.
An si morerentur oēs vsq; ad paucos viros ꝛ mulieres tenerent alii contrahere maiorē.di.xxvi.ar. iii.q.iii.
Utrum mori debeant oēs hoīes di.xliii.ar.iiii.q.i.
An mortui erunt oēs homines ante cessationem celi.di.xlvii.ar.ii.q.v.

Motus vel mutatio

An idem moueri ꝛ gescere simul ꝑ accidens sit possibile di.x.ar.iiii.q.i.
An ad motū totius moueatur aia localiter duz actu perficit corpus.ibidē.
An moueri aliqd per se vt est i loco ꝛ illud idez non posse moueri vt est i aliquo non vt i loco contradicāt.ibidem.
An ois mutatio termietur ad getem naturalem cuiꝰ mutationis natura non est ꝓncipalis causa effectiua di.xliii.ar.iii.q.ii.
An mutatio sit motꝰ vel finis motꝰ di.xliii.ar.v.q.ii
An motus super duo spatia,contigua sit vnus motus vel duo contigui di.xlviii.ar.ii.q.i.
An duo motus sint qñ ex albo fit nigrū.ibidē.
Utrum motus corpoꝝ celestium cessabit di.xlvii. ar.ii.q.ii.
An motꝰ corpoꝝ celestiū sit nāl̄is di.xlviii.ar.ii.q.ii.
Utrū motus corpoꝝ celestiū cessabunt i illo statu i quo creati fuerunt di.xlviii.ar.ii.q.iii.
Utrū motus corpoꝝ celestiū cessatio erit causa sufficiens nō agendi nec patiēdi eā ad iuicē ibidē.q.iiii.
An per motū fiat actio corpoꝝ celestiū hociferius di. xlviii.ar.ii.q.iiii.

Mundus

Mundi etates sunt sex ꝛ similiter hoīs di.xl.i expositione littere.
Utrū mundi innouatio erit eius purgatio di. xlviii. ar.ii.q.i.
Utrū mūdo inouato ꝛ fcā distinctiōe bonoꝝ ꝛ malorū deꝰ posset addeꝛ ad bonitatē vniuersi.ibidē.q.vii.

mutilatio

An illi q mutilant se sponte possint de iure ad ordines ꝓmoueri di.xxv.ar.v.q.ii.
An ille qui mutilat aliquē tñ sit irregularis di. xxv. ar.v.q.iii.

mutuare

An mutuans q dānū īcurrit ex hoc q̄ non est sibi solutum in termino assignato possit recipere capitale ꝛ dāmnū di.xv.ar.v.q.v.
An mutuans illi q violenter rem suā detiet possit recipere ꝙb illo vltra sortem.ibidem.
An mutuans sine pacto ꝛ isinuatione ītentiōis plus habendi possit aliqd recipere vltra sortē .ibidem.
An mutuas cum pacto ponēs capitale ꝛ lucrum sub certitudie possit retinere.ibidem.
An qñ capitale ponit sub certitudie ꝛ lucrū sub fortuna.ibidem.
An qñ lucꝝ pōit certitudie ꝛ capitale sb fortūa. ibiꝺ.
An qñ vtrūq; ponitur sub dubio.ibidem.

Pro mutuatare quare nō potest aliquid exigi vltra sortem sicut pro re locata.ibidem.

Necessarium

An necessarium ⁊ non necessarium sint aliqñ eiusdē speciei.di.xliij.ar.ii.q.j.

Nobile

An ꝯto nobilior est res tanto sit potentior ad consequendum finem suum di.xl viiij.ar.ij.q.vj.

Nuptie

Utrum nuptias celebrare oi tempore sit licitum di. xxxij.ar.v.q.j.
Utrum nuptie secunde sint honeste di.xlij.ar.iij.q.ij
Utrum nuptie secūde sint licite di.xlij.ar.iij.q.j.
An nuptie secūde debeant bñdici di.xlij.ar.iij.q.ij.
An nuptie scōde possint bñdici cū ꝑa vxorē vgo.ibidē
Utrū nuptie se hēant rōnem sacri di.xlij.ar.iij.q.iij.

Obligatio

An obligatio rei facta ei cui nō potest de iure conuenire potestas in rem illam sit nulla de iure di.xxxviij ar.ij.q.j.
An obligari possit aliquis se deo sola interiori locutōne di.xxxviij.ar.iij.q.ij.
Utrum obligatio oriat ex nuda pmissione di.xxxviij ar.iij.q.iij.

Oleum cōsecratum

An oleū ꝓsecratū p epm sit sacrm di.xxiij.ar.j.q.j.

Opatio vel opus

An operationem naturalen possit habere res supernaturaliter producta di xlvij.ar.ij.q.iij.
An opus inferioris virtutis reddatur magis meritoriū p ꝫ q ꝑpat a superiori vtute di.xxxviij.ar.vj.q.ij
An opus quanto pcedit a voluntate magis firmata in bono tanto sit magis meritoriū.ibidem.
An opus acceptetur magis ⁊ minus adeo ſm q magis ⁊ minus operans acceptatur.ibidem.
An opus ꝯto minus difficile tanto minus sit meritorium.ibidem.
An opus bonum relatū ad malum finē sit formaliter malum di.xxxviij.ar.j.q.j.

Operarius

An operario licitum sit accipere mercedē suā a dño inuito domino vel ignorante si ipse non vult soluere di.xv.ar.v.q.vij.

Opinio

An opinio preferatur veritati in aliquibus casibus. di.xxxij.ar.iiij.q.iij.

Oratio vel orare

An oratio contineat aliquo modo virtutem ieiunij. di.xv.ar.ij.q.iij.
An oō ꝯtū ad ecclias sit dignior ꝯ elemosina. ibidē
An oō inquātum subuenit alie primi sit magis satisfactoria ꝯ inquantū per eam intendit orans dulcedinem contemplationis di.xv.ar.ij.q.iiij.
Utrum oō sit actus volūtatis di.xv.ar.iiij.q.i.
Utrum oratio sit actus virtutis latere.ibidem.q.ij.
An oō sit actus vturis pnie di.xv.ar.iiij.q.ij.
An orare deum sit vtile.ibidem.
An orandi actus sit sub precepto.ibidē.
Utrum orandus sit solus deus di.xv. ar.iiij.q.iij.
An oōnes nostras cognoscant sci di.xv.ar.iiij.q.ij
Utrum in oratione sit petendum aliquid determinate di.xv.ar.iiij.q.iiij.
Utrum orandum sit vocaliter.ibidem.q.v.
Utrum oō vocalis sine mentali sit satisfactoria.ibidem.q.vj.
An oō reficiat mentem orantis experimētaliter di. xv.ar.iiij.q.vj.
An oōnem impediat nimia intentio ad ipsa verba que dicuntur ibidem.
An orans possit intelligere plura simul.ibidem.
Utrum oratio debito modo facta semper exaudiat. di.xv.ar.iiij.q.vii.
Utrum oratio dominica sit efficatior sup omnes alias orationes.ibidem.q.viij.
An oratio boni layci sit melior ꝯ oratio mali sacerdotis di.xxiij.ar.ij.q.ij.
An pro oratione liceat aliquid accipere vel dare ex pacto di.xxv.ar.iij.q.ij.
An orandum esset pro aliquo existente in hac mortali vita si eēt certum ipsum esse reprobatū di.xlvj. in expositione littere.

Oratorium

An oratoria facere liceat fidelib⁹ in domibus suis sine auctoritate episcopi di.xiij.ar.iij.q.j.

Ordo

An ordo sequens possit recipi priori non suscepto di. xxiiij.ar.i.q.i.
Utrum ordo sit in ecclesia di.xxiiij.ar.iij.q.i.
Utrum ordo sit sacramentum.ibidem.q.ij.
An ordo sit vnū sacramentum di.xxiiij.ar.iij.q.ij.
Utrum ordines sint septem tm̄ di.xxiiij.ar.iij.q.iij.
An ordines omnes qui sunt modo in ecclesia fuerit in ecclesia primitiua di.xxiiij.ar.iij.q.iij.
Utrum in ordine conferatur gratia gratum faciens di.xxiiij.ar.iiij.q.i.
An cuilibet ordinem suscipienti. vt debet cōferatur aliqua illuminatio intellectus di.xxiiii.ar. iiiip..i.
An ordinis susceptio supponat in suscipiente gratiā gratum facientem.ibidem.
An ordinis sacramentum sit contra morbum itera-bilem di.xxiiii.ar.iiii.q.ii.
Utrum supra ordinem sacerdotalem sit aliqua potestas in ecclesia di.xxiiii.ar.v.q.i.
Utrum ordines possint cōferre soli episcopi di.xxv. ar.i.q.i.
An ordines minores possint conferre non episcopi. di.xxv.ar.i.q.i.
Utrum ordines possint cōferre episcopi heretici di. xxv.ar.i.q.ii.
An ordines possint conferre epi qui renunciauerunt loco ⁊ dignitati di.xxv.ar.i.q.iii.
Utrum ordinem impediat sexus muliebris di.xxv. ar.iiii.q.i.
Utrum ordinem impediat etas infantilis. ibidem. q.ii.
An ordines sacros suscipiens in pueritia obligetur ad continentiam di.xxv.ar.iiii.q.ii.
Utrum ordinem impediat defectus natalium di. xxv.ar.iii.q.iii.
Utrum ordinis susceptionem impediat seruitus di. xxv.ar.v.q.i.
Utrum ordinis susceptionem impediat natabilis ꝺ fectus alicuius membri.ibidem.q.ii.

Utrū ordinis suſceptionē ipediat homicidiū ibidez q.iij.
An ordinis suſceptionē ipediat mortale peccatū di. xxv.ar.v.q.i.
An vir q ordinē ſacrū ſuſcepit añ ꝓſumationē mrimonij ignorāte vxore debeat reſtitui vxori eū repetē ti aut ꝓpelli religionē itrare di.xxiiij.ar.iij.q.ij.
Quid dicēdū eſt ſi talis nō vult religionem intrare ⁊ mulier petat ipſum ſibi reſtitui.ibidem.

Palpabile

An quod palpaꝫ neceſſe habeat corrūpi ſm q̄ dicit gregoriꝰ ſuper illud ioannis penult. cum eſſet ſero di.x.in expoſitione littere ⁊ di.xlviiij.ar.iiij.q.ij.

Papa

An papa teneaꝫ cōfiteri di.xvij.ar.ij.q.iiij.
An papa poſſit diſpenſare in precepto de ſoluendo decimas di.xvij.ar.ii.q.vii
An papa poſſit auferre cōſecrationē ab altari ⁊ calice abſq; illorum deſtructione di.xxv.ar.i.q.iii.
An papa poſſit reſtituere fame clericum infamē di. xxv.ar.vi.q.i.
Utrum ordinem poſſit conferre ipſis opus degradatus di.xxv.ar.i.q.iii.
An poſſit ꝺ de layco.ibidem.
An papa poſſit cogere clericum ad recipiendum epiſchopatum di.xxviiii.ar.i.q.iiii.

paradiſus terreſtris

In paradiſo tereſti quare non coierunt primi parentes di.xxvi.ar.iii.q.i.

parte

An partes cōtinue ſuo toti ſint i actu di.x.ar.vii.q.ii

participatio bonorum

An ſi aliquis ad participationem bonorum ſuorum recipiat multos ſint ex hoc bona ſua minus vtilia. di.xlv.ar.ii.q.iii.

partus

An partus debeat ſequi conditionem patris vl matris di.xxxvi.ar.v.q.ii.
An partus ſequatur parentem peioris conditionis ſm conſuetudinem alicuius terre.ibidem.

paruuli

An paruuli i lege nature poterāt regñari vteris matrum per fidem parentū di.i.ar.v.q.iii.

paſcha

An paſcha poſſit accipi gnq; modis di.ix.ar.ii.q.iii

paſſibilitas

An paſſibilitas importet realiter priuationem.di. xlviiii.ar.iiii.q.ii.

pater

An pater ſit nobilius principium in prolis ꝓcreatione q̄ mater di.xxvii.ar.i.q.i.

paulus

An in paulo preceſſerit aliqua diſpoſitio ſuam cōuerſionem di.xv.ar.i.q.vii.

peccatum originale

Utrum peccatum originale purgaretur in paruulis in lege nature per fidem parentum di.i.ar.v.q.i.
An ad peccatum originale purgandum in paruulis ſufficeret fides aliorum q̄ parentum carnaliuz di. i.ar.v.q.i.
An requirebatur fides in actu.ibidem.
An requirebatur intentio applicans illum actuz ad paruuli mundationem.ibidem.
An magis requirebaꝫ ad illam mundationem fides parētum q̄ caritas eorum.ibidem.
Utrum ad peccatum originale purgandum in paruulis in lege nature ſufficeret fides parentuz informis di.i.ar.v.q.ii.
Utrum ad peccatum originale purgandum in paruulis in lege naturē ſufficeret fides ſine aliquo ſigno exteriori.ibidez.q.iii.
An peccatum originale ſit cauſa mortis meritoria. di.xliii.ar.ii.q.iii

Peccatum actuale mortale

An aliquod peccatum actaale mortale ſit ſemper in ſubiecto fidei informis di.i.ar.v.q.ii.
An peccatum predicetur de qualibet ſpeciei peccati ſub illa ratione ſpeciali qua eſt obiectum penitentie di.xiiii.ar.ii.q.i.
An opera in peccato mortali facta remunerent ſm aliquid di.xv.ar.i.q.v.
An ꝓpter opera bona facta in peccato mortali ſubſtineat homo minorem penam in inferno. ibidez.
An peccatum poſſit expiari per penam temporalez ſine gratia di.xvi.ar.v.q.ii.
An peccatum incurrat participans cum peccatore ñ in peccato di.xviii.ar.vi.q.i.
An ꝓ ſolo peccato mortali ſit aliquis excludendus a ſacramentis eccleſie di.xviii.ar.vi.q.ii.
An peccatum vel delictuz fratris debeat prius oſtēdi prelato q̄ teſtibus di.xviiii.ar.iii.q.ii.
Utrum peccata dimiſſa poſſint redire eadem in numero q̄tum ad culpam di.xrii.ar.i.q.i.
Utrum peccata omnia dimiſſa reddeant perſequēs peccatum mortale eadem ſpecie vel genere q̄tum ad culpam.ibidem.q.ii.
Utrum peccata omnia dimiſſa reddeant perſequēs peccatum mortale q̄tum ad penam.ibidem.q.iii.
An peccata prius dimiſſa aggrauent mortale peccatum di.xrii.ar.i.q.iii.
An ꝓ peccato dimiſſo q̄tum ad culpam poſſit homo perſequens mortale peccatum habere penam eternam.ibidem.
Utrum grauius peccatum ſit violare alienum thorum q̄ cognoſcere monialem benedictaz di.xxxv. ar.i.q.v.
An minus peccatum ſit peccare cum propria vxore contra naturam q̄ cum meretrice di.xxxviii.in expoſitione littere.
An peccatum omne mortale ſit infinitum di.xliiii. ar.ii.q.i.

Peccatū veniale

An peccata venialia multa poſſint equinalere vni mortali di.xvi.ar.ii.q.ii.
An peccatum veniale ⁊ mortale poſſint eſſe in eadē ſpecie moris.ibidem.
An peccata venialia remit tantur per orationem dominicam ⁊ eꝑalem benedictionē di.xvi.ar.v.q.i.
Utrum peccatum veniale poſſit remitti ſine peccato mortali ⁊ ecōuerſo di.xvi.ar.v.q.ii.
An peccatum vnum veniale poſſit remitti ſine alio di.xvi.ar.v.q.ii.

Un peccatum veniale possit remitti per penitentiaz sine gratia.ibidem.
Utrum peccata aliqua venialia deleãtur post hanc vitam ꝙtum ad culpam di.xxj.ar.ij.q.j.
Un in peccato veniali possit aliquis mori sine mortali di.xxj.ar.ij.q.j.
Un peccare venialiter sit facilius ꝙ delere ipsuz peccatum veniale.ibidem.
Utrum ad peccatorum venialium remissionẽ cum quibus anima recedit a corpore sufficiat pena purgatorij sine motu contritionis di.xxj.ar.ij.q.ij.
Un peccata aliqua venialia sint que nunꝙ delebuntur di.xxj.ar.ij.q.iij.
Utrum peccata venialia intelligantur per lignum fenum stipulam di.xxj.ar.ij.q.iiij.
Utrum peccata venialia deleantur per confessionẽ generalem di.xxj.ar.iij.q.j.
Un peccatum aliquod veniale sit unꝙ consulenduz propter periculum vitandi peccata mortalia di.xxxj.ar.iij.q.ij.
Un peccatum sit facere expensas in opus minus vtile que fieri possent in opus magis vtile di.xxxv.ar.vj.q.ij.

Pena

Un pena mortis sit satisfactoria di.xxj.ar.j.q.j.
Un pene acerbitatis intensio respondeat magnitudini offense ⁊ pene duratio radicationi peccati di.xxj ar.j.q.ij.
Un pena ꝙto magis est afflictiua tanto citius inferat mortem di.l.ar.v.q.ij.
Un pena dãni ⁊ pena sensus sint in aliquo comparabiles inter se di.l.ar.v.q.iij.
Un pena parulorum q cum solo originali decesserũt sit minutissima.ibidem.
Un omnis pena sit aliqua afflictio.ibidem.
Un duarum penarum quarum vna includit aliam ⁊ non ecõuerso illa sit maior que includit aliã. ibidẽ.

Penitentia

Utrum penitentia sit virtus di.xiiij.ar.j.q.j.
Utrum penitentia sit virtus generalis.ibidẽ.q.ij.
Un penitentie obiectum sit peccatum sub ratione q̃ est dei offensiuum di.xiiij.ar.j.q.ij.
Un penitentie obiectum sit proprium actuale peccatum sub ratione qua est transgressio diuine legis vindicabilis ⁊ expiabilis per actum penitentis. ibidẽ.
Utrum penitentia sit species specialissima virtutis di.xiiij.ar.ij.q.j.
Utrum penitentia ptineatur sub iustitia.ibidẽ. q.ij.
Un penitẽtia sit virtus theologica di.xiiij.ar.ij.q.ij.
Un sit virtus moralis.ibidem.
Un obseruet medium.ibidem.
Utrum penitentia sit in voluntate sicut in subiecto. di.xiiij.ar.iij.q.i.
Un penitentia sit in concupiscibili sicut i subiecto di.xiiij.ar.iij.q.j.
Un in irascibili.ibidem.
Un in qualibet potentia.ibidem.
Utrũ pnie actus sit in beatis di.xiiij.ar.iij.q.ij.
Un sit i illis btis q nũꝙ peccauerũt di.xiiii.ar.iii.q.ii.
Un sit in xpo.ibidem.
Un in angelis beatis.ibidem.
Un in damnatis.ibidem.
Un i electis adhuc existentibus i purgatorio.ibidez.
Utrũ pnia sit i nobis ex acqsitione di.xiiii.ar.iiij.q.j.
Un ad virtutis pnie acqsitionem sit necessariuz peccatum di.xiiij.ar.iiij.q.i.
Utrum penitentia concipiatur in nobis ex timore di.xiiii.ar.iiii.q.ii.
Utrum penitentie habitus formetur prius ordie nature ꝙ eius subiectũ di.xiiij.ar.v.q.j.
Utrum penitentie actus informetur prius ordie nature ꝙ eius habitus.ibidem.q.ij.
Un in pnie habitu caritate formato moralis bonitas addat aliquid absolutum vltra habitum penitentie ⁊ caritatis di.xiiij.ar.v.q.ij.
Un super penitentie actum moralis bonitas addat aliquid absolutum.ibidem.
Un penitentie actus mereatur de congruo formatõnem habitus.ibidem.
Utrum pnie actus non elicitus ab aliquo penitentie habitu aliquando formetur di.xiiij.ar.vj.q.j.
Un penitendi actus caritate formatus possit elici a bonitate sine aliquo sup naturali adiutorio di.xiij.ar.vi.q.i.
Un penitendi actus tanto sit nobilior ꝙto formatur caritate imediatius.ibidem.
Utrum penitentie actus formatus sit nobilior ꝙ eiꝰ habitus di.xiiii.ar.vi.q.ii.
Un pnie habitus sit pricipalior pars cause actus penitendi di.xiiii.ar.vi.q.ii.
Utrum per penitentiam possit remitti quodcunꝙ peccatum di.xiiii.ar.vii.q.i.
Un penitentia informis disponat directeꝰ ad peccati remissionem ꝙ quecunꝙ alia virtus informis di.xiiij.ar.vij.q.j.
Un penitenti peccatori ⁊ facienti quod in se est deus meruerit de condigno peccati remissionem.ibidẽ.
Utrum per penitentiam possit remitti tota pena peccato debita di.xiiij.ar.vij.q.ij.
Utrum per penitentiam omnes virtutes amisse restituantur di.xiiij.ar.viii.q.i.
Un penitẽdi actus sit delectabil di.xiiij.ar.viij.q.i.
Utrum per penitentiam sequentem vinificẽtur bona opera mortificata di.xiiij.ar.viii.q.ii.
Utrum de peccato per penitentiam iam remisso teneatur homo amplius pẽitere di.xiiii.ar.viiii.q.i.
Un penitentia vera restituat innocentiam di.xiiii.ar.viiii.q.i.
Utrum per pniam possit peccator plusꝙ semel resurgere di.xiiii.ar.viiii.q.ii.
Utrum penitentia sit aliis virtutibus prior origine di.xiiii.ar.x.q.i.
Un pnia sit spũalis edifitii fundamentum di.xiiii.ar.x.q.i.
Utrum penitentia sit aliis virtutibus prior dignitate di.xiiii.ar.x.q.ii.
Un penitentia sit dignior ꝙ latera di.xiiii.ar.x.q.ii.
Un pnia formata dicat quid compositum ex habitu penitentie ⁊ caritatis.ibidem.
Utrum penitentia solẽnis sit iterabilis ⁊ quibus psonis sint i ponenda di.xiiii.ar.ii.q.i.
Ad pẽitẽtiaz solemnem que requiratur.ibidem.
Penitenitia quare dicitur secunda tabula post naufragium di.xiiii.in expositione littere.
Utrum pnie partes sint iste.s.contrictio cordis.cõfessio oris satisfactio operis di.xvi.ar.j.q.i.
Utrum in penitentie sacramento principalior pars sit absolutio sacerdotis ꝙ compunctio cordis. ibidem.q.ij.
Pnia vera quibus impeditur di.xvj.ar.iij.q.j.⁊.ij.
Utrum pnia de peccatis mortalibus precedentibus baptismũ sit ad salutẽ necessaria di.xvj.ar.iiij.q.j.
Un pnia sit necessaria de peccato originali di.xvi. ar.iiii.q.i.

Pnia vera quibus impeditur ꝺ.xvj.ar.iii.q.i.ꝛ.q.ii
Utrum penitentia de peccatis mortalibus precedēti bus bapᵐ sit ad salutez necessaria di.xvi.ar.iiii.q.i
An penitentia sit necessaria de peccato originali di. xvi.ar.iiii.q.i.
Utrum pnia de peccatis mortalibus sequentibꝰ bap tismū sit ad salutem necessaria di.xvi.ar.iiij.q.ij.
An pnia de quolibet peccato mortali in spāli sit ad salutem necessaria di.xvi.ar.iiij.q.ii.
An de oblitis.ibidem.
Utruz pnia sit necessaria de peccatis venialibus di. xvi.ar.v.q.i.
An penitentes possint mereri de condigno peccati remissionem di.xvij.ar.i.q.iiii.
Utrum penitens teneatur tentione necessitatis reci pere ꝛ erplere pniam sibi iniunctam a sacerdote.ꝺ. xviij.ar.i.q.v.
Utrum penitens p̄mo possit digne penitere in articu lo mortis di.xx.ar.i.q.i.
Ad pniam dignam que requirunt di.xx.ar.i.q.i.
Utrum penitenti in articulo mortis debeat sacerdos imponere aliqnā penitentiam di.xx.ar.i.q.ii.
An ille cui pnia iniungitur a sacerdote maioꝛ debito teneatur eā explere di.xx.i expositione littere.
Utrū penitens teneatur celare personam cum qua peccauit di.xxj.ar.v.q.ii.
Utrū penitens teneatur celare penitentiam sibi iniū ctam a cōfessore.ibidem.q.iij.
An per penitentiam reuiuiscant bona merita morti ficata eadem in numero di.xxii.ar.i.q.i.
Utrū pnia exterioꝛ sit sacramentū di.xxii.ar.ij.q.i.
An pnia exterioꝛ sit causa iterioris.di.xxi.ar.ii.q.i.
Utrum penitentie sacramēti res sit ipsa remissio pec catoꝝ.ibidem.q.ij.
Utrum penitentia sit vnuz sacramētū.ibidem.q.iij.
Utrū penitentia sit ab institutione.ibidem.q.iiij.
An penitentia sit a natura di.xxij.ar.ij.q.iiij.
Utrum penitentie sacramentum sit a xp̄o immedia te constitutum di.xxij.ar.ij.q.v.
An penitentie sacramentum instituerit ipse xp̄s ante sui passionem di.xxij.ar.ii.q.v.

ꝑiurium

An q̄ periurium non sit peccatum possit aliquis face re di.xxviij.ar.ij.q.iij.

ꝑportio canonica

An portio canonica debeat dari sacerdoti parochia li de funeralibus illius qui intrauit religionem ifir mus infirmitate qua mortuus ē di.xl v.ar.vj.q.iij
An portio canonica debeat accipi ꝑm ius scriptum vel ꝑm consuetudines terrarum.ibidem.
An portio canonica se extendat ad legata .ibidem.
An portio canonica deducenda sunt de his que legā tur singulari persone.ibidem.

ꝑotestas, vel potētia

An quis potestatem habens ab eo qui eam concede re non potuit possit licite ea vti di.xxj.ar.v.q.i.
An potestatem ligandi ꝛ soluendi in foꝛo penitentie acceperint omnes discipuli a christo immediate. di.xxiij.ar.v.q.i.
An potestatem interdictionis acceperint alij discipu li a petro mediate di.xxiij.ar.v.q.iij.
An vnius potentie actus retrahat animam a sua ope ratione di.xxxviij.ar.iii.q.iii.
An potentie anime sensitiue senescant di.l.ar.i.q.i.
An potentie sensitiue separentur cum anima. ibidē.
An potentia vna habeat vnum solum modum agen di naturelem di.l.ar.i.q.ii.

ꝑceptum

Quot ꝛ que precepta dicta sunt homini ante pecca tum di.xxvi.ar.iii.q.i.
An preceptum quodlibet quod est de iure nature sit perpetuum di.xxvi.ar.iii.q.iii.
An preceptum de contrahendo matrimoniuz sit ali cubi in sacra scriptura reuocatum.ibidem.
Quare preceptum pertinens ad conseruationem in diuidui magis durat q̄z illud quod est ad conserua tionem speciei.ibidem.

p̄dicatō

An pro predicatione accipere aliquid vel dare sit li citum di.xxv.ar.iii.q.ii.

p̄lat⁹

An prelato liceat remouere ab officio subditum suū quem per suam confessionem scit male vti officio suo di.xxi.ar.iiii.q.ii.
An prelato liceat accipere procurationem pro corre ctione ꝛ visitatione di.xxv.ar.iii.q.ii.

p̄mium

An premii accidentalis obiectum sit bonum creatuz di.xxxviiii.ar.v.questione prima.
Quare premium huius dicitur accidentale.ibidem.
Utrum omne premium accidentale sit aureola. diſti ctione xxxviiii.ar.v.questione tertia.
An premiū essentiale dicat aureola ꝺ.xlix.ar.v.q.iii

ꝑscriptō

Utrum prescriptio facta contra phibitionem de con trahendo cum affine valeat di.xxxvi.ar.ii.q.ii.
An prescribi possit contra ius di.xxxi.ar.ii.q.ii.
An ad ꝺ vt p̄scriptio valeat quot sūt necessaria.ibiꝺ
An prescribi possit ꝓtra quodlibet ius positiuū .ibiꝺ.
An p̄scriptio valeat ꝓtra ius soluēdi decimas.ibidē.
An ille qui post p̄scriptionis tempus completum co gnoscit q̄ res a p̄ncipio ad eum nō pertinebat de iu re teneatur illam dimittere in foꝛo ꝓscientie. ibidē.

p̄ncepſ

An princeps possit excōmunicari di.xviii.ar.v.q.iii
An p̄nceps depositus sit p̄nceps di.xxv.ar.i.q.iii.
An princeps possit restituere fame laycum infama tum di.xxv.ar.vj.questione prima.

p̄ores

An priores possint excommunicare subditos suos. di.xviii.ar.iiii.questione prima.

prophetar̄

Ac pro actu prophetandi accipere aliqu d vel dare sit licitum di.xxv.ar.iii.questione secunda.

p̄missio

An promissio futurarum nuptiarum facta sub condi ctione impossibili teneat di.xxxvii.ar.i.q.i.
An promissio talis teneat in aliis cōtractibus.ibidē.
An promissio facta sub condictione non extante indi geat reuocationem di.xxxviii.ar.v.q.iii.
An qui promittit alicui.1000.ꝛ postea soluit itendēs tamen q̄ postea auferat eos sibi si poterit impleat

promissum di.xxviii.ar.viii.q.iii.

promotio

An aliqua promouendum impediat que non deiciunt tam promotum ō.xxv.ar.vj.q.iij.

punctum

An ab eodem puncto ad idem punctum possint trahi simul due linee recte ō.xlviij.ar.iij.q.v.

purgatorij

Utrum purgatorij pena sit grauior qualibet pena tē porali ō.xx.ar.ii.q.i.

An purgatorij ignis plus affligat purgādos q̄ ille q precedet faciem iudicis ō.xx ar.ii.q.i.

An in purgatorio existentes sint certi q̄ habebunt vitam eternam ibidem.

Utrū purgatorij pena sit satisfactoria ō.xx. ar.ii.q.ij.

An qui purgantur per eam voluntarię substineant eam ō.xx.ar.ii.q.ij.

Utrum purgatorij pena infligatur per ministerium demonum ō.xx.ar.ij.q.iij.

An purgandi deducantur per angelos bonos ad locum penalem ō.xx.ar.ij.q.iij.

An qui sunt in purgatorio pertineant ad ecclesiā militatem vel triumphantem ō.xx.ar.iij.q.iij.

An ille in purgatorio puniatur qui ante mortem facit totam penitentiam sibi a sacerdote iniūn. tam minorez tamen debito ō.xx.in expositione littere.

Utrum in purgatorio puniri aliquas animas a corporibus cum caritate recedentes sit consonum diuine iusticie ō.xxj.ar.i.q.i.

Utrum de purgatorio ali⁹ alio citi⁹ liberet ibidē.q.ij.

Utrum ad purgationem animarum sit aliquis locus specialiter deputatus ibidem.q.iij.

Purgationis animarū q̄s et locus ō.xxj.ar.i.q.iij.

Qualitas

An qualitates plures solo numero differentes possint esse simul ō.xxiii.ar.viij.q.ii.

Quantitas

An quantitas sit idem realiter qō mā ō.xj. ar.i.q.ij.

An quantitas aliqua seu dimēsio interminata precedat ordine nature formam substantialem in materia ut dem .

An quantitas continua sit idem realiter cū substantia quanta ō.xii.ar.i.q.i

An q̄titas possit denominare se ipāz ō.xij.ar.i.q.ij.

Quies

An quies sit priuatio motus ō.xxxviij.ar.ij.q.ij.

Relatio

An due relationes sint vel vna tantum inter virum ⁊ vxorē sub ratiōe qua cōiuges ō.xxvj.ar.iiij.q.j.

Religios⁹

Utrum religiosus peccatis alīū religiosuz eiusdē monasterij possit a suo prelato absolui di.xviij.ar. xij. q.ii.

An si ipi religiosi percusserint se extra septa monasterii ō.xviii.ar.xiii.q.ii.

Utrum religiosus percutiens religiosuz a⁹ teri⁹ claustri possit absolui a pprio plato ō.xviii.ar.xiii.q.iii.

Utrū religiosus percutiens clericuz secularem possit absolui a proprio prelato ibidem.q.iiii.

An si ille clericus fuerit clericus monasterii possit religiosuz peccatiēs p epz absolui ō.xviii. ar.xii.q.iiii.

An si percussit clericu secularē non eiusdem monasterii ⁊ non ortum scandalum possit absolui per episcopum loci illius ibidem.

An religiosus quoad aliquid sui sit sui iuris ō.xxviii ar.iiii.q.i.

An religiosus professus qui fit episcopus teneatur habitum religionis portare ⁊ proprium non habere ō.xxviii.ar. v.q.i.

An religiosus possit episcopatum accipere sine licentia sui prelati ibidem.

An cum religiosus sit episcopus dispensetur cum eo in voto religionis ō.xxviii.ar. viii.q.i.

Utrū religioī exempti possint ab ordinariis conueniri ratione executionis ō.xlv.ar.v.q.ii.

Religio

An in religione possint fieri prelati sine dispensatione q̄ patiunt de fratrū natalīū ō.xxv.ar.iii.q.iii.

An possint ad sacros ordines promoueri ibidem.

An possint cōfess.ōes audire excōmissione ibidem.

An professio i religione facta p consensuz metu mortis coactum teneat ō.xxviii.ar.i.q.i.

Utrum religionem possit intrare qui iurauit aliquaz ducere in vxorē matrimonio nō cōtracto ō.xxviii. ar.ii.q.iiii.

An religionis ingressus sit fauorabilioz q̄s matrimonij contractus ō.xxvi.ar.iiii.q.i.

Utrum ad religionis ingressum expediens sit vt iuuenes inducantur ō.xxviii.ar. vi.q.iii.

An si aliquis in religione volens facere professionē vult actualiter esse obligatus aduota que fecerat in seculo remāeat obligat⁹ eisdē ō.xxviii.ar. viii.q.ii

An talis possit absolui a prelato postquam ad suam deuenerit noticiam ibidem.

An si quando profitetur non cogitat de votis que fecerat in seculo intelligi esse debeant commutata in religionis votum ibidem.

An religionis votuz possit commutari in melius bonum ō.xxviii.ar. viii.q.i.

Remissio peccati

An de remissione peccati possit homo esse cert⁹ certitudine scientie in hac vita ō.xiii.ar. viii.q.i.

An remissio peccati fiat infusione alicuius habitus in aia i p̄ solā dī gratuitā vo.ūtatē ō.xvii.ar.iii. q.iii

An remissio peccati prior sit ordine nature q̄z esse iustum per gratiaz ibidem.

An remissio peccatorū sit idem realiter qō bonorum quorum sunt priuationes restitutio ibidem.

Reprobi

An reproborū hominum finis sit illud malū propter quod vitanda sunt cetera ō.xliii.ar.i.q.iii.

An reprobi recipiāt in inferno aliquā consolationem. recolendo bona q̄ fecerant aliqū ō. xliii. ar. vii.q.i.

An reprobi consolentur in habendo socios in penis di.xliii.ar.vii q.ii.

An reprobi cruciēt cū misericordia ō.xliiii.ar.ii.q.i.

An reproborum cruciatus sit ordinatus ibidez.

Restitutio

Utrū restitutio sit pars satisfactiōis ō. xv.ar.v.q.i.

An restitutio sit quid preambulum ad satisfactionē di.xv.ar.v.q.i.

Utrum ad restitutionez teneatur qui damnificat alī

quem in bonis anie vel corporis di.xv.ar. v.q.ij.
Utrum ad restitutionem teneatur qui damnificat alium iuste in fama.ibidem.q.iij.
An ad restitutionem teneatur magis qui damnificat alium in fama q̃z dãnificans in exterioribus possessionibus.ibidem.
An ad restitutionem teneatur q aliũ damnificat in fama vrum crimen in ponendo.ibidem.
An aliquis teneatur se infamare vt alij famã restituat q̃z sibi abstulit iniuste si alio modo restituere non potest.ibidem.
Utrum ad restitutionem teneatur dãnificãs aliũ iniuste in possessiõib⁹ exterioꝛib⁹ di.xv.ar.v.q.iiij.
An ad restitutionem teneatur q iubet fieri damnum alicui.di.xv.ar.v.q.iiij.
An ad ĩ teneatur ille qui consuluit.ibidem.
An ille qui exequitur.ibidem.
An consentiens.ibidem.
An ille qui adulatur illi qui dãnum intulit.ibidem.
An receptans.ibidem.
An participans.ibidem.
An fatens q verbo suo dãnũ impedire posset.ibidẽ.
An ille qui non obstat damnificanti cum posset ⁊ ei ex officio incumbit.ibidem.
An ille qui non manifestat illum qui damnum intulit cum tamen sciat.ibidem.
An quilibet eoꝛum qui tenetur ad restitutionem teneatur insolidum.ibidem.
An ille qui restituere tenetur obligetur ad restitutionem q̃z citius potest.ibidem.
An restituendum sit damnificato tantum distanti q maioꝛes fiant expense in mittendo q̃z sit damnum.ibidem.
An restituere teneatur homo quando ĩscit quibus restituendum sit.ibidem.
An restituere debeat homo damnificato in pugnanti bonum cõmune.ibidem.
An restituere teneantur damna inferentes in guerris hominibus innocentibus.ibidem.
An impediens alium a consecutione benefitij quo dignus erat teneatur illi ad aliquã restitutionẽ.ibidẽ.
An qui retrahens aliquam psonam vtilem religioni ab ingressu religionis teneatur illi religiõi ad aliquã restitutionem.ibidem.
An mulier suscipiens filium de adulterio per quẽ exheredatur verus heres teneatur ad restitutionem vero heredi.ibidez.
An procurans iniuste aliquẽ in seruitutem redigi teneatur se facere seruuz pro illo si aliter nõ potest eũ restituere libertati.ibidem.
An ille qui non habet qõ restituat pro dãno illato in possessionibus teneatur se vendere in seruum vt restituere possit.ibidem.
Utrum restituere teneatur homo ea que inuenit a foꝛtuna di.xv.ar.v.q.vij.

Resurrectio

Utrum ressurget idem homo ĩ numero.di.xliii.ar.i.q.iij.
Utrũ resurgẽt omnes electi di.xliij.ar.ij.q.i.
Utrum resurgent oẽs adulti dãnati.ibidem.q.ij.
Utrum resurgent paruuli qui cum originali peccato decesserunt.ibidem.q.iij.
Utrũ in resurrectione natura erit causa effitiens reformationis coꝛpoꝛũ humanoꝛ di.xliij.ar.iij.q.i.
Utrum in resurrectione natura erit causa efficiẽs itera vnionis anime ad suuz corpus dispõit ꝛaz ad eius susceptionem.ibidem.q.ij.
An illa vnio que in resurrectiõe fiet aie ad coꝛpus dispositum sit futura ꝓtra naturaz di.xliii.ar.iij.q.ij.i
Utrum voꝛtube que in resurrectione erit causa effitiens reformationis coꝛpoꝛum ⁊ vnionis animaꝛũ ad illa di.xxxxiii.ar.iii.q.iii.
An illa voꝛtube erit voꝛybu xp̃i.di.xliij.ar.iij.q.iii.
An resurrectio xp̃i erit cã resurrectiõis nr̃e.ibidem.
Utrum resurgere debeant simul omnes homines.di.xxxxiij.ar.v.q.i.
Utrum resurrectio cuiuslibet erit in istãti.ibidẽ.q.ij.
Utrum resurgent in eisdem locis in quibus fuerunt sepulti.ibidem.questione tertia.
An q resurgant vbi tunc erit sepultum caput sit magis congruum q̃z vbi erit sepultum coꝛ si sunt sepulta in diuersis locis di.xxxiij.ar.v.q.iij.
Utrũ resurrectio erit in vltimo instanti temporis di.xxxiij.ar.vj.questione prima.
Utrũ resurrectio erit in nocte.ibidem.q.secunda.
Utrum resurrectionis instans sit notum sub certitudine hominibus vel angelis.ibidem.q.tertia.
An illud tempus sit certum bonis angelis per reuelationem di.xxxiij.ar.vj.q.tertia.
Utrum post resurrectionẽ cognoscet quilibet omnia peccata que fecit di.xxxiii.ar.vij.q.prima.
An post resurrectionem delebunt electi qui aliquando peccauerunt de malis que aliquando fecerunt.di.xxxiij.ar.vij.q.i.
Utrum in resurrectione poterit quilibet legere in alterius conscientia di.xxxiij.ar.vij.q.ij.
Utrum in resurrectione oĩa merita ⁊ de merita propria ⁊ aliena poterunt ab aliquo simul videri.ibidem.questione tertia.
Utrum resurgent oĩa mẽbꝛa coꝛpis di.xliij.ar.i.q.i.
Utrum resurgent humoꝛes.ibidem.q.ij.
Utrum resurgent capilli ⁊ vngues.ibidez.q.iij.
Utrum resurget in quolibet totum illud quod fuit de veritate humane nature.ibidem.q.iiij.
An resurget tota materia de qua facta est caro q̃ fuit ex semine in illo in quo fuit di.xliij.ar.i.q.iij.
An si aliquis nutriatur carnibus humanis resurget illa caro in ipso vel in illo cui⁹ pmo fuit caro.ibidez.
Utrum in resurrectione ex materia cuiuslibet mẽbꝛi reintegrabitur idẽ membrum di.xliij.ar.i.q.v.
Utrum resurgentium coꝛpoꝛa resurgent cum deformitatibus suis.ibidem.q.vj.
Utrũ resurgentinm coꝛpoꝛa erunt calida vel frigida ibidem.questione septima.
Utrum resurgent omnes in eadẽ etate.ibidẽ.q.viij.
Utrũ resurgent omnes in eadẽ statura.ibidẽ.q.viiij.
Utrum resurgent oẽs in sexu virili.ibidem.q.x.
Utrum resurgent abꝛtiui fetus ⁊ mõstra di.xxxiiij. in expositione littere.
An post resurrectionem erit in elĩs qualitates sue in esse completissimo di.xxxviiij.ar.iiij.q.iiij.

Resuscitatio

An resuscitare moꝛtuũ spũaliter sit eque magnum sicut resuscitare moꝛtuũ coꝛpoꝛaliter di.xvij.ar.iiij.q.viiij.

Sacerdos

Utrũ sacerdos possit trãsubstantiare quantũcũq̃ materiam virtute sacramẽti di.x.ar.vij.q.i.
An sacerdos posset trãsubstãtiare totũ panẽ de foꝛo.di.x.ar.vij.q.i.
An sacerdos intendẽs substãtiare panẽ adhoc qõ ali

quod decedens fiat sacramēto posset conficere durā te hac intentione.ibidem.
Utrum sacerdotes plures ꝓferre verba ꝓfecratiōis super eādem hostiā cum intentiōe ꝓfecrādi sit licitū ꝺ.xiij.ar.ii.q.i.
Utrum sacerdoti liceat abstinere a celebrādo ꝑ totū ēps vite suc. ibidem.q.ij.
An a ꝓfessionibus audiendis di.xiij.ar.ii.q.ii.
An sacerdos ꝑprius possit dici ēps di.xvij.ar.iij.q.i
An sacerdos ꝑprius possit dici habens iterdictionez delegatā.ibidē.
An habens iurisdictionē ex cōi concessione vel pmissione iuris.ibidem.
An sacerdos glibet possit ligare ⁊ soluere.ibidem.
An sacerdos glibet possit ꝓstitutū in articulo mortis si ꝑprium sacerdotē nō pōt habere.ibidem.
An sacerdos debeat dare eucaristiā parochiano cui⁹ ꝓscientiā ignorat.di.xvij.ar.iii.q.ii.
Utrum sacerdos parochialis teneat audire ꝓfessiōes parochianox suox quotiēscūqꝫ voluerint i āno ꝓfiteri di.xviij.ar.ij.q.iii.
An sacerdos parochialis possit excōicare subditos suos di.xviii.ar.iiij.q.i.
Utrum sacerdos recipiens oblationes parochianorum suorum excoicatorum sit excoicatus di.xviij.ar.vj.q.iiij.
Utrū sacerdos parochialis possit subditos suos absoluere ab excoicatione quam icurrerūt participando in crimine cū excōicato excoicatione maiori.di.xviij.ar.viij.q.i.
Utrū sacerdos glibet possit absolueꝛ a maiori excoicatiōe.ibidem.q.iij.
An sacerdos parochialis excoicatus minori excoicatōe possit subditū suū ab illa absolueꝛ di.xviij.ar.viii.q.iij.
Utrum sacerdos subditū suū maiori excoicatiōe excoicatum possit absoluere a peccatis excoicatione manēte di.xviii.ar.viii.q.iiij.
An si duo sacerdotes essent in vna parochia glibet i solidū si vnus a casu vel a ꝓposito audiat ꝓfessionē alicui⁹ parochiani sui ꝓfitentis sorio suo possit illum absoluere cuius ille nō intenderet ei ꝓfiteri di.xxi.ar.iiij.q.iij.

Sacramentum

Utrū sacrm ꝓsistat i reb⁹ ⁊ in vbis di.i.ar.i.q.i.
Utrū sacrm possit diffiniri.ibidē.q.ij.
Utꝛ sacra ꝺbuerit istitui i statu innocētie ꝺ.i.ar.ii.q.i.
Utꝛ sacra debuerit istitui post lapsuꝫ in lege nature. ibidem.q.ij.
Utꝛ sacra debuerit istitui i tpe legis scripte.ibiꝺ.q.iii
Utꝛ sacra debuerit institui i tpe legis euangelice .ibidem.q.iiij.
Utꝛ secra veteris legis erāt rōnabilia di.i.ar.iij.q.ii
An sacra aliqua fuerint in veteri lege ꝑfigurātia ꝓfirmationē ⁊ extremā vnctionē di.i.ar.iij.q.ij.
Utrū sacrm veteris legis curabat a corporali i munditia di.i.ar.iii.q.iij.
Utꝛ in sacrox de lege susceptiōe ꝓferebat gra. di.i.ar.iii.q.iiii.
Utrū in sacrox noue legis susceptione ꝓferat gratia. di.i.ar.iiij.q.i.
An sacrm ꝓferenti detur gra ex vi sacri ficut suscipiēti di.i.ar.iiii.q.i.
Utrū sacrm sit efficax cā illius gre que ꝓfertur in sacro di.i.ar.iiii.q.ii.
An sacrox gra sit nobilioꝛi mō in sacris qꝫ in susciꝑiē-
te ipam di.i.ar.iiii.q.ii.
Utrū in sacris virtus seu eficatia sit a passiōe xpi di.i.ar.iiii.q.iii.
Sacra in lege nature que ⁊ quot sunt ⁊ a quo ⁊ quādo fuerūt instituta ⁊ si erant adultis necessaria ad salua tionē di.i.ar.v.q.iiii.
Utꝛ sacra oia noue legis fuerit istituta i remediū ꝑtra aliquē defectū di.ii.ar.i.q.i.
Utꝛ sacra oia noue legis debuerit istitui añ xpi ꝑdicationē.ibidem.q.ii.
An sacra noue legis debuerit istitui ante xpi passionē di.ii.ar.i.q.ii.
An cū sacra noue legis fuerūt istituta stati sacra vere. leg.amisserint suā efficatiā.ibidē.
Utꝛ sacra oia no.leg.fuerit instituta a deo imediate. di.ii.ar.i.q.iii.
Utꝛ sacra no.legis sint tm̄ septē.⁊ vtꝛ sint ꝓuenienter ordinata. ibidē.q.iiii.
An sacrm vnū possit emi ꝑ aliud di.xxv.ar.iii.q.i.
An sacrm quodlibet no.leg.effitiat rem quālibet quā figurat di.xxvi.ar.iiii.q.ii.

Sanguis

An sanguis xpi q fluxit de latere significauerit sacrm eucharistie ⁊ ꝓprie di.viii.i.expositione lre.
Utꝛ sanguis xpi possit ꝓfici de alia mā qꝫ de vino di.xi.ar.ii.q.i.
Utꝛ sanguis xpi possit ꝓfici de alio vino qꝫ de vite. ibidem.q.iiii.
Utꝛ sanguis xpi possit ꝓfici ꝺ quolibet vino vitis.ibidem.q.v.
An sanguis xpi possit ꝓfici de agresta di.xi.ar.ii.q.v.
An de vua matura.ibidē.
An de aceto.ibidem
An de musto.ibidem.
An deceat ꝓfici de optimo vino.ibidē.
An i sanguinē ꝓuertat vinū i qꝫtū dicit qd ꝓfusum ex qꝫttuoꝛ humoꝛibus di.xi.ar.iii.q.iiii.
An si de dimēsionibus vini i sanguinē ꝓuersi apponeretur aliud vinū quelibet pars dimēsionū eius attigeret quālibet partē aliaꝝ dimensionum di.xii.ar.iiii.q.i.
An si sanguini apponeret vinū ꝓuerteret ꝑ tactū illū i sanguinem.ibidem.
Sanguinē dispēsare quare est licitum alicui cui non est licitū de corpoꝛe di.xiii.ar.i.q.iii.

Satisfactio

Utꝛ satisfactio sit act⁹ vtutis di.xv.ar.i.q.i.
Satisfactio qd est di.xv.ar.i.q.i.
An satisfaciat vere q ꝓpellit satisfacere.ibidem.
Utꝛ satisfacere possit aliqs ꝑ culpa di.xv.ar.i.q.ii.
An satisfacere ꝑ peccato originali sit difficilius qꝫ ꝑ peccato mortali actuali.di.xv.ar.i.q.ii.
Utꝛ satisfactio debeat fieri ꝑ opa penalia di.xv.ar.i.q.iii.
Utꝛ satisfactoria sint flagella penitentibus que sup eos deꝰ imittit vel ꝑmittit.ibidē.q.iiii.
Utꝛ satisfactio possit fieri per illa que in peccato mortali fiunt.ibidem.q.v.
Utꝛ satisfactio possit fieri de vno peccato mortali sine alio.ibidem.q.vj.
Utrum sin̄ satisfactiōe possit deꝰ remittere peccatū. ibidem.q.vii.
Satisfactiōis partes q̄ ⁊ quot sūt di.xv.ar.i.q.viii.
An in satisfactōe magis sit attendenda bonitas qꝫ penalitas di.xv.ar.ii.q.iii.

An satisfactio sit recompensatio pro iniuria vel dãno illato di.xv.ar.v.q.i.
An ad satisfationem teneatur qui proximum mutilauit di.xv.ar.v.q.ii.
Utrum satisfacere possit alius pro alio loquẽdo non de illa satisfactiõe p quã remittit offensa culpe sz de illa quã hõ dz p offensa iã remissa di.xx.ar.i.q.iii.
An cum aliquis ad satisfaciendum obligat se pro alio alter statim sit liberatus di.xx.ar.i.q.iii.
An aliquis satisfaciens pro alio simul satisfaciat pro se ipso.ibidem.

Scandalum

Utrum scandalum sit dictũ aliquod vel factũ minus rectũ pbẽs alteri occasionẽ ruine di.xxxviii.ar.x.q.i.
An scãdalũ sẽp sit pccm̃ mortale di.xxxviii.ar.x.q.i.
Utrum propter scandalum vitãdũ aliqua bona opera sint omittenda di.xxxviii.ar.x.q.ii.
Utrum si aliquis horrens scãdalum aliquod magnũ cõmittere quod nunqz intẽdit committere voueat si illud cõmittit intrare religionem cisterciẽsium ꝛ postea supradictũ scandalum cõmittat teneatur pdictã religionem intrare di.xxxviii.ar.x.q.iii.

Sciẽtia

An scientia possit esse de non ente di.xlix.ar.ii.q.vi.
An scientia possit esse de singularibus corruptibilib9 di.l.ar.i.q.iii.

Sententia

An sententia sit aliquando iniusta ex animo tãtũ di.xviii.ar.iii.q.v.
An snia sit aliquando iniusta ex ordie tm̃. ibidem.
An snia sit aliqñ iniusta ex causa tm̃.ibidem.
Snia in quibus non est timenda.ibidẽ.
An snia pdẽnatoria vel absolutoria lata ab excoicato latente teneat postqz eius excoicatio detecta fuerit di.xviij.ar.vij.q.i.
An snia data a seruo dum putaret liber teneat postqz eius seruitus detecta fuerit.ibidem.
An snia excoicationis vel interdicti lata nõ in scriptis teneat di.xviij.ar.viij.q.iij.

Sensibile

An sensibile sit sensibile per mãm.vel per formã di.xij.ar.ij.q.ij.

Sẽsus cõis

An in sensu coi sit radix oiuz sensuũ particulariũ di.x.ar.v.q.ii.

Sepultura

Utrum sepultura corpox pficiat mortuis di.xlv.ar.vj.q.i.
An sepeliri in loco sacro noceat impijs di.xlv.ar.vj q.i.
Utrum sepultura mortuox pficiat viuis. di.xlv.ar.vj.q.ij.
Utrum sepulturã eligere in quocũqz loco sacro sit licitum.ibidem.q.iij.
An sepulture electione quis locus vocat magis religiosus di.xlv.ar.vj.q.iij.
An sepulturaz eligere liceat constitutis infra annos.ibidem.
An illi q non est compos mentis sue.ibidez.
An sepulturã eligere in loco minus religioso qz sit ille in quo infirmus recipit sua sacra liceat.ibidem.
Ubi sepeliri dz homo peregrinãs in aliquã reginez qui nõ eligit sepulturam.ibidem.
An sepulturam eligere liceat vxori in quocunqz loco voluerit.ibidem.
An seruo.ibidem.
An religioso.ibidem.
Utrũ familia illius q alibi sepulturam elegit qz i sua parochia debeat esse sue parochialis ecclesie vel illius in qua sepelitur di.xlv.ar.vj.q.iiij.

seru9

An seruus q ignorante dño ꝛ ordinatore ꝛ psentatore ordinatur reuocandus sit i seruitutem di.xxv.ar.v q.i.
Quid si seruus ordinat ignorante dño ꝛ ordinatore vl̃ presentatore sciat.ibidem.

sigillum cõfessionis

Utrũ sigillũ pfessiõis sit de iure nature di.xxj.ar.iiij.q.i.
Utrũ sub sigillo pfessionis cadat psona cũ qua pfitẽs pfitetur se peccasse.ibidẽ.q.iiij.
An sub sigillo pfessionis cadat qd̃ nõ ẽ peccatum nec circõstantia peccati di.xxj.ar.iiij.q.iiij.
An sub sigillo pfessionis cadat aliqd per qd̃ confitens nõ potest prodi.ibidem.
An sub sigillo pfessionis cadant ea que nihil faciunt ad expressionem peccati.ibidem.
An sub sigillo pfessionis cadat aliqd q d̃ non pertinet ad iuditiũ illius fori.ibidem.
An sub sigillo confessionis cadere psonam cum qua penitens pfitetur se peccasse sit ptra obseruantiam discipline.ibidem.
Inter sigillũ confessionis ꝛ sigillum secreti que dfia ẽ. di.xxj.ar.v.q.iiij.

Symonia

Utrum symonia sit stu diosa volũtas venden di vel emẽdi aliqd̃ spũale vl̃ spũali ãnexũ di.xxv.ar.ii.q.i
Utrũ symonia nominetur pueniẽter.ibidem.q.ij.
Utrum symoniaci sint irregulares.ibidem. q.iij.
An symonia sit grauior in ordine qz in pfecutione benefitij ecclesiastici di.xxv.ar.ij.q.iij.
An cũ symoniacis q symoniace sciẽter susceperunt ordinem pfuetũ sit dispensari.ibidem.
An ille q symoniace ordiatur vel symoniace psequutus est bñficiũ eccliasticũ ipo ignorante teneat postqz venit ad notitiã facti illud bñficiũ resignare ꝛ ab executiõe ordinis sic susc episti desistere.ibidem.
Utrum symonia cõmitat in emptione ꝛ vẽditiõe sacramẽtox di.xxv.ar.iij.q.i.
Utrum symonia pmitat in emptiõe ꝛ vẽditiõe quorũcũqz spiritualiũ.ibidẽ.q.ij.
Utrũ symonia cõmittat in emptiõe ꝛ venditiõe spũalibus ãnexox.ibidem.q.iij.
An symonia pmitat cum ex pacto ꝺatur pro ãnexis spũalibus munus a ligua di.xxv.ar.iij.q.iij.
An symonie vitio excusetur qui pactionẽ reuocat efficaciter ꝛ fideliter re integratur di.xx v.in expositõ ne lre.
An symoniacus sit qui cũ patre facit pactũ de ꝓuidẽ do filio ꝛ postea pactũ oblitioni tradens non ex illo pacto aliqd recipiẽs filio illius ꝓuidit pure intuitu pietatis.ibidem.
An symoniacus sit q patri promittit ꝓuidere filio si ipse pater desistat a cõmittendo aliquod pccm̃ qd̃ si cõmittere intendebat.ibidem.

Sol

Solis propria passio que est di.xii.ar.i.q.i.
Quor sol nō irradiauerit in passione christi que fuit causa.ibidem.

Somn⁹

Vn sōnus habeat aliqua bona excusantia impedimē-
tum rōnis qō est in eo.di.xxxj.ar.i.q.i.

Spes sensibilis

An vt spēs diriuetur ad occulū a corpore visibili ne-
cessariū sit medium. di.x.ar.v.q.ii.
An spēm corporalem posset deus facere representati
uam essentiatiue corporis xpi sub specie. ibidem.
An spēs ꝓrioꝝ recepte in eadem parte sensus se se in
actibus suis impediant. di. xliiii. ar.ij.q.x.

Spes Intelligibiles

An spēs aliqua intellectū informans sit vniuersalis
di.l.ar.i.q.iij.

Species naturales

An due spēs sint per suam naturam equaliter deo ꝓ-
pinque. di.xlviii.ar.ij.q.vij.

Spes sacrales

Utrum spēs pānis ⁊ vini ꝓsecrate sint sacramentuꝫ
noue legis. di. viij.ar.i.q.i.
An spēs predicte sint sacrm tñ. di. viij.ar.i.q.i.
An spēs ille imediatius representent ,substātiam pa-
nis ⁊ vini q̄ꝫ corpus. ibidem.
Utrum spēs panis ⁊ vini ꝓsecrate sint vnū sacramē-
tum di. viii.ar.i.q.ii.
An sub qualibet spērum illaꝝ sit totus xps di. viij.ar.
iii.q.iiij.
An aliquid de spēbus illis per secessuꝫ emittatur di.
viiii.ar.i.q.i.
An spēs panis possit tandiu masticari q̄ anteq̄ꝫ tran-
seat guttur desinat sub illa esse corpus christi. ibidē.
Utrū sub spē vtraqꝫ debeat sacramētuꝫ eucaristie po
pulo ministrari di. xj.ar.iiii.q.vi.
Utrū spēs panis possit frangi di.xii.ar.ii.q.i.
Utrum spēs panis possit corrūpi. ibidem.q.ij.
Quomodo sub spē panis post ꝓsecrationem potest re-
uerti substantia panis di. xij.ar. ii. q.ii.
An in spēbus illis remaneat potentia materie. ibi-
dem.
Utrum spēs in sacramento altaris possint sensum i-
mutare di.xii.ar.iii.q.i.
Utrum spēs in sacro altaris possint i aliqō corpus na
turaliter agere, ibidē.q.ij.
An spēs ille agant in virtute substantie, di.xj. ar.iij.
q.ii.
Utrum spēbus sacramenti altaris possit aliquid per
misceri di.xij.ar.iiij.q.i.
An sub prioꝝ specie vini conuersi remaneret san-
guis si nimis apponeretur de vino di.xxii. ar.iiij.
q.i.
Quid si speciei illi superadditur alius liquor in tali q̄ꝫ
titate q̄ plene dominaretur spēi vini. ibidem.
Quid si species vini plene dominaretur illi liquori.
ibidez.
Quid si spērum illaꝝ virtutes haberent illam ꝓpor-
tionem que requiritur admixtionem. ibidem.
An si ex specie vini ⁊ aliquo liquore constitueretur ali
quid vere mixtum esset ibi aliquod accidēs sine sub
iecto. ibidem.
Utrum species in sacramento altaris habeat viz nu
triendi di.xii.ar.iiij.q.ij.
An species ille habeant vim illam absq; aliquo mira
culo ⁊ per quem modum fit illa nutritio. di.xii.ar.
iiij.q.ij.
An spēbus illis annera sit miraculose aliqua possibi
litas transmutabilis naturaliter in materiam ⁊ for-
mam. ibidem.
Quando de specie consecrata fiunt tres partes quid
significant di.xii.ar.vi.q.ii.

Speculum

An illud quod in speculo videtur sit ymago vel res
ipsa di.x.ar.vi.q.i.
In speculo fracto quare apparent plures ymagines.
ibidem.
An in in speculo directe posito sub radio solis recipia-
tur spēs visibilis oppositis di.xlviiii.ar.iiij.q.iij.

spirituale

An spūale possit fieri corporale vel econuerso di.xlix
.ar.iiij.q.vi.

spōsalia

Utrum sponsalia possint contrahi ante septēniuꝫ di.
xxvij.ar.iij.q.i.
An sponsalia que contrahuntur per parentes habeāt
efficatiam si illi de quibus agitur non consentiunt.
di.xxvii.ar.iij.q.i.
Sponsalia quot modis contrahūtur di.xxviij.ar.iij.
q.ij.
An sponsalia possint contrahi cum conditione ⁊ sub
qua. ibidem.
Utrū sponsalia publice contracta coꝝ amicis non ta
men in facie ecclesie possint dissolui per mutuū di-
sensum ꝓter inditū ecclesie di.xxvij.ar.iij. q.iij.
Sponsalia quot modis soluūtur. ibidem.
Sponsalia in quibus casibus sunt soluenda inditij ec
clesie di.xxvij.ar.iij.q.iiij.
An sponsalia que nulla fuerunt de iure impediāt ma-
trimonium inter ꝯsanguineā illius cum qua illa
sponsalia contracta fuerunt ⁊ illum qui cum ea con
traxit di.xxviij.ar.i.q.iiij.
Utrum sponsalia iuramento firmata impediatur p
coactionem consensus quc est per metum di.xxv-
iiij.ar.i.q.i.
Utrum sponsalia in etate legitima contracta possint
disolui per mutuum disensum di.xxxvj.ar.vj.q.ij.

stelle

An stelle possint moueri de vna parte ordis ad aliaꝫ
sine orbis corruptione di.xxxviiij.ar.iiij.q.iij.

suffragia

Utrum suffragia viuorum ꝓsint defunctis, di.xxxx
v.ar.ii.q.i.
An suffragia viuorum ꝓsint btis di.xlv.ar.ii.q.i.
An suffragia viuorum ꝓsint damnatis. ibidem.
An ꝓ suffragia viuorum possint liberari toraliter a
pena existentes in purgatorio. ibidem.
Utrum suffragia facta determinate ꝓ vno ꝓsint ꝯ
bus existēt ibꝰ in purgatorio di.xlv.ar.ii.q.ii.
An suffragia viuorum ꝓsint omnibus viuis di.xl-
v.ar.ii.q.ii.
An ꝓsint facienti ad meritum. ibidem.
An ꝓsint ei ad aliquā remissionē pene. ibidem.

Utrum suffragia facta pro pluribus tñ psint cuilibz illoꝝ ꝗtũ si fierẽt p illo solo ð .xxxv.ar.ij.q.iii.
An suffragia facta pro diuitibus magis prosint eis ꝙ pauperibus melioribus pro quibus non fiunt ð. xxxv.ar.ii.q.iij.
Utrum suffragia prosint defunctis facta a viuis existentib⁹ in peccato mortali ð.xxxv.ar.ij.q.iiij.
Utrum per suffragia viuorum diminuat pena dãnatorum ð.xxxvj.ar.ii.q.iiij.

Superficies

An superficies vna sit eoruz que permiscentur ð.xii. ar.iiij.q.i.
An superficies eadez possit esse sine subiecto ⁊ subiecto ibidem
An superficies due possint simul esse per naturalem virtutem ð.xlviiij.ar.iiij.q.v.

Suspens⁹/vel suspensio

An inter suspensionem ⁊ priuationem sit differentia ð.vij.ar.ii.q.ii.
An suspẽsus possit pbẽdas dare ð.xviii.ar.iiij.q.iiij
An suspensio ab hoie sit grauior ꝙ a iure ibidẽ.

Suspitio

Suspitio temeraria quid est ð. viiij.ar.iii.q.iij.
Suspitio probabilis quid est ibidem.
Suspitio violenta quid est ibidem.

Tactu

An si deus crearet aliquem lapidez non infra vltimã superficiem celi vltimi nec ipsam tangentem posset protendi lancea vsqz ad ipsum qua tangeretur. di.x.ar.iiii.q.ii.

Transbatio/vel transmutatio

An transubstantiare posset deus substantiam panis in aliquod corpus non preexistens quod esset sub illa specie simili sicut corpus christi sub illa specie ẽ ð.x.ar.ij.q.i.
An transmutare posset deus dimisiones panis i dimisiones corporis sui ibidẽ..q.ij.
Utrum transmutare posset deus substantiam panis inquantitatem corporis sui ð.x.ar.iii.q.i.
An transmutari possit substãtia corporea in incorpoream ð.x.ar.iii.q.i.
Utrum transmutare posset deus substantiam panis eandez in numero in plura corpora ð .x.ar.iij.q.ij.
An transmutetur substantia panis i membra corporis christi ratiõe totius vel ecõuerso ð.x.ar.iij.q.ii
An transubstantiatio substantie panis i corpus christi sit causa formalis existentie ipsius sub illa specie ð.x.ar.ii.q.ij.

tempus

An tempus sit in motu primi mobilis sicut in subiecto ð.xlviij.ar.ii.q.ii.

testamentum

Utrum testamentum possit facere episcopus ð.xlv. ar.iij.q.i.
An testamentum possit aliquis facere de illis rebus quaruz dominus non est ð.xlv.ar.iii.q.i.
An testamentũ factum a clerico de bonis mobilib⁹ sibi per ecclesiam acquisitis teneat ibidẽ.
Utrum testamentum possit facere religiosus ð.xlv. ar.iii.q.ij.
Utrum testamentum possit facere seru⁹ ibidẽ.q.iij.
An testamentum possit facere filiusfamilias ð.xlv. ar.iii.q.iii.
An testamentum possit facere vxor viuente suo viro ibidem.
Utrũ testamẽtũ possit facere fatu⁹ ð.xlv.ar.iii.q. iiij
Utrum testamẽtũ aliqð sit infrigendð ð.xlv.ar.iiij.q.i.
Utrum in testamento possit aliquid dimitti persone religiose ibidẽ.q.ii.
Utrum testamentum quod non est factum in presentia proprii sacerdotis vel superioris eius si haberi possit teneat ibidez.q.iij.
An statuentes vt testamenta facta coram proprio sacerdote ⁊ duobus vel tribus testibus non valeat i currat excõicationẽ ð.xlv.ar.iiii.q.iii.
Utruz ad hoc quod testamentũ factuz sit validuz sit aliqua forma determinata sub qua oportet ipsum fieri ð.xlv.ar.iiij.q.iiii.
An pro testamento possint testificari executores di. xlv.ar.iiii.q.iiii.
An testator possit heredibus imponere penam si psumpserint ordinationi sue vltime voluntatis contraire ibidem.
An in testamento legatum possit ab herede testatoris repeti ibidẽ.
An vt testatoris ordinatio impleatur debeat episcopus compellere heredem ibidem.
Utrum testamentorum executores possint esse religiosi ð.xlv.ar.v.q.i.
An esse testamentorum executorem computetur inter opera secularia ð.xlv.ar.v.q.i.
Utrum testamentorum executores teneant infra annum executionem implere ð.xlv.ar.v.q.iii.
An testamentum quanto citius impletur tanto citi⁹ anima defuncti aleuietur ð.xlv.ar.v.q.iii.
An si testamentorum executores nõ implent ad monitionem episcopi infra annum piam voluntatem defuncti debeat per ipsum adimpleri ibidem.
Utrum testatoris anime preiudicet in aliquo dilatio excõmunicationis ð.xlv.ar.v.q.iiii.

Testis

An testis productus debeat interrogari ð causis ð. xviiij.ar.iiii.q.iii.
An de personis ibidem.
An testes singulares sufficiant ad probanduz ibidẽ.
An testis productus debeat interogari deloco ibið.
An de tempore ibidem.
An de auditu ibidem.
An de visu ibidem.
An de scientia ibidem.
An de certitudine ibidem
An de credulitate.
An de fama ibidem.
An testes debeant concordare in re ibidem.
An in persona ibidem.
An in loco ibidem.
An ingradu ibidem.
An in tempore ibidem.

Titubans

An titubans sit habendus pro ignorante di.xxxvj. ar.ii.q.i.

Tonſura

Utrum tonſura ſit diſpoſitio congrua ad ordinuz ſuſceptionem ð.xxiiii.ar.i.q.i.
An ſine tonſura poſſit aliquis eſſe clericus ð.xxiiii.ar.i.q.i.
An non tonſuratus poſſet accipe aliquē ordinē ibið.
An tonſura iſta differat a tonſura nazareorum in vetere legi ibidem.
Utrum tonſura ſit ordo ð.xxiiij.ar.i.q.ii.
An p tonſurā conſtituat aliqs ingradu dignitatis ecclesiaſtice ſuper annos ð.xxiiij.ar.i.q.ij.
Utrum tonſure ſit annexa temporalium renunciatio ð.xxiiij.ar.i.q.iii.
An tonſuratus ab epiſcopo degradato debeat iteruz tonſurari ð.xxv.ar.i.q.iij.

Torneamentum

An quod in torneamēto lucratur aliquis teneatur reſtituere.ð.xv.ar.v.q.viij.

Thurificatio

An thurificandi vſus debuit remanere in no.le.ð.i.ar.vj.q.iiij.

Vendere

An vēdere vaſa eccleſie ſit licituz ð.xxv.ar.iij.q.iij.
An vendi poſſit ius primogeniture ibidem.
An vendi poſſit labor corporalis annexus ſpirituali bus officijs ibidem.
Utrū vendere poſſit dominus ſeruum coniugatum in partibus q̄ztūcūqz remotis ð.xxxvj.ar.iiij.q.ij.

Venia

An venie facilitas tribuat delinquendi incentiuum ð.xiiij.ar.viiij.q.ii.

Verecúdia

An verecundia ſit virtus ð.xiiij.ar.i.q.i.

Videre corporale

An illud qð ſe videre exiſtimat homo vigilans aliquid ad preſens tamen preſens non eſt contingat ex aliqua cauſa naturali ð.x.ar.v.q.ij.
An videat oculus per extenſionem virtutis viſiue vſqz ad rem viſam ibidem.
An videre ita ſe habeat ad intellectum ſicut videri ad rem viſam ð.xlviiij.ar.iij.q.i.

Videre deum

An videret denm Adam ante peccatuz ſine medio ð.i.in expoſitione littere.
An videre deum poſſit homo in hac vita ex ſpeciali priuilegio abſqz hoc q̄ ſit btūs.ð.xlviiij.ar.ij.q.vj.
An videant deum eque clare illi qui ſunt in equales in naturali virtute equales tamen in habitu glorie ð.xlviiij.ar.ij.q.viij.
Utrum in videndo deum intellectus ſit tantum paſſiuus ð.xlviiij.ar.iij.q.i.
An ad videndum deum requiratur aliqua ſpecies intellectu videntis ð.xlviiij.ar.iiij.q.j.
An viſio dei ſit nobilior q̄ ipſe intellectus videns. ibidem.
Utrū ad videndum deum requiratur lumen intellectus agentis ð.xlviiij.ar.iii.q.ii.
Utrum videre in deo creaturas pertineat ad beatitudinis eſſentiam ibidem.q.iij.
An viſio dei clara ſit in beatis immediatum obiectum memo rie ð.xlviiij.ar.iij.q.vij.

vindicta

An vindictam facere pertineat ad ſolum deum di.xv.ar.i.q.vij.

vínum

An omnia vina ſint eiuſdem ſpeciei ð.xj.ar.ij.q.v.

virginitas

Utrum virginitas ſit virtus ð.xxxiii.a r.iiii.q.i.
An virginitas ſit virtus diſtincta per eſſentiam a caſtitate coniugali ð.xxxiii.ar.iiii.q.i.
An ad virginitatis eſſentiam pertineat carnis integritas ibidem.
An abſqz virginitatis diminutione poſſit perdi carnis integritas ibidem.
In virginitate quam accipitur mediu m ibidem.
An virginitatis habitus fuerit vnquā vitioſus ibið.
An illa prima prefectio q̄z virginitatis habitus addit ſuper habitum caſtitatis coniugalis poſſe amitti ſine peccato ibidem.
An virginitatis habitum manere cum copula carnali ſit poſſibile ibidem.
Utrum virginitas ſit maioris meriti q̄z caſtitas coniugalis ð xxxiii.ar.iiii.q.ii.
An eſſentia habitus virginitatis ſecunduz id quod eſt fuerit ī abraaz ð.xxxiii.in expoſitione littere.

Virtuſ

An virtus ſit circa bonum ⁊ difficile ſicut circa obiectum vel ſit circa actum ð.xiiii.ar.i.q.i.
An virtus vna ſpecialis poſſit eſſe oppoſita ciuilib⁹ vitio ð.xiiii.ar.i.q.ii.
An virtus q̄libet deteſtet pcñ ſib ioppoſitū ſub alia qua ratione ſpeciali ibidem.
An virtus aliqua ſpecialis poſſit eſſe circa obiectuz virtutis cuiuſlibet ibidem.
An virtutes ſint ī cōpoſito ex anima ⁊ corpore ſicut in ſubiecto aut in anima tantum'ð.xlviiii.ar.i.q.v

Vnctio ſacramentalis

Utrum vnctio extrema ſit ſcīm ð.xxiii.ar.i.q.i.
An vnctio catheccuminorum ſit ſcīm ð.xxiii.ar.i.q.i
An vnctio extrema debeat conferri ab vno ſacerdote vel a pluribus ibidem.
vnctio extrema a quo eſt inſtituta ð.xxiii. ar.i.q.ii.
Utruz vnctionis extreme materia ſit oleuz de oliuis per epiſcopum conſecratum ibidem.q.iii.
An vnctio extrema ſit neceſſitatis ð.xxiij.ar.i.q.iii
Utrum vnctionis extreme ſit aliqua determinata verborum forma ð.xxiii.ar.i.q.iiii.
An in vnctionis ſacramento conueniētior ſit forma deprecatiua q̄z indicatiua ð.xxiii.ar.i.q.iiii.
Utrum vnctionis extreme effectus ſit peccatoꝝ venialiuz remiſſio ð.xxiii.ar.i.q.v.
An vnctio extrema ſit cōtra ſequellas peccatoꝝ taz ex originali q̄z ex actualib⁹ relictas ð.xxiii.ar.i.q.v.
An vnctionis effectus ſit infirmitatis corporalis aleuiatio ibidem.
An huius ſacri ſint duo effectus vnus corporalis alius ſpiritualis ibidez.
Utrum vnctio extrema poſſit conferri a non epiſcopo ð.xxiii.ar.ii.q.i.
Utrum vnctio extrema poſſit conferri a non preſbitero ibidem.q.ii.

Utrum vnctio extrema possit conferri aliquibus sanis ibidem.q.iij.
An illis q deficiũt ex senectute ō.xxiij.ar.ij.q.iij.
An cõstitutis i piculo mortis i bello vl' i mari ibidez.
Utrum debeat dari oib⁹ infirmis ō.xxiii.ar.ii.q.iiii.
An debeat cõferri ipenitentibus ō.xxiii.ar.ii.q.iii.
An perseuerantur furiosis ibidem.
An debeat cõferri paruulis ibidem.
Utrũ in vnctione extrema debeant in vngi sola instrumenta sensuum ō.xxiii.ar.ii.q.v.
An i vngi debeãt occulos cecinati ō.xxiii.ar.ii.q.v.
Utrum vnctio extrema sit sacramentum iterabile. di.xxiij.ar.ij.q.vj.

Unctio altaris

An vnctio altaris debeat iterari ō. xxiij.ar.ij.q. vj.

Unctio regalis

An vnctio reguz debeat fieri in capitibus vel in brachijs di.xxiij.in expositione littere.

Voluntas

An voluntas possit esse impossibiliñ ō.xvij.ar.i.q.i.
An voluntatis motus possit terminari ad relationẽ immediate di.xxvj.ar.iiij.q.i.
An voluntarie faciat homo aliqua qne tamen non facit deliberate di.xxxviij.ar.ii.q.ij.
An voluntatis motus non deliberatiue sint in hominis potestate ibidem.
An voluntatis actus deliberatiue sit de essentia voti ibidem.
An in voluntate sit alius motus respectu summi boni clare visi ꝙ delectatio ō.xlviiij.ar.i.q.vj.
An in voluntate sint alique passiones ibidem.
An voluntas sit potentia nobilioz ꝙ intellectus di. xlviiij.ar.i.q. vij.
An forma per quam voluntas mouet se sit bonum aprehensuz ibidem.
An primus voluntatis motus sit in finez di. xlviiij. ar.ij.q.j.
An velle deliberatiuum sit respectu finis di.xlviiij. ar.ii. questione secunda.
Utrum voluntas in appetendo beatitudinem moueat se ō.xlviiij.ar.ij.q.iii.
Utrum voluntas quicquid vult velit propter beatitudine ibidem.q.iiij.
Utrum volnntas in appetendo beatitudinem mereatur ibidez.q.v.
An voluntatũ omniũ beataꝝ capacitates naturales sint absolute iplete caritate ō.xlviiii.ar.ii.q.vii.
An quicquid ad volendum mouet se prius velit se ita mouere di.xlviiii.ar.iii.q.iiii.
An volũtas sit mouẽs ⁊ mota respectu eiusdẽ ibiō.
An volũtas ꝑus ordine nature quietet ꝑ amorez ꝙ gaudeat de amato di.xlviiii.ar.iii.q.vi.

Votum

An aliquis debeat cõpelli ad faciẽdũ fortius votuz ꝙ illud quod iam vouit ō.xxxiiii.ar.iii.q.ii.
Utrum votum factum de re bona propter maluz finem teneat ō.xxxviii.ar.i.q.i.
An ad votum castitatis obligetur qui facit se ordinari a non episcopo quem tamen credat episcopum di.xxxviii.ar.i.q.i.
An votum tale teneat postquam confessus est se ordines non accepisse ibidem.
An votum factum de materia mala propter bonuz finem teneat ibidem.
Utrum votum factum de re bona propter bonuz tẽporale tantum teneat ō.xxxviii.ar.i.q.ii.
Utꝝ vouẽ possit aliqs pp finẽ i differẽtẽ ibidez.q.iii.
Utꝝ voti forma icludat ꝙ fiat ōo ō.xxxviii.ar.ii.q.i.
An votũ faciẽs deo sit ꝑm se totũ obligatus ad faciẽdũ illud qō promisit ō.xxxviii.ar.ii.q.i.
An votum possit fieri aliquo modo sanctis ibidem.
An votum possit fieri homini malo ibidem.
Uotum quid est ibidem. ⁊ di.xxxiiii.ar.iii.q.ii.
An vouere sit actus latrie di.xxxviii.ar.ii.q.i.
Utrum in voti forma includatur firmatio deliberatiua di.xxxviii.ar.ii.q.
Utrum votum de non vouendo aliquid sine expressione eius quod vouetur verbo vel scripto sit obligatorium ibidem.
An si ille qui votum predictum facit postea vouerit aliquid non obseruando illa conditiones obligetur ad illud quoꝺ vouit di.xxxviii.ar.ii.q.iii.
Utrũ votum possit fieri de eo quod est in vtile ad salutem di.xxxviii.ar.iii.q.i.
Utrum votum possit fieri de omni bona vtile ad saluationem ibidem.q.ii.
An votum possit fieri de bono necessario ad saluationem ō.xxxviii.ar.iii.q.ii.
An votum possit fieri de minori bouo ibidem.
Utrum vouere possit religiosus sine licentia sui prelati di.xxxviii.ar.iiii.q.j.
An vota facta ab aliquo ante sui professionem in religione que prelatus ipsum recipens ignorabat possit ab illo prelato reuocari postquaz sibi fuerint notificata ō.xxxviii.ar.iiii.q.i.
An vota que mulier in nupta emisit possit reuocare vir eius postquam nupserit ibidem.
Utrum vouere possit quilibet non religiosus di.xxxviii.ar.iiii.q.ii.
An vouere possit episcopus sine licentia domini pape quo voto vinculum inter ipsum ⁊ ecclesiam suam dissoluatur di.xxxviii.ar.iiii.q.ii.
An votum longe peregrinatiõis possit emittere epi scopus sine predicta licentia ibidẽ.
An votum longe peregrinatiõis possit emittere clericus secularis qui est sub episcopo aliquod beneficiuz habens quod debet residentiam sine licentia episcopi ibidem.
An vouere possit ingressum religionis sine eius licẽtia ibidem.
Qui sunt qui votum possunt emittere .ibidem.
Utrum votum factum a subdito de licẽtia abbatis possit reuocari ab eodem ō.xxxviii.ar.iiii.q.iii.
An votum de licentia abbatis emissum possit reuocari a successore suo ō.xxxviii.ar.iiii.q.iii.
Utrum omne votum licitum sit obligatorium ō.xxxviii.ar.v.q.i.
An votum factum de re licita tempore voti facti ſz ante impletionem efficitur illicita sit obligatoriuz ō.xxxviii.ar.v.q.i.
An si aliquis vouerat intrare aliquam religionem q̃ ipsum non vult recipere teneatur intrare aliaz ibidem.
An si aliquis vouerat ingressum religionis ⁊ post ea anteqnam ingrediatur eligatur in episcopuz teneatur religionem intrare ibidem.
Utrum votum obliget magis ꝙ iuramentum di.xxxviii.ar.v.q.ii.
Utruz votum sub cõditiõe factũ q̃ cõditio nõ expleꝫ per culpã vouentis sit obligatorium ibidem.q.iii

An si conditio impleatur impediente illo cui fit votum maneta votū obligatoriū di. xxxviii. ar. v. q. iii.
An vouens aliquid si deus preseruet eum ab aliquo peccato de quo tentatur teneat votum si deus illū ab illo peccato non preseruauerit ibidem.
Utruz vouere expediat homini ð. xxxviij. ar. vj. q. i
An vouēs exponat se maiori piculo q̄z ante ð. xxxviii ar. vj. q. i.
An vouere bonum augeat in vouente inclinationez ad malum ibidem.
Utrum idē bonū cū votofactū sit magis meritoriuz q̄z sine voto ð. xxxviij. ar. vi. q. ii.
Votum continentie quot modis solēnizatur di. xxxviii. ar. vii. q. ii.
An votum roboretur fortius per iuramentum q̄z p solemnitatem ibidem.
Utrum votum solēnizet aliter q̄z p relig onis egressuz vel sacri ordis susceptōez ð. xxxviii. ar. vii. q. iij
Inter votum publicum ⁊ solemne que differentia ē. ð. xxxviij. ar. vii. q iii.
Utrū votū possit cōmutari ð. xxxviij. ar. viij. q. i
An votum possit cōmutari auctoritate vouentis ð. xxxviij. ar. viij. q. i.
An votum peregrinationis ⁊ abstinentie possit commutari auctoritate episcopi ibidem.
In voti commutatiōe que debent obseruari ibidē.
Utrum votuz quodlibet possit commutari in votuz religionis ð. xxxviii. ar. viii. q. ij.
Utrū vouens itrare religionē ⁊ postea itrat cū ꝓposito exeundi īpleat votū suum ibidem. q. iij.
Utruz votū oē sit dispēsabile ð. xxxviii. ar. viiii. q. j.
Utruz in votis possit dispensare sol⁹ papa ibid. qii.
An inuoto aliquo possint dispensare episcopi inferiores ð. xxxviii. ar. viiij. q. ii.
Utrum votū de nō petendo ad nō papa dispēsationem in aliquo voto sit obligatorium di. xxxviij. ar. viiij. q. iii.
An vouens aliqd qō i aliquo casu est vtile ad salutez ⁊ i aliquo in vtile obligetur ad obseruationem voti in illo casu in quo est vtile ad salutem di. xxxviij. ar. viiij. q. iii.
An vouens sub aliqua turpi conditione quaz impleri desiderat ex tante illa conditiōe obligetur ad faciendum quod vouit ð. xxxviij. ar. x. q. iij.

Usura vel usurarius

An ad vsuras accipiens sit particeps peccati illius qui dat ad vsuram di. xv. ar. v. q. v.
Utrum ea que per vsuram acquisiuit aliquis teneat restituere di. xv. ar. v. q.
Utrum ea que aliquis lucratus est legitima mercatione de bonis que ipse vel pater eius per vsuram acquisiuit teneatur restituere ibidē. q. vj.
An vsurarius sit dominus illius rei q̄z per vsuram acquisiuit di. xv. ar. v. q. vj.
An vsurario precipienti in testamēto restitui ea que male acquisiuit sed non vult ꝙ restituantur si euadet prosit talis ordinatio ad saluationez di. xlv ar. v. q. iiij.

Uxor

Utrum vxor debeat excommunicari peccato mariti di. xviij. ar. iij. q. iij.
An vxor alicuius debeat excommunicari si vir eius obligatus debitis absentet se ⁊ ipsa nō vult satisfacere pro eo de portione sibi a signata pro victu di. xviij. ar. iii. q. iii.
Utrum vxor teneatur obedire marito excommunicato di. xviii. ar. xi. q. iiii.
An cū ꝓpria vxore velle delectari sin tactū modera te sit actus vtutis tēperantie ð. xxxi. ar. iii. q. ii.
An vxorē ꝓpriā cognoscēs vt per hic ab aliqua ifirmitate curetur peccet venialiter ibidem.
An vxori post partum ante purificationis tempus licitum sit debitum reddere vel ab ea exigere di. xxxii. ar. iiii. q. i.
Utrum vxores plures habere sit contra legem nature di. xxxiii. ar. i. q. prima
An vnam esse vnius ꝓueniat matrimonio a prima sui institutione di. xxxiii. ar. i. q. prima.
Utrum vxores plures habere simul fuerit aliquando licitum ex dispensatione ð. xxxiii. ar. i. q. ii.
Quod vxores plures habuerint patres antiqui que fuit causa di. xxxiii. ar. i. q. ii.
An vxores plures habere simul equaliter sit contra ius nature ⁊ ꝓcubitus ꝓcubinari? ð. xxxiij. ar. ij. q. ii.
Utrum vxorem repudiari a viro vel econuerso fuerit vnquam licitum di. xxxiii. ar. iii. q. i.
Utrum vxorem repudiatam poterat vir eius reconciliare sibi ibidem. q. ii.
An vxorem dimittere ꝓpter peccatum contra naturam liceat di. xxxv. ar. i. questione prima.
An qui vxorem legitimam habet ⁊ aliam huius rei in sciaz sibi de facto copulat possit ab ea discedere ipsa mortua si mulier diuortium non perat di. xxxvi ar. iii. questione prima.
An vxor possit se facere seruam sine consensu mariti di. xxxvi. ar. v. questione prima.
An si de vxoris consensu aliquis faciat se seruum fit vxor sua ipso facto di. xxxvi. in expositione. l.
An vxor possit dimitti a viro ⁊ econuerso ꝓpter qōcūq̄z peccatū mortale di. xxxviij. in expositōe. l.

Uxoricidium

Utrum vxoricidium impediat matrimoniuz di. xxxvii. ar. ii. questione secunda.
An ꝓpter vxoricidium dirimendum sit matrimonium iam contractum di. xxxvii. ar. ii. q. secunda.
An vxoricidiū sit maius peccū q̄z matricidiū ibidē.

Xp̄s

An christus reuocauerit facto ꝓceptum de obseruatione legalium di. i. ar. vi. questione quarta.
Utruz christus inquantum homo possit peccata dimittere in baptismo di. v. ar. i. questione prima.
An christus expellebat demones inquantum homo di. v. ar. i. questione prima.
Utrum christus contulerit ministris sacramentorū potestatem cooperandi ad emundationem interiorem di. v. ar. i. questione secunda.
Utrum christus potuerit dare ministris aliquaz potestatem baptizandi quaz dare noluit ⁊ que est illa ibidem. q. iii.
Utrum christus potuit conferre potestatem creandi creature di. v. ar. i. questione quarta.
An christus habuerit aliquem caracterem di. v. ar. ii. questione quarta.
An christus manducetur spiritualiter in sacramēto altaris di. viii. ar. i. questione prima.
An christus sub sacramento posset tangi a se ipso di. x. ar. iiii. questione secunda.
An christus quando instituit sacramentum eucharistie determinauerit de quo pane fieret di. xi. ar. ii. questione secunda.

Tabula

An christus determinauerit ꝺ qua a qua debeat pani ſ ille coagulari. ibidem.
Utrum xp̄s in cena ſumpſerit corpus ſuum ſub ſacramento di.xi.ar.iiii.q.prima.
Utrum xp̄s in cena tradiderit corpus ſuum iude ſub ſacramento.ibidem.q.ij.
Quare xp̄s voluit detegere iudam in cōmuni di.ij. ar.iiij.q.ii.
Utrum xp̄s dedit iude corpus ſuū quando tinctū panem dedit ei di.xii.ar.iiij.q.iij.
Utrū xp̄s dederit corpus ſuū paſſibile. ibidem.q.iii
An xp̄s bucellam quam dedit iude intinxerit in ſanguine di.ii.ar.iiii.q.v.
An xp̄s in cena dederit diſcipul' poteſtatem ſacerdotalem ꝯtum ad principalem actum di.xxiij.ar.iiij. q.iij.
An xp̄s habuit ab inſtanti ſue conceptionis omne p̄mium quod habiturus erat di.xl viiij.ar.v.q.v.

Finis.

Registrum

2
prima alba
in nomine
an anima
dj.iii.
9
an in dei
ar.v.
tate
an infames
17
Pnia vera
quem in bonis
An ſatiſfactio
a
Incipit
procedit
homines
ſanctificat
b
non di
ad paſſum
verba ſancta
gida
c
ꝛ ſtatim
ueniens
natur
baptizandus
d
poſſunt
bent
que hora
ſit licitum
e
cum.n.
tetur
dimenſionibus
ſities
f
tato
quantitas
litatem
conſueto
g
predicatur
primo
ipſum
articulus
h
illud
oppoſitum
conſuetum
ſpiritus
i
ſpecie
tus
de neceſſitate
tate for
l:
trahis
ꝛ quia
lorum
neali
l
que non
ſoluendus
ipſum ex
tenentur
m
Tertio
mulier
ſatiſfactoria
per comparationem
n
diebus
poſita
materialis
ꝙ oleo
o
ſcom
peccata
forma
poteſt
p
contra
vili
mixtionem
q
tio
mentum
de bonis
r
Articulus ter
nature
magis
ſi virgo
ſ
Articulus quar
matrimonio co
quia pro
t
traxerat
teram
vtilis
ſi probari
v
eos
ſequia
runt
x
ſic dico
Reſpondeo
per
Caliditas
y
eſt li
pena
nationibus
z
pars
hoc minus
accipimus
ſeptimo.
ꝛ
ꝛ ſi omnes
beatitudo
deſiderat
per ſe
ꝯ
amore
chriſto
effectu
riora
ꝝ
acquirendo
vel a malis
demones

Incipit scriptum super quarto sententiaꝝ editum a fratre Ricardo de media villa ordinis minoꝝ doctore preclarissimo.

Inoua signa et imuta mirabilia. glorifica manū ⁊ brachiū dextruz. excita furorē: ⁊ effūde irā. Hec vba scripta sunt eccli. 36. que sic possūt exponi vt i eis p modū orationis. p̄dicta fuerit: nouoꝝ sacramentoꝝ istitutio. mōtuoꝝ resurrectio. electoꝝ glorificatō. ⁊ reproboꝝ dānatio. Per signa. n. p̄t itelligi sacra. vt. n. dicit magister huius quarti di. j. c. j. Sacramētū ē sacre rei signū. Et Aug. io. de ci. c. v. Et hēt de ꝑse. di. ij. Sacrificiū: sacrz ē sacrū signum. Per inouare significat aliqd nouū instituere. accipiēdo inouationē p̄ institutiōe nouoꝝ. Per immutare mirabilia significat vltra mirabilia que facta sunt vl fiūt facere mirabiliora. Per manū itelliguntꝫ operatōnes. Et quia operatōnes indifferētes sunt ad bonas ⁊ malas: ⁊ sole bone opationes glorificāde sunt. i. opatores eaꝝ propt̄ eas glorificādi sunt. iō postꝫ dixit. Glorifica manuz subiunxit ⁊ brachiuz dextrū. ita vt legatur. ⁊ pro. i. Per operationē. n. dextraz intelligitur operatio bona sicut ⁊ p sinistrā mala: vt sit sensus. Glorifica manū ⁊ brachiū dextꝝ. i. glorifica faciētes opa bona. Excita furorē. i. suscita reprobos: q dicūt furor p quēdaz figuratiuuz modū loquēdi. vnde ⁊ ad lrāz insensati dicunt. vñ vt hr̄ sap̄. v. Jpi dicent in iudicio de instis. Nos insensati vitā illoꝝ existimabamus insaniaz. Et effunde irā. i. effunde sup eos damnationē eternā. ⁊ sm hanc expositōnē in verbis ꝓpositis tāguntꝫ quattuor. Primo sacroꝝ noue legis istitutio ⁊ veterū euacuatio. Luz dicit Innoua signa. Scdo generalis oīuz resurrectio: cū dr̄. Et immuta mirabilia. Mirabilius. n. opꝫ faciet deus in mortuoꝝ omniū resurrectōne ꝙ modo sit hominū generatio. Tertio spālis electoꝝ resurrectio ⁊ glorificatio simul cū dicit. Glorifica manū ⁊ brachiū dextꝝ. Quarto reproboꝝ resurrectio ⁊ dānationis eoꝝ ꝓplectio: cū dicit. Excita furorē ⁊ effunde iraz. de quibꝫ determinat magr̄ i hoc. iiij. Per innouatōnē ergo signoꝝ: vt dictū est intelligit institutio nouoꝝ sacramētoꝝ. i. sacroꝝ no. l. que sunt signa vtute medicinalia de quo p̄t exponi illud quod dicit Danielꝫ. vj. de deo. Jpe ē liberator atqz saluator faciēs signa. s. liberationis ⁊ saluationis quod aūt liberat infirmū ⁊ sanat virtute medicinale ē. De eodē etiā p̄t exponi illud quod dr̄ ad Hebr. ij. no. l. in nos ꝓfirmata est: ꝓstāte deo signis ⁊ pancis interpositis sequit. spūs sci distributōnibus. i. signis p que misterialiter distribuit gr̄a spūs sancti Sūt etiā signa p̄resingularitate mirabilia: de quo p̄t exponi qđ dr̄. Exo. xxxiiij Signa faciā que numqz sunt visa sup terrā: nec vllis gentib⁹. Jn gente. n. indeoꝝ nō erāt talia signa visa qa sacra ve. l. gr̄am significabant: qz non sicut ista ꝓferebāt. Et quia signa medicinalia ⁊ mirabilia debent suscipi cū reuerentia. iō vt suscipiāt cū maiori reuerētia sunt p̄dicabilia. de quo p̄t exponi illud quod dicit Daniel. iij. Placuit mihi p̄dicare eius signa: qa magna sunt. Predicta aūt signa Christus instituit ad euacuādā sacroꝝ ve. l. impfectōnē ⁊ ppter promissoꝝ ad iplectionē: ⁊ legis faciliorē obseruationē qa grām ꝓferūt: p quaz legis mādata faciliter adimplentꝫ Per imutatōnē etiā mirabiliū intelligit factio mirabilioꝝ que faciet deus in oīuz mortuoꝝ resuscitatōe quod est mirabilius ꝙz fuerit eoꝝ generatō ad quā ordinat matrimonij sacramētū: de qua resuscitatōe p̄t exponi illud qđ dicitur Job. xxxvij°. Tonabit deus i voce sua mirabiliter q facit magna ⁊ iscrutabilia in quo ꝓuenienter datur itelligi mortuoꝝ futura resurrectio: qa sicut dicit Apostol. j. ad Cor̄. xv. La net tuba ⁊ mortui resurgēt i corrupti: ⁊ nos electoꝝ pfecta glorificatōe: quod erit mirabilius ꝙz sit vel fuerit eoꝝ p sacrā sāctificatō: deq̄ glorificatōe p̄t exponi illud quod dicit in psa. xv. Mirifica misericordias tuas q saluos facis sperātes in te. Per sperantes in deo intelliguntꝫ electi. Salutis eorū factio est eoꝝ glorificatio quā p dei misericordiaz mirabiliter ꝓsequuntꝫ: ⁊ in reproboꝝ eterna dānatōe quod erit mirabilius ꝙz fuerit eoꝝ tpalis afflictio ꝙz mlti sustinēt reprobi p sacrō ꝓcēptu. de qua dānatōe p̄t exponi illud quod dr̄. Sap̄. xvj. Nō eni mirabile erat. i aqua q̄ oīa extiguit plus ignis valebat. In quo figurata est dānatō reproboꝝ de reprobo. n. dicit Job. xxiiij. q ad nimiū calorē trā siet ab aquis niuiuz: a quo calore ⁊ frigore nos defēdat ⁊ ad gloriā electoꝝ pducat dñs ihesus christꝫ q cū p̄re ⁊ spū scō vi. ⁊ re. d. p oīa secla seculoꝝ. Amñ

Distinctio Prima

Amaritanus rē. Jn p°. li° determinauit magister de deo quantuz ad rationē sue naturalis perfectōnis. ⁊ in 2°. de ipo inquantū eius perfectio reluceti opibus creationis. Et in 3°. inquantū eius perfectio relucet in opib⁹ restauratōis. Jn 4° iiij°. determiat de deo sm q pfectio ei⁹ reluceti sacrīs que sūt in testimoniū scificatōis ⁊ in opibus retributionis: ⁊ diuidit i duas partes. Primo determinat de scificatiōe que recipit i sacroꝝ susceptōe. Scdo de ꝓplemēto scificatōis quod recipiēt electi i resurrectiōe. di. xliij. ibi. Postremo de ꝓdictione resurrectiōis. Prima in duas. pmo determiat ō sacrīs in generali. 2o in spāli ibi. Fuit tñ. Prima in duas s. in proemiū ⁊ executionez scda ibi. Sacrz. ⁊ ista. i. 4° Primo determiat de sacrī diffinitōe. Scdo de sacroꝝ institutōe ibi. Triplici aūt. 3°. oñdit in q b⁹ ꝓsistat sacrz ibi. Duo āt. iiij° oñdit diaz sacroꝝ veteꝝ ⁊ nouoꝝ ibi Jam videt̄. Tunc sequtur illa pars que incipit. Fuit tñ. ⁊ diuidit in duas partes Prio determiat de sacro circūcisionis quod in. l. veteri erat remediū ꝑ peccatū originale. Scdo determinati spāli de sacrīs. l. no. di. se. ibi. Jaz ad sacra. Prima in duas. prio determiat ō circūcisionis vtute. Scdo de eius institutōe ibi. Hic dō est. Prima i duas. pmo de virtute circumcisionis determiat veritatez. 2° monet ⁊ soluit incidētez dubitationem ibi. Queritur aūt. Illa pars que incipit ibi. Hic dō est. diuiditur in partes duas.

ꝓ̄io determiat de his q̄ circūstāt circūcisiōis institutionē. Scō mouet ꝛ soluit dubitatiōez ibi. Si vo q̄ritur. ꝓ̄ia in duas. p° determinat de circumcisionis institutione. scō de eius mutatione seu euacuatiōe. ibi Jdeo aūt.

Circa hanc di. querēdū est ꝓncipaliꝫ de sex. ꝓ̄io ō sacrī quiditate.

Scō de sacrox istitutiōe. Tertio de sacrozuz ve. l. ptāte. Quarto de sacrozū no. l. dignitate ꝛ vtute. Quito de remedio ꝺ̄ orīgiale pccī̄ in. l. nature. Sexto de remedio ꝺ̄ orīgiale pccī̄, i tpe legis scripte. Circa ꝓ̄mū q̄runt. q̄ttuor. ꝓ̄imo vtrū sacrm ꝓsistat in reb⁹ ꝛ vbis. Scō vtꝫ sacrm possit diffiniri. Tertio vtrū ille diffinitiones q̄s ponit aug. de sacro sint ꝓueniētes. Quarto vtrū illa diffinitio quā ponit hu°. j. libro de sacra. parte. viiij. c. iij. cōueniens sit.

Articulus ꝓ̄imus

Rimo ostendo q̄ sacrm nō ꝓsistit i reb⁹ ꝛ verbis. Nihil pōt ꝓstitui ex pmanēti ꝛ successiuo q̄ ois res pmanēs est vel successiua. ꝛ pmanēs nō pōt esse de rōne successiui nec successiuū ō rōne pmanētis. sed res sunt pmanētes vba successiua. g° sacrm nō pōt ꝓstitui ex reb⁹ ꝛ vbis. Jtē sacrm est ad scificandū ꝛ significādū. ſz sic dicit aug. 2° li. de doc. chri. paꝫ post pricipiū. Uerba ꝓ̄ius inter hoīes obtinuerūt p̄ncipatū significādi. ꝛ fm aplm. i. ad thi. c. iiij. Res scificat p verbum dei ꝛ oratiōnē. g° sacrm nō dz ꝓsistere nisi in vbis. Jtē ex his q̄ simul nō cōiungunt non cōstituitur aliquid. sed verba nō coniūgūtur reb⁹. g° sacrm nō ꝓstituitur ex reb⁹ ꝛ vbis. Cōtra aug. ola. viij. sup Jo. vltra mediū ꝛ hz. i. q. i. Detrahe accedit vbū ad elementū ꝛ fit sacrm. sed elemētū est res. g° sacrm cōsistit in reb⁹ ꝛ vbis. Jtē magr in lra hui⁹ di. c. iij. duo sunt in qbus sacrm cōsistit. s. vba ꝛ res. Rn̄deo q̄ sacra ve. l. pp. eox impfectionē in significādo. ꝛ eox defectū in scificando nō ꝓsistebāt i vbis q̄ p vba ē scificatio ꝛ exp̄ssa significatio. vt patet p auctoritates aug. ꝛ ap. in oppon° allegatas. Sacra aūt no. l. q̄ debuerūt esse pfectā in scificādo ꝛ in significādo. iō cōsistūt in reb⁹ ꝛ vbis ita vt res sit q̄si p̄ncipiū māle ꝛ vbū q̄si formale eo q̄ cōpletius ei ꝓuenit rō significādi ꝛ scificādi. ꝓ̄eterea cū sacra no. l. fuerīt instituta a vbo dei iā humane nature vnito ꝓueniēs fuit ea ꝓsistere i reb⁹ ꝛ vbis vt suū exp̄ssius significarent actorē. Res aūt ꝛ vbū nō ꝓstituūt sacrm tāq̄ aliqd vnū vnitate absoluta i essendo ſz vnitate relatiua in cāndo ꝛ significando. Sūt. n. vnū p̄ncipiū in causando ꝛ significando vnū scificatiōis effectū fiē p̄ ꝛ mr̄ sunt gnā tiōis vnū ꝓpletū p̄ncipiū. Ad p̄mū in oppositū dō q̄ eo mō quo sacrm est vnū. nō est inc̄ōueniēs aliqd vnū ꝓstitui ex pmanēti ꝛ successiuo. quāuis ex illis duob⁹ ip̄ossibile eēt aliq̄ vnū p essentiam ꝓstitui. Ad 2m dō q̄ quāuis exp̄ssius significēt vba tāq̄ res. tū exp̄ssior ꝛ efficatior est significatio p res ꝛ vba sil tāq̄ p vba trāſ. Ad 3m dō. q̄ aliq̄ duo pūt vnū ꝓstituere vnitate relatiua. in causando ꝛ significādo absq̄ hoc q̄ realiter simul ꝓiungantur

Sufficit. n. ad hoc q̄ ꝓiungant in intentiōe applicante vnum ad aliud.

Ecūdo quer̄tur vtruz sacrm possit diffiniri. ꝛ vi q̄ñ.

Unice. qnto metaphisice. c. v. Diffinitio fm ꝟ q̄ ꝓsentiūt auctores artis ꝓposita ē ex gnē ꝛ dīa. ſz ꝓstitutū ex re ꝛ vbo cū nō sit vnū nisi p accidēs ñ ē in gnē. vñ fm phi. iii°. top̄. Quānis iustitia sit in gnē. iustus tñ nō ē in gnē. g° ꝓstitutū ex re ꝛ vbo nō ē diffinibile. ſz sacrm ꝓstitutū ē ex re ꝛ vbo. g° nō ē diffinibile. Jtē phi. iiij° metaphisice. ℞ō vnū significare est nihil significare. g° q̄ nō est vnū nihil ē. ſz sacrm nō ē aliqd vnū g° nihil ē. ſz q̄ nihil ē diffiniri nō pōt cū diffinitō idicet qd ē. Jtē phi. vij° metaphisice. ℞omo albus nō ē vere ꝟ aliqd g° a sili nec sacrm q̄ minus vnū est. nō est ve ꝟ aliqd. ſz fm phi. vbi ꝑus. q̄ nō est ve ꝟ aliqd diffiniri nō pōt. g° sacrz diffiniri nō pōt. Cōtra mgr hu iusmōi di. c. i. ꝛ hētur de ꝓsecra. di. ij. Sacrificiū. sacrm est inuisibilis gr̄e visibilis forma. g° diffiniri potest. ℞ñdeo fm q̄ accipi pōt ex vbis phi. j°. top̄. ꝛ vj° Diffinitō ē oro indicās qd ē esse rei ꝛ cōuertibilis cū diffinitio. tāto g° res verius pōt diffiniri: quātū est ex pte sua: quāto verio⁹ est. si tū finita sit. q̄ iō dico q̄ diffinitio ꝺ̄ortat quādā finitō nē. Unī aliq̄n a phi°. in metaphisica ꝑminus dr̄. illud aūt q̄ est verius: ſba est. si tū finita sit. Unī ꝛ a phi° p° phisicoz vocat q̄ vere ē. ꝛ iō dic phi. vij. metaphisice q̄ p° ꝛ simplr diffinitio. ꝛ q̄ qd erat eē ſbarū est ꝛ q̄ accidēs absolutū veri⁹ ē q̄z ens p accidēs. vt ꝓpositū ex duob⁹ accīt̄ib⁹. vl ex subiecto ꝛ accidēte. q̄ fm phi. v. metaphisice. Accidēs absolutū ē ens fm se. i. ē ens essentialr fm cōmē. ibidē. Ens vo p accidēs nō ē ens essentialr ſz accīt̄aliter. q̄ nō ē aliqd vnū p essentiā. iō vni⁹ ꝓuenit diffiniri enti p̄ accīs q̄z accīti: q̄ ēt ens p accidēs ꝓstitutū ex aliq̄b⁹ duob⁹ realr vnitis verius ē vnū: q̄z ens p accidēs ꝓstitutū ex duob⁹ ñ vnitis nisi in ītētiōe: vnū ad aliud applicāte. qūo vnū est sacrm. iō min⁹ ip̄roꝛie diffinit p^m ens p accīs q̄z ip̄m sacrm nō ꝓuenit diffiniri nisi accipiēdo diffinitionē. put se extēdit ad diffinitionē vnā p accīs nō video. n. inc̄ōueniēs si dicat q̄ sacrm ꝛ q̄libz ens p accīs diffiniri possit diffinitiōe vna p accīs Diffinitio. n. idicat qd ē res diffinita. ꝛ sic diffinitio entis p se idicat qd ē illō ens. Jta diffinitio entis p accīs idicat qd ē illud ens. ꝛ q̄ sic ens p accidēs nō ē vnū nisi p accīs. Jta sua diffinitio non est vna nisi p accīs. ꝛ sic̄ diffinitio entis p se ꝓstat ex genere ꝛ dīa seu dīis eiusdē generis ꝓstitutiētib⁹ vnā spēz. Jta diffinitio entis p accīs. si ꝑtes ei⁹ sunt res diuersoz p̄dicamēto⁹ ꝓstat ex diuersis generib⁹ generalissimis ꝛ dīis eoz: ꝛ si partes ei⁹ sunt i eodē p̄dicamēto nō tū in eodē genere ꝓrio: diffinitio ei⁹ ꝓstat ex diuersis generib⁹ primis ꝛ dīis diuersoz generuz primoz. vñ cuz phi. dicit. vij. metaphisice q̄ ens p accīs nō diffinit intelligendū ē de diffinitiōe vna p se. q̄ talī dicat vnuz p se. Ad p^m in oppo^m dō q̄ ꝓcedit de diffinitiōe ꝓꝓrie dcā q̄ ē vna p se. Ad 1m cū dr̄ q̄ sacrm nō est aliqd vnū. dico q̄ falsum est. aliquo. n. mō vnū est vt supius visum est. ſz qa vnitas sua ē p accīs ideo nec sibi cōuenit diffiniri diffinitiōe p se vna.

Ad 3m pz ſolo ex iam dictis Ar^m ad partē aliaz

ꝓcedit de diffinitõne largissime dicta que se extẽdit ad diffinitionez vnam per accidens.

Tertio queritur vtr ille diffinitões quas ponit Aug. de sacro sint ꝓuenientes ꝛ vꝝ ꝙ nõ. Illa. n. quã ponit io. de ciui. c. 5°. s. ꝙ sacrm ẽ sacrũ signũ nõ est ꝓuertibilis cũ sacro. aq̃. n. bñdicta sacrũ signuz est. s. remissiõis venialiũ nec tñ sacrm ẽ. g̃ predcã diffinitio ꝓueniẽs nõ ẽ. Itẽ ꝓsecratio eꝑi signũ ẽ rei sacre nec tñ inter sacrã numerat. Itẽ agnus paschalis de quo hẽtur exo. 12°. ꝛ serpẽs etheneus numeri. 21°. ꝛ colũba luce. 3°. ꝛ petra q̃ significabat rp̃z. i. cor. 10. signa fuerũt rex sacra ꝛ imago crucifixi. quib⁹ tñ nõ ꝓuẽit eẽ sacrm Itẽ sacrm nõ est signũ rememoratiuũ qõ ẽ de ꝓterito nec demõstratiuũ qõ ẽ de ꝓsenti. nec ꝓnosticũ qõ est de futuro qz aliqñ recipiẽs sacrm nec hẽt gr̃am nec hñit. nec hituꝛus est.

Cũ g̃ nõ sint plura gẽnera signoꝝ. vꝝ ꝙ sacrm nõ sit sacre rei signũ Itẽ vꝝ ꝙ illa diffinitio sacrm ẽ inuisibilis gr̃e visibilis forma. cuius sñia trahi põt ab Aug. io. de ciui. c. 5°. ꝛ. c. 21°. sit incõueniens qa corpus xp̃i in altari. ꝛ caracter baptismalis nõ tñ sunt res: sed ẽt sacra vt inferius patebit nec tñ sũt visibiles forme. Itẽ sacra ꝓstãt ex reb⁹ ꝛ verbis ꝛ sicut res sunt visibiles. ita ꝝba sunt audibilia cũ g̃ ꝝba sint ꝓncipaliora in sacris q̃ res qz vt hitũ ẽ ꝝbũ in sacris ẽ qꝫ formale magis debuit dici forma audibil q̃ visibilis. Cõtra vtrãq̃ diffinitionẽ recitat Gratianus de ꝓse. di. 2ª. Sacrificiũ. ꝛ mgr̃ in lr̃a huius. di. ca. p°. Rñdeo ꝙ sicꝛ nam ẽtũ di ab ornãdo actiue. ita sacrz di a sacrãdo actiue Uñ cũ di sacrz ẽ signũ rei sacre. accipit res sacra ꝓ re sub rõe q̃ sacrãs ẽ. Est aũt aliqd rei sacrãtis causatiuũ nõ tñ institutũ diuinitus ad hoc significandũ vt passio xp̃i. ꝛ hꝫ nõ dz dici ꝓprie sacrm nisi extẽderet nomẽ sacri ad sacrũ secretũ. aliqd aũt ẽ rei sacrãtis ex diuina institutiõe significatiuũ ñ tñ causatiuũ sicꝛ erãt sacra ve. l. aliqd aũt est rei sacrãtis ex diuina institutõe significatiuũ ꝛ in ꝝtute dei cãtiuũ sicut ẽ quodlibet sacrm no. l. Prima ergo notificatio sacri si restringat ad rẽ sacraz actiue ꝛ ad signũ sacrũ spãliter diuinitus institutũ ad rẽ sacrã significandũ ꝓuertit cũ sacro cõiter dcõ de sacris ve. ꝛ no. l. aliquo mõ ẽ diffinitõ sacri in gñali. si aũt accipiat signũ in cõi ꝛ res sacra nõ ꝓuertitur cũ sacro. ꝛ sicut dicit hu°. p°. li°. de sacra. pte. 9ª. c. 2°. magis ẽ descriptio ad interp̃tatõnẽ siue exp̃ressionẽ vocis referẽda q̃ diffinitio. 2ª aũt sacri notificatio cũ illa additiõe quã supaddit magr̃ nõ cõuenit nisi sacris no. l. ꝛ hꝫ rõnez diffinitiõis eo mõ quo sacro ꝓuẽit diffiniri ꝓuertit. n. cũ sacris no. l. ꝛ qcqd est de rõe eoꝝ exp̃rimit. Exp̃rimit. n. ipam gr̃am cuius sunt significatiua ꝛ cãtiua. p ꝫ qõ dr̃i uisibilis gr̃ẽ exp̃mit ẽt ipa esse significatiua cuz dr̃i visibilis forma vt ipius imaginez gerat. i. figura exterioꝝ. q̃ dr̃ forma quasi foris manens. q̃ aliquo mõ gerit rei imaginẽ ꝛ ipa est cãtiua cũ dr̃ ꝛ cã existat. Ad p^m in opp^m dõ ꝙ p aspersionẽ aq̃ bñdicte remittũtur venialia p modũ meriti in quãtuz excitat motũ volũtatis seu feruoꝝez caritatis per quã fit venialiũ remissio nõ tanq̃ p vtz sacri. Sacramẽtũ aũt significat rẽ vt sacrantẽ nõ p modum meriti. Aqua ẽt bñdicta nõ est spãliter diuinitus institutа ad illã rẽ sacrã significandũ. Ad 2^m dõ ꝙ ptãs eꝑalis nõ est gr̃a gratũ faciẽs p quã hõ efficit formaliter sacer. ad quã gr̃am significandũ fuerũt diuinitus spãliter instituta. ve. l. sacra. ꝛ cuius sacramẽta no. l. sunt significatiua ꝛ cãtiua sed est gratia gratis data qua hõ efficit potestatiue sacer. et illã grãz ipa ꝓsecratio eꝑalis directe significat.

Ad 3^m dõ ꝙ oia pdcã ꝛ si significarẽt rẽ sacrã vt imolatio agni xp̃i passionẽ. serpẽs in palo xp̃m in cruce pendentẽ emanatio aque de petra aquã de latere xp̃i emanantẽ. colũba in xpo gr̃e spũs. s. plenitudinẽ. nõ tũc de nouo aduenientẽ sz ꝓcedentez nõ tñ significabãt rez sacrã vt actu de nouo sacrãtẽ illius sacre rei subiectũ. Nõ. n. cũ colũba super xp̃m descendit. neqz cũ passus ẽ neqz cũ aqua emanuit de eius latere de nouo xps factus ẽ sacer vl de sacro magis sacer. sicut hõ ꝓ debitã sacri susceptionez efficitur sacer aut magis sacer. ꝛ sic patet qd dici debeat de imagine crucifixi ꝛ similibus.

Ad 4^m. dõ ꝙ ꝓncipalis significatio sacri no. l. ẽ significare gr̃am q̃ ꝓfertur suscipiẽti nisi sit õfect⁹ expte ipius. ꝛ quantũ ad hꝫ est signũ demõstratiuũ inquãtũ tñ significat cãz instituentẽ est signũ rememoratiuũ. ꝛ inquãtũ finẽ. i. gliam futurã est signuz ꝓnosticũ. Sacra aũt ve. l. tantũmodo erãt ꝓnostica. qa nõ significabãt gr̃am nisi vt futurã. Ad 5^m dõ. ꝙ illa diffinitio dat de sacro qõ est sacrm ꝛ nõ res. Corpus aũt xp̃i in altari est res significata per spẽm panis sub qua realiter ꝛ vere ꝓtinetur sacrz corporis mystici. Caracter ẽt baptismalis ẽ res significata p ablutionẽ exteriorẽ ꝛ sacrm gr̃e gratũ faciẽtis. Ad 6^m. dõ. ꝙ visibile ibi accipit p sẽsibili pp dignitatẽ visus. de quo dicit Aug. ꝛ^a. epla ad volusianũ lõge post ꝓncipiũ ꝙ iter gnqz sensus est excellẽtioꝝ. qz sicut dic̃ phi. p° metaphisice maxime cognoscere facit ꝛ mltas dr̃as õmõstrat. qõ intelligendũ p se vt pz p ipm li° de sensu ꝛ sensato qz vt dic̃ ibidẽ audit⁹ p accñs plus ꝓfert ad sciaz.

q **Arto queritꝝ** vtr illa diffinitio quã ponit hu°. p°. li° de sac. pte. 9ª. c. 2° q̃ est hec. Sacrm est corporale vl materiale elemẽtũ foris sensibile p positũ ex similitudie repñtans: ꝛ existitutiõe significans. ꝛ ex sciſicatõe ꝓtinẽs aliquã inuisibilẽ ꝛ spũalẽ gr̃ãm sit ꝓueniẽs: ꝛ vꝝ ꝙ nõ. qz ibi p̃dicat materia ex ꝓposito. Itẽ aliqua sunt sacra quoꝝ nõ est materia aliqõ elemẽtũ. Itẽ frustra foris sensibiliter ꝓponit aliqd illi qui hꝫ nõ ap̃hendit. sz puul⁹ nõ ap̃hendit aliqd p mãle elemẽtũ sibi foris ꝓpositũ. frustra g̃ ponit hꝫ in diffinitõe sacri. Item frustra instituit ad significandũ ꝙ ex se habet similitudinẽ repñtatiuã. postq̃ g̃ dixit ex similitudine repñtans supfluũ fuit addere ex institutiõe significans. Itez corporaliũ ad spũalia nulla est similitudo. g̃ materia sacri nõ est ex similitudine repñtans gr̃ãm. Itez gr̃a nõ põt cõtineri in subiecto sensibili. Itẽ in ista diffinitiõe ommittit forma sacri qõ est verbũ. Contra hu° dicit statiz post assignataz diffinitionẽ ꝙ est ꝓpria ac ꝓfecta. Rñdeo ꝙ ꝓdicta diffinitio est ꝓueniẽs ꝛ datur de sacris no. l. ꝛ patebit eius ꝓuenientia soluendo argumenta in opp^m. Ad p^m. dõ. ꝙ ſm phi. 2°. phi. nõ est inconueniẽs in artificialibus materiã ꝓdicari de artificiato. qz. n. forma artificialis ẽ accidentalis. ideo tota substantia artificiata ẽ expte materie. Unde

bene dr lectulus est lignū. statua est es. sacrm autē est quasi aliquod artificiū. Ad 1m. dō. q materiale elementū ibi accipitur pro sensibili signo. ⁊ forte vtitur verbo elementi. quia materia baptismi qui est ianua sacramētor est elementū. s. aqua per materiale aūt conuenienter itelligitur sensibile. eo q fm sniam phi. 12°. meta. sensibile est sensibile p materiā. Ad 3m. dō. q quāuis parulus non apprehendat. illi tñ qui ipm baptizant apprehēdūt vel apprehēdere pūt. Ad 4m dō. q similitudo representandi quā res habet ex sua ꝓditōne per se non sufficeret q: er se nō est determinata ad preci se significandū sacramēti effectū. ⁊ propter hō dicit hu° p°. li° de sac. pte. 9a. c. 2° q sacrāmtū debet hīe quandā similitudinē ad ipam rem cuius est sacramentū. fm quā habituale sit ad eandez rem repīsentandā institutionē quoqz per quā ordinatuz sit ad illā significandā. ⁊ parū post dicit q similitudinez hz ex prima ꝓditione. institutionē ex superaddita dispensatione. Ad 5m dō. q maior vera est de similitudine que est per participationē vnius qualitatis. sed de similitudine ꝓportionalitatis q̄ est habitudo duaꝝ proportionū non est verū in hō. n. similis est aqua gratie quia sicut se habet ad abluendas sordes corporis. ita se habet gratia ad abluendas sordes aīe. Ad 6m. dō q nō est intelligendū q gratia contineatur in sacramēto essentialiter ⁊ in actu sed in virtute. quod qño intelligi debeat inferius declarabitur. Ad vltimuz dō q verbū datur intelligi per vltimā partē diffinitionis qō pz. Dicit. n. hu°. p° li° de sacr. pte 9°. c. 2° q sacramētū dr hīe sanctificationē p quā grām ptineat ⁊ efficar sit ad eandez sanctificādis ꝓferendā. ⁊ parū post dicit q illā sanctificationē habet ex apposita vbi vel signi benedictione.

Articulus secundus.

Onsequenter queritur de 2° principali. ⁊ circa hō querunt. 4. Primo vtrū debuerūt institui sacramēta in statu innocētie. 2° vtr post lapsum in lege nature. 3°: vtr in tpe legis scripte. 4°. vtrum in tpe legis euangelice.

Primo oñdo q debuerunt institui sacra in statu innocētie. Aug. 11°. sup ge. longe vltra medīū dicit q lignū vite erat sacrm spūalis alimēti sapientie q nō vr fuisse nisi ex diuina institutiōe. Item Aug. 7°. sō ci. c. 33°. Mysteriū vite eterne ab exordio generis hūani per quedā signa ⁊ sacra tpibus ꝓgnia quibus oportuit p angelos predicatū ē. Sz exordiū gnis hūani incepit a statu innocētie. ex tūc g fuerūt instituta sacra. Itē nō tñ necesse est hōibus medicina curatiua sed etiam pservatiua. g cū primi parentes potuerit peccare qō patet q: peccauerūt statiz eis debuerūt dari sacra tanqz medicina preseruatiua. Cōtra hu° p° li° de sacr. parte 9°. c. 5°. Sacra dei medicine sunt spiritales q̄ foris corporibus adhibent per visibilē spēm sed intus aias sanāt per inuisibilē veritatē sz in statu innocentie nō erat aliquis morbus g tūc nullum debuit institui sacrm. Itē tunc nō debuerūt institui sacra spūalez curationē significantia nō cassantia qa illa sacra fuissent iperfecta. ⁊ ille status erat perfectus. nec sacra spūalez curationē significantia et cāntia. qa nullus erat morbus in illo statu nec esse poterat. Rādeo q sicut bene oñdunt argumēta ad partē secām nō debuerūt institui sacra in statu innocētie. qa fuerūt instituta pp hoīs eruditionez exercitationē ⁊ humiliationē ⁊ pp sapientie medici manifestationē. ⁊ hōis curationē propter eruditionē. qa sicut dicit hu° p° li° de sacr. pte 6a. c. 3°. Homo qui visibilia nouerat. ⁊ inuisibilia non nouerat diuina agnoscere nullatenus posset nisi hūanis exercitatus. Propter exercitationē vt hō occupatus circa ea que sunt spūalis necessitatis nūquā vacaret eis que ptinēt ad iniquitatē. nec semper his q̄ ptinent ad corporalē vtilitatē. q̄ rō sūt ex snia hu. c. p̄dcō pp humiliationē. qz fm hugonē c°. predicto. sicut pniciosa fuit elatie supiori nolle subiici sic laudabilis ⁊ fructuosa ē deuotio pp supiorē etiā inferioribus inclinari. Propter sapiētie medici manifestationē. qa sicut dicit hu°. pte predicta. c. 4°. Nam ad hō instituta sūt sacra vt ex eis esset qō in eis esset. sz vt peritiā suā medicus ostēderet in illo remediū preparauit. a quo lāguidus occōnez morbi accepit. Propter hōis etiā curationē. quia quāuis deus aliter hōiez curare posset tñ ordinauit ipm sic curandū pp iaz predictas cōgruitates homo aūt in statu innocētie inuisibilia cognoscebat p diuinā illustrationē. ⁊ illo statu manēte hīe nō poterat iniquā exercitationē. deū etiam nō offenderat pp aliquā elationē. ex sensibus etiā nōdū accepat ruine occasionē. ⁊ cū morbū nō haberet nō indigebat curatiōe. vñ in illo statu non erāt ea pp q̄ instituta fuerūt sacra. Ad pm in oppm dō. q illud lignū aut nō erat signū illius rei sacre vt actus sacrantis aut hō nō erat ex spāli dei institutiōe. sz ex sillitudie quā accepat ex sua occōne. vñ ibi nō accipit pprie nomē sacri. Ad 2m dō. q ibi accipit exordiū gnis hūani p exordio hūane gnationis qō nō fuit vsqz post lapsuz. qz pmi parētes in statu innocētie nō genuerūt nec pdierūt in esse p gnationē sz p plasmationē. Ad 3m dō. q hoibus nō dispositis ad aliquā infirmitatē nō ē dāda medicina pseruatiua sz ordinatū regnū pcipiendū. pmi aūt pentes in statu innocētie ñ erāt dispositi ad aliquā infirmitatē. ⁊ iō eis nō erat dāda aliq̄ sacra medicia. sz pcipiendū erat eis recte viuere quod deus eis precipit.

Ecūdo quertur vtr debuerūt institui sacra post lapsuz in. l. nature. ⁊ vr q nō. Hō minus ē necessariū ad salutē dare pcepta q̄z istituer sacra sz fz. l. nature deus nlla hōi dedit pcepta. g nec debuit istituere sacra. Itē nihil debuit esse i. l. nature qō nō esset de dictamie. l. nālis. sz sacra nō sunt de dictamie. l. nālis qz nō fuerūt eadē oi tpe g deus in. l. nature nulla debuit instituere sacra.

Itē si sacra debuissent institui in. l. nature tūc ds illa instituisset. qa sicut dicit Aug°. 3°. de libero arbitrio lōge p° prm. Quicqd tibi va rōe meli° occurrerit scias fecisse deū. sz nō legimus deū instituisse aliq̄ sacra in. l. nature. g institui nō debuerūt Contra Aug°. 19° li°. cō faustū longe añ medīū nullus nomē religiōis seu verū seu falsum coagulari

holes pñt nisi aliquoꝝ signacloꝝ velut sacroꝝ visibiliñ ꝓsortio colligeret. ſz in.l.nature multi erāt adunati in religiõe cultus diuini. ḡ aliq̃ sacra hũerunt. Itẽ hu° p° li° de sacr.pte 9ª.c.i°. Sacra ab initio ad restitutionẽ ꝛ curationẽ hois ista sunt. alia sub nãli lege. alia sub lege scripta. alia sub gra

Rñdeo q̃ in.l.nature post lapsuꝫ debuerũt aliq̃ instituisacra. ex quo.n. fuit morbus debuit istitui signũ quo manuduceret infirmus ad cognitionez medicine vt eam desideraret feruentius. Medicina aũt ꝑ morbũ peccati res sacra ẽ. Cũ ḡ sacrz sit sacre rei signũ ꝛ post lapsuꝫ sub.l.nature esset morbus peccati debuerũt aliq̃ sacra instituí. Preterea qa hoies pp pcĩ corruptionẽ ꝓni erāt ad idolatriã. iõ post lapsuꝫ in.l.nature debuerũt instituí aliq̃ sacra. vt ꝑ ea hoies admarẽtur ad cultũ soli° veri ðí. sicut hñ dicit auctoritas Aug. allegata ad hãc partẽ. Sz vtrũ illa sacra essent eis necessaria ad salutẽ vel tñ cõgrua. de hoc queret inferius di. eadẽ. Ad p^m in oppositũ dð. q̃ pcepta moralia sunt de dictamie. l.nature vt in z li° oñsuꝫ est. nõ sic aũt sacra. ꝛ iõ sic oportuit ea denuo pcipe. sicut ꝯgruũ fuit sacra instituere. dãdo.n. lumen hoibus cõe cuilibet indiuiduo nature hũane pcepit moralíũ preceptoꝝ obseruationẽ. Ad z^m dð. q̃ in.l.nature nihil debuit esse qð nõ eẽt de dictamie. l. nature vel sicut p^m pncipiũ. l.nature. vel sicut ꝯclusio sequens ex primo pñ°. l.nature. vel sicut determiatio alicuius precepti illi°. l. institutio aũt sacroꝝ fuit quedã determiatio precepti de ðo colendo qð pceptũ est de dictamie. l.nature. Ad z^m dð. q̃ ꝛ si nõ legam° deũ expresse ꝛ apte istituisse sacra in illo tpe tñ credendũ ẽ ipm illa instituisse scis hominib° inspirando q̃ in talibus se exercerẽt. ꝛ ad ꝫ alios instituerẽt. Cñ hu° pmo li. de sacr. p te. ii ª c. 4°. Cõicimus q̃ deus hoiem a pncipio ad hec exercenda consilio erudiuit.

t **Ertio querit** vtz debuerint instituí sacra in tpe. l. scripte. Et vi q̃ nõ. Mõ debuerũt instituí ea q̃ deo displicebãt. Isa. p°. dicit dñs holocausta arietũ ꝛ adipẽ pinguiñ ꝛ sanguinẽ vituloꝝ ꝛ agnoꝝ ꝛ hircoꝝ nolui. cũ ḡ ista essent sacra ve. l. instituí nõ debuerũt. Itẽ glo. sup illõ ge. i 4°. Melchisedech rex salẽ proferẽs panẽ ꝛ vinũ dicit q̃ hec sacra nostroꝝ sacroꝝ figura fuerũt. cũ ḡ hec sacra fuerĩt i. l. nature ꝛ ꝓpinquiora sacro altaris qð est sacrz no. l. ꝫ aliqua sacra. l. scripte. vi q̃ i. l. scripta aliqua noua sacra instituí nõ debuerũt ad significandum eucharistie sacrz. Cõtra hu° pmo li. de sacr. parte rij°. c. viij. dicit q̃ prima illa sacra q̃ sub nãli. l. precesserũt q̃i quedã ũbra veritatis fuerunt. illa vo q̃ postea sub scripta. l. secuta sunt quasi quedã imago vel figura veritatis: fuerũt. ḡ sub. l. scripta instituta fuerũt sacra qð deus nõ fecisset nisi ꝓueniens fieri fecisset. Rñdeo q̃ debuerũt instituí sacra in tpe. l. scripte. Sacra aũt sunt quedã ꝓtestatio seu fidei ꝓfirmatio fcã. ꝛ iõ ꝑm diuersos statꝰ cognitiõis fidei debuerunt esse alia ꝛ alia sacra. ita q̃ in tpe in quo fuit fidei cognitio pfectior debuerũt eẽ sacra pfectius significantia. Et qa in tpe. l. scripte magis accessit cognitio fidei ad pfectionẽ ꝫ i tpe l. nature. iõ in tpe. l. scripte debuerũt instituí sacra expressiora in significãdo ꝫ erãt sacra. l. nature.

Unde hu^a p° li° de sacr. pte ii ª. c. ḡ° dicit signa salutis p successionẽ tpoꝝ alia post alia mutari debuerũt vt cũ effectus gr̃e diuine in salutem crescceret sil quoq; ꝛ ipa in ipis signis visibilibus euidẽtius appareret. Ad p^m in oppositũ dð. q̃ deus dicit se illa noluisse vt delectaret in eis sicut aliq̃ existimabãt. vel q: iudei illa nõ bñ offerebãt. vel q: nõ acceptabat ea pp se. ſz propter rẽ quã significabãt. ꝛ iste tres expositões hẽtur a glosis ibidẽ. Ad z^m dð. q̃ quãuis oblatio melchisedech quãtũ ad materiã expressissime repũtaret sacrm altaris. tũ quãtũ ad modũ sumẽdi. ꝛ quantũ ad memoriã passionis xpi. ꝛ quantũ ad circũstãtias alias pfectius repũtabat ipsum agnus pascalis.

q **Uarto querit** vtrũ debuerũt instituí sacra in tpe. l. euãgelice. ꝛ vi q̃ nõ. Si in.l.noua nulla fuissent instituta sacra fuisset liberior q: obligasset ad pauciora. ſz ꝑm btñ Jacobũ in epla. ſ. c. i. Ipsa ẽ lex pfecte libertatis. ḡ in illa nulla debuerũt instituí sacra. Itẽ gr̃a ꝛ virtutes sufficiũt ad curanduꝫ hoiez. ſz ꝑ phi. p° phisi. nõ ꝺz fieri p plura qð fieri põt p pauciora. ḡ ad curationẽ hois nulla debuerũt instituí sacra. Cõtra Dio. p°. c. angelice hierar. Neqz aliter possibile ẽ nobis suplucere diuinũ radiũ nisi varietate sacroꝝ velaminũ anagogice circũuelatũ. cũ ḡ in tpe. l. euãgelice maxime debuerit suplucere diuinus radius ꝛ sacra sint quedã sacrata velamia anagogica marie debuerũt instituí in tpe. l. euãgelice sacra. Rñdeo q̃ ꝓnies fuit i tẽ poze euãgelice. l. sacra instituí. vt. n. oñsuꝫ ẽ li°. z°. eadẽ fuit fides iustoꝝ q fuerũt tpe. l. scripte cũ fide iustoꝝ in tpe. l. euãgelice quãuis tñe ð. l. cõi nõ eẽt cognitio fidei ita explicita sicut mõ. cũ ḡ illi protestarent seu ꝓfiterẽtur fidẽ suã p sacra eis a deo instituta ꝓnies fuit qð etiã in. l. euangelica instituerẽtur sacra fidẽ ꝓtestantia. expressiora tñ ꝫ ꝑma. q: fides est magis explicita. ꝛ vtiliora tãꝫ sanctitatẽ efficientia. Et q: l. noua est libertatis debuerũt esse faciliora ꝛ numero pauciora. Uñ Aug. 19° li°. ꝺ faustũ añ mediũ dicit q̃ cũ xps suo aduẽtu sacramẽta ve. l. impleuisset. ablata sunt ꝛ alia instituta virtute maiora. vtilitate meliora. actu faciliora. numero pauciora tãꝫ iustitia fidei revelata. ꝛ in libertatẽ vocatis filijs dei iugo seruitutis ablato qð duro ꝛ carni debito pplo congruebat.

Ad p^m in oppositũ dð. q̃ sacra no. l. nõ faciũt eã minus liberã ſz liberiorẽ q: nõ sunt mlta ꝛ sunt satis leuia. ꝛ gr̃am cõferũt ꝑ quã homo liberius ꝛ facilius. l. obseruat. Ad z^m dð. q̃ gr̃a ꝛ vtutes sufficiũt ad curãdũ hoiem formaliter. sicut sanitas cõpus sanat formaliter. Uñ sicut nõ segtur sanitas sanat. ḡ nõ debuit instituí medicina cõferẽs sanitatẽ. ita nõ segtur gr̃a sanat. ḡ nõ debuerũt instituí sacramẽta gr̃am ꝓferentia. q: illo mõ ꝫ gr̃a sanãt sacramẽta. q: gr̃a formaliter. sacra aliquo modo effectiue. nõ sicut efficiẽs pncipale ſz ĩstrumentale.

Articulus tertius.

c **Onsequenter** querit de z°. pncipali. Et circa ß querũtur. 4. Primo vtz oñs cerimõie. l. ve. erãt sacra. 2° vtrũ sacra ve. l. erãt rõnalia. 3° vtz

curabāt a corporali īmūdicia. 4° vt̄ in suscepti
ne illoꝝ sacroꝝ pficetur gr̄a.

p Rimo ostendo qꝫ oīes cerimo
nie ve.l.erāt sa
eramēta qa oīs erāt sacre rei signa. Itez
in noua.l.sacrm altaris est sacrificiū.g̃ siliter i ve.
l.sacrificia erāt sacra.g̃ a sili omnes alie cerimōie.

Cōtra sicut pōt colligi ex diuersis locis in.l. ve
teri cerimonie ve.l. distinguebāturi sacra ⁊ sacri
ficia ⁊ obsuantias ⁊ sacra .nō omnes g̃ cerimonie
ve.l.erāt sacra. Rūdeo qꝫ cerimōie ve.l.ad cul
tū dei ordinabantur. Circa que cōsideranda sunt
tria.ipe cultus.⁊ colētes,⁊ instrumenta colendi.
Ipse aūt cultus spāliter cōsistebat in sacrificijs q̄ i
dei reuerentiā offerebāt. Instrumēta aūt colendi
pertinebāt ad sacra sicut erat tabernaculū cande
labrū ⁊ archa ⁊ mensa ⁊ vasa ⁊c̄. Circa colentes
aūt quattuor regrebant.s.ipsoꝝ institutio ad cul
tū diuinū que quātuz ad oīes fiebat per sacrz cir
cūcisionis.⁊ quantū ad sacerdotes fiebat per eoꝝ
cōsecrationē. Requirebatur etiam vsus eoꝝ que
ptinebant ad diuinū cultū cuiusmodi quantuz ad
omnē populū erat esus agni paschalis.⁊ esus eoruz
que comendabant cū eo ex.l.p̄cepto,quantū aut̄
ad sacerdotes oblatio victimaꝝ⁊ esus panū ppo
sitiōis.⁊ alioꝝ que erāt sacerdotū vsibus deputa
ta. Requirebaꝫ etiā remotio aliquaꝝ imunditia-
rū p̄ que impediebātur a cultu diuino ⁊ sic quantū
ad pplm erāt institute quedā purificationes a qui
busdā exterioribus īmunditijs ⁊ expiatiōes a pec
catis.spāliter aūt quantū ad sacerdotes ⁊ leuitas
erāt instituta ablutio manuū ⁊ pedū ⁊ rasio piloꝝ.
⁊ ista tria p̄dicta ptinebāt ad sacra. Quartū etiaz
qđ requirebaꝫ erat singularis colentiū cōuersatio
quantū ad cibos ⁊ vestimēta ⁊ alia huiusmōi. ⁊ h̄
ptinet ad obsuantias p quas distinguebantur ab
illis qui deū nō colebāt. Recipiendo g̃ sacra ve.l.
scripte nō oīis cerimonie erāt sacra.sz quedā per
tinebāt ad sacra quedā ad sacrificia quedā ad ob
suantias quedā ad sacra. Sz extendēdo nomē sa
cramēti ad omne signū rei sacre oēs cerimōie ve.
l.erāt sacra.⁊ sic pz solutō ad p̄m. Ad 2m dō.q̄ ali
quādo ea que multiplicātur in inferioribus vnīū
tur in supioribus vt declaratū est li 2°.sz sacra no.
l.⁊ sacrificia sūt perfectōra q̃s sacra ⁊ sacrificia ve.
l.⁊ ideo cōuenientius fuit q̄ idē re esset sacramen
tum ⁊ sacrificium in noua.l.q̃s in veteris.

c Ecundo querit̄ vtrū sacra
menta ve.l.
erant rōnalia. Et vī q̄ nō quia nihil ē rōna
le qō ptinet ad leuitatē.sed comedere festinanter
ad leuitatē pertinet.g̃ irrōnabile fuit illud qō p̄ce
ptū est.exo.12°.s.q̄ agnū paschalē comederēt festi
nanter. Itē non fuit necessariū q̄ in ve.l. magis
p̄figurarent̄ magna quedā sacra no.l.q̃s alia. sed i
ve.l.non fuerūt aliqua sacra p̄figuratiantia cōfir
mationē ⁊ extremā vnctionē.ergo non fuit rōna
bile instituere talia sacra q̄ p̄figurarent alia. Itē
irrationabile vī q̄ sacerdos p tactū illius rei per
quē alios mūdat fiat īmūdus.sed sicut h̄etur nu
meroꝝ.19°.p aquā expiatiōis in qua aspgebatur
cinis vacce rufe expiabātur boies ab aliqbus im
mūditijs.⁊ tū q̄ tangebat illas aquas īmundus
erat.g̃ illud sacrm irrōnabile fuit. Cōtra.omne
factū in sapientia ē rōnabile.sz deus oia illa sacra
instituit in sapiētia.dicit.n.psal.ad deū. Oīa i sa
pientia fecisti. g̃ oia sacra ve.l.fuerūt rōnabilia.

Rūdeo q̄ aliqd factū dupliciter pōt dici rōnabi
le vno mō q̄ ē de naturali dictamie recte rōis .si
cut p̄n̄a.l.nature ⁊ p̄clusiones q̄ sequūtur ex eis.⁊
sic nō oia sacra ve.l.fuerūt rōnalia.q̄ nō oia fuer̄t
de dictamine.l.nature. Alio mō dr̄ aliqd rōnale
q̄ nihil ptinet rōni p̄trariū ⁊ ex rōnali cā ⁊ mō de
bito p tpe ē institutū vel factuz.⁊ sic iā sacra ve.l.
fuerūt rōnabilia. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ festinātia
in comedēdo q̄ subest rōnalis cā nō ptinet ad le
uitatē.rōnalis aūt fuit cā quare agnū in exitu eoꝝ
de egypto comederūt festināter.q̄ egyptij eos fe
stināter exire p̄pellebāt.⁊ in rememoratiōe huius
etiā postea in terra p̄missiōis illū modū in come
dendo agnū paschalē obsuabāt. Ad 2m dō. q̄ in
ve.l.rōnabiliter fuerūt quedā sacra p̄figurātia ali
qua sacra no.l. vt circūcisio bap̄m.esus agni pasca
lis eucharistiā purificatiōes ve.l sacrm penitētie
cōsecratiōis pontifiē ⁊ sacerdotū sacrm ordinis.
⁊ tū vt dicūt aliqui rōnabile fuit q̄ nō essent in.l.
ve.aliqua sacra p̄figurātia p̄firmationē ⁊ extremā
vnctionē.q̄ p̄firmatio ē sacrm plenitudinis gra
tie cui⁹ plenitudinis nondū tps aduenerat. Extre
ma vnctio est imediata p̄paratio ad introitū glie cui⁹ aditus nōdū patebat.qa vt in 3°.hitū est per
passionē xp̄i apta fuit ianua paradisi.sz hec rō non
multū valet.q̄ quānis in.l.scripta nō fuerit tps
plenitudinis gr̄e nec tūc pateret aditus in gl̄iam.
nō fuit tū incōueniēs sz p̄ueniēs vtrūq̄z illoꝝ i ve.
l.p̄figurari. Tū ⁊ p̄m fuit forte p̄figuratū p abūdā
tiaz manne.⁊ fm per introitū filioꝝ israel in terrā
p̄missionis.⁊ iō mihi vī dō.q̄ etiā confirmatio ⁊
extrema vnctio p̄figurata fuerūt in ve.l.quamis
nō ita expresse sicut alia sacra p̄firmatio.n.p lami
nā aureā p̄secratā in sanctificatiōe q̄ pendebat su
per frontē.⁊ extrema vnctio p h̄ q̄ de sāguie arie
tis imolati in p̄secratiōe sacerdotū tangebaꝫ ex
tremū auricule dextre.⁊ poler manus dextre simi
liter ⁊ pedis.de quibus duobus h̄etur leuit. 8°.

Ad 3m dō.q̄ illud ex rōnali cā fuit institutū. Fuit
eni institutū cōtra pccm̄ idolatrie qō filij israel cō
miserāt in adoratiōe vituli.⁊ iō ad significanduz
esse īmundū qcquid ptinet ad idolatriā ex quacū
qz pte fuit institutū. vt ēt sacerdos alios aspgens
illa aq̄ h̄eret aliq̄s legalē īmūditiā.⁊ ad h̄ēt vt sa
cerdotes eēnt sub onere.l.⁊ vt nō supbirent de h̄
q̄ alios sanctificabāt.⁊ ad significandū q̄ sacerdo
tes noui testamēti pp̄ maiaz sacrificij sanctitatem
semper debent se minus idoneos reputare.

t Ertio querit̄ vtꝫ sacra ve.l.
curabāt a corpo
rali īmūditia. Rūdeo q̄ sic.q̄ ceteris pa
ribus qō rarū ē cari⁹ est.iō vt ea q̄ ptinebāt ad cul
tū dei in maiori reuerētia h̄entur.instituta fuer̄t
multa ipedimēta p q̄ hoies frequēter īmūdi repu
tabant̄ ad ea faciēdū q̄ ad cultū dei ptinebat.ad
q̄ idonei erāt q̄ illa ipedimēta nō incurrebant.⁊ ēt
illa q̄ incurrerāt postq̄z erāt fm.l.mūdati. vñ illa i
pedimēta erāt q̄dā irregularitates legales.⁊ he di
cebātur īmūditie corporales a q̄bus p sacra lega
lia mūdabant̄. Vñ ap̄s ad hebr.9°. Sāguis hir
coꝝ ⁊ taurorꝝ ⁊ cinis vitule aspersus inquinatos

ſanctificat ad emũdationẽ carnis. rõ aũt quare ſacramẽta no. l. nõ ita emũdãt ab irregularib⁹ ẽ hec q: in no. l. nõ ſunt tot irregularitates nec p̃iudicãt niſi ſolis miſtris eccl̃ie in qbus req̃ritur maxima idoneitas p:opter ſacramento: ſanctitatem.

q **Warto q̃ritur** vt: in ſuſceptione ſacro: ve. l. cõfere batur gr̃a. ⁊ v̄ q̄ ſic. q: p opa que deo ſunt accepta ꝓfert a deo homini gr̃a. ſz ſacr̃a ve. l. non erãt minus digna q̃ ſacr̃a. l. nature. q̃ tñ deo erãt accepta. di. n. ge. 4°. q̄ aſperit deus ad habel ⁊ ad munera ei⁹. g̃ in ſuſceptiõe ſacro: ve. l. ꝓferebatur gr̃a. Itẽ hu° p° li°. de ſacr. pte ii⁴. c. p°. Si qs ſacramẽta p:a effectũ ſanctificatiõis hũiſſe negauerit nõ mihi recte ſentire vi. Itẽ vana ẽ medicina q̃ nõ ꝓfert ſanitatẽ. Sz deus nullam inſtituit aie vanã medicinã. cũ ergo ipe inſtituerit ve. l. ſacramẽta tanq̃ aie medicinas ſanitatẽ aie cõferebãt. q̃ ſine gr̃a eſſe nõ põt. Itẽ ſacr̃a v̄tutez hñt a fide paſſiõis x̄pi. ſz fideles in ve. l. illã credebãt implicite vel explicite. vti. 3°. li° oñſuz ẽ. ergo ſicut i ſuſceptiõe ſacro: no. l. ꝓferẽ gr̃a. ita ꝓferebatur i ſuſceptiõe ſacro: ve. l. Cõtra ad ro. 3°. Ex operibus. l. nõ iuſtificabit ois caro. ſz ſacr̃a erãt quedã opa. l. ergo in ſuſceptione illo: ſacro: iuſtificans gr̃a nõ ꝓferebat. Itẽ apl̃s ad hebr̃e. 10. dicit q̄. l. erat vmbr̃a hñs futuro: bono: nõ ipa: imaginez rer:. qõ nõ eſſet ver: ſi ſacr̃a ve. l. gr̃az cõtuliſſent.

Ad iſtã q̃nez dixerũt aliq̄ q̄ in ſuſceptiõe ve. l. ꝓferebat gr̃a. nõ tñ ita plene. nec ita directe ſicut i ſuſceptiõe ſacro: no. l. cui⁹ opiniõis rõni vi aſſẽtire hu° p° li°. de ſacr. pte ii⁴. c. 2°. dicẽs. q̄ mediãtibus ſacramẽtis no. l. illa p:is tp:is ſacr̃a ſanctificabãt vt eadẽ eſſet ſaluſ. et his q recta fide ſignaturo: in illis veneranti ſunt. ⁊ his q effectũ ſalutis in iſtis p̃cipiũt. Ponebant g̃ iſti q̄ illa ſacr̃a iuſtificabãt nõ tñ p modũ meriti ſz ẽt p modũ ſacri

Sed hec opinio nõ videt̃ ꝯcordare cũ auctoritatibus ap. neq̃ ſcõ:. vñ cõiter nõ tenet̃. Alij ꝺ quo: opiniõe ingr̃ vi fuiſſe. dixerũt q̄ illa nõ ſanctificabãt neq̃ p modũ ſacri neq̃ p modũ meriti etiã ſi in fide ⁊ in caritate fierẽt q̄ ipoſuit ea dñs i ſeruitutẽ ⁊ vt futuri figura eſſent. Sz cõtra. opa idifferẽtia qñ fiũt ex fide ⁊ caritate p̃ficiũt ad meritũ. g̃ mlto fo:ti⁹ facere ſacr̃a vel ſuſcipe q̃ deus inſtituerat ad offerendũ ſibi valebãt ad merituz.

Vr g̃ mihi dꝺ ſm cõem opinionẽ q̄ illi q ex fide ⁊ caritate exercitabãt ſe in vſu illo: ſacro: mereb̃atur. vñ p̃dcũs vſus ſacri eis valebat ad caritatis augmentũ. ⁊ ſi exercitãtes ſe in vſu eo: pp honorẽ diuinũ caritatẽ nõ hẽbant. p tale tñ exercitiũ ſe de ꝓgruo ad ſuſceptionẽ caritatis diſponebant Ex vi tñ illi⁹ ſacri inquantũ ſacr̃m erat nullã gr̃az recipiebant. nõ. n. inquãtũ ſacr̃a erãt inſtituta ad gr̃am ꝓferendã. ſz ad ſacr̃a gr̃am ꝓferentia. p̃figuranda. ⁊ h̄ mõ p̃cedunt argumẽta ad 1ᵐ. pte. Ad pᵐ arᵐ ad partẽ aliã dꝺ. q̄ munus habel acceptũ fuit ꝺo ſicut op⁹ meritoriũ ex fide ⁊ caritate factũ. nõ tanq̃ ſacr̃m loquẽdo ſ acceptiõe q̃ ipo:tat gratie gratũ faciẽtis collationẽ. Ad 2ᵐ dꝺ. q̄ illa vi fuiſſe opinio hu. q̃ mõ cõiter non tenetur. Vel põt dici q̄ ibi loqt̃ur de ſanctificatiõe q̃ p meritũ acq̃ritur. Ad 3ᵐ dꝺ. q̄ ſacr̃a ve. l. nõ erãt inſtituta tã quã medicine ſanitatẽ efficiẽtia ſz tãq̃ ſuſcipiẽtia a remotis aliquo mõ ad ſanitatẽ diſponẽtia iquãtũ figurabãt x̄pm ⁊ eius paſſionẽ cuius fides ẽ medicia vtilis ꝓ:a oia gñis hũani peccata. Ad 4ᵐ dꝺ. q̄ ſacr̃a v̄tutẽ hñt ex fide paſſiõis tãq̃ ex cõtinuãte ipa ſacr̃a ſicut inſtr̃a q̃dã diuine inſtitutiõi tã quã eo: cãe p̃ncipali. Sacr̃a aũt ve. l. a deo inſtituta nõ fuerũt. vt p modũ ſacri ſanctificarẽt. ſz vt ſacr̃a ſanctificantia figurarẽt. ⁊ ego bñ ꝓcedo q̄ effectũ figurandi in ſuſcipiẽtibus ea hẽbãt p fidem.

Articulus quartus.

Conſequenter querit̃ ꝺ 4°. p̃n cipali ⁊ circa h̄ c querũtur. 4. Ꝑ° vt: i ſuſceptione ſacro: no. l. ꝓferat̃ ſuſcipiẽti gr̃a. 2° vt: ſacr̃m ſit illi⁹ gr̃e efficiens cã. 3° vt: a paſſione x̄pi ſit in ſacr̃is virtus ſeu efficacia 4° vt: v̄ tutũ ⁊ ſacro: ſit eadem gratia.

Primo oñdo q̄ i ſuſceptiõe ſacro: p no. l. nõ ꝓferẽ gr̃a. p̃n cipalio:. n. ẽ ꝓparatio actiõis ad agens q̃ ad paſſuz. g̃ collatio ſacri p̃ncipali⁹ cõparat̃ ad cõferentẽ q̃ ad ſuſcipientẽ. ſz ex vi ſacri non ꝓfertur gr̃a cõferenti g̃ multo minus ſuſcipiẽti. Itez duo equales i bona volũtate debẽt recipe equalẽ gr̃az g̃ ſi vnus illo: nõ poſſet inuenire qui ſibi miniſtraret ſacramentũ ⁊ alius inueniret non pp h̄ recipe rent inequalẽ gr̃am. ſz h̄ nõ eſſet ver: ſi ex vi ſacri aliq̄ gr̃a cõferr̃et ſuſcipiẽti. Cõtra magr̃ in lr̃a hu iuſmõi di. c. 3°. dicit de ſacr̃is no. l. q̄ dant ſalutez ⁊ ſumit̃ ab Aug. in expoſitiõe tituli p̃s illius. Ut qd deus reppuliſti in fine. in glo. Itez ſacr̃a no. l. diſtinguũt̃ a ſacr̃is ve. l. tãq̃ ꝓfecta ab iperfectis. ſz ſi in iſto: ſuſceptiõe nõ ꝓferr̃et gr̃a nõ cẽnt pfectio:a q̃ illa. q: illa ita ſignificabãt rem ſacrã ſicut iſta. g̃ in ſuſceptiõe iſto: cõfertur gr̃a. Rñdeo q̄ deus ab eterno p̃ordinauit naturã hũanaz ſibi in pſona filij vniendã in tpe ad recõciliandũ ſibi genus hũanũ. ⁊ de ſeruitute diabolica liberandũ qõ p̃uidebat in p̃mis parẽtibus qd ſibi erat facturus pp hoiem lapſu: ⁊ in diabolicã ſeruitutẽ caſuruz. Impletio aũt illi⁹ p̃ordinatiõis iter oẽs res p tp̃s o:tas ſũma gr̃a fuit. Vñ Aug. 13° de ci. c. 19°. In rebus p tp̃s o:tis illa ſũma gr̃a fuit h̄ipletũ qõ hõ in vnitate pſone ꝓiunctus eſt deo. ⁊ iõ tp̃e in quo fuit h̄ipletũ ad aplõ vocat̃. gal. 4°. plenitudo tp̃:is qa tũc oñſa fuit hũano generi diuine gr̃e plenitudo. vñ rõnabile fuit. vt. l. in illo tpe data ab o:e illius in quo deus plenitudinẽ gr̃e poſuerat eſſz lex plenitudinis ad hoiem recõciliandũ. ⁊ de ſeruitute diabolica liberandũ. ſz q: hec non p̃nt fieri ſine gr̃a gratũ faciente. iõ dꝺ. ⁊ eſt. l. gr̃e. pfectiõi aũt. l. oportet ꝛndere ſacro: eius pfectio. ⁊ iõ rõnale fuit vt in illa. l. talia inſtituerẽtur ſacr̃a in quo: ſuſceptiõe cõferr̃et gr̃a: qua hõ deo recõciliar̃et. ⁊ ꝺ ſeruitute diabolica liberar̃et. cũ g̃ p̃dicta lex ſit. l. no. ſequitur q̄ in ſuſceptiõe ſacro: no. l. ꝓferẽ gr̃a. Ad p̃mũ in oppᵐ dꝺ. q̄ ſacr̃m ſub rõne qua ſacr̃m eſt magis reſpicit ſuſcipientẽ q̃ ꝓferentẽ. abſolutioni corporis i baptiſmo nõ ſic hz rõez ſacri p ꝓparationẽ ad baptizantẽ. ſicut ad illũ q baptizatur. ⁊ nõ oportet q̄ ex vi ſacri gr̃a ꝓferat miniſtrãti q̃ uis in miniſtrãdo ſi digne miniſtrat gr̃am mereat

Ad 2m dō. q̄ duo equales in bona volūtate debent recipere equalē grām q̄ datur p meritū suscipientiū. Hō aūt oportet b̄ esse vez de gra q̄ datur ex vi sacri tū pro bona volūtate suscipiendi sacz ꝓfertur volenti plus de gra q̄s si sacm desideratū non haberet vim gratiam conferendi.

ſ Ecūdo queritur vtz sacramētū sit efficiens cā illi⁹ gratie q̄ ꝓfertur in sacro. Et vi q̄ sic qz sacra no. l. ꝓtinent grām. vñ in quadā collecta dr. Perficiant in nobis q̄sumus dne tua sacramēta q̄ continent. sz non cōtinent eam realiter in actu sicut vas continet aquā. vel intellectus spēm intelligibilē. g̃ ꝓtinet eam in vtute. sicut cā continet effectū. g̃ per suā vtutez sunt gratie causa. Itē si sacramēta no. l. non dicūtur cōferre grām nisi quia ea suscipiētibus ōs confert eam. tūc nō iustificarēt ex vi sacri sed tantūmodo per modū meriti. ⁊ sic a sacramētis ve. l. iustificādo nō differrēt. g̃ vi q̄ illam grām quā conferunt efficiant. Item Aug⁹ omel. 80. sup Jo. vltra mediū. ⁊ habetur p⁹. q. p⁹. detrahe. Un̄ ista tanta vtus aque: vt corpus tāgit ⁊ corabluit. ergo vi q̄ in sacramēto sit vtus p quā efficit aie ablutionē quā nisi efficiendo grām facere nō posset. Contra. b. in sermone de cena dñi. sicut inuestitur canonicus per librū. abbas p baculū. epūs p ānulū. sic diuisiōes gratiaz diuersis sūt tradite sacramētis. sed liber nō est cā efficiēs prebēde q̄ confertur. nec ānulus episcopatus. g̃ nec sacramentū gratie. Item sacramenta non sunt gratie causa efficiens equiuoca. qz effectus nobiliori modo est in tali causa q̄s sit in se ipso. sed gratia nō est nobiliori modo in sacramēto q̄s in seipsa. nec causa vniuoca quia talis causa cū suo effectu ē eadem specie. sacramentū aūt ⁊ gratia nō sunt eiusdez speciei. sed oīs causa efficiēs est equiuoca vel vniuoca. g̃ sacramentū non est gratie efficiēs cā. Itez Aug⁹. li°. 83m. q. q. 4ª. dicit q̄ quedā deus est faciens per seipsum que solo illo digna sunt. ei q̄s soli cōueniunt sicut est illuminare aias. cū ergo aie illuminent per grām. ipse solus per seipm efficit eam in aia. qō non esset verū si illius gratie esset sacramentū efficiens causa. Ad istam qōnez dicūt qdam q̄ sacramentū est gre qđe suscipienti sacrm confertur efficiens cā non pncipalis sed instrumentalis. non tū sicut attingens ipsam grām sicut actio dolabre formā que fit in materia. sed sicut attingens quandam dispositionē ad gratie susceptionem. Inquantum. n. est instrumentum diuine materie est in eo spiritualis virtus. per quā attingit ipsam animā. ⁊ in ea causat dispositioem predictam. ⁊ q̄ hoc sit possibile per exempla declarant. Ignis. n. corporalis in inferno inquantū est instrumentum diuine iustitie: vim habet agēdi in anima quam al' non haberet. calor etiam in humano corpore quāuis sibi relictus magis eibū consumeret q̄s in carnem conuerteretur. tamen inquantū est instrumentum anime regentis corpus vim habet conuertendi alimentum in carne. fantasma etiam cum sit quid sensibile sensitiua interiori inquantum est instrumentuz intellectus agētis cooperatur ad cānduz speciem intelligibilem in intellectu possibili quā per suam absolutaz virtutem facere non posset. cum ergo hec positio sit possibilis ⁊ sit ad honorē sacri ac cōfirmandū illō quod tenetur de actione igni eterni ⁊ purgatorij. videtur q̄ sit ratōalis ⁊ tenenda. Alij dicunt q̄ sacramentum non est gratie efficiens causa pncipalis nec instrumentalis. nec aliquā dispositionē efficit in aīa sed pro tanto dr sacrz no. l. efficere gratiam. qz ex institutione diuina semp diuina virt⁹ digne suscipientibus ea efficit eam. pro tanto ergo dicuntur conferre grām qa semp hūt cōcomitantē vtutē diuinā grām conferentē quaz opinionem minuūt per auctoritates ⁊ ratiōes. Dicit. n. Aug⁹. 15. de ciui. c. 7°. q̄ spūs operatur intrinsecus vt valeat aliqd medicina que adhibetur extrinsecus. ad h̄ etiā facit auctoritas ber. expresse ad hāc partē allegata. Per rōnez etiā sic arguūt. si sacramenta tanq̄z instrumenta grām efficerēt vel dispositionē ad grām in eis esset aliqua vtus p quaz b̄ facerent. aut ergo corporalis non pōt proximuz esse pncipiū agendi in aīam. nec spūalis. qa spiritualis vtus nō est imediate in corporali subiecto. g̃ in eis nulla vtus est per quā possint etiā tanq̄z instrumenta efficere grām vel in aīa dispositionem ad eam. Preterea si efficerent in aīa aliquā dispositionē. aut b̄ esset creando aut educendo eā de potentia aie. non primo modo qa creatio non pōt esse a creatura. nec sicut ab agente pncipali. nec sicut ab instrali. aliter. n. probabilitatē hūet error dicentiū q̄ p⁹ intellīa creata aliā creasset i vtute cāe pme nec secō modo quia in baptismo nō fit dispositio in aīa ad recipiendū grām nisi caracter quia tū non educitur de potētia aie sed creatur. vnde i aīa dr imprimi. Preterea cū panis trāsubstātiatur in corpus xpi. non vi aliqua pbabilitas q̄ vba aliquā dispositionē faciāt in pane ad illā transubstantiationē. nulla. n. dispositio in pane ad illā trā substantiationē regritur. g̃ silr illa sacra quoz essētia ꝓsistit in vsu nulla p aliquā vtutē q̄ sit in eis faciūt in aīa ad dispositionē ad gr̄az. Qui vult tenere istā opinionē q̄ mihi vi intelligibilior pōt dicere ad pm in oppm q̄ sacra p tāto dicūt grāz ꝓtinere qr sēp collatio gre ꝓcomitat susceptionē eoz i instāti ꝓpletiōis sue nisi fuerit ipedimēta ex pte suscipiētiū. Ad 2m dō. q̄ sacra dicūt ꝓferre grāz ex vi sanctiōis q̄ p aliq̄s vtutē q̄ sit i eis ipaz efficiāt siue pncipalr siue instrālr. sz qr in ipoz susceptiōe diuina vtus ex imutabili eiꝰ ordiatiōe spāli t assistit i aīa ꝑbito mō suscipiētis efficiēdo grāz p sacra suscepta: quia ad aie curationē fuerunt instituta. nō sic aūt potest dici de sacramētis ve. l. ex dictis patet solutio ad 3m. Qui vult tenere primā opiniōez potest dicere ad primū contra eam q̄ ille similitudines quas ponit Ber. intelligi debent in significando non in modo causandi. Ad 2m dicendum q̄ effectus est nobiliori modo in sua causa equiuoca loquendo de causa principali non de' instrumētali. Non enim oportet causam instrumentalem siue sit instrumentum cause vniuoce siue equiuoce esse nobiliorem suo effectu. sacramenta autem non sunt nisi cause efficientes instrumentaliter dispositionem ad gratiam. ⁊ quia sunt instrumenta cause equiuoce. ideo per redntionem etiam cāe dicūtur equoce ⁊ voco b̄ cāz pncipalē cāz equocā non qr non sit vera cā sicut homo pictus dicit homo equiuoce. vel sicut stella dr canis. sed qr ipa ⁊

eius effectus non vniuocant in aliquo vno. Ad 3m dō. q solus de⁹ per seipsum illuminat aias effectiue sicut pncipalis cā. sed dispositiue ēt illumiat eas p aliud a se tanq̄z instrm operans in vtute accepta ab ipso pncipaliʒ mouēte.

t Tertio queriť vtrum a passiōe xpi sit in sacris vtus seu efficacia. Et vť q nō. qz passio xpi transijt z efficacia sacrōz manet. sed sicut dicť auic. vj° meta. c. ij°. Unaquęq; cā est cū suo cāto. ḡ in sacris nō est vtus seu efficacia a passiōe xpi. Item si esset in eis vtus a passiōe xpi. aut esset iquātū credita. aut inquā tū credita z exhibita. Nō pmo modo. quia tūc sacra ve. l. habuissent vtutē iustificādi ex vi sacri. Nec 2° modo. qz baptismus z eucharistia fuerunt instituta añ passionē xpi z a sua institutione habuerūt vim grāz pferēdi. ḡ in sacris nō est vtus a passiōe xpi. Cōtra glo. sup illud ad ro. v. q est forma futuri. sic ex latere illi⁹ dormiētis assumpta est costa vñ formata est eua. sic ex istius. i. xpi latere pfluxerūt sacra. s. aqua ablutiōis z sanguinis redēptiōis p que saluať ecclia. Itē Aug. xv. de ciui. c. xxvj. loquēs de hostio. qō fuit i latere arche dicit. Profecto illud est vulnus qui latus crucifixi lācea pforatū est. ac qppe ad illū veniētes igrediunť. qz inde sacra manauerť qb⁹ credētes injiciant. Rñ deo q in instro duplex ē vtus vna que psequit materiā eius z formā absolute z hec inest ei ex sua cōditiōe. z sic vtus securis est a fabro. alia q̄ nō inest ei nisi dum agēs eo vtiť. z hec inest ei a mouēte. z sic vtus securis est a carpētatore. cū ḡ sacra sint instra divine misericordie. nō tñ in eis est vtus quaz hñt ex sua pditiōe cui⁹ est vtus lauādi in aqua sed alia q̄ in eis inest tñmodo dū sunt in vsu ℔ est dū divina misericordia eis vtiť actu. z ℔ nō est in eis absolute nec ex sua nāli pditiōe sed a divina vtute mouēte. loquēdo de vtute p° mō dicta vtus nō est in sacris a xpi passiōe. sed vtus 2° modo dicta est i eis a passiōe xpi sicut a cā meritoria. z ab ipso xpō inquantū est de⁹. sicut a cā effectiua. a quo. n. ē effect⁹ instri ab illo est instri vtus. 2° mō dicta sicut a carpētatore est scissio facta p securim. z vtus securis que sibi nō puenit nisi dū est in vsu. effect⁹ autē curatiōis aie q est p sacra. vt p q̄dā instra divie misericordie ē a xpi passione vt a cā meritoria z a dō vt a cā effectiua. vt in. 3°. li°. ossum est. qō aūt ista 2° vtus nō est in instro nisi aliquo mō ptinuetur vl' pjungatur illi a quo vtus derivatur. iō in ministrādo sacra: regritur fides ecclie de xpi passiōe q̄ ipsa sacra aliquo mō ptinuētur vel pjūgāturipsi passioni pjūctiōe q̄ est. p itētionē explicitā vl' iplicitā. vl' p intētionē in spāli vel in gnāli. Ad pm in oppm dō. qō z si sacra ñ sint sil' cū passiōe xpi realiť tñ simul sunt in intentiōe p fidem ecclie q̄ ad passionē xpi sacra refert. Ad 3m dō q baptismus cōpleta; vtutem suā habet a passiōe xpi. vt a cā meritoria inquātū credita z exhibita. a sua tñ institutione q̄ fuit añ passionem habuit aliquā vtutem a passiōe xpi vt a cā meritoria de ppinquo futura z expectata z aliquo modo iā quasi ichoata per penalitates quas pro nobis xps assumpserat. vnde baptism⁹ añ xpi mortem vtutem habebat remittendi originale pcm̄. z conferendi grām. sed non tantam sicut post eius mortē.

q Uarto queriť vtrum virtutum z sacrōz sit eadez grā. Et videť q nō dam. li. z. c. xv. dic̄ q quoz nā eadem. horum actio eadē est. ḡ quorum actio non est eadē. nā nō est eadem. sed grā virtutum z sacrōz nō est eadem actio. qz grā vtutuz habilitat ad bene operādū. grā sacrōz sanat. ḡ nō est eadē grā. Item in statu innocētie erat necessaria grā vtutum. non aūt grā sacrōz. oñsum est. n. q in illo statu nō fuerūt instituta aliqua sacra. ḡ non est eadem grā vtrozūqz. Contra phi. x. metaphisice. Nō puenit plura vni ōria esse. sed vni z eidē pcō mortali ōria est grā virtutū z sacrōz. ergo nō sunt diuerse grē. Item p eandē vtutem accedit mobile ad terminū ad quem. z recedit a termino a quo sed p grām vtutum mouet aia ad bonū z p grāz sacrōz recedit a malo: sanati. n. est recedere a malo infirmitatis. ḡ eadem est grā sacrōz z vtutū. Rñ deo q siue grā sit realiť idem q caritas siue nō. dico q eadē est p essentiā grā sacrōz z vtutum differens sm rōnem pp cōparationē diuersam ad effectus. qz grā inquātū p sacrm pferť directe. z immediate ordinať ad sanādū aiam a morbo pcī. vel ad sanitatē augēdā. grā aūt vtutū. i. grā inquantū ab ea sunt vtutes seu inquātū est forma vtutū directe z immediate ordinať ad bene operandū. z qz potētia nō pōt bene opari nisi fuerit sana. iō etiā grā vtutū ex consequenti respicit aie sanationem si pcessit in ea infirmitas aliqua. z qz etiā sanatio anime disponit potentias ad bene operandum. ideo grā que conferť in sacris ex consequenti ordinať ad bonam operationē. Ad primū in oppositum dicēdum q eadem est actio vtriusqz grē vt ostensum est quāuis ad eam sub alia rōne ordinet vna grā ḡ alia. Ad scōm dicēdum. q in statu innocētie erat necessaria grā sacrōz nō tamen inquātum cōferť per sacra nec inquantū ordinať ad sanandum sed ad bene operandum. Ad primū ad partem aliā dicēdum q quāuis vni sub eadē rōne nō possint esse plura ōria tñ vni possunt esse ōria plura, ppt plures rōnes que possunt esse realiť in vno. Uñ pcō inquātum est morb⁹ aie ōriať grā sacrōz. z inquātum p̄hibet potentiā a bene operando ōriať ei grā virtutū. Ad scōm dō. q non plus concluditur nisi q realiť est eadem grā per essentiā. directe tñ z immediate ordinari ad recessum ad terminum a quo z ad accessum ad terminū ad quē pōt esse cā differentie sm rōnem.

Articulus quintus.

c Onsequenter queritur de. v. principali. Et circa hoc queruntť. iiij. Primo vtr in parvulis in. l. nature purgaretť originale pcm̄ per fidem parētū. Secundo vtrum efficiebat ad hoc fides informis. Tertio vtrum fides sine aliquo signo exteriori. Quarto que z quot fuerunt sacra in. l. nature z a quo z quādo z quomodo fuerūt instituta. z si erāt adultis necessaria ad salutē.

p Rimo ostendo q in parvulis in l. nature non pur-

originale per propagationem libidinosam quam causam circumcisio repñtabat rõne mẽbri in quo fiebat qõ deseruit virtuti generatiue. pcessus aũt fuit circularis q; p̃mo psona corrũpit naturã dein de natura psonam quẽ pcessum repñtabat circumcisio p circularẽ pellicule incisionẽ. effectus ẽ superabũdantia cõcupiscẽtie quã repñtabat superfluitas pellis que remouebaꝫ p circũcisionem. Et q; illa pellis ab illo mẽbro sepabaꝫ. ideo nõ tñ cã ⁊ pcessus ⁊ effectus originalis peccati sed etiã eius delectio p circũcisiõez significabaꝫ. eius etiã ĩstitutiõe tẽporis ꝓueniens fuit. erat. n. q̃dam dispositio ad suscipiẽdũ. l. ad distinguẽdũ pp̃m. cui dãda erat. l. ab alijs populis ⁊ iõ anteq̃z. l. daref debuit ĩstitui. Fuit etiã instituta ad significãdũ pp̃m ⁊ ab alijs populis distinguẽdũ q esset deo populus peculiaris ⁊ suo cultu spãliter mãcipãdus. ⁊ iõ ꝓueniens fuit vt ĩstitueref tpe abrae. q spãlius post diluuiũ se diuino cultu mancipauit. vñ extuit de terra sua ⁊ de cognatione vt se ab infidelib⁹ separaret vt habeꝫ ge. xij. a quo erat descẽsurus populus q. l. scriptaz erat suscepturus. ⁊ de cui⁹ genere nasciturus erat sanctus sãctoꝝ. Ex p̃dictis pz q ꝓueniẽtius fuit dari circũcisionẽ abrae q̃z alij psone. q; nõ ĩstituebaꝫ circũcisio p se nisi p̃o pplo q. l. erat suscepturus. ⁊ diuino cultu spãliter mãcipãdus cui⁹ p̃cipuꝰ pr̃se nõbiliter ⁊ spãliter ab infidelib⁹ distinguens ⁊ separãs fuit abrãa de quo dr̃ ad ro. 4°. signũ accepit circũcisiõis signaculũ iustitie fidei que ẽ in p̃putio vt sit pr̃ oium credẽtium. p accẽs tñ valuit multis alijs inquãtũ trãstulerũt se multi ad ritum eoꝝ. Ad p̃m in opp̃m cũ dr̃ q peccato originali nõ debeꝫ pena sensibilis ⁊c. dico q nõ est vez de pena tpali que est vtilis ad salutẽ sed de eterna que ad salutẽ est inutilis. Ad 2̃m cũ dr̃ q quãto medicina est facilior tãto melior ⁊c. dico. q vez est ceteris paribꝰ. quãuis aũt medicina in. l. nature ꝓ originale esset facilior circũcisiõe non tñ ita distincte notificabat conditiões illius morbi sicut circũcisio. vnde q̃uis circuncisio fuerit difficilior tamẽ fuit vtilior.

Ecũdo queritur vtrũ cõueniẽs fuerit modi celebrãdi circũcisionẽ ordiatio. ⁊ vr̃ q non. q; vt hr̃ iosue. v. ppls q natus ẽ in deserto p. xxx. ãnos in itinere latissime solitudinis incircũcisus fuit ⁊ postea circũcisi sunt a iosue in galgala sed illa dilatio circũcisiõis nõ legit̃ eis iputata fuisse in pecñ. ℊ non fuit ꝓueniẽs ordinatio q fieret circũcisio die. viij°. q; trãsgressio ꝓueniẽtis ordinationis pecñ est. Itẽ in ĩstitutiõe circũcisiõis nõ mãdauit dñs eam fieri cũ aliquo determiato instro. ergo ordinatio modi celebrãdi circũcisionẽ cũ cultro lapideo nõ fuit conueniẽs. sed magis vr̃ fuisse aduentio. Contra modũ celebrãdi circũcisionẽ q̃zũ ad mẽbrum ⁊ quãtũ ad diẽ deꝰ ordinauit. vt habeꝫ ge. vij. vt habeꝫ etiaz iosue. v. Dit dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapideos ⁊ circũcide fos filios israel. cum ergo q̃quid ordinaꝫ a deo sit ꝓueniẽs fuit modus celebrãdi circũcisionẽ. ⁊ quãtum ad mẽbrũ. ⁊ quãtũ ad diẽ. ⁊ quãtũ ad instrumẽtuz. Rñdeo q ꝓueniẽs fuit ordiatio modi celebrãdi circũcisionis. ꝓueniens. n. fuit q celebraretur in membro deseruiẽti generatiue vt pz p rõnes dictas in p̃cedẽti qõe ⁊ ẽt i signũ debilitatiõis ꝓcupiscẽtie ⁊ i detestationẽ sacroꝝ veneris ⁊ papi i qb⁹ illa pars corpis honorabaꝫ. Cõueniẽter ẽt fuit ordinatum vt fieret die. 8ª. q; ante puer erat nimis tenellis. ⁊ ex hĩ nimis grauiter ledi potuissz. Me aũt parẽtes quoꝝ amor per pcessum tpis crescit ad filios subtraherẽt filios circũcisiõi cõpatiẽtes eis pp acumẽ doloris. qõ erat in circũcisione noluit deꝰ q vltra diẽ. 8m. differrentur nisi dispensatiue ⁊ in casu necessitatis. fuit etiã ad hrõ mysteria quã tangit hu°. p°li. de sacris parte. xij ª. c. 2°. dicens. Octenarius in sacra scriptura aliqñ tps resurrectiõis significat qõ post pñtem q̃si septẽ diebus currit vitã sequit̃ aliqñ tps gr̃e in quo q̃si post sabbatũ legit̃. eterna bona deo fruientib⁹ ꝓmittũtur. merito igit̃ circũcisio iussa est fieri octaua die vt oñderef q̃ in tpe gr̃e corda circũcidẽda erant p emũdationẽ inigratis ⁊ in tpe resurrectõis corpora p depositionẽ corruptiõis. ⁊ hanc rõnem sniali ter vr̃ tangere mgr̃ in lr̃a. eam aũt fieri cuz cultro petrino necessariuz nõ fuit neq; quãtũ ad obligationẽ p̃cepti. neq; quãtũ ad efficaciã sacri nisi aliqñ in casu spãli ad significandũ q per petraz xp̃m ois abscideref ab electis corruptio. vt. n. dic hu°. p°li. de sacris parte. xij. c. ij. Cultellus de petra factus xp̃m significabat de quo dicit apls p̃ ad cor. x. petra erat xps. Ad p̃m in opp̃m dõ q cum illis quos circũcidit iosue in galgala fuit dispẽsatũ ispiratiõe diuia duplici de cã vt teneref circũcidi in deserto. s. q; vt habeꝫ numeroꝝ. 9°. qñ nubes eleuabaꝫ de tabernaculo debebãt pficisci. ⁊ qñ nõ p̃sciebãt futurã eleuationẽ nubis ⁊ nõ potuissent sine nimio grauamie pficisci. qñ de nouo essent circũcisi. iõ dispẽsatũ fuit cũ eis vt non tenerentur circũcidi in deserto. ⁊ etiã q; dum erãt i deserto i quo alij nõ habitabãt cũ eis sufficiẽter erãt ab alijs populis distincti. qõ aũt dictũ ẽ. dilationẽ circũcisionis nõ fuisse eis ĩpputatã in pecñ referendũ est ad illos q ℞ ex. l. cõtẽptu nõ fecerũt sicut accipi põt ex glo. Aug. ibidẽ. Ex dictis in corpore qõnis patet qd dici debeat ad. 2̃m. Vtrũ aũt in aliquo casu liceret ꝓuenire diẽ. 8m. ⁊ q̃re mulieres nõ circũcidebant̃ in expoñtiõe lr̃e declarabit̃. Ar. ad partem aliã pp hoc qõ dr̃ in allegata auctoritate. circuncide fo filios israel expositõe idiget. q; hoc nõ refertur ad eandẽ psonã sed ad eũdẽ pplm in quo qdaz erant circuncisi. ⁊ qdam non. sicut potest accipi ex glosa ibidem.

Ertio queritur vtrum suscipiẽti circũcisionẽ cõferat circuncisio gratiam. Et videtur q nõ Glo. super illud ad ro. 4°. Et signum accepit circuncisionis signaculum iustitie fidei. Et habetur in littera huius di. ca. penulti. in circuncisiõe peccata remittebantur. sed nec gratia ad bene operãdum per eam prestabatur nec virtutes dabantur vel augebantur. Item circuncisio non conferebat nisi quod significabat. sed ꝓ non significabat nisi peccati remissionem. ergo ita per eam peccatum remittebatur q gr̃a non ꝓferebatur. Itez glo. math. 3°. super illud verbũ Jo. ad xp̃m. Ego a te debeo baptizari dicit. idest a peccato originali mundari. sed Joan. fuerat circuncisus. ergo per circuncisionem peccatum originale non tollebaꝫ.

ergo nec per eam gratia cōferebatur. quia gratia simul nō potest stare in anima cum originali peccato. Contra magister in littera hui⁹ di. c. 4°. ⁊ habet de pcecra. di. 4ª. Ex quo. Et sumptū est ab Aug. li. 2°. de nuptijs ⁊ pcupiscentia ad Valeriuz comitē longe añ mediū. ex quo institutа fuit circūcisio i populo dei ad purgationē valebat magnis ⁊ parvulis originalis veterisqz peccati. sicut baptismus ex illo cepit valere ad inouationem hois ex quo istitutus est. sed p bap^m nō tñ remittitur culpa sed etiā cōferť gr̄a. g̊ in circūcisiōe gr̄a pferebatur. Jtē illud qō est formale in peccato opponitť gr̄e. sicut ṗuatio habitui. ⁊ sic tenebra lumini. Sz ipossibile est auferri ṗuationē nisi restituaťr habit⁹ ⁊ tenebrā nisi p lumē. g̊ p circūcisionē peccatū originale aufertur: qz alias fuisset medicina inutilis sequitť g̊ q⁹ per eam gr̄a pferebať. Rñdeo q⁹ p circumcisionē nō tñ tollebať peccatū originale. sz ēt pferebať gr̄a. caracter tñ in aia nō imprimebatur. qō aūt p eā tolleretur originale peccatū patet per auctoritatē ad hoc allegatā: ⁊ per ls q⁹ tollendum fuit a deo spāliter istituta. qz tñ vnū peccatū mortale sine alio tolli nō pōt. ideo si ille q⁹ p circumcisionem a peccato originali mundabať pmiserat aliq̄ peccata mortalia ab illis etiā mundabať. nō tñ sicut modo fit p baptismuz. qz illa peccata actualia nō tollebanť p circumcisionem quātū ad penā tpalem peccato debitā. sed tñ quantū ad culpaz. per baptismū aūt tollunť quātum ad vtrūq̄. Voluerunt tñ alīq̄ defendere q⁹ per eam gr̄a nō pferebať cuius opiniōis vī magister fuisse saltē fm vboruz suoz apparentiā. Pro qua opiniōe sic pōt argui. Peccatū originale est formaliter carentia debite iustitie originalis fm sniam. Unde. in li. de pcep. vir. nō lōge añ finē. sed de⁹ poterat dimittere homini illud debitū nihil pferēdo sibi sicut creditor pōt remittere suo debitori debitū nihil aliud conferēdo sibi. g̊ p circūcisionē poterat a deo peccatū originale remitti absqz ls q⁹ gr̄a pferretť. sed nullus ponit gr̄am p circūcisionē fuisse datā nisi pp remissionē originalis. Sed hec opinio est irrationalis. qz aia de īmūda nō pōt fieri mūda nisi p aliquam mutationē. nō per mutationē dei. g̊ per mutationem factā i ea. sed si de⁹ sine collatiōe alicui⁹ doni remisisset aīe debitū habēdi originalē iustitiā per ls nō fuisset aliqua mutatio facta in aīa seōz aliq̄ absolutū. g̊ nec fm aliquā relationē. qz in relatiōe nō est mutatio p se ⁊ īmediate. vt habeť. 5°. phi. g̊ nō poterat a peccato originali mūdari nisi recipiēdo gr̄am. Dicēdū g̊ q⁹ p circūcisionē conferebať gr̄a gratum faciēs. qz aliter si circūcisus fuisz mōtinus statim post circūcisionē aut fuisz dānatus sine omni peccato qō absurdū ē. aut sine gr̄a digni⁹ fuisset vita eterna. qō esse nō pōt. magis tñ per se ordinabať ad peccati remissionē q̄z ad gr̄e collatōnem. Per eā. n. gr̄a nō pferebať ex vi sacri: nisi qz aliter cārē nō poterat delectionē originalis peccati. Quod aūt nō imprimeret caracterē nisi in carne rōnale fuit. qz caracter imprimiť ad distinguēdum statū fidei. status aūt fidei in illo populo erat quasi p successionē generis. pauci. n. alij q̄z illi qui descēderūt de abraā p isaac ⁊ iacob erant fideles cōparatiue loquendo: ⁊ iō conueniētius erat in illis distingui statū fidei p caracterē carnalem q̄z per

spūalem. circūcisionē aūt nō impressisse caracterez in aia. pbatur p hoc. qz circūcisi veniētes ad fidez xp̄i baptizabanť. nec tñ duos caracteres dicunť habuisse. ⁊ tñ caracterē in bap° recipiebant. Ad p^m in opp^m dō. q⁹ vbuz magistri ad hoc vt habeat veritatē sic dz intelligi q⁹ circūcisio pmo ⁊ p se nō ordinabať ad pferendam. gr̄am. nec p eam ita plene pferebať sicut in bap°. Ad 2^m dō. q⁹ circūcisio q̄zuis pmo ⁊ exp̄ssius significaret peccati originalis delectionē. tñ ex pīti significabat gr̄e receptionē sine qua peccatū deleri nō poterat. Ad 3^m dō q⁹ p circūcisionē nō aperiebať ianua paradisi. ⁊ qz clausa fuerat p peccatū pmoz pentū a qb⁹ derivatū est originale peccatuz. iō illius ianue apitio dicta est in illa glo. ab origiali pcō mūdatio. que aperitio futura erat p xp̄i passionem.

Quarto queritur vtrum cōueniens fuerit circūcisionis cessatio seu euacuatio. Et vī q⁹ nō qz habeť ge. 17°. Data fuit in feudū sempiternū. Jtē si debuisset cessare cessasset post xp̄i passionez. cessassent etiā ⁊ alia legalia sacra. cū circūcisio eēt principalius sacrm inter alia cū pferret gr̄am ⁊ alia nō sed vt habeť act. 16°. Paulus circūcidit Thimotheū. Et. 21°. q⁹ purificatus fm. l. ītrauit tēplū: purificatio etiā manet vsqz nūc. g̊ videť q⁹ nec circumcisio nec alia sacra legalia cessare debuerunt.

Jtē pceptum manet quousqz sit revocatū. Sed nō legimus q⁹ deus pceptū de obseruatiōe legali revocauerit imo q⁹ venerit iplere. l. matth. 5°. ergo adhuc manet pceptū de obseruatiōe oīum legaliū. Cōtra Gal. 5°. Si circūcidamini xps vobis nihil pderit. Jtē hebre. 5°. translato sacerdotio necesse est vt ⁊. l. trāslatio fiat. Sed in xp̄o fuit trāslatū sacerdotiū legale. g̊. l. vetus transferri debuit in nouā. ⁊ si sic. cōueniēs fuit circūcisionē cessare. Jtē act. 15°. dixit Petrus q̄ aliquos q⁹ volebāt legalia cū euan° debere seruari. Quid tentatis deū imponeť iugū sup ceruicē discipulorz qō neqz nos neqz pres nri portare potuimus? Sed p gr̄az dñi nr̄i Jesu xp̄i credimus saluari quēadmodū ⁊ illi. g̊ nō tñ circūcisiōis sed etiā aliorz legaliū cessatio pueniēs fuit. Ad declarationē huius qōnis. Primo declarādū est qr̄e cōueniens fuit cessatio circūcisiōis. Secōo qr̄e cessatio aliorz legalium.

Tertio quo tpe cessauerūt. Quātū ad pmū sciēdum est q⁹ pueniēs fuit circūcisiōis cessatio. qz sic dicit Apls p° ad Cor. 13° cū aūt venerit qō perfectum est euacuabiť qō ex parte est. sed baptismus est medicina pfectior q̄z circūcisio quātū ad significationē ⁊ quantū ad gr̄e collationē ⁊ etiā quantū ad ampliorē sui extensionē. significat. n. sanationē morbi exp̄ssius. ⁊ cōfert gr̄am abundātius. ⁊ ē etiam sacrm cōmunius. qz sibi nō ppriat nec serum nec gentē. Cū Apls Gal. 3°. quicūq̄z. n. i xp̄o baptizati estis Christū induistis. non est iudeus neqz grecus. nō est seruus neqz liber. nō ē masculus neqz femina oēs vos vnū estis in Christo Jesu. Quātum ad 2^m sciendum q⁹ aliorz etiam legalium conueniens fuit cessatio. ⁊ ppter eorz significationem ⁊ imperfectionem. ⁊ humani generis eruditionem pleniorem. Instituta. n. fuerunt ad significandum futuram gratiam noui testamenti. que postqz aduenit talis pfiguratio cessare debuit.

quia non conuenit q̄ res significetur futura que p̄ sens est. ⁊ hanc rationem alio modo tangit Apostolus ad Hebr. 10. cum dicit Umbram habēs. l. bonor̄ futurorum ⁊c̄. Imperfecta etiam erāt q̄ gratiam quā significabāt nō p̄ferebant. ⁊ iō eorum observatio p̄cuniēter fuit mutata in observatiōnē sacr̄or̄ euāgelice. l. que gratiā p̄ferūt nō tm̄ significāt. Un̄ Apls ad Hebr̄. 7°. Reprobatio q̄dē fit p̄cedētis mādati pp firmitatē ei⁹. q̄ ēt gen⁹ humanū tpe. l. date pax erat eruditū. Un̄ p̄o illo tpe p̄mulis cōparabat. Gal. 4° postea p̄ ꝓcessum tp̄is in aduētu x̄pi erat plen⁹ eruditū. ⁊ iō. l. scripta q̄ fuerat sicut pedagogus parulor̄. Gal. 3°. mutari debuit i. l. q̄ ꝓuenies esset statui plen⁹ eruditor̄. Un̄ apls Gal. 4°. nos ⁊ cū essemus paruuli sub elemtis mūdi eram⁹ seruientes. at vbi venit plenitudo tp̄is ⁊c̄. Quātū ad 3m. sciēdū q̄ vsq̄ ad passionē x̄pi legalia vtutē suā habuerūt ⁊ seruari debuerūt. sz in passiōe x̄pi vim suā amiserūt. cui attestat qō dicit saluator. iminēte puncto mortis sue vt hī Jo. 19. Cōsumatū est. tm̄ post passionē añ tp̄s diuulgati euāgelij licitū fuit illis q̄ de iudeis cōuertebant ad fidē seruare legalia nō spē ponēdo in eis. sz ad vitandū scādalū ⁊ vt lex cū honore deduceret ad cumulū ne q̄si ac. si semp fuissent mala videret repudiari. post tp̄s vo diuulgati euāgelij nulli fuit licitū illa legalia observare. Ad p̄m in opp̄m dō. q̄ circūcisio dr̄ data fuisse in fedus sempiternū rōne rei quā significat. ⁊ q̄ eis succedit sicut fides pōt dici semp manere rōne visiōis q̄ sibi succedit i p̄ria

Ad. 2m dō. q̄ paulus circūcidit Thimo. ⁊ purificatus fm. l. strauit tēplū. nō q̄ tūc circūcisio ⁊ illa purificatio aliquā vim haberēt. sed h̄ fecit ad vitandū scādalū iudeor̄ q̄ sibi facere licuit. q̄ nōduz erat euāgeliū diuulgatū. maxīe q̄ Thimo. erat de matre iudea. Un̄. Titū q̄ simplr erat gētilis circūcidere noluit vt in circūcisione Thimothei oīdēret sacramēta legalia nō tāq̄z sacrilega debere dānari ⁊ ih̄ū q̄ Titū circūcidere noluit oīderet eā tāq̄z nc cīa debere appeti. ⁊ hec accipi pōt ex glia glo. sup illud ad Gal. 2° neq̄z ad horā cessimus subiectiōi. dō ēt q̄ purificatio remanet q̄ fm se ē aliqd ꝓueniēs ad cultū dei p oī tpe. q̄ satis apte significat deuotinē ad deū q̄semp habēda est. Ad 3m dō q̄ dūs facto necessitatē obseruādi legalia reuocauit: exhibēs illā vitatē quā p̄us in figura p̄ceperat obseruādā. q̄ aūt apli post x̄pi passionē phibuerūt gētib⁹ abstinere a suffocato nō fuit nisi ad tp̄us ad vitādū scādalū illor̄ q̄ de iudeis ꝓuertebantur ad fidē q̄ ppter desuetudinē talia abhomīabant. sicut videmus q̄ si aliqs vult socialit alij cōuenire abstinet ab his q̄ alius abhomīat. fornicationē aūt phibuerūt sicut p se malū. illa. n. phibitio non debuit ꝓputari iter legales. q̄ hic non logmur de legalibus nisi fm q̄ a moralibus sunt distincta. moralia. n. nullo tempore cessare debuerūt.

Jrca litteram Obseruātie cerimoniales hee sunt. q̄dā facta que fm se nō habēt rōnez manifestaz vtilitatis ⁊ obseruātie sacr̄or̄ legaliū hac dō causa cerimoniales dicte sunt. ⁊ pōt h̄ vocabuluz dici a charis qō est gr̄a ⁊ mene qō est defectus. q. defectū h̄ntes gratie. eo q̄ eam nō ꝓferebant. vel a ceris. i. luminaribus que adhibebātur in solēnitatib⁹ iudeor̄. Ingnationē quā. l. mundat hui⁹ irregularitates introducte erāt ad reuerētiā tēpli sine me° deum videbat. sine me°. s. enigmatico: loquendo de enigmate qō ex peccato cātum est. nō tm̄ de. l. cōi videbat sine me° speculi creature. Duo sunt in qbus cōsistit sacrm̄. s. res ⁊ vba. sub vbis comp̄hendi dz intentio p̄ferētis. Pactū meū irritū fecit. s. in paradiso terrestri in Adam. Uel vult dicere q̄ pactū de circūcisiōe nō est obseruādum in nō circūcisio īgruente necessitate mortis. ante 8m diē circūcidebāt. ⁊ q̄ hoc vex̄ sit vr̄. Hug° p° li. 2 sacra. parte. 12ª. c. 2° si q̄ sub. l. tpe suo sacrm̄ circūcisiōis nō p̄cepissent ad salutem tm̄ remediuz eis opatū est. si illud postmodū suscipiēdo pozē negligentiā correxerūt. q̄ pari rōne efficaciā suā poterat habere ante diē 8m. in casu necessitatis. Sed ꝟ Hug° eo. ca. dicit q̄ illi q̄ añ 8m diem decesserant saluabant in fide parētū. q̄ añ 8m diē nō debebāt circūcidi. Ad cōcordiā istor̄ videt mihi dō q̄ si añ 8m diē circūcidebāt ingruēte necessitate mortis q̄ circūcisio suū habebat effectū. tm̄ si ip̄m non circūcidebāt timētes ne circūcidēdo mortē accelerarēt pueri saluabant in fide parentū. Un̄ non ē ꝓsentiendū magistro i hoc q̄ dicit hui⁹ di. ca. vult q̄ tales peribāt sicut paruli q̄ modo moriunt añ bap̄m noluit. n. de⁹ puer̄ obligari ad circūcisionez añ. 8m diē ppter nimiā teneritudinē corporis ei⁹. nō est tm̄ simile de p̄ueniēdo ⁊ de supplendo qō neglectū ē. Quicūq̄z. n. trāgressus ē p̄ceptū reuerti dz ad illud implendū q̄z citius pōt. Si aūt queritur quare nō circūcidebant mulieres. Respōdet Hug°. e. c. dicēs q̄ sacra scriptura p̄ masculinum sexū aiaz: p̄ muliebrē vo carnē significare solet. vt oīderet q̄ illa exterior circūcisio aiabus sciificationem ꝓtulit. sz carni nō abstulit corruptionē. Alia etiā rō est q̄ mulieris mēbrū generatiue deseruiens nō est aptū circūcisioni sic̄ virile mēbrū. Preterea corruptio nature p̄ quā peccatū originale ꝟhitur p̄ncipalius fuit a viro q̄z a muliere. vt. n. hitum est li. 2° si Adam nō peccasset etiā postq̄z Eua peccauerat ples eius peccatū originale nō ꝟrisset. Plura alia que aliqui exponūt sup litterā iueniēs in questionibus exposita.

Distinctio .ij.

Am ad sacramenta. ⁊ cetera superius magister determinauit de sacramentis in generali ⁊ de circūcisione in spāli. que fuit remedium contra peccatum originale in ue. l. hic determinat in spāli de sacramētis. l. no. ⁊ diuiditur in duas partes. Primo determinat quedaz preambula ad ipsa sacramenta. Secundo de ipsis sacramētis di. sequēti ibi. Post hec videndum est. Prima in duas. Primo determinat de quibusdam preambulis ad sacramēta. l. no. cōmuniter. Secūdo de quodam preambulo ad sacramentum baptismi specialiter idest de baptismo Joan. ibi. Hunc vero prima in duas. Primo ponit numerum sacramentor̄ ⁊ efficaciam in generali. Secundo mouet questionem ⁊ soluit de tempore institutionis eorum ibi. Si vero queritur. Et ista in duas. Primo mouet questionē de tempore in-

stitutionis sacramentoꝝ no.l. Scdo ondit ḡre fuit similis institutio coniugij ꝛ aliorum ibi fuit. cñ. Illa pars que ibi incipit. Nunc vero diuidit in ptes tres. Primo determiat de bapº. Jo. ad baptismū xpi dña. Secūdo de eius efficacia ibi Ad qd gº. Tertio de eius sufficiētia ibi. Hic considerandum est.

Circa hanc distinctionem querē dum ē ꝑncipaliꝫ de duobꝰ. Primo de sacro no.l. in gnāli. Scdo de baptismo Jo. in spāli. Circa primū q̄runt q̄tuor. Primo vtrū oia sacra no.l. fuerit institutа in remm ꝯ aliquē defectū. Scdo vtrū ꝺbuerunt institui añ xpi passionē. Tertio vtrū oia institutа fuerūt a deo imediate. Quarto de eoꝝ numero ꝛ ordine.

Articulus primus.

Primo ostendo ꝙ nō oīa sacra no.l. fuerūt istituta i remm ꝯ aliquez defectū. qz mrimoniū fuit istitutū i statu innocētie i quo nullus erat ꝺfectus nec culpe nec pene. Jtē oīs ꝺfectus aut ē pena aut culpa. ſz nō fuerūt istituta ꝯ defectū pene. qz gra q̄ daꝝ in eis pene nō opponit. nec ꝯ defectū culpe. qz exītes i culpa saltē mortali non dēt recipe sacra. gº nō fuerīt ꝯ defectū istituta. Cōtra ſz Du.liº pº de sacris pte. viij. c. xij. Sacra no.l. sunt medicamēta pfecta. ſz oē medicamētuz ē ꝯ aliquē defectū istitutū. gº oīa sacra ꝯ aliquē ꝺfectū instituta sunt. Rndeo illud qꝺ ad alicui⁹ pfectionē adhibeꝝ quo illen̄ idiguisset sin ordinē istitutiōis sue nature. adhibeꝝ ei ꝯ aliquē defectū. ſz sacra no.l. adhibentꝝ ad hois pfectionē qb⁹tñ nō idiguisset li fuasset. ordinē istitutiōis sue nature. ḡ adhibentꝝ ꝯ aliquē hois defectū. culpe vel pene. vel ꝯ vtrūqz. Si. n. hō remāsisset i statu nature integre ad ei⁹ pfectionē nō regreret nisi de⁹ ifluēs ꝛ gra ꝛ vtutes ab ipso ifluxe. Ad pm in oppm ꝺꝺ ꝙ mrimoniū i statu innocētie ꝓprie loquēdo nō fuit sacz nisi large vocādo sacrm signū rei sacre nec fuit institutū i remm sed tñ in offiñ. i no. aūt. l. istitutū ē i remm ꝯ defectū ꝓcupiscētie. inqꝫtū excusat vtutis gnātiue actū q ex mrimoniū nō excusaꝝ a peccō mōtali si fiat ex plēo volūtatis ꝓsensu. Ad ſz ꝺꝺ ꝙ sacra nō tñ sunt i remediū ꝯ peccñ ipm expellēdo. ſz illa q̄ nullus ꝺz recipe q̄ credit se nō hre graz sunt in remediū a peccō ꝓseruando contra etiaz penam a peccato causatam siē ad malū ꝓnitas ꝛ ad bonū difficultas bene sunt aliq̄ sacra directe qz gra q̄ daꝝ in eis minuit penā ꝑdictā inqꝫtū illa pena ē disponēs ad peccñ ꝛ ex peccō cāta.

Ecūdo queritur vtruz sacra no.l. ꝺbuerūt istituitui añ xpi passionē. Et vr ꝙ sic. qz prudēs ꝛ fidel medicꝰ stati adhibz infirmo vtiliorē medicinā. cū ḡ deꝰ sit prudētissimus ꝛ fidelissimꝰ medicꝰ statim post hois lapsuz debuit sibi adhibē vtilissimā medicinā. extūc ḡ debuerūt istitui sacra no.l. cū sit vtilissima medicia. Jtē sacra no.l. cū ꝓferāt graz statī debuerūt dari cū fuit tps plenitudis gre. ſz illō tps icepit a natiuitate xpi fm aplz ad Gal. iiij° ḡ extūc debuerūt sacra no.l. istitui. Cōtra effectus nō ꝺz ꝑcedere cāz. ſz vtus sacroꝝ ē a passiōe xpi ḡ nō debuerūt istitui nisi post xpi passionē. Jtē sacra no.l. nō debuerūt istitui q̄diu sacra ve.l. fuerīt i suo vigore. sed vsqz ad passionem xpi tenebantur iudei ad sacroꝝ legaliū obseruationē de necessitate. ḡ sacra no.l. institui nō debuerūt añ xpi passionē. Rndeo ꝙ sacra no.l. nō debuerūt institui añ xpi passionē. sicut. n. d. Du. pº liº ꝺ sacris parte. g. c. penult. ex quo homo a statu pne icorruptiōis lapsus in corpore p mortalitatē in aia pp iniqtatem egrotare cepit cōtinuo deus reparādo sacris suis medicinā ꝓparauit. que qdez put rō postulabat ꝛ cā diuersis tpibus ꝛ locis ad curationē illius exhibuit aliqua añ. l. aliq̄ sub. l. aliq̄ sub gra. cum. n. sacramēta. l. gre sint pfcā institui nō debuerūt in. l. nature neqz in. l. scripta ꝛ pp statū morbi ꝛ infirmi. a pnº. n. morbi ꝺebēt dari remm minus pfcā ꝛ i pfectu pfectiora ꝛ in statu pfectissima. Et qa morbꝰ pcci circa illud tēpus quo xps ꝑdicare icepit uehemēter ualuerat. iō tūc pmº debuerūt istitui sacra l. gre q̄ sunt pfectissima. Bēt exigebat status infirmi. pº. n. ꝙueniēs fuit vt p sacra. l. nature q̄ erāt i perfectissima respectu sequentiū manuducerent hoies ad modū parulox ad recognoscendū defectū sue ignorātie ꝛ postea i tpe. l. scripte tanqz ꝓuectores istruerēt ꝑ sacramēta i significādo expssiora ad cognitionē infirmitatis sue. vt sic desideratēt medicinā illuminātē ꝯ defectū ignorātie ꝛ fortitudinē ꝯ vehemētiā cōcupiscētie. p xpi aūt ꝑdicationē fuerūt multo plenius istructi de vtroqz. ꝛ iō tūc fuit tps istituēdi sacra no.l. q̄ ꝓferūt gratiā illuminātē ꝯ ignorātiā ꝛ repmētē ꝓcupiscētiā. Ad pmū in oppm ꝺꝺ ꝙ statī a pnº morbi deus adhibuit vtilissimā medicinā ꝑ ꝓpationē ad statū morbi ꝛ infirmi oibꝰ pēsatis. Ad 2m ꝺꝺ ꝙ plenitudo gre icepit i incarnatiōe. ſz icepit ifundi i xpi bapº ꝛ ꝑdicatiōe. ꝛ iō añ nō debuerūt istitui sacra. decuit. n. vt añ sacramētox institutionē eēt ppls istructꝰ ꝑ xpi ꝑdicationē. istitui tñ debuerūt añ xpi passionē. decēs. n. fuit vt illa istrueret dū sīlis erat viatoꝝ ꝛ cō ꝓhēsoꝝ. Ad pmū ad partē aliā ꝺꝺ ꝙ postqz icepit ꝑdicare iā erat passio. aliquo mō q̄si pñs pp ei⁹ ꝓpinquitatē ꝛ passuri pñtialitatē ꝛ assūptā penalitatē. Ad 2m ꝺꝺ ꝙ maior ē falsa. ab istitutiōe. n. sacramētox no.l. vsqz ad xpi passionē sil ꝓcurrerunt sacramēta legalia ꝛ euāgelica. oēs. n. res i suis cōfinijs aliquo mō silitudinē hñt. ꝛ iō qz illo tpe euāgelica erat i sui iudicio ꝛ legalia ꝓpe suū finē. cōueniens fuit vt ī modico tpe simul currerent.

Ertio queritꝫ vtrū oīa sacrata no.l. istituta fuerīt a deo imediate Et vr ꝙ ñ. Nō. n. inēꝫ ꝙ istituerit extremā vnctionē. ſz iacobus cā istituisse vr vt ꝑz p illud q ꝺr Ja. 5º. Infirmaꝝ aliqs ex vobis iducat ꝓsbyteros ecclie ꝛ orēt sup eū vngentes oleo i noie dñi. Jtē nō legiꝫ vbi istituerit ꝓfirmationē. ſz iueniꝫtur ꝙ apli istituerūt qꝺ ꝑz act. 8. cū ꝺr tūc ponebāt manus sup illos ꝛ accipiebāt spm scm. Cōtra q̄ ab hoie instituumꝫ p hoiem pñt destitui. sed sacra p hoim nō pñt destitui. ḡ nec a puro hoie fuerunt istituta. Jtē ad. l. latoꝛ ē ptiet ponē fūdamēta. l. ſz sacra sunt fūdamēta. l. no. ḡ. cū xps fuit. l. latoꝛ oīa sacra. l. no. instituit imediate. Ad istā questionez

dixerunt aliqui q̃dam sacr̃a fuisse a xp̃o imediate institutа q̃dam mediãtibus aplis sicut ꝓfirmatio ⁊ extrema vnctio Quod de extrema vnctõne vr̃ exp̃sse sentire mg̃r i lr̃a di. xxiij. c. ij. ⁊ Hu° li. ij. de sacra. parte. xv. c°. ij. Alij dicũt oĩa a xp̃o imediate istituta fuisse qa cũ ex sua istitutiõe hẽant virtutẽ ꝓueniẽs fuit ea istitui ab eo solo imediate a quo hñt scificãdi vtutẽ q̃ eis dari non potuit ab aliquo homie puro. Qui vult tenere hãc opionẽ põt dicere ad p̃mũ i opp̃m. q legit xp̃z instituisse sacr̃z extreme vnctõis vt hr̃ Math. vj. in hoc q discipuli vngebãt oleo multos egros ⁊ sanabant. ⁊ nõ est ꝓbabile q hoc fecissent nisi accepissent a xp̃o. Vñ vbũ magr̃i ⁊ verbũ Hu°. q vident sentire ꝓtrariũ vt allegatũ est in corpe q̃nis exponi debẽt de istitutõis ꝓmulgatione vel de istitutiõis memoratõne. Ad. 2m: dõ q legit xp̃m instituisse scr̃m ꝓfirmatiõis i hoc q scriptũ ẽ Math. io. q parvulis sibi oblatis vt tãgeret eos ponebat man° ⁊ bñdicebat eos. Vñ cũ apli manus ponebãt vtebãt sacr̃o iam istituto. Ubi aũt imediate istituerit sacr̃z penitẽtie dicetur inferius di. xxij.

Warto querit de numero sacr̃orũ no. l. ⁊ eorũz ordine

Rñdeo sacr̃a st. vij. ⁊ mõ dbito ordiata. sacr̃a. n. g̃raz ꝓferũt i remu̅. ꝓtra dfectũz. ⁊ iadiutoriuz ad bonũ. ⁊ ideo eor̃ numerus sumi põt ⁊ ex parte defectuũ ꝓtra quos sunt. ⁊ ex parte boni qõ promouet ⁊ ex parte g̃re quã ꝓferũt. Primo mõ. sic duplex est defectus. s. culpalis ⁊ penal. primus triplex. s. culpe originalis p̃ quã p̃ncipaliter est bap° ⁊ culpa actual mortal̃ p̃ quã ẽ p̃nia. ⁊ culpa venialis p̃ quã est extrema vnctio. Defectus penalis ẽ quadrupliciter. s. ignorãtia in rõne. p̃ quam est ordo. iclinatio ad malignitatẽ in voluntate. p̃ quaz est eucharistia. infirmitas in irascibili p̃ quã est cõfirmatio. ꝓcupiscẽtia in ꝓcupiscibili p̃ quã est mr̃imoniũ. Scõo mõ sic ad actum fidei adiuuat baptismus. ad actũ spei vnctio extrema. ad actũ caritatis eucharistia ad actũ prudẽtie. ordo. ad actũ fortitudinis ꝓfirmatio. ad actũ iustitie penitẽtia ad actũ tẽperantie mr̃imoniũ. ⁊ sic septẽnarius sacr̃orũz rñdet septẽnario vtutũ. Tertio modo sic. Triplex est actus g̃re. s. purgare ꝓficere. illuminare. Vñ Dio. vij. c. angelice hierar. dic̃ q purgatio illumiatio ⁊ pfectio. ẽ diuie scie assumptio. qa scia ẽ p g̃ram. necessarius aũt est triplex purgationis actus. vnus respectu originalis pcci ad quẽ actũ istitutus est baptismus. alius respectu ckpe actualis. ad quẽ actũ est p̃nia instituta. 3ti° respectu mali medio mõ se hñtis qõ est cõcupiscẽtia ad quem istitutũ est mr̃imoniũ. Actus illuminatiõis est duplex vnus in via per g̃ram ad quẽ istitutus est ordo. alius in p̃tia p gliam ad cui° imediatã dispõnẽ istituta est vnctio extrema. Actus pfectõis est duplex. vnus ad resistẽdum terribili malo ad quẽ instituta est ꝓfirmatio. alius ad pficiẽdũ in bonuz ad quẽ instituta est eucharistia. Ordo p̃dictor̃ sacrõruz sic põt accipi. q̃uis. n. bonũ cõmune in intẽtõne p̃poni debeat bono singularis psone. fm sniam ℣phi. j. etbi. c. j. vñ in via generatiõis p̃us est bonuz singularis psone. sicut p̃ius ẽ homo q̃ dom° ⁊ domus p̃or ciuitate ⁊ pars generaliter p̃ior toto. ⁊ iõ quo ad nos sacr̃a que ptinent ad bonũ p̃sone ordinant ordini ⁊ mr̃imonio q̃ ptinent ad bonũ cõe. ⁊ inter illa que ptinẽt ad bonũ psone p̃ior est baptismus. qa est sacr̃m intrantiũ. vltimũ ẽ extrema vnctio quia est sacr̃z exeũtiũ. ꝓfirmatio eu charistie ⁊ pnie sunt sacr̃a pgredientiũ inter q̃ p̃ior est cõfirmatio. qa est ad g̃re in bap. collate conseruationẽ. scõo eucharistia qa est ad g̃re cõseruate augmẽtationẽ. ttio est pnia qa est ad g̃re admisse recuperationẽ. Inter sacr̃a que sunt ad bonum cõmune p̃ius est ordo q̃z mr̃imoniũ qa per ordinem mr̃imonij sacr̃m dispẽsari debet.

Articulus secundus

c Onsequenter queritur de secũdo p̃ncipali.

Et circa hoc querunt. 4°. p̃mo utrũ baptismus Jo. erat scr̃m. Scõo a quo fuit istitutus. Tertio vtrũ conferebat g̃ram. Quarto vtrũ illo baptismo baptizati remanserunt obligati ad recipiendum xp̃i baptismum.

Rimo oñdo q baptismus Jo. nõ erat sacr̃z. Aug. li. v. ꝺ baptismo p̃ donatistas lõge añ mediũ dic̃ q Jo. baptizabat bap°. nõ diu mãsuro. sed q̃tuz satis esset ad parãdũ viam dño. Sed p̃paratoriũm ad viam dñi nõ erat sacr̃m. sed dispositio ad susceptionẽ scr̃orz eius. g̃ baptismus Jo. non erat scr̃m.

Item glo. sup illud Jo. 1tio erat Jo. baptizãs. q̃z tũ cathecumis nõdũ baptizatis ꝓdest doctrina fidei. tñ pfecit baptismus Jo. añ baptismũ xp̃i. sed p̃dicta doctria nõ est sacr̃m. g̃ baptismus Jo. non erat sacr̃m. Cõtra sacr̃m est sacre rei signũ. sed baptismus Jo. erat sacre rei signũ. erat. n. signum baptismi xp̃i. qa erat via ⁊ p̃paratio ad ip̃z. vt hẽtur in glo. sup illud Jo. 1tio. ⁊ baptizabãt. g̃ erat sacr̃m. Rñdeo q ꝺ extẽdamus nomẽ sacr̃i ad oẽ signũ rei sacrãtis suscipiẽtẽ. sic baptismus Jo. erat sacr̃z. qa exp̃sse repñtabat xp̃i baptismũ. q ẽ res sacrãs suscipiẽtẽ. si aũt restrigamus nom̃ sacr̃i ad id qõ ẽ sacre rei signũ ⁊ cã. sic nõ erat sacr̃m. qa nõ cõferebat g̃ram ex vi sacr̃i vt i. iij. q. oñdet. Vñ r̃spectu baptismi xp̃i dz dici fuisse sacr̃ale. qa fuit q̃dã dispositio ⁊ p̃paratio ad illi° baptismi susceptiõez ⁊ p̃ior tãto põt dici ptinuisse ad no. l. p reductionẽ.

Ar̃m. ad partẽ secũdã pcedit de sacr̃o fm q exẽditur ad oẽ signũ rei sacrãtis. Illia duo ad partem primam pcedunt de sacr̃o fm q est sacre rei signum ⁊ causa.

Ecundo queritur a quo Jo. baptismus fuit istitutus. Et vr̃ q a deo. qa ille facit rẽ cui° auctoritate fit. Vñ ille angelus q Moysi loq̃bat inpsona dei dixit. Ego suz de° p̃is tui. Exo. iij. Sz Jo. baptizauit auctoritate xp̃i. Vñ vt hr̃ Jo. p̃mo. Jo. dicit. Qui misit me baptizare in aquã ⁊c. g̃ xp̃us Jo. baptismũ istituit. Itẽ vt hẽtur Math. xxj. xp̃o q̃rẽti de baptismo Jo. vtrũ esset ex celo aut ex hoibus. iudei q libẽter ipedissent nõ fuerũt ausi dr̃e q ex hoib°. g̃ nõ fuit ab hoie istitutus. Cõtra si non fuisset istitutus a Jo. sz tñ mõ baptizasset auctoritate xp̃i nõ debuisz dici baptism° Jo. qa baptism° quo ad auctoritatẽ xp̃i baptizabãt eius discipuli.

nō dicebaꝫ baptism⁹ alicui⁹ discipli. cā ꝙ ille baptismus spāliter diceret baptismus Jo. ab ipo institutus fuit. Rñdeo ꝙ diuina institutio alicuius rei duplerē. q̄dā exp̄sse a deo. q̄dā. occlta mediāte mīstro cui soli cōmittit ptās instituendi. alij tñ potest ꝓuenire ptās exequendi vel cui soli cōmittit ptās instituendi ⁊ exequēdi. p° mō fuit institutus baptismus xp̄i ab ipso xp̄o. ²° mō fuerūt instituta sacra legalia. deus. n. illa istituit p Moysen. ſz istitutoꝝ executio nō fuit soli Moysi ꝓmissa. plures eni alij illa sacra mīstrauerunt. ³° mō fuit institut⁹ baptismus Jo. a deo. auctoritate. n. dei Jo. illū baptismū instituit ⁊ sibi soli fuit executio reseruata. Vñ institutio illi⁹ baptismi nō fuit nisi ad tps vite Jo. baptiste. Ar⁹ ad ptē primā nō plus ꝓcludūt nisi ꝙ baptismus Jo. fuit institut⁹ a deo. ⁊ b̄ vez ē. fuit tñ institutus mediāte Jo. tanq̄ singulari mīnistro ⁊ institutiōis ⁊ executiōis. Ad ar^m. ad ptē aliā dō. ꝙ q̄uis baptismus Jo. istitut⁹ fuerit a deo mō p̄dcō. tñ recte dictus ē baptism⁹ Jo. eo ꝙ ipse solus fuit mīster p̄marie istitutiōis ⁊ executiōis illius baptismi ⁊ qz ab ipo erat totū qđ i illo baptismo fiebat rōe opis opati. qa sic p illū bap^m nihil iteri⁹ i aīa fiebat. ſz baptism⁹ xp̄i quo baptizauerūt ei⁹ discipli nō fuit tpis mediātibus a deo institut⁹ ſz imediate a deo. nec ab ipīs erat īterior opatio q̄ p bap^m xp̄i in suscipiēte fiebat.

t **Ertio quer̄itur** vtz baptismus Jo. ꝓferebat gr̄az

Et vī ꝙ sic. q̄sto sacra fuerit. l. euāgelice, ppi quioza tāto fuerūt magis accidētia ad pfectionē. Vñ digniora fuerunt sacra. l. scripte q̄. l. nature. Sz bap⁹ Jo. fuit ppiquior. l. euāgelice q̄ circūcisio ꝙ circūcisio gr̄az ꝓferret mlto forti⁹ bap⁹ Jo.

Itē Mathe. p° dī ꝙ Jo. fuit baptizās in deserto i r̄emissionē pecōz ſz remissio pecōz ñ ē nisi p gr̄az. q̄ bap⁹ Jo. gr̄az ꝓferebat. Cōtra gl. sup illō Luce ³° p̄dicās baptismū p̄nie dicit ꝙ Jo. dare nō potuit baptismū quo pcca soluerent. Sz baptismo quo ꝓfertur gr̄a soluūt pcca. q̄ baptismus. Jo. gr̄am cōferre nō poterat. Itē illo baptismo in quo xp̄s interius nō baptizat nō ꝓfert gr̄a. Sz talis erat baptism⁹ Jo. Vñ de ꝓsecra. di. 4ª. Allud. ⁊ est sumptū ab Aug° sup Jo. tractatu. 5°. vsus sinē. Si quos baptizauit Judas non sunt itez baptizati. ⁊ quos baptizauit Jo. iterū sunt baptizati. q̄ in baptismo Jo. nō ꝓferebaꝫ gr̄a. Rñdeo ꝙ tñ habuit baptismus Jo. de vtute ⁊ nō plus q̄ztū sibi dare voluit p̄ncipalis instituēs cā. istitutus aūt fuit a deo sicut a p̄ncipali cā. vt pz ex qōe p̄cedenti. tñ ergo hūit de vtrtute ⁊ nō plus q̄ztū sibi deus dare voluit. ds aūt noluit sibi dare vtutē gr̄am ꝓferēdi. nec caracterē ip̄mendi. nō danda. n. est p̄paratiōi. virtus q̄ postea ē in medicina futura. Baptism⁹ aūt Jo. fuit quedā p̄paratio ad bap^m xp̄i. ⁊ p ipm fuit q̄dā assuefactō hominū ad bap^m xp̄i reci piēdū. ⁊ iō nec caracterē ip̄rimebat. nec gr̄am ꝓferebat. ſz bap^m xp̄i significabat. ⁊ quo ad b̄ erat aliquo mō sacr̄m. ⁊ ad eius susceptionē p̄parabat. ⁊ quo ad b̄ erat sacramētale. ⁊ erat materia merēdi quo ad illos q ip̄m in fide ⁊ deuotiōe suscipiebāt. Vñ Math. ³° dicit. Ego quidē vos baptizo in aqua in p̄niam. q aūt post me venturus ē. ⁊ sequet. vos baptizabit in spū scō. Ad p^m in opp^m dō. ꝙ maioꝛē vtutē hz de accessu ad pfectionē q̄tū ad exp̄ressionē significandi. ⁊ sic baptism⁹ Jo. fuit pfectioꝛ q̄ circūcisio exp̄ssius. n. q̄ circūcisio baptismuz xp̄i significauit vnde si baptismus Jo. nō fuisset institutus nisi ad significandū baptismū xp̄i nō fuisset superflua ei⁹ institutio. eo ꝙ p ip̄m significabaꝫ exp̄ressius baptismus xp̄i. q̄ fuit significatus in. l. ve. tñ vt in visū est in corpe qōnis nō fuit institutus cā significādi tñ. Ad ²^m dō. ꝙ ibi nō dī ꝙ Jo. esset baptizās in remissionē pecōz. ſz ꝙ erat baptizās ⁊ p̄dicās baptismū p̄nie in remissionē pecōz. i. baptismū xp̄i i quo erāt remittēda pecā. vñ glo. sup illud Luce ³° p̄dicās baptismū p̄nie dicit. non ait dās baptismū penitentie. sed p̄dicans.

q **Arto q̄ritur** vtz bap° Jo. baptizati remāserūt obligati ad recipiendū bap^m xp̄i. ⁊ vī ꝙ nō magister in l̄ra hui⁹ di. e. vltio. Qui spē nō posuerunt in baptismo Jo. ⁊ p̄iem. ⁊ fi. ⁊ spīm sciī credebant. nō post baptizati fuerī. ſz ipositōe manuū ab ap̄lis sup eos fcā spīm. s. acceperūt. Itē in receptiōe sacōz qđ daꝫ nō est iterandū. ſz si aliqd omittit postea ē supplendū extra de clerico p salutē promoto cū ergo in bap° Jo. dareꝫ ablutio exterioꝛ non fuit iteranda. ſz interioꝛ supplēda. Cōtra de ꝓsecra. di. 4ª. Allud. ⁊ sumptū est ab Aug°. sup Jo. tractatu. 5°. vsus sinē. Si quos baptizauit Judas nō iterū sunt baptizati. Et quos baptizauit Jo. itez sūt baptizati. Itē Aug⁹. 5°. li°. de baptismo ꝓtra donatistas. longe aī mediū. Dns Jesus xp̄s tali baptismo mūdat eccliaz quo accepto nullū alterū requiraꝫ. Jo. aūt tali baptismo p̄tingebat quo accepto eēt etiā bap^m dñicuz necessariū. Rñdeo cuz baptismus Jo. esset quedā p̄paratio ad bap^m xp̄i. sicut ad medicinā sanatiuā. ideo sicut acceptā p̄paratiōe nihilominus est infirmo necessaria medicia. sic illis q baptismū Jo. susceperant necessaria erat baptismi xp̄i susceptio. sicut bñ ondūt auctoritates allegate ad hanc partē. Ad p^m in opp^m dō. ꝙ illa fuit opinio mgr̄i q̄ mō ꝓmunit nō tenet. nec facit. p illa opiniōe illō qđ hētur actuuz. 8°. ꝙ ꝑe trus ⁊ Joannes nō baptizauerūt illos q i samaria recepant vbū dei. ſz tñ modo iponebant manus sup illos ⁊ accipiebāt spīm scīm. quia illi baptizati erāt a ꝑhilippo in noie Jesu xp̄i vt pz tertū ibidē exp̄sse aūt inuenit actuū 19°. q baptizatos baptismo Jo. ꝑaul baptizauit bap° xp̄i. Ad ²^m dō. ꝙ maioꝛ nō est vera de eis q̄ in sacō ita ꝓnera sunt q neutrū sine alio cōicante possit effectū hīe sacri sic aūt se hūt in baptismo ablutio ⁊ forma vboz. vñ si hodie aligs abluerit puez ⁊ die crastina diceret formā vboz nō esset puer baptizat⁹. nisi iteraretur ablutio.

c **Irca litteram** Alia ad remedium

tñ sunt. vt ꝓcingiuz qđ nō ē sic intelligendū. ꝙ ibi nō ꝓferatur gr̄a. ſz qz gr̄a q̄ ibi ꝓfert p̄ncipalius ordinaꝫ ad p̄seruandū a pcō futuro q̄ ad purgandū a pcō iaz cōmisso. Ex ipsius morte ⁊ passiōe virtutē sortita sunt. b̄ exposituz est in qōnibus. Inter noue gr̄e sacramēta p̄rimū est. hui⁹ reddita est rō in qōnibus Illi qui spez nō iposuerūt ⁊ cetera. Et hec fuit opinio magr̄i q̄ modo cōmuniter nō tenet. Motiuū aūt magr̄i ad b̄ ponendū fuit qz Jo. baptizabaꝫ in

b

noie venturi. vt dicit magr huiꝰ di.ca. vltio. Et ita Jo. implicite baptizabat in noie Jesu xpi.

Di. iij.

Post hoc videndum ẽ ↄ. Superiꝰ determinauit magister de sacramẽtis in generali ⁊ de circumcisione in speciali ⁊ de quibusdam preambulis ad sacramenta no. l. hic determinat de sacramentis no. l. in spãli. Et diuiditur in partes. 7. ℙrimo determinat de baptismo. 2°. de confirmatione. di. 7. ibi. Nunc de sacro confirmationis. 3° de sacramẽto eucharistie di. 8ª ibi. ℙost sacrm. 4° de sacro penitentie di. 14ª ibi. ℙost hec de penitẽtia. 5° de sacro vncionis extreme di. 23ª ibi. ℙretermissa. 6° de sacro ordinis di. 24ª ibi. Nũc ad ꝓsiderationẽ. 7°. de sacro matrimonij. di. 26ª ibi. Quz alia sacra. ℙrima diuidit in quattuor. ℙrimo determinat de baptismo quantũ ad ipm sacrz secundũ se. 2°. quantũ ad suscipiẽtez. di. sequẽti ibi Dicendũ est hꝫ 3° quantũ ad ministros di. 5ª. ibi ℙost hoc sciendũ. 4° quantũ ad vsum baptizandi. di. 6ª. ibi. Nunc qbus liceat ↄ. ℙrima in .7. ℙrio determinat ꝺ baptismi quiditate oñdens in quibus cõsistit. 2° de baptismi forma ibi. Sz quod est. 3°. de institutione ibi. De institutione 4°. de materia ibi. Celebratur aũt. 5°. de baptizandi vsu ibi. De imersione. 6°. de euacuatione circũcisionis ibi. Solet. 7°. de cã institutiõis baptismi. ibi. Causa vo. 2ª istarũ diuiditur i partes tres. ℙrimo determinat de forma baptismi quãtum ad omne tẽpus. 2°. de forma baptismi ꝑ tpe primitiue ecclie tñ ibi. Legitur tñ. 3° incidenter mouet ⁊ soluit quedã dubia circa formã verboz. ibi. Hic queritur. Illa pars que incipit De institutione. diuidit in .2. ℙrimo determiat de institutione baptismi fm opinionẽ alienam. 3° fm opinionẽ propriã ibi. Si vo ꝯretur.

c Circa hanc di. querendũ est pncipaliter de qnqz. ℙrimo de batpsmi quiditate. 2° de eius forma. 3° de materia. 4° de vnitate. 5° de institutõe Circa pm queruntur tria. ℙrimo vtrũ baptismus sit ablutio in aqua. 2° vtrz sit ablutio actiua vel passiua. 3° vtrz sint cõueniẽtes baptismꝰ diffinitiones.

Articulus primus.

p Primo ostendo q baptismus non est ablutõ in aqua. quia ablutio in aqua non ẽ aq̃ sed sicut dicit hu° 2°. li° de sacra. pte 6ª. c. 2°. Baptismus est aqua diluendis criminibus scificata ꝑ verbũ dei. ꝯ baptismus nõ est ablutio in aqua. Item totũ non est sua ps. sed baptismus est totũ ad ablutionẽ ⁊ vbũ. qr ꝺ essentia baptismi non est tñ ablutio. sz etiã verbũ. ꝯ baptismus non est ablutio in aqua. Itẽ spẽs panis ⁊ vini sunt ipsum sacrm eucharistie non vsus earũ. ꝯ a simili baptismus est aqua, non vsus eius. Cõtrariũ dicit mgr in lra huius di. c. p°. Item effectꝰ baptismi est interioz aie ablutio. Sz ablutio corporis exterioz expressius repñtat interiorẽ aie ablutionẽ q̃ aqua. ꝯ aqua. Rñdeo de integritate baptismi tria sũt scilicet materia. ⁊ forma vboz. ⁊ aliqualis vnio istoz ad quaz ꝓcurrit intentio baptismi. materia dupler est. s. remota que est aqua. ⁊ ꝓpinqua. s. ablutio in aqua. qr aqua non significat nec cãt iterioꝛ rẽ ablutionẽ nisi fm q̃ est abluens. ⁊ qr de re artificiali cõuenienti ꝰ predicat materia ꝓpinqua q̃ remota ⁊ baptismus est quasi qd artificiatũ. ideo ꝓuenientius dr q̃ baptismus est ablutio i aqua q̃ q̃ baptismus sit aqua abluens. Ad pm in oppm. dõ q̃ q̃ huis dici possit q̃ baptismus sit aqua sanctificans tñ conueniẽtius dr ablutio in aqua rõe iam dicta. Ad 2m dõ. q̃ fm ℙhi. 2°. phi. Natura artificiatoz est ex pte materie. ⁊ iõ ꝓuenienter dr. lectus ẽ lignũ. statua est es ⁊ a simili aliquo mõ cum baptismꝰ sit quid artificiatũ põt eius materia predicari de eo. Ad 3m dõ. q̃ non est sile. qr spẽs panis ⁊ vini imediate repũtant rem manentẽ quaz cõtinent. s. spẽs panis. corpus xpi. ⁊ spẽs vini sanguinez. corpus aũt xpi vel sanguis nõ est actio vl passio. Sed baptismus repñtat aie interiorẽ ablutionẽ q̃ est aie passio. q̃ expressius repũtatur ꝑ corporis ablutionẽ q̃ ꝑ aquã abluentem.

s Ecũdo queritur vtrz baptismꝰ sit ablutio actiua vel passiua. Et vr q̃ actiua. effectus. n. eius est aiaz mundare. ⁊ hꝫ est agere. Sed iterius agere magis repũtat ꝑ exteriorẽ ablutionẽ actiuã q̃ ꝑ passiuã. ꝯ baptismus magis est ablutio actiua q̃ passiua. Itẽ passio inq̃tũ passio nihil efficit. sz ꝑ exteriorẽ ablutionẽ q̃ est baptismus efficit sanctitas in aia. ꝯ baptismus nõ est ipa ablutio passiua. sed actiua. Itẽ qcquid est cã cãe. est cã cãti. sed ablutio actiua est cã ablutiõis passiue. qa sicut dicit auctor. 6. ꝓncipioꝝ. ℙassio est effectus illatõq̃ actiõis: ꝯ cã est interioris ablutionis mediate vl imediate. Sz sine sic sine sic sacrz ẽ. Cõtra ablutio ñ hẽt rõnẽ sacri nisi inquãtũ ꝑ eã cãtur ⁊ significatur ablutio interioz. qõ ei nõ cõuenit nisi inquãtũ est in abluto est passio. ꝯ ablutioni non cõuenit rõ baptismi nisi inquãtũ est passio. Rñdeo q̃ ablutio exterioz inquãtũ est in abluto est passio. inq̃tũ est ab abluẽte est actio. fz. n. ℙhi. 3°. phi. Actõ ⁊ passio radicant i vno motu. ⁊ supaddũt relones diuersas. s. passio relationez ad illud in quo est ⁊ actio relationem ad illud a quo illud est. Simili modo dico de interioꝛi ablutione. Est enim. passio inquãtũ est in aia que ablui. ⁊ actio inq̃tũ ẽ ab abluente. ⁊ repũtat exterioꝛ ablutio inq̃tũ ẽ actio interioꝛẽ inq̃tũ ẽ actio interioꝛis. ⁊ ablutio exterioꝛ i q̃tũ est passio interioꝛẽ inq̃tũ est passio interioris ꝯ ablutiõis tam actiue q̃ passiue ablutio exterioꝛ est signũ ⁊ etiã cã. ablutio. n. interioꝛ non tñ inq̃tũ est passio. fz etiã inq̃tũ est actio ꝑ sacrm cãta ẽ. ⁊ iõ sacrm baptismi non tñ dicit ipam ablutionẽ exteriorẽ inq̃tũ est passio nec tñ inq̃tũ est actio. sed cõprehendit rõez vtriq̃z. q̃ huis imediatius respiciat baptizatũ rõe ablutiõis passiue q̃ actiue.

Ad pm in oppm dõ. q̃ effectus ablutiõis exterioris est nõ tñ interioꝛ ablutio actiua. sed etiã passiua. ⁊ magis qa aiam abluere ordinatur ad ipaz esse ablutã. Ad 2m dõ q̃ q̃ huis passio inq̃tũ passio nihil efficiat. tñ inq̃tũ ꝑ passionẽ actio applicatur

ad passuz. sine qua applicatiõe nõ sequeret effect? ꝙuenit passioni esse cãm effectus. ⁊ sic dicimus ꝙ motus inq̃stũ est in mobili calefacit ipm. ⁊ tñ inq̃ tũ est in mobili passio est. ⁊ aliquat̃ modo simili ablutio exterior passiua cã est ablutiõis interioris nõ tñ passiue sed etiam actiue. Ad 3m dõ. ꝙ nõ. nõ plus aliquid ꝙcludit nisi ꝙ in rõe baptismi iclu dit actiua ablutio. ⁊ h̃ verũ est. Ad ar̃m ad ptem aliã dõ ꝙ p hoc nõ cõcluditur ꝙ ablutio non hẽat rõem sacri inq̃stũ passio est. sed ꝙ sine illa nõ esset sacramentum ⁊ hoc est verum.

t **Ertio queriť** vtr̃ sint ꝙuenientes baptismi diffinitões

Et vi: ꝙ non. in diffinitiõe. n. quam ponit magr̃. s. ꝙ baptismus est ablutio corporis exterior fcã sz̃b forma v̈boꝝ p̃scripta. id qõ ẽ materiale in bap° ponit̃ in recto. ⁊ illud qõ ẽ ibi formale ponitur i obliquo. qõ vi: incõueniẽs. cũ forma sit p̃n cipalior q̃z materia. Itẽ sacr̃m est in gñe relatõis signũ. signũ. n. relatiue di: ad signatũ. sz̃ diffinitio nõ est ꝙueniẽs i qua nõ ponit̃ genus rei. cũ g̃ i p̃dicta diffinitiõe nõ põit̃ relatio icõueniẽs diffinitio vi:. Item in illa que ponit̃. 4. li. de ar. fidei q̃ est baptismus est ablutio aque p̃ inuocationẽ trinitatis scificate. pcci ablutionẽ significans nõ exprimitur rõ cãndi que tñ est essentialior bap° q̃z rõ signi ficandi. Itẽ in quacũq̃z aqua põt celebrari baptismus. g̃ male di: ablutio aque scificate. qa non ois aqua est scificata. Item materia remota nõ p̃dicatur de artificiato q̃z̃uis. n. bñ dicat̃. statua ẽ es. nõ tñ dici põt. statua est materia p̃ma cuius tñ essẽ tia manet in ere. g̃ diffinitio ℔u. quã ponit. 2° li°. de sacr̃is pte 6ª. c. 2°. que superius posita est p̃ma qõe huius di. incõueniẽs est. qa i ea di: baptism? est aq̃ q̃ est materia ei? remota. ℜñdeo ꝙ p̃dicte diffinitiões sunt cõueniẽtes eo mõ quo baptismo ꝙuenit diffiniri. ⁊ differũt. z. p̃dcẽ diffinitiões in h̃ ꝙ diffinitio magr̃i dat̃ p materiã primaz que est ablutio corpis exterior. ⁊ p formaz que tangit in h̃ qõ di:. Sub forma verboꝝ p̃scripta ⁊ p efficientẽ que dat̃ intelligi in h̃ qõ di:. facta. diffinitio aũt sũpta de 4°. li. de articulis fidei dat̃ p materiã proximã cũ di:. Ablutio. ⁊ remotã. cũ di:. Aque. ⁊ p formã cũ di:. ℙer inuocationẽ trinitatis scificate. ⁊ p finẽ ñ p̃ncipalẽ cũ di:. ℙcci ablutionẽ significãs p̃n cipalius. n. ordinat̃ baptismus ad purgandum q̃z ad significandũ. diffinitõ aũt dat̃ p materiã remotã cũ di:. Baptismus est aqua. ⁊ p finẽ cũ di:. Diluẽ dis criminibus. ⁊ p formã cuz di:. Sanctificata p v̈bũ. ⁊ p efficiẽs cũ di:. Dei. Nõ aũt diri istas diffi tiões esse ꝙuenientes intelligi õbẽt sm exigentiã materie. qr nõ inuenirent̃ in qualibet istarũ p̃cise cõditiones ille q̃ requirerent̃ ad potissimã diffinitionẽ sm artẽ ℙhi. 2° posteriorũz. Ad pm dõ. ꝙ q̃z̃uis in naturalibus forma sit p̃ncipalior q̃z materia. in artificialibus tñ est econuerso. sm ꝙ vi: sẽtire ℙhi. 2° phi. Sed qr in artificialibus sub rõne qua sunt artificialia p̃ncipalior vi: forma q̃z materia. ℙotest dici aliter ad ar̃m qr i p̃dcã diffinitõne forma ponit̃ in obliquo ad significandũ eaz̃ p modũ dãe que iponit̃ a forma. Si. n. dicerem? hõ est animal hñs aiam intellectiuã significarem? ꝙ hõ est animal rõnale. Ad 2m dõ. ꝙ q̃z̃uis signum sub rõne qua signũ sit in gñe relationis nõ tñ id qõ ẽ sign ñ. illud. n. qõ est circulus nõ est in gñe relatõis hic aũt diffinit̃ bap? sm id qõ ẽ. Ad 3m dõ ꝙ si in illa diffinitione exprmeret̃ rõ causãdi effz̃ pfectior quã tñ nõ exp̃ssit. quia cõis opinio ẽ ꝙ sacra no. l. effciũt quod figurant. Ad 4m dõ ꝙ ibi non loq tur nisi õ scificatiõe q̃ ꝙuenit aque p̃ inuocationez̃ trinitatis in actu baptizandi. Ad 5m dõ ꝙ illa p̃ dicatio Baptismus est aqua nõ est p̃dicatio p essẽ tiã. sed p cãm. maior aũt argu. intellecta est de p:e dicatiõe p essentiã. de artificiato aũt p̃dicari põt p̃dicatiõe cãli materia remota q̃z̃uis nõ remotissi ma que est materia prima. dici. n. potest de statua aurea que est argentũ viuũ coagulatũ ex vi sulfu- ris mundi optimi ruboꝛe clari hñtis vim ignicita tis simplicis nõ vrentis. hec. n. est matia auri vt habetur 4° methauroꝝ. ⁊ ex cõsequenti est mate- ria statue auree quãuis remota.

Articulus secundus.

Onsequenter queriť de 2° p̃n cipali. Et circa

c hoc querũtur. 3ª. ℙrimo vtrũ mediantibus verbis sit v̈tus sanctificãdi in aqua. 2° vtrũ ordinatio ad sanctificãdũ sit forma baptismi. 3° vtr̃ in his verbis. Ego baptizo te in noĩe p̃is. ⁊ filij. ⁊ spũs sancti. ita ꝙ ñstat forma baptismi p̃cise q ñ liccat. aliquid subtrahere. vel addere seu per quẽ cũq̃z modum alium immutare.

p **ℙrimo ostendo** ꝙ a deo mediantibus verbis non fit v̈tus sanctificandi in aqua. nihil. n. recipit virtutẽ mediante aliquo a quo non patit̃. qa recipe est quoddã pati. Sed aqua nullo mõ patitur a v̈bis. g̃ mediantibus v̈bis non est in aqua v̈tus sanctificandi. Itẽ si v̈tus sanctificãdi sit in aqua mediantibus v̈bis. h̃ esset aut tanquaz̃ mediũ remotũ. aut tanq̃z primuz. ℕon p̃mo nõ. quia si verba essent medium remotuz̃ oporteret dare inter v̈ba ⁊ aquã mediũ p:oximũ mediante quo deriuaret̃ p̃dcã v̈tus ad aquã. qõ nõ videm? ℕec 2° modo. qr mediũ p:oximũ tangit extremũ v̈ba aũt tangunt aquã. g̃ nullo modo est̃ v̈tus sanctificandi in aqua mediantibus v̈bis. Item quã to agens est p̃ncipalius tanto opatur imediatius. qõ p:z qr deus qui est agens p̃ncipalissimũ imedia tissime opatur in ei effectu. Sed p̃ncipalius agẽs in scificando sunt v̈ba q̃z ablutio. g̃ imediatissime opantur circa baptizatũ. non g̃ mediante ablutiõe quod verũ nõ esset ñ in ablutiõe esset v̈tus scificã di a deo mediantibus v̈bis. Contra Aug? ol. 80. sup Jo. vltra mediũ. ⁊ recitat magr̃ hui? di. ca. p° Et Ambrosius. p̃ma. q. p°. Detrahe. Unde ista tãta virtus aque vt corpus tangat ⁊ cor ablnat. nisi fa ciente verbo. g̃ p v̈buz est v̈tus scificandi in aqua.

Item ℔u° p° li. de sacra. pte. 9ª. c. 2°. Accedit v̈- buz scificans ad elementũ ⁊ fit sacr̃m. Et parũ añ eodẽ. c. dicit ꝙ sacr̃m hz̃ v̈tutẽ scificandi ex appo sita v̈bi vel signi bñdictione. g̃ per verbũ scificat̃ aqua. ⁊ vim hẽt sanctificãdi. ℜñdeo ꝙ q̃ aliqs motor ad aliquẽ effectũ adhibet instr̃m̃ ꝓstitutuz̃ ex duabus naturis diuersis quaz̃ vna propinqui or est motori ⁊ maiorẽ hñs aptitudinẽ naturalem

ad effectū illū ꝓducendū mediante illa vtus motoris deriuat ad partē aliaz. ⁊ est ꝑncipalior i cāndo effectū ꝙz alia. Sic aūt est in ꝓpio. sacrz. n. baptismi ꝙstituit ex ablutiōe in aqua ⁊ vbis que sunt diuerse nature. ⁊ sunt vba in repūtando ꝓpinqora deo qui est ꝑncipalis motor ꝙz ipa ablutō. quia expssius repūtat deū scificantē ⁊ aie scificationem ꝙz ipa exterior ablutio. si. n. mūꝙz fuisset sacrm baptismi institutū. tm̄ inuocatio trinitatis esset aliqualis dispositio. ꝙuis nō per modū sacri ad scificatōnē illi⁹ p quo inuocaret. qō nō sic pōt dici de ablutione. Et iō vtus dei qui motor est ꝑncipalis in sāctificando imediatius ⁊ ꝑncipalius attingit vba. ⁊ mediantibus vbis ipam exteriorē corporis ablutionē. ⁊ sunt vba ꝑncipaliora in scificando ꝙz ipa exterior ablutio. ꝙuis sine ea nullū possent hīe p modū sacri scificatiōis effectū. Ad ꝑm i opp̄m dō ꝙ fm illos qui ponūt in sacrō vtutē p quā efficiunt in aia aliquā dispositionē ad gr̄az posset dici ꝙ extendendo nomen passionis ad omnē receptionē. aqua patitur a deo mediantibus vbis. Sedz aūt aliā opinionē non oportet dicere ꝙ aqua aliquid recipiat. sicut nec nunm⁹ aliqd recidit cuz statuit ꝓcciū. Ad 2m dō. ꝙ vba fm aliquos non sūt medium primū mediāte quo vtus scificādi deriuatur ad ablutionē. sed intentio baptizantis que verba intentionaliter vnit ablutiōi. nec oportet ꝙ ipm medium sine sint verba sive intētio realiter vniat ablutioni ad hoc ꝙ ipsa virtus sanctificādi deriuet ad ablutionē. sufficit. n. vnio intentionalis. Ad 3m dō ꝙ maior non est vlr vera ꝙuis vitatē hēat de agente qō deus qui sicut est agens p̄m ita ē vni cuiꝙz rei imediatissimū. Vel pōt dici ꝙ nō sequitur ꝙ si vba nō opantur imediate dispositionem ad sanctificandū ꝙ nō operē mediāte ablutione. deus. n. imediate opatur in oī actione. ⁊ tm̄ in mītis opationibus opatur creatura mediante.

Secundo queritur vtz ordinatio ad sanctificandū sit forma baptismi. Et vī ꝙ non. qz vni⁹ sacri nō est nisi vna forma. sz vba sunt forma baptismi. nō ḡ est ordiatio ad sanctificandum Itē forma plus hēt de esse ꝙz materia. Sz ordiatio ad sanctificandū cū sit relatio minus hēt ō esse ꝙz ablutio ⁊ vba. ḡ nō est baptismi forma. Item vnius sacri non est nisi vna forma. qa vnitas rei ee p formā. Sed ordinatio in vbis ad scificanduz alia est ab illa que est in ablutione. ḡ ordinatio ad sanctificaandsi non est sacri forma. quare cū nō sit rō quare vna p̄dictaz ordinationi magis sit forma sacri ꝙz alia oporteret ꝙ ille due eēnt forme. ⁊ sic baptismi esset dupler forma. Contra oīs forma siue naturalis siue artificialis est in sua materia. Sz verba nō sunt in ablutiōe nec econuerso. ḡ neutrū est alterius forma. Sed nō est dare aliud qō possit hīe rōez forme nisi ordiatio ad scificādū ḡ talis ordinatio est baptismi forma. Itē sic vī se hīe in sacrō baptismi ordinatō ad scificandū sicut in dcōne ordinatio ad significandū. Sed ordinatio ad significandum est dcōis forma. ⁊ vor eius materia. ḡ filī⁹ in sacrō baptismi ordinatio ad sanctificandū est eius forma ⁊ ablutio ⁊ vba sunt materia. Rñdeo ꝙ baptismus pōt accipi p ipsa ablutione ⁊ verbis fm se ⁊ ablutiōe. vl̄ p ipis ⁊ sub illa rōne qua sunt baptismi sacrz. Primo modo ordinatio ad sanctificandū non est essentialis forma baptismi sed accidental. accidit. n. ablutioni ⁊ verbis q ordinētur ad sanctificandū. 2° modo dō ꝙ si accipiat forma p̄ro pte ꝑncipalior totius integralis. fm quē modū dr̄ tectum esse forma domus. sic ista vba. Ego baptizo te ⁊c. sunt forma sacramenti baptismi. qa cū integrat ex ablutiōe ⁊ vbis. vba sunt pars ꝑncipalior ꝙz ablutio vt videri pōt in qōne p̄cedenti. Si aūt accipiat forma p eo qō p̄mo resultat ex vnione ptiū integrātiū fm quē modū dicimus esse formā domus id qō p̄mo resultat ex ordiata cōiūctione fundamēti parietis ⁊ tecti. sic vba non sunt forma sacri baptismi. sed ablutio. ⁊ vba materia sunt respectu forme p̄dicte sicut fundamentum paries ⁊ tectum sunt materia forme domus. sed hoc modo forma baptismi cōpletiua ⁊ vltia ad quā refert seu ordiat ad significādū ē ordiatō ad significādum. ex vniōe. n. ablutōis ⁊ vbox ⁊ vtute istitutiōis baptismi resultat q̄ dam ordinatio ad spālez significandi modū q̄ est in cōposito ex ablutione ⁊ vbis sicut in subiecto. q̄ ꝙuis accidat ablutiōi ⁊ vbis in ꝙtū sunt res tales tm̄ est de eox rōne in ꝙtū sunt baptismi sacrm. sicut ꝙuis isti voci que est. panis. accidat significatio. tm̄ est de eius rōne in ꝙtū sacrm est nomen. de rōe eni nois est significatio. nō accipitur aūt hic ordiatio p ordinātis actiōe. nec p ordinati passione. sz p virtute qua baptism⁹ dispositive sāctificat seu p eius ordinatione ad sanctificandū. Ad p̄m in opp̄m ꝙ pz soko ex dictis in qōe. Ad 2m dō ꝙ maior non est vā de forma artificialiū. plus. n. hz ō eē aux ꝙz eius figura p quā est statua. Ad 3m dō. ꝙ sicut ad integritatē materie baptismi requirūtur vba ⁊ ablutio. ita ad integritatē forme requiruntur ille due ordinatiōes p intētionē vnite. Vel pōt dici ꝙ vna ordinat ad aliā. ⁊ iō ex illis pōt constitui vna forma sic videmus. ꝙ iō p̄i ⁊ mī sunt vnū ḡnationis ꝑncipiū. ga illud qō est ex pte mātis ordinatur ad illud qō ex pte p̄is. Ad ar⁹ ad ptē aliaz patet quid dō ex dictis in corpore questionis.

Ertio queritur vtrū in his vbis. Ego baptizo te in noīe p̄is. ⁊ filij. ⁊ s. s. ita cōsistat forma baptismi p̄cise ꝙ nō liceat aliqd subtrahere vel addere seu per quēcūꝙz aliū modū imutare. Et vī ꝙ nō. qa baptizando ꝑncipalior est deus ꝙz minister Sz nō exprimit ipe deus sicut baptizās. ḡ nec necessariū est exprimere mīstri psonā. Itē in vbo prime psone intelligī ꝟb pro nomē ego. Sed baptizo est vbū p̄me psone. ḡ licitū ē subtrahere ꝟb p nomē ego. Item xp̄us tradēs discipulis formā baptismi. Math. vltimo nō expressit psonā ministri. ḡ qcqd spectat ad significandū ministri psonaz. licet a forma predicta subtrahere. Itē supfluū est dirigere verba ad nō intelligentē. Sed puer qui baptizatur nō intelligit. ḡ a p̄dicta forma licitū est remouere ꝟb pro nomē te. Itē Ambrosius p̄mo li°. de spū scō. c. 3°. ⁊ recitat magr̄ in lra huius di. c. 3° Si fide ministeriū trinitatis teneat. ⁊ vna psona tm̄ noīetur plenū est sacrm ḡ licitū est de forma p̄dicta subtrahere vba significantia filiū ⁊ spū scm̄

Item vbū scm̄ nō minuit virtutē alterius verbi sancti. ḡ predictis verbis licitū est addere aliqua

ẏba ſancta. vt pote. Et in honore beate Marie ẏginis ⁊ omniũ ſcõꝝ. Jtẽ interpoſitio nõ mutat verboꝝ ſubſtantiã. nec ꝯ ẏtutem. ꝯ circa ẏba prẽdicta licet facere interpoſitiõis mutationẽ. Jtez idem ſignificatur ꝑ genitorẽ ⁊ genitũ. ſicut ꝑ prez ⁊ filiũ. ꝯ loco ꝑis ⁊ filij licitũ eſt dicere genitoris ⁊ geniti licitũ eſt ꝯ circa prædictam formã aliquid mutare ponẽdo vnũ verbũ ꝑ alio. Jtẽ greci vez ꝓferũt bap^{m}. ⁊ tñ loco iſtoꝝ ẏboꝝ baptizo te. dñt baptizek ſervus xp̃i. ꝯ licitũ eſt aliqd imutare ponendo ẏba pro ẏbis. Jtẽ de ꝓſecr. di. 4^{a}. Romanus. a quodã. dicit Nicolaus papa de baptizatis a quodã iudeo ꝙ ſi in noie trinitatis. vel tñ in nomine xp̃i baptizati ſunt. nõ debẽt rebaptizari. ꝯ ꝑ iſtis ẏbis ꝑis ⁊ filij. ⁊ ſp̃us ſancti. licitũ eſt ponẽ nomen trinitatis vel xp̃i. Jtem de ꝓſecra. di. 4ª Retulerũt. dicit Zacharias papa de ſacerdote q̃ ꝑ ꝑ iperitiã latine lingue dixit. Ego baptizo te in nomine ꝑ̃ia ⁊ filia ⁊ ſp̃us ſancta. ꝙ ſi nõ intendebat errorẽ introducere verũ ꝓtulit baptiſmũ. ꝯ licet i forma baptiſmi aliqd imutare ꝑ verboꝝ corruptõnẽ. Jtẽ ſm ꝓphi. ꝑmo ꝓderbier. noia ⁊ ẏba tranſpoſita idem ſignificant. Sed eadẽ ſignificatione manente manet eadẽ verboꝝ virtus. ꝯ licitũ ẽ facere mutationẽ in ẏbis prædictis ea trãſponendo

Contra extra de baptiſmo ⁊ eius effectũ. c. ꝑmo Si quis puerũ ter in aqua imerſerit in noie ꝑ̃is ⁊ ſ̃i. ⁊. ſ. ſci. ⁊ non dixerit. Ego baptizo te in noie pa. ⁊ fi. ⁊. ſ. ſ. nõ eſt puer baptizatus. ꝯ hec forma baptiſmi eſt de neceſſitate ſeruãda. Et baptizo te in nomine pa. ⁊ filij ⁊. ſ. ſ. Rñdeo ꝙ circa verba p̃dcã ſer mõis põt fieri mutatio. ſ. ſubtrahendo addendo. interponẽdo. verbũ pro verbo ponendo. ẏba corrũpendo. ⁊ ẏba tranſponẽdo. nullo ꝑdictorum modorũ licitũ eſt baptizanti facere ſcienter ⁊ voluntarie mutationẽ circa verba p̃dicta. quocũq; enĩ p̃dictoꝝ modoꝝ faciat baptizans mutationẽ circa p̃dicta verba peccat. ⁊ nulli licet aliquid facere cũ peccõ. Sed quolibet p̃dictoꝝ modorũ põt fieri taliter mutatio ꝙ non tollit ſacri virtus. ⁊ taliter ꝙ ẏtus ſacri nõ remanet. Quod p^{o} declarãdũ eſt in ſubtractione. 2° in additiõe. 3° in interpoſitiõe. 4° in ẏbi pro verbo poſitiõe. 5° in ẏboꝝ corruptiõe. 6° in verborum tranſpoſitione.

Quãtũ ad ꝑmũ ſciendũ eſt ꝙ ſi ſubtrahit aliquid de eſſe forme nõ remanet ẏtus baptiſmi. Et quia tota iſta pars Jn noie ꝑ̃is ⁊ ſ̃i. ⁊. ſ. ſ. per quã exꝑmitur ꝑncipalis baptizans ⁊ ſanctificat elementũ eſt de eſſe forme. iõ ſi de ill̃ ſubtrahat aliqd nõ remanet ẏtus baptiſmi. Jn illa aũt parte forme que eſt Ego baptizo te ſunt aliqua ꝑtinentia ad eſſentiaz forme. ſ. expreſſio. actus baptizandi. ⁊ ꝑſone baptizate. eo ꝙ ad illã terminat baptizandi. actus. Uñ ſi aliqd̃ p̃dictoꝝ ſubtrahat nõ remãet ẏtus baptiſmi. exꝑſſio aũt miniſtri non vr̃ eſſe de eſſentia forme quã xp̃us tradidit in baptiſmi inſtitutiõe. q̃a miniſtro bap^{i} non ḅz virtutẽ. Uñ greci ꝑſonã miniſtri nõ exꝑimũt. ⁊ tñ vere baptizant. Sz auctoritate eccl̃ie exꝑimum^{r} in baptizando miſtri ꝑſonã ad maiorẽ expreſſionẽ. Uñ ſi baptizans eaz nõ exꝑmeret nõ ꝓp hoc tolleret̃ virtus baptiſmi. ſed grauiter peccaret. q̃ inſtitutio eccl̃ie obligat baptizantẽ. Quantũ ad 2^{m} ſciendũ ꝙ circa ill̃ conſideranda ſunt duo. vnũ ex parte addentis. aliud ex parte additi. ſi. n. addens illud qd̃ addit intendat eſſe de eſſentia forme vel̃s baptizare in alia forma q̃z baptizat eccl̃ia tollitur virtus baptiſmi qa ad ill̃ ꝙ remaneat baptiſmi ẏrus requirit̃ ꝙ baptizans intendat facere qd̃ facit eccl̃ia vt inferi^{r} in. e. di. patebit. Si etiã illud qd̃ addit̃ eſt corruptiuñ forme nõ remanet virt^{s} baptiſmi. vt ſi poſtq̃z dictũ eſt. Et ſpiritus. ſ. addat̃ hec determiatio creati vel minoris q̃z pa. ⁊ ſ̃i. Si aũt addẽs nõ intendat mutare ritũ vel formã eccl̃ie. ⁊ illud qd̃ addit nõ eſt corruptiuñ forme nõ tollitur ꝑ hoc ẏtus baptiſmi. Uñ ſi baptizans terminata forma q̃ vtitur eccl̃ia ſup addat iſtud. Et beata virgo adiumente. vel aliqd cõſile. vel ſi in ꝑncipio forme addat nomẽ proꝑiũ poſt ill̃ pronomẽ Ego. dicẽdo. Ego Joanues baptizo ⁊c. nõ tollitur virtus baptiſmi. Quãtũ ad tertiũ ſciendũ ꝙ cuz actus baptizandi ſit actus vnus ſi fiat interpoſitio talis que corrũpat vnitatẽ actus. ⁊ marie ſi corrũpat continuitatẽ intentiõis baptizantis. nõ remãet ẏtus baptiſmi. Uñ ſi baptizãs poſtq̃z dixit. Ego baptizo te in noie ꝑ̃is. interponat vnã longã narrationẽ. vl̃ vadat ad faciendũ aliqd̃ negociũ. ⁊ poſtea reuertens dicat Et filij ⁊ ſp̃us ſci. nõ eſt puer baptizatus. Si aũt interpoſitio ſit modica. ita. ſ. q̃ nõ diſcõtinuet intentionẽ baptizantis neq; actũ. ſm vſuz cõez ⁊ interpoſitũ nõ ſit forme corruptiuñ non ꝓp ill̃ ipeditur virtus baptiſmi. Uñ ſi baptizãs poſtq̃z incepit actũ tuſciat vel dicat. taceatis vel aliquod ſimile. ⁊ poſtea ꝑficiat. nõ ꝓp hoc ipedit̃ ẏtus baptiſmi. Quãtũ ad 4^{m} ſciendũ ꝙ ſi accipiat̃ ẏbum pro ſua materia que eſt vox. ponere verbũ ꝑ verbo, nõ ipedit ẏtutẽ baptiſmi q̃. in qualibet lingua licitũ eſt baptizare q̃zuis male faceret latin^{e} ſi baptizaret in lingua greca. vel hebrea. niſi aliquo caſu iperitiã linguelatine incurriſſet. ⁊ in alijs liguiſſet pitus. Si aũt accipiat̃ verbũ ꝑ ſua materia ⁊ forma ſimul. vel ꝑ ſua forma tñ. cũ forma verbi ſit ſignificatio ponere verbũ ꝑ verbo ermite ẽ eſſẽtia forme ipedit virtutẽ baptiſmi. qa talis mutatio corrũpit formã. Quantũ ad 5^{m} ſciendus ꝙ ſi corruptio verboꝝ ſit talis ꝙ nõ remaneat eadem ſignificatio nec ſm inſtitutionẽ ꝓme ipoſitiõis. nec ſm accomodationẽ vſus ipedit̃ ẏtus baptiſmi. Si aũt ſit talis ꝙ q̃zuis nõ remaneat ſignificatio ſm inſtitutionẽ ipoſitiõis ꝓme ⁊ remaneat ſ̃z accomodationẽ vſus. tñc ſi nõ fiat talis corruptio ex malitia vel ex deriſione. ſz ꝓp iperitiaz illi^{us} lingue in qua baptizat. vel ꝓp aliqd̃ ipedimentũ lingue. nõ ꝓp ill̃ impedit̃ virtus baptiſmi. Quantũ ad 6^{m}. ſciendũ ꝙ ſi fiat talis tranſpoſitio que mutet ſenſuz oñonis quẽ hẽt ex vi ordinis verborũ ipeditur ẏtus baptiſmi. vt ſi dicat̃. Ego p̃ris ⁊ fi. baptizo te in noie ſp̃us ſci. qa ex vi iſti^{us} ordis ẏborũ ſenſus eſt. Ego q̃ ſum p̃ris ⁊ filij ⁊c. ⁊ ill̃ qd̃ dico. Jn noie. nõ accipit̃ niſi reſpectu ſp̃us ſci. Et ſi dicatur. Ego baptizo in te noie p̃ris ⁊c. qa ex vi verboꝝ nõ eſt ſenſus ꝙ ego baptizem te. ſed aliqd in te ꝑ nomẽ p̃ris ⁊c. Si aũt tranſpoſitio nõ mutat ſignificationẽ oñonis quã hẽt ex vi ordinis verborũ. tũc dico ꝙ ſi non fiat ex malitia. ſz ex ignorãtia non impeditur virt^{s} baptiſmi. Si aũt fiat ex malitia impeditur baptiſmi ẏtus ꝓp defectũ intẽtionis in baptizante qui formã eccl̃ie intendit muta

re. Ad p^m in opp^m dicendū q ipe deus q est pncipaliter baptizans exp̃mitur cū dr. In noīe p̃is ⁊ filij. ⁊ spūs sci. Ad 2^m dō q ꝟ huis hoc pronomen Ego intelligat in h̄ vbo baptizo. tū ecclia ordinauit q exp̃meretur ad euidentius oñendū de terminationē intentiōis baptizantis. vnde in ei⁹ expressiōe nō est nugatio. qr nō est iutilis. ⁊ qa exp̃ssū nō ampli⁹ intelligr̄ in verbo. sicut nec nasus in simo cū dr nasus simus. Ad 3^m dō q nō plus pcludit nisi q exp̃ssio mistri nō ē de cētia forme quaz determinat xp̃s in baptismi institutiōe. tū xp̃s exp̃ssit psonas ministroz in h̄ q eis loquebat in 2^a persona tūc tū baptismū nō instituit. sz p̄cep. eis q baptizarēt fm formā p̄us institutā. Ad 4^m dō quz dr q superfluū est dirigere verba ad nō intelligentez dico. q non est verū de vbis que nō tm̄ sunt significatiua. sed etiā cātiua cuiusmodi sunt vba in quibus consistit forma baptismi. Ad 5^m dō q illud vbū Ambro. debet intelligi i cāu necessitatis. vt si post noiationē p̃is moreret puer añ subiunctionem filij ⁊ s. s. pie credendū est q deus suppleret. vnde talis dz in cimiterio sepeliri. si aūt añ̄ oia verba complerent impediret baptizans ita vt placere non possz. puer iterū esset baptizandus p̄sup posita hac conditione. si u non es baptizatus.

Ad 6^m. ⁊ 7^m pz qd dici tōbeat p p̄dcā in corpore qōis. Ad 8^m dō. q p nomē p̃is. ⁊ nom̄ filij significantur ipse psone p̄cipaliter. p genitorem aūt ⁊ genitū significantur p̄cipalr notōnales actus. Et iō si pretermissis p̃e ⁊ filio dicetur. In noie genitoris ⁊ geniti nō esset baptism⁹. Ad 9^m dō q expressio psone mistri non est de essētia forme ꝟ tradidit xp̃s in baptismi institutione vt superius habitū est quāuis aūt exp̃ssio actus baptizandi ⁊ psone q̄ baptizatur sint de essentia forme nō tamē modus exprimēdi. vnde greci psonā que baptizatur exprimūt in 3^a psona ⁊ in noiatiuo cāu. nos aūt in 2^a psona ⁊ in cāu accusatiuo. ⁊ actū baptizandi exprimūt p modū coniunctiuū vel optatiuū. ⁊ iz^a psona. nos aūt p modū indicatiuū ⁊ in p̄ma psona ⁊ ꝟ huiſ rōez habeāt cōgruā. quare sic exprimūt nostri nostri modi exp̃mendi habem⁹ ꝟ ēdem cōueniētiorē. psonaz. n. ministri non exp̃munt ad excludendū errorē illoz qui attribuebant efficaciā Baptismi ministro de quo hr p^o Lor. 3° Actū aūt baptizandi exp̃munt modo supius dcō ad significandum q efficacia baptismi desideratur ⁊ expectat a deo. ex quo pz rō quare psona que baptizat ab eis exprimit modo supius dicto. nos aūt psonam mistri exp̃mimus ad h̄ vt sit significatō forme euidentior ⁊ cōpletior ⁊ actū baptizandi modo indicatiuo ad significandū q p verba efficitur quod significant. ⁊ est etiā noster modus exprimendi tutior. qa traditus est nobis a scā romana ecclia. p qua orauit xp̃us vt nō deficiat fides eius. cū dixit Petro. Ego p te rogaui vt non deficiat fides tua vt hr Luce. 22°. Ad 10^m dō q illa auctoritas sic debet intelligi q exp̃matur trinitas non hoc noie qō est trinitas. sz noīb⁹ exp̃mentibus psonas que sunt in trinitate. ⁊ illud quod dr In noie xp̃i. referr dz ad statū p̄mitiue ecclie in q^o de spāli p̄silio. s. s. baptizabant discipuli in noie xp̃i. vt eius nomē in maiori hr̄etur reuerentia vel pōt dici. q in nomine xp̃i intelligitur vnctus ⁊ vngens ⁊ a quo vngitur. ⁊ ita tota trinitas. ⁊ iō pp dubiū vtrū eēt baptizatus vel nō qui in noie xp̃i baptizaretur dicit papa q nō esset rebaptizandus. qō est intelligendum absolute. qa si modo sic aliquis baptizaretur deberet rebaptizari sub cōditiōe. Ad 11^m pz qd dō est ex dictis in corpore qōis. Ad vltimū dō q illud vbuz Phi. intelligendū est de noie substātiuo ⁊ adiectiuo suo. vnde ponit ibidē exemplum dicens q idē significat homo alb⁹ ⁊ albus hō ita etiā pōt dici de vbo ⁊ suo adiectiuo quod natuz ē antecedere ⁊ sequi verbū. idem. n. significat currit bene. ⁊ bñ currit accipiendo. n. verbū vniuersaliter p quacūq; trāspositione dcōnuz in oratiōe non esset verū. quia aliqñ trāspositio significat sē sum ꝓtrariū exemplū. Surrexit non est hic. Si. n. trasponendo dicas. Hic est nō surrexit. est significatio contraria significationi p̄me.

c Onsequenter queritur de 3° p̄ncipali. Et circa hoc q̄ runtur. 3^a. Primo vtr aliqd aliud ab aq̄ fit materia baptismi. 2° vtr aqua artificialis sit conueniens materia baptismi. 3° vtr aqua alij elemento mixta sit cōueniens materia baptismi.

Articulus tertius.

p Rimo ostendo q aliqd aliud ab aqua fit materia baptismi. dr. n. Math. 3° de xp̃o. Ipse aūt baptizabit vos i spū sancto ⁊ igne. ergo ignis est cōueniēs materia baptismi. Itē baptismus est sacramentū cōmissuz ⁊ principiū spūalis vite. sz aer est elementū cōmunissimū cuius qualitates sunt caliditas ⁊ humiditas que maxie conferūt ad vitā fm Phi. li^o de morte ⁊ vita. ḡ aer est materia baptismi. Item baptismus quedaz similitudo sepulture xp̃i vnde Apls Ro. 6°. Consepulti. n. sumus cum illo per baptismum in morte. sed sepultura cōiter fit in terra. ergo terra est cōueniēs materia baptismi. Item vnū magis est abstersiuū putredinis ꝟ aqua. ⁊ magis generatiuū spiritū ⁊ clarificatiuū. cum ḡ baptismus sit ad abstergendum peccati putredinē ⁊ ad regenerandū animā que ē spiritus ⁊ clarificandū conueniens materia baptismi est vinū. Contra Jo. 3°. Nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spū sancto. non pōt introire in regnū dei. ḡ materiaz baptismi nō ē nisi aqua. Itē tm̄ est materia baptismi illud in quo xp̃s baptizatus fuit. sed xp̃us fuit baptizatus in aqua vt habetur Math. 3°. ergo nihil aliud ab aqua est materia bapi. Rñdeo q nihil aliud ab aqua est materia bapi cōprehēdēdo sub aqua ablutionē que fit in ea ⁊ loquendo de baptismo fm q distinguit a bap^o flaminis ⁊ sanguinis. sacra. n. vtutem hñt ex sua institutiōe. bap^o aūt non fuit institutus nisi in aqua. ga sicut dicit Mu^o p^o li^o. de sacra. pte 9^a. c. 2° Debet omne sacrm̄ similitudinē quādā hre ad ipaz rem cuius est sacrm̄ scōm quā habile sit ad eandē rem suā repntandā. Inter oīa aūt res sensibiles de facili hr̄i possibiles ⁊ oibus cōes que cōditiōes debent esse in materia baptismi pp eius necitatē ⁊ cōitatem aqua est magis repntatiua effectuum bapi rōne nature ⁊ rōne vsus. aqua. n. nāliter est fri

gida. ratione cuius repr̃esentat fomitis repſſionẽ est etiam nāliter humida humiditate apta ad abluendū. rōne cuius repr̃tat a sordibus pcī purgationẽ. est etiam nāliter diaphana. rōe cuius repr̃esentat gr̃e illumiationẽ. quia etiaz quantū ad vsū est multū vtilis. ꝛ repr̃esentat sacr̃m baptismi eẽ in effcū valde vtile ꝛ quia est ad habendū valde facilis repr̃tat sacr̃m baptismi esse quantū ad obseruantiā facile. Et quia etiaz quantū ad vsum est multuz cōis repr̃tat sacr̃z baptismi quantū ad necessitatẽ esse cōe. Et pp̃ dicta xp̃us non nisi in aq̃ sacr̃m baptismi instituit. quibus pōt supaddi ad hoc aliqua congruitas quā tangit Dañ. li° 4°. c. 5°. dicens quia consuetudo erat hoībus aqua lauari ꝛ oleo vngi. coniugauit ꝛ aquaz ꝛ gr̃am spūs sci ꝛ fecit illud lauacrū regenerationis. Ad p^m^ i opp^m^. dō q ibi accipit ignis metaphorice .s. prō angustia passiōis quā xp̃us pp̃ peccata nostra sustinuit. Ad 2^m^ dō q quāuis aersit elz cōmissimū ꝛ habeat qualitates marie vitales. tamen nō habet proprietatez ablutiuā sicut aqua. effectus autez ad quē p̄mo ꝛ p̄ncipaliter ordinat baptismus ẽ ablutio anime a culpa. Ad 3^m^ dō q sicut pz p̄ ꝛam sequentẽ ibidem ꝛ per glo. similitudo illa attenditur quantū ad effectū tm̄ quia sicut xp̃us in sepultura veiustatẽ mortalitatis deposuit. ꝛ resurgẽdo nouitatem imortalitatis assumpsit. sic in bap° abaia remouetur vetustas clpe. ꝛ ei conferr̃ nouitas gr̃e. Preterea non hz proprietatẽ ablutiuā vt aq̃

Ad 4^m^ dō q quāuis aliq̃ sordes melius possent abstergi p vinū q̃z per aquā. tm̄ ablīio eius non ita repr̃tat effectū baptismi sicut ablutio aque. qa nō est ita cōmunis nec ita facilis ad habendum ꝛ aliquē odorem relinqt in cute corpori nō cōueniētẽ quod non facit ablutio aque.

Ecūdo queritur vtrū aqua artificialis sit conueniens materia baptismi. Et videtur q sic. In oī aqua eadem spe cū nāli aqua pōt fieri baptismus. Sed aliqua aqua artificialis vtpote rosacea est eadē spe cū naturali aqua vtriusq̃z. n. sūt eedē proprietates que sunt frigiditas. humiditas. spicuitas. ꝛ p proprietates inotescit nobis rei species. qa sicut dicit Phi. p° de aia. Accidētia maxime ptem conferunt ad cognoscendū quod quid est. g̃ aliqua aqua artificialis est conueniens materia baptismi. Item aqua rosacea non est quid cōpositū ex elis. quia omne tale est magis grossum q̃z quecūq̃z naturalis aqua. aqua autē rosacea non est grossior quacūq̃z naturali aq̃. restat ergo q sit elm. ꝛ constat q non est aliud ab elo aque. g̃ idem quod prius. Item fm Phi. p° de generatione. Miscibilia postq̃z ex eis constitutū est mixtū rursus possunt separi. Sed quod est in potētia nature pōt per artificiū reduci ad actū mediante opere nature. fm quem modū malefici Pharaonis fecerunt dracones ꝛ ranas. vt habitū est in li° 2°. di. 7^a^. ergo p artificium potest fieri aqua eadē specie cum naturali. sed ois talis est conueniēs baptismi materia. Contra Phi. 4° methau. circa finem. Ars debilior est q̃z natura. nec sequitur eaz licet multū elaboret. ergo p artificiū non pōt fieri aqua eadem specie cum naturali. ergo nulla artificial aqua est baptismi materia. Item Phi. vbi prius. Sciāt arrifices alchimie species rez trās-mutari non posse. ergo p artem de re que est alterius spēi cum aqua non pōt fieri vera spēs aque. Sed nihil est materia baptismi nisi vera aqua. g̃ nulla aqua artificial est baptismi materia. Rñdeo q nulla artificialis aqua est baptismi materia. quia xp̃us non instituit baptismū in aliqua artificiali aqua. sed in naturali tm̄. quia baptismus institutus fuit vt sacr̃m necessitatis quantum ad omnes. Et ideo xp̃us ipsum instituere voluit i aq̃ que faciliter posset haberi. ꝛ cōiter ab omnibus. tam pauperibus q̃z diuitibus. quod non est verū de aliqua aqua nisi naturali. Ad primū in oppositū dicendū q minor est falsa. fm enim. Dañ. li° 3°. c. 15. Natura rei cognoscitur per suaz actionez naturalē. naturalis aūt actio aque rosacee est alia ab actione natural aque. naturalis. n. aqua effectiue est humida. aqua vero rosacea corpus exiccat. vnde ꝛ constringit in sapore. etiam ꝛ odore a naturali aqua distinguit sua frigiditas ꝛ pspicuitas. q̃z uis hoc non semp̄ pcipiatur per sensum alteri° modi sunt q̃z frigiditas ꝛ pspicuitas natural aq̃.

Ad 2^m^ dō q aqua rosacea est cōposita ex. 4. elis ꝛ est grossior in substantia quacūq̃z naturali aqua. si aūt esset separata ab omnibus ptib° cuiuslibet alterius eli q̃z uis pp̃ eius amixtionē cum aliquibus ptibus terrenis aliqua sit grossior aqua q̃z rosacea

Ad 3^m^ dō q si aliqd naturaliter resolvitur in eli aut in aliud mixtū trāsmutatur. oportet pri° ordine nature redire ad materiā. fz Phi. 9ia. 8° metaphi. talis aūt resolutio non fit i mixto de quo fit artificialis aqua per qd̄ apparet q illa nō est i specie naturalis aque.

Tertio queritur vtrū aqua alij elemento vel elemētato mixta sit conueniens materia baptismi. Et vi q sic. quia omne illud in quo est virtus naturalis aque est materia baptismi. sed in quolibet mixto est virtus natural aque dī. n. Phi. p° de generatione q virtus miscibiliū saluatur in mixto. ergo aqua cuicūq̃z sit mixta est conueniēs materia baptismi. Item vt supius habitū est aqua que emanauit de latere xp̃i significauit baptismū Sed illa fuit mixta sanguini. Dicitur. n. Jo. 19° q exiuit sanguis ꝛ aqua. ergo aqua alij rei mixta est conueniens materia baptismi. Item aqua permixta est semp̄ partibus terrenis quapropter dicit Phi. 2°. methauror. q ois vapor est duo vapores. ergo nūq̃z fit baptismus nisi in aqua mixta

Contra fm Phi. p° de generatiōe. Essentie miscibiliū non remanent actu in mixto. sed in potentia. Sed non est conueniēs materia baptismi nisi aqua que est in actu. ergo aqua alij rei mixta nō est baptismi materia. Item aqua paludosa siue lutosa non est conueniens baptismi materia cum non mundet sed inquinet. Sed hoc non videtur esse nisi pp̄ mixtionē aque cū terra. ergo aqua alij elemēto mixta nō est cōueniēs baptismi materia

Rñdeo q aquā alij rei admisceri dupliciter pōt intelligi. vno mō vere ꝛ proprie fm quē modū ex miscibilibus cōstituit aliqd vnū p essentiā. ꝛ aqua sic mixta nō est materia baptismi. quia talis aqua nō est aqua in actu. sed in potētia. Alio mō improprie ꝛ per quādā apparentiā. fm quē modū miscē

tur illa quoꝝ minime partes ſm ſenſuꝫ ſunt iuxta ſe inuicē poſite ⁊ actualiter alterate. ſaluis eoꝝ eſſentijs. que mixtio ꝓpꝛie dī confuſio. ⁊ i aqua ſic mixta pōt fieri bap⁹. quia ſalua manet ſpēs aq̄. ⁊ iō q̄uis aqua maris alterata ſit pp admixtionez groſſoꝝ vapoꝝ terreſtriuꝫ aduſtoꝝ. que pmixtō ꝑz ſniaz ℔hi. p°. methauroꝝ. eſt cauſa ſalſedinis in mari ⁊ aqua lixiuij p ſui colloné p cieres ⁊ aliqué alie aque pp eoꝝ tranſitū p venas ſulphureas. tñ ga in eis ſalua manet ſpēs aque in eis poteſt celebꝛari baptiſmus. Jn vrina aūt. cū ſit ſanguinis colatura ⁊ in ceruiſia debito modo cocta cum habeant vim nutriendi quā nō habet ſimpleꝝ elemtū ſm ℔hi. c. 2°. de generatione. non manet ſalua ſpēs aque. ⁊ iō non ſunt debita baptiſmi materia nec etiā ſalua. extra de baptiſmo ⁊ eius effectu. Non vt apponeres. Ad p^m in opp^m dō ꝙ ꝓ tanto virtus miſcibiliū dī ſaluari i mixto ga in eo ſūt qualitates ꝓticipantes aliquā virtutem qualitatuꝫ elementariū. ⁊ aliquo modo eis conformes. non tñ ſunt eiuſdem ſpēi cū illis. Ad 2^m dō ꝙ aq̄ que exiuit de latere xp̄i q̄uis ſimul cū ea ſanguis exierit. veram tñ habuit aqua naturā ad pꝛobandum xp̄m habuiſſe coꝛpus verum non fantaſticū vt ponūt manichei. Ad 3^m dō ꝙ mixtō aque cū aliquib⁹ ꝓtibus terrenis nō eſt vera mixtō. ſed cōfuſio. ſalua. n. manet ſpēs elēti vtriuſq;. ℔rumū argumentū ad partez aliam ꝓcedit de mixtiōe vere ⁊ ꝓꝛie dicta. Ad 2^m dō ꝙ in luto non manet ſalua ſpēs aque. ⁊ iō in luto nō pōt celebꝛari baptiſmus. aqua aūt paludoſa materia baptiſmi eē pōt. ga q̄uis inquinet coꝛp⁹ accidentaliter pp ei⁹ ꝓfuſionē cū immunditijſ groſſis. tñ i ea ſaluatur ſpecies aque. cui ex ſui natura per ſe conuenit hūditas ad abluēdū. ⁊ etiā aliquo mō mācet in ea actu ꝓꝛietas ablutiua. qō ideo dico. ga ſi in aqua nullo mō remaneat actu ꝓꝛietas ablutiua vt in glacie. grādine. ⁊ niue q̄diu ſic diſpoſita eſt non pōt in ea celebꝛari baptiſmus.

Articulus quartus.

c **Conſequenter** queritur de 4° principali. Et circa hoc querūtur tria. ℔rimo vtꝝ de neceſſitate vnius actus baptizādi ſit miniſtri vnitas. 2° vtꝝ ablutōnis ⁊ ꝓlationis verboꝝ ſimlitas. 3° vtrū aſperſionis vel immerſionis trinitas.

p **℔rimo oſtendo** q̄ nō de neceſſitate vn⁹ act⁹ baptizandi ſit miniſtri vnitas. ga ſi duoꝝ vnus ſit mācus. ⁊ alter mut⁹. ſi mutus puerū immergat ⁊ mācus verba ꝓferat vī eſſe baptiſmus ga neuꝝ eoꝝ vtrūq; facere poſſet. vnde ꝓbabile vī q̄ ābo pōt ſuccurrē ſaluti puuli. Jteꝝ ꝑz ℔hi. 5°. phi. Magis dependet motꝰ a termiō ad quez ꝙ a termino a quo. Sꝫ vno actu baptizādi ples pōt baptizari. vt. n hī actuū. 2°. Apli vna baptiza uerunt die circiter tria milia. qō facere nō potiuſ ſēt ſi p ſe quēlibet imerſiſſent. g̃ ſil̃r vno actu baptizandi pōt ples baptizari. Contra omne ple geminat ſuū ſigl̃ā. g̃ cū duo dicūt. nos baptizamus te ſenſus eſt. Ego baptizo te. ⁊ ego baptizo te. qō

ē cōtra formā. ga ꝓ iteratōnē exp̄mit pl̃itas actuū baptizādi: ℜndeo q̄ de neceſſitate vn⁹ actus baptizandi. ē miniſtri vnitas ad vitanduꝫ pcciū ex pte baptizantis. niſi forte in caſu neceſſarij eſſent ples ad puerū abluendū. nō eſt aūt de neceſſitate ad efficaciā ſacr̄i. modus. n. exp̄mendi baptizādi actū ⁊ pſone miniſtri expreſſio ſunt de neceſſitate efficacie ſacr̄i ſunt. n. ex traditiōe eccl̃ie. vnde nō vī efficacie ſacr̄i repugnaꝛ puerꝝ a plibus fil̃abl̃i.

Ad p^m dō ꝙ in cāu poſito puer de. l. cōi baptizatus non eſſet quia quanuis de. l. cōmun determinatus mōus exp̄mendi baptizandi actū nō ſit de neceſſitate efficacie ſacr̄i. tñ exp̄mere actū cē ab illo a quo nō eſt derogat efficacie ſacr̄i. ſic aūt eēt i cāu ꝓpoſito. ga baptiſm⁹ ē ablutio. ſi q̄ ille qui verba ꝓfert nō abluit exp̄mere actū baptizandi eſſe ab illo a q° nō eſt ſiue exp̄mat in ſinḡlari ſiue in plurali

Ad 2^m dō ꝙ nō plus ꝓcludit niſi ꝙ vnitas miſtri regr̄it̃ de neceſſitate ad efficaciā ſacr̄i. nō. n. debent ples baptizari ſimul niſi in cāu neceſſitatis. minus tñ indecēs ē ples ſimul baptizari ab vno q̄ vnuꝫ a plibus. Ad 3^m ad ꝓteꝫ aliā dō ꝙ maioꝝ nō ē va de pl̃i ꝑme pſone. ſꝫ de pl̃i ſe ⁊ tertio. Cū cū dico nos baptizam⁹ nō ē ſenſus ego baptizo ⁊ ego baptizo. ſed ego et ille baptizamus.

s **Secundo queritꝝ** vtꝝ ō neceſſitate vn⁹ actus baptizādi ſit ablutōis ⁊ ꝓlatōis ſ̄boꝝ ſimlitas. Et vī q̄ nō. qꝛ cū act⁹ baptizādi ſit neceſſariuſ ad ſalutē. mōus ꝓferēdi ꝺz eē certiſſim⁹ ⁊ tutiſſimus Sꝫ ꝺ nō eēt. ſi ad vnū actū baptizādi de neceſſitate regreret̃ ablutōis ⁊ ꝓlatiōis ſ̄boꝝ ſimlitas. ga difficile eēt ſemp ſil̃ ichoare ⁊ ſiml̃ termiare. g̃ nō regr̄it̃ talis ſimlitas. Jtē ex matia pus exiti ⁊ forma pōea introducta pōt vnū ꝓſtitui. g̃ ſil̃r ex ablutiōe pꝛi ⁊ ꝓlatōe ſ̄boꝝ poſteriꝛi pōt vn⁹ act⁹ baptizādi ꝓſtitui. Cōtra ad vnitatē rei magis regr̄it̃ ſuarū ptiuꝫ ſimultas in re q̄ in intētiōe. Sꝫ ad vnū baptizandi actū de neceſſitate requirit̃ ſimultas ablutionis ⁊ ꝓlationis verboꝝ in baptizātis intentiōe. g̃ mlt̃o forti⁹ regr̄it̃ eoꝝ realis ſimultas i tpe. ℜndeo q̄ ꝺ̄ba ⁊ ablutionē ſiml̃ eē tripliciter poteſt intelligi. 1. aut per ralem eſſentiam vnius in alio. aut per eoꝝ coexiſtentiā in intentione. aut in tempoꝛe. ſimultas ſm modū primum non regr̄itur. ga nec poſſibilis eſt. quia ſic verba non ſunt nata eſſe in ablutione. nec econuerſo. Sed ſi multas modo 2° requiritur de neceſſitate explicite vel implicite inq̄ztū neceſſariū eſt ꝙ abluens ⁊ verba pꝛoferens intendat circa puerū facere qō facit eccleſia. Simultas autem modo tertio aliquo modo requiritur de neceſſitate et aliquomodo non. Neceſſarium enim eſt ꝙ baptizans ſic abluat ⁊ verba pꝛoferat q̄ ſecunduꝫ communem vſum illa duo videantur pertinere ad actū vnuꝫ quod non eſſet verum ſi in mane abluꝛet. ⁊ in ſero verba pꝛoferret. vel econuerſo. non tamē eſt neceſſariuꝫ ꝙ ſimul punctaliter vtrunq; incipiat ⁊ terminet. ſed ſufficit ꝙ pꝛolatio verboꝝ incipiatur antequam ablutio terminetur. vel ecōuerſo. debet tamen baptizans iſta facere ſiml̃ quanto magis poteſt bono modo. Ex dictis ꝑz ſolutio ad primuꝫ. Ad ſm dicendum. q̄ non eſt ſimile de conſtitutiōe ex partibus permanētib⁹

ꝛ ſucceſſiuis. qꝛ in pmanentibus vna pars pꝛius facta pōt aliā expectare. nō ſic aūt i ſucceſſiuis. ablutio aūt ꝛ verboꝝ platioꝛes ſucceſſiue ſunt. ¶Ad ar^{m} ad partē aliā ſatis pz qd dō p ea q̄ dcā ſunt in coꝛpe qōnis ꝛ iferius magis explanabit cum queret vtrū ad integritatem bap̄ de neceſſitate requiraꝫ intentio baptizantis.

t **Tertio** queritꝫ vtrum ad vnitatez actus baptizādi ſufficiat imerſio vna. Et vī q̄ nō de conſec. di. 4°. ¶Poſtq̄ vos recte ter imerſi eſtis q accepiſtis bap^{m} in noīe ſcē trinitatis. Item magiſter in lra huius di. c. aī penul. Cōſtat baptizandos ter debere imergi. Contra de conſe. di. 4° de tria. ꝛ recitat magr in lra huius di. c. aī penul. Reprehenſibile eſt ſe nullatenus pōt infantē in baptiſmate vel ter vl̄ ſemel imergere. g̈ ſufficit imerſio vna. Item cadez di. pp vitādū ſciſmatis ſcādalū vel heretici dogmatis vſuz ſimplā teneam^{m} bap̄ merſionē. g̈ puer nō dz mergi niſi ſemel. ¶Rñdeo ad melius videndum q̄ circūſtāt hāc qōnem. ¶Prio declarādū eſt vtruz ſit neceſſariū puerꝫ abſolui mergēdo. Secundo q̄ pars eſt abluēda ſi totū coꝛpus ablui nō pōt. Tertio q̄ nō p̄iudicat efficacie ſacrī puerꝫ imergere ſemel trīn. Quarto qs modus dz obſeruari in imergendo. Quintū ad p^{m} ſciēdū q̄ circa hec obſeruāda eſt conſuetudo eccl̄ie. vbi. n. cōſuetū eſt abluere imergēdo baptizās ſi abluat nō mergēdo peccat grauit. niſi q̄n imineat neceſſitas q̄ pōt imminere vel pp manuū baptizātis debilitatē. ſi nō ſit ali^{q} q̄ ſupplere poſſit. ꝛ velit actū baptizādi ſm conſuetudinē illius eccl̄ie: vel pp pueri infirmitatē. vel qꝛ nō eſt totus natus. vel pp ſufficiētis g̈ritatis aque penuriā. Ubi aūt cōſuetudo eſt eccl̄ie abluere nō imergēdo. ibi ſic obſeruādū eſt etiā abſqz aliqua alia neceſſitate. Quātū ad ꝛ^{m} ſciēdū q̄ ſi totū coꝛpus nō poſſz ablui abluēda eſt ps p̄ncipalioꝛ vt caput ꝛ marie facies. qꝛ in ea vigēt ſenſus. Uñ reputaꝫ hois ſepultura vbi ſepultū ē caput. ff. de religioſis ꝛ ſumptib^{9} funeꝝ. l. cū i diuerſis. ꝛ p^{9} caput pect^{9}. qꝛ ſedes coꝛdis eſt q̄ſi i pectoꝛe. ſi tñ ambe iſte ptes nō pōt ablui. magis abluēda eſſet facies q̄z pectus. qꝛ ibi magis manifeſte ſūt opatōnes aie. Uñ credo q̄ ſi caput pueri baptizaret aī q̄z alia ps coꝛpis exeat q̄ō aliq̄n faciēdū ē pp p̄iculuz mortis pueri baptizat^{9} eſt. ſi aūt man^{9} vel pes abluaꝫ aī q̄z aliq̄ alia pars appareat volūt aliq̄ dicere q̄ puer baptizat^{9} cēt qꝛ aīa eſt in q̄libz pte coꝛpis tota. Communi^{9} tñ tenet q̄ de. l. cōi nō cēt baptizat^{9}. q̄uis forte diuīa pietas in tali caſu baptiſmi vicem ſuppleat. Et tō ſemp q̄n p̄iculū mortis imminet abluēdū eſt illud de puero q̄ō pōt ablui ſiue ſit paꝝ ſiue ſit multū. Quātū ad z^{m} ſciendū q̄ imergēdo ſemel vel ter ſuāda eſt eccl̄ie conſuetudo. Uñ vbi conſuetū eſt imergere ter grauit pecat q̄ imergit ſemel tñ. Sz non pp̄ impedit ſacrī efficacia. qꝛ ſic i trib^{9} merſionib^{9} perſonaꝝ trinitas. ita i vna pōt diuinitatis vnitas deſignari vt hī de conſecra. di. 4° de trina. Cōueniēcioꝛ tñ eſt conſuetudo de imergēdo ter pp expreſſioꝛē trinitatis repītationē. ꝛ tridui ſepulture xp̄i. cui^{9} typuz exp̄mit trina imerſio vt hī eadē di. ¶Poſtq̄ vos. Quātū ad q̄rtum ſciēdū q̄ ſacerdos dz puerꝫ tenere p latera ꝛ vſa facie ad quā dz imergere p̄mo ita q̄ hēat caput vſus oꝛientez. ꝛ° verſus aqlonē. ꝫ° verſus meridiē ad ſignificandū reformationē totius imaginis q̄ initiaꝫ p fidē in rōnali qō ſignificat conuerſio capitis pueri ad oriētē a qua parte eſt oꝛigo illumiatiōis medij ꝛ initiū motus celi. ſiē a dextera ei^{9}. Et p̄mouet p ſpē in iraſcibili qō ſignificat ꝓuerſio capitis pueri ad aqlonē. vbi dī eſſe p quādā ſiſtitudinē q̄ſi pes celi. ꝛ in ꝫ repītat ſoliditatē iraſcibili^{9} p ſpē. Ibi etiā ſm ¶Phi. ꝛ° methauroꝝ eſt mare altiuſ. ꝛ ſignificat iraſcibilis p ſpei eleuationē. Cōſumaꝫ aūt p̄dicta reformatio p caritatē in ꝓcupiſcibili qō repītat cōuerſio capitis pueri ad meridiē vbi eſt magna caliditas. ꝛ ſupius celi ſm ¶Phi. ꝛ° celi ꝛ mūdi. nulla aūt triū imerſionū fieri debuit verſo capite pueri ad occidētē. qꝛ ibi eſt luminis occaſus. ꝛ ſiniſtra celi ſm ¶Phi. ꝛ° de celo ꝛ mūdo. Ad argūnta ad partē p̄mā dō q̄ nō p̄cedūt p cōparationē ad efficaciā ſacrī. ſed ad baptizātem vbi eſt conſuetudo ter imergēdi. planū eſt. n. q̄ ſi ibi trīn ſemel imergeret grauit peccaret ſiē exp̄eſſum eſt in lra. ¶Primum ar^{m} ad partē aliā non plus ꝓcludit niſi q̄ ſalua bap̄ efficacia. ꝛ ſine pcō de imergēdo ter vl̄ ſemel eſt ꝓſuetudo eccl̄ie obſeruāda. vñ magr in lra huius di. c. pe. Ibi dūtarat ſemel mergere ꝫ. vbi ꝓſuetudo eccl̄ie talis eriſtit. Ad ꝛ^{m} dō q̄ p ſimplā nō itelligit vnā ſed vniformē. ſm glo. ibidē volēs dicere q̄ baptizātes in imergēdo debēt ſe ꝓformare cōſuetudini eccleſie.

Articulus quintus.

c **Conſequenter** queritꝫ de. ſ°. p̄ncipali. Et circa ꝫ q̄runt tria. ¶P° vtrū xp̄s inſtituerit bap^{m} aī ſuā paſſionē. Sc̄o vtrū hoies fuerī obligati ad ſuſceptō nē bap̄ aī paſſionē. Tertio vtrū hoies fuerī obligati ad ſuſceptionē bap̄ ſtati poſt xp̄i reſurrectiōez

De rōe aūt ceſſatōis circūciſiōis ꝛ alioꝝ ſacrōꝝ legaliū. ꝛ ōtpe quo cēſſauerūt dcīn ē ſupi^{9} di. j. q. vl.

p **Primo oſtendo** q̄ xp̄s nō inſtituerit bap^{m} aī ſuaz paſſionē. qꝛ poſt reſurrectionē dixit. Euntes docete oēs gentes baptizantes eos. In nomine p̄ris ꝛ filij ꝛ ſp̄ūs ſancti. In quib^{9} verbis videt baptiſmū inſtituiſſe: ergo nō inſtituit ip̄m poſt ſuam reſurrectionez. Itē q̄diu durat lex vna nō debet alia inſtitui que ſibi ſuccedere debet. Sed virtus ſacrōꝝ legaliū durauit vſqz ad xp̄i paſſionē vt ſuperius habitum eſt di. j. ꝛ dicit magiſter in littera. ergo ante xp̄i paſſionem nō debuit baptiſm^{9} inſtitui. Itē extra ō baptiſmo et eius effectu. Maioꝛes. ſ. dictū eſt. ¶Per ſacm baptiſmi xp̄i ſanguine rubꝛicati culpa remittitur. ergo vim non habuit vſqz poſt xp̄i paſſionē. Sed ſtatim cum fuit inſtitutus habuit viam ſuam. ergo nō fuit inſtitutus vſqz poſt xp̄i paſſionē. Contra plus eſt inſtituere rem: facto q̄z verbo. Sed chꝛyſtus ante ſuaz paſſionem baptizatus fuit a Joāne: vt habetur Matthei. iij°. ergo tunc fuit inſtitutus baptiſmus.

Item illo tempoꝛe fuit inſtitutus baptiſmus quo chꝛyſtus ipſum ſanctificauit. Sed chꝛyſtus quando fuit baptizatus ſcificauit baptiſma ſm Dam. li°. 4. c. j. Unde etiam dic glo. ſuper illud

Semp q̄n imminet neceſſitas abluendū eſt illud de puero q̄d poſt ablui. Sine multū Sine paꝝ magnus. l. pes terꝫ.

Luce.3°.iesu batizato. Quod baptizaꝝ dominus non mundari indigens.sed tactu munde carnis aquas mundas vt vim habeāt abluendi.ergo añ passionē xps bapm instituit. Rñdeo q xpus bapm sacrm pmo instituendū insinuauit.2°instituit.3°in stitutū obseruari pcepit. Primū fecit fcō qñ a Jo. baptizatus fuit ⁊ vbo cuz Jo.3°:dixit Nicodemo Nisi qs renatus fuerit ex aq̄ ⁊c. Scōm fecit fcō qñ baptizauit p discipulos suos q de mādato eius baptizare ceperūt. Uñ Jo.3°. Uenit iesus ⁊ discipuli ei⁹ in iudeam terrā ⁊ illic demorabaꝝ cū eis ⁊ baptizabat. Et verbo qñ misit discipulos suos binos.⁊ binos ad baptizandū ⁊ pdicandū. de q̄ missione hr̄ Luce.io.3m fcūz fuit signo.s. cū de latere xpi fluxit aqua ō quo hr̄ Jo.19°. Et verbo qñ post resurrectionē dixit discipulis suis. Jte docete oēs gentes baptizātes eos. Jn nomie p̄is ⁊ filij ⁊.s.s. Math. vltimo. Uñ aūt xpi passionē bap̄m fuisse institutuz dicit Hu°.2°li. de sacra. parte 6ª.c. 4°.

Ad p̄mū in oppm pz solutio ex iam dictis. Ad 2m dō q maior falsa est.sic.n.dic Hu° in ꝓallegato. c.oportuit vt ⁊ illa que fienda erāt nequaqz subito vel p̄cipitāter.sed paulatim ⁊ quasi cū quadaz reuerentia dimitterēt vt oñderent bona fuisse in tpe suo. Et silr que incipiēda erant nō subito i auctoritatē assumerent sz cū mora ⁊ grauitate ichoarent ne velut aliena ⁊ p̄ter rem aliūde iductā subito putarent.⁊ iō durante adhuc virtute circūcisionis ꝓueniēs fuit bap̄m institui.nō tn ipm p̄cipi obseruari ad necessitatē salutis. Ad 3m dō q q̄zuis maiorem vim habuit baptismus post xpi passionem q̄z ante.tn añ passionē habebat efficaciaz ex vi tn passiōis credite implicite ⁊ explicite ⁊ quasi iam inchoate tn ꝓpter eius ꝓpingtatē ⁊ passuri p̄sentialitatē ⁊ assumptā penalitatē. Ad argumenta ad ptem aliā dicēdū q qñ xps baptizatus fuit a Jo.non instituit bap̄m. sed instituēdū insinuauit i aqua inqztū in aqua baptizatus. ⁊ in noie trinitatis inq̄ztum in suo baptismo apparuit p̄ p̄is i voce ⁊ in ꝓsona.filij in carne.⁊ ꝓsona.s.s. in columbe spe.nec tunc aliā vtutē regnāndi ꝓtulit aqs nisi q extūc ordinata fuit aqua ad h̄ vt in ea instituerēt regnātiōis sacrm.si tn hēret illa aqua q̄ corp⁹ xpi tetigit deberet fuari in maxima reuerētia vt reliquie scissime ꝓpter mundissimā ⁊ sanctissimam carnē quam tetigit.

ſ Ecūdo queritur vtrū homies fuerīt obligati ad susceptionē baptismi añ xpi passionē. Et vr̄ q sic.qz añ suā passionē dixit illud vbuz scriptū. Jo.3°. Nisi qs renatus fuerit ex aqua ⁊.s.s.nō pōt introire regnū dei. Jtē Hu°.2°de sacra. parte. 6ª.c.4.dicit q añ passionē ipsa circūcisio in statu suo ad remediuz susciebaꝝ.⁊ tamen etiam tunc baptismus sine periculo salutis non contemnebatur ab his quibus p̄dicabaꝝ. Cōtra Dam̄.li.4° c.j.dicit q xps irrigauit nos ex scā ⁊ ingnata eius costa fontē remissiōis.aquā qdem in regnātionez ⁊ ablutionē pcī ⁊ corruptionis.q̄ nō habuit efficaciā baptismus quousqz fluxit illa aq̄ de latere xpi. Sz anteqz haberet efficaciā nō fuerūt hoies obligati ad baptismi susceptionē.q̄ nō fuerūt hoies obligati añ xpi passionē. Rñdeo q añ xpi passionez nō erāt hoies obligati de necessitate salutis ad baptismi susceptionē.ler.n.nō obligat quousqz ꝓmulgata sit.ler aūt de suscipiēdo bapo xpi ꝓmulgata nō fuit añ xpi passionē.qz ⁊si discipuli xpi añ passionem de eius mādato baptizauerūt tn ad h̄ non publicabāt illud vt necessariū ad salutem.nec.n.cōgruū fuisz vt si respectu eiusdē morbi hoies de necessitate ad salutez eēnt obligati ad susceptionē duoꝝ remedioꝝ quoꝝ quodlibz p se sufficiebat ad curationē morbi vsqz aūt ad passionem tenebaꝝ iudei de necessitate salutis ad circuncisionē.qz vsqz tunc circūcisio in suo statu fuit ⁊ vim purgādi habuit. Ad pm in oppm dō q per illud vbum xps nō imposuit necessitatē suscipiendi bapm.sed imponēdam p̄dixit.nō.n. dixit q non est regnātus ex aqua ⁊c. Ad 2m.dō q aliō ē bapm cōtēnere.aliud nō susciꝑe.sine.n.periculo salutis nō ꝓtenebaꝝ qz iam habebat vtutem iustificādi tn sine piculo vtntis salutis poterat non susciꝑi ab illis etiā qbus p̄dicabaꝝ ꝓpter rōnem dictā in corpore qōnis. Ad arm ad partem aliā dō q realis fluxus illius aque de latere xpi nō fuit cā virtutis bap̄.sed signū qō virtutē habebat a fide passionis illius de cuius latere fluebat.maiorē tn efficaciam habuit baptismus postq̄z passio illa fuit realiter exhibita q̄z ante.

t Ertio queritꝝ vtrū hoies fuerint obligati ad susceptō nem baptismi stati post xpi resurrectionē. ⁊ vr̄ q sic.qz ꝓmulgata lege obliganꝝ hoies ad ei⁹ obseruationē.sed xps cito post suā resurrectionez baptismū susciꝑiēdū p̄cepit.cum dixit. Jte docete oēs gētes ⁊c. Math. vl°.quod fuit eius susceptionē ꝓmulgare.q̄ fuerūt extūc fuerūt homies obligati ad baptismi susceptionē. Jtem circūcisio nō habuit efficaciā nisi vsqz ad passionē r̄m Hu°.2°. li. de sacra.parte.6ª.c.4.sz semp fuit necessarium ad salutē aliqō rem p̄ originale pccm̄.q̄ stati post passionē xpi fuerūt oēs saltem iudei obligati ad susciꝑiēdū baptismū xpi.cū extūc aliud remediū efficax p̄ originale pccm̄ nō haberēt. Cōtra Jo.15.dicit xps si nō venissem ⁊ locut⁹ eis nō fuissem pccm̄ nō haberēt.sed nō statim post xpi resurrectionem fuit oibus ānūciatū p̄ceptū de susciꝑiēdo baptismuz.ergo nō oēs fuerūt obligati statim post xpi resurrectionem ad susciꝑiendum bapm. Rñdeo q nō oēs hoies fuerūt obligati ad susceptionem baptismi.statim post resurrectionē. nullus.n. tenet de necessitate obseruare legez añq̄z ꝓmulgata sit. nec etiam post ꝓmulgationem quousqz sibi innotescit nisi defectus eius sit in causa quare non statim innotuit sibi ꝓmulgatio legis.lex autē de necessitate susciꝑiendi baptismum non statim fuit promulgata post xpi resurrectionem quia non statim dixit illud verbum Math. vltimo. Jtem docete omnes gentes baptizantes eos ⁊c. Jlla etiaz ꝓmulgatio non statim omnibus fuit nota. Et tn fuerunt multi quorum defectus non fuit in causa tardationis illius notitie. Sed postq̄z eius ꝓmulgatio per vniuersum orbem fuit diffusa r̄m illud p̄s. Jn omnem terram exiuit sonus eorum omnes fuerunt obligati ad baptismi susceptionem.

Ad p̄mum in oppositum patet solutio ex iam dictis. Ad scōm dicendum q post Christi passionem añ notitiam promulgationis de obseruatiōe

baptismi erat remedium contra originale peccatū fides parentū ꝙtum ad paruulos. vel fides ppria ꝙtū ad adultos. Ūñ ꝙuis ꝛm Aug°. eo. c. tunc circuncisio sine periculo salutis nō contēneret ab his ꝙbus finis eius nondū manifestabat. tñ per ei⁹ susceptionē non iustificabant: sed p fidē.

c **Jrca litteram** ꝓscripta. s. a dño q̄ scripta est Math. vltio. nō q; dr̄ tñ. supp̄. Sed q; creditᷣ ab aliquo. s. q; suffic tñ fides ecclesie. De substantia huius sacr̄i sunt v̄bum ⁊ elim. ⁊ supple intētio baptizātis plenū est fidei sacr̄m. verum est in credēdo. sed non dic̄ q̄ hoc sufficiat ad bap^m. vel exponas vt expositū est in q̄nib⁹. Nec a x̄pi baptismate spūs separabat. i. a baptismate q̄ fit in nomie x̄pi vez bap^ma tradi hoc intelligēdum est p tpe primitiue ecclesie cuius rō reddita est in q̄nibus. Cōmodius dr̄ institutio fcā quādo x̄pus a Jo. baptizatus est. hic dz accipi institutō ꝙtum ad determinationē materie in qua instituēdus erat bap^m⁹. ⁊ ꝙtum ad figurationē forme. inuocato nomie trinitatis. hinc arguūt aliq̄ q̄ Jo. in baptizando Christū trinitatem inuocauit nisi in aq̄ supple nāli.

Di. iiij.

Jc dicēdum est. Superi⁹ determinauit magr̄ de bap^o ꝙtū ad ip̄m sacr̄m ꝑm se. hic determinat de ipso ꝙtum ad suscipientes. ⁊ diuiditᷣ in duas partes. Primo ponit diuersos modos suscipiēdi bap^m. Secundo determinat de qualibz ibi. Sacr̄m ⁊ rem. ⁊ ista in. 2. Prio determinat de diuersis modis suscipiendi bap^m. Secundo de effectu eius in suscipientibus ibi. Solz queri. Prima in. 3. Prio determinat de illis q̄ suscipiūt sacr̄m ⁊ rem. Secūdo de illis q̄ suscipiunt sacr̄m ⁊ non rem ibi. Qui vero sine fide. Tertio dē illis qui suscipiunt rem ⁊ non sacr̄m ibi. Sunt ⁊ alij. ⁊ ista in. 2. Prio determinat veritatem. Scō removet ꝓprietatez ibi. His añt. Illa pars que ibi incipit. Solz queri diuiditᷣ in. 2. Primo determinat de effectu baptismi in adultis. Scō in paruulis ibi. Solet etiaz. Pria in. 2. Prio determinat de effectu. Scō de significatiōe ibi. Si queritᷣ.

c **Jrca hanc** di. querēdū est p̄ncipaliter de q̄ttuor. Prio de diuersitate suscipientiū bap^m. Scō de diuersitate baptizātiū. Tertio de diuersitate effectuū. Quarto ꝓponentᷣ aliq̄ casus de susceptione baptismi. Circa p^m queruntᷣ. 3. Prio vtrū parvuli q̄ñ baptizantᷣ recipiāt effectū baptismi. Secūdo vtrū ficti recipiāt effectū baptismi. Tertio vtrū iam iustificati teneantᷣ ad baptismi susceptōnem.

Articulus primus.

p **Primo ostendo** q̄ paruli nō recipiāt effectū baptismi ꝑm Aug⁹. 2°. de anima Actus actinoz̄ sunt in patiēte dispositō. 3 in paruulis nulla p̄cessit dispositō ad susceptionē effect⁹ baptismi. ꝙ bap⁹ nō pōt cāre suū effectū in paruulis. Jtē q̄cūq; hz hitū fidei si assit vsus li. ar. facilr̄ exit in actū credēdi. sed paruus baptizatus veniens ad etatem adultam non faciliter exit in actum credendi. nisi primo fuerit in fide istructus ⁊ ad credendum assuefactus. ꝙ habitum fidei q̄ includitᷣ in baptismi effectu paruulus cuz baptizatᷣ nō recip̄. Cōtra magr̄i lr̄a hui⁹ di. c. j. dic̄ q̄ sacr̄m ⁊ rem simlr̄ suscipiūt oēs paruli q̄ bap^o ab origiali mūdantᷣ pcō. Rñdeo q̄ paruli in bap^o recipiūt effectū baptismi. q; effect⁹ bap. sūt pcī purgatio. gr̄e collo. pene remissio. caracteris impssio ⁊ fomitis repssio. de qb⁹ inferi⁹ dicetᷣ. Bañt paruli recipiūt in bap^o. q; aia nata est p̄dictos effect⁹ suscipe ⁊ in paruulis nihil ē q̄d eoz̄ susceptionē possit impedire. ⁊ fides ecclie nō efficiēdo aliquā qualitatē in paruulis sed ex diuina ordiatiōe eos ad p̄dictoz̄ susceptionē dispossuit. ⁊ ille q̄ p̄ncipaliter baptizat. i. de⁹ liberaliter influit. Ad p^m in opp^m dō q̄ illa ꝓpositio dz intelligi de actuo limitate v̄tutis ⁊ de effectu cōpletiuo. q; p̄mā dispōnez nature rei supaddita pōt agēs facere limitate v̄tutis. de⁹ añt a quo sūt p̄ncipaliter effectus baptismi ē agēs illimitate v̄tutis. minor ēt argumēti vlr̄ intellecta falsa ē q; fides ecclie aliquo modo ad susceptionē effectuum baptismi disponit vt visum est. Ad ꝛm. dō q̄ ad facilr̄ exeūdi in actū credēdi nō tñ regritᷣ habitus fidei: sed ēt articuloz̄ cognitio. ⁊ ēt assuefcō de lege cōi. q; actus credēdi nō tñ est actus fidei. sed ēt intellectus q̄ ex assuefactiōe in actū q̄ p̄nciplr̄ est per fidem facilius exit tñ ceteris paribus baptizati venientes ad etatē adultā facilius exeūt in actū credēdi ꝙ si non fuissent baptizati.

f **Secundo queritur** vtrūz ficti recipiāt effectū baptismi. ⁊ vt q̄ sic illi recipiūt effectū qui veraciter ip̄m recipiunt. Sz. ī. q. j. sic̄ ficti cuiusmō snia accipi pōt ab Aug. p°. li. de bap° cō donatistas ñ multū lōge p⁹ mediū dr̄ q̄ ficti veraciter nō ficte recipiūt. ꝙ recipiūt baptismi effcūz. Jtē q̄ nō recipiunt baptismi effcūz sunt rebaptizādi. qō ꝓbo p filc q; illi q̄ nō recipiūt absolutōis effcūz sunt itez absoluēdi. sz illi q̄ ficte recipiūt bap^m nō sūt rebaptizādi. ꝙ recipiūt effcūz baptismi. Jtez si aliqd possz impedire effcūz baptismi. h̄ malie eēt pccm̄. sz pccm̄ nō impedit imo p bap^m expellitᷣ. ꝙ fictio nō impedit effcūz baptismi. Cōtra sap. p°. s. s. disciplie effugiet fictū. sz effect⁹ baptismi ē donatio. s. s. q; i bap° dat ei⁹ donū. ꝙ ficti nō recipiūt effcūz baptismi. Jtez magr̄i lr̄a hui⁹ di. c. p° Qui sine fide vel ficte accedūt sacr̄m nō rē suscipiūt. sz res baptismi ē effect⁹ bap. ꝙ ficti nō recipiūt effcm̄ baptismi. Rñdeo q̄ fictus dr̄ ille q̄ aliqd aliud ꝓtendit exteri⁹ ꝙz hēat in coꝛde. qō dr̄ pōt itelligi. s. aut respū receptionis sacr̄i. vt cum aliqs simulat se velle recipe ablutionē vt sacr̄m ⁊ tñ nō intēdit eā recipe nisi ioco se nō inqz̄tū sacr̄m est aut respū dispositiōis ad receptionē sacr̄i. aut cum aliquis vel v̄bo vel sig° simulat se esse dispositū iterius ad sacr̄i susceptionē ⁊ tñ indispositus ē. aut q; nō credit. aut q; sacr̄z cōtēnit. aut q; i ppōsito mortaliter peccādi seu in pccō mortali remanēdi p̄sistit. p° modo loquēdo de fictis ꝙtis Aug. li°. 7. cō donatistas ppe finem non determinet vtrum essent tales baptizati. vel non.

ſed diuinum iudiciū p alicuius reuelationis oracu-
lum ſup hoc implorandū. qđ etiā habet de cō-
di. 4ª ſolet etiā. dđ tñ videt tales nō recipere ba-
ptiſmi ſacrm. in quo concludit q nullum effectuz
baptiſmi recipiunt qđ certū eſt. ſed ſi ille q bapti-
zat non intendit illam ablutionē facere vt ſacrz.
ſed tñ cā ludi ſic dicit glo. ſup allegatum decretū.
Sed vt dicit glo. ibidem ſi baptizans intendit
baptizare q̄lēcunq; intētionez baptizatus habeat
recipe ſacrm. quod nō eſt verū vt inferi⁹ oſtendet.
2°. modo loquēdo de fictis dđ q recipiūt baptiſmi
ſacrm. vñ non ſunt ampli⁹ baptizādi. recipiūt. n.
effectū ſcri idelebilē. i. caracterē q ē ſacrm ⁊ res. ſz
effectū q̄ eſt res ⁊ nō ſacrm. i. grāz remiſſiōis pccō
rū durāte fictiōe nō recipiūt. recedēte tñ fictiōe. q⁹
caracter ē imediata diſpoſitio ad grāz baptiſmalē
ſic̄ organizatio corpis ad aīe ſuſceptionez recipiūt
grām baptiſmalem p quā remittunt pcā ſic̄ vide
mus q aer q̄uis aliq̄ ad pūtiā lūinaris nō illumi
net pp diſpoſitionē alicui⁹ obſtaculi. tñ ipo remo-
to q⁹ rōe diaphāeitatis ē receptiuus illumiatiōis
ſtati illumiat. remiſſionē tñ pene debite pccis p⁹
receptionē ſacri cōmiſſis nō recipiunt ex vi ſacri.
Sacrm. n. baptiſmi p ſe reſpic̄ culpā p̄cedētē nō ſe
quētē. Vñ pcā mortalia poſt receptionē ſacri cō-
miſſa in eis non delent vtute ſacri baptiſmi niſi p
accūs q⁹ grā baptiſmalis nō pōt ſtare cum aliquo
mortali pccō. ⁊ iō deleri nō pūt mortalia añ ſuſce-
ptionē ſacri cōmiſſa q̄n etiā deleant illa que ſuſce-
ptionē ſacri ſunt ſecuta. Sz q⁹ vēialia ſīl ſtare pōt
cū grā. iō recedēte fictiōe illa q̄ ſecuta ſunt ſacri ſu
ſceptionē nō delent ex vi ſacri baptiſmi q̄uis de
leri poſſint ex vi pnie. Ad p^m in opp^m dđ q̄ intelli-
gendū ē de vera receptiōe ſacri qđ pz q⁹ imediate
ſubiūgit. ſic neq; eoꝝ baptiſma ſp⁹obat grāz tñ re
miſſiōis pccōꝝ q eſt effect⁹ baptiſmi durāte fictiōe
nō recipiūt. Ad ⁊^m dđ q maior eſt falſa ſi itelliga
tur de effectu q eſt pcci remiſſio nec valz pbatio.
q⁹ abſolutio aliquā indelebilē diſpōnē ad grāz nō
impmit ſic impmit ſacrz bap̄. Ad. 3^m. dūt aliq q
q̄uis pccm̄ mortale repugnet grē ſuſcepte. q⁹ cuz
illa ſīl ſtare nō pōt tam̄ grē ſuſcipiēde magis repu-
gnat fictio q̄z pccm̄ ſic̄ opacitas ſupuniēs aeri ma
gis repugnat ſuſcipiēdo lumi q̄z tenebra: ſed hec
ſolutio nō eſt ꝓueniēs. fictio. n. pcci eſt. dđ g̃ ſic ad
ar^m q pccm̄ mortale actuale ipedit de lege cōi ef-
fectū bap̄ quoad remiſſionē culpe. ⁊ ifuſioni grē ſi
nō aſſit vel p̄ceſſerit aliq̄ diſpliciētia pcci i ſpāli vl̄
in gnāli. Pccm̄ aūt mortale origiale non ita repu
gnat infuſioni grē ſic̄ actualis fictio nec ſic̄ bituat̄
p actū ppie volūtatis cāta. Ar°. ad partē aliam
nō p̄cedūt de re q̄ eſt res ⁊ ſacrm. ſz de re q̄ nō ē ſa-
crm cuiuſmōi eſt grā baptiſmalis.

Tertio querit vtrū iam iuſtificati
t teneant ad ſuſceptō
nem baptiſmi. ⁊ vr̄ q nō. Math. 9°. Non
eſt opus valentib⁹ medicus. ſed male hñtibus. g̃
cū iam iuſtificati ſint valentes. ⁊ baptiſm⁹ ſit me-
dicina nō tenent ad ſuſceptionē bap̄. Itē nō legi-
mus in ſcriptura q beata virgo. apli ⁊ Jo. bapti-
ſta fuerūt baptizati. ⁊ tñ pbabile ē q ſi fuiſſent ba-
ptizati hꝫ in ſcriptura inueniretur. Itē babtizati
bap° rpi añ paſſionē nō tenebant circuncidi q̄uis
ad hꝫ circūciſio ſuā hꝫet efficaciā ⁊ in iuſtificando ⁊
in obligādo. g̃ ſimilr̄ iuſtificati p circūciſionē non
fuerūt poſtea obligati ad ſuſcipiēdū bap^m xpi nec
añ nec poſt paſſionē. Item nullus obligat̄ ad re-
cipiēdū bap^m in quo baptiſmus nullū pōt hꝫe effe
ctum. ſed tales ſunt iaz iuſtificati. ſm. n. qđ pōt ac
cipi ex ſnia glo. ſup illud ad ro. 3°. Signaculum cir
cūciſionis. circūciſio iam iuſtificato nullaz grām
ꝓferebat. g̃ videt a ſimili q nec baptiſmus. g̃ vi-
det q iuſtificati nō tenent ad ei⁹ ſuſceptionē. Cō
tra Jo. 3°. Niſi qs renatus fuerit ex aqua ⁊ ſ. ſ. non
pōt introire in regnū dei. Item Jo. baptiſta q̄uis
in vtero mr̄is iuſtificatus fuerit. tñ dixit xpo Ego
a te debeo baptizari. vt habet Math. 3°. Corne-
liū ēt iuſtificatū Petrus baptizauit. vt hꝫ actuz.
10. Nec añt nō fuiſſent niſi iuſtificati tenerent ad
bap̄ ſuſceptionē. Rñdeo q iuſtificati q bap^m nō
ſuſceperūt tenent ad ſuſceptionē bap̄. cuius rō eſt
q⁹ q̄uis aliq̄ res inſtituat̄ pp ea q̄ accidūt vt i plu-
rib⁹. ſi tñ gnāliť lata eſt nō tñ tenent ad ei⁹ obſer-
uationē hñtes illud pp qđ lata eſt ſed etiā nō hñtes
q̄uis aūt lex de ſuſcipiēdo bap^m fuerit inſtituta p-
pter hñtes origiale pccm̄. tñ gnāliť lata eſt. ⁊ iō ad
ei⁹ obſeruationē tenent nō tñ illi q nō ſunt ab ori-
ginali pccō purgādi. ſed ēt illi qui vel p ſcificatio-
nem in vtero vel p bap^m flaminis ſunt a pccō ori
ginali purgati ⁊ iuſtificati. Preterea q̄uis bap-
m⁹ fuit p̄nciplr̄ inſtitutus ad pcci originalis purga
tionem. ⁊ ex ꝓſequenti tñ fuit inſtitutus ad fideliū
ab infidelibus diſtinctionē que fit p ſuſceptionem
bap̄ q̄tum ad iudicium eccl̄ie militantis. ⁊ pp ca
racterem baptiſmalem q̄tum ad iudicium eccle
ſie triumphātis. ⁊ iō iam iuſtificati p viam aliā te
nent ad ſuſceptionē bap̄ vt p ſuſceptionē exterio-
ris ſacri int fideles eſſe iudicent ab eccl̄ia militan
te ⁊ p caracterē baptiſmalem quē nō recipiūt iuſti
ficati in vtero vel p bap^m flaminis ab eccl̄ia triū-
phante. Vñ Aug. li°. 4. de bap° cō donatiſtas non
multū añ finem. Hemodz in quolibz puectu inte
rioris hominis ſi forte añ bap^m vſq; ad ſpālē itel-
lectū pio corde pfecerit ꝓtēnere ſacrm. quod mini
ſtroꝝ opere corporalr̄ adhibet. ⁊ infra ꝑpe finem
loquēs de cōuerſione cordis ⁊ bap° aque dic̄ q cū
ex voluntate alterꝝ horꝝ defuerit reatum hominē
inuoluit. Ad p^m in opp^m dđ q bap⁹ non tñ ē me-
dicina ſed etiam ſignum diſtinctiuū fidelium ab
infidelibus. Preterea iam iuſtificati adhuc hñt
infirmitatem rōne ſequele pcci ⁊ fomitis quaz in
firmitatē minuit ſuſceptio ſacri. Ad ⁊^m dđ q ſic̄
dic̄ glo. ſuper illud Jo. xiij. qui lotus eſt. his verbis
intelligimus baptizatos apoſtolos ⁊ ſi non lega-
mus vbi vel quando ſemp poteſt dici de beata
Virgine ⁊ de beato Jo. baptiſta. Ad 3^m dđ q ma
ior eſt falſa niſi intelligat̄ de illis qui non erant de
populo Iſrael quos non obligabat p̄ceptum de
ſuſceptione circumciſionis niſi forte Chriſtus il-
los qui ſuū bap^m ſuſcipiebant ab obligatione cir-
cumciſionis abſolueret. Rōnabilius tamen credē
dum eſt q cum nullo diſpenſauerit ſuper hoc cuz
ipſemet qui cum nullo obligat̄ voluerit circunci-
di. Ad 4^m. dđ q minor eſt falſa. iam. n. iuſtifica
ti ſi poſtea baptizant q̄uis nō recipiāt effectū bap̄
q ē pcci purgatio tñ recipiūt alios baptiſmi effect⁹
qui ſunt caracteris impreſſio fidelium ab infidelibus
diſtinctio. grē augmētatio. pene remiſſio. ⁊ fomitis

maior repssio. Jam.n. iustificati p sanctificationē in vtero. vl̄ p cōtritionē antecz baptizarētur non hēnt caracterē. ⁊ si sm dei iudiciū sint distincti ab i fidelib⁹ nō tñ sm iudiciū ecclie militātis. Justificatio ēt p ꝓtritionē tñ deleat culpaz nō tñ semp neqz vt in plib⁹ remittit totā penā actualib⁹ pccis debitā. nec valet ꝓbatio maioris. vt dr ex de bap° ⁊ ei⁹ effec. Maiores. §. caute. plus hodie bapm⁹ ꝓfert xpianis qz quōdā iudeis circūcisio ꝓtulisset.

Articulus secundus.

Onsequenter querēdū est de
c 2°. ꝑncipali. Et circa ß q̄runt. 3. Primo vtrū martyrium ⁊ ꝓtritio sint baptismata. Secō vtz bapm⁹ ꝓtritiōis seu ꝑnie supplet at in adultis vicē baptismi aque. Tertio vtrum baptismus sanguinis vl̄ martyrij suppleat vicez baptismi aque in ꝑvulis.

Rimo oñdo q̄ martyriū ⁊ ꝓtritio
p nō sint baptismata. alia.n. sacrā no.l. nō plurificātur. nō.n. sūt plra gnā sacerdotiox ⁊ sic de alijs. ḡ a filī nec sunt plra gnā baptismatū. Jtē bapm⁹ est sacrm no.l. 3z martiriū ⁊ cōtritio nō sunt sacrā no.l. q: nō significāt ex institutiōe. nec scificant ex aliq̄ vbox būdictiōe q̄ tñ ꝙueniūt sacrīs no.l. vt supius visuz est. ḡ nō sunt baptismata. Cōtra dam̄. lib. 4°. c. j. numerat octo baptismata iter q̄ noīat pniam ⁊ martyriū. Rñdeo q̄ large loquendo de baptismate. dō q̄ q̄druplr pōt accipi. vno mō ꝑ signo nr̄i baptismi. alio mō ꝑ dispōne ad nr̄m bap^m. 3. mō ꝑ re cō ueniēte cū nr̄o bap° i cāndo ꝑncipalē ei⁹ effectū 4° mō ꝑ re ꝙueniēte cū nr̄o bap° q̄stū ad ei⁹ effectum riū scōariū. Primo mō fuerī tria baptismata q̄ ponit dam̄. vbi. ā. s. bapm^a dilunij qō significauit nostrū bapm^a q̄stū ad salutionē spūalis vite i salutiōe humāi gnis fcā p archā. ⁊ ō b ꝑma petri. 3. 2^m trāsit⁹ maris rubri q̄ ꝑsignificauit nr̄z bap^m q̄stū ad liberationē a ſuitute diaboli. ō b p^a. ad cor. 19. 3^m ablutiōes q̄ fiebāt i lege q̄ ꝑfigurauerī nr̄z bap^m q̄stū ad ablutionē pccōrū q̄ fit p xp̄m. Secō mō fuerūt. 2°. bapata q̄ ponit ēt dam̄. vbi ꝑus. s. bapm⁹. Jo. q baptism⁹ hoies disposuit ad susceptionē nr̄i baptismi. ⁊ bapm⁹ quo xp̄s baptizat⁹ fuit p quē ordiata fuit aq̄ vt eēt mā nr̄i baptismi. Tertio mō sūt duo baptismata. s. pnīa ⁊ martyriū. p q̄ remittitur pccm̄. Quarto mō dicīt bapm⁹ quo baptizati fuerī apli die pētecostes. de quo hr̄ act. 2. ꝑ quē ēt accipiēdo baptisma nō ē nisi vnū. Unde aplus ad ephe. 4°. Un⁹ dñs. una fides. vnū baptisma. bene sic loquēdo martyriū ⁊ pnia nō sūt baptismata.

Ad p^m in opp^m dō q̄ alia sacrā nō sunt tāte necessitatis sic bapm⁹. ⁊ iō nō oportuit q̄ hr̄ent aliq̄ supplētia qm̄ susceptionē scī articulus necessitatis excludit. Ad 2^m dō q̄ ꝑcedit de baptismo no.l. ꝓprie dcō. Ad 3^m ad ꝑtem alia ꝑcedit de baptismate cōmuniter dicto.

Ecūdo querītur vtrum baptis
f mus cōtritionis seu pnie suppleat in adultis vicē baptismi aq̄. Et vr̄ q̄ nō. Necessariū est ad salutē vt fideles ab infidelib⁹ distinguant. 3z hec distictio ē p caritatē quē ꝙtritio si imꝑmit. ḡ ñ supplet vicē baptismi. Jtē oēs res eiusdē spēi p eundē modū gnānt. Uñ sm cōmē. 8. phi. gnāta p putrefactionē ñ sunt eiusdē spēi cū generatis p ꝓpagationē. ḡ a filī omēs res eiusdē spēi regnābiles p eundē modū regnānt cū ḡ non sit dō nullū regnāri p bap^m sequit q̄ nullus rgnātur sine bap°. Cōtra aug⁹. li°. 4. de bap° cō donatū nō multū lōge añ finē. ⁊ decretox. de cōse. di. 4^a. baptismus. ⁊ mgr in lra huj⁹ di. c. 3. dicūt ꝙtritionē cordis supplet vicē baptismi q̄ baptismi mysteriū nō ꝓtemptus religiōis sed articulus necessitatis excludit. Rñdeo q̄ ꝙtritionē supplere vicē baptismi duplr pōt intelligi. s. aut q̄stū ad pcci remissiōez tam originalis. s. q̄z actualis. aut q̄z tum ad alios effectus baptismi. Primo mō ꝙtritio seu pnia supplet vicē baptismi si defiderat. ⁊ hr̄i ñ possit. Uñ glo. sup illud Jo. 3°. Nisi qs renatus fuerit. si necessitas impedit voluntas sufficit. al.n. hoi viatori hēnti vsum li. ar. possz ꝑ suā volūtatē pcludi via salutis qō falsum est. Secō mō ꝙtritio nō supplet vicē baptismi. q: nec caracterez ip:imit. nec semp. nec vt in plibus totā penā tpalē debitā p actuali pccō remittit si ēt cū ꝙtritōe adest baptismi susceptio gra amplior dat ⁊ inclinatio fomitis magis minuit. Ad p^m in opp^m dō q̄ distinctio fideliū ab infidelib⁹ sm diuinū iudiciū semp est de necessitate salutis. sed nō 3z iudiciū militātis ecclie q̄ signū distinctū nō pōt hr̄i. Ad 2^m dō q̄ nō est sīle de gnātiōe ⁊ regnātiōe. q: gnātio ē opus nature cui⁹ determiati ⁊ limitati sunt modi opandi. sed regnātio ꝑncipalr ē opus dei q̄ regnāre pōt hominē quocūqz mō sibi placuerit. Preterea q̄ per ꝙtritionē regnātur aliquo mō ꝑ bapm regnātur in q̄stū regnātur in vtute desiderij baptismi. Preterea dō q̄ maior ar. sm aug. falsa ē. dic. n. 3°. li. de tri. c. 7. q̄ multa sunt ā alia q̄ coeūdo alia pariunt cū illa nullis. coeūtib⁹ parētib⁹ orta sint.

Ertio queritur vtrū bapt⁹ sanguis
t vel martirij suppleat vicē baptismi aque in ꝑvulis. Et vr̄ q̄ nō de ꝑse. di. 4^a. Si baptizata. ⁊ sumptū ē ab aug° li. 2°. de bap° ꝑvulox q̄si eque distāter inf medīū ⁊ finē. q natus nō fuerit nō pōt renasci. ex quo ꝓicit neminē in suo parēte potuisse renasci cū nondū sit natus 3z h nō effet vez si martiriū suppleret vicez baptismi q: ꝓtigere pōt q̄ ad ꝑsequēdū fidē tyrān⁹ occidat puerū i vtero mr̄is. ḡ martyriū i ꝑvulis ñ supplet vicē baptismi. Jtem si martyrium in parvulis suppleret vicem baptismi. aut esset p modū meriti aut p modum sacri. non ꝑmo modo. quia nullus merer in patiendo nisi inquantum voluntarie seu patienter sustinet passionem. in parvulis autem non est vsus lib. arbi. nec scō modo ꝑprie enim loquēdo martyrium non est sacrm. ergo nullo modo supplet in ꝑvulis vicem baptismi. Jtez continentia de qua dicit sapiens. eccle. xvj. q̄ nō est digna ponderatio eius. non supplet vicem baptismi. ergo a simili nec martyrium. Cōtra aug⁹. xiij. de tri. ca. vij. ⁊ recitat magister in littera huius di. ca. 3. Quicunqz non percepto regenerationis lauacro ꝓ christi confessione moriuntur tantum eis valet ad dimittenda pecca quantum si abluerentur sacro fonte baptismatis. Jtem baptismus sanguinis excellentior q̄z baptismus aq̄

excellenter pōt supplere eius vicē. Sed sicut dic glo. sup illud iudi. 6°. Humiliatusq; est usq;, baptismus sanguinis solum est qō nos puriores reddit q̄z aqua baptismi. ḡ excellenr vicem baptismi supplere pōt. Rn̄deo q̄ baptismus sanguinis in pueris vicē supplet baptismi q̄ntū ad p̄ncipalez baptismi effectum q̄ est pcci remissio. p gr̄am dei. q̄ntum aūt ad illud effectum q̄ est sacr̄m ⁊ res. s. caracterē non supplet vicem baptismi ip̄m caracterem imp̄mendo q̄z in sic baptizato loco caracteris in vita eterna est aureola mr̄ij. Rō aūt quare supplet vicem ei⁹ q̄ntum ad p̄ncipalem effectū ⁊ nō q̄ntuz ad aliū est q̄z vterq; bap̄m⁹ efficaciā hz a merito passionis xp̄i cui p martyriū magis conformat homo realr q̄z p bap^m aque q̄zuis i signo sit econ°. loquendo de signo significāte ex institutiōe. q̄z pp oīb⁹ pēsatis melior est bap̄m⁹ sanguinis q̄z aque. Vñ glo. vbi p̄us dic̄ q̄ bap̄ma aque acceptū valde pauci i maculati vsq; ad eritū vite custodiunt. hic vero q bap̄m⁹ est vltra peccare non pōt. ⁊ pauz post p illud bap̄ma pcā p̄terita purgant̄ p istud etiam futura p̄munt̄. Ad p̄mā in opp^m dicūt qdaz q̄ nullo modo p effusionem sanguinis nec p viā aliā de lege cōi. pōt puer i vtero mr̄is a pcō purgari. q̄z adhuc non hz plene esse distinctuz a cā sui morbi. Alijs aūt vr̄ hec solo nō valere duplici de cā. vna est q̄z etiā cum natus est. est alia coniuncta cause p̄xime sui morbi. s. carni ifecte. Alia est q̄z infectō carnis est ex semine p̄ris non mr̄is quod p̄bant p hoc qō si adam nō peccasz postq̄z iam eua peccauerat ples eius pcīn originale nō p̄risset. ideo cis pie ⁊ rōnabiliter vr̄ dō ad ar^m. q̄ quāuis puer in vtero mr̄is bap° aque baptizari nō possit q̄z ibi ip̄z sensibile sacr̄m suscipere non pōt. ⁊ q̄z ibi eccl̄ie militanti. ignotus est. tñ q̄z ad ip̄m effusio sanguinis p̄tingere pōt. ⁊ deo notus est q p̄ncipaliter baptizat p effusionē sanguinis illatam p fide ab originali pcō purgari pōt. vñ auctoritas aug. itelligēda est de renasci p susceptionē baptismi aque. Ad 2^m dō. q̄ mārtyrū in pueris supplet vicē baptismi nō ex vi meriti p̄pr̄ij sed ex vi meriti xp̄i cuius efficacia adest susceptioni martyrij. ⁊ ita martyrium puerum iustificat tanq̄z sacr̄m q̄ntum ad sacri realitatē. q̄z nō sit ex institutiōe significatiuum. sic sacr̄m p̄pr̄ie dcīn. Ad 3^m dō q̄ illa p̄tinentia de qua ibi loq̄t sapiens est p̄tinētia ab oī illicito includēs iustificationē. vñ illa est effectus baptismi.

Articulus tertius.

c Consequenter queritur de. 3° principali. Et circa h̄ querunt. 3^a. Primo vtruz effectus baptismi sit delectio ois culpe. Secundo vtrū remissio totius pene pcō debite. Tertio vtrū effectus baptismi e qualis sit in quolibet suscipiēte.

p Primo ostendo q̄ effectus baptismi nō est delectō ois culpe q̄z adultus accedēs ad bap^m. aut penitet de suo pcō. aut nō penitet. Si p° mō. nō delet ei⁹ pcīn p bap^m. sed p pniam. si 2° modo. ñ delet eius pcīn q̄z fictus accedit. ergo in suscipiēte bap^m nō delet pcīn ex vi baptismi. Item de p̄se. di. 4^a. Dis q iam. ⁊ sumptū est ab aug°. li°. de pnia nō multum lōge post p̄ncipiū ⁊ recitat magr̄ i hac huius di. c. i. Dis q iam volūtatis sue arbiter p̄stitutus est cū accedit ad sacr̄m fidelis nisi penitear cū veteris vite nouā inchoar̄ nō pōt. Sed dis vere penitēs iustus est. ḡ i suscipiēte bap^m mō debito nullū pcīn pōt deleri p bap^m. q̄z in tali suscipiēte nullū pcīn est. Jtē q̄ndiu aīa causa pcci qō i ea est. ē cōiuncta. ab illo p bap^m purgari nō pōt. q̄ manēte cā remanet effectus sm qō dicit aug^s. 6°. meta. sue. c. 2°. sed caro corrupta cā ē originalis pcci ḡ homo ab illo p bap^m purgari n̄ pōt. Cōtra aug^s in enchi. c. 36. ⁊ ex̄ de p̄se. di. 4^a. Paulo. ⁊ recitat magr̄ in hac hui⁹ di. c. j. vult exp̄sse q̄ bap^m⁹ deleat oēm penā. Rn̄deo q̄ in mō debito suscipiēte baptismuz effect⁹ baptismi est remissio ois culpe. sic n. agens nāle formā sibi p̄riā corrūpit in m°. ⁊ disponēs ad eā relingit nāle aptitudinem in mā ad formā simile forme iam corrupte. ⁊ deducit de eadē mā formā sibi simile ⁊ dispositiōes ad eā red dētes mām minus aptam vel minus facilē ad h̄ vt trāsmutet̄ ad formā simile corrupte. sic aliquo modo p quādā similitudinē agit de⁹ in aīa suscipiētis bap^m. ip̄o bap^m° sicut instrali agēte mediāte corrumpit. n. formā sibi p̄riā. s. pcīn mortale taz originale q̄z actuale si sunt in suscipiēte bap^m ⁊ pcīn veniale inquātū est dispositio ad mortale. nisi suscipiēs bap^m sit in actuali pposito venialr peccandi vel in veniali pcō iā cōmisso p̄sistēdi. relingit tñ in subiecto aliquā iclinationē ad peccādū. ⁊ in illo subiecto imp̄mit formā sibi silem. s. gr̄am ⁊ dispōnē ad eā. s. caracterē p que incliatio ad peccādū diminuit nō tñ destruit totalr de. l. cōi. Ad p̄mū in opp^m dō q̄ pnia pōt p̄sideran triplr. vno mō p interiorī p̄tritiōe formata gr̄a. alio mō p sacr̄o pnie. 3° mō p displicētia pcci p̄missi sine pposito cōmittēdi q̄uis adhuc informi. 1°. ⁊. 2°. mō loquēdo de pnia nō p̄erigit vt necessaria ad susceptionē effectus baptismi. sed suffic̄ q̄ accēs ad bap^m sit penitēs pnia. 3° mō dcā. ⁊ est necessariū ad plenariā susceptionē effect⁹ baptismi si ille q ē baptizat⁹ est adultus. planū q̄st. n. q̄ in puero nō regrit pnia nec formata nec informis. dō ḡ q̄ accēs ad bap^m penitēs pnia informi nō accedit fictus. ⁊ q̄ sua pnia formata ē p susceptionē baptismi. Ad 2^m dō q̄ p cedit de pnia se extendēte ad iformē pniam. Ad 3^m dō q̄ in pcō originali duo sūt. s. cōcupiscētia q̄ ē mālis in originali pcō. Et carētia originalis iustitie debite h̄ri. q̄ est formalr originale pcīn vt videri potest ex his que dicta sunt li°. 2°. Cōcupiscētia ⁊ carentia originalis iustitie in anima sunt ex corruptione carnis. quia p eam anima inclinat̄ ad cōcupiscendum aduersus spīm ⁊ impedit̄ in anima susceptio iustitie originalis. debitum autem habendi iustitiam originalez non est ex carne. ⁊ hoc remittitur p virtutem baptismi. ad quod sequit̄ q̄ carentia originalis iustitie que erat peccatum ante baptismū non est post baptismum. quamuis autem non tollat concupiscentiam impediēte carnis corruptione remanēte tñ eam ita diminuit vt non dominetur aie.

f Secundo queritur vtz effectus bapi sit rmissio totius pene pcō debite. Et vr̄ q̄ nō. anselm⁹

p̄mo li. Cur deus homo. c. rij. Si pccm̄ nō punit inordinatum, dimittit. sed deus nihil relinquit inordinatum. ergo deus nullum pccm̄ dimittit impunitum quod non esset verum si p baptismū remitteret ois pena pccō debita. Jtē de cōse. di. 4ª. ℔er baptismū. ⁊ sumptū est ab augº. liº. pº. de baptismo puuloꝝ ppe finē. nō illud p̄stat adultis i baptismo nisi forte miraclō dei vt ler pcci repugnās legi mētis penit⁹ extinguat. ⁊ nō sit. Sed illa r̄pugnātia legi mētis pena est pcci. qz in statu inocētie nō erat. g̊ p bapᵐ non tollit ois pena pccō debita.

Jtē augº. Iz. de tri. c. r. Dia seculi hui⁹ mala. dolores. laborescꝫ hominū veniūt de pccō. ⁊ marie de pccō originali meriti. Sz iste pene nō tollunt̄ p baptismū vt docet experiētia. g̊ p bapᵐ nō remittit ois pena pccō debita. Jtem baptizatis añ r̄pi passionem ad h̄ erat ianua paradisi clausa. sed illa clausio erat pena pcci. g̊ p bapᵐ nō remittit illa pena sed p passionē. Jtem iudeis venientib⁹ ad baptismū indicēda est pnia ac abstinētia. 4. diex. vt habet de p̄secra. di. 4ª. ℔e q̄ abstr. Cōtra dō p̄se. di. 4ª. ℔er bapᵐ. in bapº qcqd ab hoie dcm̄ fcm̄ ⁊ cogitatū ē totū abolet ⁊ q̄si fcm̄ nō habet. sed nō h̄eret quasi non fcm̄ si puniret. g̊ p bapᵐ ois pena pccō debita remittit. Jtez ſm glo. sup illud psal. Quoꝝ tecta sunt pccā. in bapº ita sūt tecta pccā q̄ deꝰ nō vult ea punire. qō nō esset vex nisi p bapᵐ remitteret ois pena pccis debita. Jtez silis snia habet de p̄se. di. 4ª Sine pnia. ⁊ idē h̄ i glo. ambro. sup illō ad ro. rº. Sine pnia. ℔ndeo q̄ q̄sus x̄ps p meritū passiōis sue oib⁹ iamiam paradisi aperuerit plenarie q̄stū ad sufficiētiā qō nullus ali⁹ homo facere potuisset. tū p bapᵐ inquātū ē instrm̄ diuine misericordie quo pº homo efficit pticeps meriti passiōis x̄pi ⁊ mēbrū ecclie cui⁹ caput ē x̄ps ⁊ quo tāḡ spāli signo p̄format baptizat⁹ x̄pi passioni. in imersiōe. ⁊ ei⁹ resurrectioni i elevatiōe de aq̄. aperit baptizato plenarie ianua paradisi q̄stū ad efficaciā. Cū ſm auctoritatē bede quā supi⁹ adduxit mgr di. pª. c. v. Jnt alias dnias. int circūcisionē ⁊ bapᵐ vna est. q̄ tpe circūcisiōis circūcisi ianuaz regni celestis nōdū intrare poterāt. ⁊ mō boies hoc p̄st p baptismū. sic añt baptizato ianuā paradisi aperire: ē remouere oē illud qō aiaz baptizati separatā a cōpore pōt ab igressu paradisi phibere simplr vel ad tps. Que añt aiam separatā simplr phibēt ab igressu paradisi duo sūt. s. mortale pccm̄ tā originale q̄ actuale. ⁊ obligatio ad penā eternam. Que añt phibēt ad tps duo sunt. s. pccm̄ veniale. ⁊ obligatio ad penā tpalē. Jlla. n. supna ierm̄ libera est ab oi ſuitute cl̄pe ⁊ pene dicēte aplo ad gal. 4º. Jlla q̄ sursum est ierm̄. libera est. g̊ p bapᵐ non tm̄ delet in baptizato ois culpa sz ēt ūbi remittit ois obligatio ad penā eternā siue sit debita originali pccō. siue actuali. ⁊ ois pena tpalis debita actuali pccō. qz si illā nō expleret baptizat⁹ in vita ista teneret eā explere p equalētiā in alia. ⁊ ita p illā posset ei⁹ aia sepata phiberi ad tps ab igressu vite ete ne. nō tm̄ p bapᵐ remittit ois pena tpalis p originali pccō debita. qz cū illa terminent̄ cū hac vita. nō pōt p illā aia baptizati a corpe sepata phiberi ab igressu padisi nec simplr nec ad tps. ⁊ p̄terea pena p̄dicta ē baptizato dū viuit occasio vt postea felicius igrediat vitā eternā. qz sic dic augº. Iz. de tri. c. 16. psunt ista mala q̄ fideles pie, pferunt vel ad emūdāda pccā exercēdā, pbādāqz iustitiā vel ad ō mōstrādā hui⁹ vite miseriā vt illa vbi erit beatitudo vā atqz ppetua ⁊ desideret ardēti⁹ ⁊ instati⁹ inquirat. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ x̄ps p passionē suaz sufficient exsoluit penā pccis q̄ remittunt̄ in bapº Uū in psona x̄pi pōt exponi illud vbum psal. Que nō rapui tūc exsoluebā. Uñ Jsa. 5zº. Uulneratus ē pp iniqtates nr̄as. ⁊. j. Dñs posuit in eo iniqtates omnium nr̄m. i. penas debitas i iniqtatib⁹ nr̄is. ⁊ qz p bapᵐ homo p̄mo efficit x̄pi mēbrū. iō p bapᵐ ē pticeps toti⁹ efficacie passiōis x̄pi. Ad ᵐ dō. q̄ illa pena minuit̄ p bapᵐ rō añt qz nō totalr tollit̄ in corpe qōnis dcā est. Ad zᵐ pz solutio ex dictis in qōne. Ad 4ᵐ dō q̄ baptism⁹ mō apit celi ianuaz baptizato quātū ad efficaciā q̄stūs h̄ nō posset facere añ passionē. qz particularis remotio clausionis p̄dicte q̄stū ad efficaciā dep̄det ex vltī remotiōe illi⁹ clausiōis quātū ad sufficientiā q̄ p x̄pi passionē facta est. Ad. vᵐ dō q̄ illa pnia nō idicit in deis pp sacri ineficaciā. sz pp ei⁹ reuerētiā ⁊ indeo rū recipiētiū baptismū, pbationē. vñ eis nō idicebat post susceptionē baptismi sed añ. ⁊ quāus sic observaret quōdā. tū mō nō oportet hec observari ſm qō vī dicere glo. ibidez. quod intelligo vbi nō est cōsuetudo p̄traria.

t **Tertio queritur** vtrū effect⁹ baptismi equal̄ sit in quolibz suscipiēte. Et vī q̄ sic. magis dep̄det effect⁹ baptismi a p̄ferēte q̄z a suscipiēte. sed effect⁹ baptismi nullo mō sunt i eq̄les pp inecq̄litatē p̄ferētiū vt iferi⁹ ondet. g̊ nec p̄opter inequalitatem suscipientium sunt equales i omnib⁹. Jtē effect⁹ baptismi est baptizatuz restituere pfecte in inocētia. sed pfecta inocētia ē eq̄lis i oibus in qbus est. g̊ effect⁹ baptismi est equalis in quolibet suscipiēte. Jtē x̄ps eq̄lit̄ p oib⁹ passus est. qz vt habet act. rº. ℔ō est p̄sonar⁹ acceptor de⁹. sed vt hitū est supius efficacia baptismi ē a vtute passionis x̄pi. g̊ effect⁹ baptismi i oib⁹ suscipiētib⁹ eū eq̄lis est. Cōtra dam̄. li. 4º. ca. i. ℔ccōrū remissio oib⁹ siliter p baptisma dat̄. gr̄a añt spūs. s. ſm p̄portionē fidei ⁊ p̄parationis. sz nō oēs suscipiētes bapᵐ sunt eq̄lit̄ parati. g̊ nō oēs recipiūt equalr gr̄az p bapᵐ. Jtē debilitatō fomitis est effect⁹ baptismi. sed fomes nō equalr debilitatus est i oib⁹ baptizatis vt experientia docet. g̊ effect⁹ baptismi nō est eq̄lis in oib⁹.

℔ndeo q̄ p bapᵐ remouet malū culpe ⁊ malum pene. ⁊ p̄fert bonū gr̄e. ⁊ sic q̄stū ad pᵐ effectus baptismi eq̄lis est in oib⁹ puulis. qz nō ē maius pccm̄ originale in vno q̄z in alio. vt rº. li. oñsum est. nec magis ad penā obligat vnus q̄z alius. ⁊ etiā q̄stū ad rᵐ. de lege. n. cōi oēs in baptismo equalē gr̄am recipiūt. qz in ipis nulla p̄cedēs dispositio req̄rit. sed p dispositiōc est in eis fides ecclie. Cum g̊ oēs puulos q baptizant̄ equalr recipiat fides ecclie ⁊ meritū passiōis x̄pi a quo efficaciā h̄z baptism⁹ sequit̄ q̄ omnes puuli in bapº equalem gr̄am recipiunt de. l. cōmuni. ⁊ equalem fomitis rep̄ssionem. qz illa est p̄ caracterem ⁊ gr̄am. si añt loquimur de adultis int̄ se vel p compationē ad puulos. sic dico q̄ nō in oib⁹ est eq̄lis effect⁹ baptismi. nec q̄stuz ad remotionē mali nec q̄stū ad collationem boni. in puulis. n. delet soluz originale ⁊ penam eis debi-

tam in adultis aũt delet originale ⁊ actuale. ⁊ remittit obligationẽ pene debite tam originali quã actuali. In vno ẽt adulto plura delꝛ pccã q̃ꝫ i alio. qꝛ plura ĩuenit. qꝛ ẽt adulti nõ equaliꝫ ad suscepti onem gr̃e se disponũt ⁊ ab eadẽ virtute est effectus maioꝛ in mã magis dispositã. iõ non oẽs adulti in bap̃o equalem gr̃am recipiũt. ⁊ ex ꝓsequẽti nec eq̃ lis fomitis repssionẽ. ⁊ qꝛ vnicuiq; magis ꝓdest fides ⁊ dispositio ꝓpria q̃ꝫ aliena. ideo ceteris paribus maiorẽ gr̃am recipiũt adulti in baptismo quã paruuli. Ad p̃m in opp̃m dõ ꝙ maioꝛ non est vera de cõferẽte ministerialiꝫ. tota. n. virtus baptismi est a deo q̃ principaliꝫ baptizat q̃ꝫtum est ex pte sua equaliꝫ operaꝫ effectũ baptismi in omnib⁹ baptizatis q̃ꝫtum est de. l. cõi ad maioritatem aũt vel minoritatẽ effectus ꝓfert dispositio suscipientis maioꝛ vel minoꝛ. Ad ꝛ̃m dõ ꝙ innocentia dicit carentiã mali culpe. ⁊ ista equalis est in oĩbus baptizatis quãtum ad terminũ ad quem. nõ tñ q̃ꝫtũ ad terminuꝫ a quo. qꝛ a plurib⁹ malis liberaꝫ per bap̃m vnus q̃ꝫ alius. qꝛ plura mala ĩueniti vno q̃ꝫ in alio. Ad ꝫ̃m pꝫ solutio ex i. am dictis in qõne.

Ar̃ p̃m. ad partem aliã ad bene ꝓcludit. Ad ꝛ̃m dõ q̃uis p bap̃m repssio fomitis non sit equalis in adultis tñ in paruulis equalis est q̃ꝫtum ẽ ex parte gr̃e. qꝛ equalẽ gr̃am recipiũt. nec est ũtelligẽdũ qn postea veniẽtes ad etatẽ adultã ⁊ in eq̃li gr̃a remanentes ineq̃liter ꝓcipiscere possint. sed hoc est rõne ꝓpteriõis. quãuis. n. flcumatico ⁊ sanguineo det equalis gr̃a concupiscentiã rep̃rimẽs. tñ magis vigebit concupiscentia in sanguineo q̃ꝫ in flcumatico ceteris paribus.

Articulus quartus

c **Onsequenter** q̃rẽdũ ẽ de. 4° ꝓncipali. et circa h̃ q̃rit de trib⁹ casib⁹. vnus est. Inuenit infantulus expositus ⁊ a quo vl̃ a q̃bus sit expositus penitus ignoꝛaꝫ nec cũ eo signũ inuenit seu testim̃ q̃ baptizat⁹ sit querit vtrũ talis baptizãdus sit absolute vel sub conditiõe. Rñdeo q̃ talis baptizãdus est. de cõse. di. 4ª. Parulos. ⁊ infra. Si nulla. qõ recitat ẽt magister i l̃ra di. 6ª. c. 3°. ⁊ qꝛ nõ est certũ eũ non esse baptizatũ iõ ꝓpter reuerẽtiã sacr̃i. ⁊ ad vitandum p̃iudiciũ ĩregularitatis quã icurreret parulus si bis absolute baptizaret. iõ baptizãdus ẽ sub ꝓditiõe ex̃ de bap°. ⁊ ei⁹ effec. c. 2°. vbi dr̃. de q̃bus dubiũ ẽ an si baptizati fuerint baptizent his vbis p̃missis. Si baptizatus es. nõ te baptizo sed finõ dũ baptizatus es ego baptizo te in nomine p̃ris ⁊ filij ⁊. s. s. amen.

Ecundus casus est aliq̃ existẽs sup pũtẽ nõ potens hr̃e aquã ad baptizãdũ puerꝫ quem timet cito moriturꝫ. mõ q̃ro si intendens puidere saluti pueri pjciat eũ in aquã intẽtiõe baptizandi. ⁊ ꝓferens vba in q̃b⁹ ꝓsistit forma. ⁊ postea puer aliquo casu euadat, vtruꝫ debeat rebaptizari, vel sit baptizatus. ⁊ posset videri aliq̃b⁹ q̃ sic. qꝛ fuit debita forma ⁊ debita materia. ⁊ debita intẽtio. Et ego credo ꝙ talis baptizat⁹ non esset. qꝛ ꝓpria mã baptismi est ablutio in aqua. q aũt aq̃ abluit p° aq̃

cooperit in toto vel in parte. ⁊ postea discooperitur. vñ ꝓp bap̃m p̃m repñtat ẋpi sepulturã. ⁊ ꝓp ꝛ̃m resurrectionẽ. quãuis aũt puer in casu ꝓdicto per actũ illi⁹ q ipsum pjecit in aquã ĩmergaꝫ non tñ est actus ordinat⁹ ex sui nã ad h̃ vt puer abluaꝫ, ſz ad h̃ vt submergaꝫ. ⁊ iõ si aliquo casu. p alios vel p illũ eundẽ pjciẽtẽ se in aquã post puerꝫ ad liberãdũ eũ puer erꝛbaꝫ de aqua non ꝓpter hoc esset baptizatus. qꝛ illa ĩmersio quãtũ fuit ex sui nã non ordinabaꝫ ad eleuationem pueri de aqua. sed ad submersionem.

t **Ertius casus** est aligs existẽs sup puteũ ad cui⁹ aquã nõ põt attingere manu. nec vas hꝫ cũ quo possit haurire sed hꝫ calatũ ⁊ chordã. mõ q̃ro si p chordã dimittat puerꝫ in calato ĩ aquã ⁊ erꝛbat baptizare intẽdens. ⁊ vba in q̃b⁹ ꝓsistit forma baptismi exp̃rimẽs vtrũ puer sit baptizat⁹. Rñdeo. q̃ sic dũmodo calatus sit talꝫ q̃ aq̃ subitr̃ auerit ad abluẽdũ corpus pueri. qꝛ ꝙ baptizãs tãgat illũ quez baptizat ĩmediate vel aligs alius nõ est de essẽtia baptismi. ⁊ in ꝓdicto casu ẽ ĩmersio ⁊ eleuatio de aq̃ ⁊ ẽ ĩmersio talꝫ q̃ ex sui nã non ordinaꝫ ad pueri submersionẽ. ſz ad ei⁹ de aq̃ eleuationẽ qõ pꝫ per h̃ qꝛ ille q eũ dimisit semp tenet eũ cũ chorda ad eleuandũ. si tñ occurreret ꝓdicta necessitas deberẽt pãni dimitti i aq̃ ⁊ postea exctis deberet aqua exp̃mi sup corpus pueri sub forma vbꝛum debita ⁊ cũ intentione baptizandi.

c **Irca litteram** Non spñs. s. p gr̃am gratũ faciẽtẽ nisi peniteat eũ veteris vite ⁊c. h̃ accipiꝫ pnia lãge. s. put se extẽdit ad ꝓtritionẽ informẽ q̃ ab aliq̃b⁹ vocaꝫ attritio. Nõ hñs verã cordis ꝓtritionẽ. Hic accipiꝫ vã ꝓtritio extẽso noie vt ꝓpus. vt induat eum xp̃m sanctitas baptismi ip̃m baptizatũ induat xp̃m. Redire dimissa peccata. Nõ ẽ itelligẽdum q̃ nũq̃ꝫ peccñ dimissum idẽ ibi numero redeat. quõ ãt redire dicaꝫ exponet in tractatu de pnia. Sz ñ sniaz. s. q̃ dixerat sine baptismate i necessitate posse aliquẽ saluari. Nõ satis idoneũ posuit illi⁹ latronis exẽplũ. Nõ q̃ ille latro ⁊ si nõ fuerit martyr q̃ꝫ tũ ad cãm. fuit tñ q̃ꝫtũ ad volũtatẽ. Quẽ regnaturus erã amisi. nec tñ in h̃ peccauit. ambro. qꝛ nõ distulit eũ baptizare p neglaz sed qꝛ ꝓsuetudo ecclie tũc h̃ regrebat vt diu cathecumini seruarent. ⁊ solebãt expectari solẽnitates ad baptizãdũ. vñ de cõse. di. 4ª. De cathecumis. c. Venerabil. dr̃ q̃ in solẽnitate pascali ⁊ pẽtecoste cathecumi baptizent. nisi alr faciẽdũ sit pp vrgẽtẽ necessitatẽ. melior est tñ ꝓsuetudo stati baptizare pp tres rõnes. s. pp piculũ mõtis ⁊ pp ifestatiões demonũ q pñt minus i baptizatis q̃ꝫ nõ baptizatis ceteris pib⁹. Et qꝛ q̃diu hõ parulus est. certũ ẽ in ipso nõ posse esse aliqd qõ impediat baptismi effectũ. Et ẽ baptismus i aq̃. i sanguie ⁊ i pnia. q̃rit qs sit melior oĩb⁹ pẽsatis

Rñdeo q̃ isti baptismi intr̃ se se hñt sic excedẽtes ⁊ excessi. In imp̃mẽdo. n. caracterẽ baptism⁹ aque alios duos excedit qꝛ caracterẽ nõ imp̃mũt. ⁊ in h̃ q̃ p ip̃m plib⁹ põt subueniri. Subuenit. n. adultis ⁊ parulis ⁊ tpe psecutiõis ⁊ pacis. Baptism⁹ aũt sanguis alios duos excedit in h̃ q̃ nõ põt ignari sordib⁹ scõis. Vñ dani. li° 4°. c. p°. dic̃ q̃ valde venerãdus est in q̃ꝫtũ scõis vltra nõ ignaꝫ sordib⁹.

ꝛ statim in vitā introducit eternā. Baptismꝰ autē pnīe alijs duobꝰ inferiorē ē in hꝫ qꝫ nō semꝑ totā penā remittit. imo raro hꝫ accidit ꝑ quēlibz aūt alioꝝ remittit tota pena. tñ in hꝫ alios duos excellit qꝫ in hūte vsuz li. ar. nullus alioꝝ sine illo ad salutē ꝓdest. oibꝰ aūt pēsatis si distiguat iteriorꝝ deuotio ꝫ ipam corꝑis passionē vl' ablutionē in adultis. planū ē qꝫ ipa pnīa in q̄ ꝓpbendo deuotionē. qꝝ sīñ ista nō ꝓsunt alia ad salutē ꝛ ipa sīñ aliquo alioꝝ i casu nccitatis ꝓdest meliorē. Si āt ipa cōparet ad alia duo ꝓut sūt in puulis in qbꝰ nulla regrit pnīa tunc dico qꝫ pnīa pōt eē ita ex illis i adulto q̄uis sufficiens: qꝫ nō recipit totā gr̄am sicut puus in bapº aq̄ vel sanguis. Si aūt cōsideret pnīa i suo sūmo. tē credo simplr qꝫ adultꝰ ꝑ baptismū pnie qñ nō pōt hr̄e nec bapm aq̄ nec sanguis maiorē recipit gr̄am q̄z puuli ꝑ bapm aq̄ vel sanguis. Et qꝝ ille baptismus simplr ē meliorꝝ i quo plus dat ō gr̄a. iō ꝓcedo qꝫ iteriorꝝ deuotio ꝓsiderata i suo sūmo meliorꝝ ē q̄z baptismus aq̄ vl' sāguis fm qō distiguit ꝫ eā ꝛ pꝰ ipaz baptismus sāguis ē meliorꝝ. Si aūt baptismꝰ sanguis ꝛ aq̄ ꝓsiderent vt icludētes iteriorē devotionē. tūc qlibet eorū ē meliorꝝ q̄z iteriorꝝ ōuotio tñ ꝛ baptismꝰ sanguis bapº aq̄. Queris qd sit maius: fides: an aq̄: nō dubito qn rideat fides. si gº qō minus ē sāctificare pōt. nō ne qō maiꝰ ē. i. fides. hoc ꝓfirmat qō dcīñ ē de ēminētia baptismi ꝓtritiōis sup bapm aq̄. Ex illo tpe. i. postq̄z fuit istitutū ꝛ promulgatū qō ibi fuit ꝑdcīñ cū dic̄ saluatorꝝ nisi qs renatus ꝛc̄. Baptismi tota sacr̄a iplent nō tū q̄z̄tū ad ipressionē caracteris. Suā potētiā sacris nō alligauit. s. sic itelligenº qꝫ ꝑ aliā viā pōt sāctificare q̄z ꝑ scr̄a. Nō posse ꝓdesse. s. manēte fictiōe. Etmo supplicio puniēdos. hic appellat eternū suppliciū nō penā sēsus ſz carētiā visiōis ōi. fideliū ꝓsortio nō sepanꝫ cū orat eccl'ia ꝑ fidelibꝰ defūctis qō nō ē fic itelligēdū vt idigeāt qꝫ ꝑ eis oret. ſz qꝝ oꝛoes q̄ pro exītibus i purgatorio sūt suffragia ꝓ illꝰ sūt gr̄aꝝ actiōes. Nō ꝑꝑ virtutē. i. actū virtutis. ſz fidei sacr̄m. i. ꝑꝑ susceptionē baptismi ꝛ ipressionē caracteris. Quidā putāt gr̄am opantē ꝛ coopantez ꝛc̄. hec opinio simplr vera est.

Di .v.

Ost hec sciēdū ꝛc̄. supius determiauit mgr̄ de bapº q̄z̄tū ad ipm sacr̄m fm se. ꝛ iquātū ad suscipiētes. hic determiat de ipo q̄z̄tū ad ministros ꝛ diuidit i ptes tres. Primo oñdit qꝫ baptismꝰ eq̄ scūs ē datꝰ a malo sic̄ a bono. Secūdo reddit rōem. ibi. Quia mīsteriū tñ. Tertio q̄rit q̄ sit illa ptās quā xp̄s dare potuit ministris. in bapº ꝛ in mīstrādo ꝛ noluit ibi. Hic queritur.

Articulus primus.

c Irca hāc di. q̄rēdū ē pncipalr ō. 4. Pº de ptāte baptizandi. ꝛº de quodā effectu illiꝰ ptātis q̄ ē caracteris ipressio. Tertio ō collatiōe baptismi a malo mīstro. Quarto ō collatiōe baptismi a bono.

Circa pm q̄runt. 4. Pº q̄rit vtrū xp̄s iquātū hō possit pcā remitter i bapº. ꝛº vtrū xp̄s mīstris sacrōū ꝓtulerit ptātē coopandi ad emūdationem.

Tertio q̄ ē illa ptās baptizādi quā xp̄s dare potuit ministris ſz noluit. Quarto vtrū xp̄s ꝓferre potuit ptātē creādi alicui creature.

p Rimo oñdo qꝫ xp̄s iquātū hō pōt pcā remitter i bapº

math. 9º dicit. Saluatorꝝ. vt aūt sciatis qꝝ filiꝰ hōis ptātē hz dimittēdi pcā ꝛc̄. Item Jo. pº Sup quē videris spm̄ descēdētē ꝛ manētē sup euz hic ē q baptizat i spū. s. ſz. s. s. descēdit sup xp̄z iq̄z̄tū hō ē. ꝛ baptizare i spū sco ē remittere pcā. q̄ xp̄s i bapº potest pcata dimittere inquantum homo.

Item maius est ex pellē diabolū q̄z̄ eiꝰ effcīñ. fortiorꝝ ē. n. causa q̄z̄ effcūs sed peccatum est effectus diaboli. vñ sap̄. 2º dr̄. Jnuidia diaboli morꝫ intrauit i orbē terraꝝ. Cū q̄ xp̄s iquātū hō ptātē habuit demōes expellēdi qō ꝑz. qꝝ discipulꝰ suis illā ōdit mlto fortiꝰ pōt iquātū hō expellē pcīñ. Cōtra augº ol'. 83ª sup Jo. vsus finē loquēs de creatiōe iustorū ꝛ iustificatiōe ipiorū dic̄ qꝫ si vtraq̄z ē eq̄lis potētie hec maioris ē mīficorꝝdie. Sz xp̄s iq̄z̄tū hō nō hz potētiā creādi. q̄ nec iustificādi. Jtē augº li. 83. q. q. 53ª. Soli ō ꝓuenit illuminare aias ſz i remissione pcōꝝ i bapº illumiat aia. q̄ solus deꝰ pōt pcā remittē. Rñdeo qꝫ largissime accipiēdo nomē remissiōis. remissio pcci i bapº q̄druplr pōt itelli eē ab aliqº. s. effectiue. mītoīe. misteialr. ꝛ h vl' sacr̄z istituēdo vl' istitutū admīstrādo. Pº mō a xº iq̄z̄tū ē hō nō pōt eē remissio pcōꝝ. ſz sic ē ab ipo iquātū ē deꝰ. 2º mō ē ab eo iq̄z̄tū ē hō qꝝ iq̄z̄tū ē hō pp suā passionē meruit vt i bapº remittant pcā. 3º mō ēt ē ab eo iq̄z̄tū ē hō. qꝝ iq̄z̄tū ē hō misteialr sacr̄m istituit i quo remittūt pcā. Jpe. n. iq̄z̄tū deꝰ fuit istitutiōis pncipal' cā. 4º mō ē remissio pcōꝝ a ministris eccl'ie. ꝛ de tali remissiōe dixit xp̄s discipul' quoꝝ remiseritis pcā remittunt eis. Jo. 20. Sed sic ipropē dr̄ aliqs remittē pcīñ. Ad pm i oppositū dō qꝫ illa auctoritas itelligit ō filio hoīs rōe diuine potētie vt pz ꝑ glo. ibidē. Ad 2m dō qꝫ ibi dr̄ xp̄s baptizare iq̄z̄tū ōus q̄z̄uis. s. s. fr̄ ipm descēderit ad oñdēdū i eo plenitudinē gr̄e iq̄z̄tū ē hō. Ad 3m dō qꝫ demones expellebat iq̄z̄tū deꝰ. ꝛ ꝑterea hūana nā xp̄i magis erat capax ptātis expellendi ōmonē a cōpe q̄z̄ pcīñ ab aia. qꝝ pm ñ q̄rit infinita tē potētie ſz 2m. ꝛo qꝫ 2m fieri ñ pōt nisi ꝑ gr̄e ifusiōz q̄ nō ꝓducit i eē nisi ꝑ creatiōem. nec pcīñ i hoie ē effcūs diaboli ſz volūtatis ꝓpe. nō. n. ē a ōmōe nisi. suaden ꝛ inclinādo. Ar. ad ptem aliā ꝓcedunt de remitten pcīñ effectiue.

f Ecundo queritur vtrū xp̄s mīstris sacrōū ꝓtulerit ptātē coopandi ad emūdationē interiorē. Et vi qꝫ sic fm phi. liº pº de gñatiōe. q̄ cōicāt i mā agūt ꝛ patiunt ab iuicē. ſz oēs aie cōicāt in pnº possibili qō ē eis loco māe. q̄ pūt agē ꝛ pati ad iuicē. q̄ aia mīstri pōt coopari ad emūdationē iteriorē aie illiꝰ cui scīm mīstrat. Jtē corꝑ pōt coopari ad iteriorē corꝑis emūdationē. q̄ a sili aia ad aie emūdatiōez. Cōtra. oē qō vē coopat ad iteriorē aie emūdationē oz qꝫ tāgat eā. oz. n. qꝫ vtꝰ agentis sil' sit cū patiēte ſz nulla substātia creata sil' pōt eē cū aia. qꝝ vt dr̄ ō ecclīasticis dogmatibꝰ. cº. 5o. Illabi mīti illi soli possible ē q cā creauit. q̄ nl'la creatura coopari pōt ad aie emūdationē. Rñdeo qꝫ aliquē posse coopari ad emūdatiōez iteriorē duplr

ꝑtitelli. aut ipaz emūdatione iteiorē attigēdo. aut ad eā aliquo mō disponēdo. ¶Primo mō xps nō ꝓtulit ptātē mīstris sacrōz coopādi ad emūdationē iteriorē. qz illa fieri nō pōt nisi p gr̄az q̄ nō pducitur i eē nisi p creationē. ¶Illa aūt creatura capax ē potētie p quā possz attigē actū creādi siue p se creādo siue creātē adiuuādo sic vn⁹ iuuat aliū ad nauē trahēdū siue istr̄m causātis eēndo. vt⁹. n. quā istr̄m recipit a p̄ncipali motore pportionat rei fcē ⁊ mō faciēdi. sz creata nō ē capax vtutis q̄ pportionet di stātie nō entis ad ens cū sit ifinita. ⁊ nulla creatura capax sit nisi vtutis finite finitū aūt nō pportionat ifinito. scōo mō xps ꝓtulit mīstris scrōz ptātē coopandi ad emūdationē iteriorē. qz ptātē hūt pferēdi scr̄z quo ex istitutiōe diuina disponit suscipiens ad sui iteriorē emūdatione. sic agēs nāle iḡstū ē dei istr̄m disponēdo ⁊ orḡnizādo corp⁹ dispositie coopat ad aie ifusionē. cḡuis i multis sit dissile. ¶Ad p^m i opp^m dō q̄ maior itelligēda ē ō mā i q̄ sūt forme gn̄ables ⁊ corruptibiles p nām q̄lis nō ē actualitas ipi⁹ aie. ¶Ad 2^m dō q̄ nō ē sile qz forme corpoz que mundant sūt gn̄abiles ⁊ corruptibiles p nām excepta aīa intellectiua que incorruptibilis est nāliter ⁊ tī est corporis humani substantialis forma.

t **Ertio queriť** q̄ est illa ptās baptizādi quā xps dare potuit mīstris sed noluit. ¶Rūdeo q̄ ptās i baptizādo multiplr distingui ꝓsueuit. vna posse creare gr̄am p quā aīa mūdať. 2^a. in coopando ad ei⁹ gr̄e creationē. 3^a. excellētie. 4^a inuocatiōis. 5^a. institutiōis. 6^a. mīsterij exteriorꝭ. ¶Primaz ptātem nulli dare potuit. potuit. n. dare talē ptātez alicui vt plus de gr̄a de⁹ illi ꝓferret quē baptizaret quā alij baptizato ab alio. sz hāc ptātē excellentie dať noluit ne spes salutis i hoie poneret. q̄rtā silr̄ dať potuit. potuit. n. facē vt in noie petri vl̄ pauli verus celebraret bap̄m⁹. sz noluit ne bap̄m⁹ diuideret. ⁊ ne credi possz q̄ p vtutē puri hois inuocati suscipiēs sacr̄m iteri⁹ mūdaret. q̄ntā silr̄ dare potuit potuit. n. facē vt aliqs hō suū ꝓpriū bap^m instituere ret ad ei⁹ susceptionē ⁊ suscipiēs diuia vtute mundaret. sed noluit ne auctoritas sui bap̄ minueret. sexta ſz mḡz dare potuit. sz h̄ ē ẏrez. vt pz ex q̄ ꝓcedēti. Vñ in h̄ cōit opio mḡri non tenet. Si. n. verū diceret mḡr difficile eēt iprobare erroꝛē. ¶Ad quoꝛūdā alioz dicētiū q̄ itelligēta creata aliam creauit in vtute cause p̄me tanḡ instr̄m ei⁹ que tī opinio est erronea.

q **Arto queritur** vt⁹ xps ꝓferre potuit ptātem creādi alicui creature. sz qz vitas hui⁹ q̄onis sufficiēter hr̄ p illā vtrū aliqd possit creari ab aliquo p̄ncipio creato q̄ determiata est li. 2°. di. p^a. ⁊ ēt p ea q̄ dcā sūt i 2^a. q. di. p̄ntis ⁊ iō de ista nūc supsedeo vt repetitio iutilis euitet.

Articulus secūdus.

c **Onsequenter** q̄rit̄ de 2° p̄ncipali. Et circa h̄ q̄runt. 4. ¶1° vtrum caracter sit aliqd absolutū i aīa. 2°o vtrū sit i aīe essentia. Tertio vtrū possit deleri. Quarto vtrū caracter p q̄libz sacr̄m ipr̄imat.

p **Rimo ostendo** q̄ caract non sit aliqd absoluturz i aīa sm phi. 7. ethi. c. 5. In aīa nō sunt nisi tres: potētie passiōes: ⁊ hītus. q̄ō ē itelligēdū de rebus absolutis ⁊ actib⁹ exceptis. sz caracter nō est potētia aie. qz nō ē a nā nec ē passio. q̄ō pz iducenti p oēs passiōes. nec ē hītus. qz i oī potenti peccare pōt corrūpi hītus p ōrios act⁹. caracter aūt vt iferi⁹ oñdet idelebilis est. planū ē ēt q̄ nō ē actus. g̃ñ aliqd absolutū in aīa. Jt̄ē caracter nō ē neēari⁹ in aīa ad distiguendū fidelē ab infideli. qz sufficiēter distiguit ḡstū ad iudiciū ecclie militātis p susceptionē sacr̄i exteri⁹. ⁊ ḡstū ad iudiciū ecclie triūphātis p susceptionē gr̄e iteri⁹. nec ad disponēdū ad gr̄az qz sic dic̄ aug⁹. 14. de tri. c. 8. eo ipo aīa imago dei ē quo ei⁹ capax ⁊ priceps esse pōt. q̄ō nō esset verū nisi ex nā sua disposita eēt ad suscipiēdū gr̄am sine q̄ dei ꝓticeps eē nō pōt. ¶Nec ad bene opanduz qa ad h̄ sufficiūt gr̄e ⁊ vtutes q̄ ꝓferunt̄ i bap°. supflue ḡ eēt ponē caracterē in aīa si diceret qd absoluturz.

Jt̄ē si caracter diceret qd absolutū cū nō possz eē nec sīa nec ḡstitas seḡret̄ q̄ eēt i gnē q̄litaris. sz h̄ nō est verū. q̄ō pz discurrēti p singlas spēs. nō. n. ē in p^a spē. qz nō ē dispositio cū illa sit de facili mobilis. ⁊ caract̄ sit idelebil̄. nec hit⁹ vt pbarū ē in 2° ar. nec in 2^a spē. qz nō ē nālis potētia vl̄ impotētia nec i tria. qz nō iferт passionē sensui nec oriť ex aliq̄ passiōe. g̃ nō ē passibil̄ q̄litas. nec in 4^a spē qz illa q̄litas ē inḡstitate. caract̄ aūt nō ē in aliq̄ ḡstitate. restat g̃ q̄ nō sit aliqd absolutū. Jt̄ē sic vl̄ se hr̄e cōsecratio eccl̄ie ad eā ita ꝓsecratio hois ad ip̄m. sed p ꝓsecrationē eccl̄ie nō cātur i ea nisi q̄dā relatō ad cultū diuinū. g̃ silr̄ p cōsecrationē hois i susceptiōe sacr̄i nō cātur in eo nisi q̄dā relatio ad dei cultum.

Cōtra dañ. lib. 4°. c. 1. dic̄ q̄ p bap^m fit nobis regnātio ⁊ sigillū. p sigillū itelligēs caracterē. sz sigillū ē aliqd absolutū. g̃ caract̄ in aīa ē aliqd absolutū.

Jt̄ē dio. c. 2°o eccl̄. hierar. vltra mediū dic̄ q̄ aduenīēti ad bap^m donať a sūmo sacerdote sacrū signaculū. sz p h̄ nō vl̄ posse itelligē nisi caracterē. Sed sacrū signaculū nō pōt eē nisi qd absolutū: qz sacrare: relatiōis ẏrez esse nō pōt. dr̄ aut sacr̄m a sacrando. g̃ caract̄ ē aliqd i aīa absolutū. Jt̄ē sm phi. 5°. phi in ad aliqd nō ē motus neq̄ mutatō. g̃ p bap^m nō pōt i aīa cāri relatio ad fidei cultū nisi mediāte aliquo absoluto sup q̄ō fundať. sz illō nō possumus ponē gr̄am. qz ḡuis illa corrūpať p ꝓcciū tī bap⁹ remanet ordiat⁹ ad fidei cultū. ¶Restat g̃ q̄ illō absoluturz sup q̄ō fundať ordiatio illa sit caract̄. Ad istā q̄onē dicūt qdā q̄ caract̄ nō ē aliqd absolutū in aīa. sed sola relatio ordis ad aliquā sacrā passionē vl̄ actionē. Sz p̄ h̄ arguit̄ sic sm cōmunē doctorū theologie opionē. ⁊ sm q̄ō ex sīa dio. pōt trahi caract̄ significat. disponit. distiguit assimilat. significat. n. gr̄az gratū faciētē. ⁊ ēt aīaz disponit ad ei⁹ susceptionē. Vñ a doctoꝛib⁹ dr̄ sacr̄m absolutiōis iteriorꝭ q̄ ē p gr̄am p respectū absolonis exteriorꝭ. Distiguit ēt illū q̄ sacr̄m bap̄ recipit ab illo q̄ nō recipit. Assimilat ēt aīam deo q̄ ip̄m imp̄mit. tī qa p ip̄m ē in aīa q̄dā pticipatio diuie prātis alia ab illa q̄ est p nām ⁊ ab illa q̄ est p gr̄az gratū faciētem. Vñ qz caract̄ est q̄dā silitudo gr̄e q̄ gr̄a aīaz ꝺo assimilat inḡstū est siue imagis forma. nō vr̄ aūt incō-

uenies ponere q̃ soli relatiõi ista ꝓueniãt sicut alicui rei absolute cũ relatione. qz relatio q̃ iportat ꝑ signũ. ⁊ relatio q̃ est in dispõne ad illud ad qõ disponit ⁊ relatio q̃ est inť distictos. ⁊ relo silitudinis fundate eẽ videnť sup aliqd absolutũ. ℙreterea cũ p susceptionẽ cuiusl3 sacri causet in aia susciptis aliq̃ relo ad aliquã sacrã passionẽ vl actionẽ. in susceptiõe cuiusl3 sacri impmeť caracť qõ slasuz ẽ. qz i susceptiõe sacrõz alioz a sacrõ bap̃ ⁊ ꝓfirmatõnis ⁊ ordis nõ impmiť caracť. vñ g̃ q̃ nõ sit ponendũ q̃ caracť in aia solã iportz relonez. Et q̃uis predicte rões forte nõ multũ cogerẽt illũ q̃ vellz defendẽ sup̃dictã opinionẽ ꝑ quã sãt ⁊ coi opõni ꝑie. tũ qz ꝓdcẽ rões ꝓbabiles sũt. Et dañ. ⁊ dio. eoz ꝓclusio ꝓcordare vr. vt pz i eoz auctatib⁹ allegatis i oppon° ad ptẽ 2m. ⁊ ẽt coi opioni doctoz in theologia. iõ ꝓcedo q̃ caracť nõ iportat solã relonẽ. sed aliqd absolutũ. sup qõ fundãť relones q̃ iportanť p sig^m: dispositiuũ: distictiuũ ⁊ assilatiuũ. sz qd sit illud in spãli nõ intẽdo h̃ ondere nisi loquẽdo d̃ caractere baptismali tñ. de quo d° q̃ est q̃dã q̃litas spũal i aia distictiua illi⁹ q̃ susceꝑ fidei sacrim ab illo q̃ sacrim fidei nõ susceꝑ. nõ dico hñtis hitum fidei a nõ habente. quia in habendo habitum fidei pñt ꝓuenire hñs baptismalẽ caracterez ⁊ nõ hñs. baptizatus. n. bap° flamis hz hitũ fidei nõ tñ caracterẽ baptismalẽ. si potuit hre bap^m aq̃. Est etiã significatiua gre tãq̃ silitudo ei⁹. Unde q̃uis sit res sacri exteriozis. ẽ tñ sacrim gre. Est ẽt ad gram gratũ faciẽtez dispositiua. q̃uis. n. aia ex nã sua sit apta nata recipe graz. tñ ex h̃ nõ segť q̃ sit ad h̃ disposita dispõne q̃ sit idonea vt sibi gra ifundať marie ꝓpter sui vnionẽ ad ifcãm carnẽ. Multi. n. sunt ad aliqd susciꝑiẽdũ apti nati. ⁊ ẽt potẽtes. q tñ ad h̃ nõ sunt idonei. ℙer caracterẽ aũt ẽ aia idonee disposita ad gre susceptionẽ. nisi aliqd repugnãs gre obsistat. Unde ⁊ ꝑ ordie nature ifundiť i bap° q̃s gra supposito q̃ educaťi cẽ p creationẽ. ⁊ si ducit de potẽtia aie p aliquã vi sacris collataz sic mĩstris a deo tãq̃ a p̃ncipali agẽte adhuc ꝑ ordine nãe causať p bap^m q̃s gra ifundať. ℙer ꝓdictã ẽt q̃litatẽ. ẽ fomitis repssio. ⁊ hõ potẽs ad susciꝑiẽdẽ alia sacra. ita q̃ sine illa nullũ aliud sacrim possit susciꝑi. Unde ẽt d̃ bap° ⁊ ei⁹ effec. Ueniẽs. Si qs i ꝑsbyteꝛ ordiatus deꝑhẽderit se nõ ẽe bapt^m baptizať ⁊ itez ordiet. Et quo ad h̃ põt dici q̃ ẽ q̃dã supnãlis potentia ad oium alioz sacrõz susceptionẽ Ad p^m in opp^m dõ q̃ illa auctoïtas phi. itelligiť de his q̃ sũt i aĩa vel eẽ pñt p vtutẽ nãe. caracť aũt ẽ supnãlis potẽtia vt visuz ẽ. Ad 2^m dõ q̃ gra cũ sit delebil in via ⁊ posit eẽ in illo q̃ bap^m aq̃ nõ susceꝑ nõ eẽt sufficiẽs signũ distictiuũ dedicati ad cultũ dei p bap̃ susceptõnẽ a nõ dedicato p illũ modũ. oñsuz ẽ ẽt q̃ nõ ẽ idez posse susciꝑe graz ⁊ eẽ idonee dispositũ ad eãdẽ. q̃uis ẽt p graz ⁊ vtutes possit hõ exire i opa meritoria ⁊ repmẽ icliationẽ fomitis ne dñeť. tñ ipsaz repssionẽ cũ adiutorio caracteris ceteris pib⁹ efficaci⁹ facẽ põt. Ad 3^m dõ. q̃ cũ caracť sit q̃dã supnãlis potẽtia reducit ad scdaz spẽz q̃litatis q̃ ẽ nãlis potẽtia vl ipotẽtia aie sic hitus vtutũ ifusaꝛ reducũť ad p̃mã spẽz q̃litatis in q̃ sũt vtutes acqsite. Uel põt dici q̃ sic corruptibilia ⁊ icorruptibilia nõ sunt i eodẽ gnẽ ſm phi. 10. meta. ⁊ multo forti⁹ nec i eadẽ spẽ qõ silr q̃litates nãles vel acqsite nõ sunt in eodẽ gnẽ cũ infusis. vñ põt dici q̃ caracter q̃uis ñ sit in aliq̃ spẽ q̃litatis nãlis. de qb⁹ loquit phi. tñ in q̃tum est supnãlis potẽtia hz silitudinẽ cũ scda spẽ ⁊ inq̃tũ est dispõ ad gr̃az hz aliquã silitudinẽ cũ p ma spẽ. ⁊ inq̃tũ est q̃dã spũalis aie cõfiguratio rõe cui⁹ est sig^m distictiuũ hz aliquã silitudinẽ cũ 4ª spẽ nec h̃ reputes absurdum. qz pfectiões i iferiozib⁹ multiplicate sunt in reb⁹ supiozib⁹ p modũ excellẽtiorẽ. ⁊ magis vnite. vñ in nã sũma oẽs pfectiões aliaꝛ reꝛ sunt excellẽtiozi mõ in ifinitũ. ⁊ oẽs in ea realr sũme vnũ. Ad 4^m. dõ q̃ si int ꝓsecrationẽ eccĺie ⁊ ꝓsecrationem hois p bap^m sit aliqlis silitudo q̃tũ ad ea q̃ gerunť exteri⁹. silitudo tñ est multiplex ⁊ magna q̃tũ ad ea que fiunt in aĩa susciꝑiẽtibus sacrim interius.

Secundo queritť vtrũ caracť sit aie essentia. Et vr̃ q̃ sic. potẽtia est immediate i essentia aie. sz vt visuz ẽ ex ꝓcedẽti qõne caracť bap̃ est supnãlis potẽtia. q̃ est immediate in aie essentia. Itẽ i eodẽ est dispõ ⁊ hitus. sz gra q̃ est hit⁹ ad quẽ disponit caracť est immediate in essentia aie. q̃ ⁊ caracť. Cõtra caracť est q̃dã aie ꝓfiguratio. sz ꝓfiguratio aie ñ est ſm essentiã. sz ſm potẽtias. q̃ est immediate i aliqua potẽtia aie sici subiecto. ℝñdeo q̃ caracter est i aie essentia sz nõ immediate. imõ mediãte potẽtia. h̃ est dictũ q̃ ẽ in aia sub rõne q̃ potẽs ẽ. qõ iõ dico. qz potẽtia aie vltra essentiã aie nihil ponit nisi relationẽ. vt plani⁹ oñsuz est li°. j. qõ aũt caracť p° sit in potẽtia pz p h̃. qz est supnãlis potẽtia. ad qõ segť q̃ sit pfectio nãlis potẽtie. sic videm⁹ q̃ gra q̃ ẽ q̃dã accitalr ⁊ supnãlis essentia ẽ pfectio immediate ipi⁹ essentie aie i esse. Scdo 2^m opionẽ q̃ ponit gr̃az differre realr a caritate ſm aliqd absolutum. Magis aũt dz poni i itellectu q̃s i volũtate. qz est q̃litas distictiua baptizati a nõ baptizato ⁊ significatiua gre vt est fidei forma. ⁊ ẽt est ad eã dispositiua ⁊ ptãs susciꝑiẽdi alia sacra sic visuz ẽ ex qõne ꝓcedẽti. Est ẽt q̃litas illumiatiua. vñ ſm dio. 3°. c. eccl. hierar. Quãuis oia sacra illumiationẽ hẽant. tñ spãliť bapm⁹ illumiatio dr̃. q̃litas aũt distictiua ꝓsecrati ad cultũ fidei a nõ ꝓsecrato. ⁊ significatiua gre vt est fidei forma. ⁊ ad eãdẽ dispositiua rõnabiliť poni dz in illa potẽtia in q̃ est fides. hec aũt ẽ itellect⁹ vt i. 3°. li. oñsuz est. q̃litas est ẽt spũaliť illuminatiua cũ illumiatio ptineat ad cognitionẽ. poni dz in potẽtia cognitiua q̃ est itellect⁹. Qualitas ẽt q̃ est fundañtũ oium hierar. opationũ ⁊ passionũ in ecclesiastica hierar. rõnabiliť poni dz i illa potẽtia in q̃ est toti⁹ spũalis edificij fundañtuz. h̃ aũt est itellect⁹. In illo. n. est fides q̃ toti⁹ ẽ spũalis edificij fundañtũ ꝑbabiliť g̃ baptismalis caracť poni dz i potentia itellectiua. Ad p^m in opp^m dõ q̃ maioꝛ vera est de nãli potẽtia. supnãlis tñ est in nãli.

Ad 2^m dõ q̃ caracť ẽ dispositio ad gr̃am inq̃tuz p ipsaz formať fides. ⁊ iõ magis est in potẽtia in q̃ fides est q̃s in volũtate i q̃ est gr̃a ſm dicentes gr̃az realiter re absoluta idẽ esse cũ caritate vel in essẽtia in q̃ immediate est gr̃a ſm aliquos dicẽtes realiť ſm aliqd absolutũ differre gr̃am a caritate.

Tertio queritur vtrũ caracť possit deleri. Et videť q̃ sic ab eodẽ agente. s. deo ⁊ i eodẽ subiecto. s. in itellectu est caracter ⁊ fides. sed fides

est delebilis.g a simili 7 carecter. Itez glo. super illud psal. Erubescāt 7 reuereant. dicit q malitie caracterē sci pdicatores pfundūt igne celesti.g a similī vitatis fidei caracterē. falsi doctores 7 pdicatores destruere pnt doctrīa fallaci. Itē dispō ad grām corrūpi pōt p ea q disponūt ad ōrium gre. sz vt supius hītum est caract est dispō ad grām.g corrūpi pōt p mala opa q disponūt ad ōrium gre. i. ad pccm mortale. Cōtra sacra que nō imprimūt caracterē iterant. qz effectū indelebilē non impmūt vt pnia. eucharistia. mrimoniū. 7 extrema vnctō illa vo q impmūt caracterē nō iterant. s. baptism⁹ confirmatio. ordo.g vr q impmāt aliquē effectū indelebilē. sed effect⁹ eoz q est gra est delebilis. ergo vr q alius effectus eoz. s. caract indelebilis sit. Itē fm aug. li. 2° cōtra epl'am pmeniani vltra me^m. sacro semel suscepto nūqz eo qs carebit. sed ꝫ nō pōt itelligi de sacro exteriori. qz illud trāsit.g oportz q itelligatur de sacro iteriori q est caract.g est indelebilis.

Ad istā qōnē dicūt aliq q impssio caracteris ē p qdā aie rōnalis scificationē. put scificatio dr deputatio ad aliqd scm. ad hāc aūt scificationē nō magis actiue opat aq scificāda qz oleum vel chrisma ad sui scificationē. nisi q hō se subijcit tali scificatiōi p cōsensuz. nō aūt res pdicte. qz li°. ar°. caret. 7 iō qlitercūqz aia variet p pprias opatiōes nūqz caracterē caract amittit sic chrisma vel oleū nūqz scificationē pdūt qlitercūqz trāsmutent dūmodo nō corrumpant. Sed hec rō sufficē nō vr. qz er cōsecratiōe olei chrismatis nō cātur in eis aliqd absolutū. sed qdā relatio ad determinatū vsum fundata sup factū esse psecratiōis ex institutiōe diuina vel ecclica. caract aūt dicit aliqd absolutū in aia vt visum est. Iō alijs vr alia rō indelebilitatis caracteris assignāda. Dicūt. n. q qz carat nō dat ad actū alicuius vtutis vel scie nō hz ōrium aliqd vitiū vel ignorātiā. 7 iō p aliquē actū itellect⁹ seu volūtatis corrūpi nō pōt. Sed hec opinio adhuc plene nō satisfacit. cū. n. supdictū sit qd dispōnit ad grām vt est fidei forma 7 ex psequēti dispōnit ad vtutis actū. Ideo pōt alio mō 7 plani⁹ assignari rō idelebilitatis sue. nulla. n. qlitas simplr corrūpit nisi p corruptionē subiecti vel dispositiōis quā psupponit i subiecto vel p actionem sui ōrij vel qz agens non continuat eā in esse caracter aūt qlitas simplr est cuius imediatū subiectū est intellect⁹ qui incorruptibilis est. 7 nullam in ipso itellectu psupponit dispositionē corruptibilē. de⁹ etiam q ipsum impssit ipsum nō vult destruere. sz ad ei⁹ pmanētiā adest psto influētia dei sine qua nulla creatura pōt in esse manere. Nulla ēt actio cuiuscūqz potētie aie ōriat eidē. qz ex nā sua nō determinat potētiā aliquā ad aliquē determiatū actū vel passionē. sed ex ordinatiōe diuīa. quāuis. n. significare grām vt est fidei forma 7 distinguere dedicatū ad cultū dei a nō dedicato cōueniat ei ex nā sua. aptitudinaliter. tñ qd actu sit determinat⁹ ad talē actū significandi 7 distinguēdi hoc nō est ex sua nā sed ex ordinatione diuina. sicut quamuis sensibilis ablutio ex nā sua habeat aptitudinē ad repñtandū interiorē ablutionē. 7 ad distinguēdū interius ablutū a non abluto. tñ q actu sit determinata ad sic significandū 7 distinguēdū. hoc sibi conuenit ex institutione diuina sicut pz p hu. p° li°. de sacra. p. 9°. c. 2°. Disponere

etiā ad grām vt est fidei forma 7 repmere fomitē 7 reddere hoiem potentem ad suscipiendū alia sacramenta nō sibi pueniūt ex nā sua sed ex ordiatione diuīa. ordinauit. n. deus vt hoi cuius itellectꝰ ꝫ signaculo signatus est grām pferat diuina misericordia. nisi i sic signato sit aliqd icōpossibile gre qō cōcupiscētiā in eo reprimat 7 qō suscipe possit alia sacra. sic si rex ordinasset q qcūqz inueniret signatus aliquo determinato signo ab ipso datore ei aliqō munus cōferret. 7 aduersarios ei⁹ repmeret 7 ipm potētē iudicaret ad suscipiēdū nobilia officia regni. illō signū diceret dispositio ad illud mun⁹. 7 prās repmēdi inimicos suos 7 suscipiēdi pdicta officia. Ex dictis pz solutio ad p^m in opp^m. fides n. ex nā sua determinat itellectū ad actū cui⁹ actus ōrius pōt esse i potētia itellectiua. Ad 2^m dō q per caracterē militie q apoc. 13°. dr caract bestie. itelligit peccm mortale cui ōriat gra. caracteri aūt baptismali nihil pōt esse ōriū in aia. qz a diabolo nihil pōt in aia impmi nec p actiōes ipius aie pōt in se cāri aliqd ōriū caracteri vt in qōne obiect est. deus ēt nō vult aiam suo signo signatā signo opposito psignare. Ad 3^m cū dr q dispō ad grāz corrūpi pōt p ea q disponūt ad gre ōriū 7c. dico q nō ē verum de eo qō nō disponit ad grām nisi ex diuina ordiatiōe. cuiusmodi dispositio est caract. vt i qōne obiectum ē. Pōt ēt dici q aliqd ex nā sua disponit ad aliquā formā determinatā nec tñ corruptibile est p formā ōriā illi forme. nec p dispōnes ad eā diaphaneitatis. n. est dispō in aere ad luminis susceptionē. nec corrūpit⁹ p tenebraz nec p dispōnes ad tenebraz. quārūcūqz sit. n. sit aer nubilosus. manet in eo nālis aptitudo ad luminis susceptionem q remotis impedimentis 7 lumiari pnte stati ornat lumine. vñ nō mirz si talē dispōnem supnālē respectu gre pōt de⁹ intellectui imprimere. hec autem dispositio est caracter.

Quarto querit q vtrū caract p qōlibet sacrm imprimat. Et vr q sic fm sniam dio. 2°. c°. eccl. hierar. Caracter traditur baptizato a diuina beatitudie. sz oia sacra ordinātur ad diuinā beatitudinē. g vr q diuina btitudo q rōe imprimit caracterez baptizato eadē rōe impmat in cuuslibet sacri susceptiōe. Itē in quolibet sacro ē aliqd qō est sacrm 7 nō res. 7 aliqd qō est res 7 nō sacrm. 7 aliqd qō est res 7 sacrm. sz illud qō est res 7 sacrm ē caracter. sicut pz in bap°. qz caracterē res ablutōis exterioris 7 ē sacz gre p quā ē ablutio interior. g quodlibet sacrm caracterē imprimit vt vr. Itē p quodlibet sacrm deo pfiguramur 7 ab infidelib⁹ distinguimur. sed distinctio 7 pfiguratio fiunt p caracterē. qa vt visuz ē caracter est signū distinctiuū 7 pfiguratiuū. g qōlibet sacrm impmit caracterē. Contra xps fuit baptizatus. vt hētur Math. 3°. 7 ē sacerdos. iuxta illud psal. Tu es sacerdos i eternū. sz ipe nō dr caracterē hīe. g baptism⁹ nec ordo impmūt caracterē. Itē scīa q impmūt caracterē nō iterāt qz caracter idelebil ē. Dz aliq scīa sūt iterabilia. g nō oia impmūt caracterē. Rñdeo q nō p qōlibet sacrm impmit caracter. nec etiā p act⁹ vtutū. caracter. n. ē signū spirituale idelebile distinctiuū 7 spūalis ptās idelebil deputata ad aliqd sacrum. 7 hec cōmunia sūt cuilibet caracteri. Quia signū iō ordi

nauit ds q̄ nō cōferret nisi i aliquo sēsibili signo. ⁊ iō nō ꝓferē in actibus vtutū. Quia spūale iō noluit deus q̄ ꝓferret in scīis carnalibus. i. sacīis veteris testamēti. Quia idelebile iō noluit deus q̄ conferret in sacīis iterabilib⁹ vt dicūt qdā. Sed hec rō nō ē cōueniēs nō. n. qr sacīm est iterabile. iō nō imprimit caracterē. sed qr nō imprimit caracterē ē iterabile. rō ḡ q̄re q̄dā nō sacramenta caracterez imprimunt ⁊ quedaz nō. vī mihi accipiēda penes diuersitatē ptātis spūalis deputate ad aliq̄d sacīz ⁊ penes diuersitatē distinctiōis. ptās. n. spūalis ad aliq̄d sacīm deputata aut ē passiua qua .s. pōt homo eē pticeps sacīoꝝ spūaliū i suscipiēdo. Aut ē actiua. Et hoc dupliʒ. q̄dā ad ducēdā sacīa spūalia in notitia alioꝝ ⁊ maxime ifideliū p fidei xp̄i cōstantē cōfessionē. Alia ad ministrādū scīa spūalia credētib⁹. ¶Prima ptās datur in baptismo p quaz deputat homo ad hoc vt possit suscipe alia sacīa. Scōa dat in ꝓfirmatione. Tertia in ordine. ⁊ iō sola ista tria sacīa iprimūt caracterem. p alia. n. sacīa est homo deputatus indelebiliter ad aliud sacīm spūale suscipiendū vel cōfitēdū vel ministrādū. ¶Per pmā ptātem distinguit totus exercit⁹ militātis ecclie ab exercitu cōtrario. ¶Per scōam distinguntur deputati ad certamē spūale ptra fidei p secutores a cōi populo sicut in exercitu ordinato ad corporale bellū distinguūt milites a peditibus ¶Per tertiā distinguūtur duces ab alijs. ordinati n. ad ministrādū sacīa ꝺputati sūt vt sint alioꝝ duces. Et qr hec triplex distinctio sufficit in exercitu bñ ordinato. iō ex pte qua caracter cōsideratur vt signū distinctiuū nō fuit cōueniēs ipm iprimi nisi in sacīo baptismi ⁊ cōfirmatiōis ⁊ ordinis. Ad pmū in opp^m dō. q̄ caracter nō iprimit i susceptione sacīi a diuina beatitudine. qr illud sacīm ordinet hoiem ad diuinā beatitudinē tm̄. sz ēt vt per susceptionē illi⁹ sacīi suscipiēs habeat ptātem alia sacīa veraciter suscipiēdi vel cōstanter coraz aduersarijs fidē cōfitendi vel prudēter admīstrandi

Ad ²^m dō q̄ nō opz q̄ illud q̄d ē res ⁊ sacīz sit caracter in quolibet sacīo sz i impmētib⁹ caracterez tm̄. qd aūt sit res ⁊ sacīm in alijs sacīis oñdetur in tractādo de quolibet eoꝝ. Ad ³^m dō q̄ nō distinguimur p q̄libet sacīm tanq̄ existētes in aliquo statu fidei spāli q stat⁹ sūt tres vt oñsū ē in corpe q̄stiōis. ¶Preterea p alia sacīa nō distinguimur distinctiōe ⁊ cōfiguratiōe idelebili sm̄ quē modū distinguimur ⁊ ꝓfiguramur ⁊ p baptismi cōfirmatiōnē ⁊ ordinē. Ad p^m ad ptem aliā dō q̄ xp̄us non fuit baptizat⁹ nisi baptismo Joānis/qui nō iprimebat caracterē. Si ēt fuisset baptizatus baptismo quē istituit nō suscepisset alia ei⁹ caracterē baptismi. qr vt visū ē caracter ē q̄dā ptās ad suscipiēdū alia sacīa q̄ xp̄m recipe nō decebat. qr fuisset superfluū. ipe. n. in quātū hō accepit a deo i instāti cōceptionis sue oēm plenitudinē ptātis. cui⁹ fuit capax ad fidē defendēdū ⁊ postmodū sacīa istituēdū ⁊ eis efficatiā meritorie dādū ⁊ cōferēdū. ⁊ iō nō idiget caractere ad ꝓfirmatiōis nec ordis. qr sine caractē hz altioꝝ mō sacerdotij ptātem. ²^m bñ ꝓcludit.

Articulus tertius.

c ¶Onsequenter q̄ritur de 3° p̄n cipali. Et circa hoc q̄rūt quattuor. ¶Primo vt̄ baptism⁹ possit tradi ab hoie malo. 2° vt̄ ab angelo malo in spē hois apparēte. 3° vt̄ malus hō baptizādo mortaliter peccet. 4° vt̄ illi q recipiūt sciēter baptismū ab hoie malo mortaliter peccēt.

p ¶Primo ostendo q̄ baptismuz nō pōt tradi ab homine malo. de ꝓsecra. di. 4ª. Baptismuz. īfra. ego dico. ⁊ sūptū ē ab aug°. sup Joannē tractatu. 5°. q̄si eque distāter inter medīū ⁊ finē. ⁊ recitat magister i littera hui⁹ di. c° p°. Justos oportet eē p quos baptizat. ergo nō pōt tradi baptism⁹ ab homine malo. Itē mēbrū mortuū nō pōt influere in alia mēbra. sz malus hō ē mēbr̄ mortuū. ḡ nō pt influere i alia mēbra q̄ nō eēt vez si ab eo ver⁹ posset tradi baptismus. Itez si posset baptismus tradi ab hoie malo. tūc tm̄ recipet in baptismo baptizatus a malo sicut a bono. qr vterq̄z recipet totā virtutē sacīi. sed iuenit q̄q̄z baptism⁹ tradit⁹ ab hoie bono hñs efficatiā quā nō hz traditus ab hoie malo. sicut patuit in sācto sylueistro q i baptizādo constātinū nō tm̄ eū mūdauit iteri⁹ sed ēt exteri⁹ a corporali lepra. ḡ vīq nō pōt tradi ver⁹ baptism⁹ ab hoie malo. Cōtra de ꝓse. di. 4°. Si iter ⁊ recitat mgr̄ i littera hui⁹ di. c° p°. Nullo mō malus ē baptism⁹ q p malū dat. Itē e. di. Baptism⁹. infra. Cū baptizat. ⁊ sūptū ē ab aug°. sup Jo. tractatu. 6° lōge aī medīū. dr̄ q nō dat ipar baptism⁹ ꝓpter ipares mīstros. q̄d vez nō eēt si nō posset tradi ab hoie malo. Rñdeo q̄ ab hoie malo ver⁹ pōt tradi baptism⁹. ita q̄ iquātū ad ea q̄ sūt cēntialia sacīo nō plus ꝓficit datus baptizato a bono mīstro q̄z a malo. qr baptismus nō hz suā efficaciā a mīstro sz a deo. ⁊ iō nō oportet q̄ sit format⁹ sili forma illi q̄ cōferr̄ baptizato in baptismo. Vñ q̄uis minister nō sit bonus tm̄ baptizat⁹ bonitatē recipit p baptismū traditū ab eo. Vñ de cōse. di. ꝑdicta. Baptismus. ifra. nō timeo. ⁊ sūptū ē ab aug°. sup Jo. tractatu. 5°. vīus finē. ⁊ recitat mgr̄ i lra hui⁹ di. c. p°. Nō timeo adulterū ebriosū nō homicidā qr colūbā attēdo p quā mihi dr̄. hic ē qui baptizat. Ad p^m in opp^m dō. q̄ illa auctoritas itelligēda ē de debito ꝓpter gruitatis nō neccitatis. Ad ²^m dō q̄ q̄tuz ad hoc sīle ē de mēbro corporis nāli mortuo. ⁊ de homine malo qr sicut illō mēbr̄ nō pōt i alia mēbra influere i vtute sua. Sic nec malus hō. Sed ministrädo baptismū nihil influit nisi mīsterialiter q̄d nō est influere in vtute sua. deus. n. ē q̄ totā vtutez sacīi influit. Ad ³^m dō q̄ quātū ad ipm sacīz tm̄ valet baptismus tradit⁹ a malo sicut a bono. Sz quātum ad sacīa alia sicut sūt oratiōes ⁊ huiusmōi pōt plus valere baptismus traditus a bono hoie q̄z a malo q̄tum ad aliquos accūtales effect⁹ quos nō recipit cēntialis vtus baptismi. sicut ē curatio a lepra ⁊ h⁹mōi. quos tm̄ effect⁹ cōsequtur raro.

f ¶Ecundo quer̄ vtrum baptismus posset tradi ab angelo malo in spē hominis apparēte. Rñdeo q̄ nō qr nullus baptizare pōt nisi sibi sit a deo potestas baptizādi cōcessa. hec aūt potestas nō est concessa angelo malo. qr nō fuit congruū ꝓpter quinq̄z rōnes. Ille. n. a quo est sacramētoꝝ vtus. s. xp̄us deus est ⁊ homo. ⁊ iō congruum fuit vt ptātem baptizandi nō concederet de lege

cõi nisi hominib⁹ qui sibi sunt similes ī natura hu
mana. In scīis etiã est sensibile signũ ⁊ spũalis vir
tus: ⁊ iõ nõ fuit ꝯgruũ eẽ ministꝝ sacrorꝝ nisi hoiez
q̃ est cõpositus ex natura sensibili ⁊ spũali. ℙre
terea cũ baptismus sit sacrm necessitatis nec con
fertur nisi illis qui põt ptinere ad ecclesiã militan
tẽ nõ fuit cõgruũ eius administrationẽ cõcedi illis
quorꝝ cõis cõuersatio nõ est cũ hoibus sensibiliter
cognita: ⁊ q nõ ptinẽt ad ecclesiã militãtẽ. Et iste
tres cõgruitates se extẽdũt ad declarãdũ nõ tãtuz
quare nõ fuit cõgruũ hãc prãtẽ angelo malo conce
di. sz ẽt nec angelo bono ꝺ lege cõi. ℙreterea ad
baptizãdũ regritur itẽtio faciẽdi qꝺ facit ecclia. ñ
ẽ aũt pbabile q̃ diabolus hoc vellet facere cuz sit
aduersarius ecclesie ⁊ inimicus nr̃e salutis. ℙre
terea cõgruũ nõ est ministꝝ sacrm esse illũ qui nullã
cõuentionẽ habet cũ xp̃o a quo virtutẽ hñt sacra.
Sed angelus malus nullã cõuentionẽ hẽt cũ xp̃o.
Unde glo. super. 2ª. ad cor. 6º. que ẽ cõtẽtio xp̃i ad
belial. belial. intrepretat apostata: cũ quo xp̃us nõ
cõuenit q: ille oia male xp̃s aũt oia bene agit: ⁊ iõ
nõ fuit cõgruũ sibi cõcedi ptãtez baptizandi de le
ge cõmuni. nec etiam de spãli mandato.

t Ertio queritur vtrum malus hõ baptizãdo mortaliter peccet. Et videt q nõ: q: hõ quãtuncunqz malus teneret puerũ baptizare in articulo necessitatis. Sed homo faciẽdo illud ad quod tenet nõ peccat mortaliter ergo malus homo baptizando nõ peccat mortaliter. Itẽ sacerdos ex officio suo tenet pueros baptizar: ergo si malus sacerdos baptizãdo peccaret mortaliter cũ sibi puer p̃sentat ad baptizãdũ nõ posset vitare peccatũ mortale q: aut renueret facere qꝺ ex officio suo facere tenet: aut faceret qꝺ tenet nõ facere. Cõtra magis obligãtur ad munditiã ministri sacrorꝝ no. l. qꝫ obligarẽtur mistri sacrorꝝ ve. l. Sed illi qui in ve. l. imũdi sacra tractabãt mortaliter peccabãt. Unleuit. 22º. Omnis hõ qui accesserit ꝺ stirpe vestra ad ea que cõsecrata sunt ⁊ que obtulerũt filij israel ꝺño in quo est imunditia pibit coꝝ ꝺño. ergo multo fortius mali hoies baptizãdo mortaliter peccant. Itẽ cõtaminare sacrm est peccatũ mortale sed mĩster malus baptizãdo quãtẽ in se est cõtaminat sacrm. i. oñdit vile ⁊ ptaminatũ. Unñ glo. supꝝ illud leuit. 22º. Nõ cõtaminẽt nomẽ sanctificatorꝝ mihi dicit nõ oñdant vile ⁊ contaminatũ viliter tractando. ergo malus homo baptizãdo mortaliter peccat. ℜñdeo malus hõ aut baptizat cũ solennitate vt mĩster ecclesie cui hoc cõpetit ex officio: ⁊ sic dico q mortaliter peccat baptizando si peccatum suum mortale recolit ⁊ nõ penitet. Unñ enim dicitur in glo. super illud leuit. 27º. Qui accesserit mundus ad mundã debet accedere: ⁊ de conse. di. 4ª. Baptismus infra. Ergo iustos oportet esse tanti iudicis ministros si ministrare iuste voluerint. Aut baptizat sine solennitate in articulo necessitatis: sicut aliaꝫ faciũt vetule: ⁊ sic ñ peccat mortaliter ⁊ sic procedit pm. arm. ad partẽ primaz. Ad. 2m. ꝺõ q ꝫuis sacerdos renuẽdo puerũz baptizare mortaliter peccaret. q: per ordinationẽ ecclesie ad baptizandũ tenet esse paratꝰ vt probari põt per illud qꝺ habetur de cõse. di. 4ª. Omnis presbyter. tñ ex hoc nõ sequit q nõ possit

vitare peccatũ mortale: q: ipse põt de suo peccato penitere: ⁊ sic potest sine peccato baptizare. Argumenta ad partẽ aliã procedũt de illo q baptizat cum solennitate vt minister ecclesie.

q Arto queritꝝ vtrꝝ recipiẽtes baptismũ sciẽter ab homine malo peccent mortaliter. Et videtur q sic. de consecra. di. quarta. ℙi qui infra. Quãuis ⁊ sumptum est ab augº. ad orosiuz. q. 59. quãuis vnũ sit baptismũ hereticorꝝ qui in noie patris ⁊ filii ⁊ spiritus. s. baptizãt ⁊ ecclesie catholicẽ qui foris ecclesiã baptizant nõ sumunt baptismũ ad salutẽ sz ad permicie g mortalr peccãt. Itẽ q cooperant peccanti mortaliter peccãt mortalr. Sz q sciẽter, suscipiũt baptismũ ab homine malo cooperantur peccanti mortaliter: q: ille in baptizando mortaliter peccat quod non faceret si nullus ab eo baptismuz susciperet: ergo scienter suscipiens baptismũ ab homine malo peccat mortaliter. Itẽ scienter recipiens baptismũ ab illo q nõ vult baptizare nisi propter preciũ mortaliter peccat q: talis cõmitteret symoniã ergo saltẽ in aliquo casu recipiens baptismũ ab hoie malo mortaliter peccat. Cõtra a bono ꝺño licitũ est recipe bonũ donũ per malũ ministrũ. Sed vt dicitur de conse. di. 4º. ℙRomanus. romanus pontifex non hominẽ iudicat qui baptizat sed spiritum dei sub ministrare gratiã baptismi: licet paganus sit qui baptizat. ergo gratiã baptismi licitũ est recipere p mĩsteriũ hominis mali. Itẽ eadẽ di. Baptismꝰ infra. ℙNõ exhorreat colũba mĩsteriũ malorꝝ. respiciat ꝺñi ptãtẽ quid tibi facit minister malus vbi bonus ẽ ꝺñs. ⁊ sũptũ ẽ ab augº. sup Jo. tractatu. 5º. parũ añ mediũ. ℜñdeo q cũ baptismꝰ sit sacrm necessitatis ad salutẽ. in necessitatis articulo licituz ẽ ipm a quocũqz hoie recipe quãtũcũqz malo cuius cũqz sit cõditiõis aut seruus. excepto aũt necessitatis articulo recipiẽs baptismũ sciẽter ab hoie malo p̃cioso ab ecclia simplr vl ad tẽpus peccat mortaliter. q: ꝫstũ in se ẽ ꝓceptibilẽ reddit suiaz ecclie qꝺ sciẽter sine mortali pccõ nõ põt fieri. si aũt accipiat sciẽter ab hoie malo nõ p̃cioso ab ecclia simplr vl ad tẽpus nõ peccat. maxie si suscipiãt a tali q sibi ex officio cõferre tenet. Nullus. n. peccat recipiẽdo qꝺ sibi ab alio debitũ ẽ. Ad 1m pm ad ptem ꝑmã pcedit ꝺ malo hoie ab ecclia p̃cioso. Ad 2m ꝺõ q minor ẽ falsa. q: iste petit qꝺ sibi debitũ est. Ille aũt põt breddere nõ peccãdo q: põt penitere. Unñ petẽs baptismũ ipm nõ inducit ad peccãdũ sz magis ad penitẽdũ. Ad 3m ꝺõ q baptizãdus aut ẽ puer aut adult⁹. pº mõ ille q offert puerũ ad baptismũ. nullo mõ ꝺz dare p̃ciũ sacerdoti vt ꝓferat bapm puulo. sz in illo casu ipemet ꝺz puerũ baptizare si p̃sto nõ sit alius sacerdos q puez mõ debito baptizare velit. q: tũ aq̃ nõ ẽ scrm. licitum esset emere aquã si sacerdos aquã suã nollet dare gratis nõ tñ aquã scificatã. nec oporteret. q: talis aq̃ nõ ẽ de necessitate baptismi. Si aũt nõ põt haberi aqua sãctificata nec haberi põt gratis. dicũt quidam pbabiliter q in illo casu põt pro illa pecunia dari ab illo qui effert puerũ sine vitio symonie. q: talis redimit vexatiõem iuris pueri cuius in hoc casu iure nature ⁊ diuino est illa aqua ꝫstũ ad baptizãdi vsũ. ⁊ hoc ꝓcordat pietati ⁊ rõni. Si autẽ

baptizãdus ẽ adult⁹ ⁊ nõ iuẽiat q ipꝫ velit baptizare sũ ꝑcio sufficiat sibi bap⁹ flamis. Ar⁹ ad ptẽ aliã ꝓcedũt de suscipiẽte bapt^m in articulo necessitatis vl̃ a sacerdote suo malo ab ecclia nõ ꝑc ioso simplr nec ad tempus. Arrticulus .4⁹

c **Onsequenter** querit de 4°. ꝓncipali Et circa hoc q̃runt .4. ℙ° vtꝫ nõ hñs ordinez possit baptizare. ⁊° vtrũ nõ baptizati possint baptizar̃. ʒ° vtꝫ idẽ hõ possit seipꝫ baptizare. 4° vtꝫ bon⁹ ãgelus posset baptizare.

p **Rimo ostendo** q nõ hñs ordinẽ ñ possit baptizare ꝺ cõse. di. 4ª. Cõstat bap⁹ solis sacerdotib⁹ eẽ traditũ eiusꝫ misteriũ. Jtẽ q̃uis sacrꝫ penitẽtie sit sacr̃m necessitatis nõ tñ põt absoluẽ nisi sacerdos. ergo a sili nec baptizare. Jtez ad solos ꝑlatos ptinet in ecclias militãtẽ introducere vl̃ ab ea excludere. sz ꝑ bap^m introducit baptizat⁹ in ecclias militãtẽ g̃ ad solos ꝑlatos ptiet baptizar̃. Cõtra vt hẽt Jo. ʒ° discipuli xp̃i baptizabãt. ⁊ tñ nõdũ accepãt claues ecclie. ordinati. n. fuerũt sacerdotes i cena vt iferi⁹ oñdetur. Jtẽ ꝺ ꝑse. di. 4ª. Mulier. mulier quãuis docta ⁊ sãcta viros i cõuẽtu docere ⁊ alios baptizar̃ nõ ꝑsumat nisi necessitate cogẽte. g̃ i cãu necessitatis nõ ordiat⁹ põt baptizare. Rñdeo q q⁹ bap⁹ ẽ sacrꝫ necessitatis ad salutẽ ptãs ꝓferẽdi verũ bap^m ꝓcessã ẽ cuilibet hoi i casu necessitatis. sic in tali casu licituz est bap^m celebrare i aq̃ nõ sãctificata. Casu tñ necessitatis excepto nõ ꝺz baptizare nisi sacerdos. nec nisi in aq̃ sãctificata. si tñ tũc nõ ordinat⁹ baptizaret siue i aq̃ sanctificata siue nõ sanctificata veruz bap^m ꝓferret sz mortaliter peccaret. ordo. n. ministri ⁊ sãctificatio aq̃. alia ab illa qua i actu baptizãdi sãctificat ꝑ inuocatõnẽ trinitatis nõ regrit regrũt ꝺ necessitate ad eẽntiã, baptismi nec ad h̃ vt ille q baptizat recipiat efficatiã sacri. Ad p^m ar^m. ꝺõ q illa⁹ auctoritas itelligit excepto casu necessitatis vt pz ꝑ lr̃az ibidez. Ad ⁊^m ꝺõ q nõ ẽ sile. q⁹ sacrꝫ penitẽtie nõ ẽ tãte necessitatis sic̃ bap⁹. põt. n. adult⁹ saluari ꝑ vtutẽ penitẽtie sine sacrõ penitẽtie si nõ possit talẽ inuenire ꝑ sacrꝫ penitẽtie sibi mistrar̃ possit ⁊ velit. Ad ʒ^m ꝺõ q maioz itelligẽda ẽ de introductiõe in ecclias ex officio. ad alios tñ põt ptinẽ ex ꝓmissiõe in casu necessitatis. Arguñta ad ptẽ aliã nihil plus ꝓcludũt nisi q nõ ordiatus põt baptizare sine pccõ i articulo necessitatis. ⁊ h̃ ẽ verũ ẽt in aq̃ scificata si alia hr̃i nõ possit. alias nõ.

ſ **Ecundo queritꝰ** vtꝫ nõ baptizati possint baptizare. Et vr̃ q nõ. q⁹ nõ ordiati nõ põt alios ordiare. g̃ a sili nõ baptizati nõ põt alios baptizare.

Jtẽ min⁹ ẽ sacr̃m suscipe q̃z ꝓferre. q⁹ min⁹ ẽ pati q̃z agẽ. sz nõ baptizati nõ põt suscipe alia sacra vt superi⁹ visũ ẽ. g̃ nullũ sacr̃m põt ꝓferre. Jtẽ sine nãli potẽtia nullus põt i actiõem nãlez. g̃ a sili sine supnãli potẽtia. nullus põt in actiõem supnãlem. sz vt supius visũ ẽ caracter baptismalis ẽ supnãlis potẽtia ⁊ iustificatio ꝑ baptismũ ẽ supnãlis actio. g̃ nullus sine caractere baptismali põt aliñ iustificare ꝑ baptismi admistratiõez. Cõtra de conse. di. 4ª. Roman⁹. ifra a quodã reputãtur baptizati a iudeo si baptizati fuerũt in noie sãcte trinitatis. Jtẽ ecclia repũtat baptizatos illos q baptizati sũt a paganis. vt habeẽt eodẽ ca°. añ auctoritatẽ ꝓallegataz. Rñdeo q sue baptizat⁹ hõ sue ñ baptizat⁹ aliqnẽ baptizet i forma ecclie ⁊ intẽdẽs facere qõ fac̃ ecclia vẽ baptizat. tñ ꝓueniẽti⁹ ẽ q baptizãdus baptismũ recipiat a baptizato q̃z a nõ baptizato. nec aliter põt fieri sciẽter sũ peccõ baptizãdi si adult⁹ ẽ nisi articulus ꝓbabil̃ necessitatis ꝑ estiatiõem illi⁹ alit fieri regrat. Ad p^m in opp^m dõ q nõ ẽ sile q⁹ sacrꝫ ordis maioris ẽ dignitatis q̃z baptism⁹. nec ẽ tãte necessitatis. ⁊ iõ ptãs ordinẽ ꝓferẽdi nõ sic ẽ ꝓcessa vl̃ ꝓmissa qbuscũqz hoib⁹ sicut ptãs ꝓferrẽdi bap^m Ad ⁊^m dõ q sicut nõ baptizati nõ põt suscipe alia sacra. ita nõ põt alia sacra a baptismo ꝓferre. Ad ʒ^m dõ q caracter baptismalis ẽ supnãlis potentia ad alia sacra suscipiẽda. Et quo ad h̃ ẽ supnãlis potẽtia passiua. Et ego bñ cõcedo q sine illo nullñ aliud sacr̃m suscipi põt. tñ nõ ẽ supnãl̃ potẽtia ad sacrꝫ baptismi ꝓferrẽdũ. ⁊ iõ siñ illa aliqs sacrꝫ baptismi ꝓferre potest.

t **Ertio queritur** vtꝫ idẽ hõ possit seipm baptizare. Rñdeo q nõ. Cñ sic dr̃ ex ꝺ bap°. ⁊ ei⁹ effec. Debitũ iter baptizãtẽ ⁊ baptizatũ ꝺz eẽ discretio. sic ex vbis dñi colligit dicẽtis aplis. Jte baptizate oẽs gẽtes in noie p̃ris ⁊ filij ⁊ sp̃us sãcti. Cñ ibidẽ dicit q inde⁹ q seipm baptizauerat ẽ ab alio baptizandus vt oñdat̃ q ali⁹ ẽ q baptizat̃. ⁊ ali⁹ ẽ q baptizat. ad qõ designãdũ. ipe xp̃us nõ a seipo sz a Joanne voluit baptizari. ⁊ ifra sicut in carnali gnãtiõe q̃ ples ex viro ⁊ femia nascit̃. ali⁹ ẽ q carnaliter gignit ⁊ q carnal̃ gignit̃. sic i sacr̃ali gnãtiõe q̃ soboles ex aqua ⁊ sp̃ũ sãcto renascit̃. alius debet eẽ q generat ⁊ alius qui sp̃ualiter generatur.

q **Arto q̃rit** vtꝫ bonus angel⁹ posit baptizare. Rñdeo q ꝺ lege cõi nõ ꝓuenit ãgelo baptizãdi ptãs sic oñsũ ẽ. ⁊ª qõe articuli ꝓcedẽtis. q⁹ tñ bon⁹ angelus nũq̃z baptizaret nisi ex spãli mandato dñi. iõ si certũ eẽt q bon⁹ ãgles aliquẽ baptizasset ille nõ esset baptizãd⁹. Cñ basilica quã ꝺdicauit scũs micha el i mõte gargano nõ fuit postea ab hoie dedicata.

c **Jrca litteram** Si quos baptizauit ebriosus. Nõ ẽ hic itelligẽdũ de ebrioso actu existẽte i ebrietate q̃igãte simplr rõnis vsũ. q⁹ talis nõ posset hr̃e itẽtionẽ baptizãdi. sz ꝺ assueto ad ebrietatẽ. ñ tñ qñ baptizat existẽte ebrio. vl̃ nõ hñte ebrietatẽ q̃ totalit ipediat rõnis vsũ. Si i hereſi quacũqz ⁊c. h̃ expositũ ẽ i qõibus. Nõ hoiem iudicat q baptizat. subministrare. s. gr̃am xp̃i iteri⁹. Cñ seq̃t. Sz spñ ꝺi ⁊c. munus. n. eccle in bonis siue a malis baptizarent̃ h̃ in qõibus ẽ exposituũ. qõ ꝑ illũ fluit puꝫ ẽ. i. qõ fluit per misteriũ illi⁹. Ne fruus i fuo spez poneret. s. tanq̃z in remuneratore. põt. n. hõ spẽ ponere i hoie tanq̃z in adiutore. Tot eẽnt bapi quot fui. s. denoiatiõe ⁊ eẽt scisma in ecclia. Jta in misterio hr̃t itus mũdare h̃ effectiue itelligẽdo falsũ ẽ. Posset de⁹ per aliquẽ cãre. h̃ simplr falsũ ẽ. vt oñsum est i qõib⁹. ⁊ opinio mgr̃i in isto passu cõmuniter nõ tenet.

Di .vj.

n **Unc quibus** Liceat ⁊c. Superi⁹ determinauit magister de baptismo q̃stũ ad ipm

sacrm fm se ⁊ qstū ad suscipiētes. ⁊ qstū ad mistros ⁊ hic determinat de ipo qstum ad baptizādi vsuz fm ritū soiēnē ecclie. ⁊ diuidit in ptes. 4. ℙ° determiat de eis q̄ regrunt ex pte mistri. 2° de eis q̄ regrunt ex pte suscipiētis. ibi. Bēt sciēdū ē. 3° ō illis q̄ regrūt ex pte sacrī ibi q̄ri ēt. 4° de eis q̄ regrunt ex pte sacr̄aliuz. ibi ℙono cūctis. Et ista vltia in duas. ℙ° determiat ō iterrogatiōe ⁊ rnsiōe pīnorum. 2° de cathecismo ⁊ exorcismo baptizādorum ibi. Illa aūt interrogatio.

c **Circa hanc** di. q̄rēdū est p̄cipaliter ō 6. ℙrimo ō his q̄ regrunt ex pte baptizātis. 2° de his q̄ regrūt ex pte baptizādi. 3° de coactiōe nō baptizatorū ad bap^m. 4° de ritu baptismi. 5° de ritu cathecismi. 6° ō ritu exorcismi. Circa p̄mū q̄runt tria. p° vtz i baptizāte regrat fides ad b̄ vt possit verz bap^m ꝓferre. 2° vtz itētio. 3° vtz itētio pure i habitu sufficiat.

p **℟rimo ostendo** q̄ in baptizante regritur fides ad b̄ vt verz possit ꝓferre bap^m aug^o sup Jo. ola. g^a. ⁊ hētur. ī. q. i. Detrahe. accedit v̄bū ad elemētū ⁊ fit sacrm. ⁊ paucis iterpositis sequit. nō quidz qz credit. g̃ regrit fides in baptizāte. Jtē magis depēdet cē rei ⁊ ei⁹ vtus a cā efficiēte qz a subiecto. sz ad b̄ vt recipiat vtus baptismi regrit fides i baptizādo. g̃ multo fortiꝰ i baptizāte. Jtē i baptizādo p̄cipaliorē baptizās qz puulū offerēs. sz i offerēte regrit fides qz p puulo rnder. Credo. g̃ multo fortiꝰ i baptizāte. Cōtra de ꝓse. di. 4^a. ℝomanus ī. A quodaz. dicit ℕicolaus papa de baptizatis a quodā iudeo q̄ si in noīe scē trinitatis baptizati sūt rebaptizari nō dēt. ℝ̄ndeo q̄ fides non regrit in baptizāte ad b̄ vt verz ꝓferat bap^m. nec ad b̄ vt ille q baptizat recipiat baptismi effectū. etiā illū q ē res ⁊ ñ sacrm b̄ē iustificationē. qz sic dr di. p̄dicta Baptism⁹. ⁊ sūptū ē ab aug^o tractatu. 5°. sup Jo. ferre eque distāter iter p̄cipiū ⁊ mediū. baptism⁹ tal ē q̄lis ē ille i cui⁹ ptāte dat nō q̄lis ē ille p cui⁹ misteriū dat. Et qz baptism⁹ a quocūqz mistret in ptāte xp̄i dat. iō baptism⁹ ab ifideli admistrat⁹ vtus baptismus ē fuatis alijs q̄ ad bap^m regrunt ⁊ nisi sit ipedimētū i illo q baptizat plene hz in ei⁹ fruz effectū. Ad p^m in opp^m dō q̄ b̄ v̄bum. credit. ibi nō refert ad baptizātē sz ad eccliam militārē. als diceret nō qz dicit sz qz credidit. Ad 2^m dō q̄ maior nō ē va de efficiēte mysterialr sz̄, efficiēte p̄nciplr. ille aūt q sacrm admistrat nō ē p̄cipalis cā effect⁹ baptismi. sz tñ misterialis. Si tū ifidelis recipiēs baptismū itēdit recipe qō eccliа itēdit mistrare. credēs tñ in pticulari q̄ nihil sit recipit caracterē baptismalē sz nō grām gratū faciētez. Ad 3^m dō q̄ non regrit fides psonalis in offerētib⁹ puulū ad bap^m sz sufficit fides eccl'ie. Cū offerēs puulū ad bap^m nō rnder p psona sua qñ dicit. credo. sz i psona pueri vt sit sensus. credo. i. sacrm baptismi p̄sto sū recipere.

s **Ecūdo queritur** vtz in baptizāte regrat intētō Et v̄i q̄ nō qz ebriosus pōt baptizare. Cū de ꝓse. di. 4^a. Baptism⁹. ⁊ infra nō timeo ebriosuz. sz ebriosus nō pōt hre itētionē faciēdi qō facit ecclesia. qz tūc nō hz vsū li. arbi. nō g̃ regrit intētio in baptizāte. Jtē nō minus necessaria ē fides qz intentio. qz q nihil credit facere nihil itēdit facere. sz vt habitū est in qōne p̄cedēti in baptizāte nō requirit fides de necessitate. ergo nec intentio. Item i agente instrumētaliter ad sui directionez nō regrit alia intentio qz intentio p̄ncipalis agētis. Sed ille qui administrat baptismū est instrumentale agēs ⁊ xp̄s p̄ncipale. g̃ nō requirit alia intētio qz intentio xp̄i.

Cōtra mgr̄ in lra huius di. c. 4° in b̄ ⁊ in alijs sacramētis. sicut forma est seruanda. ita intentio celebrādi illud est hñda. Jtez fm phi. 2° phi. effectus qui eueniūt p̄ter intentionez sūt a casu. sed effectus baptismi nō sūt a casu qz eueniūt vt in pluribus. ean. que eueniunt a casu eueniunt raro fm phi. vbi p̄ius. ergo ad effectū baptismi regrit intentio baptizātis. ℝespōdeo q̄ ad hoc vt vus cōferat baptismus. necessria est baptizātis intētio. quando enī aliqua plura cōcurrunt ad vnū effectū oportet q̄ aliquo modo vniant. Ad scificationē autez illi⁹ qui baptizat requirit ablutio exterior ⁊ verba que realiter vnira nō sunt. regritur etiam baptizans. ⁊ ideo necessaria est itentio baptizātis per quā ablutio ⁊ verba intentionaliter coniungant iter se ⁊ cuz illo qui baptizat ⁊ oia ista cuz fine qui est purgatio illius qui baptizatur. Ad p^m in opp^m dō q̄ nō est idem dicere ebriosū ⁊ actu ebriū. Ebriosus enim est assuetus ad ebrietatē. etiā si actu nō sit ebrius. ⁊ ideo quāuis ebrius ebrietate totaliter vsum rōnis tollente nō possit habere itentionē faciendi qō facit ecclesia. tamē ebriosus p̄ro illo tēpore quo non est actu ebrius vel si est ebrius ⁊ nō est ebrietas, tollēs rōnis vsum totaliter potest habere itentionē hāc.

Ad scām cū dicit q̄ qui nihil credit facere nihil intendit facere ⁊c. dico q̄ aliquid pōt credi ⁊ itēdi i vniuersali quāuis nō intendat nec credatur in particulari. sicut fm ℙphi. scdo p̄ioꝝ. Aliquis potest credere q̄ omnis iulla sit sterilis. ⁊ tamē potest existimare q̄ hec iulla habeat in vtero a simili dico aliquo modo q̄ quāuis infidelis in baptizando nihil credat baptismū vniuersale nec itēdat vt vale at in particulari imo cōtrarium tamē in hoc q̄ credit facere ⁊ itendit qō facit ecclesia credit ⁊ intendit aliquid facere in vniuersali. ⁊ hec itentio sufficit. Unde bene dicūt dicentes q̄ qstum ad itentionem baptizātis sufficit q̄ itendat facere circa illuz qui baptizat illud qō facit eccliа. Ad 3^m dō q̄ maior nō est v̄a nisi de instrō qō nō pōt hre p̄p̄riā intentionem. de instrō aūt qō hre pōt eam quēadmodū suus est qui fm sniam ℙphi. in libro politicoꝝ ē organū vel instrm aiatum nō est verū. tale aūt instrz administrat baptismum.

t **Ertio queritur** vtrum sufficiat in baptizante intentio pure in habitu. Et v̄i q̄ sic magis sufficit intentio bona in habitu qz intentio mala in actu. Sed aliqua mala intentio in actu sufficit. qz vt dicitur de consecra. di. 4^a. Hō illud ⁊ sūptū ē ab Aug^o in epla ad Bonifaciū cp̄m circa mediū ⁊ recitat magiter in lra huius di. ca° penul. nec te illud moueat qō quidam nō ea fide ad baptismū percipiendum puulos ferant. vt gra spiritualis ad vitam regeneretur eternam. Sed quia eos putant hoc remedio temporalē retinere vel recipere sanitatez. nō enīz propterea illi nō regenerant. qz non ab istis hac intentrione offerunt. g̃ multo fortius bona itentio baptizantis pure in habitu sufficit ad baptismum.

Jtez vtus motiua nõ exequit motũ i hoie nisi ad iperiũ volũtatis. Sz hõ itinerãs nõ semp ẽ in actu nolẽdi itinerare. qa velle sequit intelligere. ⁊ planũ ẽ qz nõ semp actu cogitat de via sua. ꝯ intẽtio i hitu sufficit ad ꝓductionẽ effcũs. Cõtra actor. 6. ꝓncipi oꝝ dic. ℙassio ẽ effcũs illatõqz actiõis. ꝯ ad effcũm ad quẽ cãndũ requrit intentio. necia est intẽtio que ẽ actõ. Sz intẽtio pure in hitu nõ ẽ actio. ꝯ nõ sufficit ad ℔ vt causet effcũs purgatiõis in illo q baptizat⁹.

Jtẽ sic se hẽt hitus ad hituatũ sicut qualitas ad q̃lificatũ. Sz qualificatus ꝓ suã qualitatẽ nũq̃ ꝓducit effectũ nisi mediãte actiõe sue q̃litatis. ꝯ silr nec habẽs intẽtionẽ baptizãdi in hitu põt ꝓducere aliquẽ effectũ nisi mediãte actu hitualis intẽtiõis. ℝñdo q loquẽdo de itẽtiõe pure in hitu ⁊ in pticulari ⁊ in vli ⁊ in ꝑn° ⁊ i medio ⁊ in fine nõ sufficit intẽtio pur in hitu. qz ex tali intẽtiõe nõ ꝓcederet aligs actus ⁊ ex ꝓseq̃nti nec effcũs. Sz loquẽdo de intẽtiõe pure in hitu respectu effcũs in pticulari. exãte tñ in actu respectu effcũs in vli. dico q sufficit ad cõferendũ verũ bap^m ⁊ efficaciã ei⁹ illi q baptizat. ẽt si nõ fuerit in actu nisi in ꝑn°. qa in vtute actualis intẽtiõis que fuit in ꝑn° cũ alijs q̃ ad ℔ requrũt. vz illud qõ postea sequit aliter incertissimũ eẽt q vere eẽnt baptizati ⁊ magnũ imineret piculũ baptizãtibus in baptizando. tñ si baptizãs nõ ẽ diligẽs in applicãdo intẽtiõez sua sm q decet ad ipm actũ a peccõ nõ excusat. Ad p^m in opp^m dõ q baptizãs intẽdẽdo facere qõ facit ecclesia nõ hz itẽtionẽ malã. sz in ℔ q nõ intẽdit purgationẽ a peccõ sz tñ sanitatẽ corpalẽ vel aliqd aliud tpale hz intẽtionẽ malã. sed intẽtio sua quo ad ℔. nec ad bap^m ꝓficit. nec officit. Si aũt tñ mõ nocet. ad ulto aut nõ intẽdenti p bap^m ꝓseq nisi tpalẽ rez ⁊ sic cõferat sacrz q̃stũ ad ipressionẽ caracteris suppositoq intẽdit ecclie recipe sacrz nõ tñ ei ꝓfert remissio peccõꝝ durãte in tali intẽtiõe. Ad 2^m dõ q volũtas p actũ suũ facit aliquã ipressionẽ in vtute motiua q̃ durat ad tps ẽt actu volũtatis nõ manẽte. qua expirãte virt⁹ motiua nõ exequeret motũ ãpli⁹ nisi renouaret ipiũ volũtatis. freq̃nter tñ manet hõi actuali volũtate itinerãdi qõ ipe non aduertit. Vñ q̃ ex forti intẽtiõe ita se ꝙuertit ad aliud q non actu cogitat de suo itinere nec i vli nec in pticulari cessante ipressiõe q̃ fcã fuerat in virtute motiua ꝓ precedẽtẽ volũtatis actuz statiz cessat mot⁹. Ad 3^m ad ptẽ aliã nõ plus ꝓcludũt nisi q requrit intẽtio in actu i vli vl in pticulari. saltem in pncipio actus ⁊ ℔ est verũ.

Articulus secundus.

c **Consequenter** querit de 2° pncipali. ⁊ circa ℔ q̃rũtur tria ℙ° vtꝝ pueri in vtero matrno possint baptizari. 2° vtꝝ in adultis requirat vsus rõnis. 3° vtꝝ in adultis habẽtibus vsuz rõnis q̃ baptizãtur. requirat intentio ad hoc vt recipiant sacramentum baptismi.

p **℟mo oñdo** q paruuli in materno vtero possunt baptizari sm aplm ad ℟o. 5. ℙotentius est donuz dei q̃ Adde delictũ. Sed ꝙ delictũ Adde puer in vtero peccato inficitur. ergo multo fortius in vtero ꝓ donũ dei quod datur in baptismo a peccato mũdat. Jtem quãdiu puer est in vtero est aliqd ptinẽs ad matrẽ sicut fructus ad arborez quãdiu est in arbore ergo videt q cũ baptizatur mater pregnãs sil⁹ puer baptizatur. Jtem instituta de ingenuis cũ ancilla ꝑgnãs mãumittit. puer ẽt cũ mr̃e mãumittit ꝯ a silꝝ cuz mlier ꝑgnãs ꝓ bap^m absolute peci liberatur fetus sillius liberationis ꝓticeps efficit. Contra ap⁹ i. Cor. 15°. nũ prius quod spũale est q̃z quod aiale. Sed quouisqz puer nascat de vtero non habet distincte esse suũ aiale. ergo nec ante põt per baptismũ recipere esse spũale. Jtem Jsy. li°. p°. de sũmo bono. c. 24°. ℙueri cũ matre baptizari nõ possunt. qz qui adhuc natus sm Adam nõ est. renasci sm xpm non põt. ℝñdeo q quãuis parvuli i materno vtero diuina virtute possunt sanctificari sm quez modũ fuit sanctificata beata virgo Jere. ⁊ Jo. bap. possũt etiaz baptizari baptismo sanguinis cũ pro fide interficiũtur in maternis vteris etiã si nõ feratur intẽtio interficientis nisi ad interfectionẽ matris. tñ baptismo aque non possunt in maternis vteris baptizari qa nõdũ noti sunt militanti ecclie cuius membra bõa vel mala sacrm administrat. nec possunt circa eos ministerium exercere. oportet. n. q caro illius q baptizatur sm totum vel partẽ immediate abluatur. Vnde si puer totaliter inuolutus in vno corio in aq̃ immergeret. sm formã verborũ debitam non ꝓpter hoc baptizaret. dicere aũt q ideo baptizari ñ possunt qa adhuc non habẽt esse distinctũ a cã sue infectionis vt aliqui dicũt. superius reprobatũ est di. 4ª. in illa qõne. vtruz baptismus sanguinis supplet vicẽ baptismi aque in parvulis in solutiõe argumenti primi. Et adhuc reprobari põt ꝓ duas alias rõnes. Vna est quia ex illo dicto sequit q per nullaz viam posset aliqs in vtero regenerari. alia est quia puulus exis in vtero matris iam hẽt distinctũ esse a mr̃e sz aiaz i q̃ ẽ peccũ originale. Ad p^m i opp^m dõ q potẽti⁹ ẽ donũ xpi q̃stũ ad sufficientiã q̃z delictuz. Adde. ñ tñ q̃stũ ad efficatiã. nõ. n. gr̃a trãsit i oẽs sicut clpa. sz hẽ ꝓp idispositionẽ suscipiẽtiũ. puuli autẽ in mr̃nis vteris vt iã onsuz ẽ nõ sunt dispositi ad suscipiẽdũ donũ gr̃e ꝓ bapi aq̃ misteriũ. Ad 2^m dõ q q̃z uis puer sm corp⁹ exis i mr̃no vto sit mr̃i ꝓnctus. tñ oio distinct⁹ ẽ ab ea sz aiaz rõnalẽ q̃ subiectũ ẽ peci ⁊ scificatõis. ⁊ iõ mutatiões fcẽ circa mr̃ez q̃stuz ad cõp⁹ redũdant ꝑ nat ad cõp⁹ pueri. vñ ⁊ sibi in mr̃no vto ꝓ nutritionẽ mris mistrãt necia corpalia vite. qr̃ẽt mãumissio respicit corp⁹. iõ mãumittit cũ matre q̃uis libera ꝓcepit. Deiceps si ãcilla fcã piat puer nascit liber qr̃ñ dz calamitas mris ei nocere q i vto ẽ. Sz qr̃scificatõ respicit aiaz. iõ nõ oz q scificetur cũ mr̃e. Et sic pz solõ ad 3^m. Ad 4^m ad ptẽ aliã nõ ꝓcedũt ꝺ spũalitate ⁊ regnãtiõe q̃ fit duob⁹ mõis ꝓmis. Sz Aplꝰ de spũalitate q̃ erit p gliosã resurrectiõez. Et Jsy. de regnãtõe per bap^m aque.

s **Secundo queritur** vtꝝ in adultis requratur vsus rõis ad suscipiẽdũ bap^m. Et vz q sic. qr̃ matrimoniũ ñ fit sine ꝯsẽsu q ee ñ põt sine rõis vsu. Sz p susceptionez bapi aiaꝺspõsat ꝺo. ꝯ ad ℔ requrit rõis vsus. Jtez magis põt ipediri vt⁹ bapi ex pte suscipiẽtis q̃z mistri. quia malitia mistri ñ ipedit effcm bapi vt onsuz ẽ. Sz requrit rõis vsus i baptizãte. ꝯ mlto forti⁹ i suscipiẽte. Cõtra. extra de bap° ⁊ eius effcũ. maiores. adulti dormiẽtes. ⁊ amẽtes põt baptizari. ℝñdo q sicut ad susceptionẽ forme claris in matia ñ ẽ necessaria

coopatio ex pte matie. ſz ḡ̃ ē ex pte ſua ſufficit q̄ ſi ſit i ea aliqd ꝓhibēs illi⁹ forme ſuſceptionē. ſicut ad ſuſcipiēdū sacr̄z bapi ⁊ rē eius nō ē nec̄ia p ſe aliqua actio ex pte ſuſcipiētis. ſz ſufficit q̄ i eo non ſit aliqd ꝓhibēs p̄dcōz ſuſceptionē. ꝓhibēs aūt nō ē niſi pec catū mortale actuale. de quo hō nō ē ꝓtritus nec at tritus. ⁊ iō ſi aliq adulti fiāt carētes vſu rōnis añ̄ḡ̃ moraliter peccauerint ſi baptizantur recipiunt ſa cramentū ⁊ rem ſacramti. Si aut̄ antequam fiāt furioſi vl̄ obdormiāt mortaliʳ peccauerūt ꝓmittēdo vl̄ omittēdo ⁊ nō fuerūt ꝺ illo pcō nec ꝓtriti nec atri tti ſi baptizant̄ nō ſuſcipiūt rē ſacr̄i. ḡ̃uis sacr̄z ſuſci pent ſi illo tpe quo furiā intrauerūt vl̄ obdormierūt itentionē ſuſcipiēdi sacr̄z actu vl̄ hītu hēbant. tñ ḡ̃ tūcūq̄ ꝓſtaret q̄ talē itētionē hūiſſent ñ ꝺz aliqs ba ptizare dormientē vl̄ furioſuz hñtē lucida iterualla dū actu ē in furia. ſz expectādū ē furioſi lucidū iter uallū ⁊ dormiētis vigilia ⁊ q̄ ꝓriū facit peccat. niſi ſz ſuū iudiciū ꝑ babilʳ imineat piculū ſi tales differat baptizare. ḡ̃tū aūt ad furioſuz nō hñtē lucida in teualla nlla ē dilatō faciēda. Ad p̄m ꝺō. q̄ nō ē ſile de mr̄imonio qꝺ ꝓhibitur int̄ aīaz ⁊ deū p ſuſceptionē bapi ⁊ de mr̄imonio qꝺ ꝓhibitur int̄ vir̄ ⁊ mulierē. qa i 2° nec̄ius ē ꝓſenſus p ſe i p° aūt nꝺ ē niſi in adultis hñtib⁹ vſuz rōis. in illis. n. regrit̄ ꝓſēſus actu vl̄ hītu

Ad 2m ꝺō q̄ maior ē vera hñdo aſpectū ad pcm̄ baptizāt̄is ⁊ ſuſcipiētis bapm ſz hñdo aſpectū ad in tētionē nō ē vex. qa intētio baptizāt̄is p ſe regrit̄ ad eēntiā sacr̄i eo mō q° ſupius oñſuz ē. nō ſic aūt intētō ſuſcipiētis niſi i adultis hñtibus vſuz rōis. i illis. n. requirit̄ actu vl̄ hītu i ſpāli vel gnāli. Ad 3m ad ptē aliā ꝺō q̄ ſicut ibidē ꝺr̄ dormiētes amētes ſi pūſ ḡ̃ amentiā incurrerēt aut dormirēt i ꝺictiōe pſtite rāt. qr̄i eis itelligit̄ ꝺictōis ꝓpositū pdurare ſi fue rint ſic imerſi caracterem nō ſuſcipiunt ſacramēti.

Ertio quer̄ vtr̄ adultis hñtibus vſuz rōis qñ baptizāt̄ regrat̄ intētio ad ß vt recipiāt sacr̄z bapi. Et vr̄ q̄ nō. ꝺō ꝓſe. di. 4. Solet ēt i glo. ꝺr̄. q̄ ſi baptizās tēdit baptizare q̄lēcūq̄ itētionē baptizat⁹ hēat reci pit sacr̄z. Itē ad ſuſcipiēdū sacr̄z bapi non regrit̄ in ſuſcipiēte aliq̄ diſpoſitio poſitiua ſz ſufficit q̄ non ſit i eo diſpoſitio repugnās ſuſceptiōi sacr̄i. alias. n. pā uuli nō recipent bapi sacr̄z. Sꝺz in aduſſto q̄ nō itēdit recipe bapi sacr̄z. nec tñ itēdit nō recipe nō ē diſpoſi tio repugnās ſuſceptiōi sacr̄i. ḡ̃ ſi talis abluat̄ ab itē dente ꝓferre bapi sacr̄z recipit sacr̄z. Cōtra magis depēdet bapi sacr̄z a ſuſcipiēte ḡ̃ a miſtrāte. qa effe ctus bapi ipedit̄ pp malitiā ſuſcipiētis. ⁊ nō pp ma litiā miſtrātis. vt declaratū ē di. p̄cedēti in illa qōe. vtr̄ bap⁹ poſſit tradi ab hoie malo. Sꝺz vt viſuz eſt i 2ª qōe p̄cedētis articuli regrit̄ intētio in baptizāte. ḡ̃ regrit̄ in ſuſcipiēte bapm. Rñdeo q̄ ḡ̃uis i adul tis hñtib⁹ vſuz rōis dū exteri⁹ abluūt̄ ſub forma v̄bo⁹ debita ab itēdēte miſtrare bapi sacr̄z poſſet ꝺs cū ſit op̄s ip̄rimere caracterē baptiſmalē ex ſpāli diſ pēſatiōe. nulla exñte in eis intētione neq̄ actu neq̄ hītu ad ſuſcipiēdū sacr̄z. tñ de lege cōi ad ß vt cara cterē baptiſmalē recipiāt regrit̄ in eis itentio actu vl̄ hītu ad ſuſcipiendū sacr̄z. p ſuſceptionez. n. cara cteris baptiſmalis ītrat hō eccl̄iaz militantem. ſeu aſcribit̄ exercitui eccl̄ie militātis. ad ß aūt vt hō in tret eccl̄iaz militantē ⁊ aſcribit̄ exercitui ei⁹. regrit̄ ei⁹ ꝓſenſus actu vl̄ hītu ſi ē in ſtatu in q° ꝓſentir̄ poſ

ſit. pbabile. n. ē q̄ ad ß plus regrat̄ ab illo q̄ ꝓſentire pōt ḡ̃ ab illo q̄ ꝓſentire nō pōt. ſicut̄ videm⁹ q̄ i ca theciſmo p puulo rñdēt p̄ni. ⁊ tñ ſic ꝺicit mgr̄ hui⁹ di. c. vltio. ſi adult⁹ ē ꝺz rñdere p ſe ipo. ⁊ ꝺ ꝓſe. di. 4ª. Cū p puulis. ⁊ ſūptū ē ab Aug. 4° li de bap° ⁊ ꝛ̄ donat. vſus finē. ſi p eo qd rñdere pōt ali⁹ rñdeat. nō itidē valz. Ex q̄ regla illud euāgelij dcm̄ ē qꝺ oēs cū legit̄ nāliʳ monet. etatē ꝺz p ſe loq̄tur. Et ſtatim poſt. nemo ex aq̄ ⁊ ſpū ſcō renaſcit̄ niſi volēs. qꝺ nō de puulis ſed ſciolis ⁊ adultis ⁊ ſue volūtatis arbi tris itelligendū ē. Ad ß aūt nō ē nec̄ia ſemp detimia ta itētio in actu. qa q̄ñq̄ ſufficit intētō i hītu. Si. n. aliqs vex cathecuminū nō actu cogitantē de ſuſce ptiōe sacr̄i bapi. ſz de re alia nudū ablueret ſub for ma v̄bo⁹ debita intēdēs ſic miſtrare bapi sacr̄z ille cathecuminus recipet caracterē baptiſmalez ḡ̃uis n. intētio i hītu tñ ñ ſufficiat ad cāndū effc̄ū pōt tñ eē ſufficiēs diſpoſitio ad ſuſcipiēdū. maior. n. actua litas regrit̄ in agēte ḡ̃ in patiēte cū res agat p ſuam actualitatē ⁊ patiat̄ p ſuā paſſibilitatē. q̄ñq̄ tñ inten tio in actu determiate regrit̄ p accñs. ſ. vl̄ ad remo uendū ꝓhibēs vel qñ nō ꝓſentire in actu ⁊ nō ꝓſenti re in hītu ſeſe cōicātur. ſi. n. in accedēte ad bapm eſt actu vel hītu itētio nō recipiēdi sacr̄z bapi cuiuſmōi intētio ꝓhibet sacr̄i ſuſceptionē nec̄iuz ē illā intētio nē expelli p ꝓriā intētionē in actu ad ß vt ille recipi at sacr̄z bapi. Si ēt accedēs ad bapm admoneat̄ di ligēter vt actu ꝓſentiat regrit̄ q̄ ꝓſentiat in actu ad ß vt tūc recipiat vere sacr̄z. qa ſi tūc nō cōſentiret in actu tūc ēt nō ꝓſentiret in hītu. hic. n. accipitu⁹ ꝓſen tire i hītu in aliq̄ rē qñ hō ſic diſpoſitus ē q̄ ſi actua liter ⁊ deliberate recogitat de illa re q̄ actu ꝓſentit in illā. Ad p̄m in oppm ꝺō q̄ illa glo. teneri non ꝺz

Ad 2m ꝺō q̄ maior falſa eſt de adultis hñtib⁹ vſu rōnis ꝺū baptizāt̄. ſic pz ex ꝺcis in corpore qōnis.

Articulus tertius

Onſequenter q̄rit̄ de 3° p̄ncipa li. Et circa ß q̄rū tur tria. ⁊ p° vtr̄ infideles adulti non baptizati ſint cogēdi ad ſuſcipiēdū ba ptiſmū 2° vtr̄ illi q̄ coacti ſuſcipiūt bapm recipiāt caracterē bapi. 3° vtr̄ puuli iudeo⁹ ⁊ pagāo⁹ ſint inuitis parentibus baptizādi.

Rimo oñdo q̄ infideles adulti nō baptizati ſunt cogen di ad ſuſcipiendū bapm Luce. 14. ꝺr̄. Exi in vias ⁊ ſepes ꝓpellere itrare vt impleat̄ dom⁹ mea. Itez Aug. i epla ad Vincētiū lōge añ mediū. mea p̄mit⁹ ſnia nō erat niſi neminē eē cogēdū. ⁊ pax poſt. Sed hec opio mea nec ꝺicentiū v̄bis ſz demōſtrātiū ſu pabat̄ exēplis ⁊ aliq̄tulū infra. terroꝛ legū in tñ p fuit vt plures dicāt gr̄as deo q̄ vicula nr̄a dirupit. ⁊ nos ad pacis viculū trāſtulit. Cōtra decretoꝛ di. 45. Qui ſincera. q̄ ſincera itētiōe eīneos xp̄iana reli giōe ad fidē cupiūt rectā adducere blādimentis de bēt nō aſperitatibus ſtudere. Rñdeo hoies nō ſūt cogēdi ad aliqd agendū exteri⁹. vel ꝺō vl̄ patiēdū. qa ñ p̄deſt coactis nec eccl̄ie i v̄tute alicui⁹ bōi act⁹ ad quem cogi nō poſſūt niſi p p̄dictā coactionē red derētur ꝓniores ſiue p̄optiores ad illū bonū actuz. aſ. n. ſup̄adicta coactio penit⁹ inutilis eſſet. ſz hoies cōfiteri oꝛe exteri⁹ ſe velle bapm ſacr̄i ſuſcipe. ⁊ ipaz

ablutionē exteriorē suscipere nō ꝓsunt eis nec ecclesie nisi in virtute interioris actꝰ volūtatis ad quē cogi nō possunt. q aliter nō ꝓsit suscipiētibꝰ planū est. q ēt aliter nō ꝓsit ecclie pz. qz plus possunt nocere eccl'ie infideles occulti q̄z manifesti. qz sub simulatiōe xp̄ianitatis veros xp̄ianos faciūt seducūt ⁊ puertūt. p coactionē ēt ad p̄dictos actus exteriores nō reddūt ꝓniores ad bonū actuz volūtatis interiorē ⁊ exterioribus actibꝰ cōcordātez. qz sicut hō naturaliꝝ refugit coactionē. ita nāliꝝ refugit vel minus diligit rē ad quā videt se cogi. Vñ decre. di. 45. c. supra allegato. postq̄z dictuz ē q nō debent adduci ad fidē aspitatibus. subiūgit ne mentē eoꝝ ꝓcul pellat aduersitas. g̈ infideles adulti nō baptizati nō sunt cogēdi ad suscipiendū bap^m. Et hꝰ expresse hēt̄ur decretoꝝ supra. dcā di. De iudeis. vbi dī de iudeis. ℔ decipit scā synodus nemini deinceps ad credendū vim inferre. sunt tñ cōpellendi a fidelibus si facultas assit vt fidez nō impediāt blasfemijs vel malis suasionibus vel aptis ꝑsecutiōibus. Et ꝓpꝰ fideles xp̄i ꝯ infideles frequēter iusta bella mouēt nō quidē vt eos ad credendū cogāt. Ad p^m in opp^m dō q illa auctoritas intelligī nō de cōpulsione de qua hic loquimur. sz de efficaci ad monitiōe ⁊ rōnali inductiōe

Vel pōt dici q illa ꝯpulsio accipiť ꝑ illa ꝯpulsione qua deus ꝑ aduersitates aliquos pecōres ꝓuertit. Vñ glo. qui mūdi hui^ aduersitatibus fracti ad dei amorē redeūt ⁊ a pūtis vite desideriis corrigūť. qd nisi cōpulsi intrāt. Ad r^m dō q i illa auctoritate Aug^s logꝝ de hereticis q bap^m susceperūt. ⁊ de talibus infidelibꝰ aliter dō ē qa isti cōpellēdi sunt ser nare fidē quā in bap° susceperunt vt declarabiť inferi^ cū q̄retur de hereticis.

s **Ecūdo queritur** vtrū illi q coacti suscipiūt baptismū recipiāt caracterē bapi. Et vī q sic decretoꝝ di. 45. de iudeis dī q q iaz p̄dē ad xp̄ianitatez coacti sunt. sicut fcñ est tpibus religiosissimi p̄incipis Si febuci. qa iā ꝓstat eos sacramentis diuinis associatos ⁊ gr̄az bapi suscepisse ⁊ chrismate vnctos ēe ⁊ corpis dñi extitisse ꝓticipes. oz etiā vt fidē quā vi vel ncessitate susceperūt tenere cogant̄ ne nomē dñi blasfemetur. ⁊ fides quā susceperūt vil' ac cōtēptibilis hēatur. Itē idē hī ab Innocentio. 3°. eť de bap° ⁊ eius effcū. maiores. Itez q̄ritur vbi p̄dcm decretū allegať. Cōtra eť. e. c. ⁊. ℌ. vbi p̄us. dī q ille q nūq̄z ꝓsentit sed penit^ cōtradicit nec rē nec caracterē suscipit sacm. ℜndeo q duplex ē coactio. quedā absoluta quedā p̄ditionalis. Qui p̄mo mō coacti exteriorē ablutionē suscipiūt q̄tūcūq̄z abluēs eos baptizare intēdat ⁊ ℌ. uet debitā formaz verboꝝ nec rē nec caracterem bapi suscipiūt ⁊ sic intelligiť auctoritas decretalis allegata ad ptez scōam. Qui aūt 2°mō coacti baptizant̄ si intendūt q circa eos fiat tā exteri^ q̄z interius illud qđ circa illos q simpliť ⁊ volūtarie baptismū suscipiūt facit ministerialiter eccl'ia vere recipiūt bapi caracterē. Vñ eť in decretali ⁊. ℌ. pal legatis. dī q is q terroribus atq̄z supplicijs violēter trahitur ⁊ ne detrimentuz incurrat bapi suscipit sacm̄z talis sicut ⁊ is q ficte accedit ad bap^m caracterē suscipit xp̄ianitatis ipressuz. ⁊ ipe tanq̄z cōditionaliť volēs 1z absolute nō velit. cogēdus est

ad obseruantiā fidei xp̄iane. qz vt dī in apparatu ibidē. volūtas sicut coacta est volūtas. ⁊ sic intelligūtur auctoritates allegate ad p̄mā ptē. Si tñ ille q sic cogitur nō cōsentiat interi^ q aliqd fiat in eo nisi sola lotio exterior nō intendēs nec in generali nec in spāli nec in actu nec in habitu. sed actu renuens vt interius fiat in eo illud qcqd fit qđ in illis fit qui simplr ⁊ volūtarie ⁊ in fide eccl'ie bap^m recipiūt nō credo q recipiat caracterē baptismalez. Quia tñ eccl'ia talē p̄sumeret cōsensisse interius pp cōsensuz exteriorē talis cogi deberet ad fidei xp̄iane obseruationē.

t **Ertio queriť** vtrū puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ sint inuitis pentibus baptizandi. Et vī q sic. Magis subueniēdū ē hōi ꝑ piculū mortis spūalis q̄z ꝑ piculū mortis corporalis. Sz si aliqs nō subueniret hōi si posset ꝑ piculū mortis corporalis peccaret. cū g̈ puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ sint in piculo mōtis spūalis nisi inuitis pentibus baptizentur videtur q sint inuitis parentibus baptizādi vt sic eis subueniatur ꝑ piculuz mortis spūal'. Itē puulus ē magis sub dñio dei q̄z pentū carnaliū. g̈ iustū est vt subtrahatur a pentibus carnalibus vt superiori dño ꝑ bap^m ꝓsecret. Cōtra nemini faciēda ē iuria sz iudeis ⁊ paganis fieret iniuria si puuli eoꝝ baptizarētur ipis inuitis. qa q̄diu carēt vsu liberi arbi. sunt quasi pentū possessio ⁊ de iure sub eoruz cura. g̈ nō sunt inuitis pentibus baptizandi. ℜndeo q nō ē cōsuetudo in eccl'ia nec esse dz vt puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ inuitis pentibꝰ baptizent̄. qa aut baptizati restituerētur pentibꝰ ad nutriendum aut nō. si sic. pentes eos inducerēt ⁊ assuefacerent ad suos errores ⁊ ad fidei xp̄iane ꝓtemptū. ita vt postq̄z eēnt adulti ꝓtēnerēt fidei xp̄iane sacm̄. qđ ignorātes ⁊ inuitis pentibus suscepissent qđ esset ad sacm̄ fidei dehonorationē. Si aūt nō restituerētur pentibꝰ esset piculū q pentes clam eos interficerēt ne fierēt xp̄iāi. Et ꝓpterea fieret eis iuria qa ius hñt i corpibus eoꝝ q̄diu vsu li. ar. carent. postq̄z aūt vsuz hñt li. ar. incipiūt esse sui. ⁊ tūc possunt si ꝓsentiūt inuitis pentibus baptizari. Ad p^m in opp^m dō q nō ē alicui subueniendū ꝑ piculū mortis corp̄alis ꝑ ius. vt aūt visuz ē si puuli iudeoꝝ ⁊ paganoꝝ baptizarent̄ inuitis pentibus ⁊ eis nō restituerēt hꝰ ēēt ꝑ ius. ⁊ si baptizati. eis restituerent̄ hꝰ ēēt ad fidei dehonorationē vt dictuz est. Ad r^m posset dici p̄m aliquos q ⁊ si ēēt cōsuetudo in eccl'ia vt deo ꝓsecrati nutrient̄ de facultatibus eccl'ie nec restituerētur pentibꝰ tūc bonū esset eos inuitis pentibꝰ baptizare. ⁊ p bap^m eos superiori dño ꝓsecrare. sz ꝓsuetudo eccl'ie nō ē talis. Vl'r pōt dici ad ar^m q q̄uis puuli magis sint sub dñio dei q̄z pentū carnaliū. vult tñ deus q pentibꝰ maneat ius saluū qđ hñt in corpibꝰ puuloꝝ suoꝝ quo iure eius manēte saluo baptizare eos ipis inuitis magis ēēt vt in plibus ad dehonorationē sacm̄ fidei q̄z honorē vt patet ex dictis i corpore q̄onis.

Articulus quartus.

c **Onsequenter** q̄ritur d 4° p̄ncipali. Et circa ℌ. querunt̄ tria. ℙ° vtꝝ bap^s sit iterabilis. 2°. vtꝝ ille q bis baptizať sit

irregularis. 3° vtr ꝓsuetudo de expectādo ꝓferre bapm vsq; ad sabbatum pasce vel pentecostes fuerit rationabilis.

p Rimo oñdo q bapꝰ ẽ iterabilis. sacrz.n. eucharistie qđ ẽ nobilꝭ ẽ iterabile. Itē pncipalior effectus bapi ẽ gra q; caracter. g mltomagis bapꝰ đ bet iterari pp gre amissibilitatē q; nō iterari pp caracteris indelebilitatē. Cōtra Hu° 2° li° de sacra. pte. 6. c. 13°. valde rōnabili diffinitiōe a scis pribꝰ institutū ẽ vt q semel bapi sacrm ꝓcepisse cognoscit nulla rōne illud iterato accipiat. Item. C. ne scīn baptisma itereť. l. pa. Eorr ꝓdēnamꝰ errorez q aplor ꝓcepta calcātes xpiani nois sacra sortitos alio rursus baptismate nō purificāt sz incestāt lauacri noie polluentes. Rñdeo q bapꝰ nō ẽ iterabilis. ordiauit. n. deus vt in eodē hoie nullū effectū hēat nisi semel qđ rōnale fuit 7 ꝓgruū pp. 4. Pº qa morbus ꝺ quē ẽ pncie alr. s. originale pccm̄ non pōt eē in eodē noie nisi semel. 2° qa iprimit effectū indelebilē. s. caracterē quo alia semp ẽ dispositā ad gre susceptionē nisi cāuerit in seipsa aliqd incōpossibile gre qđ est pccm̄ mortale. 3° qa remittit oēm culpā 7 oēm penā 7 iō si pluries posset hoie suū effectū in hoie eēt pccōribus incitatiuū delinquendi. 4° qz significat xpi mortē q nō ẽ mortiꝰ nisi semel. Ad pm in oppm dō q sacrm eucharistie circa candē materiā i numero nō ẽ iterabile. Eadē. n. hostia nō ẽ ꝓsecrabil nisi semel. Et iō q; nis sacrm eucharistie ab eodē hoie pluries possit susci nō tñ ex hoc sequit q circa eandē materiaz iterabil sit eēntia sacrī. qa ꝓsistit in hostie cōsecratiōe nō susceptiōe. eēntia aūt bapi cōsistit in ablutiōe sub debita verborr forma 7 intētiōe. Ad 2m dō q q; suis gra sit pncipalior q; caracť sm se 7 absolute. tñ ñ ẽ ita ꝓpus effcūs bapi. p alia. n. sacra gra bētur. sz p solū sacrz bapi hꝫ baptismal caracť.

Sacrd. bapt̄smi nō Et iterabile pp 4or causas

s Ecundo queritť vtr baptizatus se baptizatū ignorans postea faciēs se sine cōditiōe baptizari sit irregularis. Et vī q nō. p eodē facto illicito magis dz puniri agēs q; patiēs. Sz nō inuenitur in iure canonico q baptizās aliū quē nescit baptizatū 7 tamē baptizatus sē sit irregularis. ergo multo minus baptizatus se nesciens baptizatum si iterum baptismum recipit est irregularis. Itez nullus dz eē irregularis p alienū factū ad qđ ipe nō coopať nec ꝓsilio nec auxilio nec fauore. Sz nō esset verū si baptizatus se baptizatū nesciēs fieret irregularis. 2° suscipiēdo bapm qa petēs baptismū pōt ab aliquo dōmiēs baptizari. Cū si die crastina fieret irregularis suscipiēdo bapm fieret irregularis ocasiōe bapi facti ad qđ nō esset coopatus Videť ergo q talis nō esset irregularis. Contra magis cauet epis q; tū ad statuta p quor trāsgressione incurrit sña excōicationis aut suspensionis ipo fcō q; inferiorib ef de sen. excōi. Quia periculosuz. g filr magis dz cauere irregularitati eorr q; inferiorr. Sz. C. Ne scīn baptisma itereť. l. i dī. Antistitē q scitatē baptismatis illicita vsurpatiōe geiauerit sacerdotio indignū eē censem. g mlto fortiꝰ subditus in quo iterať bapꝰ est irregularis. Ad istā qōnez dntgdā q 2° suscipiēs bapm q; suis ignoret se ꝓus fuisse baptizatū irregularis est. Cū ō cō secr. di. 4. Qui bis. Qui bis ignoranter baptizati sunt nō indigēt pro eo penitere nisi q fm canones ordinari nō pōt nisi magna aliqua necitas cogat. qđ iō additū est qz imminente necitate cū tali dispē sanduz est. s. per epm. Cū illo tñ q scienter se faceret rebaptizari nō posset epūs dispensare. Fuit aūt ꝺ statutū pp baptismi reuerentiā 7 in detestatōez iniuriantiū sacro. Alij dīt q talis nō esset irregularis. qa q; suis ꝺ olim fuerit obꝺuatū in odiū rebaptizātiū. mō tñ possunt pmoueri. qz ignorātia scioio excusat eos. Alij dīt pdictū decretū debere intelligi ō ignorātia iuris q nō excusat. Et hec sūpta sunt ex glo. sup locū pdictū. Sz hanc opionem scōaz vī eē qđ dī in predicto decreto q non indigēt pro eo penitere. qđ nō eēt verū si cuz ignorantia iuris hꝫet sciam facti. vt pōt probari p ea q dicūť in. c°. īmediate sequēti. Qui vult tenere pmā opinionē q magis vī ꝓsonare textui pōt dicer Ad pm in oppm q maior intelligēda ẽ de pena q; infligitur p pccō. irregularitas aūt in cāu supradcō nō infligiť sic ꝺo baptizato p sua clpa. vt pz p textū allegati decreti. sed p sacrī reuerētia 7 vt hoines sint diligētiores in solicite cauēdo ab his que sunt iniuriā sacrī. In talibꝰ aūt penis q; magis cauer superioribus q; inferioribus eo q irregularitas periculosior est in eis. Ad 3m dō q alius punitur quis pp factū alienū ad qđ nihil ẽ coopatꝰ. vt hꝫ q. 5. c. i. Et preterea p lr̄ q petijt baptizari coopatus est ad sedaz bapi susceptionē. q; ꝺ post lr̄ dormiēs fuerit baptizatus. Qui vult tenere ptē aliā pōt dicere ad pm in oppm q lex illa loqtur ō rebaptizāte sciēter vt pz p lr̄am sequentē. Et preterea nō ligat. nō. n. pinet ad ipatorē penā irregularitatis infligere. sciēter tñ rebaptizantē eē irregularē ñ publicū est ꝓbari pōt p illud qđ hꝫ ex de apostatis. Ex lr̄arū. Ad decretū aūt qđ adducit p opione alia pōt dicere sicut dcm̄ est in corpe cōnis. vl intelligī de illis qui cū postea sciuerīt ratū habēt.

t Ertio queritť vtr ꝓsuetudo de expectādo cōferre baptismū vsq; ad sabbatum pasce vel pēteco stes fuerit rōnalis. Et vī q nō. vt hītuz est. baptismus repūtat passionē xpi. g magis debuit determinari dies passiōis q; sabbatū. Itē ō cōse. di. 4. Nūq;. nūq; aque bapi purgare pccā credētiū possēt nisi tactu dnici corpis scificate fuissent. Sed xpūs baptizatus fuit in die epiphanie sm q tenet ecclia. g vī q illa dies maxie determinari debuit ad cōferendū bapm. Cōtra ecclīastica statuta nō fiūt nisi in rōnali cā. sed ecclia illos duos dies determiauit ad ꝓferendū bapm. vt dicit magr in lra huius di. c. 4. 7 hꝫ de ꝓse. di. 4. Nō rōe. Ista duo tpa. 7. c. de cathecuminis. 7. c. venerabil. g illacō suetudo fuit rōabilis. Rñdeo q q; suis mō sit melior cōsuetudo statiz baptizare q; expectare pdcā tēpora pp tres rōnes q superius posite sunt di. 4. Super expositione littere. tñ ꝓ illo tēpore quo hoc fuit institutū 7 obseruatū fuit rōnalis cōsuetudo. s. pp reuerentiā sacrī. sp tñ in necessitatis articulo licitū fuit in alijs tpib baptizare. Cū ō ꝓse. di. 4. de cathecuminis. ī. Hi qui necessitate mortis. egritudinis. obsidiōis. psecutiōis. naufragij

vrgẽtur.oi tpe ꝺebẽt baptizari.ſile etiã hĩ.c. ſeq. Magis aũt determiati fuerũt dies p̃dicti q̃ alij qa per imerſionẽ hõ ſignificat cõſepeliri xp̃o p ele uationẽ de aqua reſurgere cũ xp̃o.in die etiã pẽte coſtes receperũt diſcipuli ſpm̃ ſcim̃ abũdanter q̃ efficiens cã effectus bap̃i. Ad p^m in opp^m.dõ q̃ bap^o repr̃tat paſſionẽ xp̃i in h̃ q̃ repr̃tat xp̃i ſepul turã.Et iõ ad ſollẽnez bap̃i celebrationẽ magis ꝺ buit determinari dies ſepulture q̃ paſſiõis.maxi me qa in veſpere illius diei incipit ſollẽnitas re ſurrectionis. Ad 2^m dõ q̃ in die baptiſmi xp̃i ꝑ tanto dicunt aque v̈tutẽ accepiſſe ſanctificãꝺi qr ex tũc determinate fuerũt ad hoc vt in tali mate ria inſtitueretur bap^o. Virtus aũt bap̃i eſt effectiue a ſpũ.ſ.z meritorie a paſſione xp̃i.in effectu aũt p̃cipalius eſt efficiẽs q̃ materia.z iõ ꝺebuerunt determiari ad ſollẽniſſimã celebrationẽ bap̃i p̃ꝺe dicti dies q̃ dies epiphanie.z etiã ad excludẽꝺũ errorẽ ꝺicentiũ nõ ꝺebere baptizar̃ niſi in illa ꝺie qua xp̃s baptizatus eſt.qui reprehenꝺunt ꝺe conſe. ꝺi. 4. Propꝛie.ĩ. Si quis.

Articulus quintus.

c **Onſequenter** queritur ꝺe 5° p̃cipali. Et circa hoc querũtur tria. ꝓ° vtrum puuli ꝺebeant cathetizari. 2° vtruz cathecimus añ bapti ſmũ ꝺebeat fieri. 3°. vtrũ cathetizare ſit officium ſacerꝺotis.

p **Rimo oſtendo** q̃ puuli baptizãꝺi nõ ꝺebeãt ca thetizari.fruſtra.n.aꝺhibet inſtructõ illi q̃ nõ ẽ receptibilis ꝺiſcipline. Sed pueri nõ ſunt re ceptibiles ꝺiſciplie.q̃ nõ ꝺebẽt cathetizari .cathe tizare.n.eſt inſtruere. Jtẽ ſm Dio. ꝺe eccliaſti ca hierar.c.2°. Ante mediũ profeſſio xp̃iane reli gionis requit cathecimo.ſed illã puer profiteri iñ p̃ot nec alius pro eo. qa nullus per votũ alterius obligatur. Cõtra eccl'ia baptizanꝺos puuls ca thetizat. Rñꝺeo q̃ puuli baptizanꝺi ꝺebent ca thetizari.q̃uis.n.cathecimus pp aꝺultos fuerit inſtitutus tñ pp expreſſius exp̃menꝺuz vnitatem baptiſmi ſunt etiã cathetizanꝺi puuli. q̃uis tunc nullã poſſint apprehenꝺere inſtructiõez.Et ẽt pp maiorẽ baptiſmi ſollẽnitatẽ.z vt p̃ini qui reſpon ꝺẽt p parvulo melius ſciãt ſup qb^ꝰ poſtea ꝺbeãt i formare puuli.Et etiã vt puulus fiꝺẽ z religionez xp̃ianã ꝺiligenti^ꝰz reverentius cuſtoꝺiat.p hoc q̃ ſciat ſe eaz fuiſſe profeſſuz p aliũ in bap°. Ad p^m in opp^m pz ſolutio ex iam ꝺictis. Ad 2^m ꝺõ q̃ q̃ uis puer tũc nõ poſſit ꝑfiteri tñ alius profiteꝺ pro eo.z q̃tũ ad illuꝺ q̃ ꝑ̃ſ eſt. Uñ cũ patrinus rñꝺet Credo.in pſona puuli ſenſus eſt.i.ſacra fiꝺei pre ſto ſum ſuſcipere.Et q̃tũ ad illuꝺ qõ futurũ eſt vt ſit ſenſus qñ veniã.z aꝺultã etatẽ actu credenꝺo fiꝺei conſentiã.Et a'aũt que ꝺe neceſſitate ſunt põt patrinus pro puulo promittere.z per ſuã ꝓmiſio nẽ ipm obligare coopante aꝺ hoc bono qõ puulus re.ipit per patrinum.

f **Ecũꝺo queritur** vtrũ cathecis mus ante bap tmũ fieri ꝺebeat. Et vi̇q non.qa p̃us opoz tet p̃nerã generari q̃ poſſit inſtrui. q̃ a ſili p̃us ꝺz regenerari q̃ cathetizari. Jtẽ ſancta ꝺoctrina ñ ꝺz proponi imũꝺis. Uñ Math .7. Nolite ſcim̃ da re canibus. Sz illi qui cathetizatur proponit ſcã ꝺoctrina.q̃ p̃us ꝺz mũꝺari p bap^m q̃ cathetizet. Cõtra vt hĩ Math. vltimo.cũ ꝺñs p̃cepit ꝺiſci pulis ſuis q̃ ꝺocerent oẽs gentes z baptizarẽt .p° noiauit actũ ꝺocẽꝺi q̃ baptizanꝺi. Rñꝺeo q̃ ca thecimus añ bap^m ꝺebet fieri. Uñ ꝺe p̃ſe.ꝺi .4. Uñ bap^m.z recitat magr̃ in lr̃a huius ꝺi. Ante ba ptiſmũ cathetizanꝺi ꝺz hoiem p̃uenire officiũ vt fiꝺei p̃mũ cathecumunus accipiat rudimentum. Jtẽ in eoꝺez.c.xp̃s p̃rius ceci nati oculos luto ex ſputo facto ſuplimunt.z ſic ad aquas ſyloe miſit. qr p̃rius ꝺz baptizanꝺus ꝺe fiꝺe incarnatiõis xp̃i inſtrui.z ſic ad baptiſmũ credulus admitti vt ſci at cuius gr̃e in eo eſt p̃ticeps.z cui iam ꝺebitor fi at deinceps. Ad b̃ etiaz eſt rõ.qr vt ex p̃ꝺicta auctorita.e pz'p cathecimũ ꝺiſponit hõ vt ſit ma gis iꝺoneus ad baptiſmi ſuſceptionẽ. Sz ꝺiſpoſi tio p̃cedere ꝺebet illuꝺ aꝺ qõ ꝺiſponit. Ad p^m i opp^m ꝺõ q̃ non eſt ſile ꝺe gnãtione z regenatiõe. qa inſtructio non põt reꝺꝺere generanꝺuz magis iꝺoneũ aꝺ b̃ vt generet̃.inſtrui.n.p̃ſupponit eſſe. ſed cathetizatio reꝺꝺit hoiem magis iꝺonenz aꝺ b̃ vt generetur p bap^m. Ad 2^m ꝺõ.q̃ illa auctori tas intelligenꝺa eſt ꝺe imũꝺis q̃ p̃tinaciter fiꝺet reſiſtũt.z q̃ ſcãm ꝺoctrinã quantũ p̃ũt offuſcare in conſpectu auꝺientiũ parati ſunt.nec eaz curãt au ꝺire,niſi vt ſupficialiter iuveniant calũniãꝺi oca ſionẽ.non eſt q̃ intelligenꝺa auctoritas ꝺ immun ꝺis qui aꝺ ſuſceptionẽ fiꝺei ſe ꝺiſponunt vel ꝺiſ poni permittunt.

t **Ertio queritꝫ** vtruz cathetizare ſit officiũ ſacerꝺo tis. Rñꝺeo q̃ cũ cathetizatio iꝺem ſit q̃ inſtructio large accipiendo cathetizationẽ ꝺiſtin gui p̃ot ꝺe cathetizatione ſicut ꝺe inſtructione. Triplex eſt aũt inſtructio. Una aꝺ converſionez infiꝺeliũ. Alia aꝺ ꝺignius ſuſcipiendũ baptiſmi ſacr̃m que ex vſu a ꝓprietate ꝺr̃ cathetizatio. 3ª aꝺ inſtruendũ baptizatũ.oẽs iſte inſtructiones q̃ tis fieri poſſint p ſacerꝺotes.tñ p̃ma marie eis cõ uenit.qa aꝺ eoꝝ officiũ p̃tinet fiꝺẽ p̃ꝺicare iurta illuꝺ aggei.2°.interroga ſacerꝺotes.legẽ. 2ª etiã q̃ns antigtus fieret p ꝺiacones qñ aꝺulti aꝺ ba ptiſmũ veniebant z magna inſtructiõe inꝺigebãt ne ipeꝺirent ſacerꝺotes a maioribus circa q̃ erãt occupati.tñ qa qcquiꝺ põt ꝺiaconus põt ſacerꝺos etiam talis cathetizatio aꝺ ſacerꝺotẽ p̃tinet z ma rime mõ.qa conſuetũ eſt. Unꝺe ꝺe cõſe.ꝺi.4. Ca thecimi baptizanꝺoꝝ a ſacerꝺotibus vnius cu iuſq̃ eccl'ie poſſunt fieri.ſicut i hac ſcã romana ec cleſia cui ꝺeo auctore miſteriũ exhibem^ꝰ nñi famu latus ſollẽniter fieri ꝓbantur. 3ª p̃tinet aꝺ pa trinos in p̃ticulari q̃ns p̃tineat aꝺ p̃latuz in cõi. Uñ magr̃ in lr̃a h^ꝰ ꝺi.c.penul. Exigit a patrino ꝺi ligẽs circa eũ ꝑ quo rñꝺet ſollicitudo.

Articulus ſextus

c **Onſequenter** queritur ꝺe 6° p̃cipali. Et circa hoc queruntur tria. ꝓ° vtrum per exorciſmũ p̃tãs ꝺiaboli a

baptizando expellat. 2° quid illa significent que fiunt qñ baptizãdus exorcizatur. 3° qd illa significẽt que fiũt in sollẽnitate q̃ post bap^m celebratur.

p **Rimo oñdo** q̃ p exorcismuz ptãs diaboli a baptizãdo nõ expellitur. p exorcismũ nõ expellit ptãs diaboli a corpore baptizandi. qr nõ sunt demoniaci: nec ab eop aia. quia sup aiam diabolus nullaz habet potestatez. ergo nullo modo a baptizando per exorcismum expellitur potestas diaboli.

Item nõ expellitur effectus nisi expulsa causa. Sz pccm̃ ẽ tota cã quare diabolus hz i noie ptãtez g̃ cũ p exorcismũ ñ purget baptizãdus a pccõ per ipm nõ expellit ptãs diaboli a baptizãdo. Itẽ si p exorcismũ ptãs diaboli a baptizãdo expellitur. aut hoc ẽ p nãlẽ exorcismi vtutẽ. aut p diuinã institutionẽ. nõ p° mõ. qr nãlis vtus sensibiliũ rep nullã vĩ hñe sup spm̃ sepatũ vtutẽ. Nec 2° mõ. qr cuz sacrm̃ no. le. sit sacre rei signũ. 7 cã ex diuina institutiõe. iã exorcism^s nõ esset sacrale. Sz sacrz qõ ẽ falsuz. ꝺ Aug^s. 10. ꝺ ciuitate. c. 22. Vera pietate hoies dei aereã ptãtez inimicã ꝺtãq̃ pietati exorcizando ejiciũt nõ placãdo. Itẽ de ꝑse. di. 4. Siue puuli siue iuuenes ad regenerationis veniũt sacrz. non fontẽ vite pus adeãt q̃z exorcismis 7 exsufflationibus clericoꝝ sps imũdus ab eis abigat. Ad istã qõnẽ dixerũt aliq̃ p exorcismi nãli vtute repellũt ab illo q exorcizat diabolicã ptãtez. qõ nituñt declarare auctoritate 7 rõe. vt. n. hĩ p° re. c. 16. Dauid cytharizãdo rep̃mebat ptãtez mali sps a vexatiõe Saul. Virtuosior aũt ẽ vox plata ab hoie q̃z son^s cythare. Rõne ẽt arguũt. ois effectus pticipat aliqd de vtute sue cãe. cã aũt vocis hũane ẽ cõpositũ ex corpe in aia. g̃ in voce hois ẽ aliqd 7 de vtute aie 7 corpis. Vñ vna 7 eadẽ vox plata ab vno ẽ vtuosior q̃z plata ab alio. cui attestat vbũ. Hier. dicẽtis i epla ad Paulinũ. c. 2. q̃ hz nescio qd latẽtis energie viue vocis act^s. dñt g̃ q̃ q̃uis exorcismus nõ possit arctare demõis ptãtez rõe corpal' vtutis tm̃. põt tm̃ rõe vtutis aie 7 faciẽdo i baptizãdo alicq̃z dispositionẽ p quã magis ẽ dispositus ad patiendũ a demõe. 7 ẽt directe agẽdo in ipz demonẽ nõ obstãte q̃ fortior sit nãl' ei^s vtus q̃z nãlis virtus aie. sicut. n. ignis q̃uis sit potẽtior terra. tamñ agẽs in eã debilitat' ab ei^s vtute inq̃tũ rõe sue materie inferior forma ẽ terre. sic demõ rõe sui possibilis põt pati a vtute vocis. q̃ ẽ in ea ab actiuo ipius aie. 7 iõ 7 si p nãlez vtutẽ vocis nõ possit totalr vinci ptãs demõis põt debilitari p eã. Sz ꝺ hoc arguit sic. aia exorcizãtis p nãlez vtutẽ nõ põt facere alicq̃z impressionẽ i aia itellectiua puuli. nec in sensitiua. qa i articlo excõicato a dño Stephão pisiensi epo ꝓtinet q̃ itelligẽtie supiores ipmũt iferiores sicut vna aia itellectiua imprimit in aliã 7 i aiaz sensitiuã. nec in corpe. vt. n. oñsuz ẽ li° 2°. di. 7. q. penul. Diabolus p suã vtutẽ nãlez nõ põt imediate trãsmutar' istas res materiales nisi ad situ 7 ad fõmã artificialẽ. nõ põt g̃ exorcism^s p nãlez vtutẽ aie exorcizãtis alicq̃z dispositionẽ cãre in puulo p quaz magis sit indisposit^s ad suscipiendũ demonis actionẽ. Et si hec vtus nõ põt agere i puulũ mltominus põt agere in demonẽ. Preterea exorcismus plus põt rõe significatõis q̃z rõe vocũ. significationẽ dictõis. forma 7 vox materia. dictõ. n. ẽ vox significatiua. sz significatõ vocis nõ põt nãlr agere ialiũ nisi mediãte apprehẽsiõe illi^s. Cũ g̃ puulus significatiões vocũ ñ apphẽdat voces exorcizãtes nihil agere pñt nãlr in puulũ. nõ põt ẽt significatio vocũ nãlr mouere motiõe coactiua volũtatẽ apphẽdentis. qr ipaz nõ mouet nisi mediãte vi cognitiua. qr nõ põt cogere volũtatẽ. Et ex pñti nec vtutez executiuã. g̃ significatõ vocũ q̃ dñt in exorcizãdo nõ pñt nãlr arctare demõis opatiuaz ptãtem.

Elr g̃ mihi dõ ad qõnez q̃ p exorcismũ nõ vtute nãli nec supnaturali in ipo sic in subiecto exĩte. sz vtute diuina sibi ex decreto diuine mĩe assistente ptãs diaboli a baptizãdo expellit. sic intelligẽdo q̃ arctat' ptãs diaboli p ꝓpationẽ ad illũ ne ceteris pibus tm̃ possit de cetero ꝺ illũ. q̃tũ posset si exorcizatus nõ ẽt. marie in ipediẽdo baptizandum a susceptiõe bapi 7 ei^s effectus 7 iõ exorcism^s ꝑcedit bap^m. Vñ tm̃ ex aliq° cãu baptizat' aliqs nõ exorcizatus dz post bap^m exorcizari si supniuat pp bapi sollẽnitatẽ 7 ad tuandũ modũ baptizandi cõsueti vniformitatẽ. 7 ẽt qr exorcismus nõ tm̃ añ bap^m. sz ẽt post bap^m hz efficaciã i rep̃mendo diabolicã ptãtez quã diabolus accepit sup hoiem p pccm̃.

Vñ de ꝑsec. di. 4^a. Sic nostis. Et sũptũ ẽ ab aug. p° li°. de symbolo. nõ mltũ p^s p̃n^m. nõ creatura in ifantib^s exorcizat' aut exsufflat'. sz ille sub q° sunt q̃ sub pccõ nascũtur. Quãuis aũt i puulo p^s bap^m fit pccm̃. tm̃ i eo remãet hitualr fomes pcci. Ad p^m in epp^m dõ. q̃ q̃uis diabolus sup aiaz nullã hẽat ptãtez imediate violẽtando eam. tm̃ pp pccm̃ magnã ptãtez accipit ponẽdi mlta ipedimẽta ꝺ hois salutẽ nisi a deo rep̃meret imediate vl̃ mediãte misterio ãgelop scõp. ad rep̃ssionẽ aũt illi^s ptãtis ordinat' exorcism^s. Ad 2^m dõ. q̃ q̃uis ptãs quã diabolus hz sup hoiez sit pp pccm̃. tm̃ executio illi^s potestatis ẽ a demõe. 7 ita vtus dina arctãdo ipz demonẽ phibet mltas ipugnatiões q̃s diabolus faceret ꝺ hoiem nisi rep̃meret ei^s ptãs. 7 pp hoc ordinatus ẽ exorcism^s ad rep̃mendũ ptãtez ipugnãdi ab interiori 7 aq̃ bñdicta ad rep̃mendũ ptãtez ipugnãdi ab exteriori. Ad 3^m pz soluto ex dictis i cõpore qõis. nõ. n. p exorcismũ ꝓfert' gr̃a sz remouetur ipedimẽta ꝓsecutiõis gr̃e. 7 iõ nõ est sacrz sz sacramẽtale. Ad illud qõ de p° regũ adducebatur p alia opione i corpe qõis dicit glo. ibidẽ. Dauid i cythara sua malignũ spm̃ cõpescuit. nõ q̃ tanta vis eẽt chordaꝝ i cythara. sz in sig̃ crucis xp̃i q̃ ẽ ligno 7 chordaꝝ extẽsiõe gerebat' q̃ iã tũc demões effugabat. Põt tm̃ 7 alr dici q̃ ille malus sps nõ erat p̃missus vexare Saul vexatiõe de q̃ ibi logitur scriptura. nisi excitando itẽperatũ 7 excessiuuz melãcolie motũ. qm̃ vtus aie cõfortata p illaz armõiã q̃z faciebat i cythara ad ꝺ spãlr hñtẽ aspectũ tẽpabat 7 rep̃mebat. Rñdeo ẽt pax valz qr sps cũ sint incorruptibiles p suas vtutes non sic possunt suas naturas in inuicẽ transmutare nec eaꝝ naturales vtutes sicut generabilia 7 corruptibilia possunt suas naturas 7 eaꝝ vtutes mutuo trãsmutar'

s **Ecũdo queritur** quid illa significant que fiũt qñ baptizãdus exorcizatur 7 que sit forma exorcismi. Rñdeo sz Aug 2. li. ꝺ sac. pte. 6. c. 10. fõma exorcismi in hunc mõz pficit'. Signatur p° baptizandus crucis signaculo i fronte. in pectore

in oculis. in naribus. in auribus. in ore vt totius corporis sensus hoc signaculo muniant cuius vtute oia sacra pplentur ⁊ oia diaboli figmēta frustrātur. postea datur sal bñdict⁹ in os eius vt sapia ꝑditus fectore careat iniquitatis ⁊ vltra nō putrescat a vermibus vitiorum. Deide eruflatur malignus spiritus vt spūs spiritu pellatur. postea tāgunt ei aures ⁊ nares cū saliua vt tactu supne sapiētie aures aperiātur ad audiendū vba dei ⁊ nares sūl ad discernendā odorē vite ⁊ mortis. Ib est sacrm apertiōis qō dñs significauit qñ aures ⁊ os tetigit surdi ⁊ muti dicēs effecta qō ē adapire. vt habet Math. 7. his cōpletis venit sacerdos ad fontē ⁊ cōsecrat fons in noie p̄is ⁊ filij ⁊ spūs sci. vt scitas sacri non ex eo q ministrat sed ex eo q sificat ꝑstare sciat tradit ēt noue vite auditoribus symbolū fidei in quo aplice doctrine forma consistit postremo oblatus ad bap^m puulus ⁊ iterrogatus a sacerdote si abrenūtiet sathane ⁊ oibus opibus eius atq; oibus pōpis eius p ora gestantium.

Rñdet hoc vbū abrenūtio. vt qui aliena iniquitate obligatus est aliena fide ⁊ cōfessione soluatur Si aūt est adultus. Rñdet per se ipz post abrenūciationē factā inungit oleo sacro in pectore vt tē muniatur aduersus hostē. ne ei deceps imūda ⁊ noxia psuadere possit vngitur ⁊ iter scapulas vbi vigor portandi oneris est vt fortitudinē accipiat ad portandū onus dñi. deide interrogatus si credat in deū p̄ez ⁊ filiū ⁊ spiū scīū vnā esse ecclesiā catholicā remissionē pcōz ⁊ vitā eternam. Sub hac ğ fidei rīsione trina imersione a sordibus vetustatis abluit nouū indutus hoiez. In ecclesijs āt in qbus est ꝑsuetudo alig dōmittere eoz que narrata sunt i forma exorcismi vel aliter ordinare ꝑuanda ē ꝑsuetudo. qa illa nō ptinēt ad eēntiā bapi

t **Ertio queri** qd illa significāt q̄ fiunt in sollēnitate que p⁹ bap^m celebrat. Rñdeo q ꝑz Hug e. li. ⁊. e. pte. c. ii. postq̄z baptizat⁹ a fōte ascēdit sacro chrismate in frōte vngit vt spiū xpi pticipando merito deinceps xpianus appelletur cohēs regni ⁊ glie sacr. vnctiōe effectus. Deide traditur xpiano vestis candida vt q p̄me natiuitatis decorem vetustatis pānis offuscauerat. hītu rgenerationis glie ꝑferat indumētū. Legit etiā ei⁹ cap̄ sacro velamine post vnctionē sacraz vt intelligat se diademate regni ⁊ sacerdotali dignitate potiri Ad vltimū dat cereus accēsus in manus ei⁹ quatenus iplere doceatur euangelicū illud qō dicit. Math. 5°. Sic luceat lux vra coꝝ hoibus. vt videāt vra opa bona ⁊ glificent p̄em vm q in celis est. nec est credendū q catheciſmus ⁊ exorcismus q̄ fiunt añ baptismū ⁊ ea que fiūt p⁹ baptismū sint necessaria ad essentiā bapi. qz sine illis vere cōferri pōt bap⁹. Sz ptinent ad sacri sollēnitatē ⁊ peccaret sacerdos ꝺ omittēs cām necessitatis excepto

c **Jrca litteram** Solis sacerdotib⁹ esset traditū. supple exofficio. si seruatur forma a xpo tradita. supple cū materia ⁊ intētiōe debita. signa pceꝑ. i. caracterē baptismalē q est signū grē. ⁊ exterius sacrm seruato caractere xpi. i. seruata forma ⁊ intētione p que caracter ipz imit. Nemo renascit nisi pūs nascatur. Ꝺ intelligendū est de renascēdo p sacramēti susceptionē. Agendū est vt renascātur ne peant. qz in illo casu ꝑtenerēt si remediū non q̄rerent. Videt tñ sapiētibus ⁊ verū ē q̄ dicit hic magr vt si iocātes intentionē baptizādi nō hīt. alioqn si hīt intētionē baptizādi ⁊ illi q abluūt intentionez actu vel hītu i spāli vl in gnāli bap^m suscipiēdi baptism⁹ eēt qō exp̄ssuz est. ī. q. i. Spūs scūs. §. Ecce qñ pōpis. Pōpa dī a pōpen grece q est publice latine ostentari. Neophit⁹ dī a neos q ē no^m ⁊ phitos qō est fides quasi nouus in fide. vl a phitos q est q̄rere. quasi nouus q̄sitor. Añ bap^m fit catheciſmus ⁊ exorciſmus. Cōtra ğ p̄us debuisset magr determiare de his q̄ de bap°. Rñdeo q non qa catheciſmus ⁊ exorciſmus fūt pp bap^m. ⁊ magr secutus est ordinem intentionis non executionis.

Di. vij.

n **Hic de** sacro ꝑfirmatiōis. ⁊c. Supius determiauit magr de sacro bapi. hic determiat ꝺ sacro ꝑfirmatiōis. ⁊ diuidit in ptes. §

Pº determiat de hui⁹ sacri forma.

2º de mistro ibi. Qō sacz. 3º. ꝺ vtute. ibi. Utr⁹ aūt. 4º. de ꝑparatiōe h⁹ sacri ad bap^m. ibi. Scito te. 5º. de ritu cōferēdi ꝺ sacrm ibi. Hoc sacrm.

c **Jrca hanc** di. 7. p̄cipalr ē queren dū. Pº. de hui⁹ sacri essentia 2º de mistrāte. 3º ꝺ suscipiēte. 4º de effcū. 5º. de eius dignitate. 6º. de mō ꝑferēdi. 7. de tenēte illū q cōfirmat. De hui⁹ sacri p̄figuratiōe hītū est supra di. p^a. q. 2º. ar. 3. in solutiōe argumēti. 2. De ei⁹ etiā īstitutōe hītū est. ꝺ. di. 2. q. 3. ar. p̄mi. ⁊ iō de istis nō oz hic facere qōnes.

c **Jrca p^m** q̄rūt duo. Pº vtz chrisma sificatū sit h⁹ sacri ꝺtermiata materia. 2º vtz hec verba signo te signo crucis. cōfirmo te chrismate salutis in noie p̄is ⁊ filij ⁊ spūs sci. amē. sint hui⁹ sacri cōueniēs forma.

Articulus primus.

p **Rimo oñdo** q chrisma sanctificatū nō sit hui⁹ sacri ꝺtermiata materia. determinatio n. materie sacri nō ē nisi ab istituēte. sed xp̄s q ꝺ sacrm istituit nō legit h⁹ sacri determiasse aliq̄z materiā. ğ h⁹ sacri nulla ē determiata matia

Jtē apli i cōfirmādo nō vtebāt chrismate sz manuū ipositiōe. vt hīt actuū ğ°. sz nullū sacrm cui⁹ ꝺtermiata matia cōferri pōt sine materia sua. ğ h⁹ sacri nulla ē determiata materia. Jtē forma z vl naturaliū vl artificialiū nō ē determiata materia forma. n. cuiuslibet eli pōt esse in cuiuslibet eli materia. q̄ qōlibet ē i quolibet i potētia. forma etiaz statue fieri pōt i auro argēto vl cupro. sz forma sacri ē artificialis. ğ nullus sacri ē determiata materia. Cōtra ē de sacra vnctiōe. §. Quia vo. dī de baptizato q̄ post bap^m chrismate scō vngat. Jtē magr i lra h⁹ di. c. i°. dicit q i cōferēdo ꝺ sacz epūs illū quē ꝑfirmat sacro signat chrismate. Jtē ē de ꝑse. Jterādis. c. p°. dicit papa de illo q qñ fuit ꝑfirmatus fuit p errorē nō chrismate sz oleo delinit⁹ q̄ caute supplendū ē q̄ incaute fuerat ptermissuz. ergo chrisma necessarium est ad hoc sacramentū.

Rñdeo q̄ chrisma sanctificatū est huiꝰ sacrī determinata materia. cū. n. confirmatio sit sacrz vt supi⁹ habitū est accedit verbū ad elz. ꝛ fit sacrz. ī. vt noie eli intelligatur materia. oporteret huius sacrī aliquā esse materiā. Et qꝛ materia dz repñtare sacrī effectū. ꝛ huius sacrī vt postea videbit sit determiatus effectus decuit hꝰ sacrī determinatā esse materiā vt aūt hētur extra ō sacr. vnctō ne. Quia non in fronte vngitur baptizatus vt libere confiteatur q̄ credit. qa credere creditur ad iustitiā. oze aūt pfessio fit ad salutē. Et. ī. §. per frōtis dī q̄ p cōfirmationē spūs sci datur augmētuz ꝛ robur. hic aūt includūt interiorē pscie nitorē p puram fidē. oleū aūt cū sit pingue ꝛ cōuenientissimū ignis pabulū ꝛ nitidū ꝓuenienter repñtat gre pinguedinē. caritatis feruorē ꝛ fidei interiorē nitorē. Balsamū aūt cū sit marie odoriferū ꝛ a corruptione pseruatiuū cōuenienter repñtat bonū odorem fame fidei q̄ diffunditur per confessionē oris qua audientes pseruantur a corruptiōe erroris. Et iō huius sacrī determinata materia est ex oleo ꝛ balsamo confecta. Et qꝛ proprietates olei pfectius inueniūtur in oleo oliue q̄z in alio. vñ ꝛ anthonomaice olim dī chrisma q̄ est huiusmodi sacrī determinata materia debet esse pfectū nō ex quocūq̄z oleo sed ex oleo oliuaz ꝛ balsamo. Et qa hāc materiā xps tactu mūdissime carnis sue ñ scificauit fcō eam determinans ad hoc sacrm sicut fcō determiauit aquā ad baptismū ꝛ panē ꝛ vinū ad eu charistie sacrm sed inspiratione vel precepto. iō epi non valentes solo tactu suo hanc materiā consecrare eā consecrant p benedictionē. Ad ꝟ etiā facit qꝛ hoc sacrm non est tante necessitatis vt baptismus. Et qa huius administratio est psonis dignioribus reseruata. Ad pm in oppm dō q̄ sicut dī Jo. penl. Multa fecit Jesus que nō sūt scripta in liꝰ hoc. Vñ q̄uis scriptū non sit credo q̄ determinauit huius sacrī materiā inspiratione vel precepto. q̄uis in cōfirmando non vteretur materia qa in ipo est ꝛ erat plenitudo ptātis. Ad 2m dicē dū q̄ qꝛ p impositionē manuū aplox dabatur sps s. in signo visibili iō ipsi ex inspiratione spāli. illo signo visibiliter loco materie vtebant in cōfirmādo. Auctoritate trī xpi tradiderūt ecclie modū cōfirmandi dū chrismate q̄uis non inueniaf scriptū. Sic. n. dicit. Dam̄. li. 4ꝰ. c. 4. apli nō scripta mlta tradiderūt nobis. Ad 3m. dō q̄ ea corpa q̄ nō transmutanf in inuicē hñt formas indeterminatas materijs. Unde forma celi non posset esse in materia eli nec forma elí in materia celi. ꝛ iō cum sacra non transmutenf in inuicē debēt hīe determinatas materias. Preterea q̄uis forma artificialis ꝑz se poslit esse in diuersis materijs. trī forma artificialis ordinata ad aliquē determinatuz effectū requirit determiatā materiā. Unde terrís ordinata cōtra impugnationē que est per ignez requiritur materiā non cōbustibilē silr dico q̄ cum istud sacrz ordinatū sit ad aliquē terminatū effectū habere debuit determinataz materiam.

ſ Ecūdo queritur vtz hec veba signo te signo crucis confirmo te chrismate salutis in nomine pīis ꝛ filij ꝛ sps sci amē sit huius sacrī cōueniens forma. ꝛ vī q̄ nō. verba sunt ad sanctificandum materiā sed materia huius sacrī est sanctificata. g̃ confirmans nō debet proferre aliqua verba sanctificationē importantia. Itē circa formā non licet aliquid imutare sed nō oīs vtunf eisdē verbis. quidā. n. dicūt. Consigno te. alij. dicunt chrismate significationis. g̃ supradcā verba non sunt forma huius sacrī. Itē baptismus magis repsentat passionē xpi q̄z cōfirmatio sed baptizando non notatur sigm crucis. g̃ multomin⁹ notari ō bet in sacro cōfirmatiōis. Contrariū tz ecclie consuetudo. Rñdeo q̄ si loquamur de forma sacrī pprie dcā sic forma cōfirmatiōis inq̄ztū est sacrz est aliqd resultans ex intētionali vnione chrismatis ꝛ suprā dcōz verboz ꝛ huius totius ad sanctificādi actū. ꝛ hec est ordinatio ad determinatū ad sanctificandi modū ꝛ respectu huius forme aggregatū ex chrismate ꝛ supradictis verbis p intētionez cōfirmatiōis in gñali vel in spāli implicite vel explicite est materia. Sicut aggregatū ex fūdamento tecto ꝛ pariete est materia respectu forme domus que resultat ex vnione forme istoz. Si aūt loquamur de forma secūdū aliquā silitudinē qua ꝑncipalior pars totius integralis dī forma totius vt tectū forma domus sic suprādcā vba sunt forma cōueniēs huius sacrī. exprimūt. n. finē ad quē est sacrm. s. cōfessiōe crucis xpi in hoc qō dī signo te signo crucis. ꝛ illud qō ē sacrm ꝛ nō res ꝛ sacrm cū dī chrismate ꝛ illud qō est res ꝛ sacrm. s. caracterē cōfirmatiōis. cū dī cōfirmo te. i. sacrz cōfirmatiōis admīstro. ꝛ illud qō est res ꝛ nō sacrz cū dicit. salutis. ꝛ cāz scificantē cū dicit in noie pīis et filij ꝛ sps sci. Expressio trī signi crucis. q̄uis fit de essentia forme. nō trī modus exprmēdi p hoc vbuz signo. ꝛ iō nō corrūpunt essētiā sacrī dītes ꝓsigo silr q̄uis significatio huius qō ē res ꝛ nō sacrm sit de essentia forme nō trī modus exprmendi p vbuz salutis. ꝛ iō nō corrūpunt essētiā sacrī dītes chrismate sanctificationis qa p significationē significatur salus. Ad pm in oppm dō. q̄ sicut instrm duplicē habet vtutē. vnā ante vsuz aliā in vsu quam recipit a motore sed huius sacrī materia duplicez habet sanctificationē. vnā q̄ in ea remanet etiam sine vsu. Et aliā que nō est in ea nisi in vsu Et hac scificatiōe sanctificaf p hec verba que dicit epus in noie pīis ꝛ filij ꝛ sps sci. amen. Alia aūt sanctificatur p verba que dicit epus qñ cōficit chrisma. Ad 2m patet solutio ex dictis in corpore qōnis. Ad 3m dō. q̄ q̄uis baptismus magis repsētet passionē xpi q̄z cōfirmatio trī qa confirmatio spalr daf ad illius passionis exteriorē cōfessionē iō in ꝟ sacro magis notatur signuz crucis q̄z i baptismo.

Articulus secundus.

c Onsequenter querif de 2ꝰ ꝑncipali. Et circa hoc que runf duo. pꝰ vtrū soli epi possit ꝓfirmare 2ꝰ vtz epi degradati possint confirmare.

p Rimo ostendo q̄ nō soli episcopi possint confirmare di. 95. Peruenit ꝛ recitat magr i littera huius di. c. i. habef q̄ Greg. scripsit Januario epo q̄ ad vitandū scandalū presbyteri in frontibus baptizatos chrismate tāgerēt g̃ alij q̄z epi

possant pfirmare. Item glidet põt agere scõz for mã quã hz. Sz aligs nõ epus habet caracterẽ confirmatiõis.g alij ꝫ epi possant cõfirmare. Itẽ maius est corpus xpi cõsecrare ꝫ pfirmare.sz quilibz sacerdos põt pfecrare.g quilibet sacerdos põt cõfirmare. Contra extra de sacra vnctiõe.ſ.p frontis.Cũ ceteras vnctiões simpler sacerdos vl' presbyter valeat exhibere hãc nõ nisi summus sacerdos.i.eps debet pferre. Itez de pse.di.4.presbyteri baptizatos infantes signare in frõtibus sacro chrismate nõ psumãt. Itẽ aliquis nõ sacerdos nõ põt ex cõmissione pape sacrm eucharistie cõficere g multo forti? nec hoiem pfirmare. Rñdeo q solj epi pfirmare possant ex ordinaria ptãte. qa vt dr extra de sacra vnctione.ſ.p frontis.ꝺ solis aplis quoz vicarij.i.successores sunt epi legit.q per manus ipositionẽ dabãt spñs scñ. vt actuũ aplorum lectio manifestat.quedã ẽt glo.sup illud Act.8°. Imponebãt manus sup illos dicit de Philippo q samarie euangelizabat.q si aplis essz manus imponere posset vt spñs scñ acciperẽt.qꝺ solis epis licet. Simpler tñ sacerdos cõfirmare posset ex domini pape cõmissione vt bñ probat per decretum ad hoc in p° argumẽto huius qõnis allegatũ. Luz enim ptãs pferrendi sacra pertineat ad veritatem doctrine cõtra quã pp qõcũqz scandalũ nihil est cõcedendũ nũqz Greg? concessisset q presbyteri ad vitandũ scandalũ pfirmarent nisi in hoc sm veritatẽ concedere potuisset. Uñ nõ bene dicũt dicentes ipm cõcessisse vt sacerdotes chrismarẽt in frõte quasi vere pfirmarẽt ad vitandũ scandalũ.sicut alĩ aliquis accepit panẽ benedictũ vt videat eucharistiã sumere. Ex dictis pz solutio ad p^m Ad 2^m ꝺõ q maior vera nõ est nisi de actiõe ad quã ordinat illa forma. Sed caracter pfirmatiõis nõ ordinat ad hoc vt eius subiectũ in aliquo possit iprimere silẽm caracterẽ. Sed ad hoc vt cõstanter cõfiteãtur xpi passionẽ. Ad 3^m ꝺõ q nõ valet sicut nec istud maius est generare hominẽ ꝫ asinũ.sed hõ põt generare hoiẽ.g asinũ.aliqñ.n.ptãs ordinatur ad effectũ superiorẽ qui nõ ordinat ad effectuz inferiorẽ qñ inferiorẽ non psuponit superior. Duo p^a ad ptem aliã procedũt de ordinaria ptãte. Ad 3^m ꝺõ q nõ est silẽ.qr ptãs pficiẽdi sacrz eucharistie fundat ex ordinatiõe diuina sup caracterẽ sacerdotalem qui nulli dari põt nisi fiat sacerdos. Sed potestas pfirmandi fundat vt quidã dicũt sup dispositionẽ vicarij xpi.qui sicut disposuit q oẽs epi cõfirmare possunt.ita disponere posset vbi ⁊ qñ exigeret rõ q sacerdotes nõ epi pfirmare posset qa super corpus xpi mysticũ qꝺ est ecclia.hz papa plenitudinẽ ptãtis ꝫuis per ꝓpationẽ ad cõficiẽdũ corpus xpi verz ptãs pape nõ excedit ptãtez simplicis sacerdotis. Videt tñ quibusdã probabilr q non sacerdos etiã ex cõmissiõe pape sacrm cõfirmationis cõferre nõ posset.gra.n. descendit in corp? mysticũ.cui? caput est xps per ipius xpi meritũ. Et iõ ordinauit xpus vt ptãs pferendi sacrm pfirmationis eo q p eius susceptionẽ digne ipm suspicienti cõfertur abundãter augmentũ gre ad cõfitendũ cõstãter crucifixionẽ vi corporis xpi depẽdeat ex potestate cõficiendi corpus xpi verũ quã ptãtez non hz nisi sacerdos. Nec te moueat ad discurrendum qꝺ dictũ est.quia in sacra scriptura non inuenitur expressz.quia sicut dicit. Dañ.li°.4°.c.4. Apli multa non scripta tradiderũt nobis.

f Secundo querit vtrũ degradati epi possint cõfirmare. Et vi q sic.a nullo potenti baptizar põt p hoiem auferri ptãs baptizandi.nec a potenti cõficere ptãs pficiendi.g a sili vel a potenti confirmare ptãs pfirmandi.g epi per degradationez ptãtem illã non amittũt. Itẽ qui põt aliqd pmatus aliqua ptãte ad tps posset illud idẽ ꝓuatus illa ptãte pro sp.sz epi suspensi q sunt ꝓuati epali ptãte ad tpus possunt pfirmare ad tps.ꝺ̃uis hoc facere nõ debeant.g illud idẽ pñt degradati qui epali dignitate simplr sunt ꝓuati. Cõtra eps degradatus nõ est eps.sicut nec pnceps iur exheredatus est pnceps. Sz nullus nisi epus pfirmare põt nisi ex papali cõmissione.g degradati epi pfirmare nõ pñt.

Ad istã qõnez dicerũt aliqui q cũ ptãs cõfirmãdi fundet sup dignitatẽ q̃ epo acgritur ex sua pfecratiõe ⁊ illa dignitas ab eo auferri non possit per hominẽ.qr dignitatẽ aplar? oẽs apli quoz epi sũt successores ĩmediate acceperũt a xpo. epi degradati cõfirmare pñt ꝺ̃uis hoc facere nõ debeãt.qa eis prohibitus est simplr illius ptãtis vsus. Alij dicunt q epi degradati pfirmare nõ possũt nec de iur nec de facto.qa vicario xpi concessa est a xpo potestatis plenitudo ordinãdi de corpore xpi mystico qꝺ est ecclia ⁊ eius mẽbris sm qꝺ exigit rõ recta. sup aũt suũ verũ corpus nullã sibi cõcessit ptãtem nec ẽt sup illos qui sacrm baptismi nõ susceperũt qꝺ ẽ ianua q̃ intrat i ecclias militãtez pcessit aliquã ptãtez directe. Uñ ap?.i.ad Cor.5. Quid est mihi de his qui foris sunt iudicare. Uñ glo.i. Quid mihi attinet iudicare de his q foris sunt.i.extra ecclias ⁊ parũ post ac si dicat.nõ attinet ad me in his iudicare.sed de his q intus in ecclia sunt professione ⁊ noie nõne vos iudicatis vtiqz ⁊ paz post. Eos q foris sunt deus tñ iudicabit.nõ nobis pmisit vt eos nũc iudicem?.⁊ iõ qa potestas epalis directe respicit corpus xpi mysticũ ⁊ eius mẽbra.ptãs aũt cõficiendi sacrm eucharistie directe respicit corp? xpi verũ ⁊ ptãs baptizandi nõ tñ respicit illũ q est ecclie mẽbrũ.sed etiã illũ qui nec est nec fuit ecclesie militãtis mẽbr. Vicarius xpi põt ab epo auferre ptãtem episcopalẽ nec tñ ab hoiẽ potestatẽ baptizandi nec a sacerdote ptãtem pficiendi. Et sic patet solutio ad p^m in opp^m. Ad 2^m ꝺõ q ꝺ̃ia est inter suspensionẽ ⁊ ꝓuationez.qa per ꝓuationẽ tollitur ptãs sed p suspensionẽ prohibetur ptãtis vs' ⁊ ideo si epus suspensus pfirmat, dico q vere confirmatũ ẽ.sed sic pfirmãdo mortaliter peccat, quia vritur ptãte cui ius sibi ꝓhibit? est vsus. Qui autẽ tenẽt opionẽ aliaz q̃ vr rõnabilior. ꝺñt q epus degradatus est epus.sz ꝓhibitus ẽ sibi ptãtis vsus pro semper.

Articulus tertius

c Consequenter querit de 3° pncipali.⁊ circa ls q̃runt duo. 1° vtz per susceptionez sacri possit impediri volũtatis abusus. 2° vtz infantil etas ⁊ femineus sexus ⁊ ꝓuatio vsus lingue impediat susceptionẽ hui? sacri.

p Rimo oñdo q̄ p̄ suscepti̇onē huiꝰ sacr̄i non pōt ipedir i volūtatis abuſ⁹.abuti.n. volūtate ē referre aliqd ad finez ī debitū. Sz quocūqz fine aliquis velit ſuscipere ſacr̄m vere ſacrz ſuſcipit. Sicut aligs recipiēs bap^m p̄ aliqō tp̄ale remediū ſicut p̄ finē nihilominus ſuſcipit sacrz bapi.g̃ volūtatis abusus ipedire nō pōt huiꝰ sacr̄i ſuſceptionē. Jtē ꝑsūñ illiꝰ ad qō nō pōt coopari volūtatis rectus vſus ñ pōt coopari eius abuſus. Sz rectus vſus volūtatis nihil coopatur ad huiꝰ sacr̄i ſuſceptionē.qz puer carēs volūtatis vſu ꝓfirmari pōt.g̃ ad ipedien dū huiꝰ sacr̄i ſuſceptionē nihil pōt volūtatis abusus. ꝯ.q intēdit ſacrz nūq̄z ſuſcipe abutit̄ voluntate.ſz intētio nūq̄z ſuſcipiendi ſacr̄m ipedit sacr̄i ſuſceptionez ipa durāte.g̃ huiꝰ sacr̄i ſuſceptio i pediri pōt p volūtatis abuſuz. Rn̄dō ſicut dicit Aug⁹ p^o li^o de doctrina x̄piana parū post p̄ncipiuz Vſus volūtatis illicitus abuſus eſt.cū g̃ p illicituz volūtatis vſuz q ē in volēdo qōcūqz mortale peccatū ꝓhibeat hō ſuſcipe rē huiꝰ sacr̄i.ſ.gr̃am gratū facientē.t p illicitū volūtatis vſuz q eſt intendere nūq̄z ſuſcipe ſacrz ꝓhibeat hō ſuſcipe illud qō in ſto sacro eſt sacr̄m t res qō eſt caracter.p volūtatis abuſuz pōt ꝓhiberi huiꝰ sacr̄i ſuſceptio non tm̄ effectus illiꝰ q eſt res t nō sacr̄m. Ad p^m in opp^m dō q̄ nō tm̄ modo abuti volūtate ē velle aliqō bonū p̄ finē indebitū ſed etiā velle malū vel nō velle bonū qō hō teneat velle: Qui aūt intēdit nūq̄z ſuſcipere sacr̄m nō vult qō dz velle: t vult qō non dz velle. Ad z^m dō q̄ in illo q ſua volūtate potest vti rōe t abuti coopatur ad huiꝰ sacr̄i ſuſceptionē rectus voluntatis vſus vel p ſe vel saltez in q̄ntū remouet ꝓhibēs.ſ.intentionē nō ſuſcipiēdi sacrz.

s Ecundo querit vtz ſuſceptiōez huiꝰ sacr̄i possit ipedire ifantil̄ etas vel femineus ſexus t p̄uatio vſus lingue. Rn̄deo cū caracter cōfirmatiōis sit signū distinctiuū militū spūaliū deputatorū ad ꝓstantē passiōis x̄pi ꝓfessionē t hec militia ꝓuenire possit nō tm̄ viris ſed ēt mulierib⁹. vt patuit in v̄ginibus sacris que pro ꝓfessione fidei x̄pi martyriū ſuſceperūt. Posset ēt ꝓuenire infantib⁹ nō tm̄ in ętate infantili ſz p illa ętāte ad quā ꝓducē di ſunt. Muti ēt p signa cōfiteri possunt cruc̄e x̄pi. iō huiꝰ sacr̄i ſuſceptionē nō ipedit ifantil̄ etas .nec femineus ſexus.nec p̄uatio vſus lingue. Et qz certū eſt q̄ infantes nō p̄nt hāe obicē fictiōis.iō certi⁹ ē q̄ ſuſcipiāt sacr̄m t rē sacrā q̄z ille q ꝓfirmat adultus. Quapp quo ad ſacr̄m melius ē ſacr̄m cito ꝓferre baptizatis q̄z expectare adultam etatem.

Articulus quartus

c Onſequenter q̄ritur de quarto p̄ncipali. Et circa ſacr̄m querunt duo. Pº vtz in collatiōe huiꝰ sacr̄i caracter ſuſcipiēti ip̄matur. zº vtz eidem gr̃a gratum faciēs. ꝓferat.

p Rimo oñdo q̄ in collatiōe huius sacr̄i nō ip̄rimit̄ caracter ſuſcipiēti. qz aut eēt eiusdē spēi cū caracter baptiſmali aut alteriꝰ.nō pº mō.qz duo accidentia eiusdē spēi nō p̄nt ſil̄ esse in eodē ſubiecto. nec zº modo.qz cū duoz accidentiū ſpē diuersoꝝ vnū non dependeat ab alio posset ſuſcipi sacr̄m confirmatiōis nō ſuſcepto bapº qō falſuz ē. Jtē ſacr̄m dat ad spāles pugnā.ſed illa eſt cōis oīb⁹ x̄pianis cū caracter ſit ſignū distinctiuū ig̃r nō imp̄mit̄ in ſacr̄m. Contrariū tenet cōis opinio eccl̄ie t doctoz. Rn̄deo q̄ in collone hui⁹ sacr̄i ip̄rimit̄ caract ſuſcipiēti t qz hoc rō sufficiēter aducta eſt supra di. ꝯ.q. 4.ar.2.iō nō hic re[illegible]eto. Ad p^m in opp^m dō q̄ iſte caracter eſt alteriꝰ spēi q̄z caracter baptiſmalis.qō pz qz ordinat ad spāles effectū. Et cū arguitur q̄ duoz accidentiū ſpē diuersoꝝ vnū nō dependet ab alio.dico q falſuz eſt marie q̄n vnū eſt in potentia paſſiua ad alteriꝰ ſuſceptionē. vt aūt oñſum eſt supra caracter baptiſmalis ē supnaturalis potētia qua pōt baptizatus alia ſuſcipe sacra. Ad z^m dō q̄ pugna spūalis ꝯ aduersarios p̄pe ſalutis oībus ē cōis t pugna contra aduersarios cōis fidei eſt. fortioribus spālis.

s Ecūdo quer̄tur vtrū ſuſcipiēti cōfirmationem gr̃a gratū faciēs ꝓferat. Et vi q nō.qz aut illa gr̃a eſt eadē cū gr̃a baptiſmali.aut non.ſi sic.g̃ mutatio eēt ad illud qō iā hītū eſt.ſi non. g̃ due gr̃e gratū facientes essent in hoīe qō falſuz eſt.qz ōes gr̃e gratū faciētes eiusdē spēi in eodē ſubiecto esse nō possunt. Jtē gr̃a gratū faciēs eſt cōtra culpam. Cōfirmatiō ē ꝓtra penā ꝯ pusilanimitatē.g̃ in iſto sacro nō oportet ꝓferri gr̃az gratū faciētē. Cōtra extra de sacra vnctiōe.ſ.p frōtis. Per ꝓfirmationē dat̄ spūs scūs ad augmentū t robur. Sz spūs scūs non dat̄ simpliciter hōi niſi p gr̃az gratū facientez. g̃ ſuſcipiēti ꝓfirmationē gr̃a gratū faciēs cōferr̄. Rn̄deo q̄ ſuſcipiēti ꝓfirmationē gr̃a gratū faciēs ꝓfertur.p oia.n.sacra no.l.ē emundatio ab his q̄ repugnāt scitati vt oñdi pōt p ea q̄ supius dcā sunt. di. i.q.pª ar.4.p sacra aūt ip̄rimenta caracterē eſt vltra ſacr̄m deputatio ad quedā officia spālia scitatis vt pz p ea q̄ dcā sunt supra di.ꝯ.q.4.ar.2.emūdatio aūt ab his q̄ scitati repugnāt fieri nō pōt niſi p gr̃az gratū facientē.nec sine illa ē aligs idoneus vt deputet̄ ad scitatis officia. Et iō cū p ſuſceptionē sacr̄i ꝓfirmatiōis ip̄rimat̄ ſuſcipienti caracter p quez hō deputat̄ ad spāle offi^m scitatis duplici rōne infūditur gr̃a gratū faciens ſuſcipiēti ꝓfirmationem eo mō q° ſuſcipi dz. Ad p^m in opp^m dō q̄ ex gr̃a q̄ infūdit̄ ſuſcipiēti ꝓfirmationē t illā quā iā ſuſceperat p bap^m ꝓstituit̄ vna gr̃a p ēntiā sicut ex cōpleme̅to t ꝓpleto ꝓstituit̄ vnū numero p ēntiam. Ad z^m dō q̄ gr̃a gratū faciēs nō eſt tm̄ ꝯ culpā ſed ēt ꝯ penā derelictā ex culpa seu disponētez ad eaz. talis aūt pena eſt pusilanimitas.

Articulus quintus.

c Onſequenter q̄rit̄ de ꝯ.p̄ncipali t circa ſacr̄m q̄rūtur duo. Pº vtz hoc sacr̄i ſuſceptō ſit neccia ad ſalutē. zº vtz hoc sacrz ſit dignius sacramento baptiſmi.

p Rimo ostendo q̄ ſuſceptō huiꝰ sacr̄i ſit neccia ad ſalutē de ꝓsec. di.ꝯ. Oēs fideles. oēs p manus ipositiōes epoz ſcīm spīm post bap^m accipe de

bēt vt pleni xp̄iani inueniātur. Sz hōi neccīuz ē ad salutē vt sit plenus xp̄ia⁹. g̃ susceptio h⁹ sacr̄i ē necessaria ad salutē. Jtē eadē di. Spūs scūs. victuris neccīa sunt ꝓfirmatiōis auxilia. Jtē in terra interdicta nō debēt sacra mīstrari nisi illa q̄ sunt necessitatis. Sz ex̄ de sen. exco. re. sponso. §. Preterea dicit dn̄s papa. dicit q̄ sicut in ciuitate interdicta p̄nt baptizari pueri sic ⁊ ꝓfirmari. g̃ susceptio ꝓfirmatiōis neccīa est ad salutē. Cōtra gr̄a gratuz faciens sufficit ad salutē. sz in bap° dat gr̄a gratuz faciēs. g̃ bap⁹ sine ꝓfirmatiōe sufficit ad salutem.

Jtē ō de ꝓse. di. 4ª. spūs scūs regnātio p se saluat mor in pace veri seculi recipiēdos. g̃ ad h̄ nō ē necessaria ꝓfirmatōis susceptō. Rn̄deo q̄ susceptio sacr̄i ꝓfirmatiōis puulis baptizatis nō ē neccīa ad salutē sic intelligēdo q̄ sine eius susceptiōe saluari nō possint. q⁹ vt h̄i de ꝓse. di. 4ª. spūs scūs. continuo transituris sufficiūt regnātiōis bn̄ficia. Sic ēt loquendo de neccīo nō est p se neccīa adultis hui⁹ sacr̄i susceptio q̄uis eis ad maiorē victorie pfectō nez sit neccīa. Un̄ vbi p̄us. victuris neccīa sunt confirmatiōis auxilia. ꝓēptus hui⁹ sacr̄i adultis ne peniteāt est dānabilis. Tūc aūt ꝓēptores reputari debēt q̄n̄ h̄ita bona ⁊ sufficiēti opportunitate suscipiēdo h̄ sacr̄m ip̄m suscipere renuūt aut notabiliter negligūt. Et sic intelligi dz illud Hu°. 2°. li° de sac. pte. 7. c. 3. timendū ē his q̄ p negligētiaz amittunt ep̄i p̄nūciaz. ⁊ nō suscipiūt manus ip̄positionē ne fōte pp ea dānētur. s. vbi penit⁹ peniteāt qa festinare ō buerūt dū potuerūt. Ad p^m dō q̄ illa auctoritas ō plenitudine xp̄ianitatis itelligēda nō ē q̄tū ad necessitatē. q⁹ sic sunt pleni xp̄iani p bap^m. sz q̄tū ad suprogationē. vel dic q̄ h̄ referendū ē ad illos qui h̄ sacr̄m suscipe contēnūt. Un̄ ex̄ ō snīa exco. respōso. §. Preterea in glo. sine ꝓfirmatiōe nō est plene xp̄anus qui eā cōtēnit. Ad 2^m pz solutio ex dictis in qōne. Ad 3^m dō q̄ maior est falsa. Morientib⁹ eni si digne peniteāt pōt dari eucharistia. ex̄ de pe. ⁊ remissione. q̄ in te. ⁊ tpe interdicti. Et ō snīa ex cōicatiōis. Permittim⁹. p̄mittimus eccl̄iaz mīnistris semel in ebdomada tpe interdci nō pulsatis cāpanis voce submissa ianuis clausis excōicatis ⁊ iterdictis exclusis missaz sollēnia celebrare cā cōficiendi corp⁹ dn̄i qō decedētibus in p̄nia nō negatur. Qualiter aūt p̄ceāt ar^a ad ptem aliaz videri potest ex dictis in questione.

Ecundo queri vtz sacr̄m cōfirmatōis sit dignius sacr̄o bap̄i. Et vr̄ q̄ sic. mgr̄ in lr̄a h⁹ di. c°. 2°. dicit de ꝓfirmatione respectu bap̄i q̄ maiori veneratiōe tenēda est sicut a maioribus dat. Jtē de ꝓse. di. 4ª. nouissime. Et recitat magr̄ in lr̄a h⁹ di. c°. 2°. in vnctōe baptismatis dī spūs descēdere ad h̄itationē deo ꝓsecrādā. In hac etiā eiusdē septiformē gr̄az cū oi plenitudine scitatis ⁊ virtutis venire in hoiez. Cōtra illud sacr̄m est nobili⁹ qō hz meliorē effcm̄. Sz bap⁹ est huiusmōi. q⁹ p ip̄m remittit oīs pena ⁊ oīs culpa nō sic aūt p ꝓfirmatōis sacr̄m. g̃ digni⁹ est sacr̄z bap̄i q̄tū ꝓfirmatiōis. Rn̄deo illud sacr̄m digni⁹ est qō digniorē hz effcm̄. dignitas aūt sacr̄i maxie fm̄ suā virtutē pensanda ē. p cognitionē. g̃ dignitatis effectuū deuenire possumus in cognitionē dignitatis sacr̄oz. Digniss̄im⁹ aūt effcūs cuiuslibet sacr̄i est gr̄a. gr̄a aūt tanto ē digniōr q̄tō ē maior. q⁹ q̄tō est melior tāto est dignior. ⁊ q̄tō melior tāto maior. Et ecōtra q⁹ fm̄ Aug. de trinitate. c°. 8°. In his q̄ nō mole sz vtute mag^a sunt. idē est mai⁹ eē q̄ meli⁹ eē. illud g̃ sacr̄m dignius est in cui⁹ susceptiōe maior gr̄a ꝓferē. maior āt cōferē simplr̄ in susceptiōe bap̄i q̄tū ꝓfirmatiōis. tū q⁹ p susceptionē bap̄i p° effīcit hō mēbz xp̄i ⁊ ō ei⁹ regno qō est militās eccl̄ia vt. n. videm⁹ reges sz rectū rōis iudiciū ampliorē gr̄am faciūt ill̄ sup q°s de nouo regnare inc ipiūt q̄tū alijs. tū q⁹ expressius bap⁹ q̄tū ꝓfirmatio repr̄sentat mortē xp̄i p q̄tū xps nobis gr̄az meruit. digni⁹ g̃ sacr̄m simplr̄ est bap⁹ q̄tū ꝓfirmatio. q̄uis fm̄ qd sit ecōuerso. qa eius administratio reseruata est digniorib⁹ personis ⁊ in digniori materia celebrat. Quoz rō est qa nō est tāte neccitatis sicut bap⁹. Et q⁹ primus finis ad quē dat nō ē ita cōis sicut ille ad quez dat bap⁹. Et q⁹ chrisma exp̄ssius repr̄sentat hui⁹ sacr̄i effcm̄ q̄tū minus nobilē materia. Et dcis pz solo ad p^m in opp^m. Ad 2^m dō q⁹ gr̄a ꝓfirmationis si accipiat p̄cise p⁹ illo gradu gr̄e q⁹ sradditur p ꝓfirmationē gr̄e bap̄i. Quia tū ex illo ⁊ gr̄a p̄cedēti fit vna gr̄a p eēntiā maior q̄tū erat gr̄a bap̄i p se. pp hoc dī. s. scūz in ꝓfirmatiōe venīt cum oī plenitudine sanctitatis in hominē.

Articulus sextus.

c **Onsequenter** queritur de. 6°. p̄ncipali. Et circa h̄ q̄rūtur. 2°. Pº vtz h̄ sacr̄m sit iterabile 2° vtz inunctio fieri debeat in fronte.

p **Rimo oñdo** q⁹ h̄ sacr̄m sit iterabile. medicia est iterabilis q̄ est ꝓ iterabilē morbū. Sz pusillanimitas ꝓ quā est ꝓfirmatio ē iterabilis morbus. g̃ iterabilis cōfirmatio. Jtē h̄ sacr̄m non est dignius q̄tū sacr̄m vnctiōis extreme. min⁹. n. nobilis vtus est fortitudo q̄tū spes. ut aūt supi⁹ habitū ē di. 2ª. q. 4. ar. p̄mi. extrema vnctio est ad iuuādū actū spei ⁊ ꝓfirmatō ad adiuuādū actū fortitudinis. sz extrema vnctio pōt iterari. g̃ multo forti⁹ ꝓfirmatō. Cōtra de ꝓse. di. 4ª. dcm̄ est nobis visuz est eandē ꝓfirmatiōez sicut nec bap^m iterari mīme debere. Rn̄deo q⁹ sacramentū ꝓfirmatiōis cū effectū ip̄primat idelebilē. s. caracterē iterari nō dz. sicut dicit magr̄ in lr̄a h⁹ di. c. 2. Un̄ bis ꝓfirmatus sciēter irregl̄aris ē. De bis ēt ꝓfirmato ignorāter dicas vt supi⁹ dcm̄ ē de bis ignorāt baptizato. ꝓfirmatū ēt recōfirmās sciēter si publicū est. irregularis ē sicut supius dcm̄ est de bap°. Ad p^m in opp^m dō q⁹ q̄uis pusillanimitas in hoīe sit iterabilis. nō tū illa cui⁹ fuit cā originale pecm̄. ꝓ illā aūt ē directe h̄ sacr̄z. Uel pōt dici q⁹ q̄uis sit morb⁹ iterabilis nō pp h̄ est iterāda medicina q̄ interius i p̄mit vtutē sufficientē ꝓ morbū. talis aūt medicina est omne sacr̄m ip̄mens caracterē. Ad 2^m dō q⁹ maior ē falsa nec valz eius pbatō q⁹ q̄uis extrema vnctio fit p appropriationē ad inuandū actū nobiliorīs virtutis q̄tū ꝓfirmatio. tū q⁹ n tm̄ coopat ad actū spei q̄tuz ꝓfirmatio ad actum fortitudinis nō pōt ꝓcludi q⁹ sit ꝓfirmatiōe nobilior imo ad sensū videm⁹ q⁹ fortiori debilius adiutoriū dat. Preterea extremā vnctionē dīe ē in a diutoriū spei ⁊ ꝓfirmatōnē in adiutoriū fortitudi

nis dictū ē p appꝛopationez nō p ꝓpetatez. qlibet adiuuat quālibet virtutem.

s **Ecundo queritꝰ** vtꝝ iūctio chrismatis in confirmatiōe fieri debeat in frōte. Et vī q nō d ꝑse. di. 4ª. Spūs scūs confirmamur ad pugnā. Sz aptitudo ad pugnandū magis pēdet ex bona dispositō ne cordis q̄z capitis. Cū ḃ locꝰ corpis sit q̄si i pectore magis dz vnctio fieri in pectore q̄z i frōte. Itē ex de sacr. vnctōe. §. p frōtis. dī q i confirmatione dat spūs scūs ad robur. Robur aūt ē in neruis ꝛ ossibꝰ Cū g fm Aug. ꝛª. liº. de aialibꝰ. c. iº. nerui oriātur a corde ꝛ nō a capite magis dz fieri vnctio confirmatiōis in pectore q̄z i fronte. Sꝛ ex de sacr. vnctione §. qa vo. i frōte inūgit baptizatꝰ vt libere confiteatur q credit. Rñdeo q cū ḃ sacrm ordinet ad constantiā ꝛ sine erubescentia fidē confitendū marie q̄tū ad articulū mortis xpi in cruce. ꝛ signa timoris ꝛ erubescētie marie appeāt in frōte pp sui ppinquitatē ad organū imaginatiue. iō ille q confirmat inūgit chrismate in modū crucis i frōte vt sibi ondat q confiteri crucez xpi dz sine erubescentia ꝛ timore. Et sic ex dictis videri pōt q. ſ. cōcurrūt ad huiꝰ sacrī essentiā s. scificatū chrisma. supradcā vboꝝ forma ex pte mīstri. dignitas pōtificalis. vel ꝓmissio papalis sacerd oti fcā. ꝛ intētio debita. Ex pte aūt suscipiētis regit pars corpis determiata. s. frōs qō aūt dicit magr huiꝰ di. c. ꝛ. ḃ sacrm a ieiunis tñ debere tradi ꝛ nō alr. nisi cogat necessitas. ꝛ illud d ꝑsec. di. 4ª vt epi. nō nisi ieiuni p ipositionē manuū spūs scī tradāt exceptis infirmis ꝛ morte piclitātibꝰ nō pti net ad sacrī cōtiā. tñ peccat epūs faciēs ꝓtiū illud ēt qō dī. e. di. Ut ieiuni. Ut ieiuni ad firmationez veniāt pfcē etatis moneāt p ꝓfessionez facere pus vt referat ad sacrī necessitatē fm reuerentiā. Et ad ḃ vt suscipiētes sacrm melius sint dispositi ad suscipiendū sacrī rē. s. gram qō pz p lram sequētē. Nō tandū ēt q frōs confirmati dz ligari quousq̄z desiceretur. ne frōs inuncta aliqs sordes subtrahat. ꝛ ēt ḃz Hu. ꝛª. liº de sacr. pte. 7ª. c. vl. confirmatū decet nō lauare caput vsq̄z ad. 7. dies pp. 7. dona spūs sci. Et q ecclia. 7. diebꝰ celebrat aduentū spūs sci i discipulos. Ad pm in oppm dō q q̄uis aptitudo ad pugnā magis sit ex corde q̄z capite. cū signa timoris magis appeāt in frōte q̄z in pectore. Et preterea aptior ē hō ad cōstāter standū in bello ꝛ vincendū p bonā discretionē q̄ multū dependet ex bona orgāo rū capitis dispositiōe q̄z p calorē ꝛ spūs q sunt i corde. Unū puerbiorꝝ. ꝛ4º. cū dispositiōe init bellū. vt dī eccl. 8º. Sapiētia hōis lucet i vultu illiꝰ. Ad ꝛm dici pōt q plus valz ad bellū sapiētia q̄z corpis ortur ꝛ robur ēt mēris pcīs vī dependere ꝑz aliquos ex bona dispositiōe capitis q̄z corpis. sz qcquid sit de ḃ tñ ḃ certū ē q signa mentis robuste magis appareant in fronte q̄z in pectore.

Articulus septimus.

c **Onsequenter** q̄rit de 7º. pncipali. Et circa ḃ querūtur duo. pº vtꝝ ille q confirmat debeat teneri. ꝛº a quot ꝛ qualibet debeat teneri.

p **Rimo oñdo** q nō debeat teneri. Quia teneri signū est debilitatis in eo q tenet. Sz in suscepti hui sacrī hō fortificat. g nō ē q̄uenies vt tūc teneatur. Priū tenet consuetudo eccliē. Rñdeo cū ḃ sacrm det ad robur eo ipo q hō ad successionē eiꝰ accidit. oñdit q sufficiēs robur stādi p se hīe nō presumit. ꝛ iō ad ḃ significandū institutū fuit vt ab alte ro teneret si tī aliqs confirmat absq ḃ q ab alio teneat sacrm suscipit q̄uis ḃ fieri nō debeat nisi necessitas aliq ḃ exigat. Ad arm i oppm dō q q̄uis p susceptionē hui sacrī hō fiat fortis tñ accedit tā quā debilis ꝛ hec intentio illa representat.

s **Ecundo queritꝰ** a quot ꝛ qlibet debeat teneri il le q cōfirmatur. Rñdeo q institutū fuit q nō teneret nisi ab vno eo q cognationes spuales mrimonia impediūt. Unū de cōsec. di. 4ª. Mo plēs. nō plēs ad suscipiendū de bapº infantez accedant q̄z vnꝰ siue vir siue mulier in cōfirmatiōe id ipsuz fiat. tñ vbi ē consuetudo q plēs teneāt nō est phibendū. qa ḃ pōt coopari ad amicitie nutrimentū. non aūt dz teneri ab illo q non est confirmatus. sicut nec in bapº dz hō teneri ab illo q non est baptizatus ō cōsec. di. 4ª. in baptizāte si tī ꝓtiū fiat q̄uis fieri nō debeat casu necessitatis excepto nihilominus qa ille qui baptizatur vel confirmatur vere suscipit sacrm non dz etiā teneri a monacho. nisi sit monacus. Unde de consec. di. 4ª. Non licet. nō licet abbati. vel monacho de baptismo suscipe filios. nec cōmēres hīe. p sacz aūt confirmatōis ꝓhīt spūalis cognatio. 3o. q. 4ª. Si qs vnꝰ. tñ pdcā ad sacrī necessitatē nō referūt. pōt ātt teneri vir a muliere ꝛ eꝰ q̄uis magna deceat viꝝ a viro teneri. In cāu ēt necessitatis pōt teneri ab illo q ipm tenuit i bapº. Ubi de cōsec. di. 4ª. In cathecismo. in cathecismo ꝛ in bapº ꝛ i confirmatiōe vnꝰ pūnus fieri pōt si necitas cogit. nō ē tñ consuetudo romana. sz p singlos singli sit ad ḃ. s. vt cum pluribus amicitia ꝓtrahatur.

c **Jrca litteram** virtꝰ hꝰ sacrī ē dōatio spūs sci ad robur Cōtra i susceptione eucharistie dat spūs scūs ad robur. Juxta illud psal. Et pānis cor hois cō firmet. Rñdeo in susceptiōe confirmatiōis roboratur aia p spūm scīm ad tollerātiā mali in susceptiōe eucharistie ad constātiā bōi vel per pm aia roboratur i fide. prm i charitate qō p ap ꝓbatiōez itelligēdū ē.

Dist. viij.

p **Ost** sacrm bapī. ꝛē. Supi determiauit mgr de sacro bapī et sacro confirmatiōis. hic ōtermiat de sacro eucharistie. Et pº qº ad eiꝰ cē. ꝛº qº ad eiꝰ fieri. di. iiª. ibi. Si aūt q̄rit q̄lis sit. Dª i. 3. pº determiat ō ḃ sacro ꝑz se. ꝛº p ꝓparatōnē ad suscipientē di. 9. ibi. Et sic due. 3º oñdit vez corpꝰ xpi ptinēri sub pānis spē. i. sub accidētibus panis. di. io. ibi. Sūt idē alij. Dª in. 3. Dº determinat de hꝰ sacrī dignitate. ꝛº de eiꝰ institutione. ibi. Hoc ētiam. Tertio de eius integritate. ibi. Nūquid ibi. Dª in duas. pº oñdit hꝰ sacrī dignitatē p eiꝰ efficaciā ꝛº p eiꝰ figurā. ibi. Cuiꝰ figura. Illa ps i q̄ determiat de eiꝰ institutiōe diuidit in duas. Dº oñdit

ꝯ hora ⁊ sub ꝯ forma xp̃us b̃ sacr̃z istituit. 2° quar ecclia i celebrãdo horã illã nõ custodit. Jbi iõ etiã.

Jlla ps i ꝙ ꝺtermiat de hꝰ sacr̃i integritate diuidit in duas. ℙ° assignat ea i qbꝰ b̃ sacr̃z ꝓsistit. 2° explanat ea ⁊ breuit recolligit ibi. Sunt igitur.

Articulus primus.

c **Jrca hanc** di. qrẽdũ ẽ pncipaliter de tribꝰ. ℙ° õ hꝰ sacr̃i istitutõe. 2° ꝓfectione. 3° de forma. Circa pm qrunt 4. ℙ° vtr̃ spes panis ⁊ vini ꝓsecrate sint sacr̃m no. l. 2° vtr̃ sint vnũ sacr̃z. 3° vtr̃ b̃ sacr̃z fuerit ꝙueniẽt pfiguratũ. 4° vtr̃ ꝙueniẽter istitutũ.

p **Rmo ostendo** ꝙ spes panis ⁊ vini ꝓsecrate ñ sunt sacr̃z no. l. qa vt supiꝰ hi tũ ẽ. sacr̃z est ex filitudine repntãs. Sz spes panis ⁊ vini ꝓsecrate nõ hñt filitudinẽ cũ corpe xp̃i ⁊ sanguĩe cũ spes ille sint accñtia ⁊ accns sit a substãtia dissile. ꝙ nõ st sacr̃a no. l. Jtẽ pãis ẽ totũ homogeneuz. corpꝰ xp̃i ẽ etherogeneũ. ꝙ nõ ẽ spes pãis ex nãli filitudie repsentãs corpꝰ xp̃i. Et ex ꝓti nec ẽ eiꝰ sacr̃z. Jtẽ sacr̃z no. l. illiꝰ rei cuiꝰ ẽ sigm ẽ cã. Sz pdcẽ spes nõ st cã vi corpis xp̃i. ⁊ sanguis. nec corpis mystici. ꝙ nõ sunt sacr̃z no. l. Cõtra de pse. di. 2ª. i sacrox. dicũt pdcẽ spes eẽ sacr̃z. Jtẽ. e. di. nõ oz. hꝫ idẽ. Rndo ꝙ spes pãis ⁊ vini pꝰ ꝓsecrationẽ fcãm a sacerdote sub forma vboꝝ ⁊ intẽtiõe debita. sunt sacr̃z no. l. quia signum ⁊ causa rei sacre est sacramẽtũ no. l. sz predcẽ spes sũt signũ duplicis rei sacre. ẽ. n. spes pãis signũ corpis xp̃i vi. qõ ẽ res sacra sub ipa spe ve ꝓtẽta. Est ẽt sigm corpis xp̃i mystici qõ ẽ res sacra. s. fcã ecª. ꝙ tñ nõ ẽ sub ipa spe realr ꝓtẽta. Spes ẽt vini ẽ sigm vi sanguis xp̃i. ꝙ ẽ res sacra ⁊ sub spe pdcã vacr̃ ꝓtẽta. qa ꝯuis ẽt b̃ sacr̃z nõ sit cã eẽntie corpis xp̃i absolute. tñ ẽ cã eẽntie eius sub illa spe ⁊ cã eẽntie sãguis sub spe vini ꝯuis ẽt sit cã hoiuz ipoꝝ ꝙ sunt ecclie mẽbra. tñ ẽ istãlis cã fidei ⁊ caritatis p ꝙs vniũr ad vniꝰ corpis mystici ꝓstitutiõez ⁊ iõ cã ẽ corpis mystici ꝯtũ ad eiꝰ formã. ꝯuis nõ ꝯtũ ad eiꝰ materiã. Ex dcis pz ꝙ pdcẽ spes nõ tñ st sacr̃z no. l. sz ⁊ sacr̃z inter alia altissimũ iꝯtũ i se vaciter ⁊ realiꝫ ꝓtinẽt scitatis auctorẽ. ⁊ pz ꝙ pdcẽ species sunt sacr̃z tñ ⁊ corpus xp̃i verũ sacr̃z ⁊ res. Res. s. respectu spẽi pãis. ⁊ sacr̃m respectu corpis mystici. qz sicut corpꝰ xp̃i ꝓstat ex purissimis ⁊ diuersis mẽbris. sic corpꝰ xp̃i mysticũ ex diuersis psonis p fidẽ ⁊ charitatẽ purificatis. b̃ aũt corpꝰ ẽ res ⁊ nõ sacr̃z. nisi velles dicere ꝙ corpꝰ xp̃i mysticum ecclie militãtis sit sacr̃z corpis mystici ecclie triũphãtis. Et sicut dcm ẽ de corpe xp̃i p ꝓpationẽ ad spẽz pãis. sic intelligas de sanguĩe eiꝰ p ꝓpationez ad spẽz vini. Ad pm in oppm dõ ꝙ accns ⁊ si sit a substãtia dissile in eẽntia ⁊ nãli aptitudie eẽndi. ex b̃ tñ nõ segr̃ qn in accidẽte possit eẽ nãlis aptitudo ad repntandũ substãtiaz. aliꝫ. n. p accñtia nõ posset deuẽiri in cognitiõez substãtie. ⁊ nõ tñ repntãt accidẽtia substãtiaz ꝯa apta nata sunt informare. Sz ẽt illa cuiꝰ ista ẽ repntatiua. Et iõ qz substãtia pãis repntat corpꝰ xp̃i i eẽndo iꝯtũ ꝓficiꝫ ex purissimis ḡnis sicut corpꝰ xp̃i ꝓstat ex purissimis mẽbris ⁊ in effectu iꝯtũ reficit corpaliter sicut corpꝰ xp̃i reficiꝫ spũalr. iõ spes pãis repntat corpꝰ xp̃i. Et ex b̃ pz solo ad 2m. Ad 3m pz solo ex dcis i corpe qõnis.

s **Ecũdo queritur** vtr̃ spes panis ⁊ vini ꝓsecrati sint vnũ sacr̃m. Et vi ꝙ nõ qz sacr̃z ẽ sacre rei signũ. ḡ plia sacre rei signa sunt plura sacra. Sz spes panis ⁊ spes vini sunt plura sacre rei signa. ḡ sunt plura scra. Jtẽ ꝯuis ẽm ℙhi. p°. ℙerihier. nom̃ sit vox significatiua. tñ ples voces vnũ significantes sunt plura noia. vt ẽnis ⁊ gladiꝰ. ḡ a sili ꝯuis spes panis ⁊ vini sunt signa eiꝰ de rei ingtũ sub qlibet ꝓtinẽt totus xp̃us tñ sunt plra sacra. Cõtra sacr̃z vnitatis marĩe debz ee vnũ. Sz b̃ sacr̃z ẽ ũitatis sacr̃z ꝙ ẽ p fidẽ ⁊ charitatẽ in corpe mystico. ḡ b̃ sacr̃z ẽ vnũ. Rndeo ꝙ pdcẽ spes panis sunt vnũ sacr̃m vnitate integrata ex plibꝰ relatis ad aliqd vnũ. referũr. n. ad vnã rez significatã no sub eis ꝓtẽtã ꝙ ẽ corpꝰ xp̃i mysticũ ⁊ ad vnã rez significatã ⁊ sub eis realr ꝓtẽtã. s. ad ipm xp̃z. qz ꝯuis spes panis pº repntet corpus ⁊ spes vini sanguinẽ. qz tamẽ sanguis ⁊ corpꝰ xp̃i. sepata nõ sunt iter se. nec a xpo iõ ex ꝓnti qlibz dcãr spẽr repntat ⁊ ꝓtinet. totũ xm refertr ẽt tanꝯ signũ. ⁊ cã ad vnã spũalẽ refectionẽ integrã ꝙ ẽ ad filitudinẽ integre refectiõis corporalis ꝙ ꝓhẽdit cibũ ⁊ potũ qz ꝓsistit in potatõne intellectꝰ p fidei illustrationẽ ⁊ in cibatiõe effectus p charitatẽ. Ad cuiꝰ refectõis integritatẽ signi ficandã voluit xp̃s in b̃ sacr̃o ꝓtineri sub spẽ cibi ⁊ potus vt eẽt in b̃ integra significatio rei ꝯz in suscipiẽte efficit. ex duabꝰ ḡ spẽbꝰ ꝓstituit vnũ integrũ signũ. Ad pm in oppm dõ ꝙ ꝯuis spes panis ⁊ vini sint plra signa. tñ ex his integrat vnũ. Cui ꝓpletũ signũ ad qõ significandũ dicit Greg. in qdã collecta. ℙerficiat in nobis dne tua sacra qõ ꝓtinet ad significandũ plres ptes hꝰ sacri. Et in alia dicit vt b̃ tuũ sacr̃z nõ sit nobis reatꝰ ad penã. ad significãdũ ꝙ ex illis vnũ integrũ ꝓstituit signũ. Ad 2m dõ ꝙ plres voces idẽ significãtes plura sunt noia. qa nois forma nõ ẽ res significata. sz signiº q ẽ in plribus vocibꝰ plurificat ꝯuis respũ vniꝰ rei nec sũt ordiate ad sil significãdũ illã rez qz qlibz p se ꝓplete significat eã. aliꝫ nõ posset vere dici plra noia sz spes panis ⁊ vini ꝓstitute sunt ad sil significãdũ tãꝯ vnũ integr signũ vnã rez non contentã ⁊ vnaz contentam ⁊ vnam effectam.

t **Ertio queritur** vtr̃ b̃ sacr̃z fuerit ꝙueniẽter pfiguratũ. Et vi ꝙ nõ ꝓz ℙhi. 5°. phir. mutatiõis ñ ẽ mntatõ. ḡ a sili nec signi ẽ signũ. Sz b̃ sacr̃z ẽ sigm ḡ nõ ẽ pfiguratũ. Jtẽ ꝯto res ẽ rarior tãto ceteris pibꝰ ẽ pciosior. Un glo. sup illud ꝑmi. Re. 3. c. Sermo dñi erat pciosus. dicit qz rarꝰ. Sz figura huiꝰ sacr̃i debuit eẽ mltũ pciosa. ḡ multũ rara. icõueniens ḡ fuit ipm multiplicitr pfigurari. Contra b̃ sacr̃z prefiguratũ fuit p panẽ ⁊ vinũ ꝙ obtulit Melchisedech Abrae. vt hꝫ Gen. 14°. in glo. ibidez. ⁊ p altare qõ edificauit Abraã ad imolanduz Jsaac. de qº hꝫ Gen. 22°. Un glo. ibidẽ. Hec figura nri altaris i qº ꝓsecrat corpꝰ xp̃i ⁊ sanguis. Cũ ḡ iste prefiguratiões fcẽ fuerũt p ꝓsilũ spũs. s. g nihil iconueniẽs ꝓsulit ꝙueniẽter b̃ sacr̃z pfiguratũ fuit. Rndo ꝙ ad oñendũ hꝰ sacri dignitatẽ ⁊ vtilitatẽ ꝙueniens fuit ipm prefigurari nõ tñ vna figura sz multiplici. ⁊ ẽt pp eiꝰ difficultatẽ ad credendũ manudu

ci. Ad p^m in opp^m dō q̄ quāuis īmediate non sit mutatiōis mutatio. nec sicut subiecti. nec sicut termini. vt ibi ℙphi. oñdit. tñ mutatio mediāte alio termiatur ad mutationē vt gnātio mediāte genito ad geniti mutationē termiaī. a sili dico q̄ signi pōt eē signū inq̄stū signū significat rez absolutā q̄ significat. ⁊ sic istud sacr̄z fuit p̄figuratum vel dō ⁊ melius q̄ nō ē sile de mutatiōibus quas facit natura. ⁊ rō actus. n. volūtatis īmediate pōt respicere actū cognitiōis. ⁊ iō instituī potuit nō tñmō signū aliud significans sz etiā significatio īmediate significās aliā significationē. Ad 2^m dō q̄ ar^m nō plus cōcludit nisi q̄ nō fuit ꝓueniēs eandē figurā pl̄ibus vicibus reiterari ad p̄figurandū h̄ sacr̄m q̄z exigeret dignitas ⁊ arduitas sacr̄i. hec aūt exigebāt, vt p̄figurarent pluribus figuris q̄ ipm p̄figurarent sub rōib^9 diuersis. Ad 3 p oblationē melchisedech fuit p̄figuratū in q̄stū ad spēs sensibiles panis ⁊ vini q̄stū ad rē ꝓtentā per esuz paschal agni q̄stū ad rez in suscipiēte effectū p māna p q̄ etiā p̄figuratuz fuit res ꝓtēta iq̄stū dulciter reficiēs suscipiētē.

q **Harto** vtz h̄ sacr̄m conueniēter fuerit institutū. Et vi q̄ nō. ga nihil ꝓueniēter instituit in cui^9 cōstitutiōe aliqd ꝑ rōez implicaī. Sz in ꝓstitutiōe hui^9 sacr̄i multa ꝑ rōem iplicata videnī. s. accētia. sine subiecto. ⁊ q̄ō maius ꝓtineaī in minori ⁊ q̄ vnus hō ab hoie māduceī ⁊ multa alia. q̄ inconueniēs eius institutō fuit. Itē h̄ sacr̄z viaticū dr. q̄ ab illo tpe quo hoies fuerūt in via debuisset h̄ sacr̄m institui. inconueniēter q̄ fuit institutū cū eius institutio nō fuerit tpe ꝓueniēti. Itē h̄ sacr̄z ē memoriale passiōis xp̄i. Ad sacro instituto postea subiūgit xp̄s. h̄ facite in meā ꝓmemorationē. lu. 22°. q̄ nō fuit cōueniēs h̄ sacr̄z institui aī passionē. Cōtra sicut gnāto necessariū ē ministrari alimentū ad sustentationē vite ⁊ augmenti. sic regnāto p bap^m ꝓueniēs fuit sacr̄m institui ad ꝓseruationē ⁊ augmētationē vite spūalis recepte p bap^m. tale aūt est sacr̄m eucharistie in quo cōtineī fons spūalis vite. q̄ ꝓuenienter fuit īstitutuz. Itē xp̄us h̄ sacr̄m instituit cui^9 nulla actio potuit nisi cōueniēs eē. Rñdeo q̄ sicut aie vegetatiue q̄ est formale p̄ncipiū naturalis vite gnābiliū ⁊ corruptibiliū deus indidit potētiaz gnātiuā p q̄s res viuens efficit ⁊ augmentatiuā p quā genitum augmentatur ⁊ roboraī. ⁊ nutritiuā p q̄s nutritur ⁊ in esse cōseruaī q̄diu viuit. Ad ꝑm sniam ꝓbi. 2°. top. aialia semp nutriunt aliquo mō. a sili ꝓueniēs fuit deū inter sacra instituere tria per quor vnuz aia efficiatur viuens vita spūali ⁊ supernaturali. ⁊ h̄ est sacr̄m bapi.. Et p aliud in viuēte spūaliter vita spūalis augeaī ⁊ roboretur. ⁊ h̄ est ꝓfirmatiōis sacr̄m. Et p aliud viuēs spūaliter i vita spūali nutriatur ⁊ pficiatur. ⁊ h̄ē sacr̄m eucharistie. Quapp eius susceptiōe indiget viuēs vita spūali q̄ est vita gr̄e q̄diu est in statu in quo illā pōt amittere. h̄ est toto tpe naturalis vite. Ad p^m i opp^m dō q̄ minorē falsa. accidētia. n. esse sine subiecto eo mō q̄ sunt in h̄ sacro ⁊ maius cōtineri in minori eo mō quo corpus xp̄i ꝓtineī sub spē panis ⁊ hoiez māducari eo modo quo xp̄us asumēte sacr̄m manducaī ⁊ alia q̄ in h̄ sacro cōtra rōnez videnī. nō sunt ꝑ rei veritatē ꝓtra rōez rectā. quāuis hui^9 cognitio nostrā naturalē facultatē transcendat sicut inferius spāliūs declarabiī. Ad 2^m dō q̄ quāuis aī aduētū xp̄i fuerūt hoies in via. tñ ante xp̄i aduentū non fuit cōueniēs h̄ sacr̄m institui ⁊ rōe rei ꝓtente que est ipse xp̄us qui nō debuit realiter ꝓtineri sub spē panis ⁊ vini anteq̄ esset de vgine natus. ⁊ rōe rei signate nō contēte que est spūalis vnitas corporis mystici q̄ ante xp̄i aduentū hoies carnalius sapiebāt q̄s post. tñ semp habuerūt adiutoriū cōueniens sm exigentiā tpis ⁊ status vt supius oñsuz ē. Ad 3^m dō q̄ q̄uis h̄ sacr̄m sit memoriale passiōis xp̄i. tñ ꝓuenientius fuit ipsuz institui ante passionez q̄s post vt ab eis recedēs q̄stū ad esse corporale visibile cum eis remitteret q̄stū ad esse sacr̄ale vt h̄ sacramentū instituendo facto discipulis oñderet suam passionē de ꝓximo īminere. cōuenienti^9 etiā fuit ut instituereī post cenā q̄s ante. q̄ i passiōe sua q̄ tunc iminebat vetus sacrificiū erat terminandū ⁊ quia memoriale datuz ab amico amicis cum ab eis corporaliter ⁊ visibiliter receditur. solet fortius imprimi memorijs amicoꝝ ⁊ diligenti^9 et reuerentius custodiri

Articulus secūdus

c **Onsequenter** querī de 2°. pncipali. Et circa hoc querūtur quattuor. ℙ° vtz hoc sacr̄m ante prandiū debeat cōfici. 2° vtz deficiēte vno sacerdote in mīstrādo ministeriū p sacerdotē aliū debeat suppleri. 3° vtz hoc sacr̄z a ieiunis solū debeat sumi. 4° vtz licitū sit statim comedere p^9 susceptionez h^9 sacr̄i.

p **Rimo oñdo** q̄ hoc sacr̄m nō debeat ꝓfici āte prādiū sz post cenā. In opando. n. debem^9 nos cōformare xp̄o tanq̄s exēplari. iurta illud exodi. 25°. Inspice ⁊ fac sm exēplar^q tibi i mōte mōstratū ē Sz xp̄us hoc sacr̄m post cenā ꝓfecit. q̄ ⁊ a nobis dz cōfici post cenā. Itē h̄ sacr̄m ē memoriale passionis xp̄i. sz expressius representat eā pfectā post cenā q̄s āte prandiū q̄ passio xp̄i quasi statim post cenā icepit. q̄ post cenā dz ꝓfici. Cōtra. 7^a. q. 1^a. Nihil. nullus post cibū potūq̄z quelibet minimū sumptū missas facere p̄sumat. sz h̄ sacr̄m nō dz ꝓfici nisi in missa. q̄ nō dz ꝓfici post cenā sz ante prandiū

Rñdeo q̄ h̄ sacr̄m nō dz ꝓfici post cenā sz aī prandiū pp maiorez sobrietatē ministri ⁊ maiorē reuerentiā sacr̄i ⁊ expressiorē repītationē passionis xp̄i q̄uis. n. cito post cenā fuerit captus. tñ iter tertiaz ⁊ sextā fuit crucifixus. Ad p^m in opp^m dō q̄ i opā do debemus nos ꝓfirmare xp̄o in opibus in q̄bus a nobis voluit imitari nō in alijs. nō. n. q̄ ambulauit sup aquā debem^9 conari vt sup aquas ābulemus. noluit aūt a nobis imitari in ꝓficiēdo sacr̄m eucharistie post cenā q̄ fuit rō quare hora illa fuit ꝓueniēs h̄ sacr̄m institui q̄ nō cōuenit ad h̄ vt a nobis post cenā debeat ꝓfici. Ad 2^m dō q̄ minor est falsa vt ꝑz ex dictis in corpore questionis.

s **Ecundo querit** vtz deficiente vno sacerdote i mīstrādo mīsteriū p sacerdotē aliū deberet suppleri. Et vi q̄ sic. 7^a. q. 1^a. Nihil cēsuimus ꝓuenire vt cū a sacerdotibus missaꝝ tpe sacra mysteria ꝓsecrāt̄ur si egritudinis accidit cuiuslibz euētus quo ceptū nequeāt ꝓsecratiōis explēr mysteriū

gfor mare

fitlicitū ēpo vel pr̄ebytero alteri ꝓsecratiōez exequi cepti officij. Cōtra mysteriū vnitatis non vī debere ꝑfici nisi ab vno. ſz ℔ sacr̄m est mysterium vnitatis. g̃ nō vī ꝑfici nisi ab vno. Ad istā qōnez dicūt aliq ꝙ si sciat vbi p̄mus sacerdos deficit ali⁹ sacerdos ibi dz inchoare ⁊ totū ꝑficere. Si vero nesciat vbi desierit. a capite dz inchoare. Sz cōtra esto ꝙ certū sit ꝙ qñ desijt iaz dixerat ℔ ē. tūc ꝑm illā opinionē dz alius sacerdos dicere corp⁹ meum ⁊ vltra ꝓcedere qđ absurdū est. Ur̄ g̃ mihi dō ad qōez ꝙ si nesciatur vbi p̄m⁹ sacerdos desierit dz hostia cū reuerētia reseruari. qa nescit vtr̄ fit ꝓsecrata vel nō. ⁊ alia accepta hostia dz ali⁹ sacerdos mysteriū a capite inchoare. Si aūt certū esset primū sacerdotē añq̄ deficeret ꝓsecrasse corpus ⁊ sanguiēz credo ꝙ alius sacerdos posset vbi ille deficit incipe ⁊ missaz ꝑficere. nec oportet a capite inchoare ⁊ sic pōt intelligi decretū ad ptē p̄maz allegatū. Si aut certū eēt primū ꝓsecrasse corp⁹ ⁊ sanguinē deberet alia hostia accipi ⁊ totū a capite inchoari. qr̄ ꝓsecratio corpis ⁊ sanguinis ad vnū pti net sacr̄z qđ ab vno dz perfici ⁊ hostia p p̄mū sacerdotē ꝓsecrata cū sub illa vere sit corp⁹ xp̄i. cā cōsecratio corpis ꝓsecrationē sanguinis non expectet vt inferi⁹ oñdetur deberet solēniter reseruari aut p̄m sacerdotē sūi. Ad ar^m ad partē aliam dō ꝙ misteriū vnitatis marie ꝓsistit in ꝓfectione corpis ⁊ sanguis ⁊ ℔ nō nisi ab vno dz fieri. Sz ꝙ vna missa a duob⁹ sacerdotibus in casu necītatis ꝑficiatur nō repugnat vnitati corpis mystici. vt. n. dī p̄ceal legato decreto. Cū simus oēs vnū in xp̄o. nihil cōtrarium diuersitas ꝑsonaꝝ format vbi efficaciā p speritatis vnitas fidei repr̄esentat.

t **Ertio queri** vtrū ℔ sacr̄m soluz a ieiunis de beat sumi

Et vī ꝙ nō de ꝓse. di. i^a. sacra. Sacra altaris nō nisi a ieiunis hoibus celebrent exceptо vno die. anniuersario quo cena deo celebrat. g̃ illo die licet post cenaz sumere ℔ sacr̄m. Itez nō est ꝓsuetum ℔ sacr̄m sumi a ieiunis nisi pp sobrietatez sumptis ⁊ reuerentiā sacr̄i. Sz potus aque vel aliqd simile nec est cōtra sobrietatē suscipiētis nec ꝫ reuerentiā sacr̄i. g̃ ab aliquo nō ieiuno pōt sumi. Contra de ꝓse. di. 2^a. Liquido. ⁊ sūptuz est ab Aug. li°. i°. ad inquisitiōes ianuarij fere eque distanter iter mediū ⁊ finez ⁊ recitat magr̄ in lr̄a h⁹ di. c°. 3°. Placuit spūi scō vt in honore tanti sacr̄i pus in os xp̄iani dñicū corpus intraret q̄z exteri cibi. iō p vniuersum orbē mos iste seruatur. Rndeo ꝙ corp⁹ xp̄i nō debet sumi nisi a ieiunis ieiunio nature qđ dicitur a ꝓuatione cuiuslibet alimenti quo qs ieiunus dī quousq̄z aliquē cibū vel potū sumpserit etiam si postea in die pluries comesturus sit ⁊ ℔ institutū ē ⁊ ꝓsuetū pp reuerētiaz sacr̄i. In cāu tī necitatis imminente mortis piculo pōt ℔ sacr̄m post cibos alios sumi. qr̄ etiā si sacerdos ante missaz lauat os suum ob sacr̄i reuerentiā ⁊ cāu aliqua gutta itrauerit stomachū nō credo ꝙ pp ℔ teneat dimittere missaz celebrare marie in die solēni. qr̄ ℔ non vī impedire dignā p̄parationē p̄r̄es byteri neq̄z reuerentiam sacr̄i ⁊ de silibus silr̄ iudiciū hēatur. Nec est acgescendū dicētibus ꝙ illi q post dcm̄ matutinū in sero bibit nō est licitū sequēti die celebrare nisi pus itez dicto matutino. ℔. n. nō iuenit statutū sufficit

eniz ꝙ digestū sit qđ sumpsit in sero añq̄z celebret siue de nocte dormierit siue nō. Si aūt dō die i māe ita modicū scienter accipiat ꝙ digestū sit plenarie añ horā tertie. non tī dz celebrare. qa sic obseruat ꝓsuetudo approbata q̄ est optima legū interp̄s. eī de ꝓsue. Cū dilectus. Ad p^m in opp^m dō ꝙ illud decretū abrogatū est p alia capl̄a ⁊ per ꝓtrariaz cō suetudinē sm apparatū ibidē. Ad 2^m dō ꝙ potus aque sciēter sumptus ⁊ si nō ꝓtra sumētis sobrietatē. eēt tī cōtra eius dignā p̄parationē ⁊ ꝫ sacr̄i reuerentiā. iō. n. hoc sacr̄m añ omnē cibū ⁊ potū debet sumi vt oñdatur ꝙ sumēs ℔ sacr̄m rei ꝓtente in ℔ sacro sup̄ oia dz vniri. Auctoritas ad ptē aliaz intelligi debet casu necessitatis excepto.

q **Harto queritur** vtr̄ licitū sit statiм edere post sumptionē hui⁹ sacr̄i. Et vī ꝙ nō. de ꝓsecr. di. 2^a. Tanta. qui residua corporis dñi q̄ i sacrario sunt relicta ꝓsumūt nō statiz ad accipiendos oñis cibos ꝓuenīt. Itē. e. c°. si mane dñica portio editur vsq̄z ad sertaz ieiunent ministri qui eā ꝓsumpserūt. Et si tertia vel quarta hora acceperūt ieiunēt vsq̄z ad vesperū. Contrariū tenet ꝓsuetudo.

Rndeo ꝙ post sumptionē sacr̄i eucharistie pp reuerentiā eius q̄ sibi est exhibenda nō tīn sumendo sed iā sumpto dz suscipiens aliquātulū postea a cibis alijs abstinere ne ille sacre spēs q̄ q̄diu in forma remanēt p̄pria corp⁹ xp̄i ꝓtinēt cōmisceātur cū illis. qr̄ tā cito ille spēs trāsmutātur non oz diu ab alijs cibis abstinere post hui⁹ sacr̄i sumptionē.

Ad auctoritates in opp^m dō ꝙ intelligende sunt de debito honestatis non necessitatis.

Articulus tertius.

c **Onsequenter** q̄rit de. 3°. ꝑncipali. Et circa ℔ q̄runt quattuor. ℙ° vtr̄ forma ꝓsecratiōis pānis ꝓsistat in his vbis p̄cise. ℔ est. n. corp⁹ meū. 2° vtr̄ forma ꝓsecratiōis sānguinis p̄cise ꝓsistat in his vbis. hic est enim calix sānguinis mei noui ⁊ eīni testamēti mysteriuz fidei q̄ pro vobis ⁊ ꝑ multis effundet in remissionē pecc̄ōrū. 3° vtr̄ vtus trāsubstantiatiua p⁹ respiciat sacerdotē q̄z vba. Quarto vtr̄ vna forma sine alia suam habet operationem.

p **Rimo oñdo** ꝙ forma ꝓsecratiōis pānis nō ꝓsistat p̄cise in vbis p̄dcis. i sacr̄is bapi ⁊ ꝓfirmatiōis minister loqtur vbo p̄me p̄sone dicēs. ego baptizo ⁊ cōfirmo. g̃ vī ꝙ in forma h⁹ sacr̄i nō dz ℔ vbū ē ponicū sit vbū tertie p̄sone. Itē p forma ꝓsecratiōis panis transubstantiatur substantia panis in corpus christi. ergo in forma magis debet poni verbuz opatiuū sicut ℔ vbū fit vel transubstātiat q̄z vbum substātiuū cuiusmōi ē ℔ vbū est. Itē corp⁹ in quod transubstātiat substantia pānis nō est corp⁹ sacerdotis ꝓferētis vba sz xp̄i. g̃ magis est debita forma ℔ ē. n. corp⁹ xp̄i. q̄z ℔ ē. n. corp⁹ meū. Itē nullus euāgelistarū ponit hanc ꝓnctōnē. n. Sz ipi sufficiēter narrauerūt veritatē de sacr̄i forma. ergo hec coniunctio enim non est de forma consecrationis panis. Itē ℔ ꝓnomē ℔ cū sit ꝓnomen demōstratiū aut demōstrat accītia panis aut substantiam aut

corp⁹ xpi.sed siue demõstret panis accidẽtia: siue ub stãtiaz falsa est ꝓpositio qa corp⁹ xpi vere dici snõ põt nec de accñtib⁹ pãis nec ō substãtia eius. Si ēt demõstret corp⁹ xpi falsa est ꝓpositio pp implicationẽ falsaz qa tũc iplicaret sub ill'spẽbus esse corp⁹ xpi stati ip'o ꝓnoie noiato.ꝛ ḃ est falsuz. qa nõ est ibi corp⁹ xpi quousqz oīo pfecta est.g̃ qcquid demõstret illud ꝓnomẽ semp oīo falsa est.sz oīo falsa nõ põt esse hui⁹ sacri forma.cũ sit sacrm veritatis.g̃ in p̃dictis vbis nõ ꝓsistit forma ꝓsecrationis panis. Jtẽ fm phi.8⁹.metha. diffinitioni nihil põt addi vel ab ea subtrahi sine mutatiõe spẽi sicut numero nulla vnitas põt addi aut subtrahi qn mutetur spẽs numeri.sz fm sniaz phi.7⁹.ꝛ.8⁹.metha.

Illud qō idicat diffinitõ ẽ fõma.g̃ forme nihil põt addi aut ab ea subtrahi manẽte eadẽ specie.sz verbis predcis Lucas addit qō pro uobis tradet̃.nec tñ formã ꝓsecrãtiõis panis mutat.g̃ in supradictis vbis p̃cise nõ ꝓsistit forma ꝓsecratiõis pãis. Jtez p vtutẽ vboz q̃ xpus instituit ad ꝓsecrandũ panez est corp⁹ xpi sub specie panis. Sz p vtutẽ istoz̃ vboz.ḃ est.n.corp⁹ meuz.nõ est corp⁹ xpi sub specie qa cã nõ est p suũ effectũ.sz esse corp⁹ xpi sub specie panis cã est veritatis p̃dcõz vboz.fm enim sniaz phi.li⁹.p̃dicamẽtoz.ex eo q res est. vitas in ppositiõe affirmatiua est.g̃ p̃dcã vba nõ sunt illa q̃ xps instituit ad panẽ ꝓsecrãdũ. Cõtra ex ō cele. misse Cũ marthe.§. Ex eo.credim⁹ q forma vboz sicut in canone repit̃.ꝛ a xpo apli.ꝛ ab ip̃is eoz accepe-runt successores.g̃ in vbis p̃dictis positis in canõe misse de quo ibi logt̃.ꝓsistit forma quã xps instituit ad trãsubstantiandũ panẽ in corpus suũ. Jtẽ cõsecratio panis fit p aliq̃ vba.sed nõ inuenim⁹ alia vba ab istis p que possit substantiari panis in corpus xpi g̃ in vbis supradictis forma ꝓsecratiõis ꝓsistit. Rñdeo q p̃cise in his vbis.ḃ ẽ corpus meũ cõsistit forma ꝓsecrationis panis.hec aũt ꝓiunctioni nõ est de eẽntia forme.sz ponit̃ ibi ad notandũ ordinẽ ꝓsecratiõis ad vsuz materie ꝓsecrate q vl⁹ nõ ẽ ēt de essentia sacri. vba ēt q̃ in canõe misse precedũt ꝛ sequũtur nõ sunt de eẽntia forme. Vñ si sacerdos õmittere oia alia q̃ sunt i canõe ꝛ in missa ꝛ diceret tñ ista vba ḃ est corp⁹ meũ.sup materiam debitã ꝛ cũ intentiõe debita vere ꝓsecraret.tñ omittẽdo alia grauiter peccaret tãq̃ ꝓtẽptor ecclie ordinatiõis ꝛ reuerẽtie sacri.ea.n.q̃ in canõe misse añcedũt p̃dcã quattuor vba ꝛ totũ officiuz misse ab ecclia ordiata sunt ad reuerẽtiã hui⁹ altissimi sacri.ꝛ ad debitã suscipiẽtis preparationẽ.hec ēt cõiũctio.n.cuius nõ sit de eẽntia forme tñ sine peccõ nõ põt sci ēter omitti marie vbi est ãtiq̃ ꝓsuetudo q ponat̃.p̃dcẽ aũt forme ꝓueniẽtia in solutione argumẽtoz patebit vbi tota difficultas tangit̃ qōis

Ad p^m in opp^m dō q ḃ sacrm est sui institutoris spãle memoriale.i ḃ ēt sacro nihil facit minister nisi vba pferre.hui⁹ etiã sacri excellẽtia inter alia magis ẽ supra rõnez hũanã. Jn sacro aũt bapi ꝛ ꝓfirmatiõis minister cũ platiõe vboz facit aliqd ptinẽs ad eẽntiaz sacri. vt baptizãs deteriorẽ absolutionem ꝓfirmãs in frõte vnctionẽ.hec ēt sacra nõ sunt ita spãlia memorialia sui institutoris.nec in tñ sunt supra hũanã rõem sicut ḃ sacrm.ꝛ iõ forma hui⁹ sacri ꝓfertur in psona xpi pp qō ponit̃ vbũ tertie psone.sed forme bapi ꝛ ꝓfirmatiõis aliquo mõ ꝓferũ

tur in psona ministri.quapp ponũtur in eis vba ꝓme psone. Ad 2^m dō q corpus xpi est in ḃ sacro. sine memoratiõe.ꝛ iõ magis ponit̃ ibi vbũ substãtiuũ quo significatur trãsubstantiatiõis termin⁹ q̃z optatiuũ quo significaret̃ fieri trãsubstantiatiõis.maxime q: cũ corpus xpi ibi nõ sit nisi p transmutationẽ substãtie panis in ip̃m exp̃mẽdo ip̃m ibi esse significatur ḃ p transubstantiationez esse fieri. Ad 3^m dō q minister loqtur in psona xpi.ꝛ iõ sicut xps qñ sacrm ḃ instituit dixit hec vba.ḃ est corpus meuz. qō decẽti⁹ fuit q̃z si dixisset ḃ ẽ corp⁹ xpi.ita ꝺcẽti⁹ ẽ vt forma sit ḃ ẽ corp⁹ meũ q̃z ḃ ẽ corp⁹ xpi.nec pp ḃ potest dici q sacerdos dicit falsũ sicut nec Ange lus loq̃ns moysi in psona dei falsuz dixit dicendo ego sum deus Abraam. Ad 4^m pz solo ex dictis in qõne. Ad 5^m dicũt aliq̃ q illud ꝓnomẽ nullaz facit demõstrationẽ q: sacerdos pfert illa vba quasi materialiter. q̃uis.n. proferat illa vba q̃ sunt significatiua nõ tñ figniatiue.q: recitat ea sicut a xpo dcã.qō pz per lr̃am p̃cedentẽ in canõe. Sz xps illa verba significatiue ꝓtulit demõstrans p illud ꝓnomẽ suũ corp⁹ qō iam erat sub specie panis q̃ illa vba dixit. q: añq̃ illa vba diceret trãsubstãtiauerat panẽ in corpus suũ qō vi apparenter posse p bari p ordinẽ vboz in euangelio ꝛ in canẽ misse. Verobiq̃.n. ꝓponit̃ vbis supradictis ḃ vbuz bñdixit. Vñ dicũt illi q vba supradicta iam precesserat benedictõ qua consecrauerat cui opinioni concordat dñs Innocentius papa li⁹ de officio misse pte. 3ª.c⁹.6⁹.ꝛ.ix⁹. Sed quãuis hec opinio in superficie multum videatur cõcordare his q̃ dicũt i euãgelio ꝛ in canone misse.tamen in rei veritate non concordat. Si enim christus anteqũ protulerit vba supradicta confecit.hoc fuit aut sine verbis aut cum verbis. Non primo modo .quia aliter sine vbis conficere deberem⁹. Nec secundo mõ.qa cum illa verba nesciamus conficere non possem⁹ non enim dici potest q per verba supradicta nos debere conficere instituerit ꝛ per illa cõfecerit .qa ad hoc non habetur auctoritas neq̃ ratio. immo magis contra rationem videtur q vnum sacramñtum per duas formas verborum fuisset confectũ per vnam ab auctore.ꝛ per aliam a ministris. Re stat ergo q christus per supradicta verba confecit ꝛ tunc remanet eadem difficultas in videndo q demonstrauerit pronomẽ quando christus confecit. Ratio aũt qua aliqui nituntur predictã opinionem improbare dicentes.q si verba dicerentur a ministro tanquã recitante verba ab alio dcã per illa non posset confici.quia tunc nõ accederet ad materiam non est conueniens.q: sicut videm⁹ q homo recitãdo verba christi vt ab eo dicta moueret corda audientiũ sic potuisset xps instituer̃ q sacerdos recitãdo vba p̃dcã a xpo eẽ dcã.posset sacerdos ꝓficere cuz ipsam narrationem intenderet ad materiam referre. Alij dicunt ad argumentuz q pronomen demonstrat significatum per panez vt sit sensus.hoc.i.significatum per hanc hostiam est corpus meum. Sed contra hoc modo non significaretur corpus christi futurum vel esse sub specie nec in ipsum aliquid transubstantiari.ꝛ quia sacramenta debẽt significare suum effectum p̃dicta opinio est inconueniens ꝛ maxime quia vi fauere errori qnorũdã hereticoz dicẽtiũ corp⁹ xpi nõ esse

in sacro altaris nisi sicut in signo. Alij dicũt q̃ ꝑ nomẽ demõstrat corp⁹ xp̃i. vt ꝓtẽtũ sub spẽ. vt sit sẽsus illud qđ ẽ ꝓtẽtũ sub hac spẽ est corp⁹ meũ. ⁊ hoc est verũ. qz vt ipi dicũt significatiões oĩum partiũ illius oratiõis referũtur ad illud istãs quo platõ ei⁹ cõplex in quo istanti sub illa spẽ est corp⁹ xp̃i. qz p̃dicta oratio in illo istãti efficit qđ significat. Est enim enũciatio nõ tm̃ significatiua. sz sibi etiã vtus assistit rei significate optiua q̃ aũt demõstratio ipius pro nois ad illud istãs referri debeat pbat sic. ad illud tẽpus referũtur significatiões ptiũ enũciatiõis ad qđ referũtur inq̃ntuz sũt ptes enũciatiõis. inq̃tum p̃ma ꝙuertit. sz ista cõuertit in hãc. corp⁹ meũ est h̃ qđ ẽ ꝓtẽtuz sub hac spẽ. sz ꝑstat q̃ in ista demõstratio pnois refert ad vltimũ istãs platiõis enũtiationis. g̃ silr ⁊ in p̃ma. Sz ꝓtra significatio oĩois platẽ cõsistit ex significatioib⁹ ptium ei⁹ successiue platarũ. g̃ significatiões ptiũ p̃cedũt cõpletã significatiõem oĩois totius. cũ g̃ significatõ hui⁹ pnois h̃ sit in demõstrãdo stati cũ est cõpleta ei⁹ platio demõstrat aliqd p̃ns vel futurũ de primo vt vtrũq̃. nõ expectat g̃ ad demõstrandũ illud istans in quo ꝙpletur platio oĩonis totius. ¶Preterea ſm p̃dictã opinionẽ corp⁹ xp̃i eẽ sub spẽ panis eẽt cã veritatis in p̃dicta oĩone qđ eẽ nõ põt. qz p veritatẽ oratiõis p̃dicte est corp⁹ xp̃i sub illa spẽ ⁊ iterũ q̃nis in eodez instanti cõpleat oĩonis platio vt sit corp⁹ xp̃i sub panis spẽ. tm̃ ꝑus cõpletur ordie nãe oratiõis platio q̃ corp⁹ xp̃i sub illa spẽ. ¶Preterea rõ adducta ꝑ illa opiniõe nõ valet. qm̃ enim aliq̃ oĩo explicita i sui subiecto aliquã orationẽ iplicat ipa iplicatio debet poni ex pte subiecti ppositiõis i qua ꝙuertitur. Unde istius ppositiõis illud qđ ꝓtinet sub hac spẽ est corpus meũ nõ est ista cõuersa. corp⁹ meũ est illud qđ ꝓtinetur sub hac spẽ vt argumẽtuz supponat. sed h̃ illud quod ẽ corp⁹ meũ continet sub hac spẽ. Alij dicũt q̃ illud pnomẽ demõstrat nõ substãtiã panis determinate nec corp⁹ xp̃i determinate. sed illud qđ est cõmune manens in p̃ncipio trãsmutationis ⁊ in fine vt sit sẽsus cõtẽtũ sub hac spẽ nõ determinãdo corp⁹ xp̃i nec substãtiã panis est corp⁹ meum.

Sz ꝓtra nulla indiffinita est vera nisi ꝑ aliquo determinato verificet. Si enim hec est vera. homo p̃dicat. oportet q̃ ꝑ aliquo hoie determinato verificet. ergo si ista indeterminata cõtentũ sub hac spẽ est corp⁹ meũ est vera. oportet q̃ verificet ꝑ aliquo determinate cõtento. Tũc q̃ro qd est illud. Si dicas q̃ panis hoc eẽ nõ põt. Si dicas q̃ corp⁹ xp̃i. tẽ ante cõpletã plationẽ enũtiatiõis transubstãtiatio facta ẽ qđ falsũ ẽ. Uidet g̃ mihi dđ istud pnomẽ h̃ facit demõstratiõem ad itellectũ ⁊ ad sensũ simul. Sic itelligẽdo q̃ demõstrat aliqd qđ ẽ obiectũ itellectus ⁊ aliqd qđ est obiectũ sensus p̃mũ in recto. seđm in obliquo. vt sit sensus. h̃. i. aliqd sub hac spẽ sensibili nõ restrigẽdo existẽtiaz sub hac sẽsibili spẽ ad aliquã determinataz tp̃is dr̃iam. significatõ. n. nois sine substãtiui siue adiectiui nõ restrigit ad aliquã tẽporis differentiã. Uñ ſm donatũ tẽpus non est de accidẽtibus nois. ⁊ qz suppositio nois fũdat sup ei⁹ significatiõem ita q̃ nihil supponit nisi in aliquo saluat significatũ suũ. et qđlibet tale suppositũ eius est. ideo per hunc terminũ substãtia potest supponi substãtia q̃ est vel fuerit vel erit. Cum ergo ꝟz donatũ. ideo dicatur pnomẽ qz ponitur ꝑ nomine demõstratiuo per istud pnomen. hoc põt intelligi aliquid p̃ns vel de ꝓpinquo futurũ sub hac spẽ. ſm enim donatũ pnomini nõ accidit tẽpus nec dici põt q̃ restringatur ꝑ vbum p̃tis tẽporis ad supponẽdum tm̃ ꝑ aliquo qđ p̃ns ẽ. sub illa spẽ cũ verbuz futuri temporis restringere nõ possit terminũ ad supponendum ꝑ re futura tm̃ cuius rõ est. qz q̃nis res significata per vbum sit immediate vnita rei significate ꝑ suppositũ. tm̃ significat ꝑ modũ distãtis. Idẽ aũt qđ significat ꝑ modũ distantis non restringit.. qđ significat per modũ indistãtis restrigit. Cum. n. dr̃ homo est albus iste termin⁹ hõ non restringitur ad supponẽdũ ꝑ albis tm̃. sicut cum dr̃ homo albus. Cũ ergo sacerdos in ꝑsona xp̃i ꝓferat hãc ꝓpositiõem. hoc ẽ corpus meũ. sensus est aliqd sub hac spẽ p̃ns vel de ꝓpinquo futurũ est corp⁹ meum. Et hoc simplr verũ est. qz q̃nis hec distinctio rõne hui⁹ ptis aliqd p̃ns sub hac spẽ nõ sit vera. nisi ſm loquẽdi vsũ quo aliqd stati cõuertẽdũ in rẽ aliã dicit eẽ res illa vt aq̃ stati ꝙuertẽda in aerẽ dicitur aer. ⁊ humor statim ꝙuertẽdus in carnẽ dicitur caro. tamẽ rõne alterius partis disiunctiue ex vi locutiõis vera est. Oration enim assistit virtus operans in fine ꝓpositionis rem significatam per eaz. Disiunctiua autem simplr est vera. si altera pars eius vera est. ⁊ indiffinita vel particularis simplr est vera. cuicũq̃ supposito per substãtiuũ cõueniat predicatũ. Ad 6ᵐ. dđ q̃ ꝑ̃ibi loqtur de additione rei eẽntialis nõ accidẽtalis. Illud autem qđ lucas addit nõ est de eẽntia forme. vt ex superius dictis videri potest. Ad 7ᵐ cum dicitur q̃ corpus xp̃i est sub spẽ panis causa est veritatis predictorum verborum. ⁊ ideo dico q̃ nõ est verũ. sed corp⁹ xp̃i statim fore sub specie panis causa est illi⁹ veritatis. quia sensus illi⁹ oratiõis est illud qđ statim est sub hac spẽ. est corp⁹ meum. ⁊ per veritatem h̃ orationis corp⁹ xp̃i sub illa spẽ est. postq̃ autem cõsecratio facta est si tunc dicatur hoc est corpus christi i intentione enunciãdi tm̃ huius orationis veritas dependet ex existentia corporis christi sub illa specie.

¶ Eciendo queritur vtruz forma consecratio-
nis sanguinis xp̃i precise consistat in his verbis. hic est. n. calix sanguinis mei noui ⁊ eterni testamenti mysterium fidei qui pro vobis ⁊ ꝑ multis effundet in remissiõem peccatorũ. Et vr̃ q̃ nõ. quia nullus euãgelistarũ ponit talẽ formaz. Lucas n. dicit. hic est calix noui testamẽti in meo sanguine q̃ ꝑ vobis fundetur. Et matheus dicit. hic ẽ sãguis meus no. te. qui ꝑ multis fundet in remissionez peccatorũ. Ergo forma cõsecratiõis sãguis nõ ꝑsistit i his vbis supradictis. Itẽ greci dicunt cõficere sub his verbis hic est sanguis meus. no. t. ꝑ vobis ⁊ ꝑ multis effusus in remissionẽ peccatorũ ergo si greci vere cõsecrãt. forma consecratiõis sãguinis non cõsistit precise in verbis supradictis. Item sanguis xp̃i ꝑ omnibus effusus est. ergo magis dz poni in eẽntia forme ꝑ omnibus q̃z ꝑ multis. Item baptismus magis ordinatur ad remissionem peccatorũ q̃z sacrm̃ eucharistie. sed in forma baptismi nõ ponitur hec determiatio i remissionẽ peccatorũ. ergo nec hic debz poni. Itẽ calix

nō coopantur ad trāsubstātiatiōem vini in sāguinē. ergo nō est de forma per quā fit talis trāsubstantiatio. Itē in forma cōsecratiōis panis significatur corp⁹ in recto. ergo a simili hic: dz significari sāguis in recto. Itē in nullo euāgeliorū ponit hoc vocabulū eterni. ergo nō est de forma cōsecratiōis vini Itē sicut baptismus p appropriatiōem est sacrm fidei. ita hoc est sacrz caritatis g̃ in forma magis dz poni misteriū caritatis q̃s fidei. Itē de forma cosecratiōis panis nō est qđ p vobis tradet. g̃ a simili de forma cōsecratiōis vini nō est q̃ p vobis effundetur. Cōtra supradicta vba i canone misse sunt posita p forma ꝓsecratiōis vini. Ad istā q̃nem dicūt aliq̃ q̃ đ forma ꝓsecratiōis vini ñ sūt oia vba supradicta. qz in illis solū vbis cōsistit huiusmodi forma p q̃ exp̃mit trāsubstātiatio vini in sanguinē hoc aūt exp̃mit sufficienť per hec vba. hic ē calix sāguinis mei. Un̄ dicūt q̃ in his vbis p̃cise ꝓsistit forma ꝓsecratiōis vini. Alijs videť aūt q̃ cū verba sequētia vsq; ibi in remissionē pcc̃oꝝ. iclusiue non cōstituāt nouā orationē sz sūt determinatio p̃dicati. qz sūt de eēntia forme ꝓsecratiōis vini. z ita fm istos in his vbis. hic ē calix. vsq; ibi in remissionē pecca toꝝ iclusiue ꝓsistit p̃cise eēntia forme cōsecrationis vini. ita q̃ nō licet addere vl minuere trāsponere vl interponere variare vl corrūpere vba nisi sic̃ superius dictū ē in forma baptismi. Que aūt p̃cedūt ptinēt vl ad sacrī vsū seu reuerētiā. Ea etiā q̃ sequūtur ad reuerētiā sacrī ordinata sūt. hui⁹ aūt forme cōgruitas z expositio i argumētoꝝ solutiōe patebit

Ad p^m in opp^m dđ q̃ sicut dicit Jnno. ex de cele. mis. Cū marthe. multa tā de vbis q̃s de factis dñi cis inuenim⁹ ab euāgelistis omissa. que apli vl sup pleuisse vbo vel facto exp̃ssisse legunť. Et ita ēt ip̃i euāgeliste mutuo iter se suppleuisse legūť q̃ ab eorū aliq⁹ vl aliqb⁹ sūt omissa. Un̄ cū tres euāgeliste posuerūt. hoc est corp⁹ meū solus lucas adiecit q̃ pro vobis tradet qđ referēdū est ad ꝓsecrattonē panis Et cū matheus z marc⁹ dicāt p multis. lucas dicit pro vobis. Matheus aūt in remissionē peccatoꝝ adiūxit hoc dcm̃ ē ad ꝓsecratiōem vini. Utꝝ autez p vba silia q̃ dicūt euāgeliste ve ꝓsecrať vinū si dicerētur. dicūt aliq̃ q̃ nō. qz nō intendebāt p̃scribe ꝓsecratiōis formā sz narrare facti hīstoriā. Alij q bus ꝓsentio ꝓtrariū dicūt. qz idē dicūt in snia cum forma supius dicta. Un̄ fm istos p quālibet formā traditā ab aplis vl euangelistis posset ꝓfici qz oēs sūt eadē forma q̃stū ad sētētiaz. al greci nō ꝓficerēt qđ falsū ē. tū nō debem⁹ ꝓficere nisi per vba supradicta ppter cōsuetudinē z traditionē ecclie. Et qa petrus illā formā romane ecclie tradidit cui⁹ traditiōem tenere securissimū est. Ad 2^m dđ q̃ greci cōficiūt in forma quā eis tradidit paulus. q̃ eadē ē in sententia cū illa quā nobis tradidit petr⁹. Ad 3^m dđ q̃ q̃s sanguis x̄pi p oibus sit effusus q̃stuz ad sufficiētiam. nō tū omnes recipiūt illius sufficiētie efficatiā. ppt eorū indispositionē. z ad ł significādū nō dicit ibi p omnib⁹. sed p multis. Et ne suspicari posset q̃ illi multi nō referrētur nisi ad gētem iudeorū. ideo post q̃s dixit p vobis loquēs discipulis suis qui erant de gente iudeoꝝ subiūxit z p multis s. genere gētiliū. Ad 4^m dđ q̃ hic nō ponit remissio peccatoꝝ vt ppri⁹ effectus hui⁹ sacrī. sed vt effectus passionis que exp̃mitur per ꝓsecrationē sāguinis. Ad 5^m dđ q̃ q̃s calix nō coopetur ad transubstātiatiōem vini in sanguinē. tamē cōtinet illđ quod trāsubstātiatur. z postea illud in qđ fit trāsubstantiatio. Et magis dicit calix sanguinis q̃s sāguis meus. qz ibi datur sub spē potabili. sanguis aūt de sui rōne nō dicit aliquid potabile z ideo debuit ibi aliquid poni quo homines vtunť ad potū. Scien dū tū q̃ ibi accipit ꝓtinens pro contento sicut si diceretur hic ē scyphus vini. Ad 6^m dđ q̃ quia potus in vase cōtinetur. nō sic aūt panis. ideo in consecratiōe sanguinis debuit vas poni. z hec fuit ratio significādi sanguinem in obliquo vt patet ex solutione precedentis argumenti. Ad 7^m dđ q̃ q̃s hoc vocabulū eterni a nullo euāgelista sit exp̃ssū. tamē habeť exp̃sa vbā eorū. Unde Jnno. de cele. mis. Cū marthe. Unde nouū. i. vltimū cē describitur idē eternū. i. ppetuū cōprobatur nouissimū. z eni hois testamētū imobile pseuerat. qz testatoris obitu cōfirmať. Ad 8^m dđ q̃ caritas p̃supponit fidē z effectus caritatis effectū fidei. Et ad ł significādū magis dicit effectus mysterium fidei q̃s mysteriū charitatis. Ad 9^m dđ q̃ in consecratione corporis nō ita exp̃rimitur passio sicut in consecratione sanguinis. z ideo in eius consecratione nō ita ponitur aliquid exp̃rimens passionē sicut in sanguinis cōsecratione. Eo enim ipo q̃ sanguis cōsecratur p̃ se oñditur fuisse effectus a corpore qđ factum fuit per passionem. Secūdū p̃dicta sic expone orationē. hic est calix sanguinis mei. i. hic est sanguis meus in calice. Unde matheus z marcus dicūt. hic est sanguis meus noui testamēti supple dedicatio sz glo. super dicta verba mathei vetus enim testamētum dedicatum fuit sanguīe hyrcorū z vitulorūz. nouū autez testamētum sanguine x̄pi mysteriū fidei. i. habēs secretā z absconditā in telligētiam per fidē tenēdam. Un̄ Jnno. ex de cele mis. Cū marthe. §. Ex eo dicit mysteriū fidei quoniam aliud ibi creditur q̃s cernať. z aliud cernitur q̃s credatur. cernitur. n. spēs panis z vini. z credit veritas carnis z sanguinis x̄pi ac virt⁹ vnitatis z charitatis. Qui p vobis z p multis. hoc expositū ē in solutione argumētorū in remissionem peccatorum. i. ad legē vel ppter rep̃romissionē peccatorū qz vt dicit glo. super illud vbum ip̃ossibile est sanguinē hyrcorum peccata auferre.

Tertio querit vtrum virtus transubstātiatiua p̃ncipalius respiciat sacerdotē q̃s verba. Et vī q̃ nō. qz vtus trāsubstātiatiua p̃ncipali⁹ respicit id qđ est de eēntia sacrī q̃s illud qđ nō est. Sed verba sūt de eēntia sacrī. sacerdos aūt nō. qz de eēntia cōpositi nō sūt nisi materia z forma. sacerdos autē hui⁹ sacrī nō est forma nec materia. ergo virtus trā substātiatiua magis p̃ncipalius respicit verba q̃s sacerdotem. Item virtus sanctificandi illuz qui baptizatur p̃ncipalius respicit verba q̃s baptizātē nulla enim virtus ad illuz effectū ordinata est i baptizante. nisi per verba. ergo a simili virt⁹ transubstātiatiua in hoc sacro p̃ncipaliuſ respicit verba q̃s sacerdotem. Contra per verba nō fit transubstātiatio nisi sint a sacerdote plata. cū ergo anima sacerdotis magis sit capax virtutis q̃s vba p̃cipalius respicit p̃dicta virtus sacerdotē q̃s vba. Itē quādo dñs operatur aliquē effectum mediante in

strumēto animato cuiſmodi eſt bu⁹ ⁊m phi^m p° politicoꝝ. ⁊ inaiato. vtus dñi p̄ncipali⁹ reſpicit inſtrz aiatū q̄z iaiatū. ſz i trāſubſtātiatiōe ſacerdos ſe hz ſic̄ inſtrm aiatum ⁊ vba ſicut iaiatuz. ergo vtus dñi p̄n cipalr opantis reſpicit p̄ncipali⁹ ſacerdotē q̄z vba

Rndeo qñ plura inſtra p ordinē ſe habētia ꝯcurrunt ad eūdē effectū. vt man⁹ ⁊ pēna ad ſcribendū vtus p̄ncipalis mortis p̄ncipali⁹ reſpicit illō inſtrumētum qō ē ſibi ppinqui⁹. ⁊ mediante quo ad inſtrumētuz mouet. Unde vtus ſcribētis p̄ncipali⁹ reſpicit manū q̄z pēnaz. ad trāſubſtātiatiōez aūt ꝯcurrūt plura inſtrumēta p ordinem ſe hñtia. ſ. ſacerdos ⁊ vba quoꝝ ſacerdos eſt ppinqor p̄ncipali agēti. qz ſibi eſt ſimilior ⁊ ei⁹ repñtat pſonaz. Eſt etiā platiōis vborū cā. Et iō ꝯcedēdū q vtus trāſubſtantiatiua ſimplr p̄ncipaliuſ reſpicit ſacerdotē q̄z vba. Pre terea ſacerdotē reſpicit pmanēter rōne caracteris q in ſacerdote pmanet. vba aūt ſicut ſūt trāſeūtia reſpicit trāſeūter nō p aliquē trāſitū ex pte vtutis p ut eſt in p̄ncipali agēte. ſed eſt p trāſitū ipoꝝ vborū ſm quē tñ p̄dicta vtus reſpicit p̄ncipali⁹ vba q̄z ſacerdotē. inq̄tū vba magiſ de ppinq° ſe hñt ad effectū q̄z ſacerdos. Sedz quē modū ēt dici pōt q vir tus ſcribētis p̄ncipali⁹ reſpicit pennā q̄z manum.

Ad p^m in opp^m dicūt qdā q ex pte ſacerdotis eſt aliqd qō eſt ō eēntia ſacri. ſ. itētio qua aliquo mō vniuntur ea ex qb⁹ integraſ ſacrm. nō. n. de rōne toti⁹ itegralis ſūt ptes itegrales tñ ſz etiā vnio earum.

Sz ꝓtra vnio ptiū aut eſt actio aut eſt paſſio aut relatio aut vnitas ex ptibus vnitis ꝓſtituta. Sed intentio ſacerdotis ñ ē vnio. 3° mō vel 4° mō dcā. nō. n. eſt ꝓſtituta ex ptib⁹ ſacri. nec relatio illaꝝ ptiū ad ſe inuicē. Reſtat g̃ q ſit vnio actio. aut vnio q̄ ē paſſio. ſz vnio actio ⁊ vnio paſſio nō ſūt de eēntia totius itegrati ex ptib⁹ vnitis q̄z terminētur ad vnitatē toti⁹ que realiter nō differt ab ipo toto. ſz rōne tñ. vnio. n. paſſio ⁊ vnio actio videtur p̄cedere ordine nature vnitatē totius ex ptib⁹ vnitis ꝓſtitutā. Reſtat g̃ q itētio ſacerdotis nō ſit ō eēntia ſacri. ē tñ neceſſaria ad ſacri ꝓfectiōem. frequēter eniz aliqd eſt neceſſariū ad cauſandū aliquem effectū. qō nō eſt de eſſentia illi⁹. Dicēdum ergo ad ar^m q maior eſt falſa ſiue itelligaſ de vtute trāſubſtātiatiua p̄ncipalr ſiue de trāſubſtātiatiua inſtrumētalr. p̄ncipalis. n. vtus opatiua p̄ncipali⁹ reſpicit cām efficiētē ⁊ inſtrumētalē q̄z illud qō ē de eēntia rei facte p illā vtutē p̄ncipali⁹ ēt reſpicit ſacerdotē q̄z vba ptās ſacerdoralis fūdata ſup caracrerē ſacerdoralē q̄ ē cā myſterialis p quā a ſacerdote ꝓficitur ſacrm q̄z ppie loquēdo nō fit de ſacri eēntia ſicut nec cā inſtrumētalis efficiēs eſt ō eēntia rei facte. Ad 2^m pōt ſolui p interēptionē maioris vl̃ pt dici q nō ē ſimile de baptizāte ⁊ cōficiēte. qz i ꝓficiente ſacrm ē ſpēalis ptās ordinata ad ꝓficiēdū. ſ. caracter. q̄ nō requirit in baptizante.

q Harto queritur vtrum vna forma ſine alia ſuā habeat opatiōem. Et vr̃ q nō. ps tori⁹ etherogenei ſepata a ptib⁹ aliſ nō hz p̄ncipalē opatiōez totius nec eius ptē. Sed hoc ſacrm ē totū etherogeneū. cuz ſit ex diuerſis partib⁹ ꝓſtitutū. ergo neutra pars huius ſacri ſine alia habet ſui ſcri p̄ncipalem opatiōem nec ei⁹ partem qō nō eſſet vex ſi trāſubſtātiaret panis in corpus ante trāſubſtātiatiōez vini in ſanguinē. Item ſicut ſe habz effect⁹ ad effectum. ita opatio ad operationē. ſed effectuſ forme cōſecratiōis panis nō eſt ſine effectu cōſecratiōis vini. qz corpuſ nō eſt ſine ſanguine. ergo nec operatio vni⁹ forme eſt ſine operatiōe alterius. Cōtra niſi vna forma haberet operatiōem ſuā ſine alia. falſuz diceret ſacerdos dicēdo hoc eſt corpus meū maxime ſi cōſecratio ſanguinis nō ſequereť. Item ante adorať ꝓſecrata hoſtia q̄z dicat ſacerdos vba per que trāſubſtantiať vinuz in ſanguinē. qō nō ſuſtineret eccleſia niſi vere trāſubſtantiareť panuſ in corpus ante trāſubſtātiatiōem vini in ſanguinem.

Rndeo q vna forma ſine alia ſuā habet operationē. qz quelibet p̄dictarū formarū per ſe forma. cōpleta eſt. forma aūt cōpleta ſup completaz materiam cū intentione miniſtri debita. completaz habz operatiōem. Ad p̄mum in opp^m dicēdum q maior intelligenda eſt de toto etherogeneo qō ē vnuz per naturalē cōtinuationem. hoc aūt ſacrm nō ē tale totum ſed aſſimilať toti etherogeneo. qō ē vnuz per artificialem aggregationez cuius quelibet ps aliquā habet ppriā operatiōem ex quibus omnib⁹ aggregatur operatio toti⁹. Ad ſcm dicēdum q corpus xp̃i q̄z nō ſit ſine ſuo ſanguine, ppter naturalez cōcomitātiā. hoc tamē eſt per vim ſacri. primo ⁊ p ſe. qz ex vi ſacri nō eſt ſub forma panis niſi corpus q̄z alia ſit ibi per cōcomitātiaz. ſimiliter ex vi ſacri p̄mo ⁊ per ſe nō eſt ſub ſpē vini niſi ſanguis q̄z ibi ſint corpus ⁊ anima per cōcomitantiā. Et ideo nō oz q operatio vnius forme coexpecter alterius forme operationē.

c Irca litteram. Hec duo ſacramēta demonſtrata ſunt ⁊c. Nota q ſāguis qui fluxit de latere xp̃i ſignificauit ſacramētum euchariſtie inq̄tum ibi eſt ſanguis xp̃i ſub vini ſpē ⁊ ſacramentū pnie inq̄tū eſt penaſ purgatio qz q̄z in effuſiōe illius ſanguis corp⁹ xp̃i penā nō ſenſerit. qz iā mortuū erat. tñ de lege cōi effuſio ſāguinis penalitatem ſignificat forma eſt quā ipe ibidem edidit dicens. hoc eſt corp⁹ meuz. ⁊ poſt. hic eſt ſanguis me⁹. Hic nota q ꝓz quoſdā magiſter nō intendit hic p̄ciſe dicere formam cōſecrationis vini. meliuſ tamē eſt vt dicať. qz per hec vba. hic eſt ſanguis meus. idē intelligitur. ſicut per iſta. hic eſt calix ſanguinis mei. Unde ſi illa ponerentť loco iſtoꝝ eadem eſſet virtus tamē fieri nō debet ppter inſtitutiōem eccl̃ie ⁊ cōſuetudinē. Cū. n. hec vba pferunť. Hic nota q per formas p̄dictas p̃nt dici cōſecrari panis ⁊ vinū inq̄tuz p formā q̄ dicit ſuper panē. ſubſtantia panis trāſubſtantiatur in rē ſacrā que eſt corpus xp̃i. ⁊ per formā que dicit ſup vinum. trāſubſtantiatur ſubſtantia vini in rem ſacram que eſt ſāguis xp̃i poteſt etiam dici ſpēs conſecrari inq̄tum per p̄dictas formas efficiuntur cōtinentes rez ſacrā. vna corp⁹. alia ſanguinē. p̃nt etiā dici cōſecrari corpus ⁊ ſanguis inq̄tū per trāſubſtātiatiōes que fiunt p formas p̄dictas deputantur ad nouum ⁊ ſpecialem ſanctificandi modū quāuis eniz xp̃us ſine ſacramēto ſanctificet hominē i eū credētē. tñ hꝰ faċ alio mō q̄z vt ē ſub ſacro. qa p̃mo modo dat xp̃s homini ſanctitatez ppter ſuaz operationez tāq̄z pp diſpoſitiōez ꝓgruā. Sz 2° mō vltra hꝰ dat ſibi ſanctitatez ratiōe rei ſuſcepte. ⁊ qa magis ppr̄ie dicit ꝓſecrari qō trāſmutať in rez ſa-

cram ꝙz illud quod depurat ad vsū sacrū ⁊ qͦlibet istoꝝ magis dr ꝓsecrari ꝙz illud qͦ efficit ꝓtinēt trīs rē sacrā. iō substātia pānis ⁊ vini magis ꝓprie dr cō secrari p formas ꝓdictas ꝙz corp⁹ ⁊ sāguis. ⁊ ista ꝙz spēs panis ⁊ vini. Reliq̄ vo ad laudē dei dicunt.

Hic nota q ꝙuis nō sint de eēntia sacrī. trī nō dēt omitti ꝓpter ordinationē ⁊ reuerentiā sacrī. p hoc trī qͦ dic mgr. hic cē sāguis meus. itelligūtur cōprehēdi oīa mēbra. vba q̄ sequūtur vsq; in remissionem peccatoꝝ iclusiue ſm opinionē q̄ ponit illā eē ꝺ eēntia forme. sicut ex multis granis. Nota q vua est multoꝝ granoꝝ adunatio. racem⁹ vnū granuz. botrus ꝓgregatio vuarū glarea humor racemi vina ciū folliculus in quo ꝓtinet glarea. ⁊ arillus est granellū q̄ē i racemo qͦ alio noie dr archinus.

Di .ir.

T sicut due sūt res supius determiauit magr ꝺ scō eucharistie ſm se. hic determiat ꝺ ipo i cōpatiōe ad suscipiētes. Et diuiditur i tres ptes. ℙ° de mōis mādu cāti corp⁹ xpi determiat vitatē. 2° refellit quoꝝdaz erroꝝ. ibi. Hec vba. 3° explanat quarūdā auctoritatū dubiarū intētiōem. ibi ſm hos duos.

Articulus primus.

Jrca hanc di. q̄rēda sūt tria ꝑncipalr. ℙ° de mādncatiōe hui⁹ sacrī ex pte rei māducate. 2° de māducātibus. 3° de mīstrantib⁹. Circa p^m querūt tria. ℙ° vtꝝ ĥ sacrō corp⁹ xpi māducet veraciter. 2° vtꝝ vtilr. Tertio vtꝝ omnis ipm māducans sacramē taliter ipm manducet spūaliter.

p **Rimo oñdo** q̄ in ĥ sacrō corp⁹ xpi nō māducat vera r matth. 15°. Dē qͦ in os itrat in vētrē vadit ⁊ i secessū emittit. ĥ aūt nullo mō pōt vē dici de corpore xpi. q̄ veraciter nō māducat. Jtē de ꝓse. di. 2ª. Tāta in glo. ꝙz cito spēs dētib⁹ terit tā cito i celū capit supple corp⁹ xpi. Sz nihil vē manducat. nisi saltē descēdat in stomachū. ergo corp⁹ xpi veracit nō māducat. Cōtra Jo. 6° dic saluator. Caro mea vē ē cib⁹. Sz frustra ē cib⁹ nisi vē māducet. q̄ caro xpi vē māducat. Jtē de ꝓse. di. 2ª. Ego berēgari⁹ dr verū corp⁹ ⁊ sanguinē dñi nr̄i iesu xpi. in vitate manib⁹ sacerdotū tractari ⁊ frāgi ⁊ fideliū dētib⁹ atteri Sz cib⁹ q a dētib⁹ atterit vē māducat. q̄ corp⁹ xpi vē māducat. Rñdeo q i sūptōne hui⁹ sacrī ē q̄dā māducatio carnalis q̄ cōmestū masticat ⁊ in stomachū trahit ⁊ postea digerit ⁊ vltio i substātiā māducātis ꝓuertit ⁊ sic vē māducat illa spēs sub q̄ realr ꝓtinet vum corp⁹ xpi. Et ē alia sacrālis. q; corp⁹ verū sub spē realr ꝓtentū sumit. Sz sic sūptū corpaliter nō masticat. trī nisi spēs tā diu i ore masticent q̄ p digestionē ibi factā corrūpat in eis forma ꝑpa. sed descēdat in ꝓpria forma in stomachū. corp⁹ xpi i stomachū descēdit p descēsū spēi sub q̄ ꝓtinet ꝙdiu in ea spē forma ꝓpria saluat. Sz p vtutez māducātis ñ vnitur māducanti. sed per ipm manducans vnitur spūaliter xpo capitī si digne manducat. Est ibi ēt māducatio spūalis q̄ dr māducari corp⁹ mystic⁹ q̄ nihil aliud ē ꝙz spūaliter incorpari corpi mystico p fidē ⁊ charitatē vl magis incorpari p augmētum fidei ⁊ charitatis. que māducatio nō ꝓuenit idigne suscipiētibus sacrm. Ad p^m ar^m ad prē ꝑmaz dō q ꝓcedit de māducatiōe carnali qua spēs māducat Aliq trī negāt spēs in stomachū descēdere. sed hi dicūt ꝓtra sensibilē expientiam. Alij dicūt q emittunt p sudorē nō p secessum q̄ opinio tāgit in glo. ꝺ ꝑse. di. 2ª. Tāta sz vaticia sūt. cū. n. cib⁹ nō emittit p secessū. vt p⁹ sit a forma ꝓpa trāsmutat⁹. idignū ñ vī q aliqd ipsarū si in illis spēb⁹ fuit p secessū emittat. Ad 2^m dō q illa gl. itelligēda ē qñ tamdiu spēs masticat q̄ p digestionē q̄ fit i ore nō remanet i sua forma ſm. n. Aluic. li°. 10. de aīalib⁹ c°. de digestionib⁹. Mēbrana i lingua ⁊ i palato ē eiusdē nature cū interiori stomachi tunica. ⁊ ideo cōicat cū ea in ope. ℙ^m ar^m ad ptē aliā aut itelligēdū est de māducatiōe spūali aut sacrali ⁊ spirituali simul. Ad 2^m dō q illa attritio ⁊ fractio dz referri ad spēs nō ad verum corpus xpi. Sed q; ille berēgarius fuerat infamatus q nō credebat corpus xpi realiter cōtineri sub spē. ideo ad sui purgationē per verba excessiua contrarium asseruit.

r **Ecundo queritur** vtrum xpus in hoc sacro maducetur vtiliter. Et videt q non. nihil irrōnabile ⁊ inhumanū est vtile. Sz comedē hoiem ⁊ dūm suū irrōnabile videt ⁊ inhumanū. ergo māducare corpus xpi nō est māducātibus vtile. Jtē Jo. 6°. Caro nō prodest quicq̄z. ergo ad nihil est vtile comedere xpi carnem. Contra ecclesia statuit q oēs fideles saltē semel in anno suscipiant corpus xpi. extra de pnīa ⁊ remiſ. Omnis vtriusq; sexus. q nō instituisset nisi talis manducatio vtilis esset Jtem Jo. 6°. dicit saluator qui māducat meaz carnem ⁊ bibit meum sanguinez habet vitaz eternā.

Rēspōdeo q a digne suscipiente hoc sacramētuz xpus māducatur vtiliter. hec enī manducatio māducanti reducit ad memoriā passionem xpi. fidem confirmat. spē auget. charitatem inflāmat. dat vitam gratie. xpo vnit. manducantez spūaliter eterna consolatione reficit. ipm roborat ad operationem boni sustētat. contra casuz proueniētem ex ꝓpria infirmitate munit. cōtra demonis impulsum remittit ardorē carnalis cōcupiscentie. purgat venīale peccatum. ⁊ quādoq; mortale. vt infra cadē di. declarabitur. Et hoc facit manducatio sacrālis inq̄ntum in sacramēto est vir⁹ operatiua spiritualis manducationis in māducante sufficienter dispositio. ⁊ pūt hi. 12. effectus significari per. 12. fruct⁹ ligni vite. de quo habet apoc. vlti. ⁊ ad celeriorez istorum memoriaz in tribus vsibus collecti sunt. Inflāmat memorat sustētat roborat auget. Hostia spem purgat. reficit viram dat ⁊ vnit. Cōfirmatq; fidez munit fomitēq; remittit. Ad primū i opp^m dō q illud argumentū procedit de manducatione carnali. Ad 2^m dō q illa auctoritas intelligenda est ſm intellectum eorum qui putabant carnē xpi manducandam carnaliter eo modo quo alij cibi manducantur.

t **Ertio queritur** vtꝝ cis māducās corpus xpi sacramēt alr māducet ipz spūalr. Rñdeo q; māducare corpus xpi sacrāliter dupliciter pōt intelligi. Uno

mō ꝓ̄o māducare ipm ꝑ māducatiōem ſpēi q̄ eius ſacr̄m eſt ⁊ ſub qua realiter ꝓtinet ſm quē modum māducat ab oi māducāte ſpēm p̄dictā ſiue boie ſiue bruto. nec tñ er hoc ſeq̄t q̄ brutū ꝑprie loquēdo ſumat corpus xp̄i ſacr̄aliter. q̄ ꝯ̄ ſumat id qō ē ſacr̄m ⁊ corpus xp̄i ſub ipo cōtētū nō tñ ſumit ipum ſacr̄m ſub rōne qua ſacr̄m ē. q̄ nō ſumit ipum ſub rōne qua eſt ſignū ꝺi corpis xp̄i realiter ꝓtinēs ipm hoc aūt aduerbiū ſacr̄aliter magis ꝑprie determinat ſūptiōem ꝑ ꝓpationē ad ſumēdū ꝯ̄ ad rē ſūptaz Allio mō māducare corp⁹ xp̄i ſacr̄aliter pōt accipi ꝑ māducare ipm ꝑ māducatiōem ſpēi que ei⁹ ſcīz eſt. ⁊ ſub qua realr̄ ꝓtinetur cū intētiōe gn̄ali vl ſpāli i plicita vel explicita ſumēdi ipm ſub illa ſpē ſm quē modū ſūmi pōt ſacr̄aliter ab oi boie potēti hr̄e intētionē p̄dictā ſiue bono ſiue malo ſiue fideli ſiue heretico. ſz quocūq̄ modo p̄dictoz pōt māducari ſacr̄aliter abſq̄ ꝫ ꝑ māducet ſpūaliter māducar eni ipm ſpūaliter. eſt ipm credē ⁊ ꝑ charitatē ei vniri ⁊ ei⁹ corpi myſtico in corpari. Multi aūt corpus xp̄i accipiūt ſub ſacr̄o. ⁊ credēdo ipm ibi eē. qui tñ ꝑpter eoz idiſpoſitiōem ei ſpāliter nō vniunt. nec eius corpi myſtico ꝑ charitatē ei incorpantur. Aliq̄ ēt ipm māducāt ſpūaliter. q̄ ipm nō māducāt ſacr̄aliter. q̄ multi credūt xp̄m ſub ſpē ꝓſecrata ⁊ ei⁹ corpori myſtico ꝑ charitatē icorpant. qui tñ ſpēm corpus xp̄i ꝓtinētē nō māducāt. q̄ ꝯ̄ ſic ipm manducare vtile ſit ad ſalutē. nō tñ ē neceſſariū niſi ſel anno ſicut ſtatuit eccl̄ia. vl in caſu grauis infirmitatis in q̄ cōmode pōt hr̄i ſacr̄m. Et ō hac ſpūali māducatiōe intelligit illud de ꝓſec. di. ii. q̄ō ēt recitat mḡr. vt quid paras dentem ⁊ ventrem credere ⁊ manducaſti.

Articulus ſecūdus.

Onſequenter queritur de ii° principali. Et circa h̄ querunt tria. Primo vtr̄ exñs in pecō mortali peccet mortaliter ſuſcipiendo h̄ ſacr̄m. ii° vtr̄ ꝓtritus nō ꝓfeſſus. iii° vtr̄ ꝑpter aliq̄d q̄ō nō ē pecīn tenetur hō abſtinere a ſuſcepriōe huius ſacr̄i.

Primo oſtendo q̄ exñs i pecō mortali ñ peccat mortaliter ſuſcipiēdo h̄ ſacr̄m. de ꝓſe. di. ii. Si nō ſūt tāta pecā vt excōicet qs nō ſe ꝺz a medicina corpis ⁊ ſanguinis ꝺñi ſepare. Sed ꝑ quolibet pecō mortali nō excōicat hō neq̄ ꝺz excōicari. ſz tñ ꝓ mortali cui annexa ē ꝓtumacia. ii. q. iii. Nemo eni alias. n. nō ꝑcederet āmonitio excōicatiōez. ḡ aliqs i pecō mortali pōt ſuſcipe h̄ ſacr̄z nō peccādo mortalr̄. Itē ſuſcipiēs h̄ ſacr̄m in pecō veniali nō peccat venialr̄. q̄ qōcūq̄ pecīn ē obligatio ab aliqua lege. ſz i nulla lege phibet hō h̄ ſuſcipe ſacr̄z pp peccatū veniale tñ. ḡ a ſili exñs i pecō mortali ſuſcipiendo h̄ ſacr̄m nō peccat faciēdo illud ad qō tenet. Sz qlibet fidelis vtriuſq̄ ſexus tenet ſemel i āno h̄ ſacr̄m ſuſcipe vt ſupius ē oñſuz. ſacerdos. n. poſt q̄z ꝓſecrauit tenet ipm ſuſcipe de ꝓſe. di. ii. Relatū. Ergo in illo ſtatu exñs i pecō mortali nō peccat mortaliter ſuſcipiēdo h̄ ſacr̄m. Contra ꝓma cor. ii. Qui māducat ⁊ bibit idigne iudiciū ſibi māducat ⁊ bibit. Sed q̄ accidit cū mortali pecō accedit indigne. ḡ talis ſibi iudiciū māducat ⁊ bibit qō ñ eſſz vum niſi ꝑ h̄ incurreret mortale pecīn. Itē maius ēt ſumere q̄z tāgere vl aſpicere. ſz xt hētur ii° regū. 6° Oza pcuſſus ē q̄ archā ꝺñi tetigit idigne bethſamite ēt pcuſſi ſūt. quia archā ꝺñi aſpexerūt idigne vt hēt p° re. 6ª. ergo multo fortr̄ mortaliter peccat qui corp⁹ ꝺñi ſumit idigne. Rñdeo q̄ ſicut ꝺr̄ de ꝓſe. di. ii. Nihil i ſacrificijs mai⁹ eē pōt. q̄z corp⁹ ⁊ ſanguis xp̄i. nec vlla oblatio hac potētioze ē. ſz hec oēs ꝑceſſit que pura ꝓſcia ꝺño offerēda ē ⁊ pura mente ſumēda atq̄z ab oibus venerāda. Et iō volēs accedere ad h̄ ſacr̄m ꝺz examiare ꝓſciam ſuā ſm aplm ꝓma ad cor. ii. Et ſi videat ſe eē i pecō mortali. ſ. q̄z videt ſe nō penitere de peccato mortali iā cōmiſſo vel eē in ꝓpoſito aliud cōmittēdi. ⁊ q̄ in tali ſtatu h̄ ſacr̄m ſuſcipit mortalr̄ peccat. ꝑpter irreuerētiā quā fecit ſacr̄o ⁊ rei ꝓtēte ſub ſacr̄o ⁊ rei ſignificate nō ꝓtente. ⁊ ēt q̄z ē eccl̄iaſtici p̄cepti trāſgreſſor. Ille ēt q̄ ſm rei vitatē nō ē in pecō mortali credit tñ eē. ſi cū tali. ꝓſcia h̄ ſacr̄m ſuſcipit mortalr̄ peccat: qa ē reuerentie debite ſacr̄o ꝓtēptor. Si autem nō videt ſe eē in mortali peccato neq̄z credit ⁊ tñ eſt aut h̄ ꝓuenit ex ōmiſſiōe debite diligētie in exāuinando ꝓſciam. ⁊ tē ꝺico q̄ mortalr̄ peccat. non tñ ita grauiter ſiē ꝓrius aut nō ꝓuenit ex omiſſiōe debite diligētie quā tenet homo adhibere. ſed q̄z hō ꝺ legē cōi certus eſſe nō pōt vtrū peniteat digne ſm illud eccl̄. 9°. Nemo ſcit vtrū odio vel amoze dign⁹ ſcit. ⁊ ſic accedēs in peccato mortali ad ſuſceptionē huiuſ ſacr̄i nō peccat mortalr̄. ſed ꝓſequitur remiſſionem latētis peccati. Aliter enim q̄cunq̄z hō h̄ ſacr̄m ſuſciper exponeret ſe piculo peccandi mortaliter quod falſum eſt. Ad p̄mum in opp^m ꝺō q̄ ꝺ excōicatione que eſt excluſio a ſacroz̄ ſuſceptiōe ꝺz illud decretum itelligi. ⁊ quoad h̄ debet homo ſe reputare excōicatum qui ſcit vel credit ſe eſſe in peccato mortali. Ad ii^m ꝺō q̄ ſuſcipiens h̄ ſacr̄m in peccato veniali tñ. ideo nō peccat niſi ſit aliud q̄ō obſiſtat. q̄z peccatum veniale ſe ꝑpatitur cum effectu huius ſacr̄i. ⁊ quia de lege cōmuni non pōt eſſe homo ſine peccato veniali niſi forſitaz ad modicum tēpus. hō aūt pōt cauere a cōmiſſione peccati mortalis ꝑ totam vitaz. Ad iii^m ꝺō q̄ ille qui in peccato mortali cōicat in paſcate. ⁊ ſacerdos p⁹ ꝓſecrationem non peccant. quia cōicāt. ſed quia indigni cōicant indigni cōione tenent eni cōicare digne. nec ꝑpter h̄ ꝑplexi ſunt. q̄z cum adiutorio dei ſe poſſunt diſponere ꝑ pniam vt ſint digni cōicare Primū argumētum ad ptem aliā bene ꝓcludit. Ad ii^m ꝺō q̄ exñs in peccato mortali videdo corp⁹ xp̄i non peccat aſpiciendo enim ipm nullā irreuerentiam fac̄ ſacr̄o. bethſamite aūt ideo pcuſſi ſunt q̄z vt dicunt q̄dam ⁊ refert glo. ibidem. nulli licebat videre archam detectam niſi pontifici. Vel poteſt dici etiam ſm glo. q̄ pcuſſi ſūt eo q̄ indigni eēnt vel indigne acceſiſſēt vel nō digne cuſtodiſſēt archam. tāgens aūt corp⁹ xp̄i in peccato mortali irreuerentiā facit ſacramento vt in caſu. quando ſcilicet hoc cum timoze ⁊ reuerentia ꝓpter aliquā neceſſariam causam. vt quando erigit hoſtiam iacentem in terra non exiſtente ꝓſente alio digniori ad tangendum eam in quo caſu laicus etiam h̄ facere poſſet. Oza autem pcuſſus fuit. quia archam temerarie tetigit ſm ſententiam glo. ibidez

dicit ẽt ibi alia glo..q̄ sup̄ humeros est p̄cussus quibus ſm legē archā ferre debuit.

c Ecundo queritur vt̄z cōtrit⁹ ñ ꝓfess⁹ peccet mortaliʳ suscipiẽdo hoc sacr̄m. Et vī q̄ ñ. Ille q̄ recōciliat⁹ ẽ deo digne pōt suscipe hoc sacr̄m ſz p̄ vam ꝓtritiōem hō recōciliaʒ deo aī confessionē. g̃ ergo nūc pōt digne suscipe hoc sacr̄m. Itē hō nō tenet de necessitate cōfiteri nisi semel in anno. ſz sibi licitū ẽ pluries i anno suscipe hoc sacr̄m. g̃ aliq̄ licite pōt suscipe q̄ꝫis nō cōfiteaʒ. Cōtra Ricardus ō ptāte ligādi ⁊ soluēdi c°. xi°. Si aī sacerdotis absolutiōem criminosus ad cōmunionē corpis xp̄i accedat p̄ certo iudiciū sibi māducat ⁊ bibit. etiā si euz iā ante multū peniteat. Rñdeo q̄ ꝓtrit⁹ nō ꝓfessus itelligi p̄t dupliʳ. Aut ō pcō veniali. aut ō pcō mortali. p̄mo mō suscipiẽdo sacr̄m nō peccat mortaliʳ. q: de pcō veniali nō ẽ necessaria ꝓfessio. nisi q̄ nō hꝫ pcm̄ mortale. tūc. n. cū teneaʒ sec̄ in āno ꝓfiteri. oꝫ q̄ de venialib⁹ ꝓfiteaʒ. 2°mō distinguendū ẽ. q: aut hꝫ copiā cōfessoris idonei. ⁊ tēpus sufficiēs ad ꝓfitēdū. ⁊ loquelā liberā aut nō. Ip°mō dico q̄ suscipiẽdo hoc sacr̄m mortaliʳ peccat. q: ad hoc q̄ hō sit dignus hoc sacr̄m suscipere regriʳ q̄ recōciliet deo ⁊ ecclie. q̄z recōciliatio ẽ p̄ ꝓfessiōem ⁊ absolutiōem. sc̄o mō subdistinguēdū ẽ. q: aut imminet scādalum p̄sone sue nisi cōicet. aut pplo aut iā icepit sacr̄i mysteriū si sacerdos est. Et i quolibet istoꝝ triū casuuz licitū ẽ sibi cōicare cū ꝓposito ꝓfitēdi. Si tñ ñ adest aliꝰ p̄dictoꝝ triū casuū teneʒ expectare quousq̄z hꝫ copiā ꝓfessoris. Ad p̄m in oppm̄ dō q̄ cū illa recōciliatiōe q̄ hō recōciliaʒ deo p̄ interiorē ꝓtritiōem regriʳ vt recōcilieʒ ecclie si pōt aī hui⁹ sacr̄i suscep tiōem. Ad 2m̄ dō q̄ q̄ꝫis hō nō teneaʒ nisi sec̄ in anno ordīarie ꝓfiteri. tñ p̄t accidē casus pp̄ quos teneʒ pluries ꝓfiteri iter quos vn⁹ est plurificata suscep tio hui⁹ sacr̄i. si ille q̄ vult suscipe recolat se cōmisisse mortale pcm̄ de quo nō fuit ꝓfessus ⁊ absolutus legitie. Auctoritatis ricardi ad p̄tē aliā satis patet expositio ex dictis in corpore q̄stionis.

t Ertio queritur vtrū ꝓpter aliq̄d q̄ nō est pcm̄ teneʒ hō abstinere a suscep tiōe hui⁹ sacr̄i. Et vī q̄ non q: si aliq̄d aliud a pcō dz ꝓhibere suscep tiōem hui⁹ sacr̄i. hēt imūditia mēstruoꝝ aut sēminis fluxus q: reputabāt imūditie in lege. ſz menstrua nō ꝓhibēt mulieres ab hui⁹ sacr̄i suscep tione di. 5. Ad ei⁹. ⁊ a sili nec semis fluxus. ergo nulla alia imūditia a pcō ꝓhibet hui⁹ sacr̄i suscep tiōem. Itē recōciliat⁹ deo ⁊ ecclie dignus est suscipe hoc sacr̄z. ſz imūditie q̄ nō sūt peccata nō ꝓtrariant recōciliationi p̄dicte. g̃ nec suscep tiōem hui⁹ sacr̄i debēt ꝓhibere. Cōtra ꝓcubit⁹ ꝓiugalis suū oī pcō fieri pōt vt i feri⁹ oñdet. ſz ante eucharistie suscep tiōez aliquot dieb⁹ ab vroꝝ⁹ ꝓprijs ẽ abstinēdū. de ꝓse. di. 2ª Dis hō. g̃ ẽ aliq̄d aliud a pcō ꝓhibēs hui⁹ sacr̄i suscep tiōem. Rñdeo q̄ ꝓpter aliq̄d aliud q̄ nō est pcm̄ teneʒ aliq̄s hō abstinere a suscep tiōe hui⁹ sacr̄i ꝓpter ordinationē ecclie q̄. ꝓpter sacr̄i reuerētiā ordinauit hoīem aliq̄s debē abstinē a suscep tiōe hui⁹ sacr̄i ꝓpter aliq̄ q̄ nō sūt pcā eo q̄ ipediūt vl minuunt reuerētiā q̄ dz obſuari in suscep tiōe hui⁹ sacr̄i cuiusmōi ẽ nocturna pollutio pueniēs ex crapula vel imūda cogitatiōe q̄ p̄cessit in vigilia. q̄ crapula vel cogitatio si peccata mortalia fuerit vl ꝓbabile vel dubiū vtr̄z fuerūt. tūc pollutio ex eis pueniens ꝓhibet de necessitate hui⁹ sacr̄i suscep tiōem. si aūt certuz est vel ꝓbabile q̄ nō fuerūt nisi pcā venialia. tunc illa pollutio nō ꝓhibet nisi de ꝓgruitate. Si aūt p̄ueniat ex nature fugſinitate vel infirmitate non credo q̄ ꝓhibeat. Et hec ꝓbari p̄nt p̄ ea q̄ dicūtur di. 6ª. testiū ꝓbabile ⁊ piculū mouēdi hui⁹ sacr̄i ꝓhibet suscep tiōem. Et de silibus sile iudiciū habeaʒ. Et pōt dici q̄ſi p̄ quādā appꝛopꝛiatiōem q̄ p̄dicta minuūt reuerētiā que dz obseruari in suscep tiōe hui⁹ sacr̄i. rōne spēi ꝓsecrate. Et q: reuerētia q̄ debetur corpi xp̄i exigit vt ip̄m suscipiens diligenter recogitet qd accipit q̄ō infantes ⁊ furiosi facere nō possunt. ideo nō debet dari infantib⁹ neq̄z illis qui semper fuerunt furiosi. Si aūt furiosus anteq̄z intraret furiā hoc sacr̄m petijt in debito statu. sibi postea in furia pōt dari. nisi ꝓbabiliter timeaʒ q̄ illō ꝓijceret vl aliq̄z aliā irreuerentiā faceʒ sacr̄o. ⁊ pōt dici q̄ per appꝛopꝛiatiōem q̄ hec impediunt reuerentiam q̄ dz obseruari in suscep tiōe hui⁹ sacr̄i rōne rei ptēte. Et q: cāpp quā aliqſ dz inēdici vl suspēdi vl excōicari siue maiori excōicatiōe siue minori derogat realiter vl ſm iudiciū fori exterioris vnitati eccle q̄ est corpus xp̄i mysticū q̄ō est res p̄ hoc sacr̄z significata. nō tñ sub sacro contenta. ideo interdicti suspensi excōicati etiā iniuste excludūtur a suscep tione huius sacr̄i. predicte tamē pene sūt nō pcā q̄ꝫ dis p̄dictas penas contēnētes grauiter peccēt. Ad p̄mū in opp̄m dō q̄ immūditia mēstruoꝝ nō ꝓhibz mulierē cōicare. q: est imunditia pure naturalis. Si aūt vt dicitur ibidē. ex veneratione magis suscipe nō p̄sumit laudāda est. sed si p̄cipit nō est iudicāda. Sili mō pōt dici de illa infirmitate que lenit i5° vocaʒ fluxus semis. Ad 2m̄ dō q̄ q̄ꝫis recōciliatus deo ⁊ ecclie sit dignus simpliʳ pōt tamē contingere casus in quo nō dz hoc recipe sacr̄m ꝓpter eius reuerētiam. Vel pōt dici q̄ nō est inconueniens q̄ aliq̄s sit dignus simpliʳ ⁊ tamē indignus ſm gd.

Ad arm̄ ad p̄tē aliā dō q̄ illud decretū non loquitur ō ōbito necessitatis sed ꝓgruitatis. mulier tñ ō bitū petenti reddere teneʒ ſm glo. ibidem.

fre casus in q̄bus pōt q̄s communicare sine confessione sacerd.

Articulus tertius.

Onsequenter queritur ō tertio p̄incipali. Et circa hoc q̄runtur tria. Ip° vtr̄z sacerdos peccet q̄ sciēter dat hoc sacr̄z exīti i pcō mortali. 2° vtr̄z peccet hꝫ sacro dādo hystrionib⁹ ⁊ magis. 3° vtr̄z sacerdos hꝫ sacr̄m dare debeat illis q̄ de crimine sūt suspecti.

p Rimo ostendo q̄ sacerdos peccat qui sciēter dat sacr̄m hoc exīstenti in peccato mortali q̄ꝫis lex dicat q̄ petēti debitū sit reddēdum. tñ ille peccat qui gladiū apud se depositum reddit petenti. si sciat q̄ petens illum eodē interficere se ꝓponat. ergo a simili q̄ꝫis ius canonicum dicat q̄ sacerdos suo subdito petenti ministret hoc sacramentum peccat ministrādo quādo scit illum hꝫ petēn malū suū q̄ō faciōis petens in peccato mortali. Item vilioꝝ res est peccatoꝝ inq̄ꝫtuz pcō⁹ q̄ꝫ lutum. sed si sacerdos p̄ijceret sciēter corp⁹ xp̄i lutū

mortaliʒ peccaret.ꝑ̄ multo fortiꝰ mortaliʒ peccat qñ
pōit ipz i ore illiꝰ quē scit ipe eē i mortali pcō. Itē
mortaliʒ peccaʒt medicꝰ q̄ sciēter daret medicinā i
firmo q̄ eēt iterficiēdus.ꝑ̄ cū grauior sit mors spūa
lis ꝙ̄ corporalis.multo fortiꝰ sacerdos mortaliter
peccat dādo cōsacm illi quē scit eē i pcō mortali.
qz taliʒ recipiēdo cōsacr̄ mortaliʒ peccat. Cōtra de
pse.di.2ª nō phibeat dispēsatoz nō phibeat dispen-
satoz pigues terre.i.pcōres ſm glo.ad mensā dñi
māducare. Itē.1ª.q.1ª. Xpūs.xpūs qd fecit nobis
q traditorē suū tāta patiētia ptulit vt ei pmā eucha
ristiā pfectā manibꝰ suis i ore suo ꝓmēdatā.sicut ce
teris aplis traderet.q̄si dicat in cōsecrm nobis religt
Itē 6ª.q.1ª. Aduersitas i fine dī.q ꝙ̄ suis xpūs sci-
ret iudā eē furē.tñ ad pdicādū cū misit z ei euchari
stiaz dedit. docēs i ecclia tolerari malos.ꝑ̄ exēplo
xpi licitū ē sacerdoti daʒ eucharistiā illi quē scit eē i
pcō mortali. Rñdeo q ille quē sacerdos scit eē i
pcō mortali.aut nō petit eucharistiā sibi dari z tē
sacerdos dādo peccat.aut petit.z tūc distingue qz
aut suū pcm̄ mortale est occultū aut manifestū. Si
manifestū tūc sacerdos sibi dādo eucharistiā pec-
caret.qz legitiam ōnem hz excusatiōez vl exceptio
nē quā sibi publice obijcere pōt.z accipio hic mā-
festū nō ꝓ oi eo qđ pbari pōt. quod magis ppe dī
manifestabile ꝙ̄ māifestū. Unū si sacerdos sciret pa
rochianū suū eē i crimīe qđ legitie ōnem posset p-
bare.ita q illud crimē nescirēt cū ipo nisi duo vel
tres testes ꝓ quos cōsacr̄ pbare posset nō ppter cōsacr̄ debe-
ret eucharistiā negare illi publico petēti.qz iā iferret sibi penā añ crimis pbationē qđ fieri nō dz.ii.
q.tria. Eoz q. Sz accipio hic māifestū pro notorio
Est aūt pcm̄ notoriū vl ꝓ sniam vel ꝓ cōfessionē
factā in iure aut euidētiā rei q̄ tergi versatiōe aliq̄
celari nō pōt.ex de cohi.cle.z muli.cō vlt. Si autē
pcm̄ suū ē occultū aut periti i occulto. Et tūc sacer-
dos sibi dādo peccaret.qz hz ōnem cū legitiaz exceptio
nē quā sibi i occlio obijcere pōt.z ipm dz monē ne
petat i publico. vt habet ō pse.di.scōa. Me phibe-
at.aut petit i publico.z tē sacerdos sibi daʒ teneʒ.
qz ōnem cū nō hz legitiam exceptionez quā ei i publico
obijcere possit extra de officio iudicis ordiarij. Si
sacerdos. Ad pm dō q nō est silē qz ius naturale
qđ est virtuosius iure positiuo.ꝑcipit nō reddē de-
positū in tali casu.nō est aūt sic i ꝓpōsito imo ius na
turale dictat qđ occultꝰ peccatoz a plato suo nō pu
blicet. Unū nec xpūs publicauit pcm̄ iude quousq;
ipe iudas semetipm manifestauit. Unū ex de offi.iu
di.oz.si sacerdos sciat ꝓ certo aliquē eē reū alicuiꝰ
crīs vel cōfessus fuerit z emēdare noluerit nisi iu-
diciario ordie qs pbare possit eū nō dz noiati argu-
ere. Ad 2m dō q nō ē silē qz lutū corporale polluit
illud qđ in ipm pijcit. Unū species cōsecratas pol-
lueret. Sz peccatoz recipiēs corpꝰ xpi nihil polluit
nisi semetipm. Ad 3m dō qñ ē silē.qz talē medici
nā negare ifirmū nō ifamaret nec pplm scādaliza-
ret nec aliqđ ꝓiudiciuz bono cōi faceret.qđ fieret si
iudici liceret punire vel aliū diffamare ꝓ sua volū
tate iudiciario ordie ptermisso. Ar ad prez aliā
ꝓcedūt de pcōre occultopetēte i manifesto z ca-
ueat sacerdos ne sic petēti det hostiā nō ꝓsecratam
silans sibi dare corpꝰ xpi.qz si cōsacr̄ faceret grauissime
peccaret.daret.n.sibi z pplo occasiōem idolatran
di in quantuz ipse esset.

f Secundo q̄ritur vtz sacerdos peccet dādo cōsacm hystriōib̄ z magis. Rñdeo q̄ so-
lutio huiꝰ q̄onis ex solutiōe ꝓcedētis manifesta est.
tales.n.ducūt illicitā vitā. Unū de talibꝰ dī de ꝓse.
di.2ª. Pro dilectiōe.puto nec maiestati diuie nec
euāgelice disципline ꝓgruere vt pudoz z honoz ec-
clie tā turpi et infami cōtagiōe fedet. Unū nec tali-
bus nec cuicūqz infami notorio z manifesto dāda ē
eucharistia.ſm ēt glo.ibidē.si tñ vt dī sequēti.cōta
les reuertātur ad dñm eis grā vel recōciliatio nō
negetur.nō ē tñ sic itelligēdū q̄ statiz debeat eis da
ri eucharistia.qz ppter reuerētiā sacri.z vt ꝓbetur
eoz cōuersio nō ficta nō dz eis dari vsqz pꝰ pactam
penitentiā nisi aliqs articulus necessitatis vel pie
tatis aliq̄ aliter fieri suaderet.

t Tertio q̄rit vtz sacerdos hoc sacm dare debeat illis q de cri
mine sūt suspecti. Et vi q̄ sic.2ª.q.1ª Mul-
ti.z sūptū ē ab augōlīº de penitētia lōge añ finē. Vo-
luit deus hoiez ab hoie iudicari arbitrio suspitiōis
Sz si sacerdos nō daret eucharistiā suspectis ō cri
mine sicut alijs.iudicaret eos arbitrio suspitiōis
ꝑ̄ vi q̄ eis ōbeat eucharistiā dare ñ obstāte suspitō
ne. Itē 6ª.q.ꝑma. Omes. Dis suspitio potiꝰ est re
pellēda ꝙ̄ approbāda vl recipiēda. Sz si sacerdos
ꝓ suspitiōe dimitteret eucharistiā dare suspectis
suspitionē nō repelleret sed approbaret vl recipet
ꝑ̄ videt q̄ nō dz dimittere dare eucharistiā alicui
ꝓ suspitiōe. Cōtra.32ª.q.ꝑma. Dixit dns. ubi-
cūqz est fornicario vel fornicatiōis suspitio libere
vxor dimittet.ꝑ̄ a sili vbicūqz ē suspicio homo pp
illā sicut ꝓpter factuz iuste repellit.ergo sicut sacer
dos nō debet dare eucharistiam publice crimino
sis.ita nec publice de crimine suspectis. Respon
deo sicut dicit glo.sup capitulū vltimo allegatum.
triplex est suspitio temeraria. ꝓbabilis violēta.
Suspitio temeraria dicit que ex irrōnabili cā con
surgit.cuiusmōi est illa que cōficta est rumoribꝰ ma
ledicoz̄ hominū z obtrectatoz̄.ii.ª.q.tria. Incun
ctis z ꝓ tali suspiciōe nō debet sacerdos dimitte-
re eucharistiam dare suspecto. Probabilis ē que
consistit ex probabilibus signis.propter hanc suspi
tionem nō debet etiā sacerdos dimittere dare eu
charistiam.scōa.q.ꝑma. Deus mala audita nullū
audiētium moueāt nec passim dicta absqz certa ꝓ
bationē quisqz vnqz credat. Sed ante audita dili
genter inquirat nec precipitāter quid aliquis agat
z ita nullū ante veram iustāqz probationē iudicare
aut dānare debemus. Violēta est que surgit ex su
spitionibus violentis vt si inueniat suspectus cuz
suspecta nudus cum nuda.solus cum sola in eodez
lecto loco z tempoze suspectis z contra tales suspe
ctos iudicādum est sicut iudicaretur de facto. Un
de sicut publice crimīoso sacerdos nō debet daʒ
eucharistiam.ita nec publice suspecto de crimine
modo suspecto predicto. ſm enim iura quattuoz
modis cōuincitur homo de crimine.ſ.instrumen-
tis aut testibus.facti euidentia.extra de cohi.cle.
muli.Tua.Et scōa.q.ꝑma. Scelus qđ lotharius.
aut iuris iterꝓtatiōe.aut q̄ qs sepe citat z monet
neqz se purgat nec cōpet.ttia.q.9ª De crimīe vbi
sic dicit. Quātū est cōfiteri de crimīe eū qui idulto
z totiens delegato iudicio purgandi se occasione

nō vtiḋ aut violēta ſuſpitiōe. 3ª.q.i. Dixit dñs. ⁊ hoc no. 2ª.q.i.c°p° in glo. Aargumenta ad ptez p mā pcedūt ō ſuſpitiōe temeraria vl pbabili. Aſrm ad ptem aliā pcedit de ſuſpitiōe violēta.

c **Jrca litteram** vt quid paras dentē ⁊ vētrem ſupplet iñ qz ſ nō ſufficit credeř eni opz. Jn illo.n. ſacro ⁊ corp⁹ ⁊ ſanguinē ſuū cōmēdauit nobis qō. ⁊ fecit.nos ipōs.i.c⁹ ſignificatū fecit nos ipōs.ſ.corpus.n.xpi vez myſticū.corp⁹.n.xpi vez i ſacro ſignū ē corporis myſtici. Ēt pōt dici qō li.qō ibi fac relationē ſimplicē.malus accipit ſacrz ⁊ nō rē. hoc nō itelligiť de re ptenta q̄ eſt corp⁹ xpi vez. ſed de re ſignificata ⁊ nō ptenta que ē corp⁹ xpi myſticū q° ad formale eius pncipium qō eſt gratia.

Di .r.

Unt itē alij tē. ſupius determinauit mgr̄ de ſ ſacro ſm ſe. ⁊ p

f cōpationē ad ſuſcipiētē. hic oñdit vez corpus xpi eē ſub ſpē panis. Et diuiditur ps iſta in tres ptes. Primo mgr̄ ponit errorē illoz q negāt corp⁹ xpi eē ſub ſpē panis ⁊ auctoritates q̄s illi adducebāt p ſe. 2° pōit eaz ſolutiōez q̄ ex eadē. 3° ad ꝓfirmationē vitatis de eēntia vi corpis xpi, ſub ſpē ples adducit auctoritates ibi. Hic ⁊ his. Media diuidiť i duas. Pº ſoluit auctoritates q̄s heretici adducebāt p ſe. 2° explanat quādā auctoritatē adductā i alia rū auctoritatū ſolutiōe ibi. Attende.

Articulus primus.

Jrca hāc di. querēdū ē pncipaliter de 7. Et pmo de eē corpis

c xpi ſub ſacro. 2° ō mō eēndi. 3° ō ſub ſtātie panis cōuertibilitate. 4° ō corpis xpi vt ē ſub ſacro mobilitate ⁊ tāgibilitate. 5° de cognoſcibilitate. 6° de mō eēntie ptiū corpis xpi ſub ptib⁹ illi⁹ ſpēi. 7° de vtute p quā corp⁹ xpi ē ſub ſpē. Circa pm̄ q̄runť duo. Pº vtz corp⁹ xpi ſit ſub ſpē q̄ſtū ad vam ei⁹ ſubſtātiā. 2° vtz q̄ſtū ad ei⁹ verā q̄ſtitatē.

p **Primo oſtendo** q̄ corp⁹ xpi nō eſt ſub ſpē q̄ſtum ad ei⁹ vaz ſubſtātiā de ꝓſe. di.2ª. Nō ſ ⁊ mgr̄ i lra hui⁹ di.c°p°. Nō ſ corp⁹ qō videtis māducaturi eſtis ⁊ bibituri illū ſanguinē quē effuſuri ſūt q me crucifigēt. Sz ſi ve ibi eēt ſubſtātia corpis xpi māducareť a māducāte ſpēm. g̃ nō eſt ibi. Jtē eadem di. pma ⁊ mgr̄ in lra hui⁹ di.c° pmo. donec ſeculuz finiať ſurſū ē dñs. ſz ſi eēt ſub ſpē eēt iferi⁹. g̃ nō eſſz ibi. Jtē matb.26° paupes ſemp hēbitis vobiſcuz me aūt nō ſēp hēbitis. ſz ſi ſubſtātia eius ve eēt ſub ſpē ſemp poſſem⁹ eā habē. g̃ nō ē ibi. Jtē qō ē alicubi vbi pus nō fuit mutatū ē ſz p vba q̄ dic̄ ſacerdos ſubſtātia corpis xpi nō mutať g̃ ſub illa ſpē ñ ē. Cōtra de ꝓſe. di.2ª. panis ē in altari vbi acceſſerit ꝓſecratio. de pane fit xpi caro. Jtē eadē di. Hoc ē ⁊ recitat mgr̄ in lra hui⁹ di.c° 2°. Dis res illaz rerū naturā ⁊ vitatē i ſe ꝓtinet ex qb⁹ cōficiť. cōficiť aūt ſacrificiū ecclie duob⁹. ſacro ⁊ re ſacri. i. corpe xpi. eſt igiť ibi ſacrm ⁊ res ſacri. i. corpus xpi. Ad iſtā q̄ſtionē rñdeo. q i ſacro altaris ſubſtātia corpis xpi ve. ⁊ realiter cōtineť ſub ſpē panis. diuina. n. vtus q̄ ō nihilo mūdū creauit hoc iſtituere potuit ⁊ iſtituere voluit. ⁊ qz voluit fecit ⁊ hoc facere ꝓgruū fuit. qz i hoc māifeſtať ſue potētie imenſitas. hoc. n. eſt tam admirabile q̄ trāſcēdit oēm facultatē nature ⁊ ſue humilitatis pfunditas in hoc q̄ voluit q̄ poſſem⁹ ſuuz corpus ſacratiſſimū noſtris manibus ꝓtracta re ⁊ ei⁹ ineſtimabilis charitas q̄ in hoc a nobis viſibiliter recedēs nobiſcū voluit verū corpus ſuuz inuiſibiliter remanere. ⁊ p hoc in volēdo credere in humilitate exercitamur. ⁊ in virtute ſpei roboramur. ⁊ caritate ampli⁹ inflāmamur. Summe g̃ debēt omnes catholici deteſtari ⁊ pſequi illū peſſimū errorē ipioz̄ qui dixerūt corpus xpi nō cōtineri realiter in ſacro altaris. ſz tātū modo ibi eē ſicut i ſigno. quē errorē retractauit berēgari⁹ rome coraz cētum. iz. epis vt habeť de cōſe. di.2ª. Ego Berēgari⁹. Ad pm̄ in oppoſitū dō q̄ ſoluiť p lrām ſequētem. ſeqtur. n. immediate ipm qdē ⁊ nō ipm. ipm i uiſibiliter nō ipm viſibiliter ſupple māducabitis. Sz iuiſibiliter ſub ſpē panis ⁊ ſanguinē iuiſibiliter bibetis ſub ſpē vini. Ad 2m dō q̄ ſoluitur ēt p litterā ſequētez imediate. n. ſeqť. ſed tū hic ēt multuz eſt vitas. dñs. glo. ibidē ipm vez corp⁹ i forma panis in altari ſurſū ē. g̃ viſibiliter. hic aūt nobiſcū eſt in ſacro inuiſibiliter ⁊ cū hoc realiter. Ad 3m dō q̄ ibi voluit. dñs dicere q̄ nō ſemp ipm hr̄ent ſm copalez pñtiā viſibiliter ſicut erat ꝓuerſatus cū eis

Ad 4m dō q̄ nō opz maiorez eē vam q̄ aliqd eſt vbi pus nō fuit p trāſubſtātiatiōez alteri⁹ rei i ipm p hoc aūt eſt corp⁹ xpi realiter in ſacro altaris vt inferi⁹ declarabiť. Vel pōt dici q̄ nō opz q̄ illud qō ē alicubi vbi pus nō fuit. mutatū ſit. niſi deſinat eſſe vbi prius erat. corp⁹ aūt xpi cū icipit eē ſub ſpē ſub qua pus nō erat nō pp ſ deſinit eſſe vbi pus erat.

c **Ecundo queritur** vtrū corpus xpi ſit ſub ſpē q̄ſtū ad ei⁹ vam q̄ſtitatē. Et vz q̄ nō. vnaz q̄ſtitatem eē maiorē alia. eſt ipm ꝓtinere ⁊ exceder̄ g̃ cū q̄ſtitas corpis xpi maior ſit q̄ſ quātitas hoſtie ponere eā ſub quātitate hoſtie vz cōtradictionē includere. Jtē omne q̄ſtum cōtentū ab alio quanto eſt in eo ſicut i loco ⁊ circūſcribiť ab eodē. ſz corpus xpi nō eſt ſub ſpecie localiter. qz vt dicit de conſe. di.2ª. Perſona corp⁹ in quo reſurrexit dñs vno loco oportet eē. nec circunſcribiť a ſpē. qz q̄ſtitas ab alia circūſcripta cōmēſurať eidez. g̃ in ſacro altaris nō eſt ſubſtātia corpis xpi cū ſua vā q̄ſtitate. Item facilius eſt ſubſtātiam ſepari ab accidentib⁹ q̄ſ ecō uerſo. qz accia⁹ depēdent a ſubſtātia. cū g̃ in hoc ſacro ſint accia⁹ panis ſine ſubſtātia vt inferius declarabitur. multo fortius ibi dz eſſe ſubſtantia corpis xpi ſine accidente. quātitas aūt accns eſt. Cōtra corpus xpi in ſacro altaris eſt corpus organicū viuens. ſed tale corpus nō pōt eſſe ſine q̄ſtitate. ergo corp⁹ xpi ē ſub ſpecie panis. cū ſua naturali q̄ſtitate

Jtē q̄ſ quis eſſe ſubſtātie nō depēdeat ex accīte. tū p accns eſt ſuū bene eſſe. ſed corpus xpi nuſq̄ſ ōbet eſſe ſine bene eſſe. g̃ corpus xpi nō eſt ſub ſpecie panis ſine q̄ſtitate cū inter alia accidentia ſit immediator ſubſtātie. Rñdeo q̄ corpus xpi cū ſua quātitate realiter cōtineť ſub ſpecie panis in ſacro altaris. nec tū q̄ſtitas corpis xpi circūſcribiť ab illa ſpecie. pmo ꝓbat p cōcluſionē queſtiōis p̄cedētis

cũ.n.rea'iter ibi sit substãtia corpis xpi q̃ sua q̃ztita te naturali nõ sepatur seqtur ipam q̃ztitatẽ ibi eẽ.7 qz ẽt corp⁹ aie cõiunctũ ẽ.ibi etiã est aia. Unde si aliquis cõsecrasset itriduo mortis xpi sub sacrõ fuissz corp⁹ sine aia.7 qz ista nõ sepantur a diuinitate ibi etiã ẽ diuinitas. Sz substantia copis ẽ ibi pmo 7 p se 7 imediate.qz substãtia pãis nõ trãsubstãtiat nisi in substãtiã corpis.q̃ztitas aũt 7 anima 7 diuinitas ibi sũt per cõcomitãtiã q̃z uis si diuinitas nõ eẽt ibi per cõcomitãtiã.tñ eẽt ibi tota ppter simplicitatez 7 imẽsitatẽ suã p que vbiq̃z tota ẽ sub spẽ. g̃ sub spẽ panis tot⁹ est xpus cũ sua q̃ztitate.simili sub specie vini.qz q̃z uis substãtia vini nõ trãsubstãtiet nisi in sanguinẽ.tñ qz sanguis vnit⁹ est corpi 7 corp⁹ sue q̃ztitati 7 aie.7 corp⁹ 7 aia diuinitati.ideo corp⁹ q̃ztitas eius aia diuinitas sũt sub spẽ vini p cõcomitãtiam 7 ita sub spẽ vini tot⁹ est xpus qõ aũt q̃ztitas corpis xpi nõ circũscribat a q̃ztitate spẽi.declarat sic quã tñ circũscriptiue ptẽtuz ab aliquo q̃zto ei cõmẽsuratur.ita q̃ ps rñdet pti.sz q̃ztitas corpis xpi nõ pmẽsurat q̃ztitati spẽi neq̃z ps rñdet pti.imo vtiferi⁹ oñ detur ẽ sub q̃libet pte hostie tota.q̃ztũ.n. qõ cõmẽsurat alij q̃zto applicat ei pmo 7 p se 7 imediate p suã q̃ztitatẽ.hic aũt est ecõuerso.qz q̃ztitas corporis xpi est sub spẽ per suã substãtiã que p se pmo 7 imediate sub illa spẽ ptinet. Ad p^m in opp^m dõ q̃ pcedit de cõtinẽtia circũscriptiua.sic n.ponere maiorẽ q̃ztitatẽ cõtineri a minori ptradictionẽ includit vt aũt oñsum est in corpore q̃stiõis.corp⁹ xpi nõ circũscribit a spẽ. Ad 2^m dõ q̃ maior nõ est vã de q̃zto qõ ptinet sub alio q̃zto rõne substãtie pmo 7 p se 7 imeditate.7 nõ rõne sue q̃ztitatis nisi p cõcomitãtiã sicut est i ppposito. Ad 3^m dõ q̃ q̃z uis de⁹ posset substãtiã corpis xpi ab accidẽtib⁹ separare.tñ nõ decebat q̃ fieret sicut decet accidẽtia panis separi a substãtia sua.nõ.n.posset corp⁹ xpi separi ab omni accidente remanẽte vita.qz aia non põt animare corp⁹ nisi organicũ organizatũ aũt substãtie corpis xpi sine q̃ztitate esse nõ põt.

Articulus secũdus.

Onsequenter querit̃ de 2° principali. Et circa hoc q̃rũt duo. P° vtr̃ dei fili⁹ possit facere corp⁹ suũ in illa specie. vt i loco sub qua ptinet in sacrõ. 2° vtr̃ ipe possit facere corp⁹ suũ in plurib⁹ locis simul.

p Rimo ostendo q̃ de⁹ põt facẽ corpus suũ eẽ in illa spẽ vt in loco sub qua cõtinet in sacrõ. Dẽ qõ ptinet ab alio ita q̃ neq̃z excedit nec excedit ẽi eo vt i loco.sz sic se hz corp⁹ xpi ad pẽm sub q̃ ptinetur.ergo ẽ in eo vt i loco. Itẽ oẽ corp⁹ vel ẽ loc⁹ vl est in loco.sz corp⁹ xpi vt cõtẽtũ sub illa spẽ nõ ẽ locus.ergo ẽ ibi vt in loco. Cõtra oẽ qõ ẽ in loco nõ põt desinere eẽ in loco nisi mutet̃.sed corp⁹ xpi põt desinere eẽ sub specie absq̃z hoc q̃ mutet̃. sicut pz cum spẽs corrũpitur.ergo nõ est in ea vt in loco.sz vr̃ q̃si possibile fuisset b̃ fieri q̃ de⁹ fecisset.qz magis fuisset in hoc manifesta potẽtia sua.g̃ vr̃ q̃ facere nõ possit. Itẽ si corp⁹ xpi eẽt ibi vt i loco aut vt i cõi.aut in pprio.nõ pmo mõ.qz de⁹ non põt facere q̃ qua q̃ztitas excedat maiorẽ.loc⁹ aũt cõis excedit

locatũ.neq̃z 2° mõ.qz de⁹ nõ põt facere q̃ minor q̃ztitas sit equalis maiori.q̃ztitas autẽ locati 7 loci p pri equãtur.ergo de⁹ nõ põt facere vt corp⁹ suũ sit in illa spẽ vt in loco. Rñdeo corp⁹ xpi nõ eẽ sub illa spẽ vt in loco. vez est qz corp⁹ locatũ est i loco ratiõe q̃ztitatis pmo 7 p se.corp⁹ vero xpi ptinet sub pdicta spẽ rõne substãtie pmo 7 p se. vt in pcedenti qõne dictũ est. Uñ q̃ztitas ibi nõ est nisi ex psequenti 7 p cõcomitãtiaz 7 p aliud a se.s.p substãtiã. Unde corp⁹ xpi ptinet sub illa spẽ q̃si mõ ptrario ei quo locatũ est in loco.sed vt placet aliq̃b⁹ de⁹ posset facer̃ vt ibi eẽt vt in loco. Innitentes sedẽ rõni facte adptem pmã. Et qz vr̃ eis q̃ b̃ posset de⁹ facere absq̃z hoc q̃ circũscriberet̃ ab illa spẽ qz sicut põt de⁹ conseruare cãm influẽdo ad causẽ pmanẽtiã 7 nõ ad ei⁹ actionẽ.ita põt facere q̃ hec spẽs sicut loc⁹ corp⁹ suum cõtineret.7 tñ respectu ipius nõ haberet actionẽ q̃ ẽ circũscriptio ita q̃ in corpe illo non causaret vbi qõ fm auctorẽ ser pncipioruz est circũscriptio corpis a loci circũscriptione pcedẽs. Sz hoc alijs nõ vr̃ rõnabile.qz aliq̃ corp⁹ eẽ in alio vt i loco. nisi ẽ tñ ptineri ab illo sz ei cõmẽsurari 7 ei cõfigurari fm locũ sibi.corp⁹ aũt xpi cõmẽsurari q̃ztitati modi ce spẽi.7 ei pfigurari vr̃ includere ptradictiõem q̃ztitate corpis xpi tota remanẽte.tñ corp⁹ xpi est in loco spẽi. vt in loco nõ p se sz p accñs in q̃ztũ ptinetur sub spẽ q̃ p se ẽ in loco.sicut aia p accñs ẽ in loco corporis vt in loco in q̃ztũ est in corpe qõ p se est in loco.sz sicut ex hoc nõ seqtur q̃ sit in corpe vt in loco ita ex dictis nõ seqtur q̃ corp⁹ xpi sit sub spẽ vt i loco. Ad p^m in opp^m dõ q̃ nõ opz maiorẽ eẽ vam nisi de eo qõ ptinet̃ in alio circũscriptiue 7 dimẽsionabiliꝝ.aia.n.est in corpe vt in loco.7 tñ ipm nõ trãscẽdit seu excedit substãtialiter cũ nõ sit nisi vbi est corp⁹ vl ps corpis.nec corp⁹ excedit eã cũ sit in q̃libet pte corpis tota.corp⁹ aũt xpi nõ ptinet̃ sub illa spẽ circũscriptie nec dimẽsionabiliꝝ. Põt etiã dici q̃ mior argumẽti ẽ falsa. Una.n.q̃ztitatẽ excedere aliã ẽ eam eẽ maiorẽ illa.7 certũ ẽ q̃ q̃ztitas corporis maior est q̃z q̃ztitas spẽi.7 nihilomin⁹ continet̃ sub illa per modũ q̃ supradict⁹ est. Ad 2^m dõ q̃ nõ plus cõcludit nisi q̃ corp⁹ xpi est in loco 7 hoc est verũ.qz illud idẽ corp⁹ in numero qõ sub specie cõtinet̃ in celo est vt in loco. Sed hec solutio magis est ad hominẽ q̃z ad rem.posset.n. de⁹ trãsubstãtiare substãtiam panis in aliq̃ corp⁹ nõ pri⁹ existens qõ esset sub illa specie modo simili sicut est corpus xpi sub illa. Et si ita esset illud corp⁹ nõ esset sub illa specie.nec alibi vt in loco. Dicendũ ergo q̃ q̃z uis corp⁹ xpi sit i celo. vt i celo tñ in q̃ztũ ẽ sub sacramẽtali specie.nec est loc⁹ nec in aliquo vt in loco p se. sed est in aliquo vt in signo signatũ vere 7 realiter continente.intelligenda est ergo maior argumẽti ad hoc vt sit vera fm ordinẽ quem de⁹ in corporib⁹ instituit fm legẽ communem. deus.n. creaꝝ posset vnum lapidẽ. vt infra ambitũ vltimi celi.nec ipm celuz cõtingẽtem sicut posset facere aliud celũ nõ cõtentuz ab isto.nec istud cõtinẽs seu contingẽs 7 si lapis sic crearet̃.nec esset loc⁹ neq̃z eẽt in loco. P^m ar^m ad partem aliã quãuis cõcedi posset rõne pncipalis conclusionis.tamẽ maior falsa est. per dõ structionẽ.n.loci posset locatum desinere esse in loco vbi erat sine sui mutatiõe.sic 7 corp⁹ xpi per corruptionem speciei desinit esse in alio ibi erat sine

sui mutatione.

Secundo queritur vtrū filius dei possit facere corpus suū ee in pluribus locis simul. Et vī q nō. qz ee hic includit nō esse alibi ꝛ econuerso. g vnū corpus simul esse in pluribus locis icludit cōtradictio nē. deus aūt contradictoria simul esse vera facere ñ pōt. Item ee in vno loco tm̄ cōuenit corpi eo ipo q limitatū est. sed de⁹ nō pt facere qn corp⁹ sit limitatū. ergo nō pōt facere qn sit in vno loco tm̄. Itē anselm. monol. c. xi. Unū totū nō pōt simul ee i diuersis locis. sed corp⁹ est vnum totum ergo simul non potest esse in diuersis: sz qō nō est possibile ee non est possibile fieri. ꝛ qō nō est possibile fieri. de⁹ facere nō pōt. Itē termini locati ꝛ loci ppij simul sūt sz q̄cūq; sūt simul cū eodē in numero simul sūt inter se sicut q̄cūq; vni ꝛ eidē sūt equalia. inter se sūt eq̄lia. si ergo de⁹ faceret vnū corp⁹ in diuersis locis simul ee nt termini distātiū locoꝝ qō cōtradictionez icludit. Cōtra Hug. li°. x°. de sacrīs. pte. 8ª. c°. ii°. dicit q de⁹ pōt facere vnū corp⁹ in diuersis locis.

Itē facit q simul sit realiter cōtentum sub speciebus diuersis. g a simili pōt facere q simul sit cōtentum sub diuersis reb⁹ vt in diuersis locis. Rñdeo corp⁹ xpi ee sacr̄aliter in diuersis altarib⁹ simul. oibus fidelib⁹ certū ē. qz ve ꝛ realit̄ ptinet sub diuersis spēbus q̄ sūt in diuersis altarib⁹. Sed vtz de⁹ facere possit q siml sit in diuersis reb⁹ in qualibet. vt in loco ppio. siue localiter dubiū est. Dicūt. n. qdā q nō. moti ppter rōnes ad pmā ptem inducta⁹. mihi aūt videt cōtrariū. sicut. n. imaginabilit̄ videt ee cōtra legē corpis ꝛ loci. vt vnuz corp⁹ simul sit in locis diuersis etiam per diuinā potētiā ita videtur ee imaginabilr cōtra legem corpis ꝛ loci vt res soliditates simul sint in eodem loco. Unde oēs phi. hoc habuerunt p impossbili. ꝛ tamē videmus q due soliditates manētes distincte p distinctiōez substātiarum corporearuz quaꝝ sūt soliditates possunt esse in eodē loco ppio simul per diuinaz potētiam. facit. n. corp⁹ esse glorificatuz in eodem loco proprio cuz nō glorificato. ergo videt a simili q simul possit facere vnuz corp⁹ in diuersis locis. Preterea de⁹ posset trāsmutare dimēsiones panis i dimensiones corporis sui. sicut substantiam in substātiam. nō. n. minus distinguitur substantia panis a substantia corporis xpi q dimēsiones a dimensionibus. sed si hoc faceret corp⁹ xpi esset vbi fuit panis nō tamē sacr̄aliter. ergo cū ista trāsmutatiōe simul posset facere in locis diuersis sicut in diuersis locis simul facit trāsubstātiatiōem substātie panis in substantiā corporis sui posset facere corp⁹ suum simul esse in diuersis locis nō sacr̄aliter. Preterea sicut de⁹ transubstātiat substantiam panis i corpus suū ꝛ posset transmutare dimensiōes in dimēsiones. ita posset diuersas partes aeris quarū quelibet esset equalis dimensionib⁹ corporis xpi simul transmutare in corpus xpi. ita q substantiam i substātiam ꝛ dimēsiones in dimensiones. quod si faceret corp⁹ xpi simul esset in diuersis ptibus aeris ꝛ in locis. Preterea effectū quē de⁹ facit mediāte cā efficiēte sēda posset facere sine illa. cuius autem trāsubstantiatio substātie panis in substantiaz corporis xpi sit ratio. vt sub illa specie fiat pñs corpus xpi. nō tamē videt ratio vt ibi maneat. qz transubstātiatio cū sit mutatio transit in preteritū. corpus aūt xpi ibi remanet. nō est ergo ratio formalis eētie corporis xpi sub illis speciebus, trāsubstantiatio substantie panis in ipm. sed magis videtur reduci ad rōnem cāe efficientis pūrie corporis xpi sub illis spēbus eo modo quo mutatio ad cām reducit effectiuam. ergo sine omni transmutatione. deus posset facere corp⁹ suuz simul sub illis spēbus. ergo a sili ꝛ in locis ipaꝝ spērū etiā si ibi nō essent species. Preterea ad hāc opinionē est auctoritas hu. x°. li. de sacrīs. pte. 8ª. c°. ii°. dicētis. Nō est mirum si mirabilis mirabilia operat. Quomodo inquis corp⁹ vnum eodem tempore in diuersis locis. similiter noli mirari qui locuz fecit ꝛ locū in corpore ꝛ corp⁹ in loco ꝛ qui fecit vt corpus vnum in loco vno esset. fecit sicut voluit. ꝛ si voluisz alter facere potuisset. nā ꝛ qī valt aliter facit. Et infra. Cogita faciētem ꝛ desinet esse mirabile quicquid illō fuerit ꝛ si forte ee mirabile nō defierit tamē incredibile nō erit si factoꝛ oīpotēs cogitat nō erit impossibile quicqd erit. Ad pm in oppm dō q ee hic nō includit nō esse alibi quādo hoc fit p infinitā potentiaz.

Ad 2m dō q esse in vno loco tm̄ per finitā potētiā cōuenit corpori eo ipo q limitatū est. Ita sicut non potest non esse limitatum ita non potest simul esse in pluribus locis per virtutem finitam. sed ex hō nō seqtur quin hō possit fieri p vtutem infinitā. Ad auctoritatē anselmi. dō q vnū totū nō posse simul esse in diuersis locis. itelligēdū est per vtutē creatam.

Ad 4m dō q minor nō est vera nisi quādo illud vnū ꝛ idē in numero est in vno loco tm̄. nō enuz oz q spēs sub qb⁹ē vnū ꝛ idē corp⁹ xpi sil̄ sit inter se.

Articulus secūdus.

Consequenter q̄ritur de tertō principali. Et circa hoc q̄runt duo. Pº vtruz deus posset conuertere substātiā panis in q̄ntitatē corpis sui. 2º vtz posset transmutare substātiā pānis eādē in numero in corpa plura.

Primo ostendo q de⁹ non posset transmutare substantiā panis in q̄ntitatē corpis sui de⁹ non posset facere q̄ntitatē maiorē p̄tineri totam per se. ꝛ p̄mo ꝛ imediate sub minori. Sed si de⁹ posset cōuertere substātiā panis in q̄ntitatē corporis sui posset facere q q̄ntitas corpis sui q̄ maior est q̄ q̄ntitas hostie cōtineretur tota p se ꝛ p̄mo ꝛ imediate sub q̄ntitate hostie sicut substantia corpis cōtinetur sub ea p cōuersionē substātie panis in ipm. ergo deus substātiam panis nō posset cōuertere in q̄ntitatem corpis sui. Itē boe⁹. in li. de duab⁹ naturis ꝛ vna p sona xpi longe añ mediū. substantia corporea i corporeā conuerti nō pōt nec econuerso. sz ñ magis distāt substantia corporea ꝛ incorporea q̄ substātia ꝛ accīs ergo substātia panis in q̄ntitatem corporis xpi cū sit accīs conuerti nō pōt. Cōtra vt onīsum est i li° p°. de⁹ pōt facere q̄cūq; nō includūt ꝛtradictionem. sed substātiā panis cōuerti in q̄ntitatez corpis xpi p diuinā potētiā nō videt includere contradictionē ergo de⁹ illam conuersionem facere posset. Rñdeo q de⁹ posset conuertere substātiam panis in q̄ntitatē corpis sui si vellet q eni substātia panis transmu-

retur per diuinã potẽtiam in ſubſtãtiã corporis xpi hoc nõ eſt ꝓpter conuenientiam ſubſtantie panis ad ſubſtantiam corpis xpi. quia in illa nihil remãet cõe nz fit trãſit⁹ p aliqd cõe. Jn illa ãt ꝓuerſione q̃ ẽ rõne cõueniẽtie aliqd cõe remanet. vel ſaltẽ fit trãſit⁹ p aliud cõe. Sz hꝫ ẽ p quãdã poſſibilitatez ſeu paſſiuã potẽtiã q̃ a creatore ẽ i creatura p quam ipa ita eſt obediens creatori vt de ipa per creatoris potẽtiam fieri poſſit quicquid placuerit ſue voluntati. nec opz apponere hanc contradictionez ſi ꝓtradictionẽ ñ icludit. qz volũtati creatoris placere nõ põt facerẽ aliqd qđ ꝓtradictionẽ icludat eo q̃ nullo mõ rõnẽ poſſibilẽ hz. vt in li p⁹ oñſuz eſt. hec ãt poſſibilitas nõ triñ eſt ſubſtãtia panis ſ ad hoc vt poſſibilitas ſm ſe tota cõuertaf in ſubſtãtiã corpis xpi p diuinã potẽtiã. ſz ẽt vt ꝓuertaf i corpis ei⁹ q̃ſtitatẽ. Cõcedẽdũ ergo q̃ ſicut ſubſtãtia trãſmutaf in ſubſtãtiã. ita poſſet xp̃us ſi vellet trãſmutare ſ̃ſtantiã panis ſm ſe totã in q̃ſtitatẽ corpis ſui. z q̃ſtitatẽ i q̃ſtitatẽ. Ad p^m i opp^m dõ q̃ ſi de⁹ tranſmutaret ſubſtãtiã panis in q̃ſtitate corpis ſui. ex hꝫ nõ ſequeref q̃ tota q̃ſtitas corpis xpi ꝓtineref p ſe z p̃mo z i mediate ſub illa ſpẽ pãiſ. qz aut de⁹ faceret illa trãſmutatiõe nõ obſtãte q̃ ſubſtãtia corpis ſui p ſe z p̃mo z imediate ꝓtineref ſub illa ſpẽ z q̃ſtitas ſ̃ſtãtia mediãte ſicut eſt mõdo. aut ipm corp⁹ illã ſpẽm excederet. nõ. n. ſic ẽ poſſibile q̃ſtitatẽ maiorẽ totã ꝓtineri ſub minori. p̃mo z p ſe z imediate ſ̃ q̃ſtitate minori. Ad z^m dõ q̃ aut illud v̄bũ itelligẽduz ẽ de naturali ꝓuerſiõe. aut ſi ertẽdit ad ſupnaturalẽ itelligẽdũ eſt de ꝓuerſiõe in qua manet aliqd cõe ſeu i qua ẽ trãſit⁹ p aliqd cõe nõ de illa in qua totũ ꝓuertitur in totũ nullo cõmuni manente.

Ecundo queritur vtrũ de⁹ poſſet trãmutaf ſubſtãtiã panis eandẽ in numero in corpa plura. Et vi q̃ nõ q̃uis due ſubſtãtie ſiue corporee ſiue icorporee ſm diuerſũ modum exñdi poſſint ſil ẽ vt ſp̃us ſepatus z aia in corpore z corp⁹ glificatũ cũ nõ glificato. tñ due ſubſtãtie ſm eũdem moduz exñdi ſil ẽ nõ p̃nt. Unde duo corpa glificata ſimul ẽ nõ p̃nt. nec duo corpora nõ glificata. Sz ſi ſ̃ſtãtia panis eadẽ in numero poſſet cõuerti in pla corpora plura corpora ſimul eẽ poſſent ſub illa ſpẽ ſm eundem exñdi modũ. g̃ talẽ de⁹ ꝓuerſionẽ facere nõ põt. Jtẽ ſm ꝑphi. 4. phi. q̃ qua rõne duo corpora poſſent eſſe ſimul eadẽ rõne infinita. Sed de⁹ non poſſet facere q̃ infinita corpa ſimł eẽnt ſub vna ſpẽ panis p ꝓuerſiõem ſubſtãtie panis in ipam. g̃ nec poſſet facere q̃ ſubſtãtia panis cõuertereẽ in duo corpa. q̃ p illã ꝓuerſionẽ ſimul eẽt ſub panis cõuerſi q̃ſtitate. Cõtra res cõtẽta in loco quẽ totũ nõ replet. nec aliquã ei⁹ ptẽ. nõ phibet aliã rem ſimul eẽ cũ ea in eodẽ loco. Uñ qz angelus exñs i aliqua domo nõ replet eã totã nec aliquã ei⁹ ptẽ. ideo nõ phibet aliũ angelũ ſimul eẽ cũ eo in eadẽ domo. Sed corp⁹ xp̃i cõtẽtũ ſub ſpecie panis nõ replet eã totaz nec aliquã ei⁹ ptez. g̃ nõ phibet aliud corp⁹ eẽ cum ipo ſub eadẽ. qua rõne g̃ põt ꝓuerti in vnũ põt ꝓuerti in plura. Ad iſtã qõnẽ fortẽ aliq dicerẽt q̃ deus nõ poſſet trãſmutare ſubſtãtiã panis eãdẽ in numero in corpa plura. qz hoc nõ poſſet facere vnica cõuerſione eo q̃ ꝓuerſiones plurificãtur penes terminoz plurificatiõem. Nec plurib⁹ conuerſionibus

ſucceſſiue. qz ſubſtãtia panis cõuerſa i corp⁹ xp̃i poſtea cõuerti nõ poſſet in corp⁹ aliud. qz p p̃mã ꝓuerſionẽ deſinit eẽ. z illud qđ nõ ẽ in aliud cõuerti non põt. Nec plibus cõuerſionib⁹ ſimul. qz ipoſſibile ẽ eandẽ rem in numero ſimul mutari z ꝑz idẽ diuerſis mutatiõib⁹ ei⁹dem ſp̃ei ad diuerſos terminos diſpatos. Alijs ãt vi q̃ de⁹ poſſet cãdẽ ſubſtãtiã panis in numero ſimul cõuertere in plura corpora quelibet. n. ps corpis xp̃i tota eſt ſub qualibet parte hoſtie. vt inferi⁹ oñdeẽ. qđ verũ nõ eſſet niſi ps eadem ſubſtãtie panis cõuertereẽ in quãlibet ptez corporis xp̃i. Sed qua rõne ſubſtãtia panis ſm eãdem ſui partẽ ſimul põt conuerti in caput corporis xp̃i z in pedes z in alia mẽbra. vi q̃ poſſet cõuerti p diuinã potẽtiã ſi deo placeret in plura corpora ſimul. Qui vult tenere ſm hanc opinionẽ põt dicere ad p^m in opp^m q̃ p diuinaz potẽtiam duo corpora ſm eũdem modũ exñdi ſimul eẽ poſſent. Unde de⁹ poſſet facere miraculoſe vt vnũ corp⁹ glificatũ ſimul eſſet cũ alio glorificato. z vnũ nõ glorificatũ cum alio nõ glorificato. Ad z^m dõ q̃ q̃uis deus nõ poſſit facere q̃ infinita corpa i actu ſimul eẽnt ſub eadẽ ſpẽ panis p conuerſionẽ panis in ipa. tamẽ poſſet facere q̃ ſubſtãtia panis cõuertereẽ i plura corpora. qz infinitũ nõ põt ſimul eẽ in actu i creatura. Unde cũ ꝓbus dicit q̃ qua rõne duo corpora poſſent eẽ ſimł eadẽ rõe infinita nõ accipit infinita ꝓ infinito in actu. ſed voluit dicere q̃ nunq̃z tot eẽnt ſimul in actu qn adhuc poſſent eẽ plura. Ad ronẽ q̃ adducebaf p alia opinõe in corpore qõnis põt dici q̃ deus eãdẽ ſubſtãtiã in numero põt conuertere ſimul in corpa plura. ſicut põt facere vnuz corp⁹ ſimul eẽ in diuerſis locis. q̃uis. n. eãdem rez trãſmutari in hoc corp⁹ z nõ trãſmutari in hoc corpus ſint cõtraditoria. tamẽ eãdez rez trãſmutari p diuinã potẽtiã in hoc corp⁹ z ſimul in aliud corpus nõ ꝓtradicũt. tñ ſicut q̃uis idem corp⁹ eẽ hic z non eſſe hic cõtradicãt. tãmẽ idẽ corp⁹ eſſe hic. z ſimul per diuinã potẽtiam eſſe alibi nõ cõtradicũt. Qui vult tenere p̃mã opinionẽ põt dicere ad ar^m ad ptẽ ſecũdam q̃ q̃uis angelus nõ repleat locũ tamẽ i eo dẽ loco p̃mo duo angeli ſimul eſſe nõ poſſunt z preterea ſi detur q̃ duo corpora ſimul poſſint eſſe ſub q̃ſtitate vni⁹ hoſtie eo mõ quo ibi eſt corp⁹ xp̃i. tamẽ ſubſtãtia panis ſm eãdem ſui partem in plura corpora ſimul cõuerti nõ poſſet. Ad rõnem adductam p ſecũda opinione in corpe queſtiõis põt dici q̃ nõ eſt ſimile de conuerſiõe ſubſtãtie panis hꝫ eãdem ſui partem in plura mẽbra vni⁹ corporis z in plura corpora. qz in plura membra conuertit rõne vnius corporis cui⁹ ſunt ptes. ſed nõ poteſt dari aliqd vnũ rõne cui⁹ ſimul ꝓuerteref in plura corpora.

Articulus quartus.

Conſequenter queritur de q̃rto principali.

Et circa hoc queruntur duo. Primo vtrũ corp⁹ xp̃i vt contentum ſ̃ ſpẽ ſacramentali poſſit moueri. ſcõo vtrũ ibi poſſet immediate tangi.

Primo oſtendo q̃ corp⁹ xp̃i vt cõtentũ ſub ſpẽ ſacramẽtali nõ poſſit moueri. quia aut poſſit

moueri p se. aut p motū hostie. ℞ō p̄mo mō. qa oē
qō p se mouet̄ est in aliquo vt in loco. nec 2° mō qa
tūc simul posset moueri ⁊ quiescere p motū hostie cō
secrate ⁊ alteri⁹ quietem qō ip̄ossibile vi. Jtē sicut di
cit phūs 2° topicoꝝ. Impossibile ē ꝓtraria simul ieē
eidē. Sz si corp⁹ xp̄i posset moueri p motū hostie.
cū vna mouet̄ supi⁹ ⁊ alia iferi⁹ ꝓtrarijs motib⁹ mo
ueret̄. ḡ nō pōt moueri p motū hostie. ḡ multomi-
nus p se vt vi. Jtē si moueret̄ p motū hostie ver
sa hostia verteret̄ qō falsū ē. p motū ḡ ei⁹ nō moue
tur ⁊ min⁹ p se vt dcm̄ ē. ℭōtra phūs 2° topi. mo
uētib⁹ nobis necessariū ⁊ q̄ in nobis sunt oīa simul
moueri. ḡ cū corp⁹ xp̄i vē ⁊ realit̄ cōtineat̄ sub spe-
cie ip̄a mota. oportz ip̄m moueri. Sz nihil mouet̄
p motū alteri⁹ q nō possit moueri p se. qz oē tale per
se. est in potētia ad aliud. ḡ corp⁹ xp̄i pōt moueri p
se ⁊ motū hostie. Jtē ip̄ossibile ē idez corp⁹ p se mo
ueri ⁊ nō moueri simul ⁊ ſm idē. Sz corp⁹ xp̄i p se
pōt moueri in celo. ḡ pōt p se moueri in sacro aliter
posset cōtingere q̄ simul ⁊ ſm idē moueret̄ ⁊ nō mo
ueret̄ ℞ndeo q̄ corp⁹ xp̄i vt ꝓtētū est sub spē sacra
li per se moueri dupl̄r pōt itelli. Uno mō de motu
q nō hz cōpatiōem ad extra. sicut mot⁹ vitalis ⁊ de
lectatiōis ⁊ in tali motu pōt xp̄us moueri etiā vt ē
sub spē sacrali. Allio mō ō motu q nō cōuenit mobi
li nisi p cōpatiōem ad locū cuiusmōi est mot⁹ localis
⁊ tali motu p se moueri nō pōt vt ē sub spē sacrali.
qz q̄uis corp⁹ xp̄i nō obstāte q̄ sit cōtētū sub spē pa
nis sit in celo. vt in loco. tū inq̄ntum sub illa est. nec
ibi nec alibi ē p se vt in loco. nec per se hz aliq̄ ha-
bitudinē ad locū. qz tū ē in loco per accīs. qz spēs
in q̄ realr cōtinet̄ i loco est p se. iō per motū hostie
localr pōt moueri ⁊ sic vē cōp⁹ xp̄i eleuat̄ cū hostia
eleuat̄ ⁊ defert̄ ad ifirmū cū ad ifirmū hostia per sa
cer dotē defert̄. Ad p^m dō q nō est incōueniēs q
aliqd p accīs moueat̄ simul ⁊ quiescat sicut aia p ac-
cīs mouet̄ moto brachio ⁊ p accīs quiescit quiescente
pede. Sed hꝫ exēplū qdā nō approbāt. qz q̄uis aia
sit tota in q̄libet corpis pte. tū qz nō hz suū pfectuz
cē nisi i toto. iō nō mouet̄ nisi p motū totī⁹. Sz corp⁹
xp̄i sub q̄libet spē sacrī hz suū cē sacrale pfectū. ⁊ iō
ad ppositū sufficiat ad pīs exēpluz de sedēte in ca-
thedra in naui. qz p motū nauis mouet̄. Ad sc̄z
dō q mot⁹ quo corp⁹ xp̄i mouet̄ sursū p motū speci
ei ꝓtinētis. ⁊ mot⁹ q° mouet̄ deorsū p motū alteri⁹
spēi nō ꝓueniūt sibi nisi p accīs. nō ē aūt incōueniēs
q idē sil' ad ptes oppositas p accīs moueat̄. vt si
homo exīs in equo i naui moueat̄ motu equi ver
sus terminū oppositū termino ad quē tēdit nauis.

Ad 3^m dō q q̄uis mota hostia p accidēs corp⁹ xp̄i
moueat̄. tū ip̄a vsa nō vertit̄. qz q̄uis ptes ordinē
habeāt in ip̄o corpe absolute. nō tū p cōparatiōem
ad spēm. Unde dici nō pōt q pedes habeat in vna
pte hostie ⁊ caput in alia. ⁊ sic de alijs mēbris. qa
oēs ptes simul sūt sub qualibet pte hostie. vt iferi⁹
oñdetur. Ad p^m ad ptez aliā pz solutio ex dictis i
q̄stiōe. Ad 2^m dō q aliqd p se moueri. vt est i lo co
⁊ illud idē nō p se moueri. vt est in aliquo nō vt in
loco nō cōtradicūt. qz negatio ⁊ affirmatio. q̄uis
sint ex eodem nō tamē per comparatiōem ad eun
dem exīdi modum.

s **Ecundo queritur** vtz corp⁹ xp̄i
cōtētuz sb spē
sacrali possit imediate tāgi. Et vi q sic. ma
gis tāgunt se illa que simul sūt ſz se tota. q̄uis illa quo
rū vltia tātuz sūt simul. Sz spēs panis ⁊ corp⁹ xp̄i si
mul sūt ſm se tota. qz corp⁹ xp̄i realiter cōtinet̄ sub
spē. ergo spēs ⁊ corp⁹ xp̄i magis tangūt se q̄uz due so
liditates quaꝝ vltima sūt tātū simꝫ. Jtē si de⁹ cre
aret lapidē vnū īfra vltimā supficiē celi vlti. nec
ip̄m tāgentē ille lapis nullā haberet hītudinē ad lo
cū. tū hoc nō obstāte si posset celū pforari posset p-
tendi aliqua lancea vsq̄z ad ip̄m qua tāgeret̄. ḡ a si
mili nō obstāte q corp⁹ xp̄i vt cōtētū sub spē nullaz
habeat hītudinē ad locū tāgi pōt p penetrationem
spēi. Jtē si corp⁹ xp̄i ꝓsecratū in cena reseruatū fuis
set sub sacro vsq̄z ad horā q̄ fuit clauis p'foratū. sen-
sisset dolorē ex illa pforatione causatū. qz ⁊ sub illa
spē fuisset mortuū qñ mortuum fuit in cruce. Sed
sub illa spē predictū dolorē nō sensisset mū ab illis
clauis ibidē pforatū fuisset. ḡ inq̄ntū est exīs sub sa-
crali spē tāgi pōt. Jtē de⁹ nō potuisset facere q corp⁹
p⁹ xp̄i mortuū fuisset in sepulchro ⁊ viuēs sub sacra
li spē. ḡ a simili nō potuisset facere q tactū fuisz in
cruce qn etiaz fuisset tactū sub spē. si vsq̄z tūc sub sa
crali spē fuisset refuatuz. ℭōtra si corp⁹ xp̄i inq̄ntū
est sub sacrali specie posset tāgi marime posset tan
gi ab ipomet xp̄o. Sed ibi xp̄s cū manu nō potuis-
set tāgere caput suū. vel aliā ptem corpis. qz vt oī
sum est in q̄one p̄cedēti nullū pōt ibi habere motū
localem. ḡ nullo mō pōt ibi tangi. Jtē si ibi posset
tangi. ergo attingi posset a dētib⁹ masticātiuz spēs
qō falsū est. qz tūc in cena qñ discipuli sui māduca-
uerūt ip̄m sub sacro qñ adhuc corp⁹ ei⁹ erat passibi
le dolorē sensisset qō tū nō est verū. ℞ndeo q cor
pus xp̄i vt cōtētuz sub spē sacrali non pōt imediate
tangi sub illa spē. substātia. n. corpea intellecta pre
ter dimensiōes q̄uis intelligatur vt extensibilis.
tamē intelligit̄ vt nō extēsa. Unde in nō extendi as
similat̄ substātie spirituali create. in extensibilita-
te aūt differt. qz substātia spiritualis extensibilis nō
est. Cū ergo corp⁹ xp̄i sit sub specie p̄mo ⁊ per se ra
tione substātie. ⁊ dimēsiones nō sunt ibi. nisi p con
comitātiam. est enim ibi ſm modū similē illi mo-
do quo substantia spūalis creata p eēntiam est i lo-
co. nec tamē inter istos duos modos existendi est
oīmoda silitudo. ſz i hꝫ q sic substātia spūalis creata
per eēntiam pīs est in loco. nec tamē a loco tangit̄
nec aliqs homo q̄stūcūq̄z penetret locū pōt eēntiā
ei⁹ tangere. sic corp⁹ xp̄i pīs est sub spē. nec tamen
ab ea tangit̄. nec aliquis homo quandocūq̄z pene-
tret speciem corp⁹ xp̄i vt ibi est pōt tangere. Ad p̄
mū in opp^m dō q maior nō est vera. nisi de illis q̄
simul sūt ſm corporalis eēntie modū q̄stū ad vtrū
q extremū. sic aūt nō est in ppōsito vt visū est i cor
pore q̄stiōis. Ad 2^m dō q ex illa rōne sequeret̄ q il
le lapis nō posset tāgi ad q̄cūq̄z ptem circūferētie
illa lācea dirigeret̄ ⁊ q̄stūcūq̄z lōgitudo ei⁹ vltimā
circūferētiā excederet. ille enī lapis eēt nusq̄z et ex
cōsequenti nō eēt ppinquior circūferentie q̄z cētro
nec rēotior ab vna pte circūferētie q̄z ab alia. quia
nullā penit⁹ habitudinez haberet ad quēcunq̄z lo-
cum. ⁊ ideo nulla esset ratio quare magis tangere
tur a lancea transmissa per poluz articū q̄z trāsmis-
sa per poluz antarticū. nec intelligas q̄ velim di-
cere q se nō habeat alio mō corp⁹ xp̄i ad spēm q̄z il
le lapis se haberet ad locū. qz de illo lapide nō pos
set vere dici q esset realiter pīs sub aliquib⁹ aliis

dimẽsionibus suis. Sz vere dr vez corpꝰ xpi eẽ realit pñs ⁊ ptẽtuz sub sacrali spẽ. Ad 3m dõ q si corpꝰ xpi sub sacro fuisset resuatũ vsqz ad horã q fuit clauis pforatũ. ⁊ postea in cruce mortuum. dico q exñs sub specie sacrali sensisset dolorẽ ex illa pforatiõe causatũ ⁊ postea fuisset mortuum. nec tñ vt ibi exñs fuisset ab illis clauis pforatũ. sensus. n. doloris ⁊ mors corpi cõueniũt absolute nõ per cõpationẽ ad locũ. sed aliqd pforari clauis rei nõ ꝓuenit nisi inq̃tuz est hũs hitudinẽ ad locũ. Cũ. n. talis actõ fit p motũ localẽ oz illud in qõ talis actio trãsit esse alicubi vt in loco. Ad vñ versus ℙiride fuato poteris copulare dolorẽ Innatũ. sz nõ illatꝰ cõuenit illi.

Ad 4m pz solutio ex iam dictis. Ad pm ad ptez aliã dicũt aliq q q̃uis sb sacro xps ñ possit tãgi ab alio pt tñ tãgi a se aliqꝰ mõ ⁊ aliqꝰ mõ ñ. qz cũ corpꝰ suũ sit dimẽsionatũ põt ducere manũ ab vna parte ad aliã. hoc. n. posset facẽ vnꝰ hõ si eẽt nusq̃ suppositq̃ p seruaret in vita. nõ posset tamẽ manũ elongare a corpore. ⁊ postea cõiungeꝛ. qz talis elongatio ⁊ iterata cõiũctio includũt distãtiã. ⁊ ex cõsequẽti dimẽsionẽ inter extrema. ad qõ seqtur q manus ⁊ corpꝰ applicarẽtur dimẽsionibꝰ vt ad locũ. qõ corpi xpi vt est sub sacrali spẽ nõ ꝓuenit. Alij dicunt q hõ si nusq̃ eẽt nõ posset ducere manũ ab vna pte corpis ad aliã etiã tenẽdo eaz semp corpi cõiunctã. qz pmus locus vbi erat manꝰ relinqueret vacuus ⁊ poneret vbi pus nihil erat. Sed ista ratio nihil valet. qz illa positiõe facta. manus nõ eẽt in loco. ⁊ sic nõ relinqueret aligs locus vacuꝰ. ⁊ sicut manꝰ iuncta pectori eẽt nõ i loco ita iuncta vẽtri eẽt ñ i loco.

Articulus quintus.

Onsequenter queritur õ 5°. pncipali. Et circa hoc queruntur duo. ℙrimo vtz corpꝰ xpi sub illa spẽ possit videri visiõe itellectuali. Secũdo vtz oculo corporali.

ℙrimo ostendo q corpꝰ xpi sb spẽ nõ põt videri visione itellectuali. Uisio itellectualis nõ ẽ supra rõnem. sz exñtia corpis xpi sub p̃dicta spẽ est supra rõnem. g̃ ibi nõ põt itellectualiter videri. Jtez itellectualis visio rei nõ pñtis p eẽntiaz ẽ p spẽz. sz a corpe nullã habẽtẽ habitudinẽ ad locũ nõ põt res in loco exñs recipe spẽm. Cũ g̃ quicũqz creatꝰ intellectus sit in loco. ⁊ corpꝰ xpi vt exñs sub spẽ ñ habeat hitudinẽ ad rez aliquã vt ad locũ. nullus intellectus põt ab illo recipe spẽm. ⁊ ex cõsequẽti nullus intellectꝰ creatꝰ põt ipm videre. Cõtra ois itellectualis cognitio ẽ itellectualis visio. Sed corpꝰ xpi eẽ sub sacro ab itellectu cognoscitur. aliter. n. hoc non possemus significare. qõ enim nõ possumꝰ intelligere nõ possumꝰ significare. g̃ corpꝰ xpi sub sacro itellectualit videt. ℝñdeo q corpꝰ xpi sub sacro a nullo intellectu nisi diuino videri põt p naturaz. cuius rõ est. ad hoc vt aliqd possit videri naturali ab intellectu creato regritur q possit naturaliter fieri pens itellectui per eẽntiã vel spẽm intellectui ipm imediate repñtantez. qz itellectualis visio nõ est q cunqz intellectualis cognitio. sz imediata regrit ẽt q si ita ꝓportionale naturali lumini intellectꝰ vt ñ

trãscendat eiꝰ facultatẽ. corpis aũt xpi vt exñs sub spẽ sacri nõ põt naturaliꝛ fieri pñs p eẽntiam nostro intellectui. nec p spẽm ipm imediate intellectui repꝛesentãtem. qz a corpore nõ exñte in re aliqua. vt in loco nec locũ aliquẽ tangente nõ põt naturaliter species deriuari ad rem exñtem in loco. Intellectꝰ aũt noster ab oculo corpali nõ põt recipere speciez naturaliter nisi mediãte aliquo organo corporeo. qõ est in loco. Modus etiã exñtie corporis xpi sub sacro transeẽdit facultatẽ naturalis lumis nostri intellectꝰ. ⁊ iõ a nostro itellectu corpori vnito naturaliter videri nõ põt. nec etiã ab intellectu aie separate. nec ab intellectu angelico. qz q̃uis sz aliquos spũs sepatus posset q̃tuz est ex vi nature sue se facere pñtem corpori exñti sub sacro eo q p naturam nõ habet necessariã hitudinẽ ad locũ. sz tñ p ordinez diuiñ. tñ qz ille modꝰ exñdi trãscẽdit facultatẽ naturalis lumis cuiuscũqz intellectꝰ creati. iõ si pñs ei eẽt relictus suo lumini naturali illũ modũ exñdi videre nõ posset. q̃uis aũt excedat facultatẽ luminis naturalis. nõ tñ excedit facultatẽ luminis glorie. Unde credo q quicũqz intellectꝰ beatꝰ moduz exñtie corpis xpi sub sacro ⁊ oia q̃ sũt fidei videt clare nõ tantũ in verbo. sed etiã illa visione que dicit eẽ in ꝓprio genere. Argumẽta ad ptem ꝑmam ꝓcedunt de visione itellectuali ⁊ lumine naturali. Ad ar m ad ptem aliã dõ q maior est falsa cognitio enim intellectualis enigmatica que est p fidem nõ est intellectualis visio. nec etiã cognitio discursiua visio dici debet. ℙreterea corpꝰ xpi eẽ sub sacro nõ naturaliter a nobis cognoscit. sz p doctrinã ⁊ supernaturalẽ illustratiõem.

Ecundo queritur vtrum corpꝰ xpi sub specie possit videri oculo corporali. Et vi q sic facilius est videre corpꝰ xpi sub sacro q̃uis illud qõ non est. sed nos pnaturã possumus videre illud q non est. Unde Aluic. 6° naturaliũ li° 4°. c. 2. ℙossibile est describi in sensu cõmuni vt audeat ⁊ videat colores ⁊ sonos qui nõ habent eẽ extra. ergo multoforcius possumus videre corpꝰ xpi sub sacro. Jtẽ potentior est virtꝰ oculi glorificati ad penetrãdum q̃z virtus corporis inaiati. Sed virtus lune que est corpꝰ inaiatum penetrat totã terram. aliter. n. i eadem hora in qua causat fluxuz maris in quarta tre sibi supposita nõ causaret in quarta opposita. ergo multo fortius virtus oculi glorificati potest penetrare spẽm ⁊ attingere corpꝰ xpi. Item oculus corporalis potest videre corpus cuius spẽ informari põt. Sed christus inq̃tũ est deꝰ potest oculo speciẽ ipꝛimere corporis sui. vt est sub sacro. g̃ saltem miraculose põt videri ab oculo corporali. Contra aut corpus ⁊ species viderẽtur sub equali angelo. aut corpꝰ sub maiori nõ sub equali. qz tũc corpꝰ xpi ⁊ species equarentur in magnitudine. qui. n. sb eq̃li angulo ⁊ equali distantia videt equalia sũt. Si aũt corpus christi videret sub maiori angulo maior angulus cõtineret sb miori quod est ipossibile.

Jtẽ potẽtior est intellectus nõ glorificatꝰ q̃z corpalis oculus etiã glorificatus. Sz intellectus p naturã nõ põt videre corpus christi sub sacro vt hitũ est in questiõe precedẽti. ergo multo minus hoc potest ẽt visus glorificatꝰ. ℝñdeo q exñtia corporis xpi videri nõ põt in sacro oculo corporali naturali vtu

te. nec virtute glorie. nec etiã p miraculuz. Primũ declaratur sic. ad hoc vt oculus corpalis possit p naturã videre aliqd corp⁹ regrit q ab illo corpore possit vsqz ad oculũ p naturã deriuari similitudo illi⁹ corpis repñtans ipm oculo. talis aũt spẽs deriuari nõ põt p nãm nisi in corpore exñte in loco et p mediũ corpale. Si. n. vt dic̃ Phi. 2° de aia vacuum eẽt inter celũ z terrã nihil oio viderem⁹. Sed corp⁹ vt exñs sub sacrõ nõ est alicubi vt in loco. Et iõ ab ipo ad oculũ nostr̃ nõ põt species naturaliter deriuari. Nõ etiã nec p gloriã declarat sic. Ad hoc n. vt oculus glorificat⁹ videat oz ipm eẽ iformatuz spẽ visibilis. Dz p virtutẽ glie oculus corpalis nõ põt abstrahere a corpe xpi exñtis sub sacramẽto ei⁹ spẽm. qz lumẽ corpale nõ põt attingere rem nõ hñtem exñtiã alicubi vt in determiato loco quã non habet corp⁹ xpi vt est sub sacrõ. Quod etiã nec per miraculũ. ꝺclaratur sic. Sicut. n. ocul⁹ corpalis eleuari nõ põt p qꝺcũqz miraculũ ad vidẽdũ exñtiaz substãtiarũ spũaliũ. nec est possibile illã repñtari esse p̃ p qꝺcunqz spẽm corpalem. sic cum corp⁹ christi sit sub sacrõ ad similitudinẽ spũalis exñtie inqz tum est ibi p̃mo z per se rõne substantie. z qz̃titas ñ est ibi nisi p cõcomitãtiaz dici põt q impossibile ẽ corpalem oculũ per qꝺcunqz miraculum ad hꝺ sublimari vt corp⁹ christi qꝺ est sub sacrõ videat. ipossibile est etiam talẽ spẽm corpalem fieri que sit illi⁹ exñtie exp̃esse repñtatia. Ũñ si aliqñ appet ibi species puuli vel frustrum carnis non credo q illꝺ sit corpus christi. maiores enim sunt dimensiones corporis christi qz̃ille que ibi apparẽt z si apparet vere ibi corp⁹ xpi nõ apparet vt sub sacrõ. Unde credo q illa appentia puuli que ibi aliqñ visa est vl ꝺscribit in imaginatiõe. vel in sensu cõi videtis. vl si est realiter extra. nõ credo q ille dimẽsiões fũdãtur in dimẽsiõib⁹ spẽi panis. qz̃nis tũc nõ appeant. nec tũc debet sumi ab illo cui apparet. qz nõ apparet sub spẽ q̃ueniẽti humane refectiõi. Ad p^m^i op p^m dicẽdũ q nõ possum⁹ videre oculo copali illud q nõ est. Ũñ illa visio de qua logtur Auic. nõ ẽ vera visio. sz silitudo visiõis que accidit dormiẽtib⁹ z aliqñ vigilãtib⁹ ex excessu fortificatiõis imaginatiõis. seu ex reductiõe speciei visibiliz ab imaginatiõis. seu ex reductiõe speciei visibiliz ab imaginatione ad sensũ cõem vbi est radix oiuz sensuũ particulariũ. Ad 2^m dꝺ q oculus nõ videt p ptensionem virtutis visibilis vsqz ad rẽ visaz. sz p multiplicatiõem spẽi visibilis vsqz ad visũ. Et p̃terea si p̃mo mõ fieret visio adhuc radij visuales ptendi nõ possent vsqz ad corp⁹ xpi vt exñs sub sacrõ. qz illa vꝫtus visualis ptẽdi non posset nisi mediãte medio cui⁹ supficies nõ tãgit corp⁹ xpi vt exñs sub sacrõ. Ad 3^m dꝺ q ad vidẽdũ nõ sufficit q oculus informet spẽ rei visibil. sz cũ hoc reqritur q sit visibile p̃s indeterminata distãtia z hitudine ad visum Preterea nõ est creabilis aliqua corpalis species que possit corp⁹ xpi vt est sub sacrõ repñtare exp̃sse sensus ẽt nullo mõ ẽ sublimabilis ad hoc vidẽduz sicut nec ad vidẽdũ exñtiaz spũaliũ rerũ.

Articulus sextus.

Onsequenter queritur de 6° ꝓncipali. Et circa hoc querũtur duo. Primo vtz virtute sacrĩ sit corp⁹ xp̃i sub qualibet pte hostie. 2° vtz sub quolibet indiuisibili ipius hostie.

Primo ostendo q corp⁹ xp̃i nõ sit totũ sub qualibet pte hostie. ptes corpis xp̃i distincte sũt z ordinate. Sz si oẽs eẽnt simul sub qualibet pte hostie eẽnt inordinate z cõfuse. ergo corp⁹ xp̃i nõ est totũ sub qualibet pte hostie. Itẽ intẽtio cõsecrãtis non referr̃ ad q̃libet ptem hostie. sz ad totã sil̃. Sed intẽtio ꝓsecrãtis regritur ad hoc vt ibi sit corp⁹ christi. ergo virtute ꝓsecratiõis qz̃uis sit totũ sb hostia nõ tñ sub qualibet ei⁹ parte. Item qz̃uis imago reluceat in qualibet pte speculi fracti. nõ tñ ẽ tota in qualibet pte speculi itegri. ergo a simili qz̃uis corpus xp̃i sit totũ in qualibet parte hostie fracte. non tñ in qualibet pte hostie integre. Cõtra Inno. de offi. mis. pte 3ª. c°. 9°. Reor salua fidei maiestate q vbi pãis ẽ ꝓsecrat⁹ sub tota spẽ totũ corp⁹ exist̃it. sic eni miraculose totũ corp⁹ singulis ptib⁹ ꝓtinet. Et parũ post segtur. Qñ in quotcũqz pres spẽs dinidatur sub singulis ptib⁹ tot⁹ est xps. Itẽ corp⁹ est ibi p hoc q panis trãsubstãtiat̃ in ipm. Sed q̃libet pars panis est panis cũ sit totũ homogeneũ. g̃ q̃libet ps panis trãsubstãtiat̃ in corp⁹ totũ. sed sub q̃libet pte speciei erat pars substãtie panis. ergo post trãsubstãtiatiõem sub qualibet pte spẽi est corpus totum.

Rñdeo q corp⁹ xp̃i totũ est sb qualibet pte hostie Si. n. ps z nõ totũ eẽt ñub pte sequeret̃ q corp⁹ xp̃i cõmẽsurare̅t hostie. cõtentũ. n. cui⁹ vna pars ẽ sub vna parte continentis z alie partes sub alijs partib⁹ commensurant̃ continenti. corpus aũt xp̃i spẽi nõ cõmẽsurat̃. vt superi⁹ habitũ est. nec ex dictis segtur corp⁹ xp̃i in sacrõ cõtineri ab infinitis. qz̃ uis cõtinuũ sit diuisibile in ptes sine fine. tamẽ cũ sunt in cõtinuo nõ habẽt actualẽ distinctiõem inter se. nec sunt actu plura sed vnũ. Unde nec dicim⁹ aiaz eẽ in ifinitis in actu q̃uis sit in qualibet pte corporis tota. Ad p^m^i op^m dꝺ q ptes corpis xp̃i habẽt eẽ distinctũ z ordinatũ in suo toto. sz nõ p comparationem ad spẽm cõtinentem. vnde ex hoc nõ segtur q partes corporis sint inordinate z confuse. Ad 2^m dꝺ q cum intentio consecrãtis fertur ad panem z quelibet pars panis sit panis implicite saltem fert̃ ad quãlibet ptem panis. Ad 3^m dꝺ q illud qꝺ videt̃ in speculo non est imago sed ipa res. Unde homo respiciẽs in speculo seipm videt p lineam reflexã. z quia ab vna superficie continua fit cõtinua reflexio. ideo in speculo integro nõ videt nisi vnũ. Cũ aũtez speculũ fractũ est. quia supficies discõtinuata est fiunt distincte reflexiões. z iõ vna res videt̃ plures res. nõ est ergo intelligẽdũ q species que reflectebat̃ a superficie cõtinua per fractionez speculi distinguat̃ in duas. sed a qualibet pte speculi fracti sit reflexio noua. Si aũt corp⁹ xp̃i nõ eẽt sub qualibet pte hostie ante fractiõem post fractiõem nõ posset eẽ sub qualibet virtute fractionis illius. Ar^a ad partem aliã concedenda sunt. z valent ad declaratiõem qõnis.

Ecundo queritur vtrũ corpus xp̃i sit sub q°libet indiuisibili ipius hostie. Rñdeo q ñ Sicut ſm Phi. 4°. phisi. Instans nõ est tẽpus nec pars tẽporis neqz ſm ipum. 6° phisi. Punctus non est linea nec pars linee. sic dico q nec linea est sup

ficies nec pars supficiei. nec superficies corp̃ nec pars corporis. Cũ ergo corp̃ xp̃i sub sacrõ nõ sit nisi in ipa spe ⁊ ptibus eius nõ debet concedi q̃ sit in aliquo pũcto nec in superficie nec in aliq̃ linea ip̃i hostie accipiendo pũctũ proꝑe sm q̃ est aliqd simpliciter indiuisibile. ⁊ lineam sm q̃ est longitudo sine quacũq; latitudine. ⁊ supficiem sm q̃ ẽ latitudo sine quacũq; spissitudine. Cõcedendũ est tamẽ corpus xp̃i esse sub supficie ip̃i hostie inquãtuꝫ ptinetur sub illa supficie. sed nõ est idez esse in supficie ⁊ sub superficie contineri nisi vocetur esse in superficie esse infra ambitũ supficiei continẽtis. sicut dicimus q̃ spera ignis ẽ i spera lune. q; ꝓtinẽt ab ea.

Articulus septimus.

c **Onsequenter** queritꝰ 7°. ꝓncipali. Et circa hoc querũtur duo. ℙ° vtrũ virtute sacramẽti sacerdos posset quantãcũq; materiã conuertere. 2° vtrũ vtute sacramẽti posset vnaꝫ partẽ eiusdem hostie sine alia consecrare hostia continua remanente.

p **Rimo ostendo** q̃ virtute sacramenti sacerdos posset quantãcũq; materiã cõuertere. Sacerdos potest cõficere tm̃ de pane quantũ requiritur ad cõionez fideliũ. nõ tantũ eoꝝ qui tũc cõicaꝝ volũt sed etiã eoꝝ q̃ postea volent. Sed tm̃ posꝫ mũdus durare q̃ ad cõicandũ illos q̃ cõicare volunt ⁊ volent requireret de pane tm̃ q̃stũ mõ est i mundo. ergo sacerdos virtute sacrĩ posset conuertere totũ panẽ mundi. Item si esset determinata q̃ntitas vltra quã non posset. cuꝫ illa non sit nobis certa. incertũ esset quãdo sacerdos vere cõsecraꝝ qõ falsuꝫ est. Contra si posset q̃tãcũq; materiam cõuertere tũc posset substantiã totius panis mũdi ⁊ totius vini tollere. ⁊ sic facere q̃ nõ esset in mundo neq; substantia panis neq; substantia vini qõ absurdũ vi. Item nõ est ꝓcessa sacerdoti ptãs cõsecrandi nisi cõformet intẽtionẽ suaꝫ intentiõi instituentis. Sed xp̃s instituẽs h̃ sacrĩm nõ instituit ipꝫ ad hoc vt esset cibus ventris sed mentis. ergo sacerdos nõ põt conuertere panẽ vltra hoc qõ requiratur ad spũalez fideliũ refectionẽ. Ad istã q̃onez dicunt aliq̃ q̃ cũ de integritate sacrĩ sit intẽtio implicita vel explicita faciendi qõ facit ecclia. seu illud q̃ sacrĩm instituens intendebat ⁊ ecclia nõ intendat tran substantiationẽ panis nisi ad cõionẽ fideliũ. ⁊ ad xp̃i passionẽ memorandũ sacerdos tm̃ ⁊ ñ plus põt transubstãtiare de pane q̃ntuꝫ requirit ad cõionez fideliũ. Ũ vbi essent tot fideles cõicandi per vnuꝫ sacerdotẽ q̃ totus panis de foro ad h̃ requireretur ille sacerdos totũ panẽ de foro sic posꝫ transubstantiare. si etiã sacerdos panẽ vellet transubstantiare ad h̃ tm̃ vt ipm̃ vt pjceret in lutũ. vl aliqõ aliud dedecus fieret sacrõ. dicũt q̃ tal nõ trã substantiaret. q; non est verisimile xp̃m dedisse ptãtẽ sacerdoti in ꝓiudiciũ ⁊ irreuerẽtiaꝫ sacrĩ nec talẽ qualez sapiẽs dictaret non eẽ donandã nec dictandã. Sed cõtra h̃ arguũt alij sic. Si sacerdos posset transubstantiare de pane tm̃ ⁊ non plus nisi quantũ requirit ad cõionẽ fideliũ. aut h̃ intelligit de oĩbus fidelibus. aut de fidelib⁹ tm̃ qui p ipm̃ cõmunicandi sunt illa die q̃ cõfecit. aut de illis ⁊ alijs sil qui per ipm̃ postea sunt cõicandi. nõ ꝑ° mõ quia tũc eris in ecclia sua posset sil cõficere panẽ ciuitatũ multaꝫ qõ irrationabile vi. nec 2° modo. qa vt dr̃ de pse. di. 2ª. ℙresbyter. ℙresbyter eucharistiã semp habeat paratã vt qñ quis infirmatus fuerit statĩ eũ cõicet. ne sine cõione moriatur. nec 3° modo q; cũ incertũ sibi sit quot p ipm̃ cõicandi sint incertũ esset quantũ de pane confecere posset. ℙrete rea cũ vna hostia sufficeret ad cõicandũ plures cũ sub qualibet pte hostie sit corpus xp̃i totũ. tu non posset de pane conuertere nisi tm̃ quantum sufficit ad cõionez illoꝝ quos h̃z cõicare no posset. p qalibet cõuertere hostiaꝫ vnã qõ flm̃ est. ℙretereꝛea si ablues puerũ sub forma verboꝝ debita. ⁊ intẽdens facere qõ facit ecclia. q̃nis in spũ intẽdat sacri õdecus ⁊ credẽs dãnificare illũ quẽ baptizat vel cõfert baptismi sacrm̃ vt patet ex supi⁹ dictis de baptismo. ergo silr̃ si sacerdos sup debitã materiã dicat verboꝝ formã ad trãsubstãtiã de institutã intẽdẽs explicite vl̃ implicite per h̃ ibi eẽ corp⁹ xp̃i q̃nis vlterius intendat sacrĩ irreuerẽtiã ⁊ dedecus. nec intendat illud sacrm̃ administrare fidelibus nihilominus vere cõficit vt vi. Ille. n. intẽtiones cõsequentes. s. intentio remẽorãdi passionẽ xp̃i ⁊ cõicandi fideles nõ sũt necessaria ad eẽntiã sacrĩ. Ur ergo aliꝫ dõ q̃ sacerdos tm̃ põt de pane trãsubstãtiare q̃stuꝫ trãsubstãtiare intẽdit. dũ tm̃ totũ illud pnis sit corꝫ ipõ. eris. n. in cãpis nõ posset trãsubstãtiare pane in ecclia q; ad hoc nõ se extẽdit forma sacri. q̃ patꝫ p pnomẽ demõstratiuũ faciẽs aliquo mõ demonstratiõem ad sẽsũ que ẽ respectu rei pntis ipi demõstrãti. Qui vult tenere hãc opiõem põt dicere ad p^m in opp^m q̃ maior nõ est vera. q; vnus sacerdos nõ põt tot spẽs panis demõstrare pticulr̃ quod regreret ad cõicãdũ oẽs fideles. ℙld 2^m pꝫ solutõ ex dictis q; certũ est nobis q̃ cõsecrare possumus totã panẽ quẽ sensibilr̃ demõstrare põtẽ possumus. Si aũt sacerdos panẽ trãsubstãtiet idiscrete vel intendẽs aliqõ dedecus sacrĩ virtutẽ sacri nõ ipedit sed aiam suã ledit ptãte sibi data abutẽdo. ℙld ar^m ad ptem aliã pꝫ solutio ex dictis in opiõne. Qui vult tenere primã opiõem p ea que in ea narrata sũt satis pꝫ via soluẽdi argumẽta ad vtrãq; ptem.

s **Ecundo querit** vtrũ virtute sacramenti sacerdos posset vnam partez eiusdẽ hostie sine alia consecrare hostia continua remanente. Et vi q̃ nõ. Sacerdos nõ põt cõsecrare panẽ qui nõ est i actu sed in potẽtia tm̃. sed partes hostie cõtinue ñ sunt in actu. Si. n. partes in cõtinuo eẽnt in actu quodlibꝫ continuũ actu eẽt plura tota. ergo nõ põt cõsecrare aliquã partẽ hostie nisi cõsecrãdo hostiã totã. Item tota substantia panis vnius hostie est sub qualibꝫ parte q̃titatis illi⁹ hostie. q; substãtia panis per se ẽ inextensa. Sꝫ qõ per se est nõ extẽsuꝫ nõ extendit̃ per aliud accis supueniẽs ei natura posterius eo. sed cõsecrare hostiã est substantiaꝫ panis sub q̃stitate contentã in corp⁹ xp̃i cõuertere g̃ si sacerdos posset vnaꝫ partẽ hostie sine alia cõsecrare cadẽ substantia panis cõuerteret̃ sil in corp⁹ xp̃i ⁊ nõ conuerteret̃ qõ contradictionem includit.

Sed ꝯ si sacerdos teneret duas hostias i manu ⁊ intenderet cõsecrare vnã ⁊ nõ aliam cõsecraret

vnā sine alia. ꝑ a simili si intendat ꝓsecrare vnam ptez hostie. ⁊ non aliā cōsecraretur vna ⁊ non alia.

Rñdeo ꝙ aut sacerdos intēderet cōsecrare vnā ptez hostie determiare vt pote determiate illā q̄ eēt ad dertā vl determiate illā q̄ eēt ad siniſtrā. aut itēderet cōsecrar vnā medietatē tm̄ ñ deferēdo itētionē suā determiate ad vnā signatā. Prio mō credo ꝙ posset vtute sacrantis cōsecrar vnā medietatē sine alia. qz cū ad cōsecrationē materie debite nō tm̄ requrat ordo i cōsecrāte ⁊ fōma vboz debita. sz itētio faciendi sup illā matiā qō fac ecclia ñ opabūt vba nisi sup illā medietatē hostie ad ꝙz ꝓcise ferē mō supdco itētio cōsecrātis. 2°. mō dico ꝙ nō cōsecrar vnā ptē si alia. qz vtus sacrī ñ pl⁹ rspiceret vnā ptē ꝙz alia. Cū aut qtraqz medietas consecrarē aut nulla. Et qz nō vr ꝙ vtraqz ꝓsecrarē. qz tunc ꝓsecrarē tota hostia. ⁊ ego pono ꝙ ñ itēdat ꝓsecrar totā hostiā. sz medietatē tm̄. vr ꝓbabile ꝙ i cāu pdco nulla ps pdce hostie ꝓsecrarē. reales. n. opatiōes ū sunt circa singularia vaga sz circa singularia determiata. ⁊ iō oz ꝙ itētio ad ꝙz seqr realis opatō aliqd determiatū ⁊ determiate rspiciat. Ad p⁹ i opp^m dō ꝙ ꝙuis ptes ꝓtinui ñ sit actu tota. sed i potētia. tm̄ sūt actu ptes ⁊ sūt i actu p actualitatē toti⁹. Cū ñ ē itelligēdū ꝙ pātes ꝓtinui sint i potētia. sicut dicim⁹ ꝙ i matia aeris est forma ignis i potētia. erūtes. n. i ꝓtinuo actualitatē hūt p ꝙz sunt actu ptes ⁊ i potētia tota. Cū p solā diuisionē fiūt actu tota. Ad 2^m dō ꝙ maioz ē fla loquēdo d̄ tota subā panis idiuiduali. ꝙuis sub q̄libz pte hostie saluet tota spēs pānis eo ꝙ q̄libz ps panis ē pānis. Cū aūt dicis ꝙ illō qd ē iextēsū p se nō extēdit p aliqd accns supueniēs ei natura posterius eo. dico ꝙ vuz ē sicut p cām efficiētē. Sz tm̄ bñ extēdit p alid accns sicut p cām fōmalē. Sicut. n. dicimus ꝙ hō fit albus p albedinē. ñ sicut p cām efficiētā. sz qz albedo ē fōma p ꝙz ē albus sic dicius ꝙ subā ē extēsa ꝙntitatē ñ sicut p cām efficiētē. sz sicut p formā p ꝙz ē extēsa. Bñ. n. accns cātur i substantia p bñ ꝙ extēdēs ptes subē sil exūtes explicat eā se inicem ipas actualr ñ distiguēs. Ad 3^m ad ptē aliā gra cōclonis ꝓcedēdū ē ꝙuis illū q velet tenere ꝓmiū ñ cogeret. qz duaz hostiaz q̄lz ē actu vnū totū. nec actualitas p ꝙz vna ē in actu dependet ab actualitate p ꝙz alia ē i actu. ptes aūt ꝓtinui nō sūt actu tota ⁊ vna ē actualitas totius p ꝙz oīs ptes sūt i actu.

c Arca litteram Nō bñ cōpus ꝙ videtis. i. corpus ñ sub bñ mō eēndi quē videtis. In vno loco eē oz. bñ itelligēdū ē de mō eēndi qño corpus xp̄i ē alicubi localr ⁊ suppoita diuina ordinatione q̄ ordinauit illō corp⁹ ñ eē localr nisi i vno loco tm̄. Caro vz caris ⁊ sanguis sacrm est sanguīnis. i. species pāis sub q̄ ꝓtinet xp̄i caro sacrm ē illius canis ⁊ spēs vini sub q̄ ꝓtinet sāguis sacrm ē illi⁹ sāguis. Carne ⁊ sāguie. i. spē pāis ⁊ spē vini. vtroqz inuisibili ⁊ irelligibi spirituali. ꝙ iō dr. qz sub spē pāis ⁊ vini est corp⁹ xp̄i ⁊ sāguinis aliquo mō ad silitudinē extītie rei spiritualis iqztū ē ibi rōe subē ꝓmo ⁊ p se ⁊ ꝙntitas non nisi p cōcomitātiā ⁊ ēt qz ibi oculo corporali videri non pōt corp⁹ xp̄i visibile ⁊ palpabile. Cōtra Bre. in oml. sup illō Jo. penl. Cū eēt sero ⁊c. Corrūpi necesse ē palpat qō ⁊ palpari ñ pōt qō ñ corrūpit. Itē nihil ē palpabile qō aliquo mō ñ resistat tāgēti. Sed corp⁹ xp̄i cū sit glificatū ñ resisteret cuicūqz corpi qz sit esse potest cum alio corpore. Respondeo verbuz magistri intelligit aut de palpabilitate corpis ꝓ illo statu quo fuit corruptibile ꝙuis modo nō sit tale nec in celo nec sub sacramento. aut de palpabilitate. q̄ voluntarie oīdit se palpabilem ad oīdendum veritatem corporee nate que tamen palpabilitas sibi conuenir nō potest vt est sub sacro. Illud autem verbum Bre. ibi allegatum intelligenduz est de palpabilitate que est per quatuor qualitates primas que sunt caliditas frigiditas hūiditas ⁊ siccitas. vel per qualitates causatas ex illis. Celum enim quāuis materialiter sit icorruptibile alio mō palpabilitatis palpari posset si homo i corpore corruptibili esset ita prope ꝙ cum manu posset ipsum tangere. Si. n. niteretur cum manu ipsum diuidere. vel manum iutus ponere sentiret ꝙ celum resisteret ei. quia per nullam creatam virtutem posset diuidi. Sed propter hoc proprie loqnendo nō est intelligendum ve palpabilitate. quia non pōt vir palpabile dici. De pane fit xp̄i caro. non ed intelligendū ꝙ panis sit materia corpis xp̄i. Sz ꝙ fit ille⁹ conuersatronis termin⁹ a quo. Quedam alie auctoritates que sint in litera exponentur di. sequenti in qōnibus qz ibi allegabuntur.

Di. ri.

s Jautem queritur ⁊c. Superius determinauit mgr de sacrañto eucharistie quo ad ei⁹ esse. h determiat d̄ eo q° ad eius fieri. Et di uideruri ptes tres. Primo determinat mgr de cōfectōe. 2° d̄ cōsequūtibus ad cōfectionē di sequēti. ibi. Si autem queritur d̄ accntib⁹ 3° de ptāte cōficiētis di. 13ª ibi. Solet etiā queri. Prima i 2. Primo determinat d̄ cōfectone ꝙztū ad actū trāsubstatiādi. 2° ꝙztū ad matiā. ibi. Sub alia autem specie. Prima i duas. Primo veritatē determinit. 2° falsas opiones reprobat ibi. Quidam vero. Pria i duas. Primo determinat qd sciendū. 2ª qūo loquēdū. ibi. Nec tm̄ cōcedūt. Ila ps i qua reprobat opiones falsas diuidit i duas. Prio eas recitat. 2° repbat ibi. Sz ꝙ non sit. Illa ps in qua determinat de cōfectione ꝙztum ad matiā diuidit in duas. Primo determinat d̄ his q̄ requrūtur ad sacrī eē. 2° de eo ꝙ ptinet ad bñ esse ibi. Aqua vo. Pria in 2. P° oīdit q̄r xp̄us voluit a nobis sumi sub illa spē. 2° q̄r sub duplici. ibi. Sz q̄ritur sub duplici. Illa ps q̄ icipit ibi. Aquā vo diuiditur i 2. p° oīdit quare aqua vino debet appōi. 2° quomodo eucharestia ppło dz dispēsari ibi. Eucharestia quoqz.

Articulus primus.

c Arca hanc distinctionem querendā est principaliter de 4.

Primo de conuersatione seu d̄ transubstātiatione. 2° de materia. 3° de aque appositione cum vino. 4ª de sacramenti huius dispensatione. Circa primus queruntur 6. Primo vtrū subā panis ⁊ vini conuertatur in corpus ⁊ sanguīnem xp̄i. 2° vtrum tota substantia panis conuertatur i totam substantia corpis. 3° vtrum in ista cōuersatione ānihiletur subā panis. 4ª vtrū illa cōuersio fiat i istāti. 5° vtrum illa conuersio sit mutatio. 6° vtrū sit mirabilior oībus alijs mutatiōib⁹

p Primo oīdo q ſubā panis ⁊ vini nō ꝓuertāt in corp⁹ ⁊ ſanguinē xp̄i. Dē qđ ꝓuertit in aliqd ꝓ-exīs ꝓuertit in illud ibi ꝓexiſtit. Vñ nutrimētuz ꝓuertitur in corpus in loco vbi eſt q̄ nutrimētum ei aduenit. Sz ſi ſubā panis ꝓuerteret in corp⁹ xp̄i cōuerteret in aliqd p̄exīs in celo. g̃ ꝓuerteret i corpus xp̄i ꝓut eſt in celo. qđ ipoſſibile ē. qa nulla res ꝓuertit niſi vbi p̄ns ē. panis aūt in celo p̄ns nō eſt

Itē ois ſubā in quā alia ꝓuertit auget. Sz corpus xp̄i nō auget. g̃ ſubā panis in ip̄m nō vertit. Itez p̄dcā ꝓuerſio nō ē ꝓueniēs ſacro nec inc̃ztū eſt ſig^m q⁹ ſubā panis magis repñtat corpus xp̄i q̃ accīntia eius. nec inc̃ztū eſt cā. q⁹ cū deus poſſet facere vnū corpus in diuerſis locis vt ſupius hituz ē. ⁊ vnuz corpus cū alio. poſſet facere corpus xp̄i eē ſub ſp̄e panis abſqz tranſubſtātiatiōe panis in ip̄m. g̃ ſuperflua eēt ipa ꝓuerſio. Itē talis ꝓuerſio ꝓbari nō poteſt p rōnē neqz cognoſcit p experientiaz neqz probari pōt p ſacre ſcripture auctoritatē. nec forma ſacramenti talē exp̄mit ꝓuerſionē. g̃ temerariū ē talem ponere ꝓuerſionē. Contra Inno. de offō miſſe. pte. 3ª. c. 16°. ⁊. 17°. dicit. q⁹ panis tranſit i cārnez Itē Ilu°. de ſacr. li°. 2°. pte 8ª. c. 9°. Vera panis ⁊ vera vini ſubā in verū corpus ⁊ ſanguinē xp̄i ꝓuertitur. Ad iſtaz qōnē vt refert dñs Inno. i c. p⁹ p̄allegato. dicūt quidā q⁹ ea rōne dī panis cōuerti in corpus xp̄i. q⁹ corpus ſub eiſdē accīntib⁹ loco panis incipit eſſe. ſicut dī a grāmaticis q⁹ .a. mutat in .e. cū a p̄nti formāt p̄teritū. vt ago egi. q⁹ loco a ponitur e. Sed ꝓtra ſic arguūt aliqui. Corpus xp̄i efficitur ſub ſacro abſqz ſui mutatiōe. Sed ḃ eſſz impoſſibile niſi p ꝓuerſionē alicuius in ip̄m. q⁹ alr per ſuuz fieri ſub ſacro ſe hz̃et. alr nunc q̃ prius qđ eſt mutari. Cū g̃ ꝓuenienti⁹ ſit ſubāz panis in ip̄m conuerti q̃ in aliqđ aliud. ſequit q⁹ fiat ſub ſacro p conuerſionē panis in ip̄m. Alij dicūt q⁹ manet ſubſtātia panis. ⁊ per virtutē diuinā efficitur corp⁹ p̄ns ſub ſp̄e panis ſil cū ipa ſubā panis. Sed ꝓtra hāc opinionē eſt rō adducta ꝫ precedentē. Sed q⁹ illa rō nō multū cogeret tenentes opionē ꝫriā predcāz q⁹ tunc interimerēt minorē. ⁊ dicerent forte q⁹ quā tis corpus incipiat eſſe ſub ſp̄e ſub qua p̄ri⁹ nō erat nō pp ḃ mutatur q̃uis nihil ꝓuertatur in ip̄m. q⁹ p ḃ non deſinit eſſe vbi prius erat. ⁊ ſi vocet mutari nunc p° eſſe ſub ſpecie ſub qua p̄us nō erat. tunc etiā mutaret ſi fieret ibi per ꝓuerſionē panis in ip̄z Et iō alr arguendū. eſt cōtra opiniones predcās.

Primo ſic de pane ⁊ vino dī in canone miſſe q⁹ fiat corpus ⁊ ſanguis. xp̄s etiā in inſtitutiōe huius ſacri non dixit. Hic eſt corpus meū. ſed ḃ eſt corp⁹ meuz. Preterea ſi ſubā panis remaneret vt dicit alia opinio. ſumēs ḃ ſacr̄m ieiunus nō eſſet. q⁹ ſubſtantiaz panis ſumeret. ⁊ ſicut p ſtatutū eccl̄ie q⁹ ē vt nullus ſacerdos celebret niſi ieiunus ⁊ ſic vni ſacerdoti nō liceret bis ſumere hoc ſacr̄m vna die q⁹ falſuz eſt. q̃nqz. n. licite in die celebrat duas miſſas. Dicendū g̃ ad q̄onez q⁹ ſubā panis cōuertitur in ſubām corpis xp̄i. ⁊ ſubā vini in ſubām ſanguinis ḃ. n. tenet cōis theologoꝝ doctoꝝ opinio. ⁊ merito. q⁹ hoc ſacratiſſime fidei xp̄iane p̄cordat. ⁊ ſacre ſcripture. ⁊ ſnie eccl̄ie. vt q⁹ p ea que ꝓtra aliā opinionē adducta ſunt. dī etiā de ꝓſecr. di. 2ª. Panis eſt. ⁊ ſumptū eſt ab Ambro. li°. de ſacra. q⁹ vbi acceſſerit ꝓſecratio de pane fit xp̄i caro. Preterea de ꝓſecr. di. 2ª. Quia corpus. ⁊ ſumptū eſt ab Euſebio emiſſeno. Inuiſibilis ſacerdos inuiſibiles creaturas in ſubſtantiā corporis ⁊ ſanguinis ſui verbo ſuo ſecreta ptāte cōmutat. magr̃ etiaz di. 10. huius quarti in fine dicit ſubſtantiā panis in corpus viniqz ſubām in ſanguinē cōuerti. ⁊ 3°. c. 11ª. dic. q⁹ p⁹ ꝓſecrationem non eſt ibi ſubſtātia panis vel vini. Ex dictis exp̄eſſe pz ſacrā ſcripturā ⁊ eccl̄iaz Ambroſiū ⁊ Euſebiū Emiſſenū. ⁊ magr̃m ſniaz. teneꝫ ſubām panis in corpus xp̄i. ⁊ ſubſtantiā vini in ſanguinē tranſubſtantiari. Ad primū in opp^m cuz dī q⁹ omne qđ conuertitur in aliqđ p̄exīs ꝓuertitur in illud vbi primo p̄exiſtit ⁊c. dico q⁹ verū eſt quādo illud quod conuertendū eſt ꝓiunctū eſt rei i quā ꝓuertendū eſt vt nutrimentū corpori. Sic aūt nō eſt in p̄poſito. vnde ſubſtantia panis non cōuertitur in corpus chriſti niſi vbi p̄ius erat ſubſtātia panis. Impoſſibile eſt. n. eſſe conuerſionē vbi non eſt illud quod conuertitur. Ad 2^m dō q⁹ cuz dicit q⁹ omnis ſubſtantia in quā alia ꝓuertitur augetur. ⁊c. dico q⁹ non eſt verū quando fit conuerſio nō ſm vnionez. ſep ſm tranſubſtātiationē qualis ē p̄dcā conuerſio. ſm enim Inno. de officio miſſe pte. 3ª c. 16. Si enī natura poteſt conuertere nutrimentū in carnez aqſqz hoc q⁹ ibi ſit plus de eſſentia fōme carnis q̃z ante. vt dicunt aliqui intentes ℔phi. dicenti primo de generatione q⁹ partes ſecundū formam manent. ⁊ partes ſm materiam fluunt ⁊ refluunt. facile eſt credere q⁹ diuina potentia que infinita eſt poteſt ſubſtantiam panis in ſubſtantiam corporis chriſti conuertere abſqz hoc q⁹ in corpore chriſti ſit plus de ſubſtantia vel de quantitate quā ante. Ad 3^m dicendū q⁹ dato q⁹ deus poſſet facere corpus xp̄i ſimul in pluribus locis ſine cōuerſione alicuius rei in ipſum. non tamen eſſet ita cōgruum hoc fieri ſicut per conuerſionem ſubſtantie panis in ipſum. quia ſi ſubſtantia panis remaneret. ex hoc heretici faciliter ſuadere conarentur. ibi nō eſſe corpus chriſti. Unde cōis opinio longe eſt remotior ab illo errore q̃z illa que dicit ſubſtantiā panis remanere. Ad 4^m dicendum q⁹ talis conuerſio p̄obari poteſt per rationem ſuper fidem fundatam vt viſum eſt. ⁊ etiam per ſacramenta auctoritatem. quia forma a chriſto tradita hoc oſtendit Si enim ſub ſacramento eſſet corpus ſuum abſqz conuerſione panis in ipſum nō dixiſſet. Hoc ē corpus meum. ſed hic eſt corpus meum. quia dicēdo Hic eſt corpus meum demonſtraretur ſubſtantia panis ſub ſpeciebus contenta

s Secundo queri vtruz tota ſubſtātia panis cōuertatur in totam ſubām corpis. Et vi q⁹ non forma ſubſtantialis panis nō cōuertitur i materiaz corpis xp̄i. quia in illam conuertitur materia panis. nec in formā cū illa ſit aia intellectiua. g̃ nō conuertitur in ſubſtantiam corporis. Item ſecundū ℔phi. 2°. methaphiſ. ſm antiqnam tranſlationem materia de ſe. nec eſt q̃lis. nec eſt quanta. Sed ꝓnomē demōſtratiuū nō demonſtrat aliqd niſi ſit quale vel quantū. ergo non demonſtrat materiam ſed nihil cōuertitur niſi quod per hoc pronomen hoc demonſtratur. cū g̃ materia ſit de eētia panis. non conuertitur tota ſubſtantia panis

in corpus xpi. Item propinquior est materia forme ꝛ econuerso. ꝙz quantitas ipius substantie. Sz per transubstantiationē panis in substantiam corporis est quantitas sub sacramēto per concomitātiam. ergo multo fortius sufficit conuersio solius matie vel forme in solā materiā vel formā corpis xpi. ad hꝫ vt oia alia sint sub sacro. Itē illō ē materia subē corpee qō pᵒ recipꝫ formā subālē corpeā. sz ꝙztitas ē hꝫ vt oīdā. ꝙ ꝙztitas pānis ē materia eiꝰ. sz ꝙztitatas panis remāet pᵒ ꝓsecrationē. ꝙ cū materia pānis sit de eiꝰ subā. tota subā panis nō ꝙuertitur in corpꝰ xpi. ꝓbatio minoris. Si forma subālis corporea pᵒ recipet in nō ꝙto nō depēderet eē substātiale cōpositi a ꝙztiate. qō falsuz ē. qa aliter si ōus destrueret totā ꝙztitatē mundi posset tota subā mūdi nāli remanere in suo subāli eē qō nō vꝫ vex

Cōtra fm ℙhi. pᵒ. ce. ꝛ mū. cū dico hꝫ celū. significo formā cū mā. ꝙ hꝫ ꝓnomē demonstrat ꝓpositū ex materia ꝛ forma. sz illud ꝙuertit qō p hꝫ ꝓnomen hꝫ demōstrat. ꝙ tota subā panis in subāz corporis xpi ꝙuertit. Itē cū spes sit sacrm corpis xpi imediate dz ipm repnātare. Sz si aliqd remaneret ō subā panis illō imediatiꝰ repnātaret ꝙz xpi corpꝰ. ꝙ nihil ō subā panis dz remāere. sz tota ꝙuerti. ℝndeo ꝙ tota subā panis ꝙuertit in subā corpis xpi ita ꝙ materia in materiā. ꝛ forma in formā. nō in illā p quā corpꝰ hēt ꝓpletū eē. qz illa est aīa intellectiua. sed in formā corporeā incōpletā p quā corpꝰ hēt incōpletū eē ēt in gradu corpeitatis. ꝙuis aūt ōs istituere potuisset ꝙ corpꝰ suū fieret pnis sub sacro p ꝙuersionē solius forme vel solꝰ materie panis in ipm vt oīdebat in opponēdo. tū magis voluit instituere qꝫ hꝫ fieret p ꝙuersionē totiꝰ subē panis. qz hꝫ magis fuit ꝓgruū ꝙ tota subā corpis ibi sit p ꝙuersionē materie ꝛ forme panis. ꝙz ꝙ forma eēt ibi pᵒ ꝛ p se ꝛ materia p cōcomitātiā vt econuerso. Ad pm i oppm pz solo ex dcis in qōe. Ad 2m dō ꝙ hꝫ ꝓnomē hꝫ bī demōstrat illō de cuiꝰ eēntia nō ē ꝙztitas nec ꝙlitas dū tū sit sub ꝙztitate vel sub qualitate. Ūn vt supius visuz est. li. hꝫ demōstrat subāz ꝓpositā pītez. vt quasi statiz futuraz sub hac sensibili ꝙztitate. Ad 3m pz solo ex dcis in qōne. Ad 4m dō ꝙ aliq alī existimati sunt ꝙztitatē eē materiaz. sz il'a opio ē ꝙ ℙhi. auctoritatē. q pᵒ methaphi. fm nouā trāslationē dicit ꝙ ō se matia nō ē ql̄is nec ꝙzta. Quātitas aūt est ꝙzta. ē ēt ꝙ cōez doctoꝛopionē. Et ēt ꝙ erpiē tiaz. qa hō pōt erpiri ꝙ cū aliqd ꝓdensat mior effi-
citur ꝙztitas eiꝰ manente tota materia q̄ pᵒ erat in eo. qr fm ℙhi. pᵒ phisi. eēntia materie cuiuslibet rei ē nāli icorruptibil fm se totā. ꝛ ꝙz quālz eiꝰ ptez

℘reterea matia ē de eēntia subē corpee. Subā aūt corpea ꝓdēsari pōt manēte tota subā eiꝰ. ℘reterea erpit hō ꝙztitatē eē ꝙdā formā. actualiꝫ. n. visū mouz ꝙuis mediante colore. materie aūt talis actio nō pōt ꝓpetere. est. n. ꝑnᵐ pure passiuuz. ꝙtū est er se. Cōtra etiā ꝓcdēāz opionez arguit p rōnez. Ex materia ꝛ forma subāli ꝓstituit vnū p eēntiā. sz ex ꝙztitate ꝛ forma subālis nō ꝓstituit vnuz p eēntiaz. ē. n. quedā actualis natura cui p se ꝙuēit eē in spe eadē ꝙuis sit diuersaꝫ subāꝫ in spe differentiū. ex tali aūt natura ꝛ subāli forma nō pōt ꝓstitui vnū p eēntiā. Dicē dū ꝙ ad arᵐ ꝙ ꝙztitas non est materia. nec vt dīt aliq ē ꝑcedēs ordīe nature oēz formā subālē in materia. hꝫ. n. reꝓbatū est li°. 2°

Sz ē accīs qō imediatiꝰ inē oia alia accītia inest subē corpee. nec tū er hꝫ segtur ꝙ absqz ea corpꝰ qō est subā posset remanere in suo naturali eē. ꝙ sic est ordo nature a suo ꝓditore institutꝰ. vt subā corpea a suis ꝓpriis passiōibus separi ñ possit. Et ꝑterea ꝙuis quelz ꝙztitas ꝑsupponat in materia aliquaz formā subālez incōpletā. seu aliquē gradum forme subāl' incōpletū tū semp vel qñqz cōpletiua forma substantie corporee ꝑsupponit ordie nature in materia aliquaz dimensionē saltē interminatā. cuius ꝓplerio ꝛ terminatio ꝑsupponit ordie nature i materia cōpletaz formaz. Cōpleta aūt forma destructa vel sepata ꝓpositū naturaliꝫ resoluit ad matiaz qa stabilitas existēdi est in cōposito p ꝓplementuz.

2m arm ad ptez aliaz. ꝙuis grā ꝓclusiōis posset cōcedi. tū forma sua nō multū valz ꝙuis. n. ex institutione spēs panis imediate repsentet corpꝰ xpi. vt sub ea ꝓrentū. tū er naturali sua aptitudine imediatius repnātat substantiā panis. ꝙuis nō sit contēta sub ea. qa ꝙuis in hꝫ sacro sit sine subiecto tū in ea remanet naturaꝫ aptitudo ad eēndū cuz subā pānis vt sit in subiecto.

t **Tertio queritꝰ** vtrū in ista ꝙuersiōe ānihilet̄ subā pānis

Et vꝫ ꝙ sic. Illud de quo nihil remanet annihilatū est. Sz post ꝙuersionē subē panis in subāz corpis xpi nihil de subā panis remāet. ꝙ ꝓ ꝙuersionē ānihilatur. Itē si vna ꝓdictoriaꝝ est vera. alia est falsa. ꝛ econuerso. Sed p ꝙuersionez subē panis i subām corpis xpi hec est falsa substantia panis ē aliqd. ꝙ eiuſ ꝓdictoria ista. s. subā panis est nihil vera est. Cōtrariū dicit ℙmᵒ. 2°. liᵒ. de sacra. ptc 8ª. c. 7°. ꝛ. 9°. ℝndeo ꝙ ꝙuis post ꝙuersionē snbē panis in subām corpis xpi nihil de subā panis remaneat. tū qz subā corpis xpi in ꝙztū ꝙuersa est subā panis in ipm aliqd est. anihilata nō est. qō. n. ānihilatur nō ꝙuertit in aliqd. nec tū de ipa aliqd remanz ꝛ pōt poni aliquale exemplū ꝙuis i plurib' dissile possibilitas. n. ad formā ꝑcreataz materie. vel fm alios q̄ est ipa materia ꝙuertit in ipaz formā q̄ fm aliq uos noīatptez subē q̄ gnātur. ꝛ fm alios totaz eēnt iaz nec post ꝙuersionē remanet nec tū ānihilatur. qz ꝙuersa ē in formaz q̄ aliqd est. Ad pm i oppositū cū dz qꝫ illud de quo nihil remanz ānihilatū est. ꝛc. dico ꝙ nō est verū si in aliqd aliud ꝙuersum est. Ad 2m dō ꝙ ꝓtradictoria istiꝰ subā panis ē aliqd. et hec subā panis non est aliqd. sz ꝙuis hec sit vera subā panis postꝙz cōuersa ē in corpus xpi nō est aliqd. tū er hꝫ nō segtur ꝙ sit ānihilata. quia i aliquid est conuersa.

q **Quarto queritur** vtꝝ illa ꝙuersio fiat in istanti. Et

vꝫ ꝙ nō. qz aut in eodē instanti in quo vltimo est subā panis sub dimēsionibꝰ suis est sub eisdez corpꝰ xpi. aut in alio nō in eodē. qz cū corpꝰ xpi sit ibi p ꝙuersionē subā panis in ipm in eodez instāti subā panis esset ꝛ nō esset sub dimensionibꝰ suis quod est impossibile. Si in alio. cum inter quelibet duo instantia sit tempus medium vt demonstratur 6°. phisi. Conuersio substantie panis in corpus erit in tempore. omnis enī conuersio est in tē pore inter cuius initiū ꝛ cōplementū ē tps. Item sicut se hz fieri conuersionis ad suum factum esse ita mensura vnius ad mensuram alteriꝰ. Sz fcūz

esse conuersionis est terminus sui fieri. g mensura fci esse ẽ terminus mẽsure ipi⁹ fieri. Sed instans quod est mensura fci esse cõuersiõis nõ est terminus nisi temporis. ergo fieri conuersionis ẽ in tẽpore.

Jtẽ dũ panis ꝓuertit i corp⁹ xpi ñ ẽ ꝓuersus. q: sicut dic⁹ ꝑ ℔erbier. qõ fit nõ ẽ. Sz si pãis ꝓuertere tur i corp⁹ xpi in istãti sil' ꝓuertere ⁊ eẽt ꝓuersus. g nõ ꝓuertit in istanti. Jtẽ ipossibile ẽ trãsire distantiã nisi in tpe. fm ℔phi. 6°. phi. Sz maria ẽ distãtia inter subãz panis ⁊ corp⁹ xpi. g ipossibile ẽ eã p conuersionẽ trãsire in corp⁹ xpi. nisi i tpe. Jtẽ ꝓuersio q̃ fit p actionẽ successiuã nõ fit i istãti. Sz hec ꝓuersio fit p actionẽ forme q̃ successiua ẽ. g nõ fit i instãti. Cõtra successio i ope ẽ pp aliquã resistentiã patiẽtis ad agẽs. vt ꝓbari põt p dcã ℔phi. 4° phisi. Sz nulla ẽ resistẽtia panis ad vtutẽ diuinã p quam fit ꝓuersio. g illa ꝓuersio successiua nõ ẽ ad qõ seqt qõ fit in istanti. Jtẽ fz ℔phi. li°. ꝓdicañto. Subã nõ suscipit magis ⁊ mius. Sz qõ ñ suscipit magis ⁊ mius nõ põt successiue acgri vl' corrũpi. g subã panis nõ ꝓuertit successiue. sequit. g q in instanti.

Rñdeo q illa ꝓuersio fit in istanti. ois. n. successio in mutatiõe cãtur. vel ex resistẽtia mobilis ad motorez. vel medij ad motorẽ vl'rõe vtriusq. vt accipi põt a comẽtatore sup 4°. methaphi. ⁊ puto q sub resistẽtia ipi⁹ medij debeat ꝓprehẽdi diuisibilitas spatij p ꝓpationẽ ad limitationẽ virtutis i motore. Cñ q̃uis corpale mediũ angelo non resistat. tñ q: limitata virtutis ẽ nõ posset se transferre ab oriẽte in occidentẽ ptranseũdo spaciuz i instãti. vt declatrũ ẽ libro p° di. 27°. Virtus aũt ꝓuertẽs substantiã pãis in corpus xpi nõ ẽ limitata. illa. n. conuersio fit p virtutẽ diuinã q̃ infinita est. nec sibi resistit sbstantia panis. q: tota natura subẽ panis perfecte subditur diuine virtuti. nec ẽ aliqõ mediuz p qõ ista ꝓuersio fiat. hic. n. nõ hẽt locũ ꝓpõe loqñdo nisi in mutatiõe locali. panẽ. n. nõ eẽ corp⁹ xpi nihil positiuũ dicit. ⁊ tñ si eẽt mediũ nõ opteret q cãret successionẽ in diuina opatõe. deus. n. vnum lapidẽ trãsferre posset ab oriẽte in occidẽtẽ p totuz mediũ in istãti. nõ. n. oz q diuisiblitas medij cãet successionẽ i mutatiõe nisi cũ ꝟ mutãs sit limitate virtutis. Restat g̃ q deus põt ꝓuertere panẽ i corpus xpi ꝓuersiõe nõ successiua. ⁊ q: ꝓueniẽti⁹ ẽ ex q° est possibile eã fieri sine successione q̃z cũ successiõe ꝓcedendũ ẽ illã nõ esse successiuã ⁊ ex ꝓñti eã fieri i instanti. sicut. n. mutatõ successiua ẽ in tpe. ita non successiua ẽ in istanti. Ad p^m in opp^m dñt qdã q i eodẽ instãti in quo vltio est subã panis sub dimensionib⁹ suis ẽ p° corpus xpi sub eisdẽ. nõ. n. est icõueniẽs subãz panis eẽ in illo istanti in q̃ztũ ẽ finis tpis pfiti. ⁊ nõ esse in eodẽ i q̃ztũ ẽ initiũ tpis futuri. Sz ꝺ q: ꝺdictoria realr nõ ponũt eẽ in eodẽ instanti.

Alij dñt q in eodẽ instãti in quo vltio ẽ subã pãis sub dimẽsionibus suis nõ est p° corp⁹ xpi sub dimẽsionib⁹ eisdẽ. fz in aliquo qõ est immediatũ illi' q̃uis n. in tpe qõ ẽ in motu ꝑmi mobil' sicut in subõ qõ ꝑ prie est tps. nõ possit vnũ istãs immediate se ꝺre ad aliud instãs tñ nõ sic est de instantib⁹ q̃ sunt termini ꝓpaz mensuraz q̃ extenso noie tpis alĩ dñt tpa Dicũt g̃ q vltimũ instãs ñse ꝓpe exũtie subẽ panis sub dimẽsionib⁹ suis. ⁊ ꝑ^m instans ñse ꝓpe essentie corpis xpi sub eisdẽ dimẽsionib⁹ ita se hñt q inẽ ea nihil est mediũ. coexistũt. n. ãbo vni instanti

ñse cõis. sicut. n. nõ ẽ incõueniẽs plã pũcta q̃ sunt termini lineaz ꝓueniẽtiũ in cẽtro ꝓuenire in ipo cẽtro cũ tñ sit indiuisibile sic nõ est incõueniẽs plã instantia ñsuraz ꝓpaz coexistere vni instanti ñse cõis. Alij dñt q nõ ẽ dare vlt^m instãs in quo vltimo sit subã panis sub dimẽsionib⁹ suis q̃uis pmanentia sint in suis tminis initialib⁹. nulla tñ res siue pmanẽs siue successiua ẽ in suo finali tmino. cui concordat qõ dicit ℔phi. 8°. phisicoz. s. q instãs ẽ sig^m posterioris passiõis. Ꝺõ g̃ q in illo eodẽ instãti in quo p° nõ ẽ subã panis sub dimẽsionib⁹ suis. ẽ corp⁹ sub eisdẽ. ⁊ ꝟ nullã iplicat ꝯdictõnẽ. Ad z^m dõ q immediat⁹ finis isti⁹ ꝓuersionis ẽ nũc p° panez in corp⁹ xpi ꝓuersuz eẽ ⁊ ꝟ nõ differt a ꝓuersiõe panis in corp⁹ xpi nisi sola rõe. ⁊ ego ꝓcedo q instans qõ ẽ vtriusq ñsa ẽt aliquo mõ differt rõne. Ad z^m dõ q i his q̃ fiũt in instãti sil' est fieri ⁊ fcm eẽ q̃z uis p° ordine nature sit fieri q̃z fcm eẽ. ℔phi. n. in vbo allegato loqtur de his q̃ fiunt successiue. Ad 4^m solutm est ex dcis in qõe. Ad 5^m dõ q illa cõuersio nõ fit p nãlez vtutez ꝓlationis vboz. fz p vtutẽ diuinã que vbis assistit ad efficiendũ ꝓuersionẽ in illo istanti in q° est ꝓpleñtũ ꝓlatiõis verboz

Quãuis aũt ar^a ad ptẽ aliaz debeãt ꝓcedi rõe cõclonis. fz tñ ex vi forme nõ ꝓcludũt possz. n. deus si vellet p° formaz substantialẽ panis cõuertere i cõpus xpi ⁊ postea materiam vel econuerso.

q Ulnto queritur vtz illa ꝓuersio sit mutatio. Et vi⁹ q nõ. q: nõ est gnãtio q: gnãtio nõ terminat ad ꝑfus nec corruptio. subã. n. panis nõ resoluit in suã materiã. nec ãnihilat vt visuz ẽ. nec est augmentatio. nec diminutio. neq alteratõ. nec fz locũ mutatio. Cũ g̃ fm ℔phi. li°. ꝓdicañtoz nõ sint plẽs spẽs mutatiõis vi⁹ q ista ꝓuersio nõ sit mutatio. Jtẽ in oi ꝓuersione q̃ est mutatio illud i qõ fit ꝓuersio dici põt fieri vel fcm eẽ ꝺ eo qõ in ipm cõuertit vel ꝓuersuz est. Sz nõ põt vẽ dici corp⁹ xpi fieri vel fcm eẽ de subã panis. g subã panis nõ conuertit in ipm p mutationẽ. Jtẽ mutatio accñs est oẽ accñs vl' est vel natuz est esse in subiecto sed hec ꝓuersio ñ est nec nata est eẽ in subõ aliquo. q: tota subã panis in totã subãz corpis ꝓuertit. g hec ꝓuersionõ est mutatio. Cõtra iceptio rei ⁊ defectio st mutatiões. fz p istaz ꝓuersionẽ subã panis desinit eẽ panis. g hec ꝓuersio ẽ cũ mutatõe. Sz nõ cũ alia mutatiõe q̃z ipa sit. g est mutatio. Jtẽ maioz ẽ mutatio rei q̃ ꝓuertit in aliud fm se totã q̃z rei q̃ ꝓuertit in aliud fm sui ptẽ. fz in ista ꝓuersiõe subẽ panis ꝓuertit fm se totã. g ista ꝓuersio est maria mutatio

Rñdeo fm ℔phi.. 5°. phisi. Tres sunt naturales mutatiões. s. ex nõ subiecto in subiectũ. i. ex ente i potẽtia i ens actu simplr. ⁊ hec ẽ gnãtio. Et exẽte in actu simplr in ens in potẽtia quaz dicit ℔phi. ex ñbõ in nõ subiectũ. ⁊ hec ẽ corruptio. Et ex subiecto in subiectũ. i. ex ente in actu in ens actu sub q̃ ꝓprehẽdunt alteratio loci mutatio. diminutio. ⁊ augmẽtũ qõ fit p ꝓuersionẽ nutrimẽti in corpus. Sic dico q extendẽdo noiñ mutationis. z. sunt supnaturales mutatiões. Una de nullo mõ realr ente in ens ⁊ hec est creatio cui ꝓpriũ rõ mutatiõis eo mõ qõ dcm est in li°. 2°. di. p°. ⁊ hec inter mutationes naturales magis assil'atur gnãtiõi. Alia ex ente in nullo mõ ens. ⁊ hec ꝺ ꝓuersio seu adnichilatio q̃

inter nāles mutatiões magis assilatur corruptiõi alia est ex ente in actn ꝫ se totū in aliud ens actu si cut ē ꝓuersio subē panis i substātiā corpis Christi q̄ inter naturales mutatiões magis assilatur mutatiõi q̄ nutrimētū mutat i corp⁹.qđ nutrimētū ꝓuertit i corp⁹ p̄tēs i actu.ꝛ desinit esse qđ erat añ. Inmltis tñ differūt ipe due mutatiões qꝛ p trāsitiõez nutrimēti i corp⁹ plus ē de subā in corpe q̄ añ .ſz p trāsitiõez subē pāis i corp⁹ xp̄i ñ ē in eo plus đ subā nec pl'đ q̄titate q̄ añ nutrimentū ēt ꝛ si desinat eē illđ qđ añ erat q̄stū ad fōmā.fmāet tñ q̄stū ad māz B.n.regl'r ē in oibus mutatiõibus nālib⁹ q aliquid manz cõe vtriq; termio mutatõis ꝫ opionē q̄ ponit matiā eē de cētia subē q̄ gnāt.nec eaz eē aliqd ꝓuertibile i ipaz.subā aūt panis p⁹ ꝓuersionē nō remanet.nec q̄stū ad formā nec q̄stū ad materiā. Vñ in hac mutatõe nō manz aliqd vnmz in nūero cõe vtriq; termio mutatiõis.q̄uis aūt i hac mutatõe termius ad quē q ē corp⁹ xp̄i nō mutet.tñ pāis mutat. Sicut.n.dicit Greg.ſ.mora.iter me^m ꝛ finē mutari ex lō alio ad aliđ ire ē. Jn hac aūt ꝓuersione subā panis ex vno ad aliđ vadit.qꝛ a sui nat̄a recedit p lō qđ ꝓuertit in corp⁹ xp̄i. Ad p^m i o pp^m đ q verbū ℔phi.nō ē intelligendū nisi de mutatiõibus nālib⁹.hec aūt mutatio nō est nāl. Ad ꝛ^m đ q maiꝛ intelligēda ē đ mutatõib⁹ naturalib⁹.ꝛ tñ habz adhuc instātiā.corp⁹.n.nō pōt vere dici fieri vl factū eē de illo nutrimēto qđ i ipz ꝓuertit. Si aūt inuenias alicubi dcm̄ panis fit corp⁹ xp̄i. vel corp⁹ xp̄i fit vel fcm̄ est de pāe vel illđ qđ fuit pāis ē corp⁹ xp̄i expōas.qꝛ tales locutiões virtute fmonis sunt fl'e.qꝛ oēs icludūt aliqd cōe vtriq; extrēo nis sunt fl'e.qꝛ oēs icludūt aliqd cōe vtriq; extrēo mãere. Jste aūt locutiões pāis ꝓuertit vel mutat vel trāsubstātiat vl trāsit i corp⁹ xp̄i sunt ꝓcedēde tāq̄ simplr ve.qꝛ nō notāt remãere aliqd cōe vtri q; extrēo.ſz tm̄ ordinē termini ad terminū ꝛ mutationē vni⁹ i aliū.ꝛ iō vt placz aliqb⁹.qꝛ hec ꝓpō.đ. nō semp tenet materialr.ſz alī ordialr.vt cū dr.đ mane fit meridies.iō hec.de pāe fit corp⁹ xp̄i.distinguenda ē.qꝛ si li.de.teneat ordialr vera ē ſz lō non valz.qꝛ corp⁹ xp̄i nec fit de subā pāis sicut de materia nz ēt fit p⁹ subāz pāis q̄ ꝓuertit in ipm.sicut meridies fit p⁹ mãe.de quo dr fieri. Ad ꝫ^m đ q ista mutatio vltra terminū a quo.ꝛ terminū ad quez ñ dicit aliqd reale absolutū.ꝛ iō nō oz q sit i alio ℔ i termio a quo.ꝛ ꝓterea si eēt accūs deus posset facere illđ eē sine subiecto.ita vt depēderet a sola hītudie terminoꝝ ꝛ a virtute diuina.

s **Exto querit** vtrū hec mutatio sit mirabilior oīb⁹ alijs mutatiõib⁹.ꝛ vī q sic.illa mutatio q̄ nihil mutat ē oīb⁹ alijs mirabilior. Sz hec ē h⁹i hac.n. ñ mutat corp⁹ xp̄i nec subā pāis vt vī qꝛ nec localiter mouet.nec alterat nec augm̄tat.nec minuit. nec gnātur.nec corrūpit.qꝛ nec r̄soluit in vnū.nec anihilat.vt supi⁹ hītū ē.g hec mutatio ē oīb⁹ alijs mirabilior. Jtē hec mutatio mirabilior ē filij dei icarnatiõe.ē.n.ad credendū difficilior. Vñ ꝛ ples illā credūt ℔ istā. Sz icarnatio ē mirabilior creatõne.vñ dr i ſcā eccl'ia.q deus hūane subē dignitatē mirabili⁹ ꝓdidit ꝛ mirabili⁹ reformauit.g hec mutatio mirabilior ē icarnatiõe ꝛ creatiõe. Cõtra đ ꝓse.di.2°. Re uera.ꝛ recitat magr in lra p̄cedētis di.c.4°.p creationē filij dei natiuitatē de vgine p

bat̄ possibilitas ꝓuersiõis subē pāis i corp⁹ xp̄i. Sz si ille nō eēnt mirabiliores ista pbatio nō valeret.g mirabilior ē creatio.ꝛ ēt filij dei icarnatio ℔ hec mutatio. Rñdeo q illaz mutationū.quaz ē eq̄lis mēsa.illa simplr mirabilior ē i cui⁹ termino a quo mi⁹ ē đ possibilitate ad terminū ad quē creatiõis aūt ꝛ incarnatiõis ꝛ isti⁹ mutatiõis sunt mensure eq̄les.quelz.n.fcā fuit i instāti ꝛ i termio a q° creatiõis.q termius ē nō aliqd.nō ē aliqua possibilitas ad aliqd.sicut.n.dicit Aluic.p° metha.c.5°. Si ꝓprietas fuerit aliqd illđ de quo illa dr erit aliqd i termio aūt ad quē ipi⁹ incarnatiõis q termius fuit natura hūana fuit sola possibilitas obedientie ad lō vt vnirēt psone filij dei.in subā ēt pāis ē possibilitas obie ad lō vt ꝓuertat in corp⁹ xp̄i.seq̄t g q creatio sit mirabilior ℔ incarnatõ filij dei.ꝛ ℔ cõuersio subē pāis i corp⁹ xp̄i.qꝛ ēt icarnatiõe termius ad quē.ſ.psõa filij đi magis excedit naturaz humanā ℔ corp⁹ xp̄i subāz panis mior fuit possibilitas i natura hūana ad lō vt vniret psone filij dei vt natura supposito ℔ i subā panis ad lō vt ꝓuerteret i corp⁹ xp̄i.ꝛ iō icarnatio simplr fuit mirabilior ℔ ꝓuersio panis i corp⁹ xp̄i.hec tñ alijs duab⁹ mirabilior ē fm qd i q̄stū.ſ.termius ad quē ē aliqd p̄exis qđ ꝓ ꝓuersionē subē panis i ipm non augetur. nec aliquo mō mutat. Ad p^m i opp^m đ q mior ē fl'a in hac.n.ꝓuersiõe subā panis mutat ꝛ duplici mutatiõe fm aliquos.qꝛ ꝛ desinit eē illud qđ añ erat ꝛ qꝛ ꝓuertit in illud qđ añ ꝓuersa nō erat.q̄rū ꝑma ℔ q̄uis nō sit corr°.tñ magis assilat corruptiõi. ꝛ 2ª. q̄uis nō sit gnātio.tñ magis assilat gnātioni. Vel đ meli⁹ q ꝑma assilat expoliatiõi nutrimēti a sua forma.ꝛ 2ª ꝓuersioni nutrimēti i corp⁹ xp̄i.hec aūt mutatio sub aliqua noiataz i ar° nō ꝓtinet.vñ ar^m ꝓcedit ab isufficiēti. Ad ꝛ^m đ q difficultas credēdi nō tñ ꝓtigit ex maiori mirabilitate rei credite ℔^m ē ex pte sua.ſz ēt ex indispositõe credētis pp vsuz ꝛ ꝓsuetudinē ꝓtā.qđ ēt dr repatio hois mirabilior ℔ ei⁹ ꝓditio nō ꝓcludit icarnatõnē eē simplr mirabilior ē creatiõe.qꝛ restauratio hois ēt cū icarnatiõe icludit creatõnē gr̄e.nō.n.hoies q̄stū ad effi catiā reformāt in quoz aīalib⁹ gr̄a non creatur.

Articulus secundus.

c **Onsequenter** q̄ritur de 2° principali. Et circa lō q̄rū ser. ℔° vtz lō sacrz possit ꝓfici de alia materia ℔ đ pāe ꝛ vio. 2° v^m de alio pāe ℔ de pāe fcō de faria triticea coagulata p nālē aquā. 3° vtz de pāe fermētato. 4° v^m sanguis possit ꝓfici de alio vio ℔ de vite. 5° v^m de quolz vio vitis. 6°.quid đ facere sacerdos si post ℔ icepit canonē misse ppendat esse materiaz indebitam ministratam.

p **Rimo oñdo** q lō sacrz eucharistie pōt ꝓfici de alia materia ℔ de pane ꝛ vino. Materia hui⁹ sacri debz significare corpus ꝛ sanguinem xp̄i ꝛ in ea cõuerti.sed hec magis conueniūt carni ꝛ sanguini ℔ pani ꝛ vino.sunt enim similiores corpori ꝛ sanguini christi.ꝛ sicut dicit ℔phi.2° de generatione. Inter habentia symbolum facilior est trasitus.ergo hoc sacrm̄ cõfici pōt de carne ꝛ sanguie. Jtē sicut hoc

facr̃z prefiguratū fuit in lege nature p panē ⁊ vinū
ita in lege scripta i qua magis claruit veritas fuit
prefiguratū p esuz agni paschalis ⁊ libamēta sacrifi-
cioꝝ. g̃ꝫ ꝓuenienti⁹ ꝫ sacr̃m ꝓfici pōt de carnibus ⁊
materia libamentoꝝ q̃ꝫ de pane ⁊ vino. Item qz
xp̄s se ꝓparat pani. iō ꝫ sacr̃m ꝓfici pōt de pane. er
go a sili cū se ꝓparet grano. vt hr̃ Jo. i xº. ꝓfici pōt
de grano. sz granū nō est panis. corp⁹ g̃ xp̄i cōfici p̄t
de alia materia q̃ꝫ de pane. g̃ a sili sanguis de alia
materia q̃ꝫ de vino. Contrariū dicit magr̃ in lr̃a
h⁹ di. c. f. Jtē ō pse. di. xª. c. pº. hr̃ idē. Jtē hr̃ idez
e. di.. Non oz. ⁊. c. se. Rn̄deo q ꝫ sacr̃z nō pōt cōfici de alia materia q̃ꝫ de pane ⁊ vino. qa xp̄s ꝫ sacr̃m de tali materia ꝓfecit. ⁊ ꝓficiendū instituit. qō fuit ꝓgruū ⁊ pp sacr̃i celebrationē. ⁊ significationē. ꝫ. n. sacr̃m oz celebrari valde mūde. ⁊ iō ꝓgruū ē ipm celebrari in pane ⁊ vino q̄ mūdi⁹ pōt tractari q̃ꝫ caro ⁊ sanguis aialiū vel alie materie ꝓueniētes ad vsuz hūanū. in ꝫ etiā sacr̃o significantur qnq̄z. s. res ꝓtēta p corpus xp̄i q̄ est corpus xp̄i vez. ⁊ res nō ꝓtenta sed significata p corpus xp̄i vez. s. corp⁹ xp̄i mysticū. ⁊ xp̄i passio ⁊ suscipiētis ꝫ sacr̃m spūal̄ refectio. ⁊ salus corpis ⁊ aie sic dr̃ magr̃ i lr̃a hui⁹ di. c. fº. panis aūt ⁊ vinū rōe sue ꝓstitutiōis cōuenientissime repr̃ātat corpus xp̄i verū ⁊ mysticū. qa sicut panis ꝓstituit̄ ex pluribus granis. ⁊ vinū ex pluribus acinis vel racemis ꝓfluit. sicut corp⁹ xp̄i verū ꝓstitutū est ex pluribus mēbris ⁊ corp⁹ eius mysticū ex plibus psonis. rōe ēt sue ꝓpatiōis ꝓueniē tissime repr̃ātat xp̄i passionē. qz pāis clibāo igne coquitur. ⁊ vinū torculari exprimit̄. sic aliquo mō a simili corpus xp̄i fuit igne passiōis quasi decoctum ⁊ in cruce quasi i torculari fluxit sanguis de illo corpore. ⁊ qz tūc fuit sanguis a corpore diuisus. iō i ꝫ sacr̃o corpus ⁊ sanguis ꝓficiūtur de materijs distinctis ⁊ distincte. Ratiōe aūt vsus panis ⁊ vinū conuenientissime repr̃ātant spūalē refectionē suscipiētis ꝫ sacr̃m. sicut. n. dr̃ in glosa super illud ꝓmo ad Corz. iiª. Hoc facite. panis p̄ceteris cibis corpus reficit ⁊ sustentat. ⁊ vinū hoiez letificat. Ūn̄ panis ⁊ vinū efficacē cōstituūt corpis refectionem que i cibo ⁊ potu ꝓsistit. Silr̃ spūalis refectio aie integratur ex potu per fidem in intellectu. ⁊ spūali delectatione per charitatē in affectu. ⁊ qz hec refectio ordiatur ad salutē corpis ⁊ aie. iō ex ꝓpti panis ⁊ vinū repr̃ātant vtrāq̄z salutē. Ūn̄ vt dr̃ in glo. vbi pº ⁊ etiā recitatur in lr̃a hui⁹ di. c. fº. Caro xp̄i pro salute corpis. sanguis vero p aīa nr̃a sumit̄. ⁊ effus⁹ est sicut prefigurauit Moyses dicēs. Caro p corpore nr̄o offert̄. sanguis vo pro aīa. ⁊ hec est alia rō quare sacr̃m ꝫ in duplici materia celebratur. Ad pm in oppm dō q cū ista ꝓuersio fiat per virtutē diuinā cui oīa possibilia eq̄liter sunt facilia eque faciliter ꝓuertunt̄ panis ⁊ vinū in corpus xp̄i ⁊ sanguinez. sicut ꝓuerterent̄ caro ⁊ sanguis aialiuz. Ꝓterea panis ⁊ vinū mūdius possunt tractari ⁊ plēius significāt q̄ in ꝫ sacr̃o significanda sunt. Ad zm dō q qz lex nature erat duratura. ⁊ lex scripta erat cessatura. iō ꝫ sacr̃m q̄ est sacr̃m legis cui ñ succedūt alia magis debuit institui in materia q̄ fuit p̄figuratū in lege nature q̃ꝫ in illa q̄ fuit prefiguratuz in lege scripta. Ad ꝫm dō q de grano manēte sub forma grani nō pōt corp⁹ xp̄i ꝓfici. sicut magr̃ dicit in lr̃a hui⁹ di. c. 6º. neq̄z etiā de farina nō coagulata. de ꝓse. di. xª. Sic in scificando. nec ō pasta non cocta. qz in istis nō soluat̄ rō panis. nec. n. iō ꝓficimus de pane. qz xp̄s se pani ꝓpauit vt in arº suppo nebas. sed quia de pane ꝫ sacr̃z ꝓficiēdū instituit.

Secundo quer̄it vtr̄ hoc sacr̃m possit confici de alio pane q̃ꝫ de pane fcō de farina triticea coagulata p naturalez aquā. Et vr̄ q sic. ñ debem⁹ distinguere vbi xp̄s instituendo ꝫ sacr̃m nō distinxit. Sed xp̄s nō distinxit de quo pane. ergo corpus suū de quolibet pane pōt ꝓfici. Item cū raro inueniatur panis de puro tritico. si non posset ꝓfici de alio freq̄ntissime incertus esset sacerdos vtr̄ conficeret vel non q̄ō est incōueniens. Jtē xp̄s nō distinxit cū quo liquore panis ille deberet coagl̄ari. g̃ pōt ꝓfici de pane quocūq̄z liquore coagulatus fuit.

Cōtra magr̃ in lr̃a hui⁹ di. c. 6º. dicit q nō pōt ꝓfici nisi de pane de frumento. Jtez iō hr̃ de ꝓse. di. xª. In sacr̃o. Rn̄deo q corpus xp̄i nō pōt cōfici de alio pane q̃ꝫ de pane triticeo coagulato p naturalē aquā. qz xp̄s de tali pane ⁊ non de alio corpus suuz ꝓfecit ⁊ ꝓficiendū instituit. qō ꝓz quia pānis de fermento anthonomaffice panis dr̃. Ūn̄ cū dr̃ q xp̄us accepit panez de pane triticeo debet intelligi cui ꝓcordat. qz xp̄s grāo triticeo se ꝓpauit. Ūn̄ Aug. i glo. sr̃ illō Jo. xiº. Nisi granū frumēti. cū sint multa grana seminū nulli se ꝓpat nisi frumento. Ūn̄ mos cēp ecclie ō ꝫ solo grāo ꝓfici corp⁹ dñi. magis autē fuit ꝓgm ipm istituere ꝓfici ō tali pāe q̃ꝫ de alio. qa inter grana ꝓueniētia refectōi hūane granū frumēti ē digni⁹ vtili⁹ ⁊ cōi⁹. Quia ēt aq̄ ē de ꝓpositione pāis. ⁊ panis de qº xp̄s corp⁹ suū ꝓfecit coagl̄atus fuit aqua naturali. iō de pāe coagl̄ato aq̄ artificiali. seu qº cūq̄z alio liquore q̃ꝫ fit aq̄ natural̄ nō pōt cōfici corp⁹ xp̄i. Ad pm in oppm dō q fcō distinxit i ꝫ q de tali pāe ꝓfecit. ⁊ vbo in hoc q se grāo tritici ꝓpauit. Ad zm dō q admixtio eīnei grani pōt intelligi tripl̄r. Uno mō in tanta abūdātia q trahat illud q̄ ibi ē de tritico ad suā naturā. Allio mō i tali q̃ꝫtitate ꝓportiōis q ex ill' ꝓstituatur p alterationez spēs media. Allio mō in ita pua q̃ꝫtitate q trahatur ad naturā triticeā. De pāe fcō ex granis tritici. ⁊ alijs grāis admixtis pº ⁊ iiº mō non pōt ꝓfici corp⁹ xp̄i. qz talis panis nō ē eiusdē spēi cū illo pane ō q° xp̄s ꝓfecit. talis aūt admixtio aliq° mō p accidētia pōt cognosci. sz de pane fcō ex granis tritici ⁊ alijs granis admixtis. mō zº pōt ꝓfici. qz talis pāis remanet in eadē spe cū illo pāe de qº xp̄s ꝓfecit. Si aūt q̄ras vtr̄ de spelta possit corp⁹ xp̄i ꝓfici dñt aliq q sic. qz spelta nō differt a tritico nisi accidētibus. Sed alijs vr̄ q nō. ex tritico nūq̄z gnātur spelta nisi forte q̄nq̄z p degnātionē pp mafiā terre. sz si spelta eēt eiusdē spēi cū tritico posset ex tritico nasci. Ad zm dō q fcō distinxit nec oportebat alio mō distinguere. qa cōis panis non nisi de naturali aqua coagulat̄.

Tertio quer̄it vtr̄ ꝫ sacr̃z possit cōfici de pāe fermētato Et vr̄ q nou. qa xp̄us ꝓfecit de pane animo vt. n. habet Math. xiº. Dñs confecit p̄ma die azimorū. Sed tunc in domibus iudeoꝝ non inueniebatur fermentū vt hr̃ Exo. xiº. cū g̃ non possit corpus xp̄i ꝓfici nisi de pane de quo confecit ipse christus videtur q non possit confici nisi de azimo. Jtē ō

illo pane de cuius cõfectõne est aliquid prohibitũ offerri domino non potest confici corpus xpi. sed vt habetur Leuitici secundo. Omnis oblatio q̃ offertur domino absq; fermento fiat. ergo videt q̃ corpus christi non possit pficí de pane fermentato. ꝟ greci de pane fermẽtato pficiũt. Sz ecc̃a nõ negat qn pficiãt corpus xpi. q̃ de pane fermentato põt pficí. Ad istã qõnez dicũt greci q̃ de pane fermẽtato tñ põt pficí corp̃ xpi. qz vt ipi dicũt Xps passus est lũa. 14ª. vt legis ipleret figura q̃. 14ª. luna pmi mẽsis agnũ pascalẽ iusserat ĩmolari. q̃ xps pnoscens in p̃cedẽte vespe anticipauit agnũ pascalez comedere ꝛ tũc licite poterat comedi fermẽtatũ. ꝛ iõ dicũt xp̃z de pane fermẽtato pfecisse errorẽ suũ multiplr colorare nitẽtes. Uno mõ sic Jo. 13º. legit. Xp̃z illã cenã in q̃ b̃ sacrm instituit fecisse cũ discipls suis añ diẽ festũ pasce. Sz dies festus pasce fuit dies in qua fuit lũa. 14ª. in c̃ vespa ĩmolabatur paschal agñ. Itẽ Jo. 18º. dr̃ de iudeis q̃ duxerũt xp̃m ad ꝓpilatũ. Ut nõ introirẽt i ptoriũ vt nõ ꝓtaminarẽt. sz mãducarẽt pascha. Sz pascha erat agnus paschal q̃ cõedebat. 14ª. luna. Itez luce 23º. dr̃ q̃ in die q̃ xps crucifixus ẽ mulieres pauerũt aromata. qõ eis ꝑz legẽ nõ licuisset in die festo. Itẽ dr̃ Mathei. 26. q̃ seniores ppli disposuerũt xp̃z occidere nõ in die festo. sz dies festus fuit. 15. luna.

Itẽ sub Leone papa eccl̃ia pficiebat de fermẽtato Sed ꝛ Math. 26º. ꝓ die azimox accesserũt discipli ad Jesuz dicẽtes. Ubi vis pemus tibi comedere pascha? Itẽ Marci. 14º. ꝓ die azioꝛ quãdo pascha ĩmolabat dicũt ei discipli. Quo vis eamus ꝛ pem⁹ tibi vt mãduces pascha? Itez Luce 22º. Uenit dies azimoꝛ in q̃ necesse erat occidi pascha. misit ꝓ Petrꝛ ꝛ Jo. dicẽs. Eũtes parate nob pascha vt mãducem⁹. Ex qbus trib⁹ euãgelistis clar̃ ꝑz q̃ xps cõedit agnũ paschalẽ. 14ª. luna ad vesp̃z. ꝛ lũa. 15. q̃ fuit sollẽnitas azimoꝛ crucifixus fuerit ꝑz illud nũeroꝛ. 4. Mẽse p̃. 14ª. die mensis pasce dñi erit ꝛ. 15. die sollẽnitas. Cũ g̃ ꝑz legẽ. 14ª. luna ad vesperũ nõ debeat ĩueniri fermẽtatũ i domibus iudeoꝛ. segit q̃ xps nõ pficit de pane fermẽtato sz ỏ azio. qa xps p⁹ illã cenã pfecit. i. q̃ agm̃ paschalẽ comedit. Dicẽdo g̃ ad qõnez q̃ corp⁹ xp̃i pficí põt de fcõ de pane fermẽtato. Uñ greci vere pficiunt corp⁹ xp̃i. Uñ Ansel. i epla de azio paꝛ post p̃nm̃ ỏ sacrificio de quo greci nobiscũ nõ ꝓsentiũt multis rõibus catholicis vi. qz qõ agũt nõ ẽ ꝛ fidẽ xp̃ianã. cũ. n. legit de xpo qñ corpus suũ de pane pfecit. qa accepit panẽ ꝛ bñdixit. ñ addit azimũ ul fermẽtatũ ꝛ infra nõ differũt azim⁹ ꝛ fermẽtatus fubãlr. grauiter tñ peccãt pficiẽtes de fermẽtato. eo q̃ xps ỏ azimo pfecit. Et qz Petrus xp̃i vicari⁹ sic pficiendũ ecclie tradidit. ꝛ scã romana ecc̃a sic obſuat ꝛ precipit obseruari. Magis. n. ꝓgruũ fuit b̃ sacrz ỏ azimo pfici q̃z de fermẽtato. qz sicut dic̃ Ansel. i epla de azimo. Cena in q̃ b̃ factũ ẽ b̃ exigebat. qz i ea nõ debebat esse panis fermẽtatus ſm legẽ. Preterea sicut dic̃ Inn. de offõ misse pte 3ª. c. 4º. fermentũ corruptionẽ siguificat testãte Aplo q̃ ait. Modicũ fermenti totã massaz corrũpit. vt g̃ nihil corruptũ siue corrũpẽs. sz totũ sincerꝛ atq; sincerãs in b̃ esse sacrõ mõstrarẽt nõ fermẽtatũ sz azimũ pfecram⁹

Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ q̃nis xps pfecerit de azio tñ pficí põt de fermẽtato. qz eiusdẽ spẽi sunt panis fermẽtatus ꝛ azim⁹ q̃nis ꝓueniẽti⁹ sit pficí de azimo ꝛ rõe fci ꝛ rõne mysterij. vt dicit Inno. de offõ misse pte 3ª. c. 4º. Ad 2m dõ q̃ nõ plus ꝓcludit nisi q̃ ꝓueniẽti⁹ fuit ordinare pficí de azimo q̃s ỏ fermẽtato ꝛ b̃ vex̃ est. Ad 3m ad ptẽ aliã nõ plus ꝓcludit nisi q̃ si sacerdos pfecret panẽ fermẽtatũ quod vere ꝓuertitur in corpus xp̃i. ꝛ b̃ est verũ. sz ex b̃ nõ sequitur q̃ liceat nobis de fermẽtato pficere pp rões dictas in corpe qõnis. qz aũt greci negãt posse pficí de azimo in quo errãt ꝓtra xp̃ianã fidem. iõ soluẽda sunt argumẽta qbus b̃ probare conãt. Ad p̃m dõ q̃ pascha. 5. modis põt accipi ꝑz sñiaz Inn. de officio misse. c. preallegato. Uno modo pro sollẽnitate diei azimoꝛ que erat. 15º. luna. Allio mõ pro panib⁹ azimis. 3º. modo pro die in cui⁹ festo i molabatur agnus. Luce. 22º. Appropinquabat dies festus azimoꝛ in qua necesse erat occidi pascha 4º mõ pro agno qui ĩmolabat eodẽ. c. Uenit azioꝛum in qua necesse erat occidi pascha. 5º modo p hora ĩmolationis agni. Math. 26º. Scitis qa post biduũ pascha fiet. p̃º mõ accipit cũ dicit in Jo. Alĩ diẽ festuz pasce. Et 2º mõ cũ dr̃. nõ introierũt i ptoriũ vt nõ ꝓtamiarent. sz manducarẽt pascha. ꝛ sic solutũ ẽ p̃m ꝛ 2m. Ad 3m dõ q̃ ille mulieres qa audierãt xp̃m moriturũ aromata añ preparauerant. vt p̃z p illud quod dr̃ Math. 26º. ỏ Magdalena. mittẽs b̃ ũguentũ in corp⁹ meũ ad sepeliendum me fecit. ꝛ Jo. 12º. Sinite illã vt in die sepulture mee ſuet illud. p⁹ xp̃i añt crucifixionẽ vnguẽtũ qđ p̃⁹ inceperat ꝓsumauit. ꝛ sic intelligẽdũ ẽ qđ dicit Lucas q̃ reuertẽtes ꝑparauerũt aromata ꝛ vnguẽta. nec sic ꝓsumẽdo peccauerũt. qa nõ erãt sub lr̃a. sz sub gª

Ad 4m dõ q̃ sic dicit Inno. i. c. supradcõ. Dispõ sacerdotũ dispositõi dei ꝑualere nõ potuit q̃ dispo suerat vt verus agn⁹ in dieb⁹ ĩmolarẽt paschalibus. Et sicut typicus agn⁹. 14ª luna mensis p̃mi a iudeis comedebat i nocte. ita vex̃ agm̃ eadẽ hora discipuli comederũt. Ad 5m dõ q̃ q̃nis tpe Leonis pape pp hereticos ebyonitas q̃ dicebant legalia debere ſuari cũ euãge. ꝛ in azio cõficiendũ pp ceptũ legis. eccl̃ia ỏ ꝓilio spũs sci istituerit ad xps pficiendũ i fermẽtato. paꝛ facit. p grecis. i p̃n°. n. tota eccl̃ia pfecit in azimo. ꝛ supradcã hereſi exterminata eccl̃ia occidentalis rediit ad ritũ pristinuz orientalis autem non.

q **Uarto queritur** vtꝛ sanguis possit pficí ỏ alio vino q̃z de vite. Rñdeo q̃ non. qz xps de tali vio. ꝛ nõ de alio pfecit ꝛ pficiendũ istituit. qđ ꝓbatur p b̃ qđ hora cene dixit. vt hꝛ Math. 26º Non bibã amodo ỏ b̃ gẽimie vitis vsq; i diẽ illũ cuz illud vobiscũ bibã i regº p̃is mei. ꝛ Luce. 22º. Non bibaz de gnãtione vitis h⁹ donec veiat regm̃ dei. ꝛ Jo. 15º. se cõpat viti. Cõgruẽti⁹ ẽt fuit b̃ sacrm̃ instituí i vio de vite q̃z ỏ alio. qz ẽ vinũ laudabili⁹ ꝛ p hũana refectiõe efficati⁹ ꝛ pueniẽti⁹ ꝛ magis ꝓuenit sacrĩ significatõi q̃z aliud vinuz. imo neq; ali⁹ liquor dici potest vinum nisi ſm quid.

q **Uinto queritur** vtꝛ sanguis xp̃i possit pficí de q° libz vino vitis. ꝛ vi. q̃ nõ. qz non oia vina sunt eiusdem spẽi. qđ probari posse vi. p accñtia ꝛ effectus q̃ sunt diuersarũ spẽꝛ. Sed xps cõfecit ỏ vino vnius speciei. g̃ non põt confici de quolibet

vino vitis. Jtē nō pōt ꝓfici de agresta. vt cōiūcte
net agresta aūt ē vinū de vite. non. n. vī differre a
vino nisi sicut icōpletū a ꝓpleto q̄ dīa nō diuersifi
cat spēz. g̈ nō pōt ꝓfici de quolz vino vitis. Jtē ra
cemi maturi intrase ꝓtinēt vez vinū. ꝛ tū sanguis
xp̄i nō pōt ꝓfici de vua. Ut ō ꝑse. di. ꝛ. Didicim⁹
p̄hibēt sacerdos piūgere vasi sacrificio oblatio
nis. g̈ non pōt ꝓfici de quolz vino vitis. Contra
Jnno. de officio misse ꝑte z. c. z4. Siue vinū no
uum qō dī mustū. siue accidū qō appellatur accep
tuz in sacrificiū offerat sacrm efficit ꝛ diuinit⁹ con
secratur. Oz acetū ē vinū corruptū. g̈ multo fortī⁹
cōfici pōt de quolz alio vino vitis. Jtē eodez. c. i
mediate aī verba p̄dcā. Uitiū vini nō maculat
m iditiā sacrī. g̈ xp̄i sanguis ꝓfici pōt de quolz vi-
no vitis q̄tūcūq; vitioso. ℟ ideo q̄ sicut de q°li
bet pane fcō de farina triticea. ꝛ naturali aq̄ pōt ꝓ
fici corpus xp̄i nisi panis deuenerit ad tantā corru
ptionē q̄ nō remaneat in spē panis. sic de quolibz
vino vitis in quo saluat forma vini pōt ꝓfici san-
guis xp̄i. qz nō ē vinū nisi vbi saluat forma vini.
iō simplr ꝓcedendū ē sanguinē xp̄i posse ꝓfici de q°
libet vino vitis. Ad p^m in opp^m dō q̄ oīa vitis
uina sunt ei⁹ dē spēi. dīa. n. eoz q̄^m ad subtilitatē
ꝛ grossitiē. rubedinē ꝛ albedinē nō variat spēz. Si
aūt q̄dā vina hēant quosdā effectus in corpe spē
ciites vtpote. qa quedā sunt diuretica seu laratia
alia nō. ℔ multū ꝓuenit ex natura terre ꝛ influentia
celesti. qō ꝑz qz ille vinee trāsplātate in alia regio-
ne ꝑ ꝓcessuz tpis ꝓducūt vina nō hītia illos effe-
ctus. Ad z^m dō q̄ agresta nō ē i spē vini qō ꝑz. qa
vinū nāle est calidū effectiue. agresta āt frigida nec
deffert a vino. sicut icōpletū a ꝓpleto ī eadē specie.
Oz sicut sanguis differt a carne. q̄ ꝓstat nō esse i ea
dē spē cū carne. Oz sicut p ꝓplemētū digestiōis cō-
uertit in carnē. sic agresta ꝑ ꝓplemētū digestiōis in
vua cōuertit in vinū. Ad z^m dō q̄ aliqui dīt q̄ si
vua matura cōsecrarēt. q̄ vē hūoz ꝓtentus in illis
folliculis ꝙuerterēt ī sanguinē. sz tū hoc nō oz fie-
ri. qz q̄ sic faceret grauiter peccaret. qz q̄diu ꝓtine
tur vinū in folliculis nō est sub spē potabili sz resi-
bili. sanguis aūt xp̄i oz ꝓfici de vino extīte sub spē
potabili. Et ꝓterea vino sic se hītī aqua misce-
ri nō posset. ꝛ exponūt allegatū decretū. Alij dīt
ꝓbabili⁹ q̄ vinū ñ expressuz de vua nō pōt ꝙuerti
in sanguinē ꝑ ministeriū sacerdotis. Uñ eodē ōcre
to dī. Uuas seorsuz bñdicas ppls q petierit accipi
at. vbi glo. bñdicas benedictiōe vulgari. non illa
spāli appropriata eucharistie. Et. c. sequēti qō de
expresso botro. i. de vuaz granis ppls cōicat val-
de ē oīo ꝓfusuz. Oz si necesse fuerit botrus in cali-
ce ꝓp̄matur. Xp̄s etiā nō ꝓfecit suū sanguinē. nisi ō
vino extīti sub spē potabili. qō ꝑz ꝑ ℔ qō dixit disci
pulis. Bibite ex eo oēs. Ad p^m ar^m ad partē aliā
dīt aliq̄ q̄ pōt ꝓfici de aceto. cui⁹ opiniōis fuit dñs
Jnno. Alij dīt q̄ nō. Mihi aūt vī distinguenduz.
qz acetū pōt accipi ꝑ vino vergente ad acidā qua
litatē manēte adhuc forma substātiali vini. de ta
li pōt cōfici. ꝛ vbū dñi Jnno. ita intelligī. Alio mō
cōpleto aceto. ꝛ de tali nō pōt ꝓfici. qz tale acetum
nō est sub spē vini sicut nec hō mortuus in spē hois
qō ꝑz ex duobus. qz oē vere vinū effectiue calz est
cōpletū aūt acetū effectie frigidū. ℙ ꝓterea sic dic
phi. g° meth. Si ex mortuo fiat iterū aial in mate-

ria oporteret p̄mo redire. deinde fit aial. ꝛ si ex ace
to oz fieri vinū oz p̄mo redire in aquā. ꝛ deide fit
vinū. ℔ aūt verū nō esset si acetuz eēt in spē vini. ꝛ
itez ℙ dicit. aī vba p̄dcā dicit q̄ acetū fit de vino ꝑ
viā corruptionis. ꝛ sicut nox fit de die. ꝛ sicut mor-
tuus ex viuente in quo satis dat intelligere illa nō
esse eiusdē spēi. Ad z^m dō q̄ ibi Jnno. non loqtur
de vitiositate nō corrūpente spēm. Uī qa i musto
saluatur spēs vini. iō de ipo pōt ꝓfici. tamē sic dicit
Jnno. e. c°. aī vba p̄dcā. Diligēti studio vinum
optimū querendū est vt in sacrificiū offeratur.

s Ꝛtio quer̄ gd debeat facere sa-
cerdos si postq̄z ice-
pit canonē misse ꝑpendat esse materiā inde
bitā mīstratā. ℟ ideo q̄ si ꝑpendat hostiā esse in-
debitā. aut ℔ ꝑpendit aī ꝓsecrationē. ꝛ tūc oz acci
pere hostiā debitā ꝛ canonē a capite inchoare. aut
post ꝓsecrationē aī sūptionē ꝛ aī vini ꝓsecrationē
tūc oz accipe aliam hostiā ꝛ incipe canonē a capite
ꝛ il ā ꝓsecra. ꝛ alia hostia oz reuerēter seruari. aut
a clericis sumi. aut a sacerdote post corporis ꝛ san
guinis sūptionē. nō aī. qa post eius susceptionē ie
iunus nō esset. Si aūt perpēdit post sūptionē illi⁹
hostie ꝛ ē sanguis. nō debet illa die aliā hostiā cō-
secrare. qz ieiunus non est. ꝛ vt dī de ꝓsecra. di. ꝛ.
℟ Relatū quotiēs sacerdos celebrat. totiēs ꝑticipa-
tiōis corpis ꝛ sāguis xp̄i ꝑticipē se p̄beat sz oz ō sua
neglia penitē ꝛ cōfiteri. Si aūt ꝑpendit aī sumptō
nez sanguis. vī aliquibus q̄ sanguinē nō oz sumer
qz ieiunus nō est. sz sanguis reseruari oz aut alicui
ieiuno dari. Alijs aūt vī p̄ūū qz hic est cāus ne-
cessarius in cāu necessitatis nō ieiunus pōt cōicare.
Si aūt ꝑpēdat in calice nō mīstratā eā debitā ma
teriā. aut ℔ ꝑpendit aī ꝓsecrationē panis. aut post
ant aī ꝑplationē verboz q̄bus ꝓsecrādū ē vinū. aut
post ꝑplationē eoz aī corpis sūptionez. aut post oia
p̄dcā. ℙ° mō oz mīstrare debitā materiā ꝛ icipe
canonē a capite. si aūt nō posset hīe debitā materi
am nō oz vlteri⁹ ꝓcedere. qz vt dī de ꝓsecr. di. ꝛ.
Cōpimus. aut integra sacra ꝓcipiāt. s. ꝓficientes.
aut ab integris arceātur. qz diuīo vni⁹ eiusdē mī
nisterij sine grādi sacrilegio nō pōt peruenire. z°
mō oz materiā debitā accipe si pōt hīi alia sublata
sz nō credo q̄ debeat canonē a capite reincipe. qa
iaz ꝓsideratio panis p̄cessit. sz oz incipe a verbo
imediate seq̄nte pānis ꝓsecrationē. si aūt hīi nōpōt
m^a debita nō ꝑ ℔ oz omittere corpis sūptionē. cō
trit⁹ tū cū ꝓposito ꝓfitēdi de sua neglia. 3° mō oz
accipe materiā debitaz alia reuerenter in aliq° uase
reportata. ꝛ reicipe ab illo loco. Sili mō postea. ꝛē
ꝛ pagere misteriū vsq̄ in finē ꝛ tutū ē q̄ p⁹ sūptionē
corpis ꝛ sanguis aliā matiā sumat aī q̄z accipiat vī
nuz q̄ accipiat post sangninis sumptōnē. 4° mō
oz accipe debitā matiā. ꝛ reicipe ab illo vbo. Sili
mō nisi aī sūpsit illā idebitā mām ī calice mīstratā

Articulus tertius.

c Ꝛnsequenter q̄rit de 3° ꝑnci-
pali. Et circa ℔
q̄rit 6. ℙ° vtz sit aq̄ vio apponēda
z° vtz mīus ōbeat appōi ō aq̄ q̄ de
vio. 3°. vtz illa aq̄ sil ꝓ vio ꝙuertat i sāguinē. 4°
vtz si vinū sine aq̄ ꝓsecrarēt ꝙuerterēt i sanguinē.

5° vtz cõmixtũ equal'r ex aqua ⁊ vino ꝓuerteret in sanguinẽ. 6° vtz si sacerdos sciret aquã fuisse positã in dolio vel barillo seu poto ex quo accipit vinũ consecrandũ teneretur apponere aliã aquaz.

p **Rumo ostendo** q aqua non sit vino apponẽda qr̃ nõ legimus dñm apposuisse aquã. Itez cõ pane cũ quo ꝓsecrat corp⁹ xpi ñ est miscẽda alia materia. g̃ a sili nec cũ vino de quo ꝓsecrat sanguis ꝫ ex de celebratiõe missaz. c°. vl'. hr̃ q aqua ẽ apponenda. Itẽ ō ꝓse. di. 2ª. c. p°. Et. 4. caplis seqntibus. ⁊ c. Cũ oẽ idẽ expresse hr̃. Rñdeo q sic dicũt iura preall'ata aq̃ vino est apponẽda pp imitationẽ fei xpi ⁊ obseruationẽ ꝓsuetudinis ⁊ precepti ecclias'tici. ⁊ significationẽ mysterij. Sicut. n. dicit Dam̃. li. 4°. c. 5°. Xps calicẽ accipiẽs ex vio ⁊ aq̃ tradidit eis. s. discipls di. Bibite ex hoc oẽs. hic est sanguis meus. ⁊c. dicit ẽt magr̃ in lra huiꝰ di. c. 6° Xps vinũ aq̃ mixtũ dedit discipls. qō ex trib⁹ p babilr probat. Unũ ẽ qr hoibus tẽpatis in illa terra erat ꝓsuetudo apponere aquã i vino pp fortitudinẽ vini. Aliud qr de latere suo cuz vero xpi sanguine vera aqua emanauit. Aliud qr Petrus vicarius q pñs fuit istũ ritũ seruauit ⁊ ecclie tradidit Scã etiaz romana ecclia q̃ uoce dñi ⁊ saluatoris nr̃i Jesu xpi pmatuz obtinuit. vt hr̃ decretoz d. 2ª Quãuis. ⁊ q̃ magr̃a ẽ oiuz ecclias. vt hr̃. e. di. Deniqz. hãc ꝓsuetudinẽ obseruat ⁊ obseruar̃ precipit. Hẽt ꝓuẽit significatiõi misterij. Et qr sic dr̃ ō ꝓse. d. 2ª. Cũ oẽ. cũ i calice vio aq̃ misceat. Xpo pplsadũat ⁊ credẽtiũ plebs ei i quem credit copulat ⁊ iũgit. i. copulãda ⁊ iũgẽda signat p fidẽ. ⁊ dignã sacri susceptionẽ. qr fm qō dicit in eodẽ decreto añ vba allegata. Videmus in aqua pplm intelligi. in vino oñ di sanguinẽ xpi. Itẽ recitat magr̃ in lra hui⁹ di. c. penl'

Ad p^m dō q dñs apposuit aquã nõ tñ tanq̃z ō sacri necitate. s̃z ꝓgruitate. Ad 2^m dō q signo ministerij nõ exigit vt aliud granũ admisceatur cũ frumẽto. sicut exigit vt aqua apponatur vino.

s **Ecundo queritr** vtz in ꝓfectiõe sanguis minus debeat apponi de aqua q̃z ō vino. Rñdo q sic. tantum. n. debet apponi de aqua ⁊ vino q aqua possit trahi ad naturã vini. ppls. n. trahẽd⁹ est ad xpm. ⁊ iõ multũ sunt illi reprehẽsibiles qui plus ponũt de aqua q̃z de vino. ẽ. n. pniciosus Abusus. ex de celebratiõe misse. Pernicios⁹. Alij ẽt reprehẽdunt q pãnũ lineũ musto intinctũ p totũ ãnũ seruãt. ⁊ in tpe sacrificij aliquã ptez eius lauãt. ⁊ sic offerũt. de ꝓse. di. 2ª. Cũ oẽ.

t **Ertio queritr** vtz illa aqua sil'i vino ꝓuertat in sanguinẽ. Rñdeo q illa aq̃ aut añ ꝓsecrationẽ sãguinis est ꝓuersa in vinũ. ⁊ sic dico q totũ cõuertitur in sanguinẽ. aut adhuc nõ est in vinũ ꝓuersa. ⁊ sic dico q nõ ꝓuertit in sanguinẽ. nõ. n. ꝓuerti pōt i sanguinẽ nisi ꝑus ꝓuertatur in vinũ. ⁊ iõ dz aq̃ apponi in tali ꝓportiõe q ꝓbabile sit ipam esse ꝓuersam in vinũ anteq̃z vinũ consecraretur.

q **Arto queritur** vtz si vinũ sine aqua ꝓsecrareť ꝓuerteret in sanguinẽ. Et vr̃ q. nõ. de ꝓse. di. 2ª. Sic in scificando. ⁊ magr̃ in lra huiꝰ di. c°. 6°. Calix dñi nõ est aqua sola ⁊ vinũ soluz nisi vtrũq̃z misceat. qũo neq̃z corpus dñi pōt eẽ farina sola nisi vtrũq̃z adunatũ fuerit. ⁊ copulatũ. ⁊ panis vnius ꝓpage sollidatũ. Itẽ xps aut aquã posuit aut nõ. si nõ. nec apponere debemus. si sic. g̃ sine aqua non pōt vinũ ꝓuerti in sanguinẽ. sicut nec alius panis a tritico in corp⁹ qr de tritico ꝓfecit. Sed ẽtiz hr̃ a magro in lra huiꝰ di. c. penl'. Rñdeo q si sacerdos cõsecret vinũ sine aqua vere ꝓuertit i sanguinẽ. nã in grecoz ecclia dr̃ aquã nõ apponere sacro vt dicit dñs Inno. ō officio misse pte. 3ª. c. 26ª. ⁊ tñ ecclia ipos nõ negat ꝓficere sanguinẽ xpi. Ille tam̃ vehemẽter ẽ corripiendus ⁊ grauiter q sine aq̃ cõficit pp rões dictas in illa qõne. Utrũ aq̃ apponenda sit vino nec est intelligendũ vinũ ꝓuerti in sanguinẽ in q̃ztũ dicit qd cõfusuz ex. 4. hũoribus. Dz i q̃ztũ dicit hũorez q est vnus de. 4. Alij aũt p cõcomitantiaz ibi sunt. Un̄ ex de. cele. mis. In quadam dr̃ q Jo. euãgelista exprssit ex elis aquã ⁊ ex hũorib⁹ sanguinẽ. aqua g̃ que fluxit de latere xpi fuit aq̃ simpliciter. Unũ. s. de. 4. elis. ⁊ sanguis fuit vnus ex 4. hũoribus. ex quo arguim⁹ nõ nisi hũorez sãguineũ in vinũ ꝓuerti. ⁊ nõ nisi aquã naturalẽ vino ō bere apponi. Si tñ alia apponerẽtur q̃z quis grauit peccaret apponẽs. ñ tñ pp hoc eẽt irritũ sacrz cũ sine cuiuscũq̃z aq̃ appositiõe vinũ ꝓsecratũ ꝓuertatur i sanguinẽ. vt supius in eadẽ qõe dcm̃ est. Ad p^m i opp^m dō q cũ dr̃. Calix dñi nõ est aqua sola. aut vinũ solũ glosãdũ ẽ sic. i. nõ dz. qr vt dicit dñs Inno. c°. preallegato nõ dr̃ posse fieri qō ō iur̃ nõ fit. Ad 2^m dō. q xps aquã apposuit nõ tñ de sacri necessitate. s̃z ꝓgruitate. de pane aũt triticeo sic ꝓfecit q alio modo nõ posse confici sacrm instituit'

q **Unto queritur** vtz ꝓmixtũ eq̃liter ex aq̃ ⁊ vio ꝓuertat i sanguinẽ. Rñdeo q equal' ꝓmixtio ex aqua ⁊ vino dupl'r pōt fieri. aut fm mixtoz equalẽ q̃ztitatẽ mol'. aut fm equalẽ ꝓportiõnẽ virtutis. P° mõ aqua nõ solueret spẽz vini. Magis n. est vinũ actiuum q̃z aq̃: nec generaretur natura tertia ex duobus. nec cito posset vinũ aquã ꝓuertere in suã naturã. q̃z quis satis cito alteraret se i excellẽtijs suaz qualitatũ accitaliũ. ⁊ sic dico q per formã consecratiõis vini. sola substantia vini trãsubstantiaretur in sanguinẽ. 2°. mõ gnãretur ex duobus natura 3ª q̃ nõ esset vinũ nec aqua. s̃z nõ statiz. opationes. n. nature nõ sunt in instanti. q̃z quis earũ termini i instãti sint. ⁊ iõ ita cito posset sacerdos ꝓficere post talẽ vini ⁊ aq̃ positionez q illud qō fuit ibi vinũ cũ adhuc nõ esz transmutatũ ad ꝓpositõnẽ nat'e ẽtie. ꝓuerteret in sanguinẽ. Si tñ añq̃z sacerdos ꝓferret verba ꝓsecratiõis eẽt ex illis duobus natura 3ª. ꝓstituta. ex illa non posset cõfici sanguis xpi. qr spẽs ꝓponem ex qbus p essentiã constituit vnũ in ꝓposito nõ remanet s̃z suas eẽntias nisi forte valde diminute vel fm qd. qō dico pp opinionẽ illoz qui dicũt eas manere incõpletas.

s **Exto queritr** vtz si sacerdos sciret aquam fuisse positaz in dolio. siue barillo vel poto de quo accipitur vinum consecrandũ teneret aliam aquam apponere. Rñdeo q sic. aqua enim z p°. apposita vio non apponitur ad significandũ illud quod significat appositio aque cum vino offerendo. Unde p⁹ debet vinum in calicem poni ⁊ sic vino iam depu

tato ad offerendū per sui positionē in calice ꝛ intē
tione sacerdotis debet aqua apponi.

Articulus quartus.

Onsequenter querit̄ 8 4°. ꝑn
c cipali. Et circa
hoc querūtur.6. ℙ° vtrū xp̄s in ce-
na corpus suum sub sacrō susceperit.
2° vtꝫ corp⁹ suū sub sacrō inde dederit. 3° vtrū
ei dederit qñ dedit ei panē intinctū. 4° vtꝫ cor-
pus suuꝫ passibile dederit. 5° vtꝫ hostia ītincta
sanguine debeat populo dari. 6°. vtꝫ sacrꝫ eucha
ristie sub vtraqꝫ specie debeat populo ministrari

Rimo oñdo q̄ xp̄s in cena corp⁹
p suū sub sacrō ñ sūpse
rit.qꝛ ñ potuit ipꝫ sumere sacr̄aliter.cū.n.
aīa ei⁹ esset beata clare corpus suuꝫ sub sacrō vide
bat.neqꝫ spūalr.qꝛ in ipo gr̄a augeri nō poterat.cū
ergo non sit alius modus manducandi corpus xp̄i
sub sacrō.vī q nullo mō corpus suū sūpserit. Itez
idem non pōt manducare seipm.qō verū nō esset
si xp̄us sub sacrō corpus suū sumere potuisset. Cō
tra glo.sup illud leuit.8°. De sanguine arietis xp̄s
sanguinē accepit in cena.deinde discipul̄ dedit. ꝑ
a filiū sumpsit corp⁹ subutraqꝫ.n.spe vt supius dcm̄
est totus est xp̄s. Rñdeo q xp̄s in cena corpus su-
um sub sacrō sumpsit. Vñ glo.sup illud ruth.3°. Cū
comedissent boos.dicit de xp̄o. qui pueri cōicaue-
runt corpori ꝛ sanguini ꝛ ipse pticipauit eisdē. hoc
aūt fecit non vt aliquē effectū ꝓsequeret̄ per sacrꝫ
sed vt alijs ex⁹ daret sumendi de qua comestiōe
facti sunt versus. Rex sedet in cena cīctus turba
duodena. Se tenꝫ in manib⁹ se cibat ipe cibus.

Ad p⁹ in opp⁹ dō q accipiēdo sumere sacr̄alit
pro sumere sacr̄m ꝛ rez sub eo ptentā.sic sacr̄alr sū-
psit corpus suū. Si aūt accipiat̄ sumere sacr̄aliter
p sumere sacrꝫ ꝛ rez ꝓtentā cū quadā manducatio
ne intellectus ad cognoscendū per sacr̄m rem ptē-
aꝫ sub sacrō.sic corpus suū nō sumpsit sacr̄aliter.

Ad 2⁹ dō q idē nō pōt manducare seipm p seipꝫ
ꝛ p° ita q māducatū et manducās hēant eundez
modū eēndi. Xp̄us aūt manducauit corpus suum
mediāte māducatōe spēi ꝓmentis ꝛ ipm vt man
ducatū.aliū modū habuit essendi q̄ꝫ manducans.

Ecundo querit̄ vtrū xp̄s i cena
s corpus suuꝫ sub
sacrō inde dederit.ꝛ vī q non.qꝛ xp̄s nō fe
cit ꝓtra hoc qō fieri mandauit.sꝫ vt hētur Math.
7°. Ipse dixit. Nolite sanctū dare canibus. Itez
ſm Aug.li°.83⁹.q.q.3°. Deo auctore nō fit hō de
rior.sꝫ si xp̄s dedisset corp⁹ suū inde fecisset eū ō-
teriorē.qꝛ cū eēt in pcō mortali sumpsisset ipm in
suū malū. Contra qui dedit corp⁹ suum discipl̄s
suis dixit. Manducate ex hoc oēs. Rñdeo q sicut
hī.i°.q.p°. Xp̄s.ꝛ.7°.q.p°. Alduersitas ꝓpe finē
xp̄us in cena corpus suū sub sacrō dedit inde. vt h
ex° doceret malos in eccl̄ia tollerādos. vt hī.7°.
q.p°. Alduersitas.ꝛ vt doceret sacr̄a pcōrib⁹ occul
tis.nō esse neganda marie si petūt in publico.ꝛ oc
culta pcā q̄ꝺiu occulta sunt non esse diuulganda.

Ad p⁹ in opp⁹ dō q q̄ꝫis eēt tunc malus i occl
to nō tī in manifesto.ꝛ iō xp̄s noluit eū in cōi dete
gere ꝓpr̄ones iam dictas.ꝛ ne ex facto dñi occasio

nē despatiōis accipere videret. Ad 2⁹m dō q xp̄s
dando inde corp⁹ suū nō fecit eū deteriorē.sꝫ iudas
male sumens seipm deteriorauit. xp̄s aūt rem bo
nam ꝛ bene inde dedit.

Ertio querit̄ vtꝫ xp̄s dederit in-
t de corp⁹ suū qī dedit
ei panez intinctū. Et vī q sic. de ꝑse.di.2°.
Sicut iudas. Sicut iudas cui bucellam tradidit
xp̄s non malū accipiendo sꝫ male.locū ꝓbuit dia
bolo.sic indigne qſqꝫ sumēs corpus xp̄i non efficit
vt qꝛ malus est.malū sit.p ꝟ vī innui q tūc xp̄s de
dit inde corp⁹ suū qī bucellā ei dedit. Cōtra glo.
sup illō Jo.13°. Jlle ē cui intictuꝫ panē.nō vt qdaꝫ
putāt tūc xp̄i corp⁹ iudas accepit. Sciendū.n. ē q
iam dñs distribuerat oibus sacr̄m corpis ꝛ sangui
nis inter quos ꝛ iudas fuit. deinde p bucellā intin
ctam exp̄mitur traditor nō tī apte. Rñdeo q sic̄
dicit māgr̄ in lr̄a in fine. Qñ xp̄s dedit iude panez
intinctū nō accepit iudas cōp⁹ xp̄i sꝫ tī panē.idez
Hu°.li°.2°.de sacr.pte 8ª.c°.4°. Ad ar⁹m i opp⁹
dō q illud decretū nō dicit q tūc iudas corpus xp̄i
sumpserit.sed vult dicere q tunc illā bucellā male
accepit ꝛ locū diabolo ꝓbuit.qꝛ qō xp̄s ad salutem
inde fecerat p bucellaꝫ porrigendo vt videns se ō
prehēsuꝫ ab iniquo ꝓposito desisteret in malū pro
priū cōuertit.qa ex hoc magis semetipꝫ exasperauit.

Arto queritur vtꝫ corp⁹ suum
q passibile dede-
rit. Et vī q nō. glo.sup illō matb.17. Trās
figuratus est. dicit de xp̄o q illud corpus qō hūit p
naturā dedit discipl̄s suis in cena nō mortale.nec
corruptibl̄e. Item hug°.2°.li°.de sacr.pte.8ª.c.1°
Ego absqꝫ ꝓiudicio veritatis magis ad illō ac-
cedo. vt illud impassibile ꝛ imortale q̄ꝫtū.s.ptinet
ad scificationē sacr̄i.tradidisse dicat̄. Cōtra dñs
Jnno.de officio misse pte.3ª.c°.10. ℙōt salua fide
ꝓcedi q tale corp⁹ tūc dedit qle tūc habuit videlꝫ
passibile. Rñdeo q sicut dicit magr̄ in lr̄a h⁹ di.
c°.6°. Cor⁹ tale tūc dedit qle tūc habuit.i.mōtale
ꝛ passibile.nūc vo sumit̄ imortale ꝛ ipassibile. nec
tī vt dicit dñs Jnno.c°.ꝓallegato maiorē hꝫ. nūc
efficaciā sicut nec maiorē potentiā.qō ꝑ passibilis
edebat̄.ꝛ tī nō ledebat̄.nō erat hūane nature sed
diuine potētie.q̄ valebat qcqd oio volebat. q̄ꝫis
aūt si fuisset reseruatū sub sacrō vsqꝫ ad tp̄s crucifi
xiōis sue fuisset passuꝫ sub sacrō p afflictiōes sibi il
latas i cruce.tī sibi vt sub sacramento existēti nul
la passio infligi potuisꝫ ab exteriori.cui⁹rō pꝫ p ea
q̄ superi⁹ dcā sunt de xp̄o in illa qōne vtꝫ corp⁹ xp̄i
vt ꝓtentū sub spē posset imediate tāgi. Ad p⁹ in
opp⁹ dō q ad ꝟ qō illa glo.hēat veritatē sic dꝫ in-
telligi.s.q corpi xp̄i vt exñti sub sacrō nō potuisset
aliqua passio ab exteriori inferri. Ad 2⁹ dō sicut
dicit dñs Jnno.de officio misse.pte.3ª.c°.10. Qui
dā opinati sunt q singlas dotes xp̄s sigilatiꝫ accep
añq̄ resurgēs a mortuis naturā glificati corpis in-
duisset subtilitatē cū nasceret̄ de vgine claritatem
cū trāsfiguraret̄ i mōte.agilitatē cū icederet super
mar̄.ipassibilitatē cū māducaret̄ i cena.ꝛ h⁹ opio-
nis vī hug°.fuisse.nō tī credo q ꝺbeat ꝟ teneri. ñ
n.p̄dcā dotes fuerunt sed dotibus similia.

Into queritur vtꝫ hostia intic-
q cta sanguie ꝺbe
at pplo dari. Rñdeo q nō vt dic̄ Juli⁹ pa

pa.ō ꝑse.di.2ª.Cū oē.Et mgr̄ ilr̄a hꝰ di.c°.vl'.cuiꝰ rōez tāgit hug.2°li.de sacr.pte.8ª.c.4°.dicens qz dñs traditori suo ad notādū eū bucellā intinctā dedit.ꝙsuetudo hz vt corpꝰ xp̄i fideles intinctū nō accipiāt.nō ē tn̄ itelligēdū qꝺ ꝑ itinxerit illā buccellaz in sanguiē.sz in iur̄ lactucaꝝ agrestiuz.cum quibus comedebatur agnus scōm legem.

s **Exto querit** vtꝝ sacrz eucharistie debeat ppło ministrari sub vtraqz sp̄e. Et vī qꝺ sic. Jo.6°. Nisi manducaueritis carnē filij hois.7 biberitis eiꝰ sāguinē nō hēbitis vitā in vobis.sz oia necª ad vitā hūdā sunt ppło mistrāda. Jtē eccl'ia grecoꝝ dī mi nistrare sub vtraqz sp̄e b̄ sacrz.ḡ a silī b̄ dz fieri i ecclesia latinoꝝ. Petrus.n. i mistratiōe hꝰ sacr̄i non discordauit a paulo. Cōtra i eccl'ia videmꝰ ꝙsuetudinē ꝛriā. Rn̄deo qꝺ cōiter nō dz b̄ sacrz dari populo sub vtraqz sp̄e pp piculū effusiōis sanguis.7 ēt ꝓm aliquos pp piculū erroris.ne.s.cōis ppls crederet ꝝm nō eē totū sub vtraqz sp̄e. maioribꝰ tn̄ i qbꝰ neutꝝ p̄dcōꝝ piculoꝝ ꝓbabilr̄ tiet sub vtraqz sp̄e dari pōt.nō tn̄ mioꝛ efficaciā recipiūt illi qbꝰ dat̄ sub altera:sp̄e tn̄:q̄ illi qbꝰ datur sub vtraqz eo qꝺ sub vtraqz totus est xp̄s.sūptio.tn̄ sub vtraqz facit ad exp̄ssiorē misterij significationē. Ad ꝝm dō qꝺ nihil vz.ea.n. q̄ fiūt i eccl'ia latioꝝ auctoritate romane eccl'e mlto ordiatius fiunt q̄ ea que fiunt in eccl'ia grecoꝝ.

c **Jrca** lr̄az. Jnuestigari salubr̄ nō pōt.b̄ ē itelligēdū de inuestigatōe curiosa terminos debitos transcendēte.vl de inuestigatiōe nō fūdata sup fidē. Sit igr̄ subā illa ista ꝛmo ē ip̄opus.7 resolui dz in istū.illa subā ꝙuertit̄ i istā.i.pāis i corꝰ.nec tn̄ ꝙcedūt 7 bn̄.qa subā panis nūq̄ ē corꝰ xp̄i q̄uis ꝙuertat̄ in ip̄m.ipa subā panis fit corꝰ xp̄i i ꝓpa ē.sz b̄ ꝓpa subā pāis transubāt̄ vel ꝙuertit̄ seu trāsit in corꝰ xp̄i. Jmmolationis hora ad vocē sacerdotis celos apiri.i.p illō qō ꝟbo sacerdotis ꝙsecrat̄ aditū ad celestia fieri vl panē 7 vinū i id qō sup celos ē trāsire. Jn illo Jesu xp̄i misterio āglor̄ choros adeē.s.hoibꝰ ꝙ ecrātibꝰ siue sint bōi siue mali.qz assistūt āgeli nō pp hoiez sz pp fuerētiā sacr̄i. Sūma.7 ima sociari.i.panē 7 vinū i corpꝰ 7 sanguinē xp̄i ꝙuerti. Vnū qd ex visibilibꝰ atq̄ inuisibilibꝰ fieri.i.ex sacro qō ē nobis visibile. Et re sacr̄i.i.corpe xp̄i qō ē nobis mō inuisibile. nec intellr̄ de vnitate p ēentiā.sz eo mō quo vnū dicūtur ꝙtinēs 7 ꝙtentū. Vel pōt sic itelligi qꝺ subā pāis exīs sub accīntibꝰ visibilibꝰ ꝙuertit̄ in corꝰ xp̄i qō nobis mō ē inuisibile. Jn celo rapit̄ misterio āglorū.nō qꝺ pāis de altari i celū.7 ibi ꝙuertat̄ i corꝰ xp̄i sz rapi in celū dī ꝓ ꝙuerti i corꝰ xp̄i qō ē i celo. Hec itelligendū.qꝺ hec ꝙuersio fiat p āgelos.qz totā vir tute diuina fit. Sz qz ꝙuersiōi pp eiꝰ dignitatē āgeli assistūt Cōsociāō corpi xp̄i.i. trāsubstātiādū i corpus xp̄i. vel itellr̄ de ꝙsociatiōe spēi continentis,7 corporis christi contenti.

Dj. rij.

s **Jaūt q̄rat̄ 7c.** Supꝰ determiauit mgr̄ de sacr̄i eucharistie cōfectōe.hic determiat ō ꝓntibus ad ꝙfectionē. Et pº quo ad spēz signi ficantē. 2° quo ad rē significatā 7 ꝓtētā ibi. Post b ꝓ in.3. ꝓ ōtmiat ō subsistētia spēz. 2° ō fractiōe ipaz.ibi. Solet. 3° de significatiōe ptiū ipārū fractaz.ibi. Quid aūt. Media in.2. ꝓ circa fractionē recitat.3.opiones falsas. 2° opionez verā ibi. Sz qz corpꝰ. Jlla ps q̄ incipit ibi. Post b diuidit̄ in.2. ꝓ ingrit an i ō sacro xp̄s imoletur. 2° determiat de istitutiōe hꝰ sacr̄i.ibi. Jnstituturz.n. Et ista i.2. ꝓ determiat de vtilitate hꝰ īstitutionis. 2° de vtilitate freq̄ntandi susceptionē huius sacr̄i.ibi. Si autem queritur.

Articulus primus.

c **Jrca** hāc dī.querēdū ē p̄ncipalr̄ ō 6. ꝓ de spēz subsistentia 2° de eaz passiōe. 3° de eaz opatione corpali. 4° de eaz cū aº liquore p mixtiōe 7 vi nutriēdi. 5° de eaz opatiōe spūali. 6° de freq̄ntatiōe huius sacr̄i. Circa pm q̄runt̄.2° ꝓ vtꝝ possibile sit fieri accīntia sine subiecto .2°, vtrū in b̄ sacro species panis 7 vini sint sine subiecto.

p **Rumo oñdo** qꝺ impossibile ē fieri accīdētia sine subō Jmpossibile ē hitudinē seu moduz sep̄ari a rs eiꝰ ē.sz accīntia sunt quidā modi seu hitudies substātie.ḡ impossibile ē accīntia a subā sep̄ari. Jtē res nō pōt sep̄ari ab eo qō est de rōe eiꝰ.sz aptū natū eē in alio ē ō rōe accīntis.sic vt ꝓz p phi'li°. ꝑdicamētoꝝ ḡ impossibile ē accns eē qn sit in alio. Jtē impossibile ē accns eē sine eo qō ē sibi rō exīdi.sz subā ē accīntibus rō exīdi. Cū sz phi.7°.methaphi. Accīntia sit entia qa entis.ḡ impossibile ē accīntia fieri sine subā Jtē impossibile ē rez sep̄ari ab his q̄ sunt de sua vera diffinitōe.sz sm phi.7°.methaphi. Subā ponit̄ i diffinitiōe accīntiū.ḡ impossibile est accīntia fieri sine subiecto. Cōtra potētiorē ē diuina vtus in spando accns a subā q̄s nr̄ intellectꝰ. Sz nos possumꝰ itelligeř q̄titatē sine subā.ḡ diuina vtus pōt accns a substātia sep̄are. Jtē sicut p naturā nō pōt accns sp̄ari a subā ita nec subā a ꝓpo accīnte sed deus pōt facere subsistētiā sine ꝓprio accidēte.sic̄ patuit in passiōe xp̄i i q̄ fuit sol sine illumiatōe q̄ ē eiꝰ ꝓpa passio. ḡ deus pōt accns a subā sep̄are. Ad istā qōez dicerūt qdā errātes accīntia nō posse fieri sine substā eo qꝺ b̄ icludit ꝯdictionē.qz cū subā mius dependeat ab accīntibꝰ q̄s eꝰ.tūc possibile eēt fieri p potētiaz diuinā tota subāz mūdi sine accīnte.qō absurdū vī qz ad b̄ seq̄ret qꝺ possibile eēt hoiez fieri sine q̄stitate 7 totā subāz mūdi ꝓprehendi posse in vno puncto qō absurdū vī eis. Sz hic errorē ꝯ illud qō tenet scā eccl'ia de sacro altaris.vt in seq̄nti qōne vi debit̄. Illi aūt q̄uis cōcedāt accīntia posse sep̄ari a subā tn̄ ipaz q̄titatē subē negāt posse a subā sep̄ari pq̄cūq̄ vtutē.qz ipi opinātur q̄titatē ꝓtinuā nō differre a subā corporea nisi sm relationē seu rōnez qz qꝺ dicit subā absolute dicit q̄titas sub mō se hn̄di q̄ ē hꝛe prē eꝛ ptē actualr̄ nō distictas ita qꝺ quātitas ꝓtinua corpea nihil aliud ē sz ipos q̄s subā corpea vt hns ptē eꝛ ptē actualr̄ nō distinctas.7 ꝓtinua q̄titas q̄litatis ē ipa q̄titas vt hns ptē eꝛ ptē actualr̄ nō distictas.7 dīt qꝺ q̄uis natura nō possit cāre q̄titatē q̄litatis nisi mediāte q̄titate subē tn̄ ꝓtinua

ꝯtitas q̃litatis realr diuersa est a ꝓtinua quãtitate subẽ sicut q̃litas a subã. ⁊ dicũt qdã q ī sacro altaris illa ꝯtitas q̃ remanet ẽ ꝯtitas q̃litatis. qr vt iam dcm ẽ ꝯtitas subẽ nõ põt a subã separi. Sz hec opinio ẽ ꝑ phi. qi ꝑdicamẽtis distiguit ꝯtitatẽ a subã ⁊ q̃litatẽ. ẽẽt ꝑ cõez opioez doctoꝝ. ẽt ẽ ꝑ expiẽtiã. qr cũ subã cõpea dẽsat absq; ꝓuersiõe alicui⁹ rei ī ipaz efficit miozis ꝯtitatis absq; alic⁹ sue ꝓtis amissione. ẽẽt ꝑ rõez. qr diuersis substantijs dientib⁹ spe vr posse eẽ eadẽ ꝯtitas ī spe. ñ. n. ẽ alia lõgitudo seu latitudo vel ꝓfunditas ī pugillo aeris q̃ ī pugillo aq̃. Qõ ẽt dicũt ꝯtitatẽ q̃litatis realr differre a ꝯtitate subẽ. ⁊ ipaz realr eẽ idez cũ q̃litate. ẽ ꝑ auctoritatez ⁊ ꝑ rõez. dicit. n. phi. 6°. phisi. q q̃litas non ẽ ꝯta nisi p accẽs. qõ nõ eẽt verũ si sibi ꝯtitas ꝓpria deberet. Per rõez ẽt arguo sic. ipossibile est nãlr corp⁹ qõ ẽ ꝯtitas. simul eẽ cũ alio corpe qõ est ꝯtitas. sz q̃litas sil'ẽ cũ subã. g̃ ex pdcã opione seq̃t ꝓipossibile q nãlr sil sunt soliditates due ⁊ ẽt mlte plẽs. qa q̃ rõe albedo hiet suã ꝓpaz ꝯtitatẽ eadez rõe sapor hiet suã ⁊ caliditas vl frigiditas suã. humiditas ⁊ siccitas. ⁊ sic de alijs. ⁊ sic nõ tñ sil' eẽnt ꝯtitas subẽ. ⁊ ꝯtitas q̃litatis. sz ẽt sil' eẽnt nãlr soliditates plꝰz q̃litatũ. pz g̃ q ꝑdcã opinio mlta ꝓplicat incõueniẽtia. Qõ g̃ q extendẽdo nom̃ accẽtis ad oñe illõ qõ nec ẽ subã nec ps subẽ. quedaz sunt accẽtia q̃ nõ sunt nisi respect⁹. ⁊ q̃dã de quoꝝ rõe ẽ res absoluta ⁊ respect⁹. sicut similitas. ⁊ q̃dã de quo rũ eẽntia nihil. ẽ nisi absolutũ loq̃ndo de accẽtib⁹. p°. ⁊. 2° mõ accẽtia fieri posse sñ subã. si ꝓportãt respect⁹ imediate fũdatos sup subãz ꝑdictionẽ includit. ad qõ seq̃t q nõ possit fieri sine subiecto p quãcũq; potẽtiã. sz accẽtia 3° mõ dcã p diuinã potẽtiã separi a subã nullã icludit ꝑdictionẽ exẽtie. n. accidentis due cãe sunt. p⁹. q deus ẽ. ⁊ 2⁹ q ẽ subã. sed sicut dr ī cõmento sup ꝑmã ꝓpositionẽ de cãis q̃ remouet cã 2⁹ a cãto suo. nõ remouet p⁹ ab eo q̃ cã ꝑma ẽ vehemẽtioris adherẽtie cũ re ꝯ cã ꝓpiqua nõ remanẽte g̃ subã põt p diuinã virtutẽ remanere eius accidentia absoluta. q̃ sunt ꝯtitas ⁊ q̃litas ⁊ ẽt respect⁹ fũdati imediate sup ꝯtitatẽ vel q̃litatẽ in ꝯtitate fũdatã. Ad ꝑmũ ī opp^m dõ q minor est falsa nisi accipiat modus ſm q ꝓprebẽdit sub se. nõ tñ modũ se hñdi ad aliũ sed ẽt dispositõnẽ subẽ ꝫ scilꝫ am. Ad 2^m dõ q aliud ẽ eẽ actu ī subã ⁊ eẽ aptũ natũ eẽ in subã. p^m nõ ptinet ad eẽntiã accẽtis sed ſm. ꝯuis aũt ds faciat accẽtia sine subã. tñ ꝯdiu manẽt. ẽt remãet in eis nãlis aptitudo ad eẽndũ subã. Ad 3^m dõ q ipossibile ẽ accidens eẽ sine eo qõ ẽ sibi rõ exñdi sicut cã p⁹. tñ possibile ẽ ipz existere supnãlr sine eo qõ ẽ sibi cã exñdi vt cã. 2⁹. tal aũt cã exẽtie accẽtis ẽ subã cãta. ⁊ iõ sine illa põt eẽ accẽs p cãz ꝑmã. Ad 4^m dõ q ſm sniaz ꝓmẽti sr 5^m ꝓpositionẽ de itelligẽtijs. quẽ libꝝ aliq vocãt de memoria rer difficiliũ duplex ẽ diffinitio accidẽtis. Quedã indicãs nõ tñ ei⁹ eẽntiã. sz ẽt nãle eẽ. ⁊ qr nõ ẽ nãlr sine subã. iõ subã põit in tali diffinitõne accẽtis. Alia indicãs eẽntiã ei⁹ tñ. ⁊ i hac non põit subã. ꝯuis aũt nõ sit possibile fieri p diuinam potẽtiã accẽs siñ his q̃ sunt de sua diffinitõe ꝓ mõ dcã. possibile tñ ẽ p eã ipm spari ab aliq° qõ ẽ ds sua diffinitõe p° mõ dcã. s. a subã. Ad rõez quã prose adducũt ꝓiũ opinãtes. dõ q ſm aliq°s nullũ eẽ i nõueniẽs deũ posse facere totã subãz mũdi sine ꝯtitate. mirabili⁹. n. fecit q̃ mũdũ de nihilo creauit vl põt dici q aliq̃ ꝑ ptiũ mũdi eẽ ita a ꝯtitate õpẽdet q formã ꝓpletã unire mediãte nõ mediãte ꝯtitate ꝑdictionẽ icludit. ⁊ hi negãt hoiez sine ꝯtitate posse fieri. qr ī ꝓpositiõe hois nõ ẽ pria mã subã corpis tñ. sz subã ꝯta ⁊ organizata. Qnãuis aũt ar^a ad ptẽ aliã g° ꝓncipalis ꝓclusiõis ꝓcedi debeãt tñ 2^m ex vi forme nõ mltũ cogit. illumiatõ. n. solis nõ est propa solis passio. sz opatio nõ tñ depẽdẽs ex sole sz ex medio a luce aũt q ẽ ī sole q̃litas absoluta ñ fuit sol ī passione xpi ꝓuat⁹. qõ aũt tũc nõ irradiauit ℔ fuit. qr sicut dic Dionysi⁹ ī epla ad apollophanũ. Luna ꝑ naturã reuersa fuit. ⁊ iterposuit se iter aspectum intuẽtiũ ⁊ solẽ. ⁊ ẽt qr tũc nõ affuit gnãlis influẽtia ꝓme cãe ad ℔ vt lux illa illumiaret.

s Ecundo querit vtr ī hoc sacro ſpes pãis ⁊ vini sint sine subiecto. Et vr q nõ. m^a ꝙuertit ī ꝓpositũ. qr ex ea ꝓpositũ gnãtur. illõ aũt ex q° aliqd gnãt in illõ ꝙuertit. sz ℔ nõ obstãte m^a remanz id qõ ante erat. g̃ a sili ñ obstãte q subã pãis ꝙuersa sit ī corp⁹ xpi remanet id qõ erat. g̃ accẽtia pãis ⁊ vini sũt ī subã pãis ⁊ vini p⁹ ꝓsecrationẽ sic añ. Jtẽ ſm phi. 7°. methaphi. Ea q̃ sunt ī idẽ spe ẽt sunt iter se diuersa ꝓ matiaz. Sz accẽtia panis ⁊ vini ī vno altari cũ alijs accẽtib⁹ in alio altari sunt eedẽ spe ⁊ sunt iter se diuersa. g̃ sunt in m^a. Jtẽ nõ ẽ ꝯtitas vel albedo vbi nihil ẽ ꝯtũ vel albũ. sz nihil ẽ ꝯtũ vel albũ nisi subã. g̃ accẽtia ī sacro altaris sunt ī subã. Jtez densuz ẽ illõ ī quo sub qua dimẽsiõe ẽ multũ ō materia qõ dat phi⁹. itelligẽ ī ꝑdicamẽtis dicẽs. q dẽsuz ẽ ī quo ꝓtes sunt ꝓpinque. ī raro aũt ep°. Cuz g̃ res nõ possit separi ab eo qõ ẽ de sua rõe. ⁊ raritas vl dẽsitas sit ī spe panis ⁊ vini vr q ille spẽs sunt ī m^a. Cõtra Jnno. ō offi. mis. pte 3^a. c°. 9°. Ad ꝓsecrationẽ accẽs ẽ ī subiecto qm̃ existit ī alio. sz p⁹ cõsecrationẽ accẽs ẽ sine subiecto. qm̃ existit p se trã sit. n. subã. sz remanẽt accẽtia. Jtẽ hu° ō sacra. li° 2°. pte. 8^a. c. 9°. Per vba scificatiõis vera pãis. et vera vini subã ī verũ cor⁹ ⁊ sanguinẽ xpi ꝙuertit sola spe panis ⁊ vini remanẽte. Rñdeo q sicut dic mgr ī lra q̃ ī pn° h⁹ di. In ℔ sacro spes panis ⁊ vini sunt sine subiecto. p° qdẽ ẽ subã. qõ iõ dico qa alia accẽtia a ꝯtitate sunt ī ꝯtitate sicut ī subiecto. ipa aũt ꝯtitas ī nullo pẽit⁹ subiecto ẽ. ñ. n. ẽ subã panis ⁊ vini quia vt superius habitũ est substãtia panis ⁊ vini p⁹ ꝓsecrationẽ nõ remanẽt nec ẽ i corpe ⁊ sãguine xpi sicut i subiecto. maioris. n. ꝯtitatis ẽ cor⁹ xpi. corp⁹ xpi ẽt i ℔ sacro nõ efficit de nouo alicuius accẽtis subiectũ. qr ℔ sine mutatõe nõ posset fieri nec ẽ i aere sicut i subiecto. qr tũc duricies ⁊ sapor ⁊ color mediãte ipa ꝯtitate eẽnt accẽtia ipi⁹ aeris qõ falsuz ẽ. Cã aũt p quaz ꝯtitas põt manere sine subiecto ẽ. vt aliq dicunt vtus subẽ ad p se exñdũ quã ds dat ꝯtitati cũ trãsubãt subã panis in corp⁹ xpi. Sz ꝑ ℔ arguit sic. Si ds daret ꝯtitati illã vtutẽ p quã subã p se existat ꝯuis donatio illi⁹ vtutis eẽt supnãlis. tñ postꝯ illa vtus eẽt ei data nãle eẽt sibi existere p se p illaz vtutẽ. sicut ꝯuis daꝝ vi suz ceco nato sit supnãle. tñ postea nãle ẽ sibi videꝝ ꝯtitas aũt panis i sacro altaris existit supnãlr. nõ nãlr. Preterea vtus subẽ p quã nãlr existit nõ vr ſm aliqd absolutũ ab ea differre. Dico g̃ q ꝯtitas in scro altaris existit p se supnãlr nõ vtute subẽ

ereate q̄ in ea sit sz tñ diuina vtute vt pz ex qõne p̄cedenti. ip̄a aũt accẽtia in b̄ sacro eẽ sine subã cõgruũ ẽ vt. s. imediati⁹ ducat credentẽ i corp⁹ xp̄i ve rñ. ꝛ ẽt q: b̄ sacrm cib⁹ spũalis ẽ ꝛ potus. Ad p^m in opp^m dõ q materia tripl̄ põt accipi. Uno mõ p:o ifimo actualitatis gradu q nec gnãtur nec corrũpitur. sz ẽ fundamẽtũ gnãtiõis ꝛ corruptiõis qõ existit ieẽ p creatõez. Alio mõ p p:inc° possibili pure sibi ãnexo qõ nõ est potẽtia p quã m^a põt recipe tñ q̄ sola rõe dr̃it ab ea qõ q̄uis sit pure passiuũ. tñ ẽ aliqd trãsmutabile i illã partẽ actualitatis q̄ ẽ gnãbilis ꝛ corruptibilis. ita q illa possibilitas sit ipsa actualitas ꝛ actualitas cũ nãl̄r corrũpit̄ resolui⁹ in eã nõ tñ in eodẽ numero qõ satis declaratũ ẽ li°. 2°. di. 15^a. p^a. q. articuli. 2. Alio mõ põt accipi p:o cõposito ex ifimo actualitatis gradu. ꝛ p̄dcõ possibili p̄n° p° modo ex sola m^a nõ fit ꝓpositũ. nec ẽt ex sola m^a 2° mõ dcã. sed ex matia 3° mõ dcã inq̄ntuz illud p̄n^m purũ possibile sit ip̄a forma ex q̄ ꝛ ifimo actualitatis gradu cõstituit̄ vnũ p eẽutiã. ꝛ sic vnũ ꝓuertit̄ qõ in aliud nõ remanet. Illa. n. possibilitas post q̄z fcã est forma nõ remaneti d qõ añ erat nisi p tãto aliquo mõ remanere dicat̄. q: illud i qõ trãsmutata ẽ põt p corruptionẽ resolui in silez possibilitatez. Ad 2^m dõ q intellcũs phi. fuit q in eadez spe nõ poterãt multiplicari idiuidua nãl̄r sine m^a. ꝛ b̄ vez est. absq̄z tñ oi m^a põt b̄ fieri p diuinã potẽtiaz q̄libz. n. res formal̄r ẽ vna numero p eẽntiã suã sub rõe q̄ indiu isibilis i ples eẽntias tales seu inq̄ntuz ẽ indiuisibilis salua sua integritate vt declaratũ ẽ li°. 2°. di. 3^a. ar°. 3°. Ad 3^m dõ. q minor est falsa. q̄z titas. n. est q̄zta. vere. n. dr̃ superficies alba. Ur̃ etiaz velle Aug⁹. 7°. de tri. c°. p°. q albedo possit denominare seipaz dic̃. n. q absurdũ ẽ candidũ non esse cãdorẽ. Ad 4^m dõ q m^a nõ est de eẽntia densitatis ꝛ raritatis q̄uis sint q̄litates quas natura cãre nõ põt nisi partib⁹ matie sup:adcõ mõ se hñtibus ꝛ iõ ip̄as qualitates a materia separi p diuinã potentiã nullam contradictionem includit.

Articulus secũdus.

c **Onsequenter** q̄rit̄ de 2° p̄nci pali. Et circa b̄ q̄ruut̄. 2°. P° vtz spes panis possit frangi. 2° vtz possit corrumpi.

p **Rimo oñdo** q spes pãis non possit frãgi. q: vbi ẽ fractio ibi est diuisio. sed dimẽsiones seperate a materia nõ p̄nt diuidi. Uñ fm phi. 4° phi. c° de vacuo. Si in vacuo fm q accipit̄ p:o dimẽsionibus sepatis ponerẽt cubus oporteret plures diñsiones sil̄ ẽe. eo q vacuũ nõ posset cedere. g̃ cũ i spe panis post ꝓsecrationẽ sint dimẽsiones sepate non p̄nt frangi. Itẽ fm boe^m p° li° de tri. c°. 3°. forma q̄ est sine materia nõ põt eẽ subiectũ. sz fractio ẽ qõ dã accñs g̃ nõ põt eẽ in spe panis cũ sit forma sine materia Contrarium dicit mgr̃ in lr̃a b⁹ di. c°. 2°

Itẽ b̄ probat experiẽtia. Rñdeo q spes panis in sacro altaris põt frangi. c⁹ rõ ẽ q: frangibilitas est in pane rõe alic⁹ q̄litatis fũdate in quãtitate vl̄ rõne q̄ztitatis vel alicui⁹ qualitatis sil̄. Cũ g̃ post ꝓsecratiõem remaneat panis q̄ztitas. ꝛ oñs q̄litates fundate in subã panis q̄ztitate mediãte seq̄t q re-

manet i spe panis frangibilitas. Uñ vere frãgitur spes nõ fantastice vt quidã dixerũt. nec dz poni illa fractõ eẽ in corpe xp̄i tñ repñtatillã flagellatiõez ꝛ pforationẽ q̄ fuit flagellatũ ꝛ pforatũ in passione

Ad p^m in opp^m dõ q phi. ibi loquit̄ de dimẽsionib⁹ sep̄aris nõ tñ a materia. sz etiã a qualitatib⁹ nãlib⁹ ꝛ sensibilib⁹. sic aũt nõ sunt sepate dimẽsiones spei panis in b̄ sacro. remanẽt. n. in eis naturales qualitates ꝛ sensibiles. Ad 2^m dõ q boe⁹. ibi loquit̄ de forma q̄ p suã naturã est sine materia. q̄z titas aũt panis in b̄ sacro nõ est sine materia p naturam sed super naturam.

s **Ecundo queri** vtz spes panis possit corrũpi.

Et vi q nõ. hec est. n. dñia inter ãnihilatiõnẽ ꝛ corruptionẽ. q: ãnichilatio ẽ resolutio rei in nichilũ. corruptio vero in ens i potẽtia. sz fm phi. p° phi. i qõ resolui⁹ illud qõ corrũpit̄ est materia. Cũ g̃ in spe panis p⁹ ꝓsecrationez panis ñ sit materia nõ põt corrũpi. Itẽ fm phi. p°. de gnãtiõe. Corruptio vni⁹ est gnãtio alteri⁹. Sz er illa spe nihil põt gnãri q: fz phi. vbi p⁹ ꝛ. boe⁹ d̃ duab⁹ natis ꝛ vna psona xp̄i vltra mediũ. q̄ nõ cõicant in materia nõ põt transmutari in inuicẽ. illud aũt in quo nõ ẽ materia cũ nullo alio cõicat in materia. g̃ spes panis corrũpi nõ põt. Itẽ oẽ qõ põt corrũpi est in potentia. sed fm Aui. 2° metha. 2°. c°. Illud p qõ res ẽ in potẽtia est matia ei⁹. g̃ cũ in spe panis post ꝓsecrationẽ nõ sit materia nõ põt corrũpi. Itẽ in li°. 6. p̄ncipioꝝ. forma ẽ simplici ꝛ i uariabili eẽntia ꝓsitẽs Sz in spe panis p⁹ ꝓsecrationẽ nõ est nisi forma. g̃ corrũpi nõ põt. Cõtra q̄zdiu manz spes incorrupta sub illa ꝓtinet corp⁹ xp̄i. Sed aliq̄n desinit corp⁹ xp̄i eẽ sub illa. g̃ spes aliq̄n corrũpit̄. Itẽ si seruaret̄ p longũ tps putrefieret. putrefactio. n. est corruptõ

Rñdeo q spes panis põt corrumpi ꝛ ex ea aliud gnãri. cui⁹ possibilitatẽ assignãt aliq sic. Dicũt. n. q sicut miraculose subãpãis ꝓuertit̄ i corp⁹ xp̄i. ꝛ p b̄ corp⁹ xp̄i efficit̄ sub pãis spe. sic miraculose subã panis reuertit̄ cũ corp⁹ xp̄i desinit sub spe panis. ꝛ hec vi fuisse opinio dñi Inno. vt pz in li° suo d̃ offi. mis. pte. 3^a. c°. de fractione. Sz ꝑ hãc opinionem sic põt argui. Si subã panis redit aut illa est eadez numero cũ illa q̄ fuit ꝓuersa in corp⁹ xp̄i. aut alia ñ eadẽ. qa si aliqd ꝓuersuz est in aliud nõ põt redire nisi illud aliud ꝓuertat̄ in ip̄m. sed subã corpis xp̄i nũq̄z in subãm panis ꝓuertit̄. g̃ eadẽ subã panis in numero q̄ ꝓuersa fuit in corp⁹ xp̄i nõ redit. Sed qa forte diceres q nõ oz maiorẽ eẽ verã nisi de naturali trãsmutatiõe p quã matia eius qõ ꝓuertit̄ efficit̄ de eẽntia illi⁹ in qõ ꝓuertit̄. ꝛ de naturali reditu. ꝛ q: subã panis nõ ꝓuertit̄ i corp⁹ xp̄i trãsmutatione nãli nec de eẽntia ei⁹ efficit̄ ꝛ cũ etiã redit illa eadẽ subã sub eisdẽ accñtibus reditus naturalis nõ est iõ aliter arguo. Si subã panis rediret siue eadem numero siue diuersa. aut rediret añ corruptõnẽ spei panis. aut post. nõ añ. qa vt tenz cõior opio q̄zdiu manet spes panis incorrupta tãdiu sub illa est corp⁹ xp̄i. Sz quãdiu sub illa est corp⁹ xp̄i est ip̄a q̄ztitas pãis sine subiecto. vt oẽs doctores catholici tenẽt. Si aũt dicas q redit post spei panis corruptionez. tũc redit⁹ ei⁹ nõ fuit necessari⁹ ad b̄ vt illa spes posset corrũpi. ꝛ ex ea aliud gnãri. g̃ nõ oz ponere ꝓp b̄ redire subãm panis. Alij aũt possibi

liratē illi⁹ ſpei corruptiõis ⁊ gnãtiõis alteri⁹ rei de illa. aſſignãt ex pte materie quaz ds de nouo creat ſub accñtib⁹ illis. Sed qz iſti pro ſe auctoritatē nõ adducũt. nõ oz multũ initi illi mõ ponẽdi. Alij dicũt q remanz potẽtia materie ⁊ ß ſufficit ad ſ q illa ſpes poſſit corrũpi. ⁊ ex ea aliud gnãri. Sed qa iſti nõ declarãt q̃ ſit illa potẽtia materie. nec p quẽ mos ibi remaneat inſufficiẽter ⁊ obſcure dicũt. Vñ vi mihi dõ q in materia. ſz q accipit ꝑ fũdamẽto trãſmutatiõis nãl' dupliciter ẽ potẽtia. Una p quã põt recipe formã. nõ tñ per illã põt forma educi de ea. nec ẽ trãſmutabil' i formã. ⁊ hac ſola rõe differt a materia. Vñ ſicut maſſa panis nõ remanet poſt ꝓſecrationẽ. ita nec iſta materie potẽtia. Alia q̃ ñ ẽ ipa mª realr ẽ tñ aliqd puz poſſibile trãſmutabile i formã. ⁊ eſt materie ꝓcreatuz diſtiguibile ſm diſtinctionẽ ſpez formaz gnãbiliũ ⁊ corruptibiliũ q̃ ẽt ſm illos q ſub forma oẽm actualitatẽ ꝓprehendũt dr̃m. ⁊ hec ẽt potẽtia nõ remãet. qr cũ ſit puz poſſibile nec ſit niſi p actualitatẽ alienã nõ remanẽte in infimo gradu actualitatis q eſt mª. cui illa potentia ꝓcreata ẽ remancre nõ põt. ⁊ ſi remaneret ex illo gnãri nõ poſſet ꝓpoſitũ. ſz tñ forma. Vñ vi dõ q ſicut materie ꝓcreata ẽ talis poſſibilitas trãſmutabilis i formã. ita in trãſmutatiõe ꝓuertit⁹ per creationẽ accñtib⁹ remanẽtibus poſſibilitas trãſmutabilis. nõ tñ in formã. ſz ẽt in infimũ actualitatis gradũ. q̃ eſt mª ſm vnũ modũ accipiẽdi materiã. ⁊ p talẽ poſſibilitatẽ põt ex illa ſpe ꝓpoſitũ ex mª ⁊ forma gnãri. ⁊ q̃uis creatio illi⁹ poſſibilitatis. ⁊ eius ãnerio cũ accñtibus panis ſint ſup naturã. tñ ꝓuerſio illi⁹ poſſibilitatis in actualitate que ẽ ſubã ẽ p naturã cũ corrũpit. g̃ illa accñtia reſoluũt in materiã ex poſſibilitate ꝑdcã fcã accipiẽdo materiã ꝑ infimo actualitatis gradu. qõ iõ dico qr ſz vnã acceptionẽ materie ꝑdicta poſſibilitas dr̃ materia ſm quẽ modũ plẽs phi. de mª locuti ſunt. Et ſic forte accipiũt matiaz illi q dicũt p⁹ trãſmutatõnez materiã creari ſub accñtib⁹. ſz tal' materia per ſe ſubiectũ accñtiũ ẽ nõ põt. nec ꝓhibet cor⁹ xp̃i eẽ ſub illa ſpe. Ex dcis pz ſolutio ad pm in oppm.

Ad 2m dõ q ⁊ ſi iſta accñtia ⁊ ſubã q̃ gnãtur p corruptionẽ eoz nõ cõicent in materia. cõicãt tñ aliquo mõ ipoſſibilitate inq̃ztũ ipa poſſibilitas ꝑdcã trãſmutabilis eſt in materiã auctoritates tñ ꝑdcẽ intelligunt de cõi trãſmutatiõe. Ad 3m dõ q ver bũ Aluic. intelligendũ eſt de mª extenſo ei⁹ noie ad oẽm poſſibilitatẽ. Ad 4m dõ q iõ dr̃ forma inuariabilis. qr nõ ẽ p ſe variatiõis ſubiectũ. hic aũt p variationẽ ꝓpoſiti ex accñte ⁊ poſſibilitate predicta variatur.

Articulus tertius.

c **Conſeq̃nter** querit de 3° ꝑncipali. Et circa ℔q̃runt 2°. ℙ° vtrũ ſpes in ſacro altaris poſſit ſenſuz imutare. 2°. vtz poſſit i aliqõ cor⁹ naturaliter agere.

p **Rimo oñdo** q nõ põt ſenſuz imutare. dicit. n. phi. p° de ce. ⁊ mũ. q oẽ ſenſibile nõ ẽ ſenſibile niſi p materiã. ſz illis accñtibus nõ ſubeſt materia. g̃ nõ ſũt ſẽſibilia. Jtez q̃uis ſubã itelligat' per ſpẽz intelligibilez. tñ ſpes intelligibil' ſine ſubã a nobis ꝑ ſtatu pñti nõ intelligr̃. g̃ a ſil'i q̃uis ſubã corꝓea p ſpẽz ſẽſibilẽ ſentiat'. tñ ſpes ſenſibilis ſine ſubã corꝓrea nõ ſentit'. Ad ꝓriũ ẽ exp⁹. ℝñdeo q ſpes i ſacro altaris pñt ſenſuz imutare. q̃uis. n. res nõ ſit ſenſibilis niſi p materiã originalr̃ inq̃ztũ accidẽtia ſenſibilia nõ poſſunt educi p naturã niſi de potẽtia materie. tñ res nõ ẽ ſenſibilis p materiã formalr̃. nec etiã per ſubãlez formã. ſz p accñtia ſenſibilia. Vñ ſz auctorez li°. de ortu ſcia. Subã ſolo intellectu cognoſcibil' ẽ. Vñ accñtia ſunt q̃ p ſe imutant ſenſum ſubã aũt nõ ẽ ſenſibilis niſi p accñs. ⁊ iõ q̃uis p naturã nõ poſſent iſta accñtia eẽ ſine ſubã. tñ ipa eſſe ſine ſubã non aufert eis opationẽ p ſe eis debitã. q̃ opatio eſt imutare ſenſuz. Ex dcis pz ſolo ad pm in oppm. Ad 2m dõ q nõ eſt ſimile de forma intelligibili p ꝓpationẽ ad nr̃m intellectũ. ⁊ de ſenſibili p ꝓpationẽ ad nr̃m ſenſuz. qr ſubã directe ẽ obiectũ intellectus nr̃i. ſpes aũt intelligibil' nõ niſi p reflexionẽ. ſz ſubã nõ eſt obiectũ ſenſus nr̃i niſi p accñs. ipm aũt accñs eſt obiectũ p ſe. ipa tñ ſpes q̃ eſt ſimilitudo in formãs ſenſuz nõ ſentit' q̃uis p ipm ſenſibile ſentiatur.

s **Ecundo querit'** vtz poſſint i aliqõ cor⁹ naliter agere. Et vi q nõ. accñtia nõ agũt niſi i virtute ſubẽ. ſz illis accñtib⁹ nõ ſubeſt ſubã. g̃ in nullũ cor⁹ põt nalr̃ agere. Jtez agere ꝑſupponit eẽ. g̃ a ſil'i agere nalr̃ preſupponit eẽ nalr̃. ſz accñtia nõ põt nãl' eẽ ſine ſubã. g̃ neq̃z nalr̃ agere. Jtez oĩs actio nalr̃ eſt p nalẽ ꝓactũ ſm phi. p° de gnãtiõe. ſz ſpes panis ⁊ vini in ſacro altaris cũ ſint ſepate a matia nullũ cor⁹ nalr̃ tangere põt. ſz tñm nõ mathematice. g̃ in nullum cor⁹ nalr̃ agere põt. Contra phi. p° de ce. ⁊ mũ. Oi rei ẽ virtus aut vt agat aut vt agat' in ea. Sz ſpẽb⁹ in ſacro altaris cũ ſint forme magis ꝓuenit vt agãt in aliud q̃ vt agat' in eas. g̃ ſiue poſſit agi in eas ſiue nõ ager̃ põt in aliud. Jtẽ experiẽtia docet q poſſunt imutare cor⁹ notabilr̃ in magna q̃ntitate ſumpte. ℝñdeo q q̃uis ſit miraculũ accidẽtia in ſacro altaris p ſe exiſtere. tñ q ſic p ſe exñtia opent' in aliud nouũ miraculũ nõ ẽ. ſicut cecũ natũ p⁹ miraculoſaz reſtitutionẽ viſus videre nouũ miraculũ nõ ẽ. ſz nãle ẽ. nõ. n. intelligendũ eſt ſic accidẽtia opari in virtute ſubẽ q nccia ſit eis ad ſuaz opationẽ aliq̃ vtus ſubẽ q̃ ñ ſit accidẽs ſuppoſita eoz exiſtẽtia. ſz p tãto ß dr̃. q nõ põt opari niſi ſint. ⁊ nalr̃ nõ põt eẽ niſi p ſubãz. ⁊ qr ipa accidẽtia ſt q̃dã vtutes ſubẽ. ⁊ iõ q̃uis eoz exñtia ſine ſubã ſit p ſupnãlez potentiã. tñ ſic exñtia in aliud põt nalr̃ agere. Ad pm i oppm pz ſolo ex iã dcis ẽt ad 2m. Ad 3m dõ q mior ẽ falſa. q̃uis. n. tact⁹ dimẽſionũ ſepataz a mª ⁊ a q̃litatib⁹ nãlib⁹ actiuis ⁊ paſſiuis nõ ſit nãlis. tñ act⁹ dimẽſionũ ſepataz a mª. ⁊ nõ a nãli apritudie exñdi in matia. nz a nãlibus q̃litatibus actiuis ⁊ paſſiuis q̃les ſunt diñſiones panis ⁊ vini i ſacro altaris eſt naturalis.

Articulus quartus.

c **Conſeq̃nter** q̃rit de 4° principali. Et circa ℔q̃runtur. 2° ℙ° vtz ſpẽb⁹ ꝑdcis poſſit aliqd pmiſceri. 2° vtrũ habeãt vim nutriẽdi.

p **Rimo** oſtẽdo q ſpẽb⁹ ꝑdcis nõ poſſit aliqd pmiſceri ſz phi. p° de ge-

neratiõe. accñs nõ põt pmiſceri ſubẽ. ſed ſp̃es vini in ℔ ſacr̃o nõ eſt niſi accñs. glibz ali⁹ liquor ſubã ẽ g̃ nullus ali⁹ liquor põt ſibi pmiſceri. Jtẽ eoꝝ q̃ pmiſcẽt fit ſupficies vna. ſed ipoſſibile eſt eandez ſupficiẽ eſſe ſine ſubiecto. ⁊ cũ ſubiecto. cũ g̃ in liq° re ſupaddito maneat ſubiectũ. ipoſſibile ẽ illi ſp̃ei liquorẽ aliũ pmiſceri. Jtẽ ſm phi. p° de gnãtione. q̃libet pars mixti eſt mixta. ſed ipoſſibile ẽ eadem ptem mixti eſſe aliqd cuz ſubiecto ⁊ ſine ſubiecto. Cũ g̃ quãtitas liquoris ſuyadditi retineat ſuũ ſubiectũ. qr nõ trãſubãtur ipoſſibile eſt ſibi aliũ liquorez pmiſceri. Jtẽ aqua q̃ miſceẽ aq̃ bñdicte. bñdicta efficiẽ. g̃ ſiliter ſi alius liquor poſſit miſceri ſp̃ei vini querſi in ſanguine poſſz trãſubãri in ſanguinem xp̃i ſine noua verboꝝ platione. qđ falſum ẽ. Contra phi. p° de gnãtiõe. Ea q̃ ſunt ſibi diuiſibilia i pua ſunt bñ miſcibilia ſz ſp̃es vini eſt bñ diuiſibilis in parua. g̃ eſt bene alij liquori miſcibilis. Jtẽ ſm Jnno. de offi. miſ. pte. z. c. 25. Si poſt cõſeerationẽ aliud vinũ mittaẽ in caliceẽ. illud nõ trãſit in ſãguinem. nec ſanguini cõmiſceẽ. ſz accñtib⁹ poris vini. Rñdeo q ſp̃ei vini querſi in ſanguinẽ ſi ali⁹ apponatur liquor. aut eſt vinũ. aut eſt liquor ali⁹. Si vinũ. aut apponiẽ in maiori q̃ntitate. aut eq̃li. aut minori. ſed ſiue ſic. ſiue ſic apponaẽ. nũq̃z vere pmiſcetur. qr ea q̃ ſunt eiuſdẽ ſp̃ei. nõ põt ſe iuicẽ agere ⁊ pati actiõe ⁊ paſſiõe q̃ requnt ad ℔ vt ex plib⁹ cõſtituaẽ vnũ veꝝ mixtũ. Nõ. n. dõ ẽ q q̃libz pars dimẽſionis vini appoſiti attigat q̃libet ptez dimenſionis ſp̃ei vini i ſanguinẽ xp̃i iã querſi. qa ſi hec eſſent nõ requrerẽt maiorẽ locũ q̃z añ. qđ p experientiaz pbari põt falſuz. ⁊ iõ ſm aliquos q̃ztũcũq̃z ſupaddaẽ de vino ſemp manet ſanguis xp̃i nõ ſub ſp̃eb⁹ vini ſupadditi. ſed ſub ſp̃eb⁹ vini trãſubãti. qa nõ corrũpũẽ nec eaꝝ fit ſubã vini ſupadditi ſubiectuz qa ipoſſibile ẽ duas ſoliditates eẽ nãlir in eadẽ pte ſnbẽ. ſm alios tñ tñ poſſet ſupaddi de vino qđ nõ remaneret ſanguis xp̃i ſub poris ſp̃e. qr q̃uis nõ corrũperet nec ex ea ⁊ vino ſupaddito aliqd vere mixtũ ꝓſtitueret. tñ diuideret i ptes ita puas q in neutra ſalnaret rõ ſacri. Si aũt addaẽ ali⁹ liquor. aut addiẽ in tali q̃ſtitate q vtus ei⁹ plene dñet ſpeciei vini. aut eꝰ ita q eoꝝ vtutes ꝓportionaẽ ꝓportõne ꝓueniẽti mutue actiõi ⁊ paſſiõi q̃ requnt ad veram mixtionẽ. ℔° mõ liquor ille additus ꝓuerteret ſp̃ez vini in ſuã naturã quo fcõ nõ eſſet ibi ſanguis xp̃i. 2° mõ ſp̃es vini ꝓuerteret liquorẽ additũ i vini naturã. nõ tñmõ in accñtia. qr in ſp̃e vini manz virt⁹ ſubẽ ad agendũ eo mõ quo ſupius oñſuz eſt. nec tñ eẽt ſanguis xp̃i ſub accñtib⁹ vini gnãti. ex illo liquore: ſz eẽnt illa accñtia in ſuo ꝓpo ſubiecto. remanẽt tñ ſub ſp̃e vini poris. 3° mõ ex ſp̃e vini ⁊ liquore addito ꝓſtitueret aliq̃ nã. 3ª q̃ nec eẽt eiuſdẽ ſp̃ei cũ vino. nz cũ liquore addito. qa ãmixtũ ñ ẽ eiuſdẽ ſp̃ei cũ aliquo miſcibiliũ. Tñ ſub ſp̃e illius nature. tertie nõ eẽt ſanguis xp̃i. nec ſub ſp̃e vini poris qr non maneret. dimẽſio. n. mixti alia vi numero a dimẽſionib⁹ q̃ fuerũt in miſcibilib⁹. ⁊ q̃litates actiue ⁊ paſſiue. alie in ſp̃e a q̃litatib⁹ actiuis ⁊ paſſiuis miſcibiliũ. magnã tñ ſilitudinẽ hñt cũ illis ⁊ hec ẽ vna de rõib⁹. q̃re phi. p°. de gnãtiõe. dicit vtutẽ miſcibiliũ manere i mixto. Ad p^m i op poſitũ dõ q auctoritas phi. intelligẽda ẽ de accñtibus ⁊ ſubã q̃ illoꝝ accñtiuz eſt ſubiectũ. Ad 2^m dõ q ſicut nõ ẽ inconueniẽs eãdẽ ſupficiẽ ſm vnã ſui ptẽ eẽ albã ⁊ ſm aliã nigrã. ſic nõ ẽ inconueniẽs eãdẽ ſupficiẽ. ſm vnã ſui ptẽ nõ eẽ in ſubiecto p miraculũ ⁊ ſm aliã eẽ in ſubiecto. ⁊ ſic eſt cũ ſp̃ei vini apponiẽ vinũ nõ ꝓſecratũ vl aq̃ in tali ꝓportiõe q nõ corrũpiẽ ſp̃es vini nec ex ãbobus ꝓſtituiẽ aliqd vere mixtũ. Ad 3^m dõ q ſi ex ſp̃e vini ⁊ alio liquore ꝓſtituaẽ aliqd vere mixtũ. nõ ẽ aliqđ accñs nec ps ei⁹ ſine ſubiecto ſicut videri põt ex dictis in qõne.

Ad 4^m dõ q ſicut refert Jnno. ð offi. miſ. pte 3ª c°. 25. qdã voluerũt q p cõtactũ ſacri vinũ qđ apponiẽ efficiẽ ꝓſecratũ ⁊ trãſit in ſanguinẽ. Sz ſicut dicit ibidẽ aſſertiõi iſtoꝝ rõ minime ſuffragaẽ. nõ n. vtus trãſubãndi data ẽ ſp̃ei vini ꝓſecrati. ſicut data ẽ vel aſſiſtit vbis. aq̃ aũt bñdicte data ẽ vtus reddẽdi aquã ſibi mixtã bñdcãz qr illa bñdictio eſt accñtalis ⁊ ex inſtitutiõe eccl̃ie ſic ẽ ordinatũ. ⁊ de tali bñdictõe loq̃ndo liquor addit⁹ ſp̃ei vini ſi poſtea poſſz ſeparı reputaret bñdcũs pp cõtactũ rei ſacre. ⁊ mlto magis bñdcũs reputari dz manẽs cõfusus cum ſpecie vini conſecrati.

Ecundo querit s vtꝝ ſp̃es p̃dicte hẽant viz nutriẽdi. Et vi q nõ. ſm phi. 2°. de gnãtione. Ex eiſdẽ ſumus ⁊ nutrimur. Sz nõ ſum⁹ ex accñtibus g̃ nec nutrimur. Jtẽ oẽ qđ nutrit ꝓuertiẽ in nutritũ ſz accñtia ꝓuerti nõ põt in ſubãz. g̃ nutriri nõ poſſumus ex illis ſp̃eb⁹. Jtẽ oẽ qđ nutrit ſoluit ieiuniũ ſz ſumptio ſp̃eꝝ nõ ſoluit ieiuniũ. alias. n. nũq̃z eẽt licitũ ſacerdoti duas miſſas in die celebrare. g̃ ille ſp̃es nõ nutriũt. Jtẽ id qđ nutrit expoliaẽ forma ſua p vtutẽ nutriti ⁊ efficiẽ ei⁹ m^a ſub nutriti forma alias. n. eẽnt duo corpa ſil ⁊ eẽt nutritõ gnãtio. nihil g̃ nõ põt nutrire qđ nõ hz maſiã. Cũ g̃ p̃dcis ſpecieb⁹ nõ ſubſit m^a nutrire nõ põt. Cõtra qđ põt inebriare põt nutrire. ſz ℔z glo. ſup illđ ad cor. p°. c°. ii°. Alı⁹ qdẽ ebri⁹ ẽ. Alıq iebriãtur ex vſu illaꝝ ſp̃erũ. Jtẽ expiri põt hõ q tẽpant famẽ ⁊ ſitim ſz talia põt nutrire. Rñdeo q ſp̃es in ſacr̃o altaris vim hñt nutriendi abſq̃ nouo miraclo q̃uis ꝑtũ direrũt alıq. nec tñ calefaciẽdo vl fouẽdo vtutez corporis ſine aliq̃ ꝓuerſiõe vt direrũt alıq. ſz ẽt p ℔ qđ vere ꝓuertiẽ i ſubãz corpis qđ nutriẽ. ⁊ ℔ ſiue fiat nutritõ p ℔ qđ digeſte recipiũ in poris corpis plenis humiditate ſubtili q̃ ꝓdẽfaẽ ad ℔ vt ibi recipiatur nutrimẽtũ. ⁊ ibi ꝓuertiẽ in carnẽ. ⁊ efficiẽ vnuz ꝓtiuũ cũ carne nutriti. aut p ℔ qđ m^a expoliaẽ fõma ſua. ⁊ efficiẽ ſub p̃eñti forma nutriti. q̃uis. n. p̃dictis ſp̃eb⁹ nõ ſubſit m^a. tñ ãnexa ẽ illis poſſibilitas ꝓuertibilis nõ tñ in ſubãlez formã. ſz ẽt in materiã vt ſupi⁹ in eadẽ di. oñſuz ẽ. nec exiſtũt illa accñtia p illã poſſibilitatẽ. qr p ſe ſubiectũ accidẽ^m eẽ ñ põt vt deñ ẽ. ſ. e. di. 2ª. q. ar. 2. Sz ad exiſtẽtiã illi⁹ poſſibilitatis nccĩa ẽ actual exñtia illoꝝ accñ^m qb⁹ p vtutẽ diuinã cõnexa ẽ. ñ. n. dici põt q p ꝓpaz actualitatẽ exiſtat cũ nõ ſit actual n°. ſz pure potẽtial vt ſupi⁹ dcñ ẽ. Ad p^m i op. dõ q ex accñtib⁹ ſine nouo miraculo nõ poſſem⁹ nutriri. niſi eis eẽt ãnexa poſſibilitas trãſmutabil in maſiã ⁊ formã. Ad 2^m dõ q accñtia ñ ꝓuertiẽ in ſubãz nutriti. ſz illa ſubã i quã p̃dcã poſſibilitas ꝓuertiẽ. vñ ⁊ illa poſſibilitas mediate ꝓuertiẽ in ſubãz nutriti. Ad 3^m dõ q lo q̃ndo de ieiunio p c⁹ abſolutõe abſtinere dz ſacerdos a celebrãdo. maior nõ ẽ va niſi de nutrimẽto

cõsueto vel de nutrimẽto cui⁹ exãtia nãl est. Ad 4^m videri põt qd dõ p ea q̃ dcã sunt in qõne.

Articulus quintus.

c **Onsequenter** q̃rit̃ 5° ꝑncipali. Et circa h̃ q̃ rũt. 2°. ℙ° vtr̃ p h⁹ sacrĩ susceptõnẽ pccã remittãt. 2° vtr̃ vtutes augeãt

p **Rimo oñdo** q̃ p h⁹ sacrĩ susceptõnẽ pccã nõ remittũt. q2 nõ mortalia. cũ suscipiẽs i pccõ mortali iudiciũ sibi mãducet ⁊ bibat ꝺm apl̃z. p° ad cor. ii°. Nec venialia. q2 q̃ rõe remitteret vnũ oia remitterẽt eadẽ rõe. ⁊ sic hõ post sacrĩ susceptionez vere posset dicere se ñ hr̃e pccm̃ qõcũqz. qõ ẽ ꝟ btũz Jo. p^a. ca. sua. c. p° hõ ignorat an amore vel odio dig⁹ sit g̃ p h⁹ sacrĩ susceptionẽ nõ remittũt pccã. Jtez aut hõ accedit ꝓtrictus aut nõ. si sic. añqz sacrm̃ recipiat remissa sunt sibi pccã virtute ꝓtrictiõis. si ñ recipiẽdo peccat. g̃ p susceptionẽ h⁹ sacrĩ nullo mõ remittũt pccã. Jtẽ p hõ sacrm̃ non remittũt ea q̃ impediũt sacrĩ effectũ. sz qõlibz pccm̃ impedit h⁹ sacrĩ effectũ. q2 pccm̃ mortale impedit gr̃e susceptionem. pccm̃ veniale minuit charitatis feruorẽ. g̃ p h⁹ sacrĩ susceptionẽ nulla remittũt pccã. Cõtra Jnno. de offi. mis. pte 3^a. c. vlt. Eucharistia si digne sũatur a malo liberat ⁊ cõseruat in bono. venialia delet. ⁊ cauet mortalia. Jtẽ gre. in collecta. Sit ablutio scelerũ. sit fortitudo fragiliũ. Rñdeo q ꝑncipalis effect⁹ h⁹ sacrĩ est iaz vnitũ corpi xpi mystico p charitatẽ plus vnire ⁊ incorpare. ⁊ q2 augmentũ vnionis venialia impediũt aliquo mõ iq̃tũ. s. minuunt charitatis feruorẽ. iõ ex ꝓsequnti p susceptionez h⁹ sacrĩ venialia remittũt. nec oz q oia sz fm suscipientis dispõnez. aliqñ ẽt remittũt mortalia. cũ. s. exĩs in pccõ mortali nõ credit se hr̃e pccm̃ mortale. nõ q2 omisit diligentẽ ꝓscientie examinationez Sed q2 nõ põt hõ de lege cõi certus eẽ vtr̃ poeniteat digne. vt supius hitũ ẽ di. 9^a. i illa qõe. vtr̃ exĩs i pccõ mortali peccet mortalr̃ suscipiẽdo h̃ sacrz. ⁊ sic pz q q̃uis ꝑncipalis effect⁹ h⁹ sacrĩ sit vnitum corpi mystico ãpli⁹ vnire. tñ aliqñ p charitatem vnit nõ ꝑfus vnitũ. Ad p^m in opp^m dõ q q̃uis ñ remittat mortalia. cõiter tñ remittit in casu ꝓdcõ Et ẽt hõ aliqñ magis dispos⁹ ad h̃ vt sibi remittat q̃dã venialia q̃z alia. Ad 2^m dõ q hõ aliquãdo accedit nõ ꝓtrit⁹ ꝓtritõe formata. sz attrit⁹ de aliquo mortali pccõ. ⁊ qñz illa attritõ post susceptõnẽ sacrĩ formatur. ⁊ sic qñz p susceptionez h⁹ sacrĩ pccm̃ mortale remittit. Venialia aũt q2 simlr̃ stare põt cũ gr̃a remitti põt p sacrĩ susceptionẽ sine aliq° actuali motu pnie spãli. dũ tñ hõ actu illi pccõ non inhereat. nũq̃z. n. pccm̃ remittitur q̃diu volũtas ei actualr̃ inheret. Ad 3^m dõ q q̃uis p h⁹ sacrĩ susceptionẽ nõ remittant ea. q̃ totalr̃ ꝓhibẽt sacrĩ effectũ. remittũt tñ aliq̃ q̃ effectũ sacrĩ in aliquo minuunt. h⁹i aũt sunt pccã venialia. q. n. sine oi pccõ veniali accederet. accederet melius dispositus q̃z accedẽs cũ veniali. ⁊ sic maiorẽ sacrĩ effectũ suscipet.

s **Ecundo queritꝫ** vtruz virtutes augeãt p susceptionẽ h⁹ sacrĩ. Rñdeo q sic̃ p nutrimẽtuz corporale restaurat depditũ. ⁊ deducit indiuidũ

ad q̃stitatẽ pfectã. sic p istud sacrm̃ qõ ẽ nutrimẽtũ aie spũale restaurat illud qõ perdit anima per peccatum veniale in hoc q p huius susceptionẽ pccã venialia remittũt. ⁊ auget charitas in suscipiente ⁊ q2 charitas est aliaz virtutũ forma vt videri põt ex li°. 3°. di. 23^a. in illa qõe vtr̃ charitas. sit fidei forma. iõ p augmẽtũ charitatis aie vtutes augentur vel q̃stũ ad ẽntiã. vel q̃stũ ad pfectiorẽ modũ essẽdi in subiecto. vel q̃stũ ad pfectionẽ act⁹. seu q̃stũ ad oia ista sil̃ qõ ꝓbabili⁹ est. Vñ Jnno. de offi. mis. pte 3^a. c. vlt. ℙer h⁹ sacrĩ vtutẽ vniuerse vrtutes augẽtur. ⁊ omniũ gr̃az fructus exuberant.

Articulus sextus.

€ **Onseq̃nter** q̃rit̃ de. 6°. ꝑncipali. Et circa h̃ q̃runtur 2°. ℙ° vtr̃ frequẽter sit cõicandum. 2° qd significẽt ille tres ptes q̃ fiunt ex specie consecrata.

p **Rimo oñdo** q̃ nõ ẽ freq̃nter cõicãduz. q2 ecclia non statuit cõicãdũ nisi semel in ãno. s. in paschate ex̃ de peni. ⁊ re. Dis vtriusq̃ sextus. sz supponẽduz ẽ q̃ ecclia statuit illd̃ qõ melio⁹ est fieri. g̃ nõ ẽ cõicãdũ nisi sel in ãno. Jtẽ d ꝓse. di. 2^a. Seculares. Seculares q in natali dñi. pascha. pẽtecostes nõ cõicauerit catholici nõ credãt nec inter catholicos habeãtur. sz cõicare ter in ãno nõ ẽ cõicare freq̃nter. g̃ nõ ẽ freq̃nter cõicandũ. Cõtra eadẽ di. Si quotiẽscũqz. Si quotiẽscũqz effũdit sanguis xpi in remissionẽ pccõr effũdit debeo semp accipe q semp peco. g̃ frequẽter dz hõ cõicare. Jtẽ eadẽ di. ℙer acta cõsecratiõe oẽs cõicẽt q noluerint ecclias ticis carere limib⁹. Sic. n. ⁊ apli statuerũt. ⁊ scã romana ecclia tenz cũ g̃ qualibz die corp⁹ xpi sit ꝓsecrandũ q̃libet die est cõicandũ. Rñdeo q sicut i corpe fit q̃i cõtinua d̃ pditio naturalis humiditatis. per actionem naturalis caloris qua d̃cocta. oz pluries cibũ sumere ad restauratõnẽ deperditi. ne perditõ ꝓtinua mortẽ inducat. sic cũ ex corruptiõe ꝓcupiscẽtie in nobis. ⁊ occupatiõe circa exteriora fiat depditio deuotiõis ⁊ charitatis feruoris õbem⁹ plies suscipe h̃ sacrm̃. p cui⁹ susceptionẽ cãtur in aia spũale nutrimẽtũ. ne p nimiã depditionẽ. si nõ adesset restauratio hõ paulatiz ad mortẽ spũalẽ deduceretur. Jn suscipiẽdo tñ sacrm̃ dz eẽ d̃sideriũ ãpliorib⁹ ꝑuctiõis cũ xpo. ⁊ reuerẽtia ad sacrm̃. Vñ si hõ exprimẽtalr̃ cognoscit q ex freq̃nti susceptiõe h⁹ sacrĩ feruor charitatis auget in ip̃o ⁊ reuerẽtia ad sac^m nõ minuit freq̃nt dz cõicare. nõ tñ i die plusq̃z sel. Ar. de ꝓse. di. p°. Sufficit. Si aũt sentiret p mltã freq̃ntationẽ minui reuerẽtiã ad h̃ sacrz ⁊ feruorez nõ mltũ augeri. iterdũ deberet abstinere vt cũ maiori reuerẽtia ⁊ deuotõe postmodũ accederet. Et iõ dr̃ d ꝓse. di. 2^a. Quotidie. q° tidie eucharistie cõicationẽ accipe nz laudo. nz vitupo. ⁊ infra. faciat vnusq̃sq̃z vt fm fidẽ suã pie credit eẽ faciẽdũ. h̃ tñ sic itelligas vt obsuet statutũ ecclie de cõicãdo semel i ãno ad min⁹. Alio aũt tpe nõ tenẽt hõ cõicar̃ de necẽsitate nisi rõe officij. qõ dico pp sacerdotes q cõicar̃ tenẽt quotiẽscũqz ꝓficiũt corp⁹ xpi. d̃ ꝓse. di. 2^a. Relatũ. vl rõe piculi mortis sicut sẽ hoies i grauib⁹ infirmitatib⁹ i q̃b⁹ ẽ notabile piculũ mortis cõstitui. tales. n. petẽt sacrz tenẽt eucharistie. si vsuz

hñt li.ar. Ad p^m dō q istud statutū nō phibet qn alias plies hō possit cōicare.sz nō obligat ad plus illos q nō cōicāt nisi rōe sui.excepto piculo mortis qa tū sacerdotes tenēt celebrāe missas pplo 7 quotiēscūqz missas celebrāt totiēs cōicāe debēt. vt hitū ē.iō sacerdotes plies i āno cōicāe tenent. Ad 2^m dō q decretū illud non phibet qn plies possint hoies cōicāe.sz nō oblat ad plies cōican^m.nec mō oblat ad totiēs.qz abrogatū ē p illā decretalē. Diſ vtriusqz ser^o. Ad p^m ad ptē aliā dō illā auctoritatē debere itelligi vt semp accipe itelligat p accipe quolibz āno. vt intelligas q ibi accipit effusio sanguis xpi p significatōe vl cōione effusiōis sanguis xpi.sicut dic apparat ibidē. Ad 2^m dō q i pmitiua ecclia qū vigebat maior deuotio.qz pax añ pces ferat xpi passio.7 erat ab ifidelib^o maior ipugnatio ordiatū fuit a fidelib^o vt fideles qlibz die cōicarēt vt feruētiores eēnt i deuotiōe.7 feruētiores i tribulatiōe 7.p illo tpe itell^r decretū allegatuz.postmōz min^o feruēte charitate ordiatū fuit. vt saltē ter in āno cōicarent. vt pz in decreto illo supi^o allegato. Seculares. Sz postmodū ordinatum est vt saltē semel in anno.s.in pasca.

s Ecundo q̄rit^r qd significēt tres ptes q̄ fiūt de spe psecrata^r. Rñ deo q vt hī de psec.di.2^a. Triformē.7 recitat magister i lra h^o di.c.3°. Pars in calicez missa. corp^s xpi qđ iā resurrexit monstrat qz vt dic glo. ibidez. Jūctura corpis xpi cū sanguie designat vnionē corporis cū aīa ps comesta mōstrat corp^s xpi ābulans adhuc sup terrā.i.fm glo.ibidē designat corp^s xpi in eo statu in quo fuit ante. passionem vel designat ecclesiā adhuc militātē ps in altari vsqz ad finē misse remanēs demōstrat corp^s in sepulchro siue cor^s xpi vū siue mirtū. qz vsqz in finez seculi corpa scōz in sepulchris erūt. Sz qz vt dicit glo.ibidem hodie nō fuat iste modus.s.de seruādo ptē vnaz vsqz ad finē misse .iō alr pōt assignari ptiū pdcāz significatio fm Inno.de offi.mis.pte.4^a.c.24°.7 25°.7 fm hu.li^o de sacra.pte 8^a.c^o.io. Et.n.corpus xpi vniuersal ecclie.s.caput cū alijs mēbris.7 sunt h^o corporis tres ptes. Una ē ipm caput.s.xps.capn.7 caput ē 7 ps corpis.altera ps sunt illi quoz corpora requescūt in tumulis 7 aie regnāt cū xpo.3^a.ps sunt sci adhuc patiētes miserias tpalis vite. due pme ptes repntant p.2.ptes hostie q̄ sunt ex calicē calir.n.repntat passionē. Ille aūt due ptes sunt ex passionē.7 qz aie scē sūt cū capite suo iuncte. iō ille due ptes sunt sil 7 maior repntat caput 7 mior alia3 ptē.ps aūt missa in calicē q repntat passionez significat illā ptē corpis ecclie q̄ adhuc patit miseriias tempozalis vite.

c Irca lrāz. In vitate māibus sacerdotis tractari 7 frangi. Non qz frāgatur corp^s xpi.sz qz verū cor^s xpi māet sub ptib^o fractis In sacro sic fit.i.ispe manz integer tot^o i corde tuo. qz fides semp credit xpm itegrū. Quotidie imolatur.i.ei^o imolatio repntat^r. Peccamus quottidie pccis sine qb^o mortal^r ifirmitas viuere nō pōt. hec ifirmitas 7 ipo^a nō ex istitutiōe nature sed per corruptionem causatam ex culpa.

Olet ēt q̄ri.7c. Supi^o determinauit mgr̄ de sacro eucharistie q^o ad
s e^o eē.7 de e^o pfectiōe.7 de pseqntib^o ad pfectionē.hic determiat de pficiētis prāte Et diuidit i.2.ptes. P^o determinat qs b̄ sacez possit pficer. 2° recapitulat d tractatu eucharistie.7 sil ondit qd faciat hoiez hereticuz ibi. De b̄ celesti. P^a i.3. P^o dtmiat de vita mistri. 2° de fide.ibi. Illi vo. 3° de ordie 7 itentione.ibi. In h^o autem ministerij.

Articulus primus.

Jrca hāc di.q̄rendū est pncipl^r de 5. P^o a qb^o possit b̄ sacez pfici.
c 2° de pueniētia pficiēdi b̄ sacrm. 3° de his q̄ regrūt ad celebratōnē misse. Vltra illa q̄ sunt de eēntia sacri. 4° de pēa celebrantiū omittentiū illa q̄ regrūt ad celebratiōez misse q̄ tñ nō regrūtur ad eēntiā sacri. 5°. de hīsi.

Circa p^m q̄rūt.4. P^o vtz qlibz sacerdos possit b̄ sacrm pficere. 2° vtz nō sacerdos possit b̄ sacrm pficere. 3° vtz nō sacerdos possit b̄ sacrm dispēsare. 4° vtz licitū sit hōi suscipere hoc sacez a publico peccatore.

p Rimo oñdo q nō qlibz sacerdos pōt b̄ sacez pficer.ga i q̄libz re.pu.pncipi debet act^o nobilissim^o. Sz cō ficer corp^s xpi act^o ē nobilissim^o.g̃ pueire nō pōt nisi pncipi sacerdotū. Jtē p^a.q.p^o. Multi secularīū expōit illud vbū Mala.2°. Maledicā bñdictōib^o vr̄is.7c.b̄ est his q̄ nunc in eis possideti s bñdictionib^o seu qcqd a vobis bñdicit.g̃ qcqd bñdicūt sacerdotes mali maledicit deus.sz b̄ sacrm pfici nō pōt nisi bñdictiōe dei.g̃ a malo sacerdote nō pōt cōficī. Jtē p^a.q.p^a. Nō quidā.§. Opponit suspenso vel deposito sacerdote nulla rei relingtur ptās sacrificādi.sz sacerdos suspēsus vel depositus remanet sacerdos.qa caracter sacerdotal^r est idelebilis g̃ nō ois sacerdos pōt b̄ sacrm pficere. Jtē.24^a.q.pma. Audiuim^o.§. Si aūt. Quicūqz ab vnitate ecclesie q̄ per Petrū intelligēr fuerit alienus execrare pōt psecrare nō valz.sz sacerdos alien^o ab vnitate ecclie remanet sacerdos.g̃ nō ois sacerdos pōt b̄ sacrm pficere. Jtē si quilibz sacerdos posz hoc sacrm pficere cū virtus misse psistat in sacro eque bonū esset seu vtile audir missaz a malo sacerdote sicut a bono.sz b̄ ē falsuz.ceteris.n.pib^o meli^o ē audire missaz a bono sacerdote.g̃ sacerdotes mali ñ pñt pficer b̄ sacez. Cōtra 1^a.q.1^a. Nō qdā.nlla oñditur cā cur ille q ipz bap^m amittēr ñ pōt inf dādi amittēr possit.g̃ a sil nlla oñdit cā cur ille q sacerdotalē ordinē amittēr ñ pōt ius psecrādi amittēr possit.sed null^o sacerdos pōt amittēr ordiez sacerdotalē.qz caract idelebilē.g̃ qlibz sacerdos b̄ sacez cōficer pōt.

Jtē.e.c^o.§.de his redeūti ñ reddit qō 7 foris hēbatur 7 infra. Cōstat eā.i.sacroz scitatē i puersis hoib^o 7 sceleratis.siue i his q int^o sūt siue i his q foris sūt ipollutā atqz inviolabilē pmanet.g̃ qlz sacerdos qlīscūqz sit pōt b̄ sacez pficer. Ad istā qōez dixerūt alii qui q excōicati vl nō bīsi manifeste notati ñ vidēt b̄ sacez posse pficere lz sacerdotes sint.qz sacerdos offert sacrificiuz ex psona ecclie.7 huius opinionis videtur fuisse magister vt patet i littera huius di. capitulo primo. Similiter dicunt de degradatis.

sed istos nō dicūt remanere sacerdotes. qr sic ep̄us illi potuit pferre ordinem sacerdotalem. ita potest auferre. Preterea si remaneret sacerdos non relinqueret seculari iudicio puniendus: sz hec opinio falsa est. pās n. cōsecrādi corp̄is xp̄i fundat supcaracterē sacerdotalē. vel est ipe caract. q qdez abhoie p hoiem au erri nō pōt. idelebile .n. est nec cogunt rōes adducte p opiōe. Sacerdos. n. hereticus etiā q̄tū ad hūc articulū si itendit facē qō facit ecclia quo ad hoc offert ex psona ecclie. etiā si nihil itendat facere ip articulari. Sicut. n. fm phi. 2°. porū. Aliqd pōt sciri i vniuersali. r ignorari i particulari. sic dico q sacerdos pōt itēdere conficere i vniuersali. s. inquātū itendit facere qō facit. ecclesia. r nō itendere i particulari iquātū estimat ecclīa i hoc articulo eē. deceptā qō etiā dicūt d degratatis nō valz. qr eps nō est efficiēs cā ipressiōis caracteris. sz misterial. de⁹. n. ipsū impmit p misterū epi quez de⁹ nō instituit mistrū auferēdi sicut pferēdi. qr pp efficaciā pfecratiōis dz esse ppetu⁹ ordo. Qd etiā dicunt degradatum relinqui iudicio seculari non cogit. quia subesse iudicio seculari non est essentiale ordini. sed clericis puenit ex pūilegio quo degradatus sua culpa puat. Dō g ad qōnē q quēlibz sacerdotez posse ꝶ sacrm pficere dupliciter pōt itelligi. s. aut de iure aut de fcō. Pmō non ois sacerdos pōt ꝶ sacrm pficere. qr neq̄ irregularis. nec iterdictus nec suspensus ab exercitiōe eoz q̄ sūt ordis. nec excōicat⁹. nec ismatic⁹. nec hēretic⁹. nec degradat⁹ ꝶ sacrm d iure pōt pficere. qr cuilibz pdcōrū phibit⁹ est ptātis r sacerdotal⁹ vsus. Vñ cōficiēdo grauissime peccāt. Scōo mō glibet sacerdos ꝶ sacrm pōt pficere. qr nullus sacerdos q̄tūcūq̄ fuerit nefari⁹ amittit caracterē sacerdotalē sup quē fundat cōficiendi ptās. vel est ipa p tās pficiēdi. Vñ si glibz p dictoz sup māz debitā dicat formā vboz debitam cū itentiōe faciēdi qō facit ecclia vere puertit subā panis i corp⁹ xp̄i. r subā vini in sāguinez. Ad p^m in opp^m dō q maior itelligenda est d actu nobilissimo quo a pncipe alicui pferr aliq̄ eminentia status sup alios. sz sacerdos pficiendo ꝶ sacrm r fidelib⁹ ministrādo nō pstituit aliquez i aliq̄ eminentia status sup alios. sic eps pferendo alicui ordinez vl aliquē pfirmādo pstituit ordinatū r pfirmatū in aliq° statu eminēti i ecclia qr ordiati sunt sic duces. r cōfirmati sic milites. r iō tales act⁹ reseruant epis. r qr ēt pfecratio altariū r bñdictio vginū nō veniūt i vsum toti⁹ ppli. sz aliquaz excellētiū psonaz. iō tales act⁹ nō puenīūt nisi epis. r rōne ordis episcopal⁹. Vñ nec talia sacerdotib⁹ simplicib⁹ puenire pūt. ex d pse. eccle. Al q̄ p epm. in tex. r i glo. Ad 2^m dō q illud vbū itelligendū est d his q male bñdicūt inq̄tū mali sunt. qr inq̄tū. tales laudāt mala q̄ de⁹ vituperat. Sacerdotes āt mali cōficiūt corp⁹ xp̄i nō inq̄tū mali sūt. sz iq̄tū sunt sacerdotes. nec sic cāe pncipales. sz sic ministeriales. Vñ a quocūq̄ sacerdote pficiat. pficit pncipaliter nō bñdictiōe hois. sed dei. Ad 3^m dō q fm glo. ibidē ibi accipit ptās p executiōe ptātis. r itelligēdū ē q tal⁹ executio nō remanet eis d iure. Ad 4^m dō q istud vbū pfecrare nō valet. itelligendū est d iure. fm tñ glo. ibidē. tal⁹ pficit si formā obseruet. qr ꝶ ordinis est quē retinet recedēs ab vnitate ecclie. Ad. 5^m dō q q̄tuis virtus misse pncipaliter pūstat in sacro. r q̄tū ad ꝶ equaliter est bona missa celebrata a malo sacerdote sic a bono. tñ q̄tum ad aliq̄ secūdaria pōt esse missa boni sācerdotis melior. qr q̄tum ad illa non solū hēt efficaciā ex opere opato. sed etiā ex sanctitate r de uotione opantis. r ideo ceteris p arib⁹ melius est audire missam a bono sacerdote q̄ a malo.

melig ē audire missā a bono sacerdote q̄ a malo.

Secundo quer̄ vtrum nō sacerdos possit ꝶ sacrāmētū pficere. Et vr̄ q sic. Duoz actuuz quoz vnus ordinat⁹ ad aliū. ille est nobilior ad quē ali⁹ ordinat⁹. sed pficere corp⁹ xp̄i ordiat⁹ ad sumere g̃ nobilius est sumere q̄ pficere. sz non sacerdos pōt sumer̄. g̃ multo fortius pōt pficē. Itē corp⁹ xp̄i pficit i virtute dei. Sz bonus laic⁹ plus pticipat de vtute dei q̄ malus sacerdos. g̃ multo fortius pōt pficere q̄ malus sacerdos. Cōtra solis aplis r alijs discipulis dixit xps in cena. ꝶ facite in meā pmemorationē. sz aploz epi sunt successores. alioz discipulorū pbyteri. di. 21ª. In nouo. g ptātē pficiēdi nō hēnt nisi epi r sacerdotes iferiores. Rndeo q nō sacerdos nō pōt ꝶ sacrm pficere. sic. n. accipi pōt ex sinia diony. p°. c. eccli. hierar. r ber. 3°. li. d pside. c°. 13°. Ecclīastica hierar. imitari dz angelicā hierar. sed fm diony. 4°. c. angelice hierar. Angeli iferiores reuelatiōes diuinas seu illuminatiōes recipiūt mediātib⁹ supioribus. Vñ r pueniēs fuit vt in ecclia hierar. iferiores reducerent in deū mediātib⁹ supioribus. r q sacrm eucha. offert deo ad recōciliādum nos sibi vel ei forti⁹ vniēdū. iō ptātē pficiendi corp⁹ xp̄i noluit de⁹ dare nisi illis q esset ex officio mediatores iter ip̄m r pplm cuiusmōi sūt sacerdotes. Ad p^m in opp^m dō q sūptio sacri maior est in vtilitate q̄ pfectio. sed i ptāte est ecōuerso. r iō nō oportet q q pōt sumere possit pficē. Ad 2^m dō q bonus laic⁹ plus pticipat d dei vtute q̄tū ad ea q̄ ptinēt ad formalē bonitatē subiecti. pp̄ij q̄ mal⁹ sacerdos sz q̄tū ad ea que ptinēt ad potestatē plus participat de diuina virtute malus sacerdos q̄ bon⁹ laic⁹. qr tñ simplr melius est esse sāctū q̄ habere potestatē exercēdi officia sancta. iō simplicit plus pticipat de dei bonitate bon⁹ laicus q̄ malus sacerdos.

Tertio quer̄ vtrum nō sacerdos possit ꝶ sacrm dispēsare. Et vr̄ q sic. Legit⁹ d beato laurētio q non erat nisi diacon⁹ q sibi fuit cōmissa dominici corporis dispensatio. Item. 93ª. di. diaconi. ita p̄sente p̄sbytero diaconus eucharistiam corporis christi populo si necessitas cogit iussus eroget. ergo saltem in casu necessitatis nō p̄sbyteri possūt hoc sacrm dispensare. Item eadē di. Diacones. dicitur de diaconibus q sacri corporis erogationē sub conspectu episcopi seu p̄sbyteri nisi his absentibus ius nō habeant exercēdi. ergo saltez absente episcopo r p̄sbytero non p̄sbyteri possunt hoc sacramentū dispensare. Item laici in casu possunt corp⁹ xp̄i tangere. r debēt. vt si viderēt ipsum i luto cecidisse. r nō esset alius q eleuaret. ergo a simili possunt corp⁹ xp̄i ad infirmos deferre. r eis dare si non est alius q det. Cōtra de consecra. di. p°. In sancta apostolica sede statutum est vt sacra vasa n ab alijs q̄ a sacratis dominoq̄ dicatis hominibus contractentur. ergo multo minus licitum est hominibus non sacratis hoc sacramentum dispēsare sed laici non sunt sacrati. g̃ hoc nullo mō licet eis. Itē di. 93ª. Nō oportet diacones panē dare i. corp⁹ dñi fm glo. g diaconi nō possunt hoc sacrm

dispẽsare. ℜñdeo q̃ dispẽsatio hꝰ sacrĩ ex.officio nõ cõuenit nisi pẽsbyteris.cꝰ rõ est.qa ipse sacerdos repñtat xp̃m q̃ fuit mediatoꝛ dei ⁊ hominũ.dispẽsatio aũt hꝰ sacrĩ est ad recõciliãdũ nos deo vel ei fortꝰ vniẽdũ.⁊ iõ soli sacerdoti q̃ẽ mediatoꝛ ĩter deũ ⁊ pplm.ꝑuenit ex.officio hꝰ sacrz dispẽsare.Unñ de ꝑse.di.ꝛª.℘eruenit.modis oĩbꝰ pẽsbyt̃ꝑ semet ipsũ ifirmũ cõicet.qõ si alit̃ fecerit gradꝰ sui piculo subiacebit.diaconꝰ aũt ꝑuenire põt i casu.s.cũ necessitate cogẽte iubet̃ eis ab epõ vl̃ pẽsbytero hoc sacrm dispẽsare vel pẽsbytero lõge posito. Si tñ necessitas vrget.⁊ hec patẽt ꝑ decreta ad pmã ptẽ allegata. Laicis aũt dispẽsatio huiꝰ sacrĩ siue absẽte pẽsbytero siue pñte.siue iubẽte siue nõ iubẽte nõ cõuenit. Unñ de ꝑse.di.ꝛª.℘eruenit.qdã pẽsbyteri in tñ puipẽdũt diuina ministeria vt laico aut feie sacrũ corpꝰ dñi tradãt ad deferẽdũ infirmis ⁊ qbꝰ phibet̃ ne sacrariũ igrediant̃ neq̃ ad altare appropinquẽt illꝫ sancta scõꝝ cõmittunt̃.qõ q̃stũ sit horibile. q̃stumq̃ detestabile omniũ religiosoꝝ aĩaduertit prudẽtia. Igit̃ iterdicit ꝑ oĩa synodꝰ ne talis temeraria pẽsũptio vlteriꝰ fiat.cuiꝰ rõ assignari põt ⁊ ex pte reuerẽtie sacrĩ.qõ tãgi nõ dz nisi a mãibꝰ sacratis ⁊ ex pte ordinis mẽbroꝝ ecclie.q̃ exigit vt sicut ab aia mediãte corde deriuant̃ eiꝰ vtutes ad alia mẽbra.⁊ sic diuine illuiationes mediãtibꝰ supioribus deriuant̃ ad iferioꝛes.ita sacra spũal̃ vite debẽt ppl'o ꝑ ministros ecclie dispensari. Ad pm̃ dõ q̃ q̃nis fuerit sãguinis dispẽsatoꝛ nõ tñ legit̃ fuisse dispẽsatoꝛ corpis. Unñ adhuc aliqbꝰ ecclijs ministris altaris sanguis ꝑ diaconũ dispẽsat̃ nõ tñ corpus.cuiꝰ rõ est qa dispẽsans corpꝰ tãgit ipm.qõ nõ dz facere nõ hñs manꝰ ꝑsecratas nisi ĩ casibꝰ supradcis.sed dispẽsans sãguinẽ nõ tãgit nisi vas. Ad alia.ꝛº.sequãtia ꝑz qd dici debeat er dcis ĩ qõe. Ad 4m.dõ q̃ nõ est sile de dispẽsatiõe huius sacrĩ ⁊ elevatiõe eiꝰ de luto fi cecidit.qa receptio huiꝰ sacrĩ nõ est necessitatis.sed sibi reuerentia facere necessitatis est quã facit q̃ eleuat ipm de luto.

q **Harto** q̃rit̃ vtrũ licitũ sit hoĩ hꝰ sacrm suscipere a publico peccatoꝛ.

ℜñdeo q̃ a publico peccatoꝛ hr̃tico. symoniaco. vl̃ scismatico. vl̃ excõicato. nõ dz hꝰ sacrm suscipere.qa pdcis iterdcã est dispẽsatio huiꝰ sacrĩ ex statuto ecclie.qa sũt extra vnitatẽ ecclie ĩ q̃ sacra ꝑferunt̃.nec etiã a publico fornicatoꝛ.qa ꝑ huiꝰ sacrĩ reuerẽtiã etiã illis iterdcã est huiꝰ sacrĩ dispẽsatio.maioꝛ tñ regit̃ manifestatio criminis fornicationis ad hꝰ vt euitet̃ fornicatoꝛ q̃s symonie.aut scismatis aut excõicatiõis.ad hoc vt caueãt hoies hꝰ sacrm recipe ab eis.nõ.n.dz vitare recipe sacrm a fornicario nisi sit ꝓuietꝰ ⁊ cõdẽnatꝰ ꝑ sniam vel ꝑ ꝓfessionẽ fcãm i iure vl̃ ꝑ rei euidẽtiã q̃ tãta est q̃ nulla põt tergiuersatiõe celari.ex̃ de cohi.cli. ⁊ mu.c. vlt.cº. Ubi.⁊ sic itelligit̃ illud decretũ di.ꝛª. Nullus. Nullꝰ missã audiat pẽsbyteri quẽ scit ꝓcubinã i dubitãter hr̃e sm q̃ vꝝ sentire glo.ibidẽ. Si aũt q̃ras vtrũ licitũ sit hoĩ hꝰ sacrm suscipe a sacerdote ꝺ gradato dº q̃ nõ.nec etiã ab irregulari si sua irregularitas est notoria.nec etiã a simplr̃ suspẽso a sacerdotali officio si illa suspẽsio notoria est.qa q̃ sciẽter a pdcis suciperet hꝰ sacrm cõtemneret sniam ecclie quod facere non licet.

Articulus secundus.

c **Onsequenter** q̃rit̃ de ꝛº principali. Et circa hoc q̃runtur q̃tuoꝛ. ℙº vtrũ licitũ sit plẽs sacerdotes sup eãdẽ hostiã vba ꝓsecratiõis ꝑferre cũ itentione ꝓsecrandi. ꝛº vtrũ liceat sacerdoti abstinere a celebrãdo ꝑ totũ tẽpus vite sue. ʒº quo tẽpre debeãt celebrari misse. 4º q̃re celebrant̃ tres misse i dñi natiuitate ⁊ quare nõ celebrat̃ missa in pasceue.

p **Rimo** ostendo q̃ nõ est licituz plures sacerdotes sup eãdem hostiaz vba cõsecratiõis ꝑferre cũ intẽtiõe cõsecrãdi.supfluũ est facẽ ꝑ plura qõ cõplete fieri põt ꝑ vnũ sed ꝑ vnũ sacerdotẽ cõpiete põt hostia cõsecrari. q̃ supfluũ est.⁊ ex cõsequẽti illicitũ plures sacerdotes sup eãdẽ hostiã vba ꝓsecrationis ꝑferre. Itẽ pluri ficare formã ꝓsecratiõis sup eãdez hostiã ꝑ vnũ sacerdotẽ est iniuriari sacrõ eo q̃ semel ꝑferre ꝓsecrationis formã sufficit.q̃ a sili plurificare ꝓsecratiõis formã ꝑ plures sacerdotes est iniuriari sacrõ. vel dicas q̃re nõ. Itẽ difficile est q̃ simul incipiãt ⁊ sil̃ terminẽt nisi a casu.sed in ꝓplemẽto ꝑme platiõis fit trãsubãtio i eodẽ instãti.q̃ forma ab alijs plata ꝑ fert̃ sup hostiã iã ꝓsecratã q̃ẽ sacrõ iniuriari. Lõtra dñs Inno.de offi.mis.pte.z.c.ꝛº. Lõsueuerunt pẽsbyteri cardi. ℜomanũ circũstare põtificẽ ⁊ cũ eo ꝑiter celebrare.cũq̃ ꝓsumatũ ẽ sacrificiũ de manu eiꝰ coiõnẽ accipe significãtes aplos.q̃ cũ dño ꝑiter discũbẽtes sacrz ꝺ manu eiꝰ eucharistie acceperũt.

ℜñdeo q̃ ꝺ lege cõi nõ dz sup eãdẽ hostiaz forma ꝓsecrationis nisi ab vno sacerdote ꝑferri.⁊ semel tñ.ex cã tñ spãli licitũ ẽ q̃nq̃ eã a plib̃ sacerdotib̃ ꝑferre nõ tñ a quolz nisi sel̃ tñ fm.n.morẽ q̃rũdaz ecclia ꝑ sacerdotes cũ ordinãt̃ epõ celebrãti cõcelebrãt.cuiꝰ rõnẽ assignãt aliq.qꝛ sic faciẽdo repñtãt q̃ q̃ dñs hꝰ sacrm istituit.⁊ ptãtẽ ꝓsecrãdi discipul̃ dedit.cenauerunt cũ eo.⁊ ipe cũ eis. Dz hec rõ nõ vr mlt̃ũ ꝓueniẽs.magis.n.qõ deñ ẽ repñtãt ꝺ manu epi cõicãdo q̃z ipi epõ ꝓcelebrãdo. Jn hꝰ.n.q̃ epl̃ cõicat.⁊ ipsi de manu eius communicant repñtatur q̃ i cena q̃ñ xps hꝰ sacrm istituit. hoc sacramentum sũpsit.⁊ ipsi ꝺ manu eiꝰ sumpserũt q̃ñ ptãtẽ ꝓsecrandi eis dedit. Jõ vr̃ alijs dõ q̃ rõ q̃re hꝰ aliq̃ñ fit ẽ ad securitatẽ. vt.s.si epꝰ nõ hr̃et itẽtionẽ ꝓsecrãdi.aut formã debitã nõ obseruaret.q̃ nihilomiꝰ esset hostia ꝓsecrata ꝑ aliũ.⁊ hi dicũt q̃ cõcelebrãtes epõ ñ debẽt hr̃e itẽtionẽ ꝓsecrãdi nisi sub hac ꝓditiõe.s.si epꝰ itẽtionẽ ꝓsecrãdi rectã nõ hr̃t.aut formã rectaz nõ obseruaret.siẽ sacerdos celebrãs ꝓbabilit̃ timeret se vba ꝓsecratiõis nõ dixisse añ q̃z hostiã leuaret nullã faceret sacrõ iniuriã si vba ꝓsecratiõis diceꝛt nõ itẽdẽs absolute ꝓsecrare.sz sub hac ꝓditiõe.s.si illã hostiã añ nõ ꝓsecrauit. Alij dicũt q̃ ꝓcelebrantes epõ illa vba nõ dñt dicẽ itẽtiõe ꝓsecrãdi. sz tñmõ illa vba mãlit̃ recitare ad repñtãdũ q̃ q̃ñ discipli a xpõ ptãtẽ ꝓsecrãdi acceperũt hãc formã ꝓsecrãdi dedit eis. Si.n. vt dicũt isti alij sacerdotes ab epõ illa vba ꝑferrẽt itẽtiõe ꝓsecrãdi siue absolute.siue sub ꝓditiõe semꝑ possz accidẽ icõueniẽs. Si.n. itẽtiõe ꝓsecrãdi absolute ea ꝑferrẽt.aut simlr̃ terminarent illã platiõnem cũ epõ.aut citius.aut tardius. Si citius.añ esset hostia consecrata q̃z epus vba ꝓsecratiõis finiret.⁊ sic verba episcopi nihil faceꝛent. Si tardius.ante esset hostia ꝑ epm cõse

erata ꝯ alij verba consecrationis finirent. ⁊ sic ad ꝓsecrationē alij ab epō nihil facerēt. Si simul cū q libet illoꝝ faciat qō ꝑ se sufficit ad ꝓsecrādū nō eēt rō ḡre magis ꝓsecraret ꝑ vnū ꝯ ꝑ aliū ⁊ si dicas q ga itētio regrit ad pfectionē sacroꝝ. iō cū oēs habeant itētionē faciēdi vnā ꝓsecrationē nō est nisi vna tm̄ ꝓsecratio adhuc nō euadis vt istis vr̄. ga ꝑ hoc nō appet rō quō factū cuiuslibz ad ꝫ cooperet cū dici nō possit q qlz sit hꝰ ꝓsecrationis tota ministerial' cā nec ps cāe. Simile icōueniēs posset accidere si alij itēderēt ꝓsecrare nō absolute. sed sub hac ꝺditione s. si epūs itētionē ꝓsecrādi haberet' quia si episcopus intentionem consecrādi ñ hēret. tūc posset argui vt pr̄ꝰ q vba ꝓsecrātiū sub ꝺditiōe ⁊ itētiōes aut simł ꝓcurrerēt. aut nō. ⁊ tūc posset argui q̄ñ mō sili vt ꝑ si plēs sint epō ꝓcelebrātes Qui vult tenere hanc vltimā opinionē pōt dicē q ar⁹ ad ptē ꝑmā nō plꝰ ꝓcludūt nisi q alij sacerdotes ab epō nō debēt dicē illa vba itētione ꝓsecrādi. ⁊ ꝫ vez est ꝝm istos. Uñ dicunt nō ꝓcelebrare epō nisi ꝑ tāto q dicūt vba q̄ debēt obseruari i ꝓsecrādo. ⁊ ḡre ea dicāt oñsū ē. sic ēt pōt intelligi vbū Juno. allegatū ad ptē scdaz. Qui aūt vult tenē ꝑmā opinionē pōt dicer' ad ar⁹ ad ptē ꝑmā. Ad ꝑmū sic. q̄uis ꝑ vnū sacerdotē possit hostia ꝓuenient ꝓsecrari tñ illa signⁿ q̄: est cū ꝓsecratur ꝑ plēs mō supradcō. nō ē ita expssa q̄ñ ꝓsecrat ꝑ vnū. Ad. xᵐ dō q nō ē sile de purificatiōe forme sup eādē hostiā ꝑ vnū ⁊ plēs. ga nulla eēt rō q pluri ficaret ꝑ eūdē. Sed aliq̄ rō ē vt visū est vti aliquo cāu plificet ꝑ plēs. Ad zᵐ dō q sicut dicit dñs In no. ꝺ offi. miss. cº. ꝑa llegato q sine ꝑ sine posteriꝰ ꝑ ferāt sacerdotes iferri dz eoꝝ itētio ad istās ꝓlationis epi cui ꝓncipaliꝫ celebrāti ꝓcelebrāt. ⁊ tunc omnes simul consecrant ⁊ conficiunt.

f **Ecundo** quer[itur] utrū liceat sacerdoti abstinere a celebratiōe ꝑ totū tps vite sue ⁊ videt q sic. Sicut sacerdos hēt potestatē ꝓsecrādi. ita hz ptātē absoluēdi. Utraq;z. n. ptās fūdat sup caracterē sacerdotalē. sed toto tpre vite sue licet sibi abstinere ab audiēdo ꝓfessiōis. ⁊ absoluēdo. ḡ. a sili ⁊ a celebrando. Cōtra luce. xiº. hr̄ q cum xps discipul' suis dedit ptātē ꝓsecrādi dixit eis. Hoc facite i meā cōmemorationē. Rñdeo ois accipiēs potestatē ordinatā ad bonū vsū tenet ea vti loco ⁊ tpe debito ⁊ ꝓueniēti habita opportunitate. maxime cū illius potestatis vsꝰ i vtēte actū meliorē nō impedit. ptās aūt sacerdotalis ptās ē ordiata ad optiᵐ vsū. s. ad trāsubāndū panē i corpꝰ xp̄i ⁊ vinū i sāguinē. ⁊ ad rememorādū passionē xp̄i. ⁊ ad intercedēdū familiariꝰ ⁊ efficacius apud eū ꝑ se ⁊ ꝑ ꝓpl'o. neq;z actū meliorē impedit. imo ad oēs alios bonos actꝰ coadunat. auget. n. illuminationē i intellectu. feruorē charitatis i affectu. ⁊ iō sacerdos q hac ptāte loco ⁊ tpe debito ⁊ ꝓueniēti hīta opportunitate ⁊ dispōne nō vult vti sz notabiliꝫ negligit peccat. ⁊ multū dz ticre ne sicut seruꝰ neq;z q absc̄dit pecuniā dñi sui ⁊ eā ociosā dimisit a dño nisi se corrigat iudicet'. Ad arᵐ in oppᵐ pōt dici q nō est sile qa ptās absoluēdi directe ñspicit corpꝰ xp̄i mysticū respectu cuius sacerdos vti ñ pōt sua ptāte nisi sup ipsū hēat iurisdictionē saltē i foro pnīe. sed mlti sūt sacerdotes nullā iurisdictionē hītes sup aliquā ptē corpis mystici. ⁊ iō tales toto tēpore vite sue licite pnt̄ abstinere ab audiēdo ꝓfessio

nes. ⁊ absoluēdo nisi i casu. cū. s. aliqs laborareti ex tremis nō potēs hre suū sacerdotē pochialē nec superiorē. ⁊ peteret ab isto sacr̄z pnie. tūc. n. peccaret nisi. ipsū audiret ⁊ absolueret. In illo. n. casu qlibet sacerdos pōt absoluere penitētē. actꝰ aūt ꝓsecrādi nō respicit directe nisi corpꝰ xp̄i vez respectu cuius q libet sacerdos nisi sibi sit iterdcā officij executio potest licite exercere sue ptātis vsū. ⁊ tenet eo modo quo superiꝰ dcm̄ est i qōe ⁊ sic bñ ꝓcludit arᵐ ad ptem scdam.

t **Ertio** querit quo tpe debeāt celebrari misse. Rñdeo q ga hoc sacrm̄ ptinet ad tps gre qō ꝑ die signific̄. iuxt' illō apl'i ad ro. xiꝫ. Nox aūt ꝓcessit. dies aūt appꝓpinquauit. iō cōiter loquēdo missa dz celebrari i die artificiali. ⁊ nō i nocte incipiēº die artificialē. non tm̄ ab ascēsu solis sup orizōtē nr̄z. sed ab illa ptē tpis q̄ pōt ꝓpēdi eē sup orizōtē nostrū aliq̄ aeris illustratio per aliquos radios solis q̄ illustratio est mānifestatiō solis orituri. In nocte tñ natiuitatis dñi media nocte uel circa horā illā. ⁊ i nocte resurrectionis circa ꝓncipiū noctis celebrāt̄ misse ꝓp ꝓuilegiū ⁊ solēnitatē illaꝝ noctiū. Uñ ō ꝓse. di. pª. Nocte. Nocte sācta natiuitatis dñi missas celebrēt ꝑsbyteri. ⁊ infra. eaō di. solēt. §. In ieiunis. i sabatto scō circa noctis initiū missaꝝ solēnia sūt celebrāda. Illa. n. ps diei artificialis q̄ est pꝰ nonā sabbati cōputat' cū nocte p̄cedēte diē sequētē. Uñ i ozone dñi. Deꝰ q hanc sacratissimā noctē nr̄ē. ⁊ q̄uis nō sit neceūz tm̄ expectare ad missā dicēdā. tm̄ tūc hora p̄dicta licite ⁊ cōuenienter dr̄. Cōiter tñ solēnis misse celebraº trib⁹ horis istituta est fieri. s. hora iiiª. ⁊ vjª. ⁊ nona. Celebratio. n. misse est mēoriale passiōis xp̄i q̄m aug. iº. liº. de ꝓcordia euāgelistaꝝ circa mediū. Crucifixus fuit hora iiiª. liguis iudeoꝝ. hora 6ª. mānb⁹ multū. ⁊ hora. nona. expiravit. Cōsuetudo tñ est vt nō dicat hora. nona. nisi i dieb⁹ ieiuniozꝝ ⁊ maxime. q̄n ordines celebrant'. misse aūt ꝓuate dicī pnt̄ ab aurora usq;z ad. sextā. ⁊ cōmunis ꝓsuetudo ecclie obseruat qō i dieb⁹ nō ieiuniozꝝ solēnis missa celebrē tur inter tertiā ⁊ sextā.

q **Uarto** q̄rit q̄re celebrent tres misse in dñi natiuitate. ⁊ q̄re non celebrat missa i parasceue. Rñdeo vt dr̄ de cōse. di. prima. Nocte. In glo. Tres misse die natalis dñi celebrant'. Una ante diē q̄ significat tps ātelegē quando eramus in tenebris. scda cum die scit ⁊ significat tempus sub lege q̄ndo nōdū plena dei agnitio habebat'. Tertia i die. s. plena. ⁊ significat tps gre quādo iā plena cognitio habebat'. Similes rōnes ponit mgr̄ guido archidiaconus. Mormeñ. in tractatu quē fecit de offic̄ijs eccle. c. iº. Superaddens q iō tres misse p̄dictis tpribus celebrantur. quia multi hoies triū tpū p xp̄i natiuitatē saluantur. Rō aūtē quare non celebratur in die pasce est quia dupliciter repūtatur ab ecclesia passio christi. Uno modo inquantum fuit in christo fm se ⁊ absolute. Secundo modo inquātum illius passionis effectus seu influentie ad nos perueniunt seu in nos descendunt. Primo modo repr̄esentatur fe⁹ 6ª. ebdomade scē. ⁊ 2º modo aliis diebus in celebratione misse. ⁊ ideo volens ecclia mentes fideliū occupari circa passionē dñi nr̄i ihesu xp̄i put fuit i ipso fm se ⁊ absolute vt moueant' cor

dies artificialis idem est quod Solis communitē sūr accipi/

vsq; ad 6ª. dicit misse ꝓuate nox postea. vt est ḡsuetudo.

q̄re nō celebrat' in die parasceue.

da eoꝝ ad cõpassionẽ.⁊ qꝛ ipsa dies in q̃ passꝰ fuit ipsã passionẽ satis efficaciꝫ repũtat.statuit vt illa die nõ cõsecreꝫ coꝛpꝰ xpi.sed qõ i p̃cedẽti die cõsecratũ est ⁊ reſuatũ sumaꝫ.sãguis tñ nõ reſuaꝫ pp effusionis piculũ.qꝛ aũt effectꝰ illiꝰ passionis seu ifluẽtie ad nos ꝓtinue pueniũt.seu i nos descẽdũt.iõ statuit ecclia vt excepta die p̃dcã quotidie in ecclijs missa celebꝛeꝫ.

Articulus tertius.

c **Onsequenter** q̃riꝫ de ʒ°.p̃ncipali. Et circa hoc q̃runꝫ.

4. Primo vtrũ liceat missã celebꝛare in loco nõ sac°. ꝛ°.vtrũ sꝛ altar nõ lapideũ. ʒ°.an in calice lapideo vel ligneo uel ereo. 4° vtrũ liceat celebꝛaꝛ siñ igne.⁊ vestibꝰ ab epõ bñdcis.

p **Rimo** oñdo qꝺ licitũ est celebꝛaꝛ i loco nõ sacro.licitñ.n. est deũ oꝛare in oi loco ⁊ sibi seruire.sed celebꝛare missã est seruire deo.ꝯ licitũ est eã celebꝛare i oi loco. Itẽ sicut hoc sacrm nõ est necitis.ita nec sacrm cõfirmationis.sed licitũ est sacrm cõfirmationis celebꝛare in loco nõ sacro.ꝯ a sili ⁊ sacrm altaris. Cõtra de cõse.di.prima. Sicut.nõ i alijs q̃ꝫ dño ꝓsecratis locis.i.i tabernacul diuinis p̃cibꝰ a p̃otificibꝰ delibutis missas cãtare.⁊ sacrificia offerre ly. Rñ° qꝺ cõiter nõ ly missã celebꝛare i loco nõ sacro.qa sic istituit ecclia. vt.pꝛ i decreto allegato ad ptẽ.xᵐ.⁊.c°.sequẽti. Hic ꝯ⁊.c°.seq̃ti. vbi dꝫ. Nullꝰ.p̃sbyt̃ missas celebꝛare p̃sumat nisi in sacratis ab epõ locis q sui pticeps de cetero voluerit eẽ sacerdotij.cꝰ institutionis rõ fuit qꝛ i sacro altaris qõ i missa cõsecratur ꝓtineꝫ ille q est sũme sacꝰ⁊ totiꝰ nr̃e lcitatis cã effectiue inq̃tũ deꝰ.⁊ meritorie inquãtũ hõ.i casu tñ magne necitis pmittũt iura celebꝛaꝛi i loco non sacro.si tñ tabula sit ꝓsecrata ceteraq̃ sãcta misteria ad illud officiũ ptinẽtia ibi affuerit sicut cum ecclesie prime.fuerũt icẽse ul cũ hoies sũt i itinere cũ ecclia.defuerit.de ꝓse.di.prima. Cõcedim⁹.qbus casib⁹ exceptis nõ ly celebꝛare i loco nõ sacro nisi ꝺ ꝓsẽsu epi.de ꝓse.di.prima. Missaꝝ q tñ hoc ꝓcedere nõ ꝺz nisi assit ligitima⁊ rõabilis cã. Ad pᵐ in oppᵐ dõ.qꝺ q̃ꝫ licitũ sit deo i oi loco fuire.ñ tñ b fuitio spali qõ ẽ i celebꝛatõe misse pp cãz supi⁹ dcãz Vñ de ꝓse.di.pᵃ. Unicuiq̃ fidelũ. Uniq̃ fideluz cui i domo sua oꝛatoꝛũ ly hr̃e⁊ ibi oꝛare. missas ãt celebꝛare nõ ly nisi i casib⁹ supꝛadictis. Oꝛatoꝛiũ tñ sacrũ alicui facere nõ licet nisi auctoꝛitate epi.de ꝓse.di.prima. Nemo primo. Ad zᵐ dõ qꝺ nõ est simile.qa sacrm ꝓfirmationis non ꝓtinet ipm xpm. Decretũ ad ptẽ aliã itellr suppoſito qꝺ nõ assit licentia epi.aut casꝰ maxime necessitatis. Vñ post verba allegata imediate subiungiꝫ nisi sũma coegerit necessitas.

f **Ecundo** q̃riꝫ vtrũ liceat missã celebꝛare sup altare nõ lapideũ Rñdeo qꝺ q̃ꝫnis añ rp̃us silnestri celebꝛareꝫ sup altare ligneũ qõ cito poterat trãsferri.qꝛ pp pſecutionẽ nõ erat fidelibꝰ certꝰ locꝰ ad manẽdũ.tñ postea i stituit ecclia vt nõ celebꝛareꝫ nisi sup altare lapideum. Vñ de ꝓse.di.prima. Altaria. Altaria si nõ sũt lapidea chrismatis unctiõe nõ ꝓsecrenꝫ.cꝰ rõ fuit qꝛ altare ꝺz eẽ de materia forti qõ ꝓsecrari ꝺz.⁊ iõ

nõ ꝺz eẽ de terra.⁊ qa i ecclia ꝺz esse copia altariũ vt hoc mysteriũ freq̃ter. Jõ altare nõ ꝺz eẽ de auro uel de argẽto.qa facilr nõ p̃nt hr̃i. In veteri aũt lege.qa nõ sic multiplicabanꝫ altaria.nihil oberat si de auro fierẽt.pueniẽtiꝰ aũt est ipsa fieri de lapide q̃ꝫ de ligno ꝓp significationẽ. Vñ de ꝓse.di.prima. Altaria. In glo.sꝛ illud vbũ.nõ ꝓsecrenꝫ.hꝫ qa xp̃s petra dꝫ. Itẽ qꝛ erexit iacob lapidẽ in titulum.

t **Ertio queritur** vtrũ liceat missã celebꝛare i calice lapideo vl vitreo vl ereo. Rñ°.qꝺ nõ licet in calice lapideo pp eiꝰ ineptitudinẽ.nec ligneo pp humoꝛis ibibitionẽ.nec vitro pp eiꝰ frãgibilitatẽ. nec cũ calice de ere vl auricalco.qꝛ ob vini vtutẽ e ruginẽ colligeret.⁊ vomitũ ꝓuocare possꝫ.sed ꝺz eẽ calix de auro vl de argẽto.⁊ si qs tã paup est qꝺ ñ possit hr̃e calicẽ aureũ vl argẽteũ hẽat stãgneũ. Vñ de ꝓse.di.prima. Ut calix. Calix dñi cũ patena.si ñ ex auro oio ex argẽto fiat. Si qs aũt tã paup est saltẽ vl stãgneũ calicẽ hẽat.de ere aut de auricalco nõ fiat.qa ob vini vtutẽ eruginẽ piter q̃ꝫ vomitũ ꝓuocat.nullꝰ ãt i ligneo.aut i vitreo calice p̃sumat missam cantare.

q **Arto queritur** vtrũ liceat celebꝛaꝛ sine igne⁊ vestibꝰ ab epõ bñdictis. Rñdeo qꝺ sacerdos nõ ꝺz celebꝛare sine igne pp ecclie ꝓstitutionẽ q̃ repꝫẽdit celbꝛãtes siñ igne.ex ꝺ cele.mis.c°.vlt. ⁊ pp ipsi⁹ ignis significationẽ significat.n. dilectionis feruoꝛẽ p quã xp̃ꝰ hoc sacrm ꝓstituere voluit.⁊ p quã deꝰ filiũ suũ p nobis passioni tradidit. Jux illud. Jo.ʒ°. Sic deꝰ dilexit mũdũ vt filiũ suũ vnigenitũ daret.eiꝰ ẽt lumẽ⁊ caloꝛ significãt qꝺ sacrm opaꝫ i celebꝛãte digne⁊ suscipiẽte augmẽtũ illuminationis i itellectu.⁊ feruoꝛis charitatis i affectu. nõ.ꝺz ẽt ignis omitti pp eiꝰ p̃figurationez.hoc.n.p̃ figuratũ fuit p ignẽ.de quo dꝫ.leuit.6. Ignis in altari supardebit.⁊ per ignẽ q virit sub aq̃.70.ãnis.vt hꝫ i glo.sup decretalẽ p̃allegatã. Nõ ꝺz ẽt celebꝛare sacerdos siñ vestibꝰ ab epõ bñdictis pp ecclie ꝓstitutionẽ.⁊ pp vestiũ significationẽ.q̃ exponeꝫ.4ª.q. seq̃tis articuli.⁊ pp eaꝫ p̃figurationẽ q̃ ꝓcessit in vestibꝰ legaliũ sacerdotũ. Qꝺ aũt sine vestibus ab epõ bñdcis celꝛbari ñ ꝺebeat.hꝫ exp̃ssũ ꝺ ẽ ꝓse.di p̃ma. Uestiñta. vbi sic dꝫ. Uestiñta ecclie qbꝰ dño mistraꝫ sacrata debẽt eẽ⁊ honesta qbꝰ i alijs vsibꝰ nõ debẽt frui q̃ꝫ ecclias ticis⁊ deo dignis officijs.

Que aũt⁊ quot sint ille vestes refert Jnno.i li°.ꝺ offi.mis.pte p̃ma.c°.io.sic dicẽs. Ser sũt.n.idumẽta cõia epis⁊ p̃sbyteris.vꝫ.amictꝰ.alba.cingulũ. stola.mãipulꝰ.⁊ pleta. Jn mltis tñ locis ualuit cõ suetudo vt cingulũ nõ bñdicaꝫ.rõnabiliꝰ tam̃ esset ipsũ benedici.sp̃alẽ.n.hꝫ significationẽ q̃ patebit.4 q.articuli.seq̃tis.sꝫ b nõ icludit necessitatẽ. Calciatio.n.sacerdotis sp̃alẽ hꝫ significationẽ.neq̃ tamẽ sutularis bñdicũ.

Articulus quartus

c **Onseq̃nter** q̃riꝫ de.4°.p̃ncipali. Et circa b q̃runꝫ.4. Primo vtrũ celebꝛãs i loco ĩterdicto sit irr̃gularis ꝛ°.vtq̃ celebꝛãs sup altaꝝ nõ ꝓsecratũ aut fractũ sit irregl̃aris.ʒ°vtq̃ celbꝛãs siñ vestibꝰ bñdcis⁊ ad celebꝛãꝺ ꝺputatis sit irr̃gl̃aris.4° qꝺ sigificẽt illa q̃ r̃g

runtur ad celebrationē misse vltra illa que requirūtur ad essentiā sacramenti.

p **Rimo** ergo quero utrū celebrans i loco iterdcō sit irregularis. Rñ deo q̄ sic si scienter faciat. ⁊ loc⁹ sit interdictus a iudice. qō pōt probari p illud qō hī extra de cli. ex cōi. depo. uel iter dic. mi. Postulasti. vbi dī q̄ tales sūt ecclīasticis bñficijs spoliandi. et p illud qō hī extra de excess. pla. Tāta. i glo. vbi dī. q̄ talis quātū ad sacrīm ecclie excōicat⁹ reputat. ⁊ q̄ est ab officio suspens⁹ ⁊ priuat⁹. Celebrās tī in loco nō interdicto pīonis iterdictis nō pp hoc irregularis ē. qa hoc inuenit i iure positū ⁊ pene āpliande nō sūt. Nec etiā celebrans in loco interdco a iure tñ. Vī celebrās i ecclīa sanguinis aut seminis effusione polluta etiā si sit publicū p euidentiā uel p famā irregularis nō est. grauiter tī peccat sicut p̄cepti ecclie transgressor. extra de consecratōe ecclesiastica. ca. vltī. Si aūt illa pollutō occulta est tūc credo q̄ si aliquis secreto hoc sciens ibidē celebret nō peccat. saltē si aliā ecclesiā nō hz i promptu. qa p̄ tali pollutōe ecclīa reconciliatōe nō indiget de necessitate. ar⁹. extra de adulteris. Significasti. quāuis tuti⁹ esset eā facere secreto reconciliari.

s **Ecundo** querit⁹ vtrū celebrās super altare nō cōsecratū aut fractū sit irregularis. Rñ⁹ q̄ nō. quia irregularitas est de iure positiuo. ⁊ hoc nō est in iure positū. Scienter tī celebrans sup altare nō consecratū grauiter peccat etiā si hoc faciat ex ignorantia crassa. quāuis minus grauiter q̄z si hoc faceret sciēter. q⁹ ecclīa ordinauit sup altare consecratū debere celebrari. de cōse. di. i⁹. Ecclie. ⁊. c⁹. Concedimus. ⁊ duobus. c. sequentib⁹. super altare autē fractū non enormiter licitū est celebrare. nō tī si fractū enormiter esset. extra de conse. eccle. uel altaris. Quod in dubijs.

Ertio querit⁹ vtrū celebrans sine vestibus bñdictis ⁊ ad celebrandū deputatis sit irregularis.

Rñ deo q̄ nō. siue hoc faciat scienter siue ignorāter. qa hoc nō inuenit⁹ in iure positū. tī scienter uel ex ignorantia crassa celebrans aut sine manipulo benedicto aut sine stola ⁊ sic de alijs grauiter peccat. vbi tī consuetū est cingulū nō benedici nō credo q̄ peccat celebrās cum cingulo non benedicto.

q **Arto queritur** qd significent illa que requirūtur ad celebrationē misse. vltra illa que requirunt⁹ ad essentiā sacrī. Rñ⁹ q̄ illa que requirūtur ad celebrationē misse repīntant nre redēptōis mysteriū quod i incarnatione fuit inchoatū in natiuitate ⁊ p̄dicatione promotū in passione cōpletū i resurrectione declaratū ⁊ iō quedā repīntant ptinētia ad icarnationē. quedā ad natiuitatē. quedā ad xpi p̄dicationē. quedā ptinentia ad passionē. quedā ad resurrectionē. Sacerdotis aūt calciatio icarnationis est repīntatio. In psona. n. filij dei dī i psalmo. 59. In idumeā extendā calciamētū. i. humanā naturā quā assumā. Vñ sacerdos cū xp̄m repīntet missā nō dz dicere discalciat⁹. Amict⁹ i capite repīntat diuinitatē amictā humanitate. caput. n. xp̄i de⁹ est. Alba nouitatē vite significat quā xp̄s habuit ⁊ docuit ⁊ tribuit i baptismo. Zona xp̄i iustitiā. iuxt illud Isa. 11⁰. Erit iustitia cingulū lūborū ei⁹. Manipul⁹ positus in leua significat q̄ xp̄s i via brauiū obtinebat. per manipulū. n. brauiū designatur. iuxt illud psal. 125. Uenient cū exultatione portates manipulos suos p leuā vita p̄sis itelligit. Stola q̄ collo sacerdotis incūbit obedientiā significat quā xp̄s ppter salutē humani generis subijt fact⁹ obediēs usq̄ ad mortē. Casula q̄ alijs vestimētis sup ponit xp̄i charitatē significat. q̄ oēs alias virtutes excellit. Introit⁹ sacerdotis ad altare aduentū xp̄i significat. ⁊ i. troitus misse desiderū aduent⁹ ei⁹ significat. ⁊ iō i missa solēni nō dz itrare sacerdos quousq̄z icept⁹ sit introitus misse. q⁹ an̄ fuit xp̄us desideratus q̄z uenret. ⁊ q⁹ i aduētu xp̄i fuit tp̄us misericordie. iō post introitū subiungit chirieleyson. q̄ interp̄tat dñe miserere. q̄ nomen dī cōpletādo ter q̄ dz xpeleyson. uel p misericordiā xp̄i. nouē associemur ordinib⁹ angelorū. Post hoc subiūgit gloria i excelsis deo ad repīntandū hymnū quē angeli pastorib⁹ nato dño cecinerunt. quē sacerdos ichoat. qa angelū magni cōsilij repīntat. ⁊ chor⁹ cōcinēdo p̄sequit. qa subito fcā fuit cū angelo multitudo milicie celestis laudantiū ⁊ dicentiū ⁊c. oriones aūt q̄ subsequunt repīntant orationes q̄s xp̄us p⁹ suā natiuitatē fecit p pplo. Epla q̄ p̄mittit⁹ euāgelio legē significat que grām p̄cucurrit seu p̄cursoris xp̄i p̄dicationē. Graduale lamentū penitentie significat. qa Jo. penitētiā p̄dicabat. Et qa post luctū sequit⁹ consolatio. iuxt illud. math. 5⁰. Beati q̄ luget q̄m ipi cōsolabunt⁹. iō post graduale canit⁹ alleluya. q̄ significat ineffabile gaudiū angelorū ⁊ hominū i eterna felicitate deū laudantiū. Diaconus suscipiēs codicē euāgelii bñdictionē a sacerdote postulat ad significādū q̄ null⁹ dz p̄dicare nisi mittat⁹. Euāgeliū. n. lectio p̄dicationē significat ⁊ dz legi i loco magis eminēti q̄z epla iuxt illud. Sup montē excelsū ascēde tu q̄ euāgelizas syon. ⁊ ad designandū excellētiā legis gre sup legē scriptā. ⁊ hz legens euāgeliū faciē uersā ad aq̄lonē ad significandū p̄dicationē xp̄i esse ꝯ illū q̄ dixit. Ponā sedē meā ad aquilonē ⁊ ero similis altissimo. Et qa corde credit⁹ ad iustitiā ore aūt cōfessio fit ad salutē. vt oñdat ecclīa q̄ q̄ euāgelij verbū corde recipit: mox post euāgeliū fidei symbolū ore decātat. quod tūc sacerdos incipit vt significet q̄ xp̄us ore ppio xp̄ianā fidē docuit. Offertoriū qō cāt⁹ significat sacerdotē oblatiū sacrificiū laudis. q̄ an̄q̄z dicat orem⁹. p̄mittit dñs vobiscū. ad significandū. qa nisi dñs sit nobiscū ad salutē nr̄am orare nō possum⁹. Silētiū aūt qō seq̄t repsentat illud tp̄us quo xp̄s nō ābulabat palā iter iudeos cū eū interficere cogitarēt. qa tūc ap ppiquāte die passionis ies⁹ itez i publicū ābulauit. ad hoc significādū exclamat sacerdos p oia secula seculorū. pfatio aūt ē q̄dā grāz actio ⁊ diuine laudis cōfessio repīntās illā grāz actōnē quā sci reddūt xp̄o in celo ⁊ laudē q̄ laudat⁹ fuit i cōuiuio i quo maria vnxit eū vnguēto. Sanct⁹ repīntat laudē quā sibi cecinēt pueri hebreorū ramis palmarū. ad significādū aūt q̄ p̄ tradidit xp̄z morti ex dono. i. ex mera gra. Judas p munere pecunie. ⁊ q̄ ipse xp̄s fuit sacrificiū illibatū sacerdos facit tres cruces sup oblatā. vnā cū dicit hec dona. aliam cum dicit hec munera aliā cū dicit. hec sca sacrificia illibata. ⁊ q⁹ illa nēditio fuit maledicta. p̄scripta. irrōnabilis. ⁊ detestabilis. ad hoc significandū dicit sacer- + etirrita

De hoc vide ēt. S. Thomā. 4. Sñiazz. Dist. viij. q. ij. ad q̄tuz in fi. sz eundez. iij. pte. q. lxxxiij. ad quartuz. ī corpore. sz arti. q̄nto ad. z⁹.

dos i canone. hāc oblationē facere digneris bñdictā. ascriptā. ratā. rōnabilē. ꝛ acceptabilē. De cōsecratione corpis ꝛ sāguinis superi⁹ satis dictū est eleuatio corpis xp̄i repūtat eleuationē xp̄i i cruce. demissio depositionē ei⁹ de cruce. positio sup pallā involutionē ei⁹ in syndone mūda, palla eni syndonē repūtat. ꝛ iō dz̄ d cōsecratione distictione p̄i⁹ Consulto + statuim⁹ ut sacrificiū altaris nō i serico panno aut intricto gsq̄z celebraī p̄sumat. Sed i puro lineo
+ omniū
vel līteo ab epō ꝓsecrato terreno. s. lino ꝓcreato atq̄z cōterto sic corp⁹ dñi nr̄i Jesu xp̄i i syndone linea munda sepultū fuit. cū āt sacerdos dicit. Nobis quoq̄z pccōrib⁹. repūtat cōtritionē ꝛ cōfessionē latrōis al tex icrepātis ꝛ dicētis. nos quidē digna fcis recipimus ꝛc. ꝛ misericordiā petētis. etiā q̄ cēturio ꝛ qui cū eo erāt reuertebanī pcutiētes pectora sua. exclamatio aūt sacerdotis uoce eleuata. p̄ nr̄ q es in celis. ē reductio ad memoriā illi⁹ clamoris quē emisit xp̄s i hora mortis dicēs. p̄ i manus tuas cōmēdo spīm meū. Altare crucē significat. calix sepulchrū patena lapidē quo sepulchrū fuit clausū. cū aūt dic sacerdos. pax dñi sit semp uobiscū. insinuat q̄ una sabbatoꝝ steterit Jes⁹ i medio discipuloꝝ ꝛ dixit eis. Pax uobis. ꝛ quia tūc dedit eis ptātem remittēdi pccā. ꝛ iō chorus exclamat. Agnus dei q tollis pccā mun. ꝛc. quod ter repetit ad significādū q̄ petim⁹ nobis remitti pccā cogitatiōis locutiōis. ꝛ opationis. p quoꝝ remissionē ueniem⁹ ad eternā pacē. repūtatio ergo que est p cantum. Agn⁹ dei ꝓtinet ad resurrectionis gaudiū. post cōio etiā aplōꝝ gaudiū de xp̄i resurrectione significat. Jte missa est. repūtat illud quod dcm̄ est discipulis stati post ascensionē xp̄i in celū. s. hic Jes⁹ ~~est~~ q assūptus est a uobis in celū ꝛc. Chor⁹ aūt respōdens. deo gr̄as. repūtat aplos regressos i ierusalē cū gaudio magno unanimiter pseuerātes i oīone. ꝛ q̄ p bñficio redēptiōis nr̄e. cuius mysteriū ut dictū est repūtatur in missa debemus esse in continua gratiaꝝ actione.

Articulus quintus.

c **Onsequenter** q̄ritur de. 5°. principali. Et circa hoc q̄runtur. 4. Primo. vtrū ois infidelis sit hereticus. 2°. vtrū symoniaci sint heretici. 3°. vtrū heresis sit maximū oīum pccōꝝ. 4°. vtrū heretici sint tollerandi.

p **Rimo ostendo** q̄ ois infidelis sit heretic⁹. heresis idē est qđ diuisio. Sed ois infidelis diuisus est a fide in q̄ primo uniunt fideles. ergo ois infidelis est heretic⁹. Jtē ois infidelis falsas opiniones gignit uel sequit. sed ois talis est hereticus. ergo ois infidelis est heretic⁹. Cōtra iudei infideles sūt ꝛ pagani. nec tñ heretici dicunt. Rñdeo q̄ nō ois infidelis est heretic⁹. imo heresis est spēs infidelitatis. ē. n. heretic⁹ ille q profitet xp̄m ꝛ ei⁹ dogmata corrūpit. ꝛ qa nullus denoīat simplr a dispōne seu ichoatione. sed ab hitu seu cōpleméto. iō nō quicūq̄z ꝓfitens xp̄m ꝛ dogmata ei⁹ i corde puertens ꝓprie uocat heretic⁹. nisi sit ānexa ptinacia. Ad p̄mū in oppositū dđ q̄ non ois diuisio a fide heresis ꝓprie dī. vt patet ex dcis in qōne. Ad 2m dđ q̄ minor fl̄a est nisi intelligat de gignēte uel sequente fal

sas opiniões circa ea que sūt fidei ꝛ cū pertinacia.

s **Ecundo queritur** utrū symoniaci sint hr̄tici. Rñ deo q̄ symoniaci nō sūt heretici ꝓprie. sed tñ heretici qñq̄z dicunt p quādā similitudinē. quia ita operant ac si cōtra fidē sentirēt. dū p̄cio spūalia conant emere vel vēdere. ac si estimarēt dona spiritus sci posse pecunia possideri. ꝛ sic itelligi dz̄. qđ dz̄. i. q. ulti. c. ulti. patet symōiacos ueluti p̄mos ꝛ p̄cipuos hereticos ab oībus fidelib⁹ respuēdos.

t **Ertio queritur** vtrū hr̄sis sit maxim̄ oīum pccōꝝ Et vī q̄ nō. 6. q. i. Quero vtrū catholicum cū pessimis moꝛib⁹ alicui heretico i cui⁹ uita p̄ter illud q̄ heretic⁹ est nō iueniunt hoies quod reprehendāt p̄ponere debeam⁹ nō audeo p̄cipitare sē tentiā. ergo saltē nō est dđ q̄ heresis sit maximum pccōꝝ. Jtē Phi. 8°. ethi. c. 10. Pessi^m est cōtrarium optio. sed charitas cui opponit odiū melior ē fide cui opponit heresis. ut in. 3°. li°. ostensū est. ergo odiū est pei⁹ heresi. Jtē illud nō est maximum pccm̄ quod minuit magnitudinē pcci. Sed infidelitas ē huiusmōi. Un̄ ap⁹ prima thio. primo mīaz consecut⁹ sū. quia ignoꝛans feci. in īcredulitate. ergo cū hr̄sis sit īcredulitas heresis nō est maximum pccm̄. Contra tanto peccatum maius est quanto plura bona coꝛrūpit. sed heresis plura bona coꝛrūpit q̄z quodcūq̄z aliud pccm̄. quia fundamentū totius edificii subuertit. ergo heresis est maximū pccm̄. Rñdeo q̄ nō est idē iudiciū de īfidelitate ꝛ heresi. heresis. n. sup infidelitatē addit ptinaciā ꝛ recessū a fide p̄i⁹ recepta. Un̄ heresis est īfidelitatis spēs. ꝛ q̄ recedere cū ptinacia a fide p̄ius recepta vī pcedere ex odio ueritatis redarguentis ea que dirigunt a fide ptinaciter recedentes ꝛ odium diuine veritatis maximū est oīum pccōꝝ. iō heresis nō rōe h⁹ quod hz̄ in ītellectu. sed rōne sue radicis que est in affectu maximū est oīum pccōꝝ. Infidelitas aūt q̄ qñq̄z ꝓcedit ex ignoꝛātia nō semp est maxima oīum pccōꝝ. Ad p̄mū i oppositū dđ q̄ quāuis illud ibi dimittat sub dubio. tñ. 12. q. i. Scimus. hoc determinari vī. vt dicūt alīq. ibi. n. dī. graui⁹ puniunt qui uotū fecerūt aut fidē pceperūt ꝛ uotū nō pfec.runt aut in mal finierunt uitā q̄z illi qui sūt uoto aut fide mortui sūt. ꝛ tñ bona egerī opera. vel pōt dici q̄ ibi accipit heresis ꝓ infidelitate. ꝛ q̄ nō ois infidelitas est maximū pccōꝝ. iō hoc sub dubio ibi dimittit. Ad 2m dđ q̄ heresis nō maximū dī pccōꝝ nisi rōe radicis sue que est odiū ueritatis fidei qđ odiū opponit directe charitati. Vl pōt dici q̄ ꝓpositio Phi. itelligēda est i his que nō sunt adinuicē ordinata i quib⁹ destructo uno alterꝝ non destruitur quia in ordinatis adinuicem destructio p̄ioris est pei⁹ siue ipsū sit melius siue non. eo q̄ ipso destructo consequentia destruūtur. Ad 3m dđ q̄ infidelitas. Pauli fuit ex ignoꝛantia. non ex malitia.

q **Arto queritꝫ** utrū hr̄tici sint tolerandi. Et videt q̄ sic. Math. 13°. prohibent eradicari zizania ante messē. Sed per zizania intelligunt heretici ſm glo. ꝛ etiam iudiciū per messē. ergo heretici sunt tolerandi. Jtem. 24ª. q. 3. Notandum. ferēdi sunt mali non abiciendi. Jtē tolerādi sunt illi

q ad mīaz ſt recipiēdi. Sz hēretici ſūt ad miſericordiā recipiēdi quotieſcūqz reuerti voluerit. Vñ Math. 18. dixit rp̄us. Petro dimittēdū eſſe pccōri ſeptua geſies ſepties. i. quotienſcūqz penituerit. ḡ hēretici ſūt tolerādi. Cōtra. 24. q. 3. Secāde. ſecāde ſt putride carnes t ſcabioſa ouis ab alijs repellāda. ne tota dom⁹ maſſa corp⁹ t pecora ardeāt. corrūpāt. putreſcāt t itereāt. Arri⁹ i alexādria una ſintilla fuit. ſed qm̄ nō ſtati opp̄ſſ⁹ ētotū ei⁹ orbē flāma ppla tabit. Itē ea. q. Illō. Abiiciēda prſ⁹ peſtifera hec a ſacerdotali uigore, piciēda ē q ſibimet pccis alioz pcēdo ñ pcit. ḡ eccl̄ia ñ dz tolerare hēticos ne eis pcēdo ñ pcat ſibi. Rñdeo q de hereticis dep̄hēſis mānifeſte i hereſi p⁹ uice faciēdū ē ſm q dī ex de hereticis. ad abolēdā. vbi dī de quolz. taliq ſi fuerit cleric⁹ ul religioſ⁹ ipo p⁹ ſpoliato oī officio t bñficio eccl̄iaſtico ſeclaris relinq̄t arbitrio ptātis aiaduerſiōe debita puniēd⁹ niſi ꝓtinuo p⁹ rep̄hēſionē erroris ad fidei catholice vnitatē ſpōte recurrere t erroꝝ ſuū ad arbitriū ep̄i regiōis t publice ꝓfēbit abiurare t ſatiſfactionē ꝓgruā exhibere. laicus āt niſi put deiñ ē abiurata hereſi t ſatiſfactiōe exhibita ꝓfeſſi ad fidē ꝓfugerit orthodoxā ſecularis iudicis arbitrio relinq̄t debitā receptur⁹ p q̄litate facinoris vltionē. de relapſis āt poſt q̄z fuerint dep̄henſi ꝓiter, ſubiūgit q ſeclari iudicio ſii ulla pēit⁹ audita ſūt relinquēdi. L⁹ rō duplex ē. vna qa ſi quotienſcūqz reuerterent ꝓſeruarent i tp̄ali uita t alijs tp̄alibus bonis. alii ſecuri⁹ in hereſi relaberent. Alia eſt qa ſic ab hereticis facili⁹ poſſet ifici mltitudo quotieſcūqz, tñ reuerti uoluerit ab eccl̄ia recipiunt ad pñiam nō tñ ad cōſeruationē corporal uite t alioz tp̄aliū bonoz. Aliter aūt dō eſt de iſidelib⁹ q xp̄iana fidē nūqz ſuſceperūt. Illi. n. t ſi ad fidē ſint inducendi ñ tñ ſunt cogēdi. ut hī decretoz di. 45ª. Qui ſincera t. c. de iudeis. Cui⁹ rō duplex eſt. Una ppter bonū quod ex hoc ꝓuenit. ſic ex hoc q iudei rit⁹ ſuos obſeruant. i q̄bus oli p̄figurabat vitas fidei quā tenem⁹. hoc bonū ꝓuenit q teſtimoniū fidei nr̄e hēmus ab hoſtib⁹ t q̄ſi i figura nobis repūtant qō credim⁹. Alia eſt pp uitationē maioris mali ſic ſcādali uel deſidii. qō ꝓuenire poſſet niſi tollerarēt. uel i pedimēti ſalutis coz q tollati p⁹ ea ꝓuertunt ad fidē. Ad p^m in opp^m dō q ſ intelligēdū eſt p illo tp̄e quo zizāia ñ p̄t eradicari ſiñ piclo notabili eradicatiōis tritici. Vñ ibiō dī ne forte colligentes ziza nia eradicetis cū eis ſil t triticū. Ad 2^m dō q illa auctoritas intelligēda eſt de ill q alios ñ inficiūt hr̄ſis āt eſt morb⁹ maxie infectiuus vñ t lep̄ ꝓpt. uel dō ill dō quoz correctiōe ē ſpēs. ō relapſis āt p⁹ abiuratā hereſiz p̄ſumit q nō ſint i fide ſtabiles. vñ eccl̄ia ō ill ñ ꝓfidit inx illud ad Titū. 3. hr̄ticū hoiez poſt primā et ſaz correctionē deuita ſciēs: qa ſubuerſ⁹ eſt q h⁹i eſt. Ad 3^m dō q illa auctoritas intelligēda ē de pccō ꝓmiſſo i frem qō ſemp dimittēdū eſt a paſſo i iuriā q̄ſtū ad rācorē ſiue iurias petat ſibi remitti ſiue ñ. ſed nō oportet q ſemp ſibi rēittatur pena quā meruit ſm iuſtitiā.

c Circa lr̄az. p̄ce myſtica ꝓſecrat. qr q̄uis fiat p oronē idicatiuā. eā tñ p̄cem myſticā uocat. qr p eā nobis mlta bona ip̄e trant. qd meli⁹ corpe t ſāguine xp̄i. hic p ſāguinē intelligit totū xp̄m ſub ſp̄e uini. t p corp⁹ totum xp̄m ſub ſp̄e panis. qa q̄uis ſubā panis nō cōuertat niſi in ſubām corpis nec ſubā uini niſi iſāguinē. tñ ſub utraqz ſpe tot⁹ eſt xp̄s p cōcomitantiā ut ſupi⁹ declaratū eſt. Excōicati uel ō hereſi mānifeſte notati non uidet ō facz poſſe ꝓficere. hoc falſū eſt niſi reſtrigatur ad poſſe de iure ut i q̄ib⁹ uiſū eſt. miſſa dī ꝛc. miſſā btūs. Petr⁹ apls p̄im⁹ oium anthiochie dī celebraſſe ſm q dic. IIu°. 2⁹. li. de ſacra. pte. 8ª. c. ul. t ō cōſecratiōe diſtinctiōe p̄ª. Jacobus. dī q. Jacobus cui p̄imū cr̄dita eſt hieroſolymitana eccl̄ia ut. Baſili⁹ ceſarieē eps addidert nobis miſſe celebrationē. i. ordinē celebrāde miſſe ſm glo. ibidē. t p⁹ alij alia addiderūt ad decorē t ſolēnitatē. ut hr̄. di. ii ª. eccl̄iaſticaz. dī āt miſſa ſm mgr̄m eo q celeſtis miſſus. i. āgelus aduenīat ad ꝓſecrandū. nō ut ꝓſecret, ſed ut ſacerdoti cōſecrāti aſſiſtat. vñ. li. cōſecrand. dz legi ip̄ſonaliter nec itelligēdū q tñ mittat unus āgel⁹. ſed magna mltitudo angeloz. dī ēt miſſa ſm. IIu. vbi p̄i⁹ eo q pp̄ls fidel p miniſteriū ſacerdotis q mediatoris uice fungit iter deū t homines p̄ces t nota t oblatiōes deo mittit. vl miſſa dī. qa p trāſubſtātiationē ſubē panis t vini i corpus xp̄i t ſanguinē icip̄ ſub vtraqz ſp̄e tot⁹ eſſe xp̄s q̄ſi de nouo ēet miſſ⁹. Jube hec pferri p manus ꝛc. hec. i. hoz ſignificata. ſ. eccl̄ie mēbra. iube pferri in ſublime altare tuū. i. in eccl̄iā triūphātē. nūquid ſi hoc myſteriū hr̄ticus auſ⁹ fuerit uſurpare āgelū de cel mittit de⁹ nō ꝓpter cōſecrātē mittit. tñ pp ſacri dignitatē. t ſenſus. i. peruerſus aſſenſus fit crimē.

Di. xliij.

Oſt hoc de pñia ꝛc. Supius determinauit mgr̄ de bap⁹ i quo gr̄a inchoat. t de confirmatione p quā roborat. t de euchariſtia p quā nutrit t cōſumat. Hic determinat de pñia p quā aiſſa recuperat. t diuidī ptes. 3.

Primo agit ō pñia ſm eſſe ſuū. 2°. de ptāte minis troz pñiā iungentiū. di. 18. ibi. Hic q̄ri ſolet. 3°. de effectu remiſſiōis a pte ſuſcipientiū. di. 20. ibi. Sciendū eſt ēt. prima i duas. Pº determinat de pñia in gñali. 2° de ptib⁹ eius in ſp̄ali. di. 16. ibi. In pfectione āt. t prima i. 2. Primo excludit erroꝝ dicentiū q pñia nō eſt iterabilis. 2°. erroꝝ dicentiū q pñia eſt diuiſibilis. di. ſe. ibi. Et ſicut p̄dictis

Prima i. 4. primo ponit pñie notificationē. 2°. occōe huj⁹ oſtendit exortū erroꝝ. ibi. His uerbis. 3°. ſubdit auctoritatū pro erroꝛe adductaz determinationē. ibi. His aliſq̄z. 4°. ſubiungit ueritatis confirmationē. ibi. Quod uero pñia.

c Circa hanc di. querenō de. 11^m. principaliter. Primo de pñie gñe 2°. ō eius ſp̄e. 3°. de eius ſubō. 4°. de eius origine. 5°. de penitentie formatione. 6°. de formati actus penitentie ad habitū cōparatione. 7°. de eius efficatia quantū ad remotionē mali. 8°. quantū ad collationē boni. 9°. de penitentie continuitate t iterabilitate. 10. de eius cōparatione ad uirtutes alias. 11°. de ſolēni penitentia in ſp̄ali.

Circa p̄imū queruntur. 2°. Primo utrū penitētia ſit uirtus. 2°. utrū ſit generalis uirtus.

p Primo oſtendo q penitentia nō ſit uirt⁹. nullū ſacrm̄ eſt uirtus. pnia eſt unū de. 7. ſacr̄is. ḡ ñ eſt uirt⁹. Itē nulla uirtus p̄ſuppōit ēe ul fuiſſe ma-

lum in virtuoso. vnde etiã ℙhi. 4° ethi. c. vl. negat vecũdiã eẽ vtutẽ. ſz pnia ꝑſuppõit fuiſſe pccm̃ i pẽitẽte. g° nõ eſt virtus. Itẽ ſcõz ℙhi. 2° phiſicorũ. virtus ẽ diſpoſitio pfci ad optimuz ſz pnia ñ eſt diſpoſitio pfci. ſz ipfecti ǧ ñ eſt vtus. Itẽ ꝛz ℙhi. 2° ethi. c. 3°. Uirtus eſt circa bonũ ⁊ difficile. Sz pnia ẽ circa pccm̃ q eſt malũ. ǧ nõ eſt vtus. ꝯ mgr̃ li. 2°. di. 27ª. Uirtus eſt bona q̃litas mentis q̃ recte viuit. ⁊ q̃ nullus male ⁊ illicite vtit. ſz hoc cõuenit pnie. ǧ ẽ vtus. Itẽ ꝛm ℙhi. 2° ethi. c. 5°. Uirtus ẽ hꝫ bonus q habẽtẽ pficit. ⁊ opus eiꝰ bonũ r̃ddit ſz talis eſt hꝫ pnie. ǧ ẽ vtus. Rñdeo q penitentia. 4. mõis põt accipi. Uno modo ꝑ remedio ꝯ mortale pccm̃ actuale ꝑ ſacerdotes mĩſtrato ⁊ ſic ẽ ſacr̃m ñ vtus. ⁊ ſic ꝓcedebat p̃m ar̃m ad p̃mã ptẽ. Allio mõ ꝓ habitu hũiliãte hoiez ad pẽnitẽdum ſub debitis circunſtantijs ⁊ ſic eſt virtus vt concludũt due rões ad ptez ſcõaz. 3° mõ ꝑ penitendi actu ⁊ ſic nõ ẽ virtus. ſz actus vtutis. 4° modo ꝑ dolore ſenſibili ꝑ pccõ cõmiſſo. q ſi ꝓcedat actũ penitẽdi ipm̃ ꝓmouz ſeu itẽdit. Si aũt ſequatur tã ǧz cãtus ex illo itẽtionẽ eius vel pfcõez oñdit. ⁊ ſic nõ ẽ vtus ſz paſſio. Ad p̃m ꝓz rñſio ex dicis. Ad 2m dõ q maior ẽ fla. Ad probationẽ eius dõ q ℙhi. nõ negat vecũdiã eẽ vtutẽ ꝛz q accipit ꝑ habitu cãto ermultotiẽs vecũdari ſub debitis circũſtãtijs. ſz iǧm accipit ꝑ paſſione. ẽ tñ paſſio bõa iǧztũ phibet peccar̃. Sz qr ℙhi. vr̃ negare verecũdiã eſſe vtutẽ ẽt ſz q accipit ꝑ habitu. iõ pt̃ dici q ℙhi. ibi loquit õ vtute cuiꝰ actus nihil vitupabile ꝓſupõit eẽ vel fuiſſei vtuoſo. vl nõ repugnat cuicũqz pfectioni vtuoſi. Ad 3m dõ q pnia ẽ diſpoſitio perfecti ꝑ fectione ſuffitientie. eſt. n. reſpectu pcci ꝓteriti non põtis niſi i cõſideratione. Ad 4m dõ q vtus cuz dr̃ eẽ circa bonũ ⁊ difficile hꝫ intelligẽduz ẽ õ actu. i. q ois virtutis actus difficil̃ eſt ⁊ bonus ǧuis autẽ obiectũ pnie ſit peccatũ. tñ pcci õteſtatõ bona eſt q̃ ẽ pnie actus.

s **Ecundo queritur** vtrũ pnia ſit gñalis virtus Et vr̃ q ſic. vtus oppoſita oi vitio eſt gñal̃ ſz pnia ẽ vtus oppoſita oi vitio. ǧ ẽ vtus generalis. Itẽ actus pnie q ẽ deteſtari pccm̃ cõuenit cuilibz vtuti qr eiuſdem vtutis eſt intẽdere bonuz ⁊ deteſtari malũ illi bono ꝯriũ. ſz ſpãl̃ actus virtutis nõ conuenit cuilibz vtuti. ǧ pnia nõ ẽ vtus ſpãlis. ſz gñal̃. Itẽ virtus cuiꝰ actꝰ eſt circa obiectuz cuiuslibet vtutis eſt gñalis. ſz pnia eſt hꝰ i. ǧ eſt vtus generalis

Cõtra vtus cuiꝰ actus nõ eſt gnãlis nõ eſt virtus gñalis. ſz actus pnie q eſt deſtari pccm̃ iǧztũ eſt expiabile p actũ penitẽtis virtus nõ eſt gñalis. nõ. n. cõuenit cuilibz vtuti. ǧ pnia non eſtſ vtus gñalis. Rñdeo q virtutẽ eẽ gñalẽ põt itelligi tripl̃r. ſ. eẽntialiter. cãliter. ⁊ di poſitiue. 1° mõ eſt vtus generalis q̃ ꝑdicatur de qualibz vtute. nec eſt diſtincta ꝑ eẽntiã a vtute aliqua. ⁊ hꝫ mõ vtus gñalis nihil aliud dicit ǧz ǧlibz vtntẽ mõ indeẽminato. ſiẽ genꝰ i portat ǧlibz ſpẽm mõ indeẽminato. ⁊ ſic pnia nõ ẽ virtus gñalis. ẽ. n. virtus ꝑ eẽntiam diſtincta ab oi alia virtute. 2° mõ charitas vtꝰ eſt gñalis ad oẽs alias virtutes iǧztũ habẽt cõpletuz eẽ virturis. qr cõplectio cuiuslibz hꝫitus i eẽ vtutis eſt p charitatez ſiẽ ꝑ cãz formalẽ. 3° mõ pnie vtus ẽ gñalis. vt. n. inferius oñdet ꝑ pniaz diſponit hõ ad ſuſceptionẽ aliaꝝ virtutũ. diſtinctõuez ãt eẽntie eius cognoſcere debemus per eius obiectũ qõ quidã dicunt eſſe pccm̃ ſub rõne qua dei offẽſiuũ. Sz cõtra hꝫ arguitur ſic. ſiẽ charitatis eſt diligere deũ ita eſt eiꝰ odir̃ offenſaz dei. eiuſdẽ. n. rõnis eſt diligere aliquid ⁊ odir̃ eiꝰ ꝯriũ. pccm̃ ǧ ſub rõne q̃ dei offenſiuũ nõ vr̃ eẽ pnie obiectũ. Ur̃ ǧ mihi dõ q pnie obiectũ ẽ ꝑ ꝓriũ actuale pccm̃ ſub rõe q̃ ẽ trãſgreſſio diuie legis vidicabilis ⁊ expiabil̃ per actũ ipius pẽitẽtis ⁊ qr ſub hac rõe pccm̃ nullius alterius vtutis eſt obiectũ. ſequit̃ q actus pnie ẽ ꝑ eẽntiaz diſtinctus ab actibus aliarũ vtutũ ⁊ pnia a vtutibꝰ alijs. diſtinctõ. n. vtutuz inoteſcit nobis ꝑ actꝰ ⁊ actus ꝑ obiecta. Ad p̃m i op̃m dõ q maiõ ẽ falſa. vna. n. vtus ab alijs ꝑ eẽntiã diſtincta poteſt eẽ oppoſita cuilibz vitio ſub vna rõe que i quolz vitio reperit̃. charitas. n. opponit̃ cuilibz pccõ mortali iǧztum quodlibz pccm̃ eſt ꝯriũ ſũme bõitati. ⁊ pnia cuilibz pccõ iǧztũ eſt ꝯ iuſtitiã diuine legis ⁊ expiabile ꝑ actum penitentis. Ad 2m dõ q deteſtari pccm̃ ñ cõuenit cuilibet vtuti ſub rõe q̃ cõuenit pnie cuilibz. n. alij virtuti cõuenit deteſtari pccm̃ iǧztũ eſt ꝯriũ illi ſpãli bono ad qõ iclinat vtus pnia aũt õteſtat pccm̃ ſub rõe alia vt ſupiꝰ viſũ eſt. Ad 3m dõ q maiõ nõ eſt vera niſi itelligat̃ q ſit circa obiectũ cuiuslibet virtutis ⁊ ſub illa ſpãli rõe ſub q̃ reſpicit̃ a qualibz virtute ſz penitẽtia nõ ẽ circa obiectũ cuiuslibet vtutis. ſub alia eñ rõe deteſtat̃ pnia imoderatã delectationẽ ǧz tẽperãtia. ⁊ ẽt imoderatũ timorẽ ǧz fortitudo ⁊ ſic õ alijs. Ultm̃ ad ptẽ aliã gr̃a ꝑncipal̃ cõclſionis põt cõcedi.

Articulus ſecundus.

Onſequenter querit̃ de 2° principali. Et circa hꝫ querũtur duo. 1° vtꝝ pnia ſit virtutis vna ſpẽs ſpãliſſima. 2° vtꝝ cõtineatur ſub iuſtitia.

p **Primo Oſtendo** q pnia nõ ẽ vtutis vna ſpetes ſpãliſſima. qr alterius ſpẽi eſt pccm̃ iſe ipm̃ ǧz pccm̃ i ꝑmũ. ⁊ illa ǧz pccm̃ i deũ. Silr peccatũ cordis oris. opis. diuerſaꝝ ſũt ſpẽrũ. cum ǧ oia iſta obiecta ſint pnie vr̃ q pnia diſtiguat i plẽs ſpẽs. ⁊ ſic nõ ẽ vtutis ſpẽs ſpãliſſima ſz ſubalterna. Item neciuz ⁊ nõ neciuz nõ ſũt eiuſdẽ ſpẽi. Sz pnia õ moralibus ẽ necia ñ aũt õ venialibus. qr ſeꝰ patiũt cũ gr̃a gratũ faciente. ǧ plures ſũt ſpẽs pnie. Itẽ ꝑ ratõnẽ gñalẽ ñ põt cõſtitui ſpẽs ſpãliſſima. ſz hꝫitus cõſtituũt i ſpẽ ꝑ formales rões obiectoruz. cũ ǧ pccm̃ ſub rõe gñali cuilibz pccõ obiectũ ſit pnie. pnia nõ eſt vtutis ſpẽs ſpãliſſima. Contra ǧuis fides ſit reſpectu pl̃riũ credibiliũ tñ ẽ vtutis ſpẽs ſpãliſſima eo q ꝓp vnã vtutẽ credit oẽs alias. ǧ a ſimili ǧuis pnia ſit reſpectu oiuz pccõrũ. tñ eſt vtutis ſpẽs ſpãliſſima cũ oia pccã deteſtent̃ ſub rõe vna. Rñdo q pnia ẽ vtutis vna ſpẽs ſpãliſſima. ẽ. n. r̃ſpcũ oiuz pccõrũ ſub vna rõe cõi nõ comitate q̃ ſit ꝑdicabil̃ õ quolibz pccõ vt eſt cõitas generis. ſed comitate qua repit̃ i quolibz pccõ tã ǧz aligd diſtictũ ñ fm̃ r̃ ſz fm̃ rõnẽ a q̃libz ſpẽ pecci. Ult̃ ǧuis qõlibz ſpãle pccm̃ ſit pccm̃ ꝯ iuſtitiã legis diuine expiabile per actum penitẽtis. tam̃ hoc cum reduplicatõne non

p̄dicatur de aliq̄ sp̄e pecc̄i. qr fine reduplicatione acceptuz ꝓsideratur vt genus cuiuslibz pecc̄i. sz cuz reduplicatiōe accipiť vt ps fm rōez distincta a q̄li bet pecc̄i sp̄e. exemplū p̄dicatoꝝ. aīal p̄dicať ō qua libet sp̄e aīalis nō tm̄ aīal inq̄ꝝtū aīal. hec. n. falsa ē. hō ē aīal inq̄ꝝtū aīal. qr p° ꝓsiderať vt gen⁹ ⁊ sic realiter id est cū q̄libz sp̄e rōe differēs. sed nō p̄dicatur de sp̄e inq̄ꝝtū rōe differēs. sz iq̄ꝝtū realr idē. cū aūt accipiť cū reduplicatōe ꝓsiderať inq̄ꝝtū rōe differes a sp̄e. ⁊ iō cū p̄dicať de sp̄e cū sui reduplicatiōe ꝯplicať p̄redicari de ea p ꝑ q̄ est fm rōez differens ab ea. aīal ḡ inq̄ꝝtū aīal nō ē genus. sz inq̄ꝝtū significat realr idē cū q̄lz sp̄e aīalis mō tm̄ ideterminato. sicut ḡ vides q̄ scia de aīali inq̄ꝝtuz aīal ē vna sp̄es sciētie distincta a scia q̄ ē de hoīe inq̄ꝝtū hō. ⁊ sic de alijs. sic pnia q̄ ē de ꝑp̄rio peccō actuali sub rōne q̄ ē ꝑ iustitiā diuine legis expiabile p actū penitētis ē vna sp̄es virtutis spāliss̄ima. Ad p^m in opp^m dō q̄ nō valet. qr oīa illa detestať pnia sub vna rō ne cōi. Ad 2^m dō q̄ maioꝝ ē falsa loq̄ndo de nccīo ⁊ nō nccīo nō absolute. sz ad ꝓseq̄ndū remissionem pecc̄i. sicut. n. charitas ipfecta ⁊ pfecta eiusdez sunt sp̄ei. cū tm̄ pfecta nō sit ad iustificationē nccīa ⁊ ipfecta sit ad h̄ nccīa si nō h̄ pfecta. ita pnia pfecta q̄ ē respectu moꝝtaliū tm̄. ⁊ pfecta q̄ est respectu mōtaliū ⁊ venialiū sil̄ eiusdē sp̄ei sunt. q̄uis 2° nō sit necessaria ad iustificationē. pnia aūt respectu venialiū ⁊ nō moꝝtaliū virtus nō ē. Ad 3^m dō q̄ p rōnē gn̄alē gn̄alitate p̄dicabilitatis ñ ꝓstituiť sp̄es sp̄aliss̄ima nec sic ē gn̄alis formalis rō obiecti pnie. sz dz gn̄alis qr i pecc̄ō reperiť. exēplū q̄uis rō aialis p̄dicetur de rōe hoīs ⁊ asini. qr ꝑ ℣phi. 4°. methaph. rō q̄ꝑ significat nomē ē diffiniti o. hec aūt ē va aīal rōnale moꝝtale ē. subā aīata sensibil̄. ⁊ hec aīal irrō nabile rudibile ē subā aīata sensibil̄. tam̄ diffinitio aialis nō p̄dicať de p̄dictis diffinitiōib⁹. Diffinitō. n. aialis inq̄ꝝtū aīal ē subā aīata sensibil̄ tantū Un̄ aīal inq̄ꝝtū aīal ꝓsiderať vt ps sp̄ei. Ad r^m ad ꝓtē aliā gr̄a ꝓclusionis concedatur.

Ecundo queriť vtꝝ pnia ꝓtinea tur sub iustitia.

Et vī q̄ nō. nulla ṽtus theologica cōtineť sub iustitia. sed pnia ē theologica virtus. p illā. n. p̄ncipaliter recōciliamur deo. ḡ pnia nō ꝓtineť sub iustitia. Jtē ois ṽtus q̄ ꝓtinetur sub iustitia ē moralis. sz pnia nō ē moralis virtus. qr ꝑ phi. 2° ethi c. 5°. ⁊. 6°. virtus moꝝalis ꝓsistit in medio. pnia aūt nō. refugit. n. oē pecc̄m nō qōdā sic. ⁊ quodā ñ. ḡ penitētia nō ꝓtineť sub iustitia. Jtē iustitia virt⁹ respicit eq̄litatē inter extrema fm sniaz phi. 5°. ⁊. 2°. ethi^m. c. 5. Sed pnia cū sit circa opatiōes hoīs ad deū nō respicit eq̄litatē. qr deo nō possum⁹ repꝛendere eq̄le pro bn̄ficio recepto. fm ℣phi. 8°. ethi^m. c. vlt. nz equalē emēdā p pecc̄ō cōmisso. ḡ pnia non ꝓtineť sub iustitia. Cōtra glo. sup illud ps̄al̄. Sacrificate sacrificiū iustitie. qd iustius q̄ꝑ vt qsq̄ suis pecc̄is poti⁹ q̄ꝑ alienis iraſcať seq̄ punies p pniam satisfationē deo offerat. quasi dicat h̄ iustū ē in quo exp̄sse h̄ q̄ actus pnie est actus iustitie. Jtē glo. sr̄ illud Lox. ii°. Si nosmetipsos diiudicar ez⁹. dicit nos met ipsos diiudicarem⁹ penitēdo. penitere ḡ ē se ip̄m diiudicare. sz diiudicare ē act⁹ iustitie. ḡ penitētia cōtineť sub iustitia. Rn̄deo q̄ pniaz ꝓtineri sub iustitia triplr pōt intelligi. Uno mō sicut ps integral̄ ꝓtineť sub toto integrali. Allio mō sicut ps subiectia ꝓtineť sub toto vniuersali. 3°. mō sicut ps potential̄ ꝓtineť sub toto corr̄ñdēte potentiali. ℣Primo mō dicūt aliq̄ pniaz ꝓtineri sub iustitia. ad integritatē. n. iustitie cōcurr̄ūt due ptes. s. decliatō mali. ⁊ opatio boni. p pniaz aūt ē declinatō mali. ñ tm̄. n. p pniaz habilitať hō ad declinādū malū culpe. sz ēt ad faciendū opa bona inq̄ꝝtū fm iustitiā diuine legis ordiata sunt ad expiationē culpe. pnia ḡ nō ꝓtineť sub iustitia mō p̄mo nec ēt mō 2° ꝓprie loquēdo de iustitia: qa pti subiectiue plene ꝓuenit diffinitio toti⁹. sz pnie nō plene ꝓuenit plena rō iustitie ꝑp̄e dicte. qr iustitia circa opationes q̄ sūt ad alterū observat rōem debiti ⁊ equalitatis. sicut in 3° li. oñsuz ē. q̄uis aūt p pniaz reddat hō deo debitū ex legis diuine necessitate. nō tm̄ pōt reddere eq̄ le. magnitudo. n. malitie culpe excedit magnitudinē cuiuscūq̄z emēde quā penitēs pōt facere. q̄uis si hō faciat qō in se est mīa dei quietet residuū. ñ. n. exigit ab hoīe vltra id qō pōt. ⁊ q̄uis pnie nō ꝓueniat plena rō iustitie. nō tm̄ ꝑ h̄ est inferioꝝ virt⁹ q̄ꝑ iustitia ꝑp̄rie dcā. q̄ ē ad p̄rimū duplici ō cā. tm̄ qr nobili⁹ ē immediate ordinari ad deū q̄ꝑ immediate ad p̄rimū. tm̄ qr nō facere deo equale emēdā nō cō uenit pnie. nisi ex ipotētia penitētis. nō ex malitia volūtatis qr vere penitēs vellet facere equalem emendā si posset. 3° mō pnia cōtineť sub iustitia. ps. n. potetialis dr q̄ pticipat aliq̄ꝑ virtutē toti⁹. sz nō totā. pnia aūt in h̄ pticipat virtutē ⁊ modū iustitie. qr circa opatiōes q̄ sunt ad alterū. s. ad deū observat rōez debiti ex legis necessitate. nō tm̄ p pniā reddiť equale. qr nō est possibile. penitenti. qō aūt sic sub iustitia ꝓtineať pz ꝑ illud qō dr de pe. di. 3ª c. p°. ℣Pnia ē quedā dolētis vindicta puniēs in se qō dolet cōmisisse. Uindicare aūt male fcm̄ puniē do ptiet ad rōez iustitie. Ad p^m i opp^m dō q̄ pnia nō ē virtus theologica. nō. n. hēt deū p obiecto. sz culpā sub rōe q̄ est supi⁹ dicta. deuz aūt p fine immediato. Un̄ cū dicim⁹ q̄ pnia recōciliat deo nō tangitur ordo pnie ad deū. sicut ad obiectū. sz sicut ad finē immediatū. Ad 2^m dō q̄ pnia est virtus moꝝalis. sz quarūdaz virtutū moꝝaliū materia nō ē vniuersali ṽtuti ꝓtraria. sicut sunt passiōes delectabiles circa q̄s ē tēperantia. ⁊ terribiles circa quas ē foꝝtitudo. sz fm excessuz. vel diminutionē. ⁊ sic dicūt aliq̄ respectu talis materie virtus moꝝalis obseruat mediū. ⁊ circa mafiaz resecādo supabūdantiā. ⁊ circa resecādi modū debitas circūstātias observādo. materia aūt pnie fm q̄ꝑliber sui ptē virtutē corr̄ūpit. aut ad ei⁹ corr̄uptionē dispōit. iō pnia nō observat mediū circa materiā suaz sz totaliter ip̄m excludit. ⁊ circa excludēti modū observat mediū p ꝓpationē ad rōnē rectā. sz cū ṽginitas q̄ ē nob virtus excludat oēz declarationē venereā. vī p̄dicta solo implicare vnū falsuz. ꝯplicādo q̄ q̄libet ṽtus q̄ est circa delectatiōes venereas. nō tm̄ observat mediū p cōpationē ad materiā. dic ḡ q̄ verbū ℣phi. nō sic est intelligēdū q̄ semp verū sit virtutē observare mediū p ꝓpationē ad materiā. sz sufficit q̄nq̄z observare quātū ad circūstātias p cōparationē ad rōez rectā. Ad 3^m dō q̄ ad partē potētialē iustitie non requiritur equalitas. vt ex dictis i qōe potest videri.

Articulus tertius.

c Onſeq̃nter querit de 3°. p̃ncipali. Et circa ℔ querũtur duo. ℙ°. vtr̃ pñia sit in volũtate sicut in subō. 2°. vtrũ sit in beatis.

p Rimo oñdo q̃ pñia nō sit in volũtate. sicut in subiecto pñia. n. cũ sit pars potẽtialis iustitie v̄ esse in eodẽ subiecto in quo est iustitia. ſz iustitia est i rõne. cũ actus ei⁹ sit iudicare. qō ptiet ad rõez. g̃ pñia est in rõne. Itẽ gaudiũ de bono est in cõcupiſcibili. g̃ a silĩ dolor est de malo. cũ g̃ act⁹ pñie sit dolere de malo culpe pñia est in cõcupiſcibili. cõcupiſcibilis aũt est potẽtia ptis sensitiue. Item vindicare est act⁹ virtutis iraſcibilis. Ira. n. est appetit⁹ vindicte. ſz pñia est v̄tus vindicatiua pcci. g̃ v̄ q̃ sit i iraſcibili. nō in volũtate. Cõtra Anſel. li° de veritate. c. ix°. Justitia est rectituto volũtatis. ſz pñia ẽ q̃dã iustitia. g̃ est in volũtate. ſz q̃ sit in q̃libet potentia v̄. qr virtus non operatur nisi vbi est. sed penitentia operatur circa quanlibet potentiam. quia quãlibet purgat a culpa. g̃ ẽ i qualibz potẽtia

Rñdeo q̃ in illa potẽtia est habitus in quo ẽ p̃incipalis eius actus. ſz actus pñie est in voluntate. actus. n. eius ẽ punire p̃opriuz pccñ inq̃ntũ est cõtra iustitiã legis diuine ⁊ expiabile p actũ penitentis. in punitiõe aũt pcci p̃incipali ẽ efficax pcci displicentia. displicere aũt ẽ actus exñs in volũtate sicut in subiecto. penitentia ergo est in voluntate sicut in subiecto. Ad p^m in opp^m. dō q̃ iustitia ñ est in rõe. ſz in volũtate. iudicare. n. p modũ dictãtis seu cõsulẽtis nō est actus iustitie. ſz iudicare p modũ diffiniẽtis seu mouẽtis ad dictamẽ ſnie iuste. ⁊ sic iudicare est actus volũtatis. ſz iudicare p° mõ actus est rõnis. Ad 2^m dō q̃ gaudiũ ſm q̃ est passio appetitus sensibilis ẽ i ꝓcupiſcibili. q̃ ẽ i pte sensitiua ⁊ silr dolere de malo. ſz gaudere de bono inq̃ntũ est ſm iustitiã diuine legis actus ẽ voluntatis. ⁊ silr dolere de pccõ inq̃ntũ est cõtra iustitiã legis diuine. hic. n. dolor est formaliꝛ displicẽtia pcci sub rõne p̃dicta. q̃uis q̃nq̃z ꝓcomitantẽ hẽat sensibilẽ passionẽ. Ad 3^m dō q̃ vindicta seu eius appetitus inq̃ntũ dicit motũ appetit⁹ sensitiui ẽ in iraſcibili sensitiua. tñ appetitus faciendi de pccõ vindictã. ſm q̃ est p̃nie act⁹ dr̃ volũtatis motus non iraſcibilis sensitiue. ℙ^m ad partez aliã bene concludit ad illud qō ꝓbabat q̃ ẽ in qualibz v̄tute. dō q̃ vna virt⁹ existens in volũtate sicut in subō pōt purgare aliã potentiã a pccõ. Vñ charitas q̃ ẽ in volũtate sicut in subō retificando volũtatẽ oẽs vires purgata pccõ. Vñ. i. ℙe. 4°. Charitas opit multitudinẽ peccõꝝ. silr dico q̃ virtus p̃nie remouendo obstaculũ p̃cludẽs aditũ gr̃e dei qua remittunt pec cata disponit oẽs potẽtias aie ad purgationẽ pcci.

f Ecundo querit vtrũ pñia sit in beatis. ⁊ v̄ q̃ ñ

Nullus habitus moralis q est in beatis ẽ i dãnatis. ſz pñia est in dãnatis ſm illud i qō dr̃ de eis sap̃. 5°. q̃ sunt pñiaz agentes. g̃ pñia nō est in beatis

Itẽ de pe. di. 3ª. c. p°. ℙñiaz verã agere est cõmisa plangere. ⁊ iterũ plãgenda decliare. ſz in beatis sō ẽ luctus nec plãct⁹. Apoc. xi°. g̃ in beatis non ẽ pñia. Item pñia nō est vbi nō pōt hr̃e actũ suum nec vnq̃z potuit. qr ibi superflua eẽt. ſz in ãgelis beatis non hẽt pñia aliquẽ actũ. qr act⁹ eius pena ẽ nec hr̃e pōt. qr peccare non pñt. nz hr̃e potuit. qr q̃uis peccare nō potuerũt. tñ si peccaſſent penitere non potuiſſent. g̃ saltẽ nō est in ãgelis beatis. Itẽ quia spes ⁊ fides annexã hñt iperfectionẽ eẽntialẽ. iō ñ sunt in beatis. ſz pñia ãnexaz hẽt iperfectionẽ eẽntialẽ. qr p̃supponit in penitẽte pccñ fuiſſe. g̃ non est in beatis. Cõtra sap̃. p°. Justitia ꝑpetua est. ſz pñia est iustitia queda. g̃ ꝑpetua est. Itẽ q̃uis beati nihil possint pati. tñ in eis est patientia ſm illud psal. ℙatiẽtia paupex nō peribit in fine. g̃ a silĩ q̃uis nō possint dolere tñ in eis ẽ pñia. Ad istã qōez dicũt aliqui q̃ btō̃ꝝ qdã sunt qui nũq̃ peccauerunt peccare tñ potuerũt. ⁊ si peccaſſent in eis pccñ remitti potuiſſz. Alij sunt q nũq̃ peccauerũt. ſz peccare potuerũt. tñ si peccaſſent non potuiſſet in eis pccñ remitti. cuiusmõi sunt angeli sci. Alij sũt q peccare potuerũt ⁊ peccauerũt. vt in btõ ℙetro ⁊ in mr̃tis scis pz q̃ pccñ fuit in eis remiſſuz. In p̃mis est hitus p̃nie. qr q̃uis in eis nũq̃ hũerit actũ tñ hr̃e potuit. habit⁹. n. infusus nō p̃supponit actũ. nec includit. ſz p̃supp̃oit in subō suo possibilitatẽ ad actũ possibilẽ elici p illũ eundẽ hituz in numero vl̃ per aliũ ei⁹dẽ spẽi. q̃uis aũt ille idẽ hitus p̃nie i numero q in eis est nũq̃ in eis actũ hr̃e potuerit respectu mortalis pcci. qr peccare nō potuiſſent mõtali pccõ qn illũ hitũ corrupiſſent. tñ in eis potuiſſz hr̃e actũ suũ respectu venialis pcci. ⁊ ali⁹ hit⁹ p̃nie eiusdẽ spẽi cũ isto potuiſſet in eis hr̃e actũ suũ etiaz respectu mortalis pcci. In tertijs ẽt est hitus p̃nie qr i eis ⁊ potuit hr̃e actũ suũ ⁊ habuit. ⁊ adhuc hẽt nō actũ q est de pccõ dolere. ſz q est gaudere de peccati remiſſiõe. ⁊ se velle nũq̃ peccaſſe si esset possibile. In medijs vo nō est v̄tus p̃nie. qr nũq̃ potuisset hr̃e actuz in eis. qr q̃uis peccare potuerit. tñ si peccaſſent nũq̃ virtuose pẽitere potuiſſent. sicut pz in angel. q peccauerũt in xp̃o. ẽt qr nũq̃ peccauit nec peccare potuit. nō est p̃nie v̄tus. vt. n. dictũ est hitus p̃supponit esse vl̃ fuiſſe in illo in quo ẽ possibilitatẽ ad ei⁹ actũ. Ad p^m in opp^m dō q̃ virt⁹ penitẽtie nō est in dãnatis. qr q̃uis peniteãt de pccõ suo ꝑpenã horribilẽ quã p eo sustinẽt. tñ nō penitẽt de pccõ inq̃ntũ ẽ cõtra iustitiã legis diuine. nec ad ℔ vt erpiet in eis. vñ nō penitẽt in spe venie.

Ad 2^m dō. q̃ pñia in beatis nō hẽt actũ quẽ hũit in via q est de pccõ dolere. ſz actũ ꝓuenientẽ fini. q est gaudere de remiſſiõe peccati. eiusdẽ. n. v̄tutis ẽ de pccõ dolere. ⁊ de ei⁹ remiſſione gaudere. 3° bñ cõcludit. Ad 4^m dō q̃ in pñia nō ẽ aliqua eẽntial iperfectio repugnãs gl̃ie. sicut ẽ in fide ⁊ spe. ſz act⁹ ei⁹ quẽ hẽt in via talez hẽt ꝑfectionẽ ⁊ q̃ntũ ad illuz actũ nō dico eã in prima remanere. Ex dcis satis pz v̄tutẽ p̃nie esse in ill̃ qui sunt in purgatorio. ⁊ q̃ntũ ad hitum ⁊ q̃ntũ ad actũ qui est de pccõ dolere. ⁊ aliquo mõ q̃ntũ ad illũ qui est gaudere de remiſſione peccati. ⁊ iō de ℔ nō oz hic facere qōnem.

Articulus quartus.

c Onſeq̃nter querit de 4°. p̃ncipali. ⁊ circa ℔ q̃runt 2°. ℙ°. vtrũ pñia sit in nobis ex acquisitiõe. 2°. vtr̃ concipiat ex timore.

p Primo oñdo q̃ pñia nõ ẽ in nobis ex acq̃sitione. Nullũ pccñ necessariũ est ad illud quo acq̃ritur virt⁹. sed pccñ est necessarium ad actũ pñie. g̃ virtus pñie ñ acq̃rit̃ p suos actus. sed ois virtus que est in nobis ex acq̃sitione acq̃rit̃ p actus. g̃ pñia nõ est in nobis ex acq̃sitione. Itẽ Aluic. 6°. metaphsi. c°. 3°. Causa dignior est cãto. 3 actus p̃cedẽs virtutẽ nõ est dignior vtute. g̃ virtus pñie nõ põt acq̃ri p actus.

Itẽ Aug. de fide ad ꝓpe. pax añ mediũ. h̃ disposuit vt si quis bonitatẽ volũtatis pderet nũq̃ eaz sine diuino munere reparet. sed per sententiam voluntatis bonitas reperatur g̃ pñia est mun⁹. qõ nobis adeo infundit Contra pñia ꝓtiet̃ sub iustitia. 3 iustitia in nobis est ex acq̃sitione. vt in 3°. li°. oñ suz est. g̃ silr̃ 7 pñia. Itẽ ſm ꝓphm. 2°. ethico. c. p° Temperata opantes efficimur temperati. operã do fortia fortes. g̃ silr̃ ex multotiẽs penitere põt acquiri in nobis pñie virtus. Rñdeo q̃ duplex est pñia. vna habilitãs hoiez ad puniẽdũ pccñ ꝓpuz in ordine ad finẽ nõ transcendentẽ nostrã facultatem nãlem. Alia in ordine ad finẽ supa nostrã naturalẽ facultatẽ pñie primo mõ dicte innata sunt nobis principia. s. nãlis cognitio boni 7 dilectio. 7 nãlis cognitio mali. 7 eius detestatio. in quoz virtute per actus põt habitus pñie acq̃ri. ꝓñia aũt. 2°. modo dcã a nobis ẽt acq̃ri põt p actus. vt aliq dñt nõ tñ in virtute nãliuz principiorũ. sed supnãlium s. supnãlem cognitionẽ. 7 dilectõnẽ finis transcendentis nr̃am nãlem facultatẽ. sicut. n. in virtute pncipioz nobis inditoz possumus acq̃rere pñiaz in ordine ad ciuilitatẽ inferiorez. sic in virtute principioz supnãlium acquirere possumus pñiam in ordine ad ciuilitatẽ supiorẽ que ẽ vita eterna. Aliis aũt vr̃ q̃ hec pñia est in nobis p solã infusionẽ. qz 7 si aia sit ipotẽtia ad recipiẽdũ talẽ habitũ. nõ est tñ educibilis de potẽtia aie. 7 iõ p quẽcũq; aliaz supnãlem habitũ aia talẽ habitũ pñie cãre non põt. qz ex quo de eius potẽtia nõ est educibilis ipm cãret de nihilo. qõ impossibile est. Ad p^m dõ. q̃ nulluz pccñ est necessariũ ad acquisitionẽ virtutis tanq̃ actus quo virtus acquirit̃. nõ tñ est incõueniẽs q̃ ad acquisitionẽ pñie ꝑmo mõ dicte requirat pccñ tanq̃ materia. seu obiectũ illoz actuũ p quos acq̃ratur pñia. Aliq tñ dicũt q̃ ex multotiẽs detestari pccñ repũtatũ cognitioni acquiri põt habitus q° hõ ipm prompte detestat̃ si fuisset. cõmissuz. Ad 2^m. dõ q̃ etsi cã ꝑncipal̃ sit dignior causato. nõ tamẽ oz hoc esse verũ de cã instrumẽtali. actus aũt p̃cedentes virtutẽ sunt quasi cã instr̃alis in acq̃sitione vtutis. op. anſ. n. i vtute ꝑncipioz a nob̃ inditoz. q̃ ſt nãlis cognitio. 7 bõi 7 nãl cogn° 7 detestatio mali. que nobiliora sunt q̃ acquisita virtus. 7 q̃ actus p̃cedentes ex ea q̃stũ ad illud precise qõ supradictis ꝑncipijs supaddunt. sicut in speculatiuis principia. 7 habitus ꝑncipioz nobiliora sunt ꝓclusionibus 7 scia. Ad 3^m dõ q̃ procedit ꝺ penitẽtia habilitãte hoiez ad puniendũ pccñ in ordine ad finem transcendentẽ nostrã nãlem facultatẽ. qz est vita eña.

Ar^m ad partẽ aliam procedũt de pñia habilitãte hoiem ad puniendũ pccñ in ordine ad finẽ nõ trãscendentẽ nr̃am nãlem facultatẽ. que pñia aliq̃lis est dispositõ ad illã pñiaz. per quam a ꝺo nobis remittuntur peccata.

s Secundo queritꝝ vtrũ pñia concipiatur in nobis ex timore Et vi q̃ non. fortior est motus amoris q̃z timoris. timor. n. oritur ex amore. g̃ cõceptio magis attribui ꝺz amori q̃z timori. Item pñia ordinatur ad purificandũ cor. g̃ eius ꝓceptio maxime ꝺz attribui primo ꝑncipio purificationis 3 illud non est timor sed fide. iuxta illud act. 15°. Fide purificans corda eoz. g̃ pñia non cõcipit ex timore sed ex fide. Item idez non ꝓcipitur ex seipso. qz sicut dicit Aug⁹. p°. de trini. c. p°. Nulla oio res est que seipaz gignat vt sit. sed idẽ ẽ timor 7 pñia vtri usq̃z. n. est idem obiñ 7 sub eadem rõne. s. pccñ in q̃stũ est dei offensiuũ. 7 idem actus. s. pccñ sub predicta rõe refugere. g̃ pñia non concipit̃ ex timore.

Contra eccl̃iasticũ p°. Timor dñi expellit pccñ. sed nõ nisi mediante pñia. g̃ pnia cõcipit̃ ex timore

Item magr̃ in lr̃a huius di. c. p°. ꝓñie virtus timore ꝓcipitur. Rñdeo q̃ pñiaz cõcipi dupl̃r põt intelligi. aut q̃ concipiat̃ ſm seipam. 7 sic nõ ẽ verũ de illa que in nobis est per infusionẽ. aut ſm suã dispositionẽ in nobis 7 sic cõcipit̃. 7 ex fide. 7 ex spe 7 aliquo amore. 7 ex timore. qz. n. illa dispositio ex pte nr̃a est volũtaria. 7 vni⁹ motus volũtatis possunt esse diuersa motiua. iõ non semp est vnus motus ꝓcipiendi illã dispositionẽ. qz tñ de moralibus iudicandũ est ſm h̃ qõ accidit vt in plibus 3 sniaz ꝓphi. p°. ethi. c. 2°. 7 vt freq̃n ti⁹ mouent̃ pccores ad pñiaz per timorẽ q̃z p spem vel amorẽ boni. iõ magis ꝺr̃ pñia cõcipi ex timore q̃z spe vel amore. Ad p^m in opp^m dõ q̃ quãuis simpl̃r amor boni sit fortior motus q̃z timor oppositi mali. tñ existens i pccõ qz non ꝓcipit saporẽ dulcedinis boni. iõ nõ sic mouet̃ ad detestationez pcci ex amore boni. sicut ex timore mali. 7 vt frequẽtius h̃ videmus q̃ peccatores magis horrẽt penaz gehenne q̃z desiderãt vitã glie. Ad 2^m dõ q̃ fides purificat cor ꝑ modũ ostendentis timẽda 7 amanda. Timor ẽt inq̃ntum ab ipso inchoat̃ motus volũtatis recedẽtis a peccato 7 tendẽtis ad deũ. pñia vero inq̃stũ impetrat charitatẽ. p quã formal̃ purificat cor. 7 iõ q̃uis penitẽtia cõcipiat̃ ex fide non pp hoc sequitur q̃n etiã concipiat̃ ex timore. 7 magis q̃z ex fide. quia est dispositio magis ꝓpinqua. qz ex fide nõ ꝓcipit̃ pñia nisi inq̃stũ fides oñdit. timenda vel amãda. Ad 3^m dõ. q̃ nõ est idem timor 7 pñia nec vtriusq̃ idẽ est formale obiñ. timoris. n. seruilis obiñ est pccñ inq̃stuz meretur arduũ malũ pene. 7 timoris filial̃ inq̃stũ est malũ arduũ contrariũ diuine reuerẽtie pñie aũt inq̃stum est ꝓtrariũ iustitie legis diuine. 7 expiabile p actum penitentis neq̃ tñ respicit pẽitentia pccñ inq̃stũ est ꝑteritũ. sed etiã ex consequẽti inq̃stuz est futuruz. quia nõ facit aliqs gratã 7 debitã emendã illi quẽ offendit si cauere a faciendo sibi nouam iniuriam non proponit.

Articulus quintus

c Consequenter queritur de 5°. ꝑncipali. Et circa hoc queruntur duo. ꝓ° vtrũ ꝑius ordine nature formet̃ habitus pnie q̃z eius subiectũ. 2° vtrũ prius ordine nature formetur actus penitentie q̃z habitus.

Rimo oñdo q̄ p̄us ordine nature formatur habitus penitētie q̄z eius subiectuz. quia quandocūq̄z vnum accñs est in aliquo subiecto mediante accidente prius ordine nature informat illud accidēs q̄z eius subiectū. Unde quia color est in corpe mediante supficie prius ordine nature informat supficiē q̄z corpus. sed habitus charitat is ē in volūtate mediante habitu penitētie. q̄ prius ordine nature informat habitū penitētie q̄z volūtatez que ē pnie subiectū. Item sicut se habet lux corporalis ad colores. ita gr̄a que est lux spiritualis ad virtutes. sed lux corpalis p̄us. ordine nature format colores q̄z subiectuz colorū. q̄ sil'r lux spūalis q̄ est gr̄a p̄us ordine nature format virtutes q̄z virtutū subiectū. Contra imediatū subiectū habit⁹ p̄ot agere per illū habitū actū ad quē eliciendū ille habit⁹ ordinat. sed habitus pnie non p̄ot diligere deum pp se ⁊ sup omnia. qui est actus ad quē eliciendum ordinatur charitatis habitus. q̄ habitus pnie non est imediatum charitatis subiectū. sed si p̄us ordine nature formaret charitate q̄z ipsa voluntas eēt immediatū charitatis subiectū. q̄ non informatur p̄us ordine nature q̄z eius subiectū. quod est volūtas. Rñdeo q̄ habitus pnie p infusionē charitatis dupliciter format. quia per hoc habitus pnie a deo de cōdigno acceptat. ⁊ fortior efficitur. p̄dicta aūt acceptatio dī p quandam similitudinem pnie formatio. quia sicut res p suam formam potest facere opera p que suum finem consequit. ita habitus pnie per acceptationem p̄dictam consequitur finem ad quem ordinat. qui est p̄ducere penitentē ad vitam eternam. Quod aūt p charitatem habitus pnie fortior efficiat pz. quia duorum concōdātium in actione quodlibet reddit fortius p sui coniunctionem cum alio. sed actus pnie ⁊ charitatis cōcordant. q̄ habitus p̄nie ex sui ꝓiunctōe cum habitu charitatis fortior redditur. ⁊ q̄uis aliquo modo habitū charitatis iuuet. non tñ pp hoc potest dici q̄ charitas sic formetur p p̄niaz sicut econuerso. quia formatio habitus est p formalem rōem obiecti. formalis aūt rō obiecti. charitatis ē rō bonitatis. ⁊ iō charitas formaliter est bona. ⁊ habitus penitētie est bonus bonitate acceptabili de cōdigno p participatiōnē bonitatis ipsius charitatis. Dico q̄ q̄ accipiendo formationē quolibet p̄dictorum modoꝝ aliquo modo p̄us ordine nature formatur habitus p̄nie q̄z eius subiectū. ⁊ aliquo mō ecōuerso. ⁊ principalius. quod sic pz. Illud dī esse p̄us ordine nature quod habet aliquā rōnez causalitatis respectu illius. deus aūt acceptat penitentē pp habitum p̄nie. ⁊ habitū pp penitentē. q̄ tñ ipe homo p se consideratus creatura est dignior ⁊ plus ptic̄ipans de pfectione persone bonitatis q̄z habitus p̄nie consideratus p se. iō magis acceptatur habitus p̄nie pp penitentē q̄z econuerso. sicut medicus magis acceptat medicinam ꝓpter hominē q̄z ecō uerso. Preterea q̄uis fortitudo que est in volūtate per charitatē aliquo mō dependeat ex fortitudine que est in habitu p̄nie p charitatem. tñ ℔ magis dependet ab alia. Ex dictis pz q̄ oibus pensatis formatio subiecti p̄nie per habitum charitatis plus habet de p̄ioritate fm ordinez nature respectu formationis habitus p̄nie q̄z econuerso. Ad p̄mū dō q̄ vnum accidens esse in subō mediāte alio accidente dupl'r p̄ot intelligi. Uno modo ita q̄ primo imediate suscipiatur in alio accñte sicut i subō ⁊ sic est color in corpe mediāte supficie. sed ñ sic est charitas in voluntate mediāte habitu p̄nie Allio mō q̄ aliud accñs reddat subm̄ magis cōgruum seu dispositū ad susceptionē ipius. ⁊ sic ē charitas in volūtate mediāte habitu p̄nie. non aūt oz q̄ accñs q̄ sic est in aliquo subō mediāte alio accñte p̄us ordine nature informet illud accñs q̄z subm̄.

Ad 2m dō q̄ maior est fla. non. n. per silez modū format charitas alias virtutes sicut lux corporal' colors. q̄ satis pz ex dcis. q̄uo aūt lum̄ se hēat ad colores li°. 2°. 13ª. di. 4ª. q. arti. 2. oñsuz ē. Ad 3m ad ptem tam nō pl's ꝓcludit nisi q̄ habitus p̄nie nō est charitatis imediatū subm̄. ⁊ hoc est verū. nō. n. qd dispōnit ad alicuz formā p° informat illa forma nec est imediator ei. dispositio. n. accñtal' in materia ad ꝓplementū subāl' forme nō p̄us ordine nature informat subāli forma q̄z materia. nec ē imediatior ei. imo ꝓplementū forme subālis longe est intimius ipsi materie q̄z illa dispositio accidentalis.

Secundo quer̄ vtr̄ p̄us ordine nature formet actus p̄nie q̄z habit⁹. Et vī q̄ sic. Illud p̄us ordine nature formaī charitate qō p̄us ordine nature a dō acceptaī. sz p° ordie nature acceptat a dō actus p̄nie q̄z habit⁹. qr p̄nie hit⁹ ordinat ad actuz sicut ad primū finē. ⁊ deus p̄us ordine nature acceptat bonū qō ē finis q̄z bonū qō ē ad finē. qa bonū qō est ad finez acceptat pp finē. q̄ pr⁹ ordine nature formatur charitate actus p̄nie quaz habitus.

Item duor formabiliū illud p̄us ordine nature formaī pp qō formatur aliud. sz hitus p̄nie formatur charitate pp actū. qa actus mereī de ꝓgruo fōmationē habit⁹. q̄p̄us ordine nature formaī charitate actus p̄nie q̄z habitus. Cōtra. triū q̄ formāt p vnū pr⁹ ordie nature formaī illud qō est propinquius p° formato q̄z illud qō ē ab eo remoti⁹. sz volūtas ⁊ hitus p̄nie ⁊ eius act⁹ sunt tria q̄ formātur p vnā charitatē. cū q̄ p° formatū p eam sit volūtas cui est ꝓpinquior hitus p̄nie q̄z eius actus cū hitus sit medius inter potētiaz ⁊ actum p̄us ordine nature formatur charitate habitus pnitentie q̄z actus eius. Rñdeo hituz virtutis eē charitate formatū est potētiā illo habitu hituataz posse moueri p volūtatē charitate formata ad eliciendū illi⁹ habitus actū deo acceptabilē. seu acceptū. cū q̄ hitus p̄nie sit in volūtate vt in subiecto hitū p̄nie esse fōmatum charitate est ipam voluntatē posse moueri a se ipa p charitatē ad eliciendum habitus p̄nie actū deo acceptabilē. seu acceptū. ex hoc. n. est i hitu penitentie moralis bonitas deo accepta que dicitur aliquo modo p̄nie forma. nō tñ vt credo aliquid absolutū addens super penitentie habitum. sed debitam habitualem relationez in vltimuz finem. actū aūt hitus p̄nie charitate formari est ipz actū per volūtatē referri mō acceptabili deo in vltimum finem. ex hoc. eniz est moralis bonitas dō accepta in actu ipso non super ipsum aliquid absolutum addens. sz tm̄ actualem relationem in vltimum finem. ⁊ quia prius ordine nature est potentiam habituatam habitu penitentie posse moueri ad eliciendum actuz penitentie deo acceptum q̄z

ipsum actum elici. ⁊ prius ordine nature est ipsuz actum elici ꝙz ipsum in vltimum finez referri modo ꝺo accepto sequit ꝙ prius ordie nature formaꝫ per charitatem habitus pñie ꝙz actus elicitus ab illo habitu. Ad primum in opposituz ꝺō ꝙ ꝙuis ꝺs priꝰ ꝟm rōnē itelligēdi itēdat acceptationē actꝰ ꝙz bitus. tñ qz actus elicitus ab habitu nō est natꝰ acceptari in executione. sicut nec formari nisi mediante acceptatione. ⁊ formatione sui bitus. iō i executione prius ordine nature acceptaꝫ habitus ꝙz actus. nec miꝝ. finis. n. ꝙuis ꝑz sit in intentione. tñ econtrario est in executiōe. Ad 2m ꝺō ꝙ quāuis actus mereatur ꝺ cōgruo formationē habitus. ex ꝟ tñ nō segtur ꝙ ꝑus ordine nature formet ꝙz bitꝰ qz sicut actus pfectus nō ē nisi sit a virtutis habitu pfcō. sic actus elicitꝰ ab habitꝰ formatꝰ nō ē nisi sit ab habitu formato. Añ in executione formatio habitus hēt aliꝙz rōnez cālitatis respectu formationis actꝰ. ꝙuis ecōuerso fit i intētione formātis

di a voluntate elicitus īmediate aliquo pñie habitu formatur per ꝟ ꝙ voluntas que est eius immediatū subiñ charitate formatur. ⁊ ꝙuis cōcedā aliquem actum penitendi charitate formabilē posse elici a voluntate non mediante aliquo pñie habitu. tñ non concedo nec debet concedi. talem actuz posse elici a voluntate sine aliquo supernāli adiutorio. vt declaratū est. liº. 2º. di. 7ª. in illa qōe. vtz diabolus possit digne pēitere. Ad pm i oppositū ꝺō ꝙ maiorē ē vera. nec oz ꝙ omnis actꝰ meritorius sit actus virtutis sic intelligendo ꝙ ille idem i numero sed elicitus a virtute. tñ oz vel ꝙ sit elicitus a virtute vel cōsonus virtuti. ⁊ ꝙ simul ei a virtute possit elici. cum autē voluntas est in actu pēitendi non elicito ab aliquo habitu pnie. ⁊ durante isto actu infundit habitus pnie cū charitate ꝙuis iste actus non possit dici elicitus ab illo habitu. cū esset elicitus añ eius infusionez. tamen illi habitui est consonus ⁊ alius actus isti similis ab illo habitu pōt elici. Ad 2m ꝺō ꝙ non oz vniuersaliter maiorem esse verā. nisi intelligat ceteris paribus. In proposito aūt nō sunt cetera paria. quia equali charitate perfectius formatur actus penitendi elicitꝰ ab habitu ꝙz non elicitus ab habitu si sit equalis conatus voluntatis in vtroqz actu.

Articulus septus.

c **Consequenter** querit ꝺe 6º. ꝑncipali. Et circa ꝟ querunt duo. ℙº vtrū alī formet actus penitēdi non elicitus ab aliquo pñie habitu. 2º vtrū actus penitendi formatus sit nobilioꝛ ꝙz eius habitus.

p **Primo oñdo** ꝙ nūꝙz formet actus penitendi nisi elicitꝰ ab aliquo pñie habitu. qz ois actus voluntatis formatus ab aliquo habitu vtuoso elicitur. Dis. n. talꝫ actus meritorius est. ⁊ ois actus meritorius est actus alicuiꝰ virtutis. sed actus penitēdi formatus est actus voluntatis. ꝑ ois actus penitendi formatꝰ actꝰ ē alicuiꝰ habitus virtuosi. ⁊ constat ꝙ non alterius ꝙz habitus pñie. Item quāto actus a charitate formatur immediatius tāto est nobilioꝛ. sed si actus penitendi non elicitus a penitentie habitu formaretur a charitate imediatius formaretur ꝙz ille qui elicitur a pñie habitu. qz talꝫ formatur suo habitu mediante vt visum est in precedenti qōne. ꝑ actus penitendi formatus non elicitus a penitentie habitu esset nobilioꝛ ꝙz elicitus ab habitu pnie qꝺ est falsum. Contra alī pccōz p penitentiā in breui tpe iustificatur. vt pz ꝺe digne penitentibus iminente articulo mortis. sed in breui tpe non acgritur habitus penitentie. nec aliqua virtus qꝺ probari pōt ex dictis phi. pº. liº. ethi. cº 9º. ⁊. liº. 2º. cº. pº. ꝑ alī formatur actus penitēdi nō elicitus ab aliquo pnie habitu. Ad istam qōnem dicunt aliqui ꝙ nunꝙz formatur actus penitendi nisi elicitus ab aliquo habitu pnie acqsito vel infuso. Añ dicunt ꝙ primus penitēdi actus illius qui penitet imminente mortis articulo nunꝙz formaꝫ sed talis infunditur pnie habitus a quo elicitur nouus penitendi actus. ⁊ ille formaꝫ. ⁊ alius desinit esse sed quia hec opinio nec auctoritate. nec rōne probaꝫ. nec apparet rō quare primuz actum oporteat desinere esse ⁊ alium substitui. Ideo vī mihi ꝺō ꝙ aliqī formatur actus penitendi non elicitus ab aliquo pnie habitu. sicut enim habitus pnie charitate formatur per hoc ꝙ voluntas que in eius imediatū subiñ charitate formaꝫ. ita actus penitē-

s **Secundo querit** vtz actus pnie formatus sit nobilioꝛ ꝙz eius habitus. Et vī ꝙ nō. quia cā nobilioꝛ est effectu. Unde Aug⁹ liº. 83m qōnū qōne 2ª. omne qꝺ fit ei a quo fit par esse nō pōt. Sed habitus pnie est causa sui actus. ꝑ i eo nobilioꝛ. Itē ſm phm. 3º. topi. Bonum diuturnius magis est eligendum eo quod minus est huius. Sed habitus pnie est bonū diuturnius ꝙz eius actus. qz habitus manz ⁊ actus transit. ꝑ habitus nobilioꝛ est ꝙz actꝰ Itē illud bonū nobilius est qꝺ plus ⁊ ꝑcipaliuſ remunerat ꝙz illud qꝺ minus. Sed grā que est habitus principalius ⁊ plus remunerat ꝙz eius actus. Añ Zach. 4º. dicit exequabit grām gre. i. grām patrie gre vie. ergo nobilioꝛ est habitus gre ꝙz actus eius. ergo a simili ⁊ habitus pñie ꝙz eiꝰ actꝰ. Cōtra ſm phm. 3º. topi. Illud quod est similius melioꝛi. ſm optimū qꝺ est in eo est melius sed actus virtutis est similioꝛ deo qui est optimus ꝙz habitus. ⁊ attenditur ista similitudo ꝙztuz ad illud qꝺ est i ꝺo nobilissimū qꝺ est esse purū actū. ergo actꝰ virtutis nobilioꝛ est ꝙz habitus. Sed pnia est virtus. ergo actus eius nobilioꝛ est ꝙz habitꝰ. Rñdeo ꝙ actꝰ pnie formatus est nobilioꝛ ꝙz eius habitus. quod pōt declarari auctoritate ⁊ exēplari manuductiōe ⁊ rōe. Auctoritate sic ſm phm. iº. ethi. c. 6º. felicitas ciuilis nō ꝓsistit in virtute. sꝫ ſm eūdez eo. liº. c. 9º. cōsistit in optia opatiōe ſm optimā virtutē cū ꝑ ſm eundē. liº. iº. c. 6º. ꝑdcā felicitas sit finis ciuil vite. opatio virtutis nobilioꝛ ē ipa virtute. cū ꝑ habitus pnie formate sit vtus. actꝰ penitēdi formatus nobilioꝛ ē suo habitu. Hoc idē oñdo exēplari mānuductōe sic se hēt dispositō ad hitū ita aliquo mō se hēt habitus ad actū. qz sic dispō ē q̄dā ꝓpatio coadiuuās ad susceptionē hitꝰ ita hitꝰ ē q̄dā q̄litas disponens potētiā ⁊ adiuuās ad eliciēdū actū pfectū. ⁊ mō pfecto. cū ꝑ videamꝰ hitū nobilioꝛē dispōne ⁊ dispōnē ordinari ad ipm ꝓcedi ꝺz actū penitēdi formatū esse nobilioꝛē suo hitu. ⁊ suū hitū ordiari ad ipm

tãc̃ ad aliqd nobili⁹ eo. Ūñ ꝙuenient dꝫ ꝙ act⁹ penitẽdi est finis ꝓxim⁹ hitus pñie. Et cõseq̃nt oñdo ꝓpositũ p rõnez. duoꝝ p que recedit a malo culpe ⁊ accedit ad sũmũ bonũ illõ ẽ nobili. p qõ magis recedit a malo culpe ⁊ pfectius accedit ad summuz bonũ. sed p formatũ actũ v̈tutis magis receditur a malo culpe c̃ꝫ p v̈tutis hitũ. longius. n. est a malo ceteris pibus q longe est ab eo in actu c̃ꝫ q nõ ẽ ab eo longe nisi in hitu. p actuz ẽt pfectius accedit ad summũ bonũ c̃ꝫ p hitum. Ūñ beatitudo vera magis cõsistit in actu charitatis pfcẽ ⁊ in actu illi⁹ habitualis lumis p qõ intellcũs eleuat ad videndum clare deũ c̃ꝫ in hitu charitatis ⁊ in illo hituali luie. g̃ nobilioꝛ est formatus act⁹ virtutis c̃ꝫ hitus. cuz g̃ hitus pnie format⁹ sit virtus. actus penitẽdi foꝛmatus est nobilioꝛ illo hitu. Ad p^m i opp^m. dõ ꝙ hitus pnie nõ est tota cã nec p̃ncipalioꝛ ps cãe ip̃i⁹ actus penitẽdi. cãtur. n. actus penitẽdi a volũtate ⁊ ab obiecto ⁊ ad ip̃m eliciendũ disponit volũtas per habitũ pñie. ⁊ ad ipandũ vt talis actus eliciat disponit per charitatẽ. ita ꝙ in eliciendo p̃ncipalioꝛ cã sub deo est voluntas. in specificando obiectũ in disponendo iperatiue charitas. in disponendo ad eliciendũ pñie habitus. c̃ꝫuis aũt cã p̃ncipal⁹ sit effectu nobilioꝛ. nõ tñ oz ꝙ dispõ cãe ad pꝛõpte ⁊ faciliter agendũ sit nobilioꝛ actu. Ad ꝛ^m dõ ꝙ maioꝛ intelligenda est ceteris pibus. diuturnioꝛ. n. est lapis c̃ꝫ equus nec tñ pp̃ melioꝛ ẽ. Ad ȝ^m dõ ꝙ c̃ꝫuis equales in hitu luis glie ⁊ charitatis ꝓxime equali⁹ deũ videãt ⁊ eo fruãt⁹ supposita equalitate natural⁹ virtutis. tñ isti hitus dant maioꝛes aie pp̃ bona opa que fecit ex charitate c̃ꝫ si ex hitu charitatis vie illa bona opa nõ fuissẽt vnde gꝛatia vie ⁊ bona opera p eam elicita cõpꝛehendũt noie g̃ie in illo verbo. Exequabit g̃ram g̃ie.

Articulus septimus.

c Ōnseq̃nter queri⁹ de. 7°. p̃ncipali. ⁊ circa h̃ q̃rũt duo. ℙ° vtꝝ per pñiaz possit remitti qõcũqz peccñ. ꝛ° vtrũ per eam possit remitti tota pena debita pcco.

p ℝimo oñdo ꝙ per pñiaz non põt remitti qõcũqz peccatũ. illõ p quod remittit pccñ tante bonitatis dz esse quãta ẽ malitia i peccõ. sz malitia peci est infinita cum sit õ bonũ infinitũ. sz bonitas p̃ñie nr̃e est finita. g̃ per pñiaz ñ põt remitti pccñ. Itez ois pnia aut est informis aut formata. sz p pñiaz informẽ cũ nõ sit digna nõ põt remitti pccñ. nec per formatã. qꝛ pꝛesupponit remissionẽ peci. sicut introductio vni⁹ forme pꝛesupponit expulsionẽ forme ꝓrie. g̃ p nullã pniam remittit pccñ. Cõtra Eze. 18°. Si impius egerit pniaz ab oĩbus peccis suis. seqtur. oĩuz iniquitatũ eius quas opatus est nõ recoꝛdabor. Item mgr̃ in lr̃a huius di. c. penl̃. Tal⁹ est erga hoies pietas dei. ⁊ parũ post seqtur. ꝙ si ad sũmum perueniat aliquis maloꝝ. ⁊ inde velit reuerti ad virtutis viam suscipit ⁊ libenter amplectit.

Rñdeo ꝙ pnia põt accipi p pnia informi. aut fõmata per g̃ram. ⁊ vtroqz mõ põt accipi p hitu vel actu interiori vel exteriori. dico g̃ ꝙ pniaz informez siue accipiat⁹ p hitu. siue p actu interiori. siue exteriori. siue p oĩbus simul non põt remitti pccñ nisi

dispositiue inc̃ꝫtũ p ipsam disponitur hõ ad suscipiendũ g̃ram dei per quã formaliter remittit peccatũ. specialius tñ disponit ⁊ directius ad pcci remissionẽ c̃ꝫ quecũqz alia virt⁹ informis. qꝛ oĩa peccata in hoc cõueniũt ꝙ vnũqõc̃ꝫ est quedã iustitia ℨ iustitiaz legis diuine. ⁊ pnia spãliter ⁊ directe disponit hoiem ad hoc vt possit ⁊ velit pꝛo illa iniuria debitam emendaz facere cũ adiutoꝛio dei. Qño aũt se hẽat ad remissionẽ culpe pnia formata inferius declarabit. Ad p^m in opp^m dõ ꝙ c̃ꝫuis bonitas p̃ñie nr̃e sit finita. tñ virtus meriti xp̃i sine q̃ p pñiam nõ possem⁹ mereri remissionẽ pcci aliquo mõ est infinita inc̃ꝫtũ fuit meritũ illius qui bonitatem hẽt infinitã. Ad ꝛ^m dõ ꝙ ꝛ̃i pnia informis nõ sit digna per se. tñ ipsa de congruo meretur suam formationẽ. ⁊ ex cõseq̃nti pccõꝝ remissionẽ q̃ duo xp̃s meruit de condigno vnicuiqz penitẽti fideliꝫ facienti qõ in se est. vt in. z°. li°. visum est.

s Ecundo quer̃tur vtꝝ per pñiaz possit remitti tota pena pccõ debita. Et vi ꝙ nõ. qꝛ sap̃. ii°. per que peccat quis p h̃ ⁊ torquet⁹. g̃ cũ nõ tñ peccet corde. sed ⁊ ore. ⁊ corpore. nũc̃ꝫ tñ põt hõ pẽitere in corde qn sit debitor pene in corpe. Itẽ c̃ꝫtũcũqz pfecte homo peniteat. tñ p̃fiteri tenet⁹. ⁊ penitentiã iniunctã facere. Item p pñiaz non põt remitti tota pena p peccñ contracta. g̃ multo minus pena satisfactoꝛia cũ sit vtilioꝛ. Contra latro per pniaz meruit totã remissionem pene pccis suis debite. alr̃ non diꝛisset ei xp̃s. Hodie mecũ eris i paradiso. Item actus exterioꝛ acceptat⁹ pp actũ interiorem. Ūñ glo. sup illud Bene. 4°. Respexit dõs ad Abel mentẽ offerẽtis nõ obl̃oz attẽdit. que placet ex mũditia offerentis. cũ g̃ per actũ exteriorem possit remitti tota pena pccõ debita. multo fort⁹ h̃ põt fieri per actũ p̃ñie interioꝛez. Rñdeo ꝙ nõ est debitũ qn p pniaz rõne sui actus interioris ⁊ exterioris sil̃ possit remitti tota pena. pccõ debita. vel vt melius dicã exsolui. tãta etiã põt esse intentio actus iterioris ꝙ p eius perfectionẽ ⁊ doloꝛem sensibilẽ cãtuz ex pfectione actus mereat⁹ penitẽs remissionẽ totius pene pccõ debite. vel p equualentiaz soluit totã penã pccõ debitã. ita ꝙ si post cõpletũ illius cõtritiõis motũ decederet nullã penaz in purgatoꝛio sustineret⁹ h̃ aũt nõ cõuenit cuilz cõtrictioni. qꝛ nõ semp cũ remittit⁹ offensa remittit⁹ satisfactoꝛia emẽda. Ad p^m in opp^m. dõ ꝙ cũ p mẽbꝛa non peccet⁹ niũ instr̃aliter. ita ꝙ ℨ Unset⁹. dꝫ ꝓcep. virgia. c°. 4°. Quicqd faciũt totũ imputãdũ ẽ voluntati. illud verbũ sap̃. intelligit⁹ sm cõgruitatem non neccitatẽ. Ad ꝛ^m dõ ꝙ post q̃ꝫtãcũqz cõtrictõnez neccia sit cõfõ. ⁊ alicui⁹ opis exterioꝛis expletio si facultas affuerit. hoc ẽ pp oblãtõez p̃cepti. qꝛ recõciliari dz peccoꝛ nõ tñ sm iudiciũ dei. sz ẽt sz iudiciũ militãtis ecclie. Ūñ actus pẽitendi. nec peccatũ. nec penã remittit nisi sit cũ ꝓposito cõfitẽdi. ⁊ iudiciũ ecclie subeũdi si facultas affuerit. qꝛ alr̃ actus ille nõ eẽt sufficiẽs. nz eẽt ꝓtritio. qꝛ cõtritio est act⁹ penitẽdi formal⁹ g̃ra. Ad ȝ^m dõ ꝙ pnia ẽ remediũ directe ad purgationẽ p̃sone ñ nature nisi inc̃ꝫtũ purgatio p̃sone meret⁹ purgationẽ corruptiõis nature post hãc vitã recipiẽdã. iste aũt pene q̃ dicũt cõtracte directe respiciũt naturã. pena aũt satisfactoꝛia directe respicit p̃sonam.

Articulus octauus.

c Onsequenter querit de 8°. pncipali. ⁊ circa ꝫ querũt duo. ℙ° vtruz oēs virtutes amisse per pniaz restituāt. ⁊°. vtrum bona opa mortificata p cōsequētē pniaz viuificēt.

p Rimo oñdo q nō oēs virtutes p pniaz restituant ſm ph^m.⁊°.ethi.c°.3°. Signū habitus ē supueniēs voluptas in ope. sed multi sunt penitentes q non delectant in actibus oiuz vtutū. ſz actus eis cōformes cū magno labore ⁊ difficultate opantur. g̃ p pniaz non oēs habitus vtutū restituūt. Jtē ipossibile est siꝫ voluntatē inclinari ad aliqd̄ bonuz. ⁊ ad malū illi oppositū. sed p virtutē volūtas inclinat ad bonū. g̃ hīs vtutē nō inclinat ad malū illi bono oppositū. ſz multi sunt penitentes quoꝝ volūtas inclinat ad malū oppositū bono ad qd̄ incliat aliqua vtus. g̃ non oēs virtutes p pniaz restituūt. Jtē illud p qd̄ virtutes restituūt eaꝝ infusionez p̄cedit. ſz pnia non p̄cedit vtutes alias. q⁹ oīs vtutes simꝫ infandū̄tur. g̃ p pniaz nō oēs vtutes restituūt. Cōtra p pniaz penitēs iustificat. sed gnāl iustitia p q̃ aliquis in cōspectu dei iustus dī p̄hebēdit oēz virtutē. q⁹ innocens vita oēz requirit vtutē. ⁊ sicut dicit glo. sup illud psal. Feci iudiciū ⁊ iustitiā. hic ē assertio innocētis vite. g̃ p pniaz oēs vtutes amisse restituūt. Jtē glo. sup illud Jsa. 5°. nō adijciet vltra. aia si per pniaz p̄stinū robur recepit vocabitur hitaculū sci ⁊ fiet templū dei. ſz p̄stinū robur nō recipet aia per pniaz nisi p eam oēs vtutes amisse restituerent. q⁹ robur aie i vtute cōsistit. g̃ p pniaz oēs vtutes amisse restituūt. Rādeo dd̄ q p pniaz oēs vtutes amisse restituūtur loquēdo de illis vtutibus q̃ in hoie sunt per infusionē sicut. n. oīsuz est li°. 3°. di. 27ª. Charitas nō pōt eē in aia cū carentia alic⁹ vtutis necessarie ad rectitudinē spūal vite. ſz sicut hituz est supius in hac di. p pniaz remittuntur oia pcā q̃ remissio esse nō pōt sine charitate. p pniaz g̃ restituit vtus charitatis ad qd̄ sequitur q p pniaz restituūt oēs vtutes amisse necessarie ad rectitudinē vite. vñ glo. sup illud Jsa. 52°. Solue vincula colli tui captiua ⁊c. dicit vt graui onere liberata ⁊ recipiēs ornamēta p̄stina cesset esse captiua. ſz ornamēta p̄stina sunt vtutes q̃ amisse erāt q̃ sūt aie ornamēta. Ad p^m in opp^m dd̄ q illud vbū ℙhi. intelligī de hitu acqsito. hīs. n. hitū infusuz pp carentiā acqsiti hitus multotiēs opat bonū cū labor ⁊ difficultate eo q potētia ad ꝫ nō est p actus assuefacta. posset tū infundi in tanta pfectione q̃ absq; acqsito hitu oparet bonū sine difficultate. vel pōt dici q hīs hitū infusuz ⁊ nō acqsituz opatur cū delectatione sub rōe qua est hituatus. q̃uis illa delectatio sit pmixta labori ⁊ difficultati pp carentiaz hitus acqsiti ⁊ assuefactionē ad opa cōtraria virtuti. Ad ⁊^m dd̄ q volūtas simul pōt inclinari ad aliqd̄ bonū ⁊ ad malū oppositū nō tū p idez nec eodē mō. cū aūt p hitū infusuz inclinat ad bonū ⁊ p reliquias male ꝓsuetudinis q̃ p̄cessit inclinat ad malū oppositū non incliat ad oppositā per idē nec eodez mō. p̄dicte tū inclinatiōes inq̃tū sunt in eadē potētia sese remittūt. Ad ꝫ^m dd̄ q q̃uis actus infuse pnie vtutes alias nō p̄cedat. tū actus pnie acqsite vel actus penitēdi ipam p̄cedens p̄cedit ordie durationis vel nature restitutionē amissaꝝ virtutuz.

f Ecundo querit vtr bona opera mortificata per seq̃ntē pniaz viuificent. Et vi q non. Eze. 18°. Si auerterit se iustus a iustitia sua. sequr. oēs iustitie eius quas fecerat nō recordabunt. ſz si per sequentē pniaz viuificarent recordarēt. g̃ p̄sequentem pniaz non viuificātur. Jtē qd̄ nō est viuificari nō pōt. ſz bona opa mortificata nō sunt. q⁹ pterierūt. g̃ per sequentē pniaz viuificari nō p̄nt. Jtē in quo corrūpit vita corrūpit p̄nc^m vite. ſz illud i q° corrūpit p̄n^m vite viuificari nō pōt. g̃ bona opera mortificata p sequentē pniam viuificari non p̄nt.

Contra glo. sup illd̄ Joel. 2°. Reddā vobis ānos quos cōedit locusta. dicit nō patiar pire vbertatez quā pturbationib⁹ p̄didistis. ſz per illaz vbertatez intelligī bonoꝝ operū multitudo q̃ erat p̄dita pturbatiōibus p̄ccōꝝ. g̃ opa talia per sequentē pniaz reuiuiscūt. Rādeo Bona opa viua dicūtur q̃ fiūt ex radice spūalis vite q̃ est. ē charitas: pp q̃ operās remunerādus ē in vita eterna. hec tū per sequens p̄ccū mortale mortificatur nō per se nec absolute ſz per accūs ⁊ in relatiōe ad p̄ccōrez. q⁹ durāte peccati mortalis obstaculo hō pungere nō pōt ad efficaciaz illoꝝ operū. q⁹ cū p̄ccō mortali remunerari nō pōt in vita eterna bona opa dicūt mortua q̃ nō fiūt ex radice spūalis vite q̃ ē charitas ⁊ tlia sūt bona opa i mortali p̄ccō fcā. dico g̃ q opa bona mortificata per sequentē pniaz viuificāt inq̃tū p eā tollitur p̄cci obstaculū quo erat hō indignꝰ cōseq effica ciā illoꝝ opuz in eterna vita. ſz opa mortua nunq̃ viuificant. q⁹ p se ⁊ absolute mortua sunt. q⁹ nō p̄cesserūt ex radice spūal vite. Ad p^m in opp^m dd̄ q illa auctoritas intelligenda ē de ill q p pniaz ad deū nō reuertūt. Ad ⁊^m dd̄ q q̃uis bona opa mō tificata p̄terierūt manēt tū pnia in diuina acceptatiōe q̃ reputatione digna nisi sit ipedimētū ex pte illius a quo talia opa p̄cesserūt. Ad ꝫ^m dd̄ q in bonis operibus q̃ mortificata dīf nō ē corruptū p̄ncipiū vite per se ⁊ absolute. ſz p accūs in relone ad p̄ccōrem pp p̄cci obstaculū. illud aūt accūs p pniaz remouetur.

Articulus nonus.

c Onseqũnter q̃rit de 9°. pncipali. Et circa ꝫ q̃rūt ⁊°. ℙ° vtrū de p̄ccō p pniaz remissio teneat hō ãplius penitere. ⁊° vtrū peccator p pniaz possit pluſq̃z semel resurgere.

p Rimo oñdo q de p̄ccō p pniaz remisso tenet hō ãpli⁹ pēitere. Aug⁹. in li°. de pnia nō mltū longe p⁹ p̄n^m dicit q q̃dā ē pnia cui⁹ actio p totā istā vitā q̃z in carne mortali degim⁹ ppetua supplicationis subeūda ē hūilitate. g̃ de p̄ccō q̃tūcūq; remisso hō tenet per totā vitā suā penitere. Jtē de pe. di. 3. §. p°. ⁊ hz in lra paꝝ vltra me^m pñtis distictiōis dz ō p̄ccōre q semp doleat ⁊ dolere gaudeat. Jtē hō n pōt eē certus de lege cōi de remissiōe culpe sue iuꝝ illud Eccl'. 9. Nemo scit vtr odio an amore dign⁹ sit. g̃ si nō semp penitet periculo discrimis se exponit qd̄ qlz vitar tenet. P p⁹ recupationē sanitatis nō dz vti hō medicia curatiua ſz sanitatis ꝓseruatiua

ſz pnia medicia ẽ curatiua. g̃ nõ tenet hõ pẽitere õ pccõ p̃ remiſſionẽ illi⁹. Itẽ vera pnia reddit hominẽ innocẽtẽ. ſz inocẽs pẽitere ñ tenet. g̃ hõ poſt pccõ⁊ remiſſionẽ de illis penitere nõ tenet. Rñdeo q̃ pnia põt accipi ꝑ pnia q̃ ẽ virt⁹ vel ꝑ pnia q̃ ẽ ſacr̃m. dico g̃ q̃ de pccõ remiſſo per pniaz q̃ ẽ virtus tenet hõ ſacr̃m pnie ſuſcipere ſi põt. ſz accipiẽdo penitere ꝑ exteriori actu virtutis nõ tenet hõ penitere de pccõ per pniaz remiſſo ⁊ q̃ztũ ad culpã ⁊ q̃ztũ ad penã. Sili̇r nec loquẽdo de penitere inq̃ztũ dicit iteriorẽ actũ virtutis niſi in cãu. ſ. qñ non adeſt ꝓbabilis cõiectura de remiſſiõe pcci. aut qñ de pccõ ſuo ex deliberatione recogitat. tũc. n. illud deteſtari tenet. nõ. n. fideliter ſuat reparatũ fedus diuine amicitie cui actu nõ diſplicet qñ de ꝯ deliberat illud q̃ inter ipm ⁊ deũ cã fuit inimicitie. ꝑtinue tñ tenet hitualr penitere. qz ñ põt dimittere hitũ pnie niſi ruendo in pccñ mortale. de hitu aũt pnie aut de interiori actu in cãib⁹ ſupradcis intelligi dz illud verbuz Aug. z°. li°. de ſacra. pte. i. c. z°. cũ dicit. Neceſſe hẽs ſemp peniteꝛ. ſatiſfacere potes. nimis facere nõ potes. melius eſt vt plus facias q̃z minus. Sili̇ mõ intelligende ſunt due auctoritates ad primã ptez allegate. Ad z^m dõ q̃ quia hõ nõ põt certꝰ eſſe de remiſſione pcci certitudine ſciẽtie. iõ ſufficit certitudo ꝓbabilꝭ coniecture ad ꝯ q̃ ſe exponat diſcrimini ſi ita nõ vacat actui penitendi ſicut añq̃z hꝫet ꝓbabilẽ cõiectur̃ de remiſſõne pcci ſui. tũc aũt ẽ probabilis ꝓiectura qñ hõ fecit q̃ in ſe ẽ dolẽdo. cõfitendo. ſatiſfaciendo. ⁊ ꝓpoſiti canendi habẽdo. Ad p^m ad ptez aliaz dõ q̃ frequẽter ea que ſepanꝭ in iferiori vniunꝭ in ſupiori. ⁊ iõ qz ſuperior ẽ medicina ſpñalis q̃z corporalis. magis põt reperiri in ea aptitudo ad curandũ ⁊ ad ſanitatẽ recuperatã cõſeruandũ q̃z in vna medicia corporali. ⁊ tñ qñq̃z inuenit in corpalibus aliq̃d cõferens ſanitati recuperãde ⁊ cõſuatiõi recuperate. Ad z^m dõ q̃ innocẽs dupliꝛ põt dici. Aut qui non ẽ nocẽs nec fuit. ⁊ talis inocẽs penitere nõ tenet. ſz ſic pnia nõ facit pccõrez innocentẽ aut q̃ nõ eſt innocens. ſz tñ fuit. ⁊ talis inocens penitere tenet interius in caſibus ſupradcis ⁊ ꝯ mõ pnia pccõrez reddit innocentẽ.

s **Ecundo queriꝭ** vt⁊ pccõr p penitentiaz poſſit pluſq̃z ſemel reſurgere. Et vi q̃ nõ. q non põt a vera pnia cadere nõ põt plus q̃z ſel̃ per pniaz reſurgere. ſz vere penitẽs nõ põt a pnia cadere. qa vt hꝫ de pe. di. z. §. p°. Jnãis eſt pnia quã ſequẽs cꝛpa coiquinat. g̃ pccõr per pñiaz non põt reſurgere plus q̃z ſemel. Itẽ Ap⁹ ad Hebreos 6°. Impoſſibile eſt eos q ſemel ſunt illumiati. ſequtur ⁊ plapſi ſi rurſus vocari ad pniaz. Itẽ z^a. q. 4. Eſt iuſta. in fine. facilitas venie ꝯcentiuñ tribuit delinquẽdi. Cũ g̃ deus nulli debeat retribuere incẽtiuñ delinquendi. tribueret aũt ſi penitenti parceret plus q̃z ſel̃. g̃ remittit pccã ꝑ pniaz pl⁹ q̃z ſel̃. Cõtra miaz nõ negat deus hõi quã ꝓcipit hõi ab hoie impendi ſz vt hꝫ Math. 18°. Deus vult q̃ hõ pcat hõi quotiẽſcũq̃z in ipm peccauerit. g̃ deus pcit hõi quotiẽſcũq̃z penituerit. Itẽ de pe. di. z^a. §. Itẽ q̃ frequenter. dr̃ q̃ xp̃s tot ſanauit claudos cecos ⁊ aridos ne deſpet ſepe pccõr. Rñdeo q̃ pccõr per pñiaz põt plus q̃z ſemel reſurgere ſicut probat in lr̃a plurib⁹ auctoritatib⁹ ⁊ exemplis. qõ ⁊ rõne declarat. Hõ a vera pnia põt excidere ⁊ verã pniaz recuperare. ſz va pnia nũq̃z caret pccõ⁊ remiſſione. q̃ aũt hõ a vera pnia poſſit excidere. põt ꝓbari ꝑ ſilem modũ q̃ ſupi⁹. li°. z°. di. zi. ꝓbatũ. ẽ q̃ charitas poſſit amitti in nõ ꝓfirmatis. Preterea ẽ in ſubiecto vertibili. ſ. in volũtate nec ꝓtinuatio in futuꝛ õ ei⁹ cẽntia ẽ. Qõ aũt verã pniaz poſſit recupare ꝓbo. qz hõ q̃z diu ẽ in vita põt facere qõ in ſe ẽ vt ſibi detur a õo pnia vera. ſz oi facienti qõ in ſe ẽ deus dat pniam verã. aliꝭ. n. nõ pulſaret hoiem vt faceret qõ in ſe ẽ dr̃ aũt Apoc. z°. i ei⁹ pſona. Ego ſto ad hoſtiũ ⁊ pulſo. Qõ aũt vera pnia nũq̃z careat pccõ⁊ remiſſiõe ꝓbatur ſic. dr̃ de pnia di. z^a. §. Itẽ q̃ freq̃nter. ⁊ recitat magr̃ in lr̃a h⁹ di. c. penl̃. Conſtat ei multũ pccã diſplicere q ſemp põſto eſt ea deſtruere. ſz ſi vera penitẽtia alĩ careret pcci remiſſiõe. de⁹ nõ eẽt ſemp põſto pccã deſtruere qz hõ ꝑ verã pniaz q̃ztũ ẽ iſe remouet a ſe oẽ qõ reſiſtit deſtructiõi pcci. Preterea ad p̃ncipale Aug. li. i. retrac. c. 18°. de quocũq̃z peſſimo in hac vita ꝓſtituto nõ ẽ deſpãdũ. ſz ſi p pniaz nõ poſſz hõ reſurgeꝛ plus q̃z ſel̃. de peccãte mõtalr ꝑ pniaz eẽt õſpandũ. g̃ ꝑ pniaz põt pccõr reſurgere pl⁹ q̃z ſel̃. imo quotiẽſcũq̃z ve pẽituerit. Ad p^m in opp^m dõ q̃ mior ẽ fla. ad ꝓbationẽ dõ q̃ pnia q̃z ſequẽs cꝛpa cõignatianis dr̃. ñ qz nõ fuerit va. ſz qz inſufficiẽs ad vitã etnã obtinẽdã vt carẽs fructu illius pnie q̃z ñ ſeq̃t cꝛpa ei⁹ fruct⁹ ẽ vitatõ gehẽne ⁊ adeptõ glie. ⁊ ſic expõit glo. ibidẽ. ⁊ magr̃ i lr̃a nõ multuz añ mediũ di. pñtis. Ad z^m dõ q̃ ibi ñ negat Apls pccõrẽ poſſe ꝑ pniaz reſgeꝛ pls q̃z ſel̃. ſz penitẽtẽ ꝑ relapſũ ñuocari poſſe. z°. ꝑ bap^m. vñ glo. ibidẽ. Impoſſibile ẽ eos motos ad pniaz q ꝯ acceꝑũt ſel̃ rurſus ñouari. i. rbaptizari ꝑ pniaz Ad z^m dõ q̃ facilitaſ vẽie q̃z^m ad rẽiſſionẽ pene ſatiſfactõie icẽtiuñ tribuit õliquẽdi. ⁊ ſic pccõr ñ ꝓſeq̃t facilr̃ veniã. qz õ lege cõi õs ſẽp exigit ꝑ pccõ penã ſatiſfactoriã. ſz q̃ztũ ad rẽiſſiõez offẽſe ñ tribuit icẽtiuñ õliquẽdi. ſz magis cauẽdi pcciñ exemplor. ⁊ difficlras vẽie q̃ztũ ad offenſaz occaſionẽ tribueret deſperationis.

Articulus decimus.

c **Onſeq̃nter** q̃riꝭ õ. io. p̃ncipali. Et cir^a h̃ q̃rũt z° Ꝓ° vt⁊ pñia ſit alijs vtutib⁹ poꝛ origie. z° vtũ ſit alijs vtutib⁹ prior dignitate.

p **Rumo oñdo** q̃ ſit alijs vtutib⁹ põr origie. fũdamñtũ ẽ alijs ptib⁹ edificij p̃mũ origie. Sz ap⁹. ad hebre. 6° dic̃ pniaz eẽ fũdamñtũ. g̃ ẽ alijs vtutib⁹ prior origie. Itẽ glo. ſr̃ illõ math. z°. Pniaz agite. dic̃ q̃ pñie vtuſ ẽ ꝑ pñiaz primeꝛ veterũ hoiez. Itẽ p⁹ ordie nature ẽ receſſus a tmio a q° q̃z acceſſus ad terminuz ad quẽ. ſz ꝑ pñiaz ẽ receſſus a pccõ q ẽ tmin⁹ a q° ꝑ alis vtutes ẽ acceſſus ad deũ q ẽ termin⁹ ad quẽ. g̃ pñia ẽ alijs vtutib⁹ poꝛ origie. Cõtra eoꝛ q̃ ſil ſũt vnũ ñ ẽ origie p⁹ alio. Sz oẽs vtutes ſil̃ infũdũt. g̃ vna nõ ẽ origie poꝛ alia. Rñdeo q̃ de pñia ⁊ alijs vtutib⁹ poſſum⁹ loq q̃ztũ ad eaꝛ eẽntias q̃ ſũt hit⁹ vel q̃ztũ ad eaꝛ actus. quolz iſtoꝛ mõꝛ põt cõperari virtus pñie tam infuſa q̃z acquiſita ad virtutes alias. Dico ergo q̃ q̃zuis inter habitum penitentie infuſe ⁊ alias virtutes ifuſas non ſit proꝛie loquendo ordo originis. quia a deo immediate tan

tum est earum origo ⁊ simul omnes infundit. tam in ꝯtū habitus pnie non est natus esse in anima nisi hituata fide ⁊ spe. nec habitus charitatis nisi mediāte hitu pnie. saltē in subō in quo pōt hre pncipalez suū actū. q nō est nisi respcū mortalis pcī. iō aliquo modo pōt dici hitus infuse pnie p̄or origine hitu charitatis ⁊ posterior fide ⁊ spe. ꝯtū aūt ad actꝰ vtutū magis ppie attēdit ordo ꝑm originē. actus n. pnie vt in plibus orit ex actu timoris ꝯcunqz tī ex actu amoris. timor aūt ⁊ amor ē ex actu fidei dictātis timēda ⁊ amāda. ⁊ iō actus fidei ⁊ timoris p̄ores sunt origie actu penitēdi. ⁊ q: ēt virtus pnie pcīm detestat in spe venie. actꝰ penitēdi p̄suppōit actū sperādi qbusdam ḡ vtutibꝰ est origine posterior. ⁊ qbusdā p̄or. Ex dcis satis pz qd dō est de cōpatiōe pnie acqsite ad alias virtutes acqsitas ꝯtum ad ordinē originis. Ad pm in oppm dō q fundamentum nō tm̄ est alijs partibꝰ prius origine. sz eaz ēt firmatiuū seu sustētatiuū. ⁊ iō virtus aliqñ dr fundamētum vel q: origine p̄or. vel q: aliaz firmatiua seu sustentatiua sub rōne vtriusqz. dr etiam virtus p̄or vel in doctrina xp̄iane religiōis vt in exīcia edificij spūalis. pmo mō pnia est alijs virtutibꝰ p̄or. vñ tā xps ꝯ eiꝰ p̄cursor Joānes doctrinā xp̄iane religiōis a pnia iceperūt. Et hō mō dicit Apo. ad Hebre. pniam esse fundamētū. sz rōne p̄oritatis in exīcia edificij spūalis ⁊ sustētatiōis fides ponit fundamētū. ad Heb. ij°. ⁊ pma Lor. 3°. Rōne aūt firmatiōis in aduersis fortitudo dr etiam fundamentum. vñ sup illud Luce. xi. Ne terreamini ab eis q occidūt corpus dic glo. q fortitudo est fundamētū fidei. rōne etiā firmatiōis vtutū in pspis humilitas dic fundamētū. Un Ber. 2°. de ꝓsidera. ad Eugeniū. c. 8. Bonus fundus humilitas. q: etiā charitas p̄or ē origine alijs virtutibꝰ inꝯtū formate sūt ⁊ maxie alie firmant p eam. iō ēt dr fundamentū. vñ apls. ad Ephe. 3°. In charitate radicati ⁊ fundati.

Ad 1m dō q illud vbum dz itelligi de forāta pnia iformis. n. nō pmit veterē hoiem nisi dispositiue ⁊ q: pnia magis de primo disponit ad formaz virtutū que est charitas ꝯ aliqua alia vtus. iō p̄us origine dr formari ꝯ alie in via reformatiōis. Ad 3m. dō q ꝯtuis in executiōe motus exteriorꝭ p̄or sit ordie nāe recessus a tmino a quo ꝯ accessus ad tminū ad quē. tm̄ in itentiōe est e converso. ⁊ iō q: iteriores motus inꝯtū sunt volūtarij ptinēt ad itētionē i eis p̄us est ordie nature accessus ad tminū ad quez ꝯ recess. a tmino a quo volūtas. n. a malo recedit propter bonū. Ad argum in oppm pz quid dō ex dcis in questione.

s Secundo querit vtrū pnia sit alijs vtutibꝰ p̄or dignitate. Et vr q sic. cā p̄or est dignitate cāto. sed pnia restituit vtutes amissas vt supi° oñsuz est. ḡ ē vtutibꝰ alijs dignior. Itē illa vtus est alijs dignior q̄ hz dignior actuz. sz recōciliare deo q est actꝰ nobilissimꝰ est actꝰ pnie. ḡ est inf oēs vtutes dignissima. Itē cōpositum dignius est ꝯ ps. sz pnia formata dic ꝓpositū ex habitu pnie ⁊ charitate. ḡ pnia formata est charitate dignior ⁊ ex pnti oibꝰ vtutibꝰ alijs. Cōtra Aug°. 15. de tri. c. 18. dic ō charitate q nullū ē isto dei dono excellētiꝰ. ḡ pnia nō ē dignō charitate. Rūdeo illa vtus est dignō q̄ dignuꝰ hz obiectū. ⁊ sub rōe dignioꝛ. ⁊ q: vtutes theolo. deū

hūt p obiecto. morales āt nō. digniores sūt theolo. vtutes ꝯ morales. cā ḡ pnia sit vtꝰ moralis. q: est ps potētial iustitie vt supiꝰ oñsuz est. segt q vtutes theolog. digniores sūt pnia. Inter aūt morales vtutes ille sūt digniores q̄ magis ꝺ ppiquo deū sic finē respiciūt. he aūt sūt latria ⁊ pnia. quaz actꝰ sunt circa q̄ directe ⁊ imediate ordinant ad diuinū honorē. ⁊ iō int vtutes morales sūt nobiliores. ⁊ q: latria p̄ncipaliꝰ respicit tēdētia i bonū. ⁊ ex pnti recessum a malo. pnia aūt e converso. iō dignior ē latria ꝯ pnia vt oñsuz est li°. 3. di. 9a. Int oēs vtutes morales latria ē vtus nobilior. Ad pm dō q pnia nō est cā restitutiōis vtutū amissaz nisi sic dispositio q̄dā nō oz aūt dispōnē ee nobiliorē habitu ad quē dispōit.

Ad 2m dō q recōciliare deo ptinz ad pniaz dispositiue ad fidē āt ⁊ spē ⁊ charitatē p̄ncipaliꝰ. Ad 3m dō q pnia formata nō ē ꝓpositū ex habitu pnie ⁊ charitatis. sic neqz mā formata ē ꝓpositū ex mā ⁊ forma nec sic oz ꝓcedi q mā formata sit dignuō forma. sic nō oz cōcedi q mā formata sit dignuor sua forma q̄ est charitas.

Articulus vndecimus.

Onsequenter querit de ijo p̄n c cipali. Et circa h q̄runt. 2. Prio vtrū pnia solēnis sit iterabilis. ⁊ qbus psonis debeat iponi. Sco quę sunt illa que ad ritum illius pnie requirunt.

D primam qōnem dō q est pnia se a creta. publica ⁊ solēnis ⁊ est oīs solēnis publica. sed nō ꝓuertit. solēnis asit nō iterat ne ex sui iteratiōe vilescat. ⁊ q: rememoratio est expulsiōis p̄moꝝ parētū de paradiso terrestri q̄ semel tm̄ fcā est. ⁊ sic dic magr in 4ra vltra mem pn̄tis di. h ꝑ graviorib horrendisqz ac manifestis delictis tm̄ iponit. de hac dr decretoꝝ di. 50. Si qs post remissionē. §. Pōt ē q̄daz pnia q̄ solēnis appellat q̄ semel tm̄ i eccl̄ia ꝓcedit. hec dicis iponēda nō est. vñ ea di. In capite. §. hāc aūt. dr q hāc pniam nulli vnqz clicoꝝ agere ꝓcedit. arqz iō huiuscemōi penitētes ad cleꝝ admitti ꝓhibent qō ēt ꝓbat ꝑ illud qō hr ea. di. ꝓfirmatū. ⁊ duobus caplis se. nisi sint clerici depositi. tūc. n. eis pōt solēnis pnia iponi. ⁊ q: h statutū est pp clicatus dignitatem. vr posse ꝓcludi q nec laicus psonis isignib nec religiosis debēt imponi pp statuū dignitatem. Juuenib etiā nō facil iponēda est pp etatis fragilitatē. vt hr. c. di. Pēitētes. psonis āt alijs a p̄dcis tam viris qz mulierib pōt imponi.

D secundam qōnez dō q sic hr di. a sup ꝓadcā. c. In capite. In capite q̄dragesime. Oēs penitētes q publicā susceperūt pniam añ fores ecclie se repēntēt ep̄o ciuitatis sacco induti. nudis pedib. vltib i terra demissis. reos se eē habitu ⁊ vtu ꝓtestātes. ibi adesse dēt decani. archidiacōi. archipb̄ri pochiaz. ⁊ p̄sb̄ri pniz q eoꝝ puersationez diligent ispicer debēt. post hi ecclīā eos introducāt. ⁊ cū oi clero. 7. pnie psalmos i fra p̄ferr ꝓstratis cum lachrymis eoꝝ absolonem decantet. tūc surgens ab oone iuxta qō canones iubens manꝰ eis i ponat. aquam benedcām sup eos spargat cinerem

ꝑus mittat. deinde cilicio capita eoꝝ cooperiat. ⁊ cū gemitu ⁊ crebris suspirijs denunciet eis. q̄ sic̄ Adam, pieco⁹ est de paradiso. ita ⁊ ipsi pro pcis ab ecclia abijciunt. postea iubeat ministris vt eos ex ianua ecclie expellāt. clerici vero psequant eos cū rīsorio. In sudore vultus tui vesceris pane tuo ⁊c. vt videtes scām ecclīam p facinorib⁹ suis tremescām atq; cōmotā nō puipēdāt pniam. in sacra aūt dñi cena rursus ab eoꝝ decanis ⁊ eoꝝ p̄sbyteris ecclie liminib⁹ repūtent. ⁊ sic̄ dic̄ glo. ibidē ita fit quolibz āno vt tali die mittant in eccliam. ⁊ lz stent i eccliā nō tñ coicabūt cū alijs i eucharistia vl̄i osculo. ⁊ sic erūt vsq; ad octauā pasce. ⁊ tūc itez exhibūt ō ecclia ⁊ erūt ex eccliaz vsq; ad talē diē sequētis anni. ⁊ ꝫ fiet vsq; ad finē pnie. ⁊ si bñ penitēt. 2° āno vl 3°. pōt eis reddi igressus ecclie.

c **Jrca lr̄am** ℙnia est scōa tabula post naufragiū. ꝫ p silitudinez dcm̄ est. ℙria. n. tabula i mari est nauis q̄ cū aliq̄ frangit. ꝓtingit q̄q; q̄ aliq; adherēt alicui tabule nauis p cui⁹ adiutoriū applicāt ad portū salutis. sic dico q̄ exītib⁹ in mari hui⁹ mundi. baptismus est sic̄ ꝑma tabla. i. sic̄ nauis a cui⁹ gr̄a cū hoies cadūt restat eis pnia tāq; tabula 2ª. cuz cui⁹ adiutorio deduci pñt ad portū salutis. ꝓstrue. ġ sic. q̄ pnia est tabula post naufragiū ꝫa ab illa q̄ est añ naufragium. posz tñ dici baptism⁹ ꝑma tabula post naufragiū vocādo p⁹ naufragiū originale pcm̄. eo q̄ originale pcm̄ ⁊ ei⁹ sequele sunt q̄dā fractio integritatis nāe quā in ꝑmis parentib⁹ a sua ꝓditiōe habuerat. ianis est. s. carēs fructu illi⁹ pnie supple. quā hz illa pnia quā sequēs culpa nō ingnat. ō pnia pcōz i. in q̄ aliqs pseuerat etiā si ad sūmū qs pueniat malez. s. in compatione alioz.

Di. xv.

e **T sicut** p̄dcis ⁊c. Supius exclusit mgr̄ errorē dicētiū q̄ pnia nō ē iterabilis. ℍic excludit errorē dicētiū q̄ pnia ē diuisibil̄. ⁊ diuidit̄ i z. ℙ° remouz errorē dicētium q̄ pnia ō vno pcō sine altero valz tūc q̄ agit̄. 2° errorē dicētiū q̄ ⁊ si tūc nō valeat. tñ valz q̄ de pcō altero ꝓterit̄. ibi Quibusdā tñ. 3° ponit auctoritates qb⁹ veritas ꝓfirmat̄ ibi. Satis arbitror. ℙria in duas. ℙrio determinat auctoritatē ꝓphetie ꝫ illi iducebāt p se. 2° auctoritates scōz. ibi. Aliaſ quoq;. ℙ° in tres. ℙ° ponit dubitationē. 2° solonem ibi. Sz ō his. 3° dubitationis orte ex solone explanationē. ibi. Attēde. Illa ps q̄ ibi icip̄. Aliaſ quoq; diuidit̄ in duas ptes. ℙ° recitat auctoritates q̄s illi errātes p se iducebāt ⁊ eoꝝ rōnez. 2° sūiungit p̄dcōz solonez ibi. ℍis rñderi. Illa ps que ibi incipit. Quibusdā tñ. in q̄ remouet errorē dicētiū q̄ pnia de vno pcō sine alio valz q̄ ō alio cōterit̄. diuidit̄ in tres. ℙrio oñdit q̄ nō valz ad meritū vite eterne. 2° q̄ valz ad remissionē pene ibi. ℙōt etiam. 3° subiungit confirmationē vtriusq; ibi. Ex his. Illa pars que ibi incipit. Satis arbitror. diuiditur in duas. ℙrimo ostendit q̄ nō potest diuidi pnia. Secūdo oñdit que sit vera pnia ibi. Ex p̄missis.

Articulus primus.

Jrca hanc di. querēdū est p̄cipaliter de. 5. ℙrimo ō satisfactiōe in gnāli. 2° de elia. 3° ō ieunio. 4° de oōne. 5° de restitutione. Circa p̄mū q̄runt̄. 8. ℙrimo vtz satisfactio sit actus vtutis. Secūdo vtz hō possit satisfacer̄ deo pro culpa. Tertio vtrum satisfactio debeat fieri p opa penalia. Quarto vtrū flagella que de⁹ imittit vel venire pmittit sup penitētes sint p eis satisfactoria. Quinto vtz possit fieri satisfactio p opa que fiūt i mortali pcō. Sexto vtrz hō possit satisfacere ō vno pcō mortali sine alio. Septio vtz deus possit remittere pcm̄ sine aliqua satisfactiōe. Octauo vtz enumerent sufficient ptes satisfactiōis. s. oōo. ieunīū. ⁊ elemosyna.

p **Rimo** ostendo q̄ satisfactio nō sit act⁹ vtutis. Actus vtutis est vtilis Sed satisfactio cū sit debita est inutilis. dr̄. n. Luce. 17. Dicite fui inutiles sumus. q̄ debuimus facere fecimus. ġ satisfactio nō est actus vtutis. Itē ℙhi. 2° ethi. c. 6. Virtus est habitus electiu⁹ Sz satisfactio q̄q; nō est electiua. sic cū aliqs ꝫ suā volūtatē satisfacē ꝓpellit̄. ġ satisfactio nō est actus vtutis. Cōtra Grego. in q̄dā omeā sup illud matthe. 6. Si qs vult post me venire. dic̄ q̄ dñs noster ꝫria opposuit medicamēta pcis vt lubricis ꝓtinē tiā. tenacib⁹ largitatē ⁊c. ġ destructio pcī ē p vtutē vel p ac̄m vtutis p satisfactionē aūt destruit pcm̄. ġ cū nō sit vtus est act⁹ vtutis. ℜñdeo q̄ q̄uis satis sit manifestū satisfactionē esse actū vtutis. cum sit actus pnie. q̄ vtus est. vt supius oñsū ē. ℍ tñ ⁊ alr declarat̄. Satisfactio ē. n. p illata iniuria volūtaria recōpēsatio ſm iustitie eq̄litatē cū ꝓposito nō cōmittēdi nouā iniuriā. ℍ ē q̄ ō iplicite dr̄ ō pnia di. 3ª. §. j. ⁊ recitat̄ i lr̄a hui⁹ di. c. 5. ⁊ sumptū ē ō ecclīasticis dogmatib⁹ ꝓpone. 23ª. Satisfactio pnie ē pcō rū cās excidē. nec eoꝝ suggestiōib⁹ aditū idulger̄. p recōpēsationē. n. p̄dcām cās p̄dcōz excidunt̄. ⁊ p̄p positū cauēdi a futura iniuria pcōz suggestiōibus aditus nō idulget̄. Sz facē recōpēsationē ꝫz eq̄litatem iustitie act⁹ est vtutis iustitie. vt videri pōt ex dcis ℙhi. 5. ethi. c. 7. ⁊ pl̄ib⁹ alijs locis. ġ satisfactio ē act⁹ vtutis. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ minor ē falsa. debitū. n. meritoriū est inc̄ztū iduit rōnē volūtarij. sic̄. n. hō facē ō necessitate vtutē. Vñ illa auctoritas itelligēda est ō iutilitate opposita pfcōi. sic̄ pz ex glo. ibidē. Ad 2m dō q̄ cū aliqs ꝫ volūtatē suaz satisfacere cōpellit̄ si est cōpulsio sufficiēs illa satisfactio non hz rōnem vtutis nisi p comparationem ad iudicē q̄ ad satisfactionē cōpellit. Vñ ⁊ sic cōpulsus nō satisfacit deo.

f **Ecundo queri** vtruz homo possit deo satisfacere pro culpa. Et videt̄ q̄ non. Anselmus. primo libro. Cur deus homo. ca. 13. Debet omnis qui peccat honorem deo quē rapuit soluere. ⁊ hec est satisfactio. Sed homo non potest deo soluere debitum honorem. quia in infinitum est honorandus. ergo homo non potest deo satisfacere. Item satisfactio fieri non potest de eo quod ex alia causa est debitum. Sed ratione beneficij a deo accepti non est aliqua creatura que non debeat deo id quod est ſm Aug̃m lib. 83m. questionum. q. 68ª. in

ne. ⁊ etiã ſm Ber. de diligẽdo deũ. c. 16. ꝯ homo nõ ꝺz de quo poſſit deo ſatiſfacere p̃o pecõ cõmiſſo. Jtẽ grauius eſt peccñ mortale actuale ꝙz origiale peccñ. Sz nullus purus hõ ſatiſfacere potuit p̃ pecõ originali ſm Anſel. 2°. lib°. Cur deus homo. non multũ longe poſt p̃ncipiuz. ergo multo minus põt ſatiſfacer̃ p̃ actuali pecõ mortali. Cõtra ꝺ pe. di. j. Si cui. §. Hoc idẽ ſacrificiũ ex lege offert penitens dũ ſatiſfactionẽ eccle iudicio ſibi ipoſitã ſcis exequi. Sz talẽ ſatiſfactionẽ exeq põt hõ. ꝯ põt ꝺo facere ſatiſfactionẽ q̃ eſt ſacrificiũ ſz legẽ. talis aũt eſt ſatiſfactio debita. Jtẽ ꝙto ille ꝺ quẽ peccaſ eſt miſericordior tãto facili⁹ ſatiſfieri ſibi põt. Sz de⁹ eſt miſericordiſſim⁹. ꝯ hõ facilime põt ſatiſfacẽ ꝺo.

Rñdeo hoiem poſſe ſatiſfacẽ deo. dupliꝛ põt itelligi. aut cũ alteri⁹ adiutorio. aut ſine. Prio mõ dico q̃ hõ põt ſatiſfacere deo i vtute. ſ. meriti xp̃i. cuius pticeps eſt hõ p̃ verã fidẽ. 2° aũt mõ hõ ſatiſfacẽ nõ põt deo. Vñ ſm Aug^m in euch. verſus finem. Nec antiquoꝝ qcũqz iuſtoꝝ p̃ter xp̃i fidẽ. ſalutẽ potuit inenire. hõ. n. p̃ ſe deo nõ põt eq̃le repẽdere. nec hoc ab eo exigere. ſed ſi fecerit famulando illud qõ põt plus ab eo nõ regrereť. Ad p^m in opp^m ꝺõ q̃ ⁊ ſi hõ p̃ ſe nõ poſſit deo reddẽ debitũ honorẽ ſm eq̃litatẽ iuſtitie tñ xp̃i meritũ ⁊ diſpoſitio penitentis facientis qõ in ſe eſt ſimul iũcta deo reddũt honorẽ debitũ ⁊ ſunt debita ſatiſfactio p̃ pecõ ſm eq̃litatẽ iuſtitie nõ cõpẽſantis meritũ penitẽtis. ſed ſm q̃ iuſtitia eſt ꝑdecẽtia diuie bõitatis. ſatiſfactio aũt merito xp̃i cõiũgit nõ realr. ſz p̃ verã fidẽ ip̃i⁹ penitentis. p̃ quã eſt pticeps illi⁹ meriti. Ad 2^m ꝺõ q̃ deus ex liberalitate ſua nr̃e infirmitati ꝑdeſcẽdẽs hoi conſtituit mẽſurã eoꝝ ad q̃ ꝺ neceſſitate teneť q̃ eſt obſeruãtia p̃ceptoꝝ vt ꝺ rliquo. i. de opib⁹ ſup erroga tiõis poſſint ſatiſfacere p̃ ꝓmiſſo. q̃ opa ⁊ſi debeamus deo debito ꝓgruitatis. nõ vult tñ tãꝙz nobis pcens vt ſibi debeanť debito neccitis niſi rõne voti. vel ſatiſfactiõis p̃ pecõ. Ad 3^m ꝺõ q̃ ꝙuis peccatũ originale nõ ſit ita graue p̃ſone ſicẽ peccñ actuale mortale. tñ graui⁹ eſt nãe. q̃ inficit nõ tñ p̃ſonã. ſz nãz. ita q̃ p̃ p̃ſonã mediãte nã. ⁊ iõ p̃ illo ſatiſfacẽ nõ potuit niſi p̃põderãs toti nãe humane. Quapp concludit Anſel. 2°. li. Cur de⁹ hõ. c. 7. q̃ illuz q ſatiſfacturuſ erat p̃ ꝓmoꝝ parẽtũ pecõ. oportuit eẽ pfectũ deũ ⁊ hoiem. purus. n. hõ toti humane nãe p̃põderare nõ poteſſz. põt tñ alr̃ dici ad ar^m q̃ p̃ peccõ originali xp̃s ſolus ſatiſfecit. Vñ a nobis nulla acq rit̃ ſatiſfactio p̃ originali peccõ. ſz tñ baptiſmi ſuſceptio p̃ quaz hõ p̃mo efficit̃ pticeps meriti xp̃i p̃ actuali aũt mortali cũ ſatiſfactiõe meriti xp̃i reqrit̃ ꝺ lege cõi aliq̃ ſatiſfatio penitẽtis nõ ꝓp̃ impfectionẽ meriti xp̃i. ſz q̃ ꝺe⁹ vult ⁊ ꝓp̃ ſui honorẽ ⁊ bonũ noſtrũ. vt p̃ his que voluntate p̃pria ꝓmittimus vel omittim⁹ volũtate p̃pria ſatiſfactionẽ aliquã faciamus. 2^m ar^m. ad partẽ ſcẽam nõ p̃cedit q̃ maior nõ eſt vera niſi ſuppoſitis ptib⁹ offenſis. offenſa aũt ꝺ deũ eſt grauiſſima. ⁊ iõ hõ p̃ ſe ſatiſfacẽ nõ põt ꝺo. ſicẽ poſſz homini. ꝙuis deus ſit hoie incõpabiliter miſericordior.

t **Tertio queriť** vtrũ ſatiſfactio ꝺbeat fieri p̃ opa penalia

Et vr̃ q̃ nõ. q̃ ꝙto opus ſit cũ maiori charitate. tãto eſt magis meritoriũ. ⁊ tñ minus penale. ſz ſi ſatiſfactio deberet fieri p̃ opa penalia. illud qõ diminueret penalitatẽ. diminueret ſatiſfactionẽ. ꝯ nõ ꝺz fieri p̃ opa penalia. Jtẽ phi. 2°. ethi. ca. 3°. Medicie p̃ ꝓria inate ſunt fieri. ſed q̃ꝺã ſunt pcã penalia. ſic triſtitia. ita ꝯ ſatiſfactio p̃ talib⁹ pccis ꝺz eſſe p̃ opa deſiderabilia. Contra de pe. di. 3°. §. j. Pœnia eſt quedam dolẽtis vindicta puniẽs i ſe qõ dolet cõmiſiſſe. ſed dolor vindicte. punitio. res penales ſunt. ꝯ pentens ſatiſfacere ꝺz p̃ opa penalia.

Rñdeo q̃ opus penale dupliꝛ põt itelligi. aut rõe generis opis. aut rõne opantis loquẽdo de ope penali p̃mo modo dicto. ſatiſfaciẽdum eſt p̃o pecõ p̃ opa penalia. ⁊ pp emendationẽ culpe pterite ⁊ p̃ſeruationem a futura. culpe. n. debeť pena. pene eť ſm phi. 2°. ethi. c. 3. medicine ſunt. ſ. nõ tñ curatiue. ſed etiã p̃ſeruatiue loquẽdo de opere penali. 2°. modo nõ ꝺz. q⁹ frequẽter opa q̃ſtũ eſt ex ſuo genere penalia rõne feruentis charitatis in opante ſunt ei delectabilia. ⁊ ſic ꝓcedebat p^m ar^m. ad ptem p̃mã.

Ad 2^m ꝺõ q̃ ꝙuis aliqbus pccis ſint annexe pene ſenſibiles. tñ inꝙſtũ ſunt act⁹ volũtarij aliquã delectationẽ hñt. q⁹ ſicẽ ꝺr̃ puer. 15°. Deſiderium ſi cõpletur delectat aiam.

q **Quarto queriť** vtr̃ flagella q̃ imittit deus. vel venir̃ p̃mittit ſup̃ penitentes ſint p̃ eis ſatiſfactoria. Et vr̃ q̃ nõ. illud qõ eſt ſatiſfactoriũ p̃ pccis nõ eſt deteſtãdũ nec reſpuendũ. ſz tpalia flagella ſunt deteſtãda ⁊ reſpuẽda. Vñ aug⁹. 10. li°. cõfeſ. c. 16°. Vbe aduerſitatib⁹ ſeculi. ꝯ ꝓdcã flagella nõ ſunt p̃ ſuſtinẽtib⁹ ſatiſfactoria. Jtẽ ſatiſfacere nõ ꝓuenit niſi illis q̃ peccauerũt. ſed tpalia flagella q̃ñqz imittunt̃ hoibus nõ ꝓp̃ pccã. ſicẽ patuit in Iob. ergo non ſunt ſatiſfactoria. Cõtra ea q̃ caſtigant pccã ſũt ſatiſfactoria. ſed ſicẽ dicẽ aug⁹. p° de ciui. dei. c. 30. Cũ deus me aduerſis reb⁹ exagitat aut merita examinat. aut pccã caſtigat. ꝯ talia flagella ſunt ſatiſfactoria. Jtẽ illud eſt ſatiſfactoriũ q̃ ꝺ patientiaz erudit bonos ⁊ facẽ eos deũ frequentare inꝑpellatiõib⁹ crebris. ſz ſicẽ dicẽ aug⁹. p° de ciui. c. 8. Flagellum dei ad patiẽtiã erudit bonos. Et Ber. de diligẽdo ꝺo c. 25. Ex occaſiõe frequẽtium neceſſitatum crebris neceſſe eſt inꝑpellatiõibus deũ ad hoie frequentari. ꝯ tpalia flagella ſatiſfactoria ſunt p̃ ſuſtinẽtibus ea. Rñdeo q̃ ſuſtinẽs flagella ſibi imiſſa p̃ opationem iuſtam cuiuſmodi ſunt oia illa que deus infligit ſiue p̃ actionẽ iuſtã cuiuſmodi ſunt aliqua que de⁹ frequenť a pccoꝝib⁹ infligi iuſte p̃mittit nõ ſatiſfacit ea ſuſtinẽdo ſub rõne qua patiẽs tñ. q⁹ ſicẽ voluntas ſuſtinẽtis nullo mõ compať ad ea vt actiuũ p̃ncipiũ. oꝝ aũt q̃ meriti ſit actiuũ p̃ncipiũ volũtas illius q̃ mereť. Inquãtũ tñ volũtas ſuſtinẽtis ea patienť ſuſtinet intentione remiſſiõis pene ſibi debite p̃o ſuis pccis ſunt ſuſtinẽti ſatiſfactionis mã. ſz formaliꝛ ipa ſatiſfactio in actu voluntatis conſiſtit flagella tamẽ que ipſemet deus immittit maiorez efficaciam habent inclinãdi voluntatem ad bonũ ꝙz illa que non immittit. ſed imitti permittit. Ad p̃mum dicendũ q̃ illud verbum aug. intelligendũ eſt per comparationem ad infirmos p̃opter impatientie periculum. q⁹ ſicut dicit p̃imo de ci. ca. 60. In eadem afflictione mali deteſtantur ⁊ blaſphemant. boni autem p̃ecantur ⁊ laudant. Ad ſecũdum dicẽdum q̃ ſicut idem opus quod in inocẽte non fuiſſz ſatiſfactoriũ ẽ i penitẽte ſatiſfactoriũ. ita

idē flagellum pōt esse innocenti materia maioris meriti ⁊ in penitente materia remissiōis pene peccati. Argumēta ad ptē aliā pcedūt p cōparationē ad illos q flagella illa sustinent patiēter.

q Vinto q̄ritur vtrū possit fieri satisfactio p illa q̄ fiūt in mortali pcō. Et vī q sic. qz aliq̄ sunt opa q̄ nō sunt satisfactoria nisi in vtute meriti xpi. sz illa nō sunt opa fcā in charitate qz si fili⁹ dei nunq̄ fuisset incarnat⁹ nec incarnādus. tñ opa fcā in charitate essent satisfactoria p pcō psone. ḡ opa fcā ex charitatem sunt illa q̄ sunt satisfactoria. nō nisi i meriti vir tute xpi. Itē totū vnū op⁹ est meritoriū i vtute bone itētiōis p quā fuit ichoatū. ḡ siliter si hō ichoet satisfactionē i charitate ⁊ pecet mortaliter añ cōplem tum i vtute pncipij totū residuū erit satisfactoriuz. Itē de⁹ pnior est ad miserādū q̄z ad ꝑdēnādū. Sz nullū malū de⁹ relingt ipunitū. ḡ nec aliq̄d bonū irremuneratū. Sz opa fcā in pcō mortali nō sūt meritoria vite eterne. ḡ ne sint irremunerata oz q sint satisfactoria p pena debita culpe. Cōtra aplus p⁹ cor. 13⁹. Si distribuero in cibos paupex oēs facultates meas. ⁊ si tradidero corp⁹ meū ita vt ardeaz charitatē aūt nō habuero nihil mihi pdest. Item vtus satisfactiōis est opire pcōrū multitudinem. Sz p̄ē pp̄riū charitati. Vñ. j. pe. 4⁰ Charitas opit multitudinē pcōx. ḡ nullū opus fcm̄ ex charitatez est satisfactoriū. Rñdeo q nō pōt fieri satisfactio p opa q̄ fiunt in mortali pcō. de⁹. n. cū bonox nr̄oruz nō egeat opa hois nō acceptat tāq̄ remuneratiōe digna nec tāq̄ satisfactoria nisi acceptet opantem. Vñ ge. 4⁰. dr̄. Prius respexit dñs ad abel. ⁊ p⁹ subiungit. ⁊ ad munera ei⁹. Sz de⁹ nō acceptat hoiem exīt̄e in pcō mortali. qz in illo statu est inimicus dei. ḡ opa exītis i mortali pcō nō sūt ꝺo accepta tāq̄ satisfactoria. sed sine illa acceptatiōe satisfactoria esse nō pñt. Ad p^m i opp^m dō q opa fcā in charitate nō sunt satisfactoria nisi in vtute meriti xpi inq̄stū ex ordinatiōe diuīa hr̄e nō possumus charitatē p quā remittunt pcā sine vtute meriti illius. ⁊ si fili⁹ dei nunq̄ icarnatus nec icarnandus fuisset. aliā viā ordiassz de⁹ p quā penitentes a deo reciperēt charitatez p quā remittunt pcā. vt n. dic aug⁹. 13. ꝺ tri. c. 10. Alio mō de⁹ nos liberare potuisz q̄z p mortē xpi si voluisz. Ad 2^m dō q op⁹ ichoatū ex bona itētiōe meritoriū est i vtute illi⁹ nisi iterrūpat p actū ꝓriū. ita vt illud qꝺ sequit non ꝓtinuet cū intētiōe p⁹ nec fm actū nec fm hitū. fcā aūt tali interruptiōe illud qꝺ seq̄ret actū ꝓriū non esset meritoriū i vtute p̄me itētiōis. satisfactio aūt ichoata in charitate p pccm̄ mortale iterrūpit ita q illa opa q̄ sequunt nō ꝓtinuant cū p^a radice fm actū nz fm hitū nec mediate nec imediate. Ad 3^m. dō q de⁹ nullū hoiem relingt irremuneratum qn aliquo mō remuneret. Vñ q̄stuis opa fcā i pcō mortali nō remunerent q̄stū ad meritū vite eterne nec q̄stum ad remissionē seu diminutionē pene debite pcō fz iustitiā legis diuīe tñ remunerāt. vel quo ad tpalia bona. vel inq̄stū disponūt ad iclinādū aures diuīe misericordie ad opantē. hec tñ remuneratio nō est ex debito fz ex libalitate diuine misericordie. Qꝺ aūt reliqui dicūt q ꝓpt illa operans si moriat sine penitentia minorē penā sustinebit in iferno. nec sic ꝺz itelligi q ꝓp illa minuat pena q pccis p̄rioribus

debebat. sed qz iteri⁹ qꝺ faciūt. illa bona cauēt sibi a malis q̄ si facerēt āplius punirent.

f Exto queritur vtruz homo possit satisfacere de vno pcō mortali sine alio. Et vī q sic. hō pōt satisfacere de vno pcō veniali sine alio. ḡ a sili de vno pcō mortali sine alio. Itē hō pōt satisfacere de vna pte pene sine alia. qz nō explet totaz suā penā simul. ḡ a sili pōt satisfacere de pena debita vni pcō sine satisfactiōe de pena alij pcō ꝺbita. Itē hō debitor alij hoi plibus de causis pōt soluere debitū p vna cā nō soluēdo debitū p alia. ḡ a sili hō debens penā p⁹ plurib⁹ culpis pōt soluere penā p⁹ vna culpa nō soluēdo penā p alia. Cōtra ꝺ pe. di. 3⁰. §. His auctoritatib⁹. illox̄ sīa destruit qua cuz 3⁰. §. His auctoritatib⁹. illox̄ sīa destruit qua cuz q pluribus irretit⁹ fuit asserit vni⁹ delicti penitētia eiusdē veniā dño ꝓsequi sine alterius crimis pnia. Itē de pe. di. 5⁰. c. vlti. ⁊ recitat mgr̄ in lr̄a huius di. c. pe. Falsam pniam esse ꝓstat cum spretis plib⁹ de vno solo pnia agit. aut cum sic agit de vno vt nō discedat ab alio. Rñdeo q pccm̄ est iniuria cō tra deū que inq̄stū est ꝺ equalitatē amicitie int hominē ⁊ deū est dei offensiua. ⁊ inq̄stū ꝺ eqlitatē iustitie q̄ respicit debitū necitis est punitiōe digna. ⁊ loquoz hec de eqlitate nō que sit eqlitas simplr̄. qz tamen de alia parte satisfactionis que directe respicit solutionē temporalis pene. inquantū per actum penitendi interiorem. ⁊ charitatem cōmutata est obligatio ad penam eternā pōt satisfieri de pena debita vni pcō sine alia. sicut satisfieri potest ꝺ vna parte pene sine alia. vt ostendebat in argendo. cuius ratio est qz obligatio ad talē penaz simul stat cum charitate. ⁊ iō remanēte debito pene p⁹ vno pcō acceptari pōt solutio pene p alio. si tñ adsit ꝓpositū satisfaciēdi postea de alio. quod ꝓpositum si mutetur ita vt p⁹ alia non velit postea satisfacere. remanet tñ p̄cedens solutio acceptata.

Ad p̄muz in opp^m dō q nō est simile qz nullū mō tale pcm̄ pōt se compati cum charitate qz nulluz

vnū veniale pōt remitti sine alio

pccīm remitti pōt nisi p charitatem. ⁊ ideo si vnus possz remitti sine alio simul possz homo esse dei amicus ⁊ inimic⁹. veniale aūt simlr ꝓpatīr se cū charitate. ⁊ iō pōt acceptari pnia de vno sine pnia de alio. Ad 1m solutū est in qōne. Ad 3m dō q̄ iustitia hois ad hoiez attēdit circa exteriores opationes. sed iustitia hois ad deū p̄ncipali⁹ attēdit circa act⁹ interiores ⁊ iō pōt seruare hō hoi equalitatē fm iustitiā legis humane fm vnā ptē q̄uis nō seruet fm aliā. q⁹ nō est vna radix cois rōne cui⁹ solones omnz ōbitorū hoi sint ꝓnexe sic est vna radix. s. charitas i q̄ cōnectunt satisfactiones oīum que deo debent. Ar⁹. ad partē aliā pcedūt de satisfactiōe q̄tū ad remissionem culpe ⁊ pene eterne.

Eptimo querit vtrū de⁹ possit fmittere pccm sine aliq̄ satisfactiōe. Et vr̄ q̄ nō. Anſel. 1°. li. Cur deus hō c. 12. Si pccm nō punit iordiatū dimittit. sed deus nihil iordiatū pōt dimittere. g̱ de⁹ nō pōt sine satisfactiōe pccm remittere. Itē eodez li. c. 10. In deo qōlibz puñ. incōueniēs sequit impossibilitas. sz postea. 12. c. dic̄ q̄ nō decz deū pccm impunitū dimittere. g̱ deū h̄ facere est ipossibile. Itē eodē li. c. 12. Liberior est iniustitia si sola misericordia dimittit q̄z iustitia qō valde incōueniēs vr̄. sed si de⁹ dimitteret pccm sine oi satisfactiōe dimitteret ip̄m sola misericordia. g̱ hoc facere incōueniēs est. Cōtra apls ad Ti. 3°. Nō ex opib⁹ iustitie q̄ fecimus nos. sed fm suā misericordiā saluos nos fec̄. Item ac. 9. hr̄ q̄ cū paulus esset in actu psequendi xp̄ianos deus ip̄m iustificauit. Itē maior est misericordia dī q̄z illa quā hoi p̄cipit. sed de⁹ p̄cipit hoi dimittr̄ offensam sibi fcām. etiā si iniurias nō satisfaciat. ergo vr̄ q̄ h̄ deus facē possit ⁊ debeat. Rñdeo q̄ de remissione pcci ꝓtingit loq dupl̄r. aut de lege cōi. aut ex p̄uilegio spāli. Prio mō fm oēs nunc̄z dimittit actuale pccm mortale sine aliqua satisfatiōe. q⁹ semp ad h̄ requirit actus penitēdi in quo p̄ncipalior pars satisfactiōis ꝓsistit. 2° modo dicūt etiā multi q̄ nullo mō actuale pccm mortale pōt a deo sine satisfactiōe remitti. q⁹ de⁹ pccm tale dimittr̄ nō pōt sine ifusiōe gr̄e. ⁊ q⁹ hō mortalr̄ peccādo oculz aie clausit. iō lumē gr̄e ad aiam itrare nō pōt nisi apiat̄ p actū penitēdi. sic̄ neq̄z lumē solis pōt intrare domū nisi apiat̄ fenestra. ⁊ p hac opione vr̄ eē smia augi sup Jo. omla. 7ª. sup illō Jo. 14. Maiora horū faciet. cū ex ipio fit iustus. salutē opat̄ xp̄s in illo sed nō sine illo. Sed ꝫ h̄ aliq̄d arguūt sic. Dēm ex scm quē facē pōt de⁹ mediāte cā efficiēte. 2ª. facere pōt sine opatiōe illi⁹. sed p̄paratio ad gr̄am quā i se facit peccator penitēdo ē p̄ncipalr̄ adeo mediante opatiōe penitentis q̄ est cā 2ª. quapp dic̄ aug. 13. de tri. c. 10. q⁹ merita nr̄a dona dei sunt. g̱ illā p̄parationez pōt de⁹ facere in peccōre nō mediāte aliq̄ actiōe ip̄i⁹ peccōris. vñ sine p̄iudicio mihi vr̄ q̄ q̄uis hoi q̄diu est i actu pcci mortal̄ pccm nō possit remitti tm̄ hoi obdormiēti in peccō mortali de⁹ possz si vellet habitū charitatis ifūdere ⁊ sic pccm dimittere. qd. n. ē i peccatore dormiēte bonū est excepta dōformitate pcci q̄ nihil aliud ē q̄ carētia boni debiti in volūtate. vt in. 2. li. oñsum ē. nullū bo⁹ ꝓhibz aiaz suscipe charitatē. ⁊ q̄uis malus voluntatis actus quo peccōr p̄uat se bono ōbito ꝓhibeat q̄diu durat aiam suscipe habitū charitatis. tm̄ carentia boni debiti ꝓhibere nō pōt aiam suscipere p̄mtiam boni debiti oppositi si sit agēs q⁹ restituat. sic̄ neq̄z carentia luminis in aere pōt ꝓhibere aerē a susceptiōe lumis cū sol irradiat. al̄. n. pueri nō reciperēt debitā iustitiā q̄ aī bap⁹ carent. ⁊ si sic deus dormiēti pccā dimitteret nullā iniustitiā faceret vt in soloe argum̄to patebit. vtr̄ūt vnc̄z p talē mo⁹ de⁹ alicui peccatū mortale actuale dimiserit nobis icertū est. sz qō nō est ō h̄ qō deus fecit. sed ō h̄ qō facere posset.

Ar. ad ptez p̄mā pcedūt ō remissiōe fm legē cōez ⁊ supposito q⁹ in peccōre nec i alio ꝓ eo eēt punitum pccm. aliq̄d aūt facer̄ ex p̄uilegio spāli. ⁊ raro: iusto ordini nō derogat. q̄uis tm̄ qō coīter fcām derogaret. vñ si q̄uis rex vt ondat suā plenitudinē potentie ⁊ benignitatez mie vt magis timeat̄ ⁊ diligat̄. pcit aliq̄n hoi scelerato nō derogat iusto regimi regni sui imo ꝓfert q̄uis. qō tm̄ sepe iteratū derogaret. q̄uis ēt iuste ⁊ in casu pōt pcere filio scelerato cui⁹ p̄ voluntarie mortez sustinuit p utilitate regni. silr̄ dico q⁹ si de⁹ ad oñendū oi potētiā suā ⁊ sūmā bonitatis sue misericordiā aliq̄n dimitteret alicui sine satisfactiōe pccm. nullā iniustitiā faceret. q⁹ sic̄ dic̄ anſel. ꝓ sol. 10. c. loquēs ad deū. cū pumis malos iustū est. q⁹ illoz meritis ꝓuenit. cū vo pcis malis iustū ē. no q⁹ illoz meritis sz q⁹ bonitati tue ꝓdecēs est. Et j facis qō decz te sūme bo⁹. sic itaq̄z sine repugnantia iuste punis ⁊ iuste pcis. nec sic faciendo relinqueret pccm totalr̄ ipunitū. q⁹ xp̄s n tm̄ p nr̄o pccō originali sz ēt p pccis hoiuz actualib⁹ ⁊ preteritis ⁊ seq̄ntib⁹ mortē sustinuit. Ad p⁹ ad ptem aliā dō q⁹ pcedit ō cā salutis nr̄e q̄ fuit incarnatio filij dei. ⁊ eius mors q̄ sub merito nr̄o cadē nō poterunt. ⁊ pp h̄ aug°. 13. ō tri. c. 19. dr̄ Sūma gr̄a. Ad 2m dō q⁹ de⁹ paulo imisit gr̄az gratis datā p quā a mala volūtate cessauit. ⁊ ita pfecte penituit q⁹ q̄ istati ē secuta remissio pccōr. Vel pōt dici q⁹ illa remissio nō fuit sz legē cōez. sz ex p̄uilegio spāli. Ad 3m dō q⁹ sic̄ dic̄ anſel. j. li. Cur de⁹ hō. c. 12. in h̄ q⁹ de⁹ nobis p̄cip̄ pccātib⁹ i nos dimittere offensaz ēt si nobis nō satisfaciāt. ⁊ tm̄ ipe pccm sine aliq̄ satisfactiōe nō dimittit ō lege cōi nulla est repugnātia. q⁹ de⁹ h̄ nobis p̄cip̄ vt nō p̄sumam⁹ qō solus dei est. ad nullū. n. p̄tinet videāz facere nisi ad illū q̄ dñs est oīuz. nā cū terrene ptātes h̄ recte faciūt ipe fac̄ a quo ad h̄ ipz sunt ordinate.

Quarto q̄rit vtrū sufficient enumerent ptes satisfactiōis. s. oīo ieiu⁹. ⁊ elia. Rñdeo q⁹ sic. ⁊ h̄ tā ex pte bonoz q̄ satisfacien⁹ est. ⁊ ex pte cāz pcci q̄ p satisfactionē p̄ut nūc est possibile sunt excidēde. q̄z ex pte illoz ꝫ quos pccm cōmittit. de bonis. n. nr̄is debem⁹ satisfacere. ⁊ fm phm̄. j. ethi. ca. 10. Tria habemus bona scilicet bona fortune que vocat bona exteriorus ⁊ bona corporis. ⁊ bona aie. de bonis exterioribus satisfacim⁹ p eliam sub qua ꝓphēdit totum q̄ exp̄ēdit in primoz vtilitatē. ō bonis corpis satisfacim⁹ p ieiu⁹ sub quo ꝓphendit qcqd ptinet ad corporis afflictionē. ō bonis aie satisfacimus p oīonē sub q̄ ꝓphendit qcqd deo exhibet̄ p latrie vtutem. Tres ēt fm Jo. in. j. canonica sua. c. 2. sunt peccōrum cause ꝓcupiscētia carnis q̄ put possibile est excidit p ieiuniū. ⁊ cōcupiscētia oculoz ꝫ quam ordinat̄ elia. ⁊ superbia vite ꝫ quam ordinat̄ oīo. vt etiam habitū est li. 2°. ꝓtingit hoiez peccare ꝫ seip̄m. ꝫ q̄ō

ordinat ieiu^m. ⁊ in primũ. ꝫ qđ ordiat elia. ⁊ i deũ. ꝫ qđ ordiat oꝛo q̃ p appꝛopꝛiationẽ dcã sunt. he satisfactiõis ptes ponunt đ pnia di. 6°. §. j.

Articulus secundus.

c **Onsequenter** q̃rit de ꝛ°. p̃ncipali. Et circa h̃ q̃runt. 8. ℔° vtꝫ dare eliam sit actꝰ vtutis. Scđo vtꝫ cadat sub p̃cepto. Tertio vtrũ magis sit satisfactoꝛia int̃ ptes satisfactiõis. Quarto vtꝫ elie coꝛpales p̃ferende sint spũalibꝰ elis. Quito vtꝫ đ quolibet bono sit elia facienda. Sexto vtꝫ licituꝫ sit cuilibꝫ eliam facere. Septimo vtꝫ aliqs possit facẽ eliã sibi ipi. Octauo vtꝫ elia dãda sit malis.

p **Rimo** oñdo q dare eliã nõ sit actꝰ vir tutis. dare eliã est actꝰ mie. sed mĩa nõ est vtꝰ qꝛ sm phm̃. ꝛ°. ethi. 5. c. nulla passio est vtꝰ. ⁊ sic dic dam̃. li. ꝛ°. c. ꝛ7. mĩa ẽ spẽs⁹ tristitie. tristitia vo passio est. dare g̃ eliã nõ est actꝰ vtutis. Itẽ circa exteꝛioꝛa bona đ qbꝰ fit elia nõ sũt nisi tres vtutes. s. libalitas. magnificª ⁊ iustitia. vt colligi põt ex vbis phi. ꝛ. ethi. c. 7. ꝫ dar eliã non est actꝰ libalitatis. qꝛ libal' nõ attẽdit idigẽtiã eiꝰ cui dat. nec magnificentie. qꝛ ꝫ phi. 4. ethi. c. 5. Magnificentia ñ est nisi circa magnos sumptus miseri coꝛdia autem circa magnos ⁊ paruos. nec iustitie qꝛ sic dic aug. 19. đ ci. c. ꝛ1. iustitia vtꝰ est q̃ sua cuiqꝫ distribuit. ꝫ mĩa dat illõ qđ est dãtis ppꝛiũ ñ illius cui dat'. g̃ dare eliã nulliꝰ vtutis est actꝰ. Itẽ actꝰ vtutis semp est rectꝰ. ꝫ datio elie põt esse ñ recta vt cũ fit ex vana glia. g̃ ñ est actꝰ vtutis. Cõtra vt supi hĩtũ est. pnia est vtꝰ ⁊ satisfactio actꝰ pnie. ⁊ datõ elie spẽs satisfactiõis. ex qbꝰ seq̃t q sit actꝰ vtutis. Itẽ mĩa ꝟiat' inidie. qꝛ sic dic dam̃. li° ꝛ. c. ꝛ7. iuidia est tristitia ĩ alienis bonis. mĩa est tristitia ĩ alienis malis. cũ g̃ inidia sit vitiũ ⁊ ꝟiũ vitij sit vtus. mĩa. est vtꝰ. ꝫ dare eliã est actꝰ mie. g̃ est actꝰ vtutis

℟ñdeo q dare eliã sub circũstãtijs đbitis actꝰ est vtutis vel vt p̃ncipij. s. cũ elicit' a vtute. vel vt termi. s. cũ dat' a ñ hñte hĩtũ vtutis disponente se. tũ p ad vtutẽ dare. n. eliã sub circũstãtijs đbitis sẽp ẽ actꝰ rectꝰ. actꝰ aũt volũtariꝰ rectꝰ. vel elicit' p vtutẽ vel disponit ad vtutẽ. Ad p^m in opp^m dđ q mĩa põt accipi p passiõe. ⁊ sic nõ ẽ virtꝰ. vel p hĩtu volũtaris quo abilitat' ad subueniẽdũ pp deũ misie idigẽtis. ⁊ sic est vtꝰ. p° mõ ponit' a dam̃. spẽs tristitie.

Ad ꝛ^m dđ q dare eliã actꝰ est libalitatis. qꝛ q̃uis nõ ois libalitas attẽdat idigẽtiã illiꝰ cui dat'. tñ vna spẽs eiꝰ ꝫ attẽdit. ⁊ illa ẽ mĩa cuiꝰ actꝰ est eliã dar'. ⁊ sic cũ libalitas sit aliquo mõ ps potẽtial' iustitie. dare eliã magis vr̃ ptinẽ ad iustitiã q̃ ꝫ ad aliquã aliaꝫ q̃ttuoꝛ cardialiũ vtutũ. Ad ꝫ^m dđ q dare eliã non est actꝰ vtutis nisi cũ est đbito mõ circũstãtiatꝰ ⁊ sic nunq̃ põt esse nisi rectus.

f **Ecundo queri** vtꝫ dare eliã cadat sub p̃cepto.

Et vr̃ q nõ. licitũ ẽ vnicuiqꝫ retiner' qđ suũ ẽ ꝫ hõ facẽ eliã đ suo. g̃ hoi nõ dar' eliã licitũ ẽ. qđ nõ esset vexꝫ si dar' eliã caderet sub p̃cepto. Itẽ si eẽt p̃ceptũ reducer' ad vnũ đ decẽ p̃ceptis. nõ ad p̃cep^m negatiuũ. qꝛ dar' eliã aliqđ affirmatiuuꝫ est. nec ad p̃ceptũ affirmatiuũ. qꝛ nõ ad aliqđ p̃ceptũ affirmatiuũ p̃me tabule. q̃ illa ptinẽt ad vtutẽ latrie. vt i li°. ꝫ. di. ꝛ7. oñsuꝫ ẽ. nec ad p̃ceptũ affirmatiuũ. se. tabule qꝛ ñ est nisi vnũ. s. đ honoꝛatiõe parẽtũ. g̃ dare eliã ñ cadit sub p̃cepto. Itẽ si esset sub p̃cepto tũc quotiẽscũqꝫ hñs hõ vltra id qđ sibi neceꝛiuꝫ est, ñ daret illud idigẽti petẽti moꝛtaliꝛ peccaret qđ falsũ ẽ.

Cõtra illđ cadit sub p̃cepto sine quo charitas esse nõ põt. ꝫ sic dic Jo. i. j. cano. sua. c. ꝫ. q hũerit subãꝫ huiꝰ mũdi ⁊ viderit fr̃eꝫ suũ neceĩtẽ hr̃e. ⁊ clausit viscera sua ab eo qũo charitas đi manꝫi eo. q. d. ñ manet. g̃ dar' eliã cadit sb̃ p̃cepto. Itẽ sm phi. 5. ethi. c. ꝛ. lex dat p̃cepta de actibꝰ oiuꝫ vtutũ. ꝫ vt i p̃cedẽti cõe hĩtũ ẽ dar' eliã est actꝰ vtutis. g̃ ẽ sub p̃cepto.

℟ñ° q dar' eliã est sub p̃cepto legis nãe. ⁊ legis diuine. ⁊ legis positiue. lex. n. nãlis p̃cip̃ primũ ve diligeꝛ nõ tñm mõ affectu. ꝫ ẽt effcũ. qꝛ ñ est verꝰ affectꝰ nisi seq̃t effectꝰ si possi. est q g̃ idigẽtie fr̃is ñ subueit nõ veraciꝫ ip̃ꝫ diligit. qđ volẽs inuẽ btũs Jo. dic in j^a cano. sua. c. ꝫ. filioli ñ diliga⁹ vbo neq̃ lĩgua tñ. s. ꝫ ope ⁊ veritate. Lex ẽt diuĩa b̃ p̃cipit. qꝛ vt hr̃ mathe. ꝛ5. xp̃s ipꝛopabit repꝛobis maxime đ cũs mie opuꝫ. Jn iur' canõico p̃cipit'. vñ decre. di. 86. Frem nr̃m. dic đ quodã epo largã manũ hẽat. neceĩtẽꝫ patiẽtibꝰ occurrat alienã inopiã suã credat. qꝛ si b̃ nõ hꝫ. ep̃i vacuũ nosñ tenꝫ. ⁊. j. e. di. ℔õ sitis. §. pasce. sic dr̃ quosi pascẽdo boies fuar' poteris si ñ pauer's occidisti. ⁊. 7. q. 1. Dis dr̃ q q negãt mĩaꝫ faciendã fugiẽtibꝰ ⁊ neceĩtẽ patiẽtibꝰ ip̃ꝫ xp̃m negãt q est mĩa. ꝫ cũ sit p̃ceptũ affirmatiuũ q̃uis obliget semp. ñ tñ p semp ꝫ p loco ⁊ tpe. ꝟsiderãda. n. ẽ facilitas hñtis ⁊ mĩa ĩdigẽtis. si. n. hõ hẽat aliqd qđ ñ sit neceĩuꝫ sustẽtatiõi sue nãe nec illoꝛ qbꝰ tenet' p̃cidẽ sic st' vꝛoꝛ filij sui ⁊ ancille. ⁊ sit tã nõbil' neceĩtas seu idigenª ex pte illiꝰ cui dãdũ est q imineãt pbabiª sigª extreme neceĩtis. tũc hñs tenet' ex p̃cepto sbueniꝛ idigenti. si ẽt hõ hẽat aliqd supfluũ ñ tñ sustẽrationi. nãe. ꝫ ẽt đcentie sui statꝰ tenet' đ illo eliã facẽ idigẽtibꝰ ẽt si ñ inuenirent' tales q̃ eẽnt ꝟstituti i neceĩte p̃dcã. ⁊ si plef occurrãt idigẽres qbꝰ oibꝰ subueniꝛ ñ possit tenet' ceteris pibꝰ magis idigẽti sbueniꝛ. Ad p^m i opp^m dđ q supfluũ sustẽtatiõi tue nãe. ⁊ si sit tuũ ppꝛiũ q̃tuꝫ ad dispẽsaõeꝫ seu auctoꝛitateꝫ admiſtrãdi. q̃tũ tñ ad vsũ illoꝛ est i qbꝰ vides signa pbabilia imineẽ necessitatis extreme nisi sbueniat' eisdẽ. a fili aliqº mõ dico đ supfluo đcẽtie tui statꝰ respcũ idigentiũ citra p̃dcãꝫ neceĩtẽ. Cũ ꝟ illos q đ supfluo mõis p̃dcis idigẽtibꝰ sbueniꝛ nolũt dr̃ đcre. di. 47. Die esurien^m pãis ẽ quẽ tu đtines. nu doꝛ vestiũntũ ẽ qđ tu recludis. miseroꝛ redẽptõ ẽ ⁊ absolutio pecũiq̃ quã tu infra đfodis. ⁊ i b̃appet q eliã dar' eo mõ q° caditsub p̃cepto mlt̃ũ pticipat đ rõe actꝰ iustitie. Cũ ⁊ glo. fr̃ illđ math. 5. Cũ fac eliã. dr̃ elia ẽ ps iustitie. ⁊ q̃uis hꝰ p̃cepti trãsgressoꝛes ñ sẽp puniãt' lege hũana. puniunt' tñ lege diuia. ꝫ. n. sm̃iaꝫ aug. 1°. li. đ li. ar. lon ge añ me^m. mlta ipunita iuste reliquũt' lege hũana. q̃ tñ iuste vidicãt' lege diuia. Ad ꝛ^m dđ q b̃ p̃cep reducit' ad p̃ceptũ đ hõꝛatiõe parẽtũ sb̃ q° cõphendunt' p̃cepta affirmatiua đ opibꝰ pietatis. Ad ꝫ^m dđ q ñ dãs eliã i casibꝰ supdcis moꝛtaliꝛ peccat. aũt dare eliam est ꝟsiliũ nõ pꝛecep^m.

t **Ertio queri** vtꝫ dare eliã sit magis satisfactoꝛiuꝫ int̃ ptes satisfactõis. Et vr̃ q ñ. anic. 10. metaphi. c. ꝫ. loquens đ obsequjs q̃ impediunt' pp deum

dić q ex his oībus obsequijs illud est acceptabili⁹ p qō agēs parat. qñ sit loquēs in deo ⁊ tēdēs in ipz ⁊ ad ipm fact⁹ qi pñs ei. ⁊ hec ē oro. Jtē cū p satisfactionē sint cāe pccōrū excidende. illud magis est satisfactoriū qō est ꝺ peioꝛē radicē pcci. sz illa est superbia vite ꝺ quā ē directe oro. g̃ oro ē magis satisfactoria iter satisfactiōis ptes. Jtē satisfactio faciēda ē popa penalia. sz ieiu^m magis est penale q̃z donatio elie. g̃ magis est satisfactoriū q̃z elia. Cōtra illud magis est satisfactoriū cui marie appꝛopꝛiat scriptura ꝺriari pccis. sz elia est huiusmōi vñ eccli. 3° ignē ardētē extiguit aq̃. ⁊ elia resistit pccis. g̃ elia est maxime satisfactoria. Jtē postꝫ thobi. 12. dcm̃ ē. bona ē oro cū ieiu° ⁊ elia. ꝺ elia spāliter subiūgit. qm̃ elia a morte liberat. ⁊ ipa ē q̃ purgat pcca ⁊ facit inueniꝛ vitā eternā. g̃ vꝛ q sit magis satisfactoria elia q̃z ieiu^m vel oro. Ad istā qōnē dicūt qdā q in satisfactōne tria sunt. s. vitatio culpe ad quā maxie valz oro. solo pene ad quā maxie valz ieiu^m. augm̃tū gr̃e ad qō maxie valz elia. Et qꝛ augmētū gr̃e nobili⁹ ē q̃z vitatio culpe. qꝛ nō vitat malū nisi pp bonū. ⁊ qō libet istoꝛ meli⁹ ē q̃z solo pene. iō iter ptes satisfactiōis vtilioꝛ ē elia. ⁊ oro vtilioꝛ q̃z ieiu^m. quā ꝓclusionē ꝓcedo. Allit tū possuz eā declare. elia. n. ꝺbita itētione fcā aliquo mō vtutē ꝓtinet oronis ⁊ ieiunij. qꝛ elia eū cui dat obligat ad orādū ⁊ ieiunādū ⁊ alia bona faciēdū si adest facultas p dāte. elia ēt in q̃stū dat pp deū est q̃ qdā oblatio deo fcā. oblatio aūt fcā deo aliquā vꝛ hz oronis. in q̃stū ēt exteꝛioꝛa bona sunt ad sustētationē coꝛpis. subtractio eoꝛ p elam aliquo mō vtutē ꝓtinet ieiunij. oro silr vtute aliquo mō ꝓtinet ieiu^m. qꝛ in oꝛone aia regimi coꝛpis min⁹ intēdit. ⁊ ex pñti coꝛp⁹ ꝺbilitat. sic g̃ vtuosioꝛ est aia itellectiua q̃z sensitiua. qꝛ ꝓtinet ipi⁹ virtutē ⁊ plus. ⁊ sensitiua q̃z negati^a. qꝛ ꝓtinet ci⁹ vtutez ⁊ ampli⁹. sic magis ē satisfactoria elia q̃z oro. ⁊ oro q̃z ieiu^m. q̃uis elia ñ tñ excedat oronē ⁊ ieiu^m i eē moꝛis q̃stū aia itellectiua excedit sensitiuā ⁊ uegetatiuā i eē nāe. Ad p^m in opp^m ꝺ q oro sm esse tiā dignioꝛ ē q̃z dōatio elie. sz tñ q̃stū ad vsū vtili⁹ ē dare elia q̃z oraī. ⁊ sic ꝺz itelligi vbū auic. qꝛ tñ oro ⁊ ieiu^m retrahūt a pccō nō tñ p modum meriti. sz ēt p modū ꝓsuetudis ꝛie. iō ꝺ illo ꝺmonio qō erat deputatū ad iclinandū hoies ad malā ꝓsuetudinē. ꝺr math. 17. q ejici nō pōt nisi p oronē ⁊ ieiuniū. Ad 2^m ꝺ q ꝺ superbiā vite ē ēt elia. qꝛ vt supi⁹ hitū ē ꝓtinet aliquā oꝛois vtutē. Ad 3^m ꝺ q ī satisfactione plus attēdēda ē bonitas q̃z penalitas. elia aūt melioꝛ ē ieiu° q̃z ieiu^m sit penali⁹ simplr. qō iō ꝺco q aliqb⁹ penali⁹ est eam dare q̃z ieiunare.

q **Warto** queriť vtrū elie coꝛpales p̃ferende sint spūalib⁹ elis. Et vꝛ q sic. math. 25. Ex̃ps p̃dicit omissiōes opum mie q̃ ipꝛopabunť repꝛobis i iudicio. nō fit mētō nisi ꝺ omissiōib⁹ elia^z coꝛpaliū. qō ñ fieret nisi coꝛpales eēnt spūalib⁹ p̃ferēde. Jtē coꝛpal' elia p̃ferēda ē oroni. sz ꝺ oronē pōt fieri elia. q. n. oꝛat p alio sibi miaz ipēdit. cū g̃ oro sit res spūal' elia coꝛpal' p̃ferenda ē spūali. Contra spūs p̃ferť coꝛpi. g̃ a'silr ⁊ elia spūalis p̃ferēda ē coꝛpali. Jtē ꝺcre. di. 45ª. Due. elia coꝛdis multo maioꝛ ē q̃z elia coꝛpis. Rñ° q sť elie pure coꝛpales. vt cuz dat vel fit aliqd coꝛpale ad subuēt̄ionē coꝛpalis idigētie. primi q̃ sūt septez. visitare infirmū. potaī sciēte. cibaī esuriēte. redime

reicarceratū. vestire nudū. recipe hospitē. sepelire moꝛtuū. q̃ ꝺ vsu ꝓtinēť. Visito poto cibo redimo tego colligo cōdo. q̃dā sūt pure spūales. s. cū dat vl' cū fit aliqd spūale ad subuen^m spūali idigētie. pri. ⁊ sic ꝝm aug⁹. euchi. 40. c. q dimittit ex coꝛde illi a quo offensus ē vl' oꝛat vt ei dimittat' elia facē. Allie sunt coꝛpales rōe dati vl' fci. ⁊ spūales rōne idigentie. ad quā subleuādā datū vel fcm̃ oꝛdiat' vt cū aliqs ꝛbo istruit ignoꝛātē. vl' ꝛbere castigat peccātez vl' p aliqꝺ ꝺnū vel aliqd aliud sensibile ꝓsolat' triste. Un̄ ꝝm aug. vbi pus. Elia ē facē tristi ꝓsolatione. oñdere erꝛāti viā. dare ꝺliberāti ꝓsiliū. ⁊ ꝛbere emēdare vel coercē peccātē. Allie sūt spūales rōe dati vel fci. ⁊ coꝛpales rōne idigētie. ad cui⁹ subuētionē oꝛdinat' datū vl' fcm̃. vt cū aliqs deū oꝛat vt coꝛpali idigētie, pri subueniat. ⁊ oēs iste elie q̃ ñ sūt pure coꝛpales reducunť ad. 6. s. ad docē ignoꝛātem qō pōt eē respū agibiliū. vl' respū speculabiliū. ⁊ tal' elia ē doctria. ⁊ castigare ꝺliquentē. ⁊ ꝓsolari tristez. ⁊ remittē ꝺlinquentib⁹ in hoiem. ⁊ supporꝛtare alioꝛ infirmitates. ⁊ p aliꝭ oꝛare. q̃ ꝓtinent. in hoc vsu. Cōsule castiga solaī remitte fer oꝛa. elie spūales. p° ⁊ 2° mō dcē p̃ferēde sunt ceteris pib⁹ coꝛpalib⁹ elis. qꝛ cū satisfacē sit cās pccōꝛ excidere ⁊ eoꝝ suggestiōib⁹ aditū nō idulgeť. ⁊ hec marie pūt fieri p gr̃az dei quā efficaci⁹ merenť spūales elie q̃z coꝛpales. qꝛ idigētie aie q̃ maioꝛ ē q̃z idigentia coꝛpis subueniūt. magis sūt ceteris pib⁹ satisfactorie. qō iō ꝺco. qꝛ hō ita exili⁹ posset oꝛare vel docē ad subuemēdū idigentie spūali, pri. ⁊ ita efficaciť laboraī ad subueniēdū idigētie coꝛpali. vel idigētia spūal' esse pōt tā pua. coꝛpal' aūt tā mag^a q̃ elia coꝛpal' p̃ferret spūali. elie āt spūales. 3° mō dcē nō vident mihi cōpalib⁹ p̃ferēde. qꝛ q̃nis oro sit qd nobili⁹ q̃z cib⁹ vel pot⁹. tñ nō ita ordinat' ad subueniēdū idigentie coꝛpali. Ad p̃ferēdū āt elia vna alij nō tñ respiciēdū ē ad idigētia cui ꝺz subueniri. ⁊ ad fcm̃ qō ad hꝺz oꝛdiari. sz ēt ad ꝓueniētia. vni⁹ ad aliud. Utꝛ autez elie spūales p° mō dcē p̃ferēde sint elis spūalib⁹. 2° mō dcis. videri pōt p illud qō supi⁹ hitū est. li. 3°. ꝺ ꝓpatiōe vite ꝓtēplatiue ad actiuā. Ad p^m in opp^m ꝺ q ibi xps fecit mñtionē spāliť ꝺ elis coꝛpalib⁹ non vt oñderet eas spūalib⁹ p̃ferēdas. sz ne aliqs extiare posz eas nō eē necessarias ad salutē. Ad 2^m ꝺ q q̃ elia iter ptes satisfactiōis p̃ferť oroi nō distinguiť elia ab illa q̃ fieri pōt ꝺ oroe. ⁊ ego ꝓcedo q oro iq̃stū hō p eā subuenit idigētie aie sue ⁊ ꝓri magis ē satisfactoria q̃z iq̃stū p eā vacat ꝓtēplatōis dulcedi qꝛ ⁊ si 2° mō sit dignioꝛ i essentia. p° tñ mō rōne vsus magis ē mītoria. neq̃ videaī tibi distinctio friuola qꝛ silez distinctionez facit aug. xj°. ꝺ ci. c. 16. vbi rōe vsus panē p̃fert muri: ⁊ nūmos pulicibus q̃uis rōe dignitatis essentie sit ex̃rio.

q **Wunto** q̃riť vtrum ꝺ quolibz bono sit elia facienda. Rñdeo bonorū tria sunt gna. vt supius dcm̃ est. s. aie. coꝛporis. ⁊ bona exteꝛioꝛa. de bonis aie pōt fieri elia. vt cū aliqs oꝛat p alio vel peccāti i se parcit ex coꝛde. qō est maxia elia. Un̄ aug⁹. euchi. 4. c. Ea elia nihil est maius q̃z ex coꝛde dimittimus qō in nos quisq̃z peccauit. de bonis coꝛporis vt etiā cum aliquis fuit infirmis. de exteꝛioꝛib⁹ āt bonis distiguēdū est. qꝛ aut sunt male acq̃sita. aut bene. Si male. aut licitū est ei q acq̃siuit ea retinere. aut nō. Si sic

triplicia sť bona in hoie bona anime: coꝛpoꝛis & exteꝛioꝛa de quoꝝ fieri pōt elemosina ⁊

de pecunia p meretricem adquisita licet facere elemosinam.

facere meretricem g. legem dei est quia propter pecunia illicite accepta dicitur peccare mortaliter accipiendo talem pecuniam contra legem dei. ita dicit glo. Sed non facit contra legem dei. ita dicit glo. Sed videtur illa solum excusare que accidit in tempore.

bona acquisita per simoniam eroganda sunt in elemosinis vel ponenda in manibus pauperum

de elemosinis faciendis

de illis pōt fieri elīa. vnō meretrix de pecunia q̄s p meretriciū acq̄siuit pōt elīaz facē. illud. n. qō sic acq̄rit licite retinere pōt. q̄uis. n. in eo q̄ meretricat turpit agat ⁊ p̄ legem dei. quapp illud qō accipit turpe lucr̄ vocat. tñ in accipiēdo pecuniā p eo q̄ dānificata est p̄ legē dei non facit. vñ. 14ª. q. 5. Qui bētis. §. Sed ß. de pcō aliq̄ nōnunq̄s acq̄runt q̄ pauperib⁹ iuste eroganť. de acq̄sito tñ p meretriciū nō fit sacrificiū vel oblatō ad altare pp̄ scādalū. ⁊ reuerētiā sacr̄or. vñ deutronomij. 23. Nō offeres mercedē postribuli in domo dñi dei tui. Si āt nō est licitū ea retinere. aut illis a qb⁹ accepta sunt q̄uenit ius repetēdi q̄lia sunt bona acq̄sita p vsurā. vel furtū, vel rapinā. ⁊ de talib⁹ nō dz fieri elīa. sed restituēdo. ex̄ ō iureiurādo. Ea te. dr̄ q̄ onus non remittit. sed augeť. cū cuiq̄ in p̄uide soluitur. qō alij ex debito est p̄stādū. sic ēt itellige qō dr̄ pª. q. j. Nō est. nō est putāda elīa si paupib⁹ erogať vel dispenseť. qō ex illicitis reb⁹ acq̄rit. ⁊. 14ª. q. 5ª. Nolite. qō sumptū est ab aug. in li. de vbis dñi. smone. 35. añ meᵐ. Nolite velle elīas facē de fenore ⁊ vsuris ⁊. j. c. forte phibeť erp̄sse fieri ō rapina. vñ ibidez dr̄. Si totū tribuat qō abstulerat addit poti⁹ pccm̄ q̄s minuat. Aut nō ꝓpetit ius repetēdi q̄le est bonū acq̄sitū p symoniā. qō boᵐ ille q acq̄siuit retinere nō pōt. ex̄ ō symo. Deb añt. q⁹ p̄ legē accepit. nec ille q dedit pōt repetere. q⁹ p̄ iustitiā dedit. Et talis pecunia erogāda est in elīs. ⁊ sic dať soli plato. ita q̄ si cōitas nō ē in culpa dz dare eccl̄ie in cui⁹ ignominiā data fuit. vt hr̄. c. pdcō in ter. ⁊ in glo. Si āt cōitas ē in culpa pecuniā dz restituere alicui monasterio qō ille q dedit itrauit i alleuiationē monasterij ⁊ sic itelligi pōt illud qō dr̄ ex̄ de symo. Veniēs. Si aūt nullū monasteriū itrare noluerit alijs paupib⁹ erogāda est. De bñ aūt acq̄sitis distinguēduz ē. q⁹ aut sunt neccia illi q acq̄siuit ad sustētationē nature aut nō. Si sic. de illis nō dz elīam facē. q⁹ magis tenet sibi sm charitatis legē q̄s alij nisi forte in casu i quo subtrahēdo sibi ip̄i daret alicui solēni p̄sone. de cui⁹ morte imineret nōbile detrimētū rei. pu. ⁊ pfectui aiar̄. sz h̄ facē nō esset necessitatis sed pfectiōis. Si nō. aut sūt neccia sibi ad dēcētiā sui status. aut nō. Si nō. tenet de illis elīam facē paupib⁹ nō p̄stitutis i piculo necessitatis extreme. Si sic nō tenet ō illis facē elīam p quā redderet se ipotētē ad vinēdū sm decētiā sui stat⁹ nisi paupib⁹ in tāta idigētia p̄stitutis. q⁹ appareāt signa pbabilia extreme necessitatis q̄si p̄ntis vl ō primo iminētis. Alijs ēt paupib⁹ tenet loco ⁊ tpe facē elīas nō derogātes nōbiliť mō vinēdi sm decētiā sui stat⁹. Talis enī decētia in idiuisibili nō consistit. sed magnā hz latitudinem.

¶ Exto queritur vtrū licitū sit cuilibet facē elīam. Et vr̄ q⁹ sic. q⁹ facē elīaz oib⁹ p̄ceptū ē. decretorū di. 86. Nō satis. §. singul' quoq̄z. ⁊ sumptū est ab ābro. sup lucā li. 2º. lōge añ finē. Itē aug⁹ in quodaz smone dic̄ q⁹ de diligēdis inimicis nemo vnq̄s se poterit excusare. q⁹ de corde hāc elīam ip̄lere iubemur. Cōtra ex̄ ō decis. Tua nobis. nulli licitū est. aliena cuiq̄s p̄cedere p̄ter dñi volūtatē. sz vt dr̄ ex̄ ō sta. mo. Cū ad monasteriū. Prohibem⁹ districte i vtute obe. sub obtestatiōe diuini iudicij. ne qs monachoꝝ pp̄riū aliquo mō possideat. q̄ monachi nō

pōt facē elīam. Itē illeq est alij subdit⁹ sine illius p̄ missiōe nihil dare dz. sz vxor est sub ptāte viri. vt hr̄ geñ. 3º. ⁊ fili⁹ in obediētia parentū. vt hr̄ ad phi. 6º ⁊ p̄ sui subditi dñis. vt hr̄. j. petri. 2º. q̄ vxorib⁹ ⁊ filijs ⁊ p̄ suis elīas facere nō lz. Rñdeo q⁹ ordo nālis exigit vt iferiora a superioribus regulenť. ⁊ iō illi q sūt sub aliena ptāte p̄stituti ō eis in qb⁹ alijs subijciunť ordinare nō debēt aliť q̄s eis fuerit a superioribus⁹ commissum. ⁊ q⁹ nullus iō alij ē subditus q̄ tū ad interiores itellect⁹ ⁊ volūtatis act⁹. nisi soli deo. iō de illis bonis orādo ⁊ cordi dimittēdo oib⁹ elīam facē lz. sed q⁹ monachus pp̄riū nō hz. iō de bonis exterioribus⁹ nō pōt elīam facē sine licētia abbatis exp̄ssa vl pbabilr̄ p̄sumpta. nisi dispēsatio aliquor̄ bonoruz monasterij sibi sit ab abbate cōmissa. tūc. n. ō illis pōt facere elīas moderatas ⁊ rōnabiles sm p̄portionē bonor̄ q̄ sunt sibi ad dispēsādū p̄missa. Quia ēt vir ē administrator bonor̄ tāq̄s caput mulieris. iō nō dz dare mulier elīas sine cōsensu viri exp̄sso vel p̄supposito, exceptis cōib⁹ elīs ⁊ puis p cōparationē. ad possessiōes eor̄ nisi p̄ter dotē q̄ ordinatur ad sustētāda mr̄imonij onera hēat res alias, vel ex p̄prio lucro, vel p aliū licitū modū. tūc. n. ō illis irreqsito assensu mariti pōt facē elīas moderatas. Filij ēt familias p̄prias possessiōes nō hñt nec ēt fui. imo fui sunt possessio dñor̄. ⁊ iō facē elīas nō dñt. nisi forte aliq̄s modicas, de qb⁹ p̄nt p̄sumere q⁹ p̄ri vel dño placeat. nisi aliquor̄ bonor̄ eēt eis a p̄ribus vel dñis dispēsatio cōmissa. Dēs tñ p̄dci licite p̄nt ⁊ debēt i casu necessitatis extreme idigētib⁹ subuenire, ēt assensu sup̄ior̄ nō hito exp̄sse nec p̄sumpte. Arª ad ptē p̄mā, p̄cedūt ō bonis aie ō qb⁹ q̄s hz vsuz li. ar. nō tñ licite pōt. sz tenet elīam facer̄.

Ad arª ad partē aliā pz soło ex dcis in qōne.

¶ Eptimo querit vtrū aliqs possit elimosynā facē sibi ip̄i. Et vr̄ q⁹ nō. q⁹ i iustitia ē circa opatiōes q̄ sūt ad alterz. sz dare elīam ē act⁹ misericordie q̄ est ps iustitie. vt supr̄ hītū est. q̄ dare elīam nō pōt esse actus hois ad se ip̄m. Itē dare elīā effect⁹ est charitatis sz sm gre. in q̄dā oml'a. sup illud luce. 10. Designauit dñs ⁊ alios septuagita duos. Nemo ad semetip̄m p̄prie charitatē hr̄e dr̄. q̄ nec aliqs pōt elīā facē sibi ip̄i. Cōtra eccli. 30. Miserere aie tue placēs deo. sz dare elīaz op⁹ est misericordie. Rñdeo q⁹ hois ad seip̄m nō pōt eē iustitia p̄prie ⁊ simplr̄ dcā. q⁹ hō p iustitiā simplr̄ dcām. illud qō nō ē sibi simplr̄ debitū tribuit illi cui simplr̄ est ōbitū. Impossibile aūt ē q⁹ eidē hoi sit aliqd simplr̄ ōbitū. ⁊ non sit ei simplr̄ ōbitū sil'. Vñ dic̄ phi. 5. ethi. c. xj. Qō nō ē iniustitia ad q̄ ip̄ius simplr̄. q⁹ circa h̄ nō est iustitia simplr̄ dcā. Justitia tñ metaphorice dcā q̄ ē aliq̄s potentialis vel imitatio iustitie simplr̄ dcē pōt eē hois ad seip̄m. q⁹ aliqd est nō debitū hoi rōne vni⁹ ptis qō ōbitū est sibi rōne alteri⁹ partis. sicut ip̄erare ōbitū ē aie ⁊ subici ōbitū est corpori. ⁊ ideo cum homo p aiam castigat corpus facit actū iustitie metaphorice dcē. mīa aūt non est iustitia simpliciter dcā. sed vt superius visum est continet sub libertate que est pars potentialis iustitie. Unde nō est incōueniens q⁹ actus eius qui est dare elemosynā sit hominis ad seip̄m quia aliquid pōt eē suū sm vnā rōnem quo indiget sm aliam. Unde cū homo penitendo dispositiue subuenit indigentie anime sue

illud qđ p̄ncipaliꝝ p̄supposito adiutorio dei suū erat p̄tātiue siue effectiue ñ formaliꝝ sibi dispositiue tribuit formaliꝝ nō. n. est iconueniēs q̄ idē hō sit agēs ⁊ recipiens idē ſm diuersam vel ſm aliā ⁊ aliā rōnem. Ad p^m in opp^m p̄z solutio ex iaz dcis. Ad 2^m dō q̄ v̄bum gre. itelligendū est ꝺ hoīe q̄ seipsum tm̄ diligit ⁊ nō aliū. Uez̄ē. n. q̄ talis ad seip̄m charitatē nō hz. sed inordinatū amorē.

o **Ltano** querit vtrū elia danda sit malis. Et vī q̄ nō eccli. 12°. Ne suscipias p̄cōrē. Item ſm phi. 2°. topi. Spnendū est inimicis bñ facere. ⁊ si ꝺ vez̄ est de inimicis hominis multo fortius ꝺ inimicis dei. Sz malus hō inimicus dei est. Cōtra math. 5. Bñfacite his q̄ oderūt vos. sed oditores fratrū sunt mali. g̈ danda est elia hoībus malis. Rñdeo q̄ in hoie malo duo p̄sideranda sunt. s. nā. ⁊ vitiū. ⁊ sicut eius nā ita dz ex charitate diligi q̄ eiꝰ vitiū odiaꝝ vt superiꝰ habitum est. 3. li. sic ita dz p elīam ubueniri indigentie sue nature vt p hoc i malitia nō foueaꝝ. Ulñ 5^a. q. 5^a. Nō oīs. ⁊ sumptū est ab aug°. in epla ad vicentiū. nō multū lōge post p̄n^m dī q̄ vtilius esuriēti panis tollit si ꝺ cibo securus iustitiaz negligat q̄z esuriēti panis frāgaꝝ vt iniustitie seductꝰ acqescat nec ē ꝺrium huic qđ dī. 86^a. di. Non satis. §. pasce. q: ibi loqtur ꝺ esuriēte ad mortē. Ad p^m in opp^m dō q̄ illa auctoritas itelligenda est de pcōre. q: ex elīa sibi facta abutit. Ad 2^m dō q̄ illa auctoritas itelligēda est ꝺ inimicis sub rōne qua inimici sunt. non sub rōne qua hoies sunt. non tñ teneor eis facere subnētionem qua sint potētiores ad exercēdum malitiā contra me.

Articulus tertius.

c **Onsequenter** queritur ꝺz. p̄n cipali. Et circa ꝺ querunt. 8. Ꝓ̄o vtrū abstinentia sit virtus. 2°. vtrū ieiuniū sit actꝰ abstinētie. 3°. vtrez̄ ieiuniū sit sub p̄cepto. 4°. vtrez̄ oēs obligent ad obseruātiā huius p̄cepti 5°. vtrū esus carniū frangat ieiuniū. 6°. vtrū gula frāgat ieiuniū. 7°. vtrū ebrietas. Octauo qđ tēporibus ieiunandum est.

p **Rimo** ostendo q̄ abstinētia nō sit vt°. q: vtus ſm se ē laudabiliꝝ. sed sicut dicit gre. i pastorali. c. 42. abstinētia nō nisi ex alijs vtutibꝰ cōmēdatur. g̈ nō ē vtus. Item glo. sup illud ro. 14. Nō ē regnū ꝺi esca ⁊ potꝰ. dic̄. i. boz vsu nō acgritur regnū ꝺi. sicut nec amittitur ⁊ paz post dī. nec i māducādo eē iustitiā sz q̄libet vtꝰ ē iustitia q̄dā ordiata ad acqrendū regnū ꝺi. g̈ abstinētia a cibo ⁊ potu nō ē vtꝰ. Cōtra illud qđ oppōitur vitio ē vtus. sz abstinētia gule oppōitur. q̄ ē magnū vitiū. q: sicut dicit gre. i pastorali. c. 42. Gule ꝺditos luxuria segtur. g̈ abstin^a ē vtꝰ. Rñdeo q̄ abstinētia pōt accipi ſz q̄ ip̄ortat subtractionē cibi ⁊ potꝰ absolute. ⁊ ſ̄ mō nō dicit vtutē nec actū vtutis. q: ſ̄ pōt fieri bñ ⁊ male. Alio mō pōt accipi ſm q̄ ip̄ortat subtractionē cibi ⁊ potus reglata rōe. ⁊ ſ̄ mō ē vtꝰ. q: p eā carnis vitia repmunt vt tñ nā corpis nō destruaꝝ. ⁊ est virtus spāl ab alijs distincta. suū. n. ē formale obiectū qđ ē me^m i delectatiōibꝰ ſm gustū p cōpationē ad cibū distinctū est a formalibꝰ obiectis aliaꝝ vtutū ⁊ est ps subiectiua tēperātie. sic̄ declaratū est li°. 3. Ad p^m in op p^m dō q̄ gre. nō intēdit negare abstinētiā eē vtutē. imo ibidē ēt vtutē eā dic̄. Sz q: vna vtus adiuuat ex alia. tō dic̄ abstinētiā nō nisi ex alijs vtutibꝰ commēdari. Magis ēt dic̄ ꝺ ea q̄z ꝺ alijs. q: vt ibidē dic̄ ꝺ respū aliaꝝ pua vtus ē. Ad 2^m dō q̄ illa glo. loqt̄ ꝺ abstinētia p subtractiōe cibi ⁊ potꝰ absolute nō ꝺ abstinen^a rōe moderata. qđ p̄z q: i eadē glo. ſ̄ iungit iustitiā eē i eq̄nimitate tolerādi inopiā ⁊ intēpantia nō se corrūpendi p supabūdātiā atq̄ opportune sumēdi vel nō sumendi.

f **Ecundo querit** vtrez̄ ieiu^m sit actus abstinentie. Et vī q̄ nō. q: oīs actꝰ vtutis est in opando. sz ieiu^m dic̄ cessationē ab actu comedēdi. g̈ nō ē actus vtutis ⁊ exp̄ssiti nec abstinētie. Itē oīs vtus ē q̄litas vel actꝰ mentis. sz corpale ieiu^m est actꝰ corpis. g̈ nō ē actus vtutis abstinētie. Cōtra Isy. 2°li. ꝺ sūmo bono. c. vlti. facilиꝰ p ieiu^m oīo penetrat celum. g̈ ieiunare ē bonꝰ actꝰ ⁊ meritorius. sz oīs talis actus ē actꝰ vtutis. g̈ ieiunaꝝ est actꝰ vtutis. sed non est dare q̄ sit alteriꝰ vtutis q̄z sit abstinētie. q: vtriusq̄z ē idē obiectū. Rñdeo q̄ ieiu^m triplīr pōt accipi. s. p ieiu° nature. ⁊ p ieiu° qđ est actꝰ vtutis tm̄. ⁊ p ieiu° ecclie. Ꝓ̄o mō ē quilz ieiunꝰ quolz die añq̄z comedat. ⁊ tale ieiu^m nō est actꝰ vtutis abstinentie. nec alteriꝰ. 2° mō ieiu^m est actꝰ vtutis abstinētie. sic. n. ieiunare ē refrenare delectatiōes gustꝰ. p cōpationē ad cibū. ſm regulā rōis siue hō pluries i die comedat siue nō. 3° mō ieiu^m institutū ē ad satisfaciēdū p peccis ad qđ regrit̄ q̄ nō solū hō abstineat ab illis q̄ vtus p̄hibz. sz ēt ab illis qbꝰ alias possemus vti. salua vtute. q: q illicita p̄miſit satisfaciendo ꝺz ab aliqbꝰ licitis abstinē. ita tñ q̄ nō corrūpat mediū qđ obtuaꝝ a vtute. Uñ ieiu^m ecclie ⁊ actū vtutis ip̄ortat ⁊ quādā supaddit abstinētiā ab illis q̄ nō corrūpūt mediū vtutis. ⁊ q: ieiu^m ē respū obiecti abstinētie vt visuz ē. p̄cedēdū ē q̄ ē vtꝰ abstinētie. Ad p^m i opp^m dō q̄ ieiu^m ecclie noīat actū ſm quē hō i cibis sumēdis se regulat ꝺz ecclie statutū qđ ē cōsonū dictamī vtutis. Ad 2^m dō q̄ virtutis abstinētie duplex ē actꝰ. s. interior q est velle refrenare gustū a ꝺlectatiōibꝰ q̄ sunt in cibo. ⁊ actus exterior q est ipsa frenatio corporalis. p̄mus est a vtute elicitꝰ. scꝺus ab ea imperatus.

t **Ertio queritur** vtrez̄ ieiu^m sit sb p̄ cepto. Et vī q̄ nō Aplūs ro. 14. Qui nō māducat māducātez ñ iudicet. sz trāsgressor p̄cepti bñ ē iudicādus. g̈ ieiunare p̄ceptū nō ē. Itē illud qđ ad modicū vtile ē sub p̄cepto poni nō ꝺz. sz sic̄ dic̄ aplūs p^a ad thi. 4 Exercitatio corpal ad mōachū vtil ē. Cuz g̈ ieiu^m sit q̄dā exercitatio corpal sub p̄cepto poni ñ ꝺz. Cōtra aug^s p° li. ꝺ li°ar. q̄i eq̄ distant int̄ mediū ⁊ finē. Tpantia ē cohibens appetitū ab his reb^s q̄ turpit̄ appetunt. g̈ cū ieiu^m actꝰ sit abstinētie q̄ spēs ē tpantie tpat appetitū ab his reb^s q̄ turpit̄ appetunt. sed sic appetitū tpare p̄ceptuz ē. g̈ ieiu^m est sub p̄cepto. Rñ°q̄ ieiu^m sub p̄cepto ē tā ieiu^m qđ tm̄ ē actꝰ vtutis. tñ ēt ieiu^m ecclie. qđ ieiu^m ecclia īstituit ꝺ cōse. di. 5^a. Quadragesima. ⁊. c. sequēti. ⁊ ſ̄ pp q̄druplicē vtilitatē. vna ē q: vitia cōp̄imit. Uñ ꝺcreto rū di. 3^a. Sexto die dī de noe. q̄ vbi malū ebrie-

tatis agnouit iumētū suū. i. carnē fm glo. ad remediū tpauit supple p abstinētiā. ⁊ dō ꝓse. di. 5ª. Sit tibi ieiunia. dr̄ dō ieiu° qđ curat vulnera deliquētiuz. Silē hr̄ di. 86ª. Jgit mentē ēt eleuat ad spūaliū cognitionē. Un̄ daniel. 9. hr̄. q̄ postq̄z dāiel orauerat dn̄m in ieiu° sibi angelo reuelante ministroꝝ sacra cognoscē meruit ⁊ Jsido. 3°. li. dō sūmo bono. c. vul. p ieiu^m occulta misterioꝝ celestiū reuelant. p ieiu^m ēt ieiunātes ad vtutē disponunt. Un̄ dōctoꝝ dist. 35. Sexto die. dr̄ q̄ cognitio ifirmitatis in cibo firmitatis vtus est in ieiunio. ⁊ apls. 2ª coꝝ. 12°. Cū infirmor tūc potēs sum. i. fm glo. cū ifirmor exti^o tūc potēs sum. i. victor efficior. ⁊ dō ꝓse. di. 5. Sint tibi ieiu° dr̄ q̄ curatos scificat ieiu^m. ⁊ dō his tribus dic̄ gre. in p̄fatiōe ad deū. corpali ieiu° vitia ꝓprimis. mētem eleuas. vtutē largiris. Disponit ēt ad vincendū diabolū. vñ math. 17. Hoc genꝰ nō ejcit̄ nisi p oꝛonez ⁊ ieiu^m. ⁊ Jsido. 2. li. dō sūmo bono. c. vl. Jeiunia fortia tela sunt aduersus tētamēta demonioꝝ. cito. n. p abstinētiā deuincunt. p̄dcā aūt ieiu° ꝓueniūt maxīe inq̄ztū p ipm corꝰ aīe subiūgat. Ad p^m in opp^m dō q̄ cū māducare q̄n alij nō māducāt possit ēē ex bona cā vel mala. nō dz hō ß intꝛpretari in ptē peioꝛē. qꝛ sic dic̄ glo. ibidē dō manifestis nō de occultis iudicādū est. manifesta vo sūt q̄ nō p̄t bono aīo fieri ex dō regul' iuris. Estote misericordes. dr̄ q̄ ß loco nihil aliud nobis p̄cipi existimo nisi vt ea fcā q̄ dubiū ē quo aio fiāt i meliorē ptez intꝛpretent.

Ad 2^m dō q̄ exercitatio corpal' ibi ab aplo dr̄ esse ad modicū vtil' nō simplr̄ sz in ꝓpatiōe ad pietatē. Un̄ imediate subiūgit q̄ pietas ad oia vtil' ē. Ad 3^m ad ptem aliā gr̄a ꝓclusiōis ꝓcedēdū est. ꝓcedit tn̄ dō ieiunio inq̄ztū ē actus vtutis tn̄.

q **Warto queritur** vtꝝ oēs obligentur ad obseruatōnē ieiunij. Et vr̄ q̄ sic. ieiu^m ponit̄ ub p̄cepto. sz oēs obligant̄ ad obs̄uandū p̄cepta. g̃ oēs obligant̄ ad obseruandū ieiu^m. Jtē oēs obligant̄ ad act^s cardialiū vtutū. sz ieiu^m ē act^s abstinentie q̄ est spēs tpantie q̄ est cardial' virt^s. g̃ oēs obligant̄ ad obs̄nationē ieiunij. ꝫ cr̄ dō regul' iuris. Qđ nō est. si qs ieiu^m fregerit egrot^s reus voti nō hr̄. Jtē ieiunium institutū ē ad satisfaciēdū p peccis. sed cessante cā cessat effect^s. g̃ illi q satisfecerunt p peccis suis ad ieiu^m nō tenent̄. Rn̄deo q̄ ieiu^m acceptū nō sz q̄ est actus vtutis tn̄. sz p̄cise rōe huius qđ supaddit statutū ecclie. nō est dō iure nāe nec diuio. sed dō iure pure positiuo. tali aūt iure ꝓhibent̄ talia vel p̄cipiunt̄ q̄ alias bn̄ vel male possent fieri. ⁊ iō legis latoris i ꝓdēdo ius positiuū nō est intentio vel ēē nō dz obligare hoies ad obseruationē illi^s iuris hntes legitimā cām ⁊ rōnabilē nō obseruādi illud. vñ ex dō obser. ieiu. Cōciliū. dic̄ q̄ legi n̄ subiacet neccitas. Sūt aūt ples psone hntes cām legittimā. q̄re melius est eas nō obligari ad ieiu^m q̃z obligari. s. pueri mulieres p̄gnātes egrotātes. nimiū senes. cum graui labore victū neciz lucrātes. ⁊ ad loca scā pegrinātes. ⁊ victum neciū hostiati mendicātes.

Pueri pp. 4. rōnes. Una qꝛ est in eis caloris magnitudo q̄ multū cōsumit. Alia sue humiditatis. q̃z uis multa sit. spissitudis defcūs pp qđ facili^s cōsūptibil' est. Alia qꝛ nutrimētū i eis ē mā opatiōis duplicis vtutis. s. nutritiue. ⁊ augmētatiue. 4°. qꝛ nō ita i eis sic in puectis neccia est compssio vitioꝝ ad quā maxime ꝓstitutū est ieiu^m. Mulieres p̄gnātes pp duas rōnes. Una est qꝛ dbent accipe cibū n̄ tm̄ pro se sz p nutrimēto fetus. Alia ē qꝛ p̄gnātes ꝓsueuerūt hr̄e varia ⁊ iordinata dsideria ciboꝝ diuersorū. ⁊ q̄nq̄z ita itensa q̄ nisi aliquo mō possent appetitui satisfacē possz esse piculum piclitationis fetus.

Egrotātes qꝛ in eis nā debil' est. ⁊ iō si daret eis vna vice simul totū id qđ est neciū ꝓueniēti sustētatiōi sue nature grauaret. ⁊ si dat plib^s vicib^s confortat nā ⁊ vigorat. ⁊ iō in illis ifirmitatib^s i qb^s ꝓfert abstinētia. ēt ad ieiu^m n̄ tenēt. qꝛ ⁊ si ꝓferat abstinēt a mlto cibo. nō tm̄ ꝓfert eis totuz qđ accipe debēt sumere sil. sed magis plib^s vicib^s. Et ꝓptera pp iordinationē nāe q̄nq̄z valde paꝝ p̄t accipe vna hora. ⁊ r̄siduū sufficiētie p̄t accipe alia hora.

Nimiū senes qꝛ i eis calor ⁊ vtus ōbilis est. ⁊ quā uis sint sicci siccitate opposita humiditati nāli. supabūdat tn̄ in eis humiditas accidētal' ex idigestione cāta. Un̄ si tot^s cib^s quez nā eoꝝ regrit p die nāli ab eis sumeret vna vice nimiū obtūderet in eis ⁊ grauaret nālis calor ⁊ nō possent cibū ꝓuenīēter digerer̄. Cum graui labore victū neciū lucrantes qꝛ in talib^s magna fit hūidi ꝓsumptio. nec cū ieiu° possent cōmode efficacit̄ opari. Debēt tn̄ si assit facultas a suo sacerdote petē dispēsatōem nō ieiunādi. ⁊ ille dz eis ꝓcedē. Qui tn̄ opantes ꝓducē volūt i dieb^s ieiunabilib^s nisi sub hac ꝓditiōe q̄ n̄ ieiunēt a p̄cō nō excusant̄. Si aūt victū neciū p̄t acgre cū labore quē ꝓuenient exercē p̄t cū ieiu° tunc a fractiōe ieiunij nō excusant̄. Adloca scā pegrinātes si sit tal' pegrinatio q̄ cōmode differri nō possit vsq̄z post tps ieiunij vel anticipare illud. ⁊ tanti laboris q̄ cū illo ꝓmode ieiunare nō possint. Victū neciū hostiati mēdicātes q̄n sil tn̄ hr̄e nō p̄t de alia hora comestiōis q̄ ad victū tot^s diei cōmode nō sufficiat. vel etiā q̄n ex p̄cedenti iedia debilitati ieiu^m sufferre cōmode nō p̄t. Ad p^m in opp^m pz solo ex dcis in qōne. Ad 2^m dō q̄ ieiu^m ecclie supaddit aliquā superrogationē vltra illud qđ sufficeret ad actū vtutis abstinētie. ⁊ iō nō sequit̄ q̄ q̄cūz tenet̄ ad illud ieiu^m qđ sufficit ad actū vtutis teneat̄ ad ieiu^m ecclie. Ad 2^m ar^m ad ptē aliā dō q̄ ieiu^m nō tn̄ istitutū est ad satisfactōez p peccis p̄teritis sz ēt ad p̄cauēdū a futuris. ⁊ iō illi q̄ p peccis suis satisfecerūt adhuc ad ieiu^m tenent̄.

q **Amto q̄ritur** vtꝝ esus carniū frāgat ieiu^m. Et vr̄ q̄ n̄ qꝛ ieiu^m institutū est ad rep̄mendū carnalē ꝓcupiscentiā. sz vinū magis excitat ꝓcupiscētiā q̃z esus carniū. iux̄ illud puer. 20. Luxuriosa res est vinū. cū g̃ ieiunātib^s licitū sit vinū biber̄. multo fortius licit^s est esus carniū. Jtē alig sūt cibi magis delectātes gustū q̃z aliq̄ carnes grosse. ⁊ tn̄ illis ieiunātib^s non inꝺicunt̄. g̃ nec esus carniū grossaꝝ. ꝫ die^s sabbatoꝝ a cānib^s abstinē debem^s. dō ꝓse. di. 5ª. Quia dies. g̃ multo fortiꝰ in dieb^s ieiunabilib^s.

Jtē dōctoꝝ. di. 4ª. Deniq̄z. Par est vt q̄ bis die bus a carne abstinem^s a ialium ab oīb^s q̄ semetipsa attrahūt originem carnis ieiunemus a lacte videlicet caseo. ⁊ ouis. Rn̄deo q̄ ieiunio ecclie ānexa est abstinentia ab esu carniū sic̄ pz p decretum 2° allegatū ad ptem sc̄am q̄ esus carniū multū cōmouet carnis concupiscentiā ad quā domādā ⁊ refrenandā simplr̄ institutū est ecclie ieiu^m. Ad p^m in

Jeiunium nō est de iure naturae nec de iure diuino sed est de iure pure positiuo

qui nō tenent ad ieiunium.

Hostiā nde

oppm dicunt qdam q esus carniū magis cōmouet ꝓcupiscentiam q̄ vini potus. qz cū ad icitatōem ꝓcupiscētie concurrāt. 3a. s. abūdantia caloris. ēt spūum. ⁊ feminis. ⁊ esu carniū multiplicat semē. qz in ea multū est ō nutrimēto. ⁊ iō ex eius esu maxie mltiplicat superfluitas tertie digestiōis q̄ seminis ē māvtoīsum est li. 2o. Ex esu vēto soꝛ multiplicat abūdantia grossoꝛ spūum ex potu vini caloris abūdātia. ⁊ sin illos abūdātia seminis magis est incitatiua ꝓcupiscentie q̄ abundātia caloris marie cāri ex potu vini. qz illa cito euanescit. ⁊ caloꝛi semie manet. Ad 3um ꝓ b arguit pōt sic. In excitatiōe ꝓcupiscentie cā efficiēs est caloꝛ ⁊ mā est semē. magis aūt est cā rei efficiens q̄ mā. g̃ potus vini magis ē cā excitatiōis ꝓcupiscentie q̄ esus carniū. ⁊ si dicis q cito euanescit nō obstat. qz nō ita cito euanescit sicut potꝰ iteraī. Item ad b arguit p expiētiā. q̄uis. n. in mulieribꝰ magis abūdet superfluitas tertie digestionis q̄ in viris. nō tñ feruet p se in eis ita carnalr cōcupiscentia pp debilitatē caloris respectū caloris viroꝛ. q̄uis pp minorē vsum ronis nō frenātis concupiscētiā iterdū magis i eis feruet q̄ in uiris. fleumatici ēt q̄uis plus habeāt ō superfluitate tertie digestionis q̄ colerici. tñ qz in colericis fortioꝛ est caloꝛ magis feruet i eis appetitus carnalr ꝓcupiscētie q̄ i fleumaticis. q̄uis fleumatici pp abūdātiam seminis plus possent illū actū exercē q̄ colerici p̄m igit istos. dō est arm q ecclia magis intdicit ieiunātibꝰ esum carniū q̄ vini potū duplici rōne. Una est qz difficiliꝰ est abstinere a potu vini q̄ ab esu carniū. ⁊ iō si ecclia iterdixisset vini potum ples fuissent exposiri piculo trāsgressiōis q̄ p interdcīn esus carnium. alia est q ieium frequent tristitiā excitat. ⁊ vinum letificat. iux illud psal. ⁊ vinū letificat coꝛ hominis. ⁊ iō ꝓgruētissime ieiunātibꝰ vsus vini pmissus est. Ad 2m dicendum q leges date sunt propter ea que vt in pluribus accidunt. vt in pluribꝰ. autez esus carnium magis delectat carnis ,nām. q̄ esus piscīū vel pulmētoꝛ. Ad 3m ad ptem aliā. s. ō abstinētia carniū i die sabbati itelligēduz. vbi talis est ꝓsuetudo. alr nō nisi ō ꝓgruo. Vñ glo. ibidez dic q ꝓsiliū est nisi vbi ꝓsuetudo est q abstincāt tūc ꝑceptū. Ad 4m dō q illud qō ibi dr de caseo lacte ⁊ ouis nō est necīum obseruari nisi q̄dragesimali ieiunio nisi vbi ꝓsuetudo est ab his abstinere in quolibet ieiunio ecclie.

ſ Exto querit vrꝝ gula frāgat ieiumm. Et vr q nō. qz qcqd frāgit ieiunium est pcm mortale. sz sm sniam augi ō bono ꝓportionali. nō lōge vltra mediū. Nō ois gula est pcm mortale. g̃ gula nō frāgit ieiūm. Itē decretoꝛ di. 4 Denicz. dr ō ingurgitātibꝰ se. q cū venia suo religiōni sunt. ingenio. ne forte peioꝛes existāt si a tali consuetudie ꝓhibeant. g̃ tales q̄uis sint gl̃osi mortaliter nō peccāt ⁊ ex pīti ieiumm nō frāgūt. Item dissolute loq ⁊ ludē cū iuuēculis magis excitat carnalem cōcupiscentiā q̄ gula. sed tales nō frāgunt ieiunium. g̃ nec gulosi. Contra. L. ō legibꝰ. Nō dubiuz in. l. nō dubiū est i lege cōmittē eū q vba legis amplexus ꝓ legē nitit volūtatē. sz ille q in diebꝰ ieiunabilibus semel tñ comedit. ⁊ tñ cū vitio gule q̄uis suet statuti īram. qz nō comedit nisi semel. nō suat tñ statuti mētē q̄ est vitiū ꝓcupiscētie carnis repmere. g̃ talis frāgit statutū. Itē decretoꝛ di. 41a. Delitie. viles cibi appetent accepti impediūt pfcm abstinentie. sz qō abstinentie pfcm impedit frāgit ieiumū. g̃ gula que est in auiditate suptois cibi frāgit ieiumm

Rndeo q triplex est ieiumm. Vnū. s. ab ingitatibus abstineret. ⁊ ab illicitis volūtatibꝰ seculi qō ē pcm ieiumm. ō ꝓse. di. 5a. Ieiunū. ⁊ b ieiumm frāgit p qōcūq̄ mortale pcm. Aliud qō est actꝰ vtutis abstinentie. ō quo dr. e. di. Sit tibi quotidiana. Sit tibi qo tidiana ieiunij refectio sacietatē fugiēs. Et b ieiunū frangat p gulā q̄ est mortale pcm. Tertiū ē ieiunū īstitutū ab ecclia. ⁊ b ieiumm frāgit p qualz gulā q̄ est pcm mortale inq̄tū b ieiumm icludit illud qō ē neccīum ad actum vtutis abstinētie. Sz q̄tum ad illud qō addit ex statuto ecclie spāliter frāgit p gulaz q̄ est i comedēdo plus q̄ semel. vel in cōmedendo cibos q iterdicunt ieiunātibꝰ ⁊ in pueniēdo nimis nōbilit horā comedēdi ab ecclia determiatā. ō ꝓse. di. j. Solēt. Ad pm in oppm dō q. 5. modis ꝓmittit gula. vt hr ō ꝓse. di. 5. Quiq̄. aliq̄n. n. hō idigentia tempoꝛa preuenit. aliquando tempoꝛa non preuenit. sed cibos lautioꝛes querit. i. deest pciosos. aliq̄n q̄ sumēda sunt expetit accuratius. i. cū nimia sollicitudie sperādi. aliq̄n ⁊ q̄itas ciboꝛ ⁊ tpus congruit. sz q̄titate intēpata sumēdi mēsurā refectiōis excedit nōnunq̄ abiectꝰ est qō ōsiderat. ⁊ tñ ipo esu imensi desideriꝰ deteriꝰ peccat. q modi ꝓtinent b vsu. ꝓpe. laute. nimis ardēter studiose. Quolz aūt pdcōꝝ modoꝝ pōt eē gula pcm veniale. ⁊ sic p eā nō frāgit ieiumm. ⁊ i quolz pōt eē tāt exceſſus qō ē pcm mortale. ⁊ sic p illā frangit ieiumm qō ē a vitijs abstinē ⁊ i aliquo casu ieiumm ecclie. nec ē itelligēduz q pdcm ōcretū i repbēdēdo illos q lautioꝛes cibos q̄runt itēdat diuites artare ad cibos paupeꝝ. qz vt dr decretoꝝ. di. 41. Nō cogant. nō cogant diuites cibis paupeꝝ vesci. vtāt ꝓsuetudie infirmitatis sue sz doleāt se alr abstinē nō posse. Ad 2m dō q ꝑz gl. ibidē nō ē dō q ignoscat eis sz nō puniant p hoīem. dissimulāda. n. sunt a tpali iudice aliq̄ crimia rōne scādali vel scismatis vitādi. tñ illud q̄uis antiqꝰ dissimularet ex cā pdcā. hodie tñ nō dissimulat saltē i clicis cr ō vi. ⁊ ho. cli. Alcrapla. ⁊ merito non ē dissimulādū. qz talis gurgitatio potus ⁊ cibi recte ꝓ ria est cause pp quā īstitutū ē ieiumm. qz carnalē ꝓcupiscētiā excitat. decre. di. 44. c. j. Uētris iglunies ad luxuriā facile puocat. ⁊ paꝝ post. Uēter ⁊ genitalia sibimet ipsis vicia sunt vt ex vicinitate mēbroꝝ ꝓfederatō itelligat vitioꝝ. Uent ēt pīguis crassū sensum gnāt. ōcre. di. 44. Nō luceat. ꝑ. si g̃. vtutē ēt corrūpit. vt supꝰ bitū ē. Ad 3m dō q q̄uis dissolute loq ⁊ ludere cū iuuēcul multū iciteꝰ carnalē cōcupiscētiā. b tñ nō est p illū modū p quez icitat gula qz gula icitat multiplicādo mām luxurie. sz ludē cū iuuēcul ⁊ dissolute loq icitat p pīnā delectabil ⁊ excitatōem imagiationis. Vñ q̄uis de ppinquo dispona ad frangendum vel frangat ieiumm gnāle qō est a vitijs maxime mortalibꝰ abstinere. nō tñ frangit ieiumm speciale.

ſ Eptimo queritꝰ vtrum ebrietas frāgat ieiumm. Et vr q sic. decretoꝝ di. 4a. Denicz. Vinum ita bibere pmittit vt ebrietatē oio fugiam. aliogn restat vt oia que coꝛpoꝛibꝰ libent silr faciam. Luz g̃ ibi loquat ō obseruatiōe ieiunij vt exꝑsse ꝑz ebrietas frāgit ieiumm. Item magis est ꝓ cām institutio

Nō. bene hoc dictum q̄uz ex eo habes q tex. in. c. Atrapula. de vit. ⁊ honest. clezi. inducit neccessitatez. adeo q debet obseruari a clicis etiaz si subesset scandalum, quod est bene notandum cont abb. ibidez: q dicit q ille tex. non loq̄tur preceptiue: sed de cōsilio:

Decret. 15. q. 1. Inebriauerũt loth.

nis ieiunij ebrietas ꝙ̃ tpate in mane bibere vinũ. Sz bibẽtes vinũ in mane reputant̃ a multis frangere ieiu^{m}. ꝯ multo fortius inebriantes se hora no ne. ℣illud qđ excusat pccm̃, nõ est cã pcci ⁊ ex ꝓ̃ti nõ frãgit ieiu^{m}, cũ fractio ieunij sit pccm̃. sed ebrietas excusat pccm̃. Ũñ aug^{o}. 22. li. ꝺ̃ faustum. lõge aliter me^{m}. dic̃ de loth. ꝙ culpandus est nõ tñ ꝙ̃tum ille icestus. sed ꝙ̃tũ illa meret̃ ebrietas. ꝯ ebrietas nõ frãgit ieiu^{m}. ℣ Jtem illoꝝ quoꝝ excessus ꝓhibitus est ieiunãtib^{9}., phibita est etiã iterata sumptio, quãuis temperata. sed iterata sumptio vini non est ꝓhibita ieiunantibus. possunt. n. bibere ⁊ in prandio ⁊ collatiõe. ꝯ vr̃ ꝙ excessus vini ieiunãtib^{9} nõ phibet̃. ℟ñdeo ꝙ ebrietas dupl̃r põt accipi. Uno mõ ꝓ impedimento vsus rõnis ex imoderato vini, vel alteri^{9} potus inebriãtis sumptiõe cãta. Alio modo ꝓ imoderata sumptiõe potus iebriãtis. primo mõ ebrietas pccm̃ nõ ẽ. sz passio pena pcci. Ũñ nõ frangit ẽt ieiu^{m} qđ est abstinẽtia a pcci. 2° modo pccm̃ est ⁊ marie cauendũ. Ũñ frãgit ieiu^{m}, qđ ẽ abstinẽtia a pccis. Jeiu^{m} aũt inꝯtũ dic̃ aliqd ꝓ se directe ⁊ imediate necessariũ ad actũ vtutis abstinentie nõ frãgit. ꝙ̃uis frãgat illud qđ est necessariũ ad actũ vtutis sobrietatis. Sobrietas. n. alia vtus est ab abstinẽtia, qr̃ spãlis difficultas ẽ in moderãdo ꝺ̃ lectatiões gustus ꝓ ꝓpationẽ ad vinuz. Ulia ab illa q̃ est i moderãdo delectatiões gustus ꝓ ꝓpationem ad cibũ. Ũñ frequẽter iueniunt̃ moderati i vino, q̃ sunt imoderati i alio. Jeiu^{m} ẽt statutũ ab ecclia nõ frãgit. qr̃ ea i ꝯbus nõ põt accipi certa mẽsura regl̃a riter nõ cadũt sub determiatiõe legis latoris. Ũñ sub determiatiõe ꝓcepti ecclĩastici de ieiu^{o} non cadit nisi semel comedẽ i die nãli. ⁊ hora determinata ⁊ abstinẽtia ab esu carniũ. ⁊ ab ouis. ⁊ caseo i q̃dragesimali ieiu^{o}. Jn alijs aũt nõ phibent̃ oua ⁊ lacticinia. ꝓ iordiatõem tñ circa potũ põt hõ tñ excedẽr. ꝙ ⁊ plus peccat ꝙ̃ si frãgeret ieiu^{m} tñ. ℣ ℟dp^{m} in opp^{m} dõ, ꝙ ebrietatẽ ⁊ excessuz i ꝙ̃titate cibi. ⁊ cibi ꝓciositatẽ i comedẽdo auiditatẽ. ⁊ in ꝓparando curiositatẽ debẽ fugere ieiunãtes. qr̃ ꝙ̃uis ꝓ illa non frãgerẽt statutũ ecclie ꝺ̃ ieiu^{o}. tñ ꝓ illa frãgit ieiunium gnãle, qđ ẽ abstinẽtia a pccis, qđ ieiu^{m}, ⁊ si semp ⁊ ab hoib^{9} debeat obseruari. tñ cũ maiori pfectõe ⁊ sollicitudie illi ieiunio iisistẽdũ ẽ illis tpib^{9} in ꝯbus spãle ieiu^{m} statutũ ab ecclia celebrat̃. ℣ ℟dꝛ^{m} dõ ꝙ ꝙ̃uis aliq dicãt ꝙ bibẽ vinũ i mane, vel ceruisiã. ⁊ comedere electuaria i sero delectatiõis cã frangãt ieiu^{m}. credo tñ ꝺ̃riñ, ꝙ ꝙ̃uis aliquo mõ nutriant i ꝺ̃ tñ nõ est ꝓncipal̃ vsus eoꝝ, al̃ frãgeret ieiu^{m} bibens vinũ, vel ceruisiã i collatõe. qr̃ aliqd habẽt ꝺ̃ nutrimẽto. Si tñ hõ i mane ceruisiã biberet nõ ad extinguẽdã sitĩ sz famẽ ẽt i sero magnam accipet electuariozꝝ ꝙ̃titatẽ ad subueniẽdũ fami. credo ꝙ tal̃ facere ret fraudẽ statuto ⁊ ex ꝓ̃ti frãgeret. qr̃ legẽ frangit q in fraudẽ legis aliqd fac̃. Concedo tñ ꝙ ꝺ̃ bono ⁊ equo cauẽdũ ẽ a potu vini ⁊ ceruisie ⁊ siliñ in mane magis in mane ꝙ̃ i sero, qr̃ pot^{9} sũptus post prãdium ⁊ siti subuenit ⁊ digestionẽ iuuat inꝯtũ ꝓ potuz facili^{9} ⁊ ꝓueniẽti^{9} deferẽt cib^{9} ad singula mẽbra. sumptus aũt ieiu^{o} stomacho vt plimũ nocz. ℣ ℟dp^{m} ad ptẽ aliã dõ ꝙ ebrietas inꝯtũ ẽ passio excusat pccm̃ i iudicio dei, qr̃ oẽ pccm̃ actuale est ex li. ar. cui^{9} vsũ nõ hñt pfecte ebrij. ⁊ huic exp̃sse ꝓcordat aug^{o} i auctoritate ꝓallegata. qr̃ tñ ex ebrietate multũ, dãnifi cat̃ respu. iõ etiam ꝙ̃ aliꝯs leges positiuas puniũtur facientes turpia fcã ex ebrietate, ⁊ alig magis ꝙ̃ si nõ essent ebrij vt magis sollicite caueãt ebrietatẽ. Ũñ phi. 3° ethi. c. 8. Ebri^{9} duplices hẽbit icrepatiões. ⁊ credo ꝙ ebri^{9} occidẽs hoiem irregl̃aris esset. ⁊ ꝙ̃uis ꝓfcẽ ebri^{9} nouã culpã nõ cõmittat, qa nouũ motũ. li. ar. nõ hz. tñ homicidiuz qđ cõmittit culpã quã ꝓmisit iebriãdo se aggrauat. qr̃ illa volũtaria iebriatio iputat̃ ad culpã vt q̃i circũstantionatã oib^{9} iordinatiõib^{9} q̃ ex illa ebrietate ꝓcedunt eo ꝙ aliquo mõ voluntarie sũt ꝙ volũtariã ebrietatis cãm. ℣ ℟dꝛ^{m} dõ ꝙ bñ ꝓcedẽdũ ẽ ꝙ ꝙ̃uis imoderata sumptio vini ꝓhibita sit inꝯtũ est ꝺ̃ vtutẽ. nõ tñ est ꝓhibita. ꝙ ꝓceptũ ecclie ꝺ̃ ieiunãdo nisi iꝯtũ includit illud ieiu^{m} qđ est actus vtutis.

Quando queritur qbus tpib^{9} ieiunãdũ ẽ. ℟ñdeo ꝙ oẽs dies q̃dragesime exceptis dieb^{9} dñicis ieiunãdi sunt ita ꝙ ꝺ̃ q̃dragesima nõ remanent nisi. 36. dies ieiunabiles. ⁊ iõ vt sacer numer^{9}. 4°. diez adipleat̃ quẽ saluator noster sacro suo ieiu^{o} cõsecrauit. 4. dies ꝓris ebdomade ad supplemẽtũ. 40. diez tollunt̃. i. 4^{a}. feria q̃ a capite ieiunij sb̃no taf̃. ⁊. 5^{a}. fe^{a} sequẽs. ⁊. 6^{a}. fe. ẽt sabbatũ. ꝺ̃ ꝓse. di. 5. Quadragesima. nec hz ieiu^{m} soluẽ fe^{a}. 5. vltie septimane. ꝺ̃ ꝓse. di. 6. ℳõ liceat. ⁊. c. sequẽti. Jnstitutũ ãt ẽ illud ieiu^{m} ꝓuenient̃ i memoriã. s. q̃dragesime ꝙ̃ xp̃s ieiunauit. ⁊ vt digne p̃peremur ad susceptõnem corꝓis xp̃i. ⁊ ad significãdũ ꝙ ꝓ tribulatiões p̃sentis vite puenit̃ ad gliaz resurrectiõis. ⁊ qr̃ sic q̃i solum^{9} decimã tot^{i9} ãni. in q̃lz ẽt q̃rta ãni. s. vere. estate. autũno. ⁊ hyeme. tres dies sunt ieiunabiles s. fe^{a}. 4. ⁊. 6. ⁊ sabbatũ. decretoꝝ. di. 76. c. j. ita ꝙ illi tres dies veris solebãt accipi p^{a} ebdomada martij. ⁊ tres dies estatis i. 2ª ebdomada Junij. z. autũni i z^{a} ebdomada septẽbr̃. z. hyeis i 4ª ebdomada decẽbris. di. 76. Cõstitutum^{9}, sed ꝙ̃uis sic fuerit ãti qt^{9}. tñ ꝺ̃ imutandum est ꝓ illud quod habetur. e. distinc. Statuimus. vbi dicitur sic. Statuimus. vt ieiu^{a}. 4. tpoꝛũ ꝺ̃ ordine celebrent̃. ℙ^{m} ieiu^{m} i initiũ q̃dragesie. 2^{m} i ebdomada pẽtecostes. 3^{m} vo ⁊ 4^{m}. i septẽbri ⁊ dcẽbri more solito fiat. Et hec ieiu^{a} istituta sũt ad expiãdũ pccã q̃ cõmittim^{9} in q̃lz ꝓdcãrũ q̃rtaꝝ. Jtẽ tres dies rogationũ añ ascẽsionẽ dñi ieiunabiles sunt, ꝺ̃ ꝓse. di. 3. ℟ogatiões. sed vt dic̃ glo. ibidẽ. ꝺ̃ nõ ꝓcipit̃ sz suadet̃. vbi tñ ẽ ꝓsuetudo approbata illõ ieiu^{m} est ꝙ equalẽtiã sub ꝓcepto. Jtẽ oẽs vigilie apl̃oꝝ ieiunabiles sũt phylippi ⁊ Jacobi. ⁊ Joãnis euange. ⁊ barãbe. exceptis ex eo ꝙ phylippi ⁊ Jacobi solẽnitas ifra solẽnitatẽ pascalẽ ⁊ Joãnis ifra natalẽ dñi celebrant̃. eꝝ ꝺ̃ obser. ieiu. Cõsiliũ. Jtẽ vigilie natiuitatis dñi. pẽteco. ⁊ assũptiõis btẽ marie vginis. ⁊ Joãnis bap. ⁊ sci laurẽtij. ⁊ oĩum scõꝝ ieiunabiles sunt. ⁊ si solẽnitas cuius vigilia ẽ ieiunabil̃ eueniat. fe^{a}. 2. i sabbato ꝓcedẽti ieiunãdũ est, eꝝ ꝺ̃ obser. ieiu. Cõsilium. ꝺ̃. scõrũ. Et si solẽnitas natiuitatis dñi eueniat fe. 6. illi qui nec voto nec obseruãtia regl̃ari sunt astricti ad abstinẽtiam carniũ. tali die carnib^{9} vti põt sz ꝓsuetudinẽ ecclie gnãlis. nec tñ hi reꝓhendendi sunt q ob deuotionẽ abstinẽ voluerit. eꝝ ꝺ̃ obser. ieiu. Explicari. Jtẽ qr̃ ꝓsuetudo approbata obligat. vt hñ decretoꝝ di. j. Cõsuetudo. ⁊ di. 11. Ecclĩasticaꝝ. ⁊ c. i his. si in aliq̃ religiõe vel diocesi est aliquod ieiu^{m}

ꝓsuetū qꝺ tñ nō est ꝓceptū p ius scriptū nihilomin⁹ obſeruandū est ab exñtib⁹ ibidē. Jtē dieb⁹ ieiunioꝝ hora comedēdi determinata ab ecclia est hora nona. qz sic obseruauit diu ꝓsuetudo. Vñ cū dr̄ ꝺ ꝓse. di. j. Solent. qz nullatenus ieiunare credēdi sunt q mãducant añ̃ꝫ vesptinū celebrẽt offiñ. ꝛ. j. §. In ieiunijs. 4. tpoꝝ circa vesptinas horas ꝛc. sub hora vesptina ꝓphendēdū est tps ab hora. 9. inclusiue. ꝛ vltra. nec oz ꝑcise accipe horã none. Si. n. ꝑ modi cū tps añ horã none comedat nō ꝓp ꝺ frangit ieiuniū. ꝛ q̃uis hi q comedūt stati post horã sextaz. vel hora sexta derogẽt in aliquo pfectioni ieiunij nō tñ sunt trãsgressores hui⁹ qꝺ ẽ necc̃itatis i ieiu°. marie qz iã inualuit ꝓsuetudo i multis locis comedẽ stati post horam sextã vel ipsa hora. 6. nō. n. tãte necessitatis est i obseruatiõe ieiunij hora ꝑdcã ſic̃ comme dere semel tñ.

Articulus quartus.

c **Consequenter** querit de 4° ꝑncipali. Et circa ꝺ querunt. 8. ℙ° vtrũ oꝛo sit act⁹ volũtaris. 2° vtrũ sit actus v̈tutis latrie. 3° vtrũ solus de⁹ sit oꝛãdus. 4° vtrũ aliqd ꝺtermiate petẽdũ sit i oꝛone 5° vtrũ oꝛandũ sit vocaliꝛ. 6° vtꝝ vocalis oꝛo sit satisfactoria sine mẽtali. 7° vtrũ oꝛo debito mõ fcã semp exaudiat. 8° vtrũ int̃ alias oꝛones oꝛo dcã sit efficacioꝛ.

p **Primo** oñdo qꝺ oꝛo sit act⁹ voluntatis. eius ẽ oꝛaꝛ. cui⁹ est desideraꝛ rẽ q̃ in oꝛoe petit̃. ſz ꝺsiderare act⁹ ẽ volũtatis. ℊ ꝛ oꝛare. Jtẽ ei⁹ ẽ oꝛare cui⁹ ẽ exaudiri. qz oꝛo ordinaꝛ ad exauditionẽ ſz volũtas ẽ q̃ exaudit̃ iuꝛ psal. Desideriũ pauperꝝ exaudiuit dñs. ℊ oꝛaꝛ ẽ act⁹ volũtatis. ꝯ damñ. li. 3°. c. 42°. Oꝛo ẽ ascẽsus itellect⁹ ad dñm. ℊ ẽ act⁹ itellect⁹. Jtẽ damñ. e. c. Oꝛo est petitio decẽtiũ a deo ſz petẽ est log. log ẽ act⁹ itellect⁹ ℊ oꝛare act⁹ ẽ itellect⁹. ℜñdeo qꝺ oꝛare dupliꝛ põt accipi. vno mõꝺ p desiderio obtinẽdi aliqd a deo q° ꝺsideraꝫ ordinet in ipm. ꝛ sic oꝛo ẽ qdã ascẽsus aie itellectiue ad deũ q ẽ volũtatis vt eliciẽtis. ꝛ itellectus vt dirigentis. Vñ glo. sup illud psal. accedite ad deũ. dic̃ fidẽ iherẽdo. ꝛ. ꝛ. pedib⁹ geie charitatis currẽdo p⁹ ptinꝫ ad directionẽ itellect⁹. ꝛ⁹ ad sensuꝫ affect⁹ ẽt sic accipit̃ oꝛo ſm qꝺ pria ad thi. 2° distiguit̃. ꝯ obsecrationẽ. postulationẽ ꝛ actionẽ gr̃aꝝ ꝛ ẽt i glo. sup illꝺ psal. Dñe añ te ꝺsideriũ meũ. vbi dr̄. nũq̃ desinit oꝛare q nō desinit amare. Allio⁹mõ oꝛare id ẽ qꝺ ꝑdcm̃ ꝺsideriũ loquẽdo deo ꝓponere nõ p modũ idicatiuũ. ſz supplicatiuũ. ꝛ sic oꝛaꝛ act⁹ est itellect⁹ vt eliciẽtis ꝛ volũtatis vt mouentis. ꝛ sic loqt̃ Jsydoꝛus de oꝛoe. 10. li. Ethimolo. q̃i eq̃ di stant int̃ me⁹ ꝛ finẽ. vbi dic̃ qꝺ oꝛare ẽ dicẽ. ꝛ aui. 1°. meta. c. 3. cũ dic̃ qꝺ p oꝛonẽ hõ est loquẽs deo. ꝛ phi. j. ethi. c. penul. vbi dic̃ qꝺ ad optia deꝑcaꝫ oꝛo. Ar⁹ ad ptẽ ꝑmã. pceduꝫ ꝺ oꝛoe ꝑmo mõ dcã. Ad p⁹ ad ptẽ aliã ꝺ qꝺ ibi accipit damñ. itellectũ. p aia itellectiua q̃ ꝓphendit itellectũ ꝛ volũtatẽ. Ad ꝛ⁹ ꝺ qꝺ petere ſic̃ ꝛ oꝛare accipit̃ mõ duplici supꝛadcõ. ꝺsideriũ. n. obtinẽdi aliqd ab aliquo. ſi inotescit petitio q̃dam est. vñ cũ de⁹ videat desideriũ nr̄uꝫ cum ab ipso aliquid obtinere desideramus desideãdo petimus.

ſ **Secundo** queritur vtꝝ oꝛo sit actus v̈tutis latrie. Et vr̄ qꝺ nõ. oꝛaꝛ ẽ act⁹ ꝑnie cũ sit ꝑs satisfactõis ſz pnia alia v̈t⁹ ẽ a latria. qz pnia reddit deo debitũ ꝓ ꝓmisso. ꝛ latria ꝓ bñficio recepto. ℊ oꝛaꝛ nõ est actus latrie. Jtẽ nullus act⁹ inutil̃ est act⁹ latrie. nec cuiusq̃ alteri⁹ v̈tutis. sed oꝛaꝛ deũ ẽ inutile. qz ad ꝺ oꝛaꝛ q̃cũq̃ oꝛaꝛ vt ille q oꝛat ꝺsideriũ suũ illi exꝓmat ꝛ vt ip̃m flectat. ſz de⁹ scit qꝺ nob op⁹ ẽ. vt hr̄ mat. 6°. Nec fleti põt. qz vt dr̄ p°re. 15. ℙenitudie non flectit̃. ℊ oꝛaꝛ nulli⁹ v̈tutis ẽ. Jtẽ latria ꝓtinꝫ ad vitã actiuã. qz reducit̃ ad iust̃itiã q̃ ẽ vna. 4. cardialiũ ꝛ ſm au⁹. 12. ꝺ tri. c. 14. Cardiales v̈tutes ꝑtinent ad vitã actiuã. ſz oꝛare ꝓtinꝫ ad vitã ꝓꝑplatiuã. ℊ ñ ẽ act⁹ latrie. Jtẽ act⁹ latrie ſũt sub ꝑcepto. sed act⁹ oꝛãdi nõ iuenit̃ penit⁹ sub ꝑcepto. ℊ nõ ẽ act⁹ latrie. ℨ glo. sup illud luce. 18. Oꝛ semp oꝛare. dic̃ qꝺ hõ nõ desinit oꝛaꝛ nisi cũ desinit iust⁹ esse. ℊ oꝛare act⁹ est iustitie sed non videtur ita esse alicuius partis iustitie ſic̃ latria. ℊ est act⁹ ei⁹. Jtem psal. Dirigat oꝛo mea ſic̃ incẽsum i ꝓspectu tuo. ſz offerre deo icẽsũ mãlem ad ei⁹ reuerẽtiã est act⁹ latrie. ℊ multo fortius offerre deo icensuꝫ spũale qꝺ ẽ oꝛo ẽ act⁹ latrie.

ℜñdeo ad v̈tutẽ latrie ꝓtinꝫ deo exhibeꝝ honorẽ testificãtẽ i ipos ũmũ dñium. iq̃stũ ipe solus ẽ creatiõis ꝛ ꝓseruatiõis mũdi ꝓn⁹. hõ aũt cũ oꝛãdo aliqd petit a deo quo i ip̃m ordinet̃ ſic̃ i suos bonoꝝ ꝓncipalẽ auctoꝛẽ sibi exhibz honorẽ prestãtẽ i eo sũmũ dñiuꝫ. Vñ sequit̃ qꝺ oꝛo ẽ act⁹ v̈tutis latrie. Ad ꝓ⁹ in opp⁹ ꝺ qꝺ oꝛo ẽ act⁹ ꝑnie ꝛ latrie sub rõne tñ alia ꝛ alia. qz inq̃stũ hõ oꝛat deũ vt ꝑ ꝺ deo satisfaciat ꝺ pccõ act⁹ ẽ ꝑnie. iq̃stũ aũt oꝛat deũ vt sibi exhibeat honorẽ ꝛ r̃cognitionẽ sũmi dñij act⁹ ẽ latrie. nec mix. Vn⁹. n. ꝛ idẽ act⁹ pluꝝ ẽ vitioꝝ inq̃stũ refert̃ ad finẽ aliũ. ꝛ aliũ. Vñ ſz phi. 5°. ethi. c. 4. Ille q mechaꝫ lucrãdi ℊ auarus ẽ. q aut ꝓp ꝓcupiscẽtiaꝫ luxuriosus. ẽ. Ad ꝛ⁹ ꝺ qꝺ oꝛaꝛ deũ nõ ẽ iutile sed marie vtile. nõ ad ꝺ vt diuina dispẽsatio mutet̃. ſz qz vt dic̃ aug⁹. j. li. ꝺ ꝑdestiatiõe scoꝝ. vsus finẽ. cuꝫ de⁹ vlt fieri qꝺ nõ nisi volẽtib⁹ hoib⁹ oꝛ fieri iclinat eoꝝ coꝛda vt ꝺ velit. ꝛ ẽt sic dic̃ 2° li. longe post ꝓn⁹ valz ad ꝺ vt oꝛoe nr̄a ãmoueaꝫ a quo accipim⁹ hec bñficia. ꝛ sic̃ ẽt dr̄ e. li. lõge añ finẽ. Fortasse sic ꝑdestiati sunt aliq vt nr̄is oꝛonib⁹ ꝓcedãt. sub diuia. n. pui⁹ non tñ cadit qꝺ effect⁹ fiãt. ſz ẽt ex qb⁹ causis. ꝛ a quo oꝛdie ꝓueniãt. Ad ꝫ⁹ ꝺ q̃ q̃uis vt plimũ v̈tutes cardiales ꝓtineãt ad actiuã vitã. aliq tñ actus v̈tutũ q reducunt̃ ad cardiales vt pres potẽtiales ꝑtinẽt ad vitã ꝓꝑplatiuã. Ad 4⁹ ꝺ qꝺ mioꝝ falsa. dr̄. n. math. 7. ℙetite ꝛ dabit̃ vobis. ꝛ lu. 18 Oꝛ sẽp oꝛaꝛ. oꝛ ãt sonat necc̃itẽ. nec itelligẽduꝫ q ꝺ teneaꝫ ad oꝛãdũ ꝑ sẽp. ꝑceptũ ẽ. n. affirmatiuũ qꝺ ꝛ si semp obliget nõ tñ ꝑ semp. ℙ⁹ ad ptẽ aliã. quã uis gr̃a ꝓncipal̃ ꝓclusiõis possit ꝓcedi tñ nõ ꝓcedit. glo. n. loqt̃ ꝺ iusto a iust⁹ gnaliꝛ dcã q̃ ꝓphendit oẽꝫ v̈tutẽ necc̃iam ad salutẽ. ꝛ extẽdit nomen oꝛonis ad oẽm bonã opationẽ. vñ ũmediate añ v̈ba ꝑdcã dic̃ qꝺ semp oꝛat q semp agit bona.

t **Tertio** q̃rit̃ vtrũ solus de⁹ sit oꝛandus. Et vr̄ qꝺ sic. Solus de⁹ est latria colẽdus. vt i 3° li. oñsum est. ſz oꝛaꝛ ẽ act⁹ latrie. ℊ solus de⁹ est oꝛãdus. Jtẽ frustra oꝛam⁹ illos q nõ cognoscũt oꝛocs nr̄as. Oꝛ ſic̃ dic̃ aug⁹ i. j. li. de cura ꝓ mortuis agẽda int̃ mediũ ꝛ finẽ. ibi ſũt ſpũs

defunctoꝝ vbi non videt q̃cũq; agunt aut eueniũt in ista vita hoibus. g̃ anie scoꝝ non sunt oꝛãde.

Cõtra iob. 5. Ad aliquẽ scoꝝ cõuertere. Rñdeo dupliꝛ poꝛrigit alicui oꝛo. aut tãq; p ipm iplẽda aut vt p ipz ei⁹ adiplerio ipetret. p⁹ mõ solus de⁹ oꝛãd⁹ est. qꝛ illa bona q̃ ꝓncipaliꝛ petẽda sunt i oꝛone. s. gr̃a ⁊ gl̃ia a solo deo dari pñt. tpalia ẽt bona eo mõ quo i oꝛone petẽda sunt. s. inq̃ntũ nobis defuiũt ad acqsitionẽ vtutis a solo dei dari pñt. ⁊°. mõ sci oꝛãdi sũt. qꝛ a deo ipetrãt exauditionẽ oꝛois nr̃e. ⁊ b̃ significatũ ẽ apoca. 8. vbi dr̃ q̃ ascẽdit fumus icensoꝝ d̃ oꝛonib⁹ scoꝝ d̃ manu angeli coꝛã deo. Ad p̃m i opp̃m dõ q̃ oꝛãdo illi soli cultũ latrie exhibem⁹ a quo itendim⁹ ipetrare qõ petim⁹. s̃z a deo p adiut̃m eoꝝ. Ad ꝛ̃m dõ q̃ q̃uis aie scoꝝ nãli cognitiõe nõ cognoscãt oꝛa q̃ i hac vita agunt. ⁊ maxie iteriores motus coꝛdis. in vbis tñ videt ea q̃ decz eos d̃ nr̃is actib⁹ cognoscere de quoꝝ numero sunt illi actus q̃bus eos honoramus oꝛando.

q Haro q̃rit vtꝝ aliqd determinate petẽdũ sit i oꝛone. Et vr̃ q̃ nõ. mat. 6°. Scit p̃r vester qd opus sit vob añq̃ petatis. g̃ supfluũ est aliqd ab ipo determiate petẽ. cum hõ nõ debeat petẽ nisi qõ sibi op⁹ est. Jtẽ null⁹ dz aliqd determiate petẽ nesciẽs qd oporteat ipm petere. s̃z sic dic̃ apls ad ro. 8. Quid oꝛem⁹ sic̃ oz nescim⁹ g̃ i oꝛone. nihil dei ꝛ iate debem⁹ petẽ. ꝛ̃ matb. 6. hr̃ q̃ rps docuit discipulos suos petẽ aliq̃ determinate q̃ ꝓtinent in oꝛoe dn̄ica. Rñdeo q̃ q̃dã sunt qb⁹ nõ possum⁹ male vti sic̃ vtutes. gr̃a ⁊ gl̃ia determiate ⁊ talia determiate petẽda sunt i oꝛone. Quedã sunt q bus possum⁹ vti bene ⁊ male. ⁊ illa nõ sunt determiate petẽda i oꝛone absolute. s̃z sub ꝓditiõe. s. si de⁹ ꝓuidet illa ad salutẽ nr̃am forte vtilia. Illa aũt qbus b̃ vti nõ possum⁹ acceptãdo nullo mõ i oꝛone petẽda sunt. Ad p̃m i opp̃m dõ q̃ sic̃ dic̃ aug⁹ in epl̃a ad pbã. q̃i in me°. Ille q nouit qd nobis necessariũ sit p̃usq; petam⁹. nõ volũtatez nr̃am vult sibi p nr̃az petitionẽ inotescere. qꝛ eã nõ põt ignoꝛare. sed vlt exerceri i oꝛonib⁹ desideriũ nr̃uz. quo possumus capere qõ ꝓparat dare. Ad r̃m dõ q̃ q̃uis ex vtute nr̃a qd oꝛem⁹ sic̃ oz nesciam°. tñ. s. s. in b̃ adiuuat infirmitatẽ nr̃am faciẽdo nos petẽ qõ oz. Vñ post v ba p̃allegata stati subiũgit̃. s. postulat p nobis. i. postulare nos docz ⁊ facit.

q Unto q̃ritur vtrũ oꝛãdũ sit vocalit̃. Et vr̃ q̃ nõ. Salnatoꝛ math. 6. Oꝛãtes nolite multũ loq. s̃z multũ est oꝛãdũ. Vñ aug⁹ in epl̃a ad pbã. paꝝ vltra mediũ. Nõ desit multa ꝓcatio. g̃ nõ ẽ vocaliꝛ oꝛãdũ

Jtẽ eadẽ epl̃a paꝝ post auctoꝛitatẽ allegatã. Qui oĩa p vbũ cõdidit humana vba nõ q̃rit. Cõtra cadẽ epl̃a stati post accĩtez vlti° allegatã. Nobis vba nccĩa sunt qb⁹ ꝓmoueamur ⁊ ispiciam⁹ qd petam⁹ nõ qb⁹ deũ seu docẽdũ seu flectẽdũ esse credamus.

Rñdeo q̃ dupler ẽ oꝛo. q̃daz cois. s. q̃ p ministros ecclie i psona toti⁹ fidel̃ ppli deo offert̃. ⁊ talis dz i notescẽ ppl̃o p quo offert̃ vt exciteꝫ ad deuotionẽ ⁊ ne possz suspicari in ministris ecclie illius debite oꝛois omissionẽ. ⁊ iõ tal̃ oꝛo dz eẽ vocal̃. alia ẽ oꝛo singlaris. s. q̃ offert̃ ab hoĩe inq̃ntũ ẽ singlaris psõa sine oꝛet p se sine p alio ⁊ talẽ oꝛonẽ q̃uis non sit necessariũ esse cũ sensibili voce nisi ad b̃ hõ sit obligatus ex voto. q̃ñq; tñ expedit ad meritũ vt mentali adiũgat̃ vocal̃ vt p vocalẽ feruoꝛ coꝛdis ãpli⁹ excitet̃. exq̃dã. n. nãli vniõe aie ad coꝛ⁹ mot⁹ coꝛpis diuersimode affectiõis aie excitãt. Et affectiões coꝛuz aie maxie si sit foꝛtes diuersas mutatiões i coꝛpoꝛe excitãt. vñ aug⁹ in epl̃a ad pbã circa me^m per certa iterualla hoꝛaꝝ ⁊ tẽpoꝝ ẽt vbis rogam⁹ deũ. vt illis reꝝ signis nos ipos ãmoneam⁹. q̃tũcũq; i b̃ ꝺsiderio. p fecerim⁹ nobis ipis inotescam⁹. ⁊ ad b̃ augẽdũ nos ipos acri⁹ excitem⁹. Expedit ẽt ad b̃ vt ꝺ lingua nr̃a deo ꝓuiam⁹. si tñ in casu vocal̃ oꝛo ꝛ̃mitteret iteriꝛẽ feruoꝛẽ tũc nõ esset vocaliꝛ oꝛãdũ oꝛone singlari. q̃z ẽt prũpit hõ i vocalẽ oꝛonẽ. ex excessu feruoꝛis mẽtis. qꝛ sic̃ dic̃ aug⁹ ad pbã circa me^m. Dignioꝛ segt̃ effect⁹ quẽ feruẽtioꝛ p̃cedit affectus.

Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ sic̃ dic̃ aug⁹ ad pbã paꝝ ante me^m. nõ est oꝛãdũ in multiloqo tãq; eo fiat vt exaudiamur quo loq̃ciꝛes sum⁹. ⁊ eadẽ epl̃a vltra me diũ. Multũ loq ẽ in oꝛãº rẽ necĩaz supfluis agẽ vbis ⁊ sic planũ ẽ q̃ nõ est vocaliꝛ oꝛãdũ. Sic. n. põt exponi illud saluatoꝛis vbũ. Et cũ dic̃ aug⁹ multũ eẽ oꝛãdũ itelligit d̃ p̃dicatiõe mẽtali. vnde dic̃. Nõ desist mlta p̃catio si feruẽs p̃seuerat intentio. Ad ꝛ̃m dõ q̃ illud itelligẽdũ est d̃ vbis hũanis i oꝛone singlari q̃ñ excitãt s̃z minuũt feruoꝛẽ coꝛdis.

f Erro quer̃ vꝝ vocal̃ oꝛo sit satisfactoꝛia sine mentali.

Et vr̃ q̃ nõ. decretoꝝ di. 38. Sedulo. ⁊ sũptũ ẽ ab aug°. i li° d̃ catheꝛizãdis rudib⁹ q̃i eq̃ distãt inf p̃m ⁊ me^m dr̃ sic. Mouerit nõ esse voces ad aures dei nisi affectu ai. sed nũq; voces sunt satisfactoꝛie nisi audiãt a d̃o. g̃ nõ est satisfactoꝛia vocalis oꝛo sine attẽtiõe iteriõi. Jtẽ d̃ pfec. di. j. Nñ dr̃. q̃ tpe oꝛois aĩus ñ cogitet qcq; q̃ illud solũ qõ p̃cat. ⁊ j. di. 5. Nũq; dr̃ q̃ sine intẽmissiõe vigilet sensus. s̃z oꝛo nõ ẽ satisfactoꝛia q̃ ẽ ꝛ̃ p̃cepta iuris canonici. g̃ vocal̃ oꝛo nõ ẽ satisfactoꝛia sin̄ attẽtiõe iteriori. Jtẽ bu°. i. li. d̃ vtute oꝛãdi paꝝ post p̃n̄. Dic oꝛoni sc̃a meditatio ẽ necĩa. vt oꝛo pfecta oꝛo eẽ neq̃at. si eã meditatio aut nõ comitet̃. aut p̃cedat. ꝛ̃ illõ qõ imeditatio aut nõ comitet̃. aut p̃cedat. ꝛ̃ illõ qõ impedit vocalẽ oꝛonẽ nõ ẽ necĩus ad efficaciã illi⁹. s̃z iteriꝛ attẽtio eã impedit qõ. pbo p̃sile. qꝛ si hõ i ãbulãdo vellet cogitaꝛ d̃ quolz passu i spãli. ⁊ cytharizãs d̃ q̃libz pcussiõe cuiuslibz chorde. ille impediret̃ i ambulãdo. ⁊ iste cytharizãdo. g̃ a sili si oꝛãs vellet cogitaꝛ i q̃lz voce ipediret̃ in hoꝛas dicẽdo. g̃ ad efficaciã vocal̃ oꝛois nõ ẽ necĩa attẽtio. Jtẽ ꝛ° topicoꝝ. Nõ possim⁹ itelligere pl̃a simul. s̃z oꝛãs vocaliꝛ dz cogitare d̃ deo. g̃ nõ tenet̃ cogitare de sua vocadz cogitare d̃ deo. g̃ nõ tenet̃ cogitare de sua voca

liter ⁊ expimentaliꝛ reficiẽdo. ⁊ nullã ista⁊ efficacia rũ hz vocal̃ oꝛo si eã nõ p̃cedat aut cõcomitet̃ p̃cor meditatio. aliꝛ. n. nõ esset moral̃. act⁹. n. moral̃ exterioꝛ nõ est nisi p cõpatõem ad actũ rõnis iteriozez. Si aũt assit intentio debita ⁊ actual̃ in p̃n° vocalis oꝛonis. q̃uis postea nõ cõcomitet̃. tñ oꝛo vocal̃ est meritoꝛia. ⁊ ipetratiua p vtutẽ p° itentiõis. nisi postea iterrũpat̃ p intentionẽ ꝛ̃riã. sic̃ aliqs ex bona itẽtiõe incip̃ pegrinari. vel eĩam dare totus actus sequens meritoꝛi⁹ est vtute itentiõis p̃ie. q̃uis esset sua intentio actual s̃z efficaciã spũaliꝛ reficiẽdi oꝛãtez nõ hz vocal̃ oꝛo nisi q̃diu eã cõcomitat̃ intentio. ⁊ sic itelligit illud vbũ apli. p° cor. 14. Si oꝛe linguą

ſpūs me⁹. i. imaginatio mea oꝛat. mens aūt mea ſi ne fructu eſt. Sciēdū tm̄ q̄ triplr̄ pōt applicari iten tio vocali oꝛoi. ſ. aut applicādo eā ad vba q̄ dr̄tur. aut ad illud qđ petr̄. aut ad illū cui oꝛo porrigitur. ⁊ quocūq; iſtoꝝ modoꝝ aſſit itentio nō eſt ineffica ad ſatiſfaciēdū vocal oꝛo. ſz ba itentio melioꝛ eſt q̄ ꝑma. ⁊ ⅗ª. q̄ ba. Un̄ huº. i li. ō vtute ꝓꝛādi int̄ pm̄. ⁊ mem̄. ¶Dura oꝛo ē qñ ex abūdātia ḋuotionis mens ita attēdit̄ vt cū ſe ad deum poſtulatura cōuertit̄ ꝑ amoris ei⁹ magnitudie ēt petitiōis ſue obliuiſcat̄.

Ad pm̄ in oppm̄ dđ q̄ illud decretū itelligendū eſt qñ ōbita itētio nec p̄cedit nec ꝓcomitatur Ad ⁊m̄ dđ q̄ illa vba magis ſūt ꝓſilij vba q̄ p̄cepti. Auctoꝛitas hug. bñ ꝓcludit. Ad pm̄ ad ptez aliā dđ q̄ nimia itentio ad vba ipa q̄ dr̄tur ēt ipeditiua oꝛonis. Un̄ qñq; exꝑitur hō q̄ qñ vult nimis in ꝑticulari cogitare ḋ vbis ſibi min⁹ occurrūt vba dāda. ⁊ ipediret ēt tal itentio itentionē q̄ ꝺz eſſe ad rē poſtulatā. ⁊ ad illū a quo poſtulat. vñ ſufficit q̄ ꝑia itentio ſit tal q̄ ſufficiat ad itegrā formationem vboꝝ.

Ad ⁊m̄ dđ q̄ bñ poſſum⁹ itelligere plura ſimul qñ vnū oꝛdiatur ad aliud. ſic aūt eſt in ꝓpoſito q̄ vbo rū formatio oꝛdiatur ad rem q̄ petit̄. ⁊ iſta duo ad illū cui petitio porrigit̄.

ſ Eptimo queritur vtꝝ oꝛo debi to mō fcā ſem ꝑ exaudiat̄. Et vr̄ q̄ nō. treno⁹. ⅗º dr̄ ad deum. Oppoſuiſti tibi nubē ne trāſeat oꝛo. Itez oīs oꝛo que exaudit̄ ex meritoꝛia. ſed oꝛo exītis i pcō mortali nō ē meritoꝛia. q̄ vt ſupius oñſum eſt bona in pcō mortali fcā meritoꝛia nō ſunt. ḡ oꝛo exītis in pcō mortali nō exaudit̄. Contra math. 7º. Oīs q̄ petit accip̄. Itē pſal. Uolūtatē timētiū ſe faciet. ⁊ ōp̄cationē eoꝝ exaudiet. ſz oꝛo ñ fit ōbito mō niſi fiat cū timoꝛ dñi. ḡ oīs oꝛo debito mō fcā exaudit̄. ℟ñdeo q̄ oīs oꝛo fcā ōbito mō exaudit̄. non ſemꝑ ſtati. ſz ꝑ illo tꝑe quo diuīa mīa exauditionez ꝓſpicit vtiliorē eē oīb⁹ pēſatis. Un̄ aug⁹ omla. 1oꝛª. ſup Jo. q̄dā nō neganť. ſz vt ꝓgruo debeť tꝑe diffe runť. ad hoc aūt q̄ oꝛo fiat mō ōbito. 4. regrunť. ſ. vt ille q̄ petit petat hūlr̄ ⁊ frequent̄. ⁊ bona itentione qđ eſt pie petē. ⁊ ēt pſeuerāter. ⁊ vtilia ad ſalutez. ⁊ q̄ oꝛās ſit ꝓſtāter fūdat⁹ i fide. Un̄ Jaco. j. ¶Poſtulet i fide nihil heſitās. tal aūt oꝛo ſemꝑ exaudit̄ inq̄ſtū hō oꝛat ꝑ ſe. q̄uis nō ſemꝑ inq̄ſtū oꝛat ꝑ alijs. Un̄ aug⁹ omla. 1oꝛª. ſup Jo. Exaudiūť oēs ſci ꝑ ſeipſis. nō aūt ꝑ alijs oīb⁹ exaudiunť. Exaudiūť tm̄ vt dr̄. j. q. j. Ibi q̄ſto digniores fuerīt oꝛātes ꝑ ꝓꝓlo tāto facili⁹ i nccītib⁹ ꝑ qb⁹ clamāt exaudiunť. Ad pm̄ in oppm̄ dđ q̄ illud vbū itelligit̄ ḋ oꝛone q̄ petebāt iudei liberi a tꝑali ꝑſecutiōe q̄ oꝛo non fuit exaudita. nō. n. petebāt nccīuz ad ſalutē. ſz magis erat iutile aiaꝝ ſuaꝝ ſaluti. Ad ⁊m̄ dđ q̄ nō ē idē oꝛonē exaudiri ⁊ eā meꝛitoꝛiā eſſe. q̄ ōbito debeť merces ſm iuſtitiā. ſz petitio oꝛātis exaudit̄ ꝑ gr̄am. ⁊ iō q̄uis oꝛoes facte i mortali pcō ñ ſint meritoꝛie ꝓpꝛie loquēdo ḋ merito. exaudiunť tm̄ q̄ſtū ad illud qđ ꝑ ſe petūt oꝛātes ſi aſſint ꝓditiōes. 4. q̄ ſūt dcē. Un̄ aug omla. 44ª. ſup Jo. rep̄hendēs illud vbū ceci illūminati. Scim⁹ q̄ pccōres de⁹ nō exaudit. dic ad hoc iuſtus loq̄t̄. Si. n. de⁹ pccōres nō exaudiret fruſtra ille publican⁹ oculos i ſra demittēs ⁊ pect⁹ ſuū pcutiēs diceret. Dñe ꝓpiti⁹ eſto mihi pccōri. Ar⁴ ad ptez aliā p̄cedūt ḋ oꝛoe i qua hō petit ꝑ ſe cū. 4. ꝓdi

tiōibus ſupꝛadictis.

o Quo queritur vtrū iter alīs oꝛo nes oꝛo dñica ſit efficacioꝛ. ℟ñdeo q̄ ſic. ⁊ hoc ondit auctoꝛs dignitas. Xp̄us. n. oꝛe ſuo imediate illā fec̄. ⁊ diſcipulos docuit vt hr̄ math. 6. ⁊ ēt oꝛois ſniosa breuitas q̄ multū cōmēdat oꝛonē vocalē. Un̄ aug⁹ i epla ad ꝓbā. paꝝ vltra me⁹. Dr̄ fres i egypto crebꝛas hr̄e oꝛoes. ⁊ eas tm̄ breuiſſimas. hoc ēt ondit petitoꝝ vtilitas. q̄ oꝛa q̄ deſiderāda debem⁹ ⁊ petē i hac oꝛonē petunt̄. Un̄ ſic dic aug⁹ i epla ad ꝓbā vltra me⁹. Quelibꝫ alia vba dicam⁹ oꝛādo nihil aliud dicim⁹ q̄ qđ i ilta oꝛoe dñica poſitū ē. ſi recte ꝓgruent̄ oꝛamus. ⁊ eo oꝛdie poſita ſūt q⁹ ſūt ḋſideranda ⁊ petēda

In p̄ncipio. n. exꝑibeť reuerētia illi cui porrigēda ē oꝛo cū dr̄. ¶Dr̄ noſter q̄ es i celis i quo captat oꝛās beniuolētiā dei. ⁊ q̄ꝛ p⁹ ḋſideraduſ ē finis ⁊ petēduſ q̄ ea q̄ ſūt ad finē. ſo p⁹ ponunt̄ petitōes q̄ reſpiciūt finē. ⅔º reſpiciētes ea q̄ ſūt ad finē. ibi. Fiat voluntas tua ⁊c̄. ℟eſpiciētes aūt finē ſūt ſcē. pª q̄ ē. Sciſicet nomē tuū. petit̄ vt nomē di ab oīb⁹ habeat̄ vt fcūz. ⅗ qđ dic aug⁹. ⅔º. li. ō ſmone di i mōte. loḡe poſt p̄nm̄. ⁊ i epla ad ꝓbā. p⁹ mediū. dic̄. cū didicim⁹. Sciſicetur nomē tuū. ¶Nos aūt monem⁹ ḋſiderare q̄ nomē ei⁹ ſemꝑ ſāctū ē. vt ēt apud hoīes ſāctū habeat̄. hoc ē nō ꝓtēnat̄ qđ non deo ſz hoīb⁹ ꝑdeſt. aut ꝑdeſſe ꝺz. In ba q̄ eſt. Adueniat regnū tuū. vt dic aug⁹. vbi p⁹. ḋſideriū nr̄m ad regnū illud excitam⁹ vt nobis veniat. atq; i eo regnar mereamur. vñ p p̄mā petitionē petim⁹ vt de⁹ ab hoīb⁹ gl̄ificeť. p ſcōaz vt ad dei gl̄iam veniam⁹. ¶Petitionū reſpicientiū ea q̄ ſunt ad finē. q̄dā ſūt reſpcū boni. q̄dā ſunt reſpectu mali. ℟eſpcū boni. ⅔º. ſunt. In pª petit̄ meritū quo beatitudinē mereamur qđ ꝓſtiti obediēdo diuis mādatis. Un̄ aug⁹. ⅔º. li. ō ſmone dñi i mōte longe poſt p̄nm̄. cū dr̄. Fiat volūtas tua. recte itelligī obediatur p̄ceptis tuis. Sic i celo ⁊ in tra. i. ſic ab angelis ita ab oīb⁹. ⁊ in epla ad ꝓbā. p⁹ mediū. cum dicim⁹. Fiat volūtas tua ⁊c̄. ¶Nobiſ ab illo p̄camur ipaz obediētiā vt ſic a nob fiat volūtas ei⁹ quēadmodū fit i celeſtib⁹ ab angelis ei⁹. In ba petit̄ illud q⁹ tāq̄ inſtro poſſum⁹ nos iuuare ad merēdū. ⁊ hoc eſt vict⁹ quotidianus ad ſuſtētatōem neceſſarī⁹. vl vict⁹ aie. i. euchariſtie ſacrm. vñ aug⁹. ⅔º. li. ō ſmone dñi i mōte loḡe poſt p̄nm̄. ¶Panis quotidian⁹. aut ꝑ his oīb⁹ dcūs eſt q̄ hui⁹ vite neccītē ſuſtentāt. aut ꝑ ſacro coꝛpis xp̄i qđ quotidie accipim⁹. ⁊ i epla ad ꝓbā p⁹ meⁿ eādē ponit ſniam. ¶Petitionū q̄ ſunt reſpcū mali. vna eſt reſpcū mali culpe. hec. ſ. Dimitte nobis debita nr̄a ſic ⁊ nos dimittim⁹ debitoꝛib⁹ nr̄is. vñ aug⁹. ⅔º. li. ō ſmōe dñi i mōte bñ loḡe vltra p̄nm̄ debita pcā dic manifeſtū eſt. ⁊ i epla ad ꝓbā vltra me⁹ p illud. Sic ⁊ nos dimittim⁹ debitoꝛib⁹ nr̄is admonem⁹ vos qd faciam⁹ vt accipe mereamur. ſ. remiſſionē pccoꝝ nroꝝ. Alia eſt reſpcū mali inclinātis ad culpā q̄ eſt hec. Et nos iducas i tētationē qđ nō ſic intelligendum eſt vt nō ꝑmittat nos tentari. q̄ꝛ q̄uis tentatiōe homo ꝓbat ad bonuz ſuum. de qb⁹ tentatiōib⁹ dr̄ Jacobi. pº. Omne gaudium exiſtimate fres cariſſimi cum in tētationib⁹ variſ icideritis. ⁊ etiam humiliat̄ ⁊ ad deū recurrere q̄ſi ꝓpellit̄. Quapp non remouit xp̄s tētationē ab apoſtolo q̄cito apoſtolus remoueri eam petiuit. vt hr̄ ⅔º. ad coꝛ. 12º. Sed p̄dcā petitio ſic intelligenda eſt

vt non deserti diuino adiutorio alicui tentatiõi vl' psentiamus decepti. vl' cedam⁹ afflicti. ſm qõ dic̃ aug⁹ in epla ad pbã post mediũ. in quo pz q̃ nõ est idem tẽtari ⁊ in tentationẽ induci. 3° respcũ. mali pene. hec. ſ. Sed libera nos a malo. in qua ꝟz aug. ad pbã. vbi prius. Admonem⁹ vos cogitare nõdũ esse in eo bono vbi nullũ patiemur malum. De efficacia p̃dcẽ oõnis loquẽs Jſydo. in li. ō sũmo bono. c. xx°. dic̃ Symbolũ fidelium ⁊ dñica oõ p tota lege puulis ecclie ad celoꝝ regna suffic̃ capescẽda. Et aug⁹ cuchi. c. 40. De quotidianis ⁊ breuib⁹ leuibusq; pccis sine qb⁹ hec vita nõ ducit quotidiana oõ fideliũ satisfac̃. eoꝝ. n. est dic̃. P̃r noster.

Articulus quintus.

Onsequenter querit de. 5. ſm cipali. Et circa

c

Ḃ querunt. ꝑ. 1° vtꝝ restitutio sit ps satisfactiõis. 2° vtrũ dãnificãs alium in bonis aĩe vel in bonis corporis teneat ad restitutionẽ. 3° vtrũ dãnificãs aliũ iniuste in fama. 4° vtrũ dãnificans aliuz iniuste in alijs possessiõib⁹ exteriorib⁹. 5° vtrũ qlibz in aliquo ꝛctu accipiẽs aliqd vltra sortem teneatur ad restitutionẽ illi⁹. 6° vtrũ homo teneat ad restituendũ ea que legitima mercatiõe lucrat⁹ est de bonis que ipse vel eius p̃ acqsierat p vsurã. 7° vtrũ homo teneat restituere ea que inuenit a fortuna. 8° vtrũ hõ teneat restituere ea q̃ lucrat⁹ ẽ p ludos ꝓhibitos

Primo ostendo q̃ restitutio sit ps

p

satisfactionis. qz omnis act⁹ vtutis põt esse satisfactiõis. sed restitutio est act⁹ virtutis iustitie. qz restituẽdo reddit hõ debitũ primo. ꝯ restitutio est pars satisfactõnis. Itẽ satisfactio fit p actũ ꝛriũ pccõ p quo satisfaciẽdũ est. sed restituere est act⁹ ꝛri⁹ pccõ quo res aliena accipit vel detinet iniuste. ꝯ restitutio est satisfactio p illo pccõ. Itẽ restitutio est q̃daz recõpẽsatio p iniuria vel dãno illato ſz nihil aliud regrit ad satisfactionẽ. ꝯ restitutio ẽ aliq̃ satisfactio. Itez p impossibilitate faciẽdi illud qõ si fuiſſz fcũz nulla fuiſſz satisfactio iniũgẽda nõ est alicui pna maior. sed illi⁹ raptoris q potuit restituẽ in vita ⁊ noluit. si postea i articulo mortis vult ⁊ nõ põt nõ dñt elici itereſſe sepulture. cui⁹ eis viaticũ nõ negef. ex dicto. Sup eo. ꝯ restitutio aliq̃ satisfactio ẽ. Itẽ ñ obstãte q̃ ꝓtritio nccia sit ad salutẽ illi q pccñ mortale ꝓmisit tñ est aliq̃ satisfactiõis ps. ꝯ silr nõ obstãte q̃ restitutio sit nccia ad salutẽ est aliq̃ satisfactionis ps. Cõtra satisfactio fit ad arbitriũ sacerdotis nõ aũt restitutio. Itẽ nõ tenef satisfacẽ nisi ille qui peccauit. ſz ad restitutionẽ tenef q̃cz ille q nõ peccauit. Unde. n dr̃ ex dicto de vsura. Tua nos. filij ad restituẽdas vsuras ea sunt districte cogẽdi q̃ parentes si viuerẽt cogerent. Idipm ꝯ hr̃des ex̃neos credamus esse exercẽdũ. ⁊ tñ multi sunt hr̃des vsurariorũ q nõ fuerũt priceps pcci eoꝝ. ꝯ restitutio nõ ẽ ps satisfactiõis. Rñdeo illud opus penale est ps satisfactiõis p qõ ſm diuinã iustitiã soluit vel remittitur pars pene debite p pccõ. ſm aũt anſel. p sol. io. c. Justitia i deo sub duplici rõne ꝓsideraf. Uno modo dr̃ iustitia dei ꝓdecentia bonitatis ei⁹. Alio modo rectitudo volũtatis in volendo vnicuiq; retribuere ſm merita. Dico ꝯ q̃ restitutio est aliqua pars satisfactionis p cõparationez ad iustitiã prio modo dcãm. Cõdecet. n. diuinã bonitatẽ vt homini facienti actũ quẽ deus p̃cipit. ñ tñ sibi imputet actum illũ ad meritũ gr̃e. sed ẽt p illo remittat sibi aliquã ptem pene p pccõ debite. Sicut videmus. q̃ rex liberal' militi suo sibi recõciliato. obligato tñ ad aliquã emẽdã pp aliqõ forte factuz qõ fec̃ aliqñ remittit partẽ emẽde pp hõ q̃ fideli' exib z regi obsequiũ qõ alsi impẽdere tenebaf. Per cõparationez aũt ad iusti tiã scõo mõ dcãm restitutio nõ est ps satisfactiõis. Nõ. n. ſm rigorem iustitie põt satisfacẽ hõ p illud opus ad qõ satisfaciẽdũ erat obligatus. ẽt si nõ peccaſſz vel si totã penã p pccis debitã exoluisset. Unñ anſel. p° lib. Cur deus homo. ca. 2. cum reddis aliquid dño etiam si nõ peccaſti non debes hoc computare p debito quod debes pro pccõ. ad plus enim tenef ille qui penam pccõ debitam non exoluit q̃z ille qui eã exoluit. dicẽdum ergo q̃ si pro restitutione dei⁹ re ittat restituti aliquam partez pene peccatis suis debite iuste facit. quia suam cõceder bonitatez. si aũtẽ pro restitutione non remittat aliquã partem pene alias debite iuste facit iustitia compẽsante valorem meritoꝝ. ⁊ ab hac positione parum aut nihil discordare videf illa opinio que ponit q̃ restitutio pars est satisfactiõis magis ex misericordia q̃z ex iustitia. quomodo autẽ se habeat misericordia ad iustitiã quoꝝ predictorũ modorum dcãm declarabit inferius. cui⁹ aũt restitutio per cõparationẽ ad iustitiã. 2° modo dcãm non sit pars satisfactiõis. est tñ quoddã preambulũ ad satisfactionem. non. n. sufficient potest homo satisfacere pro pccõ q̃z diu non vult rem alienam restituere. vnde etiã qui nõ habet vnde restituat tenef tamen habere voluntatẽ restituendi si posſz. Ad p^m inopp^m dõ q̃ q̃cz actus virtutis rõne alicuius perfectiõis que nõ est necessaria ad virtutem possit esse satisfactorius. tamen rõne huius qõ simplicit necessariũ est ad salutẽ non est satisfactorius quãuis sit meritorius. Ad 2^m dõ q̃ maior non est vera nisi de actu habẽte aliquã perfectionẽ supererrogationis quam non habz restitutio. Ad 3^m dicendũ q̃ non quecũq; recompensatio est satisfactio. sed solum illa ad quã non teneref homo si nõ peccaſſz. sed si ad innocentem deuoluta esset res a patre suo acquisita per vsuram teneref de necessitate ad illius rei restitutionez. Ad quartũ dicẽdũ q̃ illud fit ad terrorem aliorũ vt alij timore huiusmodi pene satisfaciant cũ possunt. sic̃ dic̃ glo. ibidẽ. hoc tamen intelligi debet de raptore publico. ⁊ q efficaciter monitus se corrigere noluit. non autem de occulto nec de illo qui admonitus non fuit ſfra eo⁹ ez. capi. In lr̃is. ⁊ extra de sepultura parochia.

Ad quintũ dicẽdum q̃ loquendo de iustitia dei. secũdo modo dcã non est iustũ esse contritionẽ partem satisfactiõis accipiẽdo contritionem q̃z ad illum gradum precise qui necessari⁹ est ad remissionem pcci. ⁊ accipiẽdo satisfactionem respcũ pene imminande que adhuc debef pro pccõ remissio. siti habeat contritio ad supererogationẽ iustum ẽ etiam ſm iustitiam 2° modo dcãm eam rõne illius superogatiõis esse satisfactiõis ptẽ. Argumenta ad p^m tẽ faz nõ plus videnf cõcludere nisi q̃ nõ ẽ iustum restitutionẽ eẽ ptẽ satisfactiõis loq̃ndo de iustitia. 2° mõ dcã. ex hõ tñ ñ segf q̃ possit esse iustũ p ꝓpatio

nē ad iustitiā. ꝫ qđ accipit p ꝓbēcia bōitatis dīne.

s Ecundo queritꝝ vtꝝ dānificans aliū in bonis aie vel in bonis corpis teneat ad restitutionē. Et vī qꝫ nō. ff. de reg. iur. Cōsilij nō fraudulēti nulla oblatio. ē. ġ. qui malū cōsiliū dando aliū dānificat in bonis aie vel corpis non obligat ad aliq̄ restitutionē si bonū ꝯsiliū dare credebat. Itē nullus obligatur ad ipossibile. sed restituere bona aie vel bona corporis vt vitā vl mēbꝝ nō est in nra ptāte. ġ dānificās aliuz in bonis aie vel corporis non tenet ad restitutionē. Item extra de iniurijs ꝛ dāno dato. c°. i°. Si qs prorimū suū pcusserit lapide vl pugno. ꝛ ille mortuus nō fuerit ꝫ iacuerit in lecto q pcussit opas eius ꝛ ipensas in medicos restituat. hic nulla fit mētio restitutiōe boni corpis. sed tm̄ō possessiōis. ġ dānificans aliū in bonis corporis nō tenet ad restitutionē. Contra q seducit v̄ginem ꝛ dormit cū ea dānificat eā in bonis aie et corpis. Sz de sic seducente eā dī. Exo. n°. q dotabit eā ꝛ hēbit eam vxorez. aut reddet pecuniaz iuxta modū dotis q̄z v̄gines accipe cōsueuerūt. ġ pro dānificatione alteri⁹ in bōis corpis ꝛ aie tenet hō ad aliq̄ restitutionē. Itē. 6ª. q. iª. Ex merito. deteriores sunt q vitā moresq̄ bonoꝝ corrūpūt. q̄ bi q substātias alioꝝ prediaq̄ diripiūt. ꝫ isti tenēt ad restitutionē. ġ mlto forti⁹ illi. Rñdeo q nullus hō pōt aliū dānificare in bonis aie nisi dispositiue. ſ. inclinādo ipm̄ v̄bo vel exēplo ad aliqđ malū cīpe. ꝛ tal' pro restitutiōe tenet put pōt illū disponē ad hoc vt restituat sibi bonū aie equale. ſ. bono v̄bo ꝛ bono exēplo ipm̄ ad bonū inclinādo. ꝛ p ipo orando vel oīones pcurando. dānificare aūt aliū in bonis corpis pōt hōsimp̄l vt occidendo vel mutilando vel alio modo corpus debilitādo. ꝛ q̄uis non possit restituere vitā membroꝝ. obligatur tn̄ ad restituendū alia bona. p illo dāno compensata qualitate lesi ꝛ quantitate dāni ꝛ possibilitate dānificātis Et hāc restitionē dz facere ad arbitriū bonoꝝ virorū. ꝛ q̄ talis teneatur ad restitutionē p̄z. q: q̄to homo aliū pl̄s dānificat. tāto magis ad restitutōez tenet. bona aūt corpis excedunt bona exteriora. ꝛ bona aie vtraq̄z. vt dī. 6ª. q. pª. Sunt plūmi. ml'tū dāna morū ad dānis rerū tpaliū distāt. Ad pm̄ in oppm̄ dō q sub consilio fraudulēto ꝓprehēdit cōsiliū malū etiā datū ex ignorantia si homo debitā diligentiā nō adhibuit ad sciendū q: negligētia crassa pp̄rie dolus ē. Arm̄ ad ħ decre. di. i. Sepe. Ad 2m̄ pz solutio ex dictis in qōne q̄uis. n. illa bona restituere nō possit. pōt tn̄ aliq̄d restituere loco eoruz q̄uis nō eq ualeat illis. Ad 3m̄ dō. q hoc qđ dicit operas referri pōt ad illud qđ dandū ē pro corpis lesione. ꝛ hoc qđ dicit ipensas referendū ē ad illud qđ est restituendū pro dāno rerū exterioꝝ qđ incurrit ex corporis lesione. Vel aliter pōt dici ꝛ melius q illa auctoritas loquitur de lesione corpis q̄ restituit̄ per medicū. Unde ille qui dānū itulit soluēdo expēsas in medicos restituit dānū. Arª ad partē aliam gª cōclusionis ꝓcedi possunt. 2ª tn̄ auctoritas itelligē ē ꝫ aliq°s dō ill'q alios dānificāt i bono fāe.

t Ertio queritꝝ vtꝝ dānificās aliū iniuste i fama teneatur ad restitutionem. Et vī qꝫ nō. q: dānificans aliū in fama vel crimē iponēdo nō seruato ordine quē xp̄s tradidit i euangelio de frna correctiōe iniuste dānificat. ꝛ tn̄ talis dānificatio famā restituere nō tenet. q: ħ sine mēdacio facere nō posset. Itē plus tenet hō diligere famā suaz quā alienā. sed posset contingere casus qđ nō posset restituere illi famā cui falsuz crimen ī posuit. nisi infamādo seipm̄. ġ in illo casu famam restituere non tenet. Itē qui negat vel crimen sibi ipositū iniuste infamat accusantē vel denūtiantez: q: accusator vel denūciator falsi criminis est ī famis. qđ pbari pōt p ea q̄ dicūt ē de calūniatoribus. c. i°. ꝛ. 2°. ꝛ tn̄ non vī q talis teneat restituere famā accusatori vel denūciatori. imo accusator vl denūciator tenet ei restituere. vt vī ex quo pbare nō possunt. ġ nō ois ifamās aliū iniuste tenetur ad restitutionē. Cōtra. 14. q. 6. c. p°. ꝛ sumptuz est ab Aug°. 2. epla ad Macedoniū q̄ si eque distāter iter mediū ꝛ finez. Nō remittit pccū nisi restituat ablatū si restitui pōt. Rñdeo q restitutio actus ē iustitie ꝓmutatiue. ad obꝑuādū aūt iustitiā oēs tenet. qlibz ġ tenet ad restitutionē rei ablate iuste si restitui pōt. ꝛ si nō pōt restitui dz fieri restitutō i equalēti si possibile ē ex. Me lite pēdēte aliqd inouet. Eccl'ia scē Marie. 2°. si āt n̄ pōt reddi equalēs tenetur ille q dānū itulit r̄stituer qđ pōt ad arbitriū bonoꝝ viroꝝ q̄to fama ē res nobilior q̄z possessiōes tāto magis tenet ad restitutionē ille q dānificat aliū iuste i fama q̄z ille q dānificauit aliū i bōis exteriorib⁹ cētis pib⁹. Dānificat aūt aliqs aliū in sua fama tripl'r. vno mō vel crimē iponēdo nō seruatis ordine ꝛ mō debitis ꝛ tal' nō tenet ifamato r̄stituer famaz dicēdo se falsuz dixisse. tenet tn̄ alleuiare ifamiaz. dicēdo se nō bono mō ꝓcessisse. q: ħ est verū. ꝛ tenet ei ad aliq̄z recōpēsatiōez ad arbitriū bonoꝝ virorum. Allio modo dānificat aliquis aliū in fama iniuste falsum crimē iponēdo. ꝛ talis tenet fideliter facere posse suuz destruendo famā leso. ꝛ tenetur dicere se falsuz dixisse. et si ex hoc reddatur infamis. quia q̄uis magis teneatur qs seruare famaz suaz q̄z alienā ceteris paribus. tamen magis tenetur restituere alteri famam iuste q̄z seruare ſ̄imam ꝓpriam iniuste. quia tenetur bonum anime sue ꝓponere bono sue fame. 3° modo dānificat qs alium iniuste in fama indirecte falsum crimen sibi imponēdo. cū. ſ. negat verum crimen sibi iposituz ab alio. ꝛ tal' q̄uis peccet q: mētit. tn̄ postea nō tenet tentione necessaria ad salutem alij restituere famam recognoscendo crimen sibi imposituz verum esse. vt dicunt quidaz ꝛ ꝓbabiliter. quia cū alius non seruauerit iustitiaz in accusando vel denunciando. ꝛ ꝓposuit coram iudice quod ꝓponendum non erat. ꝛ quod ꝓbare non poterat vī esse de ꝓmaria causa ꝛ principalis infamationis sue. Alij dicunt q tenetur. quod satis durum videt. q: q̄cūq̄z crimē sibi ipositū ē tale q suspēderet ꝛ filij sui exhēdarēt si illō r̄cognosceret publice. certū ē tn̄ q tenet pēiter de pccō qđ incurrit mētiēdo ꝛ sic patent soluciones ad argumenta.

q Arto q̄rit vtꝝ dānificās aliū iuste i possessiōib⁹ exteriorib⁹ teneatur ad r̄stitutōez. Et vī qꝫ n̄. q: hō n̄ tenet restituer pl̄s quā illud in quo alium dānificauit. sed quandoq̄z dānificatus tantū distat q illud quod sibi debet nō possz sibi mitti sin̄ maioribꝰ expēsis q̄z sit debitū. ġ i isto cāu ille q dānū itulit restituer nō tenetur.

Jtē hō restituer nō tenet nisi sciat qb⁹ restituer de beat. sz ꝑ freqnter ꝓtingit. ꝙ nō in oi cāu restituer tenet. Jtē hō nō tenet aliquā restitutionē facere in piudiciū boni cōis. qz fm ℣bi. p° ethi. c. p° Bonū cōe ꝓponendū ē bono singlris pſone. ꝙ i cāu in quo dānificat⁹ ipugnaret bonū cōe nō eēt ei dānū restituendū Jtē in guerris freqnter inferūt dāna innocētibus. ⁊ tñ ꝓsuetū ē ꝙ eis nō restituūt. Cū ꝙ ꝓsuetudo sit optīa legū interpres eī de ꝓsuetudie. Cum dilectus. Uī ꝙ in isto cāu dānificās restituer nō tenet. Jtē hō plus tenet sibi q̄ alij. sz qnz ille q dānū intulit ē ita paup ꝙ nō hēt nisi nccīa ad vitaz. ꝙ talis restituere nō tenet. Jtē non solū ille q aufert alienū. sz ēt quocūqz mō adiuuās dānificat. eī de iurijs ⁊ dāno dato. Si clpa. §. Sane. Jbi. n. dī ꝙ q occasionē dāni dat dānū dedisse vī. tñ ñ oēs coadiuuātes tenēt restituer. qz tūc restitutio excederet iuuātes tenēt restituer. qz tūc restitutio excederet dānū. Jtē ipediēs aliū a ꝓsecutiōe būficij ecclīasti ci. quo dign⁹ erat ꝓcurando illud ꝑ seipō q nō ē ita dign⁹ dānificat illū iniuste. qz reputat hūi qō ē ppe hitū esse. vñ fm ℣bi. 2°. phi. Jlle q est ppe magnū bonū. ⁊ nō obtinet infortūat⁹ dī. ⁊ tñ sic dānificans nō tenet ad restituendū būficiū illi⁹ quē sic dānificauit. Jtē q retrahit pſonā vtilē religōi ab ingressu ei⁹ dē religionē dānificat iniuste. nec tñ ꝓsuetū est ꝙ tales ad restitutionē ꝓpellāt. Jtē mulier de adulterio suscipiēs filiū exheredat iniuste verū heredē ⁊ tñ fm multos restituer nō tenet. si ℔ non fecit aio exheredādi sz luxuriādi tñ. Cōtra Aug⁹. i 2ª. epª ad Macedoniū q̄si eque distāter iter meᵐ ⁊ finez. ⁊ ē. 14ª. q. 6ª. c. p°. Si res aliēa pp q̄z pecīa ē cū red di possit nō reddit pnīa nō agit sz silāt. Jtē Exo. 22°. Si nō hūerit fur qō ꝑ furto reddat venūdabi tur. ℜñdeo ꝙ nō tñ ille q executor est dānificatō tur. ℜñdeo ꝙ nō tñ ille q executor est dānificatō nis iniuste. sz ēt oīs q pticeps ē in illo crie ad restitutionē tenet. pticipare aūt in illo crie ꝓtigit. 9. mōis q his vsib⁹ ꝓtinet. Jussio. ꝓsiliū. ꝓsensus. palpo. recursus. ℘articipās. mut⁹. nō obstās. nō manifestās. Jlle. n. q iuber fieri ꝑncipalior cā vī q̄z exequēs ē. n. cā pª. ⁊ sic dī pª ꝓpositiōe de cāis. Cā pª plus influit i cātū q̄z 3ª. Cōsulēs ēt pticeps cris est si dānificās nō fuisset alr ℔ factur⁹. Ir^m a sili. eī de iniā excōi. ℘nūp in glo. Cōsentiēs ēt exp̄sse ꝓsēsu sine quo dānificatō nō fuisz secuta. 2ª. q. pª. ℘otū sit. ibi. n. dī ꝙ faciētē ⁊ ꝓsentiētē par pēa ꝓstringit. ℘alpo. i. adulatō qñ i tñ laudat ⁊ strenuū reputat rapientez vl al iniuste dānificantē ⁊ sibi familiarē se exhibet qō multū ꝓbabilr ꝑsūitur ꝙ ex ℔ mot⁹ fuit dānificās ad dānificandū. qz tal adulatio ē qdā ꝓsensus. di. 93ª. Si inimicus ē ipe. Jlle ēt ad quē ē dānificātiū recursus sicut ad patrociniū pstantem. ii. q. 3ª. Qui ꝓsentit ille ēt q iferendo recursus dānū assistit coadiuuās dānificātē. ⁊ pticipat in pda. qa tal maximū pstat fauorē. 23ª. q. vlti ª. Sz q̄ttuor. ⁊ ex ō homicidio. Sicut dignū. §. Jlli aūt. Jlle ēt qui vidēs a liū dānificari ir iuste ⁊ scit ꝙ vbo suo siñ piculo suo facer pōt vt subueiat iniuriā patiēti. ⁊ tacet. Uñ p ner. 24°. Erue cos q dicūtur ad mortē. ⁊ q trahunt ad interitū liberar ne cesses. Jlle ēt q nō obstat dānificātib⁹ iniuste cū possit. ⁊ sibi ex officio īcumbat ⁊ mānifesta sibi sit iniuria. di. 86ª. Faciētis. Jbi. n. dī ꝙ negligere cuz possit pturbare puersos. nihil aliō ē q̄z fauere. nec caret scrupulo cōcessiōis occulte q manifesto facinori desinit obuiare. Jdem extra de homicidio. Sicut dignū. §. Jlle aūt. Jlle aūt qui interrogatus a iudice vel ab alio ad quez pertinet si scit illū qui res iniuste acceptas detinet. ⁊ celat scienter. cū tñ sciat se posse sine vllo suo piculo rñdeī veritatē. extra de furtis. Qui cum fure. ⁊ .ii°. q. 3. Quisqs. ⁊ ꝓdictoꝝ quilibz tenet insolidū vno tamē totū restituente alij dānificato restituere nō tenent sed si ptē al iq̄z habuerūt reddere tenent illi q totū restituit. ⁊ sciendū ꝙ ille q restituere tenet obligat ad restituendū q̄z citi⁹ pōt bono mō nisi differat ō volūtate illius exp̄essa vel ꝓbabilr ꝑsumpta cui restitutio facienda ē. qō ꝓbat auctoritate dī. n. ff de reg. iur. In oībus obligationibus in qbus dies non ponit ꝑnti die debet. hoc idem ꝓbatur rōe qz sicut cōtra iustitiaz est rez alienā inuito dño accipe ita ⁊ retinere. ꝙ. sicut ꝓ semp tenet nō accipe ita ꝓ semp tenet nō retinere. Ad pm in oppm dō ꝙ in illo cāu illud qō restitui debet erogandū est pauperib⁹. nisi ille cui restituēdū est. vel heres eius sit ad locū venturus. vel aliqs ex pte illi⁹ pecuniam recepturus. Ad 2m dō ꝙ in illo cāu illud qō restituendū est erogari. dz pauperib⁹ auctoritate ordinarij q ē paupū pī. vbi ꝓsuetū ē per ordinariū talia fieri. qō iō dico qz per ius scriptū nō iter dī illi q restituere tenet in ꝓdcō cāu erogare paupib⁹ p se ipz si hoc faciat fideliter ⁊ ō ꝓsilio bonoꝝ. Ad 3m dō ꝙ in illo cāu nō dz dānificato restitui. sz diligēs dz esse ille qui dānū intulit vt apud se vel aliū seruet fideliter ⁊ secure qō restituendū ē vt dānificato vl hēdibus suis restituat qñ hoc fieri potit sine piudicio bōi cōis. Ad 4m dō ꝙ illi q in guerris scienter innocētib⁹ inferūt dānū tenēt̄ ill ad restitutionē nō obstāte ꝓsuetudie cōtraria. qz vt dī decretoruz. di. 8ª. Mala ꝓsuetudo. Mala ꝓsuetudo nō minus q̄z pniciosa corruptela ē abijciēda. Illi aūt in guerris innocētes nō sunt q hūi bellū inustū fauēt directe vl indirecte in pſonis vl reb⁹. Ad 5m dō ꝙ ille q dānū intulit si hz aliquid vltra nccitatē sustentatiōis nature q̄uis sibi nccīuz ad victū fm decētiā sue pſone restituer tenet. ℘ō. n. est licitū de alieno viuere cū secl̄ari honore. si aūt nō hz nisi nccīa ad sustentationē nature. tūc distinguēdū ē. qz aut ille q dānū passus est. nō indiget ad sustentationē nature. eo ꝙ ab eo sibi ablatū est. ⁊ tūc ille qui abstulit restituere nō tenet. qz ex iure nature licit⁹ ē vnicui q̄z vsus possessiōis nccīe ad subuentionez nature. extrema. n. nccitas oia facit cōia. ff. de. l. redi. l. 2ª. §. Cū eadē. in textu. ⁊ in glo. Aut indiget ad sustentationē nature eo ꝙ ab eo ablatū ē. ⁊ tūc subdistinguo. qz aut ꝑ indiget illa re ad sustētationē nature sue. q̄ fuit nccīa ad sustētationē naē illi⁹ q abstulit ℔. āt eodē tpe vtq̄z fcūs ē idigēs illa re ad sustētatō nē sue nature. aut ille q abstulit ꝑ fcūs ē idigēs illa re ad sustentationē sue nature q̄z ille a quo ablata ē ℘° mō ⁊ 2°. possz dici sine piudicio ꝙ ille q abstulit rē illā tenet restituere illi a quo abstulit. qz nūq̄z fcā fuit res illi⁹ q eā abstulit sz sēp rmānsit isti⁹ ō iure postq̄z. n. sū i statu i q° rs mea ē mihi nccīa ad sustētationē nature. nō pōt fieri alti⁹ me ꝺdicēte. Si 3° mō tūc ille q abstulit restituer nō tenet. qz ab illo tē pore quo facta est sibi necessaria ad sustētatiōez nature cū tūc illa a q° ablata ē ñ essz nccīa acqsitū fuit ius in illa re illi q abstulit. ⁊ iō q̄z⁹ dānuz passus veniat postea ad statū in quo res sibi fuit ablata cs

nota ꝙ restit. nunc.

set sibi necia ad sustentationē nature. non pp̄ b̄ hēt maius ius in illa re q̄z ille q eaz abstulit. nisi ille q eā abstulit deuenissz ad statū in quo āpli⁹ res illa ñ eēt sibi necia ad sustentationē nature. Ad 6ᵐ pz qd dō er dcis in qōne. Ad 7ᵐ dō q̄ in illo cāu distinguēdū ē. qz aut b̄ fecit itētione dānificādi aliuz aut psulēdi vtilitati ppē. ℙ° mō q̄uis nō teneat ad restituēdū valorē b̄ificij eo q nō est eq̄lis valoris hr̄e bo^m i actu ⁊ cē ppe hr̄e marie q̄ pōt ipediri. tñ tenet dānificato ad itereſſe ad arbitriū bonoz. ² aūt mō nō tenet ad alīq̄z restitutionē si illō b̄ificiū p̄ cura aut sibi p vīā licitā ⁊ hōestā. ex^m si p̄cido venas in fundo meo p q̄s deriuabat aq̄ ad puteū alteri⁹ intētōe nocēdi teneor sibi ad restitutionē dāni. Si aūt b̄ facto sine fraude itendēs cōsulet vtilitati mee. vtpote qz mihi est multū vtile facere murū. ⁊ nō pōt cōiter fieri fūdamētū sine p̄dcāz vēaz p̄cisiōe nō teneor ad aliq̄z restitutionē. qz tūc nō dānifico aliū iniuste. qz ius hēo faciēdi vtilitatē meā in fūdo meo. ff. de no. ope. nun. l. 2ª. ⁊ sicut dr̄. ff. de. reg. iur. Nemo dānū facit nisi q facit illō q̄ facere i ius nō hz. Ad 8ᵐ dō q retrahēs vtilē p̄sonā religiōi ab ingressu eiusdē intētiōe dānificandi religionē tenet illi religiōi ad interesse ad arbitriū bonoz. si aūt faciat ñ pp̄ b̄ sz vt p̄sulat vtilitati sue siue tp̄ali siue spūali nō suggerēs aliqd falsuz nec in fraude nec tenet religiōi ad aliq̄z restitutionē. sz p̄sōe cui⁹ p̄fectū spūalē ipediuit tenet in spūalib⁹ restitutiōez facere q̄z pōt. ⁊ ad hūc cāuz pōt adduci illa. l. q̄ ad p̄firmatōnē solonis imediate p̄cedētis adducta ē. Ad 9ᵐ dō q illa mulier. nō excusat qn teneat ad restitutionē p⁹ mortē viri. nisi fili⁹ psuasus a mr̄e noluerit hēditatē reddere. nō tñ tenet credere mr̄i nisi posset sibi facere certā fidē q̄ñ suscepit eū de suo marito. q̄d tñ min⁹ difficile eēt fieri nisi certa fides fieri posset añ genitura illi⁹ maritū caruisse genitalib⁹ mēbris. ℙō tenebit. tñ ad restituēdum totū valorē hēditatis. qz q̄ñ suscepit filiū de adulterio m̄ra poterāt ipedire ne hēditas deuolueretur ad aliū quē mulier dānificauit. sz tenebit ad itereē ad arbitriū bonoz. nec pōt excusari pillā legē supra allatā in solone ar. 7. qz p̄cidēs venas cursus aq̄. ñ fecit nisi q̄d sibi facere licuit hec aūt adultera fem illicitū facit. ⁊ sicut dr̄. ff. de reg. iur. Nēo ex suo dilecto cōditionē pōt facere meliorē. Ad 10ᵐ ar^m ad ptē aliā dō q dānificās aliū iniuste in sua libertate s. iniuste p̄curādo ipm redigi i seruitutē tenet se facere suū p eo. si nō pōt alr eū restituer libertati. nisi forte tal eēt p̄ditio p̄sone q̄ ad dānū itulit q̄ b̄ notabilr redūdaret in p̄iudiciuz bōi cōis. i quo cāu non tenet facere se suū. sz tenet ad oē aliud itereſſe ad arbitriū bonoz. q̄tūcūq̄z aūt dānificaret eū in possessionib⁹ alijs nūq̄z p restitutiōe tenet se vēdere i seruū qz vt dr̄. ff. de reg. iur. Libertas estimabilis res ē. ⁊ infra. Infinita est estiatio libertatis dō ḡ q illa lex Exo. q̄uis obligaret indeos p tpe illo. qz pp̄ cōditiōes illi⁹ ppli data fuit eis lex illa tāq̄z vtilis tñ nos nō obligat. qz p̄ceptū morale ñ fuit. silr posset dici de illis legib⁹ in qb⁹ p̄cipiebat restitutō excedere dannum.

q **Unto quia** vt hītū ē supius hō tenet restituer acq̄situz p vsurā q̄rit vtr̄ qlibet in aliquo p̄ctu accipiēs aliqd vltra sortē teneat ad restitutionē illi⁹. Et vr̄ q

sic. 14°. q. 3ª. Usura ē vbi āplius requrit q̄z cū datur infra. §. Eccle. Quicqd vltra sortē exigit vsura ē.

Jtē eadē cā. q. 3ª ℙleriq̄z. Jtē ex de vsuris. c. p° ⁊ seq̄nti. ⁊ c°. Cōsulunt. Cōtra no oīs acceptio vltra sortē est dānificatio illi⁹ a quo accipit. qz q̄nz accipiēs lucrat ad vsurā. ḡ talis acceptio nō obligat ad restitutionē. Jtē in nullo cāu licet alij p̄ticipare i peccō. Sz accipiēs ad vsurā in cāu necitatis non peccat. Ad 1ª ar^m. 3ª. q. p ª. Quid culpat. si peccat ēt ille q vxarū rogatur mutuet paupi si b̄ facit bōa itentioc ad instantiā illi⁹ paupis. Cū ḡ illi sint p̄ticipes illi⁹ vsure. qz coopant ad b̄ q fiat. vr̄ q in illo cāu dare aliqd ad vsurā nō sit peccū. ℝndeo q̄ in p̄ctu accipe aliqd vltra sortē q̄z tū ad p̄ns sufficit: q̄ dupl̄r pōt intelligi. s. aut de p̄ctu mutui aut locatōnis. aut vēditiōis. aut ēptiōis: ℙ° mō aliqd accipere vltra sortē. aut rōne pene p̄uētional p̄missē a iure. aut liberal donatiōis. aut rōe interesse. aut tā q̄z aliqd excusatū. p mutuo directe vel indirecte. explicite vl̄ implicite. ℙ° mō accipiēs aliqd vltra sortē nō tenet ad restitutionē si pena nō fuit apposita in fraudē vsuraz̄ sz intētiōe artandi accipientē ad obseruationē fidelitatis p̄missē. qz vt dr̄. ff. de reg. iur. q̄d a quodā noie pene exactū ē illud eidē restituere nemo cogit. 2° mō ēt accipiēs vltra illud q̄d mutuauit restituere nō tenet. si. n. mutuo aliqd alteri nō in fraudē alicui⁹ vsure. ⁊ ille tanq̄z gratuſ dat mihi plus ex sua liberalitate nō teneor restituere. qz illud meū ē iure liberal donatiōis. 3° mō rōe itereſſe licitū ē aliqd accipe vltra sortē plibus modis. vno mō cū fideiussor p defcū debitoris cōpulsus ē creditori soluere capitale ⁊ vsurā. tūc. n. fideiussor dz accipe a debitore vtrū. qz fuari dz idēnis ex de fideiussoribus. Cōstitut⁹. Alio mō q̄ mutuans incurrit dānū ex b̄ q ille q accepit mutuū ñ reddit i termio assignato. ex de fideiussorib⁹. ℙeruēit Alio mō cū aliqd ipigneraī p dote marito. tūc maritus vltra capitale pōt retinere fruct⁹ p̄ceptos ad onus matrimonij supportandū. ex d vsuris. Saluberiter. Alio modo cum vassallus ecclie impignerat sibi feudum quod tenet ab ea. nec iteruz reddit ecclie seruitium quo sibi tenet p̄ro feudo. tunc enim ecclia potest retinere capitale cum fructib⁹ perceptis. ⁊ ita posset dominus temporalis. quia cum vsura sit p̄ter ius nature sm ℙbi. p̄mo. politi inter medium ⁊ finem. ⁊ contra ius diuinum. Unde Luce. 6°. Mutuū date nihil inde sperantes. ⁊ extra de vsuris. Consuluit. si esset illud vsura non liceret nec ecclie. nec clericis. q̄ autez i p̄dicto casu liceat cum receptione capitalis retinere fructus perceptos. habet extra de vsuris. Conquestus. Alio mō cuz aliquis mutuat illi qui violent vel fraudulent rem suam detinet. tunc enim mutuans restituere non tenet illud quod accepit vltra mutuum. quia sic non accipit alienum. sz ad se retrahit quod suum est. extra de vsuris. c. p̄mo. in textu ⁊ in glo. 4°. modo aliquid accipere vltra sortē pōt fieri aut sine pacto ⁊ insinuatiōe intētionis p̄ls hūdi. aut cū pacto. ℙ° mō ñ tenet restituer accipiēs aliqd vltra sortē q̄uis peccet si corruptā habuit intētionē plus habendi. corrupta autē fuit intentio si mutuauit p̄cipaliter in spe lucri. non autez si secundario. extra d vsuris Cōsuluit. i glo. 2° mō nō licet. qz tūc ē quasi qōdā pactū illp̄tatine

qz er ℔ p̃fuit mutuũ accipiẽs qõ mutuans mutuat. ĩtẽtõe plus hñdi. ⁊ q; si nõ daret aliqd vltra sortem ille alias nõ mutuaret sibi. vñ si aliqd dat mutuãti liberalis donatio nõ est. ſz quasi sub cõditione coacta. 3° mõ cõtingit aliqd accipe vltra sortez q̃ dupliciter. Uno mõ qñ capitale ⁊ lucrũ ponit sub certitudie ⁊ Allo modo qñ capitale ponitur sub certitudine lucruz in fortuna. vt cum aliqs mutuat alicui centũ sub tali pacto q; hẽbit aliq̃z portionẽ lucri si fuerit lucrũ capitali suo semp sibi saluo qcqd accidat. 3° mõ qñ lucrũ ponit sub certitudine ⁊ capitale in forma. vt cũ aliqs eũti ad nũdinas. vel i angliã mutuat centũ p;o certa sũma pecunie: recipiẽs in se piculũ capitalis. nisi peat p culpã vel negligẽtiã mutuũ accipiẽtis. 4° mõ qñ vtrũq; ponitur sub dubio qõ nõ v; notabilr magis in fauorẽ dãtis q̃z accipiẽtis. ℙrimis tribus mõis aliqs accipiẽs vltra sortẽ tenet ad restitutionẽ. q; ꝯctus sunt vsurarij sine fiant directe vel indirecte. explicite vel implicite. ⁊ q; de 3°. mõ nõ est ita clar sicut de p° ⁊ 2°. iõ p;obo qõ dcñ est p auctoritatẽ. dr. n. ex de vsur. Mauiganti. Mauigãti vel eũti ad nũdinas certam mutuãs pecunie q̃stitatẽ p eo qõ suscipit in se periculũ recepturus aliqd vltra sortõ vsurari? est cẽsẽdus. q; nisi fuerit culpa negligentia illi? q accipit raro accidit q; pecũiaz q̃z mutuo accepit peat. vñ ille q in casu isto dat mutuo pecuniã hz in fauorẽ suuz illud qõ accidit sepe. nec hz cõtra se nisi illud qõ accidit raro. nec obstat illud qõ dr ca° de nautico fenore. l. p̃a. ſ. talez cõtractũ ad obseruationẽ cõiuz vsurarũ liberũ cẽ. q; etsi nõ sit cõis vsura tñ vsura est. vñ glo. sup illud cõium vsuraz dicit. ſz non centesimaz. 4° accipiens aliqd vltra sortẽ restituere nõ tenet. q; rõne verisimil dubij cõtractus huiusmõi excusat extra de vsuris. Mauigãti. §. Ille q° qz rõne dubij. hui? i etiã excusat q merces suas vendit vt in certo termio ãplius recipiat p eisdem q̃z valeãt tpe ꝯctus. si tñ eas tpe ꝯctus nõ fuerat venditurus. eodẽ. c. §. vlti. Si aũt alias rem illã tẽpore ꝯctus fuerat venditurus p;o mioi. ⁊ ex certa scientia plus recipiat alio termio vsurari? est cẽscendus. ⁊ sic põt intelligi illud qõ dr supra. e. c. In ciuitate. In cõtractu aũt locatiõis licitũ est vltra rez locatã aliquid accipe ⁊ retinere p vsu rei locate. ẽt cũ locat res q̃ nõ peioratur. vt pecũia. vel scyphi. argentei ad honorandũ illũ q accepit. sic. n. dar pecuniã nõ est eaz mutare. ſz locare. ff. ꝓmo. l. cc. ℣. i°. Non põt. Ibi. n. dr q; nõ põt ꝓmodari illud qõ vsu cõsũitur. nisi forte qs ad põpã vel ostentationẽ accipiat. In ꝯctu ẽt venditoris licitũ ẽ aliqd accipe vltra sortẽ. nõ tñ vltra illud qõ res valet qñ vẽdit eandẽ. n. rẽ vno tpe ⁊ in vna terra emit vnus p;o centũ q̃ alio tpe ⁊ in alia terra valet. 2o. Rõe etiã emptiõis hĩditatij redditus vel ad vitã licitũ est recipe. puentus q̃z excedãt sortẽ si i ẽptiõe seruat;ur equalitas iuris nãlis sine q̃ nulla ẽptio licita põt esse. i6ª. q. 3ª. Si sacerdotes declarare aũt per quẽ modũ in p̃dcis ꝯctibus seruet equalitas. ⁊ possit emẽs lucrari pp plitatẽ omitto. ⁊ q; eẽt digressio a p̃ncipali ꝓposito. Rõ aũt q̃ p;o re mutua nihil põt exigi vltra sortẽ. ⁊ põt p re locata. ẽ q; mutuũ est õ illis reb? quaz p̃ncipal vsus nõ põt ꝓcedi sine re ipa eo q; ille vsus ẽ earũ cõsũptio sicut p; in esibilib? ⁊ potabilib? vel distractio vt p; in pecũia q̃ ad ℔ p̃ncipalr inuenta ẽ vt expẽdatur in emptõe aliaz rez. ⁊ pp ℔ cũ tales res alijs cõcedũtur. transfert in illos eaz dñiuz. vñ mutuare est de meo tuũ facere. cũ g̃ ꝓcedere p̃ncipalẽ vsuz taliũ rez sit ꝓcedere res ipas. ille q vltra recõpensationẽ rci exigit recõpensationẽ p vsu egit p eadẽ. recõpensatione bis. aut recõpensationẽ p eo qõ nõ est qõ ẽ ꝑ equalitatẽ iuris nãlis. locatio aũt ẽ de rebus quaz vsus cõcedi põt sine re. q; eaz vsus nõ est eaz cõsumptõ vñ põt dñium dom? vendi retento vsu ⁊ concedi vsus retẽto dñio. ⁊ iõ ille cui restituit dom? locata si vltra ℔ exigit p̃ciũ p vsu nõ exigit p eadẽ re recõpensationẽ bis nec recõpẽsationẽ p eo qõ non est.

Jura allegata ad ptẽ p̃mã intelligenda sũt de receptiõe vltra sortẽ p mutuo. Ad p̃m ad ptez aliã dõ q; q̃z quis accipiẽs ad vsurã q̃z lucretur ad ℔ qõ pp industriã suam ⁊ laborẽ vel fortunã. tñ accipere ab eo vltra sortẽ ẽ ipm dãnificare p se. Ad 2m dõ q; accipiẽs ad vsurã in cãu necitatis nõ ẽ pticeps illius pcci. sicut nec ꝛcipiẽs i cãu necitatis iuramẽtũ ab idolatra. vt fuit declaratũ ⁊ pbatũ in li° 3°. di. 39ª. vñ nõ oz q; semp recipiẽs peccet qñ dans peccat. nec obediẽs qñ supior nequit ĩperat qñ ꝓbabile dubiũ ẽ vtm licitũ vl illicitũ sit qõ ĩperat. 23ª. q. pª. Quid culpatur. vbi dr q; q̃z fortasse reũ facit regẽ iniqtas ĩperãdi. Innocẽtez aũt militez oñdit ordo seruiẽdi. Sili mõ dico q; ille nõ peccat q bõa ĩtentiõe ad instãtiã paupis rogat vsurariũ mutuuz dare paupi. q; q̃z quis sciat q; vsurari? recipet vsurã ℔ tñ nõ intẽdit iste. q; poti? vellet q; mutuaret sine vsura. ⁊ q̃z quis ℔ vellẽt oẽs cõiter ad vsurã accipiẽtes. nõ tñ licitũ ẽ ex cãu necitatis accipe ad vsurã q; ℔ ꝓhibet pp dãnũ rei. p. ⁊ ad restrictionẽ maloꝝ. nec intelligo hic p necitatẽ illã que extrema est. sz qñ hõ notabilr dãnificat vel notabilẽ penuriam pateretur si nõ acciperet ad vsuram.

§ Exto q̃ritur vtrũ hõ teneat ad restitudendũ ea q̃ legitima mercatione lucratus est de bonis que ipe vl eius p̃ac quisierat per vsuraz. Et v; q; sic. Math. 7°. Mala arbor malos fructus facit. g̃ similiter de malo lucro non potest p;ouenire bonum lucrũ. Jtez. ff. de regulis iuris iure naturali. Equum est neminẽ cum alterius detrimento vel iniuria fieri locupletiorem. sed retinens illud quod restituere tenet efficit detrimentum vel iniuriam. g̃ contra ius nature est q; de illo fiat locuplectior.

Jtem tenens rem aliquam impigneratam tenetur eam restituere cum fructibus perceptis. si sibi soluitur capitale p;o quo res fuit impignerata. si autem de fructibus sortem receperit tenet pignus restituere sine alia solutione. excepto hoc quod sibi debetur p;o laboribus ⁊ expensis. extra de vsuris. cap°. p° ⁊ sequẽti. ergo a simili si ꝺ eo qõ mihi restituere debuisti lucratus es deductis expensis tuis. ⁊ retento quod tibi p;o labore debetur. restituendum. lucri cum hoc quod ante debebas restituere teneris. Contra p;o re sterili nullus debet exigere fructum. sed pecuniam de se est res sterilis. nullum enim potest parere fructum nisi per laborem ⁊ sollicitudinem utentis. ergo lucrum de pecunia tua exigere non debes. si i illo lucro non laborasti nec sollicitus fuisti. Ad istam questionem dicunt aliqui q; talis non tenetur resti-

tuere lucrū ꝑdcm̄. lucrū tū de re furtiua vel rapta
restituere teneꝫ. qz vsurari⁹ dñs rei ē ꝯz lucrat⁹ est
per vsurā. fur aūt nō ē dñs rei furate. nec raptor ra
pine. Sz ꝯ quicūqz ē dñs alicui⁹ rei ē dñs ei⁹ ali-
quo iure. nō iniuria sz rei acqsite per vsurā vsurari
us nō ē dñs aliquo iure. qz nec iure ēptiōis. nec iur̄
liberalis donatiōis. nec iure locatiōis. Certū ē. n.
q̄ in locatione nō trāsferꝫ dñiuz rei locate. nec iure
permutatiōis. ⁊ sic de alijs. nec iur̄ mutui. qz acci-
peꝫ plus ꝑ mutuo nō ē ius sz iniuria. vsurari⁹ g̈ nō
ē iure diuino nec iur̄ canonico dñs rei ꝯz acqsiuit ꝑ
vsurā. Ideo dñt alij q̄ vsurari⁹ nō solū teneꝫ ad
restituēdū vsurā. sz ēt qcqd lucratus ē iusta merca-
tione de re acqsita ꝑ vsurā prius tū deductis labo-
rib⁹ ⁊ expensis. Fur aūt vl raptor ō lucro iusta mer
catiōe acqsito nō dz inde deducer̄ nec labores nec
expēsas. qz miti⁹ est agēdū cū vsurario ꝯz cuz fure
vel latrōe. Sz ꝯ hꝫ est rō fcā ad partē scōam. Ur̄ g̈
mihi dō ad qōm q̄ rez quedā sunt q̄ hñt usūfructū
cuiusmōi sunt res quaꝝ vsus nō ē eaꝝ cōsūptio seu
distractio. ⁊ siqs talē rē extorserit ꝑ vsurā nō solum
teneꝫ ad restituendū ipam rez. sz ēt fruct⁹ ꝑceptos
deductis p⁹ suis labor⁹ ⁊ expensis. qz tales fru-
ctus sunt fructus rez q̄ꝝ ali⁹ dñs est. Quedā aūt sūt
res q̄ nō hñt vsuz fructū ꝓncipl̄r cuiusmōi ē pecūia
lucrū. n. de pecūia ꝓueniēs nō est fructus ei⁹ sz hu
mane industrie ⁊ laboris. ⁊ qz hō dñs ē sui labo-
ris ⁊ industrie. lucrū qō iusta mercatiōe acqsiuit de pe
cunia extorta ꝑ vsurā nō teneꝫ restituere. qz tū pe-
cuniā alteri⁹ ꝓter ei⁹ absolutā volūtatē detinuit. si
ille cui faciēda erat restitutō ex hꝫ aliqō dānū incur-
rit alius sibi teneꝫ cū restitutōe vsure ad restitutio
nē dāni. Ad ꝓm in oppm ꝑz solutio ex iam dictis.
Ad 2m dō q̄ iste ō fructu rei alteri⁹ nō ē fcūs locu
plectio. sz de fructu siue idustrie ⁊ laboris. Ad 3m
patet solutio ex dcis in corpore qōnis.

s Primo q̄rit̄ vtrū hō teneat̄ ad re-
stituendū ea q̄ inuenit̄ a for-
tuna. Et vi q̄ nō. Insti. de diuisione rez. §.
fere bestie igit̄. Qō nullus ē. nāli rōne occupantis
eē ꝓceditur. sz q̄ sic inuenīūt nulli⁹ sunt. g̈ sunt illi⁹
qui inuenit. Itē. 14ª. q. 5ª. Nō sane. dr q̄ si a dño
qui nō vult opario reddere mercedē suā accipiat
opari⁹ qō sibi debeꝫ debitore inito vel ignorāte
nō accipit qō erat illius. sz ille q̄ inuenit rē a fortūa
nō accipit rē alicui⁹. g̈ illā iniurioſe non accepit. ⁊ ex
ꝑti nec eā restituer̄ teneꝫ. ꝯ. ff. de incēdio. ruina.
naufragio. l. Si qs ex naufragio. ⁊ l. Ne qs ex nau
fragijs. dr q̄ q̄ inuēit res ꝑditas ꝑ naufragiuz resti-
tuere teneꝫ. Rñdeo q̄ q̄ꝫtū ad ꝑns sufficit. Rerū
q̄dā sunt cōes oiuz iur̄ nāli. vt volucres non dōesti
ce. ⁊ pisces maris. ⁊ silia. Insti. de diuisiōe reruz. §.
Et qdā. ⁊. §. fere bestie igr̄. §. Quedā sunt vniuersi
tatis. vt illud qō ē citatis i cōi vt theatra. stadia. ⁊
silia. Insti. de diuisiōe rez. §. vniuersitatis. Et q̄dā
sī ꝓꝓrie singl'oꝝ. Si qs inueniat aliq̄ ō reb⁹ p° mō
dcis restituere nō teneꝫ. ⁊ de tali re loqr̄ p⁹ auctori
tas ad ꝓmā ptē. Si qs aūt res q̄ sunt cōitatis. si qs
aūt res q̄ sunt cōitatis aliquo casu inenerit restitue
re cōitati teneꝫ. silr rē q̄ ē alicui⁹ sigl'aris ꝓsone. ⁊ sic
itelligr̄ qō dr. 14ª. q. 5. Si qd inueniſti. Ubi dr q̄ si
qd inuēisti ⁊ nō reddidisti rapuisti. ⁊. e. q. c. mlti. dr.
Discāt hꝫ ꝓcm̄ silr eē rapine. si qs inuēta nō reddat
si sciat cui⁹ sūt. ⁊ si cui⁹ sūt ignoret. tū retinere ñ pōt

sz dz facere qō ise ē vt sciat cuius ē. qz vt dr. ff. de
furtis. l. falsus. §. Qui alienū. q alienū qd iacēs in t
ra lucri faciēdi cā sustulit furti obstrigit̄ siue scit c⁹
sit. siue ignorauerit. ⁊ bōnabile ē. qz ex quo rē scit
suā nō eē supponer̄ dz eā de inr̄ ad alū ptinere. Si
aūt nō pōt inuenire cui⁹ sit. illi cui icūbit cura de re
pu. restituat. Ad ꝓm i oppm solutuz ē. Ad 2m dō
q̄ opari⁹ debitū accipiēs clā vel ꝯ dñi volūtatē. ⁊
si restituer̄ nō teneat. tū peccat pp idebitū accipiēd
modū. Uñ glo. sup illud ẏbū allegati decre. Nō in
iurioſe auferꝫ. dicit ꝑ iudicē. Ille aūt q rē inuētā ad
retinendū ꝑ se accipit nō tū peccat. sz ēt restituere
teneꝫ. qz qō sibi nō debeꝫ ad opus suū accepit nisi
fuerit ō nūero rez q̄ oibus sūt cōes q̄ꝫtuz ad vsum.

o Etauo q̄rit̄. vtrū hō teneat̄ restituer̄
ea q̄ lucratus ē ꝑ ludos ꝓhibi
tos. Et vi q̄ nō. magis ē ꝓhibitū meretri-
ciū q̄ꝫ gcūqz ludi. sz mulier nō teneꝫ restituere q̄ lu-
crat̄ de meretricio. vt supius hitū ē. g̈ nec hō qō lu
crat̄ ꝑ ludos ꝓhibitos. Itē torneamēta sūt ludus est
ꝓhibit⁹. ⁊ pēa grauis apposita. ita q̄ q̄ꝫis torneañ
ti si fuerit in pclo mortis pnia nō negeꝫ si petat. ca
rere tū dz ecclīastica sepultura si moriat̄ ibidē ex̄ ō
torneañtis. c. p°. Et illi q lucrātur i torneañto sz
leges torneañtis restituer̄ nō teneꝫ. g̈ a sili neq̄ illi
q lucrant̄ ꝑ alios ꝓhibitos ludos. Ꝯ ñ pōt ab alio
repeti sm ius qō ille dare vl restituere nō teneꝫ. sz
sm cōstitutionē grecā pōt repeti vsq̄. 30. ānos illō
qō amittit̄ in ludo aleaꝝ. g̈ ille q ꝑ talē ludū lucrat̄
restituer̄ teneꝫ. Itē sm ꝓphi. 4°. ethi. c. 4. Ulea-
tor illiberalē. sz illiberalē ē q retinet dāda. g̈ illud qō
hō lucrat̄ ꝑ ludū aleaꝝ nō ē retinēdū sz dādū. Ad
istā qōnē dō q̄ qdā ludi ita sunt ꝓhibiti q nō ꝑcipi
tur restitui qō hō lucrat̄ sz legē illi⁹ ludi. sicut sūt tor
neañta. vñ illi q lucrant̄ tali ludo q̄ꝫis peccēt. qa
faciūt ꝯ ꝓhibitiōez ecclie. tū restituer̄ non tenētur.
Sūt alij ludi ꝓhibiti ita q ēt ꝑcipiēt restitui illō qō
ludēs tali ludo lucrat̄ cuiusmōi ē ludus aleaꝝ. ⁊ ta
rilloꝝ. Et q tales ludi sint ꝓhibiti hr̄ decre. di. 35.
Epis. ⁊. ff. de aleatorib⁹. ꝑ totū. ⁊ in aut̄. de sāctis.
epis. §. Interdicim⁹. ⁊ ex̄ de vi. ⁊ ho. cli. Ulici offi-
cia. i tertu. ⁊ in glo. nō tū est ꝓhibitū ludere. non ex
cupiditate. ⁊ ꝑ cōi cōuunio faciēdo. qz vt dr. ff. de
aleatorib⁹. l. vlt. qō i cōuunio vescēdi cā pōt in eā
rē familia luder̄ ꝓmittat. Qō aūt ludēs restituere
teneat̄ qō lucrat̄ in ludo aleaꝝ vl taxilloꝝ sz qō ꝓ-
hibitus. est hr̄ decre. di. 35. Epsi glo. ⁊. ff. ō aleato
ribus. l. vlt. ⁊ ex̄ de vi. ⁊ ho. cli. Ulici officia. i gl.
qō alig sic credūt eē intelligēdū. s. q̄ ꝑ iudicē ad re-
stituendū pōt de iur̄ cōpelli. si tū ꝑ sniaz iudicis nō
cōpellit̄. restituere nō teneꝫ. qz talis restitutio ꝓ-
cipitur in penam lucrantium tali ludo. nec iura ad
hoc allegata dicunt q̄ teneatur restituere ipso iure
sed quod ab eo potest de iure repeti. Aliquis enz
quandoq̄ aliquid licite retinet anteq̄ ꝑ sniam
dimittere compellatur. quod tū dimittere per sen
tentiā iuste cōpellitur Electio enim excōicati mi
noꝝ excōicatione non est irrita ipso iure. ⁊ tamen
est irritanda. ertra de clerico excomunicato min-
strante. capitulo Si celebrat. Interficiens enz ho
minem iniuste potest per sententiam iuste ꝓuari
hereditate. sed tamen ante sententiam non te
netur illam dimittere. Comunis tamen opi-
nio que est securioꝝ tenet q̄ eo modo quo ludus

pecat operans q debitū accipiens
q̄ voluntatē dñi.

Ad questionem

tarillo⁹ est ꝓhibitus hō tenet ipo iure ad restituē
duz illud qō lucratus est per talez ludū. qz nō tātū
ꝓhibet ille ludus. sz etiā acqsitio lucri p talez ludū
qz tm vt aliquib⁹ ꝓbabiliter vi talis restitutio non
est ꝑcepta p ius canonicū. sz tm̄ p ius ciuile. non vi
q⁹ ad hanc restitutionē sint obligati de necitate. ni-
si illi q de iure legibus subsunt iperialibus, nisi ali-
bi sit talis restitutō p cōsuetudinē approbata. ℭ Vel
aūt alijs ꝛ ꝓbabiliter q⁹ talis restitutio ꝑcipit iplicite in iure can°. qz leges iperiales nō ꝓtrarias iuri diuino. nec abrogatas per ius canonicū nec per aliquā ꝓtrariā ꝓsuetudinē rōnalē iura canonica obseruādas decernūt. decre. di. io. ℭ aplis. ꝛ. c°. Quis aūt ꝛ duobus. c. imediate seqntib⁹. ℭ Rō aūt quare leges magis ꝓhibēt ludū aleaz q̄z torneamentū qz in ludo torneamēti sunt labores q carnē macerant ꝛ retrahūt a turpitudine carnalis luxurie. ꝛ in illo ludo torneantes adiscūt artē militie in lucrando ꝛ dirigūt se hūano ingenio qō exercitant ibidē. ꝛ etiā iuuāt se corpis fortitudine. nec lucrū suuz totalr fortune cōmittūt. vñ si illū ludū exercēt tēperate ꝛ bona intētiōe. nec eēt ꝓhibitus p ecclīā nō esset pccm̄ torneare eo q⁹ ludus esset vtilis p defensione rei pu. vñ iure ciuili ꝓhibitus nō ē. qō pz qz. ff. de aleatoribus. l. Solēt. ℭ Concedūtur ludi i qbus exercet corpalis virt⁹. sicut certare hasta vl currere vl saltare. ꝛ sic de alijs. sz iura canonica illuz ludū ꝓhibēt pp abusuz ludentiū. obligat tm̄ ꝓhibitio oēs quacūq⁹ intētione torneēt. qz statutū ē gnāle. ℭ Assuefactō aūt ludi talillo⁹ nutrit ociū qō ē fomētū carnalis lasciuie. neq⁹ ibi adiscit aliqd qō fit vtile rei pu. neq⁹ ibi exercet hūanū ingeniū. sz totū ꝓmittit fortune. ꝛ iō tā iure canonico q̄z ciuili ludo⁹ ille ꝓhibitus ē. sz lucrātes p talē ludū nō obligant de necitate ad restituendū nisi p ius ciuile. ludus aūt scaco⁹ sine talillis ꝓhibitus eē ñ vi. eo q⁹ ibi exercet hūanū ingeniū nisi forte in cāu cū homies agūt pniaz. ℭ Ad ar⁹ ad ptē primā dō q⁹ q̄zuis meritricia ꝛ torneamēta sit ꝓhibita tm̄ nullo iure canonico ꝑceptū ē debere restitui ea q̄ lucrātur p illa sz iure ciuili ꝑceptū ē restitui illud qō lucrat hō per ludū aleaz ꝛ talillo⁹. ℭ Ad p^m ad ptē aliā dō q⁹ procedit de illis q subsunt legib⁹ iperialibus. ℭ Ad 2^m dō q⁹ ℙbi. ibi nō. loqtur de illiberali illiberalitate q̄ corrūpit vtutē liberalitatis. sz de illa q̄ derogat pfcōi eiusdē. ℭ Vel dō q⁹ nō oīs illiberal⁹ retinet ea q̄ de necitate sunt danda. qz illiberal⁹ ē ēt ille q frabūdat in accipiēdo. vl q turpiter accipit sz ℙbi. e. c. ñ oīs āt q turpit lucrat tenet restituer qō sic lucrat.

c **Arca** lra z. ℙ Nō puēiri sniaz iudicis. huic nō obstat qō dr. Jo. 20. Quoz rēise ritis pccā rē. qz snia sacerdotis debito mō sniantis ē snia dei. tales postea nō pūiri. Bitelligēdū ē si pena se correxerūt. ꝛ pēa sufficiēs fuerit. Leuis culpa leui supplicio cōpensat. Ꝫ ille q de quo ibi loqt blasphemauerat. blasphēia aūt nō ē leuis clpa. sz grauissima. ℜ Rñdeo illō vbū nō refert ad illū q blasphēauerat. sz ad illū q in sabbato ligna collegerat. nisi extēdat nomē blasphēie ad oē fcm̄ Ꝫ legē. Et in mal⁹ forte ē ēt fit ita. ꝛ bñ ponit forte. qz nō ē verū q⁹ ī nō hūte charitatē dimittat pccm̄ aliqō. ꝛ si fides desinit. i. ꝓscia pcci. qz alū hō ē i pccō mortali ꝛ nescit. qz ex fōte grē dei instillat. qz cessat ab actu pcci. q̄zuis adhuc nō sit ꝓtrictio va. ē tm̄ quedā grā gratis data. Tal⁹ hoies op⁹ nō diligeret de⁹ ad remūerationē supple vite eterne. Estimandū ē fō tasse tolerabili⁹ ei futuz iud^m. ℜ Non qz pena pccis suis debita diminuat. sz qz al⁹ demeruisset ꝛ mō ñ demeret ibi. n. loqt lra de reprobo faciēte aliq̄ bona opa ī mortali pccō. Bōa in charitate fcā q̄ cōitātur mortali clpa. nō qz fil⁹ fiāt in charitate. ꝛ sil⁹ cōitur mortalis culpa. qz charitas ꝛ mortal⁹ culpa sil⁹ ñ cōpatiūt se. sz qz p⁹ in charitate fcā postea comitatur mortal⁹ culpa. vñ ꝓcomitari vi ibi p seq accipi. ℭ Pnīa va ad baptismi pu ritatē cōat reducer. ꝛ bñ dicit cōat. qz q̄zuis p pniaz possit hō purgari ab oi actuali pccō. ñ tm̄ pōt fieri q⁹ pccōr innocentiā amiserit. ceteris aūt pibus nobili⁹ ē semp innocētē fuisse q̄z alī ñ. ꝛ postea sic sciat se clpabilr duz q defleat dāna tpis vel mortē amici. ꝛ dolorē pcci nō oñdit i lachrymis. Cōtra mlti sunt vē penitētes q tū plorare nō pūt. ℜ Rñdeo ibi ℔ aduerbiū culpabilr non dr ad actu culpe. sz ad dispōnē ad culpam.

Di. xvj.

i **In** per fectōe aūt pnie Supi⁹ determiauit mgr̄ de pnia i gnāli. ℔ aūt determiat de ptib⁹ ei⁹ in spāli. Et dicit in. ꝛ. ℙ° determiat de illis ꝓuncti⁹ ꝛ absolute. ꝛ° determinat diuisi⁹ ꝛ cōpatiue. di. sequēti. ℍic ozit qō. ℙ° in duas. ℙ° determiat de ptib⁹ pnie quasi integralib⁹. ꝛ° de ptib⁹ q̄si subiectiuis. ibi. p̄dictis vo. p° in. ꝛ. p° oñdit qūo va pnia ꝓsistit ex suis ptib⁹ integralib⁹. ꝛ° qūo fl⁹. ibi. Et sic sunt. ℐlla ps q̄ ibi incipit. ℙ Predcis vo. dicit dit in. ꝛ. ℙ° distinguit triplicē dīaz pnie. ꝛ° determiat de vna illaz. s. de pnia venialī ibi q̄ ibi.

Articulus p̄mus.

c **Circa** hāc di. q̄rendū ē p̄ncipalr ℔. 5° ℙ° de ptib⁹ pnie. ꝛ°. de circūstātijs pccōz. 3 ℔ impedimētis pnie vē. 4° de pnia mortaliū. 5° de pnia venialiū. Circa primū q̄runt. ꝛ. ℙ° vtrū ꝓpunctio cordis. ꝛ ꝓfessio oris. ꝛ satisfactio opis sit partes pnie. ꝛ° vtz absolutio sacerdotis sit p̄ncipalior ps sacrī pnie q̄z cōpunctio cordis.

p **Rimo** oñdo q⁹ tria predcā nō sūt ptes pnie. qz nō sunt ptes pnie. q̄ est vtus cū vtus sit forma simpler nec pnie q̄ est sacrm̄. qz qōcūq⁹ sacrm̄ ꝓfertur a ministris ecclie. se ꝓtrictio ꝛ cōfessio nō cōferunt a sacerdote. ꝑ nō sunt ptes pnie. Itē nō sunt subiectiue ptes pnie. qz totū p̄dicat de qualibz pte subiectiua per se. sz pnia nō p̄dicat ℔ cōfessiōe p se nec ptes integrales. qz totū integrale nō cōstituitur ex suis ptibus nisi sil⁹ existār. hec aūt tria nō sunt sil. confessio. n. sequit ꝓpūctionē. ꝛ satisfactio vtrūq⁹. ꝑ nō sunt ptes pnie. Itez Lu. 3°. Facite fructus dignos pnie. sz fm mgrm̄ in lra h⁹ di. c. ꝛ°. Digni fructus pnie sunt quib⁹ va satisfactio explet. cū ꝑ fruct⁹ nō sit ps rei cui⁹ ē fruct⁹. satisfactio nō est ps pnie. Ꝫ Ea q̄ regrūt ad pfectionē rei sūt ptes ei⁹. sz sic dicit mgr ī p̄nti di. i p̄n°. In pfectiōe. pnie. 3ª obseruanda sit. s. ꝓpūctio cordis. ꝓfessio oris. satisfactō opis ꝑ sit ptes pnie. Itē ptib⁹ mōbi rñdet debēt ptes me dicie. ꝓ ꝑ ptes pcci sit pccm̄ i cōd. i ore. ꝛ i ope. vi q⁹

pnia. cum sit medicina partes hēat istis cōrrūdentes. he autē sunt. compunctio. confessio. ⁊ satisfactio. ℞ Rūdeo q̄ pēitentia quadrupliciter pōt accipi. s. p pnia q̄ē virt⁹ vel p actu talis virtutis vel p passione q̄z p̄comitāte actū vel p̄cedēte vel seqnte tā. q̄z effectus cām. vel p pnia q̄ est sacrm. ℙ° mō tria predicta nō sunt ptes ei⁹. q⁹ sic ē forma simplex vt tāgebat in ar°. 2°. mō sunt ptes pnie q̄si subiectiue. q⁹ de q̄libet illaꝝ pōt dici q̄ ē actus pnie nō tñ ad plenū ptes sunt subiectiue. q⁹ eē actū pnie non p̄uenit eq̄liter cuilz illaꝝ. q⁹ p̄ncipaliter p̄cedit p̄fectiōi cōdis cōfessiōi aūt ⁊ satisfcōi extrinsece p̄cedit mq̄tū p̄cedūt ex copūctiōe intrinsece. 3° mō nō sūt ptes pnie. sz 4° mō sunt ptes pnie integrales. Sacrm. n. pnie sine tribus p̄dcis nō integratur. cū. n. i sacro pnie sit emēnda volūtaria p via iudicij volūtarie suscepti regitur ibi quedā citatio ad volūtarie subeūdū illō iudicium. ⁊ hec ē cordis p̄fectio. ⁊ corā iudice vitatis cōfessio. ⁊ fm arbitrium iudicis satisfactio vel ire vl' saltez i p̄posito. si in ope exteriori expleri non pōt.

Ad p^m in opp^m dō q̄ nō oz q̄lz sacrz fz to^m qđ ē de rōe sacri mīstrari ab alio. sz fz aliqd ei⁹. Al sacerdote aūt. admīstrat absolo. i sacris aūt in qbus act⁹ hois nō est sacri materia sicut ē in bap° ⁊ confirma. ōne oēs ptes sacri mīstrant a mīstris ecclie. Ad 2^m dō q̄ pnia fm q̄ accipit̄ p actu p̄dicat de q̄lz ista ꝑtiū p se. Uñ pnie sic sunt ptes q̄si subiectiue vt dictū est. sz de nulla istaꝝ p se p̄dicat pnia q̄ est sacrm q⁹ sunt ptes ei⁹ itegrales q̄ꝝ nō sunt sil'. q⁹ cū non oz eē sil' oēs ptes toti⁹ itegral nō hōtis eē pmanens sz successiuū. tale aūt totuz integrale ē sacrm pnie.

Ad 3^m dō q̄ p̄fectio cōfessio ⁊ satisfactio ⁊ si sint fruct⁹ pnie q̄ē virtus. q⁹ p fructus intelligūt opa fm glo. Matth. 7°. Arbor bona fruct⁹ bonos facit. tñ sunt partes nō pnie q̄ ē virtus sed que est sacrm.

s **Secundo queritur** vtrū absolo sacerdotis sit p̄ncipalior ps sacri pnie q̄z cōpūctio cordis. Et vi q̄ sic. in vno quoq̄ p̄posito p̄ncipalior est ps forma q̄z materia. sz cōpūctio nūerat inf ptes materiales h⁹ sacri. absolo aūt ē ps formal'. q⁹ forme sacrorū p̄sistūt in vbis mi tri. g̣ absolo est p̄ncipalior ps h⁹ sacri q̄z p̄fectio. Itē si absolo nō eēt p̄ncipalior ps h⁹ sacri q̄z p̄fectio cū penitēs p̄fectionē a mīstro nō suscipiat. sz tñ absolonē vius diceret̄ penitēs nō suscipe sacrz pnie a sacerdote q̄z suscipet qđ falsuz ē. Itē illa ps p̄ncipalior ē in sacro q̄ magis coopat̄ ad effectū sacri. Sz absolutio magis coopat̄ ad sacri effectū q̄ est peccōꝝ remissio. Uñ h⁹ Jo. 20. x⁹ dixit discīplis suis. Quoꝝ remiseritis pecā remittūt eis. g̣ absolo est p̄ncipalior ps h⁹ sacri q̄z p̄fectio. Cōtra in artificialib⁹ ps p̄ncipalior ē materia q̄z forma. q⁹ materia ē subā ⁊ forma ē accīs. Sz sacrm pnie est qđā totū artificiale cui⁹ ptes materiales sunt. p̄fectio. confessio. ⁊ satisfactio. ps formalis absolo. g̣ p̄ncipalior ē in h⁹ sacro cōpūctio q̄z absolo.

Itē in pīti di. c. i. inter ptes sacri nō nūerant̄ nisi ea q̄ sunt ex pte penitētis. cū g̣ i cōueniēs eēt omittere ptē magis p̄ncipalē. absolo sacerdotis nō ē ps p̄ncipalior h⁹ sacri. Rūdeo in sacro illa ps ē p̄ncipalior q̄ p̄ncipali⁹ coopat̄ ad p̄ncipalē sacri effectū. p̄ncipalior aūt effectūs sacroꝝ noue legis est scificare q̄z scificationē significare. illa g̣ ps sacri pnie ē p̄ncipalior q̄ magis ex vi sacri coopat̄ ad remissionem

culpe ⁊ pene eterne q̄ remittūt̄ p gr̄az scificantē. cōpūctio aūt nō tñ coopat ad remissionē culpe ex vi sacri. sz ēt mq̄tū ē actus virtutis vel efficax dispō ad virtutē. dico g̣ q⁹ si cōpetat p̄fectio cū vtraq̄z vi sua cōiuncti ad absolonē p̄ncipali⁹ coopat̄ ad remissionē culpe q̄z absolo. Si aūt p̄ideratē illō ad qđ opat̄ p̄fectio ex vi sacri tñ. sic dico q⁹ nō ita coopat̄ p̄ncipaliter ad remissionē culpe sic absolutio sacerdotis q⁹ cū sacerdos sit vicari⁹ xp̄i p̄ncipali⁹ p prius assistit verbis suis in qbus absolutio p̄sistit vtus scificans q̄z ptib⁹ sacri q̄ sunt ex pte penitentis. q̄z tñ ēt ad actū significandi p̄ncipaliorē ē absolo q̄z p̄fectio q⁹ sensibili⁹ ⁊ magis p se significat pecci remissionez q̄z ipa p̄fectio q̄ illā sensibiliter non significat p se n. si ipi p̄fecto. Illis aūt h⁹ nō significat nisi mq̄tū manifestat i p̄fessiōe oris ⁊ satisfactiōe op⁹. p̄dcāz ātē cōparationē nō intelligas in efficiendo gr̄am sz i disponēdo ad ei⁹ susceptionē. Ad p^m ar^m dō q̄ absolutio nō est forma sacri pnie nisi fm illū modum quo dicim⁹ ptez p̄ncipaliorē toti⁹ integralis eē forma sicut dicūt hoies q̄ tectū est forma dom⁹. sz sic forma i p̄pie accipit̄. Sz dico q⁹ forma h⁹ sacri est ordo ad significandū dispositiue ⁊ efficiēdū pecci remissionē respectu cui⁹ forme. p̄fectio. confessio. ⁊ satisfactio. absolutio. materiales sūt. absolonē tñ eē p̄ncipaliorē ptē h⁹ sacri p̄fectiōe nō p̄bant argumenta nisi p̄sideratā p̄fectiōe q̄z tū ad illā viz q̄z hēt rōe sacri tñ. Ad p^m ad partē aliā dō q̄ q̄z materia artificialiū absolute sit res p̄ncipaliorē q̄z forma tñ sub rōne rei q̄ artificialis ē p̄ncipaliorē est forma artificialis q̄z materia. Ad 2^m dō q̄ postea p se tractat ma gr̄ de absolutiōe inq̄tū tractat de claub⁹ ecclie. ⁊ h⁹ signū ē q⁹ absolutio est ps hui⁹ sacri p̄ncipaliorē q̄z alie.

Articulus secundus.

c **Consequenter** q̄ritur de 2°. p̄ncipali. Et circa h⁹ queruntur duo. ℙ° vtrū circūstantia possit mutare spem pecci. 2° vtrū possit venale mutare in mortale.

p **Rumo oñdo** q⁹ circūstantia nō possit mutare spem pecci q⁹ accidens nō mutat speciē rei. sz quelibz circūstātia ē accīs act⁹. g̣ p nullā circūstātiā pōt trahi ad aliā spez pecci. Itē act⁹ recipit spēz ab obiecto. sz circūstātia nō mutat obiectū. g̣ p circūstātiā nō pōt act⁹ mutari in aliā spēz pecci. Cōtra sz phi. 5°. Ethi. c. 4°. Ille q̄ mechat̄ pp cōcupiscētiā luxuriosis ē q̄ aūt pp lucrū auarus. Sz luxuria ⁊ auaritia sunt pecā spē diuersa. g̣ cū pp qđ sit vna ō circūstātiis actuū vt p3. 3. Ethi. c. 3°. Un⁹ act⁹ trahi pōt ad aliā spēz pecci pp circūstantiā. Itē furari rē sacrā ⁊ furari rē nō sacrā sunt diuerse spēi pecōꝝ. sz sacrum ⁊ non sacrum sunt actus circumstantie. ergo p circūstantiā pōt mutari spēs pecci. Rūdeo actus volūtatis p hoc formaliter est pecūm q⁹ caret debito ordine rōnis. ⁊ per h⁹ formaliter est in spē pecci eo mō s. quo cōuenit p̄uatiōi esse in spē. q⁹ caret aliquo spāli debito ordine rōnis. qđz g̣ per aliquā circumstantiā p̄uat̄ aliquo spāli debito ordine rōnis ⁊ cōstituitur act⁹ p illā circūstantiā i aliq̄ noua spē pecci. Si āt p circūstantiā nō p̄uat̄ actus aliquo speciali

quem admodum

debito ordine rõis. sz tñ per eam ꝓuatio debiti ordinis intẽdit nõ mutat ꝑ eã spẽs pcci sz pcm̃ in ea dem spẽ remanẽs aggrauat. Vñ aũt ꝑ eaz nec actꝰ spãli debito ordine rõis ꝓuat. nec ꝓuatio talis ordinis intendit tũc ꝑ eã nõ mutat spẽs pcci nec aggrauat pcm̃. verbi gra. qz spãlis ordo rõnis ẽ deliberatiue volũtatis ad rẽ sacrã spẽ differens a debito ordine rõnis ipius volũtatis deliberatiue ad rẽ nõ sacrã. iõ qz ꝑ furtũ sacre rei corrũpit debitus ordo rõnis ipius volũtatis ad rez sacrã ⁊ ꝑ furtuz rei nõ sacre corrũpit debitus ordo rõnis ipiꝰ volũtatis ad rem nõ sacrã. ideo sacrilegiũ est alia spẽs furti ꝯz acceptio rei aliene nõ sacre. Sed qz ad eãdem rẽ in pua ꝯstitate nõ ordinat volũtas debito ordie rõnis dñtis fm spẽz ab illo debito ordie qꝰ ordiat ad eandẽ rem sub maiori ꝯstitate. iõ de eadẽ pecunia furari paz vel multum nõ sunt diuerse spẽs pcci. sz ꝑ acceptionẽ in magna ꝯstitate aggrauatur pcm̃. accipe aũt cũ manu dextera vel sinistra. nec spẽm mutat. nec in eadem spẽ aggrauat.

Ad pm in oppm dõ ꝙ ꝯuis circũstantia sit accidens essentie ipiꝰ actus. tñ qñcũqz ꝑ ipam cõstituitur noua pcci spẽs. ptinet ad spẽz illiꝰ actꝰ inꝯstuz moral est. Vñ ⁊ si sit circũstãtia illiꝰ eẽntie actꝰ. nõ est tñ eius circũstantia sub rõne qua tale pcm̃ est.

Ad 2m dõ ꝙ etsi circũstantia nõ muter obiectum actꝰ fm spẽm nature põt tñ mutare obiectũ actus fm spem moris. verbi gra fm spẽm nature idẽ obiectũ ẽ adulterij ⁊ fornicatiõis simplicis ⁊ ꝓcubitꝰ ꝓiugal. nõ tñ fm spẽz moꝛis vꝛoꝛ tua ⁊ vꝛoꝛ nõ tua ꝑ ꝓpationẽ ad actũ cõcubẽdi differũt in spẽ moris ⁊ ꝫ est ꝑ circũstantiã nec intelligas exꝑdcis deforꝫmitatẽ pcci esse in spẽ nisi per reductionẽ ad bonuz cuius est priuatio.

s **Ecundo queriꝫ** vtrũ circũstãtia possit mutaꝛ ve niale pcm̃ in mortale. Et vi ꝙ non. pcm̃ veniale ⁊ mortale differũt in infinitũ. Mortali. n. debeꝫ pena eterna. veniali aũt pena finita. Sed eoꝛ q̃ differũt in infinitũ vnũ nõ põt mutare i aliud. qz talia genere differũt vel pluscꝫ fz genꝰ ⁊ differentiũ fz genus vnuz non põt mutari in aliud. ġ pcm̃ veniale per nullã circũstantiã põt fieri moꝛtale. Itẽ ꝯstitas accũtis nõ põt accedere ꝯstitatẽ subi. ġ circũstantia cũ sit accñs actus pcci nõ põt accedeꝛ ꝑ ꝯstitatẽ eiꝰ. sz excederet si ꝑ ipam veniale posset fieri moꝛtale. ġ veniale ꝑ circunstantiã fieri moꝛtale ẽ ipossibile. Cõtra Bernar. de ꝑcepto ⁊ dispẽsatõe. c. 24. aliq̃ stultiloquia ⁊ ocioſe dcã fcã ⁊ cogitata sunt pccã venialia. ⁊ tñ cũ ꝑ cõtẽptũ vertũꝫ in vsuz ⁊ ꝓsuetudinẽ crimialia reputantꝫ. Sed ꝓsuetudo ẽ circũstantia actꝰ. ġ ꝑ circũstantiã pcm̃ veniale põt fieri moꝛtale. Itẽ magis distat pcm̃ moꝛtale ab actu q nõ ẽ pcm̃ ꝯz a veniali pccõ. Sz aliqs actꝰ q cũ aliquibꝰ circũstãtijs nõ ẽ pcm̃. cuz aliqbus alijs circũstãtijs est moꝛtale pcm̃. cognoscere. n. suã: põt esse sine moꝛtali. pccõ. ⁊ tñ cognoscꝫ nõ suã ẽ moꝛtale pcm̃. ġ mlto fortiꝰ veniale ꝑ circũstantiã põt fieri moꝛtale. Rñdeo ꝙ qõ põt itelligi de eodẽ pccõ i numero vel in spẽ. ꝓmo mõ. s. dupliciter. aut de eodẽ actu in eẽ nature. vel in eẽ moꝛis. ꝓmo mõ dico eũdẽ actũ in nũero pꝰ posse et istere pcm̃ veniale ⁊ postea ꝑ aliquã circũstantiã supueniẽtẽ fieri mõtale. vt ludus cũ muliere cã ali

cuiꝰ cõplacẽtie vane tñ nõ turpis. si postea ꝓtinuet cã turpitudinis exercẽde. pꝰ fuit pcm̃ veniale pꝰ ea ẽ moꝛtale. tñ nõ fm eãdẽ sui ptẽ. 2º mõ nõ ẽ possibile eundẽ actũ in nũero primo eẽ pcm̃ veniale ⁊ postea fieri moꝛtale. qz actus nõ est i eẽ moris ni si inꝯstũ ẽ a volũtate ⁊ rõne. Vñ nõ manẽte eadem bitudine volũtatis ad actũ nõ hꝫ idez esse moꝛale nũero. manẽte vo eadẽ bitudie volũtatis ⁊ rõis nõ põt fieri moꝛtale. si ꝓmo fuit veniale. Si aũt intelligaꝫ qõ de eodẽ pccõ in spẽ. aut põt intelligi de eodẽ actu in spẽ nature. aut de eodẽ actu in spẽ moris ꝓmo mõ planũ est eundẽ actũ esse pcm̃ veniale ⁊ ꝑ aliꝯ circũstãtiã posse fieri moꝛtale. cognoscere. n. suã pꝛo carnali solatio est pcm̃ veniale. cognoscere aũt non suã pcm̃ est moꝛtale. ⁊ tñ sunt idẽ actus in spẽ ꝯstitutꝫ ad esse nature. 2º mõ dicũt qui eũndem actũ in spẽ nõ posse esse veniale pcm̃ ⁊ ꝑ aliꝯ circũstantiã fieri moꝛtale. qz debitus ordo volũtatis ad finẽ. aliꝰ est in spẽ a debito ordine volũtatis ad q̃ sunt ad finẽ. Sz quolibz moꝛtali pccõ corrũpitur debitus ordo volũtatis ad finẽ. pccõ. n. veniali non corrũpit nisi ordo volũtatis ad ea que sunt ad finẽ. Et iõ pcm̃ veniale ⁊ moꝛtale nũꝯz sunt in eadẽ spẽ moris. Si ġ ꝑ circũstantiã mutet veniale in moꝛtale. hꝫ eẽ non põt nisi per eã mutet spẽs pcci Sz cõtra hꝫ sic põt argui. Sicut. n. in amoꝛe debito ꝓximi includit amoꝛ dei vt oñfuz est liº. 3º. ita in debito ordine ad ꝓximũ includit debitus ordo ad deũ ⁊ ecõuerso. Vñ q corrũpit ordinẽ ad ꝓximũ corrũpit ex ꝓñti ordinẽ ad deũ. nõ distinguit ġ veniale a moꝛtali pccõ. ꝑ hꝫ ꝙ moꝛtale corrũpat debitũ ordinẽ ad deũ. ⁊ veniale corrũpat debitum ordinẽ ad ꝓximũ. sz pp hꝫ ꝙ moꝛtale corrũpit ordinẽ debitũ debito neccitatis ad salutẽ. veniale ãt pccm̃ corrũpit ordinẽ debitũ debito cõgruitatis ⁊ disponit ad corꝛuptõnẽ alteriꝰ. hec aũt lesio põt eẽ ⁊ circa imediatũ ordinez volũtatis ad finẽ. vt ꝑz i surreptoꝝ motu ãbiguitatis i fide. ⁊ circa imediatũ ordinẽ volũtatis ad ea que sunt ad finẽ absqz ordinis de neccitate debiti dstructiõe. accipe. n. vnã spicã bladi alterius vt in aliq̃ pua ꝯstitate nõ notabiliꝫ ledẽte dñz rei pcm̃ moꝛtale non ẽ. ꝯuis illud acceptũ sit sine dñi volũtate. Accipe aũt in magna ꝯstitate notabiliꝫ dñz rei ledẽte pcm̃ moꝛtale est. nec tñ variat spẽs pcci. Siliꝫ inanis glia põt eẽ ita magna ꝙ pcm̃ moꝛtale est. ⁊ ita pua ꝙ non est nisi pcm̃ veniale. sz magnũ ⁊ puũ non variat spẽz pcci si est idẽ actus in spẽ nature. pz ġ fm istos ꝙ duoꝝ actuũ exñtiũ in eadẽ spẽ tã nature ꝯz moris. vnus põt esse pcm̃ veniale. ⁊ aliꝰ per aliꝯ circũstantiaz moꝛtale. Non tñ est intelligendũ ꝙ mlta venialia equaleãt vni moꝛtali. qz deordinatio vniꝰ peccati moꝛtalis plus põderat ꝯz deordinatiões centuz miliũ venialiũ sit. Vñ illud verbũ mgri i lra hꝰ di. cº. penl. vbi dꝫ de venialibus. ꝙ sic collecta circa nos fuerꝫ ita nos grauabũt ⁊ opꝓimẽt sicut vnuz aliqõ grãde pcm̃. intelligẽduz est dispositiue. Vel qz ꝑ multiplicationẽ intãrũ põt intẽdi voluntas ꝙ gescit in illa deordinatiõe sicut in finẽ. sz tũc non ẽ pcm̃ veniale sed moꝛtale. Ad pm dõ ꝙ ea q̃ differũt in infinitũ in genere moris bñ põt eẽ eiusdez spẽi in esse nature. ⁊ etiam fm aliquos in eẽ moris ita ꝙ vnũ directe ⁊ aliud per reductionẽ. Vñ ꝯuis pcm̃ qõ ex sua spẽ est veniale non possit eẽ in eadẽ

ſpecie cū mortali. tū pccm̃ qđ nō eſt veniale niſi pp impfectionē actꝰ in gñe moris. ſ. aut qz ẽ ex ſurreptiõe. aut qz obiectū nō ẽ plene idebitū pōt eē p reductionē i eadē ſpē pcci. in q̃ ẽ aliqđ mortale directe. ſunt ichoatio corruptiõis ẽi i eadē ſpecie i q̃ ẽ corruptū eē. Ad 2m đ̃ q nō plus ꝓcludit niſi q p circũſtantiã nō pōt idē actꝰ i ſpecie alij actui q ẽ pccm̃ veniale fieri mortale niſi p illã mutet ſpẽs pcci. Ar. ad ptem aliã ẽt nō plus ꝓcludit niſi q p circũſtãtiã trahentẽ actū in aliã ſpẽm pcci pōt idē actus in ſpecie nature q ſine illa eſſet pccm̃ veniale eſſe p illam pccm̃ mortale.

Articulus tertius.

c Conſequenter querit de 3° principali. Et circa hoc querunt duo. P° vtrum ludi impediãt veram pniaz. 2° vtrũ negociatio tpalis.

p Primo oſtendo q ludi nõ impediũt verã pniam. 2°. Re. c. 6. dic̃ Dauid. ludã. z vilior fiã pluſq̃z factꝰ ſum. z tñ in ꝺ mẽdat. Itẽ ſcõz Phi. 4. Ethi. c. penul. i ludis pt ꝓſiſtere vtus q̃. ſ. vocat eutrapelia. Sz ea in qbus vtus ꝓſiſtit verã pniam nõ impediũt. ꝛ đ pnia di. 3. paz poſt pncipiũ. ꝓtinue dolẽdũ eſt de pccõ. ſz ludi impediũt dolorẽ. g verã impediũt pniam. Itẽ mgr̃ in lra huiꝰ di. c. 2. Caueat ſe a ludis z a ſpectaculꝭ ſeclĩ q pfectã vult ꝓſeq gr̃am remiſſiõis. Rñdeo ludorũ qdaz ſũt honeſti z deuoti. vt cãtus eccliaz q fiũt ad honorẽ dei z ſcõrũ z hi ſũt laudãdi. z tali ludo ludebat Dauid coꝝ archa domini. Quidã turpes z tales ludi ſũt fugiẽdi. Et đ̃ talibꝰ itelligit decretuz allegatũ ad ptẽ ſcõam. Quidã ſũt ordiati ad r̃creationẽ q bñ z male pñt fieri đ̃ qbꝰ itelligenda ẽ Phi. auctoritas allegata ad ptẽ pmã. Et ab his penitentes vt frequẽtiꝰ abſtinere debent. his tñ iterduz cã recreatiõis pñt vti. Sili mõ pōt diſtigui đ̃ ſpectaculis. Qz q̃dã ſunt turpia a qbꝰ oio eſt abſtinẽdum. Quedã honeſta qbꝰ vti lz. Quedã leuia ſeu vana a qbꝰ cauẽdũ ẽ ñ đ̃ neccitẽ ſalutiſ. ſz ad maiorẽ pnie pfectionẽ. Et dcis patẽt ſoloes ad arg̃ ad ꝟ trãz ptẽ.

ſ Secundo queritꝫ vtrũ verã pniaz impediat negociatio tpalis. Et vr̃ q nõ. hr̃ Lu. 3°. Joãnes milites recipiebat ad pniam nec iuenimꝰ q eis interdiceret militiã. Itẽ illud qđ eſt vtile rei publice non impedit pniam. ſz negociatio tpalis ẽ huiuſmõi. g nõ impedit pniam. Cõtra ap̃. 2° ad Thi. 2°. Nemo militãs deo implicaz ſe ſecularibꝰ negocijs. penitẽs aũt militat đ̃. g đ̃ z abſtiere a tpalibꝰ negocijs. Rñdeo q q̃dã eſt negociatio q̃ nullo mõ exerceri pōt ſiñ mortali pccõ. z ab hac neceſſariũ ẽ abſtinere vere penitẽtes. Quedã vir pōt exerceri ſine pccõ. nõ tñ ẽ ipoſſibile z ab hac expedit abſtinẽ penitẽtes pp ſecuritatẽ z maiorẽ pnie pfectionem. Vñ dr̃ de pnia di. 5ª. Qualitas. penitẽti vtiliꝰ eſt diſpẽdia pati q̃z picul̃ negociatiõis aſtrigi. qz difficile ẽ inꝑ emẽtis vendi tiſq̃z cõmerciũ nõ iteruenire pccm̃. hec aũt negociatio marie inꝺicit̃ clicis. di. 88. Cõſequẽs ẽ. z. c. ſe. z. c. Fornicari. Alia ẽ negociatio pia. vt illa q̃ ordiatur ad ſubueniẽdũ paupibꝰ z pupill̃ z viduis. z hec nõ impedit pniam z clicis ẽt licita eſt. di. 88. Decernit. Ar° ad ptẽ pmã pcedũt đ̃ negociatiõe que ſiñ pccõ exerceri nõ pōt. z p militãtes deo ſignificat clericos z oẽs ſpãlit̃ mãcipatoſ diuio cultui qbꝰ inꝺcã eſt nõ tñ illa negociatio q̃ ſine pccõ exerceri nõ poteſt vt vſura z alij ꝛctus illiciti. Sed illa que vir ſine pccõ exerceri pōt.

Articulus quartus.

c Conſequenter querit de. 4. principali. Et circa hꝫ querunt duo. P° vtrũ ad ſalutẽ neccia ſit pnia đ̃ pccis mortalibꝰ baptiſmũ precedẽtibꝰ. 2° vtrũ de oibus mortalibus bapm̃ ſequentibus.

p Primo oñdo q ad ſalutẽ non ſit neceſſaria pnia de pccis mortalibꝰ bapm̃ p̃cedẽtibꝰ glo. ſup Jo. ij. ſine pnia ſunt dona dei. dic̃ q gr̃a dei nõ regrit in baptiſmo gemitũ vel plãctũ. Itẽ originale pccm̃ mortale eſt z bapm̃ precedit. nec tñ đ̃ illo pnia eſt neccia. Itẽ ſupius di. 14. c. j. dic̃ mgr̃ q pnia eſt ſcõda tabula poſt naufragiũ. Sz ꝑa tabula nõ dz p̃cedẽ p̃mã q eſt bapꝰ. g nulla pnia neccia eſt đ̃ mortalibꝰ p̃cedẽtibus bapm̃. ꝛ đ Math. 3°. dr̃ de venientibꝰ ad bapm̃ Joãnis q baptizabant̃ ab eo i iordãe ꝓfitẽtes pccã ſua. Cõfeſſio aũt ẽ ps pnie vt ſupius viſuz ẽ. Itez actuũ 2°. Pniaz agite z baptizet̃ vnuſq̃z vr̃m. g vr̃ q regrat̃ pnia i adultis de pccis mortalibꝰ bapm̃ p̃cedẽtibꝰ. Rñdeo q pnia pōt accipi vel inq̃ztuz eſt vtus. vl̃ inq̃ztũ ẽ ſacr̃m. 2° mõ nõ ẽ neccia pnia de mortalibꝰ p̃cedẽtibꝰ bapm̃. p° mõ pōt ꝓſiderari iq̃ztũ formata z ſic ẽt nõ eſt neccia đ̃ p̃cedẽtibꝰ bapm̃. qz cũ tal̃ pnia nõ poſſit ſimul eē cũ pccõ. nũq̃z p actualẽ ſuſceptionẽ baptiſmi remitteret̃ pccm̃ actuale mõtale. qz aut p pniam eẽt añ remiſſuz. aut ſuſcipiens bapm̃ eſſet idiſpoſitꝰ ad remiſſiõis pccõrũ mortalium ſuſceptionẽ. vl̃ iq̃ztũ eſt iformis. i. q̃dã pcci ꝺteſtatio cũ ꝓpoſito emẽdãdi. q̃z nõ oio ſufficiẽs ad expulſionẽ pcci. z ꝟ ad minꝰ ẽ neccia đ̃ oibꝰ pccis actualibꝰ mortalibꝰ p̃cedẽtibꝰ bapm̃ tãq̃z cã remonẽs phibẽs ſuſceptionẽ diuie gr̃e q̃ in bap° dat̃ illis i qbꝰ remota ſũt ipedimẽta phibẽtia ſuſceptionẽ gr̃e dei. Ad pm in oppm̃ đ̃ q illud vbũ itelligit̃ de gemitu vel plãctu exteriori. Vñ poſt vba allegata ſubiũgit̃ i eadẽ glo. niſi ſolã fidẽ z cordis ꝓtritionẽ. extẽdẽdo ibi ꝓtritionẽ nõ tñ ad pniaz formatã ſz ẽt iformẽ. Ad 2m đ̃ q pnia ꝑpe loquẽdo ñ ẽ niſi đ̃ pccõ cãto ex ꝓpria volũtate penitẽtis. pccm̃ aũt originale nõ eſt cãtũ in nobis ex nr̃a volũtate. ſz ex volũtate pmoz parẽtũ cauſat̃ in nobis mediãte ifectiõe nãe quã p̃mi pntes i ſe ipis i qbꝰ totũ erat ſic̃ i radice ife cerũt p actũ ſue volũtatis malũ. qz tñ pccm̃ originale eſt quoddã malũ ſepabãs a deo niſi remitat̃ debz cuilz diſplicer̃. Ad 3m đ̃ q pnia nõ dr̃ ꝑa tabula i q̃ztũ eſt habitus vl̃ actus iformis. ſz formata z maxime inq̃ztũ eſt ſacr̃m.

ſ Secundo queritꝫ vtrum ad ſalutem neceſſaria ſit penitentia de pccis omnibꝰ mortalibus bapm̃ ſeq̃ntibꝰ. Et vr̃ q nõ. Augꝰ. 10. de ciui. dei. c. j. Quod qlibz prſus ignorat amare nullo mõ pōt z pari rõne nec odire. g cũ p̃dcã obligata ſunt ignota hõ illa odire nõ pōt. z ex p̃nti neccõ illis pnia ẽ neccia

Jtez non ē nccīa pnia nisi de pccis que voluntate ppria cōmittunt̄.sed sic dic̄ ℔bi.3°.ethi.c.j. Illud qō fit p ignorantiā nō est voluntariū.g̃ de pccis per ignorātiā cōmissis nō est nccīa pnia. Jtem Aug⁹. p° de trini.c.3.si hō alit̄ sapit q3 debeat de⁹ sibi reuelabit.aut supple idulgebit.g̃ si de⁹ oblita pccā nō reuelat illa sine pnia idulgebit. ℨ apls p̄ma Cor. 4.nihil mihi ꝓscius sum.sed nō in hoc iustificat⁹ suz. g̃ pccā mortalia q̄ hō nescit se hr̄e ipediūt ei⁹ iustificationē.Et ꝓstat q̄ multo magis illa q̄ scit se hr̄e. g̃ ō oīb⁹ pccis mortalib⁹ notis ⁊ ignotis ē pnia nccīa.

Jt̄ē gl.sup illud psal. Lauabo p singulas noctes.l. m.dic̄.i.mūdabo ꝓscientiā meā eūdo p singulas noctes.i.p singula pccā.g̃.de singul' pccis pnia nccīa ē. Jtem ℔bi.3°.ethi.c.8.dic̄ q̄ ignorātia puniēda ē sed de oi qō puniēdā est pnia nccīa.g̃ de pccis ignoratis pnia nccīa est. Multo fortius g̃ de qbuscūq3 alijs pccis mortalibus. Rn̄deo q̄ pccā mortalia aut sunt hn̄ti nota aut ignota.de notis nccīa ē pnia ad hoc vt remittant̄ de lege cōi.non tm̄ in cōi sz ēt in spāli si ad cogitādū de quolibz in spāli ea assit oppō tunitas ꝓportionata infirmitati humane. qō io dico q̄ posz ꝓtingē q̄ pccōr essz in tali piculo q̄ q3uis possz recogitare de quolz in spāli.non tn̄ ad hoc hēret opportunitatē humane fragilitati ꝓportionatam. Jgnota aūt aut sunt ignota q3tū ad ius.non q3tū ad fcm̄. vt cū pccōr scit se fecisse aliqd qō n̄ credit esse mortale pccm̄.⁊ tn̄ est.aut sunt ignota q3tū ad vtrū q3.Et quocūq3 istox modox accipiat̄ ignorātia sb̄distinguendū est.q̄ aut ē inuincibil'.⁊ de pccis sic ignoratis nō est pnia nccīa in spāli sz sufficit q̄ ō illis peniteat in cōi in q3tū penitet ō oīb⁹ mortalib⁹. Si āt ignota sunt sibi ignorātia effectata q̄ est q̄n hō vult ignorare. vel crassa q̄ est q̄n hō ignorās vellet scire nō tn̄ vult ita efficaciter q̄ put humana patit̄ seu p mittit fragilitas velit facere qō in se est ad hoc vt sciat q̄ si fecerit aut de⁹ sibi ea manifestabit aut idulgebit. Ad p^m in opp^m pz solo ex iā dcis. Ad 2^m dō q̄ illud qō fit p ignorantiā volūtariū est.q̄n ē ignorātia affectata vel crassa sz nō q̄n est inuincibilis. Ad 3^m pz solo ex dcis i qōne. Ad ar^m ad ptem a liā pz qd dō sit.

Articulus quintus.

Consequenter querit̄ de.5° principali. Et circa h̄ querunt̄.2. ℙ° vtr̄ pnia de pccis venialib⁹ sit nccīa. 2° vtrū veniale pccm̄ possit remitti sine mortali. Vtr̄ aūt vnū veniale sine alio possit r̄mitti i p̄cedēti di. hitū est i illa.q. vtrū homo possit satisfacere ō vno pccō mortali sine alio i solone p̄mi argumēti.

Primo ostendo q̄ pnia de venialib⁹ sit nccīa. De oi eo est nccīa pnia qō simul stare nō pōt.cū glia ⁊ q̄ remitti n̄ pōt sine pnia.sed nullū peccatuz veniale simul stare potest cum gloria. nec remitti potest sine penitentia. quia voluntas per vnum motū obliq̄ta rectificari non pōt nisi p ōriū motum g̃ pnia de venialib⁹ est nccīa. Jtem cuilibz offense debet aliq̄ emēda.sz quodlz pccm̄ veniale est aliq̄ offēsa.g̃ p quolz debet aliq̄ emēda.sz p oi pccō p q° debet aliqua emenda nccīa est pēitētia. ℨ potētiō est gr̄a ad remittendum pccm̄ q3 pnia.ergo cuz habens pccm̄ tm̄ veniale non sit indispositus ad susceptionem gr̄e per infusionem gr̄e potest sibi r̄mitti veniale pccm̄ etiam si volūtas illi actualit̄ inhereat. Jtem p aquam benedcām ⁊ bn̄dictionē episcopalē remittunt̄ venialia. ⁊ p oīonē dn̄icam p̄m Aug^m in enchi.140.c.ergo remitti pōt sine oi penitētia. Rn̄deo q̄ de pccis venialib⁹ pniam esse necessariā dupl̄r pōt itelligi.s.aut q̄ sit nccīa ad eorum remissionē.aut q̄ sit necessaria ad salutē. ℙ°. modo dico q̄ de lege cōi pnia nccīa est de pccis venialib⁹ implicite vel explicite.in spāli vel in cōi.q3 din .n. volūtas inordinatiōi actualr̄ inheret.oppōter eam inordinatā esse. Vn̄ ad remissionē venial' pcī necessariū est q̄ volūtas desinat inordinatiōi inherere.nec tm̄ h̄ suffic̄ ō lege cōi sz ēt req̄rit̄ q̄ inordinatōem p̄teritā actualr̄ detestet̄ explicite vel implicite vt illa detestatio sit totius emende solutio vel radix seu fundamētū totⁱ solonis. aliqua enim emēda p q̄cūq3 voluntaria inordiatiōe deo debet̄. 2° mō nō est nccīa de venialibus pccis pnia p se in hac vita. q̄ simul stare p̄nt cū gr̄a in cui⁹ vtute cuz ea volūtas detestat̄ post mortē i purgatorio remittit̄.Et h̄ testat̄ auctoritas mgr̄i allegata in p° arti°. ad partē ḡam.p accīs tn̄ ē nccīa pnia de illis i hac vita.s.aut rōne dubij pbabilis q̄n vehemēter homo dubitat vtrū pccm̄ sit veniale vel mortale.tūc eni si de illo nō penitet exponit se discrimini tanq3 cōtēptor̄ sue salutis.aut rōne piculi q̄n.s. ppēdit hō aliquā affectionē deordinatā venialē.tm̄ ita in ipso intēdit q̄ pbabilr̄ ꝓiecturat q̄ nisi ipam p pniaz abijciat trahat ipm in pccm̄ mortale aut rōne statuti q̄n.s.hō nō hz nisi pccm̄ veniale.tn̄ tenet̄ semel in āno ꝓfiteri p statutū ecclie. Sed hoc vltimū nō cōcludit q̄ sit nccīa pnia iterior.si.n.homo hn̄s nō nisi pcā venialia esto q̄ ō illis iteri⁹ nō peniteat.tn̄ si ea ꝓfitet̄ suo sacerdoti nō est statuti ecclīastici trasgressor.de quolz tn̄ veniali explicite ⁊ iplicite ē necessaria pn̄za in hac vita vel in alia ad hoc q̄ homo ꝓsequat̄ vitam eternā.q̄ nullum pccm̄ q3tūcūq3 leue simul pōt esse cum glia. Ex dcis pz qd dō sit ad ar^m p̄mū. Ad 2^m dō q̄ nō plus pbat nisi q̄ ad pcm̄ venialis remissionē nccīa est pnia.⁊ hoc est verū.

Ad p^m adptem aliā dō q̄ q3uis sit potentior gr̄a q3 pnia sine gr̄a.tn̄ potētius est simul vtrūq3. Ad 2^m dō q̄ illa nō remittūt pccm̄ veniale.nisi in q3tū excitant motum volūtatis seu feruorem charitatis p que remittūtur.

Secundo querit vtrū vēiale peccatum possit remitti sine mortali. Et vr̄ q̄ sic.pccm̄ mortale pōt remitti sine veniali.ergo a simili ⁊ venia le sine mortali. Jtem pccō veniali nō debet pena eterna sed tpalis.sed penam tempalem potest homo explere in peccato mortali.ergo veniale pōt sibi remitti sine mortali. Contra inimico q3diu est inimicus nunq3 remittitur offensa nec magna nec pua.sed homo q3diu est in pccō mortali est inimicus deo.ergo q3diu sic est sibi nō remittitur venia.

cus deo.ergo q3diu sic est sibi nō remittitur veniale.tn̄ ⁊ ita in ipso intēdit q̄ pbabilr̄ ꝓiecturat q̄ nisi ipam p pniaz abijciat trahat ipm in pccm̄ mortale aut rōne statuti q̄n.s.hō nō hz nisi pccm̄ veniale.tn̄ tenet̄ semel in āno ꝓfiteri p statutū ecclie. Sed hoc vltimū nō cōcludit q̄ sit nccīa pnia iterior.si.n.homo hn̄s nō nisi pcā venialia esto q̄ ō illis iteri⁹ nō peniteat.tn̄ si ea ꝓfitet̄ suo sacerdoti nō est statuti ecclīastici trasgressor.de quolz tn̄ veniali explicite ⁊ iplicite ē necessaria pn̄za in hac vita vel in alia ad hoc q̄ homo ꝓsequat̄ vitam eternā.q̄ nullum pccm̄ q3tūcūq3 leue simul pōt esse cum glia. Ex dcis pz qd dō sit ad ar^m p̄mū. Ad 2^m dō q̄ nō plus pbat nisi q̄ ad pcm̄ venialis remissionē nccīa est pnia.⁊ hoc est verū.

Ad p^m adptem aliā dō q̄ q3uis sit potentior gr̄a q3 pnia sine gr̄a.tn̄ potētius est simul vtrūq3. Ad 2^m dō q̄ illa nō remittūt pccm̄ veniale.nisi in q3tū excitant motum volūtatis seu feruorem charitatis p que remittūtur.

Secundo querit vtrū vēiale peccatum possit remitti sine mortali. Et vr̄ q̄ sic.pccm̄ mortale pōt remitti sine veniali.ergo a simili ⁊ venia le sine mortali. Jtem pccō veniali nō debet pena eterna sed tpalis.sed penam tempalem potest homo explere in peccato mortali.ergo veniale pōt sibi remitti sine mortali. Contra inimico q3diu est inimicus deo.ergo q3diu sic est sibi nō remittitur veniale nec magna nec pua.sed homo q3diu est in pccō mortali est inimicus deo.ergo q3diu sic est sibi nō remittitur venia.

cus deo.ergo q3diu sic est sibi nō remittitur veniale.tn̄ ⁊ ita in ipso intēdit q̄ pbabilr̄ ꝓiecturat q̄ nisi ipam p pniaz abijciat trahat ipm in pccm̄ mortale aut rōne statuti q̄n.s.hō nō hz nisi pccm̄ veniale.tn̄ tenet̄ semel in āno ꝓfiteri p statutū ecclie. Sed hoc vltimū nō cōcludit q̄ sit nccīa pnia iterior.si.n.homo hn̄s nō nisi pcā venialia esto q̄ ō illis iteri⁹ nō peniteat.tn̄ si ea ꝓfitet̄ suo sacerdoti nō est statuti ecclīastici trasgressor.de quolz tn̄ veniali explicite ⁊ iplicite ē necessaria pn̄za in hac vita vel in alia ad hoc q̄ homo ꝓsequat̄ vitam eternā.q̄ nullum pccm̄ q3tūcūq3 leue simul pōt esse cum glia. Ex dcis pz qd dō sit ad ar^m p̄mū. Ad 2^m dō q̄ nō plus pbat nisi q̄ ad pcm̄ venialis remissionē nccīa est pnia.⁊ hoc est verū.

Ad p^m adptem aliā dō q̄ q3uis sit potentior gr̄a q3 pnia sine gr̄a.tn̄ potētius est simul vtrūq3. Ad 2^m dō q̄ illa nō remittūt pccm̄ veniale.nisi in q3tū excitant motum volūtatis seu feruorem charitatis p que remittūtur.

Secundo querit vtrū vēiale peccatum possit remitti sine mortali. Et vr̄ q̄ sic.pccm̄ mortale pōt remitti sine veniali.ergo a simili ⁊ venia le sine mortali. Jtem pccō veniali nō debet pena eterna sed tpalis.sed penam tempalem potest homo explere in peccato mortali.ergo veniale pōt sibi remitti sine mortali. Contra inimico q3diu est inimicus deo.ergo q3diu sic est sibi nō remittitur veniale nec magna nec pua.sed homo q3diu est in pccō mortali est inimicus deo.ergo q3diu sic est sibi nō remittitur venia.

nō remittit veniale sine mortali
bene tñ econtra :-

tus potest eē sine actu ⁊ vnus actus sine alio. ideo mortale remitti potest sine veniali ⁊ vnū veniale sine alio. actus autem gre veniali peccato oppositus p quem veniale pccm remittit nō potest esse sine habitu gre que peccato mortali ꝺz se opponitur vt dictum ē. ⁊ ideo sine mortali nō potest veniale remitti. nec potest dici q veniale possit remitti p pniam sine gratia. qz talis penitētia est informis nō accepta deo illa acceptatōe q̄ regritur ad remissionem peccati. Ex dictis patet solo ad p̄m in opp̄m

Ad 2m dō q penā tpalem expiatiuā cuiuslibet peccati nō potest explere sine gra q̄uis penam tpalem qua esset obligatus ad satisfaciēdum homini posset explere sine gra. q̄uis. n. homo frequēter acceptet opus cum tñ nō acceptet opantem. deus tamē nō acceptat opa nisi acceptet opantem. ⁊ nulla opatio potest esse culpe expiatiua nisi acceptet a deo.

c **Jrca lram** vt sic dictuz est. trib⁹ modis offendimus. hoc itelligere dictum p quandam adaptationem seu appropōpationē nō p p̄cisionē. qz q̄uis mortale pccm ꝑpleri possit in actu cordis. tñ satisfactio nō cōplet i actu cordis sine ꝓfessiōe si possit haberi. Unde nū q̄z suffic sola detestatio pcci sine ꝓpposito ꝓfitendi explicite vel implicite. putēs. i. fetens. Uñ versus. Memo placet deū putet cuius p̄sentia putet. nō. n. parꝺz esse fruct⁹. hoc itelligi ꝺz de tētione necessitatis qui. n. minus peccauit non tenet de necessitate ad tāta satisfactionē sic ille qui plus peccauit. oīs ista varietas ꝓfitenda est ⁊ deflēda. hoc exponēdum ē scōm p̄silium nō scōm p̄ceptum vt in sequēti distinctiōe patebit. vbi aget de ꝓfessione. Omnis virtus patit detrimētum ab vno vitio hoc planum ē p̄sideratī diligēter quomodo vna virtus adiuuat aliam. falsas pnias dicimus que nō scōm auctoritates sanctoꝝ p qualitate criminū imponunt. ℔ intelligas nō quo ad pnie q̄titatē a canonibus taratā fm qualitatem, pdest coꝝ fides a q̄bus offerunt. ñ dic necia est. qz sufficit puulo fides ecclie dum tñ ille q puulū baptizat intēdat facere qō itendit eccl̄ia ⁊ fuet ecclie formā. q̄ si collecta ꝯ nos fuerit. ⁊c. ℔ in qōnibus expositum est.

Di. xvij.

r **Jcoritur** questio ⁊c. Superius determinauit mgr̄ de ptibus pnie in spāli coniūcti ⁊ absolute Hic determinat de illis diuisim ⁊ comparatiue. Et diuidit i ptes tres. ℙ°. ingrit vtrum ad remissionē pcci sufficiat ꝓtritio vl̄ p̄rigat confessio. Secundo vtrū sufficiat ꝓfiteri soli deo ibi. Jam scḋe questionis. 3° an valeat cōfessio fcā laico ibi Nunc p̄inscḋ. ℙ° i duas. ℙ° ponit duplicē opinionē. 2° docet eligere viorē ibi. Quid g̃ sup bis. Illa ps que ibi icipit. Jam scḋe qōnis diuidit in duas. ℙrimo ponit quoꝝdaz opinionem falsam. Secundo opinionē verā ibi. Sz q̄ sacerdotib⁹. Illa ps que ibi icipit Nūc p̄inscḋ. diuidit in duas ptes. ℙrimo ponit triplicem questionis determinationem que est vtrum sufficiat ꝓfiteri laico. Secundo auctoritas que videt dicere q̄ nō oportet ꝓfiteri sacerdotibus determinationem ibi. Cum igit. Et ista in duas. ℙrimo dic q̄ confessio sacerdotibus est facienda. Secundo ad qd

est necessaria ibi. Si aūt querit.

Articulus primus.

e **Jrca hanc** distictionē querēdā est de q̄ttuor p̄cipaliter. ℙ° de ꝓtritiōe. 2° de neccīte cōfitēdi. 3° ō circumstantib⁹ ꝓfessionem. 4° de iustificatiōe impij. Circa p̄mū querunt nouē. ℙ° qd est ꝓtritio. 2° vtz attritio possit fieri ꝓtritio. 3° vtz attritionē faciētis qō in se est neciūm sit fieri ꝓtritionez. 4° vtz ordie nāe sit p̄or ꝓtritio q̄z pcci remissio. 5° vtrū p q̄tocūq; magno pccō sufficiat q̄tūcūq; pua ꝓtritio. 6° vtz in q̄tacūq; pua ꝓtritiōe fit maior dolor q̄z maxim⁹ dolor p amissiōe cuiuscūq; rei tpalis. 7° vtrū contritio sit cā efficiēs remissiōis pcci. 8° vtruz possit esse nimis magn⁹ dolori ꝓtritiōe. 9° vtz idē mot⁹ ꝓtritiōis possit itendi ⁊ remitti.

p **Rimo oīdo** q ꝓtritio nō est dolor volūtarie assūpt⁹ p̄o pccis cū ꝓposito ꝓfitēdi ⁊ satisfaciēdi. qz cōtritio est actus virtutis passio non est actus virtutis. sz materia. cum ergo dolor sit passio, contritio nō ē dolor. Jtē ꝓtritio a ḋo daf. g̃ nō volūtarie assumit. Jtē volūtas nō est ip̄ossibiliū. nullus. n. ip̄ossibilia eligit. sz pccm fcm nō fuisse fcm ē ip̄ossibile. g̃ nullus vult pccm fcm nō fuisse fcm. sz dolor nō ē de factiōe rei quā hō nō vult fcām nō esse. g̃ ꝓtritio nō ē dolor de pccis. Jtē alū in articulo mortis aligs ꝓterit sine memoria ꝓfitēdi. Jtē aū istitutōem ꝓfessionis erat ꝓtritio. g̃ ꝓpositū ꝓfitēdi nō ē ḋ rōe ꝓtritionis. Jtē Jsi. 2° li. de sūmo bono. c. 12° dic q̄ ꝓpūctio cordis ē humilitas mētis cū lachrymis exoriēs de recordatiōe pcci ⁊ tiore iudicij. Sz hūilitas nō ē dolor. g̃ male dr̄ ibi q̄ ꝓtritio sit dolor. ℝnḋeo q̄ sic i mālib⁹ duz dr̄ q̄ nō cedit tactui. ⁊ ꝺz ℙhi. 4° methau. frāgi dr̄ qō diuidit i ptes magnas: ⁊ ꝓminui vel ꝓteri qō redigit in ptes puas: ita p q̄ꝺā silitudinē in spūalib⁹ dr̄ cor hois duz q̄ꝺiu diuie ispiratiōi se tāgēti nō cedit sz obuiat p̄sistēdo i affcū pcci. frāgi vo dr̄ qñ a pccō recedē icipit q̄uis nondū plene ad deū ꝓuersuz sit. Cōteri vo qñ i eo totlr̄ ḋstruitur affcūs pcci qō ē plene resilire a pccō hec aūt resilitio qdā dolorē ñ passio appetit⁹ sensitiui fm q̄ dolor accipit p dispicētia voluntatis. Et sic ꝺz solo ad p̄m. ⁊ qz hec displiceētia q̄ ē genus ꝓtritiōis ē meritoria. ⁊ nullū bonū ē meritoriū nisi sit volūtariū. iō addit ℔ qō volūtarie assumptū tāq̄ dria determinās displiceētiā ad genus moris. ⁊ qz volūtaria displicētia esset mala si eēt de bono. iō dr̄ p pccis. Et p ℔ illa displicētia determinat ad bonū moris. ⁊ qz p dcā diffinitio daf ō ꝓtritiōe ñ vt est act⁹ vtutis tñ sz put est ps sacri. iō subiūgit cū ꝓposito ꝓfitendi ⁊ satisfaciēdi. Ad p̄m solutū ē. Ad 2m dō q̄ si ꝓtrio q̄tū ad suā formā q̄ ē charitas sit a deo tñ. tamen essentia act⁹ nō tñ est a deo. sed ēt cū ℔ a libero arbi. Ad 3m dō q̄ sic dic ℙhi. 3°. ethi. c. 5. q̄uis electio nō sit ip̄ossibiliū volūtas tñ pōt esse respcū ip̄ossibiliū. q̄uis. n. electio fit actus volūtatis. voluntas tñ etiam aliū hz actum. Ad 4m dō q̄ qñ in articulo mortis homo vere ꝓterit implicite hz p̄positū ꝓfitendi. qz si sibi ad memoriā reduceret cōfiteri vellet si posz. Ad 5m dō q̄ q̄uis aū institu-

tionem ꝓfessionis esset ꝓtritio inᵹ̃tū est actus v̄tu
tis. nō tū inᵹ̃tum est pars sacr̄i. Ad vltimū dō q̄
in ß differt diffinitō Jsidori a p̄dcā. q: p̄ma diffinit
ꝓtritionē ᵹ̃tū ad esse. hec aūt est ꝓtritiōis diffinitō
ᵹ̃tū ad bene esse in q̄ describit̄ p compationem ad
t̄minū a quo cū dr̄ cōpunctio. s. ꝫ delectatōem que
fuit in ꝓuersiōe. ⁊ p cōpatōem ad t̄minū ad quē. cū
dr̄ humilitas mētis ꝫ inobediētiā que fuit i auersio
ne. ⁊ quo ad effcūm. cum dr̄ cum lachrymis. ⁊ quo
ad duplex motiuū quoꝝ vnū est offense ꝓsideratio
q̄ intelligit i pcci recordatiōe. Alter timor pene q i
telligit in timore iudicij.

Ecundo queritᵗ vtrū attritō pos
sit fieri cōtritio.

Et vr̄ q̄ non. ſm Phi. 8. Phi. Al diuersis
motoribꝰ nō est vnus motꝰ. Sed attritio oritᵗ ex ti
more pene. ꝓtritio ex consideratiōe diuine offense. ᵹ
motus attritiōis nō p̄ot fieri motꝰ ꝓtritiōis. Jter
ipossibile est eūdem actū in numero elici a ᵹ̃a ⁊ si
ne ᵹ̃a. Sed attritio elicit̄ a volūtate sine ᵹ̃a. con
tritio vo a ᵹ̃a. ᵹ attritio nō p̄ot fieri ꝓtritio. Jt̄ē in
tensior ē ꝓtritio ᵹ̃ attritio. q: est a fortiori motore.
ſz idem actꝰ volūtatis in numero nō p̄ot itendi. q:
ſm aug^{m}. 83^{m}. q. qōne. 32. Eād̄ rē nō p̄ot aliusᵃ alio
plus itelligere. ᵹ a sili nec plus velle nec nolle. ᵹ at
tritio nō p̄ot fieri ꝓtritio. Jt̄ē ille actus q stati tran
sit nō p̄ot p^{o} esse i formis ⁊ post ß formatꝰ. ſz actꝰ vo
luntatis stati transit. q: est in istāti. Vñ ſm Phi. 10
ethi. c. 4. Delectatio in instāti est. cū ᵹ attritio sit
actus i formis ⁊ ꝓtritio actꝰ formatus. attritio non
p̄ot fieri ꝓtritio. Cōtra vnus ē idē motꝰ est̄ior q p̄
mo est informis postea p̄ot formari. ᵹ a sili idē mo
tus in̄ior. ᵹ attritio p̄ot formari ⁊ sic fieri ꝓtritio.

Jt̄ē attritio nō opponit̄ ᵹr̄e. sed disponit ad eā. ᵹ
p aduētū ᵹr̄e nō tollit̄ ſz pficit̄. attritio aūt cū pficit̄
p ᵹ̃am fit ꝓtritio. Rñdeo q̄ cōtritio dupl̄r p̄ot ac
cipi. Uno mō p actu pnie elicito a v̄tute pnie chari
tate formata. Alio mō p formato actu penitēdi eli
cito nō mediāte aliquo habitu pnie. vel a pnia in
formi que postea charitate formatꝰ illo actu adhuc
durāte. p^{o} mō loq̄ndo de ꝓtritiōe attritio non p̄ot
fieri ꝓtritio. q: idē actus i nūero elici nō p̄ot a pnia
informi. ⁊ post ß elici a pnia formata. q: voluntas
mouens vt informis. ⁊ post hoc mouēs vt forma-
ta vicē tenet duoꝝ motoꝝ a qb^{9} nō p̄ot esse idē mo
tus in numero vt cōcludebat p^{m} argu^{m} ad p̄mā p̄ē
Preterea actꝰ elicit̄ a pnia formata est eodē ordie
nāe posterior. actus aūt elicit̄ a pnia informi ē ordi
ne tpis vel nāe p̄us ᵹ̃ pnia illa sit formata. 2° mō lo
quēdo de ꝓtritiōe attritio fieri p̄ot ꝓtritio. q: ᵹ̃uis
motus volūtatis sit simplr̄ ⁊ in instāti ⁊ ᵹ̃tū ad suū
esse: p̄ot tū tam diu manere idē in numero quousq̄
pnia a q̄ elicitus ē a charitate formatᵗ. p cui^{9} forma
tionē actus ille efficit̄ ꝓtritio. ᵹ̃uis elicit^{9} fuerit a
pnia exīte informi. Ad p^{m} ⁊ 2^{m} i opp^{m} pz ſolo ex
iam dcis. Ad ꝫ^{m} dō q̄ ꝓtritio p^{o} mō dcā ē intēsior
ᵹ̃ attritio. q: vt arguebat̄ elicit̄ a fortiori motore.
sed nō opz q̄ ita sit ō ꝓtritiōe 2° mō dcā. q: ꝓtritio
⁊ attritio eliciunt̄ a motore eq̄lis v̄tutis. non. n. eli
ciunt̄ duabus vicibus sed vna. ille tū actus p sui
formationem intendit̄. Vñ illud q̄ dicebat̄ in ar
guendo eūdē actum voluntatis i numero nō pos
se intendi falsum est. vt oñsum est libro 2°. di. 35°. i
illa questione vtrum in eodem malo volūtatis ac

tu ſm numerum possit esse intēsio ⁊ remissio. ⁊ ibi
exp̄ōit illa auctoritas Augi nūc allegata. Ad 4^{m}
dō q̄ actus volūtatis ᵹ̃uis sit in instāti ſm suū esse
tū non statim transit. sed aliq̄diu p̄ot manere vt di
ctum fuit in qōne. Non. n. est de genere successiuo
rum p se quantū ad suū esse sed p̄manētiū: alioquin
suū esse nō esset in instāti. quomodo aūt volūtas de
non volēte aliqd p̄ot fieri volēs aliud i tpe. ⁊ tū ipe
actus volēti erit in instāti. declaratū ē libro 2°. di.
35. in illa qōne vtrū malus actꝰ volūtatis sit succes
siua motio.

Ertio queritᵗ vtrum attritionē fa
cientis q̄ in se ē neces
sarium sit fieri contritionē. Et vr̄ q̄ sic. sic̄
declaratum li^{o}. 3. Xp̄s meruit nobis de ꝓdigno p̄
mam ᵹ̃am. sed si nō meruisset illā nō ꝓtritis. non
meruisset nobis p̄mam ᵹ̃am. q: ꝓtritio eam inclu
dit. ᵹ meruit de ꝓdigno p̄mā ᵹ̃am attritis facien
tibus q̄ in se est. ex nec̄iate ᵹ iustitie daᵗ eis a deo
ᵹ̃a. sed attritio formata p ᵹ̃am ꝓtritio est. Jt̄ē 2°.
Thimo. 3°. Deus seip̄m negare nō p̄ot. sed si ex to
to corde reuertēt̄em ad se nō reciperet ad ᵹ̃am ne
garet ē misericordē esse in quo includeret̄ negatō
sui. ᵹ oēm attritionē facient̄is q̄ in se est deus ō ne
cessitate facit ꝓtritionē eam formando p ᵹ̃am. ꝫ
scōm Asel. j. li. Cur deus homo. 19. c. Deus nulli
quic̄q̄ dz. sed si facient̄i q̄ in se est deus de nec̄itē fa
ceret attritionē ꝓtritionē tali deus deberet ᵹ̃am.
ᵹ attritionē facient̄is q̄ in se est nō est necessarium
fieri ꝓtritionem. Jtem luto q̄cūq̄ bene dispo
sito nō est nec̄ium inp̄mi formā a figulo. ꝫz sic dicit̄
Jsai. 64. Et nūc dñe pater noster es tu. nos vo lutū
⁊ fictor noster. ᵹ q̄cūq̄ bene dispositum nō ē ne
cessariū a deo for̄i p ᵹ̃am. Rñdeo q̄ attritionē
fieri ꝓtritionē ſm q̄ accipit̄ p actu pnie elicito a v̄
tute pnie charitate formata nō est necessariū. ſz im
possibile sicut videri p̄ot ex q̄one p̄cedēti. Si aūt
accipiat̄ ꝓtritio p actu pnie elicito a pnia informi q̄
postea charitate formatᵗ illo actu adhuc durāte si c
ᵹ̃uis attritionē sit possibile fieri ꝓtritionē non tū ē
nec̄ium. possibile. n. est q̄ attritio faciēt̄is q̄ in se
est p̄us ordine nature desinat esse ᵹ̃ deus tali ᵹr̄az
infundat. q: q̄nq̄ eam infundit ipi volūtati ꝓuerse
ad aliquē aliū bonū actum q nō est attritio nisi for
te implicite. sed facienti q̄ in se est nec̄ium est ali
quo modo dari a deo ᵹ̃am gratum faciēt̄em non
nec̄itē coactionis nec nec̄itē imutabilitatis absolu
te. sed nec̄itē imutabilitatis ex p̄suppositione ordi
natiōis sue q̄ imutabilr̄ ⁊ liberalr̄ ordinauit se datu
rum ᵹ̃am oi penitenti q̄ in se est faciēti. Ad p^{m}
⁊ 2^{m} dō q̄ nō plus cōcludūt nisi q̄ penitēti facienti
q̄ in se est deus dat ᵹ̃am ō nec̄itē imutabilitatis
nō absolute ſz ex p̄suppositiōe ordinatōis sue. Ad
p^{m} ad ptez aliā dō q̄ aliquē alij esse debitorē ℔ p̄ot
esse triplici de cā. Aut q: aliud sibi cōmissum est q̄
re tenet̄ debitor. Aut q: delinq̄t ꝫ alium. Aut quia
aliud alij p̄misit. p^{o} mō deus nulli debitor est. nec
ēt 2° mō. ſz 3° mō q: p̄misit ex mera liberalitate sua
se daturꝝ ᵹ̃am penitētibus faciētibus q̄ in se est.
Vñ manasses in sua oōne. 2. pal̄. vlt. Tu dñe ꝫz bo
nitatem tuā p̄misisti p̄niam remissiōis pecōrum. ⁊
glo. sup illud verbū. q: rectū est verbum dñi. dicit
q̄ ex p̄misso non ex commisso deus est nobis debi
tor. Ad 2^{m} dō q̄ p̄cedit de nec̄ite coactionis vl

ve necĩtate īmutabilitatis absolute.

q **Warto querit** vtrum ordine nāe prior sit cōtritio ꝝ pcci remissio. Et vī q sic. Aia suscipit gr̃az mediāte actu penitẽdi. iuxt illud sap. 9° dissimulans pcca hoīum p pniam. g prius ordie nature attingit gr̃a actũ ꝝ aia. cũ g actus pnie gr̃a formet sit ꝓtritio. ⁊ nõ remittat pccm quousq aia format gr̃a. ꝑ-ius ordie nature est contritio ꝝ pcci remissio. Itez ꝑius ordie nature est ꝓtritio ꝝ remissio venial pcci g a sili ꝑior est ordie nature ꝝ remissio mortal pcci.

Itẽ actũ penitẽdi fieri ꝓtritionez nõ est aliud ꝝ hi tum pnie charitate formari. Sed formatio vtutuz ordine nāe p̃cedit remissionẽ pcci. q: p charitatem remittunt pcca. iuxt. illud. j. ℔e. 4°. Charitas opit multitudinẽ pccõrum. g ꝑior est ordine nāe cõtritio ꝝ pcci remissio. Cõtra ꝓtritio est actus pnie elicitus a vtute pnie charitate formata. g posterior est ordine nāe ꝝ formatio vturis pnie. Sed formatio vtutũ aut est pccõz remissio aut eam includit. g cõ-tritio ordine nāe est posterior pccõrum remissione

Itẽ ꝑius ordine nāe formet aia p gr̃am ꝝ act⁹ penitẽdi. q: actus nõ est nat⁹ gr̃e esse subiectũ. Sed i formatiõe aie p gr̃am est remissio pccõz. g formatõ act⁹ penitẽdi est posterior ꝝ pccõz remissio. Itez si ordine nāe ꝓtritio p̃cederet pccõrum remissionẽ penitẽs nõ tm̃ meret remissionẽ pccõz de cõgruo-sed ẽt de ꝓdigno. q: volũtarius act⁹ charitate for-matus est ō ꝓdigno meritor⁹. sed pccõr ñ põt mere ri de ꝓdigno remissionẽ pcci. q: de ꝓdigno mereri nõ põt ꝑmam gr̃am p quã remittit pccm. g ꝓtritio nõ est ꝑior ordine nāe remissiõe pcci. Rñdeo q cõ tritio ſm q est act⁹ penitẽdi elicitus a vtute penitẽ tie charitate formata. posterior est ordie nāe ꝝ re-missio mortalis pcci. sic bene oñdit p̃m ar̃m ad ptez scõam. Si aũt accipiat ꝓtritio p actu penitẽdi eli cito a pnia informi postea charitate formata illo a ctu adhuc durãte. tũc qdam dicũt q ꝝuis esse illi⁹ actus q est mãlis i contritiõe ordine nature vel tẽ-poris. aliqñ ꝑior sit remissiõe pcci. tm̃ in ꝝtũ format⁹ est ꝓtritio est ordine nāe posterior ꝝ remissio pcci. ꝝuis. n. infusiõis gr̃e sint effcũs pcci remissio ⁊ ac-tus penitẽdi formatio. tm̃ immediatior effcũs eius ẽ remissio pcci ꝝ formatio act⁹ penitẽdi ita q forma tio act⁹ penitẽdi depẽdet er gr̃e ifusiõe ⁊ pcci r̃mis-sione. Alij dicũt q ipe act⁹ penitẽdi elicit⁹ a pnia informi q postea format nõ est posterior ordine na ture. ꝝ pcci remissio etiã in ꝝtũ formatus est. i. in-ꝝtũ est ꝓtritio. q: dicũt q formatio act⁹ penitendi nõ est realr differrẽs ab infusiõe gr̃e. sz tm̃ ſm rõnẽ q: actũ penitẽdi esse formatũ nihil aliud est ꝝ ipm esse actum formati subiecti. de⁹. n. acceptat actum pp subñ. ipsa g infusio gr̃e ipi subiecto ⁊ est forma tio subiecti ⁊ actus penitẽdi nõ causans in actu pe nitendi formationẽ aliam necessariam ad rõnẽ cõ-trionis. q: ꝝuis p infusionem gr̃e qualificet actus penitendi p̃existens aliqua similitudine gr̃e. que simi litudo põt aliquo modo dici illius actus forma. nõ tm̃ hz p̃nciplr p eam rõnem ꝓtritiõis. sed pß q aia que est eius cã ⁊ subñ formata ẽ. ipa tm̃ infusio gr̃e in ꝝtum est formatio subiecti differt a se ipa ſm rõ nem in ꝝtum est formatio actus. ita q ꝑius ſm rõ-nem itelligẽdi est formatio subiecti ꝝ actus. Uñ si remissio pcci est realr differrẽs ab infusione gr̃e for-matio actus penitẽdi imediatior est infusioni gr̃e ꝝ remissio pcci ad qõ sequit q sit ordine nāe prior ꝝ remissio pcci. Si aũt realr idem est gr̃e infusio ⁊ pcci in ꝝtuz ad offensam remissio p̃dicti actus for-matio non est ꝑior ordie nāe ꝝ pcci remissio. sz po-sterior. nõ dico ordine nāe. q: talis ordo ꝑioritatis ⁊ posterioritatis nõ est nisi inter realr diversa. sz ſz rõnem intelligẽdi. q: ſm rõnem intelligendi ꝑior ẽ infusio gr̃e sub rõne qua est remotio inimicitie ꝝ sub rõne qua est restitutio amicitie. sed sub prima rõne ẽ remotio cuiuslibz culpe. sub ſa. vel sub vtra qz est p̃dicti actus penitendi formatio. Qui vult tenere p̃mam opinionẽ põt dicere ad p̃m ar̃m q aia non suscipit gr̃am mediante actu penitendi tanꝝ dispositione gr̃e susceptiua. ſm quem modum cor-pus suscipit colorem mediante superficie. alioqui cessante illo actu nõ remaneret gr̃a in aia sed tanꝝ dispositiõe de ꝓgruo gr̃e meritoria. sic dicimus q homo coronat mediãte suo labore qñ per strenui-tatem laboris assumit ad regiam maiestatẽ. Ad ꝛm dõ q nõ est simile. q: veniale pccm simul stat cũ gr̃a. non aũt mortale. ⁊ ideo motus ꝓtritionis cui⁹ esse actus elicite a vtute formata põt esse cã remis sionis pcci venialis. nõ sic aũt põt esse causa remis-siõis pcci mortalis ꝝuis remissionis eius possit eẽ cã dispositiua ꝓtritio. 2° modo dcã rõne essentie ac-tus. qa rõne eius p̃cedit ordine nãe pcci mortalis remissionem. Ad ꝛm dõ q maior falsa est. forma tio enim actus eliciti ab habitu alia est a formatio ne habitus ⁊ eam ordine nature p̃supponens vt di cunt tenẽtes opinionez p̃mã. Qui vult tenere opi nionem scõam põt dicere q p̃mũ ar̃m fcm̃ ꝺ eaz nõ p̃cedit nisi de actu penitendi elicito a virtute pnie charitate formata. Ad ꝛm dõ q maior est falsa. or-do. n. nãe non est nisi inter ea que realr differũt. for matio aũt aie p gr̃am. ⁊ formatio actus realr idem sunt ſm rõnem differentes. Unde int illa non ẽ ꝑo ritas nec posterioritas nisi scõm rõnem. Ad ꝛz⁹ dõ q ꝝuis homo mereri nõ possit p̃mã gr̃am ō cõ digno. tm̃ p actum informatũ gr̃a ⁊ p̃cedentem or-dine nãe remissionem pcci quã mereri põt quã ob-tinet in eodẽ instanti quo actus penitendi gr̃a for-mat ꝝuis formatio illius actus ordine nãe sit ꝑior. si realr differet gr̃e ifusio ⁊ pcci remissio.

q **Unto ꝙritur** vtrũ p̃or ꝝtocunqz magno pccõ suffici-at ꝝtacũqz parua ꝓtritio. Et vī q nõ Aug. 12. de ciui. c. 26. dic q in amissione rerum necesse ẽ vt tm̃ vrat dolor ꝝtũ beserat amor. Si summum bonũ quod ẽ mortale pccm̃ amittit maxime ẽ di-ligendum. ergo videt q p̃or quolibz mortali pccõ maxima requirat contritio. Item anſel. i li°. Cur deus homo. versus finem dic non fieri remissionẽ pcci nisi debito reddito quod debet p pccõ ſz ma gnitudinem pcci. sed hoc nõ esset verum. si p ꝝto-cunqz pccõ magno sufficeret ꝝtacunqz parua con-tritio. q: tunc non esset necessaria maior emenda p vno ꝝ p̃or alio. Itẽ homo sensibilit dolet p amis-sione boni temporalis. ergo multo fortius tenetur sensibilit dolere p̃or amissione boni spũalis quod per pccm̃ mortale amittit. sed ꝝtuncunqz parua ꝓ tritio non habet dolorem sensibilem. ergo non suf ficit p̃or aliquo morta i pccõ. ℣ psal. Cor contritũ ⁊ humiliatum deus non despiciet. Item ex de re-

gulis iuris.c.p°. Omnis res per quascunq; causas nascit̃ per easdem dissoluit̃.sed per q̃ztũcunq; parum velle deliberatiũ ⁊ absolutum põt homo incurrere pecñ mortale.ergo per q̃ztuncunq; parũ motũ voluntatis deliberatiũ in detestãdo pecñ põt homini remitti quodcũq; pecñ mortale. ℜ Respondeo q̃ cum ꝓtritio dicat actum penitendi charitate formatu; ⁊ q̃ztuncũq; modica charitas sufficiat ad remissionem q̃ztorũcunq; ⁊ quotorũcunq; pecõrũ mortalium q̃ztũcunq; parua ꝓtricio sufficit ꝑ q̃ztocunq; magno pecõ.non sic aũt dicẽdum est de attritione.cuj.n.recogitant̃ pecã in speciali necessaria est maior attritio de maiori pecõ q̃z de minori.⁊ q̃zuis in penitendo de omnibus simul nõ sit necessaria maior displicẽtia simul in actu. de vno q̃z de alio.necessaria tñ est in habitu.vñ ꝓ o q̃ztocũ q̃z magno pecõ q̃ztuncunq; parua attritõ nõ formatur gr̃a de lege cõmuni ꝑ quam gr̃am fieret attritio ꝓtritio si formaret̃. Ad p^m in opp^m dõ q̃ illa auctoritas intelligẽda est de displicẽtia que est in voluntate cuius q̃ztitas ꝑ displicẽtia amissionis rei amate dz ꝓportionari q̃ztitati amoris.talis aũt displicentia saluat̃ in q̃ztacũq; parua cõtritione. Ad 2^m dõ q̃ q̃ztuncũq; parua ꝓtritio concludit magnitudinez displicẽtie ꝓportionatã magnitudini pecꝯ. nõ sic aũt q̃ztuncũq; parua attritio. q; attritio cuj? magnitudo nõ ꝓportionat̃ eo modo quo possibile est magnitudini adhessionis que fiunt in peccãdo non fit ꝓtritio de lege communi. Ad 3^m dõ q̃ magnitudo doloris in contritione duplr potest intelligi.s. vel in voluntate vel in sensualitate. ℜ Dꝛio modo dolor est displicentia pecꝯ que si sit informis est attritio.si formata sit est ꝓtritio sed nõ formaꝯ õ lege cõmuni nisi sit maxima in compatione aliorum doloꝝ.q; q̃zto aliquid magis dz placere tanto eius oppositum dz ei magis displicere. Sũmum autez bonum a quo separaꝯ homo ꝑ pecñ mortale magis dz placere q̃z oia alia bona.⁊ ideo maior dz esse displicentia de quocũq; mortali pecõ q̃z de quocũq; alio malo.maior tamẽ dz esse de vno pecõ q̃z de alio.2° modo dolor est quedã passio sensualitatis cãta ex displicentia pecꝯ ⁊ hunc dolorem non oportet esse maximũ.nec maiorem multis doloribus causatis ex amissione aliquaꝝ rerum tpalium nõ multum magnarum.q; vires inferiores magis mouẽtur de lege cõmuni ex appẽhensione suoꝝ obiectoꝝ q̃z ex redundantia virium superioꝝ.vñ talis dolõ non semp est in potestate hominis.⁊ iõ non requiritur ad contritionis necessitatem.sed ad eius pfectõem. Ad p^m ad partem aliam dõ q̃ nunq̃z ẽ cor ꝓtritum de lege cõmuni nisi magnitudo motus deliberatiue voluntatis rñdeat magnitudini adhesionis que fuit in pecõ. Ad 2^m dõ q̃ illa regula vt ibi dr̃ in glo.instantiam habet in aliquibus casib?. vñ non credo q̃ sit vlr vera nisi qñ natiuitas rei ⁊ dissolutio equalr̃ subsunt ptãti illarum causaꝝ.non sic autez est in ꝓposito.q; liberũ arbitrium ꝑ se sufficit ad efficiendũ sed nõ ad ꝑficiendũ.imo necessariuz est adiutoriũ hr̃e dei. Ex dictis patet solutio ad sextam qõnez.

ſ **Eptimo queritur** vtrum cõtritio sit causa efficiens remissionis peccati. Et videtur q̃ fic.in habẽtib? se per ordinem.qui põt efficere maius potest efficere minus.sed remissio peccati ẽ actus penitentie formatus se habens ꝓ ordinem.⁊ ẽ actus formatus nobilior q̃z peccati remissio. quia destructio mali est ꝓpter positionẽ boni.ergo q̃ potest facere actum penitendi formatum põt facer̃e remissionez peccati.sed voluntas charitate formata põt elicere actum penitendi qui est contritio. ergo mediante actu illo efficit remissionẽ pecꝯ. Itez in peccatore nõ eristẽte in actu peccati. peccatum nõ est aliud q̃z carentia satisfactionis seu recõciliationis debite ꝓ actu peccati.sed voluntas per actum contritiõis est causa efficiens remissiõis illi? carentie.quia per contritionẽ est causa efficiẽs satisfactionis debite.⁊ factio satisfactionis est õstructio carẽtie eius.q̃ voluntas ꝑ actum ꝓtritionis ẽ causa efficiens remissionis peccati. Contra gl.super illud math.9. Dimittuntur tibi peccata dicit q̃ solus deus peccata dimittere nouit.sed cõtritõ nõ est deus sed creatura.q̃ peccatũ effectiue non remittit. Itẽ remittere peccatũ quantũ ad offensaz nõ tantũ est remouere a peccatore deformitatem ꝓpter quam deo displicebat.sed eriã ipaz dei displicentiaz remouere.quia aia que ante peccati remissionẽ deo displiebat.post eius remissionẽ deo nõ displicet.sed nulla creatura põt esse causa efficiens remotiõis diuine displicẽtie.sicut nulla creatura põt esse cã efficiẽs diuine placẽtie seu acceptatõnis.q; placẽtia diuina ẽ actus volũtatis dei qui est realr̃ idẽ quod ipe.q̃ cũ ꝓtritio sit creatura nõ põt eẽ cã efficiẽs remissionis pecꝯ. ℜ Rñdeo q̃ ꝓtritio põt accipi vel put est pars sacr̃i pnie.vel put ẽ act? penitẽtie q̃ ẽ ẏtus.quomodo aũt ꝓtritio inq̃ztũ ẽ pars sacr̃i pnie se habeat ad remissionẽ pecꝯ iferius õclarabit̃ cũ q̃retur õ ptãte ⁊ vsu clauiũ. Si aũt accipiatur inq̃ztũ ẽ actus pnie q̃ ẽ virtus.sic dico q̃ aia ꝓtritionẽ non ẽ cã efficiẽs remissiõis mortalis pecꝯ. mortalia.n.pecã remitti nõ põt nisi ꝑ gratie gratuz faciẽtis infusionẽ.⁊ iõ nulla res põt esse cã efficiẽs remissionis q̃ non põt esse cã efficiẽs infusiõis gr̃e gratum faciẽtis.aia aũt ꝑ ꝓtritionẽ nõ põt esse cã efficiẽs infusiõis gr̃e gratum faciẽtis.q; infusio gr̃e ẽ per creationẽ.⁊ anima creare non põt.motus etiã ꝓtritionis ꝑsupponit ordine nature infusionez gratie.anima ergo ꝑ contritionẽ non potest eẽ causa efficiẽs remissionis pecꝯ mortal̃.sed sicut solus deus est cã efficiẽs infusionis gratie.ita ipe solus deus ẽ cã efficiẽs remissionis mortalis pecꝯ.anima tñ ꝑ ꝓtritionẽ meretur de condigno mortalis peccati remissionẽ si aliquis motus cõtritionis eam ordine nature p̃cedit. vt multi pbabiliter dicunt. si autez nullus pnie motus formatus ordine nature p̃cedit remissionẽ mortalis peccati.tñ anima ꝑ motuz attritionis de ꝓgruo meretur remissionem mortalis peccati. Aliter aũt vt volũt aliqui dõ est õ remissiõe peccati venialis ꝑ ꝓtritionẽ q̃z dictũ est õ r̃missione mortalis.anima.n. ꝑ contritionez est sub õo causa efficiẽs remissionis venialis peccati.qõ dupliciter declarãt.sicut.n.mortale peccatũ remittitur q̃ztũ ad offensam ꝑ gratie ifusionẽ.ita peccatuz veniale remittitur ꝑ ꝓtritiõis motũ.q̃z si esset possibile q̃ aia esset cã efficiẽs infusionis gratie ipa mediãte infusiõe gr̃e posset eẽ cã efficiens remissionis mortalis pecꝯ.cũ q̃ aia charitate formata sit cã efficiẽs motus ꝓtritiõis.q; ipm elicit. vñ q̃ aia charí-

mortalia illius dicti ostendi ꝑ eas dem causas ꝑ quas mortalia Cet.

tate formata mediãte metu ꝓtritionis sit causa efficiens remissionis venialis pcci. ℙretereа i peccatore ñ exĩte in actu venialis pcci. pccm̃ veniale nihil aliud est ꝙz carẽtia satisfactionis debite ꝑ actu venialis pcci incẽptũ pccm̃ veniale ẽ aliꝙ dispositio ad diuinã offensaz seu obliquatio a diuia amicitia. destructio aũt carẽtie debite satisfactionis est satisfactiõis positio. vel est ꝑ satisfactiõis positionem. illa aũt satisfactio est motus ꝓtritionis. vel ꝑ ipm̃ motũ cãta. cũ ꝙ aia charitate formata sit motꝰ ꝓtritiõis efficiẽs cã. vt supius dcm̃ est vr̃ ꝙ mediãte motu ꝓtritiõis effectiue destruat veniale pccm̃. sed qr̃ ℔ nõ põt facere nisi i vtute hitus charitatis cuius solus deus est efficiẽs cã. iõ aia charitate formata pccm̃ veniale effectiue nõ remittit nisi i spãli vtute dei. ita ꝙ deus est illius remissiõis ꝓncipalior̃ & nihilominus imediatior̃ efficiẽs cã. Alijs aũt vr̃ dõ ꝙ ꝙ̃nis aia charitate formata mereaꝝ ꝑ ꝓtritionẽ remissionẽ venialis pcci. tñ illius remissiõis nõ dz̃ dici efficiẽs cã saltẽ loquẽdo de cã ꝑ se. qr̃ motus ꝓtritiõis nõ est cã efficiẽs remissiõis venialis pcci ꝑ ℔ solũ ꝙ ꝓtritio imediate elicit̃ a voluntate charitate formata. sed etiam & ꝓncipalius ꝑ ℔ ꝙ illa contritio est ipius dei imediatus effectus. ad ꝑm dõ ꝙ ꝙ̃nis aia charitate formata possit esse efficiẽs cã illius actꝰ q formatus est. nõ tñ põt esse cã efficiẽs charitatis ꝑ quam formaꝝ. actus aũt ille rõne essẽtie actus nõ est nobilior̃ remissiõne pcci. ſz ẽ ꝙdã congrua dispositio ad eã. sed rõne charitatis qua formaꝝ dr̃ ea nobilior̃. Ad 2m dõ ꝙ aia ꝑ ꝓtritionem nõ est cã efficiẽs satisfactiõis seu recõciliatiõis debite ꝑ mortali pccõ incẽptũ mortale pccm̃ est offensa ℨ deum. sed sic solus deꝰ est illius satisfactõis seu recõciliatiõis efficiẽs cã ꝑ gr̃e infusionem. Ad 2m arm ad scõam ptem põt dici ꝙ remouere diuinam displicẽtiã nõ est remouere aliquẽ actum diuie volũtatis. sed remouere defectũ aie pp quem deo displicebat quo dfectu remoto aia que añ displicebat deo sibi nõ displicet non ꝑ aliquã mutationẽ fcãm i diuina voluntate sed ꝑ mutationez fcãm ex parte anime.

o **Ctauo queritur** vtruz possit esse nimis magnus dolor in ꝓtritiõe. Et vr̃ ꝙ nõ. qr̃ dolor ꝓtritiõis ex charitatiuo dei amore pcedit. sed aia non põt deũ nimis charitatiue diligeꝝ. ꝯ nec ꝑt de eiꝰ offensa nimis dolere. Itẽ dõ pnia di. z. ℙax post pncipiũ. dr̃ dõ pẽitẽte ꝙ sẽp doleat. & nõ sit satis ꝙ doleat. ℨ aplꝰ ad ro. 12°. dic̃ ꝙ exhibeatis corꝑ vr̃a hostiã viuẽtẽ. ſz tãtus possit esse ꝓtritiõis dolor ꝙ infficeret penitẽtẽ. ꝯ talꝰ dolor nimis esset & irrõnabilis videreꝝ. ℝñdeo ꝙ i actu penitẽdi dupler ẽ dolor vnꝰ essentialꝰ pnie. & ℔ est in volũtate rõnali. Est. n. ꝙdã volũtatis displicẽtia ꝙ̃ sibi displicet pccm̃ incẽptũ est trãsgressio legis diuie. & qr̃ hec displicẽtia directe causaꝝ ex charitatiua dei dilectiõe ꝙ̃ nimis intendi nõ põt. iõ hec displicẽtia nõ põt eẽ nimis magna. Est aliꝰ dolor non essentialis pnie. & ℔ dupler. vnus in corꝑe quo homo corꝑ suũ affligit ꝑ pccis suis. & ℔ dolor bene posz̃ esse nimis magnꝰ. qr̃ cuz tali tpaméto dz̃ homo affligere corꝑ suũ vt non iterrimat subiecti nam. Uñ aplus ad ro. 12°. ℝõnabile obsequiũ vr̃m. Est alius dolor iterior̃ qẽ passio appetitus sensitiui. & hic dupleꝝ. qñqz .n. cãtur talis dolor ex ꝓsideratione amissionis cuiusdã honestatis seu glie accñtalis ꝑ pccm̃. sicut ẽ dolor qñz i mulieribꝰ ex ℔ ꝙ amiserũt sui corꝑis integritatẽ. & talis dolor posset ẽr eẽ nimis magnꝰ. qñqz cãtur directe ꝑ quandã redñdãtiã ex displicẽtia volũtatis ꝙ̃ sibi displicet pccm̃ incẽptũ ẽ diuie legis trãsgressio Sicut adhuc dicũt qdã ꝙ dolor posz̃ eẽ nimis magnus. qr̃ pnia vtus moral' est & actꝰ vtutis moralis corrũpi põt ꝑ supabũdãtiã & ad effectũ. Alijs vr̃ ꝙ ℔ dolor nõ posset eẽ nimis magnꝰ. qr̃ si nõ posz̃ esse excessus in cã. nõ põt esse excessus i effectu. huiꝰ aũt doloris cã est supradcã displicẽtia pcci ℨ qua ꝓcessũ est ꝙ nõ põt esse nimis magna. vñ si penitẽs ex vehemẽtissimo ℨi amore. tã vehemẽter doleret ℨ suo pccõ. ꝙ ex hoc cãretur i appetitu sensitiuo tã vehemẽs dolor ꝙ corrũperet armoniã corꝑis neccaz ad vitã nõ esset excessus in genere moris. nec ꝓfectiõi pnie derogãs. sed ꝓcordãs nisi forte hois voluntas directe & ex itentiõe ferreꝝ ad ꝓcurrãdũ talẽ passionem ad ℔ vt ipse moreꝝ. & sic credo ꝙ itelligũt illi ꝙ dicũt ꝙ in dolore. ꝙ est in appetitu sensitiuo põt eẽ excessus. Ar' ad ptem pmã ꝓcedũt ℨ dolore in volũtate rõnali ꝙ est displicẽtia volũtatis. qua sibi displicet pccm̃ incẽptũ est transgressio legis diuine.

Arm ad partem scõam ꝓcedit ℨ dolore ꝙ est afflictio corꝑis. vel ℨ illo ꝙ ẽ passio appetitꝰ sensitiui.

n **Ono** querendũ esset vtrũ idẽ motus cõtritiõis in numero possit itẽdi & remitti. Sed qr̃ huiꝰ qõnis solo erꝑsse haberi põt ex ꝙbusdã dcis li°. 2. di. 35. in illa qõne vtrũ i eodem actu volũtatis fm̃ numeꝝ possit esse intensio & remissio. iõ hic de pertractatione huius ꝙ̃stionis supersedeo.

Articulus secũdus.

c **Onsequenter** queriꝝ ℨ 2°. ꝓncipali. Et circa ℔ ꝙ̃runꝝ nouẽ. ℙ° vtꝝ hoies ℨ necẽsitate teneaꝝ ꝓfiteri pccã sua sacerdoti. 2° vtrũ ad ℔ teneanꝝ ex iure diuio. 3° vtruz teneanꝝ ad ℔ ex iure nãe. 4° vtrũ ad hoc oẽs teneãtur. 5° vtrũ sacerdote abñte teneaꝝ penitẽs ei ꝓfiteri ꝑ scriptũ. 6° vtrũ ꝓfitẽs alicui sacerdoti omia pccã sua ℨ qbꝰ est memor̃. si diu post acceptã absolutionẽ recordeꝝ alicuiꝰ mortalis pcci qℨ añ suã ꝓfessionẽ ꝓmiserat teneaꝝ tẽtiõe neccitis illud pccm̃ ꝓfiteri illi eidẽ sacerdoti. 7° vtrũ possit dispẽsari cuz aliquo vt nõ teneaꝝ ꝓfiteri. 8° vtrum confessione legitime facta ꝓpr̃io sacerdoti respectu corũdẽ peccatoꝝ in numero neccium sit iterari. 9° vtrum ꝓpr̃ius sacerdos possit de iure punire illũ ꝙ nõ ꝓfiteꝝ semel in anno.

p **Rimo oñdo** ꝙ nullus de necessitate tenetur ꝓfiteri peccata sua sacerdoti. Nullus. n. teneꝝ manifeste in honesta corꝑis sui. ergo multo minus manifestaꝝ teneꝝ ihonesta aie sue. Itẽ dõ pnia. di. p° ꝑ pe ꝓncipium. Et recitat magister in lr̃a. c. 3°. lachrymẽ lauant dctum quod voce pudor̃ est confiteri ꝯ ꝓfessio nõ est necessaria ad remissionẽ pcci. & si sic rõnabile esset ꝙ hoies tenerenꝝ confiteri. Item si esset necessarium hoies confiteri sacerdoti ℔ nõ videreꝝ esse nisi ad taxandum emendam pcci. sed

homo sufficiēter pōt tarare emēdam p̄ro pcō suo vel aliquis discretus nō sacerdos. g̃ vr̃ q̄ nō est necessariū hoies p̄fiteri sacerdoti. Cōtra boetius li. p̄°. de p̄ol. non multū longe aī mediū. Si opa medicātis expectas oportet vt vulnus ōtegas. Item ꝫ iustitiaꝫ est q̄ reus fit̃ iudex in cā sua. g̃ oportet q̄ pcōr cū sit reus habeat aliū hoiez iudicē. sz iudex nō dz iudicare ō ignotis. g̃ neciū est q̄ pcōr manifestet iudici suā cām. Rñdeo q̄ oēs ō necessitate tenent p̄fiteri pcā sua sacerdoti. qr xp̄s h̄ p̄cepit implicite i figura cū dixit leproso mundato. Vade oñde te sacerdotib⁹. math. 8. ⁊ ēt sine figura. in h̄ q̄ nō tiñ ptātē iudicādi in foro exteriori ōdit discipulis accpiēidā ab alijs mediāte petro cui eam p̄misit aī passionē. cū sibi dixit illud qō scriptū ē. math. 16°. Tibi dabo claues rē. ⁊ ōdit post resurrectionē cū dixit ei. Pasce rē. Jo. 21. sed ēt ōdit ptātē iudicādi in foro p̄sciētie nō tiñ aplis quor sunt ep̄i successores sed ēt alijs discipul' quor sunt successores inferiores sacerdotes ⁊ illā ptātē oībus imediate dedit p̄sēip̄m cum post resurrectionem dixit eis. Accipite spiñ scm̃. quor remiseritis pcā remittunt eis. ⁊ quor retinueritis retēta sunt. Jo. 20. q̄bus āt daf ptās iudicādi ō aliqua cā implicite daf eis potestas cognoscēdi ō illa. nullus. n pōt esse bonus ō his que ignorat. sacerdos aūt cognoscere non pōt sufficienf forte facta p̄scientie pcōris nisi pcōr ei p̄scientiam suā p̄ p̄fessionē apiat. Sed forte dices q̄ ex dcis non sequif q̄ pcōr teneaf de necēte p̄fiteri sacerdoti. sed q̄ si p̄fetf sacerdos pōt ip̄m iudicare ō p̄fessis. sed hec cuasio friuola est. nullus. n. est iudex meus p̄ quo non tenear facere nisi quantū volo. cū g̃ xp̄us sacerdotes p̄stituerit iudices alior in foro p̄scientie tenenf pcōres ō necessitate salutis p̄fiteri pcā sua sacerdoti. ⁊ iō bene dic̄ sap̄. puer. 28°. c. q̄ q̄ abscondit scelera sua nō diriget. Auctoritas etiam aplica h̄ p̄ceptū p̄mulgauit. Uñ Ja. i canonica sua post q̄z dixit. infirmaf qs er vobis inducat p̄sbyteros ecclie rē. ⁊ cito post subiungit cōfitemini alterutrum pcā vr̃a ⁊ orate p̄ inuicē vt saluemini. in quo pz q̄ intellexit p̄fessionē esse faciēdam sacerdotib⁹ ⁊ eam esse necessariā ad salutem. ⁊ per hoc q̄ō dixit vt saluemini q̄ō nō tiñ referēdū ē ad h̄ q̄ō dixit. orate p̄ inuicē. sed ēt ad h̄ q̄ō dixit p̄fitemini. quomō aūt orare sit necessariuz ad salutē pōt videri er his q̄ dcā sunt supius de or̄one. di. 15ª. Preceptū ēt ō p̄fitendo sacerdoti. ecclia circunstātiauit q̄ztū ad illū cui p̄fitendū est. ⁊ q̄ztū ad tp̄us p̄fitēdi. ⁊ q̄ztū ad moduz. cf̃ ō peni. ⁊ remis. Dis vtriusq̄ sexus vbi sic dicitur. Omnis vtriusque sexus fidelis post q̄z ad annos discretionis peruenit omnia sua pcā saltē semel in āno fidelr̃ p̄fiteaf p̄pr̄io suo sacerdoti. ⁊ iniunctā sibi pn̄iam p̄ virib⁹ studeat adimplere. er p̄dictis patet p̄ p̄tritionē mortale pccm̃ nō remitti sine p̄fessione in re vel in ꝓposito explicite vel ip̄licite. ⁊ sic dz itelligi illud q̄ō dr̃ ō penitē. di. j. c. Di cui. §. er his. nullus aī p̄fessionē oris ⁊ satisfactionē opis pcī abolet culpam. Ad p̄m in op p̄m dō q̄ inhonesta corporis expedit q̄nq̄z manifestare medico ad curationē ⁊ hac intētiōe manifestāda sunt etiā inhonesta anime sacerdoti tanq̄z medico anime. Ad 2m dō q̄ fm q̄ō dicit magister in lra huius di. c. vlti. illud vbum ad publicā pn̄iaz referendum est. ibi. n. vtutes lachrymaꝫ ⁊ confessio nis ostendens significare volunt q̄ lachryme occulte ⁊ secreta confessio. sicut que fit soli sacerdoti lauant delictū quod pudor est publice confiteri. ⁊ q̄ō post hoc dicit se lachrymas petri legisse nō confessionem vel satisfactionem. p̄ hoc non excludit illa multa. n. facta sunt que scripta non sunt. vel forte nōdum facta erat institutio p̄fessionis que modo ē

Ad 3m dō q̄ ille q̄ nimis est familiaris vni parti iudex esse non dz in illa causa. extra ō officio ⁊ potestate iudi. deleg. Insinuante. qr sicut dicit gl., ibidē familiaritatis affectio veritatem impedire solet. homo aūt nimis est familiaris carni sue. ⁊ ideo n̄ est rōnabile q̄ sit iudex in illa causa in qua agenduz est ō punitiōe carnis sue c̄ꝫ illa punitō sit ad ani me curationē. Preterea p̄fessio non solū ordinaf ad taxationē emēde imo ad aliquam relaxationez pene virtute clauium ⁊ ad susceptionem gr̃e. ⁊ qr nullus hz claues in foro pnie nisi sacerdos. ideo nō est necessarium cōfiteri non sacerdoti. etiam cum haberi non pōt sacerdos. vnde illud verbum magistri in lra. c. f°. Si defuerit sacerdos proximo vl socio faciēda est confessio. exponendum est de congruitate non de necessitate. Ex dictis in corpore questionis patet solutio expresse adq̄stionē secūdā.

Tertio queritur vtrum homines teneantur confiteri peccata sua sacerdoti ex iure nature. Et videf q̄ sic. glo. sup illud gen̄. 3°. Adam vbi es. dic q̄ verba sunt increpantis ⁊ ad confessionē monētis vel cogētis fm aliā lraz nō ignorantis. g̃ in lege nature tenebantur homines ad confessionem. quod non esset verum si non esset de iure naturali. Item vt habetur decretor di. j. circa principium. Jus naturale est quod in lege ⁊ euangelio continetur: sed ex lege diuina tenetur homines peccata sua confiteri sacerdoti. vt declaratum est in questione p̄cedēti. dicitur etiam leuit. 16. q̄ sacerdos debeat confiteri omnes iniquitates filior israel. quod non poterat facē nisi eas sciret. nec scire poterat nisi p̄ eorum confessionē. ergo ad confitēduz peccata sacerdoti tenētur homines de iure nature. Item confessio non tantum est pars sacramēti. sz actus virtutis. actus aūt virtutum moralium sunt ō iur̃ nature. g̃ confiteri peccata sacerdoti ē ō iure nature.

Contra hu° p°li°. ō sacra. parte nona. capi. fo. dicit q̄ sacramētum ē ex institutione significans. sed quod ē ex institutione. non est ō iure nature. ergo sacramētum non ē de iure nature. Dz confessio est pars sacramēti pn̄ie. g̃ non ē ō iur̃ nature. Rñdeo dupler ē confessio. s. mētalis q̄ fit soli dō. ⁊ hec ē de iure nature. quedam vocalis que fit sacerdoti. ⁊ hec non ē de iure nature. quia nihil est ō iure nature nisi illa prima p̄ncipia agibilium quorum veritas vltro offert se naturali cognitioni p̄atici intellectus. vel ea que ex eis per modum conclusionum immediate vel mediate sequuntur. ⁊ quia ex illis p̄ncipijs sequitur per modum conclusionis. q̄ homo deo laudis confessionē exhibeat tam corde q̄z ore. ⁊ confessionē peccatorum mentalem per eorum recognitionem ⁊ detestationem in corde. ideo tales confessiones sunt de iure nature. sed cōfiteri peccata sacerdoti nō est de p̄mis p̄ncipijs agibilium. quorum veritas vltro se offert naturali cognitioni. nec sequit ex p̄mis p̄ncipijs

iuris nālis per modum conclusionis. nec immediate nec mediate. ꝛ iō cōcedendū ē talē confessionē nō esse de iur nāe. Ad p^m i opp^m dō ꝙ illa glo. loqt de ꝓfessione facienda deo. Ad 2^m dō ꝙ lex diuina nō tm̄ ꝓtinet legē nāe. ſz supaddit. vt supi⁹ hitū ē li°. z^a. di. 37^a. q. 1^a. ꝛ iō nō sequit̄ ꝙ si aliqd sit de lege diuina ꝙ sit de lege nāe. Nō etiā dicebat in ar° de ꝓfessione q̄ fiebat in lege veteri. sciendū ꝙ illa erat nālis ꝛ indistincta. ad quā tenebantur aliquo mō. ſ. p̄ ōtermiatōez sacrificioꝝ. Un̄ illa cōfessio pccōꝝ filioꝝ israel quam faciebat sacerdos erat in nāli tm̄. Ad z^m dō ꝙ ꝛ si talis cōfessio nō sit de iure nāe absolute. tm̄ est de iure nāe ex suppositione diuini p̄cepti ꝛ ecclīastici. nāle. n. iudicium rōis dictat debere fieri illud quod deus p̄cipit.

q Harto querit vtꝝ oēs teneāt cōfiteri pccā sua sacēdoti. Et vi ꝙ nō. Illi nō tenent̄ ꝓfiteri q nō tenent̄ penitere. ſz hītes sola pccā venialia nō tenent̄ penitere in hac vita. qz vt supi⁹ hitū est remitti p̄nt post hāc vitā. g̃ illi qui nō hīt nisi pccā venialia nō tenent̄ ꝓfiteri. Itē hītes pccā mortalia nō tenent̄ ꝓfiteri de venialibus. Sz carentes peccato mortali nō tenēt ad ꝓfessionē alicui⁹ qō nō tenētur ꝓfiteri si hr̄ent pccm̄ mortale. al' pccm̄ mortale ꝓditionē pccōis faceret meliorē. g̃ illi q nō hīt nisi pccā venialia nō tenēt ꝓfiteri. Itez ex de electōne. Innotuit. nō hz imperiū par ip̄arē. g̃ ad p̄ceptū de ꝓfitendo cū fuerit fcm̄ p papā nō tenent ei⁹ successores. Itez nemo tenet ad impossibile. ſz multi sunt q nō p̄nt loq. g̃ multi sunt q nō tenent ad ꝓfessionē. Itez nemo tenet ꝓfiteri duobus. g̃ cū sacerdos nō intelligit linguā pccōis nō tenet pccōr sibi ꝓfiteri p interp̄retē. qz tūc ꝓfiteret duob⁹. Itē illa decretalis. Dis vtriusq; seruus. nō obligat ad confessionē nisi fideles ānos discretiōis hītes. ſz multi sūt q añ ānos illos peccāt. g̃ i fideles ꝛ plures alij pccōres nō tenēt ad ꝓfessionē. Itez nullus dz mētiri in ꝓfessiōe. ſz possibile ē ꝙ aliqs veniens ad sacerdotē cui nō est ꝓfessus ān illo nullū penit⁹ hēat pccm̄. g̃ ān illo sibi ꝓfiteri nō tenet. alias oporteret eū mētiri in cōfessione. Cōtra vt hitū est supi⁹. cōfiteri sacerdoti est p̄ceptū dei. ſz ad p̄ceptum dei oēs tenent Itez ꝓfiteri sacerdoti p̄ceptū est aplice sedis ſz sicut dī decretoꝝ di. 19. Sic oēs aplice sedis sanctiones accipiēde sunt tanq̄ ip̄i⁹ diuina voce ℙetri firmate. g̃ idez vt p̄us. Rñdeo ꝙ regulariter oēs tam fideles q̄ infideles tenentur ad faciendū ꝓfessionez sacerdoti rp̄iano inq̄ntuz istud p̄ceptū est p̄ceptū dei q plenitudinē ptātis hēt vl̄ sup oēs. ꝛ p̄ceptū vl̄ dedit. si aūt nō esset p̄ceptuz nisi ab eccl̄ia ad eius obseruationē nō tenerēt illi q sacr̄m baptismi nūq̄ suscepērūt. qz vt supi⁹ oēsuz est. di. 7^a. p^a. q. ar. 2. Uicario rp̄i nō fuit ꝓcessa directe ptās sup illos qui sacr̄m baptismi nō suscepe runt qō est ianua qua intrat in ecclīaz militantē. ꝛ qa diuinū p̄ceptū cū sit rōnabilissimū ñ obligat ad aliqd irrationabile. iō ad obseruationē hui⁹ p̄cepti nō tenētur hoies qñ hīt de nō cōfitendo rōnabilez cām ꝛ legitimā excusationē. sicut sunt illi q nō hīt copiā sacerdotis. nō. n. dō vt quidā dicūt ꝙ tales de necitate teneant laicis cōfiteri. cū nō sit p̄ceptū ꝓfiteri nisi sacerdoti. Ad p^m in opp^m dō ꝙ q̄uis

hō non teneat penitere de venialibus eo ꝙ fil' stat̄ p̄nt cū gra ꝛ post hāc vitā remitti. q̄ pp nō sepant. nec a regno eccl̄ie militātis nec triūphantis. ꝛ iō o p se nō indigent de necitate officio clauiū quo apiatur regnū. tm̄ per accūs hō tenet de illis penitere ꝛ ꝓfiteri sicut declaratū ē supi⁹ di. p̄cedēti. in illa qōe Utrū necessaria sit pnia de venialibus vbi dcm̄ ē eo ꝙ pp obseruationē statuti ecclīastici hō tenetur venialia ꝓfiteri si nullū hz mortale ad cōfitenduz. aliq dicunt ꝙ tal' tm̄ tenet ad dicendū sacerdoti aliquod pccm̄ in spāli. ſz tm̄ ad dicendū ꝙ non credit se hīe nisi venialia tm̄. Ad 2^m dō ꝙ quānis hīs mortale pccm̄ nō teneat de necitate venialia ꝓfiteri. ex hoc nō sequit̄ ꝙ p pccm̄ mortale sua cōditō efficiatur melior. qz multo peius ē hīe mortale ꝛ ñ teneri venialia ꝓfiteri q̄ꝫ teneri cōfiteri venialia ꝛ nō hīe mortale. Ad z^m dō ꝙ q̄uis vn⁹ papa non hēat iperiuz in successorez. tm̄ deus hēt imperiū sup eos q implicite p̄cepit ꝓfessionē eē faciendā sacerdoti vt visuz est. Et rōe h⁹. papa tenet ad obſuationē h⁹ p̄cepti de necitate ad obſuandū aūt ip̄z ſz circūstantiationē ordiatā a ꝓcilio gnāli tenet de cōgruitate. 25^a. q. p^a. Cōfidim⁹. ꝛ infra. e. q. Justitie. vbi dī sic. Justitie ac rōis ordo studet vt qz successorib⁹ desiderat mādata sua seruari p̄cessoris sui p cul dubio volūtatē ꝛ statuta custodiat. Ad 4^m dicendū ꝙ ille q nō p̄ōt loq dz ꝓfiteri signo vel nutu eo mō quo p̄ōt. 26. q. 6^a. Qui recedūt. Illi aūt q loq p̄ōt ꝛ hz sacerdote p̄nte nō sufficit ꝓfessio p scriptura fcāz. qz q̄ꝫ sit ad mānifestandū pccm̄. tm̄ qz ē pſ sacri regrit̄ determiat⁹ mānifestādi mōus. ſ. p actū quo p̄cipue mānifestari ꝓsueuit hois cōscia. ꝛ hic est act⁹ loq̄ndi. vñ mgr̄ ī 3ra. c°. 4°. dic ꝙ dns docuit corpali p̄nti a pccā ꝓsitēdā. nō p scriptū mānifestāda nec ēt p nūciū ſm mgr̄z ibidē. vt q p se peccauit p se erubescat. Ad 5^m dō ꝙ i illo cāu iterp̄s ꝛ sacerdos p vna psona ꝓputāt. tm̄ vi aliq⁹ ꝙ pccōr i illo cāu ꝓfiteri nō tenet nisi iq̄ntū possz sacerdoti oīdere p signa. ꝓfiteri. n. p iterp̄tē nullo iure nec positio nec diuio ē ꝓstitutū. ꝛ cū ꝓfiteri sit multū difficile ñ videt tutū pls artare ꝓfessionē q̄ꝫ artet p ius diuinū vl' positiuū. vt. n. dī puer. penl. q vehementer emungit elicit sanguinem. Ad 6^m dicendū ꝙ decretalis secundū glo. ibidem per annos discretionis tempus intelligit quo homo est doli capar. qz tunc potest peccare. quod magis accelerat in vno q̄ꝫ in alio. quod autem in argumento tangebatur ō infidelibus solutum est. Ad vltimum dicenduz ꝙ tali sufficeret dicere se nullū cōmisisse peccatū quod sciat postquā legitime confessus est. Uel potest dici ꝙ talis non teneretur confiteri. quia carere longo tempore omni peccato tam veniali quaz mortali non potest homini conuenire nisi ex priuilegio speciali. ꝛ statuta non se extendunt nisi ad ea que eueniunt de lege communi. 19^a. q. 2^a. Due. ſ. lex. vbi dicitur. ꝙ qui lege priuata ducitur nulla ratio exigit vt a lege publica constringatur. Et simile habetur extra de regularibus. Licet.

q Unto q̄ritur vtrum sacerdote abñte teneat p̄ītēs ei ꝓfiteri p scriptū Et vi ꝙ sic

Qui obligatur ad faciendum aliquid si non potest

nō sūt confitenda venialia de necessitate ꝛ

x infideles tenent ad confessionē

totū cōplere. tū tenet facere q̄ pōt. ſz hoies obligā
tur ad ꝓfitendū pccā ſua ſacerdoti. g̃ ſi aliq̄ lī pfcē
cōplere nō pñt tenētur facere de lī qō pñt. g̃ ſi non
hñt pñtiaz ſacerdotis cui pccā ſua poſſint māifeſta
re p̄ verbū ſi pñt ſcribere tenētur ea ſibi manifeſta
re p̄ ſcriptū. Cōtra ſicut neceſſariū eſt ꝓfiteri vbo
vel nutu ſi aſſit facultas. ita neceſſariū eſt ꝓfiteri ſa
cerdoti ſi haberi pōt. ſz ſi ſacerdos hāi nō poſſit ne
ceſſariū nō ē ꝓfiteri ū ſacerdoti. dicit. n. mḡr huiuſ
di. c°. 3°. nō dico vt ꝓfitearis pccā tua cū ſeruo tuo
g̃ a ſili nō tenet ea hō māifeſtare ſacerdoti ſcripto
q̄uis nō poſſit vbo. Rñdeo q̄ ſacerdote abſente
nō tenet penitēs tētione neceſſitatis ei ꝓfiteri per
ſcriptū. qz ad hoc nō obligat hō de iure nature. ga
vt ſupius hītū eſt ꝓfiteri pccā ſua ſacerdoti nō ē p̄
ceptuz legis nature q̄uis aūt obliget hō ad hoc ſi
hz ſacerdotē pñtē ex iure diuino ⁊ poſitiuo. non tū
iuenio p̄ceptū a iure diuino vel poſitiuo vt p̄ ſcrip
tū ea teneat māifeſtare ſacerdoti cū ipz nō pōt ha
bere pñtē. ⁊ lī eſt rōnabile. ſacm̄. n. pnīe non eſt iu
dicio publico ſz ſecreto in quo iudicio ſacerdos te
net penitentē diligēter examinare pcci ⁊ pccōis
circumſtantias inquirendo vt prudent intelligat q̄
le ei debeat p̄bere ꝓſiliū ⁊ cuiuſmōi remediū ad-
hibere diuerſis experimētis vtendo ad ſananduz
egrotū extra de pe. ⁊ re. Dis vtriuſq̄ ſerus. Si āt
penitēs teneret tētiōe neceſſitatis confiteri p̄ ſcri-
ptū ſua pccā ſacerdoti abſenti imineret piculuz ne
aut eēt defect⁹ in p̄dcā examiatione aut de pccōū
penitētis reuelatione. lr̄e. n. faciliter pñt pdi. aut p
nūciū malicioſe apiri aut p̄ nūcij ignorātiā tradi il
li cui nō mittūtur q̄ eas apiret. aut ſacerdos ſi ē ma
licioſus poſſet pandere cōfeſſiōis verbū ⁊ ꝯ peni-
tentē p̄ manū ſuā probare talia ꝓbatiōe probabili
abſq̄ lī q̄ in hois iudicio poſſet deprehendi ⁊ hec
vltia rō ēt ꝓcludit q̄ ſacerdoti pñti penitēs q̄ nec v̄
bo nec nutu poſſet cōfiteri nō teneret tentiōe nccī-
tatis ꝓfiteri p̄ ſcriptū. Ūñ ſi lī faceret nō eſt nccīta-
tis ſz ſuperogatiōis. Ad ar^m i opp^m dō q̄ frēq̄nter
ꝓtingere pōt q̄ obligatus ad faciendū aliq̄d p̄ vnū
mōdū nō tenet illud facere ſi modū illū obſeruare
nō pōt. Ūñ iudex q̄uis teneat exequi iuſte qō iuſtū
eſt. inf illud deutero. 16. Juſte qō iuſtū ē ſeqūris. ñ
tū tenet exequi illud iuſtū ſi exeq̄ iuſto mō non pōt.
Silr dico q̄ q̄uis hō teneat ꝓfiteri verbo vel nu-
tu ñ. tū ō neceſſitate ꝓfiteri qñ ꝓfiteri nō poteſt ali-
quorū predictorum modorum.

Exto queriť vtr cōfitens alicui ſa
cerdoti oia pccā ſua ō
gbus eſt memor ſi diu poſt acceptā abſolu-
tionē recorderur alicui⁹ mortalis pcci qō añ ſuam
ꝓfeſſionē ꝓmiſerat teneat tentione neccitatis illud
peccñ ꝓfiteri illi eidē ſacerdoti. Ad iſtā qōnē fōte
dicerent qdā q̄ ſic. ga forte eis videret q̄ ſicut pec
catū eſt diuidere ꝓfeſſionē ſcienter ita aliquo mo-
do peccatū eſt confeſſionez diuiſaz ignorāter nolle
reunire poſt ignorātie remotōez. Preterea ea que
ptinēt ad eundē foꝝ videnť debere ptractari p̄ eū-
dē iudicē ſub quo ē iudiciū inchoatū niſi ſit legitia
cā excipiēdi ꝓtra iudicē illū. ⁊ cōmode poſſit hāi. ſz
ꝓfiteri peccñ oblitū ptinet ad eundē foꝝ in quo cō-
feſſa ſunt alia pccā. qō patet p̄ lī q̄ ſi aliq̄s impetra
uerit p̄nilegiū qō ſemel poſſit facere vni ſacerdoti
quē elegerit ſuā ꝓfeſſionē gnālez ſi poſt ſuā ꝓfeſſio-
nē fcāz recolat de aliquo qō tūc tradiderat obliuio
ni pōt de illo eidē ſacerdoti ꝓfiteri ⁊ ab eodē abſol
ui. Ūñ poſſet eis videri qō peccñ tpe ꝓfeſſiōis obli
tū ⁊ poſtea cognitū eſt ad eundē ſacerdotē referren
dū. Mihi aūt diſtinguendū vī q̄ aut tpe ꝓfeſſiōis
penitēs adhibuit debitā diligentiaz ꝓout de lege
cōi hūana pmittit fragilitas vt memoriā hēat oi-
um peccōꝝ ſuoꝝ mortaliū aut fuit ignorās ignoran
tia affectata vel craſſa ſi ſcō mō. credo q̄ recta rō
erigit vt illud idē peccñ ꝓfiteat eidē ſacerdoti ſi il-
lū cōmode pōt inuenire ⁊ nō ſit ab illo ſacerdote in
terdcā poſtea abſoluēdi ptās aut p̄dcñ peccñ ⁊ oia
alia pccā mortalia p̄ori ſacerdoti ꝓfeſſa. put pōt re
colē ꝓfiteat alteri ſacerdoti. ſi p̄mo mō. nō credo q̄
p̄ori ſacerdoti teneat tētiōe nccītatis illō peccñ cō
fiteri. tenet tū illō peccñ ꝓfiteri alij ſacerdoti q̄uis
eni de iſto fuerit abſolutus quantū ad iudicium ec
leſie triumphantis ⁊ militantis. quia ſacerdos ab
ſoluere poteſt de confeſſis ⁊ de predcō modo obli
tis. tamen quia abſolutio ō oblitis dz intelligi ſub
hac conditione. vt. ſcilicz quando reducta fuerint
ad memoriam dicant illi ſacerdoti in confeſſione
qui ab illis poteſt abſoluere tenet illud cōfiteri p̄
eius remotam oblīuionem.

Eptimo queritur vtrum poſſit diſ
ſpenſari cuz aliquo vt non
teneat confiteri. Et videtur q̄ ſic. diſpen-
ſatio ē quedā iuris interpretatio in leuiorem partez
Sed papa interpretari poteſt verba euangelij. 2ª.
q. 4ª. Preſul. ergo non obſtante q̄ confiteri ſacer
doti ſit preceptum euangelicum papa poteſt in il-
lo diſpenſare. Item tantam poteſtatez habz qui
cunq̄z papa quantā habuit beatus Petrus. ſz bea
to Petro dictum eſt. quodcūq̄z ſolueris ſup terrā.
ꝛc. Math. 16. ergo qui abſolutus eſt a precepto cō
feſſiōis per papam a deo abſolutus eſt. Item lex
non obligat añ ſui promulgationem. ſed lex de con
fitendo ſacerdoti promulgata fuit per aplos vt ſu
perius dcñ eſt. cum ergo papa poſſit diſpenſare ꝯ
canones apoſtoloꝝ. 81. di. Presbyter. videť q̄ pa-
pa poſſit diſpenſare in precepto de confitendo ſa-
cerdoti. Item ſicut p̄cepta noui teſtamenti ſunt a
deo. ita precepta veteris. ſed preceptū eſt in vete
ri teſtamento decimas ſoluere. in quo tamen pre-
cepto papa diſpenſare pōt. extra de decimis. Ex
parte tua infra. ꝛc°. ſequenti. ergo ſimiliter non ob
ſtante q̄ preceptum de confitendo ſacerdoti ſit p̄-
ceptum noui ſacramēti papa in illo diſpenſare po
teſt. Item. 13ª. di. in principio contra ius nature
poteſt diſpenſari cauſa maioris mali vitandi. ſed
omne ius nature ius diuinum eſt. quāuis non om-
ne quod eſt de iure diuino ſit de iure nature. er-
go in omni precepto diuino papa poteſt diſpenſa-
re cauſa maioris mali vitandi. Contra. papa cō
tra euangelium diſpenſare non poteſt. 25ª. q. p̄ma
Sunt quidam. ſed confiteri ſacerdoti eſt preceptū
euangelicum vt ſuperius oſtenſum eſt. ergo papa
in illo precepto diſpenſare non poteſt. Item aut
homo poteſt obſeruare illud preceptum aut non.
ſi non. diſpenſari non indiget. ſi ſic rationabile eſt
q̄ ſeruet. Sed contra rationem non eſt fidelis di-
ſpenſatio. ſed crudelis diſpenſatio ſecūdū Bern̄.
libro tertio de conſideratione. capilo. 14°. ergo pa
pa in precepto de confitendo ſacerdoti diſpenſare

nõ potest. quia vt ibi dī papa penitus ẽ dispẽsator in edificationẽ nõ in destructionem. ℜñdeo cõfiteri sacerdoti ẽ de iure diuino vt supius oñsum est. Sz obseruatiõis eius circũstãtiatio est de iure pure positiuo. Lũ ꝯ papa sit subditus iuri dino ⁊ sit supa oẽ ius pure positiuũ dispẽsare nõ põt cũ aliquo qn teneaꝫ ꝓfiteri sacerdoti. Sed q nõ teneaꝫ cõfiteri eo mõ quo determiatũ est a cõcilio gnãli. in ß papa dispensare põt. qr illa circũstãtiatio est ō iure pure positiuo. Ad pm in oppm dō q dispẽsatio ñ ẽ iuris interptatio. sz aliqua ei⁹ relaratio seu rigoris eius tẽperatio ex aliqua rõnali cã. Ad 2m dō q per illud verbũ nõ fuit pmissa ℙPetro ptãs contra ius diuinũ vel nãe. Sz sup oẽ ius pure positiuz. Et ego ꝓcedo q papa põt nouũ ius ꝓstituere ⁊ ius pure positiuũ mutare renouare ⁊ reuocaꝫ sicut sibi placet. q̃uis ß nõ deceat ipsuz facere sine rõnabili cã. qr sicut dicit. Ber. li. 3°. de ꝓsi. c°. ii°. Indecẽs ẽ pape volũtate ꝑ lege vti. Ad 3m dō q q̃uis ler nõ obliget ante sui ꝑmulgationẽ. tñ robur sumz ꝑncipaliter hz ab institutẽte. q̃uis aũt cõtra statuta aplox possit papa dispẽsare. nõ tñ ō statutũ diuinũ

Ad 4m. dō q mõ aliquo dare decimas ẽ de iure nature. in q̃ztuz. s. ꝑ deciam intelligr aliqua portio neccia ad sustentationem ministrox dei: in q̃ztũ etiã accipitur determinate pro parte decima fuit ō iure diuino q̃ztũ ad ꝑplm israel. Sed q̃ztuz ad alios hñtes possessiões tpales ẽ de iure positio exceptis his cũ qbus dispensatũ est tacite vl erpsse. pº mõ accipiẽdo decimas papa dispensare non põt quin hoies teneãtur dare decimã. qr non põt dispensaꝫ ō ius nature. 2° aũt mõ dispensare põt. qr etiã decime sunt bona ecclie quox papa est ꝑncipal dispensator. põt illis de qbus rõ exigit. vt. s. religiosis ⁊ paupibus dare decimã q̃z alias tenerẽtur soluere.

Ad 5m dō q in ß non est assentiendũ ℙGratiano. Uñ ⁊ in hoc glo. ipsum reprehẽdit ibidẽ. Ad 2m. ad ptẽ scõam q̃uis cõcedi possit gr̃a cõclusiõis. tñ nõ cogit. qr q̃uis aliquis possit obseruaꝫ ꝓceptũ tanta tñ posset esse difficultas ⁊ piculũ in obseruãdo rõne aliquorũ accidentiũ que ꝓssunt supuenire q ibi esset conueniẽs ratio dispensandi.

o ℒtano q̃ritur vtr cõfessionẽ fcãm ꝑ põ sacerdoti respectu eorũdez peccox in numero neceſſariũ sit iterare Et vr q sic. de pnia di. 6ª. c°. i°. ⁊ mgr̃ di. ꝑsenti. c°. 5°. Qui vult cõfiteri peccã vt inueniat gr̃az querat sacerdotẽ sciẽtẽ ligare ⁊ soluere. Sz q̃z ꝑpus sacerdos nescit ligare ⁊ soluere. ꝯ peccã talia sacerdoti ꝓfessa oz iterũ alij sacerdoti ꝓfiteri. Itẽ q̃z accidit q ꝓfessione fcã ꝑprius sacerdos videt aliqō peccñ de quo nõ põt penitẽtẽ soluere. sz ipm ad superiorẽ remittit. ꝯ in ß casu idẽ peccñ in numero iterũ ꝓfiteri tenet. Itẽ medicus nõ tñ oz scire infirmitatez sz ea que infirmitatẽ aggrauãt. Sz peccã ꝑterita q̃uis remissa aggrauãt seq̃ntia. ꝯ ille q r̃cidiuat i peccatũ mortale tenet itex ꝓfiteri peccã ꝑterita. Itez ꝓtingeꝫ põt q penitẽs tradat oblioni pniaz sibi iunctã añ ei⁹ erpletionẽ. cũ ꝯ teneaꝫ satisfacere de peccõ ad arbitriũ sacerdotis. ⁊ sacerdos sibi tarare pniaz iuste nõ põr. nisi sciat clpã. vr q i ß cãu teneatur hõ eadẽ peccã in nũero iterũ ꝓfiteri. Itez popa fcã in mortali peccõ nõ fit satisfactio. sz ꝓfessio ẽ ps satisfactiõis de peni. di. pª. Si cui. §. ß idẽ. ⁊ magr

pñti. di. c. 4°. ꝯ ꝓfessio fcã in mortali peccõ est de eis dẽ peccis in nũero itex facienda. Itẽ ꝓfessio diminuta nõ ipetrat gr̃am. qñ. s. peccox celat vni qō dic alij. de pnia. di. 5ª. c°. 1°. ꝯ vr q peccã sic cõfessa itex sunt de necitate ꝓfitenda. Contra mgr̃ i pñti di. c. 6°. ⁊ hz de pnia di. 1ª. mensurã. §. nõ ita. ℳõ est necesse vt q̃ semel sacerdoti cõfessi fuerim⁹ denuo cõfiteamur. Itẽ nõ ẽ necessariũ iterare medicinaz si nõ iteratur morbus. Sz idẽ peccñ in nũero iterari nõ põt. ꝯ de eisdem peccis in numero nõ est neciũm iterare ꝓfessionẽ. ℜñdeo q vẽ penitẽs ⁊ ꝓfessus ⁊ rite a ꝑpõ sacerdote absolutus vel ab eo q põt q cũq̃z sit ille er pn̄am sibi iniũctã in memoriaz retinẽs nõ tenet de necessitate eadẽ peccã in nũero iterũ ꝓfiteri. tñ sicut dicit mgr̃ in lr̃a in hac di. c. 4°. ⁊ est de pnia di. 1ª. ℳẽsurã. §. quẽ penitet. q̃zto pluribus qs ꝓfitet in spe vẽie turpitudinẽ crimis tãto facili⁹ ꝓsequet gr̃am remissiõis. nõ. n. rõnabile est vt ꝑ eadẽ cã necessariuz sit hoiez bis iudicari i eodem foro. Ad pm i oppm dō q sacerdos q nescit ligare nec soluere eo q forte ẽ idiota vel totaliter ignorãs nõ rite absoluit. ⁊ ille qui scit talẽ esse illuz sacerdotẽ ⁊ aliũ querere negligit vere penitẽs non est. Uñ post verba allegata subiungit mgr̃ in lr̃a ⁊ etiã decretũ sic. nec cũ negligens circa se extiterit negligaꝫ ab illo q eũ misericorditer monet ⁊ petit ne ãbo in foueã cadant quã stultus euitare noluit. Uñ cõcedo q tali sacerdoti scienter ꝓfessus discreto sacerdoti eadẽ peccã in numero ꝓfiteri tenetur.

Ad 2m dō q in isto cãu penitẽs idem peccñ in numero ꝓfiteri tenet supiori a quo põt absolui. Alia aũt a qbus põt absolui a ꝑpõ sacerdote. supiori iterare nõ tenet de necessitate. si oia integre dicit ꝑprio sacerdoti in isto cãu absolutio ꝑprij sacerdotis ⁊ supioris vnã cõplent sufficientẽ absolutionẽ. precedere dz tñ absolutio superioris. Ad 3m dō q sicut nõ oz medicũ corporalẽ scire oia que aggrauãt infirmitatez nisi illa que ita notabilr aggrauant q possent obsistere curatiõi. ⁊ sic nõ est neciuz ad salutem oia intimare sacerdoti in ꝓfessione q̃ peccñ aggrauãt. sz solũ illa que aggrauãt notabilr q̃ possent curatiõi obsistere. Sic aũt aggrauant peccã ꝑterita ꝑ ꝓfessa ⁊ remissa. in cãu tñ in quo notabilr ⁊ piculosa grauitas pcci exꝑmi nõ posset nisi dicendo ali qō prius ꝓfessuz ⁊ remissuz illud peccñ teneret pẽitens iterũ dicere sacerdoti. 4m ar̄m. bñ ꝓcludit.

Ad 5m dō q q̃uis ꝓfessio fcã in peccõ mortali sciẽter nõ valeat ad r̃medium nisi dispositie. tñ ad ß valet q tal nõ est ꝑcepti transgressor. cẽntiaz. n. actuũ ꝑceptorũ non semp tenemur explere ex charitate ad vitandũ demeritũ q̃uis sine charitate actus ñ mereatur ꝑmiũ. Uñ tal nõ tenet de necitate eadẽ peccã in numero iterũ ꝓfiteri sacerdoti. Alliq aũt dicũt ꝯriũ dñtes etiã q tal mortaliꝫ peccat. qr q̃ztũ in se est facit irreuerentiã sacro qō nõ vr cẽ sine sacrĩ ꝓẽptu. Sz ō er de peni. ⁊ re. Er quadã. dr de illꝰ qui veniũt ad ꝓfessionẽ ⁊ nõ penitẽt. q cox ꝓfessio est admitenda ⁊ crebris ⁊ salubribus mõitis ẽ pẽitentia indicẽda. absoluendi tñ nõ sunt. Uñ si absolutionẽ nõ recipiãt nõ cõtenit sacrm nec a ꝓfessore nec a ꝓfesso. Si aũt ꝓfitens in mortali peccõ attritꝰ est de peccõ suo. ita vt probabiliter possit presumer eẽ se dispositũ ñ peccat absolutiõez recipiẽdo. imo freq̃nter in virtute clauiũ ꝑ susceptiõez absolutõis

formatur sua attritio. Ad 6m. dō q̄ ille q̄ sciēter diuidit ꝓfessionē nō est vere penitēs. nec v̄e confitetur. ꝛ iō tal' illa eadē pcā mortalia in nūero tenetur vni sacerdoti iterum confiteri.

n Ono q̄ritur vtr̄ sacerdos ꝑpus possit de iure punire illū q̄ nō ꝓfitet sel̄ anno. Ad istā q̄nez nihil aliud rn̄deo nisi illō q̄ō dr̄ ex̄ de peni. ꝛ re. Dis vtriusq̄ sexus. vbi dr̄. ois vtriusq̄ sexus fidel' postq̄ ad annos discretōis puenerit oia sua solus pcā saltē semel in anno fideliter ꝓfiteat ꝑprio sacerdoti. ꝛ iniūctā sibi pn̄iā p viribus studeat adimplere. suscipiēs reuerēter ad minus in pasca eucharistie sacr̄m. nisi forte de ꝑpr̄j sacerdotis. ꝓsilio ob aliquā rōnabilē cām ad tēpus ab eius. pceptiōe durerit abstinenduz. aliogn viuens ab ingressu eccl̄ie arceatur ꝛ moriēs eccl̄iastica careat sepultura.

Articulus tertius.

c Onfeq̄nter q̄ritur de 3°. p̄ncipali. Et circa h̄ queruntur nouē. 1° vtr̄ penitēs teneat ꝓfiteri p prio sacerdoti. 2° vtr̄ illi q̄ ꝓfitēt alicui h̄nti ptātem epi teneant illo eodē anno ꝓfiteri suo ꝓsbytero parochiali. 3°. querit vtr̄ ꝓfessi nō sacē doti quē parochial' sacerdos possiit loco eius credens eū sacerdotē esse teneant illa eadē pcā iterū ꝓfiteri postq̄ ꝓstiterit illū cui cōfessi fuerit sacerdotez nō esse. 4° vtr̄ hō teneat ꝓfiteri oia pcā mortalia tam secreta q̄ publica. 5° vtr̄ teneat ꝓfiteri oēs pcī circūstantias. 6° vtr̄ pcōr stati teneatur ꝓfiteri hīta opportunitate sacerdotis. 7° q̄rit vtr̄ mulier teneat ꝓfiteri suo ꝓsbytero parochiali pceñ q̄ō cū eo cōmisit. 8° vtr̄ ꝓfessio sacr̄alis possit fieri pluribus sacerdotib⁹ simul. 9°. vtr̄ ille. 16 cōditiones q̄ a magr̄is assignant regrant ad ꝓfessionē q̄ his versib⁹ cōtente sunt. Sit simpler hūilis ꝓfessio pura fidelis. Atq̄ freq̄ns. nuda. discreta. libēs. verecūdia. Integra. secreta. lachrymabilis accelerata. Fortis ꝛ accusans ꝛ sit parer̄ parata.

p Rimo queritur vtr̄ penitēs teneatur ꝓfiteri p prio sacerdoti. Et v̄ q̄ñ. magr̄ di. pn̄ti. c°. ſ. Qui oio ꝓfitet sacerdoti meliori q̄ō pōt cōfiteat q̄ñ penitēs pōt inuenire meliorē sacerdotez q̄ō sit suus ꝑprius nō tenet suo ꝑprio sacerdoti ꝓfiteri.

Itē Ber. ō p̄cepto ꝛ dispōne. c. 4°. Iniquū ꝑcul dubio' foret si statuta prio sola charitate ꝛ charitatē teneret̄. ſz si penitēs nō posset ꝓfiteri cuicūq̄ sacerdoti cui ꝓfitendo vtili⁹ p̄onideret aie sue. p̄ceptū de ꝓfitendo ꝑprio sacerdoti q̄ō prio charitate institutū est teneret̄ ꝛ charitatē q̄ō irrationabile esset.

Itē sacerdos ꝑpr̄⁹ ē aliq̄ indiscret⁹ nimis. aliq̄ sollicitās ad malū cōfitentē. q̄ saltē in isto cāu nō tenet penitēs ꝓfiteri ꝑprio sacerdoti. Itē rōe delicti dz hō iudicari ab illo in c⁹ iurisdictiōe deliquit ex̄ de foro cōpe. ℣ Postulasti. ꝛ 3ª. q. 6ª. c. vlt. vbi dr̄ Ibi cā agat vbi crim̄ ꝓmittit. q̄ ō pcō q̄ō qs ꝓmittit i aliena parochia ñ tenet ꝓfiteri ꝑpo sacerdoti.

Itē epi abbates erēpti nō h̄nt ꝑprios sacerdotes q̄ tales nō tenēt ꝓfiteri ꝑprio sacerdoti. Itē q̄libz sacerdos ptātez clauiū imediate hz a xp̄o. cū xp̄us dixit discipl̄is illud v̄bū. Jo. 20. Accipite spm̄ scm̄ ꝛc. nō tm̄ dixit apl̄is. ſz ēt alijs discipl̄is. q̄ q̄libz sacerdos quēlibz ligare ꝛ soluere in foro pn̄ie potest. Itē in cāu extreme necessitatis q̄libz sacerdos pōt hominē absoluere. 26ª. q. 6ª. Si p̄sbyter. ꝛ c°. sequ. ꝛ ex̄ de furtis. Fures. q̄ hō nō semp tenet ꝓfiteri ꝑpo sacerdoti. Cōtra ex̄ de peni. ꝛ re. Dis vtriusq̄ sexus p̄cipitur ꝓfessio ꝑprio sacerdoti facienda. Itē cōfessio fcā coram nō suo iudice nō valet in foro cōtentioso. ex̄ de iudicijs. Alt si clerici. q̄ a silī ꝓfessio fcā illi q̄ sup ꝓfitentē nullā hz iurisdictonē nō valet i foro pn̄ie. Itē de pn̄ia. di. ſ°. Sacerdos. §. q̄ aūt. nemo alteri⁹ parochianū iudicare p̄sumat. Rn̄deo q̄ sacerdos ꝑpr̄i⁹ quadrupl̄ pōt accipi. Uno mō ꝑpus est sacerdos alicui⁹ h̄ns sup ipm̄ iurisdictionē ordiariā in foro pn̄ie mō tm̄ inferiori. ꝛ sic est ꝑprio ꝑpr̄i⁹ sacerdos ille q̄ cōiter vocat̄ ꝑsbyter parochialis. Allio mō h̄ns iurisdictionē ordiariā mō p̄ncipali. ꝛ sic epūs ē ꝑpr̄i⁹ sacerdos oiuz exñtiū i suo episcopatu vel mō p̄ncipalissio ꝛ sic papa ē sacerdos omniū xp̄ianoꝝ. 3°. mō habens iurisdictionem ō legatam ab aliquo istorum vel a legato dn̄i pape

4° modo habēs iurisdictionem ex cōmuni cōcessione vel permissione iuris. ꝛ sic sunt ꝓprij sacerdotes illi quos episcopi ꝛ abbates exempti eligūt in cōfessores talibus enim permittit ex iure cōmuni eligere sibi discretū ꝛ prouidum cōfessorē extra de peni. ꝛ re. c°. ne prio dilatione. sic enim etiā ē prius sacerdos ꝑsbyter qcunq̄ illius quē audit cōstituti in articulo necessitatis. si ꝑpr̄iū sacerdotem aliquo trium predictorū modorum non potest habere. vt patet p auctoritates ad hec allegatas i arguendo. h̄ etiā 4° modo est ꝑprius sacerdos vagabundoꝝ qcūq̄ ꝑsbyter parochial' in cui⁹ parochia voluerit confiteri. q̄ tales nusq̄ h̄nt domiciliū ꝑpr̄iū. ff. ad municipales. l. Labeo. Similiter dico de illis q̄ domicilio relicto nauigāt vel iter faciūt querētes. qūo se ꝓferāt. ff. ad municipales. l. Eius §. Si q̄s domicilio. sic ēt est ꝑpr̄i⁹ sacerdos pegrinorū ad sca loca. qcūq̄ parochial' ꝑsbyter cui voluerint cōfiteri de ꝓmissis postq̄ recesserit a iurisdictōne illi⁹ in cui⁹ ptāte h̄nt domiciliū. accipiēdo āt ꝑpr̄iū sacerdotē ꝑ sacerdote h̄ntē iurisdictōnē aliq° ꝑdcōꝝ mōꝝ nō est facienda cōfessio ꝑpo sacerdoti ad h̄ vt hō nō trāgrediat̄ p̄ceptū. ꝛ ꝓsequat̄ ꝓfessionis effectū. q̄ sicut i nālib⁹ ad aliquē effectū regrit potētia actiua in agēte. ꝛ materia debita i suscipiēte sic ad effectū ligādi ꝛ soluēdi in foro ꝓscie regrit ptās clauiū q̄ dat̄ sacerdoti i sua ordiatiōe ꝛ matia debita. i. subdit⁹ q̄ hētur ex iurisdictiōe aliquo prēdcōꝝ mōꝝ. ſz accipiēdo ꝑpr̄iū sacerdotē. p° mō vel. 2°. q̄ suis sit eis ꝓfessio reglr faciēda. in multis tm̄ casib⁹ nō oz. vt oñsuz est. Ad p^m in opp^m. dō q̄ illa auctoritas intelligi dz in cāu in quo licitū ē alicui cōfessorē eligere. Ad 2^m dō q̄ iura magis respiciūt vtilitatē cōitatis q̄ vnius psone. Et ideo q̄uis in casu esset melius alicui confessorem posse eligere prio sua voluntate quā teneri suo ordinario confiteri. tamen non etiam vtile pro cōmunitate q̄ cuilibet licitū esset cōfessorē eligere. In cāu aūt in quo expedit alicui ordinarius debet dispensare si requiratur. q̄ō si voluerit. magis facit subditus vtilitatem anime sue propter bonum obediētie confitendo prioprio sacerdoti minus bono dum tamen sit sufficiens quam confitendo alij meliori.

Ad 3^m dō q̄ i illo casu dz pōt licētiā pētēs a ꝓpō sacerdote vel ab ep̄o scopo vel papa vl̄ a legato pape vt possit alteri ꝓfiteri. etiā in tali casu talis licentia sibi denegari nō dz. q: sacerdoti ꝓpr̄io nō tenetur in h̄ cāu ꝓfiteri ō pe. di. 6. ℙlacuit. Ad 4^m dō q̄ ille auctoritates nō sūt intelligende in foro pnie sed ꝙ entioso. Ad 5^m pz solō quid dō ex dictis i qōne. Ad 6^m dō q̄ q̄ꝫis ptātez clauiū omnes discipli receperit immediate a xp̄o. tñ ptātez iurisdictionis receperūt inferiores mediantibus aplis. ⁊ alij apli mediante ℙetro vt aūt visum est in qōe non tñ requirit in confessore ptās clauiuz sed ēt q̄ hēat in foro pnie iurisdictiōez ordinariā vel delegatam ex cōmissione spāli. vel ex generali permissione iuris super illū qui sibi confitet. Ad 7^m solutuz est ex dictis in qōe. Ad ar^a ad partē aliā dō q̄ p cedūt in sacerdotē respectu illius super quē non hz iurisdictionē aliquo p̄dcōz modorum.

Secundo queritᵉ vtrū illi qui confitent alicui habenti ptātem ep̄i teneant illo eodem anno confiteri suo p̄sbytero pochiali. Et vi q̄ sic. ii^a. q. i^a ℙeruenit si sua vnicuiq̄ ep̄o iurisdictō ⁊ potestas non seruat ecclesiasticus ordo confundit. g̈ silr si ñ seruat parochiali p̄sbytero. quantūcūq̄ g̈ aliqs sit confessus vel ep̄o vel alicui de licentia eius tenetur confiteri semel in anno suo parochiali p̄sbytero. Item sm Ber. 3° li. de consi. c^o. 13. ecclesiastica ℍier. est ad exemplar euangelice ℍier. sed i angelica ℍier. illud qō conuenit angelis alicuius ordinis ex officio nunq̄ cōmittit angelo alterius ordinis. ergo silr non est hoc licitū fieri in ecclesiastica ℍier' Item sacerdos non dz illi dare eucharistiam cuius cōscientiam ignorat. cum ergo cuicūq̄ subdito debeat eucharistiam ministrare semel in anno quilibet tenet sibi semel in anno confiteri q̄ꝫ tūcūq̄ sit confessus episcopo vel eius penitentiario. Itez ꝑ rōnez est subtrahere alicui cognitionē rei de qua tenet reddere rationem. sed sacerdos de suis subditis deo tenetur reddere rōnem. ergo non licet episcopo facere aliquid. quo vnus parochialis possit cognoscere conscētiam subditi sui.

Item quil hz tenet confiteri semel in anno ꝓpō sacerdoti. extra de pen. ⁊ re. Omnis. sz ep̄s nō est ꝓprius sacerdos imo cōis. g̈ penitēs ꝓfitendo ep̄o vel alicui de licentia eius non seruat statutū nisi cōfiteat cum hoc semel in anno p̄sbytero parochiali. Contra maiorem potestatē hz episcopus super subditos parochialiū sacerdotū q̄ꝫ ipi p̄sbyteri. q: eam recipiūt ab ep̄o. ⁊ vt hētur prima propositiōe de cāis. causa prima plus pōt super effectum. q̄ꝫ 2^a causa. cum ergo illi qui confitentur alicui de licentia sui p̄sbyteri parochialis non teneant anno illo sibi ꝓfiteri multo minus illi qui confitentur alicui de licentia ep̄i. ℝ̄ndeo ep̄us habet ordinariam iurisdictionē super subditos. sacerdotū parochialium. illud aūt qō conuenit alicui ex ordiaria iurisdictione ipse pōt cōmittere alij hñti ordinē conuenientē ad illud officium exequendū extra de cōse. eccl̄ie. Aqua illi q g̈ confitent legitime hñti ptātē ep̄i. ⁊ absoluūtur ab eodē vere sunt absoluti nec eadem pcā in numero tenētur suis p̄sbyteris parochialibus confiteri. sz vtrū eodem anno teneātur suis p̄sbyteris confiteri pcā que post absolutionez incurrūt. opiniones sunt. Et aliqui dicunt q̄ non. q: per p̄sbyteruz parochialē nō tñ intelligit curat^9 inferior. sz etiā ep̄us. Ūñ ep̄atus q̄ꝫ dicitur parochia. ⁊ ep̄us p̄sbyter parochialis. qō probari posse videtur per illud qō dī extra de parochijs ⁊ aliēis parochianis. ℙullus. ⁊. 9^a. q. 1^a. nullus. ⁊. c. nullus p̄mas. ⁊. c. vlti. Alij dūt per p̄sbyterū parochialez non intelligi nisi inferiorē curatū q: verba debent accipi sm q̄ sonāt in vsu cōi. ℙreterea papa i privilegio concesso minoribus ⁊ p̄dicatoribus super confessionibus audiendis ⁊ heremitanis ex p̄uilegio spāli nouiter emanato declarando videt dicere q̄ in illo statuto. Dis vtriusq̄ sexus. intelligitur parochialis p̄sbyter ille qui in cōi vsu sic vocatur in hoc q̄ dicit confessi fratribus teneant semel in anno suis p̄sbyteris parochialibus cōfiteri. put statuit cōciliū gnāle. cū. n. dicendo p̄sbyteris excludit nō p̄sbyteros. ⁊ per hoc q̄ dicit suis. excludit ñ habentes iurisdictionē sup̄ eos. vi q̄ per hoc qō dic̄ parochialibus excludat ep̄os. alias illud verbum parochialibus ibi poneret pro nullo. vbicūq̄ enim papa dicit aliquid per modū declaratiōis iuris si bullatū est. ad omnes se extēdit. etiā si nō sit insertuz inter alias decretales. Cuz g̈ ep̄us nō sit ꝓsup statutū confessi sibi vel alicui auctoritate eius tenentur codē āno suo curato inferiori semel cōfiteri nō sic autem dicendum est de confitentibus pape. vl habentibus eius auctoritatem absolute. quia papa est super concilium generale. p^a tamen opinio rōnabilior videt. Ad primū in oppositū dicendō q̄ cum episcopus cōcedit alicui potestatē audiēdi confessiones non aufertur inferiori curato iurisdictio sua. sz seruatur. quia datur ei coadiutor ad executionem officij quod sibi incumbit ex sua iurisdictione que principalius est episcopi q̄ꝫ illius. sic̄ in angelica hierar. dona ordinum inferiorū excellentiora sunt inferioribus. Ad 2^m dicendū q̄ non est simile. quia quilibet āgelus sufficit plene ad exequendū actus conuenientes officio suo. nō sic aūt ℙe potest dici de quolibz inferiori curato. ℙreterea ista officia i eccl̄ia latēt militāte fuerūt distincta eccl̄ia p̄gnāte religionib^9 vtilib^9 ad h^9i officia exeq̄nda. Ūñ postq̄ꝫ prodierūt in lucē. conueniēs fuit vt istorum officioꝝ aliquo modo. s. ⁊ cōmissione eēnt participes. sicut postumus partem accipit bonorum que ante suam natiuitatem alijs filijs erant diuisa ff. de liberis postumis. l. quod dicitur. ⁊. c^o. de postumis. l. p^a. ⁊. l. quod causatum. ⁊ insti. de exhereda. libe. §. postumi. Ad 3^m dō q̄ cognitio quā potest habere sacerdos in foro pnie de conscientia subditi sui dependet a subditi volūtate. ⁊ ideo debet eum reputare idoneum ad suscipiendū eucharistiam si affirmat se penitentem esse ⁊ legitime cōfessum ei qui ipsum potuit absoluere. si tamen sacerdos haberet aliqua signa probabilia q̄ ille non diceret verum non teneretur sibi eucharistiaz ministrare nisi ille sibi faceret sufficientem fidem. nō dico de hoc quod est vere penitens. nec de hoc quod est vere confessus. q: ista non cadunt sub probatione. sed de hoc quod est confessus illi qui ip̄m poterat absoluere. nisi impedimentum fuerit ex parte sui ipsius confitentis. Ad 4^m dicendum q̄ sacerdos non tenetur reddē rōnē de his que subdit^9 suus ñ fuelauit sibi nisi h̄ ex cīpa sua p̄cesserit.

Ad vltm pz. qd dō sit er deis in hac qōe p̄cedēti.

t Tertio q̄rit vtr pfessi nō sacerdoti quē pochiał sacerdos posuit loco ei⁹ credēs eum esse sacerdotem teneantur illa eandem pcata iterum confiteri. postꝯ constiterit eis illū cui cōfessi fuerunt nō eē sacerdotē. Rñ deo q tales tenēt illa eadē pcā si illox sint mēoꝛs itex pfiteri sacerdoti. qꝛ ꝑz rei veritatē ō ill' nō fūt rite cōfessi. nec sacrīm pnie suscepерūt. nz tñ iudicā di sunt peccasse tāꝯ trāsgressoꝛes statuti de pfitendo. qꝛ eos ignoꝛātia invincibilis seu pbabilis excusauit. ꝛ dico q illa pfessio eis fuit meritoꝛia. non tñ eis tā vtilis ceteris paribꝰ ac si pfessi sacerdoti fuissent. qꝛ nō sacerdos nō pōt pferre penitēti illō bñficiuz q sacerdos ex vi clauium āministrat.

q Quarto q̄ritur vtr hō teneat cōfiteri oia pcā mortalia tā secreta q̄ꝯ publica. Et vī q nō. Magr supra di. 16. c. i°. Contrictio est ꝺ pcīn cordis. g̊ de pcīs cordis nō tenent hoies pfiteri. sz tñ cōteri. Itē pfessio ē p quā morbꝰ latēs in spe venie apit. g̊ nō tenemur pfiteri de patētibꝰ pcīs. Itē ex de accusationibꝰ Euidētia. euidētia ppetrati sceleris nō indiget clamore accusatoris. g̊ de sceleribus que euidenter ppetrata sūt nō tenemur pfiteri. Cōtra de quolibz pcō mortali tenemur integre penitere. sz integra pnia nō tñ pręhēdit ꝓtrictionē. sz ēt pfessionem ꝛ exteriorē satisfactionē si sit possibile. g̊ de quolibet mortali pcō tenemur pfiteri. Rñdeo q hō tenet pfiteri oia pcā mortalia tā secreta q̄ꝯ publica. qa ꝛ si secreta mori debeāt interꝰ p ꝓtritōez. deferri tñ debēt ad sepeliendū exterius p pfessionē. Et qꝛ nō sufficit aliqd esse notū iudici nisi sit ei notū i forma iudicij. qꝛ vt dī. 3ª. q. 7ª. Judicē. Juder dz indicaꝛ ꝑm allegata. g̊ pcā publica q̄ꝯ sint manifesta sacerdoti sicut hōi. qꝛ tñ nō st ei manifesta sicut vicario dei. oz ea pfiteri. Et pꝛeterea sicut dic magr di. pñti. c. vlti. pfessio ē q̄dā punitio pcī. ꝛ p eā pcōꝛ fit hūilioꝛ ꝛ cautioꝛ. Uñ nō est tñ ad notificandū pfessoꝛi pcīn. Ad pm in oppm dō q illud vbum magri est intelligendū ꝑm quandā appꝛopꝛiationē

Ad 2m dō. q q̄ꝯtūcūq̄ morbꝰ pcī sit patēs hoībꝰ in effectu tñ latēs est exterius in sua cā. Ad 3m dō q illa auctoꝛitas intelligēda ē in foꝛo ꝓtioso vbi iudicatur malū de interioꝛi ope. nō i foꝛo pnie vbi pꝛincipaliꝰ iudicatur de intentione.

q Quinto queritur vtrū hō teneat pcī circūstātias cōfiteri. Et vī q sic. Augꝰ in li°. de pe. ꝛ est de pe. di. 5ª. in pncipio. ꝛ recitat magr supiꝰ. di. 16. c°. 2°. postꝯ narrate sunt pcōꝝ circūstantie. segtur q oīs ista varietas pfitenda ē ꝛ deflenda. g̊ pcī circūstantie sunt pfitende. Itē pcī q̄ꝯtitas sciri non pōt nisi scitis illis que illox aggrauāt q̄ꝯtitatē. Sz circū stātie aggrauāt pcīn vt supius visuz ē. g̊ q̄ꝯtitas pcī sciri nō pōt. eoꝝ circūstantijs ignoꝛatis cū g̊ sacerdos qꝛ est iudex debeat scire totaz q̄ꝯtitatem pcī oēs pcōꝝ circūstantie sibi sunt pfitende.

Cōtra circūstātie pcōꝝ pñt esse infinite. Sz nullus obligaꝛ ad pfitendū ea q̄ in ifinitū pñt ꝓcedere qꝛ de talibꝰ nō ē ars nz scia. g̊ nullus teneꝛ oēs circūstantias pcī pfiteri. Rñdeo q circūstantie mutant aliqñ spēz pcī vt supiꝰ visuz ē. ꝛ tūc circūstantie st pfitende. qꝛ spēs pcī pfitēda ē. alīs ita aggraua ̄t i eadē spe q actū reddūt mōtalē q sine illis mortalis nō esset sic ꝑz. Jdē. n. actus illicitꝰ pōt fieri ex tāta intētiōe ꝛ deliberatiōe qō est pcīn mortale. Qui tñ ex surreptiōe fcūs mortalis n eēt. ꝛ talis circūstātia pfitenda ē. Alīs. n. nō aggrauāt crialr. sz venialr. qꝛ sine ill' illa deoꝛdiatio mortale pcīn esset. nec p eas fieret pcīn mortale si alias n eēt. ꝛ sicut venialia pcā nō sunt pfitenda de necitate. nisi alīs p accīs vt supius dcīn est. sicut tales circūstantie nō requirūtur de necitate ad sufficientē cōfessionē q̄ꝯ requrātur ad confessionis pfectionē. vt autez melius sciri possit qñ confitende ō necessitate sint ꝛ qñ nō. Sciendū q circūstantia dī illud quod ē extra essentiaz actus in aliquo tñ mō ipm attingens aut quantū ad essentiā actus. aut q̄ꝯtū ad effectum aut quantū ad causaz. Primo modo dupliciter. s. aut per modū mēsure. ꝛ tales circūstantie sūt tps ꝛ locus vel tanꝯ qualitas actus ꝛ talis circūstātia est agendi modus. 2° mō est circumstantia qd fcīn est. s. mutilatio grauis vel leuis i respectu. 3° mō triplr q̄ꝯtū. s. ad causaz finalē ꝛ sic accipit hic circūstantia propter quid. aut quantū ad causaz materialem que est obiectū actus. ꝛ sic accipit hic circūstantia circa quid. aut q̄ꝯtū ad cām efficientez. ꝛ ꝺ duplr ꝑm q duplex est causa efficiēs. s. pncipalis ex pte cuius accipit huius circūstantia qs fecerit. ꝛ instrumētalis ex pte cuius accipit hic circumstantia quo instro vel quibus auxilijs fecerit. nec est intelligendū q pp quid ꝛ circa quid sint circūstantie inquātū ex eis dependet essentia actus. sz in q̄ꝯtū sunt quedā ꝓditiones adiūcte. Uñ qñ querit quis fecerit tanꝯ circūstantia querit vtrū clericus vel laicus vel religiosus. ꝛ qñ q̄rit circa qd q̄rit vtr ille hō quē pcussit esset ꝓlatus vel subditus. ꝛ sic ꝺ aliis has aūt octo circūstantias ponit phi. 3°. ethi. c. 3°. ꝛ quelibz eaꝝ aggrauare pōt inoꝛdiatiōez qñq̄ criminalr ꝛ qñq̄ venialiter. Ad pm in oppm dō q illa auctoꝛitas intelligenda ē q̄ꝯtū ad pfessiōis perfectionē nō q̄ꝯtū ad sufficiētiā. Ad 2m dō q nō oz cōfessoꝛez scire totā pcī q̄ꝯtitatez sz sufficit q sciat eius q̄ꝯtitatē notabilē seu crimialē. Jn nō obligando aūt nos ad alias circūstantias cōfitēdas parcit deus nostre infirmitati.

uāt i eadē spe q actū reddūt mōtalē q sine illis mortalis nō esset sic ꝑz. Jdē. n. actus illicitꝰ pōt fieri ex tāta intētiōe ꝛ deliberatiōe qō est pcīn mortale. Qui tñ ex surreptiōe fcūs mortalis n eēt. ꝛ talis circūstātia pfitenda ē. Alīs. n. nō aggrauāt crialr. sz venialr. qꝛ sine ill' illa deoꝛdiatio mortale pcīn esset. nec p eas fieret pcīn mortale si alias n eēt. ꝛ sicut venialia pcā nō sunt pfitenda de necitate. nisi alīs p accīs vt supius dcīn est. sicut tales circūstantie nō requirūtur de necitate ad sufficientē cōfessionē q̄ꝯ requrātur ad confessionis pfectionē. vt autez melius sciri possit qñ confitende ō necessitate sint ꝛ qñ nō. Sciendū q circūstantia dī illud quod ē extra essentiaz actus in aliquo tñ mō ipm attingens aut quantū ad essentiā actus. aut q̄ꝯtū ad effectum aut quantū ad causaz. Primo modo dupliciter. s. aut per modū mēsure. ꝛ tales circūstantie sūt tps ꝛ locus vel tanꝯ qualitas actus ꝛ talis circūstātia est agendi modus. 2° mō est circumstantia qd fcīn est. s. mutilatio grauis vel leuis i respectu. 3° mō triplr q̄ꝯtū. s. ad causaz finalē ꝛ sic accipit hic circūstantia propter quid. aut quantū ad causaz materialem que est obiectū actus. ꝛ sic accipit hic circūstantia circa quid. aut q̄ꝯtū ad cām efficientez. ꝛ ꝺ duplr ꝑm q duplex est causa efficiēs. s. pncipalis ex pte cuius accipit huius circūstantia qs fecerit. ꝛ instrumētalis ex pte cuius accipit hic circumstantia quo instro vel quibus auxilijs fecerit. nec est intelligendū q pp quid ꝛ circa quid sint circūstantie inquātū ex eis dependet essentia actus. sz in q̄ꝯtū sunt quedā ꝓditiones adiūcte. Uñ qñ querit quis fecerit tanꝯ circūstantia querit vtrū clericus vel laicus vel religiosus. ꝛ qñ q̄rit circa qd q̄rit vtr ille hō quē pcussit esset ꝓlatus vel subditus. ꝛ sic ꝺ aliis has aūt octo circūstantias ponit phi. 3°. ethi. c. 3°. ꝛ quelibz eaꝝ aggrauare pōt inoꝛdiatiōez qñq̄ criminalr ꝛ qñq̄ venialiter. Ad pm in oppm dō q illa auctoꝛitas intelligenda ē q̄ꝯtū ad pfessiōis perfectionē nō q̄ꝯtū ad sufficiētiā. Ad 2m dō q nō oz cōfessoꝛez scire totā pcī q̄ꝯtitatez sz sufficit q sciat eius q̄ꝯtitatē notabilē seu crimialē. Jn nō obligando aūt nos ad alias circūstantias cōfitēdas parcit deus nostre infirmitati.

f Exto queritur vtr pcōꝛ stati teneatur cōfiteri hitata opportunitate sacerdotis. Et vī q sic. q pcussus a serpente nō statiz querit remediū pꝛēptoꝛ est sue coꝛpalis salutis. g̊ silr q incidit i pcīn mortale si nō q̄ꝯciꝰ pōt querit remediū cōfessiōis cōtemptoꝛ ē sue salutis spūalis. Sz cōtēpnere suā salutez spūalē est pcīn mortale. g̊ peccatoꝛ statim tenetur pfiteri habita opportunitate sacerdotis. Itē sicut ꝺ iustitiā est se separe a deo. ita sepationē cōtinuaꝛ Sz hō pro quolibz tpe teneꝛ nō separe se a deo. g̊ p quolibet tpe teneꝛ sepationē remouere. cū g̊ remoueri nō possit sine pfessione teneꝛ confiteri p quolz tpe. Cōtra ille qui nō facit qō de necitate teneꝛ facere p illo tpe quo teneꝛ ꝛ pōt mortalr peccat. g̊ si pcōꝛ statim teneꝛ de necessitate cōfiteri hita cōfessoꝛis opportunitate q̄ꝯdiu differt nō cessat nouum peccatum commitere quod falsum est. Rñdeo q ille qui cōmittit peccatuz mortale nō stati teneꝛ ō necessitate confiteri habita confessoꝛis opportunitate. sed sufficit q semel in anno sicut statuit con

cilium generale nisi in quattuor casibus. Unus est rone sacramenti scilicet quādo vult cōicare vel celebrare. nisi forte de propinquo expectet alium cui deuoti⁹ ⁊ securius ꝓfiteat sic. n. expectās nullo iure qō ego sciaz cōicare ꝓhibet si vere penitēs ē. Alius. rone pcli vt qñ est in notabili imināti periculo mortis. Tertius ē rone ꝓscie. s. qñ ꝓscia sibi dictat q statiz teneat cōfiteri de necitate. Quartus rōe dubij qñ. s. ꝓbabilr videt se āplu⁹ in āno illo copiā ꝓfessoris hre nō posse q ipm posset absoluere. Quintus cāus addi pōt ꝫtū ad religiosos qui rone statutoꝝ suoꝝ ⁊ sui stat⁹ tenētur ꝓfiteri frequēti⁹ ꝫ statuat ꝓciliū gnāle. nec tñ pp hoc sequit q statim teneant cōfiteri habita ꝓfessoris opportunitate nisi assit dies quo scōz statutū religiōis sue ꝓfiteri tenētur. Qō aūt peccator nō teneat regulariter statim ꝓfiteri pz. qr ad hoc nō obligat ex iure nature. qr ꝓfiteri sacerdoti nō est de iure nec absolute. nec ad hoc obligat diuina lege. qr sic ꝝs sacerdoti ꝓfiteri precepit implicite. nō tñ ꝑcepit hoc statiz fieri. nec ad hoc obligāt iure positiuo. sz tm ad semel i āno vt dictū est. Ad p^m in opp^m dō q cōtēnere salutē spūalez hoc pōt intelligi duplr. s. positiue ⁊ directe p aliquez deliberatiue volūtatis motū ⁊ hoc est pccm mortale aut negatiue. hoc ē nō querere salutē spūalē sollicite. ⁊ hoc nō est pccm mortale. sz circūstantia pcci nisi in aliquo determiato cāu in quo. si nō quereret sollicite peccaret mortalr omittēdo. Et ꝓterea act⁹ penitēdi cū p posito cōfitendi. qui hō tenet ⁊ satisfaciendi ē remediū ꝑ pccm mortale. Ad 2^m dō q nō separe se a deo ē in hois ptāte. sz recōiungere se deo nō sic facili⁹ eiz potuit seruare charitatē quaz hūit ꝫ se disponere ad recuperandū quod amisit.

Septimo queritur vtr mlier teneat cōfiteri suo ꝑsbytero pochiali pccm qō cū eo cōmisit. Et vr q sic. de pe. di. 6ª. c. vlt. Placuit vt ōin ceps nulli sacerdoti liceat quēlibz ꝓmissum alteri sacerdoti ad penitētiā suscipe sine ei⁹ ꝓsensu cui se ꝑius ꝓmisit. g ꝑdcā mlier pccm ꝑdcm suo pochiali ꝓfiteri tenet nisi pochial cōsentiat q alteri ꝓfiteat.

Itē tenet suo pochiali ꝓfiteri oia pcā sua de qb⁹ ab eo pōt absolui. Sz ipe pochialis pōt absoluere mulierē de pccō qō cū ea cōmisit. qr hoc in iure ꝓhibitū nō inuenit. Contra magis pōt recusari ꝓprius sacerdos p malitiā ꝫ per ignorātiā. qr malitia periculosior ē ⁊ peior. sz p ignorantiā pōt recusari. di. 6ª. Placuit. Cūg ista mulier iam erpta sit sacerdotis malitiā. vr q ipm recusare pōt. vt nō ꝓfiteatur eidem. Rndeo q aut mulier ꝓbabilr cōiecturat q si ad illū sacerdotē accederet. q ipe iterū eā sollicitaret. aut sētit se ita fragilē q ꝓbabilr timet ne loquendo illi sacerdoti ifligaretur stimulo cōcupiscētie pp recordationē delectatiōis nephārie q̄ cū illo fuit delectata. ⁊ in isto fuit cāu. nō tenet isti cōfiteri. nec hoc pccm nec aliud. qr si pōt recusari sacerdos pp ignorantiaz. multo forti⁹ pp malitiā. periculosius ē. n. penitēti mulieri si sacerdos conat eam ad pccm inducere ꝫ si nesciat consulere sibi. dz tm petere licentiā aut facere peti ab illo sacerdote vl a supiori vt alteri possit cōfiteri. q si malitiose dare licentiā recusaret hoc nō ꝓhiberet qn illa mulier possit alteri sacerdoti cōfiteri. Si aūt mulier ꝓbabilr credat q nec extra sacerdotis nec extra sui imine

at piculū si ꝓfitetur eidē. tūc tenet illi cōfiteri. ipaz illud pccm qō cū eo cōmisit. ⁊ ipe de illo pōt etiam absoluere sicut dicit alijs. Ad p^m dō q post vba decreti allegata stati subiūgitur. nisi p ignorantiaz illi⁹ cui penitēs ꝓfessus est. ⁊ vt tā dcm est. si pōt recusari per ignorātiaz. pōt recusari p malitiā. Ad 2^m dō q nō semp tenet penitēs cōfiteri parochiali sue de oibus pccis a qb⁹ ab eo pōt absolui. si. n. aliqs pochianus esset aliqd machinat⁹ latenter ꝓ sui sacerdotis psonā de qua machinatōe posset ab illo sacerdote absolui. nō teneret hoc ꝓfiteri sibi ne ille p nocaret ad odiū. Et dcis pz quid dici debeat ad argumentum ad partem scōam.

Quarto queritur vtr ꝓfessio sacrālis possit fieri pluribus sacerdotibus sil'. Et vr q nō. qr cōfessio sacrālis nō pōt fieri a plurib⁹ penitētib⁹ sil' vni sacerdoti. penitēs. n. solus dz ꝓfiteri pccā sua. ex de peni. ⁊ re. Dis vtri⁹ qz serus. g a sili cōfessio sacrālis nō pōt fieri plurib⁹ sacerdotibus sil'. Itē non dz fieri p plura qō eq̄ hoc pōt fieri per vnū. sed vnus sacerdos ita hoc pōt absoluere penitentē sicut plures sil'. g cōfessio sacrālis nō dz fieri plr bus sacerdotibus sil'. Cōtra de pe. di. p^a. Mensurā. s. nō sunt. ꝫto plribus cōfitebit i spe venie turpitudinē crimis tāto facili⁹ cōsequetur grāz remissionis. Rndeo q si penitēs cōfitea tur plurib⁹ sacerdotib⁹ sil'. ⁊ absolutur ab eis credo q recipit ꝓnie sacrm. nō credo. n. q modus exp̄mendi ꝓsonā absoluentē vel absolutiōis actū in singulari vel i pli de necessitate regrat ad ēntiā sacri credo tm q nō nisi penitēs velit ꝓfiteri duob⁹ simul vt certius ꝓsiliū hēat ab ābobus ꝫ ab altero soluz Duo sacerdotes audiētes simul vnū penitentē in foro pnie ⁊ sil'. absoluētes peccāt. qr faciunt contra ꝓsuetudinem ecclie ⁊ statutuz. statut. n. vt in illo foro solus soli ꝓfiteat. alij dicūt q sacrm pnie suscipi nō pt nec admistrari nisi in foro secreto. qr ibi dō occultis ꝓscie agit. sacerdos ēt in illo foro ꝝm repūtat. vn⁹ aūt est ꝝs. Uñ dicūt q ꝓfiteri pluribus sacerdotib⁹ sil'ñ vr ꝓfessio q̄ sit ps sacri. Qui vult tenere primā opinionē pōt dicere ad p^m q ples simul cōfiteri vni magis est cōtra secretū qō dz in foro pnie obseruari ꝫ vnū cōfiteri plibus sacerdotibus simul. qm illi plures sacerdotes ita obligātur ad celandum pccā cōfessa sicut vnus solus. Sz plium confitentiū sil' non ita stricte obligatur vn⁹ ad celandum peccata aliorum. plures tamen posse confiteri vni in articulo necessitatis. s. quando mors ita imminet de propinquo q vnus post aliuz confiteri non possz licitū est nec euacuat sacri virtutē. Ad 2^m dō q illud arg^m non plus probat nisi q plures sacerdotes simul hoc faciendo peccēt potest tamen dici q in casu in quo viderent penitentem hoc facere ex magno feruore ⁊ vt magis tranquillaret conscia sua pp collationem duorum in consulendo licitum esse eis simil ipsum penitentem audire ⁊ absoluere. Qui vult tenere scōam opinionem potest dicere ad argumentū ad partez secundam q illa auctoritas intelligitur de confessione fca pluribus non simul successiue.

Nono queritur vtrum ille. i6. conditiones contente in versibus superius positis regrāt ad ꝓfessionē. Rndeo q illarū qdā requirūt ad ꝓfessionē ō necitate. ⁊ qdaz

ō cōgruitate. ad qō videndū sufficit ad ꝑsens illas cōditiōes exponere. Confessio. n. dz eē simplex ita ꝙ nihil admisceat cū eis q̄ requirūtur ad pccōz q̄z titatē. Dz etiā esse humilis. valde. n. humiliter dz se hz̄e cōfitens in ỹbo ⁊ signo. dz ēt pura. i. cū recta intētione facta. Et fidelis. i. vera. vt nihil admisceatur de falsitate. Et frequēs. freq̄nter. n. cōfiteri ē vtile. Et nuda. i. nō iuolura verboz obscuritate. Et discreta. i. qō maius ē ꝓfiteat cū maiori pōdere. Et libēs. i. facta nō de necessitate sed libera volūtate. Et verecūda. qō nō ē sic intelligendū ꝙ debeat penitēs verecūdari de ꝓfessiōis actu. sz de pccis q̄ ꝓfitetur. qō ē ꝓtra quosdā q̄ in recitādo peccata sua q̄si se iactare vidētur de aliqua seculi uanitate. Et integra. i. fcā sine celatione alicui⁹ peccati qō ꝓfitēs tūc hēat in memoria. de quo al nō fuerit legitie ꝓfessus. ⁊ h̄ ēt dz̄ ꝑ diuidētes ꝓfessionē pluribus sacerdotibus dicendo ptez vni ⁊ ptez alij. Et scereta. qa ibi agitur ō secretis ꝓscie. Et lachryma bilis lachrymis ꝓcedētibus ex pcci dolore. Et accelerata. mlt̄uz. n. ē expediēs pccōri vt cito ꝓfiteatur. q⁹ abyssus abyssū inuocat. i. vnū pccm̄ ad aliud inclinat. Dz etiā esse fortis. i. penitēs dz esse ita ꝓstantis animi in ꝓfitendo vt ꝓp verecūdiā nihil ptinēs ad ꝓscie sue purgatōnē omittat. Et accusās i. penitēs ita dz accusare se ipm vt in sui excusatiōe pccm̄ suū in aliū nō retorq̄at. sicut Adā dixit. mulier quā dedisti mihi sociā dedit mihi de ligno ⁊ comedi. vt h̄ gen̄. 3°. Dz etiā esse pata parere. penitens. n. dz esse patus parere. h̄ē obedire sacerdoti in susceptione. ⁊ explectiōe pnie quā rōnabilr iniūgit. His visis ꝓ ea q̄ alibi de ꝓfessōe dicta sunt. ⁊ adhuc dicēda sunt pōt facilr hō videre q̄ istaz cōditionū regrant ad ꝓfessionē de necitate. ⁊ que de congruitate.

Articulus quartus.

C Onsequēter q̄ritur de 4° pncipali Et cir° h̄ q̄rūt. 9. P° vtrū puersio volūtatis ad deū regrat ad ipij iustificationē. 2° vtrū ad h̄ regratur gr̄e infusio. 3° vtrū poz sit ordie nature ad deū cōuersio q̄z a pccō auersio. 4° vtz poz sit ordie nature gr̄e infusio q̄z pccī remissio 5° vtz pccōz remissio sit realiter idē qō bonoz quoz sunt ꝓuatōes restitutio. 6° vtz iustificatio ipij sit in instanti. 7° vtz ipij iustificatio cētiali⁹ respiciat gr̄e infusionē q̄z pccōz remissionē. 8° vtz ordie nāe sit vtra q̄z posterior. 9° vtz ipij iustificatio sit miraculosa.

P Rimo oñdo q̄ ad iustificationē ipij nō regrat puersio volūtatis ei⁹ ad deū de ecclīasticis dogmatibus. c°. 20. dz̄ sic initiū salutis nr̄e deo miserāte ⁊ inspirāte h̄ic nos credim⁹. ita arbitriū nr̄e naturē sequat eē diuine inspiratiōis libere ꝓfitemur. sz in nr̄a iustificatiōe est initiū nr̄e salutis. q̄ iustificatio ipij ꝓcedit puersionē volūtatis ad deū. qō nō esset verū si regrerer ad iustificatōnē. Itē vt h̄z 3°. reg. c. 3°. De⁹ salomōi dormiēti infūdit sapiaz. q̄ a silī pccōri dormiēti pōt ifūdi gr̄az. sz gr̄a ē iustitie forma. q̄ sin̄ aliqua puersione volūtatis ad deū pōt ipius iustificari. Cōtra be. li. de li. ar. vsus finē dic̄ de gr̄a dei ⁊ li. ar°. ꝙ totū bonū actuz singla operatiōe idiuiduo pagūt. Sz iustificatio ipij ē bonus act⁹. q̄ ē a gr̄a dei ⁊ li. ar°. qō nō eēt verū si ad h̄ nō regrerer tur cōuersio volūtatis ad deū. Itē nō resplēdet similitudo solis in speculo nisi facies ei⁹ ꝓuertat ad solē. q̄ sili⁹ gr̄a q̄ est q̄dā silitudo solis iustitie nō resplēdet in aia nisi facies ei⁹ ad deū cōuersa fuerit ꝙ volūtatē. Cū q̄ sine gr̄a nō posset iustificari impius puersio volūtatis ad deū regritur ad iustificatiōez

Ad hāc qōnez pnt adduci argumēta ex his q̄ dcā sunt. di. 15ª. in illa qōne. vtrū deus possit remittē pccm̄ sine aliqua satisfactiōe. Rndeo ꝙ sicut ō remissiōe pcci cōuēit loq dupliciter. s. aut de lege. cōmuni. aut de ꝓuilegio spāli. sic ēt de iustificatione. Et sicut loquēdo mō scdo de remissiōe pcci. deus posset remittere pccm̄ absq̄z oi satisfactiōe. sic loq̄ndo de iustificatiōe mō. 2°. deus posset impiū iustificare sine ꝓuersione volūtatis ei⁹ ad deū ꝓcedentez Sz loq̄ndo de iustificatiōe de lege cōi sic dico ad h̄ ꝙ sicut corpus format ꝓ aiaz in eē nature oz corp⁹ p naturā disponi ꝑus ordie nature q̄z ifundatur aia a creatore. sic ad h̄ ꝙ aia adulti formetur ꝓ iustificationē in eē gr̄e oportet p̄cedere cōuersionem volūtatis ad deuz tpe vel natura q̄ cōuersione disponatur aia ad susceptionē gr̄e qua formalr iustificatur ⁊ sic pcedūt ar° ad ptē scdam. Ad p^m in opp^m dō ꝙ ibi accipit ꝓmittū salutis nō ꝓ iustificatiōe. sz ꝓ aliqua diuina inspiratione qua aia excitat ⁊ adiuuatur ad cōuertēdū se ad deū p volūtatē. Ad 2^m dō ꝙ nō est sile de gr̄a q̄ ꝓncipalr respicit affectū libex ꝙ cogi nō pōt. ⁊ desapiētia q̄ respicit intellectū ꝙ cogi pōt. Et iō magis regritur volūtaria dispositio ad susceptionez gr̄e q̄z sapiētie. Vel pōt dici ꝙ tūc Salomon recipit sapiētiā nō sm legē cōez sed sm legē spālez ⁊ ꝓuilegiataz. Vel pōt dici alr ꝙ ad eius susceptionē se disposuerat inuigilando.

S Ecundo queritꝰ vtrū ad iustificationē ipij regrat gr̄e infusio. Et vī ꝙ nō. qa qcqd de⁹ pōt facere mediāte cā. 2ª pōt facere sine ea. q̄ si deus pōt ipiū iustificar mediāte gr̄a. pōt ēt sine gr̄a. Itē Jo. 6°. Nemo vēit ad me nisi pr̄ meus traxerit eū. tractus aūt mot⁹ violētus est. sed deus pōt remouere volūtatē ad se violēter sine gr̄a q̄ ad iustificationē impij nō ē necessaria gr̄a. Cōtra nō expellit tenebra corporalis nisi p lumē corporale. q̄ nec tenebra pcci expellit nisi p gr̄az que lumē ē spūale. Itē ois aia aut est deo inimica. aut amica. sed amica non ē nisi per gr̄az q̄ cū desinit eē inimica ꝓ iustificationē oportet ꝙ det sibi gr̄a. Rndeo ꝙ sic q̄ ex vno elemēto fit aliud ꝓcurrūt quattuor. s. vnius formē corruptio. ⁊ alteri⁹ gnātio. ⁊ dispō ad corruptionē vni⁹. ⁊ dispositio ad gnātionē alteri⁹. sic cū de impio fit iustus regrūt quattuor. s. ipietatis destructō q̄ ē culpe remissio ⁊ gr̄e infusio. ⁊ dispositio ad destructionē ipietatis q̄ ē culpe detestatio. ⁊ dispositio ad susceptionē gr̄e. q̄ ē li. arbitrij ad deū cōuersio. ⁊ sic pz ꝙ gr̄e ifusio requirit ad iustificationem ipij Ad p^m in opp^m dō ꝙ illa ꝓpositio itelligēda est de 2ª cā efficiēte. gr̄a aūt ē iustificationis cā 2° fōmalis nō efficiēs. ⁊ iō sicut de⁹ nō pōt facere aliqd eē albū sine albedine. sic nec iustū sine gr̄a. Ad 2^m dō ꝙ illa auctoritas loq̄t nō de tractu violēto. sed accipit ibi tractus ꝓ volūtatis inclinationē ꝯ sm̄ Aug. omlia. 26°. sup Jo. in expositiōe vbi ꝓdicti qō ꝓz ꝓ ex pla q̄ ponit dicēs ramū viridē oñdis oui ⁊

trahis illam. nuces puero demõstrant ⁊ traibitur
ita deus oñdit interius homini ea per que homo
ad deuz inclinatur ⁊ hoc est ipsum trahi.

t **Ertio queritur** vtrũ p̃or sit ordie
nãe ad deũ cõuer
sio q̃z a pccõ auẽsio. Et vi q̃ sñ. psal. Declia
amalo ⁊ fac bonũ. g̃ prius est ordine nãe declinatõ
mali que ẽ auersio a pccõ q̃z opatio boni q̃ ẽ ad de-
uz ꝓuersio. Item in motu locali p̃us est ordie nãe
recessus a termino a quo q̃z accessus ad terminuz
ad quẽ. g̃ a sili. ita est motu aĩe. Sed auersio a pccõ
est receessus a termino a quo. cõuersio ad deũ ẽ ac-
cessus ad terminũ ad quem. ergo prior est ordine
nãe a pccõ auersio q̃z ad deuz conuersio. Jtẽ eccle
siastic i p° dilectio dei honorabilis sapientia. sed
ibidez ĩmediate subiũgit q̃ initiũ sapiẽtie ẽ timor
dñi. g̃ timor p̃or est dilectione. Sed auersio a pccõ
est ex timore. conuersio ad deuz ex dilectiõe. g̃ p̃or
est a pccõ auersio q̃z ad deũ cõuersio. Contra or-
dine nature p̃or est ad creaturam cõuersio q̃z a deo
auersio. sed sicut dicit phi. 3°. ethi. c°. 6°. p^m in gnã
tione est vltimũ in resolutione. cũ g̃ cõuersio ad de
uz sit destructio auersiõis a deo. ⁊ auersio a pccõ sit
destructio cõuersiõis ad pccñ. p̃or ẽ ordie nãe con
uẽsio ad deũ q̃z auersio a pccõ. Jtez p̃or est ordine
nãe infusio gr̃e q̃z remissio culpe. q᷑ culpa remittit
p̃ gr̃am. g̃ a sili conuersio ad deũ q̃ dispositio ad su-
sceptionẽ gr̃e. p̃or est ordie nãe q̃z a versio a pccõ q̃
ẽ dispositio ad remissionẽ clpe. Rñdeo auersio a
pccõ ⁊ ꝓuersio ad deũ p̃nt cõsiderari inq̃ztũ sunt ra
dicate in vno motu li. ar. sicut recessus a termino
a quo ⁊ accessus ad terminũ ad quẽ in vno motu.
aut in inq̃ztũ sunt duo li. ar. motus. s. detestatõ pec
cati ⁊ tendẽtia volũtatis in deũ p̃ desiderium vel
amorẽ. p° mõ in ordie nãe p̃or est cõuersio li. ar. ad
deũ q̃z auersio eius a pccõ. q̃z uis in motu exteriori
p̃or sit recessus q̃z accessus in executiõe. in intentõ
ne. n. motoris p̃or est accessus q̃z recessus. vt. n. ac
cedat ad terminũ ad quẽ recedit a termino a quo
⁊ hec duo in motu li. ar. ordinata sunt sm ordinez
intentiõis nõ exterioris motoris. sicut enim. dicit
Aug° oml'a. 26ª. sup Jo. ad deũ non motu corporis
sed volũtate cordis accedimus. sz volũtate ad de
uz accedere est intẽdere ipm deũ. Scõo mõ loqnẽ
do de conuersione ⁊ auersiõe distinguendum est de
auersione a pccõ. q᷑ detestatio pcci aliq̃ oritur ex
seruili timore. ⁊ hec est p̃or q̃z cõuersio li. ar. ad deũ
aliq̃ ex amore dei vel desiderio. ⁊ hec ẽ posterior
ordie nãe ꝓuersione li. ar. ad deũ. sic effectus poste
rior est cã. Ad p^m in opp^m dõ q̃ ille ordo etsi sit i
executiõe. tñ in intẽtiõe est ecõtrario. p̃us. n. intẽdi
tur cõsecutio boni q̃z fuga mali. Vñ vt li. 3°. oñsum
est. amor p̃or est odio ⁊ eius cã est. Ad 2^m dõ q̃ so
lutũ ẽ ex dcis in qõne. Ad 3^m dõ q̃ ⁊ si timor serui
lis p̃or sit q̃z dilectõ dei. tñ timor filialis ordine na
ture est posterior. Et ego ꝓcedo q̃ auersio a pccõ q̃
oritur ex timore seruili p̃or ẽ ꝓuersiõe ad deũ. nõ tñ
illa que oritur ex timore filiali.

q **Varto** queritꝝ vtꝝ p̃or sit ordine nãe
gr̃e infusio q̃z culpe remissio.
Et vi q̃ nõ. p̃us est ordie nãe alicui remit-
tere inimicitiã q̃z ipm recipe in amicitiaz. q᷑ sicut
dicit phi. in p̃dicamẽtis. p̃us est a quo nõ cõuertit
ꝓsequentiã. sed ad recipe in amicitiã sequit remit

tere inimicitiaz nõ econuerso. sz remittere culpaz
ẽ remittẽ inimicitiã. dare gr̃az ẽ remittere i ami-
citiã. g̃ p° ordie nãe ẽ rẽissio clpe q̃z ifusio gr̃e. Jtẽ
possibile ẽ eũdẽ sit eẽ deo amicũ ⁊ inimicũ. sz si p°
ordie nãe esset infusio gr̃e q̃z remissio culpe. p̃us or
dine nãe eẽt pccõr dei amicus q̃z desineret esse ini
micus. ⁊ sic simul est amicus ⁊ inimicus. nõ est g̃ p̃-
or infusio gr̃e q̃z remissio clpe. Jtẽ i trãsmutatiõe
elemẽtorꝝ p̃us est ordie nãe corruptio vni° q̃z gnã-
tio alterius. g̃ a sili p̃us est ordine nãe corruptio cl'
pe p remissionẽ q̃z introductõ gr̃e p infusionẽ. Jtẽ
p̃or est ordie nãe dispositio q̃z habitus. sz remissio cul
pe dispositio est ad infusionẽ gr̃e. g̃ ordine nãe p̃or
est. Cõtra p̃us est ꝓtritio q̃z culpe remissio. q᷑ ẽ eo
cã. Sz gr̃a p̃or est ordie nãe cõtritiõe. q᷑ forma p̃or
est cõposito. g̃ infusio gr̃e prior est q̃z culpe remissio
Jtẽ remissio pcci facit de pccõre nõ pccõrẽ. non p
aliquã mutationẽ ex pte dei. g̃ ẽ p aliq̃z mutationez
ex pte pccõris nõ p mutationẽ pccõris informẽ. q᷑
nullus motus informis merẽt de ꝓdigno remissio
nẽ pcci. g̃ remissio pcci est p aliq̃z mutationẽ forma
taz p gr̃e infusionẽ. sed cã p̃or est effectu. g̃ ẽ p̃or or-
dine nãe gr̃e infusio q̃z culpe remissio. Ad istã qõ
nẽ dicũt qdã q̃ infusio gr̃e p̃or est q̃z remissio culpe
ordie nãe. q᷑ sic eẽ p̃us. ẽ eẽ p̃us cãlitate. infusio ãt
gr̃e cã formalis est remissionis culpe. remissio etiã
culpe p̃or est q̃z gr̃e infusio. inq̃ztũ hz rõnẽ cãlitatis
materialis respectu ipius. nõ est. n. inconuenẽs q̃
duoꝝ vnũ sit alterius cã. ⁊ ecõuerso in diuerso ge-
nere cãe. Vñ phi. 2°. phis. sunt quedam ab inuicez
cause vt dolere est cã boni habitus. ⁊ b̃ dolenti. sed
nõ eodẽ modo. sz b̃ quidẽ sicut finis. illud aũt sicut
p̃ncipiũ vñ motus. sz hec solutio falsuz supponit ⁊
nõ sufficit. supponit. n. qõd est eẽ p° ordie nãe sit eẽ
p̃us cãlitate quocũq̃z gr̃e cãe. qõd nõ est verũ vt ac-
cipit p̃o esse p̃us origie. vñ cũ finis dr̃ p̃or ordie na
ture q̃z efficiẽs vt sanitas q̃z exercitiũ. b̃ nõ est verꝝ
nisi sm esse quod hz in intẽtione. ⁊ sic iam hz aliq°
mõ aliquã rõem efficientis cãe inq̃ztũ p eius inten
tionẽ monet se efficiens ad opationẽ qua possit cõ
sequi finẽ illũ. Et p̃terea nos hic querimus de p̃o
ritate qua reducitur ad genus cãe efficientis. infu
sio. n. gr̃e ⁊ remissio culpe actiões quedã sunt. de-
struere. n. pccñ est agere. Alij dicũt q̃ sicut deus
sine mutatione volũtatis sue vult eẽ aliqd vel fie
ri hodie ⁊ aliud eras qõd nõ voluit eẽ vel fieri heri.
sic sine mutatiõe volũtatis sue vult illũ q de pccõ
suo sufficienter penitet non esse obligatũ ad penaz
eternã. ⁊ non esse sibi imputandũ ad offensaz qõ si
fecit qõd est pccñ remittere qõ ad offensaz quẽ tañ
aũq̃z peniteret reputabat inimicũ ⁊ volebat eũ eẽ
obligatũ ad penã eternã. ⁊ hi dicũt nõ esse remissio
nẽ pcci p infusionẽ alicuius habit° in aia. sz per gra
tuitã dei volũtatẽ. ⁊ b̃ vocant gr̃am p quã remit-
titur pccñ. postea deus infundit sibi habituz charita
tis qua fit dignus spãliter amari a deo ita vt sibi ve
lit vitaz eternã ⁊ qua possit digne deuz amare. Et
hi dicunt q̃ p̃us ordine nãe est pcci remissio q̃z gr̃e
seu charitatis infusio. sed quia li. p° ⁊ 2° sufficiẽter
oñsuz est gr̃az seu charitatẽ per quã remittit pccñ
esse aliquid positiuũ manens habitudinal'r in aia.
iõ p̃dictã opinionẽ non approbo sed reprobo ma-
xime cũ sit cõtra dcã scõr ⁊ cõtra cõmunẽ opinio-
nẽ doctorꝝ in theologia. Alij dicũt q̃ infusio gr̃e

por est rõne sue habitudinis ad illum a quo infunditur. sed posterior remissione pcĩ p cõparationez ad alaz in qua suscipitur. Sz contra per gr̃am esse a deo nõ expellit pcm̃ nisi mediante sui susceptõe in aia. g̃ pus ordine nãe in aia suscipit q̃z pcm̃ remittit si est illius remissionis cã. Alij dñt q infusio gr̃e ordine nãe por est q̃z remissio culpe. Et rẽissio culpe por est q̃z esse inftũ per gr̃am qđ sic declarant. q̃zuis in mutatiõibus instãtaneis sit sit mutari ꝛ mutatum esse. tñ ordine nãe pri est mutari q̃z mutatũ esse. Vñ infusio gr̃e por ẽ ordine nature q̃z gr̃am in aia esse. p gr̃am aũt esse in aia nõ expellitur pcm̃. sed ps̃upponit eius expulsionẽ. sz per ipaz infusionẽ gr̃e que est introitus. ergo in aiam expellit peccatum exemplum. Si illa virtus per quam peccatum exemplum. Si illa virtus per quam ignis corrũpit formã aeris fieret materie aeris fõma. prius ordine nature esset fieri illius forme q̃z corruptio forme aeris ꝛ posterior facto esse. Sz contra ß sic põt argui. sicut infusio gr̃e por est ordine nãe q̃z ipam esse in aia. sic remissio pcci prior ẽ ordine nãe q̃z ipm esse remissuz. g̃ si ordie nature prior est gr̃e infusio q̃z culpe remissio. silr pus erit ordie nãe per gr̃am eẽ iustũ q̃z pcm̃ esse remissuz. Et sic vt dcm̃ ẽ i opponẽdo pus ordine nãe erit pccor di amicus q̃z sit non inimicus. Alij dicũt q non est ibi aliqua prioritas ordine nãe sed tm̃mõ ꝑm rõez qr ipa infusio gr̃e ẽ realiter ipa remissio culpe q̃z tũ ad offensaz. nõ. n. põt dici q sint due mutatiões distincte sicut gnãtio vni ꝛ corruptõ alterius. vt. n. supius declaratũ est li°. 2°. pcm̃ formalr nulla eẽntia est. sz carentia siue absentia boni debiti. Vñ q̃z uis sit absentia alicui abssentie ꝛ in aliq° hñte eẽntiaz. rñ nulla essentia est. cũ g̃ destructio seu corruptio sit ab ente in nõ ens. deformitatez pcci destrui nõ est aliud realr q̃z bonũ cui est ꝓuatio restitui. ß aũt bonũ restituitur in infusione gr̃e. imo vt veri loquar est ipa gr̃a que infundit ꝛ illi boni restitutõ est ipius gr̃e infusio. qr tñ infusio gr̃e gratũ faciẽtis ẽ remissio pcci p qđ aia deo displicebat ꝛ ẽ q̃dã perfectio aie p quã deo placet ꝛ prius p rõem itelligendi est aiam nõ deo displicere q̃z sibi placere. iõ ipi gr̃e infusio prior est ꝑm rõem intelligendi sub rõne qua est pcci remissio q̃z sub rõne qua p eã aia placz deo illa placentia qua eã reputat dignã vita etna.

Preterea destructio nõ entitatis boni debiti est facere nõ entitatẽ nõ entitatis boni debiti. Sz nõ entitas nõ entitatis idẽ est qđ entitas. negatio. n. negationis realr affirmatio est. g̃ corruptio corruptiõis boni fcẽ p pccm̃ nihil aliud est realr q̃z restitutio boni oppositi. qđ est gr̃a. tñ ꝑm rõem itelligendi ipa infusio gr̃e prior est sub rõe q̃ est remissio inimicitie q̃ erat per culpã q̃z sub rõe qua est restitutõ amicitie. Ad p^m in opp^m dđ q maior est vera p cõpationẽ ad illũ qui remittit inimicitiã ꝛ recipit in amicitiã p mutationẽ volũtatis sue. Voluntas aũt diuina ß facit nõ p volũtatis sue mutationem. sed p habitus gr̃e infusionẽ. Ad 2^m dđ q hõ nõ ẽ amicus dei nisi inq̃ztũ est gr̃a informatus. ꝛ ego bñ cõcedo q ipm esse gr̃a informatũ eẽ ps̃upponit pccm̃ remissiuz eẽ p introitũ gr̃e in aiam qđ est p fieri gr̃e ipius. Vel põt dici q eodẽ instanti in quo p° est eẽ gr̃e est p° non esse culpe. ꝛ ß nullã includit incõpossibilitatez. Ad 3^m dđ q q̃zuis in trãsmutatiõe elementoꝝ prius sit ordine nãe vni forme corrupto q̃z alterius gnãtio. tñ prius est virtutis imissio ab agente in passiuz q̃z ipius forme corruptio p formã eni quã ignis generat in materia aeris nõ corrũpitur forma aeris. q̃zuis sit finis corruptiõis. sz p virtutẽ ignis aerẽ attingentẽ. In iustificatiõe aũt ipij per imissionẽ gr̃e q̃ postea informat subiectũ est expulsio culpe. ꝛ si in trãsmutatione eleñtoꝝ destrue retur forma corrũpentia p formã que in ei materia generatur prior eẽt ordine nãe gnãtio vni q̃z corruptio alterius. Ad 4^m dđ q mior est falsa. q̃zuis remissio culpe sit dispositio ad eẽ gr̃e in aia. differt n. vt supius dcm̃ est infusio gr̃e ꝛ ipam esse in aia sicut fieri ꝛ factũ esse. Qui aũt vult tenere vltimaz opinionẽ q̃ ponit realr idem esse infusionẽ gratie ꝛ remissionẽ culpe q̃z tũ ad offensaz que ꝓbabilis est ꝛ rõnabilis mihi vr̃ q facilr posset euadere argumẽta vt pz intuenti. Ex dcis patet qd dđ ad qõnem quintam.

Exto querit

vtr iustificatio impij sit in instanti. Et vr̃ q nõ. Nullus motus est in istanti. sz ad iustificationẽ ipij regritur motus li. ar. g̃ iustificatio nõ ẽ in instanti. Itẽ intellectus nõ põt intelligere plra sil. vt dicit phũs 2°. top. nõ põt g̃ simul ferri ad cõsiderandũ pcm̃ ꝛ deũ. sz ad iustificationẽ ipij regritur detestatio pcci. ꝛ tendentia in deũ q̃ includunt cognitionẽ pcci ꝛ dei. g̃ iustificatio ipij nõ est i istanti. Itẽ nulla forma q̃ recipit magis ꝛ minus introducitur in istanti. Sz gr̃a recipit magis ꝛ minus. ergo nõ introducit in istanti. Cõtra in eodẽ instãti ẽ in aere tenebre expulsio ꝛ illumiatio ei. g̃ a sili in instanti est tenebre culpe remissio. ꝛ p gr̃am illuminatio. Itẽ quedã sunt mutatiões in istanti p vtutẽ finitã. vt sunt ille mutatiões q̃ sunt fines motuũ. g̃ multo fortius iustificatio ipij ẽ in istãti cũ sit p vtutẽ infinitã. Rñdeo iustificatõ ipij ꝓsiderari põt q̃z tũ ad motus disponẽtes ad eã q sunt detestatio culpe ꝛ ꝓuersio voluntatis ad deũ informes. Vel q̃z tũ ad gr̃e infusionẽ ꝛ pdcõꝝ motuũ formationez ꝛ culpe remissionẽ in qbus cõsistit iustificatiõis eẽntia. prima duo nõ semp in instanti vno nec inter se nec cũ iustificatiõis eẽntia. qrz. n. tpe pcedũt iustificationẽ ipam. sz ea in qbus ꝓsistit iustificatiõis eẽntia semp sunt in eodẽ instãti. ad ß q forma nõ possit in aliquo subiecto fieri in istãti requiruntur tria simul. s. q sit talis q recipiat magis ꝛ minus. ꝛ q sit limitatio virtutis in agente. ꝛ idispositio seu ꝓtraria dispositio in suscipiente. Quocũq aũt istoꝝ deficiente forma põt introduci in istanti. Vñ non obstante limitatiõe virtutis in sole ꝛ q lumen in medio natũ ẽ magis ꝛ minus suscipe. qr tñ me^m diapha^m ẽ in vltimata dispositõe ad luminis susceptionẽ. iõ illuminat in istanti. Si aũt forma nõ recipit magis ꝛ minus planũ est q introducit in instãti. qr nihil de ea hẽtur nisi totuz hẽatur. Si etiam agens est infinite virtutis q̃z cuius subiectũ sit indispositũ ꝛ forma sit nata recipere magis ꝛ minus põt tñ eam illi subiecto imprimere in istanti. quia i instanti potest remouere dispositionẽ illi forme contrariam ꝛ causare dispositionem q̃ requitur ad illius forme susceptionem. Cũ ergo infundens gr̃az sit infinite virtutis nõ obstante q gr̃a in aia possit recipere magis ꝛ minus põt eam infundere in instanti. ꝛ quia magis cõgruum est eam in instanti.

ꝛ ga magis ꝓgruū est eā in istanti ifundi ꝙ̄ succesſiue. iō semp eā infundit in istanti. ꝛ qꝛ formatio cōuersiōis ad deū ꝛ destatiōis ꝑcci ꝑcedentiū gr̄e infusionē ē formatio aie cui⁹ sunt act⁹. ga illos actus esse formatos ē realr aiam cui⁹ sunt actus eē fōmata ꝙ̄uis sit ibi aliqua dr̄a ſm rōnē. iō illoꝝ motuuꝫ formatio est in eodē instāti in quo ē gr̄e infusio ꝓriuatio aūt remanere nō pōt forme oppositе infusionē. sicut pꝫ ꝙ tenebꝛa nō remanet p⁹ ifusionē lumi nis. g̈ in eodē instāti ē remissio culpe in quo ē gr̄e infusio. p ꝟ aūt qō dixi ꝙ formatio actus ꝛ formatio aie realr idem sunt. nō credas ꝙ veliꝫ negare cāri in actus silitudinē hītus que aliquo mō sit eius forma. ego. n. cōcedo ꝙ voluntas formata charitate actū suū qualificat aliquali silitudine ipius charitatis. sꝫ volo dicere ꝙ per formaꝫ volūtatis que ē charitas ꝑ quā aīa est deo accepta. ipe actus ē deo acceptus. magis ꝛ ppꝛius ſm rōem intelligendi ꝙ̄ ꝑ silitudinē illius forme. q̄ silitudo ē in actu eodeꝫ istanti in quo aīa charitate formatur. Si. n. illa silitudo esset in actu absqꝫ hoc ꝙ charitas esset in aīa. ille actus nō sic eēt deo acceptus ꝙ esset meritoꝛius de cōdigno. Ad p̄m in opp̄m dō ꝙ fallit in duobus. vnū est qꝛ motus li. ar. nō ē de essentia iustificatiōis. sed eius formatio q̄ est in istanti vt visum est. aliud ē qꝛ motus li. ar. ꝙ̄tū ad id qō est de eēntia eius in istanti ē. velle. n. liberū post consiliationē actus ē eēntia actus li. ar. ꝛ hoc in istanti ē ēt si p̄cedat ꝓsiliatio in tpe. Ad ꝛm dō ꝙ vt supius. deīn est li. ꝛ°. ꝛ. ꝫ°. intellectus pōt simul intelligere plura ꝛ voluntas velle q̄ vnū oꝛdinatur ad aliud sic aūt est in ꝓposito. Consideratio. n. culpe ꝛ detestatio eius oꝛdinatur ad cōsiderationē dei. ꝛ conuersionē volūtatis ad deuꝫ. Ad ꝫm pꝫ solutio ex iam dcis. Alliqui tñ aliter sol aūt dicentes ꝙ formarū quedā recipiūt magis ꝛ minus ꝛ ꝑ sui maiorem vel minoꝛē ꝑmixtionē cū suo ꝓtrario. ꝛ ꝑ maioꝛeꝫ vel minoꝛē accessū ad terminū vt albedo. quedaꝫ altero mō tñ. s. ꝑ minoꝛē vel maioꝛē accessum ad terminuꝫ. vt lumen coꝛporale ꝛ lumē ſpūale qō est gr̄a. quoꝝ neutꝝ secū cōpatit aliqd de ꝫrio. Quedā sunt q̄ non recipiūt magis ꝛ minus vllo mō ꝓme introducūtur successiue. scōe ꝛ tertie in istanti. Sꝫ hec solutio supponit ꝙ deus nō posset infūdeꝛ gr̄aꝫ successiue eo ꝙ nā forme ꝟ non patit. qō multis dubiū. ꝛ alijs falsuꝫ vī. eo ꝙ gr̄a nō tñ recipit magis ꝛ minus q̄ꝫtū ad sui esse in subiecto. sꝫ etiaꝫ plus ꝛ minus in essentia sua. p ꝟ. n. hō ē magis gratus dō qꝛ plus hꝫ de eēntia gr̄e eius. per quē aūt modum possit augeri ſm essentiā pꝫ per ea q̄ ꝑ°. li°. dcā sunt de augmento charitatis.

s **Eptimo** queritur vtrū impij iustificatio essentialius respiciat gr̄e infusionemꝫ q̄ꝫ pccōꝝ remissionemꝫ. Et vī ꝙ non. mutatio essentialius respicit terminū finalē q̄ꝫ initialē. qꝛ terminus initialis est termin⁹ a q° ꝛ terminus finalis est terminus ad quē. sicut dicit ℔hi. ſ°. phi. mutatio eēntialius recipit terminuꝫ ad quē. q̄ꝫ terminū a quo. Sꝫ in iustificatione ipij terminus initialis est gr̄e infusio. ꝛ terminus finalr culpe remissio. ga vt ꝓus visum est. ꝓꝛ oꝛdie nāe est gr̄e infusio q̄ꝫ culpe remissio. g̈ iustificatō impij eēntialius respicit culpe remissionē q̄ꝫ gr̄e infusionē. Itez si posset eē culpe remissio sine gr̄e infusio

ne hō sine gr̄e infusione iustificaret. Sꝫ si posset eē gr̄e infusio sine pcī remissione non ꝓp ꝟ hō iustificaret. g̈ eēntialius dependet impij iustificatio a cl̄ remissione q̄ꝫ a gr̄e infusione. Contra maius ē eē dei amicū q̄ꝫ nō esse eius inimicū. qꝛ carentia inimicitie oꝛdinatur ad ꝓsentiam amicitie. Sed infusio gr̄e ponit amicitiaꝫ. remissio culpe tollit inimicitiā. g̈ ꝓncipalioꝛ est in iustificatione impij gr̄e infusio q̄ꝫ culpe remissio. sꝫ totū essentialius respicit illā ꝑtem que in se est ꝓncipalioꝛ. Rñdeo ꝙ de essentia iustificatiōis impij ē gr̄e infusio ꝛ culpe remissio. eēntialius tū respicit gr̄e infusionē q̄ꝫ culpe remissionē. qñ. n. de rōne alicui⁹ totius sunt due ꝑtes quaꝝ vna est alterius cā illa que est cā ꝓncipalioꝛ est in illo toto ꝛ essentialioꝛ illi q̄ꝫ illa que est effectus. Sꝫ vt visum est supꝛ⁹ ifusio gr̄e ē cā remissionis culpe ſm opinionē dicentiū ꝙ realr differūt q̄ est cōis opinio. Et iō ꝓncipalioꝛ est in iustificatōe impij ꝛ ipi eēntialioꝛ q̄ꝫ culpe remissio. Ad p̄m i opp̄m dō ꝙ in iustificatione impij. gr̄e ifusio nō est terminus a qno. qꝛ illud qō mutatur per mutationē recedit a termio a quo. hō aūt cū iustificatur nō recedit a gr̄e infusione. silr remisio culpe nō est terminus a quo. qꝛ hō cū iustificatur nō recedit culpe remissione. Sꝫ terminus a quo in iustificatiōe impij est eē iniustū ꝛ terminus ad quē est esse iustū iustificari. n. est ex iusto iustū fieri ꝛ certū est ꝙ ista iustificatio essentiali⁹ respicit iustū qui ē termi us ad quē. q̄ꝫ eē iniustū q est termīus a quo. peccat. g̈ ar̄m in supponēdo ꝙ in iustificatione impij terminus a quo eēt gr̄e ifusio. ꝛ termius ad quē culpe remissio

Ad ꝛm dō ꝙ si eēt culpe remissio sine gr̄e infusiōe hō desineret eēt iniustus. sꝫ non esset iustus qa non hꝫet formā iustitie. Et si posset esse gr̄e infusio sine culpe remissiōe silr posset eē homo iust⁹ ꝛ ꝑ ꝑnciaꝫ culpe eēt iniustus. Ūñ positio nō tñ ē ipossibilis sꝫ etiam incompossibilis.

o **Ltauo** queritꝛ vtrū iustificatio impij sit posterioꝛ oꝛdie nāe q̄ꝫ gr̄e infusio ꝛ culpe remissio. Rñdeo in via gnātionis ꝑtes oꝛdine nāe sunt ꝓioꝛes toto. Ūñ ꝛ ſm ℔hi. ſ°. metha. accidēs oꝛdie nāe ꝑus ē toto compositо ex substantia ꝛ accīte vt musicū musico homine. In rōne aūt iustificatiōis impij se habeāt sicut ꝑtes. ꝛ sub iustificatōe cōꝓhēditur gr̄e infusio ꝛ culpe remissio. vt iam dcīn est. ita vt respectu iustificatiōis impij se hēant sicut ꝑtes ꝛ iustificatio impij sicut totū posterioꝛ. g̈ oꝛdine nāe in via gnātionis ē ipij iustificatio q̄ꝫ ꝓme gr̄e ifusio ꝛ clpe rēissio.

n **Ono** queritur vtrum iustificatio impij sit miraculosa. Et vī ꝙ sic. glo. super illud Jo. i4. Maioꝛa coꝝ faciet Magis est ipios iustificare q̄ꝫ iustos creare. sꝫ ſm Aug. i. de ciui. c. ſ°. Illud est mirabilius qō ē potentius g̈ magnū miraculū impios iustificare. Itē non est minus resuscitare mortuū ſpūalr q̄ꝫ resuscitarē mortuū coꝛpaliter. sꝫ resuscitatio coꝛpaliter mortui est miraculosa. g̈ impij iustificatio cum sit resuscitatio ſpūalis est miraculosa. ℔ Aug⁹. io. de ciuit. c. ix°. Quicqd mirabile fit in ꝟ mundo ꝓfecto minus est q̄ꝫ totus hic mūdus. Sꝫ q̄ꝫuis creatio mūdi fuerit supnaturalis non tñ dr̄ fuisse miraculosa. g̈ q̄ꝫuis iustificatio impij sit supnaturalis nō tñ est miraculosa. Rñdeo ꝙ q̄ꝫuis iustificatio ipij sit supnatura

lis non tñ est miraculosa. vt includit ar^m ad ptem
scdam. de rõne. n. miraculi proprie sumpti tria sũt
Unũ est q̃ fiat per actiuã potentiã supnaturalẽ agẽ
tis. qõ opẽ nãe fit. etsi qñz sit mirabile eo q̃ ignora
tur cã ꝑm Aug. xi. de ciui. c. 4°. tñ miraculũ nõ est.
Aliud est q̃ in materia non sit aliqua dispositio ni
si solũ pura potentia obediẽtie ad hoc q̃ in ipa vel
de ipsa fiat illud opus qõ est miraculũ. Tertiũ ẽ vt
sit ꝑter modũ ꝓsuetũ. Unũ dic Aug^s. i. li°. retracta.
c. iz. q̃ si solita cẽnt miracula non cẽnt. q̃uis aũt ñ
omne mirũ vel mirabile sit miraculũ. tñ omne mi
raculũ t est mirabile. t est mirũ. t ꝓp ista tria dr q̃
miraculũ est op^s arduũ ꝑter cursuz nãe t insolituz.
cũ ergo iustificatio ipij non sit insolita t de lege cõi
requirat aliqua dispositio in adulto qui iustificat
iustificatio ipij que fit de lege cõi non est miraculo-
sa. q̃uis effectiue fiat per potentiã supnaturalẽ agẽ
tis. Justificatio aũt ipij ꝑter legẽ cõem que fit si dñs
tis iustificat adultũ aliquẽ qui ꝓus se non disposuit mi
raculosa. est. q̃ in tali iustificatiõe sunt oia illa tria
que ad miraculũ requirũtur. Ad ꝓmũ i opp^m dõ
q̃ q̃uis creatio aie sit supnaturalis. q̃ fit per poten-
tiã supernaturalis agentis. tñ miraculosa ñ est pro
prie loquendo de miraculo. Unde cũ. 10. de ciui. c. 12°
dicit Aug. q̃ in miraculo qõ fit p hoiez magis mi-
raculũ est hõ. ibi accipit miraculũ pro mirabili. cũ
aũt dr q̃ illud est mirabilius qõ est potẽtius intelli
gendũ est ceteris ꝑibus. t ꝓterea impiũ iustificaꝛ
dr nõ maius esse q̃z iustos creare quia sit maioris
potẽtie. Unde glo. sup illud Jo. 14°. Maiora hoꝛ fa-
ciet. dicit q̃ etsi vtrũq̃z sit equalis potẽtie. hoc. i. i-
pios iustificare ẽ maioris mĩe. Ad 2^m dõ q̃ q̃uis
vnũ nõ sit mioris potẽtie q̃z aliud. q̃ neutrũ eoꝝ
fieri põt nisi p diuinã potẽtiaz. tñ duo alia que req-
runt ad miraculũ inueniũtur in resurrectione moꝛ
tui cõpaliter que nõ inueniunt in resurrectiõe mõ
tui spũaliter loquẽdo de illa que fit de lege cõi.

c **Circa ĩam** dicũt. n. quidã sine ꝓfes-
siõe oris t satisfactiõe ope
ris. i. ante confessionẽ t satisfactionẽ. votũ
enĩ ꝓ opatione indicat. s. in operibus vtutũ q̃stũ
ad meritũ substantiale. nõ q̃z ũ ad qõlibet meritũ
accũtale. nec tenet hoc ĩ opibus sacrox quox effica
cia nõ est ex nra volũtate. sed ex diuina institutiõe.
plus. n. ceteris ꝑibus recipit de gra volẽs suscipe
sacrm t ipsum suscipiẽs q̃z ille q̃ vult t ñ põt. Ne
mo põt ꝓfiteri nisi suscitatus. hoc intelligendum ẽ
de meritoria ꝓfessione t de spũali suscitatiõe. Dec
catũ moꝛs aie est q̃ vt ẽ vita coꝛpis. ita eius deus
vita est. sed nõ eodem mõ. q̃ aia est ipius coꝛporis
forma vite. sz vite aie deus non est formalis cã ni
si in genere cãe exemplaris. sed est cã efficiẽs t fina
lis. Nisi fuerit peccñ añ cõfessus. s. in volũtate vel
in ꝓposito. g̃ sine cã dcñi ẽ. qõcũq̃z solueris t c. supple
si sufficit occulta coꝛdis cõfessio q° ad deũ. cuz
enĩ irascitur sibi qs q̃z t displicet supple ꝑ pccõ suo
hoc sine dono sci spũs nõ est ipi in se volũtarie ex-
cõicatiõis sniaz ferunt. s. reputãdo se quasi excõica
tos ꝓp vilitatẽ pcci fit veniale p confessionẽ. i. di-
gnũ venia. primo vel socio facienda est ꝓfessio nõ
de necitate sed de ꝓgruitate qñ nõ põt haberi sacẽ-
dos q̃ illoꝝ crimia diiudicet. s. q̃stũ ad genera pec-
catoꝝ moꝛtaliũ t distantiã generis moꝛtalis vẽia
lis ingresso. t in generali. q̃a nõ oz sacerdotez scire

artificiosam pccõꝝ distinctionẽ. nec q̃ es subtiles
cira illam materiã. Melioꝛi q̃z põt cõfiteatur. hoc
expositũ est i qõnibus socio debet ꝓfiteri. nõ de ne
cessitate vt dcñi est. sed cõgruitate. Si obliuisca-
ris. s. pccõꝝ tuoꝝ ꝑ ꝓtenptũ. tũc eoꝝ recoꝛdaberis
tẽ. pcca sua leuigare. i. leuia monstrare.

Di. xviij.

b **Jc queri** solet. tẽ. Supius dter
minauit magr d pnia
ꝑm esse sacz. Hic determinat de ptã-
te ministroꝝ pniam iniungentiũ. Et
diuiditur in duas partes. ℙ° deter
minat de ꝑdicta ptãte. 2° de illius ptãtis collatõ-
ne di. se. ibi. ℙ ostq̃z oñsuz est. ℙ^a in. 4. p°. inqui
rit que sit ptãs eccle i ligandos t soluẽdo. 2° qñ
p eaz pccõꝛes ligat t soluit ibi. Sz queritur. 3°. di
stinguit diuersos modos ligãdi t soluendi ibi. Nõ
aũt hoc. 4°. oñdit quid est illud a quo solus deus
absoluit ibi. Hic querit. ℙ^a in tres. p° ꝓponit
qõnez de ptãte t vsu clauiũ in gnãli. 2° oñdit q̃ sit
ptãs clauiũ ibi. Claues iste. 3° qs sit vsus eaꝝ ibi.
Usus vero. 2ª pars ꝑncipalis diuiditur in tres.
p° tangit quoꝛũdã sniaz falsam. 2° alioꝝ sniaz ve
rã ibi. Alij vero. 3° excludit erroꝛez qui incidere
posset ibi. Nec ideo tñ. 3ª ꝑncipalis diuidit i tres.
ℙ° oñdit qualiter socerdos soluit t ligat quo ad
culpã. 2° qualiter quo ad penã penitentialẽ t iu-
diciariã ibi. Ligant quoq̃z. 3° qualiter deus cõfir
mat ligantis vel absoluentis sniam ibi. Scõz hos
ligandi.

Articulus primus

c **Circa hanc** di. querendũ ẽ ꝑncipaliter de. iz. ℙ°
de ptãte clauiũ. 2° de vsu eaꝝ i foꝛo
pnĩe. 3° de causa ꝓ qua ferenda est
excõicatiõis snia. 4° d illis qui possunt excõicaꝛ
5° d illis q̃ ꝑnt excõicari. 6° d ꝑticipatõe cũ ex-
cõicatis. 7° d pena excõicatoꝝ. 8° d pẽa iuste ex
cõicat 9° d illis q̃ ꝑnt absolueꝛ ab excõicatõe. 10°
d illis q̃ ꝑnt absolui ab excõicatiõe. 11°. d subditis
excõicatoꝝ t de cãibus in q̃bus icurrit hõ excõica
tionẽ ipo iure. 12°. de q̃busdã dubitatiõib^9 oꝛtum
hñtibus ex aliq̃bus cãibus i q̃bus icurrit hõ excõi-
cationẽ ipo iure. 13°. de q̃busdã cãibus ꝓtinẽtib^9
ad ptãtez absoluendi religiosos ab excõicatione.
Circa p^m querũt. s. ℙ° vtꝝ eccle date sint cla
ues regni celoꝝ. 2° vtꝝ sint date ad aperiẽdũ tñ.
3° quot t q̃ sunt ille claues. 4° vtꝝ liceat sacer-
dotibus vti clauibus ꝓ sua volũtate. 5° vtruz
penitẽs teneaꝛ tentione necitatis recipe t explere
pniam sibi iniunctam a sacerdote.

p **Rimo oñdo** q̃ eccle non sunt da-
te claues. q̃a claues
aut sunt ad claudendũ aut ad aperiendu z.
sed vt habet Apoc. 3°. Xpus apit t nemo claudit.
claudit t nemo aperit. g̃ eccle nõ sunt date claues
Itẽ cui cũq̃z apitur celũ claudit i fernus. t ecõuer-
so. sed eccle non sunt date claues inferni. sz eas hz
solus xpus. iuxta illud Apoc. i. habeo claues moꝛ-
tis t inferni. g̃ eccle non sunt date claues regni ce

lozū.. Contra xp̄s dicit ꝑetro vt hētur Math. 16°. Tibi dabo claues regni celoꝝ.ꝙ ecclia claues accepit mediāte ꝑetro. Rñdeo ꝙ claues regni celoꝝ date sunt ecclie.ꝛ accipiunt hic claues ad similitudinē clauiū materialiuz p quas hostiuz claudit ꝛ aperit. claues.n. ecclie sunt quedā ptās data ecclie in p̄latis suis apiendū ꝛ claudendū hoibus regnū celoꝝ qō claudit hōi per peccū vel obligatōnem ad penā p;o pecō.ꝛ aperit̄ p remotionē vtriusqz. Et hec ptās triplex est. quedā auctoꝛitatis q̄ est in solo deo qui solus aperit effectiue p infusionē gr̄e.ꝛ claudit p̄missiue permittendo iusto iudicio hoiem ruere in peccū ꝛ gr̄am nō ꝓferendo. quedā excellētie. ſ. in xp̄o rōe hūane nature q celū apit p meritū passionis sue. alia ministerial̄. ſ. in p̄latis ecclie q celū aperiūt p ministeriū sacr̄oꝝ q opantur in virtute passiōis xp̄i. Ad p^m in opp^m dō ꝙ clausura regni celoꝝ triplic̄iter pōt accipi. vel p illa q̄ erat clausum generi hūano pp peccū p̄moꝝ parentum. vel p;o illa qua claudetur oib⁹ rep;obis per sniam diffinitiuā in die iudicij. vel p;o illa q̄ clauditur interiz hōi per culpā ꝛ penas remittendas. p^a. clausura fuit vlis ſz non perpetua. q; fuit apta p meritū passionis xp̄i. per cuius solius meritū poterat aperiri.ꝛ de hac intelligī. apit ꝛ nemo claudit. Alia clausura erit perpetua de qua dī Math. 25°. Et clausa est ianua.ꝛ de hac intelligī qō dictū est. claudit ꝛ nemo apit. Alia est ꝑticularis nō perpetua.ꝛ hāc clausurā p̄nt p̄lati ecclie ministerialit̄ aperire. Ad 2^m dō ꝙ ecclia aliquo mō habet claues iferni in q̄ntū claudit infernū illis qbus aperit celū. nō tn̄ ita p;opē pōt dici ꝙ p claues ecclie apiatur infernus sicut celū. qa ecclia nō apit infernū removendo gr̄am q̄ hōi clauditur ifernus. nec disponendo ad illā remotionē. sicut disponit ad remotōnez culpe qua celū clauditur.ꝛ ita ꝓp;ie nō pōt dici haberi claues inferni sicut paradisi. In illo tam̄ verbo Apoc. i. accipiūt claues ꝓ ptāte excellētie.

f **Ecundo queritur** vtrū claues sint date ad aperiendū tn̄. Et vī ꝙ sic. q; virtus clauiū ē a merito passiōis xp̄i. Sz meritū passionis xp̄i ordinatū fuit ad aperiendū tn̄. ḡ claues date sunt ad aperiēdū. ita ꝙ nō ad claudendū. Itē q̄uis hō per libex arbitriū possit bn̄ facere ꝛ male. tn̄ deus non dedit ip̄m hōi ad malefaciendū. ḡ a sili q̄uis sacerdos p claues possit celū aperire ꝛ claudere. nō tn̄ est dō ꝙ deus eas dederit ad claudendū. Contra Math. 16°. Tibi dabo claues regni celoꝝ.ꝛ qōcūqz ligaueris sup terrā erit ligatū ꝛ in celis.ꝛ qōcūqz solueris sup ꝛc. ſz sacerdos hoiem ligando sibi claudit r̄gnū celoꝝ. ḡ claues nō tn̄ date sunt ad apiendū ſz etiaz ad claudendū. Itē claues materiales sūt ad claudendū ꝛ apiendū. ḡ a sili claues spūales. cū claues dicātur scom̄ filitudinē materialiū. Rñdeo ꝙ claues q̄uis date sint p̄ncipal̄ ad apiendū. tn̄ ex p̄nti date sunt ad claudendum. p ptātez asit clauiū iudex eccliasticus apire pōt ꝛ claudere, tripliciter. Uno modo iudicādo. ſ. dū examinata hois cōscia iudicat ei celū eē apertū vel clausum. Allio mō aperit relaxādo aliquā partē pene peccō debite.ꝛ claudit penitentē aliqua pena sensus ligando quā explere oz in hoc seculo vel purgatorio añq̄ illi pateat ingressus celi. 3° mō aperit ꝛ claudit excōicando ꝛ ab ex cōicatione absoluendo. sed hic modus claudendi ꝛ aperiendi magis respicit foꝝ cōtentiosuz q̄z p̄nie ꝛ istos tres modus tāgit magr̄ in lr̄a. p^m. c. 6. di. h^o 2^m. ꝛ 3^m. c. 7. Ad p^m in opponēdū dō ꝙ passio xp̄i etsi p̄ncipal̄ fuerit ad aperiendū. tn̄ per eam obligamur ad aliquā p̄niaz per quā aliquo mō illi passioni ꝓformemur quā nos adultos oz solvere añq̄ celū ingredi valeamus. Ad 2^m dō ꝙ malū culpe a deo non est q̄uis p̄mittatur ab ip̄o. sed malū pene a deo est. illa aūt celi clausio que est p claues ecclie nō est culpa. ſz pena ordinata ad hoc vt efficacius ꝛ expeditus aperiat̄ hōi celū. Un̄ illa penam dicinalis est. Ad 2^m ad ptē aliam dō ꝙ q̄uis claues ecclie sicut ꝛ materiales sint ad aperiēdū ꝛ ad claudendū. tn̄ differunt. q; materiales p̄ncipaliter sunt ad claudendū ꝛ scōario ad aperiēdū. ſz claues ecclie p̄ncipal̄ sunt ad aperiēdū. ꝛ scōario ad claudendū. q; illa clausura ordinatur ad apertionem.

t **Ertio** queritur quot ꝛ que sint ille claues. Rñdeo ꝙ claues due sūt q̄ntū ad effectus ꝛ relatiōes ad illos effect⁹ vna tn̄ in radice. clauis.n. ecclie sunt ptās iudicādi in foro aiaꝝ q̄ ptās ex duob⁹ integrat̄. ſ. ex ptāte discernendi in cāe examinatiōe.ꝛ ptāte diffiniēdi in cāe determinatōe. p^a ptās dī clauis scie. Un̄ clauis scie nō est habitus scie nec actus sciendi. q̄uis claues ecclie recipere nō debeat nisi hūs scie habitū conuenientē seu sufficientē ad executionē ptātis illius 2^a. dī clauis potētie cuius actus ē determiare cām ligando vel absoluēdo.ꝛ ista clauis est p̄ncipalioz. q; p^a ordinatur ad istā. ptās aūt ligandi ꝛ soluendi in foro ꝓtentioso ꝓp;ie loquēdo clauis nō est. quia hanc ptātez hūt q̄nz nō sacerdotes vt inferius declarabitur.ꝛ q̄uis p̄dcē due claues distinguantur penes actus. vt oñsuz est. tn̄ in radice vna sunt. nō tn̄ inter se. ſz etiā cū ptāte ꝓficiendi. q; iste tres potestates fundant̄ i sacerdotali caractere. Un̄ ꝙ alī qui sacerdotes nō possint absoluere vel ligare hoc nō est pp defectū ptātis ex pte sua. ſz pp defectū materie quā non hūt nisi mediāte iurisdictiōe. ptās aūt iurisdictiōis accidit clauī p̄p̄e dcē. Ex p̄dcis p;z ꝙ claues ecclie sunt aliqua potestas sup naturalez facultatē que p;incipiū est aliquoz̄ actuū supnaturaliū sicut ptātes naturales p̄ncipia sūt actuū facultatē naturalem non transcendentium.

q **Arto** queritur vtrū liceat sacerdotibus vti clauib⁹ p;o sua volūtate. Rñdeo ꝙ cū sacerdos opet̄ p istas claues instrumental̄.ꝛ sic̄ minister ꝛ instrumētum efficaciā nō hēat i agēdo nisi ꝙ ꝙ mouet̄ a p̄ncipali agēte. si sacerdos vtatur istis clauib⁹ fm̄ p̄p;iū arbi^m dimittēs rectitudinē motōis diuine. peccat nec ille circa quē opatur clauiū recipit effectuz. q; tn̄ pene satisfactoꝛie infligēde sunt vt medicine ꝛ pene satisfactoꝛie determiate in canone nō oibus ꝓpetūt. iō variande sunt fm̄ sacerdotis arbitrium regulatū diuina motiōe. sic̄ videmus ꝙ medicinā determinatā in arte ꝑ aliquā infirmitatem variat medicus fm̄ ꝓditionē loci tp;is ꝛ infirmi.ꝛ oibus pensatis q̄ pensanda sunt. nō in ꝟ p̄p;iā volūtatez sequēs sed scientiā medicine.ꝛ sic̄ non dat aliquādo medicinā efficacem q̄ posset moꝛbū curare ne pp debilitatē nature patientis ex alia parte magis periculū oriatur. Sic sacerdos diuina motione di

rectus non semp totā penā peccō debitā iniūgit ne infirmus pp magnitudinē pene desperet ⁊ eaz facere negligat ⁊ a veritate pnie recedat. nec ꝟ est in aliquod pnidiciū iustitie. qz in purgatorio erit expletio residui pene.

q **Vinto queritur** vtrū penitēs teneatur tentione necessitatis recipe ⁊ explere pniaz sibi iniūctam a sacerdote. Et vi q nō. qnz. n. sacerdos posset sibi iniungere pniam nimis grauez. vt familiaritatem cū amicis interdicere. vel iniūgere pniaz periculosaz. vt melancolico pno ad desp̄ationem abstinentiā a vino iniūgere. ⁊ a risu ⁊ solatio cū sociis abstinere. sz tales pnias nō tenēt penitēs recipere. qz eēnt sibi nociue. g nō semp tenet penitens recipere pniaz iniūctā a sacerdote. Cōtra magr di. 16. c. 2. dicit de penitēte ponat se oīo in iudicio ⁊ ptāte sacerdotis nihil sui reseruās sibi vt oīa eo iubente patus sit facere p recipienda vita aīe q̄ faceret p euitanda corpis morte. Rñdeo q sacerdos aut iniūgit pniam rōnabilē ⁊ discretā aut irratiōabilē ⁊ indiscretā. si 2° modo penitēs nō tenet eā recipere nec explere. qz sacerdos talē pniam iniūgēdo abutitur claue scie ⁊ potētie. Si p̄mo modo dico q penitēs tenet tentione necessitatis eaz recipe ⁊ p viribus explere. qz talez pniaz iniūgendo clauibus vtitur recte. quilibz aūt tenet sui iudicis iustā pniam obseruare. Vñ si penitēs talē pniam sciēter ⁊ er deliberatiōe ⁊ absqz legitia cā omiserit expler mortaliter peccat. Si tñ penitēs sentiat pniam sibi nimis grauē. ⁊ ad obseruandū piculosaz sua infirmitate pensata. dz ad illū eundū pfessorem vel ad aliū. si illū nō pōt hūe humiliter recurrere ⁊ alleuiationē vel cōmutationē petere. ⁊ pfessor dz p̄cedere etiā si videat q pnia alleuiata non sufficeret plenarie pro emēda pcci. Sz si post eā expletā adhuc remaneret aliqd in purgatorio explendū. tutius. n. ē reseruare penitentē in purgatorio puniendū q̄z ipz exponere periculo cadendi in pccm mortale pp penitentie transgressionē. ⁊ expedit q pfessor hoc totū penitenti exponat nisi in ipo videret pditionez propter q̄z iudicz oībus pensatis magis esse tacendū q̄z exponendū. Ad argumentū in oppm pz solo q̄stū ad illud qō in ea tangit de pnia nimis grauī. De interdcōne aūt hūdi cū amicis familiaritatez sciendū q aut illi amici sunt veri amici. hoc ē amici aīe cuiusmodi sunt diligentes personā scō amoz ⁊ scōm dcū. aut illi amici sūt veri inimici cuiusmōi sunt diligentes personā pp delectatōnē illicitā. vl pp aliam cām in anime eius p̄iudicium. ⁊ p̄tra dei honorez. Si sacerdos interdiceret familiaritatez cum amicis primo mō dictis abuteret claue scie. nec credo q penitēs illam pniam recipe teneretur si aūt interdiceret penitenti familiaritatē cū inimicis 2° mō dictis. penitens eā recipe ⁊ obseruare teneret regulr. qō iō dico. qz omnes pticulares casus a pfessore p̄uideri nō p̄nt. Sciendū ēt q hōi p no ad desperationē ad quā disponit tristitia nō dz sacerdos iniūgere ea que augmentāt melancoliaz ⁊ tristitiā. Vñ talibus moderatū vini vsuz. ⁊ cū sāctis psonis ⁊ honestis honestum solariuz p̄hibere non debet.

Articulus secundus.

c **Onseq̄nter** queritur de 2° pncipali. Et circa hoc quaeruntur. 5. ℙ° vtrū sacerdos p ptātē clauiū possit remittere pccm q̄stuz ad maculā. 2° vtrū q̄stū ad penā. 3° vtr sacerdos parochialis teneat audire pfessiones parochianoz suoz quotienscūq̄z voluerint in eodez anno pfiteri. 4° vtrū claues respectu eiusdez peccati in numero habeāt efficaciā plusq̄z semel. 5°. vtrū sacerdos absoluendo aliquē de facto ab illis pccis a qbus non pōt eū absoluere de iure peccet mortaliter.

p **Rimo oñdo** q sacerdos p ptātem clauiū pōt remittere pccm q̄stū ad maculā. Jo. 20. Quoz remiseritis pccā remittunt eis. Item vt supius hituz ē. sacra noue legis pferunt gratiaz. sz p gram remittitur macula pcci. g sacerdotes per ptātez clauiū remittere pōt pcci maculā. Contra ō pe. di. p. Si cui. §. Illij econtra. circa mediū. ⁊ recitat mgr i lra huj di. c. 4. Sacerdos officiū suū exhibet ⁊ nulli huj di. c. 4. Sacerdos officiū suū exhibet ⁊ nulli ptātis iura exercet. g in eo nulla est ptās remittēdi pcci maculā. Item de pse. di. 4. ⁊ recitat mgr in lra hj di. c. 4°. Nemo tollit pccā nisi solus xp̄s qui est agnus tolles pccā mūdi. g sacerdos nō hz ptātē dimittendi maculaz pcci. Rñdeo q q̄stus sacerdos absoluendo remittere non possit pcci maculā effectiue sz qō dic magr in lra. qz sic sol de pccm dimittit. tñ misterialiter ⁊ instrumētalr illi q p attritionē remouit obstaculū gre spūs sci: dispositiue remittit maculā pcci iq̄stū suo ministerio assistit virtus diuina que pccm remittit. ⁊ qz pcci macula ē dispositio qua pōt aia pati igne infernali. q̄ quidez non ē tñ silitudo tpaliū ad q̄ aia peccādo q̄uertitur sed etiā p̄ncipalius ē p̄uatio similitudinis dī a quo auertit. Ideo sacerdos vtute clauiū ad eterne peneremissionē disponit quā virtus diuina p̄ncipaliter ⁊ effectie remittit sicut maculā pcci. Ad pm ⁊ 2m dō q p̄cedūt de remissione pcci misterialr ⁊ dispositiue. vt. n. supius dcm est. sacra noue legis nō pferūt gram effectiue sz instrumētalr ⁊ dispositiue. Argumēta ad ptē sc̄am p̄cedunt de remissione macule peccati effectiue.

s **Ecundo queritur** vtrum sacerdos p ptātez clauiū possit remittere pccm q̄stū ad penaz Et vi q nō. post absolutionē adhuc remanet penitens obligatus alicui pene. alit vt vi nō eēt sibi penitētia iniūgenda. g p virtutē absolutiōis pena dimittitur. Jtē cū nō sit minus dispositus ad recipiēdū effectū clauiū ille q pmisit puū pccm q̄z ille q maius pmisit. tm̄ remitteret de pena peccato debita minori. q̄stū de pena debita maiori. sz posset er vna pte pccm esse ita puū. ⁊ er alia ita magnū. q tota pena debita minori peccō nō eēt maior q̄z illa pars q̄ remittit de pena debita maiori peccō g illud minus pccm remaneret ipunitū qō ē icōueniēs. Contra de pe. di. 5°. Si cui. §. Illij econtra circa medium. domin parius soluendi eē voluit ligandi p vtrūq̄z pari pditiōe pmisit. sz sacerdos p ptātez clauiū pōt ligare penitentez aliqua pena. g per eandē ptātem pōt ipm absoluere ab obligatō

ne alicuius ptis pene. Jtē mgr̄ hui⁹ di.c.7°. dicit q̄ sacerdotes soluūt cū de pena satisfactoria aliq̄d dimittūt. Rn̄deo q̄ sacerdos ptāte clauiū pōt penitenti remittere aliquā ptē pene tpalis pcc̄o debite. nō tn̄ illius quā sibi iniunxit. sedetiā illius que in purgatorio est erplenda plus vel minus pōt de ista pena remittere. ſm q̄ plus vel minus penitēs est bene dispositus. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ si post absolutionē remaneat penitēs obligatus alicui pene. tn̄ nō remanet obligatus tante sicut ante absolutionē. ⁊ p̄terea si reuelatū eēt sacerdoti q̄ tota pena pcc̄o debita esset penitēti remissa adhuc deberet sacerdos penitenti iniūgere aliquā pniam procautela ꝓ futura. q⁊ vt dictū est. ſ. di. 15ª. c. 5°. Satisfatio pnie nō tn̄ est pcc̄oꝝ cās excidere. ſz etiam eaꝝ suggestionibus aditū nō indulgere. Ad 2m dicendū ſm aliquos q̄ remissio pene debite maiori ⁊ minori pcc̄o est ſm ꝓportionez. ita q̄ si remittit decima pars pene debite maiori. remittit ꝺcima pene debite minori. sed hoc nō vī satisfacere argumento. qa p̄ma decima maior simpliciter est q̄z secunda. Et iō vī dō q̄z nūq̄z ps pene q̄ remittit vi tute clauiū vna vice est tāta sicut tota pena cuicūq̄z mortali pcc̄o debita. si aūt dicis q̄ vna absolutiōe possit remitti tota pena debita vni pcc̄o vēiali. nō habeo hoc p̄ incōueniēti. xp̄s .n. ita plene satisfecit p̄ peccis nr̄is q̄ si hūiliāti se sub sacr̄o qō opatur in virtute meriti xp̄i remittit alī tota pena. nō pp̄ hoc dici pōt pcc̄m sine pena dimitti.

t **Tertio queritur** vtruz sacerdos prochialis teneat audire ꝓfessiones prochianoꝝ suoꝝ quotienscūq̄z voluerit in eodē anno ꝓfiteri. Et vī q̄ sic. quotiēscūq̄z vult pcc̄oꝛa pcc̄o receedere deus patus est eī ad mīam recipe. g̊ a silī quotiēscūq̄z vult ꝓfiteri sacerdos cū sit loco dei ip̄m audire teneat. ⁊ sibi sacr̄z pnie administrare. Jtē sacerdos teneat salutez aie subditi sui cuilibz bono tēporali p̄ponere. ſz si ip̄m nollet audire quotiēscūq̄z vellet ꝓfiteri nō p̄ponere salutē aie eius iō bono tpali. q⁊ saluti aie subditi p̄ponere tenez corpis ꝑ. g̊ sacerdos tenetur suos prochianos audire quotiēscūq̄z voluerit ꝓfiteri. Cōtra sacerdos nō teneat pluries audire confessionē prochianoꝝ suoꝝ q̄z obligeat p̄ statutū ecclie ſz per statutū ecclie nō obligat nisi ad audiēdū eos sel̄ in anno. ex̄ de pe. ⁊ re. Dis vtriūsq̄z sexus. g̊ vī q̄ nō teneat eos audire nisi semel in āno. Rn̄deo q̄ qō pōt intelligi aut de tentione necessitatis aut de tentiōe ꝓgruitatis. si p° mō. nō credo q̄ ordinarie sacerdos teneat audire ꝓfessiōes prochianoꝝ suoꝝ. nisi cū illi tenent̄ de necessitate cōfiteri. qō ē saltē semel in āno. ⁊ qñ sunt in infirmitate grauī cōstituti. vel iminet eis alio mō piculuz mortis. si tn̄ pluries voluerit ꝓfiteri ⁊ sacerdos curat° eos audire noluerit. tūc libere pōt subditi aliū sacerdotem adire ⁊ ei ꝓfiteri. ⁊ ille pōt eos absolnere nisi p̄pus sacerdos eoꝝ q̄ eos audire noluit ad aliquē determinatū sacerdotē eos miserit. qa si audire nō vult eos. nec ad aliquē sacerdotē determinatū mittere eos iplicite licentiat. vt illa vice ꝓfiteant̄ cuicūq̄z sacerdoti voluerit. Loquēdo aūt de tentiōe ꝓgruitatis. dico q̄ sacerdos teneat eos audire quotiēscūq̄z voluerit ꝓfiteri. q⁊ tali tētione teneat laborare p̄ fectū aiaꝝ prochianoꝝ suoꝝ q̄ztūcūq̄z ⁊ qūocūq̄z po-

tuerit. Ad p̄m dō q̄ arg̊m bn̄ procedit si quotiēscūq̄z prochiani vellent ꝓfiteri. ⁊ ꝓfessio esset eius necessaria ad remissionē mortalis pcc̄i. ſz h̄ nō ē vez. Ad remissionē .n. mortalis culpe sufficit contritio cū ꝓposito ꝓfitendi illo tpe quo hō ꝓfiteri tenetur.

Ad 2m dō q̄ minor est falsa. q⁊ p̄ contritionē vt iaz dcm̄ est cū ꝓposito cōfitendi tēpore debito remittit culpa. ⁊ p̄terea vult frequēter hō ꝓfiteri q̄ p̄ illo tpe nō indiget ad sui iustificationē susceptiōe sacr̄i pnie. Ad argumēta ad ptē aliaz dō q̄ ⁊ si p̄sbyter prochialis ad audiendū ꝓfessiones prochianoꝝ suoꝝ nō obligeat̄ erplicite per statutū ecclie nisi sel̄ in āno. tn̄ p̄ illud statutū obligat̄ implicite ⁊ ēt iure nature ⁊ diuino ad audiendū eos quotiēscūq̄z tenētur de necessitate cōfiteri ⁊ si multotiēs occurrāt i eodem anno cāus in q̄bus ꝓfiteri de necc̄itate teneāt

q **Harto queritur** vtrū claues respectu eiusdē pcc̄i in numero habeāt efficaciā plusq̄z semel. Et vī q̄ sic. ꝺ pe. di. i. mēsurā. §. nō sunt. q̄ztoplurib⁹ ꝓfitebit̄ qs in spe venie turpitudinez criminis. tāto facili⁹ ꝓsequet̄ gr̄am remissionis. ip̄i .n. sacerdotes plus iā pōt p̄ficere. plus ꝓfitentib⁹ parcere. q̄bus .n. remittūt remittit deus. qō intelligi nō vī nisi de remissione q̄ fit virtute clauiū. Jtē ſm ꝓsuetudinē ecclie q̄ pluries de eisdē pcc̄is in numero cōfitent̄. pluries de illis absolnūtur. qō nō fieret si absolutio 2ª recepta nullā efficaciā hēret respectu eiusdē pcc̄i in numero q⁊ tūc fieret iniuria sacr̄o. Jtē certū est q̄ cōfessio iterata de eisdē pcc̄is in nūero ꝑdest non tn̄ rōne hūiliatiōis ⁊ verecūdie. qa tūc tn̄ valeret iterata laico coꝝ quo magis erubesceret q̄ztū iterata sacerdoti qō falsuz est. g̊ ꝑdest per aliquā efficaciā clauium. Jtē q̄z sacra veteris legis haberēt efficaciā ex vi meriti. qa tn̄ nō habebāt ex vi sacr̄i vocātur ab aplo ad Gal̄. 4°. infirma ⁊ egena elementa g̊ si claues respectu eiusdē pcc̄i in numero nō haberēt efficaciā nisi sel̄. sacr̄m pnie 2° receptuz respectu eiusdez pcc̄i in nūero eēt infirmū ⁊ egenū elemētū. qō nō videt̄ dō. Jtē efficacia clauiū nō tn̄ ē respectu remissionis culpe ⁊ pene. ſz etiā respectu dispositiōis ad gr̄am. ſz q̄ztdiu sumus in via gr̄a in nobis pōt augeri. g̊ respectu eiusdē pcc̄i in numero clauef pōt hīe efficaciā plusq̄z sel̄. imo quotiēscūq̄z homo sacr̄m pnie dispositus recepit. Cōtra si alqs esset q̄ nūq̄z peccasset ⁊ absolueret̄ nullā reciperet efficaciā virtute clauiū. ſz culpa totalr̄ remissa ⁊ q̄ztū ad maculā ⁊ q̄ztū ad totā penaz nō plus grauat hoiem q̄z si nunq̄z fuisset fcā. g̊ respectu talis culpe claues nullā penitus hūt efficaciā. ſz ꝓtigere pōt q̄ ꝓpter magnā dispositionē penitētis remittit̄ culpa q̄ztuz ad maculā ⁊ totaz penā per susceptionez sacr̄i pnie semel g̊ saltem. nō semp hūt claues efficaciā respectu eiusdē pcc̄i in numero plus q̄z sel̄. Jtem illud qō hēt efficaciā respectu duoꝝ. ita q̄ respcū vnius alio mediāte nō pōt hīe efficaciā suaz respcū secundi si nō hz respcū p̄mi. Sed claues efficaciā habēt respcū remissiōis culpe ⁊ pene ⁊ collationis gratie ita q̄ p̄ncipalius respcū remissionis culpe ⁊ pene. ⁊ scd̄ario respcū collatiōis gr̄e. g̊ respcū pcc̄i remissi q̄ztū ad maculā ⁊ totā penaz absolutio 2ª accepta nullā habet ex vi clauiū efficaciā. Jtē cū per absolutionē ex vi clauiū remittat̄ pene ps pcc̄o debite. totiens posset homo ꝓfiteri eadem die ⁊ absolui

q eodē die remitteretur sibi tota pena oīb⁹ pecis suis debita. nulla. n. rō est quare magis valeret absolutio 2° iterata erpectando nouū deuotionis motū ꝙz iterata manente pōris deuotionis motu si est ita fortis sicut esset motus sequēs. ⁊ ita sequeretur q grauissimū pccm cuz modica pena posset dimitti. Ad istam qōnem dicunt aliqui q claues respectu eiusdem pcci in numero nō hūt efficaciaz plusꝙz semel. baptismus. n. qui est medicina curatiua directe originalis pcci sicut sacrz pnie actualis peccati non reiteraf. qz pccm originale reiterare non pōt. si. n. posset iterari iteraref ⁊ baptismus. ⁊ scōo susceptus efficaciā haberet. ſz idem pccm actuale in numero reiterari nō pōt. Alī vī q respectu eiusdem in numero sacrm pnie ex vi sacri non hz efficaciā nisi semel. ¶Preterea cū quattuor sint sacra iterabilia. s. eucharistia. pnia. extrēa vnctio. ⁊ matrimoniū. videmus q ī sacro eucharistie hec vba. Hoc est enim corpus meū. respectu eiusdē hostie. non hz efficaciā plus ꝙz semel. verba etiam q̄ sunt forma in sacro extreme vnctionis respcū eiusdem infirmi eadē infirmitate. ⁊ eodē statu infirmitatis manente interioris ⁊ exterioris: non hūt efficaciā ex vi sacri nisi semel. verba etiā q̄ sunt forma in sacro mrimonij in eodē viro respcū eiusdē mulieris ⁊ in eadem muliere respcū eiusdē viri non habēt efficaciā ex vi sacri nisi semel. nisi ptingeret q vn⁹ moreref ⁊ postea resuscitaref. qz per mortē vinculum mrimoniale soluīf. g̃ a sili sacrm pnie ex vi claui non hz efficaciā respcū eiusd pcci in numero nisi semel. ¶Preterea ēt de sen. ercōis. De certo de absoluto in casu necessitatis cui sub iuramto iniungit vt opportunitate habita summū pontificez statim adeat mandatū eius suscepturus dicit glo. nō dicit absoluendus. qa iam absolutus est. qa obligatio semel extincta interiz non reuiuiscit. de pse. di. 4. q̄ris. ⁊ 4. q. 4. si illic. ⁊ de pe. di. 4. versus finē. g̃ vī q si aliquis vere est absolutus de aliquo pccō q absolutio respcū eiusdez pcci 2° suscepta ex vi clauiū nullā efficaciā hz. al' videretur q summ⁹ pontifex illū iterū absoluerz ab illo pccō a quo fuit absolutus in casu necessitatis ab illo qui illū al' absoluere non potuisset. Ad hoc etiā valēt rōnes ad scōam ptez inducte. Alij dicūt de qōne ptariū intentes rōibus factis ad primaz partē. ¶Preterea sicut sacrm pnie est medicina ꝺ pccm actuale. ita baptismus contra pccm originale. sed in illo in q° est remissiuz originale per baptismum flammis efficaciā habet baptismus fluminis ex vi sacri. g̃ silr vī q in illo in quo est remissum pccm actuale p penitentie sacrm possint claues habere efficaciā respectu pcci eiusdē in numero per sacrm pnie 2° receptū. ¶Preterea qñ conferf alicui sacrm. qz nescit vtrū illi al' fuerit collatū vel non. confertur sub cōditione dicēdo. si tu nō es baptizatus. ego .rē. Si g̃ non esset scōo cōferenda hōi absolutio de eodez pccō in numero. nisi qa incertū ē vtz qñ p° recipit absolutionē eēt in tali statu q claues in eo efficaciā habuerint. tūc sacerdos absoluendo 2° deberet apponere cōditionē dicendo. si prima absolutio nō habuit efficaciā in te ex vi clauiū. ego absoluo te. ⁊c. cū g̃ consuetudo ecclie nō sit talis. vī q si pma absolutio suū habuit effectū. scōa tū respcū eiusdē pcci in numero efficaciā hz ex vi clauiuz vel remittendo plus de pena ꝙz erat remissum. vel ad augmentuz gre disponēdo. Qui vult tenere pmā opinionem pōt dicere ad p^m q illud decretum in quo dī q sacerdotes plus possunt pficere plus confitentibus. parcere. intelligendū est de bñficio orōnis. quia vt dicit glo. tanto plures obligat ad orandū pro se ꝙz to pluribus pfitetur. ¶Preterea ꝙz to plus laborat homo ⁊ magis pro suis pcis erubescit ⁊ fortꝭ penitet. tanto pfessor fm rectū iudicium rōnis minorē pniam iniungere debet. proponere aūt pluribus ꝺ eodem pccō pfiteri ar^m est magnitudinis pnie. vī pōt exponi illud decretū de illo qui q̄ primo confessus est. non fuit vere penitēs qui pluribus sacerdotibus confitendo de pgruo se disponit vt deus inclinet cor eius ad veram pniam. vt sic grām obtineat remissionis. ⁊ huic psonat qꝺ dī decreto. tāto facilius psequitur gr̃am remissiōis. Ad 2^m dō q de eodem pccō in numero pluries absoluīf homo. quia incertū est vtrū prima absolutio in eo hūit effectum. nec pp hoc debet in scōa absolutione cōditionē ponere explicitam vel actu explicite intellectaz. quia in his que ita frequēter sunt in vsu nō oz pditionē explicare nec de ea actualiter cogitare sz sufficit illam habitualiter tenere. sicut cū hō adorat altissimū altaris sacrm non tenef actualiter cogitare de ista pditiōe si sacerdos fecit. vī dixit qꝺ facere vel dīe debuit. sed sufficit pditionē habitalr in mente tenere. Ad 3^m dō q oro sacerdotis ceteris paribus efficacior est ad impetrandū grāz cōfitenti pp dignitatē sacerdotij. ⁊ quia pōt orare vt psona, cōis ꝙz oro non sacerdotis. Ad 4^m dō q ñ valet. quia sacra veteris legis non hēbant efficaciaz ex vi sacri nec bis nec semel. ⁊ iō dicta sunt infirma vel egena elementa. Ad 5^m dō q ꝙz is in nobis semp possit augeri grā dū sumus in via. non tū ex hoc sequitur q quotiēscūqz hō absoluīf de eodem pccō in numero in eo grā ex vi clauiū augeaf ꝙz is iam iustificato p contritionē grām pferat p^a vice. sicut ꝙz is baptismus aque iam iustificato p baptismū flāmis grām pferat vna vice. 2° tū receptus grāz nō pfert. absolutio tū ex vi clauiū cōfert grāz penitēti. nō tñ sel. qz sacrz pnie ē iterabile q° tienscūqz hō peccat. ita q iteratio pcci vī eē rō iterandi pnie sacrz. Ad pmā rōnez positā i corpe qō nis. p 2° opinione dō q nō plus pcludit nisi q iā iustificato p ptritionē pferri pōt grā ex vi clauiū. ⁊ hꝺ ē verū. nec ē sile de iā iustificato p ptritionē q̄ nō recipit pnie sacrz. ⁊ de illo q recipit. ad aliā rōez soluti tū ē ex dictis. Qui vult tenere scōam opinionez pōt dicere ad p^m ꝺ eā q maioꝝ ē dubia. ⁊ nō pbaf. Vel pōt dici q nō est sile de illo q nunqꝺ peccasset ⁊ de illo q peccat. ꝙz is pccm eius totalr remissiuz sit ꝙz tū ad maculā ⁊ penā. qz deus efficaciā pcessit clauibus non pro illis qui mūdi viuerēt per grām priuilegiatam sicut pro alijs. non posset autem homo viuere quin peccaret venialiter sine speciali priuilegio gratie. Ad scōm dicendum q sacramentum penitentie ex vi clauiū efficaciā ꝙz tū ad collationem gratie haberet in illo cui remissuz esset peccatum quantum ad maculam ⁊ totam penam si postea de illo confiteretur ⁊ absolutionem reciperet. Unde si detur q principalius respiciat remissionem culpe ⁊ pene quam collationez gratie. ex hoc tamen non sequitur q non possit

habere effectum collationis gratie vbi non potest habere effectuz remissionis culpe z pene pp remissionē iam factā. sz bene sequit q nunqz ꝓfert grām qn retineat culpā vel aliquā penā si nō est añ tota facta remissio. Ad 3m dō q sacrm pnie respectu eiusdē pcci in numero pluries receptū nō hz efficaciaz ex vi clauiū nisi obseruata reuerentia debita sacro ad qō regritur q respectu eiusdē pcci nō itereť nisi aduenięte nouo motu deuotionis vel noua erubescētia in penitēte. z p hunc modū ꝓcedo q totiens posset recipi q p talē receptionē remitteret tota pena pccō debita. nec ꝓpter hoc posset dici pcciū remitti sine pena. qz xps abūdāter sustinuit penā ꝓ pccis nris. z p̄terea erubescētia z labor. z sollicitudo hoīs in penitēdo. z ꝓfitendo ē magna pena. Ad pmam rōnem adductā ꝓ pma opinione in soluēdo dō q tota rō q̄re baptismus non iterat. nō est qz originale nō iteratur. sed ēt qz ipz imit effectū idelebilē. s. caracterē mediāte quo susceptio exteriozis sacri disponit aiam ad susceptionez remissionis pcci. Ad scōam rōnem dō q nō est sile de pnia z alijs trib⁹. qz vba que sunt forma in sacro eucharistie. vna vice explēt respectu eiusdē hostie totā efficaciā suam q̄ est ꝓuersio substātie panis in corp⁹ xpi. Uerba ēt q̄ sunt forma in sacro matrimonij respectu earūdē psonaꝝ in numero explēt totā efficaciā suā si. n. secūdo reiterarēt eadez vba non plus essent ꝓuinces. q̄z añ. nō sic aūt ē de sacro pnie. q̄uis. n. pma absolutio in hoie bene dispositā habeat totā efficaciam suā q̄tū ad effectus essentiales q̄ sunt culpe remissio. pene eterne in tpalē ꝓmutatio. aie ad deū reconciliatio. nō tn ita est q̄tū ad effectus scōarios. qz p ipm sacrm receptū semel nō tn remittitur ō pena. nec tn dat deus de gra sic̄ p ipm pluries receptuz.

Ad 3m dō q illa aucroritas itelligēda est de absolutiōe ab excōicatiōe q̄ non est p vim clauiū nisi extendēdo nomē clauis ad clauē iurisdictiōis quam pōt hre etiā nō sacerdos. Un talis absolutio ꝓprie loquēdo nō est sacrm nec pars sacri.

q **Uinto queritur** vtruz sacerdos absoluēs aliquē de facto ab illis pccis a qbus non pōt eū absoluere ō iure peccet moraliter. Rndeo q sic absoluēs. aut hz facit ex ignorātia iuris. aut sciens iuxquo hz facere nō sibi lz. si 2° mō z hz facit ex deliberatiōe moralr peccat. sciēter. n. z ex deliberatiōe cessa sibi ptāte abuti in pīudiciū aie alteri⁹ est moraliter peccare. Sed sic absoluēs potāte sibi ꝓcessa abutit in pīudiciū aie illi⁹ quē sic absoluit. z dat illi itelligere q absolut⁹ est. cum tn non sit. q̄tū in se est ipm ponit in erroze. Un sup sic absoluentē cadit illa maledictio scripta de vtero. 27°. maledictus q errare facit in itinere tecū. si aūt hz facit ex ignorantia iuris z est illa ignorātia affectata. adhuc moraliter peccat. q̄z nō ita grauiter sic̄ ille qui hz facit sciēter. si aūt est ignorātia crassa. adhuc credo q moraliter peccat. q̄uis nō ita grauiter. sic̄ hz faciēs exig°rātia affectata. sacerdotib⁹. n. officium suū ignorare nō lz. ad ipsos. n. ptinet subditos suos in lege īstruere. iuxta illud Aggei. 2°. iterroga sacerdotes legez. Un si absoluentes exponūt se simili maledictiōi illi que venit sup filios hely. de qb⁹ dr. j. re. 2°. q erāt filij Belial nesciētes dīm. neq̄z offiū sacerdotum ad populū. De sic ēt absoluēte. z absoluto tali absolutioni ītenti nisi p ignorantiam īuincibilem seu pbabilē excusent dici pōt illud euangelij. Marhe. 15. Si cecus cecū ducatū pbeat ambo in foueaz cadunt. nec ille p ignorātiā excusat q magis sollicitus est querere ꝓsiliū p emptione vni⁹ equi vel vnius boue robe q̄tū p aie sue salute.

Articulus tertius.

c **Onsequenter** querit de .3. principali. Et circa hz q̄runt. 5. 1° vtz aliqs debeat excōicari. 2° vtz pro solo pccō mortali. 3° vtz vroz p pccō mariti. 4° vtz dns p pccō subditoz. 5° vtz excoicatus iniuste debeat excōicatus reputari.

p **Rimo** ostendo q nullus dz excoicari. qz p excōicationē tradit homo sathane in interitū carnis. vt hr. j. coz. 5° sz nullus dz tradi sathane de quo nō est desperandū. cū ḡ de venia despandum sit in via fm aug. j. li°. retracta. c. 18. nullus dz excōicari. Itē in epla Jude dr cū Michael archāgelus cū diabolo disputās altercaret de Moysi corpore. nō est ausus iudiciū. i ferre blasphemie. sed dixit imperet tibi dns. sed ecclesia militās dz se ꝓformare triūphanti. ḡ nulli dz maledictionē excoicatiōis iferre. Itē glibz homo aut est iustus aut iiustus. si iustus excoicari non dz. nec iniustus. qz medicina sacrōrum īdiget. ḡ nullus dz excoicari. Cōtra vt hr. j. ad Coz. 5. apostolus mandauit quēdam. turpē fornicatorez extra coionem fidelium poni. Item pnceps debet vti gladio temporali ad correctōem malorum. ergo a simili prelatus debet vti gladio spūali ad correctionem malox. sed gladius spiritualis est potestas excōmunicandi. ergo quādoqz debet excōmunicare malos vt corrigantur. Respondeo excōmunicatio est a cōmuniōe ecclesie separatio. ij. q. 3. Nihil. sed quādoqz debet homo a cōmunione ecclesie separari. quia aliquando sibi expedit. vt. s. erubescēs z fatigatus excitetur z inclinetur ad se corrigēduz per pniam. z quia etiam permanente malitia communio sacrōrum non esset sibi vtilis sed nociua est etiam quandoqz vtile coitati fidelium. vt. s. ex timore pene illius alij peccare timeant. z ne peruersus alios inficere possit. 24. q. 3. Secāde. vbi dicitur sic. secāde sunt putride carnes. z scabiosa a caulis ouis repellenda. ne tota domus massa corpus z pecora ardeat corrumpatur putrescat z intereat. aliquando ergo dz homo excōmunicari. Ad p̄m in opp^m dō q ibi dz accipi iteritus p flagellatione tēporali ordinata ad correctionē Ad 2m dō q non valet. qz diabolus ē incorrigibil'. homo nō. q̄diu est in via. Ad 3m dō q sicut medicina indispositum nō viuat. sed sibi nocet q̄uis sit vtilis dispositō. sic coio sacrōrum nō iuuat idispositū. sed volēti se disponere vtilis est.

f **Ecundo queritur** vtrum aliqs debeat excōmunicari pro solo peccato mortali. Et videtur q nō. qz qñqz excoicatur inocēs cum pbatur crimē cōtumacie ꝓ ipz in foro iudicij. nec tn iudex hz faciēs repbendit. q̄uis in sua ꝓscientia sciat illū innocentem. ḡ aliquando dz homo excōmunicari

non pro pcō mortali. Itē medicina nō tm̄ est ad curādū morbū. sed ad pseruādū a morbo. g̈ cū excoi catio sit medicinal. vt habet ex de sen. exco. Cum medicialis. n tm̄mō dz ferri ad curādū pcm̄ mortale. sed ēt pp piculū mortalis pcī. Cōtra ex ō verboꝝ signi. Ex parte i glo. Nemo excoicat nisi pro mortali. qz aliter nō pōt corrigi. Itē. ij. q. 3. Nemo n. dr̄ q anathema nō nisi p mortali dz iponi crimie ꝛ illis q alr̄ nō potuerit corrigi. Rñdeo excōicatō maiorē grauissima pena q̄z eccl̄ia possit iferre. Un̄ dic̄ decre. c. imediate p̄allegato q anathema ē eterne mortis dānatio. ꝛ. 24. q. 3. Corripiant. dr̄ q excoicatiōe nulla maior est pena in eccl̄ia. Et ió dicit glo. ibidē. nō est infligēda p leuib⁹ criminib⁹. Un̄ dō q iudex nullū dz excoicare nisi p mortali pcō. nec p quocūq; mortali. sed p pcō ꝓtumacie vel cui ꝓtumacia est ānexa. ij. q. 3. Absit. q̄drupl̄r aūt homo pcm̄ ꝓtumacie icurrit. s. aut qñ sufficient vocatus ad iudiciū nō venit nec remanēdi hz legitimā cām 24. q. 3. De illicita. Aut veniēs rñdere ꝓtēnit ꝛ rōnem p̄tēdere q̄re rñdere nō dz. Aut añq̄z debeat discedit. ij. q. 3. certum est. Aut sn̄ie nō obedit. 2. q. 6. Quisq; pbatus. Ille aūt q impedit aut pcurat fraudulenter ne ad ip̄m citatio ꝓueniat p citato dz hr̄i. Ille ēt q veniens se non rep̄tat iudici. sed se occultat reputādus est q̄si non veniss̄et Ad p̄m in opp̄m dō q ꝛ si ille q excōicat in p̄dicto casu nō sit i mortali pcō cum iudex fert sn̄iam sic̄ p mortali. qz iudex in foro ꝓtentioso nō dz iudicare fm sn̄iam ꝑprie ꝓscie. sed fm allegata. 3. q. 7. Judicet. vbi dr̄ q bonꝰ iudex nihil ex arbitrio suo fac̄ ꝛ domestice ꝑpositio volūtatis. sed iur̄ leges ꝛ iura pnūciat. ꝛ parū post. sic audit ita iudicat. Ad 2m dō q leniori medicia p̄seruandū est a morbo q̄z sit illa q̄ requirit ad curationē iam habiti morbi.

t **Ertio querit** vtrū vxor debeat excoicari p pcō mariti Et vr̄ q sic. qz p eius pcō dz interdici. g̈ a sili ꝛ excōicari. Item si vir impigneravit terrā. ꝛ insup debitis obligat⁹ absentet se ꝺ terra. ꝛ assignata fuerit vxori aliq̄ portio terre p suo victu. poterit ꝓueniri a creditorib⁹ mariti. ꝛ nisi p posse satisfaciat poterit excōicari. g̈ in h̄ casu poterit vxor excoicari p pcō mariti q bona sua dissipauit. Contra. 24. q. 3. §. 2. Nō p alicui⁹ pcō tota familia excōmunicāda est. g̈ a sili nec vxor. Rñdeo q excoicatio nō nisi p mortali dz iponi crimīe. ꝛ illis q aliter nō poterūt corrigi. ij. q. 3. nemo ep̄oꝝ ꝛ pcm̄ mariti nō sit pcm̄ vxoris. Non ē excoicāda vxor p peccato mariti. nisi esset ꝓticeps criminis. sed tūc non esset excōicāda p mariti pcō. sed p suo. Silr̄ dico q fili⁹ñ ē excoicādus p pcō p̄ris. nec suus pro pcō dn̄i. 24. q. 3. Si. heres. ꝛ. j. e. c. §. vr g̈ vbi dr̄ q illicite excoicat qs p pcō alteri⁹. neq; aliq̄ rōne nituntq̄ p pcō vnius i totā familiā sn̄iam ferūt excoicatōnis. Ad p̄m in opp̄m dō q nō est silr̄ de iterdicto ꝛ excoicatiōe. lōge. n. maior pena est excōicatio q̄z interdictio. excoicatiōe. n. nulla pena maior est in ecclesia. 24. q. 3. Corripiat. Ad 2m dō q i illo casu si vxor monita nollet satisfacere. si talis est ꝓsuetudo vt satisfacere debeat excoicaret p pcō ꝓprio.

q **Narto querit** vtrū dñs possit iuste excōicari p pcō subditoꝝ suorum. Et vr̄ q sic. i. re. 2°. p̄dcā fuit p Samuelem futura punitio. Heli de pcō filioꝝ suoꝝ. g̈ a simili pr̄ pōt excoicari p pcō filioꝝ. ꝛ dn̄s pro pcō subditoꝝ suoꝝ. Item trenoꝝ vltimo. xp̄us dn̄s captus est in pcis nr̄is. qō q̄dam glo. exponit de Josia. rex g̈ a deo iuste punit pro pcō populi. g̈ a simili ꝛ p pcō populi iuste excoicat. Contra vt supius hitum est. nemo p pcis alterius ē excoicandus. Rñdeo q pro pcō populi dn̄s excoicari nō dz nisi ꝓmittendo vel omittēdo sit ꝓticeps pcī populi. si. n. ꝓnceps notabilr̄ negligēs ꝛ remissus fuerit in regimie populi sui. ita vt pp ei⁹ negligentiā seu remissionem populus labat in publica crimina. ꝛ maxime ꝺ eccl̄iam. si sufficiēter āmonitus negligentiā suam nō curauerit emendare iuste potest excōicari. sed tunc non excoicaret pro subditoꝝ pcō. sed pro suo. Ad p̄m in oppm dō q Heli fuit punitus p pcō ꝓprio. qz filios suos modo debito nō correxit. Un̄ in eius redargutionē dixit sibi vir dei ex parte dn̄i. magis honorasti filios tuos q̄z me. vt habet. j. re. 2°. Ad 2m dō q fm aliquos Josias p pcō suo pmissus fuit iterfici. qz nō acquiut p̄monibus. Mechao ex ore dei. vt habet. 2°. paralipomenon. 35. Uel pōt dici q illud v̄bum. Jere. ad litterā intelligit̄ de redēptore nr̄o qō verisimilius ē. Un̄ glo. que illud v̄bum exponit de Josia logtur ex iudeoꝝ opinionē. Pōt ēt dici ad p̄dicta duo arg̈ simul q nō est simile de morte corporis ꝛ de pena excois. qz excoicatio directius est pena anie. est. n. spūalis pena. 24. q. 3. Si habes.

q **Uinto queritur** vtrum excoicatus iniuste debeat excōicatus reputari. Et vr̄ q nō. 24. q. 3. Crimen. §. illicita. illicita excōmunicatio non ledit eum qui notatur. sed illum a quo notatur. sed omnis excōmunicatio iniusta est illicita. ergo non ledit eum in quem fertur. Item. ij. q. 3. Qui illicita. Si sententia iniusta est tāto curare eam non debz q̄z to apud dn̄m ꝛ eius ecclesiam neminem pōt grauare iniqua sentētia. ita ergo ea se nō absolui desideret qua se nullatenus prospicit obligatū. Contra. ij. q. 3. c. j. Sententia pastoris siue iusta siue iniusta fuerit timēda est. Item eadē questione q iustus est. dicitur. iniuste sentētie homo parere debz ne ex superbia ligetur q prius ex puritate ꝓscientie absolutus tenebatur. Respondeo sicut dicitur. ij. q. 3. episcopus. §. Si ergo. sentētia aliquando iniusta est ex animo proferentis. iusta vero ex ordine. ꝛ causa. aliquando est iusta ex animo ꝛ causa. sed n̄ ex ordine. aliquando est iusta ex animo ꝛ ex ordine. sed non ex causa. iniusta est ex causa quando omnino nullum delictum subest in eo in quem fertur excōmunicatio quod sit excōmunicatione dignum. ex animo iniusta est sentētia quando non fert amore iustitie. sed liuore odij. vel precio. aut fauore aduersariorum ex ordine iniusta est quando fertur iudiciali ordine non seruato. eadem. q. c. seruetur. §. Item sentētia in his omnib⁹ casibus sentētia excōmunicationis iniusta timenda est ꝛ tenenda quousq; p eum q eam tulit vel p superiorē fuerit reuocata exceptis trib⁹ casibus. vnus est qñ excōmunicans non hz ptātem excoicandi. Alius est qñ fert excois sn̄ia post appellationez legitimam. extra de appel. ad nr̄am p̄sentiam. ꝛ de sen. exco. per tuas. 3⁹ est qñ itollerabilis error patētur ꝓtinet in causa.

excōmunicatio nō dz imponi nisi pro mortali peccato.

vt habet in decretali vltimo allegata. Ad p^m in opp^m dō p illud ỽbum intelligendum est de lesione quo ad deū ⁊ de illo q excoicationē nō cōtēnit. ⁊ qñ excōicatio est iniusta ex cā. Ad 2^m dō q illud ōcretū intelligēdū est. vel de grauamie apud deū. vel qñ itolerabilis error cōtinet in cā. ⁊ si est cā iniusta. nō tñ est itollerabil' error. Illud ỽbū. se nō absolui deſiderer. intelligēdū ē q̄ntū ad reatū nō q̄ntū ad sui reconciliationē cū militāte eccl'ia.

Articulus quartus.

Onsequenter querit̄ d. 4°. pncipali. Et circa

5 q̄runt. 5. 1° vtr̄ sacerdos pochial' possit excoicare subditos suos. 2° vtr̄ excoicat⁹ vel suspēsus possit aliquē excoicare. 3° vtr̄ aliqs non sacerdos possit aliquem excoicare. 4° vtr̄ irregularis possit aliquē excoicare. 5° vtr̄ inder delegatus post reuocationē remissionis sibi facte possit aliq̄s reuocatio cōmissionis ad eū puenire potuerit aliquē excoicare.

Rimo oñdo q̄ sacerdotes pochia

p les possint excoicare subditos suos. 2. q. j. Mēo. nemo epūs. Nemo p̄sbyter excoicet aliquē añ̄ ⁊c. g̃ p̄sbyteri parochiales excoicare p̄nt. Jtē plebani p̄nt excoicar'. ex d offō ordinarij. Cū ab eccl'ia. sz plebani sunt parochiales sacerdotes. g̃ pochiales excoicar' possunt. Jtē illi p̄nt excoicare q habēt prātē iudicādi i foro exteriori. sz b̄ p̄nt parochiales sacerdotes. ex de iudicijs. ōcernim⁹. ⁊. 15. q. 3. nullus epōy. ⁊. c. nullus epūs. g̃ sacerdotes parochiales excoicare p̄nt. Jtē magis ē iudicare in foro cōscie q̄ in foro exteriori. sed p^m p̄nt sacerdotes parochiales. g̃ sic fm. Contra. 16. q. 2. visis in fine. excoicatio dr̄ mucro epi. g̃ vr̄ q sacerdotes iferiores excoicare nō p̄nt. Item ij. q. j. Peruenit. dr̄ q si qs p̄ quēlibet clericū cām habuerit. epm ipius adeat. g̃ vr̄ q inferior q̄ epūs non sit inder i foro exteriori ecclīastico. ⁊ ex cōsequnti q nec excoicare possit. Rñdeo aliq direrunt q oēs p̄lati eccl'iay de iure coi excōicare p̄nt. lz epi iaz ℈ multos p̄scripserit. p̄sbyteri aūt parochiales p̄lati sunt subditoy suoy. Vñ a iure coi excōicare p̄nt subditos suos nisi in q̄ntū p̄ eos epi p̄scripserit. Alij aūt direrūt solū epm nō p̄latū iferiorē esse iudicem ordinariū in foro exteriori. ⁊ fm b̄ dō est simplices sacerdotes nō posse excōicare nisi in aliqb⁹ casibus rōne p̄suetudinis approbate. qō credo esse verū. qr ille q excōicat dz iurisdictionē hr̄e in foro exteriori qr sic dr̄. 2. q. j. Nemo. Nullus dz excōicare añ̄ cā pbet̄ ppter q̄ ecclīastici canones b̄ fieri iuberent.

Rō aūt q̄re p̄nt excoicare rōne p̄suetudinis est. qr p̄suetudo dat iurisdictionē. 9. q. 3. p̄questus in textu ⁊ i glo. ⁊ ex de arbitris. dilecti. Cōsuetū est aūt q excoicāt parochianos suos p̄mittētes furtū vel rapinam i gnāli. dicēdo sic. Excoico illū q talē rem furatus est vel rapuit. Abbates aūt potāte ordinaria excoicare p̄nt subditos suos. qr eoy ē ordiari⁹ iudex i vtroq̄ foro. Priores ēt excoicare p̄nt ex de maiori. ⁊ obedi. cum in eccl'ijs. Archidiaconi ēt ō mādato epi ex de offō archidiaconi. Archidia. in tex. ⁊ in glo. vel de antiqua ⁊ approbata p̄suetudie. ex ō offi. archidiac. c. j. Ad tria p̄ma ad ptem p̄mā dō

q illa iura ītelligēda sunt in casib⁹ aliqbus ⁊ modo p̄cessis simplicib⁹ sacerdotib⁹. vel a iure. vel a consuetudine. vel ab hoīe. Ad 4^m dō q q̄ntus sit maius iudicare i foro p̄scie q̄ i foro exteriori. nō tñ tanta solēnitas exteriori regrit̄. regrit̄ aūt illa solēnitas vt diligēti⁹ a p̄iudicio cuiuscūq̄ p̄tis caueat. Ar^r ad ptem aliam p̄cedūt de excōicatione q̄ fert̄ ptāte ordinaria de iure cōmuni.

Ecundo q̄ritur vtrum sacerdos

f suspensus vel excoicatus possit excōmunicare. Et vr̄ q sic. qr retinet ptātem ⁊ iurisdictionē. Jtez p̄ficere pōt corp⁹ xp̄i q̄ maius est. Cōtra. 24. q. j. audiuimus excōicat⁹ te excōicare nō potuit. Jtē eadē q̄e. miramur excōicati iudices esse nō p̄nt. sed nullus excoicare pōt nisi iudex ordinari⁹. vl̄ delegatus. g̃ excoicatus excoicare nō pōt. Rñdeo ad excoicādum ⁊ absolūēdū requirit̄ ptās iurisdictiōis libera. excōmunicat⁹ aūt ⁊ si ptātē iurisdictiōis hēat. non tñ hz eam liberā sed ligatā. qr nō hz executionē. ⁊ iō excōmunicare nō pōt nec absoluere. de suspēso aūt distīguēdū est vt distinguit gl. 24. q. j. Audiuim⁹. qr aut est suspensus ab officio. sz nō ab executiōe iurisdictiōis. aut ecōuerso. aut ab vtroq̄. p^o modo nō posset celebrare diuina. ⁊ tñ posset excoicare. 2° modo non posset excoicare sed posset celebrare. sed 3° mō suspensus neutrū pōt de iure. Ad p^m solutū est dictis in qōne. Ad 2^m dō q nō est sile. qr p̄ficere ē actus ptātis fundate sup caracterē sacerdotalē solnendi q per hoiem auferri non pōt. sed ptās ligādi vltra hoc regrit iurisdictionem q̄ p hoiem auferri pōt vel suspendi.

Ertio queritur vtrū non sacerdos

t possit aliquē excoicare. Et vr̄ q nō. qr non hz ptātē clauiū. sed ligare ⁊ soluere ē act⁹ ptātis clauiū. cū g̃ excoicatio sit ligatio q̄dā. nō sacerdos nō pōt excoicare. Jtez nō sacerdos nō pōt ligare nec soluē in foro p̄nie. cuz g̃ ad ligādū ⁊ soluēdū in foro exteriori regrat maior solēnitas q̄ i foro p̄nie. ⁊ excoicare sit ligare in foro exteriori nō sacerdotes nō p̄nt excoicare. Contra electū in epm ⁊ p̄firmat⁹ añ̄ sit sacerdos pōt excoicare. suspēdere. iterdicer'. ex de electiōe. trāsmissā. Jtē electū in abbatē ⁊ p̄firmat⁹. etiā si nō sit sacerdos pōt excoicare monachos suos. si ep's 3° cū humilitate ac deuotiōe sicut p̄uenit regul'. non vult eū ordiare nec bñ dicer'. Ar^r ad b̄ ex de supplē. negligētia p̄latoy. Statuim⁹. Rñdeo q excoicar' actus ē ptātis iurisdictiōis i exteriori foro. Vñ oi hñti talē iurisdictionē ordinariā vel delegatā ineſt ptās excoicādi. ptātē aūt p̄dicte iurisdictiōis pōt hr̄e nō sacerdos. ⁊ ideo aliqs non sacerdos excoicar' pōt. sicut bene p̄bant iura ad ptem secūdam allegata.

Ad p^m in opp^m dō q ligare ⁊ solue' in foro exteriori non est actus potestatis clauium p̄prie loquēdo de clauium potestate que a domino datur in ordine sacerdotali. sed sibi accidit. Vnde potestatez clauium possunt habere sacerdotes sine potestate iurisdictionis predicte ⁊ iurisdictio haberi sine p̄dicta potestate. ⁊ ideo aliqui sunt sacerdotes q non possunt excommunicare. ⁊ aliqui non sacerdotes qui possunt excōmunicare. Ad 2^m dicendū q ad actum ligandi ⁊ soluendi in foro penitentie requiritur potestas clauium que fundatur i caractere sa-

cerdotali quam impossibile est habere ⁊ nō esse sacerdotem.

q Warto queritur vtrum irregularis possit aliquē excoicare. Et vī q nō. Illud qđ deijcit hoīem a statu plātiōis phibet eū posse exeq ea q̄ sunt iurisdictiōis. q⁹ ois hīs sup aliquē iurisdictionem aliquo mō q̄ ad hꝝ ei⁹ plat⁹ē. sed excōicare psuppōit in excōicante iurisdictionē sup illū quē excōicat. cū ḡ irregularitas deijciat hoiem a statu plātiōis. vt ꝓbari pōt p illud qđ habet ex d̄ etate. ⁊ q̄li. ordi. c. j ⁊ de electiōe. cū in cūctis vī q irregularis excōicar nō pōt. Itē suspēsus excōicare nō pōt. qđ ꝓbo p hꝝ. q⁹ nō pōt eligere. ex d̄ ꝓsue. cū dilec. ⁊ d̄ elec. cū int. R. seniorē. sz ois irregularis est suspēsus. ḡ irregularis excōicar nō pōt. Itē ifames nullū excōicar pōt. q⁹ ifamib⁹ psonis act⁹ legitimi sunt penit⁹ iterdicti. ar^m ad hꝝ ex de testib⁹. Testm̄ in glo. ⁊ d̄ excessib⁹ platoꝝ. iter dilect⁹. ⁊ d̄ pur. canonica. iter sollicitudines. i glo. sz plat⁹ q p suā culpā efficit irregularis infamis est. 6. q. j. Hīs vo. ḡ nullū pōt excoicare. Cō tra abbas excoicare pōt. sz irregularis pōt assumi in abbatē tpe neccitis. ex d̄ etate ⁊ q̄li. ordi. Tuā. ḡ. irregularis excōicar pōt. Itē ꝓueniēti⁹ est q̄ cleric⁹ irregularis possit excōicar q̄ laic⁹. sed laic⁹ excōicar pōt ex supioris ꝓcessiōe. 79. di. Si qs pecunia. ḡ clicus irregularis pōt excōicar. Rñdeo q̄ plat⁹ fcūs irregularis. aut fact⁹ē irregularis sine cl̄pa sua. aut p culpā suā. Si p̄mo mō tal irregularitas nō dz ipz deijcere a sue plātiōis statu. ex d̄ eta. ⁊ q̄li. ordi. c. j. i glo. ⁊ ar^m ad hꝝ. j. de cle. eg^o. c. illud. Afflicto. n. afflictio addēda nō est. ⁊ plat⁹ sic fact⁹ irregularis exequi pōt ea q̄ sunt iurisdictiōis. Vñ excōicar pōt. sed nō dz exeq ea q̄ sunt ordis. Vñ nec celebrar. nec absoluere i foro pnie dz. nec alia sacra ministrare. baptismo excepto. qđ licitū ē cuilibz i casu neccitis ministrare. baptizare tñ nō dz sollēnit. q⁹ sic baptizare nō ptinet nisi ad sacerdotes potētes libere exequi sacroꝝ āministrationē. Si aūt fact⁹ est irregularis p culpā suā p tali irregularitate deijci dz a plātiōis statu. q⁹ tñ ab illo statu nō ē deiect⁹ ipso iure aūq̄ dijciat p sniam pōt excōicare. cū. n. suspensio sit pena magna errēdēda non ē nisi ad casus exp̄ssos in iure vel ad sil'es. nō aūt inuenit in iur̄ positū tales esse suspēsos ab his q̄ sunt iurisdictiōis. irregularitas. n. ñ vī suspēdere irregularē nisi ab executiōe eoꝝ q̄ sūt ordinis nisi sit ꝓcta p talē casum q^o puat irregularis pulio clericali. vel q^o fact⁹ ē ifamis. cleric⁹. n. non ordiat⁹ si sit official' excoicar pōt. plat⁹ tñ irregularis postq̄ a suo statu deiect⁹ ē excōicar non pōt nec absoluere. Ad p^m dō q̄ ille decretales allegate intelligēde sunt d̄ illo q fact⁹ est irregularis p culpā suaz.

Ad ⁊^m dō q̄ suspēsus ab executiōe eoꝝ q̄ sūt ordis tñ excoicare pōt. q⁹ pōt exeq ea q̄ sunt iurisdictōis sed suspēsus a iurisdictiōe excoicare nō pōt. nec ēt ꝓbēdas dare. ex de ꝓcess. ꝓsby. q⁹ diuersitatē. nō ois aūt irregularis suspensus est ab executiōe eoꝝ q̄ sūt iurisdictiōis. q̄uis ois irregularis suspensus sit ab executiōe eoꝝ q̄ sunt ordis. Vel pōt dici fm alios q̄ maior argumēti intelligēda ē de suspēso ab hoie. ñ a iure tñ. ⁊ sic intelligunt decretales allegate ad pbationē ei⁹. irregularis aūt suspēsus est a iure. rō ātq̄re plus punit suspēsus ab hoie q̄ a iure tñ ē. q⁹ ptēnit iudicis ꝓceptū qđ ē factū legis auctoritate fi

mul ptēnit legē aiatam ⁊ inaiatā. minister. n. legis quodā mō lex aiata est. lex. aūt scripta est inaiata. ⁊ iō miti⁹ agit cū lege q̄z cū ministro legis. ⁊ ꝓterea vox viua efficaci⁹ mouet q̄z scriptura tñ. Ad z^m dō q̄ ifames excōicar pūt loquēdo d̄ illis q egerūt pniaz de culpa p qua icurrerāt infamiā. minor argumēti nō ē vī vera. fact⁹. n. irregularis q⁹ celebrauit excoicatus p quādā ignorātiā crassaz. vel q⁹ iuris pitiaz nō hēbat nō est ifamis postq̄z ab excoicatōe absolut⁹ est ēt irregularitate remanēte. ñ egit pniam de hꝝ qđ celebrauit excoicat⁹. dī. n. 6. q. j. ois vo. in glo. q̄ ifamia ꝓcta ex snia excoicatiōis tollit p absolutionē. sile ēt hī. 4. q. j. c. j. in textu ⁊ i glo. Infamia ēt canonica quā icurrit p hꝝ q̄ celebrauit excoicatus tollit p pniam. 6. q. j. illi q in tex. ⁊ expressius i glo.

Ad p̄mū ad ptez sedam pōt dici q̄ illud qđ ibi dī dispēsatiue itelligit fm qđ dicit q̄dā glo. ibidē. Ad z^m dō q̄ illud qđ in illo decreto dī de laico itelligēdū est i spāli casu. s. ꝙ iuasorē aplice se. sed q⁹. 16. di. c. j. dī. q̄ de reb⁹ eccliasticis nō legit aliqū laicis di sponēdi attributa facultas. iō aliter dici pōt fm glo. ibidē q̄ illa vba decreti liceāt cardialib⁹ ⁊ alijs clericis timētib⁹ deū ⁊ laicis iuasorē anathematizare ⁊ humano auxilio ab aplica sede pellere referenda sunt singula singulis. sic liceat clericis anathematizare ⁊ a laicis humano auxilio ab apostolica sede pellere.

q Vinto queritur vtꝝ iudex delegatus post reuocationē cōmissiōis sibi facte possit añq̄z reuocatio cōmissionis ad eū pnenire potuerit aliquē excoicare. Rñdeo q̄ sic. q⁹ añq̄z ad eū reuocatio cōmissiōis pueniat manet penes eū ptās q̄ sibi fuerat cōmissa. ex d̄ ꝓcur. Audituris. i glo. n. dī q̄ i iudice tenet qđ facit. donec itelligit iurisdictionē reuocatā. ⁊ ar^m ad hꝝ ex de appel. Ut debit⁹ honor. Ibi. n. dī q̄ si qs coram idoneo iudice cōuenerit aduersariuz ⁊ ille dicat q̄ ad suprioꝝ iudicē nūciū destinauerit. aut lras ipetrauerit ab eodē nihilomin⁹ iudex ille in cā pōt ꝓcedere añq̄z ille lre delegato fuerint assignate. Et vt dicit q̄dā glo. ibidē p hāc decretalē correcta sī illa iura. s. e. t. meminim^s. ⁊. c. ad hꝝ sicut ⁊. s. d̄ offō dele. cū cā. aliqb⁹ tñ vī q̄ illa iura cū isto cōcordari pūt si curialit̄ exponātur. Alij aūt ꝓbabilit̄ respondēt ad qōnē p distictionē dicētes q̄ aut ille q reuocat cōmissionē itēdit ⁊ exp̄mit q̄ sit irritū ⁊ ināe qđ extūc p delegatū fuerit attētatū. aut non. si p̄mo mō. non tenebit snia lata postea a delegato. si nō tenebit snia. vt. s. in qōne dictū est.

Articulus quintus.

c Onsequenter querit de. S. principali. Et circa hoc querunt. S°. P° vtrum superior possit excōicari ab inferiori. 2° vtrum excōicat⁹ possit excōmunicari. 3° vtꝝ coitas possit excōicari. 4° vtrū mortuus possit excoicari. 5° vtꝝ habēs pulegiū q̄ nō potest excoicari possit excoicari.

p Rimo ostendo q̄ suprior pōt excoicari ab inferiori Apls ad Gal. j. Licet nos aut āgel⁹ d̄ celo euāgelizet vob̄ ꝑter q̄z qđ euāgelizauim⁹ vob̄ anathēa sit. sz aplus erat

inferior quolibet angelo. qz de Jo. bap. dr̃ Math. ij. qui minor est in regº celoꝝ maior est illo. g̃ supior pōt excōicari ab inferiori. Jtē capellanus q est iferior ep̃o pōt ip̃m absoluere in foro pnie ⁊ ēt ligare. g̃ sit̃r in foro exteriori vt vr̃. Cōtra vt hitū est in p̃cedēti qōne excōicare est actꝰ ptātis iurisdictionis sed iferior in supiorē talē ptātē nō hz. Rn̄deo qcūqz hz ptātē iurisdictiōis sup aliū in h̄ supior est illo. sz nullus est supior sibi eq̄li nec suo supiori. g̃ nullus hz ptātem iurisdictiōis cuiꝰ actꝰ est excōicare sup sibi equalē. nec sup suū supiorē. ⁊ iō q̃uis homo possit facere q̃re debeat excōicari. tn̄ nullus pōt excoicare sibi eq̄lem. nec suū supiorem. Ad pm in oppm dō q ap̄s p illud vbū non intēdebat excoicare ag̃elum absolute. nec ēt sub hac p̃ditiōe si euāgelizaret ꝑrium huic qō ap̄s euangelizabat. qz si angelus q non peccauit peccaret nō subesset foro ecclie militantis. sic nec illi qui peccauerūt. sed intendebat dicere apostolus q si angelus euāgelizaret ꝑ illud quod euāgelizauerat nō crederet ei. sed malediceret. Uñ ibi accipit̃ anathema p p̃ditione seu maledictiōe. anathematizare. n. vno mō idē est qō maledicere. ⁊ apostolo licuit maledicere angelo sub illa p̃ditione quam apposuit. qz. si ponat̃ p impossibile q angelus bonus peccaret dignus esset maledictiōe. Ad 2m dō q capellanꝰ q̃uis possit episcopum absoluere p ptātem ex p̃missione acceptaz. vl̃ ab ep̃o vel supiori suo qua ptāte accepta in foro penitētie supior est ep̃o. qz in tali foro pcēn̄ hoiem inferiorē p̃stituit. In foro tn̄ exteriori capellanus etiā ex p̃missiōe ep̃i non posset ip̃m episcopum ligar̃ vl̃ soluere q̃uis hoc possit ex p̃missione pape vel eius legati. pcēn̄. n. nō sic p̃stituit hoiem iferiorē in foro exteriori sic̄ interiori.

Secundo q̄ritur vtrum excōicatus possit excōmūicari. Et vr̃ q nō. ap̄s. j. Cor̃. 5º. qd ad nos de his q foris sunt iudicare. Sed excōicatus iam ē ex̃ ecclīam. g̃. eccl̄ia nō pōt illū iudicare. ⁊ ex p̃ti nec excōicare. Item p excōicationē homo ex̃ coīone ecclīastic̄am eijcit̃. sed eiectꝰ nō pōt eijci. ergo nec excōicatus excōicari. Contra excōicatꝰ p vna cā pōt adhuc excōicari p alia. ex̃ de sen. exco. Cū p cā. qō vex̄ nō esset nisi excōicatꝰ adhuc possz excōicari Rn̄deo q excōicatus pōt excōicari. sic̄. n. xp̄ianus p p̃m pcēn̄ mortale a deo sepat̃. ⁊ p 2m plus elōgat̃. ⁊ sic deiceps. Sic hō p p̃mā excōicationē a coīone ecclie sepatur. ⁊ p sequētes excoicatiōes ampliꝰ elōgat̃. Ad p̃m in oppm dō q ap̄s ibi loquit̃ de his q ita foris sunt q nunq̄ intrauerūt vt pagani ⁊ iudei q nūq̄ sacr̃m baptismi p qō intrat̃ in eccl̄iaz sumpserūt. Ad 2m dō q q̃uis reiectꝰ nō possit eijci. potest tn̄ ampliꝰ elongari.

Tertio q̄rit̃ vtr̃ coītas possit excoicari. Et vr̃ q sic. qz si caput pōt excoīcari. multo fortius ⁊ cōpus cū capat p̄emineat corpi. Sed p̃nceps q ē caput cōitatis pōt excoīcari. dr̃. n. decre. 96. di. Duo q btūs Ambro. Theodosiū magnū impatorem excoicans ab ecclia exclusit. g̃ multo fortiꝰ coītas pōt excōicari. Jtez tota coītas pōt esse in culpa p q̄ excoicatio ferēda est. sed quos attigere pōt cā. attiger̃ pōt effectꝰ. g̃ coītas pōt excoīcari. Jtē pōt iterdici. g̃ a simili excōicari. Cōtra glo. sup illud Mathe. iz º. Inimicus homo hoc fecit. multitudo nō est excoīcanda nec p̃nceps populi. Item decre. di. 44 Cōmessatiōes. leuissimis ⁊ instantissimis ām̄onitionib⁹ multitudo rangat̃. sed excoicatō nō est ām̄onitio leuissima. sed pena grauissima. g̃ multitudo nō est excoīcāda. Rn̄deo q coītatem nō debeꝫ excoicari certū est. ex̃ de sen. exco. Romana eccl̄ia. §. vult. vbi dr̃ sic. In vniuersitatē vel collegiū pferri excoīcatiōis sniam penitus ꝓhibem⁹ volentes aiarum vitare piculum qō exinde seq possz. cū nō nunq̄ ptingeret inoriosꝰ etiā huiusmōi snia irretiri. Sz vtrum si ferat̃ snia teneat. direrūt qdā q sic. qz mlta p̃hibitiōes fiūt q̄ facta tenēt. q̃uis p̃hibitiōes faciēs grauit̃ peccet. Alij respicientes non tn̄ ad vba. sed ēt p̃ncipal̃ ad itētionē p̃stituētis q̄ p̃ncipali⁹ ē p̃sider̄anda. C. de legib⁹. l. 2. dicūt ⁊ bene. q snia si ferat̃ in coītatē nō tenet. si. n. teneret p hāc p̃stitutōnem nō caueret̃ aiaꝝ piculo q institutio intrare intendit. Ad p̃m in oppm dō q q̃uis p̃nceps sit caput coītatis. tn̄ magis pōt caueri piculum ligatiōis inoriozꝝ. cū solus p̃nceps excoicat̃ q̃z si excōicaretur coītas. Ad 2m dō q q̃uis possibile est oēs de vna coītate p̃misisse crimē p quo ferēda est excoicatō. h̄ tn̄ raro ptingit. ad ea vō que frequēter accidūt iura aptant̃. Ad p̃m in oppm ad ptem aliā dō q illa gl. q̃tū ad h̄ qō dic̄ p̃ncipē non esse excoīcandū ītelligenda est sic q non dz excōmunicari nisi p̄o grauissimis causis.

q Warto q̄rit̃ vtrū mortuꝰ possit excoīcari. Et vr̃ q nō. ex̃ de snia exco. Cū medicinal̃. dr̃ q excōmunicatio dz eē medicinal̃. sz non pōt eē medicinal̃ mortuo. g̃ mortuꝰ nō pōt excōicari. Jtem. 24. q. 2. Dānatiōis dr̃ q viuētes nō mortuos soluer̃ possumus vl̃ ligar̃. Cōtra. 24. q. 2. Sane pfer̃. hr̃ q heretici ⁊ sciſmatici illi quoꝝ scripta heresim ꝓtinent post mortē sūr excoicādi. Jtē si aliqs mādet alicui subdito suo vt occidat clericū Titiū ⁊ moriat̃ añq̄ mādatariꝰ exequat̃ mādatū post mortē mādantis. mādatariꝰ mādatū exeq̄t̃. mādās carere dz ecclīastica sepultura. si efficacit̃ nō reuocauit mādatū re integralr. ita q ad mādatariū ſuocatio puenerit. sz ñ deberet p̃uari sepultura p occasiōe illiꝰ clerici occisi post mortē nisi p hoc curreret excoīcationē ia mortuꝰ qz viuens p̄o hoc excōmunicationē non incurrit. cum mortuus fuerit ante factum. ergo aliquis post mortem potest incurrere excōmunicationis sentētiam. Rn̄deo q excōmunicari possunt homines post mortez. i. heretici ⁊ sciſmatici. ⁊ qui hereticū p̃stituunt heredez. 24. q. 2. Sane p̄oferr̃. ⁊ illi qui se ipsos voluntarie occidunt. 23. q. 5º Placuit. ⁊ hi excōmunicātur. non quia illa excōmunicatio sit illis pena vel medicina. sed in detestationem criminis ad terrorem alioruz. Unde huiusmodi quo ad hoc est alijs medicina. ⁊ sic patet solutio ad p̄imū in oppositum. Ad 2m patet solutio per illud quod in eodem decreto immediate subiūgitur. post verbum enim allegatum dicit̃. verum. hoc non est de omni crimine intelligendū. sunt. n. quedam de q̄bus etiam possunt post mortem accusari quilibz vl̃ damnari veluti heresis. Ad argumentum scōm ad partem scōam dicunt aliqui q verum concludit. Alij dicunt q talis excommunicatus non est. ⁊ tamen si peccatum suum fuit notoriū. ⁊ in fine

signa pnie nõ apparuerint non dz sepeliri in terra sacra. qz si signa pnie nõ oñdit ꝑsumit decessisse in sue volũtatis dãnabili puersione.

q **Vinto queritur** vtrũ hñs priuilegiũ qd ñ possit excõicari ab ordinario possit ab eo excõicari.

Rñdeo aut hñs tale ꝓuilegiũ allegat ipm in sui õfensionẽ añdz ꝺ ipm ferat snia. aut nõ. si pº mõ non valz snia ꝺ ipm lata ab ordiario. si 2º mõ. aut illud ꝓ uilegiũ ẽ publicatũ. aut nõ. si est publicatũ. nõ tenet snia ꝺ ipm ab ordinario lata. si nõ est publicatũ aut est notũ iudici. aut nõ. si notũ est iudici. credo qd nõ valz snia ab ipo ꝺ ꝓuilegiatũ lata. arm ad ĥ ex õ appel. Si duob⁹. in tertu. ⁊ exꝑssius in glo. si aũt nõ ẽ iudici notũ. nec ꝓuilegiatus fuit i lõgo tenore libtatis illi⁹ tũc tenet snia ꝺ eũ lata. arm ad ĥi decretali i mediare allegata qõ credo eẽ itelligẽdũ si iudex iferendo sniam obseruauerit formã iuris ⁊ ferat sniaz nõ sub ꝯditiõe. sz absolute. ⁊ si nõ ꝓtinet in ꝓuilegio qd dñs papa oẽs snia si qs in postex ꝺ ipm ꝓuilegiuz ꝓmulgare ꝓtigerit. extũc decreuit irritas ⁊ inanes ⁊ eas penitus nõ tenere. si ẽt ꝓuilegiat⁹ allegat ꝓuilegiũ nõ publicam nec iudici notũ. nec fuit i lõgo tenore libtatis illi⁹. ⁊ iudici petẽti ꝓuilegiũ sibi oñdi. nõ vult ꝓuilegiũ oñdere nec clausurã ꝓtinẽtẽ suã libtatẽ. tenebit snia si ferat ꝺ eũ. ex de ꝓuil. Quia pso ne. §. Decreuim⁹. Nec pp ostensionẽ ꝓuilegij sequẽtez iudicabit snia fuisse nulla. nec ẽt reuocãda. arm ad ĥ. ex de snia ⁊ re iudi. Suborta. in fine. vbi dr qd si ꝓuilegiũ añ sniam nõ fuerit exhibitũ ꝓtertu ꝓuilegij de nouo repti nõ dz snia reuocari qd ẽ itelligẽdũ nisi dñs papa aliter faceret ex gra.

Articulus sextus.

Consequenter querit de. 6. ꝑncipali. Et circa ĥ quer. §. Pº vtrũ pticipãs cũ excõicato sit excõicat⁹. 2º vtrũ pticipare cum excõicato semp sit pccm mortale. 3º vtrũ pticipãs scient cũ excõicatis a papa sit excõicat⁹ maiori excõicatiõe. 4º vtz sacerdos recipiẽs oblatões suoz parochianoz excõicatoz sit excõicatus. 5º vtz aligs solus sciens aliqẽ excõicatum teneat ipm vitare.

c **Primo** ostendo qd pticipãs cũ excõicato nõ sit excõicat⁹. ij. q. 3. Quicũqz cõicauerit. gcũqz cõicauerit vel oꝛauerit cũ eũ excõicato si laicus est excõicet. g vr qd ipso fco nõ sit excõicat⁹. Itẽ pticipãs cũ pccõre non tm in pccõ. nõ icurrit pccm. g a fili pticipãs cũ excõicato ñ tm in suo crimie. nõ icurrit excõicationẽ. ꝺ ea. q. Cũ excõicato. si qs cũ eo aut palã aut abscõse locut⁹ fuerit cõem cũ eo statim excoicatõis trabat penã. Rñdeo qd dupler est excõicatio. s. maioꝛ q est a qlibet licita coione. vel legitio actu seꝑatio. ij°. q. 3. Ad mẽsam. §. Euidẽter. ⁊ 3. q. 4. Eugeltrudã. ⁊ excõicatio minoꝛ q est a sacris ecclie tm exclusio. ex ꝺ exceptiõib⁹ a nobis. ⁊ ꝺ snia excõicationis. Si quẽ in tertu. ⁊ i glo. Si aũt aligs pticipet cũ excõicato excoicatiõe minori nõ ꝑp ĥ icurrit excõicatiõis sniam. Si aũt cũ excoicato excoicatiõe maiori cuz pticipãtib⁹ cũ eo obseruata in ista aggrauatiõe forma iuris icurrit excoicationẽ maioꝛẽ. si aũt nõ ẽ excoicatus cũ pticipantib⁹ sibi tunc pticipãs. aut pticipat cũ eo in crimie. aut nõ. si sic. eãdẽ icurrit sniaz ex de sen. exco. Rup. si nõ. tũc non icurrit nisi excõicationẽ minoꝛẽ. excipiunt tm sex genera ꝑsonaz. s. vxoꝛ. filiꝰ. filia. nõ emãcipati. Fams ignoꝛans illũ excoicatũ ⁊ necessitatẽ patiẽs. ij. q. 3. Cũ multos. ⁊ ille g sibi logtur ꝓ aie sue vtilitate. c. q. Interecessoꝛ.

Cũ vsus. Vtile lex humile res ignoꝛata necesse. Hec anathema qdẽ faciunt ne possit obesse. Ad pm in oppm dõ qd illõ vbũ excoicet itelligit ꝺ excoicatiõe maioꝛi. ⁊ q̃stũ ad ĥ ẽ canon fe. ẽde snie nõ late. Ad 2m dõ qd non ẽ sile. qz pccm nõ ꝓuat a coione fidelũ sic excoicatio maioꝛ.

f **Secundo queritꝝ** vtrũ pticipaz cũ excoicato semp sit pccm mortale. Et vr qd sic. ex ꝺ his q timetus ve cã fiũt sacris canonib⁹ dr. qd ꝓp metũ nõ dz aligs cũ excoicato ꝯmunicare. cuz ꝓ nullo metu debeat qs mortale pccm icurrere. Itẽ excoicationis snia non ẽ ferẽda nisi ꝓ mortali pccõ vt supius hitũ est. Sed ꝑticipatiõe cũ excoicatis sunt hoies maioꝛi excoicatiõe excoicãdi. ij. q. 3. Sic ẽ apli. ⁊. ca. se. ⁊. c. qcũqz. g pticipare cũ excoicato semp ẽ pccm mortale. Itẽ ꝓ solo pccõ mortali excludẽdus ẽ qs a sacris ecclie. Dz ꝓ excoicationẽ minoꝛẽ quã ꝺbit pticipãs cũ excoicato excludit qs a sacris ecclie. vt visum ẽ g talis pticipatio semp ẽ pccm mortale. ꝺ cũ aligs excoicat qbus sibi ꝓcipiat ne coicatiõi se i gerat. alijs ꝓcipi nõ vr qd sibi non pricipẽt. sz tm mõ pticipãtib⁹ pena ꝑponi. g vr qd qbus pticipãs incurrat penã. s. excoicationẽ minoꝛẽ nõ. tm mortalẽ culpã. Itẽ cũ fm iura sit multitudini pcendũ. ⁊ pauci sint q ab oi pticipatiõe cũ excoicatis abstineãt. vr illa snia i benigniorẽ ptem iterꝑtãda. cũ exꝑsse nõ inueniat qd tales mortaliꝝ peccẽt. Rñdeo qd si scient ⁊ ex deliberatiõe pticipãs i crimie cũ excoicato aut cũ oibus pticipantib⁹ sibi mortaliꝝ peccat. Si autẽ cũ illo qui non est excõmunicatus cum participantibus sibi participet aliquis non in crimie. sed tamen participat scienter cum ipso in diuinis. ⁊ eriã sacramentis. tũc peccat mortaliter. vnde publice excõmunicato intrãte ecclesiam omnes debẽt exire. 24. q. j. Omnis qui. sacerdos tm si posẽz canonem inchoauit supueniat excõmunicatus non debet missam imperfectã derelinquere. argumẽtum ad hoc. 7. q. j. Nihil. qui autez cum excõmunicato neutro predictoz modoꝝ participat sed tantuz in loquela comestione ⁊ similib⁹ mortaliter nõ peccat. nisi hoc faciat ex cõtemptu ecclesie vl iudicis.

Ad pm in oppm dicendum qd illa decretalis intelligitur de participantibus in crimine vel in diuinis de participantibus cum illo qui cum suis pticipantibus est excõmunicatus ꝓmissa munitiõe fm formam iuris. Ad 2m dõ qd homines nõ sunt excõmunicandi maioꝛi excõmunicatione ꝓpter participatione cuz excõicato. nisi posẽz canonice mõiti nolunt desistere. ⁊ ego ꝓcedo qd extunc si non desistunt ratione pertinacie mortaliter peccant tanquã ecclesie ꝓemptoꝛes. Ad 3m dõ qd maioꝛ est falsa. interdicti enim arcentur a sacramentis. ⁊ tm quãdoqz interdicunt aliqui non ꝓ mortali pccõ quod ꝓmiserunt.

t **Tertio queritur** vtrum participãs scient cũ excõicatis

a papa sit excõicatus maiori excõicatiõe. Rñdeo q aliqs potest dici excõicatus a papa. vel qr excõicatus est a iure qõ papa pdidit. r cui⁹ absolonẽ sibi spāliter reseruauit. vel p aliquã sniam a papa gnāliter latã. vel qr est a papa excõicatus noiatim pticipãs cuz excõicatis a papa. duob⁹ modis pmis maiorem excõicationẽ nõ icurrit. silr nec participans in loquela r comestiõe cũ excõicato a papa noiatiz. Sed vtrũ sciẽter cũ eo pticipãs in diuinis maiorẽ excõicationẽ icurrat dubiũ est. qdaz. n. dicũt q sic. Dr. n. ex de sen. excõicatiõis. Significauit. Clericos q sciẽter r spõte pticipauerũt excõicatis a nobis r ipos in officijs receperũt eadẽ excõicatiõis sniã cum ipis nõ dubitamus iuolui. Allij dicũt ꝓriuz r bene in glo. dicẽtes ꝺ debere itelligi qztũ ad puatõnem sacroz. vel forte qr illi erãt excõicati cũ oibus pticipantib⁹ eis. vel forte qr pticipauerũt illis excõicatis in eodẽ crimine. r iõ eadem sniã cum illis fuerũt ligati r remitti debuerũt ad suũ excõicatorẽ absoluendi. Sed ꝑma opinio ꝓbabilior est. qr magis ꝓcordat textui decretalis. r illã tenet dñs Hosti. in apparatu.

q **Warto querit** vtz sacerdos recipiẽs oblatiões suorum parochianoz excõicatoz sit excõicat⁹. Rñdeo sacerdotẽ recipe oblatiões parochianoꝝz suoz excõicatoz dupliꝛ põt intelligi. Uno mõ ita q cũ aliis fidelib⁹ eas offerãt sacerdoti ad altare. r ꝺ oio illicitũ est. Uñ si sic recipet cũ excõicatis pticiparet r icurreret excõicationẽ q ꝺbitur ex tali pticipatiõe. Alio mõ ita q oblatiões sibi debitas ab eis repetat vel recipiat. r sic recipiẽs r repetẽs excõicationẽ nõ incurrit. ab excõicatis. n. exigi põt r recipi qõ ab eis debet. ex ꝺ sen. exco. Si vere. r ꝓueniri pñt. ꝯuis alios ꝓuenire nõ possint. vt diẽ glo. sup decretalẽ allegatã.

q **Wanto ꝯritur vtrum** aliqs solus sciẽs aliquẽ excõicatũ teneat ipm vitare. Et vr q sic. 6. q. 2. Si tñ. si tñ cpus alieni sceleris se consciũ nouerit ꝯdiu ꝓbare nõ põt nil ꝓferat. r j. e. c. dr q ille ꝯdiu nihil ꝓbare põt eps in coione oium pterꝯ ei⁹ q eũ reũ iudicat pmanebit. ꝯ. ea. q. c. sequẽti dr. ꝓplacuit. placuit vt si qñ eps diẽ aliquez sibi soli fuisse ꝓfessum atqz ille neget nõ putet ad iuriã suã eps ptinere qõ illi soli nõ credit r si scrupulo ppie ꝓscientie se diẽ neganti nolle coicare ꝯdiu excõicato nõ coicauerit suus eps eidẽ epo ab alijs nõ coicet epis. vt magis caueat eps ne dicat in aliquẽ qõ alijs documẽtis ꝓuincere non põt. Rñdeo q aliqs solus sciẽs aliquẽ excoicatũ eum non tenet vitare in publico. nec ꝺz qr crimẽ occultũ ab illo q solus scit nõ est publicãdũ. vñ nec xps malã volũtatẽ Jude quã sub certitudie sciebat noluit publicare r cũ ꝺ dixit Joãni sibi in silẽtio dixit. tenet tñ ipm ꝑnari i vitare nisi ꝺ p ꝓfessionẽ tñ sciuerit. r hec distinctio satis dr. ex de sen. exco. Cũ ñ ab hoie. vbi sic dr a coione illius q p sacrilega manuũ iniectiõe i clericũ in edictũ excoicatiõis icidit. iz denũciat⁹ non sit. debes abstiere nisi forte illud tibi soli pateret in q⁹ casu ipum ꝑuati tñmodo euitabis ꝯdiu ab eccl̃ia toleraꝛ. decretũ allegatũ ad ptem ꝑmã itelligi ꝺz ꝺ euitatione i ꝑuato. r aliud allegatũ ad ſam ptem ꝺ euitatione in publico.

Articulus septimus.

c **Onsequenter** querit de. 7. ꝑncipali. Et circa ꝺ ꝙrunt. 5. ℙ⁹ vtz excoicati oib⁹ actib⁹ legitis sint priuati. 2⁹ vtz eis ꝑñt oꝛoes eccl̃ie. 3⁹ vtz oẽs q moriunt excoicati ꝑuãdi sint eccl̃iastica sepultura. 4⁹ vtz excoicatis mioꝛi excoicatiõe tñ possint ꝺ iure ꝓferri eccl̃iastica bñficia. r vtz bñficia i tali statu eis collata possint licite retinẽ. 5⁹ vtz excoicat⁹ solẽnit baptizãs vel i foꝛo pnie absoluẽs sit irregularis.

p **Rimo oñdo** q excoicati ñ sunt ꝑuati oib⁹ actib⁹ legitis. excoicati ñ repellunt a defẽsiõe sua i iudicio ex ꝺ excep. Dilecti filij. Sz defendẽ se i iudicio legitim⁹ act⁹ ẽ. Jtẽ. 3. q. 7. Infamis. si ꝯu⁹ dñ putaret lib. ex ꝺlegatiõe sniaz dixit. Quãuis postea i ꝯtrutẽ depl̃sus sit sniã ab eo dcã rei iudicate firmitatẽ hz. ꝯ a filij ꝺ excoicato q latent excoicat⁹ ẽ qñ sniaz dic̃ siue sit ꝓdẽnatoꝛia siue absolutoꝛia. Jtẽ ex ꝺ sẽ. r re iudi. Ad ꝓbãdũ. i textu r i gl. Quicqd fac excoicat⁹ dñ excõicat⁹ ñ credit. valz. ꝯ excoicatio ab eccl̃ia fideliũ sepat. ij. q. 3. Audi. Sz sepat⁹ ab eccl̃ia nullũ põt actũ legitimũ exercẽ. qr ois tal act⁹ regrit coicationẽ cũ aliq⁹ mẽboꝛo eccl̃ie. ꝯ excoicati st ab oib⁹ actib⁹ legitis suspẽsi. Jtẽ vt supius hitũ ẽ i eccl̃ia nulla pena maioꝛẽ ꝯz excoicatio. Sz ꝺ non esset vez si eis aliq act⁹ legitimi ꝓuenirẽt. ꝯ ab oib⁹ actib⁹ legitimis sunt suspẽsi. Rñdeo q duplex ẽ excoicatio. s. minoꝛ r maioꝛ. excoicati mioꝛi excoicatiõe tñ nõ sunt ab oib⁹ actib⁹ legitimis suspẽsi. qr tal excoicatio nõ sepat a coione fideliũ. sz ꝓceptiõe sacroꝝ tñ. tñ nõ debẽt celebꝛare missaz. si tñ celebꝛant notã irregl̃aritatis nõ icurrũt. ꝯuis grauit peccẽt. peccãt ꝯ ꝓferendo eccl̃iastica sacra. sed ab eis collata vtutis non carẽt effcũ. cũ non videant a collatõne. sed ꝓticipatiõe sacroꝝ q̃ in sola ꝓsistit ꝓceptione remoti. ꝯuis etiã non ꝓhibeant eligere vel ea que rõne iurisdictionis sibi ꝓpetunt exercere. si tñ talis elect⁹ fuerit eius est electio irritãda p eo q ad suce ptionẽ eoꝝ eligit a quoꝝ ꝓceptione a scis pñbus ẽ ꝑuatus. r hec oia ꝑdicta exp̃sse habent ex de clerico exco. Si celebꝛet. ꝯuis etiã denunciare actus sit legitimus. tñ excoicati minoꝛi excoicatione ex p ticipatione cũ excoicato non admittunt ad ipm ꝺnuncian. ꝺ esse excoicatũ cum ipm debuerit euitare. extra de sen. exco. In ꝑsentia. Excoicati autem maioꝛi excõmunicatione ab omnib⁹ actibus legitimis sunt suspẽsi. ꝯdiu excõmunicati creduntur. vel si sunt publice excõmunicati ꝯuis tẽpoꝛe illo quo actum legitimũ de facto exercent non obijcia tur eisdem. cum enim posse exercere quẽcunqz actum legitimũ includat aliquam cõmunicationem cum membꝛis eccl̃esie a qua cõmunicatiõe homo per excõmunicationem maioꝛem separatur ipa excõmunicatio ꝓdicta suspensionem includit. Unde vt superius habitum est iudices esse non pñt. nec accusatoꝛes seu denunciatoꝛes. 3. q. 4. Cõspiratoꝛes. r duobus capitulis sequentibus. admittũtur tamen ad accusandum crimẽ hereſis cuiusmõi tanta est labes q ad eius accusationẽ. r serui aduersus dñm. r glibet criminosi r ifames aduersuz quẽ libz admittunt. 2. q. 7. ℙꝛesumũt. nec pñt eligere

nec eligi eis etiã ecclesiastica beneficia conferri nõ debent ⁊ collata eis nõ pñt retinere nisi ex dispensatiõe. eẽ de cli. exco. ¶Postulasti. nõ pñt etiã aliquẽ in iudicium ꝓuenire. eẽ de excep. Luz inter. in si. ⁊ c. Dilecti filij. Ad pm in oppm dõ q defendere se nõ tã vr posse dici actus q̃ passio. Uel põt dici q in hoc excõicati fauor nõ attẽdit. sed eqtas iudicãtis cũ non debeat claudicare iudicium ac satis vr absurdũ. si actor eẽ impugnãte reo defensionis copia deneget. qr sic multotiẽs ꝓdẽnaret absoluendus. eẽ d excep. Cum iter. Ad rm dicũt qdam q nõ ẽ simile de suo ⁊ excõicato. qr suus in aliqbus casib9 hz pſonam stan di i iudi° sed excõicatus i nullo. Et ptẽrea in pdicto casu snia sui nõ teneret nisi esset a pncipe ꝓfirmata. ⁊ sic soluit glo. ibidez. Sed hec snia dura vr. si. n. omnes act9 legitimi quos aliqui exercent dum eor latet excõicatio essent irriti ⁊ inanes iudicãdi. postq̃z eius excõicatio esset detecta multi de statu suo essent incerti. qr aliq sunt plati. aliq hñtes multa bñficia ecclĩastica. qr latẽt excõicato fuerunt absoluti. Et iõ est alior snia mitior ⁊ rõnabili or q dicũt q in tali casu eor absolutiões bñficiorũz collatiões tenẽt. q̃uis postea eor excõicatio fuerit detecta. eẽ de excep. Exceptionem. in glosa. ⁊ arm ad hoc de iure patro. Cõsultatiõibus. nec obstat illud qõ dr eẽ de sen. ⁊ re. iudi. ad pbandũ. qr ibi loqtur decre. de publice excõicato tpe quo snĩaz tulit.

Ex dictis pz solo ad 3m. Sciẽdum tĩ q si latenter excõicatus alicui electioni interesset si postea tĩ añ electi ꝓfirmationem detegeret ei9 excõicatio q̃uis pp bñ nõ irritaret electio si electus alias habeat sufficiẽtem numer vocuz. tĩ vor sua reputaret fuisse nulla. Uñ si necĩa fuit electio ad sufficiẽtẽ numerũ nõ reputabit legitime electus.

Secundo queritr vtrum excõicatis pſint oõnes ecclie. Et videt q sic. ijª. q. 3. Et si. qui patient fert iniustam snĩam celestẽ meret coronam. Sed talib9 pſunt oõnes ecclie. Item excõicatio nõ est culpa. sed pena. Sed pena q̃ nõ est culpa non excludit suffragiũ oõnũ. sed magis mĩam vr inclinare. Item eis põt dari elemosyna corporalis. ij. q. 3. Qñ multos. g̃ a simili ⁊ elemosyna spũal qõ ñ esset vez nisi eis pdessent oõnes ecclie. ꝛ. ijª. q. 3. Nemo eor. anathema est eterne mortis dãnatõ Sz talib9 nõ pſunt oõnes ecclie. Itẽ illis q nõ pñt a pccis absolui nõ pſunt oõnes ecclie. sed excõicati nõ pñt absolui a pccis q̃diu sunt excõicati. ꝛ4. q. j. Quicũqz. g̃ talib9 nõ pſunt oõnes ecclie. Rñdeo q excõicatis minori excõicatiõe tñ pſunt oõnes ecclie. si nõ sit aliud qõ obstat. qr talis nõ separat a cõione fideliũ ⁊ põt esse in nõ hñte pccñ mortale. De excõicatis vo maiori excõicatiõe distiguẽdum ẽ. qr aut fuerũt excõicati p iniusta cã. aut p iusta. si p iniusta. nõ excludunt pp bñ a suffragijs oõnũ ecclie qr talis nõ est excõicatus q̃stũ ad eccliam triũphantem nisi sit aliud qõ obstat. nec militãs eccliã tales intendit a suffragijs oõnũ excludere Si aũt est excõicatus p iusta cã aut penitet ⁊ diligẽtissime absolonẽ suã pcurat. parat9 facere qcqd in se est. ⁊ p illo statu valẽt sibi oõnes ecclie. ⁊ qr ertũc pccñ sibi remissum est cui9 remissio absoluit q̃stũ ad iudicium ecclie triũphãtis. aut nõ penitet. sed in sua obstinatiõe pſistit. ⁊ q̃diu in illo statu est. q̃uis aliquo modo sibi possint pdesse oõnes ecclie cum p oõnes bonor diuina mĩa voluntatẽ penitẽdi multis inspiraverit sceleratis. tĩ lõge minus pſunt eis q̃ alijs. qr q̃stũ ex pte idigni sunt vt eis pſit. eccliã ẽt ad tales suffragia oõnũ ex itẽtiõe nõ sic dirigit sicẽ ad alios. ij. q. 3. Quicũqz intra. oõo aũt ceteris paribus magis pdest illis ad quos spãlius ⁊ directi9 dirigit q̃ alijs. Et iõ bñ dr q excõicato ẽ pena dãni ⁊ ceteris paribus plus põt diabolus sup eũ q̃ sup nõ excõicatuz. Et hec ẽ rõ quare p excõicationẽ dr excõicatus tradi Sathañ. Uñ Apo. j. Cor. 5. Judicaui huiusmõi hoiem tradere Sathãe ꝛc. ⁊. ij. q. 3. Audi. Ad pm pz solo ex dcis. Ad rm dõ q q̃uis excõicatio nõ sit culpa sed pena. tĩ nõ nisi p culpa mortali dz infligi.

Ad 3m dõ q pſona singularis põt orare p excõicato vt deus eũ ad bonũ statũ reducat. Et iõ nõ ẽ mirum si sibi põt dari elemosyna corporalis. eis tamẽ nõ dz dari ecclĩasticum stipendium. vt dicit glo. su p allegatum decretum. Ad ar ad ptem aliam pz quid dõ ex dcis in corpe qõnis.

Tertio queritr vtrum oẽs qui moriunt excõicati ꝑuandi sint ecclĩastica sepultura. Rñ°. q sic maxime excõicati maiori excõicatõe. qr vt dr ij. q. 3. qcũqz intra. qbuscũqz viuis nõ excõicauim9 nec mortuis cõicare debem9. idẽ. ꝛ4. q. ꝛ. de cõione. ⁊ eẽ de pnile. ad bñ in glo. dr q cõicãdo eis i morte iciderũt i excõicationẽ. ⁊ si tales i cimiterio fuerunt sepulti ide debẽt eijci. vt habet. e. c. qõ est intelligẽdũ si ossa eor potuerit discerni ab ossib9 fideliũ. alias nõ. qr minus malũ est vt i cimiterio remaneãt ossa excõicator q̃ ide eijciant ossa alior. nec post mortẽ absolui excõicatiõe debẽt si i sua obstinatiõe pstiterit vsqz ad mortẽ iclusiue. ⁊ sic itelligitur illud. ꝛ4. q. ꝛ. legat. vbi dr q xps in ligatione defũctum nusq̃z dixit eẽ soluẽdũ. si tĩ añ mortẽ absolutõnem deuote petijt ⁊ eã hẽre nõ potuit. si bñ pstiterit post mortẽ põt absolui ab eadẽ qõne. nec gsq̃z mãifeste ẽt excõicatis maiori excõicatiõe ꝓcta p participationẽ cum notorie excõicatis maiori excõicatione negãda est ecclĩastica sepultura fm Goffreð. ⁊ Hosti. ⁊ Raimũdum qõ ꝓfirmãt p illud qõ habet ꝛ4. q. ꝛ. i illo. c. Sane qõ sup.

Quarto queritr vtrum excõicatis minori excõicatiõe tĩ possint ꝓferri de iure ecclĩastica bñficia. Et vtrũ bñficia in tali statu eis collata possint licite retinere. ⁊ oñdo q non. eẽ d clerico excõm. Si celebret. dr q talis nõ põt eligi p eo q ad susceptionẽ eor eligit. a quor pceptiõe a scis pribus ẽ ꝑuatus. sed ad bñ dat clerico ecclĩasticũ bñficium vt sacrm ordinis suscipiat. ⁊ minister sit in ãministratiõe alior sacror. g̃ vr q minori excõicatiõe excõicato. ecclĩasticum bñficiũ ꝓferri d iure non possit. ꝛ. e. ri. postulasti. dr de illis excõicatis qb9 ecclĩastica bñficia ꝓferri nõ pñt q cum eis cõicari nõ dz. sed excõicatis minori excõicatione lz cõicare. g videt q bñ solum itelligi debeat d excõicatis excõicatione maiori. Rñdeo q due sunt spẽs minoris excõicationis. vna que excludit a sacramẽtis tĩ q vt frequentius ꝓtrahitur a iure. s. per participationem cum excõicato excõicatione maiori. extra de sen. excõ. Nuper. quandoqz infligitur ab homine. per snĩam. 5. q. j. c. ꝛ. Alia est spẽs minoris excõis

que non contrahitur a iure. sed infligit ab homine
tñ ꝛ sepat a coione fideliū aliquoꝝ ꝛ nō sacrōꝝ. 5ª.
q. 2. pñti. ꝛ. q. 4. in loco. ꝛ. 18. di. placuit vt quotiēs
cūq;. ꝛ. 23. di. quorūdā. ꝛ. §8. di. Si qs de alterius.
Sed in istis iuribus multū extēdit nomē excōica-
tiōis. quacūq; aūt istaꝝ minoꝝ excoicationum cle-
ricus sit excoicatus. si in eo nō est aliud qđ obstat si
bi pōt fm aliquoꝝ opinionē ecclīasticū bñficiū con
ferri. qđ nō ꝑ electionē habeꝫ. ꝛ illud pōt licite reti
nere. qꝛ ß nō iuenit in iure phibitū. ꝛ ꝓterea illa iu-
ra q̄ phibēt excoicatis ecclīastica bñficia ꝓferri ex-
ꝓesse loquunt de excoicatis excoicatione maiori.
nullā penitus mētionē faciētia. quo ad ß de excoi-
catis excoicatiōe minori. vt patet in decre. alle. ad
partē scđam. i tex. ꝛ in glo. ꝛ ꝑ illud qđ dī eī đ etate
ꝛ quali. ordi. cū bone. Allijs aūt vī dđ q̄ sic electō
excoicati minori excōicatiōe q̄ excludit a sacris nō
est irrita ipso iure. sꝫ irritāda. eī de cleri. excōicato
celebrāte. si celebret. sic q̄uis collatio bñficij eccliā
stici facta tali nō sit irrita ipō iure. tñ est irritāda. si
ꝓbari pōt i iure q̄ tpe collatōis sibi facte erat excoi
catus excoicatione minori. tal. n. collatio est alquo
modo electio. cū. n. eps dat alicui clerico aliquod
bñficiū ecclīasticū iter mltos eligit ipm ad illud bñ
ficiū. Unus. n. breuiter pōt eligere aliquē de mltis
cū illi vni illa ptās est ꝓcessa seu collata. ꝛ vī q̄ ille
q̄ sciēter tali ꝓtulit sit ꝑuatus ipō iure. hac vice illiꝰ
bñficij collatiōe. qꝛ sciēter eligentes talē ꝑuati sunt
iure eligēdi hac vice. eī de cleri. exco. mi. Si cele-
bret. in glo. ꝛ arᵐ ad ß. s. de electiōe. cū i cūctis. nc.
scriptū est in fine. Qui vult tenere opinionē pri-
mā pōt dicere ad arᵐ ad partē ꝑmā dicēdo q̄ nō ē.
silē de adeptiōe bñficij ecclīastici ꝑ electionē. ꝛ de
adeptiōe simplicis bñficij ecclīastici ꝑ collationē. i
ꝑma. n. adeptiōe eo q̄ modus adipiscēdi ē sollēniō
ꝛ bñficiū sic adeptū quo ad ß est digniꝰ ꝛ honorabi-
lius. iō in adipiscente requiritur dignitas maiorꝝ
idoneitas. Qui vult tenere opinionē scđam q̄ mi
hi magis placet pōt dīe ad arᵐ ad ptem scđam. q̄
illa decre. loquit tñ de illis excoicatis q̄bus colla-
tio bñficij ecclīastici fcā nulla ē ipō iure. ꝛ soli tales
sunt illi q̄ sunt excoicati maiori excoicatiōe.

q **Uinto queritur** vtrum excoicatꝰ maiori excoicatō
ne sollēniter baptizās sit irregularis. Et vī
q̄ nō. ij. q. 3. Si q̄s epūs in ꝓcilio. Si qs epūs in ꝓci-
lio excoicatꝰ fuerit. siue ꝓesbyter aut diaconꝰ a suo
epō. ꝛ post excoicationē ꝑsumpserit facere oblatio-
nem vel vesptinū vel matutinū sacrificiū q̄si in of-
ficio suo agere sic ꝑus. nō liceat ei. nec in alio ꝓcilio
spē recōciliatiōis hre. cū q̄ ß nō fiat mētio nisi đ offō
ecclie. vī q̄ āministrās sacrm baptismi excōicatus
irregularitatē nō icurrat. Cōtra eadē qōne. Si qs
epūs dānat. Si qs epūs dānat a synodo. vel si ꝑsbyt
vel diaconꝰ a suo epō ꝛ ausi fuerit aliqđ de misterio
sacro ꝓtigere. nullo mō liceat eis nec i illa nec i alia
synoꝫ spē restitutiōis. aut locū satisfactiōis hre. sed
sollēniter baptizare est misteriū sacrū. q̄ excoicati il
lud exercētes irregularitatē icurrūt. Rñdeo q̄ q̄s
uis aliq̄ dixerit tales irregulares nō esse. ꝛ illā penā
nō extēdi nisi ad excoicatos celebrātes ꝛ eccliaz of
ficiātes vt ꝑus in faciēdo offīm diurnū ꝛ vesptinū.
tñ in ß nō acqesco eis. sed ꝓcedo excōicatū maiori
excoicatiōe sollēniter baptizantē. si de sua excoica-

tione non hꝫ ꝓbabilem ignorātiā. q̄ vt dī eī de cle-
ri. ex. mi. aplice. excusat icurrere irregularitatē. qꝛ
cū ois excoicatus excōicatiōe maiori sit susꝑsus ab
oi actu legitio. vt visum ē. ꝓstat euꝫ eē suspēsuꝫ ab
executōe sacerdotal' officij. ad sacerdotale aūt offīm
ꝑtinet sollēniter baptizare. cū g̃ trāsgredi seu viola
re saltē sollēniter suspēsionē a sacerdotali offō. ꝛ ab
executiōe cuiuslibet ordinis saltē loquēdo de ordie
sacrā irregularitatē iducat. vt hī eī de sen. ꝛ re. iu-
di. cū eterni. ꝓcedēdū vī q̄ excoicatꝰ sollēniter ba-
ptizās ꝛ in foro pnie absoluēs sit irregularis. ℙro
hac ēt ꝓclusione. vī facere illud qđ dī. di. 28. ꝑsby-
terꝝ. ꝛ eī de cleri. ex. mi. Si qs ꝑsbyter. ꝛ. j. de sen.
exco. Cū medicinal'. in gl. sup illud. Irregularitatez
nō effugiēt. vbi dī. q̄ ß est vexꝝ in quocūq; offō diui
no ꝛ horis diuinis cantandis officiādo eccliam. ꝛ
sacris ꝓferēdis. ille etiā irregularis est qui exeꝛcitur
offīm alicuiꝰ ordinis quē nō hꝫ ac si illū ordinē habe
ret ꝛ ei rōne ordinis liceret. eī de cleri. nō ordi. mi.
ꝑ totū. si tñ excoicatꝰ baptizaret ñ sollēniť vt faciūt
vetule in casu necessitatis. aut diceret epl'am aut
euāgeliū nō sollēniter. nō ꝓp ß irregularis esset. ꝛ vo
co sollēniter legere epl'am legere eā in eccliā i vesti
mētis subdiaconi ac si subdiaconꝰ esset. vī etiā ali
q̄bus ꝛ ꝓbabiliꝝ q̄ si excoicatꝰ eī eccliaz dicat horas
suas officiādo populū in exercitu vel i naui irregu-
laritatem ꝯhit. si tñ dicat. horas suas. cū vno socio
vl' pluribꝰ non tñ officiādo eccliam vel ꝑpīm irre-
gularitatē non ꝯhit. vī tñ q̄busdā q̄ dꝫ suppꝛimere
vba ista. dñs vobiscū. ꝛ loco hui' dicere. dñe exau-
di oꝛonē mcā. si tñ mēsam bñdicat nō ꝓp ß irregula
ris est. qꝛ vt dī. eī de sen. ex. Cū medicinal' in glo.
nō vī q̄ pena ista ad ß extēdi debeat. Ad arᵐ i op
pᵐ dđ q̄ ꝛ si ibi nō exꝑmat aliqđ de administratiōe
alioꝝ sacrōꝝ a sacro altaris. tñ ß exꝑmit in ꝑlibus
alijs iurib' all'. Sed nūq̄d excoicatꝰ sciēter in foro
pnie absoluēs ꝯhit irregularitatē. vī aliq̄bus q̄ sic.
qꝛ sic absoluere ꝑtiet ad sacerdotale offīm. ꝛ ꝓterea
excoicatus maiori excoicatiōe sciēter administrās
sacrm extreme vnctiōis irregularitatē ꝯhit. ꝛ sic vī
dđ de alijs sacris. Allij aūt dicūt ꝯriū. qꝛ nō iuenit
in iure exꝑssum q̄ excoicatꝰ maiori excoicatiōe i fo
ro pnie absoluēs ꝯhat ꝑ ß irregularitatē. ꝛ sic dī. de
pe. di. j. §. ℙene. pene legū iterꝛetatiōe molliēde
sunt potius q̄z nimis exasperāde. ℙretereat. l'ab
solutio nō fit cū sollēnitate. ꝛ vī eis q̄ trāsgredi nō
sollēniter suspensionē ab ordinis executiōe irregu-
laritatē non iducit. ꝛ ꝓp ß dūt q̄ nō est simile de ad-
ministrāte sacrm extreme vnctionis. ꝛ de absoluē-
te in foro pnie. qꝛ sacrm extreme vnctionis coiter
administrat cū aliq̄ sollēnitate. ꝛ iō excoicatꝰ scienť
ipm administrans est irregularis.

Articulus octauus.

c **Onsequenter** querit đ. 8°. ꝑn
cipali. Et circa
ß querunt. 5. ℙ° vtꝝ iniuste excoicās
teneat excoicato ad itereſſe. 2° vtꝝ in
currat aliquā suspēsionē. 3° vtꝝ epi ex
coicātes vel suspēdentes nō inscripto sniam suspē
sionis icurrāt. 4° vtꝝ iniuste excoicantes sint di-
gni pena eterna. 5° vtruꝫ maiori pena dignus sit
iniuste excōicās pauperē q̄z iuste excoicās diuitē.

p Primo ergo querit vtrum iniuste excõmunicãs excoicato teneat ad interesse. Rñdeo q sic. qz ois iniuste aliũ dãnificãs dãnũ restituere tenet. aut tenet ad interesse. Qui aũt aliũ iniuste excoicat ipm iniuste dãnificat. Cũ dr ex de sen. exco. cũ medicialis. §. Si qs autẽ. de illo q excoicat idebite. q supioz ad quẽ recurrit sniam ipam sine difficultate relaxans latorẽ excoicato ad expẽsas. z ad oẽ interesse condẽnet. z alias puniat aiaduersione ꝑdigna vt pena docẽte discãt iudices q̃z graue sit excoicationũ snias. sine maturitate debita fulminare. Et hec eadẽ in suspẽsiõis z iterdicti snijs volumus obseruari.

q Secundo queritur vtrum excõicans scienter aliquẽ iuste incurrat aliquã suspẽsionẽ. Rñdeo q iudicũ qdã sunt supioꝛes vt epi. z supioꝛes eoꝝ. qdam iferioꝛes. si iudices inferioꝛes. siue sint ordinarij siue delegati fame ꝑdigi. ꝓpꝛij ꝓsecutoꝛs honoꝛis. ꝫ snĩam z ꝫ iustitiam in grauamen partis alteriꝰ in iudicio qcqd fecerũt p gram aut p sordes executiõe officij p annũ nouerint se suspẽsos. sciturꝛi q si suspẽsione durãte dãnabiliꝛ igesserit se diuinis officijs irregularitatis laqueose inuoluerit iuxta canonicas sanctiões a quo nõ nisi pfũmũ ponti. potuerint liberari. ex de sen z re. iudi. Cũ eterni. cũ ĝ iudex aliũ iuste excoicãs. ꝫ aliũ snĩam ꝓferat grauissimã iuste. taliꝫ si hoc cõtra cõsciẽtiã suã fecit. ipo iure suspẽsionẽ icurrit ꝑdcaz. qđ nõ ẽ itelligẽdũ de snĩa q̃ nõ est iniusta nisi rõe itẽtiõis iudicis tm̃. si iusta sit ex mõ z ex cã. Epi scopi aũt z eoꝝ supioꝛes nõ sic. qz vt dicit. extra de sen. exco. Qz piculosum est episcopis z eoꝝ supioꝛib⁹ ꝓpter executionẽ episcopalis officij. qđ incumbit frequenter vt in aliquo casu interdicti vel suspẽsionis incurrãt snĩam ipso iure. puida nos deliberatione durimus statuendũ vt episcopi z supioꝛes ipoꝝ qbus huiusmodi inheret officiũ nullius cõstitutiõis occasiõe snie seu mãdati suspẽsionis. seu iterdicti nullatenus snĩam ipo iure incurrãt. nisi in ipa. ꝺ prelatis eisdẽ expꝛssa mentio habeatur.

r Tertio queritur vtrum epi excoicãtes vel suspẽdẽtes nõ in scripto snĩam suspensionis incurrant. Rñdeo q nõ incurrũt ipso iure. ex de sen. exco. Qz piculosum. iferioꝛ tm̃ iudex ipso iure incurrit suspensionem ab ingressu ecclie p mẽsem. si ꝓtigerit eum sic suspẽsum diuina officia exeq sic̃ ꝓs irregularitatẽ nõ effugiet. iuxta canonicas sanctiões. sup qua cum eo nõ nisi p romanũ põtificẽ poterit dispẽsari. ex de sen. ex. Cũ medicinalis. h aũt ꝓstitutũ ẽ ad cauẽdum ꝓcipitationẽ in ferẽdo excõicatiõis snĩam. qz cum excõicatio sit medicinalis dũ tm̃ is in quẽ lata fuerit nõ ꝓtẽnat caute ꝓuideꝝ dominꝰ ecclesiasticus iudex. vt i ea ferẽda oñdat se ꝓsequi qđ corrigẽtis est z medẽtis. vt hr̃ in decre. ꝑdicta. si tm̃ snĩa excoicatiõis suspẽsionis. vel iterdicti nõ sit lata in scriptis. nihilominus tenet vt dicẽ glo. supꝛa decre. ꝑdicta. Sciẽdũ aũt q absoluẽs ab excoicatiõe nõ in scripto supꝑdictã penã nõ incurrit. ꝑdicta. n. decr̃. nõ infligit supꝑdictã penã nisi ferẽtib⁹ snĩam ꝓdẽnatoriam. qz periculosioꝛ est ꝑcipitatio i ꝓdẽnãdo q̃z in absoluẽdo. iudex tm̃ ꝫ absoluere i scripto. si tm̃ nõ i scripto absoluat tenet absolutio. Arm. ad h. 24. q. 3. ꝓperim⁹ in textu. z ibidẽ erpsse hr̃ in glo. z h etiã ꝓbat alit. vt n. ꝓhabitũ est. solo vbo excoicat qs. Sed ois res q̃scũq̃z cãs nascitur p easdem dissoluit. ex de regu. iuris. c. primo.

q Quarto queritꝝ vtrum iniuste excõmunicãtes sint digni pena eterna. Rñdeo excoicatio põt eẽ iniusta. aut ex aĩo excoicantis. aut cum mala itẽtione vel ex odio excoicat. aut ex ordine. imo vt ꝓpꝛi⁹ loquar ex ordinis corruptiõe cum. s. ferr̃ non seruato iuris ordine. aut ex defectu cause qñ. s. nõ subest excoicatiõis legitima cã. z hec distinctio ꝓbari põt p lud qđ habet. ii. q. 3. Si episcopus i glo. z. c. episcopus. §. si ĝ vbi erpsse hr̃ similis distictio in textu. z quocũq̃z istoꝝ modoꝝ iniuste excoicãs sciẽter. z ex deliberatõe mortaliꝛ peccat. qz primũ iniuste z grauiter ledit. qz ledit ipm in fama z cõtra ꝓhibitionẽ ecclie facit. vt patet p illud qđ hr̃. 2. q. 1. Nemo episcopus. z. ii. q. 3. Si episcopꝰ. z ex de sen. z re. iudi. Cũ eterni. z de sen. exco. Cũ medicinaliꝛ. Si ãt hoc faciat ex ignoꝛantia crassa z supina adhuc mortaliꝛ peccat. q̃uis nõ ita grauiter sicut si hoc faceret sciẽter. Si aũt hoc faciat ex ꝓbabili ignoꝛãtia ñ peccat mortaliꝛ. cum aũt pccm̃ mortale obliget ad penam eternã patet q cũ iniuste excoicãs sciẽter vel ex igº rãtia crassa mortaliꝛ peccet. vt dcm̃ est obligat ad penam eternã. a qua tm̃ obligatiõe liberari potest p veram ꝓnĩam.

q Quinto queritur vtꝝ maioꝛi pẽa dignus sit iniuste excoicãs pauperẽ q̃z iniuste excoicãs diuitẽ. Rñdeo q sic ceteris ꝑib⁹. qa q̃to magis ẽ cõpatiẽdũ ꝑsone tanto ceteris ꝑib⁹ grauioꝛ est iniusta lesio q̃ sibi iferr̃. Ceteris aũt paribꝰ magis est cõpatiẽdũ pauperi q̃z diuiti. q̃uis neutro sit cõpatiẽdũ i ꝓiudiciũ iustitie. Preterea iura magis detestant addere afflictionẽ afflicto q̃z nõ afflicto. Pauptas aũt q̃dam afflictio coꝛpis ẽ seu multaꝝ afflictionuꝫ coꝛpalium cã. posset tm̃ diues esse ꝑsona tante reuerentie z dignitatis q ex eius iniusta excoicatione tot mala z scãdala ꝓueniret. q multo grauiꝰ ẽt illũ excoicare iniuste q̃z pauperẽ.

Articulus nonus.

s Consequenter querit de .9. ꝑncipali. Et circa hoc q̃runt. 1. Pº vtꝝ pochialis sacerdos possit suũ subditũ absolui ab excoicatiõe quã icurrit ꝓticipãdo i crimie cũ excoicato maioꝛi excoicatiõe. 2º vtꝝ ois fauẽs excoicato participet in crimie p quo est excoicat⁹. 3º vtꝝ qlibet sacerdos possit absoluere a minoꝛi excõmunicatiõe. 4º vtꝝ excoicat⁹ maioꝛi excoicatiõe possit absolui a pccis excoicatiõe manẽte. 5º vtrũ ille q icurrit excoicationẽ i vno epatu postea possit absolui ab alio epo i cuius dioceſi moꝛat.

a Ꝺ primam qõnem rñdetur. q cũ ꝓticipãs excoicato in crimine incurrat eãdẽ excoicationẽ cũ illo. ex de sen. exco. Si cõcubine. nõ poterit absolui nisi ab illo a quo põt ꝑncipalis absolui. ex de sen. exco. Nup §. in scda. Excoicatus aũt excoicatiõe maioꝛi. aut ẽ excoicatus a iudice. aut a iure. si a iudice ab illo ab

soluẽdus est. vel ab eius supioꝛ. qꝛ ille qui ligat dz absoluere. 24. q. j. Si petrus. si autẽ accedat excoi catus ad supioꝛem p absolutione habenda. ꝗuis si ab eo absoluat absolut⁹ sit. tñ supioꝛ dz ipm remittere ad excoicatoꝛẽ absoluẽdũ. nisi sit aliꝙ cã legitima ꝙre nõ sit remittẽdus. ex de offi. del. ℙrudẽtiã §. vltimo. Si aũt excoicat⁹ est a iure põt absolui p ẽpm exceptis casib⁹ quoꝝ absolutionẽ dñs papa sibi retinuit. ex ō sen. exco. ℜup a nobis. casus autez illi plures sunt. ℙrim⁹ qñ aligs iniecit. manus violẽtas i clericum vl religiosum. 17. q. 4. Si gs suadẽte. Secũdus qñ aligs icedit eccliam ⁊ ẽ denũciatus. ex de sen. exco. Tua. 3⁹ qñ aligs frangit eccliam ⁊ est denũciatus eodẽ ti. Cõquesti. 4⁹ qñ aligs sciẽter coicat in diuinis excoicato noiati a papa. e. ti. Significauit. 5⁹ est qñ aligs falsificat lr̃as apostolice sedis. ex de cri. fli. Dura. 6⁹ cũ aliquis coicat in crimine excoicato excoicatiõe maioꝛi i casu cui⁹ absolutionẽ dñs papa sibi ꝛseruauit. Al ꝑmo casu excipiunt plures casus. ℙrimus ẽ qñ aligs ẽ in articulo moꝛtis. in tali. n. casu põt penitẽs absolui a quocũqz pccõ ⁊ quacũqz excoicatõe. siue sit a iudice siue a iure p quẽlibet sacerdotẽ non hẽticũ nec scismaticũ nec excoicatũ. 17. q. 4. Si qs suadẽte. ⁊ 26. q. 6. Agnouim⁹. ⁊ c. se. ⁊ ex de offi. oꝛdi. pastoralis. ⁊ de sen. exco. Nõ dubiũ. ⁊ c. q⁹ de his. ⁊ c. ꝗuis. ⁊ sic absoluto nõ debent cimiteriũ ⁊ alia ecclie suffragia denegari. ex de sepul. c. vlti. ℘suetudo tñ ẽ in diocesib⁹ multis vt tales in cimiterio nõ sepeliãtur. nisi ꝑ⁹ hãta lnia. dioce. vel sui official. cui⁹ cõsuetudinis rõ est. qꝛ p hãc viã facili⁹ pñt ℘pelli heredes ad satisfaciẽdũ. 2⁹ casus est si aligs hostiarius alicui⁹ ptãtis pcussit clericũ nõ ex odio vel ꝓposito. sed ptextu officij sui. ex de sen. exco. Si ꝙ alicui⁹. 3⁹ si pcutiẽs sit mlr. e. ti. Mulieres. 4⁹ si sit seruus ⁊ dñs suus q nõ fuit in culpa de ei⁹ absentia lederet. e. ti. Relatũ. 5⁹ si irregularis irregulare pcussit nisi sit enormis excessus. e. ti. Monachi. ⁊ c. cũ illoꝝ. 6⁹ si pcutiẽs sit paup qñ pauptas est tãta q nõ põt ad sedẽ. ap. accedere nisi mẽdicãdo ⁊ verecũdũ est ei hostiati ire. e. ti. q⁹ de his. 7⁹ si sener vel valitudinari⁹ vel in mẽbꝛis destitut⁹ ita vt cõmode adire sedẽ apo. nõ possit. e. ti. Ea noscit. 8⁹ si ipuberes. e. ti. c. i° siue ante pubertatẽ siue post postulẽt se absolui. e. ti. c. vl. 9⁹ si habeat inimicitias capitales vel alias iustas excusatiões. ꝙre nõ põt sedi apostolice pñtare. e. ti. De cetero. 10⁹ in his q coiter viuũt. i. sub vno tecto doꝛmiũt ⁊ in eadem domo vescunt etiã si seclares sint nisi fuerit grauis ⁊ enormis excessus. ex de vita. ⁊ ho. cleri. Qm̃ vt ait scriptura. ii⁹ qñ est modica ⁊ lenis iniectio'. ex de sen. ex. puenit. Ex supdictis ꝑz in qb⁹ casib⁹ p ẽpm absolui põt pticipãs cũ excoicato in crimie. ⁊ i qb⁹ nõ. ℙer ppriũ aũt sacerdotẽ nõ credo aliquem sic pticipãtẽ ab excoicatiõe absolui posse nisi i casu neccitis pñtia iuratoꝛia cautiõe q⁹ qñ poterit pebit supioꝛis mãdato q ipm ex casum neccitis absoluere potuisset. ⁊ sic põt itelligi q⁹ dr̃ in illa decre. nup in fi. vel nisi sit ꝑncipal excoicatus tali excoicatõe maioꝛi q̃ ℘suetũ est p sacerdotẽ pochialẽ posse infligi ⁊ relaxari. qō iō dico. qꝛ ℘suetudo dat iurisdictionez vt hẽtur. 2. q. j. Nemo in glo.

t **Ecundo queriꝫ** vtrum fauẽs excoicato pticipet in crimine ꝑ quo est excõicatus. Rñdeo q⁹ fauens excoicato. aut fauet pſone. ita q⁹ nõ crimini. aut fauet crimini pſone. p° mõ fauẽs excoicato non ptici pat ei in crimie. illa pticipatiõe q̃ icurrat eandẽ excoicationẽ cũ illo. Fauere aũt crimini dupliꝛ põt intelligi. aut ꝑ accñs. aut p se. p° mõ non oĩs fauẽs in crimie excoicato icurrit eãdẽ excoicationẽ cum illo vbi gr̃a. Si aligs est excoicatus. qꝛ iniuste inuadit alicui⁹ possessionẽ guerrãdo. Si alius ꝛ illũ eundez guerrat itentiõe recuperãdi aliqd suũ qō ille detiet iniuste nõ icurrit eãdẽ excoicationẽ cũ alio guerratoꝛe. ꝗuis ꝑ accñs sibi faueat in guerra in ꝗtũ plus põt ledere illũ quẽ inuadit ꝗz si iste ꝛ eũdẽ nõ guerraret si aũt fauet crimini p se. aut iste fauoꝛ aliqd coopatus est ad ꝓpetrationẽ crimis. aut nõ. si nõ. nõ est pticeps i crimie illa pticipatiõe ꝑ quã icurrit eadez excoicatio cũ excoicato. qō ꝓbat ꝑ illud qō dr̃. ex de sen. exco. nup. in glo. vbi dr̃ sup illud ℣bum decre. ei ꝓsiliũ impẽdẽdo. q⁹ alias nõ tenet qs de ꝓsilio. ni si ille alias nõ fuisset facturus. si ꝯ dãdo ꝓsiliũ qō nõ coopat ad criminis ꝓpetrationẽ nõ icurrit eãdẽ excoicationẽ cũ criminoso. vr̃ q⁹ similr̃ possit dici de fauoꝛe. si aũt fauoꝛ coopatur ad ꝓpetrationẽ criminis. tũc simplr̃ dō q⁹ oĩs fauẽs criminoso i crimine pticeps ẽ criminis tali pticipatiõe ꝑ quã eadẽ excoicatiõe ligat cũ criminoso. nec ẽ idẽ fauer ꝓpetrationi crimis ⁊ fauere impunitati iã ꝓpetrati. qꝛ fauẽtes mõ 2° ipso iure nõ incurrũt eãdẽ excoicationẽ cũ criminoso si nõ fauẽt illi impunitati. nisi amor̃ pſone cuius ꝓfusionẽ euitare volũt excoicãdi tñ sunt. si post canonicã monitionẽ nõ desistũt. qñqz tñ rõne hoꝛribilitatis crimis fauentes ei⁹ impunitati icurrũt maioꝛẽ excoicationẽ ipo iure. Vñ ꝑstantes i effectu fauoꝛẽ impunitati criminis heresis ipo iure maioꝛẽ incurrũt excoicationẽ. ex de hẽticis. Excoicamus. §. credẽtes.

Ertio queriꝫ vtꝝ qlibet sacerdos possit absoluere a minoꝛi excoicatõe. Et vr̃ q⁹ sic. excoicat⁹ i vna ecclia ẽ excoicat⁹ quo ad oẽs. ii. q. 3. c. 2° ℊ a sili vr̃ q⁹ q ab vno põt absolui possz absolui a quolibet. Itẽ duoꝝ sacerdotum excoicatoꝝ minoꝛi excoicatiõe. vn⁹ põt aliũ absoluere ab illa. ex de sen. exco. Duobus collata. Sed qlibet sacerdos nõ excoicat⁹ magis vr̃ posse absoluere ab excoicatiõe ꝗz excoicatus ℊ qlibet sacerdos a minoꝛi excoicatiõe põt absoluere. Cõtra ex de pochi. ⁊ alienis pochi. Nullus epr̃s nullus eps alteri⁹ pochianũ iudicare ꝓsumat. Sed absolutio a minoꝛi excoicatiõe quoddã iudiciũ ẽ. ℊ eps nõ põt absoluere a minoꝛi excõicatione illũ q de alieno epatu est. Rñdeo q⁹ excoicatio minoꝛ duplex ẽ. qñqz. n. infligit ab hoie. 17. q. 4. Minoꝛ. qñz ẽt ipam icurrit hõ ipo iure. ii. q. 3. cũ excoicato. Ab illa q̃ infligit ab hoie nõ põt absoluẽ nisi excoicans vel ei⁹ supioꝛ nisi in casu neccssitatis. Ab illa q̃ ẽ a iure. dicũt qdã quẽlibet sacerdotẽ nisi fuerit hereticus vel scismatic⁹ vel maioꝛi excoicatiõe excoicatus posse absoluere. ⁊ ẽt a pccis venialib⁹. qꝛ talis absolutio nõ reqrit iurisdictionẽ. Sz ꝛ nullus põt aliũ iudicare licite nisi hñs sup eũ iurisdictionẽ oꝛdinariã vel delegatã ex exꝑssa ꝓcessiõe vel pmissione vel ꝓsuetudine. Absoluere aũt aliquo mõ iudicare est. iō dicũt alij q⁹ qlibet sacerdos nõ heretic⁹ nec scismatic⁹ nec maioꝛi excoicatione excoicatus

iurisdictionem hz sup quelibet xpianum qztũ ad pdicta. qz cuilibet sacerdoti licitum esset absoluere quelibet. nisi p eccliam essent platoz eccliasticorũ iurisdictiões limitate. nõ inenit aũt in iure iurisdictio qztũ ad ptãtez absolnẽdi a venialib⁹ z a miori excoicatiõe a iure alicui sacerdoti ab actib⁹ legitimis nõ suspẽso subtracta. Vñ ō peni. z re. Dis vtri usqz serus. sup illud oia sua solus pecã dicẽ glo. nõ tñ venialia. g qztũ ad pfessionẽ venialiũ nõ plus ōterminaf penitẽs p statutũ ecclíasticuz ad pfirendũ p prio sacerdoti qz alij. Al simili põt dici ō minori excoicõe cũ ꝑbi possit vt supius hitum est absqz pccõ mortali. Alij dicũt ꝓrium qz vt ipi dñt qzuis xps ptãtẽ absolnẽdi ꝓtulit aplis z alijs discipul⁹ p seipz imediate. tñ ptãtẽ iurisdictiõis ꝓtulit eis accipiendã mediãte ꝑetro quẽ vicariũ suũ i militãti eccle sia ꝓstituit. z nullus sacerdos hz aliquã iurisdictionẽ sup aliquẽ in foro interiori seu exteriori nisi sit sibi ꝓmissa a successore ꝑetri imediate vel mediate. multi aũt sunt sacerdotes qbus nulla penitus iurisdictio est ꝓmissa. g tales nec a miori excoicõe absoluere põt z p hac opiniõe vr̃ facer̃ qõ dr̃ ex ō sen. exco. nup. §. in secũdo. vbi dr̃ de illo q ꝑbit minorẽ excõem a iure z a suo epo vel pprio sacerdote poterit absolutiõis bñficiũ obtinere. vr̃. n. q dicẽs a pprio sacerdote negare intẽdat q nõ ab alio. Qui vult tenere hãc opinionẽ q̃ magis placet põt dicer̃ q p̃m ar.m nõ valet. qz si ego excoico subditũ meum sic portat secũ excoicatõez suã quocũqz vadat. sic si ipm absoluo exns in puicia mea si sum legatus vel in diocesi mea si sum eps absolut⁹ est quocunqz vadat. legat⁹ tñ postqz exiit termios legatiõis sue absoluere nõ posset illũ quẽ infra terminos legationis sue excoicauerat. nec eps ex̃ suã dioce. exns suspendere põt nec absolue ab excoicatiõe in foro ꝓtentioso. qz ex̃ suã dioce. nõ dz exercere ea q̃ sunt epal̃ iurisdictiõis i foro ꝓtẽtioso. possz tñ ꝓmittere alicui i sua doc. vt absoluat. z hñtur ꝑdicta ex̃ de offi. lega. Mouit. ptim i tertu. z ptim i glo. ꝑõt tñ subditum suũ absoluere in foro pnie. nõ tñ a pccis. sz etiaz ab excoicatiõe quã tulit in eũ. ẽt ꝑdictis ꝓcordare vidr̃ dñs Hosti. i summa tractatu ō pnia. qzuis enim absolnẽdo i foro ꝓtẽtioso ꝓiudicaret epo. alij tñ i foro pnie absolnẽdo nullũ sibi ꝓiudiciũ fac̃. Vñ nõ vr̃ rõ. qre ibi ouẽ suã liberare nõ posset. Ad 2m dō q nõ valet. qz minor excoicatio nõ aufert ea q̃ iurisdictiõis sunt. Vñ sacerdos excoicatus excoicatiõe minori suũ subditũ absolver̃ põt a simili viculo. vt pz p illã decretalẽ allegatã. Tenẽtes aũt opiniõnẽ aliã dicũt ad ar.m ad prem scõam q illa decre. nõ se extẽdit nisi ad illa de qbus necessarium est subire iudiciũ ecclie militãtis. Ḥ aũt nõ ẽ necessariũ qztuz ad pccã venialia z excoicationẽ minorẽ q̃ est a iur̃. Sed hi male dicũt. qz cũ homo obligaf ad suscipiendũ altissimũ euchari. sacm saltem semel in ãno z ipm recipe nõ debeat excoicatus etiã excoicatione minori. necessariũ est tali vt ab illa excoicatione absoluatur.

q **Warto queriť** vtruz sacerdos sũditũ suũ excoicatuz maiori excoicatiõe possit absoluere a pccis excoicatiõe manẽte. Rñdeo q siue iste excoicat⁹ sit iuste siue iniuste. dũ tñ teneat excoicatio siue stet p eum q nõ est ab excoicatiõe absolutus. siue nõ. nõ põt a sacerdote absolui a pccis suis excõe manẽte. qõ manifestũ est de illo q iuste est excoicatus z stat p eum q ab executiõe nõ soluiť. qz talis actu ẽ i pecato mortali de quo nõ penitet. qz sñiam eccl̃ie ꝓtẽnit. de illo aũt q iniuste est excoicatus aut iuste. sed p eum nõ stat q nõ absoluiť. nõ est ita clar. qz ōcre. 24. q. j. gcũqz loquiť de illis q se ab vnitate fidei vl̃ societate ꝑetri semetipsos segregauerũt. q aũt iniuste excoicatus est. z ille q facit posse suũ vt absoluať semetipos nõ segregãt. tñ credo q tales a pccis nõ possint absolui ab hoĩe. q̃uis absoluanť si vere penitẽt i iudicio dei. Decretũ. n. ex ꝓsuetudine q̃ ẽ optima legũ iterp̃s sic obseruať vt tales non absoluanť. qz p̃sumẽdũ est vt in plurib⁹ z q iuste excoicati fuerũt z q nisi p eos staret ab excoicatiõe absolverenť. nisi iterdũ teneanť in excoicatiõe p longũ tempus ad grauius puniẽdũ aliqõ grãde scelus p quo extitit excoicatus. cuz g sacerdos absoluit in foro pnie aliquẽ. p° dz ꝑponere absolutionẽ ab excoicatione q̃z a pccis. excoicatus ẽt minori excõne ñ posset absolui a pccis illa excõne manẽte. qz vt hr̃. extra de clerico excoicato mi. si celebret. talis a pcep tiõe sacr̃oz ꝑsuatus ẽ.

q **Vnto queritur** vtrum ille q incurrit excõnem i vno epatu postea possit absolui ab alio epo i cui⁹ dioc. morať. Rñdeo q hec qõ intelligi põt. aut de excõne q̃ est ab hoĩe. aut de illa q̃ est a iure. si de illa q̃ est ab hoĩe. dō q absolui nõ põt. nisi ab excoicatore. vel ei⁹ successore. vel a superiori. siue fuerit spãliter ꝺ determinatã pson̄a. siue gnãliter lata. si aũt itelligať de excõne a iure dō q de minori excõne ꝺcta in vno epatu põt excoicat⁹ absolui i alio epatu. de maiori vō excõne dubiũ est. credo tñ q sit vez cũ. n. eps alicui⁹ possit ipm absoluere a pccis q̃ ex̃ suũ epatũ ꝓmisit. pbabile vr̃ q ẽt ipm possit absoluere ab excõne quã ex̃ suũ epatũ ꝺrit. nõ tñ. n. deferť excõni q̃ ẽ a iure sic illa q̃ ẽ ab hoĩe.

Articulus decimus.

c **Onsequenter** queriť de. io. principali. Et circa hoc q̃runť. 5. ℙ° vtz excoicatus possit absolui iuit⁹. 2° vtz abñs possit absolui p lr̃as. 3° vtrum excoicat⁹ plibus de causis absoluať simplr̃ si nõ oẽs cãs excõnis sue exp̃mat. 4° vtz absolut⁹ ab officiali epi excoicati sit ve absolut⁹. 5° vtrũ excoicat⁹ cui excoicator dicit. reuoco excõnẽ seu relaxo quã in te tuli. z nõ dic̃ absoluo. seu absolnim⁹. ve sit absolutus.

p **Rimo** ostendo q excoicat⁹ nõ põt absolui iuitus. nullus põt absolui inuitus i foro ꝓscie. g a sili nec i foro exteriori. Itẽ manẽte cã manet effect⁹. sed cã q̃re excoicatio infligiť est ꝓtumacia. g illa manẽte nõ põt absolui. Cõtra multa bona p̃stant inuitis. g vr̃ q bñficiũ absolutiõis p̃stari possit iuito. Itẽ pnioza sunt iura ad absoluendũ q̃z ad ꝓdẽnãdũ. sed inuitus põt excoicari. g z absolui. Rñdeo q duplex excoicatio. q̃dã a iudice. q̃dã a iure. ℙ° si iniusta est tenet iudex relarare ẽt excoicato inuito. si iusta est. nõ dz inuitũ ab illa absoluere. tñ si absoluit ille vere absolutus est. vt gdã dicũt. sic. n. ꝺ voluntatẽ suã potuit

ipm excoicare. ita ꝺ voluntatē suā pōt excoicationē retractare ꝙuis peccet hoc faciēdo. nisi forte in casu in quo videret ꝙ illa absolutio eēt magis medicinalis aie ꝓtumacis ꝙ ipa excoicatio. excoicat⁹ ãt excoicatiōe a iure iuit⁹ absolui nō pōt. ꝛ hoc ē rōnabile. qꝛ cū volūtarie fecerit illud cui excoicatio ãnexa est ipo iure aliquo mō ex volūtate sua excoicat⁹ est. ꝛ iō sine sua volūtate ꝛ reqsitiōe nō pōt absolui. ꝛ 4. q. 2. nec quisꝙ. ꝛ c. sequē. Et ar. ad h ex. de offi. iudi. del. Cū cōtingat. in fi. ꝛ ff. de reg. iur. ꝺr ꝙ iuito bñficiū nō dat. si tñ negat se fecisse factū pꝛo quo ꝺr excoicatus. vel se eē excoicatū p tali facto duꝝ tñ petat ad cautelā absolutionē. si absoluit nō ꝺꝝ dici absolui inuit⁹ ꝛ tenet absolutio. Ad pm ꝺō ꝙ nō ē simile qꝛ for⁹ pnie ꝙtū ad absolutionē reqrit pniaꝝ eo ꝙ absolutio est ex pcis q nō nisi volūtate ꝓmittente vel omittēte fiūt. excōicatio aūt a iudice est. ꝺ excoicati volūtatē. Ad 2m ꝺō ꝙ cā meritoria inflictiōis est ꝓtumacia. sed cā efficiēs est iudex. qñ ãt ad aliquē effectū ꝓcurrūt due cause p mutationem factā circa alterā cām maxime circa efficientē pōt effectus destrui. Ad pm ad ptem aliā ꝺō ꝙ inuitis qñꝙ pñt pstari ꝛ debent bñficia q eis ꝓsunt. absolutio aūt ab excoicatiōe nō ꝓdest inuitis. ꝓterea ñ sūt inuitis pstāda bñficia in ꝓiudiciū alioꝝ. Sed si excoicatus maxime excoicatiōe iuris absolueret inuitus fieret ꝓiudiciū bono coi. qꝛ excoicatio nō tñ est pp vtilitatē illius in quē fert. sed ēt pp vtilitatem alioꝝ. qꝛ pena vni⁹ metus est multoꝝ. Ad 2m pōt dici ꝙ ꝓcedit de absolutiōe ab excoicatione que ē a iudice. Vel pōt dici ꝙ inflictio iuste excoicationis vtilis est. absoluere aūt inuitū nulli est vtile nec sibi nec alijs.

Secundo querit vtrum excoicat⁹ ab ñs possit p litteras absolui. Et vr ꝙ nō. qꝛ absens nō pōt absolui in foro pnie. ꝫ a simili nec in foro exteriori. Item ex ꝺe sen. exco. Ad nobis est. in fi. absolutiōis forma fuetur vt fiat cū pniali psalmo ꝛ tā oꝛione dominica ꝙꝫ alia ꝓsueta. sed hec nō pñt obseruari circa absentē. ꝙ absens absolui nō pōt. Cōtra. 2. q. j. de manifesta. ꝺr ꝙ aplus excoicauit absens. sed sic ꝺr ex. de reg. iur. c. j. Dis res p quascūqꝙ cās nascit p easdē dissoluit. ꝙ pōt absolui absens. Item eadē cā. q. f. ꝙꝛto hr ꝺe quodam ꝙ fuit p epl'am absolutus. Rñdeo ꝙ excoicatus absens pōt p lr̄as absolui sic exꝓsse dic glo. 2. q. j. de manifesta. ꝛ sup decretum etiā vltimo allegatū. ꝛ h ē rōnabile ex quo absens pōt excoicari. ꝛ si lr̄a ad excoicatum nō ꝓueniat vsqꝙ post mortē absoluentis. tñ absolutus est sic extūc. ꝙ si sigillat lr̄a excoicationis alicui⁹ excoicatus est. ꝙuis nō teneat se gerere p excoicato añ ꝙꝫ possit ad eius notitiā ꝓuenire. tal⁹. n. error facti non nocet. ex ꝺe clerico exco. mi. Illō. Ad pm in oppm ꝺō ꝙ nō est simile. absolutio. n. in foro pnie est forma scri. alia autem absolutio non. Ad 2m ꝺō ꝙ sic fieri ꝺꝝ sic dic illa decre. ꝛ illud qō habetur. s. e. ti. Cum desideres. ꝛ aliter faciēs si non subsit necessitas vel euidēs vtilitas alr faciendi peccat. tñ hoc omittēs vere nihilominus absoluit. vñ glo. super illam decretalem. Cum desideres. dic ꝙ iuramentum nō est de substātia absolutiōis. sed recipit potius ad cautelam. ne de cetero talia ꝓsumat. qō ꝓbat per h ꝙ aliqui absoluunt sine iuramēto. j. e. supper eo. quod nō fieret si esset de substantia. Simile habet in illa decre. Al nobis in glo. ꝺns aūt Hosti. dic iuramētum esse de substātia absolutionis. Si aūt ille q absoluit erat excoicatus a canone iniungendum ē ei sub debito ꝓstiti iuramenti. vt ꝺ illuꝝ canonem scienter de cetero nō veniat. nisi forte in casibus exceptis a iure. Vñ ꝓcussori clerici iniungē dum est. ne de cetero in clericū vel religiosam ꝓsonam maōus injiciat violētas nisi se defendendo, aut de mandato ꝓlatoꝝ illius. vel nisi sup eum ꝓlatiōis ministeriū aut magisterium habeat. aut cū ipso in eadem eccl'ia socius esse noscat. ex ꝺe sent. exco. ex tenore. Excipiendi etiam sunt omnes casus in quib⁹ injiciens manus violentas in clericū nō incurrit excoicationem. rō autem ꝙre tale iuramētum nō incidit illis qui in eadē eccl'ia socij esse noscunt. i. illis q coiter viuūt ꝛ sub vno tecto dormiunt ꝛ in eadē domo vescūtur ēt si sint seculares est pp ꝓiculum ꝓiurij. qꝛ ꝓsumit ꝙ facilius veniunt ad vba. ꝛ inde ad factū. videt etiam multis ꝙ ꝓ leui injectiōe nō est saltē passim tale iuramētū exigendū pp ꝓiculum ꝓiurij. qꝛ homines ꝛ maxie iuuenes faciliter recidiuant in leuē injectōem. Alij ãt dicūt ꝙ etiam añ absolutōem a leui injectione ꝓdictum iuramētum est regulariter exigēdū. qꝛ decre. allegate non excipiūt leuē injectionē. glo. ēt sup illa decre. sup eo. dic ꝙ illa forma quā habes. s. e. ti. ex tenore. obseruāda ē in absolutiōe cuiuslibet q incidit in canonē.

Tertio querit vtꝝ excoicatus pluribus de causis absoluatur simplr si nō omnes cās excōicationis sue exꝓmat. Rñdeo ꝙ ille aut est excoicatus a iudice aut a iure. Si a iudice. aut ab vno. aut a plur ibus. Si a plibus. nisi absoluat a quolibet nō ē simplr absolutus nisi absoluat a supioꝛi eoꝝ. Si ab vno. aut vna excoicatiōe. aut a plibus. si pluribus nō est simplr absolutus. nisi exꝓmat cā cuiuslibꝝ excoicatōis. Si vna. aut ille q absoluit sue excoicatō nis tacet causas aliqs fraudulēter ꝛ alias exꝓmit. ꝛ talis absolutio sic accepta p surreptionē vel fraudē inanis est. ex ꝺe sen. exco. Luꝝ ꝓo cā. aut eas tacet ignoꝛanter. qꝛ tūc nō recolit. ꝛ tūc credo ꝙ si absoluens hꝝ intētionē simplr relaxādi excoicationē quā tulit in eū simplr absolutus est. Si aūt nō intendit eum absoluere ab excoicatiōe nisi p ꝓparationem ad causas ꝙs ipse exꝓmit. credo ꝙ absolutus nō est nisi forte sint cause tales ꝙ vna sine alia nō meret excoicationē. Ex dictis ꝓꝝ qd ꝺō est de absolutiōe excoicati a iure ex pluribus causis.

Harto quertur vtrum absolutus ab officiali epi excōicati sit vere absolutus. Rñdeo ꝙ aut eps instituit illum officialem suū postꝙ erat iam excoicatus. aut nō. Si pmo modo absolut⁹ ab illo officiali vere nō est absolutus. qꝛ eps excoicat⁹ maioꝛi excoicatiōe de qua loquoꝛ ab omni actu legitimo est suspensus. ꝛ ideo excoicatus non potuit instituere officialem. Si autem instituit eum ante ꝙꝫ esset excoicatus. tunc distinguo. qꝛ aut ceperat vti offō ante ꝙꝫ eps excōmunicaretur. aut non. Si sic. tunc planum est ꝙ absolutus ab illo vere est absolutus. nisi sit aliud ꝙ obsistat. Si non. vt dicūt. aliqui. absolutus ab illo non est vere absolutus. quia

ex quo nō cepit vti offō ante ēpi excōmunicationē
supueniente ēpi excoicatione expirat iurisdictio q̄
illi ab ēpo fuerat ꝓmissa. qō declarant p. ß. qz si ēps
coꝛpaliter mozeꝛet. aut deponeꝛet ante q̄ officiaꝫ
inciperet vti offō suo iurisdictio ab ēpo sibi ꝓmis-
sa expiraret. eꝫ de offō delꝫ. Licet in glo. A simili vo
lunt aliq dicere de excoicatiōe supueniēte. sed opi-
nio istoꝝ nō mihi placet. ⁊ quod in sua rōne addu-
cunt ꝓ simili nō est simile. qz moꝛs aufert ptātem
⁊ depositio aufert imppetuuꝫ ptātis executionem
excoicatio aūt nō. sed suspēdit eam ad tempus. Vñ
mihi videt dō q̄ posset pcedere nō obstante illius
q̄ ꝓmisit excoicatione supueniēte post ꝓmissionem
q̄uis supueniat ante iceptōem executiōis sui offi-
cij. qō si vez est absolutus ab eo vere dz absolutus
reputari. ⁊ hec que dicta sunt possunt aliquo modo
ꝓbari p ea que dicunt eꝫ de offō vicarij. Romana
in tertu. ⁊ in glo. etiam supꝛa de officio delꝫ. Licet.
in glo.

q Vinto queritur vtrum excoicatꝰ cui excoicatoꝛ di
cit reuoco excoicationē seu relaxo quaꝫ in te
tuli. ⁊ non dic. absoluo te. seu absoluimus. vere sit
absolutus. Rñdeo q̄ nō est simile de absolutione
que fit ex vi clauiū in foꝛo pnie. ⁊ de illa q̄ fit ex vi
iurisdictiōis in foꝛo exteꝛioꝛi. qz pª est pars sacri pe
nitētie. alia non. ⁊ iō in p̄ma magis obseruāda sunt
ꝟba p̄cisa q̄ꝫ in 2ª. Vñ in p̄ma absoluciōe dz dicer
sacerdos absoluo. q̄uis aūt ß sit ꝓgruū obseruare i
fa. nō credo rñ q̄ ß sit necessariū. imo sufficerēt ver
ba alia significātia rñ excoicationis remotionē. vñ
si diceret excoicatoꝛ. reuoco vel relaxo excoicatio-
nem quā in te tuli ille vere esset absolutus nisi ali-
quid aliud esset obsistens.

Articulus vndecimus.

e Onsequenter querit de. iiº. ꝑn
cipali. Et circa
hoc q̄runt. 5. ℙ° vtꝝ milites teneant
obedire suis p̄ncipibꝰ publice maioꝛi
excoicatōe excoicatis pꝛo gꝛaui ⁊ enoꝛ
mi casu postq̄ solēniter denunciari sunt excoicati.
2° vtꝝ clerici teneant obedire suo ēpo manifesto
maioꝛi excoicatiōe excoicato. 3° vtrum monachi
teneant obedire suo abbati excoicato postq̄ solle-
niter denunciatus est excoicatus. 4° vtꝝ vꝛoꝛ te
neat obedire marito excōmunicato. 5° qui sunt
illi casus in quibus homo iure incurrit maioꝛē ex-
cōmunicationē.

p Rimo queritur vtrum milites teneant obedire
suis p̄ncipibꝰ publice maioꝛi excoicatiōe ex
coicatꝰ p gꝛaui ⁊ enoꝛmi casu postq̄ solēniter denū
ciati sunt excoicati. Rñdeo q̄ nō. 15. q. 6. Nos sā-
ctoꝝ. ⁊. c. imediate se. ⁊ eꝫ de penis. Gꝛauē. in tex.
⁊ in glo. excoicatio. n. publica q̄diu illa est inodat
milites suos absoluit a iuramēto fidelitatis quo te
nebantur ei. i. effectū illius obligatiōis suspēdit. ⁊
ß ꝑstitutum est in detestatōem criminis. ⁊ vt ma-
gis p̄ncipes timeant ꝓtēnere eccl̄ia p̄cepta. Si tñ
dubium est vtꝝ p̄nceps sit excoicatus. vel nō. obe
dire teneant. qz in dubijs supioꝛibus est obediēdū.
23, q. j. quid culpat. in textu, sed exp̄ssius in glo. Sz
ꝑ supꝛadictam rñsionem aliqui arguūt p̄mo sic. dic
dñs Inno. q̄ si quis cum iuramēto vel sine iuramē
to p̄misit aliquid alicui excoicato dare ꝓsulimus ei
q̄ dz. Itez hꝫ. ii. q 3. Julianus. ⁊. c. Impatoꝛes. §.
Julianus. xp̄iāi milites obediebāt Juliano ipera-
toꝛi q erat apostata. Item eꝫ de sen. exco. Si vel.
p̄nceps pōt sub p̄familias comp̄hendi. Sed fili
us ⁊ suus p̄familie excoicato obedire tenent. ii°.
q. 3. qñ multos. Item eccl̄ia p sniam absoluit mi
lites a iuramēto fidelitatis quo tenebant p̄ncipibꝰ
excoicatis. quod non faceret vt videt. si ab hoc es
sent ipso iure absoluti. Ad p̄m aūt istoꝝ dici pōt q̄
nō est tñ fomētum excoicationis ⁊ excoicatoꝝ solu-
uere pecuniā debitam excoicatis q̄ꝫtuꝫ erat qñ mul
ti vasali eos sequebant parati obedire eis. Alij
aūt dicunt q̄ excoicatis q̄diu excoicati sunt debi-
ta pecunia solui nō debēt. qz in obligatiōe. soluēdi
sine iuramento tacite subintelligebat hec ꝓditio. s.
si talis p̄manserit cui liceat coicare. Ar m. ad hoc.
22. q. 2. Ne qs arbitret. dicūt q̄ isti q̄ pecunia repo-
ni dz in ede sacra. vt ibi recipiāt eā creditoꝛes post
q̄ fuerit absoluti. Ad 2m dō q̄ illa duo decreta po
tius narrāt factū q̄ ius. qō fcñ eccl̄ia tūc dissimula
bat. ne Julianus suscitaret scādaluꝫ aduersus xp̄ia
nos. vel vt dicūt alij xp̄ani nō obediebāt ei. nisi qñ
agebāt p fide vel defensiōe p̄rie. ⁊ in illis casib⁹ vt
dicūt milites obedire debēt excoicato p̄ncipi. non
in fauoꝛē excoicati. sed fidei vel p̄rie. Ad 3m dō q̄
illud ꝟbum itelligēdū est in illo casu de quo ibi loq
tur decretal. ⁊ in similib⁹. qz alias excoicati de ma
litia sua repoꝛtassent lucrū. ⁊ inocētes dānū. vt pz
diligēter intuēti totā seriē decretal. Ad vltimum
cū dr q̄ eccl̄ia tales p sniam absoluit. ⁊c. Dicēdum
q̄ ß est ad maioꝛē ꝓfusionez p̄ncipis excoicati. ⁊ qz
aū sniam aliq de facto debitū fidelitatis suāt. Vl
pōt dici sm alios. q̄ alr absoluunt p sniam q̄ꝫ ipo iu
re. qz cū p sniaꝫ absoluunt simplr ⁊ absolute ab ipo
iuramēto fidelitatis remanēt absoluti ab illo iura-
mēto. ⁊ ab illa obligatiōe. etiā postq̄ꝫ p̄nceps fuerit
absolutus ab excoicatiōe. sed q̄uis ipso iure suspē-
dat effectus obligatiōis supꝛadicte durāte p̄ncipis
excoiatiōe. tñ illa obligatio non tollit absolute. nisi
forte quo ad subditos illoꝝ q excoicati sunt pp ß q̄
lapsi sunt in hr̄sim manifeste.

f Ecundo queritur vtrum clerici teneant obe-
dire suo ēpo manifeste maioꝛi excoicatione
excoicato. Rñdeo q̄ nō. 19. di. nulli. ⁊. 16. q. vlti.
sane. cuiꝰ rō est. qz obedire est quoddā coicare. sed
clerici tenent euitare suū ēpm excoicatū decre. 19.
di. miratꝰ. ℙꝛeterea nullus teneret obedire ali-
cui q̄diu ille non pōt esse iudex suus vl officiū iudi
cis exercere. Sed ēps q̄diu manifeste excoicatus
est ab executiōe officij iudicis ē suspēsus.

t Ertio q̄ritur vtrum monachi tene
antur obedire suo ab-
bati excōmunicato. postq̄ꝫ solēniter denū-
ciatus est excōicatus. Et videt q̄ sic. qz magis te-
netur homo p̄ri spūali q̄ꝫ carnali. sed filius carnalis
non emancipatus tenet obedire p̄ri excoicato. er-
go multo foꝛtius mōachi suo abbati excoicato. Itē
serui tenent obedire dñis suis excoicatis. qz possūt
eis coicare licite. vt superius visum est. sed mona
chi sunt fui abbatis. q̄ abbati suo excoicato obedi

tenent. Jtē monachi nō sunt absoluti ad obia abbatis p factum cuius ius nō tenent scire. sed multi sunt casus p quos abbas pōt incurrere excoicationē ipso iure. quos tī nō oēs tenent monachi scire. ergo vī q pōt esse abbas eor excoicatus in aliquo illor casuū. ⁊ tī mōachi sibi tenebunt obedire. Cōtra q nō tenet coicare cū aliquo nō tenet sibi obedire. sed superioribus excoicatis nō tenētur inferiores excoicare. 16. q. vlti. sane. ⁊ Arm. ad b. xx. di. nullus g mōachi suo abbati excoicato nō tenētur obedir.

Rñdeo monachi non tenent obedire suo abbati manifeste seu publice excoicato excoicatiōe maiori. ⁊. q. 7. Sacerdotes. ⁊ reliq in glo. qr talis abbas nō pōt pcipere. pcipere. n. inferioꝝ actus est legitimus. excoicatus aūt maiori excoicatiōe est ab oibus actibus legitimis suspēsus. tū etiam qr monachi nō tenet ei coicare. ⁊ obedire est coicare illi cuius pceptis obedit. Preterea abbas excoicatus nō pōt alteri ꝓmittere vices suas. q̄uis si alicui cōmiserit aī excoicationē. ipo postea excoicationem incurrēte ptās q̄ ante ꝓmiserat nō expiret. Arm. a simili. ex de offō vicarij. Romana. Sed sic monachi tenerent sibi obedire aī q̄ de illis possz vicarium suū ꝓstituere. vī videt q sibi obedir nō teneantur. Ad pm in oppm dō q fm aliquos maior ē falsa. volūtas. n. q̄ homo obligat se pri spūali nō pīdicat pcepto diuīo quo filio obligat pri carnali. qđ pceptū est honora prem. xc. Vel pōt dici q filio carnal est q̄dam portio pris. ⁊ possessio sic dic pho. S°. ethi. c. ii°. ⁊ ideo sic excoicatus pōt se iuare de possessionib suis. ita fuit ꝓnies vt a iure exciperet filio. non emācipatus ab illo pcepto quo pceptum ē nō coicare excoicatis. Nō sic aūt est monachus ipius abbatis portio vel possessio. Ad xm dō q suus est possessio dñi. vt dic phūs vbi pus. q̄uis non sic possit dici de illis q subsunt dñis pollicite nō despotice. sic subsunt milites pncipibus ⁊ alij multi. Est ēt suus q̄si organū aiatū ipius dñi fm philosophuz pº politicoꝝ. ⁊ iō sic excoicatus pōt se iuare de possessiōe sua ⁊ vti organis suis. ita fuit rōnabile q iura pmitterēt suos coicare dñis excōicatis. nō sic āt pōt dici de monachis respectu abbatis. Vī pōt dici q cū excoicatō sit vinculū spūale magis opponit auctoritati pcipiēdi spūalib filijs. q̄ filijs carnalibus vel suis in tpalib. Ad xm dō q fm aliquos mōachi tenent obedire abbati excoicato q̄uis sciant fciñ p quo est excoicatus q̄diu ignorāt qd iuris qr nō tenent scire oēs casus i qb homo icurrit maiorē excoicationē ipo iure pp eoꝝ multitudinē ⁊ aliquoꝝ subtilitatē. multi. n. sunt.

q **Warto querit** vtrum vxor teneatur obedir marito excoicato. Rñdeo q sic. vt. n. hītum ē supius. vxor coicando marito excoicato nullā excoicationē ex hīt. Uñ ñ subest rō q̄re ab obia quā vxor xz marito pp mariti excoicationē absoluat.

q **Winto queritur** qui sūt illi casus in qb ipso iure incurrit hō excoicationē maiorē. Rñdeo q illi icidūt in excoicationē maiorē a iure q incidūt in hīm iam dānatā. ex de hīticis. Ad abolēdā. ⁊. ca. excoicamus. Jte mq defendent vel receptāt hīticos. e. ti. sic ait. ⁊. c. excoicamus. §. credētes. Jtez q ſmittunt alienatiōib a scismaticis scie. ex de scis maticis. c. ſ. ⁊. 19. di. Nulli fas. Jtem q̄ inijciunt manus violētas in clericū. vel q̄cūq̄z psonam religiosam religiōis approbate. ex de sen. exco. Nō dubiū. Excipiunt tī multi casus. Unus est si peutiens ignorabat illū esse clericū nō tīñ ignorātia crassa vī affectata. sed pbabili. ex de sen. ex. Si vo aliquis.

Alius si peutiēs clericū nō peutit ex odio vel inuidia vel idignatiōe. sed lenitate iocosa. e. ti. c. j. Alius si magr scholarē clericū ituitu disciplie vel correctiōis peussit. e. c. Alius si vim. vi tpate repellat incōtinēti. e. ti. si vo alicui. Alius cum dñs domus clericū vitupantē ipsum in domo sua nec volentē exire. q̄uis ꝓueniēter monitū expleuerit ō domo. Si nō est pñs ꝓlatus illius clici q ipsuz exir ꝓpleuerit ⁊ dñs domus modū ñ excedat i expellēdo. Dic. n. expellēdo ñ iuijcit ē clericū manui iniuriosas qr vtiq iure suo sic dr. ff. de re. iu. nemo dānū fac ni si q id fac qō facere ius nō hz. Alius cū a clerico volente aliquē peutere cū baculo aligs violēter baculum āmouet. qr nō iniuriat illi moderate ipediēdo ipm ne alij faciat talē iniuriā. Alius cū qs peutit clericū iueniēdo ipm cū mre sua vel vxore vel filia vel sorore turpiter agentē. ex de sen. ex. Si vo alicuius. §. nec ille. Alius cū aliq rōne officij qō i ecclesia obtinēt aut alij clerici seniores zelo deuotōis pueros vel adolescētes in minoribus ordinib ꝓstitutos turbātes diuinū offiū injciūt de eccl'a vel moderate peutiūt vt corrigant ⁊ ab ipedimēto diuini officij desistāt. e. ti. cū volūtate. Alius qñ aliq obtētu ꝓlatiōis vī magisterij. subditos ⁊ scholares cōrectiōis cā leuit peutiūt. e. c. vbi p. Alius cū dñs aliquos clericos de familia sua vī ꝓpinquos inferioꝝ graduū moderate vt a suis vitijs corrigant peutiūt. e. c. vbi p. Alius cū clericus q peutit est dispositus ⁊ traditus curie seculari ex de iudicijs. Cū nō ab hoie. Alius qñ clericus q peutitur prius transiuit ad actū ꝓrium clericatui. vtpote. qr factus est miles nec tōsuram defert. qr nec ad h est cogēdus ex de cle. pug. vt ꝓsultatiōi. Alius qñ aligs etiaz laicus clericum vī religiosum violēter capit de mandato ꝓlatoꝝ suoꝝ. dum tī violētia nō se extēdat notabilr vltra q̄ regrat illoꝝ q capiunt defensio vel rebellatio. ex de sen. ex. vt fame. ⁊. laici. Nec obstat illud qđ dr. s. e. ti. vniuersitatis. qr logtur in casu i quo monachus non subterfugit regularez disciplinam. nec abbatis sui obiam. ⁊ sufficiēter pōt p abbatem ⁊ alios monachos corrigi. Alius qñ aligs nō ex deliberatiōe. sed tīñ ex surreptione sociū suū clericum leuiter impellit. q̄uis sit turbatus mortale. n. pecīñ non ꝓmittitur nisi ex deliberatione. vī post tempus sufficiens humane fragilitati ad deliberandum. cū factum est tale q homo non obstante humana infirmitate tenet de necessitate liberare. vt p deliberationem ab illo opere illicito perpetrando retrabatur. Nullus autem excoicatur a iure nisi ppter peccatum mortale. cum. n. iura precipiant vt a iudice nō infligatur. nisi ppter peccatuz mortale. videtur q ꝓditor iuris nō voluit vt excoicatio a iure incurreretur nisi ppter pecīñ mortale.

Alius qñ clericus q peutitur imiscet se tyrānidi ⁊ crudelitatibus. s. seditiōi ⁊ guerram mouet. vel publice ⁊ atrociter delinquit. habitu clericali ptēpto. ex de sen. ex. Cum nō ab hoie. Alius qñ clericus militaria arma gerit ⁊ tertio admonitus p dioce-

mortale ꝑcm nō committit nisi ex deliberatione.

ſanum ſe corrigere noluit.e.ti. In audiētia. Aliuſ qñ clericꝰ nec in modo tōſure.nec in veſtimētorū forma.nec in qualitate negociorū de clerico aliqd oñdit.ſi tertio admonitus p dioceſanū ſe nō corrigit.e.c.ꝓtingit.2°. Aliius qñ clericus recipit adminiſtratiōes ſeculariū ꝑſonarū poſt inhibitionē publice in ſynodo factā ſub pena ꝓuilegij clericalis expri mēdo q̄ qcunq; ꝯ ſuam inhibitionē venerit p ipſū nō defendet.talis.n.inhibitio i ꝓpoſito loco trine monitiōis ſuccedit.ſi.n.talis occōne ipius adminiſtratiōis ꝓpter pecuniariā cām deꝓhendat in fraude.indignū eſt eis ab eccl̄ia ſubueniri p quos ꝓſtat in eccl̄ia ſcādalū generari.ex ne cleri. vl'mona.ca. 2°. Aliius eſt ſm dām Hoſti.qñ clericus exercet ſeculariā negocia diuinis officijs ꝓtermiſſis.ſi tertō monitus p dioceſanum ſe nō corrigat.ex de vita.t ho.cle.c.vlti.tñ textus ꝑdictus non exꝑmit niſi q talis de ſuis facultatib⁹ ſtatutis.t ō ꝓſuetudinib⁹ pñie ſubiaceat.qō ſm glo.ibidem nō eſt itelligēdū de reb⁹ eccl̄ie.q; delictū ꝑſone nō dz in eccl̄iam redundare. Item q tales ipreſione ĩcludūt vel detinent.e.ti.nuper. Itē q in clericos injciūt man⁹te merarias t iniuriosas q̄ſuis nō violētas. vñ cum clericus q iniuriatus eſt alicui ſūmittit ſe voluntarie aliq⁹ pcuſſionib⁹ fuſtium ſm q laici in illa terra facere ꝓſueuerūt pro pace hñda pcuſſores excoicati ſunt ex de ſen.excō.cōtingit.i°.in ter. t in glo.

Item q pōt eos defendere a violētia.t nō defendit ſi ſibi in cūbat ex offō.e.ti.quāte. Itē prātes ſeculares iponētes clericis exactiōes indebitas poſt q̄ ꝓpetēter moniti nō deſiſtunt.ex de imunitate eccleſie.nō minus. Itē q iuriſdictionez ꝑlatoꝝ t poteſtatem quā habent in ſuis hoibus euacuāt poſtq̄ ꝓpetent moniti nō deſiſtūt.e.ti.vbi p⁹. Item ſuceſſores eoꝝ niſi infra menſem errorez ſeu exceſſuz ꝑdeceſſoꝝ emēdauerit.e.ti.aduerſus. Item q de cetero fecerint obſeruari ſtatuta.t ꝓſuetudines inductas ꝯ eccl̄iaſticam libertatē ex de ſen.ex. Mouerit fraternitas tua. Item q talia ſtatuta ifra duos menſes de libris ſuis non deleuerit.e.ti.vbi ꝑus.

Item q de cetero huiuſmōi ſtatuta fecerit. Itez q de cetero ea ſcripſerint. Item ptātes ꝓſules rectores ꝓſiliarij locoꝝ vbi huiuſmodi ſtatuta ō cetero edita fuerint. Item q ſm talia ſtatuta vel ꝓſuetudines tales de cetero iudicare ꝑſumpſerint.

Item q ſcribere ꝑſumpſerint ſic iudicata. Et iſti q̄nq; caſus vltimo poſiti colligunt ex decretali vltimo allegata ab illo loco. Itez excoicamus. vſq; in finem. Item incēdiarij t violatores eccl̄iaꝝ.e.ti.ꝓqueſti. Item q a pauciorib⁹ q̄ duab⁹ partibuſ cardi.in papam elect⁹ electioni de ſe facte ꝓſentit t pro papa ſe gerit.ſi humiliter noluerit abſtinere. ex de ele.Iz. Item lr̄arum domini pape falſatoꝝ p ſe vel p alios.t eoꝝ fautores t defenſores ex de crimine fl̄i. Ad falſarioꝝ. Item ſcienter vtētes illis falſitatis.e.ti.vbi ꝑus. Item deferētes arma ferrū ligna galeas naues ſarracenis. vel regimen nauiū vel galeaꝝ ſuaꝝ exercentes. vel aliq̄ō aliud ſubſidium eis impēdentes in diſpēdiū terre ſcē vl' xp̄ianoꝝ.ex de iudeis. Ita quorūdam. Item religioſi pfeſſi leges vel phiſicā audiētes.niſi.ꝛ.duoꝝ mēſium ſpaciū deſtiterit.ad clauſtrum ſuū redeuntes.ex ne.cle.vel mo.non magno opere. Item ꝑſbyteri t quicūq; clerici ꝑſonatus hñtes leges vel phiſicam audiētes.niſi infra duos menſes deſtiterint.e.ti.ſup ſpecula. Item excoicato pticipantes in crimine,p quo eſt excoicatus maiori excoicatiōe ex de ſen.excō.nup t.c. Si ꝑcubine. Item q xp̄ianos faciunt p aſſaſſinos interfici vel mādant fieri. q̄ſuis ex l̄b mors non fuerit ſubſecuta. t receptatores t fautores t occultatores dictoꝝ aſſaſſinorum. ex de homicidio. Pro humani. Item q xp̄ianos p honeſta cā nauigio vectos capiūt aut ſpoliāt rebus ſuis aut naufragiū paſſos rebus ſuis ſpoliant. niſi moniti ſatiffaciant.ex de raptorib⁹ caplo. Excoicatiōi. Item religioſi nō portātes hītum ex domū quem in domo portare debēt.ex de cle.vl'mo. Grauis. Itē docētes ꝑdictos vel in ſcholis retinentes.e.ri.c.vbi ꝑus. Item noua thelonea peregrinis t mercatorib⁹ imponētes.24.q.3. Si quis rōipetas. Itez ſortilegijs t diuinatiōibus intēdētes cuz effectu.26.q.5. Si qs ariolos. t.c.ſequen. t.c.non oportet.t duobus capitul' ſequentibus.tamen ſm aliquos iſti canones nō ſunt late ſnie. ſz ferendū.qō videt ꝓbari poſſe p b qō dr̄.e.q. Sortes t.c. Si quis clerici⁹.t marime.c. Augurijs.in quo talem ꝑcipimus a ꝓpuentu eccleſie ſeparāduz. Itē ratum habens q aliquis noie ſuo in clericum vl're ligioſam ꝑſonam religionis approbate manus iniecerit violentas. q̄ſuis factum fuerit ipſo neſciente nec volente.tunc quia in malefactis ratihabitō retro trahitur.t mandato comparatur.extra de reſti.ſpol'.cum ad ſedem.t de ſymonia.ſicut tuis. in ter.t in glo. Itē q habens in curia romana mām queſtionis ſi dat aliqd magnū ſiue paruū vel promiſſionem aut ſpe de dādo faciat dum pendet in curia ſuum negociū terminandum.extra de vita t ho.cle.viri eccleſiaſtici. Item abbreviatores t alij de familia notarioꝝ totius cancellarie pro litteris legendis nomine ſuo vel alieno aliquid exigentes vel pactum de recipiendo faciētes. vel ſuper hoc tractatum cum aliquo admittentes. vel peritionem vel notam ad aliquid extorquendum malitō ſe detinentes.e.ti. Cum inter alia. Item illi qui de curia pape t familia cum aliquo de curia eiuſdem vel quocunq; extraneo cuiuſcunq; conditionis eritat pro ſui vel alieni expeditione negocij aliquam fecerit pactionē de dando vel faciendo aliquid ſibi vel alij conſideratione ſui ſeu cuiuſcunq; perſone.e.c.vbi prius. Item ille qui de iam dicta curia aliquid a quocunq; exegerit.aut qui dederit aliquid exactori iuxta predictum modū excōmunicationis laqueo ſit aſtrictus. Item prelati tam regulares q̄ſ alij clerici regni francie alij alios in cō temptum publici beneficij quod toti clericorum collegio ita inuiolabiliter eſt indultum vt ei penitus aliquorum pactis vel conſenſibus nequeāt derogari ſuo relicto iudice ad publica iudicia trahere preſumentes.e.titu.q̄ſ ſit graue. Item extorquentes per vim vel per metum reuocationes ab ſolutiones exc̄ois ſuſpēſionis interdicti.q̄ tñ reuocatiōes vel abſolutiones irrite ſunt ipo iure. extra de his que vi metus ve cā fiunt.abſolutiōis. Itē grauantes p ſe vel p alios electores vl'amicos eoruz eo q̄ noluerit eligere illos pro q̄bus erāt rogati vel ĩducti.ex de elc.ſciāt. Itē ꝑſone cōcedētes re ꝑſalias cōtra ꝑſonas eccl̄iaſticas vel bona eaꝝ.niſi infra mēſem cōceſſiōis reuocauerint vniuerſita-

tes vō sniaz interdicti quacūqz ꝛria ꝓsuetudiē ñ ob stāte .eī de iniurijs. Et si pignoratiōes. Itez qcūqz ꝓ eo q̄ in reges ꝓncipes barones nobiles balliuos vel quoscūqz eoꝝ ministros aut quoscūqz alios excōicatiōis suspēsionis seu interdicti snia fuerit promulgata lr̄iaz alicui dederit occidēdi capiēdi. seu alias in psonis aut bonis suis. vel suoꝝ grauandi eos q̄ tales snias ꝓtulerit siue quoꝝ sunt occōe plate. vel casdē snias obseruantes vel clīcis excōicatis cōicare volētes. nisi ipaz re integra reuocauerit lr̄iaz. vel si ad bonoꝝ captionē occōne ipi⁹ snie ꝓcessuz sit. nisi bona ipa fuerit infra octo dieꝝ spaciū restituta. aut satisfactio ꝓ ipi⁹ ipensa. eī de sen. excō. qcūqz ꝓ eo. Itē oēs q̄ ausi fuerit p̄dcā lr̄ia data vti vel aliqua p̄missoꝝ ad q̄ cōmittēda licentiā dari ꝓhibem⁹. vel ꝓmittere p se ipos. e. c°. §. eadē quoqz. Itē singuli q̄ regalē custodiā seu guardiaz aduocatōis vl̄ titulū i ecclijs monasterijs vel quibuslibz alijs pijs locis de nouo vsurpare conātes bona ecclīaꝝ mōasterioꝝ aut locoꝝ ipoꝝ vacātiū occupare p̄sumūt q̄ste cūqz dignitatis honore prefulgeāt. eī de elc. gr̄iali. Itē clerici ecclīarū monachi monasterio ꝛ psone cetere locoꝝ eozūdē q̄ b̄ fieri ꝓcurāt. e. c°. vbi p⁹. Itē religiosi religionū mēdicantiū abolitarū deiceps aliquē ad suū ordinem recipiētes vel locū seu domū de nouo acqrētes vl̄ loca acqsita absq̄ lr̄ia pape alienātes. eī ō religiosis domib⁹. Religionū diuersitatē. Itē collegiuz vniuersitas. vel singularis psona cuiuscūqz sit dignitatis aut stat⁹ alienigenas ꝛ alias nō oriūdos ō terris eoꝝ publice pecuniā fenebr̄ē exercētes. aut exercere volētes. Ad huc domos in terris suis cōducere vel ꝓductas hr̄e vel alias inhitare permittentes. nisi huiusmōi oēs vsurarios manifestos infra tres mēses de terris suis expellāt nūq̄ tales ō cetero admissuri. Itē illis ad fenus exercendum domos locātes vel sub quocūqz alio titulo ꝓcedētes. ita q̄ si delinquētes fuerint i vtroqz cāu p̄dcō. Persone ecclīastice maiores vt epi. ꝛ supiores eorū suspēsiōis. Minores vero si sint psone singulares excōicatiōis. Si aūt collegiū seu alia vniuersitas interdicti sniaz ipo fcō se nouerit incursuros. Si laici fuerint p̄ suos ordinarios ab huiusmodi exp̄ssuz ꝓulegio oī cessante p̄ censurā ecclīasticā cōpescātur. ꝛ hi duo cāus hītur. eī de vsuris. vsurarum voraginē. Itē q̄ hactenus p̄ viz vel p̄ metuz psonas ecclīasticas coegerūt ad supponēdū vl̄ submittēdū ecclīas seu bōa ecclīastica mobilia vl̄ imobilia laicis nisi p⁹ mōitōez submissionē r̄missa q̄z p vi vl̄ metū exegerāt psōas ecclīasticas ꝛ bōa ecclīastica eis submissa in sua libertate totaliter dimittant. Itē illi q̄ decetero psonas ecclīasticas ad talia faciēda ꝓpulerit. Itē illi q̄ ex ꝓtractibus huiusmōi iāducū initis vel posteri⁹ ineūdis illicite. vltra illud qō de natura ꝓtractus eis ꝓmittit vsurpauerit. si moniti ab huiusmōi vsurpatiōe nō destiterint. restituēdo ēt ea q̄ talr vsurpauerunt. ꝛ hi tres cāus vltio positi hītur. eī de reb⁹ eccle. ñ alie. hec cōsultissimo. Itē r̄cipiētes i romana curia lr̄as ab alio q̄z a papa vel vicecācellario. eī de crimie falsi Dura. in glo. Adhuc sunt alij cāus i quos icidētes icurrūt maiores excōicationē a iure quos ad vitādū ꝓlixitatē omitto.

Articulus duodecimus

c Onsequēter querit̄ de 12°. ꝓncipali. ꝛ circa h̄ q̄rūtur. 5. ℙ° vtꝝ sacrilegi sint excōicati ipo iure. 2° vtꝝ violās imunitatez ecclīe sit excōicat⁹ ipo iure. 3° vtꝝ ipetrās lr̄as dñi pape tacita vitate vel suggesta flītate sit excōicat⁹ ipo iure. 4° vtꝝ inuenīēs lr̄az dñi pape cui⁹ efficacia iā expirauit vtpote q̄z fuit data ad tp̄s qō iam trāsijt ꝛ ludor: nō intentione vtēdi: aliquā lr̄am in ea male formatā reformet vel pūctū faciat vel ꝓ que cūqz aliū modū aliqd in ea īmutet sit excōicat⁹ ipo iure. 5° vtrū aliqs de nouo veniēs ad studiū portās arma añ q̄z sciat snias ō portantes arma p̄ ep̄z loci latam incurrat excōminicationē.

p Rimo oñdo q̄ sacrilegi sint excōicati ipo iure. ii°. q. 3ª canonica. Ecclīaꝝ dei violatores auctoritate di ꝛ iudicio sci spūs a gremio scē mr̄is ecclie. ꝛ a ꝓsortō totius xp̄anitatis eliminam⁹. Sz sacrilegi sunt ecclīaꝝ dei violatores. Itē. 17ª. q. 4ª. oēs ecclie raptores atqz suaꝝ facultatū alienatores a liminib⁹ eiusdē mr̄is ecclie anathematizam⁹. Itē eī de sen. excō. ꝓquesti memoratos sacrilegos nūcietis ꝛ faciatis sic excōicatos arcti⁹ euitari. Contra. ii°. q. 1ª. indigne. Indigne ad altare dñi p̄pare ꝓmittit̄ q̄ res ecclīasticas audet inuadere. aut iuste possidere. aut iusta vl̄ iniq̄ defensiōe i eis p̄ durar̄ de qb⁹ tñ tanta dz eē ꝓuisio. vt vidictā admonitō p̄cedat qō nō eēt vez si eēnt excōicati ipo iur̄. Itē 17ª. q. 4ª. Si qs domū dei. Si qs domū dei violauerit ꝛ aliq̄ sūñ lr̄ia illius cui ꝓmissa dignoscit. iñ abstulerit. ꝛ paucis iterpositis. subgr̄. q̄ si p⁹ ɬaz ꝛ tertiā ꝙtionē coz̄ eo satisfacer̄ ō tractauerit nemini fidelīū misceat̄. q̄ tales nō sūt ipo iure excōicati sz excōicādi. Rñdeo vt dī. 17ª. q. 4ª. quisqs. Sacrilegiū ꝓmittit̄ auferēdo sacrū de sacro. vel nō sacrū de sacro. siue sacrū de nō sacro. ꝛ quocūqz istoꝝ mōꝝ qs ꝓmittat sacrilegiū nō incurrit maiorē excōicationē ipo iure. nisi h̄ faciat cū violatōe ecclie seu incēdio. eī de sen. ex. ꝓquesti. in glo. Ad hñ ostēdūt iura allegata ad ptez ɬaz. excōicādi tñ sunt tales. si moniti satisfacere ptēpserint. vī tñ ꝓbabilr aliqbus q̄ ipo iure minorē excōicationē incurrunt 17ª. q. 4ª. Si quis domuz. ibi non dī q̄ donec in conuentu admonit⁹ legitime satisfaciat sciat se ꝓmunione ꝓuatū esse. Ex p̄dictis patet q̄ deflorās monialē hñdictā q̄z quis auferat r̄ sacrā. s. vg̃nitatē de mulier̄ sacra excōicationē nō icurrit ipo iur̄ cōi. nisi eā p̄ violentiā oppr̄imat. Si tñ epūs i ꝓsecrādo snias excōis ferat i oēs q̄ cū tali se carnalr̄ copulāt̄ p⁹ b̄ eā carnaliter cognoscēs excōicationē incurrit. Ad p^m in opp^m dō q̄ illud decretū loq̄t ō violatoribus ecclīaꝝ. que violatio fit cum effractiōe. Sacrilegium aūt sine p̄dicta violatione potest cōmitti. Ad ꝛ^m dicendū q̄ illud decretum intelligendū est de raptoribus rerum ecclīasticarū vicl̄ tiam ecclie iferēdo. Ad z^m dō q̄ illa decre. loq̄t de sacrilegis q̄ cum sacrilegio ecclīas regni epatus violenter ꝓfregerint. vnde rōne effractionis fuerunt ipso iure excōmunicati.

s Ecundo queritur vtrū violās immunitatē

ecclesie sit excõicatus iure. Et videtur q sic. extra de senten. excõ. cũ p cã. videt dñs papa approbar q archiepus lugdunsis q̃dã pp violationẽ imũitatis ecclie fecit excõicatũ publice nũciari. Cõtra. ex d imunitate eccliarũ. Cũ ecclia dr. in glo. q iudices cãs de sanguis efusiõe r corpali pẽa i ecclijs agitãtes nõ sr excõicati ipo iur. Sz post ad mõitõnẽ si se ñ corrigũt sr excõicãdi. r tñ vt i eadẽ decre. hr i ter. tales faciũt õ imũitatẽ ecclie. Rñdeo q nõ ẽ idez violare ecclias r imunitatẽ ecclie. qr ecclias violare ẽ ipas frãger vl icẽdere. violar imunitatẽ ecclie ẽ facere p ecclie libertatẽ violãs ecclias vt dictũ ẽ excõicatiõe icurrit ipo iure cõi. violãs aũt imunitatẽ ecclie ipo iure cõi excõicat9 ñ ẽ. sz post monitõnẽ sufficientẽ si emẽdare ptẽpserit. ẽ excõicandus. Uñ extrahẽs hoiez violẽter de ecclia q ad ipam p refugio pfugerat excõicat9 ñ ẽ a iur cõi. si b faciat sine effractiõe ecclie r rex sacras q̃ sũt i ecclia. excõicandus tñ ẽ si post sufficientẽ monitionẽ emẽdar nolucĕit. nisi ille q ad ecclią pfugerat sit publicus latro vel nocturn9 populator agror q dũ itinera freq̃ntata vel publicas stratas obsidet aggressiõis insidijs ab ecclia extrahi põt. ex de imunit. ecclie. Inr alia. Si ẽt seruus fuerit q ad ecclias pfugerit post q̃ de ipunitate sua dñs ei9 clericis iuramẽtũ pstiterit ad suitiũ dñi sui redire ppellit. ẽt inuit9. aliqn a dño poterit occupari. vt hr i pdicta decre. §. Si vero. nisi er aliqb9 circũstãtijs verisilr p̃sumat q dñs nõ fuaret iuramẽtũ. i quo cãu cũ iuramẽto erit ẽt alia cautõ exigẽda. Illũ ẽt q hoiez i ecclia occidit ecclia nõ defendit. qr vt dr ex de vsuris. Quia frustra. frustra legis auxiliũ inuocat q cõmittit i legez. Nec defendit tñ ecclia xpianũ pfugientẽ ad eã. sz ẽt iudeũ. dũmõ absit simulatio. ex de imunitate ecclie. Itẽ alia i glo. r. C. de his q ad ecclesias pfugiunt. l. i. Sz vtrũ defenderet excõicatũ excõe maiori apud aliquos dubiũ ẽ. magis tñ vr dõ q sic de iure. psuetudo tñ regiõis approbata q° ad b dz observari. nec tñ defendit pfugientẽ ad se ecclia psecrata. sz ẽt nõ psecrata in q̃ diuia mysteria celebrãt qr vt dr ex. de imunitate ecclesie. Ecclia. ecclia in qua diuia mysteria celebrãt. lz adhuc nõ extiterit psecrata nullo iure p̃uilegiũ emũitatis adimit. r b qr obsequijs diuinis data nulli9 ẽ temerarijs ausibus pphanãda. nec b p̃uilegiũ amittit ecclia ẽt interdicta. scõm dñz Hosti. in sũma. r ẽt sz eũdẽ. si pfugiens ad ecclias obuiet sacerdoti portãti corpus xpi r sibi adhereat defendi dz ab ecc°. q̃uis in iure nõ sit exp̃ssuz. Cui pgruit illud qõ dr in euãgelio de muliere flurũ sanguis paciẽte. q̃ dicit õ xpo. Si tãtũ tetigero fumbriã vestimẽti ei9 salua ero. q̃uis aũt extrahẽtes violẽter hoiez de ecclia ad quã pro refugio pfugerat nõ sint excõicati a iure cõi vt visuz ẽ. Credo tñ q in regno frãcie excõicati sunt per pciliũ bituricẽse. In eodẽ ẽt pcilio dr de imunitate ecclie. Cũ nõnulli. Statuim9 inhibẽtes ne q in foro ecclĩastico litigãtes seu litigare volẽtes i causis mere ecclesiasticis seu ad for ecclĩasticũ de ãtiq r approbata psuetudie r hactenus pacifice obseruata ptinere noscũt ad desistendũ ppellãt p ipor vel parentũ aut psanguineor siue rer eor vel psonar huiusmõi captionẽ vel modis alijs q̃buscũq. Qui vero õ p̃sũpserit ex cõis snie p̃ntis auctoritate cõcijse nouerint subiacere. Dicit ẽt in alia pstitutione de penis. q si qs cuiuscũq pditiõis aut status ex titerit nũcios seu executores iudicũ. aut alias lras eorũdẽ. actat iudicialia deferẽtes hac occõe vbera re capere detinere occultare carceri mãcipare mutilare. aut qõ grauius ẽ censcẽdũ interficere. lras ve acta pdicta psonis memoratis aufere. seu eas rũpere cãcellare. aut alias õstruere quoquo modo vel sic ablata celare p̃sumpserit. aut vt ista fiãt p curauerint aut faciẽtib9 opẽ durerit adhibendũ ex cõicatiõis snie q̃ ex nũc in ipos ferim9 subiaceant ipo fcõ. a q̃ nisi pus tã iudici cui9 auctoritatẽ ptem pserit q̃ passio iniuriã r ceteris quor intererit put excessus postulabit atrocitas satisfecerit ppetẽter nullatenus absoluãt. Ad pm arm dõ q ille nõ tñ imunitatẽ ecclie violauerat. sz ẽt in successorẽi cõi dormitorio man9 iniecerat temere violẽtas r eum trarerat verberãdo p claustrũ. Uñ q̃uis pp b a iur cõi icurrerit excõicationez maiorẽ. tñ vt dicit glo. ibidẽ pp aliã cãm. s. violationẽ ecclie non incidit ipo iure nisi i excõicationẽ minorẽ. Sz qr nõ satisfecit post trinã admonitionẽ fuit excõicat9 a suo p̃lato. r iõ dr i decre. ob duplicẽ causaz excõmunicatus fuisse.

Tertio querit vtrũ ipetrãs lras dñi pape tacita veritate vel suggesta falsitate sit excõicat9 ipo iure. Et vr q sic. Falsarij lrar dñi pape sunt excõicati ipo iure. ex de crimie falsi. Ad falsarior. Sz qr lras ipetrat falsa suggestiõe seu falsis pcibus falsari9 ẽ. xv°. q. v°. dicẽti. q excõicat9 ẽ ipo iure. Itẽ ex de crimie falsi. Ad falsarior. dr q laici q falsis lris vtũr p alios ipetratis tã diu maneãt excõicatiõi subiecti donec satisfaciãt ppetẽtur. qõ r de his q falsas lras ipetrant statuimus obseruãdũ. sz ipetrare lras suggestione falsa ẽ falsaz lraz ipetrare. qr aliud significat q̃ sit i rei veritate. q sic ipetrãs ẽ excõicat9 ipo iure. Cõtra. ex de rescriptis sup lris. hr q q p malitiam vel fraudẽ lras ipetrat tacita vitate suggesta falsitate lre idistincte ñ valẽt pp fraudũ. tñ nõ dr ibi q sic impetrãtes excõicationẽ icurrãt. Rñdeo q ipetrãs lras a dño papa tacita vitate vel suggesta falsitate siue b faciat ipetrãs sciẽter siue ignoranter. ẽt si talis vitas taceat vel talis falsitas suggerat. q̃ veritate manifestata vel qua falsitate ñ suggesta dñs papa illas lras nõ pcederet nõ ẽ excõicat9 a iur cõi. nec ẽt ille q lris aplicis vtit sub alio noie ipetratis. r q̃uis tã isti q̃ illi digni sint magna pena r pfusione. tñ nõ oportuit ius pcedere quo tales ipo fcõ excõicationẽ icurrerẽt. qr talis fraus a pte aduersa vel a iudice õ vtentes illis lris facilr r certitudialr probari põt. vbi gra si talis lra ẽ ipetrata sub noie. B. clici vel orphani. vel cruce signati. r sic de alijs. Et nõ ita faciliter r certitudialr põt excipi õ vtentez talibus lris oñdendo q non ẽ clicus vel orphanus vel cruce signat9. r sic de alijs. Ad pm in oppositũ dõ q q̃uis sic ipetrãs falsari9 sit extẽdendo falsarij nomẽ. nõ ẽ tñ falsari9 lrar dñi pape. qr vas lras ipetrat q̃uis falsa suggestiõe. Ad 2m dõ q tales nec ipetrãt falsas lras. vt dcñ ẽ. nec falsificatis vtuntur. excõmunicatio autem que fertur in falsarios extra de crimine falsi. Ad falsariorum. fertur super falsarios qui lras dñi pape falsificant aliquo mõr exp̃ssor. s. e. ti. licz ad regimẽ. vel aliquo mõ sili vel equalenti alicui mõr ibidem expressor.

q Ulterius queritᵉ vtᵣ inueniēs lr̄as dñi pape cuiꝰ efficacia iam expirauit. vtpote qꝝ fuit data ad tp̄s qđ iam transiit. ⁊ ludo. nō intētione vtēdi lr̄az aliquā in ea male formatā reformet vel pūctū faciat vel p quēcūqz aliū modū aliqđ in ea imutet sit ercōicatus ipō iure. Ad istā qōnez dicūt aliqui qꝺ talis nō ē ercōicatus ipō iure. qꝝ illa ercōicatio nō intelligī nisi de lr̄is q̄ alijs possunt vtiles esse. predicta aūt lr̄a quo ad oēm hominē ēet inutilis. Sz ꝓ hoc sic pōt argui q̄uis illa lr̄a nō imutata. facta sit inutilis. tū p rasurā sic imutari posset vt vtilis appareret. verbi gr̄a si ibi erat scriptū post triēniū nunime valituris ⁊ p triēnio poneret qnquēniū iā appareret vtilis q̄ añ erat inutilis. Cū g̃ q̄cūqz imutatio siue pua siue magna circa lr̄am dñi pape q̄ p imutationē pōt apparere vtilis plꝰ q̄z erat. vl vtilis cū añ nō ēet sit ꝓhibita sub pena ercōicatōis iā late. vi qꝺ imutās aliquid circa lr̄az de qua ē. qō sit ercōicat ipō iure. qō mihi ꝓcedendū vi. vt. n. hꝫ ex de crie falsi. lz. in glo. sup illud. p rasuraz tenuez. qcūqz radit vel imutat rescriptū dñi pape ercōicatus est ⁊ falsari ⁊ in hꝫ nullā distinctionē adhibeo. nec moueat aliquē ad opinandū ꝓriū illud qō dicitur ex de fide instrōz. Ex lr̄is. vbi dicit dñs papa ꝺ qbusdā lr̄is q̄s ps aduersa falsitatis arguebat. qꝝ i narratiōe facti abrase erāt. qꝺ pp abrasionē illā iudicari false nō possunt. vt. n. habet ex de crie falsi. lz. in glo. rasura illa facta fuit p eū q lr̄as scripsit. ⁊ nō per illū q illis vtebat. de lr̄is tū que p nullā rasurā possent appare vtiles. vtpote lr̄a citatoria data a ducentis ānis vel trecētis alr esset iudicandū. qꝝ si tota raderet. ⁊ de nouo scriberet nō posset appa rere vtilis pp bullā qꝝ in creatōe cuiuslibz noui papе aliqđ circa bulā imutat. ⁊ nom̄ eiꝰ bulla ponit.

q Uinto queritᵉ vtrū aliqꝰ de nouo veniens ad studiū portans arma ante q̄z sciat sniam contra portantes arma p ep̄m loci latā incurrat ercōicationē. Et vi qꝺ sic. ex de crimine falsi. Dum sepe. in glo. Si f̄licatis lr̄is aliquis simpliciter vtitur ignorāter nō excusatur. qꝝ p alios debet hoc inquirere. g̃a si lr̄i nesciēs sniam cōtra portātes arma latā nō excusatur. qꝝ p alios debuit hoc inquirere. Itē si statutū ē in aliq̄ ciuitate qꝺ percutiēs maiorē aliquaz determinata pena puniat. Si aliqꝰ alienigena de nouo ciuitatē intrās ⁊ statutū ignorās maiorē percutiat illa ꝺ determiata pena puniet sua ignorantia nō obstante. g̃a si lr̄i. ⁊c. Contra ex de clerico ercōicato mīstrāte Aplice. qꝝ tpe suspēsionis ignari celebrāris diuina vos reddit. ignorātia ꝓbabil excusatos. g̃a si lr̄i cū iste ignarus sniе late portet arma eū reddit. ignorantia ꝓbabilis excusatū. Rn̄deo qꝺ si ille de quo ē qō nihil penitus audiuit de sntia lata contra portantes arma. nec per famā. nec alr. non credo qꝺ excōicationē incurrat. qꝝ talis habet ꝓbabilē ignorantiam ⁊ tal ignorantia excusat vt habet i decre. vl. alr. in tex. ⁊ in glo. Preterea ercōicationē q̄ est a iure nullius incurrit realr nisi per pecn̄ mortale. nec inder sniam ercōis ferre debet ꝓtra aliquē nisi pp pecn̄ mortale vel p̄sumptū. nullus aūt diceret qꝺ de nouo veniēs ad ciuitatē ⁊ sniam ignorās ignorantia ꝓbabili portando arma mortaliter peccaret. nisi alias illa arma portare essz illi mortale pec

catū. p̄sumendū est. ergo qꝺ ep̄us ferens sniam contra portantes arma per illā non intendat inuolui nisi illos qui sciunt sniam aut eam ignorātes ignorantia affectata vel crassa ⁊ supia. si tn clicus postq̄z diu mansisset in loco sniam ignoraret cōtra eum p̄sumeret qꝺ sua ignorantia aut esset affectata vel crassa. Ad pm in oppm dō qꝺ illud qō est allegatū de glo. dictū est arguendo. vnde parū post in cadē glo. sequit qꝺ si falsitas est ita latens. qꝺ non potuit uideri etiam a perito. si hūerit diligentiam quam potuit per se ⁊ per alios nō credo ipm reneri. Ad 2m dō qꝺ nisi pena determinata per illud statutum ita sit temperata qꝺ ipa vel equalis iuste deberet i ferri percutienti maiorē. etiā si ciuitas de hoc statutū non fecisset iniuste inferret illi de quo cōstaz qꝺ tpe quo percussit maiorē habebat inuincibilem seu probabilē ignorantiā de statuto. recta. n. rō dictat qꝺ ceteris paribus maior pena iferri dz faciēti contra statutū scienter q̄z facienti contra statutū ignoranter.

Articulus decimstertius.

c Consequēter queritur ꝺ iz°. principali. Et circa hꝫ quer̄itur de. 5. casibus quoꝝ primus talis est. Quidam secularis iecit manus violentas in clericum. ⁊ non absolutus ercōicatiōe quam pp hoc incurrit intrauit religionez. modo queritᵉ vtrū ab ercōicatiōe p̄dcā posset absolui a prelato illius monasterij qō intrauit. Rn̄deo qꝺ aut illa iniectio fuit difficil ⁊ enormis. aut non. Si sic ab illo p̄lato non pōt absolui. ex de sen. excō. Cum illoꝝ. ⁊ voco iniectionē difficilem ⁊ enormē ñ processuz est ad mutilationē mēbri. vel graue sanguinis effusionē. aut si illa iiectio fuit in epm. aut in abbatē. aut si facta est cū notabili scandalo. ex. e. c°. vbi ꝑus. Dñs tn Hosti. i apparatu magis specificat p̄dicta dicens. qꝺ dr excessus difficil ⁊ enormis. si oculs effodiat. siue quodcūqz mēbrū magnū vel puū auferat. vel inutile reddat ⁊ si qꝝ vulneret siue fustibus cedat siue in theatro vel foro. vl in ꝓspectu iudicis qꝝ p̄cutiatur. siue in eccl̄ia. siue in cimiterio. vel dormitorio verberet si ad grauē sanguinis effusionē. ⁊ ex graui ictu pcedēte pueniat. si ēt i epz. vl abbatē. siue i p̄orē locum abbatis tenētē manꝰ violēte injiciēt. Idē ite. liga. qn̄cūqz iferior. ⁊ subditꝰ i suuz sup̄iorē manꝰ injecit violētas. Si aūt n̄ fuit iiectō difficil ⁊ enormis. tūc distiguo. qꝝ aut ille q religiōcz intrauit adhuc ē i ꝓbatiōe aut iā ē ꝓfessus. Si i ꝓbatōe sic dñt qđā qꝺ a p̄lato illiꝰ mōasterij n̄ pt absolui. ⁊ hꝫ vi sētiē dñs Inno. ⁊ p hac opione ē appens rō. qꝝ tal pōt religionez exire licite. ⁊ sic i sec̄lo rmāeret absolutꝰ. qꝝ oblō semel ex̄tricta ice. x n̄ reminiscit. Ar̄m ex ꝺ sen. ex. Decet. o. i ter. ⁊ i gl. ibidē exp̄sse hꝫ. Sz dñs hosti. i apparatu tenz. qꝺ tal a suo p̄lato absolui pt. qꝝ lr̄a hꝫ sonaī vi. q̄ q° ad hꝫ n̄ distiguit iter nouitiū ⁊ ꝓfessuz. Si aūt ꝓfess ē. oēs ꝓcordāt qꝺ a suo p̄lato pōt absolui. nec solū ē hꝫ ꝓcessuz abbatibꝰ. sz ēt fz dñz hosti. i appatu ibidē. hꝫ ꝓcessū ē p̄oribꝰ ⁊ alijs qbuscūqz religiosoꝝ p̄latis. exceptis tēplarijs ⁊ hospitalarijs. qꝝ magros laicos hñt fz dñz Inno. vñ postea fcā ē decretal qꝺ p p̄orē suū q sacerdos ee dr hospitalarij absoluātur. vt habet ifra. e. canonica. ⁊ vt dicit glo. ibidem. Idem credendum est de templarijs dum

tamen ꝑsimilez habeant ꝓrez. vt habēt hospitalarij. ad oēs. n. claustrales ꝟ bñficiū extēdit cū eadē subsit cā in oibus. ⁊ sic dic dñs Hosti. satis ꝑz ꝙ dñs Inno. senserit. ne qs a tali vinculo absolui valeat. nisi ab illo qui ordinē ꝑs byteratus hēt. Si ār ꝑlatus nō est sacerdos. vel est excōicatus. vel mōtuus vel alr qualitercūqz deficit vt absoluere non possit semp est ad diocesanū ꝓpriū recurrendū. vt ꝑz ꝑ illud. s. e. t. Monachi. Et per illud qō habet ifra. e. t. c°. Canonica. ⁊ sic religiosoꝝ ꝓuilegiuz ne ipos euagari oporteat remanet semper saluum.

s **Ecundus casus** talis ē. Quidaz religiosus manus violēltas iniecit in aliū religiosuz eiusdem religionis ⁊ monasterij. mō querit vtr a suo ꝑlato possit ab illa excōicatiōe absolui. Rñdeo ꝙ aut illa iniectio fuit difficil'. ⁊ enormis. aut nō. Si sic. a ꝑlato illi⁹ monasterij absolui nō pōt. ex ō sen. ex. Cū illoꝝ. Si nō. tūc subdistinguendū est. qr aut illa iniectio fuit facta in claustro ꝓpo. vel infra septa dom⁹. aut ex. Si in claustro vel infra septa domus. tunc a ꝑlato ꝓpo pōt absolui. ex de sen. ex. Monachi. ⁊ c°. Cum illoꝝ. Si ex. tūc mihi vr subdistinguendū. qr aut illa iniectio fuit facta cum scādalo. aut nō. Si sic. nō credo ꝙ a ꝑlato illi⁹ monasterij possit ab olui. qr rōne scandali iam est difficil ⁊ enormis iniectio. Alr. ad ꝟ ex de sen. ex. Cū illoꝝ. Si aūt nō fuit facta cū scandalo vtpote quia vnus aliuz. percussit nullo alio ꝟ videte. tūc videtur multis ⁊ ꝓbabiliter ꝙ a ꝑlato suo possit absolui. Alr^m ad ꝟ ex de sen. ex. Canonica. ibi. n. dr quā docūqz se percusserint. ⁊ nō addit i claustro. qr tal' iniectō grauior nō vr ꝯ si infra septa domus facta fuisset. Sz ō hoc est dñs Hosti. in expositiōe illius decre. Cū illoꝝ. allegās ꝑ seq in eadē decre. dr si se in claustro ꝑcusserint in quo vr dare intelligi. qr si ex septa domus se ꝑcutiūt per ꝑlatū ꝓpriū absolui nō possunt. sz fm eundē dñm hosti. ē ad ꝓpuz diocesanū recurendū. Alr^m ad ꝟ ex ō ꝓuil. Cū capella.

t **Ertius casus** talis est. Quidā religiosus iniecit man⁹ violentas in religiosuz alterius claustri mō ꝯritur vtrū a ꝑlato ꝓpio possit absolui. Rñdeo ꝙ aut fuit iniectō difficilis ⁊ enormis. ⁊ tunc dico ꝙ a ꝓpio ꝑlato absolui nō pōt. Si aūt nō fuit difficilis ⁊ enormis. aut fuit facta in claustro ꝓpio. vel ifra septa domus. aut nō. Si sic. ꝑ ꝑlatū ꝓpriū ⁊ ꝑlatuz eius ꝙ passus est iniuriā pōt ⁊ dz absolui. ex de sen. ex. Cū illoꝝ. qō fm dñm Hosti. ibidē sic dz intelligi ꝙ ꝑlatus illius ꝙ percussit iuramentū recipiet ⁊ absoluet ⁊ saltē semel ꝑcutiet vt seruet forma ꝓsueta. Prelatus vero percussi ipm ꝑcussorē verberabit. qr ꝑlato ꝑcussi satisfieri dz de iniuria suo subdito irrogata ⁊ monasteriū ꝑcussoris ꝓ ꝑcussore satisfacere nō tenet. qr delictū ꝑsone nō dz indetrimentū monasterij redūdare. ex de excepti. Cū venerabilis. §. Intellexim⁹. si tñ vnus illoꝝ ꝑlatoꝝ suā vicem alij cōmittere vellet ꝟ facere posset. ⁊ cōgruū videret. Si aūt nō fuit infra septa domus tunc dicas sicut dictum est in casu ꝓxi.

q **Artus casus** talis est. Quidam religiosus manus violētas iniecit in clicū secularē. mō quer vtrū a suo ꝑlato ab excōicatione quā ꝓpp ꝓdcām in iectionē incurrit possit absolui. Rñdeo ꝙ siue illa iniectio manus violēta fuerit difficilis ⁊ enormis. siue nō. nō nisi ꝑ sedē ap. vt scandalū euitetur absolutiōis grāz poterit ꝓmereri. extra de sen. ex. Cū illoꝝ. nec ꝓtra ꝟ est qō infra. e. t. de monialib⁹ dr ꝙ si in se inuicē. vel ꝓuersos. vel cōuersas suas manus iniecerint temere violentas ꝑ epm in cui⁹ diocesi monasteriū fuit absoluant'. qr vt dr in glo. eps illas absolvit auctoritate pape. sibi per hāc decre. indulta tanꝯ delegat⁹ ad ꝟ. ⁊ sic absolvit oēs tā exēptas. ꝙ nō exemptas. ⁊ sicut dic dñs Hosti. in expositiōe eiusdē decre. ex ꝟ qō spāliter ꝓcedit monialibus. vr ꝟ monachis denegatū. Aliqui tñ dñt ꝙ si religiosus in clicū secularē eiusdē monasterij manus iniecerit violentas. ⁊ iniectio fuerit leuis ꝙ ab epo loci potest absolui. Alr^m ad ꝟ. extra ō sen. ex. Ex tenore. in fine. audiui etiā aliquos dicētes. ꝙ siue clericus percussus sit clicus monasterij siue nō. Si iniectio fuit leuis. ⁊ exinde non ē ortuz scandalū ab epo loci pōt absolui. qō ꝓbat per ꝟ qō dicitur in illa decre. Cū illoꝝ. Nō quat religiosus percuciēs secularē nō nisi ꝑ sedē ap. debet absolui assignat'. s. vt scādalū euitet'. Sz illi qui tenēt ꝓtz ꝓtrariā dñt ꝙ etsi ex ꝟ non sit ortū aliqō scandalum tñ factū. ex se aptū natū est vt in plibus scandaluz gñare. ⁊ iō nō sic pōt absolui sicut si ꝑcussisset. ante religionis ingressuz. factū. n. maioris scandali ē vt religiosus percutiat clicū secularē ꝙs si secularis secularem percutiat.

q **Uintus casus** talis est. Quidaz religiosus manus violentas iniecit in clicū. ⁊ añqz absolueret ab excōicatione quā ꝓp ꝓdictā iniectionē incurrit ordines suscepit. ⁊ sic irregularis factus est. mō querit vtr ꝑ suuz ꝑlatū possit cū eo super illa irregularitate dispensari. Rñdeo ꝙ aut ille qui se ordinari permisit non habebat facti memoriā. vel nesciebat ꝙ ꝑ illo facto eēt excōicatus. qr ius positiū ignorabat aut hēbat memoriā facti. ⁊ notitiā iuris. Si autez erat memor facti. ⁊ sciebat se ꝑ illo facto eē excōicatū. ꝑlatus suus sup ꝓdcā irregularitate cuz eo dispensare non pōt. ex de sen. ex. Cum illoꝝ. in tex. ⁊ in glo. ⁊ hoc siue iniectio ꝑ qua fuit excōicat⁹ fuerit difficilis ⁊ enormis. siue nō. ⁊ siue ꝓdictaz excōicationē ⁊ irregularitatē incurrit añ ꝙs intraret religionē. siue post religiōis ingressuz. Si aūt qui fec se ordinari facti memoriā vel iuris pitiā non habebat. tūc distinguendū ē. qr aut iniectio per quaz supradictaz excōicationē icurrit fuit difficilis ⁊ enormis. aut nō. Si sic. ad ꝟ dico ꝙ ꝑlatus suus super ꝓdictā irregularitatē dispensare nō pōt. vt hēt. e. ti°. qa maiora intelligūt illis prohibita quibus vetita sunt minora. prelatus aūt suus a tali excoicatiōe ipm absoluere nō potuisset. ⁊ queoā glo. sup decre. ꝑdicta dicit ꝙ minora vocāt absolutionez. ⁊ maiora dispensationē. cui⁹ credo ee rōnez. qr ꝙs euis excōicatio ꝙdiu durat fit pena grauior ꝙs irregularitas. tñ irregularitas est pena diuturnior. si aūt nō fuit difficilis ⁊ enormis. tunc adhuc videt aliquibus subdistinguendum. quia aut ꝓdictam irregularitatem incurrit ante ingressum monasterij. aut post. Si ante tunc suus prelatus cum eo potest dispensare post iniūctā regularē penitētiam ⁊ pactam. monasterij vtilitate pensata. vt habet

c°. sepe dicto. Si autem ipsaz cõtraxerit post religionis ingressum. tũc dicunt quidam q̃ prelatus suus cum eo dispensare non potest. quã opinionez dñs. Inno. approbare vi. nõ. n. seq̃t q̃ si dñs papa ꝓcedit alicui ptãtez absoluẽdi aliquẽ ab excõicatõe q̃ pp̃ ille possit cũ illo dispensare sup̃ irregl'aritatẽ quã incurrit p̃ bõ qõ excõicatus celebrauit. Sed dñs Hosti. in apparatu sup̃ pdictũ caplm tenet q̃ in'cãu pdcõ plat⁹ põt dispẽsare. qz ter. pdci capli cõcedere vi ei ꝛ ptãtez absoluẽdi ꝛ dispẽsandi nisi iste religiosus adultus fuerit ꝛ discretus vt violẽt ꝛ obliuionẽ vel ignorãtiaz p̃sumat. qõ referenduz ẽ ad forũ iudicij. qz in foro pnie sibi credi dz si affirmet se hũisse ignorãtiã facti vel iuris qñ ordiatus fuit. Et hoc approbare vi dñs Hosti. in apparatu sup̃ c°. supradicto.

c **Jrca lr̃am** Heresis vtrũq; nõ hẽt. i. sacedotes heretici ñ hñt ius exequẽdi vsuz ptãtis clauiũ. q̃uis cum fuerit. heretici ip̃am ptãtez fm id qõ ẽ nõ amittãt. Nulli⁹ ptãtis iura exercer. Ḃ intelligr̃ de ptãte per modũ actoris nõ p̃ modũ misterij vel istr̃i. nõ nisi p̃ se vel p̃ scõs. Ḃ itelligendũ ẽ de coll'one idonea ad quã ꝓcurrit meritũ mistri volẽs dze. q̃ pueniẽtius ẽ sacr̃a gr̃e admistrari p̃ bonos q̃ p̃ malos. p⁹ actũ pcci ita polluta remanet aia sic̃ fuit in ipo actu pcci Ḃ qõ dr̃. ita nõ ẽ nota eq̃litatis. peius. n. est cũ hitu pcci hze actũ q̃ hitũ tm̃. sz est nota silitudis. qz vt dr̃ in lr̃a etiã p⁹ actũ peccãti aia lõge est a deo p̃ dissilitudinẽ q̃ inest aie ex pccõ. que dissimilitudo macula aie põt dici.

Di. xix.

p **Ost** q̃ oñsuz est. ꝛc. Sup⁹ determinauit magr̃ de mistroz penitẽtiã iniũgentiũ ptãte. Hic derminat õ illi⁹ ptãtis coll'oe. ꝛ diuidit in ptes. 3. In p̃ma pte p̃ncipaliꝛ õ coll'oe clauis scientie. In 2ª principaliter de collatione clauis pone ibi. Lũq; iam. In 3ª. de illoz q̃bus vtraq; clauis ꝓfert̃ q̃litate ibi. Qualẽ aũt esse. Media. diuidit in. 3. ꝓ° tangit quoꝛũdã opinionẽ fl'am. 2° alioz opinionẽ verã ibi. Aliis aũt. 3°. oppõit in ꝓriũ. ꝛ soluit ibi. Premisse vero.

c **Jrca hanc** di. qr̃ p̃ncipaliter de .4. ꝓ° de clauium coll'oe. 2° de fr̃ne correctiõs, necitate ꝛ tentione. 3° de mõ ꝓcedẽdi in fr̃na correctõe. 4° de fris accusari defensiõe. Circa p^m q̃rũt. 3ª. ꝓ° vtrũ claues fuerit collate sacerdotibus. veteris. l. 2°. vtz sint collate oib⁹ sacerdotib⁹ no. l. 3°. vtz qui libz sacerdos possit vsũ clauiũ i p̃sonã q̃lz exercer̃.

p **Rimo oñdo** q̃ claues fuerit collate sacerdotib⁹ ve. l. qz ptãtem habebãt sup̃ pplm nõ tpalẽ. quia tũc nõ fuisset differẽs a ptãte p̃ncipũ. g̃ spũalez. ꝛ talis est ptãs clauiũ. Itẽ i no. l. aliq nõ sacerdotis hñt claues. qz aliq nõ sacerdotes possunt excõicar̃. sz magis decuit vt eas hẽrent sacerdotes in ve. l. q̃ nõ sacerdotes i no. g̃ hũerũt. Itẽ abbatisse hñt iurisdictionẽ ꝛ cohibitionẽ suaz monialiũ. extra õ maioꝛitate. ꝛ obeõ. dilecta in xp̃o. g̃ hñt claues. sz magis decuit vt eas haberẽt sacerdotes i ve. l. q̃ mulieres in no. l. Contra claues sunt ad aperiendũ ꝛ claudendũ regnũ celoz. sz añ xp̃i aduentũ non poterat apiri. sz clausuz manebat pp̃ pecñ p̃mozuz parẽtũ. g̃ sacerdotes ve. l. claues nõ hẽbant. Itez per claues hñt sacerdotes ptãtez remittendi pccã ministerialiter. sz sacerdotes ve. l. nullã hẽbãt ptãtem remittẽdi pccã. qz p̃ sacr̃aq̃ ministerialr̃ ministrabãt non ꝓferebaꝛ gr̃a ex vi sacr̃oz. g̃ claues non hẽbãt. Rñdeo q̃ ptãs sacerdotũ ve. l. erat p̃cipue respcũ clausionis ꝛ aptiõis legalis templi hoibus iudicando eos esse mũdos vel imudos imũditijs legalib⁹. ꝛ respcũ oblonis sacrificioz. ꝛ sacr̃oz legaliũ. ꝛ mũdatiõis irregularitatũ legaliũ. ptãs aũt clauiũ est respcũ apertiõis ꝛ clausiõis hoibus regni celoꝛũ. ꝛ admistratiõis sacr̃oz spũaliũ. ꝛ remissionis pccõz. cũ g̃ templũ legale eẽt figura ecclie non tm̃ militantis. sz etiã triũphantis. ꝛ sacrificia legalia figure sacr̃o eccliasticoz. ꝛ mũdatio irregularitatuz legaliũ figura remissiõis pccõz. sacerdotes ve. l. ñ habuerũt claues ꝓpe loquẽdo. sz signũ clauium.

Ad p^m in opp^m dõ q̃ sacerdotes hẽbant ptãtem spũalẽ ordinatã. tñ ad legale templũ. sz ptãs clauiũ directe respicit hoies p̃ ꝓparationẽ. ad regnũ celoꝛũ. Ad 2^m dõ q̃ ꝓpe loquẽdo de clauib⁹. nõ sacerdotes nõ hñt claues. qz ꝓprie loquẽdo respiciũt forũ inter hoiem ꝛ deũ. esse aũt arbitr̃ seu mediatorẽ inter hoiem ꝛ deũ solis sacerdotibus cõpetit ex offõ. nõ sacerdotes tñ alig bñ hñt clauẽ iurisdictiõis que foz respicit inter hoiem. ꝛ hoiem. inter quos eẽ mediatorẽ vel arbitr̃ põt ꝓuenire non sacerdoti. ꝛ qz hec clauis p° ꝛ p̃ncipaliꝛ nõ respicit eccliam triũphantẽ. sz vnitatez ecclie militantis. ex p̃ñti triũphãtis inq̃ztũ p̃ vnitatẽ militantis pueniẽt ad triũphantẽ. iõ nõ dz dici clauis simpliꝛ. talis ãt clauis excõicare. ꝛ ab excõicatõe absoluere act⁹ sũt

Ad 3^m dõ q̃ abbatisse nõ possunt suas moniales bñdicere. nec eaz̃ ꝓfessiones audire. nec euangeliũ legere. nec publice predicare. necillis claues eccle sie sunt ꝓmisse. ex̃ de pe. ꝛ re. Noua. nec eas ab excõicatiõe absoluere. nec excõicare. extra de sen. ex. De monialib⁹. p̃ñt tñ eas ꝛ clericos sue iurisdictõni subõs suspendere ab offõ ꝛ bñficio. ne crimina remaneat ipunita. extra de maioꝛita. ꝛ obeõ. Dilecta i xp̃o. in ter. ꝛ exp̃ssius in glo. taliaũt ptãs magis decet eas in no. l. q̃ ptãs clauiũ decuisset sacerdotes iu ve. l. Sciendũ. tñ q̃ dñs Hosti. dic̃ in apparatu q̃ abbatissa ad min⁹ ab offõ suspẽdere nõ põt. qz Ḃ noie censere ecclie ꝓtic̃ quã abbatissa exercer̃ nõ põt. ꝛ vi q̃ si papa Ḃ voluisset vbi in decre. ponit monita. posuisset suspensionem.

f **Ecundo queritur** vtruz claues sint coll'ate oi bus sacerdotib⁹ no. l. Et vi q̃ nõ. qz. Jo. 20. dictũ fuit discipl̃is. ꝛ dr̃ illis q ordinãt̃. accipite spiritũ scñm. g̃ nulli r̃cipiũt claues cũ sint ptãs remittẽdi pccã. nisi q gr̃am spũs sci r̃cipiũt. Itẽ fm Aug. li°. 5°. de bap° ꝓtra dona. quasi medio loco iter medium ꝛ fi. ꝛ recitat magr̃ huius di. c°. 2°. Remissionẽ pccõz vel per se ip̃m facẽ de⁹. vel p̃ colũbe mẽbra. sz crñtes in pccõ moꝛtali nõ sunt mẽbra colũbe. g̃ ñ habent claues cum sint ptãs remittendi pccata.

Item ligatus vinculo excõicationis ecclie nõ potest absoluere. ergo multo foꝛtius. nec existens in peccato moꝛtali cum sit ligatus vinculo excõmunicationis diuine que maioꝛ est. Contra ma-

tamen ꝑsimilez habeant ꝓrez. vt habēt hospitalarij. ad oēs. n. claustrales ꝟ bñficiū extēdit cū eadē subsit cā in oibus. ⁊ sic dic dñs Hosti. satis pz q dñs Inno. senserit. ne qs a tali vinculo absolui valeat. nisi ab illo qui ordinē ꝑs byteratus hēt. Si āt ꝑlatus nō est sacerdos. vel est excōicatus. vel mōtuus vel alr qualitercūqz deficit vt absoluere non possit semp est ad diocesanū ꝓpriū recurrendū. vt pz ꝑ illud. s. e. t. Monachi. Et per illud qō habet ifra. e. t. c°. Canonica. ⁊ sic religiosoꝝ ꝓuilegiuz ne ipos euagari oporteat remanet semper saluum.

s **Secundus casus** talis ē. Quidaz religiosus manus violēltas iniecit in aliū religiosuz eiusdem religionis ⁊ monasterij. mō querit vtr a suo ꝑlato possit ab illa excōicatiōe absolui. Rñdeo q aut illa iniectio fuit difficil'. ⁊ enormis. aut nō. Si sic. a ꝑlato illi⁹ monasterij absolui nō pōt. ex ō sen. ex. Cū illoꝝ. Si nō. tūc subdistinguendū est. qr aut illa iniectio fuit facta in claustro ꝓpo. vel infra septa dom⁹. aut ex. Si in claustro vel infra septa domus. tunc a ꝑlato ꝓpo pōt absolui. ex de sen. ex. Monachi. ⁊ c°. Cum illoꝝ. Si ex. tūc mihi vr subdistinguendū. qr aut illa iniectio fuit facta cum scādalo. aut nō. Si sic. nō credo q a ꝑlato illi⁹ monasterij possit ab'olui. qr rōne scandali iam est difficil ⁊ enormis iniectio. Alr. ad ꝟ. ex de sen. ex. Cū illoꝝ. Si aūt nō fuit facta cū scandalo vtpote quia vnus aliuz. percussit nullo alio ꝟ videte. tūc videtur multis ⁊ ꝓbabiliter q a ꝑlato suo possit absolui. Alr^m ad ꝟ ex de sen. ex. Canonica. ibi. n. dr quā docūqz se percusserint. ⁊ nō addit i claustro. qr tal' iniectō grauior nō vr q̄ꝫ si infra septa domus facta fuisset. Sz ō hoc est dñs Hosti. in expositiōe illius decre. Cū illoꝝ. allegās ꝑ seq in eadē decre. dr si se in claustro percusserint in quo vr dare intelligi. qr si ex septa domus se percutiūt per ꝑlatū ꝓpriū absolui nō possunt. sz fm eundē dñm hosti. ē ad ꝓpuz dioceſanū recurendū. Alr^m ad ꝟ ex ō ꝓuil. Cū capella.

t **Tertius casus** talis est. Quidā religiosus iniecit manꝰ violentas in religiosuz alterius claustri mō q̄ritur vtrū a ꝑlato ꝓprio possit absolui. Rñdeo q aut fuit iniectō difficilis ⁊ enormis. ⁊ tunc dico q a ꝓprio ꝑlato absolui nō pōt. Si aūt nō fuit difficilis ⁊ enormis. aut fuit facta in claustro ꝓprio. vel infra septa domus. aut nō. Si sic. ꝑ ꝑlatū ꝓpriū ⁊ ꝑlatuz eius q passus est iniuriā pōt ⁊ dz absolui. ex de sen. ex. Cū illoꝝ. qō fm dñm Hosti. ibidē sic dz intelligi q ꝑlatus illius q percussit iuramentū recipiet ⁊ absoluet ⁊ saltē semel pcutiet vt seruet forma ꝓsuetā. Prelatus vero percussi ipm pcussorē verberabit. qr ꝑlato pcussi satisfieri dz de iniuria suo subdito irrogata ⁊ monasteriū pcussoris ꝓ pcussore satisfacere nō tenet. qr delictū pſone nō dz indetrimentū monasterij redūdare. ex de excepti. Cū venerabilis. §. Intellexim⁹. si tr vnus illoꝝ ꝑlatoꝝ suā vicem alij cōmittere vellet ꝟ facere posset. ⁊ cōgruū videret. Si aūt nō fuit infra septa domus tunc dicas sicut dictum est in casu ꝓxi.

q **Quartus casus** talis est. Quidam religiosus manus violētas iniecit in clicū secularē. mō quer vtrū a suo ꝑlato ab excōicatione quā ꝓp predcāz in iectionē incurrit possit absolui. Rñdeo q siue illa iniectio manus violēta fuerit difficilis ⁊ enormis. siue nō. nō nisi p sedē ap. vt scandalū euitetur absolutiōis grāz poterit ꝓmereri. extra de sen. ex. Cū illoꝝ. nec ꝓtra ꝟ est qō infra. e. t. de monialibꝰ dr q si in se inuicē. vel ꝓprios. vel cōuersas suas manus iniecerint temere violentas p epm in cuiꝰ dioceſi monasteriū fuit absoluant. qr vt dr in glō. eps illas absoluit auctoritate pape. sibi per hāc decre. indulta tanꝫ delegatꝰ ad ꝟ. ⁊ sic absoluit oēs tā exēptas. q̄ꝫ nō exemptas. ⁊ sicut dic dñs Hosti. in expositiōe eiusdē decre. ex ꝟ qō spāliter ꝓcedit monialibus. vr ꝟ monachis denegatū. Aliqui tn dñt q si religiosus in clicū secularē eiusdē monaste rij manus iniecerit violentas. ⁊ iniectio fuerit leuis q ab epo loci potest absolui. Alr^m ad ꝟ. extra ō sen. ex. Ex tenore. in fine. audiui etiā aliquos dicētes. q siue clericus percussus sit clicus monasterij siue nō. Si iniectio fuit leuis. ⁊ exinde non ē ortuz scandalū ab epo loci pōt absolui. qō ꝓbat per ꝟ qō dicitur in illa decre. Cū illoꝝ. Nō quar religiosus percuciēs secularē nō nisi p sedē ap. debet absolui assignat. s. vt scādalū euitet. Sz illi qui tenēt ptez ꝓtrariā dñt q etsi ex ꝟ non sit ortū aliqō scandalum tn factū. ex se aptū natū est vt in plibus scandaluz q̄ꝫare. ⁊ iō nō sic pōt absolui sicut si pcussisset. ante religionis ingressuz. factū. n. maioris scandali ē vt religiosus percutiat clicū secularē q̄ꝫ si secularis secularem percutiat.

q **Quintus casus** talis est. Quidaz religiosus manus violentas iniecit in clicū. ⁊ añq̄ꝫ absolueret ab excōicatione quā pp predictā iniectionē incurrit ordines suscepit. ⁊ sic irregularis factus est. mō querit vtr per suuz ꝑlatū possit cū eo super illa irregularitate dispensari. Rñdeo q aut ille qi se ordinari permisit non habebat facti memoriā. vel nesciebat q ꝓ illo facto eēt excōicatus. qr ius positiū ignorabat aut hēbat memoriā facti. ⁊ notitiā iuris. Si aūtez erat memor facti. ⁊ sciebat se ꝓ illo facto eē excōicatū. ꝑlatus suus sup predcā irregularitate cuz eo dispensare non pōt. ex de sen. ex. Cum illoꝝ. in tex. ⁊ in glo. ⁊ hoc siue iniectio ꝓ qua fuit excōicatꝰ fuerit difficilis ⁊ enormis. siue nō. ⁊ siue predictaz excōicationē ⁊ irregularitatē incurrit añ q̄ꝫ intraret religionē. siue post religiōis ingressuz. Si aūt qi fec se ordinari facti memoriā vel iuris pitiā non habebat. tūc distinguendū ē. qr aut iniectio per quaz supradictaz excōicationē icurrit fuit difficilis ⁊ enormis. aut nō. Si sic. ad ꝟ dico q ꝑlatus suus super predictā irregularitatē dispensare nō pōt. vt hēt. e. ti°. qa maiora intelligūt illis prohibita quibus vetita sunt minora. prelatus aūt suus a tali excoicatiōe ipm absoluere nō potuisset. ⁊ queoā glo. sup decre. p̄dicta dicit q minora vocāt absolutionez. ⁊ maiora dispensationē. cuiꝰ credo eē rōnez. qr q̄ꝫuis excōicatio q̄ꝫdiu durat sit pena grauior q̄ꝫ irregularitas. tn irregularitas est pena diuturnior. si aūt nō fuit difficilis ⁊ enormis. tunc adhuc videt aliquibus subdistinguendum. quia aut predictam irregularitatem incurrit ante ingressum monasterij. aut post. Si ante tunc suus prelatus cum eo potest dispensare post iniūctā regularē penitētiam ⁊ pactam. monasterij vtilitate pensata. vt habet

c°. sepe dicto. Si autem ipsaz cõtrarerit post religionis ingressum. tũc dicunt quidam q̃ prelatus suus cum eo dispensare non potest. quã opinionez dñs. Inno. approbare vi. nõ. n. seq̃t q̃ si dñs papa p̃cedit alicui ptãtez absoluẽdi aliquẽ ab excõicatõe q̃ pp̃ ille possit cũ illo dispensare sup̃ irregularitatẽ quã incurrit p̃ hoc qõd excõicatus celebrauit. Sed dñs Hosti. in apparatu sup̃ pdictũ caplm tenet q̃ in'cãu pdcõ platus põt dispẽsare. qz ter. pdci capli cõcedere vi ei ꝛ ptãtez absoluẽdi ꝛ dispẽsandi nisi iste religiosus adultus fuerit ꝛ discretus vt violẽt ꝫ oblionẽ vel ignorãtiaz p̃sumat. qõ referenduz ẽ ad forũ iudicij. qz in foro pnie sibi credi dz si affirmet se hũisse ignorãtiã facti vel iuris qñ ordiatus fuit. Et hoc approbare vi dñs Hosti. in apparatu sup̃ c°. supradicto.

c **Circa lr̃am** Heresis vtrũq̃ nõ hẽt. i. sacerdotes heretici ñ hñt ius exequẽdi vsuz ptãtis clauiũ. q̃uis cum fuerit. heretici ip̃am ptãtez fm id qõd ẽ nõ amittãt. Nulli ptãtis iura exercet. hoc intelligẽ de ptãte per modũ actoris nõ p̃ modũ misterij vel istr̃i. nõ nisi p̃ se vel p̃ scõs. hoc itelligendũ ẽ de collone idonea ad quã p̃curit meritũ ministri volẽs dic. q̃ pueniẽtius ẽ sacr̃a gr̃e admistrari p̃ bonos q̃z p̃ malos. p° actũ pcci ita polluta remanet aia sic̃ fuit in ipo actu pcci hoc qõd dr̃. ita nõ ẽ nota eq̃litatis. peius. n. est cũ hitu pcci hic actũ q̃z hitũ tm̃. sz est nota silitudis. qz vt dr̃ in lr̃a etiã p° actũ peccãti aia lõge est a deo p̃ dissilitudinẽ q̃ inest aie ex pccõ. que dissimilitudo macula aie põt dici.

Di. xix.

p **Ost** q̃z oñsuz est. ꝛc. Supi° determinauit magr̃ de mistroz penitẽtiã iniũgentiũ ptãte. Hic derminat õ illi° ptãtis collõe. ꝛ diuidit̃ in ptes. z. In p̃ma pte p̃ncipal̃r õ collõe clauis scientie. In 2ª principaliter de collatione clauis pone ibi. Cũq̃ iam. In 3ª. de illoz q̃bus vtraq̃ clauis p̃fert̃ q̃litate ibi. Qualẽ aũt esse. Media. diuidit̃ in. z. Hp° tangit quorũdã opinionẽ fl̃am. 2° alioz opinionẽ verã ibi. Allijs aũt. 3°. oppõit in p̃riũ. ꝛ soluit ibi. Hpremisse vero.

c **Circa hanc** di. qr̃ p̃ncipaliter de .4. Hp° de clauium collõe. 2° de fine correctiõs, necitate ꝛ tentione. 3° de mõ p̃cedẽdi in fr̃na correctõe. 4° de frs accusari defensiõe. Circa p^m q̃rũt. 3ª. Hp° vtrũ claues fuerit collate sacerdotibus. veteris. l. 2°. vtz sint collate oĩb° sacerdotib° no. l. 3°. vtz quilibz sacerdos possit vsũ clauiũ i p̃sonã q̃slz exercer̃.

p **Rimo oñdo** q̃ claues fuerit collate sacerdotib° ve. l. qz ptãtem habebãt sup̃ pplm̃ nõ tpalẽ. quia tũc nõ fuisset differẽs a ptãte principũ. q̃ spũalez. ꝛ talis est ptãs clauiũ. Itẽ i no. l. aliq nõ sacerdotis hñt claues. qz aliq nõ sacerdotes possunt excõicar̃. sz magis decuit vt eas hẽrent sacerdotes in ve. l. q̃z nõ sacerdotes i no. q̃ hũerũt. Itẽ abbatisse hñt iurisdictionẽ ꝛ cohibitionẽ suaz monialiũ. extra õ maioritate. ꝛ obeõ. dilecta in xp̃o. q̃ hñt claues. sz magis decuit vt eas haberẽt sacerdotes i ve. l. q̃z mulieres in no. l. Contra claues sunt ad aperiendũ ꝛ claudendũ regnũ celoz. sz añ xp̃i aduentũ non poterat apiri. sz clausuz manebat pp̃ pccñ p̃moruz parẽtũ. q̃ sacerdotes ve. l. claues nõ hẽbant. Itez per claues hñt sacerdotes ptãtez remittendi pccã ministerialiter. sz sacerdotes ve. l. nullã hẽbãt ptãtem remittẽdi pccã. qz p̃ sacr̃aq̃ ministerial̃r ministrabãt non p̃ferebaz gr̃a ex vi sacr̃oz. q̃ claues non hẽbãt. Rñdeo q̃ ptãs sacerdotũ ve. l. erat p̃cipue respcũ clausionis ꝛ aptiõis legalis templi hoibus iudicando eos esse mũdos vel imudos imũditijs legalib°. ꝛ respcũ oblonis sacrificioz. ꝛ sacr̃oz legaliũ. ꝛ mũdatiõis irregularitatũ legaliũ. ptãs aũt claiũ est respcũ apertiõis ꝛ clausiõis hoibus regni celorũ. ꝛ admistratiõis sacr̃oz spũaliũ. ꝛ remissionis pccõz. cũ q̃ templũ legale eẽt figura ecclie non tm̃ militantis. sz etiã triũphantis. ꝛ sacrificia legalia figure sacr̃o eccliasticoz. ꝛ mũdatio irregularitatuz legaliũ figura remissiõis pccõz. sacerdotes ve. l. ñ habuerũt claues p̃pe loquẽdo. sz signũ clauium.

Ad p^m in opp^m dõ q̃ sacerdotes hẽbant ptãtem spũalẽ ordinatã. tñ ad legale templũ. sz ptãs clauiũ directe respicit hoies p̃ p̃parationẽ. ad regnũ celorũ. Ad 2^m dõ q̃ p̃pe loquẽdo de clauib°. nõ sacerdotes nõ hñt claues. qz proprie loquẽdo respiciũt forũ inter hoiem ꝛ deũ. esse aũt arbitr̃ seu mediatorẽ inter hoiem ꝛ deũ solis sacerdotibus cõpetit ex offõ. nõ sacerdotes tñ alig bñ hñt clauẽ iurisdictiõis que foz respicit inter hoiem. ꝛ hoiem. inter quos cẽ mediatorẽ vel arbitr̃ põt p̃uenire non sacerdoti. ꝛ qz hec clauis p° ꝛ p̃ncipal̃r nõ respicit ecclam triũphantẽ. sz vnitatez ecclie militantis. ex p̃ñti triũphãtis in q̃stũ p̃ vnitatẽ militantis pueniẽt ad triũphantẽ. io nõ dz dici clauis simpl̃r. talis ãt clauis excõicare. ꝛ ab excõicatõe absoluere act° sũt

Ad 3^m dõ q̃ abbatisse nõ possunt suas moniales bñdicere. nec eaz p̃fessiones audire. nec euangeliũ legere. nec publice predicare. nec illis claues eccle sie sunt p̃misse. ex̃ de pe. ꝛ re. Noua. nec eas ab excõicatiõe absoluere. nec excõicare. extra de sen. ex. De monialib°. põt tñ eas ꝛ clericos sue iurisdictõni subõs suspendere ab offõ ꝛ bñficio. ne crimina remaneat ipunita. extra de maioritа. ꝛ obeõ. Dilecta i xp̃o. in ter. ꝛ exp̃ssius in glo. tal̃ aũt ptãs magis decet eas in no. l. q̃z ptãs clauiũ decuisset sacerdotes iu ve. l. Sciendũ. tñ q̃ dñs Hosti. dic̃ in apparatu q̃ abbatissa ad min° ab offõ suspẽdere nõ põt. qz hoc nõ censere ecclie p̃tic̃ quã abbatissa exercer̃ nõ põt. ꝛ vi q̃ si papa hoc voluisset vbi in decre. ponit monita. posuisset suspensionem.

f **Ecundo queritur** vtruz claues sint collate oĩ bus sacerdotib° no. l. Et vi q̃ nõ. qz. Jo. 20. dictũ fuit discipls. ꝛ dr̃ illis q ordinãt̃. accipite spiritũ scñm. q̃ nulli r̃cipiũt claues cũ sint ptãs remittẽdi pccã. nisi q gr̃am spũs sci r̃cipiũt. Itẽ fm Aug. li°. 5°. de bap° p̃tra dona. quasi medio loco iter mediũ ꝛ fi. ꝛ recitat magr̃ huius di. c°. 2°. Remissionẽ pccõz vel per se ip̃m fac̃ de°. vel p̃ colũbe mẽbra. sz crñtes in pccõ mortali nõ sunt mẽbra colũbe. q̃ ñ habent claues cum sint ptãs remittendi pccata.

Item ligatus vinculo excõicationis ecclie nõ potest absoluere. ergo multo fortius. nec existens in peccato mortali cum sit ligatus vinculo excõmunicationis diuine que maior est. Contra ma-

gister huī dī. c°. 3°. cōcedit cunctis sacerdotibus dari clauē ptātis ligādi ꝛ soluēdi. Itez aliter non posset hō scire vtꝝ esset legitie absolutus. qꝛ ñ pōt esse certꝰ de scitate mīstri. oēs g̃ sacerdotes tā bōi ꝙ mali hñt clauef. Rñdeo ꝙ ꝙuis magr̃ senserit non oēs sacerdotes hāe clauē scie. vt pz 2°. c. dī. istius. Existimauit. n. claues scie eē scie hītū. i quo nō ē ei ꝓsentiēdū. vt pz ex supioꝛibus dictis. cōcedenduz ē claues eē collatas oibꝰ sacerdotibꝰ no. l. tā clauē scie ꝙ ptātis. ꝙtū. n. ad illud qđ dñt absolutū. ille ꝛ ptās ꝓficiēdi sunt vnū. s. sacerdotal' caracter. vt supi ē dictū. supaddūt tri diuersos respcūs ad diuersos actꝰ ꝛ effcūs. Uñ cū oibꝰ sacerdotibus no. l. collatꝰ sit sacerdotal' caracter oibꝰ eis claues collate sunt. Ad pm in oppm dō ꝙ illis vbis detmiant ea q̃ regrūt non tm̃ ad vsuz clauiū. sz ēt ad idoneū vsuz. qꝛ itētioē ordinē ꝓferētis. vt ille cui ꝓferūtur claues eaꝝ vsuz idonee exequat. Ad 2m dō visū ꝙ ibi logt Aug⁹ dꝛ rēssiōe pccōꝝ p idoneū ex pte ministri. qđ pz qꝛ immediate añ vba p̃dcā dic. ꝙ sacrm gr̃e dat deus ēt p malos. Ad 3m dō ꝙ ñ ē sile. qꝛ eccl'ia excōicādo subtrahit. nō dico ptātez sed executionē ptātis quā ꝓtulit. deꝰ vo nō. ipe. n. nō excōicat hoīez. sed homo seipsum.

t **Ertio queritur** vtꝝ qlz sacerdos possit vsuz clauiū i psonā quālibz exercere. Et vī ꝙ sic. qꝛ qlz sacerdos legal' poterat exercere officiū mūdatiōis respcū cuiuslibz lepꝛosi. Itē clauis rp̄i erat idifferēs respcū oiuz. sz ois alia clauis descendit ab illa.

Cōtra cī de pꝛochijs. Nullus epūs. Nullus eps alteriꝰ pꝛochianū indicare p̃sūat. Rñdeo ꝙ actio nō tm̃ regrit potētiā a q̃ sit. sz subiñ debituz in quo recipiat. Uñ ad ligare. ꝛ soluere nō tm̃ regritur potestas clauiū a q̃ sunt isti actus. sz ēt mª debita in q̃ recipiūt. nō ē aūt materia debita ꝙtū ad istos actꝰ respcū claues hñtis nisi p̃sōe sup q̃s hñs claues hz aliquā iurisdictionē. nō ois aūt sacerdos hz iurisdictionē sup quēlibz. qꝛ iurisdictiōes i ecclīa dīstincte sunt aliquō mō ad instar distinctiōis q̃ est in ecclīa triūphāte. vt sicut ibi sub rº p̃ncipe sunt angli. qº rū qdā sunt supioꝛes. qdā medij. qdā iferioꝛes. nz eq̃lis est oiuz ptās sic in ecclīa militāte sub virario xp̄i sunt p̄riarche. archiep̄i. ep̄i. ꝛ sub illis inferiores sacerdntes. ꝛ ē eoꝝ ptās distincta fm ordinatō nē vicarij xp̄i. ꝛ iō ē ꝓcedendū ꝙ non ois sacerdos pōt vsuz clauiū in psonā q̃libz exercere. Ad pm i oppm dō ꝙ nō est sile. qꝛ ptās illa erat solū ad vnū pplm. ꝛ ad vnū tēplū. ꝛ iō nō erat tanta necessitas distinctiōis illiꝰ ptātis. sic ptātis ecclīastice q̃ respicit pplm p totū orbē diffusuz. ꝛ p̃terea ecclīa erpꝛessius repñtat ecclīaz triūphātez ꝙs repñtaret synagoga. Ad 2m dō ꝙ ea q̃ nō distinguūt in supioꝛibꝰ nō distinguūt in iferioꝛibꝰ. claues aūt sacerdotum sunt sub xp̄i claue. qꝛ illa ē clauis excellentie. vt superius visuz est.

Articulus secūdus

c **Onsequēter** q̃rit de 2° p̃ncipali. ꝛ circa hūc q̃rūt 3ª

2° vtꝝ correctō fr̃na sit sub p̄cepto

2° vtꝝ exñs in pccō mortali teneatur corrigere alios pccōꝛes. 3° vtꝝ inferioꝛes teneantur corrigere superioꝛes.

p **Rimo oñdo** ꝙ rectio fr̃na non sit sub p̄cepto. fm enim Augm p° de ciui. c. io. Alliqñ a corripiēdis fr̃ibus desistūt hoīes. vl' pp laborē. vel verecūdiā vel euitationē nocumenti tpalis. ꝙuis displiceat eis malū eoꝝ. nec tñ icidūt in illā dānationez. q̃ pꝰ hāc vitā talibꝰ p̄parat. sz si correctio fr̃na eēt p̄cep tū desistētes ab ea ad vitandū incōmodū tpale incurrerēt dānationis demeritū. g̃ tal' correctio nō ē sub p̄cepto. Itē nēo ex p̄cepto obligat ad corrigēdū aliū nisi hēat curā eius. sz soli supioꝛes hñt inferioꝝ curā. g̃ saltē ꝙtū ad alios non est sub p̄cepto.

Itē cū assidue occurāt corrigēdi oporteret pꝛeter missis alijs negocijs alioꝝ correctioni vacare. qđ falsū ē. Itē eccliastici. 7°. Cōsidera opa dei ꝙ nēo possit corrigere quē ille deseꝛerit. sz deꝰ nō p̄cipit alicui ipossibile. g̃ saltē sunt aliq ad quoꝝ correctio nē alij nō tenēt. Cōtra Math. 18°. Si peccaueīt in te frat tuus corripe eū. ꝛc. Itē glo. sup locū p̄dcm Ita peccat q frem suū videt peccare. ꝛ tacet. sicut q peccāti nō indulget. sz p̄ceptū ē indulgere peccanti. g̃ p̄ceptū ē corrigere frem. Rñdeo ꝙ sicut corꝛpoꝛis nālis patiēti vno mēbꝛo ꝓpatiūt alia. ꝛ sibi inuicē subueniūt ad bonā ꝓsistētiā corpis i cōparatiōe ad formā nālis vite. sic ex necessitate diuini p̄cepti mēbꝛa corpis mystici qđ ē ecclīa tenēt sibi inuicē subuenire ad ꝓseruādū bonā vnitatē. ꝛ dispositionē ecclīe i ꝓpatiōe ad formā spūalis vite que ē gr̃a spūs. s. Uñ nō tm̃ sibi inuicē subuenire tenēt. ꝙtū ad idigentias corpales. sz multo magis ꝙtū ad spūales. oꝛādo. deliquētibꝰ pcēdo. ad bonū mouēdo. ꝛ deliquētes corrigēdo. qꝛ tñ corrigere p̄ceptū affirmatiuū ē. reducit. n. ad pm p̄ceptū. scde tabule ad qđ rducūt oia p̄cepta dō bñfacie. pris. iō etsi ob liget semp. nō tñ p sēp. sz p loco ꝛ tpe. qñ vz sperat correctio. nec ē aliꝰ q correctionē illā faciat vl' face re debeat ex officio. Ad pm in oppm dō ꝙ desiste re a correctiōe fr̃na pōt ꝓcigere triplicit. Uno mō meritoꝛie qñ hō iō desistit corrigere. qꝛ tūc tps nō ē. nec locus. Allio mō pniciose qñ. s. hō ꝓbabil'r credit ꝛ sperat ꝙ suo vbo ꝓ posit frem a pccō retrahere ꝛ h̄ omittit facere pp aliqđ cōmodū tpale. tūc. n. oꝛdinē charitatis puertit plus diligēs bonū tp̄ale ꝙs aiaz ꝓpri. ꝛ honoꝛē dei. 3° mō pōt h̄ omitti ita ꝙ hec omissio nō sit pccū nisi veniale. qñ. s. pp aliqđ tp̄ale cōmodū hūdū. vl' icōmodū vitādū efficit hō tardioꝛ: vl' pigrioꝛ. vel minꝰ diligēs circa pꝛioꝛuz correctionē. nō tm̃ i tm̃ qn si ꝓstaret sibi ꝙ posset ipz a pccō moꝛtali retrahere. h̄ nō omitteret pp' icōmodū tp̄ale. ꝛ h̄ 3° mō itelligr̃ auctoꝛitaſ Augi. ad p̄mā ptē allegatā. Ad 2m dō ꝙ duplex ē cura. q̃dā q̃ pti net ad offiū. ꝛ hec ñ ptiet nisi ad p̄latū. ꝛ q̃dā ptiens ad zelū. ꝛ sic qlz ꝓprius dz hāe curā alteriꝰ. Et ꝓz istā duplicē curā ē duplex correctio. q̃dā q̃ ē actꝰ iustitie vidicatie. q̃ ē coheꝛsio a malo p iflictionē iuste pene. ꝛ hec ñ ptiet nisi ad supioꝛes respcū iferioꝝ. quoꝝ rū hñt curā ex offō. Allia ē actꝰ dilectōis. q̃ ē p amicabilē istructiōez. bōi exhoꝛtationē. ꝛ mali r̄p̄hēsionē. ꝛ hec respicit curā zeli. ꝛ ad hāc tenet qlz respectu cuiuslibz sicut quilibet respectu cuiuslibet debet habere dilectionē. Ad 3m dicendum ꝙ cū sit p̄ceptū affirmatiuū ñ obligat nisi ꝓ loco ꝛ tpe. ꝛ magis tenet qs vacare fui ip̄i correctiōi ꝙs ꝓximi. quāuis ꝓ loco ꝛ tempoꝛe vocare debeat vtriqꝫ.

Ad 4^{m} dō q̄ ga nescimus q̄ sunt reprobati. vl p̄destinati. nec quos de^{o} corrigēdos p̄uidit. ꝛ quos nō. iō oibus debem^{9} correctionē ipendere sub spe auxilij diuini. q̄ si deus nō auxiliaret nullū corrigere possemus. sicut bene dicit auctoritas allegata.

s **Ecundo queritur** vtrū ex̄is in pccō mortali teneat alios pccōres corrigere. ꝛ vī q̄ sic. ℙeccatū nullū absoluit a p̄cepto diuino. sz correctio fr̄na cadit sub diuino p̄cepto. vt oñsuz est. g̃ ad illā ipendēdā tenet pccōr. Itē ḡto hō ē in maiori piculo. tanto magis tenet facere bona p q̄ ad liberationē a piculo disponat. sz exist̄s in mortali peccato ē in maximo piclo. g̃ marie tenet el'am ipēdere prio. q̄ vt dī Thob. i^{o}. el'a a morte liberat. cū g̃ correctio fr̄na sit el'a maria ex̄is in pccō mortali tenet ad illā prio ipēdendā. Cōtra glo. sup illō psal'. ℙeccatori aūt dixit de^{o}. ꝛc. Laudē q̄rit deus. sz ne turpis putet sibi hāc iperari phibet. ne ligua p̄sumat laudare cui obuiat p̄scia. Dz corrigere fratrē ē laus dei. g̃ pccōres nō debēt corrigere fratres

Item de pe. di. 6^{a}. c. p^{o}. §. Sacerdos. Et recitat mg̃r in l̄ra hui^{9} di. c^{o}. vlt. In h̄ est potētissimū crim̄ sacerdotū ꝛ detestabile q̄ nō p̄us se iudicāt q̄z alios ligāt. g̃ a sili illi crimen incurrūt q̄ nō p̄us se iudicāt q̄z alios corrigāt. Rñdeo q̄ pccōr aut ē occultus. aut ē manifestus. Correctio ēt aut est in occlto. aut in mānifesto. ℙeccōri criminoso manifesto ñ lz fratrē corrigere in publico manifeste. s. p̄ scādaluz. ꝛ q̄ cū talis correctio sit cū assumptōe v̄bi dei nō dz p̄ dignitatē manifeste assumi p os mānifeste pollutū. ne verbū dei in ore suo vilesceret i cōspectu hominū. Vñ glo. sup illud psal'. Quare tu enarras iustitias meas. i. q̄re cōi p̄mone ad pplz p̄fers aliqd de mea maiestate. ꝛ parū p^{o} sup illud. ℙer os tuū nō scā v̄ba os pollutū p̄sumat docer̄. Si aūt pccōr occultus fr̄em corrigit in occulto. aut in mānifesto si factū exigit. aut si manifestus corrigit i occulto. si h̄ faciat hūiliter suā p̄uitatē p̄ p̄uiā recogitās. ꝛ se ip̄z minus reputās. q̄ nō vult laborare vt sibi det iustitia ꝛ remoueat̄ sua iniustitia. q̄z iniustitiā i alio repḧēdit nō peccat. q̄ credo q̄ bñ faciat. ꝛ loco ꝛ tē pore tenet facere. Ad p^{m} dō q̄ pccm̄ nō absoluit hoiem a p̄cepto. nec pp h̄ hō ppler^{9} ē. q̄ si vult facere qō in se ē. de^{o} pat^{9} est sibi remitter̄ pccm̄. 2^{m} ar^{m} bñ ꝓcludit de pccōre occulto. Ad p^{m} ad ptez aliā dō q̄ illa gl. psal'. itelligēda ē d̄ crimioso mānifesto ꝛ d̄ correctōe mānifesta. Ad 2^{m} dō q̄ illa auctoritas itelligr̄ de ligatiōe q̄ est p̄ sacr̄m pnie qō administrādo peccat crios̄us sacerdos. Nullus. n. dz administrare eccl'iastica sacr̄a ex̄is in mortali pccō. excepto sacramento baptismi in casu necessitatis ñ credo. n. q̄ crimios̄us peccaret si puerū baptizaret i pic'lo mortis si ñ esset ali^{9} q̄ ip̄z baptizar̄ possz.

t **Ertio querit̄** vtr̄ iferiores teneā tur correctōre supiōis Et vī q̄ nō. qa Dio^{9} i epl'a ad Dēophilū r̄pḧēdit eū. q̄z corrigebat sacerdotē sr̄iorē se. Vñ dī h̄ ñ Dēophilo iustū ē corriger̄. Itē p^{a}. q. p^{a} Mlti secl'ariū. mlti secl'ariū dū plus vitā sacerdotū q̄z suā discutiūt in ma^{m} p̄tēptōis diuinor̄ sacr̄or̄ crim̄ incurrūt. g̃ vī q̄ illicitū est subditis sacerdotum ipōs corrigere sacerdotes. Itē 2^{a}. q. 7^{a}. ℙaul^{9} dic̄. Seniorē ne increpaueris. sz hec regl'a tūc in eo obſuan da ē. cū culpa seniōris suo ex^{o} nō trahit ad interitū corda iuniorū. g̃ saltē in cāu illo nō ē licitū inferiōribus corrigere supiores. Itē. e. q. ℙaulus ℙetrū paulus petrū repr̄ehēdit. qō nō auderet. nisi se non ip̄arē sciret. h̄ icludit q̄ inferior supiorē repḧēdere nō dz. Cōtra. i. e. q. Sic̄ ingt. Sic̄ ingt laudabile discretūq̄z ē reuerētiā ꝛ honorē p̄oꝛib^{9} exhiber̄. ita rectitudinis ꝛ dei timoris ē. si q̄ in eis indigēt correctōne nulla dissimulatiōe postponere. ne totū. q̄ absit. corpus morb^{9} inuadat. si langor nō fuerit curatus in capite. Itē Grego. i pasto. 27. c. ꝛ c̄. ii^{a}. q. 3ª ℙrecipue. Scire p̄lati debēt q̄r si puersa nunq̄z ppetrāt tot morti^{9} digni sunt quot ꝛ ad subditos suos pditiōis ex^{a} trāsmittūt. Vñ necesse ē vt tāto se cauti^{9} a culpa custodiāt. q̄z to p̄ua q̄ faciūt nō soli moriūtur. marie g̃ correctiōe idigēt. g̃ si ñ assūt supiores corrigētes corrigi p̄nt ꝛ debēt p̄ iferiores.

Rñdeo q̄ correctiōe q̄ ē actus vindicatiue iustitie inferiores corrigere nō debēt supiores. nisi manifeste errarēt i fide. tūc. n. si ñ adeēnt supiores vidicātes. vel nolēt. p̄ inferiores possent punir̄. qa hereſis reddit hereticū. oī catholico iferiorē. non tm̄ in foro interiori. sz ēt exteriori. sz loq̄ndo de correctiōe q̄ est act^{9} zeli eliciti ex dilectiōe. inferiores tenēt ꝛ debēt supiores corrigere loco ꝛ tpe. p̄ pccis mor̄ patētib^{9}. nō arroganter. nec iperiose. sz reuerēter cū hūilitate. Vñ Greg. in pasto. c. 27. Admonē di sunt subditi. ne p̄positor̄ suor̄ vitā temere iudicēt. Si qd eos fortasse agere repḧēsibilr̄ vidēt. ne vñ mala redarguūt. inde p̄ elatiōis ipulsuz i pfundiora mergāt. ām onēdi ēt sunt ne dū culpas p̄positor̄ p̄siderāt ꝺ eos audaciores fiāt. sz si q̄ valde sūt cor̄ p̄ua apud semetipos diiudicēt. vt tū diuinotiore p̄stricti ferre sub eis iugū reuerētie ñ recusent

Ad p^{m} i opp^{m} dō q̄ Dion̄. repḧēdebat Demophilū de h̄ q̄ sacerdotē corripiebat iuste. q̄ ipsum corrigebat puniēdo. Ad 2^{m} dō q̄ in illa auctoritate repḧēdit. s. vitā p̄pam negligere q̄z tū ad mor̄es ꝛ vitā supior̄ nimis curiose discutere. ꝛ ex h̄ sacr̄a p̄ eos mīstrata p̄tēnere. ꝛ hec iuste repr̄ehēsibilia sūt sz nō icidendo i aliqō istor̄ pōt iferior supiorē corrigere loco ꝛ tpe. ꝛ mō ōbitis. Ad 3^{m} dō q̄ auctoritatē exp̄oit l̄ra q̄ immediate seq̄t. q̄ est hec. Ubi aūt senior̄ inuenibus exēplū ad iteritū p̄bz ibi distincta increpatiōe fiendus ē. nā scriptū ē. Isa. 42°. Laq̄us iuuenū vos oēs. Ad 4^{m} dō q̄ resistere cor̄ā oīb^{9} in facie suo supiori iferiorē nō decet. ꝛ iō h̄ ℙaulus nō feciss̄z. nisi aliquo mō par fuiss̄z ℙetro q̄z tū ad fidei defensionē. sed in occulto ām onuisset eū reuerent. nec est intelligendū q̄ ℙaulus fuerit par ℙetro in officio eccl'ie dignitatis. Solus. n. ℙetrus inter aplos gerebat p̄matū vt dicit ter. ibidem.

Uel pōt dici ad ar^{m} q̄ p̄ropter īminens periculū scandali contra fidē inferior̄ publice arguere pōt superiorem. ꝛ hec fuit rō quare ℙaulus publice. ℙetrum redarguit. sicut patet Gal. 2°.

Articulus tertius.

c **Onseq̄nter** querit̄ de 3°. p̄ncipali. Et circa h̄ q̄rūtur. 3^{a}. p^{o} vtruz secreta ammonitio debeat p̄cedere publicam denunciationem. 2° vtrum testium inducō debeat p̄cedere publicam denuntiationem

ꝛ° vtꝝ iudex ꝑ sola fama nullo exĩte accusatore debeat ex offō suo procedere ad inquisitionem.

Rimo oñdo qꝫ secreta mōitō ñ dō ꝑ beat p̄cedeꝛ publicaꝫ
ōnũciatiōez. Grauiorꝝ.n.ē accusatō q̄ꝫ ō nũciatio.sꝫ ad publicā accusationē pōt alius ꝓcedere nō p̄cedente secreta āmonitiōe.qꝛ sicut dr̄.eꝛ ō accusatiōibus. Qualr̄.ꝛ qñ.ꝛ°.§. Debet.accusationē p̄cedere debet legitia inscriptio.nō dicit āmonitō ꝫ monitio nō dꝫ p̄cedere denũciationē. Item religiosi tenēt suis ꝑlatis obedire.sꝫ qñꝫ p̄cipiūt subditis suis dr̄e virtutē de dilecto alicuⁱ frīs quē non monuerūt.ꝫ in illo cāu tenēt denũtiare delictū fratris nō p̄cedente monitiōe. Itē vt hēt̄ Gene. 37°. Joseph accusauit frēs suos apud p̄em de crimine pessimo.nec inuenit qꝫ secreta monitio p̄cesserit. Contra Math.18°. Si peccauerit in te frater tuⁱ coꝛripe euꝫ inter te ꝛ ipm solū. ꝫ mōitio secreta dꝫ p̄cedere denũtiatiōez. Itē eꝛ de accusatōnibus. Qualr̄.ꝛ qñ.ꝛ°.§. Debet. Denũciationē dꝫ p̄cedere charitatiua monitio. Rñdeo qꝫ peccñ ꝑ ximi aut ē publicū.aut secretū. Si publicū.non est necessarium secretam monitionem p̄cedere denunciationem.quia sicut dicitur extra de pe.ꝛ re. c°.p°. Manifesta pecā nō sunt occulta coꝛrectione purgāda.sꝫ manifeste, vt eius pena alij terreātur. Unñ apls ꝑ° Thimo.5°. Peccātes coꝛā oīb⁹ argue vt ceteri timoꝛē hēant.qꝛ pēa taliū dꝫ eē exm aliorū. Si aūt est secretū distinguendū ē.qꝛ aut tardatio denũciatiōis eius ꝓbabilr̄ videreꝫ in notabile nocumentū ꝓmoꝝ coꝛporale seu spūale. vt si aliqꝫ tractaret occulte qūo ciuitas hostibus tradereꝫ. vel occulte hoies auerteret a moꝛibus. vel a fide.aut nō imineret tale piculū. Si sic festinandū eēt ꝓcedere ad denũciationē.nec ē necessariū expectare quousqꝫ p̄cedat secreta monitio.qꝛ magis cauendū ē detrimēto bōi coꝛpal̄ ꝛ spūal̄ rei pu.q̄ꝫ fame ipius peccoꝛis. Si aūt peccñ est occultū .nꝫ protardatiōe denũciatiōis imminet tale piculuꝫ adhuc distinguēdū est.qꝛ aut ꝓbabilr̄ credit ꝑ ꝓditionez ꝛ signa peccōr̄is.ꝛ alia que ꝓbabilr̄ pōt ōgenerare ꝙ hō circa eū ꝑ secretā monitionē non ꝓficeret.sꝫ ille magis erasparetꝫ corrigentē ꝛ p̄monit⁹ subterfugere q̄reret vt coꝛrigi nō possꝫ.ꝛ tūc non dꝫ secreta monitio p̄cedere denũciationē.ꝛ sic intelligr̄ illud sap̄.puer.9°. Noli arguere deriſoꝛē.ne oderit te. aut ſpatur ꝙ secreta monitio ꝓficeret circa ipꝫ.qō semp credēdū ē nisi ꝑ signa ꝓbabilia ꝛriū videat. ꝛ tūc dico ꝙ ex p̄cepto diuino dꝫ secreta mōitio publicā p̄cedere denũciationē.nō tñ necessariū ē ꝙ p̄cedat denunciationē secretaꝫ.q̄ fit soli ꝑlato. marie qñ denũciās ad ꝶ ꝓpellit̄ per sui ꝑlati obediētiā .ꝛ si ad secretā mōitionē frīs se coꝛrigit.debeo desistereꝫ a publica denũciatiōe. Et sic intelligi dꝫ illō.ꝛ°.q. p°. Si peccauerit.vbi dr̄. Nos nō ꝓdim⁹.sꝫ in secreto cōripim⁹. Ubi ꝓtingit malū.ibi malū moꝛiatur .ꝛ illō qō dr̄ eaō ca.q.7°. Accusatio. vbi dr̄. ꝙ si aliq sacerdotes añ secretā monitionez lacerare. accusare. vel infestare ꝑsumpserit excōicent̄. Si.n. possiꝫ sine detrimēto spūalis boni illiⁱ quē coꝛrigo ꝛ cōitatis custodire famā frīs.teneoꝝ ex p̄cepto dei famā ipiⁱ nō ledere.qꝛ ꝓciosius qd ē inter tpalia.ꝛ multū vtile ad spūalia.qa multi a pecō timoꝛ infamie retrabūt̄.ꝛ hoies qñ se infamatos ꝓsiderāt magis sine freno peccāt. Unñ glo.sup illud Math. 18°. Coꝛripe eū inter te ꝛ ipm solū.ne publice coꝛreptus vecūdiā pdat.qua pdita in pecō remaneat. nō tñ pp frīs coꝛrectionē fām ꝑ secretā monitiōez teneoꝝ desistere a secreta denũciatione ꝑlato fienda.qꝛ valꝫ ad cauendū frī a recidiuo nec est in fame frīs p̄iudiciū.si talⁱ est ꝑlatⁱ qualis eē dꝫ. Si tñ p signa valde ꝓbabilia.ꝛ ꝑsumptiōes valde violentas.crederet ꝙ ex illa denũciatiōe frēz coꝛrectū infamare vellet.tūc crimē occultū frīs iā veraciter coꝛrecti sibi denũciari nō deberet. Ad pm i oppm dō nō valet.qꝛ effcūs accusatiōis.cū ō crimie criminalr̄ agit̄ ē accusati depositio.si accusatio fuerit legitime ꝓbata.eꝛ de accusationibus. Sup his. Hic aūt effcūs nō hꝫ̄ ꝑ secretā āmonitionē.sꝫ effectus denũciationis ē illiⁱ cui denũciat̄ coꝛrectio e.c°. Ubi ꝑ⁹. Hic aūt effcūs hēt̄ freq̄nter ꝑ amōitionē secretā. Ad ꝛm dō ꝙ circa reglares pſōas ñ est tāta necessitas hūc oꝛdinē obseruādi.sicut circa seclares.qꝛ reglares cū cā regrit facili⁹ ꝛ liberius a suis pōt admiſtratiōibus āmoueri.eꝛ de accusationib⁹. Qualr̄ ꝛ qñ.ꝛ°.i fine. Ad ꝫm dō ꝙ aut Joseph frēs suos p̄monuit q̄ꝫ nō legatur.aut crimē fuit publicū sup qō denũciauit eos ꝑī.qō i ꝶ pꝫ.qꝛ pluraliter dicitur. Accusauit fratres.

Ecundo queriť vtꝝ testiū inductio debeat ꝓcedere publicā denũciationē. Et vī ꝙ nō. qꝛ aut peccñ ē publicū aut secretū. Si secretū.nō ſt inducēdi testes.qꝛ i secreto nihil pōt ꝓbari. Si publicū adhuc nō dꝫ.qꝛ circa crimina publica nō dꝫ oꝛdinē iudiciariū obseruari.ꝛ°.q.p°. Prohibēt̄, i fine. Itē dic̄ Aug.in regla sua ꝙ delictū frīs ꝑ dꝫ oñdi p̄posito q̄ꝫ testib⁹.sꝫ dr̄e ꝑlato ē dr̄e ecclie cū sit caput.ꝫ testiū inductio nō dꝫ p̄cedere publicā denũciationē. Cōtra Math.18°. Si te nō audierit adhibe tecū vnū vel duos. Rñdeo ꝙ testium inductio dꝫ p̄cedere publicā denũciationē.nū i casibus in qb⁹ ñ dꝫ secretā āmōitionē p̄cedere. q sunt exp̄ssi i qōe p̄cedēti. Cōuēiēs .n. modus eūdi ab extrēo i extremū ē trāsire ꝑ me.ꝛ iō a coꝛrectiōe secreta ad denũciationē publicā.q̄ sunt q̄si duo extrema ꝓueniēt̄ trāsit̄ ꝑ inductōnē paucoꝝ testiū q posſint ꝛ vellit ꝓdesse.ꝛ nō obeē.sicut.n.subite mutatiōes i hūano coꝛpe coꝛpales gñant moꝛbos scōm Hippocratē i āpho.sic subite mutatiōes circa illū q coꝛrigēdus ē facilr̄ pōt gnāre moꝛbos mentales. vt moꝛbū ipatiētie vel despatiōis. vl nimie desolatōis. Et ꝑterea semp ꝓcendū ē fame frīs si possibile ē sine p̄iudicio spūal̄ boni sui ꝛ cōitatis.minus aūt ledit̄ fama frīs si coꝛrigat̄ ꝑ duos vel ꝑ tres.q̄ꝫ si ꝑ denũciationē factā ecclie. Ad pm i oppm dō ꝙ testiū inductio de qua ē hic fmo fit triplici de cā Una ē ad efficacius oñendū frī suū peccñ.ꝛ reuocādū ipm ab eo. Alia ad efficaciⁱ ipm ꝓuincēdū si alias iteraretꝫ peccñ.3ª ē vt frater coꝛrigēs possit ꝓbare ꝙ fecit qō in se ē.qꝛ ille q nō p̄monuit frēz repellit̄ a denũciatiōe.eꝛ de accusatiōib⁹. Cū dilec.ꝛ iō dꝫ ꝓbare ꝙ ipm p̄mōuit.eꝛ de iud. Monuit ille.

Ad ꝛm dō ꝙ oñdere frīs delictū ꝑlato ꝶ ꝙ ē q̄dā singlaris ꝑsona q̄ pōt ꝛ dꝫ velle magis ꝓdeē q̄ꝫ alij dꝫ p̄cedere oñsionē illius delicti alijs testib⁹.sꝫ oñdere ꝑlato tanq̄ ecclie.i.sicut in loco iudicis residenti.dꝫ seq testiū inductionē.

Certio queritur vtrū index p̄ sola fama nullo exīte accusatore debeat ex officio suo p̄cedere ad ingsitionē. Et vi q̄ nō. eē de accusatiōib⁹. c. p°. Si legitimus nō fuerit accusator nō fatiget accusat⁹. ergo multo fortius si nullus ē accusator hō fatigari ñ dz

Itē ñ ē facilr p̄cedēdū ad illud p̄ quo hō repellit ab honorib⁹ obtinēdis. ſz eo ipo q̄ ingrit ꝯ aliquē ō crie ille ꝯ quē ingrit añ plenā facti discussionē ad honorē p̄moueri nō dz. eē de accusatiōib⁹. Dipotēs deus. cū ḡ fama q̄ñq̄z leuit insurgat. nō sp dz index ad ingsitionē p̄cedere. si nō fuerit accusator. Itez eē de accusationib⁹. Qualr. ⁊ q̄ñ. 2°. iquisitionē clamosa insinuatio dz p̄uenire. ſz nō est clamosa insinuatio siñ oi accusatore. ḡ index nō dz ad ingsitionē p̄cedere p̄ fama. si null⁹ fuit accusator. Itē. 4ª. q. 4ª. Nullus introducat. dī q̄ accusatores. ⁊ iudices nō idē sint. ſz si index p̄ sola fama p̄cederet ad ingsitionē ipe eēt accusator ⁊ index. ḡ p̄ sola fama ad ingsitionē p̄cedere nō dz. Cōtra Ben. 18°. dicit dñs Clamor sodomox ⁊ gomorreox multiplicat⁹ est. ⁊ p̄ccā eox aggrauatū est. nimis descēdā ⁊ videbo vtrū clamorē q̄ venit ad me ope ꝯpleuerit. ḡ silr fama exīte dz p̄latus ingrendo descēdere vtz ita sit

Rñdeo q̄ mala fama q̄ñq̄z ē a certo motore. q̄ñq̄z ab icerto. de p̄se. di. 4ª. Scūz ē. q̄ñ hz ortū ab icerto motore. si ad aures p̄lati deuenerit p̄ clamosaz insinuationē ⁊ ex ea scādalū in pplo gñet p̄cedere dz ad ingsitionē q̄ñis nullus sit q̄ se offerat ad accusādū fcīñ vel famā. Sciendū tñ q̄ malā famā nō faciūt dicta paucox talē. vt pp illā p̄latus p̄cedere ō beat ad ingsitionē. eē de accusatiōib⁹. Ingsitionis glo. vbi dī. Dicta paucox nō ifamāt. Vñ p̄lat⁹ pp b nō mouebit ad ingrendū. fama. n. dz esse p̄ villā siue prochiā. ad b vt fiat ingsitio vt hz in eadē glo. ⁊ 2ª. q. p°. Deus oipotēs. ⁊ cū p̄cedit ad ingrendū ingri nō dz sup his de qbus infamia non p̄cesserit. Si aūt ortū hz a certo motore vel a certis motoribus. aut sunt inimici ⁊ maliuoli. aut nō. ſz sunt honesti ⁊ p̄uidi. Si nō inimici. dz p̄cedere p̄latus ad ingsitionē. si inimici vel maliuoli. aut nō p̄stat ita eē sub certitudine. ſz solū p̄ p̄sumptiōes nō violentas. ⁊ tūc ēt p̄lat⁹ ad ingsitionē p̄cedere dz. Si aūt p̄stat ita esse. vel p̄ legitimā p̄bationē. vel eox p̄ro pāz p̄fessionē. vel p̄ violētas p̄sumptiones. ⁊ infamatus al fuerit boni nois ⁊ persona notabil. nō credo q̄ p̄latus p̄cedere debeat ad ingsitionē. eē ō canonica purgatiōe. Cū iuuētute. Et de accusationibus. Qualr. ⁊ q̄ñ. 2°. Quidā tñ dīt q̄ vñcūq̄z fuerit exorta mala fama p̄cedendū ē ad ingsitionē. ⁊ infamato canonica purgatio idicenda p̄ scandalū. eē de purgatione canoni. Accedēs. ⁊ de accusatiōib⁹ Qualr. ⁊ q̄ñ. 2°. in glo. ſz ꝭ credo eē intelligendū q̄ñ illi a qbus fama ortū habuerit. nō p̄bātur sufficiēt ē maliuoli vel inimici. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ ad correctionē frīs p̄cedi p̄t p̄ accusationē. vel denūciationē. eē de accusatiōib⁹. Super his. ⁊ ingsitionē. Hos tres modos silr hēs. eē de accusationibus Qualr ⁊ q̄ñ. 2°. §. Dz p̄cedere aūt ad correctionem frīs in modū accusationis p̄lat⁹ nō dz si legitimus non fuerit accusator. ⁊ sic intelligi dz auctoritas.

Ad 2m dō q̄ pp̄ famā leuē insurgentē a maliuolis. vel inimicis p̄cedi nō dz ad ingsitionē. vt dcīm ē. nisi vel p̄sona nō sit boni nois. fama aūt ortū hns a p̄uidis ⁊ honestis viris nō ē res leuis. ſz multum grauis. Ad 3m dō q̄ mior ē falsa. p̄t. n. eē multi cl amose insinuātes. q tñ se ñ offert ad p̄bandū fcīñ vel famā. Ad 4m dō q̄ vt dī eē de accus. Qualr ⁊ q̄ñ. 2°. nō idē est actor. ⁊ iudex cū denūciāte fama vel referēte clamore officiū suū iudex exeqtur. tūc enīz fama est quasi loco accusatoris.

Articulus quartus

Consequenter querit de 4°. p̄ncipali. Et circa ꝭ querūtur. 3ª. P° vtrū accusat⁹ possit in aliquo cāu repellere accusatorem. 2° vtrū recusare iudicē. 3°. vtz excipe ꝯ testes.

Primo oñdo q̄ in nullo cāu accusatus pōt accusatorē repellere. qr q̄sto accusaf de crie grauiori. tāto dz hē liberiorē defensionē. In criali. n. cā regrūtur canonice ⁊ districtissime p̄bationes. S. q. vlt. Epiphaniū. Dz cū hō accusaf de crie heresis non pōt repellī accusatorē. qr in accusatiōe talis crīs q̄libet crimiosi ⁊ infames admittunt 2ª. q. 7. Presumūt. ḡ multo fortiꝰ in nullo alio casu accusat⁹ pōt accusatorē repellere. Itē accusatio ñ nocz nisi accusanti si nō p̄bat. ḡ q̄liscūq̄z fit accusans nullū p̄re iudiciū fit accusato. Cōtra mulieres impuberes et paupes. ⁊ plures alij ab accusatiōe repellūt. 2. q. i. Prohibēt. Rñdeo q̄ accusat⁹ pōt repellere accusatorē. vel rōe mōi accusandi. vtpote si accusat de crie absens p̄ lras. qr de crie nō pōt qs accusari per scripta. nec absens. 2. q. 7. Per scripta. ⁊ 3ª. q. 9ª. Absente. Aut qr nō vlt iscribere. qr sicut dī. eē de accusatiōibus. Qualr ⁊ q̄ñ. 2°. Accusationē p̄ceder dz legitia inscriptio. Vel pp̄ditiōes accusantis. qr multi sunt q̄ ad accusandū ſz iura nō admittunt S. heretici. pagani. apostate. ⁊ alij infideles. 2. q. i. Pagani. Itē crīosi. 6. q. i. Qui crimen. Itē ꝯspiratoris. 3. q. 4. Cōspiratores. Itē icestuosi. 3. q. 4. Cōsanguineox. Itē illi q̄ sunt male opionis. 3. q. 5. Suspectos. Itē litigiosi ⁊ calūpniatores. 3. q. 5. Nullus. Itē infames. 3. q. 4. Illi. ⁊. 4. q. i. Diffinim⁹ Itē excōicati. vt supr⁹ oñsuz ē. Itē inimici eē de accus. Cū oporteat. ⁊. 3. q. 4. Detractores.

Itē mulieres impuberes. ⁊ paupes. 2. q. i. Prohibēt. Itē sortilegi. ⁊ diuinatores. 3. q. 5. Constituimus. Itē q̄ sacerdotes fieri nequeūt. sacerdotes accusare nō p̄t. 2. q. 7. Ipsi apli. Itē ēpm laici pas sim accusare nō p̄t. 2. q. 7. c. p°. Itē nec laici passim p̄t accusare clicos. 2. q. 7. Null⁹ laic⁹. Item accusat⁹ reaccusare nō pōt. nisi p° purgatio p̄cesserit. ⁊ nisi accuset de maiori crie. 3. q. ii ª. Negāda p̄ª. ⁊. 2ª. Cōtra talē. n. esset p̄sumptio q̄ accusarz ex odio. Itē accusator dz eē liber genere nō fuus. 2. q. 7. Querēdū. Itē q̄ nō ex zelo. sed odio accusant vel denūciāt ñ sī audiēdi eē de acc. Cū oporteat.

Itē cohitātes inimicis. eē ō accu. Repellāt. Itē q̄ iurauit ñ accusare illū quē accusat. eē de accu. Ueniēs. Itē q̄ tulit testioniū ꝯ aliquē in cā criali ñ pōt vt dīt aliq ipz accusar de eadē cā. qr iā eēt accusator suspect⁹. eē de accu. Cū. p. māconella. tñ p̄sbyt bōus nō tñ fuit repulsus ab accusatiōe. p. qr fuisz adduct⁹ p̄ teste ꝯ ipz. ſz qr erat ff. J. laici q ipz. p. p° accusauerat. ⁊ qr fr. p. ipz. B. ātea de cā p̄sili accu-

m

fauerat pp qđ pſbyter bonꝰ pſũeb ab inimicꝰ dei .p. r iõ fuit repulſus ab accuſatione eiꝰ q̃uis accuſaret ipz de ſymonia q̃ ē crimẽ exceptũ. r de quo p̃dictus pſbyter erat ifamatꝰ. qđ pz p lb̃ q̃ ſibi purgatio fuit idicta. r q̃uis p̃dcã vera ſint. vt in plibus. tñ multi de p̃noiatis admittũtur ad accuſandũ in aliqbꝰ cãibus. vtpote ſi ſuã vl ſuoz iniuriã ꝓſequũt .z.q. pº. phibet. §. Hi tñ. vl pp magnã cris labẽ r picu/ lũ. 7.q.z. Preſumũt. i fi. Et in aliqbꝰ alijs cãibus valz. Ad pm i oppm dđ q̃ nõ valet q̃z.n. crimẽ ẽ ita piculoſuz q̃ ad eius deꝓhẽſionẽ ꝓles vie iueniẽ de ſt q̃z ꝑ cria alia. marie q̃ ẽ crimẽ notabilr ifecti nuz. ſicut ẽ hereſis. q̃us tũ ad accuſãdũ de illo crimine r alijs cribus exceptis. ſicut ſt crimẽ ſymõie r leſe maieſtatis admittãt crioſi r ifames. ñ tñ niſi ꝑ ifamatũ. eẽ de ſymonia. Tãta ẽ labes. i glo. Inimici vero in nullo cãu admittũt. eẽ de accu. Cum p. mãconella. i glo. Ad rm dđ q̃ maioz ẽ falſa. eo. n. ipo q̃ aliqs de crie accuſat coz̃ iudice r admittitur accuſatoz. iã aliquo mõ notat accuſatꝰ. r gra/ uatur eiꝰ opio. ita vt iteri ad honozes nõ debeat p moueri eẽ de accu. Dipotẽs deus. in tex. r in glo. r gl̃ª. di. Tantis Daniel.

f **Ecundo queritur** vtrũ accuſatus poſſit iali quo cãu recuſare iudicẽ. Et vr q̃ nõ. Phi. 8º. ethi. cº. vlt. Nõ ẽ poſſibile filio abnegare p̃iem ſz iudex alicuiꝰ p̃ẽ eiꝰ. g̃ nulli lz iudicem recuſare.

Itẽ eẽ de vi. r hone. cli. Ultra. Clericis r pſbyteris q̃z q̃z fornicarijſ q̃z diu ab eccl̃ia tolerãt. nec hñt eui denciaz opis. licite diuina myſteria audiãt. r alia recipiãt ir ſacra eccl̃iaſtica. ſz oẽm quẽ eccl̃ia iudicẽ ꝓſtituit tolerat. g̃ ꝑ eccl̃iaz facit q̃ñq̃z iudicẽ ſuũ recuſat. Lõtra. z.q.7. Nõ ſuſpecti. liceat ei q ſuſpectũ ſibi iudicẽ putat añ q̃z lis inchoet eũ recuſare vt ad aliũ recurrat. Nã quodãmõ nãle ẽ ſuſpectoz iudicũ inſidias declinar. r inimicoz iudiciũ refugere velle. Itẽ paz vltra. Si manifeſta ſũt crimina alicuiꝰ. tñ accuſatiõe inimici ꝓdẽnãdus nõ ẽ g̃ a ſilr nec ſn ia iudicis inimici. g̃ ẽt manifeſte crioſus iudicẽ ſibi inimicũ recuſare põt. Rñdeo q̃ in aliqbus cãibꝰ licitũ ẽ iudicẽ recuſare. Rõabile .n. ẽ rẽ nõ ꝓueniẽtẽ ad aliquẽ actũ ab illo actu repelleꝝ p viã licitã. qñq̃z añ accidit q̃ ille q̃ ponit loco iudicis ad actũ iudicãdi ſimplr icõueniẽs ẽ. vel per ꝓparationẽ ad aliquã cãm. Si añ ſimplr ẽ incõueniens ab officio ſimplr remouẽdus ẽ. Si añ q̃ſtũ ad aliquã cãm. r ad aliquã pſonã p illa cã ab illa pſona recuſari põt. Et ſt incõueniẽs q̃z pp defectuz rõnis. vt ppetuo furioſus vel pp ſenũ. vt femie vl ꝓditionẽ. vt ſerui. vel etatẽ vt ipuberes vel pp auditus õfectũ. vt ſurdus. vl loq̃le. vt mutꝰ. vl pp õfectũ bõi nõis. v t infamis. De oibꝰ iſtis hñ. z.q.7. Infamis. Uñ ſi aliqs taliũ aſſignareẽ alicui p iudice reꝰ illũ recuſare poſſet. Si ẽt accuſatoz eiꝰ iudex eẽt. qz idẽ nõ dz eẽ accuſatoz r iudex. z.q.pª. Mlti.

Itẽ ſi merito ſuſpectꝰ ẽ ei. eẽ de ap. Cũ ſpãli. Suſpectꝰ añ põt eẽ mltis de cãis. ſ. ſi ẽ eiꝰ inimicus. Uñ inimicus iudex rei eẽ nõ dz. z.q.ſ. cº. vlt. Itẽ ſi ẽ de terra aduerſarij nimis ei familiaris. eẽ. Ut lite. nõ ꝑ accedẽs. zº. r de offõ iud. del. Inſinuante.

Itẽ ſi hz cãm ꝓſilem cũ aduerſario. eẽ de iud. Cãz q̃z. zº. Itẽ ſi ꝓſanguineus aduerſarij. eẽ de appel. Poſtremo. Itẽ ſi iudex grauat eũ z.q.6. Dis op/

preſſus. Ufi r Paulus cũ grauareꝝ a iudice. Ceſarẽ appellauit. vt hñ act. xſ. Si tñ iudices dati ſunt de aſſenſu vtriuſq̃z ptis nõ põt recuſari. eẽ de cã p pe. r poſſ. Cũ oliz. Si añ aliqs recuſat iudicẽ ex cã iniuſta. vel mõ iniuſto ẽ puniẽdus. z.q. 6. Di mõ.

Ad pm in oppm dđ q̃ q̃z diu iudex hz ꝓditiões indici ꝓueniẽtes. r facit qđ facere dz. tũc aſſimilatur pñi. nec recuſari dz. ſz q̃ñ non ẽ talis vt iudex eẽ debeat. vel iuſtitiã deſerit. iã pñem ſe nõ oñdit. r põt recuſari. Ad rm dđ q̃ nõ ẽ ſile. qz hõ in recipiẽdo ſacra a fornicario q̃z diu tolerat ab eccl̃ia. nec facti euidẽtiã hz i nullo ſibi p̃iudicat. ſz freq̃nter hõ ſibi p̃iudicaret. ſi nũq̃z iudicẽ p viaz licitã recuſaret.

t **Ertio q̃ritur** vtrũ accuſatꝰ poſſit i aliquo cãu excipe ꝓtra teſtes. Rñdeo q̃ ſic. Teſtes. n. adducunt ad ꝓfirmationẽ vitatis icerte iudici iq̃tũ iudex ẽ. r iõ ꝑ hos adductos i teſtioniũ de qbꝰ ẽ ꝓbabile ſm iura q̃ de facili declinarẽt a vitate põt excipe reus ad ſuã defenſionẽ. r iõ excipe põt ꝑ quoſdã pp notãbilẽ itellectꝰ defectũ quo facilr p̃iudicarẽt vitari. ſicut ſunt furioſi r mẽtecapti. z.q. 7. ifameſ. §. Tria

Itẽ mioz̃es. i4. ãnis põt repelli a teſtionio ẽt i cã ciuili. 4.q.z. cº. pº. In criali. Minoz. xo. ãniſ. 4.q. zª. Itẽ in teſtioniũ. Itẽ põt excipe ꝑ quoſdã pp notabilẽ malitiã volũtatis qua facilr hoies deſerunt vitarẽ. r iõ repellũt a teſtionio de crie ꝓuicti. eẽ de teſtibꝰ. Teſtioniũ i glo. Et ifames. qz ſi bona vita defuerit fiõ carebũt. eẽ de ver. ſigni. Foꝛ. i fi. Itẽ ſecularis põt excipe ꝑ illũ. q ꝓfiteꝝ. ſe eiuſdẽ cris ociũ eẽ. eẽ de ꝓfeſſ. cº. pº. Teſtes tñ põt eẽ ſocij crimi nis cũ agit i modũ ingſitiõis. qz lz nõ faciãt plenaz ꝓbationẽ. faciũt tñ ꝓſũptionẽ. eẽ õ teſti. Qñ. i tex. r in glo. Recipiũt ẽt ſocij. crimis ad detegenm cõſpirationẽ. eẽ õ teſti. cogẽdis. Venerabil. i tex. Dz exꝑſſiꝰ in glo. r ẽt ad detegenm crimẽ leſe maieſtatis. eẽ de ꝓfeſ. cº. pº. pp ẽt malitiã hereticꝰ ꝑ catholicũ teſtificari nõ dz. z.q. 7. Si hereticꝰ. r qz hoies ex odio nimio r amoze r timoze. r nũez ſuſceptõe facilr a vitate declinãt. iõ inimici a teſtionio p exceptionẽ põt repelli. z.q. ſ. Accuſatoz̃es. r teſtes. Itẽ domeſtici r familiares. eẽ de teſti. In lris. Itẽ ꝓducti de domo actoris vl accuſatoris. z.q. ſ. Accuſatoz̃es. Itẽ põt excipi ꝑ pñez ne ſit teſtis ꝓ filio r eꝰ. 4.q.z. §. Itẽ i criali. vt tñ dic glo. ibidẽ põt teſtari p etate vl cognitiõe filij. põt etiã teſtari p eo in cã religiõis. xo. q.z. Pñs Itez qz fui metu dño rũ ſuppmũt vitatez. iõ p exceptionez. põt repelli. eẽ de ver. ſig. Foꝛus. tñ vt dr. 4.q.3. §. Itez i criminali Serui rñſo tũc credendũ eſt cũ alia ꝓbatio ad erudiendũ vitatez nõ eſt. dr etiã. i. e. Serui. q̃ fui nz p dño. nz aduerſus dñz. ſz p fcõ ſuo iterrogari põt vt qñ p eos dr aliqd ꝓmodatũ. vel depoſitũ. vt dicit glo. ibidẽ. Itẽ qz ꝓbabile ẽ q̃ nimia pauꝑtate laboz̃ates facilr pp reuelatõnẽ ſue coꝛpalis iopie a vitate decliarent ꝑ eos excipi põt. 4.q.z. Itẽ teſtiũ qđ nõ eſt itelligenm de illis paupibus q volũtarie pp deũ ſtatũ pauꝑatis aſſumpſerũt. qz iſti de illicita acceptione munez minime ſunt ſuſpecti. cũ pp deũ oia relinquerũt q̃ habebãt r hĩe poterãt. qz ẽt nimia mutabilitas ꝓhibet firmã adherentiã cum vitate. iõ ꝑ feminas põt excipi vt nõ ſint teſtes in criali cã. qz variũ r mutabile ſepe inducit femina. eẽ de ver. ſig. Foꝛus. tñ vt dr. i5. q.3. §. Ex eo. i glo.

Mulier ſm leges ſi nō ſit ꝓdennata de adulterio
pōt teſtari i oi cā. niſi in vltimis volūtatib⁹. ſz ſm
canones in nullo crimie pōt teſtari niſi in exceptis
ſz in ciuilibus cāis pōt teſtari. Silr admittit in te-
ſtimoniū cū ciuiliter agit de crimie. eēt ꝫ clericos
de adulterio infamatos cū in modum ingſitionis
ſeu exceptiōis agit. eꝝ de teſti. Qñ. in ter. ꝛ expreſ-
ſius in glo. ꝛ c. Tā lr̄is. Merito ēt ꝫ illos pōt exci-
pi q ſilem cām hñt cū aduerſario. eꝝ de exceptioni
bus. Cū eccl̄ia. tales. n. ſuſpecti eēnt. q̄ teſtificando
ꝓ cā illi⁹ ſuā cām magis redderēt apparentez.
Viles ēt pſone ꝫ clicos i criali cā ad teſtificandū re
cipi nō debēt. z. q. p⁹. §. Quod aūt. dr̄ niſi i exceptis
crib⁹ ſi de illis clici fuerint infamati. Et nota q̄ ali
quādo aliqs admittit ad accuſandū q nō admitte-
retur ad teſtificandū. q̄ q̄qz in aliquo caſu pōt ac-
cuſare ille cuius actor repellit. eꝝ de his q mr̄imoniū
accuſare pñt. c⁹. vlt. in tex. ꝛ in glo. Sz talis ad te
ſtificandū nō admitteret. eꝝ ꝺ teſti. Licet ex quadā
Lui⁹ rō eſt. q̄ vt dr̄ eꝝ de his q mr̄imoniū accuſar̄
pñt. c⁹. vlt. in glo. Per dictuz accuſatoris nulla fit
ꝓdēnatio niſi aſſint legitimi teſtes. ſz ad dictū teſti
um qs ꝓdēnatur. Itē nota q̄ aliq̄ pōt aliqs denū
ciare. ꝛ nō pōt accuſare. eꝝ de deſponſatiōe ipube.
Ad diſſoluendū. ꝛ de iure iurādo quēadmoduz. §.
vlt. Teſtē aūt producti⁹ ꝛ ad teſtificandū admiſſuz
dz iudex interrogare de. io. ſ. de cauſis. pſonis. lo-
co. tpe. de anditu. viſu. ſcia. ꝛ certitudie. credulita
te ꝛ fama. eꝝ de teſti. Cū cām in tex. ꝛ in glo. ꝛ de-
bent ꝓcordare teſtes in his q̄ in b̄ verſiculo ꝓtinet
Res pſona locus. gradus. ſint pſona tps. Nō aūt
debeāt ꝓcordare in re ꝛ pſona ꝓbat p b̄ q̄ ſi nō con
cordarēt eēnt teſtes ſinglares. ꝛ tales ſm iura non
ꝓbant. eꝝ de elec. Cum dilectus. ꝛ de ꝓbationib⁹.
Licet. Nō ēt in loco. ꝓbat̄ per illud qō dr̄ Danieł.
iz⁹. de illis ſenib⁹ quoꝝ vnus dixit vidiſſe iuuenē
cū Suſanna ſub cynno. ꝛ alius ſub pino. Nō etiaz
in gradu cū teſtificant̄ de parentela ꝓbatur ꝓ illud
qō dr̄. 35ª. q. 6. De parētela. ꝛ⁹. Nō etiā i tpe. ꝓbat̄
ꝓ illud qō dr̄. z. q. 9. Nihilominus.

c **Irca** litterā. Alterū iſtart clauiū. i. ſciaz
diſcernē di nō hñt oēs ſacerdotes
Hic nō eſt tenēda magr̄i opio. vt dcm̄ eſt i
qōnibus. Moyſen ꝛ Aaron ſacerdotes. Moyſes
ſacerdos dr̄ nō offō ordinis. ſz ptāte ſibi cōmiſſa a
deo qua Aaron ꝓfecrauit. cū eēt pōtifex ām illi⁹ ꝓ-
phetauit. cuius. n. intentio Cayphe mala fuerit tñ
locutio vera fuit. ꝛ a ſpū ſcō mouēte linguā nō intē
tionē perverſaz. Judicās aliū q̄ eſt in iudicādus cō
dēnat ſeipm. Si b̄ referat̄ ad iudiciū quo ſacerdoſ
iudicat penitentē in foro pnie. ¶ Planū eſt. Sacer-
dos. n. criminoſus ſacr̄m pnie miniſtrando grauit̄
peccat. Si aūt referatur verbū ad iudiciū exteri⁹
nō ſic eſt dō vlr. q̄ iuder hñs crimē occultū in dā
do iuſtā ſnīaz ꝫ aliquē nō ꝓdēnta ſeipm. nō tñ mor
reſtituit in ptātem pſtinā. ſ. q̄ctū ad officij executio
nē. ꝛ ēt q̄ p pniaz non ſtatiz remouentur de lege cōſ
ſequele peccati.

Di. rr.

s **Licendū** eſt etiā. ꝛc. Supius de-
terminauit magr̄ ōpe-
nitētia ſm eſſe ſuū. ꝛ de ptāte miniſtro
rū pniam iniūgentiū. Hic determiat

Nō ſingulariter illaz diſtinctionem ſuper expoſi-
tione litteze: q̄m dat magnaz limitationē
ad nō. per Abb. Imolā. et alios. Jn Rubrica
de bit. ſz honeſt. cleri. ſt ad nō. iij. q. vij.

de effectu remiſſionis ex pte ſuſcipientiū. ꝛ diuidi
tur in. z. ℙ° agit de mō remiſſionis mortaliū. 2°
venialiū di. ſequēti. 3° de reditu dimiſſoꝝ di. 22ª.
ℙª in. 2. ℙ° agit de remiſſione pccōꝝ. ꝛ de ef-
fectu remiſſionis mortaliū quo ad deū. 2° quo ad
eccl̄iā ibi. Solet etiā queri. ℙª in. 3. ℙ° agit ꝺ
remiſſione pccōꝝ quo ad illos qui in fine incipiunt
penitere. 2°. quo ad illos q̄ añ finē incipiūt. ſz non
pficiūt ibi. Si vero queritur. 3° quo ad illos q̄ in
iuncta ſed nō ꝓdignā pniam pficiūt ibi. Si vero q̄
ritur de illo. Illa ps q̄ ibi incipit. Solet ēt queri.
diuidit in. 4. ℙ° agit de effectu remiſſiōis pccō
rū quo ad ſatiſfactionis ipoſitionē. 2° quo ad ab-
ſolutionē ibi. Sciendū eſt. 3°. quo ad abſoluentis
ptātez ibi. Nō tñ dz. 4° quo ad abſolutiōis ſuſcep
tionē ibi. Si aūt queritur.

c **Irca hanc** di. querēdū ē p̄ncipaliter
de. ſ. ℙ° de pnia illoruz
q̄ in articulo mortis icipiūt penitere. 2° ꝺ
pena purgatorij. 3°. de valore idulgentiaꝝ q̄ſtio-
tate. 4° de his quib⁹ valet. 5° de his q̄ pñt eas
dare. Circa p̄mū querūt. 3ª. ℙ° vtrū aliqs i ar-
ticulo mortis p° penitens poſſit digne penitere.
2° vtrū tali debeat ſacerdos aliquā ſatiſfactionē
imponere. 3° vtrū alius poſſit pro alio ſatiſfacer̄.

p **Rimo oñdo** q̄ aliquis in articulo
mortis p̄mo penitēs
nō pōt digne penitere. Aug. in li°. de lapſu
mūdi ſermone. 14. verſus finē. ꝛ ē de pe. di. 7ª. §.
q̄ꝫ. Et recitat magr̄ in lr̄a huiꝰ di. c. p°. Si vis
agere pniam q̄ñ iam peccare nō potes. pccā te di-
miſerūt. nō tu illa. Sed nemo pōt digne penitere
niſi dimittat pccā. Itē de pñijs di. 7ª. §. Hoc aūt.
ꝛ recitat magr̄ in lr̄a huius di. c. j. Nullus expectet
q̄ñ peccare nō pōt. arbitrij. n. querit deus libertatē
vt delere poſſit cōmiſſa. nō neceſſitatē. Cū ꝫ ibi lo
quat̄ de illis qui in articulo mortis penitent. vī q̄
coꝝ pnia non ſit libera. ſz neceſſaria. ꝛ q̄ homo per
eam non ꝓſequat̄ pccōꝝ remiſſionē. Cōtra. Sacri
ficiū veſpertinū in lege erat acceptabilius. vt pz
leuit. 6°. ꝛ recitat magr̄ in lr̄a huiꝰ di. c. j. ſed pnia
ſerotia ſignificata eſt p ſacrificiū veſpertinū. ſz gl.
ſup illud pſal. Eleuatio manuū meaꝝ ſacrificium
veſpertinū. ꝫ pnia i fine vite dignior ē q̄ꝫ alia pnia
Ad iſtā qōnez fuer̄t vel ſunt quidā heretici dicē-
tes hoīem non poſſe digne penitere poſtq̄ eſt in le
cto mortis. ſi añ pniam nō incepit. ſz hec opinio eſt
pniciosa hereſis cōtra ſacrā ſcripturaz. latro. n. cui
dixit x̄ps. Hodie mecū eris in paradiſo. vt habet
Luce. 23°. erat in cruce ſicut in lecto mortis q̄ñ pe-
nituit. ꝛ ēt eſt hereſis illa ꝫ rōnē. q̄ q̄diu hō ē i hac
vita vſum retinēs li. ar. ſicut pōt ſe a deo auertere
ex defectibilitate ꝓpria. ita pōt ſe ad deū cōuertere
digne cū auxilio diuine gr̄e. Dicendō ꝫ ad qōnē q̄
homo in articulo mortis q̄ꝫ diu vſuz retinet li. ar.
pōt penitere digne. tūc. n. eſt pnia digna cū penitēs
efficaciter dolet de ꝓteritis. ꝛ ꝓponit cauere a mō
talibus futuris. ꝛ ꝓfiteri vere. ꝛ ſatiſfacere pro poſ
ſe. ꝛ q̄ ad hec oia p̄ncipaliter moueat̄ per amorez
bonitatis diuine. Hos aūt oēs motus mentis pōt
habere ille qui in hora mortis incipit penitere. q̄ꝫ
uis ſit difficile. ꝛ q̄ñ hoc accidit eſt ſp̄ale b̄ñficiū di
uine miſericordie. ꝛ ſic procedūt ar⁸ ad partē p̄mā
concludūt. n. bene q̄ eſt periculū in expectando. ꝛ

difficultas habendi veram pniaz illi qui vsqz tūc noluit penitere. Ad ar^m ad ptem haz dō q̄ q̄zuis ptingere possit qñqz. q̄ pnia tarde icepta melior sit aliqua alia pnia festina. tñ simplr melius est penitere cito q̄z tarde. tñ qr est securius. tum qr talis penitētia ceteris paribus plus habet de rōne voluntarij. Cū per sacrificiū vespertinū nō significabaf pnia tarde incepta. sed cito incepta. vsqz tamē in fine perseverans.

s Ecundo queritur vtrum penitenti in articlo mortis debeat sacerdos aliquā satisfactionē iponere. Rñdeo q̄ nō. qr nō est in statu in quo possit facere penitentiā exteriorē. sz interiorē tñ. dz tñ sibi penam pcō debitā manifestare dicendo. Si esses sanus tantā pniam deberes facere. ⁊ dz ista intimatio fieri p modū cuiusdā ꝓsolatiōs reducēdo sibi ad memoriā magnitudinē diuine miserior die remittentis pcā per solā penitentiā interiorē. q̄zuis hō nō possit exteriorē facere. talis .n. pene manifestatio excludit desperationē. ⁊ pmouet pniam interiorē. Hūic ꝓcordat qđ dī. 26. q. 7. c. j. ⁊ recitat magr in lra huius di. c. 4°. Ab infirmis in piculo mortis positis pura est ingrenda ꝓfessio pcōr. non tñ ipo nenda est illis q̄zritas pnie. sed innotescēda.

t Ertio quer itur vtrū alicui posset satisfacere pro alio. Et vī q̄ ñ 2°. Cor. 5°. Dēs vos manifestari oz añ tribunal xpi vt recipiat vnusqsqz prop̄a corporis put gessit sive bonū sive malū. Itē psal. Ad deū. tu reddes vnicuiqz iuxta opa sua. Itē p̄ncipaliter ps satisfactiōis ē in ꝓtritione. sz nullus pōt p alio ꝓteri. qr tunc peccator adultus saluari posset sine prop̄a cōtritione. g̃ nullus pōt pro alio satisfacere. Item nullus pōt alteri mereri p̄miū vite eterne. g̃ a fili nec remissionē debite pene. Itē si aliq̄ obligat se ad satisfaciendū p alio. non pp hō statim evolat aliq̄ ⁊ tñ vī q̄ evolaret si satisfactio alterius pro ipo sufficeret. Contra Gal. 6. Alter alterius onera portate. ⁊ sic adiplebitis legē xpi. Itē. 26. q. 7. c. p°. dī q̄ si infirmus migraverit oratonibus amicor ⁊ elēz largitionibus pondus pnie subleuādū est. Itē xps satisfecit p pccis nr̄is. cū g̃ nos simus corpis mystici xpi mēbra. vī q̄ possumus ⁊ debem^q nō tñ satisfacere pro nobis. sz ēt p alijs. Rñdeo satisfactio ē pp duo. s. ad faciendū emendā p pccō. ⁊ vt sit medicamentū ꝫ sequelas pcci. q̃ duo includūtur in descriptione satisfactiōis supius posita que est pccōr causas excidere. ⁊ eis aditū nō indulgere. Quātuz ad effectū fm. vnus nō pōt satisfacere p alio. quia caro vnius nō domaf p ieiuniū alteri^q. nec p elām ⁊ oratonez vnius. alter ad bōa filia assuescit. nisi per accidēs in q̄ntū aliqs p bona opa q̃ facit p alio pōt sibi mereri de congruo augmentū gre qua facili^q assuescit ad bonū faciendū. ⁊ malū vitādū. sz hec subuentio nō est p modū satisfactiōis. sz meriti. Quantū aūt ad p̄mū effectū. vnus pōt p alio satisfacere vtroqz exīte in charitate. ⁊ debitore p se satisfacer̄ non potēte in hac vita. ⁊ obseruata debita pporti one pene. Opus. n. factū a nō exīte in charitate nō est satisfactoriū p aliquo. ēt q̄zdiu nō est in charitate opus factū ab illo nō ē satisfactoriū. qr solis amicis dei bona facta er charitate cōicari pōt q̄zuz est ex debito. q etiā satisfacere pōt p seip̄m in hac vita ⁊ nō vult vere penitēs nō ē. ⁊ iō opus qđ aliqs faē p isto nō sacisfacit p pena isti^q q̄zuis ip̄m possit iuuare p modū meriti de cōgruo. ⁊ qr ceteris pibus magis satisfactoriū ē pro penitēte opus factum ab ipomet q̄z ab alio. sicut efficacius ceteris pib^q meretur hō sibi q̄z alij. iō proportionalr dz eē maior pena in satisfaciēte p alio q̄z illa q̃ sufficeret alij. si satisfaceret p seipō. charitas tñ satisfacientis p alio in tñ posset excedere charitatē illi^q p quo satisfacit. q̄ non oporteret ip̄m ad satisfaciendū pro alio soluere penā maiorē q̄z alius soluisset si satisfecisset p seipō. qr tanto magis opus est satisfactoriū ceteris pib^q q̄zto ex maiori charitate procedit. Ad p^m ⁊ 2^m i opp^m dō q̄ ppa opa hoīs dicunt duplr. aut vere. s. illa q̃ ipemet facit. aut interptatiue. s. illa q̃ facit aliq̄ p alio. Vel pōt dici q̄ hō intelligendū est de opibus ordinatis ad p̄miū substantiale. qđ vnus nō pōt alij mereri etiā de opibus qbus hō meref dare nationē eternā quā vnus alij mereri nō pōt. Ad 3^m dō q̄ hic loquimur de satisfactiōe fm q̄ distinguit ꝫ ꝓtritionē q̃ ꝓtritio est necessaria ad remissionē offense. Ad. 4^m dō q̄ nō ē sile qr p̄miū vite et ne mensuraf fm q̄zitatē charitatis. ⁊ actuū volūtatis interiorū elicitor ex charitate. q̃ nullus purus hō alij potuit vnq̄z de ꝓdigno mereri pp excellentiaz amicitie diuine. sz solutio pene nō est res tanti ptij. ⁊ iō ꝓcessuz ē vt vnus p alio soluere nō potēti possit soluere. ex^m. Si hō est alicui^q inimicus. ⁊ dz eidē. 100. grossos. talis pōt illud debitū p eo solueē qui ip̄m non posset amicū eius facere vel amicitiā augere. Vel pōt dici ad ar^m ⁊ clari^q. q̄ si homo nō pōt mereri p se p̄miū vite eterne. meruit xp̄i sibi subuenit mediāte sacri baptismi susceptiōe. vt pz in pueris. Si pōt mereri. qđ pōt ois hūs vsum li. ar. cū adiutorio dei. tūc. n. nō est rōnabile q̄ alius possit sibi mereri ipo nolēte. sicut nec alius satisfacere pōt pro alio potēte vel satisfacer̄ nolēte. Ad 5^m. dō q̄ si vnus obligat se ad satisfaciēdū p alio non statiz est pp hoc debita pena soluta. ⁊ iō alī^q nō evolabit quousqz pena soluta fuerit. Si aūt queraf vtrū iste satisfaciendo p alio ēt satisfaciat p seipō vī aliqbus q̄ nō. qr tūc tanta pena q̃ necessaria eēt p vno sufficeret pro duobus. ⁊ pari rōne p tribus vel quattuor. ⁊ sic deiceps qđ esset ꝫ iustitiā. tñ iste satisfaciendo p alio meref sibi augmentū substantialis p̄mij. qđ multo plus valet q̄z remissio pene. Et si dicas q̄ hō non posset mereri p alio gn p̄ncipalius mereat p se quomō pōt satisfacere pro alio gn ēt satisfaciat p se. Rñdeo q̄ p̄miū substātiale ē bonū cōe q̄ per cōicationē nō minuif. sed remissio pene bonū pp̄riū est. bonū aūt pp̄riū plurib^q cōicatū minus cuilibz efficitur. Mihi aūt vī q̄ q̄zuis ille qui satisfacit p alio illud opus nō sit ex debito satisfactoriū p seipō. est tñ sz aliqd p seipō satisfactoriū per diuinā misericordiā. vel fm alios q̄zuis nō sit satisfactoriū pro seipō per modum solutionis p quē modū ē satisfactoriū p alio. ē tñ satisfactoriuz pro seipō per modū meriti de congruo.

Articulus secūdus

c Onsequēter queritur de. 2°. p̄ncipali. Et circa h̄ querūf. 3°. Ip° vtrū pena purgatorij sit grauior qualibz tpali pena. 2° vtr

satisfactoria. 3° vtrū p misteriū demonū infligat.

p Rimo oñdo q pena purgatorij ñ sit grauior qualibet temporali pena. fm ꝓbi. 2°. de aia. Actus actiuor sunt in patiente 7 dispositio. sz ꝓiunctū ex aia 7 corpore est magis dispositū ad patiendum ꝙz aia seperata. g̃ magis affligitur homo a nociuo in hoc mundo ꝙz aia in purgatorio. Item ignis conflagrationis qui precedet iudiciū purgabit quos inueniet purgandos. sz eius duratio longe erit minor ꝙz duratio ignis purgatorij. g̃ virtus sua i affligendo erit maior. aut aliqui sine sufficienti punitō ne transirent. Itē aie in purgatorio cū cognoscāt se 7 habitus qui sunt in se. in se vident habitū charitatis. 7 se vidēt in statu in quo illū perdere ñ pñt g̃ se uident a diuina amicitia seperari non posse. 7 ex cōsequenti certe sunt q habebūt vitā eternā. sz cū tali certitudine nō v̄ posse eē tanta pena sic pōt eē cum talis certitudinis carentia. g̃ in hac vita in qua hoies nō sunt certi de hūda vita eterna pōt eē maior pena ꝙz purgatoria. Contra magr̄ in lr̄a b⁹ di. c. p°. 7 est de pe. di. 7ª. §. Hoc aūt. dicit de igne purgatorio. q 7 si eternus nō sit miro tū mō grauis ē. excellit. n. omnez penā ꝙz vnꝙz passus est aliquis in hac vita. nūꝙz in carne tanta inuenta est pena lz mirabilia martyres passi sint tormēta. Itē Algazel. 5. li. phisi. c. 4°. dicit de purgatoria pena. q est cruciatus in effabilis. sed omnis pena huius vite ē effabilis. ergo grauior est pena. purgatorij qualibet alia temporali pena Rñdeo q pena causatur duplr̄. s. ex absentia boni amati. 7 pñtia mali oditi 7 vtroꝙz mō pena purgatorij maior est qualibz pena tēporali. aie. n. in purgatorio quia motus caruz nō retardatur mole corpis vehemētissime desiderāt eū deo pfecta fruitione ꝓiūgi. 7 iō ex hui⁹ fruitōnis cōiūctionis absentiā vehemētissime affligunt. marie cū tps videāt aduenisse quo cū deo pfecte eēnt ꝓiūcte. si dū erant in corporibus penā suis pccis debitā pfoluissent. qr̄ et pena nō tñ est lesio. sz lesionis apprehensio. vel ex tali apprehēsiōe cāta. iō tanto ceteris pibus pena ē maior. ꝙsto⁹ apprehēsio lesiōis est fortior. aie aūt in purgatorio fortiōris sunt apphensiōis ꝙz dū erāt in corporib⁹. Uñ sicut dicit Algazel. 5. li. phi. c. 4°. In b̄ mūdo aia nō sentit cruciatū suum. qñ pp occupationē sui circa corpus est. Sicut q occupatus in bello vel in periculo nō pcipit laborē suū. 7 iō si inferēs lesionē essz equale inferētib⁹ lesionē in b̄ mūdo adhuc pena sē sus in purgatorio lōge eēt maior ꝙlibz pena in hoc mūdo. cū g̃ ignis affligēs aias i purgatorio magis sit actiuus igne nr̄o. qui tū inter alia elemēta maxime est afflictiuus. nulli dubiū pōt esse qn pena purgatorij sit longe grauior ꝙz aliqua pena in b̄ mūdo. Hic aūt supponim⁹ aiam posse pati corporali igne qō 7 p quē modū iferi⁹ declarabit deo dāte. cū de pena dānator̄ aget. Ad p^m in opp^m dō q sola lesio non sufficit ad penā sensus. sz requiritur lesiōis apphensio q̃ maior est in aia seperata ꝙz corruptibili corpori cōiuncta. 7 p̄terea ꝙsuis ꝓiunctum sit magis dispositū ad patiendū passione abijciēte a substantia. nō tū er b̄ sequit q sit magis dispositus ad paciendū simplr̄. 7 p̄terea vt dictū est inferēs passionē aiabus in purgatorio magis actiuū est ꝙz qō cūꝙz inferens purgationē in b̄ mūdo. Ar^m 2^m. v̄ bñ ꝓcludere. breuitas. n. punitiōis illor̄ q per illuz ignē purgabūt recōpensabit per intēsionē acerbitatis. Ad 3^m dō q ꝙsuis aie in purgatorio certe sint de habenda vita eterna q̃ certitudine ꝓsolant tū ex forti apphensione dāni ex dilatione vehemētissime affliguntur.

s Ecundo queritur vtr̄ pēa purgatorij sit satisfactoria. Et v̄ q nō. Nulla pena est satisfactoria nisi volūtarie assumpta. vl̄ tollerata. sz pena quā sustinēt aie in purgatorio nō est ab eis volūtarie assumpta neꝙ tollerata. qr̄ ab illa desiderāt liberari. g̃ nō est pro eis satisfactoria. Itē satisfacere est mereri remissionē pene. sz aie i purgatorio sunt extra statū merendi. g̃ sunt extra statuz satisfaciendi. Contra pena debita nō remittit sine aliqua satisfactione. sz si nullus satisfaceret pro illis q sunt in purgatorio in hac vita. tū p illā penā ad vltimū liberarent ab obligatione pene pecō debite. g̃ illa pena est satisfactoria. Itē ois pena patient ab exñte in charitate tollerata est satisfactoria. sed aie in purgatorio sunt in charitate. 7 patient illā sustinēt penā. g̃ est p eis satisfactoria. Rñdeo q debitor a suo debito pōt duplr̄ liberari. Uno mō cuz soluit debitū. Alio mō cū creditor accipit illud qō sibi debitū est debitore irreqsito. Ad silitudinem mōi p̄mi liberat homo a pena pecō debita illā eroluendo per penā volūtarie assumptā. 7 h̄ est satisfacere plene 7 ꝓpe. Ad silitudinē mōi secūdi liberantur aie decedentes cū gr̄a ab obligatione pene peccatis debite p penā quā in purgatorio sustinēt patientur. talis tū pena nō ita ꝓprie dici pōt satisfactoria. sicut illa que volūtarie est assumpta. 7 iō parū de pena quā homo volūtarie assumit in h̄ mundo liberat eū a magna portione illius pene q̃ ē i purgatorio. Ad p^m dō q est volūtarie tollerata. quia sciūt eaz esse iustā. 7 qr̄ plus volūt illā penā sustinere ꝙz ꝓpetuo dei visione carere. ad quā sciūt se nō posse ptingere manentre in eis obligatiōe ad penā

Ad 2^m. dō q aie in purgatorio ꝙsuis sunt extra statū merendi augmētuz gr̄e. nō tū sunt extra statum merendi liberationē ab obligatiōe pene. accipiendo mereri ꝓ patient sustinere penā p quā liberant ab obligatione p̄dicta. Ad ar^m ad ptez ꝓam dō q bñ ꝓcludūt q illa pena inꝙstū est ab eis patient tollerata aliquo mō rōnez satisfactiōis hz inꝙstū per eam liberātur ab obligatione pene debite pro peccatis. 7 hoc est verum.

t Ertio queritur vtruz pena purgatorij per misteriū demonū infligatur Et v̄ q sic. ꝓuenientius est bonus hoies affligi p malos angelos ꝙz bonos per bonos. sz bonus angelus fecit emarcescere neruū femoris Jacob. vt h̄ Gen. 32°. g̃ videtur q mali angeli affligāt aias in purgatorio. Itē mali āgeli affligūt bonos hoies in hac vita. vt pz Job. 2°. g̃ a fortiori affligūt animas in purgatorio. Itē magr̄ di. 47ª. c. vlti. dicit q habebūt tortores in pena quos habuerunt incentores in culpa. Contra. nō decet illū qui de aliquo iuste triumphauit postea pūiri per ipm. sed aie que sunt in purgatorio iustitie adherendo diabolum vicerūt. g̃ non esset ꝓueniens q punirētur ministerio eorum. Item illam penam demones sciunt indubitanter esse ad vtilitatē eorum qui pu-

niuntur. sed demones non querunt vtilitatē ani-
marū. sz oānū g videt q anime in purgatorio non
puniūtur ministerio demonū. Rñdeo q q̄uis bo
ni angeli ⁊ mali assistant morientib⁹ boni ad adiu
uandū. mali ad nocendū si p̄t. ⁊ ad videndū si ali
quid habent in eis. Unū ⁊ legitur i vita beati Mar
tini. demonē dū moriebat astitisse. ⁊ q̄uis p bonos
deducātur ad locū penalē forte ꝓcomitātibus ma
lis libent aspiciētibus penas eoꝝ q̄uis nihil vide
ant in eis se posse hre. tū in loco penali non puniūt
ministerio demonū. vt bene oñdunt rōnes ad par
tem fam adducte. nec ministerio bonorū āgelorū.
sed sola diuina iustitia ignem purgatorij sicut in-
strumentū applicante ad punitionē ea rū. Ad p^m
in opp^m dō q magis est ꝓueniens bonos hoies in
hac vita affligi a bonis angelis. qñq; ad cautelam
contra aliqd futurū malū. sicut angelus fecit emar
cescere neruū femoris Jacob ad p̄cauendū moti
bus ꝓcupiscentie q̄s in alia vita bonos affligi a ma
lis quos vicerūt. Ad ^m dō q nō est sile. qr in hac
vita durant pugna inter malū angelū ⁊ bonū ho-
minē. ⁊ exercitant boni hoies per angelos malos
Ad z^m dō q illud verbū magri intelligendū ē de
dānatis ⁊ p̄ro tempore ante iudicium.

Articulus tertius

C Onsequēter queritur de z°. p̄nci
pari. ⁊ circa h̄ que-
runt. z^a. P° vtrū indulgētie q̄s dat
ecclia aliqd valeant. ^ vtrū tantū
valeant q̄stū sonant. z°. vtrū valeant aliquibus
post hanc vitam.

P Rimo oñdo q indulgētie p̄dicte
nihil valeant. quia i-
utilis est simoniaca donatio. sz in istis idul
gentijs dantur spūalia p tpalib⁹. vt p ecclijs ⁊ ho
spitalibus ꝓstruendis. dare aūt spūale p tempora
li symoniachū est. g tales indulgentie inutiles sūt.

Item iuferior nō pōt absoluere a pena impōsita
a superiori. sz deus cū per cōtritionē penitentis re
mittit ei culpam. ⁊ obligationez pene eterne. obli
gat ipm ad aliquā tpalez penā. g illa per ingulgen-
tias datas a p̄latis ecclie non pōt remitti. Cōtra
ecclia errare non pōt. Ut Luce. xx°. dicit dñs P̄e-
tro. Ego rogaui p te vt non deficiat fides tua. Cū
g tota ecclia affirmet tales indulgentias valere ꝓ
cedendū est q valent. Ad istā qōnē direrūt qdaz
istas indulgentias velere in foro ecclie remittēdo
penas taratas a iure vel a iudice. non tū aliqd re-
mittendo de pena a deo tarata. Sed contra fm
illam opinionē. indulgentie simplr magis nocerēt
q̄s valerent. qr absoluendo a penis satisfactorijs:
ad penas purgatorij q̄ sunt grauiores transmitte-
rent. iō simplr dō est q indulgentie si dantur ab il-
lo q pōt eas dare. ⁊ ex rōnabili cā. s. p vtilitate ec-
clie valēt dispositis facientibus illud qō ꝓtinetur
in forma indulgentie. p eas. n. remittitur aliq̄ por-
tio pene a deo tarate. hoc aūt facere pōt ecclia. qa
h̄ facit ex diuina auctoritate. thesauꝝ eni meritoꝝ
s. xp̄i ⁊ martyrū ⁊ pfessorū ⁊ virginū recōmendauit
ecclie dispensandū cū ecclie in p̄latis tradidit cla-
ues regni celoꝝ. meritū. n. passiōis xp̄i sufficiēs fu
it p solutione oiuz penarū nr̄is peccatis debitarū

voluit tū ad bonū nr̄m nos adultos p aliqua obse
quia penalia fieri pticipes illius meriti. Ad p^m i
opp^m dō q nō dant spūalia p tpalibus nisi p accēs
cū. n. dantur indulgētie p ecclijs vel hospitalibus
cōstruendis nō dantur vt in illis tpalibus sistatur
sed pp vtilitatez spūalez cōsequentē. Unde nō dā-
tur p tpalibus nisi in q̄ntū ordinantur ad spūalia.

Ad ^m dō q inferior bene pōt absoluere a pena i
posita a superiori auctoritate ip̄i⁹. Uel pōt dici q
p̄latus dans indulgentias a penis a deo taratis n
absoluit. sz de thesauro ecclie illas soluit. Sacer-
dos aūt in foro pnie p virtutez sacr̄i potestate clau
um a deo sibi data partē pnie a dō tarate remittit.

s Ecundo queritur nr̄m in dulgen
tie tantum valeant quātuz
sonant. Et videtur q nō. quia tunc tūc va-
lerent danti vnū denarium q̄stū danti. 100. libras
⁊ venienti visitare locū fm deppe sicut de longe.
cū in idulgētijs ꝓtineat qcūq; dederit eliaz suaz p
tali facto. vel visitauerit talē locū scm̄ habebit tm̄
de indulgentia. Jtē cū danti eliam p tali fcō ꝓce-
ditur. z^a pars remissiōis pene sue. tūc dando vnū
denariū. ⁊ alia vice aliū. ⁊ z° vice aliū liberaretur
a tota pena pcis suis debita. qđ vr absurdū. Cō
tra Job. iz° Nūqd deus indiget nr̄o mendacio. q.
d. nō g p quacūq; vtilitate nō dz homo mentiri. g
d. nō g p quacūq; vtilitate nō dz homo mentiri. g
re. Ad istā qōnē dicūt qdā q tm̄ valēt q̄stū sonāt
Ita q q̄uz duoꝝ equalr diuitū. quoꝝ vn⁹ dat vnū
denariū. alius decē. ille qui minus dat obtinet re-
missionē pene vni⁹ āni. sicut ille qui plus dat. nec
pp h̄ sequitur q tm̄ remittatur vni de pena a deo
tarata q̄stū alij. qr pena vni⁹ āni in hac vita n̄ tm̄
valet illi qui eam facit ex minori charitatis feruo
re. ⁊ remissaz sicut illi qui eā facit ex maiori ⁊ aspaz
Cū aūt dr in forma indulgentie quēlibz dantē eli
suā p̄ro tali facto remissionē hic pene vnius anni.
sicut intelligendū est q habeat remissionē tāte pe-
ne a deo tarate. q̄sta remitteret ei p pnia vni⁹ āni
quā faceret i hac vita. Cum g illi qui plus dat ⁊ ex
maiori feruore rūdeat ann⁹ efficacioris pnie q̄s illi
qui minus plus sibi remittit de pena a deo tarata
q̄s alij. ⁊ tū cuilibet valet vnū annz pnie in hac vi-
ta. Ulijs vr dō ad qstionē q cuilibet danti eliā
suam datur remissio intēsiōis pene āni vnius. nō
tamen equalr. sed ille qui plus dat ceteris parib⁹
plus obtinet de intēsiōis remissione. ita q si ponā
tur duo in oibus pares obligati ad morādū p ānū
vnum in purgatorio. Si p̄ro indulgentia vni⁹ āni
vnus dat denariū vnū. ⁊ alius decem quilibet p
totum ānū illum in purgatorio minus pūietur. sz
ille qui dedit decem minus q̄s ille qui nō dedit ni-
si vnum. ita q erit alleniatio pene fm datorum p
portionē. Sed contra hoc est. quia tūc per indul
gentias non remitteretur pene quantitas extensi
ua. sed intensiua. ⁊ iō mihi videtur dō ad questio
nem q quantum ad remissionem extēsionis pene
pares sunt. ille qui minus dat. ⁊ ille q plus. si h̄ cō-
tinetur in forma indulgentie. Sed quantuz ad re-
missionem intēsiōis pene. ⁊ quātuz ad sui dispōsi-
tionem ad recipiendum augmentum gratie impa
res sunt quia de istis duobus plus cōsequitur ille
qui plus dat. nisi in casu in q° minus datū esset ma
ius per comparationem ad dantem q̄s maⁱ⁹ datū

p cõperationẽ ad dantez. sicut patet in pauperculã de qua dicit dñs. Mar. 12°. q plus miscerat in gazophilatuz ꝯ oẽs alij. ꝛ sm vias tactas patẽt solutiones ad argumenta.

t **Ertio que**ritur vtrũ indulgẽtie valeant aliqb⁹ post hãc vitã

Et vr q sic. qz oẽs aie sancte. aut sunt de ecclesia triumphãte. aut militãte. Sed aie exñtes in purgatorio scẽ sunt. nec sunt de ecclia triũphante. qz in illa nulla est pena. g̃ sunt de ecclia militãte. sz oibus hñtibus gram in ecclia militãte prosunt indulgentie. g̃ psunt illis qui sunt i purgatorio. Itẽ meritũ ecclie qõ p idulgentias dispẽsat maius ẽ ꝯ meritũ vni⁹ singularis psone. sz meritũ singularis psone suffragatur exñtibus in purgatorio. g̃ multo fortius illis valẽt indulgẽtie. Itẽ indulgẽtie prosunt illis q faciũt illud qõ in forma indulgẽtie ꝓtinetur. sz exñtes in purgatorio orãt p vtilitate ecclie. p qua dãtur indulgẽtie. g̃ psunt illis. Cõtra ꝛ pe. di. p°. Si cui. §. Illij. eꝯ. Dñs parius soluẽdi voluit eẽ ꝛ ligãdi. sz plati ecclie nõ pñt ligare illos qui sunt in purgatorio. g̃ nec pñt eos soluere q verum nõ eẽt si illis ꝑdessent indulgẽtie. Rñdeo q idulgẽtie nõ psunt illis qui nõ sunt de iurisdictiõe illi⁹ q eas ꝓcessit. eꝯ de. pe. ꝛ re. Nõ aũt nec illis q nõ faciũt illud p quo dãtur idulgẽtie ꝯuis hẽant volũtatẽ faciẽdi. ꝯuis. n. ꝯtũ ad pmiũ eẽtiale nõ potẽti opari volũtas reputeꝯ p fcõ. nõ oz h̃ eẽ vex ꝯtũ ad qõlibz pmiuz accñtale. Vñ nec p facto reputaꝯ ꝯtũ ad remissionẽ pene p indulgẽtias obtinende. Illi q sunt ĩ purgatorio nõ sub iurisdictiõe platorũ ecclie. qõ satis daꝯ intelligi cum dixit dñs ℙetro. Nõcũqz solueris sup terrã. addendo. n. Sup terrã vr referre collationẽ hui⁹ ptãtis tñ sup viuentes hac vita mortali. nõ posunt ẽt facere saltẽ de lege cõi illud qõ ꝓtineꝯ in forma idulgẽtie. qz ꝛ si orãtibus p aliquo pncipe. vel aliquo spãli negocio ecclie ꝓcedanꝯ indulgẽtie. tñ illi qui sunt in purgatorio h̃ nesciũt nisi ex spãli reuelatione. ꝛ si scirent ꝯuis orarẽt. nõ tñ esset eis penalis oz̃o sicut ẽ exñtibus in mortali vita. Vñ exñtib⁹ in purgatorio nõ psunt indulgẽtie directe. idirecte tñ eis psunt iꝯtũ exñtes in hac vita faciũt p eis illud qõ ꝓtinetur in forma indulgentie. marie si deꝯ indulgentia sub hac forma. Quicũqz fecerit hoc vel illud sibi p se. vel p ꝑe suo defũcto. vel alia psona in purgatorio exñt e dam⁹ tot dies indulgẽtie. sz sic scõm quosdã adhuc nõ psunt eis nisi p modũ suffragij. qz nõ per modũ auctoritatis quã platus hẽat sup eos. ꝛ ad h̃ ẽt vt sic valeant eis coopaꝯ forma indulgentie p̃dcã. qz alias vt vr̃ quibusdã hõ nõ posset fructũ sue indulgẽtie i aliũ transferre. qz eius nõ ẽ applicare ad aliquã intentionẽ ecclie. p quã cõicanꝯ merita ecclie. ex quib⁹ valẽt indulgẽtie. Ad p̃m dõ q illi q sunt in purgatorio cũ ecclia militãte aliquo modo cõicant in pena cũ triũphante in ipossibilitate peccandi cũ vtraqz in charitate. ꝛ iõ qz ꝓiũcti sunt cuz militãte ecclia p charitatẽ ꝛ marie auxilio indigẽt qz nõ sunt in statu in quo pñt penã assumere voluntariã. p quã citi⁹ admitterenꝯ ad visionẽ beatã. iõ ecclia põt eos iuuare cõicãdo eis merita viuoꝝ. ñ tñ p modũ auctoritatis per quã directe iuuãt illi q bus directe prosunt indulgentie. Ad ꝛm dõ q plus ꝓcludit nisi q idulgẽtie pñt ꝑdesse p modũ suffragij. ꝓcurrẽte ad h̃ volũtate indulgentias dantis cũ volũtate recipiẽtis. Ad ꝫm solutũ est ex dictis in qõne. Et ꝓterea ꝑter facere illud qõ in idulgẽtia ꝓtinet. regrit q faciẽs sit de iurisdictõe dantis indulgentiaz. Ad ar̃m ad ptẽ aliã dõ q nõ plus cõcludit. nisi q indulgẽtie nõ psunt eis directe. sz ex h̃ nõ seqtur qn eis pñt ꝑdesse p modũ suffragij. vt oñsuz ẽ. Alliq tñ dñt q sicut sunt medij inter ecclias triumphantẽ ꝛ militantẽ. q ita ꝑlati ecclie medio mõ se hñt ad eos. qz illos de militãte ecclia pñt ligare ꝛ soluere. illos de triũphante. nec ligare. nec soluere. illos de purgatorio nõ pñt ligare. pñt tamen eos soluere cõicando eis suffragia ꝛ indulgẽtias ꝓcedendo. si tñ vini p eis faciãt qõ in forma indulgentie continetur.

Rticulus quartus

c **Onsequẽter**querit de. 4°. pncipali. Et circa h̃ querũꝯ ꝫ. p° vtrũ valeãt exñtib⁹ in pccõ mortali. 2° vtrũ religiosis. 3° vtrum ꝓlatis qui eas ꝓcedũt.

p **Rimo oñdo** q valeãt exñtibus in pccõ mortali qz mai⁹ est alicui gram ipetrare ꝯ remissionẽ pene ꝓcedere. sz vir scus aliqñ meretur pccõri gram. g̃ multo forti⁹ platus põt sibi ptẽ pene remittere cõcedẽdo indulgentiã. Cõtra intẽtio pncipis sapiẽtis nõ est vt thesaurus sanus p suũ mistrũ dispẽset suis inimicis. cũ g̃ dispensatio fcã p mistros ecclie discordãs ab intẽtione dei fit inutilis. ꝛ magis debeat dici dissipatio ꝯ dispẽsatio nõ psunt indulgẽtie exñtibus in mortali pccõ. cũ tales dei sint inimici. Rñdeo q nõ põt fieri remissio pene manente culpa. ꝛ iõ cũ per indulgentias nõ remittaꝯ culpa exñtibus in mortali pccõ nõ remittiꝯ eis p indulgẽtias aliqd de pena. Si tñ aliqs exñs i mortali peccato facit illud qõ ꝓtineꝯ in forma indulgẽtie prudenꝯ facit. qz bona facta i pccõ mortali aliquo modo pccõrez disponũt de ꝓgruo ad pniaz. ꝛ illa mediãte ad susceptiõez remissiõis pccõꝝ p diuinã misericordiã. Ad ar̃m i opp̃m dõ q nõ valz. qz illa ipetratio gr̃e ẽ p meritũ ꝓgrui. sz fatisfactio de pena fit p meritũ ꝑdigni. Vñ exñti in charitate facienti qõ ꝓtineꝯ i forma idulgentie debeꝯ rẽissio pene. que in forma indulgentie est concessa.

s **Ecundo queritur** vtꝝ idulgẽtie valeant religiosis. Rñ° q sic. si faciũt illud p q° dãꝯ i dulgẽtie. ꝛ h̃ faceꝯ põt. qz ꝯuis ñ hẽant ꝑpuz nec p volũtate sua possint claustrũ exire ad visitandum alia loca scã. supior tñ põt eis daꝯ licẽtiã aliqd dãdi ꝛ loca sancta visitandi.

t **Ertio** q̃riꝯ vtꝝ idulgẽtie valeãt ꝑlatis q eas ꝓcedũt. Et vr q ñ. qz nll⁹ h̃ ptãtẽ absoluẽdi seipz. sz si dãtib⁹ idulgẽtiaꝯ ꝑdessent ille idulgẽtie ad rẽissionẽ pene dãteꝯ eaꝯ seipos posset a pẽa absolueꝯ. Cõtra si ñ ꝑdẽnt eis peiorisẽnt ꝓditiõis ꝯ alij. qõ icõueniẽs ẽ. Rñ° q ꝑlat⁹ sibi ipi ñ põt idulgẽtias daꝯ p°. ꝛ ꝑncipalr ꝛ directe sz idulgẽtia alijs data ipe ẽt sub eadẽ fo⁹ vti põt. ꝛ sic sibi. sic alijs ꝑdest ad aliqm⁹ ptis pene rẽissionẽ Ad ar̃m i opp̃m dõ q ꝯuis ꝑlat⁹ ñ possit seipz absoluꝯ directe. põt tñ idirecte mꝯtũ alij põt ꝓcedere ptãtem per quã ab illo potest absolui.

Articulus quintus.

c Onsequenter q̄rit de 5°. p̄ncipali. Et circa ß q̄runt. 5. gentias. 1° ꝑ° vtrū malus ep̄us possit dare indulvtrū aligs ñ ep̄s. 3° vtz̄ glibz p̄latus

p Rimo oñdo q̄ malus ep̄s nō p̄ōt dar̄ indulgētias. q̄ nullus sapiens dñs ꝓmittit inimico suo prātez dispēsandi suū thesaurū. sz malus ep̄s ē inimicus dei. cū ḡ deꝰ sit sapiētissimꝰ dñs malo ep̄o talē ptātez ñ ꝓmisit.

Itē maiꝰ ē idulgentiā dare q̄z recipere. sz malus ep̄s manēs malus nō p̄ōt idulgentiā recipe. ḡ nec dar̄. Cōtra maiꝰ ē absoluere in foro pnie seu ꝓscie cū p talē absolutionē nō tm̄ remittat aligd de pēa. sz ēt q̄ḡz remittit culpa. ſ. cū absoluēdus ē attritus nō ꝓtritꝰ q̄z idulgētias dare p q̄s nō r̄mittit nisi pena. sz malus ep̄s p̄ōt absoluere i foro pnie. ḡ multo fortiꝰ idulgētias dare. Rñ° q malus ep̄s p̄ōt idulgētias dare. q̄ nō facit idulgētias ō ꝓpo merito quo p̄uat p mortale pccm̄. sz de thesauro ecclie cuiꝰ pccm̄ sibi nō abstulit dispēsationē. Ad p̄m in opp̄m dō q maioꝛ ē va q̄m inimicꝰ p̄ōt thesauꝝ dispensare p̄ter dm̄i itētionē. malus aūt ep̄s p̄ter itentionē dei spūale thesauꝝ ecclie dispēsare nō p̄ōt. Ūm si nō ꝓcordat diuine itētiōi sua dispēsatio nulla ē. Ūm nec bonꝰ. nec malus idulgētias ꝓcedēr̄ p̄ōt nisi ex rōnabili cā. Ad ꝛm dō q q̄z̄uis idulgētiā dare maiꝰ sit q̄z recipe maioꝛitate auctoꝛitatis. eꝰ° tm̄ ē loq̄ndo de maioꝛitate vtilitatis. pccm̄ vo mortale facilꝰ ipedit vtilitatē q̄z auctoꝛitatem.

s Ecundo q̄rit vtz̄ aligs ñ ep̄s possit: idulgētias dar̄. Et vi q ñ. qꝛ p idulgētias tm̄ remittit de pena. vl pl q̄z̄tū ad absolutionē i foro pnie. sz nullꝰ nō sacerdos p̄ōt absoluer̄ i foro pnie. ḡ nec idulgētias dar̄. Cōtra electi ep̄os ꝛ confirmati p̄ōt dare idulgētias. q̄z̄uis adhuc nō sint sacerdotes. Rñ° sic supiꝰ dcm̄ ē. nō sacerdotibꝰ ꝓpeter̄ p̄ōt ptās iurisdictiōis. cuz ḡ dare idulgētias ꝓpetat alicui p ptātez iurisdictōnis aligs nō sacerdos p̄ōt ꝓcedere idulgētias. Ad ar̄m in opp̄m dō q oibꝰ pēsatis simplr̄ dignioꝛē absolu ō i foro pnie q̄z illa q̄ fit p ꝓcessionē idulgētie. qꝛ p illā nō tm̄ remittit ps pene. sz ēt culpa. si aī nō est remissa. ꝛ ille disposit ē q recipit absolutionē. Ūm hec ptās respicit ordinē ꝛ iurisdictionē i foro pnie remissio aūt culpe maioꝛ ē q̄z remissio pene. nec tm̄ ꝓcedendū ē q sēp plus remittat de pēa p idulgētias q̄z p absolutōez i foro pnie. qꝛ freq̄nt ē ecōtrario.

t Ertio queritur vtrū p̄lat̄ possit idulgentias dare. Et vi q sic. qꝛ q libz p̄lat̄ p̄ōt ꝓcedere pticipationē bonoꝝ ꝓgregatiōis sue. ḡ a fili p̄ōt eiꝰ merita p idulgētiam aliis cōicare. Cōtra solis epis pmittit a iure idulgētias dare. vl electis in ep̄os. Rñ° q illi soli possūt idulgētias dare qb̄ dispēsatio thesauri ecclie ꝓmissa ē. ꝛ sz mēsurā ꝓmissiōis sue. ꝛ qꝛ vicario xp̄i cōmissa ē plenitudo ptātis a xp̄o. eī de pe. ꝛ re. Cū ex eo. iō dare p̄ōt idulgētias p eccliaz totā militātē tātas q̄z̄tas sibi placuerit. dū tm̄ assit rōnabilis cā. Alij aūt tm̄ hūt de hac ptāte. q̄z̄tū eis a vicario xp̄i ꝓcessuz ē ipe aūt p ius cōe b̄ nō ꝓcessit nisi epis. vel electis i ep̄os ꝛ suis legatis. ꝛ iō nulli alij indulgentias p̄ōt dare nisi ex spāli ꝓmissione. nec p̄ōt legati

dar̄ idulgētias nisi i ꝑuicia sua. nec epi nisi i suo ep̄atu. archiepi tm̄ p̄ōt eas dare i epatib⁹ suffraganeorū suoꝝ. eī de pe. ꝛ re. Mō. isti tm̄ i dedicatione basilice. siue dedicet̄ ab vno ep̄o. siue a plib⁹. non debēt extēder̄ idulgētiā vltra ānū. neq̄ i āniuersario dedicatiōis vltra. 40. dies. eī de pe. ꝛ re. Luz ex eo. limitata. n. ē eis ptās a papa ne p imoderatas ꝓcessiones claues ecclie ꝓtēneret̄. ꝛ pēitētialis satisfactio eneruaret̄ eꝰ°. Ubi p̄us. Ad ar̄m i opp̄m dō q nō ē silr̄. qꝛ ꝓcessio pticipatiōis bonoꝝ fit per mutuā charitatē. sz donatio idulgētie p auctoꝛitatē Ūñ qlz p̄ōt alteri pticipationē suoꝝ bonoꝝ ꝓcedēr̄ sz nō idulgētiā dare debitoꝛū suoꝝ. Utrū aūt qlz sacerdos penitentē i articlo mortis possit absolue reab oi pccō. ꝛ oi excōicatiōe supiꝰ visuz ē. Utruz aūt ille iustꝰ q aī mortē fecit totā pniam sibi a sacē dote iniūctā minoꝛē debito pꝰ e a i purgatorio puniat̄ sup lr̄e expōnē poteris inuenire.

c Irca lr̄am. nō p̄sumim⁹. qꝛ bñ hic exit. ḡ dō ad notādū difficultatē hūdi ꝓ dignā pniaz illi q vsq̄z ad articulu mortis distulit peniter̄. Peccare nō potes. b̄ itellr̄ ō pccis i opib⁹ exterioꝛib⁹ q̄ hō nō p̄ōt facere i articlo mortis istāte. Quacūq̄z die inocet̄ deꝰ assit. b̄ nō itellr̄ de inuocatiōe q̄ ē ex tioꝛe pene p̄ncipalr̄. sz ex amoꝛe iustitie arbitrij. Queritlibertatē b̄ iō dic̄. qꝛ q̄z̄uis i illo q expectauit pēiter̄ qꝰ° vsq̄z moꝛs instat. remaneat arbitrij libertas. tamen ineſt sibi ad peniten dum vere maxima difficultas. Quedam peccata mortalia in pnia fiunt venialia. hoc ideo dictum est. quia homo de illis per pniam obtinet veniam si non sufficit dolō interioꝛ simul cum pena iniuncta addet deus penam. Contra si sacerdos iniūgit penitenti penam maioꝛez debito. penitens si poteſt tenetur soluere illam. ergo a simili si iniungit minoꝛem debito penitens debet esse simpliciter quietatus si voluit eam. Rñdeo q si sacerdos iniungit penam non recompensantem pena a deo taxata ſm iudiciū sue iustitie tēperatū dulcedine misericoꝛdie penitens residuum exsoluet post hanc vitam. Si autem iniungit penam recōpensantem quāuis absolute sit minoꝛ quaz illa ad quam obligatur in purgatoꝛio. non simplr̄ getatur penitēs si exoluit eā. nec ē icōueniens. vt supiꝰ dcm̄ ē q mioꝛ pena i hac vita recōpēscet i diuina acceptatiōe maioꝛē penā i alia vita. Ad ar̄m dō q q̄z̄uis ille cui iuncta ē pena maioꝛ debito teneat̄ ad eam explēdā i foro ecclie. i foro tm̄ dei nō tenet̄ nisi ad ꝓ dignā. Ūm si moriat̄ expleta ꝓdigna ad residuū nō tenet̄. Testionia eis fideliū ꝓstantiū ꝓdeē debent ꝛ q̄z̄uis loq̄t̄ in plurali. tm̄ vni soli credit̄ in hac m̄ qꝛ b̄ nō cedit i p̄iudiciū alicui⁹. 26ª. q. 6. Dis q in in firmitate. in glo. i ar̄m ad b̄. de ꝓsec. di. 4. Cū itaq̄z nō dz p̄sbyter. logt̄ de publice pēitēte. qꝛ pniaz ab eꝰ iniūctā nō p̄ōt sine eo p̄sbyter relaxare nisi i articulo nccitatis. Quellaz tm̄ ꝓsecratio ꝓsulto eꝰ ꝓ p̄sbyterū fieri valet. b̄ itelligēdū ē ſm antiquā ꝓsuetudinez aliquaz eccliarū q̄ modo non tenetur.

f Olet etiam queri. ꝛc. Supiꝰ determiauit magr̄ de mō rēissōis mortaliū. Hic ō determiat ō

modo remissiõis venialiũ.ꝛ diuidit i.ꝛ. ℙ°determinat de remissiõe venialiũ post hãc vitã. ꝛ°. de eorum remissiõe i hac vita ibi. ℙost h°. ℙ°i. 4. ℙ°oñdit ꝙ quedã pccã post hãc vitã remittũtur. ꝛ°ꝙ qdã citi⁹.qdã tardi⁹ purgãtur ibi. In illo aũt. ȝ°oñdit q̃ sũt illa pccã q̃ i purgatorio purgãtur ibi. ℍic obijcit. 4°oñdit ꝙ hec purgatio nõ tñ q̃ztuz ad penã.sed ẽt q̃ztũ ad culpã itelligit ibi. Sz forte. ꝛ°pars p̃cipal' diuidit in.ꝛ. ℙ°determiat ꝺ gnãli ꝓfõne. ꝛ°de sigilli ꝓfõnis obsernatiõe ibi. Cauear aũt. ℙria i.ꝛ. ℙ°oñdit q̃ ꝓfitẽda sunt. ꝛ° que ꝓfitẽda nõ sunt ibi. Sicut aũt.

Articulus primus.

c **Jrca hanc** di. est q̃rẽdũ de. 5°. p̃cipal'r. ℙ°ꝺ purgatorio. ꝛ°de his q̃ ibi purgãtur. ȝ°ꝺ gnãli⁹ ꝓfõne. 4°de sigilli ꝓfõnis obsernatõe. 5°ꝺ obseruatiõe secreti ex pte penitẽtis. Circa p^m q̃runt. 4. ℙ°vtrum sit cõsonum diuĩe iustitie aliq̃s aias cũ charitate a corpibus recedẽtes i purgatorio puniri. ꝛ°vtꝫ ꝺ purgatorio ali⁹ alio citi⁹ liberet. ȝ°vtꝫ ad purgationem aiaꝝ sit aliqs loc⁹ spãlit deputat⁹. 4° vtꝫ ille loc⁹ sit totũ spaciũ vsq̃ ad orbẽ lune.

p **Rumo oñdo** q̃ nõ est ꝓsonũ diuine iustitie aliquã aiam a corpe i charitate recedẽtez i purgatorio puniri. Apoc.14. di. de illis q morĩũtur ĩ dño. Quod amodo iã dic̃ spũs vt requescãt a laboribus suis. qꝺ vez nõ eẽt si ꝓsonũ eẽt diuĩe iustitie aias taliũ i purgatorio puniri. Itẽ aie malorꝫ statı descẽdũt ad infernũ p diuinã iustitiã. ḡ silr ꝓsonũ ẽ diuine iustitie. vt aie bonorꝫ sine aliq̃ pena statim ascẽdãt i celum. Itẽ nõ est aliqꝺ pccñ tã graue ꝛ grãde ꝙ p penas h̃ fflictas nõ possit totalr ĩ hac vita expiari. si tñ patiẽtur sustineaꝯ. sz mors est maria penarꝫ. ḡ si penitẽs eam sustinet patiẽtur p eã totalr purgaꝯ. Contra magr̃ in p̃cedẽti di.c.j.ꝛ est ꝺ pnia di. 7.c. ℍoc aũt p̃us purgãdus est igne purgatiõis q̃ i aliud seculum distulit fructũ ꝓuersiõis. Itẽ magr̃i littera huius di.c.j. exp̃sse ponit quasdã aias post hãc vitã in purgatorio puniri. ℜñdeo ꝙ aiaꝝ decedẽtium a corporibus i charitate. q̃dam i hac vita totã penã debitã expleuerũt. ꝛ tales puniri i purgatorio ñ eẽt ꝓsonũ diuine iustitie. Uñ tales stati cũ sunt a corpa lib⁹ sepate admittũꝯ ad eterne vite visionẽ ꝛ fruitionẽ. Ille sunt q̃ totã penã sibi debitã i hac vita ñ expleuerũt. ꝛ tales puniri post hãc vitam ꝓsonũ est diuie iustitie. nõ tñ eterna pena. sed purgatoria. ex quo.n. cũ charitate recedũt eas eternaliter puniri nõ eẽt diuĩe iustitie ꝓsonũ. qꝛ digne sũt vita eterna ꝛ qꝛ adhuc ad aliquã penã obligate sunt diuie iustitie. ꝓsonũ ẽ vt p̃us illã sustineãt q̃z gaudiũ eterne vite recipiãt. cũ illo.n. gaudio nõ pot stare obligatiõ ad aliquã penã. Ad p^m in opp^m dꝺ ꝙ illa auctoritas itelligẽda ẽ aut ꝺ illis q totã pniam suã ĩ hac vita expleuerũt. aut de alijs postq̃z a pena purgatoria libate sunt. Ad ꝛ^m dꝺ ꝙ nõ ẽ sile. qꝛ pccñ mortale nõ ꝓpatiꝯ secũ aliqꝺ meritũ quo ꝛtardeꝯ aia a suo descẽsu i ifernũ. sz charitas secũ ꝓpatiꝯ aliqꝺ retardatiuũ ascẽsiõis aie i paradisuz. qꝛ secũ ꝓpatitur venialẽ culpã. ꝛ obligationẽ ad aliquã penã. Ad ȝ^m dꝺ ꝙ pena mortis nãlis. cũ sit debita p pccõ orígia li. non satisfacit p pena debita pccõ actuali. quãuis pena mortis violẽter illate quã hõ patiẽt ꝛ ex charitate sustinet p deo totaliter satisfacere possit.

r **Ecundo queriꝯ** vtrũ ꝺ purgatorio ali⁹ alio citius liberet. Et vr̃ ꝙ nõ. qꝛ p̃m illã p̃portionẽ q̃ culpa excedit culpaz. vna pena purgatorij excedit aliã i acẽbitate. ḡ ad ℍ ꝙ pene sint iuste oz ꝙ sint eq̃les i duratõe. Itẽ q̃z p̃mia i p̃adiso sint ieq̃lia i tẽsiõe. tñ eq̃ntur i duratiõe. Silr pene iferni ineq̃les sunt i itẽsiõe. eq̃les tñ i duratõe. ḡ a sili pene purgatorij q̃z sint eq̃les i itẽsiõe. debẽt eẽ eq̃les i duratiõe. Cõtra Algazel. li°. 5. phisi. c. 4. loquẽs de penis aiarꝫ post hãc vitã dic̃. ꝙ citi⁹ vl tardi⁹ pena remouet p̃m ꝙ dispõnes pp q̃s puniunt sunt fortes vel debiles. ꝛ cũ i eodez loco añ vba p̃dicta ponat penas aliq̃ꝫ aiarꝫ nõ finiẽdas. vr̃ ꝙ vba p̃dcã de penis purgatorij itelligãtur. ℜñdeo ꝙ duo ꝓsiderãtur i pccõ. s. magnitudo ꝛ radicatio. dñt ḡ aliq ꝙ magnitudini offense rñdet itẽsio acerbitatis pene. ꝛ radicatiõi pcci pene duratio. iõ i purgatorio nõ tñ st pene ineq̃les i itẽsiõe. sed ẽt i duratiõe. Sz ꝑ hunc modũ soluẽdi sic põt argui. ℙossibile ẽ vt minori pccõ hõ fortı⁹ ꝛ diuti⁹ adhereat q̃z maiori. ꝛ sic ꝓtinger̃ possz vt penitẽs diuti⁹ careret visiõe diuina pro pccõ minori q̃z p maiori. Cũ ḡ carẽtia visionis dei ad tps sit maior pena q̃z pena ignis ad tps. siẽ simplr maiorẽ vbi ẽ sin̄ fine. vt i dãnatis q̃z pena ignis eterni. posset ꝓtingere vt simplr magis puniretur penitẽs in purgatorio p peccato minori q̃z p maiori. qꝺ irrõnabile ẽ. Uidetur ḡ mihi dꝺ ꝙ oib⁹ pensatis q̃ peccatũ aggrauãt. cuiusmõi sũt fortiter ꝛ diu adherere peccato. ꝛ plura alia p maiori peccato debetur vere penitẽti maior pena in intẽsiõe. ꝛ i duratiõe. Uñ magr̃ in p̃ti di. c. ꝛ. ℙost hãc vitã icredibile nõ est nõnullos fideles p ignem quẽdam purgatoriũ q̃zto magis minus ve bona peũtia dilexerunt. tãto tardius citiusq̃z saluari. Qꝺ ẽt inuit apls p̃mo Cor. ȝ. cõpando purgãda ligno. feno. stipule. q̃ nõ eque diu remanẽt in igne. Ad p^m in opp^m dicẽdũ ꝙ p̃m illã p̃portionẽ qua culpa excedit culpaz in grauitate pensatis oĩbus que culpam aggrauãt. grauitas pene constituta ex pene intensione ꝛ duratione simul excedit i purgatorio pene alterius grauitatem. Ad ꝛ^m dꝺ ꝙ nõ est simile. qꝛ charitas bonorꝫ. ꝛ culpa damnatorum nunq̃z delebunt̃. ꝛ ideo p̃mia bonorum. ꝛ pena dãnatorum non finientur. sed dispositio pp quam anime puniunt̃ in purgatorio nõ est in eis imolabit̃ radicata. nec equalr. ꝛ iõ citius a qbusdã q̃z ab alijs remouet̃. Ar^m ad ptez aliã gr̃a conclusionis potest concedi. q̃uis Algazel errauerit in hoc ꝙ in animabus post hanc vitã penam non posuit nisi causatã ex vehementi desiderio delectatiõis. que accipit̃ in tpalibus mediante corpe siẽ instrumento ad quã attigere nõ p̃t pp carentiam instrumẽti.

t **Ertio q̃ritur** vtꝫ ad purgatõez alarũ sit aliqs locus ꝺputatus spãlr. ℜñdeo siẽ pz p ea q̃ dcã sunt. li.ȝ. di.ꝛꝛ. articu.ꝛ. in inferno sunt quattuor loca sebñtia sm supius ꝛ inferi⁹. In illo loco marime infimo sunt dãnati p pccõ actuali. In illo q ẽ imediate sup̃ illũ sunt dãnati p solo pccõ originali. In loco q

cõsequenter est supra illum sunt aie que purgantur qr ibi de lege cõi purgant. cuis aliq alibi purgent ex aliqua cã spãli. s. vt viuẽtib⁹ aliqd nũciẽt. vel vt suffragia p se ipetrẽt. ⁊ vt patiẽdo vbi peccauerunt dei iustitiam aliqb⁹ sensibili⁹ mãifestẽt. Jn. 4. loco mõ nõ sunt aliq aie. sed añ xpi aduẽtũ ibi erãt aie scõrũ patrũ. q̃ pniam suã i purgatorio expleuerãt. ⁊ ille q̃ recedẽtes a corpe nihil purgabile portauerãt ℳu°tũ 2° li. d sacra. pte. 15ª. c. 7. negare vĩ aliquez vnũ locũ determiatũ eẽ purgatiõi aiax dicẽs. pbabilius eẽ vt i his potissimũ locis singule penã sustiere credãtur i qb⁹ culpam cõmiserũt. sic multis sepe documẽtis ẽ pbatũ. alia vo si qua sunt hax penarũ loca nõ facile est assignari. Ex dictis pz solutio ad qõnem quartam.

Articulus seccũdus.

c **Onsequenter** qrit de. 2. pncipali. Et circa h̃ qrunt. 4. ℙ° vtz aliq pcã venialia post hãc vitã remittãtur cstũ ad culpã 2° vtz ad rmissionẽ sufficiat pena purgatorij sine motu ptritiois. 3° vtz aliqd pccm̃ veniale puniatur eterna pena. 4° vtz p lignũ. fenũ. ⁊ stipulã itelligãtur pcã venialia.

p **Rimo ostendo** q aliq pcã venialia post hãc vitaz̃ remittũt cstũ ad culpã. ℳu°2°. li. de sacr. pte. 15ª. c. 13. Nemo speret qd̃ h̃ neglexit cũ obierit apud dñz pmeren. Jtẽ facili⁹ est peccare cs a pcõ resurgerẽ. sz aie recedẽtes a corpib⁹ cũ charitate amplj⁹ nõ pñt peccare. g̃ nec a pcõ veniali resurgere. Jtẽ dam̃. li°. 2. c. 4. qd̃ est hoib⁹ mors. h̃ est angel' casus. qr post casum nõ ẽ ãgelis pnia. g̃ a sili nec aiabus sepatis. Cõtra pccm̃ veniale sil' põt stare cuz charitate. g̃ põt eẽ q aia recedat a corpe cuz vtroqz aut g̃ illa aia i ppetuũ carebit vita glie. qd̃ eẽt inustum. aut remittet illud pccm̃ veniale. Rñdeo q sic dic magr̃ hui⁹ di. c. 3. aliq pcã venialia remittũtur post hãc vitã. nõ tm̃ cstũ ad penã. qr sic ẽt rmittũtur mortalia multa incstũ postqz i hac vita remissa sunt cstũ ad culpã. pena. eis debita solui' i purgatorio. sed ẽt cstũ ad culpã. ñ sic itelligẽdo. q sine pnia p ignẽ purgatorĩ ꝓsumit. sic p ignẽ ꝓsumit argẽti rubigo. sz qr p penã iuuãtur aie ad penitẽdũ de vẽialib⁹. de qb⁹ i hac vita ñ penituerũt ⁊ p charitatẽ. cũ q̃ a corpoꝛib⁹ recesserũt eax pnia forãtur ⁊ acceptaf. ⁊ sic vẽiales culpe eis remittũf. Vñ opio dñtiũ aias nõ posse recedẽ a corpib⁹ cũ charitate. ⁊ aliquo pcõ veniali sil'. qr vt ipi dñt. q oẽ pccm̃ q° hõ nõ pẽitet añ egressum aie a corpe i ipo egressu fit mortale. nõ idẽ i numero. sz qr nõ penitẽs i statu tali de oi pcõ tã mortali cs veniali saltẽ i gnãli mortale ꝓtẽptũ incurrit. falsa est. põt. n. ꝓtiger q̃ hõ i charitate exñs obdormiat i aliquo pcõ veniali. d quo nũcz penituit. nec i spãli. nec i gnãli. ⁊ q sic dormiẽs moriaf. Cũ g̃ i dormiẽdo hõ nullũ mortale ꝓtẽptũ possit incurrere. planũ ẽ aiam isti⁹ a corpe recedẽ cuz charitate. ⁊ veniali pcõ sil'. ℙreterea cũ veniale pccm̃ simul stare possit cum charitate. si moriẽs vsum libe. ar. hñs ex carnis fragilitate. si nõ penitẽs de aliquo veniali pcõ. vere tũ penitens de oi mortali pcõ. nõ video rõnẽ q̃re taľ debeat incurrer ꝓtemptũ mortale. cum nõ adhereat alicui rei icludẽti auersionẽ a deo. nec corrumpẽti formale pncipiũ spũalis vite. qd̃ est charitas. Ad p^m in opp^m dd̃ q ibi. ℳu° loqtur de morieẽte i mortali pcõ. taľ n. h̃ nõ meruit vt digne possit postea penitere. sed aia recedẽs cũ charitate. ⁊ aliquo pcõ veniali sil' h̃ meruit. vt post hãc vitã de illo pcõ digne penitere possit. Ad 2^m cuz dr̃ q facili⁹ est peccare cs a pcõ resurgere. 2c. dico q de mortali pcõ vex est tam i hac vita cs i alia. qr i hac vita a tali pcõ resurgere ẽ difficile i alia ẽ ipossibile. Sed nõ sic dd̃ d veniali pcõ. cuis. n. i hac vita facili⁹ sit venialr peccare cs de veniali pcõ vere penitere. nõ tm̃ sic dd̃ est post hãc vitã p compationẽ ad aiam q̃ a corpore recedit cum charitate. sic. n. illa que sine charitate recedit põt male velle. ⁊ de mala volũtate digne penitere nõ põt. sic p ꝓrium ita nõ põt male velle. ⁊ de inordiato actu volũtatis veniali tũ quẽ habuit i hac vita digne pẽitere põt. Ad 3^m dd̃ q illud simile nõ valet nisi cstũ ad aias que recedũt a corporib⁹ cum mortali pcõ. ille. n. que cum solo veniali recedũt mortue nõ sunt. neqz venialr peccare ppzie dr̃ cadeꝛ. qr p solũ veniale nõ cadit aia a spũali vita. ex dictis pz solutio ad qõnẽ scõam.

t **Ertio queritf** vtrũ aliqd pccm̃ veniale pũiaf eterna pena. Et vr̃ q nõ. Sic se hz culpa ad culpã. ita pena ad penã. sed culpa mortalis i ifinituz excedit venialem. g̃ pena sibi debita excedit penam pcõ veniali debitam i ifinitum. ñ i itẽsiue. qr ois pena ẽ finita itẽsiue. g̃ i duratiõe. sed fm. ℙhilo. 8°. phisi. Dẽ minus ifinito est finitum. ergo nullum veniale pccm̃ punitur eterna pena. Jtem post hãc vitam p equali pcõ nõ pũitur vnus magis cs alius. qr sic dr̃ act. 10. ñ est psonarum acceptor deus. sed aie recedẽtes cum charitate. ⁊ cum venialibus peccatis simul. ñ puniũtur pro illis venialibus pena eterna g̃ similiter nec aie recedẽtes sine charitate. Nulla ergo aia pro peccato veniali punitur pena eterna.

Cõtra vt supius ostẽsum est di. 16. pccm̃ veniale adiũctum cum mortali remitti ñ potest sin̄ mortali. sed peccatũ mortale i alia vita ñ potest remitti. ergo nec veniale adiũctum mortali. sed durãte culpa durabit pena. ergo pro veniali adiũcto mortali puniũtur aie damnate pena eterna. Rñdeo q nulli peccato veniali per se debetur pena eterna. qr simul potest stare cuz formali pncipio spiritualis vite. quod est charitas. Vñ ab eterno bono ñ separat cs quis ad talem separationem disponat. per accns tamẽ multa peccata vẽialia puniũtur eterna pena eo q sunt i subiecto carẽte charitate. ⁊ i actu. ⁊ potẽtia. sine qua nullum potest remitti peccatum. ⁊ ideo quia diuia iustitia exigit vt manẽte culpa maneat pena. eorum pena est eterna. Unde talia venialia propie loquẽdo ligno. feno. stipule. nõ comparãtur. Aliqui tamẽ dicũt q deus potest a damnato extorquere torã penam suis peccatis venialibus debitam sine remissiõe cuiuslibet culpe. vñ dicũt q veniale. nec per se. nec per accidẽs pũietur pena eterna a iudice iflicta. qr pena que est i remoꝛsu ꝓsciẽtie oportet durare durãte culpa. neqz põt dici q dãnati soluãt penã suis pccis venialib⁹ debitã seu q satisfaciant. sicut nec in hac vita obligatus ad aliquam penam quam malis gratibus eius.

inder iuste extorquet ab eo potest dici soluere illaz penam. vel satisfacere. Sed hec opinio est ꝯ communē doctoꝝ opinionē. ꝛ ēt ꝯ rōnē. qz cū deꝰ penaz non acceptet. nisi acceptet sustinētē penam. sic nec opa bona . nisi opantem acceptet. q̄diu patiēs penam deo acceptꝰ nō ē. pena sua nō ē deo accepta. tā q̄ sibi satisfactoria qz nō ē sibi accepta p ꝓpationē ad sustinētē. q̄uis sibi sit accepta p ꝓpationē ad seipm iuste eā pcōz infligentez bē dictu q accepta est ꝺo sub rōne q̄ iusta ē. ꝛ q̄diu pena illiꝰ q peccauit nō ē digna acceptari a iudice vt satisfactōia i toto nec in pte semp pcōz remanet debitoz pene. Ad pm in oppm cum dr̄ q sic se hz culpa ad culpā. ita pena ad penā. ꝛc. dico q vex ē p se. nō tñ oz hoc semp eē vex p accns. ꝛ ego bene ꝓcedo penā eternā nō deberi pcō veniali p se. Ad 2m dō q sic in hac vita fine acceptiōe ꝓsone p equali pcō diutius punitur vnus q̄ aliꝰ ꝓpter diuersam ꝓditionē subiecti. sic i alia vita fieri pōt. qz aia cū charitate recedēs a veniali purgari pōt. recedēs vo sine charitate nō pōt.

q **Warto queritur** vtrū p lignū. fenū. ꝛ stipulā itelligunt pcā venialia. Rñ° q fm sniaz magri huiꝰ di. c. j. p lignū. fenū. ꝛ stipulā itelligunt vēialia pcā p quādā silitudinē. qz venialia i eodē subiecto cū charitate erūtia pūt p ignē purgatorij ꝛ spūalē ignē charitatis dilectiōis ꝓsumi. sic lignū. fenū. ꝛ stipula ꝓsumunt p ignē. ꝛ qz tardiꝰ ꝓsumt lignū q̄ fenū. ꝛ fenū q̄ stipula. iō p lignū significant venialia grauiora. p fenū media. p stipulā minora. huic ꝓ cordat glo. p°. Cor. 3°. sup illud vbū. lignū. fenū. stipulā. dicēs. Lignū. fenū'. stipulā edificant q ꝛ si alie na nō rapiūt. rebꝰ tñ infirmitati ꝓcessis aliq̄ dilectione. supple obliq̄ inherēt q scōm suos amādi h modos. diutius vt lignū. vel minꝰ. vt fenū. vel minimū vt stipula. ignē sustinebūt. ꝛ q hec deo non ꝓponūt salui erūt p fundamētū. q vo hec deo ꝓponūt nō supedificāt. sed destruūt fundamētuz.

Articulus tertius.

c **Consequenter** q̄rit de. 3°. ꝓncipali. Et circa h q̄runt. 4. P° vtz p ꝓfōnē gnālē deleant pcā venialia. 2° vtz illa cōfessio sit sacrm. 3° vtz mortalia oblita ꝺleā tur p illā ꝓfōnem. 4° vtz peccet ꝓfitens ꝓfitendo pcā que non fecit.

p **Rumo oñdo** q p ꝓfōnem gnālē nō delent pcā venialia sine gnāli ꝓfōne pūt venialia remitti p ꝓtritionem. ꝛ sine ꝓtritiōe non pūt remitti p gnālē ꝓfōnem. ꝯ non remittunt p gnālem ꝓfōnem. sed p contritionē. Itē q̄q aliqua pcā venialia p gnālem ꝓtritionē nō remittunt. vt sunt illa in qbꝰ remanet volūtas hitualit. sed ad remissionē venialiū plus valet gnālis ꝓtritio q̄ gnālis ꝓfessio. ꝯ sunt aliqua pcā venialia q̄ p gnālē ꝓfōnem nō remittunt. Itē Jo. in p° cano. c. j. Si direrim° q pcīm non hēmus nos ipos seducimus. ꝛ veritas in nobis nō ē. cū ꝯ multi faciāt ꝓfōnē gnālē mortalibꝰ carētes. si p illaz ꝓfōnē remitterent venialia. tales oī pcō carerēt. ꝯ p cā venialia nō remittunt. Cōtra si p cā non remittunt venialia mlto minꝰ mortalia. ꝯ frustra fie ret cum p eam nullum pcīm remitteret. Item potentioz vī ad remissionem pcōz venialium gnālis ꝓfessio q̄ aspsio aque benedicte. vel epalis bñdictio. sed pcā venialia dīntur remitti p aspsionez aque benedcē. de ꝓsecr. di. 3. Aquā. ꝛ epalem bñdictionem. Vñ decre. di. 28. Presbyterez. bñdictio sacerdotis scificatiōis traditio est. ꝯ multo fortius p gnālē ꝓfōnem. Rñdeo q ꝺnplex ē gnālis ꝓfessio. q̄dam sacr̄alis que fit sacerdoti in occulto. q̄dam nō sacr̄alis q̄ fit in p̄nia ꝛ ꝓpletoꝝ in publico. Prima est cum hō de pcīs venialibꝰ sacerdoti ꝓfitet i occulto de generibꝰ singulorz. ꝛ nō de singul' generuz. ꝛ p hanc remittunt venialia. ꝛ p modū meriti iq̄tum excitat motum voluntatis. ꝛ feruoꝝem charitatis p que fit venialiū remissio. ꝛ ex vi sacr̄i. s. per absolutionē sacerdotis. p aliam aūt nō fit venialiū remissio ex vi sacr̄i. sed tñmō p moduz meriti. qō ꝓncipaliꝰ ꝓsistit in ꝓtritiōe ad quā hñdam iuuat homo p ꝓfōnem gnālem ꝛ oꝝonem sacerdotalem. Rō aūt quare ad remissionē venialiū nō est necessaria ꝓtritio spālis. nec ꝓfessio est. qz nō auertūt a deo. ꝛ simul stant cum charitate. qō de mortalibꝰ dici nō pōt. Ad pm in oppm dō q nō plus cōcludit nisi q ꝓncipaliꝰ remittunt p ꝓtritionē q̄ p gnālē ꝓfōnē. ꝛ q sine gnāli vel spāli ꝓtritiōe remitti nō pūt p gnālem ꝓfōnem. ꝛ h est vex gnālis tñ ꝓfessio iuuat ad illā ꝓtritionē hñdam. ꝛ ad augendū iam habitam.

Ad 2m dō q illa pcā venialia in qbus volūtas remanet hitualiter nō cōphendunt sub gnāli ꝓtritione. ꝛ iō p illam. neq̄ p gnālem ꝓfōnem remittunt. sed tñ illa q̄ volūtati displicerēt si ad memoriā hominis in spāli reducerent. Ad 3m dō q nō fuit intentio beati Jo. negare hoiem posse esse sine omni peccato p aliquod mom̄tum temporis. sed quod ista vita sine pcō transigi non potest. nec homo sine aliquo peccato diu manere ꝺ lege ꝓmuni. Pm arm ad partem aliā q̄uis gratia ꝓclusionis possit cōcedi. tamē ex vi forme non concludit. qz si faciēs cōfessionem generalē de nullo peccato veniali contereret. nec in generali. nec in spāli adhuc cōfessio gnālis non fieret frustra. q̄uis per eam nullus peccatum remitteretur. qz aliquam dispositionē faceret in hoie ad cōtritōem. Ex dictis pz solutō ad q̄stionem scōam.

t **Tertio q̄ritur** vtrum p ꝓfōnem gnālem ꝺleantur mortalia oblita. Et vī q nō. qz hō de sua negligētia nō debet cōmodū reportare. sed si hō purgaretur a peccatis p suam negligētiam oblitis p gnālem cōfessionem de sua negligētia cōmodum rportaret. qz si esset eoꝝ memor teneretur illa confiteri in spāli. ergo nō remittūtur p cōfessionem generalem. Item p ea non remittuntur peccata per ignorātiam cōmissa. vt patet in fidelibus. ergo a fortiori nec oblita. Cōtra ad quox pcōz remissionē nō est necessaria ꝓtritio spālis sufficit ꝓfessio generalis. sed ad remissionē mortalium oblitoz nō ē necessaria ꝓtritio spālis ꝯ ad hoc sufficit cuz cōtritiōe ꝓfessio generalis. Rñdeo q p ꝓfessionē generalez cū generali ꝓtritiōe remittūtur mortalia oblita. deus. n. ab homine nō requirit vltra illud quod pōt. de oblitis autez q̄diu oblita sunt homo in speciali nō potest cōteri. neq̄ ꝓfiteri tenetur tñ hō facer̄ qō in se est fm q humana patitur fragilitas vt oia sua

de pcīs venialibus

pcā venialia n̄ pūt remitti p generalem confessionez sine contritione generali. l spāli

q. multiplicat illud scīa. Sicl pe rimꝰ q pcm nō ꝺleat mlt ꝺ

pcā mortalia ad memoriā in ſpāli reuocet. ⁊ ſi de oblitis poſtea memor fuerit tenet poſtea i ſpāli cōteri. ⁊ ꝓfiteri. nec itelligēdum ē ꝙ ad remiſſionem mortaliū oblitor ſufficiat gnālis ꝓfeſſio nō ſacrālis ſi hō habeat copiā ſacerdotis ⁊ facltatē ꝓfitēdi. qr his habitis tenet de mortalibus oblitis gnālit ꝓfiteri. ⁊ a ſacerdote recipe abſolutionē. Ad p^m i op p^m dō ꝙ ſi hō p ſuam negligz aliqua pcā mortalia tradit obliuiōi non reportat ex hoc cōmodō. qr illa neglia ſibi iputat i pcm. ⁊ ſi de illis in ſpāli cōfiteret facilius obtineret remiſſionē. ⁊ maioris partis pene relaxationē. Ad 2^m dō ꝙ nō eſt ſile. qr magis ē inuincibil ignorantia fci q̄z ignorātia iuris. qr aliqd iuris pōt hō ab alio regrere. qō ō ſuo fcō ſecreto nō pōt. vtraqz tn ignorātia ſi ſimplr inuincibil eet hoiem a pcō toralr excuſaret.

q **Varto queritur** vtrū peccet ꝓfitens ꝓfitēdo peccata q̄ nō fecit. Et vr ꝙ nō. decre. di. 5. Ad eius. Bonaz mētiū eſt ibi culpas ſuas cognoſcer. vbi culpa nō eſt. Item ſine pcō pōt hō ſatiſfacer p pcō qō nō fecit. vt ſupius hitū eſt. g a ſili ⁊ ꝓfiteri de pcō qō nō fecit. Cōtrariuz tenet magr hui⁹ di. c. penl. Itē Aug⁹. p⁰. li. ō ci. c. xi. Fli teſtimonij nō min⁹ reus ē q de ſeipo falſuz fateret q̄z ſi aduerſus primū lr faceret. Rn⁰ ꝙ ꝓfitēs ſe feciſſe pcm qō nō fecit dupli peccat. tū qr ꝓſciam ſuā i lr ſacerdoti nō manifeſtat. ſed magis occultat. tū qr mētit qō ſiñ pcō ee ñ pōt. Un magr hui⁹ di. c. penl. ⁊ ē. xx. q. x. Cū hūilitatis. Cū hūilitatiſ cā mētiriſ. ſi ñ eras pcōr añq̄z mētireris mētiēdo efficeris qō euitaueras. Ad p^m in opp^m dō ꝙ ibi dz accipi cognoſcēp formidare. iuxr illud Job. 9. Uerebar oia opa mea.

Ad 2^m dō ꝙ nō ē ſile. qr ſatiſfacē. p pcō alterius ē ꝓſonū charitati. ſz ꝙ hō ꝓfiteat ſe feciſſe pcm qō nō fecit eſt ꝛriū veritati.

Articulus quartus.

c **Onſequenter** q̄rit de. 4. pncipali. Et circa lr q̄runt. 4. 1° vtz ſigillū ꝓfōnis ſit de iure nāe. 2° vtz i aliq° caſu liceat ſacerdoti ꝓfōnem reuelar. 3° vtz ali⁹ a ꝓfōre audiēs a ppoſito vl a caſu pcā ꝓfitētis ignorantis ꝙ pcā ſua ali⁹ a ꝓfōre audiat teneat illa celare. 4° vtz ſub ſigillo ꝓfōnis cadat ꝓſona cū qua penitens ꝓfitet ſe peccaſſe.

p **Rimo oſtendo** ꝙ ſigillū ꝓfōnis ñ ſit de iure nature qr nulli⁹ lnia licitū ē facē ꝛ ius nature. ſed ſacerdos ō lnia ꝓfitētis pōt pcm ſuū alijs manifeſtare. g ſigillū ꝓfōnis ñ eſt ō iure nāe. Itē qō tenet hō celare ō iur nāe. nullo alio mō pōt licite reuelar. ſed ſi hō ſciat p aliā viā illud qō ſcit p ꝓfōnē pōt illud licite reuelare. g celare pcm ꝓfitētis nō ē ō iure nāe. Itē ꝓfiteri ſacerdoti nō ē de iure nāe. vt ſupius hītū ē. g a ſili neqz ſacerdos obligar ō iure nāe ad celādū pcā ꝓfitētis. Cōtra ō iure nāe. ē hoiem in dubijs agibilib⁹ ꝓſiliū regrer a prudētioze. ⁊ vulneratū ꝛ vulnera ſua medelā q̄rer. ſz hoib⁹ lr faciēdi lr̄ haberet fiducia. ſi illi a qb⁹ regrit ꝓſiliuz ⁊ medela nō tenerent abſqz dei p̄cepto extriſeco ſibi reuelata celare. g talis celatio eſt ō iure nature. Itē vitare fraudem. ⁊ ſuare fidelitatē ſunt de iure nature. ſed ſic dic ſap. i puer. c. ii. Qui ambulat fraudulēter reuelat arcana. q aūt fidelis eſt celat amici ꝓmiſſuz. g celar nō tn pcā ꝓfitētis. ſed q̄cūqz in ſecreto ō ſuo ꝓſenſu ſibi ſunt dcā eſt ō iure nāe. Rn̄deo ꝙ ſigillū ꝓfōnis ē de iure nāe. qō ad pns declarari pōt duplici rōne. eadē ꝓſona fm nām vere affirmare pōt aliqd in ꝓſona alteri⁹ loquēs qō vere negat. loquēs i ꝓſona ppria. Un angelus loquēs. Moyſi in ꝓſona dei vere dixit. Ego ſum dns de⁹ tuus q eduxit te ō terra Egypti. Exo. 20. qō vere negaſſet in ꝓſona p prie loquēs. g a ſimili homo repūtans dei ꝓſonam in foro ꝓfeſſiōis vere aliqd pōt affirmar. qō ex foro ꝓfōnis qn̄ loquit vt ꝓſonam ppriā gerens vere negat. vez g dic negādo ſe audiuiſſe. vl ſcire q̄ ad notitiam eius nō deuenerūt. niſi in q̄ztum r̄pūtabat ꝓſonam dei. g ex foro ꝓfōnis dicēdo ſe illa audiuiſſe. vel ſcir mentir. ſed vitar mēdaciū ē de iure nāe. g ⁊ ꝓfōnis ſigillū. Preterea de iure nāe eſt hoiem ſuare illud licitū qō ꝓmittit tacite vel expſſe. ſz eo ipo ꝙ penitēs ſolus ſacerdoti ſoli ſuelat ſua pcā ſacerdote ꝓſentiente. vt audiat tacite ꝓmittit ſe illa celaturz. g ad illa celāda obligar de iur nature. Ad p^m in opp^m dō ꝙ ſacerdos ō lnia ꝓfitētis pōt licite pcm ſibi ꝓfeſſum alij ſuelar q ſibi neceſſari⁹ eſt vel vtilis ad pficiēdū q̄ r̄quirunt ad illū foz. qr q̄diu lr pendet adhuc gerit ꝓſonam vicarij dei. ſed de licētia cōfitētis reuelar alij ꝓſone nō lz. niſi ille q confeſſus eſt hoc itez diceret ꝓfeſſori ex ꝓfōnem. ſz q̄z tūcūqz penitēs hanc licētiā det ꝓfeſſori. ꝓfeſſor tn ō bet valde vitar ſcādalum. ſ. ne fractor ſigilli reputet. ⁊ qr ſi dicat ſe lniatū a penitēte ꝙ de peccantis eius poſſz loq. ⁊ penitēs negat ꝓfōri incūbit ꝓbare ꝙ p̄dcām lniam a penitēte habuit quam ſi ꝓbar nō poſſz tāq̄z ſuelator ꝓfōnis puniret. Ad 2^m dicēduz ꝙ maior vera eſt ſi neſciat alio modo. aliter. nō q̄z uis ſciēs vt homo illud qō ſibi fuit dcm in ꝓfōne pter vitationē ſcādali debeat de hoc tacer niſi pro neceſſitate vel vtilitate. nunqz tamen debet dicer ſe audiuiſſe illud in confeſſione. Ad. 3^m dicēdum ꝙ non eſt ſimile. quandoqz. n. requirer conſiliū ab aliquo eſt voluntarium. quod tn celare illi a quo ē requiſitum eſt neceſſariū ppter fidelitatis obſeruationē ⁊ fraudis euitationem.

f **Ecundo querit** vtrum in aliquo caſu liceat ſacerdoti ꝓfōnem reuelar. Et videt ꝙ ſic. Ber. ō p̄ce. ⁊ diſ. c. 4. Iniquū ꝓculdubio foret ſi ſtatuta p ſola charitate ꝛ charitatez tenerent. cum g celatio ꝓfōnis inſtituta ſit p ſola charitate. ſi aliqn eſſet vtile aie ꝓfitētis vt ei⁹ ꝓfeſſio ſuelaret iniquuz eſſet ſi celaret. Item ſacerdos ad celādum ꝓfōnem tenetur ex p̄cepto eccliē. g ſi papa p̄ciperet ſibi ꝛriū a p⁰ p̄cepto abſolueret. Item nullus obligar ad mētiēdum. ergo in caſu vbi ſacerdos compelleret dicer vtrum de aliqua ꝓſona ſibi ꝓfeſſa audiuiſſet aliqō crimen. vel non teneret dicer ſeu audiuiſſe. qr negando mētiret. Itē qua rōne ꝓfeſſor pōt ſibi ꝓfeſſo poſt foz ꝓfōnis verecūdiā facer p his q̄ audiuit ab ipo in ꝓfeſſione. pari rōne poteſt ei⁹ ꝓfōnē ſuelar. ſz ꝓfeſſor eum quē in ꝓfōne p̄cipit excoicatū ſolus vitar tenet. ex ō ſen. exco. Cū nō ab hoie. ꝓlatus ēt p ꝓfōnē ſciens ſuū ſubditum aliquo offō vti male. pōt ipm ab illo offō remouere. qr alr ꝓfeſſio p̄iudica

ret bono anime ꝓfitentis. ergo a simili ꝓfessor in casu pōt ꝓfōnem reuelare. Item si duo cūtes cū suo sacerdote ordinasset ipm occidere i nemore. p qō essent trāsitū facturi. ⁊ pax añ nemoris itroitū vnus pnia duet⁹ sacerdoti ibi ꝓfōe reuelaret licitū esset sacerdoti se subtrahere ab itroitu nemoris. qz aliter corpali morti se exponeret. ⁊ alij opportunitatē daret crimē ꝓmittēdi. sz subtrahēdo se sibi ꝓfessū suo socio reuelaret. ḡ i casu lz reuelare ꝓfōem. Itez nō est pditor crimis. qui ipm reuelat illi q vult pdesse ⁊ nō obesse. ḡ p reuelatiōe ꝓfōnis facta tali reuelās nō pōt argui de crimis pditiōe. Cōtra eī ō pe. ⁊ re. Dis vtriusqz seruus. Qui peccū in pniali iudicio sibi detectū ꝓsumpserit reuelare. nō solū a sacerdotali offō deponēdū decernim⁹. vez etiaz ad agēdum pniam i arctū monasteriū detrudēdū. Item magister hui⁹ di. c. vlti. Caueat sacerdos. ne peccū peni tētiū alijs pdat. alioquī deponat. Itē de pe. di. 6ª Sacerdos. ⁊ recitat magister i lra hui⁹ di. c. vlt. dr de reuelāte pcā sibi i ꝓfōne detecta. q deponatur. ⁊ oibus dieb⁹ vite sue ignominiosus peregrinādo pgat. Rñdeo q in nullo casu lz sacerdoti reuelare ꝓfōem. siue ꝓfitēs peniteat siue nō. siue ꝓfiteat pecatū iam ope ppetratū siue ppetrādū. siue sit peccū i moribus. siue in fide. Ūñ reprobāda est sñia in ꝟ su ptēta. Est heresis crimē. qō nec ꝓfessio celat. tñ ꝓfessor cū maria diligentia dz pcauere p posse. ne peccū ppetrādū sibi i ꝓfōne detectū ope ppetretur maxime si est peccū ordinatū ad corruptionē alioz in fide. obseruata tñ discretiōe. vt nullo mō pdat illū q sibi ꝓfessus est. nec aliquā malā suspitionē de illo aggnāret in cordib⁹ alioz. Si. n. licitū esset reuelare ꝓfōem vil redderet i reputatiōe ppli. ⁊ ppls a re sibi nccīa ad salutē retraheret. via ēt fraudibus apiret. qz cū mltū credat hoi i sua ꝓfōne. mlti mali se i ꝓfōne iustos oñderēt. vt a sacerdote laudarent vt sit possent postea ꝓmoueri ⁊ honorari. forus ēt pnie cū foro exteriori confunderet. reuelās ēt mēritur. vt in pcedēti qōne oñsum est. celatio ēt ꝓfōnis ō iure nature. nō eēt. qō i pcedēti qōne iprobatum ē. tūc ēt illud qō gereret exteri⁹ nō eēt signum ei⁹ qō gerit iteri⁹ qō tñ in sacris eē dz. de⁹. n. peccū ꝓfitentis celat nō celatiōe opposita simplici notitie. sz notitie ordinate ad dānādū ꝓfitētē p illo pccō. hec tñ vltima rō p se sufficiēs eēt. qz nō pbat oportere celari nisi pcā ꝓfitētis. q vere peniteat. nisi dicat q ⁊ si de⁹ pcā ꝓfitētis nō penitētis mō supradicto non celet. qz tñ illa ꝓfessio dispōit ad ptritōez ex pñti disponit ad pccōz i ꝓspectu dei celationē. Ad pm in oppm dō q ⁊ si aliqñ eēt vtile ꝓfitēti vt sua ꝓfessio reuelaret. tñ nūqz pōt eē vtile coi vtilitati cui⁹ bonū pncipali⁹ respicit charitas qz singularitas pſōe.

Ad 2m dō q sacerdos nō tñ tenet ad celādū ꝓfōnē de pcepto ecclie. sz ēt de iure naturē. ⁊ diuīo. Pa aūt ⁊ si sit sup oē ius pure positiuū. non tñ est sup oē ius naturē. nec sup ius diuinū. Ūñ si accideret iste casus q sacerdos hēt aliqō mortale peccū ō q° nō possz ꝓfiteri qn reuelaret illi cui ꝓfiteret ꝓfōnez sibi fcām. nō deberet illud peccū ꝓfiteri. durāte. n. tali casu sufficeret sibi de illo pccō ꝓfiteri cū vōlūtate ꝓfitēdi illud qñ ꝟ facē poterit sine ꝓfelatiōe illius pſone q̄ sibi ꝓfessa ē. ⁊ sine quocūqz ꝓiudicio sigilli ꝓfōnis. fortiori. n. vinculo ligat ꝓfessor ad celādū qz penitens ad ꝓfitēdum. Ad 3m dō q in illo casu sacerdos tenet dicere se nūqz audiuisse. ⁊ vez diceret. vt pz ex pcedēti qōne. nec ē dō vt dicūt qdā q sacerdos iterrogat⁹ nūqz aliquā ptem debeat dicere sz tacē. qz possz casus ptigerē in quo p suā taciturnitatem vl fugā rndēdi. malam suspitionē gnāret i cordib⁹ reqrētiū de illo q sibi in ꝓfōne sua crimia detexisset ſ Ad 4m dō q minor est fla. neqz ꝟ dic decr. allegata. qō pz. Ecce lra a coione illi⁹ q p sacrilega manuū iniectiōe i clicū i edictū excoicatiōis icidit lz denūciat⁹ nō sit debes abstinē nisi forte illud tibi soli pateret. in quo casu ipm ꝓuati tñmodo euitabis. ꝟ aūt bñ pōt scire solus crimē alteri⁹ absqz ꝟ q sibi dcm̄ sit i ꝓfōne. Prelat⁹ ēt remouēdo ab offō suū subditū quē p suā ꝓfōnē scit male vti suo offō si faciat vtilitatez illi⁹. tñ facz̄ vtilitatē coitatis. qz alij p relationē remoti ab offō sciētes q p sua cōfōne a suo offō remotus est. pniores reddent ad ꝟ vt nō ꝓfiteant fm vitatē ⁊ ille idē min⁹ ꝓfōnē reuerebit. ⁊ pnior erit ad pccōz suoz celationē. si tamē possz supior illū ab offō remouere absqz ꝟ q ille. vl qcūqz alius suspicari possz ipm p his q̄ dixit i ꝓfōne ab illo offō eē remotū eēt licitū supiori. vt dīt aliq ipm ab offō rmouer. Ad 5m dō q i illo casu sacerdos possz renuer intrare nem⁹ cū illis ꝓfōnē nō reuelādo. s. ptēdēdo aliquā necessariā cām. si tñ possit poni aliqs casus i quo oporteat aut sacerdotē mortez subire aut ꝓfōnē reuelar. tenet subir mortē. ne reuelet ꝓfōnē. Ad 6m dō q alia spēs cris ē reuelatō ꝓfōnis qz pditio cris. qō pz. qz pōt eē aliqs cris pditor nō existēs ꝓfōnis reuelator. vt ille q solus videt p primū suū crimē ꝓmittē ⁊ postea illō publicat ad ei⁹ confusionem.

t **Tertio qritur** vtrum ali⁹ a ꝓfōre audiēs a ꝓposito vl a casu peccā ꝓfitētis ignorātis q peccā sua alius a ꝓfōre audiat teneat illa celar. Et vr q ñ. qz ex ō pe. ⁊ re. Dis vtriusqz seruus. Ubi dat ꝑceptū ō celādo peccā ꝓfitētis nō fit mētio. nisi ō illo cui fcā ē ꝓfō. Itē iste nescit ꝟ p sacrālē ꝓfōnē. qz si fcā ꝓfōe ꝓfōr moreret añ penitētis absolutionē ali⁹ q eā audiuit a casu ipm absoluere nō possz. ḡ nō vr rō qre ad celādū teneat. Cōtra Puns ascultās a casu vel a ꝓposito secretū qō secrete secretat in curia dñi sui. ⁊ postea illud reuelās forisecis ꝓmittit crimē ꝑ dominū ⁊ curiam eius. Ūñ talis sz ius ciuile grauit puniretur. sed sacrm pnie est quoddā secretū. quod secrete tractat in curia sūmi Regis. qz tractat coraz illo qui repsentat psonam eius. quilibet aūt homo su⁹ dei est. qcūqz ḡ homo ascultans a casu seu a ꝓposito illō qō in foro pnie tractat postea alijs reuelat crimen ptra dīm. ⁊ ꝑ totam curiam triūphātem. ⁊ militātem ꝓmittit: obligat ergo ad celandum. Rñdeo q alius a ꝓfessore audiēs a ꝓposito vel a casu peccā ꝓfitētis ignorātis q peccā sua alius a ꝓfessore audiat. teneat illa celare ex ꝓcepto iuris nature. ⁊ iuris positiui. ⁊ iuris diuini. Primū declaro sic. Naturale iudicium rōnis dictat q homo dz facere alij qō deberet velle ab illo sibi fieri in casu consimili. vt habet decre. di. j. c. j. sed glibet homo debz velle. vt si vel a casu vel a ꝓposito alius a confessore audiuit peccata eius duz confiteretur q celet ea. qz quilibet debet celare pro obseruatione proprie fame q̄tum lz. ergo qlibet peccata primi audiēs. dū ꝓfitetur tenetur illa celare siue illa audierit a ꝓpo-

sito vel a casu. ¶ 2m declaro sic. Luc. 6°. ¶ Prout vltis vt faciāt vobis hoies. ⁊ vos facite illis sili' dō etiā math. 18°. Si peccauerit in te frater tuus. vade ⁊ corripe eū iter te ⁊ ipm solū. si te audierit lucratus eris frem tuū. sed glibz dz velle vt alius celet sua pcca. hō ēt dum pfitet corrigit se aut ad correctionē se disponit. ℊ hō qcūqz sit ille pcā illi⁹ vltra reuelās directe facē ꝺ illud ius diuinū. qō allegatū ē Luc. 6°. ⁊ ꝺ illud qō allegatū est. Math. 18° ¶ 3m. declaro sic et de accusa. Quali⁊ qñ. 2°. denūciationē dz pcedē charitatiua monitio. frustra aūt pcederet si correctus p charitatiuā monitionē ⁊ secretā postea publicari licite posſz. cū ego hō p pfōnem secreto corriga tur. aut ad correctionē disponat. nulli qualitercunqz pcā ei⁹ audiat licitū est illa reuelare. nisi ex exp̄sso ei⁹ pfensu. ¶ Preterea illud p̄ceptū datū de celādo pcā pfitētis. et de pe. ⁊ re. Dis vtriusqz sexus. datū est in fauorē pfōnis ⁊ pfitētiū. sz si igerēti se sup pfitētē a ppōsito vl a casu. ⁊ sic ei⁹ pcā audiēti liceret reuelare illa. ℔ esset in p̄iudiciū ⁊ ꝺ fauorē pfitentis ⁊ pfitētiū. ⁊ qz tē licite posſz pfitēs p sua pfessiōe infamari. vñ ℊ q ℊuis illō p̄ceptū p° ⁊ directe ⁊ explicite liget pfōrem. tū ex pñti ⁊ iplicite ligat quēcūqz tūc pcā pfitētis audiētē. ⁊ ea p viā aliā nesciētem.

Ex dictis pz solo ad pm in oppm. ¶ Ad 2m dīt aliqui q si sunt i vna pochia duo sacerdotes. ita q qlz insolidū si vn⁹ a casu. seu a ppōsito audiat pfōnez alicui⁹ pochiani sui pfitētis socio suo posſz illū absolue re ℊuis ille nō itenderet pfiteri ei. cui⁹ rō est qz illi duo nō nisi vnā psonā repūtāt. ⁊ offiū eoz ē vnum. Ūñ ⁊ in foro ptētioso si sunt duo iudices ordinarij ita q glibz insolidū vn⁹ p acta alteri⁹ pcedē pōt ad rei ꝺdēnationē seu absolutionē put illa acta regūt sed hec opinio non mihi placet. nec rō cogē vī. Ad sacrm. n. pnie est neccia itētio. ⁊ ex pte absoluentis. ⁊ ex pte pfitentis. cū ℊ pfitens vni nullo modo itēdat alij confiteri alius nullo modo potest eum absolue re vl ligare pro pfessione fcā alteri. ¶ Preterea iuder de iure nō pōt dare sniam diffinitiuā i iudicio ꝺ reum vl pro reo p pfōne rei. que nō fuit fcā coraz eo vt corā iudice. sed pfessio quā facit penitēs i foro pnie sacerdoti cui pfitet nō fit corā sacerdote latēter ascultāte. vt corā iudice in foro illo. dato etiā q glibet illoz sit curat⁹ illius insolidum. ℊ ille solus cui penitēs pfessus est pōt ipm p illa pfōne in illo foro ligare ⁊ soluer. ¶ Ad illud aūt qō adducebat pro alia opiniōe dō. q nō est simile de foro ptentioso ⁊ foro pnie. qz in foro ptentioso vn⁹ iudicum pfōnez coram eo fcām. ⁊ acta sua pōt collega suo manifestare. ⁊ ille alius p acta alia pōt pcedere. ac si fuissent coram eo ⁊ ab eo fcā. sed in foro pnie ille cui penitens pfitet nō pōt illā pfōnem collega suo manifestare. nec alius latēter auscultādo cognouit ℔ vt iuder. ⁊ iō qz ille nō dz iudicare de cā q nō est de ea instruct⁹ vt iuder. ideo alius ab illo cui facta ē pfessio pfitentem nō pōt in illo foro nec absoluere nec ligare. Ūñ pz q nō sic reputātur p vna psona in foro pnie sic in foro ptentioso.

q Quarto queritur vtrū sub sigillo pfōnis cadat psona cum qua penitens pfitetur se peccasse. ¶ Et vī q nō qz illa psona nō est pccm̄. nec circūstantia pcci. sed nihil aliud vī cadere sub pfessiōis sigillo. ¶ Item nihil cadit sub pfōnis sigillo nisi p quod pfitens posſz pdi. sed qñqz posset homo loqui alijs de pccis psone cum qua penitēs pfessus est se peccasse absqz pditiōe pfitentis. ¶ Item hora tpis ⁊ locus nihil faciētes ad exp̄ssionē pcci ñ cadūt sub sigillo pfōnis. ℊ a simili nec psona cum q penitēs pfitet se peccasse nihil faciēs ad exp̄ssionē pcci. ¶ Item rō ℊre pfessor tenetur celare pfitētis pccm̄ est. qz p̄sumit q deus ipm celat remittēdo. sed pccm̄ psone accusare in pfōne non sic p̄sumitur esse remissum. ℊ nec pfessor oblatur ad ipius celationē. ¶ Item nihil cadit sub sigillo pfōnis nisi qō spectat ad iudicium illius fori. sed psona cū qua penitēs pfitet se peccasse nō spectat ad iudiciū ipius pfessoris. ℊ non cadit sub sigillo pfōnis. ¶ Item genus est magis intimuz rei ℊz circūstantia. sed genus pcci nō cadit sub sigillo pfōnis. qz licitum est pfōri dicere talis psona cōfessa est mihi de oibus pccis suis. ℊ multo minus p sona cum qua penitens pfitetur se peccasse. cuz nō sit nisi pcci circumstantia cadit sub sigillo pfessiōis. ¶ Item magis rōnabile est pcā pfessa cadere sub sigillo pfessionis ℊz psonam cum qua penitēs pfitet se peccasse. sed pfessor de illis peccatis coram alijs potest loqui non referendo ea ad penitētem. ergo multo fortius de pccis psone cum qua penitens pfitetur se peccasse. ¶ Item sigillum pfessionis non debet esse in impedimētum obseruantie discipline. sed si psona cum qua penitens pfitetur se peccasse caderet sub sigillo cōfessionis. ℔ esset in impedimentum obseruantie discipline. qz tunc nō posset corrigi mala psona accusata in pfessione. ergo non cadit sub sigillo pfessionis. ¶ Contra ex pte pfessoris ¶ principalis ℊz accessorius tenentur pfessionē celare. vt pz cum sacerdos audit pfessionem p interptem. ℊ a simili ita dz esse ex parte pfitentis q tam psona principalis ℊz accessoria dz celari. ¶ Item priuilegia principum largissime sunt interpretāda. extra de donationibus. Cum dilecti. ⁊ de verb. signi. Olim. ⁊ ff de pstitu. pn. l. vltima. ergo illa pstitutio domini pape. Omnis vtriusqz sexus. cū facta fuerit in fauorem penitentium pro eis est largissime interptanda. sed non interpretaretur largissime ℊ negaret cadere sub sigillo pfessionis psonam cum qua penitens pfitetur se peccasse. cum frequenter accidat q penitens nullo modo vellet illius persone propalationem. ergo videtur sub sigillo pfessionis cadere. ¶ Item qui dicit se scire vel audiuisse aliquod crimen de persona aliqua siue dicat illud accusando seu denūciando. puniendus est si probare non potest quod asserit. extra de calūniantibus. Cum dilectus. sed asserens se crimen audiuisse de persona cum qua penitens pfessus est se peccasse si alio modo non audiuit ℊz p pfessionem non potest illud pbare. quia si vocaret sibi pfessum in testimonium iam pderet ipm. ℊ talis puniēdus est. ergo tenetur celare crimen psone cum qua penitēs pfitet se peccasse si modo alio nescit illud. ¶ Respondeo q accipiendo cadere sub sigillo pfessiōis pro eo qō est non licere reuelare personā cum qua penitens pfitetur se peccasse cadit sub sigillo pfessionis. ⁊ primo declarandum est q aliqñ ita est. 2°. q semp. 3°. quomō. ¶ Pm declaro sic. cū pnia sit sacrm sacerdos tenetur celare omne illud qō necessariū est ad integritatē sacri. sed penitēs aliqñ nō posſz sufficienter suuz pccm̄ exprimere nisi notificando psonaz cum

qua peccauit. ſ. cū cognouit filiaz ſuam ⁊ nunq̄z habuit niſi vnaz. ¶ Preterea ſacerdos tenet celare oē illud ſibi dctm in cōfōne. quo cōfitēs poſſz pdi. vel mala ſuſpitio d illo aggnari in cordibus alioꝝ. ſz qſq̄z detegēdo pſonam cuz qua penitēs cōfitet ſe peccaſſe pderet cōfitēs. qz ſi dtegeret filia concubuiſſe cū ſuo p̄re pderet p̄r qui cōfeſſus ē ſe cōcubuiſſe cū ea. Similr ſi dtegeret pſona q̄ nunq̄z peccauit illo peccō niſi cū illa pſona q̄ ipam accuſauit in cōfeſſiōe ſtatim cognoſceret ſe eē accuſatā ab illa. ⁊ forte vice verſa d illa pſona q̄ ſe accuſauit aggnaret malā opinionē in cordibus mltoꝝ. In pdictis g̃ caſibus pſona cū qua penitēs cōfitet ſe peccaſſe cadit ſub ſigillo cōfeſſiōis. ¶ 2m. arti. declaro. ſic. nō ē licitū facer aliqd qō ſit occaſio retrahēdi hoies a re ſibi ad ſalutē neccia. ſi pōt br̄i cuiuſmōi ē cōfeſſio. ſz ruelatō pſone cū qua penitēs cōfitet ſe peccaſſe. eſſet occaſio retrahēdi hoies a cōfeſſiōe. qz nō tm̄ retrahere tur homo a re aliqua pp timorē leſionis fame ꝓpe. ſz ēt pſone cōiuncte ſibi vinculo amicitie. cui⁹ crim̄ reuelari timeret ſi videret reuelari licere crimē p̄ſone. cum q̄ pēitēs confitet ſe peccaſſe! ¶ Preterea ſi talis reuelatio licita eēt minus ſacrm̄ pnie in reuerētia br̄etur. qō ex h̄ magnā p̄cioſitatē hz q̄ totum qō ibidē ſacerdoti dr̄ ſibi nō tāq̄z homini tali. ſz tāq̄z vicē gerēti dei dr̄. quā vicē ex foꝝ conſōnis non gerit. ¶ Preterea eqtas iuris natural exigit vt illō qō alicui dico tāq̄z dei vicē gerēti. ipe d hoc nō loq̄tur ſine mea volūtate in q̄ſtū gerit pſonam pp̄riam tm̄. ¶ Preterea ſi talis ruelatio licita eēt. via fraudib⁹ eſſet apta ad tpalem exaltationē impioꝝ. ⁊ de p̄ſſionē iuſtoꝝ. cui⁹ declaratio pz ex dictis in qōne p̄cedēti. ¶ Preterea dicēs ex foꝝ cōfōnis ſe audiſſe crimē de pſona ſibi in cōfōne accuſata. cui⁹ crimē mō alio nō audiuit mētiret. qō pbari pōt per modum ſimilē quo in p̄cedēti qōne pbatū ē reuelātē crimē ſibi cōfeſſi. qō alio mō neſciebat mentiri. ¶ Quantū ad 3m. arti. ſciēdū q̄ peccā ipſius pēitētis in relatiōe ad ipm̄ cadūt ſub ſigillo cōfōnis de neceſſitate ⁊ abſolute. p⁹ ⁊ directe ⁊ explicite. ⁊ ex oīb⁹ cauſis. pſona aūt cum q̄ penitens ꝓfitet ſe peccaſſe cadit ſub ſigillo cōfōnis de neceſſitate ⁊ abſolute. n̄ pmo. ſed ex p̄ti. ⁊ idirecte. ⁊ implicite. nec ex oīb⁹ cauſis. ſed ex aliqb⁹. peccā aūt ipius penitētis nō referēdo ea ad determinatā pſonaz. ſicut cū aliquis dicē Ego audiui tale gd. qō tm̄ nō audiuit niſi in cōfōne. cadūt ſub ſigillo cōfōnis de neceſſitate. nō tm̄ abſolute. ſz ſub pditiōe. ſ. ſi ex platiōe vboꝝ talū poſſz p ſe vl̄ p accns directe. vl̄ indirecte aliq̄ verecūdia vl̄ pfuſio. vl̄ ſuſpitio mala. vl̄ aliqō aliud nocumētuz illi q̄ pfeſſus eſt puenire. ea aūt q̄ penitēs interferit in ſua pſōne q̄ nō ſūt peccā. neq̄z circūſtātie peccī. nec potēs deducē in manifeſtationē pfitētis. vtpote ſi iterferat in ſua pſōne q̄ in tali terra ſunt bona blada. vl̄ aliquod ſile. non cadūt ſub ſigillo cōfōnis. niſi de ꝓgruitate ſi in dicēdo illa nō dat itelligē pfeſſori q̄ talia velit celari. Un̄ pfeſſor dicēs ſe tale quid audiuiſſe. mēdax nō eſt. qz p ꝓparationē ad ea nō reputauit pſonā dei. ſed hois. ¶ Ad pm in oppm dō q̄ minor ē fl̄a. q̄ncūq̄z p illud qō nec ē peccm̄. nec circūſtātia peccī poſſz pdi pfitēs. vel aliq̄ mala opinio vl̄ ſuſpicio de ipo br̄i. vl̄ quodcūq̄z nocumētū puenir̄ ſibi. vl̄ ipe. vl̄ alius a pfeſſiōe retrahi. vl̄ ſacrz pnie in minori reuerētia br̄i. ¶ Ad 2m dō q̄ maior ē fl̄a.

ſic̄ pz ex dictis in q̄ſtione. ⁊ in ſolutione p̄cedentis. ar. Minor ēt i plibus fl̄a eſt. raro. n. pōt ꝓtingere q̄ reuelādo peccā pſone. que penitēs pfeſſus eſt ſe cū illa p̄muſiſſe. quin ex h̄ poſſz p mltas reductiōes ⁊ cōiecturatiōes aliq̄ mala ſuſpicio de pfitēte br̄i. ¶ Ad 3m dō q̄ maior eſt fl̄a q̄ñ ruelatio tpis ⁊ loci pōt cooperari ad aggnandā aliquam malā ſuſpicionem. vl̄ opinionē de illo q̄ pfeſſus eſt q̄ frequēter poſſz accidr̄. Si. n. canonicus ſciēs famulū ſuū ⁊ nullū aliū itraſſe cameram ſuam hora none. ⁊ illa hora furaret dr̄ ſcipha. poſt mltos aūt dies dr̄s perpendat ſuū ſciphū eſſe pditum ſi pfeſſor latronis illi⁹ vſq̄z ad vnū ānum vl̄ duos diceret ſciphū tal̄ dr̄i acceptū fuiſſe tali die hora none. ſtatim poſſz dr̄s ſuſpicari ſciphum fuiſſe acceptū a famulo ſuo tali die. ¶ Preterea eſto q̄ locus ⁊ tempus nec pſona cum qua penitens pfitetur ſe peccaſſe poſſent aliqd cooperiri ad detectionem pfitentis. tamē pſona aliquo modo caderet ſub ſigillo magis q̄z tempus ⁊ locꝰ. qz nō tm̄modo reputat homo ſibi noceri cum nocetur i pa pp̄ria. ſed ēt cum nocet pp̄e ab ipo dilecte. ¶ Ad 4m dō q̄ illa rō quā tu allegas non eſt tota rō celatiōis. qz ēt ſi pſtaret pfōr q̄ ille q̄ pfitet nō peniteret. ⁊ ex p̄ti q̄ dr̄ ſibi non indulgeret. tm̄ pfeſſor talia peccā ſibi pfeſſa celare tenet. non oz. n. q̄ qcqd cadit ſub ſigillo pfōnis cadat ſub eo ex oīb⁹ cauſis ex q̄bus cadūt ſub pfeſſionis ſigillo peccā vere penitētis. ¶ Ad 5. dō q̄ cū dr̄ q̄ nihil cadit ſub ſigillo cōfōnis niſi qō ſpectat ad iudiciū illius foꝝ. ꝛc. dico q̄ verꝝ eſt p⁹ ⁊ p ſe. pōt tm̄ cadere ſub ſigillo ex p̄ti ⁊ indirecte. ſic̄ pz ex dictis in corpe qōnis. pōt ēt dici ad minorē q̄ pſona cum qua penitēs pfitet ſe peccaſſe pōt corrigi p iudicium foꝝ pfōnis. ex pſequenti ⁊ p accidēs in q̄ſtum pfeſſor iudicās penitentem inungit ſibi q̄ a tali pſona caueat. ⁊ monet vt eaz ſi pōt ad pfeſſionē inducat. ¶ Ad 6m dō q̄ pfō pp̄rie nō eſt niſi de peccis. ⁊ iō pfeſſor dicēs aliquē ſibi cē pfeſſum de ſuis peccis nihil ponit in palā quod eēt occultū. maxime cum dicat beatus Jo. in p̄ma cano. ſua. c. j. Si dixerimus q̄ñ peccm̄ non habemus nos ipos ſeducimus. ⁊ veritas in nobis nō ē. Sed ſi pfeſſor diceret aliquē ſibi cē pfeſſum de grauibus peccis. vl̄ de magna peccōrū multitudie. ⁊ ſic de ſilibus ruelatoꝝ pfōnis eſſet. ¶ Ad 7m dō q̄ minor eſt fl̄a. q̄ñ p locutionem de peccis pfeſſis pōt deuenir̄ directe vl̄ indirecte p ſe vel per accidens. vel per quēcūq̄z alium modum in aliquam cognitionem vel ſuſpitionē. vl̄ opinionē. vl̄ dubitationē de pfeſſo. vl̄ in q̄ſtum p h̄ pōt ſibi puenire detrimētum in aia vl̄ corpore. vl̄ in poſſeſſionibus. vl̄ in fama. vl̄ in amicis. vl̄ in q̄ſtū per h̄ pōt aliquod ſcandalum in pplo generari. vl̄ pfeſſio magis odioſa. vl̄ min⁹ dilecta. vl̄ magis onerоſa. vel minus p̄cioſa reputari. raro autem vl̄ numq̄z pōt ꝓtingere quin ex relatione peccatoꝝ in pfeſſione auditoꝝ p viam aliā non ſcitoꝝ poſſit ꝓtingere aliquod de inconuenientibus p̄dictis. q̄ñs forte quādoq̄z de illis nullum ꝓtingat. ¶ Ad 8m dō q̄ minor eſt falſa. immo ſi perſona cum qua penitēs pfitet ſe peccaſſe non caderet ſub pfeſſionis ſigillo multuz eſſet in p̄iudicium obſeruantie diſcipline. qz ex h̄ multa inc̄ueniētia frequenter acciderent. que obſeruationez diſcipline mltum impedirēt. ſic̄ videri pōt ex rōnibus dictis in qōne. nec valet eius probatio. quia ad hoc non

est confessio ordinata. vt pp dicta in pfessione aliq̃ psona i foro exteriori corripiat. sed i foro pnie

Articulus quintus.

c **Onsequenter** querit dc. 5. pncipali. Et circa ℔ querunt. 4. ℣ 1° vtrũ ille cui pfessor reuelauit pfessionẽ alicui⁹ teneat celar illam. 2° vtrum penitens teneat celar psonã cũ q̃ peccauit. 3° vtrum penitẽs teneat cela re pniam sibi iniũctã a pfore. 4° que sit dria inter sigillũ cõfõnis ⁊ sigillũ secreti.

a **D primam** qõnem rñdeo. q̃ ille cui pfessor reuelauit pfessionem alicui⁹ tenet illã celare si sciat q̃ ille q ℔ sibi dixit nesciebat illud nisi p pfessionẽ. qcqd. n. hõ scit p sacrãlẽ pfessionẽ. siue imediate siue mediate celare tenet cuius ad celãdũ fortius obliget ille q ℔ scit p confessionem immediate ille qui hoc scit per confessionem mediate. sed ille cui pfessor reuelauit pfessionẽ scit pccã pẽitẽtis p pfessionẽ mediate. ille g̃ celare tenet. ℣reterea q iuuat ad pmouẽdum crimẽ qõ alius ichoauit pticipat cũ eo i crimine. sed iste q pfessionẽ reuelat diffamatõem penitẽtis ichoat. ille cui cõfessio reuelata est. si vlteri⁹ eaz manifestat diffamationẽ pmouet penitẽtis. talis g̃ pticeps esset in crimie cũ illo q sibi reuelauit penitẽtis cõfessionẽ. tenet g̃ eam celare. qz tenet nõ pticipare i crimine. ℣reterea reuelãs alicui cõfessionem dat de facto illi ptãtem vt log possit alijs de pccis penitẽtis cui⁹ cõfessionẽ reuelauit. cuius tñ illam ptãtem cõtulerit de facto. eã tñ de iure pferre nõ potuit. sed nulli licitũ est vti ptãte sibi concessa ab aliquo de facto q eam sibi dare nõ potuit õ iure. g̃ illi cui illa cõfessio reuelata est illicitũ ẽ vteri⁹ log de illa cõfessione. Cũ plato pcipiẽti sibi vt dicat ei si scit aliq̃ malũ de illa psona cui⁹ cõfessio sibi reuelata est. nõ dz sibi dicere illud qõ sibi dictũ est a cõfessionis reuelatore.

a **D secundam** qõnem rñdeo q̃ erp̃s sio psone. aut ẽ necessaria ad erp̃ssionẽ pccõrũ. aut nõ. Si sic. tenetur eam erp̃mere cõfessori. Vñ mulieri cũ q̃ concubuit frat ei⁹ nõ sufficeret dicẽ q̃ vnus vir concubuit frat ei⁹. ⁊ si non hẽat nisi vnũ frez. tũc scit sacerdos qs ẽ ille. ⁊ si ẽ religiosus dz erp̃mẽ q̃ ẽ religiosus. ⁊ si est laic⁹ ⁊ ẽ cõiugat⁹ dz erp̃mẽ q̃ est ꝓiugat⁹. ⁊ sic de alijs. Si aũt erp̃ssio psone nõ est necessaria ad erp̃ssionẽ q̃titatis pcci. tũc distiguo. qz aut ẽ vtilis ad correctionẽ illi⁹ vel p̃seruationẽ a reciduo. aut nõ. Si sic. tũc credo q̃ penitẽs bñ facit. si eĩ pfessionẽ dicẽ alicui psone q̃ illi pccõri possit ⁊ velit pdesse. ⁊ nõ obesse. sz p illa cã noia re ipm i cõfessiõe ñ expedit nec oz. qz p talẽ noiationẽ cõfessor nõ possz pcedere ad correctionẽ illi⁹. Si aũt illa noiatio nõ est vtil ad illius correctionẽ. tũc subdistiguo. qz aut põt esse vtilis ad p̃seruandũ penitẽtẽ a reciduo. aut nõ. Si sic tũc bonũ est. ⁊ expedit penitẽti q̃ illã psonã erp̃mat cõfessori põt. n. cõtingẽ q̃ cõfessor p cognitionẽ psone sciret iniũgere penitẽti pniam talẽ. ⁊ talia dare documẽta. ⁊ tales facere monitiões p que melius. ⁊ secretius penitẽs poterit p̃seruari a reciduo. Si aũt noia tio psone nõ est vtilis ad magnitudis pcci exp̃ssionem. nec ad eius correctõem. nec ad p̃seruandum a reciduo penitentẽ. tunc credo q̃ penitens teneat illam psonã celar. qlibz. n. teneẽ nõ aggnãre malaz opinionẽ de primo suo in corde altertus sine rõnabili ⁊ tuli cã.

a **D tertiam** qõnem rñdeo q̃ aut penitens manifestãdo pniam sibi iniũctã a cõfessore facerẽt p̃iudiciũ fame ppie absq̃ aliq̃ vtilitate. aut faceret p̃iudiciũ confessori. qz forte talẽ iniũxit pniam. p q̃ si sciret eam iniũxisse incurreret alicui⁹ vel aliquo⁹ maliuolẽtiaz vtpote. qz iniũxit mulieri vt obstineat a familiaritate alicui⁹ viri. cui⁹ familiaritas erat sue castitati piculosa. vl iniũxit aliqd aliud pro quo aliq offẽderẽtur ꝓtra cõfessorẽ si hoc scirẽt aut penitẽs manifestando suã pniam. nec fame ppie. nec pfessori nec alicui p̃iudiciũ gnãret. In casu ꝑmo pẽitẽs teneẽ suã pniam celar. qlibz. n. tenetur suã famã sciẽter ñ ledẽ sine aliq̃ vtilitate. iux illud sap. eccli. 41°. Cura habe õ bono noie. In 2° ẽt casu teneẽ eam celar. si. n. illud qõ pfessor sibi iniũgit. seu pfulit bona fide p salute aie sue. ⁊ secreto alij reuelaret in pfessoris p̃iudiciũ crimẽ pditiõis incurreret ⁊ sigilli secreti fractionẽ. In 3°. aũt casu eam nõ teneẽ celar. nec teneẽ dicer. sz õ ℔ irrephẽsibilr põt facẽ qõ istorum duox sibi melius placuerit.

a **D quartam** qõnẽ õ q̃ sigillũ pfessionis. ⁊ sigillum secreti accipiẽdo sigillũ secreti i gnãli se hñt sic̃ supi⁹ ⁊ inferi⁹. Sigillũ. n. pfessiõis est sigillũ secreti. sz nõ oẽ sigillũ secreti ẽ sigillũ pfessiõis. cũ. n. vn⁹ ab alio petit cõsiliũ. ⁊ õ illa bona fide sibi cõsulit recommẽdans sibi vt ℔ celet. vl psonam: q̃ ℔ cõsuluit nõ nominet. ille q cõsiliũ petiuit obligat ad celãdũ p sigillum secreti. qõ tñ nõ ẽ sigillũ cõfessiõis. ⁊ cuius frãgẽs quolibz sigillox istox mortalr pecceт. ⁊ crimẽ pditiõis incurrat. tñ multo graui⁹ peccat frãgẽs sigillũ pfõis q̃ sigillũ secreti frãgẽs. qõ ẽ distictũ ꝑ sigillũ pfõnis. nec ẽ existimãdũ q̃ hõ ruelãs illud qõ dictũ ẽ sibi soli vnq̃ frãgat sigillũ secreti. nisi ille q ℔ sibi dixerit adiũxerit. Ego trado tibi ℔ sub secreto. ⁊ ali⁹ sic recipit. qz si hõ ab alio pfiliũ petit ⁊ illa bõa fide sibi pfulit in secreto cuius pfulẽs non aduertat dicẽ illi q̃ sibi nõ pfuleret nisi pfiliũ recipiat in secreto. tñ ille cui pfiliũ datũ ẽ si videat mãm talẽ q̃ ex ruelatiõe psone pfulẽtis. psona pfulẽs notabile õtrimẽtũ incurreret ⁊ ruellet. crimẽ pditiõis incurrit. ⁊ secreti sigillũ frãgit. qz mã ⁊ nã negocij requirũt q̃ ille cui fidele cõsiliũ datũ ẽ psonã cõsulẽtẽ in casu p̃dcõ sub secreto tenẽ dz. minus tñ peccaт ceteris paribꝰ cuius si. cõsulẽs exp̃sse sibi sub secreto tradidisz. ⁊ ille ad tenẽdũ hoc sub secreto se exp̃sse obligassz. ille ẽt a quo petitũ ẽ cõsiliũ hoc qõ sibi ꝓposuit cõsiliuz petẽs sub secreto teneт dz.

c **Jrca lr̃am** Ad diẽ dãnatiõis. supple cuius tũ ad malos. ⁊ renumeratiõis. supple cuius tũ ad bonos. nõ redarguo qz forsitã vex ẽ. nõ ponit ibi forsitã. vt sit nõ dubitatiõis õ exr̃ia purgatorij. sz vtrũ õ illo igne intelligat illud vbũ Apli p° Cor. 3°. qõ dicit õ illis q edificãt lignũ. fenũ. ⁊ stipulã. nisi aliq̃ sint frequẽter ite rata. hoc nõ dicit. qz venialia frequẽter iterata cõfiteri i speciali sit neceium. sz qz ẽ magis secux oĩb⁹

diebus vite sue ignominiosus pegrinãdo pgat. cui/nis hec pnia reuelatorib⁹ ꝓfonũ. antigrus cũ depõne miũgeret. mõ tñ loco pegriatiõis illi⁹ in arctum monasteriũ ad agẽdã pniam detrudunt. ex de pe. r re. Dis vtriusq; sexus.

Di. xxij.

c Vmq; multis rc. Supius determinauit magr̃ de pnia secundũ esse suũ. r ptãtẽ ministrox pniaz iniũgẽtiũ. r de mõ remissiõis mortaliũ r de mõ remissiõis venialiũ. Hic determinat de reditu dimissox. Et diuidit in partes. 2. ℙ° inqrit vtr redeãt pccã p⁹ p pniam dimissa. 2° qd sit sacrm. r qd res i pnia ibi. ℙost pdcã. ℙ° in. 3. ℙ° pponit qõnẽ. 2° ponit min⁹ verã opionẽ ibi. Cui⁹ qõnis. 3° opionẽ veriorẽ ibi. Sed qr absonũ. 2° pncipal diuidit in. 2. ℙ° ponit opionem dñtiũ q pnia exterior est iteriorꝭ sacrm. 2° opionẽ dñtium q pnia iterior r exterior sunt vnũ sacr̃z ibi. Quidam aũt dicũt.

Articulus primus.

c Irca hanc di. q rẽdũẽ pncipalit de. 2. ℙ° de reditu pccõrũ dimissox. 2° de pnia vt ẽ sacr̃z Circa p^m q̃runt. 5. ℙrio vtr pccã dimissa possint redire eadẽ i numero q̃tũ ad culpam. 2° vtr oia pccã dimissa p sequens mõtale pccm̃ redeãt eadẽ spẽ vl gnẽ q̃tũ ad culpã. 3° vtr q̃tũ ad penã. 4° vtr ingratitudo sit spãle pccm̃. 5. vtr maior sit ingratitudo in casu ab inocẽtia q̃ in casu a vera pnia.

p Rimo ostendo q peccata dimissa possint redire eadẽ in numero q̃tũ ad culpã. Aug⁹. j. li. ō bap. cõ dõatistas vltra mediũ. Redire dimissa peccata vbi firma charitas nõ ẽ aptissime dñs docet de illo suo quẽ cũ iuenisset debitorẽ decẽ miliũ talẽtox depcãti oia dimisit. Ille aũt ꝓseruũ suũ q ei ōbebat cẽtũ denarios cũ misert⁹ nõ fuisset. iussit eũ dñs reddi q̃ ei dimiserat. Itẽ magr̃ i ſra hui⁹ di. c. j. r ẽ ō pe. di. 4ª. c. j. §. Cõsiderãdũ. Si nõ ex corde dimittim⁹ qõ in nos deliquit. illud rursus exigit qõ iã nobis p pniam dimissũ eẽ gaudebam⁹. Itẽ p grãz sequẽtẽ bona merita q̃ p pccm̃ mortale fuerãt mortificata eadẽ i numero viua redeũt. g a filj pccã q̃ per pniam fuerãt dimissa p sequẽs mortale pccm̃ eadẽ i numero redeũt. Itẽ p subtractio ẽ luis a medio redit eadẽ tenebra i nũero q̃ erãt i medio añ lumis ifusionẽ. qr tenebra ẽ carẽtia luis i hñte nãlẽ aptitudinẽ ad luis susceptionẽ. sz post sbtractionẽ luis remanet eadẽ luis carẽtia. r i medio eadẽ nãlis aptitudo ad lumẽ. cũ g pccm̃ sit tenebra. r grã spũale lumẽ. vr q cũ p sequẽs mortale pccm̃ grã corrũpit tenebre pccox q̃ pus fuerãt dimisse eedẽ i numero reuertanr. Itẽ pccm̃ remitti nihil aliud vr eẽ q̃tũ ipz a deo nõ iputari. sz idẽ fcm̃ i numero plies põt iputari r nõ iputari. vt pz. hõ. n. q̃q; iniuriã sibi fcãm hoi remittit pp emẽdã pmissã. r itex iputat pp solutiõis pmissi carẽtiã. g idẽ pccm̃ i numero redir põt q̃tũ ad culpã. Cõtra Aluic. 3. meta. suc. c. 4. Qõ ãnihilatũ est nõ reducit. sed cũ pccm̃ remittit anni

hilat. g ipossibile ẽ q idẽ pccm̃ i numero reuertat. Itẽ nullũ successiuũ corruptũ põt redir idẽ i numero. alias ꝓdictoria possent eẽ sil vera. sz pccm̃ ẽ de gnẽ successiuox. ꝓfitit. n. in actu volũtatis q successiuus ẽ. g corruptũ idẽ i numero redir ñ põt. Rñdeo q pccm̃ dimissũ siue originale. siue actuale mortale siue veniale. idẽ in numero redir nõ põt q̃tuz ad culpã. qr sic̃ declarabit in tractatu de resurrectõne. nulla res põt redir eadẽ i numero nisi p diuinaz potẽtiã. sz pccm̃ reuerti nõ põt idẽ in numero quo ad culpã p opatõem diuine potẽtie. qr vt supi⁹ ostẽsum est li. 2. ℙccm̃ nõ ẽ a deo. nec eẽ põt. Quapp vt dic̃ Aug⁹. li. 83. q. q. 3. Deo auctore nõ fit hõ deterior. restat g q cũ pccm̃ p ei⁹ remissionẽ corrũpatur redire q̃tũ ad culpã nõ põt idẽ in nũero. Ad duo pma in oppm dõ q p tãto in his auctoritatib⁹ pccã dicũtur redir. qr p ea sequẽs culpa aggrauat. ſ. n. mihi peccãti ꝓ te idulristi. r postea itex ꝓ te pecco. ex hoc istud pccm̃ grauior reddit. Ad 3m dõ q nõ est sile. qr vt supius hitum ẽ bona merita in charitate fcã p sequẽs mortale pccm̃ nõ mortificant p se r absolute. sed p accns. r i relatiõe ad pccorẽ. qr durãte pcci mortal obstaculo hõ ptiger nõ põt ad efficaciã illox. r iõ illo p pniam ãmoto hõ remunerat pp illa eadẽ merita i numero q̃ fecit i charitate. sz pccã cũ remittunt p se r absolte corrũpũt eo mõ quo corrũpi ꝓuenire põt puatiõi. Ad 4m dõ q tenebra puatio ẽ. puatiões aũt distinguunt p hitus oppositos. r iõ i aere ẽ alia. r alia carẽtia luis i numero fm q est respectu alteri⁹. r alteri⁹ luis i numero. Ad. 5m dõ q p hoc pccm̃ a deo nõ iputat. qr bonũ cui⁹ erat puatõ restituit q bom nõ ẽ idẽ numero pus corruptũ. r postea restitutũ. hõãt p sue volũtatis mutationẽ ad diuersa. remittẽ põt iuriã sibi fcãm. r itex reputar nihil opando vel corrumpẽdo in illo q sibi intulit iniuriam.

f Ecundo queritur vtr oia pccã dimissa per se quẽs mortale pccm̃ redeãt eadẽ spẽ vl gnẽ q̃tũ ad clpã. Et vr q sic. Eze. 18. dr q si auerterit se iustus a iustitia sua. r fecerit iniqtatẽ oẽs iustitie ei⁹ qs fecerat nõ recordabũr. qõ vex nõ eẽt nisi oia mala illis iustitijs opposita sibi itex ad culpã iputarent. Itẽ Jacobi. 2. Qui torã legẽ seruauerit. offẽdat aũt i vno. factus ẽ oiuz rc⁹. Itẽ gra ẽ immediata cã remissiõis pccox. sz remota cã remouet effect⁹. g cũ p pccm̃ mortale seqns gra corrũpat. remouet remissio pccox pox. g redeũt vel eadẽ i numero. vel spẽ. Itẽ originale sile i spẽ reuertit. qr obligatio ad penã originali debitã. q̃ pena ẽ carẽtia visiõis dei reuertit p seqns mortale pccm̃. g a filj pccã actualia eadẽ i spẽ reuertũr. Cõtra diuerse sunt macule sic̃ sunt diuersa gnã peccox. g p vnũ pccm̃ nõ põt redir macule oiuz pccox dimissox. Itẽ vnũ oppm nõ reducit altex. sz expellit. sz multa pccã iter se sũt opposita. vt si oia illa iter q̃ ẽ virt⁹ media. g p ꝓmissionẽ vni⁹ nõ ruertunt oia p⁹ dimissa. Rñdeo q i peccato duo ꝓsiderãt. s. uersio ad creaturã. r auersio a deo. In auersiõe gnãli oia pccã mortalia ꝓueniũt. q̃uis i cã auersiõis r i gradu differãt. r iõ qr p seqns mortale pccm̃ peccãs a deo auertit. iõ p ipm illud i quo oia pccã mortalia ꝓueniũt reuertit. sz ex hoc nõ seqt q reuertant spẽs oium pccox dimissox. qr per auersionẽ a do pccã i spẽ nõ reponunt. sic̃ nec mor⁹

p fui recessum a termino a quo. cū mot⁹ spē drūtes possint hre tminū eūdē in spē. vt pz cū duox albox vnū denigrat. aliud rubificat. sz qz dicē res corruptas reuerti. qz eox gen⁹ i aliquo idiuiduo fuertit. nō est eas reuerti nūi fm qd. iō simplr dō q p seqns peccm mortale nō reuertunt oia pcca p⁹ dimissa eadē i spē. sic nec p quēcūqz recessū humox a debita p portiōe reuertunt oēs infirmitates pus curate. Ad p^m 7 2^m in opp^m dō q p illas auctoritates nō plus hr nisi q p mortale peccm sequēs pniam. verā hō incurrit auersionē a deo. i quo oia pcā mortalia rōe fue diffoꝛmitatis tāqz i genē gnāliſſimo ꝓueniūt.

Ad 3^m cū dr q remota cā remouet effect⁹. 7c. dico q vex est de cā q nō trn regrit ad effect⁹ pductōnem. sz ēt ad ei⁹ ꝓseruationē. sz ḡuis gra regrat ad pcox destructionē. nō trn est neccia ad illi⁹ destructōnis ꝓseruationē. nisi sub rōne q̄ formata ē. 7 ego bn concedo q p p seqns peccm mortale pcedēs carētia pccox iformis remanet. Ad 4^m dō q maioꝛ ē fla 7 ad ei⁹ pbationē dō q nō reuertit obligatio ad carētiā vnōis di sub rōne q̄ originali trn ē debita qꝛtalis carētia est sine remoꝛsu 7 sensibili pena. sz reuertit sub rōne qua est debita actuali mortali. q̄ ē cū remoꝛsu 7 alia pena sensibili adiūcta.

Tertio q̄ritur vtrū oia pcā remissa p seqns mortale peccatū redeāt q̄ztū ad penā. Et vr q sic. dicit Raban⁹ frn q recitat magr i lra hui⁹ di. c. j. 7 est de pnia di. 4. versus pn^m. q ille q nō vult frib⁹ remitter. nō solū pcā q̄ post bap^m egit reputabunt ei ad penā. sed ēt pcā originalia q̄ in bap^o ei dimissa sunt.

Itē q ꝓtritus postea ꝓfiteri ꝓtēnit post pccox rmissionē. q̄ fuit ex vi ꝓtritiōis p ꝓtēptū ꝓfōnis iterum mortale peccm incurrit. i quo si moriat. aut pcā pus dimissa remanebūt insufficiēter punita q ēet ꝝ iustitiā. aut p illis in iferno puniret qō nō esset vex. nisi p seqns mortalia pcā pus dimissa q̄ztū ad penaz reuerterent. Itē. 12. q. 2. Eps q mācipiū. Iuus manumissus pp ingratitudinez itex pene seruitutis iuste subijcit. ḡ a simili hō a seruitute pcī p dei misericoꝛdiā liberat⁹ p ingratitudinē pene pcedētis seruitutis itex subijcit. Cōtra de pe. di. 4. Visus finē. divia clemētia dimissa pcā i vltionē vlteri⁹ redire nō patitur.

Itē pena nō debet nisi culpe. sz pcā nō reuertunt q̄ztū ad culpā. ḡ nec q̄ztū ad penā. Rñdeo pena q̄ aīa debebat p pccis p pniam dimissis. aut ē tota expleta aīa seqns mortale peccm. aut nō. Si sic. dico q p seqns mortale peccm pcā p⁹ dimissa nō redeunt q̄ztū ad penā. nisi inq̄ztū aggrauāt seqns peccm. pp quā aggrauationē sibi pena maioꝛ debet: Si nō tūc dico q remanet obligat⁹ ad solutōez residui pene. 7 si i illo pcō mortali moriat p pccis illis quo ad culpā. nō trn quo ad penā p⁹ dimissis i iferno pēa eterna punier. s. p accīs. qꝛ i pcō mortali nulla pena ē satisfactoꝛia in ꝓspectu dei 7 iō q̄ztūcūqz puniatur semp remanebit ad penā obligat⁹ trn illa pēa minus erit itensa q̄z si illa pcā nō fuissent ei dimissa.

Ad p^m in opp^m dō q illa auctoꝛitas itelligit quo ad aggrauatōem culpe. 7 quo ad filitudinē pene in gnē non in spē. Ad 2^m pz solutio ex dictis i qōne.

Ad 3^m dō q nō plus ꝓcludit nisi q p seqns peccm mortale itex i seruitutē reducit. 7 hoc est vex. nō trn reducit i illā cādē in q̄ erat p illa pcā q̄ sibi fuerūt dimissa. nec in tāram sicut si illa pcā sibi nunq̄z fuissent dimissa.

Quarto queritur vtrū ingratitudo q sit spāle peccm.

Et vr q nō. Spāle peccm nō inuenit i quolibet peccō. sed p quodcūqz peccm hō deo ingrat⁹ est. ḡ ingratitudo spāle peccm nō ē. Itē Sene. 3°. li. de bnficijs. Ingrat⁹ est q bnficiū se recepisse negat. ingratus q dissimulat. ingrat⁹ est q nō reddit. ingratissim⁹ oīuz q oblitus est. ḡ ingratitudo nō est vna spēs peci. Cōtra ḡuis hō p quodcūqz mortale peccm incurrat vitiū inobedictie. qꝛ nunq̄z hō mortaliter peccat. nisi faciendo ꝝ aliquod diuinū ꝓceptū. trn inobedientia est spāle peccm. ḡ a simili q̄ztūcūqz peccō hō sit ingrat⁹ deo. ingratitudo trn est spāle peccm. Rñdeo q ingratitudo est spāle peccm. qd patet 7 ex parte obiecti. 7 habitus oppositi. hz. n. spāle obiectū. qd est bnficiū sub rōne q nō recognitū est. habitus ēt ingratitudini oppositus que est gra. est qdā spālis vtus pars potētialis iustitie ertis. vt i. 3. li. onsum est. Ad p^m i opp^m dō q p vnū spāle peccm māliter bn pōt ꝓcomitari qd̄cūqz peccm. 7 sic ingratitudo 7 inobia ꝓcomitātur qd̄cūqz peccm mortale. Ad 2^m dō q illa nō enumerātur sicut ingratitudinis spēs. sed sic ingratitudinis gradus.

Quinto queritur vtrū maioꝛ sit ingratitudo in casu ab inocētia q̄z i casu a va pnia. Et vr q sic qꝛ q̄ztō gradus altioꝛ tāto casus grauioꝛ ceteris pib⁹. sz statꝰ inocētie ceteris pib⁹ altioꝛ est q̄z statꝰ pnie ḡ ab inocētia est grauioꝛ casus. sz i grauioꝛi casu ē ingratitudo maioꝛ. ḡ maioꝛ ē ingratitudo i casu ab inocētia q̄z a va pnia. Itē Adda peccando magis fuit deo ingrat⁹ q̄z qcūqz ali⁹ hō peccās eodē gnē pcī. sed Adā peccādo cecidit ab inocētia. ḡ maioꝛ est ingratitudo i casu ab inocētia q̄z a va pnia. Cōtra vt supius habitū est peccm seqns verā pniam aggrauat p pccata p⁹ p pniam dimissa. sed peccm quo cadit hō ab inocētia p nullū aliud peccm pcedēs aggrauat. ḡ graviorē ingratitudo i casu a pnia q̄z ab inocētia. Item magis ingratus est peccās ꝝ illū q plus ei dimiserat vt pbari pōt p illud qd dic saluatoꝛ Luce. 7. appro bādo sniam Symonis dicentis q plus diligit cui plus donatū est. sz penitēti plus dimissū est q̄z innocēti. ḡ maioꝛē ingratitudinem incurrit peccādo q̄z innocēs. Rñdeo grax actio respicit dz. 7 q̄ztitatē dōi. 7 modū gratuite dōatiōis. respiciēdo ad q̄ztitatē doni magis ingrat⁹ est innocēs peccādo q̄z penitēs. qꝛ ceteris parib⁹ mai⁹ donū ē fuare hoiem vt nō peccet q̄z illi q peccauit idulget. ceteris. n. pib⁹ nobilioꝛ est status innocētie q̄z pnie. sz ꝓsiderādo modū gratuite dōatiōis. magis est ingrat⁹ penitēs cū peccat q̄z innocens. qꝛ q̄ztō alīqs magis ē elōgat⁹ a debito recipiē di bnficiū. tāto cū bnficiū sibi ꝓfertur est modus donatiōis magis gratuit⁹. magis aūt elōgatur a receptiōe gre q̄ztū est ex pte sua ille q peccauit q̄z ille qui nō a gre ꝓseruatiōe. oīb⁹ trn pēsatis si ꝓpēset aggrauatio q̄ est i seqnti pccō pp pcedentia iā dimissa maioꝛ est ingratitudo cader a va pnia q̄z ab inocētia q̄z uis peccm quo cadit hō ab innocentia sit grauiꝰ ceteris pib⁹ q̄z illud q° cadit a pnia a grauatiōe p pcā pcedentia circūscripta. Ad p^m i opp^m ad pmā partem dō q bn ꝓcludit. qꝛ ceteris pibus maioꝛ est ingratitudo in casu ab inocētia. q̄z i casu a vera pnia aggrauatiōe pccox pcedentiū circūscripta. qꝛ sup-

posita equali gr̃a in inocente ⁊ penitente adhuc q̃z tũ ad aliqd accĩtale dignior est status inocentie q̃z pnie. nõ tñ loquẽdo de inocẽtia tpe nature institute. sz ẽt destitute. Ad 2m pz solutio ex dictis. q̃uis multo magis peccauerit Adam q̃z cadẽs a statu inocẽtie tpe natnre destitute p idẽ gen⁹ pcci pp maiorẽ nõbilitatẽ status illius. ⁊ qr in illo nulla erit pnitas ad pccm̃. ⁊ qr pccm̃ suũ fuit toti⁹ humane nature corruptiuũ. Ad p̃m ar̃m ad ptem sc̃am dõ q̃ pcedit de casu a statu pnie cũ aggratiõe pp̃ pceden tia pccã q̃ fuerãt dimissa. Ad 2m cũ dr̃ q̃ magis in grat⁹ est peccãs p̃ illum q plus ei dimiserat. ⁊c. dico q̃ nõ oz b̃ eẽ ve⁊ qñ plus datum est de bono ei cui min⁹ dimissum est. sz inocẽti hñti eq̃lem charitatẽ cũ penitẽte plus boni datũ est q̃z penitẽti. qr a dõ ac cepit q̃tinuitatẽ bonitatis sue q̃z penitẽs habuit in terruptã. Vñ p illã parabolã q̃ voluit dñs declarar Magdalenã plus diligẽ. nõ itendebat eã q̃parare ad seip̃am. vel aliã eq̃lis bonitatis semp̃ suate sine interruptiõe. sed ad aliũ penitẽtẽ cui nõ erat facta ita pfecta remissio.

Articulus secũdus.

c **Consequenter** q̃rit̃ dr̃. p°. p̃nci pali. ⁊ circa h̃ q̃ rũtur. 5. p° vt⁊ pnia exterior sit sacr̃z. 2° vt⁊ remissio pccõ⁊ sit res huius sa cr̃i. 3° vt⁊ sit vnũ sacr̃m. 4° vtrũ sit ab istitutiõe. 5° q̃ fuit institutũ.

p **Primo** oñdo q̃ exterior pnia nõ sit sacr̃m. qr oẽ sacr̃z euã gelicum efficit illud qđ figurat. sz exteriori pnia nõ effic iteriorẽ. sed poti⁹ iterior exteriorẽ est cã. cũ g̃ pnia sit euãgelicũ sacr̃m sepi⁹ p̃cedit rem q̃z ecõuerso. sz iteriõ pnia sepi⁹ p̃cedit exteriorẽ q̃z ecõ uerso. g̃ pnia exterior ñ ẽ sacr̃m interioris. hec duo ar⁹ fac̃ magr̃ in lr̃a. Itẽ Hug°. p°. li. d̃ sacra. pte. 9. c. 2. Sacr̃m ẽ mãle elemẽtum ex scificatiõe q̃tinens ali quã inuisibilẽ gr̃am. sz pnia exterior nõ ẽ mãle elm. neq̃ aliqd scificatũ. qr scific⁹ est p vbũ vt supius hi tum est. g̃ nõ ẽ sacr̃m. Cõtrariñ tenet magr̃ in lr̃a.

Itẽ sic̃ se hz bap⁹ flumis ad bapt̃i flamis. sic pnia exterior ad iteriorẽ. sz bap⁹ flumis sacr̃m est bap̃ fla mis. g̃ pnia exterior sacr̃m ẽ interioris. Rñdeo q̃ pe nitẽtia exterior sacr̃m est interioris. ⁊ interiores ẽ hu ius sacr̃i. exterior. n. pnia sig̃m est interioris. ⁊ aliq° mõ cã inq̃tũ act⁹ penitẽtis exteriores pniam interiorẽ exci tãt. q̃ si iformis est ⁊ nõ sit obstaculũ ex pte penitẽ tis p sacerdotis misterialẽ absolutionẽ a deo effec tiue formal̃. pnia aũt interior intelligi dz cẽ res huius sacr̃i puti p̃posito q̃iungit̃ pnie exteriori nõ fm q̃ ab solute est tñ act⁹ vtutis. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ fm mag̃m in lr̃a maior est itelligẽda d̃ sacr̃is illis q̃ añ. l. euãgelicã nõ fuerũt. sacr̃m aũt pnie fuit añ. Põt tñ ali⁹ dici q̃ pnia exterior aliquo mõ est cã interioris si cut in qõne oñsum est. q̃uis ẽt aliquo mõ sit ab ea cãta q̃z tũ ad illud qđ est ex pte penitẽtis. qđ q̃z mã le est i exteriori pnia respectu absolutiõis sacerdotis.

Ad 2m dõ q̃ sic̃ dic̃ magr̃ in lr̃a nõ est icõueniens q̃ in sacr̃o pnie res sepi⁹ p̃cedat sacr̃m q̃z ecõuerso. qr in alijs sacr̃is sepe q̃tingit q̃ res p̃cedit sacr̃m. Vel põt dici q̃ pnia interior q̃z tũ ad illud augmẽtũ vl̃ fir mitatẽ que recipit p exteriorẽ q̃fõnẽ ⁊ hũiliationez.

⁊ q̃z tũ ad ei⁹ formam quã aliq̃ recipit p sacerdotis absolutionẽ rõne quor̃ pp̃rie dr̃ res hui⁹ sacr̃i poste rior est q̃z sacr̃m. Ad 3m dõ q̃ ibi Hug° vocat mã le elemẽtũ qđcũq̃ sensibile sig̃m. ⁊ sic exterior p̃fes sio penitẽtis ⁊ humiliatio p̃t dici mãle elemẽtuz. ⁊ põt dici scificari q̃tum ad vsum p sacerdotis ab solutionem.

f **Secundo** queritur vtr⁊ r̃missio pccõ⁊ sit res hui⁹ sacr̃i. Et vr̃ q̃ nõ. sacr̃z est signũ sue rei sed p̃fõ exterior ⁊ satisfactio nõ est signum remissiõis pcci. imo magis est signũ erñtie ei⁹. cũ p̃fitẽs dicat se talia fecisse. g̃ remissio pcci nõ est res hui⁹ sacr̃i.

Itẽ res sacra sequr sacr̃m vt effect⁹ cãm. sz remis sio pcci p̃cedit exteriorẽ pniam. iutilis. n. vr̃ exterio ra pnia erñti in pccõ mortali. g̃ remissio ei⁹ nõ ẽ res pnie exterioris. Cõtra curatio morbi est res illi⁹ sa cr̃i qđ ad eã significãdã ⁊ efficiẽdã ordinat̃. sed pnia exteriori ordinat̃ ad significandã ⁊ efficiẽdã actualis pcci remissione. g̃ illa remissio ẽ res sacr̃i pnie. Rñ deo sic̃ recitat magr̃ i lr̃a. in h̃ sacr̃o est aliqd qđ ẽ sa cr̃m tñ. s. exterior pnia. aliqd qđ est res ⁊ sacr̃m. s. pe nitẽtia interior q̃ est res pnie exterioris. ⁊ sacr̃m remis siõis actualiũ pccõ⁊. qr vt est q̃iuncta pnie exteriori i re vel in p̃posito illã remissionẽ aliquo mõ signifi cat ⁊ dispositiue effic̃. q̃uis q̃iũcta exteriori in p̃posi to tñ p̃dictã remissionẽ nõ significet nisi ip̃emet pe nitẽti. nisi p aliq̃ signa alijs appareat talẽ pniam es se in ip̃o. Est ẽt ibi aliud qđ ẽ res ⁊ nõ sacr̃m. s. pec cato⁊ actualiũ remissio. ⁊ q̃ sit res vtriusq̃z pnie p̃z qr ad illã significãdũ. ⁊ aliquo mõ efficiẽdũ vtraq̃z pnia ordinat̃. Vñ vt sui cãz semp̃ p̃supponit pniaz interiorẽ q̃iũctã exteriori i re vel in p̃posito explici te vel iplicite. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ q̃fessio exteri or cũ humilitate facta ⁊ ad q̃rendum medicinaz ⁊ pccm̃ ordinata. q̃uis significet i penitẽte pccã fuis se. significat tñ ea i ip̃o definer̃ esse. De absolutiõe aũt planũ ẽ quomõ erp̃sse significat pccõ⁊ remissio nem. Ad 2m dõ q̃ ō lege coi remissio pccõ⁊ actua liũ semp̃ p̃supponit exteriorẽ pniam in re vel in p̃ posito. explicite vl̃ implicite. ⁊ q̃ p exteriorẽ pniaz vt realiter hitam q̃nq̃z causet̃ actualis pcci remis sio p̃z. p h̃ q̃ superi⁹ dcm̃ est q̃ interior pnia informis si nõ sit obstaculũ ex pte penitentis p pniaz exterio rem realiter hitam formal̃.

t **Tertio** queritr̃ vtrum pnia sit vnuz sacr̃m. Et vr̃ q̃ non. qr vbi sunt due res. ⁊ duo signa nõ est vnũ sacr̃m. qr vnitas sacr̃i nõ põt esse nisi vel ex parte signi. vel ex parte rei. sed in h̃ sacr̃o sunt plura signa s. penitẽtis p̃fessio ⁊ satisfactio. ⁊ sacerdotis absolu tio. ibi ẽt sunt due res. s. pnia interior. ⁊ pccõ⁊ actu aliũ remissio. g̃ pnia nõ est vnũ sacr̃m. Item ex eis q̃ non sunt simul. nõ p̃stituit̃ aliqd vnũ. sz ptes pnie nõ sunt simul. g̃ ex illis non p̃stituit̃ aliquid vnum.

Cõtra si pnia nõ esset vnũ sacr̃m. sed plura. tunc plura essent sacr̃a q̃z. 7. Rñdeo q̃ pnia est vnũ sa cr̃m. sed nõ dz dici q̃ sit aliqd vnũ vnitate indiuisi bilitatis nec q̃tinuitatis. neq̃z essentiali. sed vnita te integrata ex plurib⁹ relatis ad aliquid vnũ signi ficandũ. ⁊ aliquo mõ efficiendũ qđ est remissio ac tualiũ pccõ⁊. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ illa plura signa p̃currũt ad integritatẽ vnius sacr̃i. pnia ẽt interior ⁊ exterior sunt vnum sacr̃m remissiõis actualiũ pcc-

catoꝝ sicut refert magr̃ in lr̃a. nec obstat vnitati sacr̃i q̃ sint ibi due res. qr̃ est vna alteri⁹ sacr̃z., qđ̃ pz qz caracter baptismal' est res absolutiõis exterioris ⁊ sacr̃m original' pcci. ⁊ tñ bap⁹ est vnũ sacr̃m. Silr corp⁹ xp̃i vez est res sub spẽ panis vere ptẽta. ⁊ per eã significata. ⁊ est sacr̃m corpis mystici. ⁊ tñ sacr̃m eucharistie est vnũ sacr̃m. Ad 2^m cũ dr̃ q̃ ex eis q̃ nõ sunt sil'nõ pstituit aliqd vnũ. ꝛc. dico q̃ vez est i pmanẽtib⁹. ⁊ loquẽdo đ̃ vnitate ptinuitatis vl' essẽtiali in successiuis. tñ loquẽdo de vnitate integrata ex plurib⁹ relatis ad vnũ significãdũ ⁊ efficiẽdũ nõ est vez. Sacr̃m aũt pnie pstitit in q̃dam successiõe q̃ est vnum vnitate p̃dicta.

q **Harto queritꝰ** vrũ pnia sit ab institutiõe. Et vr̃ q̃ nõ. qz gđ̃ est a nã nõ ẽ ab istitutiõe. nisi dicat eẽ ab istitutiõe nãe. sed sacr̃m pnie est a nã. nãlis. n. rõ dictat peccõrẽ debeꝛ penitẽ de suis peccis. g̃ nõ est ab istitutiõe. Itẽ sacr̃a q̃ sunt ab istitutiõe nõ fuerũt i lege nãe. sed sic dic̃ magr̃ in lr̃a hui⁹ di. c. vlti. Sacr̃m pnie fuit aũ tps gr̃e ẽt a p̃mordio generis hũani. g̃ nõ est ab institutiõe. Cõtra Hug° p°li. đ̃ sacr̃. pte. 9. c. 2. ponit in diffinitiõe sacr̃i qđ̃ est ex istitutione significãs. sz q̃lz pars diffinitiõis dr̃ de quolibz ptento sub diffinito. g̃ de quolz sacr̃o vere dr̃ q̃ est ex istitutiõe significans. Rñdeo q̃ pnia duplr̃ põt accipi. s. p vtute vel actu vtutis. vel p sacr̃o. p° mõ pnia est de lege nãe. nãle. n. iudiciũ rõis dictat peccatorẽ debere penitere de suis peccis. ⁊ tali pnia hi tuari. ⁊ sic nõ est ex istitutiõe. 2° mõ nõ est de lege nature. sed ab istitutiõe diuina. declaratũ est. n. supi⁹ di. 17. q. 2. ar. 2. q̃ pfiteri pccã sacerdoti nõ est de iure nature. ⁊ ex p̃nti. q̃ neq; pꝛitio vt iũcta cũ pposito sic pfitendi est de lege nature. Ad ar° ad ptez p mã đ̃ q̃ pcedũt de pnia inq̃stũ est vt⁹ vl' actus virtutis tñ. Ad 3^m ad partem aliã pcedit de pnia inq̃stum est sacr̃m.

q **Vinto queritur** vtrũ ẽ sacr̃m immediate a xp̃o fuerit istitutũ. ⁊ qñ. Rñdeo q̃ immediate fuit a xp̃o istitutũ. añ. n. passionẽ istituit. ẽ sacr̃m q̃s tũ ad interiorẽ pꝛitionẽ penitẽtis ⁊ opis satisfactionem. cũ dixit. Non veni vocare iustos. sz pccõres ad pniam. Luce. 5. ⁊ p alia vba qb⁹ ad pniam inuitabat marie cum dixit. Misi pniam habueritis oẽs simul pibitis. Luce. 13. pfõnem aũt implicite i ex° cũ dixit leprꝛoso mundato. Vade oñde te sacerdoti b⁹. vt scriptũ est. Mathe. 8. absolutionẽ aũt in misterio cũ Lazaro resuscitato dixit. Soluite eum. Jo. 11°. sed exp̃sse ptãtem absoluẽdi nõ dedit vsq; post resurrectõez. cũ dixit eis. vt hr̃ Jo. 20. Accipite spiritũ scñ̃. quoꝝ remiseritis pccã remittũt eis ⁊ quorum retinueritis retẽta sunt. ptãtem aũt iurisdictõnis sup totã eccliam pmisit se datuꝝ ꝑetro cũ dixit ei. vt hr̃ Matb. 16. Tibi dabo claues regni celoꝝ. ⁊ quodcũq; ligaueris. ꝛc. ñ tñ tũc dedit. Vñ decretũ Anacleti. di. 21. in nouo testõ exponẽdum est đ̃ pmissiõe fm glo. ibidẽ. nec tñ tũc tñ pmisit se datuꝝ ptãtẽ iurisdictiõis. sed ẽt prãrẽ absoluẽdi ⁊ ligãdi in foro pnie. quã post resurrectionẽ cũ aliis discipulis accepit. sed ptãs iurisdictiõis sup totã eccliã sibi soli fuit data p se ⁊ successorib⁹ ei⁹. cuz xp̃s post suã resurrectionẽ dixit ei. Pasce oues meas. Jo. 21. qđ̃ põt pbari p illud qđ̃ hr̃. Jo. di. Cõsiderãdũ. ⁊ c. Fidelior. ⁊ ex̃ de elec. Significasti.

c **Jrca lr̃am** Pccã originalia. nõ significat h̃ pccm̃ originale in plurali. qz in eodẽ hoie sunt plura. sz qz multiplex in effectu inq̃stũ corrũpit diuersas vires aie mor oĩum pseuerauerat in via vitioꝝ. i. cito nisi peniteat. qz pccm̃ qđ̃ p pniam nõ diluit. mor suo põdeꝛ ad aliud trahit. ita reus ⁊ pccõr cõstituit vt añ fuerat. i. silr. sed nõ tñ. vel refert h̃ ad reatũ pene dãni. non sensus. Quidam dicũt pniam exteriorẽ ⁊ interiorem eẽ sacr̃m. nec duo sacr̃a. sed vnũr: ⁊ isti bene dicũt. est. n. cois opinio ⁊ vera.

Di. xviij.

p **Reter** premissa. ꝛc. Superi⁹ determinauit magr̃ de bap°. ⁊ đ̃ confirmatiõe. ⁊ euch°. ⁊ pnia. Hic determinat đ̃ extrema vnctiõe ⁊ diuidit i. 2. Primo đ̃ ei⁹ istitutiõe. 2° de iteratione ibi. Querũt. Pº in. 3. Pº determiat đ̃ ei⁹ mã. 2° de ei⁹ institutore ibi. Hoc sacr̃m. 3° de istitutionis cã ibi. In quo ostendit.

Articulus primus.

c **Jrca hanc** di. q̃rẽdũ ẽ pncipalit de. 2. Pº de ipo sacr̃o vnctiõis extreme. 2° de ei⁹ administratiõe. Circa p^m querunt. 6. Primo vtꝝ extrema vnctio sit sacr̃m. 2° a q° fuit institutũ. 3° vtꝝ mã hui⁹ sacr̃i sit oleũ đ̃ oliuis p ep̃m psecratũ. 4° vtꝝ hui⁹ sacr̃i sit aliq̃ determinata vboꝝ forma. 5. vtꝝ effect⁹ hui⁹ sacr̃i sit infirmitatis corpalis alleuiatio. 6° vtꝝ venialiũ peccõrum remissio.

p **Rimo ostendo** q̃ extrema vnctõ nõ sit sacr̃m. qz sic infirmi inunguntur oleo p ep̃m psecrato. sic ⁊ cathecumini. sz vnctio cathecumioꝝ nõ est sacr̃m. g̃ a fortiori nec vnctio infirmoꝝ. Itẽ ipm oleũ p ep̃m psecratũ est sacr̃m. qz sic dic̃ Hu°. 1. li. de sacra. pte. 9 c. 2. Sacr̃m est mãle elemẽtũ. sed ipm oleũ nõ ẽ ipa vnctio. cũ vnũ sit subã. ⁊ aliud accidẽs. g̃ ipsa vnctio nõ est sacr̃m. Item in vna collõe sacr̃i vba nõ repetunt. sz in vna collõe extreme vnctiõis plies vba repetunt. s. i vnctiõe cuiꝰlz mẽbri. g̃ tal' vnctio nõ est sacr̃m. Itẽ sacr̃m vna collõe nõ conferꝛ nisi ab vno ministro. sz extrema vnctio cõferꝛ a plib⁹ sacerdotib⁹. Vñ dr̃ Ja. 5. Inducat pbyteros. g̃ tal' vnctio nõ est sacr̃m. Cõtra magr̃ dic̃ in lr̃a huius di. c. j. q̃ est sacr̃m. Itẽ Hug°. 2. li. đ̃ sacra. pte. 15. c. 2. dicit idẽ. Rñdeo q̃ extrema vnctio est sacr̃m Illud. n. qđ̃ est sacre rei signũ ⁊ cã p se ordiata ad efficiẽdum rem sacrã. nõ tñ est sacr̃m. sed est sacr̃z nouel. vt supius hitum est. sed extrema vnctio signũ est p se ⁊ cã spũalis vnctionis interioris que est res sacra. qz sacrãs. ⁊ iõ extrema vnctio sacr̃z est noue. l. Ad p^m in opp^m đ̃ q̃ nõ est sil'e de vnctione cathecuminoꝝ ⁊ infirmoꝝ. qz illa non ordinat̃ per se ad remissionem pccõrum. sed p aliud. s. per bapt̃m. hec vo p se ordinat̃ ad interiorẽ vnctionẽ significãdum ⁊ causãdũ eo mõ quo sacr̃a sunt suoꝝ effectuũ cã. Ad 2^m đ̃ q̃ ipsum oleũ p ep̃m cõsecratũ nõ dr̃ sacr̃m nisi p̃dicatione q̃ est p cãm. qz est huius sacr̃i

mālis cā. sed ipsa vnctio p essentiam ē sacrm Verbum aūt Aug. aut itelligit ō qualibz sensibili signo aut ſm pdicationē cālem. Ad 3ᵐ dō q sicut plres vnctiões cōstituūt vnā integrā vnctionez. ita vba q dicunt in vnctiōe cuiuslibet mēbri pstituūt vnā integrā vboꝝ plationē que est integra sacri forma eo mō quo vba dicunt forma sacramēti. nec repetunt vba penitus eadē. qz in vnctiōe oculoꝝ dr. qō per oculos. in vnctiōe auriū dicit. p aures. ꝛ sic ō alijs q̄uis alia vba repetant eadē. Ad 4ᵐ dō q Jaco. ibi posuit plare p singulari. vn⁹. n. pficit sacramētū q si deficeret. alius deberet supplē nō fcm iterare.

Secundo querendum est a q° b sacrm fuerit istitutū. nisi qz supius di. 2ª. in illa. q. vtrū oia sacra no. l. fuerit istituta a deo immediate sufficient pz qd dō ad hāc qōnem. Et iō de ei⁹ solutiōe hic supsedeo.

Tertio q̄ritur vtrum hūs sacri sit oleū de oliuis per epm ꝓsecratū. Et vr q nō. b sacrm est necessitatis. dic. n. magr hui⁹ di. c. 2. q si ex ptēptu vl negligētia sacrm ptermittat piculosum est ꝛ dānabile sed sacrm necessitatis dz celebrari in mā valde coi quapropter baptism⁹ celebrari pōt i q̄lz nāli aqua. g cū oleū de oliuis p epm ꝓsecratū sit mā nō multū cois. sed spālis nō est hui⁹ sacri mā. Itē sacerdos simpler pōt scificare mām bap. qō est maius sacrm q̄s extrema vnctio. g multo forti⁹ mām extremā vnctiōis. g nō oz q sit p epm ꝓsecrata. Contra magr hui⁹ di. c. j. dic q hec vnctio fit oleo p epm ꝓsecrato. sed cū dr oleum simplici noie itelligit oleū ō olivis qz anthonomasiace dr oleū. vt supius hītū est. di. 7. Rūdeo q mā dz correspōdere pncipali effectui sacri. effect⁹ aūt pncipalis hui⁹ sacri est. pccōrū venialiū curatio immediate introducēs nisi sit aliō qō obstet ad supeminētem sanitatē vite eterne. ad cuius igressum sufficit ꝓscia pura. ꝛ qz oleū multuz valet ad curationē plage. vt innuit Isa. p° vbi dr. Plaga tumēs. qz nō est circūligata. nec curata medicamine. nec fota oleo. ꝛ marime oleum de oliuis in quo pfecti⁹ inveniunt ppietates olei q̄s in alio oleo. iō mā huius sacri est oleum ō oliuis. ꝛ qz balsamū repūtat bonā famā. iō nō ē mixtum cuz balsamo ad significādū q ad igrediēdum sanitatez vite eterne sufficeret sine fama puritas ꝓscie. ꝛ nitoꝝ q p oleum designat. ex de sacra vnctiōe. c. j. Oleū. n. lucet in aq̄. ꝛ ad significādum illi⁹ sanitatis supemi nētiam dz esse ꝓsecratū p sacerdotē supeminētis dignitatis. i. p epm. Ad p̄ᵐ in oppᵐ dō q b sacrm nō est necitis absolute sic baptism⁹ q̄s mortaliꝝ peccaret q ipm ex ptēptu ptermitteret. cōtemnere. n. quodcūq sacrm ecclie pccm ē mortale. Ad 2ᵐ dō q nō est sile. qz xps q est marim⁹ in dignitate tactu mūdissime carnis sue qm a Jo. baptizatus fuit vim regnātiuā ptulit ags inrelligēdo b. vt supius expositum est in tractatu de baptismo. ꝛ iō non indiget p epm scificari. Et pterea sacrz baptismi ē sacrz necessitatis absolute. nō sic aūt b sacrm.

Quarto queritur vtrum huius sacri sit aliqua determinata vboꝝ forma. Et vr q non. qz nulla invenit eius forma determinta ab institutore. Item determiata forma vboꝝ sacri est eadem apud oēs. sed forma vboꝝ huius sacri non est eadē apud omnes. q̄dam. n. ecclesie vtunt forma indicatiua. q̄dam forma depcatiua. g istius sacri non ē determinata forma vboꝝ. Cōtra. Romana eccl̄ia vtit in b sacro determiata vboꝝ forma. que ē hec. Per istam scām vnctionē ꝛ suā pissimā misericordiam pcat tibi dns qcqd oculoꝝ vitio deligsti. sed cū iniungunt aures dicit. vitio auriū. cū nares dicitur. vitio nariū. qm os dicit. vitio ligue vl oris. qm manus dicit. vitio tact⁹. qm pedes dicit. vitio incessus. qm lumbi dr. vitio lūboꝝ seu carnis vitio. ꝛ oz fieri q̄lz inunctio cū signo crucis. Rūdeo q er determiata mā. ꝛ determinata forma sit determinatum cōpositū. alr nō. Cum g hoc sacrm sit determinatum sacrm ab alijs sacris ꝛ distictū. oz q hēat determinatā mām ꝛ ōterminatā formā. ēt accipiē do formā ſm q p quandā similitudinē pncipaliorꝝ ps inter integrales forma dicit toti⁹ integralis ſm quā silitudinē vba sunt forme in sacris. Quod aūt ppria forma sit ibi videri pōt p illud qō supius dictum est di. 3. in illa qōne vtrum ordinatio ad scificādum sit forma bap. ꝛ est cōueniētior forma depcatiua q̄s idicatiua. qō innuit beatus Ja. i cano. sua c. 5. dicēs. Infirmat qs ex vobis educat pbyteros ecclie. ꝛ orent sup eū vngentes eū oleo in noie dñi.

Ad p̄ᵐ in oppᵐ dō q si non sit scripta forma ōterminata exp̄sse tñ posuit eam beatus Jaco. iplicite i vbis pdcis quā beatus Petrus explicite credit romane ecclie tradidisse. sicut ꝛ plura alia que explicite in scriptura sacra scripta nō sunt. Ad 2ᵐ dō q si sint alique ecclie vtētes forma idicatiua pie crēdum est q modus exp̄mēdi p modū impatiuum ōterminate vel idicatiuū nō sit de necitē sacri sicut supius dcm̄ fuit ō modo exp̄mendi actum baptizādi quē greci exp̄mūt hoc vbo. Baptizek. ꝛ Romana eccl̄ia hoc vbo. Baptizo.

Quinto querit vtrum effectus huius sacri sit venialium pccōrum remissio. Et videt q nō. qz vbi sufficit vnū remediū nō debent poni plura. sz ad remissionē venialium sufficit sola pnia interior quā facilius possint habere infirmi q̄s sani. infirmitas. n. iclinat ad detestādum vanitatē mūdi. g aliō remediū non est necitium ifirmis ad venialiuz remissionem. Item sacrm ad illud finaliter ordinat p pter quod pncipaliter administrat. sed nō administrat pncipaliter ppter venialium remissionem. sed ppter corpis sanationē. qz sani magis implicant venialibus q̄s ifirmi. ꝛ tñ nō administrat sanis. sed ifirmis g venialiū remissio nō est hui⁹ sacri effectus saltem pncipalis. Cōtra Jaco. 5. Postq̄s dcm̄ est vngentes eū oleo. ꝛc. paucis iterpositis sequit. Et si i peccatis sit dimittent ei. Ad istam qōnem dixerunt quidā q hoc sacrm nō ꝓfert ꝺ pccā venialia. sed ꝺ sequelas relictas tam er originali q̄s er actualibus pccis. Sed ꝺ hanc opinionē est auctoritas beati Jacobi pallegata. Dicēdū ergo ad qōnem q in b sacro tria sunt. s. vnum qō est sacrm tñ. qō est vnctio exterior. aliud quod ē res ꝛ sacrm. s. spūalis alacritas mētis. que est res signata ꝛ cāta p exteriorez vnctionem. de qua alacritate vt habet ex de sacr. vnctione. c. j. intelligit illud qō dicit Joan. aplus. Unctio quā accepistis maneat in vobis. ꝛ est sacrz pncipaliter remissionis venialium pccōrum. qz si di-

gne sumat p eam remissio venialium nō tm̃ significatur. sed etiam causat. Unde in decretali p̄dicta dicitur. vnctio inuisibilis iteriorꝝ nō solum est signuz sed etiam sacrm̃. qꝝ si digne sumat vel agit vel auget absq; dubio qō designat. ⁊ sic pz q remissio venialium est in ꝟ sacro p̄ncipal res ⁊ nō ē sacz. Ad p̄m in opp̄m dicūt aliq q q̄uis pnia iteriorꝝ ad rem̃ionē venialiū sufficiat. tm̃ pp statū infirmi q nō pōt ita pfecte illo remedio vti sic̄ san⁹ regrit aliud. Sz ꝟ ꝟ est q frequēter inūgunt infirmi in tali statu q facilius possunt iterius penitere q̄z sani. Jō videtur dō q sic̄ p sacrm̃ pnie ex vi sacri formal attritio p̄us informis. sic ex vi hui⁹ sacri ꝓportat mens ad habēdū sufficientiā pnie venialia delētis. que qñq; añ sacri susceptionē tam debilis est vt nō sufficiat ad plenā venialiū remissionē. p huius ēt sacri susceptionē ps pene puenialib⁹ debite remittit si digne suscipiat. Ad ꝟm dō q nō datur infirmis tm̃. qꝝ sit p̄ncipaliꝝ ordinatū ad corporalis infirmitatis alleuiationē. sed pp ꝟ qꝝ appꝛopinquat egressui i quo venialia pfecte possunt curari absq; ꝟ q eis hō iterum implicetur.

ſ Exto q̄ritur vtrum effectus hui⁹ sacri sit infirmitatis corpalis alleuiatō. Et videt q nō. qꝝ sacra no. l. efficiūt qō figurāt si suscipiant̄ digne. sed huius sacri susceptio quantūcūq; suscipiat digne nō liberat coiter ab infirmitate icurabili p nām. g̃ effectus ei⁹ nō est alleuiatio corpalis infirmitatis. Jtē viri quāto sunt pfectores tāto magis desiderāt dissolui. ⁊ esse cū xp̄o. sic̄ pz p ℔au. ad ℔phylip. p°. Sed huius sacri effectus nō est ꝺ desideriū pfectoꝝ. g̃ effectus ei⁹ non est infirmitatis corpalis alleuiatio. Jtē medicine spūalis nō est effect⁹ corpalis. sed ꝟ sacrm̃ sicut ⁊ alia est medicia spūalis. g̃ effectus eius nō est alleuiatio infirmitatis corporalis. Cōtra Mar. 6. dr̄. de discipulis xp̄i q vngebāt oleo multos egros ⁊ sanabant̄. sed ꝟ intelligit̄ de vnctione que est sacrm̃. Un̄ glo. ibidē. pz ab aplis hunc morē tradituz esse vt energumi ⁊ alij egroti vngātur oleo a pōtifice ꝓsecrato. g̃ effectus hui⁹ sacri est alleuiatio infirmitatis corpalis. Item Jaco. 5. ℔postq̄z dictū est vngentes eū oleo in noie dn̄i imediate subiūgit. ⁊ oꝛo fidei saluabit infirmū ⁊ alleuiabit eum dn̄s. ℜn̄deo q alleuiatio corpalis infirmitatis ē huius sacri effectus nō p̄cipalis. quapp neq; erp̄mit̄ i forma sacri sz secūdari⁹. ⁊ ideo nūq̄z cātur p ꝟ sacrm̃ nisi ꝼz q expedit p̄ncipali effectui. q est remissio venialiū pcc̄oꝝ. sed si digne suscipiat̄ semp causat istū secundariū effectū. q̄ expedit effectui p̄ncipali. Ad p̄m in opp̄m dō q secūdarius effect⁹ huius sacri non est cuilibet infirmitati total⁹ āmotio. ēt si hoc expediret effectui p̄ncipali. sed alleuiatio quā dupl̄ cāt. Uno modo mediāte ope nature inq̄ztū mentis alacritas interiorꝝ naturaliter p quādam redūdātiam opatur ad corpis meliorē dispositionē vel male dispōnis eius mitigationē. alio mō pure supnaturalit̄. ⁊ hūc effectū semp ꝓsequtur respectu cuiuscūq; infirmitatis. q̄ expedit effectui p̄ncipali ⁊ digne suscipitur.

Ad ꝟm dō q euadere ab infirmitate nō est ꝺ desideriū virorꝝ pfectorꝝ q̄ credūt hoc expedire ad salutem aiaꝝ suaꝝ. Un̄ dicit beatus Marti. Dn̄e si ad huc populo tuo sum necessarius nō recuso laborez. fiat volūtas tua. Ad ꝟm dō q ⁊ si medicina spūalis nō sit totalis effectus p̄ncipalis. pōt tm̃ eius esse effectus secūdarius. ⁊ magis q̄z medicine corpalis spūalis effectus. qꝝ plus pōt aia sup corpus. q̄z corpus sup animā. ⁊ q̄uis assignare vni sacro duos p̄ncipales effectus. Unū p̄ncipalem spūalem. ⁊ alium corporalē esset incōueniēs. tm̃ ꝟ sacrm̃ q̄uis sit vnū hr̄e duos effect⁹. vnū spūalem. ⁊ aliū corpalem ita q spūalem prio ⁊ p̄ncipaliꝝ. ⁊ corpalez secūdario cōueniēs est. vt pz ex supioribus dictis.

Articulus secūdus.

c Onsequenter q̄rit̄ de ꝟo. p̄ncipali. Et circa ꝟ q̄runt̄. 6. ℔o vtz hoc sacrm̃ possit cōferri a nō epō. ꝟo vtz a non p̄bytero. ꝛo vtz debeat conferri aliq̄bus sanis. 4° vtrū oībus infirmis. 5° vtruz sola instra sensuum debeant inungi. 6° vtrum hoc sacrm̃ iterabile sit.

p Rimo oñdo q ꝟ sacrm̃ nō possit ꝓferri a añ epō. ℔p̄b⁹. ꝟ. phisi. Jn his q̄ fm artē mām facim⁹ ꝓpter op⁹. nobili⁹ g̃ est vti mā dispōsita q̄z ipaz disponer. cū g̃ ꝓsecratio olei sit māe hui⁹ sacri dispositio. ⁊ vnctio infirmoꝝ sit ei⁹ vsus nobili⁹ est infirmos vngere oleo ꝓsecrato q̄z ipm̃ ꝓsecrare. sz oleū nō pōt ꝓsecrari a nō epō. g̃ nec aliqs illo oleo vngi a nō epō. Jtē sic̄ nō eps nō pōt ꝓsecrar̄ sacri ꝓfirmatiōis māz. ita nec ꝓfirmar̄. g̃ a filī sic̄ nō pōt māz hui⁹ sacri ꝓsecrar̄ ita nec ea infirmos vngere. Cōtra Ja. 5. Infirmat̄ qs i nobis iducat p̄bros eccl̄ie. ⁊ oꝛēt sup eū vngēntes cū oleo i noie dn̄i. Jtē decre. di. 65ª. p̄bros. §. Sz istud dr̄ q oleo scificato p̄mittit̄ p̄bteris vngere infirmos. ℜn̄deo q ꝟ sacrm̃ a nō epō pōt ꝓferri. ⁊ ꝟ pp statū infirmoꝝ q nō p̄nt epos adire. Ad hoc dicā. Illud dr̄ q id circo p̄bteris ꝓcessuz est vngere infirmos scificato oleo. qꝝ epi occupatiōib⁹ alijs impediti ad oēs lāguidos ire nō p̄nt. Ad p̄m i opp̄m dō q ⁊ si vngerē infirmos sit simplr nobili⁹ q̄z olei scificatio. cū ei⁹ scificatio sit pp vsum. tm̃ pp neccitez magis ꝓcessuz est p̄resbr̄is nō epis oleo scificato vngē q̄z oleū scificare. facilr. n. pōt oleū scificatū ab epō p oēs pochias epat⁹ br̄i. nō sic aūt eps pōt p̄nsecē cuilibet infirmo. Ad ꝟm dō q nō ē sile. qꝝ i ꝓfirmatione sp̄ūs. s. datur ad robur ⁊ plenitudinē gr̄e. ⁊ iō meritō ei⁹ administratio reseruat̄ epis. in q̄bus est ptās plenioꝝ q̄z in sacerdotib⁹ iferioꝝib⁹.

ſ Ecundo queri vtrū possit ꝓferri a nō p̄resbytero. Et vr̄ q sic. qꝝ melioꝝ est oꝛo boni laici q̄z mali sacerdotis. sed ꝟ sacrm̃ efficaciā hz ex oꝛone. Un̄ forma ei⁹ est deprecatiua. g̃ magis pōt ꝓferri a bono laico q̄z a sacerdote min⁹ bono. Jtē magis est baptizare q̄z ꝟ sacrm̃ ꝓferre. sz nō p̄resbyteri p̄nt baptizare. g̃ ⁊ ꝟ sacrm̃ ꝓferre. Cōtra vt supius visum est effect⁹ huius sacri est venialium pcc̄oꝝ remissio. sed nō p̄resbyteri nō p̄nt ministerialr pcc̄a remittere. q̄uis sci hoies oꝛādo p̄nt adiuuare pcc̄ores ad ipetrationez misericordie. g̃ nō p̄resbr̄i non p̄nt ꝟ sacrm̃ ꝓferre. ℜn̄deo q hoc sacrm̃ conferri nō pōt a nō p̄resbr̄is. Soli. n. p̄resbyteri pp sacr̄oꝝ eccl̄iasticoꝝ dignitatez ꝓstituti sunt administratores eoꝝ. Unde illō qō legit̄ de sancta Benoncta

q oleo vngebat infirmos.7 sanabantur miraculo/
sum fuit nō sacr̄ale. Ad p̄m in opp̄m dō q ēxuis p̄/
uata oīo sacerdotis minus boni nō sit ita efficax sic̄
oīo laici melioris.tū oīo eius inc̄ztū eius psona est
publica est efficacioz.qz efficaciā hz ex vi meriti to
tius ecclie.oīo aūt inc̄ztū est forma hui⁹ sacr̄i cōue
nit p̄esbytero inc̄ztū p̄ma publica est. Ad 2m dō
q ēxuis bap⁹ sit nobilius sacr̄m ēx extrema vnctio
tū qz ē sacr̄z simplr necc̄ium.iō quilibet homo ip̄z ad
ministrare pōt ēxuis a solis sacerdotib⁹ administra
ri debeat casu necessitatis excepto.b aūt sacr̄m nō
sic necc̄ium est. Et p̄terea ad sacr̄m bap̄ nō est necc̄a
mā p epm psecrata.sic̄ ad b sacr̄m quā tractare non
decet nō sacerdotē.sic̄ decet sacerdotē.

t Ertio q̄ritur vtrum p̄ferri debeat aliquibus sanis. Et
vr̄ q sic. Hoc sacr̄m p̄ferri dz p̄stitutis i pi-
culo mortis.sed multi sani frequēter sunt in piculo
mortis.s.in bello.7 in mari.7 qdā sub certitudine
mortē expectātes.vt ad mortē dānati.7 talib⁹ sa-
nis dz b sacr̄m p̄ferri. Cōtra Beatus Jaco.in ca-
no.sua.c.5.nō fecit mētionē de p̄ferēdo b sacr̄m ni
si ifirmis. Rūdeo q cū effect⁹ p̄ncipalis huius sa
cr̄i sit venialiū remissio nō quecūqz.sed plena 7 pfe
cta de primo introducēs ad icorruptibilē sanitatē vi
te eterne.q̄ remissio de lege cōi sanis puenire non
pōt.iō nulli sano dz b sacr̄m p̄ferri.nec infirmo nisi
sic aggrauato q pbabile sit ip̄m esse in piculo mor-
tis de primo iminētis.qz tū defect⁹ nature ex senio
quasi q̄dam infirmitas est.iō ēt senibus ex defectu
nature solo p̄stitutis in piculo mortis de primo im
minētis b sacr̄m p̄ferri dz. Ad p̄m in opp̄m dō q
b sacr̄m p̄ferri nō dz nisi p̄stitutis in mortis piculo
pueniēte ex recessu a debita pportiōe humoz qui ē
infirmitas.vel ifirmitatis prima cā vel ex p̄sump-
tiōe radicabilis hūidi 7 caloris nālis defectu qō
piculū sanis hoib⁹ nō iminet.

q Arto q̄ritur vtrū debeat cō-
ferri oībus infir
mis. Et vr̄ q sic. sm phi.2.topicoz. Nō nul
lo addito dicis.simplr dicis. Sed Beat⁹ Jaco.ca
no.sua.c.5.dic̄ b sacr̄m debere p̄ferri ifirmis nullā
restrictionē apponēdo.q̄ vr̄ fuisse intētio sua q da-
ri debeat oib⁹ infirmis. Itē planū est q debeat da
ri oībus ifirmis ex ifirmitate sua in mortis piculo p̄
stitutis 7 ifirmis de qb⁹ non desperat.qz medicina
corpalis magis dāda est ifirmis de qb⁹ nō despat
ēxillis de qb⁹ desperat.q̄ b sacr̄m dādū est hoībus
ifirmis. Cōtra dec.95°.di. Illud dr̄ q hec vnctō
nō penitētib⁹ fundi nō pōt.sed nō penitētiū qdam
sunt ifirmi.q̄ hoc sacr̄m nō oib⁹ ifirmis p̄ferri debz.
Rūdeo q b sacr̄m p̄ferri nō dz nisi non hūtib⁹ ob
staculū impediēs sacr̄i effectū.7 hūtib⁹ deuotionez
7 reuerētiā ad sacr̄m.7 hūtib⁹ vel hr̄e potētibus de
cōi lege veniale pecc̄ū.7 qz in nō penitentib⁹ est ob
staculū ꝫ effc̄m sacr̄i.7 in p̄seuerāter furiosis nō est
deuotio.nec reuerētia ad sacr̄m.7 in puulis non est
veniale pecc̄ū.iō b sacr̄m p̄ferri nō dz impenitenti
bus.nec p̄seuerāter furiosis.nec puulis. Ad p̄m in
opp̄m dō q ēxuis determiatio verbi Jaco.ñ sit scri
pta.tū ex vsu ecclie quē beat⁹ Petrus introduxit est
sufficiēter hīta. Ad 2m dō q sic nō eēt dāda medi-
cina corpalis ifirmo de cui⁹ infirmitatis corpalis
sanatione 7 alleuiatiōe desparet.sic nō esset dāduz

hoc sacr̄m alicui ſi ō sue ifirmitatis sp̄ualis sanatio
ne desperaret. Rō aūt q̄re nō dz dari leuē ifirmi-
tatē corporalem habentibus patet ex dictis in cor
pore questiōis.

q Vinto q̄ritur vtrū sola istra sē-
suū debeāt inūgi
Et vr̄ q nō.qz vt supius hītuz est li° p°. Alia
ē in q̄libet pte corpis tota.sz nullū pccm̄ est in corpe
nisi p aiam.q̄ cū hec vnctio fiat ad remissionē pecc̄ō
rū venialiū fieri dz in q̄libz pte corpis. Itē vt hr̄.
Math.15. De corde quot exeūt cogitatiōes ma-
le.sed sedes cordis est in pectore.q̄ dz fieri inunctō
in pectore. Itē ceci nati nunqz peccauerūt p visuz
q̄ in eis oculi nō debēt inūgi. Cōtra vsus ecclie hz
q oia organa deseruiētia sensitiue gnātiue 7 pgres-
siue inūgātur 7 nulla alia. Rūdeo q sola istra de
seruiētia sensitiue gnātiue 7 pgressiue 7 nō alie cor
pis partes debēt inūgi.7 q̄m̄ sunt qnqz istra deser-
uientia sensibus pticularib⁹.s.occuli.aures nares.
os.manus.7 lūbi.gnātiue ō̄seruiāt.7 pedes pgres-
siue.iō sm morē romane ecclie.iste.7.ptes corpo-
ris.7 nō alie inūgunt. Ad p̄m in opp̄m dō q ēxuis
aia sm essentiam sit in q̄libet pte corpis tota. nō tū
sm cuiuslibet potētie sue vsum.7 iō nō debēt inūgi
oēs ptes corpis.sed ille ō̄terminate q̄ dicte sūt. Ad
2m dō q a corde dicūtur exire cogitatiōes male pp
b q influētia aie deriuatur ad alia mēbra mediāte
corde.ēxuis.n.sit in q̄libet pte corpis tota p essētiā
tū correcipit imediate ei⁹ influētiā q̄propter mot⁹ē
Alnic.ad dō li°.3.ō aialib⁹ q aia occultat⁹ in corde.
7 qz pccā venialia.vt frequētius p̄hūtur ex occasio
nib⁹ acceptis p ptes illas ō̄terminatas q̄ supdicte sūt.
iō magis iungūtur ēx pecr̄. Ad 3m dō q 7 si ceci na
ti nūqz peccauerūt p actū videndi.tū peccare potue
rūt per videndi p̄cupiscētiā.7 mutilati p p̄cupiscētiā
operādi per illa mēbra qbus dum erant puuli fue-
rant mutilati.7 ideo loca p̄dictorum mēbrorum ō-
bent inungi.

s Exto q̄ritur vtrum b sacr̄m ite
rabile sit. Et vr̄ q
nō. Dignior est vnctio hois ēx altaris. sed
vnctio altaris iterari nō dz.ex de p̄secra.ecclie.vt
altaris.c.j.q̄ nec vnctio hois. Itē alia sacra q̄ p̄si-
stūt in vnctiōe nō iterantur.vt p̄firmatio 7 ordo.q̄
a sili nec istud. Cōtra Hu°.2°.li.de sacra.parte.i5
c.3. Si vnctio iterari nō pōt nec oīo iterari pōt.sz
oīo iterari pōt.q̄ 7 vnctio. Itē magr̄ hui⁹ di.c.vlt.
p̄sentit q b sacr̄m iterabile ē. Rūdeo q b sacr̄m
aliquo mō iterabile est.aliquo mō nō.circa.n.eūdē
ifirmū eadē ifirmitate i numero respectu eiusdem i
firmitatis status iterari nō dz.qz quodlz sacr̄m cir
ca mām ppriā vna vice sortitur totū suū effectū. si
nō sit idispositio i suscipiēte. 7 iō eadē hostia bis ñ
p̄secratur.qz i p̄ma p̄secratiōe efficitur corp⁹ xp̄i ve
rū sub vna spē.nec idē p̄iuges bis despōsanť ō bap
tismo.p̄firmatiōe ordie clax.est i solo sacro pnie du
biū est.qō qdē dicūt respectu eorūdē pecc̄ōrū inume
ro iteratū q̄libet vice hr̄e aliquē effectū.qz tm̄ idez
hō in numero pōt pluries ifirmari.7 i eadē ifirmita
te in numero p̄nt esse status diuersi in quoz quolz i-
firmus est i notabili.7 pbabili piculo mortis. ideo
cū ifirmo nullū imp̄mat idelebilē effectuz pōt 7 dz
eidē homini pluries p̄ferri.vel p diuersis ifirmita
tibus.vel p eiusdem ifirmitatis diuersis statibus

supradicris. nec te moueat. qđ dictuz est. sacrm eucharistie vna vice circa eãdem mãm totũ suũ sortiri effectũ. qz ab eodẽ hoie ẽ pluries suscipiendũ. In eius. n. susceptiõe non cõsistit illius sacri essentia. ꝛ iõ q̃uis pluries suscipiaꝫ ꝛ in eodẽ suscipiẽte pluries hẽat effectũ. tñ essentia sacri circa eãdẽ mãz non iteraꝫ ꝛ iteratũ nõ hẽret effectũ. Ad pm dđ q rario quaꝫ vnctio altaris vel ecclie ꝓsecratio nõ iteraꝫ ẽ qz ipa ꝓsecratio ꝛ vnctio vna vice collate habẽt totum suũ effectũ. q est esse dedicatũ ad diuinũ cultuz ꝛ simili rõne ẽt ꝓsecratio materie ꝓfirmatiõis ꝛ materie huius sacri nõ iteraꝫ. Chrisma. n. vna ꝓsecratiõe pfecte ordinaꝫ ad vsũ illi⁹ sacri. silr dico de cõsecratione olei respectu vsus huius sacri. ꝛ qz circa eũdẽ ifirmũ eadẽ ifirmitate respectu eiusdẽ ifirmitatis status hꝫ sacrm totũ suũ sortiꝫ effectũ. si nõ sit aligs defect⁹ ex pte suscipiẽtis. ideo hꝫ modo ñ iteratur. qz tñ morb⁹ ꝫ quez est pluries põt reuerti. iõ circa eũdẽ hoiem põt pluries iterari. qz sic circa eũ dẽ hoiem pluries effectũ põt hre. Ad 2m dđ q nõ est sile. qz ꝓfirmatio ꝛ ordo iprimũt caracterẽ. qui ẽ idelebilis effectus. nec morb⁹ ꝫ quẽ pncipaliꝫ sunt in eodem homie iteratur. hoc aũt sacrm effectũ in delebilẽ in suscipiente non impmit. ꝛ iõ morbus ꝫ quẽ est iteratur.

c **Irca lrãm** Quo capita regũ ꝛ põtificẽ inũguntꝫ. Cõtra ex de sacra vnctõe. c. j. ꝛ. Hoc vnguẽto. Pricepꝭ nõ vngiꝫ in capite. sed i brachio siue humero. siue armo. i qbus pncipatus cõgrue designaꝫ. Rñdeo vbũ magistri itelligẽdũ est đ vnctõe Regũ in veteri lege. nõ in noua. sic. n. dr̃ in decretali ꝓdicta. Pricipis vnctio a capite ad brachiũ est translata. Corpus xpi nõ põt ꝓfici nisi de pane ꝓsecrato. qđ nõ est itelligẽdũ de ꝓsecratiõe ꝓcedẽre ipam ꝓfectionem sed đ ꝓsecratiõe q̃ in ipa ꝓfectiõe ꝓsistit. q̃ est p hec vba. Hoc. est. n. corpus meũ. nisi forte magister cõsecrationẽ vocet ibi ordinatõem panis de frumẽto. ad hꝫ vt sit hui⁹ sacri mã. quã ordinationẽ xps instituit suo facto. ad cuiusmõi similitudinẽ dr̃ aquas ꝓsecrasse qñ fuit baptizatus. eo q illo facto aquam ordinauit ad hꝫ vt eẽt mã sacri baptismi.

Di. xxiiij.

n **Hic ad** ꝓsiderationẽ. ꝛc. Supius determinauit magister de sacro baptismi. cõfirmatõis eucharistie. pnie. ꝛ extreme vnctiõis. Hic đ terminat đ sacro ordinis. ꝛ diuidiꝫ i. ꝛ. Pđ determinat de ordinũ distictiõe. 2° đ collatõne di. sequenti ibi Solet queri. Pđ i. 3. Primo đ dispositiõe ad ordinem. s. de tonsura. 2° de ipsis ordinibus ibi. Hostiarius. 3° de officijs ꝛ dignitatibus que ordines consequũtur ibi. Sunt ꝛ alia.

Media diuiditur in. 7. Primo determinat de hostiarijs. 2° de lectorib⁹ ibi. Secundus. 3°. de exorcistis ibi. Tertius. 4° đ accolitis ibi. Quarto loco. 5° đ subdiaconis ibi. Quintus. 6° de diaconis ibi. Diaconoꝝ. 7° de ꝑsbyteris ibi. Septim⁹. Illa pars que incipit ibi. Sunt ꝛ alia diuidiꝫ in. tres. Pđ đterminat đ dignitate epali. 2° đ gradibus dignitatis illius ibi. Ordo aũt. 3° đ qbusdaz

officijs minoribus ibi. Uaces ꝛ vimẽtis.

Articulus primus.

c **Irca hanc** di. querẽdum est pncipaliꝫ de. 5. Prio de tõsura. 2° đ ꝓditiõe portãdi tõsurã. 3° de ordine. 4° đ ordinis effectu. 5° đ epatu. Circa pm q̃rũt. 3. Pđ° vtrũ tõsura sit ad ordinũ susceptionẽ dispositio cõgrua. 2° vtꝝ sit ordo. 3° vtꝝ sibi abrenũciatio temporalium sit annexa.

p **Rimo ostendo** q tonsura non sit ad ordinuz susceptionem dispositio cõgrua. magis est ꝑgrua dispositio ad ordinũ susceptionẽ dispositõ'aie q̃z cõporis. sed indispositus in aia sic̃ pccõr põt suscipere ordines. ꝯ in corpe nulla requiriꝫ dispositio ad eorum susceptionem. Itẽ essentialiꝫ ordinaꝫ ordo p or ad sequẽtẽ quã tõsura ad aliquẽ ordinem. sz pter misso ordine pori põt suscipi sequẽs ordo. ex de clerico p saltum pmo. c. vnico. ergo tõsura non regriꝫ ad ordinũ susceptionẽ. Itẽ sicut dicit magr̃ huius di. c. j. Tõsure ecclasticе vsus a Nazareis exortus vr̃. sed vt hr̃ numeroꝝ. 6°. Nazareoꝝ radebaꝫ totũ caput. qz ibi dr̃ q radebaꝫ caput eoꝝ nulla restrictiõe apposita. ꝯ tõsura fcã eo mõ quo fit i clericis ñ est dispositio ad susceptionẽ ordinũ. sz deberet totũ caput eoꝝ radi. Cõtra fm magr̃m hui⁹ di. c. p°. Dẽs ordiati dicti sunt electi. nõ põt. ꝯ aligs ẽ ordinatus nisi sit cleric⁹. cũ ꝯ nullus sit cleric⁹ nisi tõsuratus. tõtusa est dispositio ad ordinũ susceptionem.

Itẽ ꝓsuetudo approbata p lege hñda est. sed ꝓz approbatã ꝓsuetudinẽ ecclie hoies tõsurãtur añq̃z ordinenꝫ. ꝯ tõsura dispositio est ad ordinũ susceptionem. Rñdeo q duplexẽ dispositio ad aliqd suscipiẽdũ. q̃dam necessitatis. q̃dã ꝑgruitatis. Pđ° mõ tõsura nõ est dispositio ad ordinũ susceptionẽ. qz si nõ tõsurat⁹ ordinaret vere recipet ordinis sacrm. q̃uis ipse sciẽter sic ordinẽ recipiẽs. ꝛ ordinator talem sciẽter ordinãs graviter peccarẽt. qz ordiari nõ dz nisi cleric⁹. ꝛ sine tõsura cleric⁹ nõ est. arm. ad hꝫ decr̃. 23. di. Psalmista. ꝛ. Clerici. 2° mõ loquẽdo di co q tõsura fcã i summitate capitis ad modũ spẽr cũ resecatiõe capilloꝝ iferioꝝ ita vt nõ possit tegi aliqđ organũ sensuũ est dispositio ad ordinũ susceptionẽ. in eis. n. vt dic magr̃ hui⁹ di. c. j. dz denudari capitis sũmitas vt coꝝ mens libera ad deũ mõstret. sũmitas. n. capitis repñtat eminẽtiã mẽtis. ꝛ đnudatio capitis mẽtis reuelationẽ. clericus. n. secretoꝝ dei ignarus esse nõ dz. iõ ẽt in modũ spẽr dz fieri. qz vt dic magr̃. e. c. p tõsuram significãtur esse i parte sortis ministerij dei cui fuire regnare ẽ. ministri. n. ecclie reges esse debẽt sic itelligẽdo vt se ꝛ alios regãt. qđ pbat magr̃ p illud qđ dic beat⁹ Petrus in p̃ca. sua. ca. 2° Uos estis genus electũ regale sacerdotiũ. debẽt ẽt resecari capilli iferi⁹. ita vt ñ operiãt aliqđ organũ sensuũ ad significãdũ vt vitia p organa sensuũ pululãtia p̃cidanꝫ. ꝛ q ad audiẽdũ ꝛ itelligendũ vbũ dei a superfluitate rexꝝ palium impediri nõ debẽt. q aũt in modũ spere radi debeant habetur decre. di. 23. Prohibere. q aũt resecari debeãt inferius capilli modo supra dicto habetur eadem di. Nõ liceat. 2°. ꝛ cõgruũ est a statu laicorum

. bona congrueña nãlis.

ad statũ ordinatoꝝ ad misteriũ dei trãsire volẽtes recipere dispositionẽ ꝓdictã qua a statu laicoꝝ sepa rent.ꝛ ad diuinũ misteriũ ꝓparent. Jn oi trãsitu ab vno statu in aliũ ꝙueniẽs ẽ trãsire p mediã dispõnẽ qđ ẽt nos docet natura nõ trãsmutans materiã ab vna forma in aliã nisi aliqua mediãte dispositõne

Ad pm in oppm dõ q pecõr sciẽter recipiẽs ordi nẽ grauiter peccat.ꝛ talẽ scient ordinãs.ꝛ silẽ ꝓcessi de nõ tonsurato.tñ sicut si pecõr ordiaꝫ ordiatus ẽ ita si nõ tonsuratꝰ ordiatur ordiaꝫ ẽ. Ad 2m dõ q ꝓr ordo ita est dispõ ad sequẽtẽ q ꝗuis ꝓri nõ su scepto sequẽs possit suscipi.nõ tñ sine pecõ tã expte suscipiẽtis ꝗ ꝓferentis nisi forte p ꝓbabilẽ ignorã tiã excusef.sili mõ dico de nõ tõsurato q ordiatur.

Ad 3m dõ q silitudo tonsure. Nazareoꝝ ꝛ clicoꝝ attendit ꝗtũ ad genꝰ.nõ ꝗtũ ad tõsionis spẽm vl modũ Tõsio.n. Nazareoꝝ significabat totalẽ eoꝝ sepationẽ a cõibꝰ officijs seculi.sz nõ eoꝝ electionẽ ad spãle misteriũ dei. Ad duo ar ad ptẽ ẽam dõ q procedũt de dispõne ꝓgruitatis.

Ecundo queritꝝ vtꝝ tõsura sit ordo. Et vi q sic

qr ẽ sigm rei sacre vt visũ ẽ.sz cẽ sigm rei sa cre est rõ sacri.g ẽ sacrm.sz nõ aliud ꝗ ordo. Jtez absqz sacro ordinis nõ ꝓstituit qs in gradu dignita tis ecclia stice sup alios fideles.sz p tonsurã ꝓstitui tur tonsuratꝰ in gradu aliquo dignitatis eccliasti ce sup laicos.g tonsura est ordo. Contra ordo nõ ꝓfertur sine celebratiõe misse sm ꝓsuetudinẽ eccle sie Romane.sz tonsura absqz celebratiõe misse ir repbẽsibilit ꝓfert.g nõ ẽ ordo. Rñ q tonsura pro pe loquẽdo nõ est ordo.sz dispõ ad ordis susceptio nẽ. vt dcm est.ordo.n.sacrm ẽ vt oñdit ꝛ tõsura sa crz ñ ẽ sic.n.cathecismus nõ ẽ cã rei sacr a sacrando dicte nisi mediante bap.sic nec tonsura nisi medi ãte ordine. Uñ ꝛsi sit qd sacrale.nõ tñ ẽ sacrz. Ad pm in opom dõ q tonsura ꝛsi sit signũ alicuiꝰ rei sa cre.ñ tñ ẽ sigm rei sacrãtis quã efficiat.ñ.n.cũ aligs tõsuraꝫ ex vi tõsuratiõis sacer efficit. Uñ tõsura p pe loquẽdo nõ est sacrm. Ad 2m dõ q si extẽdatur nomẽ dignitatis maior ẽ falsa.qr sic ñ tñ dr digni tas illa in q ꝓfert spũalis ptãs i ordie ad sacrm eu charistie ꝓficiendũ ꝛ dispensandũ q dignitas ẽ i sa cro ordinis.sz dr ẽt dignitas aliquẽ ꝓsequẽs ordi nẽ. vt ẽpatus.ꝛ dispõ ad ordinẽ. vt tonsura.ꝛ offi ciũ ãnexũ ordini. vt psalmistaꝰ q ordo nõ ẽ.sz ꝓpe loquẽdo ẽ officiũ annexũ ordini lectoris .qr lector legendo instruit intellectũ.sz cantãdo excitat affe ctũ.ꝛ quia ꝑmũ regrit distinctã ꝓlationẽ q nõ ꝙue niret mltitudini sil loquenti iõ ordinaꝫ hõ ad lr vt solus lr officiũ faciat.excitatio aũt affectꝰ bñ fit per multitudinis cãtuz ꝛ melius ꝗ p causatum vnius Uñ psalmistaꝰ ordo nõ ẽ.nec nisi improprie digni tatis dici potest.

Ertio queritur vtrũ tonsure tpaliũ abrenunciatio sit annexa

Et vi q sic.illi ãnexa est abrenũciatio tpali um ꝑ quo dz hõi ab eccam ꝓuideri.sz cuilibz clico dz ab eccam ꝓuideri de victu.extra de ꝓben. Nõ licet vbi dr de ẽpo vt duoꝝ alterũ eligat vt ñ faciat cli cos.vel si fecerit det illis vñ viuere possint.g cuz p tonsurã fiat hõ clericus tõsure tpaliũ abrenũcia tio ẽ ãnexa. Jtẽ.12a.q.i. Nolo.q hũerit ꝓpium vel bñ voluerit.ꝛ de ꝓpo viuere.seqr pax post. Pa

rũ ẽ vt dicã nõ manebit mecũ.sz nec clericus erit.

Jtẽ ad maiorẽ pfectionez tenent clici noui.te. ꝗ veteris.sz clici veteris te.nõ hũerũt fortẽ ppã eis n. dirit dñs. vt hr nũeroꝝ.18°. Jn terra eorũ nihil possidebitis nec hẽbitis.ptẽ iter eos.ego ps ꝛ he reditas tua in medio filioꝝ Jsrael.g nec licitũ ẽ cli cis noui te.ꝓpz hñe. Cõtra pa.q.2. Clericos. Le ricos illos ꝙuenit ecclie stipendijs sustẽtari . qbus parentũ ꝛ ꝓpinquoꝝ bona nulla suffraganr.q autẽ bonis parẽtũ ꝛ ꝓpinquoꝝ ꝛ opibꝰ sustentari pñt. si qđ pauperẽ accipiũt sacrilegiũ ꝓfecto ꝓmittunt.g clicis licitũ ẽ hñe ꝓpz.si bona ecclie nõ hñt. Jtez 12.q.pa. Certe ego.ꝛ sup.ũ ẽ ab Aug.in quodã sermone. Qui volũt hñe aliqđ ꝓpz qbꝰ nõ sufficit deꝰ ꝛ ecclia eiꝰ maneãt vbi volũt.nõ eis clicatuz aufero g clicis licitũ ẽ hñe ꝓpz. Rñ q hũtiũ tonsurã cli calẽ.qđã ꝓfitenr regulariter vitã.ꝛ istis nõ lz hñe pro ꝓpz.ẽt de statu mona. Cũ ad monasteriũ. vbi dici tur. Prohibemꝰ districtei ꝟtute obediẽtie sub ob testatione diuini iudicij.ne gs monachoꝝ proꝑz aliquo mõ possideat.ꝛ.i.§. Prior ãt nec existimet abbas q sup hñda ꝓpetate possit cũ aliquo mõaco dispẽsare.qr abdicatio ꝓpetatis sic custodia casti tatis adeo ẽ ãnexa regle monachali. vt ꝺ cã nec sũ mus põtifex possit lñiaz idulgere illis aũt q nõ ꝓfi tẽtur regulariter vitã licitũ ẽ hñe ppũ.pa.q.2. Pastor ꝛ.c.se.ꝛ 12a.q.i. Epi. vbi dr q de reb ꝓpjs vel ac qsitis vel qcũqz de ꝓpo hñt heredibus suis si vo luerit dereliquãt.in qo erpsse pz q nõ tñ illi clici q nõ hñt nisi tonsurã.sz ẽt epi licite pñt hñe ppũ. ma gis tñ decet q de ꝓpo minus sint solliciti ꝗ laici.ꝛ q de illo liberali paupib elias distribuãt.ꝛ sic pz q tpaliũ abrenũciatio tõsure nõ ẽ ãnexa. Ad pm i oppm dõ q hũtiũ tonsurã clicalẽ qdã st ꝓstituti i sa cris.ꝛ istis ordiatores vel eoꝝ successores ꝓuideri tenẽt eo mõ qo supi dcm ẽ.cui rõ ẽ.qr ecclie obli gati st.nec valẽt reuerti ad secl̃ares actꝰ.ꝛ de talibus intelligr illa decretal. Nõ liceat.qdã sunt non ꝓstituti in sacris.ꝛ istis nõ tenet ecclia.ꝓuideri niñ ꝗdiu ecclie deseruiũt. Et q̃dã tñ honestate si paup ẽ plus tenet sibi ecclia ꝗ alteri paupi.ꝗuis ẽt ordi natis in sacris nõ hũtibus ꝓpz sufficiẽs ad necessitatẽ nãe vel ad viuẽdũ sz dignitatẽ statꝰ vel pso ne ꝓuideri teneat ordiator vl eiꝰ successor.eri dõ ꝑb. Cũ sz aplz.tñ hũtibꝰ ꝓpz sufficiẽs ad necessitatez nãe.ꝛ dignitatẽ statꝰ.ꝛ pso ne ꝓuideri nõ tenent.pa q.2. Pastor ecclie. vbi dr.his qbꝰ sua sufficiũt nõ dz pastor ecclie aliqd erogare. Ad 3m dõ q ꝗuis pa ita sensit Aug.postmodũ tñ mutauit.12.q.i. Certe ego suz. Certe ego suz q statuerã nullũ ordinare clicũ nisi q mecũ vellet manẽ vt si vellet a ꝓposi to recedere recte illi.tollerẽ clicatũ.ecce i ꝓspcũ dr ꝛ vio muto ꝓsiliũ. Ad 3m dõ q clici vetis.te.ꝛsi nõ debeãt hñe fortẽ distictã ab alijs tribubus eo q pp diuinũ cultũ debebãt int eos morari.tñ hẽbant ꝓprias possessiones cũ illis.

Articulus secundus.

Onsequẽter qritur de 2o.ꝑncipa li. Et circa hoc qrũr 3o.

Po vtrũ clici nõ hñficiati nec i sa cris ꝓstituti teneãt portare tõsurã. 2o. vtꝝ clici vxorati.nõ tñ bigami.teneãt portare ea;

3° vtrū bigami non teneantur portare eam.

p Rimo oñdo q clerici nō bñficiati nec in sacris ꝓstituti nō tenent portare tōsurā. q: q pōt renūtiar ꝓuilegio clericali nō tenet portare tōsurā pp ꝙ ꝓuilegiat? ē. sz ꝓdci clerici pōt renūciare ꝓuilegio clericali. quilz. n. renūciare valet ei qō ꝓ se nosciturꝫ troductū. extra de regularib?. Statuim? g̃ ꝓdci clerici nō tenent portare clericalē tonsurā. Jtē extra ne clerici vel monachi secularib? negocijs se imisceant. Sacerdotib?. indignū est eis ab eccl'ia subueniri ꝓ quos ꝓstat in eccl'ia scandalū gnāri. sz illi qb? nō dz eccl'ia subuenire nō videt teneri ad portādū clericalē tonsurā. q: si eā portarēt eēt in eccl'ia opprobriū. ñ honorē. g̃ clerici ꝓ quos scandalū in ecclesia gnātur nō tenent portare clicalē tonsuram.

Contra decre. di. 23ª. Clerici. clerici q comā nutriūt ab archidiacono ēt si nolūt inuiti detōdeant

Jtē extra de vi. ⁊ ho. cle. Si qs. Si qs ex clericis comā relaxauerit anathema sit. Rñdeo q clerici de qbus ē qō aut publice exercēt actus repugnātes statui claricali. aut nō. si sic. q̃zuis exercendo actus tales peccēt nō portando tñ tōsurā clericalē nō peccāt imo magis eā portādo peccarēt. ⁊ tales si tertō moniti ab illo ad quez spectat se ipos emēdare ꝓ tēpserit ꝓuilegio clericali efficiant exortes. extra de sen. ex. Cōtingit. 2°. q: vt ibidē dī ꝓuilegiū meretur amittere q ꝓmissa sibi abutit ptāte. ac frustra legis aur? inuocat q ꝓmittit̄ legē. Si aūt nō exercent actus repugnantes statui clericali. sz tanq̃z clerici ꝓuilegio clericali vtuntur peccāt nō faciēdo sibi radi tonsurā loco ⁊ tpe sicut decet. ⁊ ad eā portādū cōpelli pōt ⁊ debent. ⁊ sic intelligenda sunt iura allegata ad ptē fam. Ad p? in oppo? dō q mior ē falsa. nisi. n. clerici ꝓdci velīt ad bigamiā se trāsferre quo facto tonsurā portare nō tenent. sz ñ portare. vt patebit. vel alias faciant aliqd ꝓ quo p̃ditur ꝓuilegio clericali. illi ꝓuilegio renūciare nō pōtcū nō sit ɔ bñficiuz psonale. sz potius toti collegio ecclesiastico publice sint indultū. ex de foro compe. Si diligēti est ēt hec libertas clicis indulta ꝓ clericoꝝ tutela. ⁊ laicoꝝ violētia coercēda. ex de sen. exco. Cōtingit. ius aūt ad ꝙd allegatū itelligēdū ē de ꝓuilegio idulto infauorē psone tm̃. Ad 2m dō q clerici scandalū gnantes in eccl'ia ad correctōnē ꝓpellendi sunt. ⁊ ex pōti ad portādū tonsurā clericalē cogendi nisi forte tale facinus ꝓmiserint ꝓ quo merito debeāt ꝓuari clericali p̃uilegio.

f Ecundo queritur vtruz clerici vxorati nō tñ bigami teneāt portare tonsurā. Et vi q ñ. ex de clicis cōiu. Joānes. dicit dñs papa de clico vxorato. q añ in accolitū fuerat ordiat? q sup ipm tōsuratione sua eps nō molestet. dūmō nullū pcipiat bñficiū ecclesiasticū rōne cui? teneat deferre clicalē tonsurā. Jtē. e. t. Exp̃te dicit dñs papa regine anglox de clicis vxoratis equanimiter durimus tollerādū. si a talib? iustitias debitas velut ab aliis vxoratis exigas ⁊ seruitia ꝓsueta. Tales g̃ ñ gaudent ꝓuilegio clicali. sz non gaudentes ꝓuilegio clicali tonsurā clicalē nō tenēt portare. Jtē. e. t. c. Ut ꝓsultatiōi. miles tue dioce. q cū in minori ꝓstitutus erat etate tonsurā tm̃ ⁊ clicalē coronā assumpsit nō est cogēdus deferre hitū clicalē. g̃ a sili nec tōsurā.

Cōtra tales gaudēt ꝓuilegio clicali. sicut de facto ⁊ ꝓsuetudine videmus. g̃ tonsurā clicalez portare tenent. Jtē ex de vita ⁊ hone. clicox. Clericus si tonsura. Clericus si tonsura dimissa accepit vxorē paucis interpositis segtur. Tondeat. nec i vita sua tonsurā suā dimittere audeat. Rñ° q clici de qbus ē qō aut vtūt ꝓuilegio clicali. aut nō. Si sic tenet portare clicalē tonsurā. Si nō aut b̃ ē vt euitēt ecclesiasticū iudiciū qō pp suū ōlictū formidāt existimātes euadere facili? in curia laici. aut b̃ nō ē propter aliqō delictū ꝓ quo formidēt iudiciū ecclesiasticū. sz q: volūt se penit? ad act? laicales transferre vtpote q volūt fieri milites. vel alia secularia negocia exercere. ℙ° mō ꝓpelli pōt ⁊ debēt vt tonsura razferāt ⁊ iudiciū ecclesiasticū subeāt. 2° mō credo q ꝓpelli ñ debēt tōsurā portare clicalē. ⁊ sic intelligi debēt iura allegata ad ptē pmā. De illis aūt q volūt vti ꝓuilegio clicali ꝓcedūt ar? ad ptē fam.

t Ertio querit vtrū bigami teneāt tonsurā nō portare. Rñ° q clici bigami aut sunt religiosi. aut sunt seculares. Si seclares. dico q tenent tonsurā clicalē nō portare. decre. di. 84ª. Si quis clericus viduaz aut saz ducēs vxorē ois ecclesiastice dignitatis ꝓuilegio mor denudet. Et ex ō bigamis altercatiōis. Bigamos oi ꝓuilegio clicali declaramus eē denudatos ⁊ coertioni fori seclaris adiectos ꝓsuetudine ꝓria nō obstāte. ipos quoq̃z sub anathemate ꝓhibem? deferre tonsurā vel hitū clericalē. Si aūt sunt religiosi sic ēt dūt qdā q tenētur eā nō portare. q: ꝓstitutio gnālr lata est q̃zuis ꝓ religiosis nō fuerit lata Rñ sic videm? q ꝓstitutio torneamenta ꝓhibens oēs ligat q̃cūq̃z intētione torneēt. ⁊ q̃zcūq̃z sobrie pp b̃ q gnālr lata est. q̃zuis pp abutētes fuerit facta sic a sili vr ustis q in ꝓpōsito sit dō. Ego aūt credo q licitū est bigamis religiosis tonsuraz q̃z añ bigamiā receperunt. ⁊ maxie añ editionē ꝓstitutionis p̃dicte i religiōe portare. q: series textus ꝓstitutiōis illi? oñdit q̃zuis iplicite ipos in hac ꝓhibitōe ñ icludi. q: b̃ relatiuū ipos refert tm̃ illos de qbus imediate locut? est añ illos. s. q adiecti sunt coertiōi fori seclaris. qō ad religiosos bigamos planū ē ñ extendi. nec valet sile qō alij iducebāt. q: ex serie textus decretalis illi? q torneamēta ꝓhibent pz ꝓstitutionez gnālr eē latā. ⁊ nullā psonā ab eo exclusaz.

Articulus tertius.

c Onsequenter querit de 3°. ꝓncipali. Et circa hoc quer̄untur. 3ª. p° vtrū ordo sit in eccl'ia. 2° vtrum ordo sit sacrm. 3° vtrum sint. 7. ordines tm̃.

p Rimo oñdo q ordo non est in ecclesia. vbi ordo ibi dominium ⁊ seruitus. sed inter fideles nulla debet esse seruitus. Unde apostolus ad Gal'. 5°. Vos in libertatem vocati estis fratres. ergo in eccl'ia non est ordo. Jtem vbi ordo ibi distinctio sed vt dicitur ad Ephes. 4°. Nos debemus esse solliciti seruare vnitatem spiritus. ergo inter nos non debet esse ordo. Contra Exo. 25°. Inspice ⁊ fac secundum exemplar. quod tibi in monte monstratum est. sed illud exemplar est eccl'ia triūphās

q̃ est in mõte scõ dei. cũ ḡ in illa sit ordo debet etiã esse in ecclesia militanti. Item apostolus ad ℟o. 13°. Que a deo sunt ordinata sunt. sed ecclesia est a deo. ḡ in ipa ẽ ordo. ℟ñ° q̃ de⁹ nõ tñ ẽ ens. sz ẽ oiuz alioꝝ entiũ cã effectia ⁊ gubernatia. ⁊ iõ vt ex ꝑsi⁹ repũtaret i creaturis sub rõe q̃ ẽ cã effectiua ⁊ gubernatiua. nõ tñ cõicauit eis pticipatõnẽ sui eẽ eas efficiẽdo. sz ẽt aliqz pticipationẽ rõis cãe qbusdaz ꝓferẽdo sup alias ptãtẽ q̃ si sit respcũ nãliũ actuuz inẽsit i creaturis isensibilib⁹ sic. n. supiora corpa ptãtẽ hñt ũp corpa inferiora. Si aũt sit respcũ actuũ agẽdoꝝ ex iperio volũtatis ⁊ iudicio rõis. sic ẽ i creaturis hñtib⁹ itellectũ. ⁊ volũtatẽ ⁊ p⁹ ⁊ ꝑncipaliter in ecc⁹ triũphãte. ⁊ scẽdario i militãte ad exemplar illi⁹. Ulñ. Ber. 3°. de ꝓside. c°. 13°. de ℔ ordie dicit. nec vilẽ reputes formã hãc q̃ i terra ẽ. exẽplar hz i celo ⁊ i terra. nõ ẽ puipẽdẽduz q̃ ⁊ deũ hz actorẽ. ⁊ de celo ducit originẽ. Si aũt hec ptãs in ecc⁹ militãte sit respcũ tpaliũ magis dz dici ꝑncipatus vel dñiũ q̃z ordo. Illa aũt q̃ ẽ respcũ spũaliũ. marie dz dici ordo. qz ordo tpaliũ seq dz ordinẽ spũaliũ ⁊ ꝙz ipz dirigi. ⁊ ad ipm reduci. Est ẽt alia rõ q̃re dicima disꝑsõ ordinẽ ec in ecc⁹ voluit q̃ plane põit de cre. di. 89⁹. Ad ℔. Ad ℔ disꝑsõnis ꝓuisio grad⁹ diuersos ⁊ ordies ꝓstituit eẽ distictos. vt dũ reuerẽtia miores exhiberẽt potioꝝ⁹ ⁊ potiores miorib⁹ dilectõez ipẽderẽt. ⁊ vã ꝓcordia fieret. ⁊ ex diuersitate ꝓfectio. ⁊ rõe officioꝝ gereñ admistratõ singloꝝ nz vniuersitas alia pofat rõne subsistere. nisi huius mõi magn⁹ eã diffẽ ordo fuaret. q ordo attẽditur fm dona gẽ gratis date. q̃ ẽ ptãs ad aliqõ officiũ deputata. ⁊ tal' nob sub certitudie nota ẽ. q̃z nõ sit gã gratũ faciẽs. Ad p^m i opp^m dõ q̃ subiectõ nõ repugnat libertari nisi cũ aligs dñaẽ ad sui vtilitatẽ vtẽs subiectis nõ ad vtilitatẽ coꝝ. ptãs aũt q̃ ẽ in ecc⁹ ad ℔ẽ vt plat⁹ vtaẽ subiectis ad coꝝ vtilitatẽ ⁊ dei honorẽ. Uel põt dici q̃ ibi apls logẽ de libertate spũs q̃ futuri nõ oppõiẽ corpali. Ad 2^m dõ q̃ vnitas spũs i vinclo pacis q̃ ẽ vnitas ꝓcordie nõ opponiẽ distictiõi officioꝝ. sz ꝓcordat. qz per talẽ distitionẽ pdcã vnitas efficaci⁹ i ecc⁹ custodiẽ.

Secundo queriẽ vtrũ ordo sit sacrm. Et vi q̃ ñ qz ordo ẽ nõ tñ in hoib⁹. sz in ãglis. sz in angelis nõ ẽ sacrm. ḡ a sili nec in hoib⁹. Itẽ cuiuslibz sacri ẽ aliq̃ determiata materia. qõ ꝓ inductionez põt ꝓbari. sz ordinũ nõ ẽ determiata aliq̃ materia ḡ ordo nõ ẽ sacrm. Itẽ si ẽ sacrm. aut vnũ. aut plura. Nõ vnũ qz si ordo eẽt sacrm plies ordies essent plura sacra. Nec plura. qz tũc eẽnt plura sacra q̃z 7. qõ falsuz est. Cõtra illud marie vi sacz ꝓ qõ sacramẽta alia disꝑsant. sz tale q̃d ẽ ordo. ḡ ẽ sacrm. Itẽ magr h⁹ di. c. 8°. ordo ẽ qõdã signaculũ. i. qõdã sacrm quo spũalis ptãs tradiẽ ordiato. sz spũal' ptãs est res sacra. ⁊ signaculũ quo tradiẽ ẽ sig^m illi⁹. Cũ ḡ sacrm sit rei sacre sig^m. segẽ q̃ ordo sit sacrm. ℟ñ° q̃ ordo dupliẽ põt accipi vel ꝓ ritu seu signo quo traditur ptãs ordiato. vel ꝓ ipa ptãte tradita ℔° mõ ordo ẽ sacrm tñ. 2° mõ ẽ sacrm ⁊ res. res. s. respcũ signi pdci. ⁊ sacz rei. i. gẽ gratũ faciẽtis. seu augmenti eiusdẽ q̃ digne ordinẽ suscipiẽti ꝓfertur vt inferi⁹ parebit. Ad p^m in opp^m dõ q̃ nõ ẽ sile. qa ptãs angloꝝ nõ daẽ in aliquo sensibili sig° sicut illoꝝ ptãs q̃ in ecc⁹ ad diuinũ misteriũ ordinantur.

Ad 2^m dõ q̃ ordis determiata est m^a. nõ tñ vna cõis cuilz ordini. sz in diuersis ordinib⁹ diuersa. ⁊ sicut oẽs ordines vnũ sunt sacrm. sic materie singloꝝ ordinũ vnã ꝓpletã materiã hui⁹ sacri ꝓstituũt q̃ aũt sit materia in quolibz ordine in sequẽti articulo dicetur. Ad 3^m dõ q̃ est vnuz sacrm vnitate integra ex plurib⁹ ptibus ordinatis ad vnaz. qz alij. 6. ordines ordinãtur ad ordinẽ ꝑsbyteratꝰ q̃ ẽ ptãs ꝓficiendi corpus rꝑi verũ. ⁊ sic pz q̃ q̃zuis ordo sit sacrm nõ ꝓp hoc seqtur q̃ ples ordines plura sint sacramenta.

Tertio queritur vtrũ sint. 7. ordines tñ. Et vi q̃ ñ. decre. di. 21ª. Cleros. ⁊ sumptũ est ab Isy. li. 7°. ethi. c. 12°. Moue sunt ordines seu gradus in eccl'ia. hostiari⁹. psalmista. lector. exorcista. accolit⁹. subdiacõus. diaconus. ꝑsbyter eps. Itẽ vt superi⁹ habitũ est ecclĩastica hierar. est ad exẽplar angelice. sz i angelis sunt. 9. ordines. ḡ a sili. 9. sunt in eccl'ia militãte. Itẽ in ꝑmitiua eccl'ia nõ fuerũt ordines nisi ꝑsbyteratus. ⁊ diaconatus. cũ ḡ sacra sint a deo i stituta nõ ab hoib⁹. vi q̃ nõ sint ples ordies q̃z illi duo. nõ. n. legimus deum postea alios instituisse. Cõtra magr h⁹ di. c. p°. Septẽ sunt spũaliũ officioꝝ gradus siue ordines. sicut ex scõz ꝑm dictis apte tradiẽ. ⁊ capitis nr̃i. s. Jesu rꝑi ex° monstraẽ q̃ oiuz officia in semetipo exhibuit ⁊ corꝑi suo qõ est eccl'ia eosdẽ ordines obseruandos reliqt. ℟ñdeo q̃ ptãs ordinis mistr oꝝ eccl'ie cũ sint mediatores inter nos ⁊ deũ ordinãẽ ad vniendũ nos cũ deo. q̃ vnio marie fit ꝑ eucharistie sacrm in quo rꝑus a nobis sumitur. Ulñ ⁊ marie di. sacz vnionis ad q̃z vnionẽ reqriẽ ap. primatio rꝑi ad nos. ⁊ nr̃i ad ipz p^m fit ꝑ sacri ꝓfectionẽ. 2^m ꝑ dignã ei⁹ sumptionez In p° actu deseruiũt tres ordines. s. diaconat⁹. subdiaconat⁹. ⁊ ꝑsbyterat⁹. Subdiaconat⁹ aũt materiã sacri accipit a ꝓplo. ⁊ offert diacono. ⁊ diacon⁹ accipit a subdiacono. ⁊ offert ꝑsbytero. ⁊ ꝑsbyter a diacono ⁊ offert deo ipam ꝓfecrãdo. In. 2°. actu deseruiũt quattuor ordines miores. disponimur. n. ad dignã sacri susceptionẽ. ⁊ ꝑ rẽotionẽ ꝓhibentis ⁊ collationẽ dispõnis ꝓferentis. ꝓhibẽs aũt q̃ztum in se ẽ. est hõ malus ad cui⁹ exclusionẽ ordinaẽ hostiari⁹. ⁊ etiã malus angelus. ad cui⁹ expulsionẽ ordinaẽ exorcista. dispõ aũ ꝓferens. aut disponit ad illuminandũ intellectũ ad qõ ordinaẽ lector. aut i flamãdũ effectũ ad qõ ordinatur accolit⁹ cereos ad ercitationẽ deuotionis deportãs. hi tñ ordines q̃zuis sint sacrm vnũ vnitate ꝑdicta. nõ tñ hñt iter se ita necessariã ꝓnexionẽ qn ꝺ fcõ possit suscipi posteriꝰ ꝑori nõ suscepto. ex̃ de clerico ꝑ saltũ ꝓmoto. vbi papa quendã q̃ diaconatus ordine ꝑtermisso ordinẽ ꝑsbyteratus susceperat. mãdat in diaconũ ordinari. sz nõ ordinẽ ꝑsbyteratus reiterari. sz ipm de misericordia ꝓmittere ministrare in ordie sacerdotis. ⁊ dicit de materia. qz ad ℔ reqrebatur disꝑsatio. q. n. ꝑ saltũ ꝓmoneẽ nõ tñ peccat sic ordinẽ suscipiẽs. sz etiã executionẽ illi⁹ ordis de iure nõ hz. Ad p^m in opp^m dõ q̃ ibi Isy. logtur ꝺ ordine dicto cõiter non ꝓprie. ꝓprie. n. loquendo psalmistatus ordo nõ est. vt superi⁹ visum est. nec etiã cpatus. sed est nomen dignitatis ordinem ꝑsupponentis vt ostenditur. Ad 2^m. dicẽdũ q̃ nõ ẽ simile. qz ordines distinguũtur fm exigentiã hic

rarchiaꝝ. que sunt tres. quaꝝ quelz regrit. ꝛ. ordines ad distincta officia ordinatos. sꝛ ordies ecclia stici accipiũtur in cõparatiõe ad vnũ. s. ad corpus xpi ꝓficiendũ. ad qõ. 7. ordines sufficiũt. ꝛ iõ nõ oꝛ tot esse ordines in ecclíastica hierarchia quot i angelica. Ad ꝛm dõ q in p̃mitiua eccl̃ia. qꝛ pauciores erãt fideles nõ fuit necessaria tanta multiplicatio ministroꝝ sicut mõ. ꝛ ideo illo inspirãte q oĩum ordinũ officia in semetipo exhibuit. eccl̃ia voluit ministros multiplicare nõ de nouo ordines istituẽ do. qꝛ oẽs a xpo fuerunt instituti. sed alios. ſ. ordines ꝓferendo.

Articulus quartus

Onsequenter querit de. 4°. p̃incipali. ꝛ circa

C

B querunt. ꝛ. ª. ℙ°. vtrũ gra faciẽs in ordinatiõe ꝓferatur. ꝛ°. vtrũ caracter in quolibꝛ ordine imp̃matur. ꝛ°. in quo actu ordinationis imp̃rimatur.

Rimo oñdo q gra gratũ faciens in ordinatione ñ con

p

ferꝛ. qꝛ ordo taꝛ in eccl̃ia triũphãte ꝙꝛ militãte est ad illuminandũ. purgandũ. ꝛ pficiendũ. sꝛ istos actꝰ exercẽt in eccl̃ia triũphante supioꝛes in inferioꝛes sine noua collatiõe gratie gratũ facientis. ergo silr̃ in eccl̃ia militante illuminatur. purgatur ꝛ perficitur homo per sacr̃m ordinis absq; susceptione gr̃e gratum facientis. Item cũ sacr̃m ordinis sit directe ꝓtra õfcñ ignorantie. vt supius visum est di. ꝛ°. magis vr̃ per ipm ꝓferi scia ꝙꝛ gra. sed freq̃nter homo ordinatur cui cũ ordine non ꝓfertur scia qõ pꝛ qr post ordinis susceptionẽ nõ vr̃ sapientioꝛ ꝙꝛ añ. g̃ silr̃ frequẽter hõ ordinatur. cui cum ordine gr̃a non ꝓfertur Item nullũ sacr̃m suum p̃supp̃oit effcñ. sꝛ ordinari nõ dꝛ nisi habens gr̃am gratũ faciẽtẽ. qꝛ vt hr̃ decre. di. ꝛ5ª. Tales. Tales ad ministeriũ eligant qui digne possint sacr̃a dñica ptractare. qõ sine gr̃a gratũ faciente esse non põt. g̃ gr̃a gratum faciens nõ est sacr̃i ordinis effectus. Cõtra vt supius habitum est. sacr̃a no. l. efficiũt qõ figurãt. sꝛ ordo est sacr̃m no. l. g̃ efficit qõ figurat. sed figurat gr̃am gratũ facientẽ. qꝛ omne sacr̃m no. l. ẽ luisibilis gr̃e visibil̃ forma. g̃ idigne susciꝑiẽte causat instr̃aliter ꝛ dispositiue gr̃am gratuꝛ facientes. Ad istã qõnes direrũt qdã gr̃am gratũ facientes dari in ordinatiõe tanq̃ necessariũ ad actus ip̃ius ordinis. dicebãt. n. sacerdotẽ malũ ꝓficere nõ posse. sꝛ hec opio est erronea ꝛ supius ip̃robata di. iꝛª.

Alij dicũt nõ esse necessariã aliaꝛ ordinationẽ. ni si gr̃e gratũ faciẽtis collationẽ. qꝛ q maioꝛem eam hꝛ in altioꝛi gradũ est. ꝛ maioꝛem ptãtẽ hꝛ. qꝛ deo ꝑpinquioꝛ est. Vñ dñt ita posse ꝓficere bonũ laicũ sicut sacerdotẽ. sꝛ hec opio hereticа est. ꝛ supi⁹ ip̃robata di. iꝛª. q̃uis. n. melioꝛ laicus sit in altioꝛi gradu bonitatis ꝛ scitatis q̃ꝛ minus bonus sacerdos. ñ tñ est in altioꝛi gradu ptãtis q̃ꝛtũ ad actũ eccl̃iastice hierar. Vñ ꝛ sacerdos minus scũs formal̃r sanctioꝛ ẽ ptãtiue q̃ꝛ laicus eo melioꝛ. Dicendũ g̃ ad qõnẽ q in collatiõe cuiuslibet ordinis ꝓfert ordinato gr̃a gratũ faciens si suscipiat ordinẽ digne. sicut n. natura nõ tñ dat suo effectui illud qõnecessariũ est ad executionẽ sui nãlis actus. sꝛ ẽt illud qõ regr̃itur ad idoneã actus executionẽ. Vñ non tñ dat pedes ꝛ tibias ad ãbulandũ. sꝛ ẽt decentẽ illoꝝ mẽbroꝝ dispositionẽ niſi a cãu p̃ter intentionẽ nature qñq; p̃riũ accidat pp̃ iobedientiã materie. l̃ pp aliqõ aliud accidens ipedies. sic dico aliquo mõ a silr̃ q deus q p̃ncipalis ẽ cã cuiuslibet effectus facr̃i nõ tñ ip̃rimit ptãtẽ ꝛ ordinato necessariaꝝ ad exequẽdũ actuꝝ ordinis. sꝛ ẽt dispõneꝝ ꝓuenientẽ ꝛ idoneam ad dignã illi⁹ actus executionẽ. nõ ẽ añt dign⁹ ereq ordinis actus q non hꝛ gr̃am gratũ facientẽꝝ sicut. n. nõ est dignus ministrare regi terreno ille q ẽ eius inimicus. sic nõ est idoneus ministrare regi eterno q est eius inimicus. Vñ talis se ingerẽs diuino misterio p̃ter necessitatis articulũ non placat deũ. sꝛ offendit. nõ põt tñ occurrere necessitatis articulus. qn sacerdos se sciẽs in pecõ mortali ꝓficiens corpus dñicũ incurrat nouum pccñ mortale.

Ad p̃m in opp̃m dõ q angelis ñ est necessaria noue gr̃e collatio ad idoneaꝝ suoꝝ actuũ executioneꝝ qꝛ tñ hñt de gr̃a q deo ꝓiũcti sunt p̃ clarã visioneꝝ ꝛ pfectã fruitionẽ. Vñ ad illoꝝ illuminationẽ ꝛ perfectionẽ ꝛ purgationẽ. de qb⁹ loquit Dion̄y. Sufficit diuinoꝝ secretoꝝ reuelatio. Vñ dic̃ Dio. 7°. c°. angelice hierar. q purgatio. illuiatio. ꝛ pfectio. est diuine scie assumptio. qõ in. ꝛ°. li. expositus est.

Ad ꝛm dõ q semp digne susciꝑienti ordinẽ ꝓfert aliqua illuminatio ꝓtra ignorantiã q̃ est in hoiẽrõne originalis pcci tñ. q̃uis nõ semp appareat i effectu talẽ hoiez illuminationẽ recepisse. illa tñ illuminatio totã ignorantiã illã nõ tollit. sed minuit.

Ad ꝛ3m dõ q ordinis susceptio p̃supp̃oit de ꝓgruitate gr̃am gratũ facientẽ in susciꝑiẽte. nõ tñ de necessitate. qꝛ sine illa põt susciꝑi q̃uis nõ digne. nisi forte cũ hõ ꝓsciam suã eraminãs nõ credit se eẽ in mortali pccõ. ꝛ tñ ẽ. qꝛ sua pnia formata nõ ẽ. ꝛ põt q̃ñq; ꝓtingere q p̃ susceptionẽ sacr̃i sua attritõ fit ꝓtritio. dico g̃ q sacr̃m nõ causat gr̃am inq̃ꝛtũ p̃rigitur ad ei⁹ dignã susceptionẽ. sꝛ inq̃ꝛtuꝝ regrit ad actus ordinis idoneã executionẽ. Vñ cuꝝ ab hñte gr̃am ordo susciꝑit augmẽtũ gr̃e datur.

Ecundo queritur vtrũ caract in quolibꝛ or

ſ

dine ip̃matur. Et vr̃ q nõ. qa caracter ẽ signaculũ ppetuũ in aia. g̃ nõ dꝛ caracter ip̃mi aie nisi ad ppetuũ actũ. sꝛ act⁹ ordinũ ñ ſt ppetui. g̃ i ordinatõe null⁹ caract ipi aie ip̃mit. Itẽ si ip̃mereꝛ caracti q°libꝛ ordie. aut ip̃mereꝛ i quolꝛ ordie idẽ aut i diuersis ordib⁹ diuersi. Nõ idẽ i q°lꝛ ordie. qꝛ ipossibile ẽ eãdẽ rẽ nũero plies ip̃mi. nisi itueniẽte corruptõe. Nec diuersi in diuersis. qꝛ aut differrent solo nũero. aut ſpe. Si solo nũero. tũc plies q̃litates ei⁹dẽ ſpei eẽnt silr̃ in eodẽ subiecto. qõ falsũ ẽ. Si differrẽt ſpe iposſibile eẽt er illis vnũ sacr̃ꝛ ꝓstitui. Itẽ p nullũ sacr̃ꝛ qõ ẽ ꝓ iterabilẽ morbũ ip̃mit caract. sꝛ sacr̃ꝛ ordis ẽ ꝓ iterabilẽ morbũ. ignorãtia. n. ꝙꝛ ẽ. ẽ iterabil̃ morb⁹. g̃ p sacr̃ꝛ ordis null⁹ ip̃mit caract

Itẽ caracter ẽ signũ idelebile. sꝛ susceptis mioꝛib⁹ ordib⁹ tñ lꝛ redir̃ ad act⁹ scli. sic ad mr̃imoniũ. g̃ i illis ñ ip̃mit caract. Cõtra vt ſr̃ius visũ ẽ di. ſª. p abp̃m distiguit tot⁹ exercit⁹ militãtis ecclie ab exercitu ꝓrio. p ꝓfirmatiõeꝝ distiguũt deputati ad spũale certamẽ ꝓ fidei pſecutoꝛis a cõi pplo. p sacr̃ꝛ ordis distiguũt duces ab alijs. cũ g̃ caract ip̃mat i bap°. ꝛ i ꝓfirmatõe mlto foꝛti⁹ ip̃mit i ordie quolꝛ. vt vr̃. Itꝛ caract ẽ sig̃m ꝓfigurãs nos xº. sꝛ sicut dicit magiſter h⁹ di. c°. i°. Christus i semetipo officia oĩum

ordinũ exhibuit .ꝑ in q̃ uolꝫ ordie ipm̃it caract quo ꝓfiguratur ei. ℜ Rñdeo q̃ i quolibꝫ ordie caracter ipm̃it .oē.n.facꝫ nõ iterabile aliquē effectũ indelebilē ipm̃it .ſꝫ nullus ordo ē iterabil .ꝑ quilibꝫ ordo aliquē effectũ idelebilē ipm̃it .nõ ꝑam gratũ faciẽtez .q̃ illã amittere põt q ordinē ſuſcepit .reſtat ergo q̃ ille effectus idelebil quē impm̃it ſit caracter cũ ꝑ ipm̃ ſacr̃m aliũ effectuꝫ indelebilē nõ inueniamus aie impm̃i .nec te moueat q̃ ptãs ordinũ aliquoꝝ nõ vi esse nisi respectu corporaliũ actuuꝫ vt ptãs hostiarij ⁊ accoliti ſm.n.rei veritatē illi corporales actus ad actus ſpũales ordinati ſunt. vt ỏ portatio cereoꝝ ad inflãmãdum affectũ .⁊ exclusio maloꝝ hoiuꝫ ab eccl̃ia .ad remouendũ illud quod ꝓhibet aie ꝓfectũ. ℜ Ad p̃m in opp̃m dỏ q̃ caracteris ordis dupler est actus. ℭ Unus est actus misterij ad illuꝫ ordinẽ ptinentis .⁊ hic nõ est ppetuus .sed bñ pseuerantib⁹ vſq̃ in finẽ .. p̃miũ est ei⁹ ppetuuꝫ ℜ Ali⁹ est actus distinguẽdi .⁊ hic erit ppetuus .ꝑ ipꝫ eni caracterẽ videtur ad quod ministeriuꝫ habẽs caracterem fuerit ordinatus. ℜ Ad 2̃m dỏ q̃ i diuersis ordinibus ipm̃unt caracteres diuersi .nõ tantũ numero .ſꝫ ſpe .⁊ q̃ꝫuis ex differentib⁹ ſpe nõ possit ꝓstitui vnũ ꝑ cẽtiaꝫ .põt tñ ex illis integrari vnum vnitate q̃ ℔ ſacr̃m dcm̃ est supius eẽ vnũ. ℭ Utꝝ aũt verũ ,sit plres q̃litates solo nũero differẽtes sil esse nõ posse .nõ oꝫ determiare ad ar .solutionẽ. ℜ Aliqui tñ dicũt illud hñe in tantiã .q̃ dñt in eadeꝫ pte medij posse esse plura luia ſpe nõ dña manẽtia tñ distincta p suas origines .qỏ ꝓfirmatur ꝑ ℑony .i.li. de di.no.c.2°. ℜ Ad 3̃m dỏ q̃ sicut oñt alij ⁊ ſi ignorantia sit iterabilis .nõ tñ illa cui⁹ ſolũ pecm̃ originale cã funt .ꝓtra hãc aũt est ordinis sacr̃m vel põt dici ꝑm alios q̃ ordo daf nõ in remediũ vni⁹ ꝓsone .ſꝫ toti⁹ ecclie. ℭ Uñ q̃ dr̃ dari ꝓtra ignorantiã nõ est ita intelligendũ q̃ ꝑ suſceptionẽꝫ ordinis expellaf ig° rantia a suſcipiẽte .ſꝫ q̃ suſcipiẽs ordinẽ ꝓficit ad expellendũ ignorantiã a plebe .hoc tñ ẽ ꝯ opinionẽ dicentiũ oē sacr̃m esse medicinã ꝯ aliquẽ morbum in suſcipiẽte. ℜ Ad 4̃m dỏ q̃ q̃ꝫuis ꝓstitutus in minorib⁹ ordinib⁹ tñ possit ꝯere matrimoniũ. caracter tñ nõ deleꝫ. ℭ Uñ ſi mortua vxore velit vlteri⁹ ꝑmoueri ordo quẽ ꝑ⁹ suſcepat sibi iterũ nõ ꝓferꝫ .

§ Tertio querif in quo actu cuiuslibꝫ ordinationis ipm̃af caracter.

Et p° vi q̃ in ordiatiõe hostiarij nõ ipm̃af caracter neq̃ in clauiũ ecclie traditiõe .nec i ordiatione lectoris .neq̃ in traditiõe codicis diuinaruꝫ lectionũ .nec i ordinatiõe exorciſte .nec i traditiõe libri exorciſmoꝝ .q̃ effectus cõis ẽ ꝑ cãm cõem .ſꝫ caracterẽ cõis p̃dictis ordinibus .ꝑ nõ impm̃if i aliq̃ pẽ .ctaꝝ traditionũ .cũ nulla sit cã cõis trib⁹ p̃dcis ordinibus. Itẽ vi q̃ in ordinatiõe accoliti nõ impm̃itur in traditiõe cãdelabri cũ cereo .q̃ ꝑ actum archidiaconi caracter nõ ipm̃imif .ſꝫ sicut dicit magiſter h⁹ di.c.5°. ℰ t est decre. di.23⁴. ℜ Accolit⁹. ℑ Dicũ edocti fuerit ab epo qualr in suo officio agere ỏbeant ab archidiacono accipiũt cãdelabrũ cuꝫ cereo .⁊ vrceolũ vacuũ .ꝑ in tali traditione nõ ipm̃if caracter. Itẽ vi q̃ in ordiatiõe ſubdiacõi nõ ipm̃af caracter in traditiõe patene ⁊ calicis vacui . q̃ in ordinatiõe ſacerdotis tradif illi q ordinatur calix cũ vino .⁊ patena cũ hostia .ſi ꝑ in traditione calicis vacui caracter ipmereꝫ .mlto forti⁹ ,in traditione calicis cũ vino ⁊ patene cũ hostia ipmereꝫ qỏ falsuꝫ ẽ .q̃ in ordine ſacerdoti in ipositione manuũ ipm̃itur. Itẽ q̃ in ordinatiõe diaconi nõ impm̃af carater .in traditiõe text⁹ euangelij vi q̃ sicut dic magr̃ h⁹ di.c.7°. ℑ Dic ordo ab aplis est celebratus .qũ vt legif in actib⁹ aploꝝ .ſeptẽ viros plenos ſpũ ſcõ ad h̃ officiũ elegerũt .⁊ oꝫone p̃miſſa manus eis iposuerũt .ꝑ vi q̃ cũ ordinãt ꝑ ipositionẽꝫ manuũ ab epo eis ipm̃atur caracter. Itẽ vi q̃ in ordinatione ſacerdotis nõ ipm̃af caracter cũ ſibi epus tradit calicẽ cũ vino .⁊ patenã cuꝫ hostijs .q̃ sic dr̃ magr̃ h⁹ di.c.8°. ℑ Dic cũ ordinatur inũgunt ei manus vt intelligat se accepiſſe grãm ꝓſecrãdi .ꝑ mũctio manuũ marie reputat p̃cipalẽ actũ .ad quẽ ſacerdotiũ ordinaf .ſꝫ in tali ſigno ꝓfert caracter illius ordis .ꝑ caracter ſacerdotalis ipm̃if ꝑ manuuꝫ inũctionẽ. ℜ Rñdeo h̃ ꝑ gnãli regula hñdũ est .q̃ in ſuſceptione illi⁹ exterioris ſigni ipm̃imif caracteri quolibꝫ ordine in quo ſigno p̃cipalis ptãs quã respicit ille ordo ſignificaf exp̃ſſius .ad quã exp̃ſſionẽ ꝓcurrũt alicui⁹ inſtr̃i traditio .⁊ vbi exp̃ſſio .quo vbo exp̃ſſius determiatur inſtr̃i ſignificatio .⁊ quia p̃cipalis ptãs quã respicit ordo hostiarij exp̃ſſius ſignificaf in clauiuꝫ ecclie datione q̃ꝫ i aliquo alio qỏ circa ipm̃ fiat .⁊ ptãs lectiõis ꝑ h̃ q̃ ab epo tradi tur sibi codex diuinaꝝ lectionũ .⁊ ptãs exorciſte ꝑ h̃ q̃ de manu epi accipit libꝝ exorciſmoꝝ ⁊ ptãs accoliti ꝑ h̃ q̃ accipit cãdelabꝝ cũ cereo .⁊ ptãs ſubdiaconi ꝑ h̃ q̃ accipit de manu epi patenã ⁊ calicẽ vacuũ .ĩõ i predcis cũ formis determiatis : verbo rũ caracteres p̃dictoꝝ ordinũ impm̃unt. ℭ Cũ autez ꝑ p̃dicta p̃cipales ptãtes ordinũ p̃dictoꝝ exp̃ſſi⁹ signif icẽtur .q̃ꝫ p alia pꝫ diligenter ꝓſideratꝫ dicta magr̃i in lr̃a .qa actus ad quos deputãf p̃dci ordines explicat diligẽter. In ordie aũt diaconat⁹ dñt aliq caracterẽ impm̃i ꝑ mãnuũ epi impositionem moti nõ tñ per illud qỏ in arguendo dictũ est. ſed qa manus est organũ organoꝝ in quo p̃cipaliuſ re ſidet ptãs opandi .⁊ in iſto ordine ꝓfert excellẽs potestas ſub ſacerdotio. Sed h̃ non vi rõnabile .qa epus nõ tñmõ iponit manus illi quẽ ordinat ĩ diaconũ .ſꝫ etiã illi quẽ ordinat in ſacerdotẽ .ꝑ illud ãt qỏ est cõe duobus ordinibus nõ vi in vno illoruꝫ ordinum caracter impm̃i. ℭ Uidetur ergo mihi dicendũ q̃ potestas diaconi media est inter ptãtem ſubdiaconi ⁊ ſacerdotis .ſubdiaconus autem hẽt potestatem tangẽdi vaſa miniſterij .ſacerdos conſecrandi corpus ⁊ ſanguineꝫ xp̃i .diaconus ⁊ ſi non habet potestatem tangendi corp⁹ xp̃i .habet tamẽ potestatem portandi corpus in patena ⁊ diſpenſãdi ſanguinem in calice .⁊ in hoc est p̃cipalis ei⁹ potestas .⁊ ideo in ſua ordinatione exp̃imi nõ poſſet per traditionem vaſoꝝ tantũ .nec per datiõeꝫ materie .nec decens esſet vt ſibi traderentur vaſa cum ſanguine ⁊ corpore .cum ſacerdoti qui ſupi or est non tradanf ſanguis ⁊ corpus .ſed vinum ⁊ hostia .⁊ ideo potestas diaconi exp̃imi non potest quantũ ad ſuum p̃cipalem actum .niſi per ei⁹ expreſſionem quantũ ad actuꝫ ſcõarium qui est legere euangelium .⁊ ideo ſibi caracter impm̃imif .cum ſibi ab epo traditur textus euangeliorum. In ordine autez ſacerdotij dicunt aliqui caracterem impm̃i cum ſibi epus manus imponit dicens. ℜ Accipite ſpiritum ſanctũ .⁊c. quia dicũt tunc xp̃m dediſſe

discipulis ptātem sacerdotalē. qñ post suaz resurrectionē dixit eis. Accipite spñm scñm. quoz remiseritis pcā .ꝛc. Mihi aūt vī dō q illi q ordinatur in sacerdotē caracter iprimit cū ab epo accipit calicē. cū vio. ꝛ patenā cū hostijs. pncipalis. n. actus ptātis sacerdotalis respicit corpus xpi verū. ꝛ secūdarius corpus xpi mysticū. pncipalis. n. actus ē trāsubstantiare panē in corpus xpi. ꝛ vinū eius sanguinē. ꝛ actus scōarius est ligare ꝛ soluere fideles vt sic disponāt ad dignā cōpsi xpi susceptōez. ꝙuis ꝯ magis exp̄mat hec ptās ꝙtū ad scōariū actuz p manuū epi ipositionē sup caput illius q ordinat cū prolatiōe vboz. Accipite. ꝛc. tñ quātū ad actū pncipalē magis exp̄mitur p hoc qō sibi datur calix cū vino. ꝛ patena cū hostijs. Hū dicit magr̄ ilra q iō hec sibi dant vt p hoc sciat se ptātez accepisse deo placabiles hostias offerendi. Ad rōnez aūt quaz alij p se allegāt dō q ꝙuis xps post resurrectionez dederit discipulis suis ordinationē seu relationem sacerdotalis ptātis ad scōariū actū. tñ in cena qñ post trāsubstantiationē panis in corp̄ suū dixit discipulis suis. Hoc facite in meā p̄memorationez dedit eis ptātez sacerdotalē ꝙtū ad actū ei⁹ pncipalē. Ad p^m in opp^m dō q caracter nō est cōis illis ordinib⁹ cōitate spēi. sz gñis. ꝛ iō nō est incōueniens q in diuersis ordinibus iprimat p actus spedāntes. Ad 2^m dō q in traditione mistri ab ordinatore fit caracteris ipressio. sz in traditione q̄ fit ab archidiacono fit ptātis collate exp̄ssio. Vel pōt dici q in miorib⁹ ordinib⁹ hoc est singulare. vt p⁹ ꝙz epūs docuit ordinādos qualiter i officio suo ageꝛ debeāt ab archidiacono ō mādato ꝛ volūtate epi accipiūt instr̄z i cui⁹ acceptiōe caracter iprimit. qz illa instr̄i traditio pncipali⁹ est ab epo ꝙz ab archidiacono. Ad 3^m pz solo ex dcis. Ad 4^m dō q sicut in p̄mitiua ecclia apli ispiratiōe. s. s. p̄firmabāt p manuū ipositionē. ꝛ tñ mō tradit sacr̄m p̄firmationis p chrismatis in fronte inūctionē. sic eadem inspiratiōe ordinabāt tūc diacones p manuū ipositionē cū oīone. nec ex hoc segtur q mō p ipositionē manuū epi: fiat talis ptās collatio. Ad 5^m dō q epūs in ordinū collatiōe nō tñ tradit ordis ptātez sz etiā eos p̄parat ad eius susceptionē eos instruēdo de officio suo. ꝛ circa cos aliquid opando. q̄ preparatio in trib⁹ p̄sistit. s. in bñdictōne. ꝛ man⁹ ipositiōe. ꝛ inūctione. p bñdictionē ordinādis diuinis obsequis mācipat. p manus ipōnē gr̄a danda significat. q̄ sint apti ad dignā sui officij executionē. rōabilius. n. est dīe gr̄az dari in illo actu i quo caracter iprimit. q est dispō ad gr̄am ꝙz i actu alio. Hñ non approbo sniam dicentiū in manus ipositiōe gr̄am dari. nec caracterē ip̄mi iunctōe ad aliqō sacr̄z tractandū ordinari significāt. Hñ illoz tñ q ordināt in sacerdotes man⁹ iniūgūt. Ex dcis pz q hec vnctio nō ita repūtat in spāli pncipalē actū ptātis sacerdotalis sicut traditio calicis cū vino. ꝛ patene cū hostijs. qz tñ certū nō est in quo actu caracteres iprimant. iō si in ordiatiōe alicui⁹ p̄stiterit aliquid esse omissuz illud postea est supplendū sine reiteratione alioz.

Articulus quintus.

C Onsequēter q̄ritur de 5°. pncipali. Et circa hec q̄rūt

3°. ¶ 4° vtrū sup sacerdotalē ordinē sint aliq̄ ptās i ecclia. 2° vtr̄ epatus sit ordo. 3° vtr̄ oīuz epoz sit aliquis superior in ecclia.

P Rimo oñdo q̄ s. sacerdotalē ordinē nō sit aliqua ptās i ecclia. qz in cena oēs discipli immediate a xpo acceperūt sacerdotalē ptātez ꝙtū ad ei⁹ pncipalē actū. ꝛ p⁹ resurrectionē ꝙtū ad scōariū. ꝯ sacē dotalis ptās ꝙtū ad vtrūq actū suū nullā ptātē hz s se nisi diuinā. Itē sacerdos gerit p̄sonā xpi. q se p nobis p̄ii hostiā obtulit. sz nullus est maior in ecclesia illo q caput ecclie repūtat. ꝯ in ecc^a nullus est maior sacerdote. Cōtra magr̄ h⁹ i⁹ di. c. 8°. dicit de ordine p̄sbyteratus q a filijs Aaron sūpsit exordiuz. sz filij Aaron fuerūt miores sacerdotes. Aaron sūm⁹ pontifex. ꝯ s. ptātez p̄sbyteri ē ptās pontificis. Itē sm magr̄m eo. c. Vices⁹ apl'oz i ecclia gerūt pōtifices. 7o. aūt discipl'oz vices gerūt p̄sbyteri. sz apli maiores fuerūt ꝙz alij discipli. ꝯ maioris ptātis sunt epi ꝙz p̄sbyteri. Rñ° q ptāte sacerdotalis ordis respcū sui actus pncipalis q est trans substantiare panē in corp⁹ xpi verū. ꝛ vinū i ei⁹ sanguinē. nō est aliq̄ potestas superior nisi diuina. sed respectu actus sui secundarij qui est ligādo ꝛ soluēdo disponere fideles ad dignaz corporis xpi susceptionem est potestas epi superior. indirecte tamē quia scōm dispositionem vicarij christi mediante quo a xpo deriuatur in alios iurisdictiōis potestas sic ordinatum est vt pauciores ꝛ i paucioribus casibus sint sub iurisdictione sacerdotum. tam i foro exteriori. ꝙz in foro penitentie ꝙz sub iurisdictione epoz. Unde sunt multi sacerdotes nullam penit⁹ super aliquam iurisdictionem habentes excepto casu necessitatis. ꝛ ideo quia actus potestatis regitur debitam materiam in quam trāseat. ꝛ debita materia respectu actus ligandi ꝛ soluendi nō sit nisi homines super quos aliquā iurisdictionē habet saltem in foro penitentie habens ligandi ꝛ soluendi potestatem. ideo nec tot. nec in tot casibus possunt ligare ꝛ soluere p̄sbyteri sicut epi. Ad p^m in opp^m dō q potestatē ligandi ꝛ soluēdi in foro penitentie acceperunt tam apostoli ꝙz alij discipuli a christo imediate. Unde potestatem absoluēdi in foro penitentie quantū est ex pte habentis eā non potest epūs minuere. quia sic equalis est in oi sacerdote. vt concludebat argumentū ex pte tamē materie super quam maiorem habet potestatem eps ꝙz simplex sacerdos potuit rōnabili actus illi⁹ potestatis quantū ad simplices sacerdotes restringi. ꝛ quantū ad epos ampliari. Ad 2^m dicendum q quilibet minister ecclie quantū ad aliquid gerit figuram xpi. quia vt superius habitum est xpūs ordinum oīum officia i semetipso exhibuit. sicut magister exemplificat in littera. tamen ille est superior qui sm maiorem perfectionez repr̄esentat xpm sacerdos aūt xpz repūtat in hoc q per seipm aliqō ministerium ipleuerit. epūs autez etiam in hoc q alios ministros instituit ꝛ ecclesiam fundauit. Hñ ad epm pertinet alios ordinare ad diuinum cultū Quapropter sponsus ecclie dicitur ad similitudinem xpi.

S Ecundo querit vtrum episcopatus sit ordo.

Et vi q sic.ab Jsi.li.7°.ethi.c.12° ⁊ a magro h⁹ di. c. vlt. Epatus dr ordo. Jtē Dio.c°.5° ecclīastice hierarchie assignat tres ordines.s.epatum. sacerdotiuz.⁊ diacōatū.diaconū vocās mistrū. Jtē ois spūalis ptās est ptās ordis vl iurisdictiōis.sz epalis ptās nō ē ptās iurisdictiōis.q: nō pōt pmitti ñ sacerdoti.g̃ ē ptās ordinis. Contra non sunt nisi septē ordines in ecclia.qō nō esset verū si epus eēt ordo. Jtē sacri ordies nō pferūt nisi dieb⁹ sabbatorū.sz vt hr di.75ª.q die ordinatiōes epox celebrāt̄ die dñico.p sacerdotes.n.ibi intelligūt epi sz glo..g̃ epat⁹ nō ē sacer ordo.⁊ pstat q nō ē ordo ñ sacer.g̃ nō est ordo. Rñ° q ordo duplr̄ pt accipi. Uno mō p gradu ptātis ordiate mediate vl imediate ad pfectionē corpis vl sāguis xpi. Alio mō p quolz gradu ptātis respcū quarūlibz actionū sacraz. Primo mō ordo est sacrz.⁊ sic epatus nō est ordo. Uñ nec caracterē ip̄rimit p̄prie loq̄ndo ō caractere. vt quidā dr̄t.⁊ preterea vn⁹ ordo nō ōpēdet a p̄cedenti q̄tū ad necessitatē sacri q̄uis seq̄ns de iure recipi nō debeat p̄ozi pretermisso.sz si non presbyter ordinaretur in epz nihil eēt factū.2° mō epatus est ordo nō sacrm.sz sacrale.⁊ hoc mō epatus ab Jsi.⁊ Dio.⁊ a magro dr ordo.⁊ sic pz rñio ad duo p⁹ ar. Ad 3m dō q ptās epalis nō tñ ē potestas iurisdictiōis.sz ptās ordis q tñ nō est sacrm

Argumēta ad partē ham pcedūt de ordie primo mō dcō. vr tñ aliquib⁹ q epatus magis sit ordo q̄z aliquis ordo p̄ter p̄sbyteratū. q: pōt qō nullas ali⁹ pōt.nec de fcō.nec de iure.⁊ hi ēt dr̄t q caracterē ip̄rimit. vnde pfectio epalis iterari non pōt.

t Ertio que ritur vtrū oīum epox sit aliqs in ecclia supior. Et vr q non.q: si aliqs eēt.ille eēt papa.sz papa non est omniū superior.q: vt dr ad Hebre.7°. Absq̄ nulla ꝺdictiōe minor a maiore bñdicit. sed dñs papa pfecrat ab hostiē.epo.g̃ hostien.ē eo maior. Item imperator hz ius ⁊ ptātez eligendi pōtificē ⁊ ordinādi aplicaz sedez. vt hr decre.di.63ª. Adrianus papa Ro.g̃ papa non est iperatore superior.g̃ nec in alijs epis.vt vr. Jtē vt hr eadē di.i synodo. Papa Leo Ottoni p° regi Teotonicorūz eiusq̄z successorib⁹ pcessit facultatē eligendi successorē.⁊ sedis aplice ordinandi pontificē.g̃ idē q ō p⁹

Jtem epi sunt successorēs aplox.sz iter aplos nullus fuit sup alios.q: omnes suā ptātez imediate a xpō acceperūt.g̃ nullus epus oībus alijs superior est

Jtem Moyses q fuit p̄nceps superior fuit q̄z Aarō q erat summus pōtifex indeox.g̃ dignior est p̄ncipatus q̄z epātus.sed nullus p̄nceps est oībus epis superior.g̃ multo fortius nullus epus. Cōtra ex ō maiorita.⁊ obe. Solite. pparat maius luminare potāti spūali.⁊ maxie ptāti pape.⁊ minus luminare ptāti tpāli.g̃ sicut maius luminare.qō ē sol ē oībus alijs stellis potētior.ita prās papalis est oib⁹ alijs ptātibus in ecclia superior. Jtez.9.q.3. Cōquestus.§. Sola. Sola romana ecclia sua auctoritate vallet iudicare de oībus. De ea nulli iudicare permittit. Rñdeo q oīuz epox est aliqs in ecclia superior.qui sub xpō totius ecclie caput est. cui⁹ rō ē In omni re vna ex diuersis rebus integrata oz esse aliqd preeminēs quo diuerse ptes teneāt in vnuz sicut est aia in hūano corpore.⁊ corpus sup̄ trarietatez eleuatū.qō est celū in machina mūdi.p virtutem.n.celestez cōciliantur elementa que p̄ria sunt. vñ ch ecclia sit vnuz corpus xpi mysticū ex diuersis statibus ⁊ mēbris pstitutū ad obtinationē huius vnitatis oz esse vnū caput oīuz statuū ecclie.⁊ mēbroz vniuersali regimine regitiuū.sub quo diuersi status ecclie ⁊ mēbra diuersa pueniāt sm debitā pportionē in vnū. vt sic pformet ecclia militans suo exēplari in celo. Uñ Ber.3.li.de pfi.c.13°. sicut Seraphin ⁊ Cherubin.ac ceteri ordinātē sub vno capite deo.ita hic sub vno summo pontifice p̄mates vel pūarche.archiepi.epi.presbyteri. vel abbates.⁊ reliqui in hūc modū. Ille aūt epūs q̄ preest toti ecclie est epūs Romanus. Uñ.9.q.3. Cuncta.. Cūcta per mūdū nouit ecclia q̄ sacro scā romana ecclia fas de oībus hz iudicādi.neq̄z cuiq̄ de eius licet iudicare iudicio.⁊ sicut dr decre.di.21ª. q̄uis in illis synoditis pstitutis.supple tñ ceteris ecclīs prelata est.sz euāgelica voce dñi.⁊ saluatoris nr̄i Jesu christi p̄matū obtinuit. Ad p^m in opp^m dō q sicut videm⁹ in nālibus vnū esse virtuosi⁹ alio simplr̄.⁊ tñ sm quid est ecōtrario.ignis.n.simplr̄ē virtuosioz terra.⁊ tñ inquātū est in potētia rōe sue materie ē inferior terra inq̄ztū est actu per suaz formaz.alias.n.agens in terra nō pateret ab ea. Asimili dico q q̄uis papa sit simplr̄ superior oībus alijs epis.tñ inq̄ztū ē in potentia ad recipiendū pfectionē añq̄z eā hēat est inferior epo hostiensi q iā actu pfecrat⁹ ē.nō sic aūt posset dici de sacerdote respcū episcopi.q: ptās sacerdotis excedit a ptāte episcopi quasi a ptāte alterius generis.sed potestas episcopi a potestate pape.quasi a potestate eiusdē generis.quia omnez actum hierarchitū.quez pōt facere papa in ministratione sacramētoz potest facere episcopus.quia quantū ad ea que sunt episcopalis ordinis omnes sunt equales. Ad 2^m dicendū q potestati date imperatori in ordinando apostolicam sedem resignauit Lodoicus imperator.vt habetur.63.di. Ego Lodoicus. Otto etiam resignauit illi potestati sibi confirmate per Leonē papam eadem di. Tibi.⁊ de vtriusq̄z resignatione simul habetur.c.sequenti.§. Ex his. vbi sic dicitur. Ex his constitutionibus ⁊ pacto Lodoici imperatoris deprehenditur imperatores illis renūciasse p̄uilegijs que de electione summi pōtificis Adrianus papa Carolo imperatori. ⁊ ad imitationem eius Leo papa Ottoni primo regi teotonicorū fecerat.⁊ merito resignare debuerunt.tamē quia talis potestas eis non conueniebat. sicut nec decet corpus habere potestatem in ordinatione anime. sed econuerso. tum quia ecclesia necessitate compulsa.⁊ a persecutoribus oppressa talem potestatem eis concesserat.vt ecclesie subuenirent.quod alias facere tenebantur.⁊ sic patet solutio ad tertium. Ad 4^m dicendum q minor est falsa. Petrus enim summus fuit inter alios apostolos.quia quāuis potestatem clauium omnes immediate receperint a christo.tamen potestatem iurisdictiōis acceperunt mediante Petro.vt patet ex superioribus dictis.⁊ quia iurisdictio ministrat materiā que est subditus habentis iurisdictionem.que requirit ad hoc q potestas clauium creat in actum ideo vsus illius potestatis quem omnes immediate acceperunt.a christo indirecte dependebat a Petro.sic dico de potestate episcoporum p cōparationem ad papā. Ad 5^m.dicendū q Moyses nō tñ fuit p̄nceps.sed sacerdos iuxta illō psal.

Moyses ⁊ Aaron i sacerdotib⁹ eius. ⁊ decre. di. xx⁴. Sacro scā. in glo. Vñ Moyses exp̄ssi⁹ q̄z Aaron figurauit xp̄m q fuit sūmus rex. ⁊ sūmus ponti fex. ⁊ ex p̄ñti vicariū eius i terris in quo simul sub xp̄o est vtraq̄ potestas.

c **Jrca** lr̄am Mathias elect⁹ ē sorte. hoc fcñ fuit p̄filio sp̄ūs sci. Vñ nō ē tra hendū ad p̄seq̄ntiā. vsus. n. sortis in electō nib⁹ ppetua phibitiōe dānat⁹ est. ex de sortilegijs Eccl̄ia nia. Scia dz eē instruct⁹. nō ē itelligēdū q̄ sciat theologiā. sufficit. n. q̄ sciat distincte legē. ⁊ sensuz grāmaticalē intelligē. Canōes duos tm̄ ordines sacros appellari censcēt. Hic intelligendū ē fm canōes ātiquos. qz mō subdiaconat⁹ ē sacer ordo. ⁊ sibi votū p̄tinētie ān exū est. Ordo ep̄oz. qualiter ep̄at⁹ ordo dici debeat i qōib⁹ dcm̄ est. Roanus. Anthio chen⁹. Allexādrin⁹. Cōtra ōcre. di. xx⁴. Sacro scā. dī q̄ p̄ma sedes ē romana ecclia. 2⁹. Allexandrina. 3⁹. Anthiochena. Rñ⁹ q̄ aliq̄n Alexandrina fuit scōa sedes. sz postea Cōstantinopolitana scā est. 2⁹. eo q̄ sit noua Roma. ea. di. Cōstātinopolitane. Vñ hic est ordo sediū. ℙ⁹ Romana. 2⁹. Cōstātinopolitana. 3⁹. Allexādrina. 4⁹. Anthiochena. 5⁹ Hierosolimitana. eadē di. Renouātes. ℙōt dici q̄ magr̄ in lr̄a noīat Anthiochenaz post Romanā qz i Anthiochena p⁹ nomē xp̄ianoz est exortū eaō di. Sacro scā. q̄uis oēs añ fideles dicerent discipuli vel fratres. vt dicit glo. ibidem.

Di. xxv.

s **Olet** queri. xc. Superi⁹ determiauit magr̄ de ordiñ distictōe Hic determiat de collatiōe. ⁊ diuidit in tres. ℙ⁹ determiat de ptāte p̄ferentis. 2⁹ de vitio collatiōis. ibi De symoniacis 3⁹. de ip̄edimentis susceptionis ibi. Sacri. ℙ⁹ in tres. ℙ⁹ mouet qōnez si heretici possint tradere sacros ordies. ⁊ arguit ad ptē negatiuā. 2⁹ ad affirmatiuā ibi. E cōtra. 3⁹ soluit oñdēdo circa b̄ opinionū diuersitatez ibi. Hec aūt. Illa ps q̄ ibi incipit. De symoniacis. diuidit in tres ptes. ℙ⁹ oñdit symonie grauitatē. 2⁹ ei⁹ inexcusabilitatez ibi Si vero 3⁹ symoniacoz punitionez ibi. Symoniaci aūt.

Articulus primus

c **Jrca hanc** di. querendū est p̄nciplr̄ de. 6. ℙ⁹ de potestate p̄ferentis ordies. 2⁹. de vitio collatiōis ibi. Symonia. 3⁹. de cāibu⁹ in q̄bus p̄mittit symonia. 4⁹ de pure nālib⁹ defectib⁹ ip̄ediētibus ordis susceptionez. 5⁹ de ip̄edimentis q̄ p̄ueniri p̄nt ex nā ⁊ ex volūtate. 6⁹ de ip̄edimentis p̄ueniētibus ex ifamia. Circa p⁹ querūtur tria. ℙ⁹ vtrū solus ep̄s possit ordnies p̄ferre. 2⁹ vtr̄ ep̄s hereticus. 3⁹. vtrū ep̄us degradatus.

p **Rimo oñdo** q̄ p̄sbyter nō ep̄s possit ordinare. qz cū sacerdos ordiat nō solus ep̄s ei man⁹ iponit. sz ēt oēs p̄sbyteri q̄ sunt p̄ntes. decre. di. xx⁵. ℙresbyter. ḡ nō solū ep̄s ip̄m ordinat. Item q̄ ad solū ep̄m ptinēt nō ep̄o cōmitti nō p̄nt. sz minores ordines q̄ñq̄z p̄ferūt ex p̄missione a nō ep̄is. ex de ordiatis ab ep̄o q renūciauit. c. p⁹. ḡ p̄ferre. saltē minores ordies ad solū ep̄m nō ptinet. Jte magis excellit p̄sbyter diaconū q̄ ep̄s ep̄m. sz vnus ep̄us pōt aliū p̄secrare. ḡ p̄resbyter p̄t diaconū ordiare. Cōtra Jsi. li. i7. ethimo. c. ix. dicit de pōtifice q̄ ip̄e efficit sacerdotes atq̄z leuitas. ip̄e oēs ordines ecclia sticos dispōit. ḡ ordines p̄ferre ad nullū aliū ptiet.

Jte solus ep̄s pōt vgines p̄secrare. 26. q. 6. Si iubet ⁊ altare p̄secrare. eadē. q. ministrāt. Sz maius ē p̄ferre ordies q̄z altare p̄secrare. vel vgines. ḡ solus ep̄s pōt ordines p̄ferre. Rñ⁹ ptās p̄ferēdi ordines alicui pōt p̄uenire dupl̄r. s. vel ex ordinaria ptāte. vel ex gnāli seu spāli p̄missiōe. 2⁹ mō minoz ordies p̄ferre p̄nt q̄ñq̄z nō ep̄is p̄uēire. vt oñdebatur in arguēdo. ℙ⁹ mō ptās p̄ferendi quēcūq̄z ordinē cōuenit solis ep̄is. cui⁹ cā est institutio diuina cui⁹ institutiōis fuit rō p̄grua. qz sicut ad solū p̄nciē ptinet. nō tm̄ ordinare viros bellatores in exercitu. sz ēt exercit⁹ duces. sic ad ep̄os q̄ sunt in ecclia p̄ncipes nō tm̄ ptinet hoies ordinare ad certandū p̄ fidei p̄secutores audacter p̄fitēdo xp̄i fidē. qō fit p̄ sacr̄m p̄firmatiōis. sz ēt ad ip̄os solos ptinet duces eccl̄iastici exercit⁹ p̄stituere. qō faciūt sacr̄z ordinis p̄ferēdo. vt. n. supius dcm̄ est di. 5. Ordinati ad ministrandū sacr̄a ad l̄ sunt deputati vt sint duces alioz. Ad p⁹ in opp⁹ dō q̄ in manuū ip̄ositō ne nō p̄ferr̄ ordo sz quorūdā opionez. Vel pōt dici fm alios q̄ ip̄ositio manuū ep̄i est ad ordinē p̄ferēdū. sz ip̄ositio manuū sacerdotū assistentiū ē ad cōcordiā ⁊ cōionē eccl̄iasticā significandā. Ad 2⁹ pz solutio ex dcis in qōne. Ad 3⁹. dō q̄ q̄z p̄sbyter magis excellat diaconū in ordine q̄z ep̄s ep̄z cōsecrādū. tm̄ in dignitate ē ecōtrario. p̄secrādus. n. i ep̄m. ñdū hz dignitatē ep̄alez. q̄uis aūt hec hēat q̄ iurisdictionis sunt post suā confirmationem.

f **Ecundo queritur** vtrū ep̄s hereticus possit ordies p̄ferre. Et vi q̄ nō. i ordinādo deus agit p̄ncipalr̄. ⁊ ordinās instrūalr̄. sz instrūm nō agit nisi p̄iūctū p̄ncipali motori. ḡ nec ep̄s ordinat nisi in ordinādo sit deo p̄iūctus. sz ep̄i heretici in ordinādo deo nō sūt p̄iūcti. qz vt h⁹ p⁹. q. p⁹. Odit. Odit dns sacrificia hereticoz. ⁊ a se p̄icit. ḡ vez ordinē cōferre ñ p̄nt. Jtē eadē qōe. Si qui a symoniacis qui scienter se a symoniacis consecrari immo execrari permiserit eorum p̄secrationem oīo irritam eē decernim⁹. ḡ mlto forti⁹ irrita ē ordinatio collata ab hereticis. Jtē mai⁹ est sacr̄z ordinis p̄ferre q̄z recipe. sz heretici nō p̄nt recipe ordinis sacr̄z. ḡ nec p̄ferre. Cōtra Aug. 2⁹. li. c̄ epl̄az parmeniani vltra mediū. dicit de hereticis q̄ sic hñt in baptismo q̄ p̄ eos dari possit. sic in ordinatiōe iuſ vtrūq̄z dādi ad p̄niciē suā q̄diu charitatē nō hñt vnitatis

Jtē sacerdos hereticus pōt corp⁹ xp̄i p̄secrare. ḡ a fortiori ep̄us hereticus pōt ordines p̄ferre. Rñdeo q̄ ep̄i heretici. aut fuerūt ordinati ⁊ p̄secrati i forma ecclie. aut nō. Si ñ veri ep̄i nō sunt. ⁊ ex p̄ñti nec ordines p̄ferre p̄nt. Si sic. veri ep̄i sunt. sz sui officij executionē nō hñt. qz vt sapius hītū est. oēs heretici ip̄o iure sunt maiori excōicatiōe excōicati. ⁊ oēs sic excōicati sunt suspensi ab oībus actib⁹ legitimis. ⁊ iō ep̄i heretici executionē ordinis p̄ferre. nō p̄nt. qz eā nō hñt. qz qō nō hz aliqs dare nō pōt. p⁹. q. 7⁹. Diambertū. ⁊ extra de ordinatis ab ep̄o q renūciauit. c. j. in glo. Verū tm̄ ordinē p̄ferūt. si cū debita intentiōe formā ecclie seruāt. decre. di. 19.

Scdm. Si aũt formã ecclie nõ seruãt cũ debita ĩtẽtiõe verũ ordinẽ non ꝓferũt. q̃ztũcũq̃z tĩ seruent formã ecclie ĩ ordinãdo mortaliʳ peccãt. qꝛ ab exe cutione sui officij sunt ipo iure suspensi. Ad pm in oppm dõ q epi heretici. ꝛ si nõ sint deo ꝓiũcti per fidẽ ꝛ charitatẽ. q̃ ꝓiũctio respicit epm in q̃ztũ est singularis ꝑsona. tĩ deo ꝓiũcti sunt ꝑm gd. s. inq̃ztum mouẽt a deo in obseruãdo formã ecclie in ordinãdo. qꝛ quo ad hmi ministri ecclie sunt. Ad ꝛm. dõ q talis ꝓsecratio dr irrita q̃ztũ ad executionẽ. Ad zm. dõ q sicut heretici verũ ordinẽ ꝓferre pñt de facto nõ tĩ de iure. sic ꝛ recipe. Vñ q̃zuis hereticus si ordinat in forma ecclie verũ ordinẽ recipiat. tĩ recipiendo mortaliter peccat.

c Certio queritr vtruz epus degradatus possit ordines ꝓferre. Et vr q nõ. pa. q. pa. Dõ qdã. ꝑ. Opponit aũt. Degradat⁹ epꝰ ptãtez largiẽdi sacros ordies nõ hẽt. facultatẽ tĩ baptizandi nõ amisit. Itẽ ꝓnceps iuste deposit⁹ nõ ẽ ꝓnceps. g̃ a sili nec epꝰ iuste ꝺgradatus ẽ epꝰ. ꝑz nõ epꝰ nõ põt ordines ꝓferre. g̃ nec epꝰ degradat⁹. Itẽ non põt verã tonsurã ꝓferre. qꝛ tonsuratus ab eo dz iteruz tonsurari. g̃ a sili non põt ꝓferre verũ ordinẽ. Cõtra vt supius oñsuz ẽ. di. izª. Sacerdos degradatus põt rpi corpus ꝓsecrare. g̃ a sili epus degradatus põt ordines ꝓferre.

Itẽ heretici ipo iure sunt oi dignitate ꝑuati. cuz g̃ epi heretici possint ordines ꝓferre de fcõ q̃zuis nõ de iure vt in ꝑcedenti qõne hr̃tũ est. epꝰ degradatus põt ordines cõferre de fcõ. q̃zuis non de iure.

Itẽ illa ptãs fundata ẽ sup aliqd qõ per hoiez auferri nõ põt. fundata. n. ẽ sup fcm esse ꝓsecrationis ꝛ decreto diuine ꝺnie. qõ decretũ est vt ille q sic ꝓsecrat⁹ ẽ talẽ hẽat ptãtez. Ad istã qõnẽ dixerũt aliqui q̃ q̃zuis epi suspẽsi excõicati heretici possint ordies ꝺ fcõ ꝓferre ꝟ tĩ nõ pñtepi degradati qꝛ ꝺgradati ñ tm̃ sr̃ suspensi ab officij executõne. ꝑz ẽt sr̃ spoliati epali dignitate. vñ non remanẽt epi. q̃zuis. n. per hoiem auferri nõ possit a sacerdote ptãs confitẽdi corpus rpi verũ. eo q nulli ꝓcessit rpus talem ptãtez. qꝛ nec decebat ꝓ magna dignitate corporis sui. qꝛ tĩ dignitas epalis respicit corp⁹ rpi mystice. sup qõ ꝓcessit vicario suo ptãtem põt ab epo dignitas epalis totaliter auferri auctoritate vicarij rpi. Sz ꝟ hr̃ sic ꝑt argui. Altar. calix. ꝛ sic ꝺ aliis semel ꝓsecrata nñq̃ ꝓsecratione amittere pñt nisi destruãtur. g̃ multo forti⁹ nec epꝰ. cũ ꝓsecratio epi sit a deo ꝑncipalr. q̃zuis ab hoie mrialr. Preterea epus q resignauit loco ꝛ dignitati. q̃zuis talr exeq non debeat officium epi de iure. tĩ si ordinat verũ ordinẽ ꝓfert q̃zuis non ordinis executionem ex̃ de ordi. ab epo q renunciauit epatui. c. pº. qꝛ vt ibi dicit glo. Resignatio nõ abstulit isti ordinẽ. sed ordinis executionẽ. ꝑz degradat⁹ nõ est magis spoliatus dignitate epali q̃z iste. q̃zuis turpiori modo sit ab executiõe illius dignitatis suspẽsus q̃z iste. g̃ vr q epus degradatus possit verũ ordinẽ ꝓferre ꝺ fcõ. q̃zuis nõ debeat de iure. Et iõ alij hãc ꝓclusionẽ ꝓcedũt dicẽtes epm ꝑ hoiem dignitate epali tolli ter spoliari nõ posse. Vñ degradatio non est dignitatis ablatio. ꝑz ꝑpetua suspẽsio ab executione dignitatis illi⁹. ex̃ de ꝓse. ecclie in glo. ibi. n. dr q visibilis vnctio exterior signũ est interioris vntõnis in corde. q̃ ꝑpetua ẽ ꝛ amitti nõ põt ꝑz executio q̃ñq̃z suspendat. Qui tenẽt hãc ꝝam opinionez q̃ mihi vr rõnabilior pñt dr̃e ad pm q̃ degradat⁹ iõ dr̃ ptãtẽ largiẽdi sacros ordines nõ hr̃e. qꝛ effectu sue ptãtis penit⁹ ꝑuatur ꝝm q̃ ꝑz ꝑ textũ sequẽtem Vñ ꝝm glo. ibidẽ ꝓfert ordinẽ. ꝑz nõ ordinis executionẽ. Ad ꝛm dõ q sicut dignitatẽ aplatus omnes apli quor sunt epi successores imediate acceperũt a rpo. ita epus q̃ztũ ad dignitatẽ epalẽ supra se ptãtez q̃ illa sibi possit auferre nõ hz nisi diminã. q̃zuis n. executio a superiori in iurisdictiõe depẽdeat ptãte. s. a ptãte pape q̃ ẽ oibus alijs ptãtibus supior in iurisdictiõe. vt supr⁹ dcm̃ ẽ. ꝑz ꝑncipat⁹ terren⁹ dependet a ptãte capitis ecclie. ꝛ ꝑncipat⁹ iferior. ꝛ a supiori iõ ab iferiori põt ꝑncipat⁹ auferri ꝑ ꝑncipẽ supiorẽ. ꝛ a ꝑncipe supiori ꝑ vicariũ rpi cũ iusta cã ꝛ rõnabili hmi regrit. Ad zm dõ q tonsurat⁹ ab eo nõ dz iterũ tõsurari. sed tĩ dz puniri. Qui tenent opinionẽ ꝑmã pñt dr̃e ad pm in oppm sicut dcm̃ ẽ in corpe qõnis. Ad ꝛm dõ q heretici ipo iure nõ sunt ꝑuati oi dignitate. nisi q̃ztũ ad executionẽ. Vñ magis dñt dici ab oi dignitate suspẽsi q̃z ꝑuati. per sniam tĩ sunt ꝑuandi. Ad zm dõ q sicut a deo decretũ ẽ vt ille circa quẽ fit talis ꝓsecratio hẽat talẽ ptãtez. ita decretũ est. vt ille qui degradat careat illa ptãte. Ad pm qõ arguebat in corpore qõnis ꝺ hãc opinionẽ solui põt ꝑ interemptionẽ maioris. papa. n. posset ab altari ꝛ calice auferre ꝓsecrationẽ absq̃z illor destructione. Ad ꝛm. ẽt dõ q ꝑ resignationẽ nõ põt se epus ꝑuare oibus q̃bus posset ꝑuari ꝑ degradationẽ. q̃zuis. n. iurisdictio siue ordinaria siue delegata sola volũtate ꝛ vbo possit ꝓferri. tĩ ꝓsecratio epalis dignitatis sola volũtate ꝛ vbo nõ ꝓferr̃. imo fcõ opus est. ex̃ de ꝓsec. ecclie. Alqua in glo. a sili dico q q̃zuis sola volũtate ꝛ vbo possit epi ab his q̃ sunt iurisdictiõis ꝑuari. tĩ sola voluntate ꝛ vbo nõ pñt ꝑuari dignitate epali.

Articulus secundus.

c Onseq̃nter queritr de ꝛº ꝑncipali. Et circa hmi queritur ꝟ. ꝑº vtrũ symonia sit studiosa volũtas vendendi vel emendi aliqd spũale vel ãnexũ spũali. ꝛº vtrũ symonia ꝓuenienter noiet. zº vtrũ symõiaci sint irregulares. Vtr aũt sint heretici supr⁹ q̃sitũ est di. izª.

p Rimo oñdo q symonia nõ est studiosa volũtas emendi vel vendẽdi qd spũale. vel spũali ãnexũ qa volũtas studiosa respcũ mali dr̃ malitia. ꝑz non semp ꝓmittit hõ symoniã ex malitia. ꝑz q̃q̃z ex infirmitate vel ignorãtia. g̃ male ponit in diffinitione symonie studiosa. voluntas. Itẽ spũalia ñ pñt pecunia possideri. Vñ vt hr̃ actu. gº. Symõi mago voleti emere donũ spũs. s. dixit Petrus. Pecũia tua tecũ sit in pditiõe. q̃ donũ dei existimasti pecunia possideri. cũ g̃ vt hr̃ zº. et hi. c. sº. Electio nõ sit ipossibiliũ. ꝛ studiosa volũtas sit cũ electiõe. male dr̃ q symonia sit studiosa volũtas vendẽdi vel emendi spũalia. Cõtra. pa. q. pa. Qui studz. pdcã diffinitio iplicite ꝓtinet. Rñdeo q ꝓpetit ẽ pdcã descriptio symonie ꝓtinet. n. ꝑncipalẽ actũ in hmi q̃ dr̃ volũtas studiosa. i. actꝰ volũtatis cũ effectu ꝝm glo. ibidẽ. ꝛ actum exteriorẽ. s. venditionem ꝛ em

ptionē ꝛ obiectū. qō ē ſpūale vel ānexū ſpūali. Ad p^m in opp^m dō ꝙ ſtudioſa volūtas dī volūtas ad effectū deducta. qꝛ q̄ꝫuis ſymonia mētalis ſit peccatū. tm̄ nō obligat ad renūciationē vel reſtitutōez rei acgſite. eꝛ de ſymonia. Mandato nr̄o. pōt etiā dici ꝙ qꝛ pfectio pcci eſt in electōe. q̄ꝫuis qnq̄z ad hꝫ inclinet hō ex ignorantia vel infirmitate. iō dī ſymonia eſſe ſtudioſa voluntas. vt intelligaf eē volūtas nō ſubꝛeptoꝛia. ſz eligēs. Ad. ꝛ^m dō ꝙ aliqd ſpūale dī duplr. Uno. mō per eēntiā ſiē gr̄a ꝛ virtutes. ꝛ reſpū taliū nō pōt eſſe ꝓtractus vēditiōis vl emptiōis. Alio mō cauſaliter vel diſpoſitiue. ꝛ ſic ſacr̄a ſunt ſpūali inq̄ꝫtū ſunt cā iſtr̄aliter diſponens ad gr̄am ꝛ vtutes. ꝛ iſta inq̄ꝫtū ſunt quedā res coꝛporales vendi pñt de fcō. q̄ꝫuis vendi nō poſſint de iure ꝛ ſic accipiūtur ſpūalia ī diffinitiōe ſymōie.

Ecundo queritur vtrū ſymōia ꝓueniēter nominet. Et vī ꝙ nō. qꝛ vt hī. act. 8°. Symō magus noluit vendeꝛ ſpūalia. ſed emere. Sed vt hī. 4°. Re. c. 5°. Gyezi ſpūalia vēdidit Naaman ſyro. g̃nō magis dz dici ſymonia q̄ꝫ gyezia. Contra ſymonia cōiter noiaf in iure. Rñdeo ꝙ ꝓueni entius noiatur ſymonia q̄ꝫ gyezia. qꝛ vitiū ēptiōis ꝛ venditionis q̄ꝫtū ad volūtatez fuerunt in ſymone mago. Ad hꝫ. n. noluit emere pecuniā donū. ſ. ſ. vt poſtea alijs venderet. ſi tm̄ diſtincte ꝛ ꝓ appꝛopriationē loqui volum^9 poſſumus vocare ſpūalia vendētes gyezitas. ꝛ ementes ſymoniacoſ. Et ſic patet quid dicendum eſt ad argumenta.

Ertio queritur vtrū ſymoniaci ſint irregulares. Et vī ꝙ ñ. Dare pecuniā ꝓ ſacr̄is ſine pacto. ꝛ poſt ſacr̄i ſuſceptionē non facit hoiez irreglarez. ſz hꝫ faciens eſt ſymōiacus Gyezi. n. pecuniā a Naaman accepit. ñ ex pacto. ꝛ poſtq̄ꝫ curatus fuerat. g̃nō ois ſymōiacus eſt irregularis. Itē vt habituz ē li°. 2°. Ignorātia inuincibilis totalr excuſat. ſz pōt accidere ꝙ aliqs ordinet vel bñficiū eccliaſticū ꝓſequaf per ſymoniā ipo de hꝫ hm̄te ignorantiā inuincibilē. vt cū aliqs clā dat pecuniā ordināti vel ꝓlato. vt ordinem vel bñficiū ꝓferat alij ignoranti. g̃ talis nō efficitur irregularis. Cōtra decre. di. 33^a. Maritū. Inter non promouēdos nūeratur ille q ꝓ emptioē ad imitationē Symōis magi pecuniā obtulerit. Rñdo ꝙ ſymoniacus. ſiue ſit ſymoniacus pp ordinis ſuſceptionē ſymoniace ſine pp bñficij eccliaſtici ꝓſecutionē irregularis eſt. qꝛ tales iura decernūt ſine diſpēſatione ꝓmoueri ad ordies non poſſe. qō credo eē intelligendū. ſi talis ſymōia cōmiſſa fuit ipo ſciente. qꝛ ſi ipo ignorāte inuicibili ignorantia fuit data pecunia vt ordiaretur vel bñficiū eccliaſticū ꝓſequereꝛ. q̄ꝫuis ſtatiz poſtq̄ꝫ hui^9 rei notitiā hūerit teneaf renūciare bñficio ſic aſſecuto. ꝛ deſiſtere ab āminiſtratione ordinis ſic ſuſcepti quouſq̄z cuz eo fuerit diſpenſatū. irregularitatē tm̄ non incurrit pro bñficij tali aſſecutione. q̄ꝫuis ꝫm qd eā incurrerit ꝓ tali ordinis ſuſceptioē. inq̄ꝫtū in illo nō dz miniſtrare ſine diſpenſatioē. nō tm̄ eſt irregularis ſimplr. qꝛ abſq̄z oi diſpenſatiōe ī ordinib^9 añ legitime ſuſceptis miſtrare pōt. ꝛ eo ipo qō diſpenſatū ē cuz eo in ordie quē ſic ſuſcepit. pōt abſq̄z alia diſpenſatione ad vlterioꝛes ordies ꝓmoueri. Sciendū tm̄ ꝙ grauioꝛe ſymonia in ordie q̄ꝫ in ꝓſecutioe bñficij eccliaſtici. Un̄ cū illis q ordinem ſcienf ſymōiace ſuſcepunt. maxie ſi ꝓmiſſa fuit ſymonia. ꝛ ex pte ordinati ꝛ ordinatoꝛis. vel pñtatoꝛis. non eſt ꝓſuetū diſpenſari ēt in religioe. eꝛ de ſymonia. Ex tue. ꝛ cū ſymoniacis gbuſcūq̄z q ſciēter ſpūale vl ſpūali ānexū ſymoniace ſuſceperūt. ſolus papa dicit. pōt diſpenſare. vel ipe cui hꝫ ꝓmiſerit. qō pōt ꝓbari ꝓ illō qō dī. p^a. q. p^a. Erga. vbi ipe papa eos oio dānat ac deponendos auctoꝛitate aplica ſancitur. niſi violēter attract^9 fuerit. ꝛ eꝛ de ſymonia. Nobis fuit. in textu. ꝛ in glo. Ad p^m in opp^m dō ꝙ Gyezi accipiendo pecuniā a Naaman triplex incurrit pecñ. qꝛ mentit^9 eſt ꝛ famā dñi ſui leſit. q̄ꝫtū in ſe fuit. ꝛ qꝛ directe ꝛ ex intētiōe pecuniā ꝓ bñficio ſpiritus ſci q̄ꝫuis iam exhibito exegit. aliud. n. eſt ꝓ bñficio iam recepto liberalr dare pecuniā. nō ſicut preciū. ſz loco actionis gr̄aꝫ qō licitū ē. ꝛ aliud pecuniā exigere ſicut ꝓcium qō fecit Gyezi. Ad. ꝛ^m dō ꝙ ignorantia inuincibilis q̄ꝫdiu durat a toto excuſat ignorantē. ſz poſtq̄z ceſſat hō tenef q̄ꝫtū in ſe eſt malū coꝛrigere qō ignoꝛauerat. ꝛ iō ille ꝓ quo ignorante data fuit pecunia vt eligereꝛ ad aliquā dignitatē vel ordiareꝛ. vel bñficiū eccliaſticū ſibi ꝓferreꝛ. poſtq̄z venit ad notitiā fci teneꝛ bñficium qō ſic aſſecutus eſt reſignare. ꝛ ab executiōe ordis ſic ſuſcepti deſiſtere. niſi pecunia data fuiſſet i fraudē. ꝛ in malū illius. eꝛ de ſymonia. Nobis fuit. i hꝫ. n. cāu pecunia ab alio data ipe penitus ignorāte nō nocet. niſi ex poſt fcō ꝓſentiat. aliqn cōtingere poſſet ꝙ alicui^9 fcīn inſidias inimico parātis ei dā noſuz eriſteret cui penit^9 diſpliceret. ꝛ aligs ō fraude ſua cōmodū reportaret. eꝛ de ſymōia. Sic tuis

Articulus tertius.

Onſequēter querif de 3°. p̄ncipali ꝛ circa hꝫ querūf 3^a

P° vtrū ſymonia cōmittaf in ēptiōe vel venditione ſacr̄oꝝ. 2°. vtrū in emptione vel venditiōe quorūcūq̄z ſpūaliū. 3° vtꝝ in ēptione vel venditione ſpūalibus annexoꝝ.

Rimo oñdo ꝙ in ēptione vl vēditione ſacr̄oꝝ nō cōmittif ſymonia. qꝛ q̄ꝫuis tpale nō poſſit eē p̄ciuz ſpūaliū. tm̄ vnū ſpūale pōt eſſe p̄ciū alterius g̃ vī ꝙ nō ē illicitū emere vnū ſacr̄m ꝓ aliud. Itē miſſa p̄ncipalr ꝓſiſtit in altiſſimo euchariſtie ſacr̄o ſz licitū ē dare aliqd tpale ꝓ celebꝛatione miſſe. vt. n. hꝫ eꝛ de p̄ben. Significatū ē. gdam canonici ſacerdoti cuidā vnā p̄bendā i eccliа dederūt vt miſſaz quotidie de beata virgie celebꝛaret. ꝛ papa illā pactōem ꝓfirmauit. Itē electō ad epatū reſē ſpiritualis. ꝛ ipe epatus qd ſacr̄ale. ſz vt hꝫ eꝛ de elc. vt ꝓterite. dic papa. Statuim^9 vt exp̄ſe neceſſarie q̄ꝫ caplm cōſtantinopolitanū vel eius nūcij vacāte ſede ꝓ electiōis negocio fecerit. ō hōiſ p̄tiar chatus fiāt totalr vel reddātur. Itē mr̄imoniū eſt ſacr̄m. ſz ꝓ mr̄imonio licite daf pecūia ex pacto

Itē abſolutio ſacr̄ale qōdā eſt. ſz officiales cōiter pecuniā accipiūt vt ab excōicatiōe abſoluāt. Itez epatus ſacr̄ale qd eſt. ſz electo in epm licet dare pecuniā aduerſario ſuo vt abipediměto ſue electōis deſiſtat. Item ſacr̄a ordinanf ad remiſſionē pccō rū. ſz remiſſio peccoꝝ pōt emi iuxta illud Dani. 4°

Pcēā tua elemosynis redime. ꝯ multo forti⁹ sacr̄z ordiatuz ad pcōz remissionē emi pōt. Itē si monachus roget sacerdotē vt baptizet puulū iminēte mortis articulo nullo alio existente q ipm baptizare possit. ⁊ sacerdos nolit ipm baptizare nisi p pecunia. tūc aut monachus pmittet puerū dānari qđ nullo mō pmittendū ē si sibi possit succurri aut a sacerdote emet sacr̄m baptismi. i casu ꝯ sacr̄z baptisimi licite pōt emi. Contra. p⁴. q. p⁴. Baptizādis. ⁊. c. sequēti hr̄ ꝓriū. Itē ex de symonia. Si qs Si quis ordinauerit seu ad ordinē pmōtauerit aliq̄ꝫ pmissionē vel iuramentuz ab ipo recipiēs. qz sup positione sua nō ingetet eundē. ordiatorꝫ a collatiōe pmōtatoꝝ vo ab executiōe ordinū p triēniū. ⁊ ordinatus ab ordie sic susceptо donec dispensationem super hoc p sedē aplicā obtinere meruerit. nouerit se suspensos. ꝯ multo forti⁹ illicitū est ordinē vel qđ cūq̄ aliud sacr̄m emere vel vendere. Rndeo q in emptiōe vl̄ vēditione sacro ecclie cōmittit̄ symonia. cui⁹ rō triplex est. p⁴ qz cōt⁴ rōnem gr̄e est ipam vendi vel emi. Vñ de rone sua est q gratis det. sacra aūt sunt instra. disponētia ad gr̄am. ⁊ iō q vendit ea vel emit eis iniuriat. Alia rō est qz cā dispositiua cui⁹ effectus mensurari non pōt aliqua re tpali excedit pciū cuiuscūq̄ rei tpalis. ⁊ iō cuz p sacris pecunia datur res inappreciabil̄ sub tpali pcio ponit. sacra. n. sunt cāe instrales disponētes ad gr̄am que inappciabilis est 3ª. ē qz hoies nō sūt dñi sacroꝝ. sz ministri. res aūt emi nō dz nisi a dño. nec eā vendere dz nisi dñs vel minister auctoritate dñi deus aūt hoib⁹ nō dedit ptātez sacra vendēdi quāuis ministris ecclie ptātez dederit ea administrādi. ⁊ iō qcūq̄ emit sacr̄m emit rez ab illo q eius dñs nō est. ⁊ qui eā vendere nō pōt. ⁊ iō merito illicita ē ⁊ execrabilis talis emptio vel venditō. Ad p^m in opp^m dō q cū substantia spūalis ⁊ eius actus ⁊ habitus nō sint accepta deo nisi p gr̄am. nulluz aliud spūale donū a gr̄a pōt esse sufficiens pciuz gr̄e. Vñ apls ad Ro. ii°. Si gr̄a dei iaz nō ex opib⁹. alioqn gr̄a iam nō est gr̄a. sed cuius hec solutio verū contineat. tñ ar° ñ satisfacit. qz vnū sacr̄m posset ee eiusdem sacri in spe pciū si essent res vendibiles. Vñ nisi aliud obstaret posset duo adulti baptizādi hāc pactionē inter se facere. Promitto tibi q baptizabo te tali pacto q postea baptizabis me. qō tñ facere licitū non essz. qz in talib⁹ ois pactio vel cōuētio cessare dz. ex de symonia. Tua nobis. Dicendū ꝯ ad ar^m q dar̄ aliqd spūale p sacro ex pacto cuius nō sit illicitū ex tot causis ex quot illicitū est dare ex pacto pecuniā p talibus. tñ illicitū est duabus de causis. tū qz emit̄ res a nō dño. tū qz est ꝓ rōnez gr̄e vt vendat̄ pro quocūq̄ pcio. dre tū orabo pro vobis. ⁊ rogo vos q p me oretis. ⁊ silia in nullo ē reprehēsibile h. n. nō ē vendere nec emere spūale p spūali. qz hec nulla pactio est. Ad 2^m dō q nō ē licitū ex pacto aliqd dare tāq̄ pciū misse. si tñ sacē dos nō hz sumpt⁹ p qb⁹ missaz teneat̄ ex officio celebrare. nec ēt aliūd pōt accipe pecūiā p suo labore ad sustētationē vite nec ē ꝺcretal allata ꝓ pdcā. qz ibi nō fuit aliq̄ pactio. sz illi pbē de fuit ānexū illud officiū cātādi missaz talē. Ad 3^m dō q aliud est expēsas accipe necessarias p labore. qō ē ad pcurandū negociū electiōis. ⁊ aliud pecūiaz accipe p ipa electōe. Primū. n. hz marie cū accipiūt̄ nō ex pacto

hz ex iuris auctoritate quo statutū ē vt accipi possit

Ad 4^m dō q mr̄imoniū nō tñ ē sacr̄m. sz ēt nature officiū. Vñ ex illa pte q̄ ē sacr̄m in dispēsatōe ministroꝝ ecclie ꝓsistēs nō cadit sub vēditōe. Vñ q p bñdictiōe nubentiū pecūiā exactā accipit symoniā ꝓmittit. sz p mr̄imonio inq̄ztū ē nāe officiū lz pciuz dare ⁊ accipe ⁊ ꝓditionē iterponere de re tpali accipienda vl̄ dāda sicut p alijs ciuilib⁹ ⁊ corpalib⁹ officijs. Ad 5^m. dō q p exhibitōe absolōis pecuniā accipe nō lz tāq̄ absolutiōis pciū. sz illi q absolui⁹ iniūgi pōt solutio pecunie in penā pcī. tenetur tñ cauere absoluēs ne in h magis itendat deseruī cupiditati q̄ correctiōi. Ad 6^m dō q si illi electo nō est acqsitū ius p illā electionē nō lz dare pecūiaz aduersario vt desistat. Si aūt ē ei ius acqsitū licet ei dare pecuniā aduersario nō p electōe. qz iā debito mō elect⁹ est. sz p redēptiōe vexatiōis sue iuste. ex de symonia. Dilect⁹ fili⁹. R. Ad 7^m dō. q ibi accipit̄ redimere p quādā silitudinē. qz pprie redēptio nō est. sz iō redēptio dr̄. qz sicut p dationē pcij hō retrahit ad se alienatā hereditatē. sic hō dando elias paupibus p amore dī dispositiue ad se retrahit diuinā amicitiā ⁊ ius pticipatiōis vite eterne. a qua p sua pcā fuerat alienatus. Ad 8^m dō q in illo cāu nō sufficeret dre q monach⁹ emeret aquaz a sacerdote ⁊ puerū baptizaret cū monachus ipm nō possit imergere. Si ꝯ ponat̄ cāus in isto distinctu. aut q puer moriat̄ sine baptismo. aut q sacerdoti det̄ pecunia p sacro magis dz eligere monachus pmū q̄ 2^m. qz fm aplm ad Ro. 3°. Nō facienda sunt mala vt veniāt bōa. Aliq tñ dñt q i isto casu posset dari pecūia. ita tñ q dans nō itenderet eā dare p sacro. sz p vitanda dānatiōe pueri. ⁊ ad removendū isaniā sacerdotis. Secus aūt est de alijs sacris q̄ sine piculo dānatiōis ex cā possunt differri

s Ecundo querit vtrū ꝓmittatur symonia in emptione vel vēditiōe quorūcūq̄ spūaliū. Et vi q nō. p eccliaz ꝓsecratiōe pōt epus pcuratōnē exigere. ex de symonia. Cū sit Romana. sz eccliaz ꝓsecrationes spūalis ē. Itē totū officiū eccliasticū qd spūale ē. sz frequēter accipiūt̄ certi reddit⁹ p anniuersario celebrando. Itē visitatio ⁊ correctiones spūales sunt. sz p visitatione plati accipiūt pro curationes. Itē doctrina ē qd spūale. sz magri artiū pecuniā accipiūt p sua doctrina. Itē iudiciuz ꝓsiliū. testioniū sunt bona spūalia. sz pro his pōt accipi pecunia. Itē religiosus stat⁹ qōdā bonū spūale ē. sz i qbusdā monasterijs exigūtur quedā ab his q sunt ibi recipiēdi. Itē pdicatio bonū spūale est. sz p illa pūt accipi stipēdia tpalia. Vñ Alp⁹ p°. Cor. 9. Si nos uobis spūalia seminam⁹ non magnū est si carnalia vra metam⁹. Itē ozo marie spūal̄ est. sz sci viri dant elemosynas pauperibus vt orent p eis.

Itē ppheria res spūalis est. ⁊ tñ prophetis affere bāt dona. Vñ vt habet 3°. Re. 14°. Uxor Jeroboam attulit ad heliā pphetā. io. panes ⁊ crustulam. ⁊ vas mellis qñ venit q̄rere ab eo rñsuz dñi. Cōtra. p°. q. p°. Quicqd. Quicqd inuisibilis gr̄e ꝓsolatione tribuit̄ nūq̄ q̄stibus vel qbuslibz pmijs venūdari penit⁹ dz. dicente dño. Quod gratis accepistis gratis date. Itē ex de magris ne aliqd exigant p°. c. p licentia docendi nullus pciuz exigat vel sub ptextu alicui⁹ ꝓsuetudinis ab eis quos do-

/ Sacerdos pot accipere pecuniā
p suo labore ad sustentationē /

tiõis virorũ.tñ absonũ eẽt vt eẽt abbatissa virox.

s Ecundo queritᷣ vtrũ infantilis etas ipediat ordis susceptionẽ.Et vi q sic.decre.di.77°. Subdiaconus nõ minor.20.ãnox ordinet.7.c°.sequẽti.Placuit.vt dñ vt añ.25.ãnos diaconi nõ ordinentᷣ.nec vgines ꝓsecrẽtᷣ.7 lectores pplm nõ salutent. Itẽ ꝑm phm li°.d sõno 7 vigilia. Cuius ẽ po eius est actus.sed actus ordis nõ põt ꝓuenire i sanri.g nec ptãs. Itẽ ꝓtinẽtia annexa est ordini sacro.sz infantes nõ pñt ad ꝓtinentiã oblari. qr ad ℔ nullus nisi voluntarie obligatur.g nõ pñt recipere ordinẽ sacrũ. Itẽ sicut forma nõ recipiᷣ nisi materia disposita.sic nec ordo nisi in aia disposita.sed dispõ in aia ad recipiendũ ordinẽ est ꝓsensus.g infantes ordinẽ nõ pñt recipere cũ ꝓsentire nõ possit

Cõtra ordinatus in minoribus ordinibus infra ãnos discretiõis postea nõ reordinatᷣ.eᷣ d clerico p sal.pmoto.quod verũ nõ eẽt nisi ordinẽ vex suscepissent. Itẽ pueri pñt recipe alia sacra iprimentia caracterẽ.vt bapm 7 ꝓfirmatõnẽ.g a sili 7 istud cũ caracterẽ iprimat. Rñdeo q infantil etas impedit rõis vsuz.7 iõ ipedit oia illa sacra que de necessitate regrunt actũ rõis in suscipiẽte sacrz cuiusmodi sunt pñia.7 mrimoniũ. Sacrm aũt ordinis non regrit ad ℔ vt suscipiatur actũ rõis in suscipiẽte.qr in collatõe ipius sacri in suscipiẽte recipiᷣ quedam infusa ptãs q ordie nature 7 tpis põt ꝑcedere actũ 7 iõ cuius nõ possit recipe sacrm pnie 7 mrimonij. põt tñ recipe ordinis sacrm de fcõ. In minoribus tñ ordinibus requiritᷣ discretionis vsus.i suscipiẽte nõ de necessitate ꝑcepti.sz de honestate pp reuerentiã sacri.sz ad susceptionẽ maiox ordinũ requiritur vsus rõis.nõ tñ de honestate.sz etiam de necessitate ꝑcepti.tũ pp votũ ꝓtinẽtie ãnexũ.tũ quia eis ꝓmittiᷣ ptãs tãta q nõ dz dari nisi illi a quo cũ reuerentia 7 deuotiõne suscipiᷣ. Ad pm in oppm dõ q cuius eius est actus.tñ po ꝑcedere põt actũ.nõ tantuz ordine nãe.sz etiã tpe. Ad 3m dõ q ꝓtinẽtia ℥ alios nõ est ãnexa ordini sacro nisi quo ad illos qui ipm volũtarie suscipiũt.cuius aliq dicant ꝺrium.

Ad 4m dõ q ad ℔ vt forma suscipiatᷣ in m° sufficit ex pte materie.q in ea nõ sit aliquid repugnans forme introducende. In puuᷣ aũt ania nihil repugnãs est susceptioni caracteris ordinis. vi tñ multis 7 ꝓbabiliᷣ.q in adultis requiritᷣ suscipiẽdi itentio explicite vel implicite.in spũali vel in gnãli.7 cuius ad susceptionẽ forme elemẽtaris sufficiat ex pte materie qđ in ea nõ sit aliqd repugnãs illi forme.nõ tñ ℔ est verũ de q̃cũq alia forma.ad susceptionẽ.n.intellectiue regritur in materia aliqua dispositio positiua.vt in li°.2°.oñsum est.

Ertio queritur vtrũ defectus natalĩ ipediat ordinis susceptionẽ.Et vi q sic.de vtero.23°. Non ingrediet mãcer.℔ est de scorto natus in eccliam domini vsq ad decimã gnãtionẽ.sz qđ impedit ingressuz in eccliaz.multo fortius ipedit ordis susceptionẽ Itẽ decre.di.56.in pncipio Presbox filij ad sacra officia nõ sunt admittẽdi. Itẽ eᷣ de filijs p̃sbyteox nõ ordinãdis.c.p°. Prohibẽtᷣ filij p̃sbyterox 7 ceteri ex fornicatiõe nati ad sacros ordies pmoueri. Cõtra filiꝰ inq̃tũ ad ea q̃ respiciũt aiaz cũ eã non hẽat a carnali pre nõ dz portare iiqetatẽ p̃is. Unñ Ezechi.18°. filius nõ portabit iniquitatẽ p̃is.g fornicatio p̃is 7 mris nõ ipedit in prole fornicatorum ordis susceptionẽ. Item decre.di.56. Satis peruersuz.7 cõtra ecclĩasticã pbaᷣ esse censuram.vt frustra quorũdã voluptatibꝰ cõmodis suis qs puetur.sz si nati de fornicatione nõ possent ordies suscipe puarentᷣ.suis cõmodis propter illicitã parentuz voluptate g vi q defectus natalĩ non ipediat ordis susceptionẽ. Itẽ vnicuiq magis dz obesse culpa ꝓpa q̃ aliena.sz fornicator post pactã pniam põt licite ꝓmoueri.g multo fortius ille q ẽ de fornicatiõe natus 7 nõ ẽ fornicator. Rñdeo q defectus natalĩ nõ ipediᷣ alicui ordis susceptionẽ de fcõ.al.n.p dispensationẽ ñ pmitterẽtur ministrare.nisi iterũ ordiarẽtur.impedit tñ ordis susceptionẽ de iure.iura..n.tales ꝓhibẽt ordiari.tuz pp sacri reuerẽtiaz.tñ qr ille q ordiatur ꝓstituᷣ i aliquo eminẽti gradu.q eminẽtia nõ ꝓuenit illegitimatis.eo q eox claritas rõe turpitudis sue origis i ꝓspcũ hoĩuz offuscaᷣ.tũ pp detestationẽ cris parentũ.tñ qr tales plus q̃ alij vt i plibus solẽt eẽ male morigerati.eo q a parẽtibꝰ nõ ita sollicite sicut legitime nati instruũᷣ.p dispẽsationẽ tñ nisi pne in cõtinẽtie imitatores fuerit pñt licite promoueri.7 tãto est difficilior dispensatio q̃sto turpior est eorũ origo.7 cũ talibus vt possit obtinere dignitates 7 psonatus.7 alia bñficia curã aiax hñtia dispẽsatio ab aplica sede regriᷣ.eᷣ de filijs p̃sbyteox non ordinãdis.c.j..7.c.vlt.Et si religõnẽ itrauerit.q̃uis postq̃ i religione ꝓfessi sunt possint sine spãli dispẽsatiõe ad ordies oẽs ꝓmoueri.7 ℔ hñ in glo.sup decretalẽ pdictã.7 pñt tales in religione audire ꝓfessiones ex ꝓmissiõe.ñ tñ posset aliqs talĩ curatus põi in parrochia nõ obstãte q abbas suus põt ipm iñ ãmouere. Ar° ad partẽ pmã ꝑcedũt de ordis susceptionẽ de iure. Ad pm ad ptẽ aliã dõ q irregularitas nõ semp est pẽa iniquitati debita.cũ qñz ex actu vtutis hõ fiat irregularis.vt pz cuz inder zelo iustitie suspẽdit latronẽ.7 iõ q̃uis nati de illegitimatoro sint irregulares.nõ pp ℔ sequiᷣ q portẽt parẽtũ ĩgtates. Ad 2m dõ q sm glo.ibidẽ.istud cam intelliᷣ de iã pmoto.talĩ.n.pp delictũ alteriꝰ sequẽs suã ꝓmotionẽ nõ puaᷣ iure suo. Ad 3m dõ q ea q̃ cõmittũᷣ p actũ volũtariũ postea p actũ ꝓriũ cũ dei adiutorio pñt purgari.nõ sic aũt defectus q ex nã sũt q̃uis deus si vellet ordinẽ nãe mutare possz.7 iõ cũ defectus natalĩ sit ꝓueniẽs ex nãli origie nõ purgatur p actũ patientis illuz defectũ.Uel põt dici q q̃uis vnicuiq plus obsit culpa ꝓpa q̃ aliena quo ad meritũ 7 p ꝓpationẽ ad deũ.nõ oportet tñ ℔ verũ esse quo ad offectñ.7 quo ad hoium fox.

Articulus quintus.

c Onsequẽter queritᷣ de 5°.pncipali.Et circa hoc querũtur tria. 1° vtrũ fuitus impediat ordinis susceptionẽ. 2° vtrũ notabilis defectus alicui mẽbri. 3° vtrũ homicidiũ.

p Rimo oñdo q seruitus nõ ipedit ordis susceptionẽ ad Galat.3°. In xpo Jesu nõ est seruus neq liber.g ita põt ordiari seruus sicut liber. Itẽ oia alia sacra ita

pōt ordiari seruus sicut liber. Itē dia alia sacra ita pñt recipe serui sicut liberi. g̃a sili ꝛ istud. Itē peior est seruitus diaboli ꝙ seruit⁹ hois. qz seruitus hois est meritoria si patiēter tolerek. sz seruus diaboli pōt ordiari. qz qlibz ex̃s in pcō mortali diaboli seruus est. g̃ mlto forti⁹ seruus hois. Contra decre. di. 54ª. Nulli. Nulli de seruili ꝓditione ad sacros ordies pmoueātur. nisi pus a dñis legitimā libertatē ꝓsequātur. Itē ex̃ de seruis nō ordinādis. De seruoꝝ. De seruoꝝ ordiatione statutū ē vt nullus epōꝝ deinceps ad sacros ordines eos pmouere pſumat. Itē decre. di. 54ª. Si qs. Si qs oblatus est tributo seruili. vel aliqua ꝓditione vel pīocinio cuiuslibet dñi nō ē ordinād⁹ clicus nisi pbate vite fuerit ꝛ pīoni ꝓfessus accesserit. sz null⁹ pōt recipe quēcūqz ordinē qn sit clicus. g̃ seruitus ipedit cuiuscūqz ordis suscepti onē. Rñdeo ꝙ seruitus nō ipedit alicui⁹ ordis suscepti onē ō facto. si. n. ordinet vere ordinē suscepit. tñ ipedit cuiuslibz ordis suscepti onē de iure. Jura. n. tales phibēt ordiari. nisi pus sint redditi libertati. vl nisi sit de ꝓsensu dñoꝝ. si. n. dñi ꝓsentiāt ipo fcō efficiūtur liberi. ꝛ ꝓsentire pſumūt. nisi si sciāt ꝛ possint reclamēt. decre. di. 54ª. Si dñus sciēte. in suscepti one. n. ordis mancipat hō diuinis officijs. ꝛ qz seruus sui ptātez nō hēt. cū sit dñi sui. qz sicut dic̄ ℔h⁹. p°. politi. c°. z. Seruus est res aiata possessa. nō pōt se dare seruitio eccl̄iastico. qz nullus pōt dare qō suñ nō est. hec rō tāgit implicite decre. di. 54ª. c°. p°. vbi dr. Debet esse imunis ab alijs q diuine militie est aggregandus. vt a castris dñicis gbus nom̄ eius ascribit nullius necessitatis vinculis abstrahatur. si aūt seruus de fcō ordietur dño suo nescie nte q ordinet. ꝛ ordiatore ꝛ pīatore ignorantibus q sit seruus tūc si nō ē ꝓstitut⁹ nisi in mioꝝ⁹ ordinibus reuocatur in seruitutē ꝛ dño reddit. decre. di. 54ª. Nulli. ꝛ. c. Ex ātiquis. diacon⁹ aūt dabit vicariū quē si sibi dare nō potuerit dño reddetur. eadē di. Ex antiqs. Sili mō dō est de subdiacono p nūc. qz mō sacer ordo est. ex̃ de suis nō ordinādis. Miramur. si aūt seruus sit fcūs sacerdos in eodez gradu pecūj sola amissione multat⁹ remaneat decre. di. 54ª. Ex antiqs. si vero peculiū nō habeat suiat dño. nō tñ in seruitijs ihonestis q̃ suū ordinē dedeceant. sz in suitijs honestis. e. di. frequēs. si aūt seruus ordinet dño ignorāte seu ꝓtradicēte. ꝛ ordinatore seu pīatore sciētibus q sit seruus. ille q hoc sciuit duo mancipia dño dar tenet. e. di. Si seruus absente. si aūt nō habuerit vñ hanc faciat satisfactionē dño reddetur seru⁹ ordiat⁹. si ipemet vel alius ipm nō redimerit. si tñ sacerdos est dño seruiet in seruitijs honestis. vt dcm̄ ē. pōt aūt dñs seruū ordinatū ipo ignorāte repetere infra ānuz a tpe scie sue. e. di. Si seruus sciēte. in tex. ꝛ in glo.

Ad p^m dicendum q illa auctoritas Apli intelligenda est q° ad meritū. nō quo ad officiū. Ad 2^m. dō q nō est sile. qz ꝓferendo alia sacra seruis nullū fit ꝓiudiciū dñis suis. qz dignitatē illoꝝ sacroꝝ ꝛ reuerentiā pñt in se seruare. ꝛ dñis suis seruire. Ad 3^m dō q nō est sile. qz seruitus hois non pōt a seruo deponi ꝓ sua volūtate. sz seruus diaboli pōt fieri liber qñ vult deo adiuuāte. pōt ēt dici q clic⁹ q̃diu est in pcō mortali ordinari nō dz. ꝛ qui sciēter talē ordinaret peccaret nisi in cāu in quo pcm̄ suū essz occultū ꝛ ep̄s eū ordinare teneret. Ar^a ad partez aliam procedunt de ordinis susceptione de iure.

Secundo quer̄itur vtrū notabil ꝺfcūs alicui⁹ membri ipediat ordis susceptionez. Et vī q nō. Afflicto nō dz addi afflictio. g̃ pp defcm̄ mēbri q est quedā afflictio nō dz impediri hō ab ordinis susceptiōe. Itē ad ordis susceptionē magis requirit integritas discretionis q̃ corpis. sz aliqui possunt ordinari añ ānos discretiōis. g̃ nō ipediuntur ab ordinis susceptiōe pp defcm̄ notabilē membri.

Cōtra ex̃ de corpe vitiatis. Exposuisti. dr de mutilato manu q nō pōt ad sacros ordies pmoueri.

Rñdeo q defectuū in mēbris gdā sunt ita notabiles q ipediūt officij executōnē. vbi g̃a abscissio pollicis. ꝛ sic de silibus. ꝛ hec phibēt ordis susceptionē de iure gdā offuscāt notabilr psone claritatē. vt abscissio nasi. ꝛ sic de silibus. ꝛ tales nō defcūs ipediūt ordinis susceptionē de iure. iura. n. tales phibent ordinari pp sacri reuerētiā ꝛ dignitatē. Unde Leuit. xi°. dr. Homo q habuerit maculā nō offeret panes deo suo. nec accedet ad ministeriū ei⁹ i quo fuit figuratū. qō nō tñm̄ō in hoibus pmouēdis ad sacerdotiū no. l. attendēdū ē q careāt macla aie. sz ēt q careāt notabili macla corporis. que derogare posset illi reuerentie q̃ debet ordini. vñ hīs oculū erutū. siue sit p culpā suā. siue nō. phibetur ordiari 55ª. di. Si euāgelica. defectus aūt mēbroꝝ notabilē deformitatē in facie vel i manib⁹ nō generantes si nō est introducta ex culpa. ꝓpa nullā inducunt irregularitatē. Unū. e. di. Eunucus. Eunucus si per insidias hoīz fcūs est. vel si in psecutiōe eius sunt āputata virilia. vel si ita nat⁹ ē ꝛ ē dignus. fiat epūs ꝛ. c. sequēti. Si qs. Si qs p egritudine nālia a medicis secta hūerit. Silr ꝛ quia barbaris aut a dñis suis castrati fuerint ꝛ moꝝ⁹ digni iueniūtur. hos canō pmittit ad clerū pmoueri. si aūt se spōte non iteruēciēte iusta cā mutilat a susceptiōe ordinū ꝛpellendus ē. Unū qui ad repmendū carnis tēptationez sibi abscidūt virilia irregulares sunt. ea. di. Si qs tal. n. nō hēt iustā cām castratiōs sue. qz virtute carnali vitio repugnādū ē. e. di. Di. q se. e. ēt di. dicit Qui ptē. dr qui ptē cuiusz digiti sui volēs abscidit hūc ad clex cāones nō admittūt. sic g̃ pz q plura sūt vitia mēbroꝝ que si ex culpa vitiati ꝓueniāt irregularitatē inducūt. ꝛ si sine sua culpa ꝓueniāt ipz irregularē nō reddūt. ꝛ plura q̃ ex quacūqz ꝓueniētia cā vitiatū irregularē efficiūt. Nullū tñ ꝓdcōruz vitioꝝ impedit ordis susceptionē de fcō. si. n. circa irregularē fiant ea que fieri debēt circa illū q ordinat vere suscipit ordinez. quē sic suscipere nō debuit. ita nec susceptū dz exequi. Ad p^m in opp^m dō. q qñqz affligit aliqs sine culpa sua. ꝛ tñ nō sine iusta cā. loquēdo de tpali afflictōe. ꝛ silr afflicto ad di pōt tpal afflictio ex iusta cā. Ad 2^m. dō q q̃uis añ ānos discretiōis possit aliqs suscipe ordinez de fcō. non tñ de iure.

Tertio querit vtrū homicidiū impediat ordinis susceptionē. Et vī q nō. Exo. 32°. dic̄ Moyses leuitis. Cōsecrastis manus vīas hodie dño vnusqsqz in filio ꝛ in frē suo. vt det vobis bñdictio. sz sicut dic̄ magr in ꝓcedenti ꝺi. c°. 7°. Ordo diaconat⁹ a tribu Leui nomē traxit. g̃ vī q diaconibus lz occidere hoies

er iusta cã. sicut licuit leuitis. Item. So. di. decre. Quia te. dĩ de illo q capt⁹ a saracenis videbaĕ homines iterfecisse. qõ qz nõ sua spõte illõ fecisse cognoscit. ide canonice nullo mõ iudicabit. g̃ non oẽ homicidiũ ipedit ordis susceptionẽ. Itẽ p actu v tutis nulli debeĕ pena. sz qũz hõi occidendo alĩz exercet actũ virtutis iustitie. vt cũ iudex suspẽdit latronẽ. g̃ p tali homicidio nõ incurrit irregularitatis penã. Itẽ pro eo quod hõ teneĕ facere de necessitate salutis nullo mõ repellẽdus est a susceptõne ordinis. sz hõ in hac necessitate cõstitutus q̃ oz ipm occidere vel occidi. teneĕ de necessitate occidere si põt. qz p̃ceptuz charitatis ẽ magis diligere se q̃z primũ. g̃ tale homicidiũ nõ ipedit ordinis susceptionẽ. Itẽ homo agens cõ latronẽ coraz iudice seclari de crimie. nõ tñ crimialr. sz ciuiliter. non efficiĕ irregularis. si iudex seclaris pp talẽ querelam ad duriorẽ penã procedat vtpote ad penã mortis eĩ de homicidio. ¶Postulasti. in tex. ⁊ in glo. sz per istũ qui querimoniã deposuit ille occidiĕ. g̃ non oẽ homicidiũ ipedit ordinis susceptionẽ. Itẽ hõ aliqñ occidit hoiem cãu. sz casuale homicidiũ nõ reddit hoiem irregularẽ. qz vt dĩ eĩ de homicidio. c°. vlt. Qui oẽs casus fortuitos q̃ puideri nõ põt. forsi tan nõ puidit nõ dz pp homicidiũ sic casu cõmissũ quo adofficiũ vel bñficiũ ipediri. Itẽ carentibus vsu li. ar. nihil iputatur. qõ faciunt fm. Ber. li. de libe. ar. añ mediũ. g̃ si puer vel hõ in actu furie. vl dormiens. vel ebrius interficiũt hominẽ nõ pp hoc irregulares sunt. Contra. iS^a. q. p^a. Si qs insaniens. que mẽte alienata fiunt. ⁊ si nõ imputãĕ ad penã. tñ sacri muneris executionẽ impediuit. tales g̃ sunt irregl̃ares. ⁊ multo fortius qcũq; alij homicide. ¶Rñdeo q̃ quoddã ẽ homicidiũ simplr volutariũ. quoddã simplr nõ volũtariũ. ⁊ quoddã simplr inuolũtariũ. ⁊ quoddã ptiz volũtariũ. ⁊ ptiz inoluntariũ. ¶Homicidiũ simplr volũtarium impedit cuiusz ordis susceptionẽ de iure. Jura. n. tales prohibent pmoueri. ⁊ pus pmotos in susceptis ordinibus ministrare. So. di. Miror ⁊ c°. sequenti cuius phibitiõis põt assignari triplex ratio ꝓgruitatis. qz voluit deus vt Dauid qui multũ sanguinẽ effuderat edificaret sibi domũ. sz Salomon filius eĩ⁹. vt habeĕ. 2°. ¶Re. 7°. vbi dicit gl. Vir sãguinũ templũ dei edificare phibeĕ. Alia est qz sacerdos repñtat xp̃m qui fuit summe mitis ⁊ est. cui⁹ mansuetudinẽ que maxie apparuit in hoc q̃ moꝛi voluit p nr̃a redẽptione reducit ad memoriã officium misse. homicidiũ aũt repñtatio ẽ crudelitatis. Vñ sacerdos inẽz̃tũ homicida magis repꝛesentat iterfectores xp̃i q̃z xp̃m. Alia rõ est pp detestationẽ effusionis sanguinis ⁊ eius horꝛorẽ pp que phibuit dñs ¶Noe ⁊ filijs eius vt carnẽ cũ sanguine. nõ comederẽt. vt hĩ Gen. 9°. ¶Homicidiũ nõ volũtariũ est cũ aliqs carẽs vsu rõis occidit hoiem. in tali. n. nõ est volũtariũ nec inuolũtariũ. p̃pe loquẽdo ⁊ talẽ homicidã si per culpã suã nõ incidit in defectũ vsus rõis. aliq nõ reputant irregularẽ. quod pbãt per illud qõ dĩ. 15. q. p^a. Aliquos. vbi dĩ de carẽte vsu rõis q hoiem occidit quõ reus ꝓstituiĕ qui nescit qd fecerit. ⁊ illud ca^m. Si qs insaniẽs. exponũt de illo q per culpã suã vsu rõnis p̃uatus est. Alij tñ dñt tales eẽ irregulares q̃z nõ sint rei. qz nõ imputatur eis ad culpã. nec ad aliã penã q̃z tñ ad irregularitatẽ. ¶Homicidiũ aũt inuolũtariũ est cũ quis volẽs nõ occidere. occidere cõpellitur. vt si accipiatur manus eius violenter cuz gladio. ⁊ hõ moueat brachiũ eius per violẽtiaz. vel si contra volẽtem ipm occidere vertit gladiũ ne ille cũ cultello possit ipm percutere. ⁊ ille ex ira irruat in eius gladium ⁊ percutiat eũ. ⁊ tale homicidiũ irreglaritatẽ non inducit. qz p̃pe loquendo talis homicida non est. cũ in occidendo nõ sit causa agẽs sz patiẽs qui. n. brachiuz mouit violenter occidit. ⁊ irruens in gladiũ seip̃m occidit. Silr cũ aliquis incidit arborẽ. ⁊ aliquis sub ipa veniens opꝛimaĕ ab arbore cadente succidens arboꝛez irregularis non est. si q̃z in se fuit volentẽ transire sub arboꝛe sufficienter p̃monuit. So. di. decre. ¶Si qui arboꝛem. Et duobus caplis sequentibus. ¶Homicidiũ partim voluntariũ ⁊ ptim inuolũtariũ est. cũ quis posit⁹ in necessitate vt occidatur vel occidat. occidit. qz absolute non vult occidere. vlt tñ occidere ne occidatur. ⁊ talis irregularis ẽ. So. di. decre. De his clericis pro quibus. ⁊ c°. De his clericis qui i obsidionis. sed cum talibus facliter debet dispensari Illi etiã qui non voluntate. sed casu hominẽ occidunt si debitam diligentiam non adhibuerũt cõmittunt homicidium partim voluntariũ inq̃z volũtarie omiserunt debitam diligentiam adhibere. ⁊ partim non volũtariũ inquantuz absolute occidere non volebant. ⁊ talis irregularis est. So. di. decre. De his clericis qui in. §. Si autez. ⁊. c^a Eos vero. ⁊. c. Clerico. nec tñ reputandus est irregularis qui occidit. sed etiam qui hoiem mutilat membꝛo. di. 55^a. c°. vlt. talis. n. conditioni dei est inimicus. eadez di. Si quis abscideꝛit. non tñ ita grauis est irregularitas ceteris paribus. sicut illa que per homicidium est contracta. Ad p^m in opp^m est dõ q̃ nõ est simile de clericis veteris legis ⁊ noue. lex. n. vetus penam sanguinis infligebat. quia erat lex timoꝛis. non autem lex noua. qz est lex amoꝛis. Ad 2^m dõ q̃ fm glo. ibidem illud verbum debet intelligi fm rigoꝛem canonicum quia talis misericoꝛditer toleratur. in quo notatur talis indigere dispensatione. q̃z cum eo facilĕ debeat dispensari. Vel pntest dici q̃ ille hoc fecerat in euitabili necessitate. ⁊ cum moderamine inculpate tutele. sic autem hominem occidens nec peccatum nec irregularitatez incurrit. Ad 3^m dicẽdũ q̃ pro actu virtutis incurri põt hec pena. q̃ ẽ irregularitas. quia per actũ virtutis potest homo facere factum crudelitatem repꝛesentans. p qua repꝛesentatione est magis ineptus ad repꝛesentãdum mansuetudinẽ. xp̃i. Ad 4^m dõ. q̃ in casu p̃dicto homo non teneĕ ꝺ necessitate occidere. quãuis possit tenetur tñ se defendere cum moderamine inculpate tutele. ⁊ si ex hoc moꝛs alterius sequatur nõ imputatur ei ad peccatũ. nec ad irregularitatis penam. si tamẽ ipsum percutiat vt occidat ⁊ moꝛs sequatur quãuis aliter se liberare nen posset irregularis est. sed cum eo debet facliter dispensari. Unde dicitur extra de homicidio. Interfecisti. q̃ si pꝛesbyter fine odio liberando se ⁊ sua furem vel latronem interfecerit non deponatur. tamen quandiu viuit penitentiam agat. in quo datur intelligi ipsum esse irregularem. non tamẽ irregularitatem graui. quod autem dictum

est q homo tenetur se defendere. non est intelligendum cum volēs occidere psequit in ipo fidem vel bonos mores. tūc. n. melius facit mortem patient p rpo sustinēdo q se defendēdo. vt pbat exēplo. s. Mauricij socioꝝq eius. Ad 5m dō q ꝫ intelligitur si iudex ipz grauius puniat q nā querimonie requirat. Si. n. hō pponeret p hūc modū. Ego queror de isto. q occidit patrē meū. nō tū peto vt moriat. sz vt mihi de pecunia satisfaciat. z iudex querimonia pbata ipm suspēderet deponēs querimoniam esset irregularis. q si ille duri⁹ punitus sit q nā petitiōis requirat. nō tū durius punitus est q nā querimonie regreret. si tū aliqs rē suam repetens a latrone coꝝ iudice seculari q alr rehabere nō poterat nō iponēs illi latrocinīū. sed tm affirmās z p bans rem suā illā esse si postea iudex ingrat z inueniat q ille q rem detinebat furtiue eā accepat z eum suspēdat. ille q rem suā repetiuit irregularis nō est. q iudex ad plus pcessit ex officio suo q nā querionie regreret. Ad 6m dō q ꝫ intelligēdum est qñ homo dat opam rei licite. z adhibet oēm diligentiaz quam dz vt piculum homicidij euitet. Unde decretalis illa loquit de quodā pſbytero q quēdaz aduocauit i adiutoriū ad edificatōez ecclie. z cū pſbyt q° dā lignū dissolueret ille hō cū ligno iuit i terrā z mō tuus fuit. q pſbyter alta voce ita vt oēs itelligē poterāt pmonuit circūstātes vt oēs sibi cauerēt. vñ merito talis fuit irregularis. sili mō nec sacerdos plūs cāpanā ad missā. si cāpana cadat sup aliquē euntez sub cāpāili. ex homicidio. Joānes sacerdos. Similr nec aliqs ludēs cū alio hūte cultellū ad latus. z ipm pijciēs ad terrā cadēs sup eum impīgat i cultellū illi⁹. z ex hoc moriat ille q cultellū portabat nō est irregularis. ex homicidio. Lator pūtiuz. Ad vltimū dō q illud vbum itelligēduz ē d iputatione quo ad culpam z penā que nō debet nisi culpe q̄lis pena nō est irregularitas. vt supius dctm. ē. Audiui tū quēdā magrm dicētē etiā ebriū occidētē irregularē nō esse. q̄uis illud homicidiū fuerit volūtariū in sua cā. q suus pot⁹ excessiuus non ordinabat ad homicidiū. z dū fecit fcm vsu li. ar. carebat. Sz ꝫ hāc opionem est directe decretū ad ptem ſam allegatū. z illud qd dic̄ ſph⁹. 3. ethi. c. 8. q ebriis dbē tur duplices increpatiōes. dns est. n. eius qd est non inebriari.

Articulus sextus.

c Onsequenter q̄rit de. 6°. pncipali. Et circa ꝫ q̄runt. 3°. ſPrio vtrū infames ifamia iuris ciuilis repellēdi sint et post pactā pniam ab ordinū susceptiōe. 2° vtz infames ifamia iuris canonici. 3° vtz infames ifamia facti.

p Rimo oñdo q infames infamia iuris ciuilis nō sint rpellēdi ab ordinū susceptiōe. q ad iudicē tpalē nō ptinet statuer penā ecclīasticā. sz repelli ab ordinū susceptiōe est pena ecclīastica. ꝫ pp infamiā iuris ciuilis nullus repellēdus ē ab ordinū susceptione. Item pdēnat⁹ furto ē infamis ifamia iuris ciuil. Unde dr. ff. de furtis. l. nō pōt. Nō pōt pses pucie efficere vt furti dānatū nō sequat infamia. sed si talis emēdet z fiat bonus homo. nō vr rō q̄re repellendus sit ab ordinum susceptiōe. Cōtra ex de testi. Testim^m. in glo. dr ꝺ his q pdēnati sunt. de furto z silibus. q ꝫ aias p pniam saluare possum⁹. infamiā. tū abolere nō possumus. z sic pnia non pdest eis q̄tum ad ꝫ. q act⁹ legitimi sunt infamib⁹ interdicti.

Itē. 2. q. 3. Euphemiū. §. Dic aūt colligit. dr q illō Belasij z Stephani. q̄q̄ aias p pniam saluar possimus. infamiā tū abolere nō possum⁹. z sub nota petue infamie ad pniam suscipim⁹. ꝺ illis itelligit q bus p ciuilem iudicē infamia irrogat. ex ꝫ arguo vt pus. Rūdeo q sic fama ē illese dignitatis stat⁹ vita z moribus pprobatus. sic infamia est q̄tum ad vitam z mores lese dignitatis stat⁹. z si sic effect⁹ iuris dr infamia iuris siue ꝺbat ipo fcō siue irrogetur p pniam. Quo viso sciēdū q q̄dam sunt infames ſz canones q nō sunt infames ſm leges. z aliq infames ſm leges q nō sunt infames ſm canones. 6. q. pma Dēs vero in glo. sed vt i plurib⁹. Dēs infames ſm leges sunt infames ſm canones. Un in pdcō. c. dr i ter. sic. Dēs infames esse dicim⁹ quos leges seculi infames appellāt. dico ergo q infames infamia iuris ciuilis hoc vltimo modo siue eroget per pniam siue ptrahatur ipso facto. nisi restituti fuerint in integrum ab illo qui potest sunt ipso iure priuati actib⁹ legitimis. vnde repellendi sunt non tm ab ordinū susceptione. sed ab accusatiōe z testificatione etiaz post peractam pniaz de illo crimine p quo fci sunt infames. cuius ratio est. q ea ppter que iura ciuilia z canonica concorditer iudicāt aliquē esse infamem reddunt eum opprobriosum in vilem z reputatiōe hoīum q̄uis egerit pniam. z sic dicitur extra de ex cef. prela. Inter dilectos. psonis vilibus z indignis porte dignitatis patere non debent. quandoq tamē ppter criminis enormitatem. vt est crimen symonie. z alia crimia excepta criminosi testes recipiunt de eqtate. vñ cū ꝺ illo crie ciuilr agit nō recipiuntur tamen simpliciter. sed cum alijs āminiculis. z cum psona contra quam inducuntur est male fame. extra de symonia. Per tuas. Ad p^m in op p^m dō q ꝓcedit de infamibus ifamia iuris ciuilis tm. Ad 2m dō q minor est falsa vt pater ex dictis i corpore questiōis. Ad p^m ad ptem aliā dō q non est intelligendū per illam glo. q papa nō possit īfamatum clericum restituere fame. q contrarium hr expresse. 2. q. 3. Euphemiū. §. Hinc colligit. ibi enī dr q hic colligit clericoꝝ ifamiā p Romanū pōtificem aboleri posse. Potest etiā vt volunt aliqui z pbabiliter abolere infamiā laicoꝝ etiā p ciuilez iudicē irrogatā. Unde illud verbum. Alias p pniam saluare possumus. infamiā tū abolere nō possum⁹. sic exponēdum est. Nō possumus. s. per pniam. possumus tū p restitutionē in integrū. z hanc expositionem tangit glo. ibidem q aūt pnceps possit a laico pdictam ifamiā tollere prestitutionē in integruz habes eadē. q. Si quez penituerit. §. Notādū quoq. circa finē. z ibidē etiā habes restituēdi formā q̄ est hec. Restituo te in integrū honoribus. z ordini tuo. z omnibus ceteris.

f Ecundo querit vtrum infames infamia iuris canonici repellēdi sint et post pactā pniam ab ordinum susceptiōe. Et videt q nō. ex ꝺ testibus. Non dz in glo. dr q testimonium. in criminali accusatio, z ordinum susceptio paripassu incedunt.

sed infames ifamia canonica post pactã pniaz pñt testificari in criali ⁊ accusare. qđ pbo. qz vt hr. 6. q. j. Dẽs vo. in glo. Infamia canonica abolef p pniaz ğ tales post pactã pniam nõ sunt repellẽdi ab ordinũ susceptiõe. Jtẽ ca. q. Illi q. vbi dr de talib⁹ q ifamia sunt notati añğz sacerdotali auctoritate sanẽ tur. ğ vr q post pniam cessant esse ifames. ⁊ si sic. ñ sunt a susceptiõe ordinũ repellẽdi. Cõtra ifamis pp plurium ifamis ẽ ifamia iuris canonici. ⁊ tamẽ emẽdat⁹ de tali crie nõ admittit ad testim^m nec in cã crimiali nec ĩ cã ciuili. ex de testib⁹. Testimoniũ. i rex. ⁊ in glo. ğ nec admittẽdus ẽ ad ordinũ susceptõem. qz vt dr sup idem ca^m. i glo. Jn nullo dz vacillare opio ordinãdi. Jtez ifamis ifamia iuris canonici ğuis emẽdat⁹ nõ recipit ad testificãduz i cã criali. sed vt supi⁹ dcm est. Testimoniũ in crimiali. ⁊ accusatio. ⁊ ordinũ susceptio pari passu icedũt. ğ ifamis ifamia iuris canonici repellẽdus estẽt post pactã pniam ab ordinũ susceptione. Rñdeo q ifames ifamia iuris canonici. q tñ nõ sunt ifames ifamia iuris ciuilis aut ꝓrerũt illã ipso iure. aut eis est p sniam diffinitiuã irrogata a iudice. Si. ⁊°. mõ. nõ credo q p pniam aboleaf ifamia. ita vt ꝺ iure possint ordinari. sed oz eam aboleri p restitutõem i integrum ab illo q hꝫ põt. si aũt ifames illã ifamiã icurrerũt p aliqꝺ illoꝝ pccõꝝ mortaliũ quoꝝ nullũ iducit depositõem. aut p aliqꝺ illoꝝ q iducũt depõnez. nec tñ pp illa icurrit ifamia fm iura ciuilia. Qꝺ aũt distinctio sit rõabilis vr. qz p quodlz pccm mortale icurrit aliqua ifamia fm canones. 6. q. j. Dẽs vo. i glo. ⁊. c. sequẽti. i tex. tñ non oẽ pccm mortale qꝺ hõ cõmittit post sui pmotõem iducit iam pmoti depositõem. vt tenet ⁊ pbat dns Hostiẽ. isũma. c. de accu. vbi declarat qs sit effcus accusatiõis. nõ oẽ ẽt mortale pccm qꝺ fm canones iducit depositõem est tale q p ipm ꝟbatur ciuilis ifamia. qꝺ patet si diligẽter cõsiderẽtur cria p q ꝟbitur ciuilis ifamia q ponit. ff. De his q notãtur ifamia. ⁊ crimia q fm canões ꝺpositõem iducũt. quorum multa refert dns Hostiẽ. i titulo supradcõ. dñt ğ aliqui q illi q ifamiã fm canones icurrũt ipso iur p aliqꝺ pccõꝝ illoꝝ mortaliũ. quoꝝ nullũ iducit depõem nõ sunt post pactã pniam verã ⁊ legitime ꝟz iura pbatã repellẽdi ab ordinñ susceptiõe. nec etiã ab accusatiõe ⁊ testificatiõe. nec ĩ ciuili neqꝫ in criali. qz quasi iã noui hoies effci sunt. Alliq tñ dñt tales esse repellẽdos ab ordinũ susceptiõe. accusatione. ⁊ testificatiõe i criali cã. q̃uis nõ ĩ ciuili vel criali. cũ ciuilr agit ⁊ de talib⁹ criminib⁹ agit dñt debere itelligi. qz dr in illa decretali. Testim^m. qꝺ declarãt p hꝫ. q post q̃z dixit. Si vo sit emẽdat⁹ de crie. statiz subiũgit. Et eũ nõ comitet ifamia. ⁊ hi dñt infamiã q̃ totalr p pniam abolef esse illã q̃ ꝟbitur tñ p crimẽ occultũ. de quo nulla est ifamia fci. nec pbari põt. sed hꝫ alijs nõ vr. qz ab illis pccis de qb⁹ loqtur illa decretalis. Testim^m excipit piuriũ qꝺ ẽ tale crimẽ qꝺ iducit depõem. ⁊ ꝓterea iura dñt ⁊ doctores iuris q pniap quã abolef ifamia quã iura dñt p penitẽtiã aboleri pbãda est p sacerdotẽ. Illa aũt que ẽ tãtũ de occulto crimie pbatiõe nõ idiget. Cũ illud vbũ. Et eũ nõ comitet ifamia. itelligẽdũ est fm eos de ifamia ciuili. vel de ifamia facti. Illi aũt q ipso iure fm canones icurrũt ifamiã p aliqꝺ illoꝝ crimiñ que depõem iducunt. p que tñ nõ ꝟbit infamia fm iura ciuilia q̃uis eoꝝ ifamia p pniam rmoneatur quo ad hꝫ q p̃t admitti ad accusãdũ ⁊ testificãdum i cã ciuili aut i criali. cum ciuilr agit. nõ tñ ad hꝫ debẽt admitti i cã criali. cum crialiter agit. ex de testi. Testum^m. nec ẽt ad ordinũ susceptionẽ. nõ. n. decet vt q ab accusatiõe ⁊ testificatiõe tali repellit ad ordinũ susceptõez admittaf. cũ dignioꝝ ⁊ honorabilioꝝ act⁹ sit ordines suscipere ⁊ i eis subministrar q̃z accusare vel testificari. Cũ ordinãdi sine q̃cũqz nota ifamie debẽt esse. Qld p^m in opp^m dꝺ q infamia canonica de qua dr. 6. q. j. Dẽs vo. in glo. ⁊. c. sequẽti. in tex. ⁊ i glo. qꝺ abolef p pniam incurritur p aliqꝺ mortale pccm de quo nõ est pccõꝝ p sniam cõdẽnat⁹. nec iducit depõem. aut si depõem inducit. tñ occultũ est. ita vt ꝺ pccõrem pbari nõ possit. nec ꝺ hoc ẽ orta ꝺ pccõrem aliqua ifamia facti. ⁊ q talis crimiosus actibus legitimis restituat p pniam. habes exp̃ssum ex de temporib⁹ ordinãdoꝝ. cap. vlti.

Ex dictis pz qd dici debeat ad r^m. Qld p^m ad p^tem fam dicẽdum q emendatus ꝺ crimine si eum post pniam comitet ifamia non est recipiendus in testem. nec in causa crimiali. nec in ciuili. sed qui p iurat sciẽter ⁊ ex ꝺliberatione infamis est infamia iuris. extra de testi. Testimonium. i glo. ⁊. L. ꝺ trãsactionibus. Si quis maioꝝ. ⁊. 6. q. j. Jnfames. talis autem ifamie nota nõ aboletur per pniam. ⁊ hꝫ rationabile est. cum. n. vt dicit Apostolus. ad Hebre. 6. Omnis ꝓtroversie hoium finis ad cõfirmattionem sit iuramẽtũ. periuro porte dignitatis claudi debent quousqz ab illo qui potest in itegrũ fuerit restitutus. ⁊ preterea de illo qui conuictus ẽ semel scienter periurasse presumitur q alia vice faciliter piuraret. tñ ppter lubricitatẽ ligue. tñ qr psumit icõstãs in veritatis ꝓfessiõe.

t Ertio queritf vtrũ infamis infamia facti sit repellẽdus ab ordinum susceptiõe. Et videf q ñ. quia illud quod nõ phibet officij executionem. non videf phibere ordinis susceptõem. sed infamia facti nõ phibet officij prelationis executõez. quod pbo quia vt dr extra de testibus. Non debet in glo. Cum aliquis est accusatus de crimine statim grauata est opinio eius. ⁊ tamẽ vt postea i eadem glo. dr. Pendente accusatione remanet in officio suo. ⁊ interim subditi ei obedire tenentur. Et hoc idez habef extra de accusationibus. Olim. ergo ifamia fci non videf phibere ordinis susceptionẽ. Jtem infamis nõ est ipso facto suspẽsus ab officij executione. extra de purgatione canonica. Inter sollicitudines. vbi dr. q ecclesiastica ꝓstitutio tales ab officio docet suspẽdendos. ergo a simili tales nõ sũt ipso fcõ illegitimi ad ordinum susceptionem. Jtẽ propter infamiam facti nullus dz perpetuo repelli ab ordinum susceptione. sed si ꝓpter infamiã facti aliquis esset repellendus ab ordinum susceptione esset perpetuo repellẽdus. qz vt dr extra de purgatione canonica. Extuarum. in glo. Jnfamiaz facti omnino remouere solius dei est. ergo infamis infamia facti tantum nõ est repellendus ab ordinũ susceptiõe. Cõtra accusatus de crimine. qz pẽdente accusatiõe grauata est ei⁹ opio repellẽdus ẽ a ꝓmotiõe sua accusatiõe durãte. extra de accusationibus. Omnipotẽs deus. in tex. ⁊ in glo. ğ per infamiam facti repellẽdus est hõ ab ordinũ susceptiõe.

Jtem ex de testi. Non dz. accusati nisi ꝑus se ꝓbauerint inocentes ab accusatiõe ⁊ susceptiõe ordinũ repellant. hoc aũt nõ est nisi qz aĩ suã purgationem sunt infames ifamia facti. g̃ ppter infamiã facti repellẽdus est homo ab ordinũ susceptiõe. Jtẽ si aliquis ꝓdẽnatus est ỏ crimie ⁊ appellet. pẽdente appellatiõe nõ recipetur ad testificãdũ in casu criminali. ex ỏ testi. Nõ dz. in glo. hoc aũt nõ vr esse nisi ꝓpter ifamiã facti. sed dr eadẽ glo. Testimoniũ. i criminali accusatio ⁊ ordinũ susceptio pari passu incedũt. ergo ifamatus ifamia facti est ab ordinũ susceptiõe repellẽdus. Rñdeo q ifames infamia facti sunt ifames quoz apud multos bonos ⁊ graues super aliquo crimie vel plib⁹ grauata est opinio. infamiã aũt nõ faciũt dicta paucoz nec multaz leuiũ ꝑsonaz dum tñ apud bonos ⁊ graues lesa opinio nõ existat. dico g̃ q q̃uis ifamib⁹ infamia iuris siue sit irrogata p sniam diffinitiuã. siue ꝺcta p aliquod illoruz criminũ ppter q̃ iura ciuilia ⁊ canonica ꝓcordit decernũt. ⁊ pnũciant hoiem esse ifamẽ ipso fcõ act⁹ legitimi sint ipo iure iterdicti. tñ ifamib⁹ infamia facti actus legitimi nõ sunt iterdicti ipo iure. vt pz ꝑ iura allegata i duob⁹ pmis argumẽtis ad ptẽ primã. ⁊ ẽt p illud qõ hr ex ỏ purgatiõe cano. Si qs ꝑsbyter. nõ est. n. tã grauis ifamia fci sic ifamia iuris ⁊ pterea qñq̃ infamãtur aliq ifamia fci sine sua culpa. qz tñ illa ifamia aliquã facit psumptionẽ ꝺ infamatũ. iõ illis actus legitimi sunt iterdicti quousq̃ suã ifamiã aboleuerit p canonicã purgationẽ. Illa. enĩ ifamia fci q̃ magis ppzie dr ifamatio. ⁊ p quam magis ppẽ dr hõ ifamatus q̃ ifamis abolet purgatiõe q̃stũ inris est. i⁵. q. 5. De crimie. ⁊ ex ỏ purgatiõe cano. Ex tuaz. Uñ post talẽ purgationẽ nõ sũt repellẽdi ab ordinũ susceptiõe q̃uis frequẽter non obstãte canonica purgatiõe remaneat fama ei⁹ lesa in hoĩum opiniõe seu reputatiõe. Duo pma arg⁹ ad ptẽ pmã nõ plus ꝓcludũt nisi q ifamib⁹ infamia fci tñ act⁹ legitimi nõ sunt iterdicti ipso iure. ⁊ hoc est ꝓcessum. Uñ si tales ordinarent nõ essent suspensi ipo iure ab executiõe suoz ordinũ. g̃ra tñ forme nõ multũ cogerent. qz multa impediũt pmouẽdum q̃ nõ deijciũt iã pmotũ. Ad 3m cũ dr q ifamiã fci remouere solius dei est ⁊c. itelligẽdũ ẽ p ꝓpationẽ ad hominũ opinionẽ seu reputationẽ. qz q̃stũ ad ius pertinet remouet p canonicã purgationẽ. ita vt ppter ꝑdictã ifamiã a nullo actu legitimo sit repellẽdus.

Ar. ad ptem fam ꝓcludũt q hõ pp ifamiã fci ꝛpellẽdus est ab ordinũ susceptiõe quousq̃ se canonice purgauerit. qõ ꝓcedo. qz talib⁹ act⁹ legitimi iterdci sunt. accusati tñ ỏ crimine pẽdẽte sua accusatiõe. ⁊ illi q de crie ꝓdẽnati sunt ⁊ ab iniqua sntia appellauerint pẽdẽte sua appellatiõe nõ sunt repellẽdi ab accusatiõe ⁊ testificatiõe i cã ciuili vel criali cũ ciuiliter agit. Si de crimie ỏ quo sunt accusati emẽdati sunt. ex ỏ testi. Nõ dz in tex. sz exꝑssius in glo. Illi ẽt quoz grauata est opio p eo q qñq̃ p exceptionez fuerũt a testificãdo repulsi nõ sunt repellendi ab accusatiõe vel testificatiõe i cã ciuili vel criali cũ ciuiliter agit si ỏ crie sunt emẽdati. s. e. ti. Testim^m. i tex. ⁊ i glo. satis sufficiẽter pũt pbare se emẽdatos p sacerdotẽ suũ q ỏ ipsis dz testim^m phibere. vt dr i gl. ꝑdcã. ⁊ ar^m ad 8 infra ỏ symonia. Memo. qõ nõ credo sic debere itelligi q sacerdos ẽt iduct⁹ in testẽ ⁊ reqsitus ab illo q se vult pbare ỏ crie fideliꝛ emẽdatum ỏbeat dicere q talis sibi ỏ illo crimie fideliter ꝓfessus est ⁊ pniam egit. sz põt ⁊ dz dicere q credit eũ esse bonũ hoiem. ⁊ q nescit nec credit eũ ee culpabilẽ de illo crimine.

c Jrca lram Ẽps degradat⁹ nõ hz ptã tẽ largiẽdi sacros ordines qd aũt ỏ 8 tenẽdũ sit i qõib⁹ dcñ est. Eoz̃ ꝓsecratio oio irrita est. 8 dr ỏ illis q se sciẽter ⁊ volũtarie fecerũt ordiari a symoniacis. quoz ordiatõ irrita est q̃stũ ad executionẽ. qz ỏ ꝓsuetudine cũ tali b⁹nõ dispẽsat. marie si cũ 8 ẽ symonia ex pte illi⁹ q ordinat. Nota vsus in qb⁹ ꝓtinetur casus qdã i q⁹ b⁹ỏ ꝓsuetudie nõ dispẽsat. Siue bis ordo dat. seu bap⁹ repetat. Uel si ꝑtes vt vtrũq̃ symon operet. Seu q vtatur fidei status ordo petat. Ut dispẽset spes irrita ꝓsus habet. Quisq̃s hoz altez vẽdit sine quo altez nõ habet neutrũ inuẽditũ derelinqt.

Cõtra i qõib⁹ visum est ius pronat⁹ nõ dz vẽdi. ⁊ tñ trãsit cũ vẽdit villa vel castrũ nisi exciꝑatur.

Rñdeo. verbum magri nõ est itelligendum ỏ vẽditiõe temporaliũ cũ quibus trãsit aliquid spũalibus ãnexum. vt ius pronatus. Sed ỏ vẽditione temporaliũ que ordinãtur ad spũalia ⁊ ea ꝓsequunt qõ pz qz verbum magistri sumptum est ex decreto Paschalis pape. i. q. 3. Si qs obiecerit. vbi ꝑdict⁹ papa loquit contra illos q emunt redditus eccle. qui de iure consequũtur illum. seu debẽtur illi qui ordinatur illi ecclie in ꝑlatum. nec ius percipiendi illos redditus alij de iure põt deuenire q̃ꝫ prelato. alias expositiones verbi ꝑdicti inuenies in glo. super allegatum decretũ. Nota hic q ius patronatus trãsfert venditiõe. vt superius habitũ est i qõnibus ⁊ successiõe. extra de iure patronat⁹. c. i. ⁊ c. In quibusdam. ⁊ pmutatiõe. 16. q. vlti. Nemini regũ ⁊ donatione. de consensu epi facta. ex ỏ iure patrona. Nullus. Unde versus. Jura patronatus transit re facit nouus heres. Res permutata. donatõ. vẽditioq̃z. symoniacos damnatos ac deponendos. ⁊c. Huic pene nõ subduntur qui pactionem reuocant efficaciter ⁊ fideliter re integra. quia q̃uis tales pactum fecerit illicitũ. ⁊ in hoc peccauerit. tñ ñ ꝓceditur a pacti effectum. nec etiam ille vt symoniacus irregularitatem incurrit sm iudiciũ conscie tie. q q̃uis pactum fecerit patri ꝓuo dando beneficio ecclesiastico filio hoc pactum ignoranti. vel p adiuuando ipsum vel sibi conferatur. ⁊ postea pactum oblitioni tradens dat illi eidem illud beneficium pure intuitu pietatis vel ipsum adiuuet vt ꝓferatur eidem. nisi ex post facto illud quod i pacto fuerat positum scienter recipiat. quia talis sm diuinum iudicium interpretatiue recessit a pacto re integra. nec ille tãq̃z symoniacus irregularitatẽ incurrit. qui patri alicuius clerici ꝓmittit adiuuare filium suũ si ipse pater desistat a cõmittẽdo aliquod pactũ quod cõmittere itẽdebat. nec clericus p adiutorium tale beneficiũ assecutus tenet ad illius beneficij resignationẽ postq̃z sibi ꝓstiterit se per supra dictum modum beneficium assecutũ ꝑdicta enim pactio quam ille qui ipsum adiuuit fecit cum eius patre. non videtur illicita fuisse cum etiã prelato licitum sit alicui dicere. Promitto tibi q ego tibi puidebo de beneficio competenti. si mala opera declinando. ⁊ bona opera faciendo te beneficio ecclesiastico reddideris dignum. talis enim cõditio est

ad honorem ⁊ reuerentiã dei. nec p talez ꝓditionẽ obligat̃ ℔ suscepturus bñficiũ ad aliqđ ad qđ alias nõ esset obligat⁹. vñ p supradictã ꝑmissionẽ ꝓlatus nõ tñ obligat suscepturꝫ bñficiũ quẽ iducit ad facien dũ illud qđ tenet facere p legẽ diuinã. ¶ ꝓprio gra du decidãt. ℔ dr̃ de symoniacis symoniace ordina tis vel ordinatorib⁹ q fm canones a ꝓprio gradu ꝺ cidũt. s. q̃tũ ad executionẽ q̃uis fm rem retineant caracterẽ ⁊ gradũ. Subdiacon⁹ nõ ordinat̃ añ. 14. ãnos. ¶ Hoc dr̃ fm antiq̃ iura. qr mõ nõ ꝺz ordinari añ. 20. decre. 77ª. di. Subdiacon⁹ nec ꝓsbyter añ. 30. ℔ mõ nõ tenet̃. põt. n. ordinari ꝓsbyter. 25. ãnoꝝ ex̃ ꝺ elec. Cũ in ꝓctis. §. Iferiora. Ẽpi tñ nõ ꝓmouere debẽt nisi trigesimũ ãnum ꝓpleuerit. vt, hr̃ in de cre. ꝓdicta.

Di. xxvj.

c **Amalia** sacra. ⁊c. Supius ꝺterminauit magr̃ ꝺ bap°. ꝓfirmatiõe euch⁹ pnia. extrema vnctio ne. ⁊ ordine. ¶ Hic detminat de mrimonio. ⁊ diuidit̃ in ptes. 4. ¶ 1° detmiauit de mrimonio quo ad cãm formalẽ. 2°. quo ad efficiẽtẽ di. seqnti ibi. ¶ post ℔. 3°. quo ad finalez q̃ ꝓsistit i bonis mrimonij. 31. di. ibi. ¶ post ℔ ꝺ bonis. 4°. quo ad cãm mãlẽ. ℔ est de ꝓsonis ꝓhibẽtib⁹. di. 34. ibi. Hũc supest. ¶ 1° in tres. ¶ 1° agit̃ ꝺ matrimonij istitutiõe. 2°. ꝺ eius honestate ibi. Fuerunt. 3°. ꝺ eius significatiõe ibi. Cũ igit̃.

Articulus primus.

c **Circa hanc** di. querẽdũ est ꝑncipaliť ꝺ. 4. ¶ 1° ꝺ matrimonij istitutiõe. 2° ꝺ ei⁹ honestate. 3° ꝺ ei⁹ oblatiõe. 4° de eius qddita te. Circa p^m querunt̃. 3. ¶ prio vtrũ mrimoniũ sit de iure nãe. 2° vtꝫ fuerit istitutũ añ pccñ. 3° vtꝫ instit̃utũ a deo imediate.

p **Rimo oñdo** q mrimoniũ nõ sit de iure nãe. Qđ ẽ a volũ tate nõ ẽ a nã. qr qđ ẽ a volũtate aliquo mõ ẽ ab itellectu. Et ph⁹. 2°. phisi. itellectũ distinguit ꝫ nãm. sed mrimoniũ nõ ẽ sine ꝓsensu volũtatis. g̃ñ est ꝺ iure nãe. Itẽ Tullius circa ꝑncipiũ rhetorice diť q fuit quoddã tps i quo nemo nuptias legitias nec certos qs q̃ aspexerat liberos. sz vt dr̃ ꝺcre. di. 5ª. circa ꝑncipiũ. Jus nãle cepit ab exordio rõnalis creature. nec variat̃ tpe. g̃ mrimoniũ cũ sit legitia ꝓiunctio maris ⁊ femine. nõ est ꝺ iure nãe. Itẽ di. 8. in ꝑn°. ¶ Natur̃ iure oĩa sunt coĩa oĩb⁹. sz p mrimoniũ ẽ appropriatio mulieris ad vir̃. ⁊ ecõuerso. g̃ñ est de iure nãe. Cõtra ¶ ph⁹. p°. politi. c. j. diť masculũ ⁊ feminã nõ sine iuicẽ possibiles esse gnãtiõis gr̃a. ⁊ ℔ nõ est ex electiõe sed siĉ i alijs aialib⁹ ⁊ plantis nãle appetere q̃le ipz. tale ꝺlinq̃re alter̃. Itez. ff. ꝺ iustitia ⁊ iure. l. j. §. Jus nãle est qđ nã oĩa aialia docuit. ⁊ pax̃ post. ¶ Hinc ꝺscẽdit maris atq̃ femie ꝓiugatio q̃ nos mrimoniũ appellam⁹. ¶ Rñdeo q aliqd dr̃ esse ꝺ iure nãe dupliť. Uno mõ illud qđ cã tur ex nãli nccite nõ coopante volũtate nisi illius q nãm istituit. ⁊ sic dicim⁹ q ꝺ iure nãe ignis est ascẽdere sursum. ⁊ sic mrimoniũ non est ꝺ iure nature. Alio mõ dr̃ eẽ de iure nature illud ad qđ nã ĩclinat q̃uis pli. ar̃. pficiat̃ fm quẽ modũ act⁹ virtutũ dicũ tur ꝺ iure nãe. ⁊ sic mrimoniũ est de iure nãe. qr ad ipm iclinat nã generis ⁊ spẽi p ꝓpationẽ ad ꝑncipalẽ ei⁹ finẽ. q est bonũ plis. ⁊ p ꝓpationẽ ad secũdariũ q est mutuũ obsequm in reb⁹ domesticis. Qđ autẽ nã generis ad ℔ aliquo mõ iclinet ꝺclaro sic. ¶ prio creatio filioꝝ coĩs oĩb⁹ aialib⁹ q̃uis ad ℔ nõ iclinet vno mõ i oĩb⁹. qr q̃dã sunt aialia quoꝝ filij nati statim p̃nt sibi victũ sufficient q̃rere. vel ad quoꝝ sustẽtationẽ sufficit mater p se. ⁊ q̃uis in istis nã iclinet ad coitũ. nõ est tñ in istis detminatio masculi ad feminã. In illis aũt i qb⁹ filij indigẽt sustẽtatiõe vtriusq̃ parẽtis vsq̃ ad paucũ tps est p nãm ꝺtermiata ꝓiunctio masculi ad feminã vsq̃ ad paucũ tẽp⁹. vt pz in qbusdã anib⁹. Filij aũt hoium idigent cura vtriusq̃ parẽtis vsq̃ ad magnũ tps. ⁊ iõ in hoibus nã incliat ad ꝺterminatã ꝓiunctionez maris ⁊ feie vsq̃ ad magnũ tps. qr tñ ex ℔ nõ posset ꝓcludi q nã generis iclinaret ad iseparabilẽ ꝓiũctionẽ p totã vitã iõ nã generis nõ ita pfecte iclinat ad mrimoniũ sic nã spẽi q̃ ꝓuenit hoi sub rõne q̃ est hõ. q aũt ad hoc iclinet nã spẽi ⁊ pfectius q̃ natura generis. ꝺclaro sic. Jus nature dcm̃ a nã humane spẽi ẽ qđ rõnalis hois ꝓstituit. nãlis aũt hois rõ nõ tñ dictat filioꝝ p creationẽ. sz ẽt educatõem ⁊ istructionẽ. vñ fz phm 8. ethi. c. ii. Filij habẽt a parẽtib⁹ esse. nutrimẽtum. ⁊ disciplinã. disciplia aũt parẽtũ vt in plib⁹ indigẽt filij p totã parẽtũ vitam. nõ possent aũt ꝓmode filij sic instrui nisi certos haberẽt parẽtes. ⁊ nisi esset in dissolubilis obligatio viri ad mulierẽ. Si. n. essẽt parẽtes certi. nõ tñ obligati ad inuicẽ per totam vitam nõ esset eoꝝ tam pfecta ⁊ diligens sollicitudo circa plis educationẽ ⁊ istructionẽ. vñ videmus q nati de fornicatiõe q̃uis certos habeant parentes tñ ab eis vt plurimum negligunt̃. ⁊ ideo naturalis ratio dictat debere esse obligationem determinati viri ad determinatam mulierem idissolubiliter p totam vitam que obligatio est p matrimonium. q aũt ad mrimonium inclinet natura p comparationẽ ad secũdarium eius finez q est mutuũ obsequ manifestari põt sic. homines in defectibus ⁊ perfectionibus se habent inter se sicut excedẽtes ⁊ exceſsi. ⁊ ideo dictat naturale rõnis iudicium debeť homines simul cohabitare vt mutuo sibi inuicẽ suppleant defectus. quapropter dicit ¶ ph⁹. p° polit. c. 2. q eoꝝ que natura ciuitas est. ⁊ q homo natura ciuile animal est. Et infra. e. c. dicit q p nãm est impetus in hoibus ad talem coitatẽ. que dicta cõcordant ap'o dicẽti ad Gal. 6. Alter alteri⁹ onera portate. Sili modo dici potest q cũ in reb⁹ domesticis quedam magis conueniant viro q̃ mulieri. ⁊ quedam mulieri q̃ viro. naturalis rõ dictat. non tantum cohabitationem viri ⁊ mulieris i vna domo vt suos defect⁹ mutuo suppleant. sed etiam cohabitationem per totam vitam indissolubilem vt libẽti⁹ ⁊ fideli⁹ sibi inuicẽ subueniãt. vñ ph⁹. 8. ethi. c. 12. Uiro ⁊ vxori aicitia vr̃ fz nãm exister̃. hõ. n. nãle ꝓiugale. Ad p^m in opp^m dcm̃ q illud ar^m nõ plus cõcludit nisi q mrimoniũ nõ est totalr a natura. ⁊ hoc est verum quia per libeꝫ arbitrium. perficitur. vt enim inferius declarabitur ad hoc requiritur mutuus consensus libere voluntatis. Ad 2^m dicendum q q̃uis ius nature quantuz ad prima sua ꝑncipia ⁊ primas ꝓclusiones oĩbus habẽtibus vsum.

ll.ar.notū sit.tū ꝗstū ad ꝓclusiões remotas in multis oibus offuscatū fuit.ꝛ adhuc est mrimoniū aūt fm qꝫ viri ꝛ mulieris ꝓiunctio idiuiduā vite consuetudinē retinēs ē de remotis ꝓclusiōib⁹ iuris nature. Ad 3m dō qꝫ illud vbū itelligēdū est de possessiōibus ordiatis ad vsum viri ꝛ mulieris.ꝛ ō coitate ꝗstū ad vsum nō ꝗstū ad ꝓprietatē referendo ad tps nature lapse.ꝛ qꝫ hꝫ ō mulierib⁹ itelligi nō debe at ꝓz.qꝛ ꝓpb⁹.2°.politi.c.j.ꝗuis ꝓcedat possessiōes deb re esse coēs ꝗstū ad vsum.hꝫ tū de mulieribus negaī ꝟriū dicētibus. Imponens qꝫ manifeste opa vtutis tpantie interimūt.

f Ecundo queritur vtꝛ matrimoniū fuerit istitutū añ pccm. Et vī qꝫ nō. Illud qō ē de iurnāe alia istitutiōe nō idiget. sꝫ mrimoniū est de iurnāe. vt i ꝓcedēti qōne hītū est.ḡ ñ fuit istitutū. Itē nō dꝫ istitui medicia ꝓ illo statu in quo nō ē morb⁹. sꝫ añ pccm nullus erat morb⁹.ḡ cū quodlꝫ sacrm sit medicia ꝟ morbū nullū sacrm fuit istitutū añ pccm

Cōtra Aug°.2.li°.de sacra.pte.ii.c.j. dic qꝫ soluꝫ ꝓiugij sacrm ēt añ pccm legīt istitutū.nō tū ad rmediū.sꝫ ad offm. Itē idē dic magr in lra hui⁹di.c.j.

Rūdeo qꝫ fm aliquos ꝗdruplex pōt ꝓsiderari istitutio mrimonij. Quedā ordiata ad procreationē plis ꝛ mutuū solatiū.ꝛ hꝫ dr esse in offm.ꝛ sic fuit istitutū añ pccm. Quedā in remediū ꝓcupie ꝟ ꝓcupiam qꝫ ē vulnus pcci.ꝛ sic pōt dici fuisse ūstitutū post pccm tpe legis nāe. Quedā ꝗstū ad determiatōez psonarū.ꝛ sic pōt dici fuisse istitutum i lege Moysi. Quedam ꝗstū ad repntatōem misteri ꝓiūctiōis xpi ꝛ ecclie.ꝛ sic pōt dici fuisse istitutū i noua lege.sꝫ qꝛ tū Moysi tres vltime istitutiōes i hꝫ ꝓueniūt qꝫ sūt i remediū.ꝛ ēt sua istituio siue añ pccm siue post fuit signū ꝓiunctiōis xpi ꝛ ecclie.meli⁹ est vt dicam⁹ fm ſniam magri in lra.vt añ pccm fuerit istitutū i offm post pccm aūt nō tm in offm.sꝫ ēt in remediū.ꝛ ga ō rōne sacrī ē qꝫ sit signū ꝛ remediū.iō non ita ꝓprie dr qꝫ mrimoniū inꝗstū ē sacrm fuerit institutū ante pccm sic post pccm. Ad pm in oppm dō qꝫ ea qꝫ sunt ō iure nāe aliqū idigēt istitutōe ōtermiante.vl rmotam ꝓclusionem manifestius exprmente.ꝛ sic matrimoniū fuit istitutum.istitutio.n. sua manifestabat hꝫ debere fieri ꝛ qlit debeat fieri determinat. Ad 2m dō qꝫ tpe quo nō erat morb⁹ nō fuit istitutū mrimoniū sub rōne qꝫ medicina.nec sub rōne qua sacrm.p prie loquēdo. vt ꝓz ex dcis.

t Ertio queritꝛ vtrū mrimoniū fuerit istitutū a deo immediate. Et vī qꝫ ñ Ben.2°.dic Ada. Hoc nūc os ex ossib⁹ meis.ꝛ caro de carne mea. Et paꝛ post. Quāobrē relinquet hō prem suū ꝛ mrem.ꝛ adherebit vxori sue.ꝛ erūt duo i carne vna.sed tē fuit mrimoniū istitutū dicēte dño. Matth.19. Nō legistis.qꝛ qꝛ fec hoies ab initio masculū ꝛ feminam fec eos ꝛ dixit. Propt hꝫ reliquet hō prez ꝛ mrem ꝛ adherebit vxori sue.ḡ de⁹ mrimoniū istituit hoie mediāte. Itē circa ea qꝫ deus imediate istituit nulla p hominem fieri pōt mutatio sed per hominem multiplex fit mutatio circa mrimonium. ergo non fuit a deo imediate istitutū.ꝟ omne qō a deo mediāte hoie istituit p hoiem pōt destitui qō ꝓz.qꝛ canones nō hītes vim nisi ex iure positiuo eccla pōt destituere ꝗuis a deo mediāte eccla fuerit instituti.qꝛ hō nō pōt mrimoniū separe dīte xpo. Matth.19°. Qō de⁹ ꝓiunxit hō nō separz.ḡ fuit a deo imediate istitutū. Rūdeo qꝫ de⁹ mrimoniū istituēdū pdixit. cū dixit vt hr. Ben.2°. Nō est bonū hoiez ee soluz. faciamus ei adiutoriū sile sibi mrimoniū fcō instituit iplicite cum de costa Ade dormiētis formauit mulierē ꝛ adduxit eā ad Adā. vt hr.e.c. Et ipsuz mrimoniū vbo bndixit.cū dixit Ben.j. Crescite ꝛ multiplicamini ꝛ replete terrā.ꝛ subijcite eaz. Un Aug⁹.14.de ci.c.22. Nos nullo mō dubitam⁹ fm bndictionē dei crescite ꝛ multiplicami ꝛ rplete terrā.donū esse nuptiaꝝ ꝗs de⁹ añ pccm hoīs ab initō ꝓstituit creādo masculū ꝛ feminā. Adda aūt deo inspirāte istitutionē mrimonij specificauit ꝛ explicuit cū dixit.vt hr Ben.2. Hoc nūc os ex ossib⁹ meis.ꝛ caro de carne mea.ꝛ paꝛ post. Quāobrē relinquet hō prem suū ꝛ mrez.ꝛ adherebit vxori sue ꝛ erunt duo in carne vna.quibus verbis tria bona matrimonij explicuit.s.bonum inseparabilitatis. cuz dicit. Propter hoc relinquet homo prem ꝛ mrem idest cohabitatōem prīs ꝛ mrīs ꝛ bonum fidei. cū dic. Et adherebit vxori sue non aliene.supple ꝛ bonum prolis. Cum dic. Erūt duo in carne vna.supple vnius pueri procreanda. Fuit autem cōueniēs mrimonium institui per deū ꝛ hominem diuinit⁹ inspiratum. vt causa responderet effectui. in mrimonio enim est virtus spūalis in significando ꝛ efficiendo.ꝛ aliquid carnale ꝛ humanuz .s. obligatio ad carnalem actum. Hec dcā sunt de institutione mrimonij inꝗstum fuit in officium. Item inꝗstuz etiam fuit in remediuz fuit institutū a deo post peccatum implicite.cum dixit mulieri. In dolore paries filios.ꝛ sub viri potestate eris.ꝛ ipse dominabitur tui.ꝛ Ade dixit. Quia audisti vocez vxoris tue ꝛc. Ex quibus verbis ꝛ sequētibus simul in vnum collectis videri pōt deum insinuasse eoꝝ copulam iam nō esse in officiū tātum.sed etiaz in remediuz. expressius autem hoc instituit deus.cum post diluuium dixit. Noe ꝛ filijs suis. Crescite ꝛ multiplicamini ꝛ replete terram.vt hr Ben.9. Multiplicatio.enim hominū cōiunctione maris ꝛ femine perficit.cum autem xps dixit. Matth.19. Quod deus coniunxit homo nō separet.ꝛ infra. Quicūqꝫ dimiserit vxorem suā nisi ob fornicationē ꝛ aliam duxerit mechat.non per illa verba matrimoniuz instituit.ꝗuis quidam dicāt qꝫ tunc ipsum instituit inꝗstum est representatiuū cōiunctiōis xpi ꝛ ecclesie. sed per illa verba ostendit matrimonium iāducū institutuz esse.ꝛ separari non posse.ꝛ hoc dixit ad īstruēduz illos qui de inseparabilitate mrimonij nō bene sentiebant.sic ꝓz per lram ibidem. Ad pm dō qꝫ non plus cōcludit nisi qꝫ mrimonium aliquo modo fuit istitutū a deo imediate aliquo modo ab homine diuinitus inspirato ꝛ hoc est verum. Ad 2m dō qꝫ mutatio per hominē non potest fieri circa mrimonium quo ad ea que diuina institutio determinauit.sed quo ad ea que indeterminata reliquit per ecclesiam determinanda. Ad 3m ad partem aliā dicendū qꝫ illud quod instituīt ab hoie tantum per hoiem destitui pōt.sed mrimoniū ꝛ si fuerit institutū aliquo modo ab homie.non tū tm.qꝛ a deo fuit institutuz imediate.homo ēt hoc instituit ex ꝓcepto dei sibi facto scā inspiratione.ꝛ ideo si deus non instituisset matrimoniuz nisi mediāte homie

Nō. bene quoniaz ex his colligitur qꝫ sponsalia habuerūt originem in paradiso de iure diuino

adhuc deberet dici mr̃imoniũ p̃ncipaliʒ esse institutũ nõ p hoiem. sed p deũ.

Articulus secũdus.

Onsequenter q̃riʒ de. 2°. p̃ncipali. Et circa hꝫ q̃runt. 3. ℙ° vtrũ actus mr̃imonij q̃s tũ ad copulã carnalẽ sit licitus. 2° vtꝫ meritorius. 3° vtꝫ in susceptione mr̃imonij gr̃a conferat.

c

Rimo oñdo q actus mr̃imonialis non sit licitus. nõ est licitũ hoi se p̃uare vsu rõnis. nec simpliciʒ nec ad tẽpus. sed in actu cõiugali p̃uat hõ vsu rõis Unde ph°. 7°. li. ethi. c. 8. dic̃ de venere q furat intellectũ spisse sapiẽtis. q̃ ille act° est illicit°. Itẽ ois act° ẽ illicit° quẽ de necessitate p̃comitat pccm̃. sed actũ p̃iugalẽ de nec̃te cõcomitat saltẽ veniale peccatũ. q: vt dic̃ Aug°. 19. d ciui. c. 4. Nõnullũ vitiũ est cũ caro cõcupiscit aduersus spm̃. In actu vo illo semp caro p̃cupiscit aduersus spm̃. ip̃m ẽt semp cõ comitat tẽtatio. q̃ est ex carne. de q̃ dic̃ magr̃ li°. 2°. di. 2i°. q nõ fit sine pccõ. q̃ actus p̃iugalis ẽ illicit°. Itẽ nihil idiget excusatiõe nisi pccm̃. sꝫ act° p̃iugalis idiget excusari p bona p̃iugij ꝑm magr̃m hui° di. c. j. q̃ actus p̃iugalis est pccm̃. Cõtra ꝑm Aug^m. 14. de ciui. c. 18. Cõcubit° p̃iugalis q ꝑm mr̃imonialiũ p̃scripta tabulaꝫ fit cã p̃creãdoꝝ liberoꝝ licitus ẽ ⁊ honestus. Itẽ obligatio ad actũ q non est licit° est pccm̃. sꝫ in mr̃imonio ẽ obl'atio ad p̃iugalẽ cõcubitũ. cũ q̃ nubere nõ sit pccm̃ dñe ap'lo. j. Coꝝ. 7. Si nupserit vgo nõ peccauit. p̃cubit° p̃iugalis fieri põt licite. Rñdeo sic̃ superi° ꝓbitum est. ad mr̃imoniuꝫ iclinat. nõ tm̃ nã generis. sꝫ ẽt nã spẽi nõ tm̃ p p̃pationẽ ad p̃ncipalẽ ei° finẽ q est p̃creatio liberoꝝ. cũ aũt nãlis rõ a deo sit istituta q̃uis i aliquo p pccm̃ sit offuscata ipossibile ẽ ipam icliare ad aliqd̃ qd̃ sit ꝑm se ipsũ. ⁊ vlr illicitũ. ita vt in eo me^m licitũ iueniri nõ possit. ℙr̃eterea a deo mr̃imoniũ ẽ istitutũ vt visum ẽ. de° aũt nihil istituit in quo implicet obl'o ad aliqd illicitũ. cũ g̃ i mr̃imonio sit obl'o ad cõiugalez p̃cubitũ altero p̃iugũ hꝫ petẽte loco ⁊ tpe debitis actus p̃iugal' fieri põt licite. Ad p^m in opp^m cũ dr̃ q nõ est licitũ hoi se p̃uare vsu rõis ⁊c. dico q imo aliq̃. q̃. s. illa p̃uatio ẽ q̃si momẽtanea ⁊ p̃ordinata a rõne ad mag^m spũale bonũ. ⁊ ex auctoritate diuina ⁊ tal'ẽ p̃uatio vsus rõnis in hoie p p̃iugalẽ p̃cubitũ pure ⁊ directe ordiatũ ad reddẽdũ debitũ vel ad p creationẽ liberoꝝ ad diuinũ cultum. Ad 2^m dõ q minor est fla. illa. n. rebellio viriũ iferioꝝ p̃ rõnẽ vitiũ quoddã ẽ in q̃ztũ ẽ decliatio a p̃ma istitutiõe nãe sꝫ p bona mr̃imonij caret rõne culpe. Utrũ aũt tentario q̃ est ex carne possit eẽ sine pccõ determiatũ inueniẽs. li°. 2. di. 2i. Ad 3^m. dõ p tãto dr̃ carnal' p̃cubitus excusari p bona mr̃imonij. q: eꝫ mr̃imoniuꝫ semp est pccm̃. ⁊ i mr̃imonio fieri põt sine pccõ. Unde actus i mr̃imonio nõ est p̃us pccm̃. ⁊ postea fit ñ pccm̃ p bona p̃iugij.

Ecundo queriʒ vtrũ act° mr̃imonialis sit meritorius. Et vr̃ q nõ. magr̃ hui° di. c. j. dicit q si

f

nõ peccassent p̃mi hoies coitus eoꝝ bon° esset ⁊ remunerabil' in quo iplicare vr̃ q mõ nõ sit remunerabil'. sꝫ ois actus meritor° est remunerabil'. q̃ p̃cubit° p̃iugal' nõ est meritor°. ✠ Itẽ ꝑm ℙh^m. 2°. ethi. c. 3. Semp circa difficili° fit ars ⁊ vtus. sed p̃cubitus p̃iugal' nõ est difficil'. sꝫ delectabil'. q̃ nõ est vtuosus. sed nullus est act° meritor° nisi sit vtuosus. Itẽ dimittere illud qõ ẽ meritoriũ nõ est laudabile. sed laudabile ẽ dimittere mr̃imoniũ p̃ castitatẽ vgialem vl' vidualẽ. q̃ act° mr̃imonial' nõ ẽ meritorius.

Itẽ. 32^a. q. 2. Cõnubia. Cõnubia legitia carẽt pccõ nõ tm̃ illo tpe quo p̃iugales act° gerunt p̃nta. s. s. dabit. sꝫ nullus act° ẽ meritor° nisi p p̃ntia. s. s. Contra act° vtutis ẽ meritor°. sꝫ vxor reddẽdo viro debitũ facit actũ iustitie q̃ reddit vnicuiq; qd̃ suũ ẽ. q̃ p̃cubitus p̃iugal' põt eẽ meritor°. Itẽ ois act° pcedẽs ex volũtate deliberatiua. aut ẽ ꝑm rõnẽ. aut p̃ter rõnẽ. Sꝫ ꝑm rõnẽ est vtuosus. Si p̃ter rõnẽ ẽ vitiosus. Unde Dama. li. 2. c. vlt. Manẽtes i eo qd̃ ꝑm nãm ẽ in vtute sum° declinãtes ex eo qd̃ est sꝫ nãm ex vtute ad id qd̃ p̃ter nãm est deuenim° ⁊ in malitia sum°. ⁊ vocat ibi nãm nãle rõnis iudiciũ iclinãs ad vtutẽ. cũ q̃ p̃cubit° p̃iugal' possit p̃cedẽ ex deliberatiua volũtate absq; h̃ q sit vitiosus. q: vt hr̃ in p̃cedẽti qõne. qd̃ licite põt fieri. põt esse vtuosus. ⁊ ex p̃nti meritor°. Rñdeo q p̃cubit° mr̃imonial' aut fit directe ⁊ tm̃ cã reddẽdi debitũ. aut p̃creãdi liberos educãdos ad cultũ diuinũ. ⁊ sic est act° vtutis. ⁊ ex p̃seq̃nti meritor°. sic̃ pbãt ar^a ad ptem ꝑz. aut pp delectationẽ carnis. seu pp remediũ carnal' p̃cupiscẽtie. sistẽdo tm̃ itra limites mr̃imonij quo ad hꝫ q hõnõ vellet hꝫ facer̃ cũ nõ sua. nec ponẽdo ibi vltimũ finẽ. ⁊ vtꝫ p̃cubit° hac de cã fact° numq; possit fieri sine oi pccõ. aut semp sit pccm̃ veniale iferi° declarabit'. Si aũt volũtas ex̃ limites mr̃imonij feratur. vtpote q: talem actũ vellet exercere cũ mulie re ẽt si nõ esset sua. tunc est mortale pccm̃. Ad p^m in opp^m dõ q si p̃mi hoies nõ peccassent q̃libꝫ coitus eoꝝ fuissꝫ remunerabilis. ⁊ sic intelligit magr̃. mõ aũt nõ sic. q: aliqs est remunerabilis. ⁊ aliqs ñ.

Ad 2^m dõ q actus p̃iugalis licitus ⁊ bene ordinatus q̃uis habeat delectationẽ ãneꝛã ex parte operantis. hꝫ tm̃ difficultatem ex pte sui. q: in delectationibus ꝑm tactum valde difficile est tenere medium. Ad 3^m dõ q laudabile est dimittere minus meritorium p magis meritorio. ⁊ q̃uis aliqs act° p̃iugalis sit meritorius. tm̃ obseruatio castitatis virginalis vl' vidualis magis est meritoria. Ad 4^m dõ q ꝑm glo. ibidẽ p tanto dr̃ in illo actu p̃ntia. s. s. nõ dari. q: tũc nõ dar̃ quo ad actũ faciẽdi miracula vel p̃phetãdi. q: in illo actu est q̃dã stupor mẽtis. ⁊ hõ totus carneus efficit̃.

Ertio q̃ritur vtrũ i susceptiõe mr̃imonij gr̃a ꝓferat. Et

t

vr̃ q nõ. p susceptionẽ cuiusꝫ sacr̃i cuꝫ quo confer̃t gr̃a minuit̃ morbus p̃ quem est. sed carnal' p̃cupia p̃ quam est mr̃imonium p ip̃m non minuit̃. sed auget̃. sic̃. n. dic̃ ph°. 3. ethi. cap. vlti. Concupie operatio auget conatum. ergo videt̃ q gr̃a non cõfert̃ in mr̃imoniũ. Itẽ p susceptionez cuiusꝫ sacr̃i cum quo ꝓfert̃ gr̃a configurat̃ hõ aliquo modo xp̃o p illo statu quo passus est pro nobis. alr̃. n. non dicerent̃ sacr̃a habere efficaciam a passione eius. sꝫ mr̃imonium in nullo repsentat xp̃i passionẽ. cuꝫ in

mrimonio sit delectatio. passio xpi marie fuerit afflictiua. g videt q nō ꝓferat gr̄a in mrimonio. Jt̄e omne sacr̄m i quo ꝓfert gr̄a ꝺ aliquē mor̄bū ꝺz suscipi ab oibus pticipātibus illū mor̄bū. sed oēs in statu nature lapse hūt de lege coi mor̄bū carnalis ꝓcupiscētie. g si in sacr̄o mrimonij ꝓferet gr̄a ꝺ carnalē ꝓcupiscētiā oēs viri ⁊ mulieres deberēt mrimoniū ꝺhere qꝺ falsum est. Cōtra vt supius est hītū i diffinitiōe scī ponit q est exscificatiōe ꝓtinēs aliquaz inuisibilē ⁊ spālem gr̄am. sed qlibet pars diffinitōis ꝓuenit cuilibz pti subiectiue ꝓtēte sub diffinito. cū g mrimoniū sit sacr̄m no. l. vt oñdet in ei⁹ susceptōne ꝓfert gr̄a vt vr̄. Jt̄e sacr̄a no. l. efficiūt q figurāt sed qꝺlz sacr̄m figurat gr̄az. qz vt supius hītum ē. sacr̄m est inuisibilis gr̄e inuisibil' forma. g in susceptiōe mrimonij cū sit sacr̄m no. l. ꝓfert gr̄a. Rñdeo q ꝺ hētib⁹ mrimoniū digne ꝓfert gr̄a gratū faciēs non tñ gratis data. vt qdā dicere volūt. sic. n. nā nulli ꝓfert potētiā qn ēt ꝓferat si pōt dispōnē necessariaz ad idoneā exēcutionē act⁹ illius potētie. sic ipse de⁹ ꝓferēdo alicui aliquā ptātē p sacr̄i susceptionē simꝫ ꝓfert dispositionē necessariā ad idoneā exēcutionē actus ptātis illius. p sacr̄m aūt mrimonij dat ex diuina īstitutione mrimoniū ꝺhentib⁹ ptās vt vnus vtaꝫ alio ad procreationē plis ⁊ ad ꝓcupiscētie remediū. cuius ptātis actus exeq nō pūt idonee ⁊ digne sine gr̄a gratum faciēte. Ad p̄m in opp̄m dō q per mrimoniū rep̄mit ꝓcupiscētia in sua radice p gr̄az q̄ ꝓfert i mrimonio. exeludit ēt turpitudo q̄ sīn mrimonio esset i carnali copla. ⁊ p illū actū ab alijs corruptelis retrahit. pp qꝺ dicit apls. j. Cor. 7. Melius est nubere q̄ vri. Dicēdū g ad auctoritatē phi q̄ q̄uis opatio ꝓcupiscētie si non est rōne ordinata augeat conatū. tū qñ est ordiata rōne rep̄mit ei⁹ excessuz. qz actus disponūt ad silēs hītus. Ad 2m dō q q̄uis p mrimoniū nō ꝓformentꝫ ꝺhentes passiōi xp̄i q̄stū ad penā. ꝓformantꝫ tñ ei q̄stū ad illi⁹ passionis cām q̄ fuit ex parte patiētis que cā fuit charitas qz pp nimiā charitatē suā q̄ dilexit nos pati voluit vt eccliam sibi assumeret in sponsam. quā charitatem repūtat honesta dilectio nubētium. illi tñ q ad onera mrimōij aspiciūt forte dicerēt q q̄stū ad aliqua repūtat passiōis xp̄i penā. multe. n. sunt tribulatiōes i mrimonio. Un̄ Apls. j. Cor. 7. Tribulatōez carnis hēbūt huiusmōi. Ad 3m dō q ar⁹ bñ ꝓcluderet si ꝺ ꝓcupiscētiā nō posset alia medicina efficacior iueniri. vacare aūt opib⁹ spūalib⁹. ⁊ carnē p pniam macerare. multo sunt efficaciora remedia ꝺ morbū ꝓcupiscētie quā mrimoniū. quomodo aūt licitū sit dare pecuniā p mrimonio ꝺhendo cuz sit sacr̄m ꝓferens gr̄am superius expositum est. vbi q̄ situ est de symonia.

Articulus tertius.

Consequenter querit de. 3. pncipali. Et circa ß querunt. 3. Prio vtr copla mrimonialis fuerit i p̄cepto añ pccī. 2° vtr post pccī. 3° vtr oēs obligent ad illd̄ p̄ceptum.

Primo ostendo q copula mrimonial nō fuit i p̄cepto añ pccī. Dama. li°. 2. c. vlti. dic̄ de pmo hoīe q scies p̄cognitor de⁹ q i trās̄gressionē fieret. ⁊ sub corruptiōe caderet fecit ex ipo femiā auxiliatricē sibi ipsi fm ipm. ⁊ sīle dic̄. lib°. 4. c. 16. g vr̄ q copula mrimonial' nūq̄z fuiss̄ si nō fuiss̄ pccī̄. non fuit g sub p̄cepto p statu añ pccī̄. Jt̄e fm phm .2°. ꝺ aia. Multiplicatio īdiuiduor in eadē spē ē pp cōseruationē spēi. s̄z añ pccī̄ spēs poterat ꝓseruari in vno idiuiduo. qz nō erat necēs corruptiōis subiī. g copla mrimonial' nō fuit i p̄cepto p statu añ pccī̄

Cōtra magr̄ hui⁹ di. c. 2. dic̄ q pma institutio mrimonij hūit p̄ceptū. Rñdeo q ꝺ hoī añ pccī̄ triplex dedit p̄ceptū. Unū disciplie ptinēs ad pfectuz gr̄e. cū dixit vt hr̄ Gen̄. 2°. de ligno scie boni ⁊ mali ne comedas. Alterz ptinēs ad ꝓseruationē nāe. cuz dixit eodē. c. De oi ligno paradisi comede. Alterū ptinēs ad multiplicationē idiuiduor spēi humane pp ipletionē numeri elector. cū vt hr̄ Gen̄. p° dixit Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. qz tū fuit p̄ceptū affirmatiuū. nō obligabat nisi p loco ⁊ tpe. ⁊ iō nō fuerūt trās̄gressores p̄cepti isti⁹. q̄uis nūq̄z in paradiso fuerūt carnali copulati. rō aūt q̄re nō cogerūt pōt assignari triplex. vna qz satis cito post formationē mulieris fcā ē illa trās̄gressio pp quam de paradiso eiecti sunt. Alia q̄ ꝺtermiatōez tpis q° coīr iciperēt expectabāt ab auctoritate diuia. 3° qz nondū erat i eis supfluitas cibi 3ª. digestiōe digesti. q̄ ē mā semis. vt in li°. 2. oñsum est. Prime due rōnes tāgunt ab Aug°. 9. sup Gen̄. lōge post p̄ncipium.

Ad p̄m in opp̄m dō q b opinio nō ē tenēda Damascen. dic̄. n. Aug⁹. 14. de ci. c. 23. Quisqs. Dic̄ homines nō fuisse coituros nec generaturos. nisi peccassent. qd aliud dic̄ nisi pp numerositatez scōr necessariū hois fuisse pccī̄. q. d. b debere incōueniēs est. Ad 2m dō q ibi ph⁹ nō tāgit torā cāz multiplicatiōis indiuiduor i eadē spē. s̄z ptem alterā. aut ptē q̄ est ipletio nūeri elector nō tāgit. qz ad ꝓpositū suū nō ptinebat vel forte qz eā ignorabat.

Secundo quer̄itur vtr copla mrimonial' fuerit sub p̄cepto post pccī̄. Et vr̄ q nō. nō. n. est licitū alicui vouere aliqd ꝺ p̄ceptū. s̄z glo. sup illud Luce. p°. Qui vxr non cognosco dicit. ecce tāgit q ipsa vouerat castitatem. g copula mrimonialis non erat sub p̄cepto. Item magister huius di. c. 2°. dicit q. 2°. institutio mrimonij habuit indulgētiam. sed quod indulget non p̄cipit. Contra sicut p̄mis parentibus ante pccī̄ dcī̄ est. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terram. ita hoc idez dictum est Noe ⁊ filijs eius post diluuiū. vt habetur Genesis. 9. Item magis fuit necessarium matrimonium post pccī̄ q̄z ante. qz ante pccī̄ non fuit nisi in officium. post pccī̄ vero ⁊ in officiū ⁊ in remediū. ergo cum fuerit in p̄cepto ante pccī̄. multo fortius post peccatū. Rñdeo q matrimonium post pccī̄ fuit in officium ⁊ in remediū. Quo ad p̄mum fuit in p̄cepto etiam post peccatum quousq̄z facta fuit sufficiēs multiplicatio hoīum ad cultū diuinum. ⁊ q tot fuerūt vacātes illi operi q melius erat aliquos manere in castitate virginali vel viduali q̄z omnes copule matrimoniali intendere. Quo ad 2m autem nunq̄z fuit in p̄cepto. qz mor̄bū carnalis concupiscētie efficacius possunt hoīes tēperar̄ per exercitiū mediationū affectionū spūaliū. ⁊ ꝺgustationū celestiū. ⁊ macerationuz corꝑ q̄z p

mōnialem cōcubitū. sic̄. n. dicit Ber. in ep̄a ad ꝓpr̄ios parentes. gustato spū necesse est decipere carnē. affectāti celestia terrena nō sapiūt. eternis ihiāti fastidio sunt trāsitoria. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ tpe v̄ginis Marie iam erat fcā sufficiēs multiplicatio hoīum ad diuinū cultū. ꝛ iō iam copula mr̄imonial' non erat sub p̄cepto. Uñ nec Joānes baptista ꝓhibit mr̄imoniuz. Uel pōt dici ꝓuilegiate ꝓsone. vt beata v̄go. Joānes baptā erāt ō illo p̄cepto p̄ diuinā dispēsationē secretā exēpte. Ad ꝛm pz̄ solutio ex dictis in qōne. Duo ar̄a ad ptem aliā ꝓcedunt ō mr̄imonio inq̄stū ē in offiñ ꝛ pr̄o illo tpe quo erat modicus numerus hoīum colētiū deū.

t **Ertio q̄ritur** vtrum modo obligentur hoies ad illud p̄ceptū. Et vr̄ q̄ sic. p̄ceptū qō est ō iure nature semp̄ durat. sz vt supius visum est mr̄imoniū est ō iure nature. g̊ p̄ceptuz ō mr̄imonio ꝓhendo adhuc durat. Item p̄ceptū durat quousq̄z reuocat. sz nusq̄z in sacra scriptura inuenim⁹ oui⁹ p̄cepti reuocationem. Itē p̄ceptū qō dedit de⁹ hoi ad ꝓseruationē indiuidui que est p actū nutritiue adhuc durat. g̊ a simili p̄ceptū qō dedit deus hoi ad ꝓseruationē speciei q̄ est p actū gn̄atiue adhuc obligat. Cōtra ꝓsilium nō ꝓhibet p̄cepto. sed v̄ginitas ꝓhibet copl'e mr̄imoniali quā tñ ꝓsulit apls p°. Cor̄. 7. g̊ copula mr̄imonialis mō nō est sub p̄cepto. Itē laudant hoies castitatē ꝑuātes. ō quo tñ laudari nō deberēt si adhuc eēt mr̄imonial' copula sub p̄cepto. Rñdeo q̄ p̄ceptū illud fuit affirmatiuuz. p̄cepta. n. affirmatiua nō obligāt p semp̄. sed p loco ꝛ tpe ꝓueniēt⁹. ꝛ iō q̄diu fuit modic⁹ numerus hoium deū colētiuz illud p̄ceptū obligauit q̄ cā modo cessat. q̄ magna ē multiplicatio hoium deū colētiū. ꝛ tot sunt vacātes copule mr̄imoniali. q̄ expediēs ē vt multi maneāt in ꝓtinētia viduali ꝛ v̄ginali. Uñ Aug⁹. li. de bono ꝓiugali añ me⁰. ita iā se se hz̄ genus humanū vt alijs q̄ se nō ꝓtinēt nō solū p nuptias occupatis. sed multis ēt p illicitos ꝓcubitus luxuriātib⁹ bono creatore ō malis faciēte. q̄ bonū est vt nō desit numerositas plis ꝛ abūdātia successiōis. vñ scē amicitie ꝓquirant'. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ nāle iudicium rōnis q̄dā dictat vt semp̄ faciēda. ꝛ sic copula mr̄imonialis nō est ō dictamie nālis rōnis. q̄dā dictat vt faciēda p loco ꝛ tpe. ꝛ sic mr̄imoniuz est ō dictamine rōnis nālis. Ad z̄m dō q̄ istud p̄ceptū i ꝑ satis reuocatū est q̄ apls ꝓtinētiā v̄ginalem p̄fert copule ꝓiugali. vt pz̄. i. Cor̄. 7. ꝛ p ꝑ q̄ iam cessat cā p qua datū fuit illud p̄ceptū. Ad z̄m dō q̄ ꝓseruatio indiuidui nō pōt suppleri p aliū q̄z p ipsūmet idiuiduū. sed ꝓseruatio spēi supplet p multos. q̄uis alij maneāt in ꝓtinentia viduali vel v̄ginali. si tñ rediger̄t mūdus ad ita ꝑuuz numer̄ hoium q̄ gbusdā castitatē ꝑuantib⁹ alij nō sufficer̄t ad sufficiētē multiplicationē hoium ad cultū diuinū. tūc mr̄imonialis copula oībus illi actui vacare potentib⁹ esset p̄ceptū. tñ iam tot credunt saluari. ꝛ ita sunt hoies p mundū multiplicati q̄ sic̄ dicit Aug⁹ de bono ꝓiugali añ me⁰. si omnes vellēt ꝓtinere ab omni ꝓcubitu de corde puro ꝛ ꝓscientia bona ꝛ fide nō ficta. multo citius ciuitas ō compleret ꝛ acceleraretur terminus seculi.

Articulus quartus.

c **Onsequenter q̄r̄it de. 4. ꝑncipali. Et circa ꝑ q̄runt'. z. ℙ° vtrū mr̄imoniū sit in genere relatiōis. ꝛ° vtr̄ sit sacr̄m noue legis. z° vtr̄ ꝓcubitus sit ō integritate matrimonij.**

p **ℝimo oñdo q̄ mr̄imoniū non sit in genere relationis ꝓm ph⁰m. z° phisi. in ad aliqd nō est mot⁹. s. īmediate. sed ꝓsensus legitimar̄ ꝑsonar̄ p v̄ba ō p̄senti exp̄ssus termiatur ad mr̄imoniū imediate. g̊ mr̄imoniū nō est relatio. Itē iter vnū vir̄ ꝛ vnā vxorem nō ē nisi vnū mr̄imoniū. sz relatio viri ad vxorē nō est relatio vxoris ad vir̄. g̊ mr̄imoniū nō ē relatio. Cōtra magr̄ di. seq̄nti. c. ꝛ. Mr̄imoniuz est maritalis ꝓiūctio viri ꝛ mulieris iter legitimas ꝑsonas īdiuiduā vite ꝓsuetudinē retinēs. sz hoc nō pōt itelligi ō ꝓiunctiōe q̄ est actio. q̄ tūc iter dormiētes nō eēt mr̄imoniū. g̊ hoc itelligit de ꝓiunctiōe q̄ ē relatio cāta p ꝓiunctionē q̄ est actio. Rñdeo q̄ mr̄im⁰ dupl'r pōt accipi. Uno mō p eo q̄ in mr̄onio ē res ꝛ sac̄rm. tñ. Alio mō p eo q̄ in mr̄onio ē res ꝛ sac̄rm. ℙ°. dupl'r. s. aut p signis sēsibilib⁹ mutuū volūtatis ꝓsensū exp̄mētib⁹ ꝛ sic nō est relatio. v̄ba. n. sub rōe q̄ sunt soni sunt in gn̄e q̄litatis. aut p significatiōe illoꝝ signoꝝ. ꝛ sic dico q̄ est relatio significata p mōz actiōis. ꝛ° mō ēt dupl'r pōt accipi. Uno mō p mutuo ꝓsensu volūtatis viri ꝛ vxoris ꝛ sic nō est relatio. sz actio. Alio mō p mutua oblone vtriusq̄z ad reddēdū debitū ꝛ nō ad ipediēdū p creationē ꝓlis. q̄ obligatio cātur inf legitimas ꝑsonas p mutuū ꝓsensuz p v̄ba ō p̄nti exp̄ssuz. ꝛ sic mr̄imoniū ē relatio. ꝛ q̄ ꝓpr̄ie loq̄ndo hec oblo veri⁹ dr̄ mr̄imoniū q̄z aliqd ꝑ dictoꝝ. q̄ alia aut sunt mr̄imonij sig⁰m. aut cā. iō cōcedēdū est mr̄imoniū ē in genē relatiōis. Ad p̄m in opp̄m dr̄ q̄ ī ad aliqd nō est mot⁹ imediate ꝛc. dico q̄ vez̄ est de motu ꝓpr̄ie dicto q̄ est act⁹ entis in po⁰ fm q̄ huiusmōi. sic aūt nō ē mot⁹ volūtatis ꝓsēsus. vñ dic̄ ph⁰. z°. ō aia. De actu anie. q̄ est altera spēs mot⁹. vñ p ꝓsensum voluntatis imediate pōt cāri oblo hois ad deū. Ad ꝛm dō q̄ mr̄im⁰ nō accipit̄ p altera istaꝝ relonū tñ. sz p vtraq̄z sil'. ꝛ iō inter vir̄ ꝛ vxorē nō est nisi vnū mr̄im⁰. fm quē modum dicim⁹ q̄ iter duos vicinos nō est nisi vna vicinitas. q̄uis relo Joānis ad Mariā sit alia ab illa q̄ est Martini ad Joānem. q̄ vicinitas est nomen illaꝝ duaꝝ relonū sil'. q̄ sunt inter duos vicinos.

f **Ecundo q̄r̄it vtr̄ mr̄imoniuz sit sac̄rz no. l. Et vr̄ q̄ nō. q̄ in oi sac̄ro no. l. est aliqd sensibile p mā. ꝛ aliq̄ v̄ba q̄si p forma. sz nō sic est i mr̄imonio. si. n. v̄ba ō p̄nti mutuū ꝓsensū exp̄mētia sunt q̄si forma. nulla est ibi mā. si sūt mā. nulla est ibi forma q̄ fm ph⁰m. ꝛ°. phisi. mā ꝛ forma numq̄z coīcidūt. g̊ mr̄imoniū nō est sac̄rz no. l. Itē fuit istitutū añ no. l. g̊ nō est sac̄rm no. l. q̄ oīa sac̄ra no. l. i no. l. istituta sunt. Itē sac̄rm no. l. efficit q̄ō figurat. sed fm ap⁰m ad eph̄e. 5. ꝛ magr̄m i l'ra hui⁹ di. c. 4. Mr̄im⁰ significat ꝓiunctionē x̄pi ꝛ eccl'ie quā tñ nō efficit. g̊ nō est sac̄rm no. l. Item nullus homo pōt aliq̄ō sac̄rz no. l. recipere a seipso. nullus. n. pōt ꝓfirmare seipz̄ vel baptizare. ꝛ sic de alijs. sed vir ꝛ mulier ꝑ seipsos possunt ꝓbere mr̄imoniū. q̄ si ꝓbent ꝓctū est q̄uis sic facere nō debeāt. g̊ nō est sac̄rm no. l.**

Cõtra apl's ad ephe.5. dicit de mr̃imonio. Sacr̃z hoc magnũ est. dico aũt in xp̃o. ⁊ i ecclia. sed ℔ non possz dici de aliquo sacro qõ nõ eẽt no.l. Itẽ vt superius habitũ est. sacr̃a ve.l. nõ ꝓferebãt gr̃am. sed sacr̃m mr̃imonij ꝓfert gr̃az. vt in hac di. hitũ est. g̃ ẽ sacr̃m no.l. Rñdeo ꝙ sacr̃z aliqõ põt dici no.l. dupl'r. Uno mõ. qz p̃mo i no.l. istitutũ fuit. sic bap⁹ ⁊ cõfirmatio. ⁊ sic õ alijs. Et sic mr̃imoniũ nõ est sacr̃m no.l. fuit. n. istitutuz añ no.l. Alio mõ qz q̃uis fuerit istitutũ añ no.l. tũc nõ hñs vim ꝓferẽdi gr̃am in no.l. nõ ẽ euacuatũ. sz ꝓfirmatũ. ⁊ fcñ gr̃e cãtiuũ. ⁊ sic sacr̃m est no.l. Añ. n. no.l. fuit istitutũ. ⁊ tũc gr̃az gratum faciẽtẽ nõ ꝓferebat. ⁊ i no.l. nõ est euacuatũ sed appz obatũ ⁊ ꝓfirmatũ. ⁊ fcñ gr̃e cãtiuũ i quo sacr̃o est sacr̃m tñ exp̃ssio ꝓsensuũ p ỽba de p̃nti. res ⁊ sacr̃m. vnio ꝓsensuũ. ⁊ obligatio mutua. õ ꝙ supi⁹ dcñ est ẽ ꝙ p mutuũ ꝓsensum p ỽba de p̃nti exp̃ssuz est cãta. ℔ec. n. est res respectu significatiõis exterioris que ẽ p sensibilia signa. ⁊ est sacr̃m duplicis rei. s. charitatis quã significat ⁊ dispositiue efficit ⁊ vnionis x̃pi ⁊ ecclie quã significat. sed nõ efficit. ipa ãt charitas est res tñ. Ad p̃m i opp̃m dõ ꝙ essentia huius sacr̃i ꝓsistit in sensibili actiõe suscipiẽtium sacr̃m. vñ ỽbũ p̃mo platũ ab altero eoz hz rõnẽ materie. ⁊ ỽbũ ſo platũ ab alio rõnem hz quasi formeo mõ quo ỽba sunt forma in sacr̃o. sic. n. cũ ỽbum accedit ad elm fit sacr̃m. vt supius habitum est. sic cũ ad ỽbũ i'llius q p̃mo dicit. Accipio te i vxorẽ. accedit ỽbũ alterius dicẽtis. Et ego accipio te i virũ vel ecõuerso. fit sacr̃m. ⁊ ita pz ꝙ ibi non ẽ idẽ mã. ⁊ forma. nec est õ necc̃ite sacr̃i ꝙ ỽbũ viri p̃cedat verbum mulieris neqz ecõuerso. qz qõcunqz illoz p̃cedat nihil obest sacr̃o. nec dõ est ꝙ bñdictio sacerdotis sit forma hui⁹ sacr̃i. illa. n. est qd sacr̃ale. nõ qd p tinẽs ad essentiã sacr̃i. Ad ⁊m solutũ est ex dictis i qõne. Ad 3m dõ ꝙ nõ oz qõlibet sacr̃m no.l. efficere quãlibet rem quã figurat. sz illã quã p̃mo figurat ℔ aũt sacr̃m p̃mo figurat charitatẽ quã ꝓiuges õberent se se mutuo diligere dilectiõe sancta. ⁊ hãc rez dispositiue efficit. Ad 4m dõ ꝙ ℔ est singulare in ℔ sacr̃o qõ nõ põt suscipi ab vna ꝑsona tñ. sed oz ꝙ sint plures. vñ nõ est incõueniẽs ꝙ a seipis possint suscipere ℔ sacr̃m. qz vnus alij ministrat prez vnã. ⁊ alius aliã. vñ nullus candẽ ptẽ sacr̃i r̃cipit a seipo sed ab alio. p̃ma. n. ꝓferẽs ỽbũ ptinẽs ad sacr̃i essẽtiã ministrat alij sacr̃i mãm. ⁊ ꝑsona ſo ꝓferẽs aliõ verbũ ptinẽs ad eiusdẽ sacr̃i essentiam ministrat p̃ori q̃si formã sacr̃i.

t **Ertio q̃ritur** vtrũ ꝓcubitus sit de integritate mr̃imonij. Et vr̃ ꝙ sic. Oẽ illud õ integritate sacr̃i qõ ex p̃mit in istitutiõe ei⁹. sed cũ de⁹ mediãte Adã mr̃imoniũ instituit fuit exp̃ssa carnal' copula. cũ dictuz fuit. Erũt duo in carne vna. g̃ carnal' copula ẽ de integritate mr̃imonij. Itẽ magr̃ hui⁹ di. c. 4. ⁊ ẽ. 24 q. 2. Nõ est dubiũ. Nõ ẽ dubiũ illã mulierẽ nõ ptinere ad mr̃im̃. cũ q̃ docet nõ fuisse cõmixto sextus. Item sm ap̃m ad ephe. 5. mr̃imoniũ ẽ sacr̃m xp̃i ⁊ ecclie. sed sicut dicit magr̃ vbi p̃ns. ⁊ ẽ. 27. q. 2. Cũ societas. nuptie p̃ter ꝓmixtionẽ sexũ nõ bñt i se xp̃i ⁊ ecclie sacr̃m. g̃ carnal' copula est de mr̃imonij integritate. Cõtra. iter Mariã ⁊ Joseph fuit vex̃ matrimoniũ. ⁊ tñ iter eos nũqz fuit carnal' copla. Itẽ ꝺ eficiẽte aliquo qõ est õ integritate sacr̃i. sacr̃m est

minus scñ. sed sicut dicit magr̃ hui⁹ di. c. 4. matrimoniũ i quo nũqz fuit carnal' copula. nõ io est min⁹ scñ. g̃ nõ est õ eius integritate. Rñdeo ꝙ mr̃im̃ dupl'r põt ꝓsiderari. aut q̃stũ ad ei⁹ pfectionẽ p̃maz q̃ est pfectio essentialis. ⁊ sic carnal' copula nõ est õ eius integritate. sed sine illa est mr̃imoniũ ratũ. aut q̃stũ ad pfectionẽ ℔am q̃ est pfectio aliquo mõ accñtalis. ⁊ sic carnal' copula est de eius integritate. per illã. n. efficit mr̃imoniũ ꝓsumatũ. sic dicit ꝙ puer p ei⁹ deductionẽ ad q̃stitatẽ pfectã efficit vir ꝓsumatus. q cũ puer ex̃s hẽbat totã suã pfectõem in esse p̃mo q̃ respicit hois essentiam. Ad p̃m in opp̃m dõ ꝙ Adam tetigit nõ tñ qõ est õ integritate mr̃imonij rati. sed ẽt ꝓsumati. Ad ⁊m dõ ꝙ illa auctoritas ītelligit de mr̃imonio ꝓsumato. vel ibi accipit nõ fuisse ꝑ nõ esse potuisse pp. s. mulieris artationẽ. sic exponũt qdã. vt recitat glo. ibidẽ. Ad 3m dõ ꝙ q̃z q̃uis mr̃imoniũ absqz carnali copula sit sacr̃m vnionis x̃pi. ⁊ ecclie q̃ est p charitatem. nõ tñ figurat illã q̃ est i nãe ꝓformitate. sz mr̃imoniũ ꝓsumatũ vtrã q̃z vnionẽ figurat ℔m qõ dic̃ magr̃ in lr̃a.

c **Jrca lr̃am** Coitus eoz bon⁹ esset ⁊ remunerabilis. supple vl'r. sed post pcc̃m nõ sic. Indulgẽtia qz meliora nõ eligit remediũ hz nõ p̃miũ. ℔ põt itelligi de mr̃imonio inq̃stũ idultũ est cã fornicatõis vitãde vsq̃ quo fcã est multiplicatio. ¶Postq̃z scõm idulgẽtiam mr̃imoniũ ꝯctũ fuit. q̃uis. n. inq̃stũ mr̃imoniũ ẽ in remediũ ꝓcupiscẽtie nũqz habuit p̃ceptũ. sed indulgẽtiã. inq̃stũ aũt in offiñ. aliqñ habuit p̃ceptuz. mõ tñ pp multiplicatõem hoiũm sufficiẽter iã fcñ non p̃cipit sed idulgef. ẽt inq̃stũ est in offiñ. ⁊ ẽ pmissio i nouo testõ de minorib⁹ bonis ⁊ minorib⁹ malis. sz p̃ma. pprie dr̃ ꝓcessio. ⁊ alia pmissio. De minorib⁹ bonis est ꝓiugiũ. ℔ intelligẽdũ est de bonis illis que ꝓferũt gr̃am gratũ faciẽtẽ. Nõ meret palmam. nec supple accñtalẽ p̃uilegiatã q̃ ẽ aureola. Alia sufficiẽter sunt exposita in qõnib⁹.

Di. xxvij.

p **Ost hoc** aduertẽdũ. ⁊c. Superi⁹ determinauit magr̃ de mr̃imonio q̃stũ ad ei⁹ cãm formalem. Hic determiat õ ipo q̃stũ ad ei⁹ cãm efficiẽtẽ. i. de ꝓsensu. Et p° de ipo q̃stum ad ei⁹ effectũ. 2° q̃stũ ad ei⁹ defcñ di. 39°. ibi. Oz aũt. ¶P° in duas. ¶P° defminat p̃nciplr de effcũ ꝓ sensus exp̃ssi p ỽba de p̃nti. 2° õ effcũ ꝓsensus exp̃ssi p ỽba de futuro. di. sequẽti ibi. Hic q̃ri oz. ¶P°. i. 3. ¶P° determiat vitatẽ. 2° rectat quoz̃dã falsã opionem ibi. Quidã tñ. 3° subdit auctoritatuz p eis adductaz̃ solutionẽ ibi. His aũt ita rñdemus. ¶P°. i. 4. ¶P° oñdit qd est mr̃im̃. 2° qd ẽ efficiẽs mr̃im̃ ibi. Efficiẽs aũt. 3° ꝓbat ꝙ cõsensus facit mr̃im̃ ibi. Nõ aũt ꝓsensus. 4° oñdit qñ icipit eẽ mr̃imoniũ ibi. Nõ. n. Illa pars q̃ ibi icipit. His ãt ita rñdem⁹. diuidit in. 5. Soluẽs. n. ibi auctoritates q̃rias p distictionẽ dispẽsatiõis. ¶P°. psequit vnũ mẽbr̃ũ. 2° aliud ibi. Uocat ẽt. 3°. reddit rõez q̃re spõse p ỽba de futuro non statiz traduntur ibi. De nuptialib⁹. 4° oñdit que spõsa debeat dici vidua mortuo spõso ibi. Et sciendũ. 5°. oñdit ꝙ ſm aliquã significationẽ sponsus ducens alteri⁹ sponsam põt ad sacros ordines p̃romoueri. ibi. Secun

dum hoc.

Articulus primus.

Circa hanc di. querēdū est ꝑncipaliꝫ de. 4. ℙ°. de cā mr̄imonij effectiua. 2°. de cā dissoluriua. 3°. ð spōsalibꝫ q̄ sūt ad mr̄imoniū dispositiua. 4°. ð bigamia. Circa pm vtrū q̄runt. 4. ℙrio vtz ꝓueniēter noiet mr̄imoniū noie ꝓiugij ⁊ nuptiaꝝ ⁊ mr̄imonij. 2° vtruz ad ℨbēdū mr̄imoniū necessariꝫ sit verus viri ⁊ mulieris ꝓsensus. 3° vtz sufficiat ꝓsensus tacitꝫ. 4° qd ꝓsulēdū est alteri ꝓiugū cui alter affirmat ꝙ nunq̄ ꝗz in eū ꝓsensit nec ꝓsentit.

p Rimo oñdo ꝙ mr̄imoniū ꝑdictis noibꝫ icōueniēt noietur. Cōiugiū. n. dr̄ a ꝓiunctiōe. ſz ꝓiūctō genus est ad ꝓiūctionē mr̄imonij. cū g̃ genꝫ nō ducat i distictā cognitionē spēi. ⁊ res ꝑ suū nomē debeat distincte significari iconuenienter dr̄ ꝓiugiū. Itē ſm ph̄m. 4. meta. rō quā significat nomen ē diffinitio. diffinitio idicat essentiā rei. cū g̃ nubere nō ꝓtineat ad mr̄imonij essentiā sed cām. ⁊ nuptie dicāt a nubēdo icōueniēt noiant noie nuptiaꝝ. Itē a dignio ri vnūqōq; denoiandū est. ſz in pereatione plis dignius ꝓncipiū est ꝑ q̄z mat. g̃ mr̄imoniū ꝓueniēti dr̄ ꝑrimoniū. Cōtra i vsu cōi tribꝫ ꝑdictis noibus noiat. Rñdeo ꝙ circa mr̄imoniū tria ꝓsiderāda sunt. s. cā. essentia. ⁊ effectꝫ rōne ꝑmi dicunt nuptie a nube. vñ Isy. li. 9°. ethimolo. c. vlti. Nuptie dicūtur eo ꝙ ibi nubētiū capita velent. rōne essentie dr̄ ꝓiugiū. rōne effectꝫ q est ples dr̄ mr̄imm q̄si matris muniū. i. offiñ. eo ꝙ mr̄i marie incūbit offiñ nutriē de plis. vel q̄si mr̄em munies. qz ꝑ ipsum plemunitur. vel q̄si mr̄em mouēs ne dereliquat viz. Ad pm in oppm dō ꝙ sic accīti coi. qz hz plus de rōe accidētis q̄z ꝑpriū appropriat nomē accītis. sic qz in mr̄imonio ē maria ꝓiūctio. qz est ibi ꝓiūctio corporū ⁊ aioꝝ. iō ꝓueniēter noiatur noie ꝓiugij a ꝓiūctione dcīm. q̄z iueniat ꝓiunctio i rebꝫ alijs. Ad 2m dō ꝙ q̄z nomē ponat ad significādū essentiā rei tm frequēter ponit ab accīte rei. qz ꝑ nomē res innotescit. ⁊ sic dicꝫ phꝫ p° ð aīa. accītia maximā ptē ꝓferūt ad cognoscēdū qcqd ē. ita dico ꝙ pōt nomē rei ꝓueniēter poni ad significādā rei essentiā. qz mltū v. sui coopat ad rei cognitōem. Ad 3m dō ꝙ q̄z sit vir ꝓncipaliꝫ ꝓncipiū in plis gnātiōe q̄z mulier. tm i nutritiōe ē econuerso. qz dū est i vētre mr̄is nutritur mēstruo sāguie mr̄is sue. ⁊ postq̄z natꝫ ē nutrit lacte mr̄is. ⁊ postq̄z ablactatꝫ est adhuc ꝑ magm tēpus magis icūbit offiñ nutriēdi ipm mr̄i q̄z pr̄i. econuerso qz i acqsitiōe possessiōis ꝓncipalior ē pr̄ q̄z mr̄ ideo dr̄ ꝑrimonium.

f Ecundo queritꝫ vtrū ad ℨbēdum mr̄imoniū neciari sit verus viri ⁊ mulieris ꝓsensus. Et vr̄ ꝙ nō. qz cū nūq̄z possit ꝓstare de vero ꝓsensu nunq̄z posset hoies cē certi vtrū ēent in vo mr̄imonio qō vr̄ icōueniēs. Itez magr̄ hui dꝫ di. c. 2° dicit ꝙ si vir ⁊ mulier vbis explicāt qō tm corde nō volūt. si nō sit ibi coactio vel dolus mr̄imoniū ℨbūt. ſz nō ē verꝫ ꝓsensus si vbo explicāt qō corde nō volūt. Itē ad ea q̄ sunt ab istitutiōe diuia nō regrit ꝓsensus volūtatis hūane. ſz mr̄imm vt supiꝫ visum ē ab istitutōe diuina ē. g̃ ad ℔ nō regrit ꝓsensus volūtatis humane. Cōtra ad verā collationē sacri regrit va itētio ꝓferēdi. g̃ silr ad ve ℨbendū sacrm mr̄imonij regrit va itētio ℨbendi. Itē er ð spōsalibꝫ. Tua nos. i fi. sine ꝓsensu cetera nequeūt fedus pficer̄ ꝓiugale. sed nō est ꝓsensus nisi sit verꝫ. g̃ ad ℔ regrit verꝫ ꝓsensus. Rñ° ꝙ ad ℔ vt ve ℨbat in foro ꝓscie ⁊ dei qui cordiū nouit occulta regrit verus ꝓsensus interior q̄z uis nō sufficeret sine istitutiōe diuia. qz cuz vir ⁊ mulier plenarie subsint dñio dei nō liceret vni trās ferre corꝑ suū i ptātē alteriꝫ nisi ꝓcurrēte ad ℔ dñi volūtate ⁊ auctoritate. tñ q̄ztū ad iudiciū eccīe mitātis q̄ fm exteriora iudicat si dicātur vba q̄ ꝓsensum interiorē exꝑmūt. q̄z uis fm rei vitatē nō assit iudicabit mr̄imm. nisi signis euidētib⁹ ꝓbari potuerit nūq̄z interiorē ꝓsensū affuisse. qō ꝓbare nimis eēt difficile. nec ad ꝑns occurrit mihi quō ℔ sit possibile. Ad pm in oppm dō ꝙ q̄z nō possit ꝓstare certa scia ð vo ꝓsensu. ð ℔ tm pōt ꝓstare ꝑ ꝓbabilē ꝓiecturā. ⁊ ℔ suffic. sic. n. dicꝫ phꝫ. ꝓmo etico. c. 2°. discipli nati esti tm certitudinē ingrer̄ fm vnūqōq; genus iq̄z tū rei nā sufficit. Ad 2m dō ꝙ vbū magr̄i itelligē dū ē q̄z tū ad iudiciū eccīe q̄ ꝑ exteriorē exꝑssionem ꝓsensus ꝑsumit interiorē ꝓsensū affuisse. Ad 3m dō ꝙ ad ea q̄ sunt ab istitutiōe diuia regrit ꝓsensus volūtatis hūane i qbꝫ deꝫ istituit vt regrat. de autē in stituēdo mr̄imm iplicite istituit vt regrat. ad ℔ viri ⁊ mulieris ꝓsensus ⁊ ℔ fuit rōnabile cū i mr̄imonio sit aliqd carnale ⁊ humanū.

t Ertio queritꝫ vtz ad ℨbēdū mr̄imoniū sufficiat ꝓsensus tacitꝫ. Et vr̄ ꝙ sic. er ð spōsalibꝫ. Tue frātati. mr̄imoniū i vitate ℨbit ꝑ legitimi viri ⁊ mulieris ꝓsensuz. ſz necessaria sr̄ q̄z tū ad eccliam vba ꝓsensū exꝑmēntia ð ꝑnti. g̃ vba nō regrunt ad ℔ vt i foro ði mr̄imm ℨbat. ſz tm ad ℔ vt ab eccīa ℨctū mr̄imm iudicet. Itē. 32. q. 2. Nō ois. ℣. Cū dr̄ i tex. ⁊ i glo. ⁊ decr. ꝑdca i gl. Si parētes ℨbāt ꝑ filijs ꝑntib⁹ ⁊ scīb⁹ suffic eoꝝ taciturnitas. Itē ꝓsensus tacitꝫ facit adkteriū dñte dño. Math. 5. Quicūq; viderit mulierē ad ꝓcupiscēdā iā mecatꝫ est eā i corde suo. g̃ a simili ꝓsensus tacitꝫ pōt facē mr̄imm. Cōtra ꝓsensus tacitꝫ alicui nō dat ius alij i re sua. ſz ꝑ mr̄imm hēt vir ptātē i corpe mulieris ⁊ econuerso fm apm ꝓmo Coꝝ. 7. g̃ ad mr̄imm ℨbēdū nō suffic ꝓsensus nō exꝑssus. Itē magr̄ hui dꝫ di. c. 2. dicit ð viro ⁊ muliere ꝙ si ꝓsentiāt mēte. ⁊ nō exꝑmāt vbis vel alijs certis signis talē ꝓsensus mr̄imm nō efficit. Rñ° ꝙ ad ℨbēdū mr̄imm regrit ꝓsensus mutuꝫ ꝑ vba ð ꝑnti vl ꝑ alia signa i nō potētib⁹ loq. ⁊ dico ꝙ ꝑ alia signa. qz muti pōt ℨbere mr̄imm. er ð spōsa. Tue fratnitati. Inter ēt abntes ⁊ q se nunq̄z viderūt pōt ℨbi mr̄imoniū ꝑ ꝓcuratorē ⁊ lr̄as ꝓsensus mutuos exꝑmentes. duz tm fama vl auditu vl aliquo mō se nouerit 30. q. 5. Nec illud i glo. ⁊ 32. q. 2. Nō ois. ℣. Cū dicit in glo. Rō ait q̄re regrit exꝑssio mutui ꝓsensus ꝑ alia qō sensibile sigm ē. qz sic ē istitutū. cui istitutōis fuit rō ꝓgrua. qz matrimm ē sacramētū. ⁊ ð rōe facti ē vt supiꝫ visum ē. Nō i eo sit aliqō sensibile sigm. aliā ēt rōem assignāt aliq. qz i ℨctu matrimonij glz donat alij ptātē copis sui q̄ztū ad ꝓiugalē actū. dōatio autē nō pficit nisi ꝓcurrēte ꝓsensu donatoris ⁊ dōatarij. donatariꝫ autē ꝓsentire nō pōt i donatōem. nisi donatoꝝ voluntatē suā sibi exꝑmat. qō sine signo sensi

bili facere nō pōt. Ad p^m in opp^m dō q̄ q̄ꝫuis verba sint necessaria q̄ꝫtuꝫ ad eccliaꝫ. nihilomin⁹ sunt etiā nccia ad ℔ vt i iudicio dei matrim^m ꝓbat. vñ vba decretal' itelligēda sunt p appr̄opatōem eo q̄ i iudicio dei p̄ncipalior est ꝓsensus iterior q̄ꝫ exp̄ssio ei⁹ exterior. Jn iudicio autē ecclie militātis est e conuerso.

Ad r^m dō q̄ dicunt aliq̄ q̄ i casu p̄dcō sufficit ꝓsensus sine vbis illoꝝ q ꝓhunt. qr vba parentuꝫ ꝛ taciturnitas filioꝝ p̄ntiuꝫ ꝛ vba itelligentiuꝫ equalent sensibili signo exp̄menti iteriorez ꝓsensuꝫ. maxime qñ er aliq° gestu ānuunt. ꝛ ex verecundia loq̄ omittūt. si aūt vba dicerent p alios q̄ꝫ p parētes nō sufficeret taciturnitas p̄dcā. plus. n. in ℔ valēt vba parētū eo q̄ filij sunt aliqd subē eoꝝ. Allij glosas p̄dictas negāt. nec. n. ex tertu ex quo accipiunt ſm rei vitatē p̄nt hēri. Ad z^m dō q̄ nō est sile qr peciñ ꝓmitti pōt i sola volūtate. sed ad sacr̄m regrit sensibile signum ex diuina ist̄itutiōe.

q **Warto queri** q̄d ꝓsulēdū ē alteri ꝓiugū cui alt affirmat q̄ nūq̄ꝫ i eū ꝓsensit. nec ꝓsentit. Rñ deo q̄ ꝓsulēdū est ei q̄ ℔ nō credat. qr nec alteri ꝓiugum i ℔ credere tenet. ex ō pbatiōib⁹. Per tuas. nimis. idig^m ē iur̄ legitias sanctiones, vt qō sua qſq voce dilucide pteſtat⁹ est i eū casum ꝓpo valeat testimonio ifirmare. si aūt temerarie credat q̄ alter ꝓiunx veꝝ dicat durāte ista credulitate nō lꝫ ei cuꝫ illo carnal' r̄ miſceri. nec ad petitōem pp̄riā. qr credit q̄ nō sit ei⁹ ꝓiunx nec ad petitōem alteri⁹. qr sibi i ℔ p̄iudicat q̄ꝫdiu affirmat se ꝓiugē nō eē. si aūt postea affirmat se mētitū eē ꝛ petat debitū. si alter cōiunx remaneat i p̄stina crudelitate ꝑplexus ē q̄ꝫdiu durat illa credulitas. qr illa credulitate manēte nō credit alteꝝ suū ꝓiugē esse. vñ si redderet debitū ꝫ ꝓsciam faceret. qr nec debitū credit esse imo idebitū. si aūt nō reddit ēt peccat. qr q̄ꝫuis alter ꝓiunx i dicēdo se nō esse ꝓiugē p̄iudicaret sibi quo ad ptātem exigēdi ōbitū q̄ꝫdiu ℔ nō reuocabat. tñ postq̄ꝫ reuocat credo q̄ expirat illud p̄iudiciuꝫ. qr reuocatio cō cordat vbis qb⁹ in ꝫctu exp̄ssit suuꝫ ꝓsensuꝫ ō p̄nti.

Articulus secundus.

e **Onsequenter** q̄rit ō. r. p̄ncipali. Et circa ℔ q̄runt. 4. Prio vtꝝ m̄rim^m nō ꝓsumatuꝫ possit dissolui p mutuuꝫ dissensum. 2° vtꝝ p religiōis igressuꝫ. ꝫ° vtruꝫ p abscissionē genitaliuꝫ. 4°, vtꝝ p religiōis igressuꝫ possit dissolui matrimonium ꝓsumatuꝫ.

p **Rimo oñdo** q̄ matrimōiū nō ꝓsumatuꝫ possit dissolui p mutuuꝫ dissensuꝫ. ex ō regul iuris. Dis res Dis res p q̄scunq̄ nascit cās p eas dē dissoluit. sed matrimōiuꝫ nascit p mutuuꝫ voluntatis ꝓsensuꝫ. ḡ dissoluit p mutuuꝫ voluntatis dissensuꝫ. Jtē destructa cā destruit effect⁹. qr sicut dic Aui. 6. meta. sue. c. j. Cātuꝫ eget dator̄e sui eē semp ꝛ icessant q̄ꝫdiu habuit eē. Et. c. se. dic q̄ vnaquēq̄ cā ē sil' cum cāto. ſꝫ mutu⁹ ꝓsēsus q̄ ē matrimōij cā destruit p dissensuꝫ. ḡ p mutuꝫ dissēsuꝫ m̄rim^m dissoluit. Jtē destructo fundamēto religiōis destruit religio. ſꝫ m̄rimoniū cōphēdit duas religiōes simul fundatas sup mutuū ꝓsensuꝫ. vt oñsum est. ḡ p destructōem cō-

sensus destr uit m̄rimoniū. Cōtra. ꝫr. q. 7. Licite. q̄ separat a viro nūq̄ꝫ carebit ꝓiugij sacr̄o ēt si non recōcilie viro. ℔ aūt veꝝ nō esset. si dissensus m̄rimoniū dissolueret. Jtē ex de regul iuris. Dis res dic glo. q̄ m̄rim^m solo dissensu nō dissoluit. Rñ° q̄ m̄rimoniū dissolui dupl̄r pōt itelligi. aut q̄ꝫtū ad thoꝝ aut q̄ꝫtū ad vinculū. P° mō dissolui pōt per mutuū dissensum. si. n. ābo dissentiūt a carnali copula p̄nt ꝓcorditer facere ꝓtinētie votuꝫ quo facto vn⁹ alij nō tenet obedire q̄ꝫtū ad carnalē copulā. ꝛ° mō m̄rimoniū dissolui nō pōt p mutuū dissensum. cui⁹ rō est. qr mutuus ꝓsensus nō est tota m̄rimonij cā. sed ad ℔ p̄ncipal' ꝓcurrit ist̄itutio diuia. vt supe r⁹oñsum ē. ꝛ qr de⁹ ordinauit vt post mutuū ꝓsensū vinculū illud nō maneat subiectū volūtati eoꝝ. iō q̄ꝫtū ad vinculū dissolui nō pōt p mutuū dissensum.

Ap p^m i opp^m pꝫ solutio ex iam dictis. qr ꝓsensus mutuus non est tota cā. qō si esset p mutuū dissensū posset dissolui. Ad r^m dō q̄ illud vbū itelligēdū ē de cā q̄ nō tñ ē effectiua. sed ēt cōseruatiua effect⁹. tal' aūt cā m̄rimōij nō ē ꝓbētiū mutu⁹ ꝓsensus. Ad z^m dō q̄ m̄rimoniū fundat sup factū eē mutui ꝓsensus ꝛ subiectiōe ꝓiugū ist̄itutiōi diuine. p mutuū. n. ꝓsensum dū est i fieri fiūt ꝓiuges. dum fact⁹ est sunt ꝓiuges. nō ē aūt possibile fcm̄ eē ꝓsensuꝫ destrui. im possibile ē ēt ꝓiuges nō eē subiectos ist̄itutiōi diuie. qō ꝛ si p impossibile ꝛ icōpossibile ponerem⁹ cōiuges desinerē eē sub diuina ptāte p mutuū dissensuꝫ possent vinculū dissoluere.

f **Ecundo queritur** vtꝝ m̄rim^m ñ ꝓsumatū possit dissolui p religiōis igressuꝫ. Et vr̄ q̄ nō. qr m̄rim° ꝓcto stati alter ꝓiugū tenet alteri petenti redir̄ ōbitū. qr sic dr̄. ff. ō regul iur̄. Jn oib⁹. Jn oibus oblonib⁹ in qb⁹ dies nō ponit p̄nti die debet. sed ℔ nō eēt veꝝ si m̄rim^m nō ꝓsumatū solui possꝫ p religiōis igressū. qr ꝓiur̄ exact⁹ obijcē possꝫ petēti se vel le religionē itrare. ḡ nō soluit tale m̄rim^m p religionis igressū. Jtē altero itrāte religionē. aut alter stari pōt ꝓhēr. aut nō. Si nō. nō est solutū m̄rim^m. Si sic. cū ille q̄ itrauit religionē possit añ suā pfessionez redire ad seculū ꝓtigē possꝫ q̄ vna esset spōsa duoꝝ sil in seculo remanētiū qō falsum ē. Jtez aut ille q remāsit i seculo pōt ꝓhere m̄rim^m añ alteri⁹ pfessionē. aut nō. Si sic tūc solueret m̄rim^m nulla interuenīēte morte nec corpali. nec spūali. qr itrās religionē nō morit spūal' seculo vsq̄ꝫ ad suā pfessionē. Si nō. tūc ille q̄ religionē itrauit possꝫ parū añ suā pfessionē aliā religionē itrare. ꝛ postea aliā. ꝛ sic remanens i seculo sine culpa sua defraudaret multo tpe suo iure. qō ē icōueniēs. Cōtra magr̄ hui⁹ di. ca. 6. ꝛ est. ꝛ7. q. r. Despōsataꝫ. Despōsatā puellam nō lꝫ parentibus alij viro tradet. tñ lꝫ mōasteriuꝫ sibi eligē. qō verum nō esset nisi illa obligatio solui posset p religiōis igressum. Jtē ex ō ꝙuersione ꝓiuguꝫ. Verum post ꝓsensum legitimū de p̄nti licitum ē alteri altero etiam repugnante eligere monasteriuꝫ. ꝛ paꝝ post. dūmodo carnalis cōmixtio non interuenerit inter eos ꝛ alteri remanenti si commonitus ꝓtinentiam seruare voluerit licitum est ad secūda vota transire. Rñdeo q̄ in m̄rimonio non consumato adhuc non est nisi coniunctio spūalis. ꝛ ideo p mortem q̄ homo spūal' seculo morit pōt solui morte qua morit p ℔ q̄ in religiōe pfitet. ꝛ hec rō tāgit.

eē de ꝙuersione ꝙiug. Uex vbi dr̄ ꝙ cum non fuissent vna caro simul effecti satis pōt vn⁹ ad deū trā fire. ⁊ alter i seculo remanerē. Huic ꝓcordat significatio p̄dicti mr̄imonij quo nō significat vnio hūane nature ad ꝓsonā filij dei q̄ est idissolubil. ſz significat dissolubilē vnionē q̄ est iter deū ⁊ aiam p charitatē vie. nec illud v̄bū saluatoris scriptū. Math. 19. Nōlz viro nisi ob cām fornicatiōis vxorē suaz dimittere. itelligēdū ē nisi de his quoꝝ mr̄im^m carnali est copula ꝙsumatū eē ō ꝙuersiōe ꝙiug. Expublico. Ad p^m in opp^m dō ꝙ i illa oblone si alter cōiugū ꝓponat se velle religionē itrare est idulta a iure dilatio duoꝝ mēsiū ad reddēdū debitū. eē ō con. uer. ꝙiug. Expublico. i casu tū ꝑmittit arbitrio iudicis. vtrū plus vel min⁹ tp̄us idulgeat ad ꝓfitendū. vt dic̄ glo. ibidē. Ad ꝛ^m dō ꝙ remanēs i seculo pōt ꝫhere mr̄im^m añ ꝓfessionē alteri⁹ in religiōe. qr tūc p̄mo ille q ē i religiōe morit spūalr mundo ⁊ iō tūc p̄mo vinculū mr̄imonij soluit. Ad ʒ^m dō ꝙ ille q remanet i seculo nō pōt mr̄im^m ꝫhere añ ꝓfessionē illi⁹ q religionē itrauit. ⁊ si ō fcō ꝫheret. qr ali⁹ añ suā ꝓfessionē de religionē exiret ei eēt restituendus ad subueniēdū tū remanēti i seculo ne suo iure fraudulēter p̄uet iudex illi q itrauit religionē p̄figer̄ dz terminū pemptoriū infra quē ꝓfiteat aut ꝙsumet mr̄im^m. alioqn ip̄m excōicet. vt hr̄ in p̄dcā decre. i glo. ⁊. s. ti. pri. c. Statuim⁹ in glo.

t **Ertio q̄ritur** vtrū mr̄im^m non ꝙsumatū possit dissolui p abscissionē genitaliū. Et vr̄ ꝙ non. xx. q. 7. Hi q mr̄im^m. dr̄ ꝙ ꝙiugiū illoꝝ q post ꝙiugiū membris trūcant. aut a barbaris exsecti fuerūt pp hanc cām solui nō pōt. Cōtra. xxxiij. q. j. c. j. in glo. Quecūq; sit i potētia. s. coeūdi si mr̄im^m p̄cessit illaz ita ꝙ effecti sint vna caro pp nullā cām supueniētē p̄nt separari. in quo v̄ dare itelligi ꝙ nō sint effecti vna caro ꝙ pp supueniētē ꝑpetuā ipotētiā coeūdi p̄nt separari. Ad istā q̄nem dīt qdā ꝙ mr̄im^m nō ꝙsumatū pōt dissolui p abscissionē genitaliū. qō declarant auctoritate rōne. ⁊ exēplo. Auctoritate. sic. xxxiij. q. i. c. j. Cōiugū. Cōiugiū ꝓfiteātur offio. s. caris ſz glo. ſz vt dr̄ pax p⁹. e. c. añq̄ cōsitētur ipossibilitas officij solut vinculū cōiugij. Rōne sic. mr̄imonij nō cōsumati solutio p religionis ingressuz nō ē p ius pure positiuū. qr mr̄im^m ē de iure nature ⁊ diuio. Jus aūt qō nō hz vim nisi ex positiōe nihil pōt ꝫ ius nature vel diuinū. dic̄ ēt dns Math. 19. Qō de⁹ cōiūxit hō nō separet. restat ḡ ꝙ mr̄imonij nō cōsumati solutio p religionis ingressuz sit p hō qō ius nature et diuinū dictat cōiūctionē q̄ tm̄ ē spūalis q̄lis ē cōiunctio mr̄imonij nō cōsumati debere solui p alteri⁹ cōiugis vel āboꝝ mortē spūalē q° ad carnales actus matrimonij q̄ morte morit vir vel mulier q̄ i religiōe ꝓfitētur. ſz ille q trūcat genitalib⁹ mēbris mori q° ad carnales mr̄imonij act⁹ cū ḡ vbi ē silis cā debeat cē silis effect⁹. vr̄ ꝙ trūcatō mēbroꝝ genitaliū cōphēdēdo testiculos ⁊ virgā sit sufficiēs cā soluendi mr̄im^m nō cōsumatū. nō sic aūt ē dō fm aliquos de trūcatiōe testiculoꝝ virga remanēte. si tñ exigi possit. vñ. xxij. q. 7. Hi q mr̄im^m. in glo. dr̄ de spadone ꝙ si hz virgā erectā siue resoluit spma siue nō. qr ibi sit mr̄im^m. Nā talis satisfacit mulieri. sic mulier satisfacit viro siue resoluat spma siue nō. ne q̄z regrit ꝙ semp i mr̄imonio sit spes filioꝝ. qr sufficit ꝙ nō euitēt plē. Principale aūt ꝓpositū oñdūt ex° qr si mulier post tps determinatū a iure infra qō vir ⁊ mulier bona fide operā dederūt carnali opi oñdat p aspectū corporis se incognitā eē a viro pōt fm formā iuris ab eo separari pp ipotētiam coeūdi ex pte viri. vt inferi⁹ oñdet. neq; oportebit ip̄am ꝓbare ꝙ illa ipotētia cocūdi p̄cesserit mr̄im^m ratū ḡ a filiū ad hoc ꝙ trūcatō genitaliū sit sufficiēs cā dissoluendi cōiugiū nō oz ꝙ p̄cedat mr̄im^m ratū. ſz suffic̄ ꝙ p̄cedat matrimonij cōsumationem. Alij aūt dicūt p̄riū. qr mr̄im^m vt ipsi dīt nō inuenit i iure posse dissolui q̄stū ad vinculū nisi p mortē corpalē si ē mr̄im^m cōsumatū aut p ꝓfessionē in religione. si est mr̄im^m nō cōsumatū. Hec ponēdū ē ꝑ cā. ꝙ tal⁹ red dit ipotēs de iure ad mr̄imōiales act⁹. ſz qr sic statutū ē in fauorē religiōis. Quis vult tenere p̄mā opinionē pōt dicere ad p̄mū ꝙ illō decretū itelligēduz ē de mr̄imonio cōsumato. qō sic ꝓbo. xxxiij. q. j. c. j. ⁊ i glo. hr̄ ꝙ ille auctoritates q̄s ibi Gratianus adducē ad ꝓbādū ꝙ ꝑ impossibilitatē reddēdi debitū supueniētē mr̄im° mulier a viro suo separari nō possit sophistice a Gratiano iducūtur. qr de cōsumato mr̄imonio itelligūtur. et hō ꝑz. qr postq̄z eas iduxit Gratianus rndet eis ꝙ itelligēde sūt de mr̄im° cōsumato offō. qō itelligēdū ē ō officio carnis ſz glo. Qui vult tenē aliā opinionē q̄ mihi vr̄ securioꝝ pōt dr̄e ad ar^m ad ptē scōz. ꝙ i illa glo. supplēdū ē marie sic marie si effecti fuerit vna caro. Ad auctē aūt saluatoris. Quos de⁹ cōiūxit hō ñ sepet. q̄ ꝑ alia opinione adducebat pōt dici. ꝙ itelligēda ē de mr̄im° cōsūato. vñ itellr̄ sup illō. Quos de⁹ cōiūxit. dic̄ faciēdo vnā carnē. vel si itelligat ēt de nō cōsūato itelligēda ē de hoīe opante ptāte hūana. cū aūt sūm⁹ pōtifex statuit mr̄im^m nō cōsūatū solui p alteri⁹ coniugū. vt āboꝝ ꝓfessionē i religiōe. hō ñ statuit ptāte humana. ſz diuina sibi a xp̄o data inq̄stuz ē vicari⁹ ei⁹. vñ itelligit sup illō. Hō nō separet. ſz de⁹

q **Arto q̄ritur** vtrū p̄fligiōis ingressū possit dissolui matrimoniū cōsumatū. Et vr̄ ꝙ sic. qr si statiz p⁹ mr̄im^m ꝫctum vir mulieri carnal⁹ copulet. ipsa q̄stū pōt renuēte. ⁊ se velle religionē itrare allegāte nihilominus cōsūatuz ē mr̄im^m. ḡ si p⁹ mr̄im^m cōsūatuz mlier inuito viro nō posset religionē itrare ꝑuaret i vita. ⁊ sine culpa suasuo iure. qō icōueniēs vr̄. Itez lex diuia magis dz fauere religiōi q̄ hūana. Sz lex humana ꝓcedit gr̄a religiōis ꝙiugia debē solui i autētica de nuptijs. §. Distrahunt. ḡ multo fortiⁿ hō ꝓcedit lex diuina. Itez viculuz min⁹ solui ꝑ mai⁹. vñ de religiōe lariori licituz ē trāsire ad artioreꝝ. ſz mai⁹ ē viculuz religiōs q̄ mr̄imonij. qr illō est spūale. istud carnale. ḡ p ingressuz religiōis solui vinculuz mr̄imonij ꝙsumati. Cōtra. Apls p° ad Cor. 7°. dicit ꝙiugatis. Nolite fraudari iuicez nisi forte ex ꝙsensu ad tp̄s. vt vacetis oratōni. si ḡ nō licet alteri⁹ subtrahere se ab altero nisi ex cōsensu nō soluit mr̄im^m cōsūatuz p religiōis ingressuz. Itē nō soluit ꝑ alterius cōiunctuz corpalez mortez. qr si resuscitaret alt cōiunx teneret ip̄m recipe. iuxta illō ad Hebr. xi. Acceperūt mulieres ex resurrectiōe mortuos suos. ḡ multo min⁹ soluit p ꝓfessionē i religione. Rn° ꝙ mr̄im^m ꝙsumatum nullo mō pōt solui q̄stuz ad vinculuz nisi p alteri⁹ cōiunctuz corporalem mortem. iam. n. sunt facti vna caro p carnalem cō

mirtionē. ⁊ iō p mortē qua hō spūalr morit mundo p pfessionē i religione solui ñ pōt. qr iā nō ē ꝓiūctio spūalis tñ. sz ēt carnalis. vñ ꝟz magr̄z p̄cedētis di. c°. vlt. ¶Hoc mr̄im^m figurat vnionē nāe hūane i pso na filij dei. q̄ idissolubilis ē. ex mutuo tñ ꝓsēsu dissol ui pōt quātū ad thorz p religionis igressū. alto ēt re manēte i sclo si nō sit suspect⁹ de icōtinētia. ita tñ q votū castitatis emittat añq̄ alt̄ pfiteat. eī de puer si. ꝓiug. ¶Ūñ sis. Si āt mulier ē ita iuuenis q de ipsa posset oriri suspitio si remaneret i sclo vir pfiteri ñ dz nisi ipsa religionē itret q̄tūcūq̄z remanēs i seclo velit castitatē vouere. vt hī i decretali p̄dicta. ⁊. j. e. ti. Ex pte abbatis i textu. ⁊ i glo. si tñ vir ō licētia vroris castitatē nō vouētis pfessionē i religiōe fe cerit. ⁊ postea ad ipsā fuerit reuocat⁹ eo q q̄ p̄edi ctā dedit licētiā credebat se posse i seculo remanēr qr ius ignorabat. al̄. n. cōpulsa fuisz religionē itraī ea mortua tenet ad religionē reuerti. vñ dī i decr. p̄dicta q ea sublata de medio votū sine salutis sue piculo nō potuit violare. Si aūt ꝑ volūtatē vroris pfessionē i religione faciat pfitēdo peccat ⁊ ad mu lierē reuocabit ad eius petitōez. nec ea mortua co get ad religionē reuerti. vlteri⁹ tñ nō poterit vrorē accipe. pmisit. n. se ñ exigē debitū qō i ei⁹ ptāte erat ⁊ iō q° ad h̄ votū tenuit. nō reddere aūt nō erat i ei⁹ sz i mulieris ptāte. eī de puersi. ꝓiug. ¶Quidā itrauit Silr dico de muliere itrāte religionē ꝑ volūtatē vi ri. vñ de muliere q̄ credēs vir mortuū hītū religio nis assūpsit ⁊ pfessionē fecit ⁊ postea reuerso viro fuit ad eū reuocata. dī eī de puersi. ꝓiug. ¶Placet. q q̄uis mortuo viro ꝓsulti⁹ sit ei ⁊ ꝓgruēti⁹ ad salutē vt ad monasteriū redeat. tñ si ad h̄ iduci nō potit. dñs papa ipsā inuitā credit ñ cogēdā. ⁊ sic i eadē dec. dī. Iz votū ei⁹ vsq̄z ñ tenuerit eatenus tamen fuit obligatorium quatenus se potuit obligare. p̄omi fit enim intrādo mōasteriū se ñ exacturam carnis debitū: qō erat i ptāte ipsi⁹. Ex quo pz q q̄uis reuo cata teneret debitū petēti reddere. sibi tñ petere ñ licebat. vñ vlteri⁹ nō pōt vir̄ ducere. vt hī i decr. p̄dicta. ¶Ad p^m i opp^m dō q mulier cognita a viro mō sup̄adicto ñ pōt postea viro ꝑdicēte religionez itrare. qr p ꝑctū mr̄imoniū iā trāslata crat ptās cor poris vni⁹ i aliū. quāuis ad hec nō plene. ⁊ iō copu la mō sup̄adicto extorta nō pōt dici fuisse oīno vio lēta. vñ ⁊ si ista p̄uet iure suo sine culpa sua. non tñ sine rōnabili cā. ¶Ad z^m. dō q nō est sile de lege hu mana ⁊ diuīa. qr lex humana ꝓsiderat mr̄im^m inq̄z tū ē aliqd carnale. lex autem diuina inquātū est spi rituale sacrm indiuisibilē vnionē humane nāe ad psonā filij dei significās. ⁊ iō dī i lra. c°. 7. ⁊ ē. 27. q. 2 Sūt q dicūt q ⁊ si lex humana gr̄a r̄ligionis ꝓiugia supplē ꝓsumata solui debere ꝓcessit. tñ lex diuina p hibuit. ¶Ad 3^m dō q maior itelligēda ē de vinculis eiusdē generis icōpossipilib⁹ viculū aūt religiōis ⁊ mr̄imōij eiusdē gr̄is ñ st. Ul̄ pōt dici q vir ⁊ mulier mr̄im^m ꝓtrahēdo trāsferūt i se iuicē suoz corpoz ptātez quātū ad actū ꝓiugalē. ¶Ōtra rōnem aūt ē q hō rē alteri⁹ alteri possit obligare. sz hō pfitēdo i re ligione tradit corp⁹ suū i ptātez religionis. ⁊ iō neu tz viculoz p̄dictoz p aliud pōt solui. ¶Ad z^m. ar^m ad partē sc̄az dō q si alter ꝓiunx mortuus resusci taret ali⁹ nō teneret ipsuz recipe. qr per mortē vin culū fuit solutū. vñ apls ꝓmo Coz. 7°. ¶Mulier alli gata ē legi q̄to tpe vir ei⁹ viuit. q si dormierit vir ei⁹ liberata ē a lege viri. qō g̃ dī q mulieres accepe rūt de resurrectōe mortuos suos aut p mortuos nō itelligūt ibi mariti eaz. sz filij vl̄ alij amici quos re cupauert aut si itelligūt q accepert maritos suos ꝟ fuit p nouū ꝓsensum ⁊ nouū matrimoniū.

¶Articulus tertius.

c ¶Onsequenter queritur ō. z° p̄n cipali. Et circa hoc q̄runt. 4. ℙ° vtz sponsalia possint ꝓtrahi añ septēnium. 2°. quot modis spōsalia ꝓtrahunt. 3° vtz spōsalia publice ꝓtracta coā amicis nō tñ i facieecclesie possint solui p mu tuū dissensuz p̄ter iudiciū ecclie. 4°. quot modis dissoluuntur.

p ¶Rimo oñdo q sponsalia p̄t ꝓtra hi ante septēnium. qr spōsalia p̄t ꝓtrahi per parētes. 32. q. 2. ¶Non oīs. §. cū dī. ¶Honorant parentes ℜebecce muneri bus. cōsulit puella nō de sponsalib⁹. ¶Illa. n. iudiciū expectat parētum. Sz ꝑctus q per alios pōt fieri ñ requirit discretōem in illis de q̄b⁹ agit q̄ sponsalia p̄t ante septēniū ꝓtrahi. Item ℭrego. dial. li°. 4 refert de quodā puero q̄nquēnij blasphemāte q in gremio p̄is fuit a demonib⁹ extinct⁹ ⁊ ad ifernum tract⁹. sz nullus retrahitur ad ifernum nisi pp mor tale peccatū. q̄ añ septēniū pōt puer mortaliter pec care. multo fort⁹ q̄ spōsalia ꝑbere. ¶Ōtra magr̄. j dī. 36. c. vlt. ⁊ ē. 30. q. 2. i ꝓncipio. spōsalia añ septēni um ꝑbi nō p̄t. ℜñ° q spōsalia ꝓtrahi nō p̄t ante septēniū. qr ad hoc regrit ꝓsensus q nō pōt iterueni re nisi ab alterutra parte illud itelligat q̄ō inter eos agit q̄ etatis pueroz añ septēniū infirmitas nō di mittit. 30. q. 2. §. Spōsalia. ¶Ad p̄muz i opp^m dō q spōsalia q̄ ꝓtrahunt per parentes efficaciā nō hñt si illi de q̄bus agit nō ꝓsentiunt. vñ illud vb̄ū decreti ꝓsulit puella. nō de spōsalib⁹. dz itelligi cū h̄ aduer bio tñ. qr ēt fuit req̄sita de pfectōe. ⁊ sic exponit gl. ibidē. ⁊ pcordat sacre scripture ℭen. 32. vbi dī. Uocem⁹ puellā ⁊ q̄ram⁹ ipsi⁹ volūtatem. tñ vt dic glo. i p̄dicto decre. si nō ꝑdicit ꝓsentire vī. s. q° ad foz ecclie. ¶Ad 2^m. dō q p̄ter solitū vsū nāe erat ac celerat⁹ vsus li. ar. i puero illo. Jura aūt aptātur ad ea q̄ vt i plurib⁹ accidūt.

s ¶Ecundo queritur quot mōis spō salia contrahū tur. ℜñ° q spōsalia fm q ꝓprie accipiūt. s. ꝑ spōsione futuri mr̄imonij p̄t ꝑbi vl̄ absolute vl̄ sub ꝑditōe. ℙ° mō. 5. modis. s. nuda ꝓmissione. vt cū vir dic. Accipiā te i meā. ⁊ mulier. Accipiā te i meū. Allio mō datis arris spōsalitijs. vt pecunia l̄ aliq° huiusmōi. Allio mō annuli subarratiōe. Allio mō iteruētēte iuramēto. Allio mō fidei datōe. Si aūt spōsalia ꝑbant sub ꝑditōe. aut honesta ē ꝑditio. vt si vir dicat. Accipiā te i meā si placet parētibus meis. ⁊ tūc stāte ꝑditōe tenēt spōsalia. alr nō ē de ꝑditōib⁹ i dispōsatōe appositis. De illis. aut ē ꝑditō honesta. ñ tñ ꝑbona mr̄imonij. vt si dicat vir. Ac cipiā te i meā si factis meis ꝓsētias. ⁊ hec ꝑditio h̄z p nō apposita ⁊ tenēt spōsalia. ac si facta eēnt absō lute. e. ti. c. i. vt exponit glo. ibidē. ⁊ ēt. c. vlt. Si āt ē ꝑditio ꝑbona mr̄imonij. vt si dicat vir. Accipiā te i meā si venena sterilitatis ꝓcuraueris. tunc spō

salia non tenent. ꝓditio. n. ꝯctũ corrũpit qñ ẽ ꝯ natu rã ipsius. e. ti. c. vlti.

t **Certio querit** vtr spõsalia publice ꝯcta corã amicis nõ tñ i facie ecclesie possint solui ꝑ mutuum dissẽsũ tñ ꝓter iudiciũ ecclie. Rñ° ꝙ nõ. tales. n. ꝯct⁹ ex quo sunt notorij seu manifesti. ita vt legitie ꝓbari possint corã ecclĩastico iudice ad iudiciũ ecclesie referendi sunt siue fci fuerint i pñtia ministrorũ ecclesiasticor. siue non.

q **Arto querit** quot modis spõsalia dissoluũt. Rñ° ꝙ spõsalia dissoluũtur i decẽ casib⁹. Un⁹ ẽ qñ alter religionẽ igredit. qr ꝑ hoc solueret mrim^m nõ ꝓsumatũ. vt visũ ẽ. Secõs qñ ꝯhit cũ alia ꝑ verba de pñti. ex de spõsalib⁹. Si iter. cui⁹rõ ẽ. qr per spõsalia nõ trãsfert corp⁹ vni⁹ i ptãtẽ alteri⁹. sz fit ꝑ missio de trãsferẽdo. ꝑ mrim^m aũt trãsfert ptãs corporis vni⁹ i aliũ. ⁊ si aliqd ꝓmissũ alicui. postea det alij tz donatio ꝙuis donãs sic peccet. ⁊ i duob⁹ ꝓdictis casib⁹ soluunt spõsalia ipso iure. Terti⁹ est qñ trãsfert se ad regionez aliã ⁊ ꝓueniẽti tpe expectat⁹ ⁊ debito mõ reqsit⁹ nõ reuertit. ex de spõsalib⁹. De illis. Quart⁹ qñ alter ĩcurrit lepr̃ã vel paralesim vel aliã enormẽ lesionẽ. ex de iureiu. Quẽadmodũ §. Qõ si. i textu. ⁊ in glo. Quint⁹ qñ alter eor fornicat. Sext⁹ si supuenit affinitas vel cognatio spũalis. ex de ꝙsanguinitate ⁊ affinitate. Sup eo. Septim⁹ qñ alter alter absoluit ne forte deteri⁹ ide ꝯtingat si talẽ ducat quã odio habeat. ex de sponsalibus. ℞eterea. §. Si autem octauus qñ minor ad legitimam etatẽ veniens dissentit. ℞onus si ꝓbetur fama de impedimẽto inter eos vel scandalum de eor coniunctõe. extra de sponsalibus. Luz in tua. Decimus vt aliqui dicũt si sponsalib⁹ superueniat simplex cõtinentie votũ. qr vt videtur eis sicut votum solẽnizatũ ꝑ professionẽ in religione soluit mrim^m nõ ꝓsumatum. ita votum ꝓtinẽtie simplex spõsalia soluit. ⁊ in his. g. casibus non sunt soluẽda spõsalia nisi iudicio ecclesie. qõ verũ est si sit publice contracta. si autẽ vir ⁊ mulier inter se sponsalia secreto cõtraxerunt nõ video rõnem quare sine iudicio ecclesie non possint dissolui in ꝓdictis casibus. cuz secreta non subsint iudicio militantis ecclesie. nisi quo ad forum penitentie. Et notãduz ꝙ sponsalia ꝓtracta ꝓmissione iuramento firmata non soluunt sponsalia nuda ꝓmissione ꝯcta.

Articulus quartus.

c **Onseqnter** querit ꝺ. 4° pncipali. ⁊ circa ipm qrit. 4. ℙ° vtr bigami sint irregulares. 2° vtr illa irregularitas tollat ꝑ baptismũ. 3° vtr ꝯhens nõ de iure. sz de facto cum corrupta ab alio viro sit irregularis. 4° vtr cũ bigamis possit ꝑ summũ põtificẽ dispẽsari.

p **Rimo oñdo** ꝙ bigami nõ sũt irregulares. qr ꝑ eẽt aut ꝑ signũ icõtinẽtie. aut ꝑ defectũ itegritatis i significatõe ex parte sacramẽti. ñ ꝑ pmũ. qr mai⁹ signũ icõtinẽtie ẽ fuisse fornicatũ cũ multis ꝙz cognouisse affectu ꝓingali multas. sz q cũ multis fornicat⁹ ẽ. ñ ꝑ ꝑ ẽ irregularis. nec ꝑ fm. ga sicut mrim^m ꝓsũmatũ significat idiuisibilẽ vnionẽ vni⁹ nãe humãe cũ vna ꝑsona diuina. ita mrim^m nõ ꝓsumatũ significat vnionẽ vni⁹ ecclie cũ vno spõso. s. xpo. Dz ille q bũit plures vxores ⁊ nullã cognouit nõ ẽ irregularis. g̃ silr nec ille q habuit plures ⁊ vtranqz cognouit. Jtẽ sicut se hz vna vtus ad aliam. ita vnũ sacrm ad aliud. sz vna vtus nõ ipedit alteri⁹ susceptõez. g̃ neqz ꝑ ꝑ sacrz mrimonij pluries iteratũ ipedit hõ a susceptõe sacri ordinis. Jtẽ saltẽ oñdo ꝙ ducẽs viduã nõ ꝑ ꝑ hoc sit irregularis. qr plus nocz vnicuiqz corruptio ꝓpria qz aliena. sz si hõ prius ꝑ fornicatõem corruptus postea cõtrahit mrimoniũ cũ virgine nõ efficit irregularis. g̃ multo fort⁹ nec ducẽs corruptã. Jtẽ ille q nubet vgini ab alio viro relicte nõ ẽ irregularis. ex de bigamis nõ ordinãdis ℙ Debitũ. sz in hoc sacro ẽ defect⁹ significatõis. quia vna scã aia quã repñtat virgo ducta nõ põt eẽ spõsa nisi vnius. s. xpi. ergo defectus significationis in sacramẽto mrimonij nõ ꝓsumati non causat irregularitatẽ. ergo a simili nec defect⁹ significatiõis i sacramento matrimonij ꝓsumati. Cõtra decre. di. 34. ℙrecipimus ꝓbantur bigami ordinari. Jtẽ extra de bigamis nõ ordinandis. c. j. Bigami penitentes vel repudiatax mariti ad sacerdotium nõ ascendãt. Rñ° triplex est mrimonij significatio. vna est significatio diuisibilis vnionis que ẽ inter aiam ⁊ deum ꝑ charitatẽ vie. Alia ẽ significatio indiuisibilis vnionis inter humanã naturã ⁊ filij dei ꝑsonam. z. est significatio vnionis indiuisibilis int ecclesiam ⁊ xpm. sicut inter sponsum ⁊ sponsaz. vñ de apls. 2. Cor. ii°. Despondi vos vni viro virginem castam exhibere xpo. ecclesia. n. nunqã deficiet sz semper xpo vnita manebit. quanuis non sic posset dici de qualibet aia ꝑ charitatẽ vie xpo vnita. ℙrima vnio significatur per matrimonium nõ ꝓsumatum. Due. 2. per matrimonium ꝓsumatum non ꝙ ipse carnalis cõcubitus has duas significet vniones. sz consumatio matrimonij q̃ est per actũ illum. hec ꝓdicta trahuntur ex dictis. extra de bigamis non ordi. Debitũ. ex tex. ⁊ glo. cũ ergo vni soli diuine ꝑsone sit vnita vna sola humana natura ⁊ vni christo vna tantum ecclesia. consumatio matrimonij cum pluribus ⁊ ducere ab alio corruptam deficiunt a significationibus ꝓdictis. qr primo modo due fuerunt vnius. 2°. modo vna duorũ cum ergo ille qui ordinatur ad ministrandum alij sacramenta non debeat in sacramento pati defectum. ideo ordinatum est vt ille qui matrimoniuz consumauit cum plurib⁹ vel cũ corrupta ab alio viro ad ordines non promoueatur. ⁊ hoc accipitur ex dictis extra de bigamis nõ ordi. Debitũ. ⁊ nota ꝙ ꝓtrahitur irregularitas bigamie i plurib⁹ casib⁹

Unus est quando quis diuersis tpibus hz plures legitimas vxores ⁊ cognoscit ambas. ⁊ hec est bigamia ꝓprie dicta. Alius quando diuersis tpibus habet plures. vnam de iure. alteram de facto ⁊ cognoscit ambas. Alius cum simul habz plures vnam de iure. alteraz de facto. ⁊ cognoscit ambas

Alius quando contrahit cum vidua. ⁊ ab altero marito cognita. ⁊ eã cognouit. Alius qñ ꝯhit ⁊ mrim^m ꝓsũat cũ corrupta ab alio siue ꝑ sciat ille q ꝯhit siue non. Alius qñ ꝑ ꝓpriã vxorẽ cognoscit postꝙz ab alio cognita ẽ. siue tpe quo eã cognoscit sciat eã esse ab alio cognitaz. siue ñ. ⁊ oẽs huiusmõi trahi pñt ex

dictis.ex de biga.nō or.sup eo in gl. Ille ēt irregla
ris ēq p⁹ solēne votū ptinētie ꝓhibit mrim^m de fcō
siue cū vidua.siue cū vgie.ꝛ eā cognoscit.cū de iur
nō possit.ex de biga.nō ordi. Sup.ꝛ.c. vlt.ꝛ.c.sup
eo.i glo.ꝛ.27.q.p^a. Quotquot.sz tal nō ē irregla ris
pp defcīm significatiōis in sacō cū ibi sacrm nō sit
sz qꝛ sic statutū ē eo q ꝓ talē pfūit de icōtinētia ihe
renti.ꝛ ēt vt sacrz ordis i maiori reuerētia hēatur
ꝛ i his ser cāib⁹ ē bigamia iterptatie dcā. Ad p^m
i opp^m dō q mrimoniū n ꝓsumatū significat vnio-
nē aie cū xpo p charitatē vie.ꝛ plēs aie sic vniūt xᵉ
sz nō significat vnionē vni⁹ ecclie cū xᵒ fcāz p assū-
ptionē hūane nāe a diuina pᵃ b.n. significat p mri-
moniū ꝓsumatū. Ad 2^m dō.q sacrz non repugnat
susceptiōi ordis.sz defect⁹ integritatis in sua signi
ficatiōe. Ad 3^m dō q q̄stis q̄stū ad clpā ꝛ penā ō-
bitā clpe plus noceat vnicuiqz corruptio ppria q̄
aliena.tū q̄stū ad penā irregularitatis nō ē sic i ppo
sito.cui⁹ rō ē ꝑm quosdā.qꝛ ecc^a nūq fuit adultero
iūcta.nec nisi vni spōso:sz spōsus ecclie aliqñ hūit
synagogā q̄si ꝓcubinā.ꝛ iō ꝓsumatio mrimonij cuz
muliere pus corrupta ab alio magis ē ꝯ significatō
nē q̄ dz eē i sacō q̄ cū vir pus corrupt⁹ ꝓsūat mri-
moniū cū muliere nō pus corrupta.sz hec rō nulla
ē.qꝛ sicut fuit vna fides antiquoꝝ ꝛ modernoꝝ.vt
i.3ᵒ.li.oñsuz ē.ita ꝛ vna ecclia.vñ sci pꝛes q xpi p-
cesserūt aduētū iā ptiebāt ad vitatē ecclie.vñ illoꝝ
collatio nō dz dici fuisse ꝓcubina.sz spōsa. Unde ꝛ in
ꝓphetijs spōsa vocat. Preterea si eēt vex qđ illi
dñt copula fornicaria eēt sacrz vniōis synagoge ꝓ
deo.qđ ē absurdū. Dicēdū g alr q mot⁹ nō distin
guūt ꝑz spēz p ꝓpationē ad terminū a quo.sz ad quē
vñ ꝓsumatio mrimonij iq̄stū ē cū nō pus corrupta
q̄uis sit ab illo q pus carnē suā diuisit p fornicatio
nē cū alia nō sic deficit ab integritate significatōis
vni⁹ ꝓiūctiōis int xᵐ ꝛ eccliā.sic ꝓsumatio mrimo
nij q̄ ē a viro nō pus corrupto cuz mliere corrupta
ab alio. Silr dico q si mlier eēt ordis susceptiua ir
regularis fieret p ꝓsumationē mrimonij cū viro p⁹
corrupto cū alia.nō aūt p ꝓsumationē mrimonij cū
viro nō pus corrupto.q̄uis ipa pus fuisz ab alio p
fornicationē corrupta. Ad vltimū dō q grauior
ē defcūs significatiōis i mrimonio ꝓsūato q̄ nō cō
sumato.plus.n.pōderādi sunt defcūs i reb⁹ iā ꝓsu
matis q̄ in his q̄ nōdū puenerūt ad suā ꝓsūatiōez.

s **Secundo** qrit vtr irregularitas biga
mie tollat p bap^m. Ad istā
qōnē direrūt qdā inter quos fuit Hieronymus q ille q añ bap^m hūit plres vxores p bap^m se
q̄ntc ab irregularitate purgat. vt hī sup illō 1ᵒ. Thi.
3ᵒ. Uni⁹ vxoris vix.ꝛ ēt decre.di.26ª. Uni⁹ vxoris
quoꝝ rō ē.qꝛ cū bap⁹ tollat oēm clpaz ꝛ oēm penaz
nō vī rō q̄re nō tollat irregularitatē. Aug⁹ āt ꝛ cōis
opio doctoꝝ tenēt ꝯtrū.qꝛ q̄uis p bap^m tollat ois
clpa ꝛ ois pena p actuali pccō debita.ex hoc tn nō se
q̄tur q tollat irregularitatē bigamie.qꝛ non debet
hōi p pccō sz p defectu sacri mrimonij i significan
do.decre.di.26ª. Acuti⁹.ibi.n.dī q acuti⁹ itelligūt
q nz eū q cathecumin⁹ hūit alterā ordinādū cēsue-
rūt.qꝛ de sacō agit nō de pccō.ex hoc vt dñt qdā vī
pbabilr posse ꝓcludi q baptism⁹ tollat oēm irr
gularitatē ꝓ aeniētē ex pccō nō aliā. Sz ꝯ hoc arguitur
qꝛ si hoc eēt vex tollet illā q̄ puenit ex interfectiōe hōis
iusta,ꝛ nō illā q̄ puenit ex interfectione hois iusta.

qđ rationabile non videtur.

t **Tertio** queritur vtr ꝓhēs nō de iure
sz de fcō cum corrupta ab
alio viro sit irregularis. Et vī q nō.qꝛ silr ē
q̄stū ad irregularitatē ꝓhere cū vidua.ꝛ cū duabus
vxorib⁹. Sz nō inuenit in iure exprssuz q ꝓhens cuz
duab⁹ de fcō ꝛ ābas cognoscēs sit irregularis.g nec
ille laicus q ꝓhibit cū vidua de fcō nō de iure. Itez
si ꝓctus de fcō induceret irregularitatē.tūc ille q ꝓhe
ret cū aliq̄ vxore viuētc adhuc ei⁹ marito irregula
ris eēt.qđ nō inuenit de iure exprssuz. Itē talis nō ē
irregularis nisi sit bigam⁹. Sz bigam⁹ nō est q ī vi-
tate nullā hūit vxorē.ꝛ opioni ē vitas pferenda.ꝛ
pōt trahi ꝺ ar^m ex q̄busdā dcis.ex de biga.nō ordi.
Sup. Lōt^a.ff.ad.l. Cornelią ꝺ siccariis dimis. Qui
hoiez nō occidit.sz vulnerauit vt occidat p hōici
da ē dānandus.g a sili q q̄stū i se ē ꝓhit cū vidua.q̄
uis iste ꝓct⁹ nō sortiat effectū.tū ita bigam⁹ reputā
dus ē quo ad penā ac si ꝓct⁹ de iur effectuz hūisset.

Rñ^o q tal irregularis ē si illū ꝓctū ꝓsecuta ē carna
lis copla.nō qꝛ i rei vitate sit bigam⁹.sz pp affectū
itētionis cū ope subsecuto.ex ꝺ biga.nō or. Sup.ꝛ
qꝛ vt i eadē decre.dī i glo. In maleficijs voluntas
spectat nō exitus.qđ ē intelligēdū de volūtate ma
nifesta i ope ordiato ad exitū.sicut pcutere hominē
cū cultello ordiat ad homicidiū.q̄uis non ois qui
sic pcutit occidat. Ad p^m i opp^m dō q inuenit i iu
re i sili q ꝓhēs cū duab⁹ de facto ꝛ ābas cognoscēs
ē irregularis.certū ē qđ inuenit exprssuz q ꝓhēs cum
vna de iure ꝛ alia de facto.ꝛ ābas cognoscēs ē ir-
regularis.qđ vex nō eēt nisi ꝓctus de facto q^a ad
incurrēdū irregularitatis penā pōderaret vt ꝓctus ꝺ
iure. Ad 2^m dicendū q ille qui contrahit cum ali
qua viuente eius marito.ꝛ eam cognoscit irregu-
laris est.quia q̄uis non sit bigamus in rei vitate.
tamen quo ad penam irregularitatis iter bigamos
propter similitudinem reputandus est.vt.n. dici-
tur extra de biga.non ordi. Super in glo.aliquan-
do propter similitudinem facti aliquis numeratur
inter eos.de quorum numero non est. Ad 3^m dō
q in aliquibus casibus veritati preferetur opinio.
vt habetur in glo.super decretalem predictam qđ
nō ē sic intelligendū.qꝛ nūq̄ simplr opio vitati pferē
da sit.sz ꝑm qd.s.quo ad malefacientium penam.

q **Quarto** queritur vtrum cum bigamis
possit per summum pontificez
dispensari. Et videtur q nō.extra de biga.
non ordi.super eo. In bigamis contra apostolum
dispensare non licet. Item quod bona ratione cō
stitutum est.dissolui non est velle dei. Sed biga-
mos non esse ordinandos.bona ratione constitu-
tum est.ergo hoc dissolui non est velle dī. Sed cō
tra velle dei papa dispensare non potest. Con-
tra decre.di.34ª. Si subdiaconus necessitate exi-
gente bigamus vsque ad subdiaconatū possit pro-
moueri. Itē.cᵒ.sequēti. Lector.si viduā alti⁹ vxo
ris accepit i lectoratu pmāeat.aut si necītas fuerit
subdiaconus fiat. Rñdeo q q̄stus papa nō possit
dispēsare ꝓ iure nāe.nec ꝓ iure diuinum.qꝛ sua ptās
vtroq̄ iure ē iferior.ꝛ vtrūq̄ supponit tanq̄ fūda
mentū.tū qꝛ est successor Petri q pnceps fuit apl'o
rū equalē ptātē hūs prāti Petri.imo vt pprius lo
quar eandē.ꝛ inferi ordinō possit obligare superiorez
nec par p arē. Papa de plenitudie ptātis dispēsar

põt ꝫ statuta apl'oꝝ quorũcũqꝫ. si tñ vim nõ hẽant ex iure nãe vel diuino. decre. di. gr^a. ℙresbyter cũ ꝯ bigamũ nõ ordiari aplicũ sit ꝑceptũ. cũ bigamis dñs papa dispẽsare põt. tñ qr nõ decet h̃ facil'r fieri pp reuerẽtiã apl'oꝝ. iõ cũ bigamis dñs papa nõ dispensat nisi exigente necessitate. Alliq tñ dicũt q in diaconatu ⁊ p̃sbyteratu cũ bigamis dñs papa dispẽsare non põt. qõ tñ ñ credo. vt hĩ decre. di. 34^a. Lector in glo. Luci^o dispẽsauit cuz ℙpanormitano archiepo q fuit bigamus. Ad p^m i opp^m dõ q ibi accipit. lz. p nõ decet. sil'r exponẽdũ ẽ illud qõ dr infra. e. ti. Aup. s. q cũ bigamis non liceat dispẽsari.

Ad 2^m dõ q vrgẽte necessitate ⁊ magna ecclesie vtilitate nõ eẽt ꝯ velle dei bigamũ ordiari. Auctoritates ad partẽ aliã itelligũt de plẽitidie ptãtis

c Jrca lr̃am. Si verbis explicãr qõ tañ corde nõ volũt. ⁊c. h̃ itelligendũ ẽ ꝯtũ ad iudiciũ ecclie p verba significatia pñtẽ ⁊ interiorẽ ꝓsensuz. ꝑsumit ꝓsensuz interiorẽ affuisse. Macharius inter xp̃i heremitas ꝑcipuus.

Nota q illi heremite monachi erãt. al'ꝫ solus uisset in heremo nõ pp h̃ solutũ fuisse mr̃im^m. Talib^9 spõsis lz sine cõi ꝓsensu ꝓtinẽtiã ꝑficeri ⁊ monasteriũ eligere. ꝯuis h̃ dicat de spõsis q nõdũ sunt ꝓiuges tñ h̃ ẽt verũ ẽ de spõsis q ꝓiuges sunt añ mr̃imonij ꝓsumationẽ. Uidue marit^9. q̃ supple cognita fuit ab alio eque sicut bigam^9 sacerdos fieri ꝓhibeat. supple si cuz illa mr̃imoniũ ꝓsumauit. Si vo talis spõsa inter ⁊ spõsuz ei^9 ꝓsensus de pñti intercessisset eo mortuo vidua remãsisset cui copulat^9 vlteri^9 ad sacros ordies ñ accederet. h̃ intelli dz si ñ tñ fuit coguita a viro ꝯ. lz ẽt a p^o al'ꝫ nõ eẽt verũ qõ hic dic̃ magr̃ qõ pz p illud qõ hĩ. ex de biga. non or. Debitũ ⁊ decre. di. 34^a. ℙresbyteri. §. Uidua. ⁊ c. imediate seq̃nti. Si qs alij se copulauerit etiã si carnis cõmixtio illic sequat ad ꝓrẽ copulã reuocãdus est. h̃ exp̃ssuz est ex de spõ. duorum. Licet.

Di. xxviij.

b Jc queri dz. ⁊c. Supi^9 determinauit magr̃ ꝓncipal'r de effectu ꝓsensus exp̃ssi p v̄ba de pñti. hic ꝺ effectu ꝓsensus exp̃ssi p v̄ba de futuro. ⁊ diuidit i. z. ℙ^o oñdit q ꝓsensus de futuro mr̃imoniũ nõ efficit. 2° opponit in ꝯriũ ⁊ soluit ibi. ℙremisse aũt 3° ingrit cui^9 rei sit ille cõsensus q matrimoniũ facit ibi. Hic queritur.

Articulus primus.

c Jrca hanc di. querẽdũ ẽ ꝓncipal'r de duob^9. ℙ^o de cõsensu de futuro. 2° de consensu de pñti. Circa p^m q̃runt. 4. ℙ^o vtrũ exp̃ssus ꝓsensus ꝺ futuro p se mr̃imoniũ efficere possit. 2° vtrũ cum carnali copula seq̃nte accedẽte ꝓsensu de pñti. per v̄ba tñ de pñti nõ exp̃sso. 3° vt̄ sufficiat ad mr̃imoniũ solus ꝓsensus de futuro cuz carnali copula sequẽte. 4° vt̄ p^9 carnalẽ copulã solũ ꝓsensuz ꝺ futuro sequẽtẽ mr̃imoniũ aliud cõtrahi possit

p Rimo oñdo q ꝓsensus de futuro p se mr̃imoniũ efficere põt. qr ꝓsensus de pñti efficit mr̃imoniũ pñs. ꝯ a sili ꝓsensus de futuro efficit mr̃imoniũ futurũ. Itẽ oẽ vinculũ inter vir̃ ⁊ mulierez fortius spõsalibus est mr̃imoniũ. sz p simplicẽ ꝓmissionez ꝯhunt spõsalia. cũ ꝯ ꝓmissio iuramẽto firmata efficiat fort^9 vinculũ q̃z ꝓmissio simplex. tal' ꝓmissio efficit mr̃imoniũ. Itẽ vinculũ indissolubile inter virũ ⁊ mulierẽ quo ad mutuã trãslationẽ ptãtis cõpor̃ suor̃ ꝯctũ mr̃imoniũ ẽ. Sz ꝓmissio ꝺ tali trãslatiõe causat vinculũ dissolubile inter eos qr ipletio ꝓmissiõis est de iure nãe. qõ aũt ẽ de iure nature solui nõ põt. ꝯ ꝓsensus de futuro efficit mr̃imoniũ

Cõtra magr̃ di. p̃cedẽti. c. 2°. Efficiẽs mr̃imonij cã est ꝓsensus. nõ qlibz. sz p verba exp̃ssus nec ꝺ futuro sz de pñti. ꝯ ꝓsensus de futuro ẽt iuramẽto affirmatus mr̃imoniũ nõ facit. Itẽ magr̃ h^9 di. c. j. probat q ꝓsensus de futuro ẽt iuramẽto firmat^9 matrimoniũ nõ facit. ℝñ^o q ꝓsensum de futuro vir ⁊ mulier ꝓmittũt se mutuo assumer̃ i mr̃imoniũ. ⁊ ꝯctus mr̃imonij ẽ adipletio ꝓmissiõis illi^9. Vinculũ aũt ꝯctũ p ꝓmissionẽ nõ ẽ ꝓmissiõis ipletio. qr illud vinculũ ẽ obligatio ad iplendũ ꝓmissuz. obl'o aũt ad aliqd iplendũ nõ est ipa adipletio. Vinculuz aũt ꝯctuz p ꝓsensuz exp̃ssuz p verba de futuro ꝓsen põt efficere mr̃imoniũ. Ad p^m in opp^m dõ q cõsensus de futuro dupl'r põt intell'i. Uno mõ ꝓ ꝓsensu de futuro respcũ mr̃imonij futuri. ⁊ sic procedit ar^m. qr sicut ꝓsensus hodiern^9 p v̄ba de pñti expressus hodie facit mr̃imoniũ. sic ꝓsensus crastinus q tũc p v̄ba de pñti exp̃met cras faciet mr̃imonium Alio mõ ꝓ ꝓsensu de pñti respcũ mr̃imonij futuri. ⁊ sic nõ valz ꝓcessus argumẽti qr cõsensus de pñti attigit imediate mr̃imoniũ qõ efficit seu vnit. ei sicut cã effectui. nõ sic aũt põt dici de ꝓsensu de pñti respcũ mr̃imonij futuri. Ad 2^m dõ q firma^o promissiõis p iuramẽtũ nõ mutat genus vinculi. sz idez gen^9 vinculi fortificat. vñ inter spõsalia q̃daz sunt alia alijs fortiora. Ad 3^m dõ q ipletio ꝓmissiõis nõ ẽ ꝺ iure nãe q̃ remittit ab illo cui fcã ẽ vl'a iur̃.

f Ecundo queritur vtr̃ exp̃ssus ꝓsensus de futuro cũ carnali copula seq̃nte accedẽte ꝓsensu ꝺ pñti. per v̄ba tñ de pñti nõ exp̃sso efficiat mr̃imoniũ. Et vi q nõ ꝼz magr̃m di. p̃cedẽti. Efficiẽs cã mr̃imonij ẽ solus ꝓsensus p v̄ba de pñti exp̃ssus sz p hypothesim p̃dictus ꝓsensus de pñti nõ exp̃mitur p v̄ba de pñti. sz tñ p carnalẽ copulã ⁊ v̄ba ꝺ futuro q̃ p̃cesserũt. ꝯ oia illa sil'ꝫ nõ efficiũt mr̃imoniũ

Itẽ solus ꝓsensus ꝺ pñti si p v̄ba l'a signa nõ exp̃mit ẽ pñs: mr̃im^m ũ efficit. ꝯuis sequãt spõsalia sz carnal' copla aduenies ꝺ vo mr̃im^o nõ efficit mr̃imoniuz. sz fcñ mr̃im^m ꝓsumat. ꝯ carnal' copula sequẽs spõsalia mr̃im^m nõ efficit ꝯuis accedat ꝓsensus de pñti p v̄ba ꝺ pñti nõ exp̃ssus. Cõt^a ois carnal' copla ex mr̃im^m fcã ẽ mortale pccñ. Sz carnalis copla cuz ꝓditiõib^9 p̃dcis nõ ẽ mortale pccñ. ꝯ carnal' copla cuz alijs p̃dcis ꝓditiõib^9 verũ efficit mr̃im^m. ℝñ^o q sic ex institutiõe sufficit ad ꝓbẽdum mr̃im^m ꝓsẽsus ꝺ pñti p v̄ba l'a sig^a exp̃ss^9. sic exi stitutõe suffic̃ ad ꝓbẽdũ mr̃im^m iter legitias ꝓsonar̃ consensus in matrimonium presens expressus per carnalem copulam in relone ad verba que cõsensum de futuro prius expresserãt. quanuis neutruz p̃dcor̃ p se sufficeret ad p̃dci ꝓsensus exp̃ssionez eo mõ quo r̃grit̃ ad cãndũ mr̃imoniũ. Ad p^m i opp^m dõ q quanuis consensus ille non exprimatur per verba de presenti exprimitur tamen per aliquod

equalens ex vi institutõnis mrimonij. Ad 2m dꝫ ꝙ in cãu pdcõ carnal copula cũ ꝓsensu de pũti i mrimoniũ 7 p verba de futuro que p̃cesserant matrimonium 7 efficit 7 consumat.

r Ertio queritur vtrũ sufficiat ad matrimoniũ solus ꝓsensus de futuro eũ carnali copula sequente. Et vr ꝙ sic. qz iudiciũ ecclie iustuz ẽ. sz in pdcõ cãu ecclia iudicat eẽ mrimoniũ nisi aliud ipedimẽtũ obstiterit. Itez maius ẽ exp̃mere ꝓsensuz vbo 7 fcõ ꝙꝫ vbo tm̃. Sz in pdcõ cãu ꝓsone suũ ꝓsensuz exp̃mũt vbo 7 fcõ. ꝯ verius ẽ ibi mrimoniũ ꝙꝫ inter ꝓsonas suuz ꝓsensũ exp̃mentes p verba de pũti carnali copula nõ seqn te. Cõtra vbi dolus adest 7 ꝓsensus abest nõ põt fedus pfici ꝓiugale. ex de spõ. Tua nos 7 ꝓstat hoc intelli debere de ꝓsensu de pũti. ꝯ ad ꝫhendũ mrimoniũ nõ sufficit solũ ꝓsensus de futuro cũ carnali copla sequẽte. Rñ° ꝙ in cãu pdcõ eẽt mrimonium p̃sumptũ. 7 fm iudiciũ ecclie eo ꝙ ecclia p verba q̃ p̃cesserũt de futuro 7 copulã carnalẽ sequẽtẽ p̃sumit ꝓsensuz de pũti affuisse. 7 ipos se mutuo matrimoniali affectu cognouisse. tm̃ nõ eẽt ibi mrimoniũ verũ. nec fm iudiciũ dei. qz mrimoniũ fm rei vitatẽ sine reali ꝓsensu de pũti ꝫhi nõ põt. Ad pm in oppm dꝫ ꝙ in pdcõ cãu iudiciũ ecclie iustũ est a iustia iudicantis. qz iustũ est vt iudicãs q nõ nouit occulta cordiũ iudicet ꝛz ea q̃ exteri° patẽt. ille aũt iudex cui dr. Tu solus nosti corda filioꝝ hoiuz põt iudicare fm certitudinẽ de interiori ꝓsensu. Ad 2m dꝫ ꝙ ꝙtũcũqz exp̃matur ꝓsensus si nõ adẽ inti° nõ ẽ mrimoniũ ꝛz iudiciũ dr. ꝙꝫis talisq sic carnalẽ copulã extorsit teneat implere qꝫ vbo p̃misit.

q Arto queritꝫ vtrũ post carnalẽ copulã solũ ꝓsensuz de futuro seqntẽ aliud mrimoniũ ꝫhi possit. Et vr ꝙ non. extra de spon. Is qui fidem. Is qui fidem dedit. m. mulieri super matrimonio contrahendo carnali copula subsecuta. 7 si in facie ecclesie deducat aliam 7 cognoscat ad primaz redire tenetur. qa lz p̃sumptũ p̃m mrimoniũ videat ꝫ p̃sumptionez tm̃ h° nõ ẽ pbatio admittẽda. Itẽ ecclia põt facer aliqs ꝓsonas illegitimas ad ꝫhendũ iter se. cũ ꝯ ecca phibeat illũ q post fidẽ datã de ꝫhendo mulieri 7 postea carnalr cognouit eãdẽ alij nubere illa viuẽte. vr ꝙ talr sit illegitim° ad ꝫhẽdũ cũ alia. Itez si aliqs ꝫhit spõsalia cũ aliq̃ ꝙꝫis nlla sint. phr̃ tm̃ ducere aliquã ꝓsanguineã illi° in vxorẽ. ex de spõ. Ad audiẽtiã. ꝯ a sili mrimm qꝫ ꝛz rei vitatẽ nullũ ẽ põt reddere ꝓsonã illegitimã ad ꝫhendũ cũ alia. Cõtra ꝓsensus verus p̃ualet p̃sumpto ꝓsensui. Sed cũ aliqs post ꝓmissionẽ factã mulieri de ducendo eã in vxorẽ postea carnalr cognoscit eã nõ affectu maritali. sz fornicario nõ ẽ ꝓsensus nisi p̃sumptus ꝯ si postea ꝓsentiat i aliã ꝓsensu dꝫ põti p vba dꝫ põti exp̃sso 7 ep°. verũ mrimoniũ ꝫhit Ad istã qõnez direrũt aliq ꝙ ꝙꝫis ꝑmũ mrimoniũnõ fuerit vex sz p̃sumptũ. tm̃ ex ꝓstitutiõe ecclie in sic ꝫhentibus gñalr ipedimẽtũ ne cũ alijs ꝫhere possint. 7 si vir ꝫ hit cũ alia pa viuente, vl mulier cũ alio p° viro viuente talia mrimõia tãqꝫ nulla sunt dirimẽda. vñ ex de spõ. Is. ḋ. dr de mrimonio ꝛcto post mrimoniũ p̃sumptũ ꝙ nec verũ. nec aliqꝺ censet mrimoniũ. sz ꝙꝫis hec opinio sit ꝓbabilis. tm̃ nõ est vera nec cõit tenet a doctoribus. qz pm mrimm cũ non

fuerit verũ sz p̃sũptũ ñ generat generat nisi ijsic cõtragẽtib° vex ipedimẽtũ ꝫhẽdi cũ alijs ꝓnois sed p̃sũptũ. 7 qz ecca iudicat de interioribus p exteriores p̃sũptiões. sz mrimoniũ ꝙꝫis eẽt verũ ꝛz iudiciũ dei tm̃ dirrimeret p iudicia ecclie 7 ad pozẽ copulã ꝓpellũt reuerti 7 p ecclias̃ticã cẽsurã. tm̃ qz fm rei vitatẽ ꝓiuges nõ fuerũt. 7 vera sunt mrimonia q̃ ꝓrerũt cũ alijs. pus dz pmittere se qlibz excõicari 7 ꝙꝫcũqz penã aliã subire ꝙꝫ carnalr copulet pozi silr dico de muliere respcũ viri nec pp ꝛb talr pplex° est. qz i ꝛb cãu nõ obediẽdo ecclie nõ peccat sz sustinẽtia excõis hac de cã meritoria sibi vr. p excõicato tm̃ se gerere dz. 7 a susceptione eucharistie marie in loco vbi fcm̃ suũ notũ ẽ dz pp scandalũ abstinet

Ad pm in oppm dꝫ ꝙ illud verbũ decretal. s. qꝫ ad pmã redire tenet. 7 illud aliud qꝫ fuit allatuz p pma opinione. s. ꝙ mrimoniũ ꝓtractũ post p̃sũptuz ñ ẽ vex. itelligenda sunt fm iudiciũ ecclie. Ad 2m dꝫ ꝙ ecclia aliqñ aliqd phibet fieri decernẽdo implicite vl explicite irritũ 7 iane fcm̃ ꝫ hãc phibitõ nẽ. 7 sic nõ phibet ꝫhi mrimoniũ post mrimoniuz p̃sũptũ. qꝫ fm rei vitatẽ nullã ẽ. Alio mõ phibet aliqd fieri nõ decernẽdo explicite vl implicite irritũ vel iane si ꝛriũ fiat 7 ꝙꝫis faciẽs ꝫ talẽ phibitiõez peccet. tm̃ fcm̃ tenet nisi sit aliud qꝫ obsistat. 7 hoc mõ ecclia phibet ꝫhi mrim durãte alio mrimonio p̃sũpto qꝫ fm rei vitatẽ ẽ nullũ. Vel põt dici ꝙ ecca nõ phibet ꝫhi fm mrimoniũ nisi p̃supponẽdo ex p̃sũptiõe ꝙ ꝑmũ sit verũ. 7 iõ fm mrim quãuis realr sit verũ ꝛz dei iudiciũ. tm̃ ꝛz iudiciũ ecclie est nullũ. 7 ita eo mõ ẽ nullũ quo ab ecca fuit phibitũ. Ad 3m dꝫ ꝙ ꝙꝫis ꝫhens spõsalia cũ aliq̃ que ꝛz rei vitatẽ nulla sunt eo ꝙ illã in vxorẽ nõ põt habere. non possit postea ẽt p° mortẽ illi° aliquaz sibi attinẽtẽ infra gradũ phibitũ ducere i vxorẽ. tm̃ p° mrim p̃sũptũ qꝫ ꝛz rei vitatẽ nullũ ẽ. aliud matrimoniũ ꝫctũ cũ aliqua nõ attinẽte põi tenet ꝛz iudiciũ dei. qz qꝫ i p̃dcã decretali dcm̃ est ordiatũ ẽ ab ecca pp publice honestatis iustitiaz. vt dicit Alppatus ibidẽ. 7 ẽ statutũ nõ tm̃ phibẽs ne fiat. sz ẽt decernẽs irritũ 7 iane si contrariũ fiat.

Articulus secundus.

c Onsequenter querit de 2°. ꝓncipali. 7 circa lꝫ q̃rũt q̃ttuor. P° vtr mutu° ꝓsẽsus ꝺ trãslatõne ptãtis corpor ad tps faciat mrim. 2° vtr mutu° ꝓsẽsus sub ꝓditõe faciat mrim. 3° vtr ꝓsẽsus clãdestius efficiat mrim. 4° vtr ꝓsẽsus i carnalẽ copla sz necessari° sit ad ꝫhẽdũ mrim

p Rimo oñdo ꝙ ꝓsẽsus mutu° ꝺ trãslatiõe ptãtis corpor ad tps faciat mrim. Dis carnal ꝓcubit° ex mrim illicit°. sz carnal ꝓcubit° cũ ꝓcubia ꝙꝫis sit illicit° hũti aliã vxorẽ. tm̃ licit° ẽ aliã vxorẽ ñ hũti. dr. n. L. ꝺ ꝓcu. l. j. Nemi licẽtia ꝓcedat ꝓstãte mrim° ꝓcubinã penes se hre. i q° vr dar itelli ꝙ ñ ꝓstãte mrim° tal licẽtia põt ꝓcedi. ꝯ vr ꝙ ꝓcubiat° sit mrim. sed ꝓstat ꝙ ñ ẽ nisi ad tps. Itẽ q põt aliqꝫ rẽ ꝓcedr simplr põt ẽt ꝓcedere ad tps. sz vir 7 mlier põt sibimutuo ꝓcedr simplr ptãtẽ cõpoꝝ suoꝝ. ꝯ hãc ꝓcessõez põt facer ad tps. sz tal ꝓcessio efficit matrimoniũ.

Itẽ sic se hz ꝓsensus simplr ad mrimoniũ simplr. ita ꝓsensus ad tps ad mrim ad tps. ꝯ si ẽ mutuus

ꝓsensus simplr efficit mr̃imoniũ simplr.ita mutuꝰ ꝓsensus ad tp̃s efficit mr̃imoniũ ad tp̃s. Cõtra eꝫ de ꝓditiõibus i despõ.appo.c.vlt.dr̃ si alter dicat alteri. Cõtrahо tecũ donec iueniã aliã honore vel facultate meliorẽ.talis cõtractꝰ caret effectu. hoc aũt nõ est nisi qr talis ꝟctus ẽ ad tp̃s. Jtẽ fm magistrũ supius di.27.c.j. Mr̃imoniuz indiuiduã vite ꝓsuetudinẽ retinet.sz ꝟctꝰ ad tp̃s ẽ diuisibilis.ꝯ talis ꝟctꝰ nõ põt eẽ mr̃imoniuz. Rñ° qꝺ nõ põt ꝟbi mr̃imoniuz ad tp̃s.seruꝰ.n.alicuiꝰ dñi hñtis super ipm plenitudinẽ ptãtis nõ põt sine ꝓcessiõe dñi illius ꝛ auctoritate ꝓcedere alij qualẽcũqꝫ ptãtez in corpꝰ suuz.sz qlibet hõ ẽ seruꝰ dei q hz sup quẽlibet hoiem oĩmodã plenitudinẽ ptãtis.ꝯ nullus vir p̃t ꝓcedere mulieri.nec eꝰ aliqꝫ ptãtez in corpus suum nisi ex ꝓcessione dei explicita vl iplicita. deus autẽ nõ tñ nõ ꝓcedit.sz ẽt ꝓhibet fieri inter viruz ꝛ mulierẽ mutuã ꝓcessionẽ ptãtis suoꝝ corpoꝝ ꝙtuz ad ꝓcubituz carnalẽ ad tp̃us qõ pz Mathe.19. vbi dr̃.Quod deus cõiunxit hõ ñ seperet. Triplex autẽ ẽ ꝓgrua rõ ꝙre deus ꝶ voluit fieri. Una ẽ qr ꝶ esset ꝟ bonuz plr̃.copl'ati.n.ad tp̃s ñ eẽnt ita solliciti vt in plib⁹ de sue plis disciplina ꝛ educatiõe religiosa sicut copulati simplr. Allia ẽ qr hoc esset ꝟ bonũ honeste dilectiõis q̃ dz esse inter ꝓiuges.qr forte ꝙuis copulati ad tp̃s plus diligerẽt se pp delectabile fm carnẽ ꝙ copulati simplr cuz dilectiõe q̃ est pp honestũ copulati simplr magis diligunt se vt in plibus ꝙ si eẽnt copulati ad tp̃s.plus.n. diligit vnusqsqz vt in plurib⁹ rẽ q̃ sua est simplr ꝙ si ñ eẽt sua nisi ad tp̃s. Tertia rõ est qr in copula ad tẽpus nõ saluareꝫ rõ facri.qr talis copula cũ esset diuisibilis nõ significaret indiuisibilitatẽ hũane nãe a ꝑsona filij dei.nec indiuisibilem vnionez ecclie cum Christo. Ad pm in oppm dõ qꝺ dicta lex cõcubinatũ non concedit.sed homini nõ vrorato pmittit tanꝫ lege hũana non puniendo.nec exꝶ segtur qꝺ puniri non debeat lege diuina.qr sicut dr̃ Aug. i.de li.arbi.longe añ mediũ. Lex hũana multa impunita relinqt que p diuinã prouidentiã vindicantur ꝛ recte. Ad 2m dõ qꝺ maiorẽ vera qñ potestas supioris dñi ita concedit seu permittit fieri concessionẽ rei ad tp̃s.sicut permittit ea fieri simpliciter quod in proposito nõ est verũ.vt visum est in corpore questionis. Ad 3m dicendũ qꝺ maior falsa ẽ sicut patet ex dictis in corpore questionis.

Secundo queritur vtrum mutuus consensus conditionalis faciat matrimoniũ re nõ existente posita sub cõditione. Et videtur qꝺ sic. extra de condi.in desponsa.appo.c.j. Quicũqꝫ sub cõditionis nomine aliquã desponsauerit ꝛ eã relinquere voluerit.dicimus qꝺ frangatur cõditio ꝛ despõsatio irrefragabilr teneat.ergo siue existat cõditio siue non tenet desponsatio.multo fortius ergo matrimoniũ. Item si aliqꝭ iurauerit mulieri se eam ducturũ in vrorem.si trr̃ sibi donauerit.s. io. vel 20.marcas.si conditio nõ existat ꝛ interueniat consensus de p̃ti.aut carnalis sequatur copula eã tenetur accipere in vrorem extra.e.ti. De illis ergo a silr̃ matrimoniũ tenet.ꝙuis res apposita sub cõditione nõ existat. Contra.e.ti.sup eo.dicitur de illo qui cõsensit in quandã mulierez si pater eiꝰ suũ prestaret assensum qꝺ nisi volũtas patris postmodũ intercedat.nequaqꝫ cogendus ẽ ad mr̃imoniũ cõtrahendũ.sz si sponsalia,sub conditione contracta non tenent re posita sub condition e non existẽte.a simili nec mr̃imoniũ. Rñdeo qꝺ conditionũ appositarũ in contractu matrimonij quedam sunt contra mr̃imonij substantiã.vt si alter dicat alteri Contrahо tecũ si generationẽ prolis cuites.qõ est cõtra bonũ prolis.vel donec inueniã aliam honore vel facultate meliorẽ qõ est cõtra significationẽ facri.aut si adulterandã te tradas quod est contra bonũ fidei.ꝛ sub talibus cõditionibus nullũ matrimoniũ est.vt hr̃ eẽ de cõdi.in despõsatione.appo. c.vlti. Quedã sunt nõ cõtra substantiã mr̃imonij. ꝛ istaꝫ qdã sunt turpes aut ipossibiles. ꝛ mr̃imõiũ ꝟctũ sub talibus cõditionibus tenet quia p ñ adiectis hñtur.vt dr̃ in ꝺcretali pdicta.quedã sunt honeste ꝛ possibiles.ꝛ istaꝫ quedã sunt de pterito.vt si dicaꝭ.Cõtrahо tecũ si maritus tuus mortuꝰ est. si dicaꝭ.Cõtrahо tecũ si tu es vxor.ꝛ sub istis conditiõibus vel silibus mr̃imoniũ cõtractũ tenet exñtibus rebus in conditionib⁹ appositis alr̃ nõ.ꝛ sic intelligr̃ auctoritas ad ptez ꝶz allegata.ꝙuis illa videatur de spõsalibus loq quedã sunt cõditiones de futuro.vt si dicaꝭ.Cõtrahо tecũ si patri tuo vel patri meo placuerit.ꝛ tũc iudicanduz est sicut de spõsalib⁹ sub cõditiõe cõtractis qr vt dr̃ eẽ de cõdi.in despõ.appo. Sup eo. Huius modi consensus nõ est de ꝓsenti habẽdus sz per verba de p̃ti euidẽtius exp̃matur.qr in alieno arbitrio nõ hito sed hñdo cõsistit. Ad pm dõ qꝺ illa decretalis intelligr̃ de cõditione turpi nõ exñte ꝟ naturam mr̃imonij vt dicit Appatus ibidẽ. Ad 2m dõ qꝺ ꝙuis primo apposita sit conditio de futuro si postea consentiat de presenti.aut carnalis copula subsequatur conditionenon replicata recedit a conditione pr̃i apposita.ꝛ simplr itelligr̃ cõsentire. vt dicit Appatus ibidem.

Tertio queritur vtrum cõsensus clãdestinus efficiat matrimonium. Et videtur qꝺ nõ.30.q.5. Aliter dicitur de clandestinis matrimonijs qꝺ non sunt coniugia sed adulteria vel concubinia. vel stupra aut fornicationes potius quã legitima coniugia.

Jtem quia ecclesia prohibet consanguineos matrimonialiter copulari.ideo mutuus eorum cõsensus matrimoniuz non efficit.sed ecclesia prohibz matrimonia clandestina eadem.q.nullus.ꝛ extra de clande.despon. Cum inhibitio.ergo consensus clandestinus matrimonium non efficit. Jtez carnalis concubitus inter coniuges est licitus.sed si aliqui clandestine mr̃imoniũ cõtrahãt nõ lz eos fil carnaliter copulari.quia scandalizaret pplm.ergo vr̃ qꝺ tale mr̃imoniũ est nullũ. Contra.30.q.5. Judicantem.dr̃ de illis qui clandestine consenserunt qꝺ reatũ adulterij vterqꝫ incurrit dum vtroqꝫ eoꝝ vinente alij se copularit.sed hoc non esset verum nisi per mutuum consensum clandestinuz cõtrahr̃ set mr̃imonium verũ.ꝯ talis cõsensus verũ efficit mr̃imoniũ. Jtẽ si tales trãsferrent se ad regionez longinquam vbi non est consuetudo monitiones ꝛ sollennitates in matrimonijs adhiberi.licitum esset eos ibi carnaliter copulari.sed nunquam carnalis copula extra matrimoniũ est licita.ergo clãdestinus consensus verũ efficit mr̃imoniũ. Rñ° qꝺ

ſīe mr̄im^m clādestinū dr̄ triplr̄. ita p̄t dici ō clāde-
stio ꝓsēsu. Uno mō dr̄ mr̄imoniū clādestinū quod
ꝫhitur sine p̄nūtia testiū eſt de clāde. deſpō. Qđ nob
Allio mō qđ ꝫhitur nō adhibitis ſollēnitatib⁹ ꝓsue
tis q̄ꝫis ꝗctū fuerit in p̄nūtia testium. 30. q. 5. Allr
Tertio mō qñ fit sine p̄missa denūciatiōe. eſt de clā
de. deſpō. Cū inhibitio. ꝛ quolibz istoꝝ modoꝝ si af-
fuit mutu⁹ ꝓsensus p̄ ẏba de p̄nti expꝛessus verū ē
mr̄imo^m ꝫz dei ꝛ ꝓscie iudiciū illō tn̄ qō ita ē clāde
stinū qō nō fuit i p̄nūtia testiū ñ iudicabit verū mr̄i-
moniū ab ecc^a q̄ iudicat ꝫz allata. vñ si aliqs istoꝝ
cū alia ꝓsona i facie ecclie ẏberet p̄cipeſ ei p ecclīa
cohabitatio cū ea. ꝛ ꝓhiberet ei accessus ad p̄maz
cui tn̄ p̄cepto obedire nō deberet q̄ꝫtū ad redditio
nē carnalis debiti. qꝛ magis obediēduz eſt iudicio
dei ꝛ ꝓscie q̄ꝫ iudicis ecclīastici q ꝫz p̄sūptiones iu-
dicat. i qb⁹ tn̄ posset obedire ecclie absq; pcō obe
dire teneſ sicut in subueniēdo illi mulieri i necessa
riis si indiget. ꝛ ipe illi ꝛ alij sufficere posset. Ald
p^m in opp^m dō q sicut dicit magr̄ h⁹ di. c. 2. illud
nō ē ita ītellige^m q nō sit legiptimū ꝓiugiū. ſz qꝛ nō
hz decorē ꝛ debitā honestatē. Uel p̄t dici q illud
decretū ītelligēdū ē de clādestino ꝓsensu non expſ-
so i p̄nūtia testiū. q ꝓsensus nō efficit mr̄imoniū ꝫz p̄
sūptionē. ꝛ iō carnalis ꝓcubit⁹ taliuz ab ecc^a illici-
tus iudicaſ. Ald 2^m dō q ñ ē silē de vtraq; ꝓhibi
tiōe. qꝛ ita ꝓhibz ꝓsanguineos copulari q ꝓsonas i
tēdit reddeſ illegitias ad ẏhendū. ñ sic añt ꝓhibz
clādestia mr̄imonia. Ald 3^m. dō q q̄ꝫis carnal cō
cubit⁹ in mr̄imonio sit licit⁹ reglariſ tn̄ p accidens
aliq° loco ꝛ aliq° tpe p̄t ee illicit⁹. vt pp scādaluz
ppli sicut dcm̄ ē. vl pp ecclie ꝓhitionē q̄ alicubi p-
hibz ꝓiuges carnalr̄ copulari añq; adhibeat mr̄i-
monio sollēnitas ꝓsueta quā tn̄ ꝓhibitionē qdā di
cūt ee nō respcū act⁹ debiti reddēdi. ſz respcū act⁹
petēdi. vñ peccaret exigēs. ꝛ nō peccaret reddēs.

q **Uarto** q̄rit vtrū ꝓsensus i carnalē co
pulā sit necessari⁹ ad mr̄imo-
niū ẏhēdū. Et vr̄ q sic. i 7. q. j. Sūt qdā. no
nētib⁹ supple ẏginitatē nō solū nubere. sed ēt velle
dānabile ē. ſz ß verū nō eēt nisi ꝓsensus in carnalez
copulā necessari⁹ eēt ad mr̄im^m ẏhēdū. Itē ad ẏ
hēdū mr̄im^m necessari⁹ ē ꝓsensus i ea pp q̄ ē mr̄i^m
institutū. Sz mr̄im^m nō tn̄m̄ō istitutū ē in officiuz
ſz ēt in remediū. g̃ ad ipm̄ ẏhendū necessari⁹ ē con
sensus in illō p qō ẏ remediū ẏ carnalē ꝓcupiscen
tiaz. illud aūt remediū ē carnal copula. Itē ad ẏ
hēdū mr̄im^m necessari⁹ ē ꝓsensus i illud qō si exclu
daſ i ẏctu mr̄im^m nullū ē. Sz si vir ꝛ mulier ẏhe-
rēt appolita hac ꝓditiōe q vn⁹ alij nūq; debitum
redderet nullū eēt mr̄imoniū. g̃ ad ẏhēdū mr̄imo-
niū necessari⁹ ē ꝓsensus i redditionē debiti. Con-
tra magr̄ h⁹ di. c. vlt. Cōsensus cohitatiōis vl carn
alis copule nō facit ꝓiugiū. ſz ꝓsensus cōingal socie-
tatis ẏbis fm̄ p̄ns tps expſſus. Itē beata ẏgo
verū mr̄imoniū ẏxit cū Joſepb. nō tn̄ in carnalē co
pulā ꝓsensit. qꝛ semp ẏgo pfcā nō tn̄ corpe ſz ēt mē
te pmāsit. g̃ ꝓsensus i carnalē copulā ñ ē necessari⁹
ad mr̄imoniū ẏhendū. Rn̄° q mr̄imoniū ẏhendū
nō ē necessari⁹ ꝓsensus explicite i illud qō nō eſt de
mr̄imonij eēntia. copula aūt carnalis ē huiusmōi.
postq̄. n. aliq mr̄imoniū ẏtraxerūt si postea perpe
tuo ꝓtinerēt nihilominus eſſ inter eos verū mr̄i-
moniū. sicut patuit i mr̄imonio int ẏginē Mariā
ꝛ Joſeph. ad ẏhendū g̃ mr̄imoniū nō ē necessarius
ꝓsensus in carnalē copulā explicite. qꝛ tn̄ in eēntia
mr̄imonij ꝓtineſ carnalis copula sicut vsus i ptāte
ordiata ad vsuz nō de necessitate ſz voluntarie. iō
aliq° mō iplicite reqrit ꝓsensus in carnalē copulaz
ad ẏhendū mr̄imoniū. iq̄ꝫtū ad ꝫ necessari⁹ ē ꝓsen
sus mutus in trāslationē corpis ppij in ptātez alte
rius ꝓiugis q̄ꝫtū ad cōcubitū ꝓiugalē. ſz ꝫ nō ē ꝓsen
tire in carnalē copulā neq; explicite nz iplicite ab-
solute. ſz iplicite ꝛ sub ꝓditiōe. s. si alter ꝓiunx vti si
bi ꝓcessa voluerit potestate. Ald p^m in opp^m dō
q ille q vouit ẏginitatē volēdo nubere. vult se ob
ligare obligationi incōpossibili voto suo si alt con
iunx voluerit. ꝛ iō mortalr̄ peccat. qa q̄ꝫtū in se eſt
vult se expōere necessitati vēiēdi ꝑ votū suū si alt
voluerit. ꝛ q̄ꝫis qō dcm̄ ē regulariter sit verū. ex
inspiratione tn̄ spūs sci ẏgo que vouit ẏginitatem
sine pcō nubere pōt. sic̄ patuit in ẏgine gl̄osa q̄ añ-
q; nuberet certificata fuit p reuelationē spūs sci q
Joſeph ab ea nūq; debitū exigeret. ꝛ iō ẏhendo cū
eo nō expossuit se alicui piculo veniēdi ꝑ votū quo
ẏginitatē vouerat cū eēt pfcē certificata q Joſeph
nō vteret ptāte sibi ꝓcessa. Ald 2^m dō q nō plus
ꝓcludit nisi q necessari⁹ ē ꝓsensus in carnalē copu-
lā iplicite ꝛ sub cōditiōe. s. si alter ꝓiūr ptāte sibi cō
cessa vti voluerit. Ald 3^m dō q si aliq ꝓtrahūt in
uicē sub hac ꝓditiōe. q nūq; sibi inuicē reddēt ōbi
tū. ipi nō tn̄ excludunt carnalē copulā. ſz ēt mutuā
trāslationē corpoꝝ suoꝝ in alteri⁹ ptātez q̄ꝫtū ad ꝓ
cubitū ꝓiugalē. ꝛ ego bn̄ cōcedo q ꝓsensus in talez
trāslationē regrit ad mr̄imoniū ꝓtrahēdum. Ald
ar^a ad ptez aliā ꝓz qd dici debeat eriā dcis. ꝛ qūo
inter gl̄ioſaz ẏginē Mariā ꝛ Joſeph fuit verum
mr̄imoniuz absq; p̄iudicio virginitatis eiusdem.

c **Jrca** litterā mr̄imoniuz nō sanxit ꝓsen
sus q i occulto fuit. i. nō oñdit scm̄
q̄ꝫtum ad forense iudicium ecclie.

Di. xxix.

Portet autē ꝓsensuz ⁊c. Supe
o rius determinauit magr̄
de ꝓsensu mr̄imonij q̄ꝫtuz ad eius ef-
fectuz. Hic determiat de ipo q̄ꝫtum
ad ei⁹ deffectū. Et p° quo ad defcm̄
voluntatis. Scō quo ad defcm̄ itētiōis. di. se.
ibi. Nec solū. P° i tres. P° oñdit q coactio ex-
cludit mr̄imoniuz. Scō oñdit q ꝓsensus seq̄ns
ratificat ibi. Uex tn̄ q inuiti. Tertio q sufficit qñz
consensus tacitus ibi. Consentire autem.

xxxi. q. ij.

Articulus primus.

Jrca hanc di. querenduz eſt p̄n
c cipalr̄ de duobus
P° de ꝓsensus contrahētiū coatiōe.
Secundo de talis contractus ratifi
catōez. Circa p̄muz q̄runt quattuor.
P° vtꝝ ꝓsensus coactio p metuz ipediat mr̄imo
niuz. Scō vtrum impediat sponsalia iuramen
to. firmata. Tertio vtrum persona consentiens
in aliam sibi non consentientem possit illa viuen-
te contrahere matrimonium. Quarto vtrum pa
rentes liberos suos possint cogere ad matrimoni
um contrahendum.

Primo oñdo q cõsẽsus coactio p metũ nõ ipediat mrimoniũ. Quod nihil ẽ mrimoniũ nõ ipedit. fz nulla ẽ psensus coactõ. qz psensus est actus liberi arbitrij. qõ nõ põt cogi. vt in 2° li. ostensuz ẽ. g̃ coacõt psens⁹ mrim^m ñ ipedit. Jtẽ ois vir aut ẽ pstãs aut incõstãs. fz coactio p metũ cadẽs solũ in viris incõstãtibus mrim^m ipedit. in virũ aũt pstantem nulla coactio p metũ cadit. sicut. n. dicit phũs. 3°. ethi. c. 9°. fortis ipauidus ẽ. g̃ nulla coactio p metũ mrimoniũ ipedit. Jtẽ coactio psensus p metuz nõ est nisi vehemẽs inductio. qz iteriores actus liberi arbi. sufficiẽter cogi nõ põt. Dz sicut vehemẽter põt hõ inclinari p metũ ad psentiendũ. ita p blãditias. cũ g̃ vehemẽs psensus inductõ p blanditias nõ ipediat mrimoniũ. vñ silr q nec illa q̃ ẽ p metuz Jtẽ coactio psensus que ẽ p metũ nõ ipedit suscepriõnẽ sacri baptismi. g̃ a fili nec suscriptionez sacri mrimonij. Lõtra magr̃ in lr̃a i pncipio di. põtis. Dz psensuz pingalẽ liberũ eẽ a coactiõe. coact⁹. n. psensus q nec psensus appellari dz pingiũ nõ facit Jtẽ ex oe spõ. Cũ locũ. cũ locũ ñ hẽat psensus vbi metus vel coactio intercedit. necesse ẽ vt ibi psensus vtriusq regrit coactiõis m^a repellat. Jtẽ fauorabilior est status religiõis q̃z mrimonij. Dz pfessio fcã in religiõe p psensuz metu mortis coactũ nõ tenet. vñ talis reuerti põt ad seculũ. ex de his q̃ vi metusue cã fiũt. c. j. g̃ multo fortius ẽctus mrimonij p pseudoz metu mortis coactũ ñ tenet. Ad istã qõez dicũt aliq q coactio p metũ ẽt cadentem in virũ pstantẽ mrimoniũ nõ ipedit fm iudiciũ di ⁊ pscie. si assit psensus interior nõ tñ ad verba profferenda. fz ẽt ad ipm mrimoniũ ẽhendũ. qz ad hoc vt iterius psentiat in mrmoniũ locũ nõ hz coactio p metũ. qz in h q psentit in platiõnẽ vboz significantiũ interiorẽ psensũ euadit piculũ qõ metuit cũ illi quos timet ũ possint de suo interiori psensu iudicare. fm tñ iudiciũ eccl̃ie mrimoniũ nõ ẽ. qz talẽ psumit nõ psensisse. fz tñ in platiõnẽ vboz ad periculũ qõ metuit euadendũ. fz hec opinio peccat in duobus. 1° in h qõ dicit q respcũ interioris cõsensus in mrimoniũ locũ nõ hz coactõ p metuz cadentẽ in pstantẽ virũ. qz exprmere psensuz interiorẽ in mrim^m. si nõ assit mentiri est. oẽ aũt mendaciũ peciñ est. fz q virũ pstantẽ p quẽ itelligo vtuosuz vehemẽter inducit p grauẽ metũ ad dicendũ aliqd qõ sine pecõ dicere non põt nisi deis corrñdeat psensus interior. ex pñti tñ vehemẽter indurit ad ita psentiendũ interius sicut exprmit exteri⁹. Secũdo peccat opinio in h qõ dicit ecclam psumere talẽ interius nõ psensisse in mrimoniũ. qz eccl̃ia nõ dz psumere aliquẽ peccare in aliquo fcõ nisi p pbatiões legitias vel psumptiões h̃ ecclie pstiterit. cũ g̃ exprmere exterius se psentire i mrimoniũ sit peccatũ si nõ assit psensus interior eccl̃ia nõ dz psumere talẽ interi⁹ nõ psensisse. nisi forte h ei pstaret per aliquã pteẽ. quã coactus secreto feciſz. in pntia tñ testiũ de qbus pfidebat dicẽs. Protestor coram vobis q verba q̃ modo dicã. dicã tñ ad euadẽdũ mortis piculũ. qz nullo modo psentio iteri⁹ nec cõsentiã. Alr g̃ alr dõ ad qõnẽ. s. q' duplex ẽ met⁹ quidã nõ cadens in pstantẽ virũ. ⁊ coactio cõsensus p talẽ metũ nõ ipedit mrimoniũ. nec q̃stũ ad iudiciũ di. nec q̃stũ ad iudiciũ eccl̃e. ar. ad hoc ex de spõ.

Ueniẽs. Scõo est ẽt gdã metus cadẽs in pstantez vir. i. in virũ virtuosuz sicut ẽ metus mortis vel enormis lesiõis corpis vl seruitutis vl stupri vl alioz aliquoruz grauiũ maloz exps̃soz iure q̃ talia mala intẽrant ab illo de quo psumit pbabiliter vir pstans q ille talia velit ⁊ possit sibi inferre nisi sibi psentiat. ⁊ coactio psensus p talẽ metũ mrimoniuz ipedit ẽt iq̃stũ ad iudiciũ dei ⁊ q̃stũ ad iudiciuz eccl̃ie. ex de spõ. Ueniẽs. 2. ⁊. c. Lõsultatiõi. §. Sãe. ẽt si assit psensus interior in mrimonium ⁊ quanuis eniz consensus interior in mrimoniã sufficiẽter cogi nõ possit. tñ per pdictũ metũ tã vehemẽter inducitur q nullũ in illo diminuit de rõe volũtarij. ⁊ iõ nec deus nec eccl̃ia voluerũt hoiez per talẽ psensũ esse ligatũ mulieri cuius ratio est duplex. vna est. qa mrimoniũ significat piũctionẽ xpi ⁊ eccl̃ie q̃ fit p liberũ amorẽ. alia est ne talia mrimonia malos exitus haberent. qz quod aliqs nõ diligit facile ptẽnit. 20. q. 3°. Presens põt ẽt dici fz aliquos q ecclesia aliquo mõ iplicite pstituit. vt persona modo pdcõ coacta sit illegitia durãte pdcã coactiõe ad pstrahẽdũ cũ illa ad quã ducendã cogit. sicut. n. eccl̃ia põt reddere psonas aliquas illegitias ad ẽhendũ iter se pro quocũq tpe. ita põt reddere aliquã psonã illegitiaz ad ẽhendũ cũ aliqua psona determiata p aliquo tpe. ⁊ sub aliqua cõditione. quã pro aliquo tpe ⁊ cessante illa pditione reputat legitimã ad ẽhendũ cuz illa eadez psona. Ad p^m i opp^m dõ q q̃uis psensus nõ possit cogi. tñ p aliquez metũ põt tã vehemẽter induci q derogat illi libertati quaz deus esse vult in psensu ad h vt sit cã efficiẽs mrimonij Ad 2^m dõ q q̃uis vir pstans medius ẽ inter virũ ptinacẽ ⁊ in pstantẽ. ptinax. n. vir p quocũq tioze recedit a pposito suo. incõstãs fere p quolibz tioze leuiter recedit a pposito suo. Lõstãs aũt q̃libz recedit a pposito suo. p timoze. ⁊ q̃libz nõ. qz tẽperat passionẽ tioris fm rectũ iudiciũ rõnis. ⁊ iõ q̃z tioz oritur ex forti existimatiõe alicui⁹ horribil mali qõ non põt hõ euadere nisi subeũdo aliqõ malus min⁹ penale qõ tñ absolute nollet subire subijt ipz qz sic esse faciendũ docet ratio recta. p tioze autez oriente. siue ex leui siue ex forti existimatione mioris mali. nũq̃z inq̃stũ vtuosus psentit subire maius malũ. sic g̃ pz q phũs in auctoritate allegata nõ intendit dicere q vir fortis nũq̃z timeat. qõ pz qz eo. c. dic̃ postea de magno terribili. q h ẽ terribile oi hoini hñti intellectũ. ⁊ parũ post dic̃. q fortis instupefactibilis est vt hõ. timebit aũt vt oz ⁊ vt rõ sustinebit boni gr̃a. Ad 3^m dõ q nõ est sil̃e de inductione psensus p blãditias ⁊ p fortẽ metũ inductio. n. q̃ est p timorẽ aliqualr minuit de rõne voluntarij. pa⁊. n. intense voluim⁹ q̃ ex timoze volumus. fz inductio q̃ est p blanditias intendit psensũ. vñ phũs. 3°. ethi. c. 1°. dic̃ q opationes que fiũt ex tioz mixte sunt. qz aliquo modo sunt volũtarie. ⁊ aliq° modo nolũtarie. vt declarat ibidẽ. ⁊ postea. e. li. c. 4. dicit. q fortitan nõ bñ dicit inuolũtaria esse q̃ pp cupiscentiã. ⁊ eodẽ li. c. vlt. dicit: q volũtario magis assimilat intẽperãtia q̃stimor. ⁊ q magis ẽ voluntaruz qõ fit p intẽperantiaz q̃stimorem. Ad 4^m dõ q non est sil̃e. quia intentio suscipientis baptismũ non est cã efficiens sacri baptismi. sicut consensus est causa efficiens mrimonij. ⁊ prete rea per susceptionẽ baptismi in nullo efficit condi

tio suscipiētis peior. sz simplr melior. p ꝯctū autez mrimonij efficit ꝓditio ꝯbentiū min⁹ bona ꝫtuz ad aliq̄. qz efficit magis onerosa. p ꝫ tñ nō efficitur mala malo clpe. Arᵃ ad ptē aliā ꝓcedūt coactiōe ꝓsensus p metū cadentē in constantem virum.

Secundo queritᵒ vtrū ꝓsēsus coactio p metū ipediat spōsalia iuramēto firmata. Et vi q̄ sic fortior ē obligatio p ꝓsensuz de pñti ꝫ p ꝓsensum de futuro. Sz ꝓdicta coactio ipedit obl'onē p ꝓsensuz de pñti. g̃ z multo fortⁱ ipedit illā q̄ est p ꝓsēsuz de futuro. talis aūt ē obligatio i ꝯctu spōsaliū. Itē eᵗ de his q̄ vi metusue cā fiūt. Abbas. in glo. Orimoniū ꝯctū p metū nō tenet. nec obligatᵒ ē q ꝫ facēt si iurat. g̃ a sibi nec spōsalia p metū ꝯcta ēt si firmētur iuramēto tenēt. Itē q coactᵒ suā ecclīaz penitus abiurat. illi debēt cū integritate vniuersa restitui. eo. c. i textu. Sz si tale iuramentuz obligat nō deberet sibi restitui g̃ nullū iuramētū qō metu extortū ē obligat. Cōtra nō est necessaria absolutio a iuramēto qō ipo iure nō obligat. Sz a iuramēto extorto coactiōe q̄ ē per metū necessaria est absolo eᵗ de iure iur. Verū vbi dⁱ q romani pōtifices tales a iuramēti neribᵒ absoluerūt. g̃ tale iuramentū nō ē ipo iure nullū. sz ē obligatoriū. Itē renūciatō electiōis facta p metū si sit iuramēto firmata ē obligatoria. eᵗ de his q̄ vi metusue cā fiūt. Ad aures Sz mior ꝓsensus regrⁱt ad sponsalia ꝯbēda ꝫ ad obligationes alias. qō pz qa septēnes possunt ꝯbere spōsalia. cū tñ pp defectū discretiōis ad alias obligatiōes sint inepti. g̃ vi q ꝯctus sponsaliū factus p ꝓsensuz metu coactū teneat si iuramēto firmetur Itē. xxᵃ. q. 4. Inter cetera. dⁱ de quodaz q timore necis ipulsus sue cōcubine iuramēto firmauit ipaz suscipere in ꝓiugez. qō qz quā pus habuerat nō est pcm̄ in ꝓiugē suscipe. mrimoniū sic in deo firmatū: est stabile. g̃ spōsalia facta per metū z iuramēto firmata tenēt. Ad istā qōnē dñt qdā q spōsalia p metū cadentē i ꝓstantē virū ꝯcta z iuramēto firmata tenēt z obligāt ꝯbentē in foro ꝓscie qō sic declarāt. Quocūq; metu hō sciēter iuret falsum piurat. qōlibz aūt piuriū scient ꝓmissuz pcm̄ mortale est. nullus g̃ metus excusat sciēter piurantez a mortali pcō. sz q p iuramentū ꝓmisit se ducturū aliquā in vxorē. si qō iurauit nō iplet piurat. ad qō sequitur q mortalr peccat. sz qlibz obligat ad vitandū mō tale pcm̄. g̃ q coactus p metū cadētez in ꝓstantem virū iurauit se aliꝫ ducturū in vxorē iplere tenet quo ad forū ꝓscie qō iurauit. in foro tñ exteriori nō reputaret obligatᵒ eo q ecc⁹ pſumeret ꝓsensuz interiorē nō affuisse. sz qr hic modus rñdendi videt posse iprobari p ea q̄ in pcedenti qōne i reprobationē ꝓme opiniōis dcā sunt. Jō dicūt alij q spōsalia ꝓdicto mō ꝯcta nō tenēt ipo iure. nec in foro exteriori. nec in foro ꝓscie. qr nec deus nec ecclia tale iuramentū voluerūt obligatoriū eē respcū eoꝝ i q bus maria requirit libertas de quox numero ē cōtractᵒ spōsaliū. z in religiōe ꝓfessio. vñ ꝓfessio i religiōe facta pp metū mortis ꝓfitentē non obligat. eᵗ de his q̄ vi metusue cā fiunt. c. i. z. 15. q. j. Non est. dⁱ q volūtariū sibi militē eligit xps. Qui tenere vult ꝓmā opinionē pōt dicere ad duo ꝓma q procedūt de obligatiōe i foro exteriori. Ad zᵐ dō q miorē falsa. quedā. n. sunt ꝓmissiones facte per metū cadentē i ꝓstantē virū q̄ nō sunt nulle ipo iure q tñ rescindende sunt p actionē si sunt pfecte vt pote q: pᵒ stipulationē fcā numeratio ē. Si aūt sunt i pfecte vt puta stipulationē numeratio nō est sequuta rescindi pñt p exceptionē. ff. de eo qō metus cā gestū ē. l. Metū aūt pñtez. §. Sed q ꝑtor. vt tñ ibidēdⁱ in negocijs pfectis interdū ꝓpetit exceptio. z in iperfcis qñq; actio ꝫtuis frequēti⁹ z ꝓueniēti⁹ pfecta rescindatur p actionē. z iperfcā p exceptōez Qui vult tenere opionē ſam pōt dⁱe ad ꝓmū ad ptez ſam q q̄dā sunt ꝓmissiones q̄ fcē p metū cadētez in ꝓstantē virū ipo iure nō valēt. vt ꝓmissio dōducēdo aliquā in vxorē vel i vix/eᵗ de spō. Cū locū. z ꝓmissio dotis. ff. de eo qō metᵒ cā gestum ē. l. Si mulier. §. Si dos. vbi dⁱ q si dos p metū ꝓmittatur ñ nascit obligatio. Itez in rebᵒ ecclie ē spāle q nō tenet traditio vel ꝓmissio vl' iuramētū fcm̄ p metū de rebᵒ ecclie. eᵗ de iure iur. i. Peruenit. Itē votū fcm̄ p metū nō tenet. eᵗ de his q̄ vi metusue cā fiūt. c. j. qr votū ē res voti. z non ꝓcepti. z liberū ē arbitriū i vouēdo. qr volūtariū militē sibi eligit xps. 15. q. j. Nō est. Itē iurisdictio extorta p metū nō tenet. ff. de iudicijs. l. 2ª. Itē auctoritas tutoris p metū extorta nulla ē. ff. de auctoritate tutoris. l. i. §. vlt. z ꝫ bⁱ eᵗ de his q̄ vi metusue cā fiūt Abbas. in glo. Itez vt volūt qdā. pnūciatio ſnie ex metu nō tenet. iiᵃ. q. 3ª. Iniustū. tñ vt dic̄ glo. ibidez talis ſnia tenet nisi elidat p exceptionez. Quedā aūt sunt q̄ p metū fcā vel ꝓmissa non sunt nulla ipo iure. sz tenēt quousq; subueniat metu passo auctoritate superioris qui officio eiᵒ iplorato ēt ꝓbato metu dz a ꝓmissiōe p metū extorta illū qui ꝓmisit absoluere. z si aliqua p ꝓdictū metū tradidit vel resignauit dz facere sibi restitui. decretal' aūt all'ata i arguēdo nō loqtur de iuramēto per metuz extorto qō nullū est ipo iure. sz de iuramēto fcō circa talem materiaz qō ipo iure tenebat. z iō ille q sic iurauit absolutione idigebat. z sibi mō intellige qō bⁱ. s. eodez ti. Si vo. Ad ſm dñt alig q septennes ita ex forti ꝓsensu pñt ꝯbere spōsalia sicut adulti pñt i alios ꝯctus ꝓsentire pp nālez incliationez ad illū ꝯctū q̄ ꝓsensuz facit fortiorez. Aliter pōt dici z melⁱ q non est sile de spōsalibᵒ ꝯctis inter septennes z int adultos. qr. n. ꝓma sponsalia facilr pñt solui. iō sufficit ibi modicus ꝓsensus. sz ꝯcta inter adultos non disoluūtur altero ꝯdicēte. nisi in casi b⁹ determiatis a iure. iō regrⁱt ibi plenior ꝓsensus. Ad zᵐ dō q ibi nō iteruenit iustus metᵒ q possit cadere in cōstantē virū. ga nō erat ꝓbabile q illi q necem miabātur eā iferre possent z vellent. Vel dicas put cōsueuit exponi q illud verbū mrimoniū sic firmuz z stabile nō ponitur ꝑceptiue sz cōsultiue. vel forte metus non fuit sufficienter probatus. z hñt he solutiones. eᵗ de his q̄ vi metusue cā fiūt. Abbas. i gl. Vel pōt dici q illud decretum loquitur in eo casu qñ post coactionē cōmixtus est ei carnaliter. vt bⁱ ibidem in glo.

Tertio queritur vtrū ꝓsona cōsentiens in aliā sibi nō consecutientez possit illa viuente contrahere mrimoniuz. Et vi q non ſm phūz. 5°. metha. Aliqñ ita se duo hñt q vnuz refertur realr ad aliud. z non eᵒ. vt pz in scia z scibili. g̃ a sibi cuz mrimoniū sit relatio quedā vt superius oñsum est. pōt vir realr mrimᵒ copulꝰ

ri cum muliere consentiendo in ipam. illa nō consentiēte in ipm ad qđ segtur q illa viuēte cū alia ꝺ bere nō pōt. Itē ſm iudiciuz ecclie mr̄imoniū ex altera pte pōt esse solidū. ⁊ ex altera nulluz ĝa simili ita pōt esse verū in foro ꝓscie p ꝓsensum ex parte vna nō exīte ꝓsensu ex pte alia. pbatio assumpte. Si mulier in iudicio ꝓfitet se cōsensisse p verba ꝺ pñti in Martinū. ⁊ Martinus in eā Martino ß negāte. ⁊ muliere nō potēte probare qđ proposuit Martino nō inter dicet licētia ꝺbēdi cū alia. sed mulieri phibebit ne viuēte Martino ꝺbat cum alio. qz ꝓfitenti in iudicio ꝺ seipm creditur. Itez si aliqs donat alij rez aliquā illo alio nihil dāte sibi tū datū acceptāte tenet donatio. ĝ silr si vir cōsentiēdo in mulierē dōat ei ptātez corpis sui illa nō cōsentiente q vir hēat ptātez aliquā in corpus suuz. acceptāte tū ptātez sibi datā a iure tenet donatio ĝ vir ille nō poterit ꝺbere cū alia ꝺ voluntatē illi⁹.

Cōtra. vir cōsentiēs i mulierez vl ei⁹ nō ꝓhibetur ꝺbere cū alia. nisi inĉtū ꝓsensus ille facit mr̄imoniū. Sed si ꝓsensus sit ex vna pte. ⁊ nō ex alia ñ pōt mr̄im^m proficere. ex de spō. Tua nos. ĝ ꝓsentiens in nō cōsentientē sibi pōt cū alio vl alia ꝺbere mr̄im^m illo vel illa viuēte. Itē inter cōiuges ē q̄dā. relatio eq̄pantie. qz ſm apl̄m. i. cor. 7. Mulier ſui corpis nō hz ptātez sz vir. silr vir sui corpis ptātez nō hēt. sz mulier. Sz relatio equiperātie nū ĉtū est int̄ aliqua duo nisi sit mutua. ĝ mr̄imonialis obligatio nūĉtū est in viro respcū mulieris. nisi sit ēt in muliere respcū viri. ℟nđ⁹ q ꝓsona nō cōsentiens in corde aut exteri⁹ significat se ꝓsentire. aut nō. Si nō. nō est mr̄im^m. nec ſz iudiciū dei. nec ſz iudiciū ecclie. vñ non obstante ꝓsensu ex altera pte licebit cuilibz cū alia ꝓsona ꝺbere. de⁹. n. q mr̄imoniū istituit nō vult vinculuz mr̄imonale posse ꝺbi nisi cū mutua obligatione p eōsensuz mutuū causata. Si aūt nō ꝓsentiens in corde significat p v̄ba ꝺ pñti se. cōsentire est mr̄im^m ꝓsumptū. vñ ꝓsona q̄ ꝓsensit ꝺz putare vex mr̄im^m esse ꝺctū. ēt si alia ꝓsona post tpis iteruallū notabile iuret se nūĉtū ꝓsensisse in corde. qz sic ꝺ ex ꝺ pba. ℣per tuas. ℣Nimis i dignū est iurta legitimas sanctiones. vt qđ sua qs ĉtū voce dilucide ꝓtestat⁹ est. in eū casuz ꝓprio valeat testim⁹ infirmare. vñ nō credo q in ß casu sit licitū ꝓsone q̄ ꝓsensit cū alia ꝺbere illa viuēte. qz si ꝺ beret se ꝓbabili piculo adulterij exponeret. si tū ñ ꝓsentiēs q verbis significat se ꝓsentire i cōtinenti reuocet ꝓsumi pōt q ex errore ꝓmū dcm̄ protulerit ⁊ tūc ꝓsona q̄ ꝓsentit stare poterit verbis scḋo ꝓlatis. Ar^m ad ß. ex de testib⁹ cogendis. ℣Preterea. ⁊ in ß casu credo q ꝓsone que cōsensit licitū ē cū alia ꝺbere pri viuente. si aūt ꝓsona q̄ in corde nō cōsē sit ⁊ cōsensuz vbis significauit postea in corde consentiat durante ꝓsensu alteri⁹ efficit mr̄im^m vex. qa tūc ex vtraĉtū pte assunt oia q̄ ad veruz mr̄im^m requirūt. Ad p^m in opp^m ꝺ q nō valet illa cōsequētia. sic est in aliquib⁹ relatiuis. ergo ita in qbus libet alijs. vel esse pōt. Ad 2^m ꝺ q nūĉtū eccl̄ia iudicat mr̄im^m esse solidū ex vna pte ⁊ nullū ex alia sed aliqñ iudicat verū esse mr̄im^m ſm ꝓfessionem partis alterius. ⁊ iō persone ꝓfitenti se esse in legitimo mr̄imonio ꝓhibet aliud ꝺbere. Ad 3^m ꝺ q nō est silr. qz dñs supior aliquax rerū ꝓcedit valet donationē ĉtūis accipiēs non redonet. sz donatio nem ptātis in corpus ꝓpuz ĉtū ad carnalē cōcubituz nō pmittit valere nisi acceptās. silez ptātem in corpus ꝓpriū ꝺnet illi. qz si secus fieret eēt cōtra tria bona mr̄imonij q̄ ꝓiugū carnalē excusant ꝓcubitū. ⁊ qñqz meritoriū reddūt. Ad ar^m ad ptē aliā ꝺ q ĉtūis bñ cōcludāt non ꝺbi mr̄im^m verū sine ꝓsensu mutuo. nō tñ in ore sz in corde. ex ß tñ non segtur q consentiēs in nō ꝓsentientē sibi in corde. verbo tū significantē se ꝓsentire possit cū alia ꝓsōa illa viuēte ꝺbere pp rōnez que in corpore questōis dicta est.

q **Warto** queritur vtrū parētes possint liberos suos cogere ad mr̄imoniū contrahendū. Et vī q sic. ff. de spon. l. Sed que patris. ꝺ de filia. q tūc solū dissentiēdi a patre licentia ꝓcedit si indignū morib⁹ vel turpez spōsuz ei pater eligat. Item ex de spon. ipuberum Tua. ℣Potest filiū nōdū adultū cuius voluntas discerni non pōt pater cui vult mr̄imonio tradere. ⁊ postĉtū filius puenerit ad pfectā etatē oio debet hoc adimplere. Itē pater spūalis. s. papa pōt filios cogere ad ꝺbendū mr̄imonium spūale. pōt. n. cogere clericos ad recipiendū epatus. ĝ a silr parētes carnales pñt cogere filios ad ꝺbenduz mr̄imoniū carnale. Contra. i 7. q. 2. Sufficiat. ꝺ q si solus ꝓsensus defuerit cetera etiā cū ipo coitu celebrata frustrantur. ĝ parentes inuitos filios nuptui tradere ñ pñt. Itē ex de spō. ipu. c. i. dicit q si filius adult⁹ aliquo mō non consentit. pr̄ nō pōt ipm facer mr̄imoniū ꝺbere. ℟nđ⁹ q pp onus mr̄imonij ⁊ qz significat liberā coniūctonē xpi ⁊ ecclie parētes non pñt inuitos filios vel filias cogere ad mr̄imoniū ꝺbendū nisi forte accideret cāus in quo sine p̄cepto paterno mr̄imoniū ꝺbere tenerent. vñ illud verbuz apl̄i ad Coll. 3°. Filij obedite parentibus per oia. ñ intell̄r simpl̄r vniuersal̄r. sed de oibus pertinētib⁹ ad prātem pñā. si tñ illi de quox coniūctione agit non sunt sui iuris sufficit consensus tacit⁹ cū exp̄sso eorū consensu in quox sunt ptāte. si aūt sunt sui iuris requirit illox exp̄essus cōsensus. Ad p^m i oppositū ꝺ q ĉtūis ſm iura ciuilia ita sit de filia. alr tñ est ſm canones. ex de spon. ipu. c. i. in glo. Ad 2^m ꝺ q illud verbū intelligendū est vbi casu in q° filius sine p̄cepto pr̄no illā eandē ducere teneretur vel de filio qui añ ānos pubertatis erat doli capax ⁊ ꝓsenserat. vel illud verbuz ꝺz intelligi de debito honestatis non necessitatis ſm glo. ibidē. Ad 3^m ꝺ q non est verisile. qz dñs papa maiorē prātem hz super membra ecclie ĉtū parentes carnales sup filios suos carnales. ⁊ preterea contrahēs mr̄imoniū spūale efficit melioris conditionis ĉtū cōtrahēs mr̄imoniū carnale. nec est ꝺ q dñs papa nō possit cogere personā idoneaz ad recipiendū epatum sed q hoc possit indubitanter est asserendum.

Articulus secūdus.

c **Consequenter** querit de 2° pncipali. Et circa hoc querunt quattuor. ℣P° vtrū matrimoniū contractum per consensum metu coactū ratificet per sequentē cōsensuz tacitū. Scḋo vtruz per carnalē copulaz sequentem. Tertio vtrum ratificet si firmet p iura

mentū. Quarto vtrū ille q iurauit aliquā ducere in vxorē possit religionē intrare matrimonio non prius cōtracto.

p Primo oñdo q nō ratificat p seqn tē psensū tacitū. si aliqua duo regrunt pro cā vni⁹ effectus non causant effectū nisi sil cōiuncta. si. n. duo hoies regrunt ad vnū nauis tractū nūq̄ eā traherēt diuisiz cū g ad ꝟbendū mrim^m requirat cōsensus de pnti interior⁹ t ei⁹ exp̄ssio exterior nō efficiēt mrimoniū diuisiz. g sequēs tacitus cōsensus cū expressiōe exteriori q̄ precessit nō efficiūt mrim^m. Item q̄ nihil est nō ratificat. sz mrimoniū ꝟctū p cōsensū coactū nullū est. g p seqntē psensuz tacitū non ratificat

Cōtra si existens in etate debita ꝟbit cū psona nō sufficiētis etatis ad mrim^m q̄uis mrimoniū nō desit. ratificat tū post psensuz illi⁹ qui fuerat minoris etatis cū ad annos nubiles puenerit. ex de despō. ipu. De illis g a sili q̄uis mrim^m ꝟctū p psensū coactū nullū sit. tū p sequentē psensum liberū q̄uis tacitū pōt ratificari. Rūdeo q mrim^m ꝟctuz p consensuz coactū metu cadentē in pstantē virū. aut est ꝟctuz p coactionez psensus viri vel mulieris tm̄. aut vtriusq̄z sil si p° mō ille q libere psensit ligatus est. alr nō. si tū postea tacite psentiat t libere psona ligata in psensu pstito p silentē vez efficit mrimoniū. t tūc vterq̄z ligat⁹ est. qa q̄uis tacit⁹ cōsensus p se nō sufficeret. tū sufficit cū exp̄ssione exteriori q̄ precessit. si aūt psona ligata resiluit a psensu añ seqntez psensuz alteri⁹. tunc distinguo. q: aut ꝟrit mrimoniū aliud. t tūc dico q illud ſz mrimoniū tenet q̄uis peccauerit ꝟbendo si congruo tpe nō expecauīt liberū psensuz alteri⁹ tacitum vel expressū. aut nō ꝟtraxit aliud mrimoniū. t tūc ſm iudiciū ecclie psumet in codē psensu pmanere. q: q̄ in aliquez semel psenserit ampli⁹ nō poterit dissentire. si alius nō negauerit suū pstare psensuz. ex de spō. ipu. De illis. ſm tū iudiciū dei nō est mrim^m verū. q: talis nō pōt esse sine cōcursu mutui psensus interioris si aūt vtraq̄z persona fuit coacta tūc ad ꝟb q sit verū mrimoniū requirit nouus psensus ex vtraq̄z parte. sz nō noua exterior⁹ exp̄ssio. Ad p^m in opp^m dō q maior nō est vr vera si intelligat de simultate ꝟ iūctiōis ſm essentias. plures. n. gutte reqrūtur p cā vni⁹ cauatiōis. nec tū oēs sil ſm eēntias q̄ causat cauatio. sz vna causat vtute pcedentiū q̄ztuz quelz aliq̄z facit dispositionē aliqualr. dico a sili q psens psensus tacitus cū vtute exp̄ssionis q̄ pcessit efficit mrim^m. Ad 2^m dō q ꝓpe loquēdo melius dr illud mrimoniū p seqntē tacitū psensuz pfici q̄z ratificari t psensus coactus q psensus fuit q̄uis nō rat⁹ p sequentem consensum tacitum ratificari.

r Secundo queritur vtrū p carnalez copulaz se quētez. Rn° q mulier q̄ ꝟrit per psensum coactū metu cadentē in mulierē pstantē. si postea ꝓ illo cū quo ꝟrit carnalr copletur. aut ad ꝟb cogit per vim absolutā. aut p sufficientē metū. aut p leuē. pmis duob⁹ modis nō ratificat pdcm mrim^m. nec q̄ztū ad iudiciū fori. nec q̄ztū ad iudiciuz poli p copulā carnalē. sed 3° mō ratificatur p eā q̄ztū ad iudiciū fori siue interius psentiat siue nō. q: ex quo ad ꝟb inducit p leuē metū aut hita ptāte reclinādi permittit se cognosci pūmit interi⁹ psen. ire. si tū interius nō psentiat in mrimoniū nō efficit mrimoniū verum ſm indicium poli.

t Tertio queritur vtrū mrim^m ꝟctū per cōsensuz metu coactū ratificetur si firmet p iuramentū. Ad ꝟb dñt quidā q sic saltē in foro pscie. q̄ñq̄z. n. ꝟctus q nō tenet si non p iuramentū firmet vel p interpositionē fidei validus efficit si firmet per alterū illo⁹. ex de his q̄ vi metusue cā fiūt. Ad aures. vbi dr q renūciatio electiōis facta ad terrorē laico⁹ nō tenet nisi iuramēto vel fide iterposita firmet. Alij dñt t pbabilr q mrimoniū ꝟctū coactiōe p metū cadentē in pstātez virū firmatū p iuramentū nō tenet nec in foro exteriori nec in foro pscie. q: aut illo iuramēto iurat aliqd pterittū. aut aliqd pñs. aut aliqd futurū. si p° mō planū ē q nō pōt ratificare mrimoniū qō alias eēt nullū. q: si coactus iurat q vere psenserit tale iuramētū nō pōt facere psensuz iā pterituz eē validū. si añ nō valuit. si sc̄do mō ēt ratificare nō pōt. q: si cōtrahēdo iuret qō in rei veritate psentit interius in corde. t nō psentiat piurus est piuriuz aūt mrim^m ratificare nō pōt. si aūt vere psentit q̄uis verū iuret. tū illud iuramentū mrim^m nō ratificat. q: tale iuramentū est assertoriū. vñ illo nō fit nisi testificatio de pnti a interioris psensus. vñ si interior psensus de se ē invalidus t iefficax ad mrim^m ꝟbenduz testificatio pntie tal psensus nihil facit ad mrim^m si aūt iuretur aliqd de futuro sic. Juro tibi q psentiaz in te. planū ē q tale iuramentū nō pōt ratificare ꝟctuz p verba de pnti q pcessit. q: tali iuramēto nō firmat nisi pmissio de ꝟbendo. Utrū aūt talis pmissio inramēto firmata teneat. visuz est qōe sa artili pcedentis. Et tenētes hāc saz opinionez ad decretalē allatā p alia opione dñt q non est file. qa maior libertas reqrit in ꝟbendo mrim^m q̄z i renūciando electiōi. vñ ex eo. ti. Abbas. in glo. dr q matrimoniuz ꝟctuz p metū nō tenet nec obligat⁹ est q ſz facit ēt si iurat. q: mrimonia libera eē debēt. qa i uite nuptie difficiles exit⁹ psueuerūt hre. t parum post dr q vbi metus vl coactio intercedit. consensus liber dici non potest.

q Quarto q̄ritur vtr ille qui iurauit aliquā ducere i vxorē possit religionē intrare mrimonio nō p ꝟcto. Et vr q nō. q: nullus pōt facere qn periurū sit peccū. cuz sit cōtra ſm pceptuz ꝑme tabule. sz si talis itraret religionē nō pus ꝟcto mrimonio periurat. g si talis itraret religionē mrimonio nō pus cōtracto peccaret. Cōtra si ꝟberet aut intēderet explicite vel iplicite se obligare ad carnalē copulam si alr ꝓiux exigeret. aut nō. Si sic. intenderet se obligare si alter cōiunx vellet ad illud qō sibi viā precideret ad mai⁹ bonuz. ad talē aūt obligationez nullus teneret. Si vero ꝟctus ille nullus esset. q: ad ſz q vinculuz mrimonij ꝟbatur requirit q vterq̄z ꝓiunz explicite vel iplicite psentiat in carnalē copulā sub hac conditiōe. si alr ꝓiunx eā exigeret. ergo vr q ille licite pōt religionē intrare nō ꝟcto mrimonio. Rūdeo vt hr ex de spō. Cōmissuz. tutius est ei religiōe iuramēti seruata pus ꝟbere. t postea si eligerit ad religionē migrare. qō nō sic est intelligendū ſm quosdā q ſz sit tuti⁹ ſm veritatē. sz quo ad opionē. ne de fcō dicat iste ꝓtra suū iuramentū venisse. q: nō vr infringere iuramentū q illud cō-

mutat in meli⁹. eē de iureiurādo. ℙeru enit ſcdo. vñ ſi vult pōt abſq; pcō religionē intrare mr̄imonio nō ꝯcto. ¶ Alij dñt ꝯriū. q; pōt vtrūq; facer̄. q; añ ꝓſumationē mr̄imonij cuilibz cōiugū altero inuito licitū eſt religionē intrare. nō tenenť tñ ꝯhere niſi in loco tuto vbi ad carnalē copulā cogi nō poſſint vī añt mihi magis ad herendū opinioni ꝑme maxie q; ſic ꝯhens mr̄im^m non ꝯheret illa intentō ne qua ſe ꝯcturū iurauit nec ſub illa qua mulier recepit iuramētuz. vñ ſi ꝯheret cū ea añ redditionez debiti religionē intrare intendēs eam deluderet. ¶ Qui vult tenere ꝑmā opinionē pōt dīe q; taliſ intrās religionē nō ꝯcto ꝑus mr̄imonio nō periurat. q; iuramentū nō infringit q illud in meli⁹ cōmutat vt ꝓz per decre. allatā ꝑ ꝑmā opinione. dī ēt i glo. q; nō dī deiurare q ex iuſta cā deſerit iuramentuz. Ar^m ad hoc. xx. q. i. Beatus. ⁊ eē de voto ⁊ voti redemp. Scripture. ¶ Qui vult tenere ƀam opinionē pōt dīe ad ar^m ad ꝓtez ƀam q; vt dī. eē de ſpon. Cōmiſſuz. in textu. ſed expſſius in glo. q; licet taliſ gerat in corde virginitatē ꝓſentire pōt in mr̄imoniū. ⁊ �need rōabile ē. q; talis ꝓſentit ꝑplicite i carnalē copulā. ſi alter ꝓiunx exigerit ſi nō fecerit illud per quod a tali debito abſoluat. q̄uis �need firmit intendat facere.

c **Ira** lr̄am Tm̄ in domino nubat. i. cū fideli. nō cū ifideli. ſi ꝓis voluntati nō repugnat ꝓſentire intellr̄. ſi tñ interi⁹ nō ꝓſentit nō eſt mr̄imoniū ꝫ rei veritatē ē tñ mr̄imoniuz ꝑſumptū ſi illa nō eraſui iuris.

Di. xx^a.

b **Ec ſolum** coactio ē. ⁊c. Supi⁹ determinauit magr̄ de ꝓſenſu mr̄imoniali q̄ſtū ad eius defectū ex pte intentionis. ⁊ diuidit i tres. ℙrimo determiat magr̄ de defectu intentiōis ꝑ errorē cauſato. Scdo de cōiugio inter Mariā ⁊ Joſeph. ibi ꝑmiſſis. Tertio de cauſis cōtrahendi mr̄imoniū. ibi. Expoſito Media diuiditur in duas. ℙo determinat ō vir ginitate Marie ⁊ Joſeph. Scdo ō ipoz cōiugio ibi. Inter quos. Illa pars que ibi incipit. Expoſito. diuiditur in duas. ℙrimo determiat de cāis ꝯhendi mr̄imoniū in cōi. Scdo de cāis ꝯct⁹ mr̄imonij inter Mariā ⁊ Joſeph i ſpāli. ibi. Habuit āt

Articulus primus

c **Ira hanc** di. querendū eſt ꝓpaliter de trib⁹. ℙrimo de impedimēto mr̄imonij pp intētiōis ō defectū cauſatū per errorē. Scdo de aliquibus tangētib⁹ cōiugiū Marie ⁊ Joſeph. Tertio de cāis ꝯhendi mr̄imoniū. Circa ꝑmū querūtur duo. ℙo vtrū aliquis error impediat mr̄imoniuz. Scdo vtrū ſolus error reſpectu ꝓſone vl̄ conditionis ei⁹ cū qua ꝯhitur impediat mr̄imonium.

p **Rimo oñdo** q; nullus error impediat mr̄imoniuz. q; nihil impedit mr̄imoniū niſi ſit ꝓtra aliquod de bonis mr̄imonij. ſed error cuz nihil aliud ſit q̄ aliud ꝑ alio putare ſm Aug^m Euchyridion. iz^o. c. nō eſt cōtra aliqd̄ de bonis mr̄imonij. vt pz̄ inducēti. q; nō impedit mr̄imoniū. Item ſi aliquis baptizat vnū quē putat eē aliū. vel ſeruū quē putat eſſe liberū vere baptizat. q; a ſili ſi mulier ꝯhit cū vno quez putat aliū vel cū ſeruo quē putat liberū verū ꝯhit mr̄imoniū. Itē nō obſtante errore ꝓſone fuit iter Jacob ⁊ Lyaz mr̄imoniū. vt hr̄ Gen. 29. ſz ſi aliqs error impediret mr̄imoniū. l̄ maxie faceret error reſpcū ꝓſone. q; nullus error impedit. Item q̄uis Jſaac bñdicendo Jacob crederet bñdicere Eſau. valuit tñ bñdictio Jacob. vt. n. hr̄ gen. 27. dicit Jſaac. bñdixi ei ⁊ erit bñdictus. q; a ſili q̄uis ꝯhat mulier cū vno quē credit aliū. verū eſt mr̄imoniuz. ſz ſi talis error nō impedit. multo fortius nullus ali⁹. Contra ſi aliqs ꝓmittit ſe venditurū mihi auruz ⁊ ꝑ auro affert mihi auricalcū nō tenet ꝯctus q; nō ꝓſenſi in ēptiōe auricalchi. ſz auri. error. n. circa materiam excludit ꝓſenſuz. ſicut dicit magr̄ h⁹ di. c. j. ⁊ eſt. 29. q. i^a añ mediū. cū q; ꝓſone ꝯhētes ſint materia mr̄imonij. error reſpcū ꝓſone cū qua ꝯhitur impedit mr̄imoniū. Itē ſm ph^m. 3°. ethi. c. 3°. Omne q; eſt pp ignorantiā nō eſt volūtariū. ſed quod fit ꝑ errorez fit per ignorātiaz. q; eſt nō volūtariuz. ſed cōſenſus actus eſt volūtari⁹. q; error reſpcū ꝓſone circa quaz errat impedit errātis ꝓſenſuz. ⁊ ex ꝓ̄ti mr̄imonium q; qō impedit cauſaz impedit effectū. Rn̄^o ſm q; dic magr̄ h⁹ di. c. j. ⁊ ē. 29. q. j. §. j. alius eſt error ꝓſone. ali⁹ fortune. ali⁹ ꝓditiōis. ali⁹ q̄litatis. vbi gr̄a. mulier volēs ꝯhere errat circa ꝓſonā cuz qua ꝯhit q̄ putat ip̄m eē illū q nō ē. vt ſi putet ip̄m eē Titiuz ⁊ eſt Martin⁹. errat circa ei⁹ fortunā ſi putat eē diuitē cū ⁊ ē paup. errat circa eius cōditionē ſi putat eū eē liberū ⁊ ſeru⁹ ē. errat circa ei⁹ q̄litatē ſi putat eū eſſe bonū. ⁊ ē malus. ℙrimus error impedit mr̄imoniū. q; impedit ꝓſenſuz ex pte errātis reſpcū ꝓſone cū qua ꝯhit. cū. n. Berta ꝓtrahit cū Titio nō putās illū eē Titiū ſz Martinū nō ꝓſentit in Titium ſz in Martinū. q; ſicut ſm Aug. 10. de tri. c. j. Non ꝑōt amari niſi cognita. ſic. n. pōt eſſe ꝓſenſus in ꝓſonā nō cognitā. q̄uo aūt error cōditiōis impediat mr̄imoniū declarādū ē inferi⁹. di. 36^a. Utrū aūt error fortune ⁊ q̄litatis mr̄imoniū impediant vel ñ declarabit i ſeq̄nti qōe. Ad ꝑ^m in opp^m dō q; error ꝓſone eſt cōtra eēntiā mr̄imonij i q̄ſtū impedit ei⁹ efficiētez cām q̄ eſt mutu⁹ cōſenſus. Ad ⁊^m dō q; nō eſt ſile. q; in ſuſceptiōe baptiſmi efficit ſimplr̄ melior cōditō ſuſcipiētis. nō aūt efficit ſimplr̄ melior conditio mr̄imoniū ꝯhentis. ⁊ iō regrit ſpāliorem tētio ⁊ ꝓſenſus liberior in mr̄imoniū ꝯhente q̄ in baptizāte. Ad ȝ^m dō. q; ſicut dicit magr̄ in lr̄a h⁹ di. c. j. q̄uis ꝓcubitū Jacob cū Lya nō ꝑceſſerit. cōſenſus tñ eſt ſubſecutus. ⁊ ſicut dicit. 29^a. q. j. quaſi ſtatiz poſt mediū. Jacob ⁊ Lyā nō fecit cōiuges ꝑcedens ꝓſenſus ſz ſubſequēs. Ad 4^m dō q; nō eſt ſile. q; illa bñdictio fuit opus dei. circa qō non ꝑōt cadere error. ſz ꝓſenſus ē act⁹ hois circa quē error cadere pōt. ℙreterea illa bñdictō debebat Jacob ex ordinatione diuina qō poſt factū Jſaac per reuelationē intelligens bñdictionē confirmauit dicēs. benedixi ei ⁊ erit benedictus.

s **Ecundo** queritur vtrum ſol⁹ error reſpectu perſone vel cōditionis eius cū qua ꝓtrahitur impediat mr̄imoniū. Et vī q; nō. q; oīs error reſpectu alicuius

de bonis mrimonij ipedit mrimoniũ. sz error sterilitatis est respũ alicuisqꝫ est ꝺ bonũ ꝓlis. ꝑ error sterilitatis ipedit mrimoniũ. Itẽ magr hꝰ di. c.i. Si qs femina nobilẽ in ꝓiugiũ petat ꝛ ꝓ ea alia ignobilis tradat ei. nõ ẽ inter eos ꝓiugiũ. sed error ignobilitatis ꝓphenditur sub errore fortune vel q̃litatis. ꝑ nõ solus error ꝓsone vel ꝓditõis impedit mrim^m. Itẽ ois error qui ipedit volũtariũ ipedit mrim^m. sz ꝟz phũm 3°. ethi. c. 3°. Ignorantia cuiuslibet circũstãtie tollit volũtariũ. ꝑ error respũ cuiuscũqꝫ circũstantie ipedit mrimoniũ. Itẽ si aliqs ꝺbit cũ cõsanguinea quã putat extraneã ipedit matrimoniũ. sz error respectu ꝓsanguinitatis nõ ẽ error respectu ꝓsone nec respũ ꝓditiõis. ꝑ alijs error ab illis impedit mrimoniũ. Cõtra magr hꝰ di. c. i° ꝛ hꝛ. 29. q. i°. añ mediũ. Error fortune ꝛ qualitatis cõtingij ꝓsensuz nõ excludit. error vero ꝓditiõis ꝓiugalẽ ꝓsensũ euacuat. error quoqꝫ ꝓsone ꝓiugalẽ ꝓsensuz nõ admittit. Cũ ꝑ ois error ad vnuz ꝺ illis quattuor reducat. solus error persone vel ꝓditõis mrimoniuz ipedit. Rñdeo ꝙ inter hñtes vsum liberi. ar. nullus alius error q̃z ꝓsone vel cõditiõis mrimoniuz ipedit. qꝛ nullus error mrimoniuz ipedit nisi sit repsectu alicui⁹ eoꝝ que sunt mrimonio eẽntialia. Sz solus error persone vel ꝓditiõis est respectu eoꝝ q̃ sunt mrimonio eẽntialia. error eni ꝓsone ẽ respectu hꝰ quod ẽ materiale in mrimõio ꝓsone. n. ꝺbentes sunt mrimonij materia. error vero ꝓditiõis est respectu hꝰ qꝺ est formale i mrimonio qꝺ est obligatio ꝑ totã vitã ad reddendũ debituz cũ ab altero ꝓiuge exigat cui obligatõi opponitur cõditio fuitutis. qꝛ seruus cuz sit possessio dñi sui põt occupari ꝓ dñm frequẽter circa opa q̃ nõ patiunt ipm reddere debituz petenti si ꝺrit ꝑter licẽtiã dñi sui. Allie ẽt rõnes inferi⁹ dicentur. Error aũt fortune vl q̃litatis nõ ẽ nisi respectu eoꝝ q̃ sunt accidentalia mrim°. diuitie. n. ꝛ pauptas pulchritudo ꝛ turpitudo bõi mors ꝛ mali mrimonio sunt accidentalia. ꝛ iõ error circa talia mrimoniũ non impedit. Ad p^m in oppo^m ꝺ ꝙ bonũ ꝓlis sm ꝙ est qꝺ eẽntiale mrim° nõ est generatio ꝓlis. sed obligatio ad eius susceptionẽ ꝛ religiosaz educationez si genita fuerit. ꝺ hoc aũt nõ est sterilitas. Ad 2^m ꝺ ꝙ aliqñ errat ꝺbens circa subiectũ nobilitatis aliqñ circa nobilitatẽ subiecti nõ circa subiectum.

Ꝓ° modo est error ꝓsone vt cũ intẽdit ꝺbere cuz filia regis ꝛ loco illius sibi pñtatur filia vnius ciuis ꝛ iõ talis error impedit mrimoniũ. ꝛ sic intellr auctoritas magri. Sc̃ꝺo mõ est error q̃litatis nec impedit mrimoniũ. vt si quis ꝓsentiat in personã sibi notã. qꝛ credit eã nobilẽ ꝛ tñ nõ ẽ. Ad 3^m ꝺ ꝙ q̃z uis error cuiuslibet circũstantie ipediat sm qꝺ voluntariũ. error tñ cuiuslibz circumstantie non impedit simpliciter volũtariũ. Ad 4^m. ꝺ ꝙ quedam sunt impedimenta mrimonij siue respectu eoꝝ sit error. siue nõ. vt cõsanguinitas ꝛ plura alia de quibus dicet iferi⁹. ꝛ talia nõ cõprehẽduntur sub ipedimẽto erroris. quedã sunt que nõ ipediunt. nisi ꝑ errorẽ adiunctũ. sicut diuersitas ꝓsone ꝛ ꝓditio seruituris. ꝛ hec tñ ꝓprehẽdũt sub ipedimẽto erroris

Articulus secũdus.

Consequẽter queritur de 2° principali. ꝛ circa hoc querũtur duo. Primo vtrũ beata ṽgo virginitatẽ uouerit. 2° vtrũ inter ipaz ꝛ Joseph mrimoniũ pfciñ fuerit

Primo ondo ꝙ beata ṽgo ṽginitatem nõ uouerit. ꝺuto

7. Nõ erit apud te sterilis vtriusqꝫ sex⁹ taz in hoibus q̃z i gregib⁹ tuis. sed beata ṽgo nihil vouit qꝺ eẽt ꝺbiũ legi. cũ ꝑ ṽginitas includat sterilitatẽ ṽginitatẽ non vouit. Itẽ Math. ꝓmo ꝺr ꝙ Joseph non cognoscebat eã donec pareret filiũ suum ꝓmogẽitũ. ꝑ vr ꝙ post partũ Christi Joseph cognouit eã qꝺ nõ fuisset si virginitatẽ vouisset. qꝛ nũqꝫ peccauit. Itẽ Jo. 2°. ꝺr de Christo qui descendit Chapharnaũ ipe ꝛ mater eius ꝛ fratres eius ꝛ discipuli eius. ꝑ rpus fratres habuit carnales. qꝛ aliter non poneret copula inter fratres ꝛ discipulos Hoc aũt non fuisset si beata virgo ṽginitatẽ seruasset. cũ ꝑ qcquid vouerit seruauerit virginitatez nõ vouit. Itẽ Luce 2°. dicit mater eius ad illũ Ecce pr tuus ꝛ ego dolentes querebam⁹ te. ꝑ Joseph fuit pater Christi ꝙ non esset verũ. si beata virgo ṽginitatez seruasset. Contra super illꝺ Luce. ꝓmo. Virũ nõ cognosco. dicit glo. interlinearis. ecce tãgit ꝙ ipa vouẽit castitatẽ. Itẽ magr hꝰ di. c. 2. ꝛ ꝺ cretũ. 27. q. 2. Beata Maria. ꝺnit ꝙ beata Maria ꝓposuit se seruaturã votũ ṽginitatis i corde. sz ipz votũ non exp̃ssit. postea sil cũ viro labijs exp̃ssit ꝛ vterqꝫ in virginitate ꝓmansit. Rñ° sicut dicit Anselꝰ. in libro ꝺ ꝓceptu ṽginali. c. 18. Decebat vt illius hois ꝓceptio de matre purissima fieret. nẽpe decẽs erat vt ea puritate q̃ maior subdeo neqt intelligi virgo illa niteret. ꝛ infra de q̃ spũs scũs volebat ꝛ operaturus erat vt ꝓciperet ꝛ nasceret ille de quo ipe ꝓcedebat. sz ceteris ꝓbus purior ꝛ magis nitẽs est ṽginitas deo ꝑ votũ dicata q̃z illa que nõ. vt inferi⁹ oñdet. ꝑ beata ṽgo nõ tñ ṽginitatez seruauit sz se seruaturã ẽt vouit sub hac ꝓditione. nisi deus alr ordiaret ꝟz quod dicit magr in lra hꝰ di. c. 2. ꝛ hec ꝓditio fuit tã honesta. qꝛ ẽt si nõ fuisset opposita debuisset tñ esse subintellecta. Ad ꝓmũ in opp^m ꝺ ꝙ in auctoritate illa accipit sterilis ꝑ illa que vacabat cõcubitui cõiugali. nec tñ cõcipiebat. vel põt dici ꝙ beata virgo fuit cõfiniuz veteris legis ꝛ noue sicut aurora noctis p̃cedẽtis ꝛ diei sequẽtis. ꝛ iõ fecit votũ cõsonũ legi noue. nec tñ cõtrariũ legi veteri inq̃ntũ cõditionẽ apposuit. Ad 2^m. ꝛ. 3^m ꝺ ꝙ ex illis verbis ortum hũit vilissima heresis Claudianoꝝ dicentiũ beatã virginez post Christi partũ a Joseph cognitã. sed illa heresis est oio irrõnabil ꝛ directe ꝛ manifeste cõtra catholicã fidẽ. ꝙ sit irrõnabil patet ꝑ ea q̃ dicta sunt in corpore qõnis. Et p̃terea irrõnabilissimũ ẽ opiari ꝙ ex quo fuit corpale templũ filij dei ꝛ pfectũ spũale habitaculũ spũs sci vacaret opibus carnis quod in figura elegant designat in Ezechiel. c. 44°. cum ꝺr. Porta hec clausa erit. ꝛ nõ aperiet. ꝛ vir nõ trãsiet ꝑ eã. qm̃ dñs deus israel ingressus est ꝑ eã. erit qꝫ clausa p̃cipi porta ẽ maria deus israel Christus clausura virginitatis. p̃ceps Joseph. Dicẽduz ꝑ ad auctoritates ꝙ ibi scriptura vocat ꝓmogenitum nõ postꝫ alius sz añꝫ nullus filr donec ibi accipitur. sicut cũ ꝺr in psal. Sede a dextris meis. ꝺo

nec ponã inimicos tuos. sca. pe. tuo. ꝑ ℔ nõ intelligitur q̃ postea nõ sedeat. sꝫ q̃ vsq̃ tũc ⁊ postea. similiter cũ dr̃. nõ cognoscebat eã donec peperit ⁊c. intelligendũ ẽ q̃ nõ cognouit eam ante nec postea.

Jn alia. ñ. auctoritate vocant frẽs ñ illi q̃ sunt de eodẽ vtero nati. sꝫ cõsanguinei germani. vñ ℙ Paulus ad Gal'. i°. dicit aliũ aũt ap'oꝝ vidi neminez niſi Jacobũ frem dñi. ⁊ ꝓstat q̃ ille Jacobus fuit cõsanguineus germanus Jesu Christi filiꝰ. s. materterę sue. Christũ aũt nõ hũisse frẽs filios mr̃is sue patet in ℔ q̃ vt hr̃ Jo. 19°. Moziẽs matrẽ suã recõmẽdauit Joãni euangeliste loco filij. cũ tñ ñ eẽt eiꝰ filius. sꝫ nepos. qõ nõ feciſſet si alios filios ꝑter Christũ hũisset. Ad 4ᵐ dõ q̃ ibi noiatus ẽ Joseph pr̃ Christi putatiue ꝫ glo. interlinearẽ ibidẽ. cui ꝓcor dat illud q̃ dicit Luce. 3°. Ipse Jesus erat icipiens ãſi annoꝝ. 30. vt putabat filius Joseph.

s **Ecundo** querit vtrũ inter Mariaz ⁊ Joseph fuerit pfcñ mr̃imoniũ. Et vr̃ q̃ nõ. non ẽ pfcñ mr̃imᵐ qõ ℔ legẽ. sꝫ illud mr̃imoniũ fuit ℑ legez. qr̃ vt dr̃ numeroꝝ vltio femine maritos de eadẽ tribu accipient. Joseph aũt fuit de tribu Juda. ⁊ Maria de genere ſacerdotali. g̃ inter eos nõ fuit mr̃imᵐ pfcñ.

Jtẽ nõ est mr̃imoniũ pfcñ qõ ℑbitur ex irrõnabili cã. sed illud mr̃imoniũ fuit ℑctũ ex irrõnabili cã. qr̃ vt dicit magr̃ circa finẽ hꝰ di. ℑctuz fuit vt partus diabolo celaretur. que cã nõ vr̃ fuiſſe rõnabilis. qr̃ q̃uis diabolus nõ possit noſce ea q̃ sunt in mente. nõ latẽt tñ euz ea que sunt in coꝛpe. g̃ nõ fuit matrimoniũ pfcñ. Jtẽ ad pfcñ mr̃imoniũ regrit ꝓsẽſ in carnalẽ copulã. qr̃ ad ℔ regrit. obligatio ad reddendũ debitũ cũ ab altero ꝓiuge exigit. sꝫ beata v̄go in carnalẽ copulã nõ ꝓsensit. qr̃ vt hitũ ẽ in qõe ꝑcedenti vouerat virginitatẽ. ⁊ ꝓstat q̃ votũ suũz nõ violauit. g̃ inter ipam ⁊ Joseph pfcñ mr̃imoniuz nõ fuit. Jtẽ post pfcñ mr̃imoniũ nõ licet spõſo spõſaz dimittere. sꝫ Joseph q̃uis eẽt iuſtus voluit occulte dimittere Mariã. vt hr̃ Math. i. g̃ inter eos nõ fuit pfcñ cõiugiũ. Contra magr̃ hꝰ di. c. 3°. dicit. ⁊ hr̃. 27. q. 2. Jnstitutum. iuxta hãc di. inter Mariã ⁊ Joseph pfcñ fuit ꝓiugiũ. Jtẽ pfcñ ẽ cõiugiũ qñ ꝓinges nõ tñ ꝓsentiũt in maritalẽ societatez in copulã carnalẽ. sꝫ sicut dicit magr̃ in lra huiꝰ di. c°. 2. ⁊ hr̃. 27. q. 2°. Cũ g̃ beata v̄go ꝓsensit in maritalẽ societatẽ ⁊ in copulã carnalẽ. g̃ inter ipam et Joseph pfcñ fuit ꝓiugiũ. ℝñdeo q̃ perfectio rei duplex est. q̃dã in eẽ p°. quedã in eẽ. 2°. prima ī hoc ꝓsistit q̃ res hẽt oĩa q̃ ptinẽt ad eius eẽntiã. 2ª cõsistit in quibusdã pfcõibus nõ ptinẽtibꝰ ad eẽntiam ℙ° modo fuit pfcñ inter Mariã ⁊ Joseph. nõ. 2°. qr̃ nõ ita pfecta significauit indiuiſibilẽ vnionem Christi ⁊ ecclie ⁊ hñane nãe cũ diuina pſona. sicut mr̃imoniũ cõsumatũ. vñ dicit magr̃ hꝰ di. c°. 3°. q̃ fuit pfcñ. nõ in significatiõe. qr̃ vt infra dicit. e. c° mr̃imᵐ ꝓsumatũ pfectiꝰ vnionẽ Christi ⁊ ecclie figurat. Ad pᵐ i oppᵐ dõ q̃ Maria ⁊ Joseph fuerũt de eadẽ tribu. qr̃ q̃uis ipa fuerit de genere ſacerdotali ex pte mr̃is. fuit tñ de tribu Juda ex pte pr̃is. Christus. n. fuit de tribu Juda. vñ Ap'. 5. Eli cit leo de tribu iuda. Ad 2ᵐ dõ q̃ mioꝛẽ falsa. cõtractũ eni fuit ex rõnabili. cã. s. vt ptus diabolo celaretur. vt ⁊ Joseph mr̃i ⁊ filio obsequeret q̃ cause tãgunt a magr̃o circa finẽ hꝰ di. ⁊ ab origene ī qua dam omel'. sup illud Math. i°. Cũ eẽt dꝰpõſata ⁊c. ⁊ vt Joseph eẽt testis castitatis eiꝰ eã defendẽs ab infamia ſuſpitionis. quã etiã cãm tangit magr̃ vbi ꝑus. ⁊ Ambroſius in omelia quadaz sup illud Luce. i°. Missus ẽ angelus. ⁊ ẽt ne v̄ginibus ſiniſtra opione viuentibꝰ relinquẽtur excuſatiõis velamẽ si mater dñi visa fuiſſet infamata. sicut dicit Ambroſius vbi ꝑus. Ad illud g̃ qõ dr̃ q̃ diabolo non latent ea que ſunt in coꝛpe. dico q̃ imo q̃ñq̃ cũ appropinquare nõ põt diabolus aũt virgini appꝛopꝛquare nõ poterat ꝓp vtutẽ scitatis illiꝰ. ⁊ iõ scire nõ potuit vtrũ v̄go cõcepiſſet cũ eaz maritũ hẽre videret. Ad 3ᵐ dõ q̃ ad ꝓmã mr̃imonij pfectionez nõ requirit ꝓsensus in carnalẽ copulã niſi implicite ⁊ subcõditiõe. s. si alter ꝓiũr eaz exegerit. ⁊ si debitũ reddendi nõ relaxauerit. ⁊ sic beata virgo in carnalẽ copulã consensit. nec in ℔ piculo se exposuit. nec suo voto in aliquo derogauit. qr̃ diuina iſpiratiõe certificata fuit q̃ Joseph ab ea nũq̃ exigeret carnalẽ copulã. ⁊ q̃ si Joseph exigeret deus eaz a debito absolueret reddendi. ⁊ sic intellr̃ auctoritas allata 2° ad scõdaz ptẽ. qõ pz q̃ postq̃ dictũ ẽ cõsensit in carnalẽ copulã. ſtati ſubiũgit. nõ illã appẽtẽdo. sed diuine iſpiratioꝛi in vtroq̃ obediendo.

Ad 4ᵐ dõ q̃ Joseph nũq̃ voluit eaz dimittere quo ad ſepationẽ vincli. sꝫ aliqũ timuit ſimlr̃ cũ ea manere forte aliqua ſuſpitiõe motꝰ quẽ timoꝛez ⁊ quã ſuſpitionẽ admonitione angeli depoſuit.

Articulus tertius

c **Onsequenter** q̃rit de 3°. ꝑncipali. Et circa ℔ q̃runt. 2°. ℙ° vtrũ ex cã ihonesta possit ℑbi mr̃imᵐ. 2°. vtꝝ tale mr̃imᵐ sit bonum.

p **Rimo oñdo** q̃ ex ihonesta cã non possit ℑbi mr̃imoniũ nulla ꝓsũctio ꝑcedẽs ex ihonesta cã ẽ a deo sꝫ oẽ mr̃imᵐ ẽ a deo. vñ Math. 19. Nõ deus ꝓiunxit hõ ñ sepet. g̃ mr̃imᵐ ℑbi nõ põt ex inhonesta cã.

Jtẽ in admiſtratiõe cuiuslibz sacri regrit ecclie itẽtio. sꝫ ℑhẽs mr̃imᵐ ex ihonesta cã ñ seruat ecclie itẽtionẽ. g̃ nõ põt ℑbi ex ihonesta cã. Cõtra vt hr̃ Geñ. 29. Jacob ℑrit cũ Rachele qr̃ diligebat eã ꝑ eiꝰ pulchꝛitudinẽ. sꝫ dilectio mulieris ꝑ eiꝰ pꝛchꝛitudinẽ ẽ inhonesta cã ℑhendi mr̃imᵐ. g̃ ⁊ ex ihonesta cã põt ℑbi. ℝñ° cã final ℑhendi mr̃imoniũ duplex ẽ. quedã p se. s. illa ꝑ quã mr̃imoniũ fuit institutũ q̃ duplex ẽ. p° pl' ꝑcreatõ. 2ª fornicatiõis euitatio. sic dicit magr̃ hꝰ di. c. 3. ⁊ he cãe semꝑ sunt hõeste. q̃dã p accidẽs. s. exitentiõe ℑhentis. q̃ multiplex ẽ. q̃dã. n. sunt honeste. q̃dã ihoneste. ⁊ iste non hñt nũerũ determiatũ. qr̃ sicut dicit phũs. 2°. phiᵐ. cãe p accñs sunt idiffinite. dico g̃ q̃ loquendo de causa per se. ex cã inhonesta nõ põt cõtrahi mr̃imoniuz. põt tñ ex causa p accidens. cãe. n. per accñs in effectu nõ faciũt effentialẽ transmutationẽ niſi mediãte aliqua causa per se. Ad pᵐ in oppᵐ dõ q̃ de cõiunctione matrimoniali ex inhonesta causa possumus loquí dupl'r. aut rõne actiõis ℑhentis. aut rõe vincli ex illa actiõe. pueniẽtis quod vinculum est matrimonium. Jn ipa aũt actione duo sunt. s. eẽntia actiõis. ⁊ deformitas eius. eẽntia a deo est. deformitas aũt ñ. ⁊ qr̃ ex illa actione sub rõne qua de-

sentia ē nō sub rōne q̄ deformis cāt mr̄imonij vinculū. q: sicut dicit Dionysius. 4°. c°. de. di. no. lon ge ultra mediū. Malū nō opat nisi in virtute boni iō mr̄imoniale vinculū ex illa actiōe causatū a deo est Ad 2^m dō q nō est necēa intētio ecclie in spāli sz sufficit in gnāli. Cuius aūt habens mr̄im^m ex inho nesta cā nō obfuet ecclie intētionē in spāli. obfuat cā tī in gnāli in hoc q̄ intēdit vex cōtrahē mr̄im^m.

s Secundo queritur vtrū mr̄im^m ex inhonesta cā cōtractū sit bonū. Et vr̄ q non. Phūs. 2°. topi^m. quox gnātiones male. 7 ipsa mala. sz matri monij ptracti ex inhonesta cā est gnātio mala. g ipm est malū. Itē Boe^s. 2°. li°. topi^m. c^o finis. bon^o est. ipsū quoq; bonū est. g a sili c^o finis mal^o est ipsuz ma lū est. Sed mr̄imonij ptracti ex inhonesta cā ē finis malus. g ipm est malū. Cōtra magr̄ h^o di. c°. ulti mo dicit q licet fine nō bono ptrahat coniugiū qñ spēs ptrahētis mouet animū. cōiugiū tī bonū ē. q: vita mala vel intētio alicui^o puersa nō cōtaminat sacrm. Rn°. q ipsū mr̄im^m ex inhonesta cā ptractū est bonū. q: mala actio cōtrahētis nō cāt mr̄imoni ale vinculū rōne sue deformitatis rōne c^o est mala sz p suā essentiā rōne c^o est bona. 7 iō sicut bōa ē ples p fornicationē genita. q: nō generat p deformitatē actiōis sz p ei^o essentiā sic bonū est mr̄im^m ex inho nesta cā ptractū. puersitas. n. in actiōe habentis de honestat ptrahentē nō mr̄im^m. Ad p^m in oppo^m dō q illō vbū phi intellig^m ē ō gnātiōe q̄ subrōe q̄ ma la ē geniti cā. Ad 2^m dō q istud vbū Boecij intel lig^m ē ō fine p se. mr̄imonij āt finis plesēp ē bon^o.

c Circa litteram si diabolus trāsfigu rans se in angelū lu cis credat bonus nō est piculosus. qō intel ligendū est si credēs vltra nō pcedat. q: ille est er ror nō iuris. sed facti. sz si vltra pcederet adorādo ipsum vt pote si ille diceret se esse Christū caderet in idolatriā. nisi ipsū adoraret sub hac cōditione si est Christus. nō in hereticoz secta sz in itegritatē fi dei quā ille hereticus se mētiebat hre. supple dice ret psentire. qō vex est si illi heretico dicēti se esse Aug^m. ille fidelis assentiret in gnāli dicēs se assen tire de fide sicut ille. si aūt ille hereticus aliq̄ pdica ret ptra fidē 7 alius illi pdicationi assentiret nō ex cusaret ab errore. 7 marie si pdicaret h aliquē illoz artículoz quos qlibet fidelis vsum. hns li. ar. tene tur credere explicite. ne vt adultera dānaret. sicut .n. dr Leuit. 21°. Sacerdotis filia si deprehēsa fue rit in stupro. 7 violauerit nomē pris sui flāmis exu ret. beata āt virgo vt supi^o visū ē ex altera pte erat de genere sacerdotali. 7 iō si indei vidissēt eā pre gnātē 7 nō maritatā voluissent eā cōdēnare creden tes q ex fornicatione vel adulterio concepisset.

Di. xxxi.

Post hoc de bono coniugij 2c. Su peri^o determinaut magr̄ de mr̄im° quo ad cāz formalē 7 efficientē Hic determinat de ipso quo ad finalē q̄ i bōis mr̄imonij psistit. 7 diuidit i tres. P° determi nat de trib^o bonis cōiugij cōiter. 2°. de bono fidei i quocūq; psugio spāliť de se ibi. Sciēdū ē ēt. 3° de bono fidei i cōiugio patrū antiquoz spālissime di. 33^a. ibi. Querit h deantiqs. P^a i duas. P° de terminat q̄ 7 quot sit psugij bona. Secō q̄r excu sant cōcubitū cōiugalē ibi. Cū igr̄. P^a i tres. P° oñdit q tria sūt cōiugij bona. 2° oñdit q itētio vi tāde plis i habendo mr̄im^m excludit ibi. Qui vero venena. 3° oñdit icident qñ iudicādi sūt homici de q pcurāt aborsū. 7 qñ nō ibi. Dic q̄ri solet. Illa pars q̄ ibi incipit. Cū igr̄. diuidit i tres ptes. P° oñdit qñ hec bona excusāt psugalē pcubitū. 7 qñ nō 2° opponit i hriū ibi. Sz si cōcubit^o. 3° oñdit qūo ambo cōiuges se hnt ad actū illū ibi. Sciendū etiā 2^a i tres. P° opponit p auctoritatē. 2° p rōnem 7 Gregorij auctoritatē ibi. Si forte. 3°. ponit au ctoritatis Gre. determinationē ibi. Hoc autem.

Articulus primus.

c Circa hāc di. querēdū est pncipalr̄ de tri bus. Primo de bōis mr̄im^m ex cusantib^o. 2°. de coxbitudine ad mr̄im^m 3°. de mō excusandi p illā cōiugalē cōcubitū. Cir ca pmū querunt tria. Primo vtx debeāt esse ali qua bona matrimoniū excusantia. 2°. que 7 quot sūt. 3°. qō est principalius inter illa.

p Primo ostendo q̄ non debeant eē aliqua bona mr̄i monij excusantia. Res bona excusatōe nō indiget. sz mr̄im^m est res bona. 7 iquātū ē in offiñ. 7 inquātū ē i remediū. ergo bonis excusantib^o non idiget. Itē sicut pseruatio idiuidui q̄ est p actū nu tritiue ē de ir̄ētiōe nature. ita pseruatio speciei q̄ ē p actū gnatiue. sz actus nutritiue bono excusante nō idiget. ergo a fili nec pcubit^o mr̄imonialis q est ac tus generatiue. Itez nō minoreż iactura patr̄ hō quātū ad rōnis vsuz i dormiendo q̄z i actu carnalis cople. sz dormitio nō idiget aliquo bono excusante ergo nec actus carnalis cople. Cōtra magr̄ in pn cipio h^o di. tria sunt pncipalr̄ bona psugij. 7 ifra ea dē di. c°. 4°. dicit q cū hec tria i aliq^o psugio simul cōcurrūt valēt ad excusationē coit^o carnal. Rn°. recta rō docet nō eē aliqd faciendū ab hoie de quo patiat iacturā nisi p recōpēsatiōe eqlis boni vl ma ioris. sz i ptrahēdo mr̄im^m hō obligat se saltē iplici te ad carnalē copulā. 7 nisi cōiunx exact^o religionē i fra tēpus debitū itrauerit. i carnali āt copla sub cō ditiōe. s. si alter cōiunx exegerit. rō iacturā patit q̄z tū ad sui vsū. q: i illo actu ipedit vsus rōis. vñ ph^o 7°. li°. eth^m. c°. 8°. dicit de venere q furat intellectū spisse sapiētis. hō g i hēdo mr̄im^m obligat se saltē iplicite 7 sub pditiōib^o pdictis ad patiēdū iacturā q̄z tū ad vsū rōis. exītes ēt i mr̄im° iacturā patiunt pp sollicitudinē 7 carnis tribulationē. vñ ap^s. 1°. co rū. 7°. dicit de illis q tribulationē carnis hēbūt h^o. i. 7 iō debuerūt esse bona pdictas iacturas recōpen santia. 7 hec sunt illa q̄ cōcubitū mr̄imonialē excu sant. Ad pmū in opp^m dō q mr̄im^m sine pdictis bonis nō esset res bona. vñ p tāto ipsū excusare di cunt q: p ipa ē res bona. Ad 2^m dō q hō p actū nu tritiue non patit iacturas siles illis q̄s patit p actū gnātiue. nō. n. sic ifecta est nutritiua i gnātiua. Ad 3^m pōt dici q maioz ē falsa. nō. n. idē ē pati iacturā quantū ad rōnis usum 7 impediri in vsu rōnis. q̄uis enim dormiens impediat in vsu rōnis nō tñ patitur damnum si moderate dormiat q̄ntum ad rationis vsum immo post sōnū moderatū homo potentioz est quātū ad rōnis vsuz. nō sic aūt pōt dici de pluga li pcubitu. nō tñ. n. hō p illū actū ipedit i rōnis vsu

ſz ēt dānū patiē quātū ad rōnis vſum. vñ illū actuz frequētātes efficiunt debiliores ad clare videduz ea que ſunt ſecūdū iudiciū rōnis. ⁊ merito. qz ipedimētū qđ hō tūc patiē puenit ex repugnātia ⁊ iobedientia ſenſualitatis ꝯ rōnez. ⁊ ex dominio ei⁹ ſup eā durāte illo actu vñ illud impedimētū ē vitioſū. ſed qñ cātur p ꝓiugalē actū pp aliqđ bonū mr̄imonij factū ē nō vitioſuz ſm q vitiū accipiē p culpa. ſz ſz q accipiē p quodā receſſu ſeu p q̄dā obligatōe a ꝓma rectitudine nature. ipedimētū aūt vſus rōnis i dormiēdo puenit ex laſſitudine naturaliū viriū ⁊ ſenſitiuariū. pōt ēt dici ad minorē q dormitio hz bona excuſantia ipedimētū vſ⁹ rōis i ſōno q̄ bona ſunt vigoratio vſus rationis poſt ſomnum. ⁊ corporalis fortificatio ⁊ nature ſuſtentatio. quia ſine ſomno nā hūana p ſtatu iſto ſuſtētari nō poſſet.

Ecundo queritur que ⁊ quot ſūt mr̄imonij bona. Rñ° q ſic bonitas creature dupler eſt q̄dā eſſentialis ⁊ quedā accidentalis. ſic mr̄imonij quoddā ē bonū eētiale qđ i tria diuidiē. ſ. i fidē. plez ⁊ ſacr̄m. quoddā accidētale. ⁊ illud ē multiplex ⁊ indiffinitū. ſicut pax ⁊ multa alia q̄ ex mr̄imonijs aliqbuſ pueniūt. numerus aūt bonoꝝ eētialiū in mr̄imonio pōt accipi. aut ex pte cauſe mr̄imonij. aut effectus. aut nature ipſi⁹ boni. ℔° mō ſic vt ſuperius viſuz ē ad mr̄im^m iclinat nā ⁊ ſic reſpicit bonū plis. ⁊ rō r̄cta. ⁊ ſic reſpicit bonū fidei. ē ēt a iure diuino qđ ipſū ad aliqđ ſignificādū iſtituit. ⁊ ſic hz bonū ſacr̄i. ⁊° mō ſic ī mr̄imonio ſūt tria. ꝓfideraē vz vinculū ⁊ vſū vinculi. ⁊ fructū ad quē ordinaē vſus rōne p̄mi. bonū mr̄imonij i ſacramētū. q° ad ⁊^m bonū fidei. quo ad ȝ^m plis. ȝ° mō ſic ſz pbz. 8° ethⁱ^m. capitu. ⁊. bonū diuiditur in delectabile vtile ⁊ honeſtū delectabile eſt bonumfidei. vtile bonū plis. honeſtuz bonū ſacramenti q̄ pp aꝓpatiōez dicta ſunt. qz i quolibet triū p̄dictoꝝ pōt inueniri aliq° mō rō delectabilis vtilis ⁊ honeſti.

Ertio queriē vtꝝ bonū ſacr̄i ſit p̄ncipali⁹ inē illa. Et vr̄ q nō. qz finis ē p̄ncipaliſſimū i vno quoqz. ſz bonū plis ē finis pp quē iſtitutū fuit mr̄im^m. ℊ bonū plis p̄ncipali⁹ ē in numero q̄z bonū ſacr̄i. Itē illud ē p̄ncipalius i vnaquaqz re qđ magis ptinet ad ei⁹ eētiā. ſz bonū fidei ē huiuſmodi. qz mr̄im^m nihilaliud vr̄ eē niſi mutua obligatio ad reddēdū debitū exigēti q̄ obligatio ad bonum fidei ptinere vr̄. ℊ bonū fidei p̄ncipali⁹ ē in mr̄im° q̄z bonum ſacr̄i.

Itē rei nāli eētialius ē illud qđ i ea reſpicit eē nature q̄z illud quod reſpicit eſſe gratie ſed vt ſuperius habitum eſt mr̄imonium ē res nālis. ⁊ bonū plis ⁊ bonū fidei ipm reſpiciūt iquātū ē quoddā officiū nāe. bonū aūt ſacr̄i inq̄ntum ē ſacr̄m gr̄e. ℊ bonū plis ⁊ bonū fidei eētrialioꝝ ſunt mr̄im° q̄z bonū ſacr̄i. ⁊ ex conſequēti i mr̄imonio p̄ncipalioꝝ ſunt.

Cōtra illud ē p̄ncipali⁹ i re qđ in ei⁹ diffinitōe ponit q̄z illud qđ nō. ſz iſeparabilitas ē huiuſmodi. vt pz. ȝ. di. 27. c. j. cū ℊ bonū ſacr̄i ſit i mr̄im° rōne iſeparabilitatis. bonū ſacr̄i p̄ncipaliſſimū ē i mr̄im°. Itez illud bonū p̄ncipali⁹ ē i mr̄im° ſine quo mr̄im^m eſſe nō pōt. q̄z illud ſine q° mr̄im^m eē poteſt. ſz ſicut dic magr̄ bui⁹ di. c. j. mr̄imoniū pōt eē ſine bono fidei ⁊ plis. ⁊ non ſine bono ſacr̄i. ergo in matrimonio bonum ſacramenti eſt p̄rincipalius q̄z bonum fidei ⁊ plis. Rñ° q ſimplr̄ ⁊ oīb⁹ pēſatis iter bonū mr̄imonij bonū ſacr̄i p̄ncipali⁹ ē. tū qz digni⁹ tū qz mr̄imonio eſſentiali⁹. q̄ āt ſit digni⁹ pz. qz bonuū fidei ⁊ bonū plis ptinēt ad mr̄im^m iquātuz ē qđā off^m nature bonū ſacr̄i iquātū ē ſacr̄m gr̄e. dignioꝝ āt eſt gr̄a q̄z natura q nō ſit matrimonio eētiali⁹. pz quia ptinet ad mr̄im^m rōne iſepabilitatis. ſz Aug^m. 9°. li. ſup Geñ. longe añ mediuz. ⁊ recitat magr̄ h⁹ di. c°. 1°. iſepabilitas āt eētialioꝝ ē mr̄imōio q̄z bonū plis ⁊ bonū fidei. poſtq̄z. n. mr̄im^m ꝯctū. eſt p̄ñ tab ipſo ſeparari bonū plis ⁊ bonū fidei viculo mr̄imoniali remanēte. ſi eni ꝓiuges venena ſterilitatis procurēt ēt ex pacto inter ſe. nō pp hoc ſoluē mr̄im^m p̄nus ꝯctū. q̄z uis ſi tale pactū iteruenisſet i ꝯhendo nūllum fuiſſet mr̄im^m cū ēt ob cām fornicatōis ꝓiuges ſeparenē adhuc remanet mr̄imōij vinculū. nec tñ inter eos remanet mutua obligatio ad exhibendū ſibi mutuo vſuz ſui corporis. ⁊ ſi hoc alter eoꝝ erigeret. inſeparabilitas vō ita mr̄imonio adheret vt ſine illa eſſe nō poſſit. Ad primum in oppoſituz dđ q finis matrimonij inquātū eſt quoddam officiuz nature eſt bonum prolis ⁊ bonum fidei. ſed inquantum eſt ſacramentum gratie p̄rincipalioꝝ finis eius eſt bonum ſacramenti. Ad ſecundum dicendum q minor falſa eſt. illa eniz mutua obligatio tolli poteſt ob cauſam fornicationis vinculo tamen matrimonij remanente. vnde cum ſumatur matrimonium ſub ratione qua res ⁊ plenum ſacramentum in ſignificando videtur eſſentialiter eſſe quoddaz vinculum vnionis inter virum ⁊ mulierem per mutuum conſenſum expreſſum per verba de preſenti vl̄ per alia ſigna in non potentibus loqui. ⁊ copulam carnalem ſequentem cantum per quod neuter eorum poteſt alij matrimonialiter copulari alterovi uente indiſſolubilem vnionem nature humāne cū perſona filij dei ex inſtitutiōe ſignificans. Ad tertium dicendum q matrimonium non tantum eſt res nature ſed etiam gratie. ⁊ quāuis eſſentialius pertineant ad matrimonium bonum prolis ⁊ bonum fidei inquantum eſt quoddam officium nature q̄z bonum ſacramenti. tamen eſt econuerſo iquātum eſt ſacramentum gratie. ⁊ quia omnibus penſatis p̄rincipalioꝝ eſt gratia q̄z natura ideo omnib⁹ penſatis illud bonum eſt eſſentialius matrimonio quod ipſum eſſentialius reſpicit inquantum eſt ſacramentum gratie quam illud quod ipſum eſſentialius reſpicit inquantum eſt officium nature

Articulusſecundus.

Onſeqn ter q̄riē ꝛ° p̄ncipali. Et circa h̄ q̄runt tria. ℔° vtꝝ ad ꝯhēdū mr̄im^m neciuz ſit p̄dca bōa eē i ꝯhētiū itētōe. ꝛ° vtꝝ ad eē mr̄imōij ſit neciuum illa eē i obligatōe. ȝ° vtꝝ ad ꝓſuatōez mr̄imōij neciuz ſit illa eē i mr̄imōij exequtōe

Rimo oñdo q ad ꝯhendū mr̄im^m neciuz ſit illa tria bōa eē i ꝯhētiū itētione. qz ad ꝯhendū mr̄imoniū necius ē ꝓſēſus i ea q̄ ſunt de eſſentia matrimonii ſed predicta bona ſunt eētialia mr̄imōio. ℊ ad ꝯhēdū mr̄im^m neciuz ē ꝯhētes ꝓſētire i illa. ñ poſſēt āt i illā ꝓſētire niſi eēnt i eoꝝ itētōe. Itē illa itētio ē neceſſaria ad matrimonium contrahendum cuius oppoſituz impedit matrim^m ꝯctum. ſed ſi ꝯhentes intendūt agere ꝯ bonum p̄rolis vel fidei vel ſacr̄i nō ꝯhunt

mrim^m. vñ de ꝓcurãtib⁹ venenã sterilitatis. dicit magr̃ hui⁹ di. c. ꝛ. q si ab initio talis fuerit ñ sibi p ꝛ nubiũ. sz p stupꝝ poti⁹ ꝙuenert. ꝯ ad ꝯhẽdũ mrim^m vꝝ neciuz ẽ ꝓdicta tria bona eẽ i ꝯhẽtiũ intẽtione

Cõtra. hõ põt mrimoniuz ꝯhere cũ illa quã scit nõ posse parere. sz sic contrahens nõ potest habere bo num ꝓlis i intẽtõe. ꝯ illud bonũ nõ ẽ neciuz eẽ in in tẽtione. ꝯhẽtis mrim^m. Itẽ vir põt cũ muliere ve rũ mrim^m ꝯhere q̃uis itẽ dat aliã mulierẽ adulterã do cognoscere. sz talis nõ tñ nõ hz i intẽtiõe bonuz fidei. sz ẽt hz i itẽtiõe opp^m. ꝯ bonũ fidei nõ ẽ neciuz eẽ in itẽtõe ꝯhẽtis vꝝ mrim^m. ℜñ° q ꝓdicta bo na eẽ i ꝯhẽtiũ itẽtiõe duplicit põt itelligi. aut in ha bitu ꝛ iplicite. aut i actu ꝛ explicite. dico ꝯ q nõ põt ꝯhi mrimonium nisi bonũ sacr̃i sit in itẽtõe ꝯhentium altero ꝓdictoꝝ modoꝝ. qꝛ oz q ꝯhentes ꝓsenti anti vinculi iseparabilitatẽ rõne cui⁹ ẽ i mrimonio bonũ sacramenti. illo etiam modo necessarium est bonum fidei esse in intentione contrahentium ali quo mõ ꝛ aliquo mõ nõ. in bono. n. fidei ꝓsiderant duo vnũ. s. eẽntiale qõ ẽ nõ negare vsum sui corꝛo ris si cõiunꝝ ali⁹ petat alteꝝ accidẽtale seu acceſſo rium. s. nõ exhibere alti q̃s suo ꝓiugi vsuz corꝛoris sui. rõne ꝑmi neciuz ẽ bonũ fidei eẽ i ꝯhentiũ intẽti one ad min⁹ habitualr̃ ꝛ iplicite. rõne ãt altius non neciuꝫ ẽad ꝯhẽdũ mrim^m. bonũ ẽt ꝓlis tripl̃r põt aceipi. s. aut ꝑ ꝓlis suscepto̅ ꝛ educatõe absolute aut sub ꝓditõe si de⁹ eã dederit. seu ꝑ nõ ꝓcurando aliquod impedimentum ꝓlis. ℙrimo modo nõ est necessarium bonum ꝓlis eẽ i ꝯhentium inten tõe nec actualr̃. nec habitualr̃. nec explicite. nec im plicite. sz 2° mõ ꝛ 3° neciuz ẽ ipm eẽ i ꝯhentiũ intẽti one ad min⁹ habitualr̃ ꝛ iplicite. vñ si ꝯhentes itẽ derẽt nõ suscipere. plẽ nec educere si de⁹ eam daret vel venena sterilitatis ꝓcurare ne ꝓles veni ret. mrimonũ sic ꝯctum essz nullũ loquẽdo aũt ꝺ eẽ in ꝯhentiũ itentiõe actualr̃ ꝛ explicite. sic ad ꝯhẽdũ mrim^m nõ ẽ neciuꝫ aliqꝺ ꝓdictoꝝ modoꝝ eẽ in ꝯhentiũ intẽtõe. sufficit. n. q in ꝯhendo intẽdant il lud quod inter ꝯhentes requirit ad mrimonium.

Ad primum in oppositum ꝺõ q ꝓcedit de iten tõe in habitu ꝛ implicite. ꝛ de bono ꝓlis. sed q acci pit ꝓ eius suscepti̅one ꝛ religiosa educatione sub condi̅tione. si de⁹ eam dederit. vel ꝑ non ꝓcurã do aliquid in ꝓiudicium generatõis ꝓlis. ꝛ de eo qꝺ est essentiale in bono fidei quod ẽ non negare vsũ corꝛoris sui alti ꝓiugi hoc exigẽti. ꝛ simili mõ dicẽdũ ẽ ad 2^m. Ad primũ ad partẽ aliã ꝺõ q ꝓce dit de bono ꝓlis fm q accipit ꝑ ꝓlis suscepto̅e ꝛ re ligiosa educatõe absolute. ꝛ sic itelr̃ illꝺ vbũ magr̃i dicẽtis hui⁹ di. c. j. q bonũ ꝓlis nõ oib⁹ adest ꝓiugi b⁹. Ad 2^m ꝺõ q ꝓcedit de eo q i bono fidei ẽ acci dẽtale seu acceſſoriũ. ꝛ sic itelr̃ illud vbũ magr̃i. di cẽtis hui⁹ di. c. j. ꝯhi ꝓiugiũ ab aliqb⁹. q hec tria bo na nõ cõicãt. deest. n. fides vbi vir cũ alia vel mu lier cũ alio coit.

Ecundo queritur vtꝝ ad eẽ mr̃i monij neciuz sit illa bona eẽ i obligatõe. ℜñ° q sic. In oi. n. mrim° ẽ obligatio ad iseparabilitatẽ ita q ꝓiuges ab illa se mutuo absoluere nõ põt vita corꝛali durã te. si tñ sit mrim^m ꝓsumatũ q̃uis ꝺ possint añ mri monij ꝓsumatõez ꝑ religiõis igressũ ẽ et i oi mrim° de neciꝫte obligatio ad ꝓl suscepto̅ez ꝛ religiosã edu catõez si ꝓles affuerit. ꝛ obligatio ad fidei obserua tõez nõ tñ q̃stũ ad illud qꝺ ẽ bonũ fidei eẽntiale qõ ẽ nõ negare vsũ corꝛpis sui alti ꝓiugi ꝺ exigẽti. sz etiã q̃stũ ad illud qõ ẽ acceſſoriũ vel accitale qõ ẽ nõ cõ cedere vsũ corꝛpis sui alti q̃s suo ꝓiugi. qñqz. n. ꝯct⁹ obligat ꝯhẽtẽ ad aliqd a q° actualr̃ dissẽtit dũ ꝯhit absq; ꝺ q irrit⁹ sit ꝯct⁹. ꝛ iõ q̃uis sine ꝓlis suscepto̅ ne ꝛ fidei obꝑuatõe possit remanere mrim^m. tñ ob ligatio ad ꝓlis suscepto̅ez si venerit ꝛ ad fidei obꝑ uatõez ita sẽ eẽntiales mrim° q ab illis separi ñ põt nisi ab obligatõe reddẽdi debitũ mutuo se absoluãt ꝑ ꝓtinẽtie votũ ex vtriusq; ꝓsẽsu. vel nisi iterueniat separatio q̃stũ ad thoꝝ ob fornicatõis cãm.

Ertio queritꝝ vtꝝ ad ꝓseruatiõem mrimõij neciuz sit il la bona eẽ i mrimonij executõe. ℜñ° q nõ isepabilitas. n. ñ respicit ꝑ se. ꝛ ꝑ° mrimõiales act⁹ sz mrimõij eẽntiã. bonũ ãt ꝓlis ꝛ fidei respiciũt mr̃i moniales act⁹ i qb⁹ ꝓsistit executio mrimonij. nõ ãt ẽ neciuz q ꝑ act⁹ mrimoniales ꝓueniat bonũ ꝓlis. qꝛ i mrim° cũ muliere sterili ꝓuenire nõ põt. ꝛ tñ cũ illa põt manere mrim^m. nec ẽt neciuz ẽ ad ꝓbatõz vinculi mrimõij altꝝ ꝓiugẽ ꝓcedẽ vsũ corꝛpis sui al teri ꝓiugi ꝺ exigẽti vl negare alti q̃s suo ꝓiugi vnde magr̃ hui⁹ di. c. j. Mãet vinculũ ꝓiugale int̃ ꝓiuges a se discedẽtes adheserint.

Articulus ~~primus~~. Tertius.

Onsequenter queritur de 3° principali Et circa ꝺ q̃rũt tria. ℙ° vtꝝ ꝑ bona mrimonij ita possz excusari car nal̃ ꝓcubit⁹ ꝓiugũ vt nullũ penit⁹ sit pcñ. 2° vtꝝ coꝝ ꝓcubit⁹ nõ cã reddẽdi debitũ nec ꝓlis ꝓcreande sẽꝑ sit pcñ. 3° vtꝝ sẽꝑ sit pcñ mortale. sz qꝛ solutio qõis ꝑme sufficiẽt ꝑz ꝑ illã qõnẽ supi⁹ fcãz. di. 26. s. vtꝝ act⁹ mrimõij q̃stũ ad copulã carnalẽ sit li cit⁹ ꝛ marie ꝑ qõez imediate seq̃ntẽ q̃ ẽ vtꝝ act⁹ mr̃i monialis sit meritoꝛi⁹. iõ de hac qõne vꝫ mihi hic ẽt si alij supersedẽdum.

Ecundo queritꝫ vtꝝ ꝓcubit⁹ ꝓiu gũ nõ cã redden di debitũ nec ꝓlis ꝓcreãde sẽꝑ sit pcñ. Er vꝫ q nõ. q vtit̃ re ad finẽ ꝑ q̃ẽ ẽ in hoc penit⁹ nul lũ cõmittit pcñ. sz vt hꝫ ꝑcedenti di. c. vltimo cau sa finalis mrimonij post pcñ ẽ cuitatio fornicatõis ꝯ carnalis ꝓcubit⁹ ꝑ fornicatõez vitandã nullũ pe nit⁹ ẽ pcñ. Itẽ qui vtit̃ re sua ordinate i ꝺ nullum penit⁹ cõmittit pcñ sz qui cognoscit vꝛorẽ suam ꝑz naturalẽ vsuz vtit̃ re sua ordinate. qꝛ vir hz ptãtez corꝛoris mulieris vt dicit Alp⁹. j. coꝝ. 7. ꝯ ꝓcubit cũ vꝛore ꝑz nãz nũq; ẽ pcñ. Itẽ bonũ ex gñe nõ ef ficit malũ nisi ex mala itẽtõe vel ꝑ idebitã circum stãtiã. sz ꝓcubit⁹ ꝓiugis bonũ ẽ ex gñe. cũ ꝯ ꝓcubẽs ꝑ pt̃ fornicatõez vitãdã bonã hẽat itẽtõez si ꝓcubat lo co ꝛ tꝑe ꝛ mõ debitis cũ sua ꝓiuge ille ꝓcubit⁹ nullũ ẽ pcñ. Itẽ ꝓncipali⁹ bonũ mrimonij ẽ bonũ sacr̃i. si ꝯ bonũ ꝓlis vel fidei ita possũt excusare cõcubitũ ꝓiugũ vt nullũ penitus sit peccatuz. multo fortius hoc ꝑ se põt bonũ sacr̃i. Cõtra Augu⁹ in li°. de bo no ꝓiugali lõge post ꝓncipiũ ꝛ recitat magr̃ hui⁹ di. c. 4. ꝓiugalis ꝓcubit⁹ generandi gr̃a nõ hz culpã. cõ cupiscẽtie vero satiande sed tamen cũ ꝓiuge ꝑter

thori fidem venialem habet culpam. Item vtens actu nutritiue vltra illud quod est necessariū ad conseruationem indiuidui peccat. ergo a simili vtēs actu gñatiue pp aliud q̄z pp illud qđ regrit ad ꝓseruatōez ſpeciei peccat. ℜñ° q̄ bōa mr̄imonij ſm q̄ sunt in ipso excusāt ea q̄ sunt i mr̄imonio. bonū aūt ꝑlis ⁊ fidei considerari possunt. aut ꝑut sunt in itētiōe ꝓtrabētiū. aut i natura ꝓtract⁹ p obligationē. ꝓtract⁹. n. mr̄imonij icludit obligatōez ad illa āt ꝑut sunt i intētōe ꝓcubitu ꝓiugali vtētiū. ℙ° modo excusant ꝑhētiū ꝑpositū. ⁊° mō reddūt ꝑctū mr̄imonij honestū. ʒ° mō bonū fidei ⁊ bonū ꝑlis excusāt cōiugalē ꝓcubitū ita q̄ si alte⁊ p̄dicto⁊ bono⁊ tñ̄ moueat itētōez i ꝓcubitu ꝓiugali vtētiū. ita pfecte excusat illū ꝓcubitū vt nullū penit⁹ sit pcñ̄. ⁊ ēt reddit ipsū meritoriū bonū aūt sacr̄i p se nō sufficit ad excusādū ab oi pcō ꝓiugalē ꝓcubitū vt tener cōis opio. q⁊ bonū sacr̄i non respicit ꝑmo nec directe mr̄imonij vsum ſz eēntiā. bonū aūt ꝑlis ⁊ fidei ſm id qđ sunt ꝑmo ⁊ directe respiciūt mr̄imonij vsum nō eēntiaz nisi ꝑut icludunt i ꝑctu mr̄imonij i obligatōne. ⁊ iō q̄uis bonū sacr̄i p se sufficiat ad h̄ vt mr̄imonia honesta remanēāt. nō tñ̄ sufficit p se ad excusandum vsū mr̄imōij ab oi pcō sicut bonū ꝑlis ⁊ fidei. Alī q aūt ꝫ hoc sic arguunt. velle moderate delectari i facto honesto nullū penit⁹ ē pcñ̄. delectatio. n. corporalis nō ē scōz se mala. alr̄ respectu ei⁹ nō eēt virtus modificās eā. virtus aūt tēperātie ē respectu ōlectatōis que sunt scōz tactū ⁊ gustū. ſz vt ipsi dicūt bonū sacr̄i inquātū ē i intētōe vtētium ꝓcubitu ꝓiugali honestat actū. vñ vt h̄ decre. di. ꝛ. Michena. ꝓcubit⁹ cū ꝑpria ꝓiugie castitas ē. est aūt bonū sacr̄i i intētōe vtentiū ꝓcubitu ꝓiugali inquātū hñt i intētiōe actualr̄ vel habitualiter q̄ nō ꝓcuberēt nisi eēt honestas mr̄imonij iter eos q̄ ē ibi p sacr̄i bonum.

ℙreterea si aliqd pp plures causas ē istitutū non abutit⁹ eo q eo vtit⁹ pp aliquā illa⁊. ſz mr̄imonium nō tñ̄ ē istitutū pp ꝓlis generatōez. sed ēt ad vitādū fornicatoez. ℙreterea si aliqs patiēs infirmitatē q̄ nullo mō vel de difficili pōt curari nisi iterueniēte carnali ꝓcubitu pp salutē corporis cognoscit ꝑriā vxorē peccare nō videt. tñ̄ ille ꝓcubit⁹ nō est cā prolis nec pp redditionē debiti. ℙreterea Alp⁹. j. co⁊. 7. dicit q̄ pp fornicatōez hēat vnusq̄sq̄ suaz vxorē. ⁊ tñ̄ vt h̄ ℜo. ʒ. reprobat sniam illo⁊ qui dicunt: faciam⁹ mala vt veniant bona. ergo videt sentire q̄ cognoscere ꝑriam vxorē cā fornicationis vitande nullū penitus ē malū. nec obstat qđ postea dicit. hoc aūt dico nō scōm iperiū sed scōm indulgētiā. immo magis vi ēē ad ꝑpositū. q⁊ i hoc videt dicer̄ q̄ licitū ē quāuis nō sit p̄ceptū. ℙreterea Aug⁹. li° de bono ꝓiugali aī mediū dicit q̄ illū ꝓcubitū nuptie nō cogūt fieri ſz ipetrāt ignosci si tñ̄ non ita sit nimi⁹ vt impediat tēpora que debēt oratōi sed nō videt log de ignosci. ꝑ pniam q⁊ sic ēt fornicatio ignoscit. ℊ videt q̄ accipiat ignosci ꝑ eo quod ē nō iputari ad culpā. Qui vult tenere ꝑmam opinionē que ē cōior ⁊ magis ꝓsona verbis augustini ⁊ magistri. vt ꝑz in lr̄a pōt dicere ad p̄m in oppositū q̄ q vtit⁹ re pp finē ad quē instituta est ſm impium aut secūdm idulgentiā ꝓcessionis que ē deminori bono in hoc nō peccat. vti vero ea ad finē ad quē istituta ē scōm idulgentiam pmissionis q̄ ē de minori malo pcñ̄ est saltē veniale. talis vero ē vsus carnalis copule que fit causa incotinentie vitande secundū magist⁹ superius. di. ꝛ6. c. ꝛ. Ad ꝛm dō q̄ vir q vtit⁹ vxore sua cā incōtinētie vitande iseipso. q̄uis vtar ea ordinate q̄z tū ad naturā generis si cognoscit eam secundum nālē vsum. non vtit⁹ tñ̄ ea recte scōm iudiciū rōnis q̄ dictat ipm non debere ea vti nisi pp bonuz ꝑlis vel bonū fidei. vti aūt vxore ad vitādū icōtinētiā i ea ē ea vti pp bonū fidei ēt si mulier non petat exp̄sse ſz tacite tñ̄ ⁊ p quādā iuitatōez

Ad ʒm dō q̄ ꝓcubitus qui fit cā ipotinentie vitādei seipso tñ̄ efficit malus pp omissionem finis debiti qui ē bonū ꝑlis vel bonū fidei. ⁊ ſm p̄m. ʒ. ethi^m. c. ʒ. cuius gratia ē vna de p̄ncipalibus circūstantijs

Ad 4^m p ʒ solutio ex dictis i corpore qōnis. Qui aūt tenēt opinionē ꝫriam dicūt ad p̄m in opp^m q̄ satiare cōcupiscētiam ⁊ velle moderate delectari nō sunt idē. pōt etiā dici q̄ Aug⁹ in illo verbo ⁊ similib⁹ accipit clpā ꝑ vitio qđ ē q̄dā ōcliatio a p̄ma rectitudine nature q̄ nō semp ē clpa ꝑpr̄ie dicta vt in l°. ꝛ. oñsum ē ⁊ illā obligatōez Aug. dicit venialē inquātū de⁹ pp honestatē sacr̄i nō iputat eā ad aliq̄z culpā ꝑpr̄ie dictā. Ad ꝛm dicūt q̄ maior ē falsa. nō enī peccat hō quotienscūq̄z accipit cibum pp delectationem saporis.

t **Ertio querit** vtruz concubitus nō cā reddēdi ōbitū nec prolis procreande semper sit peccatuz mortale. Et videtur q̄ sic. magister huius di. ca. 4. ⁊ ē ʒ. q. 4. Origo. Adulter est amator ardentior proprie vxoris. cum ergo adulterium sit peccatuz mortale ⁊ cognoscens vxorem non causa boni prolis vl̄ fidei sit eius amator ardentior talis mortaliter peccat. Item magister eo. capi. ⁊ est etiam decre. que stione predicta. Liberorum voluptates que de meretricum capiuntur amplexibus in vxore sunt dānate. sed tales sunt voluptates que capiuntur in vxore non causa boni prolis nec fidei. ergo tales fuerunt damnate. Item cōcubitus coniugalis nō differret a fornicatorio si per aliquod bōum matrimonij non excusaretur sed concubitus qui fit non causa boni prolis nec boni fidei per nullū bonū mr̄imonij excusatur. quia quamuis bonuz sacramenti matrimonium honestet. tamen per se non sufficit ad excusandum coniugalem concubitum. ergo concubitus cum propria vxore non causa boni prolis nec fidei est peccatum mortale sicut concubitus fornicarius. Contra vti cibo suo propter delectationē non semper est peccatum mortale. ergo similiter vti cum propria vxore propter delectationem nō semper est peccatum mortale. Item magister huius distinctionis capitulo. ſ. dicit de concubitu qui fit libidinis voluptate cum vxore q̄ propter nuptias accepit veniaz. sed hoc non diceretur de mortali peccato. quamuis accipiat veniam propter penitentiam. Ergo talis concubitus non semper est peccatum mortale. ℜespondeo q̄ intentio concubentis cum propria vxore non propter bonum prolis nec fidei aut exit finem matrimonij. ita q̄ vellet facere etiam si non esset vxor sua. ⁊ talis concubitus semper est peccatum mortale. ⁊ sic cum vxore concubens dicitur ardentior amator vxoris ꝑpr̄ie. talium etiaz concubituū voluptates file⁊ sūt illis que capiunt de meretricū amplexib⁹ aut ſiſtit actu vel habitu intra cōfines matrimonij. ita q̄ non

vellet ꝓcũbere cũ ea si nõ esset vxor ꝓpria. ⁊ talis ꝓcubitus nõ ē petiñ mortale. excusat. n. a pcõ mortali ꝓp mrimonij honestatẽ q̃ maxie i eo ē rõne iseparabilitatis p quã ē i eo sacrũ bonũ. Ex dictis patẽt solutões ad duo p̃ma argumẽta. Ad 3m dõ q̃ q̃cunq; bonũ sacrũ p se ñ sufficiat ad excusãdũ carnalẽ ꝓcubitũ ab oi pcõ. sufficit tñ ad excusãdũ a mortali peccato. qz q̃cunq; ñ respiciat carnalẽ ꝓcubitũ. p̃mo ⁊ directe respicit tñ secũdario ⁊ idirecte iquãtũ honestat eẽntiã mrimonij rõne cuiꝰ honestatis talꝭ cõcubitꝰ põt excusari a pcõ mortali.

c **Ira liꝝ** sacraliter vo separari neq; ũt dũ viuũt. supple si ē matrim^m ꝓsumatũ. alias posset p religionis ingressuz sacrz fidei. i. caractarez q ē res ⁊ sacrm. imo firmiꝰ erit. s. q̃ztũ ad amorẽ spñalẽ i dño. vel põt dici q̃ nõ logt hic magr̃ de ꝓtinẽtia a p̃ma carnali copula qua mrimoniũ cõsumat sed de ꝓtinentia a sequẽtibꝰ si coniux nõ eẽt adultera nõ foret. tñ eẽt fornicaria. ꝓiuges dicunt q soliꝰ ꝓcubitus cã ꝓueniũt dũ tñ affectu mrimoniali copulẽtur. si tñ ꝓtis gñationẽ aliquo dolo malo nõ vitẽt. s. ꝓsentiẽdo i talez dolũ. dũ p̃bit mrim^m. qz si talis dolus post mrim^m ꝓctũ superueniret viculũ mrimoniale nõ solueret. si ambo tales sũt ꝓiuges nõ sunt. hoc ē nõ faciũt actus debitos ꝓiugio. si ambo nõ sũt tales. aut illa est meretrix mariti. ⁊c. i. ad modũ meretricis se hñs. Sapiẽs iudicio amat ꝓiugẽ nõ effectu. s. affrenato. Nihil ẽ fediꝰ vxorẽ amare q̃si adulterã. qđ nõ ē sic itelligẽdũ q̃ nõ sit aliqđ petiñ grauiꝰ illo. sz vult dicẽr q̃ ẽ valde fedũ. Incõtinẽtie malũ ē q̃ vir cognoscit vxorẽ vltra necessitatẽ pcreãdi liberos. logt đ actu cognoscẽdi exigẽdo debituz nõ reddẽdo. Ipse solus nuptialis ē. s. p̃ncipaliꝝ. qz ad pcreatõez liberorũ p̃ncipaliꝝ ordinatꝰ ē ꝓcubiꝰ nuptialis. Voluptas ipsa sine culpa eẽ nullatenꝰ põt. hoc noie culpe itelligit feditatẽ vitiosam q̃ i nobis est ex culpa p̃mox parentum.

Di. xxxij.

s **Tiendum** est etiã ⁊c. Superius õterminauit magister de tribꝰ bonis ꝓiugij. Hic determinat de bono fidei i quocũq; ꝓiugio spãliter. ⁊ diuidit i duas partes. ℙ° determinat magr̃ de necite reddẽdi debitũ. 2° de tpe exigẽdi ibi. Et licz. ℙrima i duas. ℙ° oñdit q̃ nõ põt vnꝰ ꝓiũr sine licẽtia alteriꝰ vouere. 2° q̃rit vtz data licẽtiã possit reuocare ibi si uero q̃llbz. ℙrima i duas. ℙ° oñdit q̃ vnꝰ cõiunx tenet alteri debitũ reddere. 2° auctoritatibꝰ ꝓbat q̃ vnus sine alteriꝰ ꝓsensu nõ põt ꝓtinere ibi. Qđ vero. Illa ps q̃ ibi icipit. Et licz diuidit i tres. ℙ° q̃ aliq̃ ẽ cessandũ a debiti exactõe. 2°. iqrit an cessandũ sit aliq̃ a redditõe ibi. Illi aũt. 3° oñdit q̃ cessandũ sit a nuptiarz celebratõe ibi. Hec sol.

Articulus primus.

c **Ira hanc** di. q̃rit p̃ncipaliꝝ de q̃ tuor. ℙ° đ carnalꝭ debiti redditõe. ⁊ exactõe. 2° de licẽtia ꝓtinẽdi. 3° đ tpe reddẽdi carnale debitũ vel exigẽdi. 4° de tpe nuptias celebrãdi. Circa p̃mũ q̃rũt duo. ℙ° vtz sit necessitatis debituz reddere. 2° vtz aliq̃ sit necessitas exigere.

p **Rimo oñdo** q̃ reddere debitũ nõ sit necessitatis. q̃ sicꝫ fddit se ipotẽtẽ ad fddẽdũ illud ad qđ fddẽdũ đ necite tẽet mortaliꝫ peccat. sz maritꝰ ꝓiciũia mꝫta ⁊ vigilias ⁊ alios labores aliq̃ fddit se ipotẽtẽ ad fddẽdũ vxori carnale đbitũ. ⁊ tñ sic ꝓ đo ieiunãs ñ peccat. g̃ reddere đbitũ ñ ē necitis. Itẽ magr̃ huiꝰ di. c. 4. ⁊ ẽ. 33. q. 4. Sciatis. Sciatis q̃ q̃cunq; vxori debitũ reddit vacare nõ põt oꝛoni. nec carnes agni edere. sz nullꝰ excludit a ꝓceptõe corporis. xpi. qz facit illud qđ facere ẽ necitis. g̃ reddere debitũ ñ ē necitis. Cõtra j. corz. 7. Uxori. vir đbitũ reddat. silr̃ ⁊ aũt vxor viro. obseruatio aũt aplici p̃cepti necessitatis ẽ. Rñ° q̃ redẽ debituz ẽ necitis. qz sicut dicit apꝰ. j. corz. 7. Mulier sui corporis ptãtẽ nõ hz sz vir. silr̃ aũt ⁊ vir corpis sui ptãtẽ nõ hz sz mulier. sz necitis ẽ nõ negare hoi vsũ licitũ rei q̃ de iure ẽ i ptãte sua. In casu tñ i quo vir nõ posset vxori debitũ reddere salua icolumitate corpis p̃pꝛij debitum reddere nõ teneret. qz noluit deꝰ vitz obligari mulieri in his que sunt cõtra rectam inclinationẽ nature, recta aũt inclinatio nature istius hominis p̃us ē ad actũ nutritiue quo cõseruat p̃pꝛium indiuiduum q̃z ad actum generatiue q ordinatur ad ꝓseruatõez speciei. natura p̃us sumit de nutrimẽto qđ necessarium ē indiuiduo ⁊ supfluum reseruat ad actũ generatiõe ⁊ iõ homo non tenet ad actum generatiue in notabile p̃iudicium incolumitatis corporis p̃pꝛij. Ad p̃mum in oppositum dõ q̃ maiꝛ vera ē de illo qui se reddit impotentem modo illicito sed ille qui se reddit impotentem ieiunado ⁊ orando intentione bona reddit se impotentez modo licito. si tamen rationabile fuerit obsequium suum. sicut enim ieiunando nõ reddit se totaliter impotẽtem ad reddendum debitum quanuis minus potentem se reddat. Ad 3m dõ q̃ minor est falsa. aliquando. n. aliquid excludit a perceptione corporis Christi ad tempus. non qz sit peccatum. sed ꝓpter sacramenti reuerentiã.

f **Ecundo queritur** vtrum aliquã do sit necessitatis debitũ exigere. Et videt q̃ sic. debitũ esset si non exigatur debz offerri. ergo quanuis mulier non petat a viro carnale debituz vir tamen tenetur offerre sibi. Item si infirmus medicinam salubrem non petat. tamen sibi debet a medico dari ergo cum redditio carnalis debiti sit remediuz cõtra periculum incontinentie debz a viro reddi mulieri etiam non petenti. sed offerre non petenti est exigere. Contra si exigere aliquando esset necessitatis vir exactioni renunciare non posset. sed vir se obligare potest ad non exigendum. ergo exigere non est necessitatis. Respondeo quanuis necessitatis sit debitum reddere non tantum petenti expresse. sed etiam petenti per aliqua signa per que ꝓiecturat altꝰ ꝓiũr suũ ꝓiugẽ affectare sibi carnale debitũ fddi. tñ exigẽ ꝓpe loq̃ndo đ actõe nũq̃z ẽ necitis nullꝰ. n. tenet vti iure suo qđ p se tñ introductũ ē. ex de regꝭaribꝰ. Ad aplicã. Nec aliqs a suo đbitore suuz debitũ repetẽ ꝓpellit. nec debitũ offerre si ē tale debituz quod non debetur. si non petatur expresse vel tacite cuiusmodi est carnale debitum. Et sic

patet solutio ad primum in oppositum. Ad 2m. dō q medicus nō dz dare medicinā infirmo nisi aliqbus signis appareat ipsuz medicina indigere. ⁊ ego procedo q qñ vir p aliq̄ signa probabilia perpēdit uxorē suā desiderare debitū illud carnale sibi reddi tenet sibi reddere. aliter nō. qz illud remedium ē tale q ad fornicatōez vitādā illa mulier nō indiget nisi desideret.

Articulus secundus.

C Onsequenter queritur de 2°. pncipali. Et circa hoc q̄rūt duo. Primo vtz vn⁹ ꝓiūx sine licētia alteri⁹ possit ptinētiā vouere. 2°. vtz data licētia possit ille q dedit reuocare.

P Rimo ostendo q vn⁹ ꝓiunx sine alteri⁹ licētia pōt ptinētiā vouere. Qz nulli p legē diuinā pclud̄t via pficiēdi i meli⁹. sz si ꝓiūx nō posset vouere ptinētiā sine licētia alteri⁹ vn⁹ ꝓiūx posset viā alij pcludere pficiēdi i meli⁹. qz meli⁹ ē eē icōtinētē q̄z vti carnali pcubitu. ḡ vn⁹ ꝓiūx sine licētia alteri⁹ potest ptinētiā vouere. Itē vir. sine licētia uxoris potest crucē accipe. ex de voto ⁊ voti redēptione. Ex multa. §. qō aūt. Sz licitū ē votū crucis i votū religionis mutare. ḡ vir sine licētia uxoris pōt pfiteri icōtinētiā i religione. Cōtra Alp⁹. j. cox. 7. Nolite fraudari inicē nisi forte ex ꝓsensu ad tps. vt vacetis oracioni. Rñ. vouere volūtatis ē. vñ de his tñ pōt eē q̄ nr̄e subiacēt volūtati. vñ magr̄ i lr̄a hui⁹ di. c. 2. ⁊ ē. 33. q. 5. Una. ⁊ sūptū ē ab Augu⁹ i epla ad Armē tariū versus finē. Nō erigit de⁹ si qs ex alieno nouerit aliqd. sz poti⁹ alienū vsurpare vetat. ⁊ qz reddere debitū ē necessitatis nō volūtatis. iō vn⁹ ꝓiūx sine alteri⁹ licētia vouere nō pōt debitū petēti non reddere. hoc. n. eēt votū facere de alieno. sz qz exigere i volūtate exigētis. iō ꝑm aliquos vn⁹ ꝓiunx sine alteri⁹ licētia vouere pōt vt nūq̄ exigat. Alij aūt dicūt ꝓtrariū qz ex hoc vt ipsi dicūt alteri ꝓiugi redderet mr̄im̄ nimis onerosum. qz semp oporteret ipsū ꝓfusionē petēdi debitū subire. irrationabile aūt ē vt vn⁹ ꝓiūx sine alteri⁹ licētia possit emittere votū i ipsi⁹ ꝓiudiciū. sz ꝑma opinio ē securior ⁊ cōior. nō. n. ex hoc q alter ꝓiunx vouet nō exigere reddit mr̄im̄ alteri ꝓiugi magis onerosū. sz magis leue. qz reddere debitū multotiēs ē penale ⁊ quo ad reddēdū debitū ille q vouit remanet i fuitute ⁊ alius liber efficit. Ad p̄m i opp̄m dō q viā pficiēdi i meli⁹ q̄z tū ad mutatōez stat⁹ pcludit hō sibi p ꝓsumatōez mr̄imonij nisi alter ꝓiūx voluerit. qz sic in meli⁹ pficere eēt i ꝓiudiciū alteri⁹ ꝓiugis. sz nec pp hoc pclusa ē sibi via pficiēdi i meli⁹ i suo ꝓiugio remanēti. Ad 2m dō q ꝓiugato cruce signato nō licz votū crucis i votū religionis ꝓmutare. qz nō sic ē p iudiciale uxori votū ꝑmū sicut 2m. qz vix cruce signatū pōt seq si vult. ⁊ si nō vult nō pp hoc obligat ad ppetuā ptinētiā. qz marit⁹ pōt reuerti. ⁊ si moriat pōt aliū vix ducere. nō sic aūt posset dici de ipsa si vir ei⁹ pfiteret in religione.

S Ecundo queritur vtz ꝓiunx dās alij licētiā vouēdi ptinētiā possit illā postea reuocare. Et

vr̄ q sic. magr̄ hui⁹ di. c. 2. ⁊ glo. i numeroz. 30. ⁊ est 33. q. 5. Manifestū dicit q si vir ꝑus ꝓmiserit mulieri votū abstinētie facere ⁊ postea ꝓhibuit q̄uis peccet ꝓhibēdo q ꝓcesserat. nō tñ faciat mulier qđ vouerat. ḡ a fili ita pōt dici de voto ptinētie. Itē si laic⁹ de licētia ⁊ ꝓmissione uxoris pfessionē fecerit i religionē nisi uxor ad religionē trāsierit. aut ꝑpetuā castitatē ꝓmiserit vir pōt ⁊ dz ō monasterio reuocari. ex de ꝓuersione ꝓiugatoz. c. j. Cōtra. 33. q. 5. Qui uxorē suam. Qui uxorē suā velare ꝓmiserit aliā nō accipiat. sz silr̄ quertat. Rñ⁰ q si ꝓiunx dat alteri ꝓiugi licētiā ptinētiā vouēdi. aut dat eāi facie ecclesie ⁊ coram suo ordinario. ⁊ sic datā reuocare nō pōt. aut i ꝑuato. ⁊ tūc añq̄z voueat licētiā reuocare pōt. ius. n. ꝫ iō ꝓcedit. qz tales licētie clā facte sunt piculose. ⁊ qz licētiat⁹ añ votū nō ē nouo vinculo obligat⁹ melius ē q reuertat ad coniugē q̄z coniunx i fornicatōis piculo remaneret. sz vt multi dicūt post voti remissionē ipletōez voti ꝓhibere non pōt. nec i ꝫ sibi tenet mulier obedire. qz iā alio vinculo ligata ē. ⁊ de licētia mariti. q ꝫ potuit ꝓcedere. ⁊ huic sentētie ꝓsentit magr̄ hui⁹ di. c. 2. ⁊ decre. 33. q. 5. Manifestū. §. ex ꝑmissis. vbi dr̄ de ꝓiugib⁹ q cū qlz eoz alter a suo iure absoluerit ad ꝑpetuā seruitutē ipz reuocare nō pōt. Alij dñt q nisi licētiet ab altero ꝓiuge auctate diocesani epi. ⁊ nisi licētiās monasteriū i trauerit vel votū castitatis emittat in scło remanēs. ⁊ talis sit etatis q ō ipsa pbabiliter oriri nō possit suspitio. iura decernūt talē licētiā ad petitōez eiusdē ꝓiugis q eā dedit q̄z tū i se fuit irritandā. ⁊ q̄uis ꝓiūx peccet ꝫ petēdo. tñ ad ei⁹ petitōem ille q religionē i trauerat pōt ⁊ dz de monasterio reuocari. ⁊ p hac opione vr̄ exp̄sse eē decretal allata i opponēdo. ⁊ glo. ibidē. Ad p̄m i opp̄m dō q nō ē similе de voto ptinētie ⁊ abstinētie. qz vt dr̄ i. §. p̄di. i textu ⁊ i glo. i debito ꝓiugij eque mulier ꝫ prātez viri sicut ⁊ vir mlieris. i ceteris vo vir ē caput mulieris ⁊ mulier corp⁹ viri. ⁊ iō mulier votū ptinētie q̄ emisit de licētia viri poterit obseruare ⁊ ōbebit q̄uis vir postea p̄dicat. sz votū abstinētie q̄uis viro ꝑmittēte possit ꝑmittere. ipso tñ ꝓhibēte ꝓmissa nō valebit ipler̄. q̄uis vir peccet ꝓhibēdo arg̃m ad ꝫ. 33. q. j. Quid culpat. vbi dr̄ q fortasse aliq̄n reuz facit regē inigras iperādi. inocētē aūt militē ostēdit ordo fuiēdi. Ad 2m dō q ibi loqr̄ de illo q deliberatia uxoris ignoratē epo i religionē ꝓfiteret. ⁊ talē reuocari pōt scōz fox iudicij. qz talis licētia mō debito data non fuit nec accepta. vel qz predicta licentia probari sufficienter non potuit. quia vt volunt aliqui si probari potuisset. mulier debuisset compelli religionem intrare si erat iuuenis. ad hoc argumentum. 33. q. 5. Qui uxorem. vel tantum castitatem vouere si erat senex. Qui vult tenere opinionem secundam potest dicere ad decretum allegatum in contrarium q illud verbum. simpliciter cōuertatur. sic intelligendum est. scilicet nisi malit suum coniugem reuocare. sic soluunt quidam vt refert glo. ibidem. Vel potest dici ⁊ melius q ideo dicitur. simpliciter conuertatur. quia reuocando peccat q̄uis ad ei⁹ petitōez ali⁹ dēat p iudicē reuocari qz iura ex rōnabili cā decernūt talē licētiā ad petitō nē ꝓiugis alteri⁹ irritandā. qz nisi ꝫ fieret multa piecula imminere possent coniugi in seculo remanēti.

Articulus tertius.

Onsequenter queritur de 3°. ꝑncipali. Et circa hoc querunt duo. ℙ° vtrū tpe sacro liceat debitū reddere vel exigere. 2° vtrū hoc liceat nō obstāte q mulier sit pregnans.

p ℝimo ostendo q tpe sacro non liceat debitum reddere. nec exigere magr h⁹ di. 3°. c. 33ª. q. 4. Quotienscūqz. Quotienscūqz vel dies natiuitatis dñi vel reliqz festiuitates aduenerint nō solū a cōcubinarū cōsortio sz ēt a ꝓprijs vxoribus licet abstinere. Item magr eo. c°. 7 est decretox. q. ꝑdictā. Christiano licet. cū vxore sua licz aliqñ ꝓuenire aliqñ non. pp ꝓcessionis. n. dies 7 ieiunioꝝ aliqñ cōuenire nō licet Cōtra psal. Beati q faciūt iudiciū 7 iusticiā i oi tē pore. sed reddere debitū petēti est opus iustitie. g hoc licitū est oi tēpore. ℝñ°. ecclia nihil pōt cōtra ius nature. 7 iō qr reddere debitū petēti est de iure nature. iō ecclia hoc nō ꝓhibet neqz dissuadet quocūqz tpe. nō itēdit ēt filijs suis laqueū ponere. 7 iō qr ꝓhibere exactionē debiti sacro tpe esset quodāmodo ꝓiugatis laqueū ponere eo q carnis corruptio nō tñ mouet ꝓcupiam tpe nō sacro sz ēt sacro exactionē debiti tēpore sacro nō ꝓhibet. sz dissuadet eo q vacare opib⁹ carnis. multū ipedit eleuationē mentis ad celestia cui maxime mens tēpore sacro dz intendere. nō sic tñ dō est de loco sacro qr facili⁹ mutari pōt locus qz tēpus. 7 ꝓterea loc⁹ ita pollui pōt qī diget recōciliatiōe. vñ in loco sacro nō licet carnale debitū exigere nec reddere. si tñ ꝑ longum tēpus essent violēter recluſi in loco sacro. vñ q tūc licitū esset eis in illo loco exigere 7 reddere. ī tali. n. casu nō vr illa ꝓhibitio debere itelligi q nō est ponēdus laqueus aiabus pp īmunditiam loci. Ad ꝓmū in opp^m dō q monitio ē de non exigendo nō ꝓhibitio. Ad 2^m dō q licere nō est ibi nota ꝓhibitionis sed dissuasiōis. qō pz qr immediate subiūgit. qra licitis abstinēdū est ad tēpus ut facilius ipetrari possit qō postulat. huic ꝓcordat glo. sup illud. 1°. ad cox. 7°. vt vacetis oꝛoni. in qua dicit q a licitis abstinendū est. vt facilius ad effectū deducatur oratio.

s Ecundo queritur vtrum liceat reddere vl exigere debitū tēpore ipregnationis. Et vr q nō. magr h⁹ di. c. 3°. 7 ē. 33ª. q. 4. Si causa. Ipsa ratio cōceptus 7 partus iuxta legē cessare vsū carnis his debere tēporib⁹ demōstrant. Item decre. di. 5. Ad e°. Ad e° ꝓcubitū vir suus accedere nō dz quousqz q gignit ablactet. Cōtra qz diu mulier pōt ipregnari sibi pōt debitū reddi. 7 ab ea exigi nisi aliud obstet. sz mulier pregnās pōt adhuc altū fetū cōcipere. sicut dicit Aluic. li°. 9. de aialib⁹. c°. de formatione embrionis in speciali. g mulieri pregnāti potest debitū reddi 7 ab ea exigi. ℝñ°. q sine periculo oborsus vir pōt carnalit copulari sue vxori pregnāti 7 sibi tenetur debitū reddere 7 ab ea pōt exigere sine peccato mortali. qr cōcubitus mrimonialis nō tantū est in offīm. sed etiā i remediū. 7 mulier pregnās frequēter plus appetit cōcubitū qz qñ nō est pregnans. si aūt nō pōt cū ea carnaliter copulari sine piculo aborsus. tunc non debet sibi reddi debitū nec ab ea exigi. qr mrim^m ꝑncipali⁹ ordinatū est ad prolē procreandā qz in remediū. Ad pri-

mū in oppositū dicendū. q illa auctoritas magr intelligit de debito honestatis non necessitatis 7 de exigendo nō de reddendo. Ad 2^m. dō q illud decr etū nō loquit de pregnāte sed de muliere q iā peperit 7 nondū est purificata. de q qd dicendū sit vi debit in sequēti qōne. Argumentū ad partē aliā parū valet. qr parū cōcludit. 7 ꝓterea raro accidit vt mulier impregnet sup ipregnationē. 7 qñ ꝫ accedit. abortit. vt i plib⁹ ꝫz qō dicit Aluic. ibidem.

Articulus quartus.

Onseqñter querit de quarto ꝑncipali. 7 circa hoc qrunt duo

c ℙ° vtrū tēpore mēstruox liceat debitū reddere vel exigere. 2° vtrū cōiunx sanus teneat coniugi leproso debitum reddere.

ℝimo ostendo q tēpore mēstruorū nō licet debitū reddere vel exigere. Leuit. 20. Qui coierit cū muliere in fluxu menstruo. 7 reuelauerit turpitudinē eius ipsaqz aperuerit fontē sanguinis sui interficient ambo. Item glo. sup illud Isa. 64. q̄si pānus menstruate. dicit q tpe menstruox uiri debent ab vxorib⁹ abstinere. tūc enim cōcipiunt mēbris dā nati. claudi. leprosi. 7 huiusmodi. vt qui parētes nō erubuerūt sic misceri in cōclaui eox peccata pateāt cūctis 7 apte redarguant in paruulis. Cōtra mulier tēpore mēstruox magis appetit carnalē cōcubitū qz alio tēpore pp cōmotionē q̄ est tunc circa ptes venereas. g tūc magis īdiget remedio cōtra cōcupiscētiā qz alio tēpore. sz uir debet eius periculo ꝓcauere. g tūc debet sibi debitū reddere. Item lex scripta nō ꝓiudicat iuri nature. sed debitū reddere est de iure nature. g lex scripta nō intēdit ꝓhibere reddere debitū tpe menstruox. sed exigere. Ad istā qōnē dicūt qdā q tēpore menstruox nō est licitū debitū exigere. sz est licitū reddere. p^m enim qr est in volūtate cōiugis lex ꝓhibet nō 2^m qr est de lege nature. 7 sic dicūt debere itelligi auctoritates ad ꝓmā partē allate. Alij dicūt q si illa passio accidit naturalit. s. semel in mense determinato tēpore tūc nō licet exigere nec reddere. qō videt exprimi in auctoritate p° allata ad partē primā que vtrūqz ꝑcipiebat interfici. cuius rō est qr ꝓp maximā corruptionē q̄ tunc est in corpore mulieris quā ostēdit eox fetor illo tpe 7 infectio speculi p aspectū eoz. vt dicit phūs de sōno 7 vigilia. Semē viri qō tūc in ea recipit aliquā icurrit infectionē 7 illud qō ministrat mulier est imundū. 7 iō ex tali cōcubitu geniti vt in plurib⁹ efficiunt leprosi vel alijs grauib⁹ corruptionib⁹ inficiunt. sicut dicit glo. allata ad ptē ꝓmā. tal g cōcubitus ē in ꝓiudiciū prolis. nō licet aūt hoi vti cōcubitu cōiugali i remediū qū ē in ꝓlis notabile 7 ꝓbabile ꝓiudiciū. qr ꝑncipali⁹ ordinat ad plem ꝓcreandā qz ad remediū. si aūt mulier naturaliter patiat sicut sunt aliqz que q̄si cōtinue patiūtur sanguinis fluxū. tūc licz exigere 7 reddere. 7 tūc mulier ꝓcipere non pōt vt dicūt qdam. qr vt dicit Aluic. 9. de aialib⁹. c°. de formatione embriōis in spāli. Sāguis mēstru⁹ diuidit se i ipgnata ꝫz tres ptes. s. i cibū pueri. 7 alia pars ascendit ad mamillas. 7 3ª ps ē supfluitas q̄ qescit itus vsqz ad tps purus 7 eijcit mulieri q̄ pepit si ē purificata ab ill coruptiōibus 7 cōmotiōib⁹ q̄ sē in mulierib⁹ aliquo tpe p⁹ partū reddēdū ē debitū si petat qz̄ uis nōdū aduenerit tps purificatiōis sue ab ecc^a determina

tū.ſz añ illū tpſ ab erigēdo abſtinē dz ſaltē debito p
gruitatis. Ad ām dr i dec. di. 5. ad ei⁹. ſ. q vir ñ acce
dat ad vrorē añq puer ablacteť. abrogatū ē. vl ma
gis ē mōitio q̄ p̄ceptū. Ad p^m ar^m ꝛ hāc vltimā
opionē pz ſolutio ex dīs. Ad 2^m dō q carnal⁹ cu-
bit⁹ nūq ē debit⁹. nec de iure nāe qñ ē i nōbile p̄iu-
dicium prolis.

s **Ecundo** q̄rit vtr p̄iūr ſan⁹ teneať cō iugi leproſo debitū reddē.

Rñ^o q nō ē idē q̄rere vtr teneať debitū reddere
7 vtr teneať ei cohitare. cohitare. n. magis ē p̄ſiliū
q̄ p̄ceptū pp piculū ifectōis. vñ qđ dr ex ō p̄iugio le
proſor. c. j. ſ. 7 vrores viros. 7 viri vrores ſeq̄nť q
lepre morbū icurrūt. 7 eis p̄iugali affectōe miſtrent
exhortatio ē ñ p̄ceptū. vt pz p lr̄az imediate ſeq̄ntē.
ſz reddere debitū ē. vñ dr eo. ti. Niſi. q ſi vtr ſiue
vrorē leproſū fieri p̄tigerit. 7 ifirm⁹ a ſano carnale
debitū exigat gñali p̄cepto apli qđ exigiť ē ſoluēdū
cui p̄cepto nulla i b̄ caſu exceptio iueniť. 7 iō vt dic̄
glo. ibidē. Nos ex ſēſu nr̄o excipe nō debem⁹. i red-
dēdo. n. debitū nō ſic ē piculū de ifectōe ſic̄ i p̄manē
do aſſidue. qr act⁹ ille cito trāſit. 7 q̄uis ex tali p̄cu-
bitu ples gēita ifectōez lepre vt i plib⁹ nō euadat.
marie viro exīte leproſo tpe p̄cubit⁹ tū magis p̄de
rādū ē p̄tinuū fornicatōis piculū q̄z pl̄ ifectio mari
me cū meli⁹ ſit pli eē leproſū q̄z ſi nūq̄z exiuiſſz i eē.
vñ magis eēt ꝛ pl̄ bonū ſi leproſi nūq̄z gñarēt q̄z ſi p
les nūq̄z naſcereť ex eis. nō ſic āt p̄ōt dici de mēſtru
ata. qr 7 ſi nō cōcipiat illo tpe p̄cipe p̄ōt tpe alio. 7 q̄z
uis nō ſit ꝛ bonū pl̄ ſi p̄cipiať leproſa q̄z ſana. qñ ſa
na nō p̄ōt p̄cipi. tū ē ꝛ bonū pl̄ cognoſcē mulierē illo
tpe q^o nō p̄ōt ples p̄cipi ſana. qñ cito poſt p̄ōt cogno
ſci tali tpe q ſana p̄ōt ples p̄cipi furioſo ēt hñti luci
dū intuallū reddēdū ē debitū i illo intuallo. qr tūc ſi
ne piculo ꝑſone p̄ōt reddi p̄iugi ēt q ē idiota ſe
hñs quo ad diſcretōez ad mōz pueri reddēdū ē. qr
tali ēt ſine piculo ꝑſone p̄ōt reddi. furioſo āt ac
tu exīti i furia nō teneť alť p̄iūr debituz reddere. qr
nec p illo tpe debitū eſt.

Articulus quintus.

c **Onſeq̄nter** q̄rit ō. 5. p̄ncipali. 7 cir
ca b q̄rūť. 2°. P^o vtr
licitū ſit celebrare nuptias oi tpe. 2° vtr
mr̄im^m ꝛctū tpe phīto ab eccl̄a ſit ſepādū.

p **Rimo** oñdo q licitū ē celebrare nupti
as oi tpe. mr̄im^m cū ſit ſacr̄z ce
lebrari p̄ōt tpe ſacro. 7 ꝓſtat q celebrari p̄ōt
tpe nō ſacro. cū g oē tp̄s ſit ſacr vel nō ſacr licitū eſt
mr̄im^m oi tpe celebrare. Itē q̄cūq licit⁹ ē effcūs
licita ē cā. ſz reddirio carnalis debiti q̄ ē effect⁹ cele
bratōis nuptiar licita ē oi tpe. g 7 celebratio nuptia
rū. Cōtradic magr̄ hui⁹ di. c. vlt. 7 ē. 33. q. 4. Non
oz. 2° nō oz a ſeptuageſima vſq ad octauaz paſce 7
trib⁹ ebdomadib⁹ añ feſtiuitatē ſci Jo. baptiſte nō i
mediate p̄cedētib⁹ feſtū p̄dcm̄. ſz icipiēdo a 3ª die
añ aſcēſionē vſq ad octauas pētecoſtes ſcōz ſniam
apparat⁹ ibidē. 7 ab aduētu dñi vſq ad epiphaniā
nuptias celebrare. Rñ^o q aliq̄ tpa ſt i qb⁹ nō ē lici
tū nuptias celebrare q̄ determinata ſt i ar^o ad ptē ſecū
dā qr i illis tpib⁹ ōbēt fideles pl⁹ q̄z altero tpe ſpūa
lib⁹ itēdere. marie qr i trib⁹ feſtiuitatib⁹ maris q̄ pti
gāt tpib⁹ illis ꝓſueuerť cōicare fideles. p ſolēnē añt
nuptiar celebratōez pp feſta q̄ ibi fiūt animi multū
a ſpūalib⁹ retrahūť. illis tū tpib⁹ vt qdā dicūt licitū
c niſi ꝛdicat p̄tie ꝓſuetudo mr̄im^m manifeſte ꝛbeť
p ſimplicē aīor ꝓſ. ſū ſine ſolēni bñdictōe 7 traduct
one ad cohitādū. ex de ferijs. Capellan⁹. ſz exp̄ſſiu
i glo. cui nō p̄cordāt. Goff. 7 Ray. qr ſic mr̄im^m ꝛ-
bere nō ita p̄hibz aiuz ſpūalib⁹ itēdē ſicut celebra-
tio nuptiar q̄ ſolēnē bñdictōez p̄p̄hēdit 7 traductio
nē ad cohitādū. Hoſtiēſis āt ſētire vī i ſūma q tā ꝓ
ſēſus q̄z ſolēnitas ſup̄dictis dieb⁹ intdicūť. dicit. n.
ſic. Ego puto q hodie 7 ꝓſēſus 7 ſolēnitas iterdicā
tur. nā illis dieb⁹ nō iterponit ecc^a auctoritatē ſuaz
ſicut de fcō ſeruare videm⁹. nec ſine auctoritate ec
clie ē mr̄im^m ꝛbēdū alias penā hz 7 clādeſtinū indi
cať. lz mr̄im^m teneat ſi ꝛbať. Ad p^m i opp^m dō q
celebratio nuptiar nō p̄hibeť fieri tpib⁹ illis rōne
ſacri. ſz rōe feſtitatū ſecl̄arū q̄ ibi fiūt. Ad 2^m dō q
illa gaudia ſecl̄aria q̄ i celebratōe nuptiar exercēť n
ſt p ſe cā redditōis debiti. ſz valde p accūs 7 freq̄n
ter licit⁹ eſt effectus 7 cā ei⁹ p accūs illicita.

s **Ecundo** q̄rit vtr mr̄im^m ꝛctū p̄hibi
to tpe ab ecc^a ſit ſeparādū. 7
vī q ſic. dicit magr̄ h⁹ di. c. vl. 7 ē. 33. q. 4. ñ
oz. r. q tale mr̄im^m ſepeť. Cōtra ex de mr̄im^o ꝛ in
terdictū ecclie ꝛcto. Exlr̄is. dr de quodā q ꝛrit ꝛ i-
terdictum ecclie q licet contra interdictum eccle
ſie ad ſecunda vota tranſire non debuerit. Non
ē tū p̄ueniēs vt ob id ſolū ſacr̄z p̄iugij diſſoluatur.
Rñ^o q mr̄im^m ſic ꝛctū pp b̄ ſeparī nō dz q^o ad vicu
lū. nec q^o ad thoz 7 cohitatōez ſimplr̄. ſz ad tp̄s ipe
nā eoz eo q p̄ceptū eccl̄e ꝓtēpſerūt ex de mr̄im^o ꝛc
to ꝛ iterdictū. ecclie. c. j. 7 ō tali ſeparatōe itelli auc-
toritas allegata ad p̄mam partem auctoritas autem
allegata ad partem ſcdaz ō ꝑpetua ſeparatōe itelli
gēda ē. ſup̄dicta. n. ecclie p̄hibitio nō ē cū ſtatuto ir
ritante. illud q i ꝛtium agiť.

c **Irca** lr̄az magis ē corrigēda temeritas
q̄z p̄ſoluēda p̄miſſio. temerariuz ē
eni vouē illud qđ vouēti nō lz iplē. b ca^m p-
p̄c ad miſtros eccl̄ie ꝓtiere vī. qr miſtri eccl̄ie vbi li
citū ē eos hēre vrores vt i oriēte. q̄uis teneāť petē
ti debitū reddē. tū pp ſacr̄i reuerētiā debēt poſtea p
aliquātulū tp̄is ab officio abſtinere.

Di. xxxiij

q **Heritur** b de antiqs 7 ē. Supi⁹ dec
mianit magr̄ ō bono fidei
i quocūq̄z p̄iugio ſp̄alr̄. Hic determiat ō bo
no fidei i p̄iugio patr̄ antiquor ſp̄aliſſime.
7 diuidiť i duas ptes. P^o determiat de p̄iugio patr̄
antiquor añ legē. 2° de tpe legis. ibi ſz nūq̄z. P^o
i tres. P^o ponit patr̄ antiquor q ſimlr̄ habuerunt
ples vrores excuſatōez. 2° ipſor p̄mēdatiōez ibi.
Nō vo. 3° ſoluit ꝛriā obiectōez ibi. Si qs oppōat
Illa ps q̄ icipit. Sz nūqd diuidiť i duas. P^o ex-
cuſat illos q ples vrores ſil hūeŕt tpe legis. 2° p̄ōt
p̄mēdatōez vgitatis tpe euāgelij ibi. Melior ē añr.

c **Irca** hāc di. q̄rēdū ē p̄cipalr̄ ō q̄tuor. p^o
de plitate vror. 2° de p̄cubitu. 3°
de libello repudij. 4° de vgitate. Circa
p̄mū q̄runť duo. P^o vtr hīe ples vrores ſil ſit ꝛ le
gē nāe. 2° vtr aliq̄ fuerit licitū ex diſpenſatōe.

p **Rimo** oñdo q hīe ples vrores ſil ñ ſit
ꝛ legē nāe. dic̄. n. magr̄ h⁹ di. c. j.
7 ē. 32. q. 4. obijciūť. Obijciūť Jacob q̄tuor
vrores q qñ mos erat pcñ ñ erat. ſz nulla ꝓſuetudo
valet ꝛ legē nāl̄ē. qr vt dr dec. di. 8. i ſi. Cōſuetudo
nāli iuri poſtponiť. g hīe ples vrores ſil nō ē ꝛ legē

nãe. Itẽ Aug⁹. li° de bono ꝓiugali post mediũ. ꝛ re citat magr h⁹ di. c. j. dicẽ de iustis antiqs q plīb⁹ feis vtebant q̃ p̃ ꝺ nãz nõ faciebãt. Itẽ istitutuz de iure nãli qõ nãlis rõ iter hoies ꝓstituit illud apõ oẽs populos pegr̃ custodit. ſz nõ hẽ plẽs vxores sil nõ custodit eq̃lr apud oẽs pplos. g̃ ꝺ nõ ẽ ꝓstitutuz rõe nãli. ꝛ si sic. hẽ plẽs vxores sil nõ ẽ ꝺ legẽ nãlẽ. Cõtra sup illud Ben̄. 4. Lamech accepit vxores duas. dicit iterlicaris glo. Prim⁹ ꝺ nãz ꝛ morẽ adulterium cõmittẽs. Itẽ illud ẽ nãle rei qõ sibi ꝓuenit a sua p̃ma istitutõe. ſz eẽ vnã vni⁹ ꝓuenit mr̃im° a sua p̃ma istitutõe. vt ꝓz Ben̄. 2° vbi dr̃. Adherebit vr̃i sue ꝛ erũt duo i carne vna. g̃ vnũ vi⁹ hẽ plẽs vxores ẽ ꝺ nãz mr̃imõij. ſz mr̃im^m ẽ ꝺ lege nẽ g̃ hẽ plẽs vxores sil ꝺ legẽ nãe ẽ. Rñ° q̃ i hoie ꝛ ẽ nã gñis q̃ ẽ aial. et nã spẽi q̃ ẽ hõ. ꝓz ß i hoie lex nãe dupl'r dr̃. ſ. vel a nã gñis. ꝛ sic vt dr̃ istitutũ de iure nãli. Jus nãle est qõ nã oia aialia docuit. vel a nã spẽi. ꝛ sic lex nãlis ẽ q̃z nãlis rõ practica obseruãdum i agibilib⁹ ꝓstituit.

Hõ. n. reponit i spẽ hois p aiaz rõnalẽ loquẽdo de lege nãe p° mõdicta habere plẽs vxores sil non ẽ ꝺ legẽ nãe. ſz loq̃ndo de lege nãe 2° mõ dicta hẽ plẽs vxores sil'ẽ ꝺ legẽ nãe. nãlis. n. rõ dictat eq̃lẽ deber eẽ obligatõez q̃z̃tũ ad vsuz corꝓoꝝ suoꝝ inter vi⁹ ꝛ mulierẽ ad ß vt sit societas ꝓugalis. dictat ẽt nullũ se debere obligare ad aliqd qõ possit eẽ icõpossibile alij rei cui obligat. ipossibile ãt ẽ vnũ vi⁹ eq̃lr eẽ obligatũ plīb⁹ mulierib⁹ sicut vni soli ꝛ sicut vna sibi. Ex iure ẽt mr̃imoniali tenet vir vxori petẽti ꝺ bitũ reddere qõ obseruare nõ posſz. qñ plẽs sil ß peterẽt. dictat ẽt rõ nãlis vi⁹ debẽ ad hoc tẽdere vt i domo sua sit pax quã multuz ipediret vxoꝝ plīras. eo q̃ vir nõ posſz cuilz ad votũ satisfacere. ꝛ suspicaret vna aliã posse plus diligi q̃z se. ꝛ certarẽt ꝺ virũ ꝛ ad iurgẽ. cõicãtes. n. i eodẽ offõ facilr sil'rixant. Quãuis ãt ex dictis oñsuz sit hẽre plẽs vxores sil' eẽ ꝺ legẽ nãe. nõ tñ ẽ intellndũ q̃ sit directe ꝺ p^m p̃nciꝑiũ legis nãe. nec ꝺ aliq̃z de ꝓclusionib⁹ ita ꝓpings illi p̃ncipio q̃ q̃si vltro se offerũt itellectui. hec. n. ꝓclusio q̃ vnius nõ ꝺz eẽ nisi vna. q̃z̃uis sequat ex p° p̃ncipio legis nãe. tñ ẽ ꝓclusio multũ remota. ꝛ non statim itellectui pua. ſz p studiũ seu p diuinã illustrationẽ cognoscit eã ex p° p̃ncipio legis nãe deriuari Ad p^m in opp^m dõ q̃ ñ erat crimẽ qñ mos erat. qr illa ꝓsuetudo erat roborata dispẽsatõe diuina. aliaſ ꝓsuetudo nõ valuisſz. q̃ ãt de⁹ i hoc potuerit dispẽsare ꝺ legẽ nature i seq̃nti qõne dicet. Ad 2^m dõ q̃ illud v̄bũ itellr de nã gñis. vel ß dicit. qr ß fiebat ex dispẽsatõe ꝓditoris nãe. Ad 3^m dõ q̃ loqr̃ auctoritas illa de p̃mo p̃ncipio ꝓstituto a nãli rõne. ꝛ de cõclusionib⁹ ita ꝓpigs illi p̃ncipio q̃ fere vltro se offerũt itellectui. lex. n. nãlis q̃z̃tũ ad suas ꝓclusiones remotas. q̃z̃uis vt iplurib⁹ vniformiter se hẽat. tñ ſz diuersitatẽ tẽpoꝝ locoꝝ ꝛ negociꝝ ad casus diuersos diuersimode applicãt. ꝛ ß pp nãz materie agibilũ q̃ tantã hz differẽtiã vt videãt sola lege eẽ posita. natura vero nõ. vt dicit phs p̃mo ethi^m. c. 2.

Secundo queritur vtr̃ hẽ plẽs vxores aliq̃ fuit licitũ ex dispẽsatõe. Et v̄i q̃ nõ. qr ꝺ legẽ nãe. nõ pot dispẽsare. nec hõ nec de⁹. cuz lex nãe sit q̃dã deriuatio a lege eterna. ſz nõ hẽ plẽs vxores sil'ẽ de lege nãe. vt ꝓz ex p̃cedẽti qõne. g̃ nũq̃z fuit licitũ hẽ plẽs vxores ex dispẽsatõe. Itẽ magis sufficit vna mulier plīb⁹ viris q̃z ex p°. ſz nũq̃z ex dispensatõe licuit vnã mulierẽ hẽ plẽs viros. g̃ nec vnũ vi⁹ hẽ plẽs vxores. Itẽ sicut mr̃im^m ẽ i offiñ. ita ẽ i remediũ. ſz nũq̃z fuit dispẽsatũ cũ aliquo vt licitũ eẽtei hẽ plẽs vxores pp remediũ. g̃ a sili nec pp officiũ. Itẽ nõ ẽ faciẽda dispẽsatio pp augmẽtũ mioris boni i detrimẽtũ maioris. ſz bonũ sacr̃i ꝛ fidei ſt maiora bona mr̃imonij q̃z bonũ plis. cũ g̃ hẽre plẽs vxores sil'sit ꝺ bonũ fidei ꝛ bonũ sacr̃i nõ debuit ß ꝓcedi ad augmẽtãdũ bonũ plis. Cõtra magr h⁹ di. c. 2. Sãcti plẽs añ legẽ sine pcõ plẽs hũerũt vxores ſz ß nõ eẽt vex. nisi cũ eis fuiſſz dispẽsatũ. Itẽ glo. sup illud deutero. 17. Nõ hẽbit plīmas vxores. ꝛ re citat magr h⁹ di. c. 3. Dauid plẽs vxores hũit. nec p̃ceptũ pterijt. ſz oi s faciẽs ꝺ p̃ceptũ sine dispẽsatione pterijt p̃ceptũ. cũ g̃ Dauid dispẽsarũ fuit vt sibi plẽs hẽ licẽt. R° q̃ aliq̃n fuit vr̃is licitũ plẽs hẽ ex dispẽsatõe. de⁹. n. ꝺ illõ p̃ceptũ legis nature ꝺ nõ hñdo plẽs vxores sil'põt dispẽsare. ꝛ ꝓgrua fuit rõ dispẽsandi quo ad scõs pẽs añ legẽ. ꝛ sub lege. possibilitas. n. dispẽsatõis ꝓz ex ß q̃ q̃z̃uis ꝓclusiones deriuate ex p° p̃ncipio legis nãe. vt i plīb⁹ vniformit se hẽant. tñ aliq̃n p accñs i casu ſt variabiles ſz sniaz phi. 5. ethi^m. c. 12. qõ ẽt ibidẽ oñdit phs p sile i nãlib⁹ dicẽs q̃ nã ꝺrtera meliorẽ. q̃z̃uis ꝓcipiat ambo dextros fieri p̃ceptũ ãt legis nãe ꝺ nõ hñdo plẽs vxores p^m p̃ceptũ legis nãe nec ẽ de ꝓclusionib⁹ ꝓximis q̃ fere vltro se offert itellectui. ſz ẽ ꝓclusio deriuata ex p° p̃ncipio legis nãe p multas ꝓclusiones medias. vt i p̃cedẽti qõe dcm ẽ. ꝛ iõ q̃z̃uis vt i plīb⁹ vniformit sit obseruãda ſz tñ opportunitatẽ tẽpoꝝ ꝛ psonaꝝ potuit variari absq̃ ꝓiudicio p̃mi p̃ncipij legis nãe. ſz talẽ opportunitatẽ dcm̃iare nõ ptinet ad quẽlz ſz ad ꝓditorẽ legis nãe. ꝛ iõ i illo ꝑcepto solus de⁹ potuit dispẽsare ꝓgrua tñ rõ dispẽsandi fuit plīs multiplicatio ad cultũ dei educãde. qr tũc erat paucitas fideliũ ꝛ qr ß p̃ceptũ nõ erat nisi legis nãe q̃ scripta ẽ i corde. iõ sufficit dispẽsatio fcã p ispiratiõnẽ iternã q̃ facta fuit p̃iarchis ꝛ ꝓphis explicite. ſz miorib⁹ iplicite. qr eoꝝ exẽplo ex eadẽ cã licebat eos plẽs hẽ. Ex dictis ꝓz solutio ad p^m arg^m i oppositũ. Ad 2^m dõ q̃ q̃z̃uis magis sufficiat vna mulier plīb⁹ viris q̃z ex p° ad remediũ. nõ tñ ad offiñ p creatõis filioꝝ. qr magis fecũdare põt vn⁹ plẽs q̃z vna fecũdari a plurib⁹. Ad 3^m dõ q̃ dispẽsatio dz fieri i p̃cepto pp cõe bonũ magis q̃z pp p̃uatũ. ſz remediũ respicit bonũ psonale. ꝛ offiñ gñandi plẽ ad cultũ dei respicit bonũ cõe. vñ ꝛ mr̃im^m p̃ncipali⁹ ꝛ stitutũ ẽ pp offiñ q̃z pp remediũ. Ad 4^m dõ q̃ qñ mltũ augñtat min⁹ bonũ ꝛ augñtũ ẽ multũ neciuz ꝛ paꝝ detrahit maiori bono nõ ẽ i cõueniẽs fieri dispẽsatõez i augmẽtũ mioris boni cũ aliq̃ diminutõe maioris. sic ãt fuit i ꝓposito. i illo. n. mr̃im° reddebat debitũ vxori. q̃z̃uis ß nõ ita stricte seruaret sic i monogamia. nõ totalr ibi ẽt tolleb at bonũ sacr̃i. qr p plalitatẽ vxoꝝ significabat diuersitas graduũ in ecc^a militãte ꝛ triũphãte ꝛ eccliaz eẽ adiuuãdã ex psonis diuersaꝝ natõuz. Alliq ẽt dñt q̃ bonũ plis q̃z ẽ suscepti⁹ plis educãte ad cultũ diuinũ mai⁹ bonũ ẽ q̃z bonũ fidei q̃z ẽ vnũ de bonis mr̃imõij ꝛ q̃z bonũ sacr̃i. illud. n. bonũ icludit fidẽ ad deũ q̃ maiorẽ q̃z fides ad hoiez bonum etiam sacramenti. non est maius bonum inter bona matrimõij ratione significatõis. tñ. ſz qr istrumẽtaliter causat gr̃az. vñ qr i veteri lege gr̃az nõ ꝓferebat ex vi sacr̃i nõ v̄ q̃ añ nouã legẽ bonũ sacr̃i essz mai⁹ in ſ bona mr̃imõij q̃z̃uis

i noua lege mai⁹ sit iter illa iquãtũ istr̃aliꝫ ꝓfert gr̃az. ⁊ si de⁹ ex spãli cã dispensaret mõ vt aliqs plꝫ haberet vxores bonũ mr̃imõij istr̃aliter cãndo gr̃am nõ pp hoc minueret. si aũt bonũ sacr̃ velles extendere ad bonũ significatũ ꝑ sacr̃z sic manifestũ est q̃ etiã i lege veteri bonũ sacr̃i erat mai⁹ bonũ q̃z aliqd̃ aliud bonũ mr̃imonij. qz etiã i veteri lege significabat vnionez xp̃i ⁊ ecclie ⁊ etiã futurã vnionez hũane nãe cũ pson̄a filij dei quã i noua lege ꝓsumatũ mr̃imoniuz signific at iã factã.

Articulus secundus.

s Ecundo q̃r̃it vtr̃ ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ possit ex dispẽsatõe fieri sine pcõ mortali. Et vi q̃ sic. sicut ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ ẽ ꝯ legẽ nature. ita plꝫ vxores sil'hẽre. g̃ sicut ex dispẽsatõe licitũ fuit sil'hẽre plꝫ vxores. ita ex dispẽsatõe licitũ fuit vti ꝓcubinario ꝓcubitu. Item mr̃im^m ẽ viculũ idissolubile. sz vt hr̃ Gen̄. ii. ¶ Per admonitõez Sarre ⁊ dinũ mãdatũ Abraã sepauit Agar a se. g̃ nõ fuit ei⁹ vxor. ⁊ tñ de eo q̃ cũ ea ꝓcubuit nõ reꝓhẽdit. Itẽ Osee p° dictũ ẽ q̃. faceret filios fornicatõis. Cõtra ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ seu fornicari⁹ iportat actũ ꝓuolutũ. cũ deordinatõe. sz de⁹ dispẽsare non põt vt aliq̃ deordinatio sit licita. g̃ ex dispẽsatõe fieri nõ põt talis ꝓcubit⁹ q̃n sit pcñ mortale. Itẽ ꝓcubit⁹ ꝓcubinarius ẽ ꝯ vnũ de p̃ncipijs legis nature. ẽ. n. ꝯ bonũ plis q̃ ẽ p̃ncipalis finis cõcubit⁹ carnalis ſm n̄ale iudiciũ rõnis. finis aũt p̃ncipiũ ẽi moralib⁹. Sz ꝯ p̃ncipia legis nature dispẽsare nõ põt nec hõ nec de⁹. g̃ nũq̃z ex dispẽsatõe potuit cẽ licit⁹ ꝓcubit⁹ ꝓcubinarius. Ad istã q̃nẽ dicũt aliq̃ q̃ nũq̃z potuit dispẽsare i ꝓcubitu ꝓcubiario q̃n sẽp fuerit pcñ mortale. qz ois actꝰ tollẽs debitũ ordinẽ p̃mi ad p̃mũ nõ põt fieri sine mortali pcõ p q̃z cũq̃z dispẽsatõem. sz ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ ẽ huiusmõi. tollit. n. debitũ ordinẽ parẽtũ ad plẽ. Sz cõtra rõnẽ hãc põt sic argui. si aliqs actꝰ vt i plib⁹ tollit debitũ ordinẽ p̃mi ad p̃mũ. ita tñ q̃ i aliquo casu ⁊ raro põt debitũ ordinẽ nõ tollere q̃z̃uis dispẽsari nõ possit vt vir talis actꝰ sit licit⁹ vel possit fieri sine mortali pcõ. tñ dispẽsari põt p ꝓditorez legis vt i casu i quo nõ tollit debitũ ordinẽ p̃mi ad p̃mũ nõ sit pcñ mortale. ꝓcubit⁹ aũt ꝓcubinari⁹ ẽ huiusmõi. q̃z̃uis. n. vt i plib⁹ tollat debitũ ordinẽ parẽtũ ad plẽ. tñ põt ꝓtigere q̃ hõ coeat cũ muliere cum q̃ nõ ẽ mr̃imoniali p̃iũct⁹ ⁊ mulier cũ viro pp bonũ plis ⁊ q̃ plẽ amant̃ suscipiãt ⁊ benigne nutriãt ⁊ religiose educẽt. g̃ vi q̃ si nõ obstaret aliud q̃z̃ rõ supra dicta ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ i casu p̃dicto possz p dispẽsatõez ꝓditoris legis nature nõ eẽ pcñ mortale. vi g̃ mihi dicẽdũ q̃ rõ q̃re ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ seu fornicari⁹ nõ põt fieri sine pcõ mortali. p dispẽsatõem quãcũq̃z ẽ. qz i nullo casu põt fieri bñ neq̃z absq̃z corruptõe debiti ordinis ad deũ. talis. n. viri ꝓcubit⁹ sẽp ẽ cũ nõ sua q̃z̃tũ ad talẽ vsũ. nec simplr nec ad tẽpus. qcũq̃z aũt vtr̃ re nõ sua q̃z̃tũ ad vsũ nec simpliciter nec ad tẽps corrũpit debitũ ordinẽ ad dñz rei. ⁊ qz mulier nõ ẽ sui ipsi⁹. sz ẽ dei. vir carnalr copulãs se cũ muliere nõ sua q̃z̃tũ ad talẽ vsũ debitũ ordinẽ ad dñ̃ corrũpit ds̃ aũt facẽ ñ pt vt act⁹ corrũpẽs debitũ ordinẽ ad ipz sine sicut videm⁹ q̃ ꝯ legez nature cere tãq̃z dñs supior hñs sup vir̃ ⁊ mulierẽ plenitudinẽ ptãtis q̃ licitũ eẽt viro ⁊ mulieri ꝓcedere sibi mutuo ptãtẽ corpor̃ suor̃ ad tẽps. q̃z̃uis hoc eis licitũ eẽ nõ possz nisi p auctoritatẽ diuinã. vt ostũ ẽ supius i illa qõe. vtr̃ possit ꝯbi mr̃im^m ad tẽps. ꝓcubitus aũt talium nõ essz ꝓcubinari⁹ nec fornicari⁹. qz non eẽt cũ nõ sua. nec cũ ñ suo. Ad p^m i opp^m dõ q̃ aliomõ ẽ ꝯ legẽ nature ꝓcubit⁹ ꝓcubinarius q̃z̃ hꝫ plꝫ vxores sil'. qz i nullo casu põt fieri ꝓcubit⁹ ꝓcubinari⁹ q̃n sit ꝯ legẽ nature. qz sẽp corrũpit ds̃ debitũ ordinẽ ad deũ. sz potuit eẽ casus ⁊ fuit i q° aliquos hꝫ plꝫ vxores sil' nõ fuit ꝯ legẽ nature q̃z̃uis. sit ꝯ legẽ nature vt i plib⁹. sicut videm⁹ q̃ ꝯ legẽ nẽ ẽ vt i plib⁹ ds̃positũ petẽti ñ reddẽ. vt tñ ñ reddẽ i illo casu i q° p illd̃ depositũ possz destruẽ rẽpu. nõ esset ꝯ legẽ nature sz

magis ſm eam. Ad 2m dō q̄ Agar fuit coniuncta Abrae idiſſolubili vinculo q̄ſtū ad mutuaz ptātem corpoꝝ ſuoꝝ. vl ſm rei veritatez fuit vxor. ſz q2 nō hēbat auctoritatē matriſſa. i regimine domus ⁊ familie. nec ples ſua ſuccedere debebat i hereditate quo ad hoc erat ancilla. nec licitū fuiſſet Abrae eaz a ſe ejcere pp monitōem Sarre nūi ſup hoc diuinū habuiſſet mandatū. voluit aūt de⁹ eos ſeparari non quātum ad vinculum. ſed quantum ad cohabitationem ⁊ thorum. ad ſignificandum illud myſteriū qđ explicat Apoſtolus ad Gal. 4. cum dicit Abraam duos filios habuit ⁊c. Ad 3m dō q̄ deus nō diſpēſauit cū Oſee vt fornicaret. ſz mādauit vt acciperet mulierē ꝑus fornicariā. ⁊ hoc mādando fecit illā eſſe ppbe vxorem ꝓpheta ꝓſentiente.

c **Conſequenter** querit de 3°. ꝓncipali. ⁊ circa h q̄rūt. 2°. ℙ° vtꝝ fuerit nūq̄ licituz vxorez repudiare. 2°. ſi vir poterat repudiatā ſibi recōciliare.

p **Primo oſtendo** q̄ aliquando fuit licitū vxorem repudiare. Deutero. 24. Si accepit hō vxorē ⁊ habuerit eā ⁊ nō inuenerit grāz añ oculos eius ꝓpter aliquā feditatē ſcribet libellum repudij. ⁊ dabit i manu illi⁹ ⁊ dimittet eā de domo ſua. Item Malach. 2°. Uxorem adoleſcētie tue noli deſpicere. cū odio habueris eā dimitte. Item illud ē licitū qđ niſi fieret multa dāna puenirent. ſz ſicut dicit Aluic. 10. metaphiſice. c. penū. Si nō licerz viro aliqñ dimittere vxorē multa dāna ꝓuenirent. poterit enī talis nature eē ꝓiuges vt quo magis coguntur ſimul manere magis odiūt ſe. ⁊ poterit eē aliqd inter eos qđ abhorreat nā. ⁊ hec cōpellet eos quereꝝ alia cōiugia. q̄ aliqñ licitū ē vxorē dimittere. Contra eq̄lis ē obligatio iter ꝓiuges quātū ad vſum corpoꝝ ſuoꝝ. ſz nunq̄ licuit mulieri repudiare virū. q̄ nec viro repudiare vxorē. Itē Math. 19. Quos deus ꝓiunxit. homo non ſeparet. ſed viros ꝓiuges deus conlūxit. q̄ nō pōt ꝑ hoiem ſeparari. Itē nūquaz fuit licitū illud qđ euāgeliū reprobauit. ſz repudiuz vxoris veritas i euāgelio reprobauit. extra de diuortijs. Gaudem⁹. q̄rale repudiū nūq̄ licitū fuit. Ad iſtā qōnē cōit dr q̄ nunq̄ fuit licituz repudiare vxorē. vnde ſaluator Math. 19. dicit Moyſen ꝓmiſiſſe ad duritiā cordis iudeoꝝ ⁊ ipm non licere dimitti. niſi ob fornicatōez. nec pp hoc intelligit eā poſſe dimitti q̄ſtū ad vinculū. qđ pz. q2 immediate ſubiūgit. q̄ ſi aliā duxerit mechat. ſupple repudiata viuēte. ſz itelligit illā dimiſſionē poſſe fieri q̄ſtuz ad cohabitatōez ⁊ thoꝝ. ēt Ap⁹. j. coꝝ. 7. dicit his q̄ mrīmonio iuncti ſunt. ℙrincipio non ego ſz dñs vxorē a viro nō diſcedere q̄ ſi diſceſſerit manere i nuptā. ⁊ paꝝ poſt dixit q̄ vir vxorē nō dimittat.

ℙreterea ſi licitū fuiſſz vxorē repudiare. repudiata nubēdo alij nō eēt pp hoc polluta ⁊ abominabilis facta corā dño. Sed deutero. 24. dr q̄ repudiata q̄ alium virꝝ duxerit polluta ⁊ abominabilis facta ē corā dño. ℙreterea glo. ſup illud Math. 19. Moyſes ad duritiā cordis vr̄i pmiſit. ⁊c. dicit non de⁹. ⁊ glo. marginalis dicit q̄ ꝓſiliū fuit hois nō dei iperiū. ⁊ magr̄ hui⁹ di. c. 2. dicit q̄ hoc fuit a Moyſe pmiſſum nō vt ꝓcederet diſciduz. ſz vt tolleret homicidiū pmiſit fieri mala ne fierent peiora. ad h ēt ē rō. q2 ſeparabilitas ē de mrīmonij ēntia vt ſu

v

ro repudiare vxorē. q̄uis. n. hō ſeparare non poſſit perius ē onſuz. Alij dicūt q̄ tpe legis licitū fuit vi quod deus coniunxit. deus tamē quos coniunxit poteſt diſiūgere. vnde ſuper illud Math. 19. quos dꝰ ꝓiunxit hō non ſeparet dicit glo. interlinearis. ſed deus. Lex aūt Moyſi lex fuit diuina. q2 a deo. per Moyſen data. qđ ergo deus cōceſſit Moyſes filijs iſrael i lege ꝓceſſit. deus ꝓceſſit. q̄ auctoritate dꝰ i una licebat eis repudiare vxores ſuas dato libello repudij. ſm q̄ ꝓtinebat in lege. ℙreterea q̄uis lex humana aliqua recte pmittat q̄ recte ꝑ diuinaz puidētiam vindicant. icōueniēs tñ vr̄ dicere q̄ lex diuina permiſſionez aliquoꝝ maloꝝ exprimat. nec tñ illa iudicet mala eē. alioqn cēt occaſio directa hominib⁹ cōmittēdi peccñ. in lege aūt nuſquā oñdit repudiū vxoris diuina iuſticia puniēdum. Qui vult tenere pmam opinionē q̄ ē cōior ⁊ ſecurior pōt dīe ad pm in oppm q̄ Moyſes hoc pmittēdo nō dei iuſtitiā demōſtrauit. ſz in peccatore minuit culpā ſm q̄ dicit magr̄ hui⁹ di. c. 2. ⁊ glo. ſup illud Math. 19. Ad duritiā cordis veſtri pmiſit. q̄ dicit q̄ maluit Moyſes idulgere diuortiū q̄ꝫ dſiderio ſecūdaꝝ nuptiaꝝ fieri homicidiū vl pdurare odiū. Ad 2m dō q̄ ibi ꝓpheta loq̄t pmiſſiue nō ipatiue. q. d. pmittit tibi eā dimittere abſq; temporali punitōe exercenda ꝑ iudicē tpalem. Ad 3m dō q̄ illa rō nilla ē. ſi. n. ſm aplm nō ſūt faciēda mala vt veniāt bona. nec ſunt faciēda mala vt vitent peiora. q2 ꝑ aliam viā vitari poſſūt. ⁊ ſnia Aluic. i illo loco ē reprobanda.

Ad illud q̄ ī corpore qōnis dicebat ꝑ ſa opinione dō q̄ ibidē oſtēdit repudiū eſſe pmiſſum. nō ſicut licitū. ſz tāquā min⁹ malū ꝑ hō q̄ illa r̄pudiabat. ſi alij nubebat māito viuēte iudicabat polluta ⁊ abominabilis corā dño. ſz talis nō fuiſſz iudicata ſi ꝑ repudiationē ſolueret vinculū iter ipſam ⁊ virꝝ ꝓrem.

Qui. n. vult tenere opinionē aliam pōt dīe ad pm arg^m ꝓtra eā q̄ q̄ſtuis de lege cōi ſit eq̄lis ptās inter ꝓiugez q̄ſtum ad vſum corpoꝝ ſuoꝝ ſm Aug^m. ii. li°. ꝯ fauſtum inf̄ ꝓncipiū ⁊ mediū. ſm diuina auctoritas alr̄ potuit ordinare ex ſpāli cā q̄ſtū ad pplm iudeoꝝ ꝓp duritiā cordis eoꝝ. nec. n. fuit filis rō permittēdi mulierē repudiare virū ſicut eꝝ°. q2 non ita fuiſſent auſe viros occidere ſi odiſſent eos. ſicut eꝝ°. ⁊ q2 nimis facilis ē ad iraſcēdū ⁊ ad ꝓcupiſcendū ⁊ parui ſenſus ⁊ deceptabilis magne voluptatiſ ſm Aluic. io. metaphiſice. c. penū. Ad 2m dō q̄ illō diuortiū fiebat nō auctoritate humana ſz diuina.

Ad 3m dō q̄ veritas euāgelio illud reprobauit tā q̄ſ malū tpe legis euāgelice nō tpe legis veteris. cui ꝓcordare vr̄ q̄ ibidē reprobat aliā vxorē accipe ꝓma viuēte. qđ tñ ꝓſtat licitum fuiſſe antiqs pribus ex diuina diſpēſatiōe. Auctoritatez euāgelij ⁊ aplī ꝑ ꝓma opinione. ⁊ auctoritates alr̄ itelligi pōt ꝓ tpe legis euāgelice. Ad illud aūt qđ dr q̄ repudiata alij nubēs erat abominabilis corā dño ⁊ polluta dō q̄ hoc dictū ē de illa q̄ nupſit alij ⁊ ab illo etiā repudiata fuit. vñ abominabilis ⁊ polluta dicebat. nō q2 alij nupſiſſet. ſz q2 bis repudiata. ex h. n. ꝓſumebatur ꝓtra eā malum.

s **Secundo queritur** vtꝝ vir poterat repudiatā ſibi recōciliare. ℙRn° q̄ ſic. q̄ſq; mulier ꝓhiberet ſcdas nuptias. nō poſt. q̄ ſtatutū fuit i pena mulieris q̄ a dulterio cōmiſit. q2 ſemp mālit vinculuz

ꝑiugale int ipsaz ꝛ ꝓꝛẽ ꝛ ipenã viri. eo ꝙ repudiando eã dedit sibi occasionẽ adulterãdi dãdo operaz licite rei fm diuinũ iudicium. q̃ ꝓpter ad repꝛes sionẽ temerarie iracundie virorum impellẽtis eos ad repudiãdũ vrores. ꝓceptum fuit q̃ repudiãs daret vxori libellum repudij. vnde Aug⁹ p⁹. li⁹. de sermone dñi in monte ante mediuz. nõ q ꝓcepit dare libellum repudij. ℔ ꝓcepit vt vxor dimittatur. sz q dimiserit inqt. deꝛilli libellũ repudij vt temerariam iracũdiam ꝓiciẽtis vxorem libelli cogitatio temperaret. q g̃ dimittendi quesiuit moraz significauit quãtũ potuit duris hominibus se nolle diſidium.

Articulus quartus.

Onsequẽter queritur de

4° ꝑncipali. ꝛ circa hoc q̃runtur duo.

P° vtz virginitas sit virtus. ꝛ° vtrum sit maioris meriti quam castitas coniugalis.

p Rimo oñdo ꝙ virginitas nõ sit vtus. dicit. n. pbus. ꝛ°. ethi. c. 8. ꝙ virtus ẽ habitus electiu⁹ imme dietate eriſtens. Sz virginitas exiſtit i extremo. g̃ nõ est vtus. Jtẽ nullus habitus vno tpe vitiosus i alio tpe ẽ virtuosus. qꝛ una forma nõ mutat in formam sibi ꝛriam. Sz habitus virginitatis aliquo tpe fuit vitiosus. s. illo tpe quo dñs ꝓcepit viris ꝛ mulieribus creſcere ꝛ multiplicari ꝛ replere terraz g̃ nullo tpe habitus vginitatis põt eẽ vtuosus. Jtẽ nulla vtus amittit nisi ꝑ pcm̃. qꝛ nõ amittit nisi ꝑ actũ repugnãtẽ vtuti. oĩs aũt talis act⁹ peccatũ ẽ. sed vginitas amittit sine pcõ. qꝛ sicut dic̃ Apls p°. coꝛ. 7. Si nupserit virgo nõ peccauit. g̃ vginitas nõ est vtus. Cõtra oñdo ꝙ virginitas nõ tm̃ sit virtus. sed etiã vtus distincta a castitate ꝓiugali. sicut. n. se habẽt datões ꝛ spũs ad liberalitatẽ sic delectatões veneree ad castitatẽ ꝓiugalẽ. Sz fm pbz. ꝛ. li. ethi. c. 7. Circa magnas datões ꝛ sũptus ẽ vt⁹ magnificentie q̃ alia virtus ẽ a liberalitate. q̃ ẽ circa mediocres dationes ꝛ sũpt⁹. g̃ sili⁹ circa illud qõ respectu õ lectationũ venereaꝝ ẽ maximũ qõ est abstinẽtia ab omni delectatõe venerea. est alia vt⁹ ab illa q̃ ẽ circa illõ qõ respectu delectationũ venereaꝝ ẽ mediocre. qõ est abstinere ab oi delectatione venerea illicita. sz ꝑmum ẽ ꝑ virginitatẽ. ſcõm per castitatẽ cõiugalem. g̃ vginitas ẽ alia virt⁹ a castitate ꝓiugali.

Jtẽ fm pbm. ꝛ° ethi. c. 3. virtus ſemꝑ ẽ circa difficile. g̃ vbi ẽ ſpãlis rõ difficultatis respectu hui⁹ est ſpãlis rõ vtutis. Sz in abstinẽdo ab oi deletatione venerea tam licita q̃ illicita ẽ ſpãlis difficultas q̃ nõ ẽ in abstinẽdo ab omni delectatõe venerea illicita. cũ g̃ ꝑma abstinẽtia sit ꝑ virginitatẽ. ꝛ° ꝑ castitatẽ ꝓiugalẽ videt ꝙ virginitas sit ſpãlis virtus a castitate ꝓiugali ꝑ eẽntiã distincta. ℜñ° ꝙ virginitas põt accipi ipꝛopꝛie. s. ꝑ negatõe actualis ꝛcupiſcentie cuiuslibz veneree delectatõis cũ carnis itegritate. ꝛ sic q̃libz mulier naſcit vgo. sz sic vginitas nõ ẽ vtus. carnalis. n. itegritas nõ ẽ vtus nec ẽ pars eẽntie vtutis. tota. n. eẽntia virtutis cuiuslz i aia ẽ fm Aug⁹. p° de ciui. c. 17. ꝛ õ bono ꝓiugali dz circa medium ꝙ ꝓtinẽtia nõ corꝑis sz animi ẽ virt⁹. ꝑdicta ẽt negatio actualis ꝛcupiſcẽtie nullã eẽntiã dicit. oĩs aũt vtus aliq̃ eẽntia ẽ. Alio mõ põt accipi virginitas ꝑ habitu quo nisi assit carnalis neceſſitas vacãdi carnali copule determinat volũtas ad ꝓmptefacilr reſpuẽdũ oẽm venereã delectatõez nõ tm̃ illicitã. sz ẽt licitã vt mẽs liberi⁹ vacz spũalib⁹. qꝛ sicut apls. j. coꝛ. 7. Mulier innupta ꝛ vgo cogitat q̃ dñi sũt vt sit coꝛpe ſcã ꝛ spũ. ꝛ sic virginitas ẽ virt⁹. sic eni ẽ habit⁹ bon⁹ hũtẽ pficiẽs ꝛ op⁹ ei⁹ bonũ reddẽs ẽ. n. habit⁹ rõni ꝓsentane⁹. nec tm̃ ẽ virt⁹ ꝑ eẽntiam distincta a ꝓiugali castitate. vtrãqz. n. volũtatẽ determinat ad illud qõ dictat rõ recta circa voluntates venereas obſeruãdũ. Sz pfecti⁹ ad ℔ determinat volũtatẽ vginitatis q̃z ꝓiugalis castitas vñ virginitas vltra ꝓiugalẽ castitatẽ addit pfectõis statũ. vñ differre videnꝯ sicut vtus i pfecta q̃ ꝑ essentiam nõ distingũt ex ꝑdcis videri põt itegritatẽ carnis nõ ꝓtinere ad vtutis vginitatis eẽntiã. nec ipsã eẽ aliqõ ei⁹ accidẽs sibi ℔erẽs cũ vginitas sit i aia vt dcm̃ ẽ sz ẽ quoddã ornamẽtũ ꝛ decoꝛ ei⁹ accidẽtalis extriſec⁹ assistẽs. ꝛ iõ pdi põt carnis itegritas absq̃z diminutõe vtutis vginitatis. vt pz i vginib⁹ ꝑ violẽtiã carne corruptis fm Aug⁹. p° de ciui. c. 17. ꝛ. 19. vbi dic̃ exꝑsse ꝙ si violẽter oꝑssis pirz pudicitia ñ essz vtus animi. ꝛ infra. nec ipsi coꝛpoꝛi aufert scitatẽ violẽtia libidinis aliene q̃z seruat pseuerãtia ꝓtinẽtie sue. ſic̃ hñ. zz. q. 5. i pn°. ꝛ. c. Tolerabili⁹. ꝛ. c. magis. Ad ꝑm i oꝑp⁹ dõ ꝙ mediũ i quo cõsistit vtus accipit ꝑ cõparatõez ad dictamẽ rõnis recte. vnde pbs postq̃z dixit ꝙ virt⁹ ẽ habit⁹ electiu⁹ immediate ꝓsistẽs. immediate subiũgit quo ad nos determinata rõe. ꝛ vt vtiq̃z sapiẽs determinabit. accipit aũt ℔ mediũ nõ sẽp i cõparatõe ad mãz vtutis. sz q̃iq̃z i ꝓparatõe ad circũstãtias. qõ pz dic̃. n. pbs. 4. ethi. c. 4. ꝙ magnanim⁹ magnitudine qdẽ extremus ẽ. eo ãt qõ vt oz meli⁹. ℔ mõ virginitas respcũ delectationũ venereaꝝ i medio ꝓsistit. qꝛ abstinet ab oĩ delectatõe venerea. ꝛ sic tz extremũ q° ad mãm. tz tm̃ mediũ quo ad circũstãtias. qꝛ ℔ obseruat ꝑ tpe quo ℔ erpedit obseruare. ℔ ẽ ꝑ tpe q° nõ ꝓcipit nec adeo ꝓsulit vacare carnali copule. ꝛ ẽt obseruat ℔ ꝓpt qõ oz. s. vt mẽs liberi⁹ vacz spũalib⁹. ꝛ sic de circũstãtijs aljs dici põt q̃s i abstinẽtia ab omni delectatõe venerea dictat eẽ obseruandas rõ recta. Ad ꝛm. dõ ꝙ minor ẽ falsa. q̃uis. n. aliquo tpe fuiſz vitiosũ abstinere ab oi carnali copula. s. qñ carnalis copula erat in ꝓcepto ꝓpter fideliũ multiplicatõem tm̃ ex ℔ nõ seqt̃ ꝙ habit⁹ vginitatis tũc fuiſz vitiosus. qꝛ tũc ꝑ illo tpe determinabit volũtatẽ ad ꝓiugalẽ ꝛcubitũ ꝓp bonũ ꝓlis siẽ nõ exñte ꝑdcã necite determinat volũtatem ad oẽz delectatõez venereã respuẽdũ. Ad zm dõ ꝙ q̃uis sine ꝛpcõ vginis possit itegritas carnalis amitti. nõ tm̃ habit⁹ vginitatis. tm̃ dñt aliq ꝙ stat⁹ pfectõis sue quẽ iꝓꝛtat vginitas vltra castitatẽ ꝓiugalẽ sine pcõ põt amitti. siẽ v dem⁹ ꝙ ꝑ min⁹ calidũ remittit calor in magis calido ꝛ ꝑ bonos act⁹ remissiores. tm̃ illis bonis actib⁹ ꝑ quos gñatus ẽ vtutis habit⁹ remittit ipse habit⁹ eo ꝙ habit⁹ ꝓpõtionat actib⁹. silr ꝑ actũ ꝓiugalẽ q̃ ẽ bonus q̃uis minori bonitate q̃z abstinẽ ab omni venerea delectatõe remittit illa pfectio quã habit⁹ vginitatis supaddit habitui ꝓiugalis castitatis. ℜ põt tm̃ aliter dici ꝛ meli⁹ ꝙ si mõ neceſſitas imineꝛz vacãdi copule carnali ꝑ diuinũ ꝓceptũ explicit a sic̃ antiqꝛ

si virgo pp hanc necessitatem pure vacaret carnali copule firmit, pponens hac necessitate tranlacta ab omni delectatõe venerea abstinere i eo vginitatis habit9 nec corrũperet nec minueret. ⁊ p ꝓns nõ caderet ab illo statu mẽtis quez vginitas supaddit castitati ꝓiugali. ꝙuis caderz a statu integritatis carnis. ⁊ ista adhuc vere vgo mẽte diceret. ſm q vgo dr ab habitu vginitatis. tñ vsum cõez q non vocat vginẽ mẽte nisi illã q̃ i carnalẽ copulã nũc̃ cõsensit vere vgo dici nõ possz. Ad pm ad ptẽ aliã põt dici qm recte se hñdo circa magnas datões ⁊ sũpt9 ẽ spãlis rõ difficultatis alia ab illa q̃ est i recte se hñdo circa cões datões ⁊ sũpt9. qr magne datões fiũt ꝓsonis nõ cõib9 sz isignib9 ⁊ sumpt9 magis fiũt circa res q̃si alteri9 generis moralis ⁊ aliaꝝ ꝓditionũ ꝙ sunt res cões. ꝙuis ãt i abstinẽdo ab oi delectatõe venerea tã licita ꝙ illicita sit maior difficultas ꝙ i abstinendo ab illicita tñ. tñ illa difficultas nõ ẽ alteri9 spãlis rõnis ab ista. sz tñ differẽs ab ea sz magis ⁊ minus. q̃ dria nõ diuersificat spẽm. ⁊ sic pz solutio ad secundum.

s **Ecundo** q̃ritur vtꝝ vginitas sit maioris meriti ꝙ castitas ꝓiugalis. Et vr q nõ. magr hui9 di. c. r. ⁊ Aug9 li° de bono ꝓiugali lõge añ finẽ dr q castitas virginalis nõ pferr merito ꝓiugali castitati Abrae. Itẽ si nã remãsisz i statu integritatis sue pfectiõis fuisset vtutes ꝙ mõ. Sz tũc nõ fuisz vginalis castitas. ⁊ tñ fuisz ꝓiugalis. g̃ vr q minoris meriti sit ꝓiugalis ꝙ vginalis. Itẽ maioris ẽ meriti qd̃ omni tze põt eẽ licitũ ⁊ meritoriũ ꝙ qd̃ nõ. sz castitas ꝓiugalis oi tpe fuit licita ⁊ meritoria. aliquo añt tpe castitas vginalis fuit illicita. g̃ magis ẽ mẽritoria vidualis ꝙ virginalis. Cõtra apls. j. cor. 7. dicit q mulier beatior erit si pmãserit ſm ꝓsiliũ suũ b̃ ẽ i virginitate ꝙ si nupserit. Itẽ maioris meriti ẽ vtus pfectior ꝙ min9 pfecta. Sz vt pz er qõne ꝓcedẽti. vginitas pfectior ẽ vt9 ꝙ ꝓiugalis castitas. g̃ ẽ maioris meriti. Rñ° q nõ ẽ idẽ q̃rere vtꝝ maioris meriti sit habit9 vgialis ꝙ castitas ꝓiugalis. ⁊ vtꝝ maioris meriti sit status ab omni venerea delectatõe abstinẽtiũ ꝙ stat9 ꝓiugatoꝝ. Silr. n. ꝓcedo q habit9 vginitatis maioris ẽ meriti ꝙ habit9 ꝓiugalis. qr habit9 vginitatis ẽ habit9 castitatis. pfect9 habitus castitatis ꝓiugalis ẽ habit9 castitatis ipfect9. semp ãt ẽ maioris meriti vt9 pfecta ꝙ ipfecta. stat9 añt ab omni venerea delectatõe ꝓtinẽtiũ ⁊ stat9 cõiugatoriũ referri pñt ad idẽ tpus vel ad diuersa tpa. Si p° mõ. aut ad tps legis scripte. ⁊ sic maioris meriti fuit stat9 ꝓiugalis ꝙ ab omni venerea delectatõe abstinẽtiũ. vñ stat9 ꝓiugatoꝝ ꝓcipiebat ⁊ aliis ꝓhibebat pp mltiplicatõez fideliũ. i tpe añt legis euãgelice. qr ẽ tps multiplicatõis fidelium p gñatõez spũalẽ maioris meriti ẽ stat9 abstinẽtiũ ab omni venerea delectatõe. ꝙ stat9 ꝓiugatoꝝ. si autẽ ꝓdicti duo stat9 rferãt ad diuersa tpa. vt status ꝓiugatoꝝ ad tẽpus legis scripte. ⁊ stat9 ab omni venerea delectatõe ad tps legis euãgelice. sic quolz statu ꝓsiderato i suo optimo. vn9 alti nõ pferr. vñ Aug9 i li° de bono ꝓiu. lõge añ finẽ. ⁊ recitat magr hui9 di. c. r. Nõ ẽ ipar meritũ ꝓtinẽtie i Joãne q nullas erpt9 ẽ nuptias. ⁊ i Abraã q filios genuit. Ad pm i opp m dõ q castitas ꝓiugalis Abrae nõ fuit castitas ipfecta q̃ intellr noie ꝓiugalis castitatis ꝙ distiguim9 a castitate vginali. sicut vtutẽ ipfectã a pfecta. sz fuit castitas pfecta q̃ dicit totã cẽtiã habit9 vginitatis. ꝙuis nõ dicat vginitas ſm cõez vsũ i illo q i carnalẽ ꝓsensit copulã ꝙuis ex diuino ꝓcepto. Ad m dõ q si status innocẽtie remãsisz castitas ꝓiugalis pfecta fuisz castitas. ⁊ pfectior ꝙ fuisz castitas vginalis. qr tũc nulla difficultas fuisz i seruãdo vginalẽ castitatez. sz mõ nõ ẽ sic. Ad m dõ q castitas vginalis ꝙtuz ad id qõ noiat cẽtiã pfecti habit9 castitatis nunq̃ fuit illicita. qr sic nũc̃ ꝙ iabat ꝓcubit9 ꝓiugalis factus ex diuino ꝓcepto. sz pduratio ꝓpoſiti de nõ cõsentiẽdo i carnalẽ copulã aliquo tpe fuit illicitũ. ⁊ illo tpe magis fuit meritor9 stat9 ꝓiugatoꝝ ꝙ status ab oi venerea delectatõe abstinẽtiũ. ꝙuis isto tpe sit e ꝓ°. vñ maior argumẽti vitarẽ nõ hz nisi intelligatur ceteris paribus.

c **Irca litteram** .In lege maledicta erat sterilis. illa maledictõ erat pene nõ culpe. quodãmõ. n. erat infamis apud hoies nec ꝙ ꝓceptũ. s. alicui9 legis scripte i codice. fuisz tñ ꝙ ꝓceptũ legis nãe. nisi cuz eis fuisz dispẽsatũ. Publici mũeris gra puatã culpã ꝓcessit. allegãdo. n. nõ totalr culpã excusãdo ambas i habitu. habit9. n. vginitatis ſm illud qd̃ ẽ cũ nõ dicat absolute nisi castitatẽ pfectã. i Abraã erat. ꝙuis ꝓiugio uteret. sic. n. habit9 vginitatis ⁊ castitatis ꝓiugalis. put fuit i Abraã nõ differebãt ſm aliqd absolutũ sz i relatõe. vt videri põt ex dcis i qõe. Oẽs retro scõs eiusdẽ fuisse meriti cui9 nũc xpiani sunt. hoc intellndũ ẽ de idẽptate. ꝓportõis nõ eqlitatis ꝙ rũ ad cõez statũ illoꝝ ⁊ istoꝝ q aduẽtũ xpi secuti sunt Nõ põt caro añ corrũpi nisi mẽs añ fuerit corrupta hoc intellndũ ẽ de corruptõe vitiosa. sancti9 ẽ mori fame ꝙ idoloticis vesti. hoc vez ẽ i casu duplici. s. vel pp ꝓsẽtiã mãducãtis qñ ad veneratiõez idoli ꝓcedit. vel pp ꝓsẽtiã astãtiũ qñ ide scãdalizãt. qa idoloticũ ẽ aliqd idolo ꝓsecratũ. si añt fidelis esuriens inueniat idoloticũ ⁊ comedat nõ i veneratione idoli nec sunt pñtes aliq q ide scãdalizẽt. nõ peccat.

Di. xxxiij

Hic superest tẽ. Superi9 õtinauit magr de mrim° quo ad cãz formalẽ ⁊ efficiẽtẽ. ⁊ finalẽ. Hic determinat õ eo quo ad cãz mrimonialẽ. b̃ est determinare de ꝓsonis ꝓhẽtib9 :⁊ diuidit i partes duas. P° determinat de ꝓsonis nõ oio illegitimis ad ꝓhẽdũ. 2° de oino illegitimis di. 37. ibi. Sũt igit. P° i tres. P° determinat ꝓncipalr de impedimẽtis añtib9 mrimoniũ ꝓhẽdũ. 2° de supuenientib9 post mrim m iã ꝓctũ di. seqnti ibi. Hoc ẽt notãdũ. 3° de icidẽtibus i actu ꝓhẽdi di. 36. ibi. Hũc de ꝓditõe. P° i duas P° determinat de gbusdã impedimẽtis q̃ dirimunt mrim m. 2° de gbusdã q̃ nõ dirimũt ibi. De his ẽt P° i tres. P° determinat de impedimẽto frigiditatis. 2° de impedimẽto maleficij ibi. De maleficij añt. 3° de impedimẽto furie ibi. furiosi quoq̃. Illa ps q̃ ibi icipit. De his diuidit i duas. P° determinat de impedimẽto culpe icest9. 2° de impedimẽto pene ibi. Illud ẽt.

Articulus quartus.

c **Irca** istã di. q̃rẽdũ ẽ ꝓncipaliter de. 4. P° de impedimẽtis mrimonij i ge

nerali. 2° de nāli impediñto impotentie coeundi
3° de ipotētia coeūdi p maleficium. 4° de gbus
dā ipedimētis respicientib⁹ libex arbitriū. Cir-
ca p^m q̄runt duo. ℙ° vtz sint aliq̄ ipedimēta ma
trimonij. 2° q̄ 7 quot sūt illa.

p ℝIMO ostendo q̄ nō sint aliq̄ ipe
dimēta mr̄imōij.
mr̄im^m ē.n.r̄mediū ꝺ morbū ꝓcupiscie.sed
mōb⁹ ꝓcupiscie trāsit ad oēs nllo ipediñto obstāte.
g̃ vr̄ sīr q̄ nullū dēat eē mr̄imōij ipediñtū.gn libe
re possit oib⁹ ꝓuenire. Itē diuina operatio nulluz
pōt ipedimētū hre. Sz ℎctus mr̄imonij ē diuia opa
tio iuxta illud Math.19. Quos deꝰ ꝓiūxit hō nō se
paret.g̃ nullū pōt hre ipedimētū. Cōtra magr̄ hu
ius di.c.j.assignat mr̄imonij ipedimēta pla. ℝñ°
q̄ mr̄imonij sunt aliq̄ ipedimēta.ois.n. res ꝓstans
ex aliqb⁹ cāis q̄ impediunt hz impedimēta.sz cau-
se mr̄imonij q̄ñq̄z ipediunt.cā.n.ei⁹ efficiens q̄ est
mutuus ꝓsensus q̄ñq̄z ipedit.s.p errorē 7 coactiōez
cā.n.ei⁹ finalis q̄ ē generatio ꝓlis ad cultū dei q̄ñ-
q̄z ipedit p coeūdi ipotētiā 7 modis alijs.cā ēt mā-
lis ipedimētū recipit p ꝓsanguinitatez. 7 ēt modis
alijs.cā ēt ei⁹ formalis q̄ ē iseparabilitas ipedit.s.p
sacx ordinē 7 p votū solēne 7 p ligamē mr̄imonij al
teri⁹. Ad p^m i opp^m dō q̄ remediū ℎ morbū ꝓcu-
piscētie nō ē mr̄imoniū tñ.sz ē aliud remedium no
bili⁹.s.castitatis vtus seu ꝓmētie. Ad 2^m dō q̄ ꝓ
tract⁹ mr̄imonij nō tñ est operatio diuina sz ēt hu
mana.7 ex pte q̄ humana ē recipit ipedimētū.

s ECUNDO queritur q̄ 7 quot sunt
ipediñta ma
trimonij. ℝñ° q̄ ipedimēta mr̄imonij sūt
12.tñ.quoz tria accipiunt ex parte.cāe efficientis q̄
ē liber mutu⁹ ꝓsensus p vba de ꝓsti exp̄ssus q̄ sunt
error ꝓsone 7 ꝓditiōis fuiturus 7 coactio.3°.ex par
te causefinalis q̄ ē generatio ꝓlis educāde ad cultū
diuinū 7 remedium ꝓcupiscētie.ℎ generatiōem p-
lis est ipotētia coeundi.ꝓra educatōez ꝓlis ad cul
tū dei ē disparitas cultus.ℎ remediū ꝓcupiscentie
ē crimen quo reddit se hō indignum remedio ꝓcu-
piscētie p mr̄im^m.per cōparationem ad cām mate
rialē sunt tria.nā enim i ꝓcubitu ꝓingali abhorret ni
miam ꝓpinquitatē inter ꝓsonas.7 iō nimia ꝓpin-
qtas inter personas mr̄imoniū impedit.hec autez
ꝓpinquitas tripl̄ex ē.s.p cognationē. per affinita
tem.7 per publice honestatis iusticiā ꝓpter quam
hō nō potest ꝓtrahere cū ꝓsanguinea illi⁹ cū qua cō-
traxit spōsalia.ēt si spōsalia non valuerunt de iure.
ex̄ de spōsalibus. Ad audientiam.p cōparationem
ad cām.formalem q̄ est vinculi iseparabilitas. ac-
cipiunt tria.s.ordo sacer.votū solēne.7 alteri⁹ ma
trimonij ligamen.hec ipedimēta.12. cōprehendun
tur his versibus.

Error.ꝓditio.votum.cognatio.crimen.
Cultus.disparitas.ius.ordo.ligamen.honestas.
Si sis affinis.si forte coire nequibis.
Hec sociando vetant.ꝓnubia iuncta retractant.

De ipedimento coactōis in spāli dictū est di.29.
7 de ipedimento erroris di.30.de aliis autem i su-
is locis in speciali dicetur.

Articulus secundus.

ONSEQUĒTER queritur ꝛc

c 2° ꝓncipali.7 circa lb q̄runt duo. ℙ°
vtz frigiditas ex pte viri impediat ma-
trimonium. 2° vtruz artatio ex parte
mulieris.

p ℝIMO ostendo q̄ frigiditas ex p
te viri nō impediat
mr̄imoniū q2 impotentia rei que nō regrit
ad mr̄imoniū nō ipedit mr̄imoniū. Sz coit⁹ non re
qrit ad mr̄imoniū.g̃ ipotētia coeūdi p frigiditatez
nō ipedit mr̄imoniū. Itē in senib⁹ ē frigiditas per
etatē.7 tñ pñt ꝓtrahere matrimoniū. Cōtra ex̄ de
frigidis 7 maleficiatis. Nō sedē. Sicut puer q non
pōt reddere debitū nō est aptus ꝓiugio.sic q ipotē-
tes sūt minime apti ad ℎbendum mr̄imonia repu
tātur. ℝñ° q̄ frigiditas viri aut supuenit mr̄imo
nio ia legitime ꝓtracto siue ꝓsumato.siue nō ꝓsuma
to.7 talis frigiditas mr̄imoniū nō ipedit ℔m cōem
opinionē.q̄ius aliq dicāt q̄ si ē ꝑpetua 7 antecedit
mr̄imonij ꝓsumatōez pp illā si ꝓbari potuerit. po-
tuit mr̄imoniū dirimi.aut p̄cedit mr̄imonium cō-
tractū.7 tūc dico q̄ si ē tpalis cui pōt adhiberi reme
diū p nāz vl̄ p artē nō dirimit mr̄im^m si ℎbat tū ma
le fac hō ℎbēdo q̄ꝺu ē i illo statu nisi magna necitas
vel vtilitas lb regrat.si āt ē ꝑpetua ita q̄ adhiberi
nō pōt r̄mediū.nec p nāz.nec p artē ipedit mr̄im^m
ℎbēdū 7 dirimit si ℎbat de facto.ex̄ ꝺ frigidis 7 ma
leficiatis.c.j.cum⁹ rō ē.q̄ī ꝓctu mr̄imonij ℎbētes i-
plicite obligāt se ad sibi reddēdū mutuo debituz si
petat.null⁹ aūt se obligare pōt ad impossibile.hec āt
frigiditas ꝓbari pōt vere.vt cū vir p testes sufficī
entes ꝓbat se anteq̄z mr̄im^m ℎberet mēbris geni-
talib⁹ puatū eē. vel p cūpte q̄ñ.s.cohitauerūt p trie-
nū.7 bona fide opi carnali opā dederūt.nec tñ mu
lier ē cognita a viro.ex̄ de frigi.7 maleficiatis. Lau
dabilē.7 tūc aut vterq̄z pclamat ad iudicū 7 pfite
tur ipedimētū.7 tūc pp piculū colluſiōis vterq̄z iu
rabit q̄ bona fide officio carnali opā dederit.nec co
ire potuerūt.iurabūt ēt cū eis de credulitate septez
psone ꝓpiq̄z vel vicine bone fame eoz ꝓsonas 7 sta
tū cognoscētes.ex̄ de frigidis 7 maleficiatis. Lauda
bilē.7.c. Lre.si aūt mulier ꝓuocat ad septōez dicēs
se a viro nō eē cognitā. viro ℎ̄ctū asserēte.credit vi
ro.q2 caput eē mulieris.ex̄ eo.ti.c.j.§. Illa aūt.qđ ē
itelligēdū nisi mulier p aspectū corpis ꝓprij velit p
bare vir̄ eē mētitū.si aūt vir dicit se nō cognouisse
vxorē.7 petit ab ea separari 7 vxor ℎdicēte.nō cre
dit sibi soli.sz sibi icūbit ꝓbatio.sz qūo ℔ possit ꝓba
re nō video nisi ꝓbādo se eē ꝑuatū genitalib⁹ mem
bris antequam matrimonium contraheret vel ni
si forte si vxorē accepit virginem peteret eam face
re ispici.7 si integra inueniretur.videtur vir suum
ꝓpositum ꝓbasse.nisi forte mulier replicaret ꝓ
tra virum q̄ bona fide non dedit opam officio car
nali.separatione vero facta datur mulieri licentia
contrahendi.extra eo.titu.7 eo.capi.7 capit. Lau-
dabilem.frigidus autez sine spe coniugij permane
bit.q̄ si cum alia ꝓtraxerit 7 eam cognouerit coget
ad primaz redire.ex̄ eo.ti.c.j.7.c. Laudabilez. cui⁹
ratio est.q2 tūc constabit ecclesiam fuisse deceptaz
in iudicādo impedimentum perpetuū qđ erat tpa
le. Ad p̄mum in opp^m dō q̄ hūis actus coeundi
sit necessarius ad matrimoniale vinculum.tamen

potētia ẽ necia. ⁊ iō q̄uis carētia act⁹ ipediat mr̄i-
moniū. tū defect⁹ potētie p̄cedēs ipedit pp rōez di
ctā in q̄e. Ad 2^m dō q̄ frigiditas senū iunari po
test aliquo bñficio. i senib⁹ ēt apparet defectus. vñ
cū eis p̄hens nō de ipi. sicut p̄hens cū alijs. dicūt
tū alīq̄ q̄ si eēt frigiditas talis rōe senectutis q̄ nul
lo mō posset iunari. nec per artē nec p nām. dicen-
dū eēt sicut de frigiditate nāli. q⁹ talis p̄hendo ob
ligaret se ad impossibile.

s **Ecundo** q̄rit vt̄z artatō ex pte mlie
ris ipediat mr̄im^m. Rn̄^o q̄
aut illa artatio talis ẽ q̄ sibi pōt subueniri
vel p cōsortiū viri vel p naturaz. vel per artē ciru-
gie sine piculo. ⁊ tūc mr̄i^m nō ipedit q̄uis male fa-
ciat mulier p̄hendo q̄diu ẽ in tali statu. aut nullo
mō pōt apponi remediū. ⁊ tūc si talis artatio sup-
uenit mr̄imonio legitie p̄cto siue p̄sumato siue non
p̄sumato mr̄im^m nō dirimit p̄m cōez opionē. q̄uis
aliqui dicāt q̄ si est ppetua ⁊ aūcedit mrimonij cō
sūationē pp illā si legitie probari potuerit. poterit
mr̄im^m dirimi. si aūt aūcedit mr̄im^m p̄ctū ipedit
mr̄im^m p̄hendū. ⁊ si de fcō p̄hatur poterit dirimi
p iudiciū. pbato legitie ipedimēto. vñ illud q̄ dē
ēt de frigidis ⁊ maleficiatis. Cū cōsultationi. vbi
dī q̄ ecclia romana p̄suemit i p̄silib⁹ iudicare vt q̄
tāc̄z vrores hēri nō pñt. vt sorores hēant. p̄ lium
ē ñ p̄ceptū p̄z gl. ibidē. seperatiōe vero facta dabit
licētia viro p̄hendi cū alia cī. eo. ti. c. Ex lr̄is. mu-
lier tū dz sine p̄mio pmanere. Si aūt postea p̄re-
rit cū altero ⁊ cognoscat ab eodē. ⁊ p vsū seq̄ntis sit
fcā cognoscibilis a p̄mo dz ei reddi. cī de frigidis
⁊ maleficiatis fraternitatis. Si aūt p vsuz sequen
tis nō sit facta cognoscibil' a p̄mo. aut si ē. nō tū si
ne graui periculo mulieris q̄d accidere pōt pp ieq̄-
litatē mēbroꝝ vel aliqua alia de cā nō redderetur
eidē. nec sic dī mulier esse inepta ad mr̄imoniū pp
frigiditatē sicut pp artationē. q⁹ mulier icōcubitu ē
patiēs. vñ ad reddendū debitū viro sufficit q⁹ pa-
tiatur viri actionē in nāli mēbro. hoc aūt eius fri-
giditas non impedit.

Articulus tertius.

c **Onsequenter queritur** de 3°
p̄ncipali. ⁊ circa h̄ q̄rit̄ duo. P^o vtrū
maleficium z ipediat mr̄im^m. 2° vt̄z se-
perati pp maleficiū si p⁹ q̄z alia mr̄imo-
nia p̄xerunt carnal' se cognoscāt sint ad p̄imū ma
trimonium reuocandi.

p **Rimo oñdo** q⁹ maleficiū non ipedit
mr̄imo^m. q⁹ nullū ipedi
mentū dirimit mr̄im^m. nisi sit perpetuū. sed
nullū maleficiū ẽ ppetuū. q⁹ pōt solui vel p ip̄z ma
leficiū vel p alterū vel per pniaz ⁊ q̄uersionē ad de
uz. vel per exorcismos ecclie ⁊ oīones scōꝝ. ḡ male
ficiū nō ē ipedimentū dirimens mr̄im^m. Itē nul-
lū impedimētuz dirimit mr̄im^m nisi p̄cedat. cī de
frigidis ⁊ maleficiatis. Ex lr̄is. in glo. Sz nō vide
tur q̄ō sciri possit vt̄z maleficiuz p̄cedat mr̄im^m
vel p̄sequat. cū ḡ cā mr̄imonij sit fauorabilis nō ē
aliquod mr̄im^m dirimendū pp maleficiū. Cōtra
dicit magf lr̄a hui⁹ di. c. 2. ⁊ c. 33^a. q. 1. Si p sortia-
rias. q⁹ si maleficiati sanari nō potuerint seperari va
lebūt. Rn̄^o q⁹ maleficiū aut est tpale aut ppetuuz
si tpale nō dirimit mr̄imoniū. si perpetuū aut p̄ce-
dit mr̄imoniū tā ratū q̄z p̄sumātū. ⁊ sic ipedit p̄hen
dū ⁊ dirimit tam contractū. aut sequit mr̄imoniuz
ratū. sed nō p̄sumatū. ⁊ sic ēt dīt aliqui dirimi mr̄i-
moniū p̄ctū. dī. n. 33^a. q. 1. c. 1. q⁹ p̄iugiū p̄firmat of-
ficio. s. carnali. vt dicit glo. ⁊ parū post dī q⁹ anq̄z p̄-
firmet ipossibilitas officij solut vinculū p̄iugij. aut
sequit mr̄imoniū p̄sumatū. ⁊ tūc vinculū mr̄i mo-
niale nō dirimit. cōis opinio ēt tenet q⁹ si certū eēt
q⁹ esset secutū mr̄imoniū ratū. non tū p̄sumatū non
pp hoc dirimeret vinculū mr̄imonij. i separando
aūt maleficos silr̄ mō p̄cedendū est sicut in sepa ra
tiōe pp frigiditatē. excepto q⁹ frigido nō dat licen-
tiā p̄hendi cū altera. q⁹ frigiditas ē ip̄edimētū vle.
sz maleficiato dat. q⁹ maleficiū est ipedimētū par-
ticulare. Ad p^m in opp^m dō q⁹ mior ē falsa. aliqñ
eni ē maleficiū qđ durat per totā vitam. q⁹ si hz re
mediū nō est homini notū. vel nō est licitū. tūc aūt
p̄sumit ppetuū qđ per triēniū p̄iuges cohabitauerunt
⁊ bona fide operā carnali copule dederūt. ⁊ se cog^o
scere nō potuerūt. Ad 2^m dō q⁹ q̄uis vir possit sci
ri vtrū p̄cedat mr̄imoniū ratū vel sequat. tū facile
sciri pōt vtrū p̄cedat mr̄imoniū p̄sumatū. ⁊ hoc
sufficit sz aliquos. qa si p̄cedit p̄sūatū q̄uis sq̄t ra-
tū dirimit ip̄z. Vl pōt dici q⁹ i fauorē alteri⁹ matri
monij vtilioris p̄sumit. q⁹ si p̄cedat matrimoniuz
consumatum q⁹ p̄cessit ratum.

r **Ecundo** q̄rit vt̄z sepati pp malefici
uz si p⁹ q̄z alia mr̄imōia p̄re
rūt carnal' se cognoscāt sint ād p^m mr̄im^m
reuocādi. Et vī q⁹ ñ. 33. q. 1. Si p sortiarias. dī dō se
patis pp maleficiū. q⁹ si postq̄z alias nuptias expe-
tierīt illis i carne viuēt⁹ q⁹ iūcti fuerīt p̄oribus
q^os reliq̄rāt ēt si possibilitas p̄cubendi eis reddita
fuerit reconciliari neqbūt. Itē oīs carnal' copula cī
mr̄im^m ē mortale pccm̄. Sz sepati p maleficiū car
nal' cognoscēdo p̄sonas cū q⁹ postea mr̄im^m p̄re
rint mortal' ñ peccāt. ḡ iter eos ē legitimū mr̄im^m
Sz mr̄imōia legitia ⁊ p̄sūata nullo mō solui pōt. ḡ
si sepatis reddat potētia mutuo se cognoscendi ni
hilomin⁹ reconciliari neqbūt. Itē si p⁹ p̄dcāz sepatō
nē vir recipiat aliquē ordiez sacr̄ ⁊ postea mlierez
aq̄ sepat⁹ fuerat carnal' cognoscat. ñ pp h reuoca-
bit ad act⁹ mr̄imōiales cū p̄dcā mlier ererecēdos. ēt
ad petitōez mlieris. qđ pt̄ p̄bari p silē aliq^o mō. q⁹
si vir aū p̄sūatiōez mr̄imōij recipiat ordiez sacr̄ ig^o
rāte vroze ñ restituet ēt vroti petēti. sz ꝓpellet reli
gionē intrare. Sz vnū mr̄im^m ñ ē min⁹ forte ipedi-
mētū alt⁹ mr̄imōij q̄z susceptō ordis sacri. ḡ sepati
pp maleficiū si postq̄z alia mr̄imōia p̄xerit carnal'
se cognoscāt ñ sūt ad p^m mr̄i^m reuocādi. Cōt^a. 33.
q. 1. Sd aūt. dī dō sepatis pp frigiditatē. q⁹ si frigido
reddat potētia coeūdi ad p^m p̄iugiū coget reuerti.
ḡ silr̄ dz dici de pp maleficiū separis. Rn̄^o q⁹ tales
sūt ad p^m mr̄i^m reuocādi. q⁹ sn̄ia diuortij sup eos la
ta fuit p errorē. q⁹ ipedimētū qđ fuit iudicatū ppe-
tuū sz p̄sūptiōez. nō fuit ppetuū sz vitatē. ⁊ talē im
pedimētū ñ dirimit mr̄i^m nisi sz rei vitatē tale ipe-
dimētū sit ppetuū. Ad p^m i opp^m dō q⁹ illud decre
tū fuit Guari Remen. arc hiepi qđ i cāu p̄dcō te-
net. vñ dic glo. ibidē. hic pot⁹ dicēdus ē ignar⁹ q⁹
Guar⁹. ⁊ magr̄ h⁹ di. c. 2. dic q⁹ illud magis itelli^m
est ex rigore q̄z ex canonica equitate. Ad 2^m dō q⁹

mr̃imonia q̃ scõo ꝓrerũt n̄ ō fuerũt legitia ꝑz iudiei uz dei. cuius legitia fuerit ꝑz iudiciũ eccl̃ie. tñ i illꝫ ꝓiugijs carnalẽ copulã exercẽdo excusanꝫ a pccõ pp inuincibilẽ ignorãtiã. sz postq̃ sciũt maleficiũ cessasse si carnalr copulãꝫ cũ illis cũ qbꝫ secũdo ꝓrerũt a mortali pccõ nõ excusanꝫ. Ad 3m dõ q̃ maior est falsa. qr sepatio fuit fcã p errorẽ inq̃stũ ertiabatur maleficiũ ꝓpetuũ qõ perpetuũ nõ erat. vñ pꝫ ꝓctũ mr̃im̃ semp mãserũt ꝑz iudiciũ dei veri ꝓiuges vñ vir suscipiẽdo ordinẽ sacꝝ vxori ꝓiudicare nõ potuit. suscipiẽdo. tñ nõ peccauit. qr p ignorãtiam inuincibilẽ seu ꝓbabilẽ fuit excusatꝫ. Sz vtꝝ suscipiẽdo illũ ordinẽ sacrũ ñbi ꝓiudicauerit. quo ad ꝟ vt sibi nõ liceat ab vxore debitũ exigere dubiũ est. vr̃. n. aliqbꝫ q̃ sibi exigere ñ liceat. cuius reddeꝛ teneaꝫ. qr votũ qõ sacro ordini ẽ ānexũ tenuit q̃tum ad illud qõ erat i ptãte viri. cuius nõ quo ad illud qõ erat in ptãte mulieris. i ptãte añt viri ẽ exigere sz q̃tũ ad reddẽdũ debitũ corꝓ viri erat i mlieris ptãte. Alij dñt q̃ ille suscipiẽdo ordinẽ sacrũ nec mulieri nec sibi ꝓiudicat quo ad ꝟ qn liceat sibi petenti reddeꝛ debitũ ⁊ exigere. qr ignorãtia inuicibil' seu ꝓbabil eũ ab vtroq̃ ꝓiudicio excusauit. nisi. n. extimasset solutũ fuisse viculũ mr̃imonij iter ipz ⁊ mulierẽ sacrũ ordinẽ nõ suscepisset vñ nec ad votũ ꝓtinẽtie se obligare intẽdebat. nisi cũ hac ꝓditione iplicita. s. si eẽt totalr ⁊ ꝑz viratẽ ab illo ꝓiugio liberatꝫ Ad sil'e añt qõ adducebaꝫ ad ꝓbandũ maiorẽ argumẽti dñt alig q̃ ñ ẽ sil'e. qr ille q añ ꝓsumationẽ mr̃imonij sacrũ ordinẽ suscepit põt religionẽ intrare ⁊ in ea ꝓfiteri p quã ꝓfessionẽ solui ꝑm rei vitatẽ vinculũ mr̃imoniale iter ipm ⁊ mulierẽ. sed ille q post susceptionẽ ordis sacri vxorẽ carnalr cognouit vere mr̃im̃ ꝓsumauit. vñ postea nõ licet sibi religionẽ intraꝛ ꝯ volũtatẽ vxoris sz qd dices si ille q añ ꝓsumatiõez mr̃imonij sacrũ ordinẽ suscepit ñ vult religionẽ intrare. ⁊ mulier petit a iudice ipm ꝓpelli ad mr̃imonij ꝓsumatiõez ad ꝟ põt dici ꝑm aliquos q̃ ille teneaꝫ religionẽ itrare. ⁊ ad ꝟ dz p iudicẽ ꝓpelli ñ ad mr̃imonij ꝓsumatiõez. qr ex qꝰ sibi pz via p q uã põt licite seruare votũ ꝓtinẽtie. qr ānexũ ẽ ordini sacro teneaꝫ illũ eligeꝛ. qlibz. n. vouẽs teneaꝫ facere illud qõ põt ad ꝟ vt votuz seruet qõ fecit. Alijs añt vr̃ q̃ si ille suscipiẽdo ordinem sacrũ credebat p ꝟ mr̃im̃ intꝫ ipm ⁊ mulierẽ posse solui eo q̃ erat ignar ꝯ iuris nõ teneaꝫ religionẽ itraꝛ sz dz ꝓpelli ad mr̃imonij ꝓsumationez nisi mulier velit ꝓtinere. cũ. n. lõge forti ꝯ sit votũ ꝓfessiõis in religiõe ⁊ arcti ꝯ q̃z votũ ꝓtinẽtie tñ. durũ videreꝛ dr̃e q̃ ad ꝟ tenereꝛ. cũ ad ꝟ nũq̃z se itẽderit obligaꝛ nec explicite nec iplicite. illi tñ nõ licebit debitum ab vxore exigere. qr exigere ñ est i sua potestate.

Articulus quartus

c **Consequẽter** q̃rit de 4° pncipali. ⁊ circa ꝟ q̃rũtur duo. ℙ° vtrũ furia ipediat mr̃imoniũ. 2° vtꝝ icest ꝯ cũ ꝓsãguinea vxoris

p **Primo oñdo** q̃ furia nõ ipedit matrimoniũ. qr mr̃im̃ nõ dirimiꝛ nisi pp ipedimẽtũ ppetuũ. sz de furia sciri nõ põt vtꝝ sit ppetua vl nõ. g furia ñ dirimit mr̃im̃. Itẽ dicit magr̃ hꝰ di. c. z. ⁊ ẽ. 32. q. 7. Nec furiosus. Nec furiosus nec furiosa mr̃im̃ ꝯ here pñt. sz si ꝯctũ fuerit nõ separeꝛ. g q̃ furia impediat ꝯhendũ nõ tñ dirimit ꝯctũ. Contra furia magis ipedit ꝓsensuz q̃z errorꝫ. qr magis tollit rõis vsuz. sz errorꝫ pone ⁊ ꝓditiõis seruitutis ipediunt mr̃im̃ ꝯhendũ ⁊ dirimũt ꝯctũ. g furia multo fortius. ℝñ° q̃ aut furia segr̃ mr̃im̃ siue ratuz siue ꝓsumatũ. ⁊ tale mr̃im̃ nõ dirimit. 32. q. 8. Illi qui mr̃im̃. ⁊ illud decretũ recitat magr̃ hꝰ di. c. z. aut añcedit mr̃im̃. ⁊ tũc furiosus aut nõ hz lucida interualla. aut hz. si nõ. nullũ ẽ mr̃im̃ cũ eo ꝯctũ. q̃ ꝓsentirenõ põt. ⁊ mr̃im̃ ꝯhi nõ põt sine mutuo cõsensu libere volũtatis. si hz lucida iterualla. aut cõtrahit illo tpe quo nõ hz lucidũ interuallũ. ⁊ tũc dõ idẽ q̃ ꝑus. aut ꝯhit i tpe quo hz lucidũ iterualuz. ⁊ tũc mr̃im̃ tenet. qr in illo interuallo ꝓsentire põt.

Ad pm i oppm dõ q̃ aliud ẽ ō ipediñto qõ oppõitur actui mr̃imoniali. ⁊ de illo qõ opponitur causa eiꝰ efficiẽti. pm. n. mr̃im̃ nõ dirimit nisi sit ppetuuz. ⁊m añt ꝯctũ mr̃im̃ reddit nulluz si assit illo tpe quo ꝯhit mr̃im̃. qr res nõ põt in esse ꝓdr̃. nisi p suã cãm efficiẽtẽ. Ad 2m dõ q̃ illud qõ dr̃ si ꝯctuz fuerit nõ sepẽtur. sic dz exponi. si ꝯctũ fuerit añ furiã ñ sepenꝫ ꝓpter furiam sequentem.

f **Secundo** q̃rit vtꝝ icestus cũ ꝓsanguinea vxoris ipediat mr̃imoniñ. Et vr̃ q̃ nõ. qr maiꝰ peccñ ẽ cognoscer ꝓsanguineã ꝓꝑaz q̃z vxoris ceteris pibꝰ. sz icestus cũ ꝓsanguiea ꝓꝑa nõ ipedit mr̃im̃. g nec icestꝰ. cũ ꝓsanguiea vxoris. Itẽ icestꝰ ñ põt iter. 12. ipedimẽta mr̃imonij. Cõtra. 34. q. 2. i lectũ. dr̃ de quadaz q̃ se supposuit marito sue sororis quã ille cognouit credẽs eẽ vxorẽ suã ꝓuenietẽ q̃ i eternũ ꝓiugio priuer. Itẽ. 32. q. 7. Quedã ꝓ frẽ. Quedã ꝓ frẽ sui viri dormiuit decretũ ẽ vt adulteri nunq̃z ꝓiugio copulẽr. ℝñ° q̃ icestũ cũ ꝓsanguiea vxoris ipedire mr̃im̃ duplr̃ põt itelli. s. aut de mr̃im° iã ꝯcto aut de ꝯhẽdo pꝰ mortẽ vxoris. ℙ° mõ dico q̃ icestus ꝑdcũs ñ solvit viculũ mr̃imonij. tñ icestuosus amittit ius petẽdi debitũ ab vxore attinẽte illi cũ q̃ icestũ ꝓmisit. eꝛ ō eo q̃ cognouit ꝓsanguineam vxoris sue. c. i. eẽt ab vxore nõ attinẽte illi ꝓ q̃ ꝓmisit icestũ eo. ti. c. Trãsmisse. teneaꝫ tñ reddeꝛ debitus vxori petẽti. vt hz eo. c. pꝰ mortẽ tñ vxoris ñ lz sibi aliud mr̃im̃ ꝯhere. vt hz eo. ti. c. i. ⁊. c. Trãsmisse. qõ ẽ itellig nisi cũ quo fuit dispẽsatũ. dispẽsar eꝛ tñ cuz eis si eẽnt iuuenes. eo. ti. c. i. i glo. ⁊ arm ad ꝟ. 33. q. 2. In adolescẽtia. si tñ absq̃z dispẽsatiõe ꝓrerit tenebit mr̃im̃ qr ñ ẽ ꝓhibitio cũ statuto irritãte si fcñ fuerit ꝯtũ. tñ ab illa vxore nõ licebit sibi debitum peteꝛ. tenebiꝫ tñ reddeꝛ. ⁊ ꝟ ꝓbaꝫ p illud qõ dr̃ eo. ti. Trãsmisse. 2° mõ. s. de mr̃im° ꝯhẽdo. dico q̃ matrim̃ postea ꝯctũ nullũ ẽ ⁊ adulteriũ ꝓmittiꝫ. ⁊ icestus rõe affinitatis. vñsepãdi sũt iudicio eccl̃ie. et mulier potest nubere. vir autem quantũ est de rigore iuris nubere non potest. Ad pm in oppositũ dicendum q̃ quãuis maius peccatum sit cognoscere consanguineam propriam q̃z vxoris. non tamẽ tantum iniuriatur vxori maritus per primũ incestum sicut per secundum. nec propter primum incestum contrahit affinitatem cum vxore. sed contrahit eam propter incestum secundum. ⁊ ideo non sic priuatur iure petendi debitum ab vxore cognoscendo consanguineam propriã. sicut cognoscendo cõsanguineã vxoris. Ad 2m dõ q̃ ꝟipedimẽtũ nõ

nũerat iter alia. q: nõ dirimit vinculuz mr̃imonij iã ꝯctuz. nec facit psonas totaliꝫ illegitias ad aliud mr̃imm ꝯhendũ. põt tñ dici q aliquo mõ r̃ducitur ad ipediñtũ affitatis. ⁊ furia ad ipediñtũ erroris

c Jrca lr̃az Ut pmaneãt. s. sic̃ frater ⁊ soror. ⁊ nubere ñ pñt. s. cũ effectu carnal' copl'e. de qbus scriptũ ẽ. s. i legibus hũanis. maneãt vterqz inupti. s. qñ nõ tñ° ẽ frigiditas ex pte viri. sz ẽt tãta artatio ex pte mulieris q nulli viro eẽt apta. Molit. moliri ẽ cũ difficultate conari. ⁊ dr̃ a mole. Tũc hi q iurauerãt pluriꝫ rei crie teneãt. ℔ intellr̃ de viro ⁊ muliere ñ de ppigs q nõ iurauerũt nisi de credulitate Jn veritate viri cõsistat. s. nisi mulier p aspectũ corpis sui pbare voluerit vix esse mẽtitũ. ℜecõciliari negbũt. expone sic̃ statiz exponit magr̃ i lr̃a vbi dicit q ℔ nõ ẽ tenẽdũ vt dictũ ẽ i qõnib⁹. Neutruz ex ipis. hẽat. s. qz̃m ad eius exigendi carnale debitũ si incest⁹ secut⁹ ẽ mr̃imoniũ cũ altera. Si aũt añcessit cũ nulla põt ꝯhe mr̃imoniale vinculũ. logr̃. n. de illo q dormiuit cũ duab⁹ sororib⁹. nec lz ꝑpe vxori reddr̃ debitũ ℔ ñ tenet nisi vir icestũ ꝓmiserit de cõsensu vxoris. nubat in dño. s. p⁹ mortẽ mariti. vt magr̃ q̃si statiz p⁹ exponit in lr̃a. i adulterio. s. incestuoso. vt exponit glo. sup illud decretũ. Mã q alij adulterij ꝯhe põt hẽs. zi. q. i. c. r. Quicũqz excepta fornicationis cã. q p⁹ ꝓsumationẽ mr̃imonij nõfit sepatio. nisi sit i alteri⁹ penã. ꝓiur aũt piurari nõ dz nisi p sua clpa ⁊ tõ qz̃uis marit⁹ magis eẽt grauat⁹ si vxor sua fieret leprosa et feda. tñ nõ sic̃ separi possz ab ea qz̃tuz ad thorx pp illã feditatẽ. sicuti pp illã fornicationẽ.

Di. xxxv.

b Oc etiam notãdũ ẽ. rẽ. Supi⁹ determiauit magr̃ ꝑn cipalr̃ de ipedimẽtis añcedẽtib⁹ mr̃imoniũ ꝯhendũ. ℔ dic determiat de ipedimẽtis supueniẽtib⁹ p⁹ mr̃imoniũ iã ꝯctũ. ⁊ diuidit in ptes tres. ℙ° oñdit q pp adulteriũ lz vnũ cõiugẽ alterũ dimittere. ⁊° ingrit an liceat dimittenti cũ alio vel alia mr̃imonia ꝯhere ibi. Si quis aũt. ʒ°. an adulter cũ adultera possint post mortẽ mariti mr̃i^m ꝯhere ibi. Solet ẽt qr̃i. ℙ° in duas ℙ° oñdit q pp adulteriũ põt vn⁹ ꝓiũr aliuz dittere. ⁊° oñdit q ille q dimittit dz ab adulterio liber eẽ ibi. Si vo querit. Illa, q̃ ibi incipit. Sigs. diuidit i duas. ℙ° oñdit q dimittẽs dz cõtinere vl' dimissã sibi reconciliare. ⁊° adducit auctoritates q̃ sonare vident q dimittẽti nõ lz dimissaz sibi recõciliare ibi. Dicit tñ. Et ista i duas. ℙ° pdcãs auctoritates adducit. ⁊° eas expõit ibi. Sz ℔ oia.

Articulus primus.

d Jrca hanc di. qrendũ ẽ ꝑncipalr̃ de trib⁹. ℙ° de ꝓiugũ sepatiõe pp adulteriũ. ⁊° de qbusdaz cãibus circa illã materiã. ʒ° de ñ ꝓiunctoꝝ ꝓiũctiõe p⁹ adulteriũ. Circa p^m qruntur. s. ℙ° vtz liceat viro vxorẽ pp ei⁹ adulteriũ dimittere. ⁊° vtz teneat ℔ facere. ʒ° vtrũ possit eam dimittere fine iudicio ecclie. 4° vtz vir ⁊ vxor sint qz̃tũ ad ℔ eglis ꝓditiõis. 5° vtz graui⁹ pccñ sit violare alienũ thorx qz̃ cognoscere monialem benedictam.

P⁹

p Rimo oñ do q lz viro vxorẽ pp ei⁹ adulteriũ dimittere. quãto cã ẽ fortior tãto ad eã efficaci⁹ sequit effectus. Sz forti⁹ ẽ adulteriũ qñ est i vtroqz ꝓiuge qz̃ qñ est in altero tñ. sz si ẽ i vtroqz ñ pp ℔ põt vn⁹ aliũ dimittere. sicut dic̃ Aug⁹. p° li. de sermõe dñi i mõte vltra mediũ. ⁊ recitat magr̃ h⁹ di. c. r. ℊ multo minus põt vn⁹ ꝓiũr aliũ dimittere pp ei⁹ adulteriũ tñ. Jtẽ magis ẽ ꝯ bonũ mr̃imonij pccñ cõtra naturã qz̃ adulteriũ. sz nõ inuenim⁹ q pp pccñ ꝯ naturã vn⁹ ꝓiũr possit alterũ dimittere. ℊ multo minus pp adulteriũ. Lõt⁹ Math. 5. Qui dimiserit vxorez suã excepta cã fornicatõis facit eã mechari exceptio fornicatiõis oñdit eã pp fornicationẽ posse dirti. ℜñ° q separi virũ ab vxore dupliꝫ põt intelligi. aut qz̃m ad vinculũ. aut qz̃tũ ad cohitationẽ ⁊ thorx. ℙ° mõ nõ põt vir separi ab vxore pp adulteriũ. sz ⁊° mõ in penã mulieris q fidẽ fregit. ⁊ in fauorẽ viri q fidẽ seruauit. excipiũr tñ. 7. casus in qb⁹ ñ lz vix vxorẽ dimittere pp adulteriũ. Unus ẽ si ipe fuerit fornicat⁹. zr. q. 6. c. i. cui⁹ rõ ẽ. qr vt dr̃ ibidẽ ñ vr̃ q pari crimie ifect⁹ aliũ de eodẽ punire possit. supple accusando. Scds si vxor vi oppssa fuerit. vt. s. e. q. 5. Jta ne. c⁹ rõ ẽ qr vt dr̃. 34. q. i. c. i. nullo mõ ad opprobriũ male volũtatis traha tur qđ ꝓditio necitatis extorsit. Tertius si credebat maritũ mortuũ. 34. q. r. Cũ p bellicã. qr taliꝫ p ignorãtiã pbabilẽ excusat. Quart⁹ si alr̃ sub spe mariti cognouit eã. 34. q. r. Jn lectũ. ℔ ẽt p ignorãtiã excusat. Quit⁹ si marit⁹ tradidit eã adulterãdã ꝑsertiz inuitã. ex de eo q cognouit ꝓsanguineã vxoris sue Discretionẽ. qr̃ illo cãu illud adulteriũ magis imputat viro qz̃ mulieri. Sext⁹ si marit⁹ p⁹ adulteriũ cognouit eã ⁊ tolerauit. ar^m. s. zr. q. 5. Si quis vxorẽ. cui⁹ rõ ẽ. qr crimẽ p recõciliatiõez dissuz ampli⁹ obijci nõ dz nisi recidiuũ seqt. Septim⁹ est si mr̃imonio i ifidelitate vtri⁹qz ꝯcto vir dedit vxori libellũ repudij ⁊ vxor alteri nupserit. tũc enim si vterqz ꝓuertat ad fidẽ vir tenet eã recipe. ex de duorꝝ. Baudem⁹. cui⁹ rõ ẽ. qr cũ ẽdit sibi libellũ repudij qđ facer illicitũ ẽ ex iudiciũ dei ꝛeꝛptatiue tradidit eã adulterãdã. Allig addũt casuz octauũ. s. si vir abstinẽdo ꝯ volũtatẽ vxoris ei occasionez adulterãdi dedit. r7. q. r. Si tu. vbi dr̃. Si tu abstinẽs sine volũtate vxoris tribuis ei licẽtiã fornicãdi. i. occasiõez ex glo. ⁊ pccñ illi⁹ tue. iputabit abstinẽtie. Alij tñ dñt q ñ pp ℔ excusaret adulterãt mulier. qn vir posset eã p illud adulteriũ dirti fm q dic̃ glo. ibidẽ. Ald p^m i opp^m dõ q adultriũ i vtroqz ꝓiuge ñ ẽ fortior cã diuortij qz̃ in alto tñ sic̃ pz p rõez dcãz i qõe. qz̃uis plus sit ẽ pccõ qñ ẽ i vtroqz qz̃ i alto tñ. Ald r^m dõ q ẽt pp pccñ ꝯ nãz possz pcedi ad diuortiũ. sz ñ fit ita mẽtio de ipo. tũ qr̃ passio inoiabilr̃. tũ qr rari⁹ accidit. tũ qr non ita causat incertitudiem prolis.

s Ecundo qr̃ir vtz vir teneat vxorẽ dirtr̃ pp adltriũ. ⁊ vr̃ q sic. decre. di. gz. Cõsẽtire. Cõsẽtir vr̃ errãti q ad resecãda q̃ cõrigi debẽt ñ occurrit. Sz dissio vxoris pp adultriũ ẽ ad corrigẽdã adulterã. ℊ si vir eã ñ dimittit sibi ꝓsẽtit. qđ illicitũ ẽ. Jtẽ Chrisos⁹ sr̃ Math. dic̃ ⁊ recitat magr̃ h⁹ di. c. 4. ⁊ ẽ. zr. q. i. Sic crudel'. Sicut crudelis ⁊ iniqu⁹ ẽ q castã dimittit. sic fatu⁹ ⁊ iniustus ẽ q retiet meretricẽ. Cõtra Math. 18. dr̃ q si

peccauerit i te fr tu⁹ dimitte ei septuagesies septies. qñ ꝙ mlier adulterãdo peccet in vir̃ suũ nõ tenet eã ditt̃. ſz magiſt⁹ fibi ꝓcere quoti ſuũqz peccauerit. ℜñ° ditt̃ vxorẽ pp adulteriũ ordiat ad correctionẽ adulter. aut ꝙ mlier q̃ adulterata ẽ correcta ẽ. aut parata ſe corrigere. aut ꝓbabilr ꝑſũit incorrigibil'. ſi correcta ẽ ñ tenet dimittere eã. qz nõ ẽ necꝯ pena corrigẽs vbi correctio iaz ꝓceſſit. ſilr ſi parata ẽ ſe corrigere vt iuſtũ ẽ ñ tenet ditt̃ eã. qz ñ ẽ neccꝯ appõere penã grauiorẽ ad corrigendũ ꝺ licitũ qꝺ mitiori mõ põt expiari. ſi aũt ꝓbabilr ꝑſumit icorrigibil'. tũc credo ꝙ eã ditt̃ teneat. ne ſuo crimini videat ꝓſentir. dñ correctiõez debitã non appõit. tũc aũt ꝑſũit icorrigibil' qñ ptiaci ai o ſe corriger renuit. aut qñ correctiõez ꝓmittẽs ex ꝓſuetudie relabit. vñ dic magr̃ h⁹ di. c. 5. Vir ꝺz recip̃ peccatricẽ q̃ pniaz egit. ſz ñ ſepe. i. ñ nimiſtr freq̃nter. ſ. ultra illud qꝺ ſapiẽs determiaret eã ee recipiẽdã

Ad p^m i opp^m dꝺ ꝙ ꝓcedit de illa q̃ ſe corriger ñ vult. iã. n. cornet⁹ pena corrigẽte ñ idiget. Ad 2^m dꝺ ꝙ illa auctoritas ꝛ alie q̃s allat magr̃ ad illã ptẽ h⁹ di. c. 4. itelligẽde ſunt de illa q̃ ꝓbabilr ꝑſumit icorrigibil'. Ad ar^m ad ptez aliaz dꝺ ꝙ vxor adulterãs ñ tñ peccat i vir̃. ſz ẽt in ſe ipaz ꝛ in deũ. ꝛ iꝺ vir nõ põt totalr penã dimittere niſi ſeq̃t emẽdatõ.

t **Tertio** q̃rit vtr̃ poſſit eã dimittere ſiñ iudicio eccle. ꝛ vr̃ ꝙ ſic. Math. p° dr̃ ꝙ Joſeph. cũ eẽt vir iuſtus noluit ꝓpalare cõingẽ ſuã. ſz voluit occulte ditt̃ eã. qz eã ipgnatam videbat. ℊ ñ ẽ ꝺ iuſtitiã ditt̃ vxorẽ abſqz iudicio eccle. Itẽ. 2. q. 8. Qui criñ. Qui criñ obiecit ſcribat ſe ꝓbaturꝝ. q criñ nõ ꝓbauerit qꝺ obiecit penã quã itulit ipe patiat. ℊ ſi vir accuſat vxorẽ ſuã ꝺ adulterio ſiue ꝓbet ſiue ñ. hz itẽtũ ſuũ. qz ſi ꝓbz ſe pabit̃ ab ea. ꝛ ſi nõ ꝓbz ipa ſepabit̃ ab eo. ℊ tal' cauſa ñ ẽ in iudiciũ deducẽda. Itẽ ſi vir p⁹ fornicatione vxoris ſibi debitũ reddat. ſibi ipi ꝑiudicat. ita vt ꝓp illã fornicationẽ ñ poſſit dittere vxorẽ. ℊ negatio debiti q̃ ẽ ſepa° q̃^m ad thoꝝ põt ꝓceder̃ eccle iudiciũ. Cõtra. 2. q. 1. Olti. Null⁹ ꝺz eẽ ſil' accuſator ꝛ iudex. ſz ſi vir ꝓpo arbitrio poſſz ditt̃ vxorẽ. adulterã idẽ eẽt accuſator ꝛ iudex. ℊ ñ põt ditt̃ eã ꝓpo arbitrio. ſz ecclie iudicio. ℜñ° ꝙ vir̃ dittere vxorẽ pp adulteriũ intelli põt ouplr. aut q̃tuz ad thoꝝ tñ. aut q̃tũ ad thoꝝ ꝛ cohitationẽ ſil'. ℙ° mõ põt vir ditt̃ vxorẽ ꝓpo arbitrio ſtatiz cũ ſcit ipaz adulteraſſe. nec debitũ tenet̃ redder̃ exigenti niſi p eccliaz ꝓpulſus. ſz ſic reddẽdo ñ ꝑiudicaret ſibi qn poſſit ager̃ ad diuortiũ. maxie ſi ꝓteſtationez ꝑmittit. ꝙ ad illã copulã accedit ñ vt velit cedere iuri ſuo. ſz tñ ne ſit iobediẽs ecclie tũ vr̃ aliqb⁹ ꝙ erꝙ° ꝓponit ꝺ vxorẽ criñ quo vult ager̃ ad diuortiũ. ꝙ eccᵉ ñ ꝺz ſibi ꝓcipe. vt carnalr copulet cũ ea quouſqz cognouerit de cã ꝛ diffinierit. ſi ãt loq̃mur de ſepatõe mõ ꝺo. tũc diſtiguo. qz aut iter vir̃ ꝛ mlirẽ ẽ mr̃im^m clãdeſtinũ tñ. aut ꝺctũ i facie ecclie. vl ſaltẽ corã teſtib⁹. p° mõ ꝑt ditt̃ vxorẽ arbitrio ꝓpo. qz latẽtia ñ oz deduci ad iudiciũ ecclie. niſi in foro pnie. 2°. mõ ñ lz ſibi eã ditt̃ ſine iudicꝺ eccliꝛ ſi alr̃ dittat ꝺz ꝓpelli ad hitãdũ. niſi vir icõtinẽti poſſz adulteriũ ꝺ vxorẽ ꝓbare. cum. n. dñs ꝓceſſit vxorẽ pp fornicationez poſſe ditti ius ꝓmulgauit ſz q̃ſnia ꝺz i iudicio ferri. ꝛ qz ſnia ẽ applicatio iuris ad ꝑticulare fcñ. iõ ñ bñ dñt dicẽtes ꝙ ſine iudicio eccliꝛ poſſit vxor ditti. eo ꝙ dñs eã poſſe ditti ſniauit.

Ad p^m i opp^m dꝺ ꝙ Joſeph nolebat virginẽ ditt̃ tãq̃ ſuſpectã de fornicatiõe. ſz qz tiebat cũ ea mãere ob reuerẽtiã ſcitatis ei⁹. ꝛ ꝑterea tunc er accuſatiõe adulterij ꝓcedebat. ñ tñ ad diuortiũ ſz ad lapidationẽ adulter̃. nũc aũt ñ ẽ ſic. Joſeph ãt ſi opiat⁹ fuiſſet ipaz adulteraſſe q̃uis ab ea ſepari voluiſſz noluiſſz. tñ eã lapidari. Ad 2^m dꝺ ꝙ ſi vir accuſat vxorẽ de fornicatiõe corã iudice ſpũali agẽdo ad ſepationẽ tñ. ñ ꝺz fieri iſcriptõ ſiue obligatõ ad legẽ taliõis. qz ſic vir ſiue ꝓbet ſiue ñ. cõſeq̃ret ſuũ intentũ. vt arguebat. ſi aũt accuſat eã corã iudice ſeculari ad punitionẽ crimis ꝺz ꝓcedẽr̃ iſcriptõ ꝙ quã ad legẽ taliõis ſe obliget ſi i ꝓbatiõe deficiat

Ad 3^m. ſolutum eſt ex dictis in qõne.

q **Quarto** q̃rit vtr̃ vir ꝛ vxor ſint q̃tum ad ſepationẽ pp adulteriũ eq̃l ꝓditiõis. Et vr̃ ꝙ nõ. qz illi nõ ſunt eq̃lis cõditiõis quoꝝ vn⁹ liber⁹ accuſat alũ q̃ ep°. ꝺz ſic dic magr̃ h⁹ di. c. i. ꝛ ẽ. 32. q. 5. Chriſtiana. Viros ſuos ꝺ adulterio mulieres ñ facile accuſant. viri aũt liberi⁹ vxores ſuas adulteras apud ſacerdotes deferre ꝓſueuerũt. Itẽ i lege veteri ñ ſic erat licituz mulieri repudiare vir̃ ſic ep°. Huic. ẽt. 4. meth. dicit ꝙ ñ ꝺz eẽ eq̃lis ptãs i muliere diſcedẽdi a viro ſicut ep°. cũ ℊ ſepatio pp adulteriũ ſit q̃ſi quoddaz repudiũ. vir ꝛ mulier ñ debet eẽ quo ad ℔ eq̃lis cõditiõis. Itẽ ſupior ꝛ iferior nõ ſunt eq̃lis ꝓditõis i mutua correctiõe. ſz vir ẽ ſupior muliere. qz ſicut dr̃. i. cor. 11°. Vir ẽ caput mulieris. cũ ℊ ſepatõ ordinet ad correctiõez delinq̃ntis vir ꝛ mulier quo ad ℔ nõ ſunt eq̃lis ꝓditiõis. Cõtra magr̃ h⁹ di. c. i. ꝛ ẽ 32. q. 5. ℙrecepit. apud nos qꝺ nõ lz feminis nõ lz viris. ꝛ cadẽ ſunt⁹ pari ꝓditiõe cẽſet. Itẽ cadẽ. q. Chriſtiana. ꝛ recitat magr̃ h⁹ di. c. i. Chriſtiana religio adulteriũ i vtroqz ſexu pari rõe ꝓdẽnat. ℜñ° ꝙ i ſepatiõe duo ꝓſiderãt. ſ. ipa diſſio ꝓuginis. ꝛ accuſatio q̃ ẽ via ad hãc diſſionẽ. q̃tũ ad p^m vir ꝛ mulier iudicãt ad paria. qz ſicut vir põt dittere vxorez pp adulteriũ. ita ep°. q̃uis ad ℔ iudicẽt ex iequali cã. nec ẽ ℔ ꝺ iuſtitiã. qz mior ꝺ illã ſufficit ad illũ effectũ ſic videm⁹ ꝙ duo latrões quoꝝ vn⁹ pluſ furat⁹ ẽ q̃ alt⁹ iudicãt ad ſuſpẽdiũ. ꝛ ita ad eq̃lẽ penã ex iequali cã. qz ille q min⁹ furat⁹ fuit meruit hanc penã. Quãtũ ad 2^m vir ꝛ mulier nõ ſũt eq̃lis ꝓditiõis. fauorabili⁹. n. recipit actõ viri ꝺ mulierez q̃ ep°. tũ qz vir ẽ caput mulieris. tũ qz mulier adulterãs magis ꝓfũdit vir̃ q̃ vir adulterãs mulierẽ. tũ qz adulteriũ mulieris magis ledit mr̃im^m. qz cauſat icertitudinẽ ꝑlis. ꝛ iõ q̃uis fornicatio ſimpler grauior ſit in viro q̃ i muliere eo ꝙ i eo magis viget vſus rõis quo efficaci⁹ frenari põt ꝓcupiſcẽtia tñ oib⁹ pẽſatis adulteriũ graui⁹ ẽ i muliere q̃ viro pp rões iã dictas. iq̃tũ tñ vir ẽ rector mulieris aggrauat ſz qd adulteriũ i viro plus q̃ i muliere. tñ nõ tñ põderat q̃tũ põderauit maior leſio mr̃imonij ꝛ maior confuſio viri per aduelterium mulieris. Ad primum ꝛ tertium dicendũ ꝙ procedunt de inequalitate conditionis quantum ad accuſatõnẽ. Ad ſecundũ dicendum ꝙ non eſt ſimile de repudio. de repudio in lege veteri. ꝛ de diuortio in lege noua propter fornicationem. quia repudiũ ꝑmittebatur ad vitandũ homicidiũ de quo nõ erat tñ piculum ex parte mulieris ſicut ex parte viri.

Auctoritates ad ptē aliā nō plus ꝓcludunt nisi q̄ q̄libz ꝓingū pōt alterū dimittere ꝓpter adulteriū.

q Ūnto que ritur vtz grauius pecñ sit violare alienū thoz ꝯ cognoscere moniale bñdictā. Rñdeo q̄ nō. imo cognoscere mōialez bñdictā maiꝰ pecñ est. vñ Augꝰ i li. de scā viduitate lōge añ mediuz. Plīe ñ dubitaueri die lapsaz aiaz a castitate sācti oze q̄ vouet deo adulteris esse peiorez. cuiꝰ rō est. q: in cognoscendo monialez bñdcāz fit p̄iudicium ⁊ iniustitia collegio ⁊ violat castitas firmata voto quo erat spōsa dei ⁊ defloratꝰ virgo. q: sole v̄gines debent bñdici. ⁊ debonorat bñdicº. Jn violatiōe vo alieni thori verū est q̄ fit p̄iudiciū ⁊ iniustitia viro. cū g̃ fornicaº vtrobiqz sit cōis. ⁊ iniuria q̄ fit marito ī violatiōe thori sui. nō tñ pōderet quātuz alia q̄ dcā sunt in violatiōe bñdicte monialis grauius pecñ est oibus pensatis ⁊ ceteris pibus monialez bñdictā cognoscere ꝯ alienū thoz violare. ⁊ dico ceteris pibꝰ. q: tñ scandalū ⁊ tñ dānū rei publice possz ꝓbabilr̄ iminere ex violatiōe thori alieni q̄ grauis esset tūc alienū thoz violare ꝯ monialem cognoscere bñdictā.

Articulus secūdus.

c Onsequēter querit de 2º p̄nci pali. ⁊ circa ꝫ q̄rū tur q̄nq̄. ℙº vtz vxor adulterās de licētia viri ñ tñ ab eo coacta possit ab eo ꝯtū ad thoz ⁊ cohabitationē ditti. 2º vtruz vir vxorē suā quā nōdū cognouit tradēs adulterādam cōsanguineo ꝓpo iuitā possit postea ꝫ illiꝰ volūtatē religiōez ingredi. 3º vtz possit postea ab ea debitū petere. 4º q̄rit vtz possit vxor ab eo debitum petere si fuerit tradita adulterāda cuz ꝓsanguineo mariti. 5º vtz ꝓcubitꝰ soluti cū ꝓiugata a marito nōdū cognita sit adulterium.

a Ꝺ primuz. Rñº q̄ vxor adulterās de licentia mariti si ab eo ñ cōpellitur nec p metū. nec alio mō pp tale adulteriū pōt ꝯtū ad thoz ⁊ cohabitationē a viro p iudiciū ecclie dimitti. arᵐ ad ℔. et de eo q̄ cognouit cōsanguineā vxoris sue. Discretionē. vbi dī q̄ vir vxori adulteriū nō pōt obijcere q̄ eā adulterādā tradidit. p̄sertiz inuitā. p ℔. n. q̄ dicit. ℙresertiz iuitaz. vī dare intelligi q̄ si ad ℔ nō fuisset tradita inuita. q̄ vir illud adulteriū sibi obijcere possz. q: sic dī in glo. ibidē in casibus. q̄ sine pcco mortali cōmitti ñ p̄t mandatū nō obligat. vñ sicut dicit illa eadem glo. p ℔ qō oñdit. p̄sertiz inuitā: vī rñdere tacite qō ni. ⁊ ꝫ eādē glo. accipit ibidē p̄sertiz. p tantum.

a Ꝺ secun duz dō q̄ fm aliquos q̄ talis posset religionē intrare ꝓtra volūtatez vxoris. q: nōdū sunt effecti vna caro. Alij aūt q̄bus ꝓsētio magis aspiciētes ad iuris nālis eqtatē. ⁊ ad viri iniqtatē. ⁊ ad vxoris ꝓfusionē quā passa ē inuita. ⁊ ꝓsiderātes q̄ corruptiōis vxoris vir ē p̄ncipalis cā q̄ ipam coegit ad illā corruptionē paciendū dñt q̄ p illā corruptionē acquisiuit vxor tantā ptātez i corpꝰ viri. vt ꝯ eiꝰ volūtatē religionē nō possit igredi. vñ ex de eo q̄ cognouit ꝓ sanguineā vxoris sue. Discretionē. dr̄ de quadaz muliere q̄ nōdū a viro cognita ab eo fuit tradita inuita ꝓsanguineo viri q̄ cū ipa iuita ꝓcubuit. ⁊ ꝫ cito fuit reddita libertati fugijt ab eo. ⁊ se priori viro restitui postulauit q̄ si monita vt ꝓtinentiā fuet ad ℔ induci ñ potuerit. vir ꝓz cogat redir ad ipaz ⁊ maritali eam affectione tractare.

a Ꝺ ter tiuz dō q̄ nō ē licitū tali ab vxore illa petere debitū pp ꝓctā affinitatē iter ipz ⁊ vxorē suā de sua volūtate ⁊ p̄ cepto ⁊ ipo ad ℔ eaz cogēte. vñ nō minꝰ vī sibi p̄iudicare illa affinitas ꝫ si ꝓcubuissz cū cōsanguineo a vxoris sue. q: nec ℔ faciendo tñ p̄iudiciū vxori fecisset ꝫtū sibi fecit ipaz inuitā ꝓpo ꝓsanguineo tradendo adulterandam.

a Ꝺ quar tum dō q̄ aut illa mlier fuit a ꝓsanguineo mariti cognita p coactionē absolutā q̄ ē p metū cadentē i cōstantē viz. aut p illaz q̄ est p metū leuē que nec coactio dici dz. Si p̄mo mō. nullū fcñ ē p̄iudiciū mulieri ēt si sic fuisset oppssa nō de viri volūtate. q: si cut dī ex de eo q̄ cognouit ꝓsanguineā vxoris sue. Discretionē. Affinitas q̄ post ꝓctū legitie mr̄imm inter viz ⁊ vxorē miq̄ ꝓhibitur. ei nō dz officere que hꝰ inigtatis pticeps nō extitit. cū suo iure nō debeat sine sua culpa puari. si aūt nō fuit coacta nisi coactiōe p metū cadente in ꝓstantē viz mortalr̄ peccauit pmittendo se a ꝓsanguineo sui mariti cognosci ⁊ incestū cōmisit. credo tñ q̄ i detestationē inigtatis viri q̄ ipam ad cōmittēdū adulteriū icestuosuz p dcñ metū coegit mulieri nō ē iterdictū a viro ꝺbitū petere. ⁊ vir petēti tenet reddere. si aūt ñ fuit inducta nisi p leuē metū credo q̄ sibi nō ē licitū debitū petere. ⁊ si petat vir nō tenet reddere. q: pōt ei illud adulteriū obijcere. arᵐ in glo. sup decre. p̄dictū vbi dī q̄ si vir occasionē adulterandi dedisset vxori. nihilominus imputaret ei. s. vxori.

a Ꝺ quin tum dō q̄ ꝓcubitꝰ soluti cū cōiugata a marito nōdū cognita ē adulteriū. cuiꝰ rō ē. q: ꝫtuis nōdū sint effecti vna caro. tñ veri ꝓiuges sunt ⁊ inter ipos est mr̄imm ratū. vñ glo. sup decre. sepe allatam. dicit q̄ adulteriū cōmittit cū spōsa nōdū a viro cognita

Articulus tertius.

c Onsequenter q̄rit de 3º. p̄nci pali. ⁊ circa hoc querūt. 5. ℙº vtz post diuortiū con iūx innocens alteri nubere possit. 2º. vtz ꝓiuges pꝰ diuortiū possint recōciliari. 3º vtz adulter q̄ machinatꝰ ē i mortez viri adultere possit eā ducere in vxorē. 4º vtz adulter dās fidem adultere de ꝯhendo cum ipa viuēte marito possit ipaz post mortē mariti ducere i vxorē. 5º de quodam spāli casu circa hanc materiam.

p ℝimo oñdo q̄ pꝰ diuortiū p̄iūx innocēs alteri nubere possit Math. 19. Quicūqz dimiserit vxorē suā nisi ob fornicationē. ⁊ aliaz duxerit mechat. ⁊ q̄ eā dimittit pp fornicationē ducēdo aliā non mechat. Jtē mlier nō tenet viro. nec eꝰ nisi ad reddendū debitū ⁊ sil cohitandū. Sz ab vtroqz istoz absoluit p̄iūx innocēs p diuortiū. ⁊ i nullo remanet alligatꝰ alteri. nō ē ⁊ cā q̄re alteri nubere nō possit.

Cōtra apls. i. cor. 7. ℙdis q̄ matrimonium iuncti sunt. precipio non ego sed dominus vxorem a viro non discedere. q̄ si discesserit manere innuptā.

Respōdeo q̄ post diuortium alter coniunx innocens altero ꝓiuge viuente nubere nō pōt alteri. q: nullū ipedimētū supueniēs mr̄imonio ꝓsumato pōt

ſoluere mr̃imoniale viculũ inter ꝓiuges ꝯdiu viuũt. vñ apls. p°. co. 7. Mulier alligata eſt legi ꝯto tpe vir ei⁹ viuit. ꝓiunx aũt nocens pp eãdez cãz alij nubere nõ põt. etiã q: nõ ꝓgruit. ſi. n. alij poſſet nubere multis eſſet occaſio adulterãdi vt ſe tranſferre poſſent ad magis deſiderata ꝓnubia. ex iam dictis pz q aligs q nũqz ſe intendebat obligare ad ꝓpetuã ꝓtinentiã. põt p accidens obligari ad ꝓtinẽtiã p vitã totã alteri⁹ pſone. nec mirũ. q: ſi vxor incurreret aliquã infirmitatez icurabilez q̃ nõ poſſet cõpati carnalez copulã maritus obligaret p accñs ad ꝓtinentiã p totã vitã illi⁹. Ad p^m in opp^m dõ q illa exceptio. niſi ob cãz fornicatiõis. nõ refertur niſi ad dimiſſionez vxoris. ꝛ iõ arg^m ꝓcedebat ex malo intellectu. Ad 2^m dõ q ꝯtus nõ teneat ad reddẽdũ debitũ vel cohitandũ adhuc manet iter eos quoddã vinculũ quo qlibet ita obligatur alij vt non poſſit alteri nubere ipo viuente.

s Ecundo q̃rit vtz ꝓinges poſt diuorcium poſſint reconciliari.

Rñ°. q ſicut ꝓdr̃ inocẽs nõ põt licite retinere vxorẽ adulterã incorrigibilẽ. põt tñ licite retinere correctã vel ſe corrigẽ paratã. ſic dico q ſi p⁹ diuortiuz ẽ correcta vl ſe pata corrigẽ põt eã licite recõciliare ſm aplm. i. cor. 7. Qui ꝑcipit mulierẽ diſcedentẽ a viro mãere inuptã. aut viro. ſ. recõciliari. ꝛ q: viro poſſe dimittere vxorẽ adulterã introductũ ẽ in ſuã vxorẽ inocẽtis viri ꝛ penã adultere. iõ viro dimittẽdi adulterã vxorẽ ñ fit ꝓiudiciũ qn poſſit ipaz correctã ad ſe reuocare ifra biẽniuz. ẽt ſi ipa noluerit. ex de ꝙerſiõe ꝓing. Gaudem⁹. i glo. Si tñ monit⁹ ipaz correctã noluerit recipe ifra biẽniũ. ꝛ trãſacto illo biẽnio mlier religionẽ intrauerit. vir nõ poterit illã ad ſe reuocare. ar^m ad ß. c. pdcõ. nec ẽt ſi añ per biẽniũ votũ caſtitatis emiſerit de licẽtia mariti. innocẽs aũt ſtatiz poſt diuortiũ altero iuuito põt religionẽ intrare. eo. ti. Cõſtitut⁹. c⁹ rõ ẽ. q: adultera nullũ hz ius repetẽdi. eũ ꝛ ſic dõ ẽ de muliere innocente que viruz ſuuz dimiſit propter adulterium.

t Ertio q̃rit vtz adulter q machiat⁹ eſt in mortẽ viri adultere poſſit eã ducere in vxorẽ. Et vñ q ſic. Dauid ꝓmiſit adulteriũ cũ Berſabee vxore Urie. ꝛ poſtea machiatus ẽ i mortẽ Urie. vt hẽret eã vxorem. quam poſt mortem Urie duxit in vxorem ꝛ fuit legitima ei⁹ uxor. vt habet. 2° Regũ. c. ii°. Itẽ machiari i mortez mariti adultere nõ nũerat inter duodeciz ipedimẽta mr̃imonij. q: crimẽ qđ ẽ vnũ de illis ipedimẽtis ẽ occiſio vxoris ꝑpe vel ꝓpij mariti. Contrariũ h⁹ hr̃. zi. q. i. Illud vo. §. Hic ſubaudiẽdus eſt. ꝛ recitat a magro h⁹ di. c. vlt. Rñdeo adulter qui machiat⁹ ẽ in mortẽ. viri adultere non poteſt eam ducere in vxorem ꝛ ſi de facto duxerit ſepandi ſũt cui⁹ rõ triplex ẽ. vna criminis enormitas. alia q adulter peccauit i mr̃imoniũ iterficiẽs legitimum vxoris virũ. tertia ne adulteri ꝓp adulteram amorẽ cẽnt proni ad iterficiendũ maritos eaꝝ. vt eas hẽnt vxores. vñ ꝑm aliquos ſi adulter interficit maritũ adultere nõ ea itentiõe vt hẽat eã vxorẽ. ſz ex alia cã vel occaſiõe. ꝛ poſtea ꝟhat cũ ea nõ eſſet mr̃imoniũ dirimẽdũ. ex de ꝙerſiõe ifideliũ. laudabilẽ. ꝛ de eo q durit i mr̃im^m quã polluit p adulteriũ. Sup eo. i glo. vxor ẽt ꝓcurãs maritũ interfici p ifidelẽ cũ quo adulterata ẽ. q poſt ß per eius ſtudiũ ad fidẽ ꝙertat nõ põt cũ illo ꝟbere. ſz ſi ꝟbunt dirimẽdũ ẽ mr̃im^m. q: tali dãno tale lucruz eccliа ꝓpenſare nõ vult. ex de ꝙerſiõe ifideliũ. laudabilẽ

Ad p^m i opp^m dõ. q ſic dr̃. zi. q. i. Si qua. §. Sed obijcitur i veteri teſtamẽto mlta pmittebãt pp infirmitatez q̃ in euãgelij pfectiõe elliminata ſunt. q̃ dã pmittebãtur cã ifirmitatis ꝛ ſacri futuroꝝ. ſic ꝛ Berſabee pmiſſa eſt duci i vxorẽ. Ad 2^m dõ q ß ipedimẽtũ reducit ad ipedimẽtũ criminis.

q Uarto querit vtrũ adulter dãs fidez adultere de ꝟhendo cũ ipa veniente marito poſſit eã poſt mortẽ mariti dn cere in vxorẽ. Rñdeo q ſi adulter dat fidez adultere de ꝟhẽdo vl cũ ipa ꝟhit ignorãs q illa maritũ hẽat põt cũ ipa ꝟhere poſt mortẽ mariti. ſic dico d muliere ꝟhẽte cũ viro quẽ ignorabat vxorez hẽre. ex de eo q duxit imr̃imoniũ quã polluit p adulteriuz. Ueniẽs. ſi aũt ſciat ipam hẽe maritũ tpe quo cõtrahit cũ ea. vel dat ſibi fidez de ꝟhendo poſt eius mortẽ nõ poterit eã ducere in vxorẽ. ꝛ ſi poſt mortẽ mariti eã duxerit de fcõ ſepandi ſunt. zi. q. i. Relatũ. ꝛ extra eo. ti. vt ſupra. Si qs vxorẽ cui⁹ rõ eſt ne adulter ꝛ adultera ꝓni eẽnt ad iterficiendũ maritũ adultere. vt poſtea poſſent mr̃imonialr̃ copulari. ꝛ idẽ intelligas ſi ꝓmiſſio firmata fuerit iuramẽto ſine fidei datiõe. q: quo ad ß iterpoſitio fidei ꝛ ꝓſtatio iuramẽti equalẽt. ex de his que vi metuſue cã fiũt. Ad aures. Sz pone q adulter nudã promiſſionẽ faciat adultere de ꝟhẽdo poſt mortẽ mariti. nũqd mortuo ei⁹ marito tenebit mr̃imoniũ inter eos ſi ꝟhatur? Quidã dñt q ſic. q: vt dr̃ ex dõ ſpõſalibus. Luz apud. Cũ phibitoriũ ſit edictũ de matrimonio ꝟhendo. qcũqz nõ phibeat p ꝓſequẽtiã admittit. nõ inuenit aũt in iure phibitũ viruz ꝟhere mr̃imoniũ cũ adultera poſt mortẽ mariti. niſi viuẽte marito fidẽ dederit vl iuramentũ fecerit d ꝟhendo. vel niſi alter eoꝝ in morte mariti ob ß machinat⁹ fuerit. Alij dñt ꝓiũ. q: ſpõſalia nuda promiſſione ꝟhi pñt. nec ſoluũt p ſpõſalia fide vl iuramẽto firmata. vñ cũ adulterio nuda ꝓmiſſio d cõtrahendo vr causare illud idẽ piculũ p quo fuit ꝓhibitio fcã. ſi aũt vir dat mulieri fidẽ de ꝟhẽdo viuẽte illi⁹ marito quã nec añ nec poſt viuẽte ſuo marito cognouit ſi poſt illi⁹ mortẽ eaz duxerit in vxorẽ nõ ſunt ſepandi. ſilr̃ dico de muliere q̃ fidem dedit de ꝟhendo viro viuẽte legitia vxore ei⁹. talem tñ ꝓmiſſionẽ faciendo. vel de facto ꝟhendo grauiter peccant. ex de eo qui duxit in mr̃im^m quaz polluit per adulterium. Si qnis.

q Uinto ponit caſus talis. qdã Titius noie ſollicitauit Tebergã vxorẽ primi ſui q̃ rñdit ſuſtiebo qđ petis ſi Berte mulieri q̃ familiaris ꝛ prima ꝛ ꝓpinqua cõſanguinea erat ipi Teberge. pmittas p fidẽ q poſt mortẽ mariti mei accipies in vxorẽ illã de qua ipa tibi conſolet. vel dicet. intẽdens Teberga ꝛ ꝓbabilr̃ credens q ipa eẽt illa de q̃ Berta ꝓſuleret. cui Titius ꝓſenſit ꝛ Berte mõ ꝑdicto fidẽ dedit. ꝛ ſic Teberga ſuſtinuit ſe ab illo carnalr̃ cognoſci. poſtmoduz mortuo marito Teberge Berta ꝓſuluit Titio vel dixit q accipet Tebergã in vxorẽ. qđ ꝛ fcm̃ eſt. mõ q̃rit vtz mr̃im^m illud teneat vl ſint ſepandi. Rñ° q illud mr̃im^m nullũ ẽ. q: Teberga ſciẽs q adulter dãs fidez adultere de ꝟhendo cũ ea poſt mortẽ mariti. poſtea ipaz hẽe ñ põt fraudulẽt ſuaſit Titio. vt Berte faceret p fidẽ illã ꝓmiſſionẽ quã fecit ſperãſ

q intēdēs q̄ qr Berta diligebat eā ꝓsuleret Titio illud qō postea ꝓsuluit. Fraus aūt q dolus nullū dz ꝓiocinari. eꝫ de imūitate ecclie. Aduersus. §. Cete rū. Si aūt Teberga ꝓmissionē supradcāz a Titio Berte fcām fieri ꝓcurās. sz supradictā fraudē non itendēs. sz itendēs q̄ Titi⁹ quē diligebat vtilius q honorabili⁹ vxorarek si teneret vxorē accipe ō cōsilio Berte q̄z si ñ. q cū b itēdēs ꝓhibere elōgatōnē Titij a sua mala familiaritate viuente marito suo quē nō diligebat. q p⁹ cui⁹ morte ꝓsolatiosiorem sibi hīe sperabat. tenet mr̄im^m q̄ post mōtē mariti sui inter ip̄az q Titiū fuit ꝯctū. non obstāte q̄ a p̄dicta Berta fuerit p̄dcō Titio noiata vt eaz duceret in vxorē. q nō obstāte q̄ qñ supradcāz ꝓmissionē fieri ꝓcurauit intēdebat per b facere malam familiaritatem inter ipsam q ip̄m Titium firmiorem.

e Irca ifraz. Nihil iniqus ē rc̄. hypbolice logꝫ ad oñdēdū magnitudinē offense. l' Nihil iniqus. i. magis ꝯ rōez iustitie q̄z qñ accusator re⁹ ē i eo i quo vlt aliū ꝓdēnare ꝙ tāto grauī⁹ eos ꝑnīri opōtuerit. b itellig^m ē q̄z tū ad illud qō spectat ad pccīn luxurie. sz q̄z tum ad iniustitiā quā addit adulteriū sup fornicationē. q q̄z tū ad mr̄imonij lesionē plus vī mulier peccare pp rōnes in qōnib⁹ dictas. Iniqus est retinere meretricē. s. q̄ penitere nō vult. patronus est turpitudis q celat crimē vxoris dico q̄ verū est si celat crimē vxoris i ꝓiudiciū correctiōis. nō tī si celat i supportatiosem infirmitatis.

Di. xxxvj.

n Hic de cōditiōe rc̄. Supius determiauit magr̄ de impedimentis supueniētib⁹ post mr̄imoniū iā cōtractū. Hic determiat de incidētibus impedimentis i actu ꝯhēdi. q dicit i ptes. 2. P° determiat ō impedimēto fuilis ꝓditōis. 2° ō impedimētis puerilis etatis ibi. Hoc ēt sciēdū ē. P° in tres. P° oñdit q̄ error ꝓditionis fuil impedit mr̄im^m. 2° ingrit vtr̄ int fuū q ācillā possit ꝯhi mr̄im^m ibi. Querit ēt. 3° oñdit q̄ fuit⁹ supueniēs ñ dissoluit mr̄imoniū ibi. Illud etiā.

Articulus p̄mus.

c Irca hāc di. qrit̄ p̄ncipaliter ō ser. p° de mr̄imonio ꝯcto iter liberū q ācillā. 2° de tal' mr̄imonij ratificatiōe. 3° de tal' mr̄imonij si ratificatū ñ fuerit ꝓsumatiōe. 4° de mr̄imonio ꝯcto iter fuū q ācillaz. 5° de fuitute supueniēte mr̄imonio. 6° de impedimento pueril' etatis. Circa p̄mū qrūtur duo. P° vtrū iter libr̄ q ācillā quā credit liberā possit ꝯhi mr̄im^m. 2° vtr̄ iter liberū q ācillā quā scit ācillā.

p Rimo oñ do q̄ iter libr̄ q ācillam quā credit liberā pōt ꝯhi mr̄im^m. peior ē ꝓditio lepre q̄z fuitutis. Sz error lepre ñ impedit mr̄im^m iter sanū q leprosum. g nec iter libr̄ q ācillā. Itē peior ē seruit⁹ spūalis q̄ hō ē seru⁹ diaboli q̄z corpalis. sz iter libr̄ a seruitute spūali q seruā seruitute spūali. p̄t ꝯhi mr̄imoniū ignorātia fuitutis ñ obstāte. g mlto forti⁹ int liberū q seruā fuitute corpali. Cōtrariū hī. eꝫ de ꝓiugio fuor̄. P̄roposuit. q. c. Ad nr̄az. Rñdeo q̄ inter liberū q ācillā quā credit liberā durāte illa credulitate nō pōt ꝯhi mr̄im^m nisi in aio teneat. q̄ ēt cū illa ꝯberet si ēet ācilla. q̄ tali errore ledit ꝯhēs lesione nimis enormi i bonis mr̄imonij. ledit. n. in bono plis. in b q̄ cā nō hēbit i sua ptāte. q i bono fidei. q̄ mulier ñ poterit ei debitū reddē liber. q̄ forte illo tpe quo vir vellz ab ea debitū petere dīs suus posset eā i aliquo negocio occupar̄. q i bono sacri. i. i cohabitatiōis iſepabilitate. q̄ dīs ācille posset eam vēdēr. q iō ex etate nāli puisuz ē talē errorē mr̄im^m impedire. Si aūt seru⁹ ꝯhit cū ācilla q̄z credit liberā vl' liber cū libera quā credit ācillā vel seru⁹ cū libera quā credit ācillā tenet mr̄im^m. q̄ error eq̄lis cōditiōis vl' melioris ñ ledit ꝯhentē. Ad p^m i opp^m dō q̄ q̄uis lepra sit peior ꝓditio simpliciter q̄z seruit⁹ ñ tī ita ledit bonū fidei i mr̄imonio nec cohabitatōis iſepabilitatē. q̄ q̄uis sanⁱ⁹ nō teneat de ncitate sil' habitare cū leproso tī tenet manere ita ꝑpe q̄ neuter suo debito defraudet. Ad 2^m dō q̄ q̄uis seruitus spūal peior sit ipi seruo q̄z corpalis. tī non ita ledit liberum in bonis matrimonij.

s Ecundo q̄ritur vtr̄ iter libr̄ q ācil. lā q̄z scit ācillā possit ꝯhi matrimoniū. q vī q̄ nō. q̄ iter psonas legitias ad ꝯhendū iter se ꝯhit mr̄im^m p mutuū ꝓsensuz p vba de p̄ti exp̄ssuz. sz error ꝓditōis ñ tollit ꝓsensū in psona. cū g mutu⁹ ꝓsensus p vba de p̄ti exp̄ssus nō causat mr̄im^m iter libr̄ q ācillā quā credit liberā. ācilla nō ē psona legitia ad ꝯhendū cum libero.

Itē liber eque ledit i bōis mr̄imonij si ꝯhat cū ancilla sciēter. sicut si ꝯhat ignorāter. sicut g̃ pp lesiōez i bonis mr̄imonij ñ tenet mr̄im^m cū ea ꝯctū ignorāter. ita nec ꝯctū cū ea sciēter. Cōtra. eꝫ de cōiugio seruor̄. P̄roposuit. dr̄ de illo q ꝯrit cū ācilla q̄z credebat liberā. q si postq̄z audiuit illā ee ācillā cog⁹uit eā carnali cōpellat eā sic vxorē maritali affectiōe ptractar̄. qō ñ eēt iustū nisi liber cū ea quā scit ācillā mr̄im^m posset ꝯhere. Rñ⁹ q̄ q̄ cū error deterioris ꝓditōis q si nō tollat ꝓsensuz in psonaz. tī mltū minuit. q q̄ ēt rōnabile ē vt deceptis iura subueniāt. eꝫ de rex ꝓmutatiōe. Cū vniuersor̄. q ō donat. int marie q̄ ē deceptio in re grauī. q iō nāli eq̄tate i iur̄ statutū ē psonā fuil ꝓditōis ee illegitiaz ad ꝯhendū cū psona libera. q̄z diu psona libera aliaz liberā ee credit. ñ ē aūt statutū illā ee illegitiaz ad ꝯhendū cū libera cui nota ē sua seruilis ꝓditō. q̄ tūc nō ē deceptio nec ꝓsensus diminutio. sicut ē i casu p̄dcō. q iō tenet mr̄im^m ꝯctū int illas. Ad p^m i oppositū dō q̄ durāte errore ex pte liberi ācilla nō est psona legitia ad ꝯhendū cū libero. nō sic aūt est qñ nota ē sua seruil' ꝓditio. Ad 2^m dō q̄ ñ valz. quia i vno cāu i currit lesionē p errorē. in alio aūt sciēter illa aūt lesio inq̄ntū lesio ñ impedit mr̄im^m. sz inq̄ntū ē talis lesio quā liber incurrit per errorem.

Articulus secundus

c Onsequenter q̄rit̄ de 2° p̄ncipali. q circa hoc q̄rūt duo. P° vtr̄ mr̄im^m liberi cuz ācilla quā credebat liberaz ratificet p carnalē copl'ā seq̄ntē. 2° vtr̄ p ācille māumissiōez

a Dpri mū rñdeo q̄ aut copula carnalis seqtur certā cognitionē seruil' cōditiōis alt⁹ ꝓiugis. aut ꝓbabilē p̄sūptiōez aut leuē suspitionē. aut ista oia accedit. si āt ista oia accedit nō ratificat mr̄im^m p̄dcm̄. q̄ adhuc liber. ꝓmisceret ei ex ꝓpōsito ꝓsensu q̄ fuit nullus. si aūt seqtur leuē suspitionē tm̄. sic ēt nō ratificat mr̄im^m p̄dcm̄ titubās. n. p ignorāte bñdus ē. eꝫ ō ꝓiugio seruor̄.

Proposuit.i glo.si aũt seq̃ pbabilẽ ꝓsumptionez ⁊ distinctã.tũc distinguo quia aut i lla carnalis cõ-
fũctõ fcã ẽ ad p̃ceptũ ecclie.aut ñ.si nõ tũc distiguo
q2 aut fcã ẽ affcũ mr̃imoniali autf ornicario.si p2i-
mo mõ.tunc dico ꝙ ratificat mr̃imonium propter
cõsensuz p̃tez de nouo q etiaz sine carnali copula
cũ verbis de p̃ti que p̃cesserũt mr̃imoniũ ratifica
ret nisi alter p2iunx q est seruilis p2ditiõis.p̃us a suo
p2senſu p̃stino recessisset.si aũt fcã est affectu fornica
rio mr̃imoniũ nõ ratificatur in cõspcũ dei.q̃uis ra
tũ p̃sumeret ꝑm iudiciũ ecclie eo ꝙ p̃sũeret iterio-
rẽ p2sensuz de nouo affuisse.si aũt liber cum ancilla
carnaliꝫ copl'at⁹ ẽ per p2pulsionẽ ecclie,dñt aliq ꝙ il-
la copula sibi nõ p̃iudicaret.sz nõ vr̃ mihi ꝙ veruz
dicant.q2 si carnaliꝫ p2miscereꝫ cũ ea affectu matri-
moniali ratificareꝫ mr̃imoniũ pp nouũ p2sensuz. ex̃
de p2iugio seruoz. Proposuit.si aũt affectu fornica
rio mortaliꝫ peccaret. Si aũt illa copula seqtur cer
tam cognitionẽ in libero de seruitute alterius.tũc
ꝑm om nes siue cõmisceaꝫ cũ ea per cõpulsionẽ ec
clie aut sine illa.semp mr̃imoniũ ratificãt i cõspe
ctu dei.si illa cõmixtio fiat affectu matrimoniali.si
aũt affectu fornicario q̃uis nõ ratificaret i conspe
ctu dei.ratificaret tamẽ ꝑm iudiciũ ecclesie ꝓpter
causam superius dictam.

Secundo que-rit vtrũ mr̃im^m ratificetur p ancille manumissionẽ. Rñdeo aut liber illã manumissionẽ
ignorat credens tñ eã esse liberã sicut tpe ꝯcti mr̃i-
monij credebat.aut scit eã manumissaz post ꝯctuz
mr̃imoniũ.⁊ eã fuisse seruã tpe mr̃imonij ꝯcti. Si
p̃mo modo carnalis copula sequẽs manumissionẽ
p̃dictũ mr̃imoniũ nõ ratificat.q2 adhuc liber cõmi
sc̃etur ei ex p̃ozi p2sensu q nullus fuit ex̃ de coniugio
seruoz̃. Ad nostrã.i glo. Si scõo mõ.aut p2miscet
affectu mr̃imoniali aut fornicario.si p̃mo mõ effi-
citur mr̃imoniũ ratũ nõ pp p2sensuz qui p̃cesserat ⁊
nullus fuit.sz pp p2sensuz nouũ qui cũ verbis de p̃-
senti que p̃cesserãt efficit mr̃imoniũ.si aũt illa cõ-
mixtio fiat affectu fornicario.tũc q̃uis nõ sit matri
moniũ in p2spectu dei.esset tñ ꝛz iudiciuz ecclie.eo
ꝙ p̃sumeret affuisse interiorẽ cõsensuz.si tñ tpe con
tracti mr̃imonij dñs ancille eaz tanq̃ liberã viro
libero tradidisz in vxorẽ eo ipo intelligereꝫ ei de
disse libertatẽ.ex̃ de p2iugio seruox̃. Ad nostrã.i gl.
⁊ iõ tũc verũ ꝯ̃bereꝫ inter eos mr̃imoniũ.29.q.2ª.
Si quis ingenitus in glo.

Articulus tertius.

Consequẽter queritur de 3º.p̃n
cipali.⁊ circa hoc querũtur duo. ℙ1º vtz liber volens
cũ ancilla manere quã tpe ꝯctus crede
bat esse liberã possit ab ancilla dimitti. 2º vtz li-
ber qui ꝯrit cũ ãcilla quã credebat liberã possit lici
te ab ea aliꝫ q̃ p iudicẽ ecclie separari.

Primo oñdo ꝙ liber volẽs cũ ãcil
la manere q̃ ipe tpe
ꝯctus credebat liberã nõ põt ab illa dimit-
ti.ex̃ de eo q duxit in mr̃imoniũ quã polluit p adul
teriũ.c.i.dicit de quodã qui hñs vxorẽ legitimam
aliã hui⁹ rei insciã sibi copulauit.⁊ p̃ma mortua ni
titur discedere a scõa qõ nisi mulier diuõtiũ petat
ad petitionẽ viri nõ sunt aliquatenus separãdi qõ
verũ nõ esse nisi mr̃imoniuz tenere posset ex parte
vna ⁊ non ex parte altera.ergo a fili quãuis matri
moniũ cõtractũ inter liberũ ⁊ ancillã quã tpe ꝯctus
credebat liberã non teneat ex pte liberi.tenet tamñ
ex pte ancille.q̃uis ergo cognita sub seruili cõditõ
ne mulieris posset dimitti a libero. liber tñ cõtra
propriã volũtatẽ ab ancilla dimitti non põt. Jtẽ
extra de despõsatione ipuberũ. De illis.dz de duo
bus qui añ annos aptos mr̃imonijs spõsalia ꝯ̃hũt
ꝙ mulier postquaz ad annos nubiles attingit.⁊ i
eũ qui nõduz ad annos aptos mr̃imonijs venerat
p2sentit.amplius non poterit dissentire.nisi alius
postq̃ ad legitimã etatẽ puenerit in eam suuz nega
uerit p2estare cõsensuz.ergo põt tenere mr̃imoniũ
ex pte vna ⁊ nõ ex parte alia.⁊ tunc argue vt p̃us.

Contra.29.q.2. Si quis ingenuus.in glo.dicitur
⁊ si libera ꝯrit cũ eo quẽ credebat liberũ comperta
cõditione seruitutis.neuter cogeꝫ stare cuz altero
quãtũ ad vinculũ mr̃imonij. Rñdeo ꝙ inter libe
rũ ⁊ ancillã quã ipe tpe contractus credebat liberã
nullũ fuit mr̃imoniũ in rei veritate.q2 q̃uis value
rit cõsensus ex pte ancille.non valuit tñ ex pte libe
ri.ad ℔.n. vt valeat mr̃imonij ꝯctus requirit mu-
tuus cõsensus .⁊ ideo manifesta p2ditione seruitu-
tis in ancilla.ancilla nõ cogit stare cũ libero q̃tuz
est ex vi mr̃imonij. vñ si ꝯ̃beret mr̃imoniũ cũ alio
teneret mr̃imoniũ.rõne tñ fidei ꝓmisse bene tene
tur ei.q2 quilibet tenetur seruare qõ libere p2omit
tit.marie si fide vel i uramento firmetur.si tñ obꝫ
uari possit sine detrimẽto salutis. Ad p^m i opp^m
dõ ꝙ sicut dicit glo.ibidẽ sup illud verbũ. Nisi mu
lier diuortiũ petat.vir p2pellitur remanere cum ea
ita vt de nouo p2sentiat in eã si ipa velit pp doluz ⁊
culpã ipius viri.⁊ nõ ep°.nõ q2 mr̃imoniũ fuisset i
ter eos. vñ si vir añ nouũ consensuz in eam ꝯ̃beret
cũ alia ꝯct⁹ teneret. Ad 2^m dõ ꝙ sic̃ dicit gl.ibidẽ
verũ ẽ ꝙ multi ꝯctus ex vna pte p̃t tenere ⁊ ex al
tera nõ.vt si pupillus ꝯ̃bit cũ maiore sine tutoris
auctoritate.sz secus est in mr̃imonio.q2 illud vicu
lũ non põt cõstare nisi ex duob⁹ p2sensib⁹.nec obstat
qõ in hac decretali dz.ꝙ ille qui p⁹ venit ad ãnos
nubiles aliũ teneꝫ expectare.nõ rõne mr̃imonij sz
rõne sue ꝓmissiõis.vñ si ꝯ̃beret cũ alia mr̃imoniũ
teneret etiã si i ꝓmissiõe cũ p^a iteruenissz iuramẽtũ.

Secundo queriꝫ vtz liber q ꝯrit cum ancilla quã credebat liberã
possit licite ab ea aliter q̃ p iudiciuz ecclie
separari. Rñdeo ꝙ aut ꝯrerũt i facie ecclie aut nõ.
tñ ꝯrerũt coram testibus per quos ꝯctus põt probari
aut ita secrete ꝙ nullo mõ põt ꝓbari. Si ꝯrerũt p⁹
mõ per iudiciũ ecclie sunt separandi.q2 q̃uis in rei
vitate mr̃imniũ fuit nullũ.tñ ecclie dz cõstare de i-
pedimẽto quo in forma iudicij cognitio sententia
bit mr̃imoniũ nullũ fuisse.vñ nemo p q̃tũcũq̃ pu
blica cã põt ab vxore sua separi sine iudicio ecclie
ex̃ de diuortijs. Porro. Si aũt ꝯrerũt scõo modo
ẽt p iudiciũ ecclie separandi sunt.q2 cãe ꝯctuũ matri
monialiũ q̃ probari p̃t in iudicio eccliastico ad iu
diciũ ecclie debẽt referri.alias multe fraudes pos
sent cõmittere in dimittendo vxores ꝓprias fal-
so eis obijciẽtes notas seruilis cõditiõis. Si autẽ
ꝯrerũt mõ tertio.tũc distiguo.q2 aut fama est eos
ꝯrisse aut nõ.si fama est.ad hec vr̃ probabiliꝫ posse
dici ꝙ nõ nisi p iudiciũ eccliasticũ debẽt separi ad
vitandũ scandalũ.si aũt de hoc nulla penitus ẽ fa-
ma.nõ video quare nõ possit eã ꝓpria auctoritate
dimittere si certus est de eius seruili conditione.

Articulus quartus

c Onſeq̃nter querit de 4° ꝑncipali. ⁊ circa h̄ q̃rũtur duo. ℙ° vtr ſerui ⁊ ãcille poſſit interſe mr̃imonia ꝯhere ſine ꝓſenſu dn̄oꝝ ſuorum ⁊° vtr dn̄s poſſit vẽdeꝛ alterũ eoꝝ in partib⁹ q̃ꝫtũcũq; remotis.

p Rimo oñdo q ſerui ⁊ ancille non ꝑñt interſe mr̃imõia ꝯhere ſine ꝓſenſu dn̄oꝝ. qꝛ nemo põt dare alicui qõ ẽ alteri⁹ ſine ꝓſẽſu illi⁹ cui⁹ ẽ. Sꝫ ꝫ phũ ꝙ°. poli. c. ꝫ. Seru⁹ ẽ oio dn̄i. g̃ nõ põt dare mulieri ptãtez coꝛpis ſui ſine ꝓſẽſu dn̄i. Jtẽ fauoꝛabilioꝛ ẽ religiois igreſſus q̃ꝫ mr̃imonij ꝯctus. Sꝫ ſeru⁹ nõ põt ſine ꝓſenſu dn̄i ſui ꝑfiteri in religione. g̃ multo fortι⁹ mr̃im^m ꝯhere. Cõtra eſt de ꝑiug. ſer. c. i. dr̃ q ſi inter ſeruos dn̄is ꝯdicentib⁹ ⁊ inuitis mr̃imonia ꝯcta fuerit nulla rõne ſunt diſſoluenda ꝓp hoc.

Rn̄° q nõ tm̃ ſeruus cũ ãcilla. ſꝫ ẽt cũ libera. nec tm̃ ancilla cũ ſuo. ſꝫ ẽt cũ libero ꝑñt ꝯhere mr̃im^m dn̄is ꝯdicentib⁹ ⁊ inuitis. cui⁹ rõez aliqui aſſignant qꝛ mr̃im^m eſt de iure nãli. ſeruitus aũt de iure poſitiuo. Jus aũt poſitiuũ cũ deriueẽ a iure nãli ſibi ꝑiudicare nõ põt ſed hec rn̄ſio vnã falſaz vr̃ ſupponere. ſ. q ſeruit⁹ nõ ſit de iure nãli cũ dicat phs. i. li. poli. i. c. q illud qõ põt mẽte ꝑuidere dꝫ eẽ ꝑncipãl natura qõ aut põt hic coꝛpe facere. ⁊ nõ põt mente ꝑuidere eſt ſeruũ natura põt g̃ dici q ꝯcluſionis rõ eſt hec. qꝛ mr̃im^m nõ tm̃ ẽ de iure nãli a natura ſpeciei. ſꝫ ẽt a natura generis. ⁊ eſt nãlis mr̃imonij finis ꝓſeruatio ſpẽi. q̃ꝫ aũt aliqua ſeruit⁹ ſit de iure nãli a natura ſpẽi inq̃ꝫtũ nãlis rõ dictat quoſdaz debere eſſe dn̄oſ ⁊ quoſdã ſeruos ꝓp melioꝛẽ dom⁹ ⁊ ciuitatis diſpoſitionẽ. tm̃ ñ dictat aliquos ꝺbeꝛ eſſe ſeruos alijs in his q̃ neccia ſunt ad indiuidui vl̃ ſpẽi ꝓſeruationẽ. ſꝫ q̃ꝫtũ ad alia ſeruitia q̃ nãlib⁹ opibus ſupaddũtur. ⁊ iõ nullus hõ alij ita ſubijcit quin ipo inuito poſſit facere ea q̃ neccia ſunt ad ꝓſeruationẽ ſui ⁊ ſpẽi. tm̃ vt dr̃ eꝛ de ꝑiugio ſeruoꝝ. c. i. Quãuis ſerui poſſint mr̃im^m ꝯhere dn̄is iuitis debita tm̃ ⁊ ꝓſueta ſeruitia nõ debẽt minus ab eis ꝓꝛ prijs dn̄is exhiberi. Ad ꝑ^m in opp^m dr̃ q ſeruus ẽ dn̄i nõ q̃ꝫtũ ad opa nãlia quoꝝ finis ẽ ꝓſeruatio i diuidui. nec q̃ꝫtũ ad illa quoꝝ finis eſt ꝓſeruatõ ſpẽi ſꝫ q̃ꝫtũ ad opa mãualia ſeu artificialia nãlib⁹ ſupaddita. Ad ꝛ^m dr̃ q q̃ꝫ fauoꝛabilioꝛ ſit religiõis igreſſus q̃ꝫ mr̃imonij cõtractus. tm̃ ꝑfeſſio ſerui in religiõe magis ꝑiudicaret dn̄o. qꝛ qui ꝑfitet i religione ſubdit ſe ptãti ꝑlati ſui. q̃ꝫtũ ad opa volũtaria in quibus ſerui dn̄is ſunt ſubditi.

f Ecundo querit vtr dn̄s poſſit vendere ſeruũ ꝑiugatũ i ptibus q̃ꝫtũcũq; remotis. Rn̄° q ſerui aut ꝯhunt de licentia ⁊ ꝓſenſu dn̄oꝝ. aut nõ. Si ſic. dn̄s ñ põt vẽdere ſeruũ in aliqđ ꝑiudiciũ mr̃imonij nec aliqd ſibi ꝓcipere in ꝓiudicium redd itiõis debiti. vñ ſi eodẽ tpe ꝑiunx debituz petit a ꝑiuge ſeruo ⁊ dn̄s ſibi aliqđ opus icõpoſſibile iniũgit. magis dꝫ ꝓſentire ꝑiugi debitũ petẽti. q̃ꝫ opus ſibi ꝑceptũ a dn̄o ereq. Si aũt ꝯhũt ſine ꝓſenſu dn̄oꝝ. ille ꝯctus eſt oi iure dn̄i ſaluo. ⁊ iõ ſeruũ ſuũ põt vẽdere. non tm̃ in ptibus q̃ꝫtũcũq; remotis. qꝛ tũc poſſet eo ipedire ab officio ꝓp qđ mr̃im^m inſtitutũ eſt. vñ ſi dn̄i ſeruos ſuos ꝑiugatos vendere volũt. cogi ꝑñt ⁊ ꝺbẽt q talis de venditiõe nõ ordinẽt q faciãt onera mr̃imonij notabiliꝛ grauioꝛa. marie cũ ſine h̄ ſuos ſuoſ poſſit vẽdere ꝑcio iuſto. ſicut. n. ad ius dn̄i nõ ptinet poſſe ꝓhibere ſeruoſ ſuos ꝯhere mr̃im^m. ſic ad ius dn̄i nõ ptinet poſſe vendere ſeruũ ſuuz talit vt totaliꝛ ipediat ab officio ꝓp qđ mr̃i^m ẽ iſtitutũ.

Articulus quintus

c Onſequẽter queritur de .5°. principali. ⁊ circa h̄ querũt duo. ℙ° vtrũ ꝑiugũ liberoꝝ vir ſine ꝓſenſu vꝛoris poſſit ſe facere ſeruuz. ⁊° cuius parẽtis ꝓditionẽ debet partus ſequi.

p Rimo oñdo q vir ſine ꝓſenſu vꝛoris nõ põt ſe facere ſeruum. qa ꝓ° ad coꝛ. 7. dr̃ q vir nõ hz ptãtez ſui coꝛporis. ſed mulier. g̃ ſine ꝓſenſu mulieris nõ põt coꝛpus ſuuz tradere i alteri⁹ ptãtez. ⁊ ex ꝓſequenti nec ſe facere ſuũ. qꝛ ſeruus ẽ in dn̄i ptãte. Jtẽ mulier ſine ꝓſenſu viri nõ põt ſe facere ſeruam. g̃ a ſili nec vir ſe facere ſeruuz ſine ꝓſenſu vꝛoris. Cõtra ſeruus nolẽte dn̄o põt vꝛoꝛẽ ducere. g̃ a ſili liber nolente vꝛore põt ſe in ſeruũ vendere. Rn̄° q vir ſine ꝓſenſu vꝛoris põt ſe facere ſeruũ. qꝛ q̃ꝫ vir ſiti vꝛoris ptãte q̃ꝫtũ ad redditionẽ carnalis debiti in oĩbus tm̃ alijs ſui iuris ſt. ⁊ iõ ſine cõſenſu vꝛoris põt ſe in ſeruũ vẽdere ſaluo iure vꝛoris q̃ꝫtũ ad debitũ carnale. nec talis venditio mr̃im^m diſſoluit. nec quo ad vinculũ. qꝛ ſupuenit mr̃imonio legitie ꝯcto. nec quo ad thoꝝ. qꝛ talis ſeruit⁹ vt dictuz eſt acq̃ſita eſt ſaluo iure vꝛoris. vñ dn̄o illi ſeruo aliqd ꝑcipiẽte ⁊ vꝛore ab eodẽ ⁊ eodẽ tpe debitũ petẽte magis dꝫ obedire vꝛori q̃ꝫ dn̄o. Ad ꝑ^m in opp^m pꝫ ſolutio ex dictis in qõne. Ad ꝛ^m dr̃ q nõ ẽ ſile qꝛ q̃ꝫ quo ad carnale ꝺbitũ vir ⁊ vꝛor ad paria iudicẽt. tm̃ ñ quo ad alia ſicut quo ad regimẽ dom⁹ vel familie vel diſpẽſationẽ bonoꝝ. imo vir eſt caput vꝛoris.

s Ecundo queritur cui⁹ parẽtis ꝓditionẽ debeat ſequi partus Et vr̃ q nõ debeat ſeq ꝓditionẽ mr̃is qꝛ ſicut ex deteſtãdo ꝓnubio alicui⁹ ꝓſtituti i ſacris cuz ingenua fuerit filij ꝑcreati illi⁹ eccle dei⁹ ſacerdotis vel miſtri ignominia nati ſunt. erũt ſerui iure penni. ſ. q. vlti. Cũ muliere g̃ partus nõ ſemp ſeq̃t ꝓditionẽ mr̃is. Jtẽ phũs. ſ. de aialibus. Vir dat formã ⁊ ꝑncipiũ motꝰ. ⁊ femina dat coꝛpus ⁊ materiã. ⁊. ĩ. Vir eſt ſicut mouẽs. ⁊ femina ſicut patiens. ſꝫ res magis dependet a formali ꝑncipio ⁊ actiuo q̃ꝫ a materiali ⁊ paſſiuo. g̃ proles magis dꝫ ſeq ꝓditionẽ pr̃is q̃ꝫ mr̃is. Jtẽ ſm phũm. ⁊°. phi. Ars imitat naturã. ſꝫ i nãlibus ꝓditionib⁹ ples magis ſeqtur pr̃em q̃ꝫ mr̃em. g̃ ſilr̃ in libertate ⁊ ſeruitute q̃ ſunt quaſi ꝓditiões artificiales inq̃ꝫtũ ſunt inſtitute ꝓp rõem ⁊ volũtatẽ. Cõtra eſt de natis ex libero ventre. c. vnico. Jndecẽ eſſe credim⁹ vt ꝓgeniti ex libera ad ſeruitutẽ retrahãtur. g̃ part⁹ ſeqtur ventrẽ quo ad cõditionẽ libertatis. g̃ a ſili quo ad ꝓditionẽ ſeruitutis. Jtẽ ſi aliquis ſeminati terra mea. meus eſt fruct⁹. g̃ a ſili ſi aliqs ſemiat i ancilla mea meus erit fructus illius ſemis qđ nõ eẽt verũ niſi part⁹ ſequeret ꝓditionẽ mr̃is.. Rñdeo

f

q̄ q̄ztū ad ꝓditiones seruitutis ⁊ libertatis partus sequit mr̄ez de iure cōi. Et huic ꝓcordat lex diuina vt pz Exo. xi. cui⁹ rō assignatur cōiter. q: pr̄ est actiuū p̄ncipiū ⁊ honorabili⁹. mr̄ aūt p̄ncipiū passiuū ⁊ ministrat corpus. ⁊ iō ꝓles in ꝓditiōib⁹ actiuis sicut in honoribus ⁊ in hereditate magis seq̄t patrē in ꝓditionib⁹ vo passiuis sicut in libertate ⁊ seruitute sequit mr̄ez. Sz hāc rōnez non bñ intelligo q̄uis. n. seruitus sit vilis conditio ⁊ passiua libertas. tñ ē honorabilis ꝓditio ⁊ actiua. Ꝓterea sicut filij succedūt p̄ibus in hereditate. ita succedūt i hereditate matrū suaꝝ. Ideo vr̄ mihi dō q̄ ratio quare partus ꝓditionē mr̄is sequtur quo ad libertatē ⁊ seruitutē ē. q: sic dicit phūs. 9°. ethi. c. 8. Matres sunt magis amatrices filioꝝ ⁊ plus laborauerūt in generatiōe coꝝ. ⁊ certiores sunt q̄ sunt filij eaꝝ q̄z p̄es. ⁊ vt hr̄. if. de aialib⁹. in generatione. Matres ministrāt toti⁹ substātie corpis materiaz seruitus aūt ⁊ libertas sunt ꝓditiones q̄ maxie respiciūt corp⁹ magis ēt intendū est certo q̄z icerto. conueniēti⁹ ēt est vt iā attribuāt ꝓoli ꝓditiōes parentis ip̄am magis diligētis. ⁊ q in eius generatōe plus laborauit. de ꝓsuetudine tñ spāli aliquaꝝ terraꝝ partus sequtur parētez deterioris ꝓditionis sive sit p̄z sive mr̄. ñ tñ si post pactū mr̄imm p̄ sei seruuz vendidit vroze volēte. Si aūt vterq̄z parens seruilis est cōditionis ⁊ sunt diuersoꝝ dñoꝝ fit diuersio liberoꝝ fm numerū si plures sunt. ⁊ si vnus est tñ ille dñs penes quē ꝓles remanebit recompēsabit alij dño p̄ciū iustū. Ad pm in oppm dō q̄ sicut dicit glo. ibidē cū eccl̄ia nō sit isto iure vsa pdidit illud ius. Pōt ēt dici q̄ illud fuit spāliter statutuz in detestationē talis connubij. Ad alia pz solutio ex dictis in q̄one.

Articulus sextus.

c **Onsequenter queritur** de 6° p̄ncipali. Et circa ꝟ querūt duo. Pº vtr̄ puerilis etas ipediat mr̄imonium 2° vtrū spōsalia i legitima etate contracta possint dissolui per mutuū dissensum.

p **Rimo oñdo** q̄ puerilis etas nō impedit mr̄imoniū. qa nō pp ipotētiaz coeūdi. q: senes non potentes coire ꝟhere p̄nt. nec pp defectū discretiōis. qa aliqui pueri iueniūt discretiores aligbus senibus. ℊ puerilis etas nō semp ipedit mr̄imm. Jt̄ nullū impedimentū ipedit mr̄imm nisi sit ppetuū. Sz puerilis etas ꝓnō ē impedimentū ppetuū. ℊ nō ipedit matrimoniū. Contra. ēt de frigidis ⁊ maleficiatis. Dō sc̄dē. Puer qui nō pōt reddere debitum nō est aptus cōiugio. Rñº q̄ sicut dicit magr̄ hui⁹ di. c. vlti. Pueri añ. 14. ānos ⁊ puele añ. 12. ꝛz leges mr̄imonij inire nequūt. q̄ si añ p̄dicta tp̄a copulā inierint separi p̄nt. ēt de despō. ipu. Ad nobis. dicitur q̄ añ nubiles ānos ꝓiugalē ꝓsensuz nō bñt. ⁊ q̄ si ante illud tp̄s mr̄imoniū ꝟrerit. si postq̄z venerint ad legitimā etatē ⁊ simul esse noluerint sepenk. cui⁹ rō ē q: de lege cōi añ p̄dcā tp̄a vir ⁊ mulier bñt ñ illā discretionē q̄ requirit ad ꝓplentū illi⁹ ꝓsēsus. q necc̄arius est ad mr̄imm ꝟhendu. ⁊ ēt q: añ illa tp̄a non bñt potentiā coeundi. q̄uis aūt status nāe sic se habeat vt in p̄ibus. q: tñ aliq̄ sufficiēs discretio ꝛp̄pus illud anticipat. ⁊ ctiā coeūdi potētia q̄ ex euidentia facti pzq̄ infra illud tp̄s carnaliter copulant. si aliq̄ tales mr̄imm ꝟrerit nō sunt sepandi. vt hr̄ ex de despō. ipu. Ad pm in oppm dō q̄ in senib⁹ vt in p̄ibus nō est ita defectus discretiōis sicut i pueris. si tñ in sene esset defectus discretiōis q̄ requiritur ad plenū cōsensuz. dico q̄ nō posset ꝟhere. ipotētie ēt coeundi in sene magis subueniri pōt p aliq̄ media q̄z ipotētie coeūdi i puero q̄diu puer ē Ad 2m. dō q̄ maior ñ ē vera de ipedimēto q̄ oppōit cāe efficienti mr̄imonij. q̄ cā ē plenus cōsensus.

f **Ecundo** queritur vtr̄ spōsalia in legitima etate ꝟcta possint dissolui p mutuū dissensuz. Sz q: h⁹ q̄ōnis solutio satis pz ex supius dictis. ⁊ 7. di. in illa questione. Quot modis spōsalia dissoluūt. iō hic de sol̄oe q̄ōnis huius mihi videt supersedendū.

c **Jrca** lr̄am quibusdā tñ vr̄ ⁊ bñ. Dū ille nō ex ꝓsensu cōiugis se seruū fecerit. Sz si aliquis de ꝓsensu vroris se faciat seruū efficit ne vroz ei⁹ ancilla ipso facto. Rñº q̄ nō. sz ꝓptās quā in virū hēbat diminuit. q: dns pōt ip̄m occupare illo tpe quo mulier vellet debitum sibi reddi. nisi fornicatiōis ꝓbabile piculū imineret. si añ p̄dicta tp̄a copulā inierit. i. mr̄imm ꝟrerit separi possunt. nisi ante carnaliter se cognoscāt. quia tūc malitia supplet etatem.

Di. xxxvij

n **Hinc** igit. ⁊c. Supi⁹ determinauit magr̄ de psonis nō oio illegitimis ad ꝟhendū. Hic determiat de psonis illegitis oio. Et diuidit i ptes duas. Pº determiat de ipedimētis q̄ faciūt personā illegitimā ad ꝟhendū cū q̄cūq̄z ꝓsona. 2° de ipedimētis que faciūt psonā illegitimaz ad ꝟhendū nō cū quacūq̄z psona sed cū aliqua. di. 39ª. ibi. Post hoc de dispari cultu. Pª in duas. Pº determinat de ipedimētis ortū bñtib⁹ ex cōstitutione eccl̄iastica. 2° ō bñtib⁹ ortū ex lege diuina di. seq̄nti ibi. Hinc deuoto. Pª in duas. Pº determiat de ipedimēto ordinis. 2° de ipedimēto cris ibi. His adijciendum.

Articulus primus.

c **Jrca hanc** di. querēdū ē ō duobus. Pº de ipedimēto ordi. 2° de ipedimēto cris. Circa pm querūtur 2°. Pº vtr̄ ordo ipediat mr̄imm. 2° vtrū mr̄imm impediat ordinez.

p **Rimo ostendo** q̄ ordo nō ipedit mr̄imoniū. nō est ꝓfectiōis maioris moderna ecc̄a q̄z fuerit ꝓmitiua sed in ꝓmitiua eccl̄ia ordo non ipediebat mr̄imm. vt. n. hētur pª ad thimo. 3°. Ap⁹ cōcedit ep̄m esse vnius vroris vir̄. ℊ nec mō ordo ipedit mr̄imm. Jt̄ ordo nō ipedit mr̄imm nisi hēat votū ꝓtinētie ānexū. sz nō ē cōueniēs q̄ ordini sit rale votū ānexū. q: morb⁹ cōcupie ita viget i ordinatis sicut in alijs. ℊ vr̄ q̄ ordo nō ipediat mr̄imm. Jtez idē est ordo in eccl̄ia oriētali ⁊ occidētali. sz ordo in ecc̄a oriētali nō ipedit mr̄imm. q: vt dr̄ decre. di. 31ª. Aliter. eoꝝ sacerdotes diacōi atq̄z subdiaconi

mr̃imonio copulãt.g̃nec i occidentali. Cõtª 3cre. di.32.¶ r̃citat magr̃ hº di.c.i. Placuit.placuit epos p̃sbyteros.diacões subdiacones ꝑm ꝓx instituta ẽt abstinere ab vxorib⁹.i.nõ ꝯhere.vt dicit ibidez glo. Itẽ decre.di.28. Nullũ. Nullũ facere subdiaconũ epi p̃sumãt nisi q se caste victurũ promiserit. g̃ subdiaconatus hẽt votũ cõtinẽtie ãnerũ.sed votũ cõtinẽtie ipedit mr̃imm.g̃ ¶ subdiacõatº. ℜñº ordinũ quidã sunt sacri vt p̃sbyteratº diacõatus ¶ subiaconatus. Alij sunt nõ sacri.s.ordo hostiariox lectox.exorcistax ¶ accolitox. tres ꝓmi. ipediunt mr̃imoniũ ꝯhendũ.¶ dirimũt iã ꝯctuz.tũ pp ecclie statutũ.tũ pp votũ cõtinẽtie ãnerũ.ẽt si ad cõtinentiã se obligare nõ itẽdit ille qui ordinẽ suscepit.duz tñ sit hñs vsuz liberi arbitrij. Alij aũt nõ ipediunt mr̃imm ꝯhẽdñ nec dirimit ꝯctũ.decre.di.32ª. Seriatiz.¶ recitat magr̃ hº di.c.i.rõnabile aũt ¶ cõueniẽs ẽ vt illis ordibus q sunt sacri votũ ꝓtinẽtie sit ãnerũ.qr̃ i illis ordib⁹ cõstituti sunt mi̇stri quo ad cõfectionẽ ¶ dispensationẽ diuinox sacrox ad qõ misteriũ requirit a pte corporis puritas actiõis.¶ ex pte aie libertas cõtemplatiõis.carnal'aũt cõcubitº cõpus maclat ¶ cõtẽplationẽ ipedit. Sũt ẽt mi̇stri ecclie quo ad dispensationẽ rex ecclĩasticax. ad qõ misteriũ requirit diligẽtia in dispẽsando.¶ cautela in cõseruãdo.mr̃imm aũt ipedit diligẽtiã.qr̃ occupat circa ꝑpria.¶ occupati circa ꝑpria minus diligẽtes sunt circa cõia.ipedit etiã cautellã i conseruãdo.qr̃ in ꝑuatos vsus vxoris ¶ filiox frequẽt bona pauperũ erpẽderẽt. Ad pm in oppm dõ q ꝑmitiua ecclia pauciores hẽbat mi̇stros q̃z modo.vñ opportebat q acciperet mi̇nistros quales poterat hr̃e.¶ ꝓterea tũc mũdius vtebant suo ꝓiugio q̃z vt ant modo. Ad 2m dõ q minorẽ falsa.q̃z uis n.hẽant morbũ cõcupiscentie aliõ ꝑñt hr̃e remedium q̃z mr̃imm.s.abstinentiã.oxonẽ ¶ deuotionem q̃ remedia magis eis cõueniũt q̃z mr̃imm. Ad 3m dõ q mior est falsa.qõ pz per illud qõ dr̃ decre.di.32ª. Si qs. vbi dicit sexta synodus. Si qs eoruz q ad clerũ accedũt voluerint iure nuptiali mlieri copulari hñ aũ ordinẽ subdiaconatus faciãt. vñ illud qõ dr̃.di.31.q eox sacerdotes diaconi ¶ subdiaconi mr̃imonio copulant.sic exponendũ est.i.copulato vtunt fm quod dicẽ glo. ibidẽ.

ſ Ecundo querit vtrũ mr̃imoniũ ipediat ordiez. Et vr̃ q sic. q̃z tñ opponit ordo mr̃imonio tñ mr̃imm ordini.g̃ sicut ordo ipedit mr̃imoniũ.ita mr̃imoniuz ordinẽ. Itẽ decretox di.27ª. diaconus.§. Hac auctoritate.dat intelligi q illi q vxorẽ hñt vel accipe volũt nec diaconi nec sacerdotes fieri p̃nt nisi cõtinentiã profiteant. Cõtra decretox di.31. In cena. Consiliũ ad suasionẽ famitij cõfessoris noluit phibere epos p̃sbyteros diaconos subdiaconos dormire cũ cõiugib⁹ quas aũ ꝓsecrationẽ duxerũt. ℜñº q in ecclia orientali vir exñs in mr̃imonio nõ tñ bigam⁹ põt oẽs ordines recipe.¶ in susceptis ministrare.qr̃ nolnerũt sicut occidentales ꝓtinẽtiã ꝑfiteri. In ecclia vero occidẽtali suscipere p̃nt ordinis ptãtez ¶ executionẽ de ꝓsensu vxoris.qr̃ consentiẽs intellr̃ profiteri ꝓtinẽtiaz.decretox di.77. Epus. vxore aũt nesciente aut ꝑdicẽte peccat eps ꝓiugatũ ordinãdo.¶ cõiugatº ordinẽ suscipiẽdo.suscipit tñ ordis ptãtez.nõ lz tñ ip̃m i suscepto ordie

ministrare.qõ põt ꝑbari ꝑ illud qõ dr̃ in.c.imediate p̃dicto. Ad pm in oppm dõ q̃ faeer ordo impedit cõtractũ mr̃imm rõe cõstitutiõis ecclie que personã in sacro ordine ꝓstitutã facit illegitiaz ad ꝯhẽdũ.non sic aũt facit cõiugatũ illegitimũ ad ordinẽ suscipiendũ. Ad 2m dõ q illa auctoritas refertur ad ecclĩã occidentalẽ inq̃ tũ ꝓiugatus de iure ordinari nõ põt.nisi ipe ¶ vxor sua cõtinẽtiaz profitentur. In orientali aũt ecclia nõ est.sic.qr̃ illi mr̃imonio iã ꝯcto licite possunt vti. Ar̃m ad partẽ secundam ꝓcedit de cõiugatis in ecclia orĩẽtali.

Articulus secundus

¶ Onsequẽter querit de 2º ꝑncipali. Et circa hñ queruntur duo. ℙº vtrũ liceat viro vxorẽ suã pp adulteriũ occidere. 2º vtrũ vxoricidiũ ipediat mr̃imonium.

p ℜrimo oñdo q lz viro suã vxorez pp adulteriũ occidere. vt.n. dr̃ Jo.8. Judei dixerũt ds̃ mulierẽ i adulterio ds̃ prehẽsa q Moyses in lege mãdauit eis huiusmõi lapidare.sz licitũ est facere qõ lex p̃cipit.g̃ licet viro vxorẽ pp adulteriũ occidere. Itẽ cuilibet aliuz corrigere licet ¶ ei iustã penã infligere.sz virol z vxorem corrigere ¶ dz.7.q.i. Sicut alteri⁹.g̃ licet sibi iustã penã vxori infligere pro adulterio. Illa aũt fm legẽ ẽ lapidatio. Itẽ magr̃ hº di..c.2.¶ ẽ.33.q.2. Interfectores. Interfectores suax cõiugũ sine iudicõ cũ nõ addi adulteraz vel aliqd huiusmõi qd aliud hũdi sunt q̃z homicide:g̃ vr̃ q si occidit adulteraz sine iudicio q nõ reputat homicida. Cõtra magr̃ eo.c.¶ ẽ eadẽ.q. Inter hec.sancta dei ecclia mũdanis nũq̃z cõstringit legibus.gladiũ nõ hẽt nisi spũalẽ.g̃ fm iura canonica mulier pp adulteriũ occidi ñ dz. Itẽ Jo.8. Adulterã ds̃is nõ ꝑcepit occidere.sz eã a lapidatiõe absoluit qõ nõ fecisset.si pp adulteriuz occidi debuisset. ℜñdeo q vxorẽ occidẽ pp adulteriũ hñ duplr̃ põt intelli.aut.s.qr̃ ipam cõuictã ¶ cõdẽnataz p iudiciũ vir ꝑcurat a iudice occidi.¶ hoc mõ viro licitũ ẽ amore iustitie nõ libidine vindicte.hñ tñ fieri nõ licet in iudicio ecclĩastico.sz ciuili vbi lex tal' posita ẽ p illũ q eam ponere de iure potuit aut qui eã occidit extra iudiciũ.¶ hñ nũq̃z facer̃ licuit fm legẽ diuinã.sz in aliquo cãu pmittit secũdũ legẽ hũanã.33.q.2. Inter hec in glo.argm ẽt ad hñ C.ad legẽ Juliã.de adulterijs.l. Bracus.sz illa lex logtur q̃z tũ ad pene interficientis mitigationem. Ad pm dõ.q illud p̃ceptũ veteris legis in noua lege mitigatũ ẽ.vñ ¶ Chr̃istus ad nouã legẽ aspiciens illã adulterã a lapidatiõe absoluit. Ad 2m.dõ q nõ lz virũ vxorẽ corrigere quacũq̃z correctiõe sz leui ¶ tẽpata.delictũ.n. vxoris taz grauẽ penã posset exigere q nõ liceret viro auctoritate ꝑpa eã sufficienter corrigere.sz eẽt p iudiciũ corrigenda seu punienda. Ad 3m dõ q cũ in auctoritate dr̃.cũ nõ addit adulteraz.supplendũ est.marie fm glo. ibidez.qr̃ grauiores sunt homicide q sine cã vxores suas interficiũt.q̃z qui eas interficiũt ꝑ adulterio sine iudicio.

ſ Ecundo querit vtz vxoricidiũ ipediat mr̃imoniũ. Et vr̃ q sic 33ª.q.2. Interfectores. dr̃ q interfectorib⁹

ſuaꝝ ꝓiugũ penit⁹ ꝓiugiuꝫ denegaꝫ. Itẽ ſapiẽ.ii°. ℙer que peccat qs ꝑ hec ꝛ torq̃tur.ſꝫ occidẽs vxo rẽ peccat ꝺ mr̃im^m enormiter ip̃m diſſoluendo. ſ̄ oꝫ puniri i mr̃imonio. vt.ſ.nõ poſſit ꝺhere mr̃i^m. ℒõtra magis peccat q occidit mr̃em q̃ꝫ q occidit vxorẽ. qꝛ ſicut oñſuꝫ eſt.li.ꝫ.di.29. ℙlus tenet hõ diligere mr̃eꝫ q̃ꝫ vxorẽ.ſꝫ mr̃icidiũ nõ ꝑedit mr̃i^m ſ̄ multo fortius nꝫ vxoricidiũ. ℜñ° q ſi vir occidat vxorẽ ꝓp ei⁹ adulteriũ. aut alias ꝓp odiũ q̃ꝫis ex ſtatuto eccĺie interdicaꝫ ſibi mr̃imoniũ ꝺhere. ſi tñ ꝺhit nõ eſt mr̃im^m dirimendũ. cñ adoleſcẽtib⁹ tñ ꝓp fornicatiõis ꝑiculũ diſpenſandũ ẽ vt licite ꝺhãt. ꝫꝫ.q.ꝛ. Interfectores. Si aũt occidat vxorem ꝓpaꝫ hac intẽtione vt ꝺhat cũ illa quã viuẽte vxo re polluit ꝑ adulteriũ nõ tñ nõ lꝫ ſibi ꝺhere cũ illa. ſꝫ ſi ꝺhit mr̃im^m ẽ. dirimendũ. eꝛ de eo qui duxit i mr̃im^m quã polluit per adulteriũ. Sup eo. ſm expoſitionẽ glo. ibidẽ. ꝛ.c. Significaſti. ſi tñ ꝺhit cuꝫ aliqua alia q̃ꝫ cũ adultera nõ ẽ dirimẽdũ. peccat tñ ꝺhendo cõtra eccĺie ſtatutũ niſi cũ eo fuerit ꝑus diſpenſatũ. Ad p^m in opp^m dõ q ſemꝑ interfectoribus ꝓiugũ denegaꝫ ꝓiugiũ. nõ tñ ſemꝑ mr̃im^m dirimendũ ẽ ſi cõtrahãt. q̃ꝫis. n. quolibꝫ vxoricidiuꝫ ip̃ediat mr̃im^m ꝺhendũ. nõ tñ ſemꝑ dirimit mr̃i^m iã ꝺctũ. vt pꝫ ex dcis in q̃ne. Ad ꝛ^m dõ q nõ ſequ tur q ſi debeat puniri i mr̃imonio q ſemꝑ mr̃im^m qõ ꝺhit debeat dirimi. in mr̃imonio. n. punit ille cui ꝺhere ſine diſpenſatiõe ꝓhibeꝫ. Ad arg^m ad ptẽ aliã dõ q q̃ꝫis mr̃icidiũ ſit graui⁹ peccñ q̃ꝫ vxoricidiũ. nõ tñ ita eſt ꝺ mr̃im^m. ꝛ ꝓterea aliq̃ a iure minori peccõ maior pena iſligit ꝓp maiorẽꝫ ꝓnitatẽꝫ ad illud qõ fortiori indiget repreſſiuo.

c **Ira** lr̃am Uxorẽ virginẽ ducere eccĺia romana ꝓmittit. ℍoc intelligẽdũ eſt ſub cõditiõe. ſi volũt de cetero ad ſacroſ ordies ꝓmoueri. alias eſt. eis licitũ ducere viduã gladiũ nõ hẽt niſi ſp̃ualẽ. ℒõtra. Luce. xx°. dicitur Ecce gladij duo hic. Ad ille dixit eis. Satis eſt.

Itez Ber. 4°li. de cõſideratiõe ad Euge. c. 6. Eccleſie eſt gladi⁹ ſp̃ualis ꝛ materiaĺ. ℜñ° q vtrũq gladiũ hẽt eccĺia. ſed ſicut dicit Ber. vbi ꝑus materialis ẽ exercendus ꝓ eccĺia militis manu ad nutũ ſacerdotis ꝛ iuſſuꝫ ip̃eratoris. ſp̃ualis vero ẽ ab eccĺia exercendus. magr̃ aũt. nõ loquitur niſi de gladio ab eccĺia extrahendo.

Di. xxxviij

n **Hic** de voto ꝛc. Supi⁹ determiauit magr̃ de ip̃edimẽtis ortũ hñtib⁹ ex ꝓſtitutiõe eccĺiaſticabiĺ ꝺteriat ꝺ ip̃ediñtiſ ortũ hñtib⁹ ex lege diuina. ſ. de ip̃ediñto voti. ꝛ didiſi duas. ℙrimo determinat de ip̃edimẽto voti. ꝛ° de ip̃ediñto alterius ꝓnugij ibi. Cũ vir. ℙria in tres. ℙ° oñdit quid ſit votũ. ꝛ° quale votũ ip̃edit mr̃im^m ibi. Sciẽduꝫ vero. ꝫ° determiat de pnia poſt votũ nubentiũ ibi. Nõ igit. Illa pars que ibi icipit. Cũ vir. diuidiť in tres. ℙ° oñdit q mr̃im^m p̃cedẽs ip̃edit ſequẽs. ꝛ° oñdit quid ſit faciendũ ſi p ignorantiaꝫ vtriuſq ꝺhať ibi. ℍic querit. ꝫ° oñditquid ſit agendũ ſi ꝺhatur ꝑ fraudẽ alterius ibi. Sed ſi qs.

Articulus primus.

c **Irca hanc** di. querẽdũ eſt de dec ℙ° de fine voti. ꝛ° de forma. ꝫ° de materia. 4° de efficiẽte votũ. 5° de effectu voti i obligando. 6° de effectu eius in reddẽdo opus meritorium. 7°. de effectu eius i ip̃ediendo mr̃im^m. 8° ꝺ votorũ cõmutatiõe. 9° de votoꝝ diſpenſatiõe. 10° de ſcandalo. Circa ꝓmũ querũť tria. ℙ° vtrũ teneat votũ de re bona fcñ ꝓp finẽ malũ. ꝛ° vtrũ teneat votũ de re bona fcñ ꝓp bonũ tp̃ale tñ. ꝫ° vtrũ aliquis poſſit aliquid vouere ꝓp finẽ indifferentẽ.

p **Rimo oñdo** q̃ teneat votuꝫ de re bona fcñ ꝓp finẽ malũ. qꝛ ſm magr̃ꝫ ſup di. ꝫo^a. c. vltio. Coniugiũ ꝺctũ fine non bono tenet. ſ̄ a ſili votũ factũ fine nõ bono tenet ſi ſit de materia bona. Itẽ ꝓmiſſio futuraꝝ nuptiaꝝ fcã ſub cõditiõe turpi nõ exñte cõtra nãm mr̃imonij tenet. eꝛ de cõditionibus ap põitis in deſpõ. c. i. ſm glo. ꝛ. c. vltio in textu. ſ̄ cuꝫ fauorabilior ſit ꝓmiſſio fcã deo q̃ꝫ mulieri. vꝫ tenere ſi eſt de re bona. q̃ꝫis fcã ſit ſub cõditiõe ℓ ꝓ fine re ſi eſt de re bona. q̃ꝫis fcã ſit ſub cõditiõe ℓ ꝓ fine turpi. ℒõtra magis depẽdet votũ a fine ſuo q̃ꝫ a ſua materia. qꝛ ſm phũꝫ. ꝛ° metaph. Finis ẽ cã cãꝝ ſꝫ votũ fcñ de materia mala ꝓp finẽ bonũ nõ tenꝫ vt inferius oñdeť. ſ̄ multo fortiꝫ non tenet de materia bona fcñ ꝓp finẽ malũ. ℜñ° q vouẽs ſe facturũ aliquid qõ abſolute ẽ bonũ. nõ tñ per ꝺ intendens niſi finẽ malũ peccat grauiter ꝛ nõ tenꝫ votũ qꝛ talis aut intẽdit ꝑ illud votũ ſe poſſe ꝓſequi finẽ illũ. aut nõ. Si nõ. iam nõ obligat ſe ꝓp finẽ illũ. qꝛ ſicut dicit phũs. ꝫ°. li. ethi. c. ſ. Electio nõ ẽ ip̃oſſibiliũ. ſ̄ a ſili. nec ẽ alicui⁹ poſſibilis ad ꝓſequẽdum qõ hõ ſcit ſe ꝓſequi nõ poſſe ꝑ illud. Si ſic. erat. qꝛ ſm Aug^m li. ſꝫ^m. q. q. ꝫ^a. Impoſſibile ẽ q deo volente hõ fiat deterior. ꝺterior aũt efficiť hõ per cõſecutionẽ finis mali. error aũt circa ꝑncipale motiuuꝫ alicui⁹ facti ip̃edit ꝓſenſuꝫ in ip̃m fcñ. vñ ſi aliquis ſe facit ordiari ab illo quẽ credit ordinẽ poſſe cõferre ꝛ nõ põt. vtpote qꝛ credit cũ eꝑm eẽ ꝛ nõ ẽ ſi vouit caſtitatẽ. qꝛ credit ſe recipe ſacrũ ordinẽꝫ. qõ niſi crederet. caſtitatẽ nõ vouerit. talis nõ ꝓſentit abſolute in caſtitatis votũ. vñ poſtq̃ꝫ ſibi notuꝫ eſt q ille ip̃m ordiare nõ potuit nõ obligať voto caſtitatis. ſꝫ poſſet licite mr̃im^m ꝺhere. ℙreterea votũ fcñ de re mala ẽ irritũ. ſꝫ bonũ opus relatuꝫ ad finẽ malũ eſt formaliť malũ. ſ̄ nõ tenet votũ de bono ꝓp finẽ malũ. ad hoc hẽt multũ facit rõ ad ſecundã ꝑtez inducta. Ad p^m in opp^m dõ q nõ ẽ ſile qꝛ illũ finẽ nõ bonũ de quo ibi logť põt hõ ꝓſeq ꝑ vxorẽ cui mr̃imonialiť copulať. ſ. libidinoſaꝫ delectatõnẽ. ſꝫ per deũ hõ nõ põt ꝓſequi finẽ malũ vt oñſum eſt. Et ꝓterea nõ obſtãte illo malo fine ꝓſentit implicite in illud qõ eẽntiale ẽ mr̃imonio. Ad ꝛ^m dicendũ q nõ eſt ſile vlr de ꝓditionib⁹ appoſitis in ꝓmiſſione de mr̃imonio ꝺhendo ꝛ i alijs ꝓmiſſionibus. qõ pꝫ qꝛ ꝓmiſſio futuraꝝ nuptiaꝝ fcã ſub cõditione ip̃oſſibili tenet. qꝛ illa ꝑ nõ adiecta hꝫ in fauorẽ mr̃imonij. ſꝫ in alijs ꝺctib⁹ taliť ꝓmiſſio non tenꝫ. eꝛ de ꝓditiõibus in deſpõſatiõe appoſitis. c°. vlti. in glo. ꝛ ſic intelligr̃ illudqõ dr̃ Inſtituta de inutili ſtipulatiõe. ſ̄. Si ip̃oſſibiĺ. vbi dr̃. q ſi ip̃oſſibilis cõditio obligatiõib⁹ adijciať nihil valꝫ. ꝛ cũ dr̃ q fauorabilior eſt ꝓmiſſio deo fcã q̃ꝫ mulieri. vꝫ eſt de ꝓmiſſiõe fcã deo mõ licito ꝛ honeſto. aliꝫ nõ

qz pmissionē mō ꝓrio factā deus ꝑ bonoꝝ nr̄oꝝ nō eget nō acceptat. ℙōt ēt dici q ꝑncipaliꝫ itendere finē malū ē ꝑ nām obligationis deo faciende.

f Ecundo queritur vtrū teneat votuz de re bona factū ꝓp bonum tp̄ale tm̄. ꝛ vī q nō. qz vt hītū est in qōe ꝑce dēti nō tenz votū de re bona fcm̄ ꝓp finē malū. sed bonū tp̄ale ē bonoꝝ spūaliū finis malus. qz est eoꝝ finis idebit⁹. ꝑ nō tenz votū de re bona fcm̄ ꝓp bonū tp̄ale tm̄. Jtē nō tenz votū qō deus non acceptat. sz nullū op⁹ acceptat qō fit ꝓp bonū tp̄ale tm̄. qz nō acceptat opus nisi relatū ad finē debitū. ꝑ nō tenz votū de materia bona fcm̄ ꝓp bonū tp̄ale tm̄ Cōtra curatō hois a corporali infirmitate tm̄. non est nisi bonū tp̄ale. sed votū de bona materia fcm̄ p⁹ recuperāda corpis sanitate tm̄ tenet. ꝑ votuz tenz de bona materia fcm̄ ꝓp bonū tp̄ale tm̄. Rn̄ deo q vouēs ꝓp bonū tp̄ale tm̄ assequēdū vel conseruandū ꝑplicat ꝓditionē in mēte hāc. s. si illud bonū tp̄ale assequar. qz si se obligare itenderet. ēt si illud bonū tp̄ale nō assequeret nō voueret ꝓp bonū tp̄ale tm̄. sic ꝑ vouēs aut assequr illud bonū tp̄ale ꝓp qō ꝛ nō ꝓp aliud vouit. ꝛ tūc tenz votū. aut nō assequit̄. ꝛ tūc nō tenz in cōspectu dei. qz vt inferi⁹ oñdet̄. votū sub ꝓditiōe fcm̄ nō tenz nisi exñte ꝓditione. Ad p^m in opp^m dō q q̄uis minus bonū ñ sit finis debitus maioris boni. qz nūq̄ est finis ei⁹ ex intentiōe illi⁹ q ꝑncipaliꝫ instituit ordinē in bonis nō tm̄ ꝓp hoc seqtur q si statuat̄ finis ei⁹ ex mala intentiōe vouētis qō est ipm̄ esse finē eius ꝑ accidēs qō vere posset dici eē malū. vñ vouēs bonū spūale ꝓp bonū tp̄ale tm̄. vouet ꝓp illud qō est bonū q̄ respectu sui voti ñ est finis p se nec debitus nec ī debitus. sed statuit̄ finis in mala intentiōe vouentis. Ad z^m dō q q̄uis deus nō acceptet opus qō fit ꝓp bonū tp̄ale tm̄ reputādo ipsuz dignuz remuneratiōe in vita eterna. tm̄ placet sibi q teneat obligatio sibi fcā vt postea ꝑ intentionē illius q fecit ad finez meliorem ordinetur.

t Ertio queritꝫ vtrū aliquis possit aliqd vouere ꝓp finē indifferētē. Rn̄° aliqd pōt intelligi indifferēs dupliciter ad pñs. Uno mō quo ad acquisitionē vite eterne. Allio mō ꝑ cōpationē ad hois voluntatē. ℙ° mō aliqs pōt vouere aliqd ꝓp finē indifferentē. vt pz cū aliquis vouet aliquid ꝓp cōsecutionē alicui⁹ bōi tp̄alis qō nō plus est vtile vouēti ad acqsitionē vite eterne q̄ carentia ei⁹ ꝛ tenet tale votū si ꝓsequat̄ illud bonū tp̄ale ꝓp cuius ꝓsecutionē vouit. ꝛ° mō nullus pōt aliquid vouere nec de iure nec ō facto ꝓp finē indifferentē. Impossibile est. n. q aliqs intendat se obligare ad aliqd ꝓp ꝓsecutionē alicui⁹ rei ad cuius adeptionē vel nō adeptionē voluntas indifferenter se hz. qui. n. vouet ad hō vt aliquā rē ꝓsequatur. ꝑncipalius vult illā rez ꝓsequi q̄ vouere. si nō vult vouere nisi ꝓp ꝓsecutionē illius. qz ꝑm phūm p⁹ posterioꝝ. Illud ꝓp qō amam⁹ aliquid magis amam⁹ q̄ illud qō ꝓp ipm̄ amamus. qui ꝑ ꝓp aliquid ꝓsequendū vouet illud determiate vult sed ad illud qō hō vult determinate voluntas eius indifferens nō ē. vñ vī q vouere aliquid ꝓp ꝓsecutōnez alicui⁹ rei ad cuius ꝓsecutionē vel eius oppositū indifferenter se hz voluntas vouētis contradictionem includit.

Articulus secundus

c Onsequenter queritur de ꝛ° ꝑncipali. ꝛ circa ß querūtur tria. ℙ° vtrū forma voti includat q fiat deo ꝛ° vtrū in ipsa includaf firmatio deliberata. z° vtrū votū de nō vouēdo aliqd sine exꝑssiōe ei⁹ qō vouef̄ vbo vl̄ scripto sit obligatoriū.

p Rimo oñdo q in forma voti nō includit̄ q fiat deo. qz licite fiunt scis vota. Jtē hoi fit iuramētū. ꝑ a silī hoi pōt fieri votū. Jtē vouere ē sponte ꝓmittere sed hoi pōt fieri spōtanea ꝓmissio. ꝑ ꝛ votū. Contra h⁹ di. c. i. dī in diffinitione voti q deo ꝛ de his q̄ dei sunt fieri dz. sed qcquid est in diffinitiōe rei ptinet ad aliquā ei⁹ cām. q aūt fiat deo ß nō ptiet ad cām voti materialē nec ad efficientē nec ad finalē ptinet. qz ad finalē ptiet q fiat ꝓp deū. ꝑ pertiet ad cām voti formalē. Jtē vouere est actus latrie ad eandē. n. vtutez ptinere videmur vouere ꝛ deuotuz eē. sz act⁹ latrie nō possunt exhiberi nisi soli dō. ꝑ votū nō pōt fieri nisi soli deo. Rn̄ deo hō q̄ vouet se aliqd bonū facturū obligat se ipz ad illud bonū faciendū. obligatio aūt rei fcā illi cui nō pōt cōuenire de iure ptās in rez illā nulla ē de iure. qz talf̄ nō pōt recipe talē obligationez. ꝛ ad ß q obligatio alicui fcā teneat de iure. oportet q ille cui fit recipiat eā. nulli aūt alij a deo potest de iure cōuenire ptās sup totū hoiez nisi deo. q̄uis. n. hoi possit conuenire ptās super corpus hois nō tm̄ sup aiaz. vnde Math. io. Nolite tīere eos q occidūt corpus. aiaz aūt occidere nō pōt. sz poti⁹ eū timete q pōt corp⁹ ꝛ aiaz pdere in gehennā. ꝛ iō hō nulli alij a deo pōt de iure obligare se ipm̄ totū. ꝛ ex cōsequēti nec facere votū ꝓpe loquēdo de voto. qr tm̄ salus totius hois multuz ꝓmouet ꝑ oīones scōꝝ. ꝛ illud aliquo mō q̄uis nō plene possumus qō orando impetrar̄ valem⁹. ꝛ sancti orare pōt ꝓp hoie. ꝛ si rōnabile eis vī ab orando desistere. iō scis aliquo mō conuenit ptās super hoiez totū. q̄uis nō simplr̄. ꝛ iō pōt eis fieri votū aliq° mō. nō tm̄ plene hñs rōez voti. peccatoꝝ aūt nullo mō pōt de iure ꝓuenire ptās super hoiez nisi q̄tū ad corpus. iō q̄uis hō possit sibi aliqd ꝓmittere nō tm̄ vouere. nisi iprop̄issime votuz accipiēdo. Ad p^m in opp^m dō q vota que fiūt sc̄is nō plene hñt rōez voti ꝑ ꝓpationez ad scm̄ sed ad deū. qui. n. vouet scō Jacobo eius eccliaz visitare. locutio siue mēt alis siue vocalis qua dicit se visitaturū eccliā sci Jacobi fit scō Jacobo. sed obligatio ad iplendū qō dī proprie ꝛ simplr̄ loquēdo ñ fit nisi deo. vñ qō ē materiale in illo voto fit ꝓpter ꝛ qō est formale fit in deo. Ad z^m dō q nō est sile q iurare est deū testez adducere ꝛ testionīū veritatis hō aūt pōt deū testē adducere hoi. sed hō vouendo obligat se totū illi cui vouet. qō non pōt facere nisi deo. Ad z^m dō q q̄uis oē votū sit spontanea ꝓmissio. nō tm̄ ois spōtanea ꝓmissio est votū. sz tm̄ illa qua homo ad tenendū ꝓmissuz obligat se totū ꝛ talis promissio de iure fieri nō pōt nisi deo. Argumenta ad partez scōaz ꝓcedūt de voto proprie ꝛ simplr̄ dcō. tale. n. non pōt fieri nisi deo qr testificaf̄ i eo cui fit cē sūmā maiestatē i ß q vouēs obligat illi se totū. ꝛ iō tale votū facer̄ ē actus latrie.

f Ecundo queritur vtrū iforma voti includat firmatio deliberata ꝛ vī ꝙ nō. qꝛ votū ē ꝓmissio volūtaria. sed multa volūtarie facit hō que nō facit deliberate. ḡ votū fieri pōt absq; deliberatiōe. Itē multa affirmat hō iuramēto sine deliberatione. ḡ a fili mlta pōt hō firmare voto absq; deliberatiōe. Contra in ptāte hōis est vouere vel non vouere. qꝛ vt dī ex de voto ꝛ voti redēptione. Licet. Uniuersis liberū est arbitriū in vouēdo. sed motꝰ volūtatis ñ deliberatiue nō sunt in hois ptāte. ḡ de rōne voti ē ꝙ res ꝓmissa firmet cū deliberatiōe. Rñ° ꝙ votū dr a volendo. vñ sicut in nobis est duplex velle .s. plenū qđ est velle deliberatiuū. ꝛ semiplenū qđ est velle ex surreptiōe. sic dico ꝙ est duplex votum .s. votū qđ hēt plenā rōez voti ꝛ de rōne talis voti est ꝙ sit fcm ex deliberatione. ꝛ est votū qđ non hēt plenā rōez voti. ꝛ de rōe voti tal non est ꝙ fiat cū deliberatiōe. tale. n. fieri pōt ex surreptiōe. ꝛ qꝛ plenā rōez voti nō hz. ideo non obligat de necessitate. sz tm ex quadā ꝓgruitate. ꝛ iō vēire ꝑ tale votū etiā ꝓpria auctoritate non ē pccm mortale. vt ferius dicet. Ad ā ad partē primā ꝓcedūr deuoto nō hīte plenā rōnez voti ꝛ de velle qđ nō hz plenā rōez actus volendi. ꝛ de iuramēto ñ hīte plenā rōnez iuramenti. iuramentū. n. ex surreptiōe fcm cōpletā rōnez iuramēti nō hz. Ad ām ad ptez aliā procedit de voto hīte plenā rōez voti. nec intelligas ꝑdcā ꝙ veliz dicere ipm actuz volendi volūtatis deliberatiue eē de eētia voti si accipiat votū pro obligatione q̄ manet postq̄z trāsit actꝰ. sz de rōe voti accepti ē ipm esse fcm ꝑ talē actū. ille tū actꝰ ꝓuenient dz votū fm aliam significationē voti.

t Ertio queritur vtrū votū de nō vouendo aliquid sine exꝑssione eiꝰ qđ vouet ẏbo vl scripto sit obligatoriū. Rñdeo ꝙ cū bonū sit ꝛ expediēs hr̄e ꝺ voto fcō certaz cognitionē ꝛ cauere in vouendo ꝑcipitationē ꝛ ꝓ voti exꝑssionē ẏbo vel scripto hēatur de voto fcō certior cognitio vt ꝑcaueat in vouendo ꝑcipitatō vī ꝙ votū de nō vouēdo aliquid sine eiꝰ exꝑssione qđ vouet verbo vel scripto sit obligatoriū ita ꝙ si postea voueat ꝛ votū suuz aliquo ꝑdcōruz mōꝝ si potest nō exꝓmat peccat vt trāsgressor ꝓris voti. vī tm nihilominus ꝙ votū illud teneat si aliaſ licitū est ꝛ honestū. qꝛ cū vouere sit bonū ꝛ a spū scō cōsulatur per psalmistā dicentē. Uouete ꝛ reddite dño deo vr̄o. votū de nō vouendo nō obligat. vñ cū aligs vouet se nūq̄z voto aliqd ꝓmissurū nisi ẏbo vel scripto nō obligat, per ꝫ ad nō vouendū. sz obligatur ad exꝑñdū votū suū verbo vel scripto si ipm vouere contigerit.

Articulus tertius.

c Onsequēter queritur de 3° ꝑncipali. Et circa ꝫ querunt tria. Ad 1° vtrū votū de eo possit fieri qđ est inutile ad salutē. 2° vtrnz de oi bono vtili ad salutē. 3° vtrum ex nuda ꝓmissiōe oriatur obligatio.

p Rimo ostendo ꝙ de re inutili ad salutē possit fieri votū interficere. n. filiā innocentē nō ē vtile ad salutē: sed vt habet Judi. ii°. Jepte iterfecit filiaz suaz sicut vouerat. ꝛ tñ ad Heb. xi°. numerat inter illos qui ꝑ fidez vicerūt regna. ḡ vī ꝙ votuz fieri possit de re inutili ad salutē. Itē ꝓscia pōt obligare hoiez ad rez inutilē ad salutē. qꝛ faciēs ꝫ conscias siue sit erronea siue nō peccat. sed non magis obligat cōscia q̄z votū. ḡ votū fieri pōt de re inutili ad salutē. Contra. xx°. q. 4°. Et est sumptū ab Jsy. ī synōis. li. x°. c. 16. In mal. In mal. ꝓmissis rescide fidē. ꝛ in turpi voto muta decretū. qđ icaute vouisti ne facias. sz qcūq̄z vouet aliqd inutile ad salutē incaute vouet. ḡ nō pōt de iure fieri votuz de re inutili ad salutē. Rñdeo ꝙ posse facere votū de re inutili ad salutez dupliciter potest intelligi aut de facto aut de iure. Ad 1° mō pōt hō facē votū ꝺ re inutili ad salutē ꝛ de malo culpe. Multi. n. fatui qñz vouēt nō tm̄ inutilia sed ēt nociua ad salutez. 2° modo distinguendū est de iutili ad salutē. qꝛ quoddaz est iutile ꝛ nociuū. vt malū culpe. quoddā inutile ñ tū nociuū. ꝛ illud qđ est idifferēs de ꝓmo inutili ad salutē nō pōt fieri uotū de iure. qꝛ deus respuit obligationē sibi oblatā ꝫ seipm. de 2° ēt inutili non pōt fieri uotū de iure sub rōe qua indifferēs ē. qꝛ ꝺ oblone obligatiōis q̄ nō est ad honorē dei nec util ad salutez offerētis nō curat. ꝛ iō talis obligatio nō tenet ipo iure. ꝛ dixi sub rōe qua indifferēs est. qꝛ si ē tale indifferēs ꝙ per aliquā circūstantiā in ꝓpatione ad uouentē cōferens sit ad salutez sic de illo pōt fieri uotū. q̄uis rōne gñis sit indifferēs. Ad ꝓm i oppm dō ꝙ uotū Jepte nō fuit obligatoriū nisi ad immolandū aial occurrēs imolatitiū. ꝛ quo ad ꝫ fuit licituz ꝛ placēs qđ oñdit victoria subsecuta. vñ i occidendo filiaz suaz fuit fatuꝰ ꝛ ipius. nec obstat qa numeratꝰ ē in catalogo scōr. qꝛ de illa ipietate penituit. Ad 2m dō ꝙ ꝓscia nō pōt hoiez obligare ad faciēdū aliquid iutile ad salutē. Cōscia. n. erronea nō obligat ad faciendū illud qđ dictat. sz hō obligatur ad deponendū errorē ut clarius in li°. 2. expositū est. Uel pōt dici ꝙ q̄uis ꝓscia erronea obliget sic intelligendo ꝙ faciēs ꝓtra peccat. tū qꝛ illa obligatio nociua est. cū diuina lege hō ad ꝓhibitū obligef. deꝰ. n. obligationez. q̄ est ꝑ ꝓsciam erroneam non acceptat.

f Ecundo queritur utrū uotū possit fieri de oi bono utili ad salutē

Et ur̄ ꝙ nō. qꝛ bonū neciū ad salutē utile ē ad salutē. sed de tali bono nō pōt fieri uotū. qꝛ uotū est spontanea ꝓmissionis testificatio. sicut dicit Hug°. 2°. li°. de sacra. pte. 12°. c. 3. Spontanea autē ꝓmissio non ē de bono necessario. ḡ nō pōt fieri uotum de omni bono utili ad salutem. Item duoꝝ bonoꝝ unum melius alio utrūq̄z est utile ad salutem. sed de minori bono non potest fieri uotum quia fm theologos uotum est conceptio melioris ꝓpositi animi deliberatione firmata. ergo non ꝺ omni bono utili ad salutem potest fieri uotum. cōtra de bono necessario ad salutez pōt fieri uotū ut enim habetur Gen. 28°. Jacob uouit ꝙ dominus esset sibi in deum. de bono etiam utili non tamen necessario ad salutem potest fieri uotum. sed omne bonum utile ad salutem uel est necessarium. uel non necessarium. ergo de omni bono utili ad salutem potest fieri uotuz. Respondeo sicut dicit magister huius distinc. capło scdo Uotorum aliud est cōe. aliud singulare. cōe est id quod oēs in baptis-

mo faciunt cuz ſpondeñt renunciare diabolo ⁊ pō pis ei⁹. de quo hī de ꝓfecra. di. 4. ℙ⁹ ⁊ tale votū fit de his q̄ ſunt neciā ad ſalutē ibi. tñ ſ diminutiue i nemī rō voti. q̄ votū ꝓprie ē qd volūtariū. ⁊ reſpectu ꝑncipij a quo ꝓcedit. ⁊ reſpectu ei⁹ qō vouet. ſingulare ē cū aliqs ſpōte ꝓmittit ſe ſeruaturꝫ aliqō bonū ad qō alias nō teneī q̄uis teneat poſt votuz tale votū nō pōt fieri de bono neceſſario ad ſalutez de his duob⁹ votis dī. 17. q. j. c. j. Sūt q̄dam q̄ etiā vouētes nō debemus. q̄dā q̄ niſi vouerim⁹ nō debem⁹. ſz poſtq̄z ea deo ꝓmittim⁹ neceſſario redde re ꝓſtringimur. ſic ḡ ꝓz q̄ accipiēdo votū large. ſ. ꝓ ut ſe extēdit ad votū ſingulare ⁊ cōe. pōt fieri votuz de oī bono vtili ad ſalutē. ſz votū ſingulare qō ꝓpe hz rōnē voti nō pōt fieri de bono vtili neciō ad ſalutē. Ad p̄m i oppm dō. q̄ illud argm ꝓcedit de voto ꝓpe dicto. Votū tñ de bono neciō nō dico de neceſſitate abſoluta. q̄ talis nō cadit ſub voto. ſz neceſſitate ad ſalutē. ſpōtaneū ē ꝑ cōparatōem ad ꝑncipiū a quo egrediī hꝫ ē ꝑ cōparatōez ad rōnez ⁊ volūtatē q̄uis reſpectu rei q̄ ꝓmittit ſit neceſſariū nō abſolute ſz inquātū ē rei neceſſarie ad ſalutez. Ad 2m dō q̄ q̄uis de minori bono nō poſſit fieri votuz cū excluſione maioris boni tñ de minori bono pōt fieri votū ſimplicit. Ex iā dictis de vto colligi poteſt diffinitio voti ꝓprie dci talis. uotū ē ꝓpoſiti ſuperrogatiue boni ꝓmiſſio deo fcā pp bonū finē ex ō liberatōe firmata. qō dī ſuperrogatiue boni. dcm̄ ē ad dīam uoti qō ē de bono neceſſario ad ſalutē de quo dcm̄ ē q̄ ibi ñ iuenīt plene rō uoti. ⁊ accipit ibi ꝓpoſitū nō ꝑ actu ꝓponēdi. q̄ ille pñs eſt. ꝓmiſſio aūt ē reſpcū futuri. ſz accipit ꝓre ꝓpoſita. deo fcā. dicit ad dīam ꝓmiſſionis homini fcē de q̄ ſupius dcm̄ ē q̄ nō hz rōnem uoti. ꝓprie dci. qō ēt dī ꝓpt bonū finē. dcm̄ ē ad excludēdū uota fcā pp finē malū tm̄. q̄uis ſint fcā de re bona q̄ ꝓprie loquēdo non ſunt uota ut ſupi⁹ oñſuz ē. ⁊ dī ex deliberatōe firmata. ad dīam notoꝝ que fiūt ex ſurreptōe q̄ plenam rōnem uoti nō hūt ut oñſum. ⁊. Alliq aūt ſupaddūt ꝓintentionem obligandi ſe ad implendum ꝓmiſſū dicentes ex nuda promiſſione quamuis deliberatiue facta ꝓmittētē nō obligari ſola. n. deliberatio nō firmat ꝓmiſſionē. ꝑdcā aūt diffinitio ē cōis voto tā publico q̄z ꝑuato ſiue ꝓvocē ſēſibilē exꝑſſo ſiue ꝓiterioꝛē locutōez tm̄. ſola. n iterioꝛi locutōe pōt homo ſe obligare deo. Illa aūt diffinitio voti. votuz ē ꝓceptio melioris ꝓpoſiti animi deliberatiōe firmata ē diffinitio voti taciti qō fit. deo ꝓiterioꝛē locutōez tm̄. diffinitio vero voti quā ponit magr̄ in lra ꝓuenit voto ꝓ ſenſibilē locutōez expreſſo. ſiue ſolēni ſiue ꝑuato. que diffinitio in expoſitione litterę explicabit.

t **Tertio queritur vtrū** ex nuda ꝓmiſſione oriat obligatio. ℜñ⁰ q̄ nuda ꝓmiſſio aliq̄ dī q̄ nō ē firmata fidei iterpoſitōe nec iuramēto. ⁊ q̄līz ex ꝓmiſſione ſic nuda oriri pōt obligatio. ſ. ſi ꝓmittēs obligare ſe itēdat. Si āt accipiat nūda ꝓmiſſio que nō ē firmata fidei interpōe nec iuramēto. nec ꝓmittēs obligare ſe itēdit ad illud qō ꝓmittit iplēdū ex ꝓmiſſione ſic nuda nō orit i foro ꝓſciētie. vt qdā dicūt obligatio cui⁹ ipletio neceſſaria ſit ad ſalutē. ꝑ q̄ opinione vī facere qō dī ex de voto ⁊ voti redēptōe. Vbi⁹. vbi dī de quodā mortis pauore

ꝑterrito q̄ dixit. ℳō diu hic morabor. ꝓponens in aio q̄ religionis habitū eēt aliq̄n ſuſceptur⁹. q̄ ſi pl⁹ nō ē i voto ꝓceſſum. trāſgreſſoꝛ iudicari ñ poterit ſi nō ipleat qō dixit. ⁊ i glo. ibidē dī q̄ nō dixit hoc animo obligādi. ⁊ nemo ſe obligat niſi q̄ aiuz hz obligādi ſe. ad hoc ēt facit qō dī. ff. de actōib⁹ ⁊ obligatōib⁹ l. Obligationū. q̄uis. n. ex iure nature obligeī promittēs ad iplēdū q̄ ꝓmittit. illa tñ obligatio non ē neceſſitas. niſi ſic ſe obligare itenderit. ſz honeſtatis ⁊ ꝓgruitatis. ⁊ iō ꝓueniēs nō peccat mortalr̄. ſz venialr̄. nec mireris q̄ ſicut i lege ſcripta ꝓphēdūt aliq̄ tanq̄z ad ſalutē nō neceſſaria ſed expediētia. ſic in lege nature ꝓphēdunt q̄dā obligātia de neceſſitate ⁊ q̄dā obligātia de ꝓgruitate ⁊ honeſtate. ⁊ hꝫ rōabile vī. q̄ multi ex deliberatōe aliq̄ bona dicunt ſe facturos q̄ hꝫ non dicerēt ſi per hoc crederēt ſe obligatos ad faciēdū tanq̄z neceſſariū ad ſalutē. Alliq aūt dicūt q̄ nuda ꝓmiſſio ex deliberatōe facta ꝓmittētē obligat obligatōe neceſſaria ad faciēduz q̄ ꝓmittit ſi vult ꝓſeq̄ ſalutē. ij. q. j. Quicūq̄z ſuffragio ⁊ eadē. q. ſ. Qui Joānes. ⁊ ij. q. ſ. Juramēti. ⁊ j. 27. q. j. Hoc vero. ⁊. ff. de actōib⁹ ⁊ obligatōib⁹. l. Obligationū. i glo. q̄ diſtinguit inť obligatōnez ciuilē ⁊ nālē. ⁊ hi dicūt i diffinitōe voti illā particulā nō cē. ponēdā. ſ. ꝑ intētōez obligādi ſe ad implēdū ꝓmiſſū q̄z hoc ꝓplicaī in ꝓmiſſione ex deliberatōe. firmata q̄uis ꝓmittēs ſe obligare obligatōe neceſſaria explicita non intendat

Articulus quartus.

c **Conſeq̄nter queritur** ſ 4°. ꝑncipali. Et circa hꝫ q̄runt tria. ℙ⁰ vtruz religioſus poſſit aliq̄d vouere ſine licē tia ſui ꝑlati. 2° vtz̄ q̄libz nō rligioſus poſſit vouere. 3° vtz̄ abbas poſſit retractare votū qō fec̄ ſubdit⁹ ſu⁹ de licētia ſua.

p **Rimo oñdo** q̄ religioſus pōt aliqd vouere ſine licētia ſui ꝑlati. q̄ois hñs vſū liberi arbitrij pōt facere votū de illis bonis reſpectu quoꝝ ē ſui iuris. ſz q̄lz religioſus q̄uis ad multa ſui iuris ē. q̄ ſicut dicit Ber. li° de ꝑcepto ⁊ diſpēſatōe. c. 8. Quiſq̄s profeſſus i quo vis gñe nec vltra obediētie legē cogendus nec citra ē ibidēdus q̄uis ſua ipſi⁹ videī cōplecti ꝓfeſſio. ergo de multis pōt facere votū. Itē q̄uz ad mot⁹ animi iteriores hō non ſubijcit niſi deo ſicut ſibi ſoli ꝓuenit noſcere corda filioꝝ hoiuz. vt dicit. 2° paralip. 6. ſed de illis bonis rōne quoꝝ hō nō ē ſubiect⁹ niſi deo. pōt q̄libz hñs uſum liberi arbitrij facere deo uotū. ḡ religioſus ſine licētia ſui ꝑlati pōt facere deo uotum de ſuis cogitatōib⁹ ⁊ affectibus. Itez obligatio facta inferioꝛi non ꝓiudicat ſuperioꝛi. ergo obligatio quam religioſus facit ꝓlato ſuo non ſibi ꝓiudicat quin ſe poſſit obligare deo. Contra. 20. q. 4. Monachuz non licet uouere ſine conſenſu abbatis ſui. ſi autem uouerit frāgendum erit. Item qui nihil in ſe retinuit ſimilit de nullo bono ſui ipſius poteſt uouere. ſed religioſus ꝓfitendo nihil retinet ſibi in ſe. quia corpus ⁊ diſpoſitionem uoluntatis ſue tranſſert in poteſtatem ꝓlati per uotū obediētie. ergo de nullo bono

qđ sit in ipso pōt votū facere. Ad istā qōnē dīt alii q p q̄uis religiosus nō teneat ad obediēdū i oibus ēt licitis q̄ plat⁹ sibi vellet ipare. tū i his i qb⁹ plato subiect⁹ ē tenet eidē obedire ꝑ quolz tpe quo sibi iperat. ꝛ iō nullū ē tps ei vacās quo aliqd possit face re vltra illud ad qđ tenet ex sua ꝓfessione. ꝛ iō nihil vltra hoc. lz sibi vouere. q: nullus dz vouere aliqd nisi possit eligere tps i quo illud possit iplere ſz hec rō nō vī cogere. q: multa posset vouere religiosus quoz adipletio executōem operis cuiuscūq; qđ pla tus pōt sibi p̄cipere nō ipediret. ſz ꝓmoueret. vt nō dicere verbū ociosum. nō cogitare aliqd vane. g̃ si aliud nō obstaret q̄z rō p̄dicta religiosus possz voue re sine licētia plati se nūq̄z dictuz ex deliberatōe v̄bū ociosuz. nec vanū aliqd cogitatuz. abstinētia. n. hui⁹ vtilis ē ad salutē. nō tū necīa. q: nō semp ē mor tale peīn facere ꝑniū. ¶Preterea p̄dicta rōne nō ob stāte posset religiosus vouere se q̄lz die dictuz aliquā spālē oīnē qđ vacaret sibi tps quo nō eēt occupat⁹ de p̄cepto plati. vel i opib⁹ q̄ i sua ꝓfessione in cludunt iō videt alijs dō q̄ rō q̄re religiosus nihil vouere pōt. ē q: pēsata humana ifirmitate ꝛ religionis onere nō possz se ad aliqd vltra suā ꝓfessionē obligare qđ possz iplere sine q̄licūq; p̄iudicio vel p̄ iudicij ꝑiculo obseruatōis cuiuslz coz ad q̄ ex sua ꝓ fessione tenet ꝛ absq; ꝑiculo reddēdi se iterdū one rosū plato suo. vel alicui sine aliqb⁹ fratz suoz ꝓp so licitudines ꝛ modos singulares. q̄ iterdū hērent il li q ēnt ad plura q̄s alij obligati. ¶Preterea tāte al titudinis ē religionis votū q̄ cīa alia i ipz cōmuta ri pōt vt iferi⁹ oīdet. Et iō ecc⁹ ꝑsiderās hui⁹ voti altitudinē ꝛ humane nāe ifirmitatē voluit auctori tate diuina voto religionis nullū posse votū supad di ꝓp ꝑiculū trāsgressionis vitādū. q̄ ēt de cā iura cō sentire vident q̄ vota q̄ fecit hō añ sui ꝓfessionē i religione q̄ plat⁹ ipsuz recipiēs ignorauit. pōt post q̄s votū sibi fuit reuocare. qđ ꝓbat ꝑ hoc q̄ religio sus plus ē sub plato q̄s vxor sub viro. ſz sicut dī. xx. q. 5. Uoluit si adhuc īmpte mulieri ꝓcesserat p̄ vota psoluer. si añ q̄s psoluerit nupserit. ꝛ viro ei⁹ hoc co gnitū nō placuerit non psoluat. ꝛ hoc oīno sine pcō. ex ꝟ arguit glo. abbatē posse reuocare votū mona chi qđ añ monachatū emisit. Uliq tū dicūt mona chū nō posse vouere eē itelligēdū de voto abstinen tie ꝑ qđ alij scādalizant. sicut dicit glo. sup illud de cre. xo. q. 4. Monachū ita pōt itelligi de oib⁹ i qb⁹ plato suo subiect⁹ ē. Ad p̄m ꝛ z̄m in opp̄m dō ē q̄ ꝛ si det religiosū eē sui iuris respectu aliquoz que licite pōt facere vel nō facere. ex hoc tū non seq̄t q̄ sit sui iuris ad illa vouēdū. licitū. n. ē religioso multa face re q̄ nō ē licitū sibi vouere pp rōnes dictas i coꝛpe qōnis. Ad z̄m dō qđ obligatio fcā plato ē de volū tate ꝛ fm legē superioris. s. dei. ꝛ iō q: de⁹ nō pōt esse ꝓnius sibi ipsi vult illā obligatōez ipleri nec vult ali qd eē licitū i p̄iudiciū illi⁹ maioꝛ aūt ꝓpositio argu mēti itelligēda ē de obligatiōe fcā iferiori. nō de vo lūtate. nec fm legē superioris.

s **Ecundo queritur** vtz qlibz nō religiosus pos sit vouere. Rñ⁹ q̄ vouere pōt qlz habens vsuz liberi arbitrij cui vouere nō ꝓhibet. carēs. n. vsu libēri arbitrij vouere nō pōt. q: nō pōt ꝓsentire ex de religiosis. ꝛ trāſ. ad reli. Sicut teno⁹. q ēt ꝓhi bēt vouere. vouere nō pōt ea q̄ vouere ꝓhibent. nō. n. acceptat deus obl̄onē ꝫ suū p̄ceptū vel eccl̄ie factā. mlti aūt ſſ q̄ ꝓhibēt vouer. Ēps. n. ꝓhibet fa cere votū sine licētia dñi pape quo vinculū iter ip sum ꝛ eccl̄iaz suā dissoluat. extra de renūci. Nisi cū pdē. Nō pōt ēt sine licentia dñi pape gñali vel spāli votū pegrinatōis emittere ꝑ quā ipsū oz diu a sua ecc⁹ absētari. ex de vo. ꝛ vo. re. Magne. cleric⁹ ēt se cularis sub ep̄o aliquo hñs bñficiū debēs residētiā nō pōt sine licētia ep̄i votū pegrinatōis lōge emit tere eo. ti. vbi ꝑus. ꝛ de ꝓsecra. di. ſ. Nō oz. pōt tū emittere votū de itrādo religionē sine licētia ep̄i. 16 q. 2. Due ꝛ de accipiēdo crucē ex de voto ꝛ voti re. Ex multa q: ad hoc licētiati vidēt ꝑ papā gñaliť il li q p̄sūt eē vtiles terre sancte. de religiosis aūt dcm ē. Filiusfa. ēt q subest p̄i in his q̄ ad regimē dom⁹ ꝛ familie ptinēt nō pōt de illis votū facere seu de pti nētib⁹ ad illā sine p̄is auctoꝛitate. Seru⁹ ēt nō pōt vouere aliqd coz que ipsuz ipediāt a fuitio dñi sui sine dñi volūtate. decre. di. ſ 4. Ex antiqs. ꝛ. c. Si seruus sciēte. q: ēt vir ꝛ vxoꝛ sibi sunt mutuo debi toꝛes in reddēdo debitū carnale qlibz coz ꝓhibet de nō reddēdo vouere sine licētia alteri⁹. vt supius oīsum ē. ſz q: i dispēsatōe dom⁹ ꝛ regimine familie mulier ē subiecta viro. nō ecōuerso. iō de ptinētib⁹ ad illā mulier nō pōt votuz emittere sine licētia vi ri. xx. q. ſ. Manifestū ē. ꝛ. c. Uoluit. vir tū de talib⁹ pōt facere votū sine consensu vxoꝛis. q: ad hoc est sui iuris.

t **Ertio queritur** vtz abbas possit retractare votum qđ fecit subdit⁹ su⁹ de licētia sua. ¶Rñ⁹ q̄ abbas dās licētiā subdito suo vouēdi si eā reuocat añq̄z ille subdit⁹ faciat illud votū. ꝛ post illā reuoca tōem voueat votū irritū ē. si aūt votū fecerit añ re uocatōem licētie votū tenz quousq̄z cū eo fuerit dis pēsatū. Dz nūqd ille idē abbas cū eo poterit dispē sare vī gbusdā q̄ nō. q: cū subdito suo licētiā dede rit faciēdi illud votū p̄iudicauit sibi vt in illo dispē sar nō possit. Alij dicūt q̄ sicut ex rōnabili cā eum licētiare potuit vt vouere ita ex rōabili causa si oc currit poterit postea dispēsare i illo voto. qđ ꝓbāt a sili. q: i voto fcō de licētia summi pōtificis. ille idē smum⁹ pōtifex pōt postea dispēsare. ſz nō vī sile bo nū. q: summ⁹ pōtifex sub deo hz sup oēs plenitudi nē ptāris. non sic aūt abbas super monachos suos. tamen tutius esset consilium q̄ monachus de vo to sic facto faceret se absolui per summum pontifi cem. ꝛ si religiosus ille ꝑlures p̄latos habeat in sua religione per ordinem se habentes. ita q̄ quic qd pōt iferioꝛ pōt superioꝛ. ꝛ pl⁹ si vouit cū licētia iferi oꝛis ab illo voto pōt a superioꝛi absolui ſz cū voto facto de licentia superioꝛis absolui nō pōt ab iferioꝛi.

Articulus quintus.

c **Onsequenter queritur** de quinto principali. Et circa hoc que runtur tria. ¶Primo vtrum omne votum licitum sit obligatoꝛium.

Secundo vtz magis obliget votum q̄z iuramē tum. Tertio vtz votū sub ꝓditōe factum que cō ditio nō ipletur ꝑ culpā vouentis sit obligatoꝛium.

p Rimo ostendo q̄ nō omne votū licitū sit obligatoriū. q̄ licitū est virgini vouere virginitatez ſz si post votū corrūpat amplius nō pōt votū suum seruare. q̄ impossibile ē q̄ itez sit virgo. cū ḡ null⁹ obligeť ad impossibile vī q̄ aliquod votū licitum possit desinere obligatoriū eē. Itē votū de intrando religionē ē licitū. ſz pōt p̄tingere q̄ illa religio nō vellet eū recipere q̄ vouit itrare. ḡ videť q̄ talis ex suo voto nō obligať. Itē si aliquis vouit religionē itrare. ⁊ añ̄ itret in eaz eligať nō teneť religonē intrare. q̄ si cēt i religione p̄fessus possz pp ēpatuz religionē dimittere. 18. q. j. c. Illico. ḡ talis ex suo voto non obligať. Cōtra. deutero. xz. Cū votū voueris dño deo tuo nō tardabis reddere. q̄ regret illō dñs deus tu⁹. Itē extra de voto ⁊ voti redēp. Licet. dicit q̄ vsq̄ adeo solutio necessaria ē post votū vt sine p̄prie salutis dispēdio alicui nō liceat resilire. Rn̄⁰ q̄ ois p̄missio licite facta cū intētōe obligādi se. ⁊ ex deliberatōe si acceptek ab eo cui fit obligat p̄mittentem. non tm̄ ex p̄cepto legis diuine sed etiam ex p̄cepto legis nature. sed votum licitum est licita p̄missio facta deo ex deliberatiōe ⁊ cū itentōe obligādi se. oēm aūt p̄missionē talē deus recipit. ⁊ iō dō q̄ oē votū licitū obligat vouētez ad illud qō vouit adiplēdū nisi i q̄tuor casib⁹. Unus ē pp ipotētiā iplēdi. 2⁹ pp auctoritatē supioris dispēsantis. 3⁹ ē pp defectū p̄ditōis apposite. vel defectū cause p̄ncipalr mouentis. Regulare. n. ē q̄ votū sub⁹ p̄ditōe fcīm nō obligat nisi p̄ditōe extāte. 4⁹ casus ē q̄m illud qō tpe fci voti fuit licitū postea fit illicitū. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ sic vouens aliqd qō licitum ē tpe voti fci nō teneť illud iplere si postea fiat illicitū ex aliquo accidēte. sic vouēs aliqd possibile tpe voti fci nō teneť illud adiplere si postea fiat impossibile. vgo āt vouēs vginitatē vouet. illud qō ē possibile tpe voti fci. ſz postq̄ corrupta ē ipsoibile ē ipsā ꝑuare q̄ p̄misit. teneť tm̄ ad illud qō pōt. s. p̄tētiā seruare. ⁊ aliquā recōpēsatōez facere. de h̄ qō p suā culpā icidit i impotētiā obseruandi qō p̄miserat. ſz si aliquis eficereť ipotēs ad soluēdū qō p̄misit nō tm̄ ex culpa sua nō obligareť ad aliq̄s recōpēsatōez. Ad 2m dō q̄ ille q̄ vouet se itratuz religionē aut determinat itētōez suā ad vnā religionē. tm̄. aut nō si sic. nō teneť intrare aliquā religionē si illa religio q̄s determinate vouit intrare eā nō vult recipe. q̄ illā itrare sibi fcīm ē impossibile. ⁊ ad nullā aliā obligauit se. si nō. teneť se tot religionib⁹ offerre q̄ vnā ineniat si pōt. q̄ ipz velit recipe nisi sit talis de q̄ p̄babilit creditť q̄ si de illa cogitasset nullo mō p̄sensisset itrare illā. Ad 3m dō q̄ maior ē falsa. sicut ex p̄ße pz eť de voto ⁊ voti redēptōe p tuas. nec valz ei⁹ p̄batio q̄ trāsgressor voti ē i mortali pcō. ⁊ electio talis ē irritāda. ad sacrōz administratōem eligiť a quoz p̄ceptōe tempore electōis erat ꝑuatus.

Preterea p̄fessus i religione ēpatū recipiēs non defraudat religionē sicut ille q̄ vouit intrare. ⁊ añ̄ intret ēpatū recipit. q̄ p̄fessus ab ordine nō recedit. oz. n. ipm ferre habitū religionis sue. eť ō vita ⁊ honesta clericoz. Clerici officia. nō debēt ēt a p̄ori p̄posito discedere. 16. q. j. De monachis. qō i telligēdū ē sm glo. ibidē q̄s tū ad ea q̄ sūt de suba monachat⁹ cuiusmodi sunt habitū religionis portare. p̄tētiā seruare. p̄priū nō hēre. vī nō sūt diuitiaz dñi. ſz dispēsatores. q̄uis tū kcūs eps habitū debeat retinere. pōt desup ferre habitū i quo magis p̄eniat eis iter quos ē. 16. q. 7. Monachi glo. sed h̄ nō est faciēdū nisi ad tps. ⁊ ex cā. eť ō vita ⁊ honestate clericoz. c. de⁹. ēt nō dz ēpatū recipe sine p̄lati sui licētia. 18. q. 2. Quā sit i tex. ⁊ i glo.

s Ecundo queritur vtrum magis obliget votū q̄s iuramētuz. Et vī q̄ nō. q̄ piuriū ē 2m p̄ceptū p̄me tabule. transgressio voti 3 p̄ceptū. 5m. secūde tabule. cū ḡ digniora sint p̄cepta p̄me tabule q̄s scde. grauior ē transgressio iuramēti q̄s voti. qō nō eēt vez nisi magis obligaret iuramētū. Itē Ap⁹ ad hebr. 6. Dis p̄trouersie hoiuz finis ad p̄firmatōez ē iuramētū. ſz illud i quo p̄sistit finis p̄firmatōis ois p̄trouersie maxime videť obligatoriū. ḡ iuramētū magis ē obligatoriū q̄s votū. Cōtra fortior ē obligatio q̄ nō fit nisi deo q̄s illa q̄ interdū fit homini. ſz p̄prie loq̄ndo votū nō fit nisi deo. iuramētū aūt interdū fit hōi. ḡ multo fortior ē obligatio voti q̄s iuramēti. Ad istā qōnē dicūt qdā q̄ fortior ē obligatio voti q̄s iuramenti. qa obligatio voti cāť ex libero p̄sensu volūtatis hois ⁊ fidelitate quā dz hō deo obligatio aūt iuramēti ex libero p̄sensu hominis ⁊ reuerentia q̄s dz deo inq̄ntū ē vitas p̄ma. ifidelitas aūt ferni ad dñz gra⁹ qd ē q̄cūq̄ alia irreuerētia quā ferv⁹ possz facere dño.

Alij dicūt q̄ distinguēdū ē de iuramēto. q̄ aut fit homini aut deo. p⁹ modo nō ita firmiť obligat sicut votū. vt p̄cludit rō ad scdaz ptē. scdo mō magis obligat q̄s votū ceteris parib⁹. q̄ qcūq̄ ex deliberatione iurat deo bonū aliqō se factuz deo aliqd p̄mittit ⁊ itētōez obligādi se hz. ⁊ ad fortiorē p̄firmatōez deū iq̄ntū ē p̄ma vitas i testimoniū hm⁹ p̄missionis adducit. cū ḡ votū nō iportet nisi p̄missionē factaz deo ex deliberatōe cū itētōe obligādi se. vī q̄ i iuramēto p̄pendatur tota ratio obligationis que est i voto. ⁊ superadditur adductio p̄me veritatis in testimonium ad maiorez p̄missionis confirmationem. Qui vult tenere p̄mam opinionem potest dicere ad p̄mum in opp̄m. q̄ ⁊ si transgressio voti sit contra quintum p̄ceptum scde tabule in quantum corrumpit veritatem p̄missionis est tamen cum hoc contra secundum p̄ceptum secunde tabule. vel contra p̄mum inquantum vouere est actus latrie. Ad 2m dō q̄ illud argumētū non plus p̄cludit nisi q̄ maior obligatio quaz homo possit homini facere est per iuramentum. sed hoc non sequitur quin maior sit illa obligatio que fit deo p votū. Qui vult tenere scdaz opinionem facilr pōt solueť arg̃m ad opp̄m ex dcis i opinione.

t Ertio queritur vtrū votuz sub p̄ditione fcīm que p̄ditio nō impleť per culpā vouentis sit obligatoriuum. Et videť q̄ nō eť de p̄ditionibus appositis in despōsatione vel alijs p̄tractibus. Lex in glo. donatio sub p̄ditione facta non tz nisi aduenīente conditione siue ea impleta. sed non est minus fortis contractus donatio q̄s p̄missio. ergo nulla p̄missio facta sub conditione tenetur nisi. conditione aduenīente vel impleta. votum autem est p̄missio quedam vt superius visum est. Item qui deo vouet aliquod speciale obsequium si ipsum p̄seruat ab aliquo peccato de quo

tentatur non tenet votum si deus ipsuz ab illo pec cato nõ ꝑseruat. ſz ſi vouẽs ab illo peccato nõ ꝑser uat hoc ẽ per culpã ꝓpriã. qz si vellet deꝰ essz para tus eũ ab illo pcõ ꝑseruare. ꝯ votũ sub ꝓditõe fcm̃ q̃ ꝓditio nõ ipleꝯ p culpã vouẽtis nõ ẽ obligatoꝛium.

Cõtra. ꝑmissio que nõ tenz reuocatõe nõ indiget ſz ꝑmissio facta sub ꝓditõe nõ existẽte reuocatõe in diget. ꝯ tz ipso iure. Minoꝛ ꝓbaꝯ a simili per dona tionem fcãm sub conditõe de qua dr̃ eꝛ eo. ti. 7. eo. c. iter. qz reuocari nõ põt nisi forte tali ꝓditõe sic fa cta q̃ ea cessante debeat reuocari. Itẽ fraꝰ 7 dolus alicui pꝛocinari nõ debẽt. eꝛ de imunita ecclie. Ad uersus. ꝯ. Leterꝛ. ſz ille p cuiꝰ culpã stat ne conditio quã apposuit i suo voto ipleaꝯ fraudulent hoc ipe dit. ꝯ nõ ꝓp hoc ab obligatõe liberaꝯ. alias. n. frauꝫ pꝛocinareꝯ eidẽ. Rñ° q̃ votũ sub ꝓditõe factũ que ꝓditio nõ impleꝯ p culpam vouẽtis. ẽ obligatoꝛiuz qõ ꝑz rõne 7 auctoꝛitate. rõne sic. ꝯtum ad firma tionem ꝑmissionis sub ꝓditione facte equalent. ſ. q̃ ille cui facta ẽ ꝑmissio ꝓditõez adimpleat quã p mittẽs apposuit. 7 q̃ illa ꝓditio remittaꝯ a ꝑmittẽ te. qz siue adimpleaꝯ ꝓditio. siue a ꝑmittẽte remit taꝯ. siue tollaꝯ tz ꝑmissio. ſz si ꝑmittẽs sciẽter. 7 ex deliberatõe ipedit. 7 est in culpa. nec ille cui fecit p missione cõditõez adimpleat quã ꝑmittẽs appõit. 7 q̃ illa. ꝓditio remittaꝯ a ꝑmittẽte. qz siue adiplea tur ꝓditio. siue a ꝑmittente remittaꝯ seu tollaꝯ te net ꝑmissio. idẽ est per equalẽtiã ac si ipsam remit teret cũ eam velit non adipleri 7 conaꝯ vt nõ ipleatur. cum. ꝯ ꝑmissio sua tenerz si ꝓditio sua impleretur. nihilomin9 ẽt tz qũ p culpã eius stat q̃ non impleaꝯ. Auctoꝛitate sic. extra de spõsalib9. Sicut ex lr̃is. dr̃ de quodã q quãdam mulierẽ se ductuꝝ i piu gẽ infra tm̃inũ assignatũ iuramento firmauit. nec p viz stetit. sed per mulierem quomin9 inꝺ eos mr̃i monialis solẽnitas añ elapsũ tm̃inũ assignatũ sit se cuta q̃ viro nõ ẽ iputãdũ. immo ꝓ completa ẽ hẽn da ꝓditio. Idẽ ꝯ est quantum ad equiualentiam ad hoc vt teneat ꝑmissio ꝓditõez apposita adipl̃ 7 nõ stare per illum q eam adimplere dz quominus im pleatur. sed quãdo pꝛomittens impedit ei9 imple tionẽ. illo q debebat implere existente parato ad i plẽdum p ꝑmittẽtem. 7 non p alium stat ne ipleaꝯ ꝓmpleta ergo hẽnda ẽ. Ad p̃mum in opposituz dõ q̃ vt visum ẽ i coꝛpoꝛe qõnis qñ nõ stat p illũ q dz adimplere ꝓditõem quominus ꝓditio impleaꝯ. sed stat per illũ cui dz adimpleri. idẽ iudicandum ẽ ac si ꝓditio essz impleta. Ad 2m̃ dõ q̃ maioꝛ vera ẽ si ille q vouit facit ita q̃ in se est vt pꝛeseruetur ab illo pcõ sicut fecisz si votum nõ emisisz vel sicut in tẽdebat facere quando votum emisit. sed si ille qui vouit hac itentione se pꝛecipitat in pcm̃ vt nõ tene at votũ qõ fecit. nihilomin9 tz votum. alias. n. fra us pꝛocinareꝯ eidem. Argumẽta ad secũdã partẽ gr̃a pꝛincipalis cõclusionis possunt ꝓcedi. potest ta mẽ dici q̃ minoꝛ argumẽti primi falsa ẽ. 7 ad eius ꝓ bationẽ dicendũ q̃ sicut dicit in glo. sup illo caplo. differẽtia ẽ iter donatõez sub ꝓditõe. 7 donationez factam sub modo. Illa que fit sub modo sic fit. do no tibi lb̃. vt singul'anis tale qd facias. dõatio vo sb̃ ꝓditõe sic fit dono tibi si lb̃ feccis. vñ vsus. Scito q̃ vt modus ẽ si ꝓditio. qz cã. 7 sic dr̃ ibidez. donatio facta sub modo etiam si modus non obseruetur re uocatione indiget. 7 de tali donatione intelligen-

da est decretalis pꝛedicta. vnde ſm glo. ibi accipi tur conditio pꝛo modo.

Articulus sextus.

Consequenter queritur de sexto p̃incipali. Et circa hoc querũ tur tria. Primo vtrum expediat ho mini vouere. Secundo vtruz sit ma gis meritoꝛium idem bonum opus cum voto q̃z si ne voto. Tertio vtꝝ expediat iuuenes inducere ad hoc vt obligẽt se ad ingressuz religionis.

Primo oñdo q̃ nõ expedit homini vouere. qz non expe dit homini se ꝑuare magno dei dono. ſz li bertas hois est magnum dei donũ qua in pte ꝑuat se hõ p votum. ꝯ non expedit homini vouere. Itẽ non expedit homini se periculo exponere. sed vo uens exponit se periculo alicui9 transgressionis cui nõ erat expositꝰ añ votũ. ꝯ nõ expedit ei vouere.

Itẽ nõ expedit homini facere aliquid qõ suum ag grauet pcm̃ si peccat. sed si religiosus peccat grauiꝰ ẽ suũ pcm̃ q̃z essz in seculari. qz sicut dicit Ansel. in li boꝛ de similitudine vltra mediũ. in. c. de similitu dine. inꝺ monachũ peccãtẽ 7 laicum si penitere vo luerit maioꝛi dãnationi subiacebit monachꝰ. ꝯ nõ expedit vouere religionis igressum. 7 multo foꝛtiꝰ nec aliud quodcũq̃z bonũ. Item nullus dz aliquid facere quod augeat in ipso ꝓcupiscentiam mali. ſz vouere bonũ ẽ huiusmõi. qz sicut dicit glo. super il lud Roꝛ. septimo. Peccatum occasione accepta p mandatum quod ꝓcuspiscitur dulcius fit duz veta tur. ergo nullus debet aliquod bonum vouere ne ex hoc reddatur pꝛonioꝛ ad malum contrarium.

Contra psal. Vouete 7 reddite domino deo ve stro 7c̃. Itez homini expedit facere illud quod ma ioꝛem consequitur misericoꝛdiam si de peccato pe niteat. sed ſm Ansel. vbi pꝛius. si religiosus peccat 7 de peccato peniteat maioꝛem consequitur mise ricoꝛdiam quam penitens in seculo. ergo expedit homini vouere. Respondeo q̃ vouens aut vo uet bona quoꝝ obseruatio videtur pꝛobabiliter pꝛopoꝛtionata infirmitati sue spirituali. aut impꝛo poꝛtionata. primo modo vouere expedit homini. quia per hoc firmat amplius voluntatem suam in bono. 7 pꝛo magna parte excludit a se libertatem. malefaciendi. 7 facit actum virtutis latrie. 7 ideo vouendo meretur. Secundo modo non expedit homini vouere nec licet. tale enim votum non ha beret discretionem conuenientem. cum per hoc voueus magis videretur se illaqueare quam au gere securitatem de sua salute. quilibet tamen re putare debet obseruationem voti religionis pꝛo poꝛtionatam esse sue infirmitati spirituali nisi per certam experientiam sibi de contrario constaret. pꝛopter enim custodiam que magis adhibetur re ligiosis quam secularibus. 7 pꝛopter bona exempla q̃ vidẽt freq̃nti9 7 bona vba q̃ freq̃nti9 audiũt. 7 pp maioꝛes ꝓsolatões spũales q̃s ex diuia benignitate ob fauoꝛẽ religiõis. 7 ex sca societate recipiũt. obſua tio aliquoꝝ bonoꝝ ꝓpõtõata ẽ alicui exĩti i religiõe q̃ eidẽ ꝓpoꝛtõata nõ cẽt in seclo remanẽri. Ad p̃mũ in oppositum dicendum q̃ sicut dicit Ansel. in li-

dro de libero arbitrio parū post principium. potestas peccādi nō ē libertas nec pars libertatis. immo vt pax postea dicit. Liberior est volūtas que a rectitudine declinare negt q̄ que illā potest desere re. homo aūt p votū nō minuit i se libertatē faciendi bonū sz auget. sz minuit ptātē faciēdi malum.

Ad 2m dō q̄ vouens discrete non exponit se periculo trāsgressionis nisi per accidēs. sz per se maiorē securitatē obtinet p uotum adiplēdi diuina p̄cepta vt videri pōt ex his que in q̄one dicta sunt.

Ad 3m dō q̄ maior non ē vera qz ex hoc quo aggrauat trāsgressio peccātis auget meritū benefacientis z quo deus misericordius suscipit penitentē vt aūt i sequēti q̄one ostēdet. bonum opus magis est meritoriū cū voto q̄z sine uoto. religiosus etiam ō pcō penitēs maiorē p̄segt misericordiam q̄z secularis. sicut dicit Anselm. in libro de similitudine vltra medium. Religioso enim dicit deus. cū voluero de te vindictam accipiā vt de meo. vt dicit Anselm. vbi p̄us. Ad 4m dō q̄ illa auctoritas intelligēda ē ubi charitas deest. Vñ q̄n statim post p̄dicta vba subdit exphibitōe. vbi charitas deficit desiderū mali crescit. quo aucto dulcius fit quod phibet.

s **Secundo queritur** vtr̄ sit magis meritoriū illō op⁹ bonū cū voto q̄z sine voto. Et vi q̄ nō. minus meritoriū ē bonū op⁹ fcm̄ ex necessitate. q̄z sine necessitate vñ minus meritoria ē obsuatio p̄cepto⁹ q̄z p̄silio⁹ sz op⁹ qō fit ex voto fit ex necīte. qō fit sine voto nō fit ex necīte. g̃ minus meritoriū est fcm̄ cū voto q̄z sine voto. Itē min⁹ ē meritorium op⁹ bonū fcm̄ cū tristicia q̄z cū hylaritate. qz sic dicit Ap⁹. 2. cor. 9. Hylarē datorem diligit de⁹. sz sic dicit phs. 5. metaphi. Qō fit ex necessitate fit cum tristicia. g̃ min⁹ meritoriū ē op⁹ factū ex necessitate q̄z sine necessitate. qō aūt fit ex voto fit ex necessitate. Itē q̄z to bonum op⁹ ē min⁹ difficile tāto minus ē meritoriū. qz sicut dicit phs. 2. ethi. c. 3. Circa difficili⁹ semp fit ars z virt⁹. sed min⁹ difficile ē seruare p̄tinētiam in religione q̄z in seculo. qz multo difficili⁹ ē hēnti opportunitatē icōtinētie p̄tinet q̄z nō hēnti seculares aūt magis habent illā opportunitatē q̄z religiosi. g̃ min⁹ meritoria ē obsuatio p̄tinētie religiosor̄ q̄z sclarū. Cōtra Aug⁹ i epla ad Armētariū versus finē dicit armētario qui votuz p̄tinētie fecerat. Modo. qō abstt. tāto miſior eris si fidē deo fregeris q̄z to beatior si psolueris. g̃ sicut peior ē opatio mali ō votum q̄z nō ō votum. sic melior ē opatio boni cū voto q̄z sine voto. Itē glo. super illud psal. Vouete. z reddite. dicit q̄ vouere p̄silit volūtati. sed p̄siliū ē de meliori bono. g̃ meli⁹ ē bonū factū cū voto q̄z sine voto. Rñ q̄ magis meritoriū ē idē bonū op⁹ factū cū voto q̄z sine voto. qō ꝓbo rōne triplici z vna silitudine. Prima ē hec. op⁹ inferioris virtutis magis ē meritorium iperatū a superiori virtute q̄z nō ipatū. sz latria superior virt⁹ ē q̄z abstinētia z op⁹ abstinētie ad qō mouet hō ex voto ē iperatū. ab ea vouere enim act⁹ latrie ē. g̃ magis meritoriū ē op⁹ abstinētie ad qō mouet hō ex voto q̄z sine voto. 2a rō ē hec. quāto op⁹ pcedit a volūtate magis firmata in bono tāto ē virtuosi⁹. z ex p̄sequēti magis ē meritoriū. ad operari. n. virtuose req̄rit firmit̄ z imobilit̄ opari fm phm. 2°. ethi. c. 4. sz certis ꝓb⁹ volūtas firmior est i bono cū voto q̄z sine voto 3a rō hec ē. De⁹ cū acceptet op⁹ pp operātē tāto magis acceptat op⁹ q̄z to ē. ab hoie ad seruitium suum specialius dedicato. sed ceteris paribus hō spiritualius dedicat ad seruitiū dei p votū q̄z sine voto. Ad idē est ēt similitudo q̄z pōit Anselm. i li° de similitudinib⁹ vltra medium i q̄ cōpat secularē faciētē bonū op⁹ illi q̄ de fructu arboris sue donat dño q̄zto vult. z religiosū illi q̄ dño dat totaz arborem cum fructu. dicēs q̄ sic obsequium illi⁹ qui dat dño totā arborē cum fructu magis est acceptū dño q̄z obsequium alteri⁹ sic seruitium religiosi magis est deo acceptū q̄z hois secularis. Ad p̄m i opp̄m dō q̄ maior vera ē si itelligat de necessitate coactōis. sz si i telligat de necessitate salutis que est necessitas p̄ditionata fm q̄z dicim⁹ aliquid necessariū ad p̄sequēdū finē q̄ necessitas libertatē nō excludit nō ē vex. vnde z obseruatio p̄ceptor̄ magis ē meritoria q̄z obseruatio p̄silior̄ accipiēdo p̄silia rōne horum p̄cise q̄ addūt sup p̄cepta. q̄zuis sit ex° sz qō accipiunt p̄silia p iclusione p̄ceptor̄. Ad 2m dō q̄ ibi loqt phs de necessitate violetie. nō de necessitate quā incurrit hō ex voto. talis. n. necessitas nō dz parere tristiciā. nec ꝓria libertas gratulatiōem. Vñ Aug⁹ i epla ad Armētariū z Paulinaz versus finē. Felix ē necessitas q̄ i meliora cōpellit. z pax añ Mō ē gratulāda libertas q̄ fit vt nō debeat qō lucro reddit. Ad 3m dō q̄ difficultas alicuius boni opis pueniēs ex volūtate operātis nō auget meritū q̄zuis illa augeat que ex voluntate operantis non puenit. z iō q̄zuis remanēti i seculo ex volūtate propria difficili⁹. sit seruare p̄tinētiam q̄z existenti i religione ceteris parib⁹. ex hoc tñ non segt q̄ illa obseruatio sit seruari magis meritoria q̄z religioso. imo econuerso. qz facilitas bene operandi prouenies bona ex dispositione voluntatis operātis meritum auget.

t **Tertio queritur** vtr̄ expediat iuuenes inducer̄ ad hoc vt obligēt se ad igressū religiōis. Rñ° q̄ sic. si adsint debite conditiones ex parte iuuenis z ex parte conditionis: z ex parte obligationis. qui enim vult inducere aliquem iuuenem ad obligationem predictā debet diligenter cōsiderare q̄ iuuenis secundum iura debitam p̄o ingressu religionis habeat etatem. que etas adminus complectitur tempus. 14. annorum. extra de regularibus. Significatum z capit. primo in glo. z quia p̄out patitur etas illa in p̄positis suis licitis z honestis habeat stabilitatem. z quod ad considerandum quid illa obligatio ponderet habeat discretionem sufficientem. in inductione etiam debet esse diligens asperitatis religionis ad cuius obligationem inducitur explicatio. z omnis suggestionis falsitatis exclusio. nec debet esse nimis importuna persuasio. asperitatis enim religionis celatio z falsitatis suggestio operantur deceptionem. deceptio autem ratione ignorantie diminuit de ratione voluntarij. tunc autem est nimis importuna persuasio quando fit cum rerum temporalium promissione vel cum indebita comminutione vel cum nimia sollicitudine. debet autem inducens a tali importuna persuasione cauer̄. quia talis persuasio operat̄ i iuuene. seu ipsū inclinat ad obligādū se ex surreptōe z p̄dicta obligatio fieri nō dz nisi ex plēa volūtate z

deliberatõe. ex parte etiam obligationis tria sũt obseruãda. ſ. ut fiat p̄cuia deliberatiõe ⁊ ſtabilitatis ꝓpoſiti examinatõe. ⁊ q̄ fiat cũ diſcretõe vt. ſ. ſe obligãs obliget ſe ad ingrediẽdũ religionez vt eã experiat. vt ſi dē dederit ſibi gr̃az remanẽdi ⁊ religiõi placuerit remãeat. ſi aũt religioni nõ placuerit. aut ſi ꝓpoſitũ infra annũ mutatuz fuerit libere põt exire abſq; hoc q̄ teneat aliã religionẽ intrare. dz ẽt obſeruari q̄ fiat cũ ḋuotõe ⁊ debẽt obſeruari p̄dicta. q̄ obligatões facte ſine deliberatõe ⁊ diſcretõe ⁊ ḋuotione freq̄nter malos exit⁹ hñt.

De intrantibꝫ Religionem.

Articulus ſeptimus.

Conſequenter queritur de. 7. p̄ncipali. Et circa hoc q̄rũt tria. P° vtr̄ mr̃imonium x̄ctũ poſt votũ ꝓtinẽtie ſimpler ſit dirimẽdũ. 2° vtr̄ x̄ctũ poſt votũ ſolẽne. 3° vtr̄ alt ſolẽnizet votũ q̄z p religionis ingreſſuz vel ſacri ordinis ſuſceptõez.

p Rumo oſtẽdo q̄ mr̃imoniũ x̄ctuz poſt votũ ꝓtinẽtie ſip lex ſit dirimẽdũ. forti⁹ ẽ. n. vinculũ voti ſimplicis q̄z mr̃imoniũ. q̄ p̄m obligat deo. 2m homini. ſz votũ ſimplex ꝓtinẽtie ſupueniẽs mr̃im° nõ tz. ĝ multo forti⁹ nõ tz mr̃im̃ x̄ctum poſt ſimplex ꝓtinẽtie votũ. Itẽ irritãdus ẽ x̄ctus i quo ĩplicat obligatio ad mortale pcñ. ſz in x̄ctu mr̃imonij x̄cti poſt ſimplex ꝓtinẽtie votũ icludit. obligatio ad mortale pcñ. q̄ icludit obligatio ad carnalẽ copulã q̄ ẽ x̄ ꝓtinẽtie votũ ĝ talis x̄ctus ẽ irritandus. Itẽ ſm magiſtr̄ h⁹ di. c. 2. rõ q̄re ñ ſũt ſeparãdi x̄bẽtes mr̃im̃ poſt ſimplex ꝓtinẽtie votũ ẽ. q̄ ꝓbari nõ põt. ſz multa ſũt vota ſimplicia que ꝓbari poſſunt. ergo ſunt multa ſimplicia vota pp que mr̃imonia ſequẽtia dirimenda ſũt. Cõtra de x̄bẽtibus poſt ſimpler ꝓtinẽtie votũ dr̃ decre. di. 27. Quidã. ⁊ ſumptũ ẽ ab Aug° in li. de bono ꝓngali. q̄ grauit peccãt q̄ tales diuidũt.

Itẽ ex. Qui clerici vel vouentes. Meminim⁹ dr̃ q̄ ſi aliqs ſe ad religionẽ trãſituz p̄miſit ſi nõ habitũ ſuſcepit nec pfeſſionẽ ſz votũ ſolũmõ fecit. licet poſtea mr̃imoniũ ꝓtraxerit. nõ eſt cogẽdus ad religionẽ trãſire ⁊ mr̃imonij votũ reſcindere. Itẽ vr̃ q̄ põt. x̄bere abſq; pcõ. q̄ x̄bens nõ peccat ſi nõ intẽdit aliqd ĩpoſſibile voto ſuo aut obligat ſe ad illõ ſz i x̄bẽdo nõ obligat ſe ad aliqd incõpoſſibile voto ſuo. q̄ ſtatim poſt mr̃im̃ x̄ctum põt religionẽ intrare. q̄uis ẽt i x̄bendo hoc itẽdat. nihilomin⁹ tz x̄ct⁹ vt ſupra viſũ ẽ. ĝ abſq; peccato põt x̄bere mr̃m̃.

Rñ° q̄ ſicut dr̃ ex. Qui clerici vel vouẽtes. Cõſuluit. ⁊ c. Rurſus votũ ſimplex ĩpedit mr̃im̃ x̄bẽdũ. q̄ x̄ctu mr̃imonij icludit ſub ꝓditiõe obligatio ad aliqd repugnãs ſimplici ꝓtinẽtie voto. q̄ ibi includit obligatio ad reddẽdũ carnale debitũ ſi alter ꝓiũr exigere voluerit. ⁊ iõ x̄bens poſt ſimpler ꝓtinẽtie votũ ĩplicite obligat ſe ad frãgẽdũ votũ ſuum ſi voluerit alt ꝓiunr qõ ſine peccato mortali põt fieri. Rõ aũt q̄re. nõ dirimit iã x̄ctũ. ẽ q̄ votũ. ꝓtinentie ſimpler nõ ẽ niſi p̄miſſio ſui ipſi⁹ ad ꝓtinentiaz deo obſeruãdũ. p̄miſſio aũt alicui⁹ rei nõ tranſfert rẽ p̄miſſã in dñiũ illi⁹ cui p̄mittit. ⁊ iõ poſt p̄miſſionẽ ante traditõez rei p̄miſſe p̄mittẽs remanet domin⁹ rei. ⁊ iõ ſi eã donet alij tz donatio q̄uis aliq̄z ſatiſfactionem teneatur facere ſeu recompenſatione illi cui rẽ ipſaz añ p̄miſerat. ⁊ iõ poſt ſimplex cõtinẽtie votũ ſi homo dat mulieri ⁊ ep° ꝓtãtẽ corporis ſui p mr̃im̃ x̄ctum tz donatio. ſz deo tenet ad emẽdã p fractõe p̄miſſionis. Ad p̄m in opp̄m dõ q̄ nõ valet. q̄z res ui donata alij p̄mitti nõ dz. ⁊ ſi p mittat nõ tenet p̄miſſio. ſz q̄uis res vni p̄miſſa alteri dari nõ debeat. ſi tñ dẽt valet donatio. vt viſũ ẽ i qõne. Ad 2m dõ q̄ q̄uis ille q̄ x̄rit poſt ſimpler votũ ꝓtinẽtie in ꝓſumãdo mr̃imoniũ mortaliter peccet. q̄z poſt x̄ctũ mr̃imoniũ licitũ ẽ ſibi nõ cõſumare ipſum ſi vult religionẽ intrare. tñ poſt mr̃imoniũ ꝓſumatũ nõ peccat reddẽdo debitũ ſuo ꝓiugi. q̄z tũc poteſtaſ corporis ſui plene trãſlata ẽ i ſuuz ꝓiugẽ q̄ztũ ad carnale debitũ. q̄z tñ hãc trãſlatiõem fecit p culpã ſuã dz cum dolore debitum reddere. ⁊ tenetur nunq̄z exigere. Ad 3m dõ q̄ illa rõ quam aſſignat magr̃ nõ ẽ ſufficiẽs. q̄z q̄uis ꝓbari poſſit. ñ ꝓpter hoc ſeparandi ſunt. ſed Hugo. dicit q̄ i nllo caſu ẽ mr̃imoniũ poſt votũ perpetue ꝓtinẽtie q° ad deũ. vt recitat extra Qui clerici vel vouentes. Rurſus. in glo. ſed Jo. dicit x̄riũ. vt hñ ibidẽ. ſz Hugoni nõ ẽ aſſentiẽdũ i hac parte. Ad 3m ad ſcdam partem dicendum q̄ contrahens poſt votum continentie ſimpler niſi certificatus ſit per ſpirituz ſanctuz. q̄ deus ſic ordinabit q̄ nũquam ſequetur carnalis copula peccat. q̄z alias iura p̄hibent tales contrahere etiam ſi ille qui voluit intendat religionem intrare ante matrimonij conſummationem. ⁊ hoc p̄hibitum eſt ad vitandum periculum fractionis voti. periculum enim eſſet ne per contractũ illum mutaretur p̄poſitum quod ante habebat ad vitandum confuſionem alterius coniugis. qui quodammodo confunderet ſi alt ꝓiunr mr̃im̃ cũ eo renueret cõſumare.

Ecundo queritur vtrum

s matrimonium contractum poſt votum ſolẽne continentie ſit dirimendum. Et videtur q̄ nõ extra qui clerici vel vouentes. Rurſus. dicitur q̄ ſimpler votum apud deum non minus obligat q̄z ſolẽne. ſed matrimonium contractum poſt ſimpler continentie votum non eſt dirimendum. vt patet ex p̄cedenti queſtione. ergo a ſimili nec contractum poſt ſolẽne cotinentie votum. Item ſolemnitas voti non magis roborat votum q̄z iuramentũ ſed matrimonium contractum poſt ſimplex votuz iuramento confirmatum non eſt dirimendum. ergo nec contractum poſt ſolemne continentie votum. Item in contractu matrimonij nihil implicatur repugnans ſolemni continentie voto. quia non implicatur obligatio ad carnalem copulaz cũ poſt contractum matrimonium poſſit alter coniugum altero inuito renuere matrimonij conſummationem ſi religionem intrare voluerit. ergo nulla videtur ratio quare non ſit verum matrimoniale vinculum quod contrahitur poſt ſolenne continẽtie votum. Contra. decretorum. di. 27. Preſbyteris. Matrimonia contracta a preſbyteris. diaconibus. ſubdiaconibus. monachis iudicantur debere diſſungi. Item extra qui clerici vel vouentes. Inſinuante. dicitur de nobili muliere que votum caſtitatis emiſerat. ⁊ i habitu religionis biennio remanſerat. ⁊ poſtmodum matrimonium con-

trarerat q adresumendū religiōis hītuz ꝛ fuādū/qđ vouerat erat p censurā ecliasticā coercenda. Rñ deo q mrīmoniū ꝓtractū post solenne cōtinētie vo tuz dirimendū ē. qz p tale votū hō non tñ ꝓmittit ꝓtinentiā. sz ēt alij dat dñz sup se ipm. vt ipsū possit cogere ad ꝓmissaz ꝓtinētiā obꝭuādā. vt pz qz vt hē tur eꝛ. Qui clerici l vouētes. Rursus i glo. ñ solēni zat votū ꝓtinētie nisi p susceptiōez ordis sacri aut p ꝓmissionē factā i religiōe modo debito. aut p su sceptū religionis hītū q ꝓfitentib⁹ dari ꝓsueuit: nisi forte sit alicubi ꝓsuetū silez hītū dari noutrijs ꝛ ꝓfe sis. sz hmod⁹ñ videt ee nisi q̄daz ꝓfessio tacita vel ꝑsūpta. mozari ēt vltra annū in religiōe sine ꝓtesta tiōe d̄ñ ꝓfitēdo ē q̄daz ꝑsūpta ꝓfessio eꝛ de regulis Ex pte in textu ꝛ glo. Quilibz aūt p̄dictoꝝ mōꝝ vo uēs dat alteri ptātez sup seipz ad cogēdū ipz ad ꝓti nētie ꝓmisse obꝭuatiōez: q āt ōdit alicui ad vsuz v^m ñ pōt eandē rē alij dare ad vsuz ꝑriū. ꝛ qz i ꝑctu mrī monij ꝓiuges mutuo sibi cōcedūt ptātez suoruz coz poꝝ ordinatā ad vsū ꝓtinētie ꝑriū iō non tenet mri moniuz contractuz p⁹ solenne ꝓtinētie votū: Ad p^m in oppsituz dicendū q illud vbū sic intelligēdū ē q vtriusq fractio ē peccatū mortale mai⁹ tñ pec catū ē fractio vni⁹q fractio alterius ꝼm glo. ibidē.

Ad ꝼm dicēdū q q̄uis roboratio voti ꝑiuramen tū fortior sit q̄tū ad aliqd q̄ roboratio q̄ ē p solēni tatē. tñ q̄tū ad ipedimētuz mrīmonij est eq°. qz ad solēnitatē voti ꝓtinētie spectat vt vouens trāsfe ra ki alteri⁹ dñiū' vt visuz ē q ñ fit proboratiōez vo ti simplicis iuramto factaz. Ad z^m dō q i mrīm° de lege cōi icludit aliqd repugnās cuilibz ꝓtinētie voto. qz q̄uis qlibet ꝑiuꝝ alio iuito possit renuere ꝓsuatiōez mrīmōij si vlt religiōez itrare. tñ ad ꝺ vt ꝺbat vnū mrīm^m. oportet bonū fidei ee i ꝺbentiuz itētionē explicite l iplicite. bonū āt fidei ꝓsistit i red dēdo carnale debitū exigat sz hec solutio siñ vl aliq bus sufficiens. qz vt oñsuz est supza vcꝝ mrīmoniū ꝺbi pōt q̄uis alter ꝓtrahentiū l vterq intēdat reli gōez intrare an mrīmoniij ꝓsumatōez. dū tñ i mēte quilibz teneat explicite vel iplicite q̄nisi religionē vellet intrare alteri cōiugi petēti vsū sui coꝛporis ñ negaret sed debitū redderet. Ideo aliter dō ad ar gumentū q mrīm^m ꝛctū post solēne continētie vo tū est dirimēdū imo vt ppri⁹ loquar ip so iure ē nul uz qz iura nō tñ ꝓhibent tales psonas ꝺbere: sz eti am decernūt ꝛ ꝓstituūt eas illegitias ad ꝓtrahēdū.

t **Ertio queritur** vtum aliter solle mnzetur votum q̄ p religiōis ingressū vel sacri ordinis susce ptiōem. Et vi q sic. eꝛ qui clerici vel vouentes. Insinuante. dicitur de quadā muliere q votuz casti tatis emisit in manibus cuiusdā de fratribus sācti Augustini eo tenoꝛe addito vt in domo sua cū sua substātia remaneret. ꝛ sic i eiusdē hītu ordinis pmā sit biēnio. ꝛ postea de parētū ꝓsilio. ℔. Michaelis fuit mrīmonialit copulata. q ad resumēdū male di missuz religiōis hītū erat p censurā ecclasticā coer cenda q verū nō eēt nisi fuisset suū votū solēne. ꝛ tū nō fuit monacha. qz vt hētur eꝛ de statu mona choꝝ. Cū ad mōasteriū abdicatio ppri⁹tatis adeo est annexa regule monachali. vt ꝓtra eā nec sūmus pōtifex possit licentiam indulgere. ꝑ aliter q̄z p pfes sionem in religione pōt votuz solēnizari. Cōtra. 27°. q. 1ª. Mulieris in glo. dicitur q i ppria domo

vti vestibus monachalibus ꝛ votū facere nō solle nizat votū. ꝛ tamen videret illud votū esse solēne si mulieris votū aliter posset solennizari q̄z per re ligionis ingessuz. Rñdeo q ꝓprie loquendo diffe rentia ē inter votum publicū ꝛ votū solenne. qz qđ libet votuz multis coꝛam i publico factū publicuz dici pōt: sed nō quodlibet tale potest dici solēne. ſ neꝛū vt i publicū debeat venire ꝛ per qđ vouēs po nitur sub alteri⁹ hois potestate. ꝛ tale est votuz in susceptione sacri ordis p quē suscipiēs ꝓstituit mini ster ecclesie deo publice ꝑuiendū. ꝛ ponit alit q̄z āte dictū ordinē ab epo suscipiet in secreto ꝓfessio ēt in religione facta in manu eius qui eā pōt recipere i se aliquid habet annexū quo i publicū debet venire. vñ talis ꝓfessio solēnizat votū etiā si in manu ei⁹ qui eā pōt recipere fieret in occulto. qz talē oportet secularem vitaz dimittere ꝛ in clausꝛo cū alijs sui ordinis cōuersari. ꝛ ad hoc per ꝑlatū cogi pōt. nec aliter q̄z aliquo p̄dictoꝝ mōꝝ votū solēnizari pōt. susceptio. n. hītus ꝓfessoꝝ vbi distiguit ab hītu no uitioꝝ votū nō dr solēnizare nisi in q̄tū talis hītu susceptio ē quedā ꝑsūpta ꝓfessio. quare āt tale vo tū dirimat mrīm^m iā ꝛctū. in qōe p̄cedenti dictum est. Ad argum^m in oppositū dō q ꝼm glo. ibidem illa mulier fuit monacha nec pprietatē hūit. sz vsū fructū infrascriptaꝝ reꝝ quas mōasterio cōtulerat ꝛ de illis rebus victum ꝛ vestitū habere. ꝛ i domo que sua fuerat remanere permittebat eidem.

Articulus octauus.

c **Onsequenter** querit de octauo ꝑn cipali. Et circa hoc q̄ runtur tria. ℙ° vtꝝ votuz possit cōmuta ri. 2° vt^m qōlibet votū possit ꝓmutari i votuz re ligonis. 3° vtꝝ vouens intrare religionē ꝛ postea intrat cū intentione exeundi impleat votū suum.

p **Rimo ostendo** q nullū votuz pos sit ꝓmutari. Contra vltimo. Animal quod īmolari potest dño. siquis vouerit sanctum erit. ꝛ mutari nō poterit. i. nec melius malo nec peius bono. Item eccleſia stes. 5°. Quodcunq voueris redde. Item Ber. in libro de ꝓcepto ꝛ dispo. c°. 36. dicit q de voto monasteriꝝ nec retineri quis regulariter potest nec recipi sine ꝓsensu abbatis sui ergo votū factum in vna religione nō potest in votum religiōis alteri⁹ cōmutari. Contra extra de iure iurando. ℙerue nit. 2. ℙroposituꝝ aut promissum non infringit q in melius illud cōmutauit. Item extra de uotoꝝ voti de redemptiōe. Magne dicitur q votū com mutari potest in opus aliud pietatis. Rñdeo q si cut dicit. Ber. de ꝑcepto ꝛ dispo. c°. 4°. Iniquum ꝑcul dubio foꝛet si statuta p sola charitate ꝛ chari tatem tenerent. votū aūt fieri debet ex charitate ꝛ pro charitate. vñ eius obligatio tenere non debet contra charitatē tēret aūt contra charitatē si non li ceret illud commutare in melius votum. ergo po test in bonum melius cōmutari. non tamen hoc fie ri oportet auctoꝛitate vouentis: qz nullus debet ee iudex in sua causa. sed auctoꝛitate iuris votum tpa le potest in perpetuam religionis obseruantiam cō

mutari vt oñdet in questione sequēti. ⁊ votua mi-
noris religiōis in arctiorē eī de regul'. Sanc vota
autem peregrinationis abstinētie ⁊ huiusmodi cō
mutari possunt auctoritate episcopi. iura enim hoc
posse ab epīs nō excludūt: argumentum ad hoc eī
de voto ⁊ voti redēptione. c°. p̄mo in textu. ⁊ in glo
vota aūt continentie aut religionis aut transmari
num auctoritate episcopi cōmutari nō possunt. vt
patebit cū quereī de dispensatione in votis. in cō
mutando autem diligentius cōsiderari debz perso
ne q̄litas ⁊ cōmutatiōis causa scilicz an ex infirmi-
tate seu affluentia diuiciaruz aut alia pbabili causa
reppensa io melior fueri ⁊ deo magis accepta, eī
de uoto ⁊ voti redēptione. c°. i°. Ad p^m in opp^m
dō q illa auctoritas sic intelligi debz. s. q illud mu
tari nō poterat auctoritate vouentis. Ad. 2^m. dō
q votū intelligit reddi siue reddatur i se siue i equi
ualenti per cōparationem ad rez publicam vl' per
sonam que vouerat. Ad. 3^m. dicendum q illud v̄
bum. Ber. intelligēdū est ō ꝓsensu petito siue obtie
atur siue nō q: sic dicitur eī de regularib^9. Licz. tal'
postq̄ a plato suo transeūdi licēciaz postulauerit ex
puata lege que publice preiudicat absolutus libere
pōt sanctioris vite propositum adiplere nō obstan
te proterua indiscreti contradictione prelati. vñ iu-
ra que contrariuz videtur dicere intelligenda sūt
de illo qui cā leuitatis ⁊ nō petita licētia trāsit si eti
am se transtulerit licentia nō petita. nō tētur reuer
ti ad bonū inferius qō reliquit. vnde de tali dicit.
Ber. libro de precepto ⁊ dispo. c°. 36. q si melius i
uenerit ⁊ elegerit in eo monasterio ad qō transit cō
silio meo non egredietur ad inferius bonū. q: reli-
querat ⁊ transierat pro meliori. nec est cōtrariū his
q̄ predicta sunt. q: multa phibēt fieri que fcā tenēt.

Secundo queritur vtrum quodlibet uotum cōmutari possit in votū religiōis. Rñdeo q vo
lens facere pfessionem in religiōe si actualiter seu
habitualiter vult remanere obligat^9 ad vota que
fecerat in scło nō cōmutantur in votuz religionis
tū postq̄ deuenerit hoc ad notitiā plati poterit ip̄z
ab illis votis absoluere maxime si ignorabat ipsū
cē ligatum illis votis tpe professionis. Si aūt ac
tualiter seu habitualiter intendit illis votis amplius
nō teneri: sed soli voto religionis sue ab illis absol
uitur per religionis votū propter voti religionis
altitudinē ⁊ perfectionem. extra de voto ⁊ voti re
dēptione. Scripture ibi enim dicitur q reus fracti
voti aliq̄tenus non hētur qui temporale obsequiū in
perpetuā noscitet religionis obſuantiaz cōmutare
vnde sicut dicitur de peni. di. i°. Mensurā. §. His
auctoritatib^9 non est necessaria certa satisfactio pe
cati cuius totuz vite tempus obedientie ip̄editur
sui cōditoris. his etiā satis ꝓcordat. Ber. in libro
de precepto ⁊ dispo. c°. 4°. dicens de vita religio
soz. q p̄miuz vniuersis generibus vite hūane pro
fessores ⁊ amatores suos āgelis similes dissimiles
hoibus facit. ūmo diuinaz in homine reformat ima
ginem configurans nos xp̄o ad istar baptismi: si tū
rex vnus vel imperator vouit q usq̄ ad triēniuz vl'
septēnium militabit in terra sancta ⁊ tenebit secuz
duo vel tria milia militū. vel unus alius dux vl' co
mes existens dux totius exercitus cruce signatorū
⁊ de cuius absentia desolaretur vellet religionem

intrare in hoc casu videretur mihi summus ponti
fex consulendus certuz tū est q persona mediocris
a voto transmarino absolueretur per religionis in
gressum ⁊ professionem in ea.

Tertio queritur vtrum vouens i-
trare religionez ⁊ postea intrat cum intentione exeundi ipleat
uotum suuz. Et videtur q sic vouens nō obligaī.
ad plus in conspectu dei q̄z se obligare intendat. sz
vouens intrare religionem non intendit se obligaī
ad non habenduz propositum exeundi q̄n intrabit
sed tūmō ad intrādum. ergo intrās cuz proposito
exeundi ipletsuum votum. Item qui ꝑmittit ali
cui centum libras ⁊ postea soluit intendēs tū q po-
stea auferet eas sibi si poterit nihilonim^9 iplet pro
missum ergo a simili qui promittit religionez intra
re ⁊ postea intrat intendens per exitum irritare il-
lum introitum nihilominus uidetur implere ꝑmi
sum. Item si talis nō implet votum suum cum nō
intrandoñ ipleret perplexus est. qō falsum est nul
li enim via saluris p̄cluditur. Contra cuiuslibz vo
ti liciti honesti impletio ē meritoria. sed vouere i-
trare religionē est votū licitum ⁊ honestuz qui hoc
vouere potest. ergo eius impletio ē meritoria. sed i
trans religionē cum proposito exeundi sic intrādo
non mereretur. ergo votū suum nō adiplet. Item
qui promittit se facere aliqō bonū ⁊ facit malum ñ
implet promissuz: sed qui vouet intrare religionez
vouet facere bonum. ⁊ qui ītrat eā cū proposito ex
eundi facit malū q: scienter facit fcīn ad quod vi-
det sequi religionis scandalū ⁊ nullū aīe sue profectū
ergo sic intrando nō implet votuz. Respondeo q
ille qui vouet intrare religionem. aut actualiter p
ponit in religionem remanere. ita tū q illud propo
situm non cadit sub voto. sed ipsuz cōcomitatur tā
tuz. saūt actualiter proponit eaz experiri vt si sibi pla
cuerit remāeat. ⁊ si sibi displicuerit exeat aut ō nul
lo istorum actualiter cogitat. sed tūmō hoc uouet
q: sibi videtur aie sue bonuz. saūt dum uouet intra
re actualiter hēt ꝓpositū exeundi postq̄z intrauerit
Si primo modo uouit aut quādo intrat hēt propo
situm absolute exeundi ⁊ nunq̄z dandi operā vt mu
tetur propositū suū. aut hēt propositū exeūdi tū cuz
voluntate dandi operā vt mutetur suum propositū
Si 2°. modo intrans non implet votū suuz. ⁊ fm di-
uinum iudicium. q: talis habet propositum exeun
di ex malignitate. in his aūt que deo offerūtur seu
redduntur ōs plus pōderat intentionem q̄z factuz
Si 2°. modo videtur mihi q implet votum. q: ꝓ-
positū exeundi nō habet absolute nec ex malignita
te. sz magis ex infirmitate. sili modo potest dici. siue
uouerit intrare modo secundo. siue tertio. Si aūtē
vouerit intrare hūs propositū actuale exeundi p^9
q̄z intrauerit: hoc potest intelligi tripliciter. Uno
modo ita q vouet intrare vt exeat. Alio modo
ita q vouet introitum ⁊ exitum. Tertio modo ita
q non vouet nisi introitum ⁊ votum concomitaī
exeuntī propositum. ⁊ quocunq̄z istorum triuz mo
dorum vouerat peccat ⁊ non tenz votum: quia est
temerarium intrare enim propt exitum vt propt
finem est intrare ꝓp finem malum vt aūt superius
visum ē non tenz votum fcīn de re bona propt finē
malum vouere enim copulatiue ⁊ introitum ⁊ exi-
tum temerarium est quia hoc cōiunctum propt al-

terā ptē ē malū vouere ēt introitū cōcomitante ꝓpo
posito exeūdi ē temerariū. qz ꝯuis intrare de se sit
bonū. tñ cū tali comite nō est bonū. vñ si aliqs qui ñ
vouit religionem intrare intret religionē ꝓcomitā
te ꝓposito exeundi peccat planū est g̃ ꝙ vouens in
trare religionē eo mō quo tenz votum. votuz nō i-
plet ſm diuinum iudiciuz: nec absoluit ab obligati
one facta deo. si intrat cū ꝓposito exeūdi absolute
z cū voluntate nō dandi opaz vt suū muner ꝓpositum. Ad pm in oppm dō. ꝙ vouens intrare reli-
gionē ad hoc vt votū teneat. oportz ꝙ intendat in-
troitū vt aliquid bonuz. vt aūt oñsum ē intrare cū
ꝓposito exeūdi nō ē bonuz. sic g̃ intrans ñ iplet illō
quod itendebat vouere. vouēs. n. religioue intraꝛ
ad hꝰ vt teneat votuz aut explicite aut iplicite se ob
ligare intēdit ad intrādū nō cū ꝓposito exeundi ab
solute. Ad secundū dō ꝙ nō est simile de obligati
one facta deo z homini. qz obligatio facta homini
respicit equalitatē iustitie que consistit in exterio-
bus opationibus ad alteruz. vñ hec iustitia nō ꝓsi-
derat qua intentione debitor soluat pecuniam de
bitam creditori sed ꝙ soluat eaz totā loco z tpe de-
bitis. z ideo q̃ hoi promisit centum libras quacun
qz intētione sibi soluat eas absolutꝰ est ab obligatio
ne facta sibi iustitia aūt que respicit coicationem i-
ter deum z hominem eo mō quo inter eos est iusti
tia principalius attendit intētionez ꝯz operatiōez
exteriorem. z ideo qz intrans religionē cū absoluto
proposito exeundi introitū deformat per malam i
tentionez nō absoluit ab obligatione sub rōe q̃ē dō
facta. Adz m dō ꝙ ꝯz diu durat in eo absolutum ꝓ
positum exeun di pñte ſmio vel iam lapso quo itra
re per votū suū tētur ꝓplerꝰ est. nec ꝓp hoc via sa-
lutis sibi precluditur. qz in ptāte ſna est cuz dei ad-
iutorio illud malū propositum remouere.

Articulus nonus

Consequenter queritur de pō. ꝑnci-
c pali. Et circa hoc q̃-
runt tria. ꝓmo vtrum oē votū sit dispensabile. 2o
vtrum solus papa possit dispēsare i votis. 3o vtz
votum de nunc̃z petendo a dño papa dispensatōez
in aliquo voto sit obligatorium.

Primo ostendo ꝙ nō oē votū sit dis
p pensabile qz solueꝛ
ꝓmissuz ē de iure nate. sz ea que sūt de iure
nāe sūt indispensabilia. g̃ nullū votū est dispēsabile
Item qui nō facit qđ ꝓmittit mētit: sz nullꝰ pōt in
mendacio dispēsare: qz sic dic phūs. 4o. ethim. co.
14o. ꝙ mēdaciū ſz seipz punit ē z fugiendū. cū g̃ oē vo
tū sit ꝓmissio nullū votū ē dispēsabile. Itē eccliast.
26. Dis pōderatio nō ē digna ꝓtinētis aie: sz in nul-
lo voto qđ nullā recipit recōpēsatiōez dispēsari pōt
g̃ nō oē votū est dispēsabile. Itez eꝛ de statu mōā-
choꝝ. Cū ad monastēciū abrenūciatio ꝓpetatis ita
ē annexa regle monachali. vt nec ꝑ illā sūmꝰ ponti
fex valeat dispēsare g̃ ñ oē votū ē dispēsabile. Itez
nullū votū ē dispēsabile qđ i meliꝰ ꝓmutari nō pōt
sz votū religiōis i meliꝰ ꝓmutari ñ pōt cū oia vota
alia i ipz pñt ꝓmutari. vt ex p̃cedēti cōe pz g̃ non oē
votū dispēsabile ē. Itē cū pmrimm añ ꝓfñatiōez
alē ꝓiuꝝ altero iuito possit i religione ꝓfiteri z alius
postea ꝑhere si dispensari posset cū religioso vt re-
uerteꝛ ad sclz posset p hoiez inter cr̃tes in seclo
viculū mr̃moniale rūpi quod ē ꝑ. illud. Math. 19.
Qđ deꝰ ꝓiunxit hō ñ speret. g̃ nō oē votū dispēsa bi
le ē. Cōtra religiosi assumūt ad statū ꝑlatiōis. qđ
nō fieret nisi votū religiōis dispensabile eēt sz reli-
gionis votū est pfectissimū. g̃ oē votū aliud ē dispē
sabile. Itē ꝑm phūz. 1o. li. ethi. co. 1o. Amabile est
bonum vni soli melius vo z diuius genti z ciuita ti
bus. sed votū continētie vni soli bonuz ē. bonū vo
pacis coīs bonum est genti z ciuitatibus. g̃ ꝓ bono
pacis coīs dispensari pōt in voto ꝓtinētie. mlto for
tius g̃ in quodlibet alio voto. Ad istā qōnē dicūt
aliqui ꝙ dispensatio pōt accipi duplicit. Uno mō
ꝑ iuris relaxationē. Alio modo pro iuris declarati
one. ꝓmo modo nullum votū dispēsabile ē. qz ꝑ vo
tum factum deo ab illo q̃ est libere pōtis i vouēdo
vouens remaneat obligatus hoc ē de iure diuino.
papa aūt ius diuinum relaxare nō pōt. 2o. modo aliq̃
sunt dispensabilia. qz papa pōt interꝑtari z declara
re ius diuinū z aliqua nō sunt dispensabilia. Illa āt
que sunt dispensabilia sunt illa que pñt in melius
cōmutari. Que aūt nō sunt dispensabilia sunt illa q̃
dignam recōpensationē hre nō possunt vt votū ꝓti
nentie z religionis. Sed ꝙ hanc opinionez sic pōt
argui. Magis potest papa super quēlibz xp̃ianum
in his que sunt sup rogatiōis ꝯz plat religiosus su
per subditos suos in his que nō sunt ō necessitate
sue pfessionis. qz in papa ē sub deo plenitudo pōtā-
tis. sed vt supra oñsum est ꝑlatus religiosus pōt di
spensare in votis subditoꝝ suoꝝ: si qua super addūt
sue pfessioni g̃ multo fortius papa dispensare pōt i
oibus votis que sunt nō respectu eoꝝ que sunt
necessaria ad salutem respectu quoꝝ ē votuz quod
amittit in baptismo sed respectu eoꝝ que sunt ero-
gationis. Videt g̃ mihi dō ad qōnē ꝙ oē votuz qō
est de his que sunt super erogōis dispēsabile est. qz
dispensationis in quolibet tali voto pōt inueniri rō
nabilis causa. s. profectus maioris boni, vel vitatō
mali siue per comparationē ad rem publicā. siue ꝑ
comparationem ad vouentē reformatō enim pacis
inter regna magis est bonuz coitati ꝯz ꝓtinētia vni
us persone. In tali enim casu si persona q̃ ꝓtinentiā
vouerat nubat per obediētiam dñi pape. sua obe-
dientia magis meritoria est: sibi ꝯz ꝓtinentia ꝯtū
ad premiū substātiale. Uitatio ēt coīs mali vt vita
tio discordie int regna que est in pace. z vitatio pro
babilis transgressionis voti: si ꝓbabilitas sit vehe
mens possunt esse rōnabilis cā dispensandi in quo
cunqz super erogōis voto aliꝰ enim non video quī
obligatio pro charitate fcā quādoqz ꝓ charitatem
militarz. Et si dicis hoc ꝙ non esset per se sz per ac
cīs. s. ꝓp infirmitatem persone. hoc non obstat re-
cta. n. rō dictare videt aliquem esse loco dei in ec-
clesia qui periculis comitatū z ꝑonaꝝ pensatis infir
mitatibus z vtilitatibus z damnis possit rōnabi-
liꝰ obuiare. z dico rōnabiliꝰ. quia vbi nō est dispē-
sandi rōnabilis cā si dispensaret ñ eēt dispēsatio sz
dissipatio ſz. Ber. 3o de consideratiōe ad eugeniū
3o. co. Ad primum in oppm dō ꝙ ꝯz manente
obligationem de iure nature sit soluere tamen ipsa
obligatio non fuit de iure nature absolute. sed sub
hac conditione. scilicet quousqz per superiorem ex
causa rationabili fuerit relaxata. neturale enim iu
dicium rationis dicat ꝙ per aliquem superiorem

talis obligatio relaxari possit ex rōnabili cā. q̄ ad cānduz talē obligatōez ꝓcurrit mutabil' cā q̄ ē volū tas hūana. ⁊ iō supior soluēdo obligatōez nihil fac ꝯ ius nāe. marie cuz oi voto disereto voluntas sup iozis intelligaf vl supponif excepta. Ad 2m dō q̄ q nō soluit qō ꝓmisit mētitur si sibi nō remittatur obligatio ⁊ soluere possit. ſz obligatōe remissa nō mē titur si nō soluit. q̄ tūc debitor āplius nō ē. Ad 3m dō q̄ ꝟz glo. illa pōderatio de q̄ ibi scriptura loquit opus est mūdi ⁊ sapie secularis ⁊ per ꝓtinentē aiaz intellr aia rp̄o desp̄sata in spūali scientia: ⁊ ꝟz hāc expositiōez auctoritas nō ē ꝯ dcāz solutionē. si. n. in telligeret q̄ in nullo actu eēt maior ratio meriti q̄z in obſuatiōe ꝓtinētie falsus eēt itellect⁹ q̄ insustinē do martyriū est meritū vñ ⁊ aureola martyꝛ nobi lior est q̄z ỽginū. Ad 4m dō q̄ quis sūm⁹ pōtifex nō possit facere q̄ sit monach⁹ absq̄ renunciatōe ꝓ prietatis: q̄ hoc esset facere ꝯdictoria sil. tū pōt de monacho facere nō mōachū si cā rōnabilis affuerit Ad 5m. dō q̄ ⁊ si votū religiōis nō possit ꝓmutari in meli⁹ bonū priuatū. pōt tū ꝓmutari i meli⁹ bonū cōe talis ēt ꝓditōis posset cē ille q̄ vouit q̄ illud vo tuz posset ꝓmutari i aliud bonū magis expediēs si bi. q̄uis nō possit ꝓmutari i magis cōueniēs simpli cit. Ad 6m. dō q̄ sicut ñ est icōueniēs q̄ si aliqs re suscitaret a morte corporali aliqui eēnt ñ ꝓinges q̄ uis añ fuerūt ꝓinges. ita si aliqs ab illa morte q̄ di mori p igressuz religiōis resuscitaret p̄b q̄ de mōa cho fierz ñ mōach⁹ auctoritate sūmi pōtificis non eēt incōueniēs q̄ aliqui eēnt nō ꝓinges q̄ añ ꝓinges fuerūt nō carnal' copulati. ℞m argm ad secūdā p tē ñ bñ ꝓcludit q̄. n. religiosus possit fieri epūs ñ est q̄ dispēsef cū eo in voto religionis. q̄ vt supi⁹ oñ suz ē rēanet ad substantialia sue religiōis obligat⁹. q̄uis. n. absoluaf ab obedientia illa q̄ añ suo ꝓlato tenebaf. tamen illam debet summo pontifici.

2 **Ecundo quer**itur vtr⁹ sol⁹ papa possit in votis dispēsare. Et vī q̄ sicq̄ ō iure argui ñ pōt. q̄ papa nō regrit dispēsatōez fr illa obligatōe i q̄ p epz pōt dispēsari. sic hī ex ō elec. Venerabilē if alias rō nes q̄s sūmus pōtifex allegat ad cassatiōez electōis philippi q̄ fuerat elect⁹ in ip̄atorē vna ē q̄ venit ꝯ p̄ū ꝓiuramētuz sup quo nec ꝓsiliū sedis aplice req siuit. cū sup iuramento romana eccl'ia pus ꝓsuli de buiſſz g̃ sol⁹ papa dispēsat in iuramto. ſz ñ min⁹ obli gat votū q̄z iuramentū. g̃ sol⁹ papa pōt dispēsare in voto. Item dispēsatio aut ē iuris declaratō aut re laxatio sed solus papa potest ius declarare aut re laxare g̃ sol⁹ papa pōt dispēsare i voto. Contra in multis votis dispēsant epi: ⁊ ñ ē p̄sumēdū q̄ ꝟ fa cerēt si null⁹ ali⁹ a papa possz i aliq° voto dispēsare ℟° q̄ in votis maiorib⁹ cuiusmōi sī votū ꝓtinētie religiōis ⁊ crucis sol⁹ papa dispēsare pōt. q̄ i votis istis nō ē dispēsandū nisi pp cōez ecc'e: vtilitatē vel aliquā magnā necessitatē. ⁊ iō ip̄oꝛ dispēsatio meri to resuari debuit illi ad quē ptinz totius vniuersa lis ecclie cura. In oib⁹ aūt aliis votis q̄ respectu p̄dictoꝛ dicūf vota minora cuiusmōi sūt vota absti nētie ⁊ pegrinatiōs ad scm̄. Jacobū: ⁊ sila pōt epi di spēsare. ex de vo ⁊ uo redēp. c. i. vbi dī q̄ dispēsatō in votis pegrinationis pēdet ex ei⁹ q̄ p̄esidz arb° p quē ꝟz glo. ⁊ dōm. Hosti. itelligif nō tū papa sed ēt epūs. Inferiores aūt epis i nullo voto dispensaꝛ

pōt nisi eis fuerit spāliť ꝓmissum exceptis plātis re ligiosoꝛ qui dispensare pōt in votis subditoꝛ suo rum. Ad pm in oppm dō q̄ iuramētoꝛ quedā fiūt soli deo. quedā ēt fiunt hoī. de ꝓmis iuramtis dō ē sicut de votis. ñ sic āt de aliis. q̄ñ sic ē eps medius inter hoiez ⁊ hoiez sicut inf hoiez ⁊ deū papa tū q̄z oēs hz plenitudiez potātis pōti illis iuramtis dispē sare q̄ñ hoc regrit eois eccl'e vtilitas iuramtū autē illud de q° ibi decre. loq̄ fcm̄ fuerat hoi. f. filio he retici impatoris ꝟz glo. ibidē. Ad 2m argm dō q̄ il lud argumentū ꝓcedit de dispēsatione in obliga tiōe q̄ est a iure ñ de illa que causaf ex ꝓpria volū tate cuiusmōi ē obligatio p uotum causata. Ad itel lectū tū minoris sciendū q̄ q̄uis sol⁹ papa possit cō stituere ius canonicū qō vlr obligat epi tū cum ca pellanis ⁊ canonicis suis pōt ꝓstituere iusti epatib⁹ suis vt dicit. Bof. ⁊ hī ex de sūia er eois. Ai uobis. i. in glosa. ⁊ tale ius potest per alium q̄z per papam declarari seu interpretari ⁊ etiam relaxari.

Ertio queritur vtr⁹ votū de nū q̄z petendo a dño papa dispensationē in aliq° voto sit obliga toriuz. Et vī q̄ sic q̄: votū de re licita ē obligatoriū sed nūq̄z petere a dño papa dispēsationez i aliquo voto ē licituz q̄uis dño pape dispensanti recalcitra re esset illicitū g̃ votuz supradictū est obligatoriuz Jtē iuramentū de ñ petendo illō qō alias repetere eēt licituz est obligatoriū. vbi gra repetere vsuras licitū est ⁊ tū iuramtū de nō repetēdo obligatoriuz est ex de iureiurando. Debitores ⁊. c°. sequēti. ⁊. c. ad nāz. 2. g̃ a sili q̄uis petere a dño papa dispensa tionē i votis sit licitū. tū votū de nūq̄z petendo est obligatoriuz. Cōtra nullū votuz fcm̄ i p̄iudiciū dñi pape est obligatoriū ſz supradictū votuz eēt i p̄ iudiciū dñi pape. q̄ñz. n. expedit q̄ dñs papa dispē sēt in votis ⁊ est q̄nq̄z dispēsatio honorifica eccl'e o bligare aūt se ad ñ petēdū ⁊ iclināduz aīuz dñi pape ad faciendū qō est expediēs ⁊ honorificū eccl'ie eēt in p̄iudiciū reuerētie que debeť eidē g̃ votū de nū q̄z petendo ab eo dispēsationez in aliq° voto nō est obligatorium. ℟° q̄ predictū votū nō est vlr obli gatorium q̄: materia voti obligatorij nō tū dz esse licita. ſz etiā vtilis ad salutē. quedā. n. licita sunt q̄ nō sunt vtilia ad salutē ſz sūt indifferentia. vñ apls .1. ad cor. 6. Oia mihi licēt. ſz nō oia expediūt. ſz nū q̄z petere dispensationē a dño papa nō est vtile ali quid ad salutem. immo q̄nq̄z multū expedit petere ⁊ iō nūq̄z petere ab eo dispensationē p̄dictā ñ ē ꝓue niens materia voti. Preterea votū de nō petēdo illud qō esset vtile aie vouentis ñ est obligatorium ſz q̄nq̄z vtile ē aie illius q̄ vouit vt dispensef in illo voto. q̄: q̄nq̄z votū ē illi q̄ vouit nimis graue ad ob seruandum ita q̄ ꝓbabiliter timz trasgressionis pi culum. g̃ votū de nūq̄z petendo a dño papa dispen sationez in aliquo voto nō ē vlr obligatoriū in casu tū i utili⁹ quo eēt aie vouentis talez dispensatiōez ñ petere q̄z petere obligat⁹ eēt ad nō petendū q̄: si ali qs vouet aliquid quod in vno casu pōt esse vtile ad salutem ⁊ in alio casu. iutile obligatur ad obserua tionē voto i illo casu in q° ē vtile ad salutem. q̄uis non in illo casu in quo ē ad salutē iutile: nisi fuerit in tentio vouētis. q̄ sinō obligat in omni casu q̄ obli getur in nullo. Ad primum in oppm dicendum q̄ materia voti nō tantuz debet esse licita. sed etiam

vtilis ad salutē vt in corpore questionis dictum est
Ad 2m dō qō nō est silē qz illō iuramentū fit hōini
nec fit de indifferenti illi cui fit iurmētum. sz de re
quā acceperat. votū aūt predictū fit deo. nec fit de
re quā deus acceptat. qz nō ē vtilis ad salutez sed i
differenter sz hz l' inutilis ē. ⁊ q̄uis p̄dicta sufficiant
ad solutionē argumēti. tñ ad itellectū decretaliū
allegatarū i arº dō q̄ ille qui iurauit ñ repetere vsu-
ras actionem hz ꝯ illum cui iurauit. vt eū libereta
iuramento eī de iureiuranº. Debitores i glo. ⁊ sup
co. ti. c. i. ī. de vsuris. Tuas ℞ si iurabit q̄ nō ingeta
bit illū de relaxando iuramñtū. tñ pōt hoc denuncia
re eccliē ēt si iurasset se nō denūciaturꝝ. qz tale iura-
mentuz illicitū ēēt. eī de iuran. Ad nāz. 2. in glo. qz
seruare tale iuramñtū ēēt ꝺ charitatē cū vsurariº te-
neatur ipso iure dīno ⁊ positiuo restituere vsuras.
ēt si nūq̄z per sn̄iaz hūani iudicij cōpelleret ad resti-
tuendū. vñ ñ tñ ab eo pōt iuste repeti. sz ēt si nunq̄z
repetant restituer̄ teneret si pōt. ⁊ si nō pōt teneret
hz voluntatē restituēdi. qz aliter saluari nō pōt.

articulus decimus

Consequenter queritur de vltio pn
cipali. ⁊ circa lz q̄rūt
tria. ℣ vtrū scandalū sit dcm̄ vl' fcm̄ minº rectū
pbens alteri occasiōez ruine. 2º. vtꝝ aliq̄ bona sint
pp scandalū vitandū omittēda. 3º vtꝝ si aliqs hor-
rens cōmittere aliqō fcm̄ scādali magni qō nunq̄z
intēdit p̄mittere voueat si illud cōmittit se itrare
ordinē cistertiēsiuz quē nō vult sz horret intrare. ⁊
postea ꝺcm̄ cōmittit teneat̄ p̄dictā religiōez ītrar̄

Rimo ostendo q̄ scandalū ñ sit di
cū l' fcm̄ minº rectū pbens alteri occasiōez ruīe. i. ℣de. 2. dz de xpō q̄
fact⁹ ē lapis offensiōis ⁊ petra scādali his q̄ offēdūt
vbo nec credūt i qº ⁊ positi sī ⁊ xp̄s nihil fecē vl' dixit
minº rectū. Item. Matth. 16. dic̄ salnator petro.
Scādalū mihi es. sz ℣de. xpō nihil pbuit occasiōez
ruine. Itē hoies q̄uz scandalizāt ex bono ḡ scanda
lū ñ est sēp dcm̄ vl' fcm̄ minº rectū. Itē nullū dictū
vl' fcm̄ minº rectū ē necessariū. sz vt hr̄. Ma. 18. ne
cesse est vt veniāt scādala. ḡ scādalū ñ ē dcm̄ l' fcm̄
minus rectū. Cōtra glo. sup illō Mat. 18. si manus
tua vl' pes tuº scādelizat te scandelizat q dcō vl' fcō
minº recto occasionē dat ruīe.. Itē glo. sup illō nūe
roꝝ 3º. vlciscere pº filios isrl scādaluz ē vbi recte ā-
bulanti ōcepto ad peccādū subijcit vl' tal' deceptio
ñ pōt eē nisi p fcm̄ vl' vbuz minº rectū. ℟º scanda
lū dz a scādalon grece qō ē offēdiculū l' offensio vel
ruīa vel ipactio pedū. translatū ē ād a corpalibº ad
spūalia. ⁊ sic̄ in corpalibº accipī acti. s. p appōe offē
dicli i via ad lz but ābulās ipigat l' ruat ⁊ passi⁹. s. pl
passiōe l' ruina ipigētis uel ruētis sic i via moꝝ acci
pit scandalū actiue ⁊ passiue. pº mō ē scādalizātis ac
tio. s. dcm̄ vl' fcm̄ minº rectū alti pbēs occasionē ru
ine. 2º mō ē scādalizati passio ipa. s. ruīa occasiona-
ta ex dcō vl' fcō minº recto. Ad pm in oppm dō q
i vbo isto xp̄s ñ dz fuisse scadalū sz petra quā scādalū
ē secutū ñ a petra datū. sz amal' hoīb⁹ de gbus hz lo
qr̄ acceptū vñ fuerūt scādalizati scandalizantes qz
sibi ipis occasiōez ruie pbuer̄t. Ad 2m dō q̄ q̄uis
xp̄s nō ruerit nec ruere posset: tñ. ℣petrº q̄tū i se fu
it dedit sibi occasionē ruine iq̄m sibi subdeat ñ sub
ire passionē qua subire dīna volūtas ipabat. Ad.
3m dō q̄ bonū opº nūq̄z pbet alij occasionē ruine q̄z

uis qñz hoīes mali viso ope bono sibi ipīs pbeāt oc
casionē ruine. Ad 4m dō q̄ q̄uis nullū dcm̄ l' fcm̄
minº rectuz sit neciuz necessitate absoluta i pticula
ri est tñ neciuz necessitate ꝓditionata ⁊ i vlī ⁊ sic scā
daluz necessēriū ē necessitate ꝓditionata vñ itelligē
dū sī illō necsse ē vt veniāt scādala. dic̄ vt q pbati
sunt meliores fiant. ē ēt neciuz i vlī sic̄ pcm̄ veniale
ē neciuz in vlī ñ tñ i pticulari. ut i 2º li. 20 ñsuz est scā
dalū. n. ū sēp est pcm̄ mortale sz qñz veniale. vñ ⁊ i
ruina posita i diffitōe scandali large accipit. s. p ru
ina l' dispēsatōe ad ruinā. vñ ⁊ i greco scādaluz ñ tñ
significat ruīaz sz ēt i pactiōez pedū q̄ ad ruinā est di
spositio q̄uis ñ necessaria ñ. n. ois qui ipīgit pedib⁹
ruit. qz tñ p̄ncipaliº inenit rō scādali i scādalo q̄ est
pcm̄ mortale iō glo. sr̄ illō. Matth. 18. q scādalizaue
rit vnū de his pusilis q i me crēdūt expedit ei ut sus-
pēdatur mola asinaria i collo eiº ⁊ demergat̄ i pfū
dū maris dic̄ mlto meliº ē p culpa breuē suscipe pe
nā q̄z eternis fruari cruciatibº qō ō scādalo qō ē vēia
le pcm̄ itelligi ñ pōt. Arg⁹ ad ptez aliā ꝓcedūt de
scandalo actiuo q̄uis i ei⁹ descriptione exp̄matur
passiuum scandalum in obliquo.

Secundoqueri tur vtrum aliq̄ bōa
sint pp scādalū vitā
dum omittēda ⁊ vr̄ q̄ ñ. in moralibus bo-
nū p̄ncipaliº ē q̄z vum. sz sic̄ dic̄ glo. sr̄ illō. Ma.
18. qui scādalizauerit ⁊c. p scandalo vitatis reliqui
nō dz ⁊ ex̄ de regu. iuris Qui scādalizauerit/vtilius
scādalū nasci permittit q̄z veritas reliq̄tur. ḡ mlto
minº dimittēdū est bonū pp vitandū scādalū. Itē
sz apm. Ro. 3º nō sunt facienda mala vt veniāt bo
na. ḡ a fortiori nō sūt omittenda bona vt veniant mala
Itē si aliquod bonū deberet dimitti pp scandalum
vitandū hoc maxie eēt tpale bonuz sed tpalia bona
nō sunt omittenda ꝓpter vitandū scandalū. vñ glo
riosus martyr beatº. Thomas nō omisit repetere
tpalia bona ad vitandū scādaluz regis angl' ḡ vr̄ q̄
nullū bonū sit oittēdū pp vitandū scādalū. Cōtra
pp scandalū q̄ñz ē omittēduz qō de iure eēt faciēdū
decr̄. di. 5i a aliq̄tos. sz qō de iure faciendū ē bonuz
ē ḡ aliqñ est omittēdū bonū ꝓpter scādalū vitandū
Itē apº. 1º. cor. in. 8. si esca scandalizat frem meuz nō
manducabo carnem inefnū ḡ saltē bonū tpale oittē
dum ē ad vitādū scandalū. ℟º. q̄ qō rōnabilit itel
ligi, nō pōt de scandalo actiuo. qz p omissionē boni
nō vitat hoc in se ipō vbuz vel fcm̄ minus rectum
qz nec opatio boni ē in opante occasio dicti vel fci
minus recti est ḡ intelligenda de scandalo passiuo
sub hoc sensu. s. vtꝝ aliquis teneat̄ omittere bonū
opº ne primº scandalizet̄. Ad cº vitatis intelligē
tiaz sciendū q̄ bonoꝝ operuz quedam sunt necessa-
ria ad salutem vopa p̄ceptoruꝫ q̄daz superogati
onis vt opera consilioruz quedā sūnt idifferētia ex
genere vt comedere carnes bibere vinum tpalia
modo licito acqrere acqsita custodire debita r̄pete
re ⁊ sic de alijs. Scandalum eni p̄ximi potest in
ipso esse ex malicia vel infirmitate vel ignorātia p̄
pera necessaria ad salutem nō sunt omittēda ad vi
tandum p̄ximi scandaluz ex q̄cunq̄ radice ꝓue-
niat qz nullus dz omittere salutem propriam ad vi
tandū primi damnationē. qz magis tenetur quilibet
diligere seipsum q̄z alterꝝ sz ordinez charitatis/nul
lum etiam opº bonū omittēdum est ad vitandum
scandaluz p̄ximi ꝓueniens ex malitia ne per hoc

scāla luz

veritas

pone questionē m̄ ꝓpōs tris.

opa nec. ad salutem nō st omnia tenda ꝓpt̄ mā dz ꝓximi scāla

suadebat

+ q̄mo intelliḡ q̄ p̄ lapis offensionis & pena scandali

volentibus malitiose impedire opera bona ⁊ exercere mala dare occasio malignandi: opera vero supererogationis q̃uis nō sint simpliciter ⁊ ex toto omittenda pp quodcūq; primi scandalū tm̃ quādoq; ad tps sunt intermittēda ad vitandū scādalū pueniēs ex infirmitate vel ignorātia quouisq;. s. adhibeatur sufficiens diligētia ad hoc vt ignorās instruat̃ ⁊ infirm⁹ aliquo mō cōfortet̃. vt nō de bono ope scādalū sibi sumat: nec hac de cā bonū supererogationis intermittēs ad tps merito suo p̄iudicat: q; sic opus supererogationis intermittere meretur eq̃le p̄miū p̄mio debito operi supererogatiōis qō omittit vl̃ maius. q; talis omissio nihil diminuit de pfectiōe charitatis. sz magis disponit ad augmētū. opa vo idifferentia ex gñe quox omissio nulli alij p̄iudicat nisi opandi ēt i tpalib⁹ tm̃ omittenda sunt ad vitādum scādalū p̄ri proueniēs ex infirmitate vel ignorātia q̃ pbabiliter apparet q̃ nisi op⁹ tale omittat̃ p̄rim⁹ scandalizabit̃ ⁊ si pbabile ē q̃ scādalizet̃ mortaliter. tūc omissio illi⁹ opis ē i p̄cepto si aūt pbabile est q̃ nō scādalizet̃ nisi venialit̃ tūc omissio illi⁹ opis est i p̄cepto postq̃ tū p̄rio ē oīsuz q̃ ex tali ope scādalizari tū debet ⁊ debito mō suasū vt nō scādalizet̃ nō tenet̃ hō omittere illō op⁹ pp p̄rimi scandalum vitādū q; si post talē instructionē ⁊ suasionē scādalizetur iā p̄pie illō scādalū nō traz p̄ueniret ex infirmitate vl̃ ignorantia q̃z ex malitia ⁊ sicut supi⁹ dcm̃ ē nullū op⁹ ad vitandū scandalū p̄rimi ex malitia p̄ueniens ē oīttenduz. Ad p^m q̃z in opp^m dō q̃ p̄cedit de veritate cui⁹ locutio vl̃ opatio necessaria est ad salutē. Ad ·2^m· dō q̃ nō est sīle q; opatio mali cū pena nō pōt eē bona. sz omissio boni supererogatōis vel indifferentis in aliquo casu pōt eē bona vt in qōne visuz ē. Ad ·3^m· dō q̃ omissio repetōis tpaliū bonorū que repetebat btūs. Thomas nō tm̃ fuisset in p̄iudiciū suū sz etiā ecclie, cuius erat pastor ⁊ cui⁹ bonox erat āministrator scādalū ēt regis angl̃ p̄ueniebat ex malitia. q; sufficiēt gloriosus martyr diligētiaz apposuit ad edocēdū illū regē ⁊ suadendū ei ut nō deberet scandalizari. Ad p^m ad ptē aliam dō q̃ aliq̃ aliquid de iure eēt faciendū si nō seq̃ret scādalū qō de iure est omittendū si ad hoc scādalū seq̃ pbabilit̃ p̄sumat̃. Ad ·2^m· dō q̃ ibi ap⁹ loq̃t̃ de oīssione cibi inspecti vñ illud cap'm incipit de his que idolis imolantur a comestiōe aūt talis cibi hō tenetur abstinere q̃ pbabiliter p̄sumit. q; p̄rim⁹ suus suspicat̃ q̃ illud cibum comedat ad venerationez idoli etiā teneret̃ hō abstinere a cibo licito ad tps propter scādalū p̄rimi sicut de bonis alijs idifferentibus in questione dictum est.

t **Tertio queritur** vtruz si aliqs horrens cōmittet̃ aliquid factū scandali magni qō nūq̃z intendit cōmittere voueat si illud cōmittat se intrare religionez cistertiēsiū quā nō vult sed horret intrare ⁊ postea supradcm̃ fcm̃ cōmittit teneatur p̄dictam religionē intrare. Et vi q̃ nō q; magis obligat̃ vouēs ad iplendū votū: si p̄seq̃t̃ illū finē pp quē vouit q̃z si eueniat turpis p̄ditio sub q̃ vouit ⁊ quā euenire volebat cū vouit sz ille q votū supradcm̃ fecit pp hūc finē. s. vt nō cōmitteret illō scādalū qō horrebat ⁊ turpē p̄ditionē quā in suo voto posuit euenire volebat. cū g̃ si illud scandalū nō cōmisisset illā religiōez nō teneret̃ ingredi multo min⁹ tenetur ad hoc p̄ro pter ipletionē cōditionis fcē. Item vouēs sub aliqua turpi p̄ditione quā desiderat ipleri tante illa p̄ditiōe obligat̃ ad faciendū qō vouit g̃ p locūta p̄rius vouens aliqd sub aliq̃ turpi conditiōe quaz nollet euenire tāre illa cōditiōe nō obligatur ad faciendū qō vouit. Item oē votuz ē respectu alicui⁹ volitiōne apposite p̄ditionis. sz in p̄dcō voto illud qō vouit nō fuit volitū rōe sui nec rōe p̄ditionis apposite q; cōditio volita nō fuit cū vouēs q̃ vouit nollet eā euenire g̃ p̄dcm̃ votum nullū fuit. Cōtra oē votū sub p̄ditiōe fcm̃ tenet tante cōditione. sz iste vouit intrare p̄dictā religionē si p̄dictū fcm̃ p̄mitteret cū g̃ q̃ illud scandalū cōmisit ipleta fuerit p̄ditio sub qua p̄dcm̃ religiōez intrare promisit eam intrare tenet̃. R^o q̃ si ipleat̃ cōditio ille q fecit votū supradcm̃ predictā religionem intrare tenet̃: q; votuz sub cōditione fcm̃ de re bona ⁊ pp bonū finē quē vouens intendit consequi executionē illi⁹ boni qō vouit est obligato^m tāte apposita cōditiōe ⁊ hoc siue illa p̄ditio sit bona siue mala siue vouēs illā malam p̄ditionē velit ipleri. vt cū qs vouens cōcubere cū muliere. vouens coram ea religionē intrare. si igit̃ cōsenserit in illo malo facto siue velit eā ipleri vt i ppposita qōe q̃z uis. n. p̄ditio nō sit solita a vouēte dū vouet nec ēt velit absolute religionē intrare imo horret. tamen potest sub alterius conditione nō tamen est iconueniens q̃ duox quorū neutrum est volitū absolute. vnū sit volitū in aliqua relatōe ad aliud. Ad p^m in opp^m dō q̃ duplex est finis voti vnius quē intēdit vouēs assēq̃ mediante executione sui voti qui finis i voto ppposito ē expiatio peccatox quā vouens intēdit cōsēq̃ p executionē voti que est religionē bona itentiōe ingredi. Alius finis ē quē vouens intendit p suā obligatiōez imediate cōsēq̃. qui finis in ppposito voto ē pseruatio a cōmissione facti scandali magni de p^o fine nō pōt intelligi maior argumenti q; cōsecutio illi⁹ p̄supponit ipletionez voti. sz loquēdo de fine. ·2°·. dico maiorē eē falsam q̃z tū ille finis est cōditio apposita siue bona siue mala. Ad ·2^m· dō q̃ nō valet p̄tic forma sed sīc debet argui si aliquis vouet aliqd sub aliq̃ turpi cōditione quā ipleri nō desiderat illa extāte obligat̃ g̃ vouēs aliqd sub turpi p̄ditione quā ipleri nō ōsiderat si illa p̄ditio nō implet̃ nō obligat̃. Ad ·3^m· dō q̃ q̃uis vouens nō voluerit absolute illud qō vouit necēt ipaz cōditionē: tm̃ voluit illō qō vouit sb̄ p̄ditione. ⁊ p tanto potest dici q̃ illud voluit rōe cōditiōis ⁊ hoc satis in corpore qōnis declarātuz est.

c **Circa litteram** p̄uatuz est in abscōdito factum hic per factum in absconditio intelligas quod sine sollennitate factum est. ⁊ si factum sit cum multis testibus sollenne in conspectu ecclesie factum. hic per factum in conspectu ecclesie intelligas votum cuz fcm̃ sollennitate. per susceptionē sacri ordis vel professionem in religione seu per assumptionez habitus professorum vbi distinguitur ab habitu nouitiorum. Sollenne violare peccatum ⁊ scandalū non est intelligendum q̃ semper sint duo peccata. quia scandalum non semper est speciale peccatum sed frequenter est circunstantia peccatum aggrauans. Probari non potest quod occulte actum est. ista nō est sufficiens ratio quare contrahentes post simplex votum continentie non sunt sperandi. qz

factū solemne est p susceptionez sacri ordinis vel p ~~religionis~~ professionez in felicis rōe vel simplicez habitus professionis.

si probari posset non propter hoc dirimeretur matrimoniū iā ꝓtractū. sz phiberent cōtrahere quibꝰ ñ solum nubere sz etiam velle damnabile est ꝙuis hoc dicatur hic de illis qui solleniter cōtinentiam venerunt. tamen hoc etiā verum est de illis qui fecerunt simplex continentie votuz ꝙuis tales volē do nubere minus peccent ꝙz alij. Eas arcendas redire ad propositum hoc intelligenduz est de illis q fecerunt sollēne ꝓtinentie votuz. sed i penis. tenet locū. s. ꝙtum ad lapidationis penā i veteri lege leui pº ⁊ pncipalit pcipiebat lapidari blasphemātez deum de quo hī. Leuit. 24 deinde adltex vl ad ulteram. de qª hī de vtero. xx. Hoc execrabiliter fit i meretrice ⁊ execrabiliꝰ fit in vroze: qz quo ad vsū ꝫ naturam nō est vroz viro cōcessa. ⁊ magis tenet vir cauere maluz vrozis ꝙz alterius mulieris. ⁊ iō cū ad vsum contra naturā nulla mulier viro sit cōcessa plus peccat vir in vtendo ꝫ naturaz vroze ꝓ pria ꝙz meretrice. Incipit excusari per obedientiaz hoc quod dicit ibi magr nō tenetur. qz ex quo scit suam legitimā vrorē viue e ꝙuis hoc apō eccliaz pbari ñ possit potiꝰ dz excois sniaz hūilit sustinere ꝙz carnalit cognoscere illaz quā hz de fcō ꝙtuncūqz illa exigerit. ex de snia ex communis. Inquisitioni.

Di. xxxviij

p **Ost hoc** de dispari cultu ⁊ cetera.

Superiꝰ determinauit magister de ipedimētis q̄ faciunt personam illegitimam ad cōtrahēdū cū q̄cūqz psona. Hic determinat de ipedimētis q̄ faciunt personam illegitimā ad cōtrahendū nō ē quacūqz psona sz cū aliqua. ⁊ diuidit in ptes q̄tuor. Primo ō terminat de ipedimēto disparis cultus. 2º de impedimēto cōsanguinitatis di. seq̄nti. ibi. Hūc supest. 3º de ipedimēto affinitatis. di. 41ª. Nunc de affinitate. 4º de ipeditmento cognitionis spūal ⁊ legal di. 42ª. ibi. De pentaliū. Pª in. 4. Pº determinat hāc qōez. vtz fidelis cū infideli possit ꝫhere. 2º an duoꝝ infideliū ꝓiugatoruz alter ꝓuersus ad fidē possit ñ ꝓuersū dimittē ibi. Pōt tñ. 3º an ꝓuersus possit aliud mrim cōtrahere. ibi hic queritꝫ. 4º vtrum inter ifideles sit cōiugiū legitimū ibi. Sunt tñ. Pª in duas. Primo determinat vitatē. 2º soluit ꝫriam obiectionē ibi. Hic aūt. Illa ps q̄ ibi incipit. pōt aūt diuidit in duas. Pº ondit q duorum infideliū cōiugatoꝝ ꝓuersus ad fidem pōt dittere nō cōuersum. 2º ingrit vtz pp aliud vitiū posit cōiunx dimitti ibi. Si āt. Illa ps que ibi incipit Hic q̄ritur diuiditur in duas. Pº ondit q fidelis dimittēs nō ꝓuersum volentē tñ cohabitare nō pōt aliud matrim contrahere alio viuente. 2º ostendit q si nō ꝓuersus ñ vult cohitar ꝓcōuerso ꝓuersus pōt aliud mrim ꝫhere ibi Sed ecōuerso. Illa ps que ibi incipit sunt tñ diditur i duas. Pº remonet falsitatez. 2º cōfirmat vitatē ibi. Copla igitur.

articulus primus

c **Irca hanc** di. querēdūē pncip aliter de duobꝰ. Pª de infideliū ꝓiugū. 2º de ipsoꝝ diuortio. Circa pm querunt tria. Primo vtz fidelis cum infideli possit ꝫhere. Scō vtz inter infideles possit esse matrimonium legitimum tertio vtrum tale matrimonium excuset eorum carnalem cōcubitum.

p **Rimo ostendo** q fidelis pōt ꝫhere cum infideli. qz Joseph cum Egyptia ꝫrit vt hī gen. 41º. ⁊ Moyses cū. eth yopissa. de quo hr numeroꝝ. 12º. nec tñ ꝓdicti fideles ꝓ illis mrimonijs repbenī sī in scriptura. Item peioz est apostatans a fide ꝙz ille qui nunq̄z fidem suscepit. ut hī. 2. Pe. 2º. sz si fidelis ꝫhit cum illo q apostatauit a fide nō diuimit mrimoniuz. g̃ multo fortiꝰ pōt esse mrim inter fidelē ⁊ illum qui nūq̄z suscepit fidē. Cōtra. Esdre. i. cº. 9º ⁊. 14º. hr q precipit. Esdras filijs israel dimittere vroxes alienigenas quas in mrim duxerāt. Item vt hr de vtero. 7º. ꝓcepit dñs filijs isrl q cū a moreis canāeis pharreis eneis ⁊ hiebuseis nō sociarent ꝓiugia. Item nō ē cōicāndū cū infidelibus. 2º Jo. 3º. nec aue eis dixeritis. sz cōiuges simt cōicant g̃ fidelis nō debet matrim ꝫhere cuz ifideli. Rº. q aū legē scriptā licebat fideli ꝫhere cū infideli. qz nulla lege phibebat ut bñ ondit p arg ad ptem pmā. tpe vo legis scripte phibitū fuit filijs isrl ꝫhere cū cananeis pp eoꝝ puersitatē ⁊ obstinationem ⁊ ne ꝓiunx infidelis puerteret fidelez. nō aūt prohibitū fuit ꝫhere cū alijs infidelibꝰ vñ. Hester ptraxit cuz assuero vt hr. Hester. 2º. mō aūt ñ sz alicui fideli ꝫhere cū infideli q fidei sacrz nō suscepit vt ondūt auctoritates quas adducit magr hº. di cº. i. vñ si ō facto ꝫhat mrim dirimēdū ē cui rōez assignant aliqui. qñ in tali mrimōio ⁊ si cēt bonū fidei ad hoiez ñ tñ ad deū ex pte ꝓiugis infidelis nec cēt ibi ēt bonū pl. qz infidelis conaret educare prolem nō ad cultum dei sed ad ꝫrium sed hec ratio est insufficiens qz hec omnia dici possent de matrimonio ꝓtracto inter fidelē ⁊ hereticum qui suscepit fidei sacramētum ⁊ tamen ꝙuis fidelis contrahens cum hereti co peccet matrimonium tñ ꝫctum nō est dirimendū. Dicendū g̃ q ratio q̄r ñ tenz mrim ꝓtractum inter fidelem ⁊ infidelem q sacramentuz baptismi non suscepit est: qz iura reddunt fidelem eē personaz illegitimam ad contrahendū cum infideli predcō vnde dicitur. 28. q. i. Sic enim ultra. meduz. q nō nisi eiusdem religionis ⁊ fidei maneant copulata ꝓiugia. simile hī. e. q. Laue. huius aūt constitutionis fuit ratio congrua. qz nō deceret christianuz cōtrahere matrimonium in quo nō esset ratio sacri. sed i predicto matrimanio rō sacri non esset qz nō posz hre sacramenti rōez ex parte cōiugis vnius ⁊ n hre ex parte alterius. ille aūt qui sacrz baptismi nō suscepit nulluz aliū sacrm suscipere potest vt superius ondū est quapp nō teneret mrimoniuz cōtractū iter baptizatū ⁊ ñ baptizatū: etiam fidēs articlos fidei crederet dicitur enim. 28. q. i. Laue. ⁊ sumptū est ab Amb° in libro de patriarchis si christiana sit idest catheizata secundum glo. nō est satis nisi ambo iniciati sint sacramento baptismatis. Ad primum in oppositum dō q patet solutio ex dictis in qōe. Ad. 2m dō q non redditur fidelis persona illegitia ad contrahendum cū infideli propter infidelitatis peccatum qz tunc magis esset persōa illegitima ad contrahendum cū heretico. ⁊ esset persōa legitima ad contrahendum cū infideli non baptizato quod falsum est sed est rō qz non suscepit sacrm baptismi quod oium aliorum sacramentoruz ianua est. Ar m

ad ptez aliã gr̃a p̃ncipal' conclusiionis p̃nt ꝓcedi. qꝛ tñ tertiũ ꝓcludit q̃ nullo mõ sit coicandũ cũ infidelibus: iõ dõ q̃ eccl'ia phibet fideles coicare cũ infidebus pp cautelã fideliũ. ⁊ qñz ẽt in penã infidelium. ℙꝛo q̃ cã inhibet coionẽ fideliuz cũ quibuscũqz infidelibus siue paganis siue iudeis siue hereticis siue apostatis. sz in hoc distiguendũ ẽ ꝫz diuersas coditiões pſonaꝝ ⁊ negociorꝝ ⁊ tporꝝ qꝛ ñ fideles sint firmi ⁊ docti in fide ita q̃ ex eorꝝ coione cũ infidelibus magis pbabiliter possit sparı̃ infideliuz coꝛrectio q̃z fideliũ puersio licitũ ẽ eis coicare cũ infidelibus paganis vel iudeis marie si vꝛgeat necessitas siãt fideles sint simplices vel infirmi in fide ita vt p babiliter timeri possit de eorꝝ peruerse iõ phibẽdi sunt coicare cũ infidelibus q̃buscũqz marie ne magnã familiaritatẽ hẽant cũ eis vel ne coicẽt cũ eis: nisi in necessitate. vñ glo. sup illõ scõe epl'e. Jo. nolite eũ recipe in domũ. dicit ne dũ hospitales eẽ velitis p mala eorꝝ colloqa vñ boni mores corꝛũpant: fideles aũt phibẽt coicare cũ hereticis ⁊ apostatis marime i pena eorꝝ. vñ ⁊ tales infideles excoicat: eccl'ia. qꝛ cuz receperint fidei sacr̃m eccl'ia ñ tñ hz iudicare eos iudicio tpali. sz ẽt spũali. ⁊ talib⁹ nõ debet dici aue. vñ glo. sup illud scõe. Jo. neq̃ aue. ⁊c. dicit q̃ videtur signuz consensus erroꝛis hoc. n. dicim⁹ amicis quoꝝ opera nobis placent.

s **Ecundo queritur** vtꝝ inter infideles possit esse mr̃im^m legitimũ. Et vr̃ q̃ nõ qꝛ mr̃i^m legitimũ indissolubile ẽ dr̃. n. Mat. 19. quos de⁹ cõiunxit hõ nõ sepet: sed mr̃im^m infideliũ dissolubile est per cõuersionẽ alterius ad fidẽ altero remanente in ifidelitate vt inferius oñdetur. g̃ inter ifideles mr̃im^m legiti^m eẽ nõ põt. Jtẽ mr̃im^m ꝟctum int̃ fideles magis ẽ ꝟ bo^m plis ⁊ fidei q̃z ꝟctũ inter fidelem ⁊ inter infidelem sed contrarium inter fidelem ⁊ et infidelem nõ põt esse legitim^m. g̃ mlto min⁹ inter ifideles põt eẽ legitimũ. Cõtra magister h⁹ di. c° vlti. dicit q̃ copula maritalis que iterꝫ infideles coniugium est legitimum. Respondeo ſm q̃ habetur. 28. q. i°. Si quis iudaice. §. Jtem illõ quoddam est coniugium legitimum ⁊ non ratum. quoddam ratum ⁊ nõ legitimum quoddam legitimum ⁊ ratum. Legitimum ⁊ nõ ratum ẽ qõ legali institutiõe vl' puincie moꝛib⁹ ꝟbiꝫ. qõ tñ sepable ẽ. Ratũ ⁊ nõ legitimũ ẽ mr̃i^m ꝟctuz inter fideles q̃ sacr̃z baptismi susceperũt cõtẽpris sollẽnitatib⁹ que debẽt adhiberi ſm ꝓsuetudinez ecclie ⁊ p̃rie moꝛẽ vt matrimõiuz clãdestinũ. Ratũ ẽ qõ insepabile est. Illegitimũ ẽ pp ꝓtẽptũ sollẽnitatis q̃ ꝫz legẽ ⁊ p̃rie moꝛez adhiberi dz legitimuz ⁊ ratũ ẽ ꝟctũ inter fideles q̃ sacr̃z baptismi susceper̃t ⁊ nõ sũt pſone illegitime ad ꝟbendũ ⁊ sollẽnitates debitas ꝫz ꝓstitutiõem ecclie ⁊ moꝛẽ p̃rie adhibuer̃t. Dico g̃ q̃ iter ifideles ñ põt eẽ mr̃im^m ratũ qꝛ vt oñsum est iarguẽdo tale mr̃im^m sepabile est p alterius conuersiõez ad fidez altero in ifidelitate remanẽte sed inf eos põt eẽ matrimõiuz legitimũ qꝛ nec lege nature nec lege diua phibent mr̃imõialiter coplari nec p alicꝫ ꝓstitutionẽ ecclie qꝛ ꝫz ap^m i° coꝛin. 5. eccl'ia ñ iudicat de his que foris sũt. q̃nis aũt illõ mr̃im^m nõ sit sacr̃z cũ sit sepabile. qꝛ nullũ sacr̃m añ baptismũ susceipi põt. tñ est in offiñ näe ⁊ quoddã fedus societatis hũane. Ad p^m in opp^m dõ q̃ maioꝛẽ vera nisi intelligat: de mr̃im^o legitimo ⁊ rato Uel põt dici q̃ cũ illõ matrimõiuz sepatur p̃ puersionẽ alteri⁹ ad fidẽ nõ sepatur ab hoĩe sz a deo. deus ãt separe põt quos ꝓiũxit q̃uis hoc nõ possit hõ. Ad 2^m dõ q̃ nõ valet qꝛ ecclia põt fidelẽ reddere illegitimũ ad ꝟbendũ cũ infideli. qꝛ de quolibet fideli iudicare põt. sz illos q nũ q̃z sacr̃um fidei susceperũt nõ iudicat. ⁊ ideo ifideles reddere illegitios ad ꝟbẽdũ iter se ad ipaz ñ ptinz.

t **Ertio queritur** vtꝝ mr̃i^m ꝟctuz it ifideles excuset eorũ carnalẽ ꝓcubitũ. Et vr̃ q̃ ñ qꝛ vt hz. 28. q. i°. Sic. n. ppe p̃ncipiũ ⁊ r̃citat magr̃. i lr̃a. c°. plt ñ ẽ vera pudicitia i fideli cũ ifideli cõiuge g̃ tale mr̃i mõiuz ñ excusat carnalẽ ꝓcubitũ. Jtẽ carnal' cõcubit⁹ ñ excusat nisi per bona mr̃imõij que ñ st̃ i mr̃i° ifideliuz ibi. n. nõ ẽ bonũ sacr̃i. qꝛ ẽ sepabile: nec pl' qꝛ nõ educit ad cl'tũ di: nec fidei qꝛ nõ seruat i eo fides hoi pp deũ: g̃ talez mr̃i^m carnalẽ ꝓcubitũ nõ excusat. Cõtra ꝓiunx infidelis suo cõiugi ifideli tenetur carnaliter cohabitare si exigat. sed faciẽs illud ad qõ teneꝫ a pecõ excusat g̃ p mr̃i^m infideliũ põt excusari carnal' cõcubit⁹ a pecõ. R°. q̃ bona mr̃imõij ſm q̃ st̃ in mr̃imõio excusant ꝓiugiũ carnale ꝓcubituz ⁊ qꝛ i mr̃im° fideliũ sũt ꝓplete. ⁊ iõ ꝫz q̃ sũt i intẽtiõe ꝓiuguz carnl' ꝓcubentiũ ita cõplete excusãt illum actũ q̃ ẽt ipz reddũt meritoꝛiũ in mr̃im° aũt infideliũ sunt icõplete, qꝛ ibi nõ est bonũ sacr̃i nisi ꝫz qd ⁊ si sit ibi fides ad hoĩez ñ referꝫ ordinate in deũ. q̃nis ẽt sit ibi, plis susceptio nõ tñ ẽ ei⁹ educatio ad cultũ diuinũ ⁊ iõ p̃decã bõa ꝫz q̃ sũt i mr̃im° infidelium ipoꝝ carnalẽ ꝓcubitũ ñ põt reddere meritoꝛiũ ipm ñ excusant a pecõ. Et ad h⁹ vitatẽ explanatõem valẽt aliq̃ q̃ dcã sunt li. 2^a. di. 41°. in illa qõe. vtꝝ ois actio sine fide rectificãte sit pcñ ad p^m in opp^m dõ q̃ sicut hz. 26. q. i°. Dñis. §. Ex his vbi dr̃. dr̃ nõ ẽ vera pudicitia hoĩs ifidelis ẽt cũ ꝓiuge sua negaꝫ pudicitia eẽ vera q̃stũ ad effectũ ⁊ ad p̃miũ vz eterne salutis: sed ex hoc nõ seqꝫ q̃ ille concubitus semp sit peccatũ. Ad 2^m pz solutio ex dcis in questione.

articul⁹ scõs

c **Onsequenter** querit̃ de 2° p̃nci pali. Et circa hoc q̃rũtur tria. ℙ° vtꝝ puersus ad fidẽ teneatur ab ifideli ꝓiuge discedere. scõo vtꝝ possit ꝟbere cũ alia p^a. ꝓiuge infideli uiuẽte. ctio vtꝝ ꝓiunx infidelis a fideli dimiss⁹ possit illo viuẽte cum alia persona contrahere.

p **Rimo ostendo** q̃ puersus ad fidẽ ñ teneꝫ ab ifideli ꝓiuge discedeꝫ. Ap⁹. i. ad coꝛi. 7. Si q̃s fr̃ vxoꝛẽ hz ifidelẽ ⁊ hec ꝓsẽsit hitare cũ illo ñ dimittat illam: ⁊ si q̃ mulr̃ hz virꝝ ifidelẽ. ⁊ h ꝓsentit hitar̃ cũ illa ñ dimittat virꝝ. Jtẽ peioꝛ ẽ ille q labit̃ in hereſiz; q̃z ille q nũq̃z fidẽ suscep̃. vt hz. 2°. ℙe. 2° sz ꝓiũx fidelis ñ teneꝫ discedere a suo ꝓiuge labẽte i hereſiz q: nullum ipedimẽtũ supuẽiẽs mr̃i° rato ⁊ ꝓsũato solvit ipz g̃ mlto min⁹ puersus ad fidẽ teneꝫ dimittẽ suã ꝓiugẽ q̃ nũq̃z fidez suscepit. Jtẽ vir pp suã conuersiõez ad fidẽ nihil tenetꝫ facere i p̃iudiciũ aie sue pl'z si vir puersus ad fidẽ tẽreꝫ dimittere vxoꝛem ifidelẽ ß eẽt i p̃iudiciũ aie pl'q: proles rẽanerer penes mr̃ez ifidelẽ cũ ples seqꝫ vẽtrẽ: g̃ cõuersus ad fidẽ nõ teneꝫ dimittẽre vxoꝛẽ infidelẽ. Cõtra ifideli li

citum ẽ hĩe plres vxores. qz ℔ nõ vĩ eẽ ꝓhitũ neci iurẽ nãe necdiño. ⁊ statuta ecclie cũ ñ iudicẽt ꝺ his q̃ foris sunt ad ifideles nõ se extẽdũt. si g̃ ꝙuersus ad fidẽ nõ teneret ab ifideli discederẽ posset xp̃ian⁹ sil plres vxores hĩe. qꝺ falsuz ẽ. Jtẽ. xg. q. i⁹. Judei. nõ põt ifidelis in ei⁹ ꝑmanere ꝙiũctone q̃ iã in xp̃ianã trãslata ẽ fidẽ. g̃ ꝙuersus ad fidez tenet discedere a ꝙiuge i infidelitate remanẽte. Jtẽ nõ min⁹ periculũ ẽ cũ infideli remanere q̃z cũ eo ꝙhere. sz ꝑp periculũ ꝙuersiõis ꝓhibet fidelis ꝙhere cũ ifideli. g̃ a sil ꝓhitũ ẽ ipm remanere cũ ifideli. ℜñ⁹ ꝙ de discessiõe fidel ꝙiugis ab infideli alr iudicãduz ẽ ꝑro tpe ꝑmitiue ecclie alr ꝑ tpe Cõstantini iperatoris ⁊ tpibus illis ꝓpings. aliter ꝑ moderno tpe. p⁹. n. tpe passiz ꝙuertebãt ad fidẽ iudei ⁊ gẽtiles. ⁊ iõ tũc ꝙiũx fidelis poterat hĩe spẽ ꝓbabilẽ de ꝙuersiõe cõiugis infidelis ẽt si ꝙuersionẽ nõ ꝑmitteret ꝑ q⁹ tpe dicit ap⁹. i. cor. 7⁰. scificatus ẽ vir infidel ꝑ mulierẽ fidelẽ ⁊ scificata ẽ mulier ifidelis ꝑ virũ fidelẽ. ⁊ ꝑ illo tpe itellig̃ ẽ ꝙsiliũ apli q dic̃. ꝙ ꝙiũx ꝙuersus ad fidẽ nõ dimittat ifidelẽ. Alio aũt tpe magis fci obstinati iudei ⁊ gẽtiles adhuc satis facilr ꝙuertebãt ad fidẽ. ⁊ iõ ꝑ illo tpe erat ꝙsiliũ ꝙ ꝙuersus ad fidẽ cohitarẽt cũ ꝙiuge ifideli gentili. ⁊ ꝓhitũ ꝙ nõ cohitaret cũ iudea vel iudeo. ne ꝑ ipm vel ipaz conuerteret fidel. Modernis aũt tpib⁹ taz iudei, quã gẽtiles ꝑ maiori pte q̃i obstinati videnẽ. iõ ꝓhitũ est ne ꝙuersus ad fidẽ cohitet cũ ꝙiuge ifideli tã gẽtili q̃z iudea vel iudeo si diligẽter ⁊ sufficiẽter mõitus vt ꝙuertaẽ cõuerti noluerit. si aũt ꝙuerti voluerit. aut ℔ vult ⁊ ꝑmittit vel offert añq̃z p⁹ ꝙuersionẽ sui ꝙiugis exercuerit aliquẽ actũ fidei ꝓxuz. aut p⁹ p⁰ mõ ꝙiũx cõuersus nõ tenet ab eo discederẽ. sz ꝓxuz ꝙiugẽ maritali affectiõe tractare. non. n. sibi põt obijcere spũalẽ fornicationẽ quã ãbo piter exercuerũt. 2⁰ mõ ẽ in ptãte ꝙiugis fidelis ab ifideli discedere vel nõ q̃ztũ ad cohitationẽ ⁊ thoz. nõ tamẽ q̃z̃m ad vinculi mr̃imonial ruptionẽ vt patẽbit in qõe se. Ald ꝑm ꝑz solutio ex dictis. Ald 2m dõ ꝙ lapsus in hereſiz aut reuertr ad fidẽ. aut in sua hereſi obstinate ꝑseuerat. 2⁰ mõ ꝙiũx fidel tenet ab illo discedere q̃z̃m ad cohitationẽ ⁊ thoz ꝑp subuersiõis ꝓiculũ. ⁊ ne ꝓonus illi⁹ turpitudis videatur p⁰ mõ aut ꝙiũx fidelis vult intrare religionẽ aut nõ si vult intrare religionẽ põt inuito ꝙiuge ad fidez reuerso si ab eo fuerat iudicio ecclie sepata ex̃ de cõuersi. infidel. Mulier. si aũt nõ vult religionẽ intrare tenet, reuerti ad ꝙiugẽ reuersuz ad fidẽ. vt hr̃ in glo. c. p̃dcõ. secus aũt est i carnali fornicatione. qz si marit⁹ cognosceret vxorẽ post carnalẽ fornicationẽ postea ad ordies ꝓmoueri nõ possz. cognoscere aũt eã p⁹ spũalẽ fornicationẽ talẽ ꝓmotionez nõ impedit. ℙreterea in fornicatiõe carnali aia ⁊ corpus poluũtur. in spũali vo tñ aia. ℙreterea i carnali fornicatiõe nõ tñ fit in aia ꝙ marito displiceat. sz ẽt in corpe. nõ sic aũt in fornicatõe spũali. ⁊ heroes hñt in glo. fr̃. c. p̃dcõ. Laur. tñ dicit eaz non cogendã redire. vt hr̃ in glo. ex̃ de diuortio sup illud. c. q̃zto. cũ distinctõe illi⁹ decre. s. eo. ti. de illa. vbi dr̃ ꝙ si cõsortiuz viri sine iudicio ecclie declauit ei cũ reuersus fuerit ẽ reddẽda. si vo iudicõ ecclie ab eo recessit ad recipiendũ cũ nullaten⁹ dicim⁹ compellendã. ℔ tñ certũ est ꝙ inter eos vinculũ mr̃imoniale nõ soluit. qz inter eos fuit ratũ. Ald 3m dõ ꝙ

in ℔ cãu p̃dcõ ꝓles assignari ꝺz ꝑr̃i in fauorem fidei xp̃iane. ex̃ de ꝙuer. ifide. Ex lr̃is. Ald p̃m ad ꝓtem aliã ꝺõ ꝙ iure nãe ꝓhitũ est sil hĩe plres vxores vt supi⁹ hitũ est. ⁊ q̃uis ifideles nõ subsint iurisdictiõi positiuo ecclie. subsunt tñ iuri nature. ⁊ legi diuine. ⁊ iõ qñ infidel hñs plures vxores nõ tenebat post sui ꝙuersionez ad fidẽ discedere ab ifideli. nõ tñ licebat sibi in cõspectu dei retinere nisi illã, quã p⁰ duxerat in vxorẽ. qz nec añ sui ꝙuersionẽ ℔ sibi licebat ꝓdicẽte iurẽ nate. Ald alia duo ꝑz qd sit ꝺõ ex dcisi qõe

Secundo querit vtr ꝙuersus ad fidẽ possit ꝓhere cũ alia ꝑsona ꝙ iuge infideli viuẽte. ℜñ⁹ ꝙ cõiũx infidel aut vult cohitare cũ ꝙuerso ad fidez sine ꝓtumelia creatoris ⁊ scandalo ipi⁹ ꝙuersi. aut nõ. ℙ⁰ mõ ñ licet cõuerso ꝓhere cũ alia ꝑsona ifideli ꝙiuge viuẽte. xg. q. z. Si ifidelis. §. hic distinguendũ. cui⁹ rõ ẽ qz i ℔ casu nõ est solutũ inter eos mr̃imoniale vinculũ. qz quo ad ℔ ifidelis ꝙiũx nõ iniuriat mr̃imonio. nec mr̃imonij ꝓditori nec marito. Si vo non vult cohitare soluit mr̃imoniale vinculũ inter eos. qz iniuriat mr̃imonio. ⁊ tũc ꝙuersus põt aliaz ducere et sic intelligi põt illud verbũ apli. i. cor. 7. si ifidelis discedit discedat. nõ. n. fuit uti subiect⁹ ẽ fr̃ aut soror in h⁹i dr̃ẽt. xj. q. z. Si ifidelis. §. hic distinguendũ q descendentẽ seq nõ oz. ⁊ ea viuẽte aliã ducer licet. vez ℔ nõ nisi de his itelligendũ ẽ q in infidelitate coplati sunt. si aũt vult cõhitare. ñ tñ sine blasphemia xp̃iane fidei adhuc in ℔ casu soluit vinculũ mr̃imoniale inter eos q directe iniuriant cõditori mr̃imonij in quo casu intellr illud qꝺ dr̃ in. c. supra dicto ꝙ ꝓtumelia creatoris soluit ius mr̃imonij. ⁊ tũc fidel põt aliud mr̃im̃ ꝓhere. Si aũt vult cohitare sine blasphemia fidei xp̃iane nõ tñ sine scãdalo ꝙiugis fidelis. qz conat ipm ꝙuertere. adhuc i ℔ casu cõuersus põt aliud mr̃im̃ ꝓhere. qz solutũ est vinculũ mr̃imonij primi p ℔ ꝙ infidel iniuriat enõmiter fideli ꝙiugi. pp tñ cãs p̃dcãs nõ solueret mr̃imoniale vinculũ qꝺ eẽt ratũ. sz inter ifideles nõ est mr̃im̃ ratũ. vt supi⁹ hituz ẽ. ⁊ hĩ. xg. q. i⁹ circa pncipiũ. ex p̃dcis ꝑz ꝙ eo ipo ꝙ alter ifideliuz ꝙiugum ꝙuertit ad fidẽ altero in infidelitate remanẽte ñ solui tur inter eos vinculũ mr̃imoniale. sz p ℔ ꝙ nõ est ratũ ẽ dissolubile ⁊ p p̃dcãm ꝙuersionẽ disponitur ad dissolutionẽ. sz ifidelẽ nolle cohitare fideli. aut ñ sine blasphemia fidei xp̃iane. aut nõ sine scãdalo fidelis cõiugis p̃dcm̃ vinculũ dissoluit. nec oz illam dissolutionẽ fieri p iudiciũ ecclie cũ ecclia de infideli nõ iudicet. xg. q. z. si ifidel. in glo. Alij aũt tenentes ꝓiũ dicũt ꝙ si infidelis nõ vult ꝓhere ꝙ ecclia sniare põt ⁊ ꝺz. Alliq tñ dñt ꝙ nõ soluit vinculũ mr̃imonij inter eos quousq̃z ꝙuersus ꝓhit aliud mr̃im̃ q: si infidelis p⁹ illas blasphemias ꝙuerteret ad fidẽ añq̃z ꝙuersus aliud mr̃im̃ ꝓxiſz nõ posset ꝑmo ꝙuersus aliud mr̃im̃ contrahere. sed mihi ẽ difficile videre si vinculum primi matrimonij non est p⁰ solutũ qũo sequẽt mr̃im̃ sit legitimũ. vnde mihi vr̃ dicendũ ꝙ añq̃z contrahatur 2m matrimoniuz soluit p̃m. vt dr̃ in supradicto. c. in glo. ⁊ tñ si ante ꝓctũ mr̃imonij scõi. alius cõiunx cõuerteret nõ liceret illi qui ꝑmo cõuersus ẽ 2m mr̃im̃ ꝓhere viuente alia. nõ q: per conuersionẽ alteri⁹ restituere tur vinculũ mr̃imonij primi quasi iure postliminij. vt quidã dicũt. qz ad cãnduz matrimonij vinculũ

mutu⁹ regrit ꝓsensus.sz cãret quoddã ipedimẽtũ quo alius alio viuẽte cũ alia ꝑsona mr̃im^m ꝟhere phiberet.28.q.2.Si infidelis.in gl.ibi cũ dr̃ q restituit vinculũ mr̃imõij.sz exponẽdũ ẽ vt ita dixi.

c Ertio querit vtr ꝓiunx infidel'a fideli dimissus mõ debito possit illo viuẽte.cũ alia ꝑsona ꝟhere.Et vr̃ q sic.qr inter eos nõ est mr̃imoniale vinculũ.alias fidelis nõ posset ꝟhere infideli viuẽte.ifidelis aũt nõ alligatus mr̃imonio põt ꝟhere. Itẽ nullus ꝓiugum põt alterũ inuitũ obligare ad ꝑpetuã cõtinẽtiã.sz si infidelis nõ põt ꝟhere altero ꝓiuge viuente ꝓiũr fidel' posset infidelẽ obligare ad ꝓtinentiã per totã vitaz ipius fidelis.qr vt hr̃tũ est in qõne ꝑcedenti postq̃z infidelis nõ vult remanere cũ fideli.aut si vult nõ tñ sine blasphemia xꝑi aut scandalo fidel' ipe fidel' põt aliud mr̃im^m ꝟhere ipa viuẽte.g̃ postq̃z fidelis mr̃im^m ꝟrit.vr̃ q infidel' possit ꝟhere .Cõtra.28.q.2.Si infidelis.ꝓtumelia creatoris soluit ius mr̃imonij circa eũ q relinqt.in quo vr̃ dare intelligi.q cũ infidel' nõ vult mõ debito cohitare cũ fideli nõ soluit ius mr̃imonij nisi quo ad fidelez.g̃ q̃uis fidelis ꝟhere possit.nõ tñ ifidelis. Itẽ vt hr̃tũ ẽ fidelis volens cohitare cũ ifideli mõ debito cohitare voleti nõ põt aliud mr̃im^m ꝟhere ifideli viuẽte .ergo mlto min⁹ infidel' dimittẽs fidelẽ cohitare volẽtẽ põt aliud mr̃im^m ꝟhere fideli viuẽte. Circa hanc qõnẽ fuerũt opiones diuerse vt accipi põt ex dictis 28.q.2.Si ifidelis in glo.qdã.n.opinati sunt ifidelẽ posse aliud mr̃im^m ꝟhere nõ tñ añq̃z fidelis aliud mr̃im^m ꝟhat vel sollẽne votũ ꝓtinẽtie faciat.sz qr postq̃z fidelis ꝟrit vel sollẽnit vouit nõ remanet sibi aliqõ ius in ꝓiuge ifideli.vñ vr̃ ifidel' nullo iure remanere obligat⁹ ad nõ ꝟhendũ.qr ex quo solutũ ẽ viculũ mr̃imoniale inter ipz̃ z fidelẽ.nec remãet fideli ius aliqõ sup ifidelẽ.ius nãe nõ ꝓhibet infidelẽ ꝟhere.nec ius diuinũ q scia nec statutũ ecclie.qr statuta ecclie nõ ligãt ifideles q nũq̃z fuscepert sacrm baptismi. Illij dr̃t q ifidelis manẽs in ifidelitate nũq̃z põt ꝟhere in vita alteri⁹ nec p⁹ vitã.qr q̃uis inter ipm z fidelẽ sit solutũ mr̃imoniale vinculũ q̃tũ ad eẽntiã.remanet tñ q̃tũ ad obligatiõis effectũ in ifideli pp culpã suã nec ex hr̃ sequit q obligeꝫ ad ꝑpetuã cõtientiã.qr si ꝓuertat ad fidẽ ꝟhere põt postq̃z ali⁹ mr̃im^m ꝟrit vel sollenniter vouit.

Ex dcis pz solutio ad ar^m ad ptẽ pmã. Qui vult tenere aliã opiõnẽ dicere põt ad p^m ar^m ꝫ eã vt dicit quedã glo.ibidẽ q.s.nõ ẽ intelligendũ qn ẽt soluat ius mr̃imonij circa fidelẽ relinquẽtẽ.sz iõ dere linquẽte decretũ nõ logtur.qr ex eccliaz ẽ. z eccliа nõ iudicat de his q̃ foris sunt. Ad 2^m dr̃ q nõ ẽ simile.qr q̃diu ifidelis vult mõ debito cohitare cũ fideli nõ ẽ solutũ mr̃imoniale vinculũ quo ad eẽntiam.z iõ fidelis ꝟhere nõ põt.sz postq̃z ifidelis dimisit fidelẽ vel debito mõ nõ vult cohitare euz eo soluit vinculũ mr̃imoniale quo ad eẽntiã.z qr mr̃imoniũ claudicare nõ põt.iõ postq̃z fidelis ꝟrit.infidelis ꝟhere põt.nõ tñ añ.qr añq̃z fidelis ꝟhat vl'solẽniter voueat ifidelis semp manet obligat⁹ fideli q̃uis nõ ecõuerso.z quo ad hr̃ bñdicit.qr̃ z si mr̃i^m claudicare nõ possit q̃tũ ad eẽntiaz claudicare nõ põt q̃tũ ad obligatiõis effcm. Utr aũt pp qõcũq̃z mortale pccm vror possit a viro dimitti vel econuerso soluet in ꝛra exponendo.

c Irca lr̃am caue ne gẽtilẽ vel iudeã vel alienigenã.i.hereticã ꝛc.Hr̃ intelligit de heretica nõ baptizata.vel dic q ẽ ꝓhibitio nõ tñ cũ statuto irritãte si ꝟriuz fiat quo ad ipam hereticã.Ego dico q dñs.i.ego dico cõsulẽdo.nõ dñs ꝑcipiẽdo. Nõ est putanduz mr̃im^m qs ex decretũ dei fcm ẽ.ibi accipit ex ꝓ cõtra. Nec vera eius pudicitia cũ cõiuge dici põt.hr̃ in qõnib⁹ in solutiõe argumẽtoz expositũ est. Ob quaslibz cõcupias q̃ aiaz a lege dei oberrare faciunt z pernitiose corrũpi põt sine crie.z vir vrorẽ suam dimittere,z vror virũ. Ad cui⁹ intelligentiã notandũ q triplex ẽ fornicatio.s.ꝑpe dcã vt fornicatio carnalis.z fornicatio cõiter dcã vt idolatria z quelz noria superstitio.qr tal'aia fidẽ frangit deo cui eã obseruar debebat sicut vero spõso.ẽ ẽt fornicatõ cõissie dcã.s.q̃lz crimiosa ꝓcupia de quib⁹ duab⁹.s.vltimis fornicationib⁹.hr̃ ab Aug.li.p° de sermone dei in monte puz post mediũ.z 28.q.1°. Idolatria.qũo aũt ꝑpr̃i mã fornicationẽ liceat viro vrorẽ dimittere z ep° supius dcm̃ est.di.35.pp fornicationẽ vero cõit dicta que ꝑcessit mr̃im^m in vtroq̃z ꝓiuge. qũo possit ille qui ꝓuertit ad fidẽ infidelẽ dimittere. hac di. iã expositũ ẽ.si aũt duoz ꝓiugũ fideliũ alter labatur in ifidelitatez põt dimitti a fideli.s.quo ad cohitationẽ tr̃alẽ vsq̃z quo corrigat.pp fornicationẽ vero cõissie dictã redũdãtez in alteri⁹ ꝓiugis scandalũ p̃t dimitti ad tr̃s a ꝓiuge innocẽte.z tũc eã nõ dimittit vt scortũ.sz vt a se ꝑcidat scãdalũ quo cessãte dz fieri recõciliatõ.Si ãbo crediderit q p cognitionẽ dei ꝓfirmet cõiugiũ.hr̃itellr̃ q̃ vterq̃z ꝓiugũ ifideliũ fil'puertit.vel q̃ñq̃z ille q p° ꝓuersus ẽ ꝟhat aliud mr̃im^m. Nõ hz illud triplex bonũ qõ excusat coitũ z meret pmiũ.hr̃ expositio i qõibus patet.

Di. rl.

n Hnc super est ꝛẽ. Superi⁹ õter minauit magr̃ de ipedimento disparis cultus. Hic determiat õ ipedimẽto ꝓsanguinitatis.Et diditur i ptes.4. P° oñdit in quoto gradu ꝓ sanguitatis põt ꝟhi mr̃i^m. 2° põit diuersos modos ꝓpr̃ctiõis illoz graduũ ibi.Qũo ãt. 3° subdit rõez diuerse assignatiõis illoz ibi.Qr̃ aũt Quid ꝓsãguinitas linea.Sz.gradus. 4° opõit ꝫ predicta z soluit ibi.His aũt.

Articulus pmus.

c Irca hãc di.ad maiorẽ declarationẽ qõnũ q̃ ꝓponũt narrãda sunt q̃ dam.s.quid sit ꝓsanguinitas.qd sit linea qd sit gradus.z ponẽde sr̃ tres regle.Cõ sãguitas ẽ viculũ personaz ab eodẽ stipite descẽdẽtiũ carnali ꝓpagatiõe ꝛctũ stipes autẽ vocatur p^a a qua descendũt.linea ẽ ordinata collectio personarũ ꝓsanguinitate ꝓiunctarũ ab eodẽ stipite descendentiũ diuersos gradus habẽs.Est aũt q̃daz linea ascendentiũ.quedã descendẽtiuz,quedã transuersaliuz.Scdz lineaz ascendẽtez ꝓputãtur gradus ita .s.pr̃ z mr̃.auus z auia.,pau⁹ z pauia. atauus z atauia. Scdz lineã descendentẽ ꝓputant̃.sic filius z filia.nepos z neptis.pronepos z proneptis. atnepos atneptis. Scdm lineam transuersalem computantur sic duo fratres.filij duoz fratr'.z nepotes duoz fratrũ.pronepotes ꝫ duoꝝ fratrũ. Bra

quid sit gradus affinitatis.

dus ẽ hitudo distantiũ psonaꝝ qua cognoscit quota gñatiõis distantia: due psõe differt iter se. ⁊ hec distictio grad⁹ ẽ ꝑz iura canonica nõ ciuilia. vñ sic ꝑz canões frẽ ⁊ sozoꝛ faciũt vnũ gradũ sic ꝑm iura ciuilia faciũt duos. eo q illa hitudo q ẽ frẽ ad sozoꝛẽ nõ ẽ illa eadẽ q ẽ sozoris ad frẽz. vñ ꝑz Aluic. 3°. metha. c. 10. frnitas q ẽ in vno frẽ respcũ alteri⁹ nõ est frnitas q ẽ in alio respcũ isti⁹. Jura aũt canõica istas duas hitudies accipiũt sub vno gradu. ⁊ iõ non est realis ꝯctio inter iura canõica ⁊ ciuilia ī descriptiõe gradus. Tene g. p regla q ꝯhẽtes sine dispẽsatiõe in gradu psanguitatis. phibito nulla longitate ꝺffendũt ãnoꝝ q: diuturnitas tpis ī mĩuit pcctũ ꝑz auget. tãtoq; sũt grauioꝛa crimia q̃sto diuti⁹ ifelicem aiaz detinẽt alligataz ex de psãg. ⁊ affi. nõ ꝺz. Alia ẽ regla q tãto gradu psone descẽdẽtes a stipite distãt iter se q̃sto a stipite distãt gradus. tñ ide vtuosiõ ẽ in liea descẽdẽte q̃s transuersali vbi gña fili⁹ a pẽ distat i p°. gradu. duo frẽs int se attinẽt sibi i p°. gradu. ⁊ tñ plus attiẽs fili⁹ pñi q̃s ff frẽ filr filius filij attiet auo in 2°. gradu. filij duoꝝ frũz attinẽt sibi i 2°. gradu. ⁊ tñ fili⁹ filij attiet magis auo suo q̃s filij duorũ frũz inter se. vides g̃ q idẽ gradus psanguitatis i liea descẽdẽte ẽ fortiꝰ vinculũ q̃s in liea trãsuersali. 3ª regla ẽ q qñ psone ieq̃lit distãt a stipite verbi gña. vna in q̃rto gradu alia in 2°. gradu psanguitatis iter illas psonas ꝺz pputari ꝑz gradũ magis remotũ a stipite. ex de psangui. ⁊ affini. c. vlti. ll⁹ ãt rõ ẽ q: rõ psanguitatis i liea trãsuersali oꝛtũ hz ab illa q ẽ ad stipitẽ. vñ ph⁹. 8. ethi. c. 12. oio cognata ãicitia depẽdere vi ex pẽna. ⁊ iõ vn⁹ i liea trãuersali nõ põt eẽ alij ppiqoꝛ q̃s stipiti. Nota ẽt q ꝓueniẽtius dñt q pẽz ⁊ mrez assignãt trũcũ q̃s Jsidoꝛus q frẽz ⁊ sozoꝛ trũcũ põit. vt hz. 9°. lib. ethiologiaꝝ. c. 7. ⁊ recitat magr i lra añ mediũ h⁹ di. vñ illi q sm assignationẽ Jsiõ sũt i gradu 3° ꝑz alia sunt in 4°.

Articulus primus

c Jrca hanc di. querũt. 6. ¶ 1° vtruz consanguinitas sit aliqõ vinculũ. 2° vtz pñtet mrim° ipedimẽtum. 3° vtz ipediat mrim^m vltra gradũ. 4^m. 4° vtz aliqs possit tñ distare a stipite q posz licite ꝯhere cũ eo. 5° vtz ifideles ꝯhẽtes in gradu phito sepãdi sint postq̃s ꝓuertũt ad fidẽ. 6° vtz illi q añ ꝓciliũ gñale i quo restricta fuit linea ꝓsanguinitatis vsq; ad 4^m gradũ ꝯcerũt in gradu 5° vl 6° vl 7° potuert p⁹ pdcm ꝓciliũ i suo cõiugio remãer.

p ¶ Rumo oñdo q ꝓsanguitas non sit aliqõ vinculũ rõe aie nõ ẽ aliqõ vinculũ ꝓsanguitatis iter hoies q: oẽs aie rõnales ꝓducũt ī eẽ p creationẽ. nec rõe corpis. q: i his q̃ respiciũt corp⁹ cõicant hoies cuz brutis iter q̃ nõ ẽ vinculũ aliqõ psanguitatis. g̃ iter hoies nõ ẽ aliqõ ꝓsanguitatis vinculũ. Jtẽ aliqui hoies nõ magis cõmunicãt inter se i eẽntia spẽi q̃s alij hoies nec i eẽntia materiali accidẽtalr. tñ qñq; colligant inter se nõ descendẽtes ab eodẽ stipite q̃s aliq q ab eodẽ stipite descẽdũt. g̃ iter descẽdentes ab eodẽ stipite nõ ẽ vinculũ ꝓsanguitatis. Jtez si vinculũ ꝓsanguitatis eẽt inter hoies p coꝝ descensuz ab eodẽ stipite p cãnalẽ ꝓpagatõnẽ. tũc tñ se extenderet cõsanguinitatis vinculũ q̃stũ ex se extẽdit carnalis ꝓpagatio. ꝑz hoies oẽs xp̃o excepto p carnalẽ ꝓpagationẽ descẽdert ab Adam. g̃ iter hoies oẽs eẽt ꝓsanguitatis vinculũ. qõ falsũ ẽ. Cõtrã amicitia ẽ vinculũ inter hoies. ꝑz ph⁹. 8. ethi. c. 12. inter alias spẽs amicitie ponit amicitiã ꝓsanguineoꝝ. g̃ aliqõ vinculũ ꝓsanguinitatis ẽ inter hoies. Jtẽ experiẽtia docet illos q ab eodẽ stipite descendert magis colligari inter se affectione nãli q̃s alios ceteris pibus. g̃ expientia docet inter hoies eẽ aliqõ vinculũ ꝓsanguinitatis. Rñdeo q sicut dicit ph⁹ 8. ethi. c. 12. Dis amicitia ī aliqua coicatiõe ꝓsistit. ⁊ ois cõicatio alicui⁹ amicitie cã est ita q sm differentias cõicationũ sũt amicitiaꝝ differẽtie ꝑz phi. vbi pus. Cõsanguinitas aũt ẽ q̃daz nãlis cõicatio in sanguine. qõ iõ dr q: sanguis vltima digestione digestus est materia pria seminis. ꝓsanguinitas g̃ ẽ inter ꝓsanguineos cuiusdã nãlis amicitie cã. ⁊ q: nãlis amicitia ẽ formale vinculũ ⁊ nãle illoꝝ quoꝝ ẽ. ⁊ iõ dr pdicatiõe cãli q ꝓsanguinitas ẽ vinculum .i. vinculi cã ꝑz q: ꝓsanguinitas nõ causat predictã nãlez amicitiã nisi mediãte cognitiõe cõicatiõis i sanguine que cognitio insufficienter inuenit nisi in hoibus. q̃uis in brutis multis sit impfcẽ aliqua cognitio pdcẽ cõicationis inter pẽtez ⁊ imediatã ei⁹ plez. vñ ⁊ videmus ipos hre aliquã silitudinẽ nãl amicitie ad inuicẽ. iõ ppie loquẽdo nõ ẽ vinculuz ꝓsanguinitatis nisi inter hoies q̃uis inter aliq̃ bruta sit ꝑz qd. Ex dictis pz solutio ad p^m arg^m i opp^m

Ad 2^m dõ q q̃uis ꝓsanguinei nõ magis cõicẽt inter se ⁊ in eẽntia spẽi q̃s alij. nec ẽt ī eẽntia materiali. tñ magis ꝓueniũt in vtute nãli. ꝑz nõ ẽ necessariũ q magis cõicent i vtute nãli absolute. q: qñq; aliq nõ cõsanguinei similioꝛes sunt in nãli virtute absolute q̃s aliq ꝓsanguinei. semp tñ ꝓsanguinei magis cõueniũt in vtute nãli a virtute stipitis derivata.

Ad 3^m dicũt aliq q tũc deficit ꝓsanguinitas qñ ꝺscendẽtes ab eodẽ stipite desinũt eẽ sil'es in nãli vtute suo stipiti qõ dñt necessariũ fieri. q: illa assimilatio paulatiue vadit diminuẽdo. qõ pz q: nãlis vtus vt est derivata a stipite nõ est ita fortis sicut in stipite. sicut nec in ramis arboris est nãlis virtus quã recipiũt a radice ⁊ stipite ita fortis. sicut in radice ⁊ stipite inq̃tũ eã a stipite accipiũt. q: ꝓtingef põt ex alia cã q aliqua nãlis vtus fortioꝛ siti ī ramis vel fructu q̃s in stipite vel radice. sic q̃uis in filio põt eẽ fortioꝛ naturalis virtus q̃s i pẽ. hoc tñ nõ ex nãli vtute pris tñ. ꝑz ex aliq̃ alia coopãte cã. Sed ꝯ si ꝓtingeret q vn⁹ pr gñaret filios pl'es qui nõ essent patri similioꝛes in quacunq; naturali virtute q̃s aliqui alij homines adhuc esset consanguinitas inter eos per hoc q communicarent in natura ab eodem stipite per virtutem naturalez propagata.

¶ Preterea cum quanto virtus generantis fortioꝛ est tanto per eam possit ad plures protendi naturalis assimilatio virtuti naturali stipitis contingeret posset q aliqui ab vno stipite descendentes magis essent consanguinei inter se q̃s alij inter se ab alio stipite descendentes tam istis q̃s illis existentibus in eodem gradu ad suum stipitem. quod i cõueniens videtur. Jdeo dicunt alij q tantum se extendit consanguinitas quantum naturalis propagatio ab eodem stipite. ⁊ q omnes homines hñt in se aliquam consanguinitatem inquantum ab eodem stipite per naturalẽ propagationẽ descẽdũt et

talis cõsanguinitas aliquam rationẽ habet viculi inq̃tũ iter homines q̃ hunc descensum efficaciter recogitãt ꝛ in q̃bus nõ ẽ nãlis affectio ꝓ excessiuaz malitiã depꝛauata cayſat aliqͣ viculũ amicitie nã lis q̃ſuis ꝺbilit. vñ Aug⁹. ix. de ci. c. xi. ꝺic q̃ iõ de⁹ noluit oẽs hoies ab vno descendẽ vt eo mõ vehemẽti⁹ ꝓmẽ ꝺaretur hõi ipi⁹ societatis vnitas vi culũq̃z cõcoꝛdie. ꝛ nõ tñ inter se nãe silitudine. ve rũ ẽt cognatiõis affectu hoies necterẽtur. non ꝺi q̃ ꝓpe ꝓsanguinitas deficere. ſz ꝓ tãto deficere ꝺi q̃ ꝛ per nimiã elõgatõnẽ a stipite nãlit amicitia fere totalit euanescit quã mr̃imoniale vinculuz aliquo modo reuocat fugientem.

Ecundo querit vtrũ ꝓsanguinitas p̃ stet mr̃imonio ipedimentũ Et vi q̃ nõ. q̃ ligati viculo nãlis amicitie facilius q̃ſ alij in amicitia perseuerãt. ſz inter cõiuges maxie vtilis ẽ pseuerantia amicitie. q̃ cõsanguinei aptiozes sunt vt mr̃imoniali copulentur inter se q̃ſ eẽnei. Itẽ nõ ipedit mr̃i⁹ qͣ nulli bono mr̃imonij ꝺriaꝛ. ſz consanguinitas non ꝺriaꝛ alicui bono mr̃imonij. q̃ ita p̃t seruare fidẽ sic eẽnei ꝛ ita ẽt proereare. plẽ. q̃ ꝓsanguitas mr̃i⁹ nõ ipedit. Itẽ Eua imediate sumpta fuit de Ada. ꝛ tñ illa ꝓpiq̃tas nõ ipediuit mr̃i⁹ iter eos. q̃ multo fozti⁹ nulla alia carnal ꝓpiq̃tas mr̃i⁹ ipedit. Cõtra Leui. xx. ois hõ ad ꝓpinquã sui sanguis ñ accedat. Itez Grego. ad Aug⁹ epm anglox. ꝛ hr̃. ꝫ. q. ꝫ. quedã lex. ꝛ recitat magr̃ in lra p⁹ mediũ h⁹ ꝺi. ꝺicit q̃ sine duox frez germanox siue duarũ sozoꝛũ fili⁹ ꝛ filia misceanẽ experimẽto ꝺidicit ex tali ꝓiugio sobolẽ nõ posse succrescere. ſz illã qͣ ipedit sobolẽ succedentẽ ꝺz ipedire mr̃i⁹ qꝛ est ꝺ vnũ bonũ matrimonij. q̃ aliqua ꝓsanguinitas mr̃i⁹ ipedit. Rñ° q̃ aliqua ꝓsanguinitas ipedit mr̃i⁹ ex ꝺictamie iuris nãe. aliqua ex ꝺictamie legis diuine. aliqua p statutũ ecclie. Propter ꝺictamẽ legis nãe ipeditur mr̃i⁹ filie cũ pr̃e. vel filij cũ mr̃e. vñ ꝛ in lege nãe ꝺcñ ẽ. vt hr̃ Gen. x°. relinquet hõ pr̃ez ꝛ mr̃ez ꝛ adherebit vxoꝛi sue. ius. n. nãle ꝺictat maiozẽ reuerẽtiã ꝺeberi ꝓentibus q̃ſ cõiugib⁹. ꝛ ꝺictat nõ sic ꝺeberetractari turpiter ꝓentes sicut se ꝺctãt cõiuges. magistñ ẽ Ds iuris nãe mr̃i⁹ filij cũ mr̃e q̃ſ filie cũ pr̃e. q̃ vxoꝛ ꝺz esse viro subiecta. Ꝺ aũt ius nature ẽ vt fili⁹ teneat mr̃em subiectã. vñ ꝛ quedã aialia bruta abhoꝛrẽt coir̃ cũ mr̃e sua q̃ſ ꝺiu cognoscũt eã esse suã mr̃ez. q̃ꝺ pz per illud q̃ꝺ narrat ph⁹. viii° ꝺ aialib⁹ de camello q̃ cũ saltasset sup mr̃ez suã coopraz postq̃ſ recognouit eã eẽ mr̃ez saã interfecit igemiatoꝛẽ. narrat ẽt de equo ibidẽ q̃ cũ saltasſz super mr̃ez suã ꝛ recognouit eã postq̃ſ ꝺiscoopiebat fugijt ꝛ piecit se de alto ꝛ mortuus ẽ. Ex. ꝺictamie legis diuine. ꝓhibent mr̃imonialit copulari ꝓsanguinei in p° gradu ꝛ 2° ex vna pte tñ. vt pz Leui. xviii°. cui⁹ rõẽ ne si possuz mr̃imonialit coplari ꝺarent incẽtiuũ luxurie eo q̃ tales psone frequẽter solẽt i cadẽ ꝺomo hitare. Per statutũ ecclie ꝓhibẽt mr̃imonialit coplari ꝓsanguinei ẽt i ꝫ°. ꝛ 4°. gradu. qꝛ vsq̃ tunc cõsueuit inter hoies satis ꝺurare amicitia pp ꝓsanguitatis viculũ nãe. ſz post illũ gradaz cõcedit eas posse copulari ad amicitiã quasi fugientẽ reuocandã vt sic charitas inter hoies ꝺilatet eo q̃ ꝓiũx ad ꝓsanguineos sui ꝓiugis mltũ afficiat. Ad p^m i opp^m ꝺõ q̃ sic. vna cõicatõ q̃ſ ipedit aliã ita amicitia fundata sup vnã cõicationẽ. vñ amicitia consanguinitatis magis ẽ ipeditiua q̃ſ ꝓmotiua amicitie q̃ ꝺz esse inter ꝓiuges pp rõnez cõicatiõis sup quã fundata ẽ. Ad ꝛ^m ꝺõ q̃ ꝛ si nõ ꝺriet alicui bono mr̃imonio ex toto ꝓiũctio ꝓsanguineox ꝺriatur tñ decẽti obseruatiõi ꝛ aliqualit honestati bonoꝛuz illox. Ad ꝫ^m ꝺõ q̃ Eua nõ fuit ꝓsanguinea Ade. qꝛ ab eo nõ descendit p naturalem ꝓpagationem.

Ertio querit vtr̃ ꝓsanguinitas ipediat mr̃i^m vltra. 4^m gradũ. Et vi q̃ sic. ex ꝺe ꝓsan. ꝛ affi. q̃ ꝺilectio ꝺctus exñtiũ in. 6°. gtadu ponit sub indulgẽtia. q̃ꝺ nõ eẽt verũ nisi ꝓsanguinitas vltra. 4^m gradũ ꝺe iure cõmuni mr̃i^m ipedirt. Itẽ magr̃ circa ꝓncipiũ h⁹ ꝺi. ꝺicit q̃ ꝓsanguinei in. 7. gradu vel infra coplari nõ ꝺebẽt. Itẽ idẽ hr̃. ꝫ. q. ꝫ. pgenie. ꝛ. c. se. ꝛ. c. nulli. q̃ iura recitat magr̃ in lra satis cito p⁹ ꝓncipiuz. Cõtra eccliа libere ꝓiũgit mr̃imõia vltra. 4^m gradũ ꝓsanguinitatis. Rñ° q̃ ꝓsanguinitas non ꝛ pedit mr̃i^m vltra 4^m. gradũ. iura. n. ꝺctũ ꝺicentia reuocata fuerũt i ꝓcilio generali. vt pz p illõ q̃ꝺ hr̃ ex ꝺe ꝓsan. ꝛ affini. nõ ꝺz vbi ꝺi q̃ ꝓhitio de coniugio antiqtus fuata ꝺifficlt frequẽter ꝺucebat. ꝛ aliqñ pariebat piculũ aiaz. ꝛ iõ hec ꝓhibitio vsq̃ ad 4^m. gradũ restricta est cui mr̃imonio congruit. vt ibidẽ ꝺi q̃ ꝛ i corpe hois sunt quattuoꝛ humores. q̃ ꝓstant ex q̃ttuoꝛ elemẽtis. põt ẽt h⁹ reuocatiõis hec assignari rõ. qꝛ iã pp refrigeriũ charitatis vinculũ amicitie inter ꝓsanguineos vltra. 4^m gradũ ita euanescit ꝛ quasi fugit q̃ ex tũc licitũ esse ꝺz ipaz p mr̃imoniale viculũ reuocari. Ex ꝺictis pz solutio ad oia in opp^m allegata.

Arto querit vtr̃ aliqs tñ possz ꝺistare a stipite q̃ licite possz cõtrahere cũ eo. Rñ ꝺeo q̃ nõ. qꝛ rõ nãlis ꝺictat q̃ ordo nãlis gñatiõis ꝺz procedere nõ retrocedere q̃ꝺ aliquo mõ fieret. si aliqs vel aliqua ꝓiũgere suo stipiti in carnal gñat iõis ope nãlr ꝛ maioꝛẽ reuerentiã, ꝺz hõ illi a quo eẽndi sumpsit iitiuz gñatiõe nãli q̃ſuis mediate q̃ſ ꝺebeat ꝓiũx cõiungi.

Into querit vtr̃ ifideles ꝺctes in gradu ꝓhibito sint sepandi p⁹ q̃ſ puertũt ad fidẽ. Rñ ꝺeo q̃ si ꝺcrũt in gradu ꝓhibito a iure nãe vel diuino mr̃imonium nullũ fuit inter eos. oẽs. n. subsũt legi nãe ꝛ legi diuine. ꝛ iõ postq̃ſ puertũt ad fidẽ sepandi sunt. Si aũt ꝺcrũt in gradu ꝓhibito ab ecclia tñ cũ statuta ecclesie nõ se extẽdant ad infideles q̃ nñq̃ſ sacramentũ baptismi susceperũt. tũc ꝺico q̃ legitimuz mr̃i^m fuit. inter eos ꝺctũ. ꝛ iõ p⁹ coꝛ puersionẽ ad fidẽ ñ sunt sepandi. ex ꝺe ꝓsan. ꝛ affini. de infidelibus.

Exto querit vtr̃ illi q aũ ꝓciliũ generale in quo restricta fuit linea ꝓsanguitatis vsq̃ ad 4^m. graduz contraxerunt in. 5°. gradu vel 6°. vel. 7°. potuerit post predictũ concilium in suo coniugio remanere. Rñ ꝺeo q̃ tales qñ contraxerũt erant ꝓsone illegitime ad cõtrahẽdũ inter se. ꝛ ideo inter eos nullũ fuit ꝺctum mr̃imoniũ. nec p reuocationẽ illoꝛ statutoꝛum fuerunt illa mr̃imõia ꝓfirmata. qꝛ ꝓstitutões mr̃imonij ad preterita mr̃imonia non trahuntur. ꝺecretoꝛum ꝺi. ix. ante triẽnium. ꝛ. ꝫ. q. ꝫ. ꝺe incestis. ꝛ extra ꝺe consanguini. ꝛ affinit. Non ꝺebet. vbi ꝺicitur ꝺecetero libere copulentur. p quod ꝺat itel-

No. maius fore peccatũ filiuz coire cum matre: q̃ patrem cuz filia

ligi fm glo. ibidē q per istā ꝓstitutionē ꝑdicta mri monia nō fuerit ꝓfirmata. vñ sic cōiuncti separari po ruerūt si voluerūt nec debuerūt sic cohabitare ca naliter nisi illi q de nouo ꝓtraxerūt expresse ℓ tacite. ⁊ dico tacite qr si pr publicationē restrictōis linee cōsā guinitatis vsq; ad 4m. gradū sic steterūt sciēter itel ligāt ratificasse mrim^m. nō tñ per hoc fuit ratificatū quo ad deū nisi de nouo interuenerit matu^o interior ꝓsensus. nec fuit necessaria noua expressio p verba. qz cuz interiori ꝓsensu expssio ꝓsensus. qñ ꝫ xerunt ōfacto sufficit ob mrimonij fauorē. extra ō consangui. Non. debet in glo.

c Jca lram si a fribus sumpsit initiū nūe randi. ita. s. q faciāt primū gradū. nō stipitē. sicut ser etatibus mūdi generatō ⁊ hois status finitur. Iste ser etates mūdi ꝫ Aug^m li. 8ꝫ^m. qōnū. q. 58ª. sic distiguūt. Iª ab Adā vsq; ad Noe. 2ª a Noe vsq; ad Abraā. 3ª ab Abram vsq; ad Dauid. 4ª a Dauid vsq; ad trāsmigrationē i babyloniā. 5ª a transmigratione i babyloniā vsq; ad aduētū xpi dñi. 6ª ab aduētu dñi vsq; ad finē secli laboriosatiuz cū qua currit. 7ª alteri^o seculi. s. qescentiū. ⁊ in iudicio icipiet 8ª q erit resurgentiū. ser etates hois ꝫ Aug^m. vbi pr^o sunt ifantia pueritia adolescentia iuuētus grauitas senectus quaz tpa sic distinguunt. ifantia vsq; ad. 7. annos. pueritia vsq; ad. 14. annos adolescētia vsq; ad. 25 annos iuuētus vsq; ad. 50. ānos. grauitas vsq; ad 60. annos. senectus a. 60. vsq; ad finem.

Di. xlj.

n Hinc de affinitate ⁊c. Superi^o determinauit magr de ipedimento ꝓsanguinitatis. Hic determiat de ipedimēto affinitatis. Et diuiditur in ptes duas. Iº determinat de ipedimento affinitatis. 2º de sepatiōe mrimonij inter ꝓsanguineos vl affines ꝫcti ibi. Et sciendū. ꝑma i. 3. Iº oñdit quid sit affinitas ⁊ usq; ad quē graduz ipediat mrimoniū. 2º oppōit i ꝫrū ibi. Sz alij. 3º oñdit q̄ꝫ^m durat affinitatis vinculuz ibi Illud etiā Illa pars q̄ ibi incipit. Et sciēdū. diuidit in .3. pº agit de sepabilitate mrimonij in ꝓhibito gradu ꝓsanguinitatis vel affinitatis ꝫcti. 2º de quibusdā pccis qbus affinitatis iura voliātur ibi. Hic dicendū. 3º de quibusdā noibus que er gradibus affinitatis sumuntur ibi. Attendendū est.

Articulus primus.

c Jca hanc di. querendū ē ꝑncipalit de duobus. Iº de cā affinitatis. 2º de impedimēto ꝓueniente ex ea. Circa p^m querūt. 4. Iº vtrū p quālibz carnalez copulā cōtrahat affinitas. 2º vtrū p mri^m ñ cōsumatū. 3º vtrū p sponsalia. 4º vtr affinitas causetur ex affinitate.

p Rimo oñdo q̄ per quālibz carnalez coplā nō ꝫhat affinitas q̄ affinitas ē vinculū idissolubile itrñ q vno cōiugū defuncto nō pp hoc deleat affinitas suoruz ꝓsanguineox cū altero cōiuge. 35. q. vlti. Finitatis ꝫ copla carnal fornicaria indissolubili non ꝓiungit ℓ vi q̄ per talez copulā affinitas nō debet contrahi

Jtē per carnal^m copulā extra mrim^m non ꝓtrahit irregularitas vt supi^o visū ē. g a sili nec affinitas. Jtē 35. q. 3º. Extraordinaria dī sic exordiaria pollutō nō nisi i nālib^o admissa. ñ vi mrim^m impedire qō ve rū nō esset si p carnalē copulā illicitā ꝫheret affinitas

Cōtra eadē cā. q. vlti. Fraternitatis. dī de viro ⁊ muliere si vna caro fiūt qūo pōt aliqs coz ꝓpiquus vni ptinere nisi pertine at alteri ꝫ mīme posse fieri credendū est. ꝫ sicut dicit ap^o. 1. cor. 6º. q adhēret meretrici vnū corpus efficitur. g per copulā fornicariaz affinitas ꝫhit. mlto forti^o g̃ p ꝓiugalē. Jtē eadē cā. q. 3. si qs. Si hō fornicatus fuerit cū mulie re ⁊ fr eius nesciēs eandē duxerit vxorē. seqt. mulier ad mortē peniteat. ⁊ sine spe ꝓiugij maneat. qō nō diceret nisi p fornicatiōez mulieris cū fre fuisz ꝫcta affinitas iter ipaz ⁊ fornicatorꝫ fratrē. Rñ affinitas ē propiquitas ex carnali cōmistione mediante ꝓsanguitate. ꝓueniēs oi carēs parētela. ⁊ qz carnal ꝓmistio est nō tñ in cōcubitu mrimōiali. ꝫ ēt fornicario. iō g̃ialr dō q p oēz carnalē copulaz p quā vir ⁊ mulier dñtur effici vna caro affinitas cōtrahit. ⁊qz p cānalē pollutionē factā nō i vase nāli ad illū vsuz ordiato. sed ex vl p fractiōez claustroz sine semis effusione nō efficiūtur vir ⁊ mulier vna caro iō per tales actus affinitas nō ꝫhit. 35. q. 3ª. Extraordinaria. inter. ⁊ in glo. expssius. nec obstat illud qō dī ex de spō. Iuuenis qz illa decretalis loquit de illo qui attentauit in nālibus ⁊ maritali affectu. vt dicit glo. ibidē ⁊ēt qz vsq; nō erat plane certū vtrū extra vas nāle seminasset vel intus vt ēt lra sonare vī. Ad p^m in opp^m dō q nō valet qz frequēter ex actu transitorio causatur diuturn^o effectus. Ad ⁊^m dō q carnalis copula nō causat irregularitatē nisi in q̄ꝫtū inducit sacri effectū. Hanc ꝓsuppōit aliqō esse sacri qō i fornicaria copula nulluz ē. ⁊ iō nz sacri defectus. p fornicariā aūt copulā vir ⁊ mulier efficiūt vna caro q̄ mediāte affinitas ꝫhitur. Ad 3^m dō q ibi nō vocat exordiaria pollutio carnalis ꝓcubitus fornicari^o. ꝫ pollutio facta circa nālia ⁊ nō itra. ita qō nō attingūt claustra pudoris ꝫ q exponit glo. ibidē.

f Ecundo q̄ritur vtr p mrim^m nō consūatū ꝫhat affinitas. Et vī q nō. qz affinitas est ꝓpinqtas ex carnali cōmistione ꝓueniēs vt supius dctm est. ꝫ i mrim^o nō ꝓsumato nulla fcā est carnalis ꝓmistio. g̃ p tale mrimoniū nō ꝫhit affinitas. Jtē. 35^a. q. vlti. Finitatis. dī de cōiugibus q si vna caro fiunt nō pōt esse q aliqs sit propinquus vni eoz qn ptineat alteri i quo vī dare intelligi affinitatē nō ꝫhi per cōiugiū nisi mediāte ꝓmistiōe carnali. Cōtra eadez cā. q. 3. de ꝓpinqs equalr vir ꝓiūgatur in mrimonio eis q sibi cōsanguinei sūt ⁊ vxores sue ꝓsanguineis p^o mortē sue vxoris. ꝫ p mrim^m nō ꝓsumatū iaz sunt vir ⁊ vxor. g̃ per tale mrim^m affinitas cōtrahitur

Jtē ex de ꝓsanguinitate ⁊ affinitate. c. i. Eque. vt canones dicūt abstinendū ē a ꝓsanguineis vxoris ⁊ ꝓpriis. ex hoc argue vt prius. Rñdeo q affinitas pōt accipi ꝓprie ⁊ cōiter. primo mō nō cōtrahit nisi mediante carnali cōmistiōe. 2º mō contrahitur non tñ per mrim^m nō ꝓsumatū. ꝫ etiā per spōsalia vt postea oñdet. p mrim^m. n. ꝓsumatū cōtrahitur aliqua ꝓpinquitas cum consanguineis coniugis impediens mrimōiū. vnde in effectu impediendi

mr̄i mm cõuenit cũ affinitate ꝓprie dcã. Ar̄a ad ptem primã ꝓcedũt de affinitate ꝓprie dicta. Ar̄a ad partez aliã de affinitate dicta cõiter.

t **Tertio** quer̄it vtrũ cõtrahaī per sponsalia. Et vī q nõ. ex̄ de despõ. ipu. lr̄as. dī de quodã qui cũ quadã puella in cunabul̄ spõsalia ꝓxit ⁊ postea mr̄ez eius duxit i vxorẽ q pōt remanere cũ vxore. qõ nõ esset verus si ex predictis spõsalibus fuisset ꝓcta affinitas. Jtẽ nõ vī affinitas ꝓbi nisi mediãte mr̄imonio vel carnali copula. sz sponsalia nõ sunt nisi spõsio futuri matrimonij. g̃ per illa nõ vī causari affinitas. Cõtra ex̄ de spõ. Juuenis dī de quodã qui quandã puellam duxit nõdũ septẽnez cũ qua attẽtauit qõ forsan cõplere nõ potuit. ⁊ postmodũ duxit ꝓsobrinã illi⁹ q diuidẽdus est ab eadẽ. qõ verũ nõ esset nisi p sponsalia ẽt añ septẽniũ ꝓberet affinitas. Rñ° q sponsaliũ quedã sunt q̃ tenẽt de iure ⁊ talia sponsalia ⁊si nõ inducãt affinitatẽ ꝓprie dcãz. inducũt tñ aliqd affinitati sil̄e quo ad effectũ impediẽdi mr̄im m eo q sponsalia sunt ad mr̄im m ordinata. quedã sunt q̃ ō iure nõ tenẽt pp impedimẽtũ ꝓsanguinitatis vel affinitatis. quedã pp defectũ vsus rõis. p spõsalia ⁊si nõ inducãt affinitatẽ ꝓpe dcãz. inducũt tñ impedimẽtũ mr̄imonij sicut affinitas pp publice honestatis iustitiã ex̄ de spõ. Ad audiendã. in textu. ⁊ in glo. est añt publice honestatis iustitia ꝓpinquitas ex spõsalibus ꝓueniẽs robur trahẽs ab institutiõe ecclie pp eius honestatẽ. ⁊ qz simul cã est in spõsalib⁹ q̃ de iure nõ tenẽt ex cã p̄dcã. iõ publice honestatis iustitia requirit vt talia spõsalia mr̄im m impediãt. Spõsalia añt q̃ de iure nõ tenẽt pp defectũ vsus rõis nullaz affinitatẽ inducũt nec aliqd sil̄e affinitati. qz talia spõsalia nõ tñ nõ tenẽt. sz nec modicã apparentiã hñt vt tenere debeãt. ⁊ iõ nec dici pōt q mr̄i m impediat pp publice honestatis iustitiã ⁊ de talibus logtur decre. allegata ad ptez p̄mã. Ad z m dō q ꝓcedit de affinitate ꝓprie dcã. Ad ar m ad ptem aliã dō q illa puella aliquid hẽbat de vsu rõis. ⁊ illud qõ iuuenis attẽtauit. attentauit affectu maritali ⁊ in vase nãli. ⁊ iõ non est sil̄e de istis spõsalibus ⁊ de illis de qbus logt̄ decre. ad ptẽ p̄mã allatam.

q **Warto** quer̄it vtruz affinitas causet̄ ex affinitate. Et vī q sic. 35. q. 3. Contradicim⁹ relictã ꝓsanguineox vxoris sue nullus ducat vxorẽ. g̃ nõ tñ sunt viro affines vxoris sue ꝓsanguinei. sz etiã ille mulieres que fũt eis mr̄imonial̄ copl̄ate. Jtẽ eadẽ. q. Porro. duoruz ꝓsobrinox cõiuges. q̃uis tpibus diuersis viro vni alterã post obitũ alterius nubere publice hõestatis iustitia ꝑdicit. qõ tñ nõ eẽt verum nisi ex vno gñe affinitatis aliud causaret̄. Cõtra z m ⁊ 3m genus affinitatis r̃euocata sunt ita q solũ remãet p m affinitatis genus. ex̄ ō ꝓsanguinitate. nõ dz. sz si affinitas causaret̄ ex affinitate. adhuc remãerẽt duo affinitatis gña. g affinitas ex affinitate non cãtur.

Rñdeo q antiqtus erãt affinitatis tria genera sic̃ hz 35. q. 3. Contradicim⁹. Pm genus affinitatis qõ adhuc manet causat̄ ex carnali commistiõe seu matrimonio mediãte ꝓsanguinitate. Aliud oriebatur ex carnali ꝓmistione cũ mr̄imonio mediante. affinitate. 3m vero mediãtibus duobus ꝓmis generibus vbi gr̃a. A. maritus. B. vxor. C. cõsanguineus. vxoris. C. ẽ affinis. A. p° genere affinitatis ⁊ si. D. mr̄imõial̄r copulet ipi. C. attinebat ipi A. in 3°. gñe affitatis ⁊ si. C. copl̄abat ipi. D. attinebat ipi. A. i. 3° gña affitatis. sz mõ solũ rmãet p m affitatis gen⁹. nec vt dī ex̄ de ꝓsãguitate. Illõ dz. si dz reprehẽsibile iudicari si secundũ varietatez tẽpoꝝ statuta quandoq̃ varient humana p̄sertim cum vrgens necessitas id exposcit. reuocationem autẽ predictoꝝ generum vrgens necessitas ⁊ euidens vtilitas exposcebat. quia vt in eadem decr̄. dicitur p̄hibitio de ꝓiugio in 2° ⁊ 3° affinitatis genere mīe ꝓbendo difficultatem frequent̄ inducebat ⁊ aliquãdo pariebat periculũ animarũ. Ex dictis pz responsio ad argumentũ in oppositum. quia illa decre. per predictam decre. abrogata sunt.

Articulus secundus.

c **Onseq̃nter queritur** de 2°. pncipali. Et circa hoc querũt. 4. P° vtz affinitas impediat mr̄imoniũ. 2° vtz possit p̄scribi ꝓ ꝓhibitionẽ de ꝓhẽdo cũ affine. 3° vtrũ nati de tali mr̄imonio sint illegitimi. 4° vtrũ ad accusandũ impedimentum cõsanguinitatis vel affinitatis sint admitẽdi tam extranei q̃z consanguinei.

p **Rmo oñdo** q affinitas nõ impediat mr̄imoniũ. qz effectus nõ ipedit causam. sz affinitas causatur ex mr̄imonio. ergo nõ impedit mr̄imonium. Jtẽ vir qui carnal̄r cognoscit mulierem magis vī attinere illi q̃z ꝓsanguineus suus. quia ille qui cognoscit eam attinet sibi imediate. consanguineus suus eo mediante. sed vir ꝓtest ꝓbere cũ muliere quaz carnal̄r cognouit. ergo multo fortius consanguineus suus. Contra. 35. q. 3. de propinquis equaliter vir coniungatur in mr̄imonio eis qui sibi consanguinei sunt ⁊ vxoris sue consanguineis post mortẽ sue vxoris. ergo affinitas ita vī mr̄imonium impedire sicut consanguinitas. Rñdeo q affinitas ipedit mr̄imonium in aliquo gradu ō iure diuino. ius enim diuinum ꝓhibet. vt hī Leuit. 18. filiuz nõ cõtrahere cũ vxore pr̄is. nepotẽ cũ vxore patrui. pr̃ez cũ vxore filij in aliquo gradu de iur̄ positiuo. vñ de iure positiuo nõ lz ꝓbere cum affine infra quartum gradũ. ex̄ de ꝓsangui. ⁊ affini. Illõ dz. vbi dī ꝓhibitio copule ꝓiugal quartũ ꝓsanguinitatis ⁊ affinitatis gradũ decetero nõ excedat. qm̃ i vlterioribus gradib⁹ iã nõ pōt absq̃ graui dispendio h⁹i ꝓhitio gñal̄r obseruari. Ad p m in opp m dō. q affinitas nõ ipedit mr̄im m ex quo cãt fz aliud. Ad z m dō q cũ nullus sit sibi cõsanguine⁹ ⁊ affitas ꝓbat mediante ꝓsanguitate p carnalẽ copulã seu mr̄im m mulier nõ efficit affinis viro q cognoscit eã. sz ei⁹ ꝓsanguineis ⁊ si dicas saltẽ magis vī attinẽ sibi altero genere attinẽtie. ⁊ ex ꝓnti min⁹ vī posse mr̄imonial̄r copl̄ari viro q̃z ꝓsanguineo ei⁹. dico q nõ valz. qz cũ mr̄imoniũ ad procreationẽ ꝓlis ordietur. ⁊ prolis ꝓcreatio nõ possit eẽ sine carnali copula ipsa mr̄im° non repugnat. vnde ipm impedire non debet.

f **Ecundo queritur** vtrum possit ꝓscribi cõtra prohibitionem de contrahendo cum affine. Et videt̄r q sic. ga cõtra ius pure positiuuz

potest currere p̄scriptio. sed p̄scriptō de ꝑhendo cū affine est de iure pure positiuo. ḡ ꝓ ipam pōt valere p̄scriptio. Itē pceptio decimaꝝ ⁊ oblationū ē aliqd spūali ānexū vsus mulieris vi esse quid carnale tñ. sed cōtra ius pcipiendi decimas ⁊ oblationes valz p̄scriptio quadragenaria. ex̄ de p̄scriptione. de quarta ḡ multo forti⁹ pōt p̄scribi ꝓ illud ius qō phibet ꝑhere cū affine. Contra eo. ti. vigilant. dicit dñs papa de p̄scriptione q̄ nobis ta i rebus cognitis q̄z in latentib⁹ placuit nō hāc vigorē. ḡ vi q̄ p p̄scriptionē null⁹ possit iuste aliqd obtinēr

Rñdeo q̄ q̄z uis ꝓ ius nāe vel diuinū nulla possit valere p̄scriptio. qñz tñ valz cōtra ius pure positiuū nisi sit tale de quo cauet in iure. vt ꝓ ipm p̄scribi nō possit. ad hec tñ vt p̄scriptio sit valida necessaria sunt tria. vnū est q̄ possessor iusto titulo icipiat possidere. 16. q. 2ª. Dilectō. §. Pōt. vbi dī q̄ qui nullo titulo possidere icipit p̄scribere nō pōt. aliud ē q̄ sit bone fidei possessor. hoc est q̄ credat se iuste possidere. q̄ sicut dī ex̄ de p̄scriptiōe. vigilāti. nulla antiqua dierū possessio iuuat aliquez malē fidei possessorē nisi respuerit postq̄z vouerit se aliēa possidere. 3ᵐ est q̄ possideat p totū tps determinatum a iure absq̄z interruptione. illud tñ tps determinat breuius vel lōgius sm ꝓditones rex̄ q̄ possidentur ⁊ illox ꝓ quos p̄scribit. si aūt p̄scribēs ius acquirit in re q̄ a p̄ncipio de iure sua nō erat. locū tñ ipropositio non hz. q̄ prohibitio de nō ꝑhendo cuz affine q̄stū ad aliquos gradus est de iure diuino vt pz ex p̄cedenti q̄one. Illud etiā ius positiuū qō i alijs gradibus ꝑhere prohibz. tale est q̄ de ipo cauetur i iure vt ꝓ ipm p̄scriptio valere non possit. ex̄ de cōsangui. ⁊ affini. Non dz. in fine. causa ēt q̄re iura voluerūt p̄scriptionē habere vigorez i propositō esse non pōt. q̄ vt dī extra de p̄scriptione. vigilāti. Ephesinus legis lator solum pp vitandam miserorū segnitiem ⁊ longi tēporis errorē ⁊ ꝓfusionez prius tricenali vel quadrigenali p̄scriptionē vigore legis imposuit. vnde cōsuetudo quantūlibet longa non potest personas illegitimas ad cōtrahēdum facere legitimas. ex̄ de cōsangui. ⁊ affi. q̄ sup in textu. ⁊ in glo. ꝓterea cū mr̄im^m nō tñ sit de iur positiuo. sed ēt de iure nature ⁊ diuino. vt superi⁹ oñsum est per nullā p̄scription fieri pōt vt mr̄i^m sit verū qō a p̄ncipio nullus fuit. Ad p^m in opp^m pz solutio ex iam dictis. Ad 2^m dō q̄ carnalis vsus mulieris ex̄ mr̄im^m est ꝓ ius nāe. ⁊ iō locum nō hz ibi p̄scriptio. ipm etiā mr̄im^m est de iure nature ⁊ diuino. ⁊ iō nec p̄scriptio facere pōt vt valeat mr̄imoniū qō a p̄ncipio nullū fuit. vel efficaciter nullū qō a p̄ncipio fuit vex̄. ex̄ de ꝓsangui. ⁊ affini. Non dz ptim in textu. ⁊ ptim in glo Ad intellectū autē decre. allegate in arguendo sciendū q̄ decre. non dicit q̄ valeat p̄scriptio ꝓ ius soluendi decias. q̄z ꝓ hoc ius nulla p̄scriptio valere pōt vt dicit cōciliuz byturicense qō tenuit dñs Symon cardinalis tūc legatus in regno francie. ⁊ hoc est rōale. q̄ debitū soluendi decias non est tñ de iure positiuo. sz etiā de iure diuino ꝓ qō p̄scribi non pōt. sz p̄dcā decre. bñ dixit q̄ clericus pōt p̄scribere ꝓ ep̄m suuz ius pcipiendi quartā decie ⁊ oblatiōes defunctox Alii qui aūt dicūt q̄ q̄z nō valeat p̄scriptio ꝓ ius soluendi decias sm q̄ decima accipit pro alia portione necia ad sustentationē ministrox ecclie. q̄ sic ē de iure nāe ⁊ diuino quo ad oēs. tñ sm q̄ decia accipitur pro tali parte deciata pōt p̄scribi ꝓ ius soluē di decias. q̄ sic soluere dēcimā nō est dō iure nāe. nec de iure diuino nisi quo ad filios israel. ⁊ ē ar^m pro ista opione. q̄ in maiori pte italie nō soluūtur decime. nec tñ eccla procedit ꝓ eos ꝓpellendo eos ad solutionez. Ad ar^m ad ptez aliaz dō q̄ illud vbuz sm glo. ibidem intellr in male fidei possessore qui p̄scribere nō potest siue verus dñs sciat rem illam ad se ptinere siue ignoret. nec dī male fidei possessor qui post cōpletā p̄scriptionē primo recognoscit q̄ res q̄ eaz ceperit possidere sua nō erat de iure q̄ sm glo. sup decretalē p̄dictā cōpleta p̄scriptione iam possessor tutus est. sm vtrūq̄z ius qō pz ēt p illud qō hī in. c. immediate seqnti. vñ illud verbuz illi⁹ decre. vigilanti. nulla ātiqua dier̄ possessio iuuat aliquē male fidei possessorē nisi rēspuerit postq̄z se nouerit aliena possidere intelligendū ē si añ ꝓpletā p̄scriptionē habuerit malā fidē vt dicit gl. ibidē

Tertio queritur vtrū nati de mr̄i^o t cōtracto ⁊ affines vel cōsanguineos sint illegitimi. Rñ^o q̄ sicut dī. ex̄ qui filij sint legiti. Tāta ⁊ gl. q̄dā sunt filij legiti. ⁊ nāles. q̄dā legiti ⁊ nō nāles. q̄dā nāles ⁊ nō legiti. q̄dā nec nāles nec legitimi. Legitimi ⁊ nāles sunt q̄ nascunt ex legitio mr̄im^o seu in eo cōcipiunt siue añ baptismū siue post. 28ª. q. 1ª. nūqd. ⁊ hoc siue mr̄im^m sit legitimū ex rem ⁊ veritatē. vel sm ecclie approbationē siue ab initio. siue ex post fcō ⁊ ꝑhentiū reputationē vel vtrūq̄z vel alti⁹. ex̄. q filij sunt legiti. Tāta ⁊ in glo. si vero aliqs clandestia mr̄imonia vel interdcā inire p̄sūpserit in gradu phibito ēt ignoranter soboles de tali ꝓiūctione suscepta prorsus illegitia cēseat de pentū ignorātia nullum habitura subsidiū cū illi tali ꝑhendo nō erpteſ sciētie vel saltez affectatores ignorantie videāt. ex̄ de clādestina despō. Cum inhibitio. §. si qs. pari mō etiā ples illegitima cēseatr. si ambo parētes ipedimē tū scientes legitimū pter oē iterdcm ēt in cōspectu ecclie ꝑhere p̄sūpserūt. e. c. vbi pus. §. pr. m^o. Legiti ⁊ nō nāles sūt adoptiui siue abrogati de quib⁹ hī ex̄ de cogna. leg. c. vnico. Naturales ⁊ nō legitimi sunt nati ex ꝓcubinis in domo. Nō legitimi nec naturales sunt nati ex adulterio. extra qui filij sunt legitimi. Tanta. Dili dico de illis qui nascuntur ex incestu. Illegitimi enim qui nascūtur ex copula nō legitia dicūt ēt nō naturales. nō a nā generis. sz a nā spei. p tāto q̄ naturale iudiciū rōis manifeste tali copule ꝓhiū est. nec pp istaz rōem natus de cōcubina in domo indubitato affectu retēta. i. ex concubina que in domo tenetur quasi loco vxoris dicitur non naturalis. quia q̄z talis copula sit contra naturale rationis iudicium. non tamen ita manifeste sicut alia. ⁊ propter hoc q̄z uis ab eis excludatur ratio legitimitatis. non tamen ab eis excluditur vocabulum naturalitatis. Ex dictis patet q̄ ex copulatis in facie ecclesie ⁊ sine contradictione in gradu cōsanguinitatis vel affinitatis p̄hibito vtroq̄z eorum vel altero impedimentum ignorante conceptus diffinitiuam sententiam diuortij quanuis post eam ex vtero natus legitimus est ⁊ succedere debet in paterna hereditate. extra q filij sunt legiti. cū inter. i textu. ⁊ i glo. silr si aliquis hūs vxorē legitiaz ⁊ illa viuēte aliā duc i facie ecclie

ꝛ sint ꝺditiõe illius ipedimẽti ignoꝛãtia fili⁹ ex tali copula natus siue ꝓceptus legitim⁹ ẽ q̃uis post ei⁹ exceptionẽ parentes sui p̃ diffinitiuã ecclie sniaz se penit. eĩ co.ti. ex tenoꝛ. Legitimãtur aũt illegitimi duob⁹ mõis fm iura canonica ꝑmus ẽ p̃sequẽs mr̃i moniũ q̃. s. solutus generãs filiũ ꝺ soluta postmo ꝺũ in facie ecclie cũ ea ꝺrit. eĩ eo.ti.c.i. hic aũt legi timãdi modus nõ se extẽdit ad natos ex adulterio eĩ. eo.ti. tãta. Scõs modus ẽ per dispẽsationem dñi pape. ꝛ hic modus legitimãdi põt se extendeꝛ ad quoscũq̃z illegitios ꝛ ad oẽs illegitios act⁹ in to ta ecc⁴. Scõm aũt iura ciuilia legitimant. 6. mo dis. ℙꝛim⁹ est q̃ũ p̃ filiũ nãlez ex ꝓcubina susce ptuz nõ spuriũ tradidit curie ciuitatis sue vel me tropolitane. ꝛ fit officialis ĩ illa curia qõ ꝓtingit pp̃ curie honoꝛẽ. 2⁹ q̃ũ p̃ filiaz nãlez inungit officia li curie ciuitatis sue vel metropol'. 3⁹ q̃ũ ipemet nãlis filius offert se curie deficiente ꝑle legitima. nã alias ĩ liceret sibi se offerre. 4⁹ q̃ũ deficiẽte p le legitia ipa ꝓcubina offert p̃ filio suo legitimãdo p̃ces impatoꝛi. ꝛ iperatoꝛ eas suscipit. 5⁹ q̃ũ p̃ in testamẽto solẽniter pfecto vocat eũ legitimũ filiuz suuz. 6⁹ q̃ũ ĩ testamẽto publica manu ꝓfecto vel manu ꝑpa hũte subscriptionẽ triũ testiuz fide dig⁹ rum vocat eum legitimũ.

q Warto queriť vtrum ad accusanduz impedimẽtũ ꝓsanguinitatis vel affinitatis sint admittendi tã eĩnei q̃ꝫ ꝓsanguinei. ℜñdeo q⁹ parentes eoꝝ de quoꝝ ma trimonio agitur siue fr̃es ꝛ cognati vtriusq̃z sexus sunt supstites aut nõ. si nõ tũc ãtiqoꝛes eĩanei ꝛ ve rioꝛes q̃bus notũ sit vtrũ sit ibi ipedimẽtũ cõsan guinitatis vel affinitatis põt ipediñtũ accusaꝛ. 35. q. 6. Cõsanguineos. ꝛ recitat magr̃ h⁹ di. c. vlti. si ãt sint ꝓsanguinei supstites ꝛ tacẽt. tũc eĩnei ĩpellũť ab accusatiõe tanq̃z suspecti q⁹ ex malitia accusent nisi p̃ ꝓsanguineos ꝑbare voluerit qõ accusãt. qõ ꝑbatur p̃ illud qõ hr̃. c. sdcõ. rõnabile. n. ẽ vt ad ac cusandũ ipedimẽta p̃dcã magis recipiant ꝓsangui nei q̃ꝫ eĩnei. qñ vnusq̃sq̃z suã genealogiã Tũ testi bus et cartis. tũ etiã ex recitatione maioꝝ scire la boꝛãt ꝛ meli⁹ recipi debẽt ad accusandũ q meli⁹ i pedimẽtũ nouerint. eĩ. Qui mr̃im⁹ accusare pos sunt. vr̃ tũ si qs est ad quẽ puenerit noticia denun ciatiõis. qũ bani fm ꝓsuetudinẽ in eccla fiũt ꝛ tacu it. postea ꝓtra mr̃im⁹ accusare nõ põt. sed tãq̃z su spectus repellendus est. nisi ꝓpꝛio firmauerit iu ramẽto qõ postea didicerit q̃ obiecit. ꝛ qõ ad ℍ ex malitia nõ ꝓcedit. e. ti. cũ in tua. qꝛ tunc ẽt si didi cisset ab illis qui denũciatiõis tpe fuerunt claudi nõ debẽt eidẽ aditus accusãdi. qñ ꝛ si ab hui⁹mõi ipetitione culpa de silentio tali ꝺcta illos exclude ret. ille tũ ãmoueri nequiret cũ culpabilis non exi stat eodẽ. c. vbi p̃us. nec opꝑtet accusatorẽ se ad talionẽ obligare. talis. n. obligatio locũ habet quã do accusatur p̃sona de crimine vt puniať. hic autẽ non accusatur persona. sed factum illegitimum.

c Jrca lr̃am vsq̃z in. 7ᵐ. generatiõis gra dũ hic abꝛogatũ est relictã cõsan guineoꝝ vꝛoꝛẽ vꝛoꝛis sue ꝛc. ℍ etiã abꝛoga tuz est. ſz neq̃z alterius ꝓiunctiõis soboles placet af finitatis p̃ꝛis iurisť trãsire ꝓsortiũ. ℍ etiã abꝛogatũ est si duo viri vel tres cõsanguinitatẽ iureiurando firmauerint ꝛc. De mõ ꝓcedẽdi ad accusationẽ

mr̃imonij pp̃ ipedimentũ ꝓsanguinitatis vel affi nitatis tenz sicut in q̃nibus dictũ est. Accusaꝛ ãt mr̃im⁹ pp̃ peccũ fornicatõis alterius cõiugis non põt nisi alter cõiunx. accusare aũt q⁹ mr̃im⁹ nõ est ꝺctũ nõ põt p̃ꝛ vel mr̃ nisi p̃ illius q est honoꝛe ꝛ di uitijs inferioꝛ. qꝛ de tali p̃sumitur q⁹ nollet mr̃imo niũ sepaꝛi si in rei veritate eẽt ꝺctũ. ſz p̃ illius q est diuitijs ꝛ dignitate superioꝛ hr̃ suspectus. qꝛ pꝛesu mereť q⁹ queret mr̃im⁹ sepaꝛi eo q⁹ ꝑles sua nõ es set cõiugi equali sibi in dignitate ꝛ diuitijs ꝓiũcta Stupꝛũ ꝑꝛie est vginis illlcita defloꝛatio. Adulteriũ alieni thoꝛi violatio. Nota q⁹ simpliciter ꝛ oĩbus pensatis grauius est adulteriũ q̃ꝫ stupꝛuz. qa adulter peccat peccõ luxurie ꝛ iniustitie magis etiã ledit rẽ publicã adulteriũ q̃ꝫ stupꝛũ scõm quid. tũ ẽ ecõuerso. qꝛ p̃ stupꝛũ auferť bonũ aliqõ irrecupera bile. s. vginitatis ¡integritas.

Di. rlij.

d E paren taliũ graduũ ꝛc. Su peꝛius determiauit magr̃ de ipedimento affinitatis. Hic determinat de ipedimẽto cognatiõis spũalis ꝛ legalis ꝛ diuidiť in ptes duas

℗° determinat de p̃dictis ipedimẽtis. 2° de se cũdis nuptijs ibi. Sciendũ est. ℗° ĩ duas. ℗° determiat de ipediñntiſ cognatiõis spũaliſ ꝛ lega lis p̃ncipaliſ respectu mr̃imonij ꝺcti. 2° p̃ncipaliť respectu ꝺbendi ibi. Qõ aũt. ℗ª in tres. ℗ꝛio oñdit qd sit cognatio spũalis ꝛ qualr̃ ꝺbať. 2° qua liter se hẽt ad mr̃im⁹ ibi. Spirituales. 3° oppõit in ꝺctũ ibi. His aũt. Illa pars que incipit. Quod aũt. diuidiť in duas. ℗° determinat de ipedimẽ to spũalis fraternitatis. 2° de ipedimẽto ꝓmater nitatis ibi. Solet ẽt. ℗ª in duas. ℗° oñdit q⁹ fi lij spũales aut legales cũ nãlibus filijs nõ p̃nt ꝺbeꝛ

Scõo oñdit de q̃bus nãlibus filijs ℓ̃ sit intelligẽ dũ ibi. Hoc aũt. Illa pars q̃ incipit. Solet etiaz. diuidiť in duas. ℗° inquirit an vir cuz cõmatre vꝛoꝛis sue possit ꝺbere. 2° an vir ꝛ vꝛoꝛ simul de beãt puerꝝ ꝺ sacro fonte recipere ibi. Solet ẽt q̃ri,

Articulus p̃imus.

c Jrca hanc di. querenduz est p̃nci paliꝛ de trib⁹. ℗° de cognatiõe spũali. Scõo de legali. 3°. de nuptijs secũdis. Circa p̃imũ querũ tur tria. ℗° vtrũ cognatio spũalis ipediat matri moniũ. 2° ex q̃bus causis ꝺbiť. 3° inter quas per sonas contrahitur.

p Rimo oñdo q⁹ cognatio spũalis ñ ipedit mr̃im⁹. illud nõ ipedit mr̃im⁹ q̃ꝫ simul stare põt cũ ma trimonio. ſz cognatio spũaliſ est huiusmõi. sicut. n. dr̃ eĩ de cognatiõe spũali. si vir. Si vir vel mulier sciẽter vel ignoꝛãter filiũ suũ de sacro fõte susceperint non sunt ab inuicem sepandi. ꝛ tũ inter eos co gnatio spũalis ꝺcta est. ergo cognatio spũalis mr̃i moniuz non impedit. Item cognatio spũalis nul li bono mr̃imonij opponiť. ergo ipsum non ipedit

Contra. eĩ de cognatione spũali. Clemens. diciť si constiterit. B. mulierez. L. viri filium de sacro fonte leuasse añq̃z eam desponsasset vꝛoꝛem inter

eos diuortiũ appellatione postposita celebretis .g cognatio spũal nõ tñ ipedit mrim^m ꝟhenduz.sz ẽt dirimit ꝟctũ si ipa mrimoniũ ꝓcessit. Rñdo sicut hõ per carnalẽ generationẽ accepit eẽ nãe ita ꝑ regenerationẽ spũalẽ accepit cẽ gre. Et sicut per gnationẽ carnalẽ ꝟhit generat^r cũ pentibus quoddaz vinculũ qđ vinculũ est cognatio carnalis.ita ꝑ regenerationẽ spũalẽ ꝟhit quodd ã vinculũ cũ dante sacrm regenerationis q est spũalis pr̃ ꝓsonã dei repsentãs ꝛ cũ tenẽtibus ipm dñ suscipit sacrm.q repsentãt mrem spũalẽ.s.eccliaz ꝛ illud vinculũ est cognatio spũalis. vñ spũalis cognatio ẽ ꝓximitas q̃dã ꝓsonaꝝ pueniẽs ex datiõe sacri vel tentione ad illud.ꝛ hec ꝓximitas si ꝓcedit ꝟctuz mrimonij impedit ꝟhenduz ꝛ dirimit si postea ꝟhatur de fcõ.sicut ꝑz ꝑ decre.allegatã ad ptez scõaz. Ad p^m i opp^m dõ ꝙ spũalis cognatio superueniẽs non opponitur mrimonio iã ꝟcto q̃stũ ad essentiam.qz vt supius visuz est nullũ impedimentũ supueniẽs mrimõio rato soluit ipm q̃stũ ad vinculũ excepta morte spũali vel carnali.qñqz tñ ipedit q̃stũ ad debiti exactionẽ.ꝛ qñqz nõ.si aũt alter cõiugũ suscipit alteri^r cõiugis filiũ seu baptizat ipm in articulo necessitatis ꝑ talẽ cognatõnẽ spũalẽ nihil ꝓiudicat sibi q̃stũ ad exactionẽ debiti seu redditionẽ. Jdeo dico si ex ig^a rantia hoc fecerit etiã ꝓter casuz necessitatis.ex de cognatione spũali. Si vir.si aũt ex certa scia ꝟ fecerit sibi vr̃ ꝓiudicare q̃stũ ad exactionẽ debiti quod vr̃ posse ꝓbari ꝑ hoc qđ dr̃ in decretali ꝓdicta.in fine.ꝙ eis sua fraus nõ dz ꝓcinari. Ad 2^m dõ ꝙ cognatio spũalis oppõitur eẽntie mrimonij ex pte materie.qz ꝓsonas reddit illegitias ad ꝟhendum inter se ꝓpter statutum eccl̃ie.

Ecundo queritur vtr in solo baptismo ꝟhatur cognatio spũal

Et vr̃ ꝙ sic.ꝑ solaz generationẽ carnalẽ cõtrahit cognatio carnalis.g a sili ꝑ solã regenerationẽ spũalẽ ꝓtrahit cognatio spũalis.sz solũ sacrm baptismi est sacrm regenerationis spũal. vñ ꝛ ab ap̃lo ad Titũ.3. vocatur lauacrũ regenerationis.g in solo baptismo ꝟhitur cognatio spũalis. Jtẽ in baptismo ꝟhit cognatio spũalis, aut qz ibi gra ꝓfert. aut qz ibi caracter ipr̃imit.aut qz necessariũ est ad hoc vt aliqõ aliud sacrm suscipiat.nõ p^o mõ.qz tunc in sacro quolibet cognatio spũalis ꝟheret.qõ falsuz ẽ nec 2° mõ.qz tũc in sacro ordis ꝟheret.qõ ẽt falsum est.g in 3° mõ.sz illud ẽ ꝑpuz ipi baptismo.g cognatio spũal ꝟhit in solo baptismo. Cõtra.30.q.1° oẽs ꝛ recitat magr̃ in lra h^r di.c.i. Oẽs quos in pñia suscepim^r ita nr̃i spũales sunt filij vt ipi quos vr̃ nobis suscipientib^r. vel sub trine mersionis vocabulo mergentib^r ũda sacri baptismatis regenerauit.

Jtẽ magr̃ h^r di.c.i. Spũales filij sunt quos de sacro fonte leuamus vel in cathetizatione vel in cõfirmatiõe tenem^r. Rñdeo in carnali generatiõe ꝙ quaz ꝟhitur carnalis cognatio.tria sunt.s.ad illã generationẽ dispõ que ẽ in seminũ cõmixtõe.ꝛ ipa generatio q̃ est in fetus aiatione.ꝛ h^r generationis manifestatio q̃ est ꝑ natiuitatẽ ex vtero.sic in regeneratione spũali tria ꝓsideranda sunt.s. dispõ ad regenerationẽ q̃ est ꝑ cathecismũ.ꝛ ipa spũalis regeneratio q̃ ẽ ꝑ baptismũ.ꝛ ipius manifestatio q̃ est ꝑ cõfirmatiõis sacrm ꝑ qđ hõ fidelis ad publicã fidei cõfessionẽ exponit in baptismo ꝛ cõfirmatiõe ꝟhit

ita forte vinculũ cognatiõis spũalis qđ ipedit mrimoniũ ꝟhendũ.ꝛ si postea de fcõ ꝟhat dirimit contractũ.sz qz in cathecismo nõ ẽ nisi quedã dispositio ad regenerationẽ.ꝛ vr̃ se hẽ ad eaz sic̃ spõsalia ad mrim^m.ideo ibi ꝟhitur spũalis cognatio ita ꝺbilis ꝙ vir ipedit mrim^m ꝟhendũ.ꝛ si postea ꝟhatur nullo mõ ꝓp hoc est dirimendũ.ex de cognatione spũali. Cõtracto.ꝛ forte h^r rõ ꝓncipalis ẽ.qz va cognatio spũalis nõ ꝟhitur i cathecismo.sz aliqua debilis silitudo eius.sicut.n.añ baptismũ nullũ aliud sacrm suscipi põt.ita nec va cognatio spũalis.

Ad p^m in opp^m dõ ꝙ sicut in generatiõe carnali ꝓsiderat.ꝛ natiuitas in vtero.ꝛ ex vtero. sic in generatione spũali baptismus ꝛ ꝓfirmatio ꝑ quã ẽ regeneratiõis in lucẽ ꝓductio. Ad 2^m dõ ꝙ cognatio spũalis ꝟhitur ꝓp sacrãlẽ grãz regenerantẽ q̃ datur in solo baptismo vl in r̃generationẽ manifestãtez q̃ datur in ꝓfirmatione. Ad p^m ad ptem aliaz dõ ꝙ fm quandã glo.ibidẽ.illa silitudo attenditur q̃stũ ad illos q dant ꝛ suscipiũt sacrm.sicut.n. inter baptizantẽ ꝛ baptizatũ ꝟhitur cognatio spũal.ita inter manifestantẽ pnie sacrm ꝛ suscipientẽ. vñ si sacerdos posset ducere vxorẽ.nõ tñ illã ducere, posz cui mistranit pnie sacrm.sz q̃stũ ad causalitatẽ cõpr̃nitatis ꝛ frnitatis spũalis nõ est silẽ. Vel põt dici ꝙ ꝛ si ꝑ sacrz pnie ꝟhat famliaritas spũalis.nõ tñ cognatio saltẽ que possit mrimoniũ ipedire. videntur.n.baptism^r ꝛ pnia differre in spũalibus sic̃ gnatio ꝛ resurrectio in corpalibus.ꝑ bap^m.n.aia regeneratur.ꝛ per sacrz pnie resuscitat. vñ sicut nõ ꝟherẽt cognatio carnalis inter resuscitatũ ꝛ illũ ad cuius ꝓces deus eũ resuscitat.ita nec inter sacrz pnie ministrantẽ ꝛ suscipientẽ. Ad 2^m ꝑz quid sit dõ ex dictis in qõne.

Ertio queritꝝ inter quas ꝓsonas cognatio spũalis ꝟhat. Rñdeo ꝙ cognatiõis spũalis tres sunt spẽs.p̃nitas.cõpr̃nitas.frnitas.p^a ꝟhitur inter regerãtẽ ꝛ regeneratũ.ꝛ sicut in generatione carnali.duo sũt.s. pr̃ ꝛ mr̃ sic in spũali administrãs sacrm ẽ pr̃.qz ꝓsonã repr̃sentat dei.tenentes aũt illũ q regenerat sunt sicut mater.qz repr̃sãt ꝑsonã ecclie.ꝛ iõ inter regeneratũ ꝛ dantez sacrm ꝟhitur p̃nitas spũalis.filiter euz ꝛ ipm tenentẽ si tñ sacrm ministrãs vel tenens illuz qui regenerat baptizati sunt.aliter nõ.qz oĩm sacrox ꝛ cognationũ spũaliũ que ꝑ sacra ꝟhunt baptismus est fundamentũ. Cõpr̃nitas ꝟhit iter regenerantẽ ꝛ generantẽ.tã.n.sacrm ministrãs q̃stenentes illuz qui regenerat efficiunt cõpatres vel cõmatres pentũ carnaliũ illi^r qui regenerat.ꝛ qñz transit hec spẽs cognationis ad vnuz cõiuguz alio mediante.aliqñ nõ.si.n.alter coniuguz inter quos cõsumatuz est mrim^m suscipit filiũ alicui ^r de sacro fonte vel tenet in confirmatione alter cõiunx efficitur cõpr̃ parentuz carnaliũ regenerati.ex õ cognatione spũali. Martinus.ꝛ.30.q.4. Si quis vnus Cuius ratio est quia vt ibi dicitur vir ꝛ mulier effecti sunt vna caro per mrimoniuz ꝓsumatuz . Si autem aliqui efficiuntur vna caro per fornicariaz copulam non ꝓpter hoc transit cõpaternitas ab vno in alium.quia per rem pure carnalẽ nõ cõtrahitur spũalis cognatio. Si tamen aliquis susceperit de sacro fonte filium alterius cõiugũ iter quos consumatum est matrimonium siue fuerit natus

Attf qualr̃ sponsalia ꝛ Cathecismuz eq̃parantur.

ante ꝓsumat ionē mr̄imonij siue post ꝺ alia ꝓsona ꝙꝫ de cōiuge non efficitur cōpater nisi illius coniugis cuius est filius. 30. q. 4. Qui spūalez. in glo. cuius ratio ē. qz ꝛsi ꝙꝫtū ad cōtrahenduz cōpaternitatem cōiuges inter quos cōsumatum est mr̄imōiuz cōicent sibi suas actiōes. nō tamen suas passiones qz hoc induceret nimium onus ꝛ periculosum mr̄imoniꝺ. vel dic vt dicit ēt glo. ibidē. qz ille cōiunx q nō est pueri p̄ carnal. neqz spūal' per se nec p actū vroris nō pōt p regenerationē illi⁹ fieri ꝓpater regenerantis. si aūt vir vel vroz aī ꝛ̄ctū mr̄imoniū vel aī ꝓsumationē mr̄imonij ꝛ̄cti leuauerit filium alicui⁹ de sacro fonte. vel tenuerit in ꝓfirmatione nō ꝓp ꝫ ad alterū cōiugez transit cōp̄nitas. siue in hoc casu possꝫ vnus vir hꝫe duas cōmatres ī vxores vnā post alteri⁹ mortē. 30. q. 4. p⁹ vroris. ꝛ ꝫ siue inter p̄dcōs ꝓiuges sequat carnal' copula siue nō. qz pp vnionē carnis ad vnionē spūs p̄ceden tē nō p transit'. vt h̄. e. c. ꝛ sic ꝓ distinctio Gratiāi quā ponit. e. c. §. notandū nullā esse. vt ēt dicit glo. ibidē. dicit. n. sic Gratianus q ille ꝓhibet' ꝓmatri vroris siue mr̄imonio copl'ari q vroꝛi sue debituz reddidit postꝙꝫ illi⁹ cōmater extitit. ille vero ꝓmittitur mr̄imonio copulari cui⁹ vroꝛ alicui⁹ ꝓmr̄ efficitur. ꝛ p⁹ ꝫ a viro suo nō cognoscitur. Frīmitas vō ꝓhibitur inter regeneratū ꝛ carnales filios regenerā tis. 30. q. 3. putandū. ꝛ. c. se. ꝛ ex̄ de cognati. spūali. Ex lr̄is. ꝛ ꝫ siue carnales filij nati sint aī ꝛ̄ctā ꝓpat nitatē inter suos pentes carnales ꝛ pētes carnales regenerati siue post. e. ti. tua nos. Filij autē p quoꝝ neutrū ad ꝓp̄nitatē puentū ē inter se pōt libere matrimonial'r copulari. nisi cōsuetudo metropolitāe ecclie vel aliaꝝ circūpositaꝝ ꝛ̄dicat. ex̄. de cogna. spūali. sup eo. ꝛ ꝫ siue dicti filij nati fuerīt aī ꝓp̄nitatē siue post. extra. e. t. c. i. ꝛ. 30. q. 3. nō oz. §. filij. ꝛ c. super qbus. Pater ēt spūal'licite ducer̄ pōt ī vxorē carnalez sororē filij sui spūalis. 4. q. p⁹ susceptuz. §. Si qs. ꝛ. c. se. ex ꝛcis pz esse abrogatuz illud qꝺ ꝛ̄. 30. q. 3. p⁹ susceptū. vsqz ibi. qz leges. ꝛ̄. n. ibiq qui ex cōp̄e vel cōmr̄e nati fuerint mr̄imonio cōiūgi nō pōt. qō ex ꝛcis patet esse falsum.

Articulus secun dus

c **Onsequenter queritur** de 2° p̄ncipali. Et circa ꝫ querūt tria. Pꝺ° vtrū adoptio sit alicui⁹ extranee persone in filiū vel nepotē vel deinceps legitia assūptio 2° vtrū impediat mr̄im^m. 3° inter quos ꝓhibitur.

p **Rimo oñdo** q adoptio nō est alicui⁹ psone extranee p̄. qz vt h̄ Hester. 2°. Mardoche Hester. que fuerat filia fr̄is sui adoptauit in filiā. Itē mulier pōt aliquē assumere in domo sua ꝛ ipm loco filij nutrire. ꝛ tū adoptare nō pōt. Itē arrogatio nō ē adoptio. sꝫ arrogatio est alicui⁹ in filiū vel nepotē. aut deiceps legitia assumptio. ḡ adoptatio nō ē h⁹. Cōtra adoptare sicut dicit Pꝺapias est aliquē in filiū recipe. sꝫ q rōne pōt aliqs recipi in filiū eadē rōe in nepotē. ꝛ sic deinceps ꝛ ꝓstat q ꝫ nō ꝺz fieri nisi legitīe. ḡ adoptio ē psone ex̄nee in filiuz vel nepotez. vel deiceps legitia assumptio. Ad° q adoptio ē voluntari⁹ motus quo de nō filio fit fili⁹ non nālis. sicut generatio nālis est nālis mutatio qua ꝺ nō filio fit filius nālis. ꝛ ꝙꝫis ista filiatio al'q° mō nālem imitet'. nō tñ attingit. qz sicut dicit phūs. 4° methauroꝝ. Mrs debiliorē ꝙꝫ natura. nec sequitur .i. attingit eam. licet multū elaboꝛet. ꝛ itelligas q p filiū vel nepotē in diffinitiōe adoptionis intell'r filius ꝛ filia. nepos ꝛ neptis. qz tā masculus ꝙꝫ feia pōt adoptari. Ad p^m in opp^m ꝺō q p p̄sonā ex̄neaz intelligī ois qui nō ē in ptāte adoptātis siue fit de eius cognatiōe carnali siue nō. Ad ꝛ^m ꝺō q nō quilz pōt adoptare. sꝫ tñ ille cui a lege ꝓmittit' qa nec quilz ēt pōt gnare. vñ nota q mulier adoptare nō pōt nisi in solatiuz amissoꝝ liberoꝝ ꝫ ei a p̄ncipe ꝓcedat'. nec ēt filiusfamil'. nec etiā ille q non pōt generare vt spado vel castratus. nec mioꝛ seraginta ānis. nisi ex aliqua necessaria cā. qz aī tp̄s illud ꝺz vacare generationi naturali si vult hꝫe filiū. oꝫ ēt q adoptans plena pubertate p̄cedat adoptatuz. i. 18. annis. ita q posset ipꝫ nāl'r generasse. dic ḡ ad formā argumēti q nō est idē aliquē ī domo sua nutrire sic̄ filij nutriūtur. ꝛ aliquē in filium adoptare.

Ad ꝫ^m ꝺō q tam arrogatio ꝙꝫ adoptio spāl'r dcā sūt spēs adoptiōis gn̄al'r dcē. ꝛ differūt in. 4. Pꝺ° q arrogatur qui est sui iuris. adoptat' qui est alieni 2° qz arrogatus transit in ptātē arrogātis. adoptatus nō transit in ptātez adoptātis. 3° qz arrogatō ñ fit nisi auctoꝛitate p̄ncipis. adoptatio aūt fit p quē libet magr̄atū. ꝛ he tres ꝺr̄ne accipi pōt ex his q ꝺr̄ntur instituta de adopti. §. i. ꝛ. 3°. ꝛ. 4°. cōiūcti. ꝛ p illud qꝺ ꝺr̄ ex̄ de cogna. legali. c. vnico. in glo. 4° ꝺr̄nt. qz arrogatus hꝫ de necessitate legitimā in bonis arrogatoꝛis. vñ siue eū emāncipet siue decedat ꝺz ei relinquere legitimā suā. Adoptat⁹ vō nō hꝫ legitimā in bonis adoptantis. vñ ñ tenet' ei aliqd relinq̄re. si tñ ab intestato moꝛiat' succedit ei adoptatus. ꝛ nota q qz p̄dcē due spēs sunt adoptionis gn̄al'. arrogatio q̄ꝙꝫ in iure ꝺr̄ adoptatio. vt ꝛstituta de adopti. in p̄ncipio vbi ꝺr̄ nō solū nāles liberi ꝫ ea q̄ ꝺirimus in ptāte nr̄a sunt. verum etiam hi quos adoptamus.

f **Ecundo** querit vtꝝ cognatio legalis impediat mr̄im^m. Et vi q ñ maioꝛ vō vi⁹ ex̄ cognatio legal' filij adoptiui ad filiā adoptiuā ꝙꝫ ad nālem. sꝫ filius alicui⁹ adoptiu⁹ pōt ꝫhere cū eiusdē filia adoptiua. qz nō inuenit' ꝓhibitū ex̄ de cogna. legali. c. vnico ī glo. ḡ ml'to fortiꝰ cū eiusdē filia nāli. Itē vt supi⁹ hītū ē adoptat⁹ nō trāsit in ptātez adoptātis. ḡ nō cohabitat cū e⁹ nālib⁹ filijs. nulla ḡ vi rō q̄ inter ipos nō possit m̄r̄i^m ꝫhi. Itē fili⁹ illegitius nō ē ī ptāte p̄nis. vt h̄ in. c. p̄dcō in glo. ḡ vi q pōt ꝫhere cuz p̄ris sui filia adoptiua. Cōtra. ex̄ de cogna. legali. c. vnico. Si q pp adoptionē mihi soꝛoꝛ esse ceperit ꝙꝫdiu durat adoptio inter me ꝛ ipaz nuptie ꝓsistere ñ pōt. Itē 30. q. 3. c. i. Inter eos q nā. ꝛ eos q adoptiōe filij sūt venerande leges rōe m̄r̄i^a ꝫhi nō ꝓmittunt. Rñ° q sic dicūt iura ad ptē ꝫaz allegata. ꝛ magr̄ h⁹ di. c. 3. legal' cognatio impedit m̄r̄i^m. qz sicut ꝓsanguinei ꝛ affines. ita ꝛ adoptiui solent cū nālib⁹ filijs familiariter cōuersari ꝛ arrogati cū nālibus in eadez familia manere. ꝛ iō lex tales a ꝓiugio excludit ne ſi inter se ꝫhere posset'. daretur opꝑtunitas ꝛ incentiuū luxurie. qdā tñ ꝓpetuo ꝓhibent' copl'ari. quidaz vero ad tp̄s. i. durāte adoptione vt patebit ī qꝺe

se qz tñ mr̃im^{m} cũ sit sacr̃m eccl̃ie legib^{9} secl̃aribꝰ nõ subiacet. ꝑdcã legis ꝓhibitio nõ eẽt efficax nisi canonizata eẽt. Ad p^{m} in opp^{m} dõ q nõ ẽ sil'e filius. n. carnalis magis attinet pr̃i ꝙ adoptiuus. ⁊ qz attinẽtia ẽ iter filios ꝓ cõpationẽ ad pr̃es filia adoptiua magis attinet nãli filio ꝙ filio adoptiuo. Ad z^{m} dõ q vt tangit i eadẽ glo. opio quorũdã fuit q^{9} filius adoptiu^{9} copl'ari põt nãli filie adoptãtis. Alij dñt ⁊ verius q nõ. adoptiõe durãte. qz licet adoptatus nõ trãseat in ptãtẽ adoptãtis. acgrunt tñ ei q dã iura ex adoptiõe que ꝓ emãcipationẽ dissoluũt ⁊ ꝓhac opione facit decre. ꝑdcã q indistincte loqtur de adoptione nõ distinguẽdo iter arrogatum ⁊ adoptatũ. Ad z^{m} dõ q nullũ cõcludit iconueniẽs fm dñm Inno. ⁊ Hosti. Ber. qz inter tales nulla ꝯ hit legalis cognatio. nõ posset tñ nãlis filius etiaz illegitimus mr̃imoniali^{r} copl'ari spũali filie patris sui. fortior ẽ nõ spũalis cognatio ꝙ legalis.

t **Ertio** querit inter quos ꝯhitur legalis cog^{a}tio. Rñdeo q ex adoptatõ ne triplex ꝓuenit, spẽs legal' cognatiõis vna iter adoptatũ ⁊ adoptãtẽ. alia iter liberos adoptinos ⁊ nãles ⁊ liberos liberoꝝ nãliũ. z^{a} q est q̃ legal' affinitas inter adoptatũ ⁊ vxorem adoptãtis. int adoptantẽ aũt ⁊ carnales ꝓntes adoptati nulla ꝯ hitur legal' cognatio, qa tales sil' cohitãt. ⁊ ipedit q̃ libet spẽs legalis cognationis mr̃im^{m} ꝯhendũ ⁊ si postea ꝯhitur de fcõ dirimit ꝯctũ. p^{a} tñ spẽs ⁊ z^{a} ꝓpetuo ipediũt ꝓp reuerentiã quã semꝑ dz adoptat^{9} pr̃i adoptiuo ⁊ ei^{9} vxori. fz 2ª ipedit ad tps. s. durãte adoptione. q̃ꝓp voluerũt aliqui dicere q si adoptiu^{9} ꝯhit cũ filia legitia nãli sui pr̃is adoptiui non dissoluit mr̃im^{m} eo q illud ipedimentũ ẽ tꝑale vt recitat glo. sup illã decre. de cognatiõe legali. Sed ꝟ nõ est verũ. qz q̃uis illud ipedimẽtũ sit tꝑale fm se. tñ inducit effectũ ꝓpetuũ ⁊ põitur exemplũ i glo. ꝑdcã. iste nõ põt mõ ꝯhere cũ illa q̃ virũ hz. ⁊ si ꝯhe ret dirimeret mr̃im^{m}. ⁊ tñ viro suo mortuo põt ꝯhere cũ illa. in quo pz q tꝑale ipedimẽtũ simplr̃ dirimit mr̃im^{m} qõ fuit ꝯctũ ipo durante. et dcis pz qz nõ ẽ idem adoptio ⁊ legalis cognatõ. fz differũt sicut cã ⁊ effectus.

Articulus tertius.

c **Onseq̃nter queritur** dez^{o} ꝓncipali. Et circa ꝟ querũt tria. 1° vtr̃ sẽde nuptie sint licite. 2° vtr̃ sint honeste. 3° vtrum hẽant rõez sacr̃i.

p **Rimo oñdo** q sẽde nuptie nõ sint licite. Chrys. super Math. dicit ⁊ recitat dcñm suũ. 31^{a}. q. i. hac rõe, q sẽde nuptie fz veritatis rõez sunt vere fornicatio. Itẽq̃ nõ põt fieri sine pcõ nõ est licitũ. sed sicut dicit magr̃ h^{9} di. c. vlti. Bigam^{9} indiget pnia ⁊ pnia nõ nisi de pcõ. g̃ nõ est licitũ ꝯhere z^{m} mr̃i^{m} Cõtra. 31. q. i. Apiant. ⁊ sumptũ ẽ a Hieronymo i epla ad Palmachiuz. ⁊ recitat magr̃ h^{9} di. c. vlti. Ego nũc libera voce pclamo nõ dãnari i eccl̃ia bigamiã. imo nec trigamiaz. ⁊ ita licere. 5. ⁊. 6. ⁊ etiã vltra. qũo ⁊ ꝟo marito nubere. Rñdeo q sẽ nuptie sunt licite. qz ꝓ mortez alteri^{9} ꝓiugũ tollit alteri impedimentũ ꝓmi mr̃imonij. vñ ap^{9}. i. ad cor. 7. dicit de muliere q si dormierit vr̃ eius liberata ẽ

a lege cui vult nubat tñ in dño. ⁊ ꝙuis nubat ifra tps luctus qõ est vni^{9} anni spatium. vt hĩ ex̃ de se cũdis nuptijs. Cũ fm ap^{m}. tñ per licentiã ⁊ auctoritatez apli eius infamia abolet. e. t. sup illa. qz i his sec̃lares leges nõ dedignãtur sacros canones imitari ex̃. e. t. cũ fm ap^{m}. Ad p^{m} in opp^{m} dõ q illud vbũ Chrys. sic dz exponi vere fornicatio ẽ. i. sig^{m} i cõtinẽtie. vel intelligi dz qñ nõ constat sufficiẽter de morte ꝑtis ꝓiugis. Ad z^{m} dõ q bigamus dz̃ indigere pnia. i. vr̃ indigere pp signũ incõtinentie.

f **Ecundo** q̃rit vtrũ ꝟe nuptie sint honeste. Et vr̃ q nõ. qõ caret glia in pñti nõ vr̃ honestũ. fz sicut dr̃ in fine h^{9} di. sẽde nuptie carẽt glia pñti. Itẽ h^{9} di. c. vlt. presbyterũ in nuptijs bigami prãdere nõ cõuenit. fz illud nõ est honestũ in cni^{9} sollẽnitate nõ ꝓuenit esse, personas honestas. Cõtra nihil inhonestum celebr̃aretur in facie eccl̃ie. sẽde aũt nuptie in facie eccl̃ie celebrant. Rñdeo q ꝟe nuptie honeste sũt nõ tñ ita honeste ceteris ꝑibus sicut ꝓme pp signuz alicui^{9} ꝓnitatis ad incõtinẽtiaz. vñ aliqua bñdictõe carẽt qua nõ carẽt ꝓme. ex̃ de sẽdis nuptijs. c. i. capelluz. quã bñdictiõez cũ sẽda ꝓsbiterit celebr̃as se ab officio bñficioꝙ suspensuz cũ lr̃aꝝ tuaꝝ testimonio ad sedẽ aplicaz nullatenus destinare postpõas ⁊ infra. e. c. Vir aũt dr̃. Vir ât ⁊ mulier ad bigamiã transiens nõ dz a ꝑsbytero bñdici. qz cuz alia vice bñdci sint coꝝ bñdcõ iterari nõ dz. ista tñ bñdictio cũ aliqs sẽdam ducit vginẽ iterat ꝟz ꝓsuetudinem quorũdã locoꝝ. ⁊ hoc si papa sciat talẽ ꝓsuetudinẽ ⁊ nõ ꝯdicat. alias nõ licet vt dicit glo. in. e. c. Ad p^{m} in opp^{m} dõ q nõ dñt carere glia. i. honore absolute. fz in respcũ primaꝝ. Ad r^{m} dõ q fm magr̃m h^{9} di. c. vlt. illud vbũ intelligi põt de bigamo qui ꝑme vxori insidiatus putat desiderio secunde.

t **Ertio** querit vtꝙ sẽde nuptie hẽant rõnez sacr̃i. Rñdeo q sic quantũ ad oia q̃ sunt õ eẽntia ⁊ necessitate sacr̃i. aliqua tñ accidentalia desunt. s. pfectio significatiõis vñ nõ reddũt hoiez ineptũ ad susceptionẽ ordis qz nõ sit sacr̃m fz ꝓp aliquẽ defectũ in significatiõe que tñ nõ ptinet ad eẽntiã ⁊ necessitatẽ sacr̃i. fz ad decorẽ ⁊ accidentalẽ perfectionem.

c **Irca** lr̃az. Quosi pnia suscipim^{9}. ita nr̃i spũales sunt filij ⁊c. Silitudo attẽ dit in gñe nõ in spe. ⁊ si ne spe ꝙiugij maneant. tñ si ꝯhit tenet mr̃im^{m}. qz tale iterdcñ. ⁊ si ipediat mr̃im^{m} ꝯhendũ. nõ tñ dirimit iã ꝯctũ. Ꝟ autẽ quidã volũt itelligere. Isti bñdñt mr̃imonio ꝙiugi nõ pñt. Ꝟ itellr̃ cũ illo vl̃ cũ illa. ꝑ quẽ vel ꝑ quã ꝯcta ẽ ꝓpinitas. si qs spũal' ꝓmr̃is filiã. filiã. s. nãlẽ ꝑ quã nõ ẽ ꝯcta ꝓmr̃initas fortuitu. Idẽ eẽt si ex certa scia q̃ ꝓmr̃ ei^{9} erat cũ q̃ iõ fuerat vna caro effcũs. i. que erat ꝓmr̃ vxoris effecta post mr̃i^{m} ꝙsũatũ. p^{9} vxoris obitũ cũ ꝓmr̃e vxoris cõiugio copulari nulla rõ vel auctoritas ꝓhibere vi. Ꝟ intellr̃ de illa q̃ effcã ẽ ꝓmr̃ vxoris anq̃ vir ⁊ vxor effci fuisset vna caro Auctoritas Nicolai de illo agit q vxori sue debituz reddidit postq̃ ꝓmr̃ ei^{9} extitit. hec solutio nulla ẽ. qz sive ꝑ^{9} ꝯctã ꝓmr̃initatẽ ꝑactũ vxoris reddat ei debitũ sive nõ. nihilominus trãsit ad ipz ꝓpr̃initas. si vxor sua ꝓmr̃initate ꝯrit ꝑ^{9} mr̃i^{m} ꝙsumatuz ⁊ ñ trãsit. si añ ꝙsumationez mr̃imonij vxor ꝓmr̃initatez ꝯrit. vñ vba ꝑdcã sunt vba. Grani. 30. q. 4.

p⁹ vroris. §. notandū. vbi põit distinctionē quam dixi ⁊ oñdi in qõnib⁹ nullā eē decernimus. vt vter qz sil ad hec aspirare nõ psumat. hec phibitio ē honestatis nõ necessitatis. qz iter pentes spūales ei⁹ dem pueri nulla ꝑbitur cognatõ spūal' ꝙz rez qz tñ vulgus iterdū ex errore ꝓsset estiare. iõ hõestuz ē vt vir ⁊ vroz sil aspirare nõ psumāt ad simul suscipiendū puerū in baptismo piacl'are. s. expiari dignū. Alia dubia possent eē i lra. q̄ exposita st i qõe

Di. xlvij.

p **Ostremo** de ꝑditõe resurrectõnis ⁊c. Supi⁹ determinauit magr de scificatione q̄ recipitur in sacro⁹ susceptiõe. Hic determinat de ꝑpleméto scificatiõis qõ reeipiẽt electi i resurrectiõe. ⁊ didit i ptes. 4. ℙ° ō termiat de resurectiõe mortuo⁹. 2° de statu eorũ añ resurrectionē di. 45. ibi. ℙreterea sciendū est 3° de iudicio resurgentiũ di. 47. ibi. Solet ēt q̄ri 4° de remũeratione iudicato⁹ di. 49. ibi. ℙost resurrectionē vo. ℙ°i duas. ℙ°ōteriat de ꝑditionib⁹ resurrectionis. 2° de ꝑditionib⁹ resurgẽtiũ di. 2. s. ibi. Solet añt p°i duas ℙ° pcedit veritatez narrãdo. 2° icidentes dubitatiões soluẽdo. ibi. Hic q̄rit. ℙ°i. 3. ℙ° oñdit resurectionē futurã 2° ei⁹ cãm ibi. Cã. n. 3° ei⁹ horã ibi. Media aũt nocte. Illa ps q̄ incipit ibi. Hic q̄rit. dinidit i. 4. ꝙz. 4. dubitatiões q̄s soluit. ℙ°ē vt⁹ electis adrit memoria pcedẽtiũ malo⁹ sicut bono⁹. 2° vt⁹ illi quos rps iueniet viuos morituri sint vl'nõ ibi. Queri solet. 3° qõo itell'r rps iudicaturus viuos ⁊ mõruos ibi. His ãt. 4° vt⁹ oẽs reßgẽt cũoiuz mẽ bro⁹ corpis hũani integritate ibi. Cũq; ex pdcis.

Articulus primus.

c **Circa** hãc di. q̄rendũ ē pncipal'r de. 7. ℙ° de resurrectiõis futuritione. 2° de his q resurgẽt. 3° de cã effecti ua resurrectõis. 4° ō tpe quo fiet resurrectio. 5° de resurrectiõis termio a quo. 6° ō resurgendi mõ. 7° de cognitiõe ꝓscientia⁹ in resurrectiõe. Circa pmũ q̄runt tria. ℙ° vt⁹ aie vnient itez corpib⁹. 2° vtrũ eisdẽ corpib⁹ i numero. 3° vt⁹ p illã vnionẽ reßget idem hõ in numero.

p **Primo** oñdo q aie nõ vniẽt iterũ corpib⁹ 2°. Reg. 14°. Dẽs morimur ⁊ q̄i aq̄ dilabimur i terrã q̄ nõ reuertunt. g̃ p⁹ mortẽ aie ad corpa nõ reuertẽt. Itẽ ecclesiastes. 3° vn⁹ ē iterit⁹ hois ⁊ iumẽto⁹ ⁊ eq̄ vtri usq; ꝑditõ. s; aie iumẽto⁹ corpib⁹ iterũ nō vnient g̃ nec aie hoiuz. Itẽ Algazel. 5. meth. c. 4. dic q aia q̄ ē exps scia⁹ ⁊ sordida pp cõsecutionē voluptatuz cruciat. qz amissuz ē instrm. s. corp⁹ sine quo ñ põt ꝓseq ill id ad qõ eã reuocat ꝓcupia. ⁊ dic ibidẽ q ꝫ ē maria pena eterna. s; ꝫ nõ eẽt si itez corpi vniret Itẽ Aug. io. de ci. c. 30. Alia data ē corpi vt bona faceret. s; p⁹ mortẽ ñ ē tps vacãdi bõis opib⁹ corporalib⁹ nec spūalib⁹. g̃ inutile eẽt vt aie reunirent corpib⁹. Cõtra Anselm. 2. li. Cur de⁹ hõ. parũ p⁹ ꝑn cipiũ dic q si ꝑm⁹ hõ nũq; peccass; nũq; moreret. vñ apte futura resurrectio mortuo⁹ ꝓbat. q ꝓpe si hõ pfcẽ restaurãd⁹ ē. ral' dz restitui q̄lis futur⁹ erat. si nõ peccass; s; nõ poss; eẽ refrectõ nisi aie iterum corpib⁹ vniret. Itẽ Aug. 9. meth. c. 7. dic q aia hẽ

bit corp⁹ aꝑ refrectionē. Ad istã q̄ez dirent aliq aiaz ñ itez vniri corpib⁹. q⁹ cũ corpib⁹ moriũt. sed ꝺ hẽ q̄ dic saluato⁹ Math. 10. Nolite timere eos q occidũt corp⁹. aiaz ãt ñ põt occidere. ℙreterea aiaz rõnalẽ eẽ nãli⁹ imo ⁊tãlẽ ꝓbatũ ē supi⁹ li. 2. di. 19. Alij dirent aias a corpib⁹ separi ⁊ eas manere icorruptibiles. s; nũq; corpib⁹ reuniri cui⁹ opionis fuisse vł aliquo tpe. ℙorphiri⁹. ō quo refert Aug. 10. de ci. c. 29. q crebro ꝑcipiebat oẽ corp⁹ eẽ fugiẽdũ vt aia possit cũ deo btã ⁊mãere. Sz ꝺ hãc opinionẽ ē. q⁹ aia nata ē vt sit ps sbẽ ꝓposite ex corpali ⁊ spūali nã ps ãt hz de lege cõi ipfcñ eẽ eꝫ totũ. icõueniẽs aũt ē. vt tã nobil' sbã ppetuo careat nãli pfetõe sui eẽ. Alij dirent aias reuniri i corpib⁹ ēt bestiaꝫ. vñ Aug. io. de ci. c. 30. ℙlatonẽ aias hoium p⁹ mortẽ ⁊solui vsq; ad corpa bestiaꝫ scripsisse certissimũ ē. Sz ꝺ hãc opionẽ ē ñ tñ sacra scriptura s; ēt philosophia. vñ ⁊ ℙb⁹. p° de aia redarguit pictagoricas fabl'as dñtes quãlz aiaz qõlz corp⁹ posse igredi. q⁹ vt ibidẽ dicit. vł vnũqõq; corp⁹ hẽre spẽz ⁊ formã ꝓpaz. ⁊ ꝺo de aia dic q ñ ꝓrigit aiaz accipe qõlz corp⁹. q⁹ vnusq;q; aptus nat⁹ ē eẽ in ꝓpa mã. Ꝺō g̃ ad qõnẽ q aie hoiuz itez hũanis corpibus vniẽt. q⁹ cũ aia nata sit eẽ hũani corpis forma fõma hẽat nãlẽ icliatõez ad mãz. aia nãlẽ icliatõez hz ad pficiẽdũ hũanũ corp⁹. ⁊ regẽdũ. s; nulla nãli ⁊ cliatõ ē frustra. q⁹ vt dz. 3. ō aia. nã nihil faẽ frustra p° ēt de ce. ⁊ mũ. dz q nã ñ faẽ aliqō fcñ vanũ. ⁊ si ꝫ vez ē ō nã nãta. mlto forti⁹ ꝫ hẽ vez de nã nãte ꝫ ē de istitutor create nãe. q tñ ipaz ñ nãli⁹ nec ō necessitate. s; libera volũtate istituit. frustra ãt ⁊ vãe eẽt i aia sepata ꝑdcã icliatio. si nũq; eẽt hũano corpi itez vniẽda. q̄uis. n. nãl appetit⁹ britudis i dãnatis ⁊mãsur⁹ sit ppetuo icõplet⁹. nec tñ ē frustra. q⁹ ē ad maiorẽ iigtatis i q̄ obstiant sẽ pũitiõez. ⁊ p ꝫ ad dine iustitie mãifestatiõez. ñ sic tñ poss; dici ō icliatione aiaꝫ ad corpa. si itez nũq; eẽnt corpib⁹ vniẽde. nõ n. ꝑt dici q ppetua ꝑuatio ꝓpleñtũ illi⁹ icliatiõis esset pp aiaꝫ obstiatiõez i pcc̃o. q⁹ hec cã extẽdi ñ posset ad aias btãs. ⁊ tñ ꝓueniẽs ē vt silis efficũs silis sit cã. ℙreterea ꝫ regrit vniuersũ pfectõ. de pfcõne. e⁹. n. ē triplex sbã. s. pure corpal'. ⁊ pure spūal'. ⁊ ex corpali. ⁊ ex spūali ꝓposita. vñ hac pte sue pfcõis caret vniuersũ ppetuo. si aie a corpib⁹ separate nũq; corpib⁹ itez vniret. s; ñ põt vniri alijs corpib⁹ q̄ hũanis. vt oñsuz ē. nec potes hãc rõez effugere dicẽdo q corpa celestia aiata sit. ⁊ ita si nũq; aie reunirẽtur hũanis corpib⁹ ñ careret vniuersũ sua pfcõe. q⁹ vt supi⁹ oñsũ ē li. 2. di. 14. Corpa celestia ñ sẽ aiata.

Ad p^m i opp^m dō q i hẽ silitudo. q⁹ sic aq̄ dilabũtur ⁊ ñ reuertũt quousq; fuerit ad mare. sic aie sepãtur a corpib⁹. nec ad ea de lege cõi vsq; ad gñalẽ resurrectiõez reuertẽt. Ad 2^m dō q in li. illo. Salomon loq̄t more ꝓcionatoris. vñ ꝫ dic ꝓcionãdo nõ diffiniẽdo vł q̄ꝫ^m ad illud qõ apparet exteriori sẽsui. Ad 3^m dō q ibi sntia algazel nõ ē tenẽda. Ad 4^m dō q si aia data sit corpi vt bñ opet ꝑ ipm. ista tñ ñ ē tota cã. s; ēt vt hẽat pfcñ eẽndi mõz ꝫz exigẽtiã sue nãe. ⁊ ēt vt remũeret i ipo. ⁊ ut ꝓpletũ sit ũiuersũ. ℙreterea aie electo⁹ aliq̄ bõa opa faciẽt per corpa q̄ tñ ñ hẽbũt rõez meriti s; accñtal' ꝑmij. vt i feri⁹ oñdet. ⁊ aie dãnato⁹ ãpli⁹ i corpib⁹ affligent

f **Secundo** q̄rit vt⁹ aie vniẽt eisdẽ corpib⁹ i nũero a q̄b⁹ separate fue

rũt. Et vi q̄ nõ. q̄ ꝫ ſniaz ꝑdiatõisi thieo. qõ bõa rõe iũctũ ẽ diſolui nõ ẽ velle dei. ḡ a ſili qõ bona rõne diſiunctũ ẽ iterũ ꝓiũgi nõ ẽ velle dei. ſz aie ꝑ mõ tẽ bõa rõne a ſuis corꝑib⁹ diſiũgũt. q̄ ꝑ dinã ſniaz vt hĩ geñ. z. ḡ eas itez ꝓiũgi eiſdẽ corꝑib⁹ nõ ẽ vel le dei. Jtẽ Job. 14. quo ſi recedãt aq̄ de mari ⁊ flu uius vacuefcũs areſcat. ſic hõ cũ dormierit ñ reſ get. ſz fluui⁹ vacuefcũs ⁊ aridus nũq̄z iterũ ipleꝫ ea dẽ aq̄ in nũero. ḡ ſili⁹ aĩa a corꝑe recedẽs per mortẽ nõ reſumet idẽ corꝑ⁹ in nũero. Jtẽ corꝑa hũana ꝑ putrefactionẽ reſoluũt vſq̄z ad mãz ꝑmã. ſz ꝑlabet ꝑſ mãe ꝑme idifferẽter reſpicit q̄z aiaz. ḡ nulla ẽ rõ quare aĩa magis itez vniat corꝑi fcõ de ꝑtez ma terie quã informauit quaz corꝑi facto de alia. Jtẽ in reſurrectiõe aĩa ꝓueniẽt vnicẽ illi corꝑoi cui⁹ a ꝓncipio creatiõis ſue potuiſſet eẽ vemẽs forma. ſz aliq̄ aie aliq̄ corꝑa ꝑficiũt q̄ a ꝓncipio ſue creatiõis potuiſſent eẽ alioz corꝑoz hũanoz ꝓueniẽtes for me ſi fuiſſent corꝑib⁹ q̄ ꝑficiũt oio ſilia excepta ſola dĩa nũerali. ḡ illi corꝑib⁹ ꝓueniẽter poterũt vniri in reſurrectõe. Jtẽ Alnic. 3. meth. c. 4. qõ annihila tũ ẽ ñ reducit. ſz forme corꝑoz hũanoz ad vltimũ annihilãt. q̄ ad vltimũ de illis corꝑib⁹ nihil rema net niſi mã p⁹. ḡ ille forme eedẽ i nũero nũq̄z ꝛuertẽ tur. ⁊ ex ꝑñti nec eadẽ i nũero corꝑa aĩe. ḡ eiſdẽ cor ꝑib⁹ in nũero nõ reunient. Jtẽ ſi figulus vas lutez redigit in maſſaz. ex eodẽ luto nũq̄z facit idẽ vas in numero. q̄ſuis faciat ſile illi. q̄ figura eadẽ i nume ro nõ reuertit. ḡ ſili⁹ cũ corꝑ⁹ hũanũ reſoluit in mate riã ꝑmã. q̄ſuis ex illa poſſit effici corꝑ⁹ ſile. ꝑmo ti tõ i nũmero nõ reuertit. Cõtra Boeti⁹ de fide xp̃iana verſus finẽ dicit nõ ſolũ aĩas nõ ꝑire ſz ipa quoq̄z corꝑa q̄ mortis aduent⁹ reſoluerat in ſtatuz ꝑſtinũ futura btitudie repari. Jtẽ Job. 19. In nouiſ ſimo die de terra ſurrecturus ſuz. ⁊ rurſuz circũda bor pelle mea. ⁊ i carne mea videbo deũ ſaluatorẽ meũ. ḡ aie reſumẽt eaſdẽ carnes ⁊ eaſdẽ pelles. ⁊ a ſili eadẽ oſſa. Jtẽ Eze. 37. ego apiã tumuloſi vr̃os ⁊ educã vos de ſepulchris vr̃is. ḡ illa eadẽ corꝑora in nũero q̄ ſepulta fuerũt ſuis aiab⁹ reunient. ⁊ Ad iſtã qõez dixerũt qdã hũanas aĩas nõ i ſua corꝑora q̄ dimiſerũt. ſz in alia nouа corꝑa redire ſcõm q̄ re fert Aug. 10. de ci. c. 30. Sz cõtra. nõ ẽ dubiũ quin ꝓueniẽs ſit aĩas itez vniri hũanis corꝑib⁹ q̄ aiaue rũt q̄ſ alijs ſi poſſibile ẽ. ſz ſi poſſibile ẽ eas iterum vniri illis eiſdẽ i nũero q̄ aiauerũt. ḡ illis ⁊ nõ alijs vniẽtur. q̄ aũt ꝟ ſit poſſibile declaro ſic. Equaliter ſubiacet potẽtie ꝓditoris materia poſtq̄ ꝛi ea reſolu tũ ẽ corꝑ⁹ hũanũ ſicut añq̄z de ea fieret. ḡ ſicut ꝺ ea potuit ꝟ corꝑ⁹ fieri ita de ea poſtq̄ ꝛi eaz reſolutũ ẽ corꝑ⁹ põt p ꝓditoris potẽtiã illud idẽ corꝑ⁹ in nũe ro fieri. nec obſtat q̄ illud tp̃s qꝺ fuit añ ſui corrup tionez nõ põt idẽ in nũero reduci. q̄ ipm tp̃s nec q̄ñ ex ipo derelictũ ſint de cẽntia rei. Dicenduz ḡ ad qõez q̄ aie vnient eiſdẽ corꝑib⁹ in nũero a q̄ bus ſepate fuerũt. aie. n. ſepate iclinãt nãl̃r ⁊ deter miate ad illa corꝑa q̄ aiauerũt. q̄ſuis. n. a ꝓncipio creatiõis aĩa q̄ ẽ ꝟ corꝑis forma potuiſſz fuiſſe cõ uenies forma alteri⁹ corꝑis ſilis. tñ ex ſui vnione ad ꝟ corꝑ⁹ ad ipm determiate nãlez ꝓbit amicitiã Ex^m. ſi ponant due puelle in oib⁹ ſiles excepto q̄ nũero differũt q̄ſuis a ꝓncipio indifferẽs eẽt viro ducere q̄ſlibz iſtaz. tñ vna ducta nõ eſt indifferens ad vtrãq̄z. ⁊ ſi ãbe reſurgerent in corꝛuptibili ſtatu iterũ nupture magis incliarẽt ad illã cuz qua fami liaritatẽ ꝓtraxerat. ⁊ huic ꝓcordat Alnic. 6. nãtũ vl 5. c. 3. dicẽs ſic. In ſbã aĩe q̄ incipit eẽ cũ aliquo cor pore ineſt ex ꝑmis ꝓncipijs affectio incliationis nat̃ ad occupandũ ſe circa illud ⁊ ad regendũ illud ⁊ ꝓ uidẽdũ ei. ⁊ adherendũ ei. ⁊ ꝓ hec oia ſit ei⁹ ꝓꝑria ⁊ alienat̃ ab oĩbus alijs corꝑibus. ſz certũ eſt q̄ per btitudinẽ ꝓpletã termiabitur oĩs aie appetit⁹ ita na turalis q̄ſ alit⁹. q̄ ſicut dicit Aug. 13. de tri. c. 5. Btus nõ ẽ niſi q̄ hz oia q̄ vult ⁊ nihil male vult. ḡ aie btẽ vnient eiſdẽ corꝑib⁹ in nũero a q̄bus ſepate fuerũt. q̄ ẽt vt oſtſuz eſt in ꝓcedenti qõe deus in creatura nõ poſuit aliquẽ nãlez appetitum fruſtra nec vane. fruſtra aũt ⁊ vane eẽt in aĩa ſepata nãlis appetitus ad corꝑ⁹ ſi ei reuniri ñ poſſet cũ ḡ hic nãl appetit⁹ ſit etiã in aiabus dãnatoz ad illa eadez corꝑa i nu mero q̄ aiauerũt. vt ex dictis accipi pot illis eiſdẽ corꝑib⁹ in nũero vnient. Preterea rectitudo diñe iuſtitie exigit vt q̄ ꝓcipes ſũt i demerito vel merito ꝓcipes ſint in pena vl ꝑmio. ſz aĩa ⁊ corꝑus cui eſt vnita ſimul ꝓcipãt i demerito vl me rito. ḡ rectitudo diuine iuſtitie exigit q̄ ſil̃ ſint ꝓci pes in pena vel ꝑmio. qõ verũ nõ eẽt niſi aie reu nirent eiſdẽ corꝑib⁹ in nũero in q̄bus demeue rũt vel meruerũt. Ad p^m in opp^m dõ q̄ aĩa ꝑ mõ tẽ bona roe ſe iñgitur a corꝑoz vſq̄z ad die iudicij ⁊ interiz nõ eſt velle dei ipam cõiũgi. ſz tũc bõa roe iterũ ꝓiungerent. Ad 2^m dõ q̄ ſilitudo eſt q̄ztũ ad aliqd. ⁊ q̄ztũ ad aliqd nõ. tu aũt arguis ac ſi per oia eẽt ſile. ſile eſt quo ad hoc q̄ ſicut alueuſ fluuij non humectat niſi per aquã. ſic corꝑus nõ recuperabit vitale humidũ quouſq̄z iterũ vegetet̃ per aiaz. ſz vt ibidẽ dr. ꝟ nõ erit quouſq̄z atteret̃ celũ. i. ceſcat qõ erit in die iudicij. quo ad ꝟ ãt ẽ diſſilitudo. q̄ q̄z uis aq̄ reuertat̃ ad cũdẽ alueũ in nũero tñ aqua no reuertit̃ eadẽ in nũero. aĩa aũt eadẽ i nũero reuerti tur ad idẽ corꝑ⁹ in nũero. Ad 3^m ⁊ 4^m ꝑz ſolutio ex dcis in ſolutõe qõis. Ad 5^m dõ q̄ illud vbũ in telligendũ ẽ per natural. ſi. n. aliq̄ ſba ãnihilaret di uina potẽtia eadẽ i nũero reducere poſſz. vñ Aug. 22. de ci. c. 20. dicit de carne hũana. q̄ ſi oib⁹ periſſz modis ne vlla ei⁹ materies i ullis nãe latebris re mãſiſſz. vñ vellet eã reparet oipotẽs. qõ ronabile ẽ. q̄ ex quo rez aliquã creauit de nihilo. nulla ẽ rõ q̄ri pam redactã in nihilũ itez eãdũ in nũero redu cere nõ poſſz. cũ hic ꝓdictionẽ nullã icludat. minor ẽt arguñti ẽ falſa. q̄ſuis. n. poſſibilitas in quã for ma q̄ corꝛũpit̃ reſoluit̃ nõ dicat aliq̄z actualitatẽ. ñ tñ ẽ nihil. ſz aliqd trãſmutabile in actualitate q̄ eſt forma. vt onſuz ẽ li. 2. di. 15. Ad 6^m dõ q̄ nõ ẽ ſile de illo q̄ opat̃ ꝑ limitatã potentiã. ⁊ de illo q̄ ẽ infini te potẽtie. Vel põt dici ꝑm aliquos q̄ ſi figulus oio reducat illi⁹ maſſe eaſdẽ ꝑtes in nũero ad ſitũ quẽ ꝓus hũerũt. eadẽ figura vaſis reuertit̃. ⁊ vas idez nũero vt de eiſdẽ aſſerib⁹ eodẽ mõ ꝓpoſitis vt ꝓ us. iterũ fit eadem archa in numero.

t Ertio querit̃ vtrũ per reunionẽ aie ad idẽ corꝑ⁹ in nũero reſurget idez homo in numero. Et vi q̄ ñ. Alp⁹. 1. cor. 15. declarat hoiez reſurrecturũ ꝑ⁹ mortẽ per ſilitudinẽ grano qõ ꝓmo moritur poſtea viuificat̃ dicens. Qõ tu ſeminas nõ viuificatur niſi prius moriat̃. ſz nõ eſt idẽ granũ in numero qõ ꝓmo moritur ⁊ poſtea vi uificat̃. ḡ nec eſt idem homo qui moritur ⁊ ille q̄ ꝛe

resurrectionē vivificabitur. Jtē ſm phm.2° de generatione. quoꝝ non est incorruptibilis substantia mota. ſz corruptibil necesse spe reiterari. nūero āt nō. ſz sbā hōis p statu pūi est corruptibilis mota. ḡ q̄zuis possit reuerti eadē spe. nō tn̄ nūero. Jtē nō pōt resurgere idē hō in nūero nisi eēnti hañana eadē in nūero reuertat. ſz p iteratā vnionē eiusdē aie in nūero ad idez corp̄ in nūero. eadē eēntia i nūero nō reuertit. q̄ aīa ⁊ corp̄ nō pstituūt hūanā eēntiā nisi pūctā. ſz pūctio eadē in nūero reuerti nō pōt. q̄ trāsijt in p̄teritū. ḡ p iteratā vnionē ei⁹dē aie ad idez corp̄ in nūero idem hō in nūero nō resurget.

Jtē q̄zto mutatiōes magis appropinquāt. ad vnitatez tanto ⁊ termini eaꝝ magis ad vnitatē appropinquāt. ſz due generatiōes in eadē spe magis appropinquāt ad vnitatē q̄s generatō ⁊ resurrectō cū resurrectio sit sup nālis vt oñdet. cū ḡ duas generationes ipossibile sit termiari ad eūdez hoiem in nūero. ipossibile est resurrectionē termiari ad illuz eundē hoiez in nūero ad quē termiata fuit generatio. Cōtra Ap̄m. i. cor. 15. p resurrectionē xp̄i. pbat alioꝝ hoiuz resurrectionē futuram. ſz xp̄s resurexit idē in nūero. ḡ ⁊ glibz alius hō. Jtē Job. 19. dr̄ rursuz circundabor pelle mea ⁊ in carne mea videbo deū saluatorē meū. quē visurus suz ego ipe ⁊ nō alius. ḡ in eadē carne idē hō resurget. Ad ista qōnez dixerūt quidā q̄ p iteratā vnionē eiusdē aie in nūero ad idez corp̄ in nūero nō resurget idē hō in nūero. q̄zuis restituat idē ꝑpositū i nūero. q̄ ex vniōe aie ad corp̄ resultat quedā forma totius q̄ ē hūanitas q̄ p sepationē aie a corpore corrūpit. ⁊ p iteratā vnionē eadē in nūero nō reducit. ſz resultat alia in eadē spe. ipossibile ē aūt q̄ sit idē hō in numero nisi bēat eandē hūanitatez in nūero. Sz ꝑ hāc opionē arguit sic. Damas. li. 4. c. 19. Resurrectio ē copulatio rursus aie ⁊ corpis. ⁊ 2ª eius qō dissolutum ē ⁊ cecidit alis resurrectio. ḡ idē illud. in nūero resurget qō morit. ſz nō tn̄ morit corp̄ p sepationez aie ab eo. ſz ēt hō. ḡ nō tn̄ resurget illud idē corpus in nūero qō mortuū est. ſz ēt ille idē hō in nūero qui mortuus ē. Preterea divina puidentia oēs hōines ordinat in suū finē. q̄ vt oñsuz ē li. i. di. 39. cuncta subiacēt divine prouidētie. electos. n. ordinat in vltimū finē rōe final bonitatis eis debitū illam bonitatē ⁊ illū finē eis ꝓferendo reprobos vero ordinat in vltimū finē eis debitū rōne final malitie nō illā malitiā eis ꝓferendo. q̄ malitia nō ē a deo. ſz iuste pmittēdo eos decedere in malitia ⁊ illū finē eis iuste infligendo. ille. n. finis ē vltima pena. ſz hoies nō cōsequūtur vltimū finē suū in hac mortali vita. q̄ sicut dicit Aug. 19. de ci. c. 1. Illud est finis bōi. pp qō appetēda sunt cetera. ipm aūt pp se ipm. ⁊ illud ē finis mali pp qō vitāda sunt cetera ipz aūt pp se ipz. ⁊ parū p̄. fines isti sunt sūmū bonū ⁊ sūmū malū. q̄ sunt. ſ. pfecta cōsecutio sūmi bōi ⁊ ppetua obligatio ad pfectā ei⁹ carentiā. hoies āt in hac mortali vita. nec pfectē ꝓsequūt adeptionem sūmi boni nec pfecte ei⁹ adeptōe puātur. hō ēt non cōsequit finē suuz i morte. q̄ ſm phi. 2°. phi. mors nō est bōi finis pp quē fcūs ē. imo ſm ipm hoc dicere ē derisoriū. hoies ḡ ꝓsequēt suū vltimū finē post mortē. nō ꝓsequētur aūt finē suū q̄zdiu nō sunt. hōines aūt q̄ mortui sunt nūq̄ erūt hoies nisi resurgāt nec sunt entes vl existentes q̄zuis aīa ⁊ pma matia q̄ sunt ptes hōis maneāt. ḡ de necitate segtur q̄ illi idē hoies in numero q̄ mortui sunt resurgēt. aliter nūq̄ ꝓseq̄rēt vltimū suū finē. Dicēdū ḡ ad qō nez q̄ q̄zuis aīa ⁊ corp̄ hūanū nō pstituūt hoiez nisi cōiunct⁹. tn̄ nec ipa pūctio actiua. nec ipa pūctio q̄ est passio sunt de hōis eēntia. q̄zuis sint via in eēntia. sic generatio. actio. ⁊ generatio passio inq̄stum sunt quasi via in genitū nō sunt de geniti essentia. vnio. n. ſm q̄ ē nomen relationis seu relationū cāte vel causataꝝ ex pūctiōe aie ad corp̄ ōn ē ō eēntia hōis. ⁊ iō q̄zuis pdcā trāseant in p̄teritū ⁊ eadē in numero nō redeāt nihil pīudicat materiali idēptitati ipi⁹ hōis. cū ēt aīa rōnalis sit ipius hōis specifica forma ⁊ specificū hūani corporis cōplementuz. vt oñsuz est li. 2. di. 17. Ex vnione ipius ad suuz corp̄ nō resultat aliqua forma respcū cui⁹ cōposituz ex aīa ⁊ corpore bēat quasi rōnez materie q̄ tunc pari rōne ex vnione illi⁹ forme ꝓ cōpositō resultaret forma alia. ⁊ sic diceps. ſz illō qō ex vniōe ne anime ad corpus cātur est ipsa homis essentia complectēs corpus ⁊ aiam. cui cōcordat Luic. 5°. meth. c. 5. dicens q̄ qdditas ꝓpositoꝝ ē illud quo est quicqd est forma exīte cōiuncta materie. ⁊ infra dicit q̄ qdditas est ipsa compositio cōplectēs materiaz ⁊ formā. ibi noie compositiōis intelligēs ꝓpositam essentiā. cum ergo de essentia hōis non sit nisi corpus ⁊ anima ex iterata vnione eiusdem aie in numero ad idem corpus in numero. non tn̄ causatur idez cōposituz in numero. sed etiā eadem essentia humana in numero q̄ in abstractiōe significata dr̄ humanitas ⁊ significatur per moduz forme. considerata autez incōtractione ⁊ vt in se existens noīat ipsum supposituz quod est homo. Ad pm in oppm dicenduz q̄ ap⁹ per illā similitudinez non intendit oñdere resurrectionē eiusdem in numero. ſz eā añ p resurrectiōez xp̄i. pbatā supponens itēdit declarare q̄ corp̄ ñ resget q̄le morit. ⁊ q̄ bi tēdat. pz q̄ mediate añ illud verbū. Insipiēs tu qō seminas ⁊c. dr̄ dicet aliqs qūo resgēt mortui? aut q̄li corpe vēiēt? vult ḡ dicer vt pz p lr̄az sequētez q̄ sicut illō granū qō seiat putrescit. ⁊ tn̄ granū qō ide surgit. de⁹ dispōit sicut vult. ita corp̄ hūanuz qō p gñationē seiat. ⁊ postea p mortē putrescit de⁹ resuscitabit ⁊ sibi dabit q̄litates alias q̄z hūit qñ fuit se miatū. Ad 2m dō q̄ ibi phi. loq̄t de reiteratiōe q̄ fit p motū vel mutatiōez nālē. resurrectio aūt erit supnālis. Ad 3m dō pz solutio ex dcis i qōe. Ad 4m dō q̄ maioꝝ ñ bz vitatē nisi itelligat cetis pib⁹ hic aūt ñ sr̄ cetera pia. q̄ maioris vtutis ē supnālis pductō hōis q̄z ei⁹ gñati o nālis. cū illa sit p vtutez ifinitā imediate tn̄. alia aūt mediāte agente finite vtutis. Vl pōt dici q̄ resurrectio hōis magis ap p pinquat ad vnitatē cū gñatiōe eiusdē rōe termini a quo ⁊ ad quē q̄z alia gñatio q̄zuis mi⁹ rōe efficiētis ⁊ mō pducēdi. termīus aūt a quo ⁊ ad quē magis de ppe videt respicer mutatōis eēntiā q̄z mutans ⁊ q̄litas mutatiōis.

Articulus secundus.

c Onsequenter queritur de 2° principali. Et circa ꝫ qeruntur tria. P° vtruz resurgent omnes electi. 2° vtrum omnes adulti dannati. 3° vtrū paruuli qui cū solo originali pcco decesserūt.

p Rimo oñdo q̄ nō reſurgēt electi liberiorē aīa ad cō
tēplandū dū exuta a corpe q̄ corpi ꝓiūcta. ſz
nihil dz fieri q° aīe electoꝝ ſint min⁹ libe ad ꝓtēplā
dū deum g̃ electoꝝ aīe nō corpib⁹ unirent ītex. Itē
nō dz pticipare ī pmio qō pſtat ipedim^m ī merito.
ſz corp⁹ pſtat ipedim^m aīe in merito q: ſic dī. Bal.
5°. caro ꝓcupiſcit aduerſus ſpz g̃ ñ dz pticipare cū
aīa in pmio pticiparet aūt ſi itex aie vnirēt electe.
Cōtra. 2°. Mathe. 7°. Rex mūdi defunctos nos p
ſuis legib⁹ in eterne vite reſrectiōe ſuſcitabit. ſed
oēs electi moriūt in obſeruatione dine legis. g̃ oēs
electi reſuſcitabūt. R°. q oēs electi reſurgēt q: ad
ordinatur p̄ncipalr reſrectio vt hoies ꝓſequantur
vltiuz finē ſuuz vltius aūt finis eleōx eſt pfcā eoruz
ꝓiūctio cū ſūmo bono quo fine cōpleī ois appetit⁹
eox hunc aūt finē cōpleti⁹ cōſeq̄ntur electi p reſre-
ctionē eox q: ſicut dicit. Aug. 12°. ſuper gen. vſus fi-
nem ieſt aīe quidā nāl appetit⁹ corp⁹ ad miniſtran
di quo appetitu retardat quodāmō ne tota intētōe
pgat ī illud ſūmū celū q̄ diu ñ ſub ē corp⁹ cui⁹ admi
ſtratiōe appetit⁹ ille cōqeſcat. Ad p^m in opp^m dō
q maior nō eſt vera de corpe glorificato q̄le hēbūt
electi in reſurrectiōe. ſz vera eſt de corpe tali quale
hz mō. Ad 2^m. dō q in corpe nro ſunt duo. ſ. nā ⁊
hoc nō pſtat ipedim^m merito ⁊ vitioſitas q̄ preſtat
ipedimētū merito. ⁊ iō in electis non reſurget viti
oſitas corporis ſed natura.

s Ecundo queritur vtrū reſurgēt oēs adulti dā-
nati. Et vī q nō pſal°. Nō reſurgent ipij in iu
dicio. Itē aīa hūana nūq̄ fuiſſet a corpe ſepata ni
ſi pri⁹ fuiſſet ſepata a deo excepta aīa xpi g̃ a ſili nō
debēt aie ſepate corpib⁹ reūiri niſi pri⁹ vniant deo
ſz aie dānatoruz nūq̄ vniēt deo. g̃ nec corpibus ſu-
is. Cōtra ap⁹. 1°. cor. 15°. Oēs quidē reſurgem⁹ ſz ñ
oēs imutabimur. g̃ oēs reſurgēt tā electi q̄ reprobi.
R°. q oēs adulti dānati reſurgent c⁹ rō eſt vt eox dā
natio cōpleat. vt ſicut in aīa ſimlr ⁊ ī corpe demeru
erūt ita ſimlr in vtroq̄ pūiant ꝑ diuina iuſtitia exigēte
⁊ etiā pp cōez reſurrectōis cāz q̄ ſupi⁹ dcā ē ne aliq^a
opa dei ppetuo rēaneant iperfcā: ⁊ ne nālis appeti
tus quē aīab⁹ ididit ad ſua corpa eēt fruſtra. Ad p^m
in opp^m dō q illud vbū pſal. intelligīt vl de finali
ſpūali reſrectōe in pūti iudicio mīe. in hoc. n. iudi-
cio nō reſurgent reprobi q̄ī auctoritate allegata p ipi
os intelligūt vl itellr de gliosa reſrectōe. Ad 2^m dō
q nō ē ſimlr qz ſi aīe ñ fuiſſēt ſepate a deo puniri nō de
berēt ⁊ ex pūti nec a corpib⁹ ſuis ſepari cū ea nāliter
appetāt aie aūt reproboꝝ ſuis corpib⁹ reunirent ñ
pp eaꝝ cōſolatōez: ſz ad ſue dānationis cumulum.

t Ertio queritur vtꝝ puuli q cū ſo-
lo originali pccō ō
ceſſerūt reſurgēt. Et vīq nō ſm. Aug. 13°. de.
tri. c°16°. Mors ōbeī hoī pp pccm̄ origiale ſz ī pun
lis ōcedētib⁹ cū pccō origiali ſēp manebit ipſum ori
ginale. g̃ ⁊ ipa mors nūq̄ g̃ reſurgent. Itē reſrectio
erit pp plenā retributionē meritoꝝ ⁊ demeritoruz
ſz puli tā purgati a pccō originali q̄ illi q in pccō ori
ginali decedūt nō meruerūt nec demeruerūt: g̃ nec il
li nec iſti reſurgent. Cōtra. Jo. 5°. mortui audiēt vo
cē filij dei ⁊ q audient viuent. ſz vt dī pz p⁹. oēs q ī
monumētis ſunt audient vocē filij dei. g̃ oēs q ī mo
numentis ſunt reſurgent. R°. q puuli q cum ſolo
originali pccō decesſerūt reſurgēt pp cāz reſrectionis
oīb⁹ hoīb⁹ cōez que ſupius in plurib⁹ locis tacta eſt
⁊ ēt pp cāz ſpūalē. p pccō. n. originali obligat hō ad
penaz dāni pccm̄ aūt origiale ꝑhit aia perſui vnio
nē cū infcā carne. vt declaratū eſt li°. 2°. ⁊ iō cōueni
ens eſt vt aie puuloꝝ carentiā viſionis dei ppetuo
patiant ſuis corpib⁹ vnite p quoꝝ ꝓtagionē icurre-
ret obligationē ad talē penā. Ad p^m in opp^m dō q
q̄ſuis originale ſit cā mortis meritoria nō eſt tn cā
pmanſionis ī morte corpali. Ad 2^m dō q q̄ſuis in
puulis nō ſit act⁹ merendi vl demerēdi in illis tn ī
quib⁹ remiſſū eſt pccm̄ originale eſt radix merendi
. ſ. gr̃a gratū faciens ⁊ in illis in quib⁹ nō eſt remiſſū
eſt radix ōmerendi. ſ. hītu alijs cōcupiſcētia ⁊ ideo
reſurgent tam iſti q̄ illi.

Articulus tertius.

c Onſequenter queritur de. 3°. p̄n
cipali. Et circa hq̄
ruuntur tria. p̄° vtꝝ in reſrectiōe nā erit
cauſa efficiens f formationis corpoꝝ hūa
noꝝ. 2°. vtꝝ erit cā efficiens vniōis aie ad ſuuz cor
pus ad eius ſuſceptionē diſpoſitum. 3°. vtrum vox
tube erit erit cauſa efficiens vtriuſq̄z.

p Rimo oſtendo q in reſrectionē erit
cauſa efficiens reformationis
corpuum hūanoruum. ſm. Damaſ. li°. 3°. c°.
14°. quod cōe eſt oibus in eadē ſpē nāle eſt ſz reſur-
gere cōe erit oibus hoibus. g̃ erit illis nāle. Item
ſz phi.. i. phi. ex equo fieri pōt canis. ſ. mediantib⁹
multis tranſmutationib⁹ nālibus. g̃ a ſili ex pulue-
ribus iſtius corporis pōt itex reformari hoc idem
corp⁹ mediantib⁹ multis tranſmutationibus nāli
bus. Itē ſicut ſe hz reſolutio ad ſuū terminū ita cō
poſitio ad ſuū ſz p nālem reſolutionez corporis hūa
ni fit reſolutio ad illud idē in numero de quo illud
corpus fuerat fcm̄. ſ. ad materiā primaz. g̃ per nālē
cōpoſitionē pōt fieri reuerſio ad illud idē corpus in
nūero qō de illa materia fuerat fcm̄. Item illa for
ma corporis hūani icōpleta que educīt de potētia
materie qñ corrūpitur in eādez poſſibilitatē de qua
fcā eſt reuertīt ſz phi. 3°. phi. oē quod fit ex aliquo ſi
eſt corruptibile reſoluit in illud de quo fit. g̃ manet
eadē poſibilitas que p̄ño in formā p̄decāz fuerat
tranſmutata g̃ iteruz in eādē formā pōt naturaliter
tranſmutari corpora g̃ in reſrectione per naturam
poterunt eadē in nūero reformari. Itē ſicut ſe habz
ars ad artificiatū. ita natura ad naturatū. ſz per ar-
tē pōt reduci artificiatū in nūero idē artificiato p⁹
corrupto. vt pz cū ex eiſdem aſſeīb⁹ itex fit ea ō ar-
cha in nūero g̃ ſilr per nām poteſt reduci idē in nūe
ro corpus humanū qō prius fuerat corruptuz. Itez
natura poteſt reducere eandem partem terre ī nu-
mero quia poteſt terram incluſam in aliquo vaſe
conuertere in aquam. ⁊ itex illam aquam in terrā
g̃ a ſili poteſt reduci idem corpus humanum in nu
mero. Contra indiuidua eiuſdem ſpeciei non p
ducuntur per naturales mutatōes diuerſas ſpecie
vnde ſm cōmētatorem ſup. g°. phi. mures geniti
p putrefcōnē ⁊ ppagationez nō ſunt eius ſpēi. ſed
hominis reſurrectio erit mutatio diuerſa in ſpecie
a generatione ſua naturali ergo nō erit mutatio nā
lis: Itē ſi corpora in reſurrectione eadem ī nūero
reformarentur per naturam hoc poſſet per natura

lem inuestigationem cognosci sed hoc inuestigatione nāli nō cognoscit. sed fide ꝑm. Aug. 12. de tri. c° 9°. ġilli⁹ reformatōis nā nō erit efficiēs cā. Ad istā qōez dixerūt qdā ꝙ cū oia nālia per influētiaz corpz celestiū disponāt qñ oēs ptes celi rdibūt ad p^m sue creatiōis locū tūc oia gñabilia ⁊ corruptibilia eadē in nūero q̄ tūc fuerūt reuertēt: ⁊ hoc per nāz vniuersalē q̄ sicut dicit. Aluic. 6°. methe. sue c°. 5. ē virtus infusa i sbā celoz gubernās vniuersalitatē gñatōuz Illa aūt celi dispositio erit i ꝓpleñto. 36. miliū ānorū ab illo istanti quo creatū ē firmamentum sit dict ꝙ incipiendo a quocūqz tpis momēto in fine. 36. miliū ānoz redibūt oia gñabilia ⁊ cōruptibilia eadē i nūero q̄ erāt in illo moñto. octaua. n. spa ab occidente in orientē mouet ꝓꝓrio motu in centū annis ꝙ vnū gradū gradus aūt sunt trecēti. 60. qz. 12. sunt signa ⁊ in quoz sunt. 30. gradus centies aūt trecēti. 60. sūt triginta sex milia. hi ġ dicunt tūc futurā reformatiōnē corpuz per nāz ⁊ hec opio icludit ꝙ sicut hoies generāt vn⁹ p⁹ aliū. ita reġgent vn⁹ p⁹ aliū. Sz hec opio est heretica ⁊ ēt ꝓ phi. li° ꝓdicañtoz dicētez ꝙ a ꝓuatione in hitū ñ est regressus ꝑ nāz. sz ꝼz eundez p° eleucoz mors est ꝓuatio ġ ꝑ nāz nō pōt hūanū cō p⁹ regredi de morte ad vitā qđ vuz nō eēt si posset ꝑ nāz plenarie ꝛformari cū ei⁹ plēaria reformatō p⁹ icludat aiatiōem. dō ġ ad qōez ꝙ ꝓdcā ꝛformatio ñ erit ꝑ nāz. qz ꝼz phi. 2°. phi. illa q̄ gñant ꝓꝓpagatōez nō pūt fieri ꝑ nām nisi ex semine vñ dicit necesse ē semē fieri ꝓmū sz nō statī aialia. Illa āt reformatio corpz erit ex materia eoz vel pluerib⁹ nō mediāte semie pp. n. nobilitatē corpz hūanoz nō pōt cāri semē de quo fient ꝑ vtutē corpuz celestiū tm̄ ēt regrīt ad ꝫ vtus pticularis gñātis filis in spē. vñ turpiter errauerūt dicentes hūana corpa posse naturaliter ꝓduci de terra ꝓsollā influētiā corpz celestiū. Preterea ꝼz phm. 2°. de gñatiōe formā corrupta natura nō pōt eādē in nūero reducere. c⁹ rō est limitatio vtutis sue. ⁊ qz forma cū corrūpitur nō resoluit in eā dez possibilitatē nūero q̄ in ipaz fuerat transmutata sed in aliā in nūero. forma aūt corpis icōpleta de potētia materie ei⁹ educta ipaz disponēs ad susceptionē intellectiue eadez in nūero reuertet alias. n. corpa eadē in nūero nō reformarēt ꝓdcā ġ corpz reformatio ñ erit ꝑ naturā sz imediate tm̄ per dinam potētiā. Ad p^m in opp^m dō. ꝙ illud vbū intelligit de eo qđ est cōe oib⁹ in eadē spē ex necessitate ⁊ sēp reformatio. n. corpz nō erit ex necessitate. sz ꝑ pium voluntatis dine. Ad 2^m dō ꝙ ex vno corpe possit gñari aliō corp⁹ mediātib⁹ trāsmutationib⁹ multis nō tm̄ ex hoc sequit ꝙ mediantib⁹ trāsmutationib⁹ multis possz ex e⁹ materia idez corp⁹ in nūero regñari. Preterea ex equo nō pōt fieri canis nisi ꝑmo cōuertāt caro eq in semen canis ꝓdcā aūt reformatio corpuz erit ex eoz materia vl pulueribus absqz hoc ꝙ p⁹ ꝓuertat in semē vt supi⁹ dcm̄ ē. Ad 3^m dō ꝙ nō est silē qz materia in quā vltio ē resolutio ē in gñabilis vel incorruptibilis ꝼm phi. 1. phi. ⁊ iō ꝓꝓrie loquendo nō reuertit eadaz in nūero per resolutionē qz nō reuertit nisi ꝙ ꝓz⁹ fuit corruptuz sed sicut forma que corrūpitur eadez in numero per naturam nō reuertitur sic per eius resolutionē impossibilitatem non reuertitur eadez possibilitas in numero que in ipsam fuerat transmutata. Ad 4^m. dicendum ꝙ illud verbum phi. intelligitur de ipsa materia que est primum fundamentum de quo alia fiunt vel si intelligitur de possibilitate. tūc hoc ꝓnomē illud oñdit nō idem i nūero sed silē. Ad 5^m. dicūt aliq ꝙ maior est falsa qz difficili⁹ est reuerti idem nātuz q̄z idez artificiatū. Alij dicunt ꝙ minor est falsa. qz nō reuertit forma artificialis eadez in numero. Ad p^m dō ꝙ ꝓmissa est falsa ut ꝑz in his que dcā sunt in qōe. Potest etiā dici aliter ad argumentū ꝙ nō est silē de reductione eiusdē partis ēne in nūero ⁊ reductiōe eiusdem corporis hūani in numero. qz corpus humanum ꝓduci naturaliter nō potest nisi ex semie qō per solam influentiaz celi causari nō pōt q̄z. n. naturaliter influētia corpuz celestium ad cuiusz generationez necessaria sit dicente phō. 2°. phi. ꝙ homo ġnat hoiez ex materia. ⁊ sol per se tm̄ ad gñatiōez eoz que naturaliter ꝓducunt ꝼz ꝓpagationez eoz nō sufficit. naturale etiaz in diuoz quē per ꝓpagationē generant sic ordinat ⁊ proportionate sunt a conditore nature quod est impossibile per naturam totā materiam de qua fact⁹ est vnus homo iterum in vna alia muliere ⁊ i vno alio viro conuerti in semine sine aliqua commestione alterius materie si enim per totam vitam sua non nutrientur nisi carnibus aliorum hoium ō quolibet homine quem comederent conuerteretur aliquid in sbāz comedētiuz ita ꝙ semen in eis aut fieret de parte materie huius hominis comesti tātuz aut de pulueribus partis materie plurium hominuz comestorum a silī dico de omnibus animalibus q̄ per ꝓpagationem generantur vnde vbum phi. 2°. de generatione. s. ꝙ natura non reducit idem in numero in his q̄ producunt ꝑ ꝓpagationem instantiā nō aūt in alijs hēt vt aliquid probabiliter dicunt: nescio si vē pōt habere instantiam. si enī aliqua portio terre concluſa in vase aliquo conuerteretur in aquam ⁊ itez illa aqua in terra nō videtur quare ñ esset eadem trra in numero. Preterea ex illa eadem parte materie de qua modo gñatus est pugillus ignis per naturale agens fuisset prius genitus item pugillus ignis in numero si ꝓus fuisset sibi applicatum idem naturale agēs. ġ a simili postq̄z iste pugillus erit per sui corruptionem resolutus in eādem partem materie de qua genitus est regenerabitur postea de illa eadem parte materie idem pugillus ignis in numero quādo illi parti materie iterum applicabitur idem naturale agens ⁊ si dicas ꝙ agens natura non generat nisi mediante sua influentia ⁊ eadem eius influentia in numero nunq̄z reuerteretur hoc non obstat quia saltem reuertitur similis. de illa autem eadem parte materie de qua per hunc ignē genitus est iste pugillus ignis fuisset genitus idem pugillus ignis in numero. si illi eidē parti materie fuisset applicatus alius ignis i omnibus sil excepta dīa materiali illi igni per quem predictus pugillus fuit genitus. Arg^a ad partem ꝫm gratia conclusionis cōcedenda sunt verbuz tm̄ commētatoris ꝼz. Aug. nō est verū dicit. n. 3°. li°. d tri. c°. 8°. ꝙ multa sūt aialia q̄ coeundo alia pariunt cū illa nullius coeuntibus. pentibus orta sint.

Secundo queritur vtz nā erit cā efficiēs iterate vniōis aie ad suū corp⁹ ad ei⁹ susceptiōez dispositū. Et vē ꝙ sic qz illa mutatio est naturalē q̄ terminatur ad qđ naturalē. sed anime postq̄z erūt

suis corporibus reunite in illis corporibus nāliter requiescent. ergo illis reunirent per nām. Item minus est principia alie⁹ co mpositi iā existia vnire ꝯz altey p̄ncipioꝝ ꝓducere ⁊ alteri vnire sz p nāz ꝓducitur forma vite ⁊ vnitur materie vt pz ī gñione aialiuz g̃ multo forti⁹ corp⁹ hūanū ⁊ aiaz itellectiuā poterit vnire nā. Itē sepatio aie a corpe ē p corru ptionē nālis dispositiōis in corpe necīa ē ad hoc vt p aiam informet g̃ cū ōnia sint cāe ōnioꝝ effectuum sufficiens dispositio in corpe q̄ necīa est ad hoc vt informet p aiaz erit sufficiēs cā ad hoc vt itey p aiaz informet. Cōtra vt habitum est supi⁹ refrectiōis est iterata coplatio aie ⁊ corpis sz ꝯz. Dyo^m. 6°. c°. de di. no. Refrectionis ē sup nāz. g̃ vnionis ꝓdcē nā ñ erit efficiens cā. Itē in prima hois formatōe nā ñ est vniōis aie ad corp⁹ efficiēs cā: g̃ a sili nec in eius reformatione. Itē sup nām est adeptio glie. sz talis adeptio nō est maioris difficultatis ꝯz vnio aie ad corp⁹ ꝯz magr̄z li°. 2°. di. i°. c°. pelr. qui dicit q̄ per p̄dcāz vnionē pōt hō scire deo nō esse ipossibile rō nālē creaturā sublimare ad sue glie participationē g̃ vnio aie ad corp⁹ est s̄ nām. Ad istā q̄em dixerunt aliq vt ad hoc corp⁹ informet aia. sufficit q̄ cōpus sit sufficiēt dispositū ad suscipienduz aiaz ⁊ nālis inclinatio aie ad ipz ⁊ q̄ sit p̄ñs cuilz pti ip̄i⁹ corporis sz certū est q̄ corpi suo reformato aia poterit se p̄ñtē exhibere. si ōs nō pmitat tñ° vni pti e⁹ sed cuilz g̃ vī q̄ aia p sua nālia corpi suo dispositō ad suscipiendū eā poterit se vnire tacꝯ forma. Et huic ꝓ cordat v̄bū cōe quo vī q̄ aie resumēt corpa sua. Sz ō hoc sic pōt argui ꝯz sniaz phi. 2°. phi. ꝯz efficiēs coīcidat cū forma in idē spē nō tū in idē nūero. cū g̃ aia sit hois forma ⁊ p vnionē e⁹ cū corpe ꝓstituatur hō ipa nō erit h⁹ vniōis efficiēs cā. Preterea ꝯz. Aug. li°. 83^m. q. q. 2°. ⁊ Auic: 6. methe. c°. 3°. cā efficiens dignior est causato cū g̃ ps nō sit dignior suo toto. ⁊ hō sit q̄dā totū p vnionē aie ad corp⁹ ꝓstitutū cui⁹ aia ē ps ipa nō erit vni⁹ vniōis cā efficiēs. Istis g̃ vī dō ad q̄ez q̄ nā nō erit iterate vniōis aie ad cōpus efficiēs cā q: cū nā nō possit aie dare cēndi initium nō pōt sibi dare cēndi ꝓplementū. aia aūt ꝓplementū. in nālis esse hz ex vniōe ad corp⁹. q: ois ps ꝓpleti⁹ hz esse in toto ꝯz a toto separata nec ex hoc sequitur q̄ iterata aie vnio ad suū corpus disposituz futura sit ꝯ nām cū vtriusq; ad aliqd nālis sit inclinatio. sz s̄ nām vnde. Dyo. 6°. c°. de. di. no loq̄ns de refrectione dicit eā ēē rez vetustati ꝯ nām visam sibi aūt ⁊ vitati sup nāz que ꝯz nos ē nā fortissima dinine vite exptē g̃ nāe erit dispositio ad illā vniōez sed īmediate efficietur oipotentē dei vtutez. Qui tenent opionē primā posset dicere p^m q̄ est ꝯ eam q̄ō. Dyo. dicit refrectionē ēē ꝯ nām quo ad reformationē eiusdē corpis in nūero q̄ necīa est de refrectione. Ad 2^m dō q̄ nō est sile q: in p^a hois formatiōe sil̄ pdit aia in ēē ⁊ facta est actu corpis forma. ⁊ ideo oportuit q̄ ab eadē vtute ēēt vnio ei⁹ ad corp⁹ ⁊ ei⁹ productio ante aūt iteratā ei⁹ vnionē ipa est i actu q: nō desijt esse. Ad 3^m dō q̄ magr̄ ibi loqtur de p^a vnione aie ad corp⁹ cū q̄ incipit sil̄ accipit esse ⁊ nālem inclinatiōez ad corp⁹ q̄ nō potuit sibi dare creata nā sz hoc mō p̄existūt vnioni future. Ad illud quod p° arguebat in corpe qōis ꝯ hāc opionem ⁊ pro illa pōt dici q̄ vbum phi. intelligendū ē ō forma corruptibi. Ad 2^m dō q̄ illud vbū. Aug. intelligendū est de cā efficiente q̄ efficit rem ꝯz se totā ita vt sit cā efficiēs: nō tñ cōiunctiōis p̄tiū. sz ēt ipsarū p̄tium q̄ius āt aia resumēdo corp⁹ suū futura sit cā efficiens iterate vnionis sui cū corpe q̄ necīa est ad hoc vt ex illis ꝓstituatur hō non tñ erit cā efficiens hois ꝯz se totū q: nō erit cā sui ipsi⁹ nec corpis. ⁊ iō si cōcedēdū sit q̄ aia nobilior est q̄ erit illa vnio nō tñ ē cōcedendū q̄ erit nobilior q̄ hō ꝓ statu illo. Ad 3^m. dō q̄ dicebat q̄ nā nō potest illi rei dare cēndi cōplemētuz cui nō pōt dare essendi initiū ⁊ dico q̄ vum est de cōplemento cēndi q̄ debet rei ꝑm esse ⁊ absolute: sz nō de illo qō cōuenit illi rei ex sui vniōe cū alio. Qui vult tenere aliā opionē pōt dicere ad. p^m in opp^m q̄ mutationā q̄daz sūt violente ⁊ tmināt ad quietē violentā: vt pz cū p̄icit lapis sursū trabē. Quēdā aūt sunt nāles ⁊ termināt ad getē nālem ut pz in nāli motu lapidis deorsuz. Quedaz sūt quaꝝ p̄incipal̄ cā effectiua nō est necīa ꝯz ad ꝟ disponat ⁊ cooperet̄ ⁊ terminetur ad getem nālem vt pz cū homo fortit̄ impellendo lapidē deorsum facit ip̄m velociꝰ ⁊ forti⁹ descēdere ⁊ fortiorē ip̄ressionem facere ꝯz posset facere per suā nām. mutatiōnē āt que fit a nā ⁊ terminat̄ ad getez violentā nō ē ponere dico g̃ iterata vnio aie ad suū corp⁹ dispositū ꝯz futura sit per cām sup nālez. tū q: ad hoc disponet nā aie ⁊ corpis terminabit̄ ad nālē getem Ad 2^m dō q̄ maiorē ē ꝙa nisi intelligatur ceteris p ib⁹ i ꝓposito aūt nō sūt cetera pia. q: aia intellectiua nō est educibil̄ de potentia materie ⁊ magis distat ei⁹ cēntia ab cēntia corpis ꝯz q̄libz alia forma ab essentia sue materie. ⁊ tū sūt optie ꝓportionata ad ꝟ vt ex eis cōstituat̄ p cēntiaz vnū. Ad. 3^m dō q̄ ali q̄ multe cause cōcurrunt ad ꝓstructionē quaꝝ uni⁹ defect⁹ sufficit ad ꝓstructionē. q: sicut dicit. Dyo. 4°. c°. de. di. no. Bonum est ex vna tota cā malum ex multis particularib⁹ deffectibus.

Tertio queritur vtꝝ vox tube erit cā efficiens ī forma tionis corpꝝ ⁊ vnionis animaꝝ ad illa. Et vī q̄ nō q: vox tube nō erit capax virtutis infinite. erit. n. creatura sed tā reformatio corpum ꝯz aiarū vnio ad illa erit per vtutez infinitaz. Itē mortui nō audient vocem tube g̃ sonus ille nō cooperabitur: ad eorum resurrectionem. Itē xp̄i resurrectio erit causa efficiēs resurrectiōis nr̄e dicit. n. glosa super ro. 8°. qui suscitauit. Jesum hec est causa qua resuscitauit alios qui xp̄us resuscitatus est ergo tube nō erit nostre resurrectionis efficiens causa. Contra magister hui⁹. di. capitulo scdo dicit q̄ causa resurrectionis mortuoruz erit vox tube q: in aduētu iudicis ab omnibus audietur ⁊ cuius virtute excitabuntur mortui ⁊ resurgent de monumētis. Itē. glosa sup illud. psal. Dabit voci sue vocē virtutis dicit enim efficatia resuscitandi omnes mortuos. Respon. q̄ vox tube non erit principalis efficiens cā reformationis corporum nec vnionis animarum ad illa sed virtus diuina erit tamen predictorum instrumentalis causa aliquo modo ad similitudinez cum dicimus q̄ sacramentuz penitentie est causa. spiritualis resurrectionis. q: sicut sacrām̄to assistit diuina virt⁹ spiritualis resuscitās sic voci tube assistet virtus diuina corporaliter resuscitans ⁊ sic intelligendum est illud verbuz apostoli p̄io cor. 15. La net tuba ⁊ mortui resurgent incorrupti. erit autem

vox tube vox ieſu xp̄i. q̄ p̄recipiet mortuos reſgere qō p̄z p illō qō dī. Jo. 5°. Mortui audiēt, vocē filij dei: ⁊ q audierīt viuent: ⁊ puz p⁹ oēs qui i monumētis ſūt audiēt vocē filij dei. ⁊ ſine p̄iudicio vī mihi q̄ nō erit idē vox tube ⁊ vox archāgeli. ſz illa tria q̄ dicit ap⁹. i°. ad theſ. 4°. in viſu ⁊ in voce archāgeli. ⁊ in tuba dei ſic diſtīguīt: qz p° xp̄s in ſuo deſcenſu iubebit puluereſ ſeu partes q̄ſcūq; corp̄z recolligi mortuoz̄ p miſter^m angeloz̄. ⁊ hoc notaī cū, dicit. Deſcendet i iuſſu. 2°. p̄cipiet ex illis pluerib⁹ recollectis, corpa reformari. ⁊ reformatis aīas vniri que duo fiēt p vtutē dīnaz. ⁊ iſtō p̄ceptū notaī cuz dī ⁊ in tuba dei. 3°. archāgeli q fuerūt cuſtodes p uinciaz̄ in puincijs quas cuſtodierūt clamabūt fortiſ ⁊ ſenſibiliter ſono articulo ⁊ mediāte aliq̄ ſēſibili creatura formato q̄ oēs corā iudice ꝑpareant corpaliter diffinitiuā ſnīaz ⁊ irreuocabilē audituri. ⁊ illa vox notaī cū dī ⁊ in voce archangeli. Ad p^m in opp^m dō q̄ ꝑcedit de cā efficientie p̄ncipali. Ad 2^m dō q̄ ⁊ ſi corpa mortuaꝝ ſint in vocē illā auditura tñ aīe intellectuali vtute app̄hēdēt eā. ℙōt ām dici q̄ efficacia vocis illi⁹ q̄ſtū ad corpuz reformationez nō erit p hoc qō audieī. ſed p lz qō ꝑferet. eo q̄ ei⁹ platiōi dīna vtus aſſiſtet aliq° mō a ſili ſicut aſſiſtit vbis q̄ dicit baptizans puulū q̄uis puul⁹ quod dī nō app̄hēdat. Ad. 3^m dō q̄ reſrectio xp̄i q̄uiſ ſit nr̄e reſrectiōis exāplaris cā nō tñ tñ erit efficiens niſi forte p tanto dicaī ad cām efficientē reduci. qz ds ordinauerat nullū reſgere ante reſrectiōez illius vī illa glo. ſic dz exponi q̄ eadez. cā q̄ ſuſcitauit ieſum xp̄z ſuſcitabit ⁊ nos. ſ. meritis. Jeſu xp̄i. Ar^a ad ꝓtem aliā p̄cedūt de cā efficiētie inſtrumētali.

Arꝛticulus quartus.

c **Conſequenter** querīt de. 4. p̄ncipali. Et circa hoc q̄ runt tria. ℙ° vtz̄ oēs moriēt̄ur. 2°. vtz̄ oīa corpa mortuoz̄ incinerabūt. 3°. vtz̄ in illī pluerib⁹ ſit aliqs nālis appetit⁹ ad aīe ſuſceptōez

p **Rumo oſtendo** q̄ nō oēs moriēt̄ dī iſimbolo q̄ xp̄s ventur⁹ eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. ℊ alī qui iudicabūt qui nūq̄z morient. Jtem. Hier. ad marcellā dicit ⁊ recitat magr̄ h⁹ di. c°. 5°. quoſdam in fine ſcli aduenīēte xp̄o nō eē morituros. ſz viuos receptos ⁊ i īmortalitatē repēte mutādos. Jtem Aug. 2°li°. de baptiſmopuulorum. nō multuz longe añ finē. qbuſdā in fine largieī vt mortē iſtaz̄ repēti na cōmutatione ñ ſentiāt. Cōtra ad heb. 9°. ſtatutū eſt hoibus ſemel mori. ſz oēs obligāī ad ſtatutuz q̄ ñ excipiūī: cū ℊ ſcriptura nullū excipiat ab illo ſtatuto. ℊ oēs morientnr. Ad iſtā qōez dixerunt qdā vt recitat. Benādi⁹. 7°. c°. de eccliaſticis dogmatibus. q̄ illi q viui i aduētu dñi iueniendi ſunt ſine morte media trāſferēt̄ i īmortalitatē. ⁊ h⁹ eis reputabiī p reſrectione ex mortuis q̄ mortalitatē p̄tiſ vite īmutatiōe deponet. ⁊ hi dicūt nō oīuz reſrectionē futurā eē a morte ꝓpꝛie dcā iſtis. n. nō videbaī aliqua rō q̄ hoies moriāī quaſi ſtati reſrecturi ſed hec opīo vī eē ꝛ̄ ſacraz ſcripturaz. qz vt hēī. Beñ. 3°. Dicit dñs ad. Adam pulvis es ⁊ i puluerē reuēteris. Cū. n. in ipō eēt tota hūana nā ſicut in ſtipite vī iſta ſnīa cecidiſſe ſup oēs qui fm legez nāe ab eo erāt deſcenſuri ſicut oēs in ipō ſūt corrupti. cui ꝓcordat aplūs ad ro. 5. dicens ſicut per vnū hoiez p̄ccm intrauit. ⁊ p pccm̄ mors. ita in oēs hoies mors pertrāſijt in q° oēs peccauerūt. ℙreterea ro. 6°. ſtipēdia pccī mors ē ſed oēs deſcēdentes ab. Adam ꝑm legē ꝓpagatiōis nālis pccm̄ originalē ꝓhūt oēs morient̄. ℙreterea cū ñ ſit reſrectio niſi a morte eo ipſo q̄ dicius oēs hoies reſrecturos iplicam⁹ omnes mortuos vl̄ morituros. vī nulla penit⁹ eſt qō q̄ qrītur vtz̄ reſrectio oīuz erit a morte. Dñduz ℊ ad qōez q̄ oēs qui nō ſūt mortui moriēt̄. ⁊ hoc ꝓcordat ſacre ſcripture vt viſuz eſt nec ē irrōabile vt morīantur aliq q̄ſi ſtatim reſrecturi. ſz rōabile vt ſoluāt debituz origialis pcci. Ad p^m in opp^m dō q̄ p vi uos intelligūt illi qui nōdū mortui ſt. tñ postea morient̄. Ad 2^m dō q̄ ꝓ tāto. Hiero⁹. dicit illos nō morituros. qz raptum morient̄ ⁊ quaſi ſtati reſgēt Vl pōt dici. Hiero^m illius opionis fuiſſe. nec tñ ipz hereſiz icurriſſe. qz vt dī. 7°. c°. de eccleſiaſticis dogmatitib⁹. h⁹ credere nō eſt hereticū. niſi ex contētione hereticū fiat. Ad 3^m dō q̄ illud retractare. Aug. libro ſecundo retractat. c°. 33.

ſ **Ecundo** qr̄ vtz̄ oīa cōpora mortuorū incinerabūtur. Et vī q̄ non qz illud in qō corpa reſoluēt̄ erit termin⁹ a quo reſrectionis corz̄ ſed reſurrectio oīuz corpum nō erit a cinerib⁹ qz reſrectio xp̄i que fuit exēplar nr̄e reſrectionis nō fuit a cinerib⁹ ℊ nō oīa corpa mortuoruz incinerabunt. Jtem corpa mortnoz̄ nō incinerabuntur ſubito ſed illi qui i aduentu xp̄i inuenient̄ viui. quaſi ſtati p⁹ ſuaz mortem reſgent. ℊ corpa illoz̄ nō incinerabūtur. Jtem reſrectionis termin⁹ ad quē nō erit idē in oībus. qz ſicut dicit ap⁹. i°. ad corz̄ 15. Dēs quidē reſurgem⁹. ſz nō oēs īmutabimur. ℊ a ſili termin⁹ reſurrectionis a quo nō erit idē in oībus. ſz quorūndā reſurrectio erit a cineribus. ⁊ quorūdā nō erit. Contra. Danielis. 12°. in li. de his q dormiūt in puluere terre euigilabūt alij in vitā etnam ⁊ alij in obꝓbriū. ſz p multos intelligūt oēs ſz interlineare. ℊ oīum corpora reducent̄ i puluerez Jtē. Job. 19°. Memoria nr̄a cōpabitur cineri. R° q̄ oīa corpora īcinerabunt̄ excepto corpe xp̄i ⁊ corpore mr̄is ſue que incinerata nō fuerūt qō de corpe xp̄i certiſſimū eſt. ⁊ de corpe mr̄is ſue credere pium eſt ſicut. n. culpa originalis in aīa inducit debitum ſepationis aīa a ſuo corpe pp ſepationē ſui a deo p culpā. ita vitiū fomitis in carne inducit debitū icinerationis eiuſdē vī ſicut oēs ex debito pp xp̄z mortui ſunt vel morient̄. ita oībus corpor⁹ hūanis p̄ter corp⁹ xp̄i ⁊ mr̄is ſue incineratio debeī. q̄uis. n. btā virgo pccm̄ originale ꝓxerit. quapp in ea fuit dō bitū morīēdi tñ fomes in ea nūq̄z actuz habuit. ⁊ p ſcōaz ſcificationē totaliter fuit ſublatuz ab ea qō ām dcm̄ eſt de incineratione corp̄z coi curſui nāe ꝓcordat qui eſt oīa gñabilia ⁊ corruptibilia reſoluere in illud de quo fcā ſunt. hūana vero corpa de terra facta ſunt vt probari poteſt per illud quod h⁹ genesis 2°. ⁊. 3°. ℙer hoc quod dī. Job. 10. Momento queſo q̄ ſicut lutum feceri. me ea vero in que corpora reſoluuntur humana dīcitur cineres pp antiquā conſuetudinem quando mortuoz̄ corpora comburebātur. Ad primū in opp^m dō q̄ reſurrectio chriſti fuit exemplar reſurrectionis nr̄e q̄ſ^m ad e⁹ eſſentiam nō q̄ſtum ad eius aīa accītia. Ad ſcōm dō q̄ corpora eorum qui in aduentu xp̄i inuenient̄ viui īcinerabuntur p ignē q̄ procedet faciem iudicis. Ad 3^m

dō q nō oz q oīa ꝓueniūt in termio a quo ꝓueniant in termio ad quē. ab albedie pōt esse vna mutatio in rubedinem. ꝛ alia in nigredinem.

Ertio qr̄ vtr̄ in pulueriḇ corpuz mortuoꝝ sit alqs appetitus nālis ad aīe susceptionē. Et vī q sic �means phi. i°. phi. materia appetit formā sic̄ femina appetit masculū ꝛ turpe bonū sz illi pulueres in quos hūana corpa resoluunt sūt materia aiar̄ g̃ in eis ē nālis appetit⁹ ad susceptionē ear̄. Itē maiorē pfcōez recipit materia corpis hūani ꝑ aīam ꝙz ep°. g̃ cū aīa sepata nālez hēat iclinatiōez ad corp⁹ mlto forti⁹ illi pulueres qui sunt matia corpuz hūanoꝝ nālē inclinationem hēnt ad aiaz. Itē si in illis pulueriḇ eēt nālis inclinatio ad aiaz determinatā: tūc ex illis pulueriḇ corpus reformatū ita eēt fcibile ab vna aīa sic̄ ab alia ꝛ tūc nō eēt rō reddendi ꝓpria corpa aiabus q̄ ipsa prius aiauerīt qō falsuz est. Contra Aui. i°. li°. phi c°. 2°. excludit a materia respectu forme desideriuz tā aiale ꝙz nāle. sz inclinatio nālis ē quoddā ōsideriū nāle g̃ in materia corpoꝝ hūanoꝝ. nō remanet ad aiaz aliq̄ inclinatio naturalis. Itez cuilibet iclinationi nāli rñdet aliquid agēs nāle qr̄ nā nō defic̄ in necssarijs vñ dicit phūs. 2°. ce. ꝛ. mū. q aio extra rōez est vt nā posuerit stellas mobiles ꝛ nō ꝓparauerit eis in strumentū mot⁹ qr̄ nā nō posuit aliquid vanū ꝛ sine cā ꝛ sz ꝑ nullū agens nāle possunt pulueres corporum hūanoꝝ eidē aie iterato ꝓiūgi g̃ in eis nō est aliqua nālis inclinatio ad ipaz aiaz. R° nāl inclinatio materie ad formā nō ē nisi quedā nālis aptitudo ad recipiendū formā. nō. n. pōt ibi inclinatio nāl' que cum hoc sit aialis nec nāle eo modo q° i lapidem ē ad sedendum deorsum sicut expresse dic̄ Aluic. in loco preallegato qr̄ in materia ex se ipsa nō est aliquod actiuuz principiū mot⁹ ad ipsā formam vnde illud qō est transmutans materiā ad formā nō pertinz ad eius nām predictā aūt aptitudo materie ad formā aut est remota aut propiq̄. Si remota. sic in pulueribus corpoꝝ humanoꝝ ꝛ in materia cuiuslibz grialis ꝛ corruptiōi vel est nālis aptitudo ad susceptionem aie rōal' qr̄ materia ex sui natura ē disponibilis ꝓ ꝓueniēs agēs nāle ad rōalis aie susceptionem si ꝓpinq̄ sic dico q in pulueriḇ hūanoruz corpoꝝ nō est aptitudo ad rōalis aie susceptionem nec determinate nec ideterminate. qr̄ plures illi nō sunt dispositi illa dispositiōe q̄ requritur in matia ad rōal' aie susceptionē qr̄ taz in matia nālis aptitudo remota ad formā ꝓprie nō dr̄ nālis inclinatio ad illā eo q ꝓprie loquēdo nihil dr̄ ad aliqd iclinari nāl' nisi hēat aliquā inchoationē ipi⁹ seu nālē dispositionē determinantā ad ipz. Nālis. n. inclinatio vaga nō est cū nā opetur ꝑ finē determinatū sz doctrinam phi. ꝛ. phi. ꝛ iō ꝓprie loquēdo dici nō dz q i pulueriḇ corpr̄ hūanoꝝ sit nālis inclinatio ad susceptionē aie rōal' nec ōterminate nec ideterminate. illi tamē pulueres ordinari sunt ex dīna ꝓuidentia ad hō vt ex illis eadē corpa i nūero rformēt aianda ill' eisdez aialiḇ in nūero quiḇ ꝑus aiat a fuerūt reformatis tñ illis corpalib⁹ erit in eis iclinatio ex sua nā ad aie ꝓpe susceptionē. Ad p^m in opp^m dō q sbi phi. loqtur de appetitu sz q accipit ꝑ nāli aptitudie rēota vel ꝓpinq̄ ad aliquā formā sz rēota ñ est icliatio nāl' In p̄dictis āt pulneriḇ nō ē aptitudo ꝓpinq̄ ad rō nalis aie susceptionē. sed rēota. Ad 2^m dō q nō ē

sil'e qr̄ aīa sepata a corpe rēanet inde eadē nā quam hēbat cū corpi esset ꝓiuncta corp⁹ āt nō sic Ad. 3^m q nō vz duplici de cā. tū qr̄ illi plures ex dīna ꝓuidētia ordinata sr̄ ad hoc vt ex eius eadē corpa i nūero reformentr̄ tū qr̄ aīa nālē inclinatiōez hz ad illos plueres determinate q̄uis nō ep°. Ali. ad ptē sēdaz q̄uis gr̄a ꝓncipal' ꝓclusiōis possint ꝓcedi tñ indigēt solutiōe cū. n. dr̄ in p^a q ois nālis iclinatio ē desideriuz nāe dico. q nō est vez ꝙz q nālis inclinatio accipit' ꝑ nāli dispositiōe ad formā sz vez est ꝙz accipitur ꝑ actu q est q̄daz tēdentia ad aliqd sicut ē i lapide ad motū deorsuz q̄uis violent' super trabē ascat. Ad 2^m dō q maior nō ē vera. qñ incliatio nālis est ad aliqd qō non infra facultatē nāe aīa ār nō est ifra facultatē nāe. qr̄ sub deo est nāe finis. ꝛ ēt q̄uis in corpibus reformatis erit ad aias ꝓprias inclinatio nālis. q̄uis supnatural' restituta. nō tñ per nāle agēs illa corpa illis aiabus itez vnientur. vt multi probabiliter dicunt.

Articulusquintus.

Onsequenter queritur de. 5. principali. Et circa hoc q̄runt tria. P° vtr̄ oēs hoies sil' resgent. 2°. vtr̄ resretio eor̄ libz erit in istanti. 3°. vtrū resgent in eisdē locis in quiḇ fuerūt sepulti.

Primo oñdo q nō oēs sil' resgēt ap⁹. i°. ad Thesālo. 4. Mortui q̄ i xpo sunt resgēt p⁹. deinde nos q viuim⁹. Itez apoc. 20. cet̄i mortuoꝝ ñ vixerunt donec ꝓsumēt̄ mille āni g̃ aliqd p⁹ mille ānos resgēt post alios. Itē hoies nō sil' formāt̄ g̃ a sili nec sil' reformabunt̄. Itē corpa ordiant̄ ad aias. sz resrectio aiar̄ nō ē sil' g̃ nz corpr̄. Cōtra ap⁹ ad heb. ii° dicit de ꝓbatis testimōio fidei q nō acceperūt repromissionē. s. rrrectionis vt ñ sine nobis ꝓsumarēt: Itē p° ad cori. 15. Sicut in. Ada oēs moriuunt ita ꝛ in xpo oēs viuificabunt̄ sz necessitatē moriendi oēs in adā icurrim⁹ g̃ oēs sil' ꝑ christū resgem⁹. Itē ea q̄ fiūt in moñto sil' fiunt sz sic dc̄ ap⁹. e. c. Oēs resgem⁹ in moñto g̃ oēs sil' resgem⁹. R⁹ q illi qui i aduentu iudicis iuenient mortui oēs sil' resgent. oēs ēt illi q inuenient viui sil' morient̄ ꝛ sil' resgēt sz nō oēs illi q inuenient mortui añ resgēt q̄s illiq viui inueniēt. ꝛ huic materie cōcordat glo. sup illud ꝑma ad thes. 4. Mōtui q in xpo sunt resgent ꝓmi nō. n. vī mihi hō intelligē dū de ꝓmitate dignitatis qr̄ multi de eis qui i aduentu iudicis inuenientur viui erunt maioris meriti q̄s multi de illis qui tunc inuenientur mortui. ecclia. n. est vt castroꝝ acies ordinata in qua in ꝑncipio ꝛ fine ponuntur fortiores sed ꝓp paruā moraz inter resurrectionē illoꝝ ꝛ istorum quādoq̄s dūtur tam illi q̄s isti sil' resurrecturi. q aūt inter resurrectionē illoꝝ ꝛ istorum parua sit mora patet sic. qr̄ �means glo. super illud. i. coꝝ. 15. Omnes quidē resurgem⁹ ꝛ ꝑm. Aug. 20. de. ci. c. 20. Illi qui viui inuenientur in aduentu xpi in paruo spatio passuri sunt mortez ꝛ accepturi immortalitatē. illi aūt qui inuenient. mortui sil' resurgent qñ illi qui inueniēt viui morient̄ tur. aliq tñ dicunt q ꝑmo resgent electi q añ cessationē mot⁹ celi erūt mortui quos dūt ap^m voluisse significare cū dic̄. i°. ad thes. 4. q mortui i xpo rrgēt ꝑmi. reprobos. n. mortuos ñ dic̄ mortuos in xpo sz tñ electos deinde resgent alij electi qui morientur ꝓpter cessationem motus celi quasi statim ꝛ cito

ꝑ resurgent. Vnde oēs reprobi sīl. ad significāduz .n. q electi lībētissīe vēiūt ad iudiciū ⁊ reprobi iuiti ordiauit ōs q citiꝰ aliq̄tulū resgent elci q̄ reprobi qꝛtm̄ mora modica valde erit, if rrectiōez vtrerūq; vt illa mora pp sui brevitatē dicat ab apº. i. corꝝ. 15 monitū ꝟz glo. ibidē iō dicūt oēs sil rrecturi. ⁊ melꝰ tm̄ ē ⁊ securiꝰ dicere q sīue electi q i aduētu iudicis inuēiēt mortui. ⁊ illi q tūc inuenient viui sil sit resrecturi. ita q illi q tunc inuenient viui moriāt ante rr surrectionē aliorꝝ ⁊ purgent. si qd in aliqbus illorū erat purgandū. ⁊ stati post cum aljs sil resurgāt. sine inter rrectionē istorꝝ ⁊ illorꝝ sit fuka valde modica mora. ita vt ab apº dicat monitū qō tm̄ inter rr surrectionē elcōꝝ re, pborū nullꝰ erit tpis ordo Lō gruitas āt qr hoies resurgūt vnꝰ post aliū sic vnus post aliū moriunt̄ triplex est. Una vt in coi gaudio oium maius sit gaudium singulorꝝ vt dicit glo. sup illud ad heb. ii°. deo p nobis aliqd melius puidente. Alia ē vt sci pp nāle desideriū resumēdi corpora sua efficaciꝰ orēt pro nob qr stati cū iplebit nūerꝰ el cōꝝ erit rrectio mortuorꝝ. 3ª ex electis hoibus ⁊ āgelis vna cōstituetur supna citas āgeli aūt pplemē tū sui accidētalis pmij ñ habebūt quousq; mīstraꝝ ꝟsierint qr in mīstrando semp merent augmētum accidentale pmij mīstrabūt āt q̄diu erit generatio hoiuz ⁊ corruptio. ⁊ iō durāte hoiuz gn̄one ⁊ corruptione non ē eorꝝ resurrectio de lege coi ne añ angelos recipiant sui accidētal pmij pplementū. Ad pm in oppm pz solutio ex dcis. ꝟz. n. Aug. 20. de. ci. dei. c. 20. p hoc quod apl. Deide nos q viuim⁹ intelligit personas illorꝝ quos iuder i suo aduentu vivos inueniet q vt dixi paꝝ post illos q tunc inuenient mortui resurgent. Ad 2m dō q ꝟz Aug. 20. de. ci. di c°. 7°. Ibi accipiūtur mille anni p oibꝰ ānis hꝰ scli vsq; ad cꝰ tpis finem reprobi nō viuent vita corpali nec vnq̄ viuēt vita gr̄e eleeti aūt mortui p totum illud tps vivēt vita gr̄e ⁊ glie i aia ⁊ post illud tēpus viuent glioſi in aia ⁊ in corpe. Ad 3m dō q nō ē sīle qr post pmos pentes aliorꝝ hoiuz formatio rpō excepto est p nām que nō pōt vnum ꝓducere nisi mediante alio: eorꝝ ār reformatio erit per dīnaz potentiā que pōt vnū reformare nō mediante alio. Preterea nō sic est ꝓueniens oēs, hoies esse sil i statu corruptionis sicut oēs simul repari in fine stat⁹ corruptibil. Ad 4m dō q nō est sīle qr rrectio aiarum respicit merita que sibi invicē succedunt rrectio corporꝝ ordinat ad retributiōez vltimatā quā oēs simul recipiēt. Ar⁹ ad ptē aliam gr̄a pncipalis cōclusionis pūt ꝓcedi tm̄ per illud monitū de quo loqtur apl⁹ intelligit̄ angustissimū tpis spatiū i quo mora est brevis ꝟz glo ibidē. ⁊ iō vbum illud nō cogit q in eodez instanti resgant illi q in aduētu iudicis inuenientur mortui.

s **Ecundo** quēritur vtr rrectio cuiꝰ libz erit i istanti. Et vr̄ q nō Eze. 37. vnī dns sibi ondit inuisiōe resurrectionē futurā dr̄ q accesserūt ossa ad ossa vnūqōq; ad iuncturā suā. ⁊ sup ea nervi ⁊ carnes ascēderunt ⁊ extēta est in eis cutis desup ⁊ spūz nō hēbāt. ḡ corꝝ reformatio p̄cedit tpe ipsorꝝ itāta; actionem Itē ois effcūs est successiuꝰ cꝰ causa est successiua ꝟz vox tube que erit cā rrectōis erit successiua. ḡ ⁊ ipsa rrectio. Itē ois mutatio vel est motꝰ vel finis motꝰ ꝟz rrectio nō est alicꝰ motꝰ ḡ erit motus ꝟz ꝟz phi. 4°. phi. ois motus est tpe. ḡ rrectio erit in tpe.. Cōtra rrectio erit p infinitā potentia; ꝟz infinita potentia pōt opari i nō tpe ḡ resurrectio poterit esse in nō tpe. cū ḡ ꝓuenienti⁹ sit eā futurā ee in instāti q̄ in tpe ipsa erit in istāti. R° q in rrectōe ꝓsiderāda sunt tria. s. pparatio ad corꝝ reformationē ⁊ corpum reformatio. ⁊ corꝝ reformatorꝝ cuz suis aiabus ꝓprijs iterata vnio p̄mū fiat creata vtute qr pluvex collectio fiet mīsterio angelico vox tube procedet a rpō inq̄m ē hō q̄uis ab ipso iq̄m ē deꝰ sit spūalē vtutē supnaturalē habitatura ⁊ ista fiēt in tpe. Alia duo erūt p vtutē dinaz. ⁊ fient i eodē istāti ordie tm̄ nāe vnio aiarꝝ ad corpa sequit̄ iporꝝ iformationē que ēdispō ad aiarꝝ susceptōez. Ad pm i oppm dō q ꝓpheta narrare nō potuit i instanti q i istanti futurꝝ est vī ea q̄ dicit ibi nō notāt ordinē tpis sed nāe. Ad 2m dō q nō oz cause successiue effm̄ esse successū qñ nō opatur nisi in suo vltio istanti. sic coopabit vox tube ad rrectionē mortuorꝝ sicut vīdō m⁹ q effectꝰ vbꝝ sacm̄taliū in vltio istanti eorum Ad 3m dō q maiorē va de naturali mutatiōe. Rrectio aūt erit supnatural mutatio in naturali etiā mutatiōe ꝟz maior instantiā. vt pz i illūinatiōe medij que p se, nō est alicꝰ motꝰ finis qr in eodem istāti in quo soluit fuit formaꝰ medium illūinavit. ex dcis in qōe pz quō ꝓcedat argm ad partem secundam.

t **Ertio** q̄ritur vtr resgēt in eisdē locis in qbꝰ fuerūt sepulti. Et vr̄ q ñ qr rrectio erit a morte ꝟz mors magis de ꝓpere spicit locū mortis q̄ sepulture: ḡ resgēt in locis in qbꝰ decesserūt. Itez ꝟz phi. i°. ce. ⁊ mūdi. Alia duo corpa ꝓposita sunt ex. 4. elemtis ḡ resoluūt in. 4. elemta: qr vt hī. 3°. phi. Dē corruptibile resoluitur i illō ex quo fit. ꝟz possibile ē q illa elemta ad alia loca trāsferant. ḡ resgēt alibi q̄ in loco sepulture. Itē possibile est q caput sepeliat in vno loco cor i alio loco. totū aliud corꝰ in. 3°. quo fcō nō eēt possibile vt resgat in loco sepulture q resgendo finl eēt indiuersis locis. Cōtra Eze. 37°. Ego aperiā tumulos vros ⁊ educā vos de sepulchris vestris populē meꝰ Item. Mat. 27°. monumta apta sunt ⁊ multa corpora scōꝝ que dormierāt resurrexerūt ⁊ exeuntes de mōuments. ⁊c. Ibi dicit glo. q monumta apta sūt in typū rrectionis future. ḡ rrectio mortuorꝝ erit i monumentis. R° q mortui resurgēt in illis locis in qbꝰ tpe rrectionis erit ps pncipalior corꝝ poris sine. ibi a pncipio fuerint septa eorꝝ corpa sīue nō. si āt illo tpe contingat alicꝰ corꝝ ptes eque pncipales ee in pluribꝰ locis vtpote. qr medietas capitis. ⁊ medietas corꝝ ⁊ medietas oiuz aliorū mēbrorꝝ in vno loco: ⁊ alie medietates in alio. ⁊ sit eque distātes a loco mortis ⁊ loco iudicij. tūc cuz nō sit rō q̄r magis resgatī vno loco istorꝝ q̄ i alio. Dicēdū. n. ē q rōnabiliꝰ ē q resurgat i illo loco i qꝰ deꝰ eū resurgere voluerit vī nō ē dō q deus velet istuz in hoc loco resurgere. qr rōnabilius est. sed iō rōnabiliꝰ ē q dei volūt as ipabit. hꝰ eo. n. ipo fcm̄ ē rōnabile. qr deꝰ vlt illud fieri. Ad pm i oppm dō resurrectio ñ tm̄ erit a morte. sed ēt ab incineratōe icierati aūt magis de ꝓpe respicit locū sepulture q̄ locū mortis ⁊ ꝓterea vt iam dixi resurgent vbi ps pncipalior sui corꝝ erit tpe resurrectiōs. Ad 2m dō q sicut corꝰ pº sepltū i vno loco si postea p. 10. ānos, vl. 20. sepeliretur in alio resurgerēt i 2° ñ in pº

ſic dico q̄ corpa q̄ pēit⁹ rſoluta ſti eleſita q̄ trāſlata ſt ad loca alia ita q̄ de ip̄is nihil ē i locis i qb⁹ fuer̄t ſepl̄ta reſgēt vbi plus ĩnenier̄ de matie q̄ fuit cōp̄ ꝑdcōr. ille. n. loc⁹ p illo tpe erit eis loco ſepl̄ture.

Ad 3^m dō q̄ ſm quoſdā fcā diuiſiōe ꝑdcā alie ꝓtes tpe refrectōis congregabūt i loco vbi tūc erit cor. qr ꝓio formaī cor it alia mēbra ſz phi. 13°. de aiab⁹ t ſic dic Aluic. 3^m. li°. de aialib⁹ c°. 1°. ē p^m mēbror i vita t ēt p^m p̄ncipiū vēax t neruor: t ab ipo tāḡ a p̄n cipio p° deriuaī p totū cor⁹ influētia aie vitalium moiuū cātina. qr ab ipso p^a est origo ſp̄uz q̄ sūt dilatiui influētie ipſi⁹ aie circa cor. t alia mēbra congregant ſic circa cētrū t est illud qō vltio morit i hoie. Alij dīt q̄ hō reſget vbi tūc erit caput. qr vt hr̄. ff. de reli. t ſup. fun. l. cū i diuersis ibi est hois ſepultura vbi est caput ei⁹ ſepultū. Amb⁹ ēt in glo. ſup illō pſal. Aide hūilitatē meā t eripe me. dicit q̄ cap̄ totū corp⁹ dirigit t ſensibus iplet. t ibi exp̄ſſe vr̄ ſibi attribuer̄ p̄matū inter oēs ꝓtes toti⁹ corpis. Preterea corp⁹ hūanū ñ reſget niſi pp aiaz rōnalē. q̄ refrectio hois erit vbi ps corpis erit q̄ magis de ꝑpiq° reſpicit opionē ſ aie rōal̄ b aūt ē caput qr i capite sūt ſensus tā interiores q̄ exteriores q̄ marie defluunt opatiōnib⁹ rōalis aie. t ſi. n. tactus ſit q̄ſi totuz cor⁹ diffuſus. origo tū eius proxima est a capite.

Articulus ſextus

c **Conſequenter** q̄rit de. 6°. p̄ncipali. t circa b q̄rūtur tria. P° vtr refrectio erit in vltio inſtāti tpis. 2° vtr erit in nocte. 3°. vtr notuz ſit angel⁹ ſub certitudine q̄ſtum tēpus est vſq̄ ad inſtans reſurrectionis.

p **Rimo** oñdo q̄ refrectio nō erit i vltio inſtāti tpis. qr nūq̄ erit tpis vltimū iſtas. vt. n. dr̄. 4°. phi. mot⁹ nō pōt eē ſine tpe. ſed ſemp erit aliq̄s mot⁹ vel i padiſo l ifer no q̄ nō pōtit eē refrectio i vltio inſtanti tpis. Itē vt ſupr⁹ dcm̄ est illi qui i aduētu iudicis ĩuēiēt mortui reſgent p̄ores q̄ illi q tunc ĩueniēt viui. ſz in vltio inſtanti tpis n̄ p̄r eē p̄us t posteri⁹. q̄ l illi vl iſti reſgēt añ vltm^m iſtās tpis vel p⁹. Cōtra ſz ſnīaz phi. 12°. de gñatiōe mot⁹ corpuz celeſtiū ē in his iferioribus cā nāl gñationis t corruptōis q̄ q̄ diu durabit erit i his iferiorib⁹ gñatio t corruptio ſz durāte gñatione t corruptiōe nō erit refrectio q̄ n erit vſq̄ ad inſtans quo ceſſabit ille mot⁹ b āt erit vlt^m inſtās tpis. R° q̄ refrectio oīuz illoz q̄ in aduētu x̄pi ĩueniēt mōtui erit i vltio inſtanti tpis p̄pe dci qō ceſſabit ceſſante motu celi vñ. apoc. 10. br̄ q̄ angel⁹ iurauit. qr tps ñ erit āpli⁹ tps. n. p̄pe dcm̄ nō est niſi i motu p̄mi mobil̄ ſicut in ſbō vt pz p phi. 2°. de gñone ꝓueniēt āt i ei⁹ vltio inſtanti erit refrectio mortuoz vt stat⁹ corruptibilitatis t mot⁹ celi q̄ ſibi ꝓuenit ſil̄ eē deſināt t ſtat⁹ incorruptibilitatis t ges celi q̄ ſibi ꝓuenit ſil̄ incipiant. illi āt q̄ in aduētu x̄pi ĩueniēt viui q̄ſi ſtatiz p⁹ ceſſatiōez mot⁹ celi morier̄t. t pñ p⁹ reſgent. vt i mora īt media purgēt elci q̄ purgabile aliqd, hēbūt nec mireris qr p⁹ vltiuz inſtans tpis. p̄pe dci pono morā hūte p⁹ t posteri⁹. qr p⁹ illō iſtā remanebit tps coīt dcm̄ qō ꝓseqt quēlz motū ſz quē mōz logt. Alu. de tpe. 5°. ſr̄ gen. lōge añ mediū cū dicit q̄ tps cepit a creatura. q̄ ē creature mot⁹ ex alio i aliō ꝓsequntib⁹ rebus quid āt fit tps proprie dcm̄ t coīt. oñſuz ē

l°. 2°. di. 2° ex dictis pz ſolutio ad argumenta.

f **Ecundo** q̄r vtr refrectio erit i noctei Et vr̄ q̄ ſic Math. 25. Media nocte clāor ē fcūs ecce ſpōſ⁹ vēit exite obuiā ei. Itē luce. 12°. in pabola ꝓpt aduent⁹ x̄pi ad iudiciū adūētui furis ad domū ſz fures de nocte coīt veniūt g̃ x̄ps ad iudiciū nēiet ō nocte i ſuo āt aduentu erit refrectio mortuoz. Cōtra rrectio x̄pi fuit exēplar refrectiōis nr̄e ſz x̄ps nō reſurexit de nocte ſz i p̄ncipio diei. vt hītū ē li°. 3°. di. 12°. g̃ refrectō mortuoz ñ erit de nocte. R° q̄ mot⁹ celi ceſſabit circa ſolis ortū lūa exīte i occidēte qr i tali diſpoſitōe ſol t luna credūt̄ creari fuiſſe. t qr in illo iſtāti i q̄ō ceſſabit mot⁹ celi ꝓueniēs refrectio mortuoz exceptis paucis q̄ in aduētu iudicis iueniēt viui iō cōceden dū ē q̄ eis refrectio mortuoz ñ erit i nocte qr tñ exītib⁹ i orientē citi⁹ dies ē q̄ exītib⁹ in occidēte t mōtuoz q̄dā reſgēt in oriēte t q̄dā in occidēte: iō q̄dā ſ reſgēt de nocte p compatiōez ad locū in quo reſurgēt tñ per. Comparationem tñ ad locum vbi tenebit iudiciū erit i ortu ſolis añq̄ aliq̄s reſgat. Ad p^m in opp^m dō q̄ ꝛz glo. ibidē dr̄ ille clamor media nocte qr nullo ſepante vel ſciente. Ad 2^m dō q̄ p tanto cōpat aduentui furis aduent⁹ iudicis qr ſicut fur venit hora q̄ nō putat vētur⁹ ſic erit de aduētu x̄pi ad iudiciū: vñ ibidē dr̄ q̄ hora nō putatis fili⁹ hois veniet. q̄ aūt dīt refrectionē futuraz de nocte. hoc iō dīt qr erit i cōfinio noctis p̄cedētis. t diei ſeq̄ntis q̄ veſperā nō hēbit vl pp rōes dcās i ſolutōe arg^m.

t **Ertio** q̄r vtr hoib⁹ l angelis notū ſit ſb certitudine q̄ſ^m tps ē vſq̄ ad inſtās refrectionis. R^a q̄ vtute nāli. nec hoi b⁹ nec angelis pōt b cē ſub certitudie notū qr ges celi ex cā nāli nō erit ſz volūtaria. imo celū q̄ſ^m ē de ſe cū ſit figure rotunde t neq̄z graue neq̄z leue: t e⁹ motus ſit circularis nec ex motu ſuo aliq̄ſ pfcōnē nālez acqrat i ſe aptū est q̄ſ^m ē ex pte ſua fine, fine moueri. qr tñ mouet a morte volūtario. q̄ ē itelligētia vt hī tū est li°. 2°. di. 14^a. q̄ qdem itelligētia mouz ꝛz ip̄ū creatoris t ceſſabit mouere ad ipuz eiuſdē ges celi ex voluntate dīna depēdet quā ex puris nālib⁹ nez hoies neq̄z angeli ſub certitudie p̄ñt iueſtigare. hoi b⁹ ēt nō est notū p reuelationē qr qō aplis reuelare noluit nq̄ est ꝓbabile q̄ alijs reuelauerit aplis aūt b q̄rentib⁹ reuelare noluit imo eis rñdit vt hr̄ actu um p⁹. Nō est vr̄z noſce tpa vel moñita q̄ pr̄ poſuit in ſua ptāte. qr vt dic̄ glo. ibidē hoc noſce hoibus ñ expedit ſz ita viuant q̄ſi quotidie iudicandi dicit ēt glo. ſr̄ illō. Luc. 12°. q̄ hora nō putatis: vltiaz horaz ſēp ignorari volunt de⁹ vt ſēp ſit ſuſpecta t ad eā ſp ꝑpemur. Utr āt hoc btis angel⁹ ſub certitudie p reuelationē notū ſit qbuſdā vr̄ q̄ nō dicit. n. Math. 24°. De die illa t hora nemo ſit. nz angeli celoz nī ſi pr̄ ſolus. ibi dicit glo q̄ nulli ſcōr angeloz. cōcei ſit ōs notiā h⁹ diei. Alij āt dīt q̄ b intelligendū ē ō notitia q̄ resi ꝑpo gñe cognoſcunt. qr in vbo vidēt hoc ſub certitudine qr probabile est ip̄os in vbo videre nō tñ qō ſpectat ad eoz gloriā eſſentialē. ſz ēt qō ſpectat ad accidentalē. vñ vt ait. Aug. enchiridion. 36°. c°. Nouerunt angeli ſci de deo docti cui⁹ veritatis eterna ꝓtemplatione beati ſunt q̄ſti nūeri ſupplementū de gñe hūano integritas illius ciuitatis expectet. ex hac tamen auctoritate nō habet q̄ ſciant ſub certitudine quando ille numer⁹ iplebi

tur.sed tantum q numerum electoꝝ sciant

Articulus vltimus

c Onsequenter queritur de vltio pricipali ⁊ circa h̄ ḡruntur tria. ℙ° vt⁊ p⁹ resurrectionē cognoscet,qlz hō pecā que fecit.2°. vtrum glibet ptoerit legere in alteri⁹ cōscientia oia merita ⁊ demerita ,ppa ⁊ aliena poterūt ab aliq⁹ sil videri

p Rimo ostendo q p⁹ resurrectionē non cognoscet quilibet hō oia pcā que fecit. Jn iudicio ñ ꝓponūt reo sua crīa. nisi vt sibi detur defensionis locus sz in extremo iudicio nō erit locus defensiōis malis cū ḡ eis reducere ad memoriaz oia pcā sua eēt sua ipis ꝓponere vꝫ q eis ad memoriā nō reducēt. Jtē qnto hō pfcō rē hz charitatē tāto magis dolet de his ,p quib⁹ cognoscet se deū offendisse.sz si in refrectione pfcōrez hēbūt charitatē ꝙ habuerūt in hac vita ḡ si cognoscerent ea ,p quib⁹ aliqñ deū offenderūt vehementer dolerēt qō ipossibile qꝫ vt hr̄ apoc.21°. Dolor ñ erit vltra ḡ electi nō cognoscēt pcā que aliqñ hūerunt. Jtez reprobi nō cognoscēt bona que aliqñ fecerūt qꝫ de illis ganderēt.ḡ a sili nec electi cognoscēt pcā que aliqū habuerunt ne de ipis dolerēt. Contra rōabile est vt accusantes.defendentes testificātes cognoscāt ea que vsant i iudicio sz ꝑm ap^m ro. 2°.in iudicio cogitatiōes erunt accusantes aut defendentes.,scia vnicuiq redderet testim^m:cuz oia tā bona ꝙ mala hoīum facta in illo iudicio vsabuntur oia hominis facta tam bona ꝙ mala simul ad memoriaz reducentur. Jtez. Aug.20.de ci'c.14. Quedam est itelligentia diuina qua fiet vt vnicuiq opa sua vel bona vel mala.cuncta in memoria reuocētur ⁊ mentis intuitu mira celeritate cernant vt accuset vel excuset suaz ,sciam. ℝ°.q in iudicio cognoscet quilz hō omnia pcā que fecit.dictat.n. recta rō q in iudicio tā illi contra quē datur snīa ꝙ illi ,p quo dat manifestari ōbeat cā snīe. vt nō tm̄ assistentib⁹ appareat rectitudo snīe iudicis.sed ēt illoꝝ quos profertur ⁊ illis ,p quibus proferr̄. vt ēt isti maiorem rōnē hēant iustitiaz diligendi.⁊ alijs non detur occasio contra snīam murmurādi.⁊ iō in extremo iudicio mali cognoscent ea ,p qb⁹ dānabunt ⁊ boni ea ,p quib⁹ premiabūt.est etiā specialis rō q re mali cognoscēt sua mala qꝫ.s. ex illa cognitione ampli⁹ affligentur ⁊ boni sua mala ꝑterita:qꝫ ex cognitione remissionis eoꝝ ampli⁹ cōsolabuntur ⁊ dinaz mīam collaudabūt. Unde. Greg.4.li°.moraliuz vsus finez erponēs illud psal. Mīas dñi in eternum cantabo ⁊c.qō mīas dñi,in eternū cātat qui se miserꝝ fuisse ignorat.⁊ si miserie trāsacte nō mēinit. vñ largienti mīe laudes reddit. Ad p^m i opp^m dō q maior est falsa:nō tm̄.n. vt deb⁹ reo defensiōis locus ꝓponūt sibi in iudicio crīa sua sed etiā alia ō cā que i corpe qōis est dicta. Ad p^m dō q sicut dic Bre. vbi p⁹ plerūq; icolumitatis tpe ad memoriā dolores ꝑterito sine dolore reducim⁹. ⁊ quo nos egros fuisse recolim⁹ eo nos icolūes pl⁹ amam⁹ erit ḡ⁊ in illa btitudine culpe mēoria ñ q mentē polluat sz que nos letitie alti⁹ astringat.pōt ēt aliter dici q cū act⁹ actiuoꝝ sit in patiēte dispositoꝝ⁊ electi eo q totaliter erūt pfci p glīaz erūt totaliter idispositi ad susceptiōē doloris displicentia quā hēbuat de suis pccis nullū poterit in eis cāre dolorē sicut poterat

in hac vita qñ erant capaces doloris. Ad z^m. dō q mali cognoscēt bona que aliqñ fecerunt.nec. ex illa cognitione cōsolabūt.sed ampli⁹ affligent magnus.n.dolor ē cū hō cognoscit se mlta pdidisse. vñ dicit. Boetius.2°.li°.de cōsolatione.c°.7°.q in oi aduersitate fortune ifelicissimū genus est ifortunij fuisse felicē. Uel pōt dici q reprobi p⁹ resurrectōez ita perfecti erunt in pena possessi q oio erūt idispositi ad gaudij susceptionē.⁊ ideo dato q tūc eis placeant bona q ue aliqñ fecerunt qꝫ sciens se min⁹ punitos q̄z si ea nō fecissent illa complacentia nullum poterit in eis gaudium generare.

s Ecundo queritur vt⁊ quilibet poterit legere in alterius cōscientia. Et vr̄ q nō ,pverb.11° Qui fidelis est celat amici cōmissuz sed deus fidel est ⁊ omnes boni amici eius sunt.ḡ in resurrectiōe celabit oia pcā eoꝝ. Jtem solatium est miseris socios haber in miseria.sed peccatū est maria mīa ḡ essent solatium reprobis.si in refrectiōe viderēt peccata aliorum. Jtem clarior est angeloꝝ cognitio q̄z hūana sed vt oñsum est li.2°.angeli nō possūt legere in cōsciētijs nostris nō.n.possunt videre cogitationes nr̄as.ḡ nec in refrectione vn⁹ hō potēit legere in alteri⁹ conscientia. Jtē magr̄ huius di.c°. 4. nō irrōnabilit̄ puniri pōt pcā hiep pniaz tecta ⁊ deleta ēt illic tegi alijs cōtra glo.sper illud.i.coꝝ 4. super illud. Manifestabit cōcilia cordiū gesta ⁊ cogitata bona vel mala tūc erunt aperta ⁊ qꝫ tunc erunt oia nota oībus poterunt de se iudicare ⁊ de alijs. Jtem glo.sup illō apoc.20. Libri aperti sunt dicit q per libros poterūt intelligi conscientie singulorum que apte oībus erūt. ℝ°.q in iudicio qlibet p diuinā vtutem poterit legere i cuiuslibet conscientia oia bona ⁊ mala que nūq̄z fecit ut oēs videāt q in cuiuslibet dānatione ⁊ pmiatione de⁹ iuste pōderabit bona ⁊ mala eoꝝ que nūq̄z fecerunt. vt sic oībus appareat diuine iustitie rectitudo etiam i cuiuslibet dānatione ⁊ pmiatione ⁊ magnitudo lib tatis dine in bonoꝝ suoꝝ coitione oībus q̄ztum in ipso fuit ⁊ magnitudo mīe in hoc q electos suos a pecō purgauit. Ad p^m in opp^m dō q illa auctoritas intelligenda est qñ manifestatio cōmissi eēt ad amici confusionē sed manifestatio peccōrum quā aliqñ habuerunt electi non erit ad confusionē eoruz imo omnes boni illa videntes pro eorum remissione. diuinam misericordiam laudabunt ⁊ ipsos electos qꝫ per misericordiam viriliter surrexerunt ⁊ perseueraueraverunt. Ad,secundum dicenduz q in reprobis ex aliquo quod ipse videant nullum tūc poterit solatiū generari qꝫ totaliter indispositi ad solatij susceptionem immo ex visione peccatorum p penitentiam in electis deletoꝝ affligentur recogitantes q illa pcā sua si voluissent delere per penitantiam potuissent cū adiutorio dei. Ad z^m dō q illud arg^m bene procedit de cognitione naturali sz illa cognitio qua quilibet cognoscet in iudicio alterius conscientiā naturalis nō erit sed hoc fiet super naturalit̄ p vtutē dinā. Ad 4^m dō q aut ibi ñ ē assētiēdū magro. aut intelligit q tegent quo ad verecūdiam non quo ad notitiam.

t Ertio queritur vtrum oia merita ⁊ demerita ꝓpria ⁊ aliena poterūt ab aliquo sil videri.

Respondeo q̄ a beatis quia videbunt in verbo poterunt omnia peccata simul in vno intuitu videri nō aūt a r̄probis q̄ aut oīsū est li.2°.q̄3°. intellect⁹ naturali virtute nō pōt plura simul intelligere distincte ⁊ plene ꝯ̄uis pl̄a cognoscere possit sub rōne vna. oia tñ p̄dicta cognoscēt reprobi in valde puo tempore quod notat per hoc q̄ dicit. Aug⁹. 20. de ci. c. 14. q̄ mentis intuitu mira celeritate cernent. maxime ad hoc cooperante dīna virtute vt reprobi amplius confundant. De libro vite hic nihil tango q̄ de illo libro. 3. di. 21. satis dictum est.

Articulus primus

c Jrca litteram cuius vtute excitabuntur mortui hic in qōibus expositus est potest tamen nō incongrue intelligi. ⁊c. Illa tamen opinio ꝑbabilior est q̄ dicit q̄ resurrectio fiet diliculo. Peccata hic per pn̄ias tecta ⁊ deleta ill' etiaz tegi alijs hoc expositū est i qōnibus in solutōe cuiusdam argumēti hoy q̄ verius sit nō est hūani iudicij diffinire. Prima tamen opinio ē ꝑbabilior

Di xliij

r Olent autez nōnulli. ⁊c. Superius determinauit magist de conditionibus refrectionis. Hic determinat de cōditionib⁹ resurgentiuz ⁊ diuiditur in partes. 4. Prio determinat de cōditionib⁹ resurgē-tiuz in gñali. Scdo. in spāli de cōditionib⁹ bonoruz ibi. Hic aūt. 3° in spāli de cōditionibus reprobozuz ibi. De reprobis. 4°. spāliter de cōditionibus abortiuoy ⁊ monstruozum ibi. Illud etiā. P⁹ in duas. P° determiat de resgentiū statura ⁊ etate. 2° de integritate ibi. Nō. n. Illa pars que īcipit ibi. De reprobis diuiditur i duas. Primo determinat de cōditionib⁹ reproboy ex pte corpis. 2°. ex pte aie ibi. Queri ēt. P⁹ in duas. Primo determinat de corpuz reproborum deformitate. 2° de corruptibilitate ibi. Si vero. Illa ps q̄ incipit ibi Queri ēt diuiditur in duas. P° determiat d̄ cruciatu demonū. 2° de cruciatu aiay. Cum autem.

c Jrca hanc distinctionē querendū est de duobus p̄ncipalr. prio de cōditiōib⁹ resgentium in gñali. 2°. de q̄busdā ptinētibus ad cōditionē maloy in spāli. De cōditionib⁹ aūt bonoy in spāli dicet di. 49°. Circa p^m quer intur. io. P° vtz oīa mēbra corpis resurgent. 2° vtz oēs hūores. 3° vtruz capilli ⁊ vngues. 4° vtrum totuz q̄d est de vitate humane nāe resurget in eo in quo est. 5° vtz ex natura cuiusz mēbri reintegrabit idez mēbruz in nūero. 6° vtz corpora resurgentium resgent cū deformitatibus suis. 7° vt^m illa corpora erunt calida vel frigida 8° vtz oēs resurgent in eadē etate. 9°. vtrum oēs resgēt in eadē statura. io. vtz oēs resgēt i sexu virili

p Rimo oñdo q̄ nō oīa mēbra corpis resurgent. q̄ illa mēbra corpis sunt frustra que nullū vsuz p̄nt habere. sz in refrectione mēbra generatio deserviēntia ⁊ expulsioni sup̄fluitatū: nullum tunc vsuz habē poterūt. cū ḡ in operatione dei nihil fit frustra mēbra talia nō resurgent. Itē si intestina resurgent aut resurgēt plena aut vacua nō plena. q̄ illle superfluitates quay sunt contentiua nō resurgēt. nec vacua

q̄ inconueniens est ponere vacuū: ḡ nō resurgent Contra magister p̄cedēti di. c. vltio dicit q̄ hoies resurgent sine diminutione mēbroy oia hūani corpis bituri mēbra. R° q̄ omnia mēbra corpis resurgent. vnde glo. super illud. i. cor. 15. Mortui resurgent incorrupti dicit. i. sine aliqua diminutōe membroy cuius duplex est ratio vna pfectio nature. alia rectitudo dīne iustitie que exigit vt omnia membra corpis eo q̄ ab aia fuerunt perfecta cuz ea puniantur aut premient: Ad p^m in oppositum dō q̄ maior est falsa q̄ ⁊ si non possint vsum habē quo ad vsum actuum ꝫz quem est agere tamen sūt necessaria ad perfectam integritatem nature ⁊ etiam patientur passiones doloris in inferno vel delectationes honestas in paradiso. Ad sēm dō q̄ intestina nō resurgent vacua sed plena nō sordibus sed plena aere vel puris humoribus.

f Ecundo queritur vtrum omnes humores corpis resurgent. Et vr̄ q̄ non quia non sunt de substantia corpis. sed sunt immediatuz nutrimentū membroy scōz phi. i. de somno ⁊ vigilia. sed nihil resurget in corpore nisi q̄d est de substantia eius q̄ alia nūq̄ fuerunt ab aia perfecta ergo humores nō resurgent. Item tunc non erit necessari⁹ usus nutriendi sed vt iam dictum est humores nō sunt nisi corpis nutrimentum: ergo si resurgent essent superflui. Contra in sacramento altaris substantia vini conuertitur in sanguinē corpis x̄pi. ergo in christi corpore resurrexit sanguis ergo a simili i corporibus aliorum cum resurrectio christi fuerit nre resurrectionis exemplar. Respondeo q̄ proprie loquendo differentia est inter humores ⁊ humiditates: humor enim dicitur prout continetur in magnis venis. humiditas autez est extra magnas venas. ⁊ hec est humiditas scōm. Aluc. io de animabus capitulo de humoribus ⁊ humiditatibus triuz modoruz. Una illaruz est humiditas que dispargitur per mēbra sicut ros. ⁊ hec est in foraminibus paruaruz venarum que miserai ce p̄t dici seu capilares secunda humiditas est illa que est propinqua coagulationi: ⁊ incipit dealbari. ⁊ non peruenit ad complemētum. 3ª. est illa que iam est dealbata habens vltimam perfectiōem quam natura intēdit in humorem quia iam est incorrupta membris. ⁊ pertinet ad mēbri completionem pp quod ab aliqbus dicitur tenella ps seu molis substantie mēbri ⁊ prima humiditas vocatur ro[illegible]. 2° autē cambiū. 3ª glutem. Dico ergo q̄ humores qui sunt sanguis. colera fleuma. melancolia resurgent sicut habetur ex sententia. Aug. i. li. retrac. c. 16. ⁊ li°. scdo. c. 3. c⁹ ratio est. quia illi humores sunt in corpore non tantum p̄pter necessitatem nutriendi ⁊ restaurandi deperditum. sed etiam quia eorum debita p̄pportio iuuat ad debitam membroy operationē. ⁊ rōne sue forme. ⁊ quia in eius est aliqua influentia virium ipsius anime ꝯ̄uis ab ipsa anima per essentiaz non perficiantur: sunt etiam ad virtutis naturalis ostensionem ⁊ ad corpis maiorem decorez. ⁊ ad eius secundariam pfectionem. ⁊ ideo resurgent in ꝯ̄stitute que conuenit decori corpis non enim existimandum est q̄ oporteat resurgere quicquid de humoribus per minutionem emisimus humiditas autem illa que dicitur ros. ⁊ illa que dicitur cambi

um nō resurgent q: sūt i via trāseundi de forma hu
miditatis in formam mēbri. quia tūc partes oēs i
suis formis stabilientur. 3° vero humiditas que
dr glutē resurget cū mēbris eo q iā pertinet ad ipso
rum ꝓplexionem humiditates vo supflue idiuiduo
sunt trium mō. Quedam quā nā intēdit abijcer
ab indiuiduo tāq nocitiua sibi. sicut vrina ⁊ sudor
⁊ similia. Quedā quā natura intendit separe ab i
diuiduo per actūgnatiue ad seruationē spēi in alio
indiuiduo vt est semen. Quedā quaz natura ordi
nat ad nutrimentū alterius indiuidui cuiusmodi ē
lac quo nutritur puer post natiuitatē ex vtero ⁊ mē
struuz quo nutritur iam ptus in vtero ⁊ tales humi
ditates nō resurgent eo q nō sunt ad corpis indiui
dui in quo sunt ad decorem. nec ad perfectōez eius
⁊ q: nō pertinēt nisi ad statum homis corruptibilez
Ad p^m in opp^m dō q q̄uis nō sint plene de substā-
tia corporis eo q a forma corporis cōpletiua p eēn
tiam nō informētur tñ cōferunt ad secundariā cor-
poris perfc̄onez ⁊ decorem. Ad 2^m dō q q̄uis nō
resurgent propter necessitatē nutriendi tñ resurgēt
ꝓpter alias cās que in corpore qōnis dicte sunt.

t Ertio queritur vtz capilli ⁊ ungu
es resurgent. R° in corpore quedam sunt de principali intētōe
nature vt ea que sunt necessaria ad nature operati
onem. Quedam autem sūt de secundaria nature
intentione. vt, ea que sunt ad predictorum conser
uationem ⁊ decorem vt videbim⁹ folia in arbori
bus. vnde ⁊ dicit phūs. scdo de aia q folium corti
cis est cooperimentū corter aūt fruct⁹. sic in huma
no corpore sunt capilli ⁊ vngues: pili aūt barbe fm
Aug. 22°. de. ci. c. 24. nō sunt ꝑ iuuamēto. sz ꝓ vi-
rili ornamēto. ⁊ q: in hoie nō tñ resurget illud qō
est de primaria eius pfectione ⁊ prima nature in
tentione sed ēt illud quod est de secundaria eius p
fectione. ⁊ secundaria nature operationis intētiōe
⁊ ideo vngues pili barbe ⁊ capilli resurgent. vnde
Math. 10. vestri capilli capitis oēs numerati sunt
⁊ Luc. 21°. Capillus de capite vro nō peribit. resur
gent tñ vngues pilli barbe. ⁊ capilli in illa quantita
te que magis erit ad ornamētū corporis ⁊ decorez
vñ nō est intelligeuduz q resurgat qcqd per tonsu-
ram ⁊ rasuraz de predictis āmotū est q: sicut dicit
Aug. euchiridion. 5. 2. c. ⁊ recitat magr h⁹ di. c. 2.
In decor aliquid nō erit: nec tamē intelligendum.
est q resurgant ꝓpter eorum que sunt de p^a intētōe
nature ꝓseruationē. q: corpora resurgent incorrup
tibilia. sz pp ornatū ⁊ decorē ⁊ scdariā nāe pfc̄onem

q Arto queritur vtruz totum illud qō
fuit de veritate alic⁹ nāe hūa-
ne resurgat in ipso. Et vr̄ q non impossibi
le est q idem resurgat in hoibus diuersis. sed illud
quod est de veritate humane nāe in hoie vno pōt
fieri de veritate hūane nature in alio per actū nu-
tritiue q: possibile est vnū hoiez nutriri de cānib⁹
humanis. sed caro que fit de nutrimento efficit de
vitate hūane nāe q: ab aia humana īformat g̃ nō re
surgent in quolz qcqd in eo fuit de vitate hūane nāe
Itē vt oñsum est li. 2°. ⁊ di. 30. semen est de supfluo
alimenti. 3°. de digestione digesti. g̃ si vnus hō nu
triatur carnib⁹ hūanis in illo gn̄abitur semen carni
bus aliorum hoiuz ex quo semine ali⁹ poterit gene
rari. cū g̃ caro generata ex semine maxie sit de vita
te humane nāe ipsius geniti illud idē in numero qđ
primo est de veritate humane nature vno fieri po
test de veritate humane nature in alio per actū gn̄a
tiue presupposito actu nutritiue: g̃ nō resurgēt i quo
libet hoie qcqd in ipso de vitate humane. aut idem
in numero resurget in diuersis hoib⁹. quod est ipo
sibile idē materia est de vitate hūane nature. q: est
de essentia compositi fm. āluic. 5. met he. c. 5°. sed
in gnalibus ⁊ corruptibilib⁹ possibile est eandē ma
teriam in nūero primo esse partē vni cōpositi ⁊ po-
stea partē alterius g̃ tota materia. vnius hūani cor
poris fieriōpotest materia alterius ⁊ tunc arguo vt
pri⁹. s. q na resurget in quolz qcqd in ipso fuit de vi
tate hum ne nāe aut q idem numero resurget i di
uersis quod est impossibile. Item caro que fit de
nutrimento deperditur cōtinue ⁊ per nutrimētum
cōtinue restauratur. sed vtraqz fuit de veritate hu
mane nature q: vtraqz fuit ab aia iformata ergo si
totum quod fuit in aliquo de veritate humane na
ture resurgeret in eodem corp⁹ resgeret minus de
presssum aut immoderate magnū quorum vtrūqz ē
incōueniens. Item costa ade qua Eua formata fu
it primo fuit in Adam de veritate humane nāe po
stea in Eua ergo aut Eua ñ resurget aut ñ resurget
in Adam quicqd fuit in eo de veritate humane na
ture q: idem in numero nō resurget in diuersis. Cō
tra Aug⁹. 22. de. ci. c. 19. nihil quod naturaliter ierat
perituz cuicūqz corpori existimandum est sed quic
quid est de veritate humane nature in aliquo sibi
naturaliter ꝓuenit ergo de hoc illi perituz est. Itez
si nō resget in corpore qcqd fuerit de veritate hūa
ne nāe in eo nō resurget integruz. sed sicut dicit ma
gister hui⁹ di. c. 3. R eintegrabitur nālis s bā corpis
ergo i quolibet resurget qcqd fuerit de veritate hu
mane nature i eo. Item ratiōabilius est q resgati
quolz quicquid fuerit de veritate humane nāe i eo
q̄z oēs eius capilli sed vt prehibitū est capill de ca-
pite ñ peribit. g̃ resurgere i quolibet qcquid de ve-
ritate humane nature i ipso fuit. R°. sicut ostēsum
est libro scdo. di. 30. nō tñ in hoc homie est de veri
tate hūane nature eius caro generata ex semie sed
etiam caro que fit de nutrimento. q: vtraqz est de
essentia humane nature in ipso q̄uis modo differē
ti q: prima caro ꝑncipali⁹ est de vitate hūane natu
re q̄z alia vt ibidē satis aperte declaratum est dico
ergo q qcquid est de veritate humane nature nō.
primo i quolibet i eodem resurget q̄tum ad formā
nō oportet tñ quod totum resurgat quantuz ad ma
teriam sed sufficit q resurgat quantum ad aliquaz
eius partem si de alia parte fuit homo alius gene
ratus deus. n. vl ꝑ multitudinem illi⁹ nāe mate
rie vel aliunde vel de nihilo sicut ei placuerit tan-
tum supplebit de materia quanta fuit, illa pars de
qua fuit homo generatus nec prciudicabit idēptī-
tati eiusdem corporis in numero cum videamus
eundem hominem habere corpus idem in nume-
ro in iuuentute ⁊ senectute nō obstante q partes ꝑz
materiam fluunt ⁊ alie substituunt. secūdum sniaz
phi. libro. i. de generatione. Si autem loquant ō
eo quod est de veritate humane nature modo secū
do cuius modi est caro facta de nutrimento: sic eti
am dico q non oportet q totum illud quod fuit de
veritate humane nature resurgat quantum ad ma
teriam quia talis materia continue deperditur ⁊

per nutrimentum restauratur. ⁊ sic si tc'um resurgeret resurgeret corpus nimis depssuz aut imoderate magnū. vt ostendebat quartū argum^m ad pmā ptem. Sed vt^m tota illa caro resurgat q̄tum ad formā dubiū est pp diuersos mōs ponēdi carnez fieri de nutrimēto si.n.,p tāto caro dicaf fieri denutrimēto. qz matia nutrimti expoliaf oī forma sua. ⁊ fit sub forma nutriti preexistēte absq̄ hoc q aliqua forma educaf de potentia materie nutrimēti. tunc planū est q per nutritionē nihil accreuit eēntie forme cānis qr tota eēntia forme cānis. forme dico educte de potētia matie q̄ nūq̄z fuit in hoīe a pncipio sue repossitionis in spe vsqz in finē vite sne educta fuit de seie. ⁊ sic oz dicere q tota caro que nūq̄z fuit hois in eo resget q̄tū ad formaz si aūt ponaf aliq̄ pars forme carnis icōplete educi de materia nutrimti. ⁊ carni pexāti vniri. ⁊ per aiaz intellectiuā pficitunc oz dicere q nō tm̄ fuit caro nutrimtalis q̄ tū ad eius materiā sed ēt q̄^m ad formā. ⁊ q q̄si cōtinue per nutrimentū illō depditū restauraf: ⁊ ꝑz hoc nō est dō q tota caronutrimētalis resurgati quolz q̄^m ad formā icōpletā: sicut nec q̄^m ad materiam Alij aūt dicunt q materia sit tota substātia rei gnabilis ⁊ corruptibilis ⁊ illa itez resoluit in materiaz ita q materia nō est de essentia substantie in quam trāsmutatur eēntia. ⁊ ita nihil pōt esse de essētia substantie vnius idiuidui qō fuit de essentia substātie alterius ⁊ ꝑm istos substantia gnabilis ⁊ corruptibilis ꝑ tanto dicif cōpositā ex materia ⁊ forma qz ipsa substantia est resolubilis in eā: ⁊ q̄uis hec opinio videatur esse ꝺ phi. i. phi. dicentē materiā eē ingnabilē ⁊ icorruptibilē. ⁊ contra hoc qō coiter dr̄ ⁊ tenetur q substantie gnabiles ⁊ corruptibiles cōposite sunt ex materia ⁊ forma ita q materia est de essētia eius tū est valde cōsona resurrectioni eiusdē hois i numero q̄tum ad totum illud qō fuit de ei⁹ eēntia Alij aūt facilius ⁊ clarius se expedientes de principali qōne dicunt q sicut resurtectio nō erit per nāz sed per dīnā prouidētiaz ⁊ potentiā sic ipse ꝺs supnāliter ꝓhibet ne aliquid de carne radicali. hoc est de carne fcā ꝺ semie cōuertaf in semen ⁊ iō q̄uis caro radicalis vnius possit esse nutrimētum alterius nō tamen de illa pōt alius homo generari. ⁊ iō concedunt q tota caro radicalis vnius cuiusq̄z q̄^m ad totam formā ⁊ totā materiaz resurget in eonec preiudicat vnitati materiali illius q de ean vtritus fuerat. qz caro nutrimētalis fluit ⁊ refluit absq̄ ꝓiudicio idēptitatis in numero illius qui nutritur. Ad p^m iu opp^m dō q si aliquis carnibus humanis nutriatur illa caro reddetur illi hoi in quo caro hūana primitus esse cepit ⁊ deus illi qui de illis carnibus nutritus fuerat restituet qcquid de p^a sua carne deperditū fuerat. vnde. Aug. xx°. de. ci. c. xo. loquens de illo qui fame cōfect⁹ atq̄z cōpulsus vescitur cadauerib⁹ hoīum dicit. Reddet caro illa homini in quo esse caro hūana primit⁹ cepit ⁊ infra sua vero illi eui fames extranierat ab eo q pōt etiam ex alla ta reuocare reddere. q̄uis ⁊ si oībus periisset mōis ne nulla eius materies in vllis nature latebris remansisset: vnde vellens eā repare oīpotēs. Ad z^m facilius est soluere scōm opionē tertiā qz ꝑm eaz q̄uis caro radicalis possit comedi nō tamen pōt in semen conuerti dīna ꝓuidentia exibente. Vel potest dici ꝑm opinionē aliam q si quis nutriretur carnibus humanis quib⁹ statim cū reponif in spe. ita vt nullo alio nutrimento vteref. q̄uis semen in eo totaliter fieret de carne radicali alioz hoīum adhuc homies comesti ⁊ hoies ex eoz carnibus gnati idē in numero resurgerent. qz de quolz corpore hominuz comestoz pars cōuerteretur in sbām comedentis per actū nutritiue. ⁊ sic totuz nō posset in semen cōuerti. ps g̃ materie corpis comesti de qua fuit alius homo genitus in illo resurget qz aliter idē in numero resurgere nō posset. ps aūt alia que in sbāz comedentis per actū nutritiue esset conuersa in pmo resurgeret. qz m ipso hūit eēntialiorez ordinē ad resurrectiōem tū qz pmo ab aīa illius fuit informata ⁊ perfectius qz vt hituz est li. scdo. Caro facta ꝺ nutrimento. seu materia nutrimenti nō ita pfecte nec ita principaliter perficitur ab aīa: sicut caro facta ꝺ semine. Illud aūt qō deerit de parte matie illi ꝺ cuius carnibus alius homo fuit gnatus. deus aliunꝺ supplebit: vt in corpore qōis dictuz est: Ad z^m dō q impossibile est totam materiā necessariam ad repositionē hois in spe que dicitur naturalis fieri materiam radicalē carnis hois alterius. qz hoc nō posset, fieri nisi mediante semine natura autem per actum nutritiue prius conuertit partez de nutrimēto in sbām nutriti ⁊ post hanc alia pars reponaf vt de illa fiat semen ordinatuz ad ꝓseruatōez spēi per gnonez alteri⁹ indiuidui. Ad 4^m pz quid sit dō ex dictis in qōne. Ad 5^m dō q illa costa nō fuit in Adam ꝺ veritate humane nature necessarie ad repositionē eius in hois spe. sed fuit ordinata ad multiplicationem spēi per ei⁹ supnālem transmutatōez in mulierez vnde materia illius coste in Eua resget ⁊ non i Adam. Scōm autē argumenta ad ptez secundaz que ostendere videnf q idē homo in nūero resget q̄^m ad totā formā. ⁊ q̄^m ad totam radicalem eius materiā que p̄cessit repositionē eius in spe scōa opinio que posita est in corpore qōnis videf vior q̄ pma qz ꝑm primaz aliquis resurgeret nō idē in nūero q̄^m ad materiam nisi sicut ps ⁊ totuz que neqtotaliter idem sunt in numero diuersa vt trahi potest ex his que videf dicere phūs primo li. phi. ponendo tū q materia nō sit de essentia cōpositi vt tactū est cessant multe difficultates que tacte sunt.

Quinto queritur vtrum ex materia cuiusz membri reintegrabif idē mēbrum in numero. Et vī q sic. Eze. 37°. dicitur. Accesserunt ossa ad ossa vnūqōq̄z ad iuncturam suam ergo in resurrectione ad reformatiōnē cuiusz membri redibit eadem materia in nūero de qua prius fuerat factum mēbrum. Item mēbrum nō hūs materiam eandem in numero quam prius habuit nō est idem membrum in numero qz materia est de essētia compositi. ergo si membrum ñ reformetur ex eadem materia in numero de qua prius formatum fuerat nō resurgeret membrum. idem in numero: ⁊ ex cōsequenti cum corpus sit cōpositum ex membris. ⁊ compositum nō possit idez in numero redire. nisi ptes redeant eedem i numero nō resurgeret idem corpus in numero quod. falsum est. Contra aug. euchiridion. 5o. c°. ⁊ recitat magister huius di. c°. x°. Terrena materies que discedente anima fit cadauer. non ita resurrectione reparabitur vt ea qae dilabuntur q̄uis ad corpus redeant vnde dilapsa sunt ad easdem q°q̄z corporis

partes vbi fuerunt redire necesse sit. Item accñs nõ variat essentiam rei ꝛ̃ situs materie in corpore accedẽs videt substãtie corpis. ḡ̃ si i resurrectõe variat ñ ꝓpter hoc erit alia i nũero subã ipsi⁹ corporis ℟°. qi materia mẽbri est cõsiderare illõ qõ est de necessitate ad debitã mẽbri ꝓsistentiã: et illõ qõ ibi ẽ de supfluitate cõtingit. n. qñꝛ mẽbrum. plus hr̃e de materia q̃ꝫ ꝙueniẽs sit forme ei⁹ p^m redibit ad idẽ membꝝ i numero qz reformatio dꝛ rñdere formationi si tñ aliter fierꝛ nihilomin⁹ vr̃ qbusdã q̃ possꝛ idẽ corp⁹ in numero resurgere. er quo rediret toti⁹ eadeꝛ materia i numero et eadẽ forma i nũero que sunt essentiales ptes cõpositi qõ cõsentire vr̃. Aug. xx. de. ci. c. 19. vt pꝛ per exe^m qõ ibidẽ ponit de vase facto de limo et postea in eundẽ limũ redacto. et õ eodẽ limo itez repato vbi dicit q' ad hoc q̃ redeat idem in numero nõ oꝛ q̃ illa ps materie que p⁹ ẽat in fundo itez ponat in fũdo nec illa que fuit in ansa itez ponat in ansa. sed sufficit q̃ totũ repetur de toto et euchiri. Si. c° sile dicit de statua redacta i massã et itez de eadẽ massa repata illud aũt qõ ẽ desupfluitate ad idẽ mẽbꝝ in numero nõ redibit. sed ad aliõ mẽbꝝ si in illo fuit defectus materie si aũt cuilꝛ mẽbro esset supfluuꝛ. et toti corpori illud nõ resurgeret qz talis supfluitas er errore accidit et defectu natur Ar^a ad ptẽ primaꝛ procedunt de materia cõueniẽte forme mẽbri et bone ꝓsistentie eius. Auctoritas. Aug. ad ptẽ scdaꝛ allegata procedit de materia supflua forme mẽbri. quod patet qz imediate sic subiungitur. aliogn si capillis redit qõ taꝛ crebra tõsura destruxit si ynguib⁹ q̃ totiens depsit exectio immoderata et indecẽs cogitantibꝛ resurrectionẽ carnis et iõ nõ credentib⁹ occurrit ifirmitas. Ad ꝛ^m dõ q̃ q̃ꝫ situs ptiuꝛ in loco cẽntie corpis sit accñtalis tñ situs eaꝛ in toto ipsi toti est essentialis. Vel põt dici fm alios q̃ ar^m nõ pl⁹ cõcludit. nisi q̃ ad reintegrationẽ eiusdẽ corporis in nũero easdẽ partes materie ad easdẽ ptes corporis redire in quibus p̃ us fuerãt nõ est necessariuꝛ qõ concedũt sed ex hoc nõ sequit q̃ nõ sit cõgruuꝛ et hi ẽt dicunt ad ꝛ^m ar^m ad partẽ p̃mã q̃ probari vr̃ hoc esse necessariuꝛ q̃ ñ procedit qz partes cẽntiales que sunt materia et fõma totius p̃ncipalius et imediati⁹ respiciũt cõpositi cẽntiam q̃ꝫ ptes q̃ꝫtitatiue et integrales et iõ ad h̃ vt idẽ corpus in nũero rsurgat sufficeret q̃ p̃ncipia essentialia que sunt materia et forma toti⁹ reuertantur eadeꝛ in nũero ẽt si eedẽ ptes materie ad easdẽ ptes corpis itegrales in qb⁹ p⁹ fuerant ñ reuertent.

Exto queritur vtꝛ corpora resgentiũ resgent cũ deformitatibus suis. Et vr̃ q̃ sic. Cicatrices sũt deformitates in corpore sed corp⁹ xp̃i resurrexit cũ cicatricibus. vt põt accipi ex his q̃ habent. Jo. xo°. ergo multo fortius alia corpora resurgent cũ suis dformitatbus. Itẽ quorũdaꝛ corpuꝛ sunt alique dformitates naturales. sed fm. Aug. xx. de ci. c. 19°. Nihil qõ nãliter inerat alicui corpi est illi pariturũ ergo quorundã corpora resurgent cum aliquibus dformitatibus suis. Contra ap⁹ primo corintios decimoquinto. Mortui resurgent incorrupti ergo resurgent sine deformitate proueniente ex diminutione ergo a simili sine deformitatibus alijs. Itẽ Augusti. euchi. Sr°. c. et recitat magister huius di. c. 3°. Resurgent corpora sanctorum sine vllo vitio sed deformitas vitium est ergo resurgent sine vlla deformitate. ergo a simili et corpora damnatorum quia sicut cum corporibus sanctoruꝛ comunicabũt in natura ita comunicare debebunt in dispositionibus corporalibus eis conuenientib⁹ secundum ordinẽ nature. Respondeo sicut accipi potest ex sententia. Aug. xx. de. ci. c. 19. Omnis deformitas reducitur vel ad illam que est ex parte coloris vel ad illam que est ex parte figure vel ad illam que ex pte diminutionis partium vl ad illam que est ex parte superabundantie. dico ergo q̃ quocunq̃ predictorum modoꝝ de formitate accepta corpora electoꝝ sine omni deformitate resurgent qz omnis deformitas ad aliquid vitiũ nature pertinet sꝛ̃ fꝛ̃. Aug. eodem. c. vbi ꝓs. et euchiri. Sr°. c. Corpora sanctorum resurgent sine vllo vitio seruata itegritate nature corpora aũt dãnatoꝝ resurgent sine deformitate que ex parte diminutionis ptiũ qz indistincte dicit ap⁹ q̃ mortui resurgent incorrupti sed vtꝝ resgent sine deformitatibus alijs dubium est: et dñt quidã nõ imo manebunt i eis deformitates ad maiorem ꝓfusionẽ eoꝝ. Alij dñt q̃ resurgent sine illis qz in reparatione corporis resurgentis magis attẽditur nature perfectio q̃ꝫ cõditio que fuit pri⁹ hoc tñ Au⁹ euchi. Sr. 4. c. et recitat magister in lra huius di. c. 4. indetermiatũ relinqt dicens q̃ nos fatigar nõ dꝛ eorum incerta hitudo vel pulchritudo quoꝝ erit certa. et sẽpiterna dãnatio. Ad p^m in opp^m. dõ q̃ fm. Aug. xx. de. ci. c. xo. cicatrices in corporibus martyrum nõ erit deformitas. Ad ꝛ^m dõ q̃ dformitates predicte insunt ex debilitate seu vitio nature. vbum aũt. Aug. intelligitur õ hoc quod nãliter ineſt fm debitum. rectum ordinẽ nature vñ et in principio illius. c. dicit ita nihil perituruꝝ esse de corpore vt deforme nihil sit in corpore. Ad p^m ad partem secundam potest dici secundum illos q tenent corpora damnatorum resurrectura cũ alijs deformitatibus ab illa que ex partium diminutione. quod nõ est simile de illa et de alijs. quia illa magis contrariatur integritati nature q̃ꝫ alie. Ad ꝛ^m satis patet qd sit dõ in questione. quia resurrectio nõ tantuꝝ est futura ꝓpter reintegratiõꝝ nature sꝛ̃ etiã ꝓp perfectiorem retributionem et meritorum et demeritorum. Jõ q̃ꝫ corpora electorum et reprobꝝ sint resurrectura communicãtia in natura non tamen in qualitatibus superadditis quia qualitates in quibus resurgent corpora damnatorum erunt ad eoruꝝ ampliorẽ confusionem. et ille in qb⁹ resgẽt corpa elcõꝝ erunt ad eoꝝ ampliorẽ honorẽ.

Eptimo queritur vtrum illa corpora erunt calida vel frigida. Et videtur q̃ nec calida neq̃ꝫ frigida. quia fm phñ ꝛ° de generatiõe. Caliditas. frigiditas. humiditas. et siccitas sunt qualitates prime et causa aliarum qualitatum. inter quas phũs ibidem enumerat grauitatem et leuitatem sed põita causa ponitur effectus cum ergo scõm. Aug. xx. de ci. c°. ii°. Al corporibus electorum auferetur grauitas ex quo põt argui a simili q̃ a corporibus damnatorum etiã auferetur leuitas: videtur q̃ nec corpora electoꝝ nec corpora damnatorum erunt calida vel frigida. Itẽ corpora electorum et damnatorum resurgent icorruptibilia vt inferius ostẽdetur. sed omne compositum ex qualitatibus contrarijs primis que sunt.

caliditas.frigiditas.humiditas.siccitas:est corru
ptibile.qr cânt in cõpoſito mutuaz actionẽ ⁊ paſſio
nẽ ḡ tales qualitates in corporib⁹ nõ reſurgẽt. Jtẽ
ſm. Aug.xx° de ci.c°.ii. Natura corpuz electoꝝ ĩ re
ſrectione fiet cõueniẽs celo ſed natura locati ñ põt
fieri cõueniẽs loco niſi fiat ꝑformis eidẽ cũ ḡ ꝟz do
ctriazꝑbi p° celi mundi. Celũ ſit eleuatũ ſp oẽz ꝓrie
tatẽ ſeqr.qꝑ predcẽ.4.q̃litates cũ ſint ꝓrie nõ erſt ſal
tẽ in corporibus electoꝝ. Cõtra vbi eſt effcũs ⁊ cã
ſed color cũ ſit de nũero ſcõaz qualitatũ cãr exq̃ttu
orq̃litatib⁹ primis. vñ exceſſus frigiditatis cãt al-
bedinẽ:exceſſus coloris nigredinẽ ſed corpora reſ-
gent colorata ſicut expreſſe dicit. Aug. de corpibuſ
electoꝝ.xx°. de.ci.c°.19. ḡ ſeqtur qꝑ reſurgent cũ q̃t
tuor q̃litatibus ꝑmis. Jtẽ phi.x°.de gña.4.ſupra
dicte q̃litates ſunt prime q̃litates tangibiliũ.ſz cor
pus xꝑi poſt rſurrectionẽ fuit tangibile. vñ luc. 24.
habetur qꝑ dicit diſcipulus. Palpate ⁊ videte. qr
ſpũs carnẽ ⁊ oſſa nõ hz.ſicut me videtis hr̃e.ḡ cũ ñ
ſit ponere poſteri⁹ ſiue prius in corpore xꝑi poſt reſ
rectionẽ fuerunt.4: qualitates prime ḡ a ſili in reſ
rectione cõi erunt corporib⁹ alioꝝ. R° qꝑ in corpo
ribus reſurgentiũ tã electoꝝ q̃ꝫ reprobozum erunt
caliditas.frigiditas hnmiditas. ⁊ ſiccitas ꝟz qꝑ ne
ceſſarie ſunt ad hũanã cõplexionem. dicit.n. Alui.
io.li.de aialibus.c.de cõplexione in vli.qꝑ cõplexio
eſt res accidens ex ꝓriaruz qualitarum operatone
certũ eſt añt qꝑ corpora reſgent cõplexionata. Pre
terea nã oſſiuz eſt qꝑ magis ſint ſicca q̃ꝫ natura car-
niũ hũidioꝝ q̃ꝫ natura oſſiuz:⁊ nã cordis calidioꝝ q̃ꝫ
nã cerebri:⁊ nã cerebri hũidioꝝ.ḡ nã mẽbroꝝ exigit
qꝑ corpora reſurgant in q̃litatib⁹ ſupradictis.nõ tñ
dico qꝑ ille q̃ttuor qualitates ſint elemẽtares.ſz ali
quo mõ ſunt illis ſiles ⁊ ſm qꝑ cõpetit hũane cõple
xioni illaꝝ vtute participantes diffozmit̃ reſgẽt
in corporibus electoꝝ ⁊ reprobor qr in corporibuſ
reprobor.⁊ ſi nõ poterunt actionez ⁊ paſſionẽ cãre
ordinatas ad vite corpalis corruptionẽ poterũt tñ
in eis cãre actionẽ ⁊ paſſionẽ ordinatas ad afflicti
onẽ. vt inferius oñdetur neutꝝ añt iſtorum poteſt i
corporibus electoꝝ. Ald p^m in opp^m dõ q̃ꝫ ꝑme
q̃ttuor qualitates tangibiliũ ſint in corpe cã graui-
tatis.tñ talẽ effectũ deus ſepare põt a tali cã. vt ml̃
tipliciter Aug.in codẽ.c.oñdit per quẽ añt mõz au
feretur grauitas a corpibus electoꝝ inferius oñde
tur cũ de dote aglitatis quereꝛ. Ald x^m dõ qꝑ ille q̃li
tates in corporibus nõ cauſabunt mutuã actionem
⁊ paſſionẽ ordinatas ad corpuz reſolutionẽ vt infe
riuis oñdetur:cũ quereꝛ de dote ipoſſibilitatiſ Ald
z^m dõ qꝑ nõ oz locatũ conformari loco:nez in nã ne
qꝫn qualitatib⁹ loc⁹.n.ignis eſt cõcauuz orbis lũe
⁊ tamen ignis in orbe lune nõ ꝓueniunt in nã neqꝫ
in qualitate. Jgnis.n.eſt leuis ⁊ orbis lune ẽ nz gra
uis neq̃ꝫ leuis oz tamen locatũ cõmenſurari imedi
ato eius loco.qõ ḡ dicit. Aug.qꝑ corpa electoꝝ fient
ꝓueniẽtia celo nõ eſt intelligẽdũ qꝑ ſint celeſtiq̃ nãe
qr tunc in ſpe cadẽ nõ reſgerent ſz qr reſgẽt incoꝛru
ptibilia ⁊ paſſibilia ⁊ ſine grauitate:⁊ ideo erũt cõ-
ulenientia ad hĩtandũ in celo: Argumenta ad ptez
aaiam gratia concluſionis poſſunt concedi primuz
temen paꝝ valet qr caliditas.⁊ hũiditas ſicitas.⁊
frigiditas a phi.r°. de generatione nõ dicuntur p^m
q̃litates. niſi i genere qualitatũ tangibiliũ color añt
nõ eſt de genere qualitatũ tangibilium.

Etauo queritur vtruz oẽs reſurgent in
eadem etate. Et videt qꝑ nõ qr
etas aut accipit pro toto tpe quo homo vi-
xit.aut pro vtute ſeu ſtatu quẽ i aliquo tpe habuẽit
ſed primo mõ nõ reſurgent oẽs in eadẽ etate qr nõ
oẽs quali tpe vixerunt.nec mõ.2°.qr nõ oẽs reſur
gẽt in equali vtute ḡ nõ omnes reſurgent in eadez
etate. Jtem a reſgentibus nihil auferet qõ in eis
fuerat dignitatis. ſz ſic dr̃ prouerbi..16. Corona di
gnitatis ſenectus.ḡ ſenes reſurgẽt in ſenili etate ſz
iuuenes non reſurgent in ſenili etate ergo non om
nes reſurgont in eadez etate. Contra glo.ſuper il
lud ad epheſios.quarto in menſura etatis plenitu
dinis xꝑi.⁊ recitat magiſter in lr̃a h⁹ di.c.i. Oẽsi
eadem etate reſurgent in qua xꝑus mortu⁹ eſt ⁊ re-
ſuruexit cuiuſcũqꝫ etatis mortui fuerit. R° qꝑ etaſ
dupliciter põt accipi. Uno modo pro toto tpe quo
vixit hõ vel quo flurit abiſtanti ſue formationiſ vſ
qꝫ ad inſtans ſue reformatiõis.⁊ ſic nõ omnes i ea-
dem etate reſurgent. Alio nõ pro ſtatu copis ⁊ vir-
tutis qui ex ãnis in hũano corpe reliquitur ꝟz quez
modum accipiendi etate dicimus qꝑ Adam fact⁹
fuit in etate virili.⁊ ſic dico qꝑ oẽs in eadẽ etate reſ
gent qr oẽs reſurgent in ſtatu corpis ⁊ nãlis vtutis
quẽ hituri erant ſi tñ vixiſſent vel hũerunt qui tñ
vixerunt q eſt in tpe ad qõ terminat mot⁹ perficiẽ-
di.qr circit̃ de lege coi eſt illud tps quo xꝑs mortu⁹
eſt vnde Aug.xx.de ci.c.15.qõ cõmemorauit ap⁹.
De menſura etatis plenitudinis xꝑi ſic accipiam⁹
dictũ nec vltra nec infra iuuenilẽ etatis formã reſ-
gant corpa mortuoꝝ.ſed in ea etate ⁊ robore vſqꝫ
quã ieſum xꝑz peruenieſſe cognouim⁹.pp.n. perfe-
ctionẽ nature decet vt reſurgant in optio ſtatu cor-
poris quẽ hũerunt vel ſi tñ vixiſſent erãt natura li
ter hituri.ille añt ſtatus ẽ in termino mot⁹ ꝑficien
di. Ald p^m in opp^m dõ qꝑ nõ oẽs reſurgent in equa
li vtute nec naturali neqꝫ ſupernãli.ſed oẽs reſgẽt
in naturali vtute quã quilz erat naturaliter hituruſ
in terio,mot⁹ ſui ꝑfect⁹.qr de lege illõ tps fere idez
eſt quantũ ad oẽs ideo oẽs dicunt̃ reſurrecturi ĩ ea
dem etate ⁊ dixi fere:qr tempus mẽſurans motũ
profectus in oibus nõ equalis pũctaliter. Ald r^m
dõ qꝑ ſenectus dr̃ corona dignitatis nõ pp cõditio
nem corporis qr tunc eſt in defectu ſed propter ſa-
ſapientiam que in eis preſumit̃ maior pp multam
experientiã ⁊ tẽporis q̃ſtitatẽ:quapp dicitur Jo.xx°
Jn antiquis eſt ſapientia.

Ono queritur vtrum oẽs reſurgent i ea
dem ſtatura. R° qꝑ nõ quilz.n.reſ
get in illa q̃ſtitate ⁊ ſtatura q̃ vnicuiqꝫ idiui
duo debebatur in termino motus perficiendi ſm
naturalem virtutẽ coloris extendentis humidum
⁊ humidi ſuſcipiens extenſione natura nõ errante
vel per aliquid inaturale accedens impedita. qr p
reſurrectionem, nõ reducet̃ tñmõ idem in ſpe ſed
etiã i numero ⁊ ⁊ rõale eſt vt nõ tñ reſurgat in ſta-
tura que debetur ſpẽi ſz etiam in illa que debeꝛ idi
uiduo modo predicto.ſi autem per errorem natu-
re vel nimiã ſupabundantiaz materie eſſet idebit⁹
q̃ſtitatis exceſſus vel diminutio ſeu defectus diui
na potentia ſupplebit vel reſecabit. ⁊ predictis cõ
cordat. Aug.xx°. de ci°c°.15. dicens qꝑ ſuã qſqꝫ reci
piet mẽſuraz quã vel hũit in iuuẽtute.ẽt ſi ſenex eſt
mortuus ſi ante eſt defunctus quod etiam recirat

magiſter huius diſtictõnis capitulo primo.

Decimo queritur vtr oẽs reſurgẽt in ſexu virili. Et vi q ſic. hoẽs reſgent ſine defectu ⁊ deformitate nãe. ſz ſexꝰ femineus eſt ex defectu nãe: ⁊ p̃ter eiꝰ itentõez. ſicut. n. dic̃ phi. i6. de aialibꝰ femina ẽ q̃ſi mas occaſionatꝰ. g̃ ſexus fẽineus nõ reſget. Jtẽ ſexus femineus nõ ẽ neceſſarius niſi p vita ali ſed hoies nõ reſgent in vita aiali. qz ſic̃ apꝰ ait. i. coꝝ. i5. ſemi natũ corpꝰ ale. ſurgz corpꝰ ſpũale. g̃ ſexꝰ femineus non reſget. Cõtra: Auꝰ. xx. de ci. c. 17. dicit mihi melius ſape vidẽtur q vtrũq; ſexũ reſurrectuꝝ eẽ nõ dubitant. Ad iſtaz qõez dixerunt aliq̃ oẽs reſurgent in ſexu virili. vñ Auꝰ. c. p̃allegato. nõnulli pp q̃ dcm̃ eſt donec occurramus oẽs in viꝝ pfectũ aiunt oẽs in virili ſexu reſrecturos. qm̃ deus fecit ſolũ viꝝ ex lio. feminã ex viro. ſz hanc opinionẽ ibidẽ Auꝰ redarguit ⁊ merito qz erronea ẽ. Dõ ẽ g̃ q̃ ñ oẽs reſgẽt i ſexu virili. ſz viri i ſexu vili. ⁊ feie i ſexu feio. qz hoc exigit nã indiuidui ⁊ pgruit perfectiõi ſpẽi ⁊ erit occaſio laudãdi ſapiẽtiã dei. nõ. n. oĩuz iduiduoꝝ nã eũdẽ exigit ſexũ. ſz nã quozũdã exigit maſculinuz. ⁊ quozũdã nã femineũ. q̃propter dic̃ Aug⁹. xx. d ci. c. 17. q̃ nõ ẽ vitiũ ſexus femineꝰ. ſz nã p ſexũ aut diuerſitatẽ cõplent diuerſi gradus q̃uenientes pfcõi ſpẽi. Preterea ſicut dicit. Aug. eo. c. mẽbra femiea nõ erunt accomodata veteri vſui ſz nouo decori quo nõ alliciaꝝ aſpiciẽtis cõcupiſcẽtia q̃ nulla erit ſz dei laudetur ſapia atq; clemẽtia. qz qõ nõ erat fecit ⁊ liberauit a corruptione qõ fecit. Si aũt in aliqbꝰ eſt vterq; ſexus ineq̃liter reſurgẽt in ſexu q principalioz eſt in eis. Si ãt eq̃liter. qõ difficile eſt reſurgẽt i ſexu virili eo q̃ ſexus eſt abſolute dignioz in vtroq;. n. ſexu nullius reſurget. qz hec ẽ diformitas accñs ex erroze nãe. Ad pm in oppm dõ q̃ q̃uis mulier gñetur p̃ter intẽtionẽ nãe pticularis. eſt tñ de intẽtione nãe vlis que vtrũq; ſexũ requrit ad pfectionez hũane ſpẽi nec erit pꝰ reſurrectionẽ in illo ſexu cõfuſio. qz ſicut dicit Aug. in. c. p̃allegato nõ erit ibi libido que eſt cõfuſionis cã. nã p̃us q̃z peccaſſent nudi erãt ⁊ nõ cõfũdebanꝝ vir ⁊ femina. vñ nec pꝰ reſurrectionẽ op̃ erit veſtibꝰ p tegmento ſz erũt amicti lumine ſicut veſtimento. Ad 2m dõ q̃ maioz ẽ falſa. ſicut patet ex dictis in queſtione.

Articulus ſecundus.

Conſequenter queritur õ 2° p̃nci-
c pali. ⁊ circa hoc q̃-
runꝝ. io. ℙ° vtr̃ ſit infernꝰ. 2° vtruz ſit ſbtra. 3° vtr̃ ſit ignis corpoze. 4° vtr̃ ſit eiuſdẽ ſpẽi cũ igne elementari. 5° vtm ſit ppetuus. 6° vtm corpora dãnatoꝝ ab illo igne calefient. 7° vtm per illũ ignẽ corrũpent vl cõſumẽtur. 8° vtm per agẽs intrinſecũ näliter corrũpent. 9°. vtm ſpũs ſeparꝫ ab illo igne cruciabunꝝ. 10°. vtm damnati cruciabũtur perpetuo a tribus alijs eleñtis ab igne.

Primo oñdo q̃ nõ ſit infernꝰ. qz ifernꝰ
p nominat cruciatũ eternũ vel locũ eius ſz nõ eſt alqs cruciatꝰ eternꝰ: qz vt dr Math. 7. Qua meſura mẽſi fueritis remetiet vobis ſz meſura pcci nõ eſt infinita cũ ſit a virtute finita. g̃ nec cruciatꝰ p pccõ eſt ifinitꝰ g̃ infernꝰ nõ ẽ. Jtẽ Jaco. 2°. Mia ſuperaltat iudiciũ ſz ſi p malo actu transitorio hõ cruciaret in eternũ iudiciũ ſuperalta ret mĩaz. g̃ res ſignificata per ß nomẽ infernꝰ nõ eſt Jtẽ oĩs cruciatus ſi iuſtꝰ eſt. aut eſt ad correctionez cruciatoꝝ ſeu ad ꝓmotionẽ boni coꝝ. aut ad exemplar alioꝝ. ſz cruciatꝰ eternus nõ eſſet ad correctionẽ cruciatoꝝ: nec ad ꝓmotõez boni coꝝ nec ad exm alioꝝ. qz talis cruciatꝰ nõ eſt manifeſtus ergo nullꝰ eſt iuſtꝰ cruciatꝰ eternꝰ. g̃ nec vr̃ q̃ iniuſtus. Jtem phi. 1°ce. ⁊ mũ. Mos videũs res accidẽtales corrũpi velociter ⁊ finiri. ſed cruciatꝰ accñtalis eſt rõali creature g̃ nullꝰ cruciatꝰ eſt eternꝰ. ⁊ ſic nõ eſt ifernꝰ Cõtra ꝑz. Aug. 21° de. ci. c°. 12°. Dignus eſt cruciatu eterno qui in ſe voluntarie corrũpit bonũ maximũ qõ in eo poſſz eẽ etnũ ſz oĩs peccãs mortaliter in ſe gr̃az dei corrũpit vl aliq̃z habilitatẽ ad gr̃az pꝰ corruptionẽ gr̃e. gr̃a ãt ẽ maius bonuz quod fit in hoie g̃ oĩs exiens ſtatuz merendi in mortali peccato dignus eſt cruciatu eterno ſed deus redde vnicuiq; ſm opera ſua g̃ concedenduz eſt eſſe infernum. Jtẽ malo culpe infinito debetur cruciatus eternus ſed oẽ peccatum mortale eſt malum culpe infinituz qz nõ tñ menſuratur actus ſcõm potentiã a qua egreditur: ſed etiam ſcõm magnitudinez obiecti oẽ. n. peccatum mortale directe eſt cõtra bonitatẽ dei q̃ infinita eſt g̃ oẽs morientes in peccato mortali etnaliter cruciabuntur ſed infernus eſt cruciatus etnus vel locus eius vt dictum eſt. R° q̃ infernus vno mõ nominat cruciatũ eternũ: alio modo locuz illius cruciatꝰ. ⁊ vtroq; modo loquendo de inferno dico q̃ infernus eſt. Ad cuius intelligentiam primo declarandũ eſt aliquas animas cruciari pꝰ receſſum a corpore. 2°. q̃ aliqui eternaliter cruciantur. tertio q̃ aliquis eſt locus in quo eſt ille cruciatus. ℙrimum probo ſic. deus eſt ſumme iuſtus. ſed ſumma iuſtitia exigit vt ille qui magis peccat magis puniatur. ſed in hac vita videmus multos bonos in magnis calamitatibus vitam corporalẽ finire ⁊ multos ſceleratos in magnis proſperitatibus temporalibus oportet g̃ ſcõm iuſtitiam vt illi in vita alia premiẽtur. ⁊ iſti puniantur. vt premiũ rñdeat merito ⁊ pena demerito. vñ Aluic. 9° metaphc. c. 7. eſt ꝓmiſſio que apprehenditur intellectu ⁊ argumentatione demonſtratiua. ⁊ prophia hoc ꝓbat: ⁊ hec ẽ felicitas ⁊ miſeria animaꝝ poſtq̃z ſũt exute corporibus ſuis. 2m articulum ꝓbo ſic. Illi qui exeunt ſtatum merendi in peccato mortali i ſua malitia voluntarie obſtinantur ita q̃ digne penitere nõ poſſũt ſed in malo actu volũtatis perſeuerãt que patẽt per ea que dicta ſunt li. 2°. di. 7ª. In illa qõe vtrum diabolus poſſit digne penitere. ⁊ in illa vtr̃ ſẽper ſit in actu culpe: ſz q̃diu peccator nõ vlt de pccõ digne penitere: ſz ꝓmanet in actu voluntatis male dz ſcõz rectitudiez eius pena durare g̃ maloꝝ angeloꝝ ⁊ oĩuz hoĩum in pccõ mortali decedentium eſt cruciatꝰ eternus. 3m arm declaro ſic. Omeritꝫ opponitur merito. ⁊ p̃miuz qõ redditur p merito pene que infligitur p demerito. g̃ cũ ſit locus õ terminatus in quo electi pro bono merito eternaliter ꝓmiabuntur qui locus ẽ celuz empireum eſt ſili ter aliquis locus determinatus in quo reprobi pro demerito eternaliter cruciabuntur: ⁊ ille locus eſt infernus. Ad predicta autem probanda ſunt auctoritates multe in ſacra ſcriptura. ⁊ auctoritates ſanctoꝝ quarũ ad preſens allegentur due. dicitur

enig in pſona xpi apoc.p° ¶Deo claues mortis ⁊ iferni. dicit etiaz apoc.20.q mors ⁊ infernus dederũt mortuos ſuos qui in ipſis erant. ⁊ iudicatuz eſt de ſinglis ſm opera ipox. Aug⁹ etiã in primo libro retrac.c.5. dicit q inferi ſunt in hoc mũdo. Ad p^m in opp^m dõ q minor eſt falſa. nec valleꝫ eius pbatio. qr ⁊ſi pccm̃ ſit menſure finite per ꝓpationez ad potentiã a qua egreditur. ẽ tm̃ infinite menſure per ꝓpationem ad ſummaz bonitatez ꝓtra quã ẽ. Uel põt dici q ſicut pccm̃ dãnatox eſt finitũ intenſiue. ita pena finita eſt intenſiue. ⁊ ſicut eſt infinite menſure quo ad durationẽ. qr nũqz finietur. ſic ⁊ pena eſt infinite menſure. qr nũqz finiet. Ad 2^m dõ q in cruciatu perpetuo reprobox ẽ miſericordia ſuperexaltat iudicium qa ſicut dicit Aug. xi. de ci. c. 24. qz̃uis ille cruciatus nunqz finiet. tamen ibi deus ꝓtinet menſurationes ſuas. qr nõ cruciãtur tãta penarũ atrocitate qz̃ta digni ſunt. Ad 3^m dõ q cruciatus ille nobis eſt manifeſtus per fidem ⁊ ſacraz ſcripturã. qz̃uis ipm non videamus oculo corporali. vñ dico q cruciatus ille ad hoc ordiatur vt hoĩa peccato caueant. ⁊ mali ante mortem peniteant ⁊ vt diuina iuſtitia manifeſtetur. ⁊ aliquod accñtale bonox gaudium. qr ſicut dicit ps. Letabit iuſt⁹ cum viderit vindictã. inqz̃tum illa vindicta ẽ iuſta. Ad 4^m dõ q illud vbũ phi intelligendũ ẽ ſm naturam. cruciatus aũt eternus. ⁊ per diuinã iuſtitiam infligitur. ⁊ per diuinã potentiã ꝑpetuabitur

¶ Ecundo queritur vtruz infernus ſit ſub terra. Et vi q non. ſapi°. per que peccat qs per hec ⁊ torquet. g̃ a ſili vbi peccat qs ibi ⁊ torquet. ſed mali peccant ſr terram. g̃ ſuper terrã eſt locus cruciat⁹ eox. Item corpa oiuz hoium facta ſunt. ⁊ fiunt de materia p° creata. qa cum ſm phũz. i. phi. materia ſit ingenerabilis ⁊ incorruptibilis nõ pluseſt de materia qz̃ fuerit a pncipio mũdi. ſz in reſurrectiõe in corpib⁹ oium hominũ reſurget tota materia que fuit de eſſentia eox. g̃ terra vt vi in tm̃ minorabit q nulla ꝓcauitas ifra eam poſſet cõtinere multitudinẽ corpoꝝ dãnatox. qr plres dãnabunt. qz̃ ſaluabunt ſm ſniam ſaluatoris. Math. 7. Itẽ inconueniẽs eſſet infernũ eſſe in loco illo. vel ꝑpe vbi eſt nobiliſſima celi influentia. ſz nobiliſſima celi influentia eſt in centro. qa a qualibet parte celi influentia deriuatur per radios ꝑpẽdiculares ad centrũ. fortior aũt eſt ꝑpendicularis radius qz̃ alij cuius ſignũ eſt. qa ad ſupficiem ſcõi diaphoni nõ frangitur. ſed ſi infernus eſſet ſub terra eſſet in centro vel ꝑpe cẽtrũ g̃ non eſt ſub terra. Contra glo. ſup illud Iſa. 14°. Infernus ſubtus cõturbatus eſt. dicit q infernus eſt ſub terra Itẽ Aug. 2. li. retrac. c. 24. retractans illud qõ de inferno dixerat ſup geñ. 12. dicit de infernis. magis mihi video⁹ dicere debuiſſe q ſub terris ſint qz̃ rõem reddere cur ſub terra cẽ credantur ſiue dicanꝫ quaſi nõ ita ſit. Rñdeo q infernus ẽ ſub terra. qõ ſic declaro ſicut dicit Aug. 19. di. c. 13. Ordo eſt partiũ diſpiũqz rerũ ſua cuiqz loca tribuẽs diſpõ. ſz ſicut dicit. 5. de ci. c. 9. Deus nihil inordinatũ relinqt. g̃ deus vnicuiqz rei locũ ꝓuenientem tribuit. loca aũt nõ ſunt reb⁹ cõuenientia. niſi cõueniãt earũ ponderib⁹. vnicuiqz ergo rei tribuit locũ cõueniẽtẽ ſuo ponderi. ſz ſicut dicit Aug. 13. cõfe. longe poſt pncipiũ. ¶Pondus meũ amor meus, ⁊. ii°. de ci. c. 28. ita corpus ponderе ſicut aiũs amore fertur quocũqz ferꝫ. qõ g̃ eſt põdus in corporib⁹ hoc ẽ amor in creaturis rõabilib⁹. ſicut ergo de⁹ ordiat corpa in ſuis locis ſm exigentiã ſuox nãliũ põderũ ſic ordiat creaturas rõales in locis ſm exigentiaz ſuox amox. ⁊ iõ ſicut electi ſunt in celo. quia in ſuo amore celeſtia terrenis ꝓpoſuerũt. ita reprobi per diuinã iuſtitiaz ſunt ⁊ erunt in loco infimo. qa i ſuo amore infima ⁊ terrena ſupioribus ⁊ celeſtib⁹ ꝓpoſuerunt. locus aũt ifimus eſt in medio terre. qa locus omniũ infim⁹ eſt in centro. vñ glo. ſup illud Jone. 2. ¶Proieciſti me in profundũ in corde maris dicit. q ſicut cor eſt in medio aĩalis. ſic infern⁹ in medio terre eẽ phibeꝫ. mediũ aũt terre cuz ſit centro ſub terra eſt. Ad p^m in opp^m dõ q cõuenientius eſt hominem puniri per que peccat. ⁊ non vbi peccat qz̃ ecõuerſo. qz̃uis vtrũqz ſimul ſit ꝓuenientiuſ qñ vnũ alij nõ ꝓiudicat. ſicut ẽ in punitiõe ſz iudiciũ eccle militantis. vbi ſimul põt hõ puniri per q̃ peccauit. ⁊ vbi peccat abſqz lz̃ q vnũ alij ꝓeiudicet. qa adhuc hoies qz̃diu ſunt in via ſunt i motu ad ſua loca. res aũt non eſt in ſuo loco qui ſibi debetur finaliter quãdiu eſt in motu. ſed creatura rõabilis reproba poſt hanc vitam non ita ꝓueniẽter puniretꝫ p que peccauit ſup terrã. ſicut ſub terra. qr peccauerũt per amorẽ terenox in lz̃ aũt puniuntur per terrã. qr ĩcarcerant ſub terra. ⁊ ſm hũc mõz ñ punirentꝫ p terrã ſi infernus ñ eſſet ſub terra. Ad 2^m dõ q pp hoc ar^m quidã dicere voluerũt q tot⁹ aer iſte nubiloſus vſqz ad illam ptez ad quã aſcenderũt aque diluuij inflãmabit. ⁊ erit pars inferni. vñ ⁊ demones iam in iſto aere ibi habitant. Alij dicũt q alia tria elemẽta cõuertent in ignẽ iuxta illõ .2. ¶Pet. 3°. Elementa calore ſoluent. ⁊ hi dicũt q totũ erit infernus vſqz ad orbẽ lune. Sz vtraqz ꝓdictarũ opi. falſa. ẽ ſm. n. magr̃m infra. di. 48. c. vlt Impij in inferno nõ hẽbũt lumẽ ſolis nec lune. ſed ſm opi. ꝓmã ps inferni vtroqz lumine illuminabitur. ⁊ ſm ſam tot⁹ infernus. vt ẽt inferius oñdeꝫ. 4. elemẽta in ſuis eẽntijs remanebũt. Jõo dõ ad ar^m q dãnati in inferno ita cõpmẽtꝫ q cõtineri poterũt in ꝓcauitate terre. vñ ſz quoſdã erũt ita compreſſi in quadã rotũditate q erũt quaſi quedã rota iuxta illud pſal. deꝰ meus pone illos vt rotam ad quã ꝓpoſitionẽ ſignificandũ põt aptari illud quod dicit ps. ſicut oues in inferno poſiti ſunt. oues. n. fortiter cõprimũt ſe i ouili pp frigus i hyeme ⁊ in eſtate in vmbra ad fugiendũ eſtũ. Uel põt dici q ſi ꝓcauitas q̃ mõ eſt ſub terra nõ ſufficiat deus terraz augebit vel de nihilo. ſicut de nihilo eam creauit vel totam partem aeris quã occupauerũt aque diluuij cõuertet in terrã. nec ꝓpter hoc erit vacuũ qa rarefiet terra ⁊ aqua. ⁊ aeris pars reſidua. quod tñ dr in argumento q xps dicit q plures erũt dãnati qz̃ ſaluati. dicunt aliqui q xps hoc nõ dixit. vba. n. ſua ſunt hec. Intrate per anguſtam portã. qa lata porta ⁊ ſpaciola eſt via que ducit ad perditionem. ⁊ multi ſunt qui intrat per eam quoniã anguſta eſt porta. ⁊ arta via que ducit ad vitam. ⁊ pauci ſunt q inueniunt eam qz̃uis ex his verbis hẽat exꝓreſſe q tpe quod precеſſit redẽptoris aduentũ plures erant mali qz̃ boni. ⁊ qz̃uis ita ſit. tñ erꝓſſe p lz̃ nõ hr qõ in ar° dicebaꝫ. poſſet. n. deꝰ tantã grãm facere hominibus qui naſciturі ſunt q tot de illis

ſaluarentur. ⁊ tamen pauci de illis damnarentur q̄ añ finem mūdi eēnt plures illi qui ſaluabūt q̄z illi qui damnabūtur. ⁊ vt dicunt aliqui forte ita fiet vt ſicut plures angeli ſaluati ſunt q̄z dānati ſic plēs hoies erūt ſaluati q̄z dānati. ⁊ ad cōfirmationē ſue opionis ſic arguūt p̄z btūs Dio^m li. de ăgelica hie rar. c. 14. Multitudo ſcōr angelor excedit multitudinez materialiuz rer. ſz quot ſunt angeli ſci tot erūt hoies bti. g̃ numerus ſaluandor excedit oēm numerū rer materialiū. ſz nō ē p̄robabile q̄ tāta ſit multitudo hoiuz dānator. q̄ tanta hominū multitudo nō poſſet infra cōcauitatē terre cōp̄hendi.

Preterea p̄z Anſel. li. 2. cur de⁹ hō. c. 16. Maior eſt numerus hominū elector q̄s fuerit nūerus oīm hoiuz q fuerūt mortui añ xp̄z. ⁊ q tpe mortis ſue uiuebāt. dicit. n. ſic. q̄ nō tot p̄ītes eius morti eē potuerunt quot ad ſupne ciuitatis cōſtructionē neceſſarij ſunt. etiā ſi oēs q eiuſdez mortis tpe vbicūq̄z erant mortui ad illā redēptionē admitterēt. ſz nō eſt p̄babile q̄ tanta ſit multitudo hominū dānatorū. q̄ vī q̄ tot corpa hominū nō p̄ūt intra cōcauitatem terre p̄prehendi. Preterea inconueniens vī q̄ aliqs nālis appetitus vni⁹ ſpēi fruſtrarē perpetuo in maiori pte indiuiduor ſuor. Sz p̄dcā opinio vī eſſe p̄tra ſacrā ſcripturaz. dī. n. Math. 22. q̄ multi ſunt vocati p̄auci vero electi. ⁊ ēt p̄tra Aug. dicit. n. 20. de ci. c. 21. q̄ plures hoies erūt i penis q̄s in glia. dicit ēt infra li. 21. c. 11°. q̄ multo⁹ plures ſunt in vniuerſa gēis hūani maſſa damnata q̄s in luce.

Ad ea añt que adducta ſunt q̄ opione p̄ria p̄ūt facilr ſolui. p̄or. n. dici ad p̄m q̄ nō ſequitur. plures ſūt angeli ſaluati q̄s dānati. g̃ plures hoies erunt ſaluati q̄s dānati. q̄r angeli fuerūt p̄creati abſq̄z vlla p̄nitate ad malū ⁊ cū aliqua inclinatione ad bonū. homines añt deſcendētes ab Adā ſm nālez legē p̄propagatiōis naſcūtur in p̄cō. ⁊ cū habituali p̄nitēte ad malū. Ad illud añt q̄d dicebaſ q̄ tot erūt homines ſaluati quot ſunt angeli ſci. dīt aliq q̄ falſuz eſt. nō enīz tot erūt. niſi tot quot ſunt ăgeli q ceciderūt. q̄r de hoibus electis repabit angelica ruina. Vel p̄or dici ⁊ melius q̄ in cōcauitate terre poterit cōp̄hendi maior multitudo hominū dānator q̄s ſit multitudo angelor ſcōr. Et p̄terea ſi q̄s tas terre q̄ mō ē nō ſufficeret. deus eam augere poſſz. p̄ p̄or ſolui ad illud q̄d dicebaſ q̄ tanta multitudo hoiuz q̄s tanta fuit multitudo oīuz illor q mortē xp̄i p̄ceſſerunt. ⁊ q tpe mortis ei⁹ viuentes fuerūt nō poſſz p̄prehendi infra cōcauitatem terre. Ad illud añt q̄d dicebaſ de fruſtratōe nālis appetitus dō q̄ q̄s ſit impoſſibile maiorē p̄tez indiuiduor alicuius ſpēi fruſtrari p̄petuo aliquo ſuo nāli appetitu loquendo de fruſtratione p̄ueniēte ex aliquo nāli accīte ⁊ errore nature. p̄ tū eſt poſſibile loquēdo de fruſtratiōe p̄ueniente ex volūtate creata p̄ demerente ⁊ ordine diuine iuſtitie illā penaz infligente. Ad 2^m dō q̄ minor eſt falſa. nobilior eſt influētia celi ſimplr q̄ eſt in circūferentia q̄s in cētro ⁊ ſup terraz q̄s ſub terra p̄propationē ad hītationē hoiuz. q̄s ſub terra vel p̄rope centrū ſit nobilior influentia ſm quid. ſ. q̄s tū ad generationem aliquorum metallorum.

Tertio querit vtrū ibi ſit ignis corporeus. Et vī q̄ nō. Aug. 12. ſuper geñ. vſus finez eſt p̄rſus inferor ſubā. ſz eaz ſpūalē arbitror eſſe nō corpalē. Itē Dama. li° 4. quaſi in fine dicit de illo igne q̄ nō eſt materialis q̄lis eſt apud nos. ſz qualis ſit nouit de⁹. ſed ſi eēt corpalis eſſet materialis. Cōtra Aug. 21. de ci. c. 10. Gehēna illa q̄ etiā ſtagnū ignis ⁊ ſulphuris dcīt ē corporeus ignis erit ⁊ cruciabit corpa dānatorū.

Itē Bre. 4. li. dial. parū añ mediū. ignē gehenne corpeū eſſe nō ambigo. Rñ° quorūdaz ē opinio q̄ ille ignis nō eſt corporeus. ſz eſt quedā ſpūalis pena q̄ pp ſuū acumen metaphorice dr ignis. quia vt ipſi dīt cū diuina potētia reprobos poſſit cruciare ſufficienter ſpūali pena ſupfluuz ſuiſſz i inferno poner corporeū ignē ad cruciatū eor. ⁊ ad h̄ adducūt illud q̄d h̄ Luc. 16. de diuite q̄ dicebat linguā ſuaz cruciari in flāma. cū. n. p̄ſtet aiaz illi⁹ diuitis liguā corpalē nō hūiſſe vī q̄ ſicut ſcriptura ibi de lingua loqtur metaphorice aliqd ſpūale vocās linguā ita aliquaz penā metaphorice vocet ignē. vñ Alu⁹. 21. de ci. c. 10. dicit talē fuiſſe illā flāmaz quales oculi quos eleuauit. ⁊ Lazarū vidit qualis lingua cuius hūor ē exiguū deliderauit infundi qualis digit⁹ Lazari de quo illud fieri ſibi poſtulauit vbi tū erant ſine corporib⁹ aie. ⁊ īmediate cōcludit q̄ fuit incorporalis. Sz opinio p̄dicta falſa ē. ⁊ p̄tra ſcripturā q̄ diſtinguit inter ignē ⁊ ſpūalē dānator pena que vocatur noie vīmis. dī. n. eccl. 7. q̄ vīdicta carnis īpij ignis ⁊ vīmis. ⁊ Judith. vlti. dī de dānatis. q̄ deus in die iudicij viſitabit illos. dabit. n. ignez ⁊ vīmes in carnes eor. Iſydo. etiā p°. li. de ſūmo bono. c. 29. Duplex dānator pena ē in gehēna quor ⁊ mentē vrit triſtitia ⁊ corp⁹ flāma. Dicendū ergo ad qōez q̄ ignis in inferno corpore⁹ ordiatur ad reprobos cruciandū. q̄uis. n. deus poſſz ſi vellz eos punire pena ſpūali tm. tū p̄grue voluit eos punire pena ſpūali ⁊ corpali. vt ſicut dicit Iſydo. p° li. de ſummo bono. c. 29. Qui mēte tractauerūt q̄ perfecerūt corpe ſimul ⁊ aio puniāt ⁊ corpe. q̄ nō ē ſic intelligendū vt pena corpal ignis ſe nō extendat ad aiam etiā īmediate cū mō aie reprobe illo igne cruciēt. demones q ſunt ſpūs ſic illo igne poſt iudicium cruciabūt. ſz qa pena ſpūalis p̄ncipali⁹ aiam reſpicit. ⁊ pena ignis p̄ncipali⁹ reſpicit corpus. pena tū ſpūalis redūdabit in corp⁹. ⁊ pena corporis in aiaz Nec obſtat illud q̄d allegatū ē p̄ opinione alia. qa nō ſequtur. ibi eſt flāma ſpūalis de qua loquebaſ dīues eo q̄ magis ea cruciabaſ q̄s corporali. qa vt inferius oñdet acerbior eſt pena vermis q̄s ignis g̃ ibi nō ē ignis corpalis. vñ ⁊ ipe Aug⁹ eodē. c. poſt verba p̄dicta. in inferno ponit ignē corporeū. q vt h̄ p̄mo li. de mirabilibus ſacre ſcripture. c. 2. p̄paratus eſt in perfectiōe creaturar omniuz. h̄ eſt i p^a cōditione rer. ſz vt^m h̄ fuit p̄ma die qua ăgeli fuerūt creati. aut. 6ª die qua creat⁹ ē hō apud aliquos dubiū eſt. p̄babilius tū vī ⁊ magis auctoritatē cōſonū q̄ hoc fuit 6^a die. Ad p^m in opp^m dō q̄ illō vbū intelligi p̄ōt de ip̄reſſione penali fcā in aia. q̄s ſis. n. ignis corporeus affligat aiam. afflictio tū illa ſpūalis eſt. Ad 2^m dō q̄ illū ignē dicit nō eē materialē nō ſimplr. ſz qualis eſt apud nos. qa nō indiget fomētis materialibus eo modo quo ille ignis qui apud nos eſt.

Quarto queritur vtrum ignis infernalis ſit eiuſdē ſpēi cū igne elemētari. Et vī q̄ nō. p̄h⁹. 5. top. Mon ē ſñ vna ſpēs ignis diuerſuz ē. n. car

bo flāma ⁊ lux ſpe. ſz ignis lux eſt ignis elemētaris ignis aūt gehēne magis vī eſſe ignis carbo. ſi. n. eſ ſet ignis lux nō diceretur infernus terra tenebroſa ergo differt ſpe ab igne elementari. Itez nālis locus ignis elemētaris eſt circūferentia. ſz nāl locus ignis infernalis ē ſub terra. qa ſi eſſet ibi violētern eſſet ibi ppetuo. ſm. n. phm̄. ꝓmo celi ⁊ mūdi. Reſ accītalis velociter finitur. ḡ non eſt eiuſdē ſpēi cū igne elementari. Itē Dama. li. 3. c. 15. quox natura eadē horū actio eadē. ſed actio ignis elemētaris eſt alterius nāe q̄ actio ignis infernal. qz ignis elemētaris ꝓſumptiu⁹ eſt extranee materie. ignis aūt ifernalis nō qz ad vltimū totā ꝓſumeret terrā. ḡ nō eſt eiuſdē ſpēi cū igne elemētari. Cōtra Aug. 27. q. ad oro. dicit ignem q ē quartū elim eſſe in terra.

Itē ſm Aug^m eadē qōe. Atque q̄ ſup celos ſunt cū iſtis ags eiuſdē ſpēi ſunt ḡ a ſili ignis q ſup terrā eſt eiuſdē ſpēi eſt cū illo igne q ſub terra eſt. Itē phūs pri⁹ top. Dis aqua oi aque eadē ſpe dī ergo ſilr ois ignis oi igni. Rñdeo q ignis gehēne q̄ztū ad illō qō in eo de eſſentia ignis ē eiuſdē ſpēi eſt cū elemē tari igne materia tñ quo ad diſpōnez vī diuerſa rō ne cui⁹ ſibi ꝓpetit aliqua diuerſa actio que igni ele mentari nō ꝓuenit. Ignis. n. in aliena materia mul tū diuerſificaf in opibus ſuis. ſm exigentiā diſpōiſ materie. qō apte pz in fulgure vbi ignis aſpectum hēt ad diuerſas materias ſm diuerſitatē materie ⁊ celeſtis influentie in mā incorporate. vñ aliqñ ñ ledit mām mollē. ⁊ diſſoluit durā aliqñ calefacit ⁊ nō comburit. Alīq tñ opinantur q in inferno ſit ignis in materia propria. q̄ais ibi nō luceat vel i- pfecte. qō iō dīri. qz ſicut dicit Iſydo. ꝓmo libro ō ſūmo bono. c. 29. Ille ignis ad aliqd hz lumen. ⁊ ad aliqd non habet. Ignis enim ex duplici cauſa non lucet. ſ. qz aut nimis rarus. ⁊ hac de cā nō lucet ī ſpera ſua. aut qz circūfuſus. aut circū dat⁹ treſtrib⁹ fumis ⁊ vaporibus groſſis ⁊ turbidis. ⁊ hac de cā nō lucet. aut modicū lucet in inferno. p^a tñ opio vi detur verior. Alīj dīt q ignis inferni ē ignis car bo. vñ ſicut ignis carbo nō eſt corporeus ignis. qa duo corpa ſimul nālr eſſe nō pōt. nz forma ſubſtan- tialī ignis. qz due forme ſpecifice in eadē pte mate rie ſimul eē nō pōt. ſz eſt aliqua forma accītal mul tū participās de vtute ſubāli forme ignis. ſic dicūt q ignis inferni eſt quedā forma accītalis multum pticipās de vtute forme ignis in affligendo acute.

Sz his dictis occurrit difficultas. qz carbo pōt gnare ignez flāma q̄ flamma verus ē ignis. ſz hz nō multū cogit. qz ñ ignis pōt pticipare virtutē ignis in gnāndo igne nō generatiōe vniuoca. ſz equiuo- ca. videm⁹. n. ignez gnari p motū. Ad p^m i opp^m dō q ignis carbo flāma ⁊ lux ſpe nō differūt quo ad illud qō in eis eſt de eētia ignis. ſz quo ad diſpōeſ materie. ignis. n. lux. i. in ſua puritate. ſicut ē in ſpe ra ſua. q̄uis ſit cōſtitutus ex eētia materie cōis q̄z tū ad eētiaz olbus gnālibus ⁊ corruptibilib⁹. ⁊ ex forma ignis tñ illa materia dī ꝓpria ignis q̄ztū eſt ſub diſpōnib⁹ cōuenientib⁹ puritati ignis ⁊ ab ex traneis diſpōnibus q̄ztū poſſibile ē denudata. di citur aūt eē in extranea materia inq̄ztum eſt ī eētia materie in qua ſunt extranee diſpōnes. ⁊ que ſi ſint in eadē materia igneitatez cōpatientes. nō tñ ſunt eius puritati cōueniētes. ⁊ ſic inq̄ztū ē in ma teria cū diſpōnibus multū terreſtrib⁹. dī ignis car bo inq̄ztū eſt in ea cū diſpōnibus aereis loquendo de aere cōmixto cū vapor ib⁹ terreſtribus ⁊ aqueis ſic eſt ignis flāma. vñ dicit phūs 2° de gnatione. q ignis flāma ē fumus ardēs. vñ ꝓncipalius ⁊ p pus dī ignis de igne in ſpera ſua q̄z de igne flāma. ⁊ per pus de igne flāma q̄z de igne in carbōe. ⁊ p tāto for te dicit phūs q differūt ſpe. Ad 2^m patebit ſolu- tio in qōe ſeqnti. Ad 3^m dō q illa diuerſitas actō nis ē pp diuerſitatez ⁊ diſpōnē materie influentie ce leſtis illi materie icorpate. vt dcm̄ ē in corpore. q.

Ar^a ad ptez aliā gra ꝓncipalis cōcluſiōis pnt cōce di. qd tñ de illis aquis q̄ ſup celos ſunt tenēduz ſit dictum eſt libro 2°. di. 14.

q Unto q̄rit vtz ignis ifernal ſit pp e- tu⁹. Et vī q ñ. qz corruptibile ⁊ icorruptibile ñ ſt ei⁹ dez ſpēi. qz ſm phm̄ .io. meth. Corruptible ⁊ icorruptibile differūt ꝓz gñs ſz ignis eleñtaris ē corruptibil. cū ḡ ignis infer nalis ſit eiuſdem ſpēi cū eo vt pz in qōne p̄cedenti nō eſt incorruptibil. ḡ nec perpetuus. Item ignis nō pōt perpetuari in aliena materia. niſi ſibi admi niſtret materia ſine fine. qz vt dī ꝓuerb. 30. Ignis nūq̄z dicit ſufficit. ſed terra aqua ⁊ aer finita ſunt. ḡ ignis infernalis cū ſit in aliena materia nō ꝓpetua bitur. Cōtra Math. 25. Ille ignis dī eternus. qō nō eſt intelligendū a pte āte. ſz a pte poſt. Ad iſtā qōem dixerūt quidā ignē illū ꝓpetuari ibi per nām qa ille ignis eſt ibi in ſua mā propria ⁊ influēcia ce- leſtis. qa ad centrū terre ēmittit a quolibz puncto celi ꝓpendicularis radius eſt ibi in illa ꝓportione in qua eſt ꝓſeruatiua ignis in materia propria ſicut in circūferentia. Quantū. n. tali influentie per elō- gationē a celo detrahitur tñ per fortitudinē radio rū ꝓpendicularīū a quolibet puncto celi imiſſorum ad centrum recōpenſatur ſed hec opinio fantaſti- ca eſt ⁊ friuola. cū. n. celeſtis influētia quā requirit ignis in ſua materia ꝓpria repugnans ſit ꝓportio ni illius influentie quā requirit pura terra nō eſſet naturale terre tendere ad centrū. ſz magis centrū reſurgere. nec eſſet ita pura terra verſus centrum ſicut in ſuperficie quod falſum eſt. Alīj autem te- nentes illum ignem eſſe in aliena materia dicunt ipſum in illo loco perpetuari per naturam. ſed alio modo q̄z primi. dicunt enim q cōtinue depaſcit ſu az materiam. ſed quia in illo loco eſt celeſtis influē tia conuertens cōtinue aquaz in terram ⁊ ptem ae ris. ⁊ etiā interdū partem illius ignis. ideo ꝓpetua ri poteſt. quia ſicut ex vna parte ſua materia cōſu- mitur ita per influentiaz predictā ꝓportionalr re- generatur. Sed hec opinio non ſufficit. qa cū p⁹ iudicium ceſſatura ſit generatio ⁊ corruptio in ele mentis. ſicut in hoibus quibus pro ſtatu corrupti- bili deſeruit non aſſignat rōnem perpetuationis il lius ignis poſt iudicium. Ego autem dico illum ignem in aliena materia eſſe. ⁊ ipſum perpetuo du raturum. ad quod credendum nititur Aug. manu ducere homines referendo multa mirabilia quo- rum cauſa occulta eſt. vt pater. xi. de ci. c. 4. 5. ⁊. 6. ſed hoc erit per potentiam ſupernaturalem. ſicut enim per virtutem ſupernaturalem affligit ſpūm ſic per virtutem ſupernaturalem ei⁹ duratio ꝓpe- tuabit̄ hō exigēte ordīe die iuſtitie. ſi tñ dicaf q de⁹ a ꝓncipio ibi poſuit māz talis diſpōnis. ⁊ in ipſa talem influentiam celi vt ardere poſſit. vel igni

pstare fomtū. ⁊ nō ꝓsumi a ratione recedere nō vī. ⁊ Aug⁹. cōcordare vī in caplis supradictis. marie qr post iudiciū cessabit mutua gnātio ⁊ corruptio elemētoꝝ ⁊ mixtoꝝ. ⁊ ita ille ignis a nullo alio poterit corrūpi. nec a se ipso. qa nullū elemētuz hz̄ i se causam corruptiōis sue manēte pme cāe influentia gnali. Ad pm in oppm dō q maior intelligēda est de icorruptibili fm cursuz nature qui nobis notus est. ignis aūt infernal nō est icorruptibil fm ordinez nature nobis mānifestuz. sz aut fm ordinem nature nobis occultum. aut fm ordinem die iustitie. aut fm vtrūqz. nec eiz discredēduz est elm i materia illius ignis naturalē vtutez posuisse quā ignoramus cuz tot effectus videamus manifestos. quoꝝ cās q̄si penitus ignoram⁹. quoꝝ mltos refert Aug. xi. de ci. in plibus locis. Ad 2m solui pōt mō predcō

Ex dictis aūt in hac qōe pz solutio ad 2mam fcm ad primā ptez qōnis precedentis.

¶ Exto querit vtꝝ corpa dānatoꝝ abillo igne calefiēt. Et vī q ñ. fz ph. 8. phi. Sinō esset cōtinuus motus primi mobil qō mouet pm mouens nihil posset generari vel corrūpi. nec augmētari vel alterari. sz post resurrectionē cessabit motus primi mobilis. vt inferius ondēt. g̃ tunc corpa dānatoꝝ ab illo igne non poterūt calefieri. cū calefieri sit alterari. Itē calefactio via est ad generationē vni⁹. ⁊ corruptionez alterius. alteratio. n. fz qualitates actiuas ⁊ passiuas dispō est ad gnationē ⁊ corruptionē. sz post iudiciū cessabit generatio ⁊ corruptio. g̃ nulla erit alteratio fm qualitates actiuas ⁊ passiuas. Cōtra Aug. ix. de ci. c. 4. dicit q nihil est igne vrente molestius. g̃ ignis molestat corpus calefaciēdo. sz corpora dānatoꝝ ab igne infernali molestabunt. g̃ ab illo igne calefient. Ad istam qōez dīt quidam q corpa dānatoꝝ ab igne infernall nō calefiēt. ⁊ tñ eo cruciabunt. passiuū. n. pōt dupliciter recipe formā agentis aut māl. aut imaterialiter. seu intentiōaliter. fz quē modū recipit sensus formā sensibil vñ phi. 2°. de aīa oz de oi sensu accipe vlr. qñ ē susceptiuus spēꝝ sensibiliū sine materia corpus humanuz. pmo mō recipiēs formā ignis ab eo calefit. sz 2° mō recipiens nō calefit ab eo q̄uis tactus sentiat caliditatē sicut visus nō colorat. ⁊ sentit colorez hoc aūt 2° mō corpa dānatoꝝ in se recipient formā ignis infernalis. Nō pmo mō. cū. n. celū sit pm. alterans p suuz localē motuz ⁊ oia alia agentia 2ª i vtute ipius agant quasi ab ipo mota cessante motu celi nullū corpus poterit aliud p alterationē aliquā trāsmutare a sua naturali ꝓprietate remanere tñ poterit passio aial ⁊ intentionalis. ⁊ ideo q̄uis ille ignis nō sit calefacturus corpora dānatoꝝ affligēt tñ ab eo. qz sicut obiecti ꝓportiōati sensui ꝓportionata receptio delectat sensum sic improportionata contristat ignis aūt infernalis est obiectum excellēs sup tactum corpoꝝ dānatoꝝ. ⁊ receptio sue silitudinis in tactu ē iꝓportionall vincens ipm ⁊ iō in corporib⁹ eoꝝ erit vehemētissim⁹ dolor in sensu tactus excessiuū sentiendo calorez. ⁊ huic opinioni ꝓcordare vī illud verbū Aug. xi. de ci. c. 3°. qō etiā recitat magr h⁹ di. c. 5. s. q h̄ erit tūc in corporibus dānatoꝝ. qō nunc eē scim⁹ in aīs hominū certū aūt est q si hō mō ponat in igne aīa dolet. ⁊ ñ calefit. Sed ꝓ h̄ arguūt aliqui p illud qō dr Job. 24. de quolibz dānato. s. q ad nimiū calorē trāsiet ab aquis niuiū. Preterea fm illaz opionez pena ignis pncipali⁹ respiceret aīaz q̄z corpus Isydo. ār p°. li. de sūmo bono. c. 29. afflictionē ignis pncipalius attribuit corpi. sicut aliā penaz pncipal. ⁹ menti. q̄libet tñ pena in totō redūdabit ꝓpositū. Preterea fm Dama. li. 2. c. 22. Impossibile est subāz expte esse naturali opatiōe. g̃ postq̄z celū qescit adhuc hēbit naturalē opationē. nisi ea vtus diuina. vel i dispō suscipientis ipediat. corpa aūt dānatoꝝ non erunt indispositā ad suscipiēdū excessiuā calefactōnē. nō. n. hēbūt ipassibilitatis dotē. Ideo dīt aliq q corpa dānatoꝝ ab illo igne calefient vehemēterqa cū illa corpora sint ex quattuor elis compositā. nec fient ipassibilia. nō tñ caliditatē sentiētia. sz ēt caliditatis susceptiua. nz tñ p illū ignē ꝓsumēt. vt ō clarabitur in qōe sequenti. Qui vult tenere hāc scōam opinionez pōt dicere ad pmum. q intentio philosophi nō fuit. vel esse debuit q si celuz staret q ignis nullā actionē posset habere vñ a dño Ste phano pisiense epo excōicatus est iste articulus. s. q si celū staret q ignis in stupam non ageret. sz sic dz verbum eius intelligi q si celū staret nō ēet alteratio seu vicissitudo diuersarū alterationum puenientium a naturali pncipio extrinseco. vnde illa calefactio quaz faciet natural ignis i corporibus dānatorum in principio perpetuabitur nisi p virtutem supnaturalē fiat ibi alteratio caliditatis ⁊ frigiditatis de quo queretur inferius. Ad 2m dō q illam calefactionē non sequitur aliqua subē corporis corruptio. cuius ratio in sequenti questione dicetur. Qui vult aliam tenere opinionem faciliter potest dicere ad arm in contrarium. qz ignis nō tantuz affligit calefaciendo. sed etiā sensū tact⁹ vltra q̄z exigat tactus ꝓportio immutādo sicut. n. sentit oculus colorem ⁊ non coloratur. sic corpora dānatorum sentient sesu tactus intempatum calorem. quapp dicunt transferenda ad calorē nimium. ⁊ tamen non calefient. non. n. est idem sentire calorem ⁊ calefieri cum lignum calefieri videam⁹ ⁊ non sentire calorem.

¶ Eptimo queritur vtrum corpora dānatorum per illum ignē cōsumentur vel corrūpentur. Et videtur q sic. Aug⁹. in li. de natura boni parum post pncipiuz dicit q reprobi quia volentes corrupti sunt i pccō iuitio corrūpēt ēt i pēis. Itez Aug. euchi. c. 5. q nullo bono pūat nō nocet. nocet āt adimēdo bonū. sz ignis ifernal nocebit corpib⁹ dānatoꝝ. g̃ ꝓtiue adimit ō subā eoꝝ. g̃ ad vltimū totali ꝓsumēt. Itē fz phm. 6. topō. Dis passio magis fcā abijcit a subā. sz corpa dānatoꝝ ab illo igne patiēt fortissima passiōe. g̃ ꝓtinue abijciet aliqd ab eoꝝ subā. ⁊ sic ad ultimū ꝓsumēt. Itē ex vehemētia doloris aliqñ corpora corrūpūt. vñ vt hz̄ p°. li. macha. c. 6. Anthiochus lāguorē ō q° mortu⁹ ē icidit p tristitiā. sz corpa dānatoꝝ p illū ignē vehemētissime affligēt. g̃ p illā afflictionē corrūpēt. Cōtra de quolz dānato dicitur Job. 20. Luēt. oia q̄ fecit. nec tñ ꝓsumēt. Item apoc. 9. de damnatis. dicit q desiderabunt mori. ⁊ fugiet mors ab eis. Respondeo q corpora dānatoruz non consumentur per illum ignem. cuius ratio est scōm aliquos. quia non recipient formaz illius ignis. nisi intentionaliter. seu immateri-

aliter.sicut recitatuz est in qone precedenti. vnde ab illo igne non patietur nisi passione animali.fm qō sensus patiť a sensibili nimis excellenti vñ calorē ignis sentiēt ⁊ nō calefiēt.nō ꝓsumiť aūt corp⁹ ab igne.nisi eius formā materialr recipiat.⁊ ab ea materialr patiať. Sed hec rō nō est ꝓueniens.tū qz falso vel iprobabili fūdamēto initiť. vt ꝑz er p̄cedēti qōe.tū qz si illud esset verū qō supponūt ad huc nō sufficeret ad oñdēdū illa corpa ab illo igne nō corrūpi.qz sicut dicit phs.2.de aia. Excellentie sensibiliū corrūpūt sensus.sz certū est q ignis infernalis est supercellēs sensibile.g̃ nisi aliud obstaret ꝙz tetigerit illa opō corrūperet tactū in corporib⁹ dānatorꝝ.⁊ er ꝓnti vitā.qz sicut dicit phs.3° de aia Impossibile est aīal sine tactu eē.⁊ paꝛ p⁹ q sine tactu.nec vnū aliū cōtingit hēre sensuz. Jō vī mihi dō qr illa corpa nō ꝓsumenť ab illo igne ptiz ē ex pte dispositionis materie i q̄ incorporat⁹ est ignis ille ⁊ ptiz ex pte dispōnis illoꝝ corporꝝ quā accipiēt in resurrectione p̄ncipalr aūt ex ordie diuine iustitie Alioq̄.n.forma pp dispōnē extranee māe cui corporatur diuersificať in sua actiōe.qō ꝑz.qz ignis fulguris qñz incorporať i mā talis dispōis q calefacit ⁊ nō cōburit.⁊ qñz facit vtrūq;.⁊ qñz nō ledit māz mollē.⁊ dissoluit durā.qñz e2°.lumen ēt solis incorpatuz lune recipienti ipz a sole pp dispōez lune cui incorporatur aliuz hz effectū in istis inferioribus ꝙz hz lumen imediate imissuz a sole.qz imissuz a luna pp vtutez ꝓpriā ipi⁹ lune q̄ cū ipo imittiť.⁊ in cui⁹ vtute opatur humectat.imissuz aūt a sole desiccat sic dico possibile esse vt pp dispōez māe.⁊ aliquā celestez influentiā sibi incorporatā ignis ifernalis hēre pōt actionē calefaciendi.⁊ affligendi.⁊ nō ꝓsumendi. Ex parte ēt dispōnis quā accipient illa corpa in resuerectiōe pōt eē.ptiz qr nō cōsumēť ab igne. qō Aug.nitiť declarare p ex⁹.dicit.n.xi. de ci.c.x. eē aialia pfcō corruptibilia q̄ tū in medijs ignibus viuūt.nōnullū ēt genus vermiū in aquaꝝ calidaꝝ scaturigine repiri.quarū feruorē nemo impune ꝓtractat illos sine vlla sui lesione ibi eē.dicit ēt eo. li°. c.4.qō scripserūt qui naturas aīaliuz curiosius indagarūt q salamandra in ignib⁹ viuit.qō siue verū sit.siue nō.q ideo dico.qz ꝙz philosophū in li.ō ꝓprietatib⁹ elemētorꝝ. Nullū aīal in igne viuere pōt supple diu.certū est tū pilos ei⁹ ab illo igne nō ꝓsumi qō ego ipe exptus sum. Ex quib⁹ ꝑz in corpe ex elemētis cōpōito talē esse posse dispōnez vt ab igne nō ꝓsumať. vñ cōcludit Aug.in.c. vltīo allto nō esse icredibile vt hoīuz corpa sempiterno supplicio punitorꝝ.⁊ in igne aiaz nō amittāt.⁊ sine detrimento ardeant.⁊ sine interitu doleāt.hēbit .n. tūc ista carnis substātia qualitatē ab illo idirā q taz miras⁊ varias naturas tot rebus indidit quas videmus.vt eas qz multe sunt nō miremur. Ex pte tū ordis diuine iustitie sumi dz rō p̄ncipalr.ille.n. ordo exigit illa corpa in eternis supplicijs fore p̄r mansura.⁊ iō assistente dei influentia g̃nali ad hoc vt ignis infernalis illa corpa fortiter calefaciat⁊ affligat nō adest tū ad hoc vt cōsumat.sicut aūt creata nō pōt manere in eē suo.nisi p̄supposita influctia dī g̃nali.fm q dicit Aug.4°.sup gen.⁊ ēt cōmentator sup primā ꝓpositionē de causis.sic dico q actionem uaz hēre nō pōt.nisi illa influentia assistēte.sicut patuit in passione Jesu xp̄i.qñ fuerūt tenebre sup vniuersaz terrā.nō sup terrā indeorꝝ tm̄. vt aliqui senserunt.⁊ male. Eclypsis aūt solis quo ad vniuersū orbē nō potuisset esse p solā interpositionē lune.vñ cū interpositione lune fuit alia cā.s.qz influentia generalis cāe p̄me.tūc nō affuit soli ad irradiandum ⁊ sicut hec influentia adesse pōt ad hoc vt res sit⁊ non operetur.ita alqñ adest ad hoc vt creatura hēat vnā sui actionez.⁊ nō aliaz.⁊ hec est p̄ncipalr rō qr ignis infernalis calefaciet dānatorꝝ corpa.⁊ affliget.nec tū ꝓsumet. Ad p^m in opp^m dō q illud vbuz Aug.intelligendū ē nō de substantiali corruptiōe.sz de corruptione qualitatis.qō ꝑz.qa hoc dixit de spiritibus quos certū est nō posse substantialr corrūpi. Ad 2^m dō q ignis ille corpib⁹ dānatorꝝ nocebit nō adimendo eoꝝ substantiā.sz dispōnem q̄ requritur ad delectatiōis genē. Ad 3^m dō. q illud verbū intelligi dz de passione nāli fm cursum nāe nobis manifestuz. Ad 4^m dō q ex vehementia doloris nūq̄ corpus corrūpiť nisi in q̄ztū ex illo dolore in aīa fit ipressio in corpus qua corrūpiť ipius corpis dispō nālis.fm.n. Aug.xi° de ci.c.3. Dolor ꝓse⁊ imediate nō opponiť vite.qz vt ibidē dicit. certū est viuere oē qō dolet doloreq̄z omnez. nisi i re viuēte esse nō posse. vt aūt ex supius dictis ꝑz in corpibus dānatorꝝ nō poterit fieri ipressio qua corrūpať in eis nālis dispō necessaria ad conseruationem corporalis vite.

Octauo querit vtrū corpa dānatorꝝ p agens intrinsecū nāle corrumpenť. Rñdeo q nō vt dictū ē in qōe p̄cedenti.qa nō aderit g̃nalis influentia cāe p̄me.ad ꝟ vt nālis calor cōsumat humidū radicale in quo radicatur.per cui⁹ cōsumptionē calor natura is extinguiť⁊ cātur mors. Et ideo dico q in corpibus dānatorꝝ calor nālis humidū radicale ñ ꝓsumet. nec corrūpeť in eis illa dispō q̄ necessaria est ad corpalē vitā. Et p hoc ꝑz solutio ad illā qōem qua solet queri vtꝝ corpa dānatorꝝ iterū nāli morienť.quia planum est q non.

Nono querit vtr spūs sepati igne corporeo cruciabūť. Et vī q nō. Aug. ix.sup gen.lōge aū finē dicit q non sunt corporalia.sed silia corporibus qbus aīe corpibus erunte afficiūtur.seu bñ.seu male.cū⁊ ipe corporibus suis similes sibimet appareāt.sunt tū⁊ vera letitia.⁊ vera molestia facta de substātia spūali. Jtez eodē libro nō multū aū mediū. Omni modo p̄stantior est qui facit ea re de qua aliquid facit.nec vllo modo spiritu prestantius est corpus immo perspicuo modo spiritus corpore.ergo spiritus separatus non potest ab igne corporeo cruciari. Jtez Boecius in libro de duabus naturis.⁊ vna persona christi parum vltra medium. Illa sola que habent vnius materie cōmune substantiuū possunt in se facere⁊ pati.sed spirituum⁊ corporum non est vnius materie cōmune substantiuum.ergo impossibile est spiritus separatos igne corporeo cruciari. Jtem scōm phs.i. de generatione. Omne corporeum agens agit per contactuz.sed ignis corporei⁊ spiritus separati non potest esse contactus aliquis.quia secundum phūz.5.phs. Illa se tangūt quorum vltima sunt simul. In spiritu autē non est assignare primuz medium⁊ vltimuz. g̃ impossibile est spūm sepatum igne corporeo cruciari. Jtē om

ne quod patiť recipit aliqd ab agente. sed quicqd recipitur a corpore inſepato ſpũ recipiť intelligibiliter ꝛ imaterialr. dr̃.n.in cõmento ſuper octauam ꝓpoſitionem de cauſis.q̃ res corpee ſenſibiles ſť ꝛ intelligentia intelligibiles. ꝛ ſup decimã ꝓpoſitionẽ de cauſis etiaz dr̃ q̃ recipiens recipit. ſm modũ ſuuz nõ ſm modũ rei recepte. cũ g̃ forme rerum in ſpũ intelligibilr ꝛ imaterialr exĩtes ſint pertinẽtes ad eius ſeõariaz perfectionẽ nõ ad cruciatum. ſpũs ſepatus igne corporeo cruciari nõ põt. Jtez ſm phm̃ p° de generatone. c. de facere ꝛ pati. vlr faciens aſſimilat ſibi patiẽs. ſz ignis corporeus nõ põt ſibi aſſimilare ſpm̃ ſepatuz. g̃ ſpũs non põt pati ab ipſo. Contra vt in 2° li. oñſum eſt. mali angeli ſunt icorporei. ſpũs.n.ſunt. ſz illi cruciabunť igne corporeo. dr̃.n. Math. 25. Jte maledicti in ignem eternũ qui preparatus eſt a diabolo ꝛ angelis eius

Jtẽ Greg. 4. li. dialogor̃ paruz añ medium. Si diabolus eiuſq̃ angeli cũ ſint in corporei corporeo igne ſunt cruciandi. qd mirũ ſi aie ẽt añq̃ recipiãt corpora poſſint corporea ſentire tormẽta? Jtẽ eo. libro parũ añ auctoritatẽ pall. ſi viuentis hois icorporeus ſpũs tenetur i corpõ cur ñ poſſit mortẽ cũ i corpore ſit ſpũs ẽt corporeo igne teneat? ſz ab illo a quo põt detineri ſpũs poteſt cruciari. g̃ ſpũs ſepat? ab igne corporeo põt cruciari. Ad iſtã qõez dixerunt quidam ſpũs ſepatos non affligi niſi per ꝓpationẽ deſiderati boni ex qua ꝓpatione tãq̃ quodaz malo preſenti in eis vehemẽs triſtitia generatur. Unde algazel. 5. li. phi. c. 4. dicit de aĩa que in corpore fuit amatrix corporaliũ voluptatuz q̃ illa diſpoſitio pp vſuz ĩprimitur in ea ꝛ inheret vehemẽter deſideriũ eius ad illã. poſtea vero per mortem inſtrumento rei deſiderate amiſſo remanet deſideriũ eius ꝛ amor ꝛ hic eſt cruciatus ineffabilis.

Sed q̃ hec rõ non ſufficiat pz per auctoritates allegatas. ad ꝓtem ſam. ꝛ per illud q̃ dicit Au°. xi. dei. c. io. dicit. n. ſpũs incorporeos poſſe pena corpalis ignis affligi. ꝛ parũ poſt dicit de demonibus q̃ ardebũt. ſed eis nulla ſunt corpora ſpũs demonuz Imo ſpũs demones licet incorporei corporeis ignibus cruciandi. Alij dicũt ſpũs ſeparatos cruciari in igne corporeo inquantũ videt ipm̃ ꝓparatũ ad hoc vt eo crucient in corpor̃ ſuis ſicut latro ſuſpendendus in vno patibulo ipſum videndo cruciať anteq̃ ſuſpendatur in eo. ſed hec reſponſio nõ ſufficit. qr nullo modo poteſt ad malos angelos applicari qui tamen illo igne in perpetuum cruciabunť. Alij dñt q̃ cruciaňť igne corporeo inq̃tum intellectui eor̃ imprimiť ſuper excellẽs illi° ignis ſimilitudo. Sed hec reſponſio non ſatiſfacit. qa ſm phũm tertio de aĩa. Non ſic excellentia intelligibilis ledit intellectuz ſicut excellentia ſenſibilis ſenſum. qr poſt excellens ſenſibile ſenſus impediť inſentiendo. ſed intellectus poſt excellens intelligibile non minus intelligit infima. ſed etiam magis. qr ſenſus apprehẽdit per organũ corporeũ ĩtellectus añt non. Preterea dici non poteſt q̃ ignis quiſq̃ ſit ĩproportionale obiectũ intellectui cuz poſſit intelligere. ꝛ illud qõ eſt igne ſupius ꝛ inferius. Alij dicunt q̃ ſpũs ſepati igne corporeo cruciãtur. non inquãtũ ipm̃ apprehẽdunt apprehenſione ſimplici. ſed cũ firma extimatione. qr eſt cõtrariuſ ſue nature. q̃uis extimatio falſa ſit. qõ confirmant per Greg. dicentẽ. 4. li. dial. non multum añ medium. Teneri p ignem ſpũm dicimus vt in tõmẽto ignis ſit videndo atq̃ ſentiendo ignem nãq̃ eo ipo patitur qr videt. ꝛ qr cõcremari ſe aſpicit crematur. Ad hoc etiam adducunt auctoritatẽ pmaz Aug. adductam ad ꝓtem pmam. Preterea huic cõcordare videtur. qr dicit Auic. 9. meth. c. vlt. loquens de diſpoſitione animarum humanarũ cuz ſunt exute a corporibus ſuis. dicit. n. ſic. Anie male vident penam quam imaginauerãt in hoc mũdo. ꝛ affliguntur ea. forma eniz imaginata non eſt debilior ſenſibili. ſed maior impreſſione ꝛ claritate. ſicut videmus in ſõnis. fortaſſe enim ſomniatum magis eſt pro modulo ſuo q̃z ſenſibile. tũc q̃z to magis illud quod eſt in alio ſeculo fortius eſt q̃z quod eſt in ſomnis propter paucitatem impedientium ꝛ expoliationem anime ꝛ claritatem recipiẽtis. Sed hec opinio inconueniens videť ꝛ inprobabilis. quia ſm hoc ſpũs non paterentur ab igne corporeo. ſed a ſua falſa extimatione. Preterea non eſt probabile q̃ mali ſpũs qui ſubtilitate ingenij vigent illum ignem extimarent ſue nature cõtrarium ꝛ leſiuum. niſi ita eſſet in re. Alij dicunt q̃ ſpiritus patiuntur ab igne corporeo. non per vtutem nature illius ignis abſolute. ſed inquantuz eſt inſtrumentum diuine iuſtitie. videmus enim res multas habere actiones in virtute principal agentis que eis non competerent abſolute. verbi gratia. calor naturalis in virtute anime conuertit nutrimentum in carnem. lumen ſolare a luna receptum ꝛ cum virtute lune ab ea derivatum in virtute lune generat humiditatez. fantaſma in virtute luminis intellectus agentis monet intellectum poſſibilem. corpora celeſtia cum inanimata ſint. vt in 2°. libro oſtenſum eſt. tamen in virtute intelligentiarum motricum generant in his inferioribus vitam. vt patet in generatis per putrefactionem. ſecuris in virtute motoris ſcindit arborem.

Tenendo ergo q̃ affligat ſpiritus inquantum eſt inſtrumentum diuine iuſtitie adhuc vlterius perquirendum eſt magis in ſpeciali per quem moduz Dicunt ergo aliqui q̃ ſupernaturalr impreſſa eſt igni infernali quedam ſpiritualis virtus per quaz ſpiritus affligitur naturali virtute ignis ad hoc ñ cooperante nec diſponẽte. quia vt dicũt non ẽ poſſibile vt aliqua virtus naturalis cooperetur in ſupernaturali actiõe cũ ad eam p ſe nullo mõ nec cõplete. nec icomplete poſſit attingere. p tanto g̃ ille ignis affligere ſpũs dr̃. qr ſupnaturalis virt° exiſtens in ipo ſicut in ſubõ illos affligit. ſicut aliqua ſubã ſupnalr dealbata poſſet dici viſuz diſgregare

Sz hec opio vr̃ in trib° deficere. Unuz eſt q̃ ſm eã ignis ñ affligit illos ſpũs vt inſtrumẽtũ quia oz q̃ i inſtrumẽto ſit aliqua naturalis aptitudo ad illã actiõem ad quam applicãtur a virtute motoris. nz pz i ſecuri reſpectu actus ſcidẽdi. ꝛ i maleo reſpectu actus conterendi. Aliud eſt q̃ non videtur probabile virtutem ſpiritualem eſſe imediate ire corpali. ſicut i ſubõ. ita vt ſit ibi manens. ꝛ non in fieri. ſicut ponit opinio predicta. Aliud quia videmus naturale lumen rationis per quod ſolum intellectus nullo modo poteſt attingere ad viſionem dei cooperari cum lumine glorie ad illam viſionem. verum eſt tamen q̃ in actione ſupna-

turali que a deo non est mediante finita virtute. ſz tñmodo imediate vt creare nō potest cooparī virtus naturalis. quia nec ad hoc pōt vllo modo attingerē ēt virtus supernālis finita. Ut̄ g̃ mihi dicēdū q̄ ignis infernalis. non obstante q̄ sit corporeus spūs sepatos affligit in q̄ztū est diuine iustitie instr̄m. q̄r eos affligit afflictione ad quaz disponit virtus nālis ignis illi⁹. nec tñ qualēcūq̄ afflictionē pōt causare in illis spiritibus nisi in virtute increate iustitie p̄ncipaliter illos spūs punientis mouētis ⁊ dirigētis illū ignez ad illōz spūuz cruciatuz. In illo igne enī est nālis aptitudo vt eius spēs recipiatur in intellectu spūs sepati ſz q̄ per talē mo^m in illo intellectu ip̄rimat̄ ⁊ cū vehemētia tali q̄ ita ad se re uocet seu cōuertat intētionē ip̄ius spūs q̄ p̄b̄ita notabiliter impediat̄ in alia q̄ cōsideratiōe cōtra suā volūtatez q̄ tale impedimentū sibi sit p̄ graui onere ℔ est per virtutē iustitie increate. in illo etiā igne est aptitudo nālis. vt in ip̄o sit spūs sepatus. sicut i loco diffinitiue. sed q̄ spūm sepatuz detineat contra volūtatē suaz hoc ei ꝓuenit i virtute iustitie increate. illa. n. inuolūtaria detentio est ipsi reprobo spūi ineffabilis cruciatus. q̄uis etiā ille ignis sua virtute nāli tñ nō posset in spū sepato cāre dispositōnē repugnantē illi dispōni que ꝓuēit essentie spūs ſm debitū statū sue nature. tñ in eius cātiōe coopatur virtuti increate iustitie. in q̄ztū est instr̄m ei⁹ sicut videmus. q̄ q̄uis fantasma per se nō possit aliqd educere de potentia intellectus possibilis. vel ip̄m mouere motu intellectiōis. alterū tñ eoꝝ pōt i virtute intellectus agētis. ip̄e. n. intellectus per suz actiuū mouet se ip̄m vt est possibilis mediante fantasmate tanq̄ instrumentali agente. et apprehensiōe aūt p̄dicte dispositionis q̄ cōtraria est bono statui nature generatur in ip̄o reprobo spū cruciatus experimentalis. vñ Greg. 4. li. dialogoz̄ parū añ mediū. dicit q̄ anima nō solū vidēdo. sed etiā experiendo incendiū patit̄ per pecm̄ aūt est in spū dispositio vt igni infernali modo p̄dicto patiēdo subdatur. Uñ Greg. li. nono mora. versus finē dicit. Sicut vno sole omnes tangimur. nec tam̄ sub eo vno ordine omnes estuamus. q̄r iuxta qualitatē corpis sentit̄ etiā pondus caloris sic dānatis ⁊ vna est gehenna q̄ afficit. ⁊ tñ non vna qualitate oēs cōburit. q̄r qō hic agit̄ dispar valitudo corporū ℔ illic exhibz dispar cā meritoꝝ. dicit etiā Aug. xi. de ci. c. 16. ip̄m eternū ignē p̄ro diuersitate meritoz̄. q̄uis maloꝝ aliis leniorē. ⁊ aliis futuruz esse grauiorē. siue ip̄ius uis arq̄ ardor ꝑpena digna c⁹ cūq̄ varietat̄. siue ip̄e equaliter ardeat. sed non equali molestia sentiat̄. Ad p^m in opp^m dō q̄ aut Aug. ibi loquit̄ ingrendo non ōmiando. aut loquit̄ de affligente. primo qō est apprehensio ignis. vt nociui. q̄uis ignis corporeus extra spm̄ exūs sit rēotū affligens. Ad 2^m dō q̄ q̄uis natura spūs sit nobilior quocūq̄ corpōr. tñ spūs pecōr inferior ē illo igne. non simpliciter. ſz in q̄ztū est instr̄m diuine iustitie. Uel pōt dici q̄ q̄uis p̄ncipiū agēs p̄ncipaliter oporteat esse nobilius patiēte. nō tñ oportet ℔ esse verū de instr̄mentali agente. non. n. fantasma nobilius est intellectu possibili. nec corpus celi nobilius aliqua substantia viuente. q̄r ℔ Aug. ii. de ci. c. 16. In his que a deo facta sunt p̄ponūt viuentia nō viuentib⁹ ordine nāe. Ad 3^m dō illa auctoritas intelligenda est de illa actione ꝑ quā patiēs transmutatur in nām agentis. ⁊ sic intelligendū est etiā qō dicit phi. i. de generatiōe. vbi dicit simile sniam illi que ꝓtinet in auctoritate all̄. Uel pōt dici q̄ loquit̄ de nāli actione ⁊ passione. Ad 4^m dō q̄ iter spm̄ reprobū ⁊ ignē infernalez est maior appropriatio q̄ illa que est inter corpa per cōtactuz. in q̄ztum spūs simul ē cū substantia illi⁹ ignis. ⁊ quālibz eius ptem tangit ſm se totū. simpler. n. se tangēs ſm se totū tangit ſm phūz. 6. phi. similitudo ēt illi⁹ ignis in ip̄o spū impressa est vt in subō mediante qua ab illo igne affligit̄. Ad 5^m dō q̄ forme reruz in spū imaterialiter exītes sunt spectātes ad eius scōariaz pfectionē nō ad cruciatū eius. Dico q̄ falsuz ē quādo supnaturali virtute tali impressione imp̄muntur q̄ in essentia spūs ip̄ius causant dispositionē repugnantez dispositioni ꝓueniēti bono statui sue nature ⁊ intellectū eius impedit in alia q̄ rerū ꝓsideratiōe sic aūt ē in ꝓposito. vt dictū ē in qōe. Ad 6^m dō. q̄ ſm aliquos q̄ illa auctoritas nō est intelligenda de instrumentali agente. sed de p̄ncipali. diuina aūt iustitia que ē cā p̄ncipalis in spū puniēdo ip̄z puniendo sibi assimilat. nō assimilatione vniuoca ſm quem modum ignis assimilat sibi materiaz de qua generat ignem. sed assimilatione analoga que in quadam imitatione consistit. ſm quem modum homo alium puniens assimilat ip̄z illi forme quam habet in mente sua tanq̄ exemplar punitionis illius. certum est autem q̄ punitio reproboruz cum sit iusta iustitiam imitat̄ eternam. ⁊ exemplar suum habet in mente diuina. Uel potest dici breuius ⁊ apertius q̄ maior intelligenda est de actiōe que in passo causat passionem. que est salus. q̄ actō est constructiua. talis autem non est illa actio qua diuina iustitia vt principale agens mediante igne vt instrumento agit in spiritum dānatum.

Secundo queritur vtruz dānati cruciabuntur perpetuo a trib⁹ alijs elementis ab igne. Et videt̄ q̄ nō qa si puniuntur ab omnibus elementis. aut sunt in inferno confusa. aut ordinata. non confusa. quia impedirent sese in actionibus suis. cum inter se habeant qualitates contrarias. nec ordinata. q̄r vt dicitur Job. 10. ibi nullus est ordo. ergo non cruciant̄ ab alijs elementis ab igne. Item ab illis non affligunt̄ simul quia habent actiōes contrarias. ⁊ ꝓ traria non possunt simul esse in eodem. saltē in cōplementis suis. nec alternatim. quia afflictio per ignez consolatoriuum est transferri i aquā ergo a solo igne affligunt̄. Cōtra sapi. 5. ꝓpugnabit cū illo omnis orbis terrarum contra insensatos. sed sicut dicit Martianus. Mic mundus corruptibilis cōstat ex quattuor elementis in modum spere globatus. ergo reprobi qui significantur per insensatos a quattuor elementis cruciabunt̄. Item pars ignis sulphur ⁊ spiritus procellarum pars calicis eoruz. ergo affliguntur igne ⁊ terra fetida que significat̄ p sulphur. ⁊ aere procelloso qui dicitur spiritus tempestatis secundum Aug. 12. super gen. lōge post pncipium. dicitur etiam sapi. 5. q̄ cādescet i illos aq̄ maris. ⁊ flumina concurrent duriter. per testimonium ergo sacre scripture videtur q̄ affligantur a quattuor elemētis. Respondeo q̄ damnati ñ tñ affligēt̄ ab igne. sz̄ et ab alijs elis. vt bñ oñdūt

auctoritates inducte cui⁹ ꝓgrua rō est. vt. n. hētur sapi. iii°. ℙDer q̄ peccat quis. p hec t torquet. hoies vero re pbi per. 4. el'a peccauerūt inquātū peccauerūt in corporib⁹ cōpositis ex. 4. elis t inq̄tū ioꝛdinate dilexerūt el'a t elemēta. nz solū ſm aliquos puniēt ab elis. sz ēt corporū celestiū influētia pūiet eos. iustū. n. est. vt qꝛ rebelles fuerūt creatoꝛi q̄ oīs creatura ꝓtrariet eis i vltiōe. iuxta illud sap. v. Ulr mabit creatura ad vltionē inimicoꝝ. qꝛ tū ignis t aqua ex sui nā magis sunt afflictiua q̄z aer t terra. iō magis fit mētio in cruciatu eoꝝ de igne t aqua. q̄z terra t aere. qꝛ ignis magis ē actiu⁹ q̄z aqua. iō sub noīe ignis do⁹ cōꝛehēdit oēz penā quā a reb⁹ corporeis patiētur. vt cū dicit Math. xv. Ite maledicti in ignem eternū. Qꝛ aūt illi qui sunt in purgatorio puniūtur vt purgētur. t ignis hz nām. purgatiuā. iō vī aliquib⁹ q̄ aie i purgatorio a nllo alio elo nisi ab igne puniūt. Ad p^m in opp^m dō q̄ el'a ibi sunt in quadā ꝓfusione. nec tū vnū alteri⁹ remittit virtutē eo q̄ agūt in q̄z^m instꝛa diuine iustitie q̄ ad agendū in reꝛobos t nō in se ipa monētur t determiant. si tū dicat q̄ ibi sunt ordiata pōt dici ad illud Job. ℙnō est ibi ordo. q̄ h interll'r in corporib⁹ dānatoꝝ. Unū Greg. ix. li. moꝛa. vsus finē exponēs illud verbū dicit. q̄ ipa supplicia que ordiant ꝑ iustitiā inuenūt ordiata in corporib⁹ dānatoꝝ nō sūt t infra Uel certe abesse simplicius ordo dī. qꝛ quibusq̄z reb⁹ in penā surgentib⁹ ꝓpꝛia q̄litas ñ seruatur. qō inferius in eodē li. in plib⁹ inducendo declarat. Ad t^m dūt quidā q̄ ab oībus elis sil' affligūtur. qꝛ sicut forme eoꝝ imaterialr recepte in spū ñ sunt ꝓtrarie. sic nec actiones eaꝝ. silr dūt in sensu. siml'. n. in visu ē silitudo albedis t nigredinis t actiones eaꝝ. a sili dūt q̄ ita pōt esse in actu sz h alijs nō placet. qꝛ q̄uis silitudies ꝓꝛioꝝ in intellectu nō sint cōtrarie. nō tū ita perfcē mouet itellect⁹ a pluribus simul. vt ab vna trū silitudines ēt cōtrarioꝝ recepte in eadē ꝑte pupille sese in actiōe sua ipediunt. vt pz cū per vitreū coloꝛatū coloꝛe rubeo respicit aliquid albuz. vī. n. tūc quasi qōdam aliquo mō ꝓfusuz ex vtroq̄z. t multo fortī⁹ forma calidi t frigidi sil' in tactu receptiōe sese in suis actionibus ipediret cū tactus. sit sensus longe minus spūal' q̄z visus. ℙPꝛeterea dī Job. xiv. de quolibet dānato. q̄ ad nimiū caloꝛē trāsiet ab aquis niuiū. qō verbū sonare vī dānatos puniri a frigido t calido alternatiz. nec tū erit. aliqua mitigatio vnius per aliud qꝛ ꝑ virtutē diuinā supnaturalr fiet. vt in eodē instanti cesset tota afflictio q̄ fuit a calido t introducatur cōpleta afflictio a frigido. ita vt nec successiue vna recedente alia successiue aduenire t

c Irca lram Unusq̄sq̄z suā mensurā recipiet corpis. ꝛc. hoc i qōnib⁹ expost tū est. Illi aie in pūcto tpꝛis redit que illam ꝑmutus. vt hō fieret creſceret viueret aiauit. hui⁹ expositio pz ꝑ ea que i 4^a. q. h⁹ di. dicta sunt. Coꝛpoꝛa hominū vel demonū. hic dicit Alu⁹. ſm opiōnē platonicoꝝ qui posuerūt demones eē q̄dā aialia aerei coꝛporis sicut pz. g. de ci. c. xv. vbi Alu⁹ recitat vba Apulei platonici. Ignis eternꝰ cuiusmōi sit t in q̄ mūdi vel reꝝ ꝑte futurus sit hoīuz scire arbitroꝛ neminē ꝛc. hoc itelligendū ē de loco eius ꝓpꝛio qꝛ locū ei⁹ cōez scim⁹. ex scriptura. n. hēm⁹ q̄ ē sub terra. Aliam silitudinē coꝛporis hīe nō ē intelligendum. q̄ sit ad similitudinē coꝛporis figurata. sz q̄ i suo intellectu hēt spēz corpis repñtatiuaz. nec istis affectibus. s. spe tristitia gaudio ac metu carere. qō nō ē itelligendū scōm q̄ sunt passiones sensitiui appetitus. cū ille nō sit in spū separato. vt inferi⁹ oñdetur. sz ſm q̄ sunt intellectuales affectiones seu passiones si abortiui fetus t mōstra reꝛgent. Rn° q̄ que fuerūt aiata aia rōnali resurgēt t q̄ nō. nō t b ē sīnia mgri b⁹ di. c. vlt. t Aug. euchi. 48. c°.

Di. xlv.

p Reterea sciendū ē ꝛc. Superius determinauit mgr de resurrectiōe mortuoꝝ. Hic determinat de statu eoꝝ aī resurrectionem t diuidit in duas ptes. ℙ° determinat de statu aiaꝝ exītiū in purgatorio. 2° de statu aiaꝝ exītiū in iferno di. 46. ibi. Sz q̄ritur. ℙ° i duas. ℙ° deteriat de suffragijs ecclie militantis 2° de suffragijs triūphantis ibi. Sz iterū. ℙ° i 4. ℙ° oñdit diuersos esse status aiaꝝ post mortē 2° in quo statu pñt iuuari suffragijs. t in quo ñ ibi. Nec negandū. 3° oñdit ꝑ que iuuant. t per q̄ ñ ibi De pōpis. Quarto q̄z^tū iuuāt ꝑ suffragia q̄ ꝑ eis fūt ibi Solet. Illa ps que ibi incipit. Sz iterum diuidit in duas. ℙPꝛio oñdit suffragia ecclie triūphātis ꝓdesse aliqbus defūctis. Scō q̄liter ꝓsūt vius ibi. Forte.

Articulus primus.

c Irca hanc di. querendū ē p̄incipalr ō 7. ℙPꝛio de aiaꝝ receptaculis Scō de suffragijs ecclie militantis. Tertio de illis q̄ possunt facere testamtū. Quarto de q̄busdā circūstātijs obseruādis in cōdendo testamentū. Quito de executiōib⁹ testōruz. Sexto de sepulchris. Septio de suffragijs ecclie triūphātis. Circa p̄mū querūtur. 4. ℙPꝛimo vtrū aiaꝝ post sui sepationez a suis coꝛporibus sint aliq̄ coꝛporalia ꝛceptacula. Scō q̄ t quot sūt illa. Tertio vt^m ex eāt aliqñ de receptaculis suis Quarto vtrū coꝛpalia receptacula aiaꝝ i aliquo augeāt earū delectationē vel afflictionem.

p ℙRimo oñdo q̄ aie ñ h̄nt aliqua cōꝛoralia receptacula. Alu⁹. ix. sup geñ. vsus finē dicit. aiaz cum de coꝛpe exierit ad loca coꝛpalia nō ferri. t parū post dicit q̄ vī eē in locis nō coꝛpalib⁹. sz coꝛpaliū simi libus siue in requie. siue in doloꝛib⁹. Ite spūs nō magis ꝓueniūt cū vno loco coꝛpali q̄z cū alio. qꝛ a loco coꝛpali nō dependēt. g ñ eēt rō qr magis eēnt i vno coꝛpali receptaculo q̄z in alio. Cōtra magr h⁹ di. c. i. t glo. sup illud. i. ad thes. 4. sil' rapiemur cū illis in nubib⁹. dūt q̄ oēs aie cū de h̄ seculo exierit diuersas h̄nt receptatiōes. Ite Greg. 4. lib. dialo. parū aī mediū refert quēdā virū sciū retulisse q̄ vidit Theodoꝛicū post mortē inter Joānē papā t Symacū patritiū discictū atq̄z discalciatū deductū in vulcani ollā iactari. eodē ēt li. inter medi uz t finē refert Germanū capuanum epm iuenisse ℙPascasiuz diaconē q̄ erat defunctus stantē t obsequētē in balneis. g anime post mortē coꝛporalia receptacula h̄nt. Rñdeo q̄ aie post mortē sunt i aliquibus coꝛpalib⁹ receptaculis. vt. n. declaratum

est li. i dī. 37. angeli qui sunt spūs sunt in aliquib⁹ corpalib⁹ locis nō circūscriptiue. sed diffinitiue. ḡ silr aia separata nō obstāte q sit spūs. Ad p^m i opp^m dō q ibi Au⁹ logtur de loco circūscribēte. qō pz qz postq̄ dixit aiaz ad loca corpalia nō ferri nisi cū ali quo corpe statiz subiūgit vl nō localiter ferri. Ad 2^m dō q q̄z uis aia separata nō magis cōuēciat cū vno loco q̄z cū alio rōne sue essētie cū ex loco natura ei⁹ non depēdeat. tñ pp opationes quas in loco debet exercere vel circa eam dz exerceri magis sibi conuenit vnus locus q̄z ali⁹ nō q veliz dicere suaz passionē vel opationē eē formalē rōem vel effectiuaz sue exīntie in loco. sz simultas exīntie sue cū corpali loco vel cū re exīte in loco est formalis rō sue applicationis ad locū sicut de spū angelico declaratū ē li. 1° di. 37. i illa qōe vtrū angelus sit nusq̄z.

s Secundo q̄rit̄ q̄ z quot sūt illa receptacula. Rūdeo q q̄dā receptacula corporalia deputant aiab⁹ de lege cōi. q̄dā ex lege spāli. pma añ xp̄i aduentū erant. 4. z oia sub terra. q̄dā i infimo deputata aiabus dānatis p actuali pecō mortali z p originali cū aliq° veniali. aia. n. decedēs cū originali pecō q̄z uis nō hēat actuale pecū nisi veniale tū puniet eternali pena sensus z in eodē loco cū illis q puniūt p pecō mortali punit tū multo remissius. quo aūt veniale puniat pena eterna declaratū est supra di. 21. Supra p̄dictū receptaculū aliud est in quo sunt aie pro solo pecō originali dānate q̄ nō puniūt pena sensus sz sola pena dāni. vt ons uz ē li. 2°. Supra qō aliō est in quo purgāt aie q̄ decessert cū charitate supra qō ē quartū in quo reqescebāt aie decedētes cū charitate q̄ nil purgabile secū portabāt vel q̄ portauerāt. z purgate erāt. quod receptaculū añ xp̄i aduentū sin⁹ Abrae dicebat. q z. n. Abraā p̄mus ab ifidelib⁹ sese sepauit z fidei signaculū distictiuū accepit iō locus requi q̄ debet aie pp fidē charitate formata sinus Abrae dcūs ē. p⁹ ēt xp̄i aduentū sunt. 4. receptacula aiaz eadē q̄ p⁹ quarto excepto i quo mō nulla aia recipit. q z decedētes cū charitate nil portātes purgabile cū nullū hēant retardatiuū statim ascendūt in celū ēpreiū qō ē receptaculū bonoz sic ignis purus nihil hns retardatiuū stati ascēdit sursuz. Decedētes aūt sine charitate cū actuali peccato stati descendūt ad locū infimū. sicut grauia nō hntia aliqd qō p̄hibeat eoz descensuz stati descendūt ad locū infimū. Decedētes aūt sine charitate cū solo originali pecō stati descēdūt ad locū q̄ psequēter ē s illū. Decedētes aūt cū charitate aliqō purgabile secū portātes descendūt ad locū tertiū post expletā pniaz stati ascēsure in ēpireū celū q mō sin⁹ Abrae dī. vñ pz q̄ nō eūdē locū intelligius mō per sinū Abrae cū rogamus aias deferri in ip̄m cū illo q añ xp̄i aduentū sinus Abrae dicebat. diuerse aūt māsiones in celo diuersa receptacla corpalia ñ dñtur. sz diuersi gradus p̄mioz. imo totū celū ēpireū vnū dī receptaculū. receptacula aūt q̄ ex lege spāli aliqb⁹ aiab⁹ assignant idetermiata sunt quo ad nos Quedā. n. aie ex aliqb⁹ spālib⁹ cāis i locis purgāt̄ur in qbus deliq̄rūt. vt dcūm est s di. 21. vbi de purgatorio plura dicta sunt. z ēt li. 3. di. 23ª.

t Tertio q̄rit̄ vtrū aīe aliq̄ exeāt ō receptaculis suis q̄ hūt post mortez Et vī q nō. Job. 7. qui descēderit ad inferos ñ ascendet. Itē Aug⁹. li. de cura p mortuis agēda vltra mediū. Si in reb⁹ viuētiū intereēnt aie mortuoz me piamat nulla nocte desereret que me mari terraq̄z secuta ē vt mecū viueret. sz si exirēt aliq̄ de receptaculis suis aliq̄ itereēnt reb⁹ viuentiū. Cōtra math. 17. Moyses legit apparuisse cū Helia p. qō Aug. pbat li. p̄dcō inter medi uz z finē ad vivos aliquos mitti ex mortuis. Itez Hiero. sup vigilantiū dicit aias scōz posse cū voluerint suis tumulis eē pītes. Rūdeo aliq̄ aias exire de receptaculis suis dupliciter pōt itelli. vl p diuinā potentiā vel p nām. pp̄az. p̄mo mō ō inferno z de celo exeūt alique aie nō iperpetuū. sz ad tp̄s. nec de lege cōi. sz ex aliqua spāli cā. sic ēt de purgatorio aliq̄ exeūt ad modicū tps añ ꝓpletiōez pene sue p⁹ cui⁹ ꝓpletionē ide exeūt illuc ampli⁹ nō reuersure. in iudicio aūt oēs tā exītes in celo q̄z in inferno exhibūt sz cōez legē diuine iustitie ad eadez iterū loca cū suis corpib⁹ reuersure. z in eis iperpetuū remāsure. p nām aūt pp̄am mille aie de suis receptaculis possunt exire vt qdā dīt dictū suū ꝓfirmantes auctoritate z rōe. Dicit. n. Aug⁹. de cura p mortuis agēda inī mediū z finē q⁹ defuncti p nāz pp̄az vnoz reb⁹ interesse nō possunt. rōne sic. fm phi. i. de aia potētie q̄ sunt ꝓiūcte nō sūt sepabiles oēs aūt dīt ꝓiūcte esse q̄ opāt mediāte organo corporeo. huiusmōi añ ē in hoie potētia motiua fm locū. aie ḡ separate nō hūt potētiā qua de loco ad locuz possint se mouere. Sz p̄a dño Stephano pisien. epō exc̄oicat⁹ ē. hic articul⁹ q aia hūana nullo mō ē mobil sz locū nec p se nec p accūs. z si pōat aliqu bi p subāz suaz nūq̄z mouebit de vbi ad vbi. Dicendū ḡ q de suis receptaculis exire possent ille q vellēt p suā pp̄az virtutē nisi p̄hiberēt a vtute superiori. sz de lege cōi exire p̄hibēt ille q̄ sunt i purgatorio añ ꝓpletā pniaz. z ille q̄ sunt in iferno ante iudiciū. Ille aūt q̄ sūt i celo exire nolūt vsq̄z ad tp̄s resūptionis corpoz suoz. nisi alique videāt aliq̄ ℔ placere deo ex aliqua spāli cā. vñ vī aliqb⁹ q oēs descēderūt de celo in obitu btē Marie vginis pp ei⁹ reuerentiā. z cuz ea itez ascēderūt in celum. ab Aug° ḡ dīcitur aie nō posse interesse reb⁹ viuoz per pp̄az oaturā. q z eaz virt⁹ nō pōt ēriare supiori virtuti qua p̄hibēt. Ex dcis pz solutō ad ar^a i opp^m

q Quarto q̄rit̄ vtrū corpalia receptacula aiaz in aliquo augeāt earuz delectationē vel afflictionē. Et vī q non. q z in āgelis mīstrātibus minueret delectatio z in aiab⁹ q̄ aliq̄ exeunt de inferno minueret afflictio qō falsuz ē. Itē locus purgatorij deputat⁹ ē aiab⁹ ad purgationē. sz ille aie que ibi sunt desiderāt purgari. ḡ locus ille in nullo auget eaz afflictōnē. Cōtra si receptacula aiaz corporalia in nullo augerēt eaz delectationē vel afflictionē inutilit essent eis deputata determinata loca z frustra qō falsum est.

Rūdeo q receprcaula corpalia aiaz in aliquo augent eaz delectationē vel afflictionē. celū. n. empireū q̄z uis in nullo augeat aiaz btārū delectationez eētialē in aliqno tñ auget in eis delectationē accidentalē inquātū ille aie locū illū plusq̄z alia diligūt p̄ntia aūt rei dilecte aliquā causat delectationem.

Ratio aūt quare locū illū plus ceteris diligūt triplex est. Una q z locū illū sciunt sibi esse deputatū a deo quez summe diligūt. Alia q z i illo pp excel

sū nobilitatis sue nāe sup alia cōpa exp̄ssi⁹ q̄ꝫ i alijs locis refulgere tāq̄ꝫ in effectu diuinā bonitatē ꝓspiciūt. 3ª qz illius loci sublimitas lūinositas ꝛ imobilitas suā spūalē sublimitatē expressius ꝛ lūinositatē ꝛ qetis perpetuitatē exp̄ssius q̄ꝫ q̄litates locoꝝ alioꝝ repzesentat. vñ⁹ qsq̄ aūt ceteris pibus plus diligit locū q magis est repūtatiuus sue nobilitatis quā diligit. receptaculū ēt dānatoꝝ i aliquo auget eoꝝ afflictionē. qz locū illū odiūt triplici de causa.

Una est qz sciūt illū sibi esse deputatū a diuina iustitia quā odiūt Alia qz illius loci vilitas ē sue obligatiōis ad penā ꝑpetuā rememozatiua seu repzesentatiua. 3ª qz est ꝓtentiu⁹ ignis illi⁹ quo affligūt receptaculū aūt aiaꝝ q̄ purgāt in aliquo eaꝝ auget afflictionē. nō qz ipm odiāt volūtate deliberatiua cū sint in charitate ꝛ sciant illū locū. sibi esse assig⁹ꝛ tuꝫ ad tp̄s ad eaꝝ purgationē ꝛ a diuina iusticia q̄ꝫ diligūt. sꝫ qz ipm nāli motu volūtatis refugiūt sub rōe qua suā obligationē ad penā q̄ꝫ uis ad tp̄aneam repsentat ꝛ sub rōe qua ignē ꝓtinet quo affliguntur

Ad p̄m in opp̄m dō q nō valꝫ. qz ꝛ angeli mīstrantes sciūt se cū eis placuerit ad celū ēpireū reuersuros. ꝛ in mīstrādo nobis delectāt. aīe aūt q̄ ad tp̄s exeūt de inferno sciūt se ad ipm cito reuersuras et p illo modico tpe quo a turpi loco exeūt equalēs pena eis a diuina iusticia recōpensat. Ad 2m pꝫ solutio ex dictis in qōne.

Articulus secundus.

c **Onseq̄nter queritur** de. 2° p̄n cipali ꝛ circa ꝫ querūt. 4. ℙrio vt m suffragia uiuoꝝ ꝓsint defūctis. 2° vtꝫ suffragia fcā determiate pro vno ꝓsint oibus exūtib⁹ in purgatorio. 3° vtꝫ magis ꝓsit illi pro quo determinate fiunt q̄ꝫ alijs. 4° vtꝫ defunctis ꝓsint suffragia fcā a viuis exūtibus in pcō mortali.

p **Rimo oñdo** q̄ suffragia viuoꝝ ñ prosint defunctis. dī eni de mortuis in dño apoc. 14. q opa eoꝝ sequūtur illos. ḡ nō iuuāt alienis opibus. Itē eccl' 9. dī de mortuis. q nō hūt ꝓtem in ope qō sub sole gerit. ḡ idē qō ꝑus. Itē opa viuoꝝ mala ñ p̄nt eis nocere. ḡ a fili nec opa bōa iuuare. Itē si suffragia viuoꝝ ꝓdesset eis cuꝫ pena purgatorij sit finita. possent totalr ꝑ suffragia viuoꝝ ab oi pena liberari ꝛ sic pecñ posset remanere ipunitū qō diuinā iustitiā nō decꝫ ℑm Anselꝫ. i. li. cur de⁹ hō añ me m. Cōtra. 2°. li. mach. 12. c. dī q scā ꝛ salubris est cogitatio p defunctis exorare vt a pecīs soluāt. Itē Aug⁹ euchi. 65. c. ꝛ recitat magr. h⁹ di. c. 2. nō ē negandū defūctoꝝ aias pietate suoꝝ viuentiū releuari cū p illis sacrificiū mediatoris offert vel elie si in ecclia fiant. ℜñdeo q aiaꝝ quedā sunt btē iaꝫ i celo Quedā sunt ꝓdēnate p pecō origiali ꝛ actuali solo q̄ sunt in ifetno. Quedā sunt in charitate suā explē tes pniaꝫ in purgatorio. Beatis nō ꝓsunt viuoꝝ suffragia qz nō indigēt. vñ Aug. euchi. c. p̄dicto. ꝛ magr vbi ꝑus dirit q sacrificia. siue altaris. siue q̄rūcūq̄ elarū ꝑ defunctis valde bonis grāꝝ actōes sunt. dānatis vo etiā pro solo origiali pecō nō ꝓsūt qa nō cōicāt nobiscū in vinculo charitatis medāte quo bono cōicant ad inuicē. vñ tales secū nō portauerūt radicē meriti q̄ talia opa si pro eis fierent eis prodesse possent. ꝛ sicut dicit Aug. euchi. p̄dcō c. hic oñe meritū ꝓpatur quo possit post hāc vitaꝫ gspiaꝫ relenari. vñ eodē. c. dicit q talia opa ꝛ si p valde malis nulla sint adiumēta mortuoꝝ. qualescūq̄ tū sunt ꝓsolationes viuoꝝ. vñ qō refert. Jo. dama. in quodā ſmone Traianū fuisse liberatū de inferno ad p̄ces Grego. sic dꝫ intelligi q revocat⁹ fuit ad corpalē vitaꝫ in qua p bona opa postea meruit vitā eternā. aiabus aūt existentib⁹ in purgatorio ꝓsunt viuoꝝ suffragia nō ad augmentū gratie gratuꝫ facientis sꝫ ad pene eoꝝ mitigationeꝫ ꝛ abbreuiationē. qz vt dicit Aug⁹. c. p̄dcō. cū viuerēt i hac vita meruerūt vt ꝫ sibi postea posset prodesse nec ꝫ vt dicit Aug⁹ ibidem aduei sat illi aplice sētie qua dcm est. oñs stabius añ tribunal xp̄i vt recipiat vel referat vnusq̄sq̄ ꝫ ea q̄ per corp⁹ gessit. siue bonū siue fuerit malū. qz ꝫ sibi meritū q̄sq̄ cū in corpe viueret ꝓpauit vt ei possint ista ꝓdesse

Ad p̄m in opp̄m dō q suffragia viuoꝝ q̄ fiunt pro existentibus in purgatorio dnīr opa eoꝝ inq̄ꝫtum in hac vita meruerūt vt eis prodesset si pro eis fierent. Ad 2m dō q pro tanto mortui dicūt nō hīe p tē in opere qō sub sole gerit. qz tali opi nō coopant hūt tū ptē i fructu opis ꝑp rōeꝫ supradictā. Ad 3m dō q nō est simile qz nō sic est vnū cōe vinculū cōicatiōis maloꝝ sicut bonoꝝ qō vinculū est charitas deus ēt ꝓnior est ad miserandū q̄ꝫ ad ꝑdēnandum

Ad. 4m. dō q nō est inconueniēs q p aliq̄ suffragia viuoꝝ possit defunctus totalr liberari ab aliq̄ pena cui erat obligatus. nec iō pecñ remanet ipunitū. qz punit pena viuoꝝ satisfacientiū ꝑ defūcto cū. n. oñsuꝫ sit supra. di. 2ª. vnū viuū satisfacere ꝑ aliquo viuo q ꝑ se ipo cōmode satisfacere nō pōt. rōnabile ē vt etiā satisfacere possint ꝑ exūtibus in purgatorio q̄ pro se ipsis satisfacere nō p̄nt nisi penā patiendo ꝛ eam inq̄ꝫtū iusta est acceptādo ꝛ patienter sustinendo. ꝛ nobiscū charitate ꝓiuncti sunt.

s **Ecundo** queritur vtrū suffragia ōterminate facta ꝑ vno ꝓsint oibus exūtibus in purgatorio Et vi q non viui magis ꝓueniūt cū viuis q̄ꝫ cū mortuis. sꝫ suffragia viuoꝝ facta determinate ꝑ aliquo defūcto ñ ꝓsunt oib⁹ viuis. ḡ multo fortiꝫ nō ꝓsunt oibus mortuis exūtib⁹ i purgatorio. Itē in tpalib⁹ intēdens satisfacere determiate ꝑ debito vni⁹ satisfaciendo ꝑ illo nō minuit debitū alioꝝ. ḡ a fili viuus faciens suffragia vt satisfaciat ꝑ pena debita determinata alicui defuncto satisfaciendo ꝑ illo penas nō diminuit alioꝝ. Cōtra in corpe nāli remediū adhibitū vni mēbro viuo redūdat i oia membra viua. vñ ap⁹. i. cor. 12. si gloriat vnū mēbꝝ congaudent oia membra. ḡ a fili in corpe mystico ecclesie suffragia facta pro vno exūte in purgatorio cum sit mēbꝝ viuēs ꝑ charitatē ꝓdest oibus alijs exūtibus in purgatorio. Itē in ecclia militāte ꝛ triumphante cuiuslibet bonuꝫ redūdat quodā mō i oñs alios. cū ḡ cōgregatio exūtiū in purgatorio sit quasi media inter ecclias militantē in terris ꝛ triumphantē in celis ꝛ medium ꝓticipare debeat naturam extremoꝝ suffragia q̄ fiunt determinate ꝑ aliquo exūte in purgatorio redūdant in omnes alios

ℜñdeo ad cānduꝫ penā ꝓeurrit virtus agentis ꝛ dispō patientis. qz ꝫm ꝑhūm. 2. de aia. actus actiuoꝝ sūt in patiente dispōsito. pōt ḡ diminui alicui⁹

pena vl' diminutionē vtutis ex parte agentis vel p diminutionem dispositionis ad patiendum ex pte sustinētis. sic ꝛ p augmētationē cuiuslibz istoꝝ pēa pōt augeri. vñ inequalr dispōiti ad patienduz ab equali vtute iequalr patiūt vñ ꝑm sniaz Unic. 6. nāliū li. 4. c. vlt. multū dispositꝰ ad tristitiam ex modica cā fortiter tristat .qō aūt dictū ē videmꝰ i erꝰ. pena. n. magnū onus portantis diminui pōt vel p diminutionē grauitatis oneris vel p aliquā ꝓportionē virtutis illiꝰ q portat onus q̄ minuit in iꝑo dispō ad patiēdū ab onere. sic dico q̄ isto duplici mō ꝓtingit intelligere diminui penā exītiaz in purgatorio. Quātū ad diminutionē pene modo ꝑmo suffragia facta deteriate p vno tm̄ alijs non ꝓsūt. qꝛ sic vtus eoꝝ nō attingit nisi illū ad quē terminat ꝛ quasi applicat p ītētionē agētis. sz modo 2° fcā p vno ꝓsunt alijs. qꝛ mīa dei puidēte suffragia fcā p quocūqz in purgatorio oibus. alijs innotescūt. ꝛ qꝛ sese diligūt ex charitate nec sibi invicez inidēt in aliquo oēs gaudēt de illiꝰ pene alleuiatione p quo fcā sunt suffragia. quodlz aūt gaudiū reddit gaudentē minus dispositū ad penā ꝓtristrantē qꝛ ꝑm sniaz phi. 7. ethi. c. vlti. cuicūqz tristitie repugnat ꝑm formā gnis q̄cūqz delectatio. ꝛ iō mitigat eā. ꝛ ꝑt eē ita fortis q̄ totalr expellit. sz p̄dcm̄ gaudiū in ꝓpōito nō est tm̄ q̄ penā eoꝝ totalr expellat nec forte abbreuiat. sz intēsionez eiꝰ mitigat. Ad pm in oppm dō q̄ suffragia facta p vno mortuo ñ ꝓsunt oibꝰ viuis ēt exītibꝰ in charitate q̄ztū ad remissionē pene quocūqz p̄dcōꝝ modoꝝ. qꝛ nō oibus viuis hō innotescit. tm̄ illis q̄bus innotescit prodest mō scōo quo ad mitigationē pene quā hñt i hac vita. qꝛ exītes in charitate gaudēt de vtilitate membroꝝ suoꝝ. q̄ztū tm̄ ad meritū ꝓsunt facienti. facerī eni p defunctis suffragia opꝰ est vtutis. ꝛ iō facienti meritoriū ē. ꝛ in augmētū sui ꝑmij in vita eterna. nō ꝓsunt tm̄ eis p modū solutionis debiti ad remissionē pene cui tā erat obligatus. qꝛ opus ordiatū ad remissionē pene vniꝰ nō sufficit ad remissionē pene duoꝝ. ꝓsūt tm̄ ei ad remissionez aliq̄ pene p modū meriti de ꝓgruo hō est q̄ō alij dicunt q̄ quo ad hō ꝓsūt ei ex gra. nō ex debito. ꝛ sicut opa fcā pro vno exīte in purgatorio mediāte illo ꝓsunt oibus alijs quo ad ali q̄ mitigationē pene ꝑm supradcm̄ modū sic p hō q̄ faciēti ꝓsunt ad meritū ex ꝑnti ꝓsūt oibꝰ electis ad salutē q̄ztuz ad alicuiꝰ ꝑmij accītal' augmētū. qꝛ in vita eterna glibet de alteriꝰ felicitate gaudebit. Et ꝑterea cū deus pp bonos in multis pcit malis. vt pz gen̄. 18. planū est q̄ pp merita aliquoꝝ bonoꝝ multa bona ꝓfert alijs bonis. Ad 2m dō q̄ ꝓcedit de diminutōe pene mō ꝑmo. nō 2° qꝛ debitores tpaliū nō sunt vno cōi vinclo colligati quo vniꝰ ab̄solutio a suo debito redundet i aliuz ꝑz modū quo aleuiacio vniꝰ exītis i purgatorio aliquo mō redūdat i alios. Argumēta ad ptē aliam nō plus ꝓcludūt nisi q̄ suffragia spālr fcā p vno aliquo modo redūdant in alios. ꝛ hō ē verꝝ ꝑm aliquē modū q̄ supius dictuz est.

t Tertio querit vtꝝ suffragia p plib⁹ fcā tm̄ ꝓsint cuilz q̄ztū si fierēt p illo solo. Et vī q̄ sic. qꝛ si nō magis ꝓdessent alicui p quo spālr fiūt q̄ alijs. sz hō vī falsuz. qꝛ cū plra fiant suffragia p divitib⁹ q̄ p paupib⁹ melioris essēt cōditiōis divites q̄ paupes q̄ō ē ꝫ illud matth.

ꝫ. bti paupes spū q̄m ipoꝝ ē regnum celoꝝ. Item Hieroꝰ dicit. ꝛ ē de ꝑse. di. ꝫ. nō mediocriter. q̄ cū p ꝓcis aiab⁹ psalimus vel missa dī nihil mius q̄z si p vno quolz ipoꝝ diceret accipit. Itē bona glorie plribus cōicata ñ minuūt singlis. g̃ a simili nec bona gr̃e. suffragia aūt bona gr̃e sunt. Cōtra. 17. ꝓpositiōe de causis. oīs virtus vnita ēpls q̄z virtus mltiplicata. i. ē vehemētioris vtutis. vt pz i ꝑtūcto. g̃ suffragiū pluribus cōicatū minoris ē virtutis respectu cuiuslz q̄z si ad vnū solū eēt vnitū. Itē si suffragia fcā p pluribꝰ tm̄ valerēt cuilz illoꝝ q̄z si pro illo solo esset fcā. tūc ille q̄ tenet dīe vnā missam p vno ꝛ p alio aliā sufficienter solueret ōbitū si vnā missaz diceret p duobꝰ qō falsuz est. Ad istā qōez dixit ꝓpositiuꝰ ꝛ sui sequētes q̄ suffragia fcā p pluribus tm̄ ꝓsunt cuilz quātū si fierent p illo solo nisi q̄ sibi maioꝝ reuerētia fieret. sicut accensa candela p pluribus ꝛ lectio lecta p plribus tm̄ quēlz iuuāt q̄ztū vnū iuuarēt si pro eo solo cāndela accēderetur vel lectio legeret. sicut. n. exīs spūs in qualz parte sui loci cuilz tī pñs ē totus. sic spūale bonū pluribꝰ cōicatū a quolz totū hī. alias. n. recipienti multos ad ꝑticipationē suoꝝ bonoꝝ sua bona opa minꝰ essent vtilia. qō falsuz ē. cū talis receptio opꝰ sit charitatis. Alij dīt ꝑiuz qꝛ si ita eēt vt dicit opinio p̄dcā ille q̄ pro vno defuncto tenet dicere missam vnā. ꝛ vnā p alio. si diceret vnā p alijs duobꝰ cui libz solueret illud ad qō sibi tenet. Preterea bonū finitū qō sufficit ad plenariaz liberationē vniuslz aīe de purgatorio sufficeret ad liberationem oium aiaꝝ ad equalez penā obligataꝝ. Preterea cōsuetudo eccīe eēt inutilis q̄ suffragia aliq̄ facit p spālibus pſonis q̄ oia falsa fuut. Tenēdo hāc opinionē dō ē ad pm in oppm q̄ suffragia ꝓsunt defūctis ꝛ ꝑmo p viā satisfactiōis 2° ꝓsolatiōis. eo q̄ p charitatē cōez qlz de bono alteriꝰ ꝓsolat. ꝑmo mō suffragia fcā spālr p vno tm̄. magis ꝓsūt sibi q̄z alijs. imo alijs nō ꝓsūt de lege cōi. 2° adhuc magis p sūt illi q̄z alij. si charitatē hz ēqlē. qꝛ certis plib⁹ magis gaudet qlz de bono suo q̄z alteriꝰ. tm̄ tātā pōt alius charitatē hīe q̄ plus ꝓsolat de suffragio qō fit p alio q̄z ille p quo fit. qō g̃ arguis. q̄ melioris ꝓditionis eēnt diuites q̄z paupes cū plura suffragia fiant p eis dico q̄ nō ē icōneniēs paupes simplr eē melioris ꝓditiōis q̄z dites q̄ztuis dites in hō melioris cōditiōis sint iuxta illud ꝓuer. 13. redemptio aīe viri divitie sue. q̄z uis ꝫ glosaz ibi p divitias bona opa intelligāt. Ad 2m dō q̄ verbū Hieronymi dz itelligi de valoꝝ p viā ꝓsolatiōis vt dīt qdaz. sz tn adhuc ñ vī verū qꝛ pls gaudet qlz ō bono ꝓpo q̄z alioꝝ. dic g̃ q̄ referēdo alioꝝ opionē ibi logt Hieroꝰ.

Ad 3m dō q̄ nō ē silē qꝛ glia respicit vnū bonū oibus cōe ꝛ pñs sz suffragiū gr̃e respicit reatū pene in singlis diuersuz. Ad erm q̄ p opionē pī adducebātur dō. q̄ nō valēt qꝛ lumē cāndele ꝛ vox doctoris se cōicāt p nature ēitatez sz suffragia cōicāt p suffragātis ītētionē. Ad illō ēt q̄ō tactū fuit i q̄oe. s. q̄ respiciēti mltos ad ꝑticipationē bonoꝝ suoꝝ sua bōa opa minꝰ eēnt sibi vtilia dō q̄ nō segt. qꝛ plꝰ ꝓfert sibi illud opꝰ charitatis in bona sua cōicando q̄z si bi detrahat. ēt quo ad pene sue remissionē de fructu bonoꝝ suoꝝ cōicatoꝝ ꝛ bona ēt sic cōicata faciēti ea in nullo sunt minus vtilia. sed magis quo ad augmentum ꝓmij in vita eterna.

opinio p̄ positiuj. nō tenet ꝫ.

bñ respondit ad exempla ꝫ positiuj.

q Marto q̃ritur vtꝫ defũctis ꝓsint suffragia fcã a viuis erãtibus in pecõ mortali. Et vi q̃ nõ. Jo. 9. dr q̃ pecõres deus nõ audit. Jtẽ opꝰ mortuũ nõ ꝓdest. scd opus fcm̃ ab erãte in pecõ mortali est opus mortuꝫ. vt supi⁹ oñsuꝫ est. g̃ ill' ꝑ quib⁹ fit nõ ꝓdest. Jtẽ opꝰ vniuscuiusq; magis valet faciẽti q̃ alij. sꝫ opus qđ facit hõ in pecõ mortali nõ valꝫ sibi. g̃ mlto minus valꝫ alij. Cõtra nllꝰ scit de alio nec ẽt ꝺ se ipo vtꝫ sit in charitate. qr vt dr eccl. 9. nemo scit vtꝫ dignus odio an amore sit. g̃ si nõ ꝓdessent suffragia facta nisi ab ill'q sunt in charitate nescirẽt hoies qñ valerẽt suffragia l'nõ. ꝛ sic retraherẽt hoies a suffragijs ꝓcurandis. Jtẽ vt supi⁹ oñsuꝫ ẽ. malitia sacerdotis virtutez misse non minuit. Respondeo q̃ malus faciẽs aliq̃ bona opa ꝑ defũctis aut facit ea sicut auctõ aut sicut minister. ꝓmo mõ nõ ꝓsunt defũctis ẽt si ea faciat mediãte bono ministro nisi aliqñ ꝑ accñs incq̃tũ pauper boni vl'sancti ꝑ elemosynis receptis ab illo malo excitãt ad orandũ ꝓ ill' defũctis ꝑ q̃bus ille malus elemosynas ill' dedit. si aũt faciat ea vt minister distinguendũ ẽ. qr aut facit ea vt minister publicus dei ꝛ ecclie. sicut sacerdos q̃ celebrat missaz vel exeqas mortuoꝝ. aut facit ea vt minister alicui⁹ ꝑuate ꝑsone. in ꝑ° mõ dico q̃ ꝓsũt defunctis. qr malitia ministri nõ tollit efficaciã opis boni actoris. vt supi⁹ oñsuꝫ est cũ tractarẽt de sacrañtis. si ãt facerẽt ea vt minister ꝑuate ꝑsone. aut illa ꝑ q̃ sibi ꝓcipit tale opꝰ fieri ꝛ qñ fcm̃ ẽ. l'erat i charitate. aut nõ ꝑ° mõ dico q̃ ꝓsunt ipis defũctis ꝓ q̃bus fiũt ꝛ b̃ sine ille q̃ mandauit fieri migrauit de hac vita sine nõ. qr b̃ opus ꝓncipaliꝝ ipi⁹ est. q̃ ipm fieri mãdauit. si aũt ꝑsona q̃ fieri demãdauit erat i mortali pecõ. aut b̃ erat qñ mandauit fieri aut / qñ opꝰ executioni demãdatũ ẽ. Si ꝑ° mõ dico q̃ illa opa nõ ꝓsunt defũctis ꝑ q̃bꝰ fiũt q̃ꝫ sint i charitate ꝑ illo tpe quo suuꝫ mãdatũ executiõi demãdatur nisi tũc illud interi fieri mãdet aut demãdationẽ fcãz de nouo acceptet. qr opꝰ ipi⁹ nõ est nisi inq̃tũ ad illud fieri mãdat vel acceptat. si ãt erat i peccato mortali qñ demãdat opꝰ bonũ executioni. sed erat in charitate qñ ꝓcepit fieri. dico q̃ tũc opa ꝓ quo sunt defũctis ꝑ q̃bꝰ fiũt. qr marie sũt a ꝓcipiente rõne illi⁹ actus volũtatis quã hũit qñ ea fieri ꝓcepit.

Ad ꝑm in oppm dõ q̃ verbũ illud fuit verbũ illuminati ceci a tpõ. qđ verbũ reprehẽdit Aug. sup Jo. omel. 44. vltra mediũ dicẽs. Adhuc iunctus loquitur. si. n. deus peccõres nõ exaudiret frustra ille publican⁹ oculos in terra dimittẽs ꝛ pectus suũ percutiẽs diceret. dñe ꝓpiti⁹ esto mihi peccõri. tũ illa exauditio nõ fit qr peccõr dign⁹ sit. sꝫ er abũdantia diuine miẽ quo ad subueniendũ tñ defũctis de lege cõi nõ erandit: nisi sicut est i qõe dcm̃. Ad 2m dõ q̃ qñ est opꝰ bonũ a bono dño q̃ꝫ sit ꝑ malũ ministrũ nõ est mortuũ. Ad 3m dõ q̃ nõ plus concludit nisi q̃ nõ valꝫ alijs qñ facit opꝰ illud vt actor sibi, tñ si facit aliquo mõ valꝫ. vt pꝫ ꝑ auctoritatẽ Aug. i solutiõe argumẽti ꝓmi q̃ꝫ sibi ñ valeat ex ꝓdigno. nec ad b̃ vt illi opi debeat sb̃ale ꝓmiũ in vita etna

Ad ꝑm ad ptez aliã dõ q̃ q̃ꝫ nõ sit certũ qñ suffragia ꝑsonalia valeãt. vel nõ. nõ ꝓp b̃ debẽt hoies retrahi a ꝓcurandis suffragijs. certũ ẽ tñ q̃ sẽp valet missa ꝛ alia bona que facit hõ vt minister ecclie ꝛ sic pꝫ solutio ad 2m.

Articulus tertius.

c Consequenter queritur de 3° principali ꝛ circa hũ q̃rũtur. 4. Prio vtm eps possit facere testamẽtũ. 2° vtꝫ religiosus. 3° vtꝫ seruus. 4° vtꝫ fatuus.

p Primo ondo q̃ eps põt facere testamentũ. q̃ pueniẽs ẽ bona pauperũ errogari paupib⁹. sꝫ bõa ecclesie sunt bona pauperũ quoꝝ epi sunt dispensatores. 10. q. 2. eps. g̃ eps de ill' bõis põt facere testũm paupibus. Jtẽ de illis bõis ꝺ qb⁹ epi in infirmitate ꝓstituti possunt facere et ias vident posse facere testamẽtũ. ſꝫ epi de suis mobilib⁹ ẽt ꝑ ecclĩa acqsitis possunt facere eliaz ẽt in egritudie constituti ex̃ de testis. ad b̃. g̃ vi q̃ de illis possũt facere testm̃. Cõtra. 12. q. 1. Epi qcqd de ꝓuisione ecclie sue fuerit siue de gregib⁹ siue de frugib⁹ siue de oblõnib⁹ oia i iure ecclie reseruare cẽsuim⁹. Rndeo q̃ eps aut hꝫ bona q̃ sibi ꝓueniũt ex hereditate vel artificio aut doctrina añ q̃ꝫ cẽt eps. aut nõ hꝫ nisi redditus ecclĩasticos ꝛ mobilia q̃ sibi ex illis redditib⁹ ꝓuenerũt de ꝓmis bõis. qr illoꝝ ꝓpꝛietas ẽ sua põt licite facer testm̃. ex̃ de testis. qr nos. ꝛ. c. relatũ. 2. §. ceterũ. ꝛ. 12. q. 1. epi. si tñ eps ecclĩaz leserit dãnũ ecclesie dꝫ de reb⁹ h⁹mõi resarciri. ꝛ de residuo si qd fuerit testari põt vt dcm̃ ẽ. De redditib⁹ ãt ecclĩasticis ꝛ de mobilib⁹ ẽt q̃ ex illis redditib⁹ ꝓuenerẽt de his q̃ ituitu seu ꝓsideratiõe ecclie receperũt nõ possũt facer testm̃. ex̃ de testis. ad b̃ ẽt ꝛ. c. sequenti ꝛ. c. relatũ. 2. ꝛ. §. hꝫ. nec ẽt de his q̃ post sui ꝓsecratiõnẽ acqsierũt. qr talia debẽt ꝓseruari eidẽ ecclie. ex̃ eo. ti. c. i. cui⁹ rõ ẽ. qr illoꝝ bonoꝝ ꝓpꝛietas non ẽ sua ſꝫ illoꝝ tñ sunt dispẽsatores. ꝛ admistratores in vita sua. q̃ꝫ tñ de reb⁹ ecclie nõ possint aliqd donare iure testi possunt tñ donare de mobilib⁹ cã ecclie sine sint sani sine in egritudie ꝓstituti etiã mortali.

Ad ꝑm in oppm dõ q̃ nõ ẽ idẽ dispẽsare ꝛ testari. vñ epis ꝓmittit de illis bonis eliaz facere. ꝛ nõ testamẽtũ. ex̃ de testis. ad b̃ testatorẽ oportet. n. eẽ dñz rez de q̃bus facit testm̃. ſꝫ dispẽsatorẽ nõ oꝫ eẽ dñz rei de qua re facit eliaz. vñ ex̃ eo. ti. qr nos dr iglo. dici de reb⁹ ecclie nullũ possunt facer testm̃ cũ eorũ ꝓpꝛietas nõ sit sua cũ solũ vsuꝫ hñt. ſꝫ tñ victu ꝛ vestitu ꝓtenti eẽ dñt. qđ ẽ intelligendũ pẽsato statu. ꝛ dignitate ꝑsõe ꝛ totũ residuũ ẽ loco ꝛ tpe pauperibus erogãdũ. Ad 2m dõ q̃ maior ẽ falsa. vñ ex̃. eo. ti. ad b̃. dr q̃ clerici de mobilib⁹ q̃ ꝑ ecclĩam sũt adepti de iure testari nõ põt. viuẽtes tñ ꝛ sui cõpotes moderate valẽt de bõis ipis nõ rõe testi sꝫ elie ituitu errogare i egritudine ꝓstituti. Sꝫ cũ videamus saltẽ i ꝓuincijs multis q̃ sacerdotes ñ hñtes aliq̃ mobilia nisi illa q̃ ꝓuenerũt eis de suis redditibus ecclĩasticis legãt ꝑ salute aiaꝝ suaꝝ de mobilib⁹ suis locis religiosis ꝛ paupib⁹ alijs. ꝛ tenent talia legata. ꝛ ab ill'q̃bus legata sũt iuste põt ab executorib⁹ repeti post mortez illi⁹ q̃ legauit. Quero quo iure teneat ordiatio talis. Non. n. vi q̃ teneat iure testi vt vr posse ꝓbari ꝑ decr. sup allã. nisi forte ex ꝛria ꝓsuetudie arrogate sint. nꝫ valꝫ iure dõationis inter viuos. qr ille q̃ legauit põt reuocare q̃ꝫ diu viuit. qđ non posset. si eẽt donatio inter viuos nec iure donationis cã mortis qr vt hĩ. ff. de do-

+ pctores dcm̃ nõ exaudiẽt ut d. 100. d. qr illi digni sñt sed ex abundãtia sue miẽ sez cordie

natiõibus cã mortis. l. marcell⁹. §. ℙaul⁹. Sile, vī eẽ de tali donatiõe ꝛ de testõ nec iure ordiatiõis vltime volũtatis. qꝛ vī eẽ sile de illa ꝛ de testõ. ℜñ deo ꝙ tenei ordiatio supꝛadicta iure pie ꝛ vltie voluntatis. ꝛ nõ iure testi. qꝛ istitutio heredis fundamentũ ẽ toti⁹ testi. clerici aũt cũ nõ sint supꝛadcõrũ bonoꝝ dñi ſz admiſtratoꝛes illoꝝ bonoꝝ heredem istituere nõ pñt. ſz qꝛ illa bona debẽt paupib⁹ distribui ꝙ admiſtratoꝛes illos ꝛ ẽt alijs ꝙ eisdẽ admiſtratoꝛib⁹ honesta exhibuerũt obſeqa. Jõ rõale ẽ ꝙ de illis bonis p̃dcis pſonis delegare valeãt ꝛ ꝙ talia legata teneãt iure vltie volũtatis. dico ꝯ ꝙ non est idẽ ius testi ꝛ ius vltie volũtatis ꝛ ius donationis cã mortis. q̃uis inter ſe hñt magnã ſimilitudinez vt. n. ff. de dona. cã moꝛ. l. i. mortis cã donatio ẽ cũ qs hẽ vult ſe magis q̃ eũ cui donat magiſq; eum cui donat q̃ heredem ſuum.

s **Ecundo** querit vtrũ religioſus poſſit facere testñ. Et vī ꝙ sic. 19. q. 4. platũ. §. ecõtra. dī ꝙ ℙaulus p̃mus heremita in testõ colobiũ ſuũ Arthanaſio alexãdrino ep̃o reliqt. tunicã vo btõ Antonio. Cõtra illi q nihil hñt ꝓpꝛiũ ñ pñt facere testñ ſz religioſi nihil habent ꝓpꝛiũ ex̃ de ſtatu monach. cũ ad monaſteriũ. vbi dī ꝓhibem⁹ diſtricte in vtute obedientie ſub obteſtatiõe diuini iudicij ne qs monachoꝝ ꝓpꝛiũ aliquo mõ poſſideat. ꝯ religioſi non pñt facere testñ. ℜñdeo ꝙ religioſi cũ ꝓpꝛiũ nõ hẽant testñ facere nõ pñt. vñ. 19. q. 3. Quia igredientib⁹ monaſteriũ ꝙuertendi gꝛa vlteri⁹ nulla ſit testandi ſnia. ſz vtres eoꝝ eiuſdẽ monaſterij ſunt apta leg⁹ diffinitiõe decretũ ẽ. ad ℔ etiã facit qđ hī. c. ſequenti. Ad ar⁹ in opp⁹ dđ ꝙ q̃uis ℙaulus p̃m⁹ heremita fuerit religioſiſſim⁹ ſcitate ñ erat ñ i religionis ſtatu. vñ nõ est ſile de heremitis. ꝛ de illis qſũt in ſtatu religiõis vt expreſſe dī. e. c°.

t **Ertio** querit vtꝝ ſeruus poſſit facere testñ. ꝛ vī ꝙ sic vꝛ potest facere testñ ex̃ de teſtis. Judicãte ſz vꝛo ẽ ſerua mariti. vt. n. hī geñ. 3. dñs dixit mulieri ſub viri ptãte eris. ꝛ ipe dñabit tui. ꝯ ſeruus põt facer̃ testamẽtũ. Cõtrariũ hī. 13. q. 2. Illud. ℜñdeo ꝙ fu⁹ nõ põt facere testñ. qꝛ illi q nõ sũt ſui iur̃. ſz alieno iuri ſubiecti ſunt ius faciẽdi testñ nõ hñt qbus nõ ẽ p̃miſſuz facere testñ i p̃ncipio. ſz ſeru⁹ ꝛ oĩa q̃ fui ſunt. sũt dñi poſſeſſio ſz phñ. i. l. politicoꝝ. dī etiã 13. q. 2. illud in glo. peculiũ qđ ſuus hz dñi ẽ. vñ cuz ꝓpꝛ nõ hẽat testñ facere nõ põt. ℱ li⁹ familias ẽt testari nõ p̃t. ẽr ſi pī p̃mittat niſi ſit miles q đ peculio caſtrenſi vel q̃ſi caſtrenſi testari põt. iſtituta titulo añ dicto. ꝛ dī fili⁹ familias ois q naſcit̃ ex legitio mr̃imonio. ꝛ nõdũ est emãcipatus. Dī aũt peculiũ caſtrẽſe qđ milites i caſtriſ. i. militãdo acqrũt. ꝛ qđ occõe ſue militie eis daf. ff. de caſtrenſi peculio q̃ p totũ. ſz hodie pauci iueniũt tales milites. qꝛ non ſeruãt ꝓditiões quas illi ſeruabãt. Quaſi caſtrenſe ẽ qđ filius familias de ſcia ſua acqrit ſicut illud qđ ꝓp aduocationẽ ſuaz ꝓcipit de publico. ꝛ ſicut illud qđ magr̃ liberaliũ artiũ ꝓcipit de publico vel medicus vel ali⁹ qcũqz q publica reſpicit ſalaria. ℒ. đ in offõſo teſtõ. l. vult. de talibus. n. p̃mittit̃ filio fa. facere elemoſynas ꝛ ꝓdere testñ. qꝛ i peculio tali p̃ nihil iuris hẽt. Ad ar⁹ i opp⁹ dđ ꝙ vꝛo ꝓpꝛie loquẽdo nõ est ꝛua mariti q̃uis vir ſi caput ei⁹ i re

gendo. ipaz ꝛ ſic admiſtratoꝛ ꝛ diſpẽſatoꝛ bonorũ. ꝛ ñc põt intelligi illud verbũ de libꝛo geñ. allegatum vir. n. dominat mulieri polititie nõ diſpotice. vñ ꝛ ptem hẽt in bonis cõibus ſibi ꝛ marito de q̃ ꝓte potest facere teſtamentum.

q **Varto** querit vtꝝ fatuus poſſit facere testñ. ℜñdeo ꝙ diſtinguendũ est de fatuo. quidã. n. dicũtur fatui nõ qꝛ vſu liberi ar. careãt. ſed qꝛ neſciũt ita decent inter hoies cõuerſari ſicut ſuuz ſtatuz deceret. Alij qꝛ res ſuas ꝓdigaliter diſſipant. Alij qꝛ vſu liberi ar. careãt. fatuus tertio modo dictus testñ facere nõ põt. extra de ſucceſſoꝛibus ab inteſtato. cũ dilectus. ꝛ Inſtituta quibus nõ est permiſſuz facere teſtamentũ. §. furioſi. Illum. n. qui facit teſtamentuz oportet eſſe cõpotẽ mentis ſue pꝛo illo tpe quo faẽ testñ. fatuus aũt ſecũdo modo dictus ſi pꝛo ſua ꝓdigalitate est ſibi ſuoꝝ bonoꝝ adminiſtratio interdicta testñ facere non debet. ſed illud quod antea fecerat q̃ interdictio ei⁹ bonoꝝ fiat ratum est. inſti. titulo ſupꝛadicto. §. Item pꝛodigus. fatuus aũt pꝛimo modo dictus teſtamentũ facere põt. multi enĩ ſunt qui q̃uis neſciant decenter inter hoies cõuerſari ſecundũ ꝙ ſtatũ eoꝝ deceret qui tñ ſua bona tẽ pozalia bene ſciunt ſeruare ꝛ moderate diſtribuer̃. ꝛ vtilitatem anime ſue pꝛocurare.

Articulus quartus.

c **Onſequẽter** querit de. 4. p̃ncipali. Et circa ℔ queruntur. 4. ℙꝛimo vtrum aliqđ teſtamentuz ſit ifringẽdũ. Secũdo vtruz perſone religioſe poſſit aliquid in teſtamento dimitti. Tertio vtruz teſtamentũ valeat quod non est factum in pꝛeſentia pꝛopꝛij ſacerdotis qui poſſit haberi vel ſuperioꝛis vt officialis vel epiſcopi. Quarto vtrum ſit aliqua determinata forma ſub qua opoꝛteat fieri teſtamentum ad hoc vt ſit validum.

p **℟imo oſtendo** ꝙ nullum teſtamentuz est infringendũ. Voluntas teſtatoꝛis debet per oĩa adimpleri, extra de teſtamentis. Judicante. Sed teſtamentum continet vltimam voluntatez teſtatoꝛis. ergo quodlibet teſtamentum debet per omnia adimpleri. Jtez. 16. q. 1. conſideratio. conſideratio eccleſiaſtice vtilitatis hoc poſtulat ex iuſta diſpenſatione teſtatoꝛis ſeruandũ arbitriuz. cuz ꝯ ſecundũ philoſophum. 2°. topicoꝝ. quod nullo addito dicitur ſimpliciter dici intelligatur. videtur ꝙ vniuerſaliter ſeruandum ſit teſtatoꝛis arbitriũ Contra eadem. q. admonere. Admonere te volumus ne pie defunctoꝛum voluntates. quod abſit tua remiſſione caſſentur. vbi dicit glo. ꝙ ſecus ſi ſunt iniuſte. ergo teſtamenta iniuſta ſunt infringenda. ℜñdeo aut teſtamentuz est rõnabilr̃ fcñ ita ꝙ non ſit contra equitatem nãlis vī. nec diuini nec poſitiui. ꝛ tunc dico ꝙ nullo modo est infringendum. ꝛ ſic pꝛocedunt iura allegata ad p̃tem pꝛimam. aut est factum cõtra equitatem iuris nãlis ſeu contra ius diuinum vel poſitiuum. ꝛ tũc nõ est adimplendum. ſed quod est ibi ſuperfluum ẽ reſecandum. quibus autem modis fiat contra ius đ terminare non est pꝛeſentis negocij. Scio tamen

q̄ testator exheredans suos heredes qui exheredari non meruerunt dans totum alijs vel legitimam portionem que debetur heredibus facit contra equitatem iuris naturalis. etiam si det ecclesie. 17. q. vlt. quicūq;. Quicūq; vult exheredato filio heredem facere ecclīam querat alterum q̄ suscipiat non Augustinum. Et parum post. quidaz cum filios non haberet nec speraret res suas omnes retēto sibi vsufructu donauit ecclie. nati sunt filij illi. reddidit ep̄us omnia ea que ille donauerat. in potestate habebat episcopus non reddere. sed iure fori non iure poli. Ecce videtur hic exp̄sse dicere q̄ episcopus non poterat illa retinere iure poli. idestquadam naturali equitate. vt dic̄ glo. ibidem. ⁊ sic est ius intelligendum ad partem secūdam allegatam.

s Ecūdo queritur vtruz persone religiose possit aliquid in testamento dimitti. Respondeo q̄ legatum factum singulari persone existenti in religione tenet. sed cum talis persona proprium habere non possit nec aliquid dare vel accipere sine superioris lnia. vt habetur. 12. q. 1. c. non dicatis sibi non acquiritur ius in illo legato sed monasterio. si est monasterium tale q̄ licite possit possidēr aliquid in communi. vnde monasterū habet ius in repetendo illud legatum. que enim dantur monacho vel ad ipsum aliquo iusto titulo deuoluunt monasterio acquiruntur. 19. q. vlt. Si qua mulier quasi per totum.

t Ertio q̄ritur vt̄z valeat testamentū quod non est factuz in presentia proprij sacerdotis si possit haberi vel superioris. vt officialis vel episcopi. Et videtur q̄ nō extra de testamentis. c. Cum esset. Testamenta q̄ parrochiani coram p̄sbytero suo ⁊ tribus vel duabus alijs personis idoneis in extrema fecerint voluntate firma decernimus permanere. ergo per contrariū videtur q̄ si non sint facta coram suo p̄sbytero q̄ firma non debeant permanere. Contra eodem titulo Relatum. dicitur testamentum debere iudicari firmum si factum est coram duobus legitimis testibus. nec fit in aliquo mētio de sacerdote. ergo nō oz q̄ fiat in presentia sacerdotis nec alicuius superioris. Rūdo q̄ sm ius cōmune nō est necessariū ad hoc vt teneat testamentū q̄ fiat i pūtia sacerdotis vel alicuius superioris. sed sufficit sm ius canonicū q̄ fiat coram duobus vel trib⁹ testibus legitimis. quo ad ea q̄ relinquūtur ecclie vel alijs pijs locis. vt p̄z per decre. ad partez ſam allegatā. vnde quo ad legata intuitu pietatis ad ꝟ vt testamentū fit firmū nō requiritur illa solēnitas quā in testis leges hūane vite obseruandaz decernūt ex̄ ō testis. Cū eēt. i textu. ⁊ i gl. vñ dic̄ ibidē gl. i his q̄ pietatis cā reliquūt minus solēnis volūtas sufficit. q. tū vt hic eo. ti. Raimuti⁹. in dispōe vel executione testi q̄q; cōsuetudo terraz vel ciuitatuz p̄ualz iuri. iō vbi est p̄suetudo approbata testamēta fieri in pūtia prochialis sacerdotis vel superioris necessariū ē ad ꝟ vt teneat testū ꝟ obs̄uari si ei⁹ pūtia cōmodō possit hāi. Si q̄ āt cōitates statuta faciāt vt nō valeat testū factū intuitu pietatis ⁊ pijs locis ⁊ pauperibus psonis coram sacerdote ⁊ duobus vel trib⁹ testibus idoneis. nisi ēt sint ibi. 4. l. f. de scabinis ville vel iudicib⁹ p̄cipales p̄ quos tale statutū fcm̄ est nisi sufficiēter moniti resipiscāt exc̄icandi sunt. ex̄ eodē ti. Cū esset. vbi dī ō testis factis coram duabus vel tribus p̄sōis idoneis cū sacerdote q̄ talia testamenta firma decernim⁹ permanere sub intimatiōe anathematis. p̄hibētes nequis huiusmodi audeat rescindere testamenta. In consilio etiā Byturicen. qō tenuit dūs Symō tunc legatus in regno Francie de testis sic dicitur q̄ ad p̄sumptionis quoruūdā conatus dānabiles reprimendos qui testamenta vel alias voluntates quocūq; nomine censeantur licet iuste sint fcā iuxta canonicas sanctiones tanq̄ legitimas añ dimittat. sed pro eo reprobāt. ⁊ impugnāt q̄ scabini aut seculares iudices p̄tes nō fuerūt q̄ testator suuz condidit testamentum aut aliam vltimam voluntatē duxim⁹ statuendū q̄ ipsi cuiuscūq; cōditiōis vel dignitatis extiterint q̄ infra. 8. dies postq̄z super hoc ꝓpetenter moniti fuerint ab ipediméto h⁹ nō duxerit desistendū anathēatis innodātes viculo ipos astringi volum⁹ ipso facto. Vid arg^m i opp^m dō q̄ illud qō ibi dī de faciendo testū coram p̄sbytero nō ponit tāq̄z necūuz sz ꝓgruuz qō p̄z per decre. sequētez in q̄ de p̄sbytero nulla fit mentio sed tūm ō tribus vel duob⁹ legitis testibus. Vel pōt dici q̄ illa decre. pōt intelli vbi p̄suetudo terre talis est.

q Warto queritur vtrum si aliqua determiata forma sub qua oporteat fieri testū ad hoc vt sit validū. Rūdeo q̄ non. sufficit enim scōm iura canonica saltez q̄n̄tum ad ea que intuitu pietatis legant pauperibus ⁊ ecclijs ⁊ alijs pijs locis q̄ assint. 3. vel. 2°. legitimi testes testificantes vltimā volūtatē defuncti talē fuisse. ⁊ ipsum tēpore illo compotem fuisse sue mētis. ⁊ hoc sīue verba testatoris fuerint scripta sive non. quānis ad maiorem certitudinem tutius sit. q̄ testator vltimam suam voluntatem faciat scribi ⁊ sigillo autentico roborari. ⁊ q̄ non sint necessaria verba p̄cisa sub quibus verbis factum valeat ⁊ non aliter patet. dicitur enim extra de testamētis. Cum tibi. q̄ qui extremā voluntatem in alterius dispositione dimittit non videtur decedēr intestatus. sed sm glo. ibidem hoc est de benignitate canonica. Quia tū fraudes cōualescunt i mūdo ⁊ defuncti in hoc mundo paucos vel nullos veros habent amicos. ⁊ heredes proni sunt ad impediē dum ne vltime voluntates morientium executioni demandentur. ideo testamentum seu ordinatio vltime voluntatis fieri debet certior ⁊ firmior modo q̄z possit fieri. Et nota q̄ icaute faciunt testatores qui sunt contenti sigillo ⁊ testimonijs executorum suorū q̄ sunt pauci. quia heredes excipere possunt ꝯ testimonium eius qui esset institutus ad agendum in repetendo bona testatoris. quia iō non dz esse actor ⁊ testis in eadem causa. Alij tamē executores nisi alia rationabili causa impediat nō sunt a ferendo testimonio repellendi. Vid^m ad hoc ex̄ de testibus. Insuper. ibi enim dūs papa priori vel fratribus sancte trinitatis sic dicit. Statuim⁹ vt liceat vobis in causa ecclesie vestre ferre testimonium dūmodo vnus vel duo ex vobis ad agēdū ⁊ respondendum instituant quorum testimonium in causis in quib⁹ actores sunt instituti non debēt admitti. simile habet infra eo. ti. Cū nūci⁹. ⁊. 14^a.

q.r. Super prudentia. cuius ratio est vt dicit glo. ibidē. qr cā ecclie nō est ppria cā singulorꝝ vl pōt dici q hoc institutū est in fauorē piarꝝ cārꝝ Ex his argue a sili ad ppositū excusatio. n. pie vltīe voluntatis defūcti est pia cā nec ē ppria cā executorꝝ ſz defūcti. Nō ēt testator possit heredib⁹ iponere penā si ꝓuenire pſūpserint ordinatōi sue vltīe voluntatis. hr̄ eē de testm̄. Renald⁹ dū tm̄ nō sit turpe vl ihonestū qō ꝓcipit testator. Nota q ēt legatū i testō ab herede pōt peti si nō sint alij executores: vt hr̄ in .c. ꝓ dicto r sicut dr̄ eē de testa: Si heres. Si heres iussa testōris nō adipleuerit ab epo loci illius ois res q ei relicta est canonice interdicatur cū fructib⁹ r ceteris emolumentis. vt vota defuncti ipleantur.

Articulus quintus.

c **Onsequenter** querit de. 5°. ꝑncipali r cēl̄b q̄rūt. 4. ꝑ° vt^m religiosi possint eē executores testamentorꝝ. r° vt^m religiosi exēpti possint ab ordinarijs ꝓueniri rōe executionis. 3° vt^m executores testōrꝝ tēant infra ānū illā executōez ipler̄ 4°. vtrum dilatio executionis in aliquo ꝓeiudicet anime testatoris.

p **Rimo** ostendo q religiosi nō pōt eē executores testōrꝝ. Religiosus sine licentia ꝑlati sui se obligare nō pōt: ſz qui recipit executionē testi se obligat ad exeq̄nduz. g religiosi executores testōrꝝ fieri nō pōt. Item. r°. tad. Thim^m. r: Nēo deo militās se iplicat sc̄larib⁹ negocijs: r decre. di. 5z. Qui in religione sc̄larit vi uūt nō fugiūt sc̄z ſz mutant. Sz oz executores testōruz se mltis negocijs sc̄larib⁹ iplicare g religiosi nō pōt eē executores testōrꝝ. Jtē ex̄ñ clerici vl mōachi Sacerdotib⁹ clicis tms ānūcies publice ne mīstri laicorꝝ fiāt nec i reb⁹ eorꝝ ꝓcuratores existāt ſz testi executor est q̄i rex mortui ꝓcurator. g vr̄ q nec clīcus nec religiosus pōt eē testi executor. Cōtra mlti religiosi executores sūt r ecclia scit r ñ repbēdit g executores fieri pōt. R° q religios⁹ aut ē licentiat⁹ a suo supiori vt possit fieri executor testi. aut nō si p° mō. dico q pōt fieri executor vt i pluribus ē vtile aie testōris. qr in exectōe māe attēdēda ē fidelitas q̄ pfecti⁹ in religiosis q̄ꝫ in sc̄larib⁹ ꝺz vigere si aūt nō est licētiat⁹. tunc dico q si intret in executione alicuius testamenti vt executor peccat qr facit quod facere non potest de iure vt bene concludebat prima ratio ad primam partem. Facit etiam ꝓeiudicium anime testatoris. quia talis a volentibus impedire posset i iudicio ꝓ exceptiōez repelli tāq̄ ille i quez ñ cadebat exequendi ptās ꝓpter hoc caute facerēt religiosi qui de licentia sui superioris fiunt executores etiam si acciperent super hoc litteram sui superioris vt possit facere fidem q licentiati sunt si contrarium obijceretur eis ab illis qui valent executionem impedire. Ex dictis patet solutio ad primuz in oppositum. Ad secundum dicendum q esse executorem nō computatur inter secularia negocia qr opus est pietatis ordinatur enim ad adiuuandum animas defunctorum secularia autem negocia q̄ religiosis interdicuntur habes expresse extra ne cli ci vel monachi. c.i. Ad tertium dicendum q magna differentia est inter curatorem r executorem. procurator enim est qui negocia aliena mandato sibi a domino facto gerenda gratuto suscipit. r in iudicio administrta negocia plura vnum vnde procuratores sunt qui res dominorum viuorum administrant ad temporalem eorum vtilitatem. exe executores autem mortuorum distribuūt ad animarum vtilitatem.

f **Ecundo** queritur vt^m religiosi exempti possint ab ordinarijs cōueniri ratione excusationis. Respondeo aut illi religiosi exempti non habent nisi exemptionem cōmunem. aut vltra hoc habent exemptionem speciale seu speciale priuilegium q conueniri non possint ab ordinarijs ratione delicti nec ratōne contractus nec ratione rei de qua agitur. Si non habent nisi exemptionem communem: dico q possunt cōueniri ab ordinarijs ratione executionis si de illa ñ faciunt quod facere debent. quia sic exempti conueniri possunt ab ordinarijs locorum ratione delicti siue contractus aut rei de qua inter ipsos agit. extra de excess. priuil. Volentes. Si autem vltra exemptionem communem priuilegium habent q p decre. immediate allegatum nullum preiudicium fiat libertati eorum. Ad hec dicunt aliqui q ratione executionis possent conueniri coram ordinarijs locorum quia non possunt de iure recipere executionem nisi de licentia superiorum suorum. r cum superiores licētiant eos ipso facto vidēt eos quo ad illud negocium submittere potestati ordinariorum cum de iure communi pertineat ad ordinarios sollicitudo r cura vt pie vltime voluntates defunctorum fideliter executioni demandentur r impleanturextra de testamentis. Mos quidem vbi dicitur q secundum pijssimas leges dilatas defunctorum pias voluntates epiſcopali decens est studio adiplere. Sed hec opinio non mihi placet. pari enī ratione dici posset q si superiores darent eis licentiam faciendi aliquem contractum in loco nō exēto q ipso facto quo ad hoc submitteret eos potestati ordinarij loci quod tamen non est verum. qr iam positum est q vltra communem exemptionez priuilegium habent q conueniri coram ordinarijs non possunt: nec ratione delicti nec ratione contractus nec ratione rei de qua contra ipsos agitur.

t **Ertio** queritꝝ vt^m executores testōruz teneant infra annum executōez cōplere. R° q aut testator tempus determinat infra qō vult testm̄ esse ꝓpletū. aut nō si sic. ñ tenentur executores tention necessitatis vsq̄ ad illud tps testamentum cōplere nisi viderent citius explendo se posse facere aie defuncti voluntati vtilitatem maiorē tunc. n. r si in foro iudicij cōpelli ñ possent ad citius iplendum. tamen ad hoc conscientia deberet eos compellere qr supponenduz est q voluntas defecti fuit vt illo modo r illo tempore testamentum implerent quo esset expedienti⁹ aie sue si aūt nō determinat tempus infra quod velit testamentū impleri. tunc distinguo. qr aut executores habent libere bona de quibus possunt statim testamentū implere aut nō habent si habēt dico q implere tenentur q̄ꝫ citius possunt. quia debitores sunt illius quibus legata facta sunt r sicut dicitur. ff. de reg. iur. In omnibus obligationibus in quib⁹ dies non ponitur ꝓsenti die debetur. Preterea

q̄to citi⁹ testm̄ ipletur tāto citi⁹ aīa defuncti aleuia
tur vt patebit i seq̄ti qōe. vñ illi executores q̄ penes
se hēnt i promptu ⁊ libere bona de qb⁹ cito p̄t te-
stamentū iplere ⁊ p lōgū tps tardāt suā executionez
ꝓpleř. necatorib⁹ egētiū ꝓpanř. 23. q. 2. Qui obłoes.
Qui obłoes defuncto⁹ aut negāt ecclīs. aut difficī
le reddunt tāq̄ egētiū necatores excōicent ⁊ ꝑz glo
ibidē hoc nō itellr de oblatōib⁹ voluntarijs sz ō illr
bonis q̄ relicta sūt ecclijs. c. seq̄ti dr q oblatiōes de
functo⁹ retinēt ⁊ illi q ecclijs tradere demorāt vt ī
fideles sunt ab eccl̄ia abijciēdi executores ēt ñ illa
bona retinēt ꝓ se ipis sūt sicut fures ⁊ raptores eo.
c. Uñ ⁊ velut necatores pauperz ab ecclijs debēt ex
cludi quouscq̄z reddāt eadē. q. Clerici. ⁊ sacrilegiuz
cōmittūt. 17. q. 4. Sacrilegiū. vñ si executores ifra
annū saltez āmonitōe ep̄i pias voluntates defūcto
rū nō iplent cū possent si vellēt p ep̄z debent ipelli.
ex̄ de testis. Nos qdē. ⁊. c. Tua nobis in glo. ⁊. c. Jo
annes in textu. Si executores nō hēant bona ī prō-
ptu de qb⁹ possit ifra ānū testm̄ iplere: non credo q̄
pp̄ hoc devoluat̄ post annū ptās eo⁹ ad ep̄m tenen
tur tm̄ facere qō in se est vt bona hēant: ⁊ hita ōbēt
distribuere q̄z citius possunt.

u Warto querit̄ vt⁹ dilatio executiōis in aliquo p̄iudicet aīe testato-
ris. Et vr̄ q̄ nō. 24. q. 2. nec qsq̄z de eo q̄ī di
uino est iudicio ꝓstitut⁹ nobis fas nō est aliud dēcer-
nere p̄ter illō in quo eū dies supm⁹ inuenit g̃ testa-
to⁹ siue sui executores exeq̄ntur ordinatiōez sue vl-
tie voluntatis siue ñ nō pp̄ lr̄ hēbit nisi bonū l'malus
qō sibi debebat̄ ꝓ illo statu in q° eū supm⁹ dies. i.
dies mortis inuenit. Itē si bon⁹ hō mittat eł̄az p̄ suū
fuientē cuidā paupi. si fuiēs ille eā nō dederit. sz eā
ex malignitate ī aquā ꝓiecerit seu sibi retinuerit ñ
pp̄ hoc minuit meritū illi⁹ q elemosynā dari p̄cepit
g̃ a filī pp̄ malitiā executo⁹ nō minuit meritū testa
toris q bona sua p̄cepit p eos paup⁹ distribui g̃ si
ue executores distribuāt siue nō siue distribuere tar
dēt nō pp̄ hoc pei⁹ vl'meli⁹ aīa testatoris hēbit. Cō
tra opatio exterior vltra bonitatez actus īteriorīs
valet ad aliqd̄ accidentale p̄miū vt supi⁹ visum est
g̃ a filī executio vltie ⁊ pie voluntatis testato vltra
bonā voluntatē quā hūit ī p̄cipiēdo sibi aliqd̄ ꝓdē
ad aīe sue alleuiationē. q g̃ nō exequūt aut exeq̄ tar
dāt aīe testatoris p̄iudicāt. ℟° q̄ dilatio executōis
in aliq° p̄iudicat aīe testatoris: c⁹ duplex ē rō. Una
q̄ q̄to citius eccl̄ie ⁊ pauperes q̄bus legatū est r̄cipi
unt illud qō testator eis legaunt tāto feruētius est ci
tius orāt ꝓ aīa defuncti ⁊ orare tenēt: ⁊ q̄to tardi⁹
recipiunt qō eis legatū ē tāto tepidiores sūt ad orā
dū ⁊ magis tardant orare ꝓ aīa defuncti: accelera-
tio āt feruētiū orōnū ꝓ aīa defuncti multū valet ad
ei⁹ alleuationē ⁊ celeriorē expeditionē. Alia rō est
q̄z sic̄ defūcti ī charitate aliqd̄ purgabile secū portā
tes ī hac vita meruerūt vt elimosyne si ꝓ eis dent
eis ꝓsunt nō ad augmētū gr̄e sz alleuationē ⁊ abbre
uiationē siue pene ⁊ iō q̄to testm̄ suū citi⁹ executiōi
demādat̄ tanto citi⁹ alleuiat̄. q̄to tardi⁹ executio
sui testi ꝓplet̄ tanto tardi⁹ ceteris pib⁹ incipit alle-
uiari, ⁊ tardi⁹ liberat̄: si tm̄ legata sua nūq̄z solueren̄
nec forte facta sua q̄ p̄cepit emādari p executores e
mendarent̄. nec debita sua q̄ solui p̄cepit p executo
res solueren̄ nō tm̄ pp̄ hoc ꝓpetuo remanereti pēa
q̄uis pp̄ hoc multo tardius liberaret̄ a pena. Ex di
ctis pz̄ q̄z grauissime peccāt: ⁊ magnā ꝓditionē ⁊ il
legalitatē faciunt executores q̄ executiōes testōrz
sibi ꝓmissas nō cōplent q̄z citius p̄t opportunitate
hita ꝓpetēti. Ald'p^m in opp^m dō q̄ illō vbū itellr
de quodā heretico qui in sua hereſi decesserat ⁊ ta
li mortuo ⁊ cuicūq̄z in pcō mortali decedēti nihil
ꝓdest qō postea p eis fiat. vñ vsurarij q ī ꝓdēdo te
stm̄ p̄cipiūt vt sui executores restituāt p⁹ morte suā
illis a qb⁹ acceperūt vsuras ⁊ nolunt q̄ fiat restitu-
tio q̄z diu viuunt: sz intendūt illa bona retinere si ō
infirmitate euadūt nō ꝓdest ad salutē aīe sue testm̄
qō faciunt q: tales, i mortali pcō decedūt: q̄uis in
peiori statu morerent̄ si nolent q̄ ēt p⁹ morte suam
restituerēt̄. Ald ^m dō q̄ q̄uis ñ minuatur meritū
mittentis q̄tum ad īpetrationez gratie tamen mi
nuitur q̄tum ad remissionē pene maxime q: si ille
pauper elemosynam recepisset feruēti⁹ oraret p eo
⁊ magis teneretur orare.

Articulus sextus.

c Onsequenter querit̄ de. 6. p̄nci-
pali. ⁊ cē lr̄ querūt̄
quattuor. ℣° vt⁹ mortuis ꝓficiat sepul
tura corpuz suo⁹. 2° vt^m ꝓficiat viuis se
pultura mortuo⁹. 3° vtrū licitū sit cuilz eligere se
pulturaz in quocūq̄z loco sacro voluerit. 4° vtrū
fūeralia illi⁹ q̄ eligit alibi q̄z in sua p̄rochia sepeliri
debeāt ecc̄ sue p̄rochialis eccle l' illi⁹ in qua sepelit̄.

p Rimo ostendo q̄ mortuis nō ꝓficiat
sepultura suo⁹ corpum. Aug. li°
de cura p mortuis agēda nō multū p⁹ p̄nci-
piuz. Curatio funeris cōditio: sepulture pōpe exeq
arū magis sunt viuo⁹ solatia q̄z subsidia mortuo⁹
Itē eo de lr̄, l' q̄si in medio loco in p̄ncipiū ⁊ mediū
dz de corpibus martyr̄ quorūdā expōitis cāib⁹ q̄
nō ob aliud credēdū esse dīnit⁹ fuisse ꝓmissū nisi vt
discerent xp̄iani in ꝓfidendo xp̄o dū ꝓtēnūt hāc vi
tā multo magis ꝓtēnere sepulchrū sz qō ꝓdest ꝓtē-
ni, nō dz. Cōtra nō ē ꝓbabile q̄ frustrā fuerit devo-
tio, scōr̄ hoium sz in sacra repit̄ scriptura de scis p̄ri
bus q̄ soliciti fuerunt de loco sepulture sue vt pz in
Gen̄. de Abraā. Jacob. ⁊ Joseph. Illa āt solicitudo
frustra fuisset nisi sepltura ꝓdeēt vt vr̄. Itē ipis
nocet sepeliri in loco sacro. 13. q. 2. Quib⁹ ⁊ c. seq̄nti
g̃ p̄ priuz ꝓdest pijs. ℟° q̄ mortuis in charitate de
cedentibus aliqd̄ purgabile secuz deferentib⁹ ꝓdē
sepultura corpum suo⁹ nō per se sz p accidēs iq̄stuz
.s. inspicientes sepulturā memoriā retinent defun-
cto⁹ ⁊ p eis or̄ēt vñ. Aug. li°. de cura ꝓ mōtuis agē
da inter p̄n^m ⁊ mediū. Monumentū eo q̄ moneat
mentē. i. admoneat nūcupat̄: sz vltra hoc ꝓdē sepl̄
tura in loco sacro. iq̄stuz sepeliens mortuū alicuius
sc̄i p̄rocinio ꝓmittit eiusdē p̄cibus credendū est ad
iuuari. ⁊ q: ceteris pibus ex dīna ordinatōe trium-
phās eccl̄ia spāliter orat p illis q in loco sacro sūt se
pulti ⁊ q: illi q loco illi defuiūt tenent̄ ceteris pib⁹
p illis freq̄ntius ⁊ spālius orare: ⁊ his concordat.
Aug' li predicto puz aī auctoritatē allegatā. Ubi di
cit de sepultura ⁊ his q̄ fiūt ī sepulturis. q: ad h̄ va-
let mortuis vt dū viui recolūt vbi sunt posita eo⁹
quos diligūt corpora eisdez scis illos tāq̄z patronis
susceptos apud dñm adiuuando ⁊ orando, commē
dant. luminaria etiam panni ⁊ alij sumptus q fiūt
in sepulturis mortuis prodesse possūt p accñs q̄stū

per talia hoies excitant ad ꝓpatiẽdũ. ⁊ ꝑ ꝑ̃s ad oꝛãdum ꝓ eis ⁊ inq̃stũ pauperes ẽt fructũ capiunt ⁊ ecclesia pp deũ honoꝛat ⁊ sic. Tho. ir. Sepultura inꝛ ceteras elãs computat ex dcis pz facilr via soluendi arg⁹ ad vtrãqz ptez. p⁹. n. auctoꝛitas. Au. ad ptẽ primã allata intellinda est de profectu ꝑ se. Ad ꝛ^m dõ q nõ est intelligendũ q sepulchꝛũ ꝓtẽni debeat absolute sz q pp timoꝛẽ carendi sepl'tura nõ debent xpiani in xpi cõfessione trepidare. Ad p^m ad ptem aliã dõ q scі patres fuerunt soliciti de sepltura coꝛpoꝛ suoꝛ sciẽtes q eis poterat p accñs ꝓdesse ⁊ ẽt alijs vt oñdet in qõe sequẽti. Ad ꝛ^m dõ q ipio ñ nocet sepeliri in loco sacro nisi iq̃stũ hãc sepulturã sibi idignã pp hũanaz gloriã ꝓcurauit. vñ ex arguendo nõ cõcludit q sepultura' coꝛpuz pijs aiab⁹ ꝓsit ꝑ se nec eis nocet qcqd hoies inimici faciũt de coꝛpib⁹ coꝛ vt exp̃sse dicit. Aug⁹. p⁹. de. ci. c. iz. ꝓbans b̃ ꝑ illud saluatoꝛis: Nolite timere eos q occidũt coꝛp⁹ ⁊ post hoc nõ hñt amplius quid faciant.

s Ecũdo querit vt^m ꝓficiat viuis sepl'tura moꝛtuoꝛ. Et vi q nõ. facere opus quod alij ẽ iutile per accidẽtes ñ est ñmitoꝛuz facienti. qꝛ op⁹ malũ qñz per accñs ꝓ dẽ. sed sepultura coꝛpuz nõ ꝓdẽ aiab⁹ nisi p accñs vt in ꝓcendẽti qõe dictũ est. g̃ viuis sepelientib⁹ nõ ꝓdest sepultura moꝛtuoꝛ. Itẽ facere sũptus in opus minus vtile q fieri possent in magis vtile facienti nõ ꝓdest sz exp̃se fiũt in sepl'turis moꝛtuoꝛũ possent fieri in op⁹ vtili⁹. s. si paupb⁹ daret g̃ vñ q talia facere facientib⁹ nõ ꝓdest. Cõtra. Aug. li°. de cura ꝓ moꝛtuis agenda lõge p⁹ p^m. Thobias sepeliendo moꝛtuos deũ ꝓmeruisse teste angelo cõmẽdat. vt hñ. Thob. ir. R° q sepl'tura coꝛpuz ꝓdẽ viuis sepelientib⁹ ⁊ alijs qꝛ tale opus fidem resurrectionis astruit. vt dicit. Aug. li. ꝓallegato paruz post locũ ꝓdictũ. hoies ad faciẽdum ẽt elãs excitat vñ. Aug. p° de ci. c. i4. dicit q in hoc salubꝛiter discitur q̃sta possit esse remũeratio ꝓ elis quas viuẽtib⁹ ⁊ sentientib⁹ exhibem⁹ si nec hoc apud deum perit q ex animis hoiũm mẽbris officij diligentie q̃ ꝓsolnitur subuenit. ẽt in aliquo aiab⁹ defunctoꝛ scõm modum q in ꝓcedẽti qõe dictus est certũ est aũt q facere opus quod fidẽ reꝛrectionis astruit ⁊ largitionẽ eccl'aꝛ cõmendat ⁊ aiabus defunctoꝛuz subuenit facientibus prodest. Sepelientes ẽt funera suis coꝛpoꝛib⁹ ⁊ alioꝛ viuoꝛ ꝓsunt inq̃stũ ꝑ̃uãt aeꝛ ab infectione cadauerꝛ q̃ viuoꝛ coꝛpoꝛa possent ifici. ⁊ b̃ cũ bona fit intentione op⁹ ẽ mĩe: ⁊ ex ꝓ seq̃nti aiabus b̃ facientium prodest. Ad p^m i opp^m dõ q opus prodesse alij p accidẽs dupliciter ꝓt intelli: aut qꝛ est pure passiua occasio vtilitatis illius qꝛ ex se magis ordinat ad deffectũ q̃suis hõ ex bonitate sua in illius vtilitate eliciat ⁊ tale op⁹ facienti nõ prodest sed obest. Allio mõ qꝛ q̃suis nõ sit p se cã vtilitatis tñ oꝛdinat ad inducẽduz hoies ad faciendũ alterius vtilitatẽ. ⁊ tale opus prodesse potest facienti tale autẽ opus est moꝛtuos sepelire. Ad ꝛ^m dõ q maioꝛ falsa est nisi intelligat si faciat sumptus in opus min⁹ vtile sub rõe q̃ minus vtile nõ enim peccat homo faciendo bonum eo ipo q nõ fiat maius cum possit facere: nõ. n. tenetur hõ de necessitate facere oẽ bonũ q̃ potest faciẽs ãr sũptus in sepultura quos posset alibi meli⁹ colocare nõ facit eos i q̃stũ est opus minus vtile sed inq̃stũ ẽ vtile debz tñ

fieri secũdum q̃ rectaꝛũ dictat omnibus debitis circunstantijs obseruatis.

t Ertio queritur vtz licitũ sit cuilz eligere sepulturã in quocũqz sacro loco voluerit. Et vi q sic ex de sepul. c. i. Nulli negam⁹ ꝓhz eligere sepulturã ⁊ ẽt alienã dñs. n. ⁊ magr̃ alienã eligit vt ꝓpriã. Itẽ. iz. q. z. Ebꝛon. i fine vbi qlqz tumulãdus sit legib⁹ exp̃ssuz nõ ẽ ⁊ iõ i voluntate tumulandi cõsistit. Itẽ vnicuiqz hñti ꝓ primum licitũ est ꝓdere testñ vñ. i9. q. 3. ℙderlatum. §. Cõtra dr̃ q paulus primꝰ heremita in testõ collobium suũ. Athanasio alexãdrino epo reliquit tunicam vero beato. Antonio. sed qlz hz suuz coꝛpus ꝓ primum g̃ de illo facere põt testñ eligendo sepulturã Itẽ cuilz licitũ est facere illud q̃ ẽ ad salutẽ aie suc. sz eligere sepulturaz in loco religioso vñ ꝓficere ad salutẽ aie eligentis. g̃ licitũ est cuilz hoc facere vt vñ Cõtra. iz. q. z. facultates. §. Sicut cõiugati in vno sepulchꝛo videnꝛ esse ponendi: g̃ vꝛoꝛi nõ est licitũ eligere sepulturã alibi q̃s vbi iaceat su⁹ maritus Itẽ omnia que sunt serui sunt dñi. sed seruus non põt condere testñ. iz. q. z. Illud g̃ cum coꝛpus serui sit i domi ptãte. qꝛ ipsum vẽdere põt non licet sibi sine cõsensu domini sui coꝛpoꝛis sui eligere sepulturam Item ex de sepul. c. i. Statuim⁹ vnum quẽqz i maioꝛ suoꝛuz sepulchꝛis iacere vt patriarchaꝛ exitus docet: g̃ nulli licet alij eligere sepulturã. Itẽ nulli licet alicubi eligere sepulturã nisi bonũ sit' sed si aliquis ad aliquod bonũ faciendũ inducat fraude vl dolo nõ pp hoc irritari dz illud bonũ ad qõ inducꝰ est ille hec. n. pia fraus vocatur sed vt habet ex de sepul. In nr̃a si aliquis fraude vel dolo inducꝰ fuerit ad eligenduz sepulturã alibi q̃s in sua ꝓchiali eccl'ia per hoc nõ ꝓiudicatur ꝓchiali eccl'ie g̃ eligere sepulturã alibi q̃s in sua ꝓchiali ecclesia nõ ẽ bonũ ⁊ ex ꝓsequenti nõ licet. R° q qlz adultꝰ compos sue mentis libere põt vbicũqz voluerit in loco magis religioso eligere sepulturã ⁊ locũ magis religiosum voco illũ in qno frequentius ⁊ honestiꝰ ⁊ ꝛ notius ꝓ viuis ⁊ moꝛtuis celebꝛatur ⁊ talia sunt loca in qbus sunt ꝓuentus religiosoꝛ fratruz ex de sepul. fraternitatẽ: ⁊ dico adultus qꝛ infra annos ꝓ stitutis nõ licet eligere sepulturã. ex de sepul. In nr̃a intertu ⁊ in glo. pater tñ ei potest sepulturã eligere. dũmõ ⁊ ipse ibi eligat sepulturã ꝓsuetudini tamen loci relinq̃dũ est ex de sepul. De vꝛoꝛe in glo. ⁊ dico ꝓpos sue mẽtis q ñ st ꝓpos sue iñtis ñ põt sepl'turã eligere sibi. ex de sucес. ab intestato cũ dilect⁹. dico i loco magis religioso. qꝛ si i loco mi⁹ religioso eligat q̃s sit ille i q^a infirmitate cõstitutꝰ sua recipit sacramenta videtur hoc facere ex odio vel superbia vel aliqua alia temeritate: sed nulli licet temeritate ꝓpꝛi arbitrij in alia ecclesia sepulturam eligere q̃s in illa cui vsus parentũ antiquoꝛum canonica institutione subiacere ꝓhibetur. iz. q. z. ℙplacuit huic opinioni etiam concoꝛdat illud q̃ habetur ex de sepul. fraternitatẽ. Goffredus tñ dicit q eligi põt sepultura etiã in loco minus religioso dũ tamen ille qui eligit nõ fecerit hoc ex dilectione alterius aut ex odio vel contẽptu ꝓpꝛij sacerdotis ⁊ relinquat ꝓchiali ecclesie legitimam poꝛtionem ⁊ opinioneꝛ suã cõfirmat p illud q̃ hẽtur ex de sepul. In nostra: sed siue ista opinio sit verioꝛ q̃s prima siue nõ. certum est tamen q epus in minoꝛi ⁊ minus

religiosa ecclesia eligere põt sepultură. ix. q. x. Bone. cuius ratio est propter formam ⁊ dignitatem officij sui ꝑsumit ꝙ pp sepultură sui corpis subliabitur illa eccliа ⁊ magis religiosa reddet: Ur ẽt mihi ꝙ hodie vnicuiqz licitũ est eligere sepultură liberũ sit ex ꝓsuetudine eligere eă in quocũqz loco voluerit cui cõuenit ius funerădi ex iure cõi l'ꝓuilegio dũ tñ suă parrochilaẽ ecclĩaz in aliquo respiciat ſm patrie morẽ. si tñ dimittat locũ magis religiosũ ꝑ minus religioso nõ bñ facit nisi forte magnitudo ꝺuotionis quă hẽt ad illũ ex aliq̃ spăli că recõpescet idigena ăt q sepultură nõ eligit sepeliet cũ ꝓpinquis l' vbi ꝺcias ꝓsoluebat. ix. q. x. Ubicũqz tpz sẽp tñ cõsuetudini standũ est pegrinans ăt in aliă religionez ibi sepeliat vbicũqz elegerit sepulturaz. dũ tñ sit locus cui ꝓueniat ius funerandi ex iure cõi l'ꝓuilegio ix. q. x. ℙlacuit. si ăt sepultură nõ elligat sepeliri ꝺz in illa prochia in q̃ in infirmitate mortis ꝓstitut⁹ sua recepit sacra. ix. q. x. Ubicũqz in glo. ⁊ ex̄ de sepulturis Jn nra Ad p^m ꝺõ ꝙ illa auctoritas est itellenda exceptis illis q i corpe cõi ⁊ excepti sunt. Ad z^m. sili mõ ꝺõ est ꝙ tñ ꝺr ibi nõ esse exp̄ssũ vbi qsqz tumulă dus sit corrigit ꝑ illõ qõ hẽt s ea. q. i. c. i. ⁊ infra ea. q. Ubicũqz. ⁊. c. ℙlacuit. Ad z^m ꝺõ ꝙ religiosi ꝑ prij corpis ptătez non habent corpus enim eorum est in potestate sue religionis. ℙdaulus. n. prim⁹ heremita q̃uis. n. fuerit religiosissim⁹ scite nõ tñ erat i religõis statu. Ad 4^m ꝺõ ꝙ q aliqd i alteri⁹ ꝓiudiciũ facit in ꝟ nõ facit vtilitatẽ aie sue. vñ si vir itret religionẽ in vita vroze nõ faceret vtilitatẽ aie sue. si aũt religiosus alibi eligere sepultură q̃ in sua religione ꝓiudicaret sue religioni i ptăte c⁹ ẽ corp⁹ suuz ⁊ iõ nõ faceret vtilitatẽ aie sue filr ꝺico ꝺ quocũqz q sepultură eligeret ꝺ ꝓsuetudinẽ ⁊ ius cõe. Ad p^m ad ptẽ scõaz ꝺõ ꝙ illõ vbuz intelligendũ est qñ vroz sepultură ñ eligit tñc. n. sepeliri ꝺz vbi sepult⁹ ẽ su⁹ marit⁹. ⁊ si plures hũit sepeliri ꝺz vbi sepult⁹ ẽ vltim⁹. Illiq tñ ꝺñt illud vbũ eẽ ꝓsiliũ nõ ꝓceptũ vñ si marit⁹ sepult⁹ est ex̄ prochiă illă in q̃ vroz i infirmitate mortis ꝓstituta sua recepit sacra si nõ eligat sepulturaz nõ sepeliet cũ viro suo sed ī prochia illa. nisi loci vel ꝑrie obstiterit ꝓsuetudo ꝙ ăt mulieri licitũ sit alibi sepultură eligere q̃ cũ viro suo ẽt sepulto in prochia in qua ipsa moriens sua recipit sacra pz ex̄ de sepl. De vroze vbi ꝺr de vroze vo vt^m q ꝺẽ vir liberă hẽre debeat sepultură nobis vr̄ ꝙ nulla sup ꝟ inter viruz ⁊ mulierẽ sit facienda distinctio sz vtriqz in casu isto cq̃le eẽ credim⁹ facultatẽ cũ electio ista ad eũ p⁹ statũ ptineat in quo mlier soluit a lege vi. Ad z^m ꝺõ ꝙ q̃uis seruu⁹ nõ possit cõder testam^m sine ꝓsensu ꝺñi. tñ eligere põt sepultură. ix. q. x⁰. Illud. f. Qz g̃ illa electio ad illũ statuz ptinet i q° ſmus soluit a lege ꝺñi sui tpal'. sili mõ vr̄ opiari q° ad hoc ꝺñs. ℍostiñ. de religioso all'. illud qõ ꝺr ex̄ ꝺ excep. ꝓlatoz ℍimis iniq̃ qz vt dicit ipse illa electõ ad illud tp̄s pertinet in quo religiosus a iugo obedientie absoluit. Sz in ꝓriũ vr̄ esse ꝓsuetudo rõal'. qz q ꝑrie voluntati renũciauit q̃ in hoie mai⁹ est ñ vr̄ ꝙ ordinădi de corpe suo retinuerit ptătẽ. ℙrete rea ꝓbabile est ꝙ illi de mõasterio suo magis erũt soliciti ꝺaia eius q̃ alij. ℙreterea si alibi eligeret sepultură scandalizaret mõasteriuz suum. Illa ăt ꝺ cretalis quă allat. ℍostiẽ ꝑ sua opione logtur ꝺ illos q volebant ꝙ religiosi sepelirent in pochiali ecclesia vñ nõ multũ facit ad ꝓpositũ suũ. qz sic ꝺr ꝺ ere. di. xix. Sciendũ ex ꝑsona tpe ⁊ loco ⁊ că regule cãonice debẽt intelli. Ad z^m ꝺõ ꝙ h° intell' de illo qui nõ elegit sepultură. qõ pz qz ĩmediate subiungitur. Nulli tñ negam⁹ ꝓpaz eligere sepulturaz ⁊ ẽt alienă. Ad 4^m ꝺõ ꝙ aliq̃ aliquid ẽ hõi licitũ ⁊ bonum si hoc faciat ex libera voluntate qõ nõ eẽt bonũ nec licituz sibi facere ꝑ indutiões dolosas sicut i multis casibus exemplificari posset.

q Qritur vt^m funeralia illi⁹ q elegit alibi q̃ in sua prochia sepeliri debeant esse sue ꝓchialis eccliе l'illius in qua sepelitur. R° ꝙ prochialis eccliа de funeralibus illius defuncti debet hĩe portionez canonicą ix. q. i. Ecclias per totũ ẽt si ille religionẽ intret existens in infirmitate de qua moritur. ex̄ de sepul. De his est aũt canonica portio accipienda scõm ꝓsuetudinez terraz vt vitetur scandalũ quod potest ex hoc argui qz diuersa copula diuersiõde taxat canonicam portionẽ. dicitur. n. extra de sepul'. c. i. ꝙ illa portio debz esse tertia pars ⁊. c. sequenti. ꝺr ꝙ debz esse media pars. ⁊. c: Jn nra dicitur ꝙ ꝺz eẽ quarta pars vtz etiă canonica portio se extendat ad allegata ꝺñt aliq ꝙ sic ꝺr. n. ex̄ de sepul. Cũ super statuimus. vt si aliquis prochianoz nostroz alij contingerit eligere sepultură de testõ ip̄ius. 4ª vob põtio relinquat'. infra tñ. i. c. Jn nra excipiuntur eq ⁊ arma in subsidium terre scẽ hẽnt hospitalari libere si ab illis q apõ eos sepultură eligũt eis in testamẽto relinquũt sz illa decre. Cũ sr̄: per ꝓriă ꝓsuetudinẽ in mltis locis abrogata est vñ vbi ẽ ꝓsuetudo ꝓria standuz ꝓsuetudini. ꝺz tamen elligẽs sepultură alibi q̃ i sua prochia suă parrochialẽ eccliaz in aliq° respicer ſm prie morẽ ꝺñt, ẽt aliq ꝙ illa decre. Cũ sup nõ intelligitur nisi ; de prochianis cathedralis eccle. qõ ꝓbant per ꝟ ꝙ ꝺñs papa logtur p̄posito ⁊ capellão Fauẽtio. nec se extẽdit ad ea q̃ legant' singulari ꝑsõe qõ ꝓbãt p illõ qõ s ꝺr de testis. ℝegisti. f. vltimo.

Articulis septimus.

c Onsequenter queritur ꝺ septimo ꝑncipali. ⁊ cc. ꝟ q̃runt. 4. ℙ° vtz oẽs aie defũctoz i charitate cognoscãt orões nr̄as. 2° vtz oẽs orẽt ꝑ nobis. 3° vtz oĩuz orões q̃s faciunt ꝑ nobis exaudiãt. 4° vt^m aie btẽ orẽt ꝑ illis q̃ sũt i purgatorio

p Rimo oñdo ꝙ nõ oẽs aie defunctoruz in charitate cognoscunt orões nostras. Jsa. 63. Abraaz nescium vos. ⁊ Jsrael ignorauit vos. ergo a simili ignorauerunt orationes nostras. Item Job. 14. dicit de defũcto ꝙ sive nobiles fuerit filij eius sive ignobiles nec itellet. Itẽ. Aug. li. de cura ꝑ mortuis agenda inter mediũ ⁊ finẽ. ibi sunt spũs defunctoz vbi nõ vidẽt q̃cũqz aguntur aut eueniũt i ista vita hoib⁹. Cõtra. Ore. i. li°. mora. pum añ mediũ q intus oipotentis dei claritatẽ vidẽt nullo mõ credẽdũ est ꝙ sit foris aliqd qõ ignorẽt. g̃ aie btẽ vidẽt orões nr̄as. Itẽ vt hĩ tñ est supi⁹ de suffragio ꝑ quoz fcõ exĩte in purgatorio omnes alij gaudent sz nõ gauderent nisi cognoscerẽt g̃ orões nostras cognoscũt. R° ꝙ aiaz illoz qui sunt in charitate defuncti q̃daz sunt iã btẽ q̃dã adhuc in pena purgatorij existentes: Beate omnes orationes nostras quas eis porrigimus cognoscũt i vbo dei quod clare vident. q̃uis enim nõ videãt

omnia quecūqz videt vbum tñ ꝓbabile ē q̄ i eo. videant oia q̄ facius ⁊ dicius ⁊ q̄ in corde gestam⁹ ad reuerentiā eaz. Alie vo exītes in purgatorio q̄z-uis ꝑ effectus cognoscant suffragia efficacia ꝑ q̄libz illaz fcā tñ vt dñt qdā si eis porrigim⁹ oroes vt ꝑ nobis dñz depcēt eas ñ cognoscūt q⁹ ñ cognoscūt eas ī vbo q⁹ adhuc ñ videt nz eas vtute nāli cognoscere pñt ⁊ iō ꝙz istos ianes stroroes si q̄s eis porrigius. Alijs magis pie sētiētib⁹ vr̄ q̄ si q̄s eis oroes porrigim⁹ eas cognoscūt: tñ nō sua vtute nāli nec i vbo. ꝙz q⁹ aliq̄s audiūt ab eis q hinc ad eos moriendo pergūt aliq̄s ab angelis bonis: aliq̄s reuelatiōe dina. vt. n. dicit. Alu. li. de cura ꝑ mortuis agēda int̄ ñ diū ⁊ finē. Hoc triplici mō aliq⁹ de fcis viuoz veniūt ad cognitionē spūum defunctoz. Ad p^m in opp^m dō q̄ illō itellr de cognitōe q̄ est per nālē vtutez cognoscētis. Ad 2^m dici pōt illud vbū nō itellr de aiab⁹ eoz q i charitate decesserūt: vñ. Bre. expo nēs illō. ix^o. li. mora. puz añ mediū dicit. Carnales qcūqz amorē ꝑcipuū filijs ipediūt vt hoc eos btūs Job. nescire postmōz asserit q̄ hic vehemēt amauerunt vt siue nobiles siue ignobiles sint filij nesciāt q^o z eos sēp cura fatigabat. Ad 3^m dō sicut ad p^m

s **Ecūdo** querit vt^m oēs aie defūctoz i charitate orēt ꝑ nobis. Et vr̄ q̄ nō orare est offiū mediatoris int̄ deū ⁊ illos ꝑ q⁹ orat ꝙz nos sum⁹ mediatores int̄ eos q st in purgatorio ⁊ deū ꝑ eis orando. q̄ xp̄i nō sunt mediatores int̄ nos ⁊ deū orādo ꝑ nobis. Jtē q adiuuari indiget p⁹ orare dz ꝑ se q̄z ꝑ alio: ꝙz nō inuenit m⁹ q̄ aie exītes in purgatorio ꝑ seipsis orent cū tñ auxilio indigeāt. q̄ nō est ꝓbabile q̄ orēt ꝑ nobis. Jtē bti dei voluntate videt. q̄ videt vt^m deus velit ꝛ nolit illud ꝑ quo vellet orare. si videt ipz nolle frustra orarēt si videt ipz velle orarēt supflue. Cōtra dicit btūs ℙetrus 2ª canonica sua. c. i. Dabo opā freq̄nter hre vos post obitū meū vt hoz mēoriaz faciatis. Jtem 2°. Macha. vltio dr̄ de Hier^o Hic est q multū orat ꝑ pplo ⁊ vniuersa sancta ciuitate: R^o q̄ oēs aie defūctoz in charitate orāt ꝑ nobis orare. n. est op⁹ charitatis ipsi aūt ꝓfirmati sunt in charitate ⁊ si existentes in charitate nō cōfirmati añ mortē ꝑ nobis orabāt ꝓbabili⁹ ē q̄ ꝑ nobis orēt in charitate ꝓfirmati. sed aie btē orādo ꝑ nobis nullā ꝓsequūtur vtilitatē nisi in hoc q̄ augumētationē nūeri ciuiuz supnoz crescit aliq̄le gaudiū accītale singuloz. oroes āt q̄s ꝑ nobis faciunt exītes i purgatorio interdū redundāt ad eleuationez pene eoz: nō q⁹ in ꝭ mereant cū sit ex statuz merēdi loq̄ndo de merito ꝓpe dicto. ꝙz q⁹ inq̄stū nos ꝑ eoz oroones effecti meliores efficaciora facim⁹ suffragia ad subleuationē pen e eoz. Ad p^m in opp^m dō q̄ orare sic mediator ex officio nec ꝓuenit illi qui sūt i purgatorio respcū nr̄i nec nobis inferioribus respectu eoz sic. n. ꝓpetit angelis mīstrantibus nobis. q⁹ ad mīstrandū nobis ex officio deputati sūt sic ēt ꝓuenit sacerdotib⁹ eē mediatores int̄ deū ⁊ pplz sed mediare inter deū ⁊ aiaz ꝑ modū charitatis cōis ꝓuenīt pōt ⁊ illis qui sunt in purgatorio respcū nr̄i. ⁊ nobis respectu eoz sic. n. inferiores mediare pñt ii supiores ⁊ deū nō tñ dico q̄ exītes in purgatorio sint inferiores nobis sed supiores inq̄stū sūt ꝓfirmati i charitate nos aūt nō. Ad 2^m dō q̄ mior ē falsa. cū. n. mētalr clamēt ad nos vt eis subueniam⁹ qō nobis

spūalr datur intelligi. Job. 19. vbi in pſona eoz dr̄ nobis. Miserimini mei miserimini mei credēdum ē q̄ multo fortius clamāt ad iudicē vt eis miseatur. Ad 3^m dō q̄ beati vident deum velle facere illud pro quo rogant tamen ad preces eorum.

t **Tertio** querit vt^m orōes oiuz aiaz q̄ recesserunt a corporib⁹ in charitate quas faciunt ꝑ nobis exaudiant. Et vr̄ q̄ non. Hiero. 15. Si steterit Moyses ⁊ samuel corā me nō est aia mea ad pplm istū. Jtē apoc. 6. martyrib⁹ vindictā petentib⁹ de his q habitant in terra rspō sum est vt requiescerent adhuc tps modicū donec ꝙ pleantur ꝙserui eoz. q̄ nō oēs oroes scōz exaudiunt. Jtem q aliquid alij orando impetrat aliquo modo illi merent sed aie a corporib⁹ sepate nō sunt in statu merendi q̄ nobis per earum orones nihil impetratur. Jtē vnicuiq̄ indigenti plus ꝓdest oro sua q̄s alij. Sed illi qui sunt i purgatorio sunt indigētes ⁊ tamen sua oro nō prodest eis. q⁹ tunc statim a pena liberarentur. q̄ multo mius oroes eoz exaudiuntur ꝑ nobis. Contra. dr̄ Job. 5. ad aliquē scōz cōuertere sed illa ꝙuersio eēt frustra si oroes eoruz ꝑ nobis nō exaudirent. q̄ orationes scōz ꝑ nobis exaudiunt. Jtē oēs oroes amicoz dei ab ipso exaudiūt nisi sit ipedim^m ex pte illoz ꝑ q̄bus oratur. sed oēs aie exītes in charitate sunt amice deo. q̄ oium aiaz orōes q̄s faciūt ꝑ nob nisi sit ipedim^m ex pte nr̄a exaudiunt. R^o q̄ orōes oiuz aiaz q̄ recesserūt a corporib⁹ in charitate q̄s faciūt ꝑ nobis q̄dā sūt btāz q̄dā adhuc i pena exītiū brē dupl̄r orant ꝑ nobis cū exp̄sse ⁊ itp̄tatiue. p^o mō orāt ꝑ nobis cū exp̄sse petūt a dīna clementia aliq̄d bonū nobis fieri. vel aliq̄d malum a nobis remoueri interp̄tatiue orāt ꝑ nobis i q̄stuz eoz merita in ꝙspectu dei exītia nō soluz eis cedunt ad glaz. sed ēt q̄stum ē ex pte sua sunt nobis quedā suffragia. ℙ^o mō oroes eoz ꝑ nobis sēper exaudiuntur. q⁹ sic nihil petunt nisi qd̄ vident deū velle facere ad p̄ces eoz. ꝙz 2° modo nō semp exaudiuntur propter ipedimentum ex parte nostra orationes autem animaz exītium in purgatorio forte nō semper exaudiunt sicut nec nr̄e. q⁹ nō sic vident voluntatē dei sic beate. tñ eaz oroes multis viuis prosunt immo oibus nisi impedimentum ex parte nostra. si enim nō prosunt hoc est aut q⁹ sunt in pena. sed hoc est falsum q⁹ tunc orationes nostre quasumus in pena nō prodessent aut hoc est q⁹ sunt extra merendi statuz sed hec ratio nulla est q⁹ tūc oroones beatarum animaz nobis nō prodessent aut ꝭ ē q⁹ cū hoc q̄ sunt adhuc extra statum merendi visione dei carent sed hec ratio nulla est q⁹ vt habet. 2°. Macha. c. vltimo Jeremias qui extra statū merēdi erat ⁊ adhuc visione dei carebat orauit pro filijs Jsrael ⁊ fuit eius oratio exaudita. Ad primum in oppositum dicendum q̄ illud verbum sic intelligēdum est q̄ si moyses ⁊ Samuel illo tēpore fuissent immortalitati vita ⁊ orassent pro illo populo oroes eorum nō fuissent exaudite propter malitie magnitudinem que tunc erat in populo illo. Ad 2^m dicēdum q̄ illa martyz oratio nō erat absoluta petitio q̄ statim fieret vindicta. sed erat ad exprimendum desiderium scōe stole. vnde glo. desiderāt minus ⁊ sanctorum ꝙsortiū ⁊ iustitie dei cōsentiūt. Ad 3^m. dō est q̄ differentia est inter mereri ⁊ impetrare ꝑ orationem. meritum. n. proprie loquendo innitit

eqtati ⁊ cuidã eq̃litati ꝓportioalitatis meriti ad p̃
miũ ipetrare aũt aliqd per mõz ſuffragij orando inı
titur libalitati ⁊ benignitati illi⁹ q orat. Alij dñt q
q̃nis ſint extra ſtatuz merendi ꝑ ſe nõ tñ pro nobis
Ad 4^m dõ q oꝛo exũtiũ in purgatorio eis ꝓdeſt ad
augu^m gr̃e nec glie q: quo ad b̃ ſunt totaliter eũ ſta-
tuz ipetrandi aliqd ꝑ ſe ſz q̃ztũ ad mitigationẽ pe-
ne ſue ⁊ abbꝛeuiationẽ: nec pp b̃ ſequit̃ q ſtati libe
rent̃ a pena q: nec b̃ petũt ſz dine mĩe ſupplicãt vt
ſz bñplacitũ ſuuz ꝓmittat eoꝝ. ⁊ hec oꝛo exauditur.

q Arto queritur vtꝝ aie beate oꝛẽt p
ill̃ q̃ ſũt i purgatorio. Et vr̃ q ñ
q: oꝛones aiaꝝ btãꝝ ſemp exaudiũt̃. g̃ ſi oꝛa-
rent pro illis q̃ ſunt i purgatorio ille ſtati a pena lib
arent̃. Itẽ null⁹ ſapiẽs oꝛat ꝑ ãmotione eiuſdẽ q°
letatur. ſz ſcĩ letant̃ de punitiõe exũtiũ i purgatorio
dicit. n. pſal. letabit̃ iuſtus cũ viderit vindictã g̃ nõ
oꝛant ꝑ ãmotione pene eoꝝ: Contra magr̃ h⁹ di. c.
S. dicit de illo q in articlo ꝓſumatõis ſcli migrabit
ſuffragijs tñ indigẽs q adiuuabit̃ meritis ⁊ itercef
ſionib⁹ eccl̃e celeſtis g̃a ſili ⁊ illi q mõ ſunt in purga
torio eccl̃e celeſtis itercelſiõib⁹ adiuuant̃. ℟° ſĩc
coꝛpe nãli mẽbꝛa foꝛtia indigẽtib⁹ ſbueniunt. ſic in
coꝛpe myſtico eccl̃e nõ tñ debẽt ſibi ſubuenire mẽ
bꝛa iter que ẽ indigẽtia mutua ſz ẽt illa q̃ nõ indigẽt
adiuuari ꝓueniens ẽ indigẽtib⁹ ſubuenire illi aũt q
ſunt i purgatorio cũ ſint in charitate ſũt mẽbꝛa coꝛ-
poꝛis myſtici eccl̃e ⁊ idigẽt adiutoꝛio ꝓueniẽs g̃ eſt
bonos q ſunt eccl̃e mẽbꝛa adiuuari nõ indigẽtia ill̃
q ſunt i purgatorio ſuis oꝛonib⁹ ſubuenire. Ad p^m
in opp^m dõ q q̃ui ſcĩ oꝛẽt pro eis nõ pp hoc ſequi
tur q ipſi ſtati a pena liberentur q: nec b̃ petunt ſci
ſz vt deus eis ſubueniat q̃ztũ videt ipz velle eis ſub
ſuenire ad p̃ces eoꝝ. Ad 2^m dõ q ſci ſic letãt̃ de di
iuſtitia ita de miſericoꝛdia q: videt vnam in nullo
alij ꝓeiudicare ſed alij concoꝛdare.

c Jrca litteram cũ facta erit refrectõ bo-
noꝝ gaudiũ ãplius erit. Hoc expo
nẽ ſin qõe di. 49°. Et malo ꝝ tormenta grauioꝛa. b̃
declarabitur di. S. Alias abditis receptaculis ꝓpriz
abdita dicunt̃ q: mõ nõ ſunt nobis manifeſta. Sa
crificiuz mediatoꝛi. i. ſacrificiũ euchariſtie ad hoc
ꝓſunt vt ſit plena remiſſio vel certe vt tolerabili-
oꝛ ſit ipſa dãnatio: hoc exponetur di. ſequẽti q: dõ b̃
fiet arg^m ad illã qõem. Utꝝ pena dãnatoꝝ ꝑ ſuffra
gia eccl̃ie minuat̃ ⁊ ſacrificio ſalutari. i. ſacramẽto
euchariſtie hoc. n. ſacr̃m ⁊ ſi per mõz ſacr̃i nõ ꝓfici-
cit niſi ip̃m ſacr̃atlr manducantib⁹ moꝛtuis tñ pro
deſt per mõz ſacrificij ſic. n. ꝓdeſt oĩbus indigẽtib⁹
eccl̃e mñbꝛis ꝑ quib⁹ off̃ rtur iuuria eſt ꝑ martyre i
eccl̃ia oꝛare. Contra ſupꝛadcĩn ẽ q ſuffragia ꝑ val
de bonis g̃raꝝ actiones ſũt. ℟° q iniuria ẽ oꝛare
ꝑ illo q certũ eſt nobis eẽ martyrẽ ſi ãt facim⁹ ſuffra
gia ꝑ aliquib⁹ q iã beati ſunt: ſz nobis nõ cõſtat nec
per reuellationẽ nec ꝑ eccl̃ie teſtim^m ſi ꝑ talibus fa
cimus ſuffragia q̃zuis eis nõ ꝓſint: tñ eis nõ iniuriã
facim⁹ ſz iſta ſuffragia g̃raꝝ actiones ſunt. dici põt
nõ ei magis valuiſſe g̃ialia ⁊ ſpecialia q̃z pauꝑi ſo-
la g̃ialia ſuffragia. ℟eſpõſio ãt hec eſt falſa. Logt
. n. magiſter de ꝓ aupe ⁊ de diuite q eq̃liter meruе-
runt adiuuari p⁹ moꝛtẽ: põt tñ dici illã plura ſubſi-
dia diuiti ꝓtuliſſe celeꝛioꝛẽ abſolutionẽ. hec reſpon
ſio vã eſt. ℟õ pleniozẽ qõ ſic dz intelligi. ſ. q ñ ꝑ b̃
bẽbit gl̃iaz maioꝛẽ dicunt̃ angeli oꝛones ⁊ votano

ſtra deo offerre q: illud idẽ qõ a dõ efficaciter ĩ oꝛo
ne petimus ipſi ꝓ nobis oꝛãdo petunt efficacius
ſi ẽ aliqd qõ vident deuz velle fieri per oꝛones eo
ruz ſic petionẽ quã facit ſimpler hõ coꝛã iudice reſu
mit aduocatus ⁊ eã ꝓponit efficaci⁹. Bonũ eoꝝum
eſt de opib⁹ ſuis eius ꝓſulere vitatẽ b̃ ꝓſiliuz ẽ cõuer
ſio eoꝝ ad deũ vt ab eo illũinatõe recipiãt dõ agẽdiſ

Di. xlvj

Ed queritur hic de valde ma
lis ⁊c. Supius dõ
terminauit magr̃ de ſtatu aiaꝝ exũtiuz
in purgatorio. Hic determinat de ſta
tu exũtiũ in inferno ⁊ diuidit in duas.
℣° igrit vtꝝ deus ĩ punitiõe dãnatoꝝ
agat miſicoꝛdĩ vel iuſte tñ. 2° quõ ſunt in deo iu
ſtitia ⁊ mĩa ibi. Sed quõ. ℣° in duas ℣° determi
nat qõis vitatẽ. 2° exponit quaſdã auctoꝛitates q̃
vident ſonare ꝓriuz ibi. Nõ g̃ dictũ eſt. illa ps q̃ ibi
incipit: Sed quõ diuidit in tres. ℣° oſtdit q di-
ſtinctio iuſtitie ⁊ mĩe in deo attendit̃ quo ad opera
2° q q̃daz opera attribuunt̃ iuſtitie quedã mĩe ibi
Nõ aũt quedã. 3° q in ſingulis opibus inuenitur
miſericoꝛdia ⁊ iuſtitia ibi. ℣oſt hoc ⁊c.

Articulus primus.

c Jrca hãc diſtinctionẽ q̃rendũ eſt p̃nci
palit̃ õ dei duob⁹. ℣° de iuſtitia
2° de eius mĩa. Circa p^m querunt̃ q̃ttuoꝛ
℣° vtꝝ in deo ſit iuſtitia. 2° vtꝝ poſſit
p̃mittere opa iuſtitie. 3° vtꝝ poſſit iuſte aliquẽ tpa
liter pũire nõ pp eius pccm̃. 4° vt^m iuſtius agat cũ
vno q̃z cũ altero. Utruz ãt ex dĩna iuſtitia iferatur
pccõꝛib⁹ in pccõ moꝛtali decedẽtibus pena eterna
plane ꝑz q ſic ex dictis ſupius di. 44. in illa qõne
Ut^m ſit infernus. ⁊ iõ de b̃ nõ oz facere qõem.

q Rimo oſtendo q in deo nõ eſt iuſtitia
Anſel. li. i. de veritate vltra ñ
diuz iuſtitia eſt rectitudo voluntatis pp ſe
ſeruata: ſed in deo nõ eſt rectitudo voluntatis nõ
n. eſt voluntas recta q̃ vult aliqd facere nõ pp aliq̃z
rõnez deus ãplius voluit facere mũduz iſtuz q̃z ali
um ab iſto ſolo nũero differentẽ ⁊ magis repꝛobare
Eſau q̃z Jacob ⁊ nõ ꝓpter aliquã rõnẽ. ergo in dõ
non eſt iuſtia. Item ſcdz phũm. 5. ethi^m. c. ii. Dñi
ad ſeruum nõ eſt iuſtitia q: iuſticia in quadã equa
litate ad alterum conſiſtit. ſed deus eſt dominus
oium g̃ in ipſo nõ eſt iuſticia. Itẽ Boetius in li. de
do. Quia deus bon⁹ eſt oĩa que egrediunt̃ ab eo bo
na ſunt. g̃a ſili ſi deus eſſet iuſtus oĩa q̃ egrediuntur
ab eo eſſent iuſta ſz multa ſunt a deo que iuſta nõ ſt
carentia. n. rõe iuſta nõ ſunt. Itẽ iuſtitia reſpicit d̃
bitum. deus aũt nulli debitoꝛ eſt. Contra ℣p⁹. 2.
Thimoth. 4. dicit q deus eſt iuꝛtus iudex. ſed nõ
eſt iuꝛtus iudex i quo nõ eſt iuſtitia. ergo in deo eſt
iuſtitia. Itẽ pſal. ad deum. Juſtitia plena eſt dexte
ra tua. ℟eſpõdeo q iuſtitia accipi poteſt ſecũdũ
rectitudinem voluntatis qua vult aliquis redde-
re vnicuiq̃z in diſtribuendo vel commutando que
ei decet. ⁊ ſecundum hoc dupleꝛ eſt iuſtitia ſcilicet
diſtributiua qua aliquis vult omnibus qui ſunt d̃
cõitate diſtribuere bona communia ſecundũ debitã
ꝓpoꝛtionis equalitatem: ⁊ commutatiua qua ali
quis in commutando vult ſeruare debitã equali-
tatem ſecundum q̃ztitatez. ⁊ hec eſt queda potẽtial'

pars q̄ aliqs vult seruare ī cōmutando debitā eq̄litatē nō ꝑz q̄stitatē: sz ꝑm ꝓportionē: ꝓmutatiua iustitia ꝓprie loq̄ndo ī deo nō est q; nulli est debitor ex legis necessitate ꝛ tm̄ ꝑm q̄stitatez de bono retribuit vltra meritū ꝛ de malo citra demeritū. Justitia vo distributiua ī deo est oīb⁹. n. distribuit bona sua ꝑm debitā ꝓportiōis eq̄litatē. Unde dicit. Dio⁹. 8. c. de dīnis noīb⁹ q̄ iustitia dei oībus' que sunt ꝑz dignitatē tribuet laudat ꝑm ꝓmēsurationez ꝛ formā ꝛ ordinationē. q; in distribuendo illā dignitatē cōsiderat in cōparationē ad cōdecentiā sue bonitatis Justitiam 3° mō dicta ēt in deo est. q; in ꝓmutādo bonū ꝓ bono ꝛ malū pene ꝓ malo culpe seruat nō eq̄litatem q̄stitatis sz ꝓportionis ī cōpationē cōdecentiā sue bonitatis. sed in ꝟ differt hec eq̄litas ab illa q̄ est in iustitia distributiua. q; illa ꝑsiderat int̄ ꝑsonas accipientes ꝛ ea que eis' distribuūt. nā sicut se bēt meritū vnius ad meritū alterius: ita se hz illud qō distribuit vni ad illō qō distribuitur alteri. Equalitas āt ꝓportionis que ē in iustitia 3° modo dicta ꝑsiderat inter meritū vl demerituz qō est i recipiente. ꝛ ꝑmiū vl suppliciuz qō recipit a retribuēte in qua retributōe ꝛ si ꝑsideret meriti vl demeriti exigentiā hoc tm̄ est ꝑ cōpationē ad cōdecentiā bonitatis sue. ꝛ iō ꝛ iuste punit malos ꝛ iuste eis pcit. ℞m tangit Anſel. ꝑsologiō. io. c°. cū loquens ad ō um dicit. Cū punis malos iustū est. q; illoꝝ meritis conuenit. ꝛm tangit ibidē cū īmediate subiungit. Cū parcis malis iustū est nō q; illoꝝ meritis sed q; tue bonitati cōdecens est: Ad pm in oppm dō q̄cqd vult de⁹ vl' pp aliquā rōnē q̄ nō alia q̄z sua velle. q; din⁹ intellectus dictat voluntatē dei pm esse rgulam oīuz volendoꝝ. Unde eo ipso quo de⁹ vult aliqd rōabile est ipsū hoc velle Ut̄ Anſel. ꝓsologiō .ii. c°. ad deū loquens ait. Id solū iustū est qō vis. ꝛ nō est iustū qō nō vis: ꝛ sic pz ex sn̄ia. Anſel. ibidem intētio ei⁹ est vt fcm̄ sit iustū. q; de⁹ vult hoc fieri. nō e⁹°. Ad ꝛm dō q̄ ꝛ si dn̄i ad seruum nō sit iustitia cōmutatiua ꝑz plenaz rōez eiusdez q; inter dn̄m ꝛ ꝑuum nō est eq̄litas eo q̄ oīa que sunt serui sunt dn̄i. tamen dn̄i ad seruos pōt esse iustitia distributiua q̄ nō regrit q̄litatē q̄stitatis ꝑm ꝓportionez q̄stitatis sz ꝓportionalitatis q̄ est eq̄litas duaꝝ ꝓportionuz q̄ cōsistit in hoc qō seruis retribuit ꝓportionaliter ꝑz merita sua q̄z ēt iustitia cōmutativa nō possit esse ꝑm plenā rōez inter dn̄z ꝛ seruū: tm̄ pōt sibi ē ꝑz aliqd. s. ꝑm eq̄litatē ꝓportiōis iq̄m ꝑuu⁹ dn̄o facit qō pōt ꝛ dn̄s seruo qō decet qd aūt sit iustitia cōmutatiua ꝛ distributiua expositū ē. li. 3°. di. 33. Ad 3m dō q̄ nō est sil'e. q; bonitas cōuertit cū entitate ꝛ sola rōe differunt: nō sic aūt iustitia. Ad 4m dō q̄ ꝛ si deus nulli creature sit debitor ex recepto tm̄ debitor est ex ꝑmisso: nulli. n. est debitor nisi q; vult. si autem quer̄at quare vult nō respōdeo nisi q; vlt q; voluntas sua est ꝓprima causa.

ſ Ecundo querit vtm deus possit ꝓtermitt̄ opa iustitie. Et vr̄ q̄ sic. q; opus iustitie est retribuere vnicuiq̄ ꝑz merita sua sed deus peccatoribus nō retribuit ꝑz demerita sua punit. n. eos citra cōdignuz iuxta illō psal. Nō cōtinebit in ira m̄ias suas ḡ deus in puniendo pcōes opera iustitie ꝓtermittit. Jtē illos q̄ saluati sunt deus posset dānare: ꝛ illos qui dānati sūt posset saluare. q; oīpotens ē ꝑz dānatos saluar̄ ꝛ sal

natos dānare eēt ꝓtermittere opa iustitie. ḡ opa iustitie ꝓtermittere pōt. Jtē pōt ꝓtermittere cursum nālis iustitie quē nālib⁹ rebus indidit vt ꝑz in opibus miraculoꝝ. ḡ a sili pōt ꝓtermittere cursuz mōalis iustitie. Cōtra 2ª. thi. 2°. ꝛ ille fidelis ē qui seipsū negare nō pōt: sed si ꝓtermitteret opa iustitie negaret seip̄z q; negaret iustitiā. ꝛ ipse iustitia est ḡ iustitie opera ꝓtermittere nō pōt. Jtem Anſel. i°. li°. Cur deus hō añ mediū quodlz incōueniens in deo fegtur ipossibilitas sed incōueniēs eēt deum ꝓtermittere opera iustitie. ḡ hoc deo est impossibile.

℞° q̄ opera iustitie ꝑm q̄ iustitia respicit exigentiā demeritorum absolute deus pōt p; etermittere ꝛ p̄termittit etiam in punitione perpetua dānatoꝝ q; punit eos citra condignum nō quātū ad pene durationem sed q̄stum ad intentionem respiciendo ad eorum demerita absolute opera āt iustitie ꝑz quod respicit exigētiaz meritoꝝ vel demeritoꝝ incōpatione ad condecentiam bonitatis sui ipsius retribuentis ꝓtermittere nō pōt sicut nec illud negare qō suā decet bonitatez. Ad pm in oppm dō q̄ q̄stus deus nō puniat pcōres secundum exigentiā demeritoꝝ suorum absolute punit tamen eos ꝑz exigentiam suoꝝ demeritoꝝ. ꝑm q̄ suaz cōdecet bonitatē Ad 2m dō q̄ illos qui saluati sunt deus non posset dānare. q; hoc nō pōt condecer̄ suam bonitatē illos tm̄ q dānati sunt posset saluare. q; hoc posset suā cōdecere bonitatē primo tm̄ ꝓ oīpotentiā suā dādo eis adiutoriū quo' possent ꝛ vellēt penitere. ꝛ sic remittendo eoꝝ peccata ꝛ obligatiōes q̄ ꝓpter illa obligātur ad penam eternam cum. n. eis iniuria committatur in deū ꝛ ipse sit supior dn̄s ptātis habens plenitudinē illā nulli iniuriando ex gratia pōt r̄mittere dānatis tm̄ nūq̄z remittet q; nūq̄z penitebunt nec penitere pñt. vñ null⁹ dānar⁹ saluabit̄ sz illōq̄ rōnalis creatura de condigno meruit nullo mō potest sibi salua iustitia auferre nisi forte indirecte in q̄m saluatū posset reducere ad vitā mortalē in qua posset mortaliter peccare. ꝛ ex conseq̄nti dānationē ī̄ reri vt dicūt qdā qūo tm̄ posset beato auferre salua iustitia clarā sui visionē difficile est vider̄ ꝛ si illa salua redneeret ipz ad istā vitā nullo mō possz peccar̄ vñ qūo saluari posset dānare salua iustitia ad pñs ī bñ video. Ad 3m dō q̄ nō est sil'e. q; ꝓtermittere cursuz nālis iustitie aliqū suā cōdecet bonitatē. sed pretermittere cursū mortalis iustitie respicientis exigentiā meritoꝝ seu demeritorum ī cōpatione ad suā bonitatem suam: bonitatem cōdecer̄ nō pōt. ℔ enim includerz contradictionē. Arg⁴ ad partem scōam procedūt de opibus iustitie respicientis exigentiam meritoꝝ vel demeritoꝝ in comparatiōe ad condecentiam bonitatis diuine.

t Ertio queritur vtruz de⁹ possit aliquē iuste tpaliter punire nō pp eius pecc̄m. Et vr̄ q̄ ñ. deus nullā punitionez facere potest ꝛ legem eternā cū ipse sit eterna lex: sz lex eterna pcōres dictat esse puniendos ꝛ bonos glorificandos ꝑm. Aug. li°. de li. ar. añ medium ḡ de⁹ nullū potest iuste punire nisi pp pecc̄m. Jtem scōm Aug. vbi prius. Ab eterna lege deriuatū ē quicqd iustū est in lege tempozali sed scōm legē tempozalē nullus iuste pōt puniri a iudice nisi pp pecc̄m. ḡ nec ꝑm legem eternā. Cōtra. Job valde grauiter fuit punitus nec tamen pp pecc̄m talē nec tantā punitio

nē meruerat. vñ ipe dicit vt hr̄ Job.5. Utinā appe derent peccā mea qbus irā merui. ⁊ calamitas quā patior in statera q̄si arena maris hec grauior appa ret. cū g̈os Job pūiuit iuste p̄t aliquē iuste pūire pp peccñ. ℟° q̄ ꝯuis de⁹ nūq̄ aliquē punisset nisi pce cessisset peccñ. q⁹ vt oñsuz ē. li°. 2°. di. 30. Si nā hūa na nō peccasset nō fuisset alicui pēalitati subiecta tñ vt ibidē oñsum ē. añ peccñ potuissz eē penalitati sb iecta absqz aliq̄ dīna iniustitia: non sicut creata fuit sz sicut eā deus creare potuisset si voluisset: q⁹ si vo luisset potuisset eā crēare in nālibus puris ⁊ sic exñs fuisset subiecta penalitati cōsequnti nā suis nālibus relictā que ibidē sunt oia declarata vñ si mō accipi atur punire nō pp peccñ ꝑ punire. si nūq̄ fuisset pec catū. sic dico q̄ deus nullū punit nisi pp peccñ. q⁹ nl̄ lū puniret nisi peccñ aliqō p̄cessisset: si aūt accipiat pūire nō pp peccñ p hoc qō est peccñ nō eē cāz meri toriam punitōis sic dico q̄ ꝯuis de⁹ nullum puni at nec punire possit nisi pp peccñ ꝑpe accipiendo v bū punitionis. q⁹ significat afflictionē nō absolute. sed vt punitiua ē pcī tñ accipiendo punitonē ꝑ af flictionē ds nō solū p̄t affigere: sz ēt affligit tpal̄r aliquos hoies nō pp eoꝝ peccñ. Quosdā vt i eoꝝ liberatōe ab afflictione gl̄ificenť vñ Jo.9°. dicit sal uator de ceco nato q̄ nec peccauit nec pentes eius vt cecus naſceret. sed vt manifestenť opa dei i illo Quosdā pp exm patientie. Thob.2°. hāc tentatōez iō p̄misit deus euenire illi vt posteris daret exm pa tientie ei⁹. Quosdā p afflictionē tpalez pſeruet eos a pecc̄. Quosdā vt p eoꝝ patientiā in tribulatione p̄miū eoꝝ augeat in celo. ⁊ ꝯuis sic in flagellādo ñ sit iustitia que respicit exigentiā meritoꝝ absolute. tñ est ibi iustitia q̄ſpicit exigentiā meritoꝝ in ꝓpa tione ad cōdecētiā bonitatis dīne. Ad pm i oppm dō q̄ ꝯuis lex eterna dictet bonos glorificādos et na tñ vita dictat bonos aliquos esse tpal̄r affligen dos pp rōes dictas. vñ ⁊ talis punitio est ꝟz dīne ꝑ nidentie legē. Ad 2m dō q̄ sine p̄iudicio legis hūa ne p̄t aliqd penale alicui inferri nō pp peccñ. vt iu uenib⁹ exercitium. ⁊ medicina infirmis.

q **Q**uarto queriť vt̄z deus iusti⁹ agat cū vno ꝯ cū altero. Et vr̄ q̄ sic. q⁹ eq̄litas iustitie i idiuisibili nō cōsistit. vñ phūs 2°. ethi m. c°. vlt. dicit de medio in vtutib⁹ q̄ q paꝝ aliqñ transgredit nō vitupat. nec ad magis nec ad min⁹. ḡ iustitia recipit magis ⁊ min⁹. salua ḡ iustitia deus iustius agere p̄t cū vno ꝯ cū altero. Jtē mīa tēperat iustitiā. sed deus mīus agit cū vno ꝯ cū alio. ḡ ⁊ iustius. Jtē punire est opus iustitie sz deus magis punit vnū ꝯ aliū: ḡ iustius agit cū vno ꝯ cū alio. Cōtra qcqd deus facit iustissime facit ḡ in oi ope suo seruat iustitia i indiuisibili. i diuisibili vo nō est magis ⁊ minus. Jtē si iustius agit cū vno ꝯ cū alio: minus iuste agit cū vno ꝯ cū alio. sz sicut magis iuste includit iuste: ita minus iuste includeť videť iniuste. ḡ deus cū aliquo agit iniuste qō falsū est. ℟° q̄ deus iustus nō agit cū vno ꝯ cū alio cui⁹ rō est q⁹ vna actio dei nō p̄t esse iustio: alia nisi aut per compationem ad voluntatē ei⁹ a q̄ egrediť aut p cōpationē ad effectū ad quē terminať. p° mō de⁹ nō agit iustius cū vno ꝯ cū alio. q⁹ vna ⁊ eadē est eius voluntas a qua egrediť oīs eius actio circa cr̄ aturā nec 2° mō. q⁹ ꝯuis cū vno agat maiorem effe ctum iustitie ꝯ cū alio: ex hoc tñ nō segtur q̄ actio eius circa vnū iustior sit ꝯz sit circa alium. Justitia enī in q̄dā eq̄litate p̄sistit siue ꝟz ꝯtitatē siue ꝓporti onē scōm q̄ patet exp⁹ qōe h⁹. di. equalitas aūt taz scōm ꝓportionē ꝯz scōm ꝯtitatē tanta est in puis sicut in magnis proportio enim. quattuor ad duo equalis est proportioni. 10. ad. 10. vtraqz enim est dupla. tanta est etiam equalitas inter decem ⁊ de cem sicut inter mille ⁊ mille: deus aūt in agendo cū quolibz seruat equalitatem ꝓportionis i indiuisi bili ad hoc aut nō astringimur ꝑ difficultatē in no bis mediū attingēdi scōm q̄ dicit phūs. 2°. ethi m. c°. vlt. ⁊ iō ꝯuis iustius possimus agere cū vno ꝯz cum altero. magis appropinquādo ad punctale īdiū. nō sic tñ p̄t dici de deo ⁊ per h̄ pz ad primum argumentum in oppm rñsio. Ad 2m dicēdū q̄ ꝯuis deus misericordius agat cū vno ꝯz cū alio ipartiē do maiorem effectum mīe vni ꝯ alteri. ex hoc tñ nō sequiť q̄ iustius agat cum vno ꝯz cum alio mīa. enim nō est contra iustitiā ꝯuis effectus misericō die sit preter iustitiam nisi scōz q̄ accipiť iustitia ꝑ ꝓdecentia bōitatis sic. n. ꝟz rōem intelligendi iusti tia est ratio misericordie. vnde. Anſel. prosologiō .ii. c°. loquens ad deuz ait. Nascitur de iustitia tua misericordia tua. Ad 3m pz solutio ex dictis i qōe equalis enim est ꝓportio magni peccatoris ad ma gnū suum supplitium ꝓportioni minoris peccato ris ad suum minus supplitium ꝓportio. n. demeri ti maioris peccatoris ad demeritum minoris pec catoris equalis est ꝓportioni supplicii maioris pec catoris ad supplicium minoris pcōris 2m argumentuz ad partem aliam ꝯuis valeat ratione mīe tamen non valz ratione ꝓcessus q⁹ non sequiť iste minus agit bene cū isto ꝯz cuzillo ergo cum isto agit male.

Articulus scōus.

c **Q**onsequenter queritur de scōo p̄n cipali. Et circa hoc querunť. 4. ℙ° vtm in deo sit mīa. 2° vtm sit prius in deo fm rōem intelligēdi ꝯz iusti tia. 3° vtm in omni ope dei sit misericordia ⁊ iusti tia. 4. vtm pēa dānatoꝝ dīnuať p suffragia viuoꝝ.

p **R**imo ostēdo q̄ in dō nō est mīa: dicit. Damas. li°. 2°. c°. 13. q⁹ misericō dia est tristitia in alienis malis sz in deo nul la est tristitia. ḡ nec misericordia. Jtē fides ⁊ spes quia in perfectionez habent annexā nō sunt in deo sz misericordia hz iperfectionē annexam. s. tristitiā vt iam dcñ est ḡ nō est in deo. Jtem misericordia inclinat voluntatē ad repellendū aliquoꝝ miseriā sed deus multas miserias permittit i creaturis q̄s repellere possz ergo in ipso nō est misericordia. Cō tra sacra scriptura quasi vbiqz in deo dicit esse mi sericordiam. Jtem idem est mīa ⁊ bonitas. quia idem vr̄ esse vtriusqz effectus. s. cōicare perfcōem aliquam indigenti sed certuz est in deo esse bonita tem vt docz tota scriptura. ⁊ clamat omnis creatu ra ergo certum est in deo esse misericordiam. ℟° misericordia duo importat. vnum tanquā essenti ale. aliud tanq̄ accidētale. ℙrimum est prompti tudo voluntatis ad subueniendum miseris in quo consistit tota virtutis misericordie essentia. Aliud est passio tristitie que oritur in appetitu ex cognitio ne miserie alterius. ꝯtuz ad primum misericōdia summe est in deo ñ sed ꝯtuz ad secundum. nec pp

hoc minus est in deo essentia mie q2 illa tristitia est ab ea sepabile accis q3uis ab illo accidente ponat nomẽ mie ad significandũ vñ p3 ethiologiã vocabuli põt dici mia. q2 miseria cordis ex cognitõe alterius miserie gñata. Ad p^m in opp^m p3 solutio ex dictis in^l qõe. Ad scõm dõ q nõ valet q2 iperfectio q̃ est i fide est ei eẽtial'. vt oñsũ est li°. 3°. Silr dico de iperfectiõe spẽi q est ei eẽtial'. tristitia vero nõ est eẽntialis mie. Ad 3^m dõ q voluntas p mia3 ñ vult repelleꝛ alienã miseriã nisi put expedit ⁊ dec3 ⁊ sic deus revelat miseria3 rõnalis creature: nõ d3 aũt nec expedit vt a q̃lib3 rõnali creatura repellat miseriã. Arg^a ad ptem scõa3 gra cõclusionis õbẽt cõcedi dõ tñ q bonitas ⁊ mia in deo p̃m rõem differunt. in revelatione. n. miserie alic^o est mutatio ab iperfectione ad aliquã pfectionẽ. illã aũt revelationẽ miserie respicit directe mia rõe termini a quo ⁊ bonitas rõe termini ad quẽ. Ratio. n. bonitatis est rõ perfectionis q2 tñ res habet de bonitate q̃tu3 h3 de eo qõ deb3 hre. rem aũt hre q hie debet rõẽ sue perfectionis bonitatis ẽt ratio gñalio2 est q̃ rõ mie. cũ. n. cõicatio que est p bonitatẽ nõ excludat õ biti rõem cõphendit iustitiã ⁊ mia m. est. n. p3 rõem intelligendi p̃n^m cõicatiõis que ẽ per mia m ⁊ que ẽ per iustitiã nõ vt per illã cõicatõe3 aliqd aquirat s3 q2 talis cõicatio illam^l cõdecet bonitatem.

Ecundo queritur vt^m pus sit in deo p3 rõe3 intelligendi misericordia q̃ iustitia: Et vñ q nõ dicit. n. Ansel'. pslogion. ii. c°. q ex iustitia dei nascitur mia eius. Item veritas in deo prius est p̃m rõnem intelligendi q̃ mia q2 est mie directiua. sed in deo eadẽ est rõ iustitie ⁊ veritatis: vñ p iustitia accipit cũ dr in p̃sal. Misit deus mia3 suã ⁊ vitatem. ⁊ mia ⁊ veritas obviaverunt sibi. g̃ iustitia prius est in deo scõm rõem intelligendi q̃ mia. Cõtra illud qõ est in deo pncipalius est in deo prius p3 intelligendi rõe3. sed mia i õo p2incipalio2 est q̃ iustitia p̃m nostrã rõe3 intelligendi. dr. n. Jac. 2°. q mia superaltat iudiciũ. g̃ prius est in deo p̃m rõem intelligendi q̃ iustitia. Item i re prius est p̃m rõem intelligendi illõ qõ est maxie sibi ppriu3 q̃ illõ qõ min^o. s3 mia maxie est deo ppria. vñ in oõe dicit eccla: De^o cui ppriũ est miseri. ⁊ i psal'. Deus multũ misericors. cũ tñ in psal^o nõ inveniat. Deus iust^o cũ hac additiõe multũ g̃ mia pri^o est in deo p̃m rõem intelligendi q̃ iustitia. R° q q̃ uis deo nihil sit pus vel posterius nec duratiõe nec nã. q2 talis poritas ⁊ posterioritas diversitate3 icludit nãe inter prius ⁊ posterius q̃ diversas in deo eẽ nõ põt tñ i deo vnũ attributũ põt dici p^o alio p3 nrã rõem intelligendi inq̃ntũ vnũ est alteri^o rõ vt simplicitas est rõ imutabilitatis vt declaratũ est li. i° di. 8°. ⁊ sic loq̃do de priori p̃m rõem itelligendi dico q iustitia vno mõ dicta pori est mia alio mõ dcã nõ. Justitia. n. est rectitudo voluntatis in volendo reddere vnicuiq q sibi debita est dine ãt bonitati est debitũ vt oia fiant q̃ cõdecet eam ⁊ nihil fiat qõ eam facere vel pmittere fieri nõ deceat: vñ ipe est p^m pncipium oĩu3 voluntaria3 emanationũ: vñ ñ rito ẽt vel demerito rõalis creature debitũ est p̃mium vel supplicĩũ ⁊ p̃m h̃ duplex debitũ iustitia dupliciter dicit in deo. Uno mõ rectitudo dine volũtatis in volendo facere oia q̃ dei cõdecent bonitatem ⁊ in nõ volendo aliqd facere qõ eã nõ deceat

Alio mõ rectitudo dine voluntatis in volendo retribuere merito rõalis creature p̃miũ: ⁊ demerito supplicĩu3 ⁊ sicut illud qõ debet bonitati dine est rõ h^o qõ debetur merito vel demerito rõalis creatur̃ sic iustitia p° mõ dicta rõ est iustitie scõo mõ dicte. ⁊ ideo iustitia scõo mõ dicta nõ retribuit creatur̃ p3 exigentiã meriti vel demeriti nisi in cõpatione ad cõdecentiã bonitatis dine Justitia g̃ p° modo dicta p2 est p̃m rõem intelligendi q̃ mia. ⁊ mia q̃ iustitia scõo modo dicta. Justitia. n. p2io mõ dicta est rõ mie. iõ enim deus pcit miseris q2 parcere suã cõdecet bonitatẽ. ⁊ sic intelligit illud verbũ Ansel. alĩ tum in opponendo ad ptem p2imã. s. qõ ex dei iustitia nascitur misericordia sua q aũt mia p2io2 sit iustitia scõo modo dicta p3 sic. q2 dũ deus nobis pcit nõ p2ovenit ex nr̃o merito. sed pure ex sue bonitatis concedentia s3 q nos puniat. hoc pvenit ex nostro demerito ⁊ sue bonitatis cõcedentia. per pus ergo ⁊ pncipalius p̃m rõem intelligendi velle misereri respicit condecentiã dine bonitatis q̃ velle punir̃ Preterea divine bonitatis cõdecẽtia effectũ iustitie qui est punitio ordinat ad effectũ misericordie q est salvatio. vñ ppetua pena dãnatio reprobor̃ erit aliq materia perpetue laudis condecẽtie dine bonitatis in electis. deus g̃ vult effectũ iustitie. secundo mõ dicte pp effectum mie. velle g̃ misereri est scõm rõem intelligendi aliquo mõ rõ huius qõ est velle punire. mia g̃ per prius scõm rõem intelligendi est in deo q̃ iustitia 2° modo dicta. de qua iustitia intelligitur illud vbum. Jac. allituz in opponẽdo ad partẽ secundam. mia superaltat iudiciũ. Ad p^m patet solutio ex iã dictis. Ad 2^m dõ q vitas dicit dupl'. vno modo p̃m q cõsistit in q̃da3 ad equatione rei ad intellectũ cuiusmõi est vitas intellect^o alio mõ p voluntate manifestandi se exterius in signis ⁊ opibus scõ3 rectum iudiciũ rõis p̃m quẽ modum loquitur de veritate phũs. 4°. ethi^m. c°. 14°. Veritas ad similitudinẽ primi mõi dicta in õo differt scõm rõe3 intelligendi a iustitia. q̃ uis idẽ sint re. s3 dicta ad similitudinẽ modi secundi in õo ptinet ad rõnem iustitie. est ei3 voluntas cõformãdi opa sua ad iustitie rõe3 seu regulam que regula est vitas p° mõ dicta: vitas primo mõ dicta p2io2 est p̃m rõe3 intelligendi q̃ mia. ẽ enim eius regula: sed nõ est sic de veritate secundo mõ dicta. vel põt dici q vitas 2°. mõ dicta idem ẽ q iustitia p̃m q accipit p cõdecentia divine bonitatis. ⁊ ego concedo q iustitia h̃ mõ dicta vel accepta pus est scõm rõem intelligendi q̃ misericordia. Ad argumentum ad ptem secũda3 p3 quid sit dicẽdum ex dictis i questiõe.

Ertio queritur vtrum i omni opere õi t sit mia ⁊ iustitia. Et videtur q nõ q2 i reprobatiõe ei^o q nihil demeruit nulla est iustitia. quia iustitia respicit demeritũ in electõe eius qui nõ est nulla est misericordia: q2 misericordia presupponit miseriam sed secũdum Aplm ad. Ro. 9°. Esau fuit reprobatus añq̃ aliquid mali egisset. Secundum etiam ipsum ad. Ephe. i°. Elegit vos ante mundi cõstitutionem. g̃ est aliquid opus dei in quo nulla est iustitia. ⁊ aliquod in quo nulla ẽ misericordia. Item iustitia retribuit scõm merita misericordia preter merita. iuxta illud p̃sal'. Neq̃ scõm iniquitates nostras retribuas nobis ⁊ sequitur cito. Anticipent misericordie tue deus. s3 idem

opus nō pōt fieri ſm merita ⁊ p̄ter merita. ḡnō eſtī oī opere dei mīa ⁊ iuſtitia. Cōtra g̈lo. ſup illud pſal. Vniuerſe vie dñi mīa ⁊ vītas. dicit q̄ hec duo in oī ope dñi ſimul ſunt ⁊ ſi nō nobiſ manifeſte appareāt R° q̄ iuſtitia ⁊ miſericordia in deo p̄t accipi large vel ſtricte. P° mō iuſtitia in deo dicit cōdecentiaz bonitatis diuine. ⁊ mīa voluntatē bñfaciendi creature. ⁊ ſic planū eſt q̄ in oī opere dei ſimul ſunt. q̄ oia q̄ facit. deus facit ſm exigentiā ſue bonitatis ⁊ cū voluntate benefaciendi creature ēt volendo punire reprobos cū eoꝝ punitio bona ſit electis. 2° modo mīa dicit voluntatē ſubueniendi miſeris p̄ter merita. ⁊ iuſtitiaz voluntatē retribuendi ſcōm merita. ⁊ q̄ mereri vel demereri nō cōuenit niſi rōnali creature. ideo mīa ⁊ iuſtitia nō ſunt in oī opere dei. ſunt tñ in omni opere retributōis que fit rōali creature de lege coi inq̄ᵐ. n. remunerat ſm condignū eſt in illo opere iuſtitia. inq̄tuz vero punit vltra condignū eſt in illo opere miſericordia: ſilr inq̄tum punit malos eſt in illo opere iuſtitia. inq̄tū vo punit citra condignuz eſt in illo opere miſericordia Ad pᵐ in oppᵐ q̄ in electione ⁊ reprobatiōe ab eterno nō fuit rō iuſtitie ſecundo mō dicte. nec tamē fuit ꝺ iuſtitiā. ſz p̄t iuſtitiā actio ât p̄t iuſtitiā q̄ ē reſpectu rei q̄ nulli debita ē in nullo reprēhēſibilis eſt. ds añ reprobatis nō tenebat dare vitā eternaz. vnde in eos reprobando nihil facit contra iuſtitiā pōt tñ dici q̄ ineligendo fuit aliq̄ rō miſericordie q̄ nō tñ mō actus miſericordie eſt repellere miſeriā ⁊ in miſero exīte. m. ſz ēt hoiez a miſeria p̄cauere eligendo enim peccauit illos quos elegit a miſeria dānatōis eterne. Ad 2ᵐ dō q̄ idem opus ſcōm aliqd pōt fieri p̄ter merita. ⁊ ſm aliquid ſz merita. vt patet i punitione citra condignū. rōe. n. partis pene que infligitur eſt opus ſz merita rōe partis pene que nō infligitur eſt opus p̄ter merita. ſilr in punitione vltrā cōdignum. inq̄ᵐ. n. bō aliquo mō diſpoſuit ſe p̄ libeꝝ arbitriū ad tale p̄mium: illa p̄miatio aliquomō eſt ſm merita. multo minus tñ q̄ punitio ſm demerita. q̄ ſic nō pōt libeꝝ arbi. q̄tum eſt ex parte ſua in merendo ſicut in demerendo. iq̄ᵐ aūt hō dignus ē illo p̄mio per dei dona: de⁹. n. i nobis coronat dōa ſua illa punitio vel p̄miatio ē p̄ter merita

q Harto queritur vtᵐ pena dānatoruz diminuat p ſuffragia viuoruz Et vr̄ q̄ ſic. Aug. i. Euchi. 65. ⁊ recitat magr̄ di. p̄cedenti. c°. 2°. dicit de ſuffragijs q̄ gbus p̄ſunt aut ad hō p̄ſunt vt ſit plena remiſſio. aut certe vt tolerabilior fiat ipſa dānatio: vltimū ât hō di. mēbrum nō vr̄ poſſe referri niſi ad dānatos. Item ſz pſal. Deus nō continet in ira ſua mīas ſuas. ſed ſi deus nollet diminui penā dānatorum per ſuffragia viuoruz videret continere in ira ſua mīas ſuas ḡ videtur q̄ velit eos iuuari p ſuffragia viuoꝝ. Itē q̄ dz centuz ſi ſoluunt p eo q̄q̄ debitū eius minuit. ḡ ad q̄tūcunq̄ penā obligent damnati ſi p ſuffragia aliquid p̄ro eis ſoluit. debitū eoꝝ ⁊ ex cōſeq̄nti pena minuitur. Cōtra. Aug. 21°. de. ci. c°. 24. dicit q̄ ſi eccleſia ſub certitudine ſciret q̄ ſunt reprobati adhuc viuentes nō oraret p̄ro ipſis ſicut nec p̄ ipſo diabolo ſed q̄ de nullo certū eſt. iō orant p oibus dū adhuc viuunt. ſed ſi orōes cōferre poſſent dānatis: p̄ro bis ēt orandum. ḡ orōes ⁊ ex cōſequenti ſuffragia alia in nullo p̄cam diminuūt dānatoꝝ. Item Aug. in libro de cura p mortuis agē. ppe p̄ncipiuz dicit de ſuffragijs: q̄ nihil oīo adiuuant ſine p eis fiāt q° rum tam mala ſunt merita vt nec talib⁹ digni ſint adiuuari ſine p eis quoꝝ tam bōa vt talibus nō indigeant adiumētis. ḡ nō p̄ſūt nec illis qui ſunt i inferna nec illis qui ſūt i paradiſo. Ad hāc q̄eꝝ dixerunt aliqui q̄ ſuffragia viuoruz p̄ſūt dānatis ſi p eis fiāt ad interpellationem pene eoꝝ interduz añ iudiciū nō poſt ſz cōtra hanc opionem eſt q̄ demeritum pene in eis nūq̄ interpellatur. Alij dicūt q̄ ⁊ ſi per ſuffragia pena dānatoꝝ nō interpelletur. q̄ᵐ tamē ad intentionem mitigatur. Sed cōtra hanc opionem eſt q̄ cum p̄na eorum ſit finita intenſiue p multiplicatiōem equalium ſuffragioꝝ poſſet totaliter tolli. q̄ per multiplicationē equalium ſuffragiorum remoueretur gradus illius intentionis pene ñ ſm eādem p̄portionem. ſed ſm eādem q̄ntitatē. Alij dicunt q̄ ⁊ ſi p ſuffragia nō minuatur eoꝝ p̄na per ſe ⁊ directe diminuitur tñ per accñs ⁊ indirecte inq̄tū virtus dānatoꝝ per ſuffragia fortificatur in ſuſtinēdo. Sed ꝺ hāc opionem eſt q̄ dānatis nec noua vtus gratie datur nec virtus nature eorum meliorat. nec diſpōtio cōtraria remouetur ideo ſimpliciter dō ad q̄em q̄ q̄tuis dānati ñ tāta q̄ta digni ſūt penarum attrocitate cruciētur nō vt eas penas vl ñūq̄ ſubeant vel aliq̄n finiant. ſed vt eas mitioreſ q̄ merita ſunt eoꝝ leuioreſq̄ patiant. vt dicit Aug. 21°. de. ci. c°. 24. exponens illud pſal. Nō cōtinebit deus in ira miſericordias ſuas: tamen pena ſic tarata in nullo per ſuffragia minuitur. nec q̄tum ad durationē: nec q̄tum ad intentionē: q̄ ſicut in corpore naturali influentia aliorꝝ membroꝝ nō derivat ad mēbrum totaliter a corpore p̄ciſum. ſic beneficia eccle nec militantis nec triūphantis derivātur ad dānatos cum ſint totaliter ab eccl̄ia p̄ciſi. Ad pᵐ in oppᵐ dō q̄ ibi Aug. accipit dānationē nō p̄prie valde. ſed p̄ro graui purgatoria pena. Vel dicendū q̄ ibi locutus eſt ſub dubitatiōe. ⁊ alibi p̄tem cōtrariam aſſerit. vt pz in actōitatibus ad p̄tem ꝺrīā allegatis. Ad 2ᵐ ſolutū eſt per illud q̄ dictum eſt in p̄ncipio ſolutionis q̄ōis. Ad 3ᵐ dō q̄ illud locum hz vbi debitū ⁊ ps que ſoluitur ſunt eiusdez gn̄is. ſi enim aliquis eſſet dānatus ad mortem nō minuerz aliquid de pena illa qui centum libras ſolueret: pena añ dānatoꝝ cuz ſit eterna cuilibet temporali pene in p̄portionalibus eſt vnde nō ſic pōt minui p ſuffragia temporalia vt temporalis pena vel dici poteſt q̄ nō ſunt in ſtatu i quo p̄ro eis poſſit aliquid ſolui p̄ropter rōem dictam in ſolutione q̄ōis Ad p̄mum ad partem aliam dicendum q̄ q̄tuis concedendum ſit ratione p̄ncipalis concluſionis poteſt tamen dici q̄ eccleſia nō oraret p̄ro aliquo in hac mortali vita quem ſciret ēē reprobū vt ſibi daretur ſalus eterna. orare tamen poſſet p̄ro eo vt abſtineret a peccatis p̄ro quibus ſi ea faceret augeretur eius pena.

c Irca litteram incomp̄henſibilia ſunt iudicia eius ideſt diſpōnes eius. vnde nō eſt contra hoc quod dicit pſalmus. P̄ro nūciaui omnia iudicia oris tui: quia ibi per iudicia intelliguntur dei mandata: nō diuerſitas rei his vocabulis ſignificare exp̄imitur: ſed varietas ſenſuz ⁊ effectum in creaturis monſtratur inquantum ſcilicet ex conceptionibus diuerſis quas a creaturis

accipimus diuersas rationes attribuimus deo. ita vt nõ sit in deo diuersitas scõm rem ſz ſm rationẽ tñ. que tñ conceptiones casse nõ sunt qr illis rñdet in deo realis vnitas sine reali pluralitate.

Di. xlvij

Quet etiam queri ꝛc. Superius determinauit magister de resurrectiõe mortuorum ꝛ de statu eoꝝ ante resurrectiõez Hic determinat de iudicio resurgẽtium. Et diuidit in duas ptes. ℙ° determinat de his que pertinẽt ad ordinẽ iudiciarium. 2° de pertinẽtibus ad iudicis personã di. sequenti ibi. Solet etiam queri in qua forma. ℙ° in tres. ℙ° determinat de pertinentib⁹ ad ordinez iudiciarium ex pte iudicantiũ. 2° ex parte iudicandorum ibi erunt aũt q̃ttuor. 3° ex parte ministroꝝ ibi. Cũ autez in euangelio. ℙ° in duas: ℙ° determinat de mõ plationis ſnie. 2° De assessorib⁹ proferentib⁹ ſniam ibi. Mõ aũt solus xps. Illa ps que ibi incipit cũ aũt in euangelio diuidit in duas ptes. ℙrimo determinat de ministris in iudicio 2°. de ministris exequentibus sententiam post iudicium ibi. Solet etiam ꝛc.

Articulus primus.

c **Circa** hanc di. querendũ est pncipalit de duob⁹. ℙ° de iudicio. 2° digne qui precedet faciem iudicis. Circa p^m queruntur septem. ℙ° vt^m sit futurꝝ vniuersale iudicium. 2° vtrum in illo iudicio erit vocalis disceptatio. 3° vt^m erit de solis operibus misericordie. 4° vt^m omnes in iudicio personaliter cõparebunt. 5° vtrum diu durabit iudiciũ. 6° vtr oẽs iudicabunt. 7° vtr solus deus iudicabit Utrum autem tps futuri sit alicui creature notum ꝛ vtr erit de die vel de nocte. nõ oz hic querere: qr solutiones har qõnum satis patere possunt p superius dicta di. 44ª in illa qõe. Utr resurrectio erit in nocte. Et illa vtr hoibus vel angelis notũ sit ſb certitudine. q̃s^m tps ẽ vsq; ad instans resrectiõis.

p **Rmo** oñdo q nõ sit futurũ vniuersale iudiciũ. Jo. 12. dr Nũc iudiciũ ẽ mundi: g̃ nõ est futurꝝ. Jtez Maũ. 1. nõ iudicabit bis deus in idipsum ſm aliã translationem. i nostra enim est. nõ consurget duplex tribulatio sed nunc deus iudicat de singulis hoium operibus. cũ cuilz post mortẽ retribuet penã vl̃gtam. g̃ eos iterũ nõ iudicabit. Jtem nõ adducuntur in iudiciũ nisi ad hoc vt iudex certificetur de cã. sed oia certa sũt iudicij g̃ nullũ est futurum iudicium. Cõtra Aug. 20. c. de ci. c°. 1. tenet ois ecclesia dei vi rpm de celo eẽ venturum ad viuos ꝛ mortuos iudicandos. ℝ° q ad hoc oib⁹ vt clare manifesteturdie iustitie pfectio in opibus suis ordinauit diuina ꝓuidentia eẽ ventuꝝ vniuersale iudicium qõ erit oibus manifestum in quo electi sui premij ꝛ reprobi sui supplicij recipient cõplementũ. tunc enĩ augebitur suppliciũ reprobor ꝛ gaudium electoꝝ eo modo quo inferi⁹ ostendetur. Ad p^m in opp^m dõ q scõm q exponit Aug. omel. 52. super Jo. illud vbum intelligitur de iudicio quod fecit xps qñ per suam mortẽ iuste liberauit de seruitute diaboli genus humanum. quod

ꝓbat per hoc quod imediate post verbũ ꝓdicti subiungitur. Nunc princeps h⁹ mundi eijcietur foras Ad 2^m dõ q nõ iudicabit bis deus in idipsuz qr iudicium quo mõ iudicat est cuiusl̃z singularis persone per se. nec est oibus manifestũ. nec retribuit dñs totũ premium nec totũ suppliciuz: qr punit aias nõ in corpibus. ꝛ silr premiat de lege cõmuni. illud ãt iudicium erit oium simul: ꝛ oibus manifestũ. ꝛ reddetur cuilz sui premil ꝛ sui supplicij cõplementum. ꝛ ꝓpositum ex corpore ꝛ aĩa iudicabitur. sic g̃ patet q nõ iudicabit bis in idipsum. qr penaz quã aĩab⁹ ante inflixerat iterum nõ infliget. sed quod deerat supaddet. Ad 3^m dõ q maior est falsa imo ẽt in iudicio humano iudice existente certo de causa vocãtur hoies ad iudicium vt assistentibus causa manifestetur ꝓ quo est sententia proferenda.

s **Ecũdo queritur** vtrum in iudicio erit vocalis disceptatio. Et videtur q ñ. Sap. 4. Dirũpet illos iflatos sine voce. Jtẽ Aug. 20. de ci. c°. 26° dicit q deus cõscias reproboꝝ cõuincet sine vlla ꝓmonis pliritate. Cõtra Greg. 26. mõ longe vltra medium dicit de reprobis q illi verba iudicis audient qui eius fidez saltẽ verbo tenuerunt sed hoc de verbo dei interiori intelligi nõ põt g̃ intelligitur de verbo vocali: Ad istam qõez dixerunt aliqui q nulla erit ibi disceptatio vocalis sed tñ mentalis qr vocalis eẽt supflua eo q illi erunt in iudicio mutuo cognoscent conscias suas opinionem suam cõfirmantes per Aug. dicentẽ. 20. de ci. c°. 24. q simł oẽs ꝛ singuli iudicabuntur sed si cũ quolz in singulari eẽt vocalis disceptatio illõ iudiciũ ꝓ mariuz tps ptenderet. alij q magis videt ꝓcordare cũ textu sacre scripture dñt q ibi erit disceptatio ꝛ mentalis ꝛ vocalis qr xps q iudicabit õs ẽ ꝛ hõ. iõ iudicabit mõ diuino ꝛ humano ex hoc erit mai⁹ gaudiũ sensibile bonorum ꝛ maior dolor sensibilis reproboruz vnde nõ erit frustra sicut in corporali eius appariti one gaudebunt iusti ꝛ tristabunt reprobi mentalis g̃ ꝛ vocalis erit citatio. qr etiam mentaliter ad iudicium vocabuntur ꝛ per misterium angeloꝝ vocalr iuxta illud. Mathe. 13. Mittet angelos suos ꝛ congregabit electos suos a quattuor ventis ꝛc. quod facient angeli cuz tuba. vt exponit magister mẽtalis etiam ꝛ vocalis erit reproborum accusatõ accusabunt enim eos conscientie eorum secunduz Aplm ad Ro. 2°. Et eoꝝ iniquitas que erit omnibus manifesta vnde Sap̃. 4. Traducet illos ex adverso iniquitas peccatorum. Christus etiam vocaliter accusabit eos vt habetur. Math. 25. dicens eis. Esuriui ꝛ non dedisti mihi manducare ꝛc. nec hoc erit contra formam recti iudicij quod iudex ꝓponet contra eos quia ipse procedet ex officio suo. testificatio etiam erit mẽtalis ꝛ vocalis. qr omnes videbunt conscientiam cuiuslibet. ita q in conscientijs proprijs testificabitur quilibet esse verum illud quod de quo conscientia cuiuslibet reprobi accusabit ipsum angeli etiam ipsi qui fuerũt custodes eorum specialiter testificabuntur contra eos quod non tantum modo tenent fideles. sed etiã phi. plures vt patet in libro de deo Socratis: hoies etiaz electi voceten⁹ contra eos testificabuntur. sententia etiam diffinitiua nõ tñ mẽtaliter ſz etiã vocaliter referetur vt vẽ sonare sacra scriptura Math.

25°. Ad pm in oppm dō q illud vbuz dz intelligi ō voce excusationis qz erūt in excusabiles. z sic expo nit glo. ibidem. Ad 2m dō q Aug. nō dicit sine ſmone. sed sine sermonis prolixitate.

r Tertio queritur vtz disceptatio erit de solis opibus mīe. Et videt q nō Math. 12°. De oī verbo ocioso quod loquu ti fuerint hoies reddēt rōem de eo in die iudicij. Item oīa debent versari in iudicio pro qbus ē ſnia pferenda: sz ſnia nō profertur contra reprobos p dō fectu operū mīe tm̄. sed ēt pro criminib⁹ alijs. g nō tm̄ erit disceptatio in illo iudicio de opibus mīe. sz ēt de alijs. Contra vt hr̄ Math. 25°. Saluator nō dicit in futuro iudicio aliquā disceptationē futurā nisi de operib⁹ mīe. R° vt in precedenti qōne dictū est in iudicio erit disceptaiomentalis z vocal prima erit de oībus opibus nō tm̄ in speciali. sz ēt i singlari. qz sic dicit Aug. 20. de ci. 14°. c°. Virtute diuina fiet vt quecūqz opa sua bona vel mala cuncta in memoriā reuocentur z mētis ituitu mira celeritate cernant. vt accuset vel excuset scientiā cōscientia atqz ita sil' z oēs singuli iudicent. Utruz ār de alijs opibus q̄z de opibus misericordie ibi vocalis aliqua disceptatio sit futura. certū nō est nob sed tm̄ satis certū est q aūt fiet de solis opibus mīe. aut precipue de illis vt oībus appareat manifeste q qui pcā per mīe opera nō redimerūt idigni sūt misericordia. iuxta illō psal'. Disperdet de terra mm̄oriam eoz p eo q nō est recordat⁹ facere mīam z Jacō. 2°. Judicium sine mīa. s. saluante illi qui nō fecerit misericordiam. Arg⁹ ad ptem p̄mam procedunt de disceptatione mentali. Argumentuz ad partem secundam de vocali.

q Quarto queritur vtz oēs in iudiciuz p sonaliter cōparebunt: Et videtur q nō. Math. 19. dicit Aplis Saluator. Sedebitis super sedes iudicantes. 12. tribus Jsrl'. g soli filij israel cōparebūt in iudicio qz aplī. eo mō quo eius conueniet iudicare iudicabūt oēs hoies q in iudicio cōpebunt. Item nō oporteret illos in iudicio cōpare q iudicandi nō sunt. sz fm Bre. 16. li°. mo. vltra iudiū z sz magistrū i lra h⁹ di. c°. 3°. Alli q peribunt z aliqui saluabunt: qui nō iudicabunt. g⁹ illi in iudicio nō cōpebunt. Contra citatus pro crimali tenetur psonaliter cōpare. ibi enim defensio procuratoris nō admittitur. 5. q. 3⁹. In criminalibus sed oēs reprobi ad iudiciū vocabuntur p crimi nali. g oēs oportebit cōpare personaliter. oēs etiaz electi congregabūt vt hr̄. Math. 13. Oēs g tam electi q̄z reprobi personaliter in iudicio cōpebunt. R° q oēs in iudicio personaliter cōpebunt vt conscie tie singulorz in pntia iudicis singulis pateant ad dine iustitie manifestationē: z vt viui hic existentes z paudientes per sacrā scripturā q sic oportebit eos psonaliter cōpare diligentius se ppararent ne i tāta congregatōe coā tanto iudice extremā recipiāt cōfussionē: z vt singuli iudicē quo ad hūanaz nāz viō ant ad consolationē electorz z reprobor⁹ ampliorez afflictionē. reprobi enī in eius aspectu vehementer affligentur. vnde Apoc. 6. dr̄ de reprobis dicent mōtib⁹ z petris. Cadite super nos z abscōdite nos a facie sedentis sup thronū z ab ira agni. Ad pm in oppm dō q fm Aug. 26. de. tri. c°. 5. per. 12. trib⁹ Jsrael intelliguntur oēs gentes pp duas ptes numeri septenarij quo plerūqz significatur aduersitas que due partes. i. tria z quattuor altera p alterū multiplicate faciunt duodenariū. Uel pōt dici q cū sal'uator dicit aplis q iudicarent duodeci tribus Jsrl' non negauit quin alios iudicarēt sed filios Jsrael magis expressit p q̄ndā apropriationē. qz Aplī erāt de populo Jsrael. Ad 2m dō q oēs iudicabunt q̄z tū ad retributōez. erūt tm̄ aliqui q nō iudicabūt q̄z ad disceptionē. z sic intelligitur verbum gregorij.

q Quinto queritur vtz dm durabit iudi cium. R°. sicut dicit Aug. 20. de ci. c°i. Per quot dies hoc iudiciū tendat incertum est. vñ cum diuini iudicij vltimuz diem dicimus more scāz scripturarum que diem solent ponere p tempore nouissimū tps significam⁹ pbabile tm̄ ē q nō tendetur p horā multū prolixā. qō vr̄ Aug. sentire. 20. de. ci. c°. 26. vbi dicit qō iudex cōuincet cōsciencias reproborz sine vlla sermonis plixitate. vñ illa vocalis disceptatio nō erit cū quolibz in singulari nōinati nec de quolibz opere singulari. sz sic saluator narrat i euangelio sic forte credendū ē

f Sexto queritur vtrum omnes iudicabūtur. Et vr̄ q sic. act. 10. dicitur de x°. q constitutus est ab eo iudex viuorum z mortuorum: sed oēs sunt viui vel mortui. g oēs iudicabuntur. Item Alp⁹ primo Cor. 6°. Nescitis qm̄ angelos iudicabim⁹: sed si angeli iudicabuntur multo fortius omnes alij. Item alr̄ illud iudiciū nō esset vniuersale. Contra dicit beatus Bre. 26. libro moralium vlti. medium: z magister h⁹ di. c° .3. q erunt aliqui q nō iudicabuntur. Item iudicium erit pp discursionem meritorz vel demeritorūm sed paruuli nulla hūerunt merita vel demerita. qz meritum vel demeritum ppe loqndo in actu cōsistit: g paruuli nō iudicabūt. R° in illo iudicio erit de meritis z d̄ demeritis disceptatio z pro meritis z p demeritis retributio q̄ztum ad retributionem omnes iudicabuntur. qz augebitur supplicium malorum tā hominum q̄z angelorz z gaudium bonorū tā hominum q̄z angelorz. boni enim angeli q̄uis tā habeant suam retributionem essentialem tū p ministeririo quod nobis exhibēt recipient aliquod accidentale gaudium z mali angeli p malis que nobis procurant recipient graue supplicium p resumptionem ēt corporz reproborum hoium augebitur supplicium. z electorz augebit premiuz vt inferius declarabitur. Qm̄ aūt ad discussionē nō omnes iudicabuntur qz fz. Bre. 16. li. mora. vltra medium z magr̄. h⁹ di. c. 3. Alij iudicabuntur z peribunt vt illi q aliq̄ bona habuerunt permixta suis malis sed mala finaliter preponderauerunt z prevaluerūt alij non iudicabuntur z peribunt vt illi quorum mala fuerunt ipmixta bonis vt illi qui fundamento fidei caruerūt alij iudicabunt z saluabunt. vt illi quorum mala fuerunt permixta malis. sed bona prepōderauerunt z pualuerunt. Alij nō iudicabunt z saluabuntur vt illi quorum merita ita fuerunt perfecta q nullis malis aut paucissimis fuerunt pmixta vt viri perfecti. z etiam paruuli purgati ab originali peccato qui decesserunt añ li. ar. vsum z angeli sci. Arg⁹. ad partē primā procedūt de iudi° q̄ztum ad r̄tribution em. Ad 1m ad partez scdaz pz solutio ex dictis in questione. Ad 2m dō q procedit de iudicio disceptationis.

s Eptimo querit vtrū solus xp̄s iudicabit. Et vī q nō. Matth. 19. dī de aplis q erunt iudices. ii. trib⁹ Isrl. Item Job. 36°. Judiciū paupib⁹ tribuit. ℟ Cōtra Jo. 5°. ℙr̄ oē iudiciū dedit filio. Itē in iudicio nō dz esse idē accusator ⁊ iudex: sz sci in iudicio p̄stāter accusabūt reprobos iuxta illud sap. 5°. Stabunt iusti in magna p̄stātia aduersꝰ eos q se ang. g̃ sci nō iudicabunt. solus g̃ xp̄s iudicabit. ℟° q extendo nomē iudicandi dici pōt q q̄libz mōis pōt iudiciū alicui p̄uenire. s. ordinaria ptāte. ⁊ sic iudicabit tota trinitas. Unū. i°. Re. 2°. Dñs iudicabit fines terre. Uel ex delegata ptāte: ⁊ sic iudicabit xp̄s inq̄ᵐ hō. ⁊ sic pōt exp̄i illud Jo. 5. ℙr̄ oē iudiciū dedit filio. ⁊ illō Dani. 7°. Aspiciebā donec thr̄oi positi sūt ⁊ antiquꝰ dierꝫ sedit ⁊ infra: Aspiciebā in visiōe noctis: ⁊ ecce cū nubibus celi q̄si filius hois vēiebat. ⁊ vsq ad antiquū dierꝫ puenit ⁊ puz pᵒ ⁊ dedit ei ptātē ⁊ honorē ⁊ regnū vel accessoria dignitate: ⁊ sic iudicabūt viri pfci q erunt p perfcōe meritoꝝ suoꝝ assistētes iudici nō vt iudici cōsulant v̄l in iudicādo auctoritatē hēant sz b̄ erit pp ipsoꝝ hōrez ⁊ dignitatē ⁊ sic pōt intelligi illō Job. Judiciū paupibꝰ tribuit. Uel approbatōe. ⁊ sic iudicabūt oēs electi. oēs. n. approbabūt iudicis sniaz Apoc. 19. Audiui q̄si vocē turbaꝝ multarū in celo dicentiū Alla. laus ⁊ glia ⁊ virtꝰ deo nostro est. q: vera ⁊ iusta eꝰ iudicia sunt: Uel cōpatōe ⁊ sic minꝰ mali iudicabūt magis malos. de quo pōt exp̄i illō qđ dī. Lu. ii. Uiri ninuite ꝑgent in iudicio cū gnatione hac ⁊ pdēnabūt eā. Ex dictis, pzsolutō ad arᵐ ad ptē primaz ⁊ ad pᵐ ad partē 2ᵐ. Ad 2ᵐ cū dī q in iudicio nō dz idē esse accusator ⁊ iudex. dico q puz est qñ in iudice potest eē error in itellectu vel obliquitas in voluntate sed nullum istorum eē poterit in sanctis.

Articulus secundus.

c Onsequenter querit de 2° principali. Et circa hoc q̄runtur 7. ℙ° vtᵐ mundꝰ purgabitur per ignē. 2° vtᵐ ille ignis erit eiusdē spēi cū igne eleñtari. 3° vtᵐ supnāt̄r pducetur in esse. 4° vtᵐ p̄cedet iudiciū. 5° vtᵐ purgabit alq°s electos. 6° vtrum cructabit reprobos. septimo vtꝫ definet esse.

p Rimo ostendo q mūdus nō purgabit per ignē. q: destrui ñ est purgari sed per illū ignē duo el̃a ex toto cōsumēt sz glo. sup illud. 2. ℙetri vlt. el̃a caloze soluent. g̃ cum mūdus p̄stet ex elemētis p ignē nō purgabit. Itez si mundus deberet purgari p ignē pp pcā in eo commissa celū ēpireuz purgari deberet cū in eo angeli q ceciderūt peccauerūt. sz ignis nullā purgationē facere poterit in celo ēpireo. q: de corpibus celestibꝰ dī pᵒ metheuroꝝ q nō recipiūt impressiones pegrinas: g̃ mūdꝰ p ignē nō purgabit. Itē si alia eleñta indigerēt purgari pi rōe ⁊ igis: sz ñ dzq idēsit purgās ⁊ purgatū g̃ aut mūdus nō purgabit aut ñ purgab̄ p ignē. Itē ignis est corpꝰ purgans sil̃ cū purgato. g̃ si ignis purgaret mūdū duo corpora sil̃ eēnt. qđ est ꝯ phi. 4°. phisi. Itē effectꝰ ignis est rarefacer̄. g̃ si oris elementaris purgaret̄ p ignē rarefieret. sz rarefactus maioris eēt extēsionis: g̃ maiorē locū occuparet. ⁊ sic aut celū augeret̄ aut duo corpora sil̃ eēnt in eodē loco quoꝝ vtrūq; incōueniens est. Cōtra prio Cor. 7° ℙr̄terit figura mūdi hꝰ. ibi. glo. ℙul chritudo hꝰ mūdi ñ dano: ignīū pflagratiōe pibit g̃ mūdus p ignē purgabit. Item Aug. 20. de. ci. cᵒ. 16°. Illa pflagratione mūdana elemēto: corruptibiliū qualitates que corpibus nr̄is corruptibilibus cōgruebant ardendo penitus intrabūt atq; ipa sba eas q̃litates hēbit q̃ corpibus imortalibus mirabili mutatione cōueniant. vt. s. mūdus inouatꝰ i melius apte accōmodetur. hoibꝰ ēt carne imelius inouatis: ℙlic apte Aug. insinuat q mūdꝰ p ignē purgabitur: ⁊ p qñ̄ moduz. ℟° q ad intelligētiā hꝰ qōis primo declarandū est q isti⁹ machine mūdialis ē futura purgatio. 2° q erit p ignem. 3° q ille ignis ñ purgabit mūduz q̃ᵐ ad illā ptem q̃ est vltra ñdiū aeris interstitiū. 4° q illā ptem q̃ est infra ita purgabit q eius sbam nō cōsumet. ℙᵐ declaro sic mūdus factus ē pp hoiez. vñ dicit phi. 2°. phisi. q nos sumꝰ quodāmō finis ⁊ iō cōueniēs est q cū homo p resurrectionis glaz inouabit mūdus innouet̄ innouatione cōueniente p̄ illo statu: vnde Apoc. 21°. Ecce noua facio oīa: ⁊ q: pdicta hois innouationē p̄cedit purgatio dupler ab ipuritate. s. corruptibilitatis ⁊ culpabilitatis sic cōueniens est vt pdictam mūdi inouationē p̄cedat purgatio ab ipuritate duplici corrñdētibus duabꝰ hois ipuritatibus pdcis. vna est ipuritas eleñtoꝝ. q: p mutuā actionē ⁊ passionē se se alterant in cōfiniis suis sm. ℙhi. 2°. metheu. ⁊ p confussionē cū re alteri⁹ nāe. totius. n. aer iste cōueniens corruptibili hois statui admixt⁹ ē cū vaporibus terrenis ⁊ aqueis sm doctrinā ℙphi. 2° li. methau. Silr ptes terre in quadā sunt confusiōe cū aqua. ita q in pdicta mundi parte nullū est eleñtum in puritate sue nature: ⁊ hec ipuritas corrñdet corruptibilitati corporis humani q: talis elementoꝝ confussio p corruptibili vita cōueniēs est. Est etiaz hic quedaz ipuritas alia corrñdens culpabilitati hois: ⁊ illa est quedam indignitas seu idoneitatis carentia ad susceptionē inouationis pdicte pp ter pcā in hac parte mundi cōmissa longo tp̄e taz ab hoibus q̃ᵐ ab angelis malis quoꝝ mō cōis est habitatio in isto aere caliginoso: purgatio aūt mūdi a p̄ma impuritate erit per separationē cuiuscūq; nāe extranee ⁊ dispositiōis a quolz elemēto. purgatō āt a scōa ipuritate erit quedā mūdi reconciliatio ad similitudinez illi⁹ qua recōciliant̄ ecclie pphanate. rᵐ articulū declaro sic. Sicut dicit ℙphi. hi. 2°. d̄ generatione. nā ignis est congregare hōgēa ⁊ segregare etherogēa: sed p̄ma mūdi ipuritas est pp cōfusionem rez nāe diuerse. ⁊ eius purgatio erit p talem confusionis sepationē. g̃ ad illā purgationem cōueniens erit ignis nā cuius virtus est ptes eiusdē nature congregare ⁊ partes ⁊ dispositiones extraneas segregare ab eis. vt docet experientia in purgatōe auri ⁊ argenti. Qđ purgandum etiā mundū ab alia impuritate magis congruus est ignis q̃ᵐ aliud elementū q: pcā cōmittunt̄ ex inordinato amore qui est ignis spiritualis immundus. ⁊ ideo ad reconciliandum mundum contra illam indignationem q̃ est in eo p̄pter habitationem peccatoꝝ conueniens erit ignis sicut instrumentum. quia inter eleñta ignis magis rep̄zesentat qualitates corpoꝝ gloriosorum pp eius luminositatem ⁊ subtilitatē actualitatem maiorē ⁊ virtutē sui ipermixtionē cū varibus terreis ⁊ aqueis: q̃uis hic ignis inferior cuz

Vide rationes q̃re mundus purgabitur igne.

materia aliena sit admixt⁹. Unde nec p:esens est sicut ignis in sp̃era sua. 3^m arti. declaro sic. vltra m̃ dium interstitiū nō est locus deputatus hitationi hoīum p:o corruptibili statu. ille. n. aer pp nimiam sui subtilitatē. nō est bene corruptibili vite hois p portionatus. vnde ⁊ phi. qñ ascendētes in cacumīe alicuius mōtis transcedentes in locū illū portabāt spongias plenas aq̃ ad aerē incrassandū: ⁊ vt refert glo. super illō. Ben̄. 7°. Operti sunt montes excelsi. Sunt q putant altitudinem montiū nō fuisse tantam añ diluuiū q̃ta est hodie ⁊ hoc hēnt necesse p cedere tenentes ignē cōflagrationis nō trāscensuꝝ supmā ptē medij interstitij aeris q: vt dr̄ Be. 7°. i diluuio. 15. cubitis altio: fuit aq̃ sup mōtes quos coopuerat: sed certū est q ille ignis tm̄ ascēdet q̃tum ascēderūt vque diluuij. quib⁹ cōcordat glo.. sup illō scōe. ℙetri. 3°. Mund⁹ aqua inūdat⁹ perijt. que dicit q aq̃ diluuij occupauit totā istā capacitatē aeris vbi aues volitant. ſz nō volitant vltra supremā p tē medij interstitij: si tm̄ aqua diluuij vltra locū illū ascenderit concedo q ⁊ ignis cōflagrationis vltra ascendet mali ēt angeli diuina vtute locum illū inhitare ꝓhibent. ⁊ iō igne purgari non indiget tota ps mundi. mediū interstitiuꝝ aeris transcendēs pp aliquā indignitatē causataꝝ ex inhītatione pcōrumꝝ q̃uis. n. angeli peccauerūt in celo ēpireo ⁊ hōi terrestri padiso q mediū aeris interstitium transcēdit ñ tm̄ pp hoc igne purgabunt. q: loca p̄dicta purgata fuerunt cū pcō cōmisso statim pcōres de locis ill' depulsi fuerunt. ⁊ hoc p purgatione sufficit in corporibus ēt celestibus nō est ipuritas p admixtionem nāe extrance. nꝫ p aliq̃ transmutationē ab alio corpore. q: nō sunt receptiua pegrinaꝝ ipressionum q̃uis ēt aer ⁊ ignis in suis cōfinijs quodāmō sint confussa. ⁊ q̃uis in supꝛema aeris pte generent quedā ipressiones calide ⁊ sicce. ſ. a sō ascēdēs. ⁊ ignis ꝓpēdicularis lācea cādela rotūda. vt pꝫ p ℙhi. i. methe. q̃rum ipressionū vapor siccus est mā. ex hoc tm̄ in illis partib⁹ ñ ꝓhibitur talis ipuritas q̃ sit igne ꝓflagrationis purganda vnde ille ignis nō plus ascēdꝫ q̃ ascenderunt aq̃ diluuij scōꝫ sniam Augi. 20. de. ci. c°. 18°. ⁊ fm magistrū h⁹ di. c°. 4°. ⁊ fm glo. sup illō .2. ad Thessal.. i. in flāmaꝫ ignis ⁊ fm glo. sup illud. 2. ℙetri. 3. In quo celi: Incipiet aūt predict⁹ ignis purgare aerem in superiori parte que purganda est ⁊ veniet successiue descendēdo inferius ad hoc pōt assignari duplex rō congruitatis Una est q: quasi i medio interstitio aeris est cōis habitatio demonū vsqꝫ ad iudicium. ⁊ prius peccauit malus angelus q̃ malus homo. ⁊ hoi suasit facere contra dei mandatū. Alia rō est ad significandū q ille ignis nō agit tm̄ in naturali vtute. ſz vt instr^m dine vtutis. Ignis eni p nām tendit sursū ⁊ nō deorsum: 4^m. arti. declaro sic ꝓꝫ Au. 20. de ci. c°. 16. ⁊ auctorē d̄ ecclasticis dog. ꝓpositōe. 36ª. Elementa i suis ēntijs remābunt. ⁊ hoc rōabile est mūdus. n. q seruiuit hoi rēneratio hoīe fm modū suū dꝫ remunerari qđ nō fieret si destrueret. nꝫ est itelligēdū vt ēntijs elorū remanentib⁹ saluis eoꝝ nāles qualitates destruāt cū sint ꝓprie passiōes eoꝝ. sed eis rēanentibus saluis elementa per eas nō agent nec patient ab inuicē. ⁊ q: talis actio ⁊ passio est in elemētis pp corruptibilē hois statum causa aūt quare tunc nō erit inter ea mutua actio ⁊ passio in seqnti di. ponet. Ad p^m in opp^m dicendū q illa glo. q̃tum ad illud qđ dicit d totali ꝓsumptione duoꝝ eoꝝ loqtur fm opinionez quorūdam q̃ nō tenetur. Ad 2^m pꝫ solutio ex dictis in qōne. Ad ꝫ^m dicendum q ignis in spera sua q̃uis aliquo modo innouabitur vt patebit in qōe sequenti tamen p ignem nō purgabitur. q: nō habet puritates purgandas per ignē. sicut pꝫ ex dictis in i qōe ignis aūt impur⁹ q hic inferius est nostro vsui ꝓmodatus nō remanebit p⁹ iudiciū. n. nō erit ignis nisi in spera ignis vbi est purus. ⁊ i inferno vbi est turbidus ⁊ fumosus. Ad 4^m. dō q sicut vent⁹ q est vapor terreus collocat alr mot⁹ ſz ℙhi. ꝫ. methau. mouetur per aerē. nec tamen duo corpora sil' sunt q: nulla pars aeris simul est cum aliqua parte illius vaporis sed est confusio paruaꝝ partiū inter se sic potest dici de illo igne. Vel potest dici q sicut ille ignis aget vt instrumentum vtutis diuine. ita nō per suam naturā. sed per virtutē diuinam erit supernaturaliter simul cū alio corpore. Ad. 5^m. dō q sicut ille ignis nullius elementi destruet essentiam sic nullam rarefactionem faciet in aerem. nisi illaꝫ que competit nature aeris in sui puritate. ⁊ q: natura ignis est segregare etherogenea partes terre reducet ad terram. partes aque ad aquam. ⁊ condē sabitur aqua secundum q competit nature aque in sui puritate. ⁊ dico q concauitas orbis lune est sufficiens capacitas p:o quattuor elementis quolibet existente in illa raritate vel densitate que competit puritati sue nature.

Ecūdo queritur vtrum ignis cōflagrationis erit eiusdem speciei cum igne elementari. Et videtur q natura ignis elementaris est conuertere illud in quod agit in sui naturam. sed ignis conflagrationis aget in alia elementa nec tamen ea conuerteret in sui naturam. q: essentie remanebunt ut dictum est q̃ nō erit eiusdem speciei cum igne elemn̄tari. Item ea que sunt eiusdem speciei habent similem motum sed motus ignis elementaris si est extra locū suū est rectus ad circumferentiā. q̃uis in spera sua nō moueatur nisi motu circulari per reuolutionem orbis ignis ār ꝓflagrationis nō mouebit ad circumferentiam. sed ad mediū. nec tantuꝫ motu recto sed etiam collateali: q̃ non est eiusdē spēi cum igne elementari. Contra qđ nō est ignis nisi equiuoce nō habet ignis virtutem: sicut qui nō est hō. nisi equiuoce nō hēt vtutez hois. ſz si ille ignis nō esset eiusdē spēi cum igne elemn̄tari nō esset ignis nisi equoce. q̃ non esset hiturus virtute ignis. quod falsū est. R° q ignis conflagrationis erit eiusdez spēi cum igne elementari. Qđ dupliꝫ potest ꝓbabiliter persuaderi purgatto mūdi que fuit per aquaꝫ eiusdem spēi fuit cū ista q̃ a simili ⁊ purgatio futura per ignem erit per ignez eiusdem spēi cum igne elementari. ℙreterea illō vbū Ben̄. p°. ⁊ requieuit ō us die. 7° ab omni ope quod patrarat. exponit sic quod cessauit a creando nouas species rerum: sed si conflagrationis non foret eiusdē speciei cuꝫ igne elementari ꝓduceret deus spēz q̃ nō fuit ꝓducta i opibus sex dierum. nec in se nec in suis naturalibus causis nec intendo h̄ cōcludere q de⁹ nō posset nouam spēm substantie producere. q: scio q possꝫ. sed multa possꝫ facer q̃ factur⁹ nō est. Ad p^m in opp^m

dō q maior intelligenda ē qñ pure agit nāl'. ille āt ignis agit vt instrm virtutis diuine. ⁊ ptērea vt superi⁹ oñsuz est pōt esse ignis in tali materia cui icorporata est talis ꝓportio celestis influētie vt ignis sic p eaz regulet i opatione sua. vt calefaciat ⁊ non cōsumat sicut oñsuz fuit i igne fulguris. Ad 2^m dō q maior intelligenda est de motu naturali. Ignis aūt ille ⁊ partiz habebit motū naturalē. ⁊ ꝑncipali⁹ supnaturalē sicut ad suā opationē dispouet sua naturalis virtus. sed ꝑncipal'r opabitur per vtutē supernaturalē. q⁹ operabit vt instrm diuine vtutis.

t Tertio queritur vtrū ignis conflagratōnis supernaturaliter producet⁹ i esse. Et vi q non. res supnaturalis nullam habet naturalez opationē. sed res in esse producta supnatural'r est supernatural'. ḡ si ille ignis supnaturaliter ꝓduceretur in esse nullam haberet nālez opationē. qō falsum est. Contra si ille ignis ꝓducetur in esse. possibile est q naturaliter fiat ignis diluuiū vniuersale sed ℔ercōicatum est a dño Stephano epo Parisi⁹. ḡ ille ignis non producet⁹ natural'r i eē. Ad istam qōnez dixerūt aliqui q illius ignis gñatio erit naturalis. quia virtute ignis elemēti ⁊ corporū celestiuz generabit⁹ in materia terrestri ⁊ aqa ⁊ aerea. Sed cōtra si eius generatio esset naturalis vtute alicuius cōstellationis naturali inuestigatione posset sciri consumatio seculi. quod falsum ē. ⁊ est cōtra illud act. ꝑmo. Nō est nostrū nosce tp̄a vel momenta q̄ p̄ posuit in sua ptāte. In quo satis dat⁹ intelligi q consumatio seculi non est in actiua ptāte nature. Preterea ꝑm illam opinionem alia elementa per ignem illum non purgarentur. sed corrumperentur si intelligant q fieret de tota materia aliorum elementorum. natura enim non pōt educere formam ignis de materia alterius elemēti. quin illius elementi non corrūpat formā de materia elementi. Preterea si illa opinio esset vera per rōnem posset dici q illa purgatio que fuit per aquā diluuij fuit naturalis per virtutez alicui⁹ cōstellationis celestis cōuertentis acrē in aquam. ſz hoc est falsum. imo supernaturalis fuit ad purgandū mūdū de hoīb⁹ malis. ꝑm q manifeste innuit text⁹ sacre scripture. Ut ḡ mihi dō q illi⁹ ignis ꝓductio supnāl' erit. sicut tñ eius actio ꝑncipaliter erit supernaturalis. ⁊ cū hoc erit in eo aliqua nālis aptitudo ad illā opationē ad quam applicabit⁹ a diuina virtute ꝑncipal'r mouente. q⁹ ille ignis erit vtutis diuine instrm. sic non nego qn productionez h⁹ ignis p̄cedat vehemēs siccitas nāl'r generata illius ignis productiōi natural'r concordans. non tñ sicut dispō necessaria sed cōgrua. Ad ar^m i opp^m dō q ista nō ꝓdicūt q res sit supnaturaliter producta ⁊ nālem virtutē hēat in opationē. Ada. n. supnatural'r fuit ꝓductus. ⁊ tñ naturales habuit operationes. sic etiā mūdus. res ḡ nō d̄z supnaturalis quia supnatural'r producta. sed quia naturā elevās vltra suam naturalē facultatem sicut est gratia in anima. nec per ista intēdo negare illius ignis opationem ꝑncipal'r fore supernaturalē. imo ℔ cōcedo

q Quarto querit⁹ vtrū ille ignis p̄cedet iudiciū. Et vi q nō. Aug. 20. de ci. c. 16. Judicatis his q scripti nō sunt i libro vite sequit⁹. tunc figura huius mūdi mūdanoruz igniū cōflagratione peribit. Itē Aug. eo. li. c. vlt. in fine circa illud iudiciū has res didicim⁹ eē venturas. Helyaz Thesbitē fidē iudeoz Antichristū psecuturū. Christū iudicaturuz resurrectionem mortuoz bonoz ⁊ maloz. direptionē mūdi. cōflagrationē. eiusdēq renouationē. ⁊ infra. extremo eo quo a me cōmemorata sunt ordine esse ventura.

Contra psal. Ignis aī ipm precedet ⁊ inflammabit in circuitu inimicos eius. Rñdeo q ignis ille q̄tū ad sui initiuz p̄cedet iudiciū ⁊ cōcomitabit⁹ q̄tuz ad suū progressuz. sequetur vero q̄tuz ad sue opationis complementū. Ut enim aliqui dicunt igne illo incipiente mundum purgare in superiori parte que purganda est. Christus incipiet venire ad locū iudicij. ⁊ statiz ad ei⁹ p̄ceptū motus celi cessabit ⁊ resurgent illi qui tunc inuenietur mortui. ⁊ illi qui tūc inuenietur viuētes valde cito morietur pp cessationē motus celi. ⁊ ēt vt volunt quidaz pp quandā distēperantiā caloris que ertūc erit i loco habitationis hominū. q̄uis adhuc vsq̄ illuc subā ignis p̄dicti nō peruenerit. ⁊ quasi post statim p̄dictus ignis descendet ⁊ ieinerabit corpa eoz ⁊ purgabit illud quod inueniet purgandū in electis. quo facto statim resurgent ⁊ tunc illi ⁊ alij electi q parū resurgent ante eos rapient⁹ simul obuiam Christo in aera ⁊ hec oia fient ante q̄z Christus perueniat ad locum iudicij ⁊ sic patet quod christus ad locum iudicij veniet successiue sicut successiue in celum ascendit. vnd e act. p° dicit⁹. Sic veniet quēadmodū vidistis eum euntem in celum. Quid āt agat predictus ignis in ꝑncipio. quid i medio. qd post iudicium in sequentibus questionibus dicet⁹.

Ex dictis patet concordia auctoritatiz ad vtraq̄ partez. secundum tri glo. illud verbum psal. intelligitur de igne ire in quo inflāmabuntur ipij pro predicatione prophetarum vel de igne charitatis quo impij inflammabuntur conuerti ad pniaz. hic tamen non videtur esse sensus litteralis.

q Quinto queritur vtrum ignis ille purgabit aliquos electos. Et videtur q non. Aug. 20. de ciui. c. 18. dicit q possumus dicere electos futuros esse in superioribus partibus quo ita non ascendet flamma illius incendij quēadmodū nec vnda diluuij. ḡ ille ignis non tanget electos. ⁊ ex consequenti nec purgabit

Item tempus purgationis debet precedere tp̄s retributionis. sed ille ignis erit in tempore retributionis. ḡ per illū nullus homo purgabit⁹. Contra magr. s. di. 45. c. pe. dicit de illo qui suffragijs indigens in articulo consumationis seculi cū reliquis migrabit q existimat eum quasi per ignē trāseuntē saluari. ḡ aliqui per illum tunc purgabūtur.

Rñdeo q electoruz quidam inuenientur in aduētu iudicis qui nūq̄z solucrūt mortis tributū. ⁊ istoz illi qui indigebūt purgatione per illum ignem purgabuntur. alijs vero electis nullam ingeret molestiaz. ſz q exp̄resse dicit magr hui⁹ di. c. 4. Et tñ dicunt aliq interficiet eos sine vllo dolore. q⁹ aget in eos vt instrumentū diuine iustitie non ꝑm ꝓpaz virtutem. Mihi aūt non videtur dicendum q ille ignis interficiat electos qui in aduētu iudicis inuenientur viui nihil habentes purgabile. ſz morientur pp cessationem motus celi. q̄uis enim celū per sui cessatiōez a motu ñ sit omissuz oēz sui influētiā. tñ postq̄z cessabit mot⁹ ei⁹ ñ hēbit influētiā ꝓpor

tionatã ad cõtinuationez animalis vite. vñ rubi. Moyses.c.57.dic̃ q̃ si qescceret corpa motu suo q̃i in ictu oculi morcretur homo ⁊ destruerent mot⁹ eius ⁊ vtutes.sic si celi motus qescceret per pũctuz horepiret mundus in vniuerso suo ⁊ destruerent oia.s.corpalia que sunt in ipso.sed nimis dicit .qa pp cessationẽ motus eius non destruent ipa corpa celestia nec elementa. Alij aũt dicũt q̃ añq̃z cessz motus celi omnes hoies erunt mortui.qz ante cessationem motus eius erit quedã distẽperantia in aere per caloris excessuz per quẽ omnes hoies qui tunc inuenient viui morient.⁊ sm hoc pro tanto dr q̃ aliq inuenient viui in aduentu iudicis.qz ali qui adhuc erũt viuentes añ iudicis aduentũ valde parũ ⁊ etiã ante ignem conflagrationis.qui tñ morient pax añ q̃z xp̃us veniat ad iudiciũ.⁊ etiaz añ q̃z veniat ignis p̃dictus.corpa tñ illoz p̃dictoz electoz qui viui inuenic̃t in aduentu iudicis vl̃ parũ añ per illũ ignez incinerabunt vt more aliorũ a cineribus fit resurrectõ eoz.⁊ sic patet q̃ erit actõ ignis p̃dicti añ iudiciũ.qz p̃dictoz electoz purgatio ⁊ incineratio p̃cedẽt iudiciũ. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ Aug.ibi loquit de scis postq̃z resurrexerit qõ pz qz pax post vba p̃dicta subdit q̃ nec ignẽ conflagratiõis illius ptimescent imortales atq̃z incorruptibiles facti. Ad 2m dõ q̃ pax añ iudiciũ qñ incipiet ignis ille mũduz purgare adhuc erit tps purgationis qz incipiet mundũ purgare añ iudiciũ.⁊ tunc adhuc inuenientur aliqui purgandi.

f Exto queritur vtz ille ignis reprobos cruciabit. Et vr̃ q̃ nõ.qz nõ decet eos igne duplici corpali cruciari.sed ipi cruciant igne infernali.g̃ nõ cruciabũtur igne cõflagratiõis.qz erit alius ab igne infernali. Item Aug.10.de ci.c.16.dicit q̃ ipijs in eternũ ignẽ missis tunc figura hui⁹ mũdi mũdanorum igniũ cõflagratione pibit.g̃ impijs existentib⁹ in iferno ignis cõflagrationis erit sup terrã.g̃ non cruciabit eos. Contra magr̃ hui⁹ di.c.4.dicit q̃ ille ignis malis q reperti fuerit viui erit cõsumptio.g̃ cruciabit eos. Rñdeo q̃ ille ignis cruciabit p̃bos etiã añ iudiciũ.qz statim cruciabit eos cũ rsurrexerint sedẽte etiã iudicio illo igne cruciabuntur ⁊ forte tunc igne infernali ñ cruciabũt.qz ille ignis nõ exibit de inferno.sz tũc ignis cõflagrationis vicẽ eius supplebit reprobos cruciando cruciabit ẽt eos post iudiciũ.qz oẽs reprobos cũ oibus mundi sordibus inuoluet p̃cipitabit in ifernũ. Qõ ẽt i illo igne erit impuz.virtute diuina segregabit a puro.⁊ descendet in ifernũ ad augendũ in perpetuuz reproboz cruciatũ.nõ aũt illud qõ in eo ẽ lucidum ⁊ subtile ⁊ de hac ignis intercisione exponũt qdaz illud verbũ psalmiste.Cor dñi intercidentis flammã ignis. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ nõ est incõueniẽs q̃ igne duplici crucient.rõnabile.n.est vt eoz cruciatus augeat. Ad 2m dõ q̃ illud verbũ sic ẽ intelligenduz.aut q̃ illud qõ remanet purũ ꝺ illo igne. qõ descendet in ifernũ cõsumabit electoz purgatõnez.aut opinãdo loqr̃ sicut etiã cũ alibi dicit cõflagrationẽ sequi bonorum ⁊ maloz direptionẽ.quod tamen non asserit.

s Eptimo querit vtz ille ignis desiet eẽ. Rñdeo q̃ ad hoc qdaz q̃ illud ouz quod de illo igne nõ descendet in infernũ reseruabit ur in supioribus ad accidentalẽ gl̃iam electoz.sed illud nõ intelligo qz si remaneret.aut remaneret inferius.aut igni cõiunctus i spera sua.nõ p̃mo mõ qz esse inferius derogaret nature ignis puri.nec 2° mõ qz alia tria elementa remanerẽt minorata.qz ꝺ pte materie cuiuslibz mãe illoz ignis ille supnãl̃r producet. vñ probabilius mihi vr̃ dõ q̃ cõplete pacto purgatiõis officio i p̃iacente materiam resoluet ⁊ transmutabitur pars in terrã purã.pars in aquã purã.pars in aerẽ purũ ⁊ sic ista tria elementa nõ remanebũt in suis essentijs minorata ⁊ fiet ista resolutio ⁊ transmutatio supernaturali virtute sicut per eam ignis ille de pdicta materia producetur.

c Circa litterã redargui nõ merer̃. Nota q̃ istud non redargui erit eis pena le.quia scient hoc esse ad eoz contemptuz ⁊ se ita pessimos esse reputatos vt nõ sit conueniẽs discuti eoz opera dãnatis ergo penale erit redargui.⁊ penalius non redargui ꝓp causam p̃dictã. Illi aũt verba iudicis nõ audiẽt qui eius fidẽ saltem verbo tenuerũt.qa q̃uis fideles magis peccent in eodẽ gñe peccati q̃z infideles.tñ pauciora bona p̃mixta sunt pccis infideliũ q̃z fideliũ.qz vbi non ẽ fides nullũ est meritũ. Illis nullã ingeret molestiaz hoc expositũ est.in qõnibus. Purgato vero mũdo per ignẽ p̃elatio cessabit.s.q̃z tũ ad officium.sed p̃latio naturalis dignitatis vel gl̃ie manebit.quib⁹dam vider̃ eos.i.demones sic eõstare hoibus toz tores in pena.sicut extiterũ intẽtoz resi culpa.istud non tener̃ cõiter nisi p̃o statu añ iudiciũ.q̃uis aliq dicãt q̃ ita erit etiam post iudicium.

c Di. xlviij.

s Olet etiã queri ī qua forma. Superius determinauit magr̃ de his que ptinent ad ordinẽ iudiciariũ.hic determinat de his que ptinẽt ad iudicis psonã. Et diuidit̃ in tres ptes. Pmo determinat de qbusdã cõditionib⁹ iudicis. 2° ꝺ qbusdã circũstãtib⁹ aduẽtũ ei⁹ ad iudicium ibi. Putãt quidã. 3° de innouatiõe mũdi ibi. Cum aũt fuerit celũ &c. Pº in tres. Pº q̃rit vtz xp̃s in forma hũana iudicabit.⁊ qõnem soluit. 2° vtrũ in forma gloriosa in iudicio apparebit. ⁊ qõnez soluit ibi. Sed cũ in forma &c. 3° qualr̃ secundũ hũanã formã mortuos suscitabit ibi. Et sicut. Illa ps que ibi incipit. Putãt quidã. diuidit̃ in duas. Pº de loco iudicij. 2° de apparẽti obscuratione solis ⁊ lune ibi. Veniente autem.

Articulus primus

c Circa hanc distinctionem querendum est principaliter de duobus. Pº de iudicis apptione. 2° de mũdi innouatione. Circa pmũ q̃rũtur septẽ. Pº vtz iudicare magis debeat appro p̃ari xp̃o q̃z alij pone i trinitate. 2° vtz xp̃s videbitur in iudicio ab oibus ī hũanitate gl̃iosa. 3° vtz aliqua sint signa aduẽtũ iudicis p̃cessura. 4° vtz stelle cadent de celo. 5° vtrum sol ⁊ luna obscura buntur. 6° vtrum virtutes celorum commoue buntur. Septimo vtrum xp̃us iudicabit mun-

dum in valle ioſaphat.

Ꝛ Ꝛ Ꝛ

sed dtscurrentes. 15ª omnes moriẽtur resurgent cum mortuis lõge añ defunctis. Et q̃uis incertũ sit vtm signa p̃dicta p̃cessura sit, iudiciũ vt narratũ est. cũ ibi sint quedã que pxt hñt verisimilitudinis. tũ certũ ẽ q aduẽtũ iudicis aliqua signa precessura sint. ꝛ pp iudicis reuerentiã. ꝛ vt hoĩes ad iudiciũ se p̃parẽt. quox. signox aliqua ponũt i eua° ꝛ sicut dicit Aug. in epla ad Esitiũ circa mediũ illorũ signox q̃ referũt in euãgelio. q̃dã referũt ad excidiũ ciuitatis hierusalẽ. vñ orta est ip̃ius interrogationis occasio qñ quesierũt discipli qñ signũ aduẽtus tui ꝛ ꝯsumatiõis seculi. quedã referũt ad aduẽtũ suũ p eccliaz in qua vsq̃ ad finẽ venire nõ cessat quedã referũt ad illũ aduentũ qñ adueniet iudicatur9 viuos ꝛ mortuos ꝛ quox signox ibi dictox ꝛ qd hox triũ referendũ sit diligenti cõsideratione q̃rẽdũ ẽ. sz lb ad vitãdũ plixitatẽ declarã dimitto.

q **Arto** querit vtz stelle cadent de celo. Et vi q sic. Mathe. 24°. stelle cadent de celo. Itẽ apoc. 6. stelle de celo ceciderũt sup terraz sicut ficus emittit grossos suos cũ a vento mouet. Contra. nullũ corpus celeste nec ps eius cadet de celo. qr corpa celestia nõ sunt grauia nec corruptibilia sz phñ. i. celi ꝛ mundi. sz q̃lz stella aut est ps orbis sui. aut aliqđ cõtiguũ corpus orbi intra ip̃m cõtenta in qua vel in quo ẽ magna lucis aggregatio. q̃pp dicit phũs. 2°. celi et mundi q stella est aggregatio lucis in orbe. g̃ nulla stella cadet de celo. Rñdeo q ppe loquẽdo stelle nõ cadent de celo. Uñ sm Aug. 20. de ci. c. 24. Credendũ ẽ illã locutionẽ tropicã esse qua dicũt stelle cadere de celo. hoc. n. dcñ ẽ qr lumie suo videbũtur p̃uari supueniẽte claritate maiori sm glo. Mathe. 24. sup vbũ p̃dcñ. sz qr vt vi alijs pr rõne possent dici quotidie cadere de celo. cũ quotidie p solis ortũ desinant apparere. Ideo dñt q añ supnãlẽ pductionẽ ignis cõflagratiõis gñabit p actionem corpox celestiũ tam vehemẽs caliditas ꝛ siccitas q̃rũt cõgrua dispõ ad ignis predicti pductionem q desinet gñari arcus nubiũ q gñatur in nubis roratione. ꝛ alie ipressiones hũide ꝛ gñabunt a sub descendẽs in tanta multitudie q apparebit aspiciẽtibus q sint stelle de celo cadentes. Et sic pz solutio ad argumẽta in oppm. q̃uis glo. exponat illud verbũ apoc. de fidelibus illis q pus erant lucidi. q erunt tunc in terrenis innitentes.

q **Unto** querit vtz sol ꝛ luna obscurabunt. Et vi q sic. Math. 24. post tribulationẽ diex illox sol obscurabit ꝛ luna nõ dabit lumen suũ. Item Joelis. 2. sol vertet in tenebras ꝛ luna in sanguinẽ añ q̃z vẽiat dies dñi magnus ꝛ terribilis. Contra lux est solis qualitas nãlis. sed in aduentu iudicis corpa celestia sua nãli qualitate nõ p̃uabũtur. imo vt vi ãplioꝛi charitate dotabũt iuxta illud. Isa. 30. erit lux lune sicut lux solis. ꝛ lux solis septẽplr. g̃ vi q sol ꝛ luna sz rei veritatẽ nõ obscurabũt. Rñdeo q solẽ ꝛ lunã obscurari põt intelligi vel in ipo aduẽtu iudicis ꝛ sic sz magr̃m h9 di. c. vlt. dñtur obscurari non sui lũis p̃uatione. sz supueniẽte maioris lũis claritate vel p aliquã tulũ tẽporis añ iudicis aduentum. ꝛ sic sz magr̃m in eodẽ. c. patiẽtur eclipsim q̃z si paterent p nãm tẽporib9 diuersis non oporteret hoc poni iter signa cũ multotiẽs hoc acciderit. sed credendũ est q cõtra nãm sil patiẽt eclipsim ad terroꝛẽ hominuz. per nãm. n. ipossibile eẽt q sil paterẽt eclipsiz qr nãlis solis eclipsis cãtur p interpositionẽ lũe inter aspectũ nr̃m ꝛ solẽ. ꝛ nãlis eclipsis lune per iter positionẽ terre diametrali inter solẽ ꝛ lunaz. Ad p̃m in oppm dõ q sm vnã glo. iõ sol ꝛ luna dicũtur obscurari. qr supueniẽte claritate veri lumis videbũtur obscurari ꝛ nullius erũt lũis. vel intelligitur hoc de vera eclipsi q̃ p̃cedet aduentuz iudicis. vñ alia glo. ibidez dicit q sol ꝛ luna ꝛ stelle ad tps suo lũie p̃uabunt vt vicinũ dñi iudicẽt aduentũ. ꝛ b. 2° mõ intellig̃m est vbũ Joel sm q pz p magr̃z i lra h9 di. c. vl. aliter tñ obscurabit sol q̃z luna. qr remanẽte luce in sole q̃ est naturalis qualitas eius tñ nõ irradiabit. sed qr luna recipit lumẽ a sole obscurabit p hoc q tũc lumen a sole non recipiet.

s **Exto queri** tur vtz vtutes celoꝛum mouebũtur. Rñdeo q per vtutes celox põt intelligi ordo vtutum q sm Dionysiũ li. de angelica hierar. c. 8. est medius in media hierar. Uel põt intelligi oẽs celestes spũs. Pro mõ p tãto vtutes celox mouebũtur. qr angeli illius ordis quox officiũ est circa mũdi regimen gñale faciendo aliqua facta isolita ad reuocãdũ mentes hoiuz in deũ p modicũ tps añ xp̃i aduẽtũ facient fcã maioris admirationis q̃z ũq̃z ante fecerit. ꝛ in ipo xp̃i aduẽtu corpa celestia mouere cessabunt. Accipiendo vero virtutes mõ. 2°. s. p ãgelis oĩbus bonis dicũt cõmouendi sm magr̃z hui9 di. c. vlt. Nõ metu dãnationis vel aliqua prurbatione pauoris. sed quadã admiratione eox que videbũt. ꝛ sic intellr sm magr̃m vbi pus in Job. 26. Columne celi pauẽt aduentum eius.

s **Eptimo** querit vtz xp̃us iudicabit mũdũ i valle Josaphat. Et vi q sic. Joel 3°. Adducã omnes gentes in valle iosaphat ꝛ disceptabo cũ eis s. Itẽ actuuz. i. quẽdamodũ vidistis eũ euntẽ in celũ. ita veniet. sz ascendit de mõte olineti q p̃eminet valli iosaphat g̃ vi q ibi iudicabit. Cõtra magr̃ h9 di. c. pe. reprehendit eos qui putãt dñm descensurũ in vallẽ iosaphat. Item oẽs hoies in illa valle cõprehẽdi nõ possent. Rñdeo q xp̃s nõ descendet in vallez iosaphat. sz super montẽ olineti de quo in celũ ascendit. residebit in aere in loco alto vt ab oĩb9 possit videri sm magr̃m huius di. c. pe. ꝛ forte parum citra locũ illũ in quo apli desierunt corporaliter ip̃m videre qñ ascendebat in celũ. hominis añt cõgregabũtur in valle iosaphat. cui p̃eminet mons olineti. ꝛ quot in illa valle poterũt capi tot erunt ibi. alij circa vallem. quidam propinquius. quidaz remotius. electis tñ existentibus ad dexteram iudicis non in terra. sz i aere iuxta illud apli ad thesal. 4. rapiemur cum illis in unbibus obuiã xp̃o i aera si enĩ non rapientur in aera nisi post iudiciũ qñ cuz ihesu exibunt in celuz. non dicerentur rapi obuiam xp̃o. sed post xp̃m. viri tñ perfecti eminẽtius ꝛ magis prope iudicem erunt. reprobi vero erunt a sinistris iudicis. sicut habet exp̃sse in euangelio. ꝛ erũt in terra. his concordat magr̃ supra. di. p̃cedenti. c. pe. dicens q boni rapient obuiam christo in aera reprobis in terra quaz dilexerunt remanentibus. ꝛ tũc recitabuntur p̃conia illorum bonorum. ꝛc. In quo satis apparet q raptus bonoruz in aera est

ante illã diſceptionẽ ſcriptã. Math.25.ꝛ eſt magiſ cõgruũ q̃ ſit in aere ſup montẽ olineti q̃z ſup locum in quo paſſus eſt.qꝛ paſſus eſt in forma infirma.ꝛ iudicabit in gloꝛioſa ſicut in gloꝛioſa aſcẽdit. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ nõ dicit q̃ xp̃s erit in valle ioſaphat.ſed q̃ gentes in illo loco.ꝛ circa cõgregabũt.

Ad 1m 2m nõ plus cõcludit niſi q̃ erit iudex ſup mõtem olineti.ꝛ hoc eſt verꝫ.ſz ib̃ erit in aere. Ad pri mũ ad ptez aliaz pz ſolutio. Ad 2m dõ q̃ q̃uis oẽs nõ poterũt cõprehendi in valle ioſaphat.tñ dicuntur cõgregandi ad locũ illũ ſicut aliqñ multa milia hominũ dicũt cõgregari ad vnum dñm.q̃uis nõ omnes tangant dominum.

Articulus ſecãdus.

c **Conſeq̃nter queritur** de2° p̃n cipali ꝛ circa hoc querũt.7. ℙrimo vtrũ innouatio mũdi erit aliud q̃z eius purgatio. 2° vtrũ motus corpũ celeſtiũ ceſſabit. 3° vtrum ceſſabunt moueri in illo ſitu in quo creata fuerunt. 4° vtrũ ceſſatio motus corpoꝝ celeſtiũ erit ſufficiens cã nõ agendi nec patiendi elemẽta ab iniucẽ 5° vtrũ lux corpoꝝ celeſtiũ ꝛ elemẽtoꝝ augebitur 6° vtꝫ bruta ꝛ vegetabilia deſtruent. 7° vtruz mũdo innouato ꝛ feã diſtinctione bonoꝝ ꝛ maloꝝ deus poſſz aliquid addere ad bonitatẽ vniuerſi.

p **Rimo oñdo** q̃ mũdi innouatio ñ erit aliud q̃z eius purgatio.qꝛ vni9 ꝛ̃rij gnãtio eſt alteri9 corruptio.ꝛ e9°.ſz phñ p̃mo de gñone.ſz mũdi vetuſtas ꝛ nouitas ſunt ꝛ̃ria.g̃ ſua purgatio erit ſua innouatio. Itẽ receſſus a termio.a quo ꝛ acceſſus ad terminũ ad quẽ nõ ſunt duo motus ſz vnus.g̃ ſilr receſſus a uetuſtate q eſt purgatio ꝛ acceſſus ad nouitatez qui ẽ inouatio ſunt idez mot9. Itẽ tranſmutatio a nigredine i albedie eſt vn9 motus q dr̃ dalbatio.g̃ a ſilr tranſmutatio mũdi a vetuſtate in nouitatẽ erit vnus motus q dr̃ innouatio. Itẽ purgatio argenti p ignẽ nihil aliud eſt q̃z reſtitutio ei9 ſue puritati.g̃ ſilr purgatio mũdi p ignem nihil aliud ẽ q̃z eius rrſtitutio ſue puritati. Cõtra corruptio nõ ẽ generatio.ſz purgõ mũdi erit corruptio ſue ipuritatis.ſua inouatio erit gñatõ puritatis.g̃ ſua purgatio nõ erit ſua inouatio. Rñdeo q̃ ipoſſibile ẽ mutationẽ nõ hr̃e aliquã rẽ poſitiuã p termino a quo l̃ p termino ad quẽ.ꝛ qꝛ p̃uatio nullã dicit rez poſitiuã q̃uis ſint in re poſitiua. Jõ corruptio p̃uationis nõ põt eſſe aliud realr q̃z gñatio hit9.ſz qñ illud q̃õ corrũpit eſt res poſitiua diſtincta a re poſitiua que gñaf.tũc corruptio vni9 realr nõ eſt idem q̃õ gñatõ alterius.cũ g̃ per purgationẽ mũdi remouenda ſit ab elemẽtis aliqua res poſitiua derogans ſue puritati.qꝛ p purgationẽ ſepabunt a quoꝝ elemẽto partes alioꝝ ꝛ diſpões ad alia elemẽta q̃ cãntur i elemẽtis p mutuaz actionẽ ꝛ paſſionẽ in cõfiniis ſuis ꝛ receptura ſint nobilitatez q̃ eoꝝ nature ſupaddetur. vt inferi9 oñdetur.ſequit̃ q̃ eius purgatio per quã ipuritatis fiet corruptio ꝛ ſua inouatio q̃ ñ tñ dicit ſue puritatis reſtitutionẽ.ſz vltra ib̃ alicuius nobilitatis receptionẽ realr differẽt.aliõ g̃ erit realiter mũdi purgatio.ꝛ eius inouatio.ꝛ erit purgatio p̃ꝛ ſaltez ordine nãe q̃z innouatio. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ pro tanto dicit phi9.gñationẽ vniuſcẽ

corruptionẽ alteri9 ꝛ e9°.qꝛ ad vnũ ſequet̃ aliud.

Ad 2m dõ q̃ nõ eſt ſile.qꝛ ſpaciũ a quo receditur ꝛ ſpaciũ a quo accedit̃ cõtinua ſunt.duo q̃ũt ꝛ̃ria diſtincta ſunt ſm formã.ſed ſi ponerẽtur duo loca diſ cõtinua motus a termino p̃mi loci vſqz ad finẽ ei9 ꝛ motus a p̃ncipio alteri9 loci vſqz ad finẽ ei9 eẽnt duo motus ſaltẽ.niſi illa duo reſpicerẽt mobile vt vnũ ſpaciũ pp eoꝝ cõtiguitatẽ. Ad 3m dõ q̃ i trãſmutatione a nigredine in albedinẽ ſunt duo mot9. vnus eſt q ẽ a nigro in non nigrũ.ꝛ eſt corruptio nigredinis.alius q eſt a nõ albo in albũ.ꝛ ẽ generatio albedinis. Ad 4m dõ q̃ nõ eſt ſile de purgatione argenti ꝛ mũdi.qꝛ argentũ per purgationẽ nõ recipit nobilitatem vltra ſuã naturam.ſed mundus in ſui innouatione nobilitatẽ recipiet quã nũq̃z hũit.

s **Ecundo** querit̃ vtrũ motus corpoꝝ celeſtiũ ceſſabit.Et vr̃ q̃ ñ. nihil auferẽt eis qõ fit ſue nãe cõueniẽs.ſed motus corpoꝝ celeſtiũ nãlis eſt ſaltem quantuz ad nãlez aptitudinẽ mobilis ad illuz motum.g̃ motus non remouebit̃ ab eis. Item in mũdi innouatiõe corpa celeſtia ꝛ elementaria meliorabũt.ſed ſi ceſſaret motus celeſtiũ peiorarent̃.qꝛ nobilior ẽ motus q̃z quies.cũ quies ſit p̃uatio motus.ꝛ hr̃ius nobilior eſt p̃uatione.g̃ motus celeſtium non ceſſabit

Item ſicut oñſum eſt li.2°.Tp̃s vel eſt motus p̃mi mobilis ab alia numerat9.vel eſt in illo motu. ſicut in ſubõ.ſed tp̃s nunq̃z ceſſabit.qꝛ ſemper erit aliqs motus ſaltẽ in inferno.ꝛ ſm phñ 4° phi.impoſſibile ẽ motũ eẽ ſine tpe.g̃ mot9 corpoꝝ celeſtiũ nũq̃z ceſſabit. Itẽ ſol per ſui motũ ſucceſſiue illuminat diuerſas ptes terre.g̃ ſi motus ei9 ceſſaret alique ptes terre remanerẽt ppetuo obſcure qõ eſt incõueniens. Cõtra apoc.10.hẽtur q̃ angelus iurauit q̃ tp̃s nõ erit ampli9.ſz ipoſſibile eſt eſſe motũ ſine tpe.g̃ motus celi ceſſabit. Itẽ Iſa.60. Non occidet vltra ſol tuus. Rñdeo q̃ in mũdi innouatione ceſſabit mot9 corpoꝝ celeſtiũ nõ p nãm.ſed p voluntatẽ intelligẽtiaꝝ mouẽtiũ obedientiũ voluntati creatoꝛis in deſinendo mouere ſicut ex amore eius mõ ſibi obediũt i mouẽdo quapp̃ conuenienter a ph°.ix.metha.dr̃ cã p̃ma mouere in rõe amati et deſiderati.ſi tñ phũs in ſuo verbo ſanũ hẽt intellectũ.tũc aũt placebit creatoꝛi vt ãplius intelligẽtie corpa celeſtia ñ moueãt.qꝛ tũc hẽbit̃ finis mot9 cõ poꝝ illoꝝ intelligẽtie.n.mouẽt illa corpa vt p motũ eoꝝ fiat renouatõ influentiaꝝ ꝛ tẽpantia q̃ regrit̃ ad gñonẽ ꝛ corruptionẽ quouſq̃z ipleat nũer9 electoꝝ. oẽ ãt qõ pp aliquẽ finẽ mouet̃ illo fine hito rõabile ẽ. vt ab illo motu ceſcat.nec.n.dici põt illa cõpa ñ moueri pp aliquẽ finẽ.qꝛ tũc mot9 eoꝝ eẽt inanis. nec pp finẽ q acqri ñ poſſit.qꝛ cũ nã ſz phm actionẽ ñ incipiat ipoſſibile ẽ ꝛpleri.multo fortí9 de9 ñ ordiaſſet intelligẽtias illa mouere corpa pp finẽ q non poſſit hr̃i. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ celũ q̃z tũ ẽ ex pte ſua non magis habet naturalem aptitudinem ad motum q̃z ad quietem.quia per neutrum eoꝝ in ſe acquirit aliquam perfectionem vel perdit.tamen naturalis aptitudo ſua magiſ eſt pro tempoꝛe quo debet moueri vt moueatur motu circulari q̃z recto.quia ſecundum philoſophum.i.celi ꝛ mundi. non ſit graue neq̃z leue contra naturam ſuam eſſet moueri motu recto deoꝛſuz qui motus competit grauibus vel ſurſum qui motus competit leuib9.

ꝛpterea rõe figure que eſt circularis maioꝛ aptitudinez hẽt nãle ad hoc vt circulariter moueatur ꝙz recte. Ad 2m dõ ꝙ ſm phñ. 5. phiſi. ꝙuis qes añ motũ ꝺrieꝯ motui. extendẽdo nomen ꝺrietatiſ ad oppoſitionẽ que eſt inter ꝓuationẽ ꝛ hituz. non ſic tñ eſt de qete poſt motũ. quies. n. ſequẽs motũ eſt finis eius ꝛ ab eadẽ virtute cauſatur. Ad 3m dõ ꝙ ſicut declaratũ eſt li. 2o. di. 2a. tp̃us põt accipi ꝓpꝛie ꝛ cõiter ſiue large. ꝑo modo eſt in motu ꝓmi mobilis ſicut in ſubiecto ꝛ ſine tpe poterit eſſe motus aliqs poſt iudiciuz cum ſine tpe ſic dicto fuerit motus tpe Joſue qñ ſol ꝛ luna ad pꝛeces eius ſtantib9. vt hꝫ Joſue. 10. in quo dat̃ itelli ꝙ oẽs ſpe celeſtes tunc ſteterũt cũ ipo Joſue ꝓſequebat̃ inimicos ſuos. ſz tp̃s ſcdo mõ dictũ ẽ in quolibz motu ſicut ī ſbõ numerat̃ ſm numerũ motuũ ꝛ ſine tpe ſic dcõ nũqz erit motus. Ad 4m dõ ꝙ nulle ꝓtes terre in ſupficie remanebũt obſcure. qꝛ augebitur lumẽ lune ꝛ lumen ſtellaꝝ que ſufficienter illumiabũt illaz ꝓtez terre q̃ a ſole nõ illuſtrabit̃. nec ẽ inconueniẽs ꝙ vna ꝑs terre magis illuſtret̃ q̃z alia. ſ. illa que fuit ab hoibus hitata q̃ a ſole ꝓncipal'r illuſtabit̃.

ꝛ Ertio querit̃ vtꝝ coꝛpa celeſtia ceſſabũt moueri in illo ſitu ī quo creata fuerũt. Et vꝫ ꝙ ſic. Jſido. in glo. ſup illud Jſa. 60. nõ occidet vltra ſol tuus. qõ etiam recitat magr̃ huius di. c. vlt. p9 iudiciũ ſol laboꝛiſ ſui mercedẽ recipiet ꝛ nõ veniet ad occaſum. nec ſol nec luna. ſz in ordine in quo creata ſunt ſtabũt. q̃ a ſili ꝛ alia coꝛpa celeſtia. Jtem cõueniẽs ẽ coꝛpa celeſtia ſtare in optimo ordine quẽ poſſibile eſt ea hꝫe. ſed credibile ẽ ꝙ in tali ordine ꝛ ſitu creata fuerũt q̃ ceſſabunt moueri in illo ſitu ī quo creata fuerũt. Cõtra coꝛpa celeſtia ꝑ ſuũ motũ nõ redibũt ad ſituz in quo creata ſunt niſi ab illo tpe moueanꝯ ꝑ. 36. milia annoꝝ cũ octaua ſpera ꝓꝓꝛio motu nõ moueat̃ in. C. ãnis niſi ꝑ vnũ gradũ. ſz ñ eſt credibile ꝙ tã diu duret hic mũdus ſm coꝛꝛuptibilẽ ſtatũ cuz dicat apls. 2o. ad coꝛ. 10. ꝙ nos ſum9 in quos fines ſeculoꝝ deuenerũt. q̃ coꝛpa celeſtia ñ ſtabũt in illo ſitu quo creata ſunt. ℜeſpõdeo ꝙ vnus ſit us nõ eſt magis cõueniẽs q̃z alius coꝛpib9 celeſtib9 ꝓꝓ ſe. qꝛ ꝑ quocũqz ſitu ſeu cõſtellatiõe ñ meliozãtur nec peꝛiozantur. aliqua tñ cõſtellatio ſeu habitudo illoꝝ coꝛpoꝝ inter ſe magis eſt cõueniẽs ad vnũ effectũ q̃z ad illa. vbi gr̃a. coniunctio ſolis ꝛ martis in coꝛde leonis magis eſt cõueniẽs ad generandũ caliditatez ꝛ ſiccitatẽ in iſtis inferioꝛib9 q̃z cõiũctio iouis ꝛ ſaturni. ꝛ iſta eſt ꝓnenientioꝛ ad aliquẽ aliũ effectũ q̃z ꝓma. ꝛ ſic de alijs. Qñ aũt ꝑo creata fuerũt coꝛpoꝛa celeſtia alij effectus in iſtis inferioꝛibus reqꝛrebant̃ ad cõueniẽs mũdi regimen q̃z modo. ꝛ alij mõ q̃z tũc. ꝛ alij in fine mũdi q̃z nũc. dico q̃ ꝙ coꝛpa celeſtia creata fuerunt in ꝓueniẽtiſſimo ſitu ꝓ effectibus q tũc requirebãt ꝛ modo ſunt in cõueniẽtiſſimo ſitu ꝓ effectib9 q nunc regrunt̃. ꝛ in fine mũdi erũt in ſitu cõueniẽtiſſimo illi diſpõni elemẽtoꝝ que cõgruet ꝛ incoꝛruptibili ſtatui. cũ q̃ tũc cõgruat elemẽtis diſpõ que ñ fuiſſet ꝓgrua qñ ꝓma celeſtia coꝛpa creata ſunt. ſequit̃ ꝙ nõ ceſſabũt moueri ī illo ſitu in quo creata fuerũt. ꝛ tñ ceſſabũt moueri in ſitu cõueniẽtiſſimo mũdo ꝓ illo ſtatu. qꝛ ſitus ſeu habitudo coꝝ inter ſe tũc erit talis que maxime diſponet elemẽta ad hoc vt nõ agãt nec patiãtur ad ĩuicez. Ad ꝑm in oppm dõ ꝙ q̃z ſol ꝛ luna qñ coꝛpa celeſtia geſcent hẽant illã hitudinẽ ī ſe quaz habuerũt qñ ꝓmo creata ſunt. nõ tñ hẽbũt eandez hitudinẽ ad illa coꝛpa celeſtia nec alia coꝛpoꝛa celeſtia inter ſe q̃z habuerunt qñ ꝓmo creata fuerũt.

Ad 2m ꝑz ſolutio ex dictis in qõe. Argumentuz ad oppm gr̃a cõcluõnis ꝓcedendũ eſt. tñ rõne foꝛme nõ cogit. qꝛ deus q coꝛpa celeſtia creauit in qua hitudine voluit illa poſſz diſponere ſm eandez hitudinem citiſſime ſi ſibi placeret.

q Warto querit̃ vtrũ ceſſatio motꝰ coꝛpoꝝ celeſtiũ erit ſufficiẽs cã ñ agendi nec patiendi elementa ab ĩuicẽ. Et vꝫ ꝙ ſic. phũs. 8. phi. aſſerit ꝛ probare conatur motuz celi ita ꝓxẽ eſſe motibus alijs ꝙ ipo nõ exiſtẽ ñ eẽnt alij motus. ſed actio ꝛ paſſio elemẽtoꝝ inter ſe ẽ per motũ alterationis. q̃ ceſſatio motꝰ celi erit ſufficiens cã vt elementa nõ agant nec patiãtur ab ĩuicez. Jtem menſura eſt cauſa menſurati. vnitas. n. cã ẽ numeri ꝛ eiꝰ mẽſura. ſz ſm phñ. 4o ph. Tẽpoꝛe mediãte motu celi menſuramus alioſ motus. q̃ motus celi ẽ cã ommũ motuũ alioꝝ. cũ ergo remotio cãe ſit ſufficiẽs rõ remotionis effectuſ ceſſatio motus celi erit ſufficiens cã nõ agẽdi nec patiendi elemẽta ab ĩuicẽ. Jtẽ cã non agẽdi nec patiendi elementa ab ĩuicẽ non erit cauſa coꝝ naturare mutatio. qꝛ coꝝ natura mutari non poſſz exiſtia ſalua. qꝛ ſm phñ 2o phi. Natura rei eſt eius forma vel materia. nec amiſſio ſuaꝝ naturaliũ qualitatũ qꝛ ille remanebunt eis vt dictũ eſt. q̃ vꝫ ꝙ ceſſationis ſue actiõis ꝛ paſſionis ĩuicẽ nõ erit alia cã. niſi ceſſatio motus celi. Contra vꝫ ſentire Aug. 11o. confeſſionũ vltra mediũ. ꝙ ſi coꝛpa celeſtia ſtarent adhuc poſſet moueri rota figuli. ergo a ſimili poſſent elemẽta ab ĩuicẽ alterari. Jtẽ a dño Stephano epõ piſienſi excõicatus eſt hic articulus. ꝙ ſi celum ſtaret ignis in ſtupã nõ ageret. qa nec deꝰ eſſz. ſz qua rõne poſſz ignis in ſtupam agere. poſſet etiam agere in aliud elementũ. Ad hanc qõnem dicũt quidã ꝙ ceſſationis actionis ꝛ paſſionis elementoꝝ erit ſufficiens cauſa ceſſatio motus celi. q̃z adhuc poterũt eſſe motus qui ſunt in anima rationali eo ꝙ illa a virtute coꝛpoꝝ celeſtiũ nõ dependet. Sed cõtra hoc arguitur ſic. vt. n. hꝫ Joſue. 10. ad preces Joſue ſol ꝛ luna ſteterunt. ꝛ ſi alia coꝛpoꝛa celeſtia nõ ſtetiſſent totus ordo coꝛpoꝝ celeſtiũ fuiſſet imutatus. tũc ergo oĩa coꝛpoꝛa celeſtia quieuerũt. nec ꝓp hoc omiſit Joſue pugnare. nec ceſſauerũt omnes actiones naturales ꝑ totum mundũ. ℘ꝛeterea illa opinio videtur eẽ cõtra articulũ excõicatũ qui allegatuſ eſt. ℘ꝛeterea coꝛpoꝛa celeſtia non tantum agunt hic iferius per ſui motum. ſed etiam per naturalem virtutez foꝛme ſue. ſicut ꝑz per diuerſos effectus naturales. q̃ per diuerſas cõſtellationes cãnt̃. ꝛ ideo ceſſãte motu celi adhuc per ſuam nãlez virtutez poſſent agere in ela niſi aliud obſtaret q̃z coꝝ quies. q̃uis ergo quies celi eſſet ſufficiens cauſa vt idem elemẽtum non ageret in aliud diſoꝛmiter eo ꝙ per motum eſt renouatio influentiarum quaꝝ vna magis confoꝛtat virtutem vnius elementi in ſua actiõe q̃z alia. tamen non eſſet ſufficiens cauſa ad hoc vt vnum elm nullo modo aliud alteraret. Alij dñt ꝙ ꝛ ſi quies celi nõ ſit ſufficiens cauſa huius per ſe

erit tñ sufficiens cã p accñs inc̃z quiescet in illo puncto quo corpa celestia talem hẽbunt inter se hitudinẽ q̃ confortabit virtutẽ passibiliorꝭ elementi ſm illaz ꝓportionẽ qua exceditur a vtute elemẽti magis actiui. ⁊ iõ nullũ elim aliquid poterit sup aliud. Sz hec opio deficit in duob⁹. p⁹ qa nõ ẽ probabile q̃ corpora celestia hẽant illã habitudinẽ inter se qñ celũ gescet ĩmo magis est ꝓbabile q: tunc erunt illa corpora in tali hitudine inter se in q̃ maxie ꝓcordabũt vtuti elemẽtoz actiuoz. qõ arguit per hõ qa añ produtiõez ignis pflagratiõis cãbit nãliter hic inferi⁹ vehemẽs caliditas ⁊ siccitas. sicut dictũ est supius in articulo p⁹ h⁹ di. Preterea si q escerẽt in tali hitudine sicut dicit opio adhuc nõ sequeret q̃ vnũ aliud alterare nõ posset. Cũ. n. videamus elim min⁹ actiuz agere in elim magis actiuũ quia nullũ elim agit in aliud qn patiat ab eo. cũ ſm phñ 2⁹ phisi. Oẽ agens phisice in agendo patiat. multo forti⁹ possz in eũ agere. si per vtutẽ celestem vtus eius equaret illi⁹ vtuti. magis. n. põt equale inequale agere ꝯz debili⁹ in forti⁹. adhuc. n. cuiuslz elementi p̃incipiũ passiuũ qõ est materia. inferius esset cuiuslz alteri⁹ elementi p̃incipio actio quod est fo:⁹. tũc tñ ita equaliter sese alterarẽt vt q̃stũ remitteretur q̃litas vni⁹ remitteret q̃litas alteri⁹. ⁊ sic tãdem ad talẽ equalitatẽ reducerent vt inter se nullam hẽrent ꝓtietatem. ⁊ tunc agere cessarent in inuicez. sed reuerterẽt elemẽta iperfecta in suis qualitatibus actiuis ⁊ passiuis. ⁊ etiã in suis essentijs supposito q̃ recipiant magis ⁊ min⁹. sicut dicit cõmẽtato: in li. de substantia orbis. Ut ergo mihi dõ q̃ cã quare post iudiciũ elemẽta sese nõ alterabũt manentib⁹ tñ suis essentijs ⁊ qualitatib⁹ actiuis ⁊ passiuis in esse cõpletissimo ẽ hec q: deus supernaliter a materia elemẽtoz remouebit p̃uationez que nec̃a est ad transmutationẽ nãlem. vñ ⁊ ſm phñ p⁹ phi. ponit vnũ de p̃incipijs nãe. illa. n. p̃uatio nõ dicit tñ carentiã forme in mã. sed dicit illã carentiã forme cũ possibilitate ad eandẽ. ⁊ si possibilitas illa nõ tñ differat a materia ſm rõnez sz sit aliqd in formã trãsmutabile ille q eam concreauit mãe ab eadez poterit eam excludẽ nihil positiuũ mãe ꝓferendo. si aũt in materia non sit possibilitas ad formã nisi illa que rõe sola differt a materia im pmet deus in mã supnaliter virtutẽ prohibentẽ ipsaz posse transmutari nãliter ad aliam formam. ⁊ sic nõ remanebit in materia p̃uatio q̃ necessaria ẽ ad naturalẽ transmutationẽ. Preterea influentia gnãlis cãe p̃me sine q̃ nulla creatura põt in suã actionnem nõ aderis elemẽtis ad hõ vt agãt ⁊ patiant ab inuicẽ. aderit tñ ad hõ vt in suis eẽntijs ⁊ qualitatib⁹ in esse cõpleto ꝑpetuo durẽt. ⁊ hec cã sufficeret. si nulla alia poneret. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ illud verbũ phi intelligi dz de ꝓritate in agendo ⁊ patiendo. nec plus põt per suas rões concludi. Ad 2m dõ q̃ mensura nõ semp est cã mensurandi. vñ ⁊ ſm phũz 4⁹. phisi. Mensuram⁹ motũ p tps. ⁊ tps p motuz Preterea motus voluntarios q nõ dependẽt a vtute celi mensuram⁹ p motũ celi. pãnũ etiã mẽsuram⁹ p vlnam. Ad 3m pz solutio ex dictis in qõe.

q Unto queritur vtrũ lux corpoz celestiuz ⁊ elemẽtoz augebit. Et vi q̃ nõ. q: corpa celestia non tñ agũt hic inferius p motũ. sz etiã per lucẽ. sed post iudiciũ hec inferiora ãplius nõ transmutabũt. g̃ supfluuz essz augmẽtũ lucis coz. Itẽ ⁊si rei carẽti luce possit dari lux. nihil tñ est dcñ q̃ eius lux augeat. sz terra luce caret. g̃ nihil est dcñ q̃ eius lux augebit. Itẽ lux ñ est necessaria in ista machina mũdiali nisi pp hois vsuz. sed post iudiciũ lux ista mundialis nõ veniet in hoiuz vsuz. qõ de dãnatis planuz est. q: in inferno sunt. ⁊ erũt ꝑpetuo tenebre. vñ Job. 10. dz terra miserie ⁊ tenebraz. Et de beatis. apoc. 22⁹ dz q̃ ñ egebũt luie lucerne. neqz luie solis. qñ dñs de⁹ illuminabit eos. g̃ supfluũ essz lucis augmẽtuz in corporibus celestib⁹ ⁊ elemẽtarib⁹. Contra Isa. 30. Erit lux lune sicut lux solis. ⁊ lux solis septempliciter. sz corpa celestia post iudiciũ imittẽt lucez suã in hec inferiora. g̃ hec inferiora ãplius q̃z modo illumiabũt. Itẽ ſm phñ. 8. phisi. Mõ est minor mũdus. dz g̃ conformari sibi in innouatione aliquo modo maior mũdus. sz homo tũc ampliori luie fulgebit. g̃ ⁊ totius mũdialis machine lux augebit. Rñdeo q̃ lux nõ tñ est in corporibus mundi ꝓpter vsum necessitatis corpalis. sed etiã pp vsũ vtilitatis spũal ad habendã delectationez in spe creature. ⁊ ad cõtemplandũ deum in lucis effectu. post iudiciũ non erit lux vtilis ad supplendũ indigentiam alicuius rei necessarie corporibus electorum. sed erit vtil propter 2m cãm. Electi. n. cum hoc q̃ deuz in se cõtemplabuntur simul cõtemplabuntur cum oculo mentis in effectibus suis tam spũalibus q̃z corporalibus ⁊ incorporalibus delectabitur oculus corporalis. ⁊ ideo conueniẽs erit q̃ cum innouabitur homo lux etiam in corpibus celestibus augeatur. ⁊ ex consequenti elementa habundantius illuminentur q̃z modo. quia a corporibus recipient ampliorem luis influentiaz. Utz aũt preter illã claritatem quã a corporibus celestibus recipiẽt lux eis imprimatur alia incertũ est. tamen nullus est inconueniens. si cõcedatur q̃ sic. ⁊ tunc sicut anime electorum per lumen glorie aliquo modo angelis cõformant manente dĩa in eẽntia ⁊ ꝓpetatibus naturalibus. sic corpora inferiora per suaz illustrationem aliqualiter corpibus celestibus conformabũtur salua dĩa in essentia ⁊ ꝓprietatibus naturalibus. tñ terra non illuminabitur nisi in sui superficie. si enim in sui profundo illuminaretur. impij lumen illud viderent. qua visione sunt indigni. Ad p̃m i opp̃m patet solutio ex dictis in questione. quod etiaz dz corpora celestia hic inferius agere per lucem intelligendum est q̃ agant per lucem. in virtute tamen sue forme substantialis. aliter cum omnes stelle recipiant lumen a sole calefacerent ⁊ exicarent. qõ falsum est. In actione autem illuminandi que ratione lucis per se eis conuenit cõicant eo mõ quo cõicant in lucẽ. Ad scõm dicendum q̃ minor est falsa. sicut enim nulla substantia spiritualis est totaliter expers lucis. sic nullum corpus est totaliter expers lucis. eo enim ipso quo omnes creature sit effectus summe lucis aliquo modo plus ⁊ minus lucem participant. q̃uis in aliquibus corporibus lateat lux eorum. vnde sola priuatio est pure tenebra. vnde male dixerunt dicentes nigerrimuz colorem esse per omnem carentiam lucis. Ad 3m patet solutio ex dictis in qõe.

ſ Erto queritur vtz bruta ⁊ vegetabilia destruct. Et videt

q̄ nō. q; aialia sunt ad ornatū elementoꝝ. ergo q̄ñ elementa meliorabunt aialia nō destruent. q; tūc nō debet ab eis auferri ornatus eoꝝ. Itē sicut elementa seruiunt homini. ita vegetabilia ⁊ animalia bruta. ergo sicut in mundi innouatione nobilitabuntur elementa ita ⁊ vegetabilia nobilitantur ⁊ animalia bruta. Item vegetabilia ⁊ bruta nobiliora sunt elementis. quia elementa ordinant ad mixtū. mixtū ad vegetatiuū. vegetatiuū ad sensitiuum. ergo multo magis vident esse de pfectione vniuersi q̄ꝫ elementa. ⁊ ex p̄ñti magis q̄ꝫ elementa remanere debebūt. Item mūdus corporalis post iudicium non erit necessarius nisi ad hoc vt beati in ipso deū cōtemplando delectent. ⁊ inde ampli⁹ assurgant in laudē diuinā. sed expressi⁹ refulget diuina bonitas in aialibus ⁊ plantis q̄ꝫ in elementis quia sm Aug. ii°. de ci. c. 16. Ordine nāe p̄eponūt non viuentibus viuentia ⁊ sentiētia nō sentiētib⁹ ergo multo magis debebūt remanere bruta ⁊ vegetabilia q̄ꝫ elementa. Contra cessante fine cessare dꝫ id quod est ad finē. sed finis vegetabiliū ⁊ brutorum est corruptibilis hominis statuscū ḡi mūdi innouatiōe cessabit corruptibil' hois status aialia ⁊ plāte nō remanebunt. Itē oē viuēs corruptibili vita morietur. sed nihil est ordinatū ad resurgēdum quod secundū se totum morit. huiusmōi autē sunt vegetabilia ⁊ bruta. ergo ita morient q̄ nō resurgent. Rñdeo creaturarū quedā sunt incorruptibiles sm se totas vt angeli boni ⁊ mali ⁊ corpa celestia. quedam corruptibiles sm se totas vt mineralia vegetabilia ⁊ bruta. quedam sunt corruptibiles sm partē minus p̄ncipalem. ⁊ incorruptibiles sm partē magis p̄ncipalē. vt homines qui sunt corruptibiles sm corpus. ⁊ incorruptibiles sm animam. quedā sunt corruptibiles in ptibus. ⁊ incorruptibiles in toto. non quin coꝝnā tota ex parte sua corruptibilis sit. sed q; pp ordinez mundi non adest corrūpens. ⁊ tales creature sunt elemēta. statui incorruptibili non cōueniunt ea que sm se tota corruptibilia sunt ex sui nā. ⁊ sm ordinem mundi. ⁊ ideo talia non remanebūt. cuiusmodi sunt mineralia vegetabilia ⁊ bruta. Omnes aūt alie creature remanebunt. ⁊ que in partes sunt corruptibiles sm se totas incorruptibiles efficientur. Ad p^m i opp^m dō q̄ aialia non sunt ad ornatū elemētorum nisi sm corruptibilē mundi statū. vñ in parte aeris nobiliori non est aliquis ornatus aialiuꝫ. nec etiaꝫ in igne. quia non sunt tam pp ornatum q̄ꝫ pp corruptibilis hominis status necessitatē. Ad 2^m dō q̄ q̄ꝫuis bruta aialia ⁊ plante seruiant homini sic̄ elementa. non tamen tantā habent aptitudinē ad statum incorruptibilitatis. sicut elemēta. q; sunt corruptibilia sm se tota. Ad 3^m dō q̄ q̄ꝫuis vegetabilia ⁊ bruta sint nobiliora simplicit q̄ꝫ elemēta. nō tñ quo ad conditionez durabilitatis. vegetabilia enim ⁊ aialia inter se habent cām corruptionis sue nec celo quiescente possent perpetuari in esse. nec eadem in numero. nec eadē in specie. nisi per miraculū. nō est aūt congrua ratio quare deus ea per miraculū perpetuaret in esse. Ad 4^m dō q̄ qcqd est pfectionis in vegetabilibus ⁊ brutis perfecti⁹ est in homine. q; ⁊ perfectius viuit q̄ꝫ vegetabilia ⁊ sentit q̄ꝫ bruta. vnde quicqd in vegetabilibus ⁊ brutis est occasio cōtemplandi deū in effectib⁹ suis perfectius reperit in homine. vnde non oꝝ hac de cā vegetabilia ⁊ bruta in perpetuum remanere.

s Eptimo queritur vtꝫ mundo innouato ⁊ facta distinctione bonoꝝ ⁊ malorum deus posset aliquid addē ad bonitatez vniuersi. Et vi q̄ non. q; illud nō est perfectū cuius pfectioni aliqd addi potest. sed vniuersum tunc erit perfectū. ergo sue pfectioni nulla poterit bonitas addi. Item sm Dio. 5. c. de di. no. creature p;cedunt a deo. sicut nūerus ab vnitate. sed est aliquis numerus. s. binarius inter quē ⁊ vnitatem nullus poest esse numerus medius ergo sil'r est aliqua creatura inter quam ⁊ deum nulla poterit esse alia media. sed nihil in creatis nobilius est vniuerso. cum cōp;hendat oēs creaturas ergo inter vniuersum innouatum ⁊ ipsum deū nulla poterit esse media creatura. Itē si deus tūc posset addere ad bonitatez vniuersi. ⁊ nō adderet inuidus essz. qō falsuz est. Contra deus possz oñes dānatos ānihilare. ⁊ creare tot āgelos scōs. sed si hoc faceret melꝰ essz vniuersum. q; plus essz in vniuerso de bono. ⁊ nihil de malo. ḡ post innouationē mūdi adhuc deus possz addere ad bonitatez vniuersi. Itē oi effectu nō equante potentiā agentis agens possz facere nobiliorē. sed vniuersuz etiam innouatū non equabit potentiaz dei. ḡ deus possz facere aliud vniuersuz nobilius illo. ergo plus posset de bonitate facere q̄ꝫ erit in hoc vniuerso innouato. Rñdeo q̄ deū aliqd posse addere ad bonitatē vniuersi post eius innouationē triplr pōt intelligi aut de illo codez vniuerso in numero. aut de alio. aut ptim de alio. aut partiz de eodē. Primo modo dico q̄ si noīe vniuersi accipiat. seu includatur vniuersitas omniū creaturaꝝ. taz substantiarū q̄ꝫ accēitiū absolutoꝝ q̄ꝫ relationū. sic deū posse addere ad bonitatē vniuersi ꝯditionē includit. quia illa bonitas superaddita. aut essz substantia. aut accidens. ⁊ tunc vniuersitas creaturaꝝ considerata añ additionez bonitatis illi⁹ ad vniuersitatē creaturaꝝ includentez illā superadditā bonitatē se hꝫ et sicut ps totum. totū aūt ⁊ ps q̄ꝫuis ñ sint penitus diuersa nūero. nō tñ sunt penit⁹ idē. sz ptiz idē. ptiz diuersa fz q̄ trahi pōt ex sṁia phī. i p° phisi. Si aūt noīe vniuersali intelligat vniuersitas substātiaruz tñ. sic dico q̄ illud idē vniuersum in numero qō tūc erit etiā meliorari nō possz. q; finis eius meliorari nō poterit. Ille. n. finis deus est. nec vniuersitas omniū aliaꝝ subāꝝ ꝓiunctiz possz melius ordinari ad suū finē q̄ꝫ tūc erit ordinata. Ille ēt substantie omnib⁹ pensatis nō possent esse melꝰ ordinate inter se per cōpationē ad suū totū. qō est vniuersuz. nō possz etiā meliorari p̄ meliorationē aliquaruz creaturaꝝ sm se alijs non meliorat̄is nec peioratis. q; q̄ꝫuis ps creaturaꝝ essz meliorata fz se. ex hoc tñ vniuersuz non essz melius. qa p hoc nō melioraret p̄portio partiū int̄ se. ⁊ ordo que maxime attendunt in bonitatē vniuersi. sic̄ si in psalterio chorda sonās obscure fieret ita clare sonans sic̄ illa que sonat clarius. ⁊ sic̄ si luna fieret ita bona sic̄ sol sole non meliorato. psalteriū essz peius. ⁊ mundus peior nec possz meliorari p̄ meliorationez. siue substantialem. siue accēitalem omniuz substantiarum q; subā nāe hūane xp̄i meliorari nō pōt nec actualit̄. nec subālr. Beata etiā virgo meliorari nō pōt

ꝛ ſi omnes alie ſubſtantie meliorarentur ſubſtãtialiter vniuerſum non remaneret idem penitus in numero. ꝛ ſi meliorarenť accidẽtaliter adhuc vniuerſum omnibus penſatis non melioraretur. quia tunc non eſſz bonitas in creaturis quã requiritoptimus vniuerſi ordo per cõparationẽ ad iuſtitie ꝛ ſapientie ꝛ miſericordie diuine manifeſtationem qui ordo maxime attenditur in bonitate vniuerſi Si aũt queſtio intelligaſ de alio vniuerſo i numero. tunc dico ꝙ deus poſſz facere aliud vniuerſum melius iſto etiã poſt ſui innouationẽ. q̃uis. n. deus aliquaz creaturaz poſſit facere ita bonam ꝙ illa eadẽ in numero non poſſet fieri melior. nec ẽt eodez in ſpẽ. ſicut pz in humana natura xp̃i que ſummum tenet in ſpẽ humane nature. ꝛ cui ſuperaddi nõ poteſt aliquid de bonitate. ſiue ſubſtantiali. ſiue accidentali. tamen omnẽ aliam creaturam poſſet deꝰ facere meliorem ſine fine in alia ſpẽ ſine alio generẽ deus enim poſſet facere omnez bonitatez creataz que rõni creature non repugnat. ſed q̃tacũq; bonitas finita rõni creature non repugnat. quia q̃tacũq; eſſet diſtaret adhuc ab increata bonitate in infinitũ. Si aũt qõ intelligaſ de vniuerſo. partiz eodẽ pti diuerſo. ſic dñt qdã ꝙ poſſet addere ad bonitatem. non tñ materialem. ſed etiam formalẽ vniuerſi. etiam poſt ſui innouationẽ. quia poſſet ỗ nouo creare multa milia ſanctoꝝ angeloꝝ quibꝰ creatis vniuerſitas et illis ꝛ aliis creaturis p̃exñtibus cõſtituta melior eſſet. nõ tñ materialiter. ſed etiaz formaliter. i. q̃tũ ad partiuz ordinem ad finem. ꝛ inter ſe q̃s erit vniuerſitas poſt ſui innouationem ſine illis. Aliqui tñ de qõne ſe breuiter expedientes dicunt ꝙ tanta erit bonitaś creata poſt vniuerſi innouationem ꝙ nullo modo creatura. ſiue eadẽ numero. ſiue diuerſa plus poſſet de bonitate capere q̃s tunc erit. vnde tunc erit tota bonitas quam poſſibile eſt creari. vnde q̃uis inter ipm vniuerſum innouatuz ꝛ deum erunt infiniti gradus. non erunt tamen poſſibiles pticipari. Ad p̃m i oppm dõ ꝙ pcedit de eodem vniuerſo in numero. Ad 2m dõ ꝙ aliquo eſt ſimile ꝛ multo magis diſſimile. In hoc. n. eſt ſimile ꝙ ſicut vnitas ſimplicior ẽ numeris progrediẽtibus ab ea. ꝛ ꝙ omnes pticipant vnitatem. dicimus. n. ꝙ binarius eſt vnꝰ numerꝰ trinarius eſt vnus numerus. ꝛ ſic de aliis. nec duo numeri equalr ſunt vnitati propinqui. ſic deꝰ ſimplicior eſt oĩbus creaturis. ꝛ quelibet creatura aliqd participat de bonitate diuina nec ſunt due ſpẽs per naturaz equalr ſibi propinq;. in multis tñ ẽ diſſimilitudo. qa ab vnitate nõ procedit. niſi vnꝰ numerus imediate. ſ. binariꝰ ꝛ ſequens numerus pcedit ab vnitate mediante binario. ꝛ ſic deinceps binarius etiã eſt ita ꝓpinquus vnitati. ꝙ nõ põt numerus ei propinquior eſſe. ſz oẽs angeli ꝛ tota machina mũdialis. ꝛ oẽs anime rõnales ſunt a deo immediate tñ. nec eſt aliqua creatura ita deo propꝫ qua qua deus nõ poſſet facere aliaz ſibi propinquo rẽ ſaltez loqnẽdo de propinquitate que conſideraſ in creaturis per ſuaz naturaz vñ ꝛ ſi hũana natura xp̃i nõ poſſet deus facere aliã ſibi propinquiorem q̃tũ ad motũ exñdi quem hẽt in diuino ſuppoſito. poſſet tñ facere in alia ſpẽ vel in alio gñe creaturaz nobiliorꝭ eſſentie cui maiorẽ poſſet dare gr̃am ſingularis perſone q̃s poſſet capere aia xp̃i. ſi non eſſet ꝓſone diuine vnita vt ſuppoſito. Ad 3m dõ ꝙ in factione bonitatis create attenditur bonitas per cõpationẽ ꝛ voluntatẽ diuinã. vñ nõ iõ deus voluit creare mundũ. qz bonũ erat mũdũ creari. ſed iõ bonum fuit mundũ creari. qz deus voluit ipz creare. ꝛ iõ eo ipo poſt mũdi innouationez deus nõ nolet addere ad bõitatẽ creatã. bonũ erit ꝙ nõ addatur. ℙm arm ad ptem aliã procedit de vniuerſo qõ eſſet partiz idem. ptim diuerſuz cuz iſto vniuerſo innouato. Vel põt dici ꝙ ſi hoc facto mundus eſſet melior nãliter. nõ tñ eſſet formalr melior qa nõ eſſet ita cõueniẽs ꝛ pulcher ordo in vniuerſo ſicut erit. 2m pcedit de vniuerſo qõ eſſet aliud in nũero ab iſto.

c Irca litterã in humanitate ſuſcepit illud quod eſt cauſa nr̃e reſurrectionis. i. paſſionẽ ꝛ reſurrectionem. quod ſicẽ intelligendũ vt eius paſſio eſt cauſa meritoria nr̃e reſurrectionis ſpũalis. ꝛ in futuro nr̃e reſurrectõis glorioſe. ſua aũt reſurrectõ predicte duplicis reſurrectiõis fuit cã exemplaris per vbũ factũ in carne filij hois ſit corpoꝝ reſurrectio. huiꝰ expoſitio pz ꝑ expoſitionẽ verbi predicti. angeli deferẽt ante euz ſignũ crucis. dñt aliqui ꝙ nõ erit ſignũ crucis i quo crucifixus eſt xp̃s. ſed quoddã ſignũ illiꝰ crucis repreſentatũ. Ego aũt credo ꝙ illa eadẽ crux in nũero in qua crucifixus eſt portabit ad iudiciũ miniſterio ſanctoꝝ angeloꝝ. qui. n. corpa hũana redacta i pulueres eadẽ in numero reſtaurabit illã eandem crucẽ in numero poterit reſtaurare. ꝛ multo rõnabilius eſt ꝙ ipſamet ad iudiciũ portetur q̃s aliud ſignũ pro ea. ex b. n. electis erit maior honor. ꝛ erit expreſſior materia aſſurgendi in laudez Jeſu xp̃i. ꝛ erit reprobis maior confuſio. nec video inconueniens ſi pp rõnes predictas ponaſ ꝙ per diuinam potentiaz iperpetuũ cõſeruetur. ne ipij in tormẽtis poſiti ſub terra fruanť luce eoꝝ. ℙõt dici vt volunt aliqui ꝙ in alio hemiſperio ẽ aliqs terre hiatꝰ per quẽ deriuareť ſolare lumen ad ipios ſi modo ſolito circulariter moueret. ſed ꝫ nihil ẽ. qz poſt iudiciũ terra erit vndiq; clauſa. aliter. n. ſi eſſet i aliqua pte ius hiatꝰ vſq; ad ifernũ lumẽ ſtellaꝝ exñtiũ ſup hemiſperiũ in quo eſſet ille hiatus illuminaret infernũ. Vnde põt dici ꝙ illud verbũ qõ dicit Jſido. ſm falſaz imaginationem quorũdã imaginãtiũ eſſe iferniũ i ſupficie terre i hemiſperio iſti ꝓpoſito.

Di. xlviij.

p Oſt reſurrectionẽ vo tẽ. Superius determinauit magiſter de reſurrectione mortuoꝝ ꝛ de ſtatu eoꝝ ãte reſurrectionẽ. ꝛ ỗ in dicio reſurgẽtiuz. ℍic determinat ỗ remuneratiõe iudicatoꝝ. ꝛ diuidiť in duas. ℙrimo determinat de remuneratiõe bonoꝝ. Scõo de retributione malorum di. ſequẽti ibi. ℍic oriť queſtio. ℙrima in duas. ℙrimo determiat de retributiõe in cõi ſanctorum. Scõo de partibus retributionis in ſpeciali. ibi Solet queri. ℙa in duas. p° determinat de differenti pricipatiõe beatitudinis. 2° de appetitu beatitudinis. ibi Solet etiam queri. Illa pars que ibi incipit. Solet queri diuidiť in tres. ℙo determiat de differẽtia cognitiõis honorum. 2° de differentia gaudij ipoꝝ

ibi. Solet etiaz queri an in gaudio. 3° de dña btitudis aã iudiciũ, z post ibi. Post hoc zc.

Articulus primus

c Circa hanc di. querendũ est ꝑncipalit de. 5. Prio de quidditate beatitudinis z de eo in quo cõsistit. 2° ō ei⁹ appetitu z participatione. 3° in spāli ō dotib⁹ aie. 4° de dotib⁹ corpis. 5° de accidētali premio bonoꝝ. Circa primũ querũtur octo. p° vtꝝ sit aliquis vltimus finis vite hũane. 2° vtrũ ille finis sit btitudo. 3° vtꝝ beatitudo sit qd creatum. 4° vtꝝ sit actus. 5° vtruz sit actus anime tantum. 6° vtrum sit actus intellectus z voluntatis sil'. 7° vtrũ sit ꝑncipalius actus voluntatis ꝙ intellectus. 8° vtrum principalius sit actus intellectus speculativi ꝙ practici.

p Primo ostēdo qꝺ non est aliqs vltimus finis vite hũane. nihil.n. est vltimus finis vite humane quod ordinari pōt ad aliuz finē. sed nullũ est bonuz quod homo non possit ordinare ad aliuz finem ēt increatum. quod pz cũ homo diligit deũ ꝓp aliqꝺ temporale cōmodum. g̃ nihil est quod sit finis vltimus vite humane. Item nullus actus hũane vite est vltimus. actus.n. eius ꝓcedere possunt in infinitum. sed omnis actus hũane vite est finis eius qz fm phũ. 2° celi z mũdi. omnis res cui est operatio ipa est ꝓp operationē illam. g̃ nullus finis vite humane est vltimus. Item si esset aliquis finis vltimus hũane vite homo nũq̃ ageret nisi ꝓp finē quia vltimus finis est primũ mouēs in agibilibus sed multa videt homo agere nō ꝓp finem vt sunt oia illa que facit sine deliberatione. g̃ non est aliqs vltimus finis vite hũane. Cõtra phi⁹. 2°. meta. ꝓbat. qꝺ in causis efficiētibus essentialit ordinatis est deuenire ad efficiens primũ. g̃ a simili in finib⁹ vite humane essentialit ordinatis oportet ponere vltimũ. Item ph⁹ vbi prius qui ponũt processũ in causis finalibus in infinitũ auferunt naturã bōi. sed fm phũ 2°. phi. Finis habet naturam optimi ergo ponētes processum in causis finalibus in infinitum auferunt finem. Rñdeo qꝺ vite humane ē aliquis vltimus finis per se. In oibus.n. que per se habēt ordinem ad inuicem non est aliquid conuēiens nisi sit primũ. Vñ ph⁹. 5. phisi. probat qꝺ i causis mouentibus per se non est processus in infinitũ qz vt dicit ibidem cũ infinitoꝝ non sit ꝑmuz z primo mouente non existente alia non moueant ñ eēt possibile alia moueri. qz secunda mouentia nō mouent nisi per hoc quod mouētur a primo mouente. illud autem quod mouet appetitum est finis. z primũ mouens est vltimus finis. g̃ si negatur vltim⁹ finis nullus alius finis poterit appetitũ mouere. z sic voluntas nihil appetere posset. quod mãifeste falsum est. Preterea nullus nāliꝝ apperit id quod a quocũq̃ impossibile est haberi per quãcũq̃ viaz ꝙuis.n. voluntas deliberatiua possit esse impossibiliũ fm phũ. 3. ethi. c. 5. hoc tñ de naturali appetitu nullo modo vere dici pōt. ꝙuis.n. in aliquo frustretur nālis appetitus propter aliqꝺ accñs. vt in dānatis qui nāliꝝ appetunt felicitatē quaz impossibilem est eos consequi propter suaz obstinationē

tamen nullus appetitus rōnalis creature frustrari non pōt vniuersaliter z per se. sed vt docet experiētia vita humana naturaliꝝ appetit perfectã quietē ergo quietem perfectaz ab aliquo consequi ꝓ viaz aliquã possibile est. sed ipossibile est perfecte quiescere viaz humanã in re ordinata ad aliuz finem p se. quod docet etiaz experientia illũ qui motus appetit⁹ sui diligenter vult considerare. ergo oz̄ concedere esse vite humane aliquē vltimũ finē per se

Ad pm in oppm dō qꝺ dz̄ qꝺ nihil est vltimus finis vite hũane quod ordinari pōt ad alium finē zc. dico qꝺ vez est si pōt ordinari ad aliuz finez per se. sic aũt deus ordinari non pōt ad aliũ finem. qz omne illud qꝺ est finis per se alicuius alterius melius est illo. vltimus tamen finis per se pōt ordinari ꝓ accidens ad aliqd aliud. vt ad finem. s. per malam intentionē abutentis. Ad 2m dō qꝺ nō ois actus vite humane est finis eius per se. ꝙuis quilibz actus eius possit esse finis eius ꝓ accñs. In causis autem per accñs nihil prohibet in infinitũ procedere. ita tñ qꝺ totũ acceptũ semp sit finituz. cãe. n. per accñs fm phũ. 2. phisi. indeterminate sunt. Preterea argumētuz peccat qz in 3ª figura nō concluditur vniuersal' conclusio. vñ dz̄ sic cōcludere qꝺ est finis aliquis vite humane qui nō est finis vltimus. z hoc ē verũ. vel qꝺ sunt fines aliqui vite humane i ꝙbus pōt procedi sine fine. z hoc est verũ in finibus per accñs. Ad 3m dō qꝺ homo agens inꝺztũ hō agit p rōnez z voluntatez. qz per hoc distinguit' a brutis. vñ actus hois non procedēs ex rōne z volũtate zsi possint actus hois dici nō tñ proprie loquēdo dici pōt actus vite hũane. sed magis vite brutalis. z ꝓterea illi actus zsi nō habeant finē sibi ꝑstitutũ a rōne. hñt tñ finem imaginatũ si sunt actus ꝑsupponētes in hoie aliquã cognitionē aut sibi ꝑstitutũ a cōditore nature. Si sunt actus nō presupponētes in hoie aliq̃ cognitionē vt sunt actus potētie vegetatiue. z hoꝝ finiũ finis vltimus est vltim⁹ finis humane vite. qz deus qui vite humane finis est vltimus ē finis omniũ creaturaꝝ vt oñsũ ē li. 3. di. p°

s Secundo queritur vtꝝ vltimus finis vite hũane sit hois btitudo Et vi qꝺ nō. vltimus finis vite hũane finis est oiuz creaturaꝝ. vt pz li. 3. di. 1. in illa qõne vtrũ bonitas xp̃i sit finis omniũ creaturarũ. sed beatitudo nō est finis oiuz creaturaruz. qz multe creature sunt que nō sunt capaces beatitudinis. g̃ vltimus finis vite humane nō est btitudo. Itē vt oñsuz li. 2°. di. 38. oium bonoꝝ actuũ volũtatis est vnus finis vltimus. sed nō oiuz volñtatũ est vna beatitudo. g̃ vltimus finis hũane vite non est beatitudo.

Item finis vite hũane est quid per se sufficientissimũ. sed felicitas que idem est qꝺ beatitudo indiget exterioribus bonis fm phũ. 1. ethi. c. 12. g̃ finis vite hũane nō est beatitudo. Contra Aug. g. ō ci. c. 3. finis boni appellat' quo quisq̃ cũ puenerit beatus est ergo vltimus finis vite humane est hominis beatitudo. Itē idem. 13. li. quasi in fine libri. finis nr̄ est peruenire ad illud regnũ cuius nullus ē finis sed peruenire ad illud regnũ est hois beatitudo. ergo vltimus finis vite hũane est hois beatitudo. Rñdeo qꝺ vltimus finis hũane vite ꝺupliꝝ pōt accipi. Uno modo ꝓ bono i quo vltimo quiescit homo. alio modo ꝓ gete hois in illo bono. Silr

beatitudo põt accipi dupl'r. Uno modo p'o bono in quo hõ btificatur. alio modo ꝑ perfecta cõiũctõne hois cũ illo bono. que ꝓiunctio est hois beatificatio. accipiendo finem ⁊ btitudinẽ mõ ꝑmo vltimus finis vite hũane ⁊ hois beatitudo real'r idem sunt. similiter finis mõ 2°. acceptus real'r idẽ est cũ btitudine 2° modo accepta. sed differunt ſm rõem quia finis vltimus dr̃ inq̃ẽtũ nõ ordinat⁹ ad vltr̃iorẽ finẽ. ⁊ ꝑmo mouẽs appetitũ btitudo dr̃ inq̃ẽtus est sufficientissimũ hois bonũ. Ad p^m i opp^m dõ q' vltimus finis vite hũane inq̃ẽtũ accipit' p'o bono in quo vltimo quiescit hõ ⁊ ipa beatitudo ꝑ bono in quo homo beatificatur sunt vltimus finis omniũ creaturaꝝ. qr vltim⁹ finis vite hũane ⁊ btitudo ꝑdicto modo accepta real'r idem sunt. ſz creature irrõnales al'r ad illũ finẽ ordinant' q̃ creature rõnales. qr rõnales illũ finẽ attingũt imediate ⁊ in illo btificant'. sed irrõnales ad illuꝫ ordinãt' hoiez mediãte. nec in illo btificant' q̃uis aliquã eius participationẽ imediate recipiant. Ad 2^m dõ q' accipiendo vltimũ finẽ vite hũane ⁊ beatitudinẽ p'imo modo sicut omniũ bonaꝝ volũtatuꝫ est vnus finis. ita vna btitudo. qr vnũ bonũ est in quo oñs bone volũtates btificant'. accipiendo aũt vltimuꝫ finẽ ⁊ beatitudinẽ mõ ſo nõ est omniũ bonaꝝ volũtatũ vnus finis in nũero nec etiam i equali gradu sil'r nec vna beatitudo vt iferius patebit. Ad 3^m dõ q' ibi ph⁹ loquit' de felicitate politica q̃ habeb' i hac vita que multis miseriis est ꝑmista. vñ vt ita loquitur est felicitas misera.

t Tertio queritur vtrũ beatitudo sit quid creatũ. Et vr̃ q' ñ. In nullo creato vr̃ quiescere vita hũana. Ũñ Aug⁹. i. li. ꝓfes. versus p̃ncipiũ loquẽs ad deũ ait. Inquietuꝫ est cor nr̃m donec requiescat in te. sed in btitudine ẽ quies toti⁹ vite hũane. g̃ btitudo non est aliquid creatuꝫ. Jtẽ idẽ est gl'ia qõ btitudo. sed ps̃al'. ad deũ loquẽs ait. tu aũt dñe susceptor meus es gl'ia mea. g̃ deus est btitudo vite hũane. Cõtra videre deũ est aliq̃d creatũ. est. n. actus creature videntis. sed videre deũ est hũane vite btitudo. vñ vt hr̃ Jo. 17. ait sal'uator ad p'em. hec ẽ vita eterna vt cognoscant te. g̃ btitudo vite hũane est aliq̃d creatum. Jtẽ btitudo hois est in hoie bono ſz ph̃m. i. ethi. c. 6. vñ probat felicitatẽ nõ eẽ in hoib⁹ ꝑ ß q' honor magis vr̃ in honorantibus q̃ in honoratis ſz quicũq; est in hoie est creatũ. g̃ btitudo ẽ qd creatum. Rñdeo q' btitudo vite hũane dupl'r põt accipi. vno modo ꝑ illo bono in quo pfecte ⁊ plenarie requiescit hũana vita. alio modo p'o perfecta quiete hũane vite in illo bono q̃ ꝓsistit in perfecta hois cõiunctiõe cũ bono illo. p̃mo modo btitudo accipit' ꝑ beatitudinis obiecto. ⁊ sic planũ est q' btitudo dicit quid increatũ. s. ipm deuꝫ. in nulla enim creatura posset hõ inuenire perfectã sufficientiam ad quietandũ ⁊ perficiendũ euꝫ torũ. eo. n. ipo quo ſm aiam factus est ad imaginẽ dei tante capacitatis est vt nullũ bonuꝫ possit ei sufficere ꝓter ſũmuꝫ. beatitudo aũt ſo mõ accepta est aliquid exãs in brõ tã q̃ eius vltima ⁊ plenaria perfectio. ⁊ est aliq̃d creatũ sicut bene ostendunt rões ad ptẽ 2^m. Argumẽta ad partẽ p'imaꝫ

ꝑcedunt de beatitudine p'imo modo dicta.

q Quarto queritur vtrum beatitudo sit actus. Et vr̃ q' non. melior est habitus q̃ actus. quia est permanẽtior. ⁊ qa sicut dicit ph⁹. 7. phisi. illud bonum est melius qõ ẽ ꝑmanentius. sed beatitudo est maximum hois bonuꝫ. g̃ est habitus ⁊ non actus. Jtẽ beatitudo est ꝑpetuum gaudium. vnde saluator Jo. 16. de beatitudine sub noie gaudij loquens ait. gaudium vestrũ nemo tollit a vobis. sed gaudium est anime passio cum ergo passio distinguatur contra actus ſz ph̃m ponentem 2°. ethi. c. 5. passiones potentias habr̃ esse tã q̃ p'incipia actionẽ. g̃ beatitudo non ẽ actus

Jtem perfecta vnio hominis cum deo est relatio sed perfecta hominuꝫ vnio cum deo ẽ beatitudo hominis. g̃ beatitudo hois est relatio. Cõtra beatitudo hominis aut est habitus. aut actus. non habitus. quia tunc consisteret in virtute. quod nititur i ꝓbare ph⁹. . ethi. c. 6. g̃ est actus. Jtem ph⁹ p°. ethi. c. 9. venat' istam diffinitionẽ felicitatis. s. q' felicitas est operatio p'opria hois ſm virtutẽ i vita perfecta. cum g̃ felicitas id̃ sit quod beatitudo. beatitudo est actus. Rñdeo q' ⁊ si beatitudo ert̃ dendo nomen eius possit dici habitus gl'ie. tam ꝓp'ie loquendo est actus hois nobilissimus. actus enim nobilior est habitu. qr habitus ordinatur ad actum vt ad finem. ⁊ ſm ph^m. 3. topi. finis p̃emiet his que sunt ad finem. vnde per bonum actũ magis assimilat homo deo q est purus actus q̃ p habitum tm̃. cum ergo beatitudo vite hũane sit nobilissimum quod esse possit in hoie cũ sit vite hũane finis vltimus vt ostensuꝫ est. sequit' q' btitudo p'opr̃ie loquendo non est habitus sed act⁹. siue plures siue vnus. Ad p^m in opp^m dõ q' iste act⁹ in q° beatitudo consistit ita est permanens sicut habit⁹ cuius est actus. quia dei visio ⁊ fruitio sunt in bono intransmutabil'r ⁊ inuariabil'r permanentes. ⁊ ꝓterea verbum ph̃i intelligendum est ceteris pibus alias non essz verum. permanentior a eni sũt multa non viuentia multis viuentibus. vñ ⁊ ſm ph̃m. i. ethi. c. 8. ꝓp diuturnius esse non iudicatur per se vnum alio magis bonum. Ad 2^m dicendũ q' sicut cõiter dicit' gaudium nõ est de essentia beatitudinis. sed effectus eius ab ea per se inſepabilis quapp frequenter beatitudo nomen gaudij appellat'. Illi quibus magis assentio tenẽtes quod gaudium est de essentia beatitudinis dicunt q' cũ beatitudo dicit' actus ertendit' nomie actus ad actuꝫ siue eliciat' a bono. siue in bono causet' a beatitudinis obiecto. quid autem de hoc sit tenendum in articulo. 3° oñdet' cum de visiõe ⁊ fruitione quer̃et'.

Ad 3^m dõ ꝑ cum dicit' beatitudo vite hũane est perfecta vnio hominis cum deo non accipit' vnio p'o relatione. sed p'o actu vel actibus quo v l' quibus hõ perfecẽ deo vnit'.

q Uinto querit' vtrum beatitudo ſi tactus anime tm̃. Et vr̃ q' non. quia actus hominis non est actus tm̃ anime cum homo conster ex anima ⁊ corpore. sed beatitudo est actus hois. qr totus homo beatificat'. ergo non est actus anime tm̃. Jtem homo ordine nature p'ius intendit bonum corporale q̃ spũale. quia ⁊ p'ius ordine nãe ipsum cognoscit. sed p̃mũ i intentione est vltimuꝫ in executione. ergo illud

bonum quod homo vltimo consequitur est corporale. sed in bono quod vltimo consequit hō ē beatitudo. ergo consistit in bono corporis. quod non ē verū si esset actus aie tm̄. Item beatitudo ē actꝰ perfectus virtutis perfecte. sed perfecta virtus respicit aiam ⁊ corpus. vnde quia continentia nō domat corporis passiones non dicit virtus perfecta vt temperantia. vñ sm phm̄. 7. ethi. c. 2. non est loquendū de cōtinentia vt de habitu virtutis neq; vt de habitu alterius generis q̄ sit virtus. ꝯ beatitudo est actus anime ⁊ corporis simul. Cōtra sm phm̄ pº ethi. c. 9. felicitas est hois propria opatio. sed hominis propria operatio est aie tm̄. qz in opibus corporis cū aiabꝰ alijs cōicat. ergo beatitudo est actus aie tm̄. Item sm phm̄ ibidē. felicitas est operatio aie sm virtutē. sed virtus non est bonus corporis. sz aie tm̄ sm doctrinaz. Auꝰ. pº de ci. c. 19. vbi dicit de oppressis per violentiam q̄ in eis nō perit pudicitia. qz virtus ai est nec corpis bonis nūerat. ꝯ beatitudo est actus aie tm̄. Rñdeo beatitudo vite hūane, est nobilissimū qđ in hoie possit esse nec creaturis infra hoiem cōuenire pōt. cū ꝯ beatitudo sit vnus actus vel plures. vt ostensuz est oz q̄ beatitudo consistat in actu vel actibus ppriovl̄ pprijs homini non qbuscūq;. sed in nobilissimis. actus aūt proprius hois non est nisi ille qui est hominis per illam virtutē qua est homo. hec aūt est aia intellectiua. nobilissimus ergo actus hois ē ille qui sibi cōuenit per aiam intellectiuaz siue sit cognitio siue dilectio. ergo beatitudo est actus aie tātum. vñ qui beatitudinem extimauerūt esse in corporalibus diuitijs seu delitijs vel honoribus siue nature nobilitatem non recognoscebant. Ad pm̄ in oppm̄ dō q̄ quidam est actus hois ratione aie ⁊ corporis simul sicut videtur audire ⁊ passiones sēsitiui appetitus que sunt cū corporali transmutatōne. ⁊ hi non sunt aie tm̄. ⁊ sunt quidam actus hois rōne aie tm̄ aut intelligere ⁊ velle. vnde sunt i aia separata. ⁊ hi dicūt actus aie tm̄. Ad zm dō q̄ pm̄ qđ homo appetit est beatitudo i sui generalissimo esse qđ est bonum. tm̄ descendendo specialius q̄ pº ordine nature homo appetit bonum corporale q̄z spūale est per accns. non per se. qz appetitus sequitur cognitionem. ⁊ nostra cognitō incipit a sensu q est respectu corporaliū. non oz aūt q̄ illud q̄ est primū per accidens in intentione hois sit illud bonū quod vltimo consequitur. sed illud quod est primuz in intentione per se. illud aūt dz esse primū in intētione per se quod magis est appetibile. ⁊ qđ prius appeti debet quātū est ex pte sua. tale aūt est spūle bonū. Ad zm dō q̄ virtutes cardinales que sunt respectu passionū ⁊ operationū humanarum aliquo mō corpus respiciunt. non q̄ earū essentia aut eius pars sit in corpore sicut in subiecto. sed quia moderant corporis passiones ⁊ equant corporales opationes in cōparatione ad alterū. sed ⁊ si i perfectis actibus taliū virtutū perfectarū consistat felicitas politica de qua tractat phūs pº li. ethi. tm̄ felicitas vera in illis virtutibus nō consistit. sz in actu charitatis p̄fie. ⁊ in actu habitu q̄ in patria succedit fidei

1 Exto que ritur vtrū btitudo sit actꝰ intellectus ⁊ volūtatis fil̄.

Et vr̄ q̄z non. quāto bonū est maius tanto simplicius. sed vite hūane beatitudo est maxima hominis bonū, vt superius visum est. ꝯ est simplicissimū qđ sit in hoie. Sed simplicior est actꝰ vnus q̄z duo simul. ergo nō consistit nisi in vno actu siue sit actꝰ volūtatis siue intellectꝰ. Itē Aug. li. pº de ci. c. pe. dic̄ de visione dei q̄ est summū premiū. sz sūmum p̄mium est btitudo. ergo cum visio sit actus intellectus in solo actu intellectus cōsistit btitudo. Itē Jo. 16. hec est vita etna vt cognoscāt te. ꝯ consistit in actu solius intellectus. Itē si actus volūtatis esset de essentia btitudis. ille actꝰ aut est amor amicitie aut concupiscentie. nō amor amicitie. qz ille amor nihil aliud est q̄z velle deo bonū qđ hz q̄ qui libz ex puris nālibus pōt velle. Ad aliquid autē qđ sit de essentia btitudinis non possumus attingere per sola nālia. nec amor concupiscētie. qz tali amore diligit amatum non pp se. sed pp amantē. ꝯ actꝰ volūtatis non est de essentia beatitudinis. cuius ōs non est immediatū obiectum. sz actus voluntatis bonorum deus non est imediatum obiectum quia voluntas eoz non attingit deum diligēdo nisi mediante eius visione. prius. n. ordine nāe videt ipz q̄z attingat ipm̄ diligendo. ꝯ actus voluntatis electorum non est de essentia beatitudinis. Itē Auꝰ iz. de tri. c. ꝯ. beatus est qui viuit vt vult. nec male aliquid vult. ergo in solo actu volūtatis cōsistit beatitudo. Item Aug. li. i. de doctrina rp̄iana lōge vltra medium dicit de deo hec est summa merces vt ipo perfruamur. sz summa merces est beatitudo. ⁊ fruitio est actus volūtatis. vt oñsuz ē li. i. di. i. ꝯ in actu voluntatis tota essentia beatitudis consistit. non ergo in actu volūtatis ⁊ intellectus simul. Item deus sub rōe qua summū bonū ⁊ sub nulla rōne alia est beatitudinis obiectū. qz sub illa rōe ⁊ sub nulla alia ē vltimus finis. sed sola voluntas imediate attingit deum sub rōe qua summum bonum. qz q̄ilis intellectus oñdat sibi summū bonū tamen sua rōe est obiectū eius, qua summū bonum. sed sub rōne qua summū verū. ꝯ beatitudo i solo actu volūtatis consistit. Item beatitudo vere potentie nō ordinat ad aliquid aliud q̄z ad beatitudinis obiectū. sed visio summi veri ordinatur ad fruitionē summi boni. hō. n. spūaliꝛ p̄sideransiteriora sua experiri pōt alio modo non posse eē vltimam quietē ⁊ perfecām in cognitione. ꝯ, sūmi veri visio non est beatitud o intellectus. ⁊ constat q̄ non est beatitudo voluntatis. ꝯ non est beatitudo creature rōnalis nec parū beatitudinis eius.

Contra auctoritatū quedā dūt q̄ consistit in actu intellectus. quedā q̄ in actu voluntatis. ꝯ in actu vtriusq; consistit. Itē per illam eandem virtutez per quaz aliquid mouetur ad terminuz quiescit in termino. sed per intellectum ⁊ voluntatem homo mouetur ad ipm̄ deum. ꝯ per intellectum ⁊ voluntatem quiescit in deo. sed beatitudo vite hūane ē perfecta quies hois in deo. ꝯ in actu vtriusq; beatitudo consistit. Ad qōez dicēt aliqui q̄ essentia beatitudinis vite hūane in solius intellectus actu consistit. ita q̄ nullo modo in actu voluntatis. pm̄ eni obiectū voluntatis non est actus eius sicut nec primum obiectū intellectus est intellectio. sed intelligibile. beatitudo vero pertinet ad voluntatē tāquā p̄muz eius obiectum. sequitur ergo q̄ non pertineat ad ipsam tanq̄z actus ipsius. Preterea voluntas fertur in finem etiam absentem cum ipsuz

desiderat. ꝛ pñtez cū in se ipo requiescit ꝛ delectat desideriū aūt finis nō est cōsecutio finis. sz est motus ad finē. delectatio autē adnenit volūtati ex hꝫ q, finis ē pñs. nō aūt ex hꝫ aliqd fit pñs. qz voluntas delectatur in ipo. oz igr esse aliqd aliud ꝙ actū voluntaris p qđ fit ipe finis pñs volenti. hic autē est actus intellectus. qz tñ ad voluntatē ptinet delectatio cōsequēs btitudinē q est quasi btitudinis consumatio accidētal in sepabilr btitudinē consequens iō aliqñ dr btitudo ptinere ad voluntatē eo q qnz gaudiū ipm dr btitudo. dicēte Aug° li. io. confes. c. i. circa medi. q beata vita est gaudiū de vitate

Sz ꝓ hanc opinionē erpsse est auctoritas Augu. alla. in opponendo dicentis q summa merces est in fruitione. ꝛ rō ꝫa ad seōam partem. Preterea Aug°. 19. de ci. c. 14. dicit q in celesti ciuitate ois vsus refert ad fructū pacis eterne. fructus g̃ pacis eterne ptinz ad vltimū finez vite hūane. sz fruct° pacis etne est fruitio dei q̃ est actus voluntatis.

Preterea sūma bōitas nō est mioris nobilitatis fm rē nec fm nr̃am rōnez intelligēdi ꝙ summa veritas. g̃ sic deus est btitudinis obiectuz rōne sūme vitatis. ita rōne summe bōitatis. sz sic deus ē beatitudinis obiectū intellectus inq̃tū est sūma veritas. ita est obiectū volūtatis inq̃tū est summa bonitas. g̃ nec in actu intellect° tiñ. nec in actu voluntatis tiñ consistit vite hūane beatitudo. sed i actu vtriusq; simul. Ur ergo mihi dō ad qōnez q bti tudo consistit in actu intellectus ꝛ voluntatis sil. Cuius rō est. qz esse btitudinis vite hūane ꝓsistiti perfcā vnione aie rōnal cū deo. hec aūt vnio icludit aie vnionē cū deo sz oēz sui potentiā fm quam vnibilis est cū eo imediate. potētia aūt aie rōnalis non tiñ est intellectus sz voluntas. ꝛ pr quālz illa rū vnibilis ē cū deo imediate. sic. n. deus sub rōne q ia summū vez est imediatū obiectū intellectus beato. ita sub rōne qua summū bonū est imediatuz voluntatis obiectū eo. ꝙuis. n. ipo imediate nō fruerent nisi ipm imediate vidēt. tñ imediatū obiectū voluntatis eo non est ipsa visio sūmi boni. sz ipm summū bonū. nō. n. volunt summū bo^m pp illā visionē sic pp finē. sz volunt ipam visionez pp ipm summū bonū sic pp vltimum finez. Ipsum ergo summmū bonuz primo ꝛ imediate est ab ipis beatis volitū. est ergo voluntatis eo immediate obiectuz. ergo perfcā vnio aie cuz deo in qua btitudo consistit est per intellectū ꝛ voluntatez. i actu ergo vtriusq; simul consistit. Hec illa rō p̄o contraria opinione in corpore qōnis adducta cogere vr. quia primū obiectuz voluntatis est btitudinis obiectū. non adeptio eius q̃ est beatitudo. sed ē obiectū fm q est beatitudo creata in quo continetur in generali. ꝛ implicite actus intellectus ꝛ volūtatis. clare. n. videre deum ꝛ ipsum perfecte diligere est habere sufficientissimum bonum. quod hr̃ ñ tiñ cognoscendo sed etiam amando. sed perfcē p cognitionem ꝛ amorem pr̃ie. imperfcē vero p cognitionem ꝛ amorem vie. vnde Greg. in omel. Pentecostes. Qui deum intelligendo corde desiderat iam hz profecto quem amat. Deficit etiaz 2^m. rō in hoc quod supponit nullum esse motum voluntatis respcū summi boni clare visi. nisi delectationem. hoc eniz est falsum. immo dico q causat illa delectatio er summi boni clara visione ꝛ amoꝝ perfcō. sic enim in appetitu sensitiuo amor boni ꝓsentis esse delectatiōis causa. sic aliqualr dico a simili amorem summi, boni clare visi est delectatōnis causam que inseparabilis est ab eo. nec est i voluntate negandum passiones esse spūales. ꝙuis sublimiores sint ꝛ sublimiori modo ꝙ in appetitu sensitiuo. vnde dic Dionysius. 4. c. de di. no. de scō Bōtheo. q erat diuina passus. Preterea rō supponit q gaudium non sit ō btitudinis cētia. qō ñ vr mihi verum. Ad primum in opp^m dicendum. q non plus concludit. nisi q beatitudo est simplicius quod sit in homine. secundum q, simplicitas opponit compositioni ex actuali ꝛ potentiali. non compositioni que est ex pluribus actib°. Ad secūdum ꝛz^m dicendum q consumata dei dilectio inseparabilr concomitat claram eius visionem. qa vt dic Aug. li. 83^m. q. q. 35^a. Nullum bonum pfcē cognoscit quod perfcē non amat. ꝛ ideo scriptura ꝛ sci cum in beatitudine dicunt visionem consistere. includunt concomitantem dilectionem. Ad quartuz dicenduz q tā amor amicitie ꝙ amor ille quo deus dicit amari amorem concupiscentie sūt de essentia beatitudinis. sed amor amicitie principalius. vt enim ostensum est li. 3. di. 27. in illa questione vtrum principalior actus charitatis sit diligere amore amicitie semper nobilior est ꝙ amor concupiscentie ceteris paribus nec potest deus amari amore amicitie ex puris nālib°. 1^a a perfcē sicut requirit ille amor amicitie qui est beatitudinis essentia. ꝛ ideo non valz probatio qua probabat amor amicitie non posse esse de beatitudis essentia. nec etiam valz illa probatio qua probabat q amor cōcupiscentie non sit de beatitudinis essentia. qa q amore concupiscentie amet. amat pp amantem. hoc est ex imperfectione illius amoris. Ille autez amor quo beati volunt deum sibi ipsis perfectius est. ꝛ ideo non volunt eum sibi pp se ipsos vt propter vltimum finem. sed propter se ipsuz. Ad qntum dicendum q amor est falsa. vt ostensum est in corpore qōnis. ꝙuis enim visio sit necessaria dispositio in beato ad hoc vt fruat deo perfcē. tamen ex hoc non sequit q deus non sit illius fruitionis imediatum obiectum. sic ꝙuis habitus lumis glorie sit necessaria dispō ad hoc q intellectus videat deum. nihilominus tamen deus est illius visionis immediatum obiectum. ꝛ si dicas q saltē de° prius ordine nature est imediatum obiectuz visionis ꝙ imediatuz obiectū fruitiōis. dico q verum est de ꝓritate in via generatiōis q̃ est ꝓrioritas q̃ iperfectū ꝑius est pfecto. non de ꝓritate perfectōnis. vt in pluribus videmus q actū coordinatoruz inf se ꝓr ordie nāe in via generationis min° est pfcūs ꝙ posterior. nec hoc dicēs intendo dicer q illa visio sit iperfcā. est. n. res perfcā in gener visionis. sed volo dicere q ipsa fruitio est actus perfectior sic declarabit in qōne sequēti. Ad 6^m. ꝛ 7^m dō q cum sancti dicunt beatitudinem consistere i dei fruitione. includunt ipam visionem q̃ est necessaria dispō ad fruitionem. Ad 8^m dō q cum dr q deus sub rōne qua summum bonum. ꝛ sub nulla alia rōne est beatitudinis obiectum ꝛc. dico q falsum est accipiendo beatitudinem rōne totius essētie sue. deus tamen sub ꝓdicta rōe ꝛ sub nulla alia est obiectum illius partis beatitudinis que cōuenit

creature rōnali medlāte voluntate. silr dico q ipse deus sub rōne qua summū verū est obiectū illi⁹ p-tis britudinis q̄ conuenit creature rōnali mediāte intellectu. ⁊ sicut deus sub rōne qua summū bonuz ⁊ sub nulla alia ē vltimus finis voluntaris. ita sub rōne qua summū verū ⁊ sub nulla alia est vltimus finis intellectus quē imediate per suū actū pōt attī gere. inq̄tū tñ visio summi veri ordinatur ad frui tionē summi boni deus sub rōne qua sūmuz bonū finis est intellectus mediante voluntate. ⁊ ita oīb⁹ pensatis deus sub rōe qua summū bonā p̄ncipali⁹ est finis rōnalis creature q̄z sub rōne qua summum vex. ⁊ sic pz q̄ q̄uis er arg° bñ concludat q̄ beati-tudo p̄ncipalius cōsistit in actu volūtatis q̄z i actu intellectus. per ipm tñ non cōcludit q̄ in solo actu voluntatis cōsistat. qz in visione inchoat ⁊ in frui tione consumat. Ad 9m dō q̄ beatitudo creature rōnalis cōsistit in imediata ⁊ pfecta sui vnione cuz deo. ⁊ sub ratione qua est summū bonū. ⁊ ideo eius sunt due ptes. s. visio ⁊ fruitio. q̄uis etiā tota essē-tia beatitudinis non ordinet ad aliqd aliud q̄z ad beatitudinis obiñ. tñ vna ps ēt bene ordinatur ad aliā. s. minus p̄ncipalis ad magis principalem vt visio ad fruitionem. ⁊ iō quelz illarū per se magis dz dici pars beatitudinis q̄z beatitudo. qz neutra p se esset sufficientissimuz bonum.

s Eptimo queritur vtm beatitudo sit p̄ncipalius in actu volunta tis q̄z intel lectus. Et vr̄ q̄ non. beatitudo p̄ncipalius est in actu nobilioris potētie. sed nobi lior potentia est intellectus q̄z voluntas. qz ē respe ctu vniuersalioris obiecti. ens. n. sub rōne qua ēs est eius obiectū vt vr̄ velle phūs i. 3° de aīa. q̄z sub rōne qua bonū est obiectū voluntatis. nobilior est aūt rō entis q̄z boni. q̄ beatitudo p̄ncipalius consi-stit in actu intellectus. Item sm phūm. 3. topi. illō est nobilius qō alio nō indiget q̄z illud qō indiget ipso. sed actus voluntatis indiget actus intellect⁹ nō e⁹°. q̄ nobilior est actus intellectus. ⁊ ex cōsequē ti beatitudo principalius cōsistit in ipo. Itē intel ligere bonū ⁊ non appetere nobilius est q̄z appetē circūscripto intelligē. qz appetere cognitione cir-cūscripta cuicūq̄z cōuenit nāe. q̄ semper nobilior ē actus intelligendi bonū q̄z actus amandi. q̄ beati-tudo p̄ncipaliuſ in actu intelligendi consistit. Itē ille actus est nobilior qui sub spūalitate maiori suū obiectū respicit. se huiusmōi est actus intelligendi qz respicit rem sm esse q̄ hz in mēte. actus vō amā di respicit ipam sm esse suū reale. res aūt simplici ori mō sunt in aia q̄z ex aiaz. q̄ nobilior est actus in-telligendi q̄z amandi ex quo concludit q̄ in eo bea titudo p̄ncipalius cōsistit. Itē sm phūm. 8. phisi. in motu grauium ⁊ leuiū p̄ncipale mouēs est generās qz dat formaz per quā erequūt motus ad quos de terminata sunt a generante. sed itellect⁹ dat vo-luntari formaz per quā mouet se. qz voluntas mo uet se per bonū intellectū. q̄ intellectus est p̄ncipa-le mouens in actu voluntatis. est q̄ nobilior q̄z vo-luntas. in actu aūt nobilioris potentie beatitudo p̄ncipalius consistit. Contra Ber. li. de li. ar. nō multū post p̄ncipiuz dicit rōnez esse quodāmodo pedisequā voluntatis. voluntas q̄ est nobilior rōe q̄ in actu eius btitudo p̄ncipalius consistit. Item Anſel. de cōceptu vginali. c. 4. dñiuz totius regni aīe attribuit voluntati. ex hoc arguo vt pius. Itē Hugo in soliloquio dē arra sponse vsus p̄ncipium loquens aīe sue dicit. Ego scio q̄ vita tua dilectio ē. sed beatitudo est vita aīe. q̄ marie consistit in di-lectione. Item Hugo sup illud. 7. c. ange. hierar. Feruidū calidū acutū ⁊ super frigidū. dicit q̄ dile-ctio supereminet sciētie ⁊ maior est intelligentia. se in p̄ncipaliori actu btitudo p̄ncipali⁹ cōsistit. er-go p̄ncipalius consistit in dilectione q̄ est actus vo luntatis q̄z in sciendo vel intelligēdo qui sunt act⁹ intellect⁹. Rūdeo. q̄ beatitudo p̄ncipaliter est in actu voluntatis q̄z intellectus. vt. n. superi⁹ dictū est per eādē virtutē per quā res mota ad terminū quiescit in termino. q̄ per illaz virtutē per quā p̄nci-palius mouet ad terminū per illā p̄ncipalius quie scit in termino. q̄uis aūt moueat homo i vltimū finē per intellectū ⁊ voluntatē p̄incipalius tamē mouetur in ipm per voluntatē q̄z per intellectū. q̄-pp Aug. vl. de ci. c. 28. mouere attribuit amori di-cens sicut corpus pōdere. sic animus amore fert quocūq̄z offert. illi etiā q sunt ōnie opinionis exp̄s-se cōcedunt qō dilectio p̄eminet cognitioni in mo uendo. q̄ p̄ncipalius quiescit homo in vltimo fine p actum volūtatis q̄z intellectus. quies aūt in vltimo fine est beatitudo. Preterea sicut inter hītuſ vie charitas est donū p̄ncipalius sm Aug. 15. de tri. c. 18. ita inter hītus p̄rie charitas est donum p̄ncipali us. sed in p̄ria nobilior hītus hēt nobiliorē actū. q̄ pfecte deū diligere qui est act⁹ charitatis p̄rie ē no bilissimus actus aīe. cū q̄ in nobilissimo actu p̄nci-palissime constat beatitudo. ⁊ diligere sit act⁹ vo-lūtatis p̄ncipalius consistit in actu volūtatis q̄z in tellectus. Preterea deus ē vltimus finis marie sub rōne q̄a bonū. qō pz qz ex hoc creatura ordiat in ipm vt in finem marie ē in eis rō bonitatis sicut pp hoc q̄ ipm respiciūt vt exemplar marie est in eis rō veritatis. sed deus sub rōe qua summū bonū est volūtatis obiectū sub rōe qua summū ens vl̄ ve ruz ē intellectus obiectū. q̄ volūtas magis respicit deū sub rōe finis q̄z itellectus. sed deus sub rōne q̄ vltimus finis est beatificans. q̄ sub rōne qua ē bti-tudinis obiectuz p̄ncipalius tendit in ipm volun-tas q̄z itellect⁹. ⁊ si sic. p̄ncipalius cōsistit btitudo in actu volūtatis q̄z intellectus. Preterea btitudo p̄ncipalius cōsistit in nobilioris potētie actu q̄z in actu min⁹ nobil̄: sz volūtas est nobilor intellectu. qz i suo actu cogi nō pōt. nec circa ea q̄ sunt ad finez necessitari. intellectus aūt cogi pōt ⁊ circa ea q̄ sūt ad finē necessitari magis etiā pōt trāsformare aiaz volūtas q̄z intellectus ⁊ suum obiectū respicit sub rōe nobilioꝛi. bonū. n. obiectū ē volūtatis ens ob-iectū intellectus. rō aūt boni est pfectior. tñ. n. res hz de bonitate q̄tū hz de eo qō dz hāe. pfectio aūt rei cōsistit in hoc q̄ hr̄ qcqd hāe dz. rō aūt pfectiōis addita ēti ipm nobilitat si ābitū eius nō ꝓhibit. rō āt boni nō ꝓhibit ens. realr̄. n. cōuertunt ens ⁊ bonum p̄ncipalius q̄ ꝓsistit beatitudo i actu volūtatis q̄z i actu intellectus. Ad pm in oppm dō q̄ minor est falsa ⁊ ppositio falsa q̄ assumitur ad probādū eam. rō. n. bonitatis ita est vniuersalis sicut rō ētis. qa rō ētitatis est bona ⁊ rō bōitatis est ēs. ⁊ sicut rō en titatis circuit oē ens. ita ⁊ rō bonitatis. ⁊ tñ rō bōi tatis nobilior est. qz est bona per se. rō entis ē bōa per rōem bonitatis. illa aūt est melior que est bōa

per se ꝑ illa que est bona per aliã rõez. rõ aũt melior est nobilior. qz sicut dicit Aug. 6. de tri. c. 8. i his q̃ nõ mole magna sunt idẽ ẽ maius ⁊ melius. Ad 2m dõ q̃ ꝑ̃uis volũtas nõ possit exire aliquẽ actũ sine actu intellectus. nõ pp̃ B tñ segtur q̃ intellect9 sit nobilior volũtate cui9 rõ duplex ẽ. vna qz intellectus i cõplemẽtũ sui act9 nõ ꝓsistit i cõpleta sui formatione nõ põt nisi p volũtatez. vñ dicit Aug9. 9. de tri. c. vlt. q̃ ptiz mẽtis ãcedit appetit9 quo id qõ nosce volum9 querẽdo ẽt ⁊ inueniendo nascit ples ipa notitia. vñ sicut act9 voluntatis indiget actu intellectus ꝑ̃tũ ad sui initium. ita act9 intellectus indiget actu voluntatis ꝑ̃tũ ad sui cõplemẽtuz. Et preterea voluntas cognitiõe modica põt i magnũ actũ. qõ pz qz ꝺ de lege cõi nõ cognoscim9 deũ nisi mediate. ⁊ tñ diligim9 ipm imediate. sed intellectus nõ põt in magnũ actũ cũ debili adiutorio volũtatis. ita q̃ oibus pensatis pl̃s vniat intellectus in rectitudine ⁊ pfectione sui act9 per volũtatez ꝑ̃ ep°. marie cũ in his q̃ sunt ad finẽ. volũtas possit puenire iudicio intellectus. vt in. 2. li. ostensum est. Ad 3m dõ q̃ maior vera est de appetitu qui est in rebus inaiatis. de quo dici põt q̃ grane appetit esse deorsuz. ⁊ de appetitu sensitiuo loquẽdo tñ de appetitu qui est velle q̃ est idez qõ libera inclinatio in rem volitaz falsa est. sic. n. appetere sũmũ bonuz circũscripto intelligere si esset possibile nobilius esset ꝑ̃ ipsum intelligere ⁊ non appetere.

Ad 4m dõ q̃ intellectus nõ tñ intelligit silitudinez rei que ẽ in aia imo per ipam ꝓ̃us intelligit rẽ ex̃ a cuius cognitione reflectit ad silitudinẽ cognoscendã. vñ candẽ rez que ẽ ex̃ quã voluntas appetit intellectus intelligit. vñ nõ intelligit ipam sub esse spũaliori ꝑ̃ voluntas appetit eam. sic. n. res extra nõ ẽ obiectũ intellect9 nisi sit aie representata ita nõ est obiectũ volũtatis nisi sit itellecta. Preterea si res intellecta haberet spũalius esse in mente ꝑ̃ ex̃ pp̃ hoc q̃ mens est spũalioz ea. hoc verificari non posset de essentia increata q̃ in infinitũ spũaliorẽ oi mente creata Cõpatio aũt potentiax ꝑ̃z nobilitatẽ attendi ꝺz per cõpationẽ ad nobilissimum obiectũ. qõ nõ respicit intellectus sub esse spũaliori ꝑ̃ volũtas. imo ecõuerso eo q̃ spũalius esse hẽt i se ꝑ̃ verbũ eius in mẽte creata. Ad 5m dõ q̃ forma per quã volũtas mouet se nõ est bonũ apprehẽsuz. imo finis est motus eius. forma aũt per quam mouet se est ipsamet. vt illud qõ in ea est actiuũ. ꝑ̃ uis se ñ moueat nisi p̃ supposita intellect9 cognitiõe

Ctauo queritur vtrũ beatitudo p̃ncipalius cõsistat in actu intellectus speculatiui ꝑ̃ practici. Et vi q̃ p̃ncipalius in actu intellectus practici. qz cõsistit p̃ncipalius in actu intellectus qui similioz est diuino intellectui. sed intellect9 practicus similioz est diuino intellectui ꝑ̃ speculatiuis. diuinus. n. intellectus practicus est. cognitio. n. ei9 cũ ipsa voluntate cã est productionis creaturax. ꝙ̃ beatitudo p̃ncipalius cõsistit in actu intellectus practici ꝑ̃ speculatiui. Item ille intellectus est practicus nõ tñ q̃ speculat opabilia. sed etiã qui speculat p̃muz p̃ncipiũ opabilium qõ est deus sub rõe qua est summũ bonũ. sed ille intellectus cui9 actus est de btitudinis essentia speculatur summũ bonũ. ꝙ̃ vi q̃ intellectus cui9 actus est de essentia beatitudinis est practicus. Contra

intellectus practicus est respcũ opabiliũ per nos. qz respcũ taliũ est scia practica. ꝑ̃ Aluic. p° metha. c. i. sed actus intellectus qui est de beatitudinis essentia est respcũ dei qui nõ est res opabilis p nos. ꝙ̃ intellectus cui9 est actus de beatitudinis essentia non est practicus. Itẽ Aug. p° li. de tri. c. 10. dicit q̃ in cõtemplatiõe dei est finis omniũ bonarũ actõnũ requies sempiterna. ⁊ gaudiũ qõ nõ auferetur a nobis. sed cõtemplatio est actus intellectus speculatiui. ergo in actu eius principali9 cõsistit beatitudo ꝑ̃ in actu intellectus practici. Rñdeo q̃ intellectus aliqñ considerat materiã pure practicã que ẽ aliquid opabile per nos. ⁊ h nõ pp̃ scire sicut pp̃ finem. sed pp̃ opari. ⁊ tũc est simpl̃r practicus. aliqñ considerat vez nõ opabile per nos. nec subiacens nr̃e dispõni. ⁊ pp̃ scire sicut pp̃ finẽ. ⁊ tunc simplicit est speculatiuus. aliqñ cõsiderat materiã practicã pp̃ scire tñ. aliqñ speculatiuã pp̃ operari. vt cũ medicus aliꝗ̃ costellationẽ cõsiderat vt melius possit ꝓportionare medicinã quam vult infirmo dare. ⁊ vtroꝗ̃ istoz modoz est ptim speculatiuus. partiz practicus. sed p̃mo modo magis est speculatiuus ꝑ̃ practicus. 2° modo ecõuerso. qz finis magis ẽ considerandus ad iudicandũ intellectũ speculatiuum vel practicũ ꝑ̃ materia. vñ phũs. 2° metha. Speculatiuã sciam distinguit a practica marime penes finez dicẽs q̃ theorice finis est veritas ⁊ practice opus. aliqñ intellectus cõsiderat aliqd nõ opabile per nos nec pp̃ operationẽ exteriorem. nec pp̃ scire tñ. sed pp̃ scire ordinatũ ad interiorẽ opationẽ que est dilectio ⁊ intellectus. ⁊ sub hac rõne ptim ẽ speculatiuus. ⁊ partiz practic9. extendẽdo prarim ad interiorez opationẽ q̃ est dilectio. ⁊ magis practicus ꝑ̃ speculatiuus. qz vt iam dictum ẽ magis attendit rõ intellectus speculatiui penes fines ꝑ̃ penes materiã. talis aũt est intellectus cui9 actus est de beatitudinis essentia. Intellectus aũt beatus ꝑ̃uis speculetur bonũ quod est operabile per nos. h est summũ bonũ non tñ speculat ipz pp̃ scire tñ. sed pp̃ scire in ordine ad perfectã eius dilectionez vñ ⁊ principalius speculat rõem bonitatis ꝑ̃ veritatis. nõ sic intelligendo q̃ clarius videat vnã ꝑ̃ aliã. sed qz vnã in ordine ad aliã speculat. ⁊ iõ concedo q̃ beatitudo consistit p̃cipali9 in actu intellect9 practici ertẽdẽdo prari ad dilectionẽ ꝑ̃ i actu itellect9 speculatiui. qz tñ praris nõ conuenit extẽdi ad actionẽ voluntatis interiorez. ideo satis conuenienter dicit talis intellect9 esse affectiuus. ⁊ pp̃ rõnem silem aliqui qui nolũt concedere scientiam theologicã principalius esse practicã ꝑ̃ speculatiuam. cõcedunt tñ eam principalius esse affectiuã ꝑ̃ speculatiuam. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ diuinus intellectus intelligit essentiam suam primo. ⁊ per essentiam suam creaturas respcũ creaturarum practicus est. nõ tamen eo modo quo vi respcũ nr̃ox effectuum. qz nr̃am determinat voluntatẽ nõ ipaz necessitando. sed inclinando. iõ. n. artifex disponit ptes domus tali modo vel tali. quia dictamen sui intellcũs inclinat ipm ad sic faciendum. nõ sic aũt est de intellectu diuino respcũ voluntatis sue non enim ideo deus voluit creare mũdũ. quia intellectus suus dictabat bonum esse mũduz creari. sz eo quod sic probo. Quero quare bonum fuit mũduz creari. si dicas quia deus voluit ipsum creare ha-

beo ꝓpositū. ſi dicas quia diuinus itellectuſ dicta
bat bonū eſſe mundum creari. Contra. non eniz
ideo bonū fuit mundum creari. quia diuinus intel
lectus dictabat bonum eſſe mundū creari. ſed ga
bonum erat mundum creari diuinus itellectus ſ
dictabat. Si dicas ꝙ mundum creari erat bonuz
abſolute non in cōpatione ad diuinū intellectū ſeu
voluntatē. tunc non poterat non eſſe bonum. ꝯ di
uinus intellectus non poterat hoc non dictare. cū
ergo diuina voluntas diſcordare non poſſit a di
ctamine ſui intellectus. ſi ideo voluiſſet mundum
creare. qz intellectus dictabat bonū eſſe mundum
creari non potuiſſet velle mundum non creare. qđ
falſum eſt. ⁊ contra articuluz ercoicatū a dño Ste
phano epō pariſiū. Diuinus aūt intellectus reſpe
ctu ſue eſſentie ⁊ſi non practicus ſm ꝙ praxis dici
tur ab exteriori operatione. tū extendendo praxiz
ad dilectionem practicus eſt. vel vt melius dicaꝯ
affectiuus inq̄ntum ſe pfecte intelligit vt ſe perfcē
diligat. ſpeculatiuꝰ aūt eſt reſpectu eſſentie ſue iq̄
tum eſſentia ſua per eā operabilis non eſt nec etiā
per aliud. vnde per argm̄ concludi non pōt ꝙ bea
titudo conſiſtat p̄ncipalius in itellectu practico p̄
prie loquendo de praxi ſm ꝙ ab exteriori operatō
ne. q̄uis principalius conſiſtat in intellectu practi
co q̄ ſpeculatiuo. extendendo nomē praxis ad pra
xim que dī de dilectione qui intellectus conueniē
tius appellari pōt affectiuꝰ q̄ practicꝰ. Ad 2m pz
qđ dō et iam dictis in qōne. Ad 3m argm̄ ad partez
2m procedit de i ntellectu practico dicto a praxi p
prie dicta. i. ab exteriori operatione. Ad 2m dō ꝙ
ibi Aug. accipit cōtemplationem pro contempla
tiua vita que p̄cipaliꝰ conſiſtit in dilectione q̄ in
cognitione. vt in precedenti qōne dictum eſt. vi
ta anime dilectio eſt.

Articulus ſecundus.

c **Onſequēter** querit de. 2°. p̄n
cipali. Et circa ꝟ
querūtur octo. ℙ° vtrū omnes ho
mines appetāt beatitudinē. 2° vtrū
de neceſſitate. 3°. vtrum voluntas ī
appetendo beatitudinem moueat ſe. 4°. vtr vo
luntas velit quicqd vult propter beatitudinem.
5° vtrū voluntas in appetendo beatitudinē me
reatur. 6° vtrū beatitudo poſſit haberi in hac vi
ta. 7° vtrū beatitudo electoꝝ erit maioꝝ poſt in
dicium q̄ ante. 8° vtruz beatitudo ab omnibus
beatis equaliter participetur.

p **℟Imo oſtēdo** ꝙ non omnes hoī
nes appetant bea
titudinem. Aug. io. de tri. c. primo. firmiſ
ſime nouimus amari niſi nota non poſſe. ſed non
omnes homines cognoſcūt beatitudinē. qđ pz. ga
ſm phīm. p° ethi. c. 6. quidā poſuerūt eam in volup
tatibus. quidā in diuitijs. quidā in honoribus. er
go non omnes appetunt beatitudinem. Itē phꝰ
io. ethi. c. 8. dicit ꝙ felitas ē operatio intellectꝰ ſm
ppriaz virtutem. ſz nō oēs appetūt operari ſz vir
tutez cum multos magis videamus appetere vi
tia q̄ virtutes. ꝯ non oēs appetūt btitudinē. Itez
ſi beatitudo appeteref ab oibus nō videref hꝰ eē
alia rō niſi qa appetitus btūdinis eſt naturaſ vi-

ris. ſz hec rō non ē ſufficiens. qz ſerus virilis nāliſ
eſt. nec tū cōſequit oia indiuidua ſpēi hūane. ꝯ nō
oēs hoies appetūt btitudinē. Cōtra. Aug. iz. de
tri. c. 5. dicit ꝙ oēs appetūt btitudinē. Itē oia bo
nū appetūt. dicit. n. phꝰ. i. ethi. circa p̄ncipiū. ꝙ bñ
enūtiauerūt dicētes eſſe bonū qđ oia appetūt. ꝯ ſz
regulaz eiuſdē 3°. topi. Marie bonum oēs marie
appetūt. ſz btitudo ē mariᵐ bonū. ꝯ non oēs hoies
marie beatitudinē appetūt. ℟ndeo ꝙ btitudo du
pliciſ pōt ꝓſiderari. ſ. in gñali inq̄ntū eſt bonū quod
dā ſufficientiſſimū. vel in ſpāli. ſ. inq̄ntū ꝓſiſtit i cla
ra dei viſione ⁊ perfcā eiꝰ dilectiōe ⁊ gaudio. qđ
hz đ dei bōitate pūti per clarā eiꝰ viſionez ⁊ pfcāz
dilectionē. p̄mo modo beatitudo eſt oībus nota.
qlibet. n. ſcit qd eſt bonū. ⁊ qd eſſe ē ſufficiētiſſimū.
2° mō nō eſt oibus nota. vñ nō oīs eam appetūt.
ſz p̄mo mō oēs appetūt eam. qz appetitus eiꝰ nāliſ
eſt. vñ Aug. iz. de tri. c. 8. dicit ꝙ ad appetendū bti
tudinē natura cōpellit cui ſūme bonus ⁊ inmutabiſ
būs creator hīndidit. dicit etiaz glo. ſr illud pſal.
Beata gens. ꝙ animus nāliꝛ eſt capax beatitudiniſ
nulla aūt creatura capax nāliꝛ alicuius boni eſt de
relicta oi nāli incliatione. Ad illud ēt dicit phꝰ li.
de bona fortuna. ꝙ nāles appetitꝰ ſt i nobiſ primi
ſz primus motꝰ voluntatis eſt in finē. ꝯ ille motus
eſt nālis. ſed btitudo finis ē. ꝯ appetitus btitudis
nālis eſt. ſz qđ nāliꝛ conuenit homini rōneſue for
me omni homini conuenit. quia per formā homo
reponiſ in vna ſpē. ⁊ ideo dicit Dama. 3. li. c. 4°.
ꝙ in oībus cōiter inſpiciſ. natura caratherizat in
his q̄ ſub ipō ſunt athōis. ergo omnes homines
appetunt beatitudinem. Ad p̄m in opposituz di
cendum ꝙ q̄uis non omnes nouerint beatitudi
nem in ſuo eſſe ſpecialiſſimo. nec etiam ſpāli. tam̄
omnes nouerūt eā in eſſe ſuo generaliſſimo. Ad
ſecundum dicendū ꝙ etſi non omnes appetūt ope
rari ſecundum virtutez in ſpāli. quia multi appe
tunt opationē cōtrariā virtuti. tū oēs operari ſm
virtutem appetunt in generali. in hoc ꝙ appetūt
bonum ſufficientiſſimum. qđ bonuz ſine perfectiſ
ſimo actu perfectiſſime virtutis eſſe non poteſt.

Ad 3m dicendum ꝙ ſerus virilis non eſt natura
lis iuris rōne formę. ſed rōne materie. vnde phūſ
io. metha. Maſculus ⁊ femina animalis ſunt pro
prie paſſiones. ſed non ſm ſubſtantiam. i. formam
verum in materia ⁊ corpore. propter quod idem
ſperma maſculus aut femina ſit patiens paſſionez
aliquam. illud autem quod eſt alicui naturale rōe
materie non oportet ꝙ omnibus conueniat in ea
dem ſpē. quia res non reponunt iſpē per materiā.
ſed per formam. ⁊ ideo illud quod naturaliꝛ alicui
conuenit rōne formę conuenit oībus in eadē ſpē.
vt aūt dictū eſt appetere btitudinē in gñali nāle eſt
homini rōne formę.

c **Ecundo** queritur vtrum oēs homi
nes ex volūtate deliberati
ua btitudinē appetāt de neceſſitate. ꝙ eniz
oēs hoies nāli appetitu ⁊ volūtate libera actione
de necitate ipaz appetāt manifeſtū eſt. qz btitudo
ē finis hūane vite. ⁊ li. 2. di. 38. in illa qōne. vtrum
volūtas inq̄ntū libera de neceſſitate velit finē oſtē
ſum eſt ꝙ voluntas velle naturali. ⁊ velle libero a
coactione de neceſſitate vult finem. ſed quia mul
ti diſtinguunt inter voluntatem liberam. ⁊ volun

tatem deliberatiuam. ideo hic predictam propositionem q̃ primo ostendo q̃ non omnes homines ex voluntate deliberatiua de necessitate velit beatitudinẽ deliberatiã velle est post consiliatione intellectus. sed secũdũ phiũ 3° ethi. c° 6°. non cõsiliamur de fine. ergo respectu finis non est actus voluntatis deliberatiue. sed beatitudo est finis vltimus vite humane. vt ostẽsum est. ergo a nullo potest appeti ex deliberatiua voluntate. nec contingẽter. nec ex necessitate. Item qõ non põt eẽ obiectũ actus eligendi eẽ non põt obiectum li. ar. quia ppriꝰ actus li. ar. ẽ eligere. ſz beatitudo nõ põt eẽ obiectum actus eligẽdi dicit. n. phiꝰ 3° ethi. c°. 5°. q̃ electõ nõ est finis ſz eoꝝ que sunt ad finẽ. g̃ beatitudo nõ põt esse obiectũ li. ar. sed omnis actꝰ voluntatis deliberatiue est actus li. ar. g̃ nz cõtingẽter. neq̃ ex necessitate beatitudo põt appeti ex deliberatiua voluntate. Item deliberatiua voluntas est ptãs rõalis. sed ſz phi. 2°. li. phyermenias ptãtes rõales sũt ad oppositũ. g̃ ex deliberatiua voluntate põt hõ beatitudinẽ velle ⁊ nolle. Contra. bonũ q̃to magis recogitatur tanto magis desideratur. sed beatitudo magis recogitaꝝ a deliberante q̃ nõ deliberante. cũ g̃ oẽs homines naturali appetitu õ necessitate velint beatitudinẽ. vt in 2°. li. di. 38. ostensum est multo fortius oẽs hoies appetunt eam ex deliberatiua voluntate. Item omne liberum velle actus ẽ li. ar. qz vt ostensum est li. 2°. liberꝝ ar. est voluntas. sed velle quod est actꝰ li. ar. actus est voluntatis õ liberatiue cũ. g̃ vt ostensum est li. 2°. di. 38. Omnes velle libero de necessitate velint beatitudinẽ ſeq̃t q̃ de necessitate oẽs hoies volunt eã ex deliberatiua voluntate. R° q̃ velle deliberatiũ dupliciter põt accipi. Uno modo pro velle libero post liberaz ⁊ certã rei cognitionẽ. seu cogitatiõz. Alio mõ p velle post intellectus reconciliationẽ. ſm quẽ modum cõius vĩ accipi a phis. Post modo dico q̃ omnes hoies de necessitate volunt beatitudinẽ in gñali voluntate deliberatiua q̃to eni homo magis cogitat beatitudinem. tanto magis videt in ea contineri omnem rõem appetibilitatis. ⁊ nullã rõem fugibilitatis. sed sicut voluntas nihil potest appetere nisi sub ratione alicuius boni. ita nihil potest refugere nisi sub ratione alicuius mali. cum ergo vt iam dictum est q̃tuncunq̃ homo cogitet beatitudinem nihil in ea possit apprehendere sub ratione mali impossibile est liberam voluntatem post q̃tãcunq̃ beatitudinis cognitionem ipsaz refugere. sed de necessitate vult eam. loquendo vero de velle libero pꝰ intellectus consiliationem quod qdem velle ꝓpe loquendo dicitur deliberatiuum. sic dico q̃ in ipso est aliquid perfectionis ⁊ hoc est libere velle aliqd imperfectionis scilicet dependentia libertatis ex intellectus consiliatione. consiliari enim vtrum ſ sit volendum vel nõ est ex defectu cognitionis eo q̃ intellectus in his de quibus cõsiliatur nõ statim videt sub certitudine vitatem. vnde Dama. li. 2° c°. 21°. dicit q̃ ignorantie est consiliari. ⁊ ideo qz intellectus statim videt finẽ esse appetenduz nullus cõsiliatur. vtrum finis sit appetendus vel nõ. Dico g̃ q̃ accipiendo velle deliberatiuz ꝓ velle libero pꝰ intellectus consiliationẽ. sic homo ex deliberatiua voluntate nõ appetit beatitudinem. nec contingẽter. nec de necessitate. qz sic deliberatiua voluntas includit imperfectionem in intellectu quẽ ipso eẽ nõ põt respectu finis. sed ſ accipiatur velle deliberatiuum rõe huius quod est perfectionis in eo qõ ẽ libere velle illud quod intellectus vere determinate dictat esse volendum. sic dico q̃ omnes homies de necessitate beatitudinem appetunt ex deliberatiua voluntate iaz eim probatũ est q̃ omnes hoies de necessitate volunt beatitudinẽ ex libera voluntate post q̃tũcunq̃ beatitudinis cognitionem. Ex dictis potest videri quid dõ ad argumentũ ad vtrã q̃ partem excepto tertio ad ptem primam. Ad qõ dicendum q̃ ptãtes rõales nõ sunt ad propositum nisi respectu eorum ad que voluntas determinate se. hic autem sunt ea que sunt ad finem. vñ qz ad finem nõ determinat se. sed ad ipsum appetendum determinata est a creatore. q̃ uis ipsum in otum illum eliciat. sicut graue cũ adiutorio influẽtie lõci dõ orsuz sui motum ad inferius exequitur ad quem determinatum est a generante. ideo respectu finis nõ est ad oppositum.

t **Tertio** queritur vtrum voluntas in appetẽdo beatitudinem moueat se. R° q̃ cũ li. 2°. di. 38. in illa qõe vtrum voluntas moueat sed ad volendũ finẽ. tamen ille actus elicitur a voluntate ⁊ beatitudo sit finis vltimus humane vite. vt ostensũ est satis pz qd sit dõ de motu voluntatis in appetendo beatitudinem sic dictum est de motu eiusdẽ in appetendo finẽ. ⁊ iõ hic nõ recepto. qz hoc eẽt bis disputare eãdem qõem q̃uis sub vbis diuersis.

q **Quarto** queritur vtrum voluntas quid vult velut pp beatitudinem sed qz li°. 2°. di. 38. patet huius qõis solutio per solutionem qõis illius. vtrum voluntas velit omne qõ velit in vtute vltimi finis: ideo de solutione qõnis illius hic supersedeo ad vitanduz superfluam repetitionem.

q **Quinto** queritur vtrum voluntas ẽ appetendo beatitudinem meretur. Et videtur q̃ nõ secõm phiũ. 2° ethi. c. 6°. ex his que insunt nobis a natura non laudamur nec vituperamur nec sumus boni nec mali. sed voluntas naturaliter appetit beatitudinem. g̃ ex hoc appetitu non debet laudari. quod nõ esset verum si tali appetitu meretur. omne enim meritum laudabile est. Item Aug. libro primo retrac. c. 9. peccati reum tũre quenq̃ quia nõ fecit quod facere non potuit summe iniquitatis ⁊ insanie est. g̃ nullꝰ peccat in hoc q̃ facit de necessitate. g̃ a simili nec meretur sed ostensum est q̃ voluntas de necessitate appetit beatitudinem. Contra appetendo beatitudinem deum appetimus. sed in appetendo deum est meritum ergo appetendo beatitudinem meremur. Item voluntarij actus boni maxime sunt meritorij pp finem sed secundum phm. i. posteriorum. pp quod vnum qõq̃ tale. etiaz illud magis. g̃ maxime meritorium rit velle finem. R° q̃ hominẽ appetere beatitudinem contingit duplicit. Uno modo in generali in q̃tum appetit aliquod bonum sufficientissimum. Alio modo in spãli in q̃tum determinate appetit illud bonũ in spãli in quo vẽ est ois sufficiẽtie plẽitudo sicut i clara dei visiõe ⁊ pfcã ei° fruitione in appetendo beatitudinem: primo modo nõ est meritum qz sic naturaliter ab intellectu cogno-

scitur.ꝛ a voluntate appetitur.ita ꝙ circa hoc nec intellectus pōt errare in cognoscendo:nec volūtas in appetēdo. In appetendo beatitudinē mō secūdo est meritū.quia sic nec naturaliter cognoscitur nec naturaliter appetitur.sed respectu eius contingit esse errorem i intellectu ꝛ obliquitatem in affectu q: ꝛ intellectus pōt opinari nō esse btitudinē i illo bono vbi vere est ꝛ eam esse in illo bono vbi vere nō est ꝛ ex ꝓūti voluntas pōt appetere btitudinem vbi vere nō est.ꝛ eā nō appetere vbi vere est vnō beatitudo hoc mō accepta obiñ est li.ar.nō tiñ sub rōe qua est libe⁊.sed ēt sub rōe qua deliberatiñ.q: ⁊ꝫuis hō nāl'r appetat deū videre ꝛ eo frui.vt ostēdetur in qōe sequenti.tñ illa nō appetit nāl'r inq̄tū in illis vera beatitudo consistit.q: nō cognoscit nāliter.q: in illis vera beatitudo cōsistit.vnde ⁊ꝫuis ea in quibus vera beatitudo cōsistit nāliter appetit sm id qō sunt nō tū illa nāl'r appetit sub illa rōe seu inq̄tum beatificatiua sūt. Arg⁹ ad partē p̄mam procedunt de beatitudie p° mō dicta. Arg⁹ ad ꝓtez scōaz ,pcedunt de btitudine scōo modo dicta.

s Extto querit vtrū beatitudo possit hī in hac vita. Et videtur ꝙ sic ⁊ꝫto res est nobilior tanto potentior est ad consequendū finem suū.sz aīalia que sunt infra hoīem in hac vita possunt ꝓseq finē suū.ꝫ multo fortius hō. Item hō appetit nāliter oē illud sine quo nō pōt cōsequi finē.suū.q: qōcūq; appetit.appetit in virtute finis quē nāl'r appetit.ꝫ si mors eēt necia hoī ad ꝓsecutionē btitudinis.homo nāl'r appeteret mori qō falsuz.est mors ꝫ nō est necia ad beatitudis cōsecutionem. Itē clara dei visio hī nō pōt sine beatitudine.q: ipsam semp comitat pfecta fruitio sz sm Aug.ante penul.qōem ad Oroſiū. Paulus in hac vita sic vidit deum sicut sci post hāc vitā videbūt ꝫ beatitudo pōt hī in hac vita. Item sicut se hēt voluntas ad dilectionem summe bonitatis ita intellectus ad cognitionē summe veritatis.sz vt oñsum est li.i.di.17.per charitatez deus in vita ista imediate diligit.ꝫ a simili ꝛ imediate cognoscit.sz imediata cognitio est visio.ꝛ tunc arguo vt prius. Itē btitudo est in aia.corruptibilitas est in corpore ꝫ ista nō ꝯriant:q: ꝯria nata sī esse circa idem.ꝫ vidētur ꝙ nō obstante corporis corruptibilitate hō possit hīe aīe btitudinē in hac vita. Item oē qō intelligimus est q: de nō ente nō est scientia:sed multa intelligimus que nō sunt in rez natura.nec in aliquo esse creato.ꝫ sunt in creatore.cū ꝫ multa talia clare videam⁹.ꝛ nihil possit clare videri in creatore nisi creator clare videat.vñ ꝙ in hac vita clare videre possimus creatorē ꝛ ex ꝓūti verā beatitudinem hīe in hac vita. Contra Job.13.hō natus de muliere breui viuens tpe replet⁹ multis miserijs.sz beata vita oēz miseriam excludit.ꝫ ñ pōt hī vera beatitudo in hac vita. Item sm Aug.13.de trinitate c°.7.beatitudo sic imortalitate esse nō pōt.sz i hac vita mortali nō pōt esse imortalitas.alr.n. essent ꝯdictoria.ꝫ beatitudo nō pōt hī in hac vita. Item beatititudo non pōt hī sine clara dei visione.sz sic dicit.glo.sup illud exo.33.nō videbit me hō ꝛ viuz ⁊ꝫdiu hic mortaliter vivit videri p quasdā imaginatōes deus pōt.sz p ipsam nē sue spēz nō pōt.ꝫ beatitudo in hac vita hī nō pōt.ad videndū clarius h⁹ qōis veritatez p̄mo declarandū est ꝙ beatitudo hois nō est sine clara dei visione ꝛ pfecta eius dilectione.2°.ꝙ ex solis nāl'bus hō nec ante mortem nec post mortē pt vera conseq beatitudinē. 3°.ꝙ ēt supnaturaliter hō nō pōt ꝓsequi btitudinē aīe i hac vita de lege cōi. 4° ꝙ ex spāli p̄uilegio pōt deuz videre in hac vita absq; hoc ꝙ sit btūs. 5° ꝙ ex speciali p̄uilegio per virtutē diuinam posset btificari quo ad aīaz corpore nō beatificato. Sexto ꝙ impossibile est per ⁊ꝫcunq; potentiam totū hoīem beatificari remanentem in hac vita mortali. ℙm articulū declaro sic.homo naturaliter appetit suā pfectionem.talis eim appetitus cuilibet creature iditus est a natura.secundaria aūt intellectus hūani perfectio est in perfectione sui actus qui est intelligere.nūc ⁊ꝫ autem est actus intelligendi perfectus nisi sit respectu nobilissimi intelligibilis ꝛ nobilissimo modo.nobilissimū aūt intelligibile de⁹ est.nobilissimus autem modus intelligendi est videre.ꝫ omnis homo naturaliter appetit per intellectum videre deum.sed sicut dicit Aug.13°.de tri.c°.5°. Beatus non est nisi qui habent omnia que vult impossibile est ꝫ hominem esse btūm sine dei visione. ℙreterea oīs hō ꝛ quecūq; res alia nāl'r appetit cōiungi suo p̄ncipio ⁊ꝫm est sibi possibile. vñ q: ignis ꝫnatur in circūferentia ꝛ terra in cētro ignis appetit cōiungi circunferentie ꝛ terra cētro.q: in cōiuntione rei cū suo p̄ncipio ē pfectio ei⁹ quā vnaq̄q; res naturaliter appetit.principium āt intellectus hūani imediatum deus est.intellectus .ꝫ humanus nāl'r appetit immediate deo coniungi prout sibi possibile est.possibile est autem cum dei adiutorio humanum intellectum coniūgi sibi per claram visionez ꝛ imediatam hanc ergo visionem homo naturaliter appetit.sed vt prius dictum est nō est beatus nisi q habet omnia que vult.ꝫ sine predicta visione beatitudo hominis esse nō potest. ℙreterea sicut dicit Aug.14°.de tri.c°.8°.Eo ipso anima dei imago est quo eius capax est. eiusq; esse particeps pōt cum ergo deus sit infinitum bonum.ꝛ quelibet creatura sit bonum finitum nullum bonum creatum sufficere potest ad omnem humani appetitus perfectionem ergo nō potest habere perfectam qtez. nisi illam habeat in summo bono quod de⁹ ē ꝛ hoc est quod dicit Aug.p° li.confessio.ppe p̄n⁹. Fecisti nos domine ad te.ꝛ inqetum est cor nostrum.donec requiescat in te.in ipso aūt nō potest intellectus humanus perfecte requiescere.donec ipsum attingat sicut appetit q: vt iam dictū est nō est beatus. nisi qui habet omnia que vult. sed homo appetit ipsum immediate ꝛ clare videre.vt iam ostensuz est.ergo sine tali visione beatitudo hominis habēri nō potest.sed vt ostensum est superius in articlo precedenti qōe.6.beatitudo nō tātum consistit i actu intellectus.sed etiam in actu voluntatis qui est amor.ꝛ constat ꝙ non consistit nisi in perfecto amore:ꝛson est autem amor perfectus. nisi sit respectu sūmi boni quod deus est.restat ergo ad ꝙ hominis beatitudinem requiritur clara dei visio ꝛ perfecta eius dilectio.sz arti. declaro sic.nālis mod⁹ cognoscendi corrūdet nāli mō cēndi ip⁹ cognoscētis. vñ si naturalis mod⁹ cēndi ip⁹ cognoscibil excedit nālem modum essendi potētie cognoscitiue nō pōt ab illa nāl'r cognosci.vbi'gra q: potentie sensitiue radicant in forma pficiente materiaz sensibilē.ꝛ sic or

ganis alligate nõ pñt cognosere nisi res sensibiles. ⁊ inq̃m sunt sensibiles ⁊ singulares. intellect⁹ aũt nr qz radicatur in forma pficiente materiã sensibilem q̃diu corpori coniunctus est non potest cognoscere nisi res exñtes in mã sensibili. vel illõ qõ ex ipsis ꝓcludere põt. qz tñ mediante organo nõ cognoscit. ió res exñtes in mã sensibili põt cõsiderare abstrahẽdo. s. simplici intellectõe intelligendo eas. nõ iq̃m sunt in mã sensibili. qõ pz cũ intelligit aliqõ vniuersale rez sensibiliũ. Intellect⁹ aũt angelicus qz est in essentia que nõ est puz esse. sed cõposita est ex actuali ⁊ potẽtiali nõ põt nãliter ⁊ imediate cognoscere illã rem q̃ est puz esse. i. diuinã essentiã. cum ḡ oñsũ est beatitudo vera nõ possit hñi sine clara ⁊ imediata dei visione ⁊ perfecta eius dilectione hõ ex solis nãlibus. nec ante mortẽ. nec post pt̃ ver ã ꝓsequi beatitudinẽ. 3m arti. declaro sic ex btitudine anime redundat de lege cõi in corpus plenitudo sanitatis ⁊ vigor incorruptionis. vñ Aug. i epistola ad Dioscoz parum ante mediũ. Tã potẽtẽ fecit deus aiaz vt ex eius pleniſſima btitudine que in fine tpoz sãctis ꝓmittit redundet in inferiorẽ nãm que est corpus nõ beatitudo q̃ fruentis ⁊ intelligentis ẽ ꝓpa. sed plenitudo sanitatis ⁊ incorruptionis vigor corporis nõ pñt sil̃ esse cũ hac mortali vita. ḡ hõ etiam supernãl̃r nõ põt̃ conseq in hac vita de lege cõi aie beatitudinẽ. 4m arti. declaro sic. sicut ꝓbat Aug. 13°. de tri. c. 8. beata vita nõ põt deserere btñ volẽte qz nõ est beata vita que ita est in voluntate vt ñ sit in ptãte cum nemo btũs sit aliquid volendo. nec habendo. nec ẽt volentẽ. qz nõ est vita beata quaz perire cupit qui habet eam. cũ vt superi⁹ oñsuz est de necessitate appetat nondũ hãta nõ põt etiã desererе indifferẽtẽ ad eã. qz nõ est vita beata quam nõ amat beatus. sed id nõ amat qõ vtm vigeat an pereat indifferenter accipit. sed ex ꝑuilegio spãli in hac vita aliqs põt deuz videre clare. sicut sci vidẽt euz vnde ⁊. ℙaulus q sic deũ vidit in hac vita vt probatũ est p Augusti. in arguẽdo raptꝰ dr̃ fuisse in padisum. vt hz. 2°. ad corin. 12°. cũ ḡ hec visio in hac vita ℙaulũ deseruit deũ videndo in hac vita nõ fuit beatus. qz ipsum tunc nõ vidit. nisi p mõz passionis transeuntis. 5m arti. declaro sic. ex spãli priuilegio hoi in hac vita posset dare deus hitũ glie quo aia õum videret visiõe beata. ⁊ phibere ne ex hac ai beatitudie redũdaret i corpus incorruptibilitas. deꝰ enim phibere põt cãm a productione effectus. ḡ ex spãli priuilegio per vtutẽ dinaz posset hõ beatificari quo ad aiam corpe nõ beatificato. sz q̃uis hꝫ possz deus nunq̃z tñ hoc factuz est. nisi in xpo. vbi spũalis fuit ratio hoc faciendi vt oñsum est libro 3°. 6m articulũ declaro sic btitudo opponit miſie. ḡ totũ hoi nem beatificari ⁊ in aliqua sui pte aliq̃z miſiã remanere incõpossibilia sũt: necessitas ãt moriẽdi miſia est sz i hac mortali vita est necessitas moriendi. ḡ i possibile est per q̃cunq̃z potentiã totũ hoiem beatificari remanentẽ in vita mortali q̃uis ꝺs de potẽtia absoluta de hac mortali vita trãsferre possz ad plenã beatitudinẽ morte nõ interueniente. sz hꝫ ipz facere nõ eẽt cõgruũ: cũ hꝫ mr̃i sue nõ fecerit. Ad pm in oppm dr̃ q maior nõ est vã nisi itelligat ceteris pib⁹. hic aũt nõ st̃ .c. pia. qz finis hois pl⁹ supat nãz hũanã q̃z finis alioz aialiũ nãs eoz. ⁊ magna nobilitate nãe humane q ad finẽ tã nobilẽ ordinat vt ipsum conseq nõ possit per suã nãm. Ad 2m dr̃ maior est. q̃uis. n. finem nãl̃r appetat. tñ ea que sũt ad finem elegit pp finem. vnde ⁊ q̃uis hõ nãliter sẽp refugiat mortẽ. tñ qñz elegit mori pp desideriuz cõsecutionis finis vñ dicebat apls de se. ad phili. 1°. q erat desideriũ hñs dissolui ⁊ esse cũ christo. Ad 3m pz solutio ex dictis in qõne. Ad 4m dr̃ q nõ est simile qz voluntas altior est potentia q̃z intellectus vt in ꝑcedenti articulo ostensũ est. ⁊ incipit ei⁹ actõ vbi intellect⁹ actio termiat̃. qz eorum actiones sũt per ordinem se hñtes. ⁊ ideo illud qõ debilit̃ cognoscim⁹ qñz fortiter diligimus. ⁊ ideo qõ cognoscim⁹ mediate diligere possum⁹ imediate. Ad 5m dr̃ q q̃uis corruptibilitas sit in corpore tamen ipsum corpus aiaz impedit ab illa dispõne que in ea regritur ad habendũ beatitudinẽ. qz q̃diu est in corpoꝛ aõ potest de lege communi deũ clare videre visionis huius habendo lumen hituale pp sarcinam corporis corruptibilis ipsũ ad inferiora inclinante. Ad 6m dr̃ q ad intelligendũ aliquid sufficit q illud habeat esse ꝛepresentatiuũ intellectui. illud aũt quod ñ habet esse in re ex̃ nec est intellectũ informãs põt eẽ repñtatiñ ei sicut qdditas alicui⁹ corrupte cuius nõ veritas: sed similitudo intellectum meum iformat repzesentata est intellectui meo esse ẽt cuiusz creature repzesentatũ fuit dño intellectui ab eterno. cuz ḡ dicitur q de nõ ente nõ est scientia extenditur ens nõ tñ ad esse in re extra. nec ad esse in intellectu tantum. sed etiam ad repzesentari intellectui quod ꝓpie potest dici ens rationis.

s Eptimo queritur vtrum electoz beatitudo erit maioz post iudicium q̃z ante. Et videtur q nõ q̃to virtus aia magis est vnita ad deum tanto clarius ipsum videt. sed anima beata modo magis est ad deum vnita q̃z erit post corporis resumptionem. qz tunc portio sue virtutis conuertetur ad viuificandum ⁊ regendum corpus. ergo post resurrectionem minꝰ clare deum videbit. ⁊ ex consequẽti minus erit beata. Item intellectus intelligendo organo corporali nõ indiget. ergo per corporis resumptionem õ um clarius ñ cognoscet. ⁊ ex consequenti nõ erit beatioz. Item anima christi per sui separationẽ a cõpore. nec fuit facta minus beata. nec per resumptionem beatioz. ergo a simili ita est de alijs animabꝰ beatis. Item q̃diu voluntas perficitur charitate non complente totam eius capacitatem naturalem possibilis est ad eius priuationem: quod probo per simile q̃diu materia est sub forma non cõplete absolute totam eius capacitatem naturalem possibilis est ad eius priuationem. ⁊ cuz est sub forma totam eius capacitatem complente illa priuari non potest vt patet in materia celi sed voluntas nullius anime beate possibilis est ad priuationem charitatis. quia aliter esset possibilis ad priuationem beatitudinis. quod improbat Augustinus. 3°. de tri. c°. octauo ergo tota capacitas naturalis cuiuslibet anime beate absolute impleta est beatitudine: ⁊ si sic earum beatitudo non poterit post iudicium augeri saltem intensiue. Item si essent possibiles ad beatitudiez itẽsiorẽ per bonos actus quos faciũt pficerent l̃ se dispõerent ad pfectũ ñ. n. posset dici qõ ad hoc ipedirent: qz st̃ extra statũ merendi qiõ ẽt statum merendi quia pficere non possunt ḡ cũ nec

proficiant.nec ad perfectum disponant sed p suos bonos actus beatitudo eorum non potest intrēdi.

Contra pfectior est vtus in toto q̄z in oibus suis ptibus sepatis. vt.n. dī.17ª. ppōne de cāis. virtus vnita fortior est q̄z dispsa.ceteris pibus.qđ ēt docet erperientia.sz q̄lz pars dū actu est in toto pticipat pfectionē totī.nō tm illaz que ē de eo rōe ptiū sz etiā illud augmētū vtutis qđ est in eo per ptiū vnionē cū.g aia pī carnis resūptionē hitura sit totā vtutem quā hz sepata. ꝛ ptē illī augmēti vtutis qđ erit in coniuncto p vnionē ptiū segtur qđ per corpuz resūptionē aie erūt pfectioris vtutis q̄z mō.ad qđ seq turq deuz pfectius videbūt ꝛ pfectius fruent eo q̄z mō. Item Aug.12°.sup ge. vsus finē dicit aiaz a cō pore sepatā nō sic posse videre icōmutabilē sbaz vt sci angeli vident sine alia latentiore cā.siue iō qz in est ei quidā nālis appetit corpus administrandi quo appetitu retardat quodāmōne tota intētiōe pgat i illud sm̄uz celū q̄z diu nō sbe corp cui administratōne appetitus ille quiescat. Itē glo.sup illō apoc. 6°. vidi subtus altare aias interfectoz. dicit q aie scōz ideo dīr subtus altare.qz mō sunt i minori dignitate q̄z sint future.qz nōduz nisi vnā stolaz acceperunt. Item nulla aia per corpis resūptionē erit minoris vtutis intelligendo ꝛ volendo q̄z.mō.al. n.resumptio corpis eēt in p̄iudiciū aiaz qđ falsum est.nulla etiā remanebit equalis vtutis illi vtuti q̄z hz mō.qz cū corpora nō ordinēt ad refrectiōez nisi pp aiam intellectiuā.frustra eēt corpoz resūptō qđ falsum est.segt g q quilz erit maioris vtutis i intelligendo ꝛ volendo deū q̄z mō.quelz g dū clari vidēbit ꝛ fortius amabit quelz g erit amatior etiā intē siue. R° q btitudo boium electoz maior erit post iudiciū q̄z ante extensiue.qz nō hūt mō nisi btitudinem aie.tunc aūt erūt bti ꝛ in aia ꝛ in corpore.btitudo ēt cuiusz aie erit maior extēsiue.qz nunc gaudet de bono ppio.tunc aūt gaudebit ꝛ de suo ꝛ de corporis bono.aliqui tm̄ pbabiliter dicūt q nō erit maior intensiue.qz in respōsione corpis nō dabitur ei aliqđ augmentuz hitus glie nec per illā resumptionem hēbit perfectius esse nāle.qz esse creatū vltra eēntiā nō vr iportare nisi solā relationem ad datorem essendi.aia aūt per corporis resūptionē nō erit perfectioris essentie sicut per sui sepationē a corpe fuit nihil dīnutū de essentia sua.p resūptionē ēt corporis nō hēbit perfectiorē relationē ad datorē eēndi q̄z ante.qz rem mutari fm relationē p̄supponit eam mutari fm aliqđ absolutū:sz doctrina phi.5°. phi.sz si aia nō eēt hitura pfecti eē p corporis resūptionē vr q nō fit hitura perfectiorē vtutē ꝛ ex cōsequenti nec actū videndi pfectiorez. Sed ꝓ hanc opionē vr esse auctoritas Aug.i opponendo allata ad ptē scōaz.ꝛ magr.d.b° di.c°. vlt.q āplior ēīt cognitio: vñ mihi vr dđ q btitudo aie erit maior etiā intēsiue qz clarius deū videbit. vñ magr b° di.c°. vltio pacto iudicio ampliorē glāz sue claritatis demōstrabit electis nō q aia fit receptura maiorē glie hituz.sed qz augebr perfectio sue nālis vtutis:q̄z to aūt perfectior est nālis aie vtus tanto cū equali autorio sup nāli clarius deū videt.q aūt pfectior futura fit per corpis resūptionē nālis aie vtus probo sic.q̄z to res hz perfectiorē eēndi modū tāto pfecti pōt habere sue vtutis opationē.sed aia btā per sui corpis resūptionē habebit perfectiorē mōz eēndi q̄z mō.qz ois pars hz perfectiorē modū essendi i toto q̄z separata ab eo ceteris paribus.aia creata est vt hois,pars ꝛ ideo cū aia sepata a suo corpore iterum cōstituet hois eēntia perfectiorē hēbit nālez vtutē q̄z mō. Preterea nā recta non appetit nālr habere aliquid quo habito nō fierz perfectior secunduz modū essendi nec fm vtutem sed nā cuiusz anime beate est recta ꝛ quelz nālr appetit resūptionē corporis proprij.g per illā resumptionem quelz fierz perfectior secundum essendi modum vel scōm vtutem sed ad perfectior ēe essendi modū segt maior vtutis perfectio ꝛ maior vtutis perfectio presupponit perfectiorē essendi modū.pfectiorem g habebunt essendi modum ꝛ vtutē post resumptionem corpoz q̄z ante.q enim aia in corpore corruptibili in perfectiorem habeat suam operationem nālem q̄z separata hoc est per accidens.s.rōne corruptibilitatis corporis qua est ei rebellis ꝛ eam aggrauat iuxta illud sap.9°.corpus quod corrumpit aggrauat animam sed fic dic Augustinus.12°.super genesis vsus finez cum anima hoc corpus iaz n̄ aniale.sed p futuram commutationem spūale receperit perfcm̄ habebit nē sue modum obediens ꝛ iperans vinificata ꝛ vinificans tam ieffabili facilitate vt sit ei glorie quod fuit sarcie. Ad pm i oppm dđ q aia p iudiciū n̄ erit min vnita ad deū q̄z mō.sed magis.qz ex hoc q corpus regz virtus eius nō disperget sed augebit.ꝛ illud regimen ad dei gliam refert. Ad 2m dđ q aia per corporis resūptionē nō videbit deū clarius nō qz per organum operet:sed.qz per corporis resumptionis eēndi modum habebit. Ad 3m dđ q non est sīle dici de aia xpi ꝛ de alijs animab.qz aia xpi suam actualem eīntiā habz in verbo ꝛ qz n̄ fuit minus verbo vnita sepata a corpore q̄z corpori cōiuncta.ideo hūit ita perfcm̄ actualitatis existētie mōz a corpore separata sic corpori cōiuncta. Ad 4m dđ q q̄z is omnium voluntatū beatoz nāles capacitates sint absolute iplete charitate lz illa iplete sit per cōparationē ad earum dispōem:n̄ tm̄ possibiles sunt ad charitatis p̄rivationē qz anima habēs charitatē illa p̄rivari nō pōt nisi ipsamet se auertat a dō per voluntatem.sed nullus beatus se a deo auerte re pōt.qz in deo vidēt perfcōes omniū bonoz. nec in ipso aliqd apprehendunt sub rōne mali nec sb rōne defectus perfectionis alicui boni ꝛ fic creatura rōalis vel intellectualis nihil pōt velle nisi apprehendat aliqd in ipso sub rōne alicuius boni nec illō pōt nō amare in quo quicqd apprehendit sub rōne alicuius boni apprehendit:nec valz simile de mā quam adducebas ad probationem maioris argumenti.materia enim prima se ipsam non transmutat de vna forma ad aliam.sed ab alio transmutat sed nihil potest transmutare voluntatem habentē charitatem ad charitatis p̄rivationem nisi ipa trās muret semetipsam. Ad quintum cum dicit q si essent possibiles ad beatitudinem intensiorem per bonos actus quos faciunt proficerent vel se disponerent ad perfectum ꝛ cetera. dico q verum esset si gloria beatorum esset educibilis de potentia aie per bonos actus sed n̄ est.ita talis.n. hītus est i btis a deo per creationē.tota aūt perfectō p bonos actº educibilis de potentia aie q̄z diu est a corpore separata est in qualibz anima beata in summo suo habit enim glorie illam totam possibilitatem reduc ad

actũ. ⁊ iõ per bonos actus quos faciunt nõ itendit eox bẽitudo. nec se ad talẽ intẽsionẽ disponũt p⁹ cõ pox aũt resũptionẽ tota pfectio educibilis p actus hois de potentia toti⁹ cõiuncti reducet ad cõpletũ actũ in vtute glie. ⁊ iõ bitu glie ñ augmẽtato aie perfecti⁹ deuz videbũt: pp perfectiorẽ mõz eẽndi quẽ hẽbũt vt declaratũ ẽ in corpe qõis. Arg⁹ ad ptem 2^m cõcedenda sunt tñ ad itellectũ auctoritatis Aug. sciendũ q aie sepate nõ retardãt in aliquo a pfectione visionis sue pp amorẽ suox corpuz p se. qz nõ minus amabunt corpa sua p⁹ refrectionez q̃ mõ. sz qz amatis corpibus carẽt p quã carentia bitꝰ ipfectuz nãe sue modũ quẽ hẽbunt pfectũ post resũptionem corpum suox ⁊ hoc forte voluit notare Aug. p illud verbũ siue ex aliqua latentiore cã. Ad rõem autẽ adductã p alia ſopinione in corpe questionis potest dici q anima per corporis resum ũptiorez hẽbit pfectiorez relationẽ ad datorẽ eẽndi q̃ mõ. qz erit ernis per actualitatẽ pfectiorẽ q̃ mõ ſz. n. sniam phi. 7°. metha. Illa duo ex qbus possibile est fieri p eẽntiaz vnũ oz esse aliquo mõ in potentia qõ exp̃sse dicit cõmentator suus ibidẽ. ꝑ ſ̃ ãt ex eis cõstituit vnũ qz possibilitates q̃ erant eis terminãt ad vnã perfectã actualitatẽ cõpositi p quã quelz pars pfectius exit q̃ per se. terminatio aũt possibilitatis ptiet ad vnã actualitatẽ totius est eax abq̃lis mutatio ſz aliquid absolutũ in q̃^m p hoc efficiunt exñtes p actualitatez cõpositi que est res absoluta p quã nõ existebant añ. Vel aliter põt dici ⁊ clarius. q esse aie rõal nõ tñ addit vltra eius eẽntiã relationẽ ad datorez essendi: sz ẽt ad ꝓpositũ qõ ex ipsa a ⁊ corpe cõstituit sed q̃ diu est sepata illa relatio est i ea aptitudine. sz post corpis resũptionẽ erit in ea i actu. pfecti⁹ est ãt ptem referri ad totũ in actu q̃ in aptitudie tñ. hui⁹ aũt relationis actualitas cãbitur in ea per sui ꝓiunctionẽ cũ corpore q̃ nõ erit relatio. sed quedã actio vnientis ⁊ q̃dam passio vnibiliũ. ꝓ põt ẽt aliter dici q sicut nõ est idẽ nã ⁊ modus nãe sic nõ est idem esse ⁊ mod⁹ eẽndi. ⁊ q sicut aĩa p corpis resũptionẽ nõ est bitura pfectiorez nãm q̃ hẽat mõ. ⁊ tñ est bitura perfectiorẽ nãe sue modũ. vt pz per auctoritatẽ Aug̃i allegatã in corpe qõis: sic ỗclaro per corpis resumptionẽ ñ sit bitura pfecti⁹ nãle eẽ vt dñt multi. tñ qz p resũptionẽ corpis hẽbit sui nãlis esse pfcõrem modũ: ⁊ ex ꝓ̃ i perfcõrez vtutem seu virtutis mõz. hec. n. nõ tñ ꝓsequẽter ad perfecti⁹ esse ſz etiã ad pprfcõrem essendi mõz. q̃to. n. pfectior est nãl aie virtus tanto cũ eq̃li bitu glie deũ clarius videt aie g̃ per corpox resumptionẽ deum videbũt clarius q̃ mõ dum sunt a suis corporibus sepate.

c Ltano queritur vtrum bẽitudo ab oibus beatis eq̃liter participet.

Et videt q sic. Math. 20. dr̃ q oẽs acceperunt singulos denarios. sed p denariũ significatur aliqd qõ oẽs beati cõiter hñt. Item. i. Jo. 3°. videmus eũ sicuti est. sed res nõ põt videri clariuz q̃ sicuti est. g̃ oẽs beati equaliter clare deuz videt. ⁊ exp̃ti oẽs eq̃lr sunt bti. Item Aug. li. 83^m. qõnuz. q. 32°. dicit eandẽ rem nõ posse aliũ alio plus intellige re. g̃ vnus beat⁹ nõ põt deum pl⁹ videre q̃ alius. ⁊ exp̃ti nec beatior eẽ. Itẽ bẽitudo est vltimum qõ hõ põt ꝓsequi: sed vltra vltiuz nihil est. g̃ beatitudo vnius nõ pot esse maior beatitudine alterius. Cõtra. i. cor. 15. stella differt in claritate. sic ⁊ refrectio mortuox. Itẽ premiũ dz rñdere merito. sz nõs oẽs beati equaliter meruerũt. g̃ non oẽs equaliter beati sunt. Item beatitudo post iudiciũ cõplete pficiet cuiuslibet beati appetitũ tã deliberatiuũ q̃ nãle. sz in capacitate naturali est nãlis appetitus ad cõplementũ totius pfectionis cuiꝰ capar est absolute g̃ tota capacitas cuiuslz implebit: sed capacitates ille nõ in oibus beatis sunt equales. g̃ nec oẽs equaliter beati sunt. R⁹ q in bẽitudie ẽ cõsiderare bẽitudinis obiñ. s. bonũ increatũ qõ vnũ ⁊ idẽ exñs ab oibus pticipat. ⁊ ipam dispõtionẽ, beatox p quã illõ bonuz clare videndo ⁊ pfecte diligendo ipm ptici pant ex parte obi pticipati nõ est vnus alio beatior qz idẽ est obiñ qõ oẽs pticipãt. sz ex pte dispõis bẽtorũ est vn⁹ beatior alio in q̃^m vn⁹ videt alio clari⁹ ỗ um ⁊ diligit perfecti⁹. qui. n. equalez hñtes vtutez nature hñt inequalẽ bitum gl̃e vel equalem hñtes habituz gl̃e habent inequalem vtutem nature inequaliter deũ vident. ⁊ ex ꝓ̃ti ineq̃lr beati sunt pp̃i equalẽ ex pte bẽtox dispositionem. vñ glo. sup illud Jo. 14. In domo pris mei mansiones multe sũt dicit idest diuersa ꝓmia meritox. Ad p^m in opp^m dõ q ideo oẽs dñt accepisse singulos denarios: qz idem est bonũ qõ oẽs beati pticipant. q̃uis ipm ptipent nõ differenti ex pte pticipãtiũ. Ad 2^m dõ q q̃uis q̃lz beat⁹ videat deũ sicuti est. ex hoc tñ nõ sequitur q visio vnius nõ sit intẽsior q̃ visio alterius. Ad 3^m dõ q illa terminatio plus põt iportare mõz ex pte rei intellecte. ⁊ sic vera est ppõ. g. n. intelligit rẽ hẽe per aliũ modũ q̃ hẽt. nõ intelligit sed errat. ⁊ sic intelligit Augu. vt pz p l̃ram añcedentẽ. si aũt dicat mõz ex pte intelligentis. sic ille qui hẽt clariorẽ ⁊ virtuosiorẽ intellectũ põt eandẽ rez magis intelligere q̃ alius. Ad 4^m dõ q bẽitudo dr̃ vltimuz ei um desiderabiliũ in q̃^m finiat totalr appetitum. g̃ dico q beatitudo cuiuslz boni totalr termiat suuz appetitum ita q̃ vltra hoc nihil desiderat vel põt dici q beatitudo dr̃ vltimũ desiderabiliũ sic homo nobilissimum omnium animalium ⁊ tamen inf hominem vno est alio nobilior. q̃uis autem argumẽta ad partem aliam gr̃a principalis conclusionis p cedenda sint. tamen quia vltimum apparent videt concludere q nãlis capacitas cuiuslz beati absolute impleta est quod falsum est q̃uis impleta sit per comparationem ad dispositionem quam beatus in vita habuit. Jo. soluendum est ⁊ dicẽdum q minor est falsa. si accipiat nãlis appetitus p⁹ aliq° motu nãlis inclinationis. nãlis enim capacitas cuiuslz beati impleta est per comparationem ad suaz dispõnem vt dcm̃ est. ⁊ ideo cum sit plene subiecta voluntati beati ad plus habendum non inclinat. si tamen extenderet nomen nãlis appetitus ad nãlem possibilitatem secundum quem modum dic. phũs q mã appetit formam. sic minor vera est. sed sic maior non essz vera. quia multi sẽ beati quorum nãlis capacitas absolute considerata posset recipere maiorem habitum luminis glie q̃ habeant ⁊ deus de potestate absoluta maiorem possz dare.

Articulus tertius.

c Onsequenter q̃r̃it ỗ. 3° p̃ncipali. Et circa B q̃r̃t. 8°

Ꝺ° vtᵐ in beata visione intellectꝰ sit passiuꝰ tñ
2° vtꝫ lumen intellectus agentis regratur ad illaꝫ
visionē. 3° vtᵐ visio creaturaꝫ in deo sit ptinens
ad btitudinis essentiā. 4° vtꝫ in btā fruitione vo
luntas sit tñ passiua. 5° vtᵐ in voluntate btā sit
idem realiter fruitio ⁊ gaudiū. 6° vtᵐ gaudiū sit
de btitudinis essentia. 7° vtᵐ tentio dos sit alia a
visione ⁊ fruitione. 8° vtrum i oibus btis sint do
tes. Utruꝫ aūt deus possit videri per sola nālia ⁊
vtrum i hac vita: determinatū est in arti. precedē
ti. Hec etiam qō vtꝫ deus ab intellectu beato vi-
deaꝫ per spēz ⁊ multe alie qōes de visione dei det-
minate sunt libro tertio di. 14. ⁊ ideo hic easdē re-
petere superfluum videretur.

Primo oñdo q̄ i visione beata in
p tellectꝰ sit passiuus.
tñ nulla res est cā efficiens sui finis. qz cau
sa efficiens est nobilior suo effectu. ⁊ finis nobilior
his que sunt ad finē. sed intellectus hītuati lumine
glie finis est visio dei. g̃ intellectus p lumē glie non
est illius visionis cā efficiens. g̃ respectu eiꝰ est tñ
mō patiens Itē sicut se habet videre ad itellectū
ita videri ad dinam essentiā visam. sed dina essen
tia in hoc vī nihil patitur. g̃ intellectus i videndo
ipsam nihil agit. g̃ in videndo est passiuus tñ. Itez
nobilissimus actus ē a nobilissimo agente. sz visio
ꝺi est nobilissimꝰ actꝰ. g̃ est a nobilissimo agēte. sz sū
mū intelligibile est nobilissimū agēs. g̃ illa visio cre
atur a sūmo intelligibili ⁊ nō ab intellectu vidente
⁊ si sic respectu illius est passiuus tñ. Itez respectu
hꝰ quod conuenit aie inq̄ᵐ est possibilis tñ aia est
passiua tñ. sed quocūq; intelligere cōuenit anime
rōne itellectus possibilis tantū qz intellectus agens
nō intelligit. g̃ aia in videndo sūmum intelligibile
est patiens tñ. Contra nobilius est agere q̄ pati
sed ipsa visio dei est nobilissimū q̄ quod sit i intelle
ctu. g̃ est eius actio nō passio. Itez si intellectus be
atus in videndo deū esset tñ passiuus nō require-
retur in eo ad illam visionem nisi lumē quo supnā-
liter eleuatur ⁊ ipsius intelligibil pūtia. quia dispo
sitio patiētis ⁊ pūctio agētis cū patiēte sufficiūt ad
cāndū actionē. sed vltra lumē predcm requiritur in
itellectu spēs determinās intellectū ad intellgibile
sm q̄ vī velle Aug. li°. 9°. de tri. c°. ii. g̃ intellectꝰ
respectu visionis illius nō est tñmō passiuus. Itē
dicere ⁊ iudicare est agere: sed intellectꝰ videdo di-
nam eēntiā dicit ipsaꝫ esse sūmā veritatē. ⁊ iudicat
hoc dcm esse vērū. g̃ in videndo dinam eēntiam n
tñ est passiuus: sz ēt est actiuus. Ad istaꝫ qōez dīt
quidā q̄ intellectus qñz de intelligibili ipotētia faē
intelligibile in actu cū in se ipo facit mediāte fantas
mate spēm intelligibilē qdditatis rei sensibilis. in
tellectꝰ ēt ipaꝫ qdditatē simplici apphensiōe intelli
git simplices ēt apphensiōes cōponit ⁊ diuidit sm
phūm: 3° de aia. respectu pmi ⁊ tertij intellectꝰ est
actiuꝰ ⁊ passiuus diuersis respectibꝰ. iq̄ᵐ. n. faē spe
ciem itelligibilē mō pdcō ē actiuꝰ: eā eiz facit p sūm
actū. inq̄ᵐ aūt fit in se ipso est passiuꝰ: eā. n. recipit
p suuz passiuum: sīl i inq̄ᵐ cōponit ⁊ diuidit ē acti-
uus. inq̄ᵐ aūt illa cōpositio ⁊ diuisio fit in ipso est
passiuus. sed respectu simplicis apphensiōis ē pa-
ssiuus tñ. sic. n. ipsa intellectio fit a qdditate p se vl
mediāte sua spēcie in ipso intellectu sb rōe qua pos-
sibilis ē cū g̃ intellectus beati visio sit apprehensio
simplex respectu illius intellectꝰ ē passiuus tñ. ⁊ cā
satur illa visio ab obiecto qō est sūmū intelligibile.
in ipso intellectu dispositio ad eā susceptionem per
lumen glie. Alij dicunt q̄ intellectꝰ i videndo deū
aliquo mō est actiuus q̄uis in videndo plus patia
tur q̄ agat. ipsa. n. visio in intellectu inq̄ᵐ est possi
bilis: causatur nō tantū per actiuū intellectꝰ ⁊ lumē
hīs rōem spēi ⁊ in determinando: sed pncipaliꝰ cau
satur ab obiecto ita q̄ cā efficiens eius cōplectitur
actum intellectꝰ ⁊ lumen glie ⁊ speciem determinā
tem siue differat taliter a lumine glie siue nō. ⁊ ipaz
diuinam essentiā nō tñ inq̄ᵐ opat fic opat in oi ac
tione: sed ēt inq̄tum opatur eo mō quo obiectum
agit in passiuam potentiā. ⁊ q̄uis ista quattuor con
currant ad cām effectiuā visionis illius: ex hoc tñ n
seqtur q̄ sit cōpositio: sed vtuo ior ⁊ longe plus op
atur sibi presentia diuine eēntie q̄ alia tria sīl. illa g̃
motione q̄ est visio aliquo mō mouet se intellectus
per suuz actiuū ⁊ eam patitur per suū passiuū. q̄uis
totus intellectus sit mouens ⁊ motꝰ q vult tenēr p
mā opinionē pbabilis est ⁊ ad sustinendū facilis pt
dicere ad pmū qō est ꝫ eaz q̄ maior eius nō est ve-
ra vnlr. nobilius. n. est pati passionē nobilē q̄ ē salus
⁊ perfectio patiētis q̄ agere aliquā actionē pue di
gnitatis. ipsa. n. visio dei salus ⁊ vltia perfectio in
tellectꝰ eā patientis. ⁊ est tante dignitatis q̄ respe
ctu eius intellectus nō posset esse agens. ē. n. finis eiꝰ
vltimus. Ad ꝫ dō q̄ fm illam opinionem non re-
quireretur aliqua spēs nisi voces spēm lumen glie
qō intellectū deo assimilat. ⁊ dō q̄ Aug. i auctorita
te allata silitudinē dei accepit p ipsa visiōe q̄ erpssi
us itellectū assimilat deo q̄uis hīt glie: illam. n. silitu
dinē ibidē latiz vocat vbum ⁊ notitiā vt aūt oñsū
est li. i°. vbū nō tñ accipīt p silitudine p quā intelle
ctus itelligit nec p qdditate distincte intellecta. sz
pncipalius intelligitur pro intellectione formata.
vnde in sermone de natiuitate Joānis baptiste di
citur q̄ verbum est ipsa cogitatio. Vel potest dici
q̄ auctoritas sancti Augustini allegata intelligēda
est de cognitione dei in via. Ad tertium dō q̄ di-
cere proprie loquendo est pducere verbum. ⁊ ideo
quia beatus intellectus intelligit diuinam essenti-
am esse summam veritatem prius ordine nature
q̄ verbum producat. ideo hoc intelligit non per hō
quod dicit. nō video tamen posq̄ intellectus sit p
predictam passionem est reductus in actum nō pos
sit verbum aliquod producere quo dicat illud qō
prius ordine nature perfecte videt q̄ producat vb-
um. Qui vult tenere secundam opinionem que
multum est rationabilis potest dicere ad primum
in oppositum q̄ q̄uis intellectꝰ non posset esse cau
sa sui finis: tamen ad hoc potest cooperari. q̄uis
principalius sit a summo intelligibili vt ostensum
est. Ad secundum dicendum q̄ m nor est falsa.
quia vt ostensum est intellectus qui quo modo ope
ratur ad illam visionem ita q̄ respectu eius non ē
pure passiuus. Ad tertium dicendum q̄ illa vi-
sio cum sit creatura non est nobilissimus actus sim
pliciter. nec etiam iter actꝰ creatos qz actꝰ fruitōis
nobilior ē: tñ est nobilissimus actus itellectꝰ creati.
⁊ ē aliq° mō ab ipso iq̄ᵐ e nobilissime disposit. pn
cipaliꝰ tñ ē ab obiecto quod ē intelligibile summū
Ad 4ᵐ dō q̄ prope loquēdo nec possibile ipiusi

tellectus intelligit. nec etiã actũ eius intelligit. sed ipe intellectus intelligit a quo est intellectio p suũ actum. ⁊ in quo est per suuz passiuũ. ita q ad ipam intellectionẽ causandã in ipo intellectu concurrit eius actiuũ ⁊ passiuũ. Exẽplũ. leue per suaz formã mouz se cũ adiutorio influentie loci per suaz essentiam mouetur. nec dico q forma moueat materiã per se. sed totũ leue ẽ qđ mouet. ⁊ quod mouet. q̃nis per aliud ⁊ aliud,.

f Ecũdo queritur vtrũ lumen intellectus agẽtis requirat ad illam visionez. Et vi q nõ intellectus agens non requirit actũ intelligendi. nisi ad hoc vt faciat de intelligibili impotẽtia intelligibile in actu. sed diuina eẽtia itelligibilis est actu q̃ ad ipam itelligẽdã non requirit lumen intellectus agentis. Item lumen solis ⁊ stellaz nõ occurrunt simul ad eundez actũ videndi corporalr pp improportionẽ luminũ illoz. cũ q̃ lumen glorie non multo excedat nãle lumen intellectus agentis q̃z lumen solis lumen stellaz. videt q non possit cõcurrere ad eundẽ actũ videndi intellectualr. Itẽ ad actũ supernãlez agendũ non põt simul cõcurrere, virtus nãlis cum supernaturali. quod pz in creatione aie intellectiue ⁊ in infusione gre. sed videre deuz est actio supnaturalis. ⁊ lumen glie est supernaturalis virtus. q̃ lumen intellectus agentis qđ est virtus naturalis nõ põt simul cõcurrere cum luie glie ad videndum deum. Contra inconueniens est q ppetuo ⁊ respectu nobilissimi obiecti potẽtia nobilior remaneat ociosa. ⁊ minus nobilis sit officiosa sed potẽtia nobilior est intellectus agens q̃z possibilis. cũ ergo intellectus possibilis requirat ad hõ q aĩa videat deũ ad hoc etiã requirit lumen intellectus agentis. Item glorie non est sine lumie nature. q̃ nec eius actio. sepatur ab eius actiõe. Rñ deo q̃ siue in uidendo deũ, intellectus sit pure passiuus: siue aliquo mõ actiuus ad illã tamen visionẽ requirit lumen intellectus agentis cũ lumine glie glia. n. est secũdaria ⁊ vltiata nature perfectio. vñ lumen glie est perfectiuũ luis naturalis intellectus agentis. qñ aũt duarũ formarũ vna est alterius pfectiua ad illam eundẽ actũ ad quẽ ordinatur pficiens ordinatur perfecta. q̃uis ille actus p̃ncipalius respiciat totũ compositũ rõe illius que pficit q̃z ratione illius que perficitur. cum ergo lumen glorie ordinetur ad visionem beatam. ad illaz eandẽ ordinat lumen intellectus agentis. sed lumen glorie ad illam ordinat p̃ncipalr. ⁊ lumen intellectus agentis quasi dispositiue. vñ si intellectus est pure passiuus respectu illius visionis p vtrũq̃z simul lumen est sufficienter dispõsituz ad faciendũ ab obiecto illam perfectiuã passionẽ que ẽ visio. si ãt aliq° mõ est actiuus vtroq̃z lumine iuuat ad suaz actionẽ. vñ hõs fortius lumen intellectus agentis cum equali hitu luis glie intensius deum videt q̃z hõs lumen intellectus agentis debilius. natural enim virtus fortior per equale adiutoriũ supnaturale efficaci⁹ põt in actũ supnaturalẽ. sic videmus q si supernãlr darent penne hõi leniori ⁊ ponderosiori efficaci⁹ volaret leniori ex sua naturali virtute q̃z põderosiori. q̃uis posse volare excedat vtriusq̃z nãz

Ad p̃m in opp̃m dõ q maior est falsa vt pz ex predictis. Ad ꝛm dõ q nõ est sile. qz nõ sic se hẽt lumẽ corporale ad oculũ corporalẽ sicut lumẽ intellectuale ad intellectũ. qz oculus corpalis ita põt affici seu transmutari a forti lumine quod nõ põt imutari a debili. non sic aũt põt dici de intellectu. vñ ph⁹. 3. de aia sensus non põt sentire ex valde sensibili. sed intellectus cũ intelligat aliquid valde intelligibile nõ minus infima. sed etiã magis. sensitiuũ. n. nõ sine corpore est. hic aũt sepatus est. i. corporeo organo non vtẽs. Ad z̃m dõ q maior vera ẽ õ actu supnaturali qui nõ põt esse nisi ab infinita potentia cuiusmodi est creare. nõ aũt est verũ de actu supnaturali q est a deo. ita q ad ipm requirit supnaturalr virtus finita. talis aũt actus est dei visio. ad hoc. eni requiritur in intellectu creato lumen glorie qđ est virtus supernaturalis. ⁊ tamen finita.

t Ertio queritur vtrũ visio creaturaruz in deo sit pertinens ad btitudis eẽntiã. Et vi q sic. qz vt oñsum est li. 3°. di. 14ª. eadẽ ẽ visio qua intellectus beatus videt diuinam eẽntiam ⁊ creaturas in ea. cũ ergo visio diuine eẽntie sit beatitudinis essentia visio creaturarum in ea est de beatitudinis eẽntia. Itẽ de btitudinis eẽntia ẽ scire se beatũ esse. sed scire se beatuz esse. est scire creaturas. qz ipse beatus est creatura. ⁊ sua visio est creatura. q̃ visio aliquaz creaturarũ est de btitudinis eẽntia. Contra Aug. 5°. li. cõfes. quasi inter principiũ ⁊ mediũ loquẽs ad deũ dicit. Infelix hõ qui scit illa oia. te aũt nescit. btus aũt qui te scit. ẽt si illa nesciat. q vero ⁊ te. ⁊ illa nouit nõ pp illa beatior. sed pp te solũ beatus ẽ. Itez illud soluz est de btitudis eẽntia qđ requirit ad perfectã cõiunctionẽ aie cũ deo. sed p visionẽ diuine essentie ⁊ eius fruitionẽ eẽt aia perfecte cõiuncta õo etiam si nullã in eo videret creaturã. q̃ visio creaturaz in deo non est de btitudis eẽntia. Rñdeo eẽntia beatitudinis aie cõsistit in perfecta sui coniunctione cũ deo. vñ qcqd ẽ de rõe illi⁹ est de eẽntia btitudinis. ⁊ quod est extra rõem illius cõiũctiõis nõ est de btitudis eẽntia. q̃uis aũt visio creaturarũ in deo sit de rõe illi⁹ cõiũctionis in q̃ztũ illa eadẽ visione nr diuina eẽntia. nõ tñ ẽ de rõe cõiunctiõis in q̃ztũ ẽ respectu creaturaz in deo. nõ. n'. iõ quia illa visio ẽ respcũ creaturaz ẽ perfecta. sed qz perfecta ẽ ideo est etiã respectu creaturaz ita q̃ pus ordine nature videt intellectus beatus diuinaz eẽntiam perfecte q̃z creaturas in ea. respectus q̃ visionis illius ad creaturas repreſentatas in deo est exẽ rõem perfecte coniunctionis aie cum deo ẽt aliqd creatuz ex illa. Alij aũt nõ improbanter dicũt q videre in deo se ipm ⁊ suaz visionẽ est de beatitudis essentia. q̃uis nõ sic posset dici de visione aliarum creaturaz in deo pfectius. n. vnit intellect⁹ deo vl getatur in ipo videndo ipz. ⁊ videndo se videre. ipz q̃z si nõ videret se videre. p̃m. n. actũ sine fo ipossibile ẽ esse ita pfectũ sicut cũ fo. nec p̃m actũ sine fo posset sequi tã pfecta fruitio sicut cũ secũdo. Qui vult tenere p̃mã opinionẽ põt dicere q ad p̃mum in opp̃m pz solutio ex iaz dictis. Ad ꝛm q maior ẽ falsa. scire eni se eẽ beatũ p̃supponit ordine nature se esse beatũ. q̃uis. n. nõ cognoscatur res perfecte nisi cognoscens cognoscat se cognoscere illam. sicut nihil diligitur perfecte nisi diligens diligat se diligere illud. tamen reflectio intellectus super actum suum non est de rõe perfectionis p̃mi act⁹

sed ex perfectione primi actus. causatur tñ intellectus beatus. cuius visionem qua diuinam eẽntiaz videt videat in ꝑpõ gñe alia visiõe. tñ se ⁊ illã visiõnẽ videt in dina eẽntia eadẽ visione in numero qua videt diaz eẽntiam. Qui vult tenere scõaz opiones põt dicere ad pm ad haz ptem q illõ vbuz Aug. intelligendũ est de alijs creaturis a vidente ⁊ ab illa visione. Ad 2m dõ q minor est falsa loquendo õ creatura que est ipse videns ⁊ de ista visione. quia aliter nõ quietaretur perfecte in deo.

q Harto queritur vtm in btã visione voluntas sit tñ passiua. Et vr̃ q sic. Anselꝰ. de cãu diaboli stati post mediuz. Quicqd se mouz ad volendũ pꝰ vult se ita mouere sz ꝑmꝰ motus volũtatis est respectu finis. g̃ impossibile est q voluntas se moueat illo motu. qz nõ ꝓcessit motꝰ volũtaz qº vellz se sic mouere. sz motꝰ fruitõis ẽ respectu finis. g̃ volnntas i fruendo ñ mouet se. sz tñ ẽ mota. Itẽ impossibile ẽ idẽ sz idez ⁊ ẽt respectu eiusdẽ sit eẽ mouẽs ⁊ motũ. qz sm phũz. 3º. phi. mouens mouz icꝫm est in actu. motu mouet incꝫm ẽ in potẽtia: sz impossibile ẽ idẽ sm idez ⁊ respectu eꝰ dez sit esse in actu ⁊ ĩ potẽtia cũ g̃ sit simpler impossibile ẽ q ipsa respectu eiusdẽ obi sit sit mouens ⁊ mota sz certũ est q in fruendo mouet: g̃ impossibile est q in fruendo moueat se in fruẽdo g̃ ẽ passiua tñ. Item fruitio ẽ finis vltius vite hũane. vt. n. superi ꝰ oñs ũ est visio ordinat ad fruitionẽ sed impossibile est alicꝫ rem eẽ cãz sui finis vltĩ qz alias eẽt affectus nobilioz sua cã. g̃ voluntas in fruẽdo nõ mouet se. sz tantũ mõ est passiua. Cõtra Aug. li. i. de doctrĩa xp̃iana nõ mt ũ pꝰ principiũ. Frui ẽ amore ĩherere alicui rĩ pp se ipam. sed voluntas in amãdo deũ pp se i via mouet se al in amãdo ipuz ñ merẽt. g̃ videt q si fruendo deo fruitõe vie mouet se q etiã fruẽdo eo fruitione p̃rie moueat se. Itẽ phũs. 3º. ethi. cº. 2º. dic q violentũ simplr est cꝰ p̃ncipiũ est eri quo nihil cõfert opans vel patiẽs. g̃ si voluntas i fruendo do nihil cooparet. sed tñmõ pateret illa fruitio esz violenta quod falsũ est. ℟º q in btã fruitione voluntas nõ est tñ passiua. nec tñ actiua. magis tñ passia est cꝫ actiua nõ. n. tñ est passiua cũ nã voluntatis sit mouere se ⁊ alia que sunt in aia dicente Anselꝰ. 3º. li. de cõcordia ꝓscien. ⁊. li. ar. versus finẽ q volũtas ẽ instrm se ipz mouens: Et phũs velle vr̃. i. de aia q velle est motus ab aia exit ẽt hõ q per amorẽ est q dam conatꝰ in aia ad rẽ amatã. pp qõ dicit. Ber. õ precepto ⁊ dispen. versus finez q nõ est presentioz vbi aiat cꝫ vbi amat. s. cꝫm ad conatũ nec est tñ actiua. qz incꝫm est actus fruitionis in se ipa est passiua. sicut actiua ẽ icꝫm est ab ea. impossibile. n. ẽ q actꝰ realiter differens a potentia sit in ea nisi respectu eius aliquo modo sit passiua. recipe. n. ẽ quoddam pati. magis passiua tñ est cꝫ actiua in btã fruitione. qz ipsa fruitio nõ elicit a voluntate hitu charitatis perfecta tñ. sz ẽt imediate ab obõ qõ est sũma bonitas. ita q voluntas charitate pfecta ⁊ ipm obñ sit illã fruitionẽ efficiunt in voluntate: ita tñ q plꝰ ẽ ab obõ cꝫ a voluntate qz obñ est respectu eiꝰ p̃ncipalius agens. cꝫuis ẽt voluntas per charitatẽ se ꝺterminet ad fruendũ deo fruitiõe vie. tñ se nõ determinat ad fruendũ deo fruitiõe p̃rie. imo ad hoc determinat. a deo q talẽ dedit sibi nãm vt nõ possit illõ bonũ nõ diligere. in quo videt aia esse supmĩetem perfectionẽ cuiuscũqz boni quod ꝑt cogitare nec ab illo bono resilire qõ apꝑhendi nõ põt sub aliqua rõne mali. Ad pm in oppm dõ q illud vbum Anselꝰ. ad hoc vt habeat vitatem intelligi ꝺz de actu voluntatis ad quẽ voluntas determinat se. cꝫuis, aũt beata fruitio aliquo mõ eliciatur a voluntate. s. eo mõ quo dciñ est añ. tñ ad illã nõ determiat se. sicut nec tenet se determinat ad motũ sursũ. ⁊ tñ exequit eũ cum adiutorio influentie loci. ⁊ ꝓterea motus ꝓmus voluntatis cꝫuis sit respectu finis in gñali. btã tñ fruitio nõ est ꝑmꝰ voluntatis motꝰ. qz ipm ꝓcessit nãlis motus voluntatis respectu finis in gñali. Ad 2m dõ q argm deficit in duobus. ꝓmo qz voluntas sm idez nõ est mouens ⁊ mota. ꝯposita. n. ẽ ex actuali ⁊ possibili sicut eẽntia in qua radicatur a qua nõ differunt nisi sm rationez ⁊ relationẽ: ⁊ tota mouet se rõe sui actiui. ⁊ tota mouet rõne sui possibilis. vnũ. n. totũ cõpossituz patitur. ⁊ tñ nõ nisi rõe materie sicut. n. dicit Aluic. 2º. li º. meta. sue. cº. 2º. Illud ꝓ quod res hẽt potentiã est mã eius. totũ aũt pati ñ põt nisi incꝫm ẽ aliquo mõ in potentia nec tñ dicimꝰ q sola materia patiat. sz totũ ꝯpositum rõe eius silr totũ cõpositũ agit. ⁊ tñ nõ nisi rõne forme. qz sicut dicit. Aluic. vbi prius. Illud per qõ hz res effectũ est forma eius. totũ aũt non agit nisi incꝫm ẽ in actu. nec tñ dicimꝰ q sola forma agat. sed totum cõpossituz rõe eius. vnde sm phũz. 1º. de aia melius dicitur q hõ intelligat ꝓ aiam cꝫ q aia intelligat. s. dũ est corpori coniuncta actu. cõpossituz g̃ ex nã possibili. ⁊ actuali in se hẽt talia duo. cꝫuis nõ actu distincta ꝓ quoꝝ vnũ põt esse per se mouens. ⁊ per aliud per se motum. Preterea idẽ sm idẽ respectu eiꝰ dem põt esse simul in actu ⁊ in potentia. sed nõ eodem mõ. vnde põt res aliqd hre potestative. ⁊ esse in potẽtia ad habendũ illõ formaliter. vñ si sol eẽt aliquid calefactibile ⁊ posset suos radios sup se reflectere simul respectu eiusdẽ caliditatis esset i actu ⁊ in potentia. qz caliditatem quã haberet in se ipso potestative posset facere esse in se ipso formaliter. Ad 3m pz solutio per lꝫ qõ dciñ est i qõe. q illa fruitio ꝓncipalius est ab obiecto cꝫ a voluntate.

q Hunto queritur vtm in voluntate beata sit idem realr fruitio ⁊ gaudium. Et vr̃ q sic btã fruitio est qes voluntatis in sũmo bono clare viso ⁊ eꝰ. sed gaudiuz beatoꝝ est quies voluntatis in ipso sũmo bono. g̃ idẽ est fruitio ⁊ gaudiũ. Itẽ gaudium aut est amor aut est passio. nõ passio. qz passiones nõ sunt nisi i appetitu sensitiuo. illud aũt gaudiũ est in voluntate. g̃ est amor: sed ille amor quo beati deum amãt est fruitõ qz ipm amãt pp se. g̃ idem ẽ gaudiuz beatoꝝ ⁊ eoꝝ fruitio. Contra sicut se hz passio amoris in appetitu sensitiuo ad passionẽ delectiõis. ita se hz in voluntate amor boni ꝓpter ꝓtis ad gaudiũ. sed in appetitu sensitiuo nõ est idez amor ⁊ delectatio imo delectatio causatur ex ꝓtia boni amati. g̃ a simili in volũtate nõ est idem gaudiũ ⁊ amor: sed beata fruitio ẽ perfectus amor dei pp seipsum. g̃ nõ est idem beata fruitio ⁊ gaudiuz beatoꝝ. ℟º q beata fruitio ⁊ gaudium btorum nõ sunt realiter idẽ. illa enim fruitio est summo bono clare viso perfecto amore inherere pp seipsũ. amor aũt gaudiũ nõ est. causat eiz gaudiũ ex amati boni ꝓtia. vñ gaudiuz beatorum est aliqua spãlis passio in voluntate cãta ex pfecto

amore sūmi boni per clarā visionē ⁊ pfectā dilectionem vniti aie seu sibi pītis. vñ ꝓpie loquendo de fruitione dico ꝙ beata fruitio differt a gaudio bt̄orum sicut ab effectu differt causa. vel ꝑm dicentes ꝙ fruitio bt̄oꝝ simul cōplendit ipsam dilectionez ⁊ gaudiū oportet dicere ꝙ fruitio ⁊ gaudiū differt sicut pars ⁊ totū. ⁊ hoc ꝓbabile mihi vī. cuius vt iaz dictum est gaudiū differat a dilectione vt effectus a sua causa vel a parte sue cause. qr nō est acquiescendū dicentib⁹ ꝙ gaudiū nihil aliud est q̄ dilectio boni pītis hoc. n. ꝓbatū est li. 3°. vñ cū Aug. dicit. 14°. li. de ci. c°. 7°. Amore boni habiti esse letitiaz nō ē ꝑdicatio ꝙ essentiā: sed ꝙ cāz. qō ꝓz qr ibidē stati dicit ꝙ amor fugiens qō ei aduersat timor est. idez si acciderit tristitia est. ⁊ tū certū est ꝙ amor nec ē timor nec tristitia. sed eoꝝ causa. Ad p^m in opp^m dō ꝙ quies volūtatis in sūmo bono dupler pōt eē. vno mō nō tñ patiendo. sed aliquo modo agendo. ⁊ sic voluntas fruendo quiescit in sūmo bono. Alio modo pure patiēdo ⁊ sic gaudiū est qes in sūmo bono. qr illud gaudiū ē spūalis passio volūtas ex pītia summi boni causata. illud. ergo gaudiū nō est actio volūtatis. sed passio q̄uis ad cānduz eā actio voluntatis cōcurrat. Ad ꝛ^m dō ꝙ gaudiū bt̄oꝝ est spūalis passio voluntatis vt est. q̄uis. n. in solo appetitu sensitiuo sit passio cū aliq̄ corporis transmutatiōe de q̄ passione loquit̄ phūs. ⁊ iō eaz nō ponit nisi in appetitu sensitiuo. tñ in volūtate pōt esse spūalis passio que est sine materiali transmutatione.

s Exto queritur vt^m gaudiū sit de beatitudinis eēntia. Et vī ꝙ sic. Aug. io. li. cōfes. circa medium loquens ad deum dicit. ipsa est beata vita gaudere ad te. de te. ꝓp te. ꝯ videtur ꝙ gaudiū sit tota beatitudinis essentia. Item illud qō maxime ab oībus desideratur. aut ē bītudo aut de bītudis eēntia sz sūmū gaudiū maxie dēsideraī ab oib⁹. sic dic̄ phi. io. ethi. ⁊ ꝓbat. c. 5° ꝙ delectatio maxime ab omnibus appetitur. ꝯ aut est beatitudo aut de beatitudinis eēntia.. Item pfectio beatitudinis maxime est de bītudinis eēntia. sed gaudiū bt̄oꝝ est pfectio bītudinis. qr sicut dic̄. phūs. io. ethi. c°. 4°. opationem pficit delectatō vt superueniēs finis. ꝯ gaudiū est de beatitudis eēntia Item phi. io. ethi. c°. 8. existimam⁹ oportere delcām nē admixtam eē felicitati sed qō admisceī alteri est de ei⁹ eēntia aut ex ipso: ⁊ illo cui admisceī cōstituitur aliquod tertium. cū ꝯ ex felicitate ⁊ delectatione ꝓstituaī aliquod tertiū. ꝺlectatio est de felicitatis essentia. Contra beatitudo cōsistit ī clara dī visione ⁊ pfecta eius fruitiōe: sed gaudiū nō est illa visio. nec illa fruitio. imo ex ipsis causata. ꝯ gaudium nō est de beatitudis eēntia. Jtē phūs. 4°. ethi. c°. 3°. dicit ꝙ delectatio nō est p se bonuz. sz qcqd ē de beatitudinis eēntia est per se bonū. ꝯ gaudiū qō est delectatio in voluntate nō est de beatitudis eēntia. R°. ꝺm aliquos ꝙ q̄uis gaudiuz bt̄oꝝ sit de bītudinis essentia qōdā accidētale cōplementū ab ipsa beatitudine inseparabile p q̄cunq; vtutem creatā nō est tñ de bītudinis essētia. beatitudis. n. eēntia consistit in perfecta cōiunctione creature rōalis cū deo. gaudiū aūt beatoꝝ. nō est de rōe hui⁹ cōiunctionis cū nō sit visio nec fruitio vt oñsum est. nec sūma securitas vt oñdetur in sequenti qōe. sed est aliqd creatū ex istis. vnde est per se effectus bītudis de necessitate conseq̄ns ad ipaz. Aliis aū t vide ꝙ gaudiū sit de essentia bītudinis. qr est de rōne p fecte vnionis voluntatis cū sūmo bono voluntas aūt vnit̄ cū sūmo bono nō tū in mouendo se imediate in ipm pq̄sequi. s. motus est amor fruens: sed ēt imediate patiēdo ab eo que passio est gaudiū. Pre terea amor nō pōt prius ordine nē quietare voluntatem q̄ volūtas gaudeat de re amata. beatitudo aūt cōprehendit in sui essentia omne illud quod est de rōne perfecte quietis voluntatis in sūmo bono Preterea si gaudiū esset accidens beatitudinis posset deus de potentia absoluta facere hominē eē beatum nō gaudentem de deo vt saltē beatitudo hominis intelligi posset simplici apprehensione sine gaudio. sed deus nullo mō posset facere aliquē beatum nō gaudentem de ipso. nec intellect⁹ pōt apphendeī verā bītudinē sine gaudio. ꝯ gaudiū nō est accūs beatitudis eēntia sz ē de bītudis eēntia. Qui vult tenere primā opinionē potest dicere ad p^m in oppositum ꝙ ibi Aug⁹ nominat beatitudinem per suum effectum per se. Ad ꝛ^m dicendū ꝙ delectatio per se nō desideratur ab omnibus ordinato desiderio tanq̄ principalissimum desiderabile. sed tanq̄ cōcomitans illud. si. n. possibile esset creaturā rōnalem perfecte coniungi cū deo absq; gaudio adhuc illa perfecta coniunctio summe desiderabilis esset nec enim credendum vt aliqui estimant nihil esse desiderabile si nullā inferat declinationē. vñ phūs io. ethi. c°. 3°. circa multa studium facerem⁹. ⁊ñ, nz vllam delectationē iferrent: vt circa scire ⁊ virtutes habere. Ad 3^m dō ꝙ maior est vera de perfectione essentiali. verbum autem phī. quod ponit in minori intelligitur de perfectione accidentali. ñ enim dicitur delectatio finis operationis loquendo de fine ꝓp quem fit operatio sed ꝓz quocūq; superuenienti bono ab operatione inseparabili. vñ phūs ibidem dicit ꝙ delectatio perficit operatōez sicut pulchritudo iuuentutem. Ad 4^m dicendū ꝙ pro tanto dicit phūs delectationez esse admixtā felicitati quia est per se accidens eius. Qui vult tenere secundam opionem que probabilis mihi videtur. ⁊ dictis Aug. magis consona ⁊ etiam perfectioni beatitudinis cum eadem nobilitas reddat ceteris paribus rem perfectiorem si de essentia ei⁹ est q̄uis si esset accidens eius. potest dicere ad primū ad partem secundam ꝙ beatitudo consistit tantuz in visione ⁊ fruitione nisi fruitionem voces amorem cum gaudiuo. Ad secundum dicendum ꝙ phūs dicit illud verbum vbi retractat de delectatione secundum opinionem aliorum. qr secundum propriam opinionem incipit tractare de illa. 4. c. Potest etiam dici illud verbum. io. ethi. capitulo quarto ꝙ perficit operationem delectatio vt superueniēs quidam finis. vel de iuuenibus pulchritudo esse intelligendum de delectatione sensibili.

Uel potest etiam dici qō ibi accipitur iuuenēs nō pro etate temporis: sed pro decentia seu cōgruitate dispōnis corpis qr vt frequentius magis pcōitatur illā etatē q̄uis aliā. Constat aūt ꝙ pulchritudo est de ratōe decētis dispōnis corporis cū dicat Aug. 11°. de ciuitate. c°. 19. ꝙ pulchritudo corporis est ptim congruētia cum quadam coloris suauitate.

s Eptimo queritur vtrū tentio sit dos ab alijs distincta. Et videt

q̄ sic. aia deo ꝓiungit̄ p memoriā intelligentiā ⁊ vo
luntatē. q̄ sicut dicit Aug. 14. de tri. c°. 8°. eo ē ima
go dei de quo capax eius ⁊ pticeps eē pōt. sed sicut
oñdebat li. i. imago dei in aia cōsistit. in memoria i
telligentia ⁊ voluntate. sz i itelligentia est dos visi
onis ⁊ in voluntate dos fruitionis. ḡ in mēoria est
tertia dos. illa aūt nō videtur posse esse nisi tentio
q̄ actus mēorie est tenere. ḡ tentio est dos ab alijs
distincta. Item dotes aie videnť rādere vtutib⁹
theologicis. sed fidei rādet visio. charitati fruitio
ḡ spei debet tertia rādere que ñ videť posse eē alia
nisi tentio. Jē in aia triplex est potentia. ꝑma co-
gnitiua ⁊ appetitiua fm locum motiua aliter sepata
nō posset se de loco ad locū mouere. cū ḡ incognitia
sit dos visionis in appetitiua dos fruitionis. vī q̄ i
motiua sit dos tertia. ad pfectā. n. cōiunctionē aie
cū deo requiriť q̄ p oēz sui potētiā ꝓiugať ei. illa āt
dos nō vi posse esse nisi tentio. respicere. n. vī exe-
cutiuā potētiaz. Contra nō ponūť nisi tres aie do
tes. sed ā tentio esset dos ab alijs distincta. essent.
4. q̄ rationabilius vī q̄ rectitudo voluntatis sit
dos q̄z tentio. ḡ tentio nō est dos ab alijs distincta.
Item securitas nō est dē q̄ tentio: sed securitas est
sūma vna de dotib⁹ aie. icludit. n. de btitudis eēn
tia. fm. n. sniam Aug. iz. de tri. c°. 8. impossibile est
aliquē esse beatū nisi sit securus de sue btitudinis
ppetuatione. cū. ḡ nō sint aie nisi tres dotes. tentio
nō est dos ab alijs distincta. ℟°. q̄ ppie loquēdo
tentio nō est dos ab alijs distincta. tenere. n. fz ꝓ pa
piā est hāe vel possidere. intellectus aūt clare vidē
do deum hz eū sub rōe sūmi veri. voluntas perfcē
fruendo eo hz ipsuz sub rōe sūmi boni. vnde tenere
summum vex realiter idē est cum clara visione. te
nere sūmuz bonum realiter idem est cū perfecta sū
mi boni fruitione. nec hoc dicens nolo dicere q̄
visio ⁊ fruitio ppie loquendo sint dotes: sed act⁹
dotium. dotes. n. qualitates sunt. vnde dos visiōis
est quidam habitus luminosus in itellectu quo ele
uatur ad clare deū videndum. dos fruitionis est p
fectus charitatis habitus quo anima fruitur deo.
vnde ppie loquendo in dotibus aie non consistit
beatitudinis essentia. sed in actibus eax ad quos
ordinantur sicut habitus actū. dos autem tertia a
duabus alijs distincta est habitus perfectus q° vo
luntas est perfecte secura de rentionis predcē per-
petuatione. sine enim predicta assecuratione nō pt
intelligi pfecte aia deo coniuncta. vnde nō est dicē
dum illam assecuritatē esse exconclusionē timoris
tantum. immo est quidam actus in volūtate respe
ctu dei. sub rōe qua est ens summe arduū quo erclu
ditur ois timor. ⁊ sic pz ex predictis q̄ fm rōem in-
telligendi primo est dos visionis. 2° dos fruitiōis.
3° dos perfecte securitatis. Ad pm in oppm dō q̄
in vita beata mēorie ⁊ intelligentie nō respondz ni
si habitus vn⁹. in vita. n. beata mēoria nō respicit
deum nisi mediante intelligentia: q̄ actus eius est
clarā visionē retinere. vñ obiñ eius imediatū ē ipa
visio clara. Ad 2m dō q̄ dos corrūdens spei nō ē
tentio vt dcm̄ est. sed securitas ppetuationis visio
nis ⁊ fruitionis. Ad 3m dō q̄ tunc aia est deo per-
fecte coniuncta qñ coniuncta est ei fm oēm potētiā
fm quā est ei coniugalis imediate. nō est aūt tal po
tentia motiua fm locū. q̄ sic ad deum nō accedim⁹
motu scōz locū vbiq̄ pns sit. sed affectibus mētis.

sic nec anima coniugalis imediate sibi fm illam
potentiam vnde sibi ñ respōdz dos nisi mediate. s.
agilitas, que est dos corporis respiciens specialiter
mobilitatem fm locum. Ad primum ad partem
secundam dō q̄ rectitudo voluntatis cōphendit i
dote fruitionis. quia sine rectitudine voluntatis ñ
potest in anima esse fruitio. sed fruitionis abusus.
vt patet cū fruitur creaturis.

Ctauo queritur vtrum i omnib⁹ btis
o sint dotes. Et videtur q̄ ñ. q̄
dos datur sponso a patre sponse. sed omnia
dona beatitudinis dantur beatis a patre sponsi q̄
sponsus est christus. ergo in nullo beato est aliqua
dos. Item si dotes essent in btis rōe spūalis matri-
monij inter ipsos ⁊ deū. cū in vita pūti aia per grāz
despōsetur xp̄o in eccl̄ia militante essent dotes. qō
falsuz est. Item eiusdē nō est dare dotes ⁊ recipe.
sed beati q̄ dotes hñt illas recipiūt a xp̄o. ḡ dotes ñ
sunt in xp̄o: ⁊ sic nō sunt i oib⁹ btis. Item iter spon
sum ⁊ spōsaz dz esse nature cōformitas. sz angeli nō
sunt cōformes in natura xp̄o nec rōe diuine nē. nec
rōe humane. ḡ multitudo āgelox nō cōparatur xp̄o
vt sponsa ad spōsuz. sed dotes nō dantur nisi rōne
mātimonij. ḡ in angelis nō sunt dotes. Contra or-
namenta sponsax que eis dāť qui traducūtur a spō-
so dotes sūt: sed oēs beati habent ornamēta spūlia
cum desponsantur a christo. ḡ in oib⁹ beatis dotes
sunt. Item glo. sup illud Luc. 12°. ⁊ uos siles hoibus
expectā. ⁊c. dicit q̄ ad nuptias dñs iuit cū post res-
rectionem nouus homo angelox multitudiez sibi
copulauit. ḡ multitudo angelox est spōsa xp̄i. ḡ sicut
in alijs beatis sunt dotes. ita sunt in angelis scis.
℟espondeo q̄ de dotibus contigit loqui duplicit.
aut secundum id quod sunt aut sub ratiōe qua do-
tes sunt: primo modo in omnibus sanctis sunt iste
tres dotes. s. clara visio perfecta fruitio. ⁊ perpetu
itas vtriusq̄ securitatis perfectio. dotes autē cor-
poris que sunt agilitas. impassibilitas. subtilitas.
⁊ claritas de quibus in sequenti articulo in specia-
li queretur erunt post resurrectionem i omnib⁹ ho
minibus sāctis. Loquendo vero de dotibus sub
rōne qua dotes sunt sic maxime proprie sūt in ani-
mabus beatis. aliquo etiam modo q̄zuis nō ita p-
prie sunt in christo ⁊ in angelis sāctis cuius rō ē. q̄
iter spōsum ⁊ spōsam proꝑe loquēdo requiriť cōfor
mitas i nā: distinctio i persona. ⁊ q̄ sponsa facta sit
spōsa de nō sponsa. ⁊ quia iter christum ⁊ essētiam
hoiuz beatorū ē cōformitas i natura ⁊ distinctio in
persona. ⁊ de nō sponsa facta est sponsa. ideo i ma-
trimonio spirituali maxime hz rōez sponse. dicen-
te apostolo ad eph. 5°. q̄ xp̄s dilexit ecclesiam ⁊ se-
met ipsuz tradidit. p ea vt illam sctificaret mundās
lauacro aque i verbo vite vt exhiberz ipse sibi glo
riosam ecclesiam non habentem maculam aut ru
gam. cū g° dos assigneť rōne matrimonij visio frui
tio securitas perfectio in aiabus beatis habent ra
tionē dotis magis proprie q̄z i alijs sanctis. in an-
gelis. n. sanctis nō ē nature cōformitas ad xp̄m. vt
tangebatur i arguendo. ⁊ ideo ecclesia ipsorum nō
ita ppie hz rōez spōse sicut ecclesia hoiuz humana
ēt natura xp̄i nō ē cōformis diuine nature i natura
nz distincta ab ea i persona. q̄ in xp̄o non est perso-
na. nisi persona verbi. ⁊ ꝑterea nūq̄z fuit non spon-
sa. ⁊ ideo minime proprie ea que dotes dicuntur i

christo hñt rõez dotis: cuius illa q dñr dotes excellentissime sint in xpo sm id qõ sunt. Ad pm i oppm dõ, q cuius dos assignet sponso a pie sponse. ti ppetas remanet penes sponsam. cuius vsus debeatur sponso. vñ soluto mimonio carnali dos rẽanet spõse sic. ꝛ dotes btõx sunt ad spõsi gliam ꝛ ppriaz pfectionem btõx. Uel põt dici q ibi accipit dos p eo quod dat sponse ex parte sponsi sm quẽ modũ loqt sacra scriptura de dote. Gen. 34°. vbi hr. q dixit Sichẽ Jacob ꝛ filijs eius. Augete dotez ꝛ munera postulate ꝛ Exodi. 22. vbi dr q si seduxerit quis virginẽ dormieritcz cũ ea dotabit eã ꝛ habebit eã vxorem. Ad 2m dõ q dos antiquitus solebat assignari qñ sponsa traducit in domũ sponsi. vt pñtem habeat spõsuz. ꝛ qr cdiu sum⁹ in hac vita peregrinãur a dño sm Aplm 2°. ad cor. 5. iõ dõis q̃ sanctis in hac vita cõferunt nõ conuenit pprie rõ dotis. Ad 3m dõ q xps eo mõ quo hz dotes recipit eas inctum hõ. inem aũt deus effectiue cõfert dotes sanctis cuis inm hõ eas nobis meruerit. Ad 4m pz solutio ex dictis in qõne. Argua ad ptem aliã pcedũt de dotib⁹ hz id qõ sunt. ꝛ de rõe dotis large dicta.

Articulus quartus

c **Onseqnter queritur** de. 4° pncipali

Et circa hoc querunt octo. primo vtm in corpibus beatox erunt dotes in quo explicabitur quot ꝛ que erunt. ꝛ que origo earum. 2° vtm dos ipassibilitatis erit eqlis in corpibus oiuz beatorum. 3° vtm oes sensus erunt in actib⁹ suis. 4° vtrum corpa beatox erunt clara. 5° vtm corpa gloriosa erunt subtiliora elementis. 6° vtrum per suã subtilitatẽ possit corpus gloriosũ simul esse cum nõ glorioso. 7° vtrum corpora beatox erũt agilia 8° vtrum ratione illi⁹ agilitatis anima poterit ea mouere in instanti.

p **Rmo** ostendo q in corporibus btõx nõ erunt dotes. qr dotes ordinantur ad hoc vt sponsa sit digna presentia sponsi. sed homo nõ erit dignus presentia sponsi nisi pp dispositionem aie. g beati nõ hẽbunt dotes nisi in aia. Itẽ si essent ibi dotes originarent ab aie beatitudie. sed sensus ppingores sunt aie cz corp⁹. g magis essent dotes in sensibus corporis cz in corpore. cum g nõ ponat q in sensib⁹ corporis sint dotes future: multo minus erunt in corpore. Itẽ dotes essent in corpõibus supflue nisi ordinent ad aie operationem cũ corpus sit pp aiam. sz dispõitiones corpis tũc nõ poterũt coadiuuare ad aie operatiõez marie ad illas qbus deo coniungt. qr illas nõ exercebit per organũ corporale. cũ g in corporib⁹ btõx nihil sit superfluũ futurum in eis dotes nõ erunt. Contra Sap. 3. fulgebunt iusti. ꝛ tancz sintille i arũdineto discurrent i fulgore signat claritas in igne i passibilitas que est elementũ marie actiuũ. ꝛ scõm Augm super Gen. li. 3°. nõ multũ post principiũ. frigescere nõ põt in subtilitate sentille subtilitas in discursu ei⁹ agilitas g in corpib⁹ btõx erunt dotes ẽt tuor. s. claritas impassibilitas. subtilitas. agilitas. Itẽ Ansel. in li. de similitudinib⁹ inter pnm ꝛ mediuz dicit q ptes britudis sunt pulchritudo agilitas. fortitudo. libertas. sanitas. voluntas longeuitas. g se ptem sunt corporis dotes. R° q in corpoibus beatox erunt dotes sicut eiz dispõitões aie beate per quas deo perfecte coniugit ꝛ ei obedit pfcẽ dotes dñr pp rões dictas in qõne pcedenti. sicut dispõitiones corpox btõx per quas pfectius suis animab⁹ ꝓiungẽt. ꝛ eis perfecte obedient dotes dñr. ꝛ erunt quattuor. s. ipassibilitas. claritas. subtilitas. agilitas. corp⁹. n. ab aia perficitur ꝛ mouet. ꝛ ideo erũt dispositiones in corpe per qs cõiunget ei perfecti⁹ sicut forme ꝛ dispositio p quã ei perfecte obediet vt motori. aia aũt incz^m est corporis forma ipsum primo actu vite viuificat. qr per ipsam corp⁹ hẽt esse viuum ꝛ actum sentiendi ei coicat. incz^m aũt est cõporis motor cõceptus suos interiores per corp⁹ sẽsibiliter manifestat. ꝛ ipsum localiter mouet. ppter pm dabitur corpori impassibilitas per quã vnio ei⁹ cũ aia indissolubilis permanebit pp secundũ dabit corpori subtilitas. cz to. n. corpora sunt cõplexionis subtilioris ꝛ temperatioris. tanto actus sensuũ sũt iuuatiores pp tertiũ erit in corpore claritas. vnde Gre. li. 18. mora. inter mediuz ꝛ finẽ: exponẽs illud Job. 28°. Non adequabit ei aux vel vitrũ. dicit q beatox ciuiũ corda sibi inuicẽ claritate fulgẽt ꝛ puritate translucent. ꝛ pax post ibi. Uniuscuiuscz mẽtem ab alterius oculis mẽbrox corpulentia nõ abscondet: sz patebit animus corporalib⁹ oculis. ipa etiã corporis armonia sic vnuscuscz tunc erit cõspicabilis alteri sicut nunc esse nõ põt conspicabilis sibi. pp quartũ erit in corpore agilitas. vñ Augu. 22° de ci. c°. 11°. dicit q deus a corporibus btis auferet graue pondus. ꝛ infra. 30. c°. dicit q vbi volet spũs ibi erit ptin⁹ corpus. he qttuor dotes ex vbis apli. 1°. cor. 15. possunt accipi vbi dicit de corpore seminat in corruptione. surget in corruptiõe. seminatur in ignobilitate surget in glia. seminat in ifirmitate surget in virtute. seminat corpus aiale surget corpus spirituale. ita vt surgere in incorruptione referatur ad ipassibilitatẽ. surgere in glia ad claritatez surgere in virtute ad subtilitatez. surgere spũale ad agilitatẽ. vnde glo. super illõ. Surget corp⁹ spũale dicit q erit agile. per dotes aũt pdictas erit corp⁹ perfecte obediẽs aie modo suo. vt aia per suas dotes perfecte obediens deo. vnde Aug. 16. de ci. c°. 27. ipabit õs aio aius cõpi tãcz obedieti ibi erit suauitas ꝛ facilitas cta regnãdi viuẽdicz facilitas erit ât pdictax dotiũ origo a õo p crationẽ vt qdã nõ ipbabiliter dicunt. vnde p tanto dicitur q predicte dotes erunt in corpore a beatitudie anime per quãdam redundantia. qr deus illas creabit in corporibus beatorũ pp meritum aiax. qr in via ꝛ sibi a corporibus suis gloriam meruerunt. Unde põt dici probabiliter q origo illarum dotium erit a deo nõ tamẽ per creationem. sed mediante beatitudine anime. quia scut dicit Augu. in epistola ad Dioscorum ante mediuz. Tã potentem fecit deus animã vt ex plenissima beatitudine que in fine temporuz scis pmittittur redundet in inferiorẽ naturaz que est corpus nõ beatitudo que fruentis ꝛ intelligẽtis ẽ ppria. sed plenitudo sanitatis ꝛ incorruptiõis vigor. nec erit ita redundantia p modum multiplicationis beatitudinis aie que in corpus recepta distinguatur i predictas. 4. qualitates corporales. hoc. n. dicere est irrõnale. sed aia virtute beatitudinis sue ꝛ cooperante sua nãli virtute de potentia corporis

p̄dictas qualitates educz i actū. nō. n. i potentia corporis ē illud tātū q̄ de ipo pōt fieri naturaliter. sed etiaz q̄ de ipo pōt fieri supnāliter creata uirtute fm quē mōz sūt ibi i potētia dotes. ⁊ ēt illō q̄ de seipo fieri pōt p virtutē icreatā imediate. vñ Aug. li°. 9°. su per geñ. versus finē. vt lignū de terra exciſuz aridū p politū sine radice vlla. sine terra ⁊ aq̄ repente floreat ⁊ fructū gignat vt per iuuētaz sterilis femina i senectute pariat vt asina loquat. ⁊ si quidē eiusmōi est dedit deus nāis quas creauit vt ex eis hoc fieri posset. nz enim ex eis ille faceret q̄ō ex eis fieri nō posse ipse pficeret. sed talis potentia in cōpe est pura possibilitas obediētie. cuius aūt quelz dos ex tota btitudine anime originet. tñ p appropriationez pōt attribui perfectioni securitatis origo ipassibilitatis pfectioni visionis. origo claritatis pfectioni delectatōis. origo subtilitatis. hic amor. n. marie ē penetrativ⁹. ⁊ subtilitatis est penetrare. vt pōt trahi ex sñia phi. 2°. de geñ. pfectioni potētie motiue qz remanet in aia sepata. qz aliter nō posset se de loco ad locū mouere attribui pōt origo agilitatis. Ex dictis pz solutio ad illā q̄onem vtrum dotes btōz corpoz erunt a deo imediate tñ per creationem.

Ad p^m in opp^m dō q̄ cuius sponsa nō sit digna presentia sponsi dignitate eētiali nisi pp beatitudinē aie directe ⁊ per se tñ quadā dignitate accītali dignioz efficitur presentia sponsi pp gloriā corporis i cūctum per hoc nō ipeditur aia. sed pmouetur in actu sue beatitudinis essentialis. vt pz ex superius dictis in illa q̄one. vtrū electoz beatitudo erit maioz post iudicium cūctum ante. Ad 2^m dō q̄ sicut dicit Aug. 12°. li°. de tri. c°. 1°. qcquid habemus in aio cōe cum corpore pertinet ad hominē exteriorem: ⁊ iō actus sentiendi habemus aliquo mō cōem cum pecore in dotatōe corporis dotatio sensuū cōprehenditur. Ad 3^m dō q̄ dotes corporis in cūctum per eas erit perfectioz vnio corporis ad aiam ⁊ corpus obediētius aie coopabuntur ex consequenti ad hoc vt perfectiores sint actus quib⁹ ai deo cōiungitur in cūct^m pp p̄dicta aia perfectius habebit eē ad q̄d sequitur eaz habituā perfectiorez opationē vt declaratū est superius in hac di. in illa q̄one vtrum electoz beatitudo erit maioz post iudicium cūctum ante. pp etiā dotes p̄dictas redditur corpus tale vt i nullo aggrauet animā cuius eā aggrauet. dū est corruptibile in cūct^m ēt per dotes p̄dictas magis vigebunt in actibus suis potentie sensitiue coadiuuabunt ad illaz operationem intellect⁹ q̄ intelliget quidditates rerū sensibilium in fantasmate quas qdditates triplici modo intelliget. s. in verbo ⁊ in pprio gñe sine fantasmate ⁊ cū fantasmate si placuerit voluntati cuz mod⁹ intelligendi cū fantasmate sit boi naturalis. Ad 3^m arg^m ad partē aliam d̄ō q̄ pulchritudo reducit ad claritatē libertas ad agilitatez: fortitudo ad subtilitatē sanitas voluptas longeuitas ad ipassibilitatē.

s Ecundo queritur vtrū dos ipassibilitatis erit equalis in corporibus oiuz btōz. Et videt q̄ sic. fm phm. 2° topi. albius est q̄d nigro ipermixtius. g̃ nō est ipassibilitas nisi q̄d est impassibilitati ipermixti⁹ sz nulli⁹ corpis glorificati ipassibilitas est passibilitati pmixta. g̃ impassibilitas in oibus erit equalis. Itē puationes nō recipiunt magis ⁊ minus. qz priuatio est ablatio totius habitus. sed impassibilitas est puatio passibilitatis. g̃ vnum corpus glorificatum. nō erit alio impassibilius. Item aplus. 1. cor. 15°. electos in resurrectione comparat stellis. sed ipassibilitas equaliter est in oibus stellis. g̃ equaliter erit in omnibus corporibus beatis. Contra impassibilitas que nō excludit necessitatē corruptibilitatis recipit magis ⁊ minus. sed talis erit ipassibilitas corporum btōz corpus. n. gloriosum palpabile est. vñ vt habet Lu. vlti. dñs post resurrectionem suaz dixit discipulis suis palpate ⁊ videte ⁊c. sed' sicut dic Grego. in quadam omelia super illud. Jo. 20. cum esset sero die illa corrumpi necesse est quod palpat g̃ corpora beatoz nō erunt equaliter impassibilia. nec in eis vera ipassibilitas erit vt videtur. Itez priuatio que nō tollit totuz bitum recipere pōt magis ⁊ minus. sed impassibilitas corpoz beatorum nō tollet totam eorum possibilitatē: qz nihil tollet pertinens ad hominis quidditatē ad quā pertinet esse mortale. cū in eius diffinitione ponat' g̃ ipassibilitas in corporibus btōz erit scōz maius ⁊ min⁹ Item claritatis nō erit dos equaliter in corpor⁹ omnium btōrum. vñ aplus. 1. cor. 15°. stella a stella differt in claritate. sic ⁊ resurrectio mortuoz. g̃ a simili nec dos impassibilitatis. R° q̄ i impassibilitate est cōsiderare ⁊ illud qd̄ ponit ⁊ illud qd̄ excludit. cuius. n. significetur negatiuo mō. tñ res per eā significata nō est priuatio: sed habit⁹ est. n. qualitas in corpore ex redundantia beatitudis anime cāsata corpus prohibens ab oi passione sue perfectioni contraria. vñ ppie loquendo res significata. p eaz aliquo modo cōpari videtur ad rem significataz p passibilitatē sicut habitus ad priuationē large dcāz passibilitas. n. importare videtur defectum virtutis qua virtute posset phiberi corpus ab oi passiōe sue perfectioni contraria: dico g̃ q̄ cūctuz ad exclusionem passibilitatis ipassibilitas erit equaliter i cōporibus oium beatoz: qz in quolz excludet omnez passibilitatem perfectioni contrariā cūctum aūt ad illud qd̄ ponit ipassibilitas dico q̄ nō erunt equales in corpibus omnium btōz sed differens fm diam meritoz ⁊ scōm differentiam beatitudis animarū erit equalis in oibus partibus eiusdez corporis qz si esset inequalis in partib⁹ eiusdē corporis. ex hō redderetur perfectioz sed imperfectioz impassibilitas totius. Ad p^m in opp^m dō q̄ nō tantū intē ditur per minorem sui permixtionez cū p̄rio sed ēt per accessum ad terminū. sicut patet in charitate q̄ inequalis est in beatis. ⁊ tamen in illo beato est permixta cupiditati. vñ cū phūs dicit formam recipere magis ⁊ minus per maiorem vel minorem impermixtionem cum suo contrario extendit contrarietatem ad illam habitudinē que est inter rem minus perfectam ⁊ magis pfectam fm quē modū videtur eam accipere. 5°. phisi. cum dicit de alteratō ne q̄ cum sit in minus contrariū dicetur mutare in magis aut tancūct ex contrario in idem. Ad 2^m dō q̄ impassibilitas ⁊ si significet per modum priuationis tamen res significata est habitus. econtrario āt est res in passibilitate. significat enim per modum habitus. ⁊ res signtficata aliquo modo videtur priuationis rationem habere. qz res est passibilis in cūctum est in potentia. ⁊ sicut dicit Aluic. 4°. meta. c°. 2°. potentia est imperfectio. ⁊ perfectus est perfectio. ⁊ bonum in omni re nō est nisi ipsam esse in

effectu ibi accipiens effectū pro actu creato 7 loq̃ns de bonitate creature. Ad 3^m dō q̃ cuius possibilitatis exclusio sit in oibus stellis equaliter loquēdo de passibilitate pfectioni contraria. pfectio tamen contraria q̃ significat noie ipassibilitatis nō est eq̃liter in eis. Ad p^m ad partē 2^m dō q̃ illud verbum Greg. corrumpi necesse est qō palpat. intelligēdum est de eo qō palpatur relicto naturalibus suis. 7 de palpabilitate que est fm̃ pmas q̃litates actiuas 7 passiuas. aut per qualitates causatas ab eis. Ad 2^m dō q̃ mortale nō significat aliquid ptinēs ad hominis qdditatē. vñ ph^s. 5°. topi. si quis cōcedat ex mō tali aliquē fieri imortalez nullus dicit aliam vitā eū sumere. sed casuz aliquē vel passionē huic eidē aggrauari. pōit g̃ mortale in diffinitiōe hois ñ vt eēn cialis dīa. sed ad circūloquēduz essētialē dīaz. Vel pōt dici q̃ ibi nō debet poni nisi scōm opinionem. ¶Porphirij qui estimauit angelos esse aīalia rōalia per naturā imortalia. 7 mortalitatē pertinere ad hominis nāz. ita vt nō posset fieri imortalis remanēs homo. in quibus ¶Porphirius turpiter errauit.

t **Ertio** queritur vtrū oēs sensus erunt in actibus suis. Et videt q̃ nō. qz corpora beatoz erunt incōpassibilia. sed secundū phīm in li. de plantis. sensus est passio sentientis. g̃ in beatis nullus sensus erit in suo actu. Itē scōdo de aīa dicit de vegetatiua q̃ marie cōmunis aīe potentia est fm̃ quam viuere est in omnib^s viuentibus sed in beatis nō erit in actu suo aliqua potentia aīe vegetatiue. qz nō nutrient nec augebūtur nec generabunt. g̃ nec in eis erit actus alicuius potentie aīe sensitiue. Item immutatio nālis p̄cedit ordine nē immutationē animalē. qz esse nāle ordine nature p̄cedit esse intentionale. sz in corporibus btōz nō erit mutatio nālis. qz illa nō potest eē cū impassibilitate. g̃ nec imutatio animalis. Item scōm Aluic. 6°. li. naturaliuz. c°. 7°. potentiarū anime vna retrahit aliaz a sua operatione. g̃ si in beatis sensus essent in actib^s suis intellectus 7 voluntas in eis trahērent a sua operatione q̃ falsum est. Item sensus grat^s deseruit vtuti nutritiue. sed virtus nutritiua nō erit in eis in suo actu. g̃ nec sensus gustus. Item odor appḥendit cū quadā fumali euaporatione que a corpe odorifero resoluit. sed tunc i nulla corporali creatura erit talis resolutio. qz non pōt stare cum ipassibilitate. g̃ in beatis odorat^s nō erit in actu. Item vor gīat sine sonus gcmq̃ i aliqua natura passibili 7 cū quodaz tremore medij ad auditū ptingit scōm sniaz phi. 2°. de aīa. sed celum ēpireuz qui est locus btōz nō est possibile nec mobile. g̃ in ipso nullus poterit generari sonus. g̃ nō erit auditus in actu. Item illō qō ē in actu luciduz nō ē receptiuum speciei visibilis. vñ speculū directe positū sub radio solis nō repsentat speciē corporis oppositi. sed pupilla in oculis btōz erit lucida. g̃ ℞ poterit recipere speciē visibilē. g̃ visus in beatis non erit in suo actu. Item sensus tactus pp suā materialitatez nō imutatur nisi cū quadā transmutatione materiali. sed in btis nulla erit transmutatio talis. qz nō posset stare cuz impassibilitate. g̃ in beatis sēsus tactus nō erit in suo actu. ¶Cōtra apoca. c°. 5°. videbit eum omnis oculus. sed q̃ rōe sensus visus in beatis erit in suo actu. eadem rōne omnes alij vt videtur. Item natura hūana erit in beatis

in maxima perfectione. sed pfectiores sunt sensus actibus ꝓiuncti q̃z nō coniuncti. g̃ in beatis oēs sensus erunt in actibus suis. Item sensus ꝓpinquiores sunt aie q̃z corpus. sed corpus pp beatitudinem aie p̄miabitur. g̃ 7 sensus p̄miabitur aliqua delectatione. sed delectatio nō pōt esse in sensu sine actu. g̃ in beatis quilz sensus erit in suo actu. ℟° q̃ in beatis quilibet sensus erit in suo actu ad cuius intelligentiam sciendū q̃ duplex est imutatō sensus. Quedam quā cōcomitatur naturalis organi transmutatio. Quedā quaz talis transmutatio nō cōcomitat. sed patitur sensus tm̃ passione animali in p̄ma imutatione sensus ita recipit formaz sensibilem q̃ vere denominat ab ea. vt cum homo calidus ita sentit calorem q̃ instrumentum sensus est calidum in secunda mutatione. ita recipit silitudinē forme sensibilis q̃ nō denominat ab ea. sicut pz in visu. visus eni videndo albū nō efficitur alb^s. albedo. n. vniuoce nō p̄dicatur de albedine que est i pariete 7 de ei^s silitudine que est in oculo p̄ma imutatō nō potest esse sine materiali transmutatione que stare nō posset cū ipassibilitate beatoz. sed secunda imutatio ñ requirit de necessitate nisi q̃dam immutationez seu passionem aialē sine hac aūt esse nō potest. qz sensus est quedam passio aialis. loquendo de actu sentiendi mō. 2°. intelligo q̃ in beatis quilibet sensus erit in actu. qz passio talis sensus est eius secundaria pfectio. sed vtrum hoc futurum sit p effluxuz a superioribus viribus in sensus. aut p susceptionem a rebus extra aīaz dubium est quo ad aliquos sēsus maxime quo ad odoratū 7 gustum credo tamē q̃ ꝫ erit nō tm̃modo per aliquem influxum ab interiori vt forte a beatitudine anime: sed etiam per susceptionem a rebus que sunt extra aīam. vt patebit sigillatim in solutione argumentoz. Ad p^m in opp^m dicendū q̃ beati nō erunt ipassibiles passione animali. qz talis passio est quedam patientis perfectio ꝫ phīs. 2°. de anima. Ad 2^m dō q̃ nō est simile de actibus potentiarum negatiue 7 potentiarum sensitiue. quia p̄mi actus includunt mutationem naturalem 7 transmutationem materialem in eo i quo sunt sed talis transmutatio in beatis esse non poterit. actus autem sensuum talem transmutationem non requirunt. quia sicut dicit phūs secundo de aīa Oportet de omni sensu accipere vniuersaliter quoniam est susceptiuus speciez sensibilium sine materia. Ad 3^m dō q̃ quedam a sensibilibus nata sūt imutari immutatione naturali 7 nō animali. vt cōpora corruptibilia inanimata. quedam nata sunt imutari ab aliquo obiecto imutatione animali 7 nō nāli sicut visus immutatur ab albedie. videndo. n. non efficitur albus quedā nata sunt immutari vtro q̃z modo sicut tactus in hac vita corruptibili vtro q̃z modo potest immutari a calido. beati autem immutari non poterunt a sensibus nisi immutatione animali. cum ergo dicitur q̃ immutatio naturalis ordine naturali p̄recedit immutationem animalē. dō hoc non esse verum nisi in re que vtroq̃z modo potest immutari. Ad 4^m dō q̃ actus vnius potētie non retrahit aliam a sua operatione nisi quādo actus vnius nō est mō debito ordinatus ad act^m alterius. vel q̃ vnus nō est regula alterius actus sēsuz in beatis regulabunt p actionē intellect^s 7 fm̃ imperium voluntatis 7 ordinabunt ad cognitionem

intellectus q̄ contēplabit diuinā eēntiā in effectib⁹ suis. Preterea pfectio glie phibebit ne operatio vnius potentie ipediet alteri⁹ opationē qō nō pōt facere natura in hoc corruptibili statu. Ad 5^m dō q̄ gustus nō erit tibi in aliquo actu deseruiēte nutritiue. sed tm̄ mō in q̄^m est apprehensiu⁹ sapor⁊ hoc pōt separari ab alio. q⁊ erit imutatio aīalis sine mutatione nāli ⁊ māli sed a quo sic imutetur gustus cū certū sit q̄ beati nō gustabunt aliqd corporaliter sapororuz dubiū est. ⁊ dicunt qdā q̄ illa imutatio erit in gustu ex vi beatitudis aīe. sed q⁊ vt alijs vi hoc mō beat⁹ nō separet ſz videret sibi saporē apprehēdere sicut hō cuius visus imutat ab interiori ñ videt. ſz apparet sibi q̄ videat. ideo dicūt q̄ erit quedam humiditas in lingua beatorū habens illū saporez qui maxime cōpetit perfectioni sensus illius qui in lingua beati seruabit incorruptibilis iperpetuum. sed q⁊ isti nō dicūt p quē modū causet illa humiditas nō adhuc satisfaciūt. vñ mihi vi dō q̄ hec hūiditas aut fiet a deo in lingua per creationē aut cābitur in ea ex vi beatitudis aīe. nec ex hoc sequeret q̄ gustus nō saperet sed tm̄ sibi videret sape. q⁊ ex vi btūdinis aīe non causabit in lingua ilitudo humiditatis tm̄. sed vera hūiditas in qua erit non silitudo saporis sed vus sapor. cū aūt in sōnis appa ret hoi q̄ videat. ⁊ tn̄ nō videt. nō obijcitur illi vtuti verus color. sed silitudo coloris. Ad 6^m dō q̄ fumalis euaporatio nō est per se necīa ad hoc vt ſmilitudo odoris ptingat vsq̄ ad olfatū. quod patz q⁊ sic refert phūs. 2°. de aīa. quedam sunt aīalia que a longe currūt ad alimentū per hoc q̄ ab odore mouentur. vñ vultures ex odore percepto ad loca taz remota currunt ad cadauera q̄ nō esset possibile q̄ euaporatio facta ab illis cadauerib⁹ pertigeret ad loca tā rēota. sed q̄ cū multiplicatōe odoris fiet euaporatio aliqua a corpore odorifero hoc ꝓuenit ex hō q⁊ corpora odorifera sunt nimia humiditate aspsa. sed in corporib⁹ gloriosis erit odor in sua vltima pfectione nullo mō per aliquā supfluā humiditatem dispsus. ⁊ iō ab eis multiplicabit odor ad olfatum sine aliqua euaporatione. Ad 7^m dō q̄ in p̄ma eīt sonus. q⁊ ibi erit laus vocalis. vt dicit glo. sup illō psal'. Exultatiōes dei in gutture eor⁊ imutabit auditū nō facta aliq̄ mutatione nāli ⁊ māli in auditu nec in medio. ⁊ gñabitur in ipso medio absq̄ māli passibilitate vel in aere in loco formationis vocis reseruato q̄ ibi incorruptibiliter pmanebit. Vel p̄t dici q̄ ptes celi empirei diuidi possunt a se inuicez ⁊ iterum vniri sicut videm⁹ in ptibus aeris: pōt ēt secundū ptes sui moueri motu tremoris ⁊ pati illa passione que necīa est ad formationem vocis ⁊ inspirationē ⁊ respirationem. cū. n. hic motus sit vitalis dicunt qdam q̄ erit in btis. vñ ita se habebit illud corpus ad corpora glorificata sicut aer ad corpora corruptibilia ⁊ celū aqueum ad eos se habebit aliquo mō sicut ad nos se habet terra quo ad hoc q̄ habebunt pedes suos super cōueritatem illi⁹. q̄uis quandocūq̄ placebit eis ita se sine quacunq̄ difficultate eleuare poterunt vt illud nō tangant. ⁊ tamē illō corpus ē incorruptibilis nature sicut enim in celo stellato est soliditas ⁊ firmitas. ita vt diuidi ptes eius non possunt ab inuicem virtute creata que tamen soliditas vel firmitas non sunt causate p. 4. primas qualitates cōtrarias que sunt caliditas fri

giditas humiditas siccitas: sic qualitas per quam celum empireum est penetrabile ⁊ supradicto modo passibile nō est aliqua de qualitatibus predictis nec per aliquam illaz creata: q̄ aūt predicta passibilitas incorruptibilitati illius corporis non repugnent videtur posse persuaderi per Au^m dicentez secundo super geñ. parum vltra medium. q̄ de celo nō moto si sola sydera verterentur fieri potuisse omnia in ipsis syderum versionibus animaduersa atq̄ deprehensa sunt in quo sentire videtur q̄ possibile esset stellam incedere de vna parte celi ad aliam. quod sine diuisione partium celi ⁊ reumone fieri naturaliter non posset. ⁊ tamen illum celum etiam incorruptibile est. hoc tamen de celo stellato non approbo. sed pro tanto hoc allegaui. quia sentire videtur q̄ talis passibilitas incorruptibilitati corporis nō repugnat. Ad octauum dō q̄ maior est falsa. vnde q̄ in speculo in quo ſfulget lumen solis non appareat species corporis contrapositi proueniet ex hoc q̄ visus vincitur a reflectione luminis ita vt nō percipiat se immutari per reflectionē imaginis corporis speculo oppositi sicut visus non immutatur lumine stellaz in presentia luminis solis. Ad 9^m dō q̄ trāsmutatio materialis accidit tactui ad hoc q̄ immutetur passione animali. ⁊ ideo i beatis imutabitur passione animali sine transmutatione materiali. quia est accidens separrabile ab animali immutatione.

q Quarto queritur vtrum corpora beatorum subtiliora erunt elis. Et videtur q̄ nō. In corporib⁹ electoz tantuz erit de materia sicut modo. q⁊ tota eorum materia resurget in eis. sed corpora in quibus sub equalib⁹ dimensionibus equaliter de materia est equaliter sunt grossa. subtilia ergo corpora beatorum nō erūt subtiliora q̄^z modo. sed certum est q̄ modo nō sunt subtiliora elis. g̃ nec tunc. Item alie qualitates nō intenderentur in corporibus gloriosis. sed magis reducentur ad mediū. g̃ a simili nec subtilitas. cū g̃ modo nō sint subtiliora elis. nec tunc erunt. Contra. i. ad cori. 15°. seminatur corpus animale surget spirituale. sed res spiritualis subtilior est elis. ergo corpora gloriosa erunt subtiliora elementis. Item corpora quanto sunt subtiliora tanto nobiliora. ⁊ e conuerso. sed corpora beatorum erunt nobiliora elementis. ergo erunt elis subtiliora. R° q̄ subtile dicitur a virtute penetrandi secundum q̄ pōt accipi ex verbis phi. 2°. de generatione. res autez triplici de causa est penetratiua. s. aut ppter q̄^titatis paruitatem maxime secundum latuz ⁊ pfundum. vnde ⁊ acus q̄^uis longa penetratiua est. aut ppter raritatem seu materie paucitatem. ⁊ sic aer penetratiuus est. aut pp actiue virtutis magnitudinem. ⁊ sic vinum penetratiuum est multo magis q̄^z simplex aq̄ q̄^tūcunq̄ tenuis quapp aqua cū modico vino bibita magis refrigerat sanum q̄^z si per se bibatur. quia vinum facit eam ad loca corporis penetrare ad q̄ per se penetrare non possz. secundum primam causam penetrandi non attenditur subtilitas corpoz beatorum. quia in debita quantitate resurgerz nec etiam secundum causam penetrandi scdāz. q⁊ mā tota que necessaria est ad eēntiā eoz resurget in eis vñ qdam errauerunt dicētes q̄ erūt tenuiora vl'ra-

riora aere vel vẽto. vñ Bre.14.li.mora vſus finẽ. nõ ſicut eutitius cõſtantinopolitane vrbiſ epiſcop⁹ ſcripſit corpus nr̃m in illa reſrectionis glia erit palpabile ventis aereq; ſubtili⁹. ſed ſm tertiã cãm attenditur ſubtilitas eoꝝ per virtutẽ. n. beatitudis anime erit in btis corporibus tanta magnitudo v̈tutis actiue q̃ p eam mlto efficacius potuerũt penetrare q̃ ignis vel aer vel q̃ dimẽſiones ẽt. ſi eſſẽt ſepate vñ Anſel. magnitudinẽ ſue v̈tutis actiue attendẽs dicit in li° de ſiltudibus inter p̃n^m ⁊ mediũ de quolꝫ beato q̃ in tantũ erit fortis vt etiam ſi velit terrã cõmouere poſſit. vnde Bre. vbi p̃us in illa reſrectionis glia erit etiã corpus nr̃m ſubtile p effectum ſp̃ualis potentie. ſed palpabile p v̈tutem nature. dico. g̃ q̃ loquendo de ſubtilitate tertio mõ dicta corpa beatoꝝ nõ erunt ſubtiliora aere vl̃ igne ſed e⁹° loquendo aũt de ſubtilitate tertio mõ dicta ſubtiliora erunt. quocũq; elemẽto ẽt q̃ ad dimenſiones: ẽt ſi eſſent ſepate. ⁊ hec ſubtilitas erit equalit in oĩbus partibus ciuſdẽ corporis. eque. n. pfecte ⁊ faciliter poterit vna pars corporis glorificati ſimł eſſe cũ corpore nõ glorificato ſicut alia ſubtilitas. tĩ ſecundo mõ dicta nõ erit equalis in oĩbus partibuſ corporis. q: debita cõporis armonia requrit vt vna pars corporis ſit rarior q̃ alia ⁊ aliq̃ denſior alijs. erit tĩ in partibus corporis denſitas ⁊ raritas ſm illã proportionez quam requirit perfecta hũani cõ poris armonia. Ad p^m in oppoſitum dõ q̃ pcedit de ſubtilitate ſecundo modo dicta. Ad ſm dicendum q̃ qualitates elementoꝝ erunt in ſuo eſſe ꝑ pletiſſimo in elementis. q̃ nis per illas nõ agent vł patientur ab inuicẽ. vt ſuperius viſum eſt. qualitates autem actiue ⁊ paſſiue in corporibus humanis erunt in illa diſpoſitione que marime conuenit corpori in optimo ſui temperamento. neq; tamen per eas erit in corporibus illis mutua actio vel paſſio ⁊ pp illam cauſam que ſuperius dicta eſt de qualitatibus elementoꝝ ⁊ etiam propter v̈tutem beatitudinis anime qua potenẽ continebit corpus. ⁊ propter virtutem in corpore cauſataz ex anime beatitudine prohibentem corpus ab omni paſſione ꝯria perfectioni ſue. hominib⁹ aũt beatis conueniet magnitudo virtutis actiue. ⁊ ex conſequẽti cõueni et eis maior ſubtilitas q̃ illa que eſt in eis p ſtatu vie. Argumenta ad ꝓtez ſecundã ꝓcedunt de ſb tilitate tertio mõ dicta. vñ cum dr̃ q̃ ſurget corpus ſpirituale nõ eſt intelligendum q̃ conuertatur ī ſpiritum. ſed hoc dictum eſt ad notandũ ſubtilitatem tertio modo dictam.

t Vlto queritur vtrum corpus glorioſũ poſſit per ſuã ſubtilitatẽ ſimul eẽ cũ nõ glorioſo. Et vr̃ q̃ nõ. Boetius p̃mo li. de tri. c°. i°. dicit q̃ diuerſis corporibus vnum locũ fingere nullo modo poſſumus. Item cõmẽ. ſuper. 4°. phi. dicit q̃ impoſſibilitas eẽndi duo corpora ſimul eſt ex terminis eoꝝ mathematicis terminos mathematicos vocans dimẽſiones. ſed per dotẽ ſubtilitatis nõ remouebunt dimẽſiones a corpibuſ glorificatis: g̃ in eis remanebit ipoſſibilitas ſimul eẽndi cũ quocũq; corpore alio. Jtẽ ſm phm̃. 4°. phi. c° de vacuo. ſi vacuum eſſet dimẽſiones ſepate cubus nõ poſſet ibi poni eo q̃ vacũ nõ poſſet cedere. ⁊ plures dimenſiones ſimul eſſe nõ poſſunt ſz per dotem ſubtilitatis nõ expoliabunt corpora ſanctorum dimenſionibus ſuis. g̃ in eis remanebit impoſſibilitas ſimul eẽndi cũ quocũq; corpore alio. Jtẽ ratio ipoſſibilitatis eẽndi duo corpora ſimł. ẽ q̃ corpus repletur locum. q: corpus glorificatum replebit locum: q: corpus ſubſtantia replet locum ꝑ corpus quod eſt quantitas. corpus aũt quãtitas remanebit in corporibuſ beatorum q: remanebũt dimenſionata ſecundum locũ latũ ⁊ profundum. g̃ cõpus glorificatum nõ poterit ſimul eſſe cũ corpe alio Jtem impoſſibilitas eſſendi duo corpora ſimul nõ eſt rõne materie. q: partes materie ſeſe penetrare poſſunt. vt pz cũ ex multo aere fit pauca aqua. tunc enim tota materia que p̃us erat ſub magna q̃ntitate efficitur ſub parua. nec etiam ſub rõne ſuſtantialis forme. q: partes forme poſſunt ſe ad inuicez penetrare: vt patet cum corpus rarum abſq; corruptione alicuius partis ſue ſb̃ſtantie denſatur. nec etiã ratione ſubſtantie compoſite ex materia ⁊ forma. quia cum corpus denſatur eſt tota ſubſtantia que p̃us erat ſub dimenſionibus magnis efficitur ſub paruis: quod eſſe nõ poſſet niſi partes ipſius ſb̃e penetrarent ſed ad inuicẽ nec rõe groſſitiei aut ouriciei q: aqua ⁊ aer que nõ ſũt dura cõpora nz groſſa ñ pñt ſimul eſſe. vt patet cũ vas ore verſo imegit aq̃ directe. ita vt aer exire nõ poſſit aqua nõ ſubintrat reſtat g̃ q̃ nulla eſt cauſa impoſſibilitatis eẽndi duo corpora ſimul niſi q̃ntitas: ſed hoc remanebit ī corporibus glorificatis. g̃ idem q̃ p̃us. Jtẽ corpuſ glorificatum per dotem ſubtilitatis nõ poterit ſimul eẽ in diuerſis locis. g̃ a ſili nec ſil̃ eſſe cũ alio corpor̃ in eodem loco. Item ab eodẽ puncto ad eundẽ pũctum nõ põt trahi niſi vna linea recta. ſed ſi corp⁹ glificatum ſimul poſſet eſſe cũ nõ glificato ab eodẽ puncto ad eundẽ punctũ. poſſent trahi due linee recte. q: linee determinantes ſupficies illoꝝ corporũ terminarentur ad eadem puncta. g̃ corpus glificatũ nõ põt ſimul eẽ cũ nõ glorificato. Item ipoſſibile eſt imaginari duo puncta eẽ ſil̃ q̃n fiat vnus punct⁹. Sil̃r eſt de duabus lineis: ⁊ de duab⁹ ſupficieb⁹ g̃ ſil̃r ſi due ſoliditates eẽnt ſimul. non remanerent due ſed fieret vna. Jtẽ que ſunt ſubtiliora magis ſe poſſunt ſimul cõpati: ſed duo corpora glioſa que inter ſe ſunt ſubtiliora q̃ glioſũ nõ poſſũt ſimul eẽ i eodem loco. g̃ multo fortius nec corpus glioſũ cũ non glorioſũ. Contra Dama. li° 4°. c°. 19°. dicit corpus x̃pi ꝑ ſubtilitatẽ intraſſe ad diſcipulos ianuis clauſis. Item corpa celeſtia ſunt indiuiſibilia. vñ Job. 37°. dr̃ q̃ celi velut ere ſolidiſſimi fundati ſunt. ſed corpora glorioſa traſibunt ſup omnes ſperas celeſtes erũtes inter ignẽ ⁊ celũ empireum. g̃ p ſuaz ſubtilitatem ſimł cũ illis celeſtibus ſperis erunt trãſeundi p eas. Item duo puncta due linee ⁊ due ſupficies poſſunt eſſe ſimul: q: puncta vltia ſunt lineaꝝ linee ſupficierum. ſuperficies corpoꝝ. ⁊ ſicut dic̃ ph⁹ 5°. phi^m. Contigua ſunt quoꝝ vltima ſunt ſimul. g̃ a ſimili duo corpora ſimul eſſe poſſunt. Ad iſtam queſtionem dicunt aliqui q̃ etiam deus nõ poſſet facere q̃ corpus glorificatum ſimul eſſet cum ñ glificato. q: videtur eis q̃ vnum corpus ſimul eẽ cuz alio nõ habet rationem poſſibilis q̃ntum eſt ex pte ſua immo vt dicunt ipſi includit contradictionem ſcilicet duo corpora eſſe vnum corpus ⁊ remanet duo. quia ſi ſimul eſſent nõ diſtinguerentur ⁊ dicãt q̃ q̃nq; Jeſus intrauit ad diſcipulos ianuis clauſis

opinio aliquoz non vera: —

ipse fecit suum corpus sub ita modica ꝗntitate q̄ potuit intrare p foramē valde modicū qđ ⁊ facer̄ ꝑt hō purus glīficatus v̄tute dotis subtilitatis: cuz. n. nā possit minorare alic⁹ corporis ꝗntitatē tota essentia illius corpis salua. vt ꝑz in cōdensatione aeris vel aque per ip̄s ꝑtes sb̄e penetrant se ad inuicē ⁊ efficiū tur plures simul ⁊ v̄ probabile q̄ corpus p dotem subtilitatis erit hīle ad hoc vt aīa beata ipsum informans possit v̄tutem btūdis absq̄ vlla difficultate minorare sui corporis ꝗntitatē tota eius essentia salua remanente faciendo ꝑtes sb̄e illius corporis penetrar̄ se ad inuicē. ⁊ plures simul esse vel corp⁹ suum ad tp̄s in talē figuram ꝓuertere. vt possit intrare p foramē modicissimū per qđ alias per nullā v̄tutē possit intrare. ⁊ vt dicunt alīq ita intrare possent p vnuz poꝛ ipsius corporis. ⁊ qr in celo nullus poꝛus est. iō dicunt q̄ qñ beati post resurrectionez ascendent in celū ēpireum trāseundo alias speras celestes ꝑtes celi diuidenr̄. aut nāliter. si naturaliť est diuisibile aut saltē per dinaz virtutē. ⁊ postea reunirentur sed hec opinio falsa est. ⁊ ad sui defensionem plura falsa ponit. vnū est q̄ cōpoꝛa si fim̄ eēnt non manerent distincta. hoc. n. falsum est vt oñdetur in eadē qōne. aliud falsum est q̄ aīa cuiusz beati poterit qñ sibi placuerit tm̄ minoꝛare ꝗntitatem corporis sui ip̄z condensando vel ipsum in talē figurā transmutare q̄ poterit p foramen modicissimuz intrare. hoc. n. falsum ē qr hoc stare nō posset cū cōporis ipassibilitate. cōdensatio. n. corporis ⁊ rarefactio p̄supponunt in ipso coꝛpoꝛe qđ cōdensatur vel rarefit passibilitatē. ℙꝛeterea aīa requirit determinatam oꝛganizationē in coꝛpoꝛe ad hoc vt sit ipsius forma que si coꝛrumperer̄ desineret ip̄z actualiter informare. illa aūt oꝛganizatio nō posset manere si coꝛpus redigerer̄ ad tā paruā ꝗntitatē vel conuerterer̄ in talē figuram q̄ posset transire p foramē ꝗntūcunq̄ paruū nō extēdo simul cum alio coꝛpoꝛe. ℂontra etiā beatitudinē coꝛporis eēt q̄ ēt ad modicum tp̄s priuarer̄ seu posset priuari perfectione debite ꝗntitatis vel figure: ex his ꝑz q̄ per dotē subtilitatis nō remouer̄ a coꝛpoꝛe glorioso necessitaſ existendi in loco sibi equali qr illud coꝛp⁹ applicatur ad locū mediante ꝗntitate sua ⁊ circunscriberer̄ loco ⁊ fm phīm. 4°. phi. oē quod sic est in loco est in loco sibi equali. ℂAlij dicunt q̄ ꝗuis corpus glorificatū sit̄ esse possit cū nō glīficato. hoc q̄ nō pōt virtute dotis subtilitatis qr p dotē subtilitatis nō auferūtur dimensiones p quas corpus de necessitate requirit diuersū situz a coꝛpoꝛe alio. ipossibile eiz est p aliquā creatā virtutē esse distinctionē dimensionū nisi per diuersitatē situū. hoc tamen fieri pōt per virtutē increatā que pōt cōseruare effectū cause secunde ⁊ facere sine causa secūda. vñ in cōmento super p°. ppōne de cāis qñ remouer̄ causa secunda a causato nō pp hoc oꝛtet q̄ remoueat̄ prima ab eo. ⁊ ideo coꝛpus glīficatū pōt esse cū nō glorificato per dinam. ⁊ aliter nullo modo. ℙed cōtra hoc alqui arguunt. qr fm illam opinionē ita posset dici coꝛp⁹ glorificatū posse simul esse cū glorificato. ⁊ nō glorificatū cū nō glorificato: qđ tm̄ nō videtur cōsonū dictis sanctoꝛ. nec cōuenit doctrine magistroꝛum. ℙꝛeterea dimensiones naturales que sunt termini coꝛporum naturaliū nō tm̄ distinguunt̄ per situ. sed per distinctionē coꝛporum quoꝛuz sunt termini ꝗuis dimensiones mathematice. nō ꝑt distingui nisi positum. vñ per eēntiaz coꝛporis glorificati nō glorificato nō remouet̄ causa ꝓxima distinctionis dim̄sionū. qr coꝛpoꝛa manent distincta p suas eēntias ⁊ maxime per formas ⁊ per earum distinctionē manent distincte dimensiones eoꝛ. Ideo videt̄ aliq̄ dō q̄ ꝗuis vnū corpus glorificatū nō possit per dotem simul esse cū alio coꝛpoꝛe glorificato. pōt tm̄ sil̄ esse cum glorificato qr impossibilitas eēndi sil̄ duo coꝛpoꝛa nō est rōe materie nec rōe forme nec ratōe dimensionū tm̄. sed rōe dimensionū ⁊ debilitatis v̄tutis actiue in vtroq̄ ꝓpter ꝓximum nō possunt duo coꝛpoꝛa nō glorificata simul esse naturali v̄tute nec etiā vnum coꝛpus non glorificatū posset esse cū alijs dimensionibus separatis si essent: pp scōm nō possent duo coꝛpoꝛa glorificata simul esse. qr sic corp⁹ p v̄tutez nālē nō pōt aliud sine diuisiōe penetrare pp debilitatē virtutis nāl in agendo. ita corp⁹ glīfoſū nō pōt ab alio coꝛpe penetrari pp sue v̄tutis actiue magnitudinem. sicut enī penetrar̄ est ex magnitudine virtutis actiue penetrādo. ita posse penetrari a quocūq̄ coꝛpoꝛe creata virtute ꝛpugnat magnitudini illius virtutis actiue que est in coꝛpe glorificato. sed quia in coꝛpoꝛe nō glorificato ē passibilitas ⁊ virtutis debilitas respectu coꝛporis glorificati in coꝛpoꝛe glorificato. magnitudo virtutis actiue in penetrando. iō coꝛpus glorificatuz p subtilitatem suam pōt penetrare non glorificatum sine diuisione. ⁊ ita simul esse cū eo. alias minus eēt anima libera beata suo coꝛpoꝛi glorificato vnita ꝗ modo. i. ꝗ ante coꝛporis resumptionē. cuz mō possit quodcūq̄ coꝛpus sine eius diuisione penetrare. ℚui vult tenere hanc opinionē pōt dicere ad p^m in op̄^m q̄ verbū illū Boetij intelligē dū est aut de coꝛporibus mathematicis. aut fm naturalem virtutē. ⁊ ꝓterea v̄ se sup hoc fundare q̄ pluralitas fm numerū tm̄ fit p accidentia qđ non ē verum. imo distinctio accidentiuz fm numerū tm̄ est p distictionē subiectiuoꝛ nāliter loquēdo. ℝd 2^m dō q̄ illud verbū cōmentatoris intelligendū est p cōpationē ad nālē corporis virtutē qñ n̄ ē suficienter actiua ī penetrādo. ℝd 3^m dō q̄ cu b⁹ ⁊ si virtute naturali nō posset alias dimēsiones penetrare. tm̄ penetrari possent a coꝛpoꝛe glorificato pp rationez ſuꝑius dictam. ℝd 4^m dicendū q̄ maior nō est vera nisi cōparatiue ad virtutē corporis naturalē que debilis est in penetrando. ℝd 5^m dō q̄ ꝓcedit ab insufficienti. dimittit enim debilitatē virtutis penetratiue. ℝd 6^m dō q̄ fm aliquos q̄ nō est fil̄e: qr circunscribi determinato loco debet coꝛpoꝛi per nām cōtrarietatis sue que ab eo nō tollitur p gloriā sed per dotem subtilitatis tollitur hebetudo per quā vnum coꝛpus nō potest naturaliter aliud penetrare sine diuisiōe coꝛporis penetrati. sed hec solutio est insufficiens. quia nō satisfacit intellectui ⁊ falsum includit scilicet vnum coꝛpus nō posse esse localiter in diuersis locis etiam per diuinam potentiam. cuius cōtrarium probatum est supra. e. li. disti. io. in solutione illius questionis. vtrum deus posset facere coꝛpus christi posse esse in pluribus locis tenendo. ergo firmiter q̄ de⁹ potest facere vnū coꝛpus in diuersis locis simul ⁊ duo coꝛpoꝛa in eodem loco ⁊ per dotem subtilitatis. vnum coꝛpus non posse simul fieri in locis diuēsis. dico tamen q̄

Reprobat opinio

alia opinio

per dotem subtilitatis beatus poterit facere corpus suum simul esse cum non glorificato. maioris enim difficultatis est vnū corpus esse in diuersis locis simul ꝙꝫ duo in eodez loco. ⁊ attestari videt maiori ampliationi vtutis. Ad 7^{m} dō ꝙ duas lineas rectas trahi ab eodē pūcto ad eundē pūctum ita ꝙ illa puncta sint termini intrinseci lineaꝝ ē impossibile ⁊ ēt hoc est impossibile de lineis mathematicis siue puncta terminantia intelligūt termini intrinseci lineaꝝ siue non. qz mathematice linee nō pūt distingui nisi ꝑm situ. sed due linee que sunt termini superficierū nāliū pūt trahi recte ab eodez puncto ad eundē punctū. ita ꝙ pūcta sunt termini liearū extrinseci. Ad 8^{m} dō ꝙ ꝓcedit de punctis lineis superficiebus ⁊ de soliditatib⁹ mathematicis.

Ad 9^{m} dō ꝙ maior nō est vera nisi intelligat ceteris paribꝰ. hic aūt nō sunt cetera paria. qz ꝗuis duo corpa gloriosa sint inter se similiora in ꝓticipatiōe alicuius tertij ꝗ gloriosuz ⁊ non gloriosuz tū inter gloriosū ⁊ non gloriosū est maior ꝓportio ad ꝫ vt vnū penetret ⁊ aliud penetret. qz gloriosuz est valde penetratiuū. ⁊ non gloriosum penetrabile.

Qui vult tenere ꝓbam opinionē que mihi vī intelligibilior pōt dicere ad duo ꝓma in oppositū ꝙ penetratio ianuarū a corpore xꝝi. ⁊ etiam penetratio speraꝝ celestiū non sunt ꝑ dotē subtilitatis. nec per diuinā potentiaz immediate tū. sed qz ex decreto diuine sententie aderit diuina potentia infallibilr cuicūqz beato ad hoc vt fiat corpus eius esse simul cū alio corpe non glorioso sicut beato placuerit. iō magis dī corpus glificatum simul posse esse cū nō glificato ꝗ non glorificatū cū non glificato vel glificatū cū glificato. qz nō sic deceret diuinā virtutē facere corpus glorificatū simul esse cū glorificato sicut cū non glorificato. qa decet vt eius seruet ordo locoꝝ. ⁊ ꝓterea nūqz aderit necessitas nec congruitas vnū vt trāseat ꝑ alīd. qa vnū alteri nūqz se opponet. ⁊ sic ꝑz solutio ad illam qōnem vtrū corpus glorificatum poterit esse simul cum alio corpe glorificato. Ad 2^{m} dō ꝙ sophisticū est. due. n. linee non pūt esse simul per virtutem creatā nisi applicate sibi ꝑm terminos latitudinis ⁊ profunditatis ꝑm quos dimensione carēt. quia nō habent nec latitudinem nec profunditatez. superficies etiā non pūt esse simul nisi applicate ꝑm terminos profunditatis. quia per cōpationem ad illos dimensionibus carent. in superficie enim non est ꝓfunditatis dimensio. corpora aūt dimensionata sunt ꝑm oēs terminos. qa hūt longitudinem latitudinem profunditatez. ⁊ iō ex nulla ꝑte applicata simul eē pūt p creatā vtutē. Et hec opio facilior videtur ad intelligendum ꝗ prima.

S Erto queritur vtꝝ corpa beatoꝝ erūt clara. Et vī ꝙ non. Corpus clarū abscondit illud qō est post se. vñ ꝫ modo non videt illud qō est pꝰ flāmaz. sed corpoz gliosa non abscondent illud qō erit pꝰ se. qz etiā vt hītum est supius. mentē vniuscuiusqz corpulentia ab alio non abscondet. ꝫ corpa gloriosa nō erunt clara

Itē ꝑm phm in li. de sensu. ⁊ sensato. colorē in extremitate ꝓspicui termiati per opacuz ꝑm Aug. xi. de ci. c. 19. in corpib⁹ beatoꝝ erit coloris suauitas ꝫ ibi erit opacitas. sed opacitas repugnat claritati. ꝫ corpa gloriosa nō erunt clara. Itē corpis clari

tas obiecta oculis de necessitate vī. sed discipuli post resurrectionem xpm viderī. nec tū refert scriptura ꝙ in corpe eius aliquā claritatez viderint. ꝫ corpora gloriosa non sunt clara. Contra Math. 13. tūc fulgebūt iusti sicut sol i regno pr̄is coꝝ. Itez apls ad philip. 4. saluatorē expectamus dīm nr̄m Jesum xpm q reformabit corpus hūilitatis nr̄e cōfiguratū corpi claritatis sue. Rādeo ꝙ corpa btōrū erunt clara sicut testantur auctoritates ad ꝓbam ptem inducte. sed qz claritas illa causabit a beatitudine aie quā inequaliꝫ beati ꝓticipant. iō illa corpora nō erūt equalia in claritate. qō exp̄sse significat apls. i. cor. 15. cōpando beatos stellis differentibus in claritate. Et dicunt aliq ꝙ p̄dicta claritas causabitur a claritate beatitudinis aie pe eius multitudinem. cuius claritatis silitudo recepta i corpe fiet corpalis. quia quod recipitur i aliquo recipitur ꝑm modū recipientis. vnde fantasma cuz recipit in intellectu efficitur species intelligibilis.

Sed contra hos arguitur sic. aia beata illam corporis claritatem non poterit facere de nihilo. qz creatura creare non pōt. sed ꝑm p̄dictā opinionem seqret ꝙ aia beata illā corpis claritatē de nihilo faceret. nō. n. faceret eadē tota sua claritate nec ō pte ei. vñ illi ꝫ opionē suā rōnē reddere ñ pūt de qꝰ p̄dicta claritas corpis fiet. Ꝑterea sic ꝑs nō pōt effici corpꝰ nec epꝰ. sic nec silitudo spūalis pōt fieri forma corpalis nec epꝰ. ꝗuis de potentia forme corpalis educi possz silitudo spūal. vñ illa eadō silitudo q̄ est fantasma nunqz fit spes intelligibilis nec efficitur in itellectu sicut in subō. accns. n. non mutat sbm̄. sed de potentia fantasmatis educitur p virtutē intellectus agētis spēs intelligibilis q̄ i itellectū possibili recipit sicut in subō. vel vt melius dicā educit de potētia intellectꝰ possibilis p virtutē intellectꝰ agētis medāte fātasmate vt instrali agēte. qz fantasma illā actionē agit i vtute luis intellectus agētis. Ut ꝫ mihi dō ꝙ supradcā corpis claritas cābit a claritate aie btitudis. nō p multiplicationē vt dicebat opio p̄dicta. Sz per ꝫ ꝙ educitur de potētia corpis p vtutē btitudis aie. nō tm̄. n. impotētia corpis sunt q̄litates q̄ de ipo possunt educi p virtutē nālis agentis. sed etiā aliq̄ de ipso educi non pūt. nisi per virtutē supernālis agentis. iō nō obstāte ꝙ claritas btitudinis aie sit supernālis per ipam educi pōt p̄dicti corpis claritas de potentia eiusdem corpis. vel vt dicūt aliqui erit a deo īmediate tm̄ per creationē. ⁊ qz pulchritudo hūani corporis requirit vt quedā eius ptes sint clariores ꝗ alie. iō nō erūt oēs partes corporis aliqualiter clare. erunt tm̄ clare ꝑm illam ꝓportionez quā magis requiret corpis pulchritudo. Ad p̄m i oppm dō ꝙ corpus clarū nō abscondit illud quod est post se nisi rōne densitatis partium luminosarū. densitas autem repugnat puitati. nec semper consequitur maior densitas maiorem duritiem. vñ ꝗuis in cristallo maior sit duricies ꝗ in flāma. non tamē est densitas tanta. nec mirū. multa. n. mollia videmus densiora quibusdam duris. alia enim ⁊ qualitas est densitas a duritie. ⁊ raritas a mollitie. Ad secundū dicendum ꝙ gloria non tollet naturam. sed perficiet. vnde color qui debetur corpori ex natura suarum partium remanebit in eo. sed superaddetur claritas ex redundantia glorie ani

me sicut videmus corpora colorata ex sui nã lumine solis resplendere. Ad 3^m dõ q̃ claritas corporis gloriosi est in eo ex merito volũtatis. ⁊ ideo ei⁹ occultatio ⁊ manifestatio iperio volũtatis subdet. xp̃s aũt cũ se manifestauit discipulis suis noluit eis manifestare sui corporis claritatem. qz sicut dicit. Aug. xx. de ci. c. 19. eam non sustinuisset humanus ateꝫ infirmus aspect⁹ qñ ille a suis ita debebat attendi vt possz agnosci. Argumenta ad partẽ aliã cõcedenda sunt. ad intellectũ tñ illius verbi fulgebunt iusti sicut sol in regno. sciendũ q̃ lux elementaris ⁊ lux corporis glorificati eiusdem speciei non sunt. sz lux elementaris est quasi quedã imitatio illius sicut lux spũalis nãlis aie nõ est eiusdẽ spẽi cuz spũali luce glie. sed est quedã imitatio illi⁹. lux etiã solaris nõ est eiusdẽ spẽi cũ luce corporis glorificati. sz vna est quedã silitudo seu imitatio alteri⁹. lux tñ corporis xp̃i eiusdẽ spẽi est cũ luce que post resurrectionẽ erit in alijs corporib⁹ glificatis differunt. tñ luces corpoꝝ glorificatoꝝ a luce corporis xp̃i ⁊ iter se ſm magis ⁊ minus. qõ notat ap̃ls. i. cor. xv. dicens q̃ alia est claritas solis. alia est claritas lũe. alia claritas stellaꝝ. stella. n. a stella differt i claritate sicut ⁊ resurrectio mortuoꝝ. sicut. n. dicit magr̃ i lra erit claritas corpoꝝ differens ſm differentiaz glie aiaꝝ. ⁊ hoc est rõnabile. quia ex claritate beatitudinis aie redũdabit in corpus. vt visum est. vñ ſm proportionẽ qua beatitudo aie xp̃i excedit beatitudinẽ cuiusz alterius aie sic lux corporis xp̃i excedit lucem. futurã in quocũqz alio corpore glorificato. vñ in verbo ap̃li ꝰ allegato per claritatẽ solis cõueniẽter põt intelligi claritas corporis xp̃i. ⁊ per claritatẽ stellaꝝ futura claritas corpoꝝ alioꝝ. nec ẽ intelligendũ q̃ lux cuiuscũqz corporis glorificati tãta sit extensiue q̃nta lux solis pp corporis solaris magnitudinẽ. q̃uis cõcedamus q̃ in corpe xp̃i maior sit intensiue. ita vt fortius ⁊ intensius luceat q̃ luceret sol si esset equalis q̃ntitatis. tñ aliqui volũt hẽ cõcedere de luce alioꝝ corpoꝝ glificatoꝝ. vñ dicũt q̃ in illo verbo. fulgebũt iusti sicut sol. li sicut. nõ est nota equalitatis sed silitudis. quia lux corpoꝝ glorificatoꝝ alioꝝ a corpe xp̃i erit quedã silitudo seu mutatio lucis solaris. sz cum sol ⁊ oia corpalia sint pp electos. pbabilius vr̃ q̃ lux solis sit quedã imitatio lucis illius que erit in corpibus glorificatis ⁊ q̃ quodlibet corpus glorificatũ fortius lucebit ⁊ intensius q̃ luceret sol si esset equalis q̃ntitatis. ⁊ qa lux vr̃ per hoc q̃ agit in visuz ⁊ in ptãte aie erit glificate ꝓhibere lucẽ corporis sui ne agat in visuz. sicut ⁊ quelibz alia actio corpis in ptãte eius erit. iõ si cẽt hic pñs aia que iam corpus glificatuz resũpsit vt aia xp̃i. vel vt aia beate virginis. posset occultare ꝓpzo sua volũtate lucẽ corpis sui ne videret. Sz vtrũ si nõ ꝓhiberet possz videri ab oc̃lo nõ glorificato sine mirac̃lo dubiũ est. ⁊ dicũt alig q̃ sic. qz sic illud qõ nõ est audibile nõ possz dici ſon⁹ nisi pure equoce. sic claritas que nõ esz visibilis nõ possz dici claritas nisi equoce. claritas aũt non dr̃ equoce de ista claritate quã videm⁹ ⁊ õ claritate corpis gloriosi. qz ⁊si claritas corpis gloriosi sit alterius generis q̃ ista. q̃ntuz ad cãm. non tñ ad sui naturam seu spẽz. vñ sicut claritas naturalis rõe sue spẽi est proportionata visui. ita ⁊ claritas corpis gloriosi. nec est dicendũ vt vr̃ istis q̃ pp sui excellentiã visuz offenderet. qz sicut corpus gl̃iosuz pati non põt nisi passione aiali. ita ⁊ lux eius non aget in visuz nisi passionẽ aialem. claritas aũt intensa non offendit visum rõne talis actionis. sz magis delectat. excess⁹ eni claritatis non offendit visum nisi inq̃ntum agit in ipsum naturalem actionem seu materialem ⁊ calefaciendo ⁊ dissoluendo organũ visus ⁊ disgregando visibiles spẽs dato ẽt q̃ p̃dicta claritas non sit eiusdem spẽi cũ ista claritate quã videmus. nõ pp hoc dz dici ab oculo non glificato inuisibilis. qz vnitas obi;potẽtie nõ est vnitas ſm spẽz sed ſm genus nec. n. eiusdem spẽi sunt lux elementaris ⁊ solaris. vt in li. ꝛ° oñsuz est. ⁊ tñ vtraqz est a nobis visibilis. nec oẽs odores sunt eiusdem spẽi. nec oñs sapores. nec oẽs que intelligit intellectus. Sed cõtra p̃dictam opinionẽ sic põt argui. vt. n. hr̃tũ ẽ superius. dicit Aug. xx. de ci. c. 19. q̃ claritas i xp̃i corpore cũ resurrexerit ab oc̃lis discipl̃oꝝ poti⁹ abscõdita fuisse q̃ defuisse credenda est. nõ. n. eam hũanus ferret atqz infirmus aspectus. qñ ille a suis ita dz attendi vt posset cognosci. hinc pz exp̃sse Aug. velle q̃ si xp̃s non abscondisset claritatez corporis sui discipl̃is suis eam nõ potuissent intueri nec xp̃z cognouisse. Preterea cuz discipl̃is suis ostendit claritatẽ similem future imortalitatis in transfiguratiõe. vt hr̃ Math. xvij. ⁊ in glo. ibidẽ ⁊ eisdẽ etiaz oñdit sui corpis subtilitatẽ ad eos ianuis clausis intrando ⁊ eius agilitatẽ in ascendendo in celuz. ita pbabile est q̃ si potuissent videre sui corpis claritatez p naturã q̃ eã eis osteodisset in signũ dilectionis. ⁊ in arg^m glorioſe resurrectionis. vñ claritas quã eis oñdit in transfiguratione longe fuit inferior ista. nec fuit dos sed aliqualis similitudo dotis claritatis. Eo ꝓterea ex natura lucis corporalis excellentis ⁊ intense nõ vr̃ esse q̃ agere possit in visũ passibilẽ ⁊ corruptibilẽ aialez actionẽ sine naturali Rõ aũt adducta ꝑ alia opinione paꝫ valet. vñ. n. cõcedo q̃ si claritas corpis gloriosi non esset visibilis q̃ntũ est ex pte sua non est claritas nisi equiuoce. vñ cõcedo q̃ q̃ntuz est ex pte sua visibilis est. sz ex hoc nõ segtur q̃ sit visibilis in virtute sua nãlr̃ ab oculo debili ⁊ infirmo sicut videmus q̃ multa sũt possibilia q̃ntuz est ex pte sua. q̃ tñ non sunt possibilia infirme potentie. vnde mihi vr̃ dõ q̃ lux corporis gl̃iosi in sua virtute ⁊ plenitudine videri non possz sine miraculo ab oculo nõ glorificato. nec ipe oculus eam obsq̃ sui obtusione eius radios in sua fortitudine ⁊ plenitudine recipe posset sicut eã oculus nr̃ intueri põt luce sol in suo fonte mediante alia qua nube illaz lucem non penitus abscondente sz reddẽte radios eius ꝓportionales visui nr̃o sic dico aliquo modo a sili q̃ beatus sic põt radios corporis sui cõtẽperare ⁊ reddere ꝓportionales visui nr̃o q̃ possemus illam lucem videre in corpe suo. sed non videmus eã in sua plenitudine nec vt refulgentem in sua perfecta virtute.

3 **Eptimo** queritur vtrum corpa beatorum erunt agilia. Et vr̃ q̃ non. ph⁹. ij. celi ⁊ mundi dicit q̃ si essent in vnoquoq̃ orbium hesitantium stelle multe: esset orbis vltimus in labore ⁊ pena cum ipso moueret orbes qui sunt post ipsum motu diuerso. in quo pz q̃ laboriosum est rem mouere contra suam inclinationem. maxime quando fortis est inclinatio. sed

corpora beatoꝝ si moverentꝰ ab aia moverẽtur cõtra suaz inclinationẽ fortẽ. qz inclinabũꝰ deorsum cũ incorpore hũano dñeꝰ terra ꝯtũ ad ꝯstitatem molis. ꝯ in beatis non erit aliqua motus agilitas.

Item ſm phm̃ vbi ꝑus. res bona cõpleta ẽ exãs bona absqz opatione. sed qlibz btũs erit res bona cõpleta. ꝯ non movebunt se. sz corpoꝝ agilitas ordinaꝰ ad motũ. ꝯ nulla erit agilitas in corporibus eoꝝ. Itẽ qõ de se ẽ agile nõ indiget aliquo deferẽte. sz beati rapientꝰ i nubib⁹ obuiã xpo i aera. i. thes sa. 4. ꝯ corpora beatoꝝ nõ erunt agilia. Itẽ locus cuiuslibet beati erit in determinata ꝓpinquitate ad xpm̃ secũdũ meritoꝝ cuiuslibz exigentiã. sz nullus beatus volet elongare a xpo. cuz ergo movẽdo se aut elongaretur a xpo. aut appropinquaret ei. nõ movebũt se. ꝯ in corporib⁹ eoꝝ nõ erit agilitas cũ agilitas ordinetꝰ ad motũ. Contra. saꝑ z. dr̃ q tãqz sintille in arundineto discurrẽt. discursus aũt sintillarũ agilis est. Itẽ Isa. 40. qui sperãt in dño mutabunt fortitudinẽ. assumẽt pẽnas sicut aquile current ⁊ nõ laborabũt. ãbulabũt ⁊ non deficient.

Rñdeo q corpora beatoꝝ erũt agilia. qõ satis innuit apls. i. cor. 15. vbi dicit q surget corpus spũale. quia tarditas repugnat spũalitati. ⁊ glo. ibidẽ dicit q erit agibile. ad agilitatẽ. n. motus tria cõcurrunt. s. fortitudo virtutis motiꝝ. habilitas mobilꝰ ad motũ. ⁊ istoꝝ duoꝝ pfecta cõiunctio que requirit inter mobile ⁊ motorez ꝑmuz erit in btis per gliaz aie. 2m erit in corpore ꝓ quandã qualitatẽ qua erit habile moueri ſm voluntatẽ aie in nullo penitus resistens q̃ qualitas dos agilitatis dr̃. 3m erit ꝓ ista duo simul. p illa. n. duo erit pfecta cõiunctio inter corpus ⁊ aiam que requirit inter mobile ⁊ motorẽ sicut ꝑ ipassibilitatẽ pfecte vnietꝰ aie vt forme danti cõplementũ ꝑmi eẽ. ⁊ iõ ita aia velociter poterit corpus suũ movere sicut põt se ipam̃ sine corpore. qõ satis innuit Aug. 22. de ci. c. 30. dicens vbi volet spũs ibi erit ꝓtinus corpus. nec ex lõ vult dicerẽ q in instanti ipm̃ moveat. qz nec se ipaz sine corpore posz movere de loco ad locũ in instanti qõ satis ꝑz ꝑ lõ qõ ꝓbatũ est de anglo li. i. di. 37. in illa qõe. vtrũ angelus possit ptransire in instanti medium inter duo loca. ⁊ credo q oẽs ptes eiusdẽ corporis equaliꝰ erunt agiles. qz minor agilitas i vna parte ꝯ in alia redderet minus pfectam agilitatẽ totiꝰ.

Ad 1m in oppm̃ dõ q aia ad quãcũqz ptẽ moveat corpus suuz non movebit ipm̃ cõtra suaz inclinationẽ. qz sicut dicit Aug. 22. de ci. c. 11°. Omnipotẽs q oia creauit elemẽta: terreno corpori graue põdꝰ auferet. vt in eodẽ elemento hiret vivificatuz corpus vbi voluerit vivificãs spũs. Ad 2m dõ q cõpora gliosa non acquirent aliquã perfectionẽ ꝓ suũ motũ localẽ. movebũtur tñ vt id qõ hñt in virtute actu crescentes diuinã sapientiã in omnibus commendabilẽ ostendat. ⁊ vt reficiatur visus eoꝝ pulchritudine diuersaꝝ creaturaꝝ in quib⁹ dei sapiẽtia ⁊ potentia ⁊ bonitas eminentꝰ relucebũt. nec ꝑ illum motum in aliquo minuetur eoꝝ contemplatio. qz quocũqz vadant deum semper presentẽ habebunt. Ad 3m dõ q corpora beatorum non deferentur in nubibus. qz eis indigeant. sed ad eoꝝ reverentiam oñdẽduz. Ad 4m dõ q procedit ac si christus nunquã moveret se quod falsum est. ⁊ preterea virtute supernaturali humanitatem xpi ocu

lis corporalibus videbunt in quocũqz loco celi empirei fuerint. Ex dictis patet solutio ad illam questionem vtrum beati vtentꝰ agilitate corpoꝝ suoꝝ

o Ltauo queritur vtrum anima possit movere corpus suum in instãti ratione agilitatis sue. sed soluti oni huiꝰ questionis non est hic immorandũ. quia ex dictis in precedenti qõne. ⁊ li. i. di. 10. patet q anima beata non poterit corpus suum de loco ad locum in instanti movere. hoc etiam patet per aliqua dicta in li. 2°. di. 22. in illa questione vtrum xps ascendit in celum per mutationem successiuã vel instãtaneã.

Articulus quintus.

c Onsequẽter querit de. 5°. principali. Et circa h queruntur. 8. Primo vtr̃ btõr sit aliqõ ꝑmiũ accidentale. 2° vtrũ beatitudo corporis erit accidentale ꝑmiũ. 3° vtruz oẽ ꝑmiũ accidentale sit aureola. 4° vtrum aureola sit in aia vel corpore. 5° vtruz aureola sit in xpo. 6° vtrũ quilibet beatus tñ gaudeat de bono sui primi ꝯtũ de suo. 7° vtrũ beati hẽbũt aliqõ premiũ accñtale ꝑ bonis opibus q̃ fecerunt in morta li pccõ. 8° vtrũ angeli habebũt aureolam ꝓ ministerio ab eis nobis exhibito.

p Rimo ostẽdo q in btis nullũ erit ꝑmiuz accñtale. qa ꝑmiũ accñtale nõ dr̃ accñtale. qz sit accidẽs aie. sic. n. visio dei esset accidentale ꝑmiũ. ꝯ nulluz põt dici ꝑmiũ accñtale nisi esset a beato sepabile. sz nullũ eoꝝ gaudiũ auferetꝰ ab eis vt hr̃ Jo. 16. ꝯ nullũ erit in eis ꝑmiũ accñtale. Itẽ nihil est accñtale qõ includitꝰ in diffinitione rei. sz in diffinitiõe beatitudinis includunꝰ oĩa bona que beati sunt habituri. quia sicut dicit Aug. 13. de tri. c. 8. Beatus est q hz oĩa q̃ vult ⁊ nihil male vult. ⁊ cõstat q ipi volent oĩa bona que habebũt. Boeꝰ etiã dicit in li°. de cõso. c. 3. q btitudo est status omniũ bonorũ aggregatione perfectus. ꝯ in btis nullum premiũ erit accidentale. Contra accidens est qõ aduenit rei pꝰ esse cõpletũ. sed multa gaudia hñt beati que si non haberent nihilominus btitudo ipoꝝ esset cõpleta. ꝯ in eis est accñtale ꝑmiũ. Rñdeo q in beatis est premiũ essentiale quod est anime beatitudo consistens in clara dei visione ⁊ pfecta fruitione ⁊ pfcã securitate. de ꝑdicte visionis ⁊ fruitionis ꝓpetuatione ⁊ gaudio qõ habent de deo eis modis supra dictis presente. ⁊ ꝑmiũ accñtale quod habet bonũ creatum ꝓ obiecto quod accñtale dicitur. nõ qz sit accñs aie qz tunc beatitudo anime etiam diceretꝰ premium accñtale. sed qz tale premium non est de ratione beatitudinis anime eo q anima sine illo esset vere beata. quia sicut dicit Aug. 5°. li°. cõfes. inter principium ⁊ medium ad deum loquens de bonis creatis. beatus qui te scit etiaz si illa nesciat q vero ⁊ te ⁊ illa novit nõ propter illa beatior sed propter te solum beatus est. Ex dictis patet solutio ad primum in oppositum. Ad secundum dicendum q nõ omnia bona que habebimt beati includuntur in diffinitione essentialis beatitudinis. quia eius diffinitio ẽ perfecta aie cũ deo cõiunctio per claram visionem ⁊ perfectã fruitionem ⁊

de ppetuatione vtriusq; securitatis pfectionem ⁊ gaudiū de deo modis supradictis eis pñte. vñ ille diffinitiones Aug. ⁊ Boe. sunt quedā descriptōnes btitudinis analogice dicte de beatitudine essentiali ⁊ accītali. Uel pōt dici q; iō dr beatitudo bonoꝝ omniū aggregatio. q; perfectiones omniuꝫ bonoꝝ creatorū sunt supereminenti mō i summo bono quod est beatitudinis obiectum.

s Secundo queritur vtrum beatitudo corporis erit premiū accidentale. Et vr q; non. quia nō tm aia est de essentia hois. sed etiam corpus. g; a sīl non tantuꝫ btitudo aie est btitudo eētialis. sed etiaꝫ beatitudo corporis. Itē illa beatitudo est eētialis p quā augef essentialis aie beatitudo. sed beatitudo corporis est huiusmōi. q; vt superius oñsuꝫ est aie per resumptionē suoꝝ corpoꝝ beatorum clarius deuꝫ videbūt. g; beatitudo corporis est eētiale p̄mium

Contra nihil supadditū premio eētiali est p̄miū eētiale. supadditū. n. essentie rei non est pertinēs ad eius eētiā. sed sicut dicit glo. sup illud exo. 25°. super illam alteram coronam aureolam huic. i. aureole aureola supponitur. cū i scriptura dr q; ei sublimior gloria in receptione corpoꝝ seruef. g; gloria corporis nō pertinet ad p̄mium essentiale. Item quod est vni eētiale. non est alij accidentale. q; sicut phꝰ. i. phi. subā nulli accidit. sed certū est q; beatitudo corporis accidit subāli p̄mio aie. g; non ē essentialis p̄mio corporis. Rñdeo q; duplex est beatitudo. aie. s. ⁊ corporis. dr aūt esse de essentia beatitudinis aie oē illud sine quo non essꝫ vere beata. ⁊ nihil est de essentia beatitudinis sue sine quo posset esse vere beata. ⁊ q; sine corpore vere beata est beatitudo corporis ptinet ad premiū aie accītale non essentiale. sed illud sine quo corpus nō posset esse beatū vr eētialis eius beatitudo vel ad ipaꝫ pertinere. ⁊ ita pōt dici q; btitudo corporis aliquo modo est essentialis simplr ⁊ principaliter. quia ē essentiale corpori inq̄tū sine illa corpus nō possꝫ eē beatū. tū nō est essentialis simplr ⁊ p̄ncipalr eo q; sine illa ps hois p̄ncipalior est pfecta pp sui cuꝫ deo cōiunctionē. Ad pm dō q; procedit de essentialitate que debef p̄mio corpis. Ad 2m dō q; aia per corporis beatitudinē nō videt clarius deum, nisi i q̄tū ex sui vnione ad corpus hꝫ pfectiuꝰ esse ⁊ ex cō sequenti perfectiorez operationē. Ad p̄mū ad ptez aliam procedit de eētiali p̄mio aie quod est essentiale simplr ⁊ p̄ncipaliter. Ad 2m dō q; q̄uis subā nulli accidat. tū aliqd quod est eētiale vni est accidentale alij. color. n. est essential albedini. ⁊ accidētalis parieti. sic dico q; q̄uis beatitudo corporis sit p̄miū accidentale eētiali p̄mio aie. tū pōt esse qd essentiale premio corporis.

t Tertio queritur vtrū oē premiū accidētale sit aureola. ⁊ vr q; sic. Premiū essentiale dicit aureola. g; cuꝫ aureola esset superaddita auree vt hr exo. 25. ⁊ quodlibꝫ p̄mium accītale sit superadditū eētiali. quodlibet p̄mium accītale est aureola. Itez premiū anime nō distinguit nisi in eētiale ⁊ accītale. cū ergo aureola. non sit pertinēs ad p̄miuꝫ eētiale sequitur q; oē premium accītale sit aureola. ⁊ eq°. Cōtra multi sunt beati qui nō hūt aureolā. quia illaꝫ non hūt nisi virgines martyres ⁊ predicatores. ⁊ tamē nō est aliqs beatus q; nō hēat aliqd̄ premiū accītale. g; non oē p̄miū accītale est aureola. Rñdeo q; nō oē p̄miū accītale ē aureola. vñ ē qdā p̄miū qd̄ dr aurea. qdā qd̄ dr aureola. quoddā qd̄ n est nec aurea nec aureola. aurea est p̄miū subāle bonoꝝ qd̄ p similitudinē aurea dr. tū q; datur victoribꝰ ⁊ victori debetur corona. tū q; per ipm creatura rōnalis est deo pfecte subiecta cui esse subiectū regnare ē. tū qa ad sīlitudinē corone que ptinef linea circulari queita pfecta ē vt ei nō possit fieri additio nisi accītalis. illud p̄miū est ita pfectū q; qcqd supaddi tur accītale est. tū qa sicut corona q̄ ē circularis ad eundē punctū a quo incipit termīatur. ita q; ipsum p̄miū essentiale creatura rōnalis p̄mo p̄ncipio coniungit a quo in esse p creationē exiuit. Aureola vero est gaudiū de opibus a se factis rōnez hūtibꝰ victorie excellentis per qd̄ apparebit exteriꝰ in corpe qdā decor qui p̄dictū interius gaudiū exterius declarabit. sed opa que facit hō bona creata sunt ⁊ q̄ hūt rōnē victorie excellētis p̄uilegiata sūt. g; aureola est gaudium de bonis creatis. nō quibuscūq;. sz p̄uilegiatis p̄uilegio victorie excellētis. ⁊ qa oē gaudium de bono creato ptinet ad accītalr p̄miuꝫ. q; aureola est accītale p̄miuꝫ. ⁊ dr respectu auree vocabulo significante diminutionē ad significandum q; est multo minus p̄mium q̄ aurea. ⁊ hec figurata fuerūt exo. 25. vbi dr de tabula que ponebatur super archam. facies illi labiū aureū per circuitū. ⁊ ipi labio coronā interasilem altam quattuor digitis ⁊ sr illā alteram coronam aureolā. in quo significatum fuit q; aureola ē aliquid accītale supadditū auree. nō tm oē premium accītale aureola est. qa nō omnia bona opera que fecerunt beati ⁊ de quibꝰ gaudent habent rationem victorie excellentis. ⁊ tamē gaudium de illis cū sit de bono creato est premiuꝫ accītale. Ad pm in oppm dō q; pcedit ex duabus affirmatiuis in secunda figura. cum dicit p̄miū accidentale est superadditum auree. aureola est supaddita auree. ergo quodlibet premiuꝫ accītale est aureola. ⁊ ideo nō valet pcessus. Ad 2m dō q; q̄uis p̄mium p̄maria diuisione diuiditur in eētiale ⁊ accītale. tamen accītale subdiuidit in illud qd̄ est aureola. ⁊ illud quod non est aureola.

q Quarto queritur vtrum aureola sit in aia vel in corpore. Et vr q; i corpore. Aug. 22. de ci. c. 20. loquens de cicatricibus mrz dicit q; non erit in eis deformitas sed dignitas. sed illa dignitas erit aliqd pertinens ad aureolam vel ipa aureola. ergo aureola ē i corpore. Itē integra corpe ⁊ corrupta mēte si p finalez pniam saluetur habebit aureolam ⁊ illam non habebit: habebit aureolam ⁊ illaꝫ non habebit integra mente ⁊ corrupta carne. quod verum non esset ñ aureola esset non in carne. sed in aia. ergo non est in anima. sed in carne. Item aureola doctorum non videtur aliud esse q̄ reuerentia eis exhibita ab electis qui per eorum predicationez cōuersi sunt. sz reuerentiam alicui exhibita non est in eius anima nec i eius corpore. quia sz phñ. 9° ethi. c. 6. honor est magis in honorante q̄ honorato. ergo est quedam aureola que nec est in anima nec in corpore illius cui debetur. Contra. premium respondet merito. sed omne meritum principaliter respicit animam. ergo cum aureola sit pre

miñ quoddã principalr est in aie. Rñdeo,q̃ solutio hui⁹ qõnis ex dictis in qõne p̃cedenti dependet. dictũ est.n.in p̃cedenti qõne q̃ aureola ī beatis est gaudiũ de bonis operib⁹ aie factis rõnez habentibus victorie excellentis per quod apparebit exterius in corpe quidã decor q̃ gaudiũ interi⁹ p dictuz exterius declarabit. gaudiũ aũt est in aia. decor aũt in corpe. illud declarãs gaudiũ effectus ei⁹ est vel aliqd aliquo mõ ordinatũ tãq̃ signũ ad ipm̃ principalr. g̃ ꝛ quasi essentialiter aureola erit in aia ꝛ eius signũ aliqd sensibile erit in corpore siue sit effectũ ab interiori gaudio siue nõ. quod marie dico pter cicatrices martyrũ que videnr esse signũ aureole martyrũ exñtis in aia. cũ tñ ab ea non sint effecte. Ex quo pz solutio ad auctoritatez Aug. ad oppm allegatam. vt pz lr̃az que imediate subiũgit vbi dr̃ q̃ per illas cicatrices quedã q̃uis in corpe nõ corpis sed virtutis pulchritudo fulgebit. Ad 2m dõ q̃ si aliqua fuerunt mortua cũ proposito castitatez seruandi nũq̃ interrupto per cõtrariũ volũtatis actũ. non obstante q̃ violenter oppressa fuerit hẽbit aureolam virginitatis ꝛ nobilius glificabit. q̃ si nõ fuisset violẽter oppressa. vñ sancta Lucia tyranno dixit. Si me in vitam violari feceris mihi castitas duplicabit ad coronã. ꝛ intelligẽdo q̃ pl̃ duas virginitatis hẽt aureolas. sz qr non tñ p̃miũ reportasz de ỹginitate custodita. sz etiã pro iniuria quã in l̃ fuisset passa. ꝛ his cõcordat Aug. i. de ci. c. 19. dicens de violẽter oppressis. qs sana mente putauerit se pdere pudicitiã si forte in appr̃hensa ꝛ oppressa carne sua exerceat ꝛ expleat libido non sua. si.n.l̃ modo pudicitia parit, pfecto pudicitia virt⁹ animi non erit. ꝛ infra quo circa ppositio animi pmanente per quod corp⁹ etiã sanctificari meruit. nec ipi corpori aufert sanctitatẽ violẽtia libidinis aliene. quã seruat pseuerantia continentie sue. Et ita dicit non amitti corpis scitatem manente animi scitate etiã corpore oppresso. sicut amittit corporis scitas violata animi scitate etiaz corpore intacto. sicut.n. integritatẽ mẽtis deus restaurare põt mediante mentis corrupte pnia. quã nis facere nõ possit qn fuerit corrupta. ita integritatẽ carnis deus restaurare põt. q̃uis fieri nõ possit qn fuerit corrupta. q̃uis carnis integritas ad illud qõ est de cẽntia aureole nõ sit necessaria. Ad 3m dõ q̃ maior est falsa q̃uis.n. conuersi p alicui⁹ p̃dicationẽ illi exhibeant reuerentiam in patria illa. tñ exhibitio reuerentie aureola nõ est. sz est eius aliquod signum.

q Vnto querit vtrũ aureola sit in xp̃o Et vr̃ q̃ sic. qr in xp̃o maxime fuerunt illa quibus debet aureola. fuit enim virgo martyr ꝛ doctor. Itẽ quod inter p̃mia accidentalia est pfectissimũ xp̃o est attribuendũ sicut pfectissimñ hz essentiale p̃miũ. sed p̃miũ aureole est pfectissimũ inter p̃mia accidentalia. g̃ in xp̃o ẽ aureola. Contra oẽ p̃miũ q̃ habiturus erat xp̃s habuit ab instãti cõceptiõis sue. sz ex tũc non habuit aureolã. qr aureola debet victori. ab instanti aũt sue cõceptiõis nõ triũphauerat. qr adhuc non pugnauerat. g̃ in xp̃o non est aureola. Itẽ aureola dicit p̃miũ diminutiuũ. sz nullũ p̃miũ diminutiuũ ẽ in xp̃o, qr oia que sunt in eo sunt pfectissima. ergo in xp̃o nõ est aureola. Rñdeo q̃ aureola põt considerari dupl̃r. vel fm id quod est. vel sub rõne q̃ militi datur a p̃ncipe. p° mõ ẽ in xp̃o perfectissime triplex aureola. qr pfectissime fuit virgo. q̃uis .n. contra eius spũm carnalis cõcupiscentia nũq̃ bellauerit. qr in ipo radix eius nõ fuit. nec esse potuit tñ qr pfecte eius caro sue aie obediẽs fuit ꝛ pugna ordiatur ad victoriã. victoria ad dñm pacificum nõ dz negari. sed cõcedi in eo esse aureola virginitatis. Preterea xp̃s pugnauit cõtra exercituz carnalis cõcupiscentie nõ in se exñtis. sed in alijs ꝛ in illo exercitu victo carnalẽ cõcupiscentiã vicit. sic aliqs vincit p̃ncipẽ vincendo robur exercitus sui

Fuit etiã perfectissimus doctor ꝛ pfectissime vicit per suaz doctrinã diabolicas fraudulentias per quas diabolus nitebat bellare cõtra xp̃m ꝛ contra suos. vñ dixit vt hr̃. Jo. 12. nũc p̃nceps huius mundi eijcietr foras. Fuit etiã pfectissime martyr. vñ ipe dixit vt hr̃ Jo. 18. ad hoc veni in mundũ vt testimoniũ phibeaz veritati qõ testimoniũ non tantũ verbo sed mortẽ sustinendo phibuit ꝛ sic vicit tyrannicas violentias. vñ dicit discipls suis. vt hr̃ Jo. 17. Confidite quia ego vici mundũ. qr g̃ excellentissimã victoriã habuit cõtra carnales cõcupiscentias vincendo eas nõ in se. qr in se nanq̃ fuerunt nec esse potuerũt. sz in alijs quibus fuerũt intelligendo vt expositũ est ꝛ cõtra diabolicas fraudulẽtias ꝛ cõtra tyrãnicas violentias. iõ excellẽtissime sibi debet triplex aureola. s. aureola virginitatis. doctrine ꝛ martyrij. accipiendo aureolã fm id quod est. Accipiendo aũt sub rõne qua datr militi a p̃ncipe. sic xp̃s nõ habet aureolã. qr xp̃s p̃ncepr militũ est. q̃uis summus p̃ncipatus sibi debebat rõne diuine nature. Argumẽta ad ptem p̃mã procedunt de aureola fm id qõ est. Ad p̃mũ ad partem secundã dõ q̃ maior vera est de p̃mio substanti ali. nõ aũt de omni accidentali. vñ ab instanti cõceptiõis sue nõ hũit gliam corpis in re. sz in certa expectatione. sic dico d̃ aureola. Ad 2m dicendum q̃ aureola non dicit premium diminutum in genere premij accidentalis. sed perfectissimum quamuis respectu p̃mij substantialis habeat rationẽ premij diminute.

s Exto queritur vtrum angelis debeatur aureola. Et vr̃ q̃ sic. quia sũt omnes virgines. ergo debetur eis aureola virginitatis. Item sunt nostri doctores. vt in 2°. li. ostensum est. ergo debetur eis aureola doctrine. Item difficilius est vincere spiritum q̃z carnem. sed ipi se ipsos vicerunt. cum lucifero suadenti eis rebellionem acquieuerunt. ergo rõne excellentis victorie eis debetur aureola. Contra 2°. Thio. 2°. non coronabitur nisi qui legitime certauerit. sed angeli nullum habuerunt certamẽ saltem difficile ad vincendum. ergo angelis nulla debetur aureola. Respondeo q̃ angelis nulla debetur aureola aliqua. quia aureola est gaudium de operibus a se factis habentibus rationem victorie excellentis angelis autem connaturalis est virginitas ipsos ipossibile est pati martyrium. quia sunt immortales. docere nos pertinet ad commune officiũ ministrantiũ ꝛ sine labore illud exercẽt. ꝛ iõ ỹginitas nõ hz i eis rõnez victorie nec doctrina rõez victorie specialis. ꝛ ideo eis non debetur aureola virginitatis nec aureola doctrine nec eis

deberi potuit ūcz aureola martyrij. sed non est ali qua aureola preter istas. qz ois excellens victoria vel est cōtra carnē vel est contra diaboluz vel contra mundū. eis tñ rōe ministerij qđ nobis exhibēt debet p̄miū accidentale. vñ quo ad hoc adhuc st in actu merēdi. Ex dictis patēt solutiōes ad duo p̄ma in opp^m. Ad 3^m dō q in illa victoria nulla fuit difficultas. qz nulla hēbant inclinationē ad malū. z iō q̄uis per suaz conuersionē informatam gr̄a p̄miuz substantiale meruerūt. nō tñ accidentale qđ est aureola. Ad auctoritatē apli ad aliā partez dō q loqtur de hoibus quoz vita est in certamie sm illud Job. 7. militia est vita hois sup terram i quo certamie oz hominē hūtez vsuz li. ar. vincere. ad hoc vt habeat vitam eternam.

s **Eptimo** queritur vtrū beati hēbunt aliqđ accidentale. p̄remiū p bonis opibus que fecerunt in pcō mortali. Et vī q nō. rei mortue nullū pōt deberi p̄miū nisi sit vinificanda. sed opera facta in pcō mortali viuificari nō pōt vt superius habitū est. g̃ eis nulluz debet p̄remiū. Jtē nullū redditur p̄miū p opere qđ deo nō placuit. sed opa facta i mortali peccato deo non placuerūt. qz placentia operis p̄supponit placentiā opantis. g̃ pro illis nullū hz p̄miū. Contra beatis placet fecisse illa bona opa que i mortali pcō fecerūt. sed placentia impleta nō est sine aliqua delectatiōe. g̃ aliquod gaudiū hñt beati pbōis opib⁹ q̄ fecerūt in mortali pcō. Rñ° sic pena duplex. s. q̄daz inflicta a iudice q̄dā acta ab ipo peccāte qz hō peccādo sibi et infert penā. ita dico q duplex est gaudiū accñtale in beatis quoddā receptū spāliter a deo misericorditer retribuente. quoddam actum ab ipo beato recogitando bona opa sua z sibi cōplacendo in eis. P̄rimū gaudiū magis proprie hēt rōnez p̄mij q̄ sm q̄uis aūt 2^m aliquo modo habeat eo q oia que hñt. beati p̄cipaliter a deo sunt. cū ergo beatis placeat se fecisse opa bona q̄ i pcō mortali fecerunt. maxie inq̄tū vident q illa bona eos ad pniaz disposuerūt seu inclinauerūt. p illis hñt. g̃ aliqđ accñtale p̄remiū extendēdo nomē p̄mij ad quodlibz gaudiū bonoz. nec tñ sic gaudēt de illis opibus sicut de illis que fecerūt in charitate de qbus gaudēt rōe opis opati z radicis z forme de alijs aūt gaudēt rōe operis opati tñ. nec pro illi hñt aliqđ accidentale p̄remiuz a deo spāliter datum.

Argumēta ad partē p̄mā p̄cedunt de p̄mio spāliter dato a deo retribuēte. Argumentū ad partē ſam procedit de accñtali p̄mio largissime dicto p ut se extendit ad quodcūq̄z gaudium bonorum.

o **Etauo** queritur vtrū quilibz beat⁹ tā tū gaudet ō bono sui proximi q̄tū de suo. sed quia h⁹ qōnis solutio apte pz per ea que dicta sunt in li. 3. di. 31. in solutiōe h⁹ qōnis. vtrū in p̄ria remāebit charitas q̄tū ad ordinē diligendi q ē in via. iō solutiōi h⁹ qōis nō ē hic imorādū. clarū est. n. q bti magis gaudēt ō bono illi⁹ quē magis diligūt: declaratū ē aūt i p̄dcā qōe q i p̄ria qlz magis p⁹ deū diligit se ipm q̄tū ad ītēsionē act⁹ q̄z quēcūq̄z aliū. ex quo pz q qlz magis gaudet de bono suo q̄z de bono p̄ri sui. vñ linus magis gaudet de bono suo q̄z ō bono petri. q̄uis forte petrus pp maiorē gaudēdi virtutē magis gaudeat ō bono lini q̄z de bono suo p̄prio linus.

c **Jrca** lr̄az fines suos hēbūt citates due rē. sz nūcz si oēs illi q mō sunt viuētes saluarent ipleret nūer⁹ ciuiū ciuitatis dei de istis cū illis q iā saluati sunt. Rñdeo q hoc nobis incertū ē. sm tñ dcā Aug. vī dō. q sic. vī. n. sentire in li. de bono cōiugali lōge añ medium q si oēs hoies q viuebāt tpe suo saluarētur q ipi cū illi q iā saluati erāt sufficissent ad repletionē nūeri electoz. vñ ingrentib⁹ si oēs hoies vellēt ab oi cōcubitu p̄tinere vñ subsisteret gen⁹ hūanum. Rñdet per hec verba. Vtinā oēs hō vellent dūtaxat de corde puro z cōscia bona z fide nō ficta. mīro citi⁹ dei ciuitas cōpleret z acceleraret⁹ termius secli. Ex his vbis seq vī qđ añ dictū ē. de hō tñ nullus scit certitudinē nisi solus de⁹ vī ille cui de⁹ h⁹ reuelauit. sz ali j alij s pleni⁹. qz sic nullus btūs ipm videt q̄tū ex p̄te sua visibil est. q̄uis qlz ipm clare videat. z vn⁹ alio clari⁹. sic ali⁹ ab eo fruit eo q̄tū ex p̄te sua fruibilis ē. q̄uis eo oēs fruant pfecte. z vnus alio pfecti⁹. ita qlz gaudebit de bono alteri⁹ q̄liz gauderz si in se hēret. hō nō vī verū si ita sit nota eq̄litatis. q̄uis vera sit sm q ita ē nota similitudis si ita esset par gaudiū vt ēt par eēt cognitio hec solutio nō valet qz q̄tū cognoscēt tñ gaudebūt. vnde sequēs solutio melior ē que refert paritatē gaudij nō esse ad intensionē affectionis gaudentiū. sz ad vniuersitatez rez de quib⁹ gaudebit. qz de oi re ō qua gaudebit vnus gaudebūt oēs si quē mouet qđ opus sit spiritibus defunctoz cū corpora sua in resurrectiōe recipere rē. Hec rō reddita est supi⁹ eadē di. in illa qō-ne vtrū beatitudo electoz erit maior p⁹ iudicium q̄z ante.

Di. l.

b **Jcor** tur qō rē. Supius determinauit magr de remuneratiōe bonoz. Hic determinat de retributione maloz. Et dicit in ptes tres P°. determiat de illa retributione absolute. 2° in compatione ibi. P̄reterea queri solz 3° ponit breuem recapitulationem operis tot⁹ ibi. Hoc de pedibus. P̄rima in duas. primo determinat de damnatis quo ad malum culpe. 2° quo ad malum pene ibi. Hic queri potest. Illa ps que ibi incipit. P̄reterea queri solet diuiditur in tres. P̄rimo determinat de retributione malorum in comparatione ad eos qui adhuc sunt in h⁹ mundo. Secundo in compatione ad eos q erāt in limbo ibi. Si quis autem. Tertio in compatione ad eos q sunt i celo ibi. Queri ēt solet. z ista i tres. P° ingrit si boni z mali vidēt se vsq̄z ad iudiciū. 2° si bti cōpatiūt malis ibi. Sz cū sci. 3° si ex visa pena malorū minuit in beatis aliqua gl̄ia eorū. ibi. P̄ostrēo q̄rit.

Articulus primus.

c **Jrca hanc** di. querendum est p̄n cipaliter de quattuor. P° de cognitione aie sepate in generali. 2° ō cognitione dānatoz in spāli. 3° de eorum voluntate. 4° de eorū punitiōe. Circa p^m queruntur tria. P̄rimo vtrum aia sepata cognoscat aliquid sensibiliter. 2° vtruz cognoscat aliqđ itelligibilr̄ spēsi corpe acceptas. 5°. vtr̄ co

gnoscat singularia.

p Primo ostēdo q̄ aia sepata cognoscit aliquid sensibiliter. Cassiodorus li. de aia. c. 2. dicit de aia sepata. q̄ vivit in se post hui⁹ seculi amissionem videt audit tangit ac reliquis sensibus efficaci⁹ vtit

Jtē li. de spū & aia. c. ii°. dī aia qđ dī aia dum vegetat spūs. dū contēplat sensus dum sentit. g̃ potētie sensitiue cū aia sepant. sed in ipa nō sunt ociose. g̃ sensitiua cognitione vtit. Jtē ph⁹. i. de aia vult q̄ sensitiue potentie nō senescūt. vñ dicit q̄ si senidaret oculis iuuenis videret vt iuuenis. Hoc aūt verū non esset si potentia sensitiua dependeret ex corpore. potentia g̃ sensitiua cum aia sepat. & si sic pōt sensibiliter cognoscere. Jtē fm phm̃ in eodē li. de desideriū cōfidentia timor & gaudiū pertinēt ad potentiam sensitiuam. sed talia sunt in aia sepata. ergo i ea est potentia sensitiua. & si sic pōt aliqd sensibiliter cognoscere. Cōtra in li. de eccliasticis dogmatibus ꝓpositione. ig. dicit duabus substantijs cōstat hō tiñ aia. & carne. aia cū rōne. & carne cū sensibus suis. g̃ potentie sensitiue cū aia nō sepant cū ex carne dependeāt. & si sic nihil sensibiliter cognoscere pōt

Jtem fm phm̃. 2. de aia solus intellectus est sepabilis ab alijs potentijs sicut perpetuū a corruptibili. g̃ in sepatione aie corrūpunt potentie sensitie & si sic aia sepata nihil sensibiliter pōt cognoscere

Rñdeo q̄ sicut se hñt intellectus & voluntas ad essentiaz aie intellectiue. sic modo suo se hñt potētie sensitiue ad essentiā aie sensitiue. vt aūt oñsum est li. i. intellectus & voluntas non addūt rē absolutā vltra essentiam aie intellectiue q̃uis ab ea differant fm rōnez & relationē. g̃ silr potentie sensitie ab essentia aie sensitiue hō differunt nisi fm rōnez Hoc excepto' q̄ potētie sensitiue nō pūt esse in actibus suis. nisi mediantibus organis. intellectus autez & voluntas organis alligate nō sunt. q̃uis dū aia intellectiua corpori corruptibili est vnita ad directōnem suoz actuū indigeat ministerio viriū sensitinarū de cōi. l. er quib⁹ sequit q̄ sive aia intellectiua & sensitiua in hoie sunt eadē essentia. sive nō. q̄ aia intellectiua a corpore sepata nihil pōt sensibiliter cognoscere q: si nō sunt eadē eēntia ñ remanēt in aia sepata potētie sensitiue. sz in ei⁹ sepatione a corpoꝛ corrūpūtur. si aūt sūt eadē eēntia q̃uis cū ea sepentur potētie sensitiue. tñ in ea nō pūt esse i actib⁹ suis q: talis ē nā rōalis aie q̄ q̃uis fm aliqd absolutuz nō differat a sua potētia itellectiua nec a sensitiua. tñ cognitionē q̄ ē sentire hoie ñ pōt nisi organo mediāte. restat g̃ q̄ aia sepata nihil pōt sensibiliter cognoscere et pte cognoscētis q̃uis hoc possit et pte rei cognite. q: q̃uis nō possit cognoscere p potentiā sensitinā. pōt tñ p intellectū sensibilia & sensibiles corpoz modos cognoscere. & sic dz itelligi auctoritas. Cassiodori ad hoc vt hēat veritatē. Ad 2ᵐ dō q̄ q̃uis potētie sensitiue cū aia sepent sz opionē dicentiuz q̄ i hoie aia intellectiua & sensitiua sunt eadē essentia. tñ ex hoc nō sequit q̄ aia sepata p eas sensibiliter cognoscat pp rōnē dictā in qōnis solutiōe. nec tñ ex hoc sequit q̄ ociose sint. q: actus suos hēbūt p⁹ corpis resūptionē & interi sūt ad pfectionē nāe. Ex dictis pz solutio ad tertiū. Pōt tñ dici fm opionē dīctiū potētiā sensitiuā corrūpi in sepatione aie q̄ ph⁹ per oculū nō intelligit organū tm̃ sed organū & potētiā visiuā q̄ ei⁹ forma ē. vñ dicit si oculus esset animal aia eius esset visus. Ad 4ᵐ dō q̄ timor & gaudiū nō sunt vniuoce passiōes cōiūcte & aie sepate. sicut pz ex his q̄ superi⁹ dicta sunt vbi q̄sitū ē vtruz gaudiū sit aliquid differēs a visione & fruitione. Ad pmā auctoritatē ad ptē faz dō fm opionē illoꝛ qui dūt sensitiuā & intellectiuā esse eādē essentiā. q̄ sub noie potētie sensitiue accepit potētiā & eius instrz sub vno eo q̄ vtrūq; cōcurrit ad actuz sentiēdi & sic accipiendo potentiā sensitiuā planū est q̄ nō sepat & sic posset dici ad auctoritatem phi. 2° allegatam. Vel pōt dici aliter q̄ vegetatiua & sensitiua i plātis & brutis corruptibiles sunt. intellectiua autē & si ab eis separi nō possit in corruptibilibus. tñ fm eius opionē q̄ erronea ē ab eis pōt separi in īmortalibus indubitanter. n. opiatus est corpa celestia esse aiata. sz i ꝺ errauit. & huic cōcordat qđ dixit ph⁹. 2. li. de aia. vbi dixit intellectiuā posse separi ab aliis. alia aūt ab ꝺ impossibile ē īmortalib⁹. sz opinādo corpoza celestia esse animata errauit.

s Secundo querit vtrū aia sepata cog° scat aliqd intelectualr per spēs in corpe acceptas. Et vr q̄ nō. Alui. 6. nāliū li. 5. c. 6. ipossibile est formā itelligibilē esse in aia in effectu perfecte. & nō itelligi ab ea i effectu pfecte. g̃ forma intelligibil nō ē i aia nisi q̃diu intelligit. g̃ spēs intelligibiles in aia intellectiua nō conservant. g̃ a corpore sepata per illas intelligere nō pōt. Jtē Aug. ii°. de tri. c. 3. cū cogitātis acies auersa fuerit. atq; illud qđ in memoria cernebat desiterit intueri nihil forme que ipressa erat in eadem acie remanebit. g̃ spēs in intellectu nō conseruantur. & si sic aia sepata per eas nō intelligit. Jtē fm phm̃. 3. de aia. sicut se hñt colores ad visuz sic fantasma ad intellectū. sed visus quocūq; mō dispositus nihil pōt videre nisi pūte colore. g̃ cū fantasmata nō separent cū aia intellectiua nō pōt p spēs in corpore acceptas intelligere. Jtē aia nihil itelligit sine intellectu possibili. cū per receptionē spērum intelligibiliū intelligat. sed sicut dicit ph⁹. 3°. de aia. passiuus intellectus corruptibilis est. ergo aia sepata nihil intelligit per species in corpore acceptas nec per quācūq; viam aliam. Jtem p omnes species acceptas in corpore anima simul intelligere potest. quia tūc potest simul itelligere plura quod negat phūs. 2°. ropi. nec est causa aliqua ōterminans intellectum ad hoc q̄ magis intelligat p vnam q̃ per aliam cum equale esse habeant in intellectu. voluntas enim hanc determinationem facere non potest: quia actus eius presupponit intellectus cognitionem. ergo anima separata p species in corpore acceptas itelligere nō potest. Jtē vna potentia non habet naturalem modum agendi nisi vnum. potentia enim calefactiua ignis nō calefacit naturaliter nisi secundum modum vnuz nec eius leuitas mouet naturaliter nisi secundum modum vnum. sed intellectus coniunctus & separatus non est nisi vna potentia. ergo nō habet naturalem modum itelligēdi nisi vnum. sed itellect⁹ cōiunctus nō habet naturalem modum itelligēdi nisi cum fantasmate. ergo ipe separatus aut cum fantasmate intelligit. aut nihil naturaliter intelligit. sz ꝓstat q̄ ñ itelligit cū fātasmate q: fātasmata nō sepātur cum intellectu cū non sint nisi in corporali

ſubiecto.ꝫ intellectus ſepatus nihil nāl̄r intelligit

Jtē beati poſt reſurrectionē aliqua intelligēt i fātaſmate.qz ille modus intelligendi naturalis ē itellectui cōiuncto corpori.intellectus aūt p gloriā nō amittet ſuuz naturalē intelligendi modū.ꝯuiſ per gliam hēat modū intelligendi ſupernaturalē.modus aūt intelligendi cū fantaſmate nobilior eſt ꝯ̄ modus intelligendi cū fantaſmate.cū ꝫ aīa ſepata non habeat nālem actionē perfectiorē ꝯ̄ hitura ſit p⁹ ſui vnionē cū ſuo corpore glīficato ſequīt ꝙ aīa ſepata aut nāl̄r nihil intelligit.aut in fantaſmate i telligit.ſed cōſtat ꝙ non intelligit in fantaſmate qz fantaſma non ſepatur.ergo nihil naturaliꝝ intelligit.ꝛ ſi ſic ſequīt ꝙ anima ſepata non cognoſcit aliquid intellectualiꝝ per ſpēs in corpe acceptas. Cōtra ph⁹.3.de aīa dicit ꝙ būdicentes ſunt dicentes aīam eſſe locū ſpēȳ.niſi ꝙ non tota.ſed itellectiua. cū ergo liberior ſit ſepata a corpore ꝯ̄ corpori corruptibili cōiuncta.nō tm̄ pōt intelligere per ſpēs i corpore acceptas.ſed multo melius ꝯ̄ qm̄ erat corpori coniūcta. Jtem ſpēs recepte in intellectu ſūt ibi modo incorruptibili.qz ſm cōmentatorē ſuper decimam propoſitionē de cauſis.illud qō̄ recipīt in alio eſt in eo per modū recipiētis.ꝛ non ſm modum rei recepte.ꝫ ſpēs intelligibiles remanent in aīa ſepata.cum ergo angelus intelligat per ſpēs q̄ in eo ſunt ꝛ aīa ſepata intelligendo imitet intellectum angelicum.vī ꝙ per ſpēs in corpe acceptas intelligat. Rn̄deo aīam ſepatam intelligere poſſe certū eſt.qz intelligere eſt ꝓpria opatō ipius intellectus.non eſt aūt rōnale ꝙ per ſui ſepationem a corpore ſua propria opatione priuet.vñ ꝛ ph⁹ dic̄ ꝓmo de aīa.ꝙ ſi eſt aliqua opatio aīe vel paſſionuz ꝓpria.cōtingit ipam ſepari.ſi vō nulla eſt propria ipius non erit ſepabilis.ꝫ per ipm habemus ꝙ cū aīa ſepat nō priuatur ſua ꝓpria operatiōe nec tm̄ intelligit ſepata.ſed mlto melius intelligit ꝯ̄diu ē corruptibili corpori cōiuncta.vñ Auic.6.naturaliuz li.5.c.5.poſtꝯ̄ locutus eſt de aggrauatione aīe p corruptibile corpus dicit.cū aufert de nr̄a aīa ipa aggrauatio ꝛ ipedimentū.tunc intelligentia aīe eſt melior purior ꝛ delectabilior.ſed de modo intelligendi ſunt diuerſe opiniones.dm̄t.n.quidā ꝙ intelligit per ſpēs concreatas per quas non pōt intelligere corpori corruptibili vnita eo ꝙ pp eius aggrauationē ſe ſuper illas reflectere nō pōt. Sed contra ſecundū phm̄.3.de aīa.antec̄ intelligat ē ſicut tabula in qua eſt actu nihil ſcriptū. Alij dicūt ꝙ intelligit partiz per ſpēs in corpore acceptas.ptim p ſpēs quas a deo recipit.ſtatim.n.poſt ſepationem aīa recipit ab ipo ſpēs totius vniuerſi.ꝛ eſt hec influentia quaſi per modū nature nō gratie.vñ non eſt reuelatio prope.qz etiā talem influentiam recipiunt aīe reprobe.qz illis nō ſubtrahuntur bn̄ficia nature. Sed cōtra.natura opatur de neceſſitate. ſed nihil creatū eſt a deo.ꝺ neceſſitate ꝫ nulla creatura nāl̄r emanat a deo.vñ non video quo modo bene poſſit intelligi ꝙ ille ſpēs a deo influant nāl̄r

Alij dicūt ꝙ aīa ſeparata per ſpēs acceptas i corpore nihil intelligit.qz non ſepantur cū ea.nec eiz ſunt in intellectu niſi duz actu intelligit ꝛ hec ē opinio Auic.qui vult ſpēs intelligibiles nō eſſe in intellectu niſi ſicut in vi apprehēdente.vñ nō ponit memoriā intelligibilē.vnde dicit ꝙ q̄cūc̄ intellectus intelligit in corpore oportet ꝙ conuertat ſe ad fantaſma ꝛ intellectum agentem vt ſpēm intelligibilē recipiat quā per auerſionē poſtea perdit ſicut viſus per cōpationē ſui ad rem viſibilem ꝛ ad luminis ſpeciem recipit quā poſtea per ſui auerſionē a lumine ꝛ viſibili pdit intellect⁹ tm̄ per frequētez receptionē habilitat ad recipiendū ꝛ intelligēdum ꝛ hec habilitatio eſt ſcie habitus. Sed contra Aug.li.14.de tri.c.3.dicit ꝙ imago eſt i anima hoīs rōnali ſiue intellectuali.ſed ſicut pz per ipm i pluribus locis.li.de tri.illa imago cōſiſtit in mēoria ꝛ intelligentia ꝛ voluntate.ergo in anima itellectiua eſt memoria.ſed actus memorie eſt tenere ſecundū Aug.14.de tri.c.8.ergo ſpēs itelligibiles in anima intellectiua cōſeruant. Preterea ꝺ videtur velle ph⁹ vt patet in auctoritate allegata in prima rōne ad partem ſecundam. Jtem ſecundū Aug.li.9.confeſ.longe poſt principiū. Mortui habent noſtri memoriā.ergo potentia memorativa eſt in aīa intellectiua vī ergo mihi dō ad queſtionem ꝙ ſpecies intelligibiles conſeruantur in intellectu.ꝛ per eas intelligit aīa ſepata.ꝛ ꝯ̄uis quidaz dicant ꝛ ſatiſ communiter ꝙ per illas intelligebat corpori corruptibili vnita. Alij tm̄ dicūt cōtrariū dicentes illas creatas fuiſſe mediante actu intelligendi ꝛ intellectu imediate moueri a fantaſmate in virtute tamen intellectus agentis que tacta ſūt li.2°.di.25.ꝛ quia aīe ſepate de nouo pnt acquirere alicuius rei cognitionem vī dicendum ꝙ acquirere poſſunt nouas ſpēs intelligibiles.ſicut.n. exīs i corpe pōt per ſuū actiuū ſicut per pncipale agēs mediante fantaſmate ſicut inſtrāli agēre educere ſpēz intelligibilē de ſe ipſa inc̄ztū eſt poſſibilis.ſic cum multo ſit potentior ſepata in operādo ꝯ̄ corpi corruptibili vnita pōt per ſuuz actiuū ſicut per agens pncipale mediante ſilitudine vel re ſicut inſtrumē tāli agente educere de ſe ipa vt eſt poſſibilis ſpēz intelligibilem qua aliquid pōt cognoſcere qō̄ vnita corpori nūc̄ cognouit. De paruulis aūt opināt aliqui ꝙ ſicut in reſurrectione dn̄s volūtarie ſupplebit corpibus puuloꝝ c̄ztitatē quam habuiſſent in termino augmenti ſi uixiſſent vſqz tunc ꝛ natura in eis nō erraſſz vel defeciſſz ꝙ ita voluntarie influit aīabus eoꝝ ſtatim cum a corporibus eoruz ſeparate ſunt ſpecies illarum rerum c̄ztum per nāle lumen cognitionem acquiſiſſent vel acquirere potuiſſent ſi viriſſent vſqz ad illud tempus in quo de lege cōi maxime viget per naturaz vſus rōnis vī vigebat in hominibus illius tēporis quo illi puuli deceſſerunt ſiue dcedunt.nec ex dictis ſequīt ꝙ inutilis ſit pro alia vita acquiſitio nālis ſcie in hac vita quia electi bene vtunt ea.ꝛ ille bonus vſus in hac vita vtilis eſt eis pro alia vita.qz per illuz bonum vſum merent.ſi aūt dicat ꝙ acquiſitō naturalſcientie ſit reprobis inutilis pro alia vita nō eſt inconueniens. Alij autem dicunt ꝙ ꝯ̄uis deuſ poſſz aīabus paruloꝝ dare cognitionem nālez equalem naturali cognitioni vnius magni clerici vel maiorem.tamen non dat talem cognitionem animabus paruloꝝ recedentium a corporib⁹ cum originali peccato.quia nō cōuenit.nō enim ꝺ cens eſt ceteris paribus ꝙ anima que in acquirēdo ſciam nūq̄ laborauit habeat cognitiōem naturalem equalem cognitioni anime illius que in

acquirēdo eā laborauit. deus tñ aiab⁹ puuloꝝ ꝓdictoꝝ infudit volūtarie ñ nāliter ſpēs illaꝝ reꝝ quaꝝ cognitio decet ſtatū eoꝝ. ꝛ ꝙuis deus ꝓdictas ſpecies infūdat nō de neceſſitate nature. ſꝫ libera volūtate. tñ nālis eſt cognitio quā aie predictoꝝ paruuloꝝ hñt per eas. qꝛ nō eleuat itellectum ſupꝛa ſuam nālem facultatē. Ad ꝑᵐ in oppᵐ dō ꝙ illa fuit opio Aui. cui i hoc nō eſt aſſentiēdum. Ad ꝛᵐ dō ꝙ ibi Aug⁹ loquit de tri. q̄ eſt i parte aie ſenſitiue ꝛ pōt dicere ꝙ per aciē cogitātis intelligit potētiaꝝ cogitatiuā ſenſitiuā q̄ altiſſima ē iter potētias ſenſitiuas. Uel pōt dici ꝙ aciē vocat cogitantis potētiā itellectiuā iꝯtū actū itelligit ꝛ ipaꝝ iforma tionē vocat ipam intellectionē q̄ eſt expꝛeſſioꝛ ſilitudo rei itellecte ꝙꝫ illa que habitualr itellectu retinet. Ad ʒᵐ dō ꝙ illa ſilitudo tenet iꝯtuꝝ aia eſt vnita coꝛpoꝛi coꝛruptibili. nec ad hc totalr eſt ſimile. qꝛ nō ſic remāet hitualiter ſilitudo coloꝛis in viſu ſicut ſpēs itelligibiles in itellectu. Ad 4ᵐ dō ꝙ phūs ibi vocat itellectū paſſibilē i ꝓpꝛie. ſ. ipaꝝ cogitatiuā ſenſitiuaꝝ que oꝛganū hꝫ in media cellula cerebꝛi quā ſemp oꝫ eſſe in acta ſuo dū intellectus coꝛpoꝛi corruptibili vnitus itelligit de lege cōi. vñ facit differentiā inter intellectū paſſibilē ꝛ poſſibilem. Ad. 5ᵐ dō ꝙ aia poſt ſui ſepationē aliq̄ intelligit ꝓ vnā ſpēꝫ ꝛ nō per aliaꝝ a caſu. aliq̄ eꝛ cauſa determinata. aut qꝛ. ſ. illa ſpēs foꝛtiꝰ eſt in ea impꝛeſſa nō. n. omnes ſpēs exītes in intellectu in eo qualiter ſunt impꝛeſſe. ꝙꝫuis oēs ibi hēant eſſe in coꝛruptibile. aut qꝛ magis aſſueta eſt intelligere ꝓ illam. aut qꝛ eſt repītatiua generaliꝰ intentōis qꝛ itētio entis eſt que pīmo oꝛdine nature occurrit intellectui. ꝛ hīta iſta generali cognitione in actu. qꝛ multe ſpēs intelligibiles ſunt in ea ꝓ quas de rebus diuerſis pōt cogitare volūtas mouet intellectū ad conuertendum ſe ad illas pꝛout ſibi placet.

Ad 6ᵐ dō ꝙ cū dī ꝙ vna potētia nō hꝫ naturalē moduꝫ agendi niſi vnū ꝛc. dico ꝙ nō eſt verū ō potentia q̄ radicaſ in tali eſſentia forme. q̄ ſucceſſiue pōt hīe duos modos nālis exītie. quia nālis modus operandi pꝛoꝑtionaſ eſſentie mediante ſuo naturali mō exīdi. intellectꝰ aūt hūanus eſt potentia radicata in eſſentia aie rōnalis q̄ ſucceſſiue hēt duos nālis exītie modos. dū. n. eſt in actu coꝛpoꝛis forma naturalr exiſtit poſtꝙꝫ etiā eſt a coꝛpoꝛe ſepata naturalr exiſtit. qꝛ ꝓ ſuā naturā exiſtit. nō eſt aūt idē modus naturalr exīdi quo exiſtit. vt pars i cōpoſito ꝛ vt actu coꝛpoꝛis infoꝛmāſ. ꝛ ille quo ꝓ ſe exiſtit. qꝛ ſic exiſtit nō vt actu ps. nec vt actu coꝛpus iforꝛmans. ſꝫ vt quoddā totū nō hñs ſuū cōpletū nālis exītie modū quapp pīmus modus exīdi ſibi eſt nāliꝛ ꝙꝫ ſecūdus. vñ ꝛ nālr ipm appetit. Ad 7ᵐ dō ꝙ dīt quidā ꝙ modus intelligēdi i fantaſmate nō eſt nālis. ſꝫ accītalis aie coniuncte coꝛpi. qꝛ coꝛruptibilitas nō ptinet ad coꝛpoꝛis eſſentiā ſꝫ ſibi accidit. ꝛ ꝑdictus modus nō cōuenit aie cōiuncte niſi rōne coꝛruptibilitatis coꝛpoꝛis ꝓ quā aia ſic aggrauaſ vt pp ſui debilitatē nō poſſit ꝓ ſui nām ꝛ de lege cōi appꝛehēdere itelligibile niſi in aliquo ſenſibili vt quaſi i exemplari. Sꝫ ꝙꝫuis hec opio ſit multū pꝛobabilis. tñ cōtra eam pꝛobabiliter ſic aꝛguūt aliqui. aia beata poſt ſui coꝛpoꝛis reſūptionē aliquid ꝓticipabit de mō exīdi ſenſibili. iꝯtū erit coꝛpoꝛis ſenſibilis forma. coꝛpus. n. ꝓ ſuaꝫ glorificationē nō deſinit eſſe ſenſibile. ꝓticipabit etiā aia aliqd de mō exīdi itelligibilr. inꝯtū ē ſpūalis ſbā qꝛ pncipalius participabit illū modū exīdi qui cōueniet ſibi rōne ſui ꝙꝫ illū q̄ ſibi cōueniet rōne coꝛpoꝛis. iō pncipalius ꝓticipabit exīdi modū intelligibilr ꝙꝫ mod ū exīdi ſenſibilr. cū ergo naturalr modus intelligendi ꝓꝑtionetur naturali mō exītie ſubſtantie intelligentis videt ꝙ illud qō itelliget naturaliter intelliget in aliquo ſenſibili. Inter aūt ſenſibilia illud qō ꝓpinquius eſt ſpēi intelligibili ē fantaſma. ergo vī ꝙ illud qō modo nāli intelliget intelliget in fantaſmate. Preterea incōueniens vī ꝙ aia nūꝙꝫ habeat naturalē modū intelligendi ꝙꝫdiu ē actu coꝛpiſ coꝛruptibilr forma. ſꝫ ſi modus itelligendi i fantaſmate nō eſſet ſibi naturalis nūꝙꝫ ſaltē de lege cōi haberet naturaleꝫ modū itelligendi ꝙꝫdiu eſt actu coꝛpoꝛiſ coꝛruptibilis forma. quia ꝙꝫdiu ſic eſt nūꝙꝫ ſaltē de lege cōi ſine fantaſmate itelligit. vī ergo ꝙ icōueniēs ſit dicere ꝙ talis modus intelligendi nō eſt ſibi naturalis. Alij dīt ꝙ ſicut alium modū exīdi habet aia coꝛpoꝛi coꝛruptibili cōiuncta ꝙꝫ habeat ſeparata. ſic habebit alium qñ erit cōiuncta coꝛpoꝛi glīficato. ꝛ iō ſicut alio mō intelligit ſeparata ꝙꝫ coꝛpoꝛi coꝛruptibili vnita ſic modo diuerſo ab iſtis duobus intelliget nālr quā do erit coꝛpoꝛi gloꝛificato vnita. ſed quia nō clare patet ꝙ iſte naturalis modus intelligendi differat ab alijs duobus niſi ꝙ erit perfectioꝛ. iō vī alijs dō ꝙ aia qñ erit vnita coꝛpoꝛi gloꝛificato habebit naturalē modū intelligēdi i fantaſmate ꝛ ſupnaturalem nō i fantaſmate. ꝛ ſimul eādem reꝫ itelligēꝫ poterit vtroꝙꝫ modo cū oculus coꝛpoꝛalis eādeꝫ rem quā videt in ſpeculo ſimul poſſit videre nō i ſpeculo. nec ex dictis ſequit ꝙ anima ſepata hēat naturalē modum itelligendi pfectioꝛeꝫ ꝙꝫ erit ille naturalis modus intelligēdi quem habebit. quando erit coꝛpoꝛi gloꝛificato vnita. illam. n. propoſitionem qua dicitur. nobilioꝛ eſt naturalis modus itelligēdi ſine fātaſmate ꝙꝫ cū fantaſmate. nō oꝫ ſēper eſſe verā niſi ceteris ꝑibus. i ꝓpoſito aūt ñ ſūt cetera ꝑia. qꝛ ꝓp pfectioꝛē exīdi modū foꝛtioꝛ erit aie nālis virtus qñ erit coꝛpoꝛi glīficato vnita ꝙꝫ ſit dū eſt ſepata. ꝛ iō poterit aliqd ēt nālr petfectꝰ videre i fantaſmate ꝙꝫ ipa ſepata poſſit nālr videt nō i fātaſmate. ſicut oculus coꝛpoꝛalꝭ qñ ē foꝛtis vi det aliquā rem clarius i ſpeculo ꝙꝫ oculus debilis videat eādem rem. nō in ſpeculo.

Tertio querit vtꝝ aia ſepata cognoſcat ſingl'aria. Et vī ꝙ ñ. qꝛ dō oī intelligibili pōt eſſe ſcia. ſed de ſingularib⁹ non pōt eſſe ſcia. ſed ꝙꝫ ꝓbm̄. i. poſterioꝝ. ois. n. ſcia de vniuerſalibus ē. g̃ aia ſepata cū nō hēat niſi cognitionē itelligibilē nō pōt cognoſcere ſingularia. Itē ſm ꝓbm̄. i. ꝓbiſi. vniuerſale ſm rōem notū ē. ſingulare aūt ſm ſenſuꝫ. ſꝫ aia ſepata nō hꝫ cognitionem ſenſitiuā. qꝛ illa regrit oꝛganū. g̃ nō pōt cognoſcere ſingulare. Itē ſpēs in itellectu ē reſpectu idiuiduoꝝ vniuerſalis ſicut dicit Auic. 5. meta. c. 1. ſꝫ per ſpēꝫ vniuerſalē nō pōt ſingulare cognoſci. g̃ aia ſepata nō cognoſcit ſingularia. Cōtra Lu. 16. dī de diuite dāmato ꝙ eleuās oculos ſuos cū eſſet i toꝛmētis vidit Abraam a lōge ꝛ lazarū in ſinu eius. ſꝫ cōſtat ꝙ illa viſio nō fuit ſēſibilis ſed itellectualr. cuꝫ g̃ Abraam ꝛ lazarus ſint duo ſingularia aie ſepate

hñt cognitõnẽ singulariũ. ℜ̃ndeo q̃ aĩa sepata cognoscit singularia. qz nõ tñ̃ in intellectu est ſilitudo vniuersalis. sed ẽt rei singularis nec due sunt ſilitudines numero distincte. sicut nec sunt duo nũero distincta hec albedo. z albedo. vñ eadẽ est ſilitudo repñtatiua huiꝰ albedinis z albedinis z p̃us ordine nature repñtat albedinẽ q̃z hẽat albedinem vñ cũ intellectus post ſui sepationẽ a corpore p̃ suũ actiuũ tanq̃z per agens p̃ncipale sub deo mouet se ip̃m. z mouetur inq̃tũ possibilis est mediãte illa similitudine tãq̃z agẽte instrali sub rõne qua est repzesentatiua albedis tñ̃ cognoscit albedinẽ i vniuersali. inq̃tũ aũt mouet se ip̃m p eam sub rõe qua est repñtatiua huiꝰ albedinis cognoscit albedinez in singulari. inq̃tũ etiã mouet se ip̃m per eam sub vtraq̃z rõne cognoscit albedinẽ in vniuersali i cõparationẽ ad albedinẽ in singulari. nec ẽ mirandũ si intellectus p vnaz spẽz possit se mouere sub vna rõne z nõ sub alia vel ab vtraq̃z simul. qz vnuz re est plura ƒz rõez. z distinguit intellectus vbi nõ distinguit natura. ℙredicta aũt supius li. 2. di. 14. in illa qõe vtrũ possim⁹ cognoscere singularia pleni⁹ z diffusius explicata sunt. z iõ hic ptranseo breuius

Ad p̃m in oppm dõ q̃ de re contingit scire quid ẽ z cõtingit scire eam esse in actu p̃mo mõ de omni qõ̃ potest intelligi siue sit vniuersale siue singulare incorruptibile vel corruptibile põt esse scia. 2° modo nõ põt esse scia de singularibus corruptibilibus. q̃z uis intellectu p̃nt apprehẽdi. qz nõ p̃nt a nobis õ lege cõi sciri nisi videant p̃ntia. Ad 2m cũ dr q̃ vniuersale ƒm rõez notũ est. z ẽ. dico q̃ ℔ cũ p̃cisione õ bet intelligi. qz sensu cognosci nõ põt. qõ aũt dr singulare notũ est ƒm sensuz. ℔ nõ dz cũ p̃cisione intelligi. qz nec oẽ singulare est cognoscibile p sensuz vt pz in singulari subã intellectuali. singlare ẽt sensibile nõ est cognoscibile p sensuz tñ̃. ƒz etiã per intellectũ. Ad 3m dõ q̃ spẽs exns in intellectu q̃z sit respectu indiuox vniuersalis inq̃tũ p illã põt intellectus cognoscere indiuidua sub vna rõne vniuersali. tñ̃ respectu eox est ẽt singularis inq̃tũ intellectus p eã põt cognoscere singulare. q̃z g̃ i intellectu sint multe spẽs p quax quãlibz põt cognoscere vniuersale. tñ̃ p spẽz. pprã cognoscit qõlz singlare.

Articulus secundus.

Consequẽter queritꝰ de. 2° principali. Et circa ℔ queruñ tria. ℙ° vtrũ aĩa sepata possit per suaz naturalẽ virtutẽ se mouere de loco ad locũ. 2° vtrũ possit mouere aliquod corpus de loco ad locũ. 3° vtz possit vniri alicui corpori vt pprius eius motor.

Primo ostẽdo q̃ aĩa sepata nõ põt per suaz naturalẽ virtutẽ se mouere de loco ad locũ. si. n. se posset moueꝛ per suaz naturalẽ virtutẽ de loco ad locũ non portaret ad locũ quietis. qz ad illũ libẽtissime moueret se. ƒz vt dr Lu. 16. factũ est vt moreret mendicus z portaret ab angelis in sinuz Abrahe. g̃ aĩa sepata non põt p suã nãlem virtutẽ se de loco ad locũ mouere

Jtẽ quedã sunt substãtie corporales que q̃z habeant imaginationẽ z sensitiuũ appetituz z sint ab alio mobilia ƒz locũ. tñ̃ illo motu se ipsas mouere ñ pñt. dicit. n. phũs. 2° de aĩa q̃ sensitiuoꝝz q̃dã sũt q̃ nõ hñt motũ ƒm locũ. z ℔ est pp̃ imperfectionez eorũ. g̃ a fortiori sunt quedã substãtie spũales q̃ q̃z uis habeãt intellectũ z liberã volũtatẽ z sint mobiles ab alia ƒm locũ. tñ̃ pp̃ coꝛ imperfectionẽ se ip̃as illo mõ mouere nõ p̃nt. ƒz nõ est inuenire aliq̃s substantias tales nisi aias separatas que habẽt imperfectũ existendi modũ. g̃ vz q̃ se ip̃as non possunt mouere ƒm locũ

Jtẽ ƒm ſniaz phi. 8. phisi. oẽ q̃d põt se mouere de loco ad locũ resolubile est in talia duo quoꝝ vnum est p se mouens. z aliud per se motũ. ƒz aĩa nõ est resolubilis in talia duo. est. n. simplicis nature. g̃ nõ põt se mouere de loco ad locũ. Contra vt onsum est li. 1. di. 37. In illa qõne vtrũ ãgelus sine assumpto corpore possit se mouere de loco ad locũ angelus potest se mouere de loco ad locũ. g̃ a fortiori cũ aĩa sepata sit alicubi diffinitiue z aliquo mõ assimilet ãgelis i p se exñdo. nisi in ℔ q̃ hz iperfectionẽ exñdi modũ põt se mouere de loco ad locũ. ℜñ° q̃ aĩa sepata p suã nãlez virtutẽ põt se mouere de loco ad locũ. z ad intelligẽduz hãc veritatẽ magis distincte

ℙ° intẽdo declarare q̃ põt moueri de loco ad locũ. 2° q̃ aliq̃s mouet de loco ad locũ. 3° q̃ põt se mouer õ loco ad locũ. 4° q̃ aliq̃s mouet se de loco ad locũ. ℙm declaro sic p phñ. 3. phisi. motus ẽ actꝰ ẽtis in potẽtia ƒz q̃ hꝰ. ƒz aĩa sepata ẽ in aliq° loco diffinitiue z ẽ in potẽtia ad exñdũ i loco alio. g̃ õ vno loco ad aliũ moueri põt. 2m artm declaro sic. aiaꝝ recedentiũ a corporibus quedã recedunt i mortali pccõ. z ille trãsferũt ad infernũ. q̃dã recedũt cũ charitate z illaꝝ q̃dã nihil portãt secuz purgãdũ. z ille trãsferũt ad celũ ẽpireũ. q̃dã portãt secũ aliqd purgabile. z ille de lege cõi trãsferũt ad purgatorij locũ. z postq̃z purgate sũt trãsferũt ad celum ẽpireũ. ƒz p̃dcẽ trãslatiões sunt motꝰ seu p motuz. g̃ aĩe sepate aliq̃s mouẽt de loco ad locũ. 3m artm declaro sic. maius ferñ est in rẽ trãsmutare ad formã ẽt accñtalẽ q̃z eã trãsmutare de loco ad locũ. vt eni onsuz ẽ li. 2. di. 7. i. qõe articuli quarti. õ modo p suaz virtutẽ nõ põt imediate transmutare materiã ad formã subãlẽ. nec ẽt ad accñtalẽ nãiez q̃z eã trãsmutare possit ƒm locũ z etiã ad formã artificialẽ eo q̃ talis forma cãtur mediãte aliquo motu partiũ ƒz locũ. ƒz aie sepate p̃nt semet ipsas mouere ad formã accñtalẽ. qz p̃nt mouere semet ip̃as ƒz diuersas affectiones. g̃ multo fortius possunt p suã naturalẽ virtutẽ semet ip̃as mouere õ loco ad locũ. ℙreterea cũ aĩa sepata hẽat intellectũ quo se p̃t dirigeꝛ i mouẽdo de loco ad locũ. z liberã volũtatẽ qua põt talẽ motũ iperare. pbabile vz z conueniẽs q̃ a creatore accepit motiuã potẽtiã qua talẽ motũ põt exequi. 4m articulũ declaro sic. anie recedentes a corporibꝰ in charitate nihil portãtes secũ purgabile sciũt q̃ volũtas dei est q̃ statim ad celũ ẽpireũ transferant. cũ g̃ sciant se mouere z velint. qz vehemẽter locũ illũ desiderant z poscunt. vt iã dcñ est. pbabile ẽ q̃ ad illũ locũ se ip̃as moueãt. q̃z nis ab anglis ob reuerentiã associent. recedentes ẽt a corporibus in charitate secũ portantes aliqd purgabile sciũt q̃ volũtas dei est q̃ ad locuz purgatõis trãsferãt. cũ g̃ ℔ sciãt z facer possint z velint eo q̃ iusticie diuine sint obedientes. videtur q̃ ad illum locum moueant se. q̃z nis ob aliquam causaz illud deducant a bonis angelis. vt aliq volũt

vel a malis vt dicũt alij. aie etiam recedẽtes a corporib⁹ in pccõ mortali mouent se ipsas ad locũ inferni sicut latro q dr ad patibulũ se ipm mouet. qa plus vult ire ad patibulũ qz illuc trahi vel in via plus affligi. Ad p^m in opp^m dõ q illa portatio de qua loquit ibi saluator est portatio cuiusdã reuerẽtie. sicut videmus q magne psone aliqñ eũtes de vno loco ad aliũ interdũ portantur ab honorabilib⁹ psonis in signũ reuerẽtie. Ad 2^m dõ q nõ oia bruta iperfecta carent potentia mouendi se fm locũ. aliqua. n. sunt que nõ pñt generare sibi silẽ. ⁊ in ẽipfecta sunt ⁊ tñ se mouẽt ꝑz locũ. ⁊ ꝗuis sint aliq̃ maioris iperfectionis pp quã ꝑz locũ se mouere nõ pñt. tñ silis iperfectio nõ deceret aliquã spũalẽ substantiã. illa. n. bruta que fm locũ se nõ mouent tali motu nõ indigent. qr vel suũ nutrimẽtũ hñt cõiunctũ vel natura puidit vt eis portet. sicut pz q mare p suũ fluxũ portat nutrimentũ cõchis exñtib⁹ in sabulo. nõ tñ talia totalr carent potẽtia mouẽdi se. qr astringendo se ⁊ dilatãdo fm ptes aliqualr mouent se fm locũ. decẽs aũt est ⁊ ordo iusticie hoc rẽqrit vt aia rõnalis postꝑ a corpore ẽ sepata vadat vel ad infernũ vel ad purgatoriũ vel ad celũ feratur ẽpireũ. Ad 3^m dõ q pz solutio p illud quod dictum est li. i. di. 37. in illa qõne vtrũ angelus possit se mouere de loco ad locũ. ⁊ p illud qõ supra dictuz est in ℔ quarto in illa qõne vtrũ in beata fruitione volũtas tñ sit passiua ī solutõe secundi argumẽti.

s Ecundo querit vtr aia sepata possit mouere aliqõ corpus de loco ad locũ per suã nãlem virtutẽ. Et vr q nõ. aia corpori cõiuncta nõ mouet corpus itelligẽdo ⁊ volendo tñ. qõ pz qr aliqñ multũ vigẽt i homine vsus intellectus ⁊ voluntatis. ⁊ tñ se ipm nõ põt mouere de loco ad locũ pp debilitatẽ. ⁊ qñ hẽt membr qõ mouere nõ põt pp mẽbri infirmitatẽ. vt pz in mẽbro paralitico. ſz in aia sepata nõ ẽ aliq̃ potentia alia ab intellectu ⁊ voluntate. qr nõ respicit ens nisi sub rõne duplici .ſ. sub rõne veri sub q̃ est obiñ intellectus. ⁊ sub rõne boni sub qua ẽ obiñ volũtatis. g̃ aia sepata nullũ corpus põt mouere p suaz nãlem virtutẽ. Jtẽ sicut aia corpori cõiuncta audit mediãte organo corporeo. ⁊ sic mouet corp⁹ de loco ad locũ. organo corporeo medante. mouet eni ipm mediantib⁹ musculis. ⁊ neruis ⁊ spiritib⁹ deferentibus influentias aie. qõ pz. qr põt cõtigere talis lesio in musculis ⁊ neruis vel talis opilatio q̃ phibet transire spũs ꝓdictos. ita q aia corpus suũ de loco ad locũ mouere non põt. sed qr organũ quo audit aia nõ sepatur cũ aia. iõ sepata audire nõ põt. ꝗuis p intellectũ apprehendat audibilia. g̃ a simili cũ musculi nerui ⁊ spũs supradicti nõ sepent cum aia ipa sepata nullũ corpus p suã nãlez virtutẽ mouere põt. Jtẽ ad actũ exercendũ quẽ aia exercere põt sepata nullo organo indiget. etiã dũ est corpori cõiũcta. vñ qr aia sepata põt hẽre actũ intelligendi. qr sibi cõuenit fm se nõ exercet illũ actũ. etiã cõiuncta corpori aliquo organo mediante. quapp dr q intellectus nõ est potentia organo alligata nec volũtas silr. sed aia corpori cõiuncta nõ põt mouer corpus nisi organo mediante. g̃ ipsa sepata nullũ corpus põt mouere. Contra quia angelus põt mouere se ipm de loco ad locũ. põt etiã mouere aliquod corpus de loco ad locũ. g̃ a fortiori cuz aia sepata possit

mouere se ipam de loco ad locũ. vtpz ex ꝓcedenti qõne põt mouere aliquod corp⁹ de loco ad locum.

Jtẽ si deus alligaret supernãlr vnã paleã aie sepate ⁊ postea relinqueret aiam sue nãli virtuti. quero vtrũ illa aia possit se mouere de loco ad locuz. si dicas q sic. habeo ꝓpositũ qr tunc moueret paleam. si dicas q nõ. ad dictũ tuũ sequer hoc inopinabile q vna palea impediret eaz ne se ipaz posset mouere. Rñdeo q aia sepata põt per suã naturalem virtutẽ mouere aliqõ corpus de loco ad locũ nisi p hibeat a superiori virtute. ī aia. n. sepata ẽ virt⁹ motiua. fm locũ. qr vt pz ex ꝓcedenti qõe se ipam põt mouere de loco ad locũ. illã etiaz potentiã põt facere pñtẽ alicui corpori. qr simul posset esse cum vno lapide vel cũ alio corpore. multa etiã sunt corpora quoz nullũ tantã habet potentiã in resistẽdo q̃taz hz aia in trahendo vel in pellendo. qõ pz qr virtuosior est aia sepata q̃ corpori corruptibili vnita. qa vt dr. 9. sap̃. corpus qõ corrũpitur aggrauat aiam. ⁊ tñ corpori corruptibili vnita plus põt in trahẽdo vel pellendo corp⁹ suũ q̃ ipm corp⁹ resistendo. cuz g̃ ad ℔ q vna res moueat aliã fm locũ sufficiat q illa re sit motiua virtus ⁊ q possit eã vnire rei mobili ⁊ q sit ꝓpotens sup eã segtur q alia sepata põt p suã nãlem virtutem aliqõ corpus de loco ad locũ mouere. Et eredũt aliqui etiã q aliqñ moueat. refert. n. Greg. 4. li. dialo. inter mediũ ⁊ finẽ. Germanũ capuanũ ẽpm inuenisse ꝓ Pascasiũ diaconuz q erat defunctus stantẽ ⁊ obsequẽtez in balneis. cũ g̃ illa aia nõ esset illi⁹ corporis forma. ⁊ tñ ipm mouebat pz q aliqñ aia sepata mouet aliqõ corp⁹ fm locũ. nec dõ est vt aliqui dicũt q eẽt angelus bõus vel malus in spe pascasij. qr ℔ faciendo ille pascasius faciebat pniam suã. nec tñ fuit idẽ corpus cui⁹ fuerat aia pascasij forma. aia. n. dũ ẽ sepata phibet diuina virtute mouer corp⁹ illud cui⁹ forma fuit. ⁊ quodcũqz aliud corp⁹ qõ fuit aiatuz rõnali aia. ⁊ ẽt corpora brutoz ne esset hoib⁹ occasio rudi in vilẽ ⁊ horrẽdũ errorẽ opinantiũ intellectũ posse transir de corpe in corpus. ita q successiue sit ꝓpus motor diuersoz corpoz ⁊ quãlibz aiaz qõlibz corpus igredi posse vt pictagorice fabule dicũt. Ad p^m ī oppositũ dõ q minor ẽ falsa. in aia. n. sepata est potentia motiua ꝑz locũ. ipsa. n. nõ tñ respicit ẽs sub rõe veri vel boni vt supponebas in arguendo. ſz etiaz sub rõe mobilis fm locũ sub qua rõe est obiñ potentie motiue fm locũ. Ad 2^m dõ q argumentũ non plus cõcludit nisi q aia sepata nõ põt p suaz nãlem virtutez mouere aliqõ corpus de loco ad locũ illo modo quo mouet coniuncta. tñ sicut sepata aliquo mõ cõprehendit audibilia q̃ cõiuncta. sic alio mõ mouet corp⁹ q̃ ꝓiuncta. Ad 3^m dõ q maior vera eẽt si illũ actũ quẽ exercet aia sepata exerceret coniuncta. ⁊ eodẽ mõ vt añ iaz dcm̃ est. aia coniuncta. corpori nõ mouet corp⁹ suũ illo mõ quo sepata mouet corpus aliud. dũ. n. actu ẽ corpis forma nõ põt p suaz nãlez virtutẽ ipz mouere de loco ad locum totũ sil. videm⁹. n. q cũ hõ mouet se de loco ad locũ. dũ vna pars mouet alia gescit. ita vt ps gescẽs mouz p virtutẽ aie ptẽ aliã. nõ sic aũt mouet aliud corpus dũ est sepata. imo mouz totum simul. ⁊ cuz arguis q intellectus etiã cõiunctus non intelligit organo mediante. dico q inq̃tũ actus intelligẽdi intellectus coniũcti similis est actui intelligendi

itellect⁹ sepati organo nō indiget inq̄ztuz tñ intel-
lectus cōiunctus alio mō intelligit q̄z sepatus act⁹
eius ab organo corporali dependet p accūs inq̄ztū
p suā nālem virtutē ⁊ de lege cōi nihil intelligere
pōt sine fantasmate qō requirit organū corporale
nec ēt sine ministerio alicuius virtutis sensitiue q̄
organo est alligata.

t Tertio queritur vtrum aīa sepata possit per suā naturalē virtutez vniri alicui corpi vt pprius eius motor. Et vī q̄ sic. nō obstante q̄ intelligentia mouēs orbē nō est orbis forma. tñ est eius pprius motor. ḡ a sili non obstāte q̄ aīa sepata a suo corpe nō possit esse alte-
rius corporis forma. tñ pōt fieri alterius corporis pprius motor. Itē spiritus est pprius motor cor-
poris pp eius nālez inclinationē ad ipm mouēduz
sz in aīa sepata a suo corpore remanet nālis inclia-
tio ad mouendū ipm. ḡ vī q̄ illius corporis possit
eē pprius motor. ēt dū nō ē actu eius forma. Cō
tra si aīa post sui sepationē a corpore posset iteruz p
suaz nālem virtutē esse illius corporis pp̄us mo-
tor posset ipm iterū reitrare vt motor. sed hz Chri
so. ome⁹. 28. super Math. aīa sepata non pōt añ re
surrectionē reitrare corpus suū. ḡ añ resurrectionē
nō pōt esse p⁹op⁹ motor corpis illius. ḡ a simili nec
alicui⁹ alteri⁹ corporis. Itē a dño Stephano p-
risiensi epo ⁊ sacre theologie doctore excōicati sūt
dogmatizantes q̄ intellectus pōt transire de cor-
pore in corpus ita q̄ successiue sit motor corporuz
diuersoz qō de pprio motore est intelligendū. ille
ni articulus fuit excōicatus pp opinantes q̄libet
aīam quodlibz corpus ingredi ꝑm pictagoricas fa
bulas. Rñdeo q̄ aīa sepata non pōt vniri corpo-
ri alicui vt pprius eius motor añ resurrectionem
sed tūc diuina virtute iterū fiet forma eiusdez cor-
poris i numero qō añ aīauerat ⁊ pprius erit ei⁹ mo
tor. Ad cuius veritatis intelligentiā p̄mo decla
randū est qd est spiritum esse motorez alicuius cor
poris. 2° ex hoc declarabitur ppositū. Dño de-
claro sic. spñs esse motorē alicuius corporis non est
idem qō ipm posse mouere illud corpus sicut nec
hō pōt dici pp̄us motor omniū rez q̄s mouet. nec
ēt dī pp̄us motor corporis. q̄a possit mouere illud
corpus nō aliud. q̄a aīa que est sui corpis pp̄us mo
tor dū actu est ei⁹ forma alia corpa mouere potest.
mediāte motu corporis sui ⁊ interdū mouet. ⁊ etiā
seperata pōt imediate mouere aliq̄ō corpus. vt in
p̄cedenti qōne declaratū est. nec ēt dī pp̄us corpo-
ris motor. q̄a illud corpus ab alio moueri nō possit
de loco ad locū. q̄a corpus hūanū moueri posset de
loco ad locū per vnū angelū. Dicēdū ḡ q̄ iō spūs
dī pp̄us corporis motor. q̄a est spāliʒ deputatus ad
mouendū illud corpus aliquo spāli mō quo nullus
aliud corpus mouet ⁊ quo illud corpus a nullo alio
motore mouet. ⁊ iō aīa q̄zdiu actu est sui corporis
forma eius est pp̄us motor. q̄a deputata est a crea
tore ad ipm mouendū quodā spāli mō quo nullum
aliud corpus mouere pōt. nec suuz corpus ab alio
motore pōt tali modo moueri. mouet. n. ab aīa vt
a pp̄a eius forma. Intelligentia est etiā orbis quē
mouet pp̄us motor. nō q̄a sit eius forma. sed quia
a creatore deputata est ad mouendū illū orbē aliq⁹
spāli motu quo nullū aliud corpus mouet. ⁊ q̄a or-
bis ille a nulla alia intelligentia creata mouet p se

q̄ō iō dico q̄a orbes inferiores mouent a motōre
orbi p̄mi. inq̄ztum mediante motu illius orbis re
uoluit orbes inferiores ad partē oppositā illi parti
per quā mouentur a suis motoribus pp̄js. Ex di-
ctis pz opp^m. aīa. n. separat a corpe nō pōt fieri al-
teri⁹ corporis forma nec etiā eiusdē corporis quo
usq̄z p diuinā virtutē fuerit iterū organizatū ⁊ di-
spositū illa dispōe ⁊ orgāizatōe q̄ regrit ad hō vt aīa
possit ei⁹ eē forma. ⁊ q̄a corp⁹ nō sic organizabit nec
dispōet vsq̄z ad resurrectionē. iō vsq̄z tūc aīa sepa-
ta nullius corporis pōt esse p̄pus motor. Ad p^m
in opp^m dō q̄ nō est sile de aīa ⁊ intelligentia. q̄a in-
telligentia nō est apta nata esse alicuius corporis.
q̄a per se hz suū nālē cōpletū eēntie modū. vñ fieri
potuit p̄pus motor corporis cuius non est forma.
sed aīa est apta nata esse hūani corpis forma. ⁊ iō
deus ordinauit vt nullius corporis sit p̄pus mo-
tor nisi sui corporis p̄prij. ⁊ q̄diu actus est ei⁹ for-
ma. Ad 2^m dō q̄ in aīa nō est nālis inclinatio ad
mouendū corpus suū nisi sit tale vt possit esse eius
forma. sed corpus a quo sepatur non erit tale vsq̄z
ad resurrectionem.

Articulus tertius.

c Consequēter querit de. 3°. p̄n cipali. Et circa hō querūt tria. P° vtrū dānati vtant scia quā acquisiuerunt in hoc mundo. 2° vtrū cognoscant ea q̄ fiūt circa nos. 3° vtrum videant scōz glia in celo.

p Primo ostēdo q̄ dānati nūq̄z vtā tur scia acqsita in hō mundo. q̄a in vsu scie magna ē delectatio. vñ ph⁹. 10. ethi. c. 8. vī phia admirabiles delecta-
tiones hīe puritate ⁊ firmitate. sz dānati nullā habēt delectationē sicut bti nullā hūt tristitiā. ḡ nō vtunt aliqua scia. Itē pene infernales maiores sunt qui
buscūq̄z pēis in hō mūdo. sz aliq̄ hō i hō mūdo ex ni
mia penarū oppressiōe perdit vsuz scie. ḡ mlto for
tius dānati. Itē magis posset cogitare de deo q̄z
de quocūq̄z alio intelligibili. q̄a ppinquior ē intel-
lectui eoz. sz sicut dicit magr hō di. c. 2. de dānatis.
post iudiciū in pfundioribus tenebris erunt. vbi
nullā lucem dei videbūt. ḡ multo minus de quocū
q̄z intelligibili cogitabūt. Cōtra. Luce. 16. habet q̄
Abraaz dixit diuiti dānato. fili recordare q̄a rece
pisti bona in vita tua. q̄ō sibi ñ dixisset nisi ille vti
potuisset scia acquisita in hō mūdo. Itē dānati odi
unt deū. sed nullus odit illud de quo nō cogitat. ḡ
dānati de deo cogitāt. ⁊ a sili de alijs pōt cogitare
Rñdeo q̄ dānati vtūtur scia acqsita in hō mundo
marie q̄z tū ad aliq̄. cōsiderāt. n. mala q̄ fecerūt ⁊ pe
nas quas icurrūt ⁊ bona opera q̄ omiserūt ⁊ bona
q̄ perdiderūt vt hic vs⁹ scie sit ad maiorē afflictō
nē eoz Ad p^m in opp^m dō q̄ q̄zuis vsus scie sit p̄
se delectabilis. tñ p accūs pōt eē nō delectabil sed
tristabilis. in dānatis. n. p⁹ iudiciū erit eorū natu-
ra ita plene cōprehēsa tristitia. vt oio sint indispo-
siti ad aliquā delectationē. ⁊ q̄a sicut dicit ph⁹. 2° de
aīa. actus actiuoz sunt in patiente dispositō. vsus
scie nullā in eis delectationē poterit gñare. sz gña-
bit. tristitiā iq̄ztū ex vsu scie semp eis repūtabit ali
qd de quo dolebūt. mior ēt falsa est si extendat ad

demões añ iudiciũ. demões. n. añ indiciũ pñt hñe ⁊ interdũ hñt aliquas modicas delectationes vanas ⁊ multũ rẽpsas amaritudie. Alliq ẽt dñt q aie dãnate aliq̃ iterdũ q̃uis debilẽ hñt delectationez Et dñt q sicut nõ sequt est bonũ sine oi malo. g̃ est aliqõ purũ malũ. ita nõ sequit beati nullã hñt tristitiã. g̃ dãnati nullũ hñt gaudiũ. melius tñ est vt dicat q aie dãnate nullã penit⁹ vnq̃ hñt ẽlectatiõez nec ẽt demões aliq̃ habebũt p⁹ iudiciũ delectatõnẽ. vt in li. 2°. oñsuz ẽ. Ad 2^m dõ q q̃uis ille pene sint maiores q̃ iste. tñ nõ ita poterũt auferre dãnatis vsũ scie sicut pñt alique pene hoib⁹ in ẅ mũdo qz organa corpoz illoz seruabũt icorruptibilia ad maiorẽ afflictionẽ eoz. q̃ organa hic p vehemẽtiã penaz aliqũ corrũpi cõtigit. dãnati tñ p vehementiã penaz multo minus erũt apti ad vsum scie nisi respcũ eoz quoz cõsideratio erit ad augmentũ sue tristitie. Ad 3^m dõ q q̃uis deus scit propinquior itellectui eoz per eẽntiã q̃ alia obiecta. ñ tñ sub rõne obiecti nisi inq̃tũ est punibl. ⁊ sic de eo maxime cogitãt nõ ex amore. sz ex odio. inq̃tũ aũt ẽ dulcis ⁊ misericors minime de deo cogitant.

Secundo q̃rit vtz dãnati cognoscãt ea q̃ fiũt circa nos. Et vi q sic. vt. n. habet Luce. 16. ille dives dicit ad Abraam se qnq̃ fres hñe. g̃ sciebat adhuc ipos viuere. qõ non esset verũ nisi cognoscerent ea q̃ fiunt circa nos. Itẽ res nõ dependẽs a loco nec situata in loco nõ ipedit in sua opatiõe pp localẽ distantiã. sz aie dãnate nõ dependẽt a loco nec sunt situate in loco. qz dicit Boe⁹. 3. li. de ebd. que icorpalia sunt in loco nõ eẽ. g̃ ita cognoscũt ea q̃ fiunt circa nos ac si inter nos eẽnt pñtes. Itẽ potẽtioz lux nãlis intellectus q̃ lux corporalis quecunq̃. sed lux corporalis non impeditur in sua operatione propter loci distantiam. qõ pz in luce solari q̃ in q̃tacũq̃ distantia illuminat. sz in dãnatis remanet lux nãl intellect⁹. vñ de demõib⁹ dicit. Diony. in li. de di. no. c. 4. q sunt clarissimi. g̃ dãnati nõ ipediũt i sua cognitiõe p quacũq̃ distãtia. ⁊ si sic ita cognoscũt ea q̃ circa nos fiunt ac si eẽnt pñtes. Cõtra Aug. i li. de cura p mortuis agẽda inter mediũ ⁊ finẽ. ibi sunt spũs defũctoz vbi nõ videt quecũq̃ agũt aut eueniũt in ista vita hoib⁹. ⁊ infra de illo diuite. q illi fuit cura de viuis q̃uis qd ageret oio nesciret.

Itẽ Aug. li. de diatione demonũ inter pncipiũ ⁊ mediũ dicit q demões celeritate motus multo añ cognita nũtiant q̃ hoies p sensus terreni tarditate mirent. sz ad cognoscendũ talia nõ regreret celeritas motus si cognoscere possent res qb⁹ pñtes non eẽnt. cũ g̃ aie dãnate nõ sint pñtes reb⁹ q̃ circa nos fiũt nec sint potẽtioris cognitiõis q̃ demones non cognoscũt ea q̃ circa nos fiũt. Rñdeo q dãnatos cognoscere ea que circa nos fiũt tripl̃r intelligi põt. s. aut p sciam. aut p cõiecturaz. aut p reuelationez.

P° mõ nõ cognoscũt ea q̃ circa nos fiũt. qz cognoscere sic q̃ fiũt circa nos nõ possent nisi accipiendo silitudies a rebus ad quas accipiendas regrit proportionata ppinquitas intellect⁹ ad ipam rem q̃uis aũt distãtia nõ ipediat cognitionẽ intellect⁹ respectu rei cui⁹ iaz hz spẽz. tñ iproportionata distãtia qualis ẽ inter aias q̃ sunt in inferno ⁊ ea q̃ circa viuos fiũt in ẅ mũdo ipedit cognitionẽ itellectus respectu rei cui⁹ nõ hz spẽz. qz phibet spẽi acqsitio nẽ. 2° aũt mõ dãnati cognoscũt mlta q̃ fiunt circa nos. ex statu. n. pterito i quo hoies viderũt postea cõiecturãt multa q̃ accidũt circa eos. ⁊ sic cognoscebat ille dives dãnat⁹ suos frẽs viuere adhuc. qz se cũ eos in tormẽtis nõ videbat. nec cũ reqescẽtib⁹ i sinu Abrahe. non erat tñ cognitio certa. qz mortui ex spãli priuilegio pniaz aliqñ faciũt in locis in qbus peccauerũt. 3° mõ cognoscũt aliqua q̃ fiunt circa viuos vel p reuelationẽ demonũ. vel aiarũ ad eas descẽdentiũ. sz nũq̃ fit eis aliqua reuelatio nisi tal vñ tristent. Ad p^m in opp^m pz solutõ ex iã dictis

Ad 2^m dõ q q̃uis aie sepate nõ dependeãt a corporali loco. tñ in loco sunt. qõ pbatũ ẽ in fili li. i. di. 37. in illa. q. vtz angls sit nusq̃. In qua oñsuz est q angelus preter oẽz opationẽ quã hẽat circa locum ẽ in loco diffinitiue. q̃uis nõ circũscriptiue. qz sit i corporabilia in loco nõ sunt. ⁊ sic itelligr illud verbũ Boecij de ebd. Ad 3^m dõ q q̃uis potẽtioz sit lux spũalis q̃ corpalis quecũq̃. tñ ex ẅ nõ sequtur q possent illuminare in q̃tacũq̃ distantia. potenti⁹. n. est rẽ aliquã spũal̃r illuminare in pua distãtia q̃ cõporal̃r illuminare i magna distantia. qz i pportiõabiliter nobiliorẽ illumiatio spũal̃ q̃ corporalis. q̃uis tñ sol illumiet in q̃tacũq̃ distãtia q̃ est tanta. tam deus posset facere distantiã q vna res tñ distaret a sole q ad eã lumẽ solis ptinere non posset.

Tertio querit vtz dãnati videãt scõz gliaz in celo. Et vi q nõ. Beati nõ vidẽt penã dãnatoz. ga cũ aia ex charitate cõpatiat miseris beati cõpatereñt dãnati. quod esse nõ põt. qz cõpassio est cũ pena. g̃ a fili dãnati ñ vidẽt gliaz btõz. Itẽ nõ vidẽt eã per essentiã. ga in eis p eẽntiã nõ est. nec p spẽz nãl̃ inditã. qz tunc oẽs eã viderẽt. nec per spẽz acqsitã. qz vt iã dictuz est aia nõ acgrit spẽz rei nisi sibi sit pñs vel in ppiquitate pportionata virtuti. nec p spẽz ifusaz a dõ ga nõ sũt digni vt a deo fiat eis aliq̃ reuelatio saltẽ ducẽs in cognitionẽ delectabilis rei. g̃ dãnati nullo mõ vidẽt gliaz scõz in celo. Itẽ nõ cõcedit reprobis qõ ex spãli gr̃a cõcedit hoib⁹ iustis. sz si hoibus iustis in hac vita cõcedat videre scõz gliam. ẅ est ex spãli gr̃a. g̃ ẅ nõ cõcedit dãnatis. Contra vt hr Luce. 16. dives dãnatus vidit Lazarũ i sinu Abrahe. Itẽ sci letãt de pena dãnatoruz. vñ psal. Letabit iustus cũ viderit vindictã. sz nõ possent õ ea letari nisi viderẽt eã. g̃ a fili dãnati vidẽt gliam btõz. Rñdeo q dãnati gliaz scõz nõ vidẽt. quia visio ẽ cognitio intuitiua ⁊ clara ppe loquẽdo de visione. sic. n. nõ posset videri glia btõz qn viderent bti. ⁊ ipe deus cũ eoz glia i perfecta coz piunctõe cũ deo ꝓsistat. nõ. n. põt videri imediate ⁊ clare ꝓinnctio aliquoz qn videant ipa ꝓiũcta. i gñali tñ ⁊ ptiz in spãli cognoscũt gliaz btõz q̃si argnendo nullũ. n. videt dãnatũ q tenuerit fidẽ ⁊ bonos mores. vñ cogit intellect⁹ eoz assentire q vera est sacra scriptura. ⁊ ex cõsequẽti q bti hñt bona q̃ eis in sacra pmittunt scriptura. ⁊ qz btitudo in sacra scriptura pmittit iustus nõ tñ in gñali sz ẽt ptiz in spãli q̃uis nõ in rõne pura spãlissima. qz sic lingua hominis eã nõ possz narrare nec intellect⁹ i hac vita de lege cõi intelligere iuxta illud apl̃i. i. ad cor. 2°. nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hois ascendit qõ ꝓparauit deus his qui diligũt illuz. iõ dãnati arguẽdo cognoscũt gliaz btõz nõ tñmodo

gñali. fz ptiz in spāli. nō aūt plenē spāli. qz illa gloria significari pōt p illud noīn nouū scriptū in calculo candido de quo dr apoc. 2. q nemo scit nisi q accipit. de hz vero cognitione dānati tristañ ppī uidiā felicitatis aliene ⁊ carentiā beatitudis ppe posit indiciū tī dānati eo q ad ppas penas q̄si tota liter eoꝝ cōsideratio reflecteē istā cognitionē non hēbūt nisi forte in eē gñalissimo. qr p cōplementū doloris intellectus eoꝝ pdicte argumētatiōi non vacabit. vñ Greg. omel. 41. sup Luce. post pncipiū sup illud Luce. 16. eleuāl ⁊c. Et recitat magī hz di. c. 5. dicēs q infideles in imo positi añ diē iudicij fideles sup se in reqe attendūt quoꝝ gaudia prius cōtēplari nō possunt. Ad p^m in opp^m dō q bti multo pfectius videt penā dānatoꝝ q̄z dānati cognoscāt gliaz eoꝝ. qz bti penā dānatoꝝ videt i verbo ⁊ clare in gñe ppo speculādo eo q talis visio est ad aliquā eoꝝ gliaz accītalē. qz in videndo dei iustitiā delectant ⁊ illoꝝ penā in cōpationem ad suaz gliaz cōsiderātes deo gr̄as yberiores agūt. nec eis cōpatiēt. nec cōpassione q̄ē passio. qz talis nōē sine aliqua pena nec ē cū passione q̄ est motus electiu^s quo qs vult aliū a miseria liberari. qz bti nihil volūt ꝑiū huic qō videt deū absolute velle. videt āt deū velle simplr dānatos in sua pena ppetuo rēanere. Ad 2^m pz solutio ex dictis in qōe inq̄tū oīs sus ē modus quo cognoscūt dānati gliaz scōꝝ. Alii qui tī dīt q ēt cū modo pdicto cognoscūt gliaz scō ruz p spēz infusaz deo reuelante. nec est iconueniēs q fiat in eis infusio alicuius scie ad eoꝝ āpliorē affrictionē. Ad 3^m dō q dānatis nō cōcedit videre gliaz scōꝝ eo mō quo p gr̄az cōcedit iustis. qz Paulo fuit cōcessuz suā videre in spāli ⁊ ad eius cōsolationē dānatis pcedit illā cognoscere mediāte. nec plene in spāli ⁊ ad eoꝝ afflictionē maiorē. Argumenta ad ptē sam q̄uis pcedenda. sint gr̄a pncipalis cōclusionis. tī in pcessu peccāt. multo. n. maius est cognoscere gloriam sanctorum in celo q̄z fuerit cognoscere requiem scōꝝ patruz in limbo. Ad 2^m dō q nō est silr. potētiores. n. sunt beati in cognoscendo miseriā dānatoꝝ q̄z dānati in cognoscendo gliaz btōꝝ. vñ sicut dicit magr̄ hui^s di. c. 5. post iudiciū boni videbūt malos. fz non mali bonos.

fiūt impossibiles ad talē sanitatē cū sint obstinati nō appetūt beatitudinez. Itē appetere beatitudinē ⁊ odire deū repugnāt eū. in deo sicut in obiecto sit rōnalis creature beatitudo. sed dānati deuz odiūt iuxta illud psal. Superbia eoꝝ q te oderūt ascēdit semp ergo btitudinē nō appetūt. Itē appetere primi dānationē ē appetitui beatitudinis cōtrariuz qz beatitudinē appetere est statū appetere. omniū bonoꝝ aggregatione pfectū. talis aūt status excludit delectabile consortiū proximoꝝ. sed dānati vellēt oēs alios esse dānatos. quia in eis maxie regnat inuidia. q̄ vī q beatitudinē nō appetūt. Cōtra appetere bonū est appetere beatitudinē in generali. sed sm Dion^m. 4. c. de di. no. demones bonum ⁊ optimū cōcupiscūt ergo appetūt beatitudinē i generali. ergo a simili ⁊ alij dānati. Item Anscl. in li. de casu dia. parum vltra mediū vī velle q voluntas volendo quicqd vult nō vult aliud q̄z beatitudinem. sed damnati multa appetunt. ergo appetunt beatitudinem. Respōdeo q cum sm Aug. 19. de ci. c. 12. peccatum delere non possit extrema nature vestigia. in damnatis remanet aliqua naturalis cognitio ⁊ appetitus naturalis. cuz q̄ primus motus naturalis appetitus sit respectu finis in generali quia secūdum phm. 7°. ethi. c. 12. finis est principium in appetibilibus ⁊ agibilibus. sequitur q damnati naturaliter appetunt finem in generali. sed vltimus finis est beatitudo. ergo sequitur q naturaliter appetunt beatitudinem in generali q̄uis appetitu debili ⁊ exili. sed hic naturalis appetitus in his ex deliberatiua voluntate quod ad hoc peruertitur. quia bonum quod naturaliter appetunt sub circunstantijs malis appetunt. nec est iste appetitus ad eorum cōsolationem. sed magis ad afflictionē. naturalr enim z appetere qō appetens videt se nō posse cōsequi magis est afflictio appetētis. de hac qōe breui^s trāseo. qz ex his q̄ dicta sūt li. 2°. di. 38. i illa qōe vtr volūtas velit oē qō vult i virtute vltimi finis. ⁊ di. 39. i illa qōe. vtr sūderesis q̄z tū ad oēz sui actū possit totalr p peccm extinguit vt in isto li. di. pce. in illa qōe vtruz oēs homines appetāt beatitudinē plene pz solutio hz qōnis. Ad p^m in opp^m dō q nālis cognitio veri ⁊ nālis appetitus boni nō sunt pncipiuz supernaturalis sanctitatis q̄ puertūtur p circunstantias malas ex deliberatiua volūtate obstinata in malo sicut est in damnatis. Ad 2^m dō q nulla creatura pōt hīe deuz odio per se. qz impossibile ē aliquid odiri sub rōe qua summū bonū tī per accns. s. sub rōne qua ex iusticia punit peccōres odio habeē a dānatis. sed sic odire deum stare pōt cū naturali appetitu beatitudinis in generali ex deliberatia volūtate depranato. Ad 3^m dō q dānati omnes alios vellent esse dānatos qr sicut in patria est summa charitas. sic i inferno est summū odiū nisi in q̄z tū in aliquo vt dictum est nāle desideriū tendit in bonū. ⁊ sicut dicit glo. sup illud. Isa. 14. tu vulneratus es. solatiū est malorum inimicos hīe socios penaꝝ. Similiter tāta ē i eis inuidia q felicitas bonoꝝ ē eis magnū supplicium vñ Aug. de ci. c. 29. dicit q malignis spiritib^z pena est tua eterna felicitas. ⁊ iō q̄uis ex multiplicatiōe dānatoꝝ augeatur pena eoꝝ. tñ i tñ sup excrescit i eis inuidia ⁊ odiū q magis eligerent plus torqueri cū multis q̄z minus cū paucis. qz tī aīe dānate sciūt qz

Articulus quartus.

c **Consequēter** querit de. 4°. pncipali. Et circa h querūtur tria. P° vtrū dānati nālr appetāt btitudinē. 2° vtr debeāt velle nō esse. 3° vtr velint nō esse. vtrū aūt possit digne penitere ⁊ vtrū semp sint in actu culpe ⁊ vtrū demereanr nō oportet hic querere. qz istoꝝ trium solutiones patēt p ea q̄ dicta sunt li. 2°. di. 7^a. in illa qōe. vtr diabolus possit digne penitere. ⁊ in illa. vtrū diabolus semper sit in actu culpe.

p **Primo** ergo ostēdo q dānati nō appetūt nālr btitudinē. qz q̄z diu pncipiū vite ē in corde est possibilitas ad corporalē sanitatē. q̄z a sili q̄z diu pncipiū spūalis vite ē in rōnali creatura possibilitas est in ea ad sanitatē spūalē. cū q̄ appetitus btitudinis q̄ est pmū pncipium agibiliū sit pncipiū sanitatis spūalis. ⁊ dānati

nō oēs dānabuntur plus vellent illos ad quos nāliter afficiunt dānationem euadere q̄z alios. q: minus illis inuidēt q̄z alijs. ⁊ ideo ille diues dānatus fratres suos cupiebat euadere dānationē. q̄uis pl⁹ voluisset fratres suos cū oībus alijs dānari. nāli āt appetitu beatitudinis in gñali ex deliberatiua voluntate peruerso nō est incōpossibile velle ex deliberatione dānationem omnium aliarum.

s Ecundo queritur vt^m dānati debeant velle. Et vi: q̄ sicipsi debent velle bonū. sed bonum eēt eos nō esse q: sicut dicit saluato: Math. 26°. de Juda. bonum erat illi si natus nō fuisset hō ille. ḡ videt q̄ dānati deberent velle nō esse. Item magis debet appeti carentia oīs mali q̄z p:esentia eius. sed nō essendo nullū malū haberent. essendo oē malum hñt. ḡ deberent velle nō eē. Itez Anſel. i. li. cur deus hō c°. 21°. loq̄ns in p̄sona rñdentis dicit. Fateri me necesse est q: p̄ p̄seruāda tota creatura nihil deberē facere cō voluntatē dei. qō Anſel. approbat. sz dānati non p̄nt esse sine actu male voluntatis. ḡ fm iudicium rectū rōis plus deberēt velle nō eē q̄z eē sic. Cōtra nullus debz velle nō esse ad fugiendū qō iustum est sz dānatos puniri iustū est. ḡ nō deberēt velle nō esse ad fugiēdum penā. Itē nullus fz rectū iudiciū rōis debet velle p̄dere oēm p̄ticipationē illius rei quaz magis debet diligere q̄z se ip̄m. sed dānati p̄dendo esse p̄derent oēz parricipationē dei q̄z magis deberent diligere q̄z se ip̄os. ḡ nō deberent velle nō esse vt p̄pria pena carerēt. ℟° q̄ in dānatis est maluz culpe i quo sunt obstiati. ⁊ malū pene cui ppetuo sūt obligati hñdo aspectū ad p^m malū dico q̄ fm rem iudiciū rōis plus deberēt velle nō eē q̄z sic esse. q: fm rectū iudicium magis debz voluntas fugere illud qō est ꝑ rem quā magis tenet diligere q̄z illō qō est ꝑ rē quā non tñ tenet diligere. sz certū est q̄ qlz magis tenet diligere deum q̄z se ipz in tñ q̄ si voluntas posset diligere dilectionis actu in infinito intensiue deberet diligere deū infinite. ēt q̄z^m ad intensionē. q: est bonū infinitū: creatura aūt diligi nō debet a se ipsa nisi finite. q: finituz bonū est cū. ḡ peccū sit ꝑ deuz ⁊ nō esse ꝑ esse p̄pū magis deberēt dānati fugere eē in pcō q̄z fugere nō esse. cū ḡ eē eo: nō potest esse sine pcō. vi: q̄ ad ℔ hñdo aspectū deberent velle nō esse. ¶ Preterea peio: est carētia bōi debiti q̄z boni nō debiti. q: p^a carentia hz rōez mali. sed ā. ñ. sz pccū nō ē carētia boni debiti. nō esse nō est carētia bōi ōbiti. q: tūc fuisz malū añ creatiōez mūdi. ḡ pei⁹ est pccū q̄z nō esse. sz q̄lz voluntas magis debz fugere qō peius ē. ḡ magis deberent dānati odire esse in pcō q̄z odire nō eē. ḡ eū videāt se nō posse eē nisi in pcō deberēt velle nō esse vt nō eēnt in pcō ℔ñdo tñ aspectū ad eo: penā que iusta ē ⁊ a deo ē. nō deberent velle nō esse ad hoc vt penā nō hērēt. nobilio:. n. p̄ticipatio dei est eē q̄z gaudiū. q: ꝑ Dionȳ. 5°. c. de di. no. Inter oēs dīnas p̄ticipatōes eē est nobilio: accipiendo alias p̄ticipationes cū p̄cisiōe q̄z tuz ad illud qō dñt vltra eē sed nullus dz velle p̄dere nobiliorē p̄ticipationē ad vitandū icōmoduz qō est ꝑ minus nobilē: cū ḡ nō esse sit ꝑ eē ⁊ pena ꝑ gaudiuz. nullus debz velle nō esse ñ pp̄ āmonitionē pene tñ. ¶ Preterea nō esse ullū est bonū in pena aūt est aliqō bonū in q̄z^m est iusta. sed nullus dz velle illud qō nō est bonū ad vitandū illud in quo ē aliquod bonū. ḡ dānati nō dñt velle nō eē ad fugiēdū penā tñ. Argumenta ad p̄tē p:imā p̄cedūt de voluntate nō eēndi hñdo aspectū ad malū culpe p̄t tñ dici specialiter ad q̄z q̄ maio: intelligēda est ceteris pibus. hic aūt nō sunt cetera paria q: ⁊si dānati essendo habeant multa mala eē tñ in eis est bonū. in nō esse aūt nō est bonū nz malum. Argumenta ad p̄tē sc̄az procedunt de voluntate nō essendi hñdo aspectum p̄cise ad malum pene.

t Ertio queritur vt^m dānati vellēt ñ eē Et vi: q̄ nō q: nulla potentia pōt moueri nisi a p̄pio obō. vel ab eo qō eius rōez p̄ticipat: sed per se obīt voluntatis est bonum cū ḡ nō esse non sit bonū. nec aliqua participatio e⁹ damnati nō possunt velle nō esse. Itē voluntas de necessitate appetit bonuz in quo nulla inuenitur rō mali. ḡ de necessitate refugit illud in quo nulla inuenitur rō boni. sed in nō esse nulla pōt inueniri rō boni. ḡ dānati nō p̄nt velle nō esse. Item nullus pōt velle nisi verum bonū vel estimatū. sed nō eē nō est aliquod bonum verum nec estimatum a dānatis est bonum. bene. n. sciunt q̄ vbi nulla est entitas nulla est bonitas. ḡ nō p̄nt velle non esse. Item qui volunt esse ⁊ in quiete volunt esse. ḡ ad destructionem cōsequentis si dānati vellent nō esse vellent nō esse in quiete quod falsum est. Item rō appetendi quicqd appetitur saluatur in quolibet appetibili. sed est ratio appetendi qcquid appetitur. vnde dicit ph̄us. 2°. de anima. q̄ omnia appetunt esse ⁊ illius causa agunt quecunq̄z secundum naturā. ergo si dānati vellent nō esse simul vellent esse ⁊ non esse quod impossibile est. Item Aug. in li. d li. ar. inter p:incipium ⁊ medium dicit q̄ nemo potest eligere vt non sit. Contra. 1. rethorice. capitulo sexto dicitur q̄ nō habere malum est delectabile sed nō esse importat carentiam omnis mali. ergo ē delectabile. cum ergo esse damnatoz̄ sit tristabile videtur q̄ propter delectationem velint nō esse. Item apoca. 9°. in diebus illis querent homines mortē ⁊ nō inuenient eā ⁊ desiderabunt mori ⁊ fugiet mors ab eis. Item Anſelmus de casu diaboli. c°. 6°. loquens de angelis bonis ⁊ malis dicit. sic distincti sunt angeli vt adherentes iustitie nullus bonum velle possint quo non gaudeant ⁊ deserentes illam nullum velle queant quo non carent. sed ip̄i non carent esse. ergo volunt esse. ℟espondeo q̄ dānatos velle nō esse dupliciter potest intelligi. s. aut voluntate naturali aut deliberatiua. ¶ Primo modo nō volunt nō esse nec velle possunt. quia eē ī pena melius est quam nihil esse cum in nihilitate nulla sit penitus bonitas. ⁊ sicut dicit ph̄us 2°: de generatione. In omnibus inquirimus quod melius est desiderare naturam semper loquendo de melioritate naturali loquendo autem de voluntate deliberatiua contingit aliquid velle tripliciter scilicz per se ⁊ primo ⁊ per se sed ñ primo ⁊ per accñs. p:imo mō qcqd vult voluntas vult sub ratione bōi positiue secundo modo vult carentiā mali. etiam si illa ſ apprehendat rō aliquā positiuam rōem bōi carētia eim mali per se est appetibilis. ñ tamē p:imo. quia ñ appetitur mali carentia. nisi quia p:ius ordine nature appetitur bonū iō eiz volūtas vult carētiaz pe

ne.qz diligit bonū cui pena est ꝟria. 3°.modo voluntas deliberatiua pōt appetere nō eē inq̄m ad nō esse seqt carentia pene quā volūtas p se appetit p° mō z secundo dānati nō volunt nō eē.qz nō eē non est appetibile p se.z p° nec p se non primo.sz 3° mō appetunt nō eē inq̄m.s.ad nō esse seqtur carētia pene quā per se appetūt. vident.n.q ex suo esse nō possent cōsequi delectationē nec vtilitatem nec honestatē.qz tantā hnt penā vt secū ꝓpati nō possit aliqꝺ gaudiū z si mō vez nō sit de oibus dānatis eo q̄ siē oñsum est li° 2° de pena demonū vsq̄ ad iudiciū cō patiet secū interd ū aliqꝺ exile z vanū gaudiū: tū p? iudiciuz nullius dānati pena gaudiū aliqꝺ secuz cō patiet.p suū ēt esse nihil boni pōt acqrere. suum ēt esse magne ihonestati est subiectū.z iō nō est miruz si tali eē vellēt carere vt malis q̄ exīdo patiūt care rent. Ad p^m in opp^m dō q̄ nō tñmō bonuz est p se obñ volūtatis sz ēt carentia mali q̄ꝫuis nō p°. q̄pp dī.5°.ethi.c.6.q̄ in boni rōe fit min? malū ad mai? malū.qz min? maluz magis est eligibile maiori ex rōe maiori h? carenrie mali nō eē p se appbensum pōt esse dānate volūtatis obñ. Ad 2^m dō q̄ volūtas refugit illud de necessitate in q̄ nulla apprehēdit rō boni extendendo bonū ad carētiā mali q̄ per se appetibilis eo vt dcīn ē q̄ꝫuis aūt in nō eē nulluz sit bonū ꝓprie dcīn tū ad nō eē sequit carentia ois mali. Ad 3^m dō q̄ ꝓcedit de eo qꝺ vult voluntas p° z per se sic aūt dānati nō pōt velle nō eē. Ad 4^m dō q̄ q̄ꝫuis ad velle esse igete seq̄tur velle eē.nō tū ad velle nō esse p accīs seqtur nō velle eē in quiete ex^m.sequit volo vinū bonuz.g̃ volo vinū.nec tū seqtur nō volo vinū.qz nō possum hīe nisi corruptuz g̃ nō volo vinū bonū.z ego dico q̄ ideo dānati vellent nō esse qz vidēt se nō posse habere eē nisi penale. vñ ex hoc nō seqtur qꝺ nō vellent hīe esse quietū si aūt in arguendo assūeret q̄ vellent nō esse p se teneret forma argumenti.sed i mā esset pccīn.qz hec est falsa dānati volunt p se nō eē.nec tñ est falsa sz ēt impossibilis. Ad 5^m dō q̄ esse inq̄m eē non est rō appetendi qcqd appetit.sed esse bñ dispositū z hic appetit? saluaf in appetitu quo dānati appetūt per accīs nō esse.qz.n.ipsi appetūt esse bñ dispositum. ideo odiunt penā que ꝟria est bone dispositioni eēn di vellent illi? pene carentiā.z qz sciunt se illa pena carere nō posse eēndo z q̄ illa carerent.si nō eēnt iō si dareꝺ eis optio magis eligerēt ñ eē q̄ꝫ sic esse. Ad 6^m dō q̄ illud ꝟbuz intelligendū est de electione q̄ res eligunt per se.certū est.n.q̄ nō esse nō est eligibile p se.z q̄ hic fuerit intellect? Aug. vī per illud qꝺ paz infra dicitur. Dis ille appetit? in volūtate mōtis nō est vt q moriā nō sit vt requiescat intenditur in quo satis vī velle q̄ nō appetit nō eē pp nō eē.sz pp carentiā in qetudis. Arg° ad ptez ꝓpam q̄ꝫuis gratia p̄ncipalis conclusionis concedēda sint p^m tamē nō multū cogit.qz nō habere malū nō est delectabile.nisi suppōsita circunstantia subiecti.

Articulus quintus.

Onseq̄nter queritur de. 5° p̄ncipali Et circa ꝫ querunt trīa. ¶p° vtrū in iferno sint tenebre corpales.2° vtz maior sit pena ꝟmis vel ignis.3° vt^m carenria visiōis dei sit maxia oīum penaz que sunt in inferno.

Primo ostendo q̄ in īferno nō sint tenebre corporales. Greg.9°.libro p mo. vsus finē exponēs illō Job.10. vbi ūbra mortis z nullus ordo.dicit de igne infernali q̄ q̄ꝫuis ad cōsolationē nō luceāt.tū vt magis torq̄at ad aliquid lucet.nā sequaces quosq̄ꝫ suos secū in tormentis reprobi flāma illustrante visuri sunt quoz amore deliquerūt. Itē ꝺm phīn 2° de aīa.nihil vī nisi in lūine sed dānati aliqd videbunt.qz aliter visus in eis esset ociosus z supflu?.g̃ nō sunt i inferno corpales tenebre. Itē Isido.1° li° de summo bono.c.29°.dicit ignē gehenne ad aliqd lumē hīe.ad aliquid nō hīe. hoc est hīe lumē ad dānationē vt videāt impij vñ doleant z nō hīe ad cōsolationez ne videant vnde gaudeāt.sed tenebre corpales nō sunt cū lumine. Contra vt hī Math.22.dixit rex de nō hñte vestē nuptialē.mittite eū in tenebras exteriores. Item nō est minus ꝓbabile ibi esse tenebras corpales q̄ꝫ corporalē flectum.sed ibi erit flect? corporalis. vñ math.22°.dicit q̄ ibi erit flect? z stridor dētium. g̃ ibi sunt z erūt tenebre corporales. Item Greg.9°. li.mo.ante auctoritatem p̄us allegatā.vltrix flamma vicioz cōcremationē habet z lumē nō hēt. g̃ sī ibi tenebre corporales. R° q̄ lumen per se est delectabile.p accīs aūt potest esse tristabile iq̄m aliqd ostendit qꝺ displicet.z qz inferius est locus ois tristitie.iō simplr locus tenebrosus est.nec est ibi aliqꝺ purum lumen quod visuz delectet est ibi tamen lumen aliquod obscuritati permixtū quo dānati videre possint. vñ doleant.z sic patēt solutiōes ad argumenta vtriusq̄ partis excepto scōo ad partē ꝫaz Ad qꝺ dō q̄ꝫuis ibi sunt tenebre corporales modo eodē quod dcīn est.tū nō erit ibi corporalis flect? inq̄tum est quedā resolutio corporaliū lachrymaz qz talis resolutio tunc nō erit. talis enim resolutio pertinet ad corruptibilem statum tamē erit ibi maximus dolor interior.z in facie z in oculis hui? doloris signum scilicet capitis turbatio est aliqua oculorum obnubilatio.nisi vt nō videant:sed vt peius z hec conturbatio z obnubilatio lachrime corporales secundum metaphoram dicte sunt.credo tamen q̄ post corporum resumptionem ibi erit stridor dentium ex angustie magnitudine ꝓueniens.

Secundo queritur vtrum in inferno sit maior pena vermis quā ignis. Et videtur q̄ nō.qz scōm Aug.21°.ō ci.c°.4°.nihil igne vrente est molestius. Item maior pena est illa q̄ ex sui nā citi? infert morte sz pena ignis ex sui nā citi? infert mōtē q̄ꝫ pēa vmis.g̃ grauior ē z maior. Itē maior ē pēa ꝓueniēs ex re q̄ꝫ ex silitudie rei sz pēa ignis ꝓuēit ex re pēa vmis cū sit spūal ꝓuenit ex silitudine rei.ꝓuenit.n. ex apprehensiōe que est per silitudinē.g̃ maior est pena ignis q̄ꝫ vermis. Contra illa pena maior est quā hō magis cupit effugere sed homines magis cupiunt effugere. penam mentis q̄ꝫ corporis. vnde aliquando vt effugiant vehementez tristitiam interficiunt se.cum ergo pena vermis sit pena mentis quia est remorsus conscientie.z pena ignis sit pena corporis maior est pena vermis q̄ꝫ pena ignis. Item duaruz delectationum illa est maior propter quam alia despicit.sed sicut dicit Bernardus. in epistola ad ꝓpios parentes gustato spiritu necesse est despere carnem. affectanti celestia terrena non sapiunt.

ēternis in hiāti faſtidio ſunt trāſitoria. ḡ maior eſt ō lectatio ſpūalis q̄ corporalis. ſed illapena maior eſt q̄ opponitur maiori delectatiōi. ḡ cū pena vmis ſit ſpūalis maior eſt q̄ pēa ignis q̄ eſt corpalis. ℜ° q̄ pena vmis dupl'r pōt accipi aut ꝓprie. ſ. p vme corpali. aut metaphorice. ſ. p remorſu ꝓſcie q vmis dr̄ in q̄ᵐ oritur ex putredie pcci ſic vmis ex putr̄die corpali ꝛ aiaz ſpūal'r pungēdo affligit ſicut vmis cā nē ipaz pungēdo vel mordēdo vtroq̄ mō dr̄ aliq ibi eſſe penā vmis. ꝓp hoc q̄ dic ſcriptura Judith. vl. dabit ignez ꝛ vmes in carnes eor. ꝛ eccliaſtici. 7° vindcā carnis ipij ignis ꝛ vmis. vmis āt putrefl carnē eſt vmis corpalis vt eis vī q̄uis Aug. ix°. de ci. c°. 9°. dittat ſub dubio vtrū in iferno erunt vmes māles vel nō. tñ cōiter tenet q nō. q: vt ſupius oñ-ſum eſt vegetabilia ꝛ bruta nō remanebūt eo q nū-q̄ hūerunt ordinē ad icorruptionē ꝛ poſt iudicium nō erit gñatio ꝛ corruptio vt oñſum eſt. p penā ḡ vmis intelligit ſacra ſcriptura remorſuz conſcie quo ꝛ ſi pncipal'r imediate affligat aīa eo tñ ꝛ ex pñti ꝛ p quandā redundātiaz affliget caro. vñ caro dānato-rum affliget ꝛ ab exteriori ꝛ ab iteriori. ꝛ ſic pz q q̄ rere vtᵐ in dānatis ſit maior pena vmis q̄ ignis ē querere vtrū remorſus ꝓſcie ſit eis maior pena q̄ illa q̄ in eis cāt ex igne. Ad q̄ō dō ſimpl'r ſic ꝛ pōt ſic declarari ſicut magnitudo delectationis penſat ex tribus. ſ. magnitudieboni ꝓiuncti ꝛ ex bona diſpōti one potentie ad ſuſci piendū paſſionē delectationiſ ꝛ ex pfectōe ꝓiunctiōis. ſic magnitudo doloris penſa tur ex magnitudie mali cōiuncti ꝛ ex hoc q potētia eſt multū diſpoſita ad patiendū ab illo malo ꝛ ex fō ti cōiunctōe mali affligentis cū illa potētia mulum n. interi⁹ aiaz affligens dānataz ex ppetua carentia ſue pfectionis ad quā erat apta nata inq̄ᵐ illa carē tia appēhendit ſub certitudie ſibi in cē. p pccō ppie voluntatis. hec. n. carentia vt ſic appēhenſa eſt illō maxīuz malū q̄ō aiaz affligit. q̄ō longe magis eſt bo ne diſpōni aie ꝑ ūiū q̄ actio ipſius ignis. aīa etiā ma gis eſt diſpoſita ad patiendū a malo p̄dcō q̄ ab ipo igne. q̄ō pz q: ille ignis nō eſt apt⁹ nat⁹ aiam affligere ex ppria vtute imediate nō. n. ipaz affligit imedi ate niſi inq̄ᵐ eſt iſtrūm dine iuſtitie ꝛ poſt iudicium affliget aiam ēt corpore mediāte aīa aūt patit a pre dicto ſpūali malo imediate ꝛ p ſe. cōiunctio ēt ē for tior. q: fortior eſt apprehēſio p intellīn q̄ p ſenſū. ꝛ q̄uis poſt corpis reſūptionez illud malū q̄ō vmem voco ꝛ ipz ignē appēhendat p intellectū. tū pncipali us appēhendet ignē p ſenſū ꝛ vmē p intellectū. q: vmis ē qd magis itelligibile cū ſit qd ſpūale q̄ ignis cū ſit quid ſenſibile vmis ēt pōtior eſt aie q̄ ignis. q: corporalia nō pūt eſſe intra aiaz ſicut ſpūalia. ma lū āt q̄ō eſt aie realiter pūtius ꝛ ab ea cognitū pfecti us ſibi fort⁹ eſt cōiunctū. ꝓpoſitū etiā auctoritate ꝓ firmat. dicit Greg. iſ°. moza. paꝛ añ mediū ſuper Job. xo. deuorabit eū ignis q nō ſuccēdit. q: elibanꝰ intrīſecus ardz. is vo q ab igne deuorat aberterio-ri pte incipit cōcremari. vt ḡ ſacra eloqa ardeāt ꝛ ex terius ꝛ interius reprobos demōſtrarent eos ēt ab igne deuorari. ꝛ ſicut elibanū poni teſtant vt p ignē crucient in corpe ꝛ per dolorez ardeāt in mente. cū ḡ calidior ſit ignis elibani. q: eſt incluſus cui cōpat dolorez interiorē. i. remorſuz conſcie q̄ ignis exte-rior nō incluſus cui cōpat penaz. Ignis exp̄ſſe nobis oñdit maiorē eſſe penam vmis q̄ ignis. Ad pᵐ i oppᵐ dō q illud vbū Aug. intelligendū eſt de mo-leſtia que inferꝛ per iſtrūm corpale ꝛ ceteris pibus. Ad 2ᵐ dō q nō ſemp magis affligit pena que eſt ex ſui nā citi⁹ infert mōtē cū q̄dā ſint que cito īterficiūt nec tū ita affligunt ſicut aliq̄ q̄ mortē nō inferūt. aut tarde iferunt dolor. n. inq̄ᵐ dolor nō cauſat mortē ſed inq̄ᵐ per ipz fit in corpe tranſmutatio aliqua q̄ corrūpit corporis diſpoſitio neceſſaria ad vitā. illa aūt diſpoſitō corrumpi pōt aliqū per aliq̄ que mino rem inferunt dolorē q̄ aliqua que nō corrūpunt eā Ad 3ᵐ dō q pena vermis nō cauſatur ex ſilitudine rei. ſed a re q̄ per ſilitudinē apprehenditur. ꝛ etiam pena ignis cauſabitur in corpore ab ipſo igne. qui per ſilitudinē n apprehenditur a tactu. ꝛ q̄uis non magis vigeat in bobus apprehenſio ſenſibilis q̄ intelligibilis. tamen in damnatis magis vigebit i tellectualis virtus in oſtendendo vnde doleant q̄ ſēſibilis.

V Ltimo queritur vtrum carentia viſio nis dei ſit maxima penaꝛ oīuz que ſunt in inferno. Et videt q nō. q: maxi ma penarum oīum que ſunt in inferno nō eſt in par uulis cum dicat Aug. euchi. 55°c°. q eorum pena ē omnium penarum mitiſſima ſed carentia viſiōis dei eſt in puulis. ḡ nō eſt oīuz penaꝛ maxia. Itez ois pēa ē aliqua afflictō ſz carētia viſiōis dī nō ē afflitō q: afflictio res poſitīa. ꝛ illa carētia eſt ꝑuatio. ḡ illa carētia nō eſt pena. ḡ nec penaꝛ maxima. Itē duaꝛ penarum illa maior ē que includit aliaz ꝛ ñ includit ab ea. ſed pena ſenſus includit carentiā viſiōis dei ꝛ nō econuerſo. ḡ maior eſt pena ſenſus q̄ pena ca-rentie viſionis dei. Contra Chriſto. ſup Math. omel. xꝫ°. inter medium ꝛ finem: due pene ſūt ignis gehēne. ꝛ caſus glorie nouius autez q mīti gehen-nam ſolum abhorrent. ego autem caſum illius glte multo maiorem gehenna eſſe aio. Et infra intole-rabilis eſt gehenna. ꝛ illa pena. ſed ſi decem mille gehennas ponas. nihil tale eſt quale eſt ab illa bea ta vita excidere. Item ſicut oſtenſum eſt libro ſe-cundo diſtinctione. 37°. malum principalius dicit de culpa q̄ de pena. ḡ illa pena eſt peior que propi-quior eſt peccato. ſed carentia viſionis dei cum ſit carentia boni debiti propinquior eſt peccato q̄ q̄-cunq̄ alia pena. ergo eſt omnium penarum peior. ſed quanto pena eſt peior tanto eſt maior. ergo carē tia viſionis dei eſt maior omnibus penis que ſunt in inferno. ℜeſpondeo q in damnatis ē pena dā ni ꝛ pena ſenſus. pena damni eſt perfectōis ad quā erant apti nati⁹ carentia ex peccato cauſata. ℙena ſenſus eſt quelibet pena ex leſionis apprehenſione ſenſibili ſeu intellectuali cauſata. prima pena eſſen cialiter non eſt dolor neq̄ triſtitia. ſed ipſa appre-henſa vt ex commiſſione vel omiſſiōe proprie vo luntatis cauſata eſt triſtitie cauſa. pena autem ſen-ſus eſt eſſentialiter triſtitia vel dolor. dico ergo q inter penas damni ꝛ carentia viſiōis dei maxima eſt triſtitia cauſata ex illa carētia apprehenſa vt p-ueniens ex actuali malitia proprie volūtatis eſt ma xima inter penas ſenſus. quia q̄uis damnati non appetant videre deum propter amorem ſue boni-tatis. tamen vehemetiſſime illud appetunt propt deſiderium proprie delectationis eo q credere fir miter cōpellunt. ex illa viſione maxima delectatio nē. i. uidēte cauſari. carentia etiam viſiōis illi⁹ apꝑ

bensa vt er actuali malitia ꝓprie voluntatis ꝓueniens maior est pena ꝙ̄ aliq̄ pena sensus pena enim dāni ⁊ pena sensus ꝓueniūt in cōi rōe pene analogice dicte de illis. Cōmunis enī ratio pene est maiꝰ existens in creatura rationali ꝓp peccatū. Illa ḡ̄ pena ē maior in qua plus est de ratōne mali. ſz in ꝑdcā carentia plus est de rōe mali ꝙ̄ in aliq̄ pena sēsus. qđ duplr ꝓz. vno mō qꝛ maria pena sensus est cāta er ꝑdcā carētia. plus āt inuenit de rōe mali i cā mali ꝙ̄ in effectu. Alio mō qꝛ illa carentia cū sit ꝓuatio nō dicit formalr aliq̄ essentiaz. pena āt sensus ñ est ꝓuatio pura. aliqd. n. dicit positiuuz. cū ḡ bonuz ⁊ ens conuertant in carentia ꝑdcā est amor bonitatis defectus ꝙ̄ in aliq̄ pena sensus. Ad pm in oppm dō ꝙ pena puuloꝝ dr est mitissia. qꝛ ipis est sola pena dāni. qꝛ apꝛehēdunt ipam nō esse in eis cātam ex actuali malitia sue ꝓpe voluntatis. In alijs aūt dānatis sil cū pena dāni est pena sensus. ⁊ in eis apꝛehēdit illa carentia vt ex actuali malitia sue ꝓpe voluntatis cāta. Ad 2m dō ꝙ maiꝰ nō est vlr vā nisi de pena sensus. Ad 3m dō ꝙ maior est vera ō inclusiōe q̄ res vna includit aliā sicut de sui eē. nō ō illa q̄ res vna includit aliā sicut effectꝰ cām. primo mō pena sensus nō includit carentiā visiōis dei. ſz modo 2° vt patet ex dictis in qōne.

c Jrca litterā illud peen̄ eē dīt nō meritz supplicij. sed suppliciū mali nō riti. hoc bene dcīn est qꝛ oīsum est li°. 2°. di. 7°. ꝙ diabolus ēt post iudiciū semp erit in aliq° actu culpe. nō tñ per illū tūc demerebr ꝓprie loquendo de demerito ſz ꝙ demerituz dr culpa ꝓ qua ſm decretū diuini iudicij infligi debet a iudice pena peci ñ tñ rēanebit ille actꝰ ipūit°. qꝛ erit ipi diabolo ⁊ culpa ⁊ pena acta nō inflicta. bona nullaten° hīe poterunt voluntatē. qꝛ erunt in malitia obstinati. nullo vlteri° illustrabunt iteriori lumine vitatis. nec aliq̄ veritatē. qđ nō est sic itelligendū vt illā sic intelligant veritatē. ſz qꝛ tunc nō fiet eis noua supnālis reuelatio vitatis nec aliq̄ veritatē cognoscēt qua moueant ad exhibēdū deo cōfōem. laudis. an qꝛ ñ deum videbunt. ꝓ spēz hic accipit spēs pro essētia dīna. hic multi oderunt deū. ſ. per accūsiq̄m er iustitia punit peccōres. sed in hac vita nullus a deo malus est vt penitus se concludat a cognitione dei. qꝛ nec pdit appetitū bītudis. ⁊ quendā boni amorem quē nālr hēt rōnalis creatura qđ nō est intelligendū vt dānati careant totalr dei cognitione vl bītudinis nāli appetitu. sed qꝛ cognitionē dei inq̄m mīpi cors est minorē hñt q̄ qcunq̄ mali in hac vita. nālez ēt bītudinis appetitū magis hñt dānati deprauatū er deliberatiue voluntatis obstinatiōe q̄ aliquis in hac vita. Nullā lucez dei videbunt cui cōfiteanr. i. nullā dei cognotionē hñt quā ad ꝓfōem divine laudis referant lingua diuitis. i. affectio aie liguaz mouentis ad peccandū ꝓ qua voluntas punitur. digit° lazari. i. aliqđ modicū eius suffragiū. sin° Abrae. i. loc° quietus purgatoꝝ. vt nulla ad reprobos ꝓpassione moueant. cōpassione tñ mouenr ad peccōres q̄ sunt in hac vita nisi fōte sint aliq̄ de qb° ē eis sub certitudie reuelatū ꝙ sint ꝑsciti ad dānationē eternā. ⁊ itelligo de cōpassione nō ſz ꝙ cōpassio ē quedā passio. sed ſm ꝙ cōpassio accipit ꝓ voluntate subueniendi. Qui dei claritatē vidēt nihil i creatura agit qđ videre nō possint. ſ. si deus vult reue

lare. vel ḅ intelligit de his q̄ pertinēt ad bītudinē accidentalē eis debitā. hic de pedib°. i. ptinentib° ad finē que est mā b° q̄rti. Sedētis ſr̄ soliū. i. sup vniuersitatē creaturaꝝ quos seraphin duab° alijs vele bāt. ſ. nō reuelādo nob nec doctrīa sēsibili nec itellectuali que due occultatōes sunt q̄i ale due velantes qui. i. scriptoꝛ exoꝛsus a facie sedētis. i. a dīna nā ⁊ ꝓpetatib° eius q̄ est mā ꝑmi libri. ꝓ media. i. ꝓ emanatiōez creaturaꝝ que est mā scōi li. ad pedes vsq̄ idest ad māz quarti libri via duce. i. xp̄o q̄ est mā tertij libri. Magister. n. li. i. tractat de essentia primi ꝓncipij ⁊ ꝓprietatib° eius. de distinctione psonarū ⁊ ꝓprietatib° earꝝ. In 2°. li°. de emanatiōe creaturarū a p° ꝑn° ⁊ de creaturis inq̄m ab ipso acceperunt esse. ⁊ de creature rōali diuinatiōe ab illo ꝑn° ꝓ quā diuinationē recessit a bene esse. In 3°. li. determiat de hūani gñis restauratione per xp̄m facta. ⁊ qꝛ ad ipsam ex pte restauratiōis duo concurrebant. ſ. filij dei incarnatio. ⁊ ei° passio. Ideo determinat de filij dei incarnatōe ⁊ ei° passione ⁊ qꝛ ex parte hūani gñis reparandi duo cōcurrunt. ſ. virtutū adeptio ⁊ mandatoꝝ obseruatio. ideo determiat in eodē de vtutis adeptione ⁊ mandatoꝝ obꝫuatiōe. In. 4. qꝛ ad coniunctionē creature rōalis cū suo ꝑn° requiritur scificatio ꝓ sacramentoꝝ susceptiōez determinat ꝓ° de sanctificacione q̄ recipitur in sacrotorum susceptione. ⁊ ꝓterea de cōplemento ꝓiunctionis rōalis creature cum suo principio. ſ. per gliam anie ⁊ gliam corporis quam recipiet in gloriosa resurrectione in qua sicut dicit Aug. 22°. de ci. quasi in fine vacabimus ⁊ videbim°. vidim° ⁊ amabim°. amabimus ⁊ laudabimus. ecce quot erunt in fine sine fine. nam quis alius noster est finis nisi peruenire ad regnū cui° nullus est finis ad quod me ⁊ scriptorem meū ⁊ oēs scriptoꝝ meoꝝ pios interpretes ⁊ benivolos correctores perducat suauissim° Jesus xp̄us qui cū patre ⁊ spiritu sancto viuit ⁊ regnat deus per oīa secula seculoꝝ Amen.

Si quid aūt dixi nouū in hoc q̄rto vel in aliquo aliox libroꝝ qđ nō sit cōfirmatū auctoritate solida r ratione necessaria vel certa experientia intendo ꝙ accipiatur vt dictū sine pertinaci assertione ⁊ sine p̄ iudicio sententie melioris. Et q̄uis nō recolaz nec credam me alicubi scripsisse aliqd qđ retractatiōe indigeat. tñ si aliqd tale inueniret in libris meis qđ nō credo paratus essez humiliter retractare.

Finis.

Sacer refert celebris Ricardi dogmata coder
Quem genuit media villa decora virum.

Explicit scriptum sup 4°. sententiaꝝ: editum a fre Ricardo de media villa. ordinis fratrum minorū doctore excelētissimo: per Reuerñ. sacre theologie bachalarium fratrē franciscum gregorij eiusdez ordinis maxima cū diligentia emendatum. Cui finē imposuit Dionysius bononiensis in florentissima ciuitate venetorum. Anno dñi Millesimo. cccc°. octogesimo nono. die decima nouembris.